Ára 3000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 január 6. — 1. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Az uj esztendő

komoly, szép és boldog reményekkel indul. Valahogy ugy érzi ennek a városnak minden lakója, hogy befejezése felé közeledünk a hosszu szenvedésnek és kemény nélkülözéseknek. Ha szemügyre vesszük az eseményeket, az idők pulzusán tartva kezünket, éreznünk kell, hogy ezek a reménységek nem szükölködnek realitások nélkül. Egy esztendő tanulságai állanak előttünk és ezek a tanulságok arra mutatnak, hogy Budapest vezetői és Budapest népe egyformán lehiggadt kedélyekkel, szivében az alkotó munka vágyával, megtisztult az elmult, rut idők minden betegségétől.

Több, mint egy évtizede annak, hogy jött a pusztitás szele, azután jött a vihar, jött a fergeteg és több, mint egy évtizede nem alkottunk, nem teremtettünk semmit. Ember, vagyon, intézmények és ideálok pusztultak ez alatt az évtized alatt, de volt miből pusztulni, mert Budapest gazdag és boldog város volt. Most, hogy lezáródni láttuk a szenvedések és nélkülözések szomoru decenniumát, álmainkban azok az idők elevenednek meg, amelyeknek szép és gazdag napjait derékbetörte a pusztitás. Amikor ez a város boldog ujesztendőt kiván önmagának, nem kivánhat szebbet, minthogy az alkotó és épitőmunkának ama napjai elevenedjenek meg ujra, amelyeket akkor éltünk, amikor a háboru ktört.

Vágyó szemmel és vágyó lélekkel tekintünk vissza ezekre az időkre. Segitségünkre van ebben a visszaemlékezésben az a tizennégy vaskos kötet, amelynek utolsó oldalait a mult héten irtuk tele. Ezzel az ujságszámmal, amelyet most kap az olvaso kezébe, a Fővárosi Hirlap tizenötödik évfolyamát nyitjuk meg. Nem a magunk munkájáról akarunk most beszélni, de ebből a tizennégy kész kötetből az emberi érzések páratlanul változatos skálája zeng felénk. Budapest félszázados történetében ez a tizennégy esztendő a legmozgalmasabb és legváltozatosabb. A boldog haladás önbizalomtól nyugodt szava mellett, a szenvedések jaja és a nincstelenség fogcsikorgása váltogatják egymást. Amikor tizennégy esztendővel ezelőtt elkezdtük irni ezt az ujságot, azt mondhatnánk, Budapest fejlődése a kulminációs ponton állott. Az a gyönyörü lendület, amelyet egy nagy polgármester valóságos költői fantáziája dirigált, az alkotások egész sorával vitte előre ezt a várost. Az a pár esztendő, amely a háborut megelőzte, Budapesten az ásó és a kalapács zenéjétől volt hangos. És amikor ezeknek a napoknak az alkotás, az épités napjainak történetét felütjük a Fővárosi Hirlap lapjain, elámulva látjuk és elcsodálkozunk magunkon, hogy még ezeknek az időknek számára is volt kritika és gáncs a városházi krónikás tollában. Milyen furcsa, hogy felelőssé kellett tennünk a városházát, mert drága volt a tojás, amelyet két krajcárért adtak. Felelőssé kellett tenni az illetékes tényezőket, mert tiz esztendőben egyszer negyedórára kialudtak a villanylámpák. Kemény szavakkal követeltük a közlekedés, az egészségügy, a városrendezés, az ut- és a csatornaépités, meg a többi munka tempójának meggyorsitását. Ma megcsóválja az ember a fejét és nem tudja, hogyan lehetett ilyen telhetetlen a mult, amely duskált a boldogságban és a gazdagságban.

De jött a keserü decennium. Az ásó nem ásott többé fundamentumot, a kalapács nem vert be szöget és lehullott a munkáskézből a vakolókanál is. Vér, nyomoruság és áldatlan gyülölködés lett az emberiség uralkodó planétája. Elmult a háboru is, de megfertőzte az emberi lelkeket, mert az, ami a háboru elmultával kezdett pusztitani, förtelmesebb és szégyenteljesebb volt, mint maga a háboru szörnyü vérontása. Nem az elvek harca volt az, amely forradalmakat, zavarokat, kilengéseket és a gyülölet orgiáit hozta ránk. Az elvek küzdelmét szavak és betük csatáin intézi el a kulturált emberiség. Ami itt folyt, az nem volt más, mint a gyilkos háboru által megfertőzött emberi lélek elvadult őrjöngése. És nem volt elég, hogy akadtak orvosok, akik ennek a szörnyü betegségnek gyógyszerét megtalálták. Ezeknek az orvosoknak bánni is kellett tudni a beteggel. Szerencsére ilyen férfiak is akadtak és az utolsó esztendők alatt sikerült is Budapest népének kihevernie szörnyü nyavalyáját. Joggal mondhatta el Ripka Ferenc főpolgármester a kormányzót üdvözlő beszédében, hogy a majobb, mint a tegnap volt és még szebb lesz a holnap. Jólesett szájából hallanunk, hogy Budapest törvényhatósága komoly megértéssel termelő munkához fogott, ezt a munkát egész erejével támogatja a kormány és igy hat gyógyitólag a főváros egészsége az egész nemzetre.

Boldogok vagyunk, hogy az ujesztendő alkalmával a Fővárosi Hirlap tizenötödik kötetének első lapjára odaiktathatjuk a főpolgármesternek ezt a vigasztaló, megnyugtató, minden reménységre feljogositó megállapitását. Szebb ujesztendőt nem lehet ennek a városnak kivánni, mintha csakugyan egész hittel hisszük, hogy ujból elérkeztünk az alkotó és épitőmunka ama kapujához, amelyet egy évtizeddel ezelőtt rideg és durva kézzel csapott be előttünk a pusztitás. A kard, a puska, az ágyu ma már csak egy fájdalmas mult emlékei. A mérgezett tőr, a fertőzött szó és a gummibot helyett pedig Budapest népének kezébe ujra odaálmodjuk az ásót, kalapácsot és vakolókanalat. Budapest népének ezen az ujesztendőn azt kivánjuk, hogy a Fővárosi Hirlap eme tizenötödik kötetében ugyanolyan kritikával illethessük Budapest vezetőit, mint amilyen kritikával illettük abban az első kötetben, amelyet tizenöt esztendővel ezelőtt kezdtünk meg irni.

Ugy legyen!

Ripka Ferenc: „Az ujesztendő prognózisa: a munka"

1926-ra deficitmentes költségvetése lesz Budapestnek — Ripka Ferenc főpolgármester az épitkezésről, a költségvetésről, a pártok együttmüködéséről, a kenyérgyári vizsgálatról és a státusrendezésről —

Az ujesztendő alkalmából a Fővárosi Hirlap munkatársa felkereste Ripka Ferenc főpolgármestert és megkérte, hogy nyilatkozzék az 1926. esztendő kilátásairól. Nagyfontosságunak tartjuk a főpolgármester válaszát, mert hiszen ez az esztendő az, amelyet a főváros most már minden melléktekintet nélkül, teljes egészében az alkotómunkának szentelhet. Az elmult esztendőben a választási harcok után rá kellett szoktatni a pártokat arra, hogy Budapest érdekében a legszélső lehetőségig kikapcsolják a kommunális életből a politikát. Azt mondhatnánk, össze kellett hangolni a közgyülés pártjait arra, hogy alkotómunkát végezzenek Budapest érdekében. Ez a munka sikerült és Budapest minden polgára őszinte szivvel reméli, hogy ez az összehangolódás, ez a közös munkára való készség az elmult év végén csakugyan meg is született. Most már az 1926. esztendőben sem a politika, sem a világnézeti harcok, sem a gyülölködés átka nem lehet akadálya annak, hogy végre Budapest törvényhatósági bizottsága megoldja mindazokat a nagy kérdéseket, amelyeknek élén az épitkezés megkezdése, a munkaalkalom teremtése és a költségvetés rendbehozatala állanak.

Az alkotó munka megkezdésének előfeltételeit legnagyobb részben Ripka Ferenc főpolgármester teremtette meg. Ezért fordultunk hozzá azzal a kérdéssel, hogy mi a prognózisa az ujesztendő számára. A főpolgármester a következőkben válaszolt:

— *Prognózisom:* a munka. A teendők óriási halmaza vár megoldásra, mégpedig olyan teendőké, amelyek túlnyomó része gazdasági természetü. Ezeknek a kérdéseknek előterjesztése és megvitatása most folyik egyrészt a tanácsi ügyosztályokban, másrészt a tizenkettes bizottságban és főleg az egyes szakbizottságokban.

— A gazdasági élet szempontjából természetesen *azok a kérdések a legfontosabbak, amelyek a munkanélküliséggel vannak összeköttetésben.* Azokat a problémákat kell legelőször megoldani, amelyekkel a munkanélküliségen segiteni lehet, amelyekkel munkaalkalmat nyujthatunk. Természetszerüleg legelsősorban az épitkezésre gondolok, mert ez a legsürgősebbben megoldandó feladat.

— Ezeket a terveket és készülődéseket minden párt a legnagyobb komolysággal és erővel támogatja, amiből arra következtetek, hogy ennyi akarással, ennyi buzgalommal és a szükséges harmóniával minden akadályt el tudunk majd hárítani az utból.

— *Serényen folyik az uj költségvetés előkészitése is* és ezek a tárgyalások fogják lefoglalni az időt az év elején, ugy a pénzügyi bizottságban, mint a közgyülésen. Ezzel kapcsolatosan *a legfontosabbnak tartom azt a kérdést, amely a főváros gazdasági politikájának szempontjából ugyszólván életkérdés: és ez a deficitmentes költségvetés biztositása.* Azt remélem, hogy ez a példátlanul fontos kérdés még ennek a hónapnak folyamán ki fog alakulni.

— *A pártok megértő együttmüködése tekintetében nincsenek aggályaim, mert a közgyülés valamennyi pártját a közönség érdekeinek bölcs mérlegelése vezeti.*

Ezután megkérdeztük a főpolgármestert a kenyérgyárban folyó vizsgálatról, aki ebben az ügyben a következőket mondotta:

— A kenyérgyári vizsgálat egyelőre folyamatban van és igy annak eredményéről természetesen csak akkor nyilatkozhatok, ha már magam is ismerni fogom ennek a vizsgálatnak az eredményét. Egyelőre azonban nyomatékosan hangsulyozom, hogy ez a vizsgálat nem az ügyosztályt vezető tanácsnok személye ellen irányult. A vizsgálat tulajdonképeni célja a gyár adminisztrációjának felülbirálása, mégpedig abból az alkalomból, hogy az ismeretes vonatkozásban panaszok tétettek a gyár ellen.

Megemlitettük a főpolgármesternek, hogy a státusrendezés ellen bizonyos kategóriákban panaszok merültek fel.

— A státusrendezés — mondotta a főpolgármester — most van tárgyalás alatt a belügyminisztériumban és a pénzügyminisztériumban. Remélhetőleg a jövő héten ezek a tárgyalások befejezést nyernek.

— *Az elégedetlenségről nincs tudomásom és egyébként sem tartoznak rám az egyes kategóriák speciális ügyei.*

A közmunkatanács megtisztitja Budapest levegőjét

A gyárak kéményét füstemésztő készülékkel kell ellátni

A Fővárosi Hirlap a háboru elején sokat irt arról, hogy a közmunkatanács végre akarja hajtatni az épitkezési szabályzat amaz intézkedését, amely igen jelentős hatással lesz Budapest levegőjének tisztaságára. 1914-et irtunk, amikor a közmunkatanács erre az elhatározásra jutott. Ennek az esztendőnek az őszén meg is jelent a közmunkatanács felhivása, amely az épitkezési szabályzat 428. §-ára utalt. E szakasz szerint azok a gyárak, amelyek nincsenek megfelelő füstemésztő-készülékkel ellátva,

ezt a hiányt a hatóság felhivásától számitott egy esztendő alatt pótolni kötelesek.

Amikor a közmunkatanács rendelkezése életbe lépett, mindenki a háboru gazdasági nehézségeire hivatkozott. A gyáriparosok mindent elkövettek, hogy a közmunkatanácsot halasztásra birják. Maga a Gyáriparosok Országos Szövetsége tett lépéseket ebben az ügyben ugy a főváros polgármesterénél, mint a közmunkák tanácsánál és azt kérték, hogy ezt az intézkedést a háboru egész tartamára függesszék fel. A GyOSz. másik kérése az volt, hogy a közmunkatanács

részesitse külön elbánásban azokat a gyárakat, amelyek a főváros IX. kerületének kültelki részén, az ugynevezett büzös övezetben vannak.

Ezt a különleges elbánást azzal okolták meg, hogy ezeknek a gyáraknak a füstje a szél iránya folytán a főváros lakosságát és belső területeit amugy sem érintik.

A közmunkatanács nagyon nehezen ment bele a gyáriparosok kérésének teljesitésébe. Háromnegyedévig gondolkoztak a Döbrentei-téri palotában, mig végre hozzájárultak ahhoz, hogy a füstemésztő-készülékek felszerelésére halasztást adnak, és pedig ugy, hogy az egyévi határidő csak a háboru befejezése után vegye kezdetét. Ezzel szemben a közmunkatanács elutasitotta a GyOSz.-nak azt a másik kérését, hogy a büzös övezetben lévő gyárakat felmentsék a füstemésztő-készülék alkalmazása alól.

A háboru elmult, a forradalmak és az ellenforradalom is lezajlott, már a normális idők is bekövetkeztek, a közmunkatanács azonban megfeledkezni látszott a füstemésztő-készülékekről, amelyeknek hivatása, hogy Budapest levegőjét mentesitsék a gyárkémények füstjétől. Most azután egyszerre

mégis eszébe jutott a közmunkatanácsnak, hogy végrehajtja ezt a fontos intézkedést.

Legutóbb ugyanis kimondták, hogy az az egyévi határidő, amely alatt a gyárak kéményüket füstemésztő-készülékkel felszerelni kötelesek, az 1925. év november első napjától kezdődik és ilyenformán 1926. év november első napján záródik le. A gyáriparosok ugyan megkisérelték, hogy ujabb halasztást kérnek, mert a mai nyomasztó gazdasági helyzetet sem tartják alkalmasnak nagyobb beruházások eszközlésére, a közmunkatanácsnak azonban az az álláspontja, hogy további halasztást nem adhat. A közmunkatanács kijelentette, hogy elsőrendü közegészségügyi érdek fűződik a főváros levegőjének füstmentesitéséhez és különben is rendkivül sok a panasz a fővárosnak füsttel való elárasztása és ennek ártalmai miatt.

1926. év november hó 1-ig tehát minden gyárkéményen ott kell lennie a füstemésztő-készüléknek

és ez alól az intézkedés alól nem mentesül a ferencvárosi büzös övezet gyárainak serege sem.

Itt még csak azt emlitjük meg, hogy az épitési szabályzat szerint gyári kéménynek számit minden olyan kémény, amely öt négyzetméter, vagy ennél nagyobb fütőfelületü kazán tüzhelyének égési termékeit vezeti el. A szabályzat megengedi, hogy az érdekelt fél a tüzhely szerkezetét tetszése szerint szabadon választhassa, de ha az az előirt követelményeknek valamely oknál fogva nem felelne meg, köteles azt a hatóságok felhivására, záros határidőn belül átalakitani, vagy a célnak jobban megfelelő más szerkezettel kicserélni.

Nagy pénzügyi problémák megoldása előtt áll a főváros

Mi minden késlelteti az 1926. évi költségvetést

(Saját tudósitónktól.) Elmult az 1925-ik esztendő is, amely minden irányban megindította a főváros háztartásának rendbehozatalára irányuló akciókat. Az 1926-ik évnek tehát nagy pénzügyi problémákat kell megoldania. Hogy ez miként történik meg, arra az uj költségvetésnek kell megadnia a feleletet.

Az esztendő azonban anélkül zárult, hogy a költségvetés még csak napvilágot is látott volna, nemhogy a közgyülés megszavazta volna.

Tulajdonképen tehát ma már ex-lexben vagyunk.

Dehát az ex-lexnek a városi adminisztrációban nincs olyan tragikus jelentősége, mint az állami háztartásban. Ahogy mi emlékezünk: a városházán csak a legritkább esztendőben készültek el január elsejére a költségvetéssel. Különben is érthetővé teszik, hogy ezuttal több furni-faragni való akad a költségvetésen, mint máskor. Valamiképpen csakugyan rendbe akarják hozni a háztartást már csak azért is, mert nem lehet soká folytatni azt a gazdálkodást, hogy a beruházásokat ne kölcsönpénzből, hanem a folyó bevételekből fedezzék. Szóval

a háztartás rendbehozása egy beruházó kölcsön utját traszirozza.

Azután nem szabad elfelejteni azt sem, hogy egy csaknem 19 millió aranykoronás deficitre kell fedezetet találni, ami nagy szó ebben a szegény, pénztelen időben.

Jön a városi jövedelmi adó

Eddig, amint tudjuk, annyi történt, hogy a kigondoló bizottság elhatározta, hogy megcsinálja a városi jövedelmi adót. A városi jövedelmi adó azonban nem lehet nagyobb, mint az állami jövedelmi adó 20 százaléka,

ebből tehát legföljebb 2 millió aranykoronára számitanak a városházán

és a kormány ennek az uj adónak a kreálásához csak abban az esetben hajlandó hozzájárulni, ha a városi jövedelmi adó hozadékát a külföldi kölcsönök törlesztésére fordiják. Ez igy rendben is lenne, csakhogy itt az a baj, hogy a külföldi kölcsönök fedezésére évente 7.2 millió aranykoronára van szükség, már most tehát az a kérdés, hogy honnan veszi elő a város a hiányzó 5.2 millió aranykoronát? Azért probléma ez most, mert abban az esetben, ha a surtaxot, a 10 százalékos villamosvasuti és áramadót továbbra is fönn lehetne tartani, akkor ebből nagyszerüen lehetne amortizálni a külföldi adósságokat. A surtax fenntartása ellen azonban a szociáldemokratapárt erélyesen tiltakozik és esetleg pártszakadásra vezetne a surtax forszirozása.

Leszállitják a pótadót, de fölemelik a házbérkrajcárt

Sok gondot okoz, hogy egy sereg uj adó bázisa a lakásbér lenne és a lakásbért nem lehet uj adókkal megróni a házbér felszabaditása nélkül. A kormány azt követeli, hogy a 60 százalékos községi pótadó kulcsát január elsejétől kezdődőleg szállitsa le a város 50 százalékra. Ezt a 10 százalék redukciót azonban más oldalon kell kipótolni. Épp azért

a 3 százalékos házbérkrajcárt 10 százalékra akarják fölemelni.

Ez 7 millió aranykorona bevételtöbbletet jelentene.

Szálloda- és lakásadó

A 15 százalékos szálloda-adót és a 3 százalékos ingatlanátirási illetéket a törvényhatósági bizottság már megszavazta, dehát ezek nem jelentenek uj bevételeket, mert ezek csak a régi bevételek konzerválását jelentik. Másrészt pedig nagy kérdés, hogy a belügyminiszter jóváhagyja-e a 15 százalékos szálloda-adót? Néhány héttel ezelőtt még nagyon tiltakozott ellene. Itt van azután a lakásadó. A főváros azt szeretné, ha a kormány a 12.5 százalékos házhaszonrészesedést odaajándékozná a fővárosnak. A házhaszonrészesedésnek az volt a rendeltetése, hogy az állam lakásokat épitsen belőle, de nem igen épitett. A város épitene. Igaz ugyan, hogy a házhaszonrészesedés fizetésének a kötelezettsége a jövő év közepén lejár, dehát az ilyesminek a hatályát meg lehet hosszabbitani. Különben is

a városházán az a terv, hogy a 12.5 százalékos házhaszonrészesedés helyébe egy 5 százalékos lakásadót kreálnának.

Ez aztán kielégitene mindenkit. A főváros uj jövedelemhez jutna, a lakó pedig örülne, hogy 12.5 százalék helyett csak 5 százalék házhaszonrészesedést fizetne a házbér után. Ha a 12.5 százalékos házhaszonrészesedést megkapná a főváros, ez egymagában akkora summa, hogy az egész deficitet ki lehetne belőle fizetni, ha épitkezésekre nem kellene pénz.

Pénzszerzési tervek lakásépitésre

A lakásépitési problémát viszont ugy akarják megoldani, hogy a hitelképes üzemek egy közkereseti társaságot létesitenének és ez a közkereseti társaság venne fel egy nagyobb összeget esetleg 30, vagy 50 esztendőre lakásépités céljára. Ebből a kölcsönből épitené föl a város a bérházait. Az épitési kölcsönnek csak azt a részét állitanák be a költségvetésbe, mely a kölcsön amortizálásához szükséges. Az amortizáláshoz szükséges pénzt viszont nagyrészt redezni lehetne a városi lakások és üzlethelyiségek béréből.

Szabadulás a betegápolási alaptól

Nagyon megnyugtatóan hatott Wolff Károlynak a legutóbbi közgyülésen tett ama bejelentése is, hogy a pénzügyminiszter nem ragaszkodik többé olyan mereven ahhoz, hogy a betegápolási alapot a városok fizessék és hajlandó pótadókivetéssel megszerezni a szükséges betegápolási alapot. Ilyenformán a főváros költségvetése megszabadul egy 63 milliárdos tehertől, ami a 18 millió aranykoronás deficitben 4.4 millió aranykoronával szerepel.

Szóval toldozzák-foldozzák a költségvetést és ha minden jól megy, akkor esetleg még egy deficitmentes költségvetést is sikerül összekaparni a városházán.

Budapest árvizsegélynapra készül

Ripka Ferenc főpolgármester akciója az árvizkárosultak érdekében

Budapest lakossága már több, mint két hét óta lelkének egész részvétével olvassa és hallja azokat a rémes hireket, amelyek az árvizzel elöntött területek népességének kétségbeesett sorsáról érkeznek. Ez a teljes részvét megérlelte a gondolatot, hogy ezeken az embereken sürgősen segiteni kell. Egyes szervezetek, intézmények és egyesületek a megdöbbenés első pillanatában máris gyüjtéshez kezdtek, hogy Budapest lakossága legyen az első, amely a kormány utján az árvizkárosult lakosság segitségére siet. Ugyancsak az elsők között volt Ripka Ferenc főpolgármester is, aki felhivással fordult Budapest polgárságához, hogy adakozzék a nemes célra. Ennek a felhivásnak meg is van máris az eredménye és a főpolgármesteri hivatalhoz sürün érkeznek már a kisebb-nagyobb adományok.

Ripka Ferenc főpolgármester azonban nem elégszik meg az ilyen részleteredménnyel, hanem arra gondol, hogy Budapest lakosságának olyan adománnyal kell sietni az árvizkárosult vidékek segitségére, hogy ez az adomány méltó legyen Budapest jószivéhez. Éppen ezért elhatározta a főpolgármester, hogy nagyarányu gyüjtést kezdeményez, amely gyüjtéshez Budapest polgársága egy egész napon át áldozni fog. Árvizsegély-napot kiván a főpolgármester rendezni és ebben az ügyben már érintkezésbe is lépett Bánó Dezső kormányfőtanácsossal, az Idegenforgalmi propaganda szövetség ügyvezető-alelnökével. Bánó Dezső, akinek agilitása közismert, készséggel ajánlotta fel szolgálatait, ami az árvizsegély-nap sikerét feltétlenül biztositani fogja, mert az idegenforgalmi szövetség ma már olyan erőteljes szervezet, amelybe minden társadalmi osztály belekapcsolódik.

A főpolgármester és az idegenforgalmi propaganda szövetség felhivására azután minden szervezet megindítja a gyüjtést és a rendelkezésre álló eszközökkel mindent elkövet annak teljes sikeréért.

Ripka Ferenc főpolgármesternek az az intenciója, hogy az árvizsegély-napot minél előbb megtartsák, mert hiszen a károsultaknak, a nyomorbasüllyedt vidék lakóinak nagyon gyors segitségre van szükségük. A gyüjtés napját azonban egyelőre még nem lehetett meghatározni. Arról értesülünk, hogy a gyüjtést eddig nálunk még ismeretlen energiával és ötletességgel kivánják megvalósitani és minden remény meg van arra, hogy az árvizkárosultak javára komoly összeg fog befolyni.

NAGY MENYHÉRT
polgári és katonai szabóság
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9, félem.
(a Calvin-tér közelében) • Telefon: József 104—25

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Hogyan kaphat ma Budapest külföldi kölcsönt

Ereky Károly éles kritikája a tanácsról, amely a közgyülés rovására minden hatalmat jogtalanul a kezébe kaparintott

A sok ujesztendei prognosztikon közül, amely a főváros 1926. évi életére vonatkozólag elhangzott, messze és visszhangosan ki fog emelkedni az a beszélgetés, amelyet a „Fővárosi Hirlap" Ereky Károllyal folytatott és amely itt alább következik. Azzal mentünk el Ereky Károlyhoz, hogy adjon interjut a főváros jövő évi kilátásairól. Ereky Károly nyilatkozata azonban, ami az ő egyéniségének is teljesen megfelel, nem törpülhetett sablonná, mert gondolatokban és jótanácsokban rendkivül gazdag nyilatkozatott tett a „Fővárosi Hirlap" számára. Ereky, mint mindenkor, ezuttal is félretéve párt- és egyéb gátló szempontokat, a főváros egyetemének érdekében gazdag világitással mutatja be az utat, amelyen Budapestnek a jövő évben járnia kell. És amikor ezt cselekszi, szokatlanul éles kritikát mond a főváros tanácsáról. Ereky Károly kritikáját nagyon szivére kell venni a főváros törvényhatósági bizottságának, de legelsősorban magának a tanácsnak, amellyel szemben Erekynek igenis konkrét panaszai vannak.

A nagyfontosságu és rendkivüli jelentőségü nyilatkozatot, amelyet

Ereky Károly a „Fővárosi Hirlap" munkatársa előtt tett,

a következőkben adjuk:

A törvényhatósági bizottság egyetlen joga: uj adókat megszavazni . . .

— A fővárosi törvényhatósági bizottság nem tud aktiv szerepet vinni a közgyülésen, mert a tanács hatalmi túltengése oly erős, hogy a főváros ma fönnálló szervezete mellett kizárólag csak a tanács képes programmot adni és megvalósitani. Addig, amig az üzemek vezetésében és irányitásában a törvényhatósági bizottság csakis statisztál, amig a házi bizottságokat a tanács nevezi ki és az autonómia nem engedi, hogy ezek a bizottságok az üzemek benső irányitásába befolyjanak, amig az üzemek tényleges vagyoni és pénzügyi helyzete ki nincs deritve: addig természetesen rendkivül nehéz a törvényhatósági bizottságnak akcióba lépni az egészséges munkaprogramm érdekében. Akcióprogrammot végre is csak az adhat, akinek megvan hozzá a hatalma és akinek rendelkezésére állanak a szükséges adatok a tervek megkonstruálásához. A tanács az autonómia teljes birtokában ma egyedül volna képes arra, hogy akcióprogrammot adjon, mert a törvényhatósági bizottságnak a főváros semmiféle üzemére vagy ügyvitelére ingerenciája nincsen. Egy joga van a törvényhatósági bizottságnak: az, hogy uj adókat megszavazhasson. De abban a pillanatban, amikor nagyobbszabásu akciót akarna inditani olyan értelemben, hogy alkotó munkát végezzen, nyomban szembe találja magát a tanáccsal, amely legujabban azt a vicces argumentumot találta ki, hogy az üzemekhez azért nem lehet hozzáengedni a törvényhatósági bizottságot, mert akkor a szocialdemokraták is bevonulnak az üzemekbe! . . .

A szocialista mumus

— Én a lefolyt néhány hónap alatt szerzett tapasztalataim során arról győződtem meg, hogy

a szocialdemokratáknak a házi bizottságokban való résztvétele abszolute veszélytelen

és az üzemek kapitalisztikus irányu vezetése tekintetében nem ad aggodalomra okot. El sem lehet képzelni a szocialdemokratapártról, hogy szembehelyezkedve az egész világ kapitalista rendszerével és épen a budapesti üzemekben akarna bármily szerencsétlen uj elméletet megvalósitani. A tanácsnak persze nagyon alkalomszerüen jön a szocialdemokrácia réme és most a törvényhatóságot azon a cimen tartja távol az üzemektől, hogy a szocialistákat nem lehet oda beereszteni.

— Ilyen körülmények közt rendkivül nehéz munkaprogrammot adni, de azt, amit 1923 januárjában — tehát kereken három évvel ezelőtt — a közgyülésen kifeitettem, azt ma is egyetlen munkaprogrammnak vallom. Tisztán, világosan kell látnunk a székesfőváros üzemeiben fekvő vagyon mennyiségét, tisztán kell látnunk az üzemek jövedelmezőségét. Enélkül akcióprogrammot felállitani nem lehet!

— Az 1923 január 19-i közgyülésen ezzel a megokolással kértem a tanácsot, hogy az üzemek vagyoni helyzetéről és rentabilitásáról adjon elszámolást. Csakis ily előfeltétel után tudnánk terveket készitени abban az irányban, milyen uj tőkék bevonásával lehetne egyes üzemeket tökéletesiteni és eszközölni azokat a müszaki befektetéseket, amelyek biztositani tudják ezeknek az üzemeknek fokozott jövedelmezőségét és amellett a mai drága pénz kamatjait is ugy tudják elviselni, hogy a drága kamat dacára, a befektetés még mindig hasznot tudjon hajtani.

Ki kell keresni tehát a rentabilitási tervek alapján mindazokat az üzemeket, amelyek az invesztició elviselésére képesek és amelyek külföldi kölcsön fölvételével lehetővé teszik az alkotó munka megindítását.

— A helyzet t. i. a következő: Ma hiába fordulna a főváros a külföldhöz egy általános kölcsönért, amilyent annakidején fölvett Bárczy István. Ma még a mezőgazdák sem kapnak ugy, amint a békében kaptak, mert a hitelező első kérdése: az a vállalat, amelynek a hitelt nyujtja, jövedelmező-e? Igen, vagy nem? Mikor én az angolokkal a mezőgazdasági hitel ügyében tárgyaltam, legelső kijelentésük az volt, hogy előttük a jelzáloghitel teljesen ismeretlen és elavult fogalom. Ha Magyarországnak van 19 millió hold földje, — ez nekik még nem imponál, mert Kanadában, Argentinában és más exotikus részeken többszázmillió hold föld áll rendelkezésükre és egy fillérnyi jelzálogot sem adnak rájuk. Persze, most az angol hitelező szempontjából az fontos, hogy az a mezőgazdasági vállalat, amelynek részére hosszulejáratu kötvényhitelt nyujt, kimutathatólag rentabilis vállakozás is legyen, amely a fölvett hitelt — ugyancsak kimutathatóan — a mezőgazdasági vállalat tökéletesitésére forditja. Ha ezt kimutatni nincs mód és nem lehet rentabilitási számitásokkal igazolni, hogy a mezőgazdasági vállalkozás jó üzlet, akkor senki sem kivánhatja az angol kispolgártól, hogy lejegyezze azokat a kötvényeket, amelyek a hitelnyujtás alapjául szolgálnak.

— Egészen hasonló a helyzet a városi kölcsönök szempontjából is. A kormány egy protekciós nagy akcióval ki tudott eszközölni néhány millió dollárt a vidéki városok részére. De ha a főváros maga, vagy a főváros egyes üzemei hitelt akarnak igénybe venni a külföldtől, akkor ennek conditio sine qua non-ja az, hogy pontos kalkulációval és könnyen megérthető fényképekkel ellátott szép prospektusokon kifeitsék, hogy a kölcsön tényleg lukrativ, rentabilis vállalkozásokat jelent a főváros számára. Ha ezt nem csináliák meg, akkor a főváros a külföldön semmiféle hitelt nem kaphat.

— Ezért hangsulyozom én az alkotó munka legfontosabb alapfeltételeként azt, hogy a tanács készitse el azokat az üzemvizsgáló-jelentéseket, amelyeket három évi sürgetés után sem kaptunk kézhez. Magának, a belügyminiszter által kiküldött üzemvizsgáló bizottságnak a jelentése is nélkülözi azokat az adatokat, amelyekre én hivatkozom. A tanács és az ugyancsak a belügyminiszter által kiküldött üzemvizsgáló bizottság jelentését éppugy „megamerikázzák", amint megamerikázták az én javaslataimat is, amelyek az üzemek preciz ellenőrzésére vonatkoznak.

Ötven iróasztal előtt kalaplevéve . . .

— Van azonban ezen az alkotó munkán kivül a fővárosnak még sok rendezésre szoruló ügye. Igy maga a központi közigazgatás és a kerületi közigazgatás sok olyan problémája, amelyek többé nem illeszthetők bele az ötven évvel ezelőtt készült fővárosi törvény kereteibe. Ezen a téren sem elegendő, ha egyszerüen panaszokkal és interpellációkkal igyekszünk a bajokon segiteni, hanem a főváros közönsége érdekében minél előbb meg kell reformálni az egészen gyámkodássá kifejlődött közigazgatást. Meg kell szüntetni azt a lehetetlen helyzetet, hogy a főváros a vállalkozó polgárság minden lépése elé akadályokat gördítsen s a polgárnak — ebben a néhány lépésében is — ötven iróasztal előtt kelljen levett kalappal a kezében megfordulnia, amig végre elintézik az ügyét. Hogy példaképen egy kis esetre hivatkozzam: a főváros szépészeti szempontból beavatkozik abba, hogyha egy kereskedő a kirakatát át akarja épittetni. Elutasitják pl. azzal, hogy kirakata elüt a szomszédjáétól és csak akkor engedik meg neki az átépitést, ha a szomszédja is hasonlóan épittet. Igy akadályozza meg a „közigazgatási müködés" kiterjesztése a modernebb izlésü rekonstrukciót.

— A kerületi közigazgatásnál meg kell szüntetni azt az anomáliát, amelyet százezren sinylenek meg, hogy az embereknek egy csomó közlekedési alkalmatosságot kell igénybe venniök, amig végre eljutnak a kerületi elöljárósághoz. Ha valaki pl. kint lakik az I. közigazgatási kerülethez tartozó Kamara-erdőnél, akkor vasuton, villanyoson, siklókon vergődhetik el csak a kerületi elöljárósághoz. Ezeken a tarthatatlan viszonyokon végre is egyszer már változtatni kell s a közgyülés kötelessége, hogy a központi és kerületi közigazgatás szervezetét tökéletesitse.

Ha a tanács a helyzet magaslatán állana . . .

— És végül Budapest székesfővárosra háramlik az a kötelesség, hogy megindítsa az egész országban a nagyvonalu alkotó munkát. A vidéki kisebb-nagyobb városok nem tudnak annyi intelligenciát mozgósitani, mint a főváros lakossága. Ha a tanács csupa zseniális emeberből állana, akik megmutatták volna, mit tudnak a produktiv munka terén teremteni, akkor nem akarnám, hogy a fővárosi törvénynek megfelelően az autonómia adassék vissza a törvényhatóságnak. Akkor azt mondanám, hogy alkosson, dolgozzon, müködjön a tanács tovább is. De mivel, fájdalom, sem a közigazgatás, sem a közmüvek kifejlesztése terén, sem egyéb tevékenységi területeken nem látom, hogy a tanács a helyzet magaslatán állana, a legsürgősebb dolognak ezt tartom: el kell venni a jogtalanul kezébe kaparitott hatalmát, amely a törvényhatósági bizottságot müködésében megbénitja!

Ügyeljen bevásárlásainál

védjegyünkre!

Akár Szeged, akár Páris
FRANCK mindenütt
populáris.

D. 177 O. 2 I. — Ve. 11.

Szervezkedik a VI. ker. Központi Polgári Kör

Felszólitás a tagokhoz a választók névjegyzékének kiigazitása dolgában

A VI. kerületi Központi Polgári Kör vasárnap délelőtt értekezletet tartott, amelyen Füzessséry Zoltán elnökölt. Az elnök bejelentette, hogy Bayer Antalt betegsége gátolta a megjelenésben. A jegyzőkönyv hitelesitése után dr. Politzer Gusztáv ismertette a Kör szervezkedését:

— Vezérek nélkül kezdtük meg a munkát, — mondotta — most sem vezéreknek akartunk tábort szerezni, hanem az volt a célunk, hogy egy táborba gyüjtsük a hasonló gondolkozásu polgárokat. Alig kezdtük meg a szervezés munkáját, máris jelentős számmal gyültünk össze megbeszéléseinken és hamarosan elérkezett az ideje annak, hogy táborunk számára vezérekről gondoskodjunk. Sikerült e célból Kállay Tibort, hámori Biró Pált, Chorin Ferencet és Görgey Istvánt részünkre megnyerni.

Ezután bejelentette, hogy a Teréz-körut 34. számu házban sikerült olyan helyiséget találni, amely csekély átalakitással alkalmas otthona lesz a Központi Polgári Körnek. Január 24-ére ez a helyiség már berendezve várja a tisztujitó közgyülésre összegyülő tagokat. Felszólitotta a tagokat, hogy addig is szorgalmasan toborozzák a tagokat, hogy a tisztujitó közgyülés impozáns legyen.

Majd a választók névjegyzékének kiigazitásáról beszélt. Figyelmeztette a tagokat, hogy mennyire fontos ez a kérdés:

— Nekünk nem lehet más célunk — mondotta — minthogy érvényt szerezzünk a törvénynek és a törvényerejü rendeleteknek. Minden tagnak arra kell törekedni, hogy mindenkit felvegyenek a névjegyzékbe, akit ez jogosan megillet és töröljék azokat, akik jogtalanul kerültek bele, — tekintet nélkül az illetők pártállására.

Felszólitotta a tagokat, hogy erőteljes propagandát fejtsenek ki ezirányban. Ebben a munkájukban a vezetőség is segitségükre lesz, mert minden este 6—8 óráig szivesen nyujt felvilágositást bárkinek a választási névjegyzék ügyében, a mostani ideiglenes helyiségben, a Szegfü-utca 5. szám alatt.

Dr. Politzer Gusztáv előadása után a tagok beszámoltak taggyüjtésük eredményéről, majd Füzessséry Zoltán bezárta az ülést.

Dr. PAJOR-SANATORIUM

BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 17. SZAM.

Felvétetnek: **Bel-, ideg-, és üdülőbetegek.**

Külön osztályok: **Sebészet, nőgyógyászat, szülészet urológia és ortopédia. Nagy vizgyógyintézet. Orthopéd- és Zander-szerü gyógytermek. Diétás konyha bejárók részere is.**

Magánklinikai osztályon teljes ellátási dij napi 140.000 K.

Széchenyi Gyógyfürdő

(a Városligetben)

Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

A kormányzó Budapest székesfőváros hivatásáról

Ujévi üdvözlés a kormányzónál és a városházán

A budapesti városházán az idén is végbementek a szokásos ujévi üdvözlések. Ugy a városházán, mint az egyes politikai pártokban sok szó esett Budapest jövőjéről. Mindeme nyilatkozatok között azonban messze kiemelkedik Horthy Miklósnak, Magyarország kormányzójának az a beszéde, amelylyel Ripka Ferenc főpolgármester üdvözlő szavaira válaszolt. A főpolgármester szavaiból az őszinte és becsületes reménység sugárzott, amit azzal okolt meg, hogy Budapest törvényhatósága komoly megértéssel fogott hozzá a termelő munkához. Horthy Miklós kormányzó válaszában azt hangoztatta, hogy a főváros vezetőinek feladata, hogy a nemzeti munka számára megfelelő légkört teremtsenek.

— Bizvást remélem, — mondta, — hogy ennek a feladatnak, a feladat nagyságának és fontosságának teljes tudatában, önzetlen fáradozással az egyetemes célokért, az összesség érdekeit tartja szemelőtt, együttérzésben az egész nemzettel fognak közreműködni abban, hogy Budapest székesfőváros betöltse az ország életében nagy hivatását.

A kormányzó bölcs megnyilatkozása nagyhatással lesz Budapest életére, mert hiszen ma már nincsen benne kétség, hogy a főváros közgyülésének összes pártjai az összesség érdekeit tartják szemelőtt és Ripka Ferenc főpolgármester vezetésével ez a város és törvényhatósági bizottsága a legteljesebb mértékben fel van készülve a békés és alkotómunkára.

A főváros küldöttei a kormányzónál

Nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója ujév délelőttjén Budapest székesfőváros törvényhatóságának küldöttségét fogadta, mely jókivánatait tolmácsolta az uj esztendő alkalmából. A küldöttség tagjai voltak: Dr. Ripka Ferenc főpolgármester, dr. Sipőcz Jenő polgármester, Folkusházy Lajos és Buzáth János alpolgármesterek, Becsey Antal, Ereky Károly, Gaár Vilmos, dr. Kozma Jenő, dr. Bódy Tivadar, Buday Dezső, dr. Joannovich Pál, Lázár Ferenc, dr. Szöke Gyula, Hann Arnold és Zsombor Géza bizottsági tagok.

A küldöttség nevében dr. Ripka Ferenc főpolgármester a következő beszéddel üdvözölte az államfőt:

— Budapest székesfőváros uj törvényhatósági bizottsága most jelenik meg először Főméltóságod előtt, hogy hódolatteljes tiszteletéről és hüséges ragaszkodásáról tegyen tanuságot. Ez a küldöttség hozza el Főméltóságodnak Budapest székesfőváros tiszteletteljes ujévi üdvözletét is.

— Ha Magyarország kormányzója kitekint az ablakán, a székesfőváros háztengerét látja. Ha Budapest népe munkaközben felemeli fejét és a magasba néz, ezt a szent koronával ékesitett palotát látja és Magyarország Kormányzójára gondol. Ez a hat éves kapcsolat sötéten szomoru időkben keletkezett, de Főméltóságod bölcs vezetése a szomoru időből kiemelte a székesfővárost és a hazát.

A ma jobb, mint a tegnap volt és még szebb lesz a holnap. Budapest törvényhatósága komoly megértéssel termelő munkához fogott.

Ezt a munkát egész erejével támogatja a kormány és igy hat gyógyitólag a főváros egészsége az egész nemzetre. De a legfelsőbb hely, a legfelsőbb támogatás itt van, mert Főméltóságod kezében van a nemzet irányitása. Kérjük tehát, hogy a főváros nemes törekvéseit, kegyes jóindulatával támogassa, hogy betölthessük azt a hivatást, amit a törvény és a lelkiismeret parancsol.

— Budapest székesfőváros a jóságos Isten minden áldását kérve Főméltóságodra, hódolattal kiván boldog ujesztendőt!

A kormányzó az üdvözlésre a következőképen válaszolt:

— Köszönöm Uraim, hogy elhozták nekem Budapest székesfőváros jókivánságait. Szivből viszonzom azokat. Választóik bizalma alapján fontos szerep jut Önöknek e város sorsának intézésében. Budapesten összpontosul jelentékeny részben az egész ország kulturája, ipara és kereskedelme. Önöknek is feladata, hogy e nemzeti munka részére itt megfelelő légkört teremtsenek. Bizvást

remélem, hogy ennek a feladatnak, e feladat nagyságának és fontosságának teljes tudatában, önzetlen fáradozással az egyetemes célokat, az összesség érdekeit tartva szem előtt, együttérzésben az egész nemzettel fognak közreműködni

abban, hogy Budapest székesfőváros betöltse az ország életében nagy hivatását. Még egyszer köszönöm jóleső megemlékezésüket.

Ripka Ferenc főpolgármester üdvözlése

Az Egységes Községi Polgári Párt hatvan tagu küldöttsége kereste fel ujév napján dr. Ripka Ferenc főpolgármestert, hogy az ujév alkalmából a párt szerencsekivánatait juttassák kifejezésére.

Dr. Kozma Jenő, a párt elnöke meleg szavakkal köszöntötte a főpolgármestert és rámutatott arra, hogy a párt célkitüzéseinek megvalósitásához a főpolgármester segitsége és támogatása volt a legnagyobb erőpont. Hangsulyozta, hogy a párt nem ismer haragot és gyülölködést és

teljes erővel hirdeti a kiegyenlitődésnek és megértésnek Ripka Ferenc által kezdeményezett politikáját.

Azt mondják erről a pártról, hogy ez a közgyülési pártok között olyan, mint a mérleg nyelve. Ez a párt legyen tényleg olyan, legyen érzékeny és igazságos minden igaz dologgal szemben. A főváros lakossága iránti rajongó szeretettel kivánjunk magunknak boldog ujesztendőt.

Dr. Ripka főpolgármester meghatottan köszönte meg a szeretetnek megnyilatkozásait. Becsületesen teljesitett kötelességérzettel, nyugodt szivvel — mondotta — kezdi meg az 1926-os évet. Az ujesztendő utipodgyászából

el kell távolitani a gyülölködés mozgató rugóit, mert erre nincs szükség, ellenben halmozzuk fel az erős hitet és a reménységet.

Hangoztatta, hogy az ország mai sulyos helyzetét, éppugy mint négyszáz évvel ezelőtt a mohácsi vészt, a nemzeti erkölcs összeomlása idézte föl. A nemzeti erkölcsön mulik, hogy a széthuzás helyett összefogással,

a gyülölködés helyett szeretettel és a rombolás helyett munkával mentsük meg az országot és annak fővárosát.

A főpolgármester magasszárnyalásu beszédét a párt tagjai hosszantartó és lekes éljenzéssel fogadták.

Délben 12 órakor a különböző társadalmi és jótékony egyesületek, továbbá a főpolgármester nagyszámu tisztelői keresték fel a főpolgármestert Gellérthegy-utcai lakásán, hogy az ujév alkalmából szerencsekivánataikat kifejezzék. A megjelentek között képviselve volt a Budai Társaskör, az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre, a Klotild Szeretetház, a Budai Dalárda, a Hollós Mátyás Társaság, a III. kerületi Társas Kör, a Székesfővárosi Gázgyár, a Budai Katholikus Kör, az I. kerületi Egyházközség, az I. kerületi Iparos Kör, a Tanférfiuk és Tanügybarátok Köre, a Hüvösvölgyi Társaskör, az Oltár Egyesület, a Hegyvidéki Társaskör, a Farkasréti és Vidéke Társas Kör, a Kelenföldi Társas Kör, és a 33 FC. küldöttsége. Az egyesületek megbizásából dr. Baránszky Gyula, Szőke Adolf, Hoor-Tempis Mór, Huberi Vilmos, Andréka Károly, Holtzspach Nándor, Biarnatzky Szilárd és Véssey Ede mondottak üdvözlő beszédeket, amelyekben tántorithatatlan hüségükről és ragaszkodásukról biztositották a főpolgármestert.

A főpolgármester hálásan megköszönte a személye iránt tanusitott baráti megnyilatkozásokat és további eredményes együttmüködésre buzditotta az egybegyülteket.

Az Egységes Községi Polgári Párt ujéve

Az uj év alkalmából az Egységes Községi Polgári (Ripka) Párt nevében a párt elnökét, Kozma Jenőt, Siegescu József dr. egyetemi tanár, pápai prelátus köszöntötte fel. Siegescu a párt ragaszkodásának adott kifejezést.

—Méltó vezér vagy, — ugymond — akit kövessünk, mert hiába vannak a legszebb eszmék, ha nincsenek férfiak, akik azt valóraváltsák. És hiába vannak seregek, ha nincsen vezér, aki azokat vezesse. Te azonban férfi vagy, aki eszméinket és terveinket valóra váltja és vezér vagy, aki minket és a főváros mögöttünk álló népét egy szebb jövő felé vezetett, ezért követünk az uj esztendőben is Téged azzal a szeretettel és ragaszkodással, mellyel idáig követtünk.

Kozma Jenő válaszában megköszönte a párt gratulációját és eddigi támogatását. Egyben rámutatott azokra az eredményekre, melyeket a párt bár óvatos, de céltudatos munkássága során rövid fennállása alatt is elért.

— Az én munkám egyedül meddő volna — folytatta ezután, — ha nem volnátok mellettem ti, akik nem a törvényhatóság utján léptetek a politikai életbe, hanem poziciótokkal és egyéniségtekkel emeltétek a törvényhatóság nivóját, tekintélyét és munkaképességét. Veletek könnyü dolgozni s ezért remélem, hogy pártunk az elkövetkező küzdelmes időkben hasznára fog válni a főváros polgárságának.

Üdvözlés a polgármesternél

Az ujév alkalmából dr. Sipőcz Jenő polgármestert küldöttségileg kereste fel a fővárosi hivatásos tanitók testülete Ölveczky Pál elnök vezetésével, aki üdvözölte a polgármestert, mire a polgármester meleg szavakban köszönte meg az üdvözlést Ezután a keresztény asszonyok pártszövetségének népes küldöttsége tisztelgett Toperczer Ágostonné vezetésével a polgármesternél, majd a Keresztény Községi Párt nagyobb küldöttsége Csilléry András dr. vezetésével jelent meg.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84. Telefon: József 124-47. Elökészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

SZÓRAKOZÁS

A Vigszinház e hetét is a legfrissebb szenzációs siker, a „Hat szerep keres egy szerzőt" dominálja. A csütörtöki estét kivéve, amikor az „Uriemberek"-et adják, minden este a „Hat szerep keres egy szerzőt" kerül szinre. Vizkereszt napján délután gyermekelőadásul rendkivül mérsékelt helyárakkal: „A kedélyes lovasrendőr."

Medgyaszay Vilma megint fellép az Andrássy-uti Szinházban. Medgyaszay Vilma, a magyar kabarészinpad nagy primadonnája megint fellép Szép Ernő—Nándor Mihály elragadóan mulatságos és poétikus zenés játékának, a Pompadour-nak a cimszerepben és azonkivül 4 uj dalt énekel.

KAMARA
Január 7-től 14-ig
A RONGYOSOK
Főszereplők: Bajor Gizi és Csortos Gyula
PRIMADONNÁK ISKOLÁJA
Főszereplő: Louis Fazenda
Előadások: ½5, ¼7, 8 és 10 órakor.

Minden este: „Terezina" Fedák Sárival. A Fővárosi Operett Szinház világhirü operettje, a Terezina, estéről-estére kerül szinre Fedák Sárival a cimszerepben. Honthy Hanna, Halmay Tolnay, Ujváry és Zátony a főszereplők.

Nemzeti Szinház. Szerda délután: Stuart; este. Süt a nap. Csütörtök: Zenebohócok. Péntek: A hid. Szombat: Cyrano de Bergerac. Vasárnap délután. A hid (3); este Zenebohócok (7).

CORVIN SZINHÁZ
Január 7-től 14-ig
A RONGYOSOK
Főszereplő: Bajor Gizi és Csortos Gyula
A KACÉRSÁG VÁSÁRA
Főszerepben: Lilian Rich és Cullan Landis
Előadások kezdete az ünnepnapokon 4, ¾6, ½8, ½10, hétk. ¼6, ¼8, ¼10.

Vigszinház. Szerda délután: A kedélyes lovasrendőr; este: Hat szerep keres egy szerzőt. Csütörtök: Uriemberek. Péntek és szombat: Hat szerep keres egy szerzőt. Vasárnap délután: Arcok és álarcok (3); este: Hat szerep keres egy szerzőt (½8).

ORION-FILM
7-én, csütörtöktől
Robin Hood
Főszerepben:
Douglas Fairbanks
Eredeti kisérő zene
Orion Szinház Royal-Apolló

Városi Szinház. Szerda délután: Hejehuja báró; este: Az ártatlan özvegy. Csütörtök: Az ártatlan özvegy. Péntek: A portici néma (először). Szombat délután: Hófehérke (gyermekelőadás); este: Az ártatlan özvegy. Vasárnap délután: Tosca (3); este: Az ártatlan özvegy (½8).

Rennaissance-Szinház. Szerda délután: Szeretni; este: Marika (ötvenedszer). Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap délután (½4) és este: Marika (½8).

ROTT és STEINHRRDT parádés szerepekben
KIS KOMÉDIA
szenzációs müsorában
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14—22.

Fővárosi Operettszinház. Egész héten minden este: Terezina.

Andrássy-uti Szinház. Minden este: Mátyás király házasit (Kiss Ferenc, Ághy Erzsi), Szárazság, Prémvadászat, A jósnő, a buvár és a villanyfeliró, Küldöttség a folyosón (½9).

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Politikamentes, alkotó munkát végez a főváros az ujesztendőben is

Minden oldalról elismerik már, hogy az uj törvényhatósági bizottság életképes — Munkában a tizenkettes bizottság

Az interjuk és nyilatkozatok egész áradata jelent meg a napilapok karácsonyi és ujesztendei számaiban és ezekből a nyilatkozatokból kiviláglik az, hogy a főváros minden vezetője és a politikai pártok vezérei egyaránt békés, alkotó, politikamentes munkával akarják eltölteni az 1926. esztendőt is. Ezek a nyilatkozatok a legteljesebb mértékben dokumentálják Ripka Ferenc főpolgármester hatalmas sikerét. Ezelőtt egy esztendővel még senki sem bizott abban hogy a városházáról számüzni lehet a politikát. De nem biztak ebben még akkor sem, amikor a főváros közönsége megválasztotta az uj törvényhatósági bizottságot. Csak egy ember bizott mindig és ez Ripka Ferenc főpolgármester volt. A választási harcba a pártok régi jelszavakkal indultak el. És a régi jelszavak mellett ott volt a régi gyülölet is. Alig kezdődött meg a választási küzdelem, kiállott a küzdőtérre Ripka Ferenc is, akkor még a főváros kormánybiztosa és addig ismételte a békés alkotómunka, a politikamentes tevékenység és a megértő szeretet szükségességét, amig a választási küzdelem végén már az összes pártvezérek ezt hirdették.

A választások után következett el azonban igaz valójában Ripka Ferenc nehezebb missziója. Ez a misszió pedig abban állott, hogy az egymástól rendkivüli módon eltérő világnézeti alapokon álló pártokat egységes munkára hangolja. Hogy ez menynyire sikerült Ripka Ferencnek, nincs szükségünk egyébre, mint szószerint idézzük Ugron Gábornak nagyfontosságu ujévi nyilatkozatát, amelyben többek között a következőket mondta:

— Tagadhatatlan, hogy a városi politikában a választás eredményeként egészen más irányzat lett urrá. Ha személyi változások is megtörténnek, akkor a liberális lakosság óhajai a városi politikában teljesülni is fognak. Azok, akik a multban vezérei voltak a gyülölködő politikának, ma egészen más hurokat pengetnek és objektivitást gyakorolnak, aminek csak örülni lehet, mert igy megvan a lehetősége a termelő munkának.

* * *

Ugron Gábor ezekben a szavaiban megmondotta, hogy miért lett munkaképessé Budapest törvényhatósági bizottsága. Pedig valljuk be — ma már megtehetjük, hogy bevalljuk — senki sem hitt benne. Az uj törvényhatóságról az volt az általános vélemény, hogy nem lesz munkaképes és hamarosan fel fogják oszlatni. Budapest ettől a törvényhatósági bizottságtól rengeteg sokat várt. Óriási feladatok hárulnak a mai közgyülésre. Egészen természetes tehát, hogy az aggodalmak egész tábora vette körül az uj közgyülést és mindenki félt, hogy ennek a rengeteg kivánalomnak még csak elenyésző csekély részét sem tudja ez a közgyülés megvalósitani.

Csoda történt. A közgyülés igenis, bebizonyitotta, hogy életképes és ennek az életképességnek az adta meg a lehetőségét, hogy Ripka Ferenc főpolgármester a pártok vezéreivel való állandó érintkezésében a diplomácia legnemesebb eszközeit és a meggyőződés egész lelkesedését vitte harcba. Ma már Magyarország belügyminisztere, Rakovszky Iván, jelentette ki a Fővárosi Hirlap hasábjain, hogy a törvényhatósági bizottságot életképesnek és munkaképesnek tartja. Ripka Ferenc főpolgármester pedig ugyanezzel a kijelentéssel Horthy Miklós, Magyarország kormányzója előtt tisztelgett ujesztendőkor. Ma már senki sem kételkedik benne, az aggodalmak teljesen eloszlottak, mert Ripka Ferenc főpolgármesternek volt elegendő meggyőző ereje és a pártok vezetőinek volt belátásuk. Ripka Ferenc büszkén könyvelheti el, hogy az egymással szembenálló erőket sikerült neki alkotó energiává átváltoztatni. Ennek a hatása nyilvánul meg abban a munkakészségben, amellyel a bizottságok és maga a közgyülés is az egész vonalon kezeli a kérdéseket.

* * *

A közgyülés életképességét és munkaképességét semmi sem bizonyitja jobban, mint az elmult néhány hónap eredményei. Ezek között az eredmények között természetesen a legfontosabb az, hogy tiz évnél hosszabb szünet után, ha csekély mértékben is, de megindult Budapesten az épitkezés. Joggal mondhatta erre Ripka Ferenc főpolgármester egyik minapi nyilatkozatában:

— Én az épitkezés megindulását ugy tekintem, mint a jövő szimbólumát.

Mert eredménynek kell tekinteni azt, hogy a főváros eddig nyolcszáz kislakásnak a kitermelését biztositotta és amennyiben a pártok vezetőinek szándéka megvalósul, további ezerhatszáz lakást épitenek. Természetesen az épitkezés nagyobb lendületének még mindig megvannak a maga pénzügyi eshetőségei, de a főváros vezetőségének elhatározása éppen olyan komoly, mint amilyen komoly a pártvezéreké. A városházán ma, az 1926. év kezdetén egyetlen nagy uralkodó elv van és ez az, hogy minden akadályt minden eszközzel legyőzve, fel fogják lendíteni az elernyedt gazdasági életet, elsősorban azáltal, hogy az iparnak munkát biztositanak.

* * *

A másik rendkivüli eredménye az utolsó hónapok munkájának, hogy az ostendei egyezményt már a közgyülés is ratifikálta. Ezzel a külföldi kölcsönök ügyét rendezték és igy a főváros pénzügyi helyzetében stabilitást teremtettek. Az ostendei egyezmény ratifikálása a főváros pénzügyi életében határkövet jelent, hiszen most már elmult az a bizonytalanság, amely a főváros háztartását esztendők során át állandóan irritálta.

Ezek után a legelső feladat a főváros háztartásának rendbehozatala. Ebben a tekintetben többé nem lehet kifogás, hogy a külföldi kölcsönök ügye nincs rendezve és igy a ceruza, amely a költségvetést összeállitja, nem mozoghat szabadon. Ma már megvan annak a lehetősége, hogy a főváros háztartását igenis rendbehozzuk. Éppen ezért ma a legnagyobb figyelem a pénzügyi bizottság által kiküldött tizenkéttagu szükebb bizottság munkájára irányul. Ez a bizottság a legnagyobb körültekintéssel készíti elő a főváros pénzügyeinek rendezését. A bizottság a legmesszebbmenő figyelemmel van a közönség teherbirására is és a főváros elodázhatatlan szükségleteire is. A bizottság revizió alá veszi az összes meglévő bevételi forrásokat, megvizsgálja a bevételek fokozására mutatkozó lehetőségeket és az a szándéka, hogy az adóterhek, amelyeket, sajnos, egyelőre nem igen lehet lényegesen enyhiteni, méltányos megosztásban háruljanak a közönségre.

* * *

Végül a legelső feladatok közé tartozik az üzemek gazdálkodásának rendezése is. Erre vonatkozólag a Fővárosi Hirlap mai számában Ereky Károly szenzációs nyilatkozatot tesz. Ereky pesszimizmusával szemben Ripka Ferenc főpolgármester mindent elkövet, hogy ezt a régóta vajudó kérdést megoldja. Éppen erre vonatkozik a belügyminiszternek az üzemvizsgáló állandó bizottságra vonatkozó javaslata is, amelyről most már tökéletesen bebizonyosodott a pártok vezetői előtt is, hogy bizalmatlanságra nincsen ok. A javaslat nem érinti a főváros autonómiáját, sőt inkább a belügyminiszter hajlandó megosztani a fővárossal felügyeleti jogkörét. Nagyon valószinü tehát, hogy a pártok beleegyezésével ez a bizottság igenis meg fog alakulni, mert ennek az uj szervnek a működése hosszadalmas bürokratikus eljárást rendkivül leegyszerüsiti.

Általában remény van arra, hogy a bizottságok és a közgyülés minden nagy problémát simán és könnyen fog megoldani, ha a pártok közös akarattal egyesülnek az alkotómunkára és kikapcsolják a politikai kérdéseket. A városháza politikamentes esztendeje mérhetetlen hasznot fog jelenteni Budapest közönsége számára és minden reménység meg is van arra, hogy ez a belátás, amely az elmult esztendőben már megnyilatkozott, a jövőben tökéletesen ki fog fejlődni. Ez az oka annak, hogy ugy a főváros vezetősége, mint a politikai pártok vezetői és a nagyközönség a legteljesebb reménységgel indul meg az 1926. esztendő utján.

Budapesten is sok mindent halomra döntöttek bűnök és szerencsétlenségek. Van abban valami fölemelően vigasztaló, hogy a bűnök kevesek bűnei voltak. A derék szándék, az uj jövőt épitő munkakedv pedig százezrek szivében él. A nép mindig sokkal jobb, semhogy megérdemelné a rossz vezetőket.

A népek tengerén a budapesti világitótorony ma rövidebb utakon irányitja a hajók járását. De a belőle kisugárzó piros-fehér-zöld jelek a független magyar államot hirdetik a világnak, egy ezeréves és mégis most ujra szervezkedő államot, melyet a megtévelyedésekből, a józan bölcsességből, az uj munka vezet jobb jövő felé.

Akik nem élnek velünk egy közös álláméletet, sok mindent nem értenek és ezért nem egy jelenséget félreértenek abból, ami nálunk történik. Nem egy, nagyon is felszinen lévő irány nem a nemzet lelkéből, hanem csak az idők változásából támadt. Más elvek pedig, amiknek alig ad hangot valaki, milliók szive mélyén élnek. Mindig a kisebbség hangos és pedig minél gyöngébb, annál inkább.

Budapest székesfőváros népének lelkületét is erős viharok szántották végig. Az egész Európát foglalkoztató nagy kérdések itt mind megkisérleték az érvényesülést. A polgári köztársaság és kommunizmus kisérletén keresztül egy nemzeti konzervativizmus nyugodt atmoszférájában találtuk meg az orvosságot, amely láthatólag gyógyuláshoz vezet.

Senkisem dolgozik csak magának. A munka élteti, a dologtalanság megterheli környezetét is. Budapest lelkületének lehiggadása, uj munkába kezdése sem magáért való. Ami itt az ország szivében megindul, azt a nemzeti élet vérkeringése szétviszi az egész országba és a válságok évei alatt begubózott vidék lassankint gazdaságilag, sőt szellemileg is belekapcsolódik a közös nagy életbe.

Aztán őszintén be kell vallanunk, hogy mi nemcsak ezért dolgozunk. Mi meg akarjuk mutatni, hogy ujraéledünk, gyógyulunk, hogy a reánk bizott nemzeti föladatokat erőnkhöz mérten, hűséggel szolgáljuk. Meg akarjuk mutatni, hogy a magyarság nagy értékeit, amiket a kataklizmák mélybe döntöttek, mi egymásután kiemeljük, megtisztitjuk, fölvisszük a magasba, mindig magasabbra. Meg akarjuk mutatni azoknak, akik egy nyelvet beszélnek velünk, hogy nem kell magukat miattunk szégyenleniök, mert utunk nem a szétomlás mélységeibe, hanem egészséges fejlődéssel a magasba vezet.

Én a magam részéről csak arra kérem azokat, akik e magyarul irott sorokat megértik, akár magyarnak valliák magukat, akár nem, de a közösen megértett nyelv jogán mégis kapcsolatban állnak, arra kérem őket, hogyha elindulnak hazulról a világot megtekinteni, jusson eszükbe Budapest és keressék föl. Sok régi falat, sok uj embert, sok emléket és néhány uj eredményt is találnak itt. Talán, ha ismételten visszatérnek, mindig több lesz az alkotás és kevesebb a rombolás. Az egész emberiség figyelméből különösen az ő figyelmük értékes nekünk, mert ugy érezzük, hogy erkölcsi leszámolásunk van velük, amelyben mindig tisztában akarunk állani, hogy az emberiség nagy harmóniájában egyre jobban megérthessük egymást.

Budapest szivesen hivó üdvözletét küldi és örömmel át mindenkit, aki a magyar főváros természeti szépségeit látni és érezni akarja."

„Utunk nem a szétomlás mélységeibe, hanem egészséges fejlődéssel a magasba vezet"

Ripka Ferenc főpolgármester cikke a Prágai Magyar Hirlapban

Ripka Ferenc főpolgármester „Budapest üzenete" cimmel magas szárnyalásu, gondolatokban gazdag és nagyon érdekes cikket irt a „Prágai Magyar Hirlap" karácsonyi számába. Ezt a Csehszlovákiában megjelenő magyar lapot a tőlünk elszakitott területek lakóinak ezrei olvassák és igy Ripka Ferenc főpolgármester őhozzájuk szól Budapest érdekében. A cikk kifejti, hogy Magyarország és igy Budapest is egy nemzeti konzervativizmus nyugodt atmoszférájában találta meg az orvosságot. Meg akarjuk mutatni — mondja a főpolgármester — azoknak, akik egy nyelvet beszélnek velünk, hogy nem kell magukat miattunk szégyenleniök, mert utunk nem a szétomlás mélységeibe, hanem egészséges fejlődéssel a magasba vezet. Szép szavakkal buzditja az elszakadt magyarságot, hogy jusson eszükbe Budapest és keressék fel, mert sok régi falat, sok uj embert, sok emléket és néhány uj eredményt is találnak itt. A főpolgármester cikkét különben a következőkben mutatjuk be olvasóinknak:

„Budapest ugy épült, hogy perspektiváját egy 20 milliós állam adja meg. A keretek megszükültek, ezért az egyes részek már tulmagasaknak látszanak, másutt az ivek átfogó erejéből tört le egy darab és ismét másutt a széles bástyák alapja van alámosva. Mindezek a dolgok inkább a multat magyarázzák, mint a jelent. A fájdalom a multat látja, a józanság a jelent és a reménység a jövőt.

Az egyes embernek is ujra kell kezdenie néha az életet. Nemcsak megtévelyedések és elhibázott életcélok kényszeritik erre. Nem egyszer a szerencsétlenség földrengése dönti halomra az eddigi élet támasztó oszlopait. Ilyenkor a gyöngét maga alá temeti az élet, de az igazi férfi fölemelkedik a romok közül és ujra kezdi az épitést. Nem a szerencse méri meg az ember értékét, hanem a szerencsétlenség.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

FLOHR KÁROLY FELVONÓGYÁR
BUDAPESTI FIÓKTELEPE VI., PODMANICZKY-UTCA 12.
TELEFON 129—26.

ESEMÉNYEK

Olvasóinkhoz!

Az utolsó esztendők megtanitották Budapest polgárságát arra, hogy önmaga ellen való bűn, ha nem törődik a város ügyeivel. A boldog békeidőkben a nagyközönség jóformán egyáltalán nem érdeklődött a kommunális ügyek iránt. Tudták nagyon jól, hogy a városházán minden rendben folyik és Budapest épül, Budapest gazdagszik anélkül, hogy a nagyközönség beleártaná magát a várospolitikába. Azóta azonban nagyon megváltoztak az idők és Budapest polgársága a saját bőrén keservesen tanulta meg azt, hogy ez a nemtörődömség drága mulatság. Ma eljutottunk odáig, hogy a városházán történő dolgok jelentőségét megismerte a polgárság. Ma a közönség érdeklődése nagyobb mértékben fordul a város parlamentje felé, mint amennyire az országos politika érdekli. Ma már minden pesti polgár tudja, hogy a városházán életbevágó érdekei forognak kockán. Ami a városházán történik, az kihat egész életünkre. Innen indulhatnak ki csakis azok az akciók, amelyek megmozditják Budapest gazdasági életét, amelyek felfrissitik az egy évtizeden át szinte megaludt vérkeringését. A városházától függ, hogy lesz-e kenyerünk, hogy a kulturemberhez méltó életet élhetünk-e?

Éppen ezért fokozottabb feladatok hárulnak ma a

FŐVÁROSI HIRLAP-ra

is, amely mindenkor független és objektiv kritikusa volt a városházi eseményeknek. Ma megnagyobbodott az a közönség, amely kiváncsi a mi szavunkra és amely a

FŐVÁROSI HIRLAP

elsőrendü városházi értesüléseiből meriti nagyfontosságu információit. Ebben a tudatban igyekszik a

FŐVÁROSI HIRLAP

minden héten a legérdekesebb anyaggal, információkkal és kritikákkal bekopogtatni közönsége ajtaján. Ugy érezzük, ma minden budapesti polgárnak olvasnia kell ezt a lapot, amelyből utmutatást és értesülést szerez legfontosabb gazdasági, kulturális és társadalmi cselekedeteinek irányitásában. Ebben a tudatban kérjük régi és hüséges olvasóközönségünket, tartsák meg fokozott szeretetükben a jelentőségében és szükséges voltában hatalmasan meggyarapodott

FŐVÁROSI HIRLAP-ot.

Kérünk mindenkit, ujitsa meg lejáró előfizetését és győzze meg polgártársait arról, hogy a

FŐVÁROSI HIRLAP-ra

ma minden budapesti polgárnak szüksége van, akit érdekelnek a városháza eseményei és aki utmutatást akar nyerni a városi ügyekben.

Jelen számával XV. évfolyamába lépett a

FŐVÁROSI HIRLAP,

amely méltán dicsekedhetik ennek a tizenötéves multnak őszinte és becsületes sikereivel.

* * *

A **Fővárosi Hirlap**-nak előfizetési ára a **Gazdasági Hirlap** állandó melléklettel együtt:

Egész évre .. 20 pengő = 250.000 korona
Fél évre .... 10 „ = 125.000 „

Az összeiró küldöttségek választása. Folyó hó 8-án fogja megválasztani a központi választmány a képviselőválasztói névjegyzékek összeállitására, illetve rendes kiirására rendelt összeiró küldöttségeket. A 10 közigazgatási kerületben összesen 28 ilyen kerület van. Minden küldöttség 4 tagból: 1 elnök, 1 helyettes elnök, 1 rendes és 1 póttagból áll. A pártok a tagokat valószinüleg pártközi értekezlet utján fogják összeállitani.

„A polgármesternek kötelessége a megértés utjait felépiteni.“ Ripka Ferenc főpolgármester legutóbb megjelent az Óbudai Hegyvidéki Szövetség utavató-ünnepén, amelyet a Császárfürdő éttermeiben rendeztek. A vacsorán Szilágyi Károly ismertette azokat az eredményeket, amelyeket a szövetség uj utak nyitása révén ért el. Hogy a hegyvidék szivébe uj utak nyiltak, abban nagy része van dr. Ripka Ferenc főpolgármesternek is, akinek működése elé — mint a szónok mondotta — szeretettel és reménykedve néz a polgárság. Nagy tetszéssel szólott ezután dr. Ripka Ferenc főpolgármester, aki a kedves elismerést a tanácsra háritotta. Ő maga, aki a társasvacsorákat kénytelen volt programmjából kikapcsolni, mert nem volna képes elvégezni a reárótt munkát, ide mégis szivesen jött, mert maga is budai polgár. Budával szemben különös kötelességei vannak és a neki erőt adó közszellemet itt találja fel a polgárság körében. Ez az utavatás az egész főváros ünnepe, mert szép a vadon, de az a baj, hogy ami társadalmi életünkben is sok még a vadon. A hatóság épiti a makadám-utakat, de a polgárság kötelessége a megértés utjait felépiteni. Ez legyen a mai ünnep két feladata. A főpolgármester nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után még számosan szólaltak fel.

Buda szervezkedik Pest ellen. A Hollós Mátyás Társaság az utóbbi hetekben erőteljes akciót inditott városfejlesztési célokkal. A tervek, amelyeket hangoztatnak, szépek és tiszteletreméltóak. Budapest minden polgárának öröme lenne benne, ha megvalósithatók volnának. Szomoru törekvést látunk azonban abban, hogy a Hollós Mátyás Társaság egyszerüen megfeledkezni látszik arról, hogy 1873-ban Buda és Pest egyesültek. Megérti mindenki azokat a törekvéseket, amelyekkel mindenki a maga házatáját szeretné felékesiteni, kényelmessé és kulturálttá tenni. A Hollós Mátyás Társaság azonban, ahogy mi a propagandájukból kiérezzük, feltünő módon szeparália magát attól a városrésztől, amely a Duna balpartján fekszik. A Duna jobbpartján fekvő városrész történelmi multját a legnagyobb tiszteletben tartjuk és ennek a városnak minden polgára követeli, hogy a városnak minden utcája egyforma bánásmódban részesüljön akkor, amikor a város fejlesztéséről van szó. Szeretnénk azonban, ha a Hollós Mátyás Társaság kinyilatkoztatná, hogy mindenki téved, aki azt hiszi, hogy a hang és a mód, amellyel Buda jogosult fejlődésének érdekében propagandát fejtenek ki, nem irányul a baloldalon fekvő városrész ellen. Egyebekben szivesen konstatáljuk, hogy a Hollós Mátyás Társaság eleven és tiszteletreméltó agitációt fejt ki annak érdekében, hogy Budát ismét Mátyás király virágzó városává tegye, amelyben jómódu polgárság él. Sajnos, kissé távollevőnek érezzük a megvalósulást, amikor a Hollós Mátyás Társaság propagálásában ilyesmiket olvasunk: „A gyógyforrásai révén világfürdővé lett Budára, mely a köszvényesek és gyomorbajosok Mekkája lehetne, el kell készülnie arra, hogy 40—50.000 idegent, beteget kell kényelmesen és jól elhelyeznie. Ezeknek látványosságot kell nyujtania és ez csak ugy érhető el, ha Budán épitik fel keleties stilusban az óvárost, s ennek az ujonnan épült városrésznek minden lakásában kényelmes kiadó szoba lesz.“ Ebben az ügyben a Hollós Mátyás Társaság Budapest székesfőváros tanácsához és minden illetékes tényezőhöz, amelynek erre a kérdésre befolyása van, előterjesztéssel készül fordulni. Budapest minden polgára őszinte szivvel kivánja, hogy a 40—50.000 idegen sürgősen megérkezzék a jó budaiak közé és hogy a szükséges kiadó vendégszoba minden családnak rendelkezésére álljon.

Árvay Lipót. Feje és megalapitója annak a kávéházi dinasztiának, amely ott állott az uj Budapest bölcsőjénél látta a serdülő, izmosodó ifjut és gyönyörüséggel nézhette csodás fejlődését. Ez a mult század utolsó előtti évtizedében volt, amikor a pesti kávéház nemcsak velejárója, de erjesztője volt a fejlődésnek. A kávéházi ipar fellendülése az iparágak egész sorát segitette előbbre és az Árvay-dinasztia igy kapcsolódik bele abba a fejezetbe, amelyet Budapest fénykorának nevez az idők krónikása. Mindezt annak a családi eseménynek alkalmából állapitjuk meg, amely Árvay Lipót otthonában ünnepélyes keretek között ment végbe. Január hó 3-án ünnepelték ugyanis Árvay Lipót és felesége aranylakodalmukat. Ez a családi esemény már csak azért is ritkaságnak számit, mert tizenegy gyermek boldogságtól sugárzó arca ragyogott rá mindazokra, akik ennek a családi ünnepségnek részesei lehettek. A tizenegy gyermek között ott van Árvay Artur, a Rt. Villamossági és Közlekedési Vállalatok részére (Trust) cégjegyzője is, akit ugy tudása és szeretetreméltó egyénisége miatt egyformán szeretnek a főváros kereskedelmi és társadalmi köreiben.

Kivilágitják az utcajelző táblákat és a házszámokat. Weiner Ernő dr., bizottsági tag nemrégiben azt az inditványt tette, hogy a főváros világitsa ki az utcajelző táblákat és a házszámokat. A főváros tanácsa ezt az inditványt magáévá tette és máris készül a szabályrendelet, amely azt a célt szolgálja, hogy az éjszaka járókelőknek ne kelljen gyufával keresni, ha valamely házat Budapesten meg akarnak találni. A főváros azonban mai anyagi helyzetében nem vállalkozik arra, hogy a házszámokat is maga világitsa ki. Kötelezi azonban erre a háztulajdonosokat, mig maga a főváros az utcajelző táblák kivilágitásával járul hozzá az uj rendhez. Vannak olyan kombinációk, amelyek szerint nem lámpával fogják kivilágitani a házszámokat és az utcajelző táblákat, hanem olyan anyaggal festik be azokat, amely anyag a sötétben világit. Szó van arról is, hogy a szabályrendeletben a háztulajdonosokat arra kötelezik, hogy a házszámokat necsak fönt a falon helyezzék el, hanem a kapuk kilincse felett is apró zománzozott házszámokat alkalmazzanak. Ezzel az ügyrenddel kapcsolatosan a főváros gondoskodni kiván arról is, hogy Budapest utcái uj jelzőtáblákat kapjanak. Fehér alapon feketebetüs utcajelző táblákat kiván rendelni a főváros, amelyek, ha zománcból készülnek, darabonként negyedmillióba fognak kerülni. Nem emlékezünk meg azonban a dicséret hangján a tanácsnak arról az ötletéről, hogy a Belváros és a külső városrészek számára más és más anyagból akarja készittetni ezeket a táblákat. A belső városrészek ugyanis zománcozott táblát, a külső városrészek pedig olcsóbb anyagból készülteket kapnának. Nem tulságosan demokratikus ez az ötlet, még akkor sem, ha a megokolása a főváros pénzügyi helyzetére hivatkozik. Ha a főváros kasszája nem birja ki a zománcozott táblák költségeit, akkor ne kapjanak ilyet a belső városrészek utcái se, mert szégyen lenne az, ha Budapest első- és másodosztályu városrészeket különböztetne meg.

Szopogasson köhögés ellen

Szent István gyógymalátacukorkát,

mert e tiszta Szent István malátakivonatból készült kiváló nyálkaoldószer enyhiti a légzőszervek lobos bántalmait.

LUTZ zománcos festékek a legjobb. Lutz Ede és társa lakk és festékgyár r.t. Budapest VII. Őrnagy-utca 4.

KARTSCHOCKE J. ÉS FIA kefe- és ecsetgyár
BUDAPEST
Iroda és raktár: IV., DEÁK-TÉR 4. — Gyár és raktár: VI., RÓZSA-U. 72.
Telefon: 60-43. — Alapittatott 1849.

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 4. TELEFON: 22—10.
Szivattyuk minden célra. Vizhütőtornyok

PETZ TESTVÉREK
HERCEGPRIMÁSI VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR.
MŰSZAKI CIKKEK. IV., VÁROSHÁZ-U 8.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán és márvány lapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden szinben. Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 4.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, VIII., Nap-utca 36.
Telefon: József 76—56.

Kezfertőtlenitésre nelkülözhetetlen a
Lysoform

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: DR. KÓSA MIKLÓS

A Hitelbank nagy tranzakciója

Megjelenik a bank aranymérlege is

A Hitelbank eredetileg tegnapra, keddre hivta össze igazgatósági ülését, amelyen egyfelől aranymérlegét akarta publikálni, másfelől az igazgatóság elé került volna a bank vezetőinek a külföldi érdekeltekkel lekötött és az uj tőkék beszerzésére vonatkozó megállapodása.

Az összes részletekben kész javaslatokat

szombaton fogja tárgyalni az igazgatóság,

ugyhogy vasárnap reggelre közlik a nyilvánossággal ugy az aranymérleget, mint a tőkeszaporitási javaslatot. A nyilvánosság igen nagy és érthető érdeklődéssel várja ugy az angol-amerikai érdekeltséggel létesitett nagyszabásu tranzakciót, amely a bank tőkéit — hir szerint — kb. másfélszáz milliárddal szaporitja, mint az aranymérleget, amely vezető pénzitézeteinknek irányt fog szabni. A Hitelbank teljes joggal kimutathatna 50 millió aranykorona vagyont, miután ennek 6 százalékos, 3 aranymilliós kamatoztatását a bank elbirja és még ez az értékelés is igen szerénynek volna mondható. Más kérdés, hogy objektiv szempontok milyen mérvü eltolódást tesznek szükségessé, valószinü azonban, hogy a bank összesen

40—50 millió közti aranyvagyont fog kimutatni.

A rendkivüli közgyülést e hó 25-ike körül fogják megtartani, a rendest pedig március második felében.

Kónyi kiegyezett az Angol-Magyar bankkal

Egyelőre nem vállal poziciót

Amint értesülünk, a közelmult napokban Kónyi Hugó, az Angol-Magyar Bank volt alelnöke és a bank közt barátságos megegyezés jött létre abban a perben, amelyet Kónyi 200,000 svájci frank erejéig inditott végkielégitése cimén a bank ellen.

A bank igazgatósága nem módositotta lényegesen eredeti propozicióját, amely 1.5 milliárdra szólt, viszont Kónyi nagyobb koncessziót tett, ugy, hogy végre 1,750.000 millióban kiegyeztek. Ezzel az utolsó, függő személyi ügy is békés elintézést nyert, miután Herzog Ignác kötelezettségének teljesitése biztositva van.

Kónyi egyébként — ugy halljuk — a közel jövőben nem szándékozik semmiféle aktiv tevékenységet kifejteni.

Megalakul Fónagy hitelbiztositó bankja

Szerdán kötik le Londonban a szerződést

Elsőnek jeleztük, hogy Fónagy Aladár, a Mobilbank elnöke tárgyalásokat folytat avégből, hogy egy külföldi biztositótársaság bevonásával hitelbiztositó bankot létesitsen.

Információnk szerint ezek a tárgyalások belföldön és külföldön eredményesen haladtak előre és olyan stádiumba jutottak, hogy

Fónagy kiutazott Londonba,

ahol egy elsőrangu angol biztositóval szerdán kell aláirnia azt a szerződést, amely az uj alakulás anyagi hinterlandját megadja. Az angol biztositóval kötendő szerződés alapján nincs semmi komoly nehézsége annak, hogy belföldi tőkéscsoportok bevonásával egy uj bank alakuljon, amelynek aránylag igen csekély kockázata lesz az üzletvitel körül, miután az angol biztositótársaság inkább formai érdekeltséget akar.

Valószinü, hogy

az uj bank alapitási tervezetét még január első felében publikálják

és az uj intézet a jövő hó elején már meg is alakulhat.

Miért kapott ujabb kedvezményt a OKH és a Hangya?

Közgazdasági körökben nagy és nem éppen kellemes feltünést keltett, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Hangya engedélyt kaptak arra, hogy az 1925-ös megnyitómérleg helyett az 1926-osat publikálják.

Ez a kedvezmény azt jelenti, hogy a két szövetkezetnek módjukban áll státuszukat az aranymérleg szempontjából az 1925. év folyamán realizált vagyontételekkel is javitani, amiről minden más pénzintézettel és vállalattal szemben kiváltságos helyzetbe kerülnek.

Információnk szerint egyes kereskedelmi és ipari érdekeltségek lépésekre készülnek, hogy ilyen bonifikációk rendszerré ne válhassanak.

Egy hét mulva készen lesznek a takarékok nyersmérlegei. Tudvalevő, hogy mindig a nagy takarékpénztárak készültek el legkorábban nyersmérlegeikkel és a Pesti Hazai takarék publikálta elsőnek mérlegét közülök. Információnk szerint ezidén fokozott erővel dolgoznak a nyers- és aranymérlegen a takarékok és valószinü, hogy január közepén a Pesti Hazai, Moktár, Általános takarék és Egyesült fővárosi mérlegei már a vezetőség előtt fekszenek.

Ennek ellenére a Pesti Hazai sem publikálja mérlegeit február vége előtt, az Egyesült Fővárosi pedig tranzakciójával köti össze az aranymérleget a Hitelbank példájához hasonlóan.

Keresik a londoni kölcsönt. A Földhitelintézet egymillió fontos kölcsönére, amelyet az Angol-Magyar Bank a Hambros Bank-kal együtt kedden plaszirozott Londonban, tömeges előjegyzések érkeznek a Földhitelintézethez. A gazdák igényei máris jóval meghaladják a kölcsön összegét.

A Krausz-Moskovits-gyár furcsa aranymérlege. Az érdekeltség körében sokat beszélnek a Krausz-Moskovits szeszgyár ugynevezett aranymérlegéről, amely 198.000 pengő tiszta vagyont mutat ki. Érdekkörökben sokalják ezt az értékelést, mert a mostani rossz üzletmenet, a sok kinnlevőség és a teljesen passziv fogyasztás mellett 25 milliárdos tiszta vagyont csak igen nagy optimizmussal, illetve bizonyos tendenciával lehet kihozni. A tőzsdén nem is veszik komolyan a gyárvezetőség intern értékelését, amely mögött — hir szerint — uj érdekeltség szerzésére irányuló törekvés rejlik.

Az Egyesült Fővárosi tranzakciója. Információnk szerint szakadatlanul folynak a tárgyalások avégből, hogy az Egyesült Fővárosi Takarék tranzakciója mielőbb befejezést nyerjen. A külföldi érdekelteken kivül egyfelől Bud pénzügyminiszterrel, másfelől a magyar érdekeltekkel vannak megbeszélések, amelyek a tranzakció teljes sikerét hivatottak biztositani. A rendkivüli közgyülést valószinüleg január végére hivják össze.

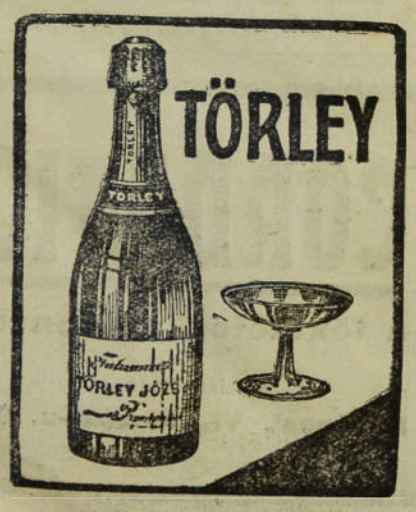

A Sweizerische Rückversicherungsgesellschaft az Anker főrészvényese. Az Anker általános biztositó legutóbbi igazgatósági jelentése az intézet hatalmas fejlődéséről számolt be. A közgyülés többek közt dr. Bebler Emilt, a Schweizerische Rückversicherung zürichi igazgatóját és dr. Engel volt osztrák pénzügyminisztert is beválasztotta az igazgatóságba. A Zentralbodencreditbank birtokában volt részvényeket a Schweizerische Rückversicherung vette át, amivel ez a nemzetközi tekintélyü intézmény irányitó szerephez jutott. A magyarországi intézet Fejérváry Ervin kormányfőtanácsos, vezérigazgató avatott vezetése, az igazgatóság pedig br. Korányi Frigyes elnöklete alatt folytatja eredményes müködését.

Némi javulás a hitelpiacon. Az ujév után a hitelpiacon egy kis megkönnyebülés vált észlelhetővé. A kereskedők, akik decemberben folyton respirót kértek a bankoktól, elseje óta legalább részben eleget tesznek kötelezettségeiknek és a pénzintézetek is valamivel nagyobb előzékenységet tanusitanak. A kamatviszonyok meglehetősen rendezetlenek, mert még mindig vannak TÉBÉ-bankok is, amelyek 17—20 százalékos kamatot szednek.

A Hitelbank vállalatai a rendes közgyülés kapcsán szaporitják tőkéiket. Hire járt, hogy a Hitelbank tranzakciója kapcsán a Ganz-tól kezdve a Hermesig nagyobb tőkeszaporitás kerül a vállalatoknál lebonyolitásra. Információnk szerint ezekről a tranzakciókról tényleg folynak megbeszélések, de aktuálissá csak március és április havában, a rendes közgyülésekkel kapcsolatban válhatnak. A Hitelbank vállalatai egyébként nagyrészt elkészitették már házi használatra aranymérlegeiket, amelyek publikálása elé a gazdasági közvélemény indokolt érdeklődéssel tekint.

A Hermes közgyülése. A Hermes Váltóüzlet Rt. december 29-én megtartott közgyülése elfogadta az igazgatóság javaslatait és 1200 K osztalék kifizetését határozta el.

A legjobb magyar folytonégő kályhák

ISIS OECONOM **Kalor** KORONA RADIUS

Perpetuum

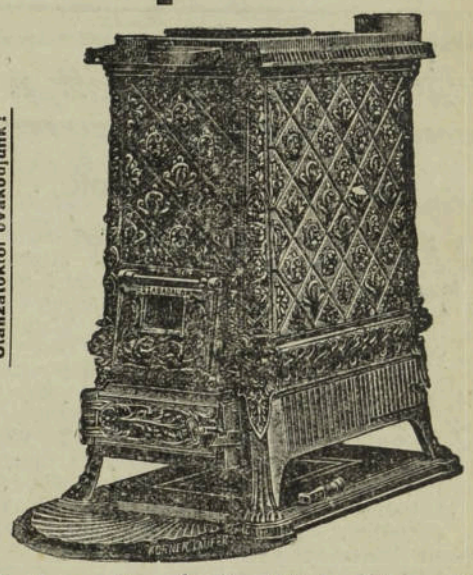

Utánzatoktól óvakodjunk!

Budapest- algótarjáni Gépgyár és Vasöntő R.-T.

(Hirsch és Frank)

Városi lerakat és városi mintaraktár:

Budapest

V., Kálmán-utca 15.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né

szobor-, mü- és ércöntőde

Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.

Öntetnek Szobrok, dombormüvek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45

épület-, mü- és vasszerkezet lakatos

Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.

Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

Rietschel és Henneberg R.-T.

Práter-utca 12. szám. — Telefon: József 23-18.

Központi fütések, szellőzések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási fürdő- és városi vizmüvek. Csatornázások, derítők, szivattyutelepek. Füstgázok és fáradtgőz hasznositása.

Le kell törni a textilkartell diktaturáját

A közszállitásoknál összejátszanak a textilgyárak

Közgazdasági körökben egyre többet foglalkoznak azokkal az anomáliákkal, amelyeket a textilgyárosok akciói magukban rejtenek és amelyek végeredményben Szurday Róbert diktaturáját akarják intézményesen biztositani.

A Szövetség égisze alatt lappangva működő kartell megállapodott abban, hogy a közszállitásokon előzetes megbeszélés alapján

egységes árakat fog produkálni,

amivel megsérti az árlejtési törvény rendelkezéseit és lehetetlenné teszi a szabad versenyt. Ez a manőver már érvényesült az ujabb árlejtéseknél, anélkül, hogy az illetékes hatóságok ennek a taktikának veszedelmes és káros voltát felismerték volna és megtették volna a szükséges lépéseket a kartell urai ellen. A kartell nem elégszik meg azzal, hogy magas vámvédelmet biztositott magának a külföldi verseny ellen, hanem a belföldi viszonylatban is olyan horribilis árakat diktál, amelyek kétszeresen indokolatlanok akkor, amikor a Goldberger-gyár megkezdte a munkabérek leszállitását. Ha a kartell vezetői nem törődnek a szociális szempontokkal és nem elégszenek meg azokkal a példátlan titkos nyereségekkel, amelyeket holding társulataikkal az infláció éveiben szereztek, akkor az államhatalom kötelessége, hogy a bérek leszoritásán kivül

az árak leszoritására kényszeritse Szurdayékat.

Az árlejtéseknél csak egy vezető szempont lehet: az olcsóság kérdése. A kereskedelmi minisztérium felülvizsgálati osztályának a legerélyesebben kell fellépnie avégből, hogy a kartell meg ne hiusitsa a konkurrenciát, miután az ország adófizető polgárai sinylik meg, ha a csendőrség, a Máv. vagy a posta szállitásainál három-négy nagy vállalat kénye-kedve szerint srófolja fel az árakat. Meg kell szüntetni azt a rendszert is, hogy a kauciós kötelezettség dacára u. n. „megbizható" cégek kapják a megrendeléseket, bár sokkal olcsóbb ajánlatok is vannak. Tessék felemelni a kauciót, de tessék kiküszöbölni a „megbizhatósági" rendszert, amelynek sem alapja, sem értelme nincs!

A közszállitásoknál be kell tartani a szabályokat, ki kell zárni az összejátszás lehetőségét, meg kell semmisiteni a vitatható eseteket és

rá kell térni az utóajánlati rendszerre,

amelynek révén a hatóságoknak módjuk nyilik a közvetlen érintkezésre, a felekkel való alkura és a legelőnyösebb szállitási feltételek biztositására.

A textilkartell uralmának megdöntésére pedig csak egy mód kinálkozik:

a kormány engedje meg a külföldi vállalatok letelepedését.

Nem baj, ha egyes konjunktura-alakulatok megbuknak, mert a verseny olcsóbb árakat és jobb termelést fog előidézni és a kartellen kivülálló gyárak az egész vonalon hasznos közgazdasági missziót fognak teljesiteni. Tessék megadni a cseh és lengyel gyáraknak az 1907. III. tc.-ben biztositott kedvezményeket, a tiz évi adómentességet, a gépek vámmentes behozatalát és az előirt anyagi bonifikációkat és akkor a textildiktatura bukásával az olcsó és jó termelés fog felülkerekedni.

Nagy elbocsátások a bécsi intézeteknél. Január elsején a bécsi bankok ujból vagy 350 tisztviselőnek, köztük számos igazgatónak mondtak fel. Tekintettel arra, hogy még mindig öt nagy bécsi pénzintézet van, amelynek a tisztviselői létszáma meghaladja a legnépesebb magyar bankét és köztük a Wiener Bankvereinek a redukció után is több mint 3000 alkalmazottja van, a bécsi létszámapasztási folyamat alig jutott el még nyugvópontra.

Magyar-orosz gazdasági tárgyalások folynak. Legutóbb Gratz Gusztáv dr. Bécsben a szovjet ottani gazdasági megbizottjával kezdett tárgyalásokat a magyar-orosz összeköttetések ujabb kiépitése érdekében azon az alapon, amelyen dr. Sebeők Dezső Berlinben már előzőleg tanácskozásokat folytatott. Az összeköttetés megteremtésének egy nehézsége van: a magyar érdekeltek a kormány 25%-os garanciáját akarják biztositani, amibe a magyar kormánykörök nem akarnak belemenni.

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A II., Retek-utca, Budakeszi-út, Julia-utca, Pasaréti-út, és Rókushegyi-út között volt „Drasche"-féle ingatlanon végzendő tömegmozgósitási munkálatokra hirdetett versenytárgyalásra ajánlatot nyujtottak be: Roheim Alfréd 1.235,100.000, Klein Zsigmond 902,752.000, Berényi Ignác 1.333,653.000, Szentgály és Acsódy 847,600.000, Heller és Majrovics 983 millió, Klauber és Vajda 889,900.000, Csengery és Pallay 644,350.000, Hollós Ferenc 992,850.000, Mód Lajos 1.299,850.000, Ámon Antal és Fiai 739,950.000, Hlatky és Staud 1.215,750.000, László és Blum 988 millió 700.000, Schaffer Antal 857,500.000 Kolin és Török 758,700.000, Tőke György 1.511,400.000, Vajda Béla, 687,080.000, Palace rt. 790,426.000, Országos Központi Hitelszövetkezet 868,100.000, Baján és Bikfalvy 1.455,490.000, Hirsch Mihály rt. 763, 300.000 K. Döntés e héten lesz.

Versenytárgyalási döntések

A III., Határ-utcai összekötő csatorna, III., Lajos-utca és Pacsirtamező-utcai főgyüjtők közötti megépitésére hirdetett közmunkákat a nyilvános versenytárgyalás során Sándor Ödön cég kapta 33 millió 936.900 koronáért, mint legkedvezőbb ajánlattevő.

A főváros tanácsa most hozta hivatalosan nyilvánosságra, hogy a hat városi bérház épitési munkálatait mely vállalkozók, milyen összegért nyerték el. E szerint

A Budaörsi-út és a Csend-utca sarkán épülő bérház A. pavillonját Várnai Alajos és Molnár István épitik 2.311,000.000, a C. pavillont Paulheim és Welninger, a D. pavillont Hert Imre, a B. pavillont Kaszteli Kont és Társa épitik 2.525,650.000 koronáért.

A Váci-út és a Mura-utca sarkán épülő bérház A. pavillonját Kapuszta Gusztáv építi 2.621, 860.000, a C. pavillont Schener János 2.749, 580.000, a D. pavillont Szentgyörgyi Gyula 3.117,000.000 koronáért.

A Váci-út és a Gyöngyösi-út sarkán épülő városi ház A. pavillonját Delmár Béla építi 2.337,000.000 a B. pavillont Benedek Dezső 4.931,000.000, a C. pavillont Kellermenn és Singer 2.541.000.000 koronáért.

A Mester-utca és a Dandár-utca sarkán épülő bérház munkálatait Rottisch János végzi 4.580.000.000 koronáért.

A Simor-utca és a Villám-utca sarkán épülő bérház épitését Vogl és Weidlinger végzi 8.300,093.000 koronáért.

Az Üllői-út és a Ceglédi-út sarkán épülő ház A. pavillonját Sturm Károly építi 2.601,629.000, a B. pavillont Vágó és Kovács 2.446,136.000 koronáért.

Uj kiirások

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet **19.400 m³ bazalt zuzott kő, 18.200 m³ trabit zuzott kő és 3650 m³ zuzott mészkő szállitására.** Ajánlatok benyujtásának határideje január 26-án, kedd déli 12 óra. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

Hirdetés.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei:

A Tutaj-utca 5. szám alatt levő raktártelepén tárolt 2 darab használt, Láng L. gépgyár által 1907. évben épitett Rieder-tolattyus, fekvő, egyenként mintegy 65 HP teljesitő képességü, egyhengeres (hengerhossz 840 mm, furat 230 mm, lökethossz 600 mm, fordulatszám 115 percenként) gőzgépet (cca 65 q sulyban) a hozzátartozó, egyenként 2 drb kondenzátorral (egyenként cca 14 q sulyban) és csővezetékkel üzemátállitás miatt irásbeli alapján eladni kivánja.

Az értékesitendő gőzgépek a tárolási helyen tekinthetők meg; a részletes leirás (V., Váci-út 72—74., I. em 42. szám alatt) az ajánlattevők rendelkezésére áll, ahol a megtekintésre engedély kapható.

Az ajánlattevő tartozik ajánlatának egységárait számmal, betüvel kiirva, világosan, félre nem magyarázható szöveggel leirni.

Az eladásra kerülő gőzgépek és tartozékai a jelenlegi raktározási szinhelyen bocsáttatnak rendelkezésre, ahonnan azokat ajánlattevő saját költségén elszállitani tartozik.

Az ajánlattevő telepen levő iparvágányt az elszállitásnál igénybe veheti.

Szabályszerüen kiállitott, kettős, lepecsételt boritékba helyezett ajánlatokat **1926 január 10-én délelőtt 10 óráig** kell Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatóságának (V., Váci-út 72—74., I. 38. dr. Bárdi Lajos titkár ur kezeihez) „Ajánlat használt gőzgépek és tartozékai vásárlására."

Később beadott vagy beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlattevők tartoznak ajánlatukkal egyidejüleg 2,000.000 korona óvadékot az Elektromos Művek főpénztáránál letétbe helyezni és ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradni.

Az Elektromos Művek Igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, vagy amennyiben az ajánlatokat kielégitőnek nem találná, az anyagok eladása tekintetében másként intézkedhessék.

Budapest, 1926 január hó 2.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit
PALA
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS, KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGESÚJFALU

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
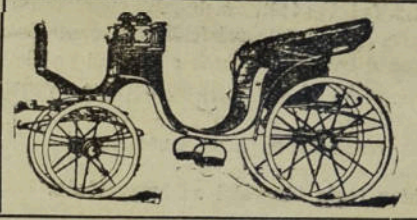
Teherautó-karosszéria-gyártás
Kovácsműhely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 38 65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

HAVERLAND ANTAL
m. kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el.: J. 29-66.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

Gummi-lemezek, Gummi-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

ULRICH B. J.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
NAGY RAKTÁRT TART mindennemü csövekben és pedig: önt.-vas-, kovácsoltvas-, agyag-, angol lefolyó-, Drainage ólomcsövekben. Horganylemez, viz-, gőz- és gáz-armaturák, horg. vaslemez, egészségügyi berendezések.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 január 13. — 2. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

A deficitmentes költségvetés

már a szép békeidőkben is minden kommunitásnak legőszintébb vágyai közé tartozott. Most azután Ripka Ferenc főpolgármester a Fővárosi Hirlap ujesztendei számában megjelent nyilatkozatában kijelenti, hogy a legfontosabbnak tartja azt a kérdést, amely a főváros gazdasági politikájának szempontjából ugyszólván életkérdés: és ez a deficitmentes költségvetés biztositása. Megvalljuk, a főpolgármesternek ez a kijelentése általános meglepetést keltett. Hiszen néhány hét előtt még arról irtak az ujságok, hogy a főváros 1926. évi költségvetése 18—20 millió aranykorona hiánnyal fog zárulni. Egészen pontosan azt mondták, hogy az idei deficit 18,980.000 aranykorona lesz. Pontos számadatok cirkuláltak és nagy cikkek jelentek meg arról, hogy honnan keletkezett a 320 milliárdos deficit. Nem volt nehéz megokolni, hiszen a főváros alkalmazottai, tisztviselői, tanerői, altisztjei, munkásai, valamennyien természetesen arra törekszenek, hogy emberibb, jobb sorsuk legyen, egyben pedig a főváros is nagy beruházásokkal, az épitkezés komoly megkezdésével szándékozik Budapest gazdasági életét fellendíteni.

Kellemes meglepetésként hatott tehát a főpolgármester ujesztendei kijelentése. Hova lett azonban hirtelenében a 320 milliárdos deficit? Ebben a pillanatban ugy tudjuk, még nem tünt el. De minden tényező, amely a városházának pénzügyi viszonyait rendbehozni hivatott, a költségvetési deficit eltüntetésén fur-farag, dolgozik teljes odaadással. A felmerült tervekről lapunk más helyén egyébként részletesen is beszámolunk.

Friss erők kerültek a főváros vezetésébe. Emberek, akik tele ambicióval jöttek és emberek, akiket a közelmultban nem engedtek szóhoz jutni, akiknek ideáit nem engedték megvalósitani, mert a pártpolitika ezt igy kivánta. Csak egyetlen férfiura hivatkozunk, Ereky Károlyra, aki a Fővárosi Hirlap mult héten megjelent számában mondotta el, hogy milyen küzdelmeibe került, amig életrevaló gondolatait, nagyszerü reformjait, amelyeket nem győzött eleget hangoztatni, — nem valósitották meg. De ne rekriminálunk! Hagyjuk a multat, mert hiszen azok is, akik ezt a multat reprezentálják, ma már másként gondolkoznak és a városházán őszinte treuga dei uralkodik. A pártpolitikai küzdelmek teljes lekapcsolása biztositja a tökéletes eredményt, amelyből csak a város lakosságának lehet legnagyobb haszna. A nagy alkotómunka, amelynek jegyében a mai közgyülés megindította tevékenységét, kezdi oroszlánkörmeit mutogatni. Itt az első példa, amely ma még csak szó, amely ma még csak reménység, de jellemző és boldogitó, hogy Budapest székesfőváros főpolgármestere ma már komoly, deficitmentes költségvetésről tud beszélni és annak érdekében tud cselekedni. Pedig ezuttal nem kieszlergályozott, nem vakparádéra szánt deficitmentes költségvetésről van szó, hanem arról, hogy a főváros megkisérli a lakosság sulyosabb megterheltetése nélkül, az adósróf müködésbehozatala nélkül, a terhek igazságosabb megosztásával, a főváros gazdag üzemeinek jobb kihasználásával és minden téren való belterjesebb gazdálkodással a főváros háztartásából kiküszöbölni az immár tengeri kigyóvá nőtt hiányt.

Hinni kell benne, hogy igy lesz. Meg is van rá a mód. Az osztendei egyezmény ratifikálása óta nincsenek pénzügyi kétségeink. A pénz értéke is stabillá vált. A drágaság sem növekedhetik már többé, most már le lehet ülni papirossal és ceruzával a kezében a ház asszonyának éppen ugy, mint a főváros polgármesterének és az utolsó garasig ki lehet számitani, mi lesz a kiadás és mi lesz a bevétel. Az a töméntelen bizonytalanság, amellyel a magánháztartásnak, a magánvállalkozásnak csak éppen ugy meg kellett küzdenie, mint ahogy megküzdött vele a főváros is, ma már nincsen többé. Megbizható tényezőkkel számolhatunk, mert bizonyos az, amit beveszünk és bizonyos, amit kiadunk. Ilyen körülmények között az idei költségvetésnél már könnyen dolgozik a számok embere, aki többé nem hipotézisek és labilis feltevések alapján mérlegeli a főváros háztartását.

A főpolgármester bizakodása, hogy sikerülni fog deficitmentes költségvetését összeállitani, legfőbb bizonyitéka annak, hogy a városházán szorgalmas munka folyik. Ne felejtsük el ugyanis, hogy az a 320 milliárdos deficit, amelynek hire forgalomba került, abban az órában, amikor ezek a hirek elterjedtek, tényleg fennállott. Igen nagy és beható munka, az ideák egész seregének kitermelése volt tehát szükséges ahhoz, hogy a főváros vezetőinek reménye legyen ennek a 320 milliárdos hiánynak a pótlására. A főpolgármester szavának azonban sulya van és mi bizunk benne, hogy a háztartási hiány eltüntetése sikerülni is fog, ami azt jelenti, hogy sikerült a fővárosnak uj jövedelmi forrásokat kijelölnie.

A város lakosságának azonban ebben a pillanatban csak egy kivánsága van, amit, reméljük, szintén teljesen fontolóra vettek a költségvetés összeállitói. Ez az egy kivánság pedig tökéletesen jogos és ez az, hogy a főváros lakosságát többé nagy általánosságban uj adókkal meg ne terheljék. A polgárság elérkezett teherbiró képességének végső határához. Budapest lakosságának adóterhekből álló szénásszekere már az a szénásszekér, amelyre több a közmondásos egy villával sem fér rá. Nem azt mondjuk ezzel, hogy nincsenek ennek a városnak olyan rétegei, amelyek egyet-mást még ne birnának el, de viszont vannak olyanok is, amelyek tul vannak terhelve. Hisszük és reméljük, hogy az igazságos megadóztatás elve, amellyel a mult nem volt egészen barátságos lábon, ezuttal nagyobb mértékben fog érvényesülni. Mi ismerjük a főpolgármester demokratikus érzését, a főváros lakossága felé hajló jószivét, ismerjük a pártok tökéletes jóindulatát és hiszünk benne, hogy a 320 milliárdból egyetlen garast sem tüntetnek el olyan módon, hogy ezzel az adóterheket növeljék. Van itt mód, van itt eszköz bőségesen arra, hogy a város produktiv munka végzésével emelje jövedelmeit. A közgyülés minden egyes tagja nagyon jól tudja ezt és hisszük, hogy eszerint is cselekedtek.

Konjunkturális és dekonjunkturális adók a láthatáron

Végrehajtják a státuszrendezést — Ötletek a kigondoló bizottságban Felbontották a Sacelláry-bankházzal kötött szerződést

A Fővárosi Hirlap karácsonyi számában ismertettük a fővárosi alkalmazottak státuszrendezésének tervezetét. Már akkor jeleztük, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök, valamint Bud János pénzügyminiszter elvben megadták a státuszrendezéshez való hozzájárulásukat. Azóta a főváros tanácsa megküldötte a tervezetet a belügyminisztériumnak, ahol közigazgatási szempontból viszgálták felül a tervezetet. A státuszrendezési tervezet utja a belügyminisztériumból a pénzügyminisztériumba vitt, ahol a pénzügyi vonatkozásokat tárgyalták le. Egyik minisztériumnak sem volt — mint a Fővárosi Hirlap értesül — olyan kivánsága a tervezettel szemben, amely kivánság lényegbevágó korrekturát igényelt volna. Apró javitások kétségkivül lesznek a státuszrendezési tervezeten, ezek azonban érdemben való változtatásokat nem jelentenek.

Nagyjában és egészében tehát azt lehet mondani, hogy a státuszrendezési tervezet megnyerte a kormány hozzájárulását. Mind a két minisztérium értesitette a napokban Ripka Ferenc főpolgármestert erről az eseményről, ugyhogy a főpolgármester a tizenkettes albizottság ülésén már beszámolhatott erről az eredményről. A bizottság ujból részletesen foglalkozott a státuszrendezés kérdésével, majd több felszólalás után a tanácsnak megadta a felhatalmazást a státuszrendezés végrehajtására, amely ilyenformán már rövidesen tető alá kerül.

Érdekes itt megemliteni, hogy a tisztviselők az uj fizetésnek megfelelően már január elején előleget vártak, ami azonban mindmáig késett, mert a jóváhagyott státuszrendezés csak most nyert formailag is elintézést. Igy tehát az előlegeket már a legközelebbi napokban kiosztják, ami havi másfél milliárdot; hat hónapra, 1925 julius 1-étől december végéig tehát 9 milliárdot tesz ki. Itt emlitjük meg, hogy

a státuszrendezés körülbelül 70 milliárddal dagasztja meg a főváros háztartását.

Hetven milliárd sok pénz: 4.9 millió aranykorona. Mivel pedig az idei költségvetésnek nem ez az egyetlen ilyen uj kiadási tétele, ennélfogva a kigondolóbizottság szorgalmasan keresi és gondolja ki az uj jövedelmi forrásokat, amelyekkel be lehetne tömni azt a deficitnek nevezett lyukat, amelyet a kiadások folytonos emelkedése idéz elő. Ilyenkor mindenkinek van egy jó, vagy rossz adóideája. Vázsonyi Vilmos igy gondolta ki a konjunkturális adót és Wolff Károly igy fedezte föl a dekonjunkturális adót. Vázsonyi Vilmos adójának tudvalevően az a magva, hogy azok a háziurak, akik kihasználván a korona romlásából adódó konjunkturát és rossz koronával fizették ki a házukra táblázott aranykoronás jelzálog adósságot: azok

fizessenek az igy támadt konjunkturális nyereségből 5 százalékot a fővárosnak.

Wolff Károly adóötlete megforditottja a Vázsonyi adóötletének. Wolff Károly ugyanis a dekonjunktúrát akarja megadóztatni. Wolff azt mondja, hogy aki házat vásárol, harmadrész annyi pénzért kapja meg ma a házat, mint ahogy a háboru előtt megkapta volna.

Aki tehát ma házat vesz, a ház békeértékének kétharmadrészét nyeri a vásáron, tehát ebből a kétharmad nyereségből adjon le a fővárosnak.

Igenám, de Wolff Károly elfelejti, hogy ma azért olcsóbbak a pesti házak, mint békében, mert nem érnek annyit, mint békében. Dekonjunktura van az ingatlanpiacon, devalválódott a házak értéke, mert Budapest sem az ma, mint békében volt; nincs is az a nagyszerü perspektivája, ami a háboru előtt volt; azután meg nem is hozza meg a beruházásnak azt a kamatozását, amit békében meghozott. Itt tehát arról van szó, hogy

a fővárosi ingatlanban rejlő nemzeti vagyon kétharmadrésze elveszett és Wolff Károly ezt a veszteséget akarja megadóztatni.

Wolff Károly ezt a veszteséget látja vagyonnak és ebből a veszteség-vagyonból követel részt a főváros számára.

Mostanában foglalkoznak majd ezzel a nem éppen ötletes ideával a kigondolók, de nem valószinü, hogy sok hive legyen az uj adónak. Szóval, a pénzcsinálás meglehetősen nehezen megy a városházán és amint látjuk: nehezen megy másutt is. Csak igy lehet megmagyarázni, hogy a frankhamisitók épp azért folyamodtak a bankóprés megindításához, amely az adókreálásánál sokkalta kiadósabb módja a pénzszerzésnek, de amint a tapasztalat mutatja: sokkalta rizikósabb módja is.

Ha már itt tartunk, még csak azt akarjuk elmondani, hogy

a főváros fölbontotta a Sacelláry Györggyel kötött megállapodását,

mely felhatalmazza Sacelláryt, hogy külföldi piacokon olcsón vásárolja össze a főváros francia frankra szóló kölcsönkötvényeit.

Fülzínkor

• • •

Furcsa kivánságok

merültek fel a középitési bizottság legutóbbi ülésén. Ámulva hallgattuk Becsey Antal bizottsági tagnak azt a kivánságát, hogy egy igen fontos épitkezésnél, amelyet a főváros iniciativájára végeznek, a főváros szakembereit is hallgassák meg, nehogy az épitkezésnél a városszépészeti szempontok mellőztetésben részesüljenek. Lipták Pál viszont azt az óhajtását fejezte ki, hogy az épitkezésnél művészeket alkalmazzanak. Egy szociáldemokrata bizottsági tag pedig arról beszélt, hogy a stadionban — mert hiszen ennek épitéséről volt szó, — a munkás sportegyesületek tagjai a többi sportegyesületek tagjaival egyenlő kedvezményeket kapjanak. Még megértjük, hogy a szociáldemokraták ilyen kivánságokat fejeznek ki, mert a mult ellen kétségtelenül lehetnek némi panaszaik. Ma azonban ők is tudhatják, hogy a városházán már más világot élünk és ott, ahol kedvezményekről van szó, a munkásságról megfeledkezni nem szabad. Erre a közgyülés minden pártja hitet tett akkor, amikor a demokráciát hirdette. Nincs joga és nincs módja egyetlen pártnak sem, hogy a szavát megszegje, annál is inkább, mert a munkások egészségére nemcsak a munkásoknak, de a munkaadóknak is szükségük van. De meglepett az a kivánság, hogy az épitkezéseknél művészi és városépitési szempontok figyelembevételét kérték. Ha sokat gondolkozunk azonban, ezt is megértjük, mert eszünkbe jut, hogy tiz éven át Budapesten nem épitkeztek és amikor Budapest ujra épiteni akar, járnia kell tanulni, mint a kis gyereknek.

Hire jár

hogy a tanács ama tagjait, akik még nem méltóságos urak, szintén kormányfőtanácsosokká fogják kinevezni. Tény az, hogy a tanács tagjai között még igen sokan megérdemlik, hogy kiváló munkásságukat elismerjék. Meg aztán az egyöntetüség is szép és a korral is haladni kell, hogy az ötven év előtti tekintetes tanácsból, most méltóságos tanács legyen. Ám Budapest lakosságának az a kivánsága, hogy legyen ez a tanács akár tekintetes, akár méltóságos, legyen a tekintetesek, vagy méltóságosok gyülekezete, de minden esetre ez legyen a város bölcseinek kollegiuma.

A községi élelmiszerüzemet

ujabban erősen kritizálják egyes bizottságokban. Különféle kifogásaik vannak, de csodálatosképpen mindig csak azoknak, akik maguk is élelmiszerekkel kereskednek és igy igen természetesen sulyos konkurrenciát látnak az élelmiszerüzem működésében. Elfelejtik a jóurak, hogy hiszen éppen ez a cél és a demokrácia korszakában, a demokrácia cégére alatt igazán kómikusan fest, mikor egyesek meglobogtatják a demokrácia lobogóját és a lobogó alól harsányan kiáltják, hogy meg kell szüntetni a fővárosnak azt az üzemét, amely a népet olcsóbban élelmezi, mint a mészárosok és hentesek. Azután még valamit szeretnénk ezeknek az uraknak a figyelmébe ajánlani. Látogassák meg ezt az üzemet, tekintsenek ott körül és ugy fognak járni, mint a néhai jó Usetty Ferenc, aki szegény azzal az indulattal ment ki az élelmiszerüzembe, hogy no most egy zsidó üzemigazgatóval kevesebbje lesz a fővárosnak. Amikor pedig annak rendje és módja szerint elbucsuzkodott, az üzem kapujában maga kérte az emlékkönyvet, amelybe nálánál melegebb sorokat kevesen irtak. A vége pedig az lett a dolognak, hogy a kurzus legszebb virágzásának napjaiban — vezérigazgatóvá nevezték ki ama Reich Samu igazgatót. Az ilyen csoda még a demokrata bizottsági tag urakkal is megtörténhetik.

Fel kell emelni a dunai partbéreket

Az emelésben elsősorban az Osztrák Dunagőzhajózási Társaságot kell részeltetni — Nevetségesen csekély a malmok partdija is

A dunahajózási társaságok e hó 4-én és 5-én bizalmas értekezletet tartottak Budapesten, amelyen elhatározták, hogy

tarifáikat március 1-től jórészben felemelik.

A társaságoknak ezt az elhatározását a kereskedelem és ipar érthető megdöbbenéssel fogadja, mert ujabb árdrágitás első hullámát látja benne. Kétségtelen tény, hogy ha a tarifák felemelése valóra válik, végeredményben a fogyasztóközönség ujabb megterhelését és a kereskedelmi forgalom ujabb ellanyhulását fogja eredményezni. Különösen érdekelheti ez a terv a fővárost, miután

december 31-ig kellett partterületeket igényelniök a hajózási társaságoknak,

amelyek a dunai rakodópartokon működnek. A főváros 1925-ben közel negyven hajózási vállalatnak, malomnak, épitőipari vállalatnak, csónakosegyletnek stb. engedett át területet a Dunaparton és ebből összesen csak 240,000 aranykorona bért huzott.

Annak idején Éber Antal élesen mutatott rá a főváros közgyülésén arra, hogy

hatalmas hajózási vállalatok és malmok nevetségesen csekély dijakat fizetnek

és a főváros lényeges bevételi forrástól esik el. Vitán felül áll, hogy az 1926. évre a régi dijak fenn nem tarthatók és elsősorban azokat a vállalatokat kell megfelelően megterhelni, amelyek a magyar közgazdasági élet szempontjából nem értékesek. Ebből a szempontból

különösen a Dunagőzhajózási társasággal szemben kell a dijakat legalább 400—500 százalékkal emelni.

Miután ez az osztrák vállalat egész adminisztrációját és üzletvitelét osztrák érdekek szerint irányitja, sőt azzal a tervvel foglalkozik, hogy

jelenlegi magyarországi vezérügynökét, a kitünő és érdemes Vas Ferencet egy osztrák igazgatóval váltatja fel.

Ezzel a társulattal szemben nincs kiméletnek helye, hanem olyan partdijat kell vele szemben megállapitani, amely számbaveszi a márciusban életbeléptetendő uj, drágább tarifákat és azt a nagy üzleti hasznot, amelyet a társaság központi mérlegében a magyar üzletág jelent.

A Dunagőzhajózásinak egyedül kell legalább 240.000 aranykorona partdijat fizetnie

és a többi érdekeltek együtt szintén elbirják ugyanezt az összeget, ugyhogy

a tavalyi partdijat feltétlenül meg kell duplázni

az 1926. esztendőre.

Nem szabad a közgyülésnek arról sem megfeledkeznie, hogy a malmok partdija is teljesen jelentéktelen és amikor a Viktória és társai százmilliárdos nyereségeket dugnak el mérlegeikben, akkor nem lehet 1000—2000 aranykorona partdijat szedni tőlük. Reméljük, hogy a közgyülés a Dunagőzhajózási és a malmok partdiját megfelelően revideálja és a fővárosnak illő jövedelemtöbbletet biztosit.

Még az idén ötven autobuszt helyeznek forgalomba

Mielőtt a kocsik beszerzésére nemzetközi versenytárgyalást hirdetnek, a főváros próbakocsikkal kisérletezik

Már érik a gyümölcse annak a harcnak, amelyet a Fővárosi Hirlap kezdeményezett, amikor a Laurin-Klement-féle autobusz megvételéről tárgyalt a főváros közlekedési bizottsága. Harcunk nem irányult személyek, gyárak vagy cégek ellen. Minden törekvésünk az volt, hogy

a közszállitásoknál megvédelmezzük a főváros érdekeit,

amit csak ugy véltünk elérni, hogy versenytárgyalások kiirását követeltük minden olyan esetben, amikor nagyobb arányu beruházásokról van szó. Ez a követelésünk megértésre talált. A fővárosi közlekedési bizottság éppen a Laurin-Klement-féle autobusz-affér kapcsán utasitotta a tanácsot, hogy a jövőben nemzetközi versenytárgyalások kiirásával szerezze be azokat a szükségleteket, amelyeket az autobuszpark fejlesztésére célravezetőnek tart. A közlekedési bizottság határozata értelmében jár el a tanács, amikor az autobusz-üzemet utasitotta, hogy több világhirü autógyárat szólitson fel arra, hogy bocsássanak egy-egy próbakocsit a főváros rendelkezésére s ha a próbajáratok ideje lejárt, a szerzett tapasztalatok felhasználásával

a legmegfelelőbb kocsitipusra nemzetközi versenytárgyalást hirdessenek.

Az autobusz-üzem 1926-ban ugyanis ötven kocsit akar beszerezni, még pedig olyképen, hogy ebből a beruházásból a magyar ipar is megkapja az őt megillető részt. Hogy a beruházásnak ezt a részét hogyan fogják megoldani, erre nézve még nincs kész terv, de valószinünek látszik, hogy a versenyben győztes autógyárakat kötelezni fogják, hogy a megrendelt autobuszok egy részét magyarországi gyárakban készittessék el. Reméljük, a tanács itt sem téveszti szem elől a főváros érdekeit és munkához segiti a szenvedő magyar ipart. Ez a közel jövőre tartozik, de mi már most szükségesnek tartjuk, hogy a magyar iparra felhivjuk azok figyelmét, akik nemsokára abban a helyzetben lesznek, hogy ily messzeható gazdasági kérdésben érvényesithetik szavazatukat.

A helyzet egyelőre az, hogy

néhány nap mulva megkezdi próbautazásait a fővárosban a németországi gaggenheimi Benz-gyárban készült Benz-autobusz.

A gyár a főváros felszólitására állitja be a forgalomba kocsiját és ezzel megcáfolta azt a feltevést, hogy külföldi gyárak nem lesznek arra kaphatók, hogy próbakocsikat bocsássanak a főváros rendelkezésére. Bizonyos, hogy néhány nap mulva megérkeznek Budapestre a többi gyárak próbakocsijai is és ezzel uj korszak kezdődik a főváros közlekedési viszonyaiban. A Benz-féle autobuszról csak annyit, hogy negyven ülőhelyre van berendezve, kiállitása igen fényes, kényelem szempontjából pedig a legmagasabb igényeket is kielégiti.

Budapest utcáin ma mindössze tiz autobusz bonyolitja le a forgalmat azokon a vonalakon, amelyeken nem járnak villamoskocsik. Ez a tiz kocsi egy csöpp a tenger vizében és alig érezteti hatását a mizériákra, amelyek a főváros közlekedésében mutatkoznak. Ezek a mizériák a főváros sajátos viszonyaiban és nem csupán a közlekedési üzemekben rejlenek. Az egymillió lelket számláló Budapest háromszor akkora területen terpeszkedik el, mint a négymillió lakossal biró Berlin. A város legszélső pontjai felé tehát nem lehet a villamosvonalakat kiépiteni, mert tulságosan nagy költségekkel jár; nem lehet különösen ott, ahol a természeti viszonyok nem kedvezők, mint például a budai hegyvidékeken. De nem lehet a villamoshálózatot már azért sem fejleszteni,

mert Budapest keskeny, zeg-zugos utcái erre nem alkalmasak.

Nem maradt tehát más hátra, mint a világ legmodernebb közlekedési eszközéhez nyulni és autobusszal bonyolitani le a forgalmat azokban az utcákban és városrészekben, amelyek más forgalmi eszközökkel meg nem közelithetők. Európa világvárosainak sokkal fejlettebb villamoshálózatuk van, mint Budapestnek, de még mindig bőséges tere jut az autobusznak is. Sőt minden jel oda mutat, hogy a közeljövőben az autobusz kiszorit minden más közlekedési eszközt, mert az a felbecsülhetetlen előnye van, hogy nem igényel vágányokat s ezzel aztán nem is foglalja le teljesen az uttestet a maga számára. Éppen ezért kivánatos annak eldöntése, vajjon nem lenne-e gazdaságosabb, ha a jövőben autobusz-közlekedést rendszeresitenének mindama vonalakon, ahol a villamosközlekedés bevezetését tervezik.

Meinl-kávé

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84. Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

A gazdasági tényezők a budapesti városházától várják a gazdasági rekonstrukciót

A főváros másfél billiós beruházási programmjának részletes ismertetése

A Fővárosi Hirlap ujesztendei számában Ripka Ferenc főpolgármester az 1926. esztendő prognózisaként a munkát jelölte meg. A teendők óriási halmaza vár — mondotta — megoldásra, mégpedig olyan teendőké, amelyek tulnyomó része gazdasági természetü. A főpolgármesternek ezek a szavai kétségkivül bizalmat keltenek Budapest gazdasági életének legszerénvebb képviselöiben is, mert kétségtelen, hogy a gazdasági élet irányitói ma a legteljesebb várakozással a városháza felé tekintenek. Ripka Ferenc főpolgármester is nyilván ugy értette, hogy az a munka, amely az 1926. évre szóló prognózisként szerepel, a városháza felöl fog megindulni. Nem egyszer fejtettük ki már ezeken a hasábokon, hogy amikor a főváros épittetni kezd, akkor ennek a városnak minden lakosa számol azzal, hogy sorsa jobbra fordul. Ötvenen fölül van azoknak az iparágaknak a száma, amelyek közvetlenül részesednek a munkában és a keresetben, ha a főváros vezetői kiadják a jelszót, hogy meg kell kezdödniök az épitkezéseknek. Az ötvenen felül való iparág képviselői azután ujabb és ujabb rétegeket juttatnak kereshez és a végén az egész városon meglátszik az, hogy megmozdult a gazdasági élet.

Legelsősorban tehát az épitkezések megkezdése az a pont, ahol a főváros megindithatja Budapest gazdasági életének vérkeringését. Az ipar, a kereskedelem, a polgárok és a munkások ezrei jutnak a városi épitkezések révén kedvezőbb anyagi körülmények közé. A főváros mai vezetői tökéletesen tisztában vannak ezzel és Budapest lakossága a legteljesebb mértékben bizakodhatik abban, hogy a lehetőség határai között mindent el fognak követni, hiszen nincsen a közgyülésnek egyetlen pártja sem, amely a társadalom egyik, vagy másik rétegének teljes lelkesedéssel és meggyőződéssel ne szorgalmazná az épitkezések és egyéb városi munkálatok megindulását.

A Fővárosi Hirlap szeretne reményt kelteni a tengödő ipar, a szükölködő kereskedelem, a lesujtott polgárság és a munkanélküli munkásság minden egyedében. Ezért igyekszünk ebben a cikkünkben röviden és bizonyára hiányosan, de annál nagyobb jószándékkal képet adni annak a hatalmas munkaterületnek, amelyet a fővárosnak ebben az uj esztendőben ki kellene jelölnie a munka után vágyó gazdasági élet számára. Lehet, hogy a reménységek és a jószándékok nagyobbak ma, mint amilyennek a valóság bizonyulni fog. De nem lehetetlen az sem, hogy a gazdasági konszolidáció fokozatos teljesülése révén ki fog bövülni az a prespektiva, amelyet ma nyujtani tudunk. Azzal a rajongással, amellyel a gazdasági élet fellendülése iránt viseltetünk, igyekszünk beletekinteni a jövőbe, amelynek boldogabb, szebb napokat kell hoznia Budapest lakosságára.

Nincs többé akadálya a beruházási kölcsön felvételének

A főváros gazdasági tevékenysége természetesen csak akkor indulhat meg teljes erővel és tiszteletreméltó lendülettel, ha a főváros pénzügyei tökéletesen rendben vannak. Ebben a tekintetben kétségkivül rendkivüli fontosságot kell tulajdonitani annak a ténynek, hogy a főváros közgyülése a mult év december 18-án ratifikálta az ostendei megegyezést. Ez a ratifikálás a főváros pénzügyeinek stabilizálását jelenti és lehetőséget nyujt arra, hogy a főváros pénzügyi politikája végre teljesen szilárd és biztos alapokon nyugadjék. Nem kell külön magyarázni többé azt, hogy az ostendei egyezmény megkötése, illetve a külföldi hitelezőkkel való megegyezés bizonyos jelentős felszabadulást jelent a főváros számára, amelynek feje fölött többé nem lebeg Damokles-kardjaként az a kényelmetlen helyzet, hogy a külföldi hitelezők rögtön felfokozzák igényeiket, ha példának okáért azt a „luxust" látnák, hogy a budapesti utcák kövezetét rendbe akarjuk hozni. A külföldi hitelezőkkel megvan a megegyezés, azok sem többet nem követelhetnek, sem kevesebbet el nem fogadnak, mint amennyi az ostendei egyezmény szerint rátaként az esztendőre esik. Kétségkivül felszabadulás ez a főváros számára, amely ilyenformán a beruházásokban is visszanyeri akcióképességét. De van az ostendei egyezmény megkötésének más, igen nagy jelentősége is. Ez pedig az, hogy Budapest hitelképessége ujból a legteljesebb mértékben helyreállott. Ha tehát a főváros vezetőinek és törvényhatósági bizottságának bölcsessége ugy találja, hogy nagyobbarányu beruházásokra rendezkedhetünk be, akkor nincs többé semmi akadálya annak, hogy akár a belföldön, akár a külföldön uj beruházási kölcsönt vegyünk fel, amely azután méreteinek nagysága szerint nyujtana munkaalkalmat az iparnak.

Egyelőre azonban csak azzal számolhatunk, ami már utban van. Kétségtelen, hogy a főváros közgyülése részéről bölcs mérséklet fog megnyilvánulni és számolva a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel, iparkodik elháritani az ujabb megterheltetéseket, de egyben mindent elkövet abban az irányban is, hogy munkaalkalmakat teremtsen. A főváros 1926. évi költségvetéséről forgalomba került hirek szerint az 1925. évivel szemben olyan kiadási emelkedések, amelyek az egész város gazdasági életét érdeklik, a következő tételekben mutatkoznak.

Halaszthatatlan beruházások .	5.6	millió aranyk.
a főváros által megindított kislakási épitési akció	6.8	„ „
a hat iskolaépületre történő emeletráépités :	1	„ „
halaszthatatlan tatarozások .	2.6	„ „

Természetesen mindezen még sok változás eshetik és teljes a reménységünk, hogy a fővárosnak módjában lesz esetleg nagyobb beruházási kölcsön felvétele révén is sokkal nagyobb erővel beleleküdni abba a munkába, amely Budapest gazdasági életének rekonstrukcióját biztositja.

Néhány hét alatt többszáz iparos jut jelentékeny munkához

Budapest iparának legfőbb reménysége természetesen abban a több esztendőre terjedő épitkezési programmban van, amelyet a főváros kidolgozott. A főváros által eszközlendő épitkezések eme sorozata, mint ismeretes, másfél billió korona befektetést igényel. Ebből az óriási összegből csak maga az utak és csatornák rendbehozása nem kevesebb, mint 300 milliárd koronába fog kerülni.

A nagy programm bevezetése természetszerüen az az épitkezés, amely már részben megkezdődött és amely tavasszal folytatódik a tizenöt kislakásos bérház munkálatainak kiadásával. Ez a tizenöt kislakásos bérház épitése — mint ismeretes — 120 milliárdba kerül. A főváros vezetősége mindent elkövet, hogy ezekbe a kislakásokba legkésőbb ennek az esztendőnek november 1-én a lakók beköltözhessenek.

A tizenöt kislakásos bérház épitésére vonatkozólag a vállalkozók már megkapták megbizó leveleiket. Folytatólag, mint mai számunkba olvasható, a középitési ügyosztály az öt bérháznál tizfajta iparosmunkára irt ki versenytárgyalást. Ez a tizfajta iparosmunka a következő: vas-, fal-, ács-, cserepes-, bádogos-, kő-, mükö-, asztalos-, lakatos- és mázolómunkák. Öt házban egyenként tiz, összesen tehát ötven iparos kap majd egyelőre munkát. Később fokozatosan, minden héten öt-öt kislakásos bérház részére irják ki az iparos munkálatokat. Ez azt jelenti, hogy három héten belül az első tiz leglényegesebb iparág részt vehet a pályázatban és igy rövidesen 150 iparos jut jelentős munkához.

Ha ez a tizenöt bérház felépül, akkor folytatni fogja a főváros a kislakásépitési akciót és igy ujabb városi kislakásos házak épitésére kerül a sor. Egyelőre azonban teljesen a főváros jövendő pézügyi viszonyaitól függ, hogy a lakásépitési akció második felvonása milyen méretü lesz. Annyi azonban máris bizonyos, hogy a városházának illetékes ügyosztálya ezt az akciót megkezdi tavasszal és májusban megkezdődik az uj épitkezések előkészitése.

Előljárósági épületek kibővitése és uj előljárósági épületek épitése

A főváros épitkezéseinek felsorolásakor meg kell emliteni a Mester-utca 41—43. számu bérház már előrehaladt épitését is. Ez az épitkezés augusztus 1-ére fejeződik be. Indirekt módon a lakásinség enyhitését szolgálják azok az épitkezések is, amelyekkel a főváros egyes tanügyi épületeket kiván kiépiteni. Több tanügyi épületre huznak ugyanis emeleteket és igy a magánbérházakban elhelyezett iskolákat a kibővitett iskolákban lehet elhelyezni, ugyhogy arra számitanak, hogy ezen a réven is tekintélyes számu lakás szabadul fel. Máris folyamatban van hat iskolában az emeletráépités munkájának kiadása. Az épitkezések elvégzésére beadott pályázatokat a középitési ügyosztály már átvizsgálta, a pályázatok most az illetékes bizottság tagjai előtt vannak és mire e sorok megjelennek a középitési bizottság már valószinüleg meghozza döntését. Emeletráépitések a következő iskolaépületekre jönnek: I. Sziget-utca és Ügynök-utca sarok; II. Kiskorona-utca; III. Szemere-utca és Kálmán-utca sarok; IV. Hernád-utca; V. Örnagy-utca; VI. Diana-ut. Jellemző a vállalkozók tülekedése. Mindegyik munkára 30—80-an pályáztak és az egységáraknál 120%-os különbözet is mutatkozik. Igy az I. munkálatokra legolcsóbban, 1834 millióért Csemegi József pályázott, mig

Ügyeljen bevásárlásainál

védjegyünkre!

Száz esztendő óta
Járja ez a nóta:
Sódar, kolbász, dagadó,
FRANCK-os kávé csak a jó!

D. 177 O. 25 I. — Ve. 12.

a 46-ik helyen a legdrágább vállalkozók, 3532 milliós ajánlattal a Stettner és Krausz cég szerepel. A II. munkánál legolcsóbb 1853 millióval Tóásó Pál, a legdrágább Lakos Alfréd 2896 millióval. A III. épitkezésnél Tóásó Pál 1155 millióért hajlandó vállalkozni, mig a 74-ik helyen Domonkos István 2468 millió koronáért pályázik. A IV-ik épitkezésnél Bédy Aurél 841 millióval a legolcsóbb, mig a 79-ik helyen Kopeczky Raoul 1866 milliót igényel. Az V. és VI. épitkezéseknél nincsenek nagyobb differenciák, mert ezek a munkálatok 200 millión alul maradnak.

A belügyminiszternek ama terve révén, amelynek értelmében Budapest közigazgatását decentralizálni óhajtja, hamarosan sor kerül több előljárósági épület kibővitésére, illetőleg uj előljárósági épületek emelésére. Ezekkel a kérdésekkel az illetékes ügyosztályok már nemsokára foglalkozni fognak. A távolabbi jövő reménységei közé tartozik az, hogy az Üllői-úti József főherceg árvaházat, egészségesebb külső területre helyezik ki és az igy felszabadult telekre bérházat épit a főváros.

Halaszthatatlan az elektromos centrálé megépitése

Valósággal vérmes reményekkel töltheti el Budapest iparát az a kilátás, hogy a villamoscentrálé megalkotását ma már minden fórumon elengedhetetlenül szükségesnek tartják. A gondolatot, mint ismeretes, az üzemvizsgáló bizottság vetette fel nevezetes jelentésében és kimutatta, hogy a villamoscentrálé megalkotása révén a főváros évenként mérhetetlen összegeket takarit meg. A villamoscentrálé megalkotása óriási ipari és emberi munkát feltételez. Budapest gazdasági körei előtt ezen a réven rendkivül széles perspektiva nyilik meg. Természetesen minden attól függ, hogy milyen módon és milyen arányokban fogják a terveket megvalósitani. Van olyan kombináció, amely szerint a főváros maga épitteti meg a villamoscentrálét, vagyis maga, házilag eszközli az elektromos áram szétosztásának centralizálását, ami természetesen még a legnagyobb leegyszerüsités mellett is, igen jelentős uj épitkezéseket feltételez. A másik konkrét terv az amerikai-belga csoportnak az az ajánlata, amely szerint az Elektromos Müveket bérbe kivánja venni. Az American European Utilities Corporation nevében benyujtott ajánlat szerint a társaság rövid idő alatt tizenegymillió dollárt, illetőleg 55 millió aranykoronát fektetne be Budapest székesfőváros elektromos vállalatába. Ebből az összegből az első három évben hét millió dollár, az eső hat évben pedig még négymillió dollár fektetendő be. Alig lehet benne kétség, hogy ez a teljes összeg Budapest iparának fog jutni, amire különben a társaság is készséggel kötelezi magát.

BUDAPESTI
ECSET-, MESZELŐ- ÉS REFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán és márvány lapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden szinben. Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

A főváros közlekedési vállalatainak koncentrálása

A dunai rakodópartok kiépitése

Munkaalkalom szolgáltatása tekintetében igen nagyfontosságu az is, hogy a BSzKRT szintén folytatni kivánja évek óta folyamatban lévő beruházási munkálatait. A villamosvasutak, mint ismeretes, a háboru és a kommün alatt rendkivüli módon leromlottak, a BSzKRT tehát már évek előtt nagy rekonstrukciós munkába fogott. Már az elmult esztendők folyamán is igen jelentékeny összegeket forditott folyó bevételeiből ezekre a munkákra. Sok vita volt arról, helyes álláspont-e az, hogy a BSzKRT ezeket a munkálatokat folyó bevételeiből végzi és nem volna-e gazdasági és szociális szempontból helyesebb, ha beruházási kölcsönt venne fel és annak visszafizetését hosszabb időre osztaná fel. Ezt a kérdést hamarosan el kell dönteni, de kétséges nem lehet, hogy a rekonstrukciós munkálatokat folytatni kell. Ezek a munkálatok pedig Budapest iparának és munkásságának igen jelentékeny kenyeret fognak adni.

Tervek vannak arról is, hogy Budapest minden néven nevezendő közlekedési eszközét, amely ezidőszerint is a főváros kezelésében van, bekapcsolnak a BSzKRT hatáskörébe. Ezek között a közlekedési üzemek között a legtöbb nem felel meg a modern kor követelményeinek. Abban a pillanatban tehát, amikor ezek a kisüzemek beolvadnak a nagy BSzKRT-ba, kétségtelen, hogy ezeknek rekonstrukciója is meg fog kezdődni. Ezen a réven is munka és kenyér jut tehát az iparnak és munkásságnak.

Mind erősebb lesz az a mozgalom is, hogy Budapest utcáin a lófogatu bérkocsikat nagy és kis automobilok váltsák fel. Akár egy vállalatnak, akár a bérkocsisoknak jutnak is majd az uj autótaxi-rendszámok, ez mind azt jelenti, hogy az automobil-ipar a közeljövőben erős munkához fog jutni.

Tervbe vette a főváros az autóbuszközlekedés reformját is. Már a legközelebbi időben próba-autóbuszok jelennek meg a budapesti utcákon, amelyek közül a főváros a legjobb tipusokból kivánja beszerezni szükségleteit. Ezuttal a tanácsnak is és a bizottságoknak is elsőrendü kötelessége lesz, hogy féltékenyen őrizze a magyar és elsősorban a budapesti ipar érdekeit.

A közlekedés csoportjába tartozó beruházások közé tartozik az is, hogy a főváros tervbe vette a dunai rakodópartok fokozottabb kiépitését.

A gázművek, vízművek, elektromos művek és a közvágóhidi berendezések fejlesztése és modernizálása

Nagy készülődés mutatkozik a főváros üzemeiben is. Itt legelsősorban a Gázgyárról van szó. Budapest lassanként áttér ugyan a lakások elektromos fénnyel való világitásra, közben azonban a gáz sokkal többet nyer az iparban és a konyhákon, mint amennyit a lakásvilágitásokban elveszit. A Gázgyárat valósággal ostromolják a háziasszonyok gázresókért és gáztüzhelyekért. Maguknak ezeknek a konyhai tüzhelyeknek előállitása is nagy munkát ad az iparnak, ugyanakkor azonban számolni kell azzal is, hogy két év alatt elkerülhetetlenül szükséges az uj gázgyár kiépitése. Ennek előmunkálatai már ebben az esztendőben feltétlenül megkezdődnek.

Az Elektromos Müvek beruházása is természetesen attól függnek, hogy mi történik majd a villamoscentrálé ügyében. Addig is elkerülhetetlenek bizonyos kibővitések és javitások. Vannak egyébként Budapesten utcák, amelyekbe a villanyvilágitás még ma sem jutott el. Ezeknek az utcáinknak a lakásait még ebben az évben be akarták kapcsolni az elektromos hálózatba. Javitani fogják az utcák világitását is, ami mind jelentős munkát nyujt majd az iparnak. Ide kapcsolódik be az a terv is, amelyet éppen a Fővárosi Hirlap legutóbbi számában irtunk meg és ez az, hogy ki fogják világitani az utcajelző táblákat és házszámokat. Ha azonban azt a módot választják, hogy a házszámokat és az utcajelző táblákat sötétben világitó anyaggal vonják be, ez szintén a magyar iparnak szolgáltat munkát. Hasonlatosképen komoly kereseti alkalom lesz az ipar számára az uj utcajelző táblák elkészitése, hiszen ha a táblák zománcból készülnek, darabonként negyedmilliókba fognak kerülni.

A vizmüvek beruházásai szintén erősen összefüggésben vannak a villamoscentrálé megalkotásával. De ezentul is, a káposztásmegyeri telep termelő részének kibővitése elkerülhetetlenül szükséges. Budapest vizellátásának javitását célozza, hogy a Hungáriaúton nagyobbméretü csőfektetést hajtanak végre, amelynek révén a Váci-úti főcsőből való közvetlen vizellátás megoldódik.

A közélelmezés megjavitása érdekében a főváros a központi vásárcsarnok rakodóját és áruhelyeit a vágóállatvásárok és közvágóhidak berendezéseit is nagyban fejleszteni kivánja.

Kulturális és szociális épitkezések

A főváros kulturigényeit is csak azon az áron lehet kielégiteni, hogy a főváros épitkezik és beszerzi azokat az eszközöket, amelyeket részben a lakosság kulturális szükségleteinek, részben pedig egészségügyi követelményeinek kielégitésére szükségesek. Elsősorban itt, az iskolák épitése esik erősen latba. A főváros valamennyi kerülete kap egy-egy uj iskolát, amelyeknek létesitésére a tanács 117 milliárdot irányzott elő. Óvodákat, napközi otthonokat, bölcsődéket terveznek.

Szociális szempontból rendkivül fontos az árvaházak rendbehozatala. Ezen a téren azt tervezik, hogy az Alföldi-utcai fiókszegényházra egy emeletet huzznak, ami által 240 uj férőhelyet teremtenek a szegényembereknek.

Aktuális a kórházak beruházási programmja

Az egészségügy érdekében a főváros sok mindent szándékozik cselekedni. Itt azután az épitőiparon kivül számos más iparág is munkához jut, hiszen a kórházak felszerelése rengeteg mindenfélét igényel. Elsősorban a meglévő kórházak tatarozását tüzte ki célul a főváros és egyszersmind azt is munkaprogrammjába iktatta, hogy ezeket a kórházakat a kor követelményeinek és a modern higiéna feltételeinek megfelelően lássa el a szükségesekkel. Legközelebb átépitik azonban az egyesitett Szent László kórháznak a Gellért kórházra eső részét, hogy abból modern kórház lehessen. A legsürgősebb munkák ezenkivül a Szent László kórház konyhájának kibővitése, a Szent János kórház fekvőcsarnokának kiépitése, a tüdőbeteggondozók számának szaporitása, a kórházélelmezés javitására a kórházaknak termos-készülékekkel való ellátása. A közegészségügy céljait szolgálja az is, hogy a főváros szemétégető kemencét szándékozik épittetni. Mindezek után pedig nem mond le a főváros régi nagy kórházi programmjáról sem, amely azonban, miután körülbelül felbillió koronába kerülne, hamarosan meg nem valósitható. De ha meglesz, akkor uj óriási kórházak épülnek a Külső Kerepesi-uton és az Angyalföldi-uton, valamint a Margit-kórházat is kibővitik.

Uszóstadion, hullámfürdő és egyebek

Az 1926. esztendő szülöttje lesz az uszóstadion is, amelyet nem a főváros épit ugyan, de mégis csak azok közé a munkálatok közé tartozik, amelyek a főváros jóvoltából jutnak a magyar iparnak. Most már kétségtelen, hogy az uszóstadion a Császár-fürdőben létesül. Az ügy mai állása az, hogy az Irgalmasrend, mint a Császár-fürdő tulajdonosa, hajlandó megépiteni a stadionszerü nagy uszodát, ehhez azonban azt kéri, hogy a főváros az ugynevezett városszabályozási vonalba beleeső hat méteres területsávot engedje át. A tanács és a bizottságok már hozzájárultak ennek a sávnak ideiglenes átengedéséhez, mert a fürdőnek, amennyiben a nagy uszómedencét megépitik, strand létesitése céljából szüksége van erre a területre. A kikötés azonban az, hogy a stadionnak a nemzetközi uszóversenyig el kell készülnie. Ezzel az uszóstadion és a balparti uszoda problémáját végre sikerült kétévágni. A Császár-fürdő megfelelő átalakitásának többé semmi sem állja utját, az uszóversenyek lebonyolitásának helye tehát adva van. A főváros ezzel szemben még a tavasz előtt hozzáfog a Széchenyi-fürdővel kapcsolatos balparti uszoda épitéséhez és erre már legközelebb nyilvános pályázatot ir ki.

Budapest fejlesztésének és idegenforgalmának érdekében talán legtöbbet cselekszik Berczel Jenő dr. tanácsnok, aki évről-évre egy-egy uj intézménnyel igyekszik Budapestet tényleg fürdővárossá alakitani. Ennek a célnak szolgálatában áll az uszóstadion is, de hasonlatosképen nagyon eredményesen fogja emelni Budapest idegenforgalmát az, hogy a városgazdasági ügyosztály tavaszra tervezi a Gellért-fürdő Kemenes-utcai kerti részén szenzációsnak igérkező hullámfürdő megépitését. A Fővárosi Hirlap már megemlékezett erről a tervről, amelynek értelmében egy hullámverő készülék segitségével tiz perces hullámokat fognak produkálni a nyitott fürdőben.

Ugyancsak nagy munkákat végeztet Berczell tanácsnok a Gellért-hegy tövében elterülő Kerkápoly-Bodor-féle telken, amelyet hosszu harc után sajátitott ki a főváros. Nemsokára meghirdetik a nyilvános pályázatot arra vonatkozólag, hogy ezt a dombos területet müvészi módon képezzék ki.

Modernizálják a Rudas-fürdőt is, amelyre két uj emeletsort épitenek. Kibővitik a Széchenyi-fürdő férfi népfürdőit és a Nádor-kertben olcsó, melegvizes strandfürdőt létesitenek.

A városgazdasági ügyosztály épitkezik azonkivül a Vigadóban is, amelyet világvárosi nivóra akarnak emelni. Az akusztika javitásához az épitőipar kap munkát, mig a berendezéshez egyéb iparágak, különösen a szőnyegipar kap erős megrendeléseket.

Az Állatkertben az egzotikus madarak kapnak telelőt és épitenek azonkivül munkáslakásokat is.

Ha mindez a jövő évben megvalósul, akkor Budapest ipara messze a költségvetés számadatain tul fog keresni a főváros jóvoltából. Ez valószinü is, mert hiszen az itt felsoroltakban benne vannak az üzemek beruházkodásai is. Kétségtelen, hogy ezekután Budapest iparosai a legnagyobb reménységgel a városháza felé tekinthetnek.

SZÓRAKOZÁS

— **A Vigszinház e hetének nagy eseménye** a Brassbound kapitány megtérése szombati bemutatója, amelyet a legnagyobb érdeklődés előz meg. A premierig, minden este a Hat szerep keres egy szerzőt, Pirandello világhirü szinjátéka kerül ismétlésre. Vasárnap délután: Uriemberek mérsékelt helyárakkal.

— **Terezina hete** a Fővárosi Operettszinház e hete is. Minden este Strauss Oszkár szenzációs operettjét játsszák Fedák Sárival a cimszerepben. Honthy Hanna, Halmay, Tolnay, Ujváry és Zátony lépnek fel a többi főszerepekben. Vasárnap délután játsszák Petrás Sári és Honthy Hanna felléptével.

KAMARA

Január 14

Az üldözött leány Filmregény 8 felvonás.

Főszereplők: Doris Kenyon, Lloyd Hughes

Mi van eladó Jackie Coogan legujabb attrakciója 8 felvonásban

Főszereplő: JACKIE COOGAN

Előadások: 1/25, 1/47, 8 és 10 órakor.

— **Ilosvay Rózsi az Andrássy-uti Szinházban.** Ilosvay Rózsi, az Andrássy-uti Szinház közkedvelt nagy müvésznője, szabadságáról hazaérkezett és már fel is lép Bródy Sándor Mátyás király házasit cimü szinmüvének női főszerepében és magánszámában. Ilosvay Rózsin kivül a példátlanul nagysikerü müsorban fellépnek még: Medgyaszay Vilma, Kiss Ferenc, Kökény Ilona, Dajbukált Ilona, Vaszary Piroska, Boross Géza, Békeffy László, Kabos Gyula, Bársony István, Radó Sándor, Ihász Lajos, Fekete Pál stb.

CORVIN SZINHÁZ

Január 14-től

AZ ÜLDÖZÖTT LEÁNY

Filmregény 8 felvonásban

Főszereplők: DORIS KENYON és LLOYD HUGHES

A ZÖLDSZEMÜ SZÖRNYETEG

Filmregény 8(elvonásban

Főszereplők: MARY PRÉVOST és MONTE BLUE

Előadások kezdete az ünnepnapokon 4, 5/46, 1/28, 1/210, hétk. 1/26, 1/28, 1/410.

— **Nemzeti Szinház.** Szerda: Macbeth (uj betanulással). Csütörtök: A hid. Péntek: Zenebohócok. Szombat: A házasságok az égben köttetnek. Vasárnap délután: A hid; este: Zenebohócok.

— **Vigszinház.** Szerda, csütörtök, péntek: Hat szerep keres egy szerzőt. Szombat: Brassbound kapitány megtérése (először). Vasárnap délután: Uriemberek; este: Brassbound kapitány megtérése.

Prolongálva

Robin Hood

Főszerepben:

Douglas Fairbanks

Eredeti kisérő zene

Orion Szinház Orion film

— **Városi Szinház.** Szerda: A zsidónő (Schwartz Vera és Jadlowker Hermann vendégfelléptével). Csütörtök: Ezer év (jótékonycélu diszelőadás). Péntek: Az ártatlan özvegy. Szombat: Ezer év (jótékonycélu diszelőadás). Vasárnap délután: Marica grófnő; este: A portici néma.

— **Renaissance-Szinház.** Szerda, csütörtök: Riviera. Péntek: Marika. Szombat: Riviera. Vasárnap délután: Marika; este: Riviera.

— **Fővárosi Operettszinház.** Egész héten minden este: Terezina.

— **Andrássy-uti Szinház.** Egész héten minden este: Mátyás király házasit (Kiss Ferenc, Aghy Erzsi). Szárasság, Prémvadászat, A jósnő, a buvár és a villanyfeliró. Küldöttség a folyosón.

Széchenyi Gyógyfürdő

(a Városligetben)

Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Az Állatkert keserve,

vagy az óriáskigyó kalandos utazása Borneotól Budapestig

Kellemetlen és furcsa kalandja akadt a budapesti Állatkertnek, amely már-már szivesen érezte magát egy csodálatosan ritka (hét és félméter hosszu) óriáskigyó boldog tulajdonosának, de hát azért kigyó a kigyó boldog tulajdonosának. De hát azért kigyó a Tehát: volt kigyó, nincs kigyó . . .

Az eset előzménye az, hogy az Állatkert egy jóakarója, Wack Keresztély budapesti gyógyárunagykereskedő üzleti uton kintjárt Borneo szigetén. Itt egy állatkereskedőnél meglátott egy 7 és félméter hosszu óriáskigyót. Gondolt bátrat és merészet, s megvette a kigyót (amely közel 2 mázsa sulyu volt) a budapesti Állatkert számára. Kifizette a horribilis vételárat, megadta a borneói állatkereskedőnek a cimet és megegyezett vele abban, hogy a ritka szörnyet azonnal utnak inditja.

Igen ám, de hát a borneói nem veti meg a csalafintaságot. Ő ugy gondolkodott, hogy a vevő bizonyára soha nem vesz a kezébe centimétert, hogy utánamérje a kigyót, jó lesz hát egy 4 és félméteres, alig 80 kilós kigyó is a 7 és félméteres helyett.

Hosszu ládába szögezte a ravasz küldeményt, de ugy, hogy minden szög veszedelmesen nekimeredt a kigyónak, amely mozgolódva a ládában, igy halálra sebezhette magát. Az állatkereskedő is ugy képzelte, hogy utközben az állat elpusztul, a tengerbe dobják és senki sem fogja megtudni a turpisságot. Nem igy sikerült. Az óriáskigyó bár halálrasebzetten, véres cafatokban lógó kockás kigyóbőrrel, de élve érkezett meg Triesztbe ahol már várta a budapesti Állatkert kiküldöttje, Auer felügyelő. Sikerült az exotikus szörnyet Budapestre szállitania, ahol azonban a kigyó négyheti utazás és kinszenvedés után kimult.

Igy azután könnyü volt megállapitani a csalást. Lemérték a kigyót és mily szörnyü kiábrándulás: „csekély" 3 méter differencia . . .

Az Állatkertet csak Wack Keresztély igérete tudta megvigasztalni: ne busuljanak, ha ujból Borneóba megy, hoz kárpótlásul egy másik (lehetőleg 10 méteres) óriáskigyót.

Előbb azonban azt a ravasz kigyókereskedőt kell kárpótlásért bepörölni . . . Ez a pör persze olyan hosszura fog nyulni, mint nem is egy óriás, hanem, mint egy tengeri kigyó.

De a Teremtésben mégis csak az Állatkert a vesztes, mert végül nincs 7 és félméteres óriáskigyója . . .

Lám, lám az a huncut borneói . . .

(gy—e).

A középiskolákban nyolc órakor kezdődik a tanitás

Az elemi iskolákról a főváros dönt

Abban a harcban, amely az iskolákban a tanitás kezdetére vonatkozólag megindult, ugylátszik nyugvóponthoz érkeztünk el. Valószinü, hogy ez az eredmény a szülőknek többségét nem fogja kielégiteni, egyelőre azonban legalább azt értük el, hogy véget ér a bizonytalanság, amely ebben a kérdésben urrá lett. Mint ismeretes, a kultuszminiszterium eddig a téli hónapokban a kilenc órás kezdés mellett foglalt állást, ugyanakkor azonban a főváros tanácsa a nyolc órás kezdés hivének bizonyult. Ebből azután az az anomalia bonyolodott ki, hogy a kis elemiiskolás gyerekek reggel nyolc órakor voltak kénytelenek a téli hónapokban is megjelenni az iskolákban, mig az érettségi előtt álló diák urak kényelmesen kilenc órára sétáltak be az iskolába. Ennek a lehetetlen helyzetnek természetes megoldása az lett volna, hogy az elemiiskolás gyerekeket is kilenc órára kellett volna berendelni az iskolába. Emellett nyilatkozott meg az orvosi kar nagyrésze is, a pedagógusok azonban legnagyobbrészt a nyolc órakor kezdődő tanitást szorgalmazták.

A győztesek a pedagógusok lettek és a karácsonyi vakáció leteltétől, január 7-től kezdve már az összes középiskolákban is nyolc órakor kezdődik a tanitás. A kultuszminiszter ugyanis a karácsonyi szünidő alatt leiratot intézett a főváros tanácsához, amely leiratban közli, hogy a középiskolákban, amelyekben a tanév kezdete óta kilenc órakor kezdődött a tanitás, a tanitási idő kezdetét ujra nyolc órára kell visszaállitani. A főváros ennek a rendelkezésnek azonnal eleget tett és ugyanakkor az állami középiskolákban is visszaállitották a régi rendet. Az elemiiskolákra vonatkozólag a kultuszminiszter leirata a tanitási idő megkezdésének meghatározását a fővárosra bizza. Ebben az ügyben szerdán délutánra összehivták a főváros közoktatásügyi bizottságát, amely most már a tanitási idő kezdetét véglegesen meg fogja állapitani az elemiiskolákra vonatkozólag is. A közoktatási ügyosztály előterjesztése, amelyet szerdán a bizottság tárgyalni fog, ugy szól, hogy az elemiiskolákban is nyolc órakor kezdődjék a tanitás, főként amiatt, mert csaknem valamennyi iskolában délután is van előadás, márpedig, ha reggel kilenc órakor kezdődnek a tanitás, akkor a déli órákban nem állana elegendő idő rendelkezésre, hogy a tantermeket megfelelő módon szellőztessék.

A közoktatásügyi bizottság napirendjén egyébként a tanitási idő megkezdésére vonatkozó miniszteri leiraton kivül ott szerepel a millenáris versenypálya folytatólagos bérbeadásának ügye. Ezen a két ügyön kivül kegydij, nyugdij és segélyügyeket fog tárgyalni a bizottság.

Események

Olvasóinkhoz!

Az utolsó esztendők megtanitották Budapest polgárságát arra, hogy önmaga ellen való bün, ha nem törődik a város ügyeivel. A boldog békeidőkben a nagyközönség jóformán egyáltalán nem érdeklődött a kommunális ügyek iránt. Tudták nagyon jól, hogy a városházán minden rendben folyik és Budapest épül, Budapest gazdagszik anélkül, hogy a nagyközönség beleártaná magát a várospolitikába. Azóta azonban nagyon megváltoztak az idők és Budapest polgársága a saját börén keservesen tanulta meg azt, hogy ez a nemtörődömség drága mulatság. Ma eljutottunk odáig, hogy a városházán történő dolgok jelentőségét megismerte a polgárság. Ma a közönség érdeklődése nagyobb mértékben fordul a város parlamentje felé, mint amennyire az országos politika érdekli. Ma már minden pesti polgár tudja, hogy a városházán életbevágó érdekei forognak kockán. Ami a városházán történik, az kihat egész életünkre. Innen indulhatnak ki csakis azok az akciók, amelyek megmozditják Budapest gazdasági életét, amelyek felfrissitik az egy évtizeden át szinte megaludt vérkeringését. A városházától függ, hogy lesz-e kenyerünk, hogy a kulturemberhez méltó életet élhetünk-e?

Éppen ezért fokozottabb feladatok hárulnak ma a

FŐVÁROSI HIRLAP-ra

is, amely mindenkor független és objektiv kritikusa volt a városházi eseményeknek. Ma megnagyobbodott az a közönség, amely kiváncsi a mi szavunkra és amely a

FŐVÁROSI HIRLAP

elsőrendü városházi értesüléseiből meriti nagyfontosságu információit. Ebben a tudatban igyekszik a

FŐVÁROSI HIRLAP

minden héten a legérdekesebb anyaggal, információkkal és kritikákkal bekopogtatni közönsége ajtaján. Ugy érezzük, ma minden budapesti polgárnak olvasnia kell ezt a lapot, amelyből utmutatást és értesülést szerez legfontosabb gazdasági, kulturális és társadalmi cselekedeteinek irányitásában. Ebben a tudatban kérjük régi és hüséges olvasóközönségünket, tartsák meg fokozott szeretetükben a jelentőségében és szükséges voltában hatalmasan meggyarapodott

FŐVÁROSI HIRLAP-ot.

Kérünk mindenkit, ujitsa meg lejáró előfizetését és győzze meg polgártársait arról, hogy a

FŐVÁROSI HIRLAP-ra

ma minden budapesti polgárnak szüksége van, akit érdekelnek a városháza eseményei és aki utmutatást akar nyerni a városi ügyekben.

* * *

A **Fővárosi Hirlap**-nak előfizetési ára a **Gazdasági Hirlap** állandó melléklettel együtt:

Egész évre . . 20 pengő = 250.000 korona
Fél évre . . . . 10 „ = 125.000 „

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete. Az Egységes Községi Polgári Párt hétfőn este Kozma Jenő elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen Ereky Károly a főváros politikájáról tartott kimeritő és érdekes adatokban bővelkedő előadást. Ereky részletesen foglalkozott az Elektromos Müvekkel, a BESzKÁR-ral, a közélelmezési és a köztisztasági üzemekkel és kimutatta, hogy ha a fővárosnak elsőhelyen emlitett két nagy üzeme megfelelő módon vezettetnék, akkor ez maga 700 milliárd korona jövedelmet jelentene a fővárosnak évenként, amely összeget most adókból kell előteremteni. A párt ezután behatóan foglalkozott a városi tisztviselők státuszrendezésével és többen az egyes tisztviselői kategóriák sérelmeit hozták szóba. Ezután Kozma Jenő beszámolt arról, hogy a testnevelési bizottság ülésén Dinich Vidor szóvátette Kétly Anna ismeretes nemzetgyülési beszédét. Kozma Jenő, mint a párt elnöke, már annak idején kijelentette, hogy az Egységes Községi Polgári Párt távol akarja tartani az országos politikát a városházától és Dinich szóbanforgó felszólalásáról előzetesen tudomással nem birt. Kozma az ügyet a pártértekezlet elbirálása alá bocsátotta, mire Dinich Vidor megállapitotta, hogy nem a párt intencióinak megfelelően járt el, amikor a párt előzetes hozzájárulása nélkül politikai kérdést hozott szóba a testnevelési bizottságban. Helyénvalónak is találta Kozma Jenő nyilatkozatát, amelyet ma a pártértekezlet is tudomásul vett. A pártértekezlet végül a kézizálogkölcsön üzleti visszaéléseivel és ezeknek orvoslásával foglalkozott.

Havi beszámoló a közigazgatási bizottságban. A főváros közigazgatási bizottsága Ripka Ferenc dr. főpolgármester elnöklésével hétfőn délelőtt tartotta januári rendes ülését. A főorvosi jelentés szerint a mult év decemberében 1061 járványos megbetegedés fordult elő és 227-en haltak meg tüdővészben Budapesten. Végh dr. főorvos megállapitotta, hogy az elmult harmincesztendei tapasztalatokkal ellentétben az idén a legtöbb vörhenymegbetegedés nem októberben, hanem novemberben fordult elő. Decemberben 12.000 iskolásgyermeket oltottak be vörheny ellen az ugynevezett Dick-féle oltóanyaggal. A 12.000 gyermek közül csupán egy betegedett meg vörhenyben. Oltóanyag elegendő van, mert ezt a főváros bakteriológiai intézete állitja elő. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a Dick-féle oltás teljesen megbizható, főleg azért, mert káros utóhatása nincsen. A bizottság a tiszti főorvos jelentését tudomásul vette. A főkapitányi jelentéshez hozzászólva, Baracs Marcell dr. felemlitette a legutóbbi napok rendőri eseményeit és a frankhamisitás leleplezésével kapcsolatos jobboldali izgatásokat. Kéri a főkapitányt, tegyen olyan intézkedéseket, amelyek feltétlenül óvják az élet- és vagyonbiztonságot. Az ügyérzséget pedig arra kéri, hogy a lelketlen felekezeti izgatások esetében a legnagyobb szigorral és gyorsasággal járjon el. A főkapitányi jelentés elfogadása után az adófelügyelő jelentését tárgyalták. Zsolnay Imre dr. bejelentette, hogy végrehajtották az adóadminisztrációnak a pénzügyminiszter által elrendelt reformját. Az ujonnan szervezett adófelügyelőségekkel ezek száma tizennyolcra szaporodott. Ugyanennyire emelték a fővárosi kerületi adószámviteli osztályok számát is. Hann Arnold szerint szükségtelen volt a főváros pénzügyi beosztását megváltoztatni, annál kevésbé, mert a decentralizációknak nem lesz jó hatása. Inditványozta, hogy hasonló esetek elkerülése céljából irjanak fel a kormányhoz. Ripka dr. főpolgármester megigérte, hogy az ügy érdekében személyesen fog a pénzügyminiszternél eljárni.

A felülmulhatatlan
Szent István
PORTER-SÖR
kimérő helyei:

Belvárosi Söröző VIII, Rákóczi-ut 1. sz.
Biró Dénes IV., Vámház-körut 16. sz.
Carlton szálló étermei és kávéháza (ezelőtt Bristol) Petőfi-tér 1.
Debrecen-szálló vendéglője VII. Rákóczi-ut 88. sz.
Erdélyi borozó VI., Dalszinház-u. 8.
Élő József VII., Thököly-ut 4. sz.
Freinreisz-étterem Gellért-szálló I., Gellért-tér
Grecsák Róbert Déli vasuti vendéglő
Juhász Gyula VI., Nagymező-u. 19. sz.
Mayer József VIII., Népszinház-u. 30.
Patz Antal VI., Hajós-u. 31.
Posch Ferenc VIII., József-körut 3.
Posch Mihály VII., Dohány-u. 20. sz.
Posch Rezső VIII., Baross-u. 7.
Posch, Virágbokor vendéglő V., József-tér 1. sz.
Stefánia étterem VI., Teréz-körut 15. sz.
Sturm Ferenc V., Berlini-tér 4. sz
Szent István vendéglő I., Alagut-ut-utca 5. sz.
Winkler István II., Margit-körut 2. sz.

Az ujév első közgyülése. A székesfőváros törvényhatósági bizottsága, értesülésünk szerint, január 20-án tartja meg első közgyülését. A közgyülés tárgysorozatán nagyobbára kisjelentőségü ügyek szerepelnek és egyelőre interpellációt és inditványt sem jegyeztek be. Ez a közgyülés lesz azonban hivatott, a tanács előterjesztésére, megszavazni a békésmegyei árvizkárosultak segélyét. A tanács javaslata arról szól, hogy a főváros 500 milliót szavazzon meg az árvizkárosultak számára. Az előterjesztés megokolásaként elmondja a tanács, hogy amikor erre a célra aránylag ilyen nagy összeg engedélyezését javasolja, az a remény vezeti, hogy a fővárosnak ez az áldozatkészsége példaként fog szolgálni az egész magyar társadalomra, amely kétségkivül ki fogja venni a részét azoknak a szerencsétleneknek a segélyezésében, akik az árvizveszedelem miatt vesztették el hajlékukat.

Tatits Árpád dr., a belügyminisztérium városi osztályának élén. A belügyminisztériumban a szanálás és a statusrendelet nagy változásokat idézett elő, amelyek közül egyik-másik a fővárost is érdekli. Mindenekelőtt Terstyánszky Kálmán államtitkár, akinek harmincötévi szolgálata letelt, nyugdijaztatását kérte és ujévkor már nyugalomba is vonult. Terstyánszky Kálmán hónapokig volt Budapest székesfőváros kormánybiztosa és mint ilyen, sulyos időkben, nehéz politikai és világnézeti harcok lezajlása után sikerrel őrizte meg objektivitását és tiszteletreméltó munkakészségével egyedül a város érdekeinek állott szolgálatában. A városi osztályban is jelentős változás történt, amennyiben Frits Kálmán miniszteri tanácsos, osztályvezető a közjogi osztályba került és helyébe Tatits Árpád dr. helyettes államtitkárt állitotta a belügyminiszter a városi osztály élére.

A Polgár uj szerkesztője. A Nemzeti Demokrata Párt hivatalos lapjának, A Polgárnak szerkesztését a héten dr. Csergő Hugó ujságiró kollégánk vette át. Csergő Hugó ujságirói kvalitásai és politikai informáltsága kétségtelenné teszik, hogy a demokraták lapja kiválóan avatott kezekbe került.

Jubileum. Wurmb Elemér, a főváros árvaszékének elnökhelyettese, most töltötte be fővárosi szolgálatának harmincadik esztendejét. Ebből az alkalomból tisztviselőtársai meleg ünneplésben részesitették, annál is inkább, mert Wurmb Elemér, mint a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének elnöke, a tisztviselői karban nagyon népszerü. A kartársak ünneplésén kivül a FANSz. igazgatótanácsa is ünnepi ülést tartott, amelyen az elnökség művészi kivitelü diszoklevelet nyujtott át a jubilánsnak.

Egy kis meleget és kissé több udvariasságot! (Levél a szerkesztőhöz.) Sebestyén Géza, a Városi Szinház bérlője, maga is sokáig állt valamikor az utcán, mig végre bejutott a szinházba. Tudnia kellene tehát, hogy mily kellemetlen, ha valamely anyának, apának, vagy testvérnek az utcán kell bevárni az előadás végét, hogy aztán hazakisérhesse hozzátartozóját. Minden más szinház a várakozók rendelkezésére bocsátja az előcsarnokot és nem kényszeriti az embereket arra, hogy 10—15 fok hidegben az utcán lessék az előadás végét. Az igazgató ur elhiheti, hogy az emberek nem azért kivánkoznak be az előcsarnokba, hogy néhány akkordot ingyen hallhassanak. Fáznak, mert odakint hideg van, de még inkább fáznak attól, hogy szenvedjék a szinház szolgáinak durvaságait, akik a legbrutálisabb hangon adják a közönség értésére, hogy az előcsarnok nem váróterem. Érthetetlen ez az intézkedés azért is, mert a Városi Szinház előadásai mostanában nem oly rosszak, hogy az igazgató urnak attól kellene tartani, hogy elriasztja a szinháztól azokat, akik az előcsarnokban elkapnak egy-egy hangot, amely a szinpadról kihallatszik. Lehetséges, hogy az igazgató ur nem ér rá ily apróságokkal törődni, mert folyton Budapest és Miskolc között rója az utat. Épp ezért tisztelettel felhivom erre a furcsa bánásmódra Liber Endre fővárosi tanácsnok ur figyelmét, akinek hatáskörébe tartozik a Városi Szinház. Ennek a szinháznak pompás előcsarnoka van, bocsássák hát be ide a várakozókat s ne szoritsák őket a hideg utcára, vagy a szük pénztári szobácskába. Gondoljanak arra, hogy odakünn hideg van és a pénztárosi szobában sincs sokkal melegebb, nem is szólva arról, hogy ez a kis szoba alig pár ember befogadására alkalmas. És végül oktassák ki a szolgákat egy kis jómodorra, hadd lássa a közönség, hogy a Városi Szinháznál még a szolgák is jó nevelést kaptak.

Milyennek kell lennie a városatyáknak. Nekünk is megvolt bizonyos kialakult véleményünk arról, hogy milyennek kell lenni a városatyáknak, ha az egész Budapestért szivvel-lélekkel dolgozni akar és hasznára akar lenni a főváros minden polgárának. Nem tudtuk volna azonban megcselekedni azt, hogy rámutassunk egy bizonyos városatyára: ime, ez az, itt van az ideális városatya. Igazán nem akarjuk kétségbe vonni és szivesen elismerjük, hogy városatyáink között sokan akadnak, akik közel vannak ahhoz, hogy az eszményi városatya mértékét megüssék. Most azonban természetben, élő nagyságban jelentkezett ő maga, az ideális városatya. Az Ujság ujesztendei számában körkérdést intézett a főváros törvényhatósági bizottságának tagjaihoz, hogy mit kivánnak Budapestnek az uj esztendőben. Szorgalmasan válaszoltak is a bizottsági tag urak, mindenkinek volt valami jókivánsága, a legszerényebb választ azonban kétségkivül Biró Dezső szociáldemokrata városatya adta, aki szerénységében elpirulva ezt a sort irta le: „Sok olyan városatyát kivánok, mint én vagyok." Diró Dezső szerénysége feltétlenül meghat bennünket, de legalább most már tudjuk, hogy milyen az ideális városatya. Olyan, mint Biró Dezső. Hiszen értjük mi nagyon jól, hogy mit akart ezzel mondani. Tudjuk, hogy mint ifju szocialista, sok-sok szociáldemokrata városatyát kivánt Budapestnek. Ha igy gondolta is azonban, most már tessék állani a kimondott szót, olyan értelemben is, ahogyan azt mi gondoljuk. Ha már ideális városatyának jelentette ki magát Biró Dezső, legyen is az akkor minden tekintetben. Elhiszszük, hogy őszinte szeretettel igyekszik a város ügyeit istápolni, de amikor majd indulatai elragadni készülnek a közgyülési teremben, akkor is csapjon a homlokára: Hopp, hiszen nekem csöndben kell maradnom, mert én vagyok az ideális városatya.

Plakátpályázat. A székesfőváros idegenforgalmi hivatala pályázatot hirdetett a fővárosi idegenforgalom emelését a külföldön szolgáló művészi plakátra. A pályázat nem hozott olyan művet, mely a feltételeknek mindenben megfelelt volna, igy a megbizás helyett 2—2 milliós tiszteletdijat itélt a jury 5 pályatervnek A kitüntetett művészek: Zádor István, Haranghy Jenő, Matskássy Gyula, Tary Lajos és Nagy Kálmán.

A Meinl cég 25 éves jubileuma. A közgazdasági tevékenység terén kitermelt értékekben nem vagyunk annyira gazdagok, hogy egyszerü kézlegyintéssel napirendre szabadna térnünk egy hatalmassá és népszerüségében páratlanná fejlődött cég 25 éves jubileumán. E hónapban negyedszázada lesz, hogy a Meinl Gyula cég megnyitotta a Ferenciek Székházában első budapesti üzletét. Finom kávéillat hivta föl a közönség figyelmét a fényesen berendezett bolthelyiségre, amely hamarosan nagy látogatottságra tett szert. A kávét vásárló publikum hamarosan meggyőződött hogy a házipörkölés már idejét multa, mert a Meinl-féle pörkölt kávé versenyen fölül áll. A Ferenciek-terén megnyilt üzlet rövidesen szüknek bizonyult és a cég még jóval a háboru előtt áttette székhelyét a Kossuth Lajos-utca 14—16. számu ház tágas helyiségébe, központi helyiségét pedig a IX., Dandár-utca 15. számu házban nyitotta meg. Itt rendezte be nagyszabásu kávépörköldéjét, laboratóriumát és csomagolóhelyiségeit. Azonkivül kifejlesztette árusitóhelyeinek hálózatát, ugyhogy a cégnek ma már Budapesten husz és a vidéken tiz fióküzlete van. Saját gyárában készíti kitünő kakao, maltinkakao, pralinee, főző- és csemegecsokoládé gyártmányait, ugyszintén gyümölcsizeit, konzerveit, tésztáruit, pótkávéját. Pincéiben saját töltésü finom étolajat tárol. És a különféle szeszesitalokat, amelyeket a cég a legjobb és legmegbizhatóbb forrásból szerez be, szintén saját pincéjében nagy gonddal és szakértelemmel válogatja és adjusztálja. A vállalat több mint száz családapának ad kenyeret, alkalmazottainak száma pedig kb. háromszázötvenre tehető. Megszámlálhatatlan azonkivül azoknak a száma, akiket a cég palackok, dobozok, nyomtatványok, stb. előállításánál foglalkoztat. A Meinl cég huszonötéves jubileuma egyszersmind a puritán polgárságnak jubileumát jelenti, amely tisztességes és fáradhatatlan munkából meriti erejét. Reméljük, hogy ez az erő állandó és eleven marad a jövőben is. Tiszteletreméltó a cégnek az az elhatározása is, hogy a bankettel egybekötött jubiláris ünnepségről lemond és az igy megtakaritott költségeket, ötmillió koronát az árvizkárosultaknak ajánlotta föl.

ROYAL APOLLÓ
Telefon: József 118—94.
DOUGLAS FAIRBANKS legnagyobb alakitása a
ROBIN HOOD
Csütörtökig látható Pénteken uj műsor
Előadások: hétk. 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 4, 6, 8, 10.

Szopogasson köhögés ellen

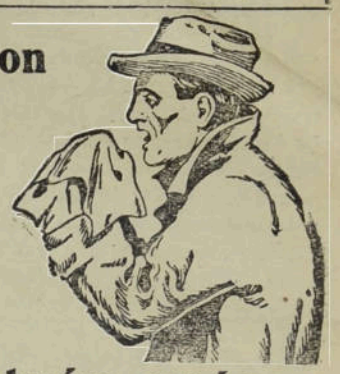

Szent István gyógymalátacukorkát,
mert e tiszta Szent István malátakivonatból készült kiváló nyálkaoldószer enyhiti a légzőszervek lobos bántalmait.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák: beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák
Költségvetés dijtalan! Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

Rietschel és Henneberg R.-T.
Práter-utca 12. szám. — Telefon: József 23-18.
Központi fütések, szellőzések, szárítók. Vizvezetéki, csatornázási fürdő- és városi vizmüvek Csatornázások, derítők, szivattyutelepek. Füstgázok és fáradtgőz hasznositása.

DÁN ADRIÁN
BUDAPEST, VIII. KISSTÁCIÓ-UTCA 5.
TELEFON: JÓZSEF 12—59.
SZABADALMAZOTT FESTÉKÖRLŐGÉPEK, ECSETEK, FESTÉK, LAKK, KENCE

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

Kézfertőtlenitésre nélkülözhetetlen a
Lysoform

Budapest székesfőváros
Szent Gellért szállója
a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.
Elsőrangu családi szálló.
A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek
Dijtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

BAKSÖR DREHER

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva 1860.

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: Dr. KÓSA MIKLÓS

A Hitelbank nemzetközi térfoglalása

Osztrák, német, francia, angol, amerikai tőke garantálja a tőkeemelés sikerét

Hetek óta folynak azok a tárgyalások, amelyek a Magyar Általános Hitelbank gondosan előkészitett tranzakciójának lebonyolitására irányultak. A bank hivatalos közlése vasárnap számolt be arról a megállapodásról, amelyet a legelőkelőbb amerikai és angol cégekkel és tőkecsoportokkal kötöttek a tranzakció sikeres effektuálása céljából.

A tőkeemelés kapcsán a Hitelbank összeköttetésbe kerül az angol és amerikai pénzpiac olyan sulyos tényezőivel, amelyek a magyar közgazdasággal való nexust bizonyára intézményesiteni fogják és a Hitelbank révén a magyar ipar és kereskedelem érdekeit megfelelő módon, a tőkeemelés keretein tul is előmozditják. A friss tőkék felhasználásával a Hitelbank fokozottan ki tudja elégiteni hatalmas ipari konszernjének igényeit addig is, amig külföldi társai a konszern egyes vezető faktoraival külön tranzakciót fognak aktuálisnak találni. Nem mellékes körülmény az sem, hogy most, amikor a frankhamisitás afférja izgatja az európai közvéleményt, a Hitelbank üzletbarátai zárt sorokban vonulnak fel a bank vezetősége mögött.

Az a szellem, amely Kornfeld és Ullmann alatt naggyá tette az intézetet, megkönnyitette Scitovszky Tibor, Kornfeld Pál és Klein Gyula számára a Hitelbank internacionális helyzetének olyan kiépitését, amilyet ez a tőkeemelés anyagi és erkölcsi jelentőségében számára biztosit.

A hivatalos közlés igy szól:

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága elhatározta, hogy részvényeseinek e hó 25-ére egybehivott rendkivüli közgyülésén az intézet 690 millió korona alaptőkéjének 575.000 uj részvény kibocsátása utján 920 millió koronára leendő felemelését fogja javaslatba hozni. Az uj részvényeket, melyek 1926. évi január 1-től osztalékjogosultak, az alapszabályoknak megfelelően teljes egészükben az eddigi részvényeseknek fogják 3 régi részvénynek 1 uj részvényhez való arányában, a közgyülés által megállapitandó árfolyamon felajánlani. Az alaptőkeemelés keresztülvitele akként van biztositva, hogy az intézet a vele kezdettől fogva legbensőbb kapcsolatban levő S. M. v. Rothschild wieni bankházzal és az Österreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe wieni intézettel, valamint a banknál évek óta jelentékeny mérvben érdekelt, a Schneider & Cie, Union Européenne Industrielle et Financière, Banque de l'Union Parisienne vezetése alatt álló francia csoporttal, továbbá az Industrial Finance & Investment Corporation Ltd. londoni, az International Acceptance Bank Inc. és a Hallgarten & Co. newyorki, valamint az M. M. Warburg & Co. hamburgi cégekkel, nemkülönben a Kleinwort, Sons & Co. londoni és a Mendelssohn & Co. berlini bankházak vezetése alatt álló csoporttal megfelelő megállapodásokat létesitett mindama részvények egész mennyiségének átvételére, melyekre a régi részvényesek az elővételi jogot nem gyakorolnák. Az Industrial Finance & Investment Corporation Ltd.nél főként a N. M. Rothschild and Sons, a S. Japhet & Co. Ltd., a M. Samuel & Co. Ltd., a Prudential Assurance Co. Ltd., a Barclays Bank Ltd., Sir Alfred Mond, Bart., London, valamint az American and Continental Corporation New-York van érdekelve. Az International Acceptance Bank Inc. és a Hallgarten & Co. cég vezetése alatt álló amerikai csoporthoz rajtuk kivül még a Lehman Bros. és a Goldman, Sachs & Co. newyorki cégek tartoznak, mig a Kleinwort, Sons & Co. londoni és a Mendelssohn & Co. berlini bankházak vezetése alatt álló csoport tagjai: Mendelssohn & Co. Amsterdam, a Nederlandsche Handel-Maatschappij, a Pierson & Co. amsterdami cégek, valamint a Kleinwort, Sons & Co. és a Mendelssohn & Co. wieni érdekeltsége, a Kox, Bloch & Co. cég. A fentemlitett csoportok kötelezettséget vállaltak arra nézve, hogy az általuk esetleg átveendő részvényeket hosszabb időn át piacra nem hozzák.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága erre az alaptőkeemelésre — ellenére ama piacok igen kedvezőtlen helyzetének, amelyeken részvényeit ezidőszerint jegyzik, — attól a megfontolástól vezérelve határozta el magát, hogy az intézet üzleteinek az utóbbi időben ujból nagyon jelentékenyen emelkedő terjedelme saját tőkéinek szaporitását célszerüvé teszi. Annyival is inkább, mert a bank igazgatósága — mely kötelességének ismeri, hogy az ügyfelek állandóan emelkedő hiteligényeinek kielégitéséről gondoskodjék — ezuttal ujból csak elégtétellel tapasztalhatta azt az érdeklődést, mely több elsőrangu nemzetközi pénzcsoportnál az intézet és a hozzá csatlakozott vállalatok iránt megnyilvánul. Az alaptőkeemeléssel kapcsolatban az intézet tervbe vette részvényeinek a londoni tőzsdére való bevezetését.

Milyen legyen az uj aranymérleg?

Dr. Glücksthal Samu előadása

Az Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör-ben kedden este dr. Glücksthal Samu, fővárosi bizottsági tag, a kitünő részvényjogász igen érdekes előadást tartott az aranymérlegről. A szellemes előadás vezető gondolatait alább adjuk:

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kötelesek 1926 április hó végéig aranymérleget készitení és azokat közgyülésük elé terjeszteni. Az egyéni végekre és a magántársaságokra vonatkozólag nincs határidő kitüzve, de abból az általános rendelkezésekből, hogy ezek február hó végéig vallomást tartoznak adni, következik, hogy aranymérlegükkel február végéig kell hogy elkészüljenek.

Az aranymérleg készitése abból áll, hogy minden kereskedő, tehát mindennemü társaság is köteles 1925 január 1-re visszamenőleg cselekvő és szenvedő álapotát ujból értékelni és annak alapján uj mérleget alkotni. A vagyon mikénti értékelésére vonatkozólag a kormányrendelet csak azt a rendelkezést tartalmazza, hogy a vagyontárgyakat legfeljebb a forduló napon fennálló értékben lehet felvenni ezen határon belül. A vagyon szabadon értékelhető. Minden kereskedő tehát sajátos körülmények szorgos vizsgálata alapján fogja az aranymérleget elkésziteni.

Ez az értékelési politika a legszorosabban függ össze az adózási kérdésekkel, mert minden jövő adózás kiinduló pontja az aranymérleg lesz. A részvénytársaságoknál az adanymérleg helyes elkészitése a közhitelnek és a tőzsdei értékek alakulásának a problémája lesz.

Az adózás szempontjából célirányos a vagyontárgyakat két csoportba osztani. Az első csoportba tartoznak azok a vagyontárgyak, amelyek eladásra vannak rendelve. Ezeknél a legcélszerübb eljárás az, ha azokat teljes piaci áron értékeljük, mert olcsó értékelés esetén a későbbi mérlegekben felesleges adóalap fog előállani. Az egyéni cégek és a magántársaságok nem alkothatnak latens tartalékokat az árukészleteknél, mert a következő mérlegekben az árukészlet teljes áron lesz felveendő és akkor a latens tartalék már edóztatásra kerül.

A részvénytársaságok alkothatnak ügyelőre még az árukészletnél is latens tartalékokat, mert a következő mérlegeknél az árukészlet ugyanolyan áron vehető még fel, mint amily áron az ugyanazon mennyiség mellett az aranymérlegben szerepel.

Az eladásra nem szánt vagyontárgyak az aranymérlegben lefelé szabadon értékelhetők, mert ezek a kereskedő minden kategóriájánál későbben is ugyanugy lesznek értékelhetők, mint amily értékkel azok az aranymérlegben szerepelnek. A latens tartalékok alkotásának tehát megvan a lehetősége.

A részvénytársaságoknál egyik döntő szempont az lesz, hogy a vagyon csak oly magasan értékeltessék, hogy annak kamatoztatása a jövőben előreláthatólag valósinüsitve legyen. Az értékek alakulásának a jövőben kétségtelenül az lesz a döntő szabálya, hogy csak az a vagyon fog megfelelőképen tőzsdén és azonkivül is értékeltetni, amelynek megvan az a kamatoztatása, amelyet a mindenkori kamatviszonyok megkövetelnek. Ezt a szempontot azonban tulzottan nem szabad alkalmazni, mert különben az értékeknek felesleges devalvációja következnék be. Helyes átlagot kell tehát a két szélső szempont között keresni.

Külön figyelmet kell fordítani a tőzsdén jegyzett értékpapirok aranymérlegére, amelyek az utolsó évek során békebeli értéküknek csekély töredékére estek vissza. Ha ezeknek az aranymérlege tul alacsony vonalakon fognak mozogni, ugy

a vállalatok szentesitik ezt az alacsony árfolyamot és az áralakulás kedvező menete kizártnak tekinthető.

A vállalatoknak részvényeseikkel és a nemzeti vagyonnal szemben az a feladatuk, hogy az aranymérlegeket azzal a körültekintéssel alkossák, amely az értékek egészséges fejlődésének lehetőségét megnyitja.

A magasabb értékelés adózási szempontból is előnyös a vállalatokra, mert

minél nagyobb a vállalat vagyona, annál nagyobb dotációban részesithető az értékcsökkenési tartalékalap

és annál kisebb lesz az adókulcs, amely végeredményben a rentabilitás elvére van fektetve.

Az a tiszta vagyon, amely az aranymérlegben mutatkozik az egyéni cégeknél a tulajdonos tőkeszámlájára kerül, a közkereseti társaságoknál pedig megoszlik a tulajdonosok tőkeszámlái között. A megoszlás miként je szerfelett nehéz kérdés és annak megoldására nálunk is célszerü lesz külföldi mintára választott biróságokat alkotni.

A részvénytársaságoknál a vagyon megosztandó a részvénytőke és a tartalék között. Azoknál a vállalatoknál, amelyek részvényösszevonást nem hajtanak végre, a megosztás szabadon eszközölhető, azoknál azonban, amelyek összevonást eszközölnek, a vagyonnak legfeljebb fele vihető a tőketartalékra.

Az aranymérleg pengő valutára kell, hogy szóljon és igy az uj részvényeket is pengőben kell kiállitani. A legkisebb részvény 10 pengőről szólhat. Ha a részvényre eső vagyon 10 pengőnél kisebb, ugy összevonást kell eszközölni; az összevont részvény azonban ismét csak 10 pengős lehet, ha csak a tőzsdén jegyezve nincs, amely esetben az összevont részvény névértéke 100 pengőre emelkedhetik. Kivételes esetekben van megengedve a 200 pengőre való összevonás. Összevonás esetében hányadrészvények adandók ki annak a részvényesnek, aki a cseréhez szükséges elegendő számu részvényt be nem mutatja. Elegendő számu hányadrészvény három éven belül cserélhető be uj részvényre, ezen időn tul azonban a vállalat a be nem cserélt uj részvényeket értékesitheti es csak a befolyt vételárhoz van joga annak a hányadrészvényesnek, aki a cserét a hirdetményileg megállapitandó határidőn belül nem eszközölte.

Ha az aranymérlegben szereplő vagyon 50,000 pengőnél, helyi jellegü vállalatoknál 10,000 pengőnél kisebb, ugy a vállalat tartozik egy éven belül vagyonát erre az összegre felemelni, mert különben hivatalból mondja ki a cégbiróság a vállalat felszámolását.

Uj részvénytársaságok csak az esetben jegyezhetők be, ha alaptőkéjük legalább is 150,000 pengőre, helyi jellegü vállalatoknál pedig legalább 100,000 pengőre rug.

Az aranymérleg készitésénél

a részvényesek kisebbségét a rendesnél jóval nagyobb jogok illetik meg.

A részvénytőke egytized részét képviselő részvényesek jogositva vannak követelni, hogy szakértő küldettessék ki a müveletek felülvizsgálása végett. És ugyancsak a részvénytőke egytized része megtámadhatja az aranymérleget a cégbiróságnál, ha azt állitja, hogy a társaság tiszta vagyona a rendes kereskedő gondosságával össze nem egyeztethető módon tul alacsonyra lett értékelve. A közgyülésnek tehát nincs teljes szuverenitása az aranymérleg tekintetében és a cégbiróság fogja végeredményben elbirálni azt a kérdést, hogy vajjon az értékelési politika, amely követtetett, figyelembe veszi e mindazokat a szempontokat, amelyeket a közhitel és a részvényesek érdekei joggal megkövetelhetnek.

Ezek szerint az aranymérleg lesz próbaköve annak, hogy

a vállalatok és különösen a vezető intézetek állanak-e nagy közgazdasági feladatainak magaslatán.

De egyuttal az aranymérlegek összesége fogja a bizonyitékát megadni annak, hogy a kereskedelmi és ipari vállalatokban rejlő nemzeti vagyon a maga egészében sziklaszilárd, amely megérdemli a bizalmat és amely — ha bölcs országos politika fogja kisérni, — át fog segiteni minket azon a sulyos krizisen, amely ezidőszerint uralkodik.

Dr. PAJOR-SANATORIUM

BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 17. SZAM.

Felvételnek: Bel-, ideg-, és üdülőbetegek.

Külön osztályok: Sebészet, nőgyógyászat, szülészet urológia és ortopédia. Nagy vizgyógyintézet. Orthopéd- és Zander-szerü gyógytermek. Diétás konyha bejárók részére is.

Magánklinikai osztályon teljes ellátási dij napi 140.000 K.

ROTT és STEINHRRDT parádés szerepekben

KIS KOMÉDIA

szenzációs müsorában

Kezdete 8 órakor. Telefon: 14—22.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.

BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 9.

Cimfestészeti müterme. Speciálista üvegtáblákban.

Megalakul a Garancia-bank

Fónagy lekötötte a hitelbiztositási alapszerződést

Megirtuk, hogy Fónagy Aladár, a Mobilbank elnöke hosszabb ideje tárgyalásokat folytat egy hitelbiztositó bank létesitése céljából és ezek a tanácskozások befejezése előtt állanak. A tárgyalások angol és német viszontbiztositó társaságokkal folynak és döntő stádiumba jutottak.

Információnk szerint

Fónagy befejezte tárgyalásait Berlinben egy elökelő német biztositótársasággal

és a végleges szerződés aláirása megtörtént. Fónagy visszaérkezett Budapestre és a magyar érdekeltekkel folytatja megbeszéléseit az uj bank felállitása iránt, amelynek cime valószinüleg

Garancia-bank

lesz. Amint értesülünk, az alakuló közgyülést még ebben a hónapban összehivják és az első közgyülést február elején megtartják.

Tömegesen érkeznek

előjegyzések a Földhitelintézet fontkölcsönére

A londoni piacon való nagy erkölcsi és anyagi siker után a Földhitelintézet megkezdte a fontkölcsön belföldi plaszirozását. A gazdatársadalom köréből egyre több előjegyzés érkezik és máris tuljegyzés állott be.

A gazdatársadalom megszervezése tekintetében igen értékes tényező lehet a Vásárpénztár is, amelynek a legjobb összeköttetései vannak a magyar agráriusok körében és bizonyára hasznosan volna bekapcsolható a Földhitelintézet közérdekü akciójába.

A kölcsön előnyös feltételei biztositják azt, hogy nemcsak a nagybirtokosok, hanem a középbirtokosok is nyugodtan vehetik igénybe, mert az amortizációs kötelezettségek már a békebeli viszonyokra emlékeztetnek. A kölcsön sikerének politikai jelentőségét a gazdasági érdek és haszon fogja teljessé tenni.

A Kistarcsai gépgyár aranymérlege. Most publikálta mérlegét a kistarcsai Gép- és vasutfelszerelési gyár és egyben per 1925 november 1. publikálta aranymérlegét is. A tavalyi mérleg 7 milliárd nyereséggel zárul. Az aranymérleg az eddigi 100 millió papirkorona helyett 2.5 millió pengőt mutat ki, a tartaléktőke 2 millió pengőt, az értékcsökkenési tartalék pedig 3,800.000 pengőt. A vállalat, amely Király vezérigazgató irányitása mellett az ország egyik legszolidabb és legtekintélyesebb vállalata, a 200 K névértékü részvények után 8000 korona osztalékot fog fizetni. A közgyülést január 21-ére hivták össze.

Az Egyesült fővárosi belföldi főrészvényeseivel tárgyal. Információnk szerint rövidesen végleg megállapodnak az Egyesült fővárosi részvényesei, miután a külföldi érdekeltség a magyar részvényesek döntését várja. A jövő héten meg kell lenni a végleges elhatározásnak, miután az igazgatóság a közgyülést még e hó során össze akarja hivni.

Dr. Imrédy Béla — a Jegybank igazgatója. A Nemzeti Jegybank igazgatósága Dr. Imrédy Bélát, a Tébe főtitkárát igazgatóvá nevezte ki. Dr. Imrédy kiváló pénzügyi képességei a Jegybanknál bizonyára teljes mértékben érvényesülni fognak.

A Viktória-malom koncentrálta hiteleit. Információnk szerint a Viktória-malom az utóbbi hetekben visszafizette a magyar bankoknál fennálló összes hiteleit, miután régebbi font-tartozását sikerült megfelelően kiegészitenie, ugyhogy semmiféle más obligója a piacon nem áll fenn. Az angol érdekeltség ennek kapcsán megfelelő részt vesz a Viktória üzletvitelének irányitásában és ellenőrzésében.

Két millió aranykoronát keresnek a textilgyárak a munkabérleszállitásokon. Megirtuk, hogy a magyarországi textilgyárosok leszállitották a munkabéreket. Információnk szerint a munkabérleszállitás átlagban 10%-os volt, ami a gyáraknak hozzávetőlegesen évi 2 millió aranykorona megtakaritást jelent. Ez a jelentékeny plusz remélhetőleg kifejezésre jut a gyárak mérlegeiben is, miután kitünő üzletmenetük mellett ilyen külön bevételek valóban örvendetesek lehetnek a — részvényesek szempontjából.

Eszterházy Ferenc gróf — csemegésboltot nyitott Tatán. Ujabban a magyar arisztokrácia körében is egyre inkább érvényesül a kereskedelmi szellem. Ennek az irányzatnak egyik tünete gróf Eszterházy Ferencnek, a tatai grófnak legujabb vállalkozása, amellyel — csemegésboltot nyitott Tata főterén. A boltban csupa saját termést árulnak sonkától, vajtól, bortól, pezsgőtől, sajttól, halaktól, tejtől és egyéb inyencségektől kezdve a konyhakertészeti termékekig, mindent. A helyi kereskedelem erősen tart a grófi konkurrenciától. Hir szerint az uradalom a közel jövőben Budapesten is akar csemegeüzletet létesiteni.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Retek-utca, Budakeszi-ut, Julia-utca, Pasaréti-ut, Debröi-ut és Rókushegyi-ut között volt Drasche-féle ingatlanon végzendő tömegmunkálatokat a tanács és az illetékes bizottság Ámon Antal és Fiai cégnek itélte oda 679,950.000 koronáért.

A Mester-utca 41—42 sz. alatt épülő városi bérház mükő-munkálatait Szalay István kapta 188,490.000 koronáért.

Tervpályázat nyitott uszodára. Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános tervpályázatot hirdet a városligeti Széchenyi-fürdő kibővitéseként épitendő nyitott uszoda terveire. A kitüzött pályadijak: I. dij: 20,000.000 K; II. dij: 15,000.000 K; III. dij: 10,000.000 korona és 10 megvétel à 5,000.000 korona. A pályamunkák 1926. évi március 1-én déli 12 óráig adandók be a II. ügyosztályban.

Uj kiirások

A főváros tanácsa nyilvános tervpályázatot hirdet a **városligeti Széchenyi-fürdő kibővitéseként épitendő nyitott uszoda terveire.** A pályázaton részt vehet minden magyarhonos épitész. Részletes feltételek a középitési ügyosztályban (Városháza, III. 342) tudhatók meg. Pályázati **határidő március 1.**

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a X., Üllői-ut és Ceglédi-ut sarkán épülő több emeletes kislakásos bérházak épitésével kapcsolatosan szükséges: 1. **hengerelt vasgerendák szállitására,** 2. **fal- és gerendakötővasak szállitására,** 3. **ácsmunkákra,** 4. **tetőfedőmunkákra,** 5. **bádogosmunkákra,** 6. **mükőmunkákra,** 7. **asztalosmunkákra,** 8. **lakatosmunkákra** és 9. **mázolómunkákra.** Pályázati feltételek a középitési ügyosztályban (Városháza, III. 354) tudhatók meg. Ajánlatok benyujtásának **határideje január 25.** Bánatpénz az ajánlati összeg 5%-a.

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, VIII., Nap-utca 36.
Telefon: József 76—56.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet:

1. V. ker. Váci-, Mura-u. sarkán, valamint
2. X. ker. Üllői-ut, Ceglédi-ut sarkán épülő kislakásos bérházcsoport összesen 5 (öt) pavillonjának:

a) **vasgerenda,**
b) **falkötővas,**
c) **ács,**
d) **tetőfedő,**
e) **bádogos,**
f) **kőfaragó,**
g) **mükő,**
h) **asztalos,**
i) **lakatos,**
k) **mázoló**

munkákra.

Az ajánlati nyomtatványok és mellékletei 1926. évi január hó 11-től kezdve minden hétköznapon délelőtt 11—1 órák között vehetők át a II. középitési ügyosztály üléstermében (Központi Városháza, III. 354. ajtó), ahol minden szükséges egyéb felvilágositás és tájékozódás megszerezhető. A tervek megtekintésének helyéről és idejéről is itt fognak az érdeklődők tudomást nyerni.

Az ajánlatok **1926. évi január hó 25-én délelőtt pontban 11 óráig** ugyanazon ülésteremben adandók be. Az ajánlatok nyilvános felbontása ugyanott történik, ugyanazon napon pontban 12 órakor.

Budapest, 1926. évi január hó 5-én.

A székesfőváros tanácsának II. középitési ügyosztálya.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeperált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. hézagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

MAGYAR SZOBORÖNTÖDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-38.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR-UTCA 8.
Központi fütés. Vizvezeték.
Épületbádogos munkák.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, Budapest VIII., Főh. Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Folyószámla a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál
Autófelszerelési cikkek, pneumatik- és gummiáruk kereskedése.
Autógummik szakszerü javitása. — Teherautókra szerelünk óriási levegőgummikat.

Alapittatott 1893. Telefon: József 123-24.
Ifj. HÁBER SÁNDOR
PALA-, CSERÉP-, KÁTRÁNYLEMEZ-, FACEMENTFEDÉSI ÉS TETŐZETJÓKARBANTARTÁSI VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 7.

FISCHER ÉS HARTMANN
MÁZOLÓMESTEREK ÉS FESTÉKKERESKEDŐK
TELEFON: József 101-36 **BUDAPEST** IV., KÉPIRÓ-U. 3.

Hirmann Ferenc
FÉMÖNTŐDE és RÉZÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., Csányi-u. 7-9. Telefon: J. 138-03 és 138-04.
Gyártmányaim: Viz-, gőz- és légszesz-szerelvények. Fürdő- és egészségügyi felszerelések.

SCHLICK-NICHOLSON
GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG
Gyár és irodák: Budapest, VI., Váczi-út 45-47. szám.
Gyártmányai: Diesel-motorok, szivógázmotorok gőzgépek, gőzkazánok, hütő-jéggyári és vágóhid berendezések, turbina és körforgószivattyuk, hidak és tetőszerkezetek, emelőgépek és daruk, vasuti kocsik (waggonok), gazdasági gépek.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 január 20. — 3. szám.

FŐVÁROSI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

A frankhamisitás

szennyes hullámai átcsaptak az iskola küszöbén is. Budapest ötvenéves történetében mindig tradició volt, hogy az iskolára ugy kell vigyáznia a városnak és a város minden polgárának, mint a saját szemefényére. Budapest mindig sok gondot forditott arra, hogy közoktatásügye előkelő nivón álljon. A háborut megelőző tiz esztendő volt azonban kulminációja annak a szellemnek, amely Budapest iskoláit és tanerőit mintaként tudta odaállitani az egész ország kulturtörekvéseinek. Nem célunk a mult immár jótékonyan gyepesedő sirjait megbolygatni, de meg kell állapitanunk ebben a pillanatban, hogy a háborut követő esztendők, mint mindent, Budapest iskoláit is a hanyatlás utjára vitték. Most, hogy kirobbant a botrány, amely szerint Budapest tantestületében akadtak egyesek, akik a frankhamisitók szégyenletes bünét az iskolában nemcsak pertraktálták, de menteni is igyekeztek, be kell látni, hogy ez csak ugy volt lehetséges, hogy több mint fél évtizeden át az iskola Budapesten nem volt nebántsvirág a politika számára. A háborut megelőző időben, de még a háboru alatt is, nem hogy merészséget mertek volna venni Budapest tanerői egy frankhamisitás ocsmány bünének mentegetésére, de mégcsak eszébe sem ötlött volna senkinek, hogy az ilyesmiről bármelyik tanterem katedrájáról megemlékezzék. De több mint fél évtizede annak, hogy a politika igenis megfertőzte az iskola levegőjét.

A kommün vörös szellemi terroristái kezdték el az iskolában való politizálást. Ők voltak azok, akik térito gyüléseiket a tantermekben tartották meg. Itt terjesztették tanaikat, ide tereltek azokat a néprétegeket, amelyek, véleményük szerint, meggyurhatók voltak a kommunista tanok számára. És már a gyermek viasz-lelkébe is belegyurták világfelfogásuk gyülölködő csiráit. A kommün után következő korszak pedig nem hogy tanult volna, nem hogy visszariadt volna a kommün hitvány eszközeitől, hanem egyenesen vállalkozott azok utánzására és azoknak saját céljaikra való kihasználására. A vörös gyülések után ébredőgyülések következtek és a fővárosi iskolák tornatermében ott puffogtak az ellenforradalom szélsőséges jelszavai és frázisai. A tanerőket pedig a keresztény és nemzeti gondolat hóditásának hatása alatt politikai célokra használták ki. Megingott az a ritka szép kartársi szeretet, amely valaha minden tantestület kebelében uralkodott. Gyülölködve ellenőrizték egymást: tanitók, tanitónők és tanárok. Vad hajszákat indítottak egymás ellen és kéjjel törték ki egymás nyakát. Hányan, de hányan voltak, akik erkölcsi undor nélkül foglalták el a kommün alatt és a kommün után annak a helyét, aki politika nélkül, becsületesen dolgozott és aki fölött az éppen divatos politika révén győzedelmeskedtek. Csoda-e ilyen körülmények között, ha az iskolában tényleg felütötte fejét a politika?

Amikor Ripka Ferenc elfoglalta a kormánybiztosi széket, legelső nyilatkozatától kezdve minden cselekedetében hadat üzent az iskolában való politizálásnak. Végét vetette a tornatermekbéli ébredőgyüléseknek és az a szellem, amely tőle eredően a politikamentes városkormányzás életszükségét hirdette, jótékonyan bevonult az iskolába a tanerők közé is és lehiggasztotta a felkorbácsolt szenvedélyeket. Lassanként helyreállt a nyugalom és a béke a tantestületekben és ma már a tanitók és tanárok óriási többsége gondosan óvakodik attól, hogy ezt a békét megzavarja és föként attól, hogy a gyermekek előtt a politikát mégcsak távolról is érintse. A politika és gyülölködés szörnyü árvizét sikerült az iskolából is lecsapolni. Nem lehet azonban csodálkozni azon, hogy amikor az árviz elvonult, a helyén még mindig marad egy kis iszap. Ennek az árviz után hátramaradt iszapnak a szerepe jelentkezett most, amikor a főváros egyik-másik iskolájában, alig néhány tanerő a frankhamisitók ocsmány bünének védelmezésével kisérletezett.

Maga az affér különben körülbelül most már be is van fejezve. A tanügyi ügyosztály szigoru körlevélben szólitotta fel az összes tanerőket, hogy még az eddiginél is fokozottabb mértékben tartózkodjanak a politizálástól. Egyben pedig a legszigorubb vizsgálat is megindult azok ellen, akik még nem tudják, vagy akik pillanatnyilag megfeledkeztek arról, hogy a forradalmi idők, amelyekben az iskola is a politika prédája volt, már elmultak. Ugy érezzük, ennek a forradalmi mentalitásnak, amely a tantestületet is megfertőzte, utolsó fellobbanása volt a frankhamisitók megtévelyedett pedagógiai védelme. De éppen azért, mert gyökeresen ki kell irtani a szomoru mult utolsó csökevényeit is, jogos volt mindenkinek az a követelése, hogy a legszigorubban, a legpéldaadóbb módon meg kell torolni az oktalan, de veszedelmes kisérletezést. A mi számunkra ebben a tekintetben elegendő garancia az, ami a közoktatásügyi bizottságban történt. Ha volt is e kérdés körül némi összecsapás, tény az, hogy végeredményben az összes pártok egyetértettek és megegyeztek abban, hogy az iskolából most már végérvényesen és örökre számüzni kell a politikát. Ha vannak is még kótyagosfejü, a hosszu részegségből még ki nem józanodott egyedek, ebből az állásfoglalásból azoknak is tudomásul kell venniök, iogy nincs módjukban többé arra számitani, hogy bármely oldalról védőik akadianak. A város kormányzását ma különböző világnézetü elemek végzik. A szülők százezrei azt kivánják, hogy ezek a különböző világnézetü városatyák szoros együttmüködésben küzdienek Budapest jobb sorsáért, de ugyanakkor nem árt az sem, ha féltékenyen ellenőrzik egymást, nem akad-e védője akár jobbról, akár balról olyan pedagógusoknak, akik az iskolában akár jobboldali, akár baloldali, vagy akármilyen politikát merészelnek hirdetni. A választási urnánál és mindenhol, ahol a polgár politikai meggyőződéséről tehet tanuságot, legyen meg a legteljesebb szabadságuk a pedagógusoknak éppen ugy, mint a tisztviselőknek. De sem a hivatali szobába, de legkevésbbé a tudást hirdető katedrán ne legyen többé hangja a legszelidebb, a legjámborabb politikának se.

Ha ez igy lesz, akkor megvan Budapest nagyszerü pedagógusaiban a tehetség és az erő, hogy Budapest iskolái ne csak Magyarország mai szük határai között, de messze azokon tul is mintául szolgáljanak.

Budapest jövője: a magyar kikötő sürgős megépitése

A FŐVÁROSI HIRLAP számára irta: **BECSEY ANTAL**, mérnök, törv. biz. tag

Nem lehet panasz arra, hogy a főváros önkormányzatában kevés a bizottság. A nemrég megjelent kimutatás szerint ma az igazoló választmánytól a „Hordójelző hivatal"-ig összesen 102 különböző bizottsága, albizottsága és választmánya van a törvényhatóságnak; azt hiszem olyan szám ez, amely rekordot jelent a kulturnépek önkormányzatának történetében.

Ebből a megállapitásból a közviszonyainkat madártávlatból tanulmányozó barátságos idegen nyilván két következtetést tudna levonni a városkormányzás javára. Az egyik az, hogy a főváros önkormányzatának hagyományos tisztelete a városigazgatás minden vonalán, a pénzügyi gazdálkodástól a hordójelző hivatalig erőteljes és intézményes befolyást tudott biztositani az autonomiának; a másik az, hogy nyilván nincs olyan, a fővárost érintő kérdés, amely a városigazgatás részéről jelentőségét megillető elbánásban ne részesülne.

Hogy az önkormányzati elv érvényesülése szempontjából nem éppen rózsás a helyzet, arra Ereky Károly barátom e lap hasábjain is ismételten rámutatott. Hogy azonban a hordójelző hivatalon tul is vannak még nagyjelentőségü városproblémák, amelyekre a bizottságok gondoskodása nem terjed ki, azt a kikötői problémák esete bizonyitja.

A dunai kikötő ügyeivel intézményesen foglalkozó sem fő-, sem al-, sem házibizottságunk nincsen.

Távol áll tőlem az az ambició, hogy a meglevő 102 bizottság tetejébe még egy bizottságot segitsek világra hozni; nem is állitom, hogy a kikötő kérdését bármiféle szükebb, vagy tágabb körü bizottság létesitésével meg fogjuk oldani; csupán a helyzetkép megvilágitása kedvéért mutattam arra a képtelenségre, hogy egyik, a székesfőváros és az ország egyetemes szempontjaiból legnagyobb horderejü problémánk kellő gondozásban nem részesül.

Nem akarom azt a naivságot elkövetni, hogy a dunai kikötőnek jelentőségét fejtegessem. Ha akadna valaki, aki a kérdés részleteit és gazdasági vonatkozásait kellően nem ismeri, az rettenetes bő anyagot találhat az „Adatok a budapesti kereskedelmi kikötő épitkezéséhez" cimü több kötetes, hivatalos kiadmányban, valamint abban a sok bizottsági és közgyülési jegyzőkönyben, amelyeket a Fővárosi Közlöny utolsó két évtizede összegyüjtött; nem is szólva a sok mindenféle egyéb röpiratról, ujságcikkről és előadásról. Azt sem lehet tagadni, hogy ugy az állam, mint a főváros a háboru alatt és azóta figyelemreméltó beruházásokat eszközölt a kikötő fejlesztése érdekében. Amit hibáztatok, az, hogy

a kikötő fejlesztése nincsen szerves kapcsolatban gazdasági életünkkel;

sőt mintha gazdasági érdekképviseleteink ingerenciája intézményesen lenne kizárva ennek a nagy problémának a megoldásából. Pedig az sem nem pusztán vizszabályozási, vagy épitkezési, sem pusztán közlekedésügyi, vagy forgalmi probléma, hanem a közgazdaság országos, sőt nemzetközi vonatkozásaiból összeszövődő nagy kérdés, amelynek megoldására az illetékes szakhivatalokon kivül és azokon felül a közgazdasági élet képviseleteinek is irányitó befolyással kellene lenniök.

Nyilván ezek a megfontolások vitték a kormányt 1922-ben arra az elhatározásra, hogy az illetékes gazdasági szervek bevonásával kikötőépitő nagybizottságot létesitsen; amelynek tagjait a minisztertanács nevezze ki. Abban a megtisztelтetésben részesültem, hogy az egyik tagsági tisztre én is meghivattam. És most, éppen 4 év mulva őszinte sajnálattal kell megállapitanom, hogy ezt

a minisztertanács által kreált bizottságot egyetlen egyszer sem hivták össze.

Végeredményben tehát a helyzet az, hogy van egy országos kikötőépitő nagybizottság, amely — nincsen; ezt a megállapitást harmonikusan egésziti ki az a tény, hogy a másik érdekelt fél: a székesfőváros a maga 102 bizottsága között a kikötőépitő bizottságnak még csak helyet se tudott szoritani. Csak itt-ott bukkan fel a kikötő ügye a bizottsági tárgyalások során, mint valamilyen, a háttérben szerényen meghuzódó részletkérdés; a középitési bizottságban egy-egy tervbe vett raktárépités, vagy a pénzügyi bizottságban az e célra szükséges fedezet biztositása kapcsán; avagy a közraktári vám-szabadraktárak és esetleg a partbérletek során történik e kérdésre valamelyes alluzió.

Hát legyünk tisztában vele, hogy

a kikötő ügyével a legbehatóbban és a legenergikusabban kell foglalkoznunk.

Fiume elvesztése óta ez az egyetlen természetes kapcsolatunk a tengerrel. Budapestnek Európa folyamrendszeréhez való viszonya oly gazdasági fixpont, amelyhez céltudatosan kell hozzákötöznünk gazdasági hivatásunk érdekszálait. Nem elég csak panaszkodnunk, hogy az állammal nem birtunk végleges megállapodásokat létrehozni a kikötő kérdésében; s hogy

a csehek pozsonyi kikötője elhalássza előlünk a dunai forgalmat;

nem elég kritizálnunk tarifapolitikánk hibáit; nem elég sirni a külkereskedelmi szerződések késedelme miatt és közben a forgalmi statisztika bánatos számoszlopaival bizonyitani, hogy vizi forgalmunk törvényszerüséggel sorvad. Ez tisztára defetizmus, lemondás arról is, ami még birtokunkban maradt. A céltudatos, pozitiv alkotás utjára kell lépnünk.

Hogy melyek ennek a pozitiv munkának előfeltételei és hogy mily koncepcióban kell a fővárosnak ezt a nagy horderejü problémáját felkarolni, arról még lesz alkalmam bővebben szólni.

A főváros a tranzitó-kereskedelemért

A budapesti kereskedelem és ipar érdekében a tranzitó-rendelet végrehajtási utasításaival szemben a főváros fentartja régi követeléseit

A pénzügyminisztériumban most dolgoznak a vámtörvény végrehajtási szabályzatán, amelynek egyik részét a tranzitó-rendelet alkotja. A Fővárosi Hirlap számtalan cikkben méltatta a tranzitóforgalom jelentőségét ugy gazdasági, mint társadalmi szempontból. A tranzitóforgalom egyik legjelentősebb tényezője minden nagy város ipari és kereskedelmi fellődésének. Budapesten még különös jelentősége is lenne a tranzitóforgalom fellendülésének, mert

Budapest kelet és nyugat érintkezési vonalán fekszik és igy predesztinálva van arra, hogy Nyugat-Európa és a kelet között közvetitő szerepét lefoglalja a maga számára.

Ha még hozzátesszük azt is, hogy mint a tranzitókereskedelem gócpontja, állandó találkozási helye lenne Európa gyárosainak és kereskedőinek, ugy eléggé kiemeltük a tranzitókereskedelem jelentőségét az idegenforgalom nézőpontjából is. Mindezeket a szempontokat gyakran ismertették illetékes kormánykörökkel az ipar és kereskedelem érdekeltségei, de ismertették mindazok a tényezők is, amelyek Budapest idegenforgalmának emelésére vállalkoztak. A főváros közgyülést-pótló tanácsi értekezlete is alaposan kidolgozott memorandumot intézett 1925 elején a kereskedelmi miniszterhez, akinek figyelmét felhivta a tranzitókereskedelem jelentőségére. A memorandumban felsorakoztatott kivánságok nagyrészt eredménytelenek maradtak, aminek szomoru következményeit már érzi is Budapest kereskedelme és idegenforgalma:

a tranzitókereskedelem megfelelő intézmények hiányában teljesen átterelődött Német-Ausztria fővárosába

és ki tudja mennyi idő telik bele, amig megszerezhetjük magunknak azt a jelentős helyet, amely a tranzitókereskedelemben megillet bennünket.

Azok a tanácsokzások, amelyek most folynak a pénzügyminisztériumban, hogy a vámtörvény végrehajtási rendeletét az ipar és kereskedelem körei által támasztott kivánságok figyelembevételével megalkossák, már sok tekintetben számolnak a közvélemény által hangoztatott követelésekkel. A végrehajtási rendeletnek az a része, mely a tranzitóforgalmat szabályozza,

lényeges enyhitéseket tartalmaz a mai helyzettel szemben,

amennyiben uj eljárást honosit meg az előjegyzési raktárak dolgában. A változások lényege, hogy az előjegyzési raktárakat ezután nem egy évre, hanem visszavonásig engedélyezik. A beraktározható áru mennyiségét az engedélykérvényben meg kell ugyan jelölni, de fenmaradt az a jog, hogy év közben is kérhető a beraktározandó áru mennyiségének emelése. Igen lényeges enyhités, hogy a vámbiztositékot nem kell az áru egész értékének megfelelően lekötni, elég, ha 70%-ig nyujtanak biztositékot. Azok, akik export-

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A **Fővárosi Hirlap** Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a **Fővárosi Hirlapot** előfizetésével erősiti.

kötelezettségüknek eleget tettek, a vámhitel után fizetett kamatból 25% visszatérités kapnak. Az előjegyzési raktárakban csak 18 hónapig maradhat az áru. Ha 18 hónap után is raktáron marad, vagy exportálandó, vagy pedig elvámolás alá kerül. Ezek a reformok, amelyekről a végrehajtási rendelet intézkedik, részben kielégitik a kereskedelmi érdekeltségeket, mert honorálva látják benne követeléseiknek mintegy 70%-át. Az igazság kedvéért hozzátesszük, hogy a rendelet csaknem száz percentig elégitette ki a fakereskedelmi érdekeltségek kivánságait.

Ha az érdekeltségek bizonyos megkönnyebbüléssel fogadják is a könnyitéseket, nem hisszük, hogy a főváros intéző körei is belenyugodjanak a tervezett reformokba. Mert az az elaborátum, amelyet a főváros tanácsi értekezlete az érdekeltségi szervezetek bevonása és meghallgatása után intézett 1925 elején a kereskedelmi miniszterhez, messzebbmenő enyhitéseket és ujitásokat tartalmazott. Ez az elaborátum a következő kivánságokat foglalja össze:

a vám előjegyzési raktárak engedélyezésénél teljes szabadság érvényesüljön,

ha ily raktárak engedélyezését megbizható cégek kérik. A raktár engedélyezése minden exportkötelezettség nélkül történjék, mert az exportkötelezettséggel megokolatlanul terhelik a tranzitókereskedelmet és kedvét szegik azoknak, akik tranzitókereskedelemmel foglalkoznak. Ugy a magán vámraktárakba, mint az előjegyzési raktárakba mindennemü árut be lehessen raktározni. Követeli továbbá

a vámhitel olcsóbbá tételét,

hogy ezzel az áru versenyképessége fokozható legyen a külföldi vevő részére. Állást foglal az előterjesztés a vámhitel időtartamának meghosszabbitása dolgában is és ezzel kapcsolatba hozza a vámhitel biztositékának feltételeit és azok meghatározását is. Üdvösnek tartaná, ha a bankkezességen és az ingatlan-biztositékon kivül az egyszerü zsiróbiztositékot is meghosszabbitanák és elfogadnák az ugynevezett önkezességet is.

Szükségesnek tartja a tranzitóküldemények számára a megfelelő fuvardijkedvezményt a magyar vonalakon,

esetleg tranzitótarifák életbeléptetését. A vámkezelési eljárást, amely sok időt és költséget emészt fel, mostani rendszerében megszüntetendőnek tartja. A memorandum hosszasabban foglalkozik az ugynevezett

kikészitési eljárással

és követeli, hogy a kikészitési eljárásra engedélyeket ne csak gyárosok, hanem kereskedők is kapjanak, ami igen közelről érinti a bör-, fa- és textilszakmát. Fontosnak tartja, hogy a kikészitésre behozott nyersárut

tovább-tranzitálás esetén mentesitsék a forgalmi adótól,

illetve téritsék vissza a forgalmi adót. Hangsulyozza a memorandum, hogy amikor tranzitókereskedelemről beszél, csakis legális és megbizható kereskedőkre gondol és a felsorolt kedvezményekben csak a tisztességes kereskedőket akarja részesiteni s nem azokat, akik a törvényes intézkedések kijátszására és jogosulatlan előnyök szerzésére törekszenek.

Mindezekből látnivaló, hogy a főváros tanácsi értekezlete sokkal liberálisabban kezelte a tranzitókereskedelem kérdését, mint azok a körök, amelyek törvényes intézkedésekkel teszik lehetetlenné, hogy Budapest ipara, kereskedelme, idegenforgalma s általában egész társadalmi és gazdasági élete fellendüljön. Éppen ezért dr. Hamvassy István főjegyző, a közgazdasági ügyosztály vezetője, ujból behatóan foglalkozik e nagy horderejü kérdéssel és arra törekszik, hogy az ügyet minél előbb a közgazdasági bizottság elé terjeszthesse, ahonnan hamarosan a törvényhatóság közgyülése elé kerül. Nem lehet kétség aziránt, hogy a pénzügyminiszter nem fog elzárkózni oly kivánságok elől,

amelyeket most már Budapest közönségének törvényes képviselete terjeszt eléje,

hanem teljes mértékben honorálni fogja mindazt, amit Budapest törvényhatósága a főváros fejlesztése és felvirágoztatása céljából szükségesnek tart. Reméljük, hogy a törvényhatóság közgyülése egységes abban a véleményben, hogy Budapest fejlődésének problémája szorosan belekapcsolódik a tranzitókereskedelem problémájába. Éppen ezért hisszük, hogy a közgazdasági ügyosztály előterjesztéseivel gyorsan fog végezni s igy azok még idejében eljutnak oda, ahol most döntenek Budapest tarnzitókereskedelmének sorsáról.

Körséta a városházán

Wolff Károly és Vázsonyi Vilmos szivderitő barátkozása — Nincs közgyülés, mert lassan müködik a kigondoló bizottság — A közgyülés elhalasztása fokozza a februári lakbérgondokat és akadályozza az épitkezés megindulását

Az ünnepek multával, az ujesztendő megkezdésével, ujra szorgalmas munka kezd folyni a városházán. A bizottságok egymásután üléseznek, de legszorgalmasabb a tizenkettes bizottság, amelynek kezében van most minden nagy problémának a kialakitása. Egyben azonban akadály is ez a tizenkettes bizottság, mert amig ők meg nem oldották a nagy kérdéseket, addig sem a tanácsnak, sem a közgyülésnek nincsen módjában igazi tevékenységét és szorgalmát megmutatni. Ha vannak is bizottsági ülések, azok apró, jelentéktelen tárgyakkal bibelődnek. Az elmult héten is volt közigazgatási bizottsági ülés, ülésezett a közoktatásügyi bizottság, a müemlékekre felügyelő állandó bizottság és dolgozott a pénzügyi bizottság...

... A pénzügyi bizottság... Már megint megtörtént a csoda, csakhogy már nem csodálkozik rajta senki. Abban a bizonyos intim ablakmélyedésben már megint ott látták a két vezért. Alig hogy megnyitják az ülést, senki se veszi észre, hogyan, miként, de megüresedik két szék és az ablakmélyedésben feltünik Wolff Károly és Vázsonyi Vilmos. Olyan kedélyesen, olyan jó egyetértésben, barátságban elbeszélgetnek, olyan jóizüeket nevetnek egymás viccein és a jóizü nevetéstől olyan egyszerre rázkódik meg enyhe pocakjuk, amely a szimpátia kedvéért körülbelül egyformán alakult ki, hogy az ember el sem hinné, hogy ez a két ur két egymással homlokegyenest ellenkező világnézetnek legelőkelőbb képviselője.

Ám jól van ez igy és a krónikás megigéri, hogy a Wolff—Vázsonyi-sarok eseményeit ezentul csak akkor jegyzi fel, ha ott a jóizü mosolygáson és barátságos csevegésen kivül, egyéb történelmi esemény is felszinre kerül.

* * *

Lesz azonban Vázsonyi Vilmos és Wolff Károly, szivünknek jólesö barátkozásának, még nagyobb nyilvánossága is. A pénzügyi bizottságban az örvendetes jelenséget a bizottság tagjain kivül csak néhány ujságiró látja. Hisszük, hogy ezt a barátságot nem fogják titokban tartani a nagy nyilvánosság előtt sem és az egyetértést a közgyülési teremben is dokumentálják majd. Ennek fog legjobban örülni Budapest közönsége.

Sajnos azonban, a közgyüléseket nagyon nélkülözzük. Már ötödik hete, hogy megint elhalasztották a közgyülést. Nincsen ebben semmi piccs, semmi titok, semmi rendkivüliség. A nagy halasztásoknak egyszerüen az az oka, hogy nincs napirend a közgyülés számára. A tanács nem tud összeállitani két órára való müsort, amin a városatya urak rágódhatnának. És még a tanácsot sem lehet okolni, mert, amint már fentebb emlitettük, minden fontos és nagy probléma ma a tizenkettes bizottság kezében van; ők törik a fejüket és amig valami bölcset kiokumlálnak, addig a közgyülésnek várnia kell. A tizenkettes bizottság pedig bőven el van látva munkával. Elsősorban is a főváros háztartását kell rendbehoznia, azután meg kell csinálni a büdzsét, amelyből már ki kell ütközni annak a rendnek, amelyet a főváros háztartása körül csináltak. Ennek elérésére pedig ismét ujabb feladata a tizenkettes bizottságnak, hogy ujabb városi jövedelmeket gondoljon ki és — félve nyulunk a szóhoz — ujabb adóötleteket termeljen. Mindezek után még egy nagyon aktuális gondja van a tizenkettes bizottságnak és ez a státusrendezés kérdése, amelyet pontról-pontra tárgyalnak, a legutolsó altiszt illetményéig.

Ime, ezek azok a gondok, amelyek a városháza egész energiáját lefoglalják mostanában. Pedig jó lenne, ha már tul lehetne esni mindezen, hogy azután befejezvén a mulasztások helyrehozását, befejezvén a nagy rekonstrukciót, végre hozzá lehessen fogni az igazi alkotó tevékenységhez. Ez az alkotó tevékenység pedig már tavasszal kell, hogy teljes gőzzel megindüljon és elsősorban az épitkezésekben nyujtson a szó szoros értelemben kézzelfogható eredményt. Már nem lehet hónapokról beszélni, már csak heteket szabad mondani, ami rendelkezésre áll, az épitkezések elkezdéséig. És akkor, ha majd az épitkezések tényleg megindulnak, végre tényleg megkezdődik az a munka, amelyet Budapest közönsége epedve vár.

* * *

Azért mégis kár, hogy a 20-iki közgyülést megint elhalasztották. Volt ennek a közgyülésnek a napirendjén néhány olyan tárgy, amelynek nem volna szabad már halasztást szenvednie. Legelsősorban ennek a közgyülésnek kellett volna tárgyalnia a lakbérek részletben való fizetése és a lakásfelszabaditások határidejének ehalasztása ügyében készült tanácsi javaslatokat. Február 1-én megint itt lesznek a lakbérgondok és a fővárosnak bele kellene szólani a dologba, hogy a kormányt Budapest lakosságának érdekében informálja. A tanácsnak van is sok érdekes mondanivalója, mert hiszen az előterjesztés már elkészült. A főváros az előterjesztés szerint mindent elkövet a lakásinség enyhitésére, de amit eddig cselekedett, az bizony édes-kevés. Budapesten ma nem kevesebb, mint négyszáztizenhat család él télviz idején a szabad ég alatt és a hatóságok tehetetlenek az elhelyezésük dolgában. Egyben pedig szaporodik azoknak a lakóhelyeknek a száma is, amelyeket az emberek végső kétségbeesésükben összetákoltak a maguk számára. Kunyhók és sátrak ma a budapesti ember lakóhelyei. Éppen ezért egészen természetes, hogy a főváros nemcsak azt kéri, hogy a mostani lakbér és a felmondási korlátozások továbbra is érvényben maradjanak, hanem azt is kivánja, hogy akár a közüzemi pótlékot, akár más bevételi forrást biztositson a kormány azt épitő tevékenység megindítására.

Eredményt azonban senki sem vár valami nagyot. Ami kormányintézkedés most eshetik, az legfeljebb valamit enyhit a bajokon, megoldani a kérdést csak nagyarányu épitkezéssel lehet.

Tömeges kölcsönajánlatokkal árasztják el a fővárost

Ripka Ferenc főpolgármesterhez két amerikai pénzajánlat már beérkezett, a harmadik belga-ajánlat utban van — Mit keresett Mr. Binder Budapesten?

A közelmult napokban Londonból Budapestre érkezett Mr. Binder, a legnagyobb angol revizori iroda főnöke, aki tudvalevőleg a főváros hitelezőinek megbizásából revideálta a főváros státuszát. Binder hirneves cégének itt Budapesten az Anglo-Austrian Bank helyiségeiben állandó irodája van, különféle angol pénzcsoportok és érdekeltek reviziós megbizásainak lebonyolitása céljából. Binder legutóbbi budapesti utja — a Fővárosi Hirlap információja szerint — olyan jelentős tervekkel állt összefüggésben, amelyek a főváros régi hitelezőit közelről érdeklik és amelyek tekintetében illetékes tényezőkkel Bindernek is alkalma volt megbeszéléseket folytatnia.

Értesülésünk szerint ugyanis

a napokban két konkrét ajánlat érkezett Ripka Ferenc dr. főpolgármesterhez,

egyfelől a newyorki Speyer és társai, másfelől a Morgan és társai bankház, illetve a mögöttük álló pénzcsoportok részéről. Mindkét ajánlat

beruházási kölcsön-tervezetet foglal magában,

hir szerint a Speyer-bankház részéről 10 millió dollárnyi összegben, mig a Morgan-csoport propoziciója közel jár a 25 millió dollárhoz. A Speyer-bank ajánlatát annak londoni képviselője, Northon kapitány nyujtotta át, aki a Kereskedelmi Bank elnöke, Weiss Fülöp kiséretében jelent meg a főpolgármesternél.

Mint ismeretes, a Speyer-bankház legutóbb 15 millió dollárt folyósitott a vidéki városoknak és ezzel a kölcsönmüveletével nexust teremtett a magyar kommunitásokkal. Az a hir, hogy a Morgan-csoportot a Hitelbank képviselné, nem felel meg a valóságnak, mert ebben az ügyben a Hitelbank, mint értesülünk, teljesen érdektelen.

Az ajánlatok teljes mértékben respektálják az osztendei egyezményt, viszont tekintettel vannak arra is, hogy a régi hitelezők részéről semmiféle jogos kifogás az uj ajánlattal szemben fel ne merülhessen. A két ajánlat

hosszulejáratu kölcsönre szól,

kedvező kamat és törlesztési feltételekkel és általában a legutóbb nyujtott külföldi kölcsönöknél kedvezőbb obligókat foglal magában.

Meg kell emlitenünk, hogy ezen a két preciz formába öntött előterjesztésen kivül

egy harmadik, belga ajánlat is utban van,

amely szintén közel jár a Morgan-csoportéhoz és rövidesen a főpolgármester kezei közt lesz. Ez a tény is amellett szól, hogy

a frankhamisitás egyáltalán nem ingatta meg az ország iránt való bizalmat,

sőt a külföldi tőke egyre intenzivebben jelentkezik avégből, hogy az ország és a főváros gazdasági vérkeringésébe bekapcsolódjék.

A két konkrét ajánlatot Ripka főpolgármester átadta Sipőcz polgármesternek és ma már a pénzügyminisztérium is értesült róluk, rövidesen tehát hivatalos formában is foglalkoznak a két javaslattal. A Fővárosi Hirlap legutóbb foglalkozott Budapest nagy épitkezési programmjával s általában a beruházási tervekkel, amelyek külföldi nagytőke nélkül nem valósithatók meg. Épp ezért a külföldi pénzajánlatokat kellő figyelemre fogjuk méltatni és legközelebbi számunkban részletesen és hitelesen fogjuk közönségünkkel ismertetni.

Folkusházy és Buzáth alpolgármestereknek lejárt a harmincöt éves szolgálati idejük

Ez év végén bekövetkező általános tisztujitásig előreláthatólag hivatalukban maradnak — Hirek Márkus Jenő alpolgármesterségéről — A nyugalomba vonuló Orczy tanácsnok helyére Kapdebo Gyulát jelölik

A szanálási törvény értelmében nyugdijba kell küldeni minden tisztviselőt, életkorára való tekintet nélkül, aki harmincötödik szolgálati évét betöltötte. Ezt az intézkedést a kormányzat nagyon szigoruan szokta venni. Most, hogy a mult hét utolsó napján Ripka Ferenc főpolgármester vezetésével a főváros küldöttei a kormánnyal végleg letárgyalták a státusrendezést, a kormány részéről ujból nyomatékosan hangoztatták, hogy a szanálási törvény eme kivánságának a városházán, a státusrendezés alkalmából, érvényt kell szerezni. Nem akarunk konkrét példákra hivatkozni, de elvben is hangoztatni lehet, hogy ennek az intézkedésnek kivétel nélkül való végrehajtása egy olyan városi adminisztráció életében, mint amilyen Budapesté, nagy zavarokat okozhat. Megeshetnék például, hogy a városigazgatás terén nélkülözhetetlen kapacitásoknak kellene nyugalomba vonulniok. A közgyülésnek egyedül aligha lesz hatalmában, hogy egyes főtisztviselőket, akiket a városi adminisztráció érdekében nélkülözhetetlennek tart, állásukban a harmincöt évi szolgálati idő leteltével visszatartson. Ugylátszik azonban ennek is meg lehet találni a módját, abban az esetben, ha a miniszteriánács egyesek visszatartásához szintén hozzájárul. Valószinü azonban, hogy a miniszteriánács is csak rövidebb ideig való visszatartáshoz fog hozzájárulni.

> Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika. A **Fővárosi Hirlap** a szervezett közvélemény orgánuma.

Az év végén azonban ugyis tisztujitás lesz, ilyenformán aligha volna értelme annak, hogy a kormány ne tágitson attól, hogy egyes főtisztviselőknek 35 éves szolgálatuk lejártának pillanatában kelljen nyugalomba vonulni. A baloldalnak a főváros tisztviselői közül néhány ellen kifogása van. Mégis azt kell hinni, hogy az általános tisztujitásig a közgyülés nem gördit akadályokat egyes főtisztviselők visszatartása elé. Körülbelül negyvenre tehető azoknak a fővárosi tisztviselőknek a száma, akiknek harmincöt éves szolgálati ideje most jár le és igy ezeknek nyugdijba vonulása esedékessé vált. Többen vannak közöttük az elöljárók közül, de van néhány főjegyző is.

A városi adminisztrációt legjobban érinti,

hogy a két alpolgármester is a nyugdijazandók sorába tartozik.

Buzáth János dr. alpolgármester 1891. január 19-én lépett a főváros szolgálatába és igy kedden betelt harmincötödik szolgálati éve. Folkusházy Lajos alpolgármesternek március 6-án jár le az ideje.

A tanácsnak azonban csak egyetlen tagja van olyan, akinek a státusrendezési törvény értelmében nyugalomba kell vonulnia

és ez Orczy Gyula tanácsnok, akinek szolgálati ideje február 1-én telik be. Valószinü, hogy semmi akadálya nem lesz a három főtisztviselő szolgálati idejének az általános tisztujitásig való meghosszabbitásának. Az év végével azonban kétségkivül mind a hárman nyugalomba mennek.

Megindult azonban már a gondoskodás arról, hogy ugy Buzáth János, mint Folkusházy Lajos fiatalos energiáját, tapasztalatait, tudását ne nélkülözze végleg a főváros. Szó van arról, hogy mind a kettő számára fővárosi üzemek vezetőhelyein gondoskodnak multjukhoz méltó munkaterületről.

Hirek vannak arról, hogy Buzáth János dr. lesz a Gázgyár elnöke.

Ez azonban nem érinti legkisebb mértékben sem Rózsa Károly helyettes vezérigazgató helyzetét, akinek nagyszerü munkáját a városháza összes pártjai teljesen méltányolják. Az ő nagystilü vezetésére tovább is szüksége van a Gázgyárnak és hatáskörének csorbitásáról szó sem lehet. Sőt még inkább azt vették tervbe, hogy hatáskörét megnövelik és ugyanakkor, amikor Buzáth a Gázgyár elnöke lesz, Rózsa Károly tényleges vezérigazgatóvá lép elő.

Folkusházy Lajos számára még nem találtak megfelelő pozicióti az üzemeknél. Ez annál nehezebb, mert a baloldali pártok Folkusházyt nem látják semmiféle pozicióban szivesen. Ez a körülmény valószinüleg meghiusitja valamely üzemnek az élére való állitását, ezzel szemben

beszélnek arról, hogy Folkusházy lesz a vezetője a tervbe vett Városok Bankjának.

Két alpolgármesteri és egy tanácsnoki állás üresedik meg azonban a tisztujitásra. Ezeknek betöltése természetesen erősen összefüggésbe kerül majd a polgármesteri szék betöltésével és valószinü, hogy amikor a pártok között ebben a kérdésben az egyezkedés megindul, kompromisszumnak kell létrejönnie a polgármesteri szék és a két alpolgármesteri állás betöltése körül. Egyelőre a városházán elterjedt hirek szerint,

az egyik alpolgármesteri állásra Márkus Jenő volt tanácsnokot kombinálják

és számitanak arra, hogy a másik alpolgármesteri állást a mai tanács egyik tagja nyeri el, akit már többször emlegettek az alpolgármesteri székkel vonatkozásban. A megüresedő tanácsnoki állásra természetesen müszaki képzettségü főtisztviselőt választanak és igy aligha lehet benne kétség, hogy erre a helyre legnagyobb joggal és legtöbb eséllyel az a Kapdebo Gyula müszaki főtanácsos pályázhat, aki az utolsó tizenöt esztendőben Budapest minden komoly és nagyszabásu épitkezési tervét készitette. Vannak ugyan nála rangidősebb müszaki főtanácsosok, akiknek minden érdemét el kell ismerni, de viszont

a közgyülés összes pártjainak meg kell érezni, hogy Kapdebo Gyulát nagyszabásu munkássága egyenesen predesztinálja a középitési ügyosztály vezetésére.

A többi állások betöltésére vonatkozó kombinációkról igazán nagyon korai volna ma még beszélni, de nehéz is lenne, hiszen a főváros tanácsiegyzői karában számos kiváló érdemeket szerzett főjegyző van, akik minden joggal pályázhatnak arra, hogy végre bekerüljenek a tekintetes tanácsba.

Uj autóbuszokkal kisérletezik a főváros

A megfelelő kocsitipust aztán versenytárgyalás utján szerzik be

A Fővárosi Hirlap jelentette már, hogy Budapest közlekedési viszonyainak megjavitására fejleszteni fogják az Autóbusz-üzem kocsiparkját. Közlekedési rendszerünknek ily irányu reformálására azért kellett rátérni, mert a villamosvasutak hálózata Budapest sajátos helyzeténél fogva, alig fejleszthető tovább. A párhuzamos vágányok bevezetését szinte kizáriák a szük, zeg-zugos utcák. S mert a már meglévő vonalakon lehetetlen a forgalmat lebonyolitani, olyan kisegitő eszközökről kellett gondoskodni, amelyek aránylag csekélyebb befektetés mellett sokkal célszerübben alkalmazhatók a személyi forgalom lebonyolitására, mint a megrögzitett utvonalhoz kötött villamoskocsik. Egyébként az autóbusz még ott is diadalmasan állja meg a helyét, ahol a terepviszonyok más közlekedési eszközökre nézve kedvezőtlenek. És ha a világ nagy városai ujabban már csak az autóbuszközlekedést fejlesztik, ez nyilván amellett szól, hogy ennek a közlekedési eszköznek felbecsülhetetlen előnyei vannak minden más alkalmatossággal szemben. Kétségtelen, hogy ezek a tapasztalatok is siettették a főváros közlekedési bizottságának abbeli elhatározását, hogy közlekedési politikájának egyik tengelyéül megteszi az autóbuszt és ott, ahol a villamosközlekedés elé akár természeti, akár müszaki akadályok gördülnek, a forgalmat autóbuszjáratokkal fogja tehermentesiteni. A főváros autóbuszüzemének parkja idáig tizenkét autóbuszból állott, ami Budapest forgalmában nem komoly közlekedési tényező. A tanács elhatározta, hogy

megnagyobbitja az autóbuszparkot

és e határozat alapján már meg is indultak a legelőkelőbb autógyárakkal a tárgyalások aziránt, hogy bocsássanak próbakocsikat Budapest rendelkezésére. Az első kocsi,

amely a gaggenheimi Benz-gyárban készült, a napokban már megérkezik Budapestre

és rövidesen megkezdi próbautjait. A Benz-Gaggenheim-gyár elsőrendü világmárka. Gyártmányait Európa-szerte ismerik és igen nagyra értékelik. Hogy jó hirét meg is érdemli, erről hamarosan meggyőződik Budapest közönsége is, amely bizonyára örömmel látja majd a 40 személyre berendezett és minden kényelemmel, sőt fényüzéssel felszerelt autóbusz megjelenését az utcákon. De jelentkeznek a közeli napokban még több más cég gyártmányai is. E próbajáratos autóbuszoknál szerzett tapasztalatok figyelembevételével aztán a főváros 25—30 autóbusz beszerzésére nemzetközi versenytárgyalást fog hirdetni. A versenytárgyalásnál tekintettel lesznek arra, hogy a szállitásokban a magyar autóipar is részesedjék, még pedig olyformában, hogy a szállitással megbizott cég a szállitandó autóbuszok bizonyos hányadát magyar gyárakban készittesse el. Arról, hogy ezek a közszállitások versenytárgyalás nélkül bonyolitassanak le, szó sem lehet, mert a közlekedési bizottság határozata ugy szól, hogy a szükségletek beszerzéséről nyilt versenytárgyalás utján kell gondoskodni. A Laurin-Klement-féle próbajáratos autóbusszal való kisérletezés volt az utolsó olyan eset, amikor a tanács a versenytárgyalás mellőzésével eszközölt beruházásokat. Ennek a próbajáratos autóbusznak egyébként március 31-én jár le a próbaideje. Értesülésünk szerint a főváros megvásárolja ezt az autóbuszt, de a vételnél az a szempont volt döntő, hogy az autóbusz kölcsöndijának kifizetésével a vételár tekintélyes része ki lesz egyenlitve s igy voltaképpen a főváros jobban jár anyagilag, ha megveszi, mintha visszaadja a gyár pesti képviselőjének a próbajáratos kocsit. Ismételjük, ez volt az utolsó eset, hogy a fővárosra igy rá lehetett oktrojálni valamit, amit a közszállitási szabályok értelmében csak versenytárgyalás utján lett volna szabad beszereznie.

A misztikus 330 milliárd igaz története

A tanács a közgyülés elé terjeszti az elszámolást a 22 millió aranykoronás közélelmezési akcióról

Szenzációs és misztikus eset foglalkoztatta az elmult héten a városházát. Az ügyet Ereky Károly fővárosi bizottsági tag tette szóvá, majd az egyik napilap folytatta és kiszélesitette a kérdést, amely akörül forgott, hogy a főváros közélelmezési ügyosztálya csakugyan elszámolatlanul operál-e tiz esztendő óta 330 milliárd koronával?

A vád szerint a tanács semmibe sem veszi a közgyülést és a város vagyonával ugy gazdálkodik, mintha az a sajátja volna. Igy például vannak tanácsi ügyosztályok, amelyek évekig elszámolatlanul hagynak száz milliárdokat. Szó volt arról is, hogy sem a belügyminiszter, sem Ripka Ferenc főpolgármester nem tudták volna azt, hogy a közélelmezési ügyosztály áruosztályt tart fenn és hogy a közélelmezési ügyosztály 1915-ben 22 millió aranykoronát kapott, amellyel tiz év óta gazdálkodik anélkül, hogy erről bárkinek elszámolt volna. Az ügy állitólag ugy derült volna ki, hogy az üzemvizsgáló-bizottság véletlenül akadt nyomára akkor, amikor a kenyérgyárnál vizsgálódott.

Az első pillanatra is fantasztikusnak tetszik az egész dolog, mert szinte elképzelhetetlen, hogy ilyen összeggel a tanács el ne számoljon. Ereky Károly kétségkivül nemes intenciókkal tette szóvá az ügyet, amelyben azonban tévesen informálták. Egyébként

Ereky nem emelt panamavádat, aminthogy ezt nem is tehette, hanem pusztán azt követelte, hogy számoljanak el a nagynyilvánosság előtt ezzel a hatalmas összeggel.

Ezt pedig Ereky Károlynak nemcsak joga, de kötelessége is volt kivánni.

Ezzel egyszersmind elesett az a vád, amelyet ugy tálaltak fel, mint hogyha ez a 22 millió aranykorona eltünt volna. Összezsugorodott az egész arra, hogy nincs elszámolás. Azóta azonban ez a kérdés is teljesen tisztázódott. Tisztázódott pedig olyan értelemben, hogy az ügyosztály évenként készitett zárszámadásokat, most pedig a háborus élelmezési akció befejezése után az egész tiz éves akcióról a közgyülés előtt fog elszámolni. A Fővárosi Hirlap a 22 millió aranykorona misztikusnak hirdetett sorsát a következőkben teljesen megvilágitja:

A főváros közgyülése még 1915. március 17-én, tehát a háboru második esztendejében határozatot hozott, amelynek értelmében 22 millió aranykorona összeget engedélyez a háborus közélelmezési bajok enyhitésére.

A közgyülés meghatározta közelebbről is a célt, amikor kimondta, hogy ezen a hatalmas összegen a közélelmezési ügyosztály élelmiszereket szerezzen be és ezt a beszerzést ne bürokratikus, hanem kereskedelmi módon eszközölje. A közgyülésnek még az volt a kikötése, hogy a kereskedelmi kettős könyvvitel szabályai szerint a közélelmezési ügyosztály

A **Fővárosi Hirlap** kimeritően informál mindenről, ami a városházán történik. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól. (VI., Szív-utca 18.)

részletes számadásokat vezessen, amelyek fölött a főszámvevő, illetve a központi számvevőség külön megbizottja őrködjék.

Miután a közgyülési határozatot a belügyminiszter is jóváhagyta, a közélelmezési ügyosztály megkezdte nagyarányu háborus közélelmezési akcióját, amely nemcsak Budapest lakosságának nyomorát enyhitette, de egyben a külföld figyelmét is felhivta.

Senki sem tagadhatja, hogy Budapest háborus közélelmezése szinte a világ összes háborut viselő fővárosai között a legkitünőbb volt.

Komoly világlapok irtak cikkeket és magasztalták ezt az akciót, amellyel Budapest közönsége ugyan, amig nem ismerte más európai városok szorult helyzetét, némileg elégedetlen volt, később azonban ennek az élelmezési akciónak a vezetői a legteljesebb elismerést kapták Budapest lakossága és Budapest sajtója részéről is.

A közélelmezési ügyosztály hatalmas tételekben szerezte be ebből a 22 millió aranykoronából a legfontosabb népélelmezési cikkeket.

Óriási lisztraktárai voltak a fővárosnak, zsirt és husi szerzett be, a városgazdasági ügyosztály részére pedig állandóan nagy összegeket folyósitott a közélelmezési ügyosztály burgonyabeszerzés céljaira. Mindezt nem bürokratikusan, hanem a kereskedelem eszközeivel hajtották végre, ugyhogy amit azután Budapest lakosságának jegyre kiosztottak, rendkivül mérsékelt áron juttathatták el a közönséghez. Közben pedig pontosan vezették a számadásokat és erre a célra külön könyvelőségi alosztályt létesitettek. Ez a könyvelőségi alosztály most, téves beállitás folytán, mint áruosztály szerepel a nyilvánosság előtt. Ez is mutatja, hogy milyen félreértésekből épült fel a 330 milliárdos „panama" leleplezése.

Amikor a háboru 1918-ban vége felé közedett, a közgyülés Székely Ferenc bizottsági tag vezetésével egy ad hoc bizottságot küldött ki, amely az egész közélelmezési akciót és annak számadásait is felülvizsgálta és a legnagyobb rendben találta.

Székely Ferencék akkor vizsgálódásukról jelentést tettek a közgyülésnek, amely 1918. junius 19-én, ennek a jelentésnek az alapján kimondotta, hogy a háborus közélelmezési akcióról véglegesen majd akkor fog határozni, ha ennek az akciónak a szükségessége megszünik és azt likvidálni kell. A háborut követő esztendőkben azonban a tanács, igen helyesen, ugy találta, hogy a háboruval egyszersmind nem értek véget azok a bajok amelyeket a háboru felidézett. Igy legelsősorban nem értek véget a közélelmezési bajok sem. A tanács tehát teljes energiával tovább folytatta háborus közélelmezési akcióját. Folytatta még az elmult esztendőben is, amikor Ripka Ferenc, akkori kormánybiztos maga inditott akciót a drágaság letörésére.

Ripka Ferenc drágaságellenes akciójának kijegecesedési pontja az amerikai fagyasztott hus és zsir beszerzése volt.

Ez az amerikai zsir- és husakció még mindig az 1915-ben engedélyezett 22 millió aranykoronás összegből bonyolódott le. Látható tehát, hogy a közgyülés utasitásának megfelelően még 1925-ben sem erkezett el az akció likvidálásának időpontja.

De nemcsak a közgyülés tudtával és utasitására történt ez a közélelmezési akció. Tudott annak fázisáról a kormány is, hiszen az egész háboru alatt és a háboru után is minden élelmezési akció, a gazdasági megkötöttsége miatt, a közélelmezési minisztériumon át ment végbe. A közélelmezési ügyosztály és a burgonyaakciókat lebonyolitó városgazdasági ügyosztály a beszerzések kérdésében tiz éven át szinte napról-napra érintkeztek a közélelmezési minisztériummal. Ezzel körülbelül ki is volna mutatva, hogy a közélelmezési akció lebonyolitása körül semmiféle misztikum nem forgott fenn, de idéznünk kell mégis ennek a nagy akciónak igazi koronatanuját: Budapest népét. Budapest népe állandóan látta és élvezte az akció keretében forgalomba hozott számos élelmicikknek nemcsak olcsó árát, hanem azt az óriási előnyt is, amelyben Budapest a világ összes nagyvárosaival szemben volt; azt tudniillik, hogy a magyar főváros lakossága a tiz esztendő alatt sohasem szenvedett hiányt, egyetlen egy fontos népélelmezési cikkben sem. Igaz, hogy jegyek ellenében kellett árusitani a hatósági lisztet, kenyeret, rizst, cukrot, zsirt, baromfit és tojást, de másként a nagy tömegek egyenlő ellátása biztositható nem volt. Budapest fogyasztóközönsége tehát, amely nemcsak ácsorgott a háborus közélelmezési akció által forgalomba hozott cikkekért, de élvezte is azokat, igazán koronatanuja annak, hogy a közélelmezési ügyosztály kitünően végezte el munkáját.

A közélelmezési ügyosztály különben éppen azért állitott fel külön könyvelőségi alosztályt, hogy az évenként rendes kereskedelmi zárószámadásokat készitsen. Ezek

a zárószámadások el is készültek minden évben és azokat a központi számvevőség és a főszámvevő felül is vizsgálták.

Egyedül az 1925. évi zárószámadás nincsen még készen, az egész akció teljes lebonyolitására vonatkozó végső elszámolás pedig azért késik, mert még a teljes likvidáció nincs befejezve. A végelszámolás munkája azonban máris folyamatban van és mihelyt az elkészül, a közélelmezési ügyosztály az elszámolás egész anyagát a illetékes fórumok utján a közgyülés elé fogja terjeszteni ugy, hogy azt a közgyülés 1915-ben és 1918-ban elrendelte.

A felülmulhatatlan
Szent István
PORTER-SÖR
kimérő helyei:

Belvárosi Söröző VIII, Rákóczi-ut 1. sz.
Biró Dénes IV., Vámház-körut 16. sz.
Carlton szálló étermei és kávéháza (ezelőtt Bristol) Petőfi-tér 1.
Debrecen-szálló vendéglője VII Rákóczi-ut 88. sz.
Erdélyi borozó VI., Dalszinház-u. 8.
Élő József VII., Thököly-ut 4. sz.
Freinreisz-étterem Gellért-szálló I., Gellért-tér
Grecsák Róbert Déli vasuti vendéglő
Juhász Gyula VI., Nagymező-u. 19. sz.
Mayer József VIII., Népszinház-u. 30
Patz Antal VI., Hajós-u. 31.
Posch Ferenc VIII., József-körut 3.
Posch Mihály VII, Dohány-u. 20. sz.
Posch Rezső VIII., Baross-u. 7.
Posch. Virágbokor vendéglő V., József-tér 1. sz.
Stefánia étterem VI., Teréz-körut 15. sz.
Sturm Ferenc V., Berlini-tér 4. sz
Szent István vendéglő I., Alagut-ut-utca 5. sz.
Winkler István II., Margit-körut 2. sz.

SZÓRAKOZÁS

„Terezina" hete lesz a Fővárosi Operettszinház e hete is. Strauss Oszkár szenzációs operettje a táblás házak sorozatával érkezik meg a jövő héten a huszonötödik előadás jubileumához. Fedák Sári a cimszerepben, Honthy Hanna, Halmay, Tolnay, Ujváry és Zátony minden este diadalra viszik a világhirü ujdonságot. Vasárnap délután: „A nótás kapitány" Péchy Erzsi föllépésével.

A Riviera szerepel a Renaissance Szinház e heti műsorán. Molnár Ferenc döntő sikert aratott uj vigjátéka — mely eddig előre eladott táblás házakkal került szinre — szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap, Zágon István Mariká-ja — mely 60-ik előadásához érkezik el — pénteken és vasárnap délután szerepel a műsoron.

CORVIN SZINHÁZ
Január 21-28 **2 világattrakció!** Január 21-28
BANDIKA BANDITÁJA
kalandos vidám filmjáték 8 felvonásban.
Főszereplők FRED THOMSON és SILVER KING
LADY egy színésznő regénye 8 felvonásban.
Főszereplő NORMA TALMADGE.
Előadások kezdete az ünnepnapokon 4, ½6, ½8, ½10, hétk. ½6, ½8, ¼10.

A Vigszinház jövő heti műsorában a szezon legnagyszerübb ujdonságai váltakoznak: hétfő, szerda, péntek és vasárnap: „Brassbound kapitány megtérése". — Kedd és szombat: „Hat szerep keres egy szerzőt". — Csütörtök este és vasárnap délután: „Uriemberek."

Nemzeti Szinház. Szerda: A hid. Csütörtök: Zenebohócok. Péntek: Ahol unatkoznak. Szombat: A hid. Vasárnap délután: Zenebohócok; este: A hid.

KAMARA
Január 21-28 **2 világattrakció!** Január 21-28
Bandika banditája kalandos vidám filmjáték felv.
Főszereplők **Fred Thomson** és **Silver King**
LADY egy színésznő regénye 8 felvonásban.
Főszereplő **Norma Talmadge**
Előadások: 5, ¼7, és ½10 órakor.

Vigszinház. Szerda: Brassbound kapitány megtérése. Csütörtök: Uriemberek. Péntek? Brassbound kapitány megtérése. Szombat: Hat szerep keres egy szerzőt. Vasárnap délután: Uriemberek; este: Brassbound kapitány megtérése.

Városi Szinház. Szerda: Marica grófnő. Csütörtök: Parasztbecsület és Hangverseny (Németh Mária vendégfellépésével). Péntek: A portici néma. Szombat: 1000 év (jótékonycélu diszelőadás). Vasárnap délután: Az ártatlan özvegy; este: 1000 év, jótékonycélu diszelőadás).

Prolongálva a 3-ik hétre!
Robin Hood
Főszerepben:
Douglas Fairbanks
Eredeti kisérő zene
Orion Szinház **Orion film**
Előadások ½6, ½8, ½10 órakor.

Renaissance-Szinház. Szerda, csütörtök: Riviera. Péntek: Marika. Szombat: Riviera. Vasárnap délután: Marika; este Riviera.

Fővárosi Operettszinház. Egész héten minden este: Terezina. Vasárnap délután: A nótáskapitány.

ROYAL APOLLÓ
Telefon: József 118—94.
TÁBLÁS HÁZAK
lelkesedő közönsége lélekzetvisszafojtva bámulja naponta
MARY CARR tündöklő játékát és
Az éjféli hajó
szörnyü utját a szemkápráztató végzet felé (Művészfilm-att akció)
Előadások: hétköznap 5, 7, 9. **Pénteken uj müsor**

Rott és Steinhardt szinházában, a Kis Komédiában, ma, szerdán lesz a brilliáns uj műsor bemutatója. Négy nagyszerü darab, kitünő magánszámok, pompás előadás biztositékai az elöreláthato nagy sikernek.

Az Andrássy-uti Szinház nagy műsorának utolsó hete. Már csak e héten kerül szinre a példátlanul nagy sikert aratott műsor, melynek főszereplői: Medgyszay Vilma, Ilosvay Rózsi, Kiss Ferenc, Kökény Ilona, Dajbukát Ilona, Vaszary Piroska, Boross Géza, Békeffi László, Kabos Gyula, Bársony István, Radó Sándor, Ihász Lajos.

Fülsinkor

Ripka Ferencnek,

Budapest főpolgármesterének nagyon sok gondja és nagyon sok munkája van. Valaha a főpolgármesteri állás nem kivánt egyebet, minthogy a viselője jól reprezentáljon. Voltak Budapestnek nagynevü főpolgármesterei, de valahogy ugy alakult a helyzet, hogy ehhez az álláshoz a tehetségnél sokkal inkább szükség volt egy előkelő díszmagyar ruhára. Ripka Ferenc azonban a munka embere és a főpolgármesteri stallumból is robotos állást csinált. Kora reggeltől késő éjszakáig dolgozik és még éjfélkor is azzal a vággyal hajtja pihenőre fáradt fejét, hogy milyen jó lenne, ha a napnak nem huszonnégy, hanem negyvennyolc órája lenne. Akik ezt a páratlan munkát, amit a főpolgármester végez, látják, most igazán el fognak ámulni, ha megtudják, hogy Ripka Ferencnek ezer teendője mellett még arra is volt gondja és ideje, hogy a nagybeteg Blahánénak szép, javulást kivánó levelet irjon és hatalmas rózsacsokrot küldjön. A nagybeteg Blahánénak bizonyára jólesett a magyar dalért annyira rajongó főpolgármester kedves figyelme. Sajnos már elszállt a nagy művésznő lelke, de a halálos ágyán a főpolgármester kedvességéről eszébe juthatott a tanács szükkeblüsége, amely „a nemzet csalogányának" utolsó éveit nagyon szegényesen akarta kellemessé tenni. Blaha Lujza ravatalánál most keserüen gondolunk arra, hogy a főpolgármester rózsacsokra valószinüleg többe került, mint amennyit a nagy művésznőnek a tanács havi járadékként szavazott meg.

Négyszáztizenhat család

él ma Budapesten a szabad ég alatt. Ezt a lakáshivatal egyik előkelősége mondotta. Négyszázhetvenhét család kért lakást a fővárosnak a Mester-utcában épülő uj házában. Ezt meg a főváros tanácsának egyik előterjesztése állapitja meg. Azonkivül, — mint szintén a tanás előterjesztése mondja — a Suhajda-telepen, a Lóversenytéren, a Ferencvárosban pedig ugy segitenek magukon a lakásnélküliek, mint az őskorban. Kalyibákat tákolnak és sátrakat vonnak a fejük fölé. Ezek már nem is számitanak a lakásnélküliek közé. Ezek már azt mondják magukról, hogy fedél alatt vannak. És hol van még a többi, akik tömeglakásokban szoronganak, akik közül hárman alusznak egy ágyban, akiknek a föld is édes párna? Ime, most derül ki, hogy milyen óriási a lakáshiány Budapesten. Vajjon mikor, hogyan és miből lehet megoldani ezt a problémát, hogyan és mikor lehet likvidálni ezt a szörnyü nyomoruságot? Ime, most álljanak elő azok, akik ugyan már kevesen vannak, de ma is politizálni szeretnének a városházán, hogy van-e fontosabb és sürgősebb elintéznivaló, mint a lakáskérdés.

Kétszáz papirkorona

nem nagy pénz, de sok kétszáz papirkorona mégis csak sokat tesz ki. És kétszáz papirkorona mégis nagy pénz akkor, amikor a félbarna kenyérről van szó. Mert megint az hallatszik, hogy emelni akarják a kenyér árát. A kenyérgyárak máris összeültek, határoztak és kimondták, hogy kétszáz koronával drágább lesz a kenyér. Vajjon szembeszállnak-e a kenyérgyárakkal a pékek? Minden tiszteletünk az övéké, de nem hiszszük, hogy volna bennük annyi önzetlenség, hogy ellenállni tudnának a kenyérgyárak csábitásának. Egészen bizonyos tehát, hogy a kenyér ára az egész vonalon emelkedni fog. És ez nagy baj, mert semmi olyan biztosan és olyan katasztrófálisan meg nem törheti az olcsóbbodási folyamat egyenes vonalát, mint éppen a kenyér drágulása. A kormánytól várjuk a legerélyesebb intézkedést. A kormánynak kell végre odakiáltani, akár a gabonaspekulánsoknak, akár a malmoknak, akár a kenyérgyáraknak, akár a pékeknek, mindenkinek: a mi mindennapi kenyerünket végre valahára hagyjátok békében!

Épitési tervekben nincs hiány, csak pénz legyen

Ujabb munkaalkalmak kinálkoznak a keleti pályaudvar kitelepitése, az uj autóbusz-vonalak uttesténck megjavitása és az állandó kiállitási terület létesitése révén

A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában megemlékeztünk azokról a lehetőségekről, amelyek a folyó évben Budapest ipara és gazdasági élete előtt állanak. Elmondottuk, hogy mik azok a munkák, amelyeknek elvégzését a főváros tervbe vette és megemlékeztünk azokról is, amelyek tulajdonképpen nem magától a fővárostól függenek, de mégis vonatkozásban vannak a városháza tevékenységével. Ezuttal még egypár tervvel óhajtjuk kiegészíteni ezt a felsorolásunkat, sajnos azonban, amiket itt emliteni fogunk, legnagyobbrészt olyan tervek, amelyeknek kivitele valószinüleg még nem áll a holnap előterében.

A mult számunkban felsorolt épitkezések között, mint legjelentősebb munkát emlitettük a főváros 120 milliárdos kislakásos épitési tervét. A kislakás-épités terén azonban ez még nem minden. A kormány ugyanis megállapitotta, hogy a lakások csak akkor szabadulhatnak fel, ha minimálisan 3000 uj lakást termel Budapesten az épitőipar. De az is kétségtelen ma már, hogy a kormány és a főváros 1926 novemberére, amikorra a lakások felszabaditását tervezik, háromezernél több lakást fog felépiteni. Maga a főváros valószinüleg nem 120, hanem 200 milliárdot fog a kislakások termelésére forditani. Ehhez járul még majd a pénzügyminisztérium és a közhasznu vállalatok épitkezése. A háztulajdonosok tehát abban reménykednek, hogy ilyen körülmények között a törvényben foglalt terminusra a felszabaditásnak semmi sem áll majd az utjában.

A Keleti pályaudvar kitelepitése és a lóversenytér

A főváros és az állam között folyó megbeszélésektől függ az, hogy a Keleti pályaudvar kitelepitése és a régi lóversenytér jövendő sorsa juttat-e nagyobb munkát az iparnak és a munkásságnak. Ez a kérdés féléven belül okvetlen el fog dőlni. Mint ismeretes, a főváros évekkel ezelőtt terveket készitett arról, hogy mi történjék a régi lóversenytérrel, amely az uj lóversenypálya megnyitása révén felszabadult a régi hivatása alól. Arról volt szó, hogy a Garai-téri piacot helyezik ide át, ez ellen azonban az érdekeltségek erős agitációt fejtenek ki. Ha ez a terv elesnék, akkor a főváros azt tervezi, hogy a terület egy részét parkirozni fogja, felépiti a VII. kerületi strandfürdőt, a többi részt pedig családi házak épitésének céljára parcellázzák. Ugyanekkor azonban nemcsak a főváros, de a kereskedelmi minisztérium is terveket sző a régi lóversenytér felszabadult területének felhasználásáról. A Máv. ugyanis már évek előtt bejelentette, hogy erre a területre szüksége van a Keleti pályaudvar áthelyezésének céljaira. A Máv. azonban tulságosan sokáig gondolkozik ezen a kérdésen, a főváros pedig nem hajlandó tovább parlagon hevertetni az óriási területet. Éppen ezért a tanács a közgyüléshez fog fordulni és a törvényhatósági bizottság felhatalmazása alapján kérdést intéz majd a kereskedelmi minisztériumhoz, amelyet felszólit, hogy féléven belül nyilatkozzék, szüksége van-e a régi lóversenytér területére, vagy nincs. Ha a kereskedelmi minisztérium nem válaszol, illetve nem veszi igénybe a területet a Keleti pályaudvar áthelyezésének céljaira, akkor aktuálisak lesznek a főváros tervei. Akár a Keleti pályaudvart telepitik azonban ki, akár a főváros veszi kezébe a régi lóversenytér ügyét, az épitőiparnak ezen a területen jelentős munkára van kilátása.

Az autóbusz és az uttestek

A főváros — mint lapunk más helyén megemlitjük — jelentékenyen meg akarja növelni az autóbuszüzem kocsiparkját. Az autóbuszközlekedés kiterjesztéséhez azonban kitünően kiépitett, sima uttestekre van szükség. A most forgalomban levő autóbuszok közül is állandóan vannak maródiak, amelyek az uttestek elhanyagoltsága miatt szenvednek tengelytörést, vagy egyéb bajuk esik. A szakértők véleménye szerint, ha az uj kocsik a mostani uttesteken járnak, akkor a legerősebb alkotmányoknak is hat hónapon belül eltörik a tengelyük. Egészen kétségtelen tehát, hogy az uttestek kijavitása esedékessé vált és különösen azokat az uttesteket kell majd alaposabban megjavitani, ahol az uj autóbusz-relációkat tervezik. Az ipar ezen a réven is jelentékeny munkához jut.

A Nádorkert

A főváros — mint ismeretes — megvásárolta a Nádor-kertet. Ezt a vásárlást a közgyülés baloldali pártjai részéről támadás érte. Folkusházy alpolgármester már akkor kijelentette, hogy ezt az ügyet, mint rendes közgyülési tárgyat fogják felvenni a napirendre. Ez már legközelebb meg is fog történni, amennyiben a tanács elkészült azzal a jelentéssel, amely megokolja, hogy miért volt szükség a Nádorkert sürgős megvásárlására. A tanács megokolása szerint a Nádor-kert egy vagyonközösség kezében volt, amely vagyonközösség azonban megszünt és részletekben nehéz lett volna a telket megvásárolni. A tanács jelentésében azonban az ipar és a munkásság számára is találunk reménytkeltő momentumot és ez az, hogy a főváros szerint az állandó kiállitási terület létesitése most már halaszthatatlan feladattá vált. Az ipar és a munkásság tehát az állandó kiállitási terület kiépitése révén szintén munkához fog jutni.

Kicserélik a Halabukokat

Ulban van az igazság az elbocsátott tanerők ügyében

Az elmult héten az egyik kurzuslap — nem tudni, mi okból — feltünést keltő cikkben azt irta, hogy a főváros elbocsátott tanerőinek nincs szükségük arra a revizióra, amelyet a közoktatásügyi bizottság határozata kilátásba helyezett. A kurzuslap semmi esetre sem szolgálta azoknak az érdekeit ezzel a hirrel, akiknek szolgálatában áll. Nem szolgálhatja a keresztény községi párt érdekeit, mert ez a párt maga is a legteljesebb mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a revizió révén a tagadhatatlanul megtörtént igazságtalanságokat a lehetőséghez és a főváros anyagi eszközeihez mérten reparálja. Maga az a hir azonban, hogy eddig mindössze két tanerő jelentkezett és kérte ügyének felülvizsgálását, furcsán tendenciózus. A reparáció elvégzésére a demokratikus blokk által kiküldött ötös bizottság egyik tagjához fordultunk ebben a kérdésben és a következő érdekes nyilatkozatot kaptuk a Fővárosi Hirlap számára:

— A kurzuslap hire lehet, hogy megfelel az igazságnak, de az is kétségtelen, hogy tudatosan ferditi el a dolog lényegét. Lehetséges, hogy eddig csakugyan mindössze két tanerő adta be a revizióra való kérelmét. Ezzel szemben azonban az a lényeg, hogy az elbocsátott és igazságukat kereső tanerők nem egyenesen a tanácshoz adják be reparáció iránt való kérelmüket, hanem hozzánk, a demokratikus blokk által kiküldött bizottsághoz. Ez a bizottság állandó permanenciában van, mindenkinek a panaszát felveszi és jogos igényeit orvosolni igyekszik. Naponta tömegesen jelentkeznek az elbocsátott tanitók és igazgatók s mi magunk is készen vagyunk már nagyrészben, hogy minden pillanatban beadjuk a reparációra vonatkozó kérelmek egész tömegét.

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

— Hogy ezt a lépést mindezideig nem tettük meg, annak az az oka, hogy a közoktatásügyi ügyosztály ezideig még nem cserélte ki a referenseket. Tudomásunk van azonban arról, hogy a referensek kicserélése is folyamatban van. Ez a kicserélés a mi követelésünk volt, hiszen abszurdum lenne az, ha a reviziót is ugyanazok a referensek vennék kezükbe, akik résztvettek az igazságtalanságok elkövetésében. Egészen természetes, hogy mi a Halabukok kicserélését követeltük és meg is van a garanciánk arra, hogy a Halabukok kicserélése rövidesen meg fog történni. A reviziót semmi esetre sem hajthatják végre azok, akiknek emlékezete mint vészbiróké élt a tanerők körében. Reméljük, hogy a közoktatásügyi ügyosztály vezetője olyan referenseket fog kirendelni, akiknek objektivitásában mindenki, legelsősorban pedig maguk az elüldözött tanerők, a legteljesebb mértékben megbizhatnak.

— Mihelyt a Halabukok kicserélése megtörtént, azonnal be fogjuk nyujtani a revizió iránt való kérelmeket és azoknak sürgös letárgyalása érdekében minden erőnkkel küzdeni fogunk és éber szemmel vigyázunk arra, hogy többé ezen a téren a legkisebb igazságtalanság se fordulhasson elő.

Az elbocsátott és elüldözött tanerők számára feltétlenül bizalomkeltő lesz az a körülmény, hogy a régi referensek többé nem vehetnek részt ügyüknek tárgyalásában. El kell azonban ismerni, hogy ugy a demokratikus blokk, mint az elbocsátott tanerők körében némi nyugtalanságra ad okot az a körülmény, hogy a revizió ügye késedelmeskedik. Vannak, akik a tanácsot amerikázással vádolják, remélni kell azonban, hogy most már rövidesen megkezdik a revizió munkáját. Annál is inkább fontos ez, mert amig a revizió meg nem történik, az elbocsátott tanerők közül még az sem részesülhet reparációban, akinek ügye a legtisztábban áll. Figyelmébe kell ajánlani azonban a tanácsnak azt is, hogy nagyon rossz vért szül az,

ha a megüresedett állások betöltésével a revizió megkezdéséig sem várnak. Panaszolják ugyanis, hogy most, a revizió előestéjén, sietnek az ideiglenes tanerőkkel betölteni az állásokat, amelyek között több igazgatói állás is van. Pedig ezeket az állásokat igazán fenn kellene tartani azoknak a pedagógusoknak a számára, akik országos hirü szekember létükre annak idején elbocsáttattak. A tanács ezek közül néhányat ugyan máris visszahelyezett állásába, de csak mint napidijasokat alkalmazta őket és még azon a cimen, hogy nyugdijasok, a napidijukból is 25 százalékot levont. Méltatlan eljárás ez és a tanácsban ma már felül kellett volna, hogy kerekediék a jobb belátás és igyekeznie kellene arra, hogy ezeket az embereket, akik anyagilag és erkölcsileg önhibájukon kivül amugy is olyan sokat szenvedtek, méltányos bánásmódban részesitse.

Események

●●●●

Blaháné

A tapsvihar tizenöt évvel ezelőtt elnémult körülötte, de hire, dicsősége és népszerüsége egy árnyalattal se halványult azóta. És a tisztelet és szeretet, amely egész pályáján végig kisérte, csak nőtt és gazdagodott mélységben és melegségben. Még itt járt közöttünk, de már legendák szövődtek hozzá és ha olykor megjelent az utcán, oly csodálattal nézték, mint egy régi legenda megelevenedett tündérét. Tán nincs a világon még egy müvésznő, akinek mindez megadatott volna. De bizonyos, hogy egy sincs a legtündöklőbb szinpadi csillagok között, akit sorsa megajándékozott volna azzal a mindennél nagyobb boldogsággal, hogy még életében láthassa halhatatlanságának emlékoszlopát. Blaha Lujzának mindez megadatott. Halhatatlanságának örök és hüséges őrzője a mai Budapest, amelyet kiforgatott régi jellegéből, más szivet adott neki, más lelket öntött belé és átformálta Magyarország magyar fővárosává. Mert aki megirja Budapest megmagyarosodásának történetét, minden sorban kénytelen lesz elismerni, hogy a félszázad előtti Budapestet Blaha Lujza tanitotta magyar szóra. Ötven év előtt Budapest lakosságának igen tekintélyes része németül beszélt és Blaha Lujza csengő szava és siró-kacagó dala éreztette először ezzel az idegen ajku lakossággal a magyar nyelv és a magyar dal szépségét és örök báját. Igen, azért, hogy Blaha Lujza szavát és dalát megértsék, érdemes volt magyarul megtanulni. És Budapest német ajku polgárai lassan-lassan elfeledték idegen anyanyelvüket. Csak három évtized telt el és Budapesten alig volt hallható az idegen szó. A Népszinház, a fővárosnak ez a párját ritkító alkotása, volt müvészetének temploma és a magyar szónak az iskolája. Ebből a templomból indul most utolsó utjára s innen folytatja utját a halhatatlanság felé, amely már életében is oly boldogitóan mosolygott feléje.

A kislakásépités folytatása és népfürdő épitése. A főváros közjótékonysági és szociálpolitikai bizottsága hétfőn délután Liber Endre tanácsnok elnöklésével ülést tartott. Napirend előtt szóvátették, hogy irjon fel a tanács a kormányhoz, hogy a lakásforgalom felszabaditásáig rendeletileg biztositsák a lakbér havonkénti fizetését, továbbá hogy az 1%-os késedelmi kamatot töröljék el. A napirend tárgyalása során hozzájárult a bizottság az árvizkárosultak 500 millióval való segélyezéséhez.

Ezután a munkanélküli segély szétosztásáról szóló jelentés következett, amelyet Schuller főjegyző terjesztett elő. Az akció során megszavazott 6 milliárdból 4.800,000.000 koronát osztottak szét. 41.000 ember jelentkezet munkanélküli segélyért, azonban csak 24 ezer ember kapott segélyt. Az ügyosztály a munkanélküliség ellen való kötelező biztositást feltétlenül szükségesnek tartja. Azután az inségadó kérdését vitatták meg. A főváros két évvel ezelőtt, a nagy nyomorra való tekintettel, egyszer beszedhető inségadót vetett ki, amelynek a kulcsa 5% volt Az ügyosztály az inségadó fen-

Ujitsa meg előfizetését és győzze meg polgártársait, hogy a városi politikában csak ugy tud eligazodni, ha a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa.

tartását javasolta, az adó kulcsa az állandó jövedelemadó 10%-a. Ezt a bizottság hozzászólás nélkül elfogadta. Wildner Ödön javaslatára elhatározták, hogy az ügyosztály által kezelt valamennyi alapitványt összeiratják és erre vonatkozólag jelentést kérnek. A népjóléti miniszter leirata kapcsán az ügyosztály azt javasolta, hogy ujból kérjék a népjóléti minisztert, hogy a télviz idejére feltétlenül függesszze föl a kilakoltatásokat. Egyuttal irjon át az igazságügyminiszterhez, hogy ez hasson közre a biróságoknál, hogy a kilakoltatási perekben csak tavasszal döntsenek. Liber Endre tanácsnok hangoztatta, hogy a főváros addig folytatja a kislakásépitkezési akcióját, amig a lakásinségen nem segit. Schuller főjegyző végül bejelentette, hogy a kénutcai kislakástelepen 1200 millió K-val egyemeletes népfürdőt épitenek. A bizottság ezt jóváhagyólag tudomásul vette.

Ripka főpolgármester az épitőmesterek országos nagygyülésén. A magyar épitőmesteri kar népes gyülést tartott vasárnap a régi képviselőházban, amely gyülésen megvitatta azokat a sérelmeket, amelyek a mérnöki kamara müködésével kapcsolatban, valamint az épitőipari törvénytervezet intézkedései folytán állottak elő. Az épitőmesterek gyülésének vendégei sorában ott láttuk Ripka Ferenc főpolgármestert is, aki ezzel a megjelenésével is dokumentálta, hogy mindenütt ott van, ahol Budapest gazdasági felélesédének és az alkotó tevékenység meginditásának utjait egyengetik. Az ülésen fel is szólalt Ripka Ferenc főpolgármester, aki kijelentette, hogy sulyt helyezett arra, hogy Budapest főpolgármestere ezen a gyülésen személyesen képviselje a fővárost. A legmelegebb rokonérzését nyilvánitotta a magyar épitőmesterek törekvése iránt, sikeres és eredményes elintézést kivánva részükre, hogy az épitőmesterek rendje ilymódon ujból megerősödjön, mert a társadalomnak erre a legerősebb pillérre és hatalmas erőforrásra annál inkább szüksége van, mert a nyomoruságból és kétségbeesésből nem a gyülölet, hanem csak a munka huzhatja ki a társadalmat. A munka megértést, összefogást és békességet jelent és az épitészet, amely a megkövesedett harmónia és amelyben a földhordástól a müvész zsenijéig együtt vannak a társadalom alkotói, elsősorban hivatott ennek létrehozatalára. Szerencsétlen hazánkat — fejezte be Ripka Ferenc főpolgármester rendkivül tetszéssel fogadott beszédét, — csak a becsületes munka virágoztathatja fel és ennek itt összegyült apostolai számára Isten áldását kéri.

A FANSz bálja. A Fővárosi Alkalamzottak Nemzeti Szövetségének tisztviselő-osztálya az idén is nagyszabásu bált rendez a szövetség jóléti intézményei javára. A FANSz bálja minden esztendőben a farsang legelitebb táncmulatságai közé szokott tartozni és most is minden kilátás megvan arra, hogy a zártkörü táncestén, amelyet február hó 1-én a Fővárosi Vigadó összes termeiben tartanak meg, kitünően sikerül. Budapest társas életének legelőkelőbb rétegei készülődnek erre a táncmulatságra, amely kétségkivül jótékony célra is szép anyagi eredményt fog biztositani. A vigalmi bizottság diszelnökei dr. Ripka Ferenc főpolgármester, dr. Sipőcz Jenő polgármester, Folkusházy Lajos és dr. Buzáth János alpolgármesterek, Szalay Sándor dr. kerületi elöljáró és Ilovszky János főv. biz. tag, a FANSz tiszteletbeli tagja. A tiszteletbeli elnökök sorában ott látjuk a főváros tanácsának tagjait és a kerületi elöljárókat. A vigalmi bizottság elnöke Wurmb Elemér árvaszéki elnökhelyettes, a FANSz elnöke. Ezenkivül több mint 200 tagu rendezőbizottság fáradozik azon, hogy az idei FANSz-bál még az eddigieknél is jobban sikerüljön. Személyjegy a bálra 20.000 korona, 3 személyes családi jegy 50.000 korona. Jegyek csakis a meghivók felmutatása mellett délelőtt a hivatalos órák alatt a központi városházán, Kammermayer Károly-utcai rész. I. emelet 141. szám alatt, a választmány tagjainál válthatók. A zenét a székesfővárosi zenekar és Kocze Antal cigányzenekara szolgáltatja.

Rényi Dezső vezérigazgató tiznapos szabadságra ment. Rényi Dezső, a BSzKRT vezérigazgatója a napokban rövid szabadságra ment, hogy fáradalmait kipihenje. Rényi vezérigazgató szabadságát többféleképen kommentálták és egy lap azt irta róla, hogy állásába már nem is fog visszatérni. Azt hozták fel ennek az állitólagos elhatározásnak okául, hogy a tizenkettes bizottság a mult héten a Fini Jenő-féle szállitások ügyét vette vizsgálat alá és Rényi Dezső vezérigazgató megtagadta a bizottság egyes tagjainak azt a kivánságát, hogy a szállitásra vonatkozó iratokat a bizottság egyik tagjának kiadják, aki azokat a lakásán tanulmányozni kivánta volna. E hirek szerint Rényi vezérigazgatót nagyon elkedvetlenitette az, hogy a vizsgálatban bizalmatlanságot látott személyével szemben. Ezzel szemben illetékes helyen azt a felvilágositást kaptuk, hogy Rényi Dezső szabadsága mindössze tiz napig tart és miután kipihente magát, visszatér állásába és ismét a BSzKRT ügyei intézésének élére áll. Rényi Dezső nyári szabadságát annakidején megszakitotta és azóta is fokozott munkát végez. Természetes, hogy a BSzKRT-nál folytatott vizsgálat is rendkivüli módon igénybe vette munkáját és most kimerülten nyugalomra van szüksége. Azok a híresztelések, amelyek lemondásáról szólanak, egyáltalán nem fedik a valóságot.

A Riporter-bál. Február 2-án lesz a Vigadóban a szezon legelőkelőbb álarcos karneválja, a Riporterbál. Bál-iroda: Rákóczi-ut 10. I. emelet. Telefon József 103—28.

ROTT és STEINHRRDT parádés szerepekben
KIS KOMÉDIA
szenzációs uj müsorában
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14—22.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

NAGY MENYHÉRT
polgári és katonai szabóság
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9, félem.
(a Calvin-tér közelében) ● Telefon: József 104—25

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükseges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

Lukács Ede és társa

GYŐRFFY ISTVÁN
müpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

ULRICH B. J.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
NAGY RAKTÁRT TART mindennemü csövekben és pedig: önt.-vas-, kovácsoltvas-, agyag-, angol lefolyó-, Drainage ólomcsövekben. Horganylemez, viz-, gőz- és gáz-armaturák, horg. vaslemez, egészségügyi berendezések.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

GAZDASÁGI HIRLAP

SZERKESZTI: DR. KÓSA MIKLÓS

Le kell épiteni a bankvezéri diktaturát!

A Postatakarék afférjának közgazdasági tanulságai

A postatakarékpénztár hatalmas, alapjában egészséges és életrevaló intézmény és az a körülmény, hogy jelenlegi vezérigazgatója esetleg szabálytalanságot követett el, nem irható a postatakarék erkölcsi számlája terhére. Ha a takarék fentartását közgazdasági szükségletek igazolják, ebben az esetben nem kell és nem lehet likvidálni azért, mert Baross Gábor, aki különben tehetséges és okos ember, politikai hibát követett el. Ha pedig nem helyezhető el megfelelően az állami intézmények sorában, akkor le kell építeni akkor is, ha vezetője abszolut kifogástalanul látta is el az ügyek intézését.

Ennek az egész problémának van azonban egy olyan szempontja, amely a közgazdasági körök figyelmére mindenesetre méltó s ez a szempont

a vezérigazgatói diktatura

igazolt vagy igazolatlan volta, illetve az üzletvitelért való felelősség kérdése.

A postatakaréknál kiderült, hogy mig a P. K.-nál minden fontosabb ügy az igazgatóság elé kerül, a jegybanknál pedig a főtanács intézi el azokat a problémákat is, amelyeket Popovics Sándorra a világ bármely jegyintézete nyugodtan rábizhatna, addig a Postatakaréknál az ifiu Baross jóformán ellenőrzés és hozzászólás nélkül diszponált, akárcsak a — bankvezérek a maguk intézeteinél. Igen, a bankvezérek! — itt van a kutya elásva. Sehol a világon nem lehetséges az, hogy az első társulati tisztviselőnek olyan jogköre legyen, mint a legtöbb magyar pénzintézeti és vállalati vezérigazgatónak. Sehol a világon nincsen olyan komikus és lehetetlen szerepe az ugynevezett igazgatóságoknak és közgyüléseknek, mint a magyar pénzpiacon. Sehol a világon nem lehet annyi rossz üzletet csinálni büntetlenül, mint ahány fölött magyar igazgatóságok szemet hunytak, főleg azért, mert nem is értesültek soha azokról a veszteségekről és mulasztásokról, amelyekkel a Bacherek sokszor a vállalatok exisztenciáját veszélyeztetik.

Az angol, francia, német, vagy olasz részvényjog, illetve jogszokás az igazgatóságoknak gyakorlati jogokat és kötelezettségeket biztosit. A nyugati államokban

az igazgatóság intézményesen és rendszeresen résztvesz a folyó ügyek intézésében

és semmiféle fontosabb hitelmüvelet vagy obligó nem jöhet létre anélkül, hogy az igazgatóság előzőleg le ne tárgyalja.

A magyarországi értelemben vett vezérigazgató ismeretlen fogalom a nyugati piacokon, mert az igazgatóság egyes tagjainak, vagy egyes társulati tisztviselőknek ugynevezett igazgatói tevékenysége össze sem hasonlitható azzal a valóban diktátori hatalommal, amellyel a legtöbb magyar vezérigazgató családi, taktikai vagy szokásjogi alapon üzleteket köthet és bonthat, érdekeltségeket létesithet és — milliárdokat veszithet. A külföldi bankvezérek valójában adminisztrativ tisztviselők, velük szemben a magyar Bacherek és Szász Dezsők

igen sok esetben saját magukba rögzitik az igazgatóság és a részvényesek összes jogait és hatalmát.

Ma még aránylag ritkán derül ki, hogy egyes vezérigazgatók mit csináltak rosszul és miért csinálták rosszul? Attól tartunk, hogy hamarosan nemcsak az állam, hanem a magángazdaság is rá fog jönni arra, hogy a diktatura nemcsak a politikában, hanem a pénzpiacon is olyan jelenség, amely ellen közérdekből kell akcióba lépni. Sajnos, az államnak sokkal több módja van arra, hogy közegeit rendre tanitsa, mint a szegény részvényesnek arra, hogy jogait érvényesithesse és elmaradt hasznát az egyéni felelősség elvével hozza gyakorlati kapcsolatba. K. M.

A biztositók legujabb trükkje

Hogyan szerzik vissza régi kötvényeiket — Előzetes valorizálás 10%-os alapon

Az utóbbi időben a biztositótársaságok érdekes és veszedelmes módot találtak ki arra, hogy elébevágjanak a valorizációs kötelezettségeknek és olcsón szerezzék vissza azokat a kötvényeket, amelyek megfelelő valorizálása 1932-ben válna esedékessé.

A biztositótársaságok sorra tesznek ajánlatot azoknak, akiknek valorizációköteles kötvényeik vannak olyan formában, hogy ujonnan kötendő kötvényeikért

esedékességkor 10 százalékkal többet fizetnek ki

annál az összegnél, amelyre a kötvény szól, ha régi kötvényeiket átadják végleg a társaságnak. A felek jórésze belemegy ebbe az üzletbe, a régi, békebeli kötvények lassankint visszakerülnek a biztositótársaságokhoz, ugyhogy

1932-ben jóformán csak a biztositótársaságok fognak kielégitésért jelentkezni

a felállitandó közös alapnál, a feleket pedig egy reménybeli többlettel fizetik ki.

A biztositott felek saját érdekük ellen cselekszenek, ha nem várják meg a valorizációs törvényt, amely kétségkivül jobban meg fogja védeni a feleket, mint ahogy a biztositók „kárpótolni" igyekeznek őket.

Krausz Simon párisi tárgyalásai

Részvénypaketteket akar elhelyezni

Információnk szerint Krausz Simon a napokban Párisban járt, ahol tárgyalásokat folytatott nagyobb részvénypaketteknek elhelyezése ügyében.

Ezekkel a tárgyalásokkal Krausz Simon azt a programmját épiti ki, mely a budapesti tőzsde feljavitására irányul. Tekintettel arra, hogy a pesti piac egyáltalán nem felvevőképes, a külföldi piacokon igyekszik Krausz Simon paketteket értékesiteni. Ugy halljuk, hogy ezek a tárgyalások részben eredményre is vezettek, ugy, hogy rövidesen ujabb összeköttetéseket fog keresni akciója további kiépitése ügyében.

Értesülésünk szerint a Nova részvényei nem szerepelnek az elhelyezendő papirok sorában.

Miért nem emelik a partbéreket?

A pénzügyi bizottság a tavalyi dijak fenntartását javasolja — Közgazdasági és külpolitikai szempontok vezették a bizottságot — Vas Ferencet visszahivják a Dunagőzhajózási élérő?

Megirtuk, hogy a pénzügyi bizottság és a közgyülés rövidesen foglalkozik a dunai partbérek 1926. évre való megállapitásának és kivetésének ügyével és rámutattunk arra, hogy az alapbéreket, legalább is az osztrák Dunagőzhajózásival és a malmokkal szemben fel kell emelni.

A pénzügyi bizottság pénteki ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és akként határozott, hogy

az 1925. évi dijak fentartását javasolja a közgyülésnek,

ami cca 4 milliárd jövedelmet biztosit a főváros részére. A bizottságok elhatározásában elsősorban a viszonosság szempontja vezette, miután meg akarta előzni azt a lehetőséget, hogy cseh, osztrák és jugoszláv területen a trianoni békébe kapaszkodva megtorlásokkal éljenek, ha pl. az osztrák Dunagőzhajózásival szemben a főváros megfelelő emelést léptetne életbe. Általában közgazdasági szempontból tartotta aggályosnak a bizottság, illetve a tanácsi előterjesztés azt, hogy a tavalyi dijakat, amelyek az 1924. évhez képest 300%-os emelést tartalmaztak, ujra felemeljék és ezzel drágitsák a személy- és áruforgalmat, amely ugyis nagy nehézségekkel küzd. Hivatkozott az előterjesztés arra is, hogy

hogy az utódállamok egyáltalán nem szednek partdijakat,

sőt prémiumokat adnak azoknak a vállalatoknak, amelyek a rakodóparton bármily kis beruházást eszközölnek.

Méltányoljuk a pénzügyi bizottság álláspontját, amely részben a trianoni béke kényszerü szempontjaiból fakad, részben a kereskedelem és ipar fejlesztésére irányul. Sajnos ezzel szemben azt látjuk, hogy az osztrák Dunagőzhajózási társaság ismét

tarifaemeléseket léptet életbe március 1-től kezdve,

tehát egyáltalán nem törődik a főváros kereskedelmi érdekeivel és a fogyasztóközönség kiméléséével. Ha a fővárosnak nem áll módjában retorzióval élnie, akkor

a magyar kereskedelemnek és iparnak kell bojkottálnia az osztrák Dunagőzhajózásit,

hogy ennek az idegen társaságnak a terjeszkedését megakadályozza.

Itt emlitjük meg, hogy Vas Ferenc, a magyarországi vezérügynök a nyugdijbavonulás tervével foglalkozik, miután a bécsi központ rendszerváltozást tart szükségesnek a magyar fióknál és az uj rezsimet csak Vas nélkül tartja életképesnek.

Előkelő vendégek a Hitelbank közgyülésén. Információnk szerint a Hitelbank január 25-én tartandó közgyülésére, amely a tervbe vett nagyszabásu tranzakció felől fog dönteni, a bécsi Rothschild bárón kivül a francia, angol és amerikai érdekeltség több neves exponense is részt fog venni.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán és márvány lapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayence-lapokkal minden szinben. Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

DR. PAJOR-SANATORIUM
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 17. SZÁM.
Felvétetnek: Bel-, ideg-, és üdülőbetegek.
Külön osztályok: Sebészet, nőgyógyászat, szülészet urológia és ortopédia. Nagy vizgyógyintézet. Orthopéd- és Zander-szerü gyógytermek. Diétás konyha bejárók részére is.
Magánklinikai osztályon teljes ellátási dij napi 140.000 K.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Bachernek vissza kell vonulnia a gabonapiacról!

Általános felzudulás Bacher spekulációs kilengései ellen - Miért esik a Viktória?

A budapesti gabonapiacot hetek óta nyugtalanitják azok a hiresztelések, amelyek Bacher Emil, illetve a Viktória malom külföldi és belföldi spekulációira vonatkoznak.

Tény az, hogy a Viktória malom az utóbbi hetekben kénytelen volt angol font kölcsönét, amely eredetileg 1.2 millió font volt, lényegesen felemelni, mert különféle hiteleit felmondták. Az angol hitelezők hozzájárultak a kölcsön felemeléséhez, kikötötték azonban, hogy a Viktória máshol hitelt igénybe nem vehet és a malom egész üzletvitelét a hitelezői érdekeltség megbizottai ellenőrzik. A Viktória tehát nagyjában angol kontroll alá került, ami megnyugtató abból a szempontból, hogy az a 22 malommal bérletekkel, gazdaságokkal és óriás árukészletekkel rendelkező komplexum, amit Viktória-malom név alatt ismernek, komoly felügyelet alatt áll, tehát a további spekulációs kilengések nem valószinüek. Az angol érdekeltség kölcsöne háromszorosan biztositva van lekötött készletekkel és sokszorosan fedezi a koncern horribilis vagyona, semmi kétség sincs tehát aziránt, hogy a Viktóriát még Bacher vakmerő spekulációi sem tudták megingatni.

Ennek ellenére hire jár, hogy a hetven éves
Bacher vissza fog vonulni a vezetéstől,
egyfelől azért, mert érzi a kontroll nyomasztó voltát, másfelől mert a Viktória részvényeinek felvétele olyan áldozatokba került, amelyek elkedvetlenitették Bachert. Valószinü, hogy ez a visszavonulás csak hónapok mulva fog bekövetkezni, de előjelei már kétségbe nem vonhatóan jelentkeznek. A piac egyértelmüleg Bacher ellen fordult, nemcsak a spekuláció, hanem komoly kezek is rendszeresen adják a Viktóriát, amely

40 százalékot esett pár hét alatt

és a hétfői tőzsdén valóságos pánikszerü débaclet idézett elő.

Az események hatása alatt

hétfő délután bizalmas értekezlet volt az érdekeltek bevonásával,

amelyen elhatározták, hogy a részvény tőzsdei egyensulyának biztositása céljából megfelelő lépéseket tesznek.

A tanácskozás eredményeként a Viktória malom nyilatkozatot adott ki, amelyben megcáfolja azt, mintha kötelezettségeit nem teljesitené, vagy a fontkölcsönt felmondták volna. Sajnos, nem ez a lényeges, hanem az, hogy Bacher szellemében nem lehet tovább vezetni a Viktória konszernjét.

Paupera párisi tárgyalásai. A Földhitelbank elnöke, dr. Paupera Ferenc a mult hetekben Párisban folytatott tárgyalásokat, amelyeknek nemcsak a bank, hanem a magyar közgazdaság szempontjából is nagy jelentőségük van. A tanácskozások igen kedvező mederben folynak.

A Kereskedelmi Bank dollár-záloglevéleket bocsát ki. Hir szerint a Kereskedelmi Bank megbizottai befejezték azokat a tárgyalásokat, amelyek 3 millió dollár névértékü 7.5%-os tipusu záloglevél kibocsátására és Amerikában való elhelyezésére irányulnak, valószinü, hogy a tárgyalások eredménye még e hó folyamán nyilvánosságra kerül. A kibocsátási kurzus valószinüleg 88—90 közt fog mozogni.

A Pannónia sör osztaléka. Most tartotta meg közgyülését a Pannónia sörfőző, amely tudvalevőleg a Hazai Bank érdekkörébe tartozik és elhatározta, hogy az 1924/25. üzletév után a tavalyi 1000 koronával szemben 2000 K osztalékot fog fizetni.

Drágul a tégla? Ujabban hire járt, hogy a téglakartell rövidesen fel akarja emelni a téglaárakat. Érdekelt helyen cáfolják ezt a hirt, információnk szerint azonban tavaszra, ha az épitkezés megindul, jelentősebb drágitást terveznek a gyárak. Ezzel szemben tény az, hogy egy-két jelentékeny gyár elégedetlen a kartell taktikájával és ki akar lépni az együttesből, hogy a versenyt függetlenül tölük felvehesse.

Feltámasztják a Futurát. Hir szerint az OKH és a Hangya az állammal együtt résztvesznek egy tőkeemelésben, amely a haldokló Futurát ujra feltámasztaná avégből, hogy a gabonavásárlást és beraktározást központositanák. Ez a terv veszedelmet jelent a Leszámitolóbank közraktár-vállalatára is, amelynek vezetősége elmulasztotta az alkalmas időt arra, hogy szervezeteit megfelelően kiépitse. A Futura feltámadása egyben a Leszámitolóbank közraktárainak alkonyát jelenti, ha közben a Leszámitolóbank fel nem ébred.

Március 1: valorizációs törvény. Bud János pénzügyminiszter konkrét kijelentéssel vetett véget azoknak a részben őszinte, részben spekulativ jellegü aggályoknak, amelyekkel a fővárosi pénzintézetek vezetői a valorizációs javaslat letárgyalását sürgették. Bud kijelentette a bankvezéreknek, hogy március 1-ére törvény lesz a valorizációs javaslatból, tehát az aranymérlegeknek április 30-ig való publikálásának semmiféle akadálya nincs.

Erősen keresik a gazdák a fontkölcsönöket. A Földhitelintézet akciójának belföldön is kivételes sikere van. A gazdatársadalom minden rétegéből olyan tömegesen érkeztek előjegyzések, hogy az intézet igazgatósága máris megindította a tárgyalásokat avégből, hogy Amerikában ujabb hosszulejáratu hitelt szerezzen az agrárkörök számára.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa és az illetékes albizottság az alábbi közmunkákat a következő cégeknek, mint legkedvezőbb ajánlattevőknek itélte oda:

Az V. Szemere-utca és Kálmán-utca sarkán levő iskolaépületre történő 2 emeletráépités föl-, kőmives- és elhelyező munkálatait Tóásó Pál épitész kapta 1.155,533.548 koronáért.

A VII., Hernád-utca 3. szám alatt levő iskolaépületre történő emeletráépités bontási, kőmives- és elhelyező munkálatait Bédy Aurél okl. épitész, épitőmester kapta 841,310.000 koronáért.

Az I., Diana-utca 3. szám alatt levő lakóházra történő emeletráépités, átalakitás és toldaléképités bontási, föld-, kőmives- és elhelyező munkálatait Kovacsics Máté épitőmester nyerte el 218,775.000 koronáért.

Az V., Sziget-utca és Ügynök-utca sarkán levő **elemi iskola bontási, tetőemelési, kőmives- és elhelyező** munkálatait Döméný és Ehrlich cég kapta az 5 legelsőbb ajánlattevő egységáráért, 2 milliárd 194,339.900 koronáért, ami az eredeti ajánlati összegnek 5.1%-kal való mérséklésének felel meg.

A IX., Kén-utca 3. szám alatt levő iskolaépületre történő emeletráépités föld-, kőmives- és elhelyező munkálatait Benedek Dezső és Niegresiv Béla épitészek kapták 44,115.000 koronáért.

Az albizottság és a tanács a **III., Kiskorona-utca 10. és a VI., Őrnagy-utca 5—7.** szám alatt levő iskolaépületekre hirdetett emeletráépitési munkálataikat nem adta ki, mert az ajánlatok és az ajánlati összegek nem voltak megfelelőek. E két munkára a tanács uj versenytárgyalást hirdet.

Uj kiirások

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az V. ker. Váci-út és Mura-utca sarkán épülő 5 emeletes kislakásos bérházak épitésével kapcsolatosan szükséges: 1. hengerelt vasgerendák szállitására, 2. fal- és gerendakötővasak szállitására, 3. ácsmunkákra, 4. tetőfedőmunkákra, 5. bádogosmunkákra, 6. műkőmunkákra, 7. asztalosmunkákra, 8. lakatosmunkákra, 9. mázolómunkákra, 10. üvegesmunkákra és 11. műlakatosmunkákra. Pályázatok benyujtásának határideje január 25. Bánatpénz az ajánlati összeg 5%-a.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Társszerkesztő: dr. Kósa Miklós.
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Szopogasson köhögés ellen

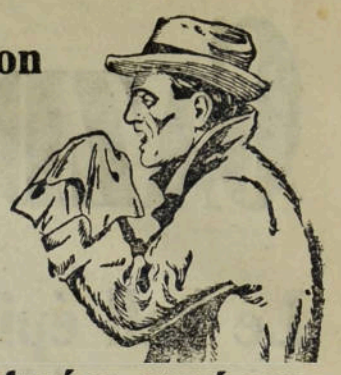

Szent István gyógymalátacukorkát,
mert e tiszta Szent István malátakivonatból készült kiváló nyálkaoldószer enyhiti a légzőszervek lobos bántalmait.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 4. TELEFON: 22—10.
Szivattyuk minden célra. Vizhütőtornyok

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, VIII., Nap-utca 36.
Telefon: József 76—56.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28.
Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

Kiváló minőségben
béröntést vállal
a Wörner J. és Társa Gépgyár R.-T. vasöntődéje Budapest, V., Váci-ut 48.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kert- és sirkerítéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mü- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek Szobrok, dombormüvek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perdula módszerrel, kész kivitelben. Mindennemü nyersöntvények.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára

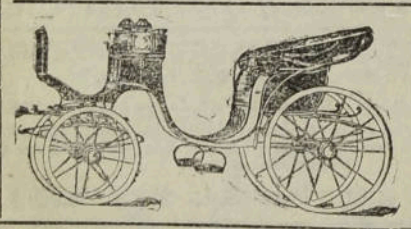

Teherautó-karosszéria-gyártás Kovácsmühely. Lopatko da. Tel.: J. 38-65. Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

HAVERLAND ANTAL
m. kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el.: J. 29-66.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészitő polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 január 27. — 4. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Dollárkölcsönt ajánlanak

a fővárosnak, ajánlják pedig nem kisebb helyről, mint a Morgan-csoport és a Speyer-bankház. Egyelőre csak két tény világos. Az egyik az ajánlat, a másik pedig az ajánlott összeg nagysága. A Morgan-csoport ugyanis 20—25 milliő dolláros, a Speyer-bankház pedig 10 millió dolláros kölcsönt ajánlott fel Budapest székesfővárosnak. A két ajánlatról ennél aligha tudunk többet és az az értesülésünk, hogy a hivatalos körök, Budapest vezetősége sincs még az ajánlatról részletesen informálva. Nem tudjuk tehát, hogy milyen feltételek mellett ajánlják az amerikaiak a dollárkölcsönt és nem tudjuk azt sem, hogy a majd napvilágra kerülő feltételek olyanok lesznek-e, amelyek lehetővé teszik, hogy a főváros megegyezzék az amerikai bankárokkal.

Csaknem azt mernénk azonban mondani, hogy a kölcsön ügyében való megegyezésnél és a kölcsön felvételénél is nagyobb jelentőségünek tartjuk magát azt a jelenséget, hogy az amerikai tőke megjelent és ajánlatot tett. Tudjuk nagyon jól, hogy Amerika ma a felhalmozott és gyümölcsözésre váró tőke hazája, de kérdezzük, mi volt az oka annak, hogy ez az amerikai tőke nem jelentkezett már évekkel ezelőtt, nem jelentkezett hét esztendeig? És mi az oka annak, hogy az amerikai tőke épen most jelentkezik? Igen egyszerű és igen természetes a válasz, amely Budapest lakosságának ma már köztudatában él. Hogy hét esztendeig nem tettek ajánlatot Budapest székesfőváros közönségének, annak igen egyszerű oka az, hogy a város képviselőtestületének igen jelentős népszónokai hosszu időn át azt hangoztatták, hogy ők a Bárczyék és Vázsonyiék adósságait nem hajlandók visszafizetni. Elképzelhető-e olyan tőke, amelynek egyetlen vágya, hogy ne kamatozzon és hogy megbizhatatlan kezekbe kerüljön? Mert a tőke szempontjából feltétlenül megbizhatatlan az a kéz, amely régi adósságait nem törleszti, de vár arra, hogy uj adósságot csinálhasson. De nem is volt szükség hét esztendeig a külföldi kölcsönre. Elismerjük, puritán szempontok, de egyben szomoru rövidlátás jellemezte azt a rezsimet, amely csak vegetálni hagyta Budapestet és nem törekedett arra, hogy a háboru rombolását ujjáépitse és továbbfejlessze a várost. A koncepciónélküliség eleget vélt tenni a város lakossága iránt való kötelességének akkor, amikor nem csinált ugyan uj adósságot, de a régit sem fizette, nem keresett anyagi eszközöket a városfejlesztő beruházásokhoz, de engedte, hogy a közmüvek tovább menjenek a teljes leromlás utján. Mi ma ugy érezzük, hogy akik hét esztendőn át igyekeztek ugyan megőrizni a meglévőt, de nem volt bátorságuk ujat teremteni, azoknál nemcsak a puritánság és a koncepciónélküliség voltak az uralkodó-planéták, de valószinüleg mélyen érezték azt a kellemetlen tudatot, amely visszatartotta őket a cselekvéstől, hogy nincsen a hátuk mögött a város lakosságának egyetemes bizalma. Enélkül pedig cselekedni, épiteni, beruházási programmokat végrehajtani, vagy nagy kölcsönöket felvenni — elismerjük — sulyos lelkiismereti kérdés lett volna.

Ma azonban másképen áll a helyzet. Ma már nyugodtan jöhet a külföldi hitelező a budapesti városházára és a budapesti városháza nyugodt lelkiismerettel kezdhet hozzá nagykoncepcióju beruházási tervek megvalósitásához és azok eszközeinek megszerzéséhez. Két tény ad erre jogot ugy a külföldi pénzcsoportoknak, mint a város mai vezetőségének. A két tény közül pedig az egyik az, hogy 1926 január 1-ével a főváros véglegesen rendezte a régi adósságok viszafizetésének kérdését. A másik tény pedig, amelyen már a külföldi kölcsönök rendezésének lehetősége is alapult, az, hogy a főváros mai rezsimje mögött az egész, az egységes Budapest támogatása áll. Ma olyan rezsim uralkodik a városházán, amely lázmentes időkben, nyugodt atmoszférában, minden terrortól mentes, tiszta választásokból került ki. Ennek a rezsimnek a képviselői között óriási világnézeti és politikai ellentétek vannak ugyan, de a pártok Budapest iránt érzett szeretetük és a Budapestért való aggódásuk révén a politikamentes alkotómunkát tüzték ki célukul. Ennek a célnak az érdekében sokmindenről lemondottak és hónapok tanusága állhat ma már a külföld előtt is, amely megláthatta és észrevehette, hogy a mai rezsim tud és akar dolgozni Budapestért, akar, tud felelősséget vállalni mindazért, amit eddig cselekedett és a jövőben cselekedni fog. Ez a körülmény adta meg a módot arra, hogy a régi külföldi hitelezőkkel meg lehetett egyezni és ez a körülmény adta meg a módot arra is, hogy ma már uj külföldi pénzcsoportok jelentkeznek és önként ajánlják fel pénzügyi segitségüket arra, hogy Budapest uj rezsimje megkezdhesse végre a leromlott város ujjáépitését és folytathassa azt a nagyszerű fejlődést, amely a háborut megelőző évtizedben olyan óriási lendületet vett és amelyet a háboru oly kegyetlenül derékba tört.

A főváros vezetőinek bölcsességétől és felelősségérzetétől fog függni, hogy elfogadja-e majd akár Morganék, akár Speyerék ajánlatát. Mi és a város egész közönsége csak azt tudjuk, hogy az ujjáépités mulhatatlanul sürgős és halaszthatatlan feladat és azt, hogy ennek az ujjáépitésnek anyagi eszközeit ennek a városnak a lakossága kiizzadni nem tudja. Végének kell lenni tehát a talán tetszetős, de hazug frázisnak, hogy egyetlen kor embereinek sincs joga arra, hogy az utódokat a ma csinált adósságok évtizedeken át való fizetésével terhelje meg. Hazug ez a frázis, mert a ma gazdasági viszonyainak minden körülmények között meg kell éreznie a hátrányait az utódoknak is. Ha mi ma nem épitünk, a lakáshiányt és a rossz lakások átkait utódaink egészségükben, csontjukban és velőjükben fizetik meg. Ha mi romlani hagyjuk tovább is közműveinket, akkor utódaink vizszolgáltatás, gáz- és villanytermelés nélkül maradnak. Ha mi nem burkoljuk be ujra utjainkat, akkor utódaink az Andrássy-uton libáikat legeltethetik. Igy van ez tovább a végletekig és még mindig szerencsésebbnek kell mondani azt, ha egészséges és kényelmes körülmények között élő utódaink, akik már kedvezőbb gazdasági viszonyok között lesznek, az adósságoknak ugyanazt a rátáit fogják fizetni, amit mi ma, sanyaru körülmények között is áldozunk.

Vass miniszter azt reméli, hogy kora tavasszal a magántőke 15-20 bérházat épit Budapesten

A kormány arra az elhatározásra jutott, hogy a munkában lévő épitkezéseket kivéve, az állami épitkezések folyamatát lezárja

A népjóléti tárca tárgyalásánál több felszólalás hangzott el a lakások felszabaditása és a lakásépités témája körül. A baloldalról erélyesen követelték, hogy a lakások felszabaditását a kormány minél távolabbra tolja ki. Ezzel szemben Vass József népjóléti miniszter arra az álláspontra helyezkedett, hogy „inkább ma kellene megcsinálni a szabadforgalmat, mint holnap". A miniszter logikusan megokolta ezt az álláspontját, egyszersmind hangoztatta, hogy az állami épitkezés mindig drágább, mint mikor a magántényezők épitenek. Éppen ezért azt a nagyfontosságu kijelentést tette, hogy a magyar kormány a már folyamatban levő épitkezéseket kivéve, az állami épitkezések folyamatát lezárja. Ezzel szemben a miniszter a beruházási hitelből elkért egy szerény összeget abból a célból, hogy a magánépittetőket hitellel lássa el és igy az a reménysége, hogy a kora tavasszal 15—20 nagyobbarányu bérház épitését tudja majd elősegiteni. A miniszter beszédének ez a nagyfontosságu része, a gyorsirói jegyzetek alapján, szószerint a következőképpen hangzik:

A népjóléti miniszter beszéde

— Azt a gondolatot, hogy az állam a maga eljárása természeténél fogva drágábban épit, mint a magántényezők, ezt maradék nélkül elfogadom; természetesen igy is van. Ennek következtében bármilyen előzetes felszólitás és tervelőterjesztés nélkül máris

arra az elhatározásra jutott a kormány, hogy a folyamatban lévő, illetőleg már teljesen épitésre előkészitett épitkezéseket kivéve, egyébként az állami épitkezések folyamatát lezárja.

— További rendes költségvetési hitel állami lakásépitkezésekre nem is áll rendelkezésemre, ellenben a beruházási hitelből egy — sajnos — elég szerény összeg állott volna még rendelkezésre, amelyet én a kormánytól elkértem, abból a célból, hogy magánépittetőket hitellel segitsek és ilyen módon

már kora tavasszal, lehetőleg márciusban 15—20 nagyobbarányu bérház épitését elő-mozditsam itt a fővárosban.

Az a gondolat, amely felmerült a kormányban és amelyhez nem utolsó sorban hozzájárult — legalább nálam — a támadásoknak az a hosszu sorozata is, amely az állami épitkezésekkel kapcsolatosan indokkal vagy indokolatlanul felhangzott, amint látom, találkozik a közvélemény nézetével is.

— Ami a lakbérek, a lakások és boltok szabad forgalmának kérdését illeti, erre vonatkozóan egyelőre csak magánvéleményemet vagyok bátor előadni, nevezetesen azt, hogy a lakásügyekkel való négy esztendei keserves kinlódásnak nálam mindenesetre egyetlenegy leszürődött tapasztalata van, nevezetesen az, hogy

inkább ma kellene megcsinálni a szabad forgalmat, mint holnap.

— Teljesen lehetetlen ezt az adminisztrálhatatlan materiát adminisztrálni. Teljesen lehetetlen kötve tartani a forgalmat a lakás- és boltügyek terén és egyben várni, hogy talán majd a magánépitkezés megtermeli azokat a körülményeket, amelyek között azután még mindenki nézete szerint is fel lehet majd szabaditani a lakásokat és boltokat.

— Nem itt van a kérdés eldöntésének főmomentuma, hanem ott, hogy teljesen objektiv elbirálással elérkezik-e majd 1927 májusában az az időpont, amikor nagyobbfajta megrázkódtatás nélkül véglegesen meg lehet szüntetni a kötött forgalmat. Ez a kérdés legfontosabb momentuma. Ezt most, ebben a pillanatban még nem tudom elbirálni, mert hiszen ettől még meglehetősen messze vagyunk. A lakók tehát 1927 május 1-éig mozdulatlanul maradhatnak lakásukban és a szabad forgalom hatálya csak 1927 május 1-én kezdődik. Azt hiszem, hogy a bérek 1926 novemberéig és azon tul 1927 májusáig is gradatim olyan emelkedést fognak mutatni, amely át fogja vezetni a lakbéreket körülbelül arra a magaslatra, amely a szabad forgalom első negyedében ki fog alakulni.

— Én nagyon jól tudom és szivesen koncedálom, hogy a szabadforgalomra való áttérés első negyedében meglehetősen nagy nehézségek lesznek. Éppen

ezért törekszünk arra, — egyrészt maga a székesfőváros, másrészt az állam — a még most lefolytatandó épitkezésekkel, valamint a magánépittetőknek adandó hitel révén, hogy megfelelő, legalább bizonyos mennyiségü tartaléklakás állion rendelkezésre.

Hiszen az egyetlen megoldási mód az, hogy lakások épüljenek, hogy lakáskinálat legyen a kereslet piacán.

Milyen feltételek mellett kapnak kölcsönt magánépitkezők

A népjóléti miniszter idézett beszéde természetesen rendkivüli érdeklődést váltott ki a magántőke körében. Általános a megállapitás, amit a miniszter is elismer, hogy az állami és általában a hatósági épitkezés drágább, mint a magántőke épitkezése, ami egyszersmind azt is jelenti, hogy a magántőke egyazon összeggel több lakást tud termelni, mint az állami tőke. Természetesen elsősorban az érdekli a magántőkét, hogy milyen feltételek mellett juthat hitelhez a népjóléti miniszter által emlitett forrásból. A népjóléti miniszterhez — értesülésünk szerint — tanácsok érkeztek, amelyek azt bizonyitgatták, hogy az állami épitkezések, az adminisztráció nehézségeitől eltekintve, már azért sem fizetődnek ki, mert a befektetett pénz fele ugyszólván elvész. Elsősorban a Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet javasolta, hogy a kormány nyujtson hitelt azoknak, akik

magánépitkezést akarnak kezdeni és azt a bizonyos 50 százalékot, amely, ha az állam épit, fond perdu lenne, bocsássák a magánépitkezők rendelkezésére. Az igy visszafizetendő összegekből azután ujabb épitkezéseket lehetne kezdeni.

Az állam által a magánérdekelteknek nyujtandó hitel folyósításának az volna a módja, hogy a népjóléti miniszter néhány pénzintézetet bevon az akcióba és ezek a pénzintézetek zálogleveleket bocsátanak ki. Van verzió, amelyek szerint a záloglevelek 4 százalékos évi kamatra szólnának és a törlesztési idő 35 esztendő lenne. A népjóléti miniszter — értesülésünk szerint — már meg is kezdte egyes pénzintézetekkel a tárgyalásokat. Mindenki kaphat épitkezési hitelt, aki igazolja azt, hogy komolyan épitkezni szándékozik. Ezt ugy vélik elérni, hogy az épittetőknek igazolniok kell, hogy az épitkezési költség 50 százalékával már rendelkeznek. A költség másik 50 százalékát a kijelölendő pénzintézetek a lehető leggyorsabban, a bürokratikus formák teljes mellőzésével fogják folyósitani.

Gazdasági körökben általános a vélemény, hogy a népjóléti miniszter jelentős lépése váratlan lendületet ad majd a magánépitkezésnek és azt hiszik, hogy éppen kétszer annyi ház épül majd, mintha az állam maga épitkezne. A másik szempont az, — mint az épitészek maguk is mondják — hogy az államnak nem lehet célja és feladata, hogy háziur legyen és ezzel konkurráljon a magánosokkal, egyébként is a lakásproblémát végeredményben nem az állami, hanem a magánépitkezések fogják megoldani. Végül pedig nem jelentéktelen szempont az sem, hogy megszünnek azok a támadási felületek, amelyeket — valószinüleg minden alap nélkül — de fajvédő oldalról erősen kihasználtak a lakásépitésekkel kapcsolatosan a népjóléti minisztériummal szemben.

Van olyan verzió, amely szerint az állami kölcsön nem is négy-, hanem egyszázalékos jegyintézeti kölcsön lesz, amelyet a Pénzintézeti Központ utján folyósitanak. A miniszter 15—20 nagyobbarányu bérház épitését jósolja a tavaszra. Ezzel szemben maguk az épitészek sokkal optimistábbak, mert arra számitanak, hogy a magántőke vállalkozása sokkal erőteljesebb lesz. E feltevések szerint az épitőipar kilátása a tavaszra az, hogy az állam 15—20 bérházán kivül, a főváros felépiti 15 bérházát, ezenkivül hat emeletráhuzást és még az állam öt épitkezést fejez be, amelynek most van a nyilvános kiirása. Az állami épitkezési akció befejezésével — mondják az épitőipar képviselői — a magántőke mobilizációja következik az épitések szempontjából, ami legalább is 31 uj bérház felépitését jelenti.

A főváros bérházai

A népjóléti miniszter nyilatkozata természetesen csak az állami épitkezések beszüntetését jelentheti. A főváros minden valószinüség szerint teljes egészében végre fogja hajtani a maga nagyarányu épitési programmját és benne annak egyik legjelentősebb részét, a kislakásépitő-akciót. A már elhatározott kislakásépités természetesen tovább folyik és ezekre vonatkozólag a következő információk szólnak:

— Amennyiben az időjárás száraz marad, a főváros február elején hozzáfog az épitkezéshez. Először a Váci-ut és a Mura-utca sarkán, továbbá a Váci-ut és a Gyöngyösi-ut sarkán kezdik meg az épitkezést, majd egész rövid időközökben lerakják a többi négy épület fundamentumát is. Ezek közül előbb a budaörsiuti és az üllőiuti épületek kerülnek sorra. A Váci-uton emelendő két uj háztömb legnagyobbrészt egyszobás munkáslakásokból fog állani. Valamennyi egyszobás munkáslakáshoz is épitenek mellékhelyiségeket és pedig konyhát és kamrát, de lesz minden emeleten közös fürdőszoba is, ahova az emelet minden lakója jogot formálhat. A legkisebb munkáslakásokat is igen jelentős komforttal rendezik be, ugyhogy az összes lakásokban, a villanyvilágitáson kivül, gázresó is lesz. A két- és háromszobás lakások legnagyobb részében külön fürdőszobát terveznek. Mind a hat uj házba már november elsejére beköltözhetnek a lakók.

Egyébként a főváros valamennyi bérházának, tehát mind a tizenöt ujonnan épitendő pavillonnak földmunkáit máris megkezdték. Öt pavillonra ugy irták ki tiz iparág munkáit, hogy az ajánlatok beadása január 25-ig szól. Ez a terminus hétfőn lejárt és az iparosok mintegy 500-an adták be ajánlataikat és pedig rendkivül olcsó egységárakkal, ami fájdalmasan jellemzője a gazdasági pangásnak, mert — mint az iparosok mondják — a legtöbb vállalkozó áron alul is hajlandó munkát vállalni. Igy esett meg aztán, hogy az egyes munkáknál 150—200%-os árkülönbözet is mutatkozik. Döntés a hét vége felé lesz. További uj öt pavillonra enenk a tiz iparágnak a pályázatát a héten még szintén kiirják és ezeknek lejárati ideje február első felében lesz.

A közszállitási szabályzat módositásáért

A közelgő közszállitások aktuálissá tették a közszállitási szabályzat sérelmes, vagy sérelmesen alkalmazott részeinek módositását. Ebből a célból a közszállitásokban különösen érdekelt szakipari érdekképviseletek mozgalmat inditottak. Az érdekképviseletek választott bizottsága a napokban Becsey Antal vezetésével felkereste báró Wimmersperg Frigyes kereskedelemügyi államtitkárt, akit sürgős intézkedésre kért fel. A küldöttség tagjai részletesen rámutattak az anomáliákra, amelyek a közszállitásokkal kapcsolatban tapasztalhatók. Az információkat az államtitkár teljes megértéssel fogadta és igéretet tett a hibák mielőbb való orvoslására.

Egészségügyi szolgálat az iskolákban

Egyelőre negyvenhét körzeti rendelőt szerelnek föl hétmilliárd költséggel

Szomoru tényként kell megállapitanunk, hogy Budapest gyermekei soha nem voltak olyan rossz egészségügyi állapotban, mint ma. Ezek a gyermekek a háboru szülöttei, rosszul táplálkozó anyák méhéből származók. Az idők sulyosságát később is állandóan érezték. A lakásinség, a kereseti viszonyok romlása, a gyenge táplálkozás, a ruházkodás elégtelensége, szomoru gyermekkort adományozott a legifjabb generációnak. Orvosra sem igen jut az alsóbb néposztályoknak. Legalább az iskolában kell tehát ellenőrizni azt fokozott mértékben, hogy a gyermek egészséges-e és hogy nem szorul-e ápolásra. Nagyjelentőségünek kell tehát mondanunk a tanácsnak az iskolaegészségügyi intézmény felállitására vonatkozó javaslatát, amelyet a közgyülés egyhanguan fogadott el.

A szülőknek azonban nagyon fontos, hogy ezt az intézményt már most, a megvalósitás stádiumában megismerjék. A Fővárosi Hirlap a közgyülésnek Budapest gyermekei számára nyujtott ajándékát a következőkben ismerteti:

Negyvenhét körzet

Az iskolaegészségügyi szolgálatot a tanács előre kipróbálta. Már a mult év elején 2 körzetben egy-egy iskolaorvos és gondozónővér alkalmazásával megvalósitották ezt a gondolatot. Ez uttörő munka volt és nem ment nehézségek nélkül. De mégis bebizonyosodott, hogy az iskolaegészségügyi intézmény teljes kiépitésére feltétlenül szükség van ugy, ahogy azt a tiszti főorvosi hivatal javasolta. Január 1-től kezdve azonban a főváros a községi iskolákban rendszeres egészségügyi szolgálatot létesitett. Ebből a célból Budapest egész területén egyelőre negyvenhét iskolaegészségügyi körzetet állitottak fel, amelyekbe egyelőre a községi elemi, polgári, főreál- és kereskedelmi iskolákat, valamint a reálgimnáziumokat osztják be. Az egészségügyi szolgálatot minden körzetben egy képesitett iskolaorvos és egy gondozónővér látja el, akinek elemiiskolai tanitónői oklevele is van. Későbbi feladat, hogy a tanács, a közgyülés felhatalmazása alapján ezekbe a körzetekbe a kisdedóvókat és a tanonciskolákat is beossza.

Szakorvosok minden betegségre

A főváros különböző részében ezenkivül négy rendelőintézetet is állitanak fel, amelyekben összesen nyolc szakorvos és négy asszisztensnő teljesit majd szolgálatot. Ezekben a rendelőkben a szem-, fül-, orr-, torok-, gége- és idegbajban szenvedő tanulók betegségét állapitják meg és egyszersmind a kisebb természetü betegségeket gyógyitják is. A nyolc szakorvos közül kettő lesz szemorvos, kettő orr- és gégeorvos, kettő fülorvos és kettő ideggyógyász.

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

Felállitanak azután egy központi fekvésü ortopéd-rendelőintézetet is, itt azoknak a tanulóknak megvizsgálása történik majd, akik gerincoszlop-ferdülésben szenvednek. Gyógyitásukról is gondoskodik azonban az intézmény, amennyiben az elsőfoku elhajlásban szenvedő tanulók részére három gyógytorna-intézetet szerveznek, ahol meghatározott időben tornázni fognak. Az ortopéd-rendelőintézet vezetését egy szakorvosra bizzák.

Három esztendővel ezelőtt a főváros nyolc iskolai fogorvosi rendelőintézetet állitott fel, amelyekben azóta is sikeresen kezelik a tanulók beteg fogait. Most ezt az intézetet is bekapcsolják az iskolaegészségügyi szervezetbe és erre a célra tizenhét fogorvosi és nyolc asszisztensnői állást rendszeresitenek. A fogorvosi rendelőintézeteket egy szakorvos vezetése alatt álló röntgenintézet felállitásával egészitik ki.

Otthon is ellenőrzik a gyermekeket

Az iskolaegészségügyi közeg számára a tanács megfelelő szolgálati szabályzatot fog majd készitení. A Fővárosi Hirlap ennek a szabályzatnak alapelveire vonatkozólag a következő információt kapta:

— A körzeti iskolaorvos figyelemmel fogja kisérni az iskolaépületeket, a tantermeket és a tanitásra szolgáló szereket. Tanulmányozni fogja a tanulók egészségügyét, felkutatja a betegségeket, az ártalmakat és a hiányokat, és megteszi azok elháritására a szükséges javaslatokat. De nemcsak a gyermekekkel, hanem a szülőkkel is törődik majd az iskolaorvos, akiket egészségügyi szempontból fel fog világositani és felkelti azoknak higiénikus érzékét olyan mértékben, hogy azok gyermekeiket viszonyaik kerete között lehetőleg az egészségügyi követelményeknek megfelelően neveljék.

— Az iskolai gondozónővér legelső feladata, hogy a vizsgálatoknál az iskolaorvos kezére járjon és munkáját megkönnyitse. Olyan esetekben, amikor az iskolaorvosok által megállapitott betegséget a szülői házban hanyagság, tudatlanság, vagy szükös anyagi viszonyok következtében, megfelelő gyógykezelésben nem részesitik, a gondozónővér a szülőket lakásukon látogatja meg. Ott azután jóindulatu felvilágositásokat ad és ráveszi a szülőket az orvos tanácsainak követésére. Gondoskodik azonkivül a gondozónővér arról is, hogy szegény szülők a gyermekvédelmi intézmények támogatásával hozzájussanak a szükséges gyógyszerekhez és gyógyeszközökhöz. De felkeresi az iskolai gondozónővér a tanuló családi otthonát olyan esetben is, ha a gyermek feltünően piszkos, férgektől ellepett, hiányos ruházatu, vagy rosszul táplált. Ilyenkor felvilágositja a szülőket a piszkosságszülte veszedelmekről, tanácsokat ad a lakáshigiénáról és általában mindenről, ami a tanuló egészségét odahaza előmozditja.

Egy év alatt hétmilliárd

Ugy az iskolaorvosi, mint az asszisztensi állások egyelőre ideiglenesek lesznek és csak fokozatosan fogják azokat rendszeres állásokká fejleszteni. Az iskolaegészségügyi szolgálatba egyelőre bekapcsolandó községi iskolák körülbelül 130 különböző épületben vannak elhelyezve és igy körülbelül ugyanennyi rendelőszobára lesz szükség. Miután ez rengeteg költségbe kerül, a tanács a berendezést és a felszerelést három évre felosztva, fokozatosan akarja végrehajtani. Ez évben összesen negyvenhét rendelőt szerelnek fel, körülbelül hétmilliárd költséggel.

Óváros Budán - történelmi stilusban

A Hollós Mátyás Társaság tervei szerint az óváros a Margit-hidtól az Erzsébet-hidig terjedő, a várhegyet is magába foglaló területen épülne fel

A Fővárosi Hirlap megemlékezett már a Hollós Mátyás Társaságnak arról a tervéről, hogy Budán az óváros felépitését kivánja szorgalmazni. A társaság most ennek a célnak érdekében beadvánnyal fordult a főváros tanácsához. Elmondja a beadvány, hogy nekünk Budapesten nincs óvárosunk, de ha nincs, fel kell azt épiteni. A pesti oldal szerintük kevésbé alkalmas erre, de annál alkalmasabb területet nyujt az ősi Buda, ahol a vár és közvetlen környezete még kevéssé épült ki. Erre a célra az a belső félkör volna hivatva, amely a Margit-hidtól a budai belső körúton az Erzsébet-hidig vonul és magába zárja a várhegyet is. Ezt kell magyar történelmi stilusban felépiteni, amely más volna, mint a német városok stilusa és Budapestet tenné az első keleti várossá. Ha eddig Budapesttől — mondja a beadvány — az volt a vélemény, hogy rossz kópiája Bécsnek, ezt a kedvezőtlen véleményt előnyösen megváltoztathatná a magyar motivumokkal átépitett Buda, az óváros, a világfürdővé lett Budapest látványos része. Ennek érdekében már kérelemmel fordult a Hollós Mátyás Társaság Törökország nagytekintélyü elnökéhez, hogy Budán, a Margithid tengelyében a Rózsadomb elején, a Gül-Baba türbéje közelében épittessen mecsetet, a török-magyar testvériség bizonyságául. A kelet számára is Budapest jelentené az első nyugait várost.

Ami most már a Hollós Mátyás Társaság konkrét kivánságát illeti az elsősorban is az, hogy a főváros tanácsa mondassa ki a közgyüléssel is, hogy az emlitett területen felépiti turáni történelmi stilusban az óvárost és ezentul csak ennek megfelelően tervezett épületekre ad engedélyt. Ebből a célból a budai oldalon meg kell változtatni az épitési szabályrendeletet és ezentul csak olyan ház épitésére legyen szabad engedélyt kiadni, ahol még a kétszobás lakások is ugy épülnek, hogy azokból az egyik szoba külön bejárattal és megfelelő kényelemmel kiadható legyen, idegennek, betegnek.

Belekapcsolódik a terv abba a reménybe is, hogy a jövő esztendőben elkészül a soroksári Dunaágban a belvizi kikötő. A kikötő környéke Pesten is, Budán is rövid időn belül felépül és ezért most arra kérik a tanácsot, hogy itt is határozottan történeti, az óvárosban előirt stilusban engedélyezze az épitkezést, ami ezt a kikötőt is eredeti, a nyugati kikötőktől elütő látványossággá tenné.

Tervezik a budaiak, hogy világhirü keserüvizforrásaink pompás gyógyberendezésekkel ellátva, betöltsék nagy hivatásukat és Karlsbadhoz hasonlóan, nagyhirü fürdőhellyé alakuljon a Dobogó dombján tul, az orosdi völgy. Ezt a helyet ma Budapesten sem ismerik és csak nagy kerülővel, harmadrendü utakon lehet megközeliteni. A Boráros-tér—kelenföldi hid felépitése esetén a budai hidfőtől a hid tengelyében épitendő ut sugáregyenesen a 150 méter magas Dobogó nevü dombra vezet. Az egész utvonal réteken át visz, ahol ma alig van érdemes épület, de ez az ut érintené az Erzsébet-sósfürdőt és a célszerübb helyre áthelyezett kelenföldi pályaudvart. Ez az ut a pesti oldal szivéből egyenesen az uj fürdőtelepre vezetne, ami kellően megokolja, hogy ezt az utat, mint a Kelenföld sugárutját épitse a székesfőváros.

Ugy vélik a jó budaiak, hogy a csöndes Budára, a fürdővárosba költöznének majd idővel a nyudijasok, idekerülne át idővel minden főiskola, mert itt egészségesebb és tisztább a levegő, ideköltöznének a festők és szobrászok... Ma még csak álom, de lehet, hogy évtizedek mulva mégis csak a budaiaknak lesz igazuk.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

A belügyminiszter megsemmisitette az 1925-ös partbér megállapitásokat

A közgyülés elé kerül a partbér-kérdés megoldása

A négy dunai hajózási társaság, a Folyam-, Duna-, Délnémet- és Belhajózási társaság, még a mult év során megfelebbezte a belügyminiszterhez azt a közgyülési határozatot, amely az 1924. évi partbéreket 1925-re az eddigiek háromszorosára emelte fel.

Értesülésünk szerint a belügyminiszter döntése most érkezett meg a fővároshoz és ebben

megsemmisitette az 1925. évi partbér-megállapitásokat.

A belügyminiszter nagyjelentőségü határozata alapján ujra a közgyülés elé kerül az 1925. évi kivetés kérdése, még pedig valószinüleg az 1926. évi kivetéssel együtt, amelyre vonatkozólag — amint jeleztük — már a pénzügyi bizottság döntött is, amennyiben az 1925. évi dijak változatlan fentartását javasolta.

A belügyminiszter döntése folytán az egész kérdés a közgyülés nyilvánossága elé kerül és remélhetőleg

beható vita indul meg erről a problémáról.

Meg vagyunk arról győződve, hogy a közgyülés magáévá fogja tenni a Fővárosi Hirlap álláspontját, amelyben az osztrák Dunagőzhajózási társasággal szemben különleges eljárást, illetve kivetést javasoltunk. Kétségtelen, hogy a partbérkérdést rendezni kell, még pedig nemcsak a közgazdasági, hanem a pénzügyi érdekek figyelembevételével is.

A nagy per, amelynek sohasem lesz vége a népjóléti miniszter és a főváros között

Vass József népjóléti miniszter a parlamentben felhivta a fővárost, hogy a kórházvezetés gazdasági részét fokozottabb ellenőrzés alá vegye, egyben azonban nagy dicséretben illette a főváros közegészségügyét

A fővárosnak van egy nagy pere a népjóléti miniszterrel, a kórházi ápolási dijak ügyében. Kormányok jöttek és kormányok mentek, a kórházi ápolási dijak kérdésében azonban a főváros és az illetékes miniszter sohasem értették meg egymást. A helyzet most is az, hogy a főváros hetvenegynéhányezer korona napi ápolási dijat akar szedni kórházaiban, amivel szemben a népjóléti miniszter ugy találja, hogy az ötvenötezer K is elegendő. Vass József népjóléti miniszter budgetje tárgyalása alkalmával ebben a kérdésben nagyfontosságu nyilatkozatot tett a parlamentben. Kifejtette, hogy a főváros követelését nem tartja jogosultnak, ellenben felszólította a főváros vezetőségét, hogy gazdálkodjék jobban a kórházakban és különösen a kórházak vezetésének gazdasági részét vegye fokozottabb ellenőrzés alá. Ugyanakkor azonban a miniszter a legmelegebben emlékezett meg a főváros vezetőségének érdemeiről, amelyek különösen a közegészségügy mintaszerüvé tétele terén, a legteljesebb elismerésre méltóak. A miniszter szép szavai azonban ugylátszik nem elégitették ki a közgyülés pártjait, mert amikor a miniszter beszédét követő napon összeült a kórházi bizottság, a bizottság tagjai megdöbbenéssel értesültek arról, hogy a népjóléti miniszter nem hajlandó a közkórházi ápolási dijakat ötvenötezer koronáról felemelni. A felszólalók kifejtették, hogy ez annyit jelent, hogy a főváros a folyó évben harminc milliárdot fizet rá kórházaira. A bizottság végül utasitotta a tanácsot, hogy feliratban kérje a minisztert az ápolási dijak felemelésére.

Vass József népjóléti miniszternek

a parlamentben tartott nagyfontosságu beszédének a budapesti kórházi ápolási dijakra és általában Budapest közegészségügyére vonatkozó részét szószerint való szövegében a következőkben közöljük:

— Az ápolási és gyermekvédelmi költségek visszaháritásának kérdése tisztán egy pénzügyi, vagy mondjuk pénzügyminiszteri kérdés, mert hiszen őszintén szólva: engem ebből az egész kérdésből mi érdekel? Engem az érdekel, hogy a nekem szükséges hitelösszeget a t. nemzetgyülés méltóztassék beállitani a költségvetésbe és ezt az államkincstár nekem folyósitsa. Hogy vajjon a pénzügyminiszter, illetve a pénzügyi kormány azután akár törvényerejü, akár törvényes külön felhatalmazás alapján milyen módon indemnizálja magát, illetőleg teremti elő a nekem szükséges összeget, ez engem — őszintén szólva — mint tárcaminisztert nem érdekel. Azok a felszólalások tehát, amelyek a költségeknek visszarajonirozása, valamint a visszarajonirozás igazságosabbá tétele, vagy egy uj rendszerrel való helyettesitése dolgában elhangzottak, engem közvetlenül nem érdekelnek. Nagyon szivesen veszem ezeket ad referendum és amikor ezt a kérdést tárgyalják, akkor a pénzügyminiszter ur figyelmét fel fogom ezekre hivni.

— Ami az ápolási költségek mértékének megállapitását illeti, itt bizonyos eltérés mindig van népjóléti minisztérium és a különböző kórházfentartók, de különösen a székesfőváros között. Meg kell mondanom egészen őszintén, hogy én magam részéről egészen bizalmatlan voltam hosszu időn keresztül mind a két számitással szemben. Azt gondoltam, hogy talán a minisztérium illetékes tényezői szempontjából, a székesfőváros illetékes tényezői tulkicsire méretezik a költségeket költségkimélés szempontjából, a székesfőváros illetékes tényezői pedig tulnagyra méretezik, nem tudom, minő okból. Éppen azért a mult esztendő folyamán egy, a székesfőváros illetékes közegeit is ebbe a kérdésbe bevonó bizottságot küldöttem ki, amely azután megállapitotta a korona stabilizálásának azt a kivánságát, hogy az 55.000 koronában az az összeg, amelyet fejenként és naponkint egy székesfővárosi elsőrangu kórházban jogosan kérni lehet. Ezt megállapitottuk, és mivel akkor a drágasági nagy indexszám 160-on felül volt és azóta ez szakadatlanul, hála Istennek, csökkent és most 130 és egynéhány körül van, ennek következtében

nem találom indokoltnak, hogy a székesfővárosra, vagy bármiféle más kórházra nézve az akkor megállapitott ápolási költségek mértékét emeljem.

Én magam részéről teljesen elhibázottnak tartom a székesfőváros illetékes tényezőinek azt a kivánságát, hogy az 55.000 koronában megméretezett ápolási költség 70 és néhány ezer koronára emeltessék fel. Ez nem felel meg az okos és objektiv gazdálkodási elvnek, de nem felel meg annak a mértéknek sem, amelyet a különböző tényezők figyelembevételével alkalmaznunk kell, józanul mérlegelve a lehetőségeket és szükségszerüségeket.

— Ha a székesfőváros egyik-másik kórházában tényleg ilyen magasak az ápolási költségek, akkor én arrá kérem a székesfőváros tisztelt vezetőségét,

méltóztassék ott jobban gazdálkodni, méltóztassék a kórházvezetésnek különösen a gazdasági részét fokozottabb ellenőrzés alá venni,

méltóztassék a talán feleslegesnek mutatkozó közbenső fórumokat kiiktatni a kórház gazdasági igazgatásából, méltóztassék egyszerübbé tenni az egész igazgatást éppen ugy, ahogyan ez a törekvés megvan az államnál is.

— Nagyon sajnálnám azonban, ha e megjegyzéseim olyan értelemben vétetnének, mintha én a székesfőváros illetékes tényezőivel szemben bizalmatlan volnék ezen a téren. Sem ezen a téren, sem más téren velük szemben bizalmatlan nem vagyok; viszont ne felejtse el azt a székesfőváros sem, hogy főhatóság vagyok, ennek következtében az objektiv kritikának előadására és az intézkedéseknek megtételére nemcsak jogom van, hanem ez eminenter kötelességem is. Én tudom azt, hogy a székesfőváros óriási áldozatokat hoz és a székesfőváros vezetőségét, valamint polgárságát igen nagy elismerés illeti.

Amit közegészségügy terén a székesfőváros produkált és amit fentart, az kétségkivül a legelsőrangu

és minden elismerést megérdemel. Ha pedig itt közegészségügyről beszélek, akkor nemcsak kórházról beszélek, mert hiszen merem megkockáztatni azt az állitást, hogy a székesfőváros sokkal nagyobb szolgálatot tett és tesz a közegészségügynek akkor, amikor az utjait burkoltatja és portalanittatja, amikor vizvezetéket és csatornázást csinált, mint akkor, amikor a kórházait felállitotta, mert hiszen a csatornázás és a vizvezeték, a levegőnek egészségessé, iüst és pormentessé tétele, az árucsarnokoknak felállitása, az élelem ellenőrzése, egészséges voltának megvédése: ez több közegészségügyi érték, mint a kórházak felállitása.

— Amikor tehát én a prevenció fontosságát ez alkalommal is különösen kiemelem, de elismerem viszont az intézményeknek nagy értékét, ugyanakkor kérem a székesfővárost, méltóztassék a rendkivül nehéz gazdasági viszonyok közé kórházainak gazdasági vezetésével beilleszkedni.

A **Fővárosi Hirlap** kimeritően informál mindenről, ami a városházán történik. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól. (VI., Szív-utca 18.)

Árverési hirdetés.

Budapest székesfőváros tanácsa nevében ezennel közhirré tesszük, hogy 371,615.534 korona borfogyasztási adótartozás és járulékai fejében lefoglalt 822,633.000 koronára becsült ingóságokat, nevezetesen:

irógépek, divánok, garniturák, fotellek iróasztalok, pénzszekrények, képek, székek, karszékek, csillárok, villanylámpák, kályhák, szekrények, villanyventillátor, személyautomobil, fogasok, állványok, villanyerőre berendezett borszivattyu, szivókészülékek, kéziszivattyu, gummitömlő,

az 1909. évi XI. törvénycikk 50—67. §§-ai értelmében V., Sas-utca 21, folytatólag VI., Andrássy-ut 8. szám alatt **1926. évi január hó 30-án,** esetleg **1926. évi február hó 8-án, délelőtt 1 órakor** nyilvános árverés utján eladjuk, esetleg vevők hiányában hatósági őrizet alá vesszük.

Erről a venni szándékozókat azzal a hozzáadással értesitjük, hogy a 100 korona értéket meghaladó tárgyakat az első árverés napján csakis a becsár ¾ részén, ellenben a második árverésen föltétlenül adjuk át a legtöbbet igérőnek azonnal való készpénzfizetés mellett.

Budapest, 1925. évi december hó 23-án.

A székesfővárosi számvevőség IX., ügyosztálya.

Árverési hirdetés.

Budapest székesfőváros tanácsa nevében ezennel közhirré tesszük, hogy 371.615534 K borfogyasztási tartozás és járulékai fejében lefoglalt és 822,633.000 koronára becsült ingóságokat, nevezetesen:

98 darab különböző ürtartalmu **üres boroshordó,** 8 hordó **bor, villamos szivattyu, kéziszivattyu, gummitömlők, villamos felvonógép motorral, villamos borszürőgép, borkorcsolya, vizmelegitő kazán, üst,** 300 méter **kanterfa, iróasztalok, asztalok, székek, padok**

az 1909. évi XI törvénycikk 59—67. §§-ai értelmében VI. Szerecsen-utca 23 (pincehelyiség) alatt **1926. évi január hó 30-án,** esetleg **1926. évi február hó 8-án, délelőtt 10 órakor** nyilvános árverés utján eladjuk, esetleg vevők hiányában hatósági őrizet alá vesszük.

Erről a venni szándékozókat azzal a hozzáadással értesitjük, hogy a 100 korona értéket meghaladó tárgyakat az első árverés napján csakis a becsár ¾ részén, ellenben a második árverésen feltétlenül adjuk át a legtöbbet igérőnek azonnal való készpénzfizetés mellett.

Budapest, 1925 évi december hó 23-án.

A székesfővárosi számvevőség IX. ügyosztálya.

Meinl-kávé

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.

BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.

Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

FLOHR KÁROLY FELVONÓGYÁR

BUDAPESTI FIÓKTELEPE VI., PODMANICZKY-UTCA 12. TELEFON 129—26.

Elégtétel

dr. Purebl Győző tanácsnok urnak

A Fővárosi Hirlap több cikkben éleshangu támadásokban birálta dr. Purebl Győző hivatali tevékenységét, de személyét is. E cikkek közül a mult évi május hó 13-án megjelent: „Purebl Győző nem akar kivonulni a városházáról" c. cikk különösen szenvedélyes hangon és könnyen felismerhetően, minden objektivitást nélkülözve támadja a tanácsnok ur személyét.

Magunk sem látjuk a hivatkozott cikkekben, de különösen a külön kiemelt cikkben is használt tónusra nézve elegendőnek annak egyszerü megállapitását, hogy mindez csupán a „politikai ellentétek szenvedélyes hangja volt, mert belátjuk és őszintén sajnáljuk, hogy a tanácsnok urat egyéni reputációjára, mint hivatali működésére vonatkozólag sulyosan és igaztalanul bántalmaztuk.

A kérdéses cikk ténybeli álitásait illetőleg, meggyőződtünk azoknak valótlanságáról, nevezetesen:

meggyőződtünk arról, hogy a hatósági tüzelőszerraktár még a háborut megelőző időben lett megalapitva, ezt az üzemet tehát a tanácsnok ur már készen vette át, azonban azt annyira helyes irányban fejlesztette, nagyobbitotta és tökéletesitette, hogy az üzemvizsgáló bizottság jelentése — megállapitásunkkal ellentétben — annak fenntartása tekinetében határozott.

Teljesen valótlan adatokra támaszkodik a Budapesti Kisipari Hitelintézet Részvénytársaságra vonatkozólag tett azon megállapitásunk, hogy az az Anker bizositótársaság ügynökségének mondható inkább, mint a kisipari érdekek védelmezőjének. Megállapitottuk, hogy az intézet mindig a Pénzintézeti Központ ellenőrzése alatt működött és működik és hogy mindig a kisiparosság érdekét tartja önzetlenül szem előtt, aminek következtében élvezi is a kisiparosok legmesszebbmenő bizalmát. Ez az intézmény jelen formájában dr. Purebl Győző tanácsnok ur önzetlen, tetterös működésének eredménye, amellyel kapcsolatban a tanácsnok ur soha semmiféle anyagi vagy egyéb érdekét nem célozta.

A nemzetközi vásárra vonatkozólag megállapitottuk, hogy a tanácsnok ur helyesen járt el akkor, amidőn mint igazgatósági tag, a vásár nemzetközisége mellett adta le szavazatát, mert eltekintve attól, hogy a tanácsnok urnak irányitó szerepe a vásár minőségében nem volt, egyedül oly módon lehetett biztositani az elszakitott országrészek iparának és kereskedelmének résztvételét a vásáron, ha ez nemzetközi vásárként jelentkezik.

A tranzitó-forgalom, illetve a tranzitókereskedelem irányitása, mint megállapitottuk, nem a székesfőváros, illetve a közgazdasági ügyosztály, vagy annak volt vezetője, dr. Purebl Győző tanácsnok ur hatáskörébe tartozott, megállapitottuk azonban a cikkünkben foglalt tényállitásokkal szemben azt is, hogy a tranzitó-kereskedelem terén éppen azóta mutatkoztak előnyös változások, amióta a székesfőváros, respektive a tanácsnok ur, a kérdéssel foglalkozhatott.

Igaztalan volt az a kritikánk is a tanácsnok urral szemben, amidőn önérzetét kritizáltuk a cikkben emlitett urakkal való összehasonlitás kapcsán, mert mig az ott megnevezett, egyébként kiváló és minden tiszteletet megérdemlő főtisztviselők nem maradtak helyükön, tehát azt természetszerüleg el kellett hagyniok, addig dr. Purebl Győző tanácsnok ur hivatalában megmaradván, semmi oka nem volt arra sem önérzeti, sem más alapon, hogy helyét otthagyja.

Nem akarunk részletesen foglalkozni ezenfelül a tanácsnok ur személyére vonatkozó gunyos, vagy sértő kifejezésekkel, amelyeket — igen helytelenül — használtunk, arra kérjük csak a tanácsnok urat, hogy fogadja el tőlünk elégtételeiként a fenti megállapitásokat, amelyhez csupán őszinte sajnálatunkat és bocsánatkérésünket füzhetjük hozzá, hogy őt, a fővárosi tisztviselői karnak puritán jellemü, kiváló képességü és vasszorgalmu előkelőségét bántottuk meg, minden alap nélkül jogtalanul és tulmenve azon a határon, amelyet az objektiv kritika megengedhet.

Fullánkok

Milliós város

szeretne lenni már régen Budapest. Régi ambició, hogy ez a szép kerek szám beteljen és büszkén irhassuk Budapest névjegyére, hogy mi is világváros vagyunk, tul az egymillió lakoson. Ez az ambiciónk megint nem teljesedik be. A kitünő Thirring Gusztáv legalább azt mondja, hogy a kardcsonyi népszámlálás szerint nagyon messze elmaradunk a milliótól. Hát hiszen ebből a névjegyre irható büszkeségből mi sokat elengednénk, ha egyébként az a 955.000, vagy még kevesebb lakó, akik tényleg itt laknak Budapesten, egyébként egészen boldogan élnének. De éppen itt van a bökkenő, hogy azért nem vagyunk milliós város, mert nem élünk jól és boldogan. Egy város fejlődésében, ha a népesedés nem emelkedik, az határozott visszaesést jelent. Már pedig ebben az esetben a visszaesésnek egyenesen az az oka, hogy Budapest lakossága, aki itt van, mégcsak türhető módon sem élhet, aki pedig nincs itt, az nem vágyakozik ide. A kedvezőtlen természetes népmozgalom és a rossz gazdasági viszonyok az oka annak, hogy Budapesten még az embertermelés is megakad. Azt mondják a statisztikusok, hogy sokkal többen költöznek el Budapestről, mint amennyien itt ujonnan felütik a sátorfájukat. Azután van még egy nagy rubrika: Trianon, amely már szinte elfeledtette velünk, hogy békeévekben tizenhatezer lőnyi katonaság emelte Budapest lakosainak létszámát. De még ennél is van egy szomorubb tünet, az, hogy a munkásság a közelmultban özönével hagyta el a magyar fővárost. Elmentek külföldre, mert nem volt munka. A végén is minden nóta egyforma refrénnel végződik: meg kell kezdeni az alkotó munkát, hogy Budapest visszatérjen a természetes fejlődés utjára és végre-valahára tényleg milliós várossá legyünk.

Folt hátán folt

és adó hátán adó: igy jellemezhetnénk a mai budapesti gazdasági helyzetet. És csodálatosképpen a szorgalmas pénzügyminisztérium nemcsak oda varr foltot, ahol lyuk van, hanem foltozza az ép részeket is. A héten megint azzal próbálkoztak, hogy egy csomó pesti vendéglőben luxusadóval terheljék meg az ebédelő vendégeket. Még megértjük valahogy azt, ha a vacsorát luxusnak minősitik, mert a legrosszabb esetben vacsorázni még legényember is vacsorázhat odahaza. Ebédelni azonban végre mégis csak kell és nem luxus, ha valaki meleg levesre pályázik.

Az idegenforgalomért

évtizedes küzdelmet folytat Budapest és az évtizedes küzdelemben, — valljuk be — sokkal több rossz ötlet született, mint jó. Ujabban azonban igen komoly dolgok történnek és végre-valahára talán majd komoly eredményeket is lehet elérni. Addig is azonban, amig ezek a komoly eredmények megkezdődnek, furcsa inváziót tört rá erre a városra. A Sauerwein-ok, a Benoist-k, a Doulcet-k és a Collin Hostingue-k árasztották el az elökelő szállodákat .Ne értessünk félre, valamennyit tiszteletreméltó uriembernek tartjuk, akinek nemzetünk szempontjából igen fontos missziójuk van Budapesten és ne essék csorba a magyar vendégszeretetben se, de valljuk be őszintén, hogy mi egészen más idegenforgalom után vágyódunk. Mi már azt szeretnénk, ha nem a botrányok és nem a nemzeti szégyen toborozná Budapestre az idegeneket. Az urak végezzék el nyugodtan a dolgukat és legalább annyi hasznunk legyen ebből a csuf kavarodásból, hogy szeressék meg Budapestet és legyen szerencsénk legközelebb, hogy valódi hamisitatlan ezerfrankosaikkal áraszthassanak el bennünket.

SZÓRAKOZÁS

A Vigszinház e hetének eseménye a Nagytakaritás (Springcleaning) szombati bemutatója lesz. Gombaszögi Frida, Ilosvay Rózsi, Lázár Mária, Lukács, Radnai, Z. Molnár, Szerémy, Pártos, Gárdonyi, Sitkey Irén és Táray Ida játsszák a világhirü ujdonság szerepeit. A bemutatóig igy alakul a müsor: szerda, péntek: Brassbound kapitány megtérése, csütörtök este (ötvenedszer) és vasárnap délután: Uriemberek.

Terezina hete lesz a Fővárosi Operettszinház e hete is. Első jubileuma után vonzóerejének teljében folytatja pályafutását a Terezina, Fedák Sárival a cimszerepben. A nagyszerü vendéggel együtt lépnek fel minden este Honthy Hanna, Halmay, Tolnay, Ujváry és Zátony. Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal a Nótás kapitányt játsszák.

CORVIN SZINHÁZ

január 28-tól — január 28-tól

Takarodó

Bayerlein drámája 8 felvonásban — Főszereplő Cläry Lotto

A modern Amazon

Filmjáték 6 felvonásban — Főszereplő Irene Rich

Előadások kezdete az ünnepnapokon 4, ½6, ½8, ½10, hé k. ¼6, ¼8, ¼10.

A fejedelem a Renaissance Szinházban. A Budapesti Színészek Szövetsége uj magyar drámairók müveiből bemutatóciklust rendez. A ciklus első darabja Kelemen Viktor: A fejedelem cimü utópisztikus tragikomédiája lesz, amely január 30-án, szombaton este ½11 órai kezdettel a Renaissance Szinházban kerül bemutatásra. A nagyhatásu ujdonság főbb szerepeit Toronyi Imre, Korthy Mira, Hadházy Camilla, Baghy Gyula, Békéssy Antal, Bazsai Lajos és Kömüves Sándor játsszák. Rendező Szőke Kálmán.

KAMARA

Január 28-tól — Január 28-tól

Takarodó

Bayerlein drámája 8 felv. — Főszereplő Cläry Lotto

Polly és Molly

Vigjáték 6 felv. — Két vidám telefongöri kalandjai

Előadások: 5, ¼7, és ½10 órakor.

Nemzeti Szinház: Szerda: Zenebohócok. Csütörtök: Ahol nem unatkoznak. Péntek: I. Hevesi Sándor igazgató bevezető ünnepi beszéde. II. Balatoni rege (uj betanulással, a Herczeg-ciklus első előadása). Szombat: A dolovai nábob leánya (a Herczeg-ciklus második előadása). Vasárnap délután: A hid, este: Zenebohócok.

Bemutató csütörtökön!

Valósággá vált álom

Cecil B. de Mille legujabb remekműve **ARANYÁGY**

a legpazarabb filmremekmű.

A főszerepben:

Lilian Rich, Rodia Rocqe, Vera Reynolds, Theodor Kosloff.

Royal-Apollo — **Orion Szinház**

Vigszinház: Szerda: Brassbound kapitány megtérése. Csütörtök: Uriemberek. Péntek: Brassbound kapitány megtérése. Szombat: Nagytakaritás (először). Vasárnap délután: Uriemberek, este: Nagytakaritás.

ROYAL APOLLÓ

Telefon: József 118—94.

Az ördög fia

9 felvonás. Főszer.: Rudolph Valentino, Nita Naldi

A kisasszony férje

7 képben. Főszereplő: Bebe Daniels.

Előadások: hétköznap ½5, 7, ½10. **Csütörtökön uj müsor**

Városi Szinház: Szerda: Árvácska. Csütörtök: A nóta vége. Péntek: Bohémélet. (Teiko Kiwa). Szombat: A hajduk hadnagya (uj betanulással, először). Vasárnap délután: A portici néma, este: A hajduk hadnagya.

Renaissance Szinház: Szerda: Riviera. Csütörtök: Marika. Péntek, szombat: Riviera. Vasárnap délután: Marika, este: Riviera.

Kompromisszum készül a belügyminiszter és a főváros között a főtisztviselők visszatartása körül

Bonyodalmak a státusrendezés végrehajtása miatt — Kik mennek és kik maradnak?

A kormánnyal való hosszu tárgyalás után a státusrendezésre vonatkozó rendelet a napokban kétségen kivül megjelenik. Általánosságban örvendetes lesz ez a státusrendezés, mert a pénzügyminisztérium erős harcot folytatott ugyan az ellen, hogy a fővárosi tisztviselők fizetése nagyobb legyen, mint amilyen az állami tisztviselőké. A főváros képviselőinek a kormány tagjaival folytatott tárgyalása során egész terjedelmében nem sikerült a státusrendezési javaslatot keresztülhajtani, tény azonban az, hogy a pénzügyminiszter sokat engedett említett állásfoglalásából és igy el lehet mondani, hogy a főváros tisztviselői általánosságban a státusrendezés révén jobb anyagi helyzetbe kerülnek, mint amilyenben az állami tisztviselők lesznek.

A státusrendezési rendelet megjelenése után a főváros tisztviselői jelentős összeghez jutnak, mert sürgősen megállapitják és kifizetik nekik a mult esztendő julius 1-ig visszamenő fizetési különbözeteket. Ez valószinüleg február 1-ig meg fog történni, amikor is a főváros minden egyes tisztviselője már az uj fizetését kapja. A bajok tulajdonképen a magasabb kategóriába tartozó tisztviselőknél vannak. A pénzügyminiszter ugyan érintetlenül hagyta a polgármes-

Ujitsa meg előfizetését és győzze meg polgártársait, hogy a városi politikában csak ugy tud eligazodni, ha a Fővárosi Hirlap-ot olvassa.

ter 25 millió koronás fizetését, amely 45 százalékkal több, mint a multban volt, de az alpolgármesterek és a tanácsnokok fizetését már egy-egy fokozattal leszállitotta az eredeti tervvel szemben. Igy a két alpolgármester és a főügyész fizetése 14—16 millió korona lesz, a tanács tagjai pedig 8—12 millió koronát kapnak.

Feltétlenül ragaszkodott a kormány a harmincéves szolgálati időt betöltött főtisztviselők nyugdijazásához.

Ez azt jelenti, hogy nyugdijba mennek a következők:

a két alpolgármester: Folkusházy Lajos és Buzáth János;

a főszámvevő: Ács Ferenc és helyettese: Liskovetz Imre;

a statisztikai hivatal igazgatója: Thirring Gusztáv;

a tanács tagjai közül: Orczy Gyula tanácsnok;

az elöljárók közül: Szalay Sándor és Emőd József;

a műszaki főtanácsosok közül: Linhardt József, Solty Lajos, Heidler Róbert és Mihályik István;

a segédhivatal főigazgatója: Reitter Ferenc és a tüzoltófőparancsnok: Breuer Szilárd.

Ez a névsor azonban még bővülni fog, különösen, ha a milleniumi esztendőt dupla szolgálati évnek számitják be.

Mint a Fővárosi Hirlap már megirta, körülbelül negyvennél több helyet fognak ilyenformán nyerni azok a tisztviselők, akik előmenetelre számitanak.

Van azonban még egy érdekes és sokakat érintő kivánsága a kormánynak és ez az, hogy az összes „helyettes" állásokat meg kell szüntetni. Ilyen helyettesi állások vannak az árvaszéken, ahol két elnökhelyettes van: Kovács Ernő és Wurmb Elemér, a tiszti főorvosi hivatalban, ahol Csordás Elemér a főorvoshelyettes és az ügyészségen, ahol dr. Zuna Béla a főügyészhelyettes. Ezeket az állásokat megszüntetik ugyan, de a nevezettek minden valószinüség szerint megmaradhatnak a városi szolgálatban, mert a polgármesternek módjában lesz őket, mint „ideiglenes" tisztviselőket mostani hatáskörükben kinevezni.

A nyugdijazandók közül többen vannak, akik állásukban nélkülözhetetlenek. Igy például nincsen a fővárosnak egyetlen faktora és egyetlen közgyülési pártja sem, amely ne tartaná teljesen nélkülözhetetlennek Ács Ferenc főszámvevőt, akinek hatalmas szaktudása páratlanul áll a városi adminisztrációban. Az ő visszatartásához a kormány is szivesen hozzájárul. Valószinüleg erős mozgalom indul meg Reitter Ferenc segédhivatali főigazgató és Breuer Szilárd tüzoltófőparancsnok visszatartása érdekében is, akik szintén elsőrendüen feleltek meg mindig pozíciójukban. Sokkal problematikusabb azonban Folkusházy Lajos és Buzáth János dr. alpolgármesterek visszatartása. Ez már politikai kérdés és itt a politikai pártok mindenesetre érvényesiteni kivánják majd akaratukat. Értesülésünk szerint azonban a főtisztviselők nyugdijazása, vagy visszatartása kérdésében a belügyminiszterrel a legközelebbi napokban kompromisszumos tárgyalások fognak megindulni. Ma még meglehetős kétséges, hogy az egyes pártok a kompromisszumos tárgyalások során milyen állásponton foglalnak el, különösen Folkusházy és Buzáth ügyében. Valószinü azonban, hogy ennek a két főtisztviselőnek a nyugdijazása, vagy visszatartása kérdésében maga a belügyminiszter is véleményt alkotott már magának és igy a pártok álláspontját a belügyminiszter álláspontjával kell majd összeegyeztetni. Ha azonban az alpolgármesterek valamelyikére vonatkozólag a közgyülés ugy fog dönteni, hogy nem kivánja visszatartani őt, akkor a belügyminiszter saját rendeletének felboritása nélkül egyebet nem tehet, minthogy a nyugdijazáshoz szintén hozzájárul. A kompromisszumos tárgyalások elé városházi körökben mindenesetre élénk érdeklődéssel tekintenek.

Megindulnak a tárgyalások a külföldi kölcsönajánlatokról

Ripka Ferenc főpolgármester a Fővárosi Hirlapnak kijelenti, hogy a kölcsönajánlatokat nagyjelentőségü szimptomának tartja

Az elmult hét legnagyobb eseményei közé tartozik, hogy az amerikai Speyer-bankcég és a Morgan-csoport képviselői felkeresték Ripka Ferenc főpolgármestert és ajánlatot tettek arra vonatkozólag, hogy bankházaik hajlandók lennének Budapest székesfővárosnak uj kölcsönt folyósitani. A főpolgármesternél a Speyer-bankház nevében — mint a Fővárosi Hirlap multheti számában már közölte — Northon kapitány jelent meg Weisz Fülöpnek, a Kereskedelmi Bank elnökének társaságában és a bankcégnek aziránt való készségét közölte, hogy hajlandók lennének megfelelő nagyobb kölcsönnel a főváros segitségére lenni. Az összeg, amelyet a főváros rendelkezésére bocsátanának, körülbelül tizmillió dollár volna. A Speyer-bankháznak — mint ismeretes — a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank az itteni képviselője, amelynek segitségével a vidéki városok kölcsönét is lebonyolitotta. A Kereskedelmi Bank illetékes osztálya egyelőre a kölcsön feltételeiről nem kiván nyilatkozni, mindössze azt közölték a Fővárosi Hirlap munkatársával, hogy eddig még csak megbeszélések folytak az ügyről, maga a kölcsönajánlat azonban ma még nincsen olyan stádiumban, hogy a főváros dönthetne róla. Ez csak a részletes feltételek közlése után történhetik meg.

Körülbelül tiz nappal ezelőtt a Pierpont Morgan, a nagy Morgan-cég, szintén nagyösszegü ajánlatot tett Ripka Ferenc főpolgármesternek, amely ajánlat szerint körülbelül huszonötmillió dolárról volna szó. Részeletes ajánlatot azonban eddig a Morgan-cég sem tett, aminthogy egészen természetesen nem is tehetett. Egyelőre tehát csak előzetes ajánlatról van szó, az összeg megnevezésével, a kölcsön feltételeinek ismertetése nélkül. A főváros érdemben azonban csak akkor dönthet, ha a részletekbe menő feltételek is ismeretesek lesznek. Az első teendő a részletes ajánlat ismerete után az lesz, hogy állásfoglalásra hivják össze előbb a 12-tes kigondoló bizottságot, majd a pénzügyi bizottságot, amelyek után a tanács foglal állást.

Az ajánlat megtételének örvendetes jelentőségével a Fővárosi Hirlap mai vezércikke foglalkozik, kérdést intéztünk azonban

RIPKA FERENC főpolgármesterhez,

aki a következő nyilatkozatot tette a „Fővárosi Hirlap" munkatársának:

— A Speyer-bankház képviseletében csakugyan jártak nálam az elmult napokban és kifejtették, hogy készséggel hajlandók a fővárosnak nagyobb kölcsönt, körülbelül tizmilló dollárt rendelkezésére bocsátani. Közlésüket természetesen örömmel vettem tudomásul, de közöltem az urakkal, hogy a tárgyalások nem az én hatáskörömbe tartoznak és arra kértem őket, hogy ajánlatukkal forduljanak dr. Sipőcz Jenő polgármesterhez. Értesültem arról is, hogy Speyerék megbizottai felkeresték a polgármester urat, akivel megkezdték a tárgyalásokat és bejelentették neki, hogy részletesen kidolgozott ajánlatukat rövidesen át fogják nyujtani.

— Én a magam részéről különösen jelentősnek tartom ezt az ajánlatot, mert bizonyitéka ez annak, hogy amikor az ország hitelképességét bizonyos oldalról befolyásolni igyekeznek,

a külföldi tőkének olyan jelentős képviselője, mint a Speyer-bankház, teljes bizalommal fordul a fővároshoz és kölcsönt ajánl neki.

— Vagy két hete a Morgan-cég is nagyösszegü kölcsönajánlatot tett nálam. Morganék ajánlata körülbelül huszonötmillió dollár körül mozog. Ebben az esetben is közöltem a csoport képviselőjével, hogy ajánlatát a tanácsnál, illetve a polgármesternél ismételje meg. A tanács majd az autonómia szervezeteivel, a tizenkettes bizottsággal és a pénzügyi bizottsággal fogja az ajánlatokat, ha azok részletesen kidolgozva beérkeznek, letárgyalni. Az autonóm szerveknek mindenekelőtt meg kell állapitaniok azt a programmot, amelyet a főváros a kölcsönpénzből meg akar valósitani.

Megemlitjük itt azt a hirt is, mintha a Morgan-csoport ajánlata mögött Krausz Simon állana. Ez a hir nem nyert konkrét megállapitást, miután Ripka főpolgármesternél a Morgan-csoport közvetlen megbizottai jelentkeztek és utána egyenesen Csupor József dr. pénzügyi tanácsnokot keresték föl és vele folytatták le az első, általánosságban mozgó mebeszélést. Csupor tanácsnok különben jelenleg Bécsben tartózkodik, ahol az ostendei megállapodásra vonatkozó kölcsönkötvények szelvényeinek különleges papiranyagát szerzi be. A kölcsönügy tárgyalása tehát a városházán csak Csupor visszaérkezése után válik aktuálissá.

Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika. A Fővárosi Hirlap a szervezett közvélemény orgánuma.

Természetesen értesültek a kölcsönajánlatokról az egyes közgyülési pártok vezetői is, akik valamennyien nagyfontosságunak tartják a külföldi tőkeérdekeltségek jelentkezését. Egyenes következménye ez annak, hogy a főváros háboruelőtti kölcsöneinek ügyét most már véglegesen rendezte. Az ostendei egyezmény ratifikálásával a feltételeknek megfelelően megindul a törlesztés és igy a régi adósságok kérdése többé nem lehet akadálya az ujabb hitelnyujtásnak. A Fővárosi Hirlap annakidején többször is aláhuzottan kifejtette azt, hogy az ostendei egyezmény megkötésével ujból helyreáll a főváros hitele, aminek rendkivüli jelentősége van akkor, amikor Budapest rekonstrukciójáról van szó. Ezt az állitásunkat alaposan igazolja most az a tény, hogy a külföldi tőkének két olyan hatalmas képviselője, mint a Morgan-csoport és a Speyer-bankház, jelentkezett hitelnyujtásra. Ez a jelenség kétségtelen bizonyitéka annak, hogy Budapest székesfőváros hitele a külföld gazdasági körei előt immár a legteljesebb mértékben helyreállott. Helyreállott pedig annyira, hogy a Speyer-bankház 10 millió dolláros, vagyis 715 milliárdos, a Morgan-csoport pedig 25 millió dolláros, tehát 1787 milliárd papirkoronás hitel nyujtására vállalkozik.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelitheto.

BUDAPESTI
ECSET-, MESZELŐ- ÉS REFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

MAGYAR SZOBORÖNTŐDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-38.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR-UTCA 8.
Központi fütés. Vizvezeték.
Épületbádogos munkák.

FESTŐ és MAZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

Események

Pártközi értekezlet a főpolgármesternél. A főváros legközelebbi közgyülését február 3-án, szerdán délután tartja meg. Amint az már szokássá lett, ezt a közgyülést megelözően is pártközi értekezlet volt Ripka Ferenc főpolgármesternél. Az értekezleten, amely hétfőn déli 12 órakor ment végbe, résztvettek pártjaik képviseletében Kozma Jenő, Baracs Marcel, Bresztovszky Ede, Csillér y András, Peyer Károly, Szilágyi Lajos és Wolff Károly fővárosi bizottsági tagok. A pártközi értekezleten, amely délután két órakor ért véget, a legteljesebb egyetértésben tanácskoztak a közgyülésen szereplő tárgyakról.

Pénteken ülést tart a pénzügyi bizottság. A főváros pénzügyi bizottsága pénteken, e hónap 29-én a központi városháza elsőemeleti tanácstermében délelőtt 11 órakor ülést tart.

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A **Fővárosi Hirlap** Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a **Fővárosi Hirlapot** előfizetésével erősiti.

Szabályrendelet az iparostanoncoktatásról. A főváros munkásságának régi kivánsága, hogy szabályrendelet készüljön az iparostanonckérdés fejlesztésére és kellő mértékben való ellenőrzésére. Ez a szabályrendelet most elkészült és Purébl Győző tanácsnok ankétre hivta össze az érdekelteket a városházára. Az ankéton bemutatta az uj szabályrendeletet, amely az iparostanoncoktatás minden kérdését felkarolja, foglalkozik az oktatás kérdésével, az iskolák felügyeletével, a tanulók fegyelmezésével. Az ankétra meghivták a közoktatásügyi bizottságnak azokat a tagjait, akik ezekkel a kérdésekkel foglalkoznak és a megszervezendő felügyelőbizottság kiszemelt tagjait is. Budapesten tudvalevőleg 71 tanonciskola van, minden három, illetve hat tanonciskola számára szerveznek egy-egy felügyelőbizottságot, amelyben a főváros két taggal, a tanfelügyelőség eggyel, az iparhatóság három taggal lesz képviselve, de képviseletet nyernek az ipartestület, az érdekeltségek, továbbá tagja lesz a bizottságnak a tantestületnek egy-egy tagja. Ezeknek a felügyeleti bizottságoknak központja lesz a központi iparoktatási bizottság, amelynek ötven tagja lesz és magában egyesiti az összes érdekeltségeket. Az a terv, hogy hogy minél több iparág legyen képviselve ebben a bizottságban, amelyben képviselteti magát a Kereskedelmi Kamara, az Iparművészeti Iskola és a többi hasonló szervezetek is. A tanácsnok szabályrendelettervezete fölött élénk vita indult meg. Révész Mihály és Bánóczi László szocialdemokrata bizottsági tagok kifogásolták, hogy sem a szocialista, sem a keresztényszocialista szakszervezet megbizottait nem hivták meg és azt kivánták, hogy ne csak az iskolákban ellenőrizzék a tanoncokat, de ügyeljenek arra is, hogy a műhelyekben kellőképpen foglalkoztatva legyenek.

Klim Róbert dr. tisztiügyész meghalt. Vasárnap délben meghalt Klim Róbert dr. székesfővárosi tisztiügyész. Klim Róbert halála őszinte és mély részvétet váltott ki ugy a főváros tisztviselői karában, mint baráti és társadalmi körében, mert mindenki, aki érintkezett vele, tisztelte és becsülte a fővárosi adminisztrációnak ezt a kiváló, értékes és komoly munkását. Egyike volt a tisztiügyészi kar legtehetségesebb tagjainak, aki huszonegy esztendőn át állt a főváros szolgálatában, ahol a legteljesebb mértékben megbecsülték értékes munkáját. Özvegye és három gyermeke siratja. Temetése kedden délután négy órakor ment végbe, általános és őszinte részvét mellett.

A Budai Dalárda Bukarestbe megy vendégszerepelni. A leghiresebb román dalárda, a Cantarea Romaniei, amelynek karmestere, Botez Marcel, a bukaresti zeneakadémia igazgatója, meg akarja hivni Bukarestbe a Budai Dalárdát, hogy ezt a látogatást majd Budapesten viszonozhassa.

Szenzációs uj müsor
ROTT és STEINHARDT színházában
A KIS KOMÉDIÁBAN
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14—22.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeparált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. házagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

Védelmet kérünk a könnyelmüség okozta robbanások ellen. Puskaporoshordók tetején, vagy szomszédságában lakunk itt Pesten valamennyien. Hogy mégis nyugodt lélekkel hajtjuk álomra fejünket, ez azért van, mert biztonsági érzésünkben megerősit a tudat, hogy azok a hatóságok, amelyeknek lelkiismeretességére és kötelességtudására biztuk életünket, derekasan megfelelnek hivatásuknak és semmit sem mulasztanak el, amivel az élet és vagyonbiztonság fokozódását előmozdithatják. Néha mégis felriadunk álmunkból. Az utóbbi napokban már nem is néha, de gyakran riasztottak fel hatalmas robbanások és riadtan kérdeztük önmagunktól, szabad-e még mindég nyugodtan aludnunk, ha ezek a kisebb-nagyobb katasztrófák szinte mindennapossá lesznek. Az elmult héten több mint négy robbanás történt Budapesten. Robbanás volt a Dankovszky-féle illatszergyárban, egy drogériában, aztán a Pathé-féle filmgyárban s végül még valamilyen vegyészeti gyárban. Ennek a fele sem tréfa. Itt a rendszerben kell a hibának lenni és a rendszer hibája nyilván az, hogy a kerületi előljáróságok az iparigazolványok megadásánál nem járnak el azzal az óvatossággal, amilyennel ily kényes természetü ügyekben eljárniok kellene. Robbanó anyagok csak bizonyos óvintézkedések szigoru betartása mellett tarthatók raktáron és akkor is csak korlátolt mennyiségben. A megtörtént robbanások azt a látszatot keltik, hogy ezeket az óvintézkedéseket elhanyagolták. Nem vonjuk kétségbe, igen körülményes dolog az ilyen üzlettulajdonosokat állandóan szemmel tartani és állandóan megfigyelni, nem lépik-e tul a szabályrendeleteket. De éppen azért, mert ennek az ellenőrzése igen nagy közigazgatási személyzetet igényelne, az iparigazolányok kiadásánál kellene a legnagyobb szigorral eljárni, hogy a veszedelmeket az ilyen igazolványok redukálásával megelőzzék. És mert a robbanások megtörténte amellett bizonyit, hogy a lelkiismeretlenségből épp ugy sokkal többet tartanának raktáron, mint a tüzveszélyes anyagokból, az előljáróságok kötelessége, kiméletlenül megtorolni minden mulasztást és minden vétséget, amely az emberi élettel ily könnyelmü játékot üz. Ennek a könnyelmüségnek, amely már a gonoszsággal határos, csak egy megtorlás lehet: kitelepittetni a városból azokat, akik akár könnyelmüségből, akár tulzott haszonlesésből katasztrófát zuditanak a főváros közönségére. A fecskeutcai katasztrófának nem szabad még egyszer megismétlődni. Ez a katasztrófa és a berlini négyemeletes szappangyár összeomlása szolgáljon intő például arra, hogy hova vezet egyes vállalkozók és gyárosok lelkiismeretlensége és az ellenőrző hatóságok nemtörődömsége. Biztonságban akarjuk érezni magunkat. És ha a hatóságok kötelessége megvédelmezni rablótámadásokkal szemben, ugyanilyen kötelességük, hogy megvédelmezzenek minden olyan támadás ellen, amelyet egyesek kapzsisága, könnyelmüsége intéz életünk és vagyonunk ellen.

Ifj. Gerley Lajos temetése. Vasárnap délután helyezték a rákoskereszturi temető halottasházából örök nyugalomra ifj. Gerley Lajos dr.-t, a Központi Tejcsarnok rt. tisztviselőjét, Gerley Lajos, a tejcsarnok vezérigazgatójának tragikus körülmények között elhunyt fiát. A temetésen teljes számban jelentek meg az elhunyt hivataltársai, akiknek nevében Kauders aligazgató mondott megható bucsuztatót. Az egyházi szertartást Novák apátplébános végezte.

A tanács uj tisztviselőket választott. A főváros tanácsa szombaton délelőtt rendkivüli tanácsülést tartott, amelyen negyvenkilenc tisztviselői állást töltöttek be. A választás eredményeként a számvevőségi altiszti állásra megválasztattak: Antalics Jánosné, Pálovics István, Hajós József, Kunszt Frigyes és Czóbel Vilma. Adóhivatali tiszti állásra: Kopf Sámuel, Ross János, Steinfeld Zoltán, Kuti István, Ormai Jenő, dr. Toperczer Péter, Bagi Károly, Bajó Károly, Klaár Vilmos, János Péter, Steyrer Ferenc, Székely Kálmán, Fülöp Károly, Czéh István, Szlavitsek Lajos, Kicsi Péter, Prendl János, Borsy József, Almássy Viktor, Hekkel Ferenc, Baross Imre, ifj. Nárkly Géza, Hegedüs Zoltán, Szentgyörgyi György, Csernok Rezső, Hajnos István. A pénztári tiszti állásra megválasztattak: Gál Jenő, Legény Iván, Rozgonyi Ferenc, Bene Ferenc, Reimholcz Béla, Deák Antal, Csch Endre, ifj. Schéder Gyula. A végrehajtó II. oszt. tiszti állásra: Gerstner Károly, Fazekas Béla, Seres Károly, Horkay Ferenc, Lipp Gyula, Varga Rezső, Gontovic Miklós, Kopper Ferenc, Prauer Károly, Rammer István, Elek Lajos.

Pozsgay Géza meghalt. Pozsgay Géza, a székesfőváros községi temetkezési intézet igazgatója, pénteken délben tüdőgyulladás következtében elhunyt. Pozsgay a kommunizmus után, 1919-ben lépett a főváros szolgálatába, amikor a főváros a temetkezést községesitette. Ettől az időtől kezdve, mint igazgató, buzgón vezette az intézet ügyeit, amely intézetnek megszervezője és megindítója volt. Mielőtt a főváros szolgálatába lépett, az entreprise vállalat főkönyvelője volt. Később a temetkezési vállalkozók számos támadásban részesitették és a kommunizmusban való résztvételével is megvádolták, aminek azonban legfőbb oka az volt, hogy a temetkezés községesitésének benne látták legfőbb mozgató erejét. Mint a vállalat igazgatója azonban a tanács teles megelégedésére működött és halála városházi körökben mély megdöbbenést és részvétet keltett. Pozsgay Géza temetése vasárnap ment végbe. A gyászszertartáson megjelentek Folkusházy Lajos alpolgármester, Édes Endre és Purébl Győző tanácsnokok is. A gyászszertartás után Édes Endre tanácsnok méltatta az elhunyt igazgató érdemeit. Hivatalnoktársai nevében Adamy István aligazgató mondott bucsut Pozsgay Gézának.

Anyák iskolája. A székesfőváros tanácsának közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálya az Országos Stefánia Szövetséggel együttesen a már második éve folytatott Anyák Iskolájának előadását e hó 24-én, vasárnap délután a III. ker. kórházutcai elemi iskola tornatermében tartotta meg többszáz óbudai anya részére. Az előadáson dr. Fritz János védőintézeti főorvos oktatta ki az anyákat ugy a magukkal, mint gyermekeikkel szemben követendő eljárásra. Az anyák gyermekeiket is magukkal hozták, akik külön terembe elhelyezve, védőnők felügyelete mellett, az előadás tartama alatt a székesfővárostól uzsonnát kaptak.

Orvosi kinevezés. A főpolgármester dr. Bäcker Béla és dr. Dreiszlampl Emil közkórházi alorvosokat és dr. Horváth Lajos közkórházi segédorvost 1926. február 15-étől számitott egyévi időtartamra ujból kinevezte.

Gáspár Fülöp tüzifa és faszén nagykereskedő cég VI., Hungária-körut 72. (Telefon 39—60, 4—68, 60—21) az Andrássy-ut és Aréna-ut sarkán táblával megjelölt induló helytől a telepig a cég üzletfelei, vevői és az árut kisérő személyzet használatára a mai naptól kezdve dijtalan személyautójáratot létesitett, amely 8—10 percenként közlekedik. Fölkérjük ezuton is t. vevőinket, hogy az utközbeni lopás meggátlása végett mindenki küldjön kisérőt.

Faveremrács szállitása. A főváros tanácsa **100 pár faveremrács szállitására** szükebbkörü versenytárgyalást hirdetett. A szállitást Petz Testvérek cég nyerte el 33 milliós ajánlatával.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

Alapittatott 1893. Telefon: József 123-24
Ifj. HÁBER SÁNDOR
PALA-, CSERÉP-, KÁTRÁNYLEMEZ-, FACEMENTFEDÉSI ÉS TETŐZETJÓKARBANTARTÁSI VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 7.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

Kiváló minőségben
béröntést vállal
a Wörner J. és Társa Gépgyár R.-T. vasöntődéje Budapest, V., Váci-ut 48.

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: DR. KÓSA MIKLÓS

Mi történt a Novánál?

Felelős-e a Hitelbánk és Kereskedelmi Bank? — Kik akartak második Viktóriát? — Meg kell állapitani a puccs igazi rendezőit

Ezeken a hasábokon kritizáltuk, sőt helytelenitettük elsőnek és egyedül azt a tervet, amellyel Krausz Simon a pesti tőzsdét fel akarta rázni tespedéséből és egy uj hausse körvonalait rajzolta meg a senyvedő magyar közgazdaság elé. Nem tarfottuk kivihetőnek ezt az elgondolást, mert bármilyen hasznos és nagystilü koncepció is volt, ellenkezett a bankok és bankvezérek üzleti politikájával és pillanatnyi érdekeivel, tehát nem lehetett életképes. A bankvezéreknek — mondottuk akkor — alacsony kurzusokra és alacsony osztalékokra van szükségük, tehát nem fognak áldozatokat hozni azért, hogy a Krausz Simon által inaugurált hausse magasabb árfolyamokat és ennek kapcsán magasabb osztalékolási kötelezettséget zuditson a fejükre.

Sajnos, álláspontunk teljesen igazolódott és épp ezért nem kell mentegetőznünk azért, ha most, amikor a Nova esetében látszólag az a banktőke is Krausz Simon ellen fordult, amelyet igen helyesen, de gyakorlati érzék nélkül kényszeriteni akart arra, hogy tőzsdei politikája a részvényeseknek és igy közvetve az egész országnak gyümölcsözőbb irányba terelődjön, melléje állunk Krausz Simonnak, akit a Novával kapcsolatban igaztalanul, jogtalanul és a közérdek rovására megtámadottnak tartunk.

A Nova a legszolidabb és legfundáltabb magyar vállalatok egyike, amelynek a vezetése épp olyan öntudatos és óvatos, mint amilyen biztos vagyontárgyak azok, amelyek a Nova jövedelmezőségét és üzletviteli egyensulyát biztositják. A Nova részvényesei, tudvalevőleg a Kereskedelmi Bank, Hitelbank és Sándor Pál egyfelől, Krausz Simon, illetve a mögötte álló szindikátus másfelől. Krausz Simon hónapokon át fejlesztette érdekeltségét a Novánál és azután előállott ismeretes deflációs javaslatával, amelyet a Nova igazgatósága objektivokokból nem tett magáévá. Az az átmeneti feszültség, amely ennek a differenciának a nyilvánosságra jutása kapcsán a Nova részvényesei és Krausz Simon közt előállott, időközben igen lényegesen megenyhült, sőt tény az, hogy Weiss Fülöppel hónapok óta tökéletes összhang állt fenn, a Hitelbankkal pedig sohasem voltak számbavehető kontroverziái.

Annál nagyobb meglepetés volt a piac számára, hogy szerdán a Hitelbank egyik ismert ügynöke, Hirschler, több ezer részvényt hozott a piacra és — információnk szerint — ezt

a pakettet a Krausz Simon-féle szindikátus ismételt felhivására sem volt hajlandó egy tagban átadni,

hanem ismeretlen megbizójára hivatkozva egyre alacsonyabb kurzuson kinálta. Ez az ellenséges magatartás természetesen arra késztette a szindikátust, hogy a hivatalos tőzsdeidő után ne akadályozza meg a papir visszaesését, amit az alkalmi kontreminőrök csatlakozása gyorsitott és igy a rosszindulatu eladót csak olcsóbb kurzusoknál juttassa vevőkhöz. Csütörtökön a szindikátushoz közelálló tőzsdések és független ügynökök is 226—230.000-res pénzt is raktak a Novára nyitás előtt, de egynéhány erőszakos fiatal komitácsi ugyanekkor 224—220.000-es áruajánlataival, ami budapesti speciálitás, ismét lenyomta a kurzust. A szindikátus érthetőleg nem akart mesterséges vételekkel a kontremin utjába állni, aminek folytán a papir előbb 200.000 alá, majd a tőzsdeidő végén egészen 175.000 koronáig ment átmenetileg vissza. A csütörtöki napon feltünően résztvett az eladásokban a Kereskedelmi Bank egyik ügynöke, Tarnóczi is. Pénteken azután már nyitáskor véget ért a kontremin akciója, mert a papir pillanatig sem ment le 200.000 alá, sőt 212.000 koronáig emelkedett, ami a szerdai 235.000 koronás hivatalos zárlathoz képest sulyosabb veszteséget már nem jelentett. Kétségtelen, hogy

Krausz Simon urrá lett a helyzeten

és bár a Novánál történt események nem voltak kellemesek az ő szindikátusa számára, de különösebb jelentőséget sem lehet a történteknek tulajdonitani. A hétfői tőzsdén a Nova egészen 222.000 koronáig javult s ezzel a Nova-betörés befejezettnek volt tekinthető.

A tőzsde és a közönség szempontjából azonban változatlanul előtérben marad az a kérdés, hogy

kik rendezték ezt az affért és kik biztositották számára az átmeneti sikert

épp akkor, amikor Krausz Simon Budapesten sem volt, hanem befejezvén fontos párisi tárgyalásait, amelyekről előző számunkban hirt adtunk, hazafelé sietett. Kétségtelen tény, hogy az eladásoknál előtérben álltak a Kereskedelmi és Hitelbank, tehát a két főrészvényes exponált ügynökei, ami viszont

egyáltalán nem bizonyiték amellett, hogy a két bank nosztróeladásokat eszközölt volna,

ami egyébként nem is valószinü, mert teljesen ütköznék azokba az erkölcsi és üzleti elvekbe, amelyeket ez a két nagy intézet a mai nehéz időkben szolgálni tartozik.

Nem látszik viszont valószinünek az sem, hogy a két bank nagyobb kommitensei most dobtak volna jelentősebb pakettet a piacra.

Mert a két bank akkor is természetes kötelességének kellett, hogy tekintse azt, hogy ezeket a paketteket a piac megrázkódtatása nélkül helyezze el, ami — épp a szindikátus ezirányu ismételt, de meddő ajánlatainak a szerdai tőzsdén való elfogadása esetén — feltétlenül sikerült volna és megkiméltе volna a piacot a további izgalmaktól. A magunk részéről

lehetetlennek tartjuk, hogy a Hitelbank vagy a Kereskedelmi Bank ügynökei saját intézetüktől kaptak volna olyan ordrét, hogy erőszakosan verjék le a Nova kurzusát,

mert ebben az esetben a két főrészvényes intézet ellen fel kellene vetni az impedimentum publice honestatist.

Éppen, mert két ilyen korrekt és nagy intézetről van szó, azt kell feltételeznünk, hogy

egyes tőzsdei körök, amelyek Krausz Simon ellen akartak akciót kezdeni, felhasználták ezeknek az ügynököknek a két intézethez való nexusát és velük és általuk akarták letörni a Novát,

éppen arra a riasztó hatásra számitva, amit ezeknek az exponált uraknak a kiméletlen beavatkozása tényleg felidézett. Ha igy történt és sok jel mutat arra, hogy tulajdonképen ilyenfajta puccsról van szó, akkor nem lehet napirendre térni az eset felett, hanem kiméletlenül meg kell állapitani, kik voltak azok a talán Krausz Simontól mégsem egészen távolálló urak, akik a mostani kritikus időben második Viktóriát akartak csinálni a Novából, csak azért, hogy Krausz Simonba hátulról tört döfjenek. Kiváncsiak vagyunk ezekre uz urakra és le is kell leplezni őket, még akkor is, ha akár a tőzsdetanácsosi, akár egyéb immunitásba is burkolóznak...

Kósa Miklós.

Dobay Aurél irányitja a Viktória malom ügyeit

Február végén publikálják az aranymérleget — Bacher a közgyülésen lemond vezérigazgatói tisztéről — Részvényeit a Herzog cég és a nagybankok veszik át

Bacher Vissza akarja szerezni a hatalmat

Elsőnek követeltük, hogy Bacher Emil, a Viktória ura és vezetője vonja le a konzekvenciákat és vonuljon vissza a Viktória malom éléről, amelyet nem először juttatott saját hibájából válságos helyzetbe.

Igen rövid idő leforgása alatt már be is következett a személyi válság: a Viktória rendezését a nagybankok vették a kezükbe és felkérték dr. Dobay Aurélt, az Angol-Magyar Bank volt vezérigazgatóját, hogy vegye kezébe mint pénzügyi irányitó a Viktória malom ügyeinek rendbehozatalát. Dobay egy emberöltőt töltött el az Angol-Magyar Bank ipari osztályának élén és olyan hatalmas szervezőerőnek, olyan megbizható adminisztrátornak és olyan kérlelhetetlen energiának bizonyult, hogy nálánál alkalmasabb egyéniséget erre a sulyos miszszióra valóban nem találhattak volna. Kétségtelen, hogy Dobay igen rövid idő alatt tiszta helyzetet fog teremteni a Viktóriánál, amelynek státusza bizonyára megnyugtató képet fog adni, mihelyt a spekulációs momentumok kiküszöbölhetők lesznek. Tekintettel arra, hogy a malomnak tulajdonképen csak forgótőkéje hiányzott, amit Bacher kosztpénzüzletekkel akart pótolni, most, amikor a nagybankok Dobay kezén át a kötelezettséget minden irányban vállalják, a Viktória malom, szolidabb keretek közt, hamarosan visszanyeri régi pozicióját a piacon.

Itt emlitjük meg, hogy a malom valószinüleg még február havában publikálja rendes és aranymérlegét, aminek mielőbbi közzétételére most fokozott szükség van és a rendes közgyülés kapcsán Bacher Emil lemond vezérigazgatói tisztéről és csak igazgatósági tagságát tartja meg. Valószinü, hogy Bacher részvénykontingensét részben a Herzog M. L. cég, részben a nagybankok veszik át.

A hétfői tőzsdén nagy izgalmat okozott a Viktória ujabb nagy áresése, amellyel egészen 105.000-ig zuhant a kurzus. A tőzsde közönsége ezzel is dokumentálta azt, hogy Bacher kilengései mennyire ártanak a malomkonszern hirnevének, viszont a nagybankok — igen helyesen — távoltartották magukat hétfőn is a tőzsdei manipulációktól.

Informált helyről ugy értesülünk, hogy Bacher bizalmas tárgyalásokat folytat az angol érdekeltségekkel ujabb hitel folyósitása végett, hogy a nagybankok kezéből kivegye az ellenőrzés és irányitás jogát. Meg kell állapitanunk, hogy a jelenlegi viszonyok közt nem szabad visszaadni Bachernek a szabad kezet, hanem fenn kell tartani a jóindulatu gyámkodás politikáját.

Meg kell rendszabályozni a cukorgyárosokat

A termelők és fogyasztók terhére nyerészkednek

A pénzügyminiszter igen helyes elhatározással az állami részesedést kg-kint 1370 koronával, tehát a cukor árának közel 10%-ával leszállitotta, abban a feltevésben, hogy az emelkedő forgalommal regreszszálja magát. Sajnos, a cukorgyárak a fülük botját sem mozgatják avégből, hogy magának a cukornak a fogyasztási árát is mérsékeljék, holott a termelőkkel szemben a tavalyi árakat sem akarják vállalni, tehát kétszeresen igyekeznek nyerészkedni.

Ez a rideg magatartás annál feltünőbb, mert a cukoripar egyes vezetői horribilis vagyont halmoztak fel és önmagukkal szemben egyáltalán nem olyan kiméletlenek, mint a fogyasztókkal szemben. Széltében beszélnek arról, hogy Aczél Ede például, aki egyébként lassankint Jugoszlávia felé gravitálódik, óriási vagyonát már külföldre mentette át és igy vezető szerepe dacára már érdektelen a hazai piacon. Hogy milyen jó üzlet a cukorgyártás akkor, amikor a répatermelők viszont sulyos helyzetben vannak, igazolja az a mérleg is, amelyet a Nagyczenki Cukorgyárak rt. most publikált. A mérleg roppant titkos tartalékokat rejteget és amellett szól, hogy a Patzenhoffer-csoport haszna sem marad Aczél Edéék mögött...

Tőkét emel az Angol-Magyar Bank? Hir szerint az Angol-Magyar Bank a rendes közgyülés előtt meg akarja valósitani abbeli tervét, hogy nagyobb arányu tőkeemelést bonyolit le, angol érdekeltjei bevonásával. A tranzakció valószinüleg március elején kerül lebonyolitásra.

Az Östermelő mérlege. Információnk szerint az Östermelő rt. amely mindig azt elsők közt tartotta meg közgyülését, az idén is rövidesen publiklni fogja rendes és aranymérlegét. A vállalat idén is olyan osztalékot fog fizetni, amely a részvényesek jogos igényeit kielégiti, valószinüleg február első felében tartja mérlegmegállapitó igazgatósági ülését.

Hogyan valorizál a Sopron-Ebenfurti vasut

Szervezkednek a kötvénytulajdonosok

Igen furcsa tervvel foglalkozik a Győr-Sopron-Ebenfurti vasut és épp ezért idejekorán kell tiltakoznunk az igazgatóság részvényellenes szándékaival szemben. A vasut felhivást intézett a kötvénytulajdonosokhoz, hogy március 21-ig szolgáltassák be kötvényeiket, mert a 3 százalékos kötvényeket 15 százalékkal óhajtja valorizálni, sőt az 1925 október 1. előtt esedékes szelvényeket egészen ki akarja zárni a felértékelésből.

Tekintettel arra, hogy a vasut igen szépen működik és a kötvénytulajdonosoktól beszerzett tőkét az üzembe fektette, tehát teljesen valorizálta, a kötvénytulajdonosok nem fogadhatják el a diktatórikusan felajánlott 15%-os valorizációt. Információnk szerint, miután az igazgatóság március 21-ike után egyáltalán nem hajlandó valorizálni az addig be nem mutatandó kötvényeket, a kötvényesek legközelebb értekezletet hivnak össze, hogy veszélyeztetett érdekeiket közös akcióval óvják meg.

Ki finanszirozza a vidéki városok autóbusz-üzemét?

Mit tervez a Budapesti Automobil Közlekedési r.-t.

Értesülésünk szerint a Budapesti automobilközlekedési rt. előzetes tanácskozásokat folytat a Kereskedelmi bankkal avégből, hogy a vidéki városok autóbuszüzemeit finanszirozza. A Városok gazdasági központja utján már az összes vidéki városokat értesitette erről a tervről az Automobilközlekedési rt. és külön részványtársaság felállitását javasolja a terv realizálása céljából.

Hir szerint február elején, amikor a vidéki városok polgármesterei Budapesten amugy is összejönnek, az Automobilközlekedési rt. már konkrét javaslatot fog előterjeszteni az alakitandó részvénytársaság keretei és céljai felől. Valószinü, hogy ha a Kereskedelmi Bankkal bármely okból nem sikerülne a megállapodás, akkor más nagy pénzintézet kapcsolódna bele ebbe az életrevaló ötletbe.

A Nemzetközi Árumintavásár nagyarányu berendezkedése

Nyugat és Kelet iparának találkozóhelye lesz Budapest

Még két hónap választ el a tavaszi Árumintavásár megtartásától, de a jelek már most oda mutatnak, hogy ez a vásár hatalmas és imponáló manifesztációja lesz a magyar ipar izmosodásnak és a magyar gazdasági élet fellendülésének. Hogy a siker jelei ennyire biztatók, ebben nagy érdeme van annak a bizottságnak, amely a propaganda munkáját végzi, de nem kisebb érdeme ez a vezetőségnek is, amely mindent elkövetett, hogy a kiállitás jelentőségét bevigye a köztudatba. Ezt sikerült elérnie nemcsak itthon, de külföldön is, különösen a keleti államokban, amelyek az áprilisi mintavásáron erejüknek megfelelően fogják képviseltetni magukat. Itt látjuk Görög- és Törökország ipari képviseletét, itt látjuk Bulgária fejlődő textiliparának bizonyitékait és megjelenik Jugoszlávia is, hogy tanuságot tegyen a maga erejéről. De nem hiányzanak a kiállitásról a nyugati és északi államok sem s ha már eddig is háromszor annyi a jelentkezők száma, mint a mult évben ugyanebben az időpontban, igy csak a legszebb reményekkel nézhetünk a kiállitás anyagi és erkölcsi sikere elé.

Az áprilisi nemzetközi vásáron tizennyolc szakma vesz részt. A jelentősebbek: a textiláruk és ruházati cikkek, fémáruk, üveg- és agyagáruk, faipari cikkek, bőráruk, közlekedési és szállitási eszközök, élelmiszerek, papiráruk, vegyészeti ipar stb. Ezekből a termelési ágakból könnyen megállapitható majd, hogy mennyit fejlődött a magyar ipar, stb. Ezekből a termelési ágakból könnyen megállapitható majd, hogy mennyit fejlődött a magyar ipar, amióta felszabadult a korlátozó befolyás alól, amelyet Ausztria gyakorolt rá a közös vámterület fennállása óta.

Az önálló magyar ipar bemutatkozója lesz ez a kiállitás,

amely nem hagy semmi kétséget az iránt, hogy a magyar akarás és a magyar energia még a mostoha gazdasági viszonyok között is rászolgált a müvelt népek elismerésére.

Ennek az elismerésnek utjait egyengeti a vásáriroda, mely a látogatásokra való tekintettel végzi a szervezés munkáját. Ez az iroda müvészi kivitelü nyomtatványokkal hivja fel Európa figyelmét a kiállitásra. A propagandát szolgálják a vásár idejére adott kedvezmények.

A külföldi látogatók vizum nélkül is beutazhatnak

és a vizumot utólag szerezhetik be féláron. A magyar vasuti és hajózási társaságok ötvenszázalékos kedvezményt biztositanak és csaknem ugyanannyi kedvezmény várható a külföldi vasutakon is azok részére, akik a vásár megtekintésére jönnek az országba. A Cook-iroda ujitása is jelentős kedvezményt nyujt. Az iroda jegyfüzeteket bocsát ki, amelyek egymillió koronáért kaphatók és a vásár látogatói számára három napi elsőrangu teljes ellátást, szállást és szórakozást biztositanak. A vásár sikere szempontjából felbecsülhetetlen kedvezmény, hogy

a vásár egész területet szabadraktár lesz.

Igen nagy gondot fordit a vásár vezetősége arra, hogy a vásár képének kialakulása müvészi és egységes legyen. Ezért érintkezésbe lépett egyik legelőkelőbb diszitő müvészünkkel, hogy a vásár müvészi jellegének kialakitásában részt vegyen. A müvész vállalta a megbizást, ami egyben garanciája annak, hogy az áprilisi vásár külső képe harmoniában áll ahhoz a belső értékhez, amelyet a vásár, mint a magyar ipar egy évi haladásának bemutatója, oly impozánsan képvisel. Reméljük, hogy a vásár nemcsak iparunk, de

idegenforgalmunk szempontából is jelentős eseménye lesz a fővárosnak

és igy olyan területen is érezteti majd üdvös hatását, amelyen különben is a legszerényebb munka folyik avégből, hogy Budapest az legyen, amivé helyzete, szépsége és a természettől való megáldottsága predesztinálja: Európa turistáinak nagyszerü találkozó helye.

Nehéz az ultimó. A kereskedők, iparosok és bankok egyaránt panaszkodnak amiatt, hogy a januári ultimó igen nehéznek igérkezik. A bankfiókokat valósággal ostromolják a felek és olyan magas kamatokat igérnek, hogy épp a tulzott ajánlatok miatt a bankok igen tartózkodó álláspontonvannak, ami az ultimo sima lebonyolitását akadályozza.

Pásztor Miksa — vezérigazgató. A P. K. igazgatósága Pásztor Miksa helyettes vezérigazgatót megbizta a vezérigazgatói teendők ellátásával, amint ezt már decemberben a Fővárosi Hirlap jelezte. Pásztor megbizatását pénzügyi körökben nagy örömmel és elégtétellel fogadták.

A Magyar Általános Hitelbank tőkeemelő közgyülése héttőn délelőtt folyt le Cziráky Antal gróf elnöklete alatt. Az igazgatóság javaslatához két részvényes szólalt fel, akiknek dr. Scitovszky Tibor vezérigazgató adta meg a felvilágositásokat. Ezután a közgyülés egyhangulag elfogadta az igazgatóságnak az alaptőke felemelésére vonatkozó javaslatát, amelynek értelmében az intézet részvénytőkéje 575.000 db uj részvény kibocsátásával 920 millió K-ra emeltetik fel. Az uj részvények, — amelyek 1926 jan. 1-étől osztalékjogosultak. — 3:1 arányban ajánltatnak fel a részvényeseknek darabonként 280.000 korona kibocsátási árfolyamon. Az elővételi ag január 25-étől kezdődőleg február hó 10-ig bezárólag gyakorolható. A felszólalásra válaszolva, az igazgatóság nevében Scitovszky Tibor dr. vezérigagató felvilágositással szolgált a tőkeemelési tranzakció részleteit illetőleg, ugyszintén a tisztviselői nyugdijkérdésre vonatkozólag, végül bejelentette, hogy az igazgatóság azért tért el eredeti szándékától, hogy az intézet pengőmérlegét jóváhagyás végett már a mai közgyülés elé terjessze, mivel a kormány által a nemzetgyülésen benwujtott valorizációs törvényjavaslat még mindig nem emelkedett törvényerőre. Előadta továbbá, hogy a pengőmérleget az igazgatóság a leközelebbi hónapok folyamán tartandó évi rendes közgyülésen kapcsolatban a 1925. évre szóló zárszámadással óhajtja előterjeszteni, remélvén, hogy a valorizációs törvényjavaslat időközben törvényhozási elintézést fog nyerni. Kapcsolatban a Magyar Általános Hitelbank közgyülésére vonatkozó fenti közleménnyel megemlitjük, hogy az uj részvények 280.000 koronában megállapitott kibocsátási árfolyama, tekintetbevéve az értesülésünk szerint 20.000 koronával tervbevett 1925. évre szóló osztalékot, a napi árfolyamnak felel meg.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Társszerkesztő: dr. Kósa Miklós.
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

FISCHER ÉS HARTMANN
MÁZOLÓMESTEREK ÉS FESTÉKKERESKEDŐK
TELEFON: József 101-36 BUDAPEST IV., KÉPIRÓ-U. 3.

Szopogasson köhögés ellen

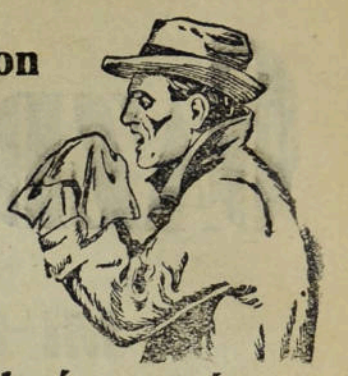

Szent István gyógymalátacukorkát,
mert e tiszta Szent István malátakivonatból készült kiváló nyálkaoldószer enyhiti a légzőszervek lobos bántalmait.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval feliteti vize
Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—59

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák
beton-, asztaltburkolás- és földmunkák.
Vasutépitési munkák
Költségvetés díjtalan!
Budapest székesfővárosnak, a Mav-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

DÁN ADRIÁN
BUDAPEST, VIII. KISSTÁCIÓ-UTCA 5.
TELEFON: JÓZSEF 12—59.
Szabadalmazott festékörlőgépek, ecsetek, festék, lakk, kenőr

Rietschel és Henneberg R.-T.
Práter-utca 12. szám. — Telefon: József 23-18.
Központi fütések, szellőzések, száritók. Vizvezetéki, csatornázási fürdő- és városi vizmüvek Csatornázások, deritők, szivattyutelepek. Füstgázok és fáradtgőz hasznositása.

A Rimamurány-Salgótarjani Vasmű r.-t. özdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán és márvány lapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayence-lapokkal minden szinben. Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, Budapest VIII., Főh. Sándor-u. 32. (Vas.-u. sarok)
Folyószámla a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál
Autófelszerelési cikkek, pneumatik- és gummiáruk kereskedése.
Autógummik szak zerü javitása. — Oherautókra szerelünk óriási levegőgummikat.

PETZ TESTVÉREK
HERCEGPRIMÁSI VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR.
MŰSZAKI CIKKEK. IV., VÁROSHÁZ-U 8.

SCHLICK-NICHOLSON
GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG
Gyár és irodák: Budapest, VI., Váczi-út 45-47. szám.
Gyártmányai: Diesel-motorok, szivógázmotorok gőzgépek, gőzkazánok, hütő-jéggyári és vágóhid berendezések, turbina és körforgószivattyuk, hidak és tetőszerkezetek, emelőgépek és daruk, vasuti kocsik (waggonok), gazdasági gépek.

JAHODA KÁROLY FÉMÖNTŐDE ÉS FÉMÁRUGYÁR
Ujpest, Baross u. 84-86. Telefonszámok: 115-82, 203-38.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 február 3. — 5. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Rövid körséta a városházán

meggyőzheti az embert arról, hogy bármiként altatgatják is az illetékesek a politizáló hajlandóságot, a politikai kombinációk, mint egy elaludni nem akaró rossz gyerek, folyton ujra meg ujra felsivalkodnak. A törvényhozás dunaparti tornyos palotájában bármi történik, a városháza rögtön reagál rá. Ha egy kicsit izgalmasabb lesz az atmoszféra a törvényhozás termében, akkor a városháza legszerényebb kis albizottságában is, szinte órák alatt, megtüzesedik a levegő. Megvan az akarat és megvan a szándék, hogy a pártok kikapcsolják a politikát akkor, amikor Budapest érdekében okosat, fontosat, hasznosat és maradandót akarnak alkotni; de az emberek idegrendszere mégis csak reagál valahogy az izgalmakra és ha a politizálás centrumából megindulnk a hullámok, a városházi urak idegei is azonnal felborzolódnak. Szereti hinni az ember, hogy ezek már csak utórezgései azoknak a szomoru korszakoknak, amelyek a háboru óta egymást váltották a budapesti városházán és amelyek — mi türés-tagadás — csak politizálással teltek el. Mégis azt kell mondanunk, hogy Budapest lakossága akkor lesz csak igazán boldog, akkor törődnek majd csak igazán a városházán a polgárság és a munkásság sorsával, ha a parlamentben, bármilyen hullámokat vessenek is a politika aktuálitásai, ezek a hullámok megtörnek a városháza falain.

A frankügy politikai hullámai nem tulságosan kavarták fel a városházi helyzetet. Pakots Józsefnek az a felszólalása, amely a frankügynek az iskolákban való pertraktálását rótta meg, helyénvaló volt és közmegelégedésre el is intéződött. Más, nagyobb megnyilatkozása az izzó politikai kavarodásnak nem igen volt a városházán. De a peltykák és a kombinációk valahogy ugy kavarognak mégis a felszin alatt, mint a meleg golf-áram a hideg tengerben. Az emberi kiváncsiság és a változatosság után való vágy, ha ugyan nem a hatalom után való áhitozás, nagy menynyiségben termeli ki a városházán is a pletykákat. Gróf Bethlen István kormánya ugyan szilárdan áll, de a városházi folyosókon és a tanácskozótermek bizalmas suttogó-sarkaiban mégis csak ott szállong a gondolat: hátha mégis kormányváltozás lesz... Ez a feltételes mondat nagyon sürün fordul meg mostanában a társalgók száján. És természetesen a feltételes mondat után a kombinációk árvize következik. Persze rögtön felvetődik a polgármester-kérdés és azonnal felsorakoznak a jelöltek a polgármesteri és az alpolgármesteri állásokra. Mondanunk sem kell, hogy minden ilyen kombináció a legteljesebb mértékben komolytalan dolog. Azért, mert Windischgraetz herceg frankot hamisitott és Jankovich ezredes hamis ezerfrankost akart elsütni egy amsterdami bankban, nem vetődhetik felszinre a budapesti városházán sem a nyugodtan alvó polgármester-kérdés, sem egyéb olyan probléma, amely igy, vagy amugy, a politikában gyökeredzik. Igazán nem tudjuk elképzelni, hogy néhány egzaltált ember ostoba kalandjának és csuf bünügyének milyen befolyása lehetne arra, hogy ki legyen Budapest polgármestere. De még ennél is tovább megyünk: még ha igaza lenne is a politikai kombinációnak, hogy a kormány kebelében változások történhetnek, vagy esetleg más kormány kerülne is az ország élére: igazán nem tudnánk megmondani, hogy mi köze volna ehhez a budapesti városházának. Budapest székesfőváros közönsége a mult esztendő májusában megválasztotta a maga törvényhatósági bizottságát, amelynek erőviszonyai azóta egy hajszállal sem változtak és nem is változhattak. Még abban az elképzelhetetlen esetben is, ha az országos politikában változások és fordulások történnének, Budapest törvényhatósági bizottsága a régi maradna, az erőviszonyok nem változnának és semmi ok nem lenne arra, hogy az a becsületes alkotómunka, amely — hála istennek — igen szép felkészültséggel megkezdődött, zavartalanul tovább ne folytatódnék.

A budapesti városháza nagy feladatok előtt áll. Ezeknek a feladatoknak a megoldását a politikának még annyira sem szabad megakasztani, hogy komoly férfiak, a város lakosságának életérdekeit képviselő személyiségek a kombinációk gyermekjátékaival üzzék unalmukat. Égető problémák, husba és vérbe vágó kérdések állanak előttünk, dolgozni és ujra csak dolgozni kell mindenkinek, a város lakossága érdekében. Ezrek vannak lakás nélkül, tizezreknek nincsen munkájuk, a város közüzemei a pusztulással küzdenek, a polgárság elviselhetetlen adóterhek alatt nyög, a város háztartása sokszáz milliárdos uj bevétel után áhitozik, a beruházások, a külföldi kölcsönajánlatok óriási horderejü kérdése sürgős megoldásra vár. Akadhat-e könnyelmü lélek, amely ilyen körülmények között a békés, a teremtő munkát kicsinyes játékokkal tartóztatná fel? Budapest lakosságának bizonyára megvan a maga politikai meggyőződése, bizonyára mindenki megalkotja magában a véleményt az aktuális politikai kérdésekről, de a politikai kérdések eldöntését senki sem várja a városházától. Az utolsó hét sulyos politikai izgalmakat váltott ki az ország házában, megeshetik, hogy a következő hetek még izgalmasabbak lesznek, de előre is ki kell épiteni a védőgátakat, amelyek megakadályozzák, hogy a politika pusztitó-tüze a városházára is átharapódzék. Történjék bármi ott, ahol politikát csinálnak, lángoljanak bár az égig a szenvedélyek, aki Budapest népének küldötteként átlépi a városháza kapuját, annak a kapun kivül kell hagynia minden politikai szenvedélyt. Történjék bármi, Budapest városatyáinak szeme előtt ne lebegjen más, mint az, hogy lakást kell épiteni a lakástalanoknak, munkát kell adni a munkanélkülieknek, pénzt kell teremteni a város háztartásának és fel kell épiteni mindazt, amit az utolsó évtized lerombolt.

Felállitják Kossuth szobrát, segitik az árvizkárosultakat és — szaporitják a végrehajtókat

Változatos tárgysororat a szerdai közgyülésen

Hosszu-hosszu idő után végre szerdán délután 4 órakor ujra közgyülést tart a főváros törvényhatósági bizottsága. Ennek a közgyülésnek a tárgysorozatán 46 programmpont szerepel. Ezzel azonban nem ér véget a közgyülés, mert a tanács tagjai öt régebbi interpellációra válaszolnak. De egész sereg uj interpelláció is szerepel a műsoron, amelyeket a közgyülés különböző pártjainak tagjai jegyeztek be. A közgyülés tárgysorozata nagyon változatos, bár a nagyfontosságu témák meglehetősen hiányzanak a szerdai közgyülés műsorából.

A Szepesi Hitelbank telekvételét és a Nádor-kertre vonatkozó előterjesztést levették a napirendről

A szerdai közgyülésnek kétségkivül legfontosabb tárgya lett volna a Szepesi Hitelbank és a Nádor-kert ügye. Ezt az ügyet azonban a kisajátitási bizottság nem tárgyalta le és igy nem is kerülhet még a szerdai közgyülés elé, mert a tanács előterjesztésével a kisajátitási bizottság után még a pénzügyi bizottságnak is foglalkoznia kell. A tanács javaslata, különben az, hogy a közgyülés vásárolja meg a szepesi hitelbank telkeit, négyszögölenként 260.000 koronáért, vagyis összesen 5212 millió koronáért. A Nádor-kert vételét a belügyminiszter már jóváhagyta és a vételárat a főváros az eladóknak ki is fizette. Ezt a vételt a baloldalról annakidején erősen támadták, azzal a megokolással, hogy a botanikus-kert létesitése, amelyet ott el akarnak helyezni, nem tartozik a főváros lakosságának legsürgősebb szükségletei közé. Ezzel szemben az előterjesztés, amely most járja a főváros bizottságait, megállapitja, hogy a Nádor-kert megvásárlásával a főváros igen jó vételt csinált, mert értéken alul vette meg a telekkomplexumot és a négyszögölenként 180.000 koronás vételárat, a belügyminiszter felhivására, a közmunkatanács hivatalos szakértője is felülvizsgálta és megfelelőnek találta. A négyszögölenként való 12 aranykoronás vételár, figyelembe véve, hogy az aranykorona vásárlóereje erősen csökkent, tulajdonképpen nyolc békekoronát jelent. Ennek a telekvásárlásnak a jelentősége akkor jut majd teljesen érvényre, amikor a főváros a botanikus kert céljaira átengedő területért közvetlen dunaparti telek birtokába jut. Hangoztatja végül az előterjesztés, hogy a főváros e telek megszerzése révén olcsó áron jutott olyan városrendezési probléma megoldásához, amelyet már régen tervez.

Házat vesz a Műszerüzem

A közgyülési tárgyak között szerepel a Müszerüzem házvásárlása is. A Müszerüzem a köztudatban, de legfőképpen az iparosság körében ugy él, mint a főváros legfölöslegesebb üzeme. Hogy azonban a főváros a Müszerüzemet az iparosság nagy elkeseredésére még sem akarja megszüntetni, annak eleven bizonyitéka, hogy most meg akarják vásárolni azt a házat, amelyben a Müszerüzem müködik. Ezt a házat a főváros az 1916. esztendő elején vette bérbe a Grafikai intézet és számlakönyvek gyára rt.-tól. A Nagydiófa-utcai házért a fővárosnak 2700 millió koronát kell fizetni és ezt a vételárat már az ingatlantulajdonos részvénytársaság is elfogadta.

Ugyancsak hajlékhoz jut még a kelenföldi plébániatemplom, a ciszterci-ta-rend gimnáziuma és rendháza is. Erre a célra a főváros három telket vásárol a Villányi-uton és a Ménesi-uton. A három telek együttesen 1670 millió koronába kerül.

Kossuth szobra

Évtizedekkel a legnagyobb magyar államférfi, Kossuth Lajos halála után végre ugylátszik komolyan hozzáláttak ahhoz, hogy emlékét érdemben örökitsék meg. Az Országház-téren elhelyezendő budapesti Kossuth-szobor elkészitésével csekély tizennyolc esztendővel ezelőtt a főváros tanácsa Horvay Jánost, a nagy müvészt bizta meg. A szobor gipszmintája már 1913-ban elkészült. Azóta szó sem igen esett Kossuth budapesti szobráról, hacsak imitt-amott a sajtóban valamely tulbuzgó ujságiró nem sürgetelődzött. Az idén a főváros a szoborfaragási költségeket, 850 millió koronát, tehát az összes költségek körülbelül egyharmadát kivánja felvenni a költségvetésbe. A költségek többi részét a következő két esztendőben irányozza elő a főváros. Ha a szerdai közgyülés, ami kétségkivül megtörténik, megszavazza a 850 milliót, akkor a tanács azonnal megbizza Horvay Jánost a további munkálatok elvégzésével és ujjáalakitja az 1909-ben alakult Kossuth-szobor bizottságot, hogy az ellenőrizze a munkálatokat.

Az árvizkárosultak és egyebek

A főváros szerdai közgyülése különben 500 millió segélyt fog megszavazni az árvizkárosultak számára, akik már ezt az összeget nyilván meg is kapták. Ez a közgyülés intézi el a munkanélküliek ka-

rácsonyi segélyének utolsó felvonását is. Legfontosabb tárgyai közé tartozik a közgyülésnek az, hogy Csupor József tanácsnok felhatalmazást kér a közgyüléstől, hogy a költségvetés elkészültéig a tanács a székesfőváros háztartását az 1925. évi költségvetés keretében tovább vihesse. Foglalkozik a közgyülés a lakások felszabaditásának és lakbérek részletekben való fizetésének ügyével is. Sok minden apróság mellett letárgyalják a Császár-fürdő férfiuszodájának sportuszodává való átalakitását is

Szaporitják a végrehajtókat

Kétségkivül legszomorubb tárgya lesz a főváros közgyülésének, hogy szaportania kell a végrehajtói állásokat. A tanács előterjesztése szelid szóval ugy mondja ezt, hogy a kerületi elöljáróságok adószámviteli osztályaihoz husz havidijas hivatalnoki és negyven ideiglenes altiszti állást kiván szervezni. De azután hamarosan kiderül, hogy erre a személyzeti szaporitásra azért van szükség, mert a végrehajtói munkák az utóbbi időben rendkivüli mértékben megszaporodtak. Az 1924-ik esztendőben ugyanis a végrehajtások száma az előző évhez viszonyitva, annak négyszeresére, az elmult évben pedig az előző évhez képest, annak hatszorosára emelkedett. Tömörebben kifejezve ez annyit jelent, hogy ma huszonnégyszer annyi a végrehajtás, mint két esztendővel ezelőtt volt. Az uj végrehajtók fizetése szerény összeg lesz, amennyiben havonként és fejenként 1,037.000 koronát kapnak, aminél nem sokkal kevesebb az altisztek fizetése sem, amennyiben ezek 884.000 koronát kapnak havonként. Az uj végrehajtóknak és altiszteknek azonban igen jelentékeny „közlekedési" költségeik vannak, ugyhogy az uj végrehajtók és altisztek a költségekkel együttvéve évenként, kevés hiján, a fővárosnak egymilliárdját fogják felemészteni.

Interpellációk és válaszok

A szerdai közgyülésen számos interpelláció hangzik el és a tanács tagjai több régi interpellációra válaszolnak. Igy Orczy tanácsnok az ut- és járdajavitási munkálatokról, valamint a közlekedés rendjének biztositásáról. Édes tanácsnok a Szent László kórházi állapotokról. Gömöry főjegyző közlekedési sérelmekről, Szvoboda tanácsjegyző pedig a kapualjak, lépcsőházak és a lakók névjegyzéktáblájának megvilágitásáról fog beszélni.

A szerdai közgyülésre bejegyzett interpellációk a következők:

Sümegi Vilmos: Az angyalföldi ut- és csatorna rendezése ügyében;

Zimmermann Dezső: a székesfővárosi Gázművek szénárusitása ügyében;

dr. Gál Jenő: a budapesti mozgófényképipar válsága ügyében;

dr. Kiss Menyhért: a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálog Bankja és a Magyar Kender- és Lenipar rt. részvényei ügyében a székesfőváros árvaszékének érdekeltsége szempontjából;

dr. Melha Armand: a kézmüipar fejlesztése és a szabadkereskedelem fokozása ügyében;

Bohn József: a kereskedelmi miniszter által kiküldött pékellenőrző bizottságok ellen érkezett panaszok és a főváros lakosságának reggeli süteménynyel való ellátása tekintetében, valamint a kényszerkölcsön behajtása ügyében;

Révész Mihály: a IX. ker. elöljáróság helyiségének egészségtelen zsufoltsága tekintetében;

Blaskó Artur: a kereskedelmi miniszternek a székesfőváros autonómiája ügyébe kellő indok nélkül való beavatkozása tekintetében;

dr. Bánóczy László: a Petőfi Társaság ellen folyamatban lévő hatósági vizsgálat ügyében

Szoclalista állásfoglalás az elöljáróságok ellen

Kerületi választmányi tagjaikkal ellenőriztetik az elöljáróságok müködését — Követésre való példa a polgári pártok számára

A kerületi választmányok hosszu időn át nem igen játszottak komoly szerepet a főváros életében. Pedig kétségtelen, hogy a fővárosi törvény intenciói arra számitottak, hogy a kerületi választmányok a kerületek életében irányitó szerepet visznek. A szocialdemokraták azonban, ugy látszik, tudatára ébredtek annak, hogy a kerületi választmányok révén sokmindent el lehetne érni. A polgári pártoknak jó lesz tehát, ha figyelemmel kisérik azt a munkát, amelyet a szocialisták a kerületi választmányok révén akarnak elvégezni. A polgári pártoknak is élénk figyelemmel kell lenniök majd a kerületi érdekekre és ennek a szempontnak a kihasználása ma rendkivül fontos, mert hiszen tudvalevő, hogy a belügyminisztérium igen komolyan foglalkozik a főváros közigazgatása decentralizálásának gondolatával. Tudjuk, hogy szaporitani akarják az elöljáróságok számát és egyben a kerületi elöljáróságok működési köre is nagyobb és fontosabb területet nyer. Ilyen körülmények között a kerületi választmányok sulya is megnöveszik. A szocialisták máris belátták ezt és a polgári pártoknak is a legteljesebb mértékben képviselniök kell a polgárság kerületi érdekeit.

A szocialisták példának okáért máris elhatározták, hogy a kerületi pártszervezetek helyiségeiben a kerületi választmányok szocialista tagjai esti inspekciókat fognak tartani. Az inspekciós kerületi választmányi tagok kötelessége pedig a választók panaszainak és kivánságainak meghallgatása lesz. A polgári pártok szintén okosan tennék, ha ezt a jópéldát utánoznák és a kerületi klubokat a hazárdjátékok gyakorlásától visszatéritenék eredeti hivatásukhoz, a polgári érdekek igaz képviseletéhez.

Hogy azonban a szocialisták élénk figyelemmel kisérik a kerületi adminisztrációt is, annak jelét látjuk abban, hogy a kerületi elöljáróságokkal az elmult napokban komoly konfliktusba keveredtek. Megállapitották ugyanis egy értekezletükön, hogy egyes kerületi elöljárók tüntetően semmibe veszik a kerületi választmányokat. Hogy a szocialistáknak igazuk van-e ebben a kérdésben, vagy hogy mennyire van igazuk, az rövidesen ki fog derülni. De hogy a panasznak némi magva van, az abból is valószinü, hogy a multban az elöljáró urak nem igen ismerték a kerületi választmányok munkáját. Megeshetik tehát tényleg az, hogy egyes elöljárók, ha most a szocialisták komolyan veszik hivatásukat, berzenkednek az eddig szokatlan beavatkozás ellen. Ha azonban majd a polgári pártok is tudatára ébrednek a kerületekben végzendő munkájuknak és kötelességeiknek, akkor az elöljáró urak be fogják látni, hogy nem egyszerü szocialista akadéskoskodásról van szó, hanem arról, hogy a kerületi választmányok végre kötelességük tudatára ébredtek. A szocialisták különben elhatározták, hogy illetékes helyen el fognak járni, hogy a kerületi választmányok törvényszerü hatáskörét a kötelés védelemben részesitsék.

Konkrét panaszuk is van a szocialista kerületi választmányi tagoknak és ez az, hogy egyes kerületi elöljárók a munkák kiadásánál egy-egy munkát több részletben adnak ki, hogy igy az illetékes fórumok jóváhagyását ne kelljen kikérniök. A szocialistáknak ezt a panaszát is meg kell vizsgálni és ha a panasz jogos, akkor kétségtelenül intézkedés tötrténik, hogy a kerületi elöljárók ilyen hatáskör-tullépése végleg megszünjön.

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A **Fővárosi Hirlap** Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a **Fővárosi Hirlapot** előfizetésével erősiti.

Szinházak, mozik pusztulnak a sulyos gazdasági helyzet miatt

A főváros nem nézheti ölbetett kézzel a sokezer exisztencia tönkrejutását — Interpelláció a szerdai közgyülésen

Évek óta tart az ország gazdasági válsága, de még mindig nem jutott el a kulminációs ponthoz. Hányszor hittük, hogy az állapotok már nem rosszabbodhatnak, de az események mindig kiábránditottak ebből a hitünkből, mert bebizonyosodott, hogy még a rosszabbnál is van egy rosszabb helyzet. A legutóbbi napok szinházi eseményei is erre a szomoru meggyőződésre vezettek.

Válságba jutott ismét két fővárosi szinház

és a válságot egyelőre ugy oldották meg, hogy a két szinház konzorciális alapon folytatja tovább működését. Az Unió-szinházak tavalyi krizise után azt lehetett volna hinni, hogy a magyar szinházi kultura nyugvópontra jutott, amikor a válságot ugy, ahogy megoldották. Nem igy történt. A Belvárosi szinház és a Renaissance-szinház krizise ráeszméltettek valamennyiünket arra, hogy

még mindig nem vagyunk tul a veszedelmeken

és a gazdasági válság hullámainál még mindig nem állott be az a jótékony apály, amely a dagályt rendszerint követi. Ez a válság, amely sajnálatos a magyar müvészet és irodalom szempontjából, rávilágit az egész magyar gazdasági élet és az egész magyar társadalom krizisére. Kétségtelen, hogy a normális gazdasági és pénzügyi viszonyok mellett az állapotok nem öltöttek volna ily veszedelmes jelleget. Ha a tőke könnyen mobilizálható lett volna, a szinházaktól nem vonultak volna vissza azok az érdekeltségek, amelyek a szinházakat finanszirozták.

De ugyanilyen kétségtelen, hogy a konzorciumok igyekeztek volna a szinházzal való érdekeltségüket fenntartani, ha biztositva látták volna, hogy befektetett tőkéjük továbbra is meghozza a maga gyümölcsét. De erre nézve nem voltak biztató jelek s voltaképen e jelek hiánya teszi oly kétségbeejtővé a jövő perspektiváját. A jelenségek ugyanis oda mutatnak, hogy

a magyar polgári osztály még mélyebbre kénytelen redukálni kulturigényeit.

mint azt már eddig tette s éppen ezen igények szükségszerü leszállitása okozza, hogy válságba jutnak mindazok a vállalatok, amelyek a polgárság kulturigényeire vannak alapitva. Páholyközönsége akad még a szinházaknak, de a páholyokból nem tartható fenn a szinházak üzeme. A szinházat a tömegek tartják fenn, de a tömegek lerongyolódtak, testi és szellemi szükségleteiket a minimumra csökkentették. Nincs itt szó arról, hogy a szinházak igazgatósága nem tudta volna, vagy ne tudná kielégiteni a közönség igényeit. Ennek a válságnak nem a szellemi termelés csődje az oka, hanem az a szemmel látható tény, hogy a közönség a legnélkülözhetetlenebb szügségleteket sem tudja kielégiteni és amikor lemond a maga állati igényeinek kielégitéséről,

nem gondolhat arra, hogy szórakozásra forditson valami keveset a kevésből.

Semmivel sem örvendetesebbek azok a jelenségek, amelyek a Fővárosi Operettszinház és a Royal Orfeum körül mutatkoznak. Ugy látszik, hogy azok a kisérletezések, amelyek azt célozzák, hogy az Operettszinházban is legyenek variétéelőadások tarthatók, arra vezethetők vissza, hogy az igazgatóság egy ilyen reformtól várja a helyzet jobbrafordulását.

Meg kell állapitani azonban, hogy ezek a válságok nem oldhatók meg ilyen palliativ eszközökkel.

mert gazdasági természetüek lévén, csak gazdasági uton orvosolhatók.

Hogy ez az orvosság előteremthető-e már, e kérdésre ma senki sem tud feleletet adni.

Nem vigasztalóbb a kép, ha a mozgószinházak helyzetét nézzük. A gazdasági válság itt is komoly helyzet elé állitotta az egész moziipart és a sulyos városi adók itt is, mint a magánszinházaknál, csak hátrányosan befolyásolták azt a helyzetet, amelyet az általános gazdasági válság előidézett. A mozgóképszinházak ügyében egyébként

Gál Jenő, fővárosi bizottsági tag

meginterpellálja a szerdai közgyülésen a tanácsot. Értesülésünk szerint az interpelláció számadatokkal fogja megvilágitani a mozi- és filmipar helyzetét és kimutatja majd, hogy

egy pár kiváltságos és kedvezményezett mozitulajdonost kivéve,

a legtöbbnek kétségbeejtő a helyzete. Ismertetni fogja a visszaéléseket, amelyek a moziipar terén a régi időkből maradtak itt és rámutat majd arra, hogy a filmipar megmentése elsőrendü fővárosi érdek, mert sok ezer polgárnak biztosit existenciát. Egyforma elbánást követel majd mindenki részére, mert lehetetlen egy versenyben ugy helytállni, hogy egyesek kedvezményekben részesüljenek, mások pedig nem.

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vagányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Megindultak a részletes tárgyalások a főváros beruházási kölcsöne körül

Krausz Simon és Norton kapitány tárgyalásai a főváros vezetőivel — Bizalmas tanácskozás Sipőcz polgármesternél — Teljes megnyugvás van a külföldön az ország gazdasági helyzete felől

Amint jeleztük, megindultak azok a tárgyalások, amelyek egyfelől a *Speyer-bankház*, másfelől a *Morgan-csoport* ajánlata alapján a főváros beruházási kölcsönének felvételére irányulnak és amelyek egyre konkrétabb jelleget öltenek.

A *Speyer-bankház* részéről ujra Budapestre érkezett *Norton* Richárd, a bankcsoport teljhatalmu képviselője és több izben beható tárgyalásokat folytatott dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel, majd *Sipőcz* polgármesterrel és dr. *Csupor* József pénzügyi tanácsnokkal. A *Morgan-csoport* nevében pedig pénteken délben, épp a pénzügyi bizottság ülése alatt, *Krausz* Simon kereste fel *Sipőcz* polgármestert és egy óra hosszat tárgyalt vele a főváros részére nyujtandó kölcsönről, amelyet a *Morgan-csoport* — mint a *Fővárosi Hirlap* már közölte — nagy vonásokban két hét előtt előterjesztett.

Krausz Simon látogatása után, amint értesülünk, *Sipőcz* polgármester magához kérette a városházi pártnak a pénzügyi bizottság ülésén jelenlevő vezetőférfiait, akikkel hosszabb időn át folytatott intim eszmecserét a két kölcsönajánlat elvi és gyakorlati lehetőségeiről.

A két propozició nyilvánosságra kerülése most már nem késhet soká, annál kevésbbé, mert a pénzügyminiszter is sulyt helyez arra, hogy a külföldi tőkének ezt a komoly és spontán érdeklődését a főváros vezetősége és pártjai kellő megértéssel fogadják, annál inkább, mert a jelenjegi atmoszférában az angol és amerikai tőke érdeklődésének nemcsak pénzügyi, hanem politikai jelentősége is van.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint dr. *Ripka* főpolgármesternek rövidesen alkalma lesz arra, hogy a pénzügyminiszterrel a két kölcsönajánlat dolgában *konkrét és részletekbemenő eszmecserét folytasson* és a főváros és az állam érdekeit teljes összhangba hozza, még mielőtt a szorosan vett szaktanácskozások kezdetüket vennék.

A Pesti Hazai Takarék vásároltatja a főváros külföldön uszó kötvényeit

Kudarc érte a Sacelláry-bankház kisérletezését

Megirtuk annakidején, hogy a fővárosi kölcsön külföldön uszó kölcsönkötvényeinek felvásárlására, amihez az ostendei egyezmény értelmében joga van a fővárosnak, a tanács a Sacelláry-bankháznak adott megbizást. Ezt a tevékenységét a bankháznak azonban már az akció kezdetén abba kellett hagynia, mert nem bizonyult rá alkalmasnak.

Amint értesülünk, a közelmultban a Pesti Hazai Takarék vette át a Sacelláry cég szerepét és csendben, kisebb tételekben veszi vissza a szükséges darabokat. Kétségtelen, hogy a Pesti Hazai a maga internacionalis összeköttetéseivel ezt a mandátumot zökkenés nélkül, sikerrel fogja megoldani és ellensulyozza a Sacelláry-megbizatásnak esetleges kellemetlen hatásait is.

Annakidején a Fővárosi Hirlap elsőnek mutatott rá arra, hogy teljességgel lehetetlen volt az az elhatározás, amellyel éppen az egyébként szimpatikus Sacelláry-cégre ruháztak egy ilyen diszkrét és fontos missziót, holott tekintélyes régi pénzintézetek is készséggel vállalták volna ennek a tranzakciónak a lebonyolitását. Nem tudjuk, miért kellett hónapokig tartani, amig a főváros is rájött arra, hogy Sacellárywal bakot lőtt és nem tudjuk, nem érte-e olyan károsodás e rövidlélegzetü összeköttetés alatt is a fővárost, amiért valaki felelősséggel tartozik.

Teljes világosságot követelünk ebben az ügyben, ahol valóban nemzetközi érdekek forogtak kockán, világosságot még akkor is, ha a diszkrét homály elosztalása bárhol is alkalmatlannak tetszenék.

Még most is visszajár a Baross-lista kisértete

Vállalkozási biztositékul értékpapirok és garancia levelek is szolgálhatnak. — A napokban ujabb öt bérhá berendezési munkálataira irnak ki versenytárgyalást. — Megkezdik a Széna-téri vásárcsarnok épitését. — Állami épitkezések is lesznek.

Az elmult hét első napján, január 25-én délben járt le az a pályázat, amely öt fővárosi kislakásos pavillonra szólt és amelyre ezuttal a tiz legfontosabb iparág adta be ajánlatait. A *Fővárosi Hirlap* megirta, hogy mintegy ötszáz ajánlat érkezett be, *de az árajánlatok között igen sok esetben 200 százalékos árkülönbözet is mutatkozik.* Egész héten lázas munka folyt a középitési ügyosztályban és még külön szolgálatra is berendelték a tisztviselőket, hogy az árajánlatok átvizsgálását megejtsék. A munkálatokat ennek dacára sem sikerült a hét végéig befejezni és igy ma még a részleteket nem lehet ismerni. A nagyvállalkozók mellett tömegesen jelentkeztek a kisiparosok és közöttük akadtak olyanok is, akik még a bántpénzt sem tudták lefizetni. Pedig tudnivaló, hogy a középitési bizottság a pályázatban feltüntetett 5 százalékos készpénzbiztositék letételétől hallgatólagosan eltekintett és hogy a kisiparosság helyzetén könnyitsen, az eddig bevált gyakorlatot követi és *biztositékul értékpapirt és garancia-levelet is elfogad.*

Az összehasonlitó munkálatok befejezése után az albizottság még a héten kijelöli a legelőnyösebb pályázókat és mihelyt ez megtörtént, a most szereplő tiz iparágnak ismét alkalma lesz pályázni, mert *ujabb öt fővárosi bérház munkálataira azonnal kiirják a versenytárgyalást.* A harmadik öt bérházra vonatkozólag ez a tiz iparág körülbelül négy hét mulva jut abba a helyzetbe, hogy pályázhasson. Általában azt hiszik, hogy a második és harmadik épületcsoportra kiirandó pályázatoknál az ajánlatok nem lesznek olyan divergálók és az iparosok sokkal reálisabb ajánlatokkal fognak már szerepelni.

Még mindég a Baross-listák!

Az ipari érdekeltségek körében az elmult napokban ujból erős izgalmat váltott ki az a tapasztalat, hogy a városházán a Baross-listák még mindig fontos szerepet játszanak. Ismeretes, hogy a Baross-listák ellen általános volt a felzudulás és ennek a felzudulásnak a hatása alatt a törvényhatósági bizottság több tagja követelte, hogy a Baross-listák eltünjenek és érjen véget végre-valahára az a szellem, amely ezeket a Baross-listákat megszülte. Annakidején hivatalos nyilatkozatok is hangzottak el, amelyek egyrészt kétségbevonták a Baross-lista létezését, másrészről pedig igen komoly fogadkozásokat hallottunk arra vonatkozólag, hogy a jövőben a vállalatbaadásoknál nem lehet más irányadó szempont, csak a közszállitási szabályzat parancsai és a főváros jól megfontolt érdekei. Igéreteket tettek arra, hogy felekezeti és politikai szempontok a munkálatok vállalatbaadását többé irányitani nem fogják. Annál nagyobb elkeseredést váltott ki tehát gazdasági körökben az, hogy a Baross-listák létezése még mindig kisért. Ez a körülmény éppen a szocialista bizottsági tagokat ösztönözte arra, hogy a Baross-listák eltörlésének jogos követelését ujból szóvá tegyék. A pénzügyi bizottság pénteki ülésén ebben az értelemben Büchler József szólalt fel és konstatálta, hogy a Baross-listák még mindig érvényben vannak, holott nem szabad türni azt, hogy akár vallási, akár politikai szempontból osztályozza a város azokat, akik városi munkálatokban részt akarnak venni. Magában a középitési bizottságban is megállapitották, hogy a Buross-lista fenntartása igazságtalan és jogtalan. Igazságtalan és jogtalan volt ez akkor is, mikor a Baross-lista életre kelt, annál inkább jogtalan ez ma, amikor a főváros közgyülésének többsége liberális és demokratikus elveket vall. Az V. kerületi választmányban illetékes nyilatkozat hangzott el, amely határozottan igazolja, hogy igenis, van még Baross-lista. Ugyancsak ez az illetékes nyilatkozat bizonyitja azt is, hogy a tanács a főváros tisztviselőitől megvonta azt a jogot, hogy a Baross-listától eltérjenek. Ez a leleplezés kétségkivül szomoru világot vet arra, hogy a tanács miképpen hajtja végre azokat az utasitásokat, amelyeket a közgyülés, vagy az egyes nagyfontosságu bizottságok adnak. Remélnünk kell és velünk együtt Budapest egész iparostársadalma reméli, hogy miután a Baross-listát nyilt szinen tüzre vetették, a tanács ennek az igazságtalan és jogtalan numerus claususnak az alkalmazását titokban, suba alatt sem fogja tovább fenntartani. A közgyülés ama tagjai körében, akik ennek a Baross-listának igazságtalanságáról meg vannak győződve, nagy a felháborodás a leleplezés után és most fokozott figyelemmel fogják ellenőrizni, hogy a többség akarata ebben a tekintetben is érvényesüljön.

Megkezdik a Széna-téri vásárcsarnok épitését.

Annál fontosabb az, hogy az ilyen igazságtalan megkülönböztetés a vállakozók között egyszersmindenkorra véget érjen, mert a főváros a kislakásos bérházak épitésén tul, ujabb nagy épitkezéseket is tervez. A városházán megvan a szándék, hogy a nagy épitkezési programmból már az idén annyit megvalósitsanak, amennyit csak a főváros pénzügyei megengednek. Elsősorban arról van szó, hogy a budai oldalon, a Széna-téren ujabb vásárcsarnokot épitenek. Budának ez a része nagyon távolesik a Batthyány-téri vásárcsarnoktól és igy a Széna-téren nagy, nyilt piac fejlődött ki az idők során. Ezt a nyilt piacot akarják megszüntetni azáltal, hogy uj vásárcsarnokot épitenek. Ez a vásárcsarnok a Drasche-féle telken épülne fel és a telekrendezés munkáját a főváros már

Ujitsa meg előfizetését és győzze meg polgártársait, hogy a városi politikában csak ugy tud eligazodni, ha a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa.

600 millió koronáért bérbe is adta. Ennek a hónapnak a végére ez a telekrendezés, amelyen 150 munkás dolgozik, már be is fejeződik. Közben azonban a főváros tanácsának uj ötlete támadt és pedig az, hogy a Budai Tornaegylet sportpályáját, amely az uj telefonközpont épülete alatt terül el, helyezik át a Drasche-féle telekre, viszont a Drasche-féle telekre tervezett uj vásárcsarnokot a Budai Tornaegylet mai sportpályáján épitik fel. A tanácsnak az a szándéka, hogy mielőbb megkezdi az uj vásárcsarnok épitését, hogy ezáltal el lehessen tüntetni a Széna-teret elcsufitó bódékat és a nyilt piacot.

Az állami épitkezések

Itt emlékezünk meg arról is, hogy a jövő héten kiirják három uj állami ház épitésének pályázatát is. Az apropriációs javaslatban hatmillió aranykoronát, vagyis 87 milliárd papirkoronát vettek fel épitkezési célokra. Ennek az összegnek felét a már befejezett bérházak cimén vették fel a javaslatba. Az összeg másik fele, 3 millió aranykorona, az idei költségvetési esztendő tulajdonképpeni épitkezési programmjának, a 300 egyszobás és 130 kétszobás lakásnak a megépitésére szükséges. Ez hat uj állami bérházat jelentene, amelyeknek épitkezési programja már teljesen készen áll. Ezeknek az épitése átnyulik az uj költségvetési esztendő első felére is, vagyis az 1926-ik év második felére. Ezekbe a házakba még ebben az esztendőben be lehet majd költözni, mert az épitkezések rövidesen megkezdődhetnek. Eddig három tervezet érkezett be, amelyeknek az elbirálása most van folyamatban és minden valószinüség szerint már a közeli napokban megtörténik az intézkedés a három épület munkálatainak kiirására vonatkozólag.

Bud pénzügyminiszter nem engedélyezi a városi adók inflációját.

1926-ban a városházán rekord termés lesz adókban.

A főváros közönségének most egyszerre két meglepetésben volt része, az egyik meglepetés az, hogy a pénzügyminiszter a nemzetgyülésen bejelentette, hogy megszünteti a kincstári házhaszonrészesedést, a másik meglepetés pedig az, hogy a megszüntetendő házhaszonrészesedés fejében mindjárt talált is ki két uj adót;

az egyik a betegápolási pótadó, a másik meg a rokkantadó.

A kincstári haszonrészesedés eltörlése nem azért volt a főváros közönsége számára meglepetés, mintha a publikum nem várta volna annak a megszüntetését és nem számitott volna arra, hogy a pénzügyminiszter leveszi a közönség válláról ezt a rettenetes és igazságtalan terhet. De meglepetés volt azért, mert a miniszter megigérte és ennek dacára — mégis megszünteti.

A kincstári házhaszonrészesedés megszüntetésével körülbelül 200 milliárd papirkorona bevételről mond le a kincstár Budapest területén.

Most februárban, ha meg nem szüntetnék a haszonrészesedést, az 38 milliárdjába kerülne Budapest népének. Jelenleg az a helyzet, hogy a városházán azt szeretnék, ha a kormány a kincstári haszonrészesedés szedésének a jogát átruházná a fővárosra. A kincstári haszonrészesedés kulcsa a mult év augusztus óta tudvalevően 12½% volt, de a főváros megelégedne kisebb részesedéssel is. Különben ugyis az volt a terve a városházi kigondoló bizottságnak, mely jónéhányszor meghányta-vetette azt a dolgot, hogy abban az esetben, ha a városnak sikerülne kieszközölni a kormánytól ezt a bevételi forrást, abban az esetben ezt a jövedelmet a város a lakásépitési akció céljára fordiţaná. Egy esztendeig megpróbálná fentartani a 12½%-os adókulcsot, később azonban leszállitaná a kvótát 5%-ra és ezt az adót aztán a város, mint lakásadót kezelné tovább. A tizenkettes bizottság különösen azért is ragaszkodik ehhez a bevételi forráshoz, mert egyrészt jelentékeny a hozadéka, másrészt pedig az adminisztrációja nagyon egyszerü. A lakásadót ezután is a háziurak szednék be a házbérrel együtt és beszolgáltatnák a fővárosnak. Ez igy rendben is lenne, most csak az a kérdés, hogy a pénzügyminister hajlandó-e átengedni az adót? Eddig nem valami nagy kedvet mutatott hozzá. A pénzügyminister azt mondja, hogy ő nem engedheti meg, hogy a főváros egyre ujabb és ujabb adókat kreáljon magának, mert akkor majd jönnek a vidéki városok is, amelyek ép olyan joggal követelhetik tőle, mint a főváros, hogy az uj adók kreálására adja beleegyezését. Azonban

az adóinflációnak véget kell vetni,

először: mert nem lehet a publikum teherbiró képességének próbáját a végsőkig vinni; másodszor: mert az adó szempontjából a publikumra a kincstárnak is szüksége lesz. Egyfajta bevételi forrást engedélyezhet csak a pénzügyminiszter a főváros számára, olyat, melynek hozadéka teljes egészében le lenne kötve a külföldi adóságok törlesztésére. Ép azért tiltakozott a pénzügyminiszter a nemzetgyülésben a fővárosnak ama terve ellen, hogy a 3%-os házbérkrajcárokat 10%-ra emeli föl. Az idén már 100 millió aranykoronára taksálja az adóigazgatóság Budapest házbérbevételét, tehát nyilvánvaló, hogy a házbérkrajcár kulcsának 7%-kal való felemelése 7 millió aranykorona uj bevételt jelentene a főváros számára. A pénzügyminiszter azonban egyelőre nem akarja megengedni ennek a régi adófajtának a megfejelését. Most már az a kérdés, hogy a városháza tekintélyes politikusai nagy befolyásukkal és meggyőző érveikkel, milyen eredményeket tudnak elérni a pénzügyminiszternél. A pénzügyminiszter azt mondja, hogy ne kérjenek tőle ujabb adók kreálására és a régi adók emelésére engedelmet, hisz ő már ugyis tett egy nagy adókedvezményt a városnak. Arról van szó, hogy az indemnitási törvénnyel kapcsolatban a kormány elrendelte, hogy a városok községi pótadója az 50%-ot meg nem haladhatja, ahol eddig meghaladta, ott 1926. január hó 1-től kezdődőleg le kell szállitani a pótadót 50%-ra. A vidéki városok pótadóját le is szállitotta, a fővárosét nem.

Budapest ma is 60%-os pótadót szed, erre a 60%-ra most még külön 30% ujabb pótlékot akaszt a kormány.

Ez a pótlék azonban nem a városé, hanem az államé. A kormány ugyanis életbelépteti a betegápolási adót és ebből a betegápolási adóból fogja fentartani az állami kórházakat, ennek az adónak a hozadékából fogja fedezni a szegénysorsu betegek kórházi ápolási díjait és a gyermekegészségügyi költségeket. A belügyminiszteriumban eredetileg ugy kontemplálták, hogy kikalkulálják, hogy erre a célra mekkora összegre lenne az államnak szüksége és ezt a szükségletet az adók arányában felosztanák a törvényhatóságok között. Budapestre 64 milliárd jutott volna. A törvényhatósági bizottságból óriási ellenzést és tiltakozást váltott ki mikor kitudódott, hogy betegápolási célokra 64 milliárdot akar bevasalni a belügyminiszter a fővároson. Megindultak a tárgyalások és deputációzások, aminek úgy az lett a vége, hogy a belügyminiszter letett eredeti tervéről és megigérte, hogy pótlék alakjában fogja behajtani a publikumon a betegápolási adót. Szavának is állott és a napokban rendeletet adott ki, mely szerint

a betegápolási adót az egyenes állami adók pótlékaként kell beszedni, még pedig a mult évre visszamenőleg 10%-ot, erre az esztendőre pedig 20%-ot, összesen 30%-ot.

Az adókivetés munkálatait már meg is kezdték a városházán. A betegápolási pótadóból 10 millió aranykorona bevételt várnak a városházán, ami 145 milliárd papirkoronának felel meg.

Most derült ki aztán, hogy a főváros publikuma nagyon drágán fizeti meg azt, hogy a belügyminiszter betegápolási adó dolgában olyan engedékeny volt. Ugy áll a dolog, hogy a betegápolási adót, ha a főváros fizette volna, 64 milliárdnál nem tett volna ki többet. Most, hogy az egyenes adók pótlékaként fizeti a publikum: 140 milliárdot tesz ki, szóval kétannyinál jóval többet, mint amennyi eredetileg kontemplálva volt. De a főváros publikumára most már csőstül nehezednek az adók. Igy legközelebb kivetésre kerül

a rokkantadó

is, mely progresszív adó lévén, egy és öt percent között variál. Számolni kell a

leventeadóval

is, amely egyelőre csak 1%, de lesz az még több is. Számolni kell az

inségadóval,

amely 10 százalék. Csak egy dologgal nem számol a hatóság, amely ezt a rengeteg sokfajta adót kigondolja és kiveti, nem számol azzal, hogy ez a rettenetesen agyonterhelt és agyon-vexált publikum honnan fogja megkeresni azt a sok adóra valót?

Világitási zavarok, amelyekért az elektromos-müvek könyvelőjét hibáztatják

Sürgösen meg kell épiteni az elektromos centrálét

Budapesten az utóbbi hónapokban többször megtörtént, hogy a villamosvilágitásban éppen akkor állottak be üzemzavarok, amikor esti sötétség borult a fővárosra. Kevés szaktudással is megállapithatja mindenki, hogy ezek az üzemzavarok technikai eredetüek. Szőke Gyula bizottsági tagnak is van ily kevés szaktudása, de ő bizonyosan jobb tudása és jobb meggyőződése ellenére az Elektromos Művek könyvelőjében látja azt a bünöst, aki ezeket az üzemzavarokat a fővárosra zuditja. A könyvelőnek az üzemzavarokhoz talán még annyi köze sincs, mint a divánnak a házasságtörésekhez és Szőke ur mégis a könyvelőt szeretné kitenni a Elektromos Művek irodájából. A bizottsági tag ur igen kevés intelligenciát tételez fel választóiban, ha felteszi róluk, hogy komolyan veszik azt a bünbakot, amelyet a könyvelő személyében állit a közönség elé. Ez a közönség, ha meg is választotta Szőke urat bizottsági taggá, annyit mégis tud, hogy a könyvelő irodai munkákat végez és semmi köze a müszaki dolgokhoz. Nem is követelnek tőle technikai tudást, mert könyveket vezetni technikai képzettség nélkül is lehet. Schöberl volt tanácsnoknak sincs technikai képzettsége és a volt tanácsnok nem is könyvelője, de egyik igazgatója az üzemnek és Szőke urnak mégsem jutott eszébe az üzemzavarokat azzal magyarázni, hogy Schöberl az oka, mert nem ért a technikai dolgokhoz. Pedig hát egy igazgatónak mégis csak inkább kellene valamelyes szakképzettséggel birni, mint a könyvelőnek. Persze, Schöberl — az más.

Talán hosszasabban foglalkoztunk Szőke bizottsági tag ur vélekedésével, mint kellett volna, de meg kellett ezt tennünk, mert ugy látjuk, hogy a bizottsági tag ur kritikai érzéke bizonyos személyekkel szemben felmondja a szolgálatot, más személyekkel pedig tulérzékenyen funkcionál.

Téves felfogás a tények ilyen beállitása. A viszonyok megjavulása nem mulik könyvelőkön, meg adminisztrációs osztályvezetőkön.

Évek hosszu sora alatt az üzem leromlott,

a vezetékek elromlottak, a kábelek hibásak, az egész müszaki berendezés oly állapotban van, hogy kicserélése mulhatatlanul szükséges. Tudjuk, hogy a hibák kijavitása, a vezetékek és kábelek kicserélése óriási költségekkel járna és Budapest aligha van ma abban a helyzetben, hogy ezekről a költségekről gondoskodjék.

Az orvoslásnak egyetlen módszere a villamos centrálé létesitése.

Az a maga anyagi felkészültségével bizonyára visszavarázsolná nekünk a mi régi, ragyogó, nappali fényben úszó Budapestünket.

SZÓRAKOZÁS

A Vigszinház e hetét természetesen a szinház legfrisebb ujdonsága, a Nagytakaritás dominálja. A müsor igy alakul: Szerdán, pénteken, vasárnap este: Nagytakaritás. Vasárnap délután: Uriemberek. Keddn délután, csütörtökön ste: Hat szerep keres egy szrzőt. Kedden és szombaton este: Brassbound kapitány megtérése.

CORVIN SZINHÁZ

Február 4—10-ig Február 4—10-ig

Józsi te csalsz

Vigjáték világattrakció 8 felvonásban
Főszereplők: Constance Talmadge, Ronald Colman

Férjfogás iskolája

Gaumont vigjáték 8 felvonásban

Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, hétk. 1/6, 1/8, 1/10.

Terezina hete lesz a Fővárosi Operettszinház e hete is is. A zsufolt házak sorozatával közeledik a nagyszrü operett második jubileuma felé. A cimszerepben minden este Fedák Sári lép fel. Honthy Hanna, Halmay, Tolnay, Ujváry és Zátony játsszák a főszerepeket. Vasárnap délután a Nótás kapitány kerül szinre Péchy Erzsi felléptével, mérsékelt helyárakkal.

Nemzeti Szinház. Kedden délután: Süt a nap; este: Ahol unatkoznak. Szerda: A három testőr. Csütörtök: A hid. Péntek: Árva László király (uj betanulással). Szombat: A Gyurkovics-lányok. Vasárnap délután: Zenebohócok; este: Ahol unatkoznak.

KAMARA

Február 4—10-ig Február 4—10-ig

Józsi te csalsz

8 felvonásos vigjáték világattrakció
Főszereplők: Constance Talmadge, Ronald Colman

Primadonnák iskolája

Filmregény 8 felvonásban

Előadások: 5, 1/4 7, és 1/4 10 órakor.

Vigszinház. Kedd délután: Hat szerep keres egy szerzőt; este: Brassbound kapitány megtérése. Szerda: Nagytakaritás. Csütörtök Hat szerep keres egy szerzőt. Péntek: Nagytakaritás. Szombat: Brassbound kapitány megtérése. Vasárnap délután: Uriemberek; este: Nagytakaritás.

Városi Szinház. Kedd délután: A zsidónő (Jadlowker felléptével); este: A hajduk hadnagya. Szerda: Pillangókisasszony (Teiko Kiwa felléptével). Csütörtök: A hajduk hadnagya. Péntek: Parasztbecsület, Bajazzók, Hangverseny (Németh Mária és Jadlowker felléptével). Szombat délután: A csizmás kandur (gyermekelőadás); este: Ezer év. Vasárnap délután: Marica grófnő; este A hajduk hadnagya.

ROYAL APOLLÓ

Telefon: József 118—94.

Aranyágy

9 fejezetben. Főszereplők: Lilian Rich, Vera Reynolds, Rod la Roque és Theodore Koslof

Csütörtöktől

Kétty a lápvirág

Mary Pick ord legszebb, legérdekesebb filmje

Előadások: hétköznap 5, 7, 9.

Renaissance-Szinház. Kedd délután: Riviera; este: Marika. Szerda: Riviera. Csütörtök: Marika. Péntek: Riviera. Szombat: Marika. Vasárnap délután: Marika; este: Riviera.

Fővárosi Operettszinház. Egész héten minden este: Terezina. Kedd délután nincs előadás. Vasárnap délután: a Nótás kapitány.

Andrássy-uti Szinház. Vasár és ünnepnap délután, valamint egész héten minden este: A néma asszony (Medgyasszay Vilma), Kenyeres! (Ilosvay Rózsi, Lukács Pál, Boross Géza), Huncut a bíróné, Egészen az apja, Családban marad, Csipje meg a feleségem, Medgyasszay, Kökény, Vaszari, Békeffi, Boross, Radó magánszámai.

Szenzációs uj müsor
ROTT és STEINHARDT szinházában
A KIS KOMÉDIÁBAN
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14—22.

Kis Komédia. Egész héten minden este: Lelépés, Aug' um Aug'. A Rézi, Elmegy a Berta. Minden vasárnap délután Forgács Rózsi kamaraszinháza.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Fullánkok

...

A politikus urak

már megint megfeledkeztek arról, hogy politikából nem lehet kenyeret sütni és nem lehet a szobát belüteni. Sőt politikából nem lehet a házbért sem kifizetni. Sőt a házhaszonrészesedést sem. Történt ugyanis, hogy miközben Budapest és az ország lakossága szorongva várta, hogy tiz egynéhány perccenttel kevesebbet, vagy többet kell-e majd február 1-én fizetni, a politikus urak hajbakaptak azon, hogy kinek van nagyobb hatalma. És itt nem vesszük kivételnek Bud János pénzügyminiszter urat sem, mert Budapest lakosságának egészen mindegy, hogy a pénzügyminiszter urnak, vagy az ellenzéknek van-e igaza a politikai kérdésekben, Budapest lakossága egész egyszerüen arra az álláspontra helyezkedik, hogy töröljék el a házhaszonrészesedést, ha már egyszer ilyen igéretet tettek. Nem érdekelnek a szép szónoklatok, nem érdekelnek a személyeskedések, legyenek azok simák vagy gorombák, bennünket az érdekel, hogy egyszer már megindulhon az a lavina is, amely terheinket hivatott csökkenteni. Végeredményben hiszünk abban, hogy mire ezek a sorok megjelennek, pár százezer koronánk sorsa eldől, de a jövőre jegyezzék meg a politikus urak, hogy Budapest nem bánja, ha hatalmi kérdéseken viaskodnak, de azt kezdjék előbb és ne ugy, hogy Budapest lakossága február 1-én még ne tudja, hogy február 1-én mit kell fizetnie.

Százhusz millióért

renováltatta a tanács, — ahogy a szocialisták a minap elmondták — a Mészáros-utca 7. sz. alatt levő házat. Most azután le akarják romboini, hogy a Krisztina-téri piacot oda telepitsék. Mellékesnek tartjuk azt a kérdést, van-e alkalmasabb hely vagy nincs a Krisztina-téri piac elhelyezésére, de valahogy sokaljuk azt, hogy a 120 milliók igy repüljenek ki az ablakon. Városrendezési tervek nem születnek egyik óráról a másikra, a legkisebb ilyen terveket is esztendők érlelnek meg és bizony bősegésen van még a Bárczy-rezsinek is olyan terve, amelynek kivitelét mindenki kivánatosnak tartja, de még mindig nem lehet megvalósitani. Nem tartjuk azonban azt sem kizártnak, hogy a Krisztina-téri piac áthelyezésének gondolatával, meg a Mészáros-utca 7. szám alatti háznak renoválásával más és más ügyosztály foglalkozott és a két dolgot más és más ügyosztály határozta el. Egyszóval megeshetik az, hogy a városházán a jobbkéz nem tudja azt, hogy mit cselekszik a bal. A 120 millió példáján okulva, a mélyen tisztelt tanácstól tisztelettel jobb összjátékot kérünk.

Okolicsányi László

az Elektromos Müveknek volt az alkalmazottja. Talán nem is tehettek róla az Elektromos Művek, hogy valami inferiorisabb állásban ott körmölgetett, miközben Leirer Amáliára gondolt. Vannak ugyan verziók, hogy ébredő protekcióval jutott be hivatalába. A minap azután megtörtént, hogy egy bizottsági ülésen az Elektromos Müvekkel vonatkozásban szóbakerült közbeszólás alakjában az Okolicsányi neve. Az egyik jobboldali bizottsági tag csodálkozva jelentette ki, hogy ő bizony nem is tudja, ki az az Okolicsányi és azt sem bánja, ha vissza is veszik a fővároshoz. A bizottsági tag ur kétségkivül egy kicsit farizeuskodott, ami az ő magánügye. Végre is ujságot olvasni senkinek sem kötelessége. De, hogy városi üzemekbe ujra Okolicsányiak üljenek, ez ellen Budapest egész polgársága tiltakozik. Igyekszünk elfelejteni, hogy ott ültek, de hogy visszatérjenek — pardon — ebből többé nem kérünk.

A **Fővárosi Hirlap** kimeritően informál mindenről, ami a városházán történik. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól. (VI., Szív-utca 18.)

Egyelőre még buza-haszonbért szednek a bérbeadott városi ingatlanokért

A pengő számitást csak 1927 január 1-én léptetik életbe — Barczen tanácsnok nyilatkozata

Még mindannyiunk élénk emlékezetében élnek azok a gyászos idők, amikor a magyar korona értéke feltartóztathatatlan következetességgel ugyszólván napról-napra kisebbedett. A nagyközönség figyelme ezekben a szomoru időkben teljesen a zürichi fókuszpontban koncentrálódott. A magyar valuta leromlása tudvalevően az egész vonalon éreztette káros és végzetes hatását. A kereskedelem, a nagyipar és a kisipar számára lehetetlenné vált minden kalkuláció, de lehetetlen volt a szerződéses bérbeadások, a kölcsönök lebonyolitása is. A válság megoldására azután tudvalevően egy egész sereg több-kevésbbé stabil értéket vezettek be. Az üzletek minden faját dollárban, svájci frankban, majd később takarékkoronában és aranykoronában bonyolították le. A legnépszerübb érték azonban, mint emlékezetes, a buzavaluta lett. Ebben az időben földet csak buzavalutában lehetett bérelni. A fővárosban olyan népszerü lett a buzavaluta, hogy a havi béreket nemcsak az albérleti szobák legnagyobb részében, hanem még a legelőkelőbb nevelőintézetekben is buzavalutában kellett fizetni. Természetesen akkor is, ha a szülők történetesen budapestiek voltak.

Ezekben az időkben a székesfőváros is bevezette a buzavalutát. Ismeretes, hogy a fővárosnak a perifériákon elterülő nagykiterjedésü telkeit különböző hatalmas gyárak, kereskedelmi és ipari vállalatok bérlik. A főváros ezeknek a telkeknek a bérét is buzavalutában állapitotta meg.

A magyar korona értéke azóta már stabilizálódott. Ma már senkit sem érdekel a korona zürichi állása, hiszen az több mint egy esztendő óta teljesen változatlan. A buzavaluta értéke ellenben napról-napra változik. A buzavalutában kötött szerződéseket éppen ezért sorra revizió alá veszik.

A Gyáriparosok Országos Szövetsége, amelynek érdekeltségébe a legtöbb fővárosi telekbérlő tartozik, ebben az ügyben az elmult napokban terjedelmes beadványt intézett a székesfőváros tanácsához. A beadványban a Gyosz. részletesen kitér azokra az okokra, amelyek a székesfőváros részéről a telekbérleti szerződéseknek buzavalutában való megkötését szükségessé tették. Ezek az okok azonban a magyar korona értékének állandósulásával teljesen megszünték. Ma az a helyzet, hogy a magyar koronaértékkel szemben a buzaérték ugyszólván állandóan változik és azok az érvek, amelyek a magyar korona fokozatos romlása idején a telekbérleti szerződéseknek buzavalutában való megkötését indokolttá tették, ma egyenesen a buzavaluta fenntartása ellen szólnak. De rámutat a beadvány arra is, hogy a buza árának folytonos emelkedésével a bérlők hátrányos és méltánytalan helyzetben vannak, mert folytonosan magasabb és magasabb bérösszegeket kell fizetniök. Ez pedig a mai rendkivül nyomasztó és nehéz gazdasági viszonyok között igazságtalanul sulyos rezsitöbbletet jelent. Éppen ezért arra kérik a székesfőváros tanácsát, hogy revideálja a buzavalutában kötött szerződéseket és pengő-értékben kössön uj szerződéseket.

A Gyosz. beadványával kapcsolatosan kérdést intéztünk

Barczen Gyula tanácsnokhoz,

a középitési ügyosztály vezetőjéhez, aki a következő felvilágositásokat adta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Már pár nappal ezelőtt tudomást szereztem a Gyáriparosok Országos Szövetségének erre az ügyre vonatkozó beadványáról. Nekem ebben a kérdésben a beadvánnyal szemben egész más az álláspontom. Véleményem szerint ugyanis a fővárosi telkek bérét csak akkor lehet majd pengő-alapban számolni, ha a pengő törvényesen forgalomban levő pénzértéke lesz az országnak, tehát csak 1927 január elsején. De ekkor sem kerülhet sor a bérleti szerződések revíziójára. Jövő év január elsejétől kezdődőleg ugyanis a telekbérlők az aznapi buzaértéknek megfelelőleg egyszerüen pengőben fogják továbbfizetni a béreket. A tanács különben legközelebbi ülésén részletesen meg fogja vitatni ezt a kérdést és azután válaszol a Gyáriparosok Országos Szövetségének.

Megindul az elbocsátott tanerők ügyének revíziója

Nincsenek többé Halabukok — Mit terveznek a baloldali pártok?

A Fővárosi Hirlap egyik legutóbbi számában megirtuk, hogy az elbocsátott fővárosi tanerők ügyének revíziója azért szenved még késedelmet, mert az ügyek referenseit ki akarják cserélni. Egészen természetes lett volna ugyanis, hogy a Halabukok, akiknek előadása alapján a sulyos fegyelmi ítéleteket meghozták, nem tudták volna megőrizni objektivitásukat, mert az lett volna a törekvésük, hogy előző eljárásukat most a revizionál is igazolják. Mindenki tudja, hogy

a revizió legfőképpen a Ripka-párt közvetitésének érdeme,

mert hiszen a baloldali pártok tulzott kivánságaikat a középen álló várospolitikusok rábeszélésére sikerült normális mértékre csökkenteni. Ugyanakkor pedig ugyancsak a középen álló várospolitikusok tudták rábirni a jobboldali pártokat is arra, hogy hozzájáruljanak a fegyelmi eljárások során történt igazságtalanságok reparálásához. Most azután — mint a napilapok megirták — megtörtént a referensek kicserélése.

Az uj vizsgálat vezetésével ugyanis Dulácska Jenő dr. főjegyzőt és Felkai Ferenc dr. tanácsjegyzőt bizták meg.

Elsősorban a fegyelmi uton elbocsátott tanerők ügyét veszik revizió alá. Ezen a téren az a megoldás, hogy a kultuszminiszteriummal egyetértően inditják meg az ujrafelvételi eljárást és az igazságtalan ítéleteket meg fogják változtatni. Már elő is vették tizenöt ilyen tanitó és tanár ügyét. Miután a főváros megejtette a vizsgálatot, az aktákat a kultuszminiszterhez terjesztik fel. A fegyelmi uton elbocsátott tanerők ügyének letárgyalása után kerül a sor a többi igazságtalanul elbocsátott tanár és tanitó ügyére. Igy át fogják vizsgálni a B-listára helyezettek ügyét is és meg fogják állapitani, hogy kit miért helyeztek B-listára és nem történt-e ezen a téren is igazságtalanság.

Most, amikor a revizió ilyen komoly stádiumba jutott, a Fővárosi Hirlapot a demokratikus pártok felfogásáról és terveiről a következőképpen informálták:

— Meg kell állapitani, hogy az elbocsátott tanerők ügyében megszünt az a merev ellenállás, amelyet a jobboldali pártok anakidején, amikor a városházán többségben voltak, az ellenzék minden igyekezetének ellenére tanusitottak. Közben a kultuszminisztérium mutatott némi jóindulatot és több eset fordult elő, hogy a főváros hivatalos apparátusának összeütközése volt a kultuszminiszter kedvező állásfoglalásával szemben. Végre azután, amikor az uj törvényhatósági bizottság összeült, a közoktatásügyi bizottság ülésein vivott harcok eredményeként

a jobobldali párt is elismerte, hogy történhettek hibák

és végre ezen az alapon megnyilt az ut a fegyelmi itéletek egyéni revíziója előtt. Elhárultak egyben az akadályok az elől is, hogy a B-listások, a szaktanitók és az elbocsátott igazgatók ügyét is bizonyos foku revizió alá lehessen venni. Megkönnyiti a helyzetet az, hogy a közoktatásügyi minisztériumnak az a felfogása, hogy a reviziós kérelmeket olyanformán birálják el, hogy abban az esetben, ha a tárgyi igazság a kérelmező mellett van, nem ragaszkodnak a rideg formalitásokhoz. A munkát egyideig az akadályozta, hogy a reviziós kérelmek elsőfoku elbirálásánál a baloldali pártok természetszerüleg ragaszkodtak ahhoz, hogy az ügyeket a régi referensek ne tárgyalhassák. Most azután megtörtént az uj referensek kiküldése. A tanács ugyanis az uj vizsgálatot az elnöki ügyosztály két főtisztviselőjére bizta.

— Végre azután megindult a munka. A baloldali pártok a reviziós kérelmeket — eredeti határozatukhoz hiven — nem egyenként terjesztik a tanács elé és nem is az összeset egyszerre, hanem minden egyes

Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika. A **Fővárosi Hirlap** a szervezett közvélemény orgánuma.

ügyet előzetesen alaposan megvizsgálnak és ugy csoportositják, hogy a hasonló természetü reviziós kérelmek egy csoportban kerülhessenek a tanács elé.

Az első ilyen csoport, amely tizenöt kérvényből áll, máris tárgyalás alatt van a tanácsnál.

— Az ötös bizottság, amelyet a demokratikus pártok a reviziós kérelmek intézésére kiküldtek, most B-listára került tanerők és szaktanitók ügyeivel foglalkozik. Megállapitják azt, hogy ezek közül kik azok, akik leginkább rászorultak arra, hogy a főváros őket ujból foglalkozassa. Az elbocsátott igazgatók ügyében is történtek már jelentős lépések.

Vannak olyanok, akiknek reaktiválására máris minden remény megvan.

Mások, különösen olyanok, akik szolgálati idejüket már betöltötték, nyugdijaztatásukat várják. Minden remény megvan arra, hogy rövidesen igen tiszteletreméltó eredményeket lehet majd elérni és ezzel igen sulyos sérelmeket lehet majd elimininálni.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84. Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Fel kell lebbenteni a titkot a kurzusgazdálkodás részvényvásárlásairól

A közérdek világosságot követel

A főváros pénzügyi bizottságának még a mult év decemberben tartott egyik ülésén Bedő Mór dr. ügyvéd, bizottsági tag a Nemzeti Hitelintézet alaptőkéjének felemelésével kapcsolatosan átvett részvények fedezetének kijelölésénél éleshangu felszólalásban támadta meg a tanácsot, hogy az ide vonatkozó szabályzatok áthágásával részvényeket vásárol a székesfőváros közönségének pénzéből. Egyuttal inditványt terjesztett elő, amelyben azt kivánta, hogy a tanács részletes kimutatást terjesszen a pénzügyi bizottság elé arra vonatkozóan, hogy 1923 január hó elsejétől 1926 december 31-ét bezárólag milyen részvényeket vásárolt a főváros, milyen határozatok alapján, milyen körülmények között. A pénzügyi bizottság annakidején egyhangulag elfogadta Bedő Mór dr. inditványát és utasitotta a tanácsot, hogy ezeket az adatokat a bizottság elé terjessze.

A pénzügyi bizottság azóta ismételten ülést tartott, a részvényügyeket azonban nem vették fel a napirendre. A pénzügyi bizottság egyik legutóbbi ülésén, amelyen Sipőcz Jenő dr. polgármester is jelen volt, Bedő Mór dr. ujra szóbahozta a kurzus részvényvásárlásainak ügyét és élesen kifakadt a tanács taktikázása ellen, azt követelte, hogy a részvényvásárlások egész komplexumát, a kért adatokkal együtt a bizottság elé hozzák. Sipőcz Jenő dr. polgármester akkor megigérte, hogy az egész ügy rövidesen a bizottság elé kerül.

Értesülésünk szerint a főváros pénzügyi ügyosztálya már hetekkel ezelőtt összeállitotta a részvényvásárlásokra vonatkozó adatokat, az indokolást azonban még mindig nem készitették el. Ez az egész ügy magától értetődően rendkivül kényes és kinos a főváros mostani vezetőségének.

Előreláthatóan évek óta féltve leplezett titkok kerülnek majd a részvényvásárlásokkal kapcsolatosan előbb utóbb napvilágra.

Taktikázni ugyan lehet a kérdés körül, elodázhatják még egy ideig azt, hogy nyilvánosságra kerüljön a kurzus könnyelmü részvényvásárlásainak egész sora és a részvényvásárlók módja, de rövidesen tisztán lát majd a főváros közönsége ebben a kérdésben is.

Az üggyel kapcsolatosan kérdést intéztünk

dr. Bedő Mór ügyvédhez,

aki a Fővárosi Hirlap munkatársának a következőket mondotta:

— Ismeretes, hogy egy egész sereg szabályzat szól arra vonatkozólag, hogy mely bankoknál helyezhető el a főváros pénze olyképen, hogy a pénz mindig mobil legyen. A részvények azonban immobilek, tehát a főváros tanácsának nem volt szabad részvényeket vásárolni. Erről csak az esetben lehetett szó, ha a főváros a részvényjegyzésekkel közérdeket szolgált volna. Nem tudom, felveszik-e ezt az ügyet a legközelebbi pénzügyi bizottság napirendjére? Ha ez nem történik meg, akkor napirend előtt szót kérek és a legerélyesebben megsürgetem az erre vonatkozó és már össze is állitott adatok bemutatását. Mert végre is közérdek, hogy erre az egész ügyre végre világosság derüljön.

Hitelnyujtással kell támogatni a válságba jutott kisipart

Az összes városi pártok fejleszteni kivánják a Kisipari Hitelintézetet

Kellemes atmoszférát szült a pénteki pénzügyi bizottság ülésén egy szocialista bizottsági tag felszólalása. Ez a bizottsági tag az elismerés hangján nyilatkozott a Fővárosi Kisiparosok Hitelintézetének működéséről. Ismertette az intézet gazdasági és szociális jelentőségét és arra a konkluzióra jutott, hogy

az intézetet fejleszteni kell

és pártja nevében hozzájárult ahhoz, hogy

az intézet alaptőkéjét 5 milliárdra felemeljék.

Egyben követelte, hogy az 1927. évi költségvetésben ujabb 5 milliárdos tőkeemelésre kell fedezetet nyujtani. A Fővárosi Hirlap maga is több izben sikra szállt amellett, hogy az intézet kereteit tágitani kell és a hitelnyujtás lehetőségeit meg kell könnyiteni. A tizmilliárdos alaptőke kétségkivül elősegiti majd, hogy a főváros kisiparosainak igényei fokozottabb mértékben kielégitessenek. Igy aztán az intézet betölti azt a hivatását, amelyet megalakulásakor kijelölt a maga számára. Kétségtelen, hogy az intézettel szemben fokozná a kisiparosok bizalmát, ha az igazgatóságban

az uj törvényhatóság minden pártjának delegáltjai helyet foglalnának.

Ebből a szempontból csak helyeselni tudjuk a jelentemlitett bizottsági tagnak azt a követelését, hogy az igazgatóságot a pártok bizottsági tagjaiból kikell egésziteni, mert a mostani igazgatóság a maga egészében csak a keresztény községi párt tagjaiból került ki. Ennek a bizottsági ülésnek az atmoszféráját jellemzi, hogy Wolff Károly mindezekhez az inditványokhoz hozzájárult, sőt annak a kivánságának adott kifejezést, hogy a főváros közgyülése irjon fel a kereskedelmi miniszterhez és kérje arra, hogy ne vonja vissza a Kisiparosok Hitelintézetétől a kisiparosok hiteligényeinek kielégitésére nyujtott tizmilliárd kölcsönt, sőt

intézményesen és állandóan bocsássa azt az intézet rendelkezésére.

Tekintve pedig azt, hogy a főváros kisiparossága szintén megsinyli a mai gazdasági válságot, kivánatosnak tartja, hogy a kereskedelmi miniszter ezt a 10 milliárdos kölcsönt emelje fel, mert az intézet csak igy tud rendeltetésének megfelelni. A pénzügyi bizottság egyhangulag hozzájárult az előterjesztésekhez, ami biztositékot nyujt arra nézve, hogy a közgyülés is magáévá teszi azokat. Megvan tehát minden reménynünk arra, hogy a főváros kisiparosaira nézve hamarosan megjavulnak a hitelviszonyok, ami lehetővé teszi, hogy a munka serényebben folyjon abban a sok kismühelyben, amelyek sokezer család kenyerét teremtik elő.

Események

Becsey Antal kormányfőtanácsos. A kormányzó Becsey Antal törvényhatósági bizottsági tagnak a kormányfőtanácsosi cimet adományozta. Az uj méltóságos ur régi lelkes és buzgó munkása azoknak az érdekeknek, amelyeknek képviseletére Budapest polgársága a törvényhatósági bizottságba beküldötte. Hosszu városatyasága alatt mindig az alkotó munka hive volt és mint kiváló technikus szakember, mindenkor jelentős szerepet játszott a törvényhatósági életben. Becsey Antal egyébként a Ripka-pártnak is egyik legtekintélyesebb oszlopa, legkiválóbb képviselője. Magas kitüntetése alkalmából Budapest társadalmának széles rétegei ünnepelték őszinte meleg szeretettel.

Becsey Antal 1871-ben született Pozsonyban, ahol középiskoláit is végezte. Mérnöki diplomáját a budapesti müegyetemen szerezte, amelynek gépszerkezettani tanszékén évekeu keresztül mint tanársegéd is müködött. Egyideig a főváros szolgálatában is állott és ő tervezte az uj Szent János-kórház gépészeti berendezését. Szolgálatában állt több előkelő budapesti gyárvállalatnak is, mig végül 1903-ban önálló mérnöki és vállakozói irodát alapitott. Tagja a törvényhatósági bizottságnak, egyik agilis alelnöke az Egységes Községi Polgári Pártnak, ipartestületi elnök és mint számottevő vezére az iparos mozgalmaknak, elnöke a Magyar Mérnök- és Épitész Egylet gépészeti, gyáripari és elektrotechnikai szakosztályának, alelnöke az Országos Iparegyesületnek, alelnöke a Magyar-Amerikai Kamarának stb. Néhány év előtt hosszabb ideig amerikai tanulmányuton volt és ott szerzett tapasztalatait itthon kivánja gyakorlatilag hasznositani. Különösen a magyar városok egészségügyi közmüveinek tervezésével foglalkozik és számos vidékiváros vizvezetéke és csatornázása az ő tervei szerint készültek. Értékes tevékenységet fejt ki a budai thermális források közgazdasági értékesitése körül és egyik nevezetes alkotása, hogy a Lukács-fürdőt az ő tervei alapján fütik az ott bugyogó thermális viz melegével. Hasonló tanulmányokat végez a Gellért-fürdő részére is, amelyet ha megvalósit, évenként több száz waggon szenet fog a fürdőnek megtakaritani. Igen értékes szakirodalmi tevékenységet fejt ki, hosszabb ideig szerkesztette a „Magyar Gépipar"-t és állandó, nagyrabecsült munkatársa a „Fővárosi Hirlap"-nak is. Cikkei, tanulmányai, különösen pedig a budapesti kikötő épitése érdekében irt, mindig megértéssel és szakkörökben megillető elismeréssel találkoznak. Több kitüntetésnek tulajdonosa, köztük a II. oszt. polgári érdemrendnek is.

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a Fővárosi Hirlap-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

Borvendég tanácsnok meggyógyult. Borvendég Ferenc tanácsnok, a világitási- és vizvezetéki ügyosztály kiváló vezetője, aki hosszu ideig betegeskedett, szabadságáról visszaérkezett és hivatalának vezetését ujból átvette.

Készül a statisztika. A karácsonyi népszámlálás eredményéről a napokban a főbb adatok már megjelentek a napi sajtóban. Eszerint nem egészen 40.000 ember hiányzik ahhoz, hogy Budapest milliós város legyen. December 24-én ugyanis 960.335 ember tartózkodott a magyar fővárosban, vagyis 1920 óta, amikor legutoljára volt népszámlálás, a lakosság 3.4 százalékkal emelkedett. A világháboru egyik furcsa következménye, hogy ma 77.594 nővel van több, mint férfi, Budapesten. Értesülésünk szerint a népszámlálás anyagának feldolgozása már megkezdődött és ez a munka előreláthatólag julius, vagy augusztus hónapban fejeződik be. Először az épületek statisztikáját állitják össze, azután a lakosokét, majd a népség részletes kimutatását, legvégül pedig a munkanélküliekét.

A főváros alkalmazottainak státusrendezése. Az elnöki ügyosztály, — értesülésünk szerint — már elkészitette a státusrendezésre vonatkozó rendelkezést, amely összesen 48 nyomtatott oldalra terjed és amely részletes táblázatokban ismerteti a fővárosi alkalmazottak uj illetményeit. Hir szerint már a jövő hét elején tárgyalni fogja ezt az előterjesztést a jogügyi bizottság, majd a pénzügyi bizottság.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló ovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
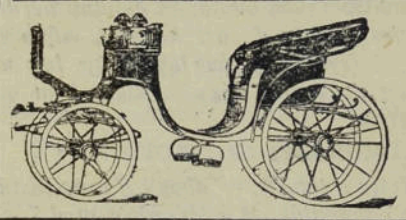
Teherautó-karosszériagyárlás
Kovácsmühely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 38-65.
Alapitatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

HAVERLAND ANTAL
m. kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el.: J. 29-66.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Őrtás-utca 11.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mü- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek Szobrok, domborművek, életképek, plaketten, stb., homok- és cera-perduta modszerrel, kész kivitelben. Mindennemü nyersöntvények.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák
beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák.
Vasutépitési munkák.
Költségvetés dijtalan!
Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

FISCHER ÉS HARTMANN
MÁZOLÓMESTEREK ÉS FESTÉKKERESKEDŐK
TELEFON: József 101-38 BUDAPEST IV., KÉPIRÓ-U. 3.

Kiváló minőségben
béröntést vállal
a Wörner J. és Társa Gépgyár R.-T. vasöntődéje Budapest, V., Váci-ut 48.

JAHODA KÁROLY FÉMÖNTÖDE ÉS FÉMÁRUGYÁR
Ujpest, Baross u. 84-86. Telefonszámok: 115-82, 203-38.

Kézfertőtlenitésre nelkülözhetetlen a
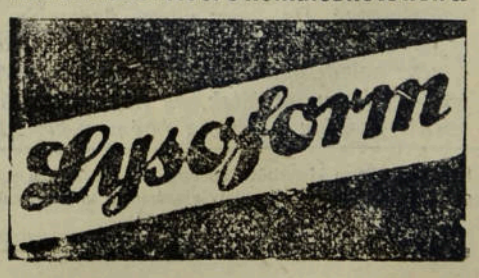

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: DR. KÓSA MIKLÓS

Ujabb nehézségek az Egyesült Fővárosi Takarék rendezése körül.

Ellentétek a vezetőségben. — Gratz Gusztáv Baumfeld bankárral akarja megszerezni a vezetést. — Walder Béla visszavonul. — Az állam két évre kamatmentesen 35 milliárdot ad kölcsön?

Információnk szerint az Egyesült Fővárosi Takarék szanálása ügyében ujabb, jelentős fordulat állott be. Eddig ugyanis azok a tárgyalások, amelyek külföldön és belföldön folytak, a három érdekeltségi csoport: a régi vezetőség, dr. Gratz és Walder Béla egyetértő megállapodása alapján haladtak a cél felé. Egy-két hét óta viszont olyan

ellentétek jelentkeztek az egyes érdekeltek közt,

amelyeket épp a takarék érdekében sürgősen tisztázni kell.

Információnk szerint Gratz Gusztáv amerikai tárgyalásai nem jártak olyan pozitiv eredménnyel, hogy egyfelől a régi részvényeseket, másrészt a bekapcsolódni szándékozó tőkéseket megfelelő mértékben animálni tudták volna. Ehhez járult volna még az is, hogy Bacher Emil, akivel Gratz Gusztáv, mint a Viktória igazgatósági tagja, nagyobb részvénypakettet akart átvétetni, a közbejött események folytán ettől a tervétől elállt, sőt hetek előtt épp Gratz Gusztávot kérte fel, hogy a pénzügyminiszternél eljárjon a Viktória szanálásának biztositása céljából. Ennek következtében Gratz heteken át a Viktória ügyeivel volt elfoglalva és az Egyesült Fővárosi rendezése részben emiatt is szenvedett késedelmet.

Ezek alatt az idők alatt

bizonyos elhidegülés állott be a Walder-csoport és a Gratz-csoport közt,

miután Gratz egyfelől a Baumfeld Zsigmond cég egyik főnökének, Baumfeld Gézának a takarék vezetésében való résztvételét forszirozta, tekintettel arra, hogy maga is érdekelve van ennél a cégnél, másfelől a Standard Bank beolvasztását is követelte, amelynek viszont évek óta elnöke. Walder Béla objektiv okokból ellenezte ezeket a kivánságokat, viszont Gratz egyrészt a Földhitelbank, másfelől a bécsi Hardy-csoport pakettjére támaszkodva igyekezett a maga kivánságait alátámasztani. Tekintettel arra, hogy a pénzügyi kormány is támogatta Gratzot, az utóbbi időben az ő pozíciója erősbödött.

Gratz az ügyek tényleges intézését a takaréknál Baumfeld Gézával együtt át is vette,

aminek következtében Walder Béla ügyvezető-igazgató és szükebb érdekeltsége meglehetősen elkedvetlenedett és visszavonulni készül.

Ami az állami támogatást illeti, a helyzet az, hogy a pénzügyi kormánytól a P. K. és a jegybank utján 35 milliárd kétéves, kamatmentes hitelt kérnek, amit azonban a pénzügyminiszter csak bizonyos feltételek mellett adna meg és elsősorban a régi és uj részvényesek konkrét kötelezettségeit akarja ismerni.

Gratzék most tárgyalnak a bécsi Hardy-csoport 120.000 részvényének megszerzése körül

és szükebb baráti körük részvényátvételeit is fixirozni akarják, egyelőre azonban

a helyzet nem tiszta

és a személyi ellentétek megnehezitik a tiszteletreméltó intézet ügyeinek végleges rendezését.

Remélhetően az érdekeltek mégis oly plattformra fognak helyezkedni, amelyen az összes tényezők megtalálják a maguk számitását és egyesült erővel segitik elő az intézet lábraállitását, amit ma épp azok nehezitenek meg jobbról és balról, akiknek erkölcsi kötelességük a szanálásnak megfelelő atmoszféra biztositása.

Információnk szerint a takarék vezetősége mindenesetre

még február hóban le akarja bonyolitani a tőkeemelést

és az aranymérleget a rendes évi mérleggel együtt márciusban szándékozik publikálni. Tekintettel arra, hogy

Bud pénzügyminiszter még ezen a héten feltétlenül és véglegesen dönt,

a takarék krizise sokáig nem huzódhat.

Krausz Simon főrészvényese lett a Novának

Mi lesz a kasszanapon? — Zavarok a szállitás körül — Ki rendezte a kontremint? — Lesz-e változás a Nova irányitásában?

A Nova ujra a betörés előtti árfolyamok közt mozog és a kontremin akciójának teljes bukása után két kérdés foglalkoztatja joggal a közvéleményt.

Az első kérdés az, hogy

milyen eltolódás állt be a részvénytöbbség elosztása tekintetében,

miután kétségtelen, hogy a Krausz Simon-féle szindikátus 30—35.000 darabbal szaporította régebbi állományát. Információink szerint jelenleg a

Krausz-csoport közel 200.000 darabbal rendelkezik,

viszont a Hitelbank, Kereskedelmi Bank és Leszámitolóbank csoportjának nem igen van több 160.000—165.000 darabnál. Még ha figyelembe vesszük azt, hogy Sándor Pálnak egyedül legalább 30.000 részvénye van, akkor sem lehet figyelmen kivül hagyni, hogy

Krausz Simon befolyása lényegesen megnövekedett a Novánál.

A közeli közgyülésen fog eldőlni, vajjon ez a pozició külső formák szerint is javulni fog-e Krausz Simon javára.

A második lényeges probléma

a kontremin becsikkelése,

amire komoly kilátások voltak. A kontreminőrök már napok óta szaladgáltak darabok után, hogy a szombati elszámolás simán menjen. Egyelőre, ugy látszik, hogy a kontremin részint nagynehezen fedezte magát, részint kölcsöndarabokkal operál tovább. Közben érdekes tájékozódás folyik abban az irányban, hogy tulajdonképpen

kik rendezték a betörést?

Ennek a kérdésnek a tisztázása a piac szempontjából esetleg szenzációs meglepetéssel járhat.

Nyugvóponton a Viktória-affér

Bacher nem lombardirozta részvényeit — 350.000 darabot deponált a jegybanknál — Egész magánvagyonát is lekötötte — A Herzog-bankház furcsa manövere — Törölni kell az árjegyzőlapról a papirt

Hétfőn aláirták a végleges megállapodást

A pénteki tőzsdén 74.000-ig zuhant a Viktória s ezzel kétségtelenné vált, hogy a tőzsde teljesen elejtette ezt a papirt, amely négy-öt hét előtt még közel állt a félmillióhoz.

A papir tőzsdei bukása annál tragikusabb, mert kiderült, hogy

Bacher egyetlen darabot sem lombardirozott,

annál kevésbbé, mert néhány nap előtt házain és birtokán kivül összes részvényeit, 350.000 darabot is a jegybanknak kötötte le, pótfedezetül a jegybank által a Viktóriának nyujtott 250 milliárdos hitelkeretre Ez a pakett pár hét előtt még 200 milliárdot ért, most azonban

alig reprezentál 25 milliárdot.

Ez a tény eléggé bizonyitja azt a horribilis veszteséget, amit nemcsak a Viktória, hanem Bacher egyénileg is elszenvedett.

A tőzsdetagok körében viszont mozgalom indult meg avégből, hogy

a Viktória jegyzését szüntessék be,

miután a további jegyzésnek semmiféle értelme nincs.

Tekintettel arra, hogy nem Bacher lombardkölcsönc inditotta meg a lavinát, felmerül az a kérdés, mi volt a technikai előidézője a tőzsdei összeomlásnak. Ebből a szempontból megállapitható, hogy Bacher Emil öt hét előtt bizalmasan felkérte Végh Károlyt, a tőzsde elnökét, interveniáljon a nagybankoknál egy megfelelő hitel érdekében. Ezt a bizalmas megbeszélést megtudta a Viktóriának főrészvényese és igazgatósági tagja, báró Herzog Mór Lipót és nagy tételekben adni kezdte a részvényt. Ez az árulás buktatta el a Viktóriát és Bachert, aki Herzog oldaltámadása nélkül kétségtelenül megállta volna a helyét.

Igen fontosnak tartjuk annak megállapitását, hogy

az angol csoport részéről igen nagy előzékenység mutatkozik,

Az angol hitelezők, akik közt a Bank of England négy igazgatósági tagja és a londoni Rothschild-ház is szerepel, nem ragaszkodnak feltétlenül ahhoz, hogy juliusban visszakapják a kölcsönt, hanem

hajlandók esetleg novemberig halasztást adni,

ha követelésüket abszolut biztositják. Tekintettel arra, hogy az angol hitelezők teljes kielégitése a mostani külpolitikai és gazdasági viszonyok közt valóban nemzeti érdek, a jegybanknak és a Tébe-bankoknak össze kell fogniok, hogy az ország hitele érdekében az angol hitelezői csoport kárt ne szenvedjen.

Ezek után komoly kilátás van arra, hogy a Viktória ügye annál is inkább révbe jön, mert maguk a nagybankok képviselői is kénytelenek voltak megállapitani, hogy

az általuk eredetileg keresztülvitt statusz-felvétel tulságos rideg volt

és a Viktória-konszern helyzete lényegesen kedvezőbb.

A szombaton létrejött előzetes megállapodást, amelyet a jegybank, a P. K., a nagybankok és a nagyipar képviselői kötöttek,

ma, hétfőn véglegesitették

ugy, hogy a Viktória affér, a tőzsdétől eltekintve, nyugvópontra jutott.

Jellemző viszont a tőzsde nyugtalanságára, hogy a Viktória ma, hétfőn elérte a 70.000 koronás mélypontot.

ERDÉLYI cs. és kir. udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

NAGY MENYHÉRT
polgári és katonai szabóság
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9, félem.
(a Calvin-tér közelében) • Telefon: József 104—25

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Mikor jönnek az aranymérlegek?

Az első fecskék

Az első bank-aranymérleg, az Altruista Bank-é már megjelent és rövidesen követni fogják a többiek is, bár valószinü, hogy egyes iparvállalatok és takarékok megelőzik a bank-sorozatot.

Az elsőnek, amint jeleztük, az Östermelő, majd a Goldberger-gyár publikálja aranymérlegét, február végén a Pesti Hazai Takarék, utána egy héten belül a Moktár és Általános Takarék, majd a Nova és Salgó következik. A bankok sorát előreláthatólag a Kereskedelmi Bank nyitja meg, ha a valorizációs javaslaton tul leszünk, a Hitelbank, Leszámitolóbank és Hazai Bank pedig mindenesetre március első felében publikálja aranymérlegét. Valószinü, hogy az Olaszbank, Angol-Magyar Bank és Földhitelbank is április első felében kijön rendes és aranymérlegével és a meghosszbbitást egyetlen jelentékeny pénzintézet sem fogja igénybe venni.

A legkésőbbi fecskék, a Jelzálogbank és a külföldi bankok expoziturái lesznek, amelyekre az aranymérleg-rendelet amúgy sem vonatkozik.

Mi van a Garancia bankkal?

Tárgyalások a Hermessel és a Phönix biztositóval

Elsőnek irtuk meg, hogy a Garancia Bank rövidesen megalakul és Fónagy Aladár vezetése alatt mint hitelbiztositó bank fog működni.

Információnk szerint a tárgyalások szakadatlanul folyamatban vanak és egyes nagy magántőkések érdekeltsége várható az uj alakulásban, amely külföldi vonatkozásokban már befejezett tényekre támaszkodhat. Az utóbi időben a Hermes váltóüzlettel folytak megbeszélések, valamint szóba került a Phönix biztositó bekapcsolása is, ezek a kérdések azonban ezidőszerint még kezdetleges stádiumban vannak.

Az uj bank alaptőkéje és tartalékai valószinüleg 5—6 milliárdra fognak rugni.

Miért késlekednek a pénzintézetek a nyugdijazásokkal?

A valorizációs javaslatra nem kell várni — Az ujonnan nyugdijazandók ügyét már rég el lehetett volna intézni

Hire járt, hogy február 1-én a Leszámitolóbank több mint száz tisztviselőnek fog felmondani, illetve egy részüket nyugdijba küldi. Ez a hiresztelés téves volt, mert a Leszámitolóbank semmiféle elbocsátást vagy nyugdijazást most nem eszközölt, ellenben tény az, hogy elsején

néhány más intézetnél voltak kisebb mérvü felmondások.

A nyugdijazások kérdését a legtöbb intézet még mindig függőben tartja, hivatkozással arra, hogy a valorizációs javaslat még mindig nincs letárgyalva. Ezzel szemben tény az, hogy a javaslat nem befolyásolja az ezután nyugdijazásra kerülő tisztviselők ügyét, hanem csak a régebben nyugállományba helyezett emberek sorsán hivatott némileg javitani. A pénzintézetek, amelyek tiszta helyzetet akarnak teremteni, hibát követnek el, ha huzzák-halasztják a nyugdijazások problémáját, mert megakadályozzák azt, hogy tisztán lássák a saját helyzetüket.

A pénzintézeteknek tul kell lenniök mielőbb a nyugdijazási problémán, mert különben egyes bankokra és takarékpénztárakra olyan terhek fognak nehezedni, amelyeket elviselni nem tudhatnak. Épp ezért nem kell várni a valorizációs törvényre, hanem rendezni kell mielőbb a tisztviselői státusz kérdését.

Kényszeregyezséget kér a szolnoki fürészgyár?

folynak a moratoriumos tárgyalások

A fapiacon nagy feltünést keltett az a hir, hogy aa fapiacon jól ismert és bevezetett szolnoki fürészgyár, amely félév előtt került Sebők József fakereskedő tulajdonába, fizetési zavarokkal küzd.

Információnk szerint tény az, hogy a vállalat

moratóriumot kért hitelezőitől,

mert a rossz konjunktura folytán nem tud prompt megfelelni kötelességeinek. A tárgyalások még folyamatban vannak és komoly remény van arra, hogy kényszeregyezség megkérése elkerülhető lesz. A vállalat

obligói 4 5 milliárdra rugnak.

A vállalat igazgatósága azt a javaslatot tette a hitelezőknek, hogy

hitelezőit kilenc hónap alatt 100%-ban kifizeti.

Ezen az alapon valószinüleg létrejön a megállapodás és a kényszeregyezségre nem kerül a sor, ami a fapiac szempontjából előnyös volna.

Mit akar a cukorkartell? A pénzügyminiszter leszállitotta a cukor kincstári haszonrészesedését, a cukorgyárak azonban abszolute nem mutatnak hajlandóságot az iránt, hogy a fogyasztóközönséggel szemben megtegyék kötelességüket. Egész Európában itt Magyarországon a legdrágább a cukor és a cukorbárók egyáltalán nem törődnek azzal, hogy árpolitikájuk egyaránt sérti a termelők és a fogyasztók érdekeit.

Mit akar a gyümölcsszeszkartell? Megint egy felesleges kartellalakulat jelentkezik a piacon: az OkH. a Szeszértékesitő és a Kéve (?) bevanásával létrejött a gyümölcsszeszkartell, amelyet a Földhitelintézet finanszirozz. Nyilvánvaló, hogy egy ujabb árirányitó akció előtt állunk, ami annál veszedelmesebb, mert a Földhitelintézet égisze alatt működik és a mezőgazdasági és ipari érdekeltség együttesen lép fel benne a — fogyasztó közönség ellen.

A Hermes és Interrexim fuziója. Információnk szerint a Hermes és az Interrexim fuziója lekötés előtt áll. A tárgyalások olyan kedvező mederben folynak, hogy ha személyi akadályok fel nem merülnek, a két vállalat rendkivüli közgyülését még február első felében összehivják.

Baiban a börkartell. Értesülésünk szerint az osztrákok a kereskedelmi tárgyalások során vámkedvezményt kértek a készbőrre s ennek a kérelemnek a teljesitése elől aligha zárkózhatunk el, aminthogy Olaszország is szabaddá tette a nyersbőrkivitelt. Ez a két körülmény zavarja a börkartell számitásait és akcióba is lépett érdekei védelmére. Remélhetőleg illetékes helyen nem adnak helyt a kartell érveinek, amelyek egyoldalu érdekeket szolgálnak, hanem megvédik a kereskedők jogos követeléseit is.

A nagybankok jelzálogkölcsöneit a pénzügyminiszter engedélyezte. Értesülésünk szerint a pénzügyminiszter hozzájárult a Kereskedelmi Bank, Hitelbank és Pesti Hazai Takarék amerikai jelzálogkölcsönügyletéhez, ugyhogy a kölcsönök folyósitása már a jövő héten megkezdődik. A kölcsönök feltételeit a napokban hivatalosan is publikálják.

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A főváros tanácsa versenytárgyalást hirdetett a különböző kerületekbe szállitandó **19.400 m³ bazalt zuzottkő, 18.200 m³ trahit zuzottkő és 3650 m³ zuzott mészkő szállitására.** A pályázat lejártáig ajánlatot nyujtottak be a következő vállalatok és cégek. A római számok a kerületeket jelzik, amelyekbe szállitva az egységárak értendők: Pestvármegyei Kőbánya és Utépitő Rt. VI. 234.000, II. 286.000, Fekete István III. 148.000, Solymosi és Farkasmáli Rt. I. 245.000, II. 270.000, Ujlaki Tégla- és Mészégető III. 155.000, Ámon Antal és Fiai III. 155.000, Szobi Kőbánya Rt. VI. 230.000, Bermann Miksa IX. 197.500, 220.000, Schaffer Antal I. 160.000, Somoskői Bánya Rt. I. 338.000, II. 310.000, III. 276.000, Koleni és Török I. 210.000, 260.000, II. 207.000, Kondor és Feledi I. 224—233.000, II. 261.000, V. 215—235—260.000, IX. 236.000, 285.000, 270.000, III. 350.000, 280.000, Badacsonyi Bánya Rt. I. 280—329.000, Engelhardt Ferenc I. 170.000, II. 155.000, I. 270.000, Klauber és Vajda I. 183.000, 213.000, II. 181—206.000, Cséti István I. 310.000, Nógrád Jobbágyi Rt. V. 236.000, VII. 235.000, Hofbauer Jakab V. 274.000 VI. 282—286.000, Perner János I. 146.000.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Társszerkesztő: dr. Kósa Miklós.
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Szopogasson köhögés ellen

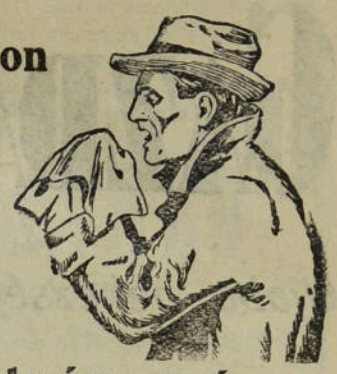

Szent István gyógymalátacukorkát,

mert e tiszta Szent István malátakivonatból készült kiváló nyálkaoldószer enyhiti a légzőszervek lobos bántalmait.

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 4. TELEFON: 22—10.
Szivattyuk minden célra. Vizhütőtornyok

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: kerámit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán és márvány lapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayence-lapokkal minden szinben. Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, VIII., Nap-utca 36.
Telefon: József 76—56.

PETZ TESTVÉREK
HERCEGPRIMÁSI VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR.
MŰSZAKI CIKKEK. IV., VÁROSHÁZ-U 8.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar,
Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

FLOHR KÁROLY FELVONÓGYÁR
BUDAPESTI FIÓKTELEPE VI., PODMANICZKY-UTCA 12.
TELEFON 129—26.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 február 10. — 6. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Haldokló vásárcsarnok,

kongóan üres vendéglők, ásító üzlethelyiségek jelzik Budapest utcáin, hogy a gazdasági krizis talán éppen most hágott tetőpontjára. Leirhatatlanul szomoru a helyzet. Az a nagy gondolat, amely több mint egy negyedszázada, létrehozta a budapesti vásárcsarnokokat, valósággal csődöt mondott. Csődöt mondott pedig azért, mert a mérhetetlen bajokkal agyonsanyargatott lakosság napi gondjai nem engednek időt arra, hogy az olcsóbb, egészségesebb, tisztább és frissebb vásárcsarnoki élelmiszerekért utrakeljenek. Ehelyett inkább drágábban fizetik meg azt a selejtesebb árut, amelyeket a gombamódra elszaporodott apró élelmiszerüzletekben és piszkos kapualjakban hoznak forgalomba, legtöbbször hozzá nem értő emberek. Ugyanakkor pedig tetézi a vásárcsarnok tragédiáját az, hogy a vásárcsarnoki bérek tekintetében a főváros tanácsának nincsen meg a kellő szociális érzéke. Belvárosi boltokat lehet bérelni olyan árakon, amilyeneket egy egészen kicsiny vásárcsarnoki fülkéért szed a főváros.

Nem rémlátás, hanem végtelenül szomoru valóság, hogy mindezek az okok előidézték a vásárcsarnokok valóságos kihalását és bojkottálását. A fogyasztóközönség, amely valaha a nap bizonyos óráiban valósággal ellepte a vásárcsarnokokat, ma gyéren lézeng az árusok között. Hiába büszkélkedünk azzal, hogy ma már Budapest ellátásáról az élelmiszerkereskedelem pompásan gondoskodik, a közönségnek részben nincsen anyagi ereje ahhoz, hogy vásároljon, részben pedig az emlitett okok miatt nem látogat el a csarnokokba. A mult héten ülést tartott a közélelmezési bizottság s csodálatosképen a nagy szóáradatban, amely ott elöntötte az ülést, egyetlen szó sem esett a vásárcsarnokok tragédiájáról. Azok az urak, akik ebben a bizottságban résztvesznek, lehetnek igen jószándéku emberek, lehetnek közöttük szakemberek is, de a vásárcsarnokok életét, ugylátszik, az utóbbi időben nem figyelték meg.

Különben nem történt volna meg az, hogy végeszakadatlan, bár minden esetre értékes vitát folytatnak a főváros szőlőbirtokának bérbeadása, vagy házikezelése körül, de megfeledkeznek arról az immár eminensé vált veszedelemről, amely a budapesti vásárcsarnokok létét fenyegeti. Hallottunk ezen az ülésen mélyrehatóan vitát arról, hogy lehet-e, szabad-e felemelni a vágóhidi dijakat. Nagyon helyes, hogy erről vitatkoztak. És a vitában igaza volt a tanácsnak, amely ugy véli, hogy a vágódijak messze alatta maradnak a békebelieknek, de igazuk volt azoknak a szociális szempontokat figyelembevevő bizottsági tagoknak is, akik attól féltek és attól óvakodtak, hogy az ilyen csekélyarányu emelést is könnyen felhasználnák a kicsinyben való árusitás árainak emelésére. Hol van azonban mindez az aggodalom attól a félelemtől, amelyet a bizottság tagjai akkor fognak érezni, ha ellátogatnak majd a vásárcsarnokokba és meghallgatják ott az árusok panaszait a közönség pénztelenségéről, a közönség vásárlóerejének teljes lezülléséről és ezzel szemben a kibirhatatlanul magas fülkebérekről.

Ki fog derülni hamarosan, — mert hiszen a főváros törvényhatósági bizottságának sok olyan tagja van, akik komolyan érdeklődnek a város lakosságának bajai iránt — hogy Budapest közélelmezési ügye rossz vágányra jutott. Ennek elsőfokon oka természetesen a gazdasági válság. De mélységes hibát kell látnunk abban is, hogy az élelmiszerkereskedelem a hatóságok álhumanizmusának esett áldozatául. A mi szerény véleményünk ugyanis az, hogy Budapest lakosságának élelmezését olcsóvá és jóvá tenni olyan hatalmas nemzeti és szociális érdek, hogy ennek rovására nem lehet szamaritánusságot gyakorolni egyes egyedek exisztenciája érdekében. Budapest élelmezését igenis drágává, közegészségügyét veszedelmessé teszi az a körülmény, hogy ma már Budapest minden házában egymás hátán nyilnak az apró és megbizhatatlan élelmiszerüzemek. Itt nem játszhatik szerepet a közönség kényelme. Nem játszhatik szerepet, hogy apró és rövidéletü boltocskák révén talán száz és száz exisztenciát lehet ideig-óráig megmenteni. Egyedül és kizárólag az a fontos, hogy Budapest közel egymillió lakosa jó, olcsó és egészséges élelemhez jusson. Azok a minden szánalmat megérdemlő szazak, akik ma és holnap egy-egy kis élelmiszerüzem révén megélhetést remélnek, de holnapután mégis belebuknak vállalkozásukba, nem kövé lhetik Budapest 965.000 lakosától, hogy őket a rossz és egészségtelen táplálkozás áldozatával eltartsa.

De nemcsak ez a néhány száz szerencsétlen nem vindikálhat jogot magának arra, hogy kicsi életének tengetése érdekében megdrágituljon Budapest élete és megromoljon egészsége. Nincs ehhez joga a legnagyobb, a legrégibb és a legkiválóbb kereskedelemnek sem. Igenis, Budapest székesfővárosnak, amelynek ma olyan törvényhatósága van, amely büszkén hangoztatja demokratikus és szociális elveit, minden alkalmat meg kell ragadnia, hogy Budapest élelmezését minél olcsóbbá, minél jobbá és minél egészségesebbé tegye. De mit szóljunk akkor, amikor azt látjuk, hogy tiszteletreméltó, de természetes önzéssel fellépő kereskedelmi érdekeltségek és egyedek még a fővárosnak olyan tökéletes és a lakosság érdekeit olyan hatalmasan szolgáló intézményét is támadják, mint amilyen a Községi Élelmiszerüzem. A közélelmezési bizottság ülésén hallottunk felszólalást, amely a Községi Élelmiszerüzem leépitését sürgette. Történik pedig ez akkor, amikor a haldokló vásárcsarnok mellett egyedül a Községi Élelmiszerüzem elárusitóhelyei azok, amelyekkel szemben a közönség még mindig a legteljesebb bizalommal viseltetik. Ennek a törvényhatósági bizottságnak, amely — mint mondottuk — demokratikus és szociális cégérrel ékeskedik, meg kell védeni a jól bevált vásárcsarnokot és a páratlan népszerüségü Községi Élelmiszerüzemet, még azon az áron is, hogy kisexisztenciákat más, a köz számára hasznosabb, Budapest lakosságának egészségét nem veszélyeztető kenyérkeresetre szorit.

Sulyos gondok a státusrendezés végrehajtása körül

A közgyülés ad hoc bizottságot választ, amely a nyugdijazások ügyét előkésziteni fogja

Ripka Ferenc kijelenti, hogy a státusrendezés nyugdijazási rendelete csak keret, amelyet a közgyülés megváltoztathat

Az elmult pénteken érkezett meg a városházára Rakovszky Iván belügyminiszter aláirásával a hosszu idő óta vajudó státusrendezési rendelet. Ebben a rendeletben meglehetősen sok meglepetés van. Megnyugtató mindenesetre az, hogy az alsóbbrendü tisztviselői kart ezek a meglepetések nem igen érintik. Annál inkább sulyos rendelkezések vannak azonban a főváros legmagasabbrangu főtisztviselőire vonatkozólag. Az első ilyen, az érdekelteket fájdalmasan érintő rendelkezés, hogy a két alpolgármester a második fizetési osztályba került és nem kapják meg azt a fizetési osztályt, amelyet az eredeti javaslat az első és második osztály közé óhajtott iktatni. Kellemetlen meglepetés a főtisztviselői kar számára az is, hogy

a rendeletnek az a része, amely a nyugdijazásokra vonatkozik, a fővárosnak több kiváló főtisztviselőjét fogja érinteni, mint amennyire eredetileg számitottak.

Az eredeti terv szerint ugyanis mindenkit nyugdijaztak volna, aki harmincötödik szolgálati esztendejét betöltötte. Ezzel szemben a miniszter most érkezett rendelete kimondja, hogy mindenkit nyugalomba kell helyezni, aki teljes fizetésével azonnal nyugdijazható. Ezek szerint tehát be kell számitani a kétszeresen számitott milleniumi esztendőt és mindazokat az éveket, amelyeket különböző rendelkezések alapján kétszeresen számitanak.

A Fővárosi Hirlap már felsorolta legutóbb azokat a főtisztviselőket, akiket a státusrendezési rendeletnek a nyugdijazásokra vonatkozó eme része érintett. Megemlitettük akkor azt is, hogy a közgyülési pártok között a visszatartások érdekében kompromisszumos tárgyalások indultak meg. Most ennek a kérdésnek az elintézése rendkivül sürgőssé vált, ugyhogy már szombaton este bizalmas tanácskozásra ültek össze az illetékesek a városházán és értesülésünk szerint

ezen a bizalmas megbeszélésen igen fontos megállapodás jött létre. Megállapodtak ugyanis abban, hogy a tanács a nyugdijazandó tisztviselők nyugdijazása ügyében a február 17-i rendkivüli közgyülésen bizottság kiküldését fogja javasolni.

Ezen a bizalmas megbeszélésen két igen fontos dolog történt. Egyrészt megállapitották azt, hogy a vezető főtisztviselők közül igen sokan, legelsősorban a két alpolgármester, nélkülözhetetlenek a városi adminisztráció vezetésében, amig helyüket az évvégi tisztujitás alkalmával nem pótolják. Lehetnek politikai kifogások, Folkusházy és Buzáth alpolgármesterek személye ellen jobbról vagy balról, de a két kiváló adminisztrativ szakerőt egyszerre kiszakitani a fővárosi adminisztráció testéből, teljesen lehetetlenség. A szombat esti bizalmas megbeszélés másik igen fontos eredménye az, hogy

a belügyi kormányzat most leérkezett rendelete és a szanálási törvény érvényessége között való összefüggést vizsgálat tárgyává tették és ebből igen jelentős konzekvenciákat vontak le.

Ezekre a konzekvenciákra vonatkozólag a következő információkat kapta a Fővárosi Hirlap:

— A tanács javaslatára a február 17.-i közgyülés a nyugdijazandó tisztviselők visszatartása ügyében *bizottságot fog kiküldeni.* Ez a bizottság azután előkészitené a dolgot julius 1-ig, amikor a szanálási rendelkezések megszüntével a kérdés bizonyos vonatkozásokban önként megoldódnék. A belügyminiszter rendelete értelmében a közgyülés indokolt esetekben a nyugdijazandó tisztviselők visszatartására javaslatot tehet a belügyminiszternek, aki viszont a maga javaslatát a végső fokon döntő minisztertanács elé viszi. A szanálási törvény érvényessége azonban junius hó 26-án megszünik.

A törekvés tehát az, hogy a nyugdijazás kérdésének elintézését junius végéig el lehessen huzni.

Természetesen megtörténhetik az is, hogy a rendelet érvényét junius 26-án ujból meghosszabbitja a kormány. Ez azután legelsőrendü politikai kérdés, mert hiszen attól függ minden, hogy junius 26-án milyenek lesznek a politikai viszonyok. A nyugdijazások végrehajtását, amint ez a szombati bizalmas értekezleten kiderült, egyik párt sem szorgalmazza, mert hiszen

minden pártnak az a törekvése, hogy az eddig jól bevált kompromisszumos alapon, a polgármester-kérdéssel együtt, az egész adminisztráció ujjáalakitásának ügyét a restauráció alkalmával a maga egészében oldják meg.

Ha azonban a belügyminiszter rendelkezését mégis rövidesen végre kellene hajtani, erre vonatkozólag is megindultak már a tárgyalások, és pedig abban az irányban, hogy a közgyülés a

pártok megállapodása értelmében néhány főtisztviselő érdekében élni fog a visszatartás jogával.

Ebben a kérdésben egyébként igen gyors tempóban haladnak a tárgyalások ugy a tanács kebelében, mint a bizottságokban és a pártközi konferenciákon. Megvan minden remény arra, hogy ugy a tanács, mint a pártok még ezen a héten teljesen tisztázni fogják a helyzetet és létrehozzák a szükséges megállapodásokat.

Amennyiben mindezek a tervek felborulnának és a kormány nem járulna hozzá például a két alpolgármester visszatartásához, állásukat ebben az esetben sem fogják egyelőre betölteni, hanem

a tisztujitásig az alpolgármesteri teendők végzésével a két legidősebb tanácsnokot, Csupor József és Berczell Jenő kormányfőtanácsosokat bizzák meg.

Ugyancsak ez történnék a megüresedett és megüresedő tanácsnoki állásokkal is. Az elhunyt Városssy Gyula, a nyugdijba menő Orczy Gyula és az alpolgármesteri teendők elvégzésére kirendelendő Csupor József és Berczell Jenő tanácsnokok helyét ideiglenesen a tisztujitásig egy-egy főjegyző töltené be.

A státusrendezés a közigazgatási bizottságban

A közigazgatási bizottság hétfőn tartott ülésén, amelyen Ripka Ferenc dr. főpolgármester elnökölt, a polgármesteri jelentés kapcsán Csillér y András dr. szóvátette a státusrendezés ügyét. A státusrendezéssel kapcsolatban kiadott rendeletet birálta és foglalkozott a kényszernyugdijazások ügyével is.

Véleménye szerint a választott tisztviselőknél nem alkalmazható a 35 évi szolgálati idő eltöltésére vonatkozó szabály.

A rendelet egyébként is aggodalomra ad okot. Meg akarja szüntetni a helyettesi állásokat, ami arra vezetne, hogy a tisztifőorvos és főügyész helyettesei felelőtlenül helyettesitenék a főorvost és a főügyészt. Előfordulhatna az is, hogy a közigazgatási bizottság nem tárgyalhatná a szakhivatalok jelentését, mert a tiszti-főügyész és a főorvos más irányu elfoglaltsága miatt az ülésen nem jelenhetnének meg. Ami a létszámcsökkentést illeti, hangsulyozni kell, hogy a fővárosnál nem leépitésre, hanem az adminisztráció kifejlesztésére van szükség.

Csilléry ezután arról beszélt, hogy a fővárosi tisztviselők mult év julius óta várják a fizetéskülönbözet kiutalását.

Javasolta, hogy a közigazgatási bizottság hivja fel a kormány figyelmét az elmondottakra és sürgesse meg a fizetéskülönbözet kiutalását.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester a felszólalásra válaszolva kijelentette, hogy

a státusrendezéssel kapcsolatban kiadott rendelet csak keretrendelet és a törvényhatósági bizottságnak módjában lesz kivánságainak érvényt szerezni, ha a kérdés tárgyalásra kerül.

Reméli, hogy ezek a kérdések közmegnyugvásra oldatnak meg. A fizetéskülönbözet kiutalásához a kormány hozzájárul, ha a törvényhatósági bizottság a kiutalás ellen kifogást nem emel. Kérte, hogy a közigazgatási bizottság ne hozzon most határozatot.

Csilléry a főpolgármester válaszára az inditványát visszavonta.

Dante pokla a Vigszinház háta mögött

Bródy Ernő szenzációs leleplezése a Suhajda-telep borzalmairól

A főváros szerdai közgyülésén napirenden volt a lakbérek kérdése is, amely tárgynál Bródy Ernő fővárosi bizottsági tag mondott nagy beszédet. Ennek a beszédnek volt egy része, amely mindenkit, pártkülönbség nélkül megdöbbentett. Budapest rettenetes nyomorából ragadott ki egy képet, amely a maga szörnyüségében fájdalommal töltött el minden jóérzésü embert. Beszélt a sokat emlegetett Suhajda-telepről, ennek fantasztikus és a rablólovagok korában élő keletkezéséről, az ottlakók nyomoráról és szörnyü kiuzsorázottságáról. Olyan korkép ez, olyan döbenetes látványa Budapest nyomorának, hogy Bródy Ernő beszédének ezt a részét egész terjedelmében, szószerint közöljük az alábbiakban. Aki csak valamit is érez Budapest szenvedőivel szemben, annak gondolkodóba kell esnie, hogy a nyomor vámszedőin kivül még kiket terhel felelősség a Suhajda-telep lakóinak szörnyü helyzetéért. A másik hátborzongatóan nagy kérdés, hogy mi itt a segedelem? Bródy Ernő beszédének itt következő részletét ajánljuk figyelmébe mindazoknak, akik együtt tudnak érezni a nyomorgókkal és szenvedőkkel:

Ezer ember rabszolgasorsa a nyomortanyán

— Beszélni akarok a Suhajda-telepről. Méltóztassék velem együtt eljönni erre a telepre. Budapesten, a Vigszinház hátamögött néhány házzal, a Pannonia-utca 14. szám alatt van egy nyomortanya, amely minden képzeletet felülmul. Ezer ember lakik ott, olyan állapotok között, olyan emberhez nem méltó sorban, amely fel fogja háboritani önöket még most is, ha engem hallani fognak, hát még mennyire felháboritott engem, aki ott jelen voltam és megnéztem a helyzetet. Előbb leirom a telepet, aztán a jogi állapotot fogom vázolni.

— Körülbelül ezer ember lakik 260 lakásban. Itt van nálam a statisztika, melyet egy szegény cipész, egy munkanélküli állitott össze nekem, szobáról-szobára járva, amelynek adatait helyben felülvizsgáltam és ellenőriztem. Ezer ember lakik ott a következő módon.

Az épitkezés a legnagyobbrészt a földszint alatt van. Miután tehát nincs csatornázás, minden esés alkalmával betódul a viz a szobába.

Egy méter magas az egész, ugyhogy amikor az ember bejön, beüti a fejét a falba. Az egész telepen ezer ember számára van huszárnyékszék két traktusban. Természetesen csatornázás nincs. Ugyancsak világitás sincs. Paloták tövében, paloták szomszédságában ott él ezer ember ugy, mint talán valamikor a nomád törzseknél, gyertyagyujtás, petróleumvilágitás mellett, hóban és fagyban.

A karácsonyest gyönyörei . . .

— Hogy önök fogalmat alkossanak arról, hogy mi volt például a Suhajda-telep lakosainak a karácsonyestjük, el fogom önöknek mondani. Karácsony estéjén az történt, hogy hóesés volt és a hó annyira benyomult az udvarba meg a lakásokba, hogy az elöljáróság utján a tüzoltóságtól szivattyut kellett kérni, hogy a lakásokból a vizet kipumpálják. Ez volt ezer embernek a szent estéje.

A pestistelep szörnyüségei

— Én végigjártam ezeket a lakásokat. Valahány lakásba bementem, a legtöbb helyen betegeket találtam, ágyban fekvő betegeket, főleg gyermekeket. A gyermekek a tüdővésznek egyenes áldozatai. Egészen különös lakásbetegségek fejlődnek ki. Egy szegény asszony megmutatta, hogy a padló helyén gomba nő. Láttam egy lakást, amely a pöcegödör szomszédságában volt és a pöcegödör szennye átszivódott a lakás falába. Dante pokla nem tud szörnyübbet felmutatni, mint itt Budapesten, a Vigszinház fényes palotájának tőszomszédságában, a paloták körül levő ezer ember oduja, ennek az ezer embernek a nyomortanyája.

— Itt van a legfrissebb statisztika róluk, most vették fel az 1925. évi népszámlálás alkalmával. Ebből megtudjuk, hogy volt itt olyan lakás, amely csak konyhából állott, semmi más nem volt hozzá. A lakások zöme olyan volt, ahol csak egy szoba volt összesen. Kétszázharminc ilyen lakás van a kétszázhatvan közül. E kétszázharminc lakásban összesen 795, kereken nyolcszáz ember van egy-egy szobában.

Istállóból átalakitott lakások — lelépési dij nélkül

— El akarom mondani, hogyan keletkezett ez a telep. Suhajda János a telekbérlő. Nem tulajdonos, hanem telekbérlő és mint ilyen, egypár istállónak, egypár garázsnak, egypár ipari vállalatnak csinált ott félszereket. Miután ezeket a félszereket megcsinálták, egyszerre eszébe jutott, hogy okosabb és neki lukrativabb lesz ezeket a félszereket lakásokká átalakitani. Ujságokban hirdetést tett közzé, amelyben azzal csábitotta a szegény embereket, hogy lelépés nélkül biztositott nekik lakásokat. Az a szegény, nyomorult ember, aki albérletben lakott, ágyrajáró volt, egyszerre főbérlőnek érezte magát, hogy ilyen csodálatos szerencséhez juthat, hogy lelépés nélkül kap lakást. Kezeim között van az elöljárósági határozat, amely a következőket mondja: „Suhajda János raktár és műhely céljaira vette használatba ezeket a helyiségeket és nagyobbára kisiparosoknak és kereskedőknek adta volt bérbe. A kerületi elöljáróság Suhajda János ellen a megtorló eljárást haladéktalanul folyamatba tette. Az eljárás folyamán azonban Suhajda mindezen helyiségeket ismét engedély nélkül, sőt a kerületi elöljáróság tilalma ellenére, lakásokká alakittatta. A megtorló eljárás során a kerületi elöljáróság 1924 szeptember 19-én kelt határozatával az engedély nélküli épitkezési, illetve átalakitási munkálatokért és az ekként létesitett helyiségek használatbavételéért

tizmillió korona pénzbirság megfizetésében marasztalta el Suhajda Jánost

és egyben elrendelte, hogy az engedély nélküli lakásokat, uj lakókkal betelepitett helyiségeket harminc napon belül ürittesse ki."

Suhajda fütyül a hatóságok rendelkezésére

Suhajda e véghatározat ellen fellebbezéssel élt, s a tilalom ellenére az épitkezéseket ismét folytatta, miértis a kerületi elöljáróság öt 1924 november 14-én kelt véghatározatával ujabb tizmillió korona pénzbirságban marasztalta el és egyben elrendelte az épitkezéseknek karhatalommal való betiltását.

Kimondotta a kerületi elöljáróság, hogy Suhajda János épitkezései nemcsak szabálytalanok, hanem biztonsági szempontból is aggályosak

és éppen ezért a véghatározat ellen csak birtokon kivül való fellebbezésnek adott helyet és egyben megkereste az V. kerületi kapitányságot is, hogy az önkényes épitkezést karhatalommal akadályozza meg. Suhajda János ezen véghatározat ellen is fellebbezéssel élt.

Most már a Közmunkák Tanácsa vette tárgyalás alá ezeket a határozatokat. A Közmunkák Tanácsa elrendelte, hogy a szabályellenesen, a telektulajdonos hozzájárulása nélkül, a szabályozási vonalak teljes figyelmen kivül hagyásával, a tüzbiztonsági és közegészségügyi rendszabályok teljes mellőzésével épitett, s szabályszerü használhatási engedély nélkül használatba vett összes épületek, raktárak, lakás céljaira használt helyiségek, a döntés kézbesitésétől számitott harminc napon belül lebontandók.

— Kimondotta a közmunkatanács, hogy a telek tulzsufoltsága s a tüzbiztonsági követelmények mellőzése folytán tüz esetére az ott lakókat közvetlenül életveszély fenyegeti, ezért a lebontás iránt való rendelkezés ellen csak birtokon kivüli fellebbezésnek van helye.

Elrendeli ennek folytán a kerületi elöljáróság, hogy az összes épületek most már haladéktalanul lebontassanak.

A bontási munkálatokat az épitésügyi szabályzat 537. szakaszában foglalt rendelkezés alapján Suhajda János veszélyére és költségére a kerületi elöljáróság fogja végrehajtani. Felhivja tehát az elöljáróság Suhajda Jánost, hogy a bontási költségekre egyelőre első részletként 200 millió koronát a kerületi elöljáróság pénztárába fizessen be.

— Ez annyira nem történt meg, hogy két nappal ezelőtt (február elején) kint voltam és még minden helyiséget ott találtam. A kerületi elöljáróság szerintem helyes álláspontra helyezkedett, mert papiroson kimondhatja a lebontást, de honnan van szive ezer embert még abból a rettenetes oduból is kitenni. Ennélfogva az ügy tulnőtt a kerületi elöljáróság hatáskörén. Ez mutatja a közigazgatás némely furcsaságait. Itt vannak mérnökök és épitészek, akik keservesen nem tudnak kikinlódni egy épitési engedélyt és van itt egy telek Budapest szivében, amely épitési engedély nélkül áll és amelyben az emberek csak pusztulásnak, betegségnek, szégyennek, nyomornak vannak kitéve. Nekem kötelességem a nyilvánosság égő tüzébe bedobni ezt az ügyet és becsületbeli kötelességünk elsősorban hajlékot adni annak az ezer embernek.

Uzsoragyanus gazdálkodás

Elmondta azután még Bródy Ernő, hogy a Suhajda-telep lakosai legtöbbjének heti keresete 180—200—300.000 korona. De van közöttük sok munkanélküli is. Ezzel szemben a heti lakbérük 8—10 aranykorona. Bródy feleletet kért a lakóktól a következő kérdésre: mennyit fizetett előre? Van, aki 1924 december 16-án 242.0000 koronát, aki 1924 december 22-én 6,322.400 koronát fizetett, Fekete Ferenc kereskedősegéd fizetett előre 1924 december 4-én 6.240.000 koronát. A lakásbért ezidőszerint negyedévenként, sőt az utóbbi időben havonként kell fizetni, itt pedig hat hónapra előre követelte be a lakásbért ez a háztulajdonos, amire a kerületi elöljáróság azt mondja, hogy ez uzsoragyanus gazdálkodás.

Bródy Ernő leleplezései bombaként hatottak a közgyülés tagjaira. Mi azonban arra vagyunk kiváncsiak, hogy miként fognak a hatóságok akaratuknak érvényt szerezni és elsősorban arra, hogy hol fogják a Suhajda-telep ezer szerencsétlen lakóját elhelyezni, ahol emberekhez illő helyen, tető alá juthatnak. Budapest legégetőbb problémáját: ezer és ezer kislakás termelését a legsürgősebben kell megoldani.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

A főváros részéről sérelmes mellőzés érte a magyar autókereskedelmet

Tiltakoznak a tanácsnál, hogy a próba-autóbuszokat külföldön rendelték

Az első mintakocsit már beállitották a forgalomba

A főváros közlekedésügyi bizottsága hetekkel ezelőtt olv határozatot hozott, hogy az autobusz-üzem csakis a közszállitási szabályok szigoru betartása mellett szerezheti be szükségleteit. Ezt a határozatot az a körülmény tette aktuálissá, hogy az autóbusz-üzem versenytárgyalás mellőzésével akarta az autóbusz-üzem kiteriesztésére szolgáló autóbuszokat beszerezni. A határozat értelmében a kocsipark nagyobbitását célzó autóbuszok beszerzésére pályázatot kell hirdetni, mert a főváros érdekei igy védhetők meg a leghathatósabban. Az autóbusz-üzem e határozat respektálásával hat külföldi autógyárat szólitott fel arra, hogy bocsássanak egy-egy próbaautóbuszt a főváros rendelkezésére és a legjobbnak bizonyuló tipusokra pályázatot fognak majd kiirni. Eddig rendben is lenne a dolog. De itt aztán egy kis rendellenesség következik, amely részben

illuzóriussá teszi a közlekedési bizottság határozatát,

amennyiben — információnk szerint — az autóbusz-üzem kötelezettséget vállalt a hat külföldi autógyárosnál, hogy a próbajáratu autóbuszokat minden körülmények mellett átveszi. Ez egyértelmü azzal, hogy

az autóbusz-üzem megint hat kocsit vásárolt a közszállitási szabályok mellőzésével.

Nem kételkedünk abban, hogy a hat kocsi kielégiti minden tekintetben a főváros igényeit, bizonyosak vagyunk afelől is, hogy az autóbusz-üzem megvédi a főváros érdekeit. Kifogásunk csak az ellen van, hogy az autóbusz-üzem tulteszi magát, egy ügyes módszer közbecsusztatásával, a közlekedési bizottság határozatán és

hat autóbusz szállitása ügyében befejezett tények elé állitja a fővárost.

A hatféle tipusu autóbuszszállitásnak egyébként igen sulyos gyakorlati hátránya, amely szintén nem alárendelt jelentőségü körülmény, hogy hatféle autóbusz nem befolyásolja valami előnyösen a város külső képét. De van ennek a sokféle autóbusznak egy igen sulyos gazdasági bibije is: hatféle autóbuszhoz hatrendbeli anyagraktárról kell majd gondoskodni,

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A **Fővárosi Hirlap** Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a **Fővárosi Hirlapot** előfizetésével erősiti.

mert minden autónak más és más a kereke, talpa, tengelye, motorja és karosszériája. A tartalék-alkatrészek beszerzése tehát horribilis költségekkel jár; tartalék-alkatrészeket pedig minden tipusu kocsihoz állandóan raktáron kell tartani, mert defektusok mindig vannak. Mindezekre a hátrányokra gondolni kellett volna, mert e hátrányok lényegesen megdrágitják az üzemköltségeket és az üzemköltségeken keresztül a személyszállitási dijakat.

Azonban a legsulyosabb mulasztás, hogy

az autóbusz-üzem nem volt tekintettel a magyar automobilkereskedelemre,

amelyet teljesen kizárt ebből az igen jelentős közszállitásból azáltal, hogy közvetlenül a külföldi cégekhez fordult. A magyar automobilkereskedők, erről meg vagyunk győződve, a legkedvezőbb feltételek mellett szereztek volna a fővárosnak próbajáratos kocsikat, megszerezték volna pedig ugy, hogy

a városnak nem kellett volna a próbakocsik megvételére kötelezettséget vállalni.

Ha az adókivető bizottságok az adó kivetésekor informálódnak az egyes autókereskedők üzleti viszonyairól, az autóbusz-üzem is érdeklődhetett volna az iránt, hogy az automobilkereskedők milyen márkákat szerezhetnek be és milyen feltételek mellett állithatnak be próbakocsikat. Mindez nem történt meg és a

Magyar Automobilkereskedők Országos Egyesülete

joggal tiltakozott minap megtartott választmányi ülésén e mellőzés miatt és tiltakozását beadvány formájában a székesfőváros tanácsához is eljuttatta.

Nem nélkülözi a pikantériát, hogy a beadványt az egyesület elnöke, Reimann Gyula is aláirta, aki tudvalevően a Renault-gyárat képviseli, tehát a beadvány kifogásai őt is érintik. Felhivásra ugyanis a Renault-gyár szintén szállit próbakocsit.

A tanács feladata, hogy valamilyen formában jóvátegye a sérelmet és gondoskodjék róla, hogy a fővárosi automobilkereskedők kárpótoltassanak valamiképpen a veszteségért, amely őket érte. Az adókat kiméletlenül behajtani, de hasznot és jövedelmet ide-

Szenzációs uj műsor
ROTT és STEINHARDT szinházában
A KIS KOMÉDIÁBAN
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14—22.

gen cégeknek juttatni, ezzel a módszerrel nem lehet a magyar ipart és kereskedelmet talpraállitani.

Megjelent az első próbakocsi

Vasárnap délben irdatlan nagy, látszólag rendkivül nagysulyu, kéttengelyes és négykerekü, sárgaszinüre festett autóbusz jelent meg az Apponyi-téren: a Máv. gépgy., a Ganz-Dan., a Mág. és a Nag. (Nationale Automobil Ges. Berlin) szabadalmai felhasználásával gyártott autóbusz. A sajtó egyrészének kiküldött üzletszerző hivatalnokai, az autóbusz-gyár képviselői, az autóbusz-üzem részéről pedig Till és Bárány igazgatók helyet foglaltak az autóbuszban, amely elindult hegynek föl a Várba. A próbaut minden zökkenő nélkül történt meg, a továbbiakat majd a próbajáratok alkalmával szerzett tanulmányok és a többi minta-autóbuszokkal történő összehasonlitások fogják eldönteni.

Fontos volna azonban már előre is tájékozódni, hogy

a bemutatott mintakocsi minden izében magyar gyártmány-e,

amelyet, ha tényleg Ganz-Danubius-Kleinék gyártottak: nagyobb gondot forditottak-e rá, mint arra a bizonyos motorcsónakra, amelyet ugyancsak ők egy birónak szállitottak?

Borvendégh tanácsnok elkészitette az állandó üzemi bizottság szervezeti szabályzatát

A bizottság tagjai felerészben városatyák, felerészben tanácsnokok lesznek — Az elaborátumot Sipőcz polgármester átvette és rövidesen tanácsülés elé terjeszt

Még az ősszel, szeptember havában kezdtek igen komolyan foglalkozni a városházán a gondolattal, hogy a főváros üzemeit teljesen függetlenitsék a közigazgatástól. Sokat beszéltek már erről azelőtt is a városházán, de szeptemberben erőteljes lökést adott a megvalósulás felé az a körülmény, hogy maga a belügyminiszter kivánta az üzemi tanács felállitását. Azóta nagy viták folytak erről a kérdésről. A főváros pártjai közül egyes pártok amiatt aggódtak, hogy a belügyminiszter tervének megvalósulása a főváros autonómiáját sérti. Előbb Ripka Ferenc főpolgármester, majd maga Rakovszky Iván belügyminiszter is megnyugtató kijelentéseket tett ebben az irányban. A pártok előtt bizonyossá kellett lennie annak, hogy a belügyminiszternek nem célja a főváros autonómiájába való beavatkozás, hanem csak az, hogy az üzemek gazdálkodását minél eredményesebbé tegye és hogy minél simább, minél mentesebb legyen ez a gazdálkodás az adminisztráció támasztotta akadályoktól.

A pártok azóta megnyugodtak és megkezdődhetett az előkészitő munka az állandó üzemi bizottság megalakulása érdekében. Sipőcz Jenő dr. polgármester Borvendégh Ferenc tanácsnokot bizta meg az üzemi szabályzat elökészitésével. A polgármester kétségkivül kitünően választotta meg Borvendégh személyében az üzemi szabályzat megalkotóját, mert hiszen Budapest székesfőváros üzemeinek Borvendégh tanácsnok egyik legkiválóbb ismerője. Most azután a Fővárosi Hirlap azt jelentheti, hogy Borvendégh tanácsnok elkészült nagy munkájával és azt át is nyujtotta Sipőcz Jenő polgármesternek. Az üzemi szabályzat tervezetét már az egyik legközelebbi tanácsülés tárgyalás alá is veheti.

Egyelőre az üzemi szabályzat részleteit nem hozzák nyilvánosságra mindaddig, amig a tanács azt le nem tárgyalta. A Fővárosi Hirlap azonban a következőkben ismertetheti az üzemi szabályzat elveit:

Az üzemi szabályzat mindenekelőtt az állandó üzemi bizottság összeállitásának, jogkörének, feladatának módozatával foglalkozik. Eszerint *az üzemi bizottság tagjainak felét a közgyülés küldi ki a maga kebeléből, mig a másik fele a székesfőváros tanácsának üzemi kérdésekkel foglalkozó tagjaiból áll.*

Az üzemi szabályzat azután kimeritően foglalkozik az üzemek gazdasági és pénzügyi kérdéseivel és ebben a részben erőteljesen figyelembe vette az előterjesztést készitő tanácsnok azokat a tapasztalatokat és jótanácsokat, melyeket a belügyminiszter által *Némethy* Károly elnöklése alatt kiküldött üzemvizsgálóbizottság jelentése tartalmaz.

Az üzemi bizottságot a tervezet szerint önálló hatáskörü fórumként akarják felállitani és olyan közületnek tervezik, amely sem a tanácsnak, sem a közgyülésnek nincsen alárendelve és igy a főváros üzemeit, amelyek mindinkább meg fogják közeliteni a magánkezelésben levő üzemek kezelési módját, mindentől függetlenitve irányitják és ellenőrzik.

Megfellebbezi a főváros a belügyminiszter döntését a dunai partbérek ügyében

Megirtuk, hogy a fővárosnak a partbérekre vonatkozó tavalyi határozatát, amely az 1925. évre szólt, négy hajóstársaság megfellebbezte a belügyminiszterhez és ennek a fellebbezésnek a belügyminiszter legutóbb annyiban adott helyt, hogy a régi határozatot feloldotta.

Értesülésünk szerint a tiszti ügyészség javaslatára

a főváros megfellebbezi a belügyminiszter határozatát a közigazgatási birósághoz.

Az erre vonatkozó javaslat a most szerdai közgyülést követő közgyülésen kerül letárgyalásra s akkor egyuttal dönteni fognak az 1926. évi partbér-megállapitás felől.

Az illetékes tanácsi ügyosztály

ragaszkodik a partbérek le nem szállitásához,

mert ezekre a bevételekre a rakpart kiépitésére és fenntartására feltétlen szüksége van.

Érdekelt körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a közigazgatási biróság döntése elé, amely hivatva lesz a főváros és a belügyminiszter között támadt nézeteltérést eloszlatni.

TUNGSRAM
RÁDIÓ
A vacuumcső gyári jele: „TUNGSRAM“
Kapható mindenütt!
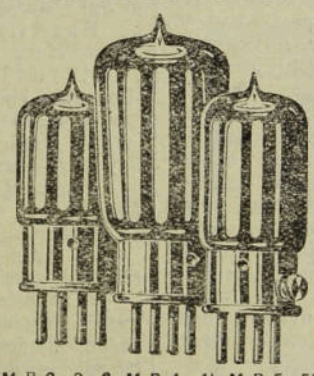
A fejhallgató gyári jele: „VC“
Kapható mindenütt!
MR 2—3—6, MR 4—4!, MR 5—5!
Egyesült Izzólámpa és Villamossági RT. Ujpest.

Hivatalos tojástánc a Baross-lista körül

A kislakások iparosmunkáinak kiadására késik a döntés, mert a vállalkozók 100—200 százalékos árkülönbözettel pályáztak

A fővárosi kislakások öt házból álló első csoportjának versenytárgyalása a legközelebbi napokban ban végleg elintéződik.

Mint lapunk mai számának „Vállalkozás" rovatában olvasható, a főváros középitési ügyosztálya a Mester-utca és Dandár-utca sarkán épitendő öt emeletes kislakásos bérpalota legfontosabb iparágának munkálataira is kiirta a versenytárgyalást. Az első ötházas csoport versenypályázata azonban ujból aktuálissá tette azokat a kérdéseket, amelyek az ipart már igen erősen nyugtalanitják. A tiz iparágnak legutóbbi versenytárgyalásánál ugyanazok a jelenségek merültek fel, amelyek a kömivesmunkálatok kiadásánál elvi kérdésekben szembeállitották a tanácsot és a középitési bizottságot és amely differenciákat csak nagynehezen lehetett elintézni. Ennek

a tiz iparágnak a pályázatainál ugyancsak száz- és kétszázszázalékos árdifferenciák merültek fel

az egyes pályázatok között. Olyan sulyos probléma ez, hogy a Fővárosi Hirlap értesülése szerint már a kereskedelmi minisztériumot is foglalkoztatja, ahol kezdik belátni, hogy revizió alá kell venni a közszállitási szabályzatot.

Békében is voltak az árajánlatok között eltérések. Sohasem fajultak el azonban annyira a viszonyok, hogy az árajánlatok között ilyen horribilis differenciák álltak volna elő. A háboru előtt legfeljebb 5—10 százalékos különbözet választotta el a legolcsóbb aljánlatot a legdrágábbtól. Ilyen körülmények között nem volt nehéz sem a középitési bizottságnak, sem a tanácsnak döntenie és a két fórum között nem állhatott elő elvi ellentét.

A most felmerült abnormális jelenségek a gazdasági élet betegségének biztos jelei.

A kereskedelmi minisztérium szakértői ugy látják a helyzetet, hogy ideiglenesen helyesen cselekedett a főváros, amikor uj szabályokat, uj normákat állitott fel, keresvén a középarányos árat a legdrágább és a legolcsóbb ajánlatok között.

Végleges megoldásnak azonban ez nem tekinthető és igy arra a meggyőződésre jutottak, hogy a közszállitási szabályzatot sürgősen revizió alá kell venni és ennek a reviziónak számolnia kell az olyan esetekkel is, amelyek egyszer valamikor megint előállhatnak és amely esetek a gazdasági élet betegségét és abnormitását tükrözik.

A Baross-listák

A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában irtunk arról, hogy az iparosság sérelmére felállitott és

a polgári egyenlőséget megcsufoló Baross-lista még mindig szerepel

és annak szereplése ellen a törvényhatósági bizottság több tagja eröteljesen tiltakozott. A tiltakozásra megérkezett a válasz és pedig Csilléry András fővárosi bizottsági tag részéről.

Csilléry András ugyanis egy népgyülésen hosszabb beszédben hangoztatta, hogy a városházán csak azokat szabad közmunkában részesiteni, akik tagjai a Baross-Szövetségnek.

Ennek a beszédnek olyan szinezete van, mintha Csilléry András azt akarná mondani, hogyha nem volna Baross-lista, akkor most kellene megcsinálni. Alig lehet kétséges, hogy Csilléry András ebben az esetben a Ripp van Winkle szerepét játssza. Ugylátszik, az alvezér nem tudja amit a vezér cselekszik. Azt hisszük ugyanis, hogy Wolff Károly, a Keresztény Községi Párt vezére, aki függetlenitette magát pártja tulzó elemeitől és mindinkább reális városházi politikát kiván folytatni, nem helyesli Csilléry Andrásnak ezt a kitörését, mert hiszen meg kell állapitani, hogyha van is még Baross-lista, de ettől a Baross-listától már sok esetben éppen a Keresztény Községi Párt tudtával és hozzájárulásával lényegesen eltértek.

A Baross-listáról azonban a napokban egy hivatalosnak látszó magyarázat is megjelent.

Eszerint a közszállitásokra vonatkozó irányelvek most is azok, amelyeket 1920-ban meghatároztak. 1920-ban is az volt az irányelv, ami ma; közszállitásban résztvehet mindenki, akit bármely pártállásu fővárosi törvényhatósági bizottsági tag közszállitásra a városházán ajánl, továbbá bárki, akit szakmai testület, ipartestület, vagy kereskedelmi egyesülés ajánl. A hivatalos helynek, bármennyire szeretnénk is, nem tudjuk ezt teljesen elhinni. Mi egészen másképpen emlékezünk és ugy tudjuk, hogy éppen forditva állitották fel 1920-ban ezt az elvet. Tanuként igen jelentékeny férfiura tudunk hivatkozni. Ez a férfiu Krátky János nyug. székesfővárosi tanácsnok, akit éppen a Baross-listától való eltérés miatt szavaztak le és mondjuk meg nyiltan, hogy minden szokás ellenére ezért nem tartották vissza, amikor szolgálati ideje lejárt. Röviden

Krátky János, a fővárosnak ez a kiváló főtisztviselője annak az áldozata lett, hogy 1920-ban nem engedték meg a Baross-listától való eltérést

és nem tekintették a városházán egyenlőrangu polgárnak azokat az iparosokat, akik a Baross-listán szerepeltek és akik a Baross-listán nem szerepeltek.

Azután azt is mondja a hivatalos nyilatkozat, hogy „ajánlhatott volna 1920-ban közszállitásra iparosokat és kereskedőket az OMKE is, de nem tette. A Baross-Szövetség élt az ajánlás jogával. Általában a liberális iparos és kereskedelmi világ az utóbbi évek során, amikor a liberális és demokratikus pártállásu törvényhatósági bizottsági tagok távoltartották magukat a fővárostól, nem vettek részt semmiféle városi közszállitásban". Ez azután tökéletes elferditése a történteknek.

A liberális és más ellenzéki fővárosi bizottsági tagok nem is ajánlhattak iparos cégeket közszálliitásokra, hiszen az uralmon lévő párt kirekesztette őket a szakbizottságokból

és csak annyit engedett meg nekik, hogy a közgyülésen statisztálhattak. Később még a közgyülésen való résztvétel is lehetetlenné vált számukra. Az pedig, hogy az OMKE és más érdekeltségek is ajánlhattak volna közszállitásokra kereskedőket és iparosokat, igazán nevetséges állitás, mert mindenki nagyon jól tudja, hogy az ajánlás és ajánlásnak figyelembevétele között óriási különbség van.

1920-ban a legszigorubb irányelv volt a városházán, amit az uralmon lévő párt körömszakadtáig védett és a tisztviselők tökéletesen végrehajtottak, hogy csakis és kizárólag a Baross-listán szereplő iparosok és kereskedők nyerhettek a közszállitások terén megbizásokat.

Ezt tagadni talán még nevetségesebb, mint amilyen fölösleges. A baj ott van, hogy Baross-lista még mindig szerepel és hogy akadnak Csilléryek, akik a Baross-listának jogaiban való megtartását ma is követelik. A pártközi béke érdekében magának Wolff Károlynak kell latbavetnie egész tekintélyét, hogy a Baross-lista, amely annyi keserüséget okoz a főváros iparosainak, eltünjön a föld színéről.

Amikor egy ártatlan szamár miatt széksértés történik

Megfigyelések a szerdai közgyülésen

A pesszimisták a községi választások után azt jósolták, hogy a közgyülés nem fogja megérni az egyhónapos születésnapját se. Azután multak a hetek, multak a hónapok, apró csete-paték, házi perpatvarok között ugyan, de lassanként mégis csak egymáshoz törődtek a legkülönbözőbb világnézetü pártok is. Karácsonyra már a belügyminiszter maga is elmondhatta a Fővárosi Hirlap hasábain, hogy nincs semmi baj, a főváros közgyülése munkaképes. A pesszimista jósok megbuktak, nem kellett és nem kell a közgyülést feloszlatni. A közgyülés feloszlatásának réme, — mint a szerdai közgyülésen kiderült, — összezsugorodott egy — megafonná. A törvényhatósági bizottságot nem kell feloszlatni, de Ripka főpolgármester ugy vélte, hogy egy megafonra mégis csak szükség van. Meg is csodálták a városatya urak az uj alkotmányt. Most már Ripka főpolgármester hangja nem vész el a viharban, mert ott van az elnöki emelvényre felszerelve a megafon, az elnöki csengő mellett a megafon leadó csöve, viszont a nagy kürt, amellyel a hang elárasztja az egész termet, az elnöki emelvénytől balra, a falon függ. Hogy ezeket a technikai felszereléseket Fényes László, a legnagyobb viharkeverő személyes sértésnek vette, azon igazán nem csodálkozott senki sem. Egyszóval Ripka főpolgármester a közgyüléseket megelőző pártközi konferenciák után, a közgyülés rendjét biztositó garanciák másodikát a megafonban találta meg.

Egyelőre ezen a közgyülésen még nem debütált a megafon. Voltak ugyan délutántól késő éjszakáig apró viharok és Fényes László is kitett magáért, sőt Horovitz Gábor is eljátszotta bősz szerepét, amelyben ugy mutogatja magát, mintha minden pillanatban ellentábori torkok átharapására készülne, de ugylátszik a megafont a főpolgármester nagyobb feladatok végzésére tartogatja.

Még alig melegedtek vele a városatya urak a kora délutáni vitába máris kemény összecsapás keletkezett a két oldal között. Ez körülbelül előre látható is volt már akkor, amikor Biró Dezső

Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika.
A **Fővárosi Hirlap** a szervezett közvélemény orgánuma.

belekezdett a levente tanfolyam ellen való támadásába. Biró arról beszélt, hogy a leventeoktatók pofozzák a tanonciskolai növendékeket, de azok „vissza fogják adni, amit kaptak..."

— Szégyen, gyalázat! Kommunisták! Nem törődnek a nemzeti eszmével! — kiáltották a szocialisták felé a Wolff-pártiak.

A szocialista Horovitz Gábor tulharsogta a jobboldali zajt:

— Ha az én fiamhoz csak egy ujjal hozzányul valaki, összetöröm a csontját!

Nem lett volna teljes a kórus, ha Fényes László bele nem süvit:

— Pofozkodnak és frankot hamisitanak! Ez a maguk hazafiassága!

Karafiáth Jenő méltatlankodva mondja:

— Hogy lehet igy beszélni?!

Horovitz Gábor magából kikelve orditja Karafiáthra:

— Kiütöm a szemét!

— Majd a törvényszék előtt elintézem ezt az ügyet, — mondja nyugodtan Karafiáth Horovitznak.

Végre Ripka Ferenc főpolgármester helyreállitotta a rendet és erélyesen rászólt Biró Dezsőre:

— Ilyen tiszteletlen hangon ne beszéljen olyan témáról, amelyhez a nemzet érdekei füződnek!

Most már nyugodtabb mederbe terelődött a közgyülés hangulata. Bródy Ernő komoly, szép beszéde minden figyelmet lekötött. Két óra hosszat beszélt a lakáskérdésről és különösen megdöbbentette a hallgatóságot azokkal a leleplezésekkel, amelyek fájdalmas szinben mutatták be a Suhajda-telep ezer lakosságának nyomoruságát.

A lakásügyben Bródy után Propper Sándor szocialista szólalt fel és beszéde alatt már izgatottab volt a hangulat. Váratlanul azonban vihar tört ki, amelynek igazi okát csak később lehetett megállapitani. Egyelőre csak az történt, hogy egy Hufnagel nevü Wolff-párti városatya odament egy demokrata városatyához és valamit sugott neki. Nem telt bele egy perc, az egész baloldal felpattant helyéről és felháborodva tiltakozott. Ripka Ferenc főpolgármester hatalmas vihar közben tisztázta a helyzetet. Az egész kavarodás onnan eredt, hogy egy szocialista városatya közbeszólás formájában azt mondta, hogy Hufnagel vörös bizalmi volt. Erre kelt fel Hufnagel és ment oda a demokrata bizottsági taghoz, aki által azt üzente a szocialista közbeszólónak, hogy aki róla ilyesmit állit, az szamár. A balodalon elkeseredetten a padot verve követelte Hufnagel rendreutasitását. Fényes László odaállt az elnöki emelvény elé és hogy fölöslegessé tegye a megafont, onnan kiabált fel az elnöki székre:

— Utasitsa rendre a másik oldalt, ott szamaraztak!

Ripka főpolgármester azzal felelt, hogy öt ne oktassák ki és rendreutasitotta Fényes Lászlót. Fényes ekkor már elvesztette higgadt meggondoló képességét és szinte örjöngve kiabálta:

— Rendben van, tudomásul veszem! De ha a másik oldalt nem utasitja rendre, akkor pártoskodik!

Ujabb rendreutasitás hangzott el, mire Fényes tehetetlen dühében, pulykavörösen kiáltotta a főpolgármester felé:

— Gyáva! gyáva!

Még egy incidense volt Fényes Lászlónak a főpolgármesterrel és már annyira ment a durvaságban, hogy az egész közgyülés megbotránkozott viselkedésén. Saját pártján többen szánakozva, többen megdöbbenve néztek rá. Wolffék pedig kórusban kiáltották:

Széksértés! széksértés! Be kell csukatni az elvtárs urat!

Az utolsó szót Ripka főpolgármester mondta ki:

— Ha még egyszer ilyen hangot használ a bizottsági tag ur, széksértési eljárás alá fogom vonni!

Imitt-amott felvillant még egy-egy izléstelen hang, de annál több volt a komoly beszéd és talán még több lett volna, ha közben el nem mulik tizenegy óra, mire azután elhatározták, hogy a tárgyalást félbeszakitják és a közgyülést szerdán folytatják.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, Budapest
VIII., Főh. Sándor-u. 32 (Va.-u. sarok)
Telefon: József 03—44.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegögummikra. Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeket átalakitok. Autóköpeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

Kitólni szeretné az Unió a vigalmiadó befizetésének terminusát

A főváros, amelynek első helyen betáblázott jelzálog biztositéka van, a kényszeregyezség értelmében milliárdokra rugó követelésének kifizetését február 20-áig követeli

Nemcsak a szinházi világ, hanem a nagyközönség körében is még élénk emlékezetben él az Unio-Szinháznak mult év május 17-én történt összeomlása. Faludi Jenő, az Unio-Szinháznak vezérigazgatója tavaly május 17-én délután egyszerüen bejelentette szinészeinek, alkalmazottainak és az összes tisztviselőknek, hogy nem tud fizetéseket teljesiteni és ugyanakkor azt az ajánlatott tette a szinészeknek, hogy amig az igazgatóság kiegyezik a hitelezőivel és ismét folytathatja saját rezsijében a négy szinház üzemét, konzorcionális alapon vegyék át a szinházakat.

Faludi vezérigazgatónak ez a bejelentése szinte pánikszerü hatást váltott ki a szinészekből, akik ugyszólván minden fillér nélkül maradtak teljes bizonytalanságban. Annakidején a főváros sietett elsőnek a kétségbeesett anyagi viszonyok között levő szinészek segitségére és Molnár Dezső dr., a Szinész Szövetség igazgatója utján harmincmillió korona segélyt utalt ki, amit azonnal ki is osztottak a szinházak tagjai között.

Amint ismeretes, a törvényszék Csathó Kálmánt kirendelte az Unio-Szinházak vagyonfelügyelőjévé, aki a könyvszakértők közremüködésével rövidesen megállapitotta az Unio-Szinházak mérlegét, amely az ingatlanokban és felszerelésekben mutatkozó 10 milliárd korona aktiva mellett körülbelül 15 milliárd korona passzivát tüntetett ki. A tartozások rovatában a nem fizetett hirdetési dijak után 670 millió, szerzői jogdijak tartozásai cimén 33 millió korona volt felvéve. A legnagyobb volt a vegyestartozások rovata, ahol

vigalmi adó cimén 700 millió korona, kereseti adó cimén 358 millió korona, forgalmi adó, bélyegilletek, házadó, kincstári részesedés, rendőrségi és tüzoltódijak, jövedelmi adó, végül gáz- és villanytartozások cimén milliárdokra menő összegek szerepeltek.

Ezekből az adatokból kitünik, hogy az Unio-Szinházak összeomlásával a hátralékos vigalmi adó, kereseti és jövedelemadók, a kifizetetlen gáz- és villanytartozások révén a főváros milliárdokra rugó összegekkel volt érdekelve.

Az Unionak a mult év nyarán, mint ismeretes, a budapesti királyi törvényszék előtt kötött kényszeregyezséggel sikerült liquidálni ügyeit, kötelezte ugyanis magát arra, hogy ingatlanai eladásával két esztendőn belül kielégiti összes hitelezőit.

Pár nappal ezelőtt az a hir terjedt el a fővárosban, hogy az Unio R. T. eladta egyik nagy ingatlanát és a vételárból elsősorban volt szinészeinél fennálló tartozásait rendezi. Ezt a hirt megerősiteni látszott az a körülmény is, hogy

az Unio R. T. beadvánnyal fordult a székesfőváros tanácsához, amelyben tartozásai megfizetésére haladékot kért.

Ezzel kapcsolatosan kérdést intéztünk a főváros illetékes ügyosztályához, ahol az Unio R. T. beadványára és fizetési kötelezettségeire vonatkozólag a következő felvilágositásokat adták a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Az Unio R. T. nemrégiben tényleg beadványnyal fordult a székesfőváros tanácsához, amelyben egy egész sereg körülményre való hivatkozással fizetési terminusának kitolását kérte.

A tanács egyik legutóbbi ülésén foglalkozott az Unio R. T. e beadványával és ugy határozott, hogy a fizetési terminus elhalasztásához nem járul hozzá.

A tanács határozata értelmében az Unio R. T.-nak az eredeti határidőig, február 20-ikáig minden körülmények között eleget kell tennie fizetési kötelezettségeinek. Egyes lapok az elmult napokban arról adtak hirt, hogy az Unio R. T. egyik nagy ingatlanát már el is adta és az e réven szerzett összegből volt szinészeinél fennálló tartozásait rendezi. Ez a hir azonban nem felel meg a valóságnak. Az Unio R. T. ezideig semmiféle ingatlanát sem adta el. Erről ugyanis elsősorban a fővárosnak kellene tudomással birnia, mert hiszen a főváros követelései első helyen vannak az Unio R. T. ingatlanaira betáblázva.

Tengeri utazás
Sziciliába és Nápolyba
óceánjáró luxus-gőzösön
Triesztből február 27-én
I.-o. elsőrangu ellátással 575 lira
Hetenként express- és postagőzösök
Egyiptomba
a Kairói Nemzetközi Kiállitáson résztvevőknek és csoportutazóknak kedvezmény
Prospektust küld és kajütrezerválást eszközöl:
COSULICH LINE
Budapest, VII, Thököly-ut 2. Telefon: József 14-13

Kegyeleti, erkölcsi és üzleti okok késztették a fővárost a temetkezés monopolizására

Illetékes magyarázat arról, hogy miért kellett a még fennálló két magántemetkezési vállalatot megváltani

Pár nappal ezelőtt került nyilvánosságra, hogy a főváros hárommilliárd koronáért a legnagyobb titokban, a kulisszák mögött, megváltotta a még fennálló két magántemetkezési vállalkozást.

Emlékezetes, hogy közvetlenül a kommün bukása után a főváros egyes magántemetkezési vállalatok megváltásával megalakitotta a Községi Temetkezési Intézetet. A harminckét temetkezési vállalkozó közül harminccal sikerült megegyezést kötni. A megegyezés értelmében ugy a teljes felszerelés, mint a raktár, a főváros tulajdonába mentek át. Két magánvállalkozó maradt csak ezután: özv. Dobó Ignácné és Trom Aladár, akikkel nem lehetett megegyezni és azok ezért minden tilalom ellenére tovább folytatták működésüket. A kötelező ravatalozásról szóló szabályrendelet ugyan előirta, hogy halottszállitást, a temetőben való funkciókat csak a Községi Temetkezési Intézet végezhet, a Trom-cég ezt a kikötést nem respektálta. Ebből azután kinos és kegyeletsértő incidensek származtak, mert a főváros, mint emlékezetes, hogy a kötelező ravatalozásról szóló szabályrendeletnek érvényt szerezzen, karhatalommal akadályozta meg a Trom-cégnek a temetőkben való funkcióit és a céget egyszermindenkorra kitiltotta a temetőkből és elrendelte, hogy legfeljebb temetkezési cikkek árusitásával foglalkozhatik. Ilyen formán a legélesebb harc keletkezett a főváros és a még tovább működő temetkezési magánvállalkozók között, amely éppen a megismétlődő kinos temetői incidensek miatt rendkivül kényelmetlenné vált a tanácsra. Talán ez is siettette a megegyezés megkötését, amelynek értelmében, mint ismeretes, a főváros ugy Trom Aladárnak, mint özv. Dobó Ignácnénak 1—1 milliárd koronát fizetett a vállalat megváltása fejében. A két üzlet árukészletét és felszerelését leltári áron 800 millió koronáért vették át, azonkivül Trom Aladár ügyvédjének 200 millió koronát fizettek ügyvédi költség cimén.

Az e cimen kiadott összeg várospolitikai körökben kinos feltünést és általános visszatetszést keltett, értesülésünk szerint azonban az illetékes ügyosztály a bizottsági tárgyalások alkalmával megfelelő magyarázattal fog szolgálni az érdeklődő bizottsági tagoknak. Hogy ez a magyarázat azonban

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

megnyugtatással szolgál-e, az a közeljövőben derül ki. Értesülésünk szerint a demokratikus blokk a legmeszebbmenően foglalkozni kiván az illetékes bizottsági tárgyalásokon a megváltás minden részletével. A blokk részéről rá fognak mutatni arra, hogy a két céggel való megegyezés viszonylag többe került a fővárosnak, mint annakidején a harminc temetkezési vállalkozóval kötött szerződés.

A tanács különben ugy Trom Aladárnak, mint özv. Dobó Ignácnénak 750—750 millió koronát folyósitott előlegképpen és kiutalta a 200 milliós ügyvédi honoráriumot is, anélkül, hogy a közgyülés jóváhagyását megvárta volna. Nincs kizárva, hogy ez a körülmény még bonyodalmakat fog okozni.

A megváltás szükségességének megvilágitása.

A megváltással kapcsolatos ügyekre vonatkozólag különben az illetékes ügyosztályon a következő felvilágositást adták a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A főváros közvéleménye előtt, sajnos, nagyon is ismeretesek azok a botrányos és kinos temetői incidensek, amelyek a megváltott temetkezési magánvállalkozók üzleti buzgalmából származtak. Egészen kézenfekvő, hogy hatalmi szóval nem lehetett liquidálni ezeket az ügyeket. De törvényes eszközök nem adtak módot a fővárosnak arra, hogy a még megmaradt két temetkezési magánvállalkozóval kedvezőbb anyagi körülmények között egyezzen meg. A szociáldemokrata párt hónapokkal ezelőtt azt inditványozta a fővárosnak, hogy ezeknek az ügyeknek a rendezésére döntőbiróság összeállitását kérje a kormánytól. Ez az inditvány ugyan nem lett volna keresztülvihető, de meglett volna az a nagy hátránya, hogy igy módot adtunk volna a magánvállalkozóknak arra, hogy a kérdés liquidálását még 3—4 esztendővel elhuzzák. Az illetékes bizottsági üléseken azonban

az ügyosztály ki fogja mutatni, hogy három esztendő alatt a két megváltott üzem forgalmával behozzuk azt az összeget, amibe a fővárosnak a megváltás került.

— Erkölcsi szempontokon kivül anyagi szempontok is arra késztették a fővárost, hogy a két temetkezési magánvállalkozó üzemét minél előbb megváltsa.

A két temetkezési magánvállalkozó ugyanis, nagyrészt már megváltott temetkezési vállalatok volt tulajdonosaiból álló és jól megszervezett ügynöki hadával, majdnem minden elsőosztályu temetést magának szerzett meg.

Ezek az ügynökök sorra járták a szanatóriumokban elhunytak hozzátartozóit, továbbá azokat a családokat, ahol elsősztályu temetésre volt kilátás és ajánlatokat tettek a temetésre. A gyászoló család az első nagy fájdalomban persze nem kalkulált, hanem átadta a temetés megrendezésére a megbizást. Ismeretes, hogy

a főváros a harmadosztályu temetésre ráfizet, a másodosztályunál éppen hogy megtalálja a számitását és hogy tulajdonképpen az elsőosztályu temetés jövedelméből fedezi a ráfizetéseket.

A magánvállalatok konkurrenciája miatt azonban kevés elsőosztályu temetés jutott a fővárosnak. Kézenfekvő ugyanis, hogy a főváros, mint erkölcsi testület, nem tarthat egy sereg ügynököt, a magánvállalkozók példájára. A két magánvállalkozó a mult esztendőben 833 temetést látott el; ezek a temetések majdnem kivétel nélkül elsőosztályuak voltak. Ezzel szemben a Községi Temetkezési Intézetnek 15.030 temetése volt, természetesen tulnyomó többségben harmadosztályu. Meg kell még emliteni azt is, hogy a két temetkezési intézet megváltása révén ezentul a Községi Temetkezési Intézet fogja a vidéki és külföldi hullaszállitásokat is végezni, ami szintén igen nagy jövedelmet jelent és amit eddig tulnyomó többségben szintén a két temetkezési magánvállalkozó bonyolitott le ügynökei révén.

BAK SÖR DREHER

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYAR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeperált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. házgainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Események

Kajlinger Mihály emléke. Ez év április hó 3-án lesz két esztendős évfordulója annak, hogy Kajlinger Mihály, a főváros vizmüveinek európai hirü vezérigazgatója 64 éves korában, szivszélhüdés következtében váratlanul elhunyt. Halálával nagy veszteség érte a fővárost. Kajlinger Mihály készitette a főváros nagy csatornázási szivattyutelepének, a káposztásmegyeri vizmüveknek az egész csatornázási és vizvezetékhálózatnak terveit. Mint szakmérnök, a külföldön is igen nagy tekintélynek örvendett. A Magyar Mérnök- és Épitészegylet kétziben is elnökévé választotta. Kajlinger Mihály 41 évig müködött a főváros szolgálatában és ebből a hosszu időből 32 esztendőt töltött a vizmüvek élén. Kajlinger Mihályt a főváros a maga halottjának tekintette és a kerepesiuti temetőben kijelölt diszsirhelyen helyeztette örök nyugalomra. Sirja azonban még ma is jeltelen. Most azután Kajlinger barátai és nagyszámu tisztelői kezdeményezésére pár héttel ezelőtt Buzáth János dr. alpolgármester elnöklésével „Kajlinger Mihály Siremlék Bizottság" alakult azzal a céllal, hogy a főváros vizmüvei nagynevü vezérigazgatójának sirját méltó emlékmüvel örökitsék meg. A bizottság legutóbbi ülésén Buzáth János dr. alpolgármester javaslatára elhatározták, hogy Sződ y Szilárd Rezső ismertnevü szobrászmüvésszel Kajlinger-emlékplakettet készittetnek és egyuttal a siremlék terveinek elkészitésével több ismert nevü épitészt biztak meg. Elhatározták továbbá, hogy az emlékplakett kicsinyitett mását kétféle nagyságban forgalomba hozzák és a kis bronzból készült emlékérmek eladási árából fedezik a siremlék felállitásának költségeit. Az emlék-bizottság különben vasárnap délelőtt Buzáth János dr. alpolgármester elnökletével ülést tartott, amelyen bemutatták a Sződ y Szilárd Rezső által készitett emlék-plakettet, azután pedig az épitészek által beküldött tervek közül kiválasztották a legmegfelelőbbet. Az emlék-bizottság ugy tervezi, hogy április hó 3-ára, Kajlinger Mihály halálának két esztendős évfordulójára már el is készül a siremlék.

Bauer Jenő érdekes vállakozása. Igen érdekes vállakozást létesitett Bauer Jenő bankár Abbáziában a Bristol-szálloda megvétele kapcsán. A részvények ujszerü plasszirozása különleges előnyökkel kecsegtet és ennek tulajdonitható, hogy máris tömeges előjegyzés történt a részvényekre és élvezeti jegyekre, ugyhogy a szálloda-tranzakció sikere máris biztositottnak tekinthető. A vállalat irodája IV. ker., Szervita-tér 5. szám alatt müködik. A részvényjegyzésre vonatkozó részletek mai számunk hirdetési rovatában olvashatók.

S. O. S. a nemzeti propaganda szolgálatában. Az „Ember" nemzetközi embervédelmi kiállitás, amely a fenti jelszót (Save our souls = mentsétek meg lelkeinket) irta zászlajára, igen örvendetes módon kapcsolódott bele a nemzeti propaganda szolgálatába. Amint a kiállitás vezetőségétől értesülünk, a külföldi, különösen német nagyipari és kereskedelmi vállalatok erősen készülnek a kiállitáson való részvételre. A külföldi kiállitók révén ország-világnak tudomást kell vennie arról a gazdasági és kulturális haladásról, amelyet országunk a háboru és azt követő gazdasági krizisek pusztitása dacára felmutat. A kiállitás vezetőségének gondos figyelemmel kell lennie arra, hogy az ipari és gazdasági érdekeltségek képviselethez jussanak.

Szórakozás

— **Vigszinház:** Szerda, csütörtök: Nagytakaritás. Péntek: Brassbound kapitány megtérése. Szombat: Nagytakaritás. Vasárnap délután Hat szerep keres egy szerzőt; este: Nagytakaritás.

— **Fővárosi Operettszinház:** Szerda: Terezina. Csütörtök: A gésák (először). Péntek: A gésák. Szombat: Terezina. Vasárnap délután: A nótás kapitány; este: Terezina.

— **A Gésák** bemutatója csütörtökön lesz a Fővárosi Operettszinházban. Főszereplők: Honthy Hanna, Somogyi Erzsi, Szokolay Olly, Mészáros Polett, Balla Mariska, Tolnay, Ujváry, Latabár, Pataky, Szórád.

Budapest uj látványossága: az Ufa villamosberendezése

Az UFA Filmszinház villamos berendezését az ezen a téren speciális budapesti Holitscher Zsigmond és Társa cég készitette. A Holitscher cég tervezte és kivitelezte az egész villamosvilágitási, valamint kinematografiai berendezést, ugyszintén a szinpadvilágitást, külső és reklámvilágitást. A villamosvilágitási berendezés 5000 izzólámpából áll, melyek kb. 120.000 gyertyafényt szolgáltatnak, ami kb. egy középnagyságu községet ellátó villamostelep energia-szükségletének felel meg. A világitási berendezés négy csoportra oszlik:

1. Kinematografiai berendezés.
2. Szinpadi berendezés.
3. Nézőtér és mellékhelyiségek világitási berendezése.
4. Külső és reklámvilágitási berendezés.

A vetitőkamra műszaki szempontból látványosságszámba megy. Ez a helyiség tulajdonképpen az egész szinház lelke, mert itt összpontosul az egész elektromos-berendezés és pedig: az ivlámpa világitási berendezés, izzólámpavilágitási berendezés, telefon-, csengőjelző-, fényjelző-, villamosgomb-, villamos függönyműködtető-, villamos tetőszétnyitóberendezés, mikrofon-berendezés fejhallgatóval, utóbbi a zenekar kihallgatására stb., stb.

A UFA Filmszinház igazgatósága megfelelő nagy szinpadról is gondoskodott, hogy szükség esetén szinpadi produkcióval kisérhesse a filmelőadást. A Holitscher Zsigmond és Társa cég, amely szinpadi berendezések készitése terén Magyarországon általánosan ismert, ezuttal is kiválót nyujtott. Ezen cég müszaki vezetője és társtulajdonosa, Hochstrate Miksa igazgató, aki a cég összes szinházberendezési munkálatait tervezi és vezeti, több szinpadi villamoskészülékre vonatkozó szabadalom tulajdonosa, amelyeket a külföldön is bevezettek és előszeretettel alkalmazzák őket.

Az UFA Filmszinház szinpadán a villamos hatás- és szinvilágitási berendezése nincsen festett izzólámpákból kivitelezve, hanem kizárólag normális világos félwattos lámpákkal. A hatást és szines világitást olyképpen állitják elő, hogy az izzólámpák elé szinszürőket tolnak. Az a pompás szineffektus, amelyeket szinszürőkkel érnek el, festett lámpákkal sohasem volna elérhető. A szincsere bekapcsolása részben villamos kapcsolókészülékekkel, részben pedig mechanikus szinkapcsolókészülékekkel történik.

Az UFA Filmszinház Magyarországon az első, amely mechanikus szinváló berendezéssel dolgozik. A mechanikus szinváltás egyszerüen a szinpadról történik, a szinnek a fényforrás elé való tolása által. Ez a csodálatos szineffektus kizárólag ezzel a módszerrel érhető el. Az UFA Filmszinház szinpadi berendezését még egy második uj berendezéssel is ellátták és pedig olyan függönnyel, amely erőátvitellel működik. A karmester, a szinpadmester vagy filmoperatör egyszerüen megnyom egy gombot, mire a függöny szét-huzódik, megnyom egy másik gombot és a függöny ismét összecsukódik. Ez az elektromos függönyt működtető berendezés szintén az első Magyarországon.

Miután a filmelőadás alatt a nézőtér teljesen sötét, a zenekart megfelelően meg kell világitani. A zenekar, illetve kottaállványok egyszerü izzólámpákkal való megvilágitásánál a fehér kottalapok reflexe a filmvetitésre is zavarólag hat, az UFA Filmszinházban a kottaállványok olyan lámpákkal vannak felszerelve, amelyek nappali fényt utánoznak, s elsősorban is az az előnyük, hogy a fénynek rossz szétszóródása által a vetitésre nem hatnak zavaróan, másodsorban pedig a zenészek szemét sem bántják, mivel ez a mesterséges fény a lámpákba beépitett szerkezet segélyével a nappali fénytől nem különböztethető. A nézőteret izzólámpák százaival világitják meg. Külön érdekessége a nézőtérnek egy speciális berendezés, amellyel a zenekar külön megvilágitható. Az egész zenekar a nézőtérről a legkülönbözőbb szinekkel lesz megvilágitva, ami a nézőnek a legcsodásabb látványt nyujtja.

A szükséges világitáson kivül az UFA Filmszinház egy speciális külső világitással.

„NEONA"-

fénnyel lett ellátva, amely Magyarországon ezideig még nem volt felszerelve.

A Holitscher Zsigmond és Társa cég — amely ezen berendezést készitette, — itt szintén valami kiválót produkált. A legkiválóbb kétségenkivül a vesztibül-világitás. Huszonnégy, egyenként két méter Neona-cső világitja meg azt a helyiséget. A szinek kedvező összeválogatása folytán narancssárga és kék, gyönyörü rózsaszin fényt idézhet elő.

Kivül a tetőzeten az UFA Filmszinház neve látható „Neona" világitásban. A világhirü UFA-védjegy, a jellegzetes hegyére állitott kocka UFA felirattal, különféle nagyságokban látható, ugy a Teréz-körut, mint a gyárutcai oldalon. A „Neona"-világitás, melyet Magyarországon egyedül és kizárólag a Holitscher Zsigmond és Társa cég készithet, a többi világitásokkal szemben különféle előnyökkel bir, s elsősorban kiemelendő, hogy üzemben nagyon olcsó. A „Neona"-világitás olcsóság tekintetében is az összes világitási berendezések fölött áll.

CORVIN SZINHÁZ
Február 11—17-ig Február 11—17-ig
Főhadnagy ur a feleségem
Attrakciós vigjáték 8 felvonásban
Főszereplők: Harry Liedtke, Lilian Harvey Mary Kid
Vadvirág kisasszony
Filmregény 8 felvonásban
Főszereplők: Colleen Moore, Lloyd Hughes
Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/24, 1/26, 1/28, 1/210, hétk. 1/46, 1/48, 1/410.

KAMARA
Február 11—17-ig Február 11—17-ig
Főhadnagy ur a feleségem
Attrakciós vigjáték 8 felvonásban
Főszereplők: Harry Liedtke, Lilian Harvey, Mary Kid
Vadvirág kisasszony
Filmregény 8 felvonásban
Főszereplők: Colleen Moore, Lloyd Hughes
Előadások: 1/25, 1/47, és 10 órakor.

ROYAL APOLLÓ
Telefon: József 118—94.
Kitty, a lápvirág
10 felvonásban. Főszereplő: Mary Pickford
Buster, mint a technika csodája
Főszereplő: Buster Keaton
Harry nénje 2 felvonásban **Hiradó**
Előadások: hétköznap 5, 1/48, 1/210.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán és márvány lapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayence-lapokkal minden szinben. Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 5.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

MAGYAR SZOBORÖNTŐDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-38.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR-UTCA 8.
Központi fütés. Vizvezeték.
Épületbádogos munkák.

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: DR. KÓSA MIKLÓS

Nincs akadálya az aranymérlegek publikálásának

Utban a nyugdijvalorizáció — Mi lett a részvénytársaságok vagyonával? Be kell számolni a szindikátusi üzletekről

A nyugdijvalorizáció kérdése végre előtérbe került, a pénzügyminiszter külön ankéton tárgyaltatta a javaslatot és remélhetőleg most már rövidesen a nemzetgyülés szankciója elveszi az utolsó akadályt is az aranymérlegek publikálása elől.

Kétségtelen, hogy a bankvezérek körében nem mutatkozik tulságos tolakodás a mérlegek közzététele érdekében. Ezt a tartózkodást egyfelől megmagyarázza az a tény, hogy

az aranymérlegek olyan leromlást fognak elárulni, amelynek igazolása a részvényesek előtt nem lesz könnyü feladat,

másfelől olyan mértékben fogja provokálni

a bankvezéri felelősséget,

amire eddig nem volt példa.

Nem vitás, hogy a részvénytársaságok vagyonának is meg kellett éreznie a háboru elvesztését és a kapcsolatos értéklerontást és naivitás volna általában a bankvezéreken keresni az ország megcsonkitásának természetes következményeit. Kétségtelen azonban az is, hogy a bankvezéreknek az aranymérleg kapcsán be kell számolniok arról,

hová lettek a részvényesek befizetései 1914 augusztus 1-e óta,

hogyan forgatták ezeket a roppant tőkéket, menynyit tudtak megmenteni belőlük és miért veszett el — legalább is a tőzsdei árfolyamok szerint — a társaságok békebeli aranyvagyonának körülbelül 80%-a? A bankvezéreknek kell felelniök azért, hogy

a szindikátusi részvénykontingenseknél miért volt aránytalanul kisebb az értékveszteség, mint a közönséges részvényeseknél

és hogyan lehetséges az, hogy a tőzsdén jegyzett részvények tulnyomó részének mai vagyona nem ötöd, nem is tized, hanem huszad és harmincad részét képezi a békebeli vagyonnak?

Az utolsó tiz év alatt a részvényesek óriási tőkéket bocsátottak a vállalatok és pénzintézetek részére,

sok banknál, takaréknál és vállalatnál azonban az egész vagyon együtt sem éri el az utolsó tiz év részvénybefizetéseinek valorizált értékét, a békebeli aranyvagyon pedig szinte teljesen megsemmisült,

csak a szindikátusok vesztesége nem jelentékeny,

átlagban csak 20—30%-át vesztették el tényleges befizetéseiknek.

A megtartandó aranymérleg-közgyüléseken ezt a problémát, amelyet rideg és egyszerü számitások igazolnak, bizonyára sürün fel fogják vetni és bankvezetőinknek alkalmuk lesz arra, hogy a részvényesektől végre necsak elismerésben, hanem — kritikában is részesüljenek.

*

Itt jegyezzük meg, hogy szombaton és hétfőn folytak a munkaadók és alkalmazottakkal a pénzügyminisztériumban azok a tárgyalások, amelyek a nyugdijvalorizációs javaslat végleges szövegezésére irányultak. Információnk szerint az értekezleteken, amelyeket hétfő délután lezártak, teljes megegyezés nem jött létre, de a pénzügyminiszter még egy kisérletet fog tenni.

A nemzetgyülés előreláthatólag a jövő héten letárgyalja a javaslatot, amely legkésőbb két héten belül törvényerőre emelkedhet, ugyhogy a pénzintézetek a rendes időben tarthatják meg aranymérleg-bemutató közgyüléseiket.

Ugy értesülünk, hogy a Pesti Hazai Takarék február 20-án fogja aranymérlegét publikálni és a rendes közgyülését február 28-ára összehivni.

Kósa Miklós.

Leépitenek a gabonacégek

Honnan ered a fizetési zavarok kire? — A legnagyobb cégek is redukálják üzemüket

Hetek óta hire jár, hogy egyes régi és nagy gabonacégek fizetési zavarokkal küzdenek. Ezek a hiresztelések sokat ártottak a gabonapiacnak, mert olyan neveket is emlegettek, amelyek valósággal oszlopai voltak és oszlopai ma is a gabonatőzsdének.

Információink szerint ezeknek a hireszteléseknek semmi más alapjuk nincs, minthogy a közelmultban

több ismert cég lényegesen redukálta üzemvitelét,

egyfelől az általános rossz gazdasági helyzet, másfelől konkrét veszteségek miatt, amelyek azonban nem voltak jelentékenyek. Egy régi cég megszüntette bécsi expozituráját, ami nálunk meglehetős feltünést keltett, viszont ennek is csak a rendezetlen külkereskedelmi helyzet volt az oka, ami a bécsi fiók fenntartását nem tette lukrativvá.

Általában meg lehet állapitani, hogy a gabonapiac aránylag igen kevés izgalommal és veszteséggel uszta meg a Viktória-afférт, mert még

nehéz idők vannak hátra,

ugyhogy a régi cégek óvatossága minden tekintetben indokolva van.

Itt emlitjük meg, hogy az ismert Strauss Antal és Fia cég febr. 1-én 26 alkalmazottjának mondott fel, miután a vállalatot lassan és csendesen felszámoltatják. A cég összes obligóit, amelyek közel jártak az egymillió dollárhoz, 100 százalékban rendezte s evégből a család házait és birtokait is rendelkezésre bocsátotta, a piacon azonban nem szándékoznak hosszabb ideig működni. Ezzel függ össze Rakovszky István tőzsdetanácsosnak, a cég beltagjának a tőzsdetanácsból való szabadságkérése is, amely hosszabb ideig terjed.

Ezenkivül még három-négy közismert cég küldte el alkalmazottai felét, sőt háromnegyedét, de azok tovább akarnak tevékenyekdni, csak szükebb keretek közt. Jellemző egyébként, hogy olyan régi tőzsdei cég, amely az értékpiacon mostanáig ellenállt a leépitési folyamatnak, a Keszthelyi és Társa cég is kénytelen volt 1-én 10 alkalmazottjának felmondani. A cég, amelynek Kanitz Vilmos és báró Dirsztay Gedeon a főnökei, igen szük keretek közt fogja csak működését folytatni, főleg a váltóeszkompt terén, ha ugyan a viszonyok ezt lehetővé teszik.

Mi van a Viktóriával?

A hitelezők loyalisan viselkedtek — A bankok szerepe — Bacher és az igazgatóság felelös a részvényeseknek

A Viktória ügye legalább befelé, amint legutóbbi számunkban jeleztük, nyugvópontra jutott. A közvéleményt ma, amikor a közvetlen krizis elmult, három kérdés foglalkoztatja: az angol hitelezők szerepe, a Tébe-bankok magatartása és Bacher felelőssége a részvényesekkel szemben.

Az angol hitelezőkről meg kell állapitani épp az objektiv igazság szempontjából, hogy

az egész affférben kifogástalanul, sőt elegánsan viselkedtek.

Az angol csoport, amelyet Hajdu Zoltán az Anglo-Austrian Bank vezérigazgatójának sikerült hatalmas összeköttetéseivel létrehoznia, még pedig olyan időpontban, amikor az angol pénzpiacon egyébként igen nagy tartózkodás uralkodott, a legnagyobb nobilitást tanusitotta, bár szerződéses jogai szerint

sokkal ridegebben léphetett volna fel.

Az angol csoport minden olyan kiváltságról lemondott, ami hátráltatta volna a megegyezést és követeléseinek visszafizetése és annak időpontja tekintetében a Viktória érdekeit teljesen alája rendelte a magáénak. Épp ezért az angol tőkével való további összeköttetés és az ország presztizse érdekében respektálni kell azt az elvet, amelyet Popovics Sándor állitott fel, hogy

az angol tőkének ebben az ügyben egyetlen fillért sem szabad veszitenie.

Ugyancsak elismerés illeti meg a Tébe-bankokat is, amelyek ebben az ügyben Popovics Sándor hatalmas egyéniségét respektálták, félretették az üzleti szempontokat és egyelőre valóban áldozatot hoztak. A helyzet ugyanis olyan, hogy

a pénzintézetek és az ipar semmiféle kamatra nem számithat

hitelnyujtásai után, sőt valószinü, hogy a hitelkeret 15—25 százalékát nem is fogja többet viszontlátni, ha csak az üzleti konjunktura nem javul. Ilyen körülmények között nem jogosak azok a vádak, amelyek a nagytőkével szemben elhangzottak, miután a mai nehéz viszonyok közt a pénzintézetek és a nagyipar számára a Viktoria-affér valóban sulyos obligót jelent.

Annál jelentékenyebb viszont az a felelősség, amely Bacher Emilre, a Viktoria igazgatóságával szemben nem a hitelezők, hanem a részvényesek szempontjából nehezedik. A Viktoriát a tőzsde hosszu időn át aranyértéke fölött értékelte, mert bizott Bacher üzleti érzékében és a vállalat hivatalos jelentéseiben. Most, amikor a részvény öt hét alatt tizenötöd-részére zuhant vissza azok a részvényesek, akik folyton ujabb és ujabb tőkéket bocsátottak Bacherék rendelkezésére s akik bizalommal vették és tartották részvényeiket,

joggal követelhetik a kereskedelmi törvény értelmében Bacher egyéni felelősségrevonását.

Értesülésünk szerint komoly mozgalom van folyamatban avégből, hogy a rendes közgyülésen Bacher Emillel szemben ez a kérdés felvettessék és nemcsak anyagi, hanem szükség esetén büntetőjogi alapon is a részvényesek elégtételt szerezzenek maguknak.

Itt emlitjük meg, hogy kedden fog megalakulni a Molinum részvénytársaság, amely a Viktória szanálását a Jegybank és a Tébe-bankok bevonásával lebonyolitja s amelynek elnöke Dobay Aurél dr. lesz. Ezzel a Viktória csendes likvidációja hivatalos formák közt is megindul.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák
beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák.
Vasutépitési munkák.
Költségvetés dijtalan!
Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap. Terazzo-, mozaik-, keramit- és metlachi lap. Padlóburkolatok. Fayence falburkolatok. Mükö. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

Károlyi Imrét le akarják mondatni az Angol-Magyar bank elnökségéről

Ellentétes felfogás az igazgatóság közt — A legközelebbi igazgatósági ülésen dől el a kérdés

Tudvalevő, hogy gróf Károlyi Imre, aki most Bethlen miniszterelnök ellen akcióba lépett, kisebb megszakitással több, mint egy évtized óta elnöke az Angol-Magyar Banknak, amely viszont hosszu idők óta szerződéses viszonyban áll a magyar állammal és a Bethlen-kormány rezsimje alatt a só- és gépmonopólium változatlanul a bank birtokában maradt.

A kormány és a bank szerződéses viszonya következtében hivatalból helyet foglalnak a bank igazgatóságában a földmivelésügyi és pénzügyi kormány képviselői is, ezenkivül az igazgatóság tagjai közül többen szoros baráti és politikai viszonyban vannak Bethlen miniszterelnökkel, illetve tagjai az egységes pártnak.

Információnk szerit az igazgatóság egyes tagjai nem hivatalos formában felvetették azt a kérdést, vajjon Károlyi Imre éles támadása nem tette-e inkompatibilissá a bankelnöki állás betöltésére a grófot, aki természetszerüleg a bank érdekeit és kivánságait több izben képviselte a kormány tagjainál s akinek erer a jövőben valószinüleg nem igen lenne alkalma. Azok az igazgatósági tagok, akik ezen a véleményen vannak, ezt a problémát a legközelebbi ülésen barátságos formában szóvá teszik, anélkül, hogy Károlyi Imre intakt egyéniségét a legtávolabbról is érinteni akarnák, kizárólag az elvi kérdés elmulasztása végett.

Lehetséges, hogy az igazgatósági ülés előtt valamilyen formában rendeződik ez az érdekes probléma, mely különben nem először vált aktuálissá.

Miért nem indítják meg az eljárást Szász Dezső ellen

Tájékozfatni kell a nyilvánosságot! — Lefoglalják Szász Dezső örökségét

Hónapok óta folyik a Magyar-Német Bank likvidálása és hónapok óta nem hallani arról, hogy az igazgatóság felelőssége kapcsán Szász Dezső volt vezérigazgató ellen megindult volna a büntető eljárás, holott állitólag — ebben az irányban az összes előkészitő lépések megtörténtek.

Értesülésünk szerint a tervbevett eljárás azért maradt abba, mert Szász Dezső valamilyen formében minden üzleti ügyben angazsálni tudta vagy az egész igazgatóságot, vagy legalább annak egyik-másik tagját s igy az igazgatóság nem akarta a Szász Dezső elleni feljelentés kapcsán saját magát is bajba hozni.

Értjük az igazgatóság óvatosságát, ennek ellenére azonban a részvényesek erkölcsi és anyagi érdekeinek védelmében szükségesnek tartjuk, hogy Szász Dezső ellen megindul jon a büntető eljárás. Szükség van erre annál inkább, mert Szász Dezső most ujabb vagyontételekhez jut örökség utján, nagy kérdés azonban, hogy magánjogi uton ezek az örökrészek a hitelezők részére biztosithatók lesznek-e. Épp ezért nem szabad késni a büntető eljárás megindításával, ha erre tárgyi okok forognak fenn, annál kevésbbé, mert Szász Dezső külföldi kisérletezéseivel, ha ujabb afférjai lesznek, megint csak a magyar közgazdaságot fogja kompromittálni, amitől a mai viszonyok közt valóban meg kell kimélni a magyar piacot.

Itt emlitjük meg, hogy Biedermann L. M. bankház, amely az utóbbi időben a Magyar-Német bank-nál érdekeltséget vállalt, ennek kapcsán kénytelen likvidálni, miután a cég főnökei sokmilliárdos kezességet vállaltak Szász Dezső bankjánál.

A Bristol-szálló Abbáziában teljes szállodai éttermi és kávéházi üzemével együtt részvénytársasággá alakul át. A részvények egy részét a nagyközönség körében óhajtja elhelyezni, olyképpen, hogy minden egyes részvényvásárlónak egy — a társaság által kibocsátandó — élvezeti jegyet is ad, melynek alapján

az illető részvényes 20 éven át minden évben a társaság tulajdonát képező abbáziai Bristol-szállóban 14 napi ingyenes szobát kap.

Tehát, mig részvénye alapján az ingatlannak résztulajdonosává válik és az üzemek jövedelmében évente részvényosztalék formájában részesedik, addig az élvezeti jegye alapján a társaság alapszabályaiban biztositott természetbeni kedvezményt élvezi husz éven át.

Egy részvény és élvezeti jegy ára 3,200.000 korona. A részvények és élvezeti jegyek bemutatóra szólnak s bárkire átruházhatók, éppugy, mint az egyes természetbeni kedvezményt jelentő évi szelvények is.

A Bristol-szálló, mely egyike Abbázia legnagyobb és legszebb szállodáinak, a gyógypark mellett, a kikötőtől és fürdőtől két percnyire fekszik. A szobák utcára nyilók, legnagyobbrészt erkélyes, szép, kétágyas szobák, melyeket a részvényesek

egy élvezeti jegy alapján is másod- vagy harmadmagukkal igénybe vehetnek.

Amennyiben ezen rendkivüli kamatozást nyujtó és biztos tőkebefektetést jelentő részvényéből vásárolni óhajt, forduljon a budapesti képviselethez:

Szervita-tér 5, félemelet

Eladják a Magyar-Német mezőgazdaságit?

A jövő héten lesz döntés

Hetek óta folynak tárgyalások avégből, hogy a Magyar-Német mezőgazdasági rt., amely tudvalevőleg Hunyadi József gróf uradalmait bérli, uj érdekeltség kezébe menjen át.

A részvénytöbbségek — információnk szerint — az a mezőgazdasági alakulat kivánja megszerezni, amely egy év előtt a Pesti Hazai Takarék, a Hazai bank és a Kohner-bankház égisze alatt jött létre és az Eszenyi Jenő-féle nagybirtok üzemvitelére alakult. A tárgyalások a részvénytöbbség megszerzésére vonatkozólag befejezés előtt állanak, egyelőre azonban még olyan differenciák vannak a vételár körül, hogy csak a hét végére várható döntés.

A Magyar-Német mezőgazdasági rt. részvényeit tudvalevőleg a tőzsdén is jegyzik és az utóbbi napokban a részvényeket a tranzakció hirére élénkebben keresték.

Csütörtökön határozza el a Hermes az Interrexim beolvadását. Hirt adtunk azokról a tárgyalásokról, amelyek a Hermes és az Interreexim összeolvadása körül folytak. Információnk szerint csütörtökön tart igazgatósági ülést a Hermes, amelyen a fuzió és a kapcsolatos tőkeemelés felett döntenek. A két vállalat rendkivüli közgyülését valószinüleg február 25-re hivják össze.

Jacobi londoni tárgyalásai. Információnk szerint Jacobi Olivér, a Kereskedelmi Bank igazgatója, Londonba érkezett és megkezdte tárgyalásait a hat vezető pénzintézet záloglevél-tranzakciója ügyében. Jacobi első jelentése kedden érkezett távirati uton Budapestre és a tárgyalások kedvező mederbe való folyamatáról számol be.

A szolnokvármegyei mezőgazdasági rt. kényszeregyezsége. Ezeken a hasábokon irtuk meg elsőnek, hogy a szolnoki Vármegyei mezőgazdasági rt.-t, illetve a tulajdonát képező fürészgyár fizetési nehézségekkel küzd és kényszeregyezséget kért. Azóta hivatalosan is publikálták ugy a válalat, mint vezetőjének, Sebők Józsefnek a kényszeregyezségi kérelmét, sőt fizetési zavarokba került a Magyar áru- és hitelforgalmi rt. is, amely a bankári teendőket végezte.

VÁLLALKOZÁS

Uj kirások.

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet három csatornaépitési munkálatra. A versenytárgyalási hirdetmény szerint végrehajtásra kerül

az I., Lejtő-uti csatorna Ince-ut és Vas Gerebenutca közötti szakaszának megépitése,

a VI., Délibáb-utcai csatorna Bajza-utca és Munkácsy-utca közötti szakaszának átépitése és

az I., Villányi-ut és a Sashegyi-ut egy részének és a Füri-utcai csatorna megépitése.

Mindhárom csatornaépitési munkára február hó 23-án déli 2 óráig nyujtandók be ajánlatok a városháza ut- és csatornaépitési alosztályán.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., Mester-utca 39. és Dandár-utca sarkán ötemeletes bérház épitésével kapcsolatosan szükséges: 1. **hengerelt vasgerendák, falés gerendakötővasak szállitására**, 2. **ácsmunkákra**, 3. **tetőfedőmunkákra**, 4. **bádogosmunkákra**, 5. **mükömunkákra**, 6. **kőfaragómunkákra**, 7. **asztalosmunkákra**, 8. **lakatosmunkákra**, 9. **mázolómunkákra**, 10. **hajópadlómunkákra**, 11. **tölgyfapadozati munkákra**, 12. **burkolati munkákra.**

Az ajánlati nyomtatványok és mellékletei minden hétköznapon délelőtt 11—1 órák között vehetők át a II. középitési ügyosztály üléstermében (Központi Városháza, III. 354. ajtó), ahol minden szükséges egyéb felvilágositás és tájékozódás megszerezhető. A tervek megtekintésének helyéről és idejéről is itt fognak az érdeklődők tudomást nyerni.

Az ajánlatok **1926. évi február hó 24-én délelőtt pontban 10 óráig** ugyanazon ülésteremben adandók be. Az ajánlatok nyilvános felbontása ugyanott történik, ugyanazon napon 11 órakor.

Budapest, 1926. évi január 27-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Társszerkesztő: dr. Kósa Miklós.
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Szopogasson köhögés ellen

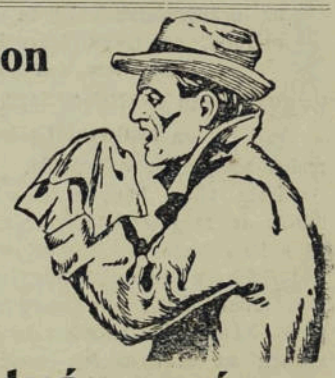

Szent István gyógymalátacukorkát,

mert e tiszta Szent István malátakivonatból készült kiváló nyálkaoldószer enyhiti a légzőszervek lobos bántalmait.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Hirmann Ferenc
FÉMONTŐDE és RÉZÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., Csányi-u. 7-9. Telefon: J. 138-03 és 138-04.
Gyártmányaim: Viz- gőz- és légszesz-szerelvények. Fürdő- és egészségügyi felszerelések.

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

DÁN ADRIÁN
BUDAPEST, VIII.
KISSTÁCIÓ-UTCA 5.
TELEFON: JÓZSEF 12—59.
Szabadalmazott festékőrlőgépek, festékek, lakk, kence

FOCK MÁRTON
nyerges és szijgyártó
Budapest VII. ker., Rottenbiller-utca 11.
Elvállal e szakmába vágó nyerges- és szijgyártó munkákat

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 február 17. — 7. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

A sport ma nemzeti ügy

— mondotta egy összejövetelen Ripka Ferenc főpolgármester, akinek nevét ujabban mind sürübben kezdik emlegetni ott, ahol ezzel a nemzeti üggyel foglalkoznak. Legujabban ugy került vonatkozásba a sporttal Ripka Ferenc neve, hogy a Magyar Labdarugó Szövetségben kirobbant ellentétek elsimitásához az ő személyében találták meg az objektiv birót, a személyeskedés fölött álló egyéniséget, aki a sportban nem lát egyebet, mint tiszta nemzeti érdeket. Ez a körülmény teszi megokolttá, hogy Ripka Ferenc nevével mind sürübben találkozunk a napilapok sportrovatában, ahol egyértelmüen tőle várják azt a megoldást, amelyet olyan követelővé tesznek a magyar sportélet érdekei. Az MLSz kebelében kitört ellentétek elsimitására egy ugynevezett kibontakozási párt alakult, amely a maga becsületes és okos céljaira megnyerte Ripka Ferencet, aki bölcs és közmondásosan diplomatikus fellépésével máris jelentékeny sikereket ért el. Ripka Ferenc közbecsülésben álló alakja és tekintélye kezdik lecsendesiteni az egymással szemben fellángolt szenvedélyeket és ma már minden remény megvan arra, hogy a siker nem marad el. Most azután azt olvassuk több helyen is, hogy a futballvezetők azt szeretnék, ha Ripka Ferenc, Budapest főpolgármestere hajlandó lenne az MLSz elnöki tisztjét elvállalni. Azt mondják, hogyha Ripka Ferenc maga áll a legnagyobb magyar sportszövetség élére és megfelelő emberekkel veszi magát körül, akkor egy csapásra megoldhatók azok a problémák, amelyektől a magyar futballsport jövője függ.

Ripka főpolgármester ezideig természetesen nem nyilatkozott arra vonatkozólag, hogy hajlandó volna-e élére állani az MLSz-nek. Mi magunk is csak a sportköröknek a sajtóban megnyilatkozó vágyát és akaratát látjuk, de ez magában is elegendő annak megállapitására, hogy Budapest polgársága egyetlen komoly és nagy probléma felvetődésénél sem feledkezik meg Ripka Ferencről, akinek közbenjöttével minden alkalommal a megoldást és a sikert várja. Nem történhetik Budapesten esemény: akár a kulturális, akár a gazdasági élet terén, vagy legyen az komoly és hazafias társadalmi megmozdulás, amelynek kezdeményezői, szinte első gondolatként, ne arra eszmélnének, hogy Ripka főpolgármester rokonszenvét és segitőkezét megnyerjék.

Alig több másfélesztendőnél az az idő, amióta a főpolgármester elfoglalta helyét a váciutcai uj városházán. És ez a másfél esztendő elegendő volt neki arra, hogy Budapest polgárságának bizalmát, szeretetét és ragaszkodását kivételes mértékben megnyerje. Valahogy ő lett az az összetartó erő, amelyet a háboru és az ezt követő idők kiirtottak Budapest polgárságából. Ő az a kiegyenlitő, nivelláló tényező, amely simává teszi az eddig érdes felületeket. Ő lett a társadalomnak az a birája, akit a társadalom maga választ. Ő a tanácsadó, ő a békéltető, ő a közvetitő minden kérdésben, ahol az immár akuttá vált társadalmi ellentétek a maguk erejéből sehogy sem tudnak elsimulni. A legszebb szerep ez, amely a viharos és züllött korszak után egy közéleti férfiunak ma osztályrészül juthat.

A szerep szép, a szerepet vállalni könnyü, sőt ma már magát ezt a hivatást betölteni sem a legnehezebb feladat. A nehéz, a szinte emberfeletti az volt, hogy ebben a széttagolt, gyülölségben élő társadalomban egy ember eljuthatott addig, hogy kialakulhatott mint ennek a szerepnek egyetlen méltó és egyetlen hivatott kreálója, Ripka Ferencnek azonban ehhez a szerephez is egyenes volt az utja. A gázgyár vezérigazgatói székében ült, mikor a viharos idők ránk köszöntöttek. Egyszerü, nyugodt, bölcs gondolkodásu polgára volt ennek a városnak, tipusa a pesti civisnek, aki meg tudta őrizni lelke nyugalmát, meg tudta fékezni indulatait a legszélsőségesebb napokban is. Csapkodhatott a hullámverés jobbra és balra, Ripka Ferenc bölcs polgári nyugalmát meg nem ingathatták. Amig mások politikát csináltak a kereszténységből, üzletet a hazafiságból, pódiumot a város szeretetéből és demagógiát a demokráciából, addig ő nyugodtan, de okosan és sokat dolgozott egyházáért, hazájáért, városáért és a becsületes demokráciáért. Amikor pedig a kormány kivételes bizalma Budapest székesfőváros ügyeinek élére állitotta, akkor jött a béke és a szeretet, a kiegyenlitődés és a multak feledésének gondolatával. Ő volt az első, aki megmutatta, hogy ezt a mi drága városunkat politikamentesen is lehet szeretni és ezért a városért politikamentesen is lehet dolgozni. Eleinte ugy érzett, mintha pusztábakiáltó szó lenne a szava. Akárhányszor a béke és szeretet szókat kiejtette, mindannyiszor jobbról és balról a jelszavak vihara fojtotta el hangját. De állt kitartóan és nem engedett a hite, hogy meg lehet váltani ennek a városnak a társadalmát a gyülölködés szörnyü bünétől. És óráról-órára többen hallgattak rá, óráról-órára gyöngébb lett a többiek hangja és erősebb az övé. Megingathatatlan hite, becsületes, józan akarása győzedelmeskedett a mások indulatai fölött. Ez az oka annak, hogy ma ő a tanácsadó, a békéltető, a közvetitő minden kérdésben, ahol a társadalmi ellentétek nem tudnak elsimulni. Szebb szerepet nem választhatott magának Ripka Ferenc, de nem volt nehéz választania, mert ez a szerep az ő nemes egyéniségéből fakadt. Budapest polgársága boldog lehet, hogy megtalálta a férfiut, akit nehéz idők után a béke és a megértés vezérévé emeltek.

A belügyminiszter a státusrendezés keretrendeletét nem változtatja meg

Rakovszky ismét kijelenti, hogy a főváros autonóm jogaiba nem kiván beavatkozni — Ripka főpolgármester nyilatkozata szerint a státuszrendezés alkalmat nyujt a B. csoportbeliek előmenetelére

A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában ismertettük azokat a sulyos gondokat, amelyek a városházán keletkeztek a belügyminiszter státusrendezési rendeletének végrehajtása körül. A belügyminiszter rendeletének leérkezése óta egyik tanácskozás a másikat érte és az általános nyugtalanságban az első megnyugtató szó Ripka Ferenc főpolgármesteré volt, aki az elmult héten tartott közigazgatási bizottsági ülésen, — mint ismeretes— kijelentette, hogy a státusrendezéssel kapcsolatban kiadott belügyminiszteri rendelet csak keretrendelet és a törvényhatósági bizottságnak módjában lesz, hogy kivánságainak érvényt szerezzen, amikor majd a kérdés tárgyalásra kerül.

A belügyminiszter rendeletével a főváros tanácsa ugyancsak az elmult héten, rendkivüli tanácsülésen foglalkozott. A tanács ezen az ülésén memorandumot szerkesztett, amelyet a belügyminiszterhez intézett és amelyben különösen abban a kérdésben foglalt állást, hogy a főváros autonómiáját minden tekintetben megvédeni kivánja. A felterjesztést sürgősen eljuttatták a belügyminiszterhez, aki rendkivül gyorsan válaszolt a tanács aggodalmaira. Rakovszky belügyminiszter válasza ugyanis már szombaton megérkezett a városházára.

A belügyminiszter ebben a válaszában legelsősorban is leszögezi, hogy a legcsekélyebb mértékben sem kiván beavatkozni a főváros autonóm jogaiba.

Hangsulyozza azután, hogy amennyiben a közgyülés által elfogadandó szabályrendelet nem fog beleütközni abba a keretbe, amely a státusrendezés alapelvét az egész országra nézve megszabja, akkor a miniszter már most előre is kijelenti, hogy ehhez a szabályrendelethez minden további nélkül készséggel hozzájárul és ez esetben semmi sem áll utjában, hogy a főváros a státusrendezés értelmében járó illetménykülönbözeteket azonnal folyósitsa.

A Fővárosi Hirlap a státusrendezés kérdésének eme legujabb fejleménye alkalmából

Ripka Ferenc főpolgármesterhez

fordult, aki a következőket volt szives mondani:

— A belügyminiszter sürgősen válaszolt a tanács memorandumára és erre vonatkozó leirata már meg is érkezett a főváros tanácsához. A belügyminiszter ur, valamint magam is számtalanszor kijelentettük már, hogy *a főváros autonómiáját a legteljesebb tiszteletben tartjuk és a miniszter távolról sem akar a főváros autonóm jogkörébe beavatkozni. A belügyminiszter ur azonban, mint legfelsőbb fórum, köteles arra ügyelni, hogy a fővárosi státusrendezés szerves összefüggésben maradjon az állami és a vármegyei státusrendezéssel.* A belügyminiszter ur ebben a most érkezett leiratában hangsulyozza, hogy a főváros törvényhatósági bizottságának a keretrendelet keretében szabad rendelkezési jogot ad arra, hogy a főváros autonómiájának sérelme nélkül hozza meg a státusrendezésre vonatkozó szabályrendeletét. *A főváros közgyülésének azonban természetesen ügyelnie kell arra, hogy ez a szabad rendelkezése ne mutasson eltéréseket az állami státusrendezéstől.* Hangsulyoznom kell azonban azt is, ami a főváros tisztviselői kara érdekében nagyon fontos, hogy *ez a keretrendelet, a harmincöt évi szolgálat után beálló nyugdijazásokat tekintve, erős prespektivát nyujt a státusrendezés alkalmával felállitott B) csoportbeliek előmenetelére nézve,* amennyiben utat nyit azok érvényesülésének. Ismétlem azonban, hogy a belügyminiszter rendelete a legkisebb mértékben sem kiván a főváros autonóm jogkörébe avatkozni.

Ugy tudjuk, hogy a tanácsban megnyugvást keltett a belügyminiszter legujabb leirata, amely valószinüleg kielégitő lesz a törvényhatósági bizottság tagjainak szemében is. A tanács ezekután már is hozzáfogott a szabályrendelet összeállitásához, amely a közeli napokban el is készül. Ezt a szabályrendeletet a február 24-iki közgyülés elő terjesztik.

Ellentétek a tanács és a szakbizottságok között

Simán elintézhető affér a nyomdaigazgató uj szerződése, a Vásárpénztár ügykezelésére felügyelő bizottság mellőzése és a közraktári szerződés különböző értelmezése miatt

A főváros tanácsa és egyes bizottságok között állandó összeütközések vannak. Az ellentétek legelőször a középitési albizottsággal keletkeztek. De azóta is állandó a panasz, hogy a tanács nem respektálja egyes bizottságok és albizottságok határozatait. Nem kivánunk ezekbe a vitákba beavatkozni, de kétségtelen az, hogy az ilyen összeütközéseket minél előbb és gyökeresen eliminálni kell, hogy a városházi adminisztráció ezen a réven fennakadást ne szenvedhessen. Nem kutatjuk, hogy ki a hibás. Nem vesszük vizsgálat alá ezuttal, hogy igazak-e a vádak, amelyekkel a tanácsot illetik és nem kutatjuk, hogy netán az egyes bizottságok tulérzékenyek-e? Nem vonjuk azonban kétségbe, hogy

ugy a tanács, mint a bizottságok a város jól felfogott érdekében cselekszenek.

Az ellentéteket mégis ki kell küszöbölni és minden eszközzel biztositani kell a tanácsnak a bizottságokkal való sima és eredményes együttmüködését.

Sajnos az elmult héten három ilyen összeütközéssel találkoztunk. Az egyik rendkivül sajnálatosképen egy igen tiszteletreméltó és kiváló férfiu körül tört ki. Szerencsére az a hitünk, hogy az összeütközés csak elvi kérdések körül mozog és nem személyi motivumok játszanak közre. Szociálista részről tették szóvá, hogy a tanács az illetékes albizottság megkérdezése nélkül ötéves ujabb szerződést adott Jauernik Nándornak, a Fővárosi nyomda igazgatójának. Azt hisszük, hogy a sérelem csak abban lehet, hogy a tanács nem vitte az illetékes bizottság elé a nyomdaigazgató szerződésének meghosszabbitását. Reméljük, hogy igy van ez, mert

fel sem tételezhetjük, hogy Jauernik működése ellen bárkinek kifogása lehet.

Hiszen nemcsak mintaszerüen vezeti a hatalmas intézményt, de annak kifejlesztése is elsősorban az ő nevéhez füződik. Jauernik kiváló szaktudását és a Fővárosi nyomda körül szerzett érdemeit nemcsak

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

a tanács és a közgyülés ismerte el mindenkor, de teljes elismeréssel adóznak neki a legkiválóbb szakemberek is. Ugy tudjuk, hogy a baloldali blokk ezt a kérdést Ripka főpolgármester elé vitte. Az ő közvetitésével valószinüleg simán el lehet intézni az ügyet, olyan formán, hogy a tanács még mindig nyugodtan az albizottság elé viheti Jauernik szerződésének meghosszabbitását, amelyhez az albizottság kétségkivül örömmel járul hozzá.

A másik affér akörül forog, hogy

Folkusházy Lajos alpolgármester nem hivta össze a Vásárpénztár ügykezelésére felügyelő bizottságot,

amelynek Ereky Károly, Hegedüs József és Karch Kristóf a tagjai. A bizottság eme három tagja irásban fordult most Folkusházy Lajos alpolgármesterhez, a bizottság elnökéhez, a bizottság egybehivása érdekében. Valószinü, hogy az irásbeli felhivásnak hamarosan meglesz az eredménye, hogy a bizottság elkezdheti működését.

A harmadik affér a közraktári bizottság egy határozata körül pattant ki.

A bizottság visszautasitotta az ügyosztály egy javaslatát, amellyel szemben állott a főügyész javaslata, amelyet a bizottság magáévá tett. Ennek ellenére a tanács az ügyosztály eredeti javaslatát tette magáévá. Az ügy annál sulyosabb, mert igen komoly anyagi felelősségről van szó.

Az ellentét a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank közraktári bérlete körül keletkezett.

A főváros ugyanis a közraktári épitkezések költségeinek egy részét, nyolcadfélmillió aranykoronát a bankra háritotta át. A bank ezt az összeget meg is fizette, olyan megegyezéssel, hogy a nyolcadfélmillió aranykoronát hatvan év alatt egyenlő részletekben levonhatja a fővárost illető haszonrészesedésből. A főváros a közraktárakért évi 20.000 aranykorona bért kap, amelyen felül megfelelő haszonrészesedés illeti meg.

A Leszámitoló Bank most az őt megillető járandóság száz százalékos valorizálását kérte.

A főügyésznek az volt a véleménye, hogy a főváros ötven százalékban valorizálja a bank követelését és ugyanilyen mértékben valorizálja a fővárosnak a bankkal szemben fennálló követelését is. Az ügyosztály előterjesztése nem vette figyelembe a főügyésznek ezt a javaslatát, ellenben előterjesztést készitett, amely szerint azt javasolja, hogy a bank követelését 75 százalékig valorizálják, ellenben a főváros elégedjék meg 8.6 százalékos valorizációval. A közraktári bizottság Szabó Imre t. főügyész álláspontját tette magáévá és azt kivánta, hogy az egész ügyet vigyék a közgyülés elé. Még tovább ment azonban a Wolff-párt, amely azt kivánja, hogy ugy a főváros követeléseit a bankkal szemben, mint a bank követeléseit a fővárossal szemben: 75—75 százalékban valorizálják.

A közraktári bizottság most sulyos sérelemnek minősiti, hogy a bizottság határozatával szemben a tanács mégis az ügyosztály előterjesztését fogadta el, amely szerint a bank 8.6 százalékban, a főváros pedig 75 százalékban valorizál.

Az első esetben, amelyet itt emlitettünk és amely Jauernik igazgatóra vonatkozik, könnyü az elintézés. A másik két kérdésben, de különösen a harmadikban még sulyos az ellentét. Valószinünek tartjuk azonban, hogy ebben az esetben is el lehet oszlatni az ellentéteket és a város közönségének érdekében egyszer és mindenkorra ki lehet irtani majd a villongásokat, amelyek eddig olyan sürün merültek fel a főváros tanácsa és az egyes bizottságok között.

Életbe lépnek a tour-retour jegyek a villamos vasutakon

Olcsóbbitják és egyszerüsitik a jegykezelést - Február 22. a reform kezdőnapja

A villamosvasutak igazgatósága tudvalevően nemrégiben elhatározta, hogy eleget tesz a közlekedési bizottság több izben elhangzott követeléseinek és külföldi mintára bevezeti a napi tour-retour jegyeket. Ezek a jegyek odautazásra az üzem megkezdésétől reggel 8 óráig, a visszautazásra pedig délután 2 órától üzemzárlatig használhatók fel. A szombati napokon, arra való tekintettel, hogy a gyárak, a különböző ipari üzemek és műhelyek korábban bocsátják el alkalmazottaikat és munkásaikat, már délután 1 órától kezdődőleg érvényesek a visszautazásra szóló jegyek. A visszautazás magától értetődően csak azokon a vonalakon érvényes, amelyeken az odautazás történt. A villamosvasutak igazgatósága a napi tour-retour jegyek árát a hetikártyák árának egyhetedében, 5000 koronában állapitotta meg, tehát

a két ut igy 1000 koronával olcsóbbodott.

A villamosvasutak igazgatósága a közlekedési bizottság ismételt sürgetéseire elhatározta továbbá azt is, hogy a 22.000 koronás tanuló-hetikártyák árát 21.000 koronára szállitja le. A leszállitásnak ez a csekély mérve azonban még mindig nem felel meg azoknak a kivánalmaknak, amelyeket a közlekedési bizottság ennek a jegytipusnak az árával kapcsolatosan a villamosvasutak igazgatóságával szemben támasztott. A bizottság ugyanis a tanuló-hetikártyák árát 18 ezer koronára kivánta leszállitani. Értesülésünk szerint azonban remény van arra, hogy a tanuló-hetikártyák árát a jövő tanévtől kezdődőleg mégis csak 18 ezer koronában állapitják meg.

Az iskolába járó kereskedelmi és ipari tanoncoknak különben szintén megengedik a tanulójegyek használatát és igy a tanoncoknak egy-egy utazása szintén nem fog többe kerülni 1500 koronánál.

A kereskedelmi minszter a tarifareformra vonatkozó intézkedéseket pár nappal ezelőtt hagyta jóvá. Ugy volt, hogy ezek a reformok már február 15-én, hétfőn életbe is lépnek.

Az uj jegyek premierje azonban technikai akadályok miatt, értesülésünk szerint, egy héttel későbbre, tehát február 22-ére tolódott el.

A tarifareform életbeléptetésével kapcsolatosan illetékes helyen a következő felvilágositásokat adták a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Az oda-visszautazásra jogositó jegyek, a 21 ezer koronás tanulójegyek, valamint az uj tanoncjegyek február 22-én, hétfőn lépnek életbe. Az erre vonatkozó hirdetmények pár nap mulva jelennek meg a villamoskocsikban. Az oda-visszautazásra jogositó jegyek ugyanolyan alakuak és nagyságuak, mint a mostani átszállójegyek, a szinük azonban nem fehér, hanem zöld. A kereskedelmi és iparostanoncok, ellentétesen a tanulókkal, hetenként csak egy jegykártyát válthatnak. A villamosvasutak igazgatóságának ugyanis az az álláspontja, hogy a tanoncok az iskolalátogatásra kapják a kedvezményes jegyet, nem pedig arra, hogy a gazdáik és munkaadóik kézbesitésre és küldöncszolgálatra használják fel azokat. Éppen ezért gondoskodás történt, hogy több hetijegy váltása lehetetlen legyen. Különben is a tanoncok csak hetenként háromszor járnak iskolába. A tanonc-hetikártyák egyébként a tanulóigazolványok mintájára arcképesek lesznek. A jegyeket tanonciskolai látogatási bizonyitvány ellenében e hó 18-kától kezdődőleg állitja ki a villamosvasutak igazgatósága. Az igazolványokat az illetékes tanonciskolai igazgatóságnál kell beszerezni.

Ugyancsak illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a villamosvasutak igazgatósága egy olyan uj jegyrendszer tervezésén dolgozik jelenleg, amely ugy az utazó közönség, mint a villamostársaság szempontjából jobb, kényelmesebb és egyszerübb az eddiginél.

Itt emlitjük meg, hogy a sérelmes szakaszbeosztás, amely szöges ellentétben van a nagyközönség érdekeivel, a közlekedési bizottság kezdeményezésére szintén megszünik. Rövidesen helyreállitják a régi hosszu szakaszokat, amelyek közé a jelenleginél szélesebb határu ölelkező szakaszok ékelődnek. Különösen arra voltak tekintettel, hogy az uj szakaszhatárok a forgalmi gócpontoknál legyenek. Az erre vonatkozó iratok már a kereskedelmi miniszter előtt fekszenek és nem lehet kétséges, hogy a miniszteri jóváhagyás rövidesen megtörténik.

A Bristol-szálló Abbáziában teljes szállodai éttermi és kávéházi üzemével együtt részvénytársasággá alakul át. A részvények egy részét a nagyközönség körében óhajtja elhelyezni, olyképpen, hogy minden egyes részvényvásárlónak egy — a társaság által kibocsátandó — élvezeti jegyet is ad, melynek alapján

az illető részvényes 20 éven át minden évben a társaság tulajdonát képező abbáziai Bristol-szállóban 14 napi ingyenes szobát kap.

Tehát, mig részvénye alapján az ingatlannak résztulajdonosává válik és az üzemek jövedelmében évente részvényosztalék formájában részesedik, addig az élvezeti jegye alapján a társaság alapszabályaiban biztositott természetbeni kedvezményt élvezi husz éven át.

Egy részvény és élvezeti jegy ára 3,200.000 korona. A részvények és élvezeti jegyek bemutatóra szólnak s bárkire átruházhatók, éppugy, mint az egyes természetbeni kedvezményt jelentő évi szelvények is.

A Bristol-szálló, melv egyike Abbázia legnagyobb és legszebb szállodáinak, a gyógypark mellett, a kikötőtől és fürdőtől két percnyire fekszik. A szobák utcára nyilók, legnagyobbrészt erkélyes, szép, kétágyas szobák, melyeket a részvényesek

egy élvezeti jegy alapján is másod- vagy harmadmagukkal igénybe vehetnek.

Amennyiben ezen rendkivüli kamatozást nyujtó és biztos tőkebefektetést jelentő részvényéből vásárolni óhajt, forduljon a budapesti képviselethez:

Szervita-tér 5, félemelet

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Bud János: „Budapest székesfőváros óriási áldozatokat hoz a falu népéért"

A vidékiek sokkal nagyobb számban feküsznek a közkórházakban, mint az autokton pestiek

Az ország törvényhatóságait még mindig állandóan foglalkoztatja az országos betegápolási és az országos gyermekvédelmi költségek ügye, amely azonban a mult héten szóbakerült a parlamentben is. Gaál Gaszton képviselő intézett ebben az ügyben éles támadást Bud János pénzügyminiszter ellen és ugy felszólalásában, mint később közbeszólásai során Budapest székesfőváros ellen is kitört. Hogy

Gaál Gaszton képviselő urnak ezekben a kitöréseiben mennyire nem volt igaza, azt elsősorban Bud János pénzügyminiszter állapitotta meg.

Mi csak annyit válaszolunk Gaál Gaszton képviselő urnak, hogy jól tette volna, ha felszólalása előtt betekintett volna egy kicsit abba a statisztikába, amelyet Budapest székesfőváros betegeinek, kórházi ápoltjainak illetőségéről vezet. Ha ezt megtette volna Gaál Gaszton, akkor nem kérdezte volna, hogy a város költségeit fizesse-e a falu és hogy „talán a nyomorult paraszt fizesse Budapest kórházi költségeit?" Ha Gaál Gaszton be fog tekinteni az emlitett statisztikába, akkor nagyon különös dolgokat fog ott tapasztalni. Ha egy hajszálnyi objektivitás van a képviselő urban, akkor megállapitja, hogy

nem a nyomorult paraszt fizeti Budapest kórházainak fenntartási költségeit, hanem Budapest székesfőváros hoz óriási áldozatokat a falu népéért, amelynek gyermekei sokkal nagyobb tömegben feküsznek és nyernek ápolást a budapesti közkórházakban, mint az autokton budapestiek.

Bud János pénzügyminiszter beszédéből különben a kórházakra vonatkozó részt a következő kivonatban közöljük:

— Igen nagy problémával állunk itt szemben és nem ok nélkül mentünk bele abba, hogy a hasznos beruházások keretében is támogatjuk a kórházakat. Szabad-e egy percig is kételyeket támasztani, hogy nem mindenkinek kötelessége a tuberkulózis ellen harcolni és ebben nem találkozik a város és a falu? Én nem látok különbséget, ha a kettőnek az egészségéről van szó: egyformán kedves nekem mind a kettő. Gaál Gaszton képviselő ur megtámadta ezeknek az intézkedéseknek a törvényességét. Ezzel szemben kijelentem, hogy a rendelet törvényes alapon áll, még pedig az 1924/25. költségvetési törvény alapján, amelynek 17. §-a felhatalmazza a népjóléti minisztert, hogy a betegápolási költségeket átháritsa a törvényhatóságokra, egészen természetesen a törvényhatóságok pedig a községekre. Ez a törvény már juniusban érvényben volt, a rendelet pedig szeptemberben jött ki.

— Tulajdonképpen semmi egyéb nem történt, mint az, hogy a községekre és városokra háritottunk át bizonyos terheket. Még nem tudom, hogy melyik községre mennyi fog esni, azt azonban már konstatálom, hogy *Budapest 12 százalékát teszi ki az ország lakosságának és ezzel szemben 23 százalékot visel a terhekből.* Nagyon nehéz a mostani illetőségi viszonyok mellett valakinek az illetőségét megállapitani. Közben azonban a betegápolási terheket valakinek viselnie kell. Ezért szabályoztuk ugy a kérdést, hogy az illetőség puhatolása nélkül oldhassuk meg a problémát. Aki utánanéz, megállapithatja, hogy *a budapesti közkórházakban a betegek 90 százaléka szegénységi bizonyitvánnyal fekszik.* Ne tessék tehát a kérdést ugy beállitani, hogy csak Budapest könnyitése érdekében egyedül a falura akarnánk átháritani a terheket. Ha Zala vármegye valóban meghozta a sajtóban ismertetett határozatát, akkor máris tiltakozom ellene, mert senkinek nincs joga a rendelet törvényességét megcáfolni és annak végrehajtását megakadályozni. Soha törvényellenesen nem jártam el, viszont a jogos panaszokat mindig meghallgattam és a jövőben is meghallgatom.

Gaál Gasztonnak Budapest ellen való támadását Bud miniszter egyetlen számadattal verte vissza. Ezekután fölöslegeseknek tartjuk, hogy tovább is vitatkozzunk vele, mindössze csak azt ajánljuk figyelmébe, hogy a napokban a városok kongresszusa is foglalkozott ezzel a kérdéssel és szószerint a következő határozatot fogadta el:

„Megnyugvással vették tudomásul a városok, hogy az országos betegápolási és országos gyermekvédelmi költségeket az állam külön céladó alakjában fogja beszedni és pedig a föld, ház, ötszázalékos kereseti adó és tantiém-adó után és igy ez a költség, bár ujabb terhet ró az adózókra, mégsem érinti a városok és községek háztartását."

Ujitsa meg előfizetését és győzze meg polgártársait, hogy a városi politikában csak ugy tud eligazodni, ha a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa.

Megépül a világ legragyogóbb sugárutja

Uj tervek az Andrássy-ut meghosszabbitására — Wargha műszaki főtanácsos nyilatkozata

A főváros illetékes szervei már a háboru előtt is igen sokat foglalkoztak az Andrássy-utnak, a világ egyik legszebb sugárutjának a meghosszabbitásával. Erre vonatkozólag többféle tervet is kidolgoztak, közbejött azonban a világháboru, az azt követő forradalmak és megszállás, majd a nyomasztó gazdasági krizis, amely lehetetlenné tette ennek a ragyogó városfejlesztési tervnek a megvalósitását.

Az Andrássy-ut meghosszabitására vonatkozólag már egy évvel ezelőtt történtek bizonyos lépések, most azután az érdekeltségek együttesen beadványt intéztek a tanácshoz, amelyben azt ajánlották, hogy ingyen átengedik a telkekből a fővárosnak azokat a területeket, amelyek az Andrássy-ut tervezett meghosszabbitásának utvonalába esnek, ha a tanács kiépitteti az utat.

Ezzel a tervvel kapcsolatosan kérdést intéztünk

Wargha László műszaki főtanácsoshoz,

a főváros európai hirü városrendezési szakértőjéhez, aki a következő felvilágositásokat adta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Az érdekeltségek részéről a napokban tényleg ajánlat érkezett a fővároshoz az Andrássy-ut régen vajudó meghosszabbitásával kapcsolatosan. A meghosszabbitott Andrássy-ut a tervek szerint a millenniumi emléktől majdnem egyenes irányban vezetne egészen a főváros határáig és párhuzamos lenne az Erzsébet királyné-uttal és a Nyugati pályaudvarból induló szobi vasutvonallal. Az uj ut a Városligetben 45 méter szélességü lenne és szinte észrevétlenül keskenyedve, 30 méternyi szélességben torkollana a főváros határa mentén vezető utba. Az Andrássy-ut meghosszabbitására nemcsak közlekedési, de városszépitési szempontból is rendkivül nagy jelentőséggel bir. A főváros e réven egy uj közlekedési fővonalhoz jutna, hasonlóan a Váci-uthoz, Üllői-uthoz és a Soroksári-uthoz. A főváros belemegy abba, hogy az Andrássy-ut meghosszabbitásával a Városliget meghosszabbittassék, hangsulyozzuk azonban, hogy csak azzal a feltétellel, ha biztositékokat kapunk arra vonatkozólag, hogy ez nem a telekspekulációt szolgálja. Éppen ezért erős épitési korlátozásokat is foganatositani fogunk. Ez az egész ügy különben most van a Közmunkák Tanácsa előtt. Meg kell még emlitenem, hogy a meghosszabbitott Andrássy-ut nem lesz egészen sugáregyenes, kétszer ugyanis többékevébbé megtörik. Egyszer a Városligetnél, egyszer pedig a Hajcsár-utcánál

Az ábécés könyvnél

fontosabb eszköze alig van a pedagógiának. Nagy eseménynek kell tehát tartanunk, hogy a főváros tanácsa pályázatot hirdet és ki akarja választani Budapest iskolái számára a legkitünőbb alkotást. Valami rendet tényleg kell ezen a téren csinálni, mert ugy tudjuk, hogy ma nem kevesebb, mint háromféle különböző rendszerü könyvből tanitják Budapesten a gyermekeket a betüvetésre. Tudjuk azt is, hogy a használatban levő ábécék között van kitünő könyv is, de ha mégis jobbat kiván a tanács, ám jöjjön a nagy pályázat. Méltó is Budapesthez, hogy az elemi népoktatás legfontosabb eszközét a legkitünőbben válassza meg. Szinte azt mondanánk, hogy az lenne ideális, ha Magyarország minden pedagógusával megcsináltatnák azt az ábécés könyvet, amelyet tapasztalatok alapján a legkitünőbbnek tart. Pályázzon mindenki, vagy legalább is legyen a pályázat a lehető legszélesebbkörü. Bárhogy örülünk azonban a tanács elhatározásának, mégis meg kell döbbennünk a pályázat egyik feltételétől. A pályázati hirdetmény ugyanis nemes egyszerüséggel kijelenti, hogy aki pedig ábécéskönyv-pályázaton részt akar venni, annak kemény száz aranykorona birálati dijat kell lefizetnie a főváros pénztárához. Nem tudjuk, hogy a tekintetes tanács gondolkozott-e azon, hogy ez a száz aranykorona nem kevesebb, mint 1,450.000 papirkorona, ***amely egy középosztálybeli családnak*** *félhónapi megélhetése. Hát hol vegyék a szegény pedagógusok azt az erkölcsi erőt, hogy félhónapig koplalnak a magyar kultura nagyobb dicsőségére. Jó lenne, ha a tanács idejekorán megfontolná, hogy kik pályázzanak, szegény pedagógusok-e, vagy gazdag nagyvállalkozók. Mert tudja meg a tanács, hogy ennek a száz aranykoronás birálati dijnak az lesz az eredménye, hogy a koldus-pedagógusok el fogják adni szellemi termékűket a gazdag könyvkiadónak, aki azután lefizeti a száz aranykoronát és bezsebeli a sok-sok millió papirkoronát, azaz hogy jövőre már a pengőt.*

LUX Lux Ede és Társa Lakk- és Festékgyár Rt. Budapest, VII. Erzsébet-utca 2.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

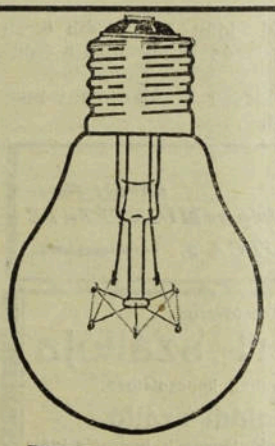

TUNGSRAM

Az uj

TUNGSRAM-D-LÁMPA

spirális fonállal
(15—25—40 Watt)

Kapható mindenütt!

Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.
Ujpest

Kiterjesztik az utak olajjal való portalanitását

Az idén egymillió négyzetméternyi területet fognak olajjal megöntözni

A köztisztasági albizottság legutóbbi ülésén a főváros makadámozott utvonalainak olajjal való portalanitásával foglalkozott. Az ülésen hosszabb vita fejlődött ki akörül, hogy vajjon az elmult évhez hasonlóan, ezuttal is vállalkozóra bizzák-e ezt a munkát, vagy egyes külföldi városok példájára, házi kezelésben végeztessék-e el az utak olajjal való portalanitását. A bizottság végül is ugy határozott, hogy javaslatot tesz a tanácsnak, hogy a nyáron egymillió négyzetméternyi területen olajozzák a főváros makadámburkolásu utait. Az idén azonban csak a munka felét bizzák magánvállalkozóra, a munka másik részét pedig a köztisztasági hivatal lássa el, mert igy mód és alkalom kinálkozik annak a megállapitására, hogy a jövőben melyik mód lesz gazdaságosabb a fővárosra nézve.

A tanács legutóbbi ülésén a köztisztasági albizottság javaslatára el is határozta, hogy a makadámozott utakat 1 millió négyzetméteres területen olajjal portalanittatja le és az ehhez szükséges portalanitó olaj szállitását nyilvános versenytárgyaláson fogja kiadni.

Ezzel kapcsolatosan kérdést intéztünk az illetékes ügyosztályhoz, ahol a következő felvilágositást adták a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A tanács az utak olajjal való portalanitásának egy részét vállalkozó által fogja elvégeztetni. Az utak másik részét azonban a főváros köztisztasági hitala fogja olajozni. Hogy azonban a munkálatok melyik részét végzi majd a köztisztasági hivatal és melyiket a vállalkozó, azt a tanács a versenytárgyalás eredményétől teszi függővé. A tanács felhivta a kerületi elöljárókat, hogy az olajozásra kerülő makadámutakat hozza olajozásra alkalmas állapotba.

Munkatársunk ebben az ügyben felkereste Balló Alfrédot, a köztisztasági hivatal igazgatóját, is, aki a következőket mondotta:

— A háboru óta tavaly kezdtük meg ujból az utak olajjal való portalanitását. Amig 1914-ben 2 millió négyzetméternyi területen, addig tavaly mind össze csak félmillió négyzetméteres területen olajoztunk. A háboru előtt és tavaly a munkálatokat vállalkozók végezték, az idén azonban az olajozás egy részét mi végezzük, hogy megtudjuk, mennyibe kerül ennek a munkának házi kezelésben való elvégzése. Különben most állitjuk össze azoknak az utaknak a jegyzékét, amelyek olajjal való portalanitására a tavasszal és a nyáron sor kerül. Tekintettel arra, hogy az ut- és csatornaépitési ügyosztály illetékes szerveitől csak most kaptuk meg azoknak az utaknak a jegyzékét, amelyeknek a burkolatát a nyár folyamán javitani fogják, tekintettel továbbá arra, hogy helyszini szemlékre is szükség lesz, ez a munka előreláthatóan több hetet vesz majd igénybe.

Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika.
A **Fővárosi Hirlap** a szervezett közvélemény orgánuma.

Ok nélkül késik az uj taxirendszámok engedélyezése

A tönkrement bérkocsiipar sürgeti az elintézést

Az autótaxi-engedélyek körül még most sem ért véget az az áldatlan küzdelem, amely hosszu idő óta folyik a főváros és a taxi-rendszámokra igényt tartó bérkocsisok és bérautófuvarozók között. Hiába járnak siránkozó hosszu sorokban a végpusztulásra itélt bérkocsisok a városházán, megmentésük érdekében semmi sem történik. A városházán még a közlekedésügyi bizottság összehivását is halogatják, a bizottság tehát még abba a helyzetbe sem került, hogy a bérkocsik és bérautófuvarozók kivánságát mérlegelés tárgyává tehesse, annál kevésbé, hogy jogos igényeiket kielégitse. Kétségtelen, hogy a közlekedésügyi bizottság minden pártja egyhanguan azon az állásponton van, hogy ezeket a létalapjukban veszélyeztetett adófizető exisztenciákat mindenképpen meg kell menteni és különösen olyan oldalról kell segitségükre sietni, ahol egyuttal a közérdek s a közönség is előnyökhöz juthat.

A közlekedésügyi bizottság azon az állásponton van, hogy az autótaxiforgalom szabadságát épugy, mint minden más nagy városban, nálunk is életbe kell léptetni és

taxiengedélyt kell adni minden jelentkező igénylőnek,

aki kenyerét ezen a pályán akarja megkeresni. Természetesen elsősorban az idők haladása folytán kenyértelenné vált bérkocsisipart kell autótaxi-engedélyek kiadása utján uj exisztenciához juttatni, ugyszintén a bérautófuvarozókat, akik e téren némi szerzett jogokkal is rendelkeznek.

A bérkocsisok már több beadványt intéztek a fővároshoz, amelyben kérik a tanácsot, hogy a még meglévő lófogatu bérkocsik keretén belül minden három lófogatu rendszám beszolgáltatása ellenében engedjék meg részükre az autóüzemre való áttérést. A városházán ezek a beadványok minden további tárgyalás nélkül a sülyesztőbe kerültek, ahonnan ki tudja, mikor kerülnek elő.

A főváros méltánytalan eljárása nagyon elkeseriti a bérkocsiiparosokat. A bérkocsis-ipartársulat helyiségében látni csak, hogy milyen forradalmi az elkeseredés ennek a hajdan virágzó iparágnak még megmaradt folytatói között. Minden percben ujabb és ujabb bérkocsis-csoportok adják át egymásnak a kilincset s érdeklődnek a vezetőségnél, hogy soká tart-e még az autóengedélyek megszerzése, mert ha igen, ugy lovaikkal együtt el kell pusztulniok az utcasarkon.

Pedig a bérkocsisok nagy ambicióval, nagy reményekkel készültek uj mesterségükre: az autóüzemmel való utasfuvarozásra. Minden bérkocsis kitanulta a sofőrséget, külön tanfolyamokat rendeztek, ahol néhány hét alatt sokszáz bérkocsis könnyü szerrel megtanulta az uj foglalkozást és a rendőrségen sikeresen le is vizsgáztak. Az ipartársulat vezetősége egyébként arról is gondoskodott, hogy az autóüzemre való áttérés esetén mi történjék azokkal a bérkocsisokkal, akik nem jutnak taxirendszámhoz. Az elnökség ugy tervezi, hogy 1—1 autórendszámot három volt bérkocsitulajdonos venne birtokába és aztán társas alapon folytathatnák foglalkozásukat.

A taxi ilyenformán éjjel-nappal állandóan üzemben lehetne

és a tulajdonosok nyolcóránként felváltanák egymást a kormánykerék mellett.

Amig a bérkocsisok és bérautófuvarozók élethalálharcot folytatnak a tanács ellen autótaxi-engedélyek elnyeréséért, addig a városházán magánosok és tisztekből álló alkalmi egyesülések egymásután nyujtják be kérvényeiket, amelyekben szintén autótaxirendszámok kiadását kérik a tanácstól. Eddig három tiszti konzorcium nyujtott be beadványt a fővároshoz, azonban ezek is arra a sorsra jutottak, mint a bérkocsisok és bérautófuvarozók memorendumai s kérdés, vajjon eredményeznek-e egyáltalán egyetlen autótaxi-engedélyt is ezek a kérvényhalmazok.

A Komnick-autóbusz sikeres próbajáratai

Néhány nap óta egy rendkivül izléses és elegáns autóbusz élénkiti próbajárataival a főváros utcáit. Ez a kitünő szerkezetü kocsi az Elbingi Komnick automobilgyár r. t. világhirü gyártmánya, melyet a német birodalmi posta járatainál általánosan rendszeresitett. A Komnick-gyár az autóbuszokon kivül személy- és teherautókat, szántógépeket és traktorokat gyárt s ezek a gyártmányok ugy szerkezetileg, mint gazdaságosság tekintetében a legtökéletesebbek.

Alkalmunk volt az autóbusz egy próbajáratán résztvenni és azt tapasztaltuk, hogy kényelem és üzembiztonság tekintetében ez az autóbusz összes versenytársait felülmulja. Az autóbusz a Várban és a Rózsadombon vezető utak legmeredekebb emelkedéseit és szük kanyarulatait a legnagyobb könnyedséggel és biztonsággal járta meg és ugyanakkor a legnagyobb sebességnél szempillantás alatt, minden rázkódtatás nélkül, fékezhető volt. A kocsi inditása, fütése, valamint az összes többi müveletek a vezető üléséből könnyedén foganatositathatók, ugyanonnan látható a sebesség és a befutott kilométerek száma. A kocsi belseje világvárosi fényüzéssel van berendezve.

A Komnick-cég gyártmányainak vezérképviseletét Hirmann István gyáros, V., Alkotmány-utca 20., vette át.

Hirmann, aki eddig is egyik uttörője volt a magyar iparnak, váci ipartelepein karosszériákat és autóalvázakat szándékozik gyártani, hogy munkásait foglalkoztathassa és ehhez a Komnick-gyár évtizedek óta kipróbált elsőrangu márkáit választotta ki.

Remélhető, hogy rövid időn belül több ilyen izléses kocsi fogja a főváros és vidék utcáit élénkiteni.

A cég autószalonja rövidesen V. Alkotmány-utca 20. szám alatt fog megnyilni.

Szopogasson köhögés ellen

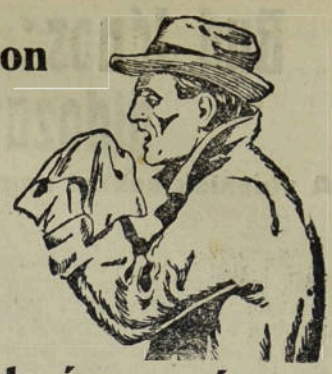

Szent István gyógymalátacukorkát,

mert e tiszta Szent István malátakivonatból készült kiváló nyálkaoldószer enyhiti a légzőszervek lobos bántalmait.

Csak eredeti

„KRISTÁLY"

VIZET IGYUNK

Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata

III., Zsigmond-utca 25—27.

Telefon 43-90.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára

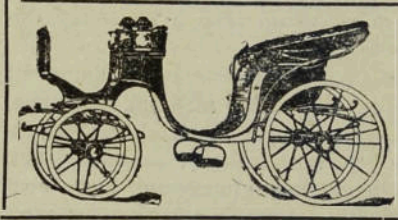

Teherautó-karosszéria-gyártás Kovácsmühely. Lópatkolda. Tel.: J. 58-65. Alapittatott: 1871. évben.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

PETZ TESTVÉREK

HERCEGPRIMASI VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR. MŰSZAKI CIKKEK. IV., VÁROSHÁZ-U 8.

KÚN SÁNDOR

BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

TELEFON: JÓZSEF 61—23.

ÁMON ANTAL és FIAI

kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.

VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Erzsébet-tér 15.

Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.

Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

Alapittatott 1893. Telefon: József 123-24.

Ifj. HÁBER SÁNDOR

PALA-, CSERÉP-, KÁTRÁNYLEMEZ-, FACEMENTFEDÉSI ÉS TETŐZETJÓKARBANTARTÁSI VÁLLALAT

BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 7.

ERDÉLYI udvari fényképész *MŰINTÉZETE*

IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

Budapest székesfőváros

Szent Gellért szállója

a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.

Elsőrangu családi szálló.

A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek

Dijtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója

Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán és márvány lapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayence-lapokkal minden szinben. Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 5.

Nyirkos, nedves idő, influenza, meghülés

védekezés.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ

Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.

Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkot a legolcsóbb napiárban szállit.

Ujabb épitkezési tervek a megvalósulás küszöbén

Hullámuszoda a Gellértfürdőben, szanatorium a Margitszigeten és egyéb épitési tervek bejelentése

Budapest gazdasági életének állandó legnagyobb problémája az épitkezések lehetővé tétele. E tekintetben a hét legnagyobb eseménye, hogy végre megjelent a magánépitkezések támogatásáról szóló és régen megigért rendelet. Ez a rendelet 50 százalékos épitkezési hitelt biztosit mindazoknak, akik a lakásinség megszüntetésére bérházakat akarnak létesiteni. A rendelet értelmében március 1-ig lehet jelentkezni az akcióban való résztvételre. Amint a Fővárosi Hirlap előre jelezte, az 50 százalékos kölcsönöket a Pénzintézeti Központ bonyolitja le. A kormány rendeletét természetesen a társadalom és a gazdasági élet kritikája kiséri. Legelső sorban

a rövid törlesztési időt és a kamatot kifogásolják.

Az épitkezési akció igazi fellendülése, a kritikusok szerint, igazi sikerre akkor vezetett volna, ha a kormány kamatnélküli kölcsönt tud biztositani. De, ha már kamatot kell is fizetni, igen soknak tartják, hogy a Pénzintézeti Központ évi 7½ százalékos kamatot és félszázalékos jutalékot szed. Rövidnek tartják a törlesztési időt is, mert nem igen fognak kapkodni a kölcsön után, ha a hitelösszeget 16 év alatt havi 6¼ százalékos utólagos részletekben kell visszafizetni. Feltétlen sikerre vezetett volna az akció, ha hosszabb lejáratu törlesztési időt, az ilyen esetekben szokásos 30—40 évet szabták volna meg és a kamatot is kisebb percentben állapitják meg.

Hogy azonban az épitkezés intenziven megindulion, sürgösen módositani kell az épitési szabályrendeletet is,

mert a mostani megkötöttség sok akadályt gördit az épitkezni szándékozók elé. Vannak, akik sürgetik azt is, hogy az 50 százalékos hitelösszeg megadását és a könnyitéseket az emeletráépitéseknél is meg kell adni, mert a lakástermelésnek ezt a formáját sem szabad figyelmen kivül hagyni. Budapesten igen sok egy- és kétemeletes ház van, amelyeknek tulajdonosai emeletek ráhuzásával szivesen emelnék házuk hozadékát. Általánosan elismerik azonban, hogy a kormánynak ez a rendelkezése első lépésként igen jelentékeny és valószinü, hogy a kormány ezzel a kezdeményezéssel sikereket fog elérni. Legelső feltétel azonban az, hogy a kormány rendeletét az illetékes hatóságok, de legelsősorban maga a Pénzintézeti Központ gyorsan és a bürokratikus formák lehető mellőzésével hajtsák végre.

A Fővárosi Hirlap kimeritően informál mindenről, ami a városházán történik. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól. (VI., Szív-utca 18.)

Az épitkezési akció folytatása

A főváros is tovább folytatja épitkezési akcióját. A középitési ügyosztály ezidőszerint a következő épitkezési tervekkel foglalkozik:

1. Emeletráépités a III. kerületi kiskorona-utcai iskolaépületre;
2. a Széchenyi hegyikilátó átépitése;
3. a jánoshegyi toronyőrlak munkakiirása;
4. a fonyódi fővárosi árvaházi üdülő két emeletre való átépitésének munkakiirása;
5. a kerepesiuti temető ravatalozó-házának átépitése;
6. a kerepesiuti temető igazgatósági épületének kibővitése. Ez az épület az idők folyamán annyira szüknek bizonyult, hogy a temető megnövekedett forgalma mellett, a hivatalos ügyek lebonyolitása az igazgatósági épületben rendkivüli nehézségekbe ütközik. A kibővitéshez szükséges költséget 1 milliárd 47,000.000 koronában állapitották meg.
7. A Szent Gellért-fürdő termáluszodájának megépitése. Mint ismeretes, a városgazdasági ügyosztálynak régi terve, hogy a Gellért-fürdő jövedelmezőségét a modern hullámfürdő épitésével fokozza. A hullámfürdőt először a mostani télikert helyébe tervezték, ez a terv azonban nagy ellenzésre talált, ugyhogy a legujabb tervek szerint a hullámfürdőt a szálló parkjában helyezik el. A park közepén épül a fürdőmedence, amelyben alkalmas szerkezettel állandó hullámverést idéznek elő. Az esti órákban a medencét egészen megtöltik vizzel, valósággal egy kis tavat képeznek, amelyen és amely körül szökőkutakat épitenek, amelyeket este szinesen megvilágitanak, ugyhogy a hullámfürdő külön látványosságot is nyujt. A fürdőmedence körül megfelelő napfürdőző-helyről is gondoskodnak.
8. A IX., soroksáriuti vámépület laktanyahelyiségeinek lakásokká való átalakitása.

Anyagbeszerzések

A Fővárosi Hirlap értesülése szerint a főváros tanácsa legközelebb pályázatot fog kiirni a VI., Váci-ut és Gyöngyösi-ut sarkán épülő bérházhoz szükséges 1 millió darab mészhomoktégla beszerzésére.

A tanács az idei utépitésekhez és javitásokhoz szükséges főanyagok szállitására már régebben kihirdette a versenytárgyalási pályázatokat. A beérkezett ajánlatok fölött ezen a héten döntött a tanács és a legolcsóbb ajánlatok figyelembevételével, 7 milliárd korona értékü gránit-, bazalt- és trahit-követ vásárolt az idei utburkolási szükségletek fedezésére.

Szanatóriumot rendeznek be a Margitszigeten

A Szent Margitsziget Gyógyfürdő rt. a felsőszigeten lévő szállodaépülethez szárnyépületet tervezett. Ennek a szárnyépületnek a tervei körül azonban a mult év őszén erős ellentétek merültek fel egyrészről a részvénytársaság, másrészről a főváros tanácsa és a közmunkatanács között. A főváros tanácsa és a közmunkatanács ugyanis ugy találták, hogy az a terv, amelyet a részvénytársaság előterjesztett, nem felel meg a bérleti szerződés intencióinak. A részvénytársaság őszi tervét tehát visszaadták és a részvénytársaság kénytelen volt a tanács akarata előtt deferálni. Most azután olyan tervet nyujtott be a részvénytársaság, amelyet a közmunktanács elfogadott. E tervek szerint a tervezett szárnyépületet a modern szanatórium követelményeinek megfelelő berendezéssel, röntgennel, műtőszobával, laboratóriumokkal svéd tornával, vizgyógymóddal, diétás konyhával és orvosi igazgatással, szanatóriumi rendeltetésre képezik ki. A közmunkatanács ezekután a szárnyépitkezéshez megadta beleegyezését és az épitkezést a részvénytársaság kötelező beruházási számlájára engedélyezte azzal, hogy a szanatóriumot az év végéig üzembe kell helyezni.

Emberséges hajlékot kapnak a Suhajda-telep szerencsétlen lakói

Liber Endre tanácsnok mindnyájukat az épülő fővárosi kislakásokban fogja elhelyezni — Legkésőbben ez év november haváig lebontják a Subajda-telepet

Bródy Ernő dr. bizottsági tag multheti közgyülési interpellációja nyomán a Fővárosi Hirlap ismertette azokat a borzalmas állapotokat, amelyekben a Suhajda-telep lakói évek óta élnek a Pannonia-utca 14. számu telken váit földalatti odukban és földfeletti kamrákban. Azóta munkatársunk végigjárta a telepet és

amit ott látott, az megcsufol minden olyan leirást, amelyet iró fantáziája eddig az ilyen nyomortanyákról adott.

Elképzelhetetlen, hogy ilyen helyen emberek lakhassanak és hihetetlen, hogy akadjon ember, aki felebarátaitól pénzt fogad el, amiért ebben a piszoktengerben menedéket ad neki. Mert, aki idemenekül, az a sorsnak véresre korbácsolt üldözöttje, aki belefáradt a lakásért való hajszába s végkimerülésében roskadt ennek a szemétdombnak a küszöbére. És amikor a menekülő aléltan kopogtat a korhadt ajtón, azt felelik neki: Megmentem az életedet, ide a pénzeddel! Borzalmas, hogy az emberi szervezet mennyit bir el,

de ennél is borzalmasabb, hogy az emberi lelketlenség mire vetemedhetik.

És, ha valaki egykor arra vállalkoznék, hogy megirja a háboru utáni élők nyomorát, ez a telep nem is az emberi nyomor, mint inkább az emberi lelketlenség szempontjából lesz históriai dokumentuma a mostani korszaknak. És dokumentuma lesz annak is, hogy amikor minden összeomlott,

ennek a telepnek deszkái, papirosból készült tetőzetei mily szivósan dacoltak az idővel és a hivatalos hatalommal.

Állam és város többször elrendelte a telepen épült deszkabódék eltakaritását és a bódék ma is állanak és szomoruan hirdetik, hogy a nyomor mindennél erősebb: állam és város nem tudott hajlékot adni ezer embernek, tehát ott kellett valamennyit hagyni a nyomor áldozatául.

Nem tudjuk e pillanatban, hogy az állami és városi lakásépitő-akció milyen eredményeket produkál az idei évben. A Suhajda-telep rettentő sullyal nehezedik a szociális lelkiismeretre s valameddig e telep tetői alatt férgek módjára nyüzsögnek emberek, szó sem lehet arról, hogy megoldottuk a lakásinség sulyos problémáját. Budapesten ma mindössze hetven üres lakásról tud a statisztika. És e hetven üres lakással szemben ott a Suhajda-telep a maga rettentő oduival! Kétségbe kellene esnünk, ha a főváros lelkiismerete nem szólalt volna meg, amikor halvány képét kapta ezeknek a borzalmaknak. Liber Endre tanácsnok, a szociálpolitikai ügyosztály vezetője, magáévá tette a Suhajda-telep lakóinak ügyét és haladéktalanul intézkedett, hogy

a telep lakói az elsők legyenek, akik lakást kapnak azokban a bérházakban, amelyeket a főváros a kislakásokat igénylők számára épittet.

Ezek a lakások 1926 novemberéig felépülnek és Liber Endre tanácsnok már most biztositotta a Suhajda-telep lakóit arról, hogy ezekben a kislakásokban otthonhoz juttatja őket. Összeiratta valamennyit és felhivta őket arra, hogy jelentsék be lakásra való igényüket, amit a főváros feltétlenül ki is fog elégiteni. Ismerve Liber Endre melegen érző szivét, amelyben a szenvedők mindig helyet kaptak, megnyugvással nézünk ennek az ezer szenvedőnek jövője elé és bizunk benne, hogy eljön az idő,

amikor ezt a szemét-telepet, mint pestisfészket, felperzselik, hogy ne veszélyeztesse a város polgárainak életét és egészségét.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 58—46

NAGY MENYHÉRT
polgári és katonai szabóság
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9, félem.
(a Calvin-tér közelében) • Telefon: József 104—25

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Események

Gyüjtés az iskolákban. A főváros közoktatásügyi bizottsága hétfőn este dr. Purébl Győző tanácsnok elnöklete alatt ülést tartott, amelyen az idei közoktatásügyi költségvetést tárgyalták. A költségvetés szerint a kiadások összesen 555.3 milliárdot, a bevételek 36.9 milliárdot tesznek ki. A deficit tehát 518.4 milliárd. 200 millió koronát költ a város tankönyvvásárlásra. Megtudjuk a költségvetésből, hogy iskolaépitésre 140 milliárdot, tatarozásra 3 milliárdot, iskolaegészségügyre 8.9 milliárdot és nyugdijra 49 milliárdot költ a főváros. A bizottság a költségvetést elfogadta. Szóvátették, hogy bár az iskolákban mindenféle gyüjtést eltiltottak, a vasutcai kereskedelmi iskolában a tanári kar mégis gyüjtést rendezett a TESz részére, amely gyüjtés eddig 486.000 koronát eredményezett. Purébl tanácsnok megigérte, hogy a gyüjtés dolgában elrendeli a vizsgálatot. Szóba került az is, hogy a főváros ABC-könyv irására hirdetett pályázatot és a pályázónak a pályamunka mellé 100 aranykoronát kell mellékelni birálati honoráriumképpen. Ez helytelen megterhelése a pályázóknak. Purébl tanácsnok megigérte, hogy valamiképpen majd segiteni próbál a dolgon.

Pártközi értekezlet a főpolgármesternél. Ripka Ferenc dr. főpolgármesternél hétfőn délben pártértekezlet volt, amelyen az e hó 24-iki közgyülés fontosabb tárgyait, valamint a státusrendezés kérdését beszélték meg. Az értekezleten ott voltak: Kozma Jenő dr., Wolff Károly, Baracs Marcel dr., Glücksthal Samu dr., Peyer Károly és Szilágyi Lajos.

Leszállitják a gáz és villany árát, de nincs benne köszönet. Az elmult napokban nyilvánosságra kerültek egyes adatok a Gázgyár és az Elektromos Müvek 1926. évi költségvetéséből, amellyel eddig még a világitási bizottság sem foglalkozott. A két költségvetésről megjelent közlések szerint a főváros mindkét nagyüzeme bizonyosfoku egységárleszállitásra határozta el magát. Ez az egységárleszállitás azonban nem jelent különös könnyebbséget a főváros lakosságának. A gáz ára ugyanis az eddigi 2550 papirkorona egységár helyett 2500 korona lesz, vagyis az árcsökkenés köbméterenként 50 papirkoronát tesz ki. A villanynál a mérséklés valamivel nagyobb, 10 százalék lesz. Ez az olcsóbbodás azonban — valljuk be — meglehetősen problematikus értékü. A gázgyár ugyanis maga is bevallja, hogy az árleszállitást mindössze azért csinálja, mert a papirkoronáról a pengőre való átszámitás igy könnyebb lesz. Ezzel szemben az elektromos áram egységárának leszállitása tulajdonképpen nemzeti ajándék a kávések, vendéglősök és nagy üzlettulajdonosok számára, a szegény kis háztartások azonban, amelyek eddig is alig tudták a magas villanyárakat fizetni, ezentul is a régi tarifa szerint kapják számláikat. Illetékes helyen egyébként kijelentették, hogy

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A Fővárosi Hirlap Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a Fővárosi Hirlapot előfizetésével erősiti.

a két világitási üzem más javaslattal nem tudott jönni, a közgyülésnek azonban, ha akarja, módja lesz más formában lehetővé tenni az árleszállitást. A tizenkettes bizottságot máris élénken foglalkoztatja ez a kérdés, mert kétségtelen, hogy a két világitási üzem nagyobb engedményeket és nagyobb árleszállitást is tudna a közönség számára biztositani, de akkor kétséges, hogy a főváros háztartásának fedezéséhez hozzá tudnak-e járulni azzal a 120 milliárddal, amelyet igy be fognak szolgáltatni. A másik fontos elintézendő problémája a közel jövőnek a gáz- és villanyszámlák után fizetendő surtax kérdése. Mint ismeretes, a szocialisták még Ostendében kikötötték, hogy a külföldi hitelezőkkel való uj megegyezés után ennek a surtaxnak terheit leveszik a fogyasztóközönség válláról. Azóta azonban erősen gondolkodóba kellett esni afelett, hogy ez lehetséges-e, mert ebben az esetben a város igen jelentős jövedelemtől esik el. Ennek a problémának az eldöntése is a legközelebbi hetek egyik legsulyosabb feladata.

A Beszkárnál befejezik a vizsgálatot. A Beszkár ügyvitelének felülvizsgálására kiküldött bizottság hétfőn délben Ugron Gábor elnöklete alatt ülést tartott. Értesülésünk szerint a bizottság még e hét folyamán befejezi munkáját és azután elkészíti jelentését a közgyülés, valamint a nyilvánosság számára is.

Uj könyomatos napilap. Radó Richard kollégánk Fővárosi Tudósító cimen laptudósító könyomatos napilapot inditott, amelynek első számát hétfőn este kapták meg a szerkesztőségek. A könyomatos társadalmi, törvényszéki és gazdasági tudósitásokat fog közölni, de nagy sulyt helyez a fővárosi hirszolgálatra, amely téren különösen eredményes működést fejthet ki, mert Radó Richard egyik legalaposabb ismerője a városi adminisztrációnak és a városházán a legjobb összeköttetésekkel rendelkezik. Szerkesztőségét Radó kiváló ujságirókból választotta össze, akiknek élén Bethlen Pál nagyrabecsült kollégánk áll.

Kiváló orvosok Coffeint rendelnek gyomor- és bélzavaroknál, valamint szív- és idegmegbetegedéseknél. A coffein legjobb alakja tiszta, hamisitatlan, erős babkávé. Meinl Gyula.

A Hirdetővállalat uj igazgatóhelyettese. A polgármester megbizta Lamotte Ernő főszámtanácsost a Hirdetővállalatnál az igazgatóhelyettesi tennivalók ellátásával. Lamotte Ernő a főváros számvevőségi osztályának egyik legkiválóbb, elsőrendü szakképzett főtisztviselője, akinek működése a főváros Hirdetővállalatának nagy előnyére fog szolgálni. Kétségtelen, hogy ennek a nagyfontosságu intézménynek élére Lamotte Ernőben olyan férfiu kerül, akinek kereskedelmi és adminisztrációs tudása ujabb, szép eredményeket fog hozni.

Paksy Béla meghalt. A héten meghalt Paksy Béla gyógyszerész, akinek neve hosszu időn át állott vonatkozásban a székesfőváros belső életével. Paksy Béla több cikluson át volt országgyülési képviselője az Erzsébetvárosnak és a törvényhatósági bizottságba is az Erzsébetváros küldötte be. Mint törvényhatósági bizottsági tag, élénk részt vett a főváros közügyeiben és nagy szeretettel viseltetett Budapesttel szemben. A megboldogult évtizedeken át volt elnöke a Budapesti Gyógyszerészek Testületének és alelnöke a Magyarországi Gyógyszerészek Egyesületének. Élénk trásadalmi életet is élt és számos közjótékonysági egyesületben vett részt. Paksy Béla 7 évet élt és Nyiregyházán halt meg, ahol nagy részvét mellett temették el.

Szórakozás

Vigszinház e hetét is a Nagytakaritás, Lonsdale nagyszerü szinjátéka dominálja. Egy este (csütörtök) a Brassbound kapitány megtérésének. A hét többi napján a Nagytakaritás szerepel a müsoron. Vasárnap délután: Hat szerep keres egy szerzőa.

A Fővárosi Operettszinház e hete a legváltozatosabb szinházi müsort nyujtja. A játékrend legutóbbi nagysikerü operettjei körül két estén, és pedig csütörtökön és vasárnap a Gésákat adják Honthy Hanna és Somogyi Erzsi vendégfelléptével. Szerdán Péchy Erzsit látja ujból vendégül a Fővárosi Operettszinház a Nótás kapitány hercegnőjében. A hét két estéjén, pénteken és szombaton a bécsi Burgtheater kiváló együttese vendégszerepel a szinházban. Első este a Tageszeiten der Liebe, Dario Nicodemi hires vigjátéka kerül szinre Rosa Albach Retty, Fred Hennings felléptével. A második nap Bernhard Shaw hires müvét, a Candidát játsszák, a főszerepekben Else Wohlgemuth, Rosa Albach Retty, Marr, Mayerhofer, Eichberger és Lohner felléptével. Mindkét előadás a Burgheater eredeti szereposztásában kerül szinre. A vendégjátékokra és a hét többi előadásaira rendes helyárak mellett árusitja a pénztár a jegyeket.

CORVIN SZINHÁZ
Február 18—24-ig Február 18—24-ig
Egy perc 12 előtt
Egy ujságiró kalandjai 8 felvonásban
Főszereplő: Luciano Albertini (Star-film)
Az utolsó bravur
Vigjáték 8 felvonásban
Főszereplő: Jonny Hines
Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, hétk. 5, 1/8, 1/10, csütörtökön 1/7, 9

Nemzeti Szinház. Szerda: A Gyurkovics lányok. Csütörtök: Süt a nap. Péntek: Zenebohócok: Szombat: A cigány (Rózsahegyi Kálmán jubileuma.). Vasárnap délután: A hid; este: Ahol unatkoznak. Hétfő: A cigány. Kedd: A hid.

Vigszinház. Szerda: péntek, szombat, vasárnap este: Nagytakaritás. Csütörtök: Brassbound kapitány megtérése. Vasárnap délután: Hat szerep keres egy szerzőt.

KAMARA
Február 18—24-ig Február 18—24-ig
Egy perc 12 előtt
Egy ujságiró kalandjai 8 felvonásban
Főszereplő: Luciano Albertini (Star-film)
Az utolsó bravur
Vigjáték 8 felvonásban. Főszereplő: Jonny Hines
Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/4, 5, 3/7, 1/2 9, 10, hétköznapokon 4, 6, 8, 10 órakor

Renaissance-Szinház. Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap este: Csitri. Péntek, vasárnap délután: Marika.

Szenzációs uj müsor
ROTT és STEINHARDT szinházában
A KIS KOMÉDIÁBAN
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14-22.

Városi Szinház. Szombat, vasárnap: Cigányhangverseny és 1000 év. Szerda: Bohémélet (Teiko Kiwa vendégfelléptével). Csütörtök: A hajduk hadnagya. Péntek: Traviata (Caspir Mercedès vendégfellépte), Szombat délután: Babszem Jankó (gyermekelőadás). Vasárnap délután: Parasztbecsület és Bajazzók.

Fővárosi Operett-Szinház. Szerda: A nótás kapitány. Csütörtök, vasárnap: A gésák. Péntek Tageszeiten der Liebe (A bécsi Burgszinház vendégjátéka). Szombat: Candida (A bécsi Burgszinház vendégjátéka). Vasárnap délután: Terezina.

ROYAL APOLLÓ
Telefon: József 118—94.
Orlac
(Titkok éjszakája) 8 felv. Főszereplő: Conrad Veidt
Az élő bosszú
7 felv. Főszereplő: Tom Mix
Csütörtöktől Paramount vígfilm **MADAME SANS GÊNE**
Előadások: hétköznap 5, 1/4 8, 1/2 10.

Andrásy-uti Szinház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Családban marad; Csipje meg a feleségem; Huncut a bíróné; A néma asszony; Kenyeres!; tréfák, magánszámok.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Tel.: J. 50-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 50-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. **Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.**
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

FISCHER ÉS HARTMANN
MÁZOLÓMESTEREK ÉS FESTÉKKERESKEDŐK
TELEFON: József 101-36 **BUDAPEST** IV., KÉPIRÓ-U. 3.

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 4. TELEFON: 22—10.
Szivattyuk minden célra. Vizhütőtornyok

JAHODA KÁROLY FÉMÖNTÖDE ÉS FÉMÁRUGYÁR
Ujpest, Baross u. 84-86. Telefonszámok: 115-82, 203-38.

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

Kiváló minőségben
béröntést vállal
a Wörner J. és Társa Gépgyár R.-T. vasöntődéje Budapest, V., Váci-ut 48.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: Dr. KÓSA MIKLÓS

Megindultak a tranzakciók

Sorra jönnek az aranymérlegek — Magasabb osztalékokat fizetnek a vállalatok

Külön cimben foglalkozunk a nyugdijak valorizációjára vonatkozó megegyezéssel, mely végre kiküszöbölte az aranymérlegprobléma legnagyobb nehézségét.

Egyidejüleg megindultak azok a tranzakciók is, amelyeket eddig épp ennek a kérdésnek az elintézetlen volta tartott fenn. Elsőnek a Hermes hivta össze rendkivüli közgyülésre részvényeseit, hogy az Interrexim-mel leendő fuziót elfogadtassa. A március elseji közgyülést rövidesen ujabb rendkivüli közgyülés fogja követni, amelyen a tőkeemelést bonyolitják le: a 12 milliárdos tranzakció 80 %-ban intern kerül lebonyolitásra, miután a Hitelbanké ugy a Hermes, mint az Interrexim részvényeinek kb. 80 százaléka. Végül április 30-ika előtt megtartják a harmadik közgyülést, amelyen csak az aranymérleget fogják publikálni.

Összehivták február 25-ére a Goldberger gyár rendkivüli közgyülését is, amelyen a hatalmas vállalat aranymérlege bemutatásra nem kerül. A vállalat 6 milliárdos nyereséggel dolgozott az elmult üzletévben 350 millió alaptőke mellett.

Minden órában publikussá válhat az Egyesült Fővárosi Takarék tőkeemelése is, amelyet szintén az aranymérleg közreadása fog rövidesen kiegésziteni. A pénzügyi kormány 40 milliárd hitelt adott 3 évre a takaréknak, a belföldi és külföldi érdekeltség pedig ugyancsak jelentékeny hozzájárulással teszi lehetővé a tőkeemelés sikeres lebonyolitását. A takarék elnöke Gratz Gusztáv lesz, ügyvezető-igazgató Walder Béla és Baumfeld Géza, a vezérigazgatói tisztségtől Szécsi visszavonul, utódja azonban egyelőre még nincs.

A jövő hét végére várható a Pesti Hazai Takarék aranymérlege március első hetében pedig a Moktár, Általános Takarék és Hazai Bank fogja publikálni felértékelt mérlegeit és 15—20 százalékkal magasabb osztalékait.

A magánbankok belépnek a betétkartellbe

Olcsóbb lesz-e a pénz?

A nagy magánbankárok és a betétkartell közt tárgyalások folynak avégből, hogy a betétkartell megállapodásai a vezető magánbankházakra is kiterjesztesssenek.

Információnk szerint a tárgyalások konkrét befejezés előtt állnak és valószinü, hogy rövidesen kiegészül a betétkartell azokkal a pénzügyi faktorokkkal, amelyek eddig a kartellnek veszélyes versenytársai voltak, mert magasabb betétkamatot fizethettek és — legalább elvben — olcsóbban adhatták a kölcsönöket, mint a pénzintézetek.

Sajnos, attól tartunk, hogy a betétkartell kibővülésének közgazdasági hatásai nem lesznek előnyösek, mert olyan egységes frontot teremt a közönséggel szemben, amelyet áttörni nehéz, sőt szinte lehetetlen lesz. Tekintettel arra, hogy az utolsó két hónapban a hitelezési kamatláb átlag 2—3 százalékkal ment fel, itt az ideje annak, hogy a betéti kamattételeket ennek megfelelőleg 2—3 %-kal felemeljék.

Miért kezdték ki a tőzsdén a Concordiát

Nincs bankpatrónusa a malomnak

A hétfői tőzsdén 16.000 koronára esett a Concordia-malom. Igaz, hogy vezérigazgatója eltünt, lehetséges, hogy voltak veszteségei is, kétségtelen azonban, hogy

semmiféle tárgyi ok nincs, hogy öt nap alatt 50 százalékot veszitsen a Concordia kurzusa.

Nem lehet véletlennek minősiteni, hogy egymásután két olyan malomvállalatra csapott le a kontremin, amelynek nem volt állandó és részvénykontingenssel érdekelt bankpatrónusa háta mögött. A mostani rettenetes viszonyok közt kétszeresen fontos, hogy azok az iparvállalatok, amelyek a maguk lábán akarnak megállni, fel legyenek készülve arra is,, hogy a legkisebb ingadozás vagy meggyengült üzletvezetés esetén a tőzsdén is olyan rohamot kap, amelyet megállni alig tudhat, mindenesetre azonban megszenved.

Objektiv okokból örvendeni kellene annak, ha minél több egészséges iparvállalat volna az országban, amely nem szorul rá arra, hogy részvényei egyrészét pénzintézet tartsa tárcájában s a részvénybirtok jogán nemcsak betekintést nyerhessen a vállalat vezetésébe, hanem

ellenőrzést is gyakorolhasson felette.

Ennek dacára le kell szögeznünk, hogy meggyőződésünk szerint a Concordia-malomnál semmiféle krizis nem következett volna be, ha a Hazai Bank nemcsak egyszerü bankári teendőket látna el a Concordiánál, hanem részvénypakettje s ennek folytán beavatkozási joga lett volna. A nagytőke kiaknázza és kihasználja azt a taktikai előnyt, amelyet a bankári összeköttetésen kivül meglevő érdekeltség jelent és elveszi annak a kamathaszonnak egy részét, amelyet az önálló iparvállalatok egészben maguknak tartanak meg, viszont gondoskodik arról is, hogy

a vállalat üzletvitele ne okozhasson gondot a banknak, amely nemcsak a nyereségben, hanem a veszteségben is osztozik.

A Concordia mögött a Hatvany és Strasser-cég áll. Nagyrabecsüliük ezt a két régi és hatalmas firmát, az adott viszonyok közt mégis nagyobb megnyugvás volna, ha a Hazai Bank vigyázna a részvényesek és — a maga pénzére. A hétfői tőzsdén egy pillanatig a Kereskedelmi Bank érdekkörébe tartozó Első Budapesti Gőz részvényeit is kezdte adni a kontremin, a bank diszponensének puszta megjelenése azonban elegendő volt ahhoz, hogy ez a kisérlet megbukjon. Az Első Budapesti Gőz s a többi bankpatronátus alatt álló malom hozzáférhetetlen a tőzsdei betörések szempontjából. Ezt a tanulságot nem árt feljegyezni és — megszivlelni azoknak, akik feltétel nélkül ellenségei a banktőke uralmának.

A Hitelbank befejezett tőkeemelése. A Magyar Általános Hitelbank közli, hogy a kibocsátott uj részvényeinek átvételi határideje e hónap 10-én lejárván, megállapitható, hogy a régi részvényesek jelentékeny mennyiségü uj részvényre gyakorolták elővételi jogukat, mig a fennmaradt uj részvényeket a már ismeretes külföldi pénzcsoportok megállapodás szerint átvették. Az alaptőkeemelés tehát teljes sikerrel lebonyolittatott.

Tőkét emel a P. K. A törvényhozás határozata alapján, amint értesülünk, már a jövő hónap elején lebonyolitja a Pénzintézeti Központ régebben tervbevett tőkeemelési müveletét. A tranzakció végrehajtása után a P. K.-nak 435 milliárd saját tőkéje lesz, vagyis a jelenleginek közel kilencszerese.

Egy osztrák malomcég többmilliárdos vesztesége. A gabonapiacot, amely ugyis eléggé ideges, nagy mértékben irritálja egy előkelő osztrák cég fizetési zavara is, amely most kér moratóriumot hitelezőitől. A cégnek Burgenlandban három malma van. A passzivák 7.5 milliárdra rugnak, az aktivák jóval többre, ugyhogy a rendezést valószinünek tartják.

Jól állnak Jacobi londoni tárgyalásai. Megirtuk, hogy Jacobi Olivér a hat érdekelt intézet megbizásából Londonban tárgyal jelzáloglevelek plasszirozása céljából. Információnk szerint a tárgyalások igen kedvező mederben folynak és Jacobi már a legrövidebb idő alatt konkrét eredményekkel érkezhet vissza Budapestre.

A magánbankok nagy külföldi hiteleket kaptak. Információnk szerint a mult hét során négy-öt vezető magánbankház Svájcból és Londonból igen előnyös kondiciók mellett, nagyobb hiteleket kaptak, amelyek kihelyezését máris megkezdték. Ezzel szemben feltünést keltett a piacon az a hir, hogy több előkelő pénzintézet nem veszi igénybe a most lejáró külföldi hiteleket továbbra is, azzal az indokolással, hogy — nem tudja azokat kihelyezni. A pénzintézeteknek ez a tulzott óvatossága egyáltalán nem szolgálja az ország érdekeit.

A Jegybank közgyülése. A Magyar Nemzeti Bank február 15-én délután 6 órakor tartotta meg II. rendes közgyülését Popovics Sándor v. b. t. t. elnöklete alatt. A közgyülés tudomásul vette a főtanácsos évi jelentését, jóváhagyta az 1925. évi zárószámadásokat és a főtanács részére a felmentvényt megadta. Schóber Béla vezérigazgató előterjesztésére a közgyülés elhatározta, hogy az 1925. üzletévnek 12,007.000 aranykoronát kitevő tiszta nyereségéből a nyugdijalap dotálására az alapszabályszerü 5 százalékon felül még 5,386.000 aranykoronát fordit, a tartalékalapba az alapszabályszerü 10 százaléknak megfelelően 1,200.000 aranykoronát helyez, a fennmaradó nyereségből pedig 10.5 százalék osztalékot fizet. A közgyülés végül a választásokat ejtette meg és a sorsolás folytán kilépő Hadik János, Erney Károly és Szurday Róbert főtanácsosokat a főtanács tagjaivá megválasztotta.

A „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet rt. és az ugyancsak a Hitelbank érdekkörébe tartozó Nemzetközi Kivitelli és Behozatali R.-T. (Interexim) rendkivüli közgyülései folyó évi március hó 1-én fognak a társaságok egyesülése iránt határozni. A Hermes igazgatósága javasolni fogja a 250 millió K alaptőkének 100.000 darab uj 2000 korona n. é. részvény kibocsátása által 1 miliárd 200,000.000-ra való felemelését olymódon, hogy a befolyó felpénzből a régi 500.000 drb részvény 500 K névértékre darabonkint 1500 K-val felemeltetik; az uj részvények 5:1 arányban 1925 julius 1-étől kezdődő osztalékjogosultsággal a régi részvényeseknek ajánltatnak fel. Az Interexim 600.000 drb részvénye 1:1 arányban Hermes-részvényekre fog kicseréltetni, mely célból a Hermes alaptőkéjét 1.200,000.000-ról 2 milliárd 400,000.000-ra emeli fel. Az Interexim áruüzleteinek folytatása céljából az eddigi cég és szervezet felhasználásával a Hermes érdekkörében uj társaság fog alapittatni. Ugyanezen közgyülésen Russo Illés, dr. Reiss Jenő és dr. Perényi Istvánnak, a Hermes igazgatóságába való beválasztása fog javasoltatni. Tervbe van véve Russo Illésnek a társaság alelnökévé való megválasztása, mig d. Reiss Jenő mint administrateur délégué fog az egyesült társaságoknál aktiv müködést kifejteni.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa és az illetékes albizotság a nyilvános versenytárgyalás során a különböző kőszállitásokat az alábbi cégeknek, mint legkedvezőbb ajánlattevőknek itélte oda:

Bazalt zúzottkő szállitására megbizást kaptak: Badacsonyi bánya rt. 9560 m³-re à 290.000 K, Hofbauer Jakab 2290 m³-re à 280.000 K, Kondor és Feledi 2300 m³ à 305.000 K, Somoskői bánya rt. 5250 m³-re à 279.000 K.

Trahit zuzottkő szállitására megbizást kaptak: Klauber és Vajda cég 7000 m³-re à 182.000 K és 30% utánrendelés. A hiányzó anyag szállitására a tanács uj versenytárgyalást hirdet.

Mészkő szállitására megbizást kaptak: Engelhardt Ferenc 1200 m³-re à 170.000 K, Klauber és Vajda 2450 m³-re à 136.000 K.

Uj kiirások

A tanács versenytárgyalást hirdet a IX., Mester-utca 41—43. számu bérház **vizvezetéki és csatornázási** munkálataira. A költségvetési kiirás nyomtatványai 50.000 K-ért a tanácsi II/a (középitési) ügyosztály irodájában, Központi városháza, III. em. 342. ajtó alatt kaphatók. Bánatpénz 30 millió korona. Ajánlatok március 5-ig Frischfeld Ede főmérnökhöz (Közp. városháza, III/328.) nyujtandók be.

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az összes közigazgatási kerületekben **az 1926. évben teljesitendő kövezetjavitási munkákra.** Részletes feltételek az út- és csatornaépitési ügyosztályban (Városháza II. 279.) tudhatók meg. **A pályázatok benyujtásának határideje február 23. kedd. Bánatpénz letétbehelyezése nem szükséges.**

A főváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a IX., Mester-utca és Dandár-utca sarkán épülő 5 emeletes bérház épitésével kapcsolatosan szükséges: 1. hengerelt vasgerendák, fal- és gerendakötővasak szállitására, 2. ácsmunkákra, 3. tetőfedőmunkákra, 4. bádogosmunkákra, 5. mükőmunkákra, 6. kőfaragómunkákra, 7. asztalosmunkákra, 8. lakatosmunkákra, 9. mázolómunkákra, 10. hajópadlómunkákra, 11. tölgyfapadozati munkákra és 12. burkolatimunkákra. A rajzok, tervek és minták dr. Lechner Jenő tervező müépitésznél (I., Mészöly-u. 4.) és a középitési ügyosztályon (Városháza III. 335.) tekinthetők meg. **Az ajánlatok benyujtásának határideje február 24, szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.**

A főváros tanácsa bevezetni óhajtván a pormentes háziszemét gyüjtést, nyilvános versenytárgyalást hirdet Budapesten bevezetendő **pormentes háziszemétgyüjtési rendszer kiválasztása tárgyában.** Felhivja ennélfogva a tanács mindazokat, akiknek ilyen találmányuk vagy szabadalmuk van, vagy akik ilynemü szerkezetek előállitásával foglalkoznak, hogy ezen nyilvános versenytárgyaláson vegyenek részt és ajánlatukat a köztisztasági hivatalnál (Kun-utca 8.) nyujtsák be. **Pályázati határidő március 19, péntek.**

A főváros tanácsa az idei tavasz és nyár folyamán mintegy **1,000.000 négyzetméter makadámutou**

végzendő portalanitási munkálatokra nyilvános, irásbeli versenytárgyalást hirdet. Részletes feltételek megtudhatók a Köztisztasági Hivatal igazgatójánál (Kun-utca 8.) **Pályázati határidő február 26, péntek. Bánatpénz 50 millió korona.**

Az Elektromos Művek igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a **IV. Központi városház Gerlóczy-utcai két emeletes szárnyához épitendő tüzőrségi épület bontási, föld-, kőmives- és elhelyező munkálataira.** Részletes feltételek megtudhatók Végh Gyula műszaki főtanácsos urnál (Városháza III. 308.). **Ajánlatok benyujtásának határideje február 27, szombat. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.**

A főváros tanácsa nyilvános, irásbeli versenytárgyalást hirdet a VI., Bulyovszky-utca 34—36. sz. alatt levő Köztisztasági Hivatalhoz tartozó **autógarage épület alacsony nyomásu központi gőzfütőberendezési munkálataira.** Feltételek megtudhatók Frischfeld Ede főmérnöknél (Városháza III. 328.). **Ajánlatok benyujtásának határideje február 25, csütörtök. Bánatpénz 25 millió korona.**

A főváros tanácsa nyilvános, irásbeli versenytárgyalást hirdet a Köztisztasági Hivatal altiszti és munkásszemélyzete lábbelijeinek javitásához az 1926. évben szükséges **bőranyagok szállitására. Ajánlatok benyujtásának határideje február 26.**

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a **II. Cserhát-utca, Pasaréti-út és Csalán-utca közötti szakaszának makadámszerü rendezési munkálataira.** Feltételek megtudhatók az út- és csatornaépitési ügyosztályon (Városháza, II. 279.). **Ajánlatok benyujtásának határideje február 23, kedd. Bánatpénz 8 millió korona.**
5428/1926.—X.

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros tanácsa bevezetni óhajtván a pormentes háziszemétgyüjtést, nyilvános versenytárgyalást hirdet a Budapesten bevezetendő pormentes háziszemétgyüjtési rendszer kiválasztása tárgyában.

Felhivja ennélfogva a tanács mindazokat, akiknek ilyen találmánya, vagy szabadalma van, vagy akik ilynemü szerkezetek előállításával foglalkoznak, hogy ezen nyilvános versenytárgyaláson vegyenek részt és erre vonatkozó ajánlataikat **legkésőbb 1926. évi március hó 19-én (péntek) déli 12 óráig a Székesfővárosi Köztisztasági Hivatalnál, Budapest, VIII., Kun-utca 8. szám** nyujtsák be. Később érkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Minden egyes ajánlat a következőképp állitandó ki és szerelendő fel:

1. Irásbeli cégjegyzéssel ellátott és két tanuval hitelesitett ajánlat teendő, hogy az esetben, ha a főváros az ajánlattevő ajánlatát fogadná el, minő feltételek mellett volna ajánlattevő hajlandó a felajánlott pormentes háziszemétgyüjtő rendszerét Budapest székesfőváros közönségének Budapest székesfőváros területén való állandó és korlátlan használatra átengedni. Az ajánlat feltétlenül oly értelemben teendő meg, hogy a székesfővárosnak mindenkor jogában álljon az általa szükségelt ilynemü szerkezeti tárgyakat (gyüjtőtartályok, kocsiberendezések, stb.) nyilvános versenytárgyalás utján hazai cégeknél megrendelhetni, illetve elkészittetni, ajánlattevőnek pedig csak használati (engedményezési) dijat kelljen fizetnie, akár egyszersmindenkorra egy összegben, akár pedig a felhasználandó szerkezeti tárgyak mindenkori tényleges beszerzési ára utján megajánlandó százalékokban.

2. Az ajánlathoz mellékelendő a felajánlott szerkezet részletes műszaki leirása és annak részletes és mindenre kiterjedő szerkezeti rajzai. Amennyiben a felajánlott szerkezet szabadalom vagy mintavédelem tárgyát képezi, a szabadalmi okirat és leirás hiteles példánya is csatolandó.

3. Az ajánlattal egyidejüleg a felajánlott szerkezet egy természetes nagyságban készült példánya is benyujtandó abból a célból, hogy az gyakorlatilag kipróbálható legyen. Beküldendő tehát legalább egy természetes nagyságu házi gyüjtőtartály, mely legalább 80 liter, de legfeljebb 110 liter ürtartalmu legyen és a szemétfuvarozó kocsin alkalmazandó ama szerkezet, ugyancsak természetes nagyságban elkészitve, melynek segélyével a házi gyüjtőtartály tartalma pormentesen ürithető ki az elfuvarozó kocsiba.

Oly ajánlatok, amelyek a fent emlitett 1—3. alatti összes feltételek szerint felszerelve nincsenek, figyelembe nem vétetnek.

A beérkezett összes ajánlatok egy szakértőkből összeállitott bizottság által lesznek felülvizsgálva és ez a bizottság fogja megállapitani azt, hogy az összes beérkezett ajánlatok közül melyik a legmegfelelőbb. A döntés joga a székesfőváros tanácsát illeti meg. A tanács fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a szakértőbizottság véleményére való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg, hogy a beérkezett ajánlatok egyikét sem fogadja el.

Közelebbi felvilágositást nyujt a Köztisztasági Hivatal igazgatósága (VIII., Kun-utca 8. sz.) hétköznapokon délelőtt 11 és 1 óra között.

Budapest, 1926. évi január hó 26.

A székesfőváros tanácsa:

Sipőcz
polgármester.

137.086/1925.—X.

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros tanácsa az idei tavasz és nyár folyamán mintegy 1,000.000 (egymillió) négyzetméter **makadam uton olajjal végzendő portalanitási munkálatokra 1926. évi február hó 26-án (pénteken) délelőtt 11 órakor a Köztisztasági Hivatalban** (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyilvános irásbeli árlejtést tart.

Felhivatnak mindazok, akik a versenytárgyaláson résztvenni óhajtanak, hogy 20.000 K-ás okmány- és 20.000 K-ás fővárosi bélyeggel szabályszerüen felbélyegzett magyar nyelvü s zárt boritékban elhelyezett részletes ajánlataikat a fönti időpontig a föntjelzett hivatalnak nyujtsák be. Elkésetten érkező vagy nem szabályszerü ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni. Az ajánlatok ugyanakkor és ugyanott fognak felbontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik is jelen lehetnek.

A tanács megjegyzi, hogy csak oly ajánlatokat fog figyelembe venni, amelyek ugy a szükséges (kb. 20.000, azaz huszezer métermázsa) porolaj-mennyiség szállitására (lásd ajánlati és szállitási felhivás I. rész), mint az összes munkálatokra (lásd ajánlati és szállitási felhivás II. rész) egyaránt ajánlatot tesznek és fenntartja magának a jogot, hogy a két megoldás közül szabadon választhasson. Az ajánlathoz minta és a székesfővárosi anyagvizsgáló állomás (IX., Soroksári-ut 31.) hivatalos vegyelemzési kimutatása mellékelendő.

A tanácsnak, illetve a Köztisztasági Hivatalnak a szállitás, illetőleg a munkálat iránti közelebbi kivánságai és igényei a Köztisztasági Hivatal igazgatójánál (VIII., Kun-utca 8. sz.) hétköznapokon délelőtt 11 és 1 óra között megtudhatók. Ugyanott kaphatók meg 10.000 K lefizetése ellenében az ajánlati és szállitási feltételek is.

Az ajánlat biztositására 50,000.000 (ötvenmillió) korona teendő le előzetesen, e hirdetményre való hivatkozással készpénzben vagy biztositékképes értékpapirokban a székesfőváros tanácsánál fennálló szabályok szerint bánatpénz gyanánt a székesfőváros központi pénztáránál (Központi Városháza, I. em. 119.). A vonatkozó nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Annak az ajánlattevőnek bánatpénze, akinek a munkálat, illetve szállitás odaitéltetik, a szállitási összeg 5 (öt)%-ára kiegészitendő. Ezen összeg a teljesitésig biztositékkép vissza fog tartatni, a többi ajánlattevő bánatpénzét pedig rövid uton visszakapja.

A tanács fenntartja magának azt a jogot, hogy az egységárra, minőségre, valamint a mennyiségre való tekintettel szabadon választhasson és a munkálatot, illetve szállitást esetleg meg is oszthassa, s azzal (azokkal), akinek (akiknek) az ajánlatát elfogadja, külön szerződést fog kötni.

Megjegyzi a tanács, hogy a fővárosi bélyeg a Központi Városháza iktató hivatalában (I. em. 114. sz.) kapható.

Kelt Budapesten a székesfőváros tanácsának az 1926. évi január hó 28. napján tartott üléséből.

Folkusházy
h. polgármester.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága a IV. ker., Központi városház Gerlóczy-utcai kétemeletes szárnyához épitendő tüzérségi épület bontási, föld-, kőmüves- és elhelyező munkáinak vállalatba adására irásbeli nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott irásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten bejegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Az előirt okbélyegekkel ellátott, szabályszerüen tett és aláirt ajánlatokat pecséttel lezárt boriték alatt **1926 február 27-én, szombaton d. e. 10 óráig** a Budapest székesfőváros tanácsi XII. (világitási és vizvezetéki) ügyosztályának kezelő irodájában Eller Károly kezelőfőtiszt ur, vagy helyettese kezéhez (IV. kerület, Központi városháza, II. em. 295. ajtószám alatt) kell benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályba beérkezzék.

A fenti munkára az ajánlati végösszeg után számitott 2%-nak megfelelő összeg, bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételekben" körülirt módon.

Az előbb megenevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, amely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig, de legfeljebb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csakis olyan ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigoruan megfelelnek.

A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a szerződéstervezetet, a költségvetést a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Müvek épitési irodájában (V., Váci-ut 74., IV. em. 424. szám) hétköznapokon d. e. 9 és 12 óra között 150.000 K lefizetés ellenében megszerezhetik.

A tervek Végh Gyula műszaki tanácsos ur hivatalában, Központi városháza, III. em. 308. szám tekinthetők meg, ahol a kivánt műszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Müvek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól eltekinthessen.

Tekintet nélkül arra a rendkivül fontos közérdekre, amely a tervezett épitkezés mielőbbi létesitéséhez füződik, az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák végérvényes odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csakis birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1926 február 6-án.

Budapesti Székesfőváros
Elektromos Művei
Igazgatósága.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a VI., Bulyovszky-utca 34—36. szám alatt levő Székesfővárosi Köztisztasági Hivatalhoz tartozó **autógarage épület alacsony nyomásu központi gőzfütőberendezési munkálataira.**

A költségvetési kiirás ajánlati feltételek ivenként 50.000 koronáért kaphatók a tanácsi II/a. ügyosztályban Frischfeld Ede főmérnöknél (Központi Városháza, III. emelet 328.) naponként **csakis 12-től 2 óráig.**

Bánatpénzül **25,000.000 koronát** kell a versenytárgyalást megelőzően a székesfőváros központi pénztárába a munka megnevezése mellett letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz csatolni.

A bánatpénzt készpénzben, vagy a főváros készpénzeinek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott pénzintézeti és takarékpénztári könyvecskékben, állampapirokban, vagy fővárosi kölcsönkötvényekben kell letenni.

A fővárosi kölcsönkötvények a névérték erejéig tőzsdei árfolyamuk teljes összegében, más értékpapirok azonban csak tőzsdei árfolyamuk 90%-a erejéig, de sohasem névértéken felül számittatnak.

A bánatpénz postán is küldhető, de ez esetben legkésőbb az ajánlatok benyujtására kitüzött határnapot megelőző napon kell azt feladni és a postai feladóvevényt az ajánlathoz kell csatolni.

Harmadik személyek által tulajdonjoguk fenntartásával letett bánatpénzek nem létezőknek tekintetnek.

Bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem lehet.

Bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig kötelezettségben maradnak, a főváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Ezen munkálatokra csakis a gyakorlatban működött és működő, iparigazolvánnyal biró vállalkozók pályázhatnak, akik ezenfelül igazolni tudják, hogy hasonló munkákat végeztek.

Azok az ajánlattevők, akik ajánlatuk benyujtásakor a fővárossal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak megbizhatóságukat és teljesitő képességüket megfelelően igazolni.

Ajánlatok cégjelzéssel és felirattal ellátott, lepecsételt boritékban, ivenként 20.000 koronás állami és 20.000 koronás városi bélyeggel felülbélyegezve, tanukkal előttemezve, legkésőbb **folyó évi február 25-én (csütörtökön) délelőtt 10 óráig** adandók be fenti cim alatt.

Az ajánlatok ugyanaznap déli 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni a tanácsi II/a. ügyosztály üléstermében (Központi városháza III. emelet 354.).

Budapest, február 4.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

FLOHR KÁROLY FELVONÓGYÁR
BUDAPESTI FIÓKTELEPE VI., PODMANICZKY-UTCA 12.
TELEFON 129—28.

KAKOS KÁJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 február 24. — 8. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Rózsahegyi Kálmán

huszonöt esztendeje, amelyet az ország első színpadán diadaltól diadalig emelkedve töltött el, mérhetetlen kincse ennek az országnak és ennek a városnak. Ékes tollak és szárnyaló beszédek méltatták ezt a huszonöt esztendőt és mi mégis ugy érezzük, hogy az ünnep multával meg kell állanunk ennél a határkőnél, amely nemcsak a művész számára határkő, de Budapest kulturája számára is az. Meg kell állanunk, mert a mód, ahogyan Rózsahegyi Kálmánt sikerült ünnepelni, biztató és reményteljes jelensége Budapest életének. Ha sikerült mindenek hódolatát közös nevezőre hozni, ha sikerült minden disszonanciát elkerülni, ha egy akarattal, ha a lelkesedés azonos extázisával rajongta körül a művészt ennek a városnak minden társadalmi osztálya és minden világnézetü lakossága, akkor az érdem elsősorban a művészé és a művészeté. Rózsahegyi Kálmán művészete annyira kifinomult és annyira hódítóan magyar, hogy ennek a művészetnek szine előtt összeomlik a mai kornak minden kicsinyes indulata és ezt a művészetet mindenki áhitattal, emelkedett lélekkel szemléli. Rózsahegyi Kálmán művészetére nem mert sarat hányni egyetlen őrület sem, amely az utolsó esztendők során végiggázolt ezen a városon. Az egyik őrület nem mert ehhez a művészethez hozzányulni, hogy vörösre fesse át és a másik betegség némán kapitulált ennek a művészetnek utólérhetetlen magyarsága előtt.

Járnának még ma is bármilyen lázak ennek a városnak a levegőjében, akkor sem zavarhatta volna meg egyetlen egy disszonáns hang ezt az ünnepet, mert a művészet, amelyet ünnepeltünk, magasan trónol a mindennapi indulatok és alacsony politikai divatok fölött. A jelenségekből azonban, amelyek valóságos kristályosodott nemzeti egységet tükröztettek ezen a jubileumon, örömmel következtetünk arra, hogy lehiggadt szenvedélyek, megnyugodott lelkek, gyógyuló sebek napjai jöttek el számunkra. Ezen a jubileumon mindenki ott volt. Eljött az állam, a főváros, a művészet és a tudomány minden faktora, ott voltak a mágnások, a polgárság és a munkások képviselői, Budapest társadalmának minden rétege, de képviseltette magát a magyar falu is, amelynek szavát becsületesebben, hübben, melegebb szivvel még nem tolmácsolták magyar színpadon, mint ahogyan azt Rózsahegyi Kálmán már több mint negyed százada cselekszi.

És egyforma volt mindenkinek a lelkesedése. Van a művészetnek olyan magas foka, amelyhez nem juthat el sem az elfogultság, sem az irigység. Ilyen a Rózsahegyi Kálmán művészete. Ennek a kornak legnagyobb betegsége a politikai és a világnézeti ellentétek. És még ezek sem tudtak a legkisebb sebet sem ejteni Rózsahegyi Kálmán művészetén. Szinte ugyanazon a napon, amelyen mindenki meghódolt Rózsahegyi művészetének kifinomultsága és magyarsága előtt, fájdalmas harc kezdődött meg a budapesti városháza egyik bizottsági üléstermében. Egy nagy magyar művész körül folyt a harc, egy nagy magyar művész ecsetjének alkotása ellen intézett rohamot a reakció. Pedig ez a művész, Kernstock Károly ma külföldön is a legnagyobb magyar nevek közé tartozik. Több, mint egy évtizede disziti Kernstock Károly alkotása az egyik fővárosi iskola falát. Nemes, gazdag alkotása a művésznek, amely ellen csak a prüdéria, a művészetben való analfabétaság, vagy a minden magasztost legázoló politikai elfogultság emelhet vádat. Mégis hadjáratot inditottak ez ellen a kép ellen és ma zárt csatasorban kell felfejlődniök ennek az alkotásnak a védelmére mindazoknak, akik a művészet szabadságát szentnek ismerik.

Azoknak, akik Kernstock Károly alkotása ellen az attakot inditották, mi komoly kérő szóval ajánljuk figyelmébe azt a gyönyörü egységet, amellyel Budapest társadalma Rózsahegyi Kálmánt tudta ünnepelni. Bent a Nemzeti Szinház hatalmas csarnokában tökéletesen harmónikus volt a művész ünneplése és nekünk mégis ugy tünik föl, hogy, bár messze történt a Rózshegyi-ünnep szinteréről a másik, a művészetellenes hangnak a megnyilatkozása, az mégis ünneprontás volt. Mi ezeken a hasábokon hétről-hétre azt hirdetjük, hogy ennek a városnak egész életét politikamentessé kell tenni. A társadalmi béke, a szenvedélyek lehiggadása hozhatja csak meg Budapest uj életét. Ha társadalmi, politikai, felekezeti és világnézeti különbségek nélkül fog össze Budapest lakossága, akkor nincs messze a cél, akkor hamarosan megkezdődhetik ennek a városnak szellemi és fizikai ujjáépitése. Akkor ujra épülhetnek diszes paloták, hatalmas középületek, akkor ujra fejlődhetik Budapest kulturája, akkor ujra teremhetnek nagy művészek és nagy alkotások. Egyazon napnak két eseménye áll itt szemben. Az egyik Rózsahegyi Kálmán összhangos, lelkes ünneplése. A másik annak a vágynak a váratlan fellángolása, hogy egy nagy művész kiváló alkotását eltüntessék. Az egyik eseményben az épités, a másikban a rombolás szelleme nyilatkozott meg. A rombolás szelleme egy évtizeden át volt ur Budapest életében. Most az épités szellemének kell hatalomra jutnia. És mi hiszünk benne — a Rózsahegyi-ünnep is jogot ad erre, — hogy az épités szelleme hamarosan és mindörökké legyőzi Budapesten a gyülölség szellemét.

Lázas munka folyik a főváros ezévi költségvetése és a beruházási programm elkészitésén

Ripka főpolgármester nyilatkozata a külföldi kölcsönről és a villamos centráléról

A városházán némi ellanyhulás után, amely abban nyilatkozott meg, hogy a nagy tervek körül való munkálkodás rövid időre szünetelt, most ujra nagy élénkség tapasztalható. Mind sürübben tart ülést a tizenkettes bizottság és mind sürübbek a megbeszélések a főpolgármesternél és a polgármesternél. Mindezek erőteljes összefüggésben állanak azokkal a hatalmas problémákkal, amelyek most megoldásra várnak. Az utóbbi időben akadály volt az is, hogy a városi pártok vezetői egyszersmind tekintélyes szerepet játszanak az országos politikában is és igy a frankügy által hullámzásba hozott politika jelentősen lefoglalta idejüket és érdeklődésüket. Emellett a városházán az utolsó hetekben leginkább a státusrendezés kérdésének megoldásával foglalkoztak. Ez a munka azonban most már elvben befejezettnek tekinthető és igy a városházi pártok vezetői a főpolgármesterrel és a polgármesterrel egyetemben egész energiájukkal a főváros nagy gazdasági kérdéseinek elintézéséhez foghatnak.

Ezeknek a nagy problémáknak megoldása most már igen sürgős, mert hiszen ezektől függ az, hogy a tavasszal meginduljon Budapest székesfőváros nagy alkotó tevékenysége. A legfontosabb kérdéseket a következőkben foglalhatjuk össze:

1. az uj nagy beruházási programm kidolgozása;

2. a főváros pénzügyeinek rendezése, a költségvetés összeállitása, a külföldi kölcsönök visszafizetésére fedezet teremtése;

3. az üzemek jövedelmezőbb gazdálkodásának biztositása a modern energiagazdálkodás alapján, igy elsősorban a villamoscentrálé felállitása révén;

4. gondoskodás a beruházásokhoz szükséges külföldi kölcsönökről;

5. a tavaszi épitkezések megindítása.

1926. évi költségvetés és épitési programm

A főváros pénzügyeinek rendezésével tökéletesen egyértelmü az 1926. évi költségvetés megszerkesztése, mert ennek kereteiben már benne kell lenni annak a pénzügyi megoldásnak is, amely a főváros háztartását most már véglegesen rendezni fogja. A költségvetés azonban még mindig nincsen készen. A főváros pártjai ugy fogják föl a helyzetet, hogy a költségvetés késedelme önmagában véve még nem volna nagyobb baj, de sokkal nagyobb veszedelemnek tartják azt, hogy ennek következtében késik az épitkezési programm is. Abban pedig teljesen egyetértenek a városházi pártok, hogy a tavasszal az épitkezéseknek feltétlenül nagymértékben kell megindulniok. Éppen ezért általános a pártok követelése, hogy a tanács minél előbb terjesszen elő épitkezési programmot. Ennek értelmében a pénzügyi bizottság már is kimondotta, hogy az épitkezési programmot a költségvetés komplexumából kiemelve fogják az illetékes szervek tárgyalni.

Ugyanez az álláspontja az épitkezések kérdésében a főváros tanácsának is, amely széleskörü tárgyalásokat folytat az ujabb épitőprogramm és a költségfedezet kérdésében. A tanácsban és az ügyosztályokban a munkálatok már is minden irányban megindulnak, hogy a tavaszi épitkezéseket akadály nélkül meg lehessen inditani.

Egyben folynak a tárgyalások a főváros háztartásának rendbehozatala érdekében is. A tizenkettes bizottság éppen ezért igen komolyan foglalkozik Vázsonyi Vilmosnak az ingatlanokra bekebelezett terhek konjunkturális törlesztéséből származott rendkivüli nyereségek megadóztatására vonatkozó javaslatával. Ez természetesen tulajdonképpen egy városi vagyonadó lenne, amelytől a városházán igen jelentős jövedelmeket remélnek, de még a számitások nem jutottak el annyira, hogy az ebből befolyó hatalmas pénzösszegek elegendőknek bizonyulnak-e a főváros háztartásának rendbehozására.

Ripka Ferenc főpolgármester nyilatkozik a külföldi kölcsönről, a beruházási programmról és a villamos centráléról

Ezzel párhuzamosan gondoskodni kell a főváros uj külföldi kölcsönéről is. Ehhez természetesen elsősorban beruházási programmra van szükség és véglegesen csak akkor lehet majd megállapitani, ha ez a programm elkészül, hogy milyen az az összeg, amelyet a főváros a külföldi hitelezőtől igényelni fog. A tanács a külföldi kölcsön mai helyzetéről nem igen ad felvilágositást, mert arra az álláspontra helyezkedik, hogy a fővároshoz eddig konkrét kölcsönajánlat egyáltalában nem érkezett. Ez természetesen nem jelenti azt, mintha cáfolni akarnák, hogy igenis, ajánlottak több oldalról is a fővárosnak előnyös külföldi kölcsönöket. Ezekről az ajánlatokról, Morganékéről és a Speyer-bankházéról már több izben megemlékeztünk. A városházán nyert információink szerint még több ajánlat is van, ezek a külföldi tőkecsoportok azonban csak akkor tesznek majd részletes kölcsönajánlatot, ha a fővárostól erre vonatkozólag hivatalos felszólitást kapnak. Az ügyosztályok most dolgoznak a beruházási programm összeállitásán. Ezt a programmot először a tanács, majd a többi illetékes faktorok tárgyalják le és amikor majd a

programmot a városházának minden fóruma elfogadta, akkor hivatalosan is fel fogják szólitani azokat a tőkecsoportokat, amelyek eddig jelentkeztek, hogy tegyék meg konkrét ajánlataikat.

Alkalmunk volt a kölcsönök kérdésében

Ripka Ferenc főpolgármesterrel

is beszélni, aki a következőket volt szives a Fővárosi Hirlap munkatársának mondani:

— *A főváros legközelebbi munkaprogrammjának keresztülvitelére, becslésem szerint 40—50 millió aranyk.-ra van szüksége.* Minden törekvésünk arra irányul, hogy az uj hitellel kapcsolatos munkaalkalmak már a tavasszal felfrissithessék Budapest gazdasági életének vérkeringését. *Mindazok a hirek, amelyek arról szólanak, hogy a frankügy megingatta volna a külföld bizalmát Budapesttel szemben, nem felelnek meg a valóságnak.* Tény az, hogy ez az ominózus ügy alapjában fenyegette azt a hatalmas gazdasági rekonstrukciós munkát, amelyet gróf *Bethlen* István miniszterelnök immár negyedik éve rendkivüli sikerrel végez. A külföld bizalmánál azonban nem hogy ingadozást, de mégcsak tétovázást sem tapasztalunk. Komoly angol és amerikai nagy tőkecsoportok legutóbb is elhalmoztak bennünket olyan ajánlatokkal, amelyek azt a reményt keltik bennünk, hogy minél kedvezőbb hitelezési feltételekkel kaphatunk majd kölcsönt.

— A most készülő beruházási programmnak igen fontos feladatai lesznek. A már folyamatban levő és megvalósuló lakásépitéseken kivül további ilyen beruházásoknak is helyet kell szoritani a főváros kölcsönének keretében. *Másik törekvésünk az, hogy a modern energiagazdálkodás szempontjából a főváros üzemi politikáját olyan nivóra segitsük emelni, ahova a nyugat nagy városainak üzemi gazdálkodása már eljutott.* Ezzel két célt is kivánunk elérni, az egyik az, hogy az üzemek holt kiadásainak csökkentésével csökkenjenek a főváros terhei is. A másik, hogy a fogyasztó által vállalt terheket is apasztani tudjuk.

A modern energiagazdálkodás megvalósitásának legfőbb eszköze, amint azt a Fővárosi Hirlap már többször emlitette, a villamoscentrálé felállitása lesz. Amikor tehát a főpolgármester a fentiekben a modern energiagazdálkodásról beszélt, elsősorban a villamoscentrálé megalkotására kell gondolnunk. Értesülésünk szerint rövid időn belül ebben a tekintetben is döntő jelentőségü lépéseknek kell történniök. Mielőtt ezek a lépések azonban megtörténnek, konkrét üzemgazdasági és üzemstatisztikai adatokat kell összeállitani, amely munka most van folyamatban az Elektromos Müveknél. Előreláthatólag ezek a munkálatok két héten belül befejeződnek és akkor azután eme statisztikai adatok alapján mérlegelni lehet egyrészt azt, hogy érdemes-e a fővárosnak magának megvalósitani az elektromos centrálé tervét, vagy pedig elfogadják az amerikai pénzcsoport által tett ajánlatot, amelynek egészen kivételes előnyei az első látásra is kibontakoznak. Egész valószinünek lehet tartani, hogy a villamoscentrálé ügyében még március hónap folyamán megtörténik a végső és elhatározó döntés.

Minden reményem meg van arra, hogy készen is lesz.

Folkusházy Lajos alpolgármester kijelentései szerint tehát minden ellenkező hireszteléssel szemben mégis megindul a nyáron a fürdőélet a városligetben.

Városházi augurok izgalommentes közgyülést jósolnak

A vezérek pártközi konferenciája a közgyülés sima lezajlását sejteti

A folytatólagos közgyüléseket szerdán uj közgyülés követi, amelynek tárgysorozatán mindössze huszonhat tárgy szerepel, ezek között is alig akad azonban öt-hat fontosabb előterjesztés. A tárgysorozat legnagyobbrészét személyi ügyek és alapszabályjóváhagyások foglalják le. A személyi ügyek közül kiütközik egy, amely fájdalmas emléket elevenit fel. A főváros tanácsának egyik legértékesebb, de a kurzus által kibuktatott tagjának, Kemény Géza tanácsnoknak özvegye és kiskoru gyermekei kérnek nyugdijat, illetve nevelési dijat. A tanács azzal a javaslattal járul a közgyülés elé, hogy Kemény Géza özvegyének nyugdiját és gyermekei nevelési diját kegy utján, március 1-től kezdődően a II. fizetési osztály 2. fizetési fokozat szerint állapitsa meg. Kétségtelen, hogy a közgyülés ehhez hozzá fog járulni.

A közgyülés többi tárgyai közül a legfontosabbakat csak az elmult pénteken tárgyalta le a pénzügyi bizottság és igy azok még élénk emlékezetben vannak. Ezek között szerepel a Szepesi Hitelbank telkeinek parcellázása, illetve a főváros részéről való megvétele és ezzel kapcsolatban a Nádor-kert és Unger-féle telkek mevásárlásának ügye. Telket vett különben a főváros Radocza Jánostól a Villányi-uton és a Magyar Általános Kőszénbánya rt. alkalmazottainak nyugdijintézetétől a Zsigmond-utca és Török-utca sarkán. A Radócza-féle telken a kelenföldi plebánia és a Cistercita-rend gimnáziuma és rendháza épül fel. A másik telekre városszabályozási célokból van szükség.

Fontos tárgyai a szerdai közgyülésnek az inségadó kivetéséről és beszedéséről szóló előterjesztés, valamint a Budapesti Kisipari Hitelintézet rt. alaptőkéjének felemelése és a dunai rakodópartok ez évi bérének megállapitása. A Kisipari Hitelintézet rt. ügyét a bizottságok szélesen és behatóan tárgyalták és hozzájárultak ahhoz, hogy alaptőkefelemelés céljaira 5 milliárd koronát az ezévi költségvetésbe, másik ötmilliárd koronát pedig a jövő évi költségvetésbe vegyenek fel. Az alaptőkeemelés formája az, hogy a közgyülés hozzájárul a Budapesti Kisipari Hitelintézet rt. 305 millió koronát kitevő alaptőkéjének 2305 millió koronára való felemeléséhez. Ebből a célból az intézet kétmillió darab A) sorozatu részvényt bocsát ki, amelyet 2500 koronát kitevő árfolyamon Budapest székesfőváros közönsége vesz át.

Számos kisebb ügy elintézése után Vajna tanácsnok felel majd interpellációkra, amelyek között nagy érdeklődésre fog számottartani az a válasz, amelyet a vásárcsarnoki szabályrendelet reviziója tárgyában fog mondani. Interpellációkat is bőven jegyeztek be a szerdai közgyülésre, ezek közül érdekesebbek a következők:

Csepregi Horváth János azt fogja kifogásolni, hogy a főváros adószámviteli hivatalai évek óta nem teljesitik az adóelőirásokat. B. Virágh Géza a VII. ker. előljáróságon tapasztalt rendellenességekről, Kiss Menyhért a Magyar Takarékpénztárak Jelzálogbankja és a Magyar Kender- és Lenipar rt. részvénye ügyében, Liptay Lajos a Széna-téri piac rendezéséről, Kabakovich József a betegápolási adó kirovásáról és behajtásáról és Deutsch Mór a tej és péksüteményekkel való házalás beszüntetéséről, valamint a sütőipar éjszakai munkájának ellenőrzéséről interpellálnak.

Mindez valószinüleg csöndes közgyülés reményét kelti. Kirobbanhat, mint azt már többször tapasztaltuk valami olyasmi, amire senki sem számit, mert azt lehet mondani, hogy eddig Budapestnek nem volt még teljesen csendes közgyülése, amióta Budapest törvényhatósági bizottsága együtt van. Kis csete-paték szinte minden közgyülésen előfordulnak, ha azonban a vége jó, minden jó és eddig még ezek a kis csetepaték nem hátráltatták a főváros nagyérdekü ügyeinek elintézését. Ha a szerdai közgyülésen lesz is egy kis vihar, a városházi időjósok azt mondják, hogy ez csak Farkas István interpellációjának kapcsán törhet ki. A szocialista városatya ugyanis „a tanácsnak az autonómia határozatait figyelembe nem vevő és azokkal ellentétes intézkedései ügyében" interpellál. A Fővárosi Hirlap éppen legutóbbi számában beszélt ezekről az ellentétekről, amelyek a tanács és az egyes bizottságok között ki-kitörnek. Valószinü, hogy ennél a témánál egy kicsit megelevenedik majd a közgyülés képe, de remélni kell, hogy a tanács részéről a közgyülésen olyan kijelentések fognak elhangzani, amelyek a kedélyeket megnyugtatják és a bizottságoknak a tanáccsal való harmonikus együttmüködését végre-valahára végleg biztositják.

Nem hagyják vizben az uszósport hiveit

Európa uszóbajnokát az idén Budapest szállitja — A Császárfürdő sportuszodája idejekorán elkészül — A nyáron már strandélet lesz a Városligetben

Folkusházy alpolgármester és Barczen tanácsnok nyilatkozata

Emlékezetes az a hónapokig tartó huzavona, ami a városligeti Széchenyi-fürdővel kapcsolatos szabadtéri uszoda körül folyt a különböző szakbizottságokban és a plénum előtt. Berczel Jenő dr. tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetője, az Országos Testnevelési Tanács és a Magyar Uszó-Szövetség kérelmére tudvalevően egy nagyszabásu és a sportszempontoknak minden tekintetben megfelelő tervezetet dolgozott ki egy a Széchenyi-fürdővel kapcsolatos ötvenméteres, ugrótoronnyal felszerelt versenyuszoda létesitésére. Ez az uszoda lett volna hivatva arra, hogy az augusztus hó folyamán Budapesten lezajló nagy nemzetközi uszóverseny, ugynevezett „Európa-bajnoksága" és a nemzetközi vizipolómérkőzések simán lebonyolithatók legyenek.

Az első fórum, a középitési bizottság átlátva az Európa-bajnokság hatalmas propaganda jellegét és nagy nemzeti jelentőségét, a magyar sportközvélemény általános örömére egyhangu lelkesedéssel fogadta el a Széchenyi-fürdővel kapcsolatos sportszerü uszoda tervezetét. A pénzügyi bizottság azonban annak ellenére, hogy az uszodát a Széchenyi-fürdő tartaléktőkéiből fel lehetett volna épiteni és az uszoda három esztendőn belül önmagát fizette volna ki, különböző helyszini szemlék cimén levette napirendről e tárgyat. Közben azután a sportszerü uszoda ügyét összekeverték az uszóstadion, sőt a tervezett nagy nemzeti stadion kérdésével. Egy egész sereg helyszini szemlét, alkalmi ankétet, ad hoc ülést tartottak, mindenki, aki valaha uszni tudott, vagy uszni látott ,elsőrendü uszóstadionszakértőnek képzelve magát, jobbra-balra osztogatott tanácsokat. Már-már ugy látszott, hogy vizben marad az egész Európa-bajnokság, a Magyar Uszó-Szövetség vezetősége hiába kilincselt és ugy volt, hogy a nemzetközi uszóverseny rendezését le kell mondani. Ekkor érkezett a fővároshoz az Irgalmasrend beadványa, amelyben a rend az Európa-bajnokságra való tekintettel bejelentette, hogy bizonyos épitkezési könnyebbségek és kedvezmények, valamint egy 6 méteres földsáv átengedése ellenében hajlandó a Császár-fürdőt ötvenméteres, teljesen sportszerü uszodává átalakitani. Heteken keresztül folytak a tárgyalások az Irgalmasrend és a főváros városrendező szakértői között. A különböző bizottságok azután sulyos kikötések mellett hozzájárultak a Császár-fürdő átépitéséhez. Az Irgalmasrend azonban e kikötések mellett nem volt hajlandó vállalni az átépités milliárdos befektetését. Már megint ugy látszott, hogy felborul az Európa-bajnokság egész terve, amikor azután nyilvánosságra került a Közmunkák Tanácsának ebben az ügyben hozott döntése, amely az Irgalmasrend feltételeit teljes mértékben honorálta.

Értesülésünk szerint Matyók Aladár és Hajós Alfréd müépitészek most készültek el a Császár-fürdő átépitésének végleges terveivel. Ezzel kapcsolatosan kérdést intéztünk

Barczen Gyula tanácsnokhoz

arra vonatkozólag, hogy az Irgalmasrend megkapta-e már az épitkezési engedélyt? Kérdésére munkatársunk a következő felvilágositást kapta:

— Az Irgalmasrend mindezideig még nem mutatta be a Császár-fürdő átépitésére vonatkozó végleges terveket. Amint bemutatják nekünk azokat, haladéktalanul intézkedni fogunk az épitkezési engedély kiadására vonatkozólag.

Barczen tanácsnok felvilágositásaiból kitünik, hogy a fővárosnál váriák a tervek bemutatását. Természetesen sietni kell az üggyel, mert az Európa-bajnokságok időpontja fix, augusztus 18—23-ig zajlanak le, tehát elmozdithatatlanul ehhez kell idomulni az épitkezési munkálatoknak is. Másrészt érdeke az Irgalmasrendnek is, hogy az uszoda a nyári fürdőszezon derekáig üzemképes állapotban legyen, mert az épitkezéssel töltött szezon deficitje nehezen talál fedezetre a költségvetésben. Éppen ezért kell, hogy sürgős legyen a rendnek az utolsó nehézség elhárítása.

A Császár-fürdő átépitésével az Európa-bajnokság ügye elintézést nyert. A Széchenyi-fürdővel kapcsolatosan már nincs is szükség sportszerü uszodára. A főváros éppen ezért csak uszómedencéjével kapcsolatos strandfürdő terveire hirdetett tervpályázatot. A pályázat határideje március elsején jár le. Értesülésünk szerint rendkivül sok ismert és neves épitész vesz részt a nyilvános pályázaton és igy remény van arra, hogy valóban elsőrangu terv alapján, az előirányzott tizenkétmilliárd korona költséggel modern, minden kényelemmel felszerelt és esztétikai szempontokból is kifogástalan formában épitik fel az uszodát.

Az utóbbi napokban hire járt annak, hogy az uszoda és az azzal kapcsolatos strandfürdő aligha készül el az ősz előtt és igy a nyáron még mindig nem lesz a fővárosnak balparti uszodája. Erre vonatkozólag Bánóczi László dr. bizottsági tag a pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén a napirend letárgyalása után kérdést akart intézni az elnöklő

Folkusházy Lajos alpolgármesterhez,

aki azonban a nagy zajban nem hallotta meg Bánóczi jelentkezését és az ülést bezárta. Ülés után aztán, amikor meghallotta, hogy miről van szó, a következőket jelentette ki:

— A Széchenyi-fürdővel kapcsolatos uszoda és strandfürdő épitésére hirdetett tervpályázat március elsején jár le. A lehető leghatározottabban igérem, hogy a munkálatokat a legjobb terv alapján a lehető leggyorsabb tempóban fogjuk lefolytatni. Közegészségügyi szempontok mellett elsőrendü pénzügyi érdeke a fővárosnak, hogy a strandfürdő julius végére készen legyen.

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a Fővárosi Hirlap-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

Szálloda, kórház, szanatórium
berendezés legolcsóbban
ELBERT VASBUTORGYÁRTÓNÁL
Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

Becsey Antal szakszerü és tanulságos előadása

a gázmüvek jövőjéről, az uj vizgázgyárról és annak az országos közgazdaságra kiható körülményéről, valamint a gázmelléktermékek értékesithetőségéről

A világitási bizottság hétfői ülésén sok tárgyilagos kritika és több figyelemreméltó gondolat merült fel annak az előterjesztésnek a kapcsán, amellyel a Gázművek igazgatósága az 1926. évi költségelőirányzatot bemutatta. Természetesen sok szó esett a gáz egységárának erőteljesebb leszállitása, a gáz-propaganda és ennek nyomán a Gázművek fejlesztésének dolgában is. Ez utóbbi kérdés kapcsán

Becsey Antal törvényhatósági bizottsági tag

teljesen uj szemszögből szólalt fel. A felszólalás lényegesebb elvi szempontjait a következőkben foglaljuk össze.

— Ami a gáz egységárának általában sürgetett erőteljesebb mérséklését illeti, az tisztára a gázmű rentabilitásának ügye. A külföldi szén mai ára a békebelivel szemben több mint 47%-al, a magyar szén 130%-al drágább.

Mivel a gázgyártás költségeit csaknem felerészben a szén beszerzése képviseli, további 27—30% erejéig pedig személyzeti költség kérdése, nyilvánvaló, hogy a gáz egységárát ez a két főtétel dönti el.

A szén árában nem várható csökkenés; a személyzeti költségek pedig természetszerüleg emelkedőben vannak, hiszen a bérek és fizetések még messze alatta vannak a békebeli életstandardot követelő paritástól. Nem lehet figyelmen kivül hagyni azt sem, hogy viszont az értékesithető melléktermékekben, igy főleg a koksz tekintetében az értékesitési lehetőségek a külföldi verseny hatása alatt szintén leromlottak. Hogy mindezek dacára a gáz köbméterenkénti egységára a békebeli egységárnál még mindig kb. 14%-al alacsonyabban tartható, ez csak azáltal vált lehetővé, hogy a békebeli kb. 5000 kaloriás gáz helyett ma átlagos 3300 kaloriás generátor-gázzal kevert gázt termelünk.

—Az egységár-leszállitás helyett sokkal eredményesebben kivánható

a gáz minőségének javitása, ami végeredményben szintén viszonylagos egységárcsökkenést jelent.

— Nincs akadálya annak, hogy a gáz minősége kb. a bécsi gáz fütőértékéig, azaz mintegy 4000 kaloriáig feljavittassék. A Gázművek igazgatósága már elő is készitette az e célra szolgáló terveket, amelyek szerint

a 2 millió aranykoronával létesitendő uj vizgázgyár

szolgáltatná a generátor-gáz helyettesitésére szükséges, nagyobb hőértékü vizgázt. A gáz teljes békebeli melegértékét csakis vagy a meglevő óbudai gázgyár erőteljes nagyobbitásával, vagy uj gázgyár létesitésével lehetne biztositani; mert az óbudai gázgyár termelőképessége elérte már legfelső határát; ugy, hogy a fokozódó igényeket csakis kevert gázzal tudja kielégiteni.

— És itt érkezünk el ahhoz a kérdéshez, hogy vajjon időszerü és racionális dolog-e az uj gázgyár terveinek előkészitésével foglalkozni? Addig, mig ez a kérdés kellően tisztázva és előkészitve nincs,

a gázgyár által tervbe vett gáz-propagandával is csinján kell bánni,

nehogy a propaganda oly arányu igényeket váltson ki a közönségből, amelyeknek azután a Gázművek nem tudnának eleget tenni. És számolni kell az uj gázgyár létesitésére vonatkozó megfontolások során még egy messzemenő, az ország közgazdaságára kiható körülménnyel is. Ez pedig a következő:

95 millió köbméter gáz előállitására a folyó évi költségelőirányzat 187.000 tonna külföldi szenet irányzott elő, mintegy 110 milliárd korona költséggel. Ha ebből a költségből a kövezetvámot és a magyar vasuti és kocsifuvart levonjuk,

kb. 85 milliárd koronára értékelhető az az összeg, amelyet ezidőszerint a jelenlegi gáztermelés mellett a külföldnek kell szénért adnunk.

Ez az összeg erőteljes propaganda hatása alatt természetszerüleg lényegesen növekedni fog. Az a kérdés már most, hogy nemzetgazdasági és külkereskedelmi szempontból mi a jelenlegi és várható egyenlege ennek a nagyarányu és még fokozódó szén-importnak? Más szóval, hogy a külföldnek fizetendő jelentős behozatal ellenében a gáztermelésnél előálló melléktermékek, u. m. koksz, kátrány, ammoniák, stb., mily értéket képviselnek? Az ezekben megtakaritható behozatal kompenzálja-e és mily mérvben a behozott szén értékét; és mennyiben javitják még e mérleget azok a munkaalkalmak, amelyek a gázgyártással kapcsolatban jelentkeznek?

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A Fővárosi Hirlap Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a Fővárosi Hirlapot előfizetésével erősiti.

— Ezzel a közgazdasági szemponttal kétségtelenül számolnunk kell. És ebben a tekintetben a mi viszonyaink különleges elbirálást tesznek szükségessé más európai nagy városok gázmüveivel szemben. Mert természetesen egészen más a helyzet azokban az országokban, amelyek maguk termelik a gázgyártáshoz szükséges kőszenet, mint nálunk, ahová az utolsó kilogrammig külföldről kell behoznunk a gázgyártáshoz ezt a nyersanyagot.

A gáztermelésnek ezt a közgazdasági kihatásait gondos mérlegelés tárgyává kell tennünk, amikor az uj gázgyár tervezésével foglalkozunk.

A gázgyártás maga végre is még nem öncél, sem a lakosság kényelmét szolgáló intézmény, hanem az ország termelő gazdaságának egy igen jelentős tényezője, amelynek a maga koncepciójában, céljaiban, méreteiben és produktumaiban a magasabb országos érdekekhez kell alkalmazkodnia.

— Meg kell tehát csinálnunk a rendelkezésre álló gazdaság-statisztikai adatok felhasználásával

a gázgyártás külkereskedelmi és gazdasági mérlegét.

Ez a mérleg rendkivül érdekes támpontokat fog nyujtani a gázgyártásra vonatkozó további tervek tekintetében, nemkülönben arra nézve is, hogy mily irányban tehet a gázgyár a maga melléktermékeivel szolgálatokat a magyar iparnak és közgazdaságnak oly területeken is, amelyek ma még kellő figyelemben nem részesültek, de amelyek a gázgyár létjogosultságát és a fejlesztésre irányuló terveket kellően alátámasztják.

Paprikás hangulat a teremben, kedélyes barátkozás a büffében

Megfigyelések a szerdai közgyülésen

Ez volt a harmadik folytatás. Az elsőben még csöndes kis viharok lappangtak, a második már bővelkedett zajos jelenetekben, a harmadikban pedig már — a hogy Pesten mondják — pofonok lógtak a levegőben. Szinte szerencse, hogy ennek a pontos mértani haladványban növekvő izgalmu közgyülésnek ez a harmadik folytatása egyszersmind a végét is jelentette.

Pedig csöndesen és békésen kezdődött, amikor a főpolgármester megbélyegezte a Vázsonyi ellen elkövetett merényletet és kijelentette, hogy Budapest mindig tiltakozni fog az ellen, hogy valakit a főváros területén meggyőződéséért bántalmazzanak. A baloldal lelkesen éljenzett Ripka Ferenc szavaira, Wolffék pedig csöndesen helyeseltek. Némely apróságok elintézése után, Propper Sándor interpellációjára került a sor, aki mind tüzesebben kezdett szónokolni arról, hogy a Wolff-uralom egyebet se csinált, csak politizált és Budapestet tette meg a reakció főfészkének. A jobboldal itt már nagyon ideges volt és amikor Propper azt mondta, hogy a 250 választott törvényhatósági bizottsági tag közül 152 a haladás táborából került ki, valaki a Wolff-pártból odakiáltotta:

— Merre haladnak? A bolsevizmus felé haladnak!

— Nem a mozik kommunizálása felé! — kiáltották vissza a szocialisták.

Propper tovább beszélt a reakcióról, amely Okolicsányinak és Pödörnek is állást adott.

— Állást adtak a rablógyilkosoknak! — süvöltötte valaki a szocialisták közül.

A viharos hangulatban egymást érték a személyes inzultusok, amelyek során az egyik szocialista városatya kinevezte az egyik Wolff-pártit Kunapénak. Propper még egy darabig idézgette a szocialista sérelmeket, amelyek a plakátcenzura révén álltak elő. Az ember nem is tudja, hogy keletkeznek a nagy viharok. Ezuttal legalább Propper Sándornak nem a legélesebb mondatánál tört ki a kavarodás. Ahogy az ember végignézett a termen, szinte látta, hogy a mélyen tisztelt városatyák kétharmadrésze talán nem is hallotta a vihartkeltő mondatot. Ugy van azonban az ilyenkor, hogy az embernek ha a szomszédja kiabál, akkor ő maga csupa virtusból kontrázik hozzá. Ha a jobboldal ordit, a baloldal igyekszik nagyobbat kiáltani. És ez a tétel természetesen megforditva is áll. Nem is mondanak ilyenkor a tárgyhoz tartozó közbeszólásokat. Megvan már a városháza közgyülést termének a maga viharszótára. A baloldal terminus-technikusai ezek:

— Tolvajok! Panamisták! Fehér bolsevisták!

A jobboldal sohasem felejti el ezt kiáltani:

— Csupa kommunista ül ott! Vörös terroristák! Mi van a parlament pincéjével? Nem lesz többet vörös farsang!

Ezekből fakadnak ezután a személyes ügyek. Ezuttal ez annyira ment, hogy a baloldalon egy nőorvos az öklét rázta egy jobboldali épitőmester felé. A vége az lett, hogy a nőorvos az épitőmestert röviden „gyáva kutyá"-nak titulálta. És ez volt az a pillanat, amikor a pofonok már lógtak a levegőben. Néhány békés ember azonban lefogta a fölemelt öklöket és végül Ripka Ferenc erélyes rendcsinálása ismét sima mederbe terelte a tárgyalást.

Propper interpellációjára Buzáth János alpolgármester válaszolt, akit egy szocialista közbeszólás nagyon sulyosan és igazán érdemtelenül megbántott. A jobboldalon ezuttal őszinte volt a felháborodás, amikor ezt kiáltották a szocialista közbeszóló felé:

— Szégyelje magát, igy nem lehet beszélni egy érdemes tisztviselővel!

Néhány apró epizód még együtt tartotta a közgyülés tagjait egy ideig, de az érdeklődés negyedóráról-negyedórára csökkent. Féltizkor már alig lézengett egypár ember az ülésteremben, mire azután a szónokok is meggondolták a dolgot és Ripka Ferenc bezárhatta az ülést.

Több világosságot!

Deutsch Lajos, az Elektromos művek vezérigazgatója nyilatkozik a közvilágitás nagymérvü javitásáról

A közvilágitási bizottság hétfőn tartott ülésén kifogásolták, hogy a főváros közvilágitása még most is mélyen alatta van a békenivónak. Nemcsak a perifériákról van szó, de a felszólalók rámutattak, hogy a Dunapart, a Baross-tér, a Szabadság-tér és még számos belterületen levő utca is kisértetiesen sötét, ha beköszönt az este, ami cseppet sem járul hozzá Budapest világvárosi szinezetéhez. De közbiztonsági okokból is veszedelmes.

A elhangzott panaszok és az elégtelen közvilágitás ügyében kérdést intéztünk

Deutsch Lajos elektromos vezérigazgatóhoz,

aki a következő felvilágositást adta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A főváros közvilágitása a háboru előtt majdnem teljesen gázra volt alapozva. Abban az időben harminckétezer gázlámpa égett a főváros utcáin. 1918-ban azonban, minthogy külföldi szenet nem igen tudtunk importálni, az Elektromos Müvek pedig, ellentétben a gázgyárral, magyar szénnel dolgoznak, részben a villanyvilágitásra voltunk kénytelenek áttérni a főváros egész területén. Ma mindössze tizenkétezer elektromos és ötezer gázlámpa ég, ami a békebeli közvilágitás felét alig haladja meg.

— Meg kell emlitenem, hogy biztonsági okokból feltétlenül fenn kell tartani a gázvilágitás egy részét. Sőt feltétlenül és a leghatározottabban ragaszkodunk ahhoz, hogy azokban az utcákban, amelyeknek vezetékeit csak egy villanytelepünk táplálja és igy zavar esetén más áramot nem kapcsolhatunk át, a legteljesebb mértékben megmaradjon a gázvilágitás is. Egyébként pedig megnyugtatom a közvéleményt,

a főváros utcáinak világitása fokozatosan javulni fog és nemcsak, hogy el fogja érni a békenivót, hanem tulszárnyalni is fogja.

Az Elektromos Müvek ugyanis hétről-hétre száz uj villanylámpát szerel fel. A Baross-téren, amely idegenforgalom tekintetében a legfontosabb, hiszen valamennyi nemzetközi vonat a Keleti pályaudvarra fut be, az elmult héten ötven uj villanylámpát szereltünk fel. Tudomásom szerint a Gázművek ugyanott 110 uj gázlángot helyeztek el. A Baross-tér világitása tekintetében azonban hátrányos az a körülmény, hogy a térnek a pályaudvar környékére eső része a MÁV világitási területéhez tartozik. Éppen ezért felhivtuk a MÁV-ot, hogy a maga világitási területén feltétlenül szaporitsa a villanylámpák számát.

— Végül megemlitem még, hogy most kisérletezünk az utcáknak a középen való megvilágitásával. A villanylámpák itt az utca közepe felett huzódó vezetékről csüngnek le. Ezzel a világitással láttuk el kisérletképpen a Wesselényi-utcát és ezt a rendszert a közel jövőben még egy sereg eddig rosszul megvilágitott mellékutcában is alkalmazni fogjuk. Rövidesen sor kerül azután a hatalmas és impozáns Szabadság-tér közvilágitásának kiépitésére. Itt művészi kivitelü diszkandeláberek kerülnek felállitásra.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Főzzünk gázzal és világitsunk villannyal

A főváros két leghatalmasabb ipari üzemének költségvetési tárgyalása

Rózsa károly vezérigazgató nagyszabásu előadása

A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában hirt adtunk arról, hogy ugy a Gázművek, mint az Elektromos Müvek, ha csekély mértékben is, de le akarják szállitani egységáraikat. Ez a tény a főváros két nagy üzemének 1926. évi költségvetéséből derül ki, amelyet dr. Buzáth János alpolgármester elnöklésével hétfőn kezdett tárgyalni a világitási bizottság. A bizottság egyelőre csak a Gázművek költségvetéselőirányzatát tárgyalta le és megkezdte az Elektromos Társaság budgetjének tárgyalását, amelyet valószinüleg pénteken délután fog befejezni.

A Gázművek költségvetése

szenzációsan érdekes adatokat tartalmaz. A költségvetés 283 milliárd 163 millió korona bevételt és 280.332,294.000 korona kiadást irányoz elő, ugyhogy az idén 2.830,206.000 korona üzleti felesleg remélhető. Érdekes, hogy a Gázművek igazgatósága a főváros területére nagyobbarányu propagandát szándékozik megindítani a gáz használatának népszerüsitése érdekében és a költségvetés erre a célra 500 millió korona költséget irányoz elő. A világitási bizottság budget-vitájának ez volt a legtöbbet vitatott pontja, mig a vita másik igen fontos témája annak sürgetése volt, hogy a gázgyár jobbminőségü és magasabb kalóriáju gázt termeljen és a Gázműveket minél előbb bővitsék ki.

A gázgyár budgetjének magas és szinvonalas vitájából is kiemelkedett azonban

Rózsa Károly vezérigazgatóhelyettes nagyszabásu előadása,

amelyben reflektált az elhangzott felszólalásokra. Elmondotta, hogy a generátor-gyártás helyett már az idén áttérnek a viz-gáz gyártására, ami 2 millió aranykorona beruházást igényel. Ezeket

a költségeket fedezni fogják azok a megtakaritások, amelyeket a már üzembe helyezett szénőrlő- és keverőgépek alkalmazásával el lehet érni.

Azonkivül számit a vezérigazgató arra is, hogy a szénárak olcsóbbak lesznek és az ezen a réven mutatkozó felesleg szintén fedezetéül szolgálhat majd a beruházásoknak. Ilyenképen tehát a gázgyárnak az uj berendezésekhez külön fedezetre nem lesz szüksége. Szólott azután a vezérigazgató

a gázórák elleni panaszokról,

amelyek szerinte hamarosan teljesen meg fognak szünni, mert a gázgyárnak máris elegendő gázóra áll rendelkezésére. A gázgyár ezeket az órákat saját üzemében állitja elő és bárki kivánságára a régi órákat három napon belül ujra cserélik ki. Ismertette Rózsa Károly vezérigazgató a gázgyár által forgalombahozott

takaréktüzhelyek

rendkivüli népszerüségét is. Ezek a takaréktüzhelyek, amelyek a Weisz Manfréd-gyár monopóliumai, oly nagyszerüen beváltak, hogy szinte lehetetlenség a szükségletet kielégiteni és minden jelentkező háztartását azonnal gáztüzhellyel ellátni. Ha a szükséglet ilyen mértékben emelkedik továbbra is, akkor a gázgyár kénytelen lesz maga gondoskodni a takaréktüzhelyek előállitásáról.

Ezután a vezérigazgató

a gázgyár kokszpolitikájára

vonatkozólag elhangzott felszólalásokra reflektált és rámutatott arra, hogy a Gázművek igazgatósága ezen a téren is minden lehetőt elkövetett.

A gázgyár kokszstermelése nagyobb, mint az egész budaesti fogyasztás.

A mult évben a gázgyár 11.254 vagon kokszot termelt, amiből Budapesten 7200 vagonnal adott el akkor, amikor Budapest egész kokszszükséglete nem volt több 9400 vagonnál. Ebből az arányból világosan kitetszik, hogy Budapest csak elenyészően kevés külföldi kokszot importált, hiszen ebben a számban benne van az a 788 vagon cseh koksz is, amelyet Budapesten előállitani nem lehet és amelyet kizárólag vasöntödei célokra használnak fel. A főváros gázgyára a termelt kokszkészletét, jelentéktelen töredék kivételével, teljesen eladta. A Bécsből szállitott gázkoksz magában Bécsben semmivel sem olcsóbb, mint Budapesten, azonban a bécsi gázgyár kokszstermelését értékesitő bank,

a Länderbank, külföldre termelési áron alul adja a kokszot,

mert mintegy 14.000 vagon koksz maradna egyébként a nyakán. Reflektált azután a vezérigazgató azokra a kifogásokra, amelyeket a bizottságok személyzeti kérdésekben tettek és felelt arra kérdésre is, hogy miért foglalkozik a gázgyár szénárusitással. Ennek egyik oka, hogy a főváros közvetlen összeköttetésben van a szenet szállitó bányavállalatokkal és a hatósági szénárusitásnak jelentősen nivelláló hatása van a szénkereskedelemre. Másrészt a gázgyár módot akar adni a közönségnek arra is, hogy összehasonlitsa a Gázművek által szállitott valódi porosz szenet a Budapest területén forgalomban levő egyéb, silány minőségü „porosz"-nak nevezett szenekkel.

Rózsa Károly vezérigazgatóhelyettesnek ezek a felvilágositó szavai általános tetszéssel találkoztak és a bizottság ezután el is fogadta a gázgyári költségvetést.

Az Elektromos Müvek költségvetésének tárgyalása, mint emlitettük, hétfőn megszakadt és a vitában eddig mindössze egy szónok vett részt, aki Budapest közvilágitásának hiányait tette szóvá. Deutsch Lajos vezérigazgató megnyugtató válasza után, a vita folytatását péntekre halasztották.

SZÓRAKOZÁS

A bécsi Deutsches Volkstheater vendégszereplése a Fővárosi Operettszinházban. Rendkivül érdekes és változatos vendégszereplést rendez ezen a héten a Fővárosi Operettszinházban a bécsi Volkstheater. A modern müsor legszebb müveit hozza el a nagyszerü együttes. Szerdán Schnitzler-est: „Das Bacchusfest" és „Liebelei". Föllépnek: Annemarie Steinsieck, Hedwig Keller, Nelly Hochwald, Arnold Korff, Kutschera Lackner, Shall. — Csütörtökön Arnold és Bach hallatlanul vidám bohózata „Die vertagte Nacht" kerül bemutatóra Hans Lackner, Rosa Fasser, Wanda Rotter, Eduard Loibner és Theo Shall fölléptével. — Pénteken Bahr Hermann szenzációs Napoleon-szinjátéka: „Josephine" szerepel müsoron, Leopoldine Konstantinnal a cimszerepben, Jacob Feldhammerrel Bonaparte szerepében, Moustache káplárt pedig Hans Lackner játsza. Az összes előadásokra rendes helyárakon árusitják a jegyeket.

CORVIN SZINHÁZ

Február 25-től Márc. 4-ig — Február 25-től Márc. 4-ig

GRAUSTARK

Egy győzelmes szerelem regénye 8 felvonásban.
Főszereplők: NORMA TALMADGE és EUGEN O'BRIEN

VIHAR A SZIVEKBEN

Dráma 7 felv. Főszereplő: MITCHEL LEWIS

Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/4 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10, hétk. 5, 1/4 8, 1/2 10, csütörtökön 1/2 7, 9

A „Majomszinház" szerdai premierje lesz a Vigszinház hetének nagy eseménye. Óriási érdeklődéssel várják Herczeg Ferenc legujabb művét, amely rendkivül eredeti alapgondolatból kiindulva, egészen ujszerü, különleges bonyodalmat, hallatlanul mulatságos tréfákat, kacagtató fordulatokat visz a színpadra. Csütörtökön, pénteken, vasárnap megismétlik a „Majomszinházat". A többi este a „Nagytakaritás" kerül szinre.

KAMARA

Február 25-től Márc. 4-ig — Február 25-től Márc. 4-ig

GRAUSTARK

Egy győzelmes szerelem regénye 8 felvonásban.
Főszereplők: NORMA TALMADGE és EUGEN O'BRIEN

FICKÓ

Főszereplők: HOOT GIPSON és LAURA LA PLANTE
Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/4 4, 5, 3/4 7, 1/2 9, 10, hétköznapokon 4, 6, 8, 10 órakor

Nézze meg az ember!" a Fővárosi Operettszinház márciusi revüje. Premier hétfőn, március 1-én.

Nemzeti Szinház. Szerda: A vén gazember. Csütörtök: A hid. Péntek: A cigány. Szombat: Ahol unatkoznak. Vasárnap d. u.: Zenebohócok; este: Hattyudal és a Szerelem mint orvos. (Először.)

Magyar irodalom, amerikai filmművészet

MOLNÁR FERENC
remekműve

A HATTYU

A főszerepben
ADOLPHE MENJOU
(Rádius-Paramount film)

ROYAL APOLLO — OMNIA — CORSO

Vigszinház. Szerda: Majomszinház (először). Csütörtök, péntek: Majomszinház. Szombat: Nagytakaritás. Vasárnap délután: Brassbound kapitány megtérése; este: Majomszinház.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Városi Szinház. Szerda: Pillangókisasszony (Teiko Kiwa felléptével). Csütörtök: Művészest (Rózsahegyi Kálmán jubileuma). Péntek: Nincs előadás (a Csókos asszony [illegible] rendes esti főpróbája). Szombat: Csókos asszony (először). Vasárnap délután: Ezer év; este: Csókos asszony.

ROYAL APOLLO

Telefon: József 118—94.

Madame Sans Géne
12 felv. Főszerepben: Gloria Swanson és Charles de Roche.

Majomország
Burleszk 2 felvonásban.

A hárem hőse
Burleszk 2 felvonásban.

Csütörtöktől uj müsor. Előadások: hétköznap 5, 1/4 8, 1/2 10.

Renissance-Szinház. Szerda: Csitri. Csütörtök: Marika. Péntek, szombat: Csitri. Vasárnap délután: Marika; este: Csitri.

Fővárosi Operettszinház. Szerda: Bacchusfest és Liebelei. Csütörtök: Die vertagte Nacht. Péntek: Josephine. (A bécsi Deutsches Volkstheater vendégjátékai.)

Szenzációs uj müsor
ROTT és STEINHARDT szinházában
A KIS KOMÉDIÁBAN
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14—22.

Andrássy-uti Szinház. Egész héten minden este: A néma asszony (Medgyasszay Vilma), Kenyeres! (Ilosvay Rózsi, Lukács Pál, Boross Géza), Huncut a biróné, Egészen az apja, Családban marad, Csipje meg a feleségem. Medgyasszay, Kökény, Vaszary.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA

A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosólistók készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

FOCK MÁRTON
nyerges és szijgyártó
Budapest VII. ker., Rottenbiller-utca 11.
Elvállal e szakmába vágó nyerges- és szijgyártó munkákat.

Gabriel és Társa gépész-mérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

KARTSCHOCKE J. ÉS FIA kefe- és ecsetgyár
Iroda és raktár: IV., DEÁK-TÉR 4. — **BUDAPEST** — Gyár és raktár: VI., RÓZSA-U. 72.
Telefon: 60-48. — Alapittatott 1849.

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, IX., Páva-utca 27.
Telefon: József 76—56.

DÁN ADRIÁN
BUDAPEST, VIII. KISSTÁCIÓ-UTCA 5.
TELEFON: JÓZSEF 12—59.
SZABADALMAZOTT FESTÉKŐRLŐGÉPEK, ECSETEK, FESTÉK, LAKK, KENCE

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—59.

Halálra itélik az utcai kioszkokat

Ujabb területhasználati engedélyt senki sem kap, sőt fokozatosan a meglevő pavillonokat is lebontják

Solty Lajos müszaki főtanácsos nyilatkozata

Ismeretes, hogy az összes nyugateurópai nagyvárosokban, a káprázatos körutak legforgalmasabb pontjain, a ragyogó sugárutak sarkain, a különböző nagy utcakereszteződéseknél, mindenütt izléses és pompás kivitelü elárusitó-pavillonok emelkednek a járdaszéleken. Az egyikben a világ valamennyi kulturnemzetének hirlapjai kaphatók meg, a másikban postai értékcikkeket árusitanak, de nagy számban vannak olyan pavillonok is, amelyek élelmiszerek, frissitők, gyümölcsök eladására szolgálnak. Az utcai elárusitópavillonok rendszere Olaszországban, Franciaországban és Angliában már több évtizedes multra tekinthet vissza. A Párist látogató magyarok nem kis örömmel és elégtétellel állapithatták meg, hogy a nagy boulevardok hatalmas ujságpavillonjaiban mindenütt megkaphatják az összes magyar hirlapokat, hetilapokat és képes ujságokat, sőt nem egy magyar utas csodálkozott azon, hogy a hetilapok, különösen pedig a képeslapok egyrésze olcsóbb Párisban, mint otthon.

Az utcai elárusitó-pavillonok praktikus és a vásárlóközönség szempontjából rendkivül kényelmes rendszert, eltekintve a kizárólag ujságok árusitására szolgáló kioszkoktól, nálunk és Ausztriában csak a háboru utáni időkben engedélyezték az illetékes hatóságok, többnyire szociális okokból. Utcai árusitási engedélyeket ugyanis elsősorban rokkantaknak, hadiözvegyeknek és hadiárváknak adtak ki. Az utcai elárusitórendszer kialakulását természetesen nagyban elősegitette az a körülmény, hogy vagy egyáltalában nem, vagy csak rendkivül magas lelépési dijak ellenében lehetett és lehet bolthelyiségekhez hozzájutni. Éppen azért mind nagyobb és nagyobb számban voltak és vannak olyanok, akik utcai elárusitó-pavillonok épitésével akarnak maguknak existenciát teremteni. Közterület foglalására, illetőleg pavillonok épitésére vonatkozó engedélyeket azonban eddig is csak rendkivül hosszadalmas és bonyolult eljárás után lehetett megszerezni, ezután pedig, értesülésünk szerint,

több utcai elárusitó-pavillon felállitását egyáltalában nem fogják engedélyezni. Sőt arról van szó, hogy az amugy is ideiglenes és évről-évre megadott közterületfoglalási engedélyeket a közel jövőben többé egyáltalán nem fogják meghosszabbitani.

Ez természetesen annyit jelent, hogy a budapesti utcai elárusitó-pavollonok, állitólag városszépészeti és forgalmi okokból, végleg meg fognak szünni.

Ezzel az értesülésünkkel kapcsolatosan kérdést intéztünk

Solty Lajos müszaki főtanácsoshoz,

aki megerősitve információnkat, a következő felvilágositásokat adta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A főváros tanácsa már két évvel ezelőtt erősen korlátozni kezdte a közterület foglalási engedélyek kiadását. Abban az időben ugyanis mindenki, aki akár trafik, vagy bármilyen más árusitási engedéllyel birt és üzlethelyiséghez rövid uton jutni nem tudott, a fővároshoz fordult és utcai elárusitó-pavillon, vagy pedig egyszerü bódé felállitására kért engedélyt. Legtöbbje természetesen olyan helyekre pályázott — igy a Nemzeti Szinház mögött levő villamosmegállóhoz, a Kossuth Lajos-utca és a Károly-körut valamelyik sarkára — ahová elsőrendü fontosságu forgalmi szempontok miatt semmi esetre sem lehetett az engedélyt megadni.

Rövid idő alatt azután oly mértékben szaporodtak el az utcai elárusitóhelyek, sokszor természetesen bolthelyiségekkel biró és nagy rezsivel dolgozó kereskedők rovására, hogy a szabadforgalmat is veszélyeztetni kezdték.

A tanács éppen ezért egy évvel ezelőtt elhatározta, hogy a város belterületére nem ad ki több pavillon, illetőleg elárusitóhely felállitására engedélyt. Egy-két helyen, igy például a Vilmos császár-uton, azután a Szebeny Antal-téren, régi engedélyesek még fel fognak állitani elárusitó-pavillonokat, uj engedélyek kiadására azonban többé nem kerül a sor. Az üzlethelyiségek kötött forgalmának felszabadulásával megszünik az utcai pavillon-rendszerü elárusitóhelyek létjogosultsága is.

Az üzletek szabad forgalmával azután sor kerül a közterületfoglalási engedélyek fokozatos leépitésére,

amit különben városrendészeti és forgalmi okok is indokolttá tesznek.

Eddig szól Solty főtanácsos felvilágositása. Ezzel kapcsolatosan rá kell mutatnunk arra, hogy a széditő forgalmu nyugateurópai metropólisokban elnézik és megtürik az utcai pavillon-rendszert, nem értjük, miért ne lehetne nálunk is egy egész sereg ember, főleg pedig rokkant és hadiözvegy szegényes exisztenciáját egy kis jóakarattal és elnézéssel biztositani.

A főváros uj épitkezései és beruházásai

A főváros is komolyan épitkezik. Egyelőre még csak most készül a nagy beruházási programm, de azért egészen komoly reményt nyujt az is, hogy a főváros bizottságai állandóan foglalkoznak kisebb-nagyobb épitkezésekkel. Különösen az épitőipar szempontjából, de egyéb vállalkozók, kereskedők és iparosok szempontjából is nagyon érdekesnek tartjuk felsorolni azokat az épitkezéseket és beszerzéseket, amelyek a főváros pénteki pénzügyi bizottsági ülésén szóbakerültek. Ezek a következők:

1. A IX. ker. Soroksári-uti vámépület átalakitása, 480 millió korona költséggel,
2. Kerepesi-uti temető igazgatósági épületének, a lipótvárosi bazilika, a felső viziváros és Józsefváros plebánia villamosvilágitási berendezésének javitása,
3. a központi városházán felállitott orvosi rendelő berendezése és felszerelése,
4. a Fonyód-bélatelepi árvaházi üdülőtelep kibővitése,
5. a káposztásmegyeri vizművek további fokozatos kibővitése, a vizműveknél épülő munkásmosdó és öltözőhelyiségek épitése, a vizműtelepen létesitendő kovács- és lakatosműhely, valamint raktárhelyiségek épitése,
6. motorikus szivattyu beszerzése a vizművek részére, 63 millió korona költséggel,
7. automobil beszerzése a vizművek részére 150 millió korona költséggel,
8. a vizmérő műhelytelepen felügyelői és sofförlakás létesitése, autógarage épitése, a telep keritésének megjavitása, 600 millió korona költséggel,
9. a közkutak fokozatos kicserélése 200 millió korona költséggel,
10. a vizcsőhálózaton szükségessé vált csőfektetések, kicserélések és átalakitások, 1650 millió korona költséggel,
11. a vizművek részére hét darab könyvelő és egy összeadógép vásárlása, 407 millió korona költséggel.

Öt hatalmas bérpalotát épitenek a világitási üzemek alkalmazottai részére

A főváros közvilágitási bizottságának hétfői ülésén azt is szóvátették, hogy a főváros világitási üzemeinek munkásai és alkalmazottai még mindig meg nem felelő és rendkivül egészségtelen lakásokban laknak. Ezzel kapcsolatosan sürgős intézkedést kértek.

Buzáth János dr. alpolgármester, elnök az üzemi munkásság lakásviszonyaira vonatkozóan pár szóval reflektált és kijelentette, hogy a visszás állapotokon segiteni fognak. A Fővárosi Hirlap munkatársa azonnal utánajárt annak, hogy Buzáth alpolgármester kijelentése minő konkrétumokra vonatkozik és illetékes helyen a következő felvilágositást kapta:

— Borvendégh Ferenc tanácsnok, a világitási ügyosztály vezetője a tanács legutóbbi ülésén konkrét javaslatot tett egy nyolcvanötmilliárdos kölcsön felvételére vonatkozólag. Ezt a kölcsönt a világitási ügyosztály üzemeinek a terhére vennék fel és azt teljes összegében lakásépitésekre forditanák.

A nyolcvanötmilliárd koronából öt hatalmas bérpalotát szándékoznak épiteni. Kettőt a kelenföldi villamostelepnél, egyet-egyet pedig a Fehérvári-ut és a Hengermalom-utca, a Török-utca és Zsigmond-utca, a Honvéd-utca és a Markó-utca sarkán.

A tanács a kölcsön felvételéhez hozzájárult és megbizta Borvendégh tanácsnokot a részletes tervek kidolgozásával. Az uj bérházak épitésének az ügye, értesülésünk szerint, rövidesen az illetékes szakbizottságok elé kerül. Borvendégh tanácsnok ugy tervezi, hogy a bérházak épitését még a tavasszal megkezdik, ugyhogy azok a télre már beköltözhetők lesznek. A lakásokat elsősorban természetesen a világitási üzemek alkalmazottai kapják, de az esetleg még fennmaradó lakásokat magánfeleknek is kiadják.

Gépkönyvelők és összeadó automaták a város hivatalaiban

Beszámoló az ujabban tervbevett épitkezésekről és egyéb beszerzésekről

A világitási üzemek 85 milliárd költséggel öt bérpalotát épitenek

Az épitőipar érdeklődését ma legnagyobrészben az állami épitkezési hitel ügye foglalja le. Emellett azonban várakozóan tekintenek a városháza felé is, ahol ujabb lakásépitő programm előkészitése folyik. Liber Endre tanácsnok erre a célra egyelőre 200 milliárd megszavazása iránt tett előterjesztést a tanácshoz.

Az államnak az az elhatározása, hogy a magánépitkezésnek segitségére siet azáltal, hogy épitkezési hitelt ad, kétségkivül jó vért szül. Kormánykörökben, ahonnan ezt az akciót inditották, ugy látják, hogy az akció sikerrel jár. A kormány főként kislakások szaporitására törekszik és ezt a célt szolgálja tulajdonképen az ötmillió aranykoronás hitelakció is. A családi házak épitésének előmozditására a kormány jelenleg csak egészen korlátolt hitelmennyiségekkel rendelkezik. Erre a célra körülbelül 12 milliárd korona áll csak rendelkezésre. Megvan azonban a kormányban a szándék, hogy a jövőben ilyen célokra is jelentősebb összeget irányozzanak elő.

Minden jel arra mutat, hogy az állam épitkezési hitelét tulnyomórészben vállalkozók fogják igénybe venni. Ennek az a magyarázata, hogy a vállalkozó, aki saját rezsijében épitkezik, a valóságban alig hatvan százalékos tőkét használ fel, mert hiszen nem kell mozgositania a 25—30 százalékra tehető vállalkozói haszonnak megfelelő összeget, valamint az épitkezéseknél könnyen elérhető 10 százalékos anyagmegtakaritási hányadot. A vállalkozó cégek ilyenformán, ha saját rezsijükben épitenek, feltétlenül megtalálják számitásukat, mert az állami kölcsön csak tizenhat esztendő mulva fizetendő vissza, mindössze 8 százalékos kamatozásu, emellett a most épülő házak részére 30 éves adómentességet is biztosit a kormány.

Kedvező ajánlatok az állami bérházépitésekre

A legközelebb megépülésre kerülő két állami bérház ajánlattételi ideje szerdán járt le. Az egyik ház a Sziget- és Tátra-utca sarkán, a másik a Sziget- és a Pannónia-utca sarkán épül. A két ház épitésére mintegy 200 pályázó közel 400 ajánlatot nyujtott be. Az ajánlatok felbontása már megkezdődött és a munkálatok kiadása valószinüleg ennek a hónapnak a végéig meg fog történni. Érdekes, hogy eltérően a fővároshoz benyujtott ajánlatoktól, az állami pályázatban résztvevő ajánlatok között nagyon kicsi az árban való eltérés. Miután pedig csupa megbizható cég tett ajánlatot, a népjóléti miniszteriumnak igen nehéz dolga lesz. Általában azt hiszik, hogy kedvező ajánlatok révén az állam ezt a két bérházat igen olcsón épiti fel, sokkal olcsóbban, mint a Bethlen-udvart, amelyről fel kell jegyezni, hogy ebből az uj házból az állam évenként körülbelül 1600 millió korona házbért szed be.

TUNGSRAM
RÁDIÓ
A vacuumcső gyári jele: „TUNGSRAM“
Kapható mindenütt!
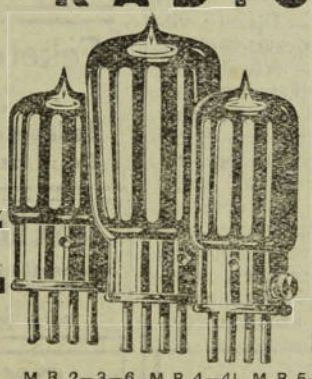
A fejhallgató gyári jele: „VC“
Kapható mindenütt!
MR 2—3—6, MR 4—4I, MR 5—5I
Egyesült Izzólámpa és Villamossági RT. Ujpest.

Események

Zelliger apát jubileuma. A krisztinavárosi egyházközség lélekemelő ünnepség keretében ülte meg vasárnap délelőtt plébánosának, dr. Zelliger Vilmos apátnak, aki egyébként fővárosi bizottsági tag is, tizéves plébánosi és 40 éves papi jubileumát. Az ünnepi nagymisén, amelyet a jubiláns pontifikált, a krisztinavárosi plébániatemplomban megjelent Ripka Ferenc főpolgármester és Berczell Jenő dr. tanácsnok és számos előkelőség. Evangélium után dr. Prohászka Ottokár püspök lépett a szószékre és hatalmas beszédben fejtegette a papi hivatás fenségét és az egyház eszméjének magasztosságát. Mise után a jubiláns tisztelői és vendégei kiséretében a plébániára vonult, ahol Ripka Ferenc főpolgármester az egyházközség nevében köszöntötte a lelkipásztort, aki az elmult tiz év alatt teljesen összeforrt nyájával. Isten áldását kérte arra a közös munkára, amellyel a pásztor és a hivek istent dicsérik. Szólott a nehéz időről, amelyek alatt a népboldogitók és a tévtanok hirdetői ostromolták a hiveket, akik templomba menekültek, hogy lélekben felüdüljenek és hitükben mtgerősödjenek, — abba a templomba, amelyben a jubiláns lelkipásztor hirdette az isten igéit.A hivek szeretetének megnyilvánulása legyen az az arckép, amelyet a mai napon ajándékoznak plébánosuknak. E szavak után leleplezték Zelliger Vilmos plébánosnak Győrffy István által készitett művészi portréját. A főpolgármester azzal fejezte be üdvözlését, hogy a bibornok-hercegprimás általa küldi legszivélyesebb üdvözletét az ünnepeltnek, egyben kijelentette, hogy az egyházközség és a lelkipásztor mai ünnepéből ő is ki akarja venni a részét és rövidesen tudatni fogja az egyházközséggel elhatározását, amely a mai kettős jubileumnak lesz a visszhangja. A többi küldöttségek szónoklatai után Zelliger apátplébános mondott köszönetet és örömérzését fejezte ki afelett, hogy a hivek mindenkor megértéssel és szeretettel voltak iránta. Délben az ünnepeltet, Prohászka Ottokár püspököt és a plébánia lelkészeit Ripka Ferenc főpolgármester látta vendégül családi asztalánál.

Nyugalomba vonult Battenberg Lajos helyettes államtitkár, a székesfővárosi postaigazgatóság kiváló vezetője. Battenberg Lajosnak nagy érdemei vannak abban a tekintetben, hogy a magyar posta olyan kiváló intézmény, amilyennek az egész világon elismerik és különösen abban, hogy a háboru és forradalmak pusztitásai után ezt az intézményt nagyszerüen rekonstruálták. Battenberg államtitkár különben fővárosi bizottsági tag is és mint ilyen a jövőben is még fokozottabb mértékben kiván részt venni Budapest közügyeinek intézésében.

A **Fővárosi Hirlap** kimeritően informál mindenről, ami a városházán történik. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól. (VI., Sziv-utca 18.)

A választási harc alatt teljes odaadással vett részt annak a pártnak szervező munkájában, amely a társadalmi béke és a politikamentes városigazgatás jelszavait irták zászlajára. Most, hogy nyugalombavonulásával ideje és munkaereje nagyrészt felszabadult, még fokozottabb erővel fog ideáljai megvalósitásának érdekében harcolni.

Horvay szobrászművész késziti a Kajlinger emlékművet. Egyik legutóbbi számunkban hirt adtunk arról, hogy Buzáth János dr. alpolgármester elnöklésével „Kajlinger Mihály Siremlék Bizottság" alakult azzal a céllal, hogy a főváros vizművei európai hirü vezérigazgatójának a sirját méltó emlékművel örökitsék meg. A bizottság legutóbbi ülésén elhatározták, hogy Sződy Szilárd Rezső ismertnevü szobrászművésszel Kajlinger-emlékplakettet készittetnek és a siremlék modelljének elkészitésével Horvay János szobrászt bizzák meg. Horvay a napokban mutatta be a bizottságnak az elkészitett modellt, amely egy a nézővel háttal álló, elementáris erőtől duzzadó mezitelen óriást mutat, aki emelő segitségével sziklák között utat nyit egy forrásnak. A rendkivül kifejező erejü művészi kivitelü modell nagyon tetszett a bizottság tagjainak. Ugy tervezik, hogy április hó 3-ára, Kajlinger Mihály halálának kétesztendős évfordulójára, Horvaynak ezt a modelljét készittetik el.

Uj vásárcsarnok a Retek-utcában. — Ujszerü villamosreklámok a villamosvasut vásárcsarnokaiban. A főváros tanácsa legutóbbi ülésén — értesülésünk szerint — elhatározta, hogy a villamosvasutak retek-utcai hurokvágányánál, a mostani kicsiny és szük és a forgalom arányainak meg nem felelő vásárcsarnok és az ujságárusbódé helyén egy nagyobb épületet emeltet. A tervek szerint az épület egy a forgalomnak megfelelő nagyobb vásárcsarnok lesz, amelyben trafik, büffé, ujságelárusitóhely, nyilvános illemhely, továbbá a villamosvasut forgalmi személyzete részére szolgáló helyiségek nyernek elhelyezést. Az épületet vállalkozó utján emelteti a főváros, a versenytárgyalás kiirására azonban értesülésünk szerint előreláthatólag csak a nyár folyamán kerül a sor. Az épület őszre minden esetre tető alá kerül. — Itt emlitjük meg, hogy a villamosvasutak igazgatósága azzal a tervvel foglalkozik, hogy a belvárosban lévő várócsarnokot külföldi mintákra intenziv reklám céljaira alakittatja át. A tervek szerint ezekben a várócsarnokokban az oldalfalakon pompás kirakatszekrényeket helyeznének el, amelyeket azután egy-egy évi időtartamra adnának bérbe az érdeklődő kereskedőknek. Ezeket a kirakatszekrényeket a sötétség beálltával egészen üzemzárlatig fényesen kivilágitanák. Az uj várócsarnokok tetőzetét acélkeretes üvegoszlopok tartanák. Ezekbe az üvegoszlopokba az utcákról is látható, belülről világitott szines reklámüveglapokat helyeznének el. Az uj reklámvárócsarnokok jövedelmezőségük mellett hivatva lesznek arra is, hogy Budapest világvárosi nivóját emeljék.

A havidijasok és a státusrendezés. Budapest székesfőváros szogálatában igen sok olyan havidijas van, akik fontos munkakört töltenek be és látnak el kivételes szorgalommal és rátermettséggel. Vannak olyanok, akik tizenöt esztendeje szolgálják a fővárost ilyen ideiglenes és bizonytalan helyzetben. Az üzemek szolgálatában is nem egy ilyen kiváló tisztviselő van, akik kivételes érdemeket szereztek becsületes munkájukkal. Most minden reménységük abban van, hogy a státusrendezés alkalmával őrájuk is gondolni fognak és elsősorban abban reménykednek, hogy Ripka Ferenc főpolgármester, aki tökéletesen ismeri helyzetüket és munkateljesitményüket, cselekedni fog érdekükben.

ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

BUDAPESTI
ECSET-, MESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

LÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

MAGYAR SZOBORÖNTŐDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-38.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára

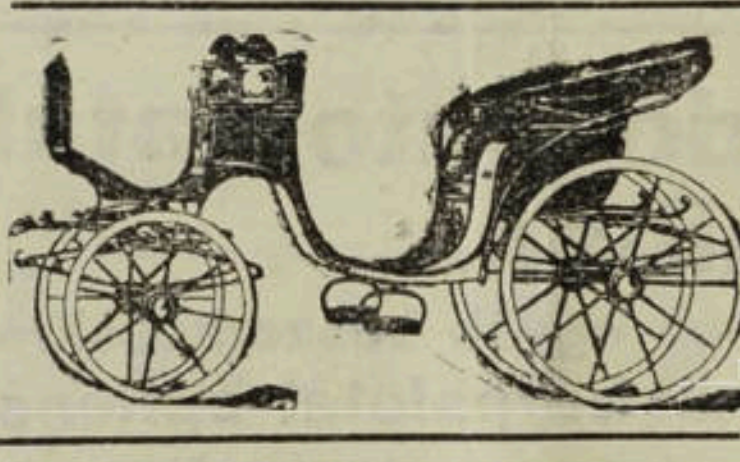

Teherautó-karosszéria-gyártás
Kovácsműhely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 38-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR-UTCA 8.
Központi fütés. Vizvezeték.
Épületbádogos munkák.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, Budapest
VIII., Főh. Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 103—44.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra. Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeket átalakitok. Autóköpeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — Készit: Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktűzhelyeket.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 9.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva 1860.

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeparált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. hézagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntöde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntenek Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemű nyersöntvények.

LUTZ Lutz Ede és Társa
LAKK- FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4.

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-II. csekély havi átalánydijért Telefon 186-II.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán és márvány lapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden szinben. Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 7.

Alapittatott 1893. Telefon: József 123-24.
Ifj. HÁBER SÁNDOR
PALA-, CSERÉP-, KÁTRÁNYLEMEZ-, FACEMENTFEDÉSI ÉS TETŐZETJÓKARBANTARTÁSI VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 7.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: Dr. KÓSA MIKLÓS

Mi lesz a Garancia-bankkal?

Hol vannak a magyar tőkések? — Tájékoztatni kell a magyar piacot! — Fónagy szerepe

Titokban működik az uj alakulás

A Gazdasági Hirlap irta meg elsőnek, hogy Fónagy Aladár a Mobilbank elnöke tárgyalásokat folytat a hitelbiztositás intézményes bevezetése céljából és evégből megfelelő formában szervezetet létesit.

Azóta hetek, sőt hónapok teltek el, tárgyalások kezdődtek és folytatódtak, megállapodások jöttek létre, sőt

ügynökök raja lepte el a fővárost, valamint a bécsi és prágai nagy cégeket,

amelyek Magyarországgal összeköttetésben állanak és megindult az akvirálási munka egy még nem létező alakulat javára, ismeretlen feltételekkel, ismeretlen garanciákkal és ismeretlen rendeltetéssel. Mindössze annyit hallottunk, hogy Fónagy állitólag egy nagy kölni biztositótársasággal állapodott meg, amelynek svájci és müncheni viszontbiztositókkal vannak összeköttetései és hogy a Mobilbank likvidációja kapcsán

uj cég alatt a Metrobank veszi fel ügykörébe a hitelbiztositási intézményt,

valamint hogy egy-két nagytőkés bekapcsolódása fogja konszolidálttá tenni azt a lényegében biztositási képviseleti szerepet, amelyet a Metrobank cégváltozása után be fog tölteni.

Kénytelenek vagyunk, tekintettel arra a teljes bizonytalanságra, amely erről az alakulatról a közvéleményben uralkodik és azokra a nagy érdekekre, amelyek a hitelbiztositás bevezetésével nemzetközi vonatkozásban is érintve lesznek, objektive foglalkozni a tervezett, sőt csöndben már müködő vállalat személyi és tárgyi motivumaival. Az alakulás élén Fónagy Aladár áll, aki már négy jelentős alapitás élén szerepelt: a Magyar fakereskedők hitelintézete, a Foresta, a Magyar-Olasz bank és a Mobilbank kapcsolódott össze az ő rokonszenves, agilis, ötletes, de nem tulságosan szerencsés egyéniségével. A régi Fabank nagy, de rövid karrierje ismeretes és köztudomásu az is, hogy egyfelől a Foresta, melyet Fónagy a Fabank vállalatainak internacionalizálása céljából létesitett, életképtelennek bizonyult, valamint az is, hogy a Magyar-Olasz bank, amelybe Fónagy a Foresta létesitése kapcsán a Fabank banküzletét vitte bele, a Fabank átvett státuszának alapos reviziója kapcsán kénytelen volt Fónagyot és érdektársait az Olaszbank igazgatóságából kiemelni s a Fabanktól átvett üzleteket soronkivül likvidáltatni. A Mobilbank, Fónagy uj alapitása egyéves fennállása után egy nagyobb dollárveszteség következtében csendes likvidációba ment át, amelynek során

Fónagy spontán igen nagy egyéni áldozatot hozott,

hogy a hitelezők kifizethetők legyenek, a részvényesek azonban, bár a papir két év előtt még 8000 koronán állott, befizetéseiket teljesen elvesztették.

Fónagy karrierje tehát nem mondható szerencsésnek és a háborus konjunktura megfordulásával a részvények és részvényesek pusztulása járt a nyomában. Ennek dacára sok és jogos szimpátiának örvend a pénzpiacon, ahol jól tudják, hogy azokért a hibákért, amelyeket elkövetett és azokért a szerencsétlen üzletekért, amelyeket alkalmazottai csináltak, a maga vagyonával is vállalta a felelősséget, amig ez a vagyon — megvolt.

A Garancia bank létesitése azonban más elbirálás alá esik, személyi és tárgyi momentumok szempontjából egyaránt. Egyfelől ma már nem lehet számitani arra, hogy esetleges veszteségekért Fónagy egyénileg helyt áll, másfelől ez az alakulat olyan sulyos érdekeket érint, hogy

müködését a nyilvánosság legteljesebb ellenőrzése alá kell helyezni.

Ennek ellenére ma senkisem ismeri Fónagy és a kölni biztositó szerződését, senki sem tudja milyen obligókat vállalt a biztositó és milyen biztositékai vannak a külföldi hitelezőnek arra, hogy ezen az üzleten, amelyet eddig

egyetlen magyar pénzintézet és egyetlen magyar biztositó sem talált bevezetésre alkalmasnak,

nem fog anyagilag és erkölcsileg veszíteni. Senki sem tudja, kik azok az állitólagos magyar tőkések, akik résztvesznek az uj alakulásban? Senki sem tudja, milyen percentben felelős a magyar expositura az esetleges veszteségekért. Senki sem tudja, milyen vagyona van az ujjákeresztelendő Metrobanknak és milyen programmal megy az igazgatóság ez elé a sulyos vállalkozás elé. Senki sem tudja, mi lesz akkor, ha a bizalmi válság kiszélesül és Fónagy titokzatos szerződése esetleg módot ad a kölni biztositónak a kiugrásra, vagy ha a kölni társaságot éri el a német biztositási krizis árhulláma.

Senki sem tud semmit, csak az a tény, hogy ügynökök raja akvirál feleket egy ismeretlen német biztositó meg nem alakult budapesti expositurájának. Ha ebből a kisérletezésből bármilyen afférok fognak előállni, ezek az afférok a magyar piac becsületét és megbizhatóságát fogják megrozsdásitani és hitelünket veszélyesen érinthetik. Épp ezért

Fónagy kötelessége a nyilvánosság teljes tájékoztatása

mielőtt még ez az uj intézmény formailag megalakul. Fónagy nem engedhet meg magának több balsikert, a magyar pénzpiac pedig a Bacherek és Hönichek szomoru esete után, nem épithet arra, hogy a magyar bankvezéreknek még mindig van egy pár Munkácsy-képük vagy gobelinjük, amiket veszély esetén feláldoznak a haza oltárára.

K. M.

Világosságot a Sacelláry-féle szerződésre

A kölcsönügyi bizottság sem tud róla

Ismételten foglalkoztunk azzal a titokzatos szerződéssel, amelyet a főváros a Szaceláry céggel kötött a külföldi piacokon levő kötvények felvásárlása céljából. Rámutattunk arra, hogy ez a szerződés, éppen azért, mert senki sem ismeri a tartalmát, alkalmas arra, hogy bizalmatlanságot keltsen s épp ezért nyilvánosságra kell hozni a megállapodás összes részleteit.

A főváros legutóbbi közgyülésén Fejérváry Sándor bizottsági tag igen érdekes interpelláció során foglalkozott ezzel a kérdéssel. Fejérváry megjegyezte, hogy erről a megállapodásról sem a pénzügyi bizottság, sem az albizottság nem tudott, sőt Éber Antal közbeszólása folytán az interpelláció során kiderült, hogy

a kölcsönügyi bizottság elé sem terjesztették a megállapodást.

Leszegezte továbbá Fejérváry, hogy amiről e hasábokon számoltunk be először, — a Szaceláry céggel felbontották a szerződést és

a cég perrel támadta meg a fővárost.

Rámutatott továbbá Fejérváry arra az anomáliára is, hogy a pénzügyi bizottság kérlelése dacára, a tanács két hónap óta késedelmeskedik annak a kimutatásnak az előterjesztésével, amely a főváros részvényvásárlásait magában foglalja.

Fejérváry végül előterjesztette interpellációját, amelyben a polgármestertől tájékoztatást kiván a Szacellány-féle szerződés előzményeire, felbontására és peres feileményére vonatkozólag. Sajnos, az interpellációra válasz nem hangzott el, pedig nemcsak a főváros, hanem a magyar pénzpiac érdeke is, hogy ez a furcsa és kinos affér sürgősen és teljesen tisztáztassék.

Jogot a részvényesnek!

Bethlen szenzációs bejelentése — Gondosan és óvatosan kell megoldani a részvényjog reformját — Mi lessz a szindikátusi üzletekkel — Az egész vonalon revideálni kell a nagy adózók vallomásait

Legutóbbi számunk vezető cikkében mutattunk rá arra az anomáliára, amely a magyar részvényjogban gyökeredzik, mely a részvényest teljesen kiszolgáltatja az igazgatóságoknak és bankvezéreknek és követeltük ennek a rendszernek a megváltoztatását.

Az egységespárt csütörtök esti értekezletén Bethlen miniszterelnök kijelentette, hogy a részvényjogot minél előbb revizió alá kell venni, mert néhány szolid vállalatot kivéve, a részvénytársaságok hasznát tulnyomórészt nem a részvényesek, hanem az igazgatóságok látják. Bethlen István grófnak ezt a sulyos megállapitását nagy elégtétellel fogadjuk és éppen a komoly pénzintézetek és iparvállalatok érdekében kell egész erőnkkel támogatnunk. A konjunktura megfordulása óta sürün tapasztaltuk, hogy mindazok a vállalatok, ahol a vezérigazgatói diktatura elhatalmasodott és ahol a részvényessel senki sem törődött, csufos vagy csendes kudarcba fulladtak. Az Amerikai bank, Lloyd-bank, Városi bank, Központi jelzálogbank, Magyar-Német bank, Mobilbank esetei után a Viktória és a Concordia ügye is amellett szól, hogy a korlát és felelősség nélkül való ügyvezetés végeredményben a részvényes terhére történik. Mihelyt kiderül, hogy baj van, egyesült erővel megindul a hitelezők megsemmisitésére irányuló akció, viszont mindenki természetesnek találja, hogy a részvényes elveszti eredeti befizetését és felpénzeit. Közöttünk járnak azok a bankigazgatók, akik nemcsak a bünvádi eljárás elől tudtak menekülni, de vagyonuk tetemes részét is megmentették, mialatt a részvényesek tökéletesen elvéreztek. Közöttünk járnak azok a bankvezérek, akiknek a villái és palotái ma is tehermentesek, bár a részvények, amelyekkel szindikátusi alapon lapdáztak fel és le, ma századrészüket sem érik két év előtti kurzusaiknak. Köztünk járnak azok a méltóságos és nagyságos urak, akik pár év alatt milliárdokat halmoztak fel, mialatt vállalataik vérvesztesége forditott arányban állt az ő jövedelmükkel.

Épp ezért az utolsó percben jött Bethlen bejelentése a részvényjog reformjáról, amelynek egyet kell jelentenie a részvényesek fokozott jogvédelmével. Szegény bankdirektorokra és gazdag vállalatokra van szükségünk és egyben vissza kell adni a részvényesnek a vállalatban való társrészesedési jogát, amit „modern" bankvezéreink eljátszottak. Elég volt a köszönő részvényesekből, várjuk a kritizáló részvényes feltámadását, aki nem szavazógép akar lenni a vállalatnál, hanem munkatársa azoknak a vezetőknek, akiknek a részvényeseket kell szolgálniok.

Milyenek lesznek az osztalékok? A közel jövőben sorra publikálják mérlegeiket a pénzintézetek és hamarosan az osztalékok emelésének kérdése is eldől. Kétségtelen, hogy a Hitelbank 20.000, a Kereskedelmi Bank 50.000, az Általános Köszén pedig 250.000 koronás osztalékot ad, ami 6.6, 6.1, illetve 8.3 százalékos kamatoztatást, tehát a tavalyihoz képest 25, 67, illetve 43 százalékos javulást jelent. Ez a többlet kétségkivül jelentős és remélhetőleg az összes pénzintézeteknél legalább is hasonló arányu lesz.

A Goldberger-gyár mérlege. A Goldberger-gyár tavalyi vagyonát — mérlege szerint — megkétszerezte, a tiszta nyereség pedig 2.5 milliárdról 3.3 milliárdra gyarapodott. Az aranymérleg publikálása kapcsán kétségtelen, hogy a részvény tényleges értéke kimutathatólag a jelenleginek legalább a duplája lesz. A vállalat április elején fogja aranymérlegét kiadni.

A Köztisztviselők Szövetkezete takarékot vesz. A közelmultban a Magyar Köztisztviselők Szövetkezete érdekeltséget vállalt a Magyar Tisztviselők Takarékpénztáránál, amely rövidesen rendkivüli közgyülést hiv össze és az igazgatóságba beválasztják a szövetkezet exponenseit. A takarék 20 éve áll fenn és legutóbbi mérlege 186 milliós nyereséggel zárult.

Csütörtökön állapitják meg a Pesti Hazai arany-mérlegét. Információnk szerint a Pesti Hazai Takarék csütörtökön tartandó igazgatósági ülésén szándékszik foglalkozni a rendes- és az arany-mérleggel, feltéve, hogy a nyugdijvalorizálási javaslat tárgyalását addig a nemzetgyülés megkezdi. A többi takarék aranymérlege is elkészült és publikálásuk küszöbön áll.

Mi van a Concordiával? A pénzpiacot és a közönséget egyaránt nyugtalanitja az a bizonytalanság, mely a Concordia körül észlelhető. A Hatvany-Deutsch és a Strasser testvérek, a vállalt két főrészvényese passzive viselkedik, a tőzsdén nem akadályozzák meg a részvény árzuhanását, a státusz megállapitása pedig olyan vontatottan folyik, hogy azok az aggodalmak, amelyek a malom veszteségei kapcsán felmerültek, egyre alaposabbaknak látszanak. Hir szerint Fábry vezérigazgatóhelyettes pozicióját is megingott és az ügyek revizióját máris megállapitotta Hönich egyéni felelősségét. Igen sulyos körülmény az is, hogy a Concordia esése több tőzsdei papir pozicióját is megingatta, mert kétségtelen, hogy a Georgia hétfői esése sem következett volna be a Concordia krizisének lélektani hatása nélkül. Egy észszerü teendő van: sürgösen publikálni kell a Concordia hiteles státuszát.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa zártkörü versenytárgyalás utján a Mester-utca 41—43. sz. alatt épülő városi bérház üvegezési munkálatait Bielek Károly cégnek itélte oda 128.705,000 koronáért.

Uj kiirások

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a X., Simor-utca és Villám-utca sarkán épülő városi kislakásos bérház-csoport épitésével kapcsolatosan szükséges 1. ács-, 2. tetőfedő-, 3. bádogos-, 4. asztalos-, 5. lakatos- és 6. mázolómunkákra. A rajzok, tervek és minták dr. Hültl Dezső müépitésznél (I., Müegyetem és a középitési ügyosztályon (Városháza III. 319) tekinthetők meg. Az ajánlatok benyujtásának határideje március 5, péntek. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfővárosi árvaházak, Fonyód-Bélatelepen levő, gróf Zichy Béla üdülőtelep kibővitésének épitésével kapcsolatos föld-, kőmüves-, ács-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, bádogos- és tetőfedő munkáknak együttes vállalatba adására. A tervek megtekinthetők a középitési ügyosztályon (Városháza III. 336). Ajánlatok benyujtásának határideje március 5, péntek. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

A főváros tanácsa versenytárgyalást hirdet az altiszti és takaritónői létszámhoz tartozó alkalmazottak, továbbá a tüzoltólegénység nyári egyenruházatához szükséges mintegy 11.000 méter, 78 cm széles cérnázott pamutvászonnak, 3000 méter 70 cm széles kartonnak, 3400 méter 78 cm széles félen csikos vászonnak szállitására. Feltételek megtudhatók a gazdasági hivatalban (VII. Dologház-u. 3.) Pályázatok benyujtásának határideje március 13.

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a IX., Mester-utca 41—43. sz. alatt épülő városi bérház vizvezetéki és csatornázási munkálataira. Feltételek megtudhatók Frischfeld Ede főmérnöknél (Városháza III. 328). Pályázati határidő március 5, péntek. Bánatpénz 30 millió korona.

A főváros tanácsa versenytárgyalást hirdet a köztisztasági hivatal altiszti és munkás-személyzete részére az 1926. évben szükséges 220 pár altiszti cipő és 1600 pár munkásbakancs és a lábbelik javitásához szükséges bőranyagok szállitására. Feltételek megtudhatók a Köztisztasági hivatalban (Kun-utca 8). Pályázati határidő március 5.

A főváros tanácsa versenytárgyalást hirdet a Köztisztasági Hivatal és a fuvartelep altiszti, gépvezetői és munkás-személyzete részére az 1926. évben szükséges nyári ruházat szállitására és az altiszti, valamint munkás-sapkák konfekcionálására. Feltételek megtudhatók a Köztisztasági Hivatalban (Kun-utca 8). Pályázati határidő február 26.

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a VI., Váci-ut, Gyöngyösi-ut és Madarász-utca közötti telken épülő kislakásos bérház-csoport épitésével kapcsolatosan szükséges 1. fal-kötővas szállitására, 2. ács, 3. tetőfedő-, 3. bádogos-, 5. asztalos-, 6. lakatos- és 7. mázolómunkákra. A rajzok, tervek és minták Böhm és Hegedüs (IV., Gerlóczy-utca 11), Freund Dezső (VIII., Rákóczi-tér 10.) és Létay András (VII., Thököly-ut 74) müépitésznél tekinthetők meg, azonkivül a középitési ügyosztályon (Városháza III. 333). Ajánlatok benyujtásának határideje március 3, szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

A főváros tanácsa irásbeli nyilvános verseny-tárgyalást hirdet a III. Kiskorona-utca 10. sz. alatti községi elemi iskola emeletráépitésével kapcsolatosan szükséges bontási-, föld-, kőmüves- és elhelyező-munkákra. Rajzok, tervek és minták megtekinthetők Steinhardt Antal müépitésznél (IV., Kálvin-tér 3) és a középitési ügyosztályon (Városháza III. 336). Ajánlatok benyujtásának határideje március 10, szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a VII., Örnagy-utca 5—7. sz. alatti községi elemi iskola toldaléképitkezésével kapcsolatosan szükségessé vált bontási föld-, kőmüves- és elhelyező-munkákra. A rajzok, tervek és minták megtekinthetők Hönig Dezső müépitésznél (VII., Klauzál-tér 16) és a középitési ügyosztályon (Városháza III. 317). Ajánlatok benyujtásának határideje március 10. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest Székesfőváros Elektromos Müveinek igazgatósága a IV. ker., Központi városház Gerlóczy-utcai kétemeletes szárnyához épitendő **tüzérségi épület bontási, föld-, kőmüves- és elhelyező** munkáinak vállalatba adására irásbeli nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott irásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten bejegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Az előirt okbélyegekkel ellátott, szabályszerüen tett és aláirt ajánlatokat pecséttel lezárt boritékban **1926 február 27-én, szombaton d. e. 10 óráig** a Budapest székesfőváros tanácsi XII. (világitási és vizvezetéki) ügyosztályának kezelő irodájában Eller Károly kezelőfőtiszt ur, vagy helyettese kezéhez (IV. kerület, Központi városháza, II. em. 295. ajtószám alatt) kell benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályba beérkezzék.

A fenti munkára az ajánlati végösszeg után számitott 2%-nak megfelelő összeg, bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételekben" körülirt módon.

Az előbb megenevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, amely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig, de legfeljebb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csakis olyan ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigoruan megfelelnek.

A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a szerződéstervezetet, a költségvetést a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Müvek épitési irodájában (V., Váci-ut 74., IV. em. 424. szám) hétköznapokon d. e. 9 és 12 óra között 150.000 K lefizetés ellenében megszerezhetik.

A tervek Végh Gyula müszaki tanácsos ur hivatalában, Központi városháza, III. em. 308. szám tekinthetők meg, ahol a kivánt müszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Müvek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól eltekinthessen.

Tekintet nélkül arra a rendkivül fontos közérdekre, amely a tervezett épitkezés mielőbbi létesitéséhez füződik, az Elektromos Müvek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák végérvényes odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csakis birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1926 február 6-án.

Budapesti Székesfőváros Elektromos Müvei Igazgatósága.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet **a IX. ker., Mester-utca 41—43. számu szőv. bérház vizvezetéki és csatornázási munkálataira.**

A költségvetési kiirás nyomtatványai 50.000 koronáért kaphatók a tanácsi II/a. (középitési) ügyosztály irodájában (Központi Városháza, III. emelet, 342. ajtó) naponként 11-től 1 óra között.

Bánatpénzül **30 millió koronát** kell a versenysenytárgyalást megelőzően a székesfőváros központi pénztárába a munka megnevezése mellett letenni és az erről szóló letéti nyugtát az ajánlathoz csatolni. A munka kivitelére javasolt vállalkozó köteles a müvezetőség felszólitására 48 órán belül bánatpénzét ajánlati összegének 5%-ára kiegésziteni, ellenkező esetben ajánlata nem vétetik figyelembe.

A bánatpénzt készpénzben, vagy a főváros készpénzeinek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott pénzintézeti és takarékpénztári könyvecskékben, állampapirokban, vagy fővárosi kölcsönkötvényekben kell betenni.

A fővárosi kölcsönkötvények a névérték erejéig tőzsdei árfolyamuk teljes összegében, más értékpapirok azonban csak tőzsdei árfolyamuk 90%-a erejéig, de sohasem a névértéken felül számittatnak.

A bánatpénz póstán is küldhető, de ez esetben az ajánlatok benyujtására kitüzött határnapot megelőző napon kell azt feladni és a póstai feladóvényt az ajánlathoz kell csatolni.

Harmadik személyek által tulajdonjoguk fenntartásával letett bánatpénzek nem letezőknek tekintetnek. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

Bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A mindenkori keresetekből és számlákból szerintezési levonásként 5% visszatartatik. A biztositék a munka tanácsi átvételétől egy évre, a szerintezési levonás pedig a végszámla tanácsi elfogadásáig tartatik vissza.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Külön figyelmeztetjük a pályázni szándékozókat, hogy ezen munkálatok odaitélésével elsősorban és főként a pályázók megbizhatósága lesz döntő s igy csak közismerten megbizható vállalkozó fog e munka végzésével megbizatni.

Az ajánlatok lepecsételt boritékban, ivenként 20.000 koronás állami okmány és 20.000 koronás városi bélyeggel felülbélyegezve, tanukkal előttemezve, külső felirattal és cégjelzéssel ellátva, legkésőbb **folyó évi március hó 5-én (pénteken) d. e. 10 óráig** Frischfeld Ede főmérnöknél (Központi Városháza, III. emelet 328.) adandók be. Az ajánlatok ugyanaznap déli 12 órakor fognak nyilvánosan felbontani a II/a. ügyosztály üléstermében (Központi Városháza, III. emelet 354.).

Budapest, 1926. február hó 13-án.

A székesfőváros tanácsa.

10.044/1926—X. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal és a fuvartelep altiszti, gépvezetői és munkás-személyzete részére az 1926. évben szükséges nyári ruházat szállitására és az altiszti, valamint munkás nyári sapkák konfekcionálására, az altiszti és munkásszemélyzete részére az 1926. évben szükséglendő 220 pár altiszti cipő és 1600 pár munkásbakancs szállitására és az altiszti és munkásszemélyzete lábbelijeinek javitásához az 1926. évben szükséges bőranyagok szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács tehát felhivja mindazokat, akik ezen szállitásra vállalkozni akarnak, hogy 20.000 koronás állami és 20.000 koronás városi bélyeggel ellátott, magyar nyelven megszerkesztett és pecséttel lezárt szabályszerü irásbeli ajánlataikat **1926 február 26-án délelőtt 10 óráig,** a cipő és bakancs szállitásra **március 5-én délelőtt, 10 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII. ker., Kún-u. 8. szám) nyujtsa be.

A beadott ajánlatok az ugyanott délelőtt 10 órakor megtartandó versenytárgyalás során fognak felbontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt és sértetlen boritékban elhelyezett, közvetlenül, vagy posta utján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Elkésve érkező, vagy a fent előirt kellékeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A székesfőváros tanácsa fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállitási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati mintalapok példányai, ugyszintén a lepecsételt hivatalos szabványminták a fent kiirt helyen naponként délelőtt 10—12 órák között dijtalanul kaphatók, illetőleg megtekinthetők.

Budapest, 1926 február 9.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasút-épités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

HAVERLAND ANTAL
m kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el. : J. 29-66.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam | Budapest, 1926 március 3. | 9. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhival tal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Az optimizmus kapuja.

megnyilhatik végre Budapest népe előtt. Ez volt az értelme annak a rövid, de figyelemreméltó beszédnek, amelyet Sipőcz Jenő dr. polgármester a főváros legutóbbi közgyülésén mondott. Sipőcz polgármestert nyugodt temperamentumu embernek ismerjük, aki nem szokott a fellegben járni. Ezuttal azon a néhány mondaton, amelyet a közgyülési teremben hallottunk tőle, a reménység sugarai vibráltak. De nemcsak ez az egy beszéd, hanem számos más, fontos jelenség bizonyitja azt, hogy Budapest élete fordulat előtt áll. Ugy kell éreznünk, hogy Budapest számára végefelé közeledik a nem is hét, de tiz szük esztendő. Nyiladoznak az optimizmus kapui és optimizmussal vannak eltelve a városházi pártok vezetői, akiken át ráragad ez a reménykedő hangulat a főváros egész lakosságára is. A városházán nagy dolgokat terveznek és valahogy ezeknek a heteknek olyan lüktető a szivverése, hogy a reménykedés hullámverése lassan szétterjed a városházáról az egész városra. Tiz esztendeig pihentek a munka eszközei, tiz esztendeig élettelen volt ez a város és ha volt a tizből néhány meddő esztendő, akkor a meddő esztendők mellett még több olyan sorakozott fel, amely nemhogy teremtett volna, de még rombolt is. Most végre mintha eljutottunk volna oda, ahol a munka, az alkotás, a teremtés veszi kezdetét.

És ebben a hangulatban, ebben a reménykedésben, vagy ahogy a polgármester mondta, az optimizmus kaujában, felállott a közgyülés termében egy városi bizottsági tag, aki megforgatta a levegőben a békétlenség és elégedetlenség buzogányát, amely neki régi fegyvere. Nekirontott a rezsimnek, amelynek ő is egyik tényezője és amely kétségkivül mindent megtesz, hogy végre történjék valami a városházán. Ez a bizottsági tag elmondta, hogy hat hónapja ült össze ez a közgyülés, de azóta semmi komoly munka nem folyik, semmi nagyobb koncepció nem érvényesül és az óriási problémák megoldatlanul hevernek az ut szélén. A baloldal egyik tagjának kellett felemelkednie, és megvédenie a támadással szemben a mai rezsimet. Amire azután a támadó városatya nyugodtan konstatálta, hogy nem a közgyülést illette szemrehányással, hanem nyilait máshova irányitotta. Természetesen ezt a más célpontot nem nevezte meg és egy frázissal elintézte az egész támadást, mondván, hogy ő nem a békét akarja zavarni, hanem a békét megerősiteni.

A mi véleményünk szerint is vannak ennek a közgyülésnek hibái, de vannak erényei is. A személyeskedések, a politika fel-felbukkanó gáncsvetései és az ilyen ok nélkül előráncigált, fölösleges kritikák semmi esetre sem számitanak a közgyülés jótulajdonságai közé. De nem lehet azt a vádat sem emelni, hogy ez a közgyülés ne dolgozott volna. Mi inkább ugy látjuk, hogy hat hónap alatt igenis, nagy munkát végzett: eltakaritotta a közelmult kellemetlen emlékü rezsimjének törmelékeit. Nagyrészben megtörtént ez a seprési munka, amelynek mindenesetre lesz még folytatása, de azonközben meglesz a közgyülésnek a módja arra is, hogy immár tényleg hozzáfogjon az alkotó munkához.

Eljutottunk odáig, hogy szabad területünk van az épitkezés megkezdésére. Akik dolgozni akarnak, akik cselekedni szeretnének ennek a városnak érdekében, most megkezdhetik a fundamentum ásását. Imitt-amott ásójuk talán még a mult egy-egy törmelékébe fog ütközni, de nem hisszük, hogy a nagy likvidálás után a munka szerszáma egy-egy ilyen törmeléknek megütésébe belecsorbulhatna. Időszerütlen volt tehát a szemrehányás, amelyet a közgyülésnek tettek, de ez a szemrehányás mégis használt annyit, hogy felkeltette a reménykedést, a bizakodást. Akik ismerik a helyzetet, akik tudják, hogy most jutottunk el igazán a rekonstrukció lehetőségéhez, megmosolyogták az akadékoskodó beszédet, amely talán tiszta intenciókból ered, de téves alapokon épült fel. Soha ilyen időszerütlen nem lehetett a szemrehányás, mint éppen azokban az órákban, amikor a főpolgármester, a főváros tanácsa és a közgyülési pártok vezetői telve a jövendőben való bizakodással, nekiláttak egy hatalmas beruházó programm megalkotásához, amelynek alapjait az adja meg, hogy a külföldi kölcsönökre vonatkozó ajánlatok egymást érik a városházán.

Nem tudjuk, milyen érzelmekből fakadt a kritizáló beszéd, nem tudjuk, mi volt a cél, de egészen bizonyos, hogy rosszkor született meg ez az igazságtalan kritika. Nagyon rosszkor, de enyhitő körülmény lehet, hogy a szónok nem volt vele tisztában, hogy talán már egy héten belül káprázatos tervekről szóló programm kerül a nyilvánosság elé. Ha a mai rezsim kritikusai ezt a programmot meglátják, aligha fogják osztani a legutóbbi közgyülés különös szónokának nézeteit. Ez a programm, mint a kiszivárgó hirek tudtunkra adják, ötmillió angol font sterling kereteiben mozog, tehát kicsi hijján kétbillió papirkoronát reprezentál. Ebből már lehet valamit kezdeni. Ebből már meg lehet foltozni a lerongyolódott Budapest ruházatát és talán még némi piperére is marad belőle. Ami pedig még ennél is fontosabb talán, ötmillió font sterling sok százezer embernek a kezébe ad kenyeret. Ötvenen felül van azoknak az iparágaknak száma, melyek Budapest ujjáépitésében közvetlenül részt vesznek. Az ötven iparág azután tovább adja a pénzét másnak, ezek a mások ismét másoknak és aligha lehet benne kétség, hogy ez az 5 millió font nemcsak a rongyos Budapestet csinositja ki, hanem egyszersmind Budapest gazdasági életébe is friss vért önt. A tervek komolyak, a szándékok még komolyabbak és ami ma a városházán történik, azt a legnagyobb örömmel kell tolmácsolnunk a főváros közönségének. Igenis, ma már megtudhatja Budapest lakossága, hogy az optimizmus kapuja kezd nyiladozni.

1927-re elkészül Budapest fürdőváros

Parkirozzák a városi fürdők környékét, a Gellérthegyre siklót és liftet épitenek — Megélemedik a históriás Buda

Berczel Jenő tanácsnok nyilatkozata

Tabán liliputi házai között, ahol gulliveri nagyság mesehangulata árad a girbe-görbe kis utcákon járókelőkre, meg a Gellért-hegy szelid lankáin és sziklás ormán, ahonnan Pest panorámává szépül s a madártávlat fátyolában nem látni egyetlen szeplőjét, gyakran kisérti meg a gondolat Buda szerelmeseit: miért hagyják a csákánnyal agyonvert Tabán tetemét oszladozva hevorni, miért kell a világhirre jogosult budai fürdőknek hamupipőke szerepét játszani, amikor a bölcsőjüknél két kézzel osztogatta ajándékait a természet.

Ez a gondolat ujabban már nemcsak Buda sétákon ődöngő barátait, hanem azokat is intenziven foglalkoztatja, akiknek a kezében van a főváros sorsa. Amióta szomoruan megszükültek az országhatáraink, egyre parancsolóbb szükséggé vált, hogy megmaradt természeti értékeinknek olyan keretet igyekezzünk adni, amely a legelőnyösebben kiemelné őket. A Budapest fürdőváros gondolata is ebben a jegyben fogant és ez a gondolat szülte meg azt a tervet is, hogy Budán egy történelmi óvárost kell restaurálni és épiteni. A „Hollós Mátyás Társaság" konkrét tervvel fordult ez irányban a főváros tanácsához, hogy

a Margit-hidtól az Erzsébet-hidig vonuló budai terület-komplexumot, amely magába zárja a Várhegyet, históriai stilusban restaurálják és épitsék fel.

Javasolják, hogy erre a területre csak olyan feltétellel adassék ki épitési engedély, hogy az uj épület beleilleszkedik a megszabott történeti stilusba. A jövő évre elkészülő soroksári Duna-kikötőt sem hagyták figyelmen kivül azok, akik a históriai Budát akarják feltámasztani. Itt is ugyanazt a történeti stilust kivánják megvalósitani, amellyel a budai óváros épülne fel.

Egy másik terv a forrásvidék kiépitésén alapul.

Az orosdi völgyben, amelyet alig ismer Pest, Karlsbadot akarnak teremteni,

ahova a Boráros-tér—kelenföldi hid fölépitése esetén nyilegyenes ut vezetne.

De van még egy harmadik terv is, amely

hegykulturát akar teremteni Óbuda hegyvidékén, utakat épiteni, szállókkal népesiteni be a pittoreszkké varázsolt hegyoldalakat,

hogy Óbuda, mint második kis Svájc vonzza ide az idegenforgalmat.

Ezekhez az ideákhoz társul most

dr. Berczel Jenőnek, a városgazdasági ügyosztály vezetőjének grandiózus koncepciója.

Berczel Jenő egyik leglelkesebb munkása Budapest jövőjének és uj terve nagy lépéssel viszi a megvalósulás felé azt az eszmét, hogy Budapest világhires fürdőváros legyen, mert hiszen erre predesztinálja fekvése és természetadta kincsei.

Erről a kész tervről, melynek városszabályozás szempontjából való kidolgozását a Barczen Gyula tanácsnok vezetése alatt álló ügyosztály már meg is kezdte, ezeket mondta el

Berczel Jenő tanácsnok

a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Azt a terület-komplexumot, melybe beletartozik a Gellért-hegy, a Gellért-fürdő, a Rudas-fürdő, Rácz-fürdő, a Hungária-forrás, a Kerkápolyi és a Bodor-féle telkek, mindenekelőtt parkirozni akarjuk.

A japánkertészet minden művészi fogását igénybe akarjuk venni,

hogy az a terület külső köntösében is jelezze, milyen kincsei vannak.

Viaduktokat, szökőkutakat, patakokat, kolonádot, a Gellért-hegyre siklót és liftet tervezünk, hogy igy belőle egy második Hohen-Salzburgot teremtsünk. Szállók és vendéglők épülnének e magyar Hohen-Salzburgon.

— A terv körvonalaiban már kész, de hogy véglegesen kialakuljon,

nyilvános pályázatot irunk ki

a tájkertészet, mükertészet és park-technikusok számára. Ha Barczen tanácsnok és az ügyosztálya elkészült a terv városszabályozás szempontjából való felülbirálásával, ezt a pályázatot nyomban kihirdetjük. Ami a tervünk megvalósitásának költségtervezetét illeti, azt részben a fürdőüzemek, részben a felveendő kölcsön nyujtanák.

Budapesten 1927-ben nemzetközi fürdőügyi és turisztikai kiállitás lesz. Ez a kiállitás a határideje annak, hogy Berczel Jenő tanácsnok nagystilü terve valósággá váljék. A Budapest Fürdőváros Egyesület és az Idegenforgalmi Propaganda Szövetség dr. Ripka Ferenc főpolgármester odaadó munkásságával máris erősen készül a magyar főváros nagy napjára, amikorra a budai fürdők világfürdők köntösébe öltöznek, amikor a Gellért-hegy parkok smaragdjával cicomázza ki magát s a sokat emlegetet idegenforgalom nyüzsgő tömeggé elevenedik a siklóval és lifttel megközelithető hegy lábánál: a ragyogó fürdővárosban.

Fullánkok

• • •

A majompörnek

tehát vége van, helyesebben Budapesten nem sikerült majompört csinálni. A Dugonics-utcai iskola tornatermében ott marad Kernstock Károly világhírü freskója, amely — mint mondják — egy józsefvárosi lakatosmester erkölcsi érzékét háboritotta fel. A derék lakatosmester rohant az iskolaszékbe, ahol felläzitotta a többi lakatosmestereket és együttesen tiltakoztak a Kernstock-féle „pornografia" ellen. Egy kicsit szomoru, hogy a közoktatási ügyosztály kiküldött szakértője egy véleményen volt a derék lakatosmesterrel, ám a képzőművészeti bizottság delegátusai a legnagyobb egyértelműséggel állapitották meg, hogy a Kernstock-freskó nemhogy pornografia volna, de épp ellenkezőleg: szép, művészi alkotás. Az ügy tehát közmegnyugvásra fejeződött be, de fenmaradt mégis egy és más elintéznivaló. El kell intézni azt, hogy többet ilyen eset elő ne fordulhasson, hogy Budapesten a majompörök ne kisérthessenek. Ennek pedig szintén megvan a módja. Először is ki kell cserélni a közoktatásügyi ügyosztály képszakértőjét, másodszor pedig, aminek már éppen ideje volna, meg kell választani az uj iskolaszéket, mert a régiek — nagyon régiek és utolsó csökevényei a megboldogult városházi kurzusnak.

A bornak

mi nem vagyunk ellenségei és nem mondunk átkot arra, aki a mai szomoru viszonyok között egy-két pohár porral akarja megvidámitani az életét. De viszont annyira sem vagyunk hajlandók elmenni a borivók iránti tiszteletünkben, mint a pénzügyminiszter, aki mindenáron el akarja törölni a borfogyasztási adót. A pénzügyminiszternek ez a nagylelkűsége évenként hatvanmilliárd készpénzt venne ki a főváros zsebéből. Erről pedig Budapest háztartása le nem mondhat, hacsak a pénzügyminiszter urnak a borivók iránt érzett rokonszenve olyan formában meg nem nyilatkozik, hogy valahonnan máshonnan pótolja a fővárostól elkonfiskálandó hatvanmilliárdot. A dolog lényege azonban az, hogy a pénzügyminiszter nem a borivókkal, hanem a kisgazdákkal és általában az agráriusokkal rokonszenvezik. Mi még mindig azt hisszük, hogy az agráriusok háztartása jobban rendben van, mint Budapesté, minthogy Budapest valamivel többet is fizetett rá a háborura és az azt követő időkre, mint a derék agráriusok. A fővárosnak ezt a hatvan milliárdot nincsen módjában máshonnan beszedni, mint a bor adójából. Ha azonban a gazdák a kis boradó miatt annyira fel vannak háborodva, istenem, módjukban áll, vigyék oda a borukat, ahol nem szednek utána adót. De minek vinnék, amikor Budapesten esztendőnként még a pólyásgyerekekre is huszonöt liter bor fogyasztása esik.

A közbeszólások

nem igen járnak fehér kesztyüben a közgyülési teremben. Ezt mi is tapasztaltuk, a Wolff-párt pedig annyira felháborodott a baloldal közbeszólásai miatt, hogy bünvádi feljelentést akarnak tenni minden egyes esetben. Elismerjük, sok ilyen közbeszólás hangzik el a baloldalról, de a jobboldal sem igen szokott adós maradni. Ha tehát a jobboldal és a baloldal egyaránt a birósághoz fordulnának, akkor ennek a háboruskodásnak nagyon furcsa következményei lennének. Hamarosan eljutnánk a csonka közgyülésig és ki tudja, egy pár hónap mulva egy-egy közgyülési estén csak néhány városatya lézengene az uj városháza nagytermében. Szerény véleményünk szerint tehát legokosabb, ha megbékélnek egymással az urak és ennek a békének az lesz a plattformja, hogy jobbról is, meg balról is beszüntetik a közbeszólások fölös intézményét.

Hol és kik kaptak benzin-töltő állomásokat?

Az engedélyesek évi bért fi etnek a fővárosnak — Az állomások tizenöt év elteltével a város tulajdonába mennek át

Emlékezetes, hogy a főváros tanácsa még tavaly elvben hozzájárult ahhoz, hogy egyes cégek Budapest különböző részein megfelelő elővigyázati intézkedések és rendszabályok betartásával nyilvános benzintöltő-állomásokat létesitsenek. Ebben az ügyben az elmult héten Solty Lajos műszaki főtanácsos vezetésével egy vegyes bizottság lefolytatta a helyszini eljárást. A bizottság tagjai a főváros, a Közmunkák Tanácsa, az illetékes kerületi elöljáróságok, az államrendőrség, az Elektromos Művek, a Vizművek, a Gázgyár, továbbá a posta és távirda vezérigazgatóságának képviselőiből, illetőleg kiküldötteiből állottak. A bizottság javaslatai alapján az alant felsorolt cégek a következő helyekre kapták meg a benzintöltő-állomások felállitására vonatkozó engedélyt:

A Magyar-Amerikai Petroleumipari Rt. a Svábhegyen, a Nagyszálló előtt, a IV. kerületben, a Mária Valéria-utcában és az V. kerületben, a Vörösmarty-tér keleti oldalán.

A Vacuum Oil Company Rt. a II. kerületben, a Retek-utcában, a hüvösvölgyi villamoshurokvágány közelében, a VI. kerületben, a Liszt Ferenc-téren, továbbá ugyancsak a hatodik kerületben, a Bajza-utca és az Andrássy-ut sarkán, a gyógyszertár mellett.

A Steaua Kőolajkereskedelmi Rt. a Krisztina-körúton, a Délivasut közelében, az V. kerületben, a Berlini-téren, továbbá a IX. kerületben, a Calvin-téren.

A Magyar Fantó-Művek Rt. az Országház-tér 9. számu ház előtt, a Blaha Lujza-téren és végül a Deák Ferenc-téren.

A Phöbusz Műszaki és Olajkereskedelmi Rt. a Jókai-téren.

Pajor László benzin- és kőolajnagykereskedő pedig a Váci-ut és Sziget-utca sarkán.

A hat pályázó cég között tehát következőképp oszlanak meg az engedélyek: A Magyar-Amerikai Petroleumipari Rt., a Vacuum Oil Company Rt., a Steaua Kőolajkereskedelmi Rt., a Magyar Fantó-Művek Rt. egyenként három-három, a Phöbusz és a Pajor-cég pedig egy-egy állomás felállitására kapott engedélyt.

A nyilvános benzintöltő-állomások felállitására vonatkozó engedély megadását a főváros tanácsa — értesülésünk szerint — a következő feltételekhez kötötte:

Az engedély 15 esztendőre szól, amelynek lejárta után a benzintöltő-állomások teljesen üzemképes állapotban a fővárosra szállnak át. Abban az esetben, ha a főváros nem tartaná meg házi kezelésben a töltőállomásokat, ugy a bérbeadásnál előnyben részesülnek a jelenlegi tulajdonosok.

A főváros ujabb benzintöltő-állomások engedélyezése esetén 50 százalékos opciót biztosit a régi engedélyeseknek.

Az uj állomásokat az engedélyesek közül az kapja meg, akinek az egy évi átlagos brutto bevétele, levonva az opció gyakorlása előtti utolsó három hónapot, a legkisebb. A főváros közterület használatának dija cimén a folyó év folyamán háromszázezer koronát kap havonként és állomásonként az engedélyesektől, 1927-ben állomásonként évi 5,100.000 koronát, 1928-ban és a következő években pedig 6,800.000 koronát állomásonként. Negyvenezer litert meghaladó benzinmennyiség eladása esetén az eladási ár két százaléka a fővárost illeti. A benzintöltő-állomásokra minden engedélyes olyan számlálószerkezetet köteles elhelyeztetni, amely az eladott és a tartályban levő benzinmennyiséget pontosan feltünteti. Az engedélyesek a benzintöltőállomásokat megszakitás nélkül üzemben tartani kötelesek. Az eladásra kerülő benzin minőségét és fajsulyát joga van a fővárosnak ellenőrizni és a benzin ára nem lehet nagyobb az általános forgalmi áraknál.

A benzintartályok különben földalattiak lesznek és ürtartalmuk a helyi körülményekhez képest 2000—5000 liter között fog váltakozni. A helyfoglalási engedélyeket — értesülésünk szerint — rövidesen kikézbesiti a tanács, ugyhogy az állomásokat már márciusban felállithatják. Az engedélyesek egyébként öt hónapon belül kötelesek felállitani a benzintöltőállomásokat, mert ellenkező esetben elesnek az engedélytől.

Ad hoc bizottság megvizsgálta a szegényház ügyvezetését

A bizottság meglepetésszerüen szállt ki az intézetbe, ahol mindent példás rendben talált

A főváros szociális bizottsága albizottságot küldött ki azzal a megbizatással, hogy vizsgálja felül a Szegényház egész organizációját, adminisztrációját és forditson különös figyelmet az intézetben elhelyezett 1400 ápolt helyzetére és gondozására. Az albizottság a mult napokban tett eleget megbizatásának és rajtaütésszerüen kiszállt az alsóerdősorutcai Szegényházban, ahol Pálos Ödön igazgató kalauzolta a bizottságot. A példás rend és ragyogó tisztaság szinte felfrissitően hatott a különböző pártállásu bizottsági tagokra, akik a látottakból azt a meggyőződést szerezték, hogy az intézet Pálos igazgató vezetése mellett a főváros legkiválóbb szociális intézményei közé tartozik. Ezt a meggyőződésüket erősen alátámasztotta az intézet halálozási statisztikája, amely az utóbbi időben a legcsodásabb javulás képét mutatja. Ez a javulás annál figyelemre méltóbb, mert az intézet 1400 ápoltja között egy sincs, aki tul ne haladta volna a 60-ik életévét, sőt van közöttük sok olyan, akik a 90-ik életévükhöz közelednek. Ilyen magas életkoruak között a halál gyakori vendég. Itt is igy volt. Azelőtt 6—7 volt a napi elhalálozások száma, de az utóbbi időben annyira javult a helyzet, hogy

most már hetenként alig van annyi haláleset, mint ennekelőtte naponként volt.

Természetes, hogy az egészségügyi viszonyok megjavulása szorosan összefügg a lelkiismeretes gondozás fokozásával. A tiszta lakosztályok, ragyogó konyhaberendezések, lelkiismeretes orvosi ápolás, a betegek kezelése és az 1400 ápolt higiénikus étkeztetése nem téveszthették el hatásukat. Mindennek élő bizonyitékai az intézet lakói, akiknek egészségi állapota a lehető legjobb benyomást keltette a bizottság tagjaiban. Hogy az intézet vezetőjének figyelme mily minuciózus gondossággal terjeszkedik ki mindenre, azt a következő epizód bizonyitja. Az albizottság egyik tagjának feltünt, hogy a konhyában 1420 ápolt részére főznek, holott az intézetnek csak 1400 lakója van. Érdeklődésére azt a választ kapta, hogy az ápoltak között vannak olyanok, akik nem érik be egy adaggal és a számfeletti 20 adag arra való, hogy kielégitsék azok étvágyát, akik nem érik be egy átlagos adaggal. Ilyen gondosság mellett természetesen alaptalannak bizonyult az a névtelen panasz, amely arról szólott, hogy az intézet Izabella-utca 31. szám alatti fiókjában moslékszerü ételt adnak az ápoltaknak. A bizottság nyomban átrándult a fiókintézetbe, ahol éppen az ebédet osztották ki az ápoltaknak. Az alsóerdősorutcai főintézetből pompás rézkondérokban hozták el az ételt és a bizottság tagjai az étel megizlelése után arról is meggyőződtek, hogy a panasz alaptalan.

Magától értetődik, hogy apró panaszok vagy kifogások nem ritkán hallatszanak egy ilyen intézet ápoltjai között. Öreg emberek természetében fekszik a panaszkodás, de a megejtett vizsgálat mindig kideriti, hogy az ilyen panaszokat a pletykák szülik. Megtörtént, hogy a főintézetben váratlanul szárnyra kelt a hir, hogy a kávé élvezhetetlen, mert szacharinnal édesitik. Amikor Pálos igazgató meghallotta a pletykát, az összes lakosztályokon kihirdette, hogy az intézet a háboru befejezése óta egyetlen gramm szacharint sem fogyasztott el. Ez megnyugtatta az ápoltakat és azóta nincs baj a kávéval. A meginditott nyomozás kideritette, hogy a szacharinról szóló mesét egy öreg asszony eszelte ki. A látottak és hallottak teljesen megnyugtatták a bizottság tagjait, ami előre látható volt olyan intézménynél, amely felett Liber Endre, szociális ügyosztály vezetője őrködik, akinek emberbaráti érzéséről csak a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak mindazok, akik a főváros szociális intézményeit ismerik és akit szamaritánus gondolkodásában Pálos Ödön igazgató kifogástalan rátermettséggel és humánus érzéssel támogat.

A Fővárosi Hirlap kimeritően informál mindenről, ami a városházán történik. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól. (VI., Szív-utca 18.)

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti müterme. Speciálista üvegtáblákban.

ZONGORÁK

DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Elkészült a főváros nagy beruházási programmja

A tervek szerint mintegy százötvenmillió aranykorona külföldi kölcsönre lesz szükség — A kölcsön felvételéről a közgyülés még e hónapban határozni fog

A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában dr. Ripka Ferenc főpolgármester azt a nagyfontosságu bejelentést tette, hogy a főváros tanácsa megkezdte a nagyszabásu beruházó-programm elkészitését. Jelezte egyben a főpolgármester azt is, hogy ez a beruházó-programm a legszorosabb összefüggésben van azzal a tervvel, hogy a főváros nagyobbarányu külföldi kölcsönt kiván felvenni, amelyet arra a célra fordit, hogy lakásépitő akcióját nagymértékben kiszélesitse, az elmult decennium alatt elpusztult közműveket rekonstruálja és áttérjen a modern energiagazdálkodásra.

Azóta, hogy a főpolgármesternek ez a nagyfontosságu kijelentése elhangzott, megemlékezett erről a beruházó programmról

Sipőcz Jenő dr. polgármester

is, aki ebben a páratlan fontosságu ügyben a főváros szerdai közgyülésén a következő bizakodó kijelentést tette:

— Tény az, hogy a helyzet rendkivül sulyos. A fővárosnak, valamint a kormánynak mindent meg kell tennie, hogy segitsen és konszolidációt teremtsen. A főváros a legsulyosabb időben is igyekezett segiteni és munkaalkalmat teremteni. Az üzemek bevételi feleslegeit arra forditottuk, hogy a leromlott üzemeket reorganizáltuk és igy igyekeztünk minél több munkaalkalmat teremteni. Nem tarthatom indokoltnak az abszolut pesszimizmust.

A külföldön éppen most mutatkoznak a szimpátia jelei a magyar gazdasági élet, főleg a főváros intézményei iránt és ezekből a jelekből arra lehet következtetni, hogy javul a helyzet és a főváros törvényhatósága rövidesen abba a helyzetbe juthat, hogy komoly és nagy kérdésekben nagyszabásu tervek fölött határozhat.

A költségvetésben és az üzemgazdasági bizottsági jelentésekben biztató jelek mutatkoznak, amelyek megnyithatják az optimizmus kapuját. Meg vagyok győződve róla, hogy a főváros olyan megoldást fog találni, amely kielégitő lesz. A munka folyik, ne legyen a közgyülés pesszimista, mert inkább a reménység indokolt. Kellő objektivitással, megértéssel és a felesleges személyeskedések elkerülésével hiszem, hogy a közgyülésnek rövidesen módjában lesz az alkotások terére lépni.

A polgármesternek ez a beszéde már határozott és hivatalos bejelentése volt annak, hogy

a városházának illetékes faktorai végleg elhatározták a nagyszabásu külföldi kölcsön felvételét és a nagyarányu épitkezési programm előterjesztését.

A polgármester beszédének elhangzása óta azonban már arról számolhatunk be, hogy a városházán az ügyosztályok legnagyobb része el is készült a maga beruházási programmjával, amelyeknek összesitése immár folyamatban van.

Rövidesen közgyülés elé kerül a beruházási programm

Erre vonatkozólag a Fővárosi Hirlap a következő nagyfontosságu információt kapta:

— Bizalmas polgármesteri utasitás szólitotta fel az egyes ügyosztályokat arra, hogy készitsék el legjobb tudásuk szerint a beruházási programmot. Már a polgármesteri utasitásból is kiérzett, hogy nem olyan beruházásokról van szó, amelyeket a főváros évi rendes költségvetésének keretein belül meg lehet valósitani, hanem azok a beruházások, amelyeket most terveznek, messze tulszárnyalják azokat a kereteket, amelyeket a főváros évi budgetje szabhatna meg. A pénzügyi ügyosztályhoz egymás után érkeztek be az ügyosztályok beruházási programmjai, amelyeknek összesitési munkálata már annyira van, hogy a héten a polgármester összeülhetett az alpolgármesterrekkel és a pénzügyi tanácsnokkal, majd Csupor József dr. tanácsnok, a pénzügyi ügyosztály vezetője jelentést tehetett magának Ripka Ferenc dr. főpolgármesternek is. A „Fővárosi Hirlap" legutóbbi számában a főpolgármester még 40—50 millió aranykorona beruházásról beszélt, azóta azonban ez a keret is lényegesen kibővült. Oka ennek elsősorban az, hogy a fővárost a külföldi pénzcsoportok valósággal elárasztják ajánlataikkal. Ilyen körülmények között a főváros vezetői arra a meggyőződésre jutottak, hogy rendkivül kedvező időpontba jutottunk, amikor előnyös feltételü külföldi kölcsön felvételével a főváros minden sürgős és fontos beruházását meg lehet valósitani. Meg lehet oldani a lakáskérdést, rekonstruálni lehet a leromlott közműveket, rendbe lehet hozni az utcákat, csatornákat, végrehajthatók lesznek a városszabályozási és szépitési tervek, ki lehet bővíteni az életképes üzemeket és át lehet térni a modern energiagazdálkodás eszközeire. A pénzügyi ügyosztályban ilyenformán az a terv alakult ki, hogy a főváros legalább ötmillió font sterlinges külföldi kölcsönt vegyen fel, amely az angol font mai árfolyama szerint 119 millió aranykoronát, vagyis 1735 milliárd papirkoronát jelent. A munkálatok máris annyira előrehaladottak, hogy ez

a beruházási programm még március havában a főváros közgyülése elé kerül,

amely azután felhatalmazást ad a tanácsnak a külföldi kölcsön felvételére vonatkozó tárgyalások megindítására. Ezideig természetesen a főváros nem kapott és nem kaphatott konkrét ajánlatot a kölcsönre vonatkozólag, mert hiszen a pénzcsoportok ilyen konkrét ajánlattal majd csak akkor állanak elő, ha a főváros közgyülése elfogadta a tanács által eléje terjesztett beruházási programmot. Nincs benne kétség, hogy

március második felében már megindulhatnak a kölcsön felvételére vonatkozó részletekbe menő tárgyalások.

A tanács mindenesetre azon lesz, hogy a külföldi kölcsön ügyét minél gyorsabban bonyolitsa le, mert elsőrendü fontosságu, hogy a tavasz beálltával meg lehessen kezdeni a nagyarányu épitkezéseket, amelyekhez hasonlóak csak Budapest legvirágzóbb korszakában voltak. A városházán, de a közgyülési pártok körében is a legteljesebb optimizmussal néznek az elkövetkezendő nyár elé, amely a főváros megindulo nagy beruházásai révén kétségkivül munkát és jólétet fog hozni Budapest egész lakosságának.

Ripka Ferenc főpolgármester a Fővárosi Hirlap legutóbbi számában kijelentette már, hogy a most készülő beruházási programmnak rendkivül fontos feladatai lesznek. E szerint az első törekvés az, hogy a már folyamatban lévő és megvalósuló lakásépitések keretét a lehetőségig kiszélesitsék. A másik törekvés az, hogy a modern energiagazdálkodás szempontjából a főváros üzemi politikáját olyan nivóra lehessen emelni, ahova a nyugat nagyvárosainak üzemi gazdálkodása már eljutott.

Az üzemi gazdálkodás nyugati nivóra való emelésének eszközei közül a munka alatt lévő beruházási programm több igen fontos tervet kiván megvalósitani. Többek között megépitik az uj viz-gázgyárat, amelyről a világitási bizottság legutóbbi ülésén Rózsa Károly vezérigazgató és Becsey Antal fővárosi bizottsági tag tettek emlitést és amelynek előnyeit szakszerü és értékes előadásban fejtették ki. Ugyancsak nagyszabásuvá kivánják fejleszteni a kelenföldi elektromos telepet. A vizművek elektrifikálásáról is tárgyalnak a beruházó kölcsön keretében és nagyon intenziven foglalkoznak a főváros technikai üzemeinek modernizálásával és a modern energiagazdálkodás fejlesztésével.

Ebben a pillanatban nincsenek még megszabva azok a keretek, amelyek majd megszabják, hogy a kölcsönből milyen arányban valósitja meg a főváros régen megalkotott városszabályozási terveit. Kétségtelen azonban az, hogy ezen a területen is nagyfontosságu alkotásokat várnak, amelyekről még most folynak a tárgyalások.

A városrendezési tervek megvalósitásán kivül rendkivüli összegeket kivánnak előirányozni a budapesti utcák és utak megjavitására és egyben Budapest csatornahálózatának tökéletesitésére.

Erőteljesen készülnek azonkivül a közlekedési viszonyok megjavitására is, ugyhogy ezen a téren is hatalmas beruházásokat várnak.

Szociális beruházások

A beruházási programm gerince azonban a mai viszonyok között feltétlenül a szociális beruházások lesznek. A szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály Liber Endre tanácsnok vezetésével már teljesen elkészült beruházási programmjával, amely nem kevesebb, mint 420 milliárd papirkoronát reprezentál.

A programm többezer kislakás, számos közfürdő, árvaház, uj központi könyvtárépület, tanoncotthon és népszálló épitésére vonatkozik.

Ebben a programmban legfontosabbnak a kislakások épitését tartjuk, amely tervről alább külön emlékezünk meg.

A szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály 420 milliárdos beruházási programmja a következő tételeket tartalmazza:

két- és háromszobás kislakások épitése	320	milliárd
négy közfürdő épitése	4	„
uj árvaházak épitése és a régiek kibővit.	30	„
uj központi könyvtár épitése	20	„
modern tanoncotthon épitése	6	„
uj népszálló épitése	40	„
összesen	**420**	**milliárd**

Az egyes tételekre vonatkozólag a következő felvilágositást kapta a Fővárosi Hirlap:

—A szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály a kislakásakció kiszélesitésén kivül igen fontos szociális intézményeket kiván létesiteni, részben pedig a meglévőket reorganizálni és kibőviteni. Elsősorban a főváros négy balparti kerületében akarnak közfürdőket létesiteni. Kisebbméretü fürdőkről van szó, amelyekben tiszta és higiénikus zuhanyfürdőket épitenének. Épiteni akar az ügyosztály egy teljesen uj árvaházat is, ahol a 3—5 éves árvákat akarják nevelni. Ki akarja bővíteni azonkivül a főváros a Bernfeld Mór fiuotthont és a budai Mayer Ferenc-fiuárvaházat. Mindkét kibővitést nagyarányunak tervezik. Igen fontos szociális intézkedés lesz az, hogy a műhelyekben dolgozó tanoncoknak akar a főváros egészséges és tiszta hajlékot adni. Ezek a tanoncok eddig műhelyekben és tömegszállásokon töltötték az éjszakát, most az a szándék, hogy a főváros tanoncotthont épit, ahol internátusszerü elhelyezést kapnak az inasgyerekek. A tanoncotthon száz tanonc számára épül. Tervbe vette azonkivül az ügyosztály, hogy a VI. ker. népszálló mintájára a főváros valamelyik kerületében egy ötszáz férőhelyes uj népszállót épit.

— A kulturának hoz igen fontos áldozatot a főváros akkor, amikor a grófi Károlyi-utcában lévő központi fővárosi könyvtár számára kiván uj és diszes hajlékot épiteni. A fővárosi könyvtár az ország egyik legnagyobb büszkesége, a magyar kulturának egyik legfontosabb vára és disze. Jogosult és méltó tehát, hogy ez a könyvtár a céloknak megfelelő palotába költözzék. Az a ház különben is, amelyben a könyvtár jelenleg működik, iskolaépület, amelyet vissza kell adni végre eredeti rendeltetésének. Uj, modern, diszes és nagyszabásu könyvtárépületet emel tehát a főváros és ezzel a külföldi kölcsönből a magyar kulturának is áldozatot hoz.

Harmincegy bérház épül több ezer lakással

A városházán ma is a legnagyobb sulyt a kislakásépitő akcióra helyezik, mert érzik, hogy ezen a réven nemcsak a munkanélküliségen lehet segiteni, de egyben a még mindig emésztően sulyos lakáskérdést is meg lehet oldani. A polgármesternek most megjelent félévi jelentése beszámol a főváros épitési tevékenységéről is. Eszerint a főváros vezetősége igyekezett minden lehetőt elkövetni, az eddigi eredmény azonban mégsem kielégitő. A főváros területén még mindig igen sok a rozoga, lakásra alkalmatlan és egészségtelen ház, sok a tulzsufolt tömeglakás, köztük az utóbbi időben többször emlegetett Suhajda-telep, amelyeket mégsem lehetett kiüriteni, mert nem állanak rendelkezésre alkalmas, jobb lakások, ahol a hajlékra szorulókat el lehetne helyezni. Már a polgármesteri jelentés is rámutat arra, hogy a közeljövőben a főváros nagy lendülettel folytatja már meg-

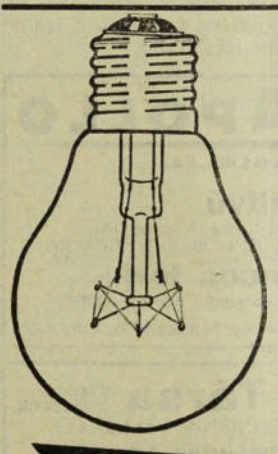

TUNGSRAM

Az uj

TUNGSRAM-D-LÁMPA

spirális fonállal

(15—25—40 Watt)

Kapható mindenütt!

Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.

Ujpest

kezdett építési akcióját, ugyhogy az év végéig minden valószinüség szerint többezer lakás áll a lakásraszorulók rendelkezésére.

A polgármesteri jelentés ebbe a többezer lakásba beleszámitja a most épités alatt lévő tizenöt bérházat és valószinüleg arra is gondol, hogy a most készülő beruházási programm keretében még ebben az évben számos ujonnan épülő lakást lehet átadni rendeltetésének. Maga a beruházási programm, mint fentebb emlitettük, 320 milliárdot irányzott elő kislakások épitésére. Ebből a 320 milliárdból többezer két- és háromszobás modern kislakást akarnak épiteni, amelyek azonban mind nem épithetők fel ebben az esztendőben. Az uj kislakásokat többemeletes épületekben, a főváros különböző kerületeiben lévő városi telkeken, közmüvek és közlekedési eszközök közelében szándékoznak felépiteni.

A tervezet szerint tizenhat kislakásos bérház épülne a most épülő 15 bérházon kivül.

Ha ehhez hozzávesszük még azt a négy bérházat, amelyet az elektromos müvek akarnak épiteni, akkor a főváros tulajdonképpen 35 uj hatalmas kislakásos bérházzal gazdagitja a lakás nélkül szükölködő Budapestet.

Kiirják az Elektromos Művek bérházainak épitésére a pályázatot

Az Elektromos Művek által épitendő bérházakról a Fővárosi Hirlap már mult számában megemlékezett. Akkor még ugy szóllott a terv, hogy az Elektromos Művek 85 milliárd koronából öt hatalmas bérpalotát szándékozik épiteni és pedig kettőt a kelenföldi villamostelepnél, egy-egyet pedig a Fehérvári-ut és a Hengermalom-utca, a Török Zsigmond-utca, a Honvéd-utca és Markó-utca sarkán. A mi első közlésünk óta teljesen kialakult a terv és a tanács csütörtöki ülésén már a nyilvános tervpályázat hirdetését is elhatározta. A mult hét óta azonban némi változás esett a terven, amennyiben a 85 milliárd papirkoronából nem öt, hanem négy darab bérházat épitenek. A bérházak a következő fővárosi telkeken lesznek: az I. kerületben a Fehérvári-ut és a Hengermalom-utca sarkán, az V. kerületben a Markó-utca és Honvéd-utca sarkán, a III. kerületben a Török-utca és Zsigmond-utca sarkán és a IX. kerületben a Ráday-utca és Kinizsy-utca sarkán. A tanács elhatározta, hogy a négy bérház közül elsőnek a Török-utca és Zsigmond-utca sarkán lévő 661 négyszögöl nagyságu telken épitenek bérházat. A tanács elhatározta, hogy nyilvános tervpályázatot hirdet, melynek első diául 12, második dijául 10, harmadik dijául 8 millió koronát tüzött ki és elhatározta, hogy ezenkivül 10 pályamunkát à 5 millió koronáért megvásárol. Az errevonatkozó összes nyomtatványok a IX. ügyosztály segédhivatalában már kaphatók. A tanács összeállitotta a bizottság zsürijét is. A zsüri elnöke a polgármester, vagy helyettese, tagjai a II., IX. és XII. ügyosztályt vezető tanácsnokok, az Elektromos Müvek vezérigazgatója, a Magyar Mérnök- és Épitész-Egyesület, a Magyar Mérnökök és Épitészek Nemzeti Szövetsége, a Mérnöki Kamara egy-egy tagja, a kereskedelmi minisztérium épitészeti osztályának egy főtisztviselője, a főváros középitési bizottságának két tagja és két épitész-szakember, akiket a tanács külön meghiv. A tanács elhatározta, hogy a pályázat eredményéhez képest az épitkezést még a nyár folyamán megkezdik és a kész épületet 1927 nyarán adják át a lakóknak. Elhatározta még a tanács, hogy két-kétheti időközzel kiirja a nyilvános tervpályázatokat a többi három bérház épitésére is. A tervpályázat határideje április 1.

A már megkezdett kislakásos bérházépitések javában folynak. A földmunkálatokat mind a tizenöt bérház telkén rövidesen befejezik, több helyütt már a kavicsszállitás is megkezdődött. A leggyorsabb tempóban a Váci-ut és Gyöngyösi-ut sarkán és a Simor-utcában épülnek a bérpaloták, ahol a jövő héten már a kőmüvesmunkákat kezdik meg.

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A Fővárosi Hirlap Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a Fővárosi Hirlapot előfizetésével erősiti.

Állami épitkezések a főváros területén

A főváros mellett az állam is mindent elkövet a munkanélküliség enyhitése és a lakásinség megszüntetése érdekében. Itt elsősorban most a lakásépitési külön tevékenység megindításáról szóló népjóléti miniszteri rendelet végrehajtása fontos. Az épitkezni akarók még mindig reménykednek abban, hogy a kormány le fogja szállitani a kölcsönök visszatörlesztésére szánt 16 éves határidőt. Akció van folyamatban abban az irányban, hogy ezt az annuitást legalább 30—40 évre hosszabbitsák meg. Tulmagasak azonban az épittetők szerint a kamatok is. Ha ezek a könnyitések nem történnek meg, akkor az épitkezési tevékenység nem fog fokozódni, illetve a kölcsönből felépitett házak lakásbére olyan magas lesz, hogy azt senki sem tudja majd megfizetni. Értesülésünk szerint a könnyitések kieszközlése céljából Ripka Ferenc főpolgármester lépéseket tett a kormánynál.

Itt emlitjük meg, hogy Vass József népjóléti miniszter az Országos Lakásépitési Nagybizottság előterjesztése alapján már döntött a két lipótvárosi bérpalota munkálatainak kiadásáról. Mint ismeretes, a nyilvános versenytárgyalást a Sziget-utca és Pannonia-utca, valamint a Sziget-utca és Tátra-utca sarkán emelendő két bérpalota épitési munkálataira irták ki és pedig Fischer Ferenc királyi tanácsos és Moller Félix dr. müépitészek pályanyertes tervei alapján. A versenytárgyalás során nem kevesebb, mint 412 ajánlat érkezett be, amelyek közül 66 pályázó az összes munkálatokra nyujtotta be ajánlatát. Vass miniszter döntése szerint a munkálatokat a két épületnél a következő iparosok kapták meg:

Munkálatok neme	Sziget- és Tátra-u. ház	Sziget- és Pannonia-u. ház
Föld, kőmüves, stb	Mester István	Nagy István
szobrász	Rákos Manó	K. Frim Jenö
mükő	Melocco Péter	Bp. Kőgyár
ács	Vladár Pál	Neuschloss Ödön
tetőfedő	Somogyi Béla	Eternit-müvek
bádogos	Janits János	
asztalos	Malomsoky J.	Hufnagel Imre
lakatos	Gerő és Győri	Pick E. utóda
mázoló	Krammer Adolf	Hantos testv.
üveges	Bielek Károly	Bielek Károly
padozati	Radó Ede	Nagy Kálmán
burkoló	Ifj. Christofoli V.	Fekete Mihály
szobafestő	Pásztor Hermann	Diera Ignác
redöny	Jusztus Sándor	Jusztus Sándor
vizv. és csat.	Dávid és Deutsch	Rohonczi Hugó
villany		Bene és Wein

A Visegrádi-utca és Korall-utca sarkán tudvalevőleg két állami bérház fog épülni, ezek közül az egyikre már a legközelebbi napokban kiirják az épitkezési munkálatokat, mig a másik bérház munkálataira vonatkozólag valószinüleg április elején tartják meg a versenytárgyalást. Legkésőbb tehát április havában ennek a két állami bérpalotának épitéséhez is hozzá lehet már fogni.

Harmincnégy ajánlat érkezett a városligeti strandfürdő tervpályázatára

Hétfőn délben tizenkét órakor járt le az a nyilvános tervpályázat, amelyet a főváros tanácsa a városligeti Széchenyi gyógyfürdővel kapcsolatosan létesitendő uszoda- és strandfürdőre kiirt. A nyilvános tervpályázatra összesen harmincnégy pályázat érkezett Springfeld igazgatóhoz a következő sorrendben: Menyhért Miklós, Ehrenwald J. és Zénner Alajos, Zsigmond István és Miakics Károly, Jónás Dániel és Zsigmond, Sebestyén Artur, Hajós Alfréd, Francsek Imre, Novák Ede, Szabolcs Ferenc, Weichinger Károly, Szinte László, Hickisch Rezső, Bauer Gyula és Schmitterer Jenő, Hegedüs Ármin, Hönsch László, Fock Aladár, Radó Jenő, Katona Mihály, Velner Frigyes, Kracsna Virgil, Sárkány István, Komor Marcell, Ébner Miklós, Rerrich Béla, Maróthy Géza müegyetemi tanár, Faludi Ferenc, Péchy László, Magyar Vilmos, Sándy Gyula müegyetemi tanár, dr. Nuschloss, Knuzli Kornél és ifj. Gyenes László, Gardovszki Róbert, Csáky István (gróf), Kacsóh Kálmán, Soós Aladár és Jakab Dezső.

A pályázatok a legrövidebb időn belül egy 17 tagu zsüri elé kerülnek, amelynek tagjai a következők: Sipőcz Jenő dr. polgármester, Folkusházy Lajos és Buzáth János alpolgármesterek, Orczy, Barczen és Berczel tanácsnokok, három meghivott szakértő, továbbá a Mérnöki Kamara, a Mérnök- és Épitészegylet, a Mérnökök és Épitészek Nemzeti Szövetségének kiküldöttei.

A részletes tervek kidolgozásával, értesülésünk szerint vagy a pályadijnyertes épitészt, vagy pedig a főváros illetékes mérnöki hivatalát fogják megbizni. Ezután hirdet csak a tanács nyilvános árlejtést a Széchenyi-fürdővel kapcsolatos stranduszoda megépitésére. Az uszósport hivei biznak Folkusházy Lajos alpolgármester igéretében, aki éppen a Fővárosi Hirlap legutóbbi számában jelentette ki, hogy a munkálatokat a legjobb terv alapján a lehető leggyorsabb tempóban fogják lefolytatni.

ROYAL APOLLO
Telefon: József 118—94.
A hattyú
Molnár Ferenc vigjátéka filmen, 6 felvonásban
Főszereplők: ADOLF MENJOU és RICARDO CORTEZ
A makrancos férj
Vigjáték 6 felvonásban. Főszereplő: AGNES AYRES
Csütörtöktől uj müsor. Előadások: hétköznap 5, 1/4 8, 1/2 10.

Gabriel és Társa gépész-mérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

SZÓRAKOZÁS

Szerdán lesz a premierje a „Nézze meg az ember" cimü revünek a Fővárosi Operettszinházban. A kétnapos elhalasztást a külföldről érkező artisták késedelme tette szükségessé, akiknek produkciója ugyanis szervesen beilleszkedik a revü keretébe és mivel az artisták csak vasárnap érkeztek meg, a szükséges próbákat csak vasárnap lehetett megkezdeni. A bemutató előadásra váltott jegyek megtartják érvényüket a szerdai premierre, a keddi és szerdai napokra, március 2-ára és 3-ára eredetileg előre váltott jegyek árát a pénztár visszatériti, vagy pedig a jegyeket becseréli.

CORVIN SZINHÁZ
Március 4—11 Március 4—11
Összeforrt szivek
Regény a gőg és szerelem harcáról 6 felvonásban
Főszereplők: DORIS KENYON és LLOYD HUGHES
A zenés pokol
A nagyvilági modern erkölcsök rajza 10 felvonásban
Főszereplő: CORINNE GRIFFITH
Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/4 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10, hétk. 5, 1/4 8, 1/2 10, csütörtökön 1/2 7, 9

A Majomszinház dominálja a Vigszinház müsorát e héten. A szombati estét kivéve, amikor a Nagytakaritás-t adják, minden nap Herczeg Ferenc szenzációs bohózatát játsszák, amely iránt a külföld is a legnagyobb érdeklődést mutatja. Vasárnap délután Hat szerep keres egy szerzőt kerül szinre.

KAMARA
Március 4—11 Március 4—11
Összeforrt szivek
Regény a gőg és szerelem harcáról 6 felvonásban
Főszereplők: DORIS KENYON és LLOYD HUGHES
A zenés pokol
A nagyvilági modern erkölcsök rajza 10 felvonásban
Főszereplő: CORINNE GRIFFITH
Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/4 4, 5, 3/4 7, 1/2 9, 10, hétköznapokon 4, 6, 8, 10 órakor

Kis Komédia bemutatója. A Kis Komédia szombaton este tartotta februári müsorának bemutatóját. A közönség a tréfás mókaságok e régi állomásán most is sokat nevetett és sürün megtapsolta a szereplőket, főként Türk Bertát, Steinhardtnét, Rottot, Steinhardtot, Kmochné Jozefint, Lénárd Bélát, Szentiványit és Fehér Gizit. A müsor kiemelkedő száma a „Vissza Ősbudába" cimü kis darab, amelyet a nézősereg rendkivül szivesen fogadott.

Vigszinház: Szerda, csütörtök, péntek: Majomszinház. Szombat: Nagytakaritás. Vasárnap délután: Hat szerep keres egy szerzőt. Este: Majomszinház.

Városi Szinház: Egész héten minden este: Csókos asszony.

Az igazi CHAPLIN remekműve

ARANYLÁZ
(Radius-film)
ROYAL APOLLO Március 4

Renaissance-Szinház. Szerda, péntek, szombat és vasárnap este: Csitri. Csütörtök: Marika. Vasárnap délután Marika.

Fővárosi Operettszinház. Minden este, valamint vasárnap délután: Nézze meg az ember!

Andrássy-uti Szinház. Egész héten minden este: A néma asszony (Medgyaszay Vilma). Kenyeres! (Ilosvay Rózsi, Lukács Pál, Boross Géza), Huncut a biróné, Egészen az apja, Családban marad, Csipje meg a feleségem, Medgyaszay, Kökény, Vaszary, Békeffi, Boros, Radó magánszámai.

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap. Terazzo-, mozaik-, keramit- és metlachi lap. Padlóburkolatok. Fayence falburkolatok. Mükő. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

Szemétégetésből sarjadzik ki a Lágymányos világvárosias fejlesztése

Megvalósul az uj kiállitási terület és a Nemzeti Stadion — Betemetik a lágymányosi tavat és helyére népligetet telepitenek — Uj Dunahid is épül

Emlékezetes, hogy a Cséry-féle régi szemétrostáló-gépeket, amelyeket elavult szerkezetük miatt már amugy sem lehetett használni, a háboru végén leszerelték és ócskavasként értékesitették. A Köztisztasági Hivatal vezetősége akkoriban ugy tervezte, hogy a világháboru befejezése után a nyugati nagy metropolisok mintájára áttérnek a szemétégető-rendszerre és e célból kisérleti szemétégető-telepet létesitenek. A közegészségügyi ügyosztály a Köztisztasági Hivatal vezetőségének a bevonásával el is készitette a kisérleti szemétégető-telepre vonatkozó terveket és számitásokat, a forradalmak, a bolsevizmus, a megszállás és az azokat követő sulyos és nyomasztó gazdasági válság és az általános pénzhiány azonban ennek a tervnek a megvalósitását is megakadályozta. A főváros Köztisztasági Hivatala esztendők óta feltöltésre használja fel az ugynevezett háziszemetet, ez a rendszer azonban magától értetődően sokáig nem tartható fenn, már csak higiénikus okokból sem.

A főváros illetékes szervei tehát elhatározták, hogy a kisérleti szemétégető-telepet a legrövidebb időn belül felállitják.

A régi tervek szerint e kisérleti szemétégető-telepet a Lágymányoson szeretnék elhelyezni és annak sterilizált salakjával a lágymányosi tavat akarják betölteni. Igy ez a környék esztendők multán egy nagykiterjedésü, épitkezésre alkalmas területtel gazdagodnék.

Ennek a területnek városrendezési és városszépészeti szempontból rendkivül nagy jelentősége lesz. Tudvalevő ugyanis, hogy

a városrendezési ügyosztálynak legelsőrendü fontosságu tervei vannak a Lágymányossal és környékével.

A Duna mentén ide tervezik ugyanis a székesfőváros hatalmas és rendkivül nagyszabásunak igérkező uj kiállitási területét. A városligeti kiállitási terület ugyanis már régen szüknek és alkalmatlannak bizonyult. Az állandó kiállitási terület folytatásaképpen ugyancsak a Duna mentén

a Nemzeti Stadiont

fogják felépiteni. A Nemzeti Stadionban, szerencsés fekvése folytán, valamennyi sportág otthont fog találni. Az evezös-versenyeket ugyanis lebonyolithatják a védett és csendes Dunaágban, az uszóversenyeket és vizipólómérkőzéseket pedig abban a hatalmas, ugrótoronnyal felszerelt, teljesen sportszerü uszómedencében, amelyet a kelenföldi Elektromos Müvek jelenleg a Dunába ömlő meleg vize fog táplálni. Az állandó kiállitási terület és a Nemzeti Stadion közé

uj Népliget kerül,

ahol elhelyezést nyernek jelenleg a Városligetben működő mutatványosbódék.

Ennek a városrésznek a kiépitése követelően sürgeti

a Lágymányos közlekedési viszonyainak megjavitását is.

Különösen a Nemzeti Stadion megépitése teszi szükségessé, hogy a közlekedést a legteljesebb mértékben kiépitsék, mert hiszen tudvalevően legalább százezer ember gyors és sima szállitását kell lehetővé tenni. Ennek biztositására a szárazföldi közlekedés kiépitése mellett a Dunán való közlekedést is megjavitják a propellerek számának szaporitásával és motoros csónakok beállitásával.

Ezeknek a terveknek a megvalósitása magával hozza

a Boráros-tér—lágymányosi összekötőhidnak a megépitését is.

Ennek az uj összekötőhidnak a megépitése a legutóbbi állami költségvetés összeállitása alkalmával is a legkomolyabb formában szóbakerült. A Boráros-tér—lágymányosi hid lesz egyébként az első hidunk, amely nem hegynek fog vezetni, hanem egy rendkivül fejlődésképes, sik földön elterülő budai városrészbe torkol.

Igy kapcsolódik tehát bele a lágymányosi kisérleti szemétégetőtelep létesitése, illetőleg a lágymányosi tó salakkal való feltöltése a legragyogóbb városfejlesztési és városszépészeti tervbe.

Az uj kisérleti szemétégető-telep felállitása egyébként az eddigi számitások szerint körülbelül kétmilliárd koronába fog kerülni. Értesülésünk szerint Balló Alfréd, a Köztisztasági Hivatal igazgatója és Zboray János müszaki főtanácsos a napokban egy bizottság élén Franciaországba utaznak a párisi és páriskörnyéki hatalmas és nagyszabásu szemétégető-telepek tanulmányozására. A bizottság tapasztalatai alapján javaslatot terjeszt a főváros közegészségügyi ügyosztálya elé. Ezek a javaslatok és előterjesztések azután a legrövidebb időn belül az illetékes szakbizottságok és a közgyülés elé kerülnek és igy előreláthatóan már a tavasszal sor kerül a lágymányosi kisérleti szemétégető-telep felépitésére.

Itt emlitjük meg, hogy a főváros tanácsa a portalan szemétfuvarozás próbaképpeni bevezetését is tervbe vette. Erre a célra szintén kétmilliárd koronát irányoztak elő.

Kipusztitják a gazdasági harctér hullafosztogatóit

Az álzálogházak üzelmeit leleplezték a mult heti közgyülésen — Sipőcz polgármester megigérte, hogy a dzsungelt kifüstöli

A Fővárosi Hirlap többizben megemlékezett már azokról az álzálogházakról, amelyek Budapest legszegényebb népe között a hatóságok elnézése mellett képtelen uzsorával fosztogatnak. A főváros szerdai közgyülésén egy bizottsági tag szóvátette a nyomoruság eme vámszedőinek garázdálkodását és a hatóságok elnéző türelmét. Az interpelláció tárgya már a közgyülés előtt megjelent a sajtóban és igy a nyomoruság hiénái, ezek az álzálogosok valósággal ellepték a karzatot. Csodálatos elvetemültség, hogy önként mennek el oda, ahol tulajdonképpen vesszőt futtatnak velük. Ezek az emberek, akiknek nincs szégyenük és akik pirulás nélkül végig tudják hallgatni a saját bünlajstromukat, épületes dolgokat hallhattak magukról.

— **A gazdasági harctér** — mondotta az interpelláló városatya — **tele van hullákkal, halottakkal. Abban a pillanatban, amint ezek az uzsorások a hullaszagot megérezték, mint a hullafosztogatók, rávetették magukat erre az agyonnyomorgatott, szenvedő Budapest legszegényebb népére.**

A hullafosztogatók nyugodtan és pirulás nélkül hallgatták ezeket a sulyos vádakat. Könnyen tehették, hiszen maga az interpelláló is elismerte, hogy ez a fosztogatás ma már Budapesten valósággal türt

Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika.
A **Fővárosi Hirlap** a szervezett közvélemény orgánuma.

ipar. A legveszedelmesebb banda a VI. kerületi elöljáróság tőszomszédságában működik, naponta tart árveréseket, mert árveréseknek nevezik azt a rablást, amellyel a szegény és nyomorult emberek utolsó pénzét szedik el.

Az interpelláló szerint is az a Mezei Jenö a legveszedelmesebb, akinek üzelmeiről a Fővárosi Hirlap is többször beszélt már. Ez a Mezei Jenö az utcán dollárformáju kis cédulákat osztogattat, egy dollár felirással és még az aláirások is rá vannak nyomtatva. A dollárcédula pedig ezeket mondja:

„Pénzkölcsön. Nincsen pénzem, de majd lesz, ha Maszken hitelez. Odaviszem ékszerem, meg a szőnyegem és mindenféle luxuscikkem: VI., Aradi-utca 1."

Mezei ur ellen — az interpelláció szerint — már vádirat is van és a bünügyek egész sora indult ellene 2—300 százalékos uzsora és sikkasztások miatt. A Mezeiek azonban sokan vannak. Valósággal felosztották maguk között Budapestet. Majd a VII., majd a VI., majd a IV. kerületben dolgozik egy Mezei, aki, mikor kezdték a dolgaikat firtatni, még az egymással való testvérséget is letagadták, bár ha a vérrokonság nem is bizonyos, de a gazságban feltétlenül testvérek.

Nagyon érdekes az is, hogy tulajdonképen mi az a hangzatos Maszken cim. A monoklis Mezei Jenö, akit már nagyszerüen nyilvántartanak az ügyészségen, a következő cimet adta üzemének:

Mezei Árucsarnok, Sokoldalu Előlegező Nagyvállalat.

A szavak kezdőbetüit összeállitva, kijön a hangzatos Maszken név. Az interpelláló elmondta, hogy nem tudja megfejteni ennek az érdekesen csengő Maszken szónak a jelentőségét. Mi azonban közölhetjük, hogy héber nyelven zálog-ot jelent.

Mezei Jenö urnak, amint az interpelláló konstatálta, tömegesen vannak iparigazolványai. Ez iparigazolványok tanusága szerint kereskedhetik háztartási cikkekkel, butorral, bőrárukkal, mütárgyakkal, ékszerekkel, szőrmeáruval, szőnyeggel, ruhával, fehérneművel és rövidáruval.

Van neki egyszóval minden elképzelhető iparigazolványa, amire rablásainál szüksége van, csak — erkölcsi bizonyitványa nincs. Pedig az iparengedély kiadásánál erre is szükség lenne.

Hogy mikéat dolgozik Mezei Jenö és a többi Mezeiek, elegendő egyetlen példa. Először bianco váltót iratnak alá, azután kötlevelet. Február 6-án kelt egy ilyen kötlevél, amelynek értelmében valaki elzálogositott ennél a vállalatnál 375.000 koronáért egy ezüst szivartárcát és egy női karkötőt. Február 6-án zálogositotta el és február 12-én délelőtt 10 óráig szól ez a zálogkölcsön.

A vádirat, miután szakértővel számitották ki, megállapitja, hogy több mint 300 százalékkal dolgoztak.

A kötlevélben az van, hogy ezt az árut beraktározták. Tehát először zálogba vesz, amelyhez külön engedélyhez kötött üzlet kell, azután beraktároz, amelyre az uj ipartörvény szerint egészen speciális rendelkezés van. Ez a kötlevél feljogositja őt, hogy tovább adhatja az elzálogositott tárgyat neki tetsző helyre. Végül

aláiratják, hogy miután üzleti célokra vette fel a szegény megszorult ember a női karkötőjének és az ezüst cigarettatárcájának elzálogositásból folyó összeget. A kereskedelmi törvény értelmében 6 hónappal az elzálogositásból folyó összeget. A kereskeverésen eladják az ingót.

De nemcsak Mezei Jenö és a Mezeiek szerepelnek ilyen üzelmekkel, végigmehetünk a főváros egész területén és mindenhol találkozunk ezekkel az uzsorásokkal.

Itt van Mezei ur a Magyar-utcában,

tehát szintén nem tulságosan messze az elöljáróságtól.

Itt van a Kis Rein nevü iroda,

amely igen előzékeny, mert csak 180%-ot számit.

Itt van a poraiból megélemedett Pálffy-bank,

amely körülbelül 200 százalékot számit.

Remélni kell azonban ma már, hogy végre erélyesen véget vetnek ezeknek a hullarablásoknak. Ezt kell hinnünk dr. Sipőcz Jenö polgármester válasza után, amelyet az interpellációra adott. A polgármester ugyanis kijelentette, hogy az ügyben haladéktalanul a legsürgősebb vizsgálatot fogja megindítani és annak eredményéről a közgyülésnek jelentést tesz. Értesülésünk szerint a vizsgálat már meg is indult és kétségtelen, hogy megdöbbentő adatokat fog felszinre hozni, amelyeknek ismerete után a hatóságok végre megkezdik irtó munkájukat ezek ellen az uzsorások ellen.

Meinl-kávé

Szálloda, kórház, szanatórium
berendezés legolcsóbban
ELBERT VASBUTORGYÁRTÓNÁL
Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

HAVERLAND ANTAL
m. kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el. : J. 29-66.

DÁN ADRIÁN
BUDAPEST, VIII.
KISSTÁCIÓ-UTCA 5.
TELEFON: JÓZSEF 12—59.
SZABADALMAZOTT FESTÉKŐRLŐGÉPEK, ECSETEK, FESTÉK, LAKK, KENCE

Masken-bál a közgyülésen

Megfigyelések és feljegyzések

Ugy látszik, már egészen szokássá vált, hogy a főváros közgyülései behuzódnak az éjszakai órákba és csak éjféltájban érhetnek véget. Igy volt ez szerdán is, pedig hát ezuttal elmaradt a szokásos összeütközés, nem volt itt baj senkivel, még az obligát és makacs közbeszólókkal sem. Ha majd a hivatalos lapban megjelennek a gyorsirói jegyzetek, ki fog derülni, hogy a szerdai közgyülésen a szokásos zárójelek között szinte kizárólag ez a megjegyzés foglaltatik:

(Élénk helyeslés és taps mindkét oldalon.)

Olyan szépen egyetértettek, olyan jól össze voltak stimmelve szerdán a városatyák, hogy még a közbeszólásokban is csak kontrázott egymásnak a jobb- és a baloldal Igy volt ez szinte elejétől végig.

Kezdődött az egyetértés B r ó d y Ernő napirend előtti felszólalásánál, aki az épitkezések meginditását sürgette. Hát ki is ne akarná, hogy épitsünk már valahára. F r i e d r i c h István? Komoly munkaprogrammot követel. Közben egy kicsit kritizált és annak a véleményének adott kifejezést, hogy a közgyülés nem végzett még érdemleges munkát. Ismerik Friedrichet, tudják, hogy semmivel nincs megelégedve, hát csak hagyták, hogy beszéljen. Felállt azután B i r ó Dezső és a baloldal nevében igen nyugodt hangon visszautasitotta a szemrehányást, mert hogy igenis dolgoznak. F r i e d r i c h István se szégyelte magát, ujra felállott és visszaszivott mindent. Közben T a u f f e r Gábor gyógyszerészeti hasonlattal élve, az inségadóra azt mondta, hogy az — a n g o l t a p a s z. Hogy miért, miért nem, szörnyen felháborodott ezen a harapós H o r o v i t z Gábor és azt a megállapitást kockáztatta meg, hogy ő még zöld szamarat és okos patikust nem látott. Nem lett volna ebből semmi baj, ha Tauffer Gábor véletlenül nem patikárus, de mivel hogy az, R i p k a főpolgármester kénytelen volt Horovitzot rendreutasitani.

Talán első eset volt, hogy a közgyülés hangulata annyira békésnek bizonyult, hogy még S i p ő c z

Ujitsa meg előfizetését és győzze meg polgártársait, hogy a városi politikában csak ugy tud eligazodni, ha a Fővárosi Hirlap-ot olvassa.

polgármesternek is helyeseltek a baloldalon, amikor Friedrichnek válaszolva kifejtette, hogy eljutottunk az optimizmus kapujához.

Ettől kezdve azután igen komoly kérdéseket, igen gyorsan tárgyaltak le. Letárgyalták a Nádorkert megvásárlását, a Fonyód-bélatelepi gyermeküdülőtelep kibővitését, a Budapesti Kisipari Hitelintézet alaptőkéjének felemelését és áttértek az interpellációkra.

Az interpellációknak igen változatos, de igen komoly müsora volt. N a g y f e l h á b o r o d á s s a l h a l l g a t t á k v é g i g a z á l z á l o g h á z a k r ó l s z ó l ó é s M a s k e n á l n é v a l a t t m ü k ö d ő t á r s a s á g ü z e l m e i r ő l s z ó l ó i n t e r p e l l á c i ó t. Amikor Sipőcz polgármester erélyes hangon igérte meg, hogy ebben a dzsungelben sürgősen rendet teremt, a baloldal megint szorgalmasan helyeselt neki. Nagyfontosságu volt Deutsch Mór interpellációja is, aki a tejjel és a péksüteménnyel való házalás ellen kelt ki. Budapest háziasszonyai talán nem lesznek meglepve, Deutsch Mór azonban mégis elmondta, hogy a tej nagyrészét a házalók Budapesten szerzik be és vizzel hamisitják, a péksüteményeket pedig lakásról lakásra végigfogdossák, esetleg fertőző betegek is.

Az interpellációk után folytatták a Kisipari Hitelintézetről szóló vitát, amelynek során még sokan felszólaltak a kisiparnak hitellel való támogatása érdekében. Több kisebb jelentőségü napirendi pont letárgyalása után a közgyülés féltizenkettőkor ért véget.

Szenzációs uj müsor
ROTT és STEINHARDT szinházában
A KIS KOMÉDIÁBAN
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14-22.

ERDÉLYI udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Budapest székesfőváros
Szent Gellért szállója
a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.
Elsőrangu családi szálló.
A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek
Dijtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

FISCHER ÉS HARTMANN
MÁZOLÓMESTEREK ÉS FESTÉKKERESKEDŐK
TELEFON: József 101-36 BUDAPEST IV., KÉPIRÓ-U. 3.

Események

Ripka és Zsák. Sportkörökben sokat beszélnek mostanában arról a békéltető és kiegyenlitő szerepről, amelyet R i p k a Ferenc főpolgármester játszik a magyar sport kebelében megteremtő egyetértés érdekében. Különösen kedves az az eset, amelyet Z s á k Károlynak a „33 Football Club“-ba való visszatérésével kapcsolatban mondanak el. Hir szerint Zsák Károly egyenesen Ripka Ferenc dr. rábeszélésére békült ki klubjával, ahol felnevelkedett és amelynek szineiben tizenhat év alatt Európaszerte ismert nevet szerzett. Szinte kiegyenlithetetlennek tartották a Zsák és a „33 FC“ között felmerült vitát. Szombaton azonban, Zsák Károly szorgalmasan dolgozott hivatalában, a Gázmüveknél, amikor telefonhoz hivták. Ripka Ferenc dr. főpolgármester, a gázgyár volt vezérigazgatója és a „33FC“ elnöke kérette Zsákot a telefonhoz. A főpolgármester hivatkozott Zsák sokszor példaként szereplő sportszeretetére, klubhüségére, elmondta, hogy milyen erősséget jelent a budai társaságnak, ha Zsák továbbra is játszik a csapatban és amikor már minden érvet felsorakoztatott, igy fejezte be a beszélgetést:

— Ezekután pedig elvárom, hogy vasárnap délután megjelenj az Üllői-uti pályán és játsszál régi csapatodban.

Zsák meg sem várta a vasárnap délutánt, hanem már szombaton délután megjelent a „33 FC“ klubhelyiségében és közölte a vezetőséggel, hogy sürgősen tisztázni óhajtja a felmerült nézeteltéréseket. A nézeteltérések tisztázása ugylátszik sikerült is, mert Zsák vasárnap régi csapatában játszott. — Itt emlitjük meg, hogy sportkörökben nagyban készülődnek az MLSz márciusi közgyülésére és a labdarugósport minden vezetője dr. R i p k a Ferenc főpolgármestert szeretné megnyerni a MLSz elnöki tisztségére.

Rózsa Károly lesz a gázgyár vezérigazgatója. Amióta másfél évvel ezelőtt R i p k a Ferenc dr., a kormány bizalmából a főváros kormánybiztosi székébe került, a gázgyárat R ó z s a Károly helyettes vezérigazgató vezeti nagy szakértelemmel és kereskedelmi rátermettséggel. Rózsa Károlyról minden elfogulatlan ember elismeri, hogy ezt a nagy felelősséggel járó poziciót kiválóan tölti be. Csak legutóbb is a főváros világitási bizottságában tartott nagyszabásu előadása a legnagyobb feltünést keltette. Az összes pártok képviselői igen melegen nyilatkoztak erről az előadásról és általában a város vagyona és az üzemek vezetése iránt leginkább érdeklődő városatyák is elismerik, hogy a gázgyár vezetése éppen ugy, mint Ripka Ferenc idejében, most sem eshetik kritika alá. Rózsa Károly iránt az összes közgyülési pártok nagy szimpátiával viseltetnek és tökéletesen elismerik nagy érdemeit. A legutóbbi pártközi konferencián maga R i p k a Ferenc főpolgármester is a legmelegebb hangon emlékezett meg R ó z s a Károly érdemeiről és kifejtette, hogy Rózsa az összes pártok bizalmát kiérdemelte ahhoz, hogy a gázmüvek vezérigazgatójává nevezzék ki őt. Az összes pártok képviselői nagy elismeréssel nyilatkoztak Rózsa Károlyról és hozzájárultak a főpolgármester inditványához. Értesülésünk szerint Rózsa Károlynak a Gázgyár vezérigazgatójává való kinevezése már legközelebb megtörténik.

A Budai Dalárda közgyülése. Az Európaszerte ismert B u d a i D a l á r d a minap tartotta évi rendes közgyülését dr. R i p k a Ferenc főpolgármester elnöklésével. Schuler Lajos az évi jelentést, E i b e l Antal a pénztári jelentést terjesztette elő. A jelentéseket tudomásul vették, mire megejtették a választásokat. Az uj tisztikar névsora a következő: E l n ö k: dr. R i p k a Ferenc, a l e l n ö k ö k: D u n a y Jenő, dr. V é s s e i Ede, ü g y v. i g a z g a t ó: S c h u l e r Alajos, I. t i t k á r: vitéz L á n c o s Károly, II. t i t k á r: S z a t m á r y Károly (uj), p é n z t á r o s: Eibel Antal, e l l e n ő r: Grawatsch Rezső, h á z n a g y: Spirka József (uj), k a r i g a z g a t ó: Szeghő Sándor, k a r n a g y o k: Harmath Artur, Zöld Károly. A közgyülés után társasvacsorára gyültek össze a tagok.

A ceglédi vasutvonal halálsorompói. A héten nagyfontosságu értekezlet volt a Liget Klubban. Régi és indokolt óhajtása Budapest lakosságának és főleg a VI., VII. és X. ker. lakosságának, hogy a kereskedelmi kormány az utcák nivójában fekvő ceglédi vágányok által a főváros szivében okozott türhetetlen forgalmi akadályt megszüntesse. Ezek a vágányok a Nyugati pályaudvartól egészen kőbányáig több, mint nyolc kilométer hosszuságban szelit át a várost és több, mint harminc utvonalat vágnak át és zárnak el. Ez az elavult közlekedési rendszer lehetetlen helyzetet teremtett és meggátolja a forgalom rendszeres lebonyolitását, megakadályozza a város okszerü fejlődését és állandóan fenyegeti a lakosság életbiztonságát. A Liget Klub választmánya tehát az érdekelt lakosság körében mozgalmat inditott és ennek a mozgalomnak kimagasló pontja volt az az értekezlet, amelyet most tartottak meg a Liget Klub helyiségében. A megbeszélésen M á r k u s Jenő dr. miniszteri tanácsos elnökölt és azon többek között U g r o n Gábor, a Fővárosi Szabadelvü-Párt részéről, ifj. N a g y István a Községi Keresztény-Párt nevében, B a t t e n b e r g Lajos a Ripka-párt részéről, K e r e k e s Ödön dr. a Demokrata-párt kiküldöttjeként és L é v a i Sándor a szociáldemokrata-párt képviseletében szólaltak fel. Pártkülönbség nélkül egyhangulag azt az állást foglalták el, hogy a cegédi vonal okozta tarthatalan állapotokat haladéktalanul orvosolni kell. H e g e d ü s Ármin müszaki főtanácsos, az ügy előadója részletes javaslatot terjesztett elő, amelynek értelmében az értekezlet határozati javaslatot szerkesztett. A határozati javaslatban Budapest érdekelt polgársága felhivja a kormányt és a városi hatóságokat, hogy sürgősen intézkedjenek a halálsorompó kiküszöbölése érdekében.

Mulhatatlanul sürgős az autótaxik szaporitása. Az autótaxik szaporitásának még mindig vajudó ügye sokat foglalkoztatja a közönséget, amely nem látja okát és célját annak, hogy ez a fontos ügy hónapok óta egyik hivataltól a másikig vándorolion, anélkül, hogy megoldásra jutna. Kérdést intéztünk e közérdekü probléma felől M a g y a r Miklós bizottsági taghoz, aki az alábbi felvilágositásokat adta:

— A közlekedési bizottság h ó n a p o k e l ő t t kiadta a 120 uj rendszámot, még pedig 60-at a bérkocsistestületnek és 60-at az autótaxivállalatnak. A bérkocsisipartestület ezt a döntést megfelebbezte s azóta a felebbezés vándorol az illetékes hatóságok és hivatalok között. Ez a labdázás akadályozza meg az autótaxik tényleges szaporitását és közben a konflisok is tönkremennek és a közönség érdekei sincsenek kielégitve. Ennek a huzavonának nincs semmi értelme és célja! Ha kiadták a számokat, tessék üzembe állitani a kocsikat. Miután azt az inditványomat, amellyel hónapok előtt a közgyülés szuverén hatáskörébe kivántam utaltatni a rendszámok kiadását még mindig nem tárgyalták le, a bürokrácia tultengése folytán az autótaxi kérdés ma is megoldatlan. A konflisok siránkozó küldöttsége is hiába járt el, pedig a legegyszerübb megoldás az volna, ha m i n d e n konflis, aki három számot bead, k o r l á t l a n u l kapjon autótaxi-engedélyt. Nagy probléma a taxik beszerzésének ügye is. Kivánatos, hogy a hazai ipart kell e l s ő s o r b a n támogatni, ez azonban nem jelenti a Mág monopóliumát. Ha a Mág o l c s ó és g y o r s a n leszállithatja a taxikat, tessék ott beszerezni, ha nem, akkor ott vannak a k ü l f ö l d i gyárak, tessék őket versenyre szólitani.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükseges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

A Rimamurány Salgótarjáni Vasmü r.-t. zdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok keramit, terazzo, cement márvány-mozaik, met lachi, porcellán és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden szinben. Tel.: 8 03. Buda est, Liszt Ferenc-tér 9

FOCK MÁRTON
nyerges és szijgyártó
Budapest VII. ker., Rottenbiller-utca 11.
Elvállal e szakmába vágó nyerges és szijgyártó munkákat

Kovács Testvérek
festők, mázolók és tényezőmesterek,
Budapest, IX., Páva-utca 27
Telefon: József 76-56.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

PETZ TESTVÉREK
HERCEGPRIMÁSI VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR.
MŰSZAKI CIKKEK. IV., VÁROSHÁZ-U 8.

Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR RT.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Csak eredeti
„KRISTÁLY”
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály“ Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: Dr. KÓSA MIKLÓS

Mi lesz az aranymérlegekkel?

Bud genfi utja után beterjesztik a nyugdijvalorizációt — Április elejére várhatók az aranymérlegek

A pénzpiac érthető izgalommal várja az aranymérlegek publikálását. Sajnos, ezidőszerint még mindig nem állapitható meg pontosan, hogy a pénzintézetek és vállalatok mikor fognak a nyilvánosság elé állni felértékelt mérlegeikkel, miután makacsul ragaszkodnak abbeli elhatározásukhoz, hogy a nyugdijvalorizáció törvényerőre emelkedését megvárják.

Tekintettel arra, hogy Bud pénzügyminiszter csütörtökön közölte a bankvezérekkel, hogy

közvetlenül Genfből való hazaérkezte után beterjeszti a bizottságilag már letárgyalt javaslatot,

remény van arra, hogy március végéig a Ház a javaslatot letárgyalja. Ebben az esetben április elején sorra jelennek meg az aranymérlegek, ha azonban késedelem állna be, a pénzintézetek mindenesetre foglalkozni fognak az április 30-iki terminus elhalasztásának gondolatával.

Természetes, hogy a nagy iparvállalatokat a nyugdijkérdés kevésbé érdekli s épp ezért valószinü, hogy a Salgó, Mák, Urikányi stb. mindenesetre március folyamán, a rendes időben kijön aranymérlegével, aminthogy elképzelhetetlennek tartjuk, hogy a pénzintézetek ne találnák meg a módját annak, hogy további huza-vona ebben a kérdésben be ne következzék.

Itt emlitjük meg, hogy a Hitelbank aranymérlege kb. 60, a Kereskedelmi Banké pedig kb. 50 milliós aranyvagyont fog kimutatni.

Zart a titokzatosság a Garancia-bank ügyében

Senki sem ismeri a biztositótársaság szerződését

Előző számunkban rámutattunk arra, hogy a Fónagy Aladár által tervezett hitelbiztositási intézmény minden szükségessége és hasznossága dacára, nem találkozik bizalommal, mert senki sem ismeri a feltételeket, amelyek mellett a német biztositótársaság Fónaggyal leszerződött.

A bankpiacon és biztositási körökben épp ezért szkepsissel néznek az uj alakulás felé, amelyre pedig nagy jövő várna, ha valóban megfelelő hátvéddel rendelkeznék. Épp ezért

sürgősen publikálni kell a Garanciabank összes szerződéseit

és addig nem szabad az akvirálási munkát folytatni. Fónagy Aladár a magyar piac részéről annyi jóindulatban részesült, hogy kétszeresen tartózkodnia kell attól, hogy az uj alakulat, amely teljesen az ő személyéhez kapcsolódik, bármilyen irányban is csalódásokkal vagy meglepetésekkel járjon.

„A részvényes bizalmi alapon áll"

Hasznos vita a Közgazdasági Társaságban — Dr. Rapoch igazgató érdekes álláspontja

Az OMKE legutóbbi száma éles támadást intéz dr. Rapoch Jenő, a Hazai Bank igazgatója ellen, aki a Közgazdasági Társaság vitaestélyén arra az álláspontra helyezkedett, hogy a részvényes magatartását elsősorban a bizalom megléte vagy megnemléte irányitja és ebből folyik az az abszolut joga és előnye, hogy a részvénytársasággal való összeköttetését bármikor likvidálhatja.

Az OMKE kritikája általában helytálló, amikor arra mutat rá, hogy a részvényes kiszolgáltatottsága sokkal nagyobb és az ügyvitelben való részvétele sokkal kisebb, semhogy a maga jogait idejekorán és intézményesen érvényesithetné. Kétségtelen azonban, hogy dr. Rapoch felfogása, amely a bizalmat vagy a bizalmatlanságot tekinti irányitó elvnek, a gyakorlatban megállja a helyét, ha a bank vagy vállalat igazgatósága hivatása magaslatán áll.

A részvényes legfőbb garanciája mindig a részvénytársaság vezetőségének egyéni tisztessége és üzleti előrelátása

és érthető, ha Rapoch igazgató, aki a birói pályán működött, mielőtt értékes közgazdasági munkásságát megkezdette, a tisztességes bankár önérzetével utal arra a lélektani motivumra, amely a részvényes fogalmától el nem választható. Ha pl. a Hazai Banknak, amelynek dr. Rapoch is ügyvezető-igazgatója,

az utolsó években egyetlen egy peresitett váltója nem volt,

ez a tiszteletreméltó eredmény egyfelől azzal a konzervativ hitel-elvekkel, másfelől azzal a lelkiismeretes kritikával magyarázható, amely valóban szolid pénzintézeteinket, köztük a Hazai Bank-ot is dicséri. Dr. Rapoch-nak tehát joga volt azt az elvet felállitania, amely egyben a vállalati igazgatóságok felelősségét sulyosbitja, hogy t. i.

a részvényes bizalmát igen nehéz törvényes rendelkezésekkel helyettesiteni,

ha ez a bizalom nincs meg, ha pedig megvan, akkor a törvény fokozott védelme tulajdonképpen felesleges is.

Dr. Rapoch álláspontja annak a nemes tradiciónak felel meg, amely a magyar nagytőke igazi reprezentánsait jellemzi s ezt a felfogást Rapoch joggal és helyesen képviselte. Igen természetes, hogy a törvénynek meg kell oltalmaznia azt a részvényest, akinek nincs és nem lehet meg az az intim kapcsolata a maga társaságával, ami szükséges és nélkülözhetetlen volna az egész vonalon. A kereskedelmi törvénynek nagyobb jogvédelmet kell biztositania a részvényesnek és meg kell szigoritania az igazgatóságok ellenőrzését, még akkor is, ha a tőke tisztes képviselőivel szemben ez a reform nem is volna indokolt.

Miért esett a Hitelbank?

A Herzog M. L. és társa cég könnyitett pozicióján — A Viktória-affér zavarta meg a Hitelbank-koncern tőzsdei pozicióját — A magánbankházak alkonya

Hetek óta feltünést keltett a piacon, hogy a Hitelbank árfolyama lényegesen visszament, miután Bécsben és Budapesten nagy tételek kerültek eladásra. Ezzel kapcsolatosan különböző kombinációk keltek szárnyra, amelyek a papir esését technikai vagy üzleti okokkal magyarázni igyekeztek.

Információnk szerint a Hitelbank piacán hetek óta egy komoly eladó szerepel s ez az eladó

a bank egyik régi részvényese, a Herzog M. L. cég.

Az eladások oka kizárólag abban keresendő, hogy a Viktória-affér folytán, ahol a cégnek sulyos obligói voltak,

kénytelen voltak Herzogék értékpapirállományuk nagyrészét értékesiteni,

hogy folyó obligóiknak eleget tegyenek. A Herzog-háznak évtizedek óta jelentékeny kontigens Hitelbank-részvényük volt s ezt a pakettet is piacra kellett dobniok.

A Hitelbank-szindikátus az eladott pakettből tekintélyes mennyiséget felvett, miután azonban ezeknek az eladásoknak sem a Hitelbank ellen irányuló éle, sem pedig bianco jellege nem volt, a bank nem kivánta azt a látszatot felkelteni, mintha a Herzog cég eladásai megingathatnák a bank presztizsét és épp ezért nem ragaszkodott makacsul a kurzus tartásához. Kétségtelen, hogy az a pakett, amelyet a Herzog cég eladni akar, nagyrésze már értékesitve is van, ugyhogy a Hitelbank piacán komoly áru már aligha fog jelentkezni.

A Herzog M. L. cég magatartása mindenesetre igazolja azt a felfogásunkat, amellyel hónapok óta tiltakozunk a nagy magánbankházak magatartása ellen, amelyek a Kohner és a Munk és Davidsohn cég kivételével a piacon csak a spekulativ szellemet növelték és a nehéz időkben nem tudták hivatásukat betölteni.

Nem emel tőkét az Általános Takarék. Az utóbbi napokban hire járt, hogy a Magyar Általános Takarék felemeli alaptőkéjét, mielőtt aranymérlegét publikálná. Információnk szerint ez a terv nem aktuális, ugyhogy tőkeemelési tranzakcióra a Takaréknál ezidőszerint nem lehet számitani.

Mi van a Concordiával és a Viktóriával? A két nagymalom krizise még mindig megoldatlan: a Viktóriának nyujtott hitel kevésnek bizonyult, a Concordia főrészvényesei pedig még mindig nem akarják vállalni az anyagi felelősséget. Bacher és Hönich manipulációi lényegesen hozzájárultak a piac krizisához és épp ezért teljes lehetetlenség, hogy ez a két fezőr rettenetes hibája konzekvenciák nélkül maradjon. A magyar malomipar tekintélyét és aktivitását hetek alatt sikerült megrenditeniök, száz és száz munkás lett állástalanná, a külföldi tőke tartózkodva szemléli a magyar közgazdaságot, a bankok megvonták a hitelt és Bacher és Hönich ma is büntetlenül élnek és — szöknek. Kiváncsian várjuk a két vállalat közgyülését és a részvényesek számonkérő szék.

Goldberger Sám. és Fiai Rt. közli, hogy dr. Buday-Goldberger Leó elnöklete alatt megtartott közgyülése az 1924—25. üzletév osztalékát 8000 koronában állapitotta meg. Az esedékes szelvény március 1-étől fog beváltatni az Anglo-Austrian Bank, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár és a Társulat pénztáránál. Az igazgatóságba a régi tagok és uj tagul dr. Buday-Goldberger Antal választattak meg.

Brassói Cellulosegyár rt. mult hó 24-iki közgyülése elhatározta, hogy a részvények 28. számu szelvényére 32.000 korona osztalék fizettetik február 25-től kezdve a Magyar Általános Hitelbanknál. Egyben a társaság felértékelt alaptőkéjét 4,500.000 pengőben állapitotta meg; a forgalomban levő 150.000 darab részvény névértéke 30 pengőre felülbélyegeztetik.

NAGY MENYHÉRT
polgári és katonai szabóság
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9, félem.
(a Calvin-tér közelében) • Telefon: József 104—25

FLOHR KÁROLY FELVONÓGYÁR
BUDAPESTI FIÓKTELEPE VI., PODMANICZKY-UTCA 12.
TELEFON 129—26.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

KAKOS KAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

A Magyar-Cseh prágai intézete és a cseh szanálási alap

Igénybevette-e a Böhmische Industrialbank a Sanierungsfondot? — Nem fizethet osztalékot a prágai anyaintézet?

A bécsi Presse igen érdekes prágai levelet közöl szombati számában, amelynek olyan vonatkozásai is vannak, amelyek a magyar pénzpiacot és a magyar részvényeseket is közelről érdeklik.

A Presse cikke szerint a cseh pénzintézetek által létesített Sanierungs-fondot, amely a bankok és takarékok helyzetén hivatott könnyiteni s amelyet az alakulóban levő cseh jegyintézet a pénzügyminiszter ellenőrzése alatt kezel, eddig három pénzintézet: a Zivnostenká banka, az Union-bank és az Escomptebank kivételével valamennyi pénzintézet igénybevette. A cikk egyszersmind körülirja a Böhmische Industrialbank-ot, mint amely különösen nagy összeggel szerepelne a szanálásialap adósai közt.

A cseh pénzügyminiszter most arra az álláspontra helyezkedett, hogy objektiv okoknál fogva

azok a pénzintézetek, amelyeek igénybevették a szanálási alapot, nem fizethetnek osztalékot,

ezzel szemben természetesen az érdeklt pénzintézetek erős ellenállást felytenek ki. Ez a küzdelem

közelről érdekli a Magyar—Cseh iparbankot

amely a Böhmische Industrialbank alapitása s amelynek nem lehet indifferens sem az, ha anyaintézete rászorult a szanálási alapra, sem pedig, ha osztalékot nem tud fizetni. Magyar közgazdasági körökben érthető érdeklődéssel várják a Magyar-Cseh bank mérlegét és az anyaintézettel való intim összeköttetésének esetleges következményeit.

Száz elbocsátás a pesti bankoknál március 1-én. A fővárosi pénzintézeteknél a hó elsején kb. száz lbocsátás történt. Ez a nagymérvü likvidálás érthető izgalmat keltett a banktisztviselők közt és információnk szerint a PTOE legközelebb külön nagygyülésen foglalkozik a tömeges felmondás ügyével.

Döntés előtt az Egyesült Fővárosi ügye. Gratz Gusztáv dr. csütörtökön visszaérkezett Berlinből, ahol az Egyesült Fővárosi Takarék tranzakciója ügyében tárgyalt. Miután Bud pénzügyminiszter már elutazott Genfbe, valószinü, hogy a végleges döntés a Takarék tőkeemelése felől a genfi tanácskozások befejezése után fog csak megtörténni.

A A Városi Villamos részvényeinek valorizálása. A Budapest Városi Villamos Rt. részvényeiből 1925-ben összesen 3974 drb-ot sorsoltak ki. E kisorsolt részvényeket a megállapodott valorizálási kulcs alapján március 1-től kezdve 103.250 K-val váltják be és ezenfelül minden részvény után egy élvezeti jegyet helyettesitő „B" jelü téritvény jár. A városi villamos részvényszelvényei darabonként 200 K-val váltatnak be, mig az élvezeti jegy szelvényekre fizetés egyáltalán nem történik. Az 1925-ben kisorsolt Városi villamos részvények 1925-ben még 2000 koronás nettoosztalékban részesülnek. A beváltást a Vásárpénztár Károly király-ut 30. sz. alatti pénztára teljesiti.

A Hermes Magyar Általános Váltóüzlet Rt. közli, hogy a mai közgyülésén elhatározta az alaptőkének, 100.000 darab 2000 korona névértékü uj részvény kibocsátása és a befolyó felpénzből a régi részvények névértékének 35.000 koronáról 2000 koronára történő felülbélyegzése által, 1200 millióra való felemelését. Az uj részvények 5:1 arányban 1925 julius 1-i szelvénnyel darabonként 12.500 koronáért vehetők át március 2-től 17-ig a régi részvényesek által a Hermsnél vagy a Magyar Általános Hitelbanknál. Elhatároztatott továbbá a Nemzetközi Kiviteli és Behozatali rt. (Interexim) beolvasztása olymódon, hogy minden Interexim-részvény 1:1 arányban költségmentesen március 2-től március 17-ig 1925 julius 1-től osztalékjogosult Hermes-részvényre cseréltetik be a Hrmesnél, vagy a Hitelbanknál. Az igazgatóság dr. Paksy Józsefet az intézet ügyvezető igazgatójává nvezte ki.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Bulyovszky-utca 34—36. szám alatt, a köztisztasági hivatalhoz tartozó autógarázs épitéséhez szükséges **bontási, állványozási** és **elhelyező** munkákat Makovszky Ferenc és Adorján György kapta 109,110.600 K-ért.

Ugyanezen épület **vasszerkezeti** munkálatait Kálai Farkas és Társa rt. kapta 110 millió K-ért.

Az I., Budaörsi-ut és Csend-utca sarkán épülő városi bérház **vasbeton födémzetének** készitésére megbizást kaptak: Várnai Alajos, Molnár István, Paulheim és Weininger, Herst Imre, Casteli Kont és Társa együttesen 3.346,931.000 K-ért.

Beérkezett ajánlatok

A VI., délibábutcai **csatorna** Bajza-utca és Munkácsy-utca közötti szakaszának átépitésére hirdetett hirdetett versenytárgyalásra ajánlatot nyujtottak be: Dénes és Erős 98,431.456, Miklós Béla 72,264.070, Hlatky és Tausz 58,856.000, Halász Hubert 72,864.200, Kraszner József 96,071.240, Sándor Ödön 95,817.920, Solti N. László 103,385.000, Steiner és Belhyna 98 millió 444.000, Melocco Péter rt. 62,108.800 K.

Az I., Villányi-ut és Sashegyi-ut egy részének és a fürjutcai **csatorna** megépitésére hirdetett versenytárgyalásra ajánlatot nyujtottak be: Dénes és Erős 568,943.584, Hlatky és Tausz 399,000.000, Kiss I. Jenő 342,587.475, László és Blum 294,204.389, Halász Hubert 392,502.710, Kraszner József rt. 745,132.910, Sándor Ödön 511,368.005, Pogány és Alföldi 348,721.510, Solti N. László 473,866.000, Steiner és Belhyna 464 millió 419.000, Szalay István 360,869.330, Farkas Lajos 430,984,800, Ámon Antal és Fia 420,033.900, Melocco Péter rt. 394,802.830, Werschitz Márton 416 millió 308.120, Steiner József 785,917.000 K.

Az I., lejtőuti **csatorna** Ince-ut és Vas Gerebenutca közötti szakaszának megépitésére hirdetett vervenytárgyalásra ajánlatot nyujtottak be: Dénes és Erős 128,944.320, Klein Zsigmond 110,537.350, Hlatky és Tausz 87,813.000, Kiss J. Jenő 73,071.260, László és Blum 63,573.059, Halász Hubert 85,263.960, Kraszner József r. t. 177,643.560, Sándor Ödön 116.661,850, Pogány Ödön és Alföldi Béla 98.679,210, Solti N. László 127,105.000, Steiner és Belhyna 123,870.000 Szalay István 83,690.370, Farkas Lajos 95,370.900, Ámon Antal és Fia 104,098.000, Melocco Péter r. t. 83,124.700 korona.

Az összes közigazgatási kerületekben az 1926. évben szükséges **kövezetjavitási** munkákra hirdetett versenytárgyalásnál a főváros tanácsa fix egységárakat állitott fel, amelyekből az ajánlattevő vállalkozók az alábbi százalékban kifejezett engedményeket kivánják nyujtani. A római számok a közigazgatási kerületet, az első szám a munkából, a második a szállitási összegből nyujtandó engedményt jelzi.

Halmos I. és Fia III. 3, 3, VIII. ½, 1, X. 5, 6%. Gravieser Albin II. 2, 3½, III. 2¼, 3½, IV. 10, 17%. Obendorfer I. és Fia V. 13, 22, VII. 5, 8, IX. 12, 25% Helfenstein K. I. 0, 0, VI. 13, 22, VIII. 3, 3%, Krausz Ferenc III. 13, 23, IV. 2, 3%. Hollós Ferenc V. 20, 15, VII. 20, 15, VIII. 20, 15%. Bauer János III. 20, 10%. Schaffer Antal I. 6, 8%. Schaffer György II. 10, 10%. Zech Károly VII. 10, 10, IX. 3, 3%. Handel István III. 19, 19%. Klein Zsigmond I. 12, 12, VII. 12, 12%. Miklós Béla III. 16, 18, V. 16, 18, IX. 16, 14%. Móh Lajos I. 6, 4, III. 12, 6, V. 12, 12, VI. 8, 8%. Bermann Miklós VII. 15, 11%. Kövező és utépitő r. t. V. 13, 20, VI. 13, 20, VIII. 17, 20, IX. 15, 20, X. 10, 20%. Fekete István V. 12, 15, VI. 11, 12, VII. 11, 12, IX. 12, 12%. Hirsch Mihály r. t. VII. 22, 10, VIII. 22, 10%. Ámon Antal és Fia III. 0, 2, VIII. 6, 10, X. 0, 2%. Spányi Ernő I. 15, 5, VII. 20, 17, IX. 15, 12%.

A II. Csévi-utca, Pacsirta-ut és Csalán-utca közötti szakaszának **makadámszerü rendezési** munkájára hirdetett versenytárgyalásra ajánlatot nyujtottak be: Gravieser Albin 263,080.000, Hollós Ferenc 272,695.000, Klein Zsigmond 294.000.000, Cséti István 311,260.000, Hirsch Mihály r. t. 299,115.000, Ámon Antal és Fia 265,940.000, Spányi Ernő 255,270.000, Helfenstein Károly 312,345.000, Schaffer Antal 279,670.000 korona.

A Cserhát-utca Garai-tér és István-ut közti szakaszának **fejköburkolására** ajánlatot nyujtottak be: Halmos I. és Fia 59,694.000, Helfenstein K. 91,056.000, Gravieser Albin 77,847.000, Obendorfer I. és Fia 61,881.000, Miklós Béla 62,061.000, Bermann Miksa 111,350.000, Hirsch Mihály r. t. 99,424.000 korona.

A Cserhát-utca, Garay-tér és István-ut közti szakaszának **aszfaltozási** előmunkálataira ajánlatot nyujtotak be: Helfenstein K. 37,556.000, Gravieser Albin 29,307.000, Obendorfer I. és Fia 18,651.000, Hirsch Mihály r. t. 37,884.000 korona.

A Cserhát-utca, Garay-tér és István-ut közötti járdaszakaszának **aszfaltozására** ajánlatot nyujtottak be? Magyar Aszfalt r. t. 195,100.000, Angol Aszfalt r. t. 195,200.000, Helvey Tivadar 189,400.000, Hirsch Mihály r. t. 197,500.000 korona.

A Cserhát-utca, Garay-tér és István-ut közötti **kocsiut és járdaszakaszának** asztfaltozására ajánlatot nyujtottak be: Magyar Aszfalt r. t. 687,300.000, Angol Aszfalt r. t. 681,600.000, Helvey Tivadar 692,200.000, Poznánszky és Strelitz 678.250.000 korona.

A Mester-utca és a Dandár-utca sarkán épülő **városi bérház** épitkezésével kapcsolatosan ajánlatot nyujtottak be:

a hengerelt **vasgerendák**, fal- és gerendakötővasak szállitására (összegek millió koronákban) Vasgerenda r. t. 1272, Heinrich A. és Fiai 1305, Prokisch János 1054 korona;

ácsmunkákra: Aschentrauer János 472, Ertl József, 482, Kurtan Gyula 539, Ridel Bertalan és Fiai 392, Horváth József 453, Prokisch János 378, Schramó Lajos 503, Keese Nagy Sándor 554, Tőke György 449, Neuschloss Ödön 493, Wellisch N. utódai 585, Kutsera György 446, Alapkő épitőipari szövetkezet 465, Hellentraadt János 373 millió korona;

tetőfedőmunkákra: Adler Ernő 89, Győrffy Istvánné 89, Eternit r. t. 91, Somogyi Béla 83, Alapkő szövetkezet 91 millió korona;

bádogosmunkákra: Lammel Ferenc 165, Tury Antal 137, Hoffmann Ignác 134, Gerő Nándor 134, Várnai Károly 121, Hutterer és Kósa 135, Gábor és Glámer 192, Kikta György 170, Kramer József 188, Dattner I. 118, Czier Gusztávné 148, Neptun r. t. 156, Fliegel Béla 125, Marx és Grossmann 157, Egri és Fia 150, Fleischmann Gyula 129, Kovács Gyula 139, Oláh József 136, Farkas Izor 149, Bus Gyula 151, Fritz és Társa 129, Guba András 132, Hertz Henrik 168, Margittai Gyula 141, Fischer N. 183, Weisz Simon 139 millió korona;

műkőmunkákra: Kraszner József 254, ifj. Walla József 286, Melocco Péter 273, Budapesti kőgyár r. t. 192, Egyesült épitőipari r. t. 279, Melocco Péter r. t. 280 millió korona;

kőfaragómunkákra: Weisinger György 498, Dunamenti kőbánya 331, Boda Imre László 440, Somogyi Soma 799, Alapkő szövetkezet 645 millió korona;

asztalosmunkákra: Investus 1184, Palágyi Gyula 934, Máriássy József 920, Fischer András 959, Nyitray és Társai 932, Martinyi József 984, Pecsek István 1028, Molnár Testvérek 979, Budapesti épitő r. t. 981, Kovács Gábor 966, Rázsó Jenő 1072, Kressalek Testvérek 1142, Kutánszky Sándor 1010, Várady József 1068, Magyar-Amerikai Faipar 1001, Kiss József 909, Victoria butor 1117, Malomsoky József 1161, Fővárosi Faárugyár 1158 millió korona;

lakatosmunkákra: Párdán Lajos 1072, Beke Lajos 887, Abulár V. és Társa 1190, Österreicher Ármin 810, Skolkay Mátyás 788, Pick Ede utódai 714, Feichner Ádám 858, Nagy Gyula 734, Herdi Imre 795, Fleischmann Gyula 707, Gerő és Györy 849, Berényi és Lengyel 1061, Krempel József 1022, Hermann Béla 773, Kital András 1059, Köpfer J. 966, Polgár Károly 869 millió korona;

mázolómunkákra: Vámos Gyula 319, Bier Mihály 389, Jóföldy Tibor 281, Hantos Testvéreek 419, Barta és Környei 354, Vajda Kálmán 325, Liktor Ferenc 326, Fischer Ernő 439, FürediA. 293, Grünwald és Várhelyi 500, Máté Ferenc 555, Maglics János 351, Biegmann Frigyes 273, Zuzan Béla 351, Fleith Antal 440 millió korona;

hajópadlómunkákra: Ridel Bertalan és Fia 92, Prokisch János 95, Pestszentlőrinci faárugyár 117, Horváth József 103, Parkettázó és Fakereskedelmi r. t. 102, Schramó Lajos 102, Wellisch N. utódai 95, Kucsera György 92, Alapkő szövetkezet 92, Fried és Benedek 115 millió korona;

tölgyfapadozat-munkákra: Pestszentlőrinci faárugyár és gőzfürész 1099, Parkettázó és fakereskedelmi r. t. 1043, Nasitzi faárugyár és gőzfürész 1102, Nagy Kálmán 1118, Radó Ede 1134, Fried és Benedek 1096, Miklós Benő 1118, Politzer 1112 millió korona;

burkolati munkákra: Egyesült épitő r. t. 962, Gerber József 973, Urbach és Tafiler 1155, Melocco Péter r. t. 1008, Christofoli Vince 1041, Prokisch János 719, Melocco r. t. 999, Balog Ferenc és Társa 965, Krammer József 955, ifj. Walla József 952, Neuhauser Miksa és Társa 961, Schillinger Vilmos 927, Andrea épitő és kereskedelmi r. t. 783, Schillinger Zsigmond 961, Alapkő szövetkezet 799, Strasser Vilmos 958, Fekete Mihály 877 millió korona.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 58—46

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 4. TELEFON: 22—10.
Szivattyuk minden célra. Vizhütőtornyok

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—59.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 március 10. — 10. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Csatazaj hallatszik

az ipar és a kereskedelem frontjáról. Igen tiszteletreméltó testületek mondották ki a határozatot, hogy éles harcot inditanak a fővárosi hatósági üzemek megszüntetése érdekében, amelyek szerintük ártalmára vannak az iparnak és kereskedelemnek. Az értekezletnek folytatása is lesz, az érdekeltek nagygyülést kivánnak összehivni és leleplezéseket is igérnek. Budapest közönsége mindenesetre hálásan veszi tudomásul, hogy a kereskedelmi és ipari testületek tiszta helyzetet akarnak teremteni. Ennek érdekében nagyon helyesen cselekszenek, ha feltárnak mindent, ami az ugynevezett konkurrens üzemek körül történik. Kétségtelen azonban az, hogy az igen tiszteletreméltó kereskedelmi és ipari testületek vádjait és megállapitásait kritika alá fogja venni majd Budapest fogyasztóközönsége is, amelyet ebben a rendkivül horderejü kérdésben feltétlenül megillet az útolsó szó. Előre is eláruljuk azonban, hogyha ebben a nagy pörben a fogyasztóközönség fog itélni, akkor ezek az igen tiszteletreméltó ipari és kereskedelmi testületek pervesztesek lesznek. Itt a nép gyomráról van szó, amelyet ideálisabb beállitásban talán a nemzet testi erejének nevezhetnénk, ebben a tekintetben pedig nem szabad tréfát ismerni. Készséggel állunk oda a csapatsorba magunk is, ha arról lesz szó, hogy fölösleges üzemek szünjenek meg, tehát olyanok, amelyek nem tudnak olcsóbbat és jobbat produkálni, mint a magánipar. Ez azonban nem tart bennünket vissza attól a véleménynyilvánitásunktól, hogy azok az üzemek, amelyek ellen álarc alatt bár, de a most folyó harc folyik, egyenesen arra valók, hogy Budapest népe érdekében tovább fejlesztessenek.

Leszögezzük előre is, hogy amennyiben ennek az akciónak élén egyes városi politikai pártokhoz tartozó városatyák is állanak, a kisérletezésnek politikai jellege nem lehet. A közgyülés pártjai a mi tudomásunk szerint nem foglaltak és nem fognak állást foglalni azok ellen az üzemek ellen, amelyeknek árnivelláló és árcsökkentő működése hosszu és sulyos esztendők alatt kitünően bevált. Azok a városatyák, akik mégis ezek ellen az üzemek ellen küzdenek, nem az egyes városi pártok politikáját szolgálják, hanem csak egyes érdekeltségekét. Meg tudjuk érteni, ha azt teszik, mert nem lehet kivánni tőlük, hogy a fűszerszakmának, a hentesiparnak, vagy a sütőiparnak egy-egy exponált képviselője saját iparága ellen cselekedjék. Sokkal magasabb és sokkal nagyobb érdekek fűződnek azonban a főváros közhasznu üzemeinek megmaradásához, mintsem egyes érdekeltségek diktálhatnának ebben a tekintetben a városházán. Mondjuk ki nyiltan, hogy a harc elsősorban a községi élelmiszerüzem és a reorganizálás alatt álló községi kenyérgyár ellen folyik. Ezekhez az üzemekhez azonban hozzányulni nem szabad. Kivánhatják ezeknek az üzemeknek megszüntetését pár százan, akik a maguk polgári hasznának magasságát féltik, de ezeknek az üzemeknek megmaradásáért és áldásos működéséért Budapest százezrei fognak harci frontba verődni. A tisztességes iparnak és a tisztességes kereskedelemnek nincs is oka félni ezektől az üzemektől, a tisztességtelen ipar és kereskedelem pedig nem érdemes a védelemre. Azok az érdekeltségek pedig, amelyek a küzdelmet meginditani akarják, ne felejtsék el, hogy a kontinens leghatalmasabb élelmiszerüzemét akarják tönkretenni, akarják a föld szinéről eltörölni. Ne felejtsék el, hogy ezeknek az üzemeknek mellére a háboru fényes vitézségi érmeket tüzött és ne felejtsék el, hogy Budapest népét egy élet-halálharc bajtársi szeretete füzi össze ezekkel az üzemekkel.

Elhisszük, hogy lesznek argumentumaik, amelyekkel azt igyekeznek majd bizonyitani, hogy a főváros élelmezési üzemei a hatósági kezelés révén helyzeti előnyben vannak. Budapest közönségét azonban ezek az argumentumok sem fogják meggyőzni arról, hogy az olcsó hatósági élelmiszerek helyett nekik drága portékát kelljen vásárolni a magánipar és magánkereskedelem kezéből. Budapest kommunitása sohasem adhatja ki kezéből azt a fegyvert, amellyel több évtizeden át sikeresen védekezett az árdrágitás, vagy egyszerüen csak a kereskedelem tulkapásaival szemben. Mi tudjuk, hogy van tisztességes ipar és kereskedelem, amelytől sohasem tagadjuk meg az elismerést, de tudjuk azt is, hogy minden időben akadtak kereskedők és iparosok, akik önös érdekből nem tartották tiszteletben azt az elvet, hogy egy város közületének kötelessége arról gondoskodni, hogy a város lakossága legelemibb életszükségleteihez minél olcsóbban hozzájuthasson.

A legprimitivebb élelmiszerekhez ugy kell hozzájutnia Budapest lakosságának, hogy csak a minimális hasznot juttassa a termelőnek és az elárusitónak. Ebből az elvből nem engedhet Budapest millió lakosa, amely még ma is nagyon nehéz időket él és amely jobb idők beköszöntésével sem lesz hajlandó legprimitivebb életszükségleteinek beszerzésért többet fizetni, mint amennyit zsebe kibir. Szélmalomharc tehát az, amikor százak inditanak küzdelmet százezrek tántorithatatlan akaratával szemben. Azoknak a tiszteletreméltó férfiaknak tehát, akik a maguk kis köre érdekében a harcot meg akarják inditani, csak azzal a baráti tanáccsal szolgálhatunk, hogy tegyék le idejekorán a fegyvert, amely csak kudarcot hozhat számukra.

Körséta a városházán

Politikamentes munka a városházán — A státuszrendezés — A nyugdijazások kérdése — Ripka Ferenc három vacsorája

A politikusok még mindig a frankügyekkel vannak elfoglalva. A parlament ugyan gróf Bethlen István miniszterelnök genfi utja alatt szünetel, de a sajtóban annál inkább egymást érik a politikusok nyilatkozatai. A nagy harc átterelődött az ujságok hasábjaira, a klubokba és a vacsorákra. Ez az oka talán annak, hogy a városháza szokatlanul politikamentessé lett, ami egyébként függetlenül a frankügytől is nagyon kivánatos volna. A harci zaj elülte azonban kétségkivül időt, módot és alkalmat ad arra, hogy a főváros nagy és politikamentes problémáit intézzék. És valóban egymást érik a tanácskozások. A héten is bizalmas tanácsokzás volt a költségvetésről, amelyen nemcsak a főváros képviselői, de a pénzügyminisztérium és a belügyminisztérium kiküldöttei is részt vettek. Emellett serényen folyik a tizenkettes bizottság munkája is.

Ez a tizenkettes ad hoc bizottság igen figyelemreméltó szép munkát végez és igy városházi körökben indokolatlannak és érthetetlennek tartják azt a támadást, amelyet Csilléry András a közigazgatási bizottság hétfői ülésén intézett a bizottság ellen. Kifogásolta, hogy a státuszrendezés ügyét a jogügyi és pénzügyi bizottságok meghallgatása nélkül, a tizenkettes bizottság elé vitték. Érthetetlennek tartják Csillérynek azt az álláspontját, hogy a tizenkettes bizottság működését az autonómia szempontjából aggodalmasnak tartja. A felszólalás különben is tárgytalannak bizonyult, mert maga Sipőcz Jenő polgármester magyarázta meg, hogy a tizenkettes bizottságon kivül a státuszrendezést a jogügyi és a pénzügyi bizottságokba is beviszik.

*

A státuszrendezést egyébként a március 24-iki közgyülés okvetlenül le fogja tárgyalni, addig azonban még mindig igen sok izgalom van hátra a kérdés körül. A tisztviselők egyes kategóriái még mindig tömegestől szállitják a memorandumokat a főpolgármester és a polgármester elé. Ugyanakkor pedig a közgyülési pártok is egymásután foglalkoznak ezzel a fogas kérdéssel. Legutóbb a Wolff-pártban került napirendre a státusrendezés ügye és hogy nagy sulyt helyeznek ennek a kérdésnek kielégitő módon való megoldására, ezt az is bizonyitja, hogy Wolff Károly, a párt vezére csak ebben az egyetlen kérdésben szólalt fel az értekezleten.

Ugyancsak élénken foglalkoztatja a státuszrendezés kérdése a baloldali pártokat is. A szocialisták különösen a kistisztviselők érdekében kivánják majd a közgyülésen hangjukat felemelni. Szerintük az alsó kategóriákban az illetmények aránytalanul alacsonyan vannak megállapitva. Azt is felhozzák státuszrendezés hibájaként, hogy megneheziti a kistisztviselők előmenetelét.

A státuszrendezés körül való kavarodás erősen megenyhült azonban, amióta a belügyminiszter kiadta magyarázó rendeletét, amelyben kijelenti, hogy nem volt szándékában a főváros autonómiáját sérteni, vagy csak csorbitani is, hanem csak tájékoztatni kivánta azokról az elvekről és keretekről, amelyeket szem előtt kell tartania, hogy a határozat a törvény szerint a szükséges jóváhagyást elnyerhesse. A pártok általában megállapitják, hogy a belügyminiszter eme megnyilatkozása óta a státusrendezésről ugy lehet beszélni, mint a város belső ügyéről.

*

Nem ült el az izgalom a nyugdijazások kérdése körül sem. Még mindig nem lehet tudni, hogy mi lesz azzal a néhány főtisztviselővel, akik közül többen pótolhatatlanok a városi adminisztrációkban és akik a belügyminiszter státusrendezési alapján nyugdijba kényszerülnek. A baloldalon ebben a kérdésben igen érdekes problémát vetnek fel. Eszerint a státusrendezés nem érintheti a főváros tisztujitási jogát. Ez a felfogás azt jelenti, hogy azok a tisztviselők, akiket a státusrendezés során nyugdijazni kell, a tisztujitás alkalmával, ha a törvényes előfeltételeik megvannak, ujból pályázhatnak a régi állásukra és a közgyülés meg is választhatja őket. Általában az a törekvés nyilvánul meg a baloldalon, hogy a tisztujitás a törvény által megengedett legrövidebb időn belül megejtessék és akkor a tisztujitással összeesik a státusrendezési rendelet végrehajtása is. Ennek a gondolatnak érdekében a baloldal — amint hallatszik, — érintkezést kiván keresni a főpolgármesterrel, hogy a kormánynál ennek a gondolatnak az érdekében lépéseket tegyen.

*

Ripka Ferenc főpolgármester különben üdülésre készül. Mindössze egy hétig akar Balatonfüreden pihenni, hogy azután ujult erővel kezdjen hozzá a főváros nagy problémáinak megoldásához. Ugylátszik azonban, még szabadsága előtt el akarja intézni, amennyire lehet legalább elvileg, a legnagyobb kérdéseket, hogy azután, amikor visszajön a végrehajtás munkájához foghasson hozzá.

Ripka Ferenc a legbölcsebb módszert találta meg a pártok együttműködésére vonatkozólag. A főpolgármesteri hivatalban szokta megtartani, mint ismeretes, a párközi konferenciákat, amelyek során a legellentétesebb felfogásu pártok vezetői között rendkivül kellemes érintkezési mód fejlődött ki, ugyhogy ma el lehet már mondani, hogy a főváros legnagyobb ügyeit baráti érintkezés formájában intézik el. A legujabb módszer azonban, amelyet Ripka Ferenc választott, még ezt is meghaladja. Három vacsorát rendez budai otthonában és a három vacsora vendégei más és más városházi politikusok, miniszterek és vezető városházi főtisztviselők. A fehérasztal mellett nyugodt, könnyed modorban lehet beszélgetni és a vélemények az érintkezésnek ebben a formájában sokkal könnyebben simulnak egymáshoz. A három vacsora közül az elsőt az elmult szombaton, a máso-

dikat pedig hétfőn tartották meg. A harmadik vacsora szerdán lesz.

Azt mondják, hogy Ripka Ferenc eddig megtartott két vacsorájának igen szép eredményei vannak. Ripka Ferenc legujabb módszere tehát kitünően bevált. Városházi körökben derüsen emlegetik, hogy Ripka a füstmentes puskapor mintájára föltalálta — a politikamentes politikai vacsorákat. Többet a fehérasztalnál történt tárgyalásokról bajos megtudni. De majd az eredmények mindent igazolnak.

Vállalkozók végzik az utak olajportalanitását

A főváros kisérletképen százezer négyzetméter utat portalanit házikezelésben

Az olajszállitásra négy gyár kapott megbizást

Egyik legutóbbi számunkban hirt adtunk arról, hogy a főváros a nyár folyamán egymillió négyzetméternyi területen olajjal fogja portalanitani a makadámutakat. A szükséges olajmennyiség szállitására három héttel ezelőtt nyilvános versenytárgyalást irtak ki, amely most járt le. A versenytárgyaláson a tavaly pályázó cégek közül majdnem valamennyi résztvett, a köztisztasági albizottság azonban ragaszkodott ahhoz, hogy csak azok a cégek kapják meg az olajszállitást, amely cégek a saját olajtermékükkel pályáztak. Voltak ugyanis olyan közvetitő kereskedők, akik olajgyáraktól beszerzendő olajjal pályáztak. Félő volt azonban, hogy ugyanolyan ár mellett vagy az olaj minősége, vagy a teljesitett munka nem lesz megfelelő, vagy pedig a munkásokat nem fogják kellőképpen megfizetni. A köztisztasági bizottság döntése alapján éppen ezért a következő négy nagy cég kapta meg a főváros utportalanitási olajszállitását:

A Magyar Olaj- és Vegyipari R. T.,
a Magyar Petroleumipari R. T.,
a Magyar Fanto Müvek R. T. és a
Schwarz Rudolf cég.

A cégek nem egyenlő arányban kapták meg a szállitást, a két első cég ugyanis a szükséges olajmennyiségnek körülbelül a hetven percentjét fogja szállitani. Eredetileg ugy volt, hogy az egymillió négyzetméternyi portalanitási terület felét a magánvállalkozók fogják olajozni, a másik rész portalanitását pedig a köztisztasági hivatal látta volna el, mert ezzel mód és alkalom kinálkozott volna annak a megállapitására, hogy a jövőben melyik módszer gazdaságosabb a fővárosra nézve. Ez a beosztás azonban értesülésünk szerint megváltozott. A nyár folyamán tudvalevően Budapesten rendezik meg a nemzetközi köztisztasági kongresszust. Ezen a kongresszuson természetszerüen be fogják mutatni a makadámutak olajjal való portalanitását, egyben tájékoztatni fogják a kongresszus résztvevőit az alkalmazott portalanitási eljárás eredményeiről is. A négy nagy cég a reklámlehetőségekre való tekintettel, értesülésünk szerint, olcsóbb szállitásra volt hajlandó abban az esetben, ha a főváros az egész egymillió négyzetméternyi terület olajjal való portalanitását rájuk bizza. A köztisztasági albizottság ülésén e körül azután hosszabb vita fejlődött ki. Végül is ugy határoztak, hogy

a főváros házikezelésben mindössze csak százezer négyzetméternyi területet fog portalanitani,

egyrészt, hogy végre megtudják, mennyibe kerül ennek a munkának házikezelésben való elvégzése, másrészt pedig azért, hogy a Köztisztasági Hivatal munkásainak egy részét az olajjal való portalanitásra kiképezze. Igy tehát

a vállalkozók ötszázezer négyzetméternyi terület helyett kilencszázezer négyzetméternyi területet fognak portalanitani.

A főváros második ügyosztálya különben most állitja össze azoknak a makadámutaknak a jegyzékét, amelyek olajjal való portalanitására sor kerül. Itt emlitjük meg, hogy nemcsak a belterület, valamint a Hüvösvölgy, Zugliget és Városliget makadámozott utvonalait fogják olajozni, hanem feltétlenül sor kerül a külvárosi nagy utak és körutak portalanitására is.

Az utak portalanitását különben rendkivül szigoruan ellenőrizni fogja a főváros. Értesülésünk szerint a köztisztasági albizottság mind a hét tagja maga is ellenőrizni kivánja a munkálatokat. A bizottság tagjai e célból fel fogják osztani maguk között a portalanitásra kerülő makadámutakat és mindegyikük hetenként legalább egyszer be fogja járni a reá eső utvonalakat.

Küszöbön álló városi- és állami épitkezések a fővárosban

Megindul a magánépitkezés is — Uj munkák vállalatbaadása

A Magyar Épitőmesterek Egyesülete a héten ankétet tartott, a magánépitő tevékenység fokozására vonatkozó kormányakció kérdésében. Ezen az értekezleten ott volt Ripka Ferenc főpolgármester is, aki fel is szólalt. Kifejtette, hogy már megjelenésével is tanujelét kivánta adni annak, hogy átérzi a magánépitő tevékenység fokozásának fontosságát. Ezek a törekvések adják azt a kulcsot a kezünkbe, amely megnyitja az épitkezés kapuit. A főpolgármester különben ismertette a főváros különböző pártjainak az épitkezés kérdésében vallott felfogását és nagy elismeréssel jelentette ki, hogy a közgyülési pártok között valóságos versengés fejlődött ki abban az irányban, hogy megkeressék az épitkezési kérdés megoldását. A főváros különben máris épit, anélkül, hogy erre — egyelőre — fedezete lenne. Ez a legeklatánsabb bizonyitéka a törvényhatóság legmesszebbmenő jóindulatának. Kérte azután a főpolgármester a jelenlévőket, hogy amilyen ereővel propagálták eddig az épitkezés megindulásának szükséges voltát, propagálják azt ezentul is, mert csak igy juthatnak terveik megvalósitásához. Hangoztatta végül a főpolgármester, hogy minden olyan törekvést, amely az épitkezések megindulására irányul, a főváros törvényhatósági bizottsága tárt karokkal fogad.

A kislakásépitkezés jelenlegi mérlege

A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában ismertettük Liber Endre tanácsnoknak azt a tervét, hogy a majd eljövendő külföldi kölcsönből ujból többezer kislakást kiván épittetni. Azóta azonban különböző elgondolások merültek fel abban az irányban, hogy nem kellene-e a városnak is ugyanarra az álláspontra helyezkedni, mint amelyre Vass József népjóléti miniszter is helyezkedett, aki tudvalevőleg likvidálja a középitkezéseket és az igy szabaddá váló tőkét magánépitkezések céljaira fogja hitel formájában kihelyezni. Ez a gondolat azóta erősen hódit a törvényhatósági bizottság tagjai között is. Vannak, akik hangoztatják, hogy nemcsak az államnak kell beszüntetni a középitkezéseket, hanem a városnak is és a városnak is támogatnia kell a magánépitkezéseket. A tanács ezzel szemben tovább is azon az állásponton van, hogy a további kislakásos épitkezésekre szükség van és ezért 200 milliárdot akar kérni kislakások épitésére.

A főváros kislakásépitő programmjának mérlege különben most a következő:

Augusztus 1-ére készen lesz száztiz lakás. Ezekbe augusztus 1-én be lehet költözni. November 1-ére 960 lakás épül fel, szóval a főváros idei lakástermelése meghaladja az ezer lakást. A városházán azonban az a vélemény, hogy még további 2000 kislakás épitésére okvetlenül szükség van. Ennek a további kétezer lakásnak az épitését két-három esztendőre kontemplálják a városházán és ha ez a lakásmennyiség felépül, akkor, ugy mondják, a mai lakáskrizis megszünik.

Itt emlitjük meg, hogy nem igaz az a hir, mintha a főváros házaiban aranyparitásos bért terveznének. Azt veszik a bérmegállapitásoknál alapul, hogy a fővárosi házaknak hat százalékos kamatot kell hozni és igy eléggé méltányos béreket tudnak majd megállapitani, amire vall az is, hogy a Kén-utcai városi házban, ahova nemrégiben költöztek be a lakók, az egyszobakonyhás lakás bére mindössze havi háromszázezer korona.

Döntések uj munkák vállalatbaadásáról

A főváros középitési ügyosztálya kedden délelőtt a következő munkálatokat adta vállalatba:

A IX. Mester-utca 39. és Dandár-utca sarkán épülő bérház asztalos-, lakatos-, mázoló-, tölgyfapadló-, bádogos-, tetőfedő-, kőfaragó, mükő- és burkolómunkálatait;

a X. Üllői-ut és Ceglédi-ut sarkán épülő bérház tetőfedő-, mükő- és az egyik épület bádogosmunkáit.

A Fonyód-bélatelepi üdülőház kibővitésénél szükséges kőmüves- és iparosmunkák együttes vállalatbaadását;

az Erzsébet szegényház Alföldi-utcai fiókintézetének emeletráépitési tervének bemutatását;

a IX., Soroksári-uti vámház lakóépületére emelet ráépitését;

az I., Diana-uti fővárosi lakóház emeletráépitésnél szükséges ácsmunka vállalatbaadását;

a Bezerédi-utcai iskolánál különféle villanyvilágitási munkákra szóló megbizatás kiadását.

Hatvanhatmilliárd magánépitkezések segélyezésére

Mint ismeretes, az elmult évben az állami lakásépitő bizottságnak hat millió aranykorona állott rendelkezésre. Ebből a LÁB egymillió aranykoronát még tavaly elköltött, három millió koronát pedig a régi épületek: a Bethlen-udvar, a Ráday-utcai, a Munkácsy-utcai és a Hunyadi-utcai bérházak befejezésére forditott, részben pedig a Zita-telep átalakitására használ föl. Ez évre tehát mindössze két millió aranykorona maradt a tervbevett utolsó állami bérházak épitésére. Ebből az összegből épül a Tátra- és Sziget-utca sarkán egy huszlakásos és a Sziget- és Pannonia-utca sarkán egy tizenkilenc lakásos bérház, mig a sorban következő harmadik állami bérház épitésére a versenytárgyalás most van kitüzve.

További állami házak épitésére már nincs fedezet és igy valószinüleg elmarad a Kinizsi-utcai állami bérház, valamint a Korall-utcában tervezett bérház épitése, amelyekre vonatkozólag pénteken tartják meg a tárgyalásokat. E két ház felépitését azonban akadályozza, hogy az állami lakásépités megszünik és helyette az állam a magánépitkezést kivánja elősegiteni.

Értesülésünk szerint eddig mintegy 1500 magánlakás felépitésére kértek állami segélyezést. Az állami hitelnyujtási kérvényeket a hitelfedezeti kérdések elbirálása szempontjából előbb a Pénzintézeti Központ vizsgálja meg, a kérvények aztán a LÁB elé kerülnek és a hitel engedélyezése dolgában végső fokon a népjóléti minisztérium dönt. A magánépitkezések segélyezésére négy millió aranykorona, illetve hatvanhat milliárd papirkorona áll rendelkezésre.

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

Magyar Mosó és Fertőtlenitő Gépgyár R. T.
Budapest, III., Lajos-utca 115. sz.
TELEFON: L. 991—28.
Szállit:
Gőzmosódai és gőzfőzőkonyhák berendezéseket, kórházak, szállodák és intézetek részére.
Mérnöki kiküldetések és tervek ingyen

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR-UTCA 8.
Központi fütés. Vizvezeték.
Épületbádogos munkák.

FESTŐ és MAZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

MAGYAR SZOBORÖNTŐDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-38.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
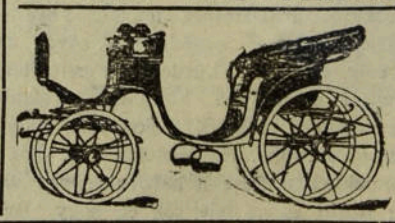
Teherautókarosszériagyártás
Kovácsmühely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 88-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

Kereskedelmi alapra helyezik a főváros összes üzemeit

Borvendég Ferenc tanácsnok tervezete

A Fővárosi Hirlap megemlékezett már arról, hogy Borvendég Ferenc tanácsnok nagyszabású tervezetet dolgozott ki, amelynek hivatása, hogy a főváros üzemei minél teljesebb mértékben függetlenithetők legyenek a közigazgatás béklyóitól és hogy az üzemek vezetése minél jobban közeledjék a magánüzemek elasztikus kereskedelmi vezetéséhez. Most arról értesülünk, hogy Borvendég tanácsnok már ki is nyomatta ezt az üzemigazgatási tervezetet, amelyet immár nyomtatásban nyujtott át a polgármesternek és a tanács összes tagjainak, hogy azok a nagyszabásu munkát áttanulmányozhassák. Borvendég tanácsnok tervezete 72 gépirásos oldal és minden részletre kiterjeszkedik, ugyhogy a fővárosi üzemek uj igazgatási rendje a tervezet elolvasása után a maga teljességében kibontakozik az olvasó szemében.

A nagy reform főelve az, hogy a főváros üzemeit ezentul kereskedelmi, illetve részvénytársasági formában, természetesen részvényesek nélkül vezessék.

Az üzemek élén ezentul, a kereskedelmi törvény előirásának megfelelően, igazgatóság fog működni és az üzemek teljesen részvénytársasági alapon rendezkednek be, csak éppen hogy az üzem nem részvényesek, hanem a főváros tulajdona marad. Ennek a célja az, hogy megszabadulva a közigazgatási vezetés nehézkességeitől, a kereskedelmi szellemben vezetett üzemek irányitása mozgékonyabb lehessen.

Az uj rend egyébként az üzemek decentralizálását is jelenti, amennyiben minden üzem élén külön önálló igazgatóság fog állani, amely igazgatóságnak tagjai felerészben a főváros törvényhatósági bizottságának delegáltjaiból, felerészben pedig a tanács által kiküldöttekből és az igazgatókból fog állani.

Az igy alakult igazgatóság a maga hatáskörében teljesen önállóan intézkedik, ami meggyorsitja az elhatározásokat, mentesit az eddigi közigazgatási labirintusoktól és elasztikussá teszi az üzemek egész működését.

Borvendég tanácsnok tervezete előreláthatólag e hó 18-án kerül a főváros rendes tanácsülése elé. A tervezet azonban, amely hivatva lesz a város üzempolitikáját reorganizálni és az üzemek vezetését uj alapokra fektetni, értesülésünk szerint, nem fog simán keresztülmenni a különböző retortákon. Ugy halljuk, hogy a tervezet a mostani formájában már magában a tanácsban is éles kritikát vált ki. De a tanácsból kikerülve, a tervezet még mindig hosszu utat fog megjárni a különböző bizottságokban, mig végre eljut a közgyülésig. Mire azonban idejut, valószinüleg elsimul minden ellentét, amely ideig-óráig utját állhatja a nagy reformnak, amelyet az üzemvezetés simábbá tételének hivei régóta sürgetnek.

A gellérthegyi Citadellában rendezik a nemzetközi fürdőügyi kiállitást

Előbb azonban el kell dönteni, hogy ki a gazda a Gellérthegyen: a főváros-e, vagy a katonai kincstár?

A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában jelentettük már, hogy a városgazdasági ügyosztálynak nagyon szép tervei vannak azzal a területkomplexummal, amelybe bele tartozik a Gellért-fürdő, Rudas-fürdő, Rácz-fürdő, a Hungária-forrás, a Kerkápolyi és a Bodor-féle telkek. Viaduktokat, szökőkutakat, a Gellérthegyre siklót, liftet és sok pompás parkot terveznek erre a területre. Mindezek az átalakitások és nagyszabásu épitkezések meglehetősen sürgössé váltak, mert a Gellért-hegy és környékének premierjét a nemzetközi fürdőügyi kongresszus alkalmával akarják megtartani. A fürdőügyi kongresszust, amelyet a Budapest Fürdőváros Egyesület 1927-ben rendez, ugyanis fürdőügyi kiállitással akarják összekötni, amely kiállitásnak terepe a kicsinositott, felcicomázott, könnyen megközelithetővé tett és müvészi alkotásokkal megszépitett Gellérthegy lesz.

Gazdag tervek állanak megvalósulás előtt, egyelőre azonban egy apró, de nyilván könnyen elintézhető tulajdonjogi vita merült fel a főváros és az államkincstár között. A tulajdonjogi vita a Gellérthegy és a Gellérthegyen lévő Citadella körül keletkezett. Körülbelül ugyanaz az eset ez, mint a Vérmező esete volt, amelyről azonban birói itéletnek kellett eldönteni, hogy kié a Vérmező: a főváros-é, vagy pedig a katonai kincstáré? A Gellérthegy és a Citadella körül aligha merül fel ilyen sulyos ellentét, amelyet a biróságnak kellene megoldania. Valószinü ez már a megbeszélésnek abból a barátságos és nyugodt hangjából, amelyen a tulajdonjogi vita a főváros és a honvédelmi minisztérium között folyik.

A probléma, hogy

kié a Gellérthegy és a Citadella,

azon a helyszini szemlén merült fel, amelyet a fürdőügyi kongresszus és kiállitás tervével kapcsolatban hétfőn délelőtt tartottak meg a Gellérthegyen. Ezen a szemlén a honvédelmi minisztérium nevében Köhler tábornok, a főváros részéről pedig Berczel Jenő tanácsnok, kormányfőtanácsos jelent meg. Ott volt azonban a pompás tervek készitője, Alpár Ignác müépitész is. A honvédelmi minisztérium képviselőjét azért küldötte ki a helyszini szemlére, mert a Budapest Fürdőváros Egyesület azzal a kéréssel fordult a minisztériumhoz, hogy a fürdőügyi kongresszus és kiállitás céljaira engedje át a Citadellát, ahol a kiállitást akarja megrendezni.

A mai helyszini szemle alkalmával

Köhler tábornok elvileg nem tett kifogást az az ellen, hogy a Citadellában rendezzék meg a kiállitást,

de a honvédelmi kormányzatnak azt a kivánságát tolmácsolta, hogy a Citadella átengedése fejében a kiállitás rendezői a Gellérthegyre, kisebb katonai osztag részére laktanyát épitsenek. A Budapest Fürdőváros Egyesület hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a laktanyát felépiti, ellenértékképpen azonban negyven éves szerződést kivánt arra nézve, hogy a honvédelmi minisztérium a Citadellát erre az időre átengedi az egyesületnek.

Ekkor keletkezett a váratlan bonyodalom. Felszólalt ugyanis Berczel Jenő dr. tanácsnok, aki kijelentette, hogy a főváros mindenekelőtt a jogállapotot kivánja tisztázni.

A főváros álláspontja szerint ugyanis a Gellérthegy tulajdonképpen a főváros tulajdona és csupán használatra engedték át katonai célokra.

Ezek a katonai célok azonban ma már voltaképpen nem állanak fenn és igy a Gellérthegy és Citadella katonai célokra való átengedése már idejét multa. A főváros jogi álláspontja tehát ebben a mostani konkrét esetben az, hogy a Gellérthegy és a Citadella fölött a főváros intézkedik. Ami a laktanya épitésének kérdését illeti erre a fővárosnak most nincs pénze. De nem is indokolt a kaszárnyaépités a Gellérthegyen, mert annak tőszomszédságában ott van a budaörsi laktanya, amely ennek a célnak tökéletesen megfelel. Ezekután Alpár Ignác bemutatta a Citadella kiállitási célokra szolgáló átalakitási, valamint a Gellérthegy parkirozásának és technikai eszközökkel való felruházásának nagyszabásu tervét, amelyet a bizottság tagjai nagy elismerésben részesitettek. Döntés azonban a mai napon természetesen, már csak az időközben felmerült vitás jogi kérdés miatt sem történhetett, de kétségtelen, hogy ebben az ügyben rövidesen határozni kell.

A fővárosnak az az álláspontja, hogy a Gellérthegy átalakitása nem a Budapest Fürdőváros Egyesület hivatása, hanem a fővárosé, amely mindent megtesz, hogy Budapest idegenforgalma érdekében a Gellérthegy átalakitása és kicsinositása révén uj vonzóerőt létesitsen. Egyelőre azonban a jogi kérdést kell eldönteni, ami valószinüleg nem fog nagy nehézségekbe ütközni, mert mindkét fél részéről a legkonsziliánsabb álláspontot foglalják el. Ha tisztázzák majd, hogy kinek a tulajdona a Gellérthegy és a Citadella, akkor hamarosan hozzá lehet kezdeni azokhoz a nagyszabásu beruházásokhoz, amelyek a Gellérthegyet valósággal Budapest egyik legszebb látványosságává varázsolják.

Hóditó köruton a kőbányai sör

A külföldi söröket ugyszólván teljesen kiszoritották az országból

A megcsonkitott Magyarországnak uj életfeltételekről kell gondoskodnia. Ma már nem elégedhetünk meg azzal, hogy mint a háboru előtt, teljesen agrárország legyünk és nyerstermékeink kivitelével igyekezzünk megélni. Ma már, amink terem, idehaza kell feldolgoznunk, hogy ilyenformán az ország külkereskedelmi mérlegét minden tekintetben elfogadhatóvá tegyük. Éppen ezért a legnagyobb örömmel kell megállapitani, hogy

pár esztendő alatt a kőbányai sörfőzdék a magyar ipar egyik leghatalmasabb tényezőivé lettek.

Hogy ez sikerülhetett, annak főérdeme azé a páratlan várakozási szellemé és azé az alkotó tevékenységé, amely a kőbányai sörgyárak háboru utáni munkájában olyan impozánsan nyilatkozott meg. Csak igy történhetett meg, hogy az utóbbi évek folyamán a kőbányai sörgyártás a fejlődés olyan fokára jutott el, hogy produktumai nemcsak felveszik a versenyt a külföld legelsőrendü gyártmányaival, de azokat felül is mulják. A mult esztendőben a kormány megnyitotta a határt a külföldi sörök előtt. A bajor és cseh sörgyárak, emlékezve arra a kedveltségre, amelyben gyártmányaik Magyarországon a háboru előtt részesültek, nagy erővel vetették magukat ismét a magyar piacra.

Elegendő volt azonban egyetlen sörszezon arra, hogy a kőbányai gyárak sörei végzetes győzelmet arassanak a bajor és cseh sörök fölött.

A fogyasztóközönség szinte hetek alatt rájött arra, hogy semmi szüksége nincs arra, hogy sulyos anyagi áldozatok árán a kőbányai sörök mellett eltörpülő külföldi söröket fogyassza.

Hogy a magyar gazdasági viszonyok számára a kőbányai sörnek ez a győzelme mit jelent, igazolja az ,hogy amig a háboruelőtti utolsó évben 575.000 hektoliterre emelkedett a magyarországi sörimport, addig az elmult esztendőben Csehországból és Bajorországból összesen 3180 hektoliter sört hoztunk be.

Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika. A Fővárosi Hirlap a szervezett közvélemény orgánuma.

Egészen természetes ez ma, amikor a kőbányai különleges sörök 18 fokosak és a legjobb világosra pörkölt malátából készülnek és pedig a legnagyobb gondossággal, a sörfőzés legraffináltabb finom módszereivel. Kétségtelen, hogy alig van ma Magyarországban iparág, amely a termelés minőségében minden külföldi termeléssel szemben ugy megállaná a helyét, mint a kőbányai sörgyártás. Gazdasági szempontból rendkivüli fontosságu az is, hogy a kőbányai sörgyárak ugyanakkor, amikor minőségben tulszárnyalják a külföldi gyárak termékeit, egyben termelőképességüket is igen nagymértékben fokozták. Ma

Kőbánya legalább 3 millió hektoliter sör termelésére alkalmas,

ami azt jelenti, hogy a külföldi sörök behozatalának teljes összezsugorodása mellett is exportképessé lett a kőbányai söripar.

A kőbányai söripar legközelebbi feladata, hogy a maga számára minél nagyobb kiviteli piacot szerezzen. Ennek a lehetősége is adva van, mert a kőbányai sörök nemcsak idehaza, de már a külföldön is nyugodtan felvehetik a versenyt a bajor és cseh gyárak termeléseivel. Ez a verseny pedig nemcsak a minőség szempontjából, hanem az árak szempontjából is csak győzelemmel végződhetik Kőbánya számára.

TUNGSRAM
RÁDIÓ
A vacuumcső gyári jele: „TUNGSRAM“
Kapható mindenütt!
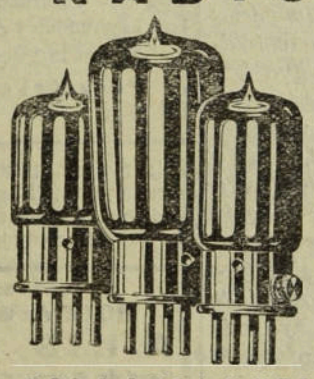
MR 2—3—6, MR 4—41, MR 5—51
A fejhallgató gyári jele: „VÉ“
Kapható mindenütt!
Egyesült Izzólámpa és Villamossági RT. Ujpest.

Fullánkok

• • •

A békebeli állapotokról

mindig csak ugy hallunk, mint valami elérhetetlenről, mint valami olyanról, amiről csak álmodozik az ember, de aminek eljövetele még messze, messze késik a ködben. És ebbe az álmodozásunkba kemény, rideg szóval szól bele az élet. Nem tévedünk, nem csalódunk, megdörzsöljük a szemünket, elolvassuk még egyszer és látjuk, hogy egy hivatalos jelentésben igenis benne vannak már a békebeli állapotok. A budapesti m. kir. adófelügyelőség beterjesztette a fővároshoz az elmult félévről szóló jelentését, amelyet hétfőn tárgyalt a közigazgatási bizottság. Az adófelügyelő boldogan meséli el, hogy az összes egyenes adók kivetése a mult év második felében befejezést nyert. Ezuttal sikerült — mondja lelkendezve a jelentés, — a háborus évek és a közbejött forradalom által okozott többéves visszamaradást pótolni, ugyhogy „az egyenes adó kivetése terén békebeli állapotok állottak elő.“ Heuréka, végre itt az első fecske. Az adókivetés terén, ne méltóztassék összetéveszteni ezt az adófizetéssel, helyreállottak a békebeli állapotok. És még azt mondják, hogy nem boldog a magyar.

Az őszinteség

nagyon szép dolog és igazán nagyon sokra becsüljük azokat az embereket, akiknek a száján van a szive, akik nem csinálnak titkot az érzelmeikből, a gondolataikból még akkor sem, ha önmagukat vádolják is a saját véleményükkel. Igazán nem akarunk kommentárt fűzni a dologhoz, de mégis csak el kell mondani, hogy az utókor nyomtatott betüben feltalálva találja a dolgot. A munkásügyi bizottság multheti ülésén felállott Anka János, A Nép egykori szerkesztője, tehát kurzusügyekben tökéletesen autentikus férfiu és nagyon érdekes kijelentést tett: hangoztatta, hogy a bizottságnak mindenekelőtt le kell szögeznie hatáskörét, nehogy ismét kupaktanács szerepe legyen, mint a mult ciklusban volt. A szó erős, a kritika, amely elhangzott, nagyon sulyos. Enyhitő körülmény, hogy nem destruktiv ember szájából hangzott el, régi konstruktiv férfiu beszélt a kupaktanácsról, olyan férfiu, akit kurzusügyekben igazán verzátusnak kell elismernünk.

Ha fürdő —

legyen fürdő éjszaka is, igy gondolta a Hungária-fürdő tulajdonosa, mig a belügyminiszter ugy gondolkodik, hogy még a fürdőnek is szüksége van éjszakai nyugalomra. Nem járult hozzá tehát a belügyminiszter ahhoz a világvárosias tervhez, hogy Budapest éjszakai élete meggazdagodjék a kivilágitott gőzfürdőkkel, ahol esetleg — ki tudja milyen ötlete támad az embernek, — még pezsgőzni is lehetne. Bármennyire szeretnénk is Budapestet emelni és modernizálni, ebben az esetben mégis a belügyminiszternek kell igazat adnunk. Igazán naiv léleknek kellene tartanunk a belügyminisztert, ha behódolna a Hungária-fürdő gyermekesen gügyögő argumentálásának, amikor azt mondja, hogy nyitva kell tartani a fürdőket, mert máskülönben az éjszaka érkező vendégek kiszálva a vonatról, nem tudnának kellően tisztálkodni. Ezt a jámbor hazugságot igazán nem hiheti el a belügyminiszter, pedig valószinünek tartjuk, hogy velünk együtt ő is azt szeretné, ha Budapest teljes egészében, bár éjszakai fürdőzés nélkül, a békebeli világváros képét mutatná. A fürdőtulajdonos pedig nyugodjék meg abban, hogy a Budapest-fürdőváros gondolatát nem azon a módon kell megvalósitani, ahogyan azt ő a maga zsebe érdekében kifundálta.

„Tempo harrihárom“ kiáltástól lesz hangos a Drasche-telek

A telket részben parkirozzák, részben sporttelepé alakitják át — Beboltozzák az Ördögárkot — Solty műszaki főtanácsos nyilatkozata

Annakidején, amikor Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter kezdeményezésére a megépitendő Nemzeti Stadion számára megfelelő terepet és helyet kerestek, szóbakerült a főváros tulajdonában lévő Drasche-féle telek is. A helyszini szemle alkalmával azonban kitünt, hogy a Drasche-féle telek a Nemzeti Stadion céljaira nem alkalmas, mert milliárdos befektetések mellett is, folyton attól kellene tartani, hogy az állandó földcsuszamlások folytán a megépitendő amfiteátrumszerü nézőhelyek és tribünök használhatatlanokká válnának. A bizottság erre végleg ugy határozott, hogy a Nemzeti Stadiont semmi körülmények között sem fogják a Drasche-telken felépiteni. A Nemzeti Stadion céljaira akkoriban szóbakerült még a Vérmező és a régi lóversenytér is, azóta azonban már — mint ismeretes — elvben ugy határoztak, hogy a Nemzeti Stadiont a Duna partján, a kelenföldi elektromos centrálé mellett fogják megépiteni.

A Drasche-telken azonban, értesülésünk szerint, mégis csak sporttelep lesz.

A főváros tanácsa ugyanis a mult év folyamán ugy határozott, hogy a Drasche-telket nivelláltatni fogja és a telek egy részéből pompás parkot, a másik részéből pedig sporttelepet létesit. A munkálatokra annakidején 900 millió koronát irányoztak elő.

A Drasche-telken folyó munkálatokra vonatkozólag kérdést intéztünk

SOLTY LAJOS műszaki főtanácsoshoz,

aki a következő felvilágositást adta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A Drasche-féle telek nivellálására előirányzott összeg az eddigi földmunkálatok során elfogyott. Most azt tervezzük, hogy a kőfejtési munkálatok során nyert elsőrangu minőségü követ ugy értékesitjük, hogy a költséget az a tétel viselje, ahol az fel lesz használva. Igy elsősorban fel lehetne használni az ott nyert köveket a II. kerületi elöljárósági utcaburkolásoknál, azonkivül az Ördögárok fenék- és oldalkiképzésénél. Ezzel kapcsolatban meg kell emlitenem, hogy

az Ördögárok oldalkiképzése ugy fog megtörténni, hogy a következő munkálatok során beboltozható legyen.

Igy tehát a helyett, hogy vállalkozóktól vennénk a köveket, a Drasche-telekről szállitanánk azokat. Ezzel nagy pénzeket takaritanánk meg, amit a Drasche-telek nivellálási munkálatainak további folytatására használnánk fel. De ugyancsak

felhasználhatnánk a Drasche-telken fejtett köveket a ferencvárosi helyi kikötő épitésére is,

mert a kőanyag, ismétlem, elsőrangu, ugyhogy erre a célra is kitünően megfelel. Egyébként most folynak a számitások arra vonatkozólag, hogy milyen összegre lenne szükség a munkálatok további folytatására. A telek egy részét különben most alapcsövezzük, hogy az előtörő vizeket levezessük, hogy azok kimosásokat ne csináljanak.

A főváros kertészeti igazagtójával egyetértésben nemrégiben jelöltük ki azokat a kőtömböket és sziklákat amelyek parkdiszitésre alkalmasak.

A kőfejtési munkálatok egyébként azért olyan költségesek, mert robbantással esetleg veszedelmes földcsuszamlásokat idéznénk elő. Ha azonban a robbantás elkerülhetetlen lenne, akkor mindenesetre ki fogjuk kérni a Földtani Intézet és a robbantási szakértők véleményét.

Az eddigi tervek szerint a lejtős részeket parkirozni fogjuk, a vizszintes részt pedig sportteleppé képezzük ki.

Véleményem szerint viztelenités esetén azonban a sportelepet amfiteátrumszerüen is egész bátran ki lehet épiteni. Meg kell még végül emlitenem, hogy a BESzKÁR a vágányok épitése alkalmával a megengedettnél magasabb feltöltést alkalmazott. A nivellálási munkálatok e részét természetesen a BESzKÁR költségén fogjuk elvégezni.

Eddig szólnak Solty főtanácsos felvilágositásai, amelyekből kitünik, hogy a főváros a közel jövőben, a sportrajongók nem kis örömére, egy ujabb nagyszabásu és modern sporttelepel gazdagodik. Az uj soprttelepre, értesülésünk szerint, a BESzKÁR és a „33 FC“ pályázik. A pályát azonban előreláthatóan a rendkivül szimpatikus és nagymultu budai csapat, a „33 FC“ fogja megkapni, amelynek tudvalevően nincsen pályája. Igy tehát a közel jövőben már Budán fog felhangzani a futballrajongók tizezreinek biztató csatakiáltása: — Tempó harrihárom! Tempo harrihárom!

SZÓRAKOZÁS

A Vigszinház e hetét is a „Majomszinház“ dominálja. Csütörtökön hosszabb pihentetés után az „Ezüstlakodalom“ kerül szinre. A játékrend igy alakul: Szerda, péntek, szombat: Majomszinház. Vasárnap este: Nagytakaritás. Csütörtökön: Ezüstlakodalom. Szombat éjjel főuri mükedvelő előadás lesz az árvizkárosultak javára.

UFA FILMSZINHÁZ
Teréz-körut 60. Nyugoti p. u. szemben

1926 márc. 11, csütörtöktől, márc. 17 szerdáig

A HÁROM TESTŐR

Dumas regénye után főszerepben
BARBARA LA MARR, ADOLPHE MENJOU.

Douglas Fairbanks

ELŐADÁS KEZDETE:
Március 11-én, csütörtökön a premier napján 2 előadás: 7 és ½10 órakor.
Azonkivül hétköznap 5, ½8 és ½10 órakor.
Vasárnap ¾4, ¼6, 8 és 10 órakor.
Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart (telefonszámok: 921—32, 921—33).
Pénztári órák: Hétköznap d. e. 11—1-ig, d. u. 4 órától — Vasárnap d. e. ½11-től egész nap.

Szenzációs uj műsor
ROTT és STEINHARDT szinházában
A KIS KOMÉDIÁBAN
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14—22.

Kis Komédia. Egész héten minden este: Vissza Óbudára! Eine Stunde in der Irrenanstalt, Nincs baj.

Fővárosi Operettszinház. Egész héten minden este: Nézze meg az ember! cimü revükomédia tölti be a műsort. Minden este és vasárnap délután is a rendkivül változatos, mulatságos és látványos reviit játsszák.

CORVIN SZINHÁZ
Március 11—17 Március 11—17
Zigoto a becsületes tolvaj
Burleszk világattrakció 8 felvonásban
Főszereplő: ZIGOTO
Uri divat
Molnár Ferenc világhirü vigjátéka 8 felvonásban
Főszereplők: ALMA RUBENS és LEWIS STONE
Előadások kezdete az ünnepnapokon ¼4, ½6, ½8, ½10, hétk 5, ½8, ½10, csütörtökön ½7, 9

KAMARA
Március 11—17 Március 11—17
Zigoto a becsületes tolvaj
Burleszk világattrakció 8 felvonásban
Főszereplő: ZIGOTO
Uri divat
Molnár Ferenc világhirü vigjátéka 8 felvonásban
Főszereplők: ALMA RUBENS és LEWIS STONE
Előadások kezdete az ünnepnapokon ¼4, 5, ¾7, ½9, 10, hétköznapokon 4, 6, 8, 10 órakor

ROYAL APOLLO
Telefon: József 118—94.
Aranyláz
Filmjáték 10 felvonásban
Főszereplő: Charlie Chaplin
Váljunk el
Komédia 7 felvonásban
Főszereplők: Adolphe Menjou, Betty Bronson és Florence Vidor
Csütörtöktől uj műsor. Előadások: hétköznap 5, ½8, ½10.

Renaissance-Szinház. Szerda (először), csütörtök, szombat: Maskara. Péntek: Csitri. Vasárnap délután: Marika; este Csitri.

Adminisztrációs utvesztőbe jutott a Primás-bástya megépitése

A trianoni békeszerződés a főváros parkirozási dolgaiba is beleavatkozik

Dr. Csernoch János hercegprimás pappá való szentelésének félszázados jubileuma alkalmával gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszter kezdeményezésére tudvalevően elhatározta a főváros, hogy az eddigi Nádor-bástyát, amely a Kapisztrán-tértől a Bécsi kapu-térig terjed, Primás-bástyának nevezi el és ebből az alkalomból ezt a részt a bástya-sétány többi részéhez méltóan kiképzi és rendezi. A Primás-bástya kiképzését azonban még máig sem kezdték meg. Erre vonatkozóan felvilágositásért az illetékes ügyosztályhoz fordultunk, ahol a következőket mondották a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Annakidején a Primás-bástya rendezésére és kiképzésére vonatkozólag részletes terveket készittettünk, amelyeket a tanács el is fogadott. A tervek elfogadása után a tanács felterjesztést intézett a kultuszminiszterhez, amelyben arra kérte gróf Klebelsberg Kunót, hasson oda, hogy a Nándor-laktanya hátsó homlokzatánál lévő feljáró lépcsőzetet távolitsák el, mert az benyulna a sétány testébe és igy a rendezés utjában áll. Továbbá arra kérte, hasson oda a pénzügyminiszternél, hogy az állami nyomda épülete előtt levő földfeltöltést eltávolitsák és helyette a főfal megfelelő megerősitéséről gondoskodjanak. Egyben keresse meg a pénzügyminisztert arra vonatkozólag is, hogy a Nádor-bástya területét, amely kincstári tulajdon, a főváros közönsége javára közterületnek nyilvánitsa.

— Nemrégiben értesitette gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszter a fővárost arról, hogy

a pénzügyminiszter a közterületnyilvánitáshoz nem járulhat hozzá, mert a trianoni békekötés 186. szakasza értelmében ez nem lehetséges.

A kivánt területet azonban hajlandó a pénzügyminisztérium használatra átengedni, ezért azonban évenként egy aranykorona urijogdijat kiván. A tanács erre ujabb felterjesztéssel fordult a kultuszminiszterhez, akinek közbenjárására azután a pénzügyminisztérium elengedte az egy aranykoronás urijogdijat.

— A sétányügyi bizottság előterjesztésére a tanács legutóbb ujból foglalkozott a Primás-bástya-sétány ügyével. Ujból különböző felterjesztésekkel fordult a kultuszminisztérium utján a pénzügyminisztériumhoz és a honvédelmi minisztériumhoz, egyuttal utasitotta a pénzügyi ügyosztályt, hogy

a Primás-bástya kiépitésére forditandó egymilliárd és 300 millió korona fedezetéről,

az 1926. évi költségvetés keretén belül, gondoskodjék.

— A Primás-bástyát különben kátrányozott makadámmal fogjuk boritani, továbbá csatornahálózattal, fásitással, élősövénnyel és parkirozással kiképezni.

Az illetékes ügyosztály felvilágositásaiból tehát kitünik, hogy a Primás-bástya megvalósitása egyelőre még mindig az adminisztráció tekervényes utvesztőjét járja. Mindenesetre kivánatos lenne, hogy ezt az utat a lehető legrövidebb idő alatt tegye meg, hogy a tavasszal végre megkezdhessék a Primás-bástya kiképzésének munkálatait, hiszen a bástya a hercegprimás ötvenéves papi jubileumára készül.

Nagyszabásu reformok az ut- és csatornaépités terén

Kiépitik a Kelenföld csatornahálózatát — Buda főgyüjtőcsatornát kap — Nyolcvan milliárd költségelőirányzat ut- és csatornaépitkezésekre

Solty Lajos műszaki főtanácsos nyilatkozata

A főváros ut- és csatornaépitési ügyosztálya most készült el beruházási programmjával, amelynek keretében nyolcvanmilliárd korona kerül felhasználásra. A programm részleteiről

Solty Lajos műszaki főtanácsos

a következő felvilágositásokat adta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A főváros — mint ismeretes — már régebben tervbe vette a makadámutaknak viz helyett olajjal való portalanitását. Összesen hárommillió négyzetméternyi makadámburkolásu utja van Budapestnek. Ebből az idén, pénzügyi nehézségek miatt, csak egymillió négyzetméternyi területet fogunk olajjal portalanitani. Ez különben a tavalyi olajjal való portalanitásnak éppen a kétszerese. A portalanitás tekintetében az idén különben uj anyaggal is kisérletezni fogunk. A fővárosnak ugyanis nemrégiben felajánlottak egy petroleumüledékből készült impregnáló anyagot, mely állitólag nemcsak leköti az ut porát, hanem olyan réteget is képez a makadámburkolaton, amely a porképződést is megakadályozza. Meg kell emlitenem azokat a célzatos hireszteléseket, amelyek arról szólnak, hogy az olajjal való portalanitás tönkre teszi a makadámburkolatot. Ez nem felel meg a valóságnak és éppen az ellenkezője igaz, tudniillik az olaj egyenesen konzerválja a burkolatot. Eddigi tapasztalataink szerint azonban az ujonnan készült makadámutakat nem szabad olajozni addig, amig a beágyazódás meg nem történt. Az olajjal való portalanitás hatszázaléknál magasabb emelkedéseknél nem alkalmazható, mert sikossá teszi az utat.

— Elvi jelentőségü döntést is hoztunk az ut- és csatornaépitési és javitási munkálatokra vonatkozólag.

Elhatároztuk ugyanis, hogy a munkálatok egy részét vállakozóknak adjuk ki, amivel kereseti alkalmakat kiván a főváros nyujtani a mai nehéz gazdasági körülmények között.

A kátrányozó és bitumenezőtelepet természetesen továbbra is fenntartja a főváros, ennek a telepnek azonban a jövőben az lesz a feladata, hogy uj útburkolási anyagokkal végezzen kisérleteket. Azonkivül ez a telep fogja — minthogy fölszerelése rendkivül fürge és mobil — a sürgős utjavitási munkálatokat elvégezni.

— Az utcák portalanitási munkálataira vonatkozó másik tervünk az, hogy az aszfaltozott és a bazaltkockákkal kirakott utcákat és utakat a jövőben is vizzel öntözzük, vissza kell azonban térni a régi módszerekhez:

mosni kell az utcákat, nem pedig öntözőkocsikat járatni.

Ugy tervezzük, hogy ezentul a bazaltkockák hézagait a régi rendszer helyett szurok és kátránykeverékkel töltjük ki, ami által nagyban megakadályozzuk a porképződést.

— Rendkivül

nagyszabásu a csatornaépitésre vonatkozó beruházási programm.

A Kelenföld kiépitésének tudvalevően egyik legnagyobb akadálya, hogy nincsen csatornázva. Az idei programm keretében azonban feltétlenül meg fogjuk épiteni a főcsatornát, ehhez azután fokozatosan a mellékcsatornákat, amelynek befejezése után minden valószinüség szerint meg fognak indulni a nagyobbszabásu épitkezések. A budai oldalnak nincsen főgyüjtőcsatornája, a mellékcsatornák külön-külön ömlenek a Dunába. Éppen ezért szükséges, hogy

sürgösen megépitsük a budai dunaparti gyüjtőcsatornát,

amivel megszünne az az állapot, hogy a budai korzót továbbra is szivattyu-bódék éktelenitsék el. Továbbá megszünne az a rendszer is, hogy a Duna vizének állása esetén a csatornák zsilipjeit le kell zárnunk és a szennyes vizet szivattyuk segitségével a Dunába ömlesztenünk, mert ellenkező esetben a Duna vize a csatornákon át elöntené Buda alacsonyan fekvő részeit. A budai dunaparti főgyüjtőcsatorna megépitése a talaj nivója és hosszusága miatt rendkivül körültekintő munkát igényel. Óbudától Lágymányosig igy is kétszer kell majd átemelni a tervezett főcsatorna szennyvizét, szivattyuk segélyével. A szivattyu-telepet különben az Andor-utca irányában tervezzük.

— Az Angyalföld csatornázását nem lehet megvalósitani addig, amig a Rákospatak szabályozva nincsen.

Akkor azután megépithetjük a főcsatornát. Meg kell emlitenem, hogy

a Rákospatak szabályozásával ezer kataszträlis hold föld szabadul föl.

— A Rákospataknak egyelőre csak azt a részét boltozzuk be, amely a lipótvárosi teherpályaudvar alatt folyik. Hangsulyozom, hogy

az ezidei költségvetés keretében csak a kelenföldi főgyüjtőcsatorna megépitésére kerül a sor.

A programm hátralévő részének a megvalósitására egyelőre még nincs fedezet. Ezt talán a felveendő uj külföldi kölcsönből fogjuk megvalósitani.

— A budai szennyvizcsatornák szivattyu-telepein 1924-ig elavult gőzgépek szolgáltatták a hajtóerőt. 1924-ben azután, mivel attól kellett tartani, hogy a gőzgépek egy szép napon felmondják a szolgálatot, két szivattyu-telepet villanygéppel láttunk el. A gépek rendkivül beváltak, eddig velük mintegy másfélmilliárd koronát takaritottunk meg. A többi telepen két esztendőn belül önmagukat fizetnék ki a villanygépek. Ez inditotta a fővárost arra, hogy a gőzgépeket fokozatosan kicserélje.

Idén két uj villanygépet szerzünk be, körülbelül négymilliárd korona értékben.

— Az elektrifikálás kapcsán sor kerül az iszapkamrák kiüritésének — amely most kézi erővel történik — megreformálására is.

Villanyerőre berendezett automatikus kotrószerkezeteket fogunk ugyanis beszerezni,

a mostani szimpla szürők helyett pedig kettős szürőket alkalmazni.

Meinl Maltin Kakaó
tápláló olcsó finom

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A Fővárosi Hirlap Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a Fővárosi Hirlapot előfizetésével erősiti.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYAR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

Szálloda, kórház, szanatórium
berendezés legolcsóbban
ELBERT VASBUTORGYÁRTÓNÁL
Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Kézfertőtlenitésre nélkülözhetetlen a
Lysoform

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Események

Schwet Henrik jubileuma. A Fővárosi Tudósitók Szindikátusa jubileumra készül. Március 16-án, kedden, ünnepi vacsora keretében, barátságos fehér asztalnál köszöntik ugyanis Schwet Henriket, a Pester Lloyd fővárosi rovatának szerkesztőjét, a szindikátus elnökét, aki most tölti be ujságirói munkásságának 25. esztendejét. Schwet Henrik, aki eredetileg az orvosi pályára készült és a bécsi egyetem hallgatója volt, ösztönös vágytól sarkalva otthagyta tanulmányait és az ujságirói foglalkozást választotta. Uj pályafutását 1901 március 15-én kezdte meg, amikor belépett a Budapester Tagblatt szerkesztőségébe, ahol öt évet töltött. A Budapester Tagblattól a Pester Lloydhoz szerződtették Schwet Henriket, aki ott 20 esztendő óta kiváló hozzáértéssel és lelkiismeretességgel vezeti a fővárosi rovatot. Schwet Henrik egyike azoknak az ujságiróknak, akik csak hivatásuknak élnek. Páratlan szorgalmával, kiváló judiciumával és iráskészségével a kollégák tiszteletét és megbecsülését szerezte meg. Ugyanakkor pedig a városházán a közgyülés tagjai, valamint a tisztviselői kar megbecsülését is kivivta ,mert egyike azoknak a kommunális ügyekkel foglalkozó ujságiróknak, akik leginkább ismerik a főváros ügyeit és akik a legteljesebb objektivitással és szeretettel tárgyalják a városháza eseményeit. Az ünneplés, amelyben a jubileum alkalmával kollégái fogják részesiteni Schwet Henriket, nagyon meleg és őszinte lesz.

Sok hü-hó a Hungária-forrás körül. A héten egyes sajtóorgánumokba az a téves hir került, hogy a főváros a Hungária-forrást 15 évre bérbe akarja adni. Ez a hiresztelés nagy recenziót váltott ki és különösen szocialista részről hadakoztak ellene. A végén azonban kiderült, hogy téves az a felfogás, mintha a főváros a Hungária-forrás bérbeadásának tervével foglalkoznék. Mindössze arról van szó, hogy a főváros a Hungária-forrásnak felhasználatlanul elfolyó vizét akarja átadni egy szindikátusnak. A Hungária-vizet a főváros részben a Harmat-viz telitésére használja, részben pedig beteg emberek isszák meg a kutnál, vagy pedig elszállitják üvegekben. Az ezen a mennyiségen felülmaradó viz használatlanul a Dunába folyik. Arról van tehát szó, hogy ezt a kárbavesző vizmennyiséget adja át a főváros egy szindikátusnak. Téves volt az a hir is, hogy a Hungária-forrás eddig kárbavesző vizét külföldi szindikátus kapja meg. Ezzel szemben a Fővárosi Hirlap arról értesül, hogy a bérbevevő egy köztisztviselői érdekszövetkezet, amelynek élén Lukács György v. b. t. t., Mihályi volt belügyi államtitkár és mások állanak. A bérlő társaság egyébként 15 aranyfillért fizet a városnak minden liter vizért, azonfelül pedig a brutto-haszonból is részesül. A vizet a város palackozza és a társaság a kellő mennyiségü üveget, cimkét és kupakot rendelkezésre bocsátja. A Hungária-forrásnak naponkint mintegy 12.000 liter fölös vize van, amely most értéktelenül a Dunába folyik. Információnk alapján ismételhetjük, hogy a forrás bérbeadásáról még csak tárgyalni sem lehet, az Ásványüzem továbbra is a Hungária-vizből készíti a Harmat-vizet, a gyógyulást kereső közönség pedig ezentul is dijtalanul használhatja a forrásnál a vizet és 10 literig haza is szállithat belőle. A bérlőtársaság csak a fölös vizet hozza palackokban ugy idehaza, mint külföldön forgalomba.

Látogatóban Kossuth Lajos szobránál. Szombaton délelőtt Folkusházy Lajos alpolgármester vezetésével igen előkelő bizottság jelent meg a budai csöndes Fillér-utcában, ahol Horvay János műterme van. A bizottság megtekintette Horvay János monumentális Kossuth-szobrát, amelyet kerek 18 esztendővel ezelőtt rendeltek meg. Erről a szoborról, amelyet a jövő év tavaszán akarnak felállitani, a legméltóbb helyen, a parlament főbejárata előtt, érdemes egy kicsit beszélgetni. A főváros 1906-ban hirdette meg a pályázatot a szobormüre, amelynek a szabadságharc és az első felelős magyar kormány korát kellett ábrázolnia. A pályázaton az első dijat az akkor még meglehetősen ismeretlen Horvay János nyerte meg. Ezen az alapon azután a tanács megbizta Horvayt a szobor kidolgozásával. Horvay János rendkivül lelkiismeretes müvész, nem sietett a munkával, hosszu hat esztendeig dolgozott rajta, mig végre teljesen elkészült vele. Érdekes, hogy annakidején 400.000 koronát irányzott elő a főváros a szobormű elkészitésére, ez az összeg azonban azóta tökéletesen elértéktelenedett. Most körülbelül hárommilliárdba fog kerülni, amig a szobor a parlament elé kerül. Horvay János az egyszerü és nagy vonalak müvésze. Ebben a hatalmas alkotásában is a tökéletes egyszerüségre törekedett és inkább a monumentalitással akarta a kor lelkét megszólaltatni. Az alkotás teljesen ujszerü. A szobormü központja egy egyszerü kockapiramis, amely azonban hatalmas erőt fejez ki. A piramis előtt széles sorban egymástól levegősen elválasztva a negyvennyolcas idők kilenc legendás alakja sorakozik. Az alakok nagysága kétszeres életnagyságuak, szóval körülbelül három és félméter magasak. Ez vonatkozik a szoborcsoport nyolc alakjára, mig a kilencedik alak, Kossuth Lajos, még egy félméterrel magaslik ki a többiek közül. Kossuth Lajos alakja tehát négy méter magas és középen áll. Tőle jobbra és balra láthatók lesznek Esterházy, Klauzál Gábor, Eötvös József báró, gróf Széchenyi, gróf Batthyány, Szemere Bertalan, Deák Ferenc és Mészáros Lázár, az első magyar felelős miniszterium tagjai. Az egész szobormü hófehér brassói, ruszkicai márványból készült, amely rendkivül erős anyag, a fagynak is tökéletesen ellenáll. A szobormü talapzatán Petőfi Sándor sorai állanak:

A Kárpátoktól le az Aldunáig
Egy bősz kiáltás, egy vad zivatar!

Mögötte izgalmas, szép dombormü: a hadbainduló férj bucsuzik hitvesétől, akinek karjában ott van a csecsemő, a nagyobbik gyermek és az apa együtt indulnak a harcba és mellettük a haldokló honvéd. A jövő év tavaszán Budapest legszebb szobrát fogjuk látni a parlament épülete előtt.

A kultuszminiszter hozzájárult a tanerők fegyelmi ügyének ujrafelvételéhez. Mint ismeretes, a főváros közoktatásügyi bizottsága ugy határozott, hogy a fővárosi tanerők ellen a kommün után elkövetett igazságtalanságokat jóváteszi és egyes konkrét esetekben elrendeli a fegyelmi ügyek ujrafelvételét és felszólitotta az egyes elbocsátottakat, hogy a revizió érdekében egyénenként nyujtsák be kérvényüket. Az ellenzék az akció megszervezése céljából öttagu bizottságot küldött ki, amely a megrendszabályozott tanitók helyett elkészitette kérvényüket, amelyeket a tanács fölterjesztett a kultuszminiszerhez. A kérvényekre most érkezett le a fővároshoz a miniszter válasza. A leirat közli, hogy a miniszter hozzájárult a fegyelmi ügyek ujrafelvételéhez. Ezidőszerint még a közoktatásügyi ügyosztályban van a leirat, de a polgármester már intézkedett, hogy a reviziós eljárás haladéktalanul meginduljon.

Az előljárók előljárójának emlékezete. Hamvay Sándor volt V. kerületi előljáró, az V. Kerületi Általános Közjótékonysági Egyesület megalapitójának, a közismert emberbarát emlékére vasárnap arcképleleplező emlékünnepélyt rendeztek az V. kerületi Népházban. A bensőséges ünnepségen a főváros részéről dr. Ripka Ferenc főpolgármester, Buzáth János alpolgármester, továbbá Liber Endre, Lobmayer Jenő dr. és Édes Endre fővárosi tanácsnokok vettek részt. A népjóléti minisztérium képviseletében Lengyel Zsolt dr. h. államtitkár és Mauthner István dr. miniszteri tanácsosok jelentek meg, ott volt továbbá az egész előljáróság Szalay Sándor vezetésével. Liber Endre tanácsnok tartotta az ünnepi beszédet, amelyben rámutatott Hamvay Sándornak a közéleti terén kifejtett elévülhetetlen édemeire. Ezután a dalárda éneke alatt lehullott a lepel az arcképről és az egész közönség felállva tisztelgett Hamvay Sándor emléke előtt.

A státuszrendezés. A tizenkettes bizottság, amelyet a városházán kigondoló bizottságnak hivnak, kedden délben ülést tartott, amelynek napirendjén az egyes kategóriák által sérelmezett státuszrendezés ügye szerepelt. A bizottság érdemileg nem foglalt a kérdésben állást, mert a státuszrendezés kellő előkészités hiányában, nem érett meg a megvitatásra. Az ülésen elhatározták, hogy Csilléry Andrásnak a hétfői közigazgatási bizottságban elhangzott inditványához képest, a státuszrendezés egész komplexumát előbb a jogügyi, majd a pénzügyi bizottságokkal letárgyaltatják és a felmerült jogos sérelmek reparálását a tizenkettes bizottságban csak azután teszik megfontolás tárgyává.

A Hunyadi-téri vásárcsarnoki vendéglő bérbeadása. A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Hunyadi-téri vásárcsarnoki vendéglő bérbeadására. A zárt és lepecsételt boritékban lévő szabályszerü ajánlatokat április 7-én délelőtt 11 óráig kell a közélelmezési ügyosztálynál benyujtani. Bánatpénzül előzetesen 10 millió koronát kell letenni. Az ajánlatok felbontása április 7-én délelőtt 11 órakor történik a közélelmezési ügyosztályban, azoknak elfogadásáról, vagy elutasitásáról azonban a főváros szabadon dönt és ez a döntés határidőhöz kötve nincsen.

Reklámtorony a Berlini-téren. Budapesten egy idő óta hatalmasan megsokasodtak a fényreklámok, amelyek az exponáltabb helyeket valóságos nappali világitással látják el. Nagyban hozzájárulnak ezek az esti Budapest világvárosias külsejéhez. Most ezek a fényreklámok ismét megszaporodnak egy pompás uj alkotással. A Beszerzési és Szállitási Rt. ugyanis a Berlini-téren csinos pavillont épittet, amellyel összefüggésben egy reklámtorony fogja szolgálni a hirdetőközönséget. A torony remek világitási effektusokkal körforgó reklámot valósit meg. A torony mindenesetre meglepő szépségü felszerelését a Haas és Somogyi cég végzi.

A világitási bizottság látogatásai. A főváros világitási bizottságának tagjai pénteken, március 5-én, Borvendég Ferenc tanácsnok vezetésével több látogatást tettek. Megtekintették a kelenföldi villanytelep épitkezését, a Berzencei-uti telep berendezését és a Váci-uti áramfejlesztőtelepet. Mind a három helyen Deutsch Lajos vezérigazgató nyujtott a bizottság tagjainak szakszerü felvilágositásokat. A látogatók a látottak felett legteljesebb elismerésüket nyilvánitották.

A sötéten fénylő kávébab magában rejti a délszaki növények aromás illatát és a forró égöv gyógyitó sugarait. A sötéten fénylő kávébab életelixir. A bölcs arabs azonban csak valódi babkávét iszik, minden pótlék nélkül. „Cabuáh"-nak, magyarul: „Az erő"-nek nevezi a kávét. Meinl Gyula.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerü portáli és vasszerkezeti munkákat. — Készit: Mindennemü rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takarékkályhelyeket.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeparált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. hézagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

Alapittatott 1893. Telefon: József 123-24.
Ifj. HÁBER SÁNDOR
PALA-, CSERÉP-, KÁTRÁNYLEMEZ-, FACEMENTFEDÉSI ÉS TETŐZETJÓKARBANTARTÁSI VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 7.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19. Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, Budapest
VIII., Főh. Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok) Telefon: József 103—44.
Teherautóját átszereltem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra. Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeket átalakitok. Autóköpeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok keramit, terazzo, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán és márványlapokkal, acelbeton és asbestpadló Faburkolatok: Bel- és külföldi fayencelapokkal minden szinben. Tel.: 8 08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkerítéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: DR. KÓSA MIKLÓS

Mit keresnek a bankok és vállalatok az aranymérlegek eltolásán?

Egy év előtt az aranymérlegek átlag 30%-ai jobbak lehettek volna — A jó vállalatok is pesszimista mérleget csinálnak

Egy év óta tart a huzavona az aranymérlegek publikálása körül és még most is bizonytalan, hogy ez a probléma mikor lesz aktuálissá. A bankok részéről állandóan az a védekezési formula hangzik el, hogy ők szivesen publikálnák a felértékelt mérlegeket és a pénzügyi kormány felelős a késedelemért, a közönség körében viszont meggyökeresedett az a hit, hogy a pénzintézetek szándékosan huzzák-halasztják az aranymérlegek kiadását.

Kétségtelen tény, hogy a bankok, takarékok és iparvállalatok

most már egészen más elvek szerint fogják lezárni az aranymérlegeket,

mint ahogy egy év előtt tették volna. Akkor még a mai helyzethez képest optimisztikusan itélték meg a jövőt és hajlandók voltak a felértékelés terén olyan eltorlódásokra, amelyekkel szemben ma már elutasító álláspontot vannak. A vállalatok vezetői ma olyan pesszimisták, hogy

az aranymérlegeket az egész vonalon átdolgozták

és a revideált tételek igen lényeges leértékelést mutatnak. Számolnunk kell tehát azzal, hogy a publikálandó aranymérlegek

meglehetős csalódást fognak okozni

és képét adják az egyesztendős gazdasági leromlásnak, amelynek konzekvenciái elől a bankvezetők sem térhettek ki.

Mi van a Garanciabankkal?

Komoly szakférfiak a Fónagy-féle hitelbiztositási bank ellen — A Führer-féle hiteltudakozódó iroda áll az alapitás mögött? — Gergely Tódor és Hajdu Miklós éles kritikája

Foglalkoztunk ismételten a Garancia-bank ügyével és nyomatékosan utaltunk arra, hogy a nyilvánosság tájékoztatása ebben a nagyfontosságu ügyben olyan sürgős, hogy enélkül a banknak propagandisztikus tevékenységét sem lett volna szabad megkezdenie.

Elégtétellel állapitjuk meg, hogy Fónagy Aladár, az uj intézmény vezetője is átlátta annak a szempontnak az indokolt voltát és legutóbb az OMKE szakértekezletén beszámolt az alapitás vezető elveiről. Ezen az értekezleten

két igen érdekes beszéd hangzott el Fónagy terve ellen.

Az egyiket dr. Hajdu Miklós, a Tudakozó Egylet vezérigazgatója tartotta, aki rámutatott arra, hogy ha a hitelbiztositás mögött hiteltudakozó irodák érdekeltsége lappang, akkor ez az inkompatibilitás sulyos veszedelmet jelent, az Első Magyar Biztositó vezérigazgatója, Gergely Tódor pedig azt hangsulyozta, hogy hitelkrizis idején komoly bank és komoly biztositó nem foglalkozhat hitelbiztositó bank tervével.

Ez a két megállapitás azért sulyos, mert egyfelől — hir szerint — a Fónagy-féle bank alapitásánál a Führer-féle hiteltudakozó iroda is érdekelve van, tehát a Hajdu által leszögezett inkompatibilitás fennáll,, másfelől pedig Gergely Tódor szakértői véleménye olyan jelentős, hogy Fónagy alapitásának időszerüségében jogunk van ezen az alapon is kételkedni.

A nyilvánosságnak ezenkivül még mindig nincs tudomása arról,

milyen szerződései vannak Fónagynak

és milyen garanciái vannak a Garancia-banknak arra, hogy életképes lesz és lehet?

Miért szilárd a fix-piac?

A külföldi tőke erősen vásárol — A legjobb ügynökök dolgoznak a piacon — Még száz százalékos emelkedést várnak

A tőzsdén hetek óta egyre erősebb forgalom jelentkezik a fix kamatozásu értékek piacán, olyannyira, hogy lassankint a legjobb ügynökök dolgoznak a különféle kötvényekben.

Ennek a fellendülésnek azok a rendszeres vásárlások az okai, amelyet főleg német és holland tőkések és bankházak részéről jelentkeznek. A külföldön — ugy látszik — meggyökeresedett az a feltevés, hogy a magyar kormány nem zárkózhat el az általános valorizáció elől, ennek folytán egyre intenzivebben folyik a vasutkötvények és jelzáloglevelek felvásárlása. Több pesti nagy bankház ujabban jóformán csak ezzel az üzletággal foglalkozik s a legtöbb pénzintézet is fokozott figyelmet fordit erre az üzletágra, miután belátható időn belül még 50—100 százalékos emelkedést várnak.

Legelhanyagoltabb a községi kötvények piaca, holott ezek a papirok semmivel sem rosszabbak a többieknél, csak a spekuláció mellőzi még őket. Valószinüleg, hogy a községi kötvények piacán hamarosan nagyobb emelkedés fog bekövetkezni.

Tavaszi vérfürdő a tőzsdén

A bankok kikergetik komittenseiket papirjaikból — A kereskedők utolsó papirjai is elvesztek

Az állami beruházások megindultak, a szanálás már végére jár, Smith csomagol, az állami költségvetés aktiv és a tőzsde — haldoklik. A februári ultimó kapcsán olyan részvényáradat zudult megint a piacra, hogy a kurzusok alapjukban meginogtak és a bankok rendes hitelfelmondásai a kereskedőket utolsó és relative jó papirjaiktól is megfosztották.

Kétségtelen tény, hogy a pénzintézetek köréből semmiféle biztató momentum nem jelentkezik: a bankok és bankvezérek nemcsak peszszimisták, hanem egyenesen katasztrófapolitikát követnek. A pénzintézetek ma nyiltan és élesen hivják fel a közönséget arra, hogy adja el papirjait, bár ez a politika a bankok és vállalatok szempontjából végzetes lehet: a pénzintézetek rövidesen papirjaikat száz százalékban visszakaphatják!

Ugy látszik azonban a pénzintézetek ezzel a kockázattal is számolnak, mert a rendelkezésükre álló áriási tőkék mellett, ha akarnák, módjukban állna, legalább is némileg egyensulyozni a piacot. A bankok és takarékok azonban osztalékpolitikájuk szempontjából nem tartanak az alacsony kurzusoktól, sőt bizonyos mértékig elősegitik a részvények esését, hogy osztalékolásuk elfogadhatónak lássék. Ez az alapoka annak, hogy a pesti tőzsde legalább is, ami az „értékpapirokat" illeti, tulajdonképpen nem is funkcionál.

Az Egyesült Fővárosi összehivta a tőkeemelő igazgatósági ülést

A német érdekeltekkel perfekt a megállapodás — Két tőkeemelés is lesz

Hónapok óta folyó tárgyalások után végre mégis megérett a Fővárosi takarék szanálási ügye. Dr. Gratz Gusztáv németországi utja eredménnyel járt, a régi külföldi érdekeltek megtartják pakettjeiket, sőt uj részvényeket is hajlandók átvenni. Ennél fogva a pénzügyi kormány feltételei is teljesithetőkké váltak és az évi 4 milliárdos állami betétnek nincs elvi akadálya.

A takarék vezetősége, a P. K. és a Jegybank közt a tárgyalások olyan kedvező mederben folynak, hogy még ma összehivják az igazgatósági ülést valószinüleg csütörtökre, amikor végleg megformulázták a tranzakció feltételeit. Információnk szerint a mostani tőkeemelést rövidesen ujabb, nagyobbarányu tranzakció fogja követni, amely a szép multu és sokra hivatott intézetet gyökerestül rendezni fogja.

Amint értesülünk Walder Béla ügyvezetőigazgató rövidesen megválik az intézet kötelékéből. Gerlóczy Béla igazgatóhoz pedig a vezetőség nem ragaszkodik. Az intézet ügyvezetését egy kivülről meghivandó uj vezérigazgató fogja intézni, akinek a személye tekintetében megállapodás még nem jött létre.

Az Östermelő 20.000 K osztalékot fizet. Információnk szerint az Öster melő rt. csak április közepén publikálja mérlegét és a lezárt üzletév után a tavalyi 15.000 K-val szemben 20.000 K, azaz 25%-kal magasabb osztalékot fog fizetni.

A Vasutforgalmi 50%-kal több osztalékot ad mint tavaly. Információnk szerint a Vasutforgalmi rt., amely összes külföldi tartozásait visszafizette, osztalékul 15.000 K-t fog fizetni a tavalyi 10.000 K helyett. A vállalatnak több nagy pénzintézetnél igen tekintélyes betétei vannak.

A vidéki intézetek pénzt kináltak a fővárosiaknak. Jellemző a magyarországi viszonyokra, hogy ujabban ismételten megtörtént, hogy vidéki bankok, amelyek fővárosi pénzintézetektől pénzajánlatot kaptak, — olcsóbb propozicióval viszonozták a fővárosi bankok előzékenységét. A vidék pénzbősége mellett valóban furcsa jelenség, a fővárosi pénzintézetek drága — és nem létező hitelpolitikája.

Ausztriában is szervezkednek a Győr—soproni vasut kötvényesei. Ismételten irunk a Győr—Sopron—Ebenfurti vasut kötvényeseinek akciójairól, amellyel meg akarják akadályozni, hogy a társaság 15%-os valorizációval játssza ki a jogos érdekelteket. Információnk szerint legujabban az osztrák érdekeltek is csatlakoztak ehhez a mozgalomhoz és az osztrák kereskedelmi miniszter intervencióját veszik igénybe a vasut igazgatósága ellen.

Budapesti Nemzetközi Vásár. A Budapesti Nemzetközi Vásáron a kiállitók ez évben lényegesen nagyobb területet vettek igénybe, mint a mult évben. A belföldi ipar mellett a külföldi ipar egyes ágai is szerepelni fognak a vásáron. A külföldiek közül eddig csehszlovák, német, osztrák, jugoszláv, francia svájci, holland és görög cégek jelentkeztek. De a vásár látogatottságát megkönnyitik az ugynevezett „vásárigazolványok", amelyekhez kötve vannak a vásár látogatásával kapcsolatos összes utazási, vizum- és egyéb kedvezmények. A vásárigazolványok a vásár tiszteletbeli képviselőinél már kaphatók.

Tengeri körutazások

COSULICH LINE

STELLA D'ITALIA

kettőscsavaru luxusgőzösén

TRIESTBŐL

májustól—októberig Dalmácia, Görögország, Konstantinápoly, Kisázsia, Sicilia, Nápoly, Riviera Spanyolország, Északafrikába és vissza

Időtartam 10—20 nap I. osztályú ellátással

négymillió koronától feljebb

Felvilágositás és prospektus:

COSULICH LINE

Budapest, VII., Thököly út 2. Telefon József 14—13

»MEDITERRANEAN« UTAZÁSI IRODA

VI., Váci ucca 29. (Piarista-épület) és a Menetjegyirodák

KARTSCHOCKE J. ÉS FIA kefe- és ecsetgyár

Iroda és raktár: IV., DEÁK-TÉR 4. — BUDAPEST — Gyár és raktár: VI., RÓZSA-U. 72.

Telefon: 60-43. — Alapittatott 1849.

Transformátorok Szénkefék. Motorok

Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T,

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.

TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

KÚN SÁNDOR

BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

TELEFON: JÓZSEF 61—23.

Csak eredeti

„KRISTÁLY"

VIZET IGYUNK

Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata

III., Zsigmond-utca 25—27.

Telefon 43-90.

Egymilliárdot kapott a főváros a Leszámitolóbank közraktáraitól

A megegyezés előnyös a fővárosra

Foglalkoztunk a közraktári bizottság ama határozatával, amelyet a Leszámitolóbank közraktári bérlete tekintetében hozott és amellyel szembehelyezkedett az ügyosztály javaslatával, amely a valorizációs kérdésben látszatra a fővárosra nézve kedvezőtlen álláspontot foglalt el.

Illetékes információnk szerint ezek az ellentétek ujabban elsimultak azért, mert azok a kalkulációk, amelyek a megegyezés alapjául szolgáltak, a főváros érdekeinek megvédésére alkalmasnak bizonyultak, ugyhogy a Leszámitolóbank-kal sikerült olyan megállapodást teremteni, amely egyfelől elkerülhetővé tette egy hosszu és bonyodalmas per megindítását, másfelől pedig a főváros részére jelentékeny és azonnali bevételt tett lehetővé.

A megállapodás értelmében

a Leszámitolóbank közraktárai már lefizettek egymilliárd koronát

a főváros központi pénztáránál és a valorizációs kérdés akként nyert elintézést, hogy a fővárost semmiféle konkrét teher nem éri, sőt az elszámolások alapján jelentékeny visszatérítést kapott.

Bármily megnyugtató is ez a hivatalos információ, a nyilvánosság tájékoztatása szempontjából még sem ártana, ha az egész ügyet a közgyülés behatóan letárgyalná és ellenőrizné.

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások

A főváros tanácsa nyilvános **tervpályázatot hirdet a II., Török- és Zsigmond-utcák sarkán épitendő bérház terveire.** A helyszinrajz megtekinthető a középitési ügyosztály kezelő hivatalában (Városháza III. 342.). **Pályázatok benyujtásának határideje április 1.**

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyaláson **eladja a kamaraerdei szegényház önálló áramfejlesztőtelepének több gépi berendezését.** A gépek megtekinthetők a kamaraerdei szegényházban. **Ajánlatok benyujtásának határideje március 16. kedd. Bánatpénz 2 millió K.**

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az **árvaházak és szegényházak részére az 1926. évben szükséges textilanyag beszerzésére.** Ajánlatokat és a fővárosi anyagvizsgáló intézet által már előzetesen megvizsgált mintákat **március 22-ig** kell a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynál benyujtani. (Városháza. I. pavillon, I. em. 29.).

A főváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet, a **Budaörsi- és Csend-utca sarkán épülő bérházak C. és E. pavillonjainak** épitésével kapcsolatban szükséges **ács-, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos- és mázolómunkákra.** Rajzok, tervek és minták megtekinthetők Friedrich Lóránt tervező müépitésznél (Müegyetem, közp. épület II. 66) és a középitési ügyosztályban (Városháza III. 308.). Az ajánlatok benyujtásának határideje **március 17. szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.**

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa és az illetékes albizottság az alábbi közmunkákat a következő cégeknek, mint legkedvezőbb ajánlattevőknek itélte oda:

A VI., Délibáb-utcai csatorna Bajza-utca és Munkácsy-utca közötti szakaszának átépitését a Melocco rt. kapta 65,440.100 K-ért.

Az I., Villányi-ut és Sashegyi-ut egy részének és a Fürj-utcai csatornának megépitését László és Blum cég kapta 294,199.389 K-ért.

Az összes közigazgatási kerületekben az **1926. évben szükséges kövezetjavitási munkákat** a következők kapták: A II.kerület javitását Schaffer György a munkából 10%, a szállitásból 10% engedménnyel. III. ker. Handel István 19—18%. IV. ker. Gravieser Albin 10—17%. V. ker. Helfenstein Károly 13—22%. VII. ker. Spányi Ernő 20—17%. VIII. ker. Hirsch Mihály rt. 22—10%. IX. ker. Obendorfer József és Fia 12—25%. X. ker. Kövező és Utépitő rt. 10—20%. Az I. és V. kerület munkálataira a tanács uj versenytárgyalást hirdet.

A Mester-utca 39. szám alatt épülő bérház falkötővas és vasgerenda szállitását Prokisch János kapta 1.181,623.000 K-ért.

Beérkezett ajánlatok

Bányakavics szállitására hirdetett szükebb körü versenytárgyalásra ajánlatot nyujtottak be: Ditrich Nándorné a III. kerület részére à 92.500, X. ker. 92.500—110.000, Klauber és Vajda V. ker. 76.000, V. ker. 76.000, VII. ker. 77.000, X. ker. 79.000, ifj. Walla József rt. V. ker. 115.000, VI. ker. 115.000, VII. ker. 86.000—94.000, X. ker. 89.000—114.000, Zinner Manó VII. ker. 77.000—88.500, X. ker. 78.500—89.000, Kavicstermelő s betonáru vállalat az összes kerületekre à 77.000 K.

A Bulyovszky-utcai autógarage gőzfütő berendezési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Bóth Ádám 533,992.840, Szentgyörgyi és Társa 463,961.400, Szepessy Gyula 460,242.260, Iparosok Országos Központi Szövetkezete 408,399.255, Wagner Hugó 492,570,796, Rohonczi Hugó 420,752.500, Riemer Miksa 433,246.000, Rocdány és Társa 420,553.430, Rutián István 396 millió 349.800, Kovács A. Ödön 468,908.636, Schuller József 499,706.000 Törs és Ormai 445,623.832, Bründl János 450,552.560, Kikta Gy. és G. 444,785.232, Fekete Ödön 472,804.558, Farkas János 499,438.705, Vulkán 603,009.100, Ilkovits J. 368,609.123, Janisch János és Fia 501,969.800, Pogány Nándor 434,892.896, Körting B. és E. 381,410.580, Tholt István 409,413.000 Fliegl Béla 502,389.013, Marton Ernő és Tóth 438,409.000, Tóth Imre és Társa 450,379.000, Thölmann és Társa 450,379.000, Egri és fia dr. Egri I. 387,344.000, Gerő N. Nándor 286,070.178, Stern és Rosenthal 495,161.800 Schöndorfer Jenő 488,837.000 K.

A Mester-utca 41—43. szám alatt épülő bérház vizvezeték- és csatornaberendezési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: (Millió koronákban) Szepessy Sándor utóda 1145, Rohonczy Hugó 1142, Reichenberger S. Sándor 1154, Bogdány és Társa 1003, Janisch János és Fia 1177, Szentgyörgyi és Társa 1080, Thirgärtner és Stöhr 1120, Iparosok Országos Központi Szövetkezete 1066, Ruffián István 1030, Bründl János 1269, Fort Oszkár és Társa 1095, Alpár Géza 1211, Fried Zsigmond 1089, Wagner Hugó 1111, Keszler Jenő és Társa 1090, Ilkovits I. 1104, Köstner Antal 1065, Gerő N. Nándor 1225, Körting B. és E. 1262, Vulkán 1144, Pogány Nándor 1164, Egri és Fia 1068, Riemer Miksa 1078, Margittay Gy. és Weinberger M. 1054, Neményi Simon 1256, Farkas Izor 1122, Fliegl Béla 1054, Kikta Gy. és Günthert János 1062 millió K.

A Váci-ut és Gyöngyösi-ut sarkán épülő bérházzal kapcsolatos ipari munkákra pályáztak:

falkötővas szállitására: Benedek Dezső B. pavillon 96, Vasgerenda rt. A. pavillon 50, B. pavillon 95, C. pavillon 76, Kellerman C. 86, Lepter János A. 40, B. 92, C. 73, Pick E. utódai A. 48, B. 98, C. 78 millió K;

ácsmunkákra: Wellisch Náthán A. pavillon 412, B. pavillon 796, C. pavillon 447, Németh Ferenc A. 372, Aschenbrenner János A. 408, B. 738, C. 443, Neuschloss O. A. 412, B. 738, C. 443, Kecse Nagy Sándor A. 457, B. 787, C. 497, Kozma Pál A. 401, Schramó Lajos A. 439, B. 785, C. 517, Alapkő Szövetkezet A. 443, B. 828, C. 466, Kursán Gyula A. 422, C. 419, Tőke György A. 375, B. 747, C. 429, Ertl József A. 396, B. 733, C. 433, Spiegl I. és Társa B. 769, Balog M. B. 687 millió K;

tetőfedőmunkákra: Hatvani A. 79, B. 132, C. 68, Miskolci A. 87, B. 145, C. 83, Adler Ernő A. 88, B 149, C. 84, Structor A. 88, B. 149, C. 84, Ujlaki A. 87, B. 138, C. 74, Alapkő Szövetkezet A. 87, B. 163, C. 82, Eternit A. 85, B. 156, C. 79, Somogyi Béla A. 90, B. 153, C. 80 millió K;

bádogosmunkákra: Bus Gyula A.83, B. 254, C. 104, Székely Lajos A. 69, B. 210, C. 108, Tóth Imre A. 78, B. 228, C. 109, Fux Mihály A. 88, C. 126, Bosán Ignác A. 80, B. 224, C. 117, Kramer József A. 118, Lamel Ferenc A. 100, B. 243, C. 126, Farkas Izor A. 99, B. 242, C. 123, Goldbeiter I. A. 83, B. 229, C. 113, Fleischmann Gyula A. 64, B. 217, C. 96, Hoffmann Ignác A. 97, B. 244, C. 145, Margittay B. 203, C. 93, Kacser János B. 211, Ruffián István C. 87, Gábor és Glasner C. 128 millió K;

asztalosmunkákra: Malomsoky A. 414, B. 977, C. 415, Budapesti épület és butorgyár A. 458, C. 396, Fővárosi Faárugyár A. 361, B. 766, C. 351, Molnár Testvérek A. 455, B. 954, Krespater Testvérek és Pályi A. 390, B. 917, C. 327, Várady József A. 404, B. 972, C. 412, Palágyi Gyula A. 434, B. 978, C. 417, Lapides M. és Társa A. 403, C. 385, Juventus A. 346, Fischer András A. 391, Szabó Gy. B. 877, C. 352, Viktória B. 833, Fischer B. és Fiai 973, Klekner Lászlóné és Fischer András B. 853, C. 364, Bauer K. és Fia B. 803, Kovács Gábor B. 868, Nagy B. 988, Kellermann és Singer C. 443, Martini I. C. 370 millió K;

lakatosmunkákra: Gerő és Győry A. 184, Reichenburg I. A. 177, B. 268, C. 110, Pich E. A. 173, B. 294, C. 110, Galambos Jenő A. 168, B. 217, Krempel I. A. 187, Abulár V. és Társa A. 168, B. 297, C. 122, Lampel Ödön A. 190, B. 250, Budapesti vas- és fémipar A. 191, B. 324, C. 105, Fleischmann Gyula A. 153, B. 226, C. 74, Vitál András A. 292, Teichner Ádám A. 207, B. 262, C. 109 millió K;

mázolómunkákra: Hantos Testvérek A. 104, B. 259, C. 126, Jóföldy Tibor A. 105, B. 256, Vajda Kálmán A. 91, Erdős Lajos A. 96, B. 226, C. 117, Fleith Antal A. 113, B. 276, C. 123, Grünwald Béla A. 111, B. 294, C. 133, Strauss Henrik A. 102, Boki Gyula A. 85, Kun és Weisz A. 104, B. 283, C. 108, Ludvigh János B. 427, C. 176, Gyáriás Emil B. 307, C. 132, Klement István B. 214, Tempera B. 302, Mátyás és Fia C. 106 millió K.

23032/1926.—XI.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa az altiszti és takaritónői létszámhoz tartozó alkalmazottak, továbbá a **tüzoltólegénység nyári egyenruházatához** szükséges mintegy

1. 11.000 méter, 78 cm. szélességü altiszti nyári ruhához való cérnázott pamutvászonnal,

2. 3.000 méter, 70 cm. szélességü takaritónői nyári ruhához való kartonnak,

3. 3.400 méter, 78 cm. szélességü tüzoltói nyári ruhához való fél len csikos vászonnak szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

Ajánlatot lehet tenni valamennyi cikkre együtte-

Ajánlatot lehet tenni valamennyi cikkre együtte-

A szállitási feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott, 20.000 koronás állami és 20.000 koronás városi bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1926. évi március hó 13-án délelőtt 11 óráig** a székesfőváros gazdasági hivatalának vezetőségéhez (VIII., Dologház-utca 3.) közvetlenül vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás 1926. évi március hó 13-án délelőtt 11 órakor a szőv. gazdasági hivatalában fog megtartatni és azon az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

A versenytárgyalási hirdetés, szállitási feltételek és ajánlati minta a fönt jelzett gazdasági hivatalban köznaponként d. e. 8—11 között dijmentesen megszerezhető és ugyanott a szállitásra vonatkozólag netáni szükséges szóbeli felvilágositás is nyerhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson és hogy a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa.

Budapest, 1926. évi február 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az árvaházak és szegényházak 1926. évi textilanyagszükségletének beszerzése céljából.

A szabályszerüen kiállitott, valamint lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat és a fővárosi anyagvizsgáló állomás (IX., Soroksári-ut 31.) által már előzetesen megvizsgált mintákat **1926. március 22-én délelőtt 10 óráig** kell a tanácsi IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztálynál (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. em. 29. ajtószám) benyujtani.

A szállitásra vonatkozó minőségi feltételek az emlitett helyen köznaponként délelőtt 9—10 óra között megkaphatók.

A versenytárgyalás **1926. március 22-én délelőtt 10 órakor** fog megtartatni a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a kimutatásban felsorolt árukból kevesebbet vagy egyáltalában nem rendel, valamint, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállitandó áru hazai eredetét kivánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképpen adandó meg, hogy abban mindennemü költség, ugymint a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek bentfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes szállitási kötelezettségének eleget nem tenne, ugy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Szállitási határidő az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesitését követő naptól számitott tizenkét hét.

Budapest, 1926. február 22-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budaörsi-ut és Csend-utca sarkán épülő **kislakásos bérházak C) és E) pavillonjainak épitésével kapcsolatosan szükséges 1. ács-, 2. tetőfedő-, 3. bádogos-, 4. asztalos-, 5. lakatos-, 6. mázolómunkákra.**

Az ajánlati nyomtatványok és mellékletei munkanemenkint 50.000 (ötvenezer) K-ért kaphatók 1926 március 5-től kezdve d. e. 11—1 órák között, a tanácsi II. középitési) ügyosztály kezelőhivatalában (központi Városháza III. emelet 342. sz. ajtó, ahol minden egyéb tájékozódás megszerezhető. Ugyanott nyernek felvilágositást az érdeklődők a rajzok, tervek és minták megtekintésének helyéről és idejéről.

Az ajánlatok **1926 március hó 17-én (szerda) délelőtt 11 óráig** adandók be a tanácsi II. (középitési) ügyosztály üléstermében (IV., Központi Városháza III. 354. ajtó sz.). Az ajánlatok ugyanaz nap, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és föl sem bontatnak.

Budapest, 1926 március hó 2-án.

A székesfőváros tanácsának II. (középit.) ügyosztálya.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 március 17. — 11. szám.

FŐVÁROSI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Egy magyar őstehetség

távozott el közülünk *Benedek* János halálával. Derüs, szép emléket hagyott maga után mindnyájunk szivében és nagyon érezzük, hogy a mostani nehéz időkben pótolhatatlanul hiányozni fog az ő derüs kedélye, józan okossága, ritka puritánsága. *Vázsonyi* Vilmos úgy emlékezett meg róla gyászbeszédében, hogy magyar táblabiró és magyar bohém volt egy személyben. De a magyar táblabirák és magyar bohémek kiveszőfajtájában is kivételesen nagy veszteség Benedek János elmulása. Pályája példája volt az igazi nemes magyar hagyományoknak, a lelkes és becsületes munkának. Pedig olyan időket élünk, amikor nagy szükség lenne még mindig az ő elvhűségére, nemes liberálizmusára és szintiszta demokráciájára.

Budapest életében nagy szerepet játszott Benedek János. Tiszteletreméltó pályáján a Nyirségből indult el, de jellemét, szines és magasztos énjét Debrecen, a civis-város fejlesztette ki, mig végre igazi hazája a magyar főváros lett. Politikai pályáját azon a réven kezdte meg, hogy a hajduböszörményi kerület egyhangu lelkesedéssel képviselővé választotta. Hosszu időn át képviselte a hajdusági kerületet, amelyet később a kommunizmus után az uj választójogi törvény kettéosztott. Benedek szivéhez azonban az egész kerület nőtt hozzá. És nem is ment le többé régi kerületébe. Budapesten, a Terézvárosban élte harmónikus, szép életét, Budán választották meg képviselővé és városatyává, de egész Budapesten szerették és körülrajongták az ékesszóló, a költői lelkü, a csendes, meleg humoru Benedek Jánost. De ő is nagyon szerette Budapestet és belsejében büszke volt rá, hogy szellemi kincsének harcbaküldésével őrködött és csatázott Budapest magyarságáért. Zagyva operettlibretto és silány kabarészámok nem tudtak annyit ártani Budapest magyar nyelvének és magyar szellemének, amennyit Benedek János egyedül javitott azon. De egyébként is meleg szeretettel ölelte magához ezt a várost és mindig ott volt, ahol Budapest fejlődéséért, haladásáért valamit cselekedni lehetett.

Politikai divatok nem ejtették soha rabul Benedek Jánost. Az ő számára nem volt konjunktura az elvek terén. Az ő liberalizmusa és demokráciája egy és oszthatatlan volt és nem jelentett egyebet, mint a mélységes, nagy, mindent átfogó emberszeretetet. És ez volt az ő igazi értéke azokban a napokban, amikor politikusok és tömegek sürübben váltogatták az elveiket, mint ingüket. A magyar politikában, Budapest legujabb történetében, a magyar élet fejlődésében a Benedek Jánosok voltak a fixpontok, amelyek nélkül elveszett volna ez a város és elveszett volna az ország. Szomoru és véres, rikitó és fájdalmas események kavargásában megmozdithatatlanul állott Benedek János emberszeretetének és magyar hitének fényes köntösében. Ez a palást olyan volt, amelyhez szentségtörő kézzel senki sem mert hozzányulni, de az elesettek, a letiprottak, a szenvedők ettől várták a megváltást. Ha nem lettek volna Benedek Jánosok, akkor még mindig nagyon messze lennénk az immár szépen cseperedő társadalmi békétől és a megindulófélben levő alkotómunkától.

Az utolsó esztendők lángoló szenvedélyeiben csöndesen fénylő tüz volt Benedek János szerepe. A mennydörgés és villámlás, az emésztő tüzek lángolása közepette az ő szerepe olyan volt, mint a meleg lámpafény, amely a távolból a boldog családi hajlék ablakán világit ki. Viharok utasai, villámok lesujtottjai, az emésztő tüzek áldozatai csak ezekben a boldog kis családi lámpafényekben bizhattak. És ezek mentették meg számukra a társadalmi békét, a kiengesztelődést, amelynek remélhetőleg hamarosan részesei leszünk. Megilletődve, mélységes fájdalommal állunk meg Benedek János koporsója előtt és ott mutatunk rá az ő nemes példájára, amelynek vissza kell fényleni a sirból is. Mert nagy szükség van még mindig azokra az emberekre, akik Magyarország népének, Budapest lakosságának a békés, politikamentes, polgári munka egyedül üdvözitő voltát hirdetik, nemcsak szavakkal, de saját nemes példájukkal is. Ezeknek a férfiaknak nem kell lemondaniok elveikről. Nem kell cserbenhagyniok meggyőződésüket, vagy világnézetüket, aminthogy nem cselekedte azt sohasem Benedek János sem. Csak a gyülölködést kell felváltania a szeretetnek, a rikitó, sértő hangokat kell felváltania a béke és szeretet szavának.

Ez a város nem küldhet Benedek János frissen hantolt sirjára szebb és méltóbb koszorut, mintha polgárainak azt a fogadalmát füzi koszoruba, hogy ápolni fogja Benedek János emlékezetét. Boldog és megelégedett lesz akkor Budapest, mert akik előtt Benedek János fog példaképpen állani, azok nem lehetnek mások, mint a polgári puritánság, az emberszeretet és békességre hajló lelkek mintaképei. Nekünk pedig ma legelsősorban gyülöletmentes légkörre, becsületes munkás polgárokra és szeretetteljes feledésre van szükségünk.

Körséta a városházán

Tapétás ajtók mögött lázas munka folyik — Rejtelmes ujságcikkek, amelyek munkaprogrammot sürgetnek — A polgármester jövedelme és Pulszky Ferenc kabátja

A városházán indulóban van az élet. *Ripka* Ferenc főpolgármester ugyan elutazott, de politikamentes politikai vacsoráin előbb mindent elintézett. Azt mondják, hogy ezeknek a vacsoráknak a szellemi menüje olyan sulyos volt, hogy amig a főpolgármester pihen, a tizenkettes bizottságnak, a tanácsnak és a városháza minden számottevő faktorának éppen elegendő emésztenivalója van.

És tényleg, eröteljes munka folyik. A polgármesternél Budapest huszonöt képviselője tanácskozik a lakások felszabaditásának kérdésével. A tizenkettes bizottság a státuszrendezésen töri a fejét. M. *Fifer* is megérkezik és sürü látogatásokat tesz a városházán. A tanácsnak gondoktól fő a feje. Élet ez, jele annak, hogy valami kezdődik. Különösen mr. Fifer megjelenése kelti azt a hitet, hogy a külföldi kölcsönből, a nagy beruházó programmból mégis csak lesz valami. Furcsa, de igy van, hogy megjelenik Budapesten a régi hitelező, hogy helyet csináljon az ujnak. A régi hitelezőkkel most már egészen rendet kell csinálni, hogy azok az ujakat is jogaikba iktassák.

Egyelőre azonban minden a kulisszák mögött folyik. Zárt ajtók mögött tárgyalnak mindenütt, a kiszivárgó hirek pedig meglehetősen megbizhatatlanok. Annyi bizonyos, hogy mr. Fifer neve mellett sürün emlegetik *Speyeréket* és *Morganékat* is. Az ilyen tárgyalások azonban nem valók a nyilvánosság elé, hiszen tőkésekkel áll szemben a főváros, akikkel szemben a titkos diplomáciai tárgyalásokat majd akkor is fenn kell tartani, amikor Chamberlain, Briand, Luther, Stresemann, Bethlen és Mussolini a Theatre Francaise szinpadán, a közönség nyiltszini tapsa mellett tárgyalják le az ország dolgait.

*

Amig a zártajtók mögött igy megelevenedett az élet, a nyilt szinen még mindig nagyon kevés történik. Egyelőre csak a próbák folynak, bent, a kulisszák mögött, a közgyülés maga némaságra van kárhoztatva. Amilyen sürün volt közgyülése február első felében, ugy megritkult mostanában. *Értesülésünk szerint e hó 24-én ül össze ujra a törvényhatósági bizottság,* ami azt jelenti, hogy március havában már csak egy közgyülés lesz, amelyre bőséges idejük lesz a városatya uraknak, hogy felkészülődjenek. Sorra jegyzik is már be az interpellációikat, készülődnek nagy szónoklatokra és Fényes László is élesiti hangját.

Közben pedig valami egész különös epidémia vett erőt igen hozzáértő, igen kiváló várospolitikusokon. Egyik cikk a másik után jelenik meg olyan emberek tollából, akik kitünően ismerik a városi adminisztrációt, sőt annak egyidőben vezetői is voltak. Ezek a cikkek programmot követelnek. Azt példázzák ezek a cikkek, hogy sem a tanácsnak, sem a törvényhatósági bizottságnak nincs előre meghatározott tervszerü munkaprogrammja, amely felölelné a legközelebbi jövő megoldásra váró, halaszthatatlan feladatait. Ugy vélik, hogy a községi pártoknak a kötelessége, hogy közös munkaprogrammot adjanak és a tanácsot utasitsák ennek sürgős kidolgozására és előterjesztésére.

Bevalljuk, nem tudjuk, hogy honnan fuj a szél. Soha annyi feladat nem várt a tanácsra, a városi adminisztrációra és a közgyülésre, mint ma. Óriási problémák foglalkoztatják a városháza összes fórumait, de ezeket az óriási problémákat nem lehet egyik óráról a másikra megoldani. Ezek a nagy problémák olyanok, hogy szinte nevetséges dolog volna, ha akár a pártok, akár a tanács leülnének és egy szelet papirra sorrendben leirnák azokat. Hiszen valamennyi a köztudatban él, valamennyi ott fekszik a tanács, a pártok, a bizottságok, a pártközi konferencia, a kigondoló bizottság, vagy a közgyülés előtt. Annyira köztudatban vannak ezek a nagy problémák, hogy nem a tanács, vagy a közgyülés tagjai, de Budapest bármely polgára, aki ujságot olvas, leül egy szelet papir mellé és tiz perc mulva hiánytalanul összeállitja a „programmot."

*

A sajtó is, a közvélemény is igen élénken foglalkozik azzal a hirrel, hogy a tizenkettes bizottság zárt ülésen maximálta a polgármester, az alpolgármester és a tanácsnokok üzemi tantiémjeit. Mint lázitószámokat emlegetik, hogy a polgármester havi jövedelme ezentul az üzemi tantiémekkel együtt ötvenmillió korona lesz, az alpolgármestereké 35 millió és a tanácsnokoké 25 millió. Aki azonban objektiven itéli meg ezt a kérdést, nem találja ezeket az összegeket felháboritónak. Nagyon helyesen tette a tizenkettes bizottság, ha redukálta a tanács tagjainak jövedelmét, amennyiben az ezeknél az összegeknél tényleg több volt. Meg kell állapitani, hogy az 50, 35 és 25 milliós jövedelmek igen szép összegek és méltóak egy világváros főtisztviselőinek reprezentáló állásaihoz. Tulzott jövedelemnek, lázitó összegnek azonban ezeket nem lehet tekinteni, mert hiszen, aki Budapestet szereti, aki városát megbecsüli, az azt is kivánja, hogy Budapest polgármestere és a tanács tagjai magas méltóságok legyenek és ehhez a magas méltóságokhoz méltóan élhessenek is. Egy objektiv szemmel látó várospolitikus mondta a napokban:

— Sipőcz polgármester ötvenmilliója miatt csak azok vannak felháborodva, akik nem tartják Sipőczöt a maguk polgármesterének. Ha Peidl Gyula lenne a polgármester, akkor talán Wolffék zugolódnának az ötvenmillió ellen. De ne felejtsük el, hogy ezt az ötvenmilliót nem Sipőcz Jenő, hanem Budapest polgármestere kapja.

Ha eddig többet kapott, sokat kapott. Ha most ötvenmilliót kap, ez a jövedelem méltó Budapest polgármesteréhez. Egyébként is, ne felejtsük el, hogy ezek a határozatok tulajdonképpen pártközi megállapodásból születtek. A tizenkettes bizottság határozta el ezeket és a tizenkettes bizottságban minden pártnak a képviselői ott ülnek és ott dolgoznak. Ha tehát ők, a pártok vezetői megállapodtak ilyen összegekben, akkor ez ellen a pártoknak sem lesz kifogása. Akik pedig mégis lövöldöznek a polgármester 50 milliójára, azoknak jusson eszébe a *Pulszky* Ferenc esete. Amikor Londonban emigráciában élt, sok emigráns barátjával tett jót. Az egyik, akivel jót

tett, mégis megsértette. Valaki azt a kérdést adta fel Pulszky Ferencnek, hogy miért nem provokáltatja a sértésért emigránstársát. Pulszky egykedvüen felelt: „Nem vagyok bolond, hogy a saját kabátomba lőjjek bele. Hiszen az a kabát, ami rajta van, az is az enyém volt." Ha tehát a pártok bármely tagja Sipőcz ötvenmilliójára lövöldöz, tulajdonképpen a saját pártvezérét fogja megsebezni, aki a tizenkettes bizottságban hozzájárult a polgármester jövedelmének ilyenténvaló megszabásához.

Viaskodás az akusztikával

A Vigadóban elnémitják a visszhangot

A Vigadó nagytermének akusztikája ellen — mint az köztudomásu — a multban rendkivül sok panasz hangzott el. A legmüvészibb előadásokat is ugyszólván élvezhetetlenné tette a visszhang, beszédet, szónoklatokat pedig egyáltalán nem lehetett megérteni. Mióta a főváros a Vigadót saját kezelésébe vette, azóta *Berczel* Jenő tanácsnokot és a városgazdasági ügyosztályt állandóan foglalkoztatja az akusztika megjavitásának a kérdése. Az elmult esztendőben egyik kiváló zeneesztétikusunk arra hivta fel a Vigadó gondnokságát, hogy emlékezete szerint Kossuth Lajos halála alkalmával tartott gyászünnepen a Vigadó akusztikája teljesen kifogástalan volt. Ez alkalommal *a nagyterem falait fekete drapériával vonták be.* Ezek a drapériák akkor teljesen megszüntették a visszhangot. A zeneesztétikus e visszaemlékezése hasznos utmutatásul szolgált az ily irányu kisérletezésekre, amelyek aztán azt mutatták, hogy nemcsak tompitani, hanem meg is lehethet szüntetni a terem visszhangját, ha a karzati, valamint az orgona melletti nyilásokat hangfogó szőnyegekkel látják el. Ezeket a hangfogó szőnyeget még az elmult év folyamán fel is szerelték. Azóta a Vigadó nagytermének akusztikája elleni panaszok megszüntek. Az előadó müvészek és a nagy hangversenyirodák vezetői is ugy nyilatkoznak, hogy hegedü-, cselló- és énekelőadásra a Vigadó nagyterme most már sokkal előnyösebb, mint egy „száraz" akusztikáju terem. Egyedül a zongoraszámoknál — de itt is csak a forte-meneteknél — jelentkezik még visszhang.

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

Ennek a „maradék-visszhangnak" a kiküszöbölésére most további kisérletezéseket inditanak meg. Szakemberek feltevése szerint ugyanis a még nem jelentkező visszhang a terem magas régióiban, a karzatok és páholyok feletti térben keletkezik azáltal, hogy a kisterem felöli emeleti üvegfalak a hanghullámokat keményen visszaverik. Ennek a megszüntetésére a páholyoknál levő oszlopok mögé ideiglenesen és kisérletképpen *két nagy gobelinszőnyeget szereltek fel,* azonkivül ugyancsak ideiglenesen drapériákat alkalmaztak a tükörfolyosó és az estrade nyilásaira.

Ezek az ujabb kisérletezések, bár ezideig csak üres teremben folytak, rendkivül eredményeseknek mutatkoztak. A Vigadó gondnoksága azonban tudni szeretné, hogy a gobelin-szőnyegeknek és az ujabb drapériáknak az alkalmazása *telt ház esetén* milyen mértékben változtatta meg a nagyterem akusztikai viszonyait. Erre a legkézenfekvőbb és kétségtelenül eredménnyel járó módszert választották: ötezer kérdőivet nyomtattak, amelyeken azzal a kéréssel fordulnak a közönséghez: legyen szeretettel segitségére a nagyterem akusztikájának a tökéletesitésében és válaszoljon a következő kérdésekre:

— Milyen helyen ült?
— Észlelt-e visszhangot?
— Ha igen, milyen irányból?
— Célszerünek tartaná-e a kisterem feletti üvegfal drapériákkal való bevonását?

A kérdőivet első alkalommal kedden, *Casals Pablo* gordonkaművész hangversenyén fogják az ülőhelyekre elhelyezni. Ezenkivül még a következő négy hangverseny alkalmával is szétosztják az iveket, amelyeket azután a hangverseny befejezése után gyüjtenek össze.

Minden remény megvan arra, hogy a fáradságos és körültekintő kisérletek a közönség támogatásával a legkielégitőbb eredménnyel fognak járni, ugyhogy a jövő hangversenyszezonra a Vigadó nagytermének akusztikája a lehető legtökéletesebb lesz.

DELAHAJE 4 hengeres, **HUPMOBILE** 4 és 8 hengeres **automobilok,**
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és **LATIL** a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., Dorottya-utca 7. (Hitelbank-palota)

Szélmalomharc a községi élelmiszerüzem ellen

A tisztességes kereskedelemnek nincs oka félni a hatósági üzemek árszabályozó működésétől

Mint ismeretes, a különböző szakmabeli érdekképviseletek megállapodtak abban, hogy a hatósági üzemek azonnali megszüntetése érdekében a legmesszebbmenő harcot inditják meg és e hó 21-én a *Vigadóban* nagygyülést fognak tartani, amelyre a törvényhatóság összes pártjait meghivják. A pártok körében azonban az első hir nem váltott ki kedvező visszhangot. A pártok ugyanis érzik, hogy elsősorban a *községi élelmiszerüzem* ellen folyik a legélesebb harc. Ez az üzem pedig a pártok véleménye szerint nemhogy leépitendő volna, de egyenesen arra érett meg, hogy fejleszteni kell. Emellett elsősorban Budapest közönsége tett tanuságot. El sem lehet képzelni, hogy leépitsenek olyan üzmet, amely a háboru alatt halhatatlan szolgálatot tett Budapest lakosságának és amely a békeidőben is teljesen megfelelt árszabályozó feladatának. Ha nem igy lenne, akkor a községi élelmiszerüzem a szerény kezdetből nem juthatott volna el odáig, hogy ma már ötvenegynéhány üzletben szolgálja ki mindegyre szaporodó vevőit. A községi élelmiszerüzem már 1924-ben a békeidő hatszoros forgalmát tüntette fel. Nem szabad elfelejteni, hogy

a községi élelmiszerüzemet a közszükséglet hozta létre és tartja ma is felszinen.

Emlékezni kell csak rá, hogy 1911-ben a parlamentben elhangzott erélyes felszólalások adták meg az impulzust arra, hogy a főváros megpróbálkozzék a népélelmezés megkönnyitésével. A cél az volt, hogy nivelláló hatást gyakoroljanak az árképződésre, a termelőktől közvetlenül vásárolják az árut és minimális rezsivel igy jutassák el a fogyasztóközönséghez. Ez sikerült is minden vonalon, sőt szükséges esetekben szembeszállt a községi élelmiszerüzem a hazai termelőkkel is, amikor Amerikából, Hollandiából és Dániából hozatott husi, tojást, vajat és más népélelmezési cikkeket. Természetesen az érdekeltségeknek nem ez az első támadása, de mindezek a támadások eddig is meghiusultak, mert a fogyasztóközönség állt melléje, amelynek érdeklődése és ragaszkodása az üzemet a mai fogyasztáshoz segitette. Ne is beszéljünk a községi élelmiszerüzem háborus érdemeiről, amelyeket mindenki ismer. Már 1914-ben a „Frankfurter Zeitung" és több külföldi nagy lap vezércikkben méltatta a községi élelmiszerüzem érdemeit és sürgették, hogy városi hatóságaik Pestre jöjjenek tanulni és itt szerzett tapasztalataikat odahaza érvényesitsék. Csak a napokban jártak itt a csehek és az olaszok, hogy tanulmányozzák a községi élelmiszerüzem munkáját.

A cseh és olasz küldöttek betekintettek a községi élelmiszerüzem látogatókönyvébe, ahol nem csekély ámulásukra, azt látták, hogy jártak már itt Konstantinápoly polgármestere, Washington, Philadelphia, Cleveland, Indianopol, Chicago városok megbizottai, külföldi alakulatok képviselői, németországi városi tanácsosok, Bulgária, Szerbia, Oroszország, Lengyelország, Lemberg, Varsó, Moszkva, Hollandia, Svájc, Oxford, Antwerpen és sok más város delegátusai. Legutóbb is például *Pozsony* város kiküldöttei tanulmányozták az élelmiszerüzemet és tapasztalataikról most számoltak be a város tanácsának. A referátum rámutat arra, hogy *az üzem mintaszerü és kifogástalanul funkcionál.* Ezek a világ minden részéből idesereglett szakemberek, mind utánoznivalónak találták a budapesti élelmiszerüzemet, amelyet most kicsinyes szempontokból egyesek megszüntetni szeretnének.

A főpolgármester és a tanács álláspontja

Akik a községi élelmiszerüzem ellen törnek, elsősorban Budapest polgárságával és munkásságával találják szembe magukat. De

nem támogathatja mozgalmukat maga dr. Ripka Ferenc főpolgármester sem,

aki, mikor kormánybiztosi megbizatással jött a főváros élére és a drágaság ellen inditotta meg sikeres hadjáratát, legelsősorban a községi élelmiszerüzem nagyszerü szervezetét vette igénybe. A községi élelmiszerüzem révén szereztette be Ripka Ferenc azokat az elsőrendü külföldi közélelmezési cikkeket, amelyek hamarosan eredményesen állottak a drágaságletörő akció szolgálatába. Ripka Ferenc főpolgármesternek tehát nem lehet más álláspontja, minthogy az élelmezési tömegcikkek árusitásával a hatósági üzemek minden körülmények között kivánatos árnivelláló hatást gyakoroljanak.

Természetes, hogy a tanács is hasonló álláspontot foglal el. A tanács tudatában van annak a hatalmas sikernek, amelyet a hatósági üzemek az elsőrendü életszükségleti cikkek árának szabályozása terén fejtettek ki. Tudja a tanács azt is, hogy erre az árszabályozó munkára minden időben szükség van és erről az eszközről a hatóság le nem mondhat. A tanácsnak azonban még ezeken a szempontokon is tulmenő álláspontja van és ez az, hogy városgazdasági okokból sem lehet a városi üzemeket leépiteni. A főváros egész háztartását károsan befolyásolná, ha bármilyen magánérdekek hatása alatt hozzá kellene nyulni a jövedelmező üzemekhez.

A pártok álláspontja

A közgyülés pártjai között egyetlen egy sincs, amely azt az álláspontot foglalná el, hogy a községi élelmiszerüzemet és általában a közszükségleti cikkeket előállitó üzemeket le kellene épiteni. Vannak egyes frakciók, amelyek hajlandók volnának arra, hogy az üzemek müködését az élelmezési tömegcikkek előállitására korlátozzák. De a közgyülés többsége kétségkivül azon az állásponton van, hogy

sem a községi élelmiszerüzemhez, sem pedig a kitünően bevált jövedelmező és árszabályozó üzemekhez egyáltalában nem szabad hozzányulni.

A községi élelmiszerüzem védelmét talán mégis a legerélyesebben a szocialdemokrata párt vette kezébe. A szocialisták álláspontját ebben a kérdésben a következőkben körvonalazták a Fővárosi Hirlap munkatársa előtt:

— Az ilyen akció, mint amilyennel most előálltak, csak arra alkalmas, hogy a kereskedelem és ipar igazi bajairól elterelje a figyelmet. Ezt maga az érdekelt ipar és kereskedelem is hamar észre fogja venni, a munkásság és képviselete azonban kötelességszerüen ört áll a főváros közérdekü és a természetes fejlődés következményeképpen előállott üzemei mellett. A munkásság törvényhatósági képviselete éppen ezért figyelmeztet mindenkit, hogy

ebben a kérdésben minden agitáció a legélesebben szembetalálja magát a munkásság képviselőivel.

A kereskedelemnek figyelmébe kell vennie az ugyancsak sulyos helyzetben levő fogyasztótömegek hangulatát. Ha a főváros árszabályozó intézménye nem léteznék, azt a tisztességes kereskedelemnek a saját érdekében kellene kivánnia.

ILYEN MÉG NEM VOLT!
Egyetlen egy 10.000 koronás
Hadviseltek sorsjeggyel
nyerhető: **egy métermázsa ara y, ezüst- és brilláns-ékszer.** Azonkivül még 35 főnyeremény és 5150 nyeremény
Szenzációs nyerési esélyek!
Huzás feltétlenül április hó 10-én

SERE MÁTÉ
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsődósor-u.)

ZONGORÁK

DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

NAGY MENYHÉRT
polgári és katonai szabóság
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9, félem.
(a Calvin-tér közelében) • Telefon: József 104—25

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Gummi-lemezek, **Gummi-**tömlők szelepek, zsinórok, formadarabokbármilyen célra, rajz és méret szerint. **Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.**
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

Schwet szerkesztő ur jubilál

Huszonöt év az ujságirás szolgálatában

A jó öreg Károly-kaszárnya visszhangos folyosóinak százával vannak az évtizedes vendégei. Kabinetalakok, érdekes emberek, közismert személyiségek százszámra akadnak, akik évtizedek óta sürün fordulnak meg itt. Olyan hűséges szerelmese azonban, mint Schwet Henrik, egyetlen sincs az elsőemeleti folyosónak. Nincs a napnak egyetlen órája, amikor a városházán hivatalos munka folyik, hogy Schwet Henrik szerkesztő ur, Budapest székesfőváros közönsége és a Pester Lloyd képviseletében ört ne állana a folyosón, vagy valamelyik bizottsági teremben. A parlamenti ujságirók, amikor a házfelosztás szele fuj, Subits bácsival, a parlament portásával boldogan dugják össze a fejüket.

— A kormány megbukhatik, a képviselő urak kibukhatnak a választáson, lehet, hogy ebből a parlamentből hirmondó sem jön vissza, de maga Subits bácsi, meg mi, mindenesetre itt maradunk.

Bukhatnak és születhetnek a városházán is rezsimek, jöhetnek és mehetnek polgármesterek, nyugdijba vonulhatnak öreg főtisztviselők, de Schwet Henrik szerkesztő ur mindig ott fog állani abban az ablakmélyedésben, amelynek az ő ellenőrző munkája szempontjából speciális jelentősége van. Ettől az ablakmélyedéstől jobbra van a polgármester hivatalos ajtaja és balra egy apró tapétaajtó, a mindenkori polgármester díszkrét bejárata és, ami még fontosabb, — kijárata. A polgármesteri előszoba várakozó előkelőségei és deputációi sohasem tudják, hogy mikor érkezik a polgármester. De azt sem, hogy mikor távozik. Erről csak egy embernek van a városházán pontos értesülése: Schwet Henrik szerkesztő urnak. És igy volt ez már Bárczy alatt, Bódy idejében, igy van Sipőcz alatt és igy lesz majd Sipőcz utódjának idejében is. Mert a polgármesterekből lehet főpolgármester, közigazgatási biró, vagy akár miniszter is, de Schwet szerkesztő ur a legbiztosabb állással dicsekedhetik, ő nem bukhatik se fölfelé, se lefelé, ő marad mindenkor a Pester Lloyd fővárosi rovatvezetője, amely gyönyörü hivatás, ha valaki olyan tökéletesen tölti be, mint Schwet szerkesztő ur.

Az ember elcsodálkozik. Elcsodálkozik egyrészt azon, hogy ez a fiatal, friss, fürge ujságiró, akinek lábai fürgébbek a legifjabb kollegáénál és akinek esze sokkal gyorsabban jár, mint a tekintetes tanácsé, már huszonöt esztendeje ujságiró és husz esztendeje rója a városháza lépcsőit és folyosóit. De csodálkozik az ember azon is, hogy Schwet szerkesztő ur még csak husz esztendeje lett a városházának elszakithatatlan tartozéka. Hogyan, husz esztendeje? Hiszen ugy hozzátartozik ehhez az épülethez, mintha ő rakatta volna le az alapkövet és minthogyha az egyesitési közgyülésen bizalmasan odaintett volna Radocza Jánosnak, hogy csak tapsoljon hát fiatalember, mert Ráth Károly főpolgármester uram nagyon szép beszédet vágott ki.

Husz esztendő előtt Folkusházy és Buzáth alpolgármesterek valahol még tanácsjegyzők voltak, Berczell, Csupor, meg a többi tanácsnokok alighanem fogalmazók, maga Sipőcz Jenő polgármester pedig mégcsak áhitatosan vágyakozott a városháza felé, ahol az édesapja akkor már az árvaszéki ülnöki tisztet töltötte be. De Schwet szerkesztő ur már husz esztendő előtt is ugyanaz volt, mint ma, a Pester Lloyd fővárosi rovatvezetője. Csak éppen, hogy husz esztendő alatt annyit tanult meg a város dolgaiból, amennyit a fél közgyülés, ha minden tudományát összeteszi, akkor sem mutathat fel és azonkivül ugy megnövekedett a tekintélye, hogy a polgármestert sem lehet tiszteletteljesebben megsüvegelni, amint ahogy azt a városháza minden rendü és rangu lakói Schwet szerkesztő urral cselekszik.

Mert nem olyan egyszerü dolog ám a Pester Lloyd fővárosi rovatvezetőjének lenni. Mindent, de mindent tudnia kell neki, ami a városházán történik, tehát nemcsak azt, ami a Pester Lloyd hasábjain megjelenik. Vészi főszerkesztő ur őméltósága tudniillik rendkivül kiváncsi ember. Mindenről értesülni akar, amit bármely szempontból nem is lehet megirni, aminthogy az igazi ujságiró mindig sokkal többet tud, mint amennyit megir. Amellett azután a Pester Lloydban nem lehet mindent össze-vissza firkálni. Aki ott a fővárosi rovatot vezeti, annak szaktudósnak kell lenni a városi adminisztráció összes ágaiban. Schwet szerkesztő urat Vészi József is a legideálisabb fővárosi rovatvezetőnek tartja, ami azt jelenti, hogy aki még nálánál is többet tud a város ügyeiről, az már csak polgármester lehet a Károly-kaszárnyában.

De nemcsak a városi hivatalokban, a közgyülési teremben és a folyosón tekintély Schwet szerkesztő ur, de ami mindennél több, tekintély legszükebb kollégái, a fővárosi rovatvezetők előtt is. Meg is választották a szindikátusuk elnökének, amely méltóságában olyan kitünően reprezentál, hogy az ötvenéves jubiliumáig nem is gondol senki arra, hogy ezt a poziciót más is elfogadhatná. Olyan kitünően képviseli a kari érdekeket, hogy a jobboldali ujságiróknak sohasem jut eszébe, hogy a Pester Lloydnál dolgozik, mig a baloldaliak még azt is megbocsátják neki, hogy — amiről különben igazán nem tehet — Wolff Károllyal érettségizett együtt, valamelyik falvidéki gimnáziumban.

Tehát a huszonöt esztendős jubileum eleven valóság és a *Fővárosi Hirlap* is meleg kézszoritással siet Schwet Henrik szerkesztő ur üdvözlésére, akinek jubiláris megjelenése olyan benyomást tesz ránk, mintha ő lenne a városházi ujságirók között az, aki valaha a magyar kritikusok között Gyulai Pál ur volt. Adja Isten, hogy azokat a nagyszerü tulajdonságait, amelyeket bizonyára öntudatlanul sajátitott el Gyulay Páltól, a minuciózus pontosságot, a lelkiismeretességet, a fölényes intelligenciát, a becsületes objektivitást tovább is megőrizze pályáján és boldogan ünnepeljük majd meg együtt az ötvenéves jubileumát is.

Még az idén világvárosi szinvonalra fejlesztik az autóbusz-közlekedést

Till Antal nyilatkozik az autóbuszüzem kibővitéséről, további próbakocsik beállitásáról, uj vonalak létesitéséről és a tervbevett egyéb reformokról

Budapest készülőben levő nagy reformjai között igen nagy figyelmet érdemel az, hogy Budapest közlekedését is alaposan, gyökerében megjavitják. A főváros közlekedési szervei kétségkivül megtettek mindent, ami a nehéz időkben megtehető volt, nem lehet letagadni azonban, hogy az idő eljárt fölöttünk és Európa nagy városai már a közlekedés gyorsaságában, kényelmességében és praktikusságában messze tuljárnak azon a fokon, amelyen Budapest ma áll. Sok csinja-binja van annak, hogy Budapest közlekedése megjavuljon és a modern követelményeknek megfeleljen. A reformok egész tömegét kell majd megvalósitani és megmérhetetlen áldozatokat igényel majd az a sok beruházás, amely mulhatatlanul szükségessé válik. Ezuttal ennek a modernizálásnak csak egyik eszközével, az autóbuszforgalom megvalósitásával kivánunk foglalkozni. A főváros autóbuszüzeme és elsősorban annak vezérigazgatója, *Till* Antal teljesen átérzi azt a szükségességet, hogy Budapest az eddiginél sokkal nagyobb mértékben térjen át az autóbuszközlekedésre. Az utóbbi hónapok eseményei igazolják azt, hogy az autóbuszüzem erőteljes akciót fejt ki ebben az irányban és hogy a vállalatnak nagyszabásu programmja vár megvalósitásra. Éppen ezért

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A Fővárosi Hirlap Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a Fővárosi Hirlapot előfizetésével erősiti.

Till Antal vezérigazgatóhoz

fordultunk, aki a *Fővárosi Hirlap* számára a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Ezidőszerint már két próbaautóbuszt állitottunk be, de már több külföldi gyárral folytattam megbeszéléseket és minden kilátásunk megvan arra, hogy még hat ujabb próbaautóbuszt állithatunk be azokból a tipusokból, amelyek a világ legnagyobb városaiban kitünően beváltak. Az *autóbuszközlekedés terén Philadelphia, Newyork, London, Páris, Berlin és Hamburg állanak előttünk példaképpen.* Ezeknek a városoknak jól bevált autóbusz-tipusai közül van módunkban válogatni és ilyen tipusokra vonatkozólag folytattunk is már tárgyalásokat. Mint emlitettem, kilátásunk van arra, hogy hat próbaautóbuszt kapunk, de legrosszabb esetben is módunkban lesz ujabb négy próbaautóbuszt beállitani.

— Eleinte az volt a szándékunk, hogy a világ legnevezetesebb autóbuszgyárait felszólitjuk, hogy bérfizetés ellenében adjanak kölcsön Budapest számára autóbuszokat. Ebbe azonban a gyárak nem mentek bele, kötelezettséget kellett tehát vállalnunk arravonatkozólag, hogy a próbaautóbuszokat megvásároljuk és megtartjuk. Ilyenformán a próbaautóbuszok a fővárosnak ötödfél milliárdba fognak kerülni és már legközelebb kérni fogjuk a pénzügyi bizottságtól, hogy ezt a hitelt szavazza meg nekünk és hogy ebbe a keretbe tovább folytathassuk az üzemet fejlesztő munkánkat.

— Sérelemként emlegették a legutóbbi időben, hogy miért nem nemzetközi pályázaton szereztük be a próbaautóbuszokat. Erre a kérdésre igen egyszerü a válaszunk és ez az, hogy jól kipróbált kocsikat akartunk beállitani a forgalomba, már a próbajáratokon is, mert hiszen ezeket az autóbuszokat, amelyeket próbajáratokra alkalmazunk, majd meg is kell vásárolni. Ilyen körülmények között abban a formában, ahogy a kritikusok emlegették, a nemzetközi pályázat céltalan lett volna. Igenis, én magam is

hive vagyok a nemzetközi pályázatnak, a nemzetközi pályázat feltétlenül nélkülözhetetlen, de a kiválasztott, jól bevált tipusokra fogjuk majd kiirni a pályázatot.

Akkorra pedig tisztában leszünk mindennel, megtesszük a szükséges összehasonlitásokat, amelyek a kocsik befogadóképességére, azoknak sima járására, továbbá a gummifogyasztásra, benzinszükségletre, kopásra fognak természetszerüen kiterjedni.

Figyelembe kell venni azonban a pályázatnál a kereskedelmi miniszter ur álláspontját is, amivel mi is tökéletesen egyetértünk, hogy a pályázók kötelezettséget vállaljanak arra, hogy a kocsik előállitásával a magyar ipart bizzák meg.

Ez olyanformán képzelhető el, hogy a magyar gyárak megszerzik a szabadalmat és a szabadalom tulajdonosával szerződést kötnek. *Ha a magyar ipar kapja meg Budapest utcáin szükségessé vált autóbuszok elkészitésének munkáját, akkor reméljük, erőteljesen hozzájárulunk a munkanélküliség apasztásához.*

— Az a tervünk, hogy

az idén ötven uj autóbuszt szerzünk be, a jövő esztendőben ujabb ötvenet állitunk be, ugyhogy reményeink szerint három év alatt kétszáz autóbusz teszi kényelmessé Budapest utcáinak közlekedését.

Miután azonban ötven kocsi körülbelül harmincötmilliárdba kerül, kénytelenek leszünk ezeknek beszerzésére a főváros eljövendő nagy kölcsönéből fedezetet kérni.

— Ezzel a kétszáz autóbusszal azonban meg lehet majd oldani azt a sok igényt, amelyet az egyes utvonalaknak az autóbuszforgalomba való bekapcsolása iránt támaszt a közönség. Nem férhet hozzá kétség, hogy az autóbuszforgalom kiszélesitése komoly érdeke Budapest lakosságának, amit semmi sem bizonyit jobban, minthogy

nap-nap után a küldöttségek egész sora kéri az autóbuszforgalomnak erre vagy amarra az utvonalra való kiterjesztését.

Ha az uj próbakocsikat beállitjuk, akkor körülbelül husz autóbusszal rendelkezik majd az üzem és igy hamarosan megoldásra kerül néhány igen fontos utvonalnak a forgalomba való bekapcsolása. Husz autóbusszal azonban természetesen még messze vagyunk a megoldástól, de ki lehet elégiteni a legsürgősebb igényeket, amelyek véleményem szerint *a Rózsadombnak és a Délivasutnak az autóbuszforgalomba való bekapcsolására vonatkoznak.* Elsősorban fontos a rózsadombi reláció megvalósitása, mert ennek a villanegyednek, amelynek fejlődésképessége vitán felül áll, ma semmiféle közlekedése nincs.

— Az üzemre felügyelő bizottság legutóbbi

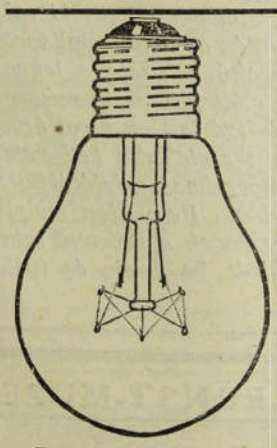

TUNGSRAM

Az uj

TUNGSRAM-D-LÁMPA

spirális fonállal

(15—25—40 Watt)

Kapható mindenütt!

Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.

Ujpest

különben beszámoltunk az eddig beszerzett két próbakocsi használhatóságáról.

A NAG-kocsinál egyelőre nem tartjuk teljesen kielégitőnek az eredményt.

Az utasok határozottan kifogásolják, hogy a kocsi ráz és az elhelyezkedés is kényelmetlen. Az utóbbi panaszon azonban könnyen lehet segiteni, mert a kocsi karosszériáját emeletesre kell átalakitani és akkor sok teréhelyet és kényelmes ülőhelyeket lehet biztositani. Errenézve a gépgyár máris kötelezettséget vállalt és igy az átalakitás rövidesen meg fog történni. Ezzel a kocsival tovább folytatjuk a kisérletezést, amig véglegesen kialakul a véleményünk.

A Laurin-Klement-kocsit is megvesszük, mert tapasztalatunk szerint sima járásu és nagy előnye, hogy könnyen fordul, ami alkalmassá teszi arra, hogy szükebb utcákban is közlekedjék.

Különösen feltünő, hogy milyen takarékosan használja ez a kocsi a gummit. Ennél a kocsinál ugyanis a gummi élettartama meghaladja a 35.000 kilométer futási képességet, holott a budapesti kövezetnél eddig egyetlen kocsinál sem tudtunk elérni a gummihasználat terén ilyen eredményt.

— *Nagyon sok eredményt várok egy philadelphiai kocsitipusról.* Tárgyalások folynak azonkivül a *Scemia* kocsikat gyártó francia gyárral is, amelynek kocsijai Párisban igen jól beváltak. Nem szabad azonban a beszerzéseknél elsietni a dolgot, mert nagyon sokfelé ki kell terjedni a figyelemnek, amig egyik, vagy másik tipus fölött itéletet lehet mondani. Külföldi tanulmányutamon sok mindent láttam és nagyon sokat tanultam. Hogy milyen apróságok, milyen nagy eredményeket hozhatnak, vagy milyen nagy károkat tehetnek, igen sok jellemző dolgot mondhatnék. A berlini üzemigazgató például, aki egyike a legkiválóbb európai autóbusz szakértőknek, diadallal közölte velem, hogy sikerült neki a karosszéria sulyát negyven, mond negyven kilogrammal leszállitania. Laikusok előtt a berlini igazgató öröme komikus aprólékosságnak tetszik, hiszen mindenki azt mondhatja, hogy tizennyolc métermázsás kocsisulynál a negyven kilogramm alig jöhet számitásba. Ezzel szemben tény az, hogy

a negyven kilogramm sulyminusszal évenként sokmillió korona ára benzint lehet megtakaritani.

Ez inditott például engem arra, hogy kocsijainkban a kifüggesztett reklámokat nem engedem bekeretezni, mert negyven-ötven darab ilyen reklámnál a keret sulya husz kilogramm lenne. Ez a husz kilogramm suly pedig a benzinfogyasztásnál lényegesen nagyobb kiadást jelentene, mint amennyi a reklámból befolyó egész jövedelem.

Interpelláció a Gellérthegyen tervezett Hohen-Salzburg miatt

Vámbéry Rusztem a legközelebbi közgyülésen állást foglal ellene

A *Fővárosi Hirlap* elsőnek jelentette, hogy *Berczel* Jenő tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetője azon a területkomplexumon, amelybe a Gellérthegy, a Gellértfürdő, a Rudasfürdő, a Rácz-fürdő, a Hungária-forrás, továbbá a Ketkápolyi és a Bodor-féle telkek tartoznak, egy grandiozus koncepcióju tervet szándékozik megvalósitani. Az egész területet a japánkertészet minden müvészi fogásával parkiroztatni akarja, viaduktokat, szökőkutakat, csermelyeket, kolonádot,

a Gellérthegyre siklót és liftet tervez, hogy igy abból egy második Hohen-Salzburgot teremtsen.

Szállók és vendéglők épülnének a magyar Hohen-Salzburgon és itt tartanák meg az 1927. évi nemzetközi fürdőügyi kongresszusal kapcsolatosan tervezett balneológiai kiállitást, ami ilyen körülmények között mindenképpen a világ egyik legszebb és legkulturáltabb helyén kerülne bemutatásra és kétségtelenül a leghathatósabb propagandával szolgálna Budapest-fürdőváros jellegének.

Berczel tanácsnok tervét széltében igen nagy örömmel és megértéssel fogadták.

Napokon át valóságos társalgási téma volt a magyar Hohen-Salzburg,

amelynek minél előbb való megvalósitását az idegenforgalom és a Budapest-fürdőváros szempontjából a közvélemény rendkivül kivánatosnak tartja.

A magyar Hohen-Salzburg megvalósitásával kapcsolatosan különben Vámbéry Rusztem dr. főv. biz. tag, a legközelebbi közgyülésre interpellációt jegyzett be.

Az interpelláció lényegére vonatkozólag

Vámbéry Rusztem

a következő felvilágositást adta:

— Véleményem szerint a magyar Hohen-Salzburg megvalósitása, illetőleg a Gellérthegynek és a környékének a kiképzése nem elsőrendü fontosságu városi érdek. Hangsulyozom, hogy

Berczel Jenő tanácsnok jóhiszeműségét és jóindulatát nem akarom kétségbe vonni, honorálni kivánom a főváros érdekében folytatott fáradozását is,

ki kell azonban jelentenem, hogy nekünk az idegenforgalom emelése érdekében nem olyat kell megcsinálnunk, ami másutt szebben és jobban van meg, hanem elsősorban gondoskodnunk kell arról, hogy ázsiai viszonyainkat európaiázláuk.

— Gondoskodjunk az egész vonalon a tisztaságról, szüntessük meg az idegenek lépten-nyomon való kiuzsorázását, szüntessük meg a szégyenteljes borravalóuzsorát és javitsuk meg minél előbb a közlekedést, különösen a villamosközlekedést, mert

a pesti villamos ma nem közlekedési eszköz, hanem egy degenerált csiga.

— De van még egy egész sereg szempont, amit interpellációm keretében fel fogok tárni és ami elsősorban szükséges ahhoz, hogy az idegenforgalmat emeljük.

Fullzínkor

A temetkezési vállalkozók

még mindig nem nyugosznak meg sorsukban. Nap-nap után jelennek meg kiszinezett tudósitások a sajtóban, a „vérszivó fővárosról", a gyászbaborult családok rettentő szenvedéseiről és az áldozati báránykák szerepét betöltő temetkezési vállalkozókról. Mert a gyászoló család mögött, amely a főváros „vegzaturái" által annyit szenved, ott lappang a derék temetkezési vállalkozó, aki még mindig nem nyugodott bele, hogy minden európai városban községesitették már a temetkezést és talán Budapest volt az utolsó, amely erre a mérhetetlenül fontos lépésre elhatározta magát. Igenis, a temetkezési vállalkozó jelenik meg a szerkesztőségekben, ő van felháborodva, ő kiabál és ő könnyezik, nem a gyászoló család. A tanács pedig tovább vivja szerencsétlen szélmalomharcát a ravasz vállalkozókkal szemben. Kommüniké-háborut inditanak a városházáról, ahelyett, hogy egyszer és mindenkorra rendet csinálnának ebben a kérdésben. Vajjon nincsenek-e Magyarországon törvényes eszközök arra, hogy ezt a renitenciát végleg kiirtsák. A volt temetkezési vállalkozó urak ugyanis nagyon jól tudják, hogy nekik nem szabad temetést vállalniok, ami a főváros monopóliumává lett. Erkölcsi és állampolgári kötelességük volna tehát, hogy ők is felvilágositsák a gyászoló közönséget, amely hozzájuk megy. Ők azonban harcolni akarnak és ennek a harcnak kitünően sikerült eszköze a magánkoporsó és a hatósági koporsó viaskodása. Olyan fából valók ezek az urak, hogy sajtókommünikével már nem lehet velük szemben csatát nyerni.

A mentők

munkája alaposan megszaporodott. Nem beszélünk most az öngyilkosok ijesztő számáról, de azt látjuk a rendőri krónikából, hogy naponta tömegesen esnek össze az utcán az emberek és tömegesen tör ki rajtuk az őrület — szintén az utcán. Budapest szenvedése, kétségbeejtő helyzete a legnagyobb nyilvánosság előtt játssza le rettenetes szinjátékát. Kórházzá lett az utca, őrültekházává a körutak: cselekedni kell valamit, mert ebbe a borzalmas szinjátékba a nézők is belepusztulnak. De vajjon melyik az a hatóság, amely ennek a szörnyü szinjátéknak az előadását be fogja és tudja tiltani?

SZÓRAKOZÁS

Uj szinházi és varieté-müsor a Fővárosi Operettszinházban. A Fővárosi Operettszinház megszakitva a revü előadásait, e hó 16-ától uj szinházi és varieté-müsort mutat be. Uj darabok, tréfák, párjelenetek, énekes- és táncos-számok szerepelnek az uj müsor keretében, amelyek önmagukban is tökéletes szinházi szórakozást nyujtanak. Biller Irén és Rátkay Márton, Török Rezső Csöndes Juli komédiájában lépnek fel, Békeffy László uj konferanszokat tart és a szinházi együttesnek legkedveltebb tagjai, köztük Szokolay Olly, Radó Teri, Mészáros Paulette, Dénes Oszkár, Ferenczy Károly, Latabár Kálmán, Mály Gerő, Sarkadi Aladár uj jelenetekben, tréfákban és kis darabokban lépnek fel. A müsor szinházi részén kivül azonban világhirü artista-attrakciók is fellépnek, akik tulnyomó részt uj mutatványokkal fogják a müsort gazdagitani.

KAMARA

Március 18—24 Március 18—24

Marica grófnő

Kálmán Imre világhirü operettje filmen 8 felvonásban
Főszereplő: HARRY LIEDTKE és VIVIAN GIBSON

Thomson az indiánok réme

Kalandos filmregény 8 felvonásban
Főszereplő: FRED THOMSON

Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/4, 5, 3/4 7, 1/2 9, 10, hétköznapokon 4, 6, 8, 10 órakor

Az alvó férj bemutatója lesz a Vigszinház e hetének irodalmi és müvészi eseménye. A legnagyobb érdeklődéssel várják Szenes Bélának, a kitünő humoristának uj müvét, amelyben a Vigszinház legkedveltebb müvésznői és müvészei jutottak rendkivül hálás szerepekhez. A pénteki premierig a müsor igy alakul:

Csütörtökön: Majomszinház.
Szerdán: Ezüstlakodalom.
Péntek, szombat, vasárnap este: Az alvó férj.
Vasárnap délután az Uriembereket adják.

CORVIN SZINHÁZ

Március 18 24 Március 18—24

Marica grófnő

Kálmán Imre világhirü operettje filmen 8 felvonásban
Főszereplő: HARRY LIEDTKE és VIVIAN GIBSON

A sanfranciskoi mimoza

Filmregény 5 felvonásban
Főszereplő: BESSIE LOVE

Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10, hétk. 1/4 6, 1/4 8, 1/2 10, csütörtökön 1/2 7, 9

Városi Szinház: Egész héten minden este: Csókos asszony. Vasárnap délután: A hajduk hadnagya.

ROYAL APOLLO

Telefon: József 118—94.

Aranyláz

Filmjáték 10 felvonásban
Főszereplő: Charlie Chaplin

Váljunk el

Komédia 7 felvonásban
Főszereplők: Adolphe Menjou, Betty Bronson és Florence Vidor
Csütörtöktől uj müsor. Előadások: hétköznap 5, 1/4 8, 1/2 10.

Vigszinház: Szerda: Ezüstlakodalom. Csütörtök: Majomszinház. Péntek: Az alvó férj (először). Szombat: Az alvó férj. Vasárnap délelőtt: Uj költők (a Budapesti Szinészek Szövetsége irodalmi matinéja; délután: Uriemberek; este: Az alvó férj.

Renaissance-Szinház: Szerda: Marika. Csütörtök: Maskara. Péntek: Maskara. Szombat: Csitri. Vasárnap délután: Marika; este: Csitri.

Andrássy-uti Szinház: Egész héten minden este: Katalin, Egy éj az Aranybogárban, Krumplikapálás, Vadvirág, Radetzky-mars, A krakéler, Ilosvay, Kökény, Vaszary, Boross, Békeffi, Radó és Fekete magánszámai.

Szenzációs uj müsor
ROTT és STEINHARDT szinházában
A KIS KOMÉDIÁBAN
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14—22.

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-73, T. 109-49.
Szőnyeg. Bútorszövet. Kárpitos kellékek

AZ ERNST-MUZEUM AUKCIÓI XXXI.

Gróf TELEKI SÁMUEL hagyatéka és dr. Bakonyi Károly gyüjteménye

KIÁLLITÁS: MÁRC. 14-17-IG D. E. 9-TŐL D. U. 5-IG.
AUKCIÓ: MÁRC. 18-20-IG NAPONKÉNT D. U. 1/2 5-TŐL

Éljen inkább a surtaxe, semhogy más adóval pótolják

Dr. Kozma Jenő, dr. Joanovits Pál és Peyer Károly a surtaxe fenntartása mellett nyilatkoznak

A pénzügyi bizottság egyik legutóbbi ülésén *Peyer* Károly a napirend letárgyalása után kérdést intézett az elnöklő *Folkusházy* Lajos alpolgármesterhez a villamosjegyek és a villanyfogyasztás árához hozzácsapott tizszázalékos surtaxere vonatkozólag. *Peyer Károlynak az volt az álláspontja, hogy a surtaxe a mai nehéz gazdasági viszonyok és a nép széles rétegeinek általános nyomora miatt semmi körülmények között nem tartható fenn.* Peyer felszólalására dr. *Csupor* József tanácsnok, a pénzügyi ügyosztály vezetője válaszolt. Részletes felvilágositásaiból kitünt, hogy a főváros március elsejéig párhuzamosan fizette külföldi kölcsöntartozásainak részleteit, nevezetesen az ostendei egyezményből folyó kötelezettségeket és azonkivül a már kisorsolt kölcsönkötvények tulajdonosainak kártalanitására szolgáló második baseli egyezmény alapján fizetendő részleteket, amelyeket a surtaxeból fedeztek. Ez a fizetési kötelezettség március elsején járt le. Eredetileg ugy volt, hogy március 1-én a surtaxe szedése is megszünik, a tanács azonban ugy határozott, hogy azt továbbra is fenn kivánja tartani és ezért ilyen irányu javaslatot tesz a tizenkettes pénzügyi albizottságnak, illetőleg a közgyülésnek. A surtaxeból származó bevételekből részben az ostendei egyezmény alapján fizetendő részletekhez járulnának hozzá, másrészt pedig a főváros kislakásépitő akciójának folytatására használnák fel. *Szó volt arról is, hogy a surtaxe jövedelmére, amely évenként körülbelül 100—120 milliárd koronát tesz ki, egy nagyobb külföldi kölcsönt vesznek fel, amelynek felhasználásával egy éven belül az egész lakásprobléma megoldható lett volna. Illetékes körök azonban ezt a tervet egyelőre elejtették,* az a felfogás alakult ki, hogy kisebb beruházási célokra részletkölcsönöket semmi esetre sem vesznek fel. A főváros *éppen ilyen szempontból utasitotta el a Morgan-csoport 5 millió dolláros kölcsönajánlatát is,* amelyet a cég azzal a kikötéssel bocsátott volna a főváros rendelkezésére, hogy *a kölcsönt kizárólag a kelenföldi villanytelep elektromos centrálévá való fejlesztésére kell forditani.*

A surtaxe-kérdés fentvázolt stádiumában kérdést intéztünk

dr. Kozma Jenőhöz, az Egységes Községi Polgári Párt elnökéhez,

aki a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— *A surtaxe az ostendei egyezménnyel, illetőleg pontosabban szólva a második baseli egyezménynek március elsején történt lejártával elveszitette létjogosultságát.* A surtaxe azonban tisztán és kizárólag fedezeti kérdés és igy

egészen mindegy, hogy milyen cimen folyik a főváros pénztárába az az összeg, amelyre egyrészt az ostendei egyezmény alapján fizetendő részletnél, másrészt pedig a megkezdett kislakásépitő-akció folytatásánál van szükség.

A surtaxe tehát bizonyos vonatkozásban adózás és azt hiszem egészen alárendelt szempont az, hogy ezt a mulhatatlanul szükséges adót milyen néven szedik. A kérdés különben, tudomásom szerint, a pénzügyi bizottság legközelebbi ülésének tárgysorozatán fog szerepelni, *de nem lehet kétséges, hogy a bizottság a surtaxe fenntartása mellett foglal állást.*

Joanovits Pál dr., a Keresztény Községi Párt alelnöke,

a következőket jelentette ki munkatársunknak:

— Legutóbbi értekezletünkön ugyan nem foglalkoztunk a surtaxe ügyével, véleményem szerint azonban

a főváros nehéz pénzügyi helyzete és a külföldi kölcsön törlesztésének a terhei kivánatossá teszik a surtaxe fenntartását.

Mert, ha eltörölnénk is ezt a tizszázalékos felárat, az egyáltalán nem jelentene könnyebbséget a fővárosi adózó polgárságának, mert a *törlesztési terhek előteremtéséhez feltétlenül uj adókat kellene bevezetni.*

Peyer Károly,

aki a szocialdemokrata párt nevében annak idején a leghatározottabban állást foglalt a surtaxe fenntartása ellen, munkatársunk érdeklődésére az alábbi felvilágositásokat adta:

— A pénzügyi bizottság egyik februári ülésén tényleg állást foglaltam a surtaxe további fenntartása ellen. Azóta azonban lényegesen megváltozott a helyzet. Ismeretes ugyanis, hogy a villany árát közben némileg leszállitották, egyuttal a kis háztartások előnyére felemelték a kedvezményes villanyfogyasztás határát is. Azonkivül tekintetbe kell venni azt is, hogy van valami szociális igazság abban, ha a tekintélyes villanyáram-mennyiséget fogyasztó luxushelyek nagyobb összegekkel járuljanak hozzá az ostendei terhek csökkentéséhez és a kislakásépitő-akció további folytatásához. Igy tehát a pénzügyi bizottságban, ha a kérdés napirendre kerül, *a surtaxe fenntartása mellett fogunk állást foglalni,* annál is inkább, mert hiszen a surtaxe eltörlése esetén valami más adónemet kellene bevezetni az eleső jövedelem pótlására, ez pedig bizonyára a surtaxe mögött maradna a progresszió dolgában.

Jeligés pályázatok a fővárosi épitkezéseknél

Buzáth alpolgármester e héten rendeletet adott ki, hogy a fővárosi épitkezéseknél ezentul a pályázatoknak jeligéseknek kell lenniök. Ennek a rendeletnek alapja az volt, hogy a középitési bizottság ülésén szóvátették az egyik most folyó épitkezésnél felmerült hibákat, amelyek a pályázat kiirásánál fordultak elő. Ezeknek a hibáknak következtében csak a tényeket ismerő iparosok adtak be reális pályázatot. Szóba került azután az is, hogy a nyilt pályázatoknál a nem tetsző nevü vállalkozókkal szemben bizonyos tendenciák érvényesültek. Ennek a panasznak honorálásképpen adta ki azután a polgármester a jeligés pályázatokra vonatkozó rendeletét. Egyben pedig elhatározta Buzáth alpolgármester azt is, hogy ezentul az épitkezési albizottságnak be fogja mutatni a pályázatokra felhivandó vállalkozók névjegyzékét. A középitési ügyosztály egyébként legközelebb felhivni szándékozik a vállalkozók figyelmét arra az általánosan megnyilvánuló panaszra, hogy egyes vállalkozók az autonómia kifejezett kivánsága ellenére, szándékosan nem adnak munkát a városi épitkezéseknél a budapesti lakos épitőmunkásoknak. *A mesterutcai épitkezésnél például egy pallér kijelentette, hogy budapesti munkás itt nem dolgozhat.* Ezt a példát a szocialista bizottsági tagok tudomására hozták *Orczy* tanácsnoknak, aki határozott igéretet tett arra, hogy a vállalkozókat rá fogják szoritani a budapesti lakos munkások foglalkoztatására, annál is inkább, mert ezáltal a budapesti munkanélküliség csökkenni fog.

Döntés előtt a magánépitkezési hitel engedélyezése

A városi épitkezéseknél ezentul csak jeligés pályázatokat fogadnak el — Köztisztviselők családiház-épitési akciója — Szocialista követelés a budapesti kőmüvesek foglalkoztatása érdekében

A nagy probléma körül, hogy ki épitsen, a magánosok-e, vagy az állam és a főváros, ujabb ellentétek merültek fel. *Vass* miniszter teljes gőzzel iparkodik megvalósitani azt a tervét, hogy az épiteni szándékozó magánosokat olcsó és előnyös feltételü állami hitellel látja el. Ugyanakkor Budapest 25 nemzetgyülési képviselője, *Sipőcz* polgármester elnöklésével ülésezik és elhatározza, hogy követelni fogja az állami és városi lakásépitő akció folytatását. A magánépitkezési hitelek folyósitása ügyében különben Vass József népjóléti miniszter döntése a hétfői napon megtörtént és ez a döntés valószinüleg szerdán, vagy csütörtökön kerül nyilvánosságra. A döntés azonban nagyon nehéz volt, mert a beérkezett nyolcvankét kérelem közül mindössze tizenhetet vagy tizennyolcat lehet teljesiteni és az 58 milliárdos magánépitkezési hitelt négyszeresen jegyezték tul.

Ennek az akciónak a sikere mindenesetre azt mutatja, hogy Budapesten a magánosoknál megvan a kedv a vállalkozásra, hiszen, ha mindazokat a hitelkérdéseket, amelyekről a *Pénzintézeti Központ* kedvezően nyilatkozott, honorálták volna, az állam által kilátásba helyezett ötvennyolcmilliárdnak legalább háromszorosát kellene folyósitani. Amikor ezeket a sorokat irjuk, még csak apró részletek szivárogtak ki a népjóléti miniszter döntéséről. Ezek szerint a *magánépitkezés fokozására forditott legkisebb kölcsön 450 millió korona lesz, a legnagyobb pedig körülbelül 8 milliárd. A kölcsön nyolc százalékos kamattal tizenhat évre szól.* A döntésnél a miniszter figyelemmel volt arra is, hogy a kölcsönvevők kislakásokat is épitsenek. A lakbérek megállapitását a háztulajdonosok egészen szabadon fogják eszközölni, a népjóléti miniszter csak azt köti ki minden esetben, hogy az uj házakban csak lakásigazolvánnyal rendelkező budapesti lakosok kapjanak lakást. A miniszter különben reméli, hogy épitési kölcsönakciója következtében majdnem ezer uj lakás épül Budapesten.

Családi házak, állami garancia mellett

A köztisztviselők között valóságos láz uralkodik abban az irányban, hogy mindenki szeretne családi házat épiteni. Ajánlatot természetesen bőségesen kapnak egy kollektiv tisztviselői házépités céljaira. Ezek az ajánlatok azonban legtöbbnyire ki akarják használni a tisztviselőket, másrészt pedig maguk a tisztviselők sem látnak elég tisztán abban az irányban, hogy milyen határokig mehetnek el. Most azonban, mint értesülünk, komoly akció van készülőben. A köztisztviselők társadalmi szervezete ugyanis már érdemleges tárgyalásokat folytat abban az irányban, hogy állami garancia mellett induljon meg a köztisztviselők családi-ház akciója. A tárgyalás arra irányul, hogy az illetékes jóváhagyás mellett állami garanciával induljon meg a köztisztviselők házépitő akciója olyan módon, hogy a lakbér lekötése révén megszerezhessék a szükséges összegeket. Az adatok összeirása során kiderül, igen sok köztisztviselőnek van már nagy telke, vagy esetleg

Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika. A Fővárosi Hirlap a szervezett közvélemény orgánuma.

téglája, sőt másféle épitőanyaga, ugyhogy ezek mind megkönnyitik a munkát. A kormány, illetve az állam támogatásán kivül szükség van még a főváros támogatására is, nehogy például olyan dolog fordulhasson elő, hogy a főváros az épitkezés területére tervezett csatornázást nem akarja megcsináltatni. A köztisztviselők épitkezéséhez tehát a biztositottnak látszó tőkén kivül szükség van az állami garanciára és arra, hogy a főváros megigérje, hogy az uj tisztviselőtelepet, amelynek helyét eddig nem jelölték ki, megfelelő közművekkel látja el.

ERDÉLYI udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépítési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

LUTZ — Lutz Ede és társa
LAKK- és FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST VI. ORNAGY-UTCA 4.

Szálloda, kórház, szanatórium
berendezés legolcsóbban
ELBERT VASBUTORGYÁRTÓNÁL
Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

FOCK MÁRTON
nyerges és szijgyártó
Budapest VII. ker., Rottenbiller-utca 11.
Elvállal e szakmába vágó nyerges- és szijgyártó munkákat.

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, IX., Páva-utca 27
Telefon: József 76—56.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Muzeumba kerülnek a konfliskocsik

Néhány héten belül többszáz uj autotaxi kerül forgalomba

A közlekedési bizottság, mint ismeretes, több mint *két hónappal ezelőtt 120 autótaxirendszám kiadására adott engedélyt, amelynek a felét az autótaxivállalat, másik felét pedig a bérkocsisok és bérautófuvarozók kapták.* A két utóbbi érdekeltség azonban sehogy sem volt megelégedve a bizottság határozatával, egyrészt mert keveselte a nekik juttatott 60 rendszámot, másrészt pedig, mert igazságtalannak és méltánytalannak tartották, hogy az autótaxivállalat is ugyanannyi rendszámot kapott, mint ők. A bérkocsisok és bérautófuvarozók érdekeltsége éppen ezért megfellebbezte a fővárosi határozatot a kereskedelmi miniszterhez. A fellebbezésben

arra kérték a minisztert, hogy juttassa nekik mind a 120 engedélyezett rendszámot.

Az érdekeltségek harcának azonban csak a nagyközönség látta a kárát, mert a fellebbezés elintézéséig sem az autótaxivállalat, sem pedig a bérkocsisok és bérautófuvarozók nem voltak hajlandók az uj autók beszerzéséről gondoskodni.

A kereskedelmi miniszter tudvalevően elutasitotta a bérkocsisoknak és a bérautófuvarozóknak a fellebbezését

és az autonómia teljes tiszteletbentartásával, csupán 60 rendszámot engedélyezett a bérkocsisoknak és a bérautófuvarozóknak együttvéve, azonkivül *arra kötelezte őket, hogy az uj taxik 75 százalékát hazai gyáraknál szerezzék be.*

A bérkocsisok elkeseredését a kereskedelmi miniszter elutasító végzése a végsőkig fokozta. Panaszaikat pár nappal később *Baross* János képviselő vezetésével monstreküldöttség tolmácsolta dr. *Sipőcz*

A Fővárosi Hirlap kimeritően informál mindenről, ami a városházán történik. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól. (VI., Szív-utca 18.)

Jenő polgármesternél, aki *Folkusházy* Lajoshoz, a a resszortalpolgármesterhez utasitotta őket. Folkusházy Lajos alpolgármester a küldöttség szónokainak válaszolva kijelentette, hogy

a tanács elvben hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy a konfilisok végkép eltünjenek Budapest utcáiról

és helyettük fokozatosan autótaxik kerüljenek forgalomba. Végül megigérte, hogy a legközelebbi közlekedésügyi bizottsági ülésen a tanács javasolni fogja, hogy ez a kérdés méltányos alapon elintézhető legyen. E javaslat szerint ugy oszlott meg az arány, hogy

az engedélyezett százhusz autórendszám fele az autótaxivállalaté, a másik hatvan autó közül 40 a bérkocsisoké, 20 pedig a bérautófuvarozóké.

Ez a 120 autó — értesülésünk szerint — *két héten belül az utcán lesz.* Az autók 75 százalékát a kereskedelmi miniszter határozott kivánsága szerint, hazai autógyáraknál vásárolják. Tudomásunk szerint az érdekeltségek a *MÁG*-on kivül tárgyalásokat kezdtek a *Fejes-féle lemezmotor-autógyárral is,* amelynek a postaautói kitünően beváltak. A tárgyalások eredményes befejezését az hiusitotta meg, hogy a gyár ezidőszerint még nincs berendezve szériagyártásra. Végül is abban állapodtak meg, hogy a Fejes-féle gyár az érdekeltségeknek próbaautókat fog rendelkezésre bocsátani.

Értesülésünk szerint az autótaxik ügyében most döntő fordulat történt.

A rendőrség közvetitésével ugyanis hetek óta tárgyalások folynak az autóérdekeltségek között, amelyek vasárnap teljes megegyezéssel végződtek.

Eszerint a meglévő lófogatu rendszámok beszolgáltatásával nyert 215 autórendszám közül 153 a bérkocsisoknak, 32 a bérautófuvarozóknak, 24 a rokkant katonatiszteknek jut, 6 darab pedig a tanács rendelkezésére marad. *Az autótaxivállalat azonban a lófogatu rendszámok ellenében nyert autótaxikból nem részesül.* Ellenben abban az esetben, ha a tanács szükségesnek látja az autótaxik további szaporitását, az autótaxivállalat 70 uj kocsit kap.

A közlekedésügyi bizottság rövidesen dönteni fog ebben a kérdésben és több mint valószinü, hogy szankcionálja is a megegyezést. Igy tehát a közel jövőben végre mégis csak el fog tünni az utcákról az idejétmulta konfliskocsi.

LEGUJABB

E hó 24-én közgyülés lesz

Napirend: a főtisztviselők uj illetményszabályzata és interpellációk

Ripka főpolgármester *Balatonfüredről* telefonon intézkedett, hogy *a törvényhatóság közgyülését e hó 24-ére összehivják.* A napirendre vonatkozólag azt az utasitást adta, hogy a *státuszrendezést,* amely még nincs kellően előkészitve, *ne vegyék föl a tárgysorozatra,* ellenben *a főtisztviselők uj illetményszabályzatát e hó 19-én a pénzügyi bizottság tárgyalja le és aztán tüzzék ki a közgyülés napirendjére.* Ezenkivül a 24-i közgyülés még csak a bejegyzett interpellációk elmondására fog szoritkozni.

Ripka Ferenc főpolgármester szabadságát félbeszakitva, *szerdán este Budapestre érkezik* és ujból szombaton utazik vissza Balatonfüredre, ahol megkezdett kuráját néhány nap alatt befejezi. E hó 24-ére azonban már végleg hazaérkezik, hogy a közgyülésen elnöki tisztét betölthesse.

Események

Interpellációk a március 24-iki közgyülésen. A *március 24-iki közgyülésen a főtisztviselők uj illetményszabályzatát fogják tárgyalni,* azonkivül a törvényhatósági bizottság igen sok tagja készül interpellációra. Ezek közül az interpellációk közül máris bejegyeztek egy csomót, amelyek a következők: dr. *Földváry* Béla: a munkásbetegsegélyző pénztár illetékének és járulékának a főváros területén történő behajtási módja stb,. dr. *Joanovich* Pál: a császárfürdői uszoda ügyében folyó évi február hó 20-án hozott közgyülési határozat végrehajtása körül tapasztalt késedelmeskedés ügyében, *Peyer* Károly: a tanácsnak az autonómia határozatait figyelembe nem vevő és azokkal ellentétes intézkedései ügyében, *Latinák* Jenő és *Németh* János: a Kisipari Hitelintézet kérdésében, *Fényes* László: a kilakoltatások ügyében, *Zala* Zsigmond: a kisebbségi részvényesek ügyében, dr. *Vámbéry* Rusztem: a magyar Hohen-Salzburg ügyében, *B. Virágh* Géza: a VII. ker. elöljáróságon tapasztalt rendellenességek ügyében, *Deutsch* Jenő: az üzleti záróra betartásának ellenőrzéséről. Valószinü, hogy a törvényes határidőn belül még több interpellációt is fognak bejegyezni.

Benedek János öröke. *Benedek* János halálával Budapesten egy nemzetgyülési képviselői és egy városatyai mandátum üresedett meg. *Benedek* János nemzetgyülésre a budai lajstromos kerület küldte. Utóda, a lista szerint, *Szilágyi* Károly biztositási igazgató lesz, akit a városházán liberális és demokratikus gondolkodásáról jól ismernek. Szilágyi Károly annakidején a baloldali pártok listáján szerepelt a nemzetgyülési képviselői választáson, időközben azonban a városházi események során, amikor a mult közgyülés baloldali tagjai lemondottak mandátumaikról, Szilágyi Károly kilépett a nemzeti demokrata pártból. A községi választásokon már mint Ripka-párti jelölt szerepelt. A főváros törvényhatósági bizottságának is tagja volt Benedek János, a III. választókerületben választották meg és helyét most a közgyülésben *Kleiner* Artur dr. ügyvéd foglalja el, aki a demokrata párt tagja.

A városligeti strandfürdő az ősz előtt alig készülhet el. Egyik legutóbbi számában a Fővárosi Hirlap megemlékezett róla, hogy a városligeti Széchenyi gyógyfürdővel kapcsolatosan létesitendő uszoda és strandfürdő nyilvános tervpályázatára harmincnégy ismert és neves budapesti cég nyujtotta be pályázatát. A pályázatok egy 15 tagból álló zsüri elé kerülnek, amelyet most állitottak össze. A zsüri elnöke *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, tagjai *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János alpolgármesterek, *Barczen* Gyula, dr. *Berczell* Jenő és *Orczy* Gyula tanácsnokok, továbbá *Hültl* Dezső dr. müegyetemi tanár, a Mérnöki Kamara, *Hoepfner* Guido, a Mérnök és Épitész Egylet, *Schodintsch* Lajos felső épitőipariskolai igazgató, *Lipták* Pál dr., *Schulek* János és *Román* Ernő a tanács által meghivott szakértők, *Kertész K.* Róbert államtitkár, *K. Császár* Ferenc és *Korb* Floris. A zsüri szerdán tartja első ülését. Abban az esetben, ha már az első ülés keretében dönteni tudnak, ugy a Széchenyi-fürdővel kapcsolatos uszoda és strandfürdő ügye a csütörtöki tanácsülés elé kerül. A döntés után a főváros illetékes mérnöki hivatala először ki fogja dolgozni a pályanyertes mű alapján a részletes terveket. *Ezután hirdet csak a tanács nyilvános árlejtést az uszoda és a strandfürdő megépitésére.* Szakemberek véleménye szerint ezek alapján *szó sem lehet arról, hogy a nyár folyamán strandolni lehessen a Városligetben,* mert a tervek kidolgozására, különböző anyagszállitásokra és az épitkezésre kiirt versenytárgyalás határidejének lejárása és végül maga az épitkezés annyi időt vesz igénybe, hogy a stranduszoda ősz előtt semmi körülmények között nem készülhet el.

Leleplezték Fock Ede tanácsnok siremlékét. Vasárnap délelőtt szép ünnepség keretében leplezték le a kerepesiuti temetőben dr. *Fock* Ede kormányfőtanácsos, székesfővárosi tanácsnok művészi siremlékét, amely Horvai János jeles szobrászművész alkotása. Az ünnepségen *Sipőcz* polgármester vezetése alatt megjelent a székesfővárosi tanács és az elhunyt barátai, a főváros koszoruját *Rumbach* főtanácsos helyezte el a siron.

Maugsch szobrászművész ajándéka a fővárosnak. Maugsch Gyula, az ismertnevü állatszobrász tudvalevően évek óta az állatkertben dolgozik. Ott mintázza azokat a művészi becsü szobrokat és szoborcsoportokat, amelyeket nemcsak a nagyközönség körében, hanem a szakemberek között is megérdemelt feltünést keltett. Az állatkert igazgatósága minden igyekezetével azon van, hogy a művésznek segitségére siessen, igy többek között alkalmas helyiséget is biztositott az egyik pavillonban a számára. Maugsch Gyula most meg akarja hálálni ezt az előzékenységet a fővárosnak. Értesülésünk szerint ugyanis a napokban azzal az ajánlattal fordult *Buzáth* János alpolgármester utján a tanácshoz, hogy teljesen ingyen egy szoborcsoportozatot mintáz a fővárosnak, csak azt kéri, hogy az anyag árát téritsék meg neki. A szoborcsoportozat különben egy életnagyságu him- és nőstényoroszlánt fog ábrázolni. Maugsch Gyula ajánlata a képzőművészeti bizottság legközelebbi ülése elé kerül, amelyen kétségtelenül szivesen fogadják a művész előzékeny ajánlatát.

A Hadviseltek sorsjátékának eredményéből épül majd fel a „Hadviseltek Otthona". A sorsjegyek nyeremények és esélyei szenzációsak. Egyetlen 10.000 koronás sorsjeggyel megnyerhető a mesés értékü főnyeremény és jutalom: egy métermázsa arany, ezüst és brilliáns ékszer! Ezenkivül van még 35 főnyeremény, továbbá 5150 nyeremény. Huzás visszavonhatatlanul április 10-én.

Háztulajdonosok! Megszünik az állandó panasz és a lakók hálásak lesznek, ha a liftet **Sere Máté** felvonójavitó és karbantartó cég (V., Váci-ut 28) gondozására bizza.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

Alapittatott 1893. Telefon: József 123-24.
Ifj. HÁBER SÁNDOR
PALA-, CSERÉP-, KÁTRÁNYLEMEZ-, FACEMENTFEDÉSI ÉS TETŐZETJÓKARBANTARTÁSI VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 7.

JAHODA KÁROLY FÉMÖNTŐDE ÉS FÉMÁRUGYÁR
Ujpest, Baross u. 84-86. Telefonszámok: 115-82, 203-38.

GAZDASÁGI HIRLAP
SZERKESZTI: DR. KÓSA MIKLÓS

Krausz Simon lesz a Nova alelnöke

Megállapodott a Nova többi főrészvényeseivel — 300,000 részvénye van a Krausz-csoportnak — Teljes megegyezés az ügyvezetés körül

Ismeretes, hogy Krausz Simon huzamos idő óta egy szindikátus megbizásából rendszeresen, nagy tételekben vásárolja a *Nova*-részvényeket és a legutóbbi betörés dacára szilárd nivón tartotta vételeivel ezt a szolid, elsőrangu papirt.

Információnk szerint *Krausz* Simon nagyarányu vásárlásai folytán a többi főrészvényesek, a *Hitelbank, Kereskedelmi Bank* és *Angol-Magyar Bank*, valamint *Sándor* Pál szükségesnek látták, hogy

barátságos formában tisztázzák Krausz Simonnal a helyzetet.

Ezek a megbeszélések nagyjában befejezést nyertek és azzal az eredménnyel végződtek, hogy

a jövendő üzletvezetés alapelveit mindenben egyetértőleg megállapitották.

anélkül, hogy a jelenlegi ügyvezetőség hatáskörén változtattak volna. Tekintettel arra, hogy *Krausz* Simon csoportja közel 300.000 darabbal rendelkezik, ami a 700.000-nyi részvénykontingens domináns tételét jelenti,

Krausz Simonnak nagyobb szerepe lesz az igazgatóságban.

Ezt a körülményt kifelé azzal fogják jelezni, hogy

Krauszt az igazgatóság alelnökévé választják meg.

A Nova aranymérlegét valószinüleg még *március utolsó hetében* publikálják s a rendes közgyülést április első felében tartják meg, amikor a személyi kérdések is véglegesen megoldódnak. A *Nova* fejlődése szempontjából kétségkivül előnyös és hasznos ez a békés megoldás, amely a függő kérdéseket végre egyensulyba hozza.

Mi lesz a tőzsdén a részvényösszevonás után

Összezsugorodik az árjegyzőlap

A pengőérték bevezetése, illetve a részvények összevonása a pesti tőzsdén rövidesen nagyarányu átalakitást fog eredményezni. A részvényinflációval a névértékek emelése nem tartott lépést, amit legjobban az a körülmény bizonyit, hogy a részvények javarésze, miként a háboru előtt, most is 200 papirkoronáról, tehát alig tizennégy aranyfillérről szól.

A magyar vállalatok közül jelenleg a tőzsdén névérték tekintetében *20.000 korona* a legmagasabb tétel: ennyire bélyegezték fel a *Pesti Hazai Takarék*, az *Első Magyar Biztositó*, a két *Ganz* és a *Magyar Cukoripar* részvényeit, a legkisebb névértékről pedig a *Hungária-szálló* papirjai vannak kiállitva, amelyek mindössze 100 papir-, illetve aranykoronások. A háboru előtt is a *Pesti Hazai* és az *Első Magyar* vezettek 2000 aranykoronával, harmadik pedig a *régi jegybank* részvénye, amely tudvalevőleg 1400 aranykoronás volt. Nem érdektelen, hogy az árjegyzőlapon *legkisebb* névértékkel a *Szentlőrinci téglagyár* szerepelt, amelynek névértékét veszteségek folytán 20 koronára bélyegezték le.

A tőzsdén jegyzett részvények

ma négyötödrésze még 20 aranykoronán sem állnak,

tehát jóformán mindenütt nagyarányu összevonásra kell számitanunk. A Hitelbank, Kereskedelmi Bank és Pesti Hazain kivül, valamint néhány bánya-, vas- és cukorpapirt nem számitva,

a malomipar-, vegyi-, élelmiszer-, textil- és nyomdapapirok jóformán egy olyan részvényt sem tudnak szolgáltatni, amely a leendő minimális kurzust meghaladná.

Ezzel szemben elég jól állnak az *idegen* valutára szóló papirok, amelyek közül 100—100 svájci frankról szólnak a *Nasici* és a *Lignum*, 50—50 aranyfrankról a *Bauxit* és az *Ofa*, 400 cseh korona a *Kábel* és 200—200 csehkorona a *Magnesit* és a *Nemzeti fa* részvénye.

Nagy razzia lesz a tőzsdén, ha jönnek a részvényösszevonások és attól tartunk, hogy nemcsak a részvényeket, hanem az árjegyzőlapot is alaposan meg kell kurtitani...

A Tébe bankok együttesen akarják leszállitani a posta- és telefonköltségeket

A pénzintézetek és a vállalatok rezsijében igen sulyos tétel a *posta* és a *telefon* költsége. A konjunktura éveiben nem törődtek azzal, ha a rezsinek ezek a tételei hirtelen megszaporodtak, mert az üzleti nyereség mellett valósággal eltörpültek, ma azonban a bankok és takarékok egyre nagyobb figyelmet fordítanak ezekre a kiadásokra és az a terv merült fel, hogy *közös erővel* igyekeznek azokat még jobban összeszoritani.

A tavalyi jelentésekben csak a *Kereskedelmi Bank* számolt be arról, hogy mennyi volt a levélforgalma: 1924-ben megközelitette a 3 millió darabot, ami, ha csak 2000 korona átlagportót veszünk,

évi 6 milliárdos tételt jelentett.

A *Hitelbanknál* sem volt sokkal alacsonyabb ez a tétel és ezen alapon megállapitható, hogy az

1924. év során a Tébe intézeteknek legalább tizenkét milliárd volt az évi postaköltségük.

Ha már most fel is tételezzük, hogy ez a tétel 1925-ben 10 milliárd alá sülyedt, még mindig olyan jelentős kiadásról van szó, amelynek redukciója igen nagy előnyöket jelentene.

A *telefonbeszélgetések* 1924-ben pl. a *Kereskedelmi Banknál*, amelynek fiókjaival együtt 75 fő- és 400 mellékállomása volt, legalább havi 200 milliós kiadást jelentettek, a *Hitelbank* tétele, bár csak 35 fő- és 160 mellékállomása volt üzemben, nem volt kisebb. 1925-ben csökkentek a telefonbeszélgetések, a TÉBE-bankoknál azonban 1925-ben ez a tétel

összesitve legalább 5—6 milliárdra rughatott.

Érthető, a pénzintézetek ezt a két tételt, amely *évi 15 milliárddal nyomja büdzséjüket*, valahogy leépiteni szeretnék, nagy kérdés azonban, hogy az erre vonatkozó megbeszélések fognak-e valamelyes konkrét eredménnyel járni.

Ezen a héten publikálják az Egyesült Fővárosi Takarék tranzakciójának feltételeit. Az Egyesült Fővárosi Takarék igazgatósága permanenciában van, mert e hó 25-ével *Gratz* csoportja át akarja venni az intézet vezetését, tehát addig a tőkeemelő-közgyülést is meg kell tartani. *Gratz* Gusztávnak már alkalma volt a Genfből visszatérő *Bud* pénzügyminiszterrel is tanácskoznia, az *utolsó differenciák is elsimultak*, ugyhogy a tranzakciónak semmiféle érdemleges akadálya nincs.

Kész a záloglevélkibocsátó szövetkezet. A Tébe jelzálogosztály letárgyalta a vezető pénzintézetek záloglevélkibocsátó szövetkezetének alapszabályait, ugyhogy valószinüleg *24 órán belül* már publikálják is az uj alakulás feltételeit, amely a magyar gazdaközönség hiteligényeinek teljes kielégitésére hivatott. Információnk szerint az amerikai érdekeltség *mindenben* hozzájárult az angol csoport által vállalt obligókhoz, ugyhogy az uj intézmény eredményes működése biztositva van.

A magánbankházak nem adnak váltóeszkomptot. Értesülésünk szerint az utolsó hetekben a nagy magánbankházak sorra közölték ügyfeleikkel, hogy *váltóhitelüket felmondják*, illetve ezt az üzletágat teljesen beszüntetik, miután a jelenlegi viszonyokat nem tartják kihitelezésekre alkalmasnak. Egyes bankházak arra hivatkoznak, hogy feleik betéteit sem merik tovább kihelyezni, hanem inkább beteszik milliárdos betétkönyvekben valamelyik nagybanknál *4.5—5* százalékkal és fizetnek a saját feleiknek *8—8.5* százalékot, tehát ráfizetnek 3 százalékot, csakhogy veszteségeik ne legyenek. A váltóhitelek helyett a *magánbankházak a fix kamatozásu piacra vetették magukat* és ügyfeleiket is ebben az irányban anomálják.

A Salgó mérlege. Információnk szerint a Salgótarjáni Kőszénbánya érdekkörébe tartozó petrozsényi bányatársaság *e hó 20-án* tartja mérlegmegállapitó igazgatósági ülését, amelyen dr. *Chorin* Ferenc, a Salgó elnöke is résztvesz. Ezután rövidesen megtartják az anyavállalat igazgatósági ülését és igy a *Salgó* aranymérlegét még április első hetében publikálják.

Krausz Pál visszaérkezett Amerikából. Az ismert bankár, *Krausz* Pál, kéthónapi távollét után visszaérkezett Amerikából, ahol fontos tárgyalásokat folytatott és uj összeköttetéseket létesitett az amerikai tőke és a magyar piac között.

Nagy reorganizáció a Pátria-biztositónál. Információnk szerint a *Pátria-biztositó* ujabban külföldi érdekeltség bevonásával lényegesen kifejlesztette üzletkörét és szaporitotta alkalmazottai számát. A biztositó a közel jövőben *tőkeemelést tervez*, amelyet angol érdekeltség bevonásával szándékozik lebonyolitani.

Még nincs döntés az Általános Takarék tőkeemeléséről. Két hét előtt jeleztük, hogy a Magyar Általános Takarék tőkeemelése nem közvetlenül aktuális. Ugy értesülünk, hogy a kérdés azóta sem jött lényegesen közelebb a megvalósuláshoz, de nincs kizárva, hogy az aranymérleg publikálásáig a tárgyalások komoly formát öltenek.

Március hó 24-én alakul át a Metrobank Garancia-bankká

Még mindig titok fedi az uj vállalkozást

A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a *Metrobank* e hó 24-ére hivta össze rendes közgyülését, amelyen a pengőmérleg is bemutatásra kerül és az „esetleges inditványok" pontja rejtegeti a cégváltozásra vonatkozó javaslatot, amely a Metrobankból *Garancia-bankot* farag.

Információnk szerint még ma sincsenek befejezve a tárgyalások, amelyek *Fónagy* Aladár és egyes magyar tőkések közt folynak és igy különös jelentősége a közgyülésnek nincs, főleg azért sem, mert *uj tőkék szerzése nincs tervbe véve*, a Metrobank forgótőkéje viszont alig jöhet kalkulációba.

Ily körülmények között joggal kifogásolható, hogy egy kölni biztositó be nem jegyzett képviselete már hetek óta akvirál az országban és a külföldön, kötvényeket állitanak ki, obligókat vállalnak és senki sem tudja, miről van szó és *milyen megállapodások szolgálnak az akció alapjául*. A pénzpiacon és a kereskedelem körében épp azért érthető tartózkodással néznek *Fónagy* legujabb kisérlete elé.

Meinl
főzelékkonzerv, gyümölcsiz és kompót
elsőrangu és olcsó
Budapest, IX., Dandár-utca 15.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fűtés, szellőztetés. Légszesz-, épület- és diszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korálll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Ma egy éve már egy csomó mérleget publikáltak

Még mindig késnek az aranymérlegek

Ma egy éve a bankok, takarékok és vállalatok egyrésze már tul-volt a mérleg publikálásán, sőt egynémelyikük a közgyülésen is, mig most még mindig bizonytalan, hogy az aranymérleg-sorozat és vele az 1925. évi mérlegek közreadása mikor fog kezdődni.

1925 március 16-án ismeretes volt a *Leszámitolóbank* mérlege, amely több mint 11 milliárd tiszta nyereséggel zárult és 4000 koronás osztalékot tett lehetővé. Megjelent a *Hazai Bank* hivatalos kommünikéje is, amely 7.7 milliárdnyi tiszta nyereség alapján 7000 korona osztalékot juttatott a részvényeseknek és tul voltunk a *Moktár* mérlegén is, amely 7.5 tiszta haszon mellett 10.000 korona osztalékot tett lehetővé, a *Magyar-Cseh Bank* pedig 1000 korona osztalékot adott. A *Pesti Hazai Takarék* már közgyülésén is tul esett, amely 12.4 milliárdos nyereségből 70.000 korona osztalékot engedélyezett a részvényeseknek, a *Magyar Általános Takarék* pedig március 19-ére hivta össze mérlegmegállapitó ülését — tavaly.

Ezidén minden szem *Bud*-tól függ, beterjeszti-e és mikor a nyugdijvalorizációs javaslatot. Remélhetőleg a tavalyi dátumok csak egy hóval tolódnak el.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A *lejtőuti csatorna Ince-ut és Vas Gereben-utca közötti szakaszának* megépitésére *László és Blum* cég kapott megbizást 63,573.059 koronáért.

A *bányakavicsszállitást* a VI. és VII. kerületek részére *Klauber és Vajda* cég kapta 76.000 koronás egységáron. A II. kerület részére *Zinner* Manó, a többi kerület részére a *Kavicstermelő és Betonáru-Vállalat* végzi a szállitást 77.000 koronás egységáron.

Beérkezett ajánlatok

A *X., Simor-utca és Villám-utca sarkán épülő bérház ipari munkáira ajánlatot nyujtottak be:*

ácsmunkákra: Record rt. 723. Rider Bertalan és Fia 747. Neuschloss Ödön és Marcell 869, Kecse Nagy Sándor 954, Wellisch Náthán utóda 1005, Hegedüs Ferenc 857, Ertl József 900, Töke György 857, Bori András 867, Kurtán Gyula 928, Wladár és Kozma 948, Schramó Lajos 948, Györffi Ede 910, Trattmann Ede 774, Vogel és Weidlinger 866, Németh Ferenc 886, Hellenbrandt János 878 millió K.

Bádogosmunkákra: Tattner I. 441, Janisch János és fiai 412, Gerő Nándor 430, Margittai és Weinberger 501, Ábrányi Ferenc 508, Nagy Pál 707, Fleischmann Gyula 424, Farkas Izor 408, Ruffián István 393, Hoffmann Ignác 405, Gábor és Glasner 533, Oláh József 368, Krammer József 584, Lammel Ferenc 528, Weisz Simon 410, Herz Henrik 555, Fliegl Béla 414 millió K.

Tetőfedőmunkákra: Somogyi Béla 209, Miskolczi és Társa 198, Hatvani palagyár 178, Feszl Ferenc 203, Ujlaki tégla 192, Struktor 191, Adler E. 203, Eternit 202, Győrffy J. 225 millió K.

Mázolómunkákra: Klement I. 438, Richter István 415, Fischer Ernő 370, Tóth Ferenc 352, Füredi A. 288, Steiner és Szimper 487, Liktor Ferenc 263, Hantos Testvérek 426, Harkányi 253, Reiter Ferenc 543, Jóföldi Tibor 346 millió K.

Lakatosmunkákra: Mátrai Zoltán 585, Laczi Kálmán 1002, Braun Miklós 693, Faragó és Pásztor 810, Dick Ádám 711, Oesterreicher Ármin 746, Teichner Ádám 736, Polgár Ignác 631, Berkes Kálmán 802, Márkus Miksa 824, Krempel József 689, Herdy Imre 744, Fleischmann Gyula 600, Pick Ede 584, Lepter János 737, Vitál András 699, Gáspár Sándor 612, Gerő és Győri 759, Nagy Gyula 714, Reichenburg 642, Krausz Gyula 677 millió K.

Asztalosmunkákra: Molnár Testvérek 1124, Martini József 1184, Iparosok Országos Központi Szövetkezete 1197, Berák György 1179, Gressalek Testvérek 1196, Palágyi Gy. 1341, Malomsoky rt. 1249, Thék Endre 1642, Meister Testvérek 1267, Magyar-Amerikai 1225, Fővárosi Faárugyár 1248, Viktória 1219, Szabó Károly 995, Propper Ede 1601, Várady József, 1129, Rózsay Kálmán 1214, Bende József 1139, Budapesti Műasztalosok Szövetkezete 1217 millió K.

A fővárosi árvaházak Fonyód-Bélatelepen levő, gróf Zichy Béla üdülőtelep kibővitési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Papp Ferenc, Balatonboglár, Városépitő rt., Nagykanizsa, Feleki László, Popper Zsigmond, Budapest, Herbert József, Fonyód, Ehrenwald és Zinner, Steiner József, Budapest.

25.610/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Belső jászberényi-ut, Harmat-utca és Külső jászberényi-út közti szakasza keramit-kocsiutburkolatának kicserélési munkáira.

A pályázat alternativ és pedig A) kövezőmunka és előmunka bazalt fejkővel való megoldás, B) keramitburkolattal, kövező és előmunkával együtt való megoldás.

A szabályszerüen kiállitott és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat **1926 március 23-án (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középitési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyujtani.

A munkára vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket Városháza, II. em. 285. szám alatt köznaponként délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott egyuttal a szükséges felvilágositásokat is megadják. A versenytárgyaláson való részvételhez szükséges nyomtatványok 10.000 K ellenében ugyanott kaphatók.

Bánatpénzül az A) alternativa szerint 5,000.000 K, azaz Ötmillió koronát, a B) alternativa szerint 15,000.000 K, azaz Tizenötmillió koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a székesfőváros központi pénztárába a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni. A bánatpénzt készpénzben vagy a főváros készpénzeinek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott pénzintézetek takarékpénztári könyvecskéiben, állampapirokban, fővárosi kölcsönkötvényekben, vagy fővárosi pénzintézetek zálogleveleiben kell letenni.

A versenytárgyalás **1926 március 23-án (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számu helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926 március 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

111.482/1926—II. számu.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a budaörsiuti és csendutcai kislakásos bérházak C és E pavillonjainak épitésével kapcsolatosan szükséges: 1. ács, 2. tetőfedő, 3. bádogos, 4. asztalos, 5. lakatos és 6. mázoló munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (Ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 március 5-től kezdve d. e. 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. em. 243. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták Friedrich Loránd tervező müépitésznél (I. ker., Müegyetem közp. épület II. em. 66. sz. 11—12 óra között) megtekinthetők, ahol a szükséges fölvilágositások is kaphatók. A tervek a Központi városháza III. em. 308. ajtó alatt is megtekinthetők.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok minden egyes munkanemre külön-külön állitandók ki és felirattal ellátott, lepecsételt boritékban, 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenként 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó föl. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. em. 114.) és a kerületi elüljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 március 17-én (szerdán) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 354. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és föl sem fognak bontatni.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 március 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

32400/1926. II. sz.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a IX. ker. Mester-utca 41. és 43. sz. bérházakban szállitandó és szerelendő 1—1, összesen **2 darab személy-teher felvonóra.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 március 12-től kezdve d. e. 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában.

Az épülettervek Friedrich Lajos székesfőv. főmérnök, tervező müépitésznél (IV. ker., Központi Városháza, III. em. 315. sz., telefon Városháza 282.) megtekinthetők.

A felvonó tervek a Központi városháza, III. em. 326. ajtó alatt megtekinthetők Varga mérnöknél, aki a szükséges felvilágositásokat megadja.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékbetéti betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ü. o.-ban (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.) a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok minden egyes munkanemre külön-külön állitandók ki és felirattal ellátott, lepecsételt boritékban 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenként 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó föl. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. em. 114.) és a kerületi elöljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926. évi március hó 24-én (szerda) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, **ugyanott 11 órakor** fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és föl sem fognak bontatni.

Bánatpénz nélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaitélésnél figyelembe nem jönnek.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 március hó 8-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák
beton-, asztaltburkolás- és földmunkák.
Vasutépitési munkák
Költségvetés díjtalan!
Budapest székesfővárosnak, a Mav-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

FISCHER ÉS HARTMANN
MÁZOLÓMESTEREK ÉS FESTÉKKERESKEDŐK
TELEFON: József 101-30 **BUDAPEST** IV., KÉPIRÓ-U. 3.

PETZ TESTVÉREK
HERCEGPRIMÁSI VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR.
MŰSZAKI CIKKEK. IV., VÁROSHÁZ-U 8.

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 4. TELEFON: 22—10.
Szivattyuk minden célra. Vizhütőtornyok

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: **X., Józsefvárosi pályaudvar,**
Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

HAVERLAND ANTAL
m kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el.: J. 29-66.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 március 24. — 12. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

A türelmetlenség

gyenge moraja, egészen gyenge, szinte cincogó zümmögése hallatszik bizonyos oldalakról. Budapest népe nem türelmetlen a mai rezsimmel szemben, vár türelemmel, mert nagyon jól tudja, hogy a tündérmeséket nem lehet megvalósítani és programmokat sem lehet keresztülhajszolni órák, hetek, vagy hónapok alatt. A türelmetlenség forrása azon az oldalon bugyog, ahol a választások csalódást okoztak. Fájdalom, a liberális oldalhoz tartoznak azok a politikusok akik addig válogattak a választások idején a szövetségesekben, mint a tót a vadkörtében, amíg végre is mandátum nélkül maradtak. Azok az elvek, amelyeket képviselnének és azok a néprétegek, amelyekre számitottak, a legkevésbbé sem maradtak azonban képviselet nélkül a közgyülésben. *Egyéni fájdalmak és egyéni sérelmek tehát azok, amelyek most türelmetlenség hangján szólalnak meg.*

Ezen az oldalon azt a bölcseséget kiáltják a közgyülés, illetve annak egyes pártjai felé, hogy nem jelent még győzelmet a győzelmi kürtök hiradása és nem jelent még győzelmet a győzelem elkönyvelése. Elsirják, hogy hosszu hónapok multak már el azóta, hogy a főváros szabadelvü és demokratikus közönsége jelentős számban beküldte a maga képviselőit a közgyülési terembe és még mindig ugyanazt a képet kell ennek a közönségnek látnia, ha fölfelé tekint, amely kép „oly élesen és pregnánsan bevésődött lelkébe a letünt szomoru rezsimnek esztendői alatt." Egyszóval ezen az oldalon, ahol városatyák ugyan nincsenek, de polgármesterjelöltek vannak, nem az fáj, hogy a vizvezetéket még nem bővitették ki, az utakat még nem burkolták ujra, az iskolák és kórházak számát nem szaporitották, hanem az, — mondjuk ki magyarán —, hogy még mindig *Sipőcz* Jenő ül a polgármesteri székben és az alpolgármesteri posztokra sem lehet beültetni a képviselet nélkül maradt liberálisok őrszemeit. Az emlitett siralmak szerint Budapest közönségének semmi egyéb vágya nincsen, mint statisztálni a zsákmány felosztásánál, hogy a tanács a pártok számaránya szerint állittassék össze és hogy patrujok álljanak minden olyan helyen, ahol jövedelemhez lehet jutni. Ami legjobb tudásunk szerint Budapest közönsége azonban nem sokat törődik azzal, hogy milyen nevezetüek a városi főfunkcionáriusok, de annál többet törődik azzal, hogy a városházán rendben menjenek a dolgok és a város lakosságának megélhetése, ha nem is hetek alatt, de idővel mégis csak megjavuljon.

A kivülrekedteknek az fáj, hogy a polgármesteri székben még mindig *Sipőcz* Jenő ül, az alpolgármesteri székekben pedig *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János. Ugyanakkor pedig a közgyülés pártjai, akiknek elsősorban volna joguk és módjuk a polgármesterkérdés feszegetésére, nemes önmegtagadással lemondanak arról a csunya őrszempolitikáról, amely a személyi érvényesülést szokta jelenteni. Ezek a kivülálló urak azonban ne feledkezzenek meg arról, hogy idők során nemcsak Sipőcz Jenő polgármester alkalmazkodott igen tiszteletreméltó módon az uj helyzethez, de megtette ezt maga *Wolff* Károly is és megtette a közgyülésnek minden pártja és minden tagja. Másképpen nem lehetett volna elérni azokat az eredményeket, amelyekhez eljutottunk.

Mert szives figyelmébe ajánljuk a bősz kritikusoknak, hogy akkor is rendkivüli módon elgalopozzák magukat, amikor azzal vádolják meg a városháza mai rezsimjét, hogy uralma alatt nem történt semmi a város és a város lakossága érdekében. Ismételjük, amit már fentebb elmondottunk, hogy a mai rezsim vezetői sem lehetnek varázslók és delejes asszonyok, ők sem tudnak máról holnapra uj Budapestet teremteni a régi lerongyolódott Budapest helyén. A számkivetettség páholyából türelmetlenkedők tudják meg azt, hogy hosszu utja volt annak, amig eljutottunk odáig, ahol ma tartunk. Mert hol tartunk ma. *Eljutottunk a megujhodó Budapestnek ahhoz a mérföldkövéhez, amely azt hirdeti, hogy elérkezett az idő, amikor Budapestnek készségesen nyujtanak külföldi beruházó-kölcsönt, amelyből megindulhat Budapest rekonstrukciója.* Rengeteg romot kellett eltakaritani, rengeteg akadályt leküzdeni, amig ehhez a ponthoz elérkezhettünk. Rendezni kellett a külföldi kölcsönök ügyét, rendbe kellett hozni Budapest háztartását és meg kellett erősiteni a külföldnek azt a hitét és biztonságérzését, hogy a budapesti városházán komoly, becsületes, alkotásokra kész rezsim vette kezébe a hatalmat, amelyben bizni lehet. És, ha a város lakossága, egyben pedig a külföld seizmografszerüen érző pénzemberei el tudják hinni ezt ma Budapestről, akkor ennek egyik legelső oka az, hogy *a közgyülés pártjai tiszteletreméltó önmegtagadással lemondtak a pártérdekekről és személyi érvényesülésről.* Megmutatták befelé és kifelé, hogy nem hatalomvágy, személyi érvényesülés, vagy pártérdekek vezették őket a városházára, hanem Budapest összlakosságának legszentebb érdekei. Csak *ilyen rezsim* lehet az, amelynek önzetlenségét, a város iránt való szeretetét mindenki elismeri és csak az ilyen rezsim lehet az, amely becsületes alkotómunkát tud a lakosság érdekében végezni. Akik el tudtak tekinteni az ilyen kicsinyes érdekektől, azok nem fognak megijedni attól a kritikától, amely azt a kérdést szegezi mellüknek, hogy miért nem osztozkodunk már. Az ilyen kritikák alacsonyerkölcsüek, nem fogja Budapest törvényhatósági bizottságát munkájában megakadályozni és nemes célkitüzésétől eltéríteni.

Körséta a városházán

Ripka főpolgármester a státuszrendezési igények kiegyenlitésén fáradozik — A városháza összes pártjai ünnepelték a jubiláns Schwet Henriket — Ereky Károly üzempolitikust kiván a polgármesteri székbe

A főváros tisztviselői karát még mindig elsősorban a státuszrendezés kérdése izgatja. A tisztviselők arra számitottak, hogy a státuszrendezési javaslatot még március hónapban letárgyalja a közgyülés. Ennek a kérdésnek azonban politikai vonatkozásai is vannak, amelyeket szintén meg kell oldani. Ebben az irányban *Ripka Ferenc főpolgármester mindent megtesz és teljes erejével azon fáradozik, hogy a kormány és a közgyülés pártjainak akarata megtalálja a szükséges plattformot.* Ez az egyik oka annak, hogy a szerdai közgyülés még mindig nem tárgyalja a státuszrendezést. A másik ok pedig az, hogy ezt a fogas kérdést nem lehet olyan egyszerüen elintézni. Annyi panasz, annyi memorandum futott be, hogy azokat valamennyit le kell tárgyalni. *Különösen szivükön viselik ugy a polgármester, mint a közgyülési pártok a kistisztviselők sorsát.* A közgyülés napirendjéről való levételnek talán legfőbb oka az hogy

mindenáron el akarják intézni a tisztviselők havi létminimumának 1,700.000 koronáról 2,000.000-ra való felemelését.

Ripka Ferenc főpolgármester készséggel tesz eleget a tizenkettes bizottság ama kérésének, hogy *Bud* János pénzügyminiszter Budapest nemzetgyülési képviselőit ankétra hivja össze ennek a 2 milliós létminimumnak a dolgában. *Budapest 25 képviselője, élükön a főpolgármesterrel, kétségkivül mindent meg fognak tenni abban az irányban, hogy a létminimumnak 300.000 koronával való felemelése eleven valósággá váljon.*

Meg lehet érteni a kormánynak a törekvését is, amelynek a vezetőgondolata az, hogy a fővárosi tisztviselők javadalmazása ne legyen nagyobb az ugyanazon kategóriába tartozó állami tisztviselőkénél. Ezzel szemben a főváros pártjai szinte kivétel nélkül arra hivatkoznak, hogy a fővárosnak joga van a saját szervezetéhez igazodó önálló státuszrendezés megalkotására. A tanács és a pártok még egy kérdésben állanak azután szembe a kormánnyal. Ez a kérdés pedig az, hogy a belügyminiszter szerint ma a fővárosnak kevesebb tisztviselőre van szüksége, mint volt békében. A tanács és a közgyülési pártok ezzel szemben a leghatározottabban azt az álláspontot foglalják el, hogy az ország adminisztrációja ugyan az ország megcsonkitása révén kevesebb munkaerővel is elvégezhető, de Budapestet a trianoni béke nemcsak hogy nem tette kisebbé, de határozottan az a helyzet alakult ki, hogy

Budapest adminisztrációjának ma sokkal nagyobb a munkája, mint volt a béke idején.

Igazolja ezt az, hogy Budapest lakossága az elszakitott területekről ideözönlöttek révén erősen megdagadt. Ugyanakkor pedig a tömérdek uj adó és a közigazgatás egyéb ágainak uj teendői révén nem hogy kisebbiteni kellene a tisztviselői kart, de egyenesen annak megnagyobbitására van szükség.

Mint ezekből látható, *egyrészről a kormány, másrészről pedig a tanács és a közgyülési pártok között tehát a státuszrendezés kérdésében még igen éles ellentétek állanak fenn.* Amig tehát a státuszrendezési javaslat a közgyülés elé kerülhet, *Ripka* Ferenc főpolgármesternek bőségesen lesz dolga, hogy a tanács és közgyülés kivánságai tekintetében *Rakovszky* Iván belügyminiszterrel és *Bud* János pénzügyminiszterrel mindenkire nézve megnyugtató megállapodásokat hozzon létre.

*

Amig a kedélyeket a státuszrendezés izgatja, szinte tökéletesen elül a politika. Minden jelenség arra mutat, hogy a városházán a politikai ellentétek mindjobban elcsöndesednek, a világnézeti harcok pedig lassan kiküszöbölődnek. Volt ennek a hangulatnak a napokban egy nagyon érdekes megnyilatkozása. A budapesti napilapok fővárosi rovatvezetői kedélyes vacsorára gyültek össze, hogy megünnepeljék *Schwet* Henriknek, a Pester Lloyd fővárosi rovatvezetőjének 25 éves ujságirói jubileumát. Nem beszélünk most arról, hogy milyen felemelő látvány volt az egész magyar sajtó képviselőinek gyönyörü együttérzése. Ezen az estén nem volt liberális és nem volt fajvédő sajtó, nem volt keresztény és zsidó sajtó, nem volt szociálista és mágnás sajtó, itt csak sajtó volt és ujságirók voltak. Közös szeretettel, karöltve végzett munkára a sajtó hivatott képviselői gyültek egybe és ahány felszólalás elhangzott, mindben egyetlen pompás érzelem fénye csillogott: *Budapest szeretetéé.* Ezek az ujságirók, ha odahaza a szerkesztőségben politikai mázzal kénytelenek is bevonni cikkeiket, csak egyért rajonganak: Budapest *jövőjéért.* De — és ez az, amit ebből az alkalomból le akarunk szögezni, — az ujságirók egymás megértése mellett, besugárzott az ünneplő terembe annak a megértésnek a fénye is, amely rövidesen át fogja hatni a közgyülés pártjait is. Amikor ennek a 25 éve dolgozó ujságirónak ünneplésére jöttek összse a kollegák, nem maradt el ugyanis egyetlen közgyülési párt sem, amely meleg szavakban kifejezést ne adott volna ama munka dicséretének, amelyet Schwet Henrik Budapest érdekében végez. Az üdvözlő leveleket, amelyeket a községi pártok vezetői Schwet Henrikhez, a Pester Lloyd rovatvezetőjéhez intéztek, *Németh* Imre, a Szózat rovatvezetője olvasta fel. Álljon itt ne a pikantéria, de a remény kedvéért az a névsor, akik a melegebbnél melegebb üdvözlő leveleket aláirták. Nagyon szép volt *Ripka Ferenc köszöntője és rendkivül tartalmas Si-*

pőcz Jenő polgármesteréé. A Keresztény Községi Párt üdvözletét meleghangu levélben *Joanovich* Pál ügyvezető-alelnök tolmácsolta, a demokratákét *Bródy* Ernő, a szocialistákét *Bresztovszky* Ede, a Ripka-pártét dr. *Kozma* Jenő, a kispolgárokét pedig *Szilágyi* Lajos. A legpikánsabb azonban az volt, hogy Schwet Henriket szóbeli üzenettel melegen köszöntötte *Kádár* Lehel is, a *Szózat* szerkesztője. Irást azonban nem adott ki a kezéből... Az üdvözlés azonban igy is jól esett a sajtó minden rendü és rangu képviselőjének.

*

Egy másik ilyen érdekes barátkozás a *Tőzsde-Klubban* történt, ahol *Ereky* Károly tartott nagy előadást a magángazdaságok konszolidációjának problémájáról, amelyben erősen érintette a főváros kérdéseit is. Ami a városi kérdéseket illeti, elsősorban azt az érdekes — talán nem egészen mindnyájunk véleményét fedő — tételt állitotta fel, hogy ne épitsünk adókból nemjövedelmező házakat. Szerinte nem kell az erőnkön tulfizetett adókból jövedelmeket nem hozó épületeket, iskolákat, kórházakat épiteni. Majd a következő kijelentést tette *Ereky:*

— A mai gazdasági viszonyok között elképzelhetetlen, hogy a főváros vezetése a mai kezekben maradjon. A főváros vezetőjének nagyobb bankembernek kell lennie, mint a budapesti bankároknak együttvéve, mert az összes budapesti bankárok kezében nincsen olyan üzemhálózat, mint a főváros vezetője kezében.

Ereky Károlynak ez a kijelentése nagy gondot nem fog okozni azoknak, akik hivatottak lesznek a polgármester-kérdés megoldására. *Mert, valjon, ki tudná a főváros üzempolitikáját helyesebben irányitani, mint az a férfiu, aki a gyülölségmentes, alkotó munkát irta zászlójára és aki a város leghatalmasabb iparvállalatát éveken keresztül a legnagyobb szaktudással vezette és fejlesztette?*

Az este pikantériája azonban az volt, hogy *Ereky* nagy tappssal fogadott beszéde után szólásra állott fel dr. *Baracs* Marcel és elmondotta, hogy ezuttal másodszor fogadja el Ereky inditványát a béke és munka jegyében. Először akkor történt ez, amikor még világnézeti különbségek voltak közöttük és Ereky, — azóta erőteljesen megcáfolt hirek szerint, — nem ült le egy asztalhoz zsidóval.

— Akkor, — mondotta Baracs Marcel, — elfogadtam Ereky Károly pénzügyi javaslatait, amelyeket Ereky Károly saját pártja is hüvösen fogadott. Most kétszeres örömmel állok melléje, mert egy asztalnál ülünk és látom, hogy Ereky Károly olyan vágányokra akarja vezetni a gazdasági élet vonatát, amelyek elkerülik a mocsarat és módot adnak arra, hogy az egyén meggazdagodásán keresztül az ország is megerősödhessék.

Mondanunk sem kell, hogy a Tőzsde Klub tagjai vastapssal tüntettek az egy asztalnál ülő Ereky és Baracs Marcel mellett.

Alabárdos vitézek szélmalomharcot vivnak a városi üzemek ellen

A fogyasztóközönség érdekeit nem szabad feláldozni az érdekeltségek kedvéért

A községi üzemek körül kifejlődött harc eljutott odáig, hogy vasárnap a kereskedők és iparosok tartották meg nagygyülésüket, hétfőn pedig a szocialisták vonultak fel ellengyülésre. Kétségtelen, hogy az iparosok és a kereskedők vezetői hiveik között el tudták hinteni azt a hitet, hogy a községi üzemek ártalmára vannak a tisztességes kereskedelemnek és igy a vasárnapi gyülésen meglehetősen tekintélyes számmal vettek részt az iparosok és kereskedők. Valószinüleg

illuzórius azonban ez az egész tüntetés, mert velük szemben ott fog állani a községi üzemek mellett a kispolgárság és a munkásság óriási tömege,

amelyet röviden Budapest fogyasztóközönségének lehet nevezni. *De ott áll ezzel szemben a főváros vezetősége is,* amely nem hajlandó magánérdekekért feláldozni azokat az üzemeket, amelyeknek árnivelláló hatását Budapest fogyasztóközönsége kiválóan érti.

A vasárnapi kereskedőgyülésen a városházi politika több exponense is résztvett és ott fel is szólaltak. Nem tarthatjuk titokban azt a véleményünket,

A Fővárosi Hirlap kimeritően informál mindenről, ami a városházán történik. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól. (VI., Szív-utca 18.)

hogy *ezek a fővárosi bizottsági tagok felszólalásaikban nagyon távol jártak az őszinteségtől.* Sajnos, deferálniok kellett annak a kortespolitikának, amely azt tartja, hogy egy-egy pártnak a társadalom egyetlen rétegét sem szabad a maga táborából kiengedni. Ez magyarázza meg, hogy

a vasárnapi gyülésen ott volt és beszédet mondott a demokrata párt egyik kiválósága, akinek magának is nagyrésze volt annak a politikának a diadalrajutásában, amelynek legpregnánsabb képviselője a multban Vázsonyi Vilmos volt és amely politika a községesités politikája nevén szerepelt annakidején.

Meg kell állapitanunk azonban, hogy a *demokrata párt szónoka csak a fölösleges üzemek ellen mondott filippikát és gondosan kikerülte azt, hogy a Vázsonyi-féle községesitési politika nagy eredményeiként jelentkező üzemek lebontását propagálta volna.* Hangoztatta, hogy a megmaradó közüzemek ne egyesek fejőstehenei legyenek, de a nagyközönség érdekeit szolgálják. Erősen élvezte a szónoki szabadságot, amikor azt a megjegyzést kockáztatta meg, hogy sok közüzemből valóban csak egyes tanácstagoknak van **hasznuk,** akik — szerinte — óriási tantiémeket vágnak zsebre. Meglepő volt, hogy felszólalt a gyülésen a Kossuth-párt két képviselője, *Nagy* Vince és *Latinák* Jenő is, akik pedig mindig a kispolgárság, tehát a fogyasztóközönség képviselőiként szoktak jelentkezni. Szerencsére nem annyira az üzemek ellen beszéltek, mint inkább csak az ipar és kereskedelem érdekeit támogatták, amit természetszerüen mindenki szivesen magáévá tett.

Egyes tudósitásokban az is olvasható, hogy *Holzer* Sándor a Ripka-párt nevében szólalt fel. Ezzel szemben kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy

amennyiben Holzer Sándor tényleg felszólalt, csak a maga nevében beszélt és valószinüleg ő maga fogja rektifikálni az olyan tudósitásokat, amelyek őt a Ripka-párt szónokának igyekszenek feltüntetni.

A Ripka-párt semmi esetre sem vonulhat fel egy olyan gyülésen, ahol a községi élelmiszerüzem ellen tüntetnek, amikor Ripka Ferenc kormánybiztossá történt kinevezése után éppen ennek a községi élelmiszerüzemnek a nagyszerü szervezetét vette igénybe drágaságletörő akciójánál.

A hétfői szocialista gyülés

tulajdonképpen nemcsak a munkásság, de a fogyasztóközönség álláspontját is kifejezte. Ezen a gyülésen elismerték a szónokok, hogy a kisiparosok és kereskedők helyzete rendkivül sulyos. De ennek magyarázatát abban adták, hogy

nem a közüzemek teszik tönkre a kereskedelmet és az ipart, hanem az a nagy gazdasági leromlás, amelyben most élünk.

A szocialisták gyülése szinte a fogadalomtétellel volt egyenlő értékü. *Valósággal fogadalmat tett itt a szociáldemokrata párt községi frakciója abban az értelemben, hogy sohasem fog hozzájárulni a közérdeket és közszükségleteket szolgáló üzemek megszüntetéséhez,* még akkor sem, ha bármilyen érdekeltségek követelik ezt. A szocialisták fogadalmat tetek arra, hogy a munkásság és a fogyasztóközönség érdekében minden rendelkezésre álló eszközzel igyekezni fognak a közüzemeket megmenteni. Természetesen a szocialisták sincsenek azon az állásponton, hogy az olyan üzemek, amelyek a főváros számára csak terhet jelentenek és amelyeknek fentartása nem közérdek, tovább működjenek.

A szocialisták harcolni fognak a fölösleges, nem jövedelmező és közszükségletet nem szolgáló üzemek megszüntetéséért, viszont nem hajlandók türni, hogy a gáz- villany, viz, élelmezési üzem, kenyérgyár, fürdők, temetkezési üzem, ásványviz-üzem és sok más közhasznu üzem megszüntetése keresztülvihető legyen.

A kereskedelem bajai és veszedelmei a szocialisták szerint is súlyos csapást jelentenek, de mint szónokaik hétfőn este kifejtették, ezeken a bajokon néhány községi üzem megszüntetésével nem lehet segiteni. Ezeknek *az üzemeknek a megszüntetése csak azt jelentené, hogy egyes érdekcsoportok kezükbe ragadhatnák a hatalmat a piacokon és a fogyasztóközönséggel szemben árdiktaturát alkalmaznának.*

A vasárnap és a hétfőn elhangzott beszédekből tehát meg lehet állapitani, hogy a harc meglehetősen kiélezetten folyik tovább. A döntés azonban nem lehet kétséges.

A főváros nem adhatja ki kezéből megszámlálhatatlan milliárdokat érő és közvagyont képező üzemeit.

a fogyasztóközönség pedig nem mondhat le arról, hogy a hatóságok kezében legalább néhány üzem legyen, amelyekkel le lehessen sujtani akkor, amikor a spekuláció elérkezettnek látja az időpontot a drágulási folyamat megindulására.

Lemondatják katonai rangjukról a soffőr-katonatiszteket

Az autótaxi engedélyezések ügye végre megoldást nyert

Legutóbbi számunkban hirt adtunk arról, hogy a rendőrség közvetitésével hetek óta tárgyalások folytak a bérkocsisok ipartársulatának érdekeltsége és az autótaxivállalat között, amelyek végül is teljes megegyezéssel végződtek. Eszerint a *meglévő lófogatu rendszámok beszolgáltatásával nyert 215 rendszám közül 153 a bérkocsisoknak, 32 a bérautófuvarosoknak, 24 a rokkant katonatisztek csoportjának, 6 darab pedig a tanács rendelkezésére marad.* Az autótaxivállalat azonban a lófogatu rendszámok ellenében nyert autótaxikból nem részesül. Ellenben abban az esetben, *ha a tanács szükségesnek látja az autótaxik további szaporitását, az autótaxivállalat 70 uj kocsit kap.*

Ezt a megegyezést a hét folyamán az érdekeltségek *Folkusházy* Lajos, a resszortalpolgármester elé terjesztették, aki azonban a maga részéről nem járult hozzá a megegyezéshez. Folkusházy alpolgármester ugyanis azt kivánta a bérkocsisok ipartársulatától, hogy az ipartársulat rendes közgyülés keretében szankcionálja ezt a megegyezést. Az ipartársulat képviselői azután szombaton igazolták az alpolgármester előtt, hogy választmányi határozat van arra vonatkozólag, hogy az elnökség megállapodásokat köthet és a maga hatáskörében szétoszthatja az autótaxiszámokat. Folkusházy Lajos alpolgármester ezt az igazolást el is fogadta.

Ennek a hosszantartó ügynek az aktái egyébként már végleg lezárultak. Hétfőn ugyanis a rendőrség közlekedési osztályán jegyzőkönyvet vettek fel a megegyezésről, amelyet valamennyi érdekképviselet aláirt.

A megegyezés értelmében *az érdekképviseletek* együttesen kérelmet intéztek a közlekedési bizottság tagjaihoz, hogy ügyüket a bizottság e hó 26-iki ülésén támogassák.

A rokkant katonatiszteknek juttatandó taxiengedélyekkel kapcsolatosan különben katonai oldalról komplikációk támadtak. Tanuskodik erről a *Honvédelem* legutóbbi száma, amelyben *Bozder* Gábor százados a lehető legélesebben azt követeli, hogy

az autótaxi-engedélyes hatonatisztek mondjanak le tiszti rangjukról.

Bozder százados szerint „soffőr katonatisztek"-nek a standokon való megjelenésével a kellemtlenségek és utcai botrányok hosszu sorazata venné kezdetét. Gondolni kell ugyanis arra — folytatja Bozder százados — hogy a polgári ruhában fuvarozó ny. tiszt dolga végeztével jogosan felöltheti a tiszti egyenruhát, valahol véletlenül találkozik ugyanazokkal a személyekkel, kiket talán röviddel ezelőtt pénzért fuvarozott s kikkel a tarifát illetően mint „soffőr" vitába, talán szóváltásba is elegyedett. Micsoda parázs botrány származnék abból?...

DELAHAJE 4 hengeres,
HUPMOBILE 4 és 8 hengeres **automobilok,**
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., Dorottya-utca 7. (Hitelbank-palota.)

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Magyar királyi Osztálysorsjáték
72.000 sorsjegy 36.000 nyeremény
Minden második sorsjegy nyer!
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
5.000.000.000
ötmilliárd korona
Jutalom és nyeremények:
1 jutalom . . . a **hárommilliárd**
1 nyeremény . . „ **kétmilliárd**
1 nyeremény . . „ **egymilliárd**
1 nyeremény . . „ **500 millió**
1 nyeremény . . „ **400 millió**
1 nyeremény . . „ **250 millió**
2 nyeremény . . „ **200 millió**
1 nyeremény . . „ **150 millió**
5 nyeremény . . „ **100 millió**
stb. stb. korona. Összesen:
55 és ¼ milliárd K készpénz
Az I. osztály húzása április 15-én kezdődik

Negyed	Fél	Egész
50.000 K	100.000 K	200.000 K

Sorsjegyek minden árusitónál!

Lesz már viz, de a tüzet mégis porral oltják

A szerdai közgyülésen a vizművek fejlesztésére kilencedfél milliárdot és egy tüzoltó-porkészülékre 600 milliót fognak megszavazni

Zilahy-Kiss Jenő és Schöberl nyugdijügyét leveszik a napirendről

A *Fővárosi Hirlap* jelentette elsőnek, hogy a főváros szerdán, március 24-én közgyülést tart. Eredetileg az volt a terv, hogy március hónapjában már nem ül össze a közgyülés, közben azonban *Ripka* főpolgármester Baltonfüredről telefonon intézkedett, hogy a törvényhatósági bizottságot szerdára hivják össze. A szerdai közgyülés tárgysorozata nem tulságosan bő, mindössze 38 pontot foglal magába, amelyeken kivül azonban *egész sereg interpellációt jegyeztek be és a tanács tagjai is több interpellációra adandó válaszra készülnek.*

A tárgysorozat egyik meglepetése az, hogy sem maga a statusrendezési javaslat, sem pedig a főtisztviselők uj illetményszabályzata nem szerepel rajta. Különösen érdekes tárgyak nincsenek napirenden, de a müsoron mégis akad két olyan pont, *amelyek körül nagy viharok támadhatnak.* A két fogas pont: *Zilahi-Kiss Jenő alpolgármester, illetve Schöbert Ferenc tanácsnok nyugdijaztatása,* amely témák a mult harcainak szikrájától még tüzet foghatnak. Nem a nyugdijaztatás ténye, hanem az előterjesztés miatt, amely

a közgyülés által köszönetet és elismerést kiván szavaztatni a két főtisztviselő buzgó, lelkiismeretes és önzetlen munkájáért.

A demokrata-párt hétfő esti pártgyülésén a tanácsi előterjesztést provokálásnak minősitették és a jelenvolt összes bizottsági tagok harcias nyilatkozatokat tettek, amely hangulatuknak a közgyülésen is kifejezést akarnak adni. A kérdés szóba került a főpolgármesternél kedd délelőtt tartott pártközi konferencián is. Értesülésünk szerint *Ripka* főpolgármester kijelentései után a helyzet lényegesen enyhült, mert a nyugdijaztatások kérdéséből nem szabad politikai tőkét kovácsolni. A tanácsi előterjesztés semmi más, mint a multnak a likvidálása, amibe már mindenkinek bele kell nyugodni. *Ugy értesülünk egyébként, hogy a nyugdijazások ügyét leveszik a közgyülés napirendjéről.*

A legfontosabb előterjesztéseket *Borvendég* tanácsnok fogja megtenni, aki *a káposztásmegyeri vizművek további fokozatos kibővitéséhez szükséges költségösszeg fedezete tárgyában tesz előterjesztést* és egyedül nem kevesebb, mint 16 pontját foglalja le a tárgysorozatnak. Borvendég tanácsnok nagyon sok pénzt kér a közgyüléstől a beruházásokra. Ezek az összegek a következők:

a vizművek további fokozatos kibővitésére 1700 millió K.

a vizművek telepén kovács- és lakatosmühely, valamint raktárhelyiségek épitésére 600 millió K.

a vizművek telepén mosdó- és öltözőhelyiségek épitésére 600 millió K,

a krisztinavárosi szivattyutelep gépészeti berendezésének bővitésére 380 millió K,

a vizvezetéki csőhálózaton szükségessé vált csőkicserélésekre és átalakitásokra 1650 millió K,

a vizvezetéki közkutak kicserélésére 200 millió K,

a vizművek várbeli és felsőjózsefhegyi medencéinek területén őrházak épitésére 320 millió K,

a vizművek vizmérőműhelyeinek telepén felügyelő- és soffőrlakás, valamint autógarázs épitésére 600 millió K,

a vizművek részére motorikus szivattyu beszerzésére 63 millió K,

vizmérők és economiseur-ök beszerzésére 446 millió K,

két könyvelő- és egy összeadógép beszerzésére 408 millió K.

a vizművek részére szerelő-automobil beszerzésére 152 millió K,

a Volkmann-utcában lefektetendő vizvezetéki közcső munkálataira 90 millió K,

a Gellért-tér és Kékgolyó-utca között lefektetendő főnyomócső munkálataira 737 millió K,

a felsőjózsefhegyi medence épitésére 340 mil. K,

az Erzsébet királyné-uton vizvezetéki közcső fektetésére 225 millió K,

Ime, egyetlen közgyülésén *kilencedfélmilliárd* pénzét viszi el a főváros közönségének *Borvendég* tanácsnok, aki, ugylátszik, nagy energiával kezd hozzá Budapest vizzel való ellátásának megjavitásához. A lakosság bizonyára boldog örömmel veszi tudomásul, hogy ezek a munkálatok megkezdődnek és reméli, hogy a nyár folyamán már nem lesznek bajok a vizszolgáltatás terén. Eleven cáfolat különben ez azoknak, akik kritizálni próbálják a városháza mai munkáját, mert ebből is látszik, hogy Budapest lerongyolódott közüzemeit erős tempóban akarják megjavitani.

Fontos tárgya a szerdai közgyülésnek *a járdafoglalási dijszabásnak* ujból való megállapitása is, amelyre vonatkozólag *Berczel* Jenő dr. tanácsnok fogja megtenni előterjesztését.

Jelentős tárgya a közgyülésnek *Édes* tanácsnok előterjesztése, amely szerint *a főváros a Szent István-kórházban orr-, gége-, fül- és szembetegfiókosztályokat kiván létesiteni* és az azokhoz szükséges orvosi és ápolónői állásokat rendszeresiti.

Budapest tüzbiztonsága érdekében nagyfontosságu lépés, hogy a közgyülés meg fogja szavazni a *Szilvay-féle tüziporoltó-készülék beszerzését.* Ez a poroltó-készülék *Szilvay* Kornélnak, a budapesti tüzoltóiszti testület kiválóan képzett főtisztjének találmánya, amelyet már több világváros szakértői előtt is bemutatott. Érdemes erről a találmányról röviden megemlékezni. Mindenki tudja, hogy tüzek alkalmával az oltáshoz használt nagymennyiségü viz óriási értékeket szokott elpusztitani, amelyekben különben a tüz nem tett volna kárt. A Szilvay-féle poroltókészülék ugy van megszerkesztve, hogy maga a gépkocsi és motor majdnem teljesen azonos az eddigi vizzel táplált oltókészülékekével. Ha a próbaképpen beszerzendő száraz autófecskendő nem válna be, akkor sem jelentene ez a vétel pénzkidobást, mert a száraz autófecskendőt megfelelő átalakitásokkal nedves autófecskendővé lehet avatni. A száraz oltást végző autófecskendő 600 milliójába kerül a fővárosnak, de ennek a 600 milliónak az árán rengeteg vagyont és értéket lehet megmenteni a viz által való elpusztulástól. Egyben pedig jóleső érzés, hogy Budapest tüzoltótestületében olyan kiváló szakemberek vannak, akik a müvelt Európát ilyen kitünő találmányokkal ajándékozzák meg.

Ötmilliárdért próba-autóbuszokat vásárol a főváros

A világ legelső autóbusz-márkáival tesznek kisérleteket — A jövő hónapban nyolc próbakocsit állitanak a forgalomba

A pénzügyi bizottság pénteki ülésének legfontosabb tárgya kétségkivül a próbaautóbuszok beszerzésének kérdése volt. Erre különben az elnöklő *Folkusházy* Lajos alpolgármester is rámutatott, aki hangoztatta hogy *ennek az ügynek a letárgyalása előkészitő lépés az autóbuszközlekedés végleges megoldására.* Az ügyosztály előterjesztése szerint a következő autóbusz-tipusok megvásárlása volna kivánatos:

A londoni A. E. C. cég autóbusza, amelynek ára 652 millió koronát tesz ki.

A francia Scemia gyár kocsija 555 millió,

a belga Renault-gyár kocsija 395 millió,

a német Daimler-gyár kocsija 582 millió,

a dán Forenede-gyár kocsija 585 millió,

a német NAG autóbusz 665 millió,

a Safe Way chikagói cég háromtengelyü uj autóbusza 740 millió és végül

a Laurin-Klement cég autóbuszára 560 millió korona értékben. Ez a kocsi azonban a próbajárati dijak révén már részben — 280 millió korona — ki van fizetve.

Az ügyosztály ezeknek a próbaautóbuszoknak a megvételére összesen öt milliárd korona kiutalását kérte.

Ennek az összegnek a megszavazása körül hosszú és szenvedélyes vita fejlődött ki. *Büchler* József arra való tekintettel, hogy a próbaautóbuszok beszerzésének az ügyét a közlekedésügyi bizottság még nem tárgyalta, azt kivánta, hogy a kérdést vegyék le a napirendről.

Baránszky Gyula ez ellen a legélesebben állást foglalt. A közlekedésügyi bizottság — ugymond — elvi alapon már döntött ebben a kérdésben. Utalt arra, hogy a főváros közlekedésének szempontjából korszakalkotó jelentősége van az autóbuszforgalom kiépitésének. Hangsulyozta azt is, hogy aránylag az összes közlekedési eszközök között a legolcsóbb az autóbuszpark kiépitése, aránylag a legkisebb beruházást igényli és nagy előnye például a villamossal szemben, hogy sokkal gyorsabb és mozgékonyabb. Éppen ezért *tiltakozik minden halasztó inditvány ellen és az ügyosztály előterjesztésének elfogadását kérte.*

Bródy Ernő után *Scheuer* Róbert szólalt fel, aki részletesen kifejtette, hogy Budapesten milyen fontos szerep vár az autóbuszra. Nálunk — ugymond — még indokoltabb és még szükségesebb a több utvonalon való autóbuszjárat, mint a külföldön, ahol óriási

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

mértékben kiépitett kitünő villamos- és széles hálózatu földalatti villamosjárat van. A mai viszonyok között pedig a budapesti villamos hálózatot oly mértékben kiépiteni, mint ahogy szükség volna, nem lehet, de nem is volna gazdaságos. Végül az ügyosztály előterjesztésének az elfogadása mellett leszögezte még, hogy *az autóbuszok beszerzésével tulajdonképpen a magyar autóipart akarják megkimélni a gyermekbetegségektől,* mert az autóbuszok szállitására kiirandó pályázatban feltétlenül ki kell kötni, hogy az autóbuszokat csakis a hazai ipar gyárthatja.

A bizottság végül is, mint ismeretes, *Wolff* Károly közvetitő inditványára elhatározta a javasolt próbaautóbuszok beszerzését.

A Laurin-Klement és a NAG kocsik mint ismeretes, már régebben futnak a kijelölt utvonalakon, a többi próbakocsik pedig április hó folyamán meg fognak érkezni Budapestre és azonnal be is lesznek állitva a forgalomba. Mint előző számunkban megirtuk, az autóbuszüzem igazgatósága ugy tervezi, hogy az autóbuszparknak a próbakocsikkal való megnövekedésével uj vonalakat is bekapcsol a forgalomba és első sorban a Délivasutig és a Rózsadombig terjeszti ki a budai járatokat.

TUNGSRAM

Erős, tiszta,
a helyi adóállomástól nem zavart,
egész Európára terjedő szelektiv vételt érhet el

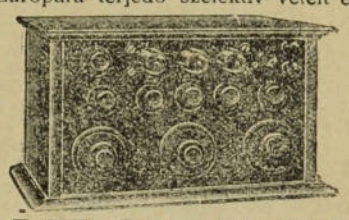

TUNGSRAM-WESTERN
3 csöves készülékkel.

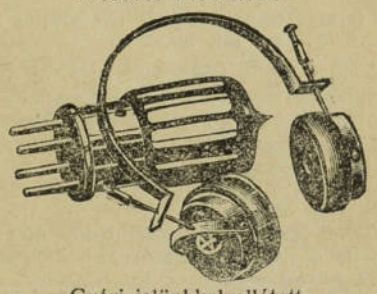

Gyári jelünkkel ellátott
fejhallgatókkal
és
vacuumcsövekkel
minden készüléknek vevőképességét fokozza
Kapható mindenütt!
Gyártja:
EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT. UJPEST

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösréz-edények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és müszaki iroda.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Magyar Mosó és Fertőtlenitő Gépgyár R. T.
Budapest, III., Lajos-utca 115. sz.
TELEFON: L. 991—28.
Szállit:
Gőzmosódai és gőzfőzőkonyhák berendezéseket, kórházak, szállodák és intézetek részére.
Mérnöki kiküldetések és tervek ingyen.

Rendőri eljárás indult meg a Dunagőzhajózási Társaság ellen a magyar tisztviselők üldözése miatt

Az óbudai hajógyár jóformán összes magyar alkalmazottait elbocsátotta — Csak osztrák tisztviselőket alkalmaznak

Ismételten foglalkoztunk a *Dunagőzhajózási Társaság* magyarországi üzletvitelével és azzal az osztrák szellemmel, amely — sajnos — évtizedek óta grasszál a vállalat magyarországi ügynökségénél. Ennek a különös üzletvezetésnek, amely Ausztria teljes különállása óta kétszeresen indokolatlan és lehetetlen, most olyan elfajulását konstatálhatjuk, amely

már a rendőrséget is foglalkoztatja

és érdekes fejleményeket igér.

A közelmult napokban feljelentés érkezett a budapesti főkapitánysághoz, amelyet a Dunagőzhajózási Társaság óbudai hajógyárának egy volt tisztviselője adott be. A feljelentés előadja, hogy a társaság óbudai telepén, amelynek személyzeti ügyeit három év óta egy *Schulze* Ferenc nevü osztrák hivatalnok intézni, körülbelül 200 alkalmazott dolgozott. Ezek közül *80 tisztviselőt és munkást elbocsátottak* és a 80 közt csak öt osztrák honos volt, ellenben

75 magyar állampolgár szerepelt az elbocsátottak listáján.

Ezidőszerint a telepen összesen 18 magyar tisztviselő dolgozik, *a többi mind osztrák,* sőt az elbocsátott öt osztrák tisztviselőt is fokozatosan ujra felvették, tehát

az osztrákok elbocsátása csak szinleges volt.

A telep vezetősége arra hivatkozott, hogy a hajógyárnál leépitésre volt szükség és a tömeges elbocsátások ezért váltak aktuálissá. Ezzel szemben tény az, hogy a telep *jóformán teljes üzemben van,* a társaság saját és idegen megrendelésekkel bőven el van látva és az utóbbi időben

14 uj, természetesen osztrák tisztviselőt vettek fel.

Igen lealázó nivón bánt tisztviselőivel a vállalat a végkielégitések tekintetében is. Azoknak, akik öt éve működtek a telepnél, *két havi végkielégitést ajánlott fel* és csak nagynehezen adott meg egynéhánynak még két hónapot. Az elkeseredett tisztviselők hiába fordultak a magyarországi vezetőséghez, ridegen elutasitották őket.

A magyar igazgatóság szükkeblü magatartása kényszeritette a tisztviselőket arra, hogy egyik társuk az összesek nevében

feljelentéssel fordult a rendőrséghez,

amelyhez csatolták az elbocsátott összes tisztviselők jegyzékét, nevük, állampolgárságuk, fizetésük és szolgálati idejük pontos feltüntetése mellett. Igen érdekes jogi kérdés, hogy

ez a feljelentés hogyan minősül

A belügyminiszter tavaly 200.000/1925. szám alatt rendeletet adott ki, amely az idegen honosok telepedési engedélyével foglalkozik. Ennek a rendeletnek egyik pontja kimondja hogy

ipari munkanélküliség esetén a pénzügy- és kereskedelmi miniszter hivatott az idegen alattvalók lakhatási engedélyének revizió-jára

természetesen, ha rendőri eljárás igazolja a felmerült panaszok helytálló voltát.

A feljelentők beadványát tehát a belügyminiszteri rendelet alapján fogják minősiteni és

hivatalos eljárás indul meg a Dunagőzhajózási Társaság külföldi honos alkalmazottainak reviziójára,

illetve telepedési engedélyük felülvizsgálására. Ennek eredményéhez képest lesznek majd hivatottak intézkedésre a szakminisztériumok.

A feljelentés dr. *Peregriny* főtanácsoshoz került, aki azonnal intézkedett, hogy a nyomozás megindüljon. Valószinüleg sürgősen kihallgatják a hajógyár vezetőségét és sor kerül *Vas* Ferenc vezérigazgató kihallgatására is.

A feljelentés városszerte nagy érdeklődést keltett, mert példa nélkül áll és különös fényt vet arra a gazdálkodásra, amely *Vas* Ferenc rezsimje alatt kapott lábra. Köztudomásu, hogy a Dunagőzhajózási Társaság egyik igazgatója *Dormándy* Géza, a kiváló katonatiszt, akinek nagyszerü szervező ereje tette lehetővé, hogy a kommün után a Dunagőzhajózási Magyarországon ujra lábra állhatott. Dormándy ismételten exponálta magát a magyar tisztviselők érdekeiért, de Vas Ferencnél nem talált kellő megértésre. A B-listás tisztviselők akciója most ujra aktuálissá teszi annak szükségességét, hogy a Dunagőzhajózási Magyarországon *valóban* magyar vezetés alatt álljon és a kommerc-érzék tultengésének egyszersmindenkorra véget vessenek. Remélhetőleg a fővárosi közgyülés tagjai nem fognak elfeledkezni a Dgt. brutális politikájáról, amikor a társaság üzleti ügyei kerülnek majd döntés alá.

Pénz áll a házhoz, de ősz előtt aligha lesz meg

A beruházási program munkálatait a kölcsön terhére valószinüleg már előbb megkezdik

A városházán a legnagyobb eréllyel folyik annak a beruházó programmnak az összeállitása, amelyet akkor akarnak végrehajtani, ha a főváros felveszi a kilátásba helyezett nagy külföldi kölcsönt. A *Fővárosi Hirlap* már emlitette, hogy a pénzügyi ügyosztályban az a terv alakult ki, hogy *a főváros legalább 5 millió sterlinges külföldi kölcsönt vegyen fel,* amely az angol font mai árfolyama szerint 119 millió aranykoronát, vagyis 1735 milliárd papirkoronát jelent. *Más verzió szerint a kölcsönszükségletet a pénzügyi ügyosztály 30—35 millió dollára, vagyis 150—165 millió aranykoronára becsüli.* A városházán nagyon sürgősnek látják ma már a külföldi kölcsön felvételét, mert hiszen

a most folyamatban lévő lakásépitkezésekre előirányzott 270 milliárd papirkorona költségösszeg fedezetéül a közgyülés már a külföldi kölcsönt jelölte meg.

Ugyanakkor a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály máris 420 milliárd papirkoronás beruházó programmot dolgozott ki. De ugyancsak a külföldi kölcsön terhére menne az uj gázgyár épitése, az elektromos müvek és a vizmüvek kibővitése is, amely munkálatokra sok száz milliárd fedezet szükséges. Számos nagy feladata lesz azonban még a beruházási programmnak, hiszen csaknem valamennyi ügyosztály elkészült a beruházási tervezetével és amelyről a *Fővárosi Hirlap* már szemelvényeket is közölt.

Értesülésünk szerint a kölcsönprogramm összeállitása nagymértékben előrehaladt már, ugyhogy az hamarosan keresztülmehet a bizottságokon és a közgyülés itéletén. A közgyülés kétségkivül egy kölcsönügyi ad hoc bizottságot fog kiküldeni, amely a tanács által megalkotott programmot felülvizsgálja. Azután kerülhet csak a beruházó programm a pénzügyi bizottság, majd a közgyülés elé, amely megadja a felhatalmazást a polgármesternek a kölcsön felvételére. Miután a kölcsönre bőségesen van már külföldi ajánlat, ez a rész nem okozhat gondot a főváros tanácsának. Mindössze ki kell majd választani a legalkalmasabb és legolcsóbb ajánlatot, de egyben meg kell tenni a lépéseket arra vonatkozólag is, hogy *a kormány törvényjavaslatot terjesszen a nemzetgyülés elé az uj kölcsönnek adó- és illetékmentességének biztositására vonatkozólag.* Mindezt hónapok alatt lehet csak lebonyolitani, ugyhogy az uj fővárosi külföldi kölcsön felvételére az őszi hónapok előtt nem igen kerülhet sor. Valószinü azonban, hogy a törvényhatósági bizottság akkor, amikor a beruházó programmot tudomásul elfogadja, egyszersmind megadja a tanácsnak a felhatalmazást, hogy a beruházó programmban foglalt munkálatokat az eljövendő külföldi kölcsön terhére azonal megkezdhesse.

Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika. A Fővárosi Hirlap a szervezett közvélemény orgánuma.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti müterme. Speciálista üvegtáblákban.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

SZÓRAKOZÁS

„Csókos asszony huszonötödször. Hétfőn került a Városi Szinházban *huszonötödször* előadásra *Zerkovitz* Béla és *Szilágyi* László bájos és hangulatos operettje. A nagysikerü darab ritka népszerüségében érkezett első jubileumához. A hétfő esti előadáson, amely a premier képét mutatta, a közönség páratlan tetszéssel fogadta az operett kedves régi hangulatát, fülbemászó zenéjét és sokszor tapsolta a függöny elé a népszerü szerzőket és a kitünő főszereplőket, *Honthy* Hannát, *Somogyi* Nusit, *Hegedüs* Gyulát, *Sziklay* Józsefet, *Kompóthy* Gyulát és a többieket, akik mind részesei az operett nagy sikerének.

A Vigszinház e hetének legtöbb estéje természetesen a legfrissebb ujdonságnak, Az alvó férjnek jut. Szenes Béla vigjátéka mellé sorakoznak a szezon legnagyobb sikerei a következő sorrendben: Szerda: Az alvó férj, csütörtök este: Majomszinház, délután: Nagytakaritás, péntek: Az alvó férj, szombat este: Az alvó férj, délután: Majomszinház, vasárnap este: Az alvó férj, délután: Ezüstlakodalom. Valamennyi előadásra már árusitják a jegyeket.

CORVIN SZINHÁZ
Március 25-től április 1-ig
MIT VÁR EGY MENYASSZONY
Amerikai filmregény 8 felv.
Főszereplő: CORINNE GRIFFITH
KERESD A NŐT
Dráma 7 felvonás an
Főszereplő: ALLAN NAZIMOVA
Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, hétk. 1/6, 1/8, 1/2 10, csütörtökön 1/7, 9

A Fővárosi Operettszinház e hetét kizárólag az uj szinházi és varieté-müsor tölti ki. Biller Irén és Rátkai Márton vezetésével minden este fellép a nagyszerü operett-együttes és fellépnek a világhirü artisták, akikről egész Budapest beszél. Vasárnap délután mérsékelt helyárak.

KAMARA
Március 25-től április 1-ig
MIT VÁR EGY MENYASSZONY
Amerikai filmregény 8 felv.
Főszereplő: CORINNE GRIFFITH
KERESD A NŐT
Dráma 7 felvonásban
Főszereplő: ALLAN NAZIMOVA
Előadások kezdete az ünnepnapokon 1/4, 5, 3/4 7, 1/2 9, 10, hétköznapokon 4, 6, 8, 10 órakor

Városi Szinház: Szerda: Csókos asszony. Csütörtök délután: Csizmás kandur (gyermekelőadás); este: Csókos asszony. Péntek: A zsidónő (Slezák Leó vendégfelléptével). Szombat: Csókos asszony. Vasárnap délután: Tosca; este Csókos asszony.

Renaissance-Szinház: Szerda: Csitri. 303. Hűségszérum (először). Szombat: 303. Hűségszérum. Vasárnap délután: Marika; este: 303. Hűségszérum.

Fővárosi Operettszinház. Vasárnap délután és egész héten minden este: Uj kabaré-müsor.

Andrássy-uti Szinház. Vasárnap délután, valamint egész héten minden este: Katalin, Egy éj az aranybogárban, Krumplikapálás, Vadvirág, Radetzky-mars, A Krakéler, Ilosvay, Kökény, Vaszary, Boross, Békeffi, Radó és Fekete magánszámai.

SIESSEN
a
Royal Apolloba
ha még látni akar
CHARLIE CHAPLIN

Kis Komédia. Egész héten minden este: Vissza Óbudára! Eine Stunde in der Irrenanstalt, Nincs baj.

Szenzációs uj müsor
ROTT és STEINHARDT szinházában
A KIS KOMÉDIÁBAN
Kezdete 8 órakor. Telefon: 14—22.

Vigszinház: Szerda: Az alvó férj. Csütörtök délután: Nagytakaritás; este: Majomszinház. Péntek: Az alvó férj. Szombat délután: Majomszinház; este: Az alvó férj. Vasárnap délelőtt: Uj költők (matiné); délután: Ezüstlakodalom; este: Az alvó férj.

Vass József miniszter nyilatkozik a bolthelyiségek fölszabaditásáról

„A kormány mindenesetre mérlegelni fogja a főváros nemzetgyülési képviselőinek állásfoglalását"

Mint ismeretes, *Sipőcz* Jenő polgármester a mult hét végére hivta össze azt a lakásügyi ankétet, amelyre meghivást haptak a szakembereken kivül Budapest nemzetgyülési képviselői is. Ezen *az értekezleten tudvalevőleg egyhanguan, pártkülönbség nélkül amellett foglaltak állást, hogy a lakások felmondásának megengedésére még nem érkezett el az idő.* Az értekezlet *Farkas* István, *Friedrich* István, *Rassay* Károly, *Wolff* Károly és *Bródy* Ernő tagokkal bizottságot alakitott, amelynek feladata lesz az illetékes kormányhatóságokkal érintkezésbe lépni és a szabad felmondási jog életbeléptetésének elhalasztását keresztülvinni. Elhatározta az értekezlet azt is, hogy szükségesnek tartják a bolthelyiségek május 1-én esedékes felmondási idejének kitolását.

Az öttagu bizottság gróf *Bethlen* István megérkezése előtt nem vehette fel az érintkezést ebben a nagyfontosságu kérdésben a kormánnyal. Időközben *Rassay* külföldre utazott, egyelőre tehát még nincs eldöntve, hogy az öttagu bizottság igy csonkán fogja-e müködését megkezdeni, vagy pedig kiegészitik önmagukat. Kétségtelen azonban, hogy a legközelebbi napokban már akcióba lépnek, aminek természetes megokolása, hogy a boltbérek kérdésében való kormánydöntésig alig valamivel több, mint egy hónapi idő áll rendelkezésre.

A boltbérek felmondási idejének kitolása kérdésében a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Vass József népjóléti miniszterhez

fordult felvilágositásért, aki a következő választ volt szives adni:

— A kormány mindenesetre mérlegelni fogja a főváros nemzetgyülési képviselőinek és az érdekeltségeknek állásfoglalását és a végleges döntés alkalmával minden tekintetben objektiven kiván eljárni. Ami az üzlethelyiségek felmondását illeti, ez a kérdés tulajdonképpen nem is az én hatáskörömbe, hanem a kereskedelemügyi miniszter ur hatáskörébe tartozik és annakidején ő fog a minisztertanácsnak ebben az ügyben referálni. *Annyit azonban előre is mondhatok, hogy a kormány a gazdasági helyzetet és annak minden vonatkozását figyelembe véve fogja meghozni döntését* és kiadni azt a kormányrendeletet, amely ezt a kérdést szabályozni fogja. Hogy a döntő minisztertanácsot mikor fogjuk ebben az ügyben megtartani, azt ma még nem tudhatom, de egészen bizonyos, hogy *az idevágó kormányrendelet idejében fog nyilvánosságra kerülni.*

Beépitik a parlagon heverő Gschwindt-telket

Közfürdő, vagy kislakásos bérház épül rajta

A főváros szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztálya tudvalevően több százmilliárdra rugó beruházási programmot dolgozott ki, amelynek keretében *uj közfürdők épitésére nyolc millió aranykoronát irányoztak elő.* Ebből az összegből négy pesti kerületben egy-egy közfürdőt szándékoznak felépiteni. Az uj fürdők az eredeti terv szerint kisebb méretüek lennének, 30—40 fülkével, kádfürdővel, zuhanyfürdővel ellátva. Ezt a tervet azonban, értesülésünk szerint, most akkép módositották, hogy a közfürdőkkel kapcsolatosan feltétlenül uszodákat is fel fognak állitani.

Müller Antal bizottsági tag a közfürdők létesitésével kapcsolatosan a februári közgyülésen azt inditványozta, hogy az első közfürdőt feltétlenül a Józsefvárosban épitsék meg, tekintettel arra, hogy a VIII-ik kerület a főváros egyik legsürübben lakott városrésze és mindmáig semmiféle fürdője sincsen. Kevéssel ezután *Ilovszky* János vezetésével népes józsefvárosi küldöttség jelent meg *Sipőcz* Jenő polgármesternél, akit arra kértek, hogy a Józsefváros közfürdőjét tőle telhetőleg szorgalmazza. A polgármester meg is igérte a küldöttségnek támogatását. Ezzel az akcióval majdnem egyidőben a ferencvárosi bizottsági tagok ugyancsak mozgalmat inditottak meg a városházán, hogy a IX-ik kerület szintén minél előbb közfürdőt kapjon.

A nyolcadik és kilencedik kerületi városatyák mozgalmával kapcsolatosan most a *József-körut és az Üllői-ut sarkán elterülő hatalmas Gschwindt-féle telek tulajdonosai arról értesitették e két kerület bizottsági tagjait, hogy telküket igen kedvező áron megvételre ajánlották fel a városnak.* Egyuttal arra is felhivták a bizottsági tagok figyelmét, hogy a Gschwindt-féle telken létesitendő közfürdővel ideiglenesen ugy a Józsefváros, mint a Ferenczváros fürdőhiányát meg lehetne oldani. A *Fővárosi Hirlap* az illetékes ügyosztályon kérdést intézett aziránt, hogy *a Gschwindt-féle telek eladására vonatkozó ajánlat megérkezett-e már a városhoz?* Érdeklődésünkre azt a felvilágositást kaptuk, hogy *a város az eladási ajánlatot megkapta. De ezen kivül egy egész sereg beltelek megvételére vonatkozó ajánlat is érkezett,* ami azért rendkivül fontos, mert a városnak a belterületen tudvalevően igen kevés telke van. Éppen ezért kellett a kislakásépitő akció bérházait a külterületeken felépiteni. A megvételre felajánlott telkeken első sorban ad hoc bizottságok fognak helyszini szemléket tartani és csak azután fog az ajánlatokkal a kisajátitási bizottság foglalkozni. A Gschwindt-féle telek megvételére feltétlenül sor kerül abban az esetben, ha a város az érdekeltséggel meg tud egyezni.

Eszerint az információ szerint tehát valószinü, hogy a Gschwindt-féle telket rövidesen beépitik, amire városszépészeti szempontok miatt is feltétlenül szükség van. Most már csak az a kérdés, hogy fővárosi közfürdő, vagy kislakásos bérház kerül-e oda?

Befejezik a Beszkár-nál a vizsgálatot

Az albizottság tapasztalatairól jelentést szerkeszt — Uj székházába hurcolkodik a Beszkár

Ismeretes, hogy a közlekedésügyi bizottság körülbelül egy félévvel ezelőtt Bedő Mór dr. inditványára egy ad hoc bizottságot küldött ki a Beszkár ügyvitelének és gazdálkodásának a felülvizsgálására. A bizottság azóta Ugron Gábor elnöklésével a villamosvasutak igazgatósági épületében hetenként bizalmas üléseket tartott, melyeknek során tüzetesen áttanulmányozták az összes számadásokat, elsősorban a műszaki és beruházási, azután a személyi kiadásokat, majd utánanéztek annak, hogy ki, mikor, milyen cimen, milyen összegeket vett fel és a nyugtáknak is, melyeknek eredete és a pénz felvételének a címe vitásnak tünt fel. Az ominózus frankügy kipattanása után, tekintettel arra, hogy az albizottság tagjainak egy része Ugron Gáborral az élén, az országos politikában is tevékeny szerepet játszik, közel két hónapig egyáltalában nem tartott üléseket. Ez a kényszerszünet természetesen kissé elodázta a vizsgálat befejezését, feltétlenül megbizható forrásból nyert értesülésünk szerint azonban az albizottság rövidesen befejezi a vizsgálatot. Ugy számitanak ugyanis, hogy *az albizottság mindössze még két ülést fog tartani,* két ülés keretében ugyanis, hacsak valami előre nem látott akadály közbe nem jön, feltétlenül átvizsgálhatják a még hátralevő anyagot. Ez azonban még nem jelenti azt, hogy a bizottság befejezte munkáját. Hátra van még ugyanis annak a jelentésnek a megszerkesztése, amellyel a bizottság vizsgálatának eredményéről a közlekedésügyi bizottság beszámol. A jelentésnek a megszerkesztése azonban rendkivül alapos körültekintő munkát igényel. A jelentés, amely előreláthatólag bövelkedni fog a szenzációkban, értesülésünk szerint három részből fog állani. Egy általános részből, amely nagy vonásokban felöleli a vizsgálat egész anyagát, azután pedig egy széles alapokra fektetett és részletes műszaki és egy pénzügyi jelentésből. A Fővárosi Hirlap értesülése szerint két hónapon belül aligha tárgyalhatja a közlekedésügyi bizottság ezt a jelentést.

Itt emlitjük meg, hogy *a Beszkár összes hivatalait áthelyezi Kertész-utcai uj palotájába. A költözködés most van folyamatban és jövő héten be is fejezik.* Ennek megtörténte után a Beszkár Lipót-körüti hivatalos helyiségei fölszabadulnak és a négyemeletes házat visszakapja a *Nova részvénytársaság.*

Fullánkok

Sajnálatos jelenségekkel

találkozunk ujabban Budapest életében. Ahol magánérdekek dominálnak, ezek egyszerre, mint közérdek kezdenek jelentkezni. A magánérdeket képviselők kiállanak a fórumra, hangoskodnak és tenyegetődznek. A sztrájk, a bojkott és a hasonló nagy szavak mindennapiakká lettek immár. Most is azt olvassuk, hogy a füszerkereskedők bojkottal fenyegetik a főváros ásványvizüzemét. Cselekszik pedig ezt azon a cimen, hogy az ásványvíz árát az üzem literenkint 400 koronával felemelte. Ők sem kutatják, hogy mi az oka ennek az emelésnek és ebben a pillanatban mi sem ezt tartjuk a paktum saliens-nek. Jogos volt-e és volt-e alapja ennek az áremelésnek, most más lapra tartozik. De engedjék meg a füszeres urak, hogy a fogyasztók nevében, a fogyasztók megkérdezése nélkül talán még sincs joguk nagyhangu kijelentéseket tenni. Mert az, hogy ők bojkottálják a főváros ásványvizüzemét, az annyit jelent, hogy boltjaikban a közönség nem fog Harmat-vizet kapni. A füszeres urak tehát kihagyták a számitásból azt az alapvető tételt, hogy mit fog szólani az ő nyilván egyéni érdekük szolgáló bojkott-mozgalmukhoz a fogyasztóközönség?

A kislakásépités

valósággal lázként lép fel a törvényhatósági bizottság tagjai között. Budapest közönsége boldogan üdvözli ezt a lázt, de azért tulzásokba menni talán mégis fölösleges. A közélelmezési bizottság minden erejével azon van most, hogy a maglódiuti szőlőtelepet ne tartsa fenn tovább a főváros, hanem parcellázza a szőlőtelepet kislakásépitések céljára. Ez eddig rendjén volna. A szőlőtelep nem jövedelmez, ezzel szemben azonban kislakásokra nagy szükség van. A közélelmezési bizottság álmodozói azonban már odáig mennek, hogy a kislakások mellé kis konyhakertek is keletkezzenek és azok majd ellátják a főváros lakosságát főzelékkel, zöldségfélével. Itt mutatkozik meg a kislakásos láz káros hatása. Mert ha nem volna uralkodó planéta a városházán a kislakásépités, akkor egyszerüen minden körmönfontság nélkül arra gondolnának az urak, hogy alakitsa át a főváros a szőlőtelepet konyhakertté. Elég nagy terület, konyhakerti üzeme amugy is van a fővárosnak, nem volna tehát semmi akadálya annak, hogy most ez a kitünő terület belekapcsolódjék a főváros zöldségüzemének értékes munkájába. Annakidején Zilahi Kiss Jenő — nem is olyan régen — fogalmazó korában, egyetlen értékes munkáját akkor végezte, amikor egy egészen kis konyhakertnek a diktátora volt. Most ugyanezt meg lehetne csinálni nagyban, ha az urak nem gondolkoznának kislakásos fejjel. Csak éppen tudni kell, hogy hol lehet kislakást épiteni és hol kell nagy konyhakertet alapitani.

KAKOS KAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR-UTCA 8.
Központi fütés. Vizvezeték.
Épületbádogos munkák.

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A Fővárosi Hirlap Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a Fővárosi Hirlapot előfizetésével erősiti.

Események

Pártközi értekezlet a főpolgármesternél. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester Balatonfüredről hétfőn este hazaérkezett és már kedden délben résztvett a közgyülést megelőzően megtartani szokott pártközi értekezleten, amelyen a szerdai közgyülés elé kerülő ügyeket beszélték meg. Az értekezleten megjelentek: dr. *Kozma* Jenő, *Joanovits* Pál, *Ugron* Gábor, *Baracs* Marcel, *Bródy* Ernő, *Harrer* Ferenc és *Peyer* Károly. — Kedden délelőtt egyébként a tanács is rendkivüli tanácsülést tartott, amely szintén a szerdai közgyülés tárgysorozatával foglalkozott.

Sümeghi László dr. kormányfőtanácsos. A kormányzó a napokban dr. *Sümeghi* László kir. közjegyzőt kormányfőtanácsossá nevezte ki. Ez a kitüntetés érdemes férfiut ért, aki három évtizeden át szolgálta nemcsak hivatását, de szolgálta szeretettel és megértéssel Budapest társadalmát is. Sümeghi László különösen Buda társadalmi életében játszik jelentékeny szerepet. Már mint közjegyzőhelyettes itt müködött huszonegy éven keresztül és nyolc év óta müködik mint kir. közjegyző a kelenföldi részen. Egész hivataloskodása idején élénken résztvett Buda minden városi, emberbaráti mozgalmában, áldozatkészen sietve minden nemes közcél támogatására. Kelenföldön polgártársai szeretete övezi, ügyvezető alelnöke a Kelenföldi Társaskörnek és a polgárság bizalma révén első póttagja a főváros törvényhatósági bizottságának. Kormányfőtanácsossá történt kineyezése alkalmából Kelenföld polgársága meleg és őszinte ünneplésben részesitette.

Harrer Ferenc a tizenkettes bizottságban. *Bárczy* István bizottsági tag elutazott Budapestről és hosszabb időn át távol lesz a fővárostól. Mivel Bárczy István a tizenkettes bizottságnak is tagja, a főváros pénzügyi bizottsága legutóbbi ülésén helyébe más tagot volt kénytelen delegálni. Pártközi megegyezés alapján *Folkusházy* alpolgármester azt inditványozta, hogy a tizenkettes bizottságba a pénzügyi bizottság Bárczy István helyett dr. *Harrer* Ferenc bizottsági tagot, volt alpolgármestert küldje ki. A pénzügyi bizottság ehhez egyhangulag hozzájárult.

Klárné-Angyal Ilka megható levele a Népszinház nyugdijintézetéhez. A Népszinházi Nyugdijintézet szombaton *Ilovszky* János elnöklésével ülést tartott. Az ülés napirendjén a husvéti ajándékok kiosztására vonatkozó előterjesztés szerepelt, amelyet vita nélkül elfogadtak. Az előterjesztés során kitünt, hogy a Népszinház nyugdijasai az uj törvényhatósági bizottság megalakulása óta háromszor annyi nyugdijat, illetőleg segélyt élveznek, mint az elmult esztendőkben. Ilkovszky János egyébként az ülésen egy igen érdekes és a Népszinház nyugdijasainak anyagi viszonyait minden tekintetben jellemző levelet is felolvasott, amelyet a bizottság tagjai nem kis megilletődéssel vettek tudomásul. A levelet *Klárné-Angyal* Ilka irta, aki a fővárosban uralkodó rendkivül nehéz megélhetési viszonyok miatt esztendők óta vidéken él. Klárné-Angyal Ilka, mint emlékezetes, a Népszinháznak sok dicsőséget aratott és közkedvelt színésznője volt. A 92 éves agg művésznő, aki pár esztendővel ezelőtt megvakult és nagyothalló lett, az utóbbi esztendőkben abból tengette életét, hogy boldog és dicsőséges ifjuságának emlékeit adogatta el. Potom összegekért vált meg utolsó értéktárgyaitól, nagy és forró sikerekre és jubileumokra emlékeztető nemzetiszinü szalagos babérkoszoruitól, jelmezeitől, a Népszinház virágkorából származó autogrammos fényképgyüjteményeitől és apró szinházi vonatkozásu tárgyaitól, amelyeknek az értékét már csak a hozzájuk tapadt emlék adta meg. Klárné-Angyal Ilka előbb emlitett levelében most mély hálával és köszönettel arról értesiti a Nyugdijintézet vezetőségét, hogy a felemelt járulékaiból lassanlassan visszavásárolgatja a szivéhez nőtt emléktárgyakat. Már visszaszerezte a babérkoszorukat és a fényképek nagyrészét is. Igaz ugyan — teszi hozzá — hogy már nem láthatom ezeket az emlékeket, de reszkető öreg kezeimmel naponta többször is végigtapogatom őket és lelki szemeimmel a multba nézve, csöndes boldogságban virrasztok emlékeimen.

Felbontották a Széchenyi-fürdő strandfürdőjének tervpályázatait. Mint ismeretes, a városligeti Széchenyi-gyógyfürdőben épitendő uszoda nyilvános pályázatára harmincöt pályamunka érkezett be. A mult hét végén összeállitották azt a tizenöt tagból álló zsürit, amely a pályázatot eldönteni hivatott. A zsüri Sipőcz Jenő polgármester elnöklésével hétfőn bontotta fel a pályázatokat és megkezdték azoknak tanulmányozását. A zsüri döntése után, az elfogadott pályaművek alapján a főváros középitési ügyosztálya ki fogja dolgozni a részletes terveket, majd azután kiirják a nyilvános árlejtést az uszoda és a strandfürdő megépitésére.

Eljegyzés. *Hanvai Kováts Imre* karádi főjegyző és felesége született zbinyai *Zbinyovszky Krisztina leányát, Máriát* eljegyezte gyurgyókai Zilahi Pál honvédtüzér-főhadnagy Pécsről, *Zilahi Dezső* Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala igazgatója és felesége *Rákosi Eugénia* fia.

A Gellért-fürdő hullámfürdője. A Fővárosi Hirlap bőven ismertette azokat a terveket, amelyeknek értelmében Berczel Jenő tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetője, a Gellért-fürdőben ugynevezett hullámfürdőt kiván létesiteni. A hullámfürdő terveit Berczel tanácsnok a tanács csütörtöki ülésén ismertette és a tanács azokhoz teljes mértékben hozzájárult. Budapest tengeri fürdőjére vonatkozó előterjesztés most azután az állandó fürdőügyi bizottság elé kerül, majd a pénzügyi bizottság és végül a közgyülés tárgyalja, mig végre a megvalósulás stádiumába kerül a szép terv.

Ötmilliárd korona készpénz. Az uj 16. m. kir. osztálysorsjáték szenzációja, hogy minden második sorsjegy nyer és a lehető legnagyobb nyeremény egy sorsjeggyel 5 milliárd korona. A jutalom 3 milliárd, a főnyeremény 2 milliárd, összesen 36.000 nyeremény több mint 55 milliárd korona összegben kerül kisorsolásra és fizettetik ki készpénzben. A nagy érdeklődésre való tekintettel a megrendeléseket nem tanácsos halasztani. Mindenki anyagi viszonyaihoz mérten vehet részt a játékban, mert egész sorsjegyen kivül — mely 200.000 koronába kerül — fél 100.000 koronáért, negyed 50.000 koronáért és nyolcad 25.000 koronáért az összes elárusitónknál kapható.

II. Rákóczi Ferenc harmadfélszázados születési évfordulója alkalmából a Magyar Nemzeti Szövetség kiadásában most hagyta el a sajtót Lampérth Géza: *Kurucok Csillaga. II. Rákóczi Ferenc. Élete és szabadságharca* cimü müve. A négy iv terjedelmü mü II. Rákóczi Ferenc életén kivül régi kuruc és a Rákóczi-ünnepségek alkalmából szavalásra alkalmas verseket tartalmaz. E mű bolti ára 12.500 korona. Ugyancsak most jelent meg Farkas Dezső: Első regős könyve, amely 20 énekre és zongorára alkalmas regős dalt tartalmaz. E kötet bolti ára 75.000 korona. Megrendelések a *Magyar Nemzeti Szövetség* könyvterjesztő osztálya cimére küldendők: Budapest V., Géza-utca 4, félemelet. Telefon 74—90.

Beruházások az Állatkertben. A „Fővárosi Hirlap" ismertette azokat a nagyszabásu terveket, amelyeket a városházán *Berczel* Jenő tanácsnok ügyosztálya az *Állatkert*-tel vonatkozásban felvetett. Egyrészt az Állatkert berendezéseinek kiegészitéséről van szó, másrészt pedig arról, hogy az Állatkert állatállományát a szükséges módon felfrissitsék és gyarapitsák. A tanács csütörtöki ülésén tárgyalta az erre vonatkozó előterjesztést és 600 millió koronát engedélyezett az Állatkertben épitendő munkáslakások és egzotikus állatok vásárlásának céljaira.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjától könnyen megközelithető.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
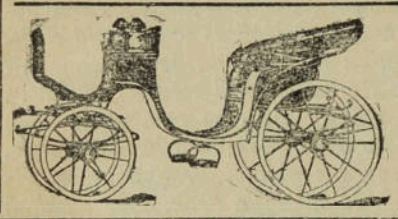
Teherautó-karosszériagyártás Kovácsmühely. Lópatkolda. Tel.: J. 58-65. Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

Szálloda, kórház, szanatórium
berendezés legolcsóbban
ELBERT VASSUTORGYÁRTÓNÁL
Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vasiárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkerítéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

Gabriel és Társa gépész-mérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

MAGYAR SZOBORÖNTÖDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-38.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mü- és ércöntöde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perdufa módszerrel, kész kivitelben. Mindennemü nyersöntvények.

Budapest székesfőváros
Szent Gellért szállója
a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.
Elsőrangu családi szálló.
A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek
Dijtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Őrás-utca 11.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, Budapest
VIII., Főh. Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 103—44.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra. Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeket átalakitok. Autóköpeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek —— Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

PÁZDÁN LAJOS épület- és mülakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerü portái és vasszerkezeti munkákat. — Készit: Mindennemü rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktüzhelyeket.

JAHODA KÁROLY FÉMÖNTÖDE ÉS FÉMÁRUGYÁR
Ujpest, Baross u. 84-86. Telefonszámok: 115-82, 203-38.

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felületvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeparált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. házagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

PETZ TESTVÉREK
HERCEGPRIMÁSI VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR.
MŰSZAKI CIKKEK. IV., VÁROSHÁZ-U. 8.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: DR. KÓSA MIKLÓS

Az aranymérlegek végnapjai

Sulyos felelősségük van a bankvezéreknek — Komoly osztalékot!

Csak husvét után tárgyalják a nyugdijvalorizációt

Az aranymérlegek kérdésében még mindig a legteljesebb bizonytalanság uralkodik. Egyfelől azt olvassuk, hogy *Bud* pénzügyminiszter állitólag kategórikusan megcáfolta azt a hirt, mintha az aranymérlegek kibocsátását elhalasztja, a hétfői küldöttség viszont elérte azt, hogy csak a husvéti ünnepek után, tehát *a jövő hó közepe felé* tárgyalja a nemzetgyülés ezt a fontos törvényjavaslatot, amely ellen a nemzetgyülés több pártja különféle okokból és érdekekből frontot akar állitani.

Akárhogy áll is a dolog, kétségtelen, hogy a részvényesek és a tőzsde szempontjából igen veszedelmes játék folyik a pénzpiacon. A bankok és vállalati vezetők nem titkolják, hogy azt az évet, amely alatt az aranymérlegeket egyre nagyobb terminusokra sikerült prolongálni,

arra használták fel, hogy felértékelt mérlegeiket leértékeljék

és a tőzsdei kurzusok esésével az osztalékolást is olyan szük keretre szoritsák, hogy az osztalék a tavaly óta 20—30 százalékkal csökkent kurzusok után alig jelent már valamit. A bankvezéreknek ez a kettős taktikája annyiban sikerrel járt, hogy a részvényesi érdekekkel szemben a rideg bankári politika érvényesült és a részvényes által befektetett tőkék kamatozása olyan minimális, hogy a tőzsde kedvetlenségét egyre inkább fokozza.

A vállalatok arra hivatkoznak, hogy egyfelől a frankügy, másfelől a nagy bukások annyira megzavarták gesztiójukat, hogy sokkal pesszimisztikusabban kell megitélniök a helyzetet, mint tavaly. Ez igaz. Elismerjük azt is, hogy a *Viktória-malom* szanálásához összeadott milliárdokat a bankok leirták és ezekkel a veszteséges tételekkel épp ugy számolniok kell, mint a hitelkrizissel és a külföldi tőke tartózkodó magatartásával. Ezzel szemben azt kell kérdeznünk, hogy

hova lettek a konjunktura hatalmas keresetei?

Hova lettek a devizaüzlet és a tőzsdejáték roppant jövedelmei? Hova lettek a részvényesek felpénzei? Hova lettek azok a jövedelmek, amelyek révén az összes pénzintézetek négy-öt évi nyereségüket keresték meg és tartalékolták egyetlen év alatt? Ha a bankok, takarékok és vállalatok *egy* rossz esztendő alatt *ennyire* elsorvadtak, akkor nem tudtak a konjunktura alatt gazdálkodni, vagy pedig nem a — vállalat javára gazdálkodtak.

Ez elől a dilemma elől nincs menekvés, csak az őszinteség. Ha a pénzintézeteknek és vállalatoknak

nincs miből rendes osztalékot fizetniök, akkor a vezetőknek le kell vonniok a konzekvenciát,

ha pedig van miből, akkor a felértékelt mérlegeknek dokumentálniok kell a *tényleges* vagyont és az igazgatóságoknak olyan osztalékot kell megszavazniok, amelyek némi regrusszust adnak a magyar részvényesek páratlan áldozatkészségéért és veszteségeiért. Mindenekfelett azonban

ki kell jönni az aranymérlegekkel,

amelyek további titkolása már egyenes veszedelmet jelent az ország gazdasági rendje szempontjából.

Sajnos az aranymérlegek publikása technikailag lényegesen megnehezült annyiban, hogy a magánalkalmazottakkal husvét alatt

uj tárgyalások indulnak meg

és nagy kérdés, hogy a pénzügyminiszternek módjában áll-e *teljesen* megvédenie azokat az alapelveket, amelyeket a nagytőke képviselői irányadóul elfogadtak s amelyek keresztülvitelét *Bud* pénzügyminiszter bizonyos mértékig garantálta.

Mindenesetre a nagytőke képviselői számára

ujabb alkalom nyilt arra, hogy az április 30-iki terminus elhalasztását kérjék,

a pénzügyminiszternek azonban feltétlenül ragaszkodnia kell ehhez a terminushoz, különben a külföldi tőke teljesen elveszti bizalmát a magyar pénzügyi élet stabilitásában és megbizhatóságában.

Fleischl Sándort felelősségre vonják a hitelezők

Egry Aurél tárgyal Párizsban a Länderbankkal — Még bizonytalan a státus

Sokat foglalkoznak a piacon a *Fleischl*-féle inzolvenciával, a zavarok előzményeivel és következményeivel és komoly pénzügyi körök egyáltalán nem hajlandók a felmentvényt bianco megadni *Fleischl* Sándornak, csak azért, mert a cég *azelőtt* megbizható és tekintélyes volt.

Fleischl Sándor elkövette azt a hibát, hogy

az utóbbi években csak társadalmi szerepléssel foglalkozott

és az üzlet vezetését átadta fiának, aki kiváló tudós volt, de rossz üzletember. Mialatt Fleischl Sándor reprezentált, addig fia rossz üzleteket kötött, a céget azonban védte az apa jó hirneve. Fleischl csak négy hét előtt ébredt fel arra, hogy passziv és csak akkor fordult a Hitelbankhoz és a Pesti Hazai Takarékhoz, amikor a helyzeten már nem lehetett másképp segiteni, mint a moratóriummal. Ez a körülmény

igen sulyosan esik latba Fleischl egyéni felelőssége szempontjából,

miután cége betéteket is kezelt, szinte bankári teendőket végzett egy csomó nagy komittensével, ugyhogy amikor expoziturái mindenütt beszüntették a fizetést, *sokmilliárdos betétekért ostromolták meg központi és vidéki irodáit.* Igen sajnálatos, hogy a *Magyar-Csch Iparbank,* amelynek vezérigazgatója *Engel* János, veje Fleischlnek és amelynek központja a *Bömische Industrialbank* szoros összeköttetésben állt a céggel, egyáltalán nem vett részt a Fleischl-cég ügyeinek kibonyolitásában és nem sietett segitségére a piacnak.

Információnk szerint még nincs megállapitva, hogy az aktivák mennyire rugnak, a hitelezők egy része azonban kellemetlen csalódások esetén *nyomatékosan akar fellépni a cég ellen és Fleischl Sándort egyénileg kivánja felelőssé tenni.* Ezek a lépések azonban egyelőre nem aktuálisak, mert dr. *Egry* Aurél, a Hitelbank jogtanácsosa

megkezdte a tárgyalásokat a Länderbankkal,

amely a legnagyobb hitelező és amelynek párisi központja hivatott a döntő szót kimondani. Csak, ha ezek a megbeszélések konkrét formát öltenek, akkor lehet megállapitani, hogy mennyiben kell felvenni Fleischl felelősségének kérdését és mire számithatnak a betevők és a hitelezők.

Rechnitz Béla rendezi öccsét

Rechnitz Ödön egyéni ffzetésképtelensége

Kinos feltünést idézett elő a piacon *Rechnitz* Ödön tőzsdebizományos inzolvenciája, annál inkább, mert cége már régen nem fejt ki tevékenységet és inkább Rechnitz *egyéni* zavarairól van szó.

Információnk szerint ennél a „kis" inzolvenciánál

több előkelő bankár és bankigazgató van érdekelve,

akik 100—200 milliós kölcsönöket adtak Rechnitznek puszta bonokra. Ezek a kölcsönök most egyremásra lejártak és Rechnitz tulajdonképpen ezeknek a becsületbeli adósságoknak az áldozata.

Amint értesülünk, *Rechnitz* Ödönt bátyja, *Rechnitz Béla*, a Gummigyár főrészvényese és alelnöke *egyizben már rendezte* és most is tárgyalások indultak meg aziránt, hogy a

Gummigyárnak jelenleg külföldön tartózkodó vezetője vegye kezébe öccse szanálását.

Amennyiben ezek a purparlék eredményre vezetnek, ez az affér elintézettnek tekinthető, ellenkező esetben alig mutatkozik komoly fedezet.

Paupera megérkezett Párisból. Amint értesülünk *Paupera* Ferenc, a *Földhitelbank* elnöke szombaton érkezett vissza Párisból, ahol fontos tárgyalásokat folytatott. A Földhitelbank pengőmérlegét már *április közepén* mindenesetre publikálni fogják.

Összehivták a Salgó mérlegmegállapitó ülését. Információnk szerint a Salgótarjáni Kőszénbánya mérlegmegállapitó ülését a *jövő hétre* összehivták. A Salgó aranymérlege teljesen elkészült és óriási pengővagyonról számol be. Valószinü, hogy a még a jövő héten nyilvánosságra jut az *Általános Kőszén* és az *Urikányi* aranymérlege is.

Gratz Gusztáv tárgyalásai. Dr. Gratz Gusztáv, az Egyesült Fővárosi Takarék reorganizátora egyidejüleg tárgyalásokat folytat egy *magyar-orosz szindikátus* létrehozatala érdekében. Ezek a tárgyalások befejezés előtt állanak. Szerdán tartják meg az Egyesült Takarék döntő igazgatósági ülését és azután *Gratz* Bécsbe utazik, hogy a magyar-orosz alakulás ügyét is befejezésre segitse.

Április elsején ujabb banktisztviselői elbocsátások lesznek. Információnk szerint a pénzintézetek április elsején megint *kb. 100 tisztviselőt, közülük több cégvezetőt és igazgatót* fognak elbocsátani. Március elején tudvalevőleg a *Magyar-Cseh Iparbank* küldte el a legtöbb tisztviselőt, számszerint 26-ot, április elsejére egyik nagybankunk tervez percentualiter jelentős leépitést.

A P. K. megkezdte az előkészitő tárgyalásokat a tőkeemelésről. Információnk szerint a Pénzintézeti Központ igazgatósága megkezdte a tárgyalásokat a fővárosi és vidéki pénznitézetekkel afelől, hogy *milyen arányban* vesznek részt az intézet tőkeemlési tranzakciójában. Valószinü, hogy a megbeszélések lezártával *husvét után összehivják az igazgatósági ülést,* amely egyfelől a pengőmérleg, másfelől a tőkeemelés felett fog határozni.

111.482/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a X., Simor-utca és Villám-utca sarkán épülő bérház épitésével kapcsolatosan szükséges 1. műkő-, 2. szobrász-, 3. díszkovácsmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (Ötvenezer) K-ért kaphatók 1926 március 16-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. emelet 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták dr. Hültl Dezső műegyetemi tanár, tervező műépitésznél (I., Műegyetem-utca. Telefon: J. 66-22.) megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágositások is kaphatók. A tervek a Központi városháza III. emelet 319. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőségi VI. ügyosztályban (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.) a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok mind egyes munkanemre külön-külön állitandók ki és felirattal ellátott lepecsételt boritékban, 20.000 koronás állami okmány és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenkint 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktató hivatalában (I. em. 114.) és a kerületi elüljáróságok iktató hivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 március 24-én (szerdán) délelőtt 10 óráig** a tanácsi a II. (középitési) ügyosztály III. em. 354. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 március 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

HUSVÉTI ÜDÜLÉS
PORTOROSÉBAN
PALACE HOTEL

300 szobával tengerparton, legnagyobb komfort, naponként zene (jazz-band), **napi penzió 50 lira.**

HOTEL RIVIERA ÉS SAN LORENZO

elsőrangu ellátás, 100 szobával a tengerparton, **penzió 35—40 lira.** Verőfényes tavaszi éghajlat. Felvilágositás, prospektus: **COSULICH LINE,** Budapest, VII., Thököly-út 2. szám. Telefon: József 14-13. **„Mediterranean" utazási iroda,** Budapest, IV., Váci-utca 29. szám. (Piarista-épület)

ZONGORÁK
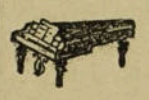
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 131-04

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

Május elején életbelép a gabona-határidőüzlet

Rendbejön az árutőzsde

Sokat foglalkoztatja az árutőzsde közönségét a gabonahatáridőüzlet kérdése, miután ettől a reformtól várják a mai nyomott helyzet megjavulását és az árutőzsde renaissance-át.

Információnk szerint a tőzsde elnöksége

befejezte a gabonahatáridőket visszaállitására vonatkozó tárgyalásait

és a pénzügyminiszter nyomatékos támogatása mellett sikerült biztositani azt, hogy

május havában nemcsak a buzában és rozsban, hanem minden cikkben megindulhat a határidőüzlet.

Ezt az eredményt *Frey* Kálmán, a tőzsde alelnöke közölte az érdekeltséggel és ez a közlés nagy megnyugvást és optimizmust keltett.

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a *X., Belső Jászberényi-ut, Harmat-utca és Külső Jászerényi-ut közti szakasz keramitkocsiut burkolatának kicserélésére.* A pályázat alternativ és pedig *a)* kövezőmunka és előmunka bazaltfejkővel való megoldás, b) keramitburkolattal kövező- és előmunkával együtt való megoldás. Pályázatok beküldésének határideje *március 23, kedd. Bánatpénz 5, illetve 15 millió korona.*

A főváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a *X., Simor-utca és Villám-utca sarkán épülő bérház* építésével kapcsolatosan szükséges *műkő, szobrász- és diszkovács-munkákra.* Rajzok, tervek, minták megtekinthetők *Hültl* Dezső műépitésznél (Müegyetem-utca) és a középitési ügyosztályon (Városháza, III. 319.). Pályázatok benyujtásának határideje *március 24, szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.*

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a *II. Csévi-utca, Pasaréti-ut és Csalánmea szakaszának makadámszerü rendezésére.* Ajánlatok benyujtásának határideje *március 30. kedd. Bánatpénz 6 millió korona.*

A főváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a *Mester-utca 41—43.* sz. bérházakban szállitandó és szerelendő 1—1, összesen *kettő darab személy-teher felvonóra.* A felvonótervek megtekinthetők *Varga* mérnöknél (Városháza III. 326.). Ajánlatok benyujtásának határideje *március 24. szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.*

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *IX., Mester-utca 41—43. sz. bérházban szükséges villamos szerelési munkákra.* A tervek megtekinthetők *Fekete* Sándor épitésvezető mérnöknél (Városháza III. 325.). Ajánlatok benyujtásának határideje *április 7, szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.*

A főváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a *V., Szemere-utca 3—5 és a Kálmán-utca 3. sz. iskola két emelet ráépitésével kapcsolatban szükséges vasgerenda szállitására.* Rajzok, tervek, minták megtekinthetők *Kauser* Andor műépitésznél (Rákóczi tér 2. és a Városházán III. 311. alatt. Ajánlatok benyujtásának határideje *március 24, szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.*

Vizvezeték, villanyvilágitás és egyéb munkák.

A középitési albizottság kedden délelőtt *Orczy* tanácsnok elnöklete alatt ülést tartott, amely a következő munkálatok vállalatba adásáról tett javaslatot:

a VI., Bulyovszky-utca 34. sz. a. a Köztisztasági Hivatal autógarázsának épités és központi fütésének berendezése;

a IX., Mester-utca 41—43. sz. a. épülő bérház vizvezetékének és csatornázásának épitése;

a VII., Dob-utca 85. sz. a. elemi iskola villamos világitásának berendezése;

a VIII., Bezerédi-utca 16. sz. a. elemi iskola villamos világitásának berendezése;

a X., Simor- és Villám-utca sarkán épülő kislakásos bérház ács-, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos- és mázolómunkálatok;

a VI., Gyöngyösi- és Váci-ut sarkán épülő kislakásos bérház falkötővas-, ács, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos- és mázolómunkák;

a IX., Mester-utca 39. és Dandár-utca sarkán épülő kislakásos bérház tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, kőfaragó-, burkoló-, tölgyfapadló- és hajópadlómunkák;

a X., Hungária-köruti hordójelző hivatal vizvezetéki és csatornázási munkálatai;

A Fonyód-árvaházi üdülőtelepen szükséges sátorponyvák elkészitési munkái;

a sertésközvágóhidi előhütők átalakitásával kapcsolatos munkák.

Az összes munkák vállalatbaadásáról a csütörtöki tanácsülés fog dönteni.

Keramit, aszfalt, kátrányozás

A csatornaépitési albizottság kedden délelőtt *Orczy* Gyula tanácsnok elnöklete alatt ülést tartott, amely az alább részletezett munkálatokra vonatkozólag tett javaslatot:

a X., Belső Jászberényi-ut, Harmat-utca és Külső Jászberényi-ut szakasza keramit kocsiutburkolatának kicserélési munkáira beérkezett ajánlatok felbontása;

az V., Erzsébet-tér keleti oldalán felhagyandó aszfalt bérkocsi-állomás bazalt kockával való kicserélésére vonatkozó előterjesztés;

a VII., Hernád-utca, István-ut és Damjanich-utca közti szakaszának kocsi- és gyalogut burkolására vonatkozó előterjesztés;

az I., Váralja-utca 24. sz. házhoz tartozó pince megszüntetésére és a beomlott támfal helyreállitására vonatkozó előterjesztés;

az 1926. évi utkátrányozások és kátrányos és bitumenes próbaburkolatok programmjának megállapitására.

a III., Berkenye-utca csatornázási munkáinak végrehajtására vonatkozó előterjesztés.

A munkálatok vállalatbaadásáról a csütörtöki tanácsülés fog dönteni.

Versenytárgyalási döntések

Az *Üllői-ut és Ceglédi-ut sarkán épülő városi ház munkáit* a következő cégek kapták:

Tetőfedőmunkát: A pavillon Adler Ernő 65,103.500 K, B pavillon Dobai János 73,150.000 K, 4.2% engedménnyel.

Műkőmunkát: A pavillon Barber Károly 161 millió 136.000 K, B pavillon Budapesti Műkőüzem 211 millió 414.000 K, 13% engedménnyel.

Bádogosmunkát: B pavillon Fliegl Béla 136 millió 610.000 K-ért.

A *Mester-ucta és a Dandár-utca sarkán épülő bérház ácsmunkáit* Horváth József kapta 444 millió 826.000 koronáért.

A főváros tanácsa a *Fonyód-Bélatelepi gróf Zichy Béla árvaházi üdülőtelep kibővitésének összmunkálatait Herbert* József cégnek adta ki 537,001.750 koronáért.

Beérkezett ajánlatok

A *kiskoronautcai iskola emeletráépitéssel kapcsolatos bontási, föld-, kőmives- és elhelyező munkákra ajánlatot nyujtottak be:* Kaiser Hugó 1927, Gabora Zsigmond 2209, Szerenchi Géza 1979, Kármán és Fazekas 2357, Ciklop rt. 2094, Fodor Károly 2162, Mód Lajos 2068, Halász Aladár 2333, Kosály Ödön 2317, Tömpe Károly és Vértes 2223, Baumgarten és Strobel 2178, Popper Zsigmond 2019, Kemény Sándor 1969, Wichardt Ferenc 2195, Balázs Farkas 2137, Berger, Haller és Spitz 2295, Glück és Lux 2357, Rella és unokaöccse 2124, Berényi Ignác 2096, Berkes Jenő 2196, Quittner Ödön 2414, Tóásó Pál 1835, Sterner és Slett 2308, Biró Ernő 2067, Fábián, Somogyi és Györy 2412, Molnár Gyula 2567, Koródy és Kovács 1997, Ungár Nándor 2260, Lakos Alfréd 2124, Arany és May 2074, Kapetter Béla 2087, Rádius 1887, Feith Mihály 1874, Cséti István 2334, Stern Béla 2157 millió K.

Az *őrnagyutcai iskolakibővitéssel kapcsolatos bontási, föld-, kőmives- és elhelyező-munkákra ajánlatot nyujtottak be:* Kaiser Hugó 1604, Gabora Zsigmond 1771, Ádám 71, Dávid és Deutsch 86, 76, Farkas Izor 93, 83, Kardos Bernát 89, 81, Lammel Ferenc 85, 74, mond 1764, Szerenchi Géza 1844, Kármán és Fazekas 1658, Ciklop rt. 1879, Fodor Károly 2125, Mód Lajos 1829, Halász Aladár 2139, Kosály Ödön 2072, Tömpe Károly és Vértes 1756, Baumgarten és Strobel 2085, Popper Zsigmond 1993, Kemény Sándor 1819, Müller 2127, Alapkő Szövetkezet 2300, Loshauöccse 1904, Berkes Jenő 1660, Quittner Ödön 1857, Haller 1979, Mann I. és Fiai 2217, Rella és unoka-Faragó Sándor 2126, Steiner és Schlett 1931, Grosz ser L. és Gy. 2030, Apor és Szatler 1933, Berger és és Szalks 2035, Fábián S. és Gy. 2093, Molnár Gy. 2069, Havas és Haran 1886, Szalka Jakab 1981, Stern Béla 1706, Nelhubel és Schuster 2101, Székely és Társa 2112, Gabos Oszkár 1746, Lakos Alfréd 1916, Hoffer Gy. 2127, Alföldy Béla 1813, Marjalaky B. és Társa 2196, Hajnal és Társa 1902, Radius 1584, Feith Mihály 1767, Radó J. és Társa 1682, Mittner Mihály 2158, Kodelka Ármin 1933, Koródy és Kovács 1867, Ungár Nándor 1916 millió K.

A *Budaörsi- és Csend-utcák sarkán épülő városi bérház ipari munkáira* ajánlatot nyujtottak be: *(az első összeg C) pavillonra, a második összeg az E) pavillonra vonatkozik).*

Ácsmunkákra: Neuschloss Ö. és M. 223, 198, Nebrand János 254, 240, Tőke György 250, 220, Record rt. 222, 195, Györffy Ede 267, 236, Kecse Nagy Sándor, 237, 213, Riedel Bertalan 216, 238, Wladár és Kozma 317, 248, Sramó Lajos 226, 213, Heinz és Csatelli —, 217, Németh Ferenc —, 271 millió K.

Tetőfedőmunkákra: Biberál Józsefné 79, 67, Eternit 76, 64. Struktor 81, 71, Adler Ernő 74, 63, Somogyi Béla 75, 64, Ujlaki 70, 60, Krizs Fekete János 76, 65, Gula rt. 76, 64, Miskolczi és Társa 73, 62, Hatvani 67, 57 millió K.

Bádogosmunkákra: Székely Lajos 93, 53, Viczen Várnay Károly 84, 72, Bosán Ignác 88, 78, Vulkán 83, 74, Alpár Géza 88, 78, Fleischmann Gyula 87, 70, Kornfeld Ármin 74, —, Erményi Antal 100, 89, Tóth Imre 99, 88, Gerő Nándor 73, 65, Weinberger Mór 92, —, Tury Antal 98, 87, Weisz Simon 82, 73, Gellért Izidor 97, 86, Czier Gusztávné 92, 82, Maurer Sándor 116, 102, Braun József —, 64, Margittay Gyula —, 82, Bolbekker József —, 77, Neptun —, 77 millió K.

Asztalosmunkákra: Berák György 222, 190, Kozma és Bach 239, 201, Propper Ede 324, 271, Malomsoky 270, 230, Juventus 282, —, Fischer Bernát 223, 186, Palágyi Gyula 254, 212, Gera Lajos 205, 205, Kleckner Lászlóné 234, 195, Szabó Károly 239, 195, Ranzenhoffer 237, 199, Lapides M. és Fia 18, 183, Thék Endre 245, 202, Bauer Károly és Fia 221, —, I. O. K. Sz. 273, —, Rózsai Kálmán 240, 205, Schramm József —, 206, Butorcsarnok —, 229 millió K.

Épületasztalosok 234, 189, Viktória 246, 206, Martini József —, 06, Butorcsarnok —, 229 millió K.

Lakatosmunkákra: Reichenberg Jenő 207, 178, Tóth István 209, —, Fleischmann Gy. 205, 180, Wahl Ferenc 177, 155, Vitál András 174, —, Párán Lajos 175, —, Kellner és Sándor 220, 199, Teichner Ádám 173, 165, Ledniczky és Társa 225, —, Vas- és fémipari Szövetkezet 195, 167, Nagy Gyula 187, 163, Molnár István és Társa 198, 178, Papp István —, 174, Hartmann Rezső 207, 181, Madarász László —, 167, Lepter János 183, 159, Agulár Viktor és Társa 192, 166, Bieber Károly 204, 178, Szatala Emil 204, 177, Dobó István 210, 180, Fölkel István 220, —, Hermann János 182, —, Koós és Laci 194, —, Krausz Gyula 212, 179, Szloboda György és Társa —, 154, Lampel Ödön 181, — millió K.

Mázolómunkákra: Fischer és Hartmann 141, 123, Vámos Bernát, 147, 128, Fleith Antal 134, —, Zurán Béla 109, 94, Richter István 130, 107, Bábel, Kovács és Putnics 144, 125, Krammer Adolf 115, 100, Grünwald Béla 40, —, Füredi Adolf 125, —, Máté Ferenc 125, —, Hantos Testvérek 82, 70, Schinogl István 149, —, Leisen Adolf 122, 104, Baky Gyula 137, 126, Engländer Miksa 108, 96, Benedek János 133, 114, Szántó Adolf —, 145, Reitzer Ferenc és Fiai 154, 134, Szabó, Kanyó és Társa 01, 88, Sturm József —, 132, Würzinger Ignác —, 55, Horváth János —, 95 millió K.

36.387/1925—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a IX., Mester-utca 41—43. sz. alatti bérházban szükséges villamos szerelési munkára.

Költségvetési kiirás nyomtatványai 50.000 (Ötvenezer) K-ért kaphatók 1926. március hó 22-től kezdve d. e. 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában. A tervek Központi városháza III. em. 325. ajtó alatt megtekinthetők Fekete Sándor épitésvezető mérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (Kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em., 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint. A bánatpénz letevéséről szóló letéti nyugtát, avagy ha a bánatpénz a központi pénztárnak postán küldetett volna el, ugy az erről szóló postai feladóvevényt az ajánlathoz kell csatolni.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban, 20.000 K fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenkint 2000 K állami és 2000 K fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. em. 114.) és a kerületi elüljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 április 7-én (szerda) d. e. 11 óráig** a tan. II. (középitési ü.-o. III. em. 342. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, a III. em. 351. sz. ülésteremben 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

A munka az épitési naplónak az épitésvezető mérnök által a cég részére való kiszolgáltatástól kezdve három nap alatt megkezdendő és a költségvetésben jelzett idő alatt elkészitendő.

Budapest, 1926 március 17-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 április 1. — 13—14. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

A feltámadás ünnepén

vajjon elhengeredik-e a hatalmas kő a magyar élet sziklasirja elől?

Mária Magdaléna és a másik Mária, hogy megnézték a sírt, olyanokká lőnek, mint a holtak. Hiszen földindulás, mennyzengés közben szállott le a földre az urnak angyala és égi jelek között hengerité el a sir szájáról a követ, hogy diadalmasan reáüljön. A Krisztus sirját látogató asszonyok és a Krisztus sirját őrzők, az angyaltól való félelmükben megrettenének. És csak ekkor mondá az angyal, hogy nincs itt, mert feltámadott.

Ezt a csudát várjuk mi is. Tul az égzengésen, tul a földinduláson, mikor üt már a feltámadás, a megváltás órája.

* * *

A husvét a tavasz ünnepe. A tavaszé, amely soká késett, de amely már besurrant ajtónkon. Hosszu volt a tél és az első tavaszi napsugár nagyon nehezen született meg. Emlékeztek-e még rá, amikor az első kanál szenet a tüzre dobtátok? Hosszú, kinos, keserves hónapok multak el azóta és a tél úgy bekvártélyozta magát hozzánk, mintha örökre itt akarna maradni. A tél és a nyomoruság. Ez a kettő bilincsbe verte az akaratunkat, munkátlanságra kárhoztatta kezünket és terméketlenné tette agyunkat.

És ez a tél nem akkor kezdődött, amikor az első kanál szenet a tüzre dobtuk. Itt jár, itt kisért közöttünk esztendők óta, nem engedi feltörni a termő talajt, nem engedi hivatását gyakorolni a munkáskezet és nem akarja elüzni a gyilkos vendéget, a fekete nyomoruságot. A barna köd és a sürü pára nem szakad le az égboltról, hogy a termékeny sugarak ráhulljanak az elvetendő magra. Pedig felgyülemlett mindenkiben, az egész országban, az egész városban a munka akarása, az alkotás vágya. Átok ül ezen a földön, átok ül ezen a városon, amely nem tud megmozdulni, amelynek palotái fölött, tornyai és kupolái fölött késik a tavasz, késik a feltámadás.

Fullasztó lehangoltság, kedvtelen élet, sivár reménytelenség és lélektelen lélek ez a város ma. Munkátlan kezek, üres szájak, gyilkosságtól véres kezek, öngyilkosok hullái, összeomlások, csődök, bün és pusztulás mindenfelé. Talán, ha majd a tavaszi napsugár, a lelkek feltámadása keresztülveri magát a sürü ködön, a bűnök sötétjén, akkor más lesz itt majd az élet, mások lesznek az emberek.

Csak egy kicsi reménységet, csak egy kicsi hitet még az emberekbe és minden megváltozik.

* * *

Mária Magdaléna és a másik Mária a követ a sirról elhengeritve találták. Nem találták az Ur Jézus testét. Mikor ők efelett megdöbbenének, ime két férfiu álla mellékjük fényes öltözetben. Megrémülvén, a földre hajták orcájukat, azok mondának nékik: Mit keresetik a holtak között az élőt?

A feltámadás ünnepén nekünk is hinnünk kell, hogy a mi élő Budapestünket nem találjuk meg a holtak között. Él, mert élnie kell és ujra naggyá, csodássá, diadalmassá és irigyeltté lesz ez a város. Uj paloták, uj körutak, uj hidak és száz más uj csoda kell, hogy teremjen itt a jövőben. Csillogni fog ez a város az uj fejlődés aranyától és uszni fog a fényben, amely lakosainak szeretetéből árad rá. A nyomoruság éhes fenevadjai marcangolták, a gyülölség dühös szelindekjei tépték esztendők hosszú során, de el kellett érkeznie a békesség idejének is. A béke pedig jelenti a megérlelő tavaszt, az éltető napsugarat, a föltámadást.

Hengeredik már a kő Budapest sirja elől.

* * *

Mire a pünkösdi tüzes nyelvek leszállanak, induljon meg a munka, amely Budapestet nem is a régivé, hanem ujjá avatja. Mindig a régi időket, a békevilágot sirjuk vissza. Szép, nyugalmas, csöndes idők voltak, kényelmes kézzel tettük egyik téglát a másikra és megfontoltan, tempósan mozgott a kezünkben a vakolókanál. Zavartalan nyugalom borult rá az éjszakáinkra, rendben voltak az idegeink és az emésztésünk, mert volt párna, ahová lehajtsuk fejünket, volt kenyér, amivel megtöltsük gyomrunkat.

De ma, ha eljön is a feltámadás, ha ujra kisüt a tavasz napja, akkor is más időket fogunk élni. Kemény harc lesz a kenyérért és kényelmetlen lesz a párna, amelyre a fejünket hajtjuk, ideges az alvás, amelyben fáradalmainkat kipihenjük. A munkának is más lendületének kell lenni. Gyorsan és sokat kell alkotni, mert tömérdeket mulasztottunk. Züllött itt, rongyos itt minden. Tiz esztendő meddő életét kell kipótolni az uj idők nagy és szent termékenységének. Mindezt nem lehet másként, mint nagy szeretettel szivünkben a város iránt és az embereknek nagy egymáshoz simulásával, egymásnak bölcs és becsületes megértésével.

Ez lesz az igazi feltámadás.

Ripka Ferenc főpolgármester nyilatkozik

a főváros husvét utáni munkaprogrammjáról, a statuszrendezés végleges elintézéséről, az üzemellenőrző bizottság megalakitásáról, a költségvetés letárgyalásáról, a beruházási tervezetről és a nagy kölcsön felvételéről

Minden jel arra mutat, hogy Budapest elérkezett ahhoz az időponthoz, amikor tiz esztendő rombolását és tétlenségét helyre lehet hozni és pótolni. Hetek óta ugy *Ripka* Ferenc főpolgármesternél, mint *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternél zárt ajtók mögött nagyfontosságu tárgyalások folynak, amelyek megindítói lesznek a közeljövő alkotó tevékenységének és Budapest ujjáépitésének. A most elkövetkezendő közgyülési munka lesz hivatott a főváros olyan problémáit megoldani, amelyekhez hasonló nagyságu és fontosságu problémák az utolsó tiz esztendőben nem fordultak elő. Ez inditotta a *Fővárosi Hirlapot* arra, hogy a közgyülés husvét utáni munkaprogrammja iránt érdeklődve,

RIPKA FERENC főpolgármesterhez

forduljon, aki kérdésünkre a következőkben válaszolt:

— Husvét után a székesfőváros törvényhatósági bizottsága elérkezik legnagyobb feladatainak megoldásához. Ami eddig történt, tulajdonképpen annak az alkotó tevékenységnek vetette meg alapját, amely most kezd egész valóságában kibontakozni. *Husvét után a nyári szünet beálltáig a közgyülés kétségkivül le fogja tárgyalni a megoldásra váró összes nagy problémákat, amelyek közül az öt legkimagaslóbb:*

a státuszrendezés, az üzemellenőrző bizottság megalakitása, a költségvetés letárgyalása, a beruházási programm kritikája és tudomásulvétele és a beruházókölcsön felvétele.

— A *státuszrendezés* kérdése már hosszabb idő óta foglalkoztatja ugy a tisztviselői kart, amelynek eminens anyagi érdekeiről van szó, mint a főváros vezetőségét és a közgyülési pártokat, amelyek a legnagyobb szimpátiával és a tisztviselők ügye iránt való legteljesebb szeretettel kezelték ezt az ügyet.

A státuszrendezés kérdése a hosszu tárgyalások után reménlhetőleg most már eljutott odáig, hogy a legteljesebb megnyugvást lesz hivatva kelteni.

A kérdéssel járó izgalmakat sürgősen ki kell kapcsolni és éppen azért *elsőrendü fontosságu, hogy a státuszrendezésre vonatkozó tanácsi előterjesztést husvét után, rendkivüli közgyülésen sürgősen elintézzük.* Természetesen az előterjesztést előbb le kell még tárgyalnia az autonómia összes szerveinek, a bizottságoknak és igy előkészitve kell az ügyet a közgyülés elé vinni.

— *Az üzemellenőrző-bizottság* ügye is tökéletesen megérett már, sőt már tulléptük azt a terminust is, ameddig a bizottságnak meg kellett volna alakulnia. Remélem most már semmi akadálya nincsen annak, hogy az üzemellenőrző-bizottság megválasztására vonatkozó előterjesztés, miután azt majd a bizottságok letárgyalják, a husvét utáni első közgyülés napirendjére kerüljön.

— Mindezek elvégzése után

rákerül a sor a költségvetés és beruházási programm közgyülési tárgyalására.

Ez a két kérdés máris a tizenkettes bizottság előtt van, amely tökéletesen ismeri már mind a kettőt. A költségvetés letárgyalása most az autonómia összes illetékes szerveire vár, de a költségvetésbe szervesen bekapcsolódik a beruházási programm is, ugyhogy a kettőt egymással összefüggően kell majd letárgyalni és igy kell annak a közgyülés elé is kerülni.

— *A beruházó programm* letárgyalása annál inkább sürgős, mert hiszen

beruházó programm nélkül a külföldi kölcsön felvételéről komolyan tárgyalni nem is lehet.

A beruházási programm fedezetül fog szolgálni a külföldi kölcsön biztositására. Széles és Budapest legsürgősebb szükségleteit teljesen felölelő tervezet ez a beruházó programm, amelynek

legfontosabb része, hogy a főváros üzemeiben jövedelmező beruházásokat eszközöljünk.

A beruházó programm keretében kivánjuk megoldani azokat a szükségleteket, amelyek pótolni fogják a hiányokat és kiterjesztik az üzemi működést *az Elektromos Müveknél, a Vizmüveknél, a Gázmüveknél és az Autóbusz üzemnél.* Ezeknek az üzemeknek a beruházó programmja már teljesen elkészült és annak egyes részleteivel már a bizottságok is foglalkoztak és igy nagy vonásaiban máris láthatók erős konturjai. A beruházó programmba kapcsolódik bele *a lakásépitési akció ezévi és jövő esztendei egész tevékenysége,* azonkivül mindazok a beruházások, amelyeket *a csatornaépités és az utépités terén kell mulhatatlanul eszközölnünk.*

A lánchidi csata a leventék győzelmével végződött

Polónyi Dezső kirohanása — Kozma Jenő, mint békekövet
Megfigyelések és feljegyzések a multszerdai közgyülésen

A polgári szervezkedés ellen táplált és soha nem szünő szocialista irigység robbant ki a főváros szerdai közgyülésén, amikor a leventeoktatás kérdése körül több mint három órán keresztül tombolt a vihar. A leventeoktatás kérdése körül a pénzügyi bizottság ülésén már voltak éles összeütközések és azt lehetett hinni, hogy ezzel a kérdés le is zárult. A szocialisták azonban mégegyszer megjátszották a szinjátékot a nagy nyilvánosság előtt is, annál is inkább, mert pártközi béke ide, pártközi béke oda, a polgári szervezkedés ellen mindenkor hajlandók tüzbe menni. Még az ülésen a szocialista párt egyik tagja, *Fejérvári* Sándor napirend előtt az alkotó munka megindítását sürgette. De alig pár negyedóra telt el, az alkotó munkát tomboló viharral csufolták meg. Addig elég lagymatagul tárgyalták a műsor egyes pontjait, de azután annál nagyobb erővel tört ki a vihar.

Az első szocialista szónok, *Blaskó* Artur, csaknem üres ház előtt beszélt. Szónokolt a pusztulásban lévő néperőről, amivel szembeállitotta, hogy a leventeoktatók lélek- és akaratnélküli bábokat nevelnek. Wolffék nem sokat törödtek a szocialista rekriminációval, nyugodtan pipáztak a büffében, egyszer csak azonban hire terjedt, hogy a demokratikus blokk többi része is csatlakozik a szocialista álláspontjához és nem hajlandó megszavazni a leventeoktatásra szóló 100 milliós póthitelt. Hire terjedt egyben annak is, hogy már megkezdődött a szavazás. Wolffék erre rohanva tódultak be a közgyülési terembe, ahol ekkor már *Friedrich* István egymagában állott szemben a szocialistákkal.

— *A kormánytótanácsosok nem szavazhatnak a leventemozgalom ellen,* — kiáltotta a demokraták felé.

A baloldalról a szocialisták össze-visszakiabálása hangzott pofozásról, Vannayról és miegymásról. Wolffék ekkor személyenként kezdték a szavazásnál ülve maradó baloldaliakat aposztrofálni. Különösen *Éber* Antal, *Ugron* Gábor és *Sümegi* Vilmos felé kiabáltak.

Kiderült a végén, hogy a tanácsot, ha Friedrich nem lép közbe, a baloldal leszavazza. Igy is csak kis szótöbbséggel, 91 a 87 ellen, szavazták meg a leventeoktatók segélyét.

Csak olaj volt a tüzre, hogy most ujra leventetéma következett, egyszázalékos pótadó megszavazása a leventemozgalom céljaira. *Purébl* Győző tanácsnok alig tudott szóhoz jutni a szocialisták kiabálása miatt.

— *Erre van pénz! Munkásházakat épitsenek! A Vannayakat szubvencionálják! Gömbös legényeinek nem adunk pénzt!* — és hasonlókat kiabáltak nagy össze-visszaságban.

Azután *Biró* Dezső szocialista sportszakértő intézett heves támadást a levente-intézmény ellen, majd felvonultatták *Posta* Sándort, a vivás világbajnokát, aki azt fejtegette, hogy ilyen nagy nyomor idején nem lehet uj adót kivetni. Kifejtette, hogy sport- és nevelési célokra szivesen ad pénzt, de nem hajlandó semmit megszavazni arra a célra, amit a leventeügy jelent. Wolffék keserü közbeszólásokkal illették Postát.

— *Nem Posta szájába illő ez a beszéd!* — kiáltották feléje.

A Ripka-párt részéről *Baransky* Gyula szólalt fel, akit a szocialisták az ősi „hej libacomb, libacomb" dallammal fogadtak. Baransky dühbejött és gunyosan kiáltotta a szocialisták felé:

— *Ne rágják folyton az én libacombomat!*

— Ön mondta azt, hogy a munkások libacombot esznek, — válaszolta Propper Sándor.

Baransky azután nagy szónoki lendülettel beszélt tovább, de szavát a nagy zajban alig lehetett érteni, mert a szocialisták folyton a frankhamisitást, a munkanélküli nyomort, Vannayt és a terrorfiukat emlegették.

Már-már azt lehetett hinni, hogy vége az egész levente-ügynek, amikor ügyrendi felszólalás cimén *Friedrich* István kezdett beszélni és ujra a leventeügy tüzes csóváját dobta az izzó levegőbe. A baloldal hazafiságára hivatkozott, de a szocialisták állandóan zavarták.

— A törvényhatóság mintha két pártra akarna szakadni, — mondta Friedrich István — hazafiak és nem hazafiak pártjára. *Bródy* Ernő, *Polónyi* Dezső nem szavazhatnak a leventeadó ellen, mert multjukkal jönnének ellenkezésbe. *Az ifjuság sportoljon és ne simmizzen és tangózzon.*

— *Kenyeret! Kenyeret!* — rikoltott közbe *Fényes* László hangja.

Friedrich most már egyenesen Fényeshez intézte szavait:

— *Tisztelt Fényes bizottsági tag ur! Az ön rikácsolásából itt nem fog kenyér fakadni.*

Óriási zaj keletkezett erre, a szocialisták kórusban kiáltották Friedrich felé:

— *A Lánchidról beszéljen! Menjen a lánchidi csatába!*

Ettől kezdve Fényes László és Friedrich István forradalmi emlékeinek tisztázása került napirendre.

— Figyelmeztetem Friedrich Istvánt utolsó beszédünkre, amelyet 1918. október 28-án folytattunk — mondta élesen Fényes László, Friedrich Istvánhoz intézve szavait. — A beszélgetés a Károlyi-pártban folyt le, amikor ön, mint a Károlyi-párt legszélsőbb baloldali tagja, fel akarta vonultatni a tömeget, hogy József főherceg asztalára üssön. Akkor én voltam, aki békét akart, akkor is kenyeret és munkát követeltem az emberek számára. Akkor sem hallgatott rám. Nekivitte a népet a rendőrségnek és a katonaságnak, de az első puskalövéstől megszaladt. Azóta a másik szélsőség felé sodródott. Egyik szélsőségből a másikba került, aszerint, hogy hol lehet érvényesülni.

Mindenki azt várta, hogy most Friedrich István jön az öreg ágyuval. A szocialisták kórusban kiáltozták feléje:

— *Halljuk a lánchidi hőst!*

Friedrich fel is állt szólásra, hidegen végigmérte a szemközti tábort, majd széles gesztusban szétterjesztette a karját és nyugodtan igy szólt:

— *Én egy bolondnak nem felelek!*

A következő percben már nem is volt a teremben, ahol ekkorra tetőfokát érte el a zür-zavar. Már csak hirnökök adták tudtára odakünt a pipázóban, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester keményen rendreutasitotta. Az affférek azonban már a levegőben voltak és igy *Polónyi Dezsőnek is incidense támadt. Ugyrendellenesen kezdett beszélni, amit az elnöklő Ripka főpolgármester nem engedhetett meg. Polónyi Dezső erre haragosan kirohant a teremből és kijelentette, hogy nem marad olyan helyen, ahol közérdekü felszólalását nem veszik figyelembe. A pipázóban érte utól dr. Kozma Jenő, aki megmagyarázta neki, hogy félreértésről van szó, mire azután Polónyi vissza is tért az ülésterembe, ahol nagy éljenzéssel fogadták.* Pár szóval azután megmagyarázta álláspontját és ezzel a vihar is elült. A többség végül a névszerinti szavazás során elfogadta a tanács előterjesztését.

Ezután az interpellációkra került a sor. *Peyer* Károly volt az első interpelláló, aki elmondta, hogy nincs, aki a fővárost vezesse, a tanács nem kezeli ambicióval az ügyeket. Ugyanakkor azonban a tanács olyan ügyekben dönt, amelyekben a döntés joga az autonómiát illetné. Interpellációjában végül *Jauernik* Nándornak, a Házinyomda kitünő igazgatának uj szerződését tette szóvá, amelyről már annyi szó esett. Szóvátette még Peyer Károly, hogy a tanács a Leszámitolóbank javára döntötte el a közraktárak ügyét a tisztiügyész javaslata és a szakbizottság határozata ellenére. Központi pénzekből tehát — mondotta — milliárdokat ajándékoztak a banknak, az autonómia megkerülésével.

Végül irodalmi téma került a közgyülés elé: Schnitzler: „Reigen" cimü darabjának betiltása. A betiltást szakorvosi megvilágitásban volt módjában a közgyülésnek megismerni és ilyenformán orvosi tanácsra a közgyülés le is szavazta a tekintetes tanácsot.

Ismét aktuálissá vált a Rókus-kórház lebontása

Terv szerint az uj központi kórházat a Tisza Kálmán-téren épitik fel — Hatvan milliárd a Szent László-kórház kibővitésére — Tüdőbeteg pavillonokat és fekvőcsarnokokat is épitenek

A szerdai közgyülésen dr. *Sipőcz* Jenő polgármester *Peyer* Károly interpellációjára adott válaszában többek között kijelentette, hogy a főváros egyes ügyosztályai által összeállitott részletes beruházási programm elkészült és a tizenkettes pénzügyi albizottság rövidesen letárgyalja. Az albizottság ülését hétfőre hivta össze a polgármester, amelyen dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester is résztvett. *Az ülésen sorra vették a beruházási programm egyes tételeit és azokat, több-kevesebb vita után, első-, másod-, vagy harmadrendü fontosságu beruházásnak minősitették.* Az ülést különben, amely szigoruan bizalmas jellegü volt, délután 3 órakor megszakitották. A programm további tárgyalását a legközelebbi ülésen folytatni fogják.

A közkórházi, közegészségügyi és köztisztasági ügyosztály programmjában — értesülésünk szerint — több legelsőrendü fontosságu tétel mellett

a Rókus-kórház uj elhelyezésének a kérdése is szerepel.

A Rókus-kórház megfelelőbb elhelyezése tudvalevőleg már évtizedek óta aktuális problémája a városszabályozásnak. Városszépészeti okok mellett ugyanis elsőrendü városfejlesztési szempontok kivánatossá teszik az ósdi Rókus-kórház lebontását és megfelelőbb helyre való áttelepitését. *De nemcsak városrendezési, hanem elsőrangu közegészségügyi szempontok is szükségessé teszik, a Rókus pavillonrendszerü átépitését.* Kórházak ugyanis csak pavillon-rendszer mellett felelhetnek meg a tökéletes követelményeknek. Az természetes, hogy a Rókus-kórházat csak is a belterületen szabad ujra felépiteni, mert kell, hogy a fővárosnak továbbra is központi kórháza legyen. Értesülésünk szerint ennek nincs is akadálya.

Édes Endre tanácsnok, az ügyosztály vezetője az uj Rókus-kórházat a Tisza Kálmán-térre, a régi gázgyár helyére tervezi.

ami mindenképpen megfelelő elhelyezés lenne.

Az ügyosztály másik igen fontos beruházási tétele

a Szent László-kórház átépitése.

A Szent László-kórház tudvalevően az egyetlen fertőzőbeteg-kórháza a fővárosnak. Eléggé ismeretesek azok a panaszok, amelyek szerint a Szent László-kórház mostani formájában nem felel meg mindenben a mai igényeknek. Tudvalevő az is, hogy a betegek egy része még mindig a háboru folyamán felépitett barakokban nyer elhelyezést. Ez ellen is igen sok és alapos kifogás hangzott el. A kórház vezetősége természetesen tudatában van annak, hogy a betegek ilyetén való elhelyezése nem megfelelő, de a helyzeten csak a tervbevett rekonstrukcióval lehet változtatni. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

közel hatvan milliárd koronát állitottak be a Szent László kórház kibővitésére és átépitésére.

Ezenkivül *kétmilliárd koronát irányoztak elő az Uj Szent János-kórház tüdőbeteg-pavillonjaival kapcsolatos fekvőcsarnokok épitésére és 11 milliárdot további uj tüdőbeteg-pavillonok felállitására.*

Nyilt kérdés marad természetesen az, hogy a jelzett célokra ki tudják-e hasitani a szükséges összegeket a felveendő külföldi kölcsönből?

Csak az tálékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a Fővárosi Hirlap-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

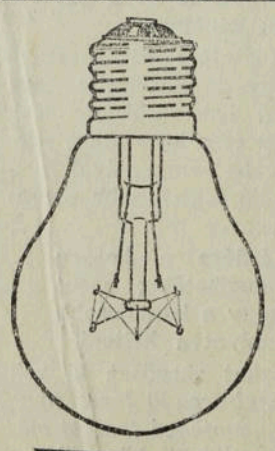

TUNGSRAM

Az uj

TUNGSRAM-D-LÁMPA

spirális fonállal

(15—25—40 Watt)

Kapható mindenütt!

Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.

Ujpest

Üzemimádók és üzemrombolók

Óvatosan kell bánni az üzemekbe beruházott számtalan milliárddal — Ezentul csak két párt lesz a törvényhatóságban: üzempártiak és üzemellenesek — Az ostendei egyezmény még nincs végleg lezárva — Uj kölcsönt csak hasznos beruházási programm alapján kaphatunk

A **Fővárosi Hirlap** számára irta: **Ereky Károly**

A főváros üzempolitikájának semmiféle vezérfonala nem alakult még ki a háboru előtti években, amikor *Bárczy* István nagyszabásu programmja alapján a főváros a gázgyárat és a villamosműveket, e nagy koncepciókon alapuló üzemeket megváltotta. Ebben az időben a főváros még mindenféle egyéb üzemet is alapithatott és az alapelv az volt, hogy a főváros tetszése szerint létesithet vállalatokat. Időközben kitört a háboru, a főváros pedig továbbra is vidáman élt ezzel a jogával, amelyet semmiféle törvényes intézkedés sem szabályozott. A kényszerforgalom révén ekkor fejlődött naggyá a kenyérgyár, megnőtt a zöldségüzem, a községi élelmiszerárusitó-, a cipő-, a ruházati üzem, amelyeknek tápláló anyagát kizárólag a háborus viszonyok rendellenességei szolgáltatták.

Hogy a főváros fenntartsa, vagy fokozatosan megszüntesse-e az üzemeket: az tisztára a politikai hatalom kérdése. Ha a székesfőváros közönsége olyan törvényhatósági bizottsági tagokat választ meg, akik az üzemek megszüntetése mellett foglalnak állást, akkor ez megtörténhetik;

ha a törvényhatósági bizottság többsége ugy dönt, hogy az üzemeket fenn kell tartani, akkor ezzel szemben a közönség semmiféle törvényre nem hivatkozhatik és az üzemek továbbra is megmaradnak.

A mai viszonyok között tehát tisztára az autonómia: vagyis a törvényhatósági bizottság hatáskörébe tartozik az, hogy milyen üzemeket létesit a főváros, mivel pedig a törvényhatósági bizottságot a főváros közönsége választja, végeredményben *maga a főváros lakossága dönti el, hogy fennmaradnak-e az üzemek vagy megszünnek?* Mivel

a Ripka-párt azzal a jelszóval vonult a választási harcba, hogy a szabad ipar és szabad kereskedelem terén nem fog konkurrenciát teremteni a kereskedőknek és iparosoknak, a dolog természete szerint ezt a programmot meg is kell valósitani.

A kérdés csak az: hogyan? Ha a főváros nagy élelmezési üzemeit, amelyek nem monopoliumon alapulnak, hanem szabad versenyben érvényesithetik hatásukat, a főváros egyszerüen megszüntetné,

akkor az élelmiszerüzembe beruházott sokezer milliárdok vagy azonnal elvesznének és akkor a közönség adójából kellene a veszteségeket fedezni, vagy ha az üzemeket nagyvállalkozóknak adnák át, akkor ebből a tranzakcióból semmi haszna nem lenne sem a kisiparosoknak, sem a kiskereskedőknek.

Eszerint nincs más hátra, minthogy a főváros — nagyobb veszteségek elkerülése végett — fokozatosan lebontsa, leapassza ezeket az üzemeket, illetőleg továbbfejlődésükben megakassza őket.

Annakidején, mint az üzemvizsgáló bizottság tagja, amikor a bizottsági jelentés megszerkesztése során aktiv részt vettem a szövegezésben, mindig nyomatékosan hangsulyoztam, hogy successive vigyük keresztül azoknak az üzemeknek a leépitését, amelyeknek megszüntetése a szabad verseny és a polgárság erőkifejtésének szabadsága alapján kivánatos. De vigyázzunk, nehogy károsodás érje a fővárost és hogy az üzemek egyszerü eladásával az iparos- és kereskedővilágra olyan konkurrenciát nehogy rászabaditsunk, amely a főváros versenyénél is hevesebb és veszedelmesebb. Ahogy a közgyülési terem hangulatából látom, ennek az álláspontnak lesz legtöbb hive és

a következő választások alkalmával már nem Wolff-párti és demokratikus blokk-alapon fognak megalakulni a pártok, hanem lesznek üzemi és nem üzemi pártiak.

Büszke vagyok arra, hogy én voltam Magyarországon az első a politikusok közt, aki a fővárosi törvényhatóság legfontosabb szerepét mindig az üzemek kérdésében láttam és biztos vagyok benne, hogy Magyarországon — amint Nyugat-Európában ez már évtizedek óta történik — a főváros politikája ilyen fontos gyakorlati kérdések szerint fog igazodni. *A választásokon pedig nem az olcsó frázisok, hanem az egész főváros legvitálisabb érdekeit érintő üzemi politika kérdései fogják a pártok kereteit és működésük irányelveit megszabni.*

* * *

Egy másik fontos kérdés, amely a közönségre tartozik és az egész politikát irányitja:

a külföldi kölcsön kérdése.

Nagyon sokan élnek abban a naiv hitben, hogy a régi háromszázmillió aranykoronás kölcsön ügye Ostendében végleg elintéződött. Pedig még hiányzik a legfontosabb lépés: a régi külföldi kötvénytulajdonosok szankciója az ostendei megállapodáshoz. Magyarországon ugyanis azt a törvényt, amely az ostendei egyezményt ratifikálni fogja, csak akkor lehet meghozni, ha a kötvénytulajdonosoknak több mint 50 százaléka elfogadta az ostendei megállapodást és ennek oly módon ad kifejezést, hogy kötvényeit a bankoknál lebélyegezteti, vagy uj kötvényekre cseréli át. Mindaddig, amig ez meg nem történik és az ostendei egyezmény megkötésében közremüködő bankárok hivatalos jelentése meg nem érkezett arról, hogy a kötvénytulajdonosoknak több mint fele elfogadta a megállapodást: *addig a magyar pénzügyminisztérium nem tud a törvényhozás elé olyan javaslatot terjeszteni, amely leteszi a zárókövét a háboruelőtti külföldi kölcsönügyre vonatkozó megállapodásoknak.*

Ez a dolog egyik része. A másik része az, hogy

a nagyközönség régóta nyugtalanul, türelmetlenül várja, mikor kap már végre közmunkát, akár az államtól, akár a fővárostól?

Ijesztő jelenség, hogy a főváros tanácsa még mindig nem készitette el azt a végtelenül fontos munkaprogrammot, amelynek alapján kölcsönt kaphatna. A tanács, jó öreg naivitásában, abból a hitből indulva ki, hogy külföldi kölcsönt ma is ugy lehet kapni, mint ahogy 1914 előtt megkapta a háromszáz millió aranykoronát. Pedig az érdemes tanács ebben nagyon, de nagyon téved. A városok és községek közgazdasági tevékenysége az egész föld területén olyan méreteket öltött az utóbbi időben, hogy

többé már nem lehet arra a kényelmes álláspontra helyezkedni, hogy a főváros üzemeinek esetleges veszteségeit majd adókból fedezzük.

Az a régi patriarchális jó világ már elmult, amikor az összes beruházások csak arra a célra szolgáltak, hogy egy-egy iskolát épitettek, vagy az utcákat köveztették belőlük. Akkor a kölcsönt folyósitó pénzintézet egyáltalán nem törődött azzal, hogy a város mire forditja a kölcsönösszeget, mert a tőke évi amortizációs kamatja olyan elenyészően csekély volt, hogy az uj adójárulék a polgárság évi adójához képest nem jöhetett komoly számitásba. Az adókulcs megváltoztatása tehát egymagában elég garancia volt arra, hogy a kölcsön törlesztéses kamatjait a város meg tudja fizetni.

De vegyük szemügyre Budapest jelenlegi helyzetét! Ma Budapest székesfővárosnak a községi szolgáltatásokból befolyó adójövedelme körülbelül négyszázezer millió papirkorona, tehát egymillió lakost véve alapul, fejenként négyszázezer korona évi községi adót fizet Budapest lakossága. Már pedig egyetlenegy külföldi hitelező sem fogadja el alapul azt, hogy Budapest székesfőváros közönsége meg tudja adóban fizetni a kölcsön esetleges kamatait, ha a pénzt nem produktiv célokra költik el. Mert ki merné ma azt vállalni, hogy a négyszázezer korona adón túl a főváros közönsége további néhány százezer korona fejenkinti adóterhet elbirna?

Van azonban egy további ok is amellett, hogy lehetetlenség — akár Európában, akár Amerikában — a hitelt ugy folyósitani a városok számára, mint ahogyan ez régen történt. Ennek a magyarázata az, hogy a városok Európában és Amerikában is oly nagy vállalatok birtokába jutottak, amelyeknek bruttó jövedelmei sokszorosan felülmulják az összes községi szolgáltatásokból befolyt adók összegét. Budapesten például négyszáz milliárd korona adó folyt be községi szolgáltatások cimén. Ezzel szemben a BESZKÁRT bruttó jövedelme hatszázötven milliárdra, a vizmüveké százhusz, a villamosmüveké négyszázötven milliárdra rug, a gázmüveké is meghaladja a kétszáz milliárdot, szóval ilyen hatalmas vállalatok birtokában nem lehet arról beszélni, hogyha a vállalatok nem dolgoznak rentábilisan, a deficitet majd adókban fizeti meg a főváros. Az egész világon kialakult az a rendszer, hogy ha a városok kölcsönt akarnak fölvenni, mindig pontos, preciz kalkuláció alapján ki kell mutatniok, hogy rentábilis-e a vállalat, amelybe a pénzt befektetik, vagy sem. *Különben nem kapnak pénzt.*

A hasznos beruházásokról tehát sürgős munkaprogrammot várunk a tanácstól, mert Budapest közönsége — mégegyszer mondjuk — sürgősen várja a munkaalkalmakat, amely egy jobb kor perspektiváját tárja föl előtte. Mert ha a termelő munka meg nem indul, — pedig egyedül ez tudja kilóditani a kátyuba jutott közgazdasági élet szekerét a mai kétségbeejtő helyzetből — akkor a székesfőváros közönségére mérhetetlen nagy kár háramlik.

A főváros politikáját, mint föntebb mondottam, két probléma foglalkoztatja: az üzemek léte vagy megszüntetése, a másik az uj beruházások kérdése, amelyek az üzemek tökéletesitését volnának hivatva szolgálni.

A főváros elkövetkezendő politikai pártjait a jövőben az üzemek kérdése foglalkoztatja és másodsorba szorulnak a közigazgatás apróbb problémái és ennek megfelelően a közigazgatási bizottság ülései is, ahol arról számolnak be, mennyi megbetegedés volt a fővárosban és hogy a rendőrség jól teljesitette-e kötelességét. Az ilyen kérdések a főváros politikai irányitásánál ezentul komoly szerepet játszani nem fognak.

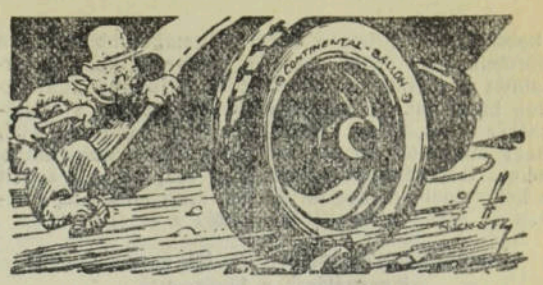

Hegyen, völgyön, uton, rónán
Rázás nélkül átmész komám,
Ha autódon pontosan
Continental Ballon van.

Continental
Ballon-abroncs

Magyarországi vezérképviselet
Dénes B. Részvénytársaság
Budapest, V. ker., Váci-ut 98 sz.
Uj telefonszámaink: Lipót 909-51, 909-89

Balló Alfréd találmányával fogják végezni a portalan háziszemétgyüjtést

A nemzetközi versenytárgyalás eredménye az, hogy a magyar szerkezet a legmegfelelőbb — Gustav Adolphs, a világhirü szakértő is mellette döntött

A Fővárosi Hirlap annakidején közölte, hogy a nyugati városok mintájára a fővárosban is bevezetik a portalan háziszemétgyüjtés rendszerét. Ezt a célt szolgálta az a versenytárgyalási felhivás, amelyet a tanács azokhoz intézett, akiknek ilyen háziszemétgyüjtő szabadalom, vagy megfelelő találmányu szerkezet van a birtokukban.

A versenytárgyalás a mult héten járt le és igen jó eredménnyel végződött, amennyiben gyakorlati kipróbálásra tizenkilenc ajánlat, illetve szerkezet érkezett be.

A főváros a benyujtott ajánlatok és szerkezetek felülvizsgálására zsüritet alakitott. A zsüri elnöke Édes Endre tanácsnok, tagjai: Simanek Emil müegyetemei tanár és Becsey Antal bizottsági tagok, mint szakértők, Klár Zoltán és Biró Dezső, a köztisztasági bizottság tagjai, továbbá Zboray János müszaki főtanácsos. A főváros ezenkivül meghivta a zsüribe Gustav Adolphsot, a kölni köztisztasági hivatal európai hirü igazgatóját és a Középeurópai Köztisztasági Hivatalok Igazgatói Egyesületének az elnökét, aki a portalan szemétfuvarozás kérdésének egyik legalaposabb szakértője.

Gustav Adolphs igazgató a mult hét szerdáján meg is érkezett Budapestre és ittartózkodása alatt, mint a főváros vendége a Gellért-szállóban lakott. A zsüri csütörtökön vizsgálta felül és szemlélte meg a beérkezett ajánlatokat. A különböző nagyságu házi gyüjtőtartályok és a szemétfuvarozó kocsin alkalmazható szerkezetek a Köztisztasági Hivatal udvarán voltak sorrendbe állitva. A szerkezeteket egymásután próbálta ki a zsüri. A szerkezetek között természetesen több hasznavehetetlen és együgyü „találmány" is akadt, de túlnyomórészben igen figyelemreméltóknak bizonyultak. A legpraktikusabb szempontok figyelembevételével két szerkezetet talált a bizottság megfelelőnek. *Az egyik a düsseldorfi Schmidt és Melmer-cég szerkezete,* amely Németország nagyvárosaiban rendkivül bevált, a másik pedig

Balló Alfrédnak, a köztisztasági hivatal igazgatójának és a Weiss Manfréd gyárnak közös találmánya, illetőleg szabadalma.

A zsüri egyöntetü véleménye szerint kezelhetőség tekintetében a magyar találmány lényegesen jobb a düsseldorfi cég szabadalmánál. Ez volt a megállapitása Gustav Adolphsnak is.

A Balló-féle szabadalom lényege a következő: A háziszemetet minden házban közös gyüjtőtartályokba öntik; a tartályok az egész városban egyazon tipusuak és légmentesen elzárhatók lesznek. Az átöntés a fuvarozó kocsiba és onnét a szeméttelepre való kiöntés egyszerü mechanikus müveletel szintén lég-, büz- és pormentesen történik. A Schmidt és Melmer cég szerkezete és a Balló—Weiss Manfréd-féle szabadalom között az a lényeges különbség, hogy a magyar szabadalomnál a

kocsiba való ürités a kocsi legmagasabb pontján történik, nem pedig a szélén, amivel a kocsi ürtartalmát a legtökéletesebben és legteljesebben ki lehet használni. A másik lényeges előnye a Balló-szerkezetnek, hogy automatikus uton, pontosan jelzi, hogy mikor telt meg a szemétfuvarozó kocsi, mig a német találmánynál ügyelni kell reá, hogy a kocsit a kelletténél tul meg ne töltsék, mert ebben az esetben az egész szerkezet felmondja a szolgálatot.

Ballóék ingyen ajánlották fel szabadalmuk kihasználását a fővárosnak.

Értesülésünk szerint a főváros ugy a német, mint a magyar szerkezetekből egy-egy próbakocsit állit be és a gyakorlati eredményektől teszi függővé, hogy melyik szabadalmat veszi használatba. Minden valószinüség szerint a Balló-féle szabadalom alkalmazására kerül a sor, nemcsak azért, mert ez a szakemberek véleménye szerint jobb, hanem azért is, mert lényegesen olcsóbb, hisz a szabadalmat nem kell drága pénzen megszerezni.

A próbakocsikat már a legközelebbi hetekben üzembe helyezik és először a Belvárosban fognak velük kisérletezni.

Nagy az elégedetlenség az épitőmunkások körében

Már mutatkoznak az irreális vállalkozás hátrányai — Silányak a kórházi tatarozások — Az utak kövezésénél is bajok vannak

Amióta a főváros megkezdte kislakásos bérházainak épitését és kiirta a versenypályázatokat, a hozzáértő szakemberek számára az egyik meglepetés követi a másikat. Elsősorban a munkálatokra pályázók árajánlataik között olyan különbségek mutatkoznak állandóan, amelyeket igazán nehéz megokolni. Az egyik pályázat egységárai a másiktól 100—200 százaléknyi távolságra esnek. A másik meglepetés, hogy olyan olcsó árajánlatok is érkeznek, amelyek teljesen érthetetlenek a szakértők előtt. Nincs ezeknek az abnormális egészségtelen tüneteknek más magyarázata, mint a kétségbeejtő gazdasági helyzet, amelyben a vállalkozók minden pénzért, még ráfizetéssel is hajlandók munkát vállalni, csakhogy üzemüket valamiképpen foglalkoztathassák. Ez az oka az óriási árkülönbözeteknek is, mert a normális árajánlatok mindenkor a felső határt alkotják, mig az alsó határon a ráfizetéssel is vállalkozó iparosok árajánlatai állanak.

Minden körülmények között, minden feltétellel és mindenáron munkát vállalni: ez az elve ma a kétségbeesett, élet-halál között lebegő iparnak. A városházán a tanács és a középitési albizottság között ezek az abnormális jelenségek idézték fel a sokat emlegetett, de már elsimult surlódásokat is. *Találtak végre egy megoldást, egy kulcsot, amely szerint nem az irreálisan olcsó ajánlatokat fogadják el, hanem bizonyos, már sokszor emlitett középen fekvő árajánlatokat.* Idők során azonban kiderült, hogy ez a nagynehezen kialakult rendszer sem lehet megoldás. *Bebizonyosodott, hogy még a középen fekvő árajánlatok is legnagyobbrészben irreálisak,* olyanok, amelyek mellett a vállalkozó nemcsak haszonnal nem dolgozik, de számitását sem találja meg a legtöbb esetben.

Számos esetben bebizonyosodott már, hogy a vállalatba adott munkáknál a vállalkozók kétségbeesett küzdelmet folytatnak azért, hogy legalább a ráfizetésük minél kevesebbre legyen redukálható.

Vétkezik önmaga ellen, aki nem törődik a főváros ügyével. A Fővárosi Hirlap Budapest érdekeinek a harcosa. Ezt a harcot segiti diadalra, aki a Fővárosi Hirlapot előfizetésével erősiti.

Természetes azután, hogy akkor, amikor a vállalkozó minden eszközzel igyekszik kiadását lecsökkenteni, ennek a rendszernek az átka magára a vállalt munkára nehezedik. *Takarékoskodás az anyaggal, mesterkedés az anyag minőségével és mindenekfölött pedig az épitőmunkások munkabérének minél mélyebbre való lenyomása: ezek azok az eszközök, amelyekkel a vállalkozók a maguk számára anyagi előnyt vélnek biztositani.* De egyszersmind ezek azok az eszközök, amelyekre a főváros, az olcsó árajánlatok dacára, sulyosan ráfizet. Itt azután hiábavaló a legrigorózusabb ellenőrzés, *a vállalkozó mindig tud olcsóbb anyaggal dolgozni, mint amilyet a főváros kikötött és ugyanakkor a rosszul fizetett munkás selejtes munkája is nyomot hagy a főváros épitkezésén.*

Az egészségtelen vállalkozói verseny, amelybe a legtiszteletreméltóbb cégeket is belekényszeritette az életért való küzdelem, ilyen hátránnyal jár a főváros számára. De ennél még sulyosabb veszedelem is fenyeget és ez az, hogy

az épitőmunkásság körében a legteljesebb elégedetlenség mutatkozik és az elégedetlenség ma már olyan fokot ért el, hogy nem lehet tudni, melyik órában jutnak el a munka beszüntetéséig.

Hogy mit jelent ez az esetleges épitősztrájk a vállalkozók számára, az tulajdonképpen nemcsak a vállalkozókat érdekli. A sztrájk sulyosan érintené magát a fővárost is, amelynek eminens érdekei füződnek ahhoz, hogy az előre meghatározott időpontra az épitkezések befejezhetők legyenek. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *a szocialdemokrata párt közgyülési frakciójának épitkezési ügyekkel foglalkozó tagjai illetékes helyen máris lépéseket tettek abban az irányban, hogy a fővárosnak tudomása legyen az épitkezéseknél foglalkoztatott munkásság nagy elégedetlenségéről.*

A munkásság elégedetlenségére vonatkozólag a Fővárosi Hirlap a következő információt kapta:

— *A fővárosi épitkezések vállalatbaadásánál olyan olcsó árajánlatokkal kaptak egyes vállalkozók megbizatást, hogy ezekből természetesen nagyon nehezen tudnak a munkásoknak megfelelő, ugynevezett árszabályszerü munkabéreket fizetni.* Ezek a vállalkozók azután minden eszközt felhasználnak arra, hogy a munkabéreket lenyomják. Szomoruan alacsony munkabérek mellett kénytelenek ma az épitőmunkások dolgozni. *Az elégedetlenség igen nagy és erről már a főváros illetékes helyeinek is tudomása van.* A főváros tanácsának módja van arra, hogy a vállalkozókat a munkásokkal szemben más álláspontra szoritsa. Módot ad erre a közszállitási szabályzat is, amely kimondja, hogy bármely munka kiadásánál elsősorban veendő figyelembe annak a munkaadónak az ajánlata, aki igazolja, hogy iparága a munkásaival szerződéses viszonyban van. Ezzel szemben *ma kollektiv szerződés nincs és a munkaadók ilyet nem is hajlandók kötni.* Minden eszközt felhasználnak ellenben arra, hogy minél olcsóbb munkaerőkkel végeztessék a munkálatokat. Ez az oka annak, hogy *a szociáldemokrata bizottsági tagok már számtalanszor követelték bizottsági üléseken, hogy a fővárosi épitkezéseknél a vállalkozókat arra szoritsák, hogy ne vidéki, hanem budapesti munkásokat foglalkoztassanak.* Ennek első megokolása az, hogy a fővárosnak kötelessége mindenekelőtt a budapesti munkanélküliséget enyhiteni, de másodsorban az is, hogy *a vállalkozók a vidéki munkásokat azért részesitik előnyben, hogy ezáltal a szervezett munkások igényeinél kisebb összegeket fizethessenek.* Ezek az állapotok jóra nem vezethetnek és a főváros tanácsa nemcsak a munkásság, de a főváros egész lakosságának érdekében cselekednék akkor, ha a munkásság jogos követeléseinek teljesitése érdekében lépéseket tenne a vállalkozóknál.

A munkásság körében természetesen nem hangoztatják azt, hogy a közeljövőben munkabeszüntetésről lehetne szó, de a nagy elégedetlenség,

amely állandóan kisért, mindenesetre nagy óvatosságot igényel és *a tanács bölcsen cselekszik akkor, ha megvizsgálja, hogy a munkások és munkaadók között kitört viszálynak mi az oka, és miképpen lehet azon segiteni.*

Bizottság állapitotta meg a kórházi tatarozások silányságát

Az olcsó vállalkozás és ennek következtében a silány munkateljesitményről szól a *Fővárosi Hirlap* alábbi tudósitása is:

A főváros közkórházi bizottságának háromtagu albizottsága: *Ereky* Károly, *Körmöczy* Zoltán és *Csilléry* András a mult hét folyamán *Édes* Endre tanácsnok elnöklésével sorra járta a főváros összes közkórházait és megvizsgálta, hogy milyen tatarozásokra volna szükség. *Az albizottság a vizsgálat folyamán megdöbbenve állapitotta meg, hogy az elmult két esztendő folyamán teljesitett tatarozások egyike-másika rendkivül könnyelmü és silány munka volt.* A vakolat mállik, lehullik, az olajfestés fakul, felhólyagzik és lepattog, ugyhogy az a látszat, mintha ott egyáltalán nem javitottak és tataroztak volna semmit.

Az albizottság véleménye szerint ennek a hanyag teljesitménynek ugyancsak a nyomasztó munkahiány az oka, ami a vállalkozókat arra kényszeritette, hogy kétségbeesett erőlködéssel lefelé licitálják az árakat és igy a legolcsóbb árajánlat alapján megkapják a munkát. Az alacsony árak miatt azután képtelenek voltak arra, hogy olyan munkát nyujtsanak, ami minden tekintetben kifogástalan és megfelelő lett volna.

Az utak kövezése sem megfelelő

Sulyos kifogások emelhetők *a kövezési munkálatoknál is.* Mint ismeretes, a főváros az utóbbi időben sokszázmillióra rugó kövezési munkálatokat bizott vállalkozókra. Ez a munka nagy körültekintést és szakértelmet igényel, ugyhogy azt feltétlenül szakmunkásokkal kell végeztetni. Budapesten — értesülésünk szerint — ezidőszerint mindössze 100—120 kövező szakmunkás van. A többiek, a munkanélküli esztendők idején, részint a környező országokba, részint pedig Franciaországba és Németországba vándoroltak ki. A vállalkozók, kövező szakmunkások hiányában, közönséges napszámosokat, legjobb esetben munkanélküli kőmüveseket kénytelenek alkalmazni, ami feltétlenül a végzett munka rovására megy. Ez az oka azután annak, hogy a kövezéseket ellenőrző házi albizottság mindig több és több kifogásolni valót talál a legutóbbi időkben végzett kövezési munkálatoknál. Tanuskodnak erről a házi albizottság tanácskozásairól felvett jegyzőkönyvek is, amelyek — értesülésünk szerint — egy egész sereg konkrét panaszt tartalmaznak.

ILYEN MÉG NEM VOLT!
Egyetlen egy 10.000 koronás
Hadviseltek sorsjeggyel
nyerhető: egy mérmázsa arany, ezüst- és brilláns-ékszer. Azonkivül még 35 főnyeremény és 5150 nyeremény
Szenzációs nyerési esélyek!
Huzás feltétlenül április hó 10-én

Magyar Mosó és Fertőtlenitő Gépgyár R. T.
Budapest, III., Lajos-utca 115. sz.
TELEFON: L. 991—28.
Szállit:
Gőzmosódai és gőzfőzőkonyhák berendezéseket, kórházak, szállodák és intézetek részére.
Mérnöki kiküldetések és tervek ingyen.

Szálloda, kórház, szanatórium
berendezés legolcsóbban
ELBERT VASBUTORGYÁRTÓNÁL
Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Tűz ellen biztos a harcod,
Hogyha veszel MINIMAX-ot,
MAGYAR MINIMAX
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VI., Rózsa-utca 85. sz. Telefon: 37—31.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

DELAHAJE 4 hengeres,
HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok,
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., Dorottya-utca 7. (Hitelbank-palota.)

A MAGYAR LOVAREGYLET
1926 április hó 4, 5, 10, 11, 17, 18, 24 és 25-én Budapesten lóversenyt rendez. A versenyek kezdete délután 3 óra 30 perckor. Napijegyek: I. hely: 100.000 K, II. hely: 40.000 K, III. hely: 15.000 K, napi páholy 4 személyre 800.000 K, páholyülés 200.000 K, a külön fogadási helyre (Bookmakerek körébe) napijegy 200.000 K. Villamosközlekedés az I. és II. helyhez a 26, 29 és 36-os kocsikkal, a III. helyhez a 24 és 38-as kocsikkal és a B. H. É. vasuttal a Keleti pályaudvartól. Autótaxi a Baross-térről. Vendéglő és totalisateur minden helyen.

Körséta a városházán

Husvét előtt és husvét után — A Károly-kaszárnyában Ripka Ferenc liberalizmusa és demokráciája jutott uralomra — Liber tanácsnokot a Reigen-ügyben leszavazták, pedig neki van igaza

A budapesti városháza igen komolyan ünnepli meg a husvétet. Virágvasárnappal lezárult a munka a hivatalokban, az üléstermekben mindenütt csönd váltotta fel azt az izgalmas életet, amely immár hónapok óta tart. A folyó ügyeken kivül a nagyhétben semmit sem intéznek a városházán. Majd husvét után ujra kezdődik a nagy iram, még nagyobb, mint amilyen eddig volt, mert *a tavasz meghozza az alkotások uj lázát, amilyenben a háboru kezdete óta nem volt része a városházának.*

Egyelőre tehát csönd borult a városházára és aki csak teheti, rövid pihenőre eltávozott a fővárosból, hogy összegyüjtse erejét az eljövendő nagy tevékenységre. Azt lehetne mondani, hogy házőrzőnek csak *Sipőcz* Jenő polgármester és a tizenkettes kigondolóbizottság maradtak idehaza. A vezető főtisztviselők közül többen tulmentek az ország határán, lefelé délnek, ahol melegebb a nap, de akinek erre nem jut anyagi eszköz, az is elment egy kicsit vidékre, rokonlátogatóba. *Ripka* Ferenc főpolgármester azonban a husvéti ünnepeket a fővárosban tölti és itt készül föl a nagy munkára, amely hamarosan elkövetkezik. *Folkusházy* Lajos alpolgármester Olaszországba ment két hétre, *Berczel* Jenő tanácsnok pedig három hétig akar üdülni *Porto-Roseben.* A huzamosabb idő óta gyengélkedő *Borvendég* Ferenc tanácsnoknak is nagy szüksége van a pihenésre, betegszabadságot kért tehát és már el is utazott *Lussin-Grandeba.* A városháza oszlopai közül távol van még *Végh* János tisztifőorvos is, aki már régebben a londoni népegészségügyi kongreszszusra utazott, majd most Genfen át az olasz Riviera felé vette utját, hogy husvét után felfrissülve vegye át hivatalának vezetését.

Természetesen ilyen körülmények között szünetelnek a bizottsági ülések is és *csak a tizenkettes kigondolóbizottság dolgozik, hogy előkészitse a nagyfontosságu problémákat, amelyek között a legelső helyen a főváros uj nagy beruházási programmja áll.* E mellett persze *állandóan tárgyalás alatt van a státuszrendezés kérdése is,* amely husvét után feltétlenül a közgyülés elé kerül. A héten csak a népszinházi bizottmány és az ut- és csatornaépitési albizottság tartottak ülést. A pártok megegyezése alapján ezzel szemben elhalasztották az ünnepek utáni időre a közoktatásügyi bizottság ülését és Folkusházy alpolgármester visszatéréséig nem ül össze a közlekedésügyi bizottság sem, amelynek még több tárgya maradt a legutóbbi ülésen függőben.

Husvét után azonban hatalmas erővel nekilendül a városházán a munka, tárgyalni fogják a nagy beruházóprogrammot és valószinüleg megkezdődnek a külföldi kölcsönre vonatkozó megbeszélések is. Jön azután a státuszrendezés, jön az uj ügyrend, jön az elbocsátott tanerők ügyének revíziója, az uj próbaautóbuszok, az autótaxi-ügyek és jön végre — ha a közlekedésügyi bizottság is ugy akarja — az uj rend, amikor majd nem kell az embernek eldobnia a villamosraszálláskor a fél szivarját. Hadd lássa meg a pesti publikum, hogy van szive az uj rezsimnek, amely egy kis kényelmet is biztosit a polgárságnak: dohányozzanak vidáman, fujják füstbe a gondjaikat akkor is, ha közben villamosra kell szállniok.

* * *

A csöndes városházán politikusok nélkül természetesen politika sincsen. De azért mégis ott kisért a levegőben, hogy valami történni fog. Az ujságok a frankügy lezajlása után megint tele vannak politikai hirekkel, a választások szele fujdogál és *Bethlen* miniszterelnök kijelentése szerint rossz idő kezd járni a titkos társaságokra is. A városházán nem igen működtek ezek a titkos társaságok. Ami itt történt, meglehetősen nyiltan történt. Találkoztunk szomoru és fájdalmas törvénysértésekkel, találkoztunk a város polgárainak különféle osztályozásaival, de akik ezt csinálták, nyugodtan tehették, mert hiszen egyeduralkodók voltak a városházán. *Amióta azonban Ripka Ferenc elfoglalta a kormánybiztosi, majd a főpolgármesteri széket, megszünt az idő, amikor Budapesten még első-, másod-, sőt talán harmadosztályu polgárok voltak. Azóta más szellem uralkodik a városházán, teljes egyenjogusága van a város minden polgárának és be kell vallanunk azt is, hogy a főváros tisztviselői kara boldog örömmel fogadta az időknek ezt a változását, mert ez a tisztviselői kar nagyjában és egészében ragaszkodott a békevilág tradicióihoz, amelyek nem ismertek faji és felekezeti különbségeket.*

Ha lett volna erejük a titkos társaságoknak a városházán is, ha hosszu és hatalmas kezük be tudott volna nyulni a városházi hivatalokba, ez a hatalmuk megszünt azóta, amióta Ripka Ferenc kinyitogatta a városházán az ablakokat, hogy friss levegőt bocsásson be. A titkos társaságoknak szóló miniszterelnöki hadüzenet tehát nem igen érinti a városházát. Azok azonban ,akik nem tudnak kombinációk nélkül élni, akik mindig terveznek és mindig szimatolnak valami ujat, azok most is tudnak mesélni az idők változásáról. Valahogy ugy érzik ezek, hogy amikor a miniszterelnök hadat üzent a titkos társaságoknak, akkor egyszersmind lépést tesz a nemes és tiszta liberalizmus irányában. Persze tudnak arról is a városházán, hogy ez az eltolódás egyes elemeknek a kormány pártjából való kihullásával fog végződni, amelyek helyett liberális elemeket sziv majd magához a kormánypárt. Talán még miniszteri tárcát is cserélnek hozzá és ebben a vonatkozásban sokat emlegetik a tizenkettes kigondolóbizottságnak egyik exponált liberális tagját. *Persze mindez csak kombináció, de ha nem volna kombináció, akkor sem igen érinti a városházát, ahol meg vannak elégedve és meg is kell elégedve lenni Ripka Ferenc liberalizmusával és demokráciájával,* sőt azzal is, ahogyan *Sipőcz* Jenő polgármester a változott idők szellemében kormányozza a városházát.

Ha tehát a titkos társaságok ellen megindítandó harc okoz is egy- és más változást az országos politikában — a városházán legalább ugy mondják —, a Károly-kaszárnyában legfeljebb a tizenkettes kigondolóbizottságban üresedik meg egy tagsági hely és a kormányban szaporodik meg eggyel Budapest őszinte barátainak száma.

* * *

Szegény *Liber* tanácsnokot leszavazták a héten. Csodálatosképen a szabadelvüségében találtak hibát a tanács eme kitünő tagjának, akit viszont a kurzus is hosszu-hosszu időre indexre tett, amig végre mégis csak kénytelenek voltak tanácsnokká választani. *Liber Endre azonban olyan kiváló ember, hogy a kurzus sem tudta nélkülözni, egészen bizonyos tehát, hogyha a furcsa Reigen-affér elmulik, maguk a baloldali elemek fognak teljes elégtételt szolgáltatni neki. Annál inkább igy kell ennek lennie, mert hiszen Liber tanácsnoknak a Reigen-ügyben igaza volt.*

A Reigen-ügyben Budapest igen sok polgárának azonos a véleménye — ha ugy tetszik — akár magával a kitünő Stadler tatával, aki legnagyobb fájdalmunkra, kimaradt a közgyülésből. A Reigen-ügyet nem kellett mozgatni a Zrinyi-gárdának, amelyet a közgyülésen egy felszólaló nőorvos meggyanusitott. A Reigen-ügyet nem lehet hasonlitani a Kernstock-freskó ügyéhez és a Reigen-ügy nem tartozik a majompörök birodalmába. Semmi kifogás nem lenne az ellen, hogyha a Reigent, amelyet husz esztendővel, vagy még többel ezelőtt Bródy Sándor forditott le magyarra, meghatározott, hogy ugy mondjuk, zártkörü publikum előtt mutatják be. Itt azonban a színházat aligha a komoly művészi ambiciók serkentették, sokkal valószinübb az, hogy *Schnitzler darabjának erotikus vonzóerejével a lezüllött szinházi konjunkturát akarták egy kicsit megkorrigálni.*

Nem lehet komoly ember az, aki a Reigen irodalmi értékét megtagadná. És nem lehet komoly ember az sem, aki Artur Schnitzlert pornografikus törekvésekkel gyanusitaná meg. Schnitzler a mai világirodalom olyan kimagasló egyénisége, hogy még a gyanunak az árnyéka sem férhet hozzá. A szinház, a közgyülés baloldala és a nőorvosok azonban megfeledkeztek arról, hogy a Reigen csak könyvdráma. Mihelyt szinpadra kerül, nincsenek olyan halk eszközök és olyan pasztellszinek, amelyek cselekményét és a benne lévő történéseket megfinomitanák. Hiszen vannak könyvek és képek is, amelyeknek művészi értékét megtagadni nem lehet, de amelyeknek olvasását és szemlélését nem lehet mindenkire bizni. Bayros márki, vagy Zichy Mihály erotikus képei nem tárlatokra valók. Ez a szempont vezethette és vezette is Liber tanácsnokot, amikor a Reigen előadása ellen küzdött. Aki ebben az állásfoglalásában reakciós törekvést talál, az kétségtelenül tullő a célon. *Nem hisszük, hogy azok is, akik a Reigen kérdésében Liber tanácsnokkal nincsenek egy véleményen, ebben az állásfoglalásában olyan törekvést látnának, amely az ő liberális gondolkozására a legcsekélyebb árnyat is vethetné.*

Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika. A Fővárosi Hirlap a szervezett közvélemény orgánuma.

Legolcsóbb mert a **legtartósabb!** a **CONTINENTAL**
bicikligummi, motorbiciklikőpeny, autó-ballongummi és teherautó tömörabroncs
Lerakat: **KOVÁCS RUDOLF** VI., Eötvös-utca 4. sz. Telefon Lipót 988-56

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYAR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Magyar Királyi Osztálysorsjáték
Egyetlen sorsjeggyel nyerhető szerencsés esetben
5.000,000.000 öt milliárd korona és pedig
3.000,000.000 három milliárd korona
2.000,000.000 kettő milliárd korona
Összesen 36.000 nyeremény több mint 55 milliárd készpénzben
Minden második sorsjegy nyer!

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor u.)

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és műszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap, Terazzo-, mozaik-, keramit- és metlachi lap. Padlóburkolatok. Fayence falburkolatok. Mükő. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

Események

A husvéti munkaszünet miatt a Fővárosi Hirlap legközelebbi száma április 14-én, szerdán jelenik meg.

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete. Az *Egységes Községi Polgári Párt (Ripka-párt)* hétfőn este a Gellért-szálloda márványtermében értekezletet tartott, amelyen a párt egybegyült tagjai az aktuális kérdéseken kivül főleg a főváros közlekedési problémáit beszélték meg, amelyeket *Scheuer* Róbert törvényhatósági bizottsági tag, párt-főtitkár ismertetett. Foglalkoztak elsősorban a BESzKART felügyeletére kiküldött bizottság munkájával, továbbá a székesfővárosi autóbuszközlekedés fejlesztésének problémájával, azonkivül a főváros egyéb közlekedési kérdéseivel, többek között a számos oldalról óhajtott uj szakaszbeosztással stb. A kérdéshez *Baránszky* Gyula dr., *Sajó* János, *Holzer* Sándor, *Bayer* Antal, *Glück* Frigyes törvényhatósági bizottsági tagok, továbbá *Pompéry* Elemér, *Holczpach* Károly és még többen szóltak hozzá. A párt-értekezlet után az egybegyültek ugyanott vacsorán maradtak együtt.

A gázgyár uj vezetői. A Fővárosi Hirlap már régebben megirta, hogy a közgyülési pártok vezetői megegyeztek abban, hogy *Rózsa* Károlynak, a gázgyár helyettes vezérigazgatójának rendkivüli érdemeit *vezérigazgatóvá való kinevezéssel honorálják*. Értesülésünk szerint Rózsa Károlyt a husvét után tartandó első tanácsülésen választják meg a gázgyár vezérigazgatójává. Ugyanezen az ülésen dr. *Véssey* Ede főjegyzőt a gázgyár igazgatójává fogják kinevezni. Véssey Ede pár év óta működik a gázgyárban, amely időre a főváros tanácsa szabadságolta. Kiváló munkáját a gázgyár többé nem nélkülözheti és mindenki, aki ismeri agilitását és magas müveltségét, örömmel veszi tudomásul, hogy a gázgyár vezető pozíciójába emelkedik. A gázgyár kétségkivül sokat nyer azáltal, hogy Véssey kiváló munkásságát teljesen a maga számára foglalja le.

A központi anyagszertár jövője. A főváros tanácsa a héten nagyfontosságu rendeletet adott ki, amellyel utasitja az összes fővárosi intézményeket, iskolákat, intézeteket, sőt az elkülönített vagyonkezeléssel biró üzemeket is, hogy szükségleteiket a központi anyagszertár utján szerezzék be. A központi anyagszertár ezáltal rendkivüli fontosságra tett szert, mert ezek az intézmények ezentul az anyaglajstromban felsorolt 180-féle anyagot csak az anyagszertárból kaphatják. Az anyagbeszerzésnek ez az összpontositása és központi szétosztása óriási feladatot ró a központi anyagszertárra, amelyre ilyenformán igen fontos jövendő vár. A köponti anyagszertár élén ma *Dezső* Elemér gazdasági főfelügyelő áll, ideiglenes megbizatással. *Kiváló munkássága azonban a tanácsot annyira kielégiti, hogy rövidesen igazgatóvá fogják kinevezni.* Kétségtelen, hogy az uj igazgató nagy munkakészsége, szervező ereje és rátermettsége a központi anyagszertár hatalmas fejlődését biztositja és eléri azt, hogy a főváros az anyagbeszerzés és szétosztás központositása révén nagy anyagi megtakaritásokat fog fölmutatni.

A dunaparti felügyelő jubileuma. Nagy László segédhiv. igazgató, a főváros dunaparti felügyelőségének vezetője, a napokban ünnepelte szolgálati idejének 30 éves jubileumát. A jubiláns főtisztviselőt a közgazdasági ügyosztály ülésteremében délben 12 órakor Hamvassy István főjegyző, a közgazdasági ügyosztály vezetője üdvözölte az egybegyült tisztviselők előtt. Tolmácsolta neki társai jókivánságait és azok nevében emléktárgyat nyujtott át neki.

Elhunyt városatya. A héten elhunyt Bernthaler A. Gusztáv épitész, fővárosi bizottsági tag, a Keresztény Községi Párt tagja. Az elhunyt ötvenkét éves volt és a harctéren szerzett betegsége most uj operációt tett szükségessé, aminek következtében meghalt. Utóda a törvényhatósági bizottságban Repold Károly épitész lesz.

Husvéti üdülés Balatonfüreden: a modern kényelmü szanatóriumban napi 170.000 koronáért, a szállodában napi 130.000 koronáért kapható lakás és ellátás.

Közeledik a husvét! Mivel szerezzünk kicsinyeinknek örömet? Vásároljon husvéti nyulat, tojást a legközelebbi Meinl-üzletben. Rendkivül alkalmas husvéti ajándékot képeznek a Meinl-cégnek husvétra készitett csokoládé és pralineekülönlegességei.

ERDÉLYI udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

Szórakozás

A bécsi Burgtheater tagjainak vendégjátéka a Fővárosi Operettszinházban. A bécsi Burgtheater legkiválóbb tagjai szombaton, április 3-án, rendkivül érdekes vendégszereplést kezdenek a Fővárosi Operettszinházban. Elhozzák a párisi szezon egyik legszebb és legérdekesebb ujdonságát, a modern francia szinmüirodalom egyik reprezentativ egyéniségének, Claude Roger *Max*-nak legujabb vigjátékát, amelynek cime: *Marie, oder auf sanfte Art* (Marie, vagy a szelid módszer — Marie ou: La Maniére douce). A mulatságos és érdekes ujdonság hálás szerepei nagyszerü alakitásokra adnak alkalmat. Fellép Hilde *Wagener*, a Burgszinház páratlanul népszerü naivája, aki már Budapesten is hóditott, Marie *Mayer*, akit közönségünk már ismételten ünnepelt, a kitünő Otto *Tressler* és Albert *Heine*, akik legkiválóbb tagjai a Burgtheater világhirü együttesének. Husvét vasárnapján a Burgszinház leghiresebb müvésznői és müvészei *vidám estét* rendeznek. Tréfákat, apró jeleneteket, költeményeket, továbbá dalokat adnak elő. Lotte *Medelsky* Tiny *Sanders*, Raoul *Aslan*, Albert *Heine*, Otto *Tressler* váltakoznak jobbnál-jobb szerzeményekkel. A dalokat Hilde *Löwe* bécsi zongoramüvésznő kiséri. A nagyérdekü vendégszereplés jegyeit rendes helyárakkal árusitják.

CORVIN SZINHÁZ
Április 1—7-ig, csütörtöktől szerdáig bezárólag
SALLY
Amerikai legnagyobbsikerü zenés vigjáték 8 felvonásban
Főszereplő: COLLEEN MOORE
Ptasinszky Pepi személyes felléptével
LE AZ ALARCCAL
Filmregény 8 felvonásban
Főszereplő: ANTONIO MORENO
Előadások kezdete hétköznapokon 4, 6, 8, 10, Husvét vasárnap és hétfőn ¼4, 5, ¾7, ½9 és 10 órakor

Az alvó férj dominálja a Vigszinház műsorát a héten is. *Szenes* Béla vigjátéka és annak nagyszerü előadása rohamban hóditotta meg a közönséget. Minden este az *Alvó férj*-et adják. Husvét első napján délután a *Majomszinház*, a második nap délutánján pedig a *Hat szerep keres egy szerzőt* kerül ismétlésre.

KAMARA
Április 1—7-ig, csütörtöktől szerdáig bezárólag
FARKASOK CSODÁJA
A francia filmgyártás mestermüve 8 felvonásban
Főszereplők: Ivonne Sergye és Romuald Joubé
BURLESZK - HIRADÓK
Előadások kezdete hétköznapokon 4, 6, 8, 10, Husvét vasárnap és hétfőn ¼4, 5, ¾7, ½9 és 10 órakor

Vigszinház. Szerda délután: A kedélyes lovasrendőr (gyermekelőadás)); este: Az alvó férj. Csütörtök: Az alvó férj. Péntek: Nincs előadás. Szombat: Az alvó férj. Vasárnap délután: Majomszinház. Este: Az alvó férj.

Csütörtöktől Die Klabriasparthie
ROTT és STEINHARDT-tal
a Kiskomédiában
Jegyek válthatók

Városi Szinház. Péntek kivételével minden este és vasárnap délután: Csókos asszony.

Fővárosi Beketow-Cirkusz. Nagyszombaton, április 3-án, este fél 8 órakor fényes megnyitó előadás. Husvét vasárnap és hétfőn délután 4 órakor és este fél 8 órakor előadás. (Telefon L. 919—35.)

NAGY MENYHÉRT
polgári és katonai szabóság
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9, félem.
(a Calvin-tér közelében) • Telefon: József 104—25

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti müterme. Speciálista üvegtáblákban.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

FOCK MÁRTON
nyerges és szijgyártó
Budapest VII. ker., Rottenbiller-utca 11.
Elvállal e szakmába vágó nyerges- és szijgyártó munkákat.

ÚTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

FISCHER ÉS HARTMANN
MÁZOLÓMESTEREK ÉS FESTÉKKERESKEDŐK
TELEFON: József 101-38 BUDAPEST IV., KÉPIRÓ-U. 3.

PETZ TESTVÉREK
HERCEGPRIMÁSI VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR.
MŰSZAKI CIKKEK. IV., VÁROSHÁZ-U 8.

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 4. TELEFON: 22—10.
Szivattyuk minden célra. Vizhütőtornyok

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák
beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák.
Vasutépitési munkák.
Költségvetés dijtalan!
Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Kézfertőtlenitésre nélkülözhetetlen a
Lysoform

GAZDASÁGI HIRLAP

SZERKESZTI: DR. KÓSA MIKLÓS

Jönnek a szénbányák aranymérlegei

Megjelent a Borsodi-szén pengőmérlege — Jövő héten a Mák.,Salgó és Urikányi következik — Milyen volt a tavalyi év?

Az első szénbánya-mérleg megjelent: a *Borsodi Szénbánya Rt.*, amely a *Hitelbank* érdekeltségébe tartozik, publikálta pengőmérlegét. Amint előző számunkban megirtuk,

a szénbányák elsőknek fognak kijönni a felértékelt aranymérlegekkel

és a *Mák, Salgó, Urikányi* mérlegei közvetlenül husvét utánra várhatók.

Nem lesz érdektelen ebből az alkalomból rekapitulálni, hogy ez a három vezető szénbányavállalat tavalyi mérlege és jelentése szerint milyen eredménynyel működött, mert ezen az alapon vehetjük majd kritikai vizsgálat alá legközelebb publikálandó aranymérlegeiket. 1924-ben viszonylag legkevesebb költséggel dolgozott és épp ezért aránylag a legtöbbet nyujtotta részvényeseinek az *Urikányi*, amely akkori 100.000 koronás osztaléka a részvénykurzus *10 százalékának* felelt meg. Ez a magasabb nyereségi kulcs abból is következett, hogy értékcsökkenés címén csekély összeget irt le, mig a *Salgó* 5.5, a *Mák* pedig 36.5 milliárdot helyezett leirásba. A bányabirtok a három nagy vállalatnál *jóval aranyértéken alul szerepelt*, az Urikányinál 5 millió, a Salgónál 5.6, a Mák-nál 12.3 millió koronával. Jellemző, hogy ez a három reprezentativ intézmény

szilárd ellenállást tudott tanusitani a részvényinflációval szemben,

ugyhogy az Urikányinak mindössze *210.000*, a Kőszénnek *242.000*, a Salgónak pedig csak *750.000* részvénye volt s az utóbbinál csak az 1925-i közgyülésen elhatározott nagyarányu fuzió folytán emelkedett a részvények száma 910.000 darabra, viszont roppant uj vagyontételek kerültek ezzel a Salgó tulajdonába. Ami a három vállalat szaldóját illeti, a *Mák* 95.5 milliárdnyi évvégi kötelezettségeivel szemben 162 milliárdos bankbetét és folyószámlaállomány szerepelt, tehát *67.5 milliárdos aktiv szaldója volt*, a *Salgó* kihelyezései *40 százalékkal* multák felül tartozásait, ami igen szép eredmény és az *Urikányi* aktivitása is igen erős volt. A tőzsde ezzel szemben a tavalyi közgyülések idején a Mák-ot 53 millióra, a Salgót 26, az Urikányit 17 aranymillióra értékelte, tehát

a három vállalatot száz aranymilliónál is kevesebbre

taksálta, ami a tényleges vagyont meg sem közeliti.

A három vezető szénvállalat aranymérlege kétségkivül meg fogja erősiteni a külföldi és belföldi piac rendkivül kedvező itéletét és egyben a tőzsdei értékelést is helyes mederbe fogja terelni. Épp ezért valóban itt az ideje, hogy az aranymérlegek most már haladéktalanul napvilágot lássanak.

Leépitik az ügyvezető-igazgatókat is

A részvényeseket védi az üzemredukció — Nem birják a rezsit a bankok

A közelmultban egy tekintélyes banknak ügyvezető-igazgatója barátságos uton kivált a bank kötelékéből és egy külföldi bank egyik fiókjának vezetője lett. Ez a tény egyfelől azt igazolja, hogy a pénzintézetek leépitő politikája a magasabb régiókig is eljutott, másfelől, hogy a magyar bankigazgatói kar egy részének másutt kell megfelelő elhelyezkedést keresnie.

Kétségtelen, hogy *a magyar pénzvilágnak nincs szüksége annyi bankigazgatóra, mint amennyi jelenleg még mindig üzemben van.* Teljes lehetetlenség, hogy a budapesti bankoknál és takarékoknál még ma is *ötszáznál több ügyvezetőigazgató, igazgató, aligazgató és cégvezető működik* és a pénzintézetek ezeket a rezsitételeket állandóan meg tudják keresni. A papirok tőzsdei értékelését kétségkivül befolyásolja az a tény, hogy husztagu ügyvezető-igazgatóságok, tiz-tizenöt igazgató és husz-harminc cégvezető nyomja a legtöbb intézet és vállalat költségszámláját és ezeket a terheket megkeresni a vállalat csak akkor képes, ha részvényeseinek nem juttat megfelelő osztalékot, vagy ha nem egyenes uton jár. El kell készülve lenniök bankvezéreinknek arra, hogy *az idei közgyüléseken a részvényesek szóvá fogják tenni ezt a kérdést* és a felelet nem lesz könnyü, sem kényelmes.

Információnk szerint *több pénzintézet komolyan foglalkozik az igazgatói kar leépitésével* és ezeknek a megfontolásoknak konkrét eredményei is jelentkezni fognak, valószinüleg már az idei közgyülésekkel kapcsolatban.

A jövő héten publikálják a Nova aranymérlegét

15,000 K lesz az osztalék — Krausz Simon szerepe — A Nova Magyarország egyik legjobb vállalata

Nagy feltünést keltett abbeli közlésünk, hogy a *Nova* legközelebbi közgyülésén *Krausz* Simont alelnökké fogják választani s ezzel honorálják azt a nagy sulyt és befolyást, amit egyfelől egyénisége, másfelől részvénypakettja jelent. Az összes érdekeltek közt

teljes összhang áll fenn a Nova jövendő irányitása felől

és épp ezért az a kedvező megitélés, amiben a Nova a tőzsdén részesül, a belső üzletvitel eredményei által teljesen indokoltnak tekinthető.

Amint értesülünk, a

Nova aranymérlegét a jövő hét végén publikálják

és ezen az igazgatósági ülésen megoldják a személyi problémákat, illetve Krausz Simon alelnökségét és az igazgatóságnak egy vagy két taggal való kiegészitését. A Nova osztaléka *15.000 korona* lesz, ami nem presztizs szempontokat szolgál, hanem a részvényesek érdekeinek kellő értékelését mutatja.

Ugy tudjuk, hogy az utóbbi időben

egy jelentős pakett Nova-részvény egy tőkeerős külföldi érdekeltség kezébe került,

amelynek képviselője alighanem helyet foglal majd a Nova igazgatóságában is.

Uj rezsim a Gummigyárnál. Rechtnitz Béla halálával, aki naggyá tette a *Magyar Ruggyantagyárat* és aki kezében tartotta a vezetést, amig a közelmultban a Klein-csoporttal megegyeznie kellett, aktuálissá vált a gyár vezetőségének átszervezése is. Információnk szerint a problémát csak az *idei rendes közgyülés kapcsán fogják megoldani*, kétségtelen azonban, hogy dr. *Klein* Istvánnak a vezetésben lényegesebb szerepe lesz.

Az Egyesült Fővárosi közgyülése április közepén lesz. Amint értesülünk, az Egyesült Fővárosi Takarék tranzakciója némi eltolódást szenvedett, ugyhogy március 25-ike helyett csak *husvét után* lesz meg az az igazgatósági ülés, amelyen a tőkeemelés részleteit és feltételeit *hivatalosan megállapitják*. A rendkivüli közgyülést április *13—15-ike közt* tartják meg.

„Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet Rt. 2.400,000.000 koronás alaptőkéjét 900.000 drb julius 1-től osztalékjogosult uj részvény kibocsátása által 4.200,000.000 koronára emeli. Az uj részvények 4:3 arányban 12.500 koronás telquel árfolyamon a régieknek ajánltatnak föl. Elővételi jog április 13-ig a Hermesnél és a Hitelbanknál.

Bibó Kálmán ellen csődöt kértek. Egy régi tekintélyes gabonacég, a *Bibó* Kálmán-cég ellen csődöt kértek és a tárgyalás 17-ére van kitüzve. A vállalatnál azelőtt a *Magyar-Olasz Bank* volt érdekelve, de ujabban nem állott a céggel kapcsolatban. *Bibó* különben a napokban lemondott a tőzsdetanácsosi tisztségről.

Meg kell javitani a Nemzetközi Vásár utvonalának közlekedését

Huszadik éve már, hogy Budapesten megrendezték az első *Aruminta vásárt*, azóta a *Tavaszi vásárok* és a *Keleti vásárok* után most már *Budapesti Nemzetközi Vásár* gyüjti össze a közeli és távoli külföld vásárlóit és kiállitóit a budapesti központba. Amióta nemzetközi jellege van a budapesti vásárnak, azóta állandóan bővül, fejlődik és minden évben nagyobb érdeklődő tömeget mozgat meg. Igy idén is megnagyobbitott területen, uj kiállitócsoportokkal nyilik meg április 17-én a Budapesti Nemzetközi Vásár.

Külön érdekessége lesz az idei vásárnak a városligeti *Mücsarnokban* előkészitett divatipari bemutató, amelyen ugyszólván minden számottevő magyar divatiparos résztvesz s egész önálló csoportban állitanak ki és dolgoznak majd mellettük a világszerte ismert magyar női fodrászok, akik a legujabb divatu női hajviseleteket mutatják be élő modelljeiken. A nagy Iparcsarnokban és a vele kapcsolatos kisebb csarnokokban, valamint a közvetlen körülöttük lévő szabad területen pedig az egész magyar ipar vonul fel, de nem fognak hiányozni a külföldi kiállitók sem, akik évről-évre nagyobb számban jelentkeznek.

De nem mulaszthatjuk el az alkalmat, hogy rá ne mutassunk egy olyan körülményre, amely már a mult évben is kisebb-nagyobb zavarokat okozott: a közlekedés hiányosságára. A vásárra nemcsak a magyar vasutakon és hajókon, hanem a külföldieken is jelentős kedvezményeket kapnak a vásárra igyekvők, ugyhogy még a mult évinél is nagyobb látogató tömeg fogja felkeresni nap-nap után az Iparcsarnokot és Mücsarnokot. A helyi közlekedésben pedig már tavaly is hézagok mutatkoztak, amiken most még könnyen lehetne segiteni, ha a vásár tiz napján a városligeti relációkban sürübben járnának a villamoskocsik, az autóbuszok pedig egy kis utmeghosszabbitással egészen a vásár területéig közlekednének, s az Iparcsarnok mellett ideiglenes bérkocsi- és autótaxiállomást rendeznének be.

Kellemesen és olcsón töltheti el a

husvéti ünnepeket

a magyar tengeren

Balatonfüreden

napi ellátás lakással a szállodában 130.000 korona.
a szanatóriumban 170.000 kor. feljebb.

A Magyar Ruggyantaárugyár R.-T. igazgatósága és felügyelőbizottsága mély fájdalommal tudatja, hogy a társaság alelnök-vezérigazgatója

méltóságos

Rechtnitz Béla

m. kir. kormányfőtanácsos úr

folyó hó 23-án Nizzában elhunyt.

A megboldogult több mint három évtizeden át állott vállalatunk élén, neve annak felvirágoztatásával elválaszthatatlanul össze van forrva. Teremtő ereje, ragyogó szelleme és irányitó, fáradhatatlan munkássága emelte vállalatunkat mai színvonalára; érdemei vállalatunk történetében, kiváló emberi tulajdonságai szivünkben kitörölhetetlen emléket biztositottak részére.

Hálánk és kegyeletünk fogja nevét mindenha megőrizni.

Budapest, 1926. március 24.

Mi lesz a központi anyagbeszerzéssel?

A GYOSz álláspontja — A nyilvánosság kritikája igen fontos

A közvéleményt igen élénken foglalkoztatja az állami beszerzések centralizálásának ügye, amely a kereskedelem és ipar egyik legnagyobb problémájává nőtt. A GYOSz igazgatóságának legutóbbi ülésén dr. *Fenyő* Miksa igazgató rámutatott arra, hogy *a kormány terveit a közvélemény nem ismeri* és a gyáripar sincs megfelelően informálva, holott erre a legnagyobb mértékben szükség volna. *A GYOSz helyesli az állami üzemek hatáskörén kivül eső beszerzéseknek egységes elvek szerint való intézését* és ennek a felfogásnak a takarékossági bizottság részére készített jelentésében is kifejezést adott, de a kormány azóta a gyáripar tényezőivel ebben az ügyben nem keresett érintkezést.

A magunk részéről is szükségesnek és sürgősnek tartjuk, hogy a kormány tájékoztassa az érdekeltségeket, de veszedelmesnek véljük, ha egyik vagy másik érdekeltség befolyása ebben a kérdésben tultengene. Az ipar és kereskedelem megfelelő és igazságos foglalkoztatása állami érdek és végeredményben a legnagyobb üzletfelet, *az államot nem szabad egyes érdekeltségek istápolójává tenni.* Reméljük, hogy az egész kérdés *a legnagyobb nyilvánosság előtt nyer lebonyolitást* s igy a kritika idejekorán és hatékonyan fog érvényesülni az egész vonalon.

Rechtnitz Béla meghalt. A magyar közgazdasági élet egyik kiváló vezérembere, *Rechtnitz* Béla, a Magyar Ruggyantaárugyár vezérigazgatója hosszas szenvedés után meghalt Nizzában, ahol gyógyulást keresett. Halálának hire nagy részvétet keltett a magyar közgazdasági világban, mert egyik legtehetségesebb munkása volt gyáriparunknak és a közéletben is általános megbecsülést vivott ki magának értékes szereplésével. Az ő érdeme a bécsi Magyar-Osztrák Kamara létesítése a magyar érdekek képviseletére. Holttestét hazahozatja családja Budapestre és itthon fogja eltemettetni.

A Schossberger-cég tranzakciója. Az ismert *Schossberger-bankház* 60 milliárdos kölcsönt vett fel a *Pesti Hazai Takaréknál,* hogy küflöldi obligóit visszafizesse. A cég a váltóeszkomptot fokozatosan megszünteti.

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások

A főváros tanácsa irásbeli nyilvános versenytárgyalást hirdet a *IX., Mester-utca 41—43. sz. bérház épitésével kapcsolatosan szükséges lapburkolat, terazzókészités, csempézési és tölgyfa-padlózó munkálatokra.* Tervek megtekinthetők Fridrich Lajos főmérnöknél (Városháza III. 317.) Ajánlatok benyujtásának határideje *április 7. szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.*

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a köztisztasági hivatal részére szükséges *60.000 kg* (6 vagon) *750—760°-os autóbenzin szállitására.* Ajánlatok benyujtásának határideje *április 23. péntek. Bánatpénz az ajánlati összeg 5 százaléka.*

A főváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet az *I. és V. kerületben az 1926. évben teljesitendő kövezetjavitási munkákra.* Ajánlatok benyujtásának határideje *április 6. Bánatpénz 6 millió korona.*

Versenytárgyalási döntések

A Cserhát-utca kocsiutjának aszfaltozási munkálatait a Magyar Aszfalt rt. kapta 678,300.000 koronáért, a *kövezőmunkát* Obendorfer J. és Fia 18 millió koronáért.

A Bulyovszky-utca 34. sz. alatt levő, a Köztisztasági Hivatalhoz tartozó autógarázs gőzfütőberendezését Körting B. és E. cég készíti 386,027.505 koronáért.

A Mester-utca 41—43. sz. bérház vizvezeték- és csatornaberendezési munkálatait Margittay Gyula és Weinberger Mór végzi 497,017.000 és Fort Oszkár és Társa 605,507.150 koronáért.

A Simor- és Villám-utcák sarkán épülő bérház ácsmunkálatait Trautmann Rezső és Társa 773 millió 858.000, *bádogosmunkálatait* Janisch János és fia 396,862.000, *tetőfedőmunkálatait* Eternit-művek 292 millió 990.000, *asztalosmunkálatait* Molnár Testvérek és Domoki József 1.138,997.000, *lakatosmunkálatait* Nagy Gyula 690,630.000, *mázolómunkálatait* Liktor Ferenc 317,394.000 koronáért kapta.

A Mester-utca 39. és Dandár-utca sarkán épülő bérház bádogosmunkálatait Oláh József 136,263.000, *vas- és falkötőmunkálatait* Prokisch János 1 milliárd 181,623.000, *ácsmunkálatait* Horváth József 444 millió 826.900, *asztalosmunkálatait* Kiss József 930 millió 460.000, Palágyi Gyula rt. 955,758.000, *tetőfedőmunkálatait* Györffy J. 89 millió, *hajópadlómunkálatait* Sramó Lajos 102 millió, *műkőmunkálatait* Alapkő Szövetkezet 192,110.000, *kőfaragómunkálatait* Weisinger György 649,380.000, *burkolómunkálatait* Andrea épitő rt. 783,270.000, *lakatosmunkálatait* Pick Ede 716,944.300, *mázolómunkálatait* Wigmann Frigyes cég kapta 332,350.641 koronáért.

A Váci-ut és a Gyöngyösi-ut sarkán épülő bérházak bádogosmunkálatait A) pavillon Tóth Imre 78 millió 222.200, B) pavillon Székely L. 210,354.800, C) pavillon Ruffián I. 88,010.000, *tetőfedőmunkálatait* A) Alapkő Szövetkezet 87,746.000, B) Ujlaki tégla- és mészégető rt. 138,060.000, C) Somogyi B. 80 millió 360.000, *asztalosmunkálatait* A) Lapides M. és Fia 403,675.500, B) Bauer és Fiai 808,380.000, és Kovács Gábor 867,710.000, C) Martini J. 370 millió 910 ezer, *lakatosmunkálatait* A) Galambos 157,905.000, B) Lampl Ödön 250,126.000, C) Budapesti vas- és fémipar 105,240.000, *mázolómunkálatait* A) Strausz Henrik 102,677.500, B) Jóföldy Tibor 255,800.000, C) Mátyási A. és Fia 107,512.000 koronáért. A *falkötővas szállitására* C) Letter Károly, az *ácsmunkákra* A) Tőke György, B) Sramó és Kecse, C) Aschenbrenner J. kapott megbizást a középarányos összegért.

A X., Hungária-köruti fővárosi Hordójelző Hivatal vizvezeték- és csatornázási berendezését Marton Ernő és Tóth J. végzik 189,540.182 koronáért.

A Fonyód-bélatelepi árvaházi üdülőtelephez szükséges kitámasztó sátorponyvákat Paschka és Társa, Heim szállitja 82,454.000 koronáért.

A Dob-tuca 85. alatti elemi iskola villamosberendezési munkálatait Führer László végzi 140 millió 100.500 koronáért.

A Bezerédy-utca 16. sz. alatti elemi iskola villamosberendezését a Magyar Siemens-Schukert Művek készitik 154,205.900 koronáért.

Beérkezett ajánlatok

A terencvárosi helyi kikötőben szükséges portáldaru szállitására ajánlatot nyujtottak be: Ganz és Társa Danubius 3592, Lipták és Társa 3944, Győri Vaggongyár 3808, Gép- és Vasutfelszerelési gyár 3760, Epp és Fekete 3697, Schlick és Nicholson 2626 millió koronával.

A Belső Jászberényi-ut, Harmat-utca és Külső Jászberényi-ut közti szakasz keramitburkolatának kicserélésére ajánlatot nyujtottak be: *a kövező- és előmunka bazaltfejkővel való megoldására:* Lukács Lipót, Reiner János 227,835.000, Obendorfer J. és Fia 201,820.000, Helfenstein Károly 284 millió 450 ezer, Miklós Béla 296,550.000, Hollós és Khaud 247,326.000, Halmos István 169,373.000 koronával. *A keramitburkolattal való kövező- és előmunkával együtt való megoldásra:* Hirsch Mihály rt. 1.193,900.000, Magyar Keramiai gyár 1.401,675.000, Kőszénbánya és téglagyár 1.428,355.000 koronával.

A Mester-utca 41—43. sz. bérházban szükséges 2 lift szállitására ajánlatot nyujtottak be: Wertheimer F. és Társa 254, Freissler A. 284, Handlovits és Horváth 271, Haverland 296, Posselt Gyula 242 millió koronával.

A VIII. ker. előljáróság villanyberendezési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Bárdos és Brachfeld 155, Sigray István 168, Sebők János 157, Benesch Ferenc 174, Téglásy Géza 181 millió kor.-val.

35.855/1926—X. tan. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 60.000 (hat waggon) 750—760°-os autóbenzin szállitására **1926 április 23-án (péntek délelőtt 10 órakor** nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja tehát mindazokat, akik ezen szállitásra vállalkozni akarnak, hogy szabályszerü bélyeges és a szállitási feltételekben körülirt bánatpénz letételét igazoló nyugtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt irásbeli ajánlataikat, melynek boritékán feltünően kell kiirni, hogy „ajánlat benzinre" a köztisztasági hivatalban (VIII., Kún-utca 8. sz.) nyujtsák be.

A beadott ajánlatok az ugyanakkor és ehelyütt megtartandó versenytárgyalás során fognak felbontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Csak szabályszerüen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen boritékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta utján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Budapesti vállalkozók ajánlatainkat postán nem küldhetik be. Elkésve érkezett, vagy az előirt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács figyelembe nem vesz.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 (öt) %-át kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába a szállitás megnevezése nélkül, e hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti **letéti nyugtát az ajánlatokhoz kell** csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A tanács fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül választhasson, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

A szállitási, illetve szerződési feltételek a köztisztasági hivatalban hétköznapokon délelőtt 10—12 órák között példányonként fizetendő 10.000 (tizezer) koronáért kaphatók.

Budapest, 1926 március 16-án.

A székesfőváros tanácsa.

36.377/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a IX., Mester-utca 41—43. számu székesfővárosi bérház épitésével kapcsolatosan szükséges lapburkolat, terazzókészitési és csempézési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók délelőtt 12—1 órák között a középitési ügyosztály III. emelet 317. számu szobájában.

A tervek a tanácsi ügyosztályban Fridrich Lajos tervező főmérnöknél (Központi városház III. em. 317. sz.) megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágositások is megkaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. emelet 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. emelet 120.), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott lepecsételt boritékban, 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenkint 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. emelet 114.) és a kerületi elöljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 április 7-én (szerdán) d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 317. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanezen napon III. emelet 354. számu teremben 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 március 17-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KRAUSZ ÉS BETTELHEIM
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 6. SZ.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST,
IX., TÜZOLTÓ-UTCA 15
Telefon: József 133-99

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vagányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és diszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Koráll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 április 14. — 15. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Itt a programm,

amelynek ki kell emelnie Budapestet tiz esztendő züllésében, leromlásából, szegénységéből, rombolásából. Itt a programm, amelyet régen vártunk és amely végre elénk tárja nemcsak azt, hogy mit akar Budapest székesfőváros alkotni a jövő tiz vagy tizenkét esztendőben, de elénk tárja annak szomoru képét is, amit az utolsó tizenkét esztendőben elmulasztottunk, mert üres volt a város pénztára, szegény volt a lakossága, tehetetlen a munkás karja és meddő az egész város élete. Ez a pillanat nem alkalmas arra, hogy bárki ellen is vádat emeljünk, hogy bárkit is kárhoztassunk a tétlenségért, a leromlásért és a züllésért. De nem is lehet okolni személyeket, a szomoru, véres, zavaros idők sodorták bele a várost a kényszerü semmittevésbe.

Jött a háboru. Az ország pénzügyminisztere egyetlen rendelettel megállitott minden munkát. Okos volt-e, helyes volt-e ez a cselekedet, ma nem mondunk itéletet. De bizonyos, hogy volt akkor még munkaerő, volt anyag és volt pénz is. Azután jött a forradalom, jött a kommün, ami egyértelmü volt a pusztulással, a háboru véres rombolásának folytatásával. Végül ránkszakadt egy mérhetetlen gazdasági válság. Itt is megszólalhatna a kritika szava, mert voltak Budapesten is inflációs idők és ezeket az időket Budapest vezetői nem használták ki kellőképp. Más háboruvesztes országok fővárosaiban papirbankóból kőpalotákat épitettek. Nálunk, enyhén szólva, tulságosan óvatosak voltak azok, akik a várost kormányozták. Talán tulságosan konzervativ gondolkodásuk volt az, amely nem engedte, hogy rizikós vállalkozásokba menjenek bele, amely rizikós vállalkozások azonban mindenütt jól sikerültek. De elérkezett a pillanat, amikor cselekedni kell és amikor már cselekedni is lehet.

Olyan ünnepélyes ez a pillanat, hogy elnémitja a kritika szavát, amely valószinüleg találna a mult cselekvéseiben, vagy inkább tétlenségében hibákat. Az ujjáépités kezdetén vagyunk azonban és örömmel látjuk, hogy a főváros egész lakossága, a közgyülésnek minden pártja egyenlő akarással, egyenlő szent lelkesedéssel áll majd oda az akotómunka diadalmas csatasorába.

A *Fővárosi Hirlap*-nak jut a szerencse, hogy a sajtóban elsőnek közölje annak a nagy beruházó programmnak a részleteit, amelyet a főváros pénzügyi ügyosztálya állitott össze és amely, remélhetőleg, hamarosan megfutja a tanács és a bizottságok retortáit, hogy azután a közgyülés elé kerülhessen. Ime, igen is itt van a programm, olvassa el Budapest minden érkedlődő polgára, örömmel és reménykedve, mert látnia kell, hogy Budapestnek nem kell kétségbeesnie a multon, de hinnie kell a jövőben. Ez a beruházó programm négy billió papirkoronában jelöli meg azt az összeget, amelyet Budapest székesfőváros nagyrészt hasznothajtó, részben kulturális, közegészségügyi és szociális célokra áldozni akar az eljövendő tiz esztendőben. A programm legelső teendőnek azt jelöli meg, hogy *a közgyülés hatalmazza fel a polgármestert és a kiküldendő kölcsönügyi bizottságot egy 20 millió dolláros, tehát 100 millió aranykoronás kölcsön felvételére, amelyből részben a lakásépitési akció költségeit fedezni, részben pedig a főváros öt nagy hasznothajtó üzemét rekonstruálni és fejleszteni lehessen.*

Az elsők az üzemek. Budapest lakossága egy esztendő mulva nem fog panaszkodni a vizszolgáltatás hiányossága miatt, rövidesen mindenki bevezettetheti a lakásába a gázt, szerezhet gázrezsőt, vagy takaréktüzhelyeket, nem kell panaszkodnia a közvilágitásra, jobb lesz a közlekedés. És a főváros is jól jár, mert a beruházásokkal, áramcentralizálásokkal, uj hasznothajtó intézmények felállitásával nemcsak a kölcsön kamatait fizetheti, de uj jövedelmekre is szert tehet. Ha pedig mindez meglesz, jöhet a nagy kölcsön további részlete, azután ha kell, megint uj kölcsön és tiz esztendő alatt pótolni fogjuk mindazt, amit a másik tiz esztendő felfalt, tönkretett, rombadöntött.

Ma nincs célja a sok kommentárnak, a sok részletezésnek. Aki a város jövője iránt való reményét élesztení akarja, olvassa el ezt a programmot. Igaz, hogy mindaz, ami ebben a vaskos előterjesztésben benne van, egyelőre mégcsak holt betü és eleven vágy. A sor azonban a főváros törvényhatósági bizottságán van. Az itélet, amelyet erről a programmról fog mondani, csak kedvező lehet, mert hiszen ebben a programmban a közgyülési pártok óhajai vannak megrögzitve és az összes pártok tudtával és hozzájárulásával született meg. De mondják el azért a közgyülésen kritikájukat, ha azonban ez megtörtént, akkor *induljon meg végre gőzerővel a nagy munka.* Hetek alatt le lehet tárgyalni a kölcsönügyeket és hetek alatt megmozdulhat az ásó, megmozdulhat a kalapács és a malteros kanál. *Bizonyitsa be a közgyülés, hogy azok a vádak, amelyeket az utóbbi időben nagyon sürün kezdenek ellene hangoztatni, igazságtalanok.* A tanács ezzel az alkotásával tanuságot tesz arról, hogy van benne kezdeményező erő és van benne munkaakarás. *A közgyülésnek be kell bizonyitania, hogy munkaképes és hogy egész lelkével, egész szeretetével Budapest népéért dolgozik.*

Elkészült a főváros 4 billió papirkoronás, vagyis 264 millió aranykoronás beruházó programmja

A közgyülés felhatalmazza a polgármestert, hogy a még ebben az évben felveendő huszmillió dolláros kölcsönre vonatkozó tárgyalásokat megindítsa — Tizenkét esztendő munka programmja

Amikor az uj törvényhatósági bizottság összeült, mindenki tisztában volt vele, hogy meg kell kezdődnie annak a nagy beruházó munkának, amely hivatva lesz Budapest évtizedes leromlásának nyomait eltüntetni. Az utolsó évtized háboruban, forradalmakban és a trianoni béke által tönkretett közgazdasági viszonyok között telt el. Ez az évtized nem lehetett alkalmas nemcsak arra, hogy Budapestet a fejlődés utján továbbvigye, de még csak arra sem, hogy a főváros óriási értékeket reprezentáló közmüveit és üzemeit épségben megtartsa. Most azonban elérkeztünk ahhoz az időponthoz, amikor pótolni kell az elmulasztottakat és meg kell indulni azon az uton is, ahol a fővárost tovább lehet fejleszteni. Amikor az uj közgyülés összeült, még csak a vágy élt a lelkekben, ma azonban már eljutottunk odáig, hogy a lehetősége is megvan a munka megindítására. *Hogy ez megtörténhessék, mindenekelőtt rendbe kellett hozni a főváros pénzügyi viszonyait és rendezni kellett a külföldi kölcsönök kérdését.* A különböző bizottságokban, de a közgyülésen is számtalanszor elhangzott a kivánság, hogy a tanács készitsen elő egy olyan, hosszabb időre szóló közigazgatási és üzemi munkaprogrammot, amely fedezetül szolgáljon a felveendő kölcsönnek és amelynek birtokában megindulhat a mult rombolásainak az eltakaritása és Budapest ujjáépitése.

Hozzájárult ehhez az is, hogy a fővároshoz egymásután érkeztek ajánlatok, amelyeket külföldi nagy bankárcégek juttattak el a főváros vezetőségéhez és amelyek nagyobb és még nagyobb kölcsönöket ajánlottak fel Budapest beruházóprogrammjának megvalósitásának céljaira. Meg kellett születnie tehát a beruházó-programmnak, amely elkészült és amelyet a *Fővárosi Hirlap-nak* elsőként van módjában ismertetni. A beruházó-programm *Sipőcz* Jenő dr. polgármester felhivására készült el. A polgármester felszólitotta az egyes ügyosztályokat, hogy állitsák össze azokat a szükségleteket, amelyek az alkotómunka megkezdésével felmerülnek. Az ügyosztályok azután a maguk programmját eljuttatták a pénzügyi ügyosztályhoz, amely, élén *Csupor* József dr. tanácsnokkal és *Némethy* Béla főjegyzővel, összesitette a programmot. Az ő kiváló alkotásuk az a nagyszabásu előterjesztés is, amelyet kinyomattak és amelyet a pénzügyi bizottság tagjai közben már kézhez is kaptak. *A programm tárgyalását a pénzügyi bizottság pénteken, e hó 16-án kezdi meg.*

A terheket több évtizedre kell elosztani

A pénzügyi ügyosztály minden dicséretet megérdemlő előterjesztése mindenekelőtt megállapitja, hogy az utolsó évtizedben éppenséggel nem lehetett arról szó, hogy a főváros vezetősége alkotásokkal, beruházásokkal gazdagitsa a várost és hogy fejlessze a meglévő intézményeket. Hogy mennyire lehetetlen volt ez, mutatja az a körülmény, hogy a főváros bevételei és kiadásai az 1910-től 1918-ig terjedő években 57 és 102 millió aranyokorona között mozogtak. A kommunizmus után borzasztó és katasztrófális esés mutatkozik a főváros pénzügyeiben. Igy az 1919.-ik év zárszámadásszerü kiadásai 47 millióra szállottak le. A legsulyosabb azonban a helyzet 1920—22-ben volt, amikor a főváros összes kiadásai nem rugtak többre, mint évi 12—14 millió aranykoronára. Ilyen körülmények között egymillió lakosu főváros egyetlen fillért sem fordithatott beruházó-természetü kiadásokra.

Megállapitja az előterjesztés, — amit a kurzus idején sok rossz gazdaságpolitikus makacsul tagadásba vett — hogy a városnak ilyen természetü kiadásait nem is lehet a háztartás rendes bevételeiből fedezni. *A pénzügyi ügyosztálynak valószinüleg magává teszi a tanács is azt az álláspontját, hogy olyan beruházásokat, amelyek nemcsak az éppen akkor élő nemzedék érdekeit szolgálják, hanem*

hosszu időre, sőt évtizedekre szólnak, kölcsönpénzből kell teljesiteni és ilyenmódon azoknak terheit lehetőleg több évtizedre elosztani. Kölcsönt felvenni azonban nem lehetett addig, amig a főváros pénzügyei rendbe nem jöttek és amig az előző külföldi kölcsönök ügyét nem rendezték. Most azután eljutottunk ennek a két kérdésnek a nyugvópontra jutásához. A főváros pénzügyi viszonyai annyira fejlődtek ma már, hogy az 1925. évi bevételeket már 91.6 millió aranykoronával lehetett előirányozni és az ostendei egyezménnyel pedig a kölcsönügy végleges rendezést nyert.

Ilyen körülmények között tehát kölcsönt kell és lehet felvenni és ennek az eseménynek előkészitése a beruházó-programm. Az előterjesztés, amely a beruházóprogrammot magába foglalja, határozati javaslattal végződik, amelynek értelmében a közgyülés elhatározza, hogy a tanács által előterjesztett beruházóprogrammra a legközelebbi jövőben végrehajtandó munkák költségeinek fedezésére 20 millió dollár kölcsönt vesz fel. Ezért a közgyülés felhatalmazza a polgármestert, hogy a kölcsön felvételére vonatkozó tárgyalásokat haladéktalanul megindithassa. A közgyülés azonkivül külön kölcsönügyi bizottságot is küld ki, amelynek javaslatára a polgármesternek joga lesz a kölcsön ügyében megállapodást létesiteni és azt aláirni.

20 millió dollár

A Csupor József tanácsnok és Némethy Béla főjegyző által elkészitett beruházási programm első felében, a még ebben az esztendőben felveendő 20 millió dollár felhasználására tesz előterjesztést. A programm második része további 10—12 esztendő elvégzendő munkáit sorolja fel.

Azok a szükségletek, amelyeket az egyes ügyosztályok soroltak fel és amelyeket 10—12 éven belül kell kiegészitenI, összesen négy billió papirkoronát megközelitő, vagyis mintegy 264 millió aranykorona költséget igényelnének. Ennek az összegnek egyszerre való felvételét azonban nem javasolja a pénzügyi ügyosztály. Hatvanmillió dollárt felvenni, nagy nehézségbe ütköznék, de egyben a törlesztés is igen sulyos terheket róna a fővárosra. Ilyen körülmények között egyelőre csak a legszükségesebb és amellett megfelelően jövedelmező beruházások megvalósitását hozza az ügyosztály javaslatba. Ezek a legszükségesebb és legalább is a befektetett tőke törlesztését biztositó beruházások 20 millió dollárból telnek ki. Nagy általánosságban hatféle célra osztják el ezt a 20 millió dollárt. A most felveendő beruházó kölcsönből nyernek kielégitést:

1. a gázművek	20.0	millió
2. az elektromos művek	18.0	„
3. a vizművek	12.4	„
4. a Beszkárt	10.1	„
5. az autóbuszüzem	4,1	„
6. az épitkezések	23.8	„

Összesen 88.4 millió aranykoronás szükséglete, ami körülbelül 17.68 millió dollárnak felel meg.

Tizenkét esztendő: 175 millió aranykorona

Az előterjesztés második részében azokat a szükségleteket sorolja fel, amelyek együttvéve egy hosszabb, 10—12 évre terjedő **munkaprogrammot** adna és amelyeket, ha a pénz- és hitelviszonyok és a székesfőváros gazdasági helyzete megengedi, később felveendő ujabb kölcsönből, vagy kölcsönökből lehet majd kielégiteni. A Fővárosi Hirlap mai számának más helyén részletesen ismertettük az ügyosztályok tizenkétéves munkaprogrammját, itt csak szemléltető módon összegezzük a szükségleteket:

	ar.-K ezrekben
1. budai hegypálya átalakitása	138
2. fürdő és ásványüzem	21.586
3. állat- és növénykert	414
4. mezőgazdasági üzem	8.276
5. szálló- és bérházépités	13.793
6. elöljárósági székházak	16.470
7. közélelmezési intézmények	12.834
8. népjóléti alkotások	7.176
9. utépitések	10.773
10. csatornázás és árvédelem	8.391
11. szivattyutelepek és utihengerüzem	1.192
12. ligetek, sétányok	1.553
13. közegészség, köztisztaság	26.965
14. iskolaépitések	22.069
15. templomok	1.086
16. tiszti szállók	828
17. árumintavásár támogatása	690
18. Budapest felmérése	2.069
19. teleknyilvántartó	690
20. tüzőrség	1.380
21. házinyomda	3.448
22. autógarázs és javitómühely	252
23. városi távbeszélő központ	207
24. tisztviselőjóléti intézmények	1.790
25. telekszerzés	3.450
26. a Tabán közmüveinek kiépitése	5.000
összesen	175.540

vagyis 175,540.000 aranykorona.

23.8 millió aranykorona lakásépitésre

Az előterjesztés számadataiból is beszédes vázlata tárul az olvasó elé annak a hatalmas munkának, amelyet a következő évtizedben Budapestnek el kell végeznie. Az első 20 millió dolláros kölcsön azonban máris küszöbön van és abból meg kell valósitani a főváros üzemeiben létesitendő jövedelmező beruházásokat és ebből fog kitelni majd amaz épitkezésekne fedezete is,amely épitkezések máris folyamatban vannak. Ezekre az épitkezésekre az iskolaépületeknél való emeletráépitésekkel együtt a közgyülés már mintegy 10 millió aranykoronát engedélyezett a folyó évre. Ha a törvényhatóság a lakásépitő tevékenységet tovább kivánja folytatni, amire a tanács szerint is feltétlenül szükség van, akkor erre a célra még további 200 milliárd papir, vagyis 13.8 millió aranykorona szükséges. Egyszóval a már engedélyezett 10 millió és a még előirányzandó 13.8 millió, vagyis összesen 23.8 millió aranykorona szerepel a beruházó programmban a lakásépitő akció céljaira.

1,440.000 aranykorona költséggel. A 140 lakás tiszta bérét egyenként körülbelül 345 aranykoronával számitva, a ház tiszta jövedelme évi 48.300 aranykorona lesz.

A Beszkárt beruházási programmjának harmadik és igen fontos része

6.7 kilométer hosszuságu uj vonalak épitése.

Ezek az uj vonalak a következők lennének:

1. A Villányi-uti vonalak a Horthy Miklós-ut és a délivasuti aluljáró közé eső szakasza 1.5 km.
2. a Kőbánya—rákosfalvai vonal 2.5 km.
3. az Óbuda—Főtér—Filatori gáti uj vonal és a tavaszutcai hurokvágány 1.5 km.
4. az Erzsébet királyné-uti vonal meghosszabbitása Pestujhelyre 1.6 km.

Összesen 6.7 kilométer.

A beruházások eme csoportiához tartozik a Beszkárt kezelésébe átveendő fogaskerekü vasut teljesitő képességének fokozására szükséges 410.000 koronás összeg. A Beszkárt beruházásának ez az egyetlen csoportja, amelyre rá fog fizetni, mert amig 284.000 arany K-ban állapitják meg az uj pályák várható üzemköltségét, addig az évi bevételt mindössze 69.000 aranykoronára taksálják, itt tehát hozzávetőleg 215.000 aranykorona hiány mutatkozik. Az összes beruházások tiszta hozamára mégis marad mintegy 920.000 aranykorona, amely összeg a 10,100.000 aranykoronára rugó beruházásoknak 9 százaléka, tehát bőségesen elegendő a kamatokra.

Nagy reformok a Beszkárt fejlesztése körül

Kibővitik az áramfejlesztő telepeket, uj vonalakat létesitenek, munkásházakat és egyéb beruházásokat eszközölnek

A BESzKÁRT fejlesztésére és a villamosvasuthálózat minél tökéletesebb kiterjesztésére, a tudományok vivmányainak felhasználásával, az üzemvitelnek gazdaságosabbá tételére a beruházási programm 10.1 aranykoronát irányoz elő. A BESzKÁRT beruházásai három főcsoportra oszthatók:

1. áramfejlesztő és áramátalakitó berendezések 3,000.000 aranykorona;
2. magas épitmények 475.000 aranykorona;
3. uj vonalak 6.7 km hosszuságban 2,050.000 aranykorona. *Összesen 10,100.000 aranykorona.*

Az áramfejlesztő és áramátalakitó berendezések tételei között szerepel a Révész-utcai áramfejlesztőtelep kibővitése. Ennek az a célja, hogy a rosszabb hatásfokkal dolgozó Pálffy-téri áramfejlesztő üzemét sürgösen be lehessen szüntetni.

A Révész-utcai telep kibővitése egyébként belekapcsolódik az Elektromos Müvek beruházási programmjába is, mert ez a telep az Elektromos Müvek számára is tartalékul fog szolgálni.

De meg akar szabadulni a BESzKÁRT a Főbusz áramától is. A burvasuti áramátalakitó állomást ugyanis jelenleg a Főbusz villamossági rt.-tól vásárolt áram táplálja. Ezt az alállomást az Elektromos Müvek a jövőben olcsóbb árammal fogja ellátni. Uj alállomást terveznek a Kelenföld valamely alkalmas pontján, amelyet szintén az Elektromos Müvek fognak árammal ellátni. Ennek az alállomásnak a létesitésével azt érik el, hogy a Pálffy-téri alállomástól távolabb fekvő vonalrészeket a jelenleginél kisebb feszültségi veszteséggel lehessen táplálni.

Kibővitették a kertészutcai alállomást is.

negyedik konvertter csoport felállitása által. Fejleszteni készülnek végül a kispesti világitási üzemet is. Mindezek az itt felsorolt beruházások 635.000 aranykorona megtakaritást jelentenek.

Négyféle magas épitmény emelése is benne van a programban.

Első helyen áll ezek között egy uj kocsijavitó mühely épitése az Üllői-ut és a Száva-utca sarkán levő telken. Ez az uj főmühely valamivel több, mint kétmillió aranykoronába fog kerülni. A Beszkárt kezelésében álló összes vasutak személyszállitó jármüállománya ma 1573 darab, aminek értéke mintegy 41 millió aranykorona. Az uj főmühely elsősorban a munkaerőket tudja lényegesebben kihasználni, de egyben a főmühely tevékenységétől azt is lehet remélni, hogy a villamoskocsik élettartalmát öt esztendővel, vagyis a még husz évre becsülhető élettartam egynegyed részével meghosszabbitják. Egyszerü számitással tehát azt lehet mondani, hogy a 41 millió aranykoronát érő kocsipark életét annak egynegyedével meghosszabbitva, a 41 milliónak egynegyed részét megtakaritásként lehet elkönyvelni, vagyis a főmühely létesitésének eredménye, pénzben kifejezve több, mint 10 millió aranykoronára becsülhető akkor, amikor az egész főmühelynek a kiépitése alig kerül valamivel többe, mint 2 millió aranykoronába.

A közvágóhidi forgalmitelepen és az Üllői-ut és Delej-utca sarkán levő telken egy-egy uj kocsiszint és kezelőépületet akarnak épiteni.

mindegyiket 620.000 aranykorona költséggel. A két uj kocsiszin összesen 200 kocsit tud majd befogadni. Ezzel a két kocsiszinnel azt akarják majd elérni, hogy a kocsik reggeli kiadásánál és esti bevonásánál a felesleges üres kocsikilométerteljesitmény révén érjenek el megtakaritásokat. Az évi megtakaritást kereken 300.000 kocsikilométerre becsülik, ami egy esztendőben megközelitően 103.450 aranykorona megtakaritásnak felel meg.

Az uj kocsijavitó főmühely közelében százegyven lakásos lakóházat akar emelni a Beszkárt.

TUNGSRAM

Gyári jelünkkel ellátott

fejhallgató

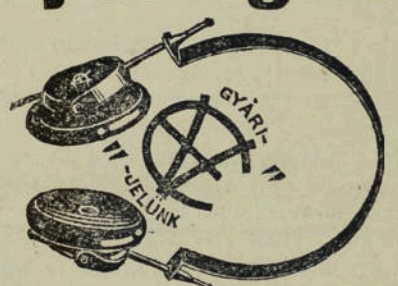

minden készüléknek vevőképességét fokozza.

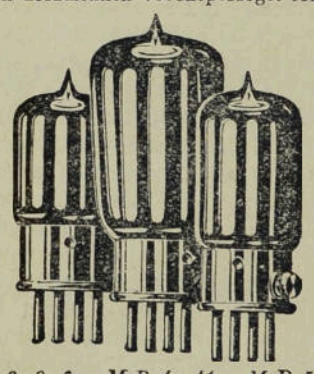

MR 2, 3, 6 MR 4—41 MR 5—51

Tungsram-vacuumcsövek

bármilyen rendszerü kapcsolásnál torzitásmentes, hangerős és tiszta vételt adnak.

Kapható mindenütt!

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT. UJPEST

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST

VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok).
Telefon: József 103—14.

Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra. Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Ke ekeset átalakitok. Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS

Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata

TELEFON: Teréz 6-40

Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Patinás veretü uj erők a város vezérkarában

Némethy Béla és Lamotte Károly üg,osztályvezetők lettek

A főváros adminisztrációjának életében az elmult héten igen nevezetes események történtek. Ripka Ferenc dr. főpolgármester ugyanis Sipőcz Jenő dr. polgármester előteriesztésére Némethy Béla főjegyzőt, aki eddig a pénzügyi ügyosztályban működött, tanácsnokhelyettessé nevezte ki, a polgármester pedig Lamotte Károly dr. főjegyzőt, a főpolgármesteri hivatal eddigi vezetőjét, az elnöki ügyosztály vezetésével bizta meg és helyébe Némethy Károly dr. tanácsjegyzőt állitotta a főpolgármesteri hivatal élére. Ezeknek az intézkedéseknek további következménye azután az lett, hogy Sipőcz Jenő dr. polgármester dr. Lobmayer tanácsnokot a tanácsi V. (közlekedési és közgazdasági), Némethy Béla h. tanácsnokot pedig a tanácsi IV. (katonai, közjogi és illetőségi) ügyosztály vezetésével bizta meg, amely ügyosztálynak vezető tanácsnoka. Bukovszky Viktor hónapok óta sulyos beteg és most ujabb tartós szabadságot volt kénytelen kérni. Értesülésünk szerint ezekkel az intézkedésekkel még nem fejeződtek be a városházán a személyi változások, mert a legközellebbi időben sor kerül két megüresedésben levő előljárói állásnak helyettesitès utján való betöltésére. A két uj helyettes előljáró Halász Elemér és Spannberger Alajos főjegyzők lesznek.

A már megtörtént és még kilátásban levő változások ugy a tisztviselők, mint a közgyülési pártok körében teljes megelégedést váltottak ki. Az uj pozicióba került főtisztviselők valamennyien kiváló, nagytehetségü és szorgalmas munkásai Budapest adminisztrációjának. Legelsősorban áll ez

Némethy Béla helyettes tanácsnokra,

akit kvalitásai már régen predesztináltak arra, hogy Budapest tanácsában helyet foglaljon. Némethy Béla 1874-ben született Aradon, ahol részben középiskoláit is végezte. Miután Budapesten befejezte egyetemi tanulmányait, 1892-ben, mint dijnok, a tanácsi segédhivatalban lépett a főváros szolgálatába. Később a IX. kerületi előljárósághoz került, ahonnan 1896-ban, mint fogalmazógyakornok, az elnöki ügyosztályba jutott. Ettől az időtől fogva, egy év leszámitásával, állandóan a központban teljesitett szolgálatot. Bárczy István tanácsnoksága idején a közoktatásügyi ügyosztályban működött 1897-ig, amikor is, mint tanácsjegyzőt az ut- és csatornaépitési ügyosztályba helyezték át. 1917-ben lett főjegyző és visszakerült a közoktatásügyi ügyosztályba, ahol nagy szeretettel és odaadással végezte munkáját, amelyért a fővárosi tanerők legteljesebb tiszteletét vivta ki. 1922 októberében a pénzügyi ügyosztályba került, ahol mint az ügyosztály helyettes vezetője, a pénzügyi bizottság előadója lett. Most a közjogi ügyosztály élére kerül, mint helyettes tanácsnok és kétségtelen, hogy az ügyosztály tisztviselői a legnagyobb örömmel fogadják ezt a kiváló képességü főtisztviselőt.

Az elnöki ügyosztály vezetésével a polgármester

dr. Lamotte Károly főjegyzőt

bizta meg, aki ebben a nagyfontosságu pozicióban nyilván számos tanujelét fogja adni nagy tehetségének, amely eddigi pályáján is mindenütt megnyilatkozott. Lamotte Károly 1888-ban született és tanulmányainak elvégzése után, 1909-ben lépett a főváros szolgálatába. Eleinte a tanácsi segédhivatalban, majd a közjótékonysági ügyosztályban teljesitett szolgálatot. 1912-ben választották meg segédfogalmazónak és a IV. kerületi előljárósághoz osztották be. 1913-ban Bárczy polgármester titkára lett, ahol előzékeny modorával és szolgálatkészségével mindenkit meghódított. Bárczy mellett teljesitett szolgálatot egészen 1919 januárjáig, amikor a Károlyi kormány a főpolgármesteri állást megszüntette és Bárczyt nyugdijazta. A proletárdiktatura idején egyike volt azoknak, akik egyáltalán nem teljesitettek szolgálatot. A kommün bukása után a tanügyi ügyosztályba osztották be. 1920-ban a közjogi ügyosztályba került, mint Városy Gyula helyettese és ezt az ügyosztályt a tanácsnok hosszu betegeskedése alatt önállóan vezette. Amikor Ripka Ferencet főpolgármesterré nevezték ki, a főpolgármesteri hivatal vezetésével bizták meg és itt működött csaknem két éven keresztül, amig most az elnöki ügyosztály vezetésével bizta meg a polgármester. Ripka főpolgármester meleghangu levélben bucsuzott el dr. Lamotte Károlytól, akinek munkásságát éles szinekkel világitja meg a főpolgármester itt következő levele:

Igen tisztelt Főjegyző Ur! A polgármester ur intézkedésére megválik a főpolgármesteri hivataltól, hogy átvegye uj működési körét, az elnöki osztály vezetését. Jóleső kötelességemnek tartom, hogy a főpolgármesteri hivatalból való távozása alkalmából legőszintébb elismerésemet és köszönetemet nyilvánitsam Főjegyző urnak azért a lelkiismeretes, buzgó és fáradtságot nem ismerő munkáért, amelyet másfél évet meghaladó időn át mellettem végzett. A hüséges kötelességteljesitésnek az a megnyilatkozása, amelyet én Főjegyző ur minden ténykedésében tapasztaltam, lényegesen megkönnyitette részemre annak a nehéz feladatnak az ellátását, amelyet nekem kormánybiztosi, majd ipedig főpolgármesteri minőségben, sulyos körülmények között végeznem kellett s ezért mindig a legmelegebb baráti érzéssel gondolok együttmüködésünk idejére. Főjegyző ur a polgármester ur rendelkezése alapján nagy és felelősségteljes munkakör ellátására nyert ujabb megbizást s én meg vagyok róla győződve, hogy ezen a fontos szolgálati helyen is teljes sikerrel fogja munkakörét betölteni. Biztositom róla Főjegyző urat, hogy jövő működési helyén is a legőszintébb rokonszenvvel kisérem pályafutását, amelynek sikeréhez a legjobb kivánságaim kapcsolódnak. Amidőn a főpolgármesteri hivatalban kifejtett példaadó viselkedéséért őszinte köszönetemet fejezem ki, fogadja Főjegyző ur kiváló tiszteletem nyilvánitását.

Budapest, 1926 április hó 6-án.

dr. *Ripka Ferenc*, s. k. főpolgármester.

A főpolgármesteri hivatal uj vezetője.

dr. Némethy Károly tanácsjegyző

lett. Némethy Károly, aki 1890-ben született, valósággal a szülői házban szivta magába a közigazgatás iránt való szeretetet. Atyja ugyanis Némethy Károly ny. államtitkár, v. b. t. t., aki Magyarországon a legnagyobb közigazgatási szaktekintély. A fiatal Némethy 1911-ben lépett a főváros szolgálatába és 1921-ben lett tanácsjegyző. A háboru alatt bevonult és a háboru után harctéri érdemeiért aranysarkantyus vitézzé avatták. A főváros több ügyosztályában működött és hosszabb ideig teljesitett szolgálatot Bárczy István polgármester mellett, mint polgármesteri titkár.

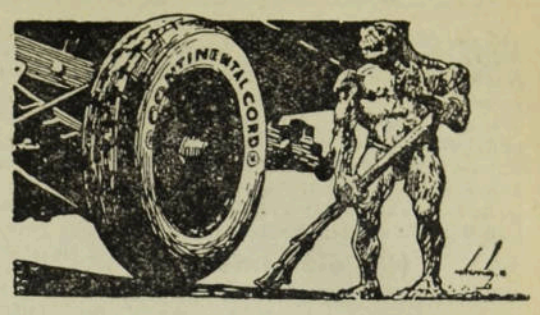

Lehet az árud, bár porcellán,
Mégis sértetlenül célhoz talál,
Mert az uton simán fova suhan,
Continental Óriási légabroncsal.

Continental
Óriási légabroncs

Budapest szebb lesz, mint valaha

Káprázatos és nagyszabásu tervek a megvalósulás küszöbén

A pénzügyi ügyosztály nagy beruházási programmja egyrészt a főváros üzemeinek rekonstruálására szolgáló 20 millió dolláros kölcsön hovafordításáról szól, másrészt pedig igen tartalmas programmot ad az elkövetkezendő 10—12 esztendő kommunális tevékenységére. *Ebben a programmban vannak benne a gyógyfürdők fejlesztésére, a közélelmezési intézmények kiegészitésére vonatkozó tervek, külön kiemelkednek a szociális intézmények: közfürdők, árvaházak, diákszállók, tanoncotthonok tervei és főként a Fővárosi Könyvtár uj palotájának megépitése. Benne foglaltatik ebben a programmban a nagyarányu utépitések terve, a csatornázásra és árvizvédelemre vonatkozó épitkezések, a ligetek, sétányok és fasorok létesitése. Nagy figyelmet érdemel az a rész, amely a közegészségügyi intézményekre, iskolákra, tüzőrségre, házinyomdára és városrendezésre vonatkozik.*

Dicséretére szolgáljon a programmnak, hogy *a legtekintélyesebb összeget, 26,950.000 aranykoronát a közegészségügy és köztisztaság céljaira irányozta elő.* Utána következik legnagyobb összeggel, 22,069.000 aranykoronával az iskolaépitések és 21,586.000 aranykoronával a fürdők és az Ásványvizüzem fejlesztése.

A 10—12 év alatt végrehajtandó programm 175,540.000 aranykoronát igényel, amely összeget később felveendő ujabb kölcsönből, vagy kölcsönökből lehet majd kielégiteni.

Ha ez a gazdag, szinte káprázatos programm megvalósul, akkor elmondhatjuk, hogy Budapest a következő évtizedben ujra felveszi a fejlődésnek azt az iramát, amelybe a Bárczy-rezsim alatt lendült bele. Minden arra mutat, hogy egy évtized alatt nemcsak pótolni lehet a háborut és az azt követő idők pusztitásait, de uj intézményekkel Budapest lakosságának igényeit kielégitő nagyszerü alkotásokkal lehet gazdagitani ezt a várost.

Elektromos sikló

A beruházó-programmnak második része inkább csak röviden körvonalazza az ügyosztályok által bejelentett szükségleteket. Azoknak bővebb megokolását és a beruházások jövedelmezőségére vonatkozó számitásokat a pénzügyi ügyosztály egy ujabb előterjesztésben fogja majd később összefoglalni.

A hatalmas programm egy apró közlekedési ujitással kezdődik. A közlekedési ügyeket nagyrészt a beruházási programm első részébe, a 20 millió dolláros kölcsönből fedezendő beruházások közé vették fel. Igy az ujabb kölcsönre a közlekedési ügyek közül csak az öreg Sikló marad. *A Siklót elektromos üzemre akarják átalakitani* és ezzel eltünik ez az öreg, egy világváros közlekedését megcsufoló jármü. Egyben pedig a számitások azt mutatják, hogy gazdaságosság szempontjából is szükség van az átalakitásra. A Sikló elektrifikálása körülbelül 138.000 aranykoronába fog kerülni.

A fürdők fejlesztése

Hatalmas programmal vonul fel a városgazdasági ügyosztály, amely legnagyobb sulyt a gyógyfürdők fejlesztésére helyezi. A legnagyobb berhuázásokat a Gellért-fürdőn fogják eszközölni. Ezek a beruházások 8,207.000 aranykoronát emésztenek fel. Ebből az összegből telik ki a hullámfürdő létesitése, az udvari részre III. és IV. emeletnek 50 szobával való ráépitése, a Horthy Miklós-ut 3. és 5. sz. alatti lévő fővárosi telken dépendence épitése, az Orlai-utca 5. szám alatt levő telek villaszerü beépitése, a fütőberendezés átalakitása, a Gellérthegy lejtőjének rendezése és a Gellért-fürdő és a Rudasfürdő között összekötő-sétányok létesitése.

A Széchenyi-fürdő gyógyszállót akar épiteni 100 szobával negyedfélmillió aranykorona költséggel. Terveznek azonkivül ivócsarnokot és fedett sétányt, uszodát és a népfürdő kibővitését. Tervbe vették végül az artézi forrás vizbőségének fokozását. Mindezek végrehajtására 4,896.000 aranykorona szükséges.

A *Rudasfürdő épületére két emeletet épitenek rá,* nyolcvan szobával, átalakitják a kabinfürdőket és lebontják a vendéglő és az igazgatóság épületét. Erre a célra 2,207.000 aranykorona szükséges.

A fürdők beruházásának csoportjába tartozik az is, hogy *a főváros a Kelenföldön és az V. kerületben népstrandfürdőt akar létesiteni,* 1,104.000 költséggel.

Az *ásványvizüzem fejlesztésére és a Hungária-forrás ivócsarnokával kapcsolatosan födött sétány létesitésére,* dietikus kioszkkal, 690.000 aranykorona szükséges.

Ezeken kivül a fővárosnak, mint fürdővárosnak kifejlesztésére irányuló egyéb intézmények létesitésének céljaira, amelyeket az előterjesztés külön nem jelöl meg, 4,482.000 aranykoronát irányoznak elő. Ezekről a tervekről: a gellérthegyi Hohen-Salzburg létesitéséről és a budai fürdőváros parkirozásáról a *Fővárosi Hirlap* már részletesen beszámolt.

Az állatkerttől az előljárósági székházakig

Az *Állatkert* a melegövi madarak számára akar telelőt épiteni és uj akváriumot, valamint munkáslakásokat létesiteni. Összesen mintegy 414.000 aranykorona költséggel.

Nagyobbarányu *mezőgazdasági* üzemet is tervez a főváros, amely hivatva lenne a főváros közönségének konyhakerti veteményekkel való ellátására. Ennek létesitésére 8,276.000 aranykoronát igényel.

Két jövedelmező épitkezés tervét is felveti az előterjesztés. Az egyik a régi piarista telken egy *300 szobás szálloda épitése,* 10,345.000 aranykorona költséggel. A másik a Rákóczi-uton, az ugynevezett *Kis-Rókus telkén bérházat akarnak épiteni,* 3,448.000 aranykorona költséggel.

A beruházások ebbe a csoportjába tartozik *az uj előljárósági székházak épitése is.* Igy uj székházat akarnak épiteni az I. kerületi előljáróság részére a Szebeny Antal-téren. A VIII. és IX. kerület székházára pedig két-két emeletet akarnak ráépiteni. Uj székházat kap eddig még ismeretlen helyen a VII. kerületi előljáróság is. Ha a közigazgatási kerületek régen tervezett kettéválasztása megtörténik, akkor ujabb öt előljárósági székház épitéséről kell gondoskodni. Az előljárósági székházaknak ilyetén rendezése igen nagy összegbe, 16,470.000 aranykoronába fog kerülni.

Négy uj vásárcsarnok

A közélelmezési intézmények körében szintén vannak igen sürgős beruházások. Igy a Központi vásárcsarnok kibővitésére kisajátitott területen fedett vásárt akarnak létesiteni. *A Garai-téren és a Ferdinánd-téren, a Széna-téren és a Lövölde-téren uj vásárcsarnokok épülnek.* Az óbudai, mesterutcai, Teleki-téri és Hungária-köruti nyilt élelmipiacokon egységes árubódékat létesitenek. A négy uj vásárcsarnok és az egyéb itt felsorolt közélelmezési intézmények létesitése 7,262.000 aranykoronába kerül.

A marhavágóhidon husvásárcsarnokot, ujabb hütőt, vesztegvágóhidat és borjuvásárcsarnokot épitenek 2,158.000 aranykorona költséggel. A sertésvágóhidon ujabb hütőt, husvásárcsarnokot, hentes feldolgozó-mühelyeket és *vasuti rakodót létesitenek* 3 millió aranykorona költséggel. *A községi élelmiszerüzem kolbászgyárát bővíti ki és baromfihizlalót épit,* ami 358.000 aranykoronába kerül. A gyepmesteri telepnek az állategészségügyi telepre való áthelyezése 56,000 aranykorona költséget reprezentál.

Népjóléti intézmények

Népjóléti intézményekre együttesen 7,176.000 aranykoronát irányoznak elő. A 20 millió dolláros kölcsönből létesülő kislakásépitő-akción kivül számos szociális alkotásra készül a főváros. Elsősorban *négy közfürdő létesitését tervezi,* amelyek egyenként 30—40 fülkével, részben kád-, részben meleg zuhanyfürdővel mintegy 552.000 aranykorona költségbe kerül. *Uj árvaházat is épitenek* a 3—6 éves gyermekek részére, kibővitik a Bernfeld Mór fiuotthont és a Mayer Ferenc fiuárvaházat. Mindez 2 millió 070.000 aranykoronát igényel.

Uj népszálló (diákszálló) épitése, a VI. kerületi népszálló épitése, amely 500 férőhelyet foglalna magában, 2,760.000 aranykoronába kerül. *Internátusszerü tanoncotthont is terveznek,* ahol a műhelyek-

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

ben dolgozó, rosszlakásu tanoncok nyernének elhelyezést. A száz lakóra tervezett intézmény létesitése 414.000 aranykorona költséggel jár.

Uj székházat kap 1,380.000 aranykorona költséggel a Fővárosi Könyvtár, amely 12 évvel ezelőtt a Károly-utcai elemi iskolában nyert elhelyezést. Tizenkét esztendő alatt a könyvtár anyaga 108.000 kötetről 500.000 kötetre, tisztviselőinek száma 26-ról 65-re szaporodott és igy régi elhelyezésében működése előbb-utóbb teljesen megbénul.

Tizmillió utépitésre

A főváros uthálózatának leromlása igen sok munkát tesz szükségessé. A legutóbbi évtizedben — ezt mindenki tudja — ezen a téren a főváros pénzügyi helyzeténél fogva vajmi kevés történhetett, ugyhogy most igen sok a pótolni való. Az előterjesztés névszerint sorolja fel az utcákat, amelyeknek burkolattal való ellátása fontos és sürgős. Összegezvén a tervbe vett utépitési munkákat, a szükséglet kerületenként a következő:

I. kerület	1.556.000	aranykorona
II. „	941.000	„
III. „	1.185.000	„
IV. „	76.000	„
V. „	**1,274.000**	**„**
VI. „	964.000	„
VII. „	1.200.000	„
VIII. „	902.000	„
IX. „	1,030.000	„
X. „	1,645.000	„

Összes szükséglet: 10,773.000 aranykorona.

Mint látható, az utépitési munkák terén a legnagyobb beruházást Kőbánya és a Vár igénylik, mig a legkevesebbet a Belváros.

Ligetek és csatornák

A főváros általános csatornázása és a szükséges vizépitési, árvizvédelmi munkálatokra 8,391.000 aranykoronát irányoz elő az előterjesztés. Ezek között szerepel uj rakpartok épitése, védekezés a hegyvizek és belvizek ellen, főgyüjtők és szivattyutelepek épitése, a ferencvárosi helyi kikötőknél szükséges munkálatok és az utcai közcsatornák épitése, mintegy 15.000 folyóméter hosszuságban.

Csatorna-, szivattyutelepek és utihengerlőüzem céljaira az előterjesztés 1,192.000 aranykoronát vesz fel.

Ligetek, sétányok és fasorok létesitésére és karbantartására is nagyobb gondot kiván a főváros a jövőben forditani. Az erre vonatkozó beruházásokat a következőkben foglaljuk össze:

1. Városliget	31.000	aranykorona
2. Népliget	47.000	„
3. sétányok	240.000	„
4. fasorok	69.000	„
5. uj kertészeti telep létesitése	1.166.000	„

Összesen: 1,553.000 aranykorona.

DELAHAJE 4 hengeres, **HUPMOBILE** 4 és 8 hengeres **automobilok,** **SALMSON** a világ leggyorsabb kiskocsija és **LATIL** a világ legjobb teherautója Kapható: **VELOX autókereskedelmi részvénytársaság** BUDAPEST, V., Dorottya-utca 7. (Hitelbank-palota.)

Közegészségügyi intézmények

Jelentékeny beruházásokat igényelnek a közegészségügyi intézmények, nevezetesen a *temetők, de még inkább a kórházak és a köztisztasági hivatalok.*

A *temetőkben* kisebb épitményeket és nagyobb átalakitásokat terveznek. Összesen 830.000 aranykorona költséggel.

A *kórházaknál* sokkal jelentékenyebbek a beruházások. Itt terveznek öt fekvőcsarnokot a tüdőbeteg pavillonoknál 150 betegre, a Szent László kórház helyreállitását, a Szent Margit-kórház kibővitését és két uj tüdőbeteggondozó létesitését. A legnagyobb terv azonban az Angyalföldön épitendő 1200 ágyas uj kórház, amely 11 millióba és a Rókus-kórház kitelepitése és helyette 600 ágyas uj gyüjtőkórház épitése, amely hatodfélmillióba kerül.

A *Köztisztasági Hivatal* az automobilüzem fejlesztésére, szemétszállitás és égetésre összesen 5,550.000 aranykoronát kér.

A közegészségügyi intézmények szükséglete összesen 29,965.000 aranykorona.

Tizennyolc uj iskola

A háboru alatt és óta egyáltalán nem épült iskola és igy a lakosság szaporodásával igen erős a visszaesés. A bérházakból is ki kell költözni és igy az iskolaépités terén igen nagy tervei vannak a fővárosnak. Tizennyolc uj iskolát akarnak épiteni. A Belváros és Kőbánya kivételével a főváros minden kerületére jut majd uj iskola, amelyek között lesz kisdedóvó, elemi, polgári, bölcsőde, sőt leánygimnázium is. De épitenek a főváros különböző részein három iparostanonciskolát is. Ezenkivül terveznek 18 iskolánál emeletráépitést és nyolc iskolánál kibővitést. Mindez összesen 22,069.000 aranykoronába kerül.

Itt emlitjük meg, hogy az előterjesztés 1,086.000 aranykoronát irányoz elő különféle katholikus templomok helyreállitására és javitására.

Egyéb tervek

A tervek és milliók zuhatagában még a következőket találjuk:

Tiszti szállókat akar épiteni a főváros. Az egyiket ugy, hogy a Kerepesi-uton lévő lovassági laktanyában az egyik pavillonra két emeletet akar ráépiteni. Itt helyezik el a szállodákban lakó családos tiszteket. Ezenkivül egy uj tisztiszállót is akarnak épiteni husz családos és hetven nőtlen tiszt részére. Ez a két épület 828.000 aranykoronába kerül.

Az *árumintavásár támogatására* 690.000 aranykoronát irányoztak elő. A jövőben ugyanis az árumintavásárt a Lágymányoson lévő kiállitási területen épitendő pavillonokban fogják megtartani. Az emlitett összeggel a főváros az épitési költségekhez járul hozzá.

Hatvan esztendő után *ujra fel akarják mérni Budapestet* és ennek a nagy munkának a költségei 2,069.000 aranykoronát tesznek ki. Ezzel van kapcsolatban a teleknyilvántartó egész átalakitása, ami 690.000 aranykoronába kerül.

A *tüzoltók* az I., VI. és IX. kerületben uj örségeket kapnak, több helyen uj épületbe költöznek és három darab uj autófecskendővel és négy darab uj tolólétrával szerelik fel őket. Mindezek költsége 1,380.000 aranykorona.

A *Házinyomda* uj épületet kap és tekintélyes összegekért uj gépeket és felszereléseket biztositanak számára. Erre a célra 3,448.000 aranykoronát irányoztak elő.

A városháza udvarán *uj épületet kap az autógarázs, központi fütéssel,* egyben kibővitik műhelyét és uj műhelygépeket is szereznek be. Azonkivül a garázs állománya öt-hat uj gépkocsival is szaporodik. Mindennek költsége 252.000 aranykorona lesz.

Ugyancsak a *központi városházán uj telefonkapcsológépet állitanak fel,* amely körülbelül 1000 mellékállomást foglal majd magában. Az uj automataközpont berendezését célszerüen egészitik ki majd egy müszaki berendezés, amely körtelefonálásra szolgál. Létesitenek azonkivül rádióleadóállomást is, amelynek egyelőre kisérletképpen tiz felvevőállomása lenne olyan helyeken, ahol telefon is van. Ezek az állomások a rádión felvett rendeletek pontos leadását telefon utján fogják ellenőrizni. Ezeknek a beruházásoknak költsége 207.000 aranykorona.

A *balatonkenesei tisztviselői üdülőtelep kibővitésére* 759.000 aranykoronát és egy a Balaton mellett létesitendő altiszti üdülőtelep céljaira 548.000 aranykoronát irányoztak elő. Kertes tisztviselőtelep létesitésére 483.000 aranykoronát irányoz elő a főváros. Ezek a tisztviselői jóléti beruházások együttvéve 1,790.000 aranykoronát emésztenek fel.

A főváros eleve biztositani akarja az anyagi eszközöket, amelyek *egyes telkek megvételét* a kellő pillanatban lehetővé teszik. Erre a célra 3.450.000 aranykoronát irányoznak elő.

A beruházási programm utolsó pontja a *Tabán közmüveinek kiépitése.* A Tabán rendezési munkáinak végrehajtására, utjainak és közmüveinek kiépitésére öt éven keresztül évi 1 millió aranykoronát, összesen ötmilliót kiván biztositani a főváros.

SZÓRAKOZÁS

Az alvó férj első jubileumát hozza a Vigszinház a hete, amelynek esti műsorát Szenes Béla vigjátéka egymagában tölti be. Minden este zsufolt nézőtér szüntelen kacagása, a tapsviharok szakadatlan sora fogadja Az alvó férjet. Vasárnap délután az Ezüstlakodalmat adják.

BEKETOW CIRKUS

naponta este ½8 órától és minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután 4 órakor különlegességi előadás. Telefon: Lipót 919-35.

Gisela Werbezirk bucsuelőadásai. A legjobb német komika: Gisela Werbezirk és kitünő társulata csütörtökön bucsuzik a Fővárosi Operettszinház közönségétől. A legnagyobb sikerü bohózatait ismétli, végül pedig a Rosa Altschul cimü ujdonságot mutatja be. A műsor igy alakul: Kedd: Epstéins Witwe, szerda és csütörtök: Rosa Altschul. Ezeket az előadásokat is rendes helyárakkal tartják.

CORVIN SZINHÁZ

Hurrá California

Vigjáték 8 felvonásban

Főszereplő: REGINALD DENNY

A fehér haramia

Izgalmas történet 6 felvonásban

Főszereplő: JACK HOXIE

Előadások kezdete ½6, ½8, ½10 órakor

Nemzeti Szinház: Kedd: Ahol unatkoznak, szerda: A hid, csütörtök: Az eszményi férj, péntek: A hid, szombat: Az eszményi férj, vasárnap délután: Zenebohócok; este: Az eszményi férj.

Vigszinház: Egész héten minden este Az alvó férj. Szombat délután: A csirkefogó, vasárnap délután: Ezüstlakodalom.

KAMARA

Hurrá California

Vigjáték 8 felvonásban

Főszereplő: REGINALD DENNY

Örök tüz, örök harc

Filmregény 8 felvonásban

Főszereplő: ALICE TERRY

Előadások kezdete: ½6, ½8, ½10 órakor

Városi Szinház: Egész héten minden este: Csókos asszony. Vasárnap délután: A sevillai borbély.

Andrássy-uti Szinház: Vasárnap délután és egész héten minden este: Katalin, Egy éj az Aranybogárban, Krumplikapálás, Vadvirág, Radetzky-mars, A krakéler, Ilosvay, Kökény, Vaszary, Boross, Békeffi, Radó és Fekete magánszámai.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83. — Készit minden e szakmába vágó munkákat. —

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84. Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Müpadlókészitések, Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli **SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester** Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

SERE MÁTÉ felvonójavitó és jókarbantartó vállalata **Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám** Telefon: Lipót 916-23

STEINER és SZIMPER **Disz-, templom-, szobafestők és mázolók** *Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29*

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme **HARMATVIZ** a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—59.

Magántanfolyam (ezelőtt WALTER)

Előkészit középiskolai magánvizsgákra érettségire. — Tiszviselőknek kedvezmény. VII., RÁKÓCZI-ÚT 51.

Drágán és nagy anyagpazarlással dolgoznak a vizművek

A telepek modernizálására 12 millió aranykorona kell

A főváros üzemeinek háborus leromlását nagyon sulyosan érezték meg a *vizművek* is. A vizszolgáltatásnak az utolsó esztendőkben igen sulyos hibái voltak, amelyek a közönséget rendkivül sulyosan érintették. A vizművek igazgatósága azonban megfelelő beruházási tőke nélkül majdnem teljesen tehetetlen volt a bajok elháritásában. Most az uj beruházási programm keretében elsőrendü szükségletté vált a vizművek reorganizálása is.

A vizművek a 20 millió dolláros kölcsönből összesen 12.4 millió aranykoronát kérnek,

aminek az az oka, hogy egyelőre csak azokat a szükségleteket akarják kielégiteni, amelyek már az immár teljesen elavult és nem gazdaságos üzemü telepek modernizálására szükségesek. A vizművek mai gépberendezései rendkivül drágán és igen nagy anyagpazarlással termelnek és igy ezeknek az elavult gépeknek modern gépberendezéssel való felváltása nemcsak, hogy uj terhet jelent az üzemre, hanem a beruházó összeg törlesztésén felül még jelentékeny összegü üzemi felesleget is várnak. A vizműveknél a következő uj beruházásokra van okvetlenül szükség:

1. a káposztásmegyeri vizművek gépberendezésének gőzturbinás, vagy elektromos üzemre való átalakitása és az átemelő telepek elektrizálása 5 millió 510.000 aranykorona;

2. a buda—ujlaki vizmütelep gépberendezésének gőzturbinás, vagy elektromos üzemre való átalakitása 1,720.000 aranykorona.

3. a krisztinavárosi vizmü elektrizálásának költségei 2,760.000 aranykorona;

4. a köbányai vizmü részére elektromotorokkal kapcsolt turbinaszivattyuk beszerzése és az ezzel kapcsolatos átalakitási munkálatok 140.000 aranykorona;

5. a Kelenföld külső és magasabban fekvő részeinek vizzel való ellátása céljából az alsó sashegyi medence és a hozzátartozó csőhálózat épitése 2 millió 271.000 aranykorona.

Összesen 12,400.000 aranykorona.

Ha a vizművek ezeket az átalakitásokat elvégezték, igen jelentős megtakaritások várhatók. Igy példának okáért a káposztásmegyeri vizművek hatodfélmillió aranykoronás beruházásával szemben üzemi anyagokban és munkabérekben évenként 695.000 aranykoronát lehet megtakaritani. A buda—ujlaki vizmünél 1,700.000 koronás beruházással szemben az évi megtakaritás 380.000 aranykorona, a krisztinavárosinál 2,700.000 korona beruházással szemben a megtakaritás 135.000 aranykorona. Az üzemi költségeknél elérhető összes megtakaritás mintegy évi 1,345.000 aranykorona, ami megfelel a beruházandó 12.4 millió aranykorona tőke, 10.8 százalékának és igy a törlesztést bőven fedezi.

Uj berendezésekkel látják el és kibővitik az elektromos telepeket

Az összes beruházások 41 millió aranykoronába kerülnek, de a felveendő kölcsönből csak 18 millió koronát igényelnek

Az *Elektromos Müvek fejlesztési programmja* a megejtett pontos számitások szerint kb. 41 millió aranykorona összeget emésztene fel, de a most elkészült beruházó programmba *az Elektromos Müvek részére a felveendő kölcsönből csak 18 millió aranykoronát vettek számitásba.* Az Elektromos Müvek fejlesztési programmjának alapelve tulajdonképpen az, hogy

az Elektromos Müvek fokozatosan át fogják venni a főváros összes üzemeinek áramellátását, igy többek között magának a leginkább számottevő üzemnek, a Beszkártnak elektromos árammal való ellátását is.

Hogy mindezt el lehessen érni, uj berendezésekre van szükségük a váciuti és Berzenczei-utcai telepeknek, továbbá a BESzKÁRT Pálffy-téri és Révészutcai telepének, hogy ezek gazdaságosabb munkát végezhessenek. Ugyanakkor azonban, amikor a régi telepeket uj berendezésekkel látják el, *az áramfogyasztás növekedése szükségessé teszi a kelenföldi telep kibővitését is.*

Az Elektromos Müvek igazgatóságának számitásai szerint ezek

a beruházások, mint emlitettük, körülbelül 41 millió aranykoronát emésztenének fel.

Hogy mégis *csak 18 millió aranykoronát kérnek,* annak oka, hogy a gazdaságositás céljaira máris beépitettek 3,793.000 aranykoronát, ezenkivül az 1924. évi zárszámadás eredményeiből rendelkezésre áll 2 millió 500.000 aranykorona és rendelkezésre áll az 1925. évre előirányzott feleslegen felül mutatkozó 4 millió 400.000 aranykorona, vagyis összesen 10,693.000 aranykorona. A 41 millió aranykoronából ilyenformán még kereken körülbelül 34 millió aranykorona maradna, amiből azonban körülbelül csak az első három évre eső részt tartja az Elektromos Müvek igazgatósága olyannak, amelyet a most felveendő kölcsönből kell fedezni.

Az Elektromos Müvek a beruházott összeg törlesztését és kamatait a beruházások révén előálló megtakaritásokból bőségesen fedezni tudja. A megtakaritásokról is pontos számitásokat végeztek már. Eszerint a megtakaritás

1926-ban 1,737.000 aranykorona, ami a befektetett tőkének 9.6%-a;
1927-ben 2,437.000 aranykorona, ami a befektetett tőkének 13.5%-a;
1928-ban 3,870.000 aranykorona, ami a befektetett tőkének 21.5%-a;
1929-ben 4,712.000 aranykorona, ami a befektetett tőkének 26.1%-a;
1930-ban 5,554.000 aranykorona, ami a befektetett tőkének 30.8%-a.

Rendkivül biztató adatok ezek, mert hiszen azt mutatják, hogy az Elektromos Müvek a 18 millió aranykoronás beruházással öt éven belül hatodfélmillió koronás megtakaritást érnek el, vagyis a *18 millió aranykoronás beruházás több mint 30 százalékos hasznot fog hajtani.*

Világvárosi nivóra fejlesztik az autóbuszközlekedést

Ötven autóbusz négymillió aranykorona befektetéssel

A *Fővárosi Hirlap* nemrégiben ismertette azt a nagyszabásu programmot, amelyet az autóbuszüzem maga elé tüzött, hogy a következő években azt megvalósitsa. Budapest közlekedésének tökéletesitése feltétlenül kivánatossá teszi az autóbuszüzem nagyarányu fejlődését. A világ minden városában ugy van már, hogy a villamosvonalak kiépitése mellett nagy szerepet játszanak az autóbuszok is. Vannak ugyanis minden városnak olyan részei, ahol a helyi viszonyok miatt a villamosvonalakat kiépiteni nem lehet, de meg az ilyen vasutvonalkiépitések mindig nagyobb befektetéssel járnak, mintha autóbuszokkal oldják meg a kérdést.

Amint azt *Till* Antal, az Autóbuszüzem vezérigazgatója a Fővárosi Hirlap számára adott interjujában már jelezte az uj autóbuszok beszerzése és egyéb nagy beruházások keresztülvitele a főváros nagy beruházókölcsönéből történik meg. A pénzügyi ügyosztály nagy beruházó programmja szerint

az autóbuszüzem a maga beruházásaira 4,100.000 aranykoronát kér

az uj kölcsönből. Ennek a 4.1 millió aranykoronás beruházásnak legnagyobb részét az ötven darab uj autóbusz beszerzése emészti fel, amely célra 2,138.000 aranykoronát irányoztak elő. Ezenkivül hét darab próbaautóbusz beszerzésére 337.000 aranykorona szükséges.

Az összeg többi részéből tartalékalkatrészeket vásárolnak, személyzeti lakóházat és legénységi laktanyákat, garázst, müheiyt és raktárat épitenek. Nagy összeg szükséges a mühelyek berendezésére, irodák, laktanyák és más helyiségek berendezésére és felszerelésére. 50.000 aranykorona kell azonkivül várócsarnokok, inditóbódék, járdaszigetek, vonalszerelő-bódék, iránytáblák, vonaljelző táblák beszerzésére. A személyzeti felszerelésekre szükséges összeg is jóval tuljár a 80.000 aranykoronán.

Az üzem vezetősége bizik abban, hogy ezek a beruházások önmagukat fogják törleszteni, sőt arra is lehet számitani, hogy az üzem mintegy évi 35.000 aranykoronát tud majd, mint üzleti felesleget a községi háztartásnak beszolgáltatni.

Olcsó üzem
csak a
HANNOVERI
CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI, Lázár-utca 7 Telefon 95-37

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Telefon: József 133-99

Lampel Ödön Épület-, mü- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 138—15

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

PÁZDÁN LAJOS épület- és mülakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerü portái és vasszerkezeti munkákat. — *Készit:* Mindennemü rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktüzhelyeket.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mü- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemü nyersöntvények.

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés. Légszesz-, épület- és diszmübádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korál-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

Budapest székesfőváros
Szent Gellért szállója
a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.
Elsőrangu családi szálló.
A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek
Díjtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités útépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

A SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mély megilletődéssel jelenti, hogy a társulat igazgatóságának tagja és hosszu évtizedeken át ügyvezető-igazgatója

FRISCHMANN J. FRIGYES ur

ny. vezérigazgató, m. kir. udvari tanácsos, a vaskorona-rend lovagja, folyó évi április hó 6-án elhunyt.

Az elköltözött 50 évet meghaladó időt töltött társulatunk kötelékében és tevékeny részt vett annak fejlesztésében. Mint a társulat ügyvezető-igazgatója **lelkes odaadással**, soha nem lankadó buzgalommal szentelte munkaerejét a társulat ügyeinek. Egész lénye összeforrott társulatunk érdekeivel. Kiváló munkatársunk elvesztését mélységes fájdalommal gyászoljuk.

A társulat tisztviselői kara mindenkor mélyen érző jóakaróját és szeretett főnökét tisztelte az elhunytban, kinek állandó törekvése a tisztviselői kar jólétének előmozditására irányult. Emlékét a tisztviselői kar minden tagja hálás kegyelettel fogja megőrizni.

Budapest, 1926 április 7-én.

Még az idén üzembehelyezik az uj viz-gázgyárat

A pesti oldalon 20 millió aranykorona költséggel uj gázgyár épül
A többtermelés fedezni fogja a beruházási költségeket

A *Gázművek rekonstruálására* a főváros uj beruházási programmja 20 millió aranykoronát irányoz elő. A gázgyár igen nagy problémákat kiván megoldani ebből az összegből. Ezeket a problémákat a legutóbbi előadásában igen behatóan és rendkivül plasztikusan ismertette *Rózsa* Károly vezérigazgató, akinek előadása az illetékes bizottság tagjait tökéletesen meggyőzte arról, hogy a gázgyár hivatása magaslatán áll. Nem titkolta azonban a vezérigazgató azt sem, hogy sürgős és nagyfontosságu beruházásokra van szükség. Természetes ez, hiszen az óbudai gázgyár ma egymaga látja el Budapest gázszükségletét. A háboru és a gazdasági romlás azonban lehetetlenné tették az óbudai gázgyár fokozatos kiépitését. Ilyenformán a mutatkozó bajokon a kőszéngáznak generátorral való keverése utján kellett segiteni.

A gázgyár által tervbevett és

még ebben az esztendőben üzembe helyezendő uj viz-gázgyár

lehetővé teszi majd a 4000 kalóriás kevert gáz termelését. Ez azonban csak átmenetileg segit a bajokon. Okvetlenül gondoskodni kell tehát arról, hogy 1930-ig, vagy 1931-ig vagy az óbudai gázgyárat bővitsék ki megfelelő módon, vagy pedig akkorra egy uj gázgyár kezdhesse meg üzemét. *A gázgyár igazgatósága a pesti oldalon uj gázgyár épitése mellett foglal állást és szeretné elejteni az óbudai gázgyár kibővitésének tervét.* Ennek

az uj gázgyárnak a felépitése 20 millió aranykoronába kerül

és ezt az összeget irányozta elő tervezetében a pénzügyi ügyosztály is.

Az uj gázgyárnak 250.000 köbméter teljesitő képessége lesz, amelyet majd napi 500.000 köbméterre lehet fokozni. *A befektetendő 20 millió aranykorona törlesztését és kamatait a mai egységárak mellett is fedezni tudja majd a gázgyár, mert megfelelő propagandával jelentékeny többtermelést vél elérni.* Erre a propagandára pedig bő terület nyilik ma még Budapesten. A gázgyár egyelőre nem igen mozog, aminek az az oka, hogy a szükségleteket nem tudnák kielégiteni, amig az uj gázgyár meg nem épül. Hogy a propaganda milyen óriási területet ölelhet fel, azt néhány számadattal illusztrálni lehet. Budapestnek van 17.600 lakóháza, amelyből mindössze 11.958 házban van gázvezeték. A gázvezetékes házakban is a lakások többségében nincs bevezetve a gázvezeték. 11.958 gázvezetékes háznak 142.999 lakása közül csak 67.924 lakásban van gázvezeték, de 75.075 lakásban nincs gáz, bár az épületben a csatlakozóvezeték megvan.

A gázgyár tehát rendkivül óvatosan bánik ma a propagandával, figyelemmel kiséri azonban a szükségletet. A beérkezett jelentések azt mutatják, *hogyha elegendő gázt tudnánk termelni, akkor két éven belül 12.000 takaréktüzhelyet és ugyanannyi vasalókészüléket lehetne elhelyezni,* ami évi 12 millió köbméter többfogyasztást jelentene, vagyis csak

a háztartási gáz jobb kihasználása révén 12 százalékos emelkedés várható.

Ha a gázgyár termelni tud, akkor megkezdődhetik a propaganda is, amelynek Budapesten még nagyobb sikere lehet, mint amilyen Bécsben volt. Bécsben ugyanis 1922-ben már 91.05 köbméter volt a fejenként való fogyasztás. Az egyik évben mégis sikerült a fogyasztást 23 százalékkal, a második évben pedig csaknem ujabb 16 százalékkal felemelni. Ezzel szemben Budapesten még 1925-ben is csak 80.44 köbméter volt a fejenként való fogyasztás, vagyis Bécsben az átlagos fogyasztás kereken 50 százalékkal nagyobb, mint Budapesten. Hogy a propaganda mit jelent, arra még egy adat van: és ez az, hogy Bécsben, amikor a propaganda megindult, egy év alatt több mint ötvenezer lakásba vezették be a gázt.

Az uj gázgyár üzembehelyezéséig gázleadást évi 135 millió köbméterre, *teljes propaganda mellett pedig 148 millió köbméterre lehetne fokozni.*

Egyedül ez a 12—15 millió köbméter többletfogyasztás elegendő lesz arra, hogy a 20 millió beruházásnak annuitását fizetni tudja a gázgyár.

A gázgyár már azt is kiszámitotta, hogy ez az összeg, amelyet ilyenformán az annuitások törlesztésére lehetne forditani, évenkint 2,069.000 aranykoronát tenne ki, ami körülbelül 8.6—10 százaléka a befektetett tökének.

Események

Ripka Ferenc főpolgármester negyedik politikamentes vacsorája. Szombat este negyedik sorozata volt azoknak a *politikamentes vacsoráknak*, amelyeket *Ripka* Ferenc főpolgármester az utóbbi hetekben rendezett a különböző városi pártokhoz tartozó törvényhatósági bizottsági tagok tiszteletére. A főpolgármester vendéglátó házánál ez alkalommal megjelentek: *Battenberg* Lajos nyug. postaigazgató, *Becsey* Antal, *Bedő* Mór dr., *Csécsy-Nagy* Miklós, *Gaár* Vilmos nyug. kuriai biró, *Hajdu* Marcell, *Kakujay* Károly, *Nagy* Andor tőzsdetanácsos, *Némethy* Béla tanácsnok, *Polónyi* Dezső, *Pompéry* Elemér a Szabadalmi Hivatal elnöke, *Sajó* János, *Schmiedt* Richárd, *Simanek* Emil műegyet. tanár, *Sümegi* Vilmos, *Wenzky* János épitész és *Vértes* Emil a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke. A vacsora résztvevői a fehér asztalnál kedélyesen eldiskurálgattak az aktuális városi ügyekről, mindenről szó esett, de politika egy pillanatra sem zavarta meg a jó hangulatot.

Április 21-én közgyülés. Értesülésünk szerint a főváros törvényhatósága legközelebbi közgyülését április 21-én tartja. A közgyülés előreláthatólag több napon át fog tartani, mert a napirenden a költségvetés és a beruházási programm szerepelnek.

Előadás a fővárosi problémákról. B. Virágh Géza főv. bizottsági tag és a „Független Budapest" főszerkesztője a Kispolgárok Városi Pártjában szerdán este fél 8 órakor előadást tart „Aktuális városházi kérdések" cimen.

Halálozás. Bernauer Izidor, a Gázművek műszaki igazgatójának felesége hétfőn, 64 éves korában meghalt. A jószivéről ismert uriasszony elhunyta városszerte nagy részvétet keltett.

Nagyszabásu előkészületek a nemzetközi köztisztasági kongresszusra. A tavaly lezajlott esseni nemzetközi köztisztasági kongresszuson tudvalevően ugy határoztak, hogy a szokásos évi kongresszust az idén Budapesten tartják meg. A kongresszus iránt, amely különben julius elsején kezdődik és előreláthatóan háromnapos lesz, rendkivül nagy érdeklődés nyilvánul meg a külföld részéről. Értesülésünk szerint a svéd, dán, holland, norvég, finn, lengyel és német köztisztasági hivatalok igazgatói már be is jelentették résztvételüket. A rendezőség meghivta az összes környező államok Köztisztasági Hivatalainak igazgatóit, valamint a különböző köztisztasági bizottságokat és érdekeltségeket. A kongresszus serényen folyó előkészületeiről Édes Endre tanácsnok különben a következő felvilágositásokat adta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A nemzetközi köztisztasági kongresszus az eddigi jelekből itélve rendkivül nagyszabásunak igérkezik. A programmot ugyan még részletesen nem állitottuk össze, az azonban mindenesetre fel fogja ölelni az összes köztisztasági vonatkozásu kérdéseket. Feltétlenül be fogjuk mutatni a kongresszus résztvevőinek az utak olajjal való portalanitásának eljárását, a portalan szemétfuvarozást, a kisérleti szemétégetőtelepet, természetesen csak abban az esetben, ha idejében felépül, a különböző köztisztasági berendezéseket, szállitóeszközöket és egy egész sereg idevágó dolgot. A kongresszus résztvevői különben egy sereg felolvasást fognak tartani. Igy egy drezdai müegyetemi tanár az autónak a köztisztaság szolgálatában való használatáról, a kölni köztisztasági hivatal igazgatója, Gustav Adolphs a szemétértékesitéséről és az e téren szerzett tapasztalatokról, *Balló* Elemér, a budapesti köztisztasági hivatal igazgatója pedig a budapesti szemétégetés és szemétfuvarozás reformterveiről tart előadást. Több szakfilm is előadásra kerül, többek között egy igen érdekes és tanulságos film arról, hogy hogyan történik a szemétszétválasztás és a szemétértékesités. A nemzetközi köztisztasági kongresszussal kapcsolatosan *nemzetközi köztisztasági kiállitást is rendezünk,* amelynek keretében a legmodernebb köztisztasági eszközök kerülnek bemutatásra. A kiállitás nemzetközi anyaga, az eddig beérkezett jelentések szerint, minden várakozásunkat meghaladja.

Magyar Mosó és Fertőtlenitő Gépgyár R. T.
Budapest, III., Lajos-utca 115. sz.
TELEFON: L. 991—28.
Szállit:
Gőzmosódai és gőzfőzőkonyhák berendezéseket, kórházak, szállodák és intézetek részére.
Mérnöki kiküldetések és tervek ingyen.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
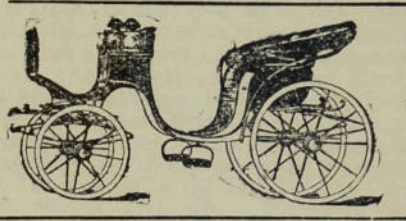
Teherautó-karosszériagyártás
Kovácsmühely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 58-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeparált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. hézagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasráccsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösréz-edények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

FOCK MÁRTON
nyerges és szijgyártó
Budapest VII. ker., Rottenbiller-utca 11.
Elvállal e szakmába vágó nyerges- és szijgyártó munkákat.

MAGYAR SZOBORÖNTÖDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-38.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

Szálloda, kórház, szanatórium
berendezés legolcsóbban
ELBERT VASBUTORGYÁRTÓNÁL
Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-73, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI UZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYAR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45
épület-, mű- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kert és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

Kezfertőtlenitésre nélkülözhetetlen a
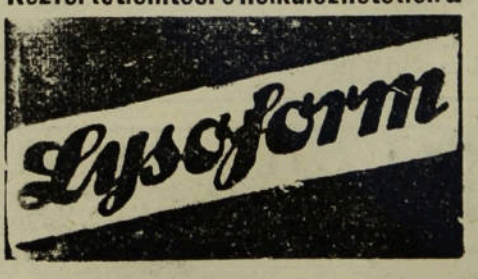

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: Dr. KÓSA MIKLÓS

Jönnek az aranymérlegek!

Egy hét alatt megjelennek az összes aranymérlegek — A hivatalos lap nem győzi a munkát

A TÉBE vezetősége vasárnap reggelre hivatalos nyilatkozatot adott ki, amelyben bejelenti, hogy *az aranymérlegek közreadását megkezdi,* abban a feltevésben, hogy a már létrejött elvi megegyezések a nyugdijvalorizációt illetőleg a nemzetgyülési tárgyalások során a pénzintézetek terhére nem fognak eltolódni.

Meg kell állapitanunk, hogy a nyugdijvalorizációs kérdés elhuzódása és az aranymérlegek kapcsolatos kitolása

érzékeny veszteséget okozott egyfelől a részvényeseknek, másfelől maguknak a pénzintézeteknek is.

A bankok, takarékok és vállalatok ugyanis hivatkozással a gazdasági helyzet időközben való rosszabbodására, általában kisebb osztalékot fognak most fizetni, mint amilyeneket két hónap előtt terveztek, viszont maguk a pénzintézetek is nehezebb viszonyokra találnak külföldi forészvényeseiknél és érdekeltjeiknél, mint az év elején, amikor aranymérlegeik már készen állottak. A huzavonából tehát *mindenkinek kára volt,* épp ezért legfőbb ideje, hogy a felértékelt mérlegek végre nyilvánosságra jussanak.

Elsőnek a *Magyar-Cseh Iparbank* publikálta mérlegét, amellyel külön cikkben foglalkozunk s a legközelebbi napokban a *Pesti Hazai Takarék, Általános Takarék* és *Moktár* következik, a *Kereskedelmi Bank, Hitelbank* és *Leszámitolóbank* pedig a hét második felében adja ki mérlegeit. E hét végén a *Hazai Bank,* a *Magyar-Olasz* és *Angol-Magyar,* valamint a *Földhitelbank* is összehivja közgyülését s alig egy-két nevesebb pénzintézet lesz, amely halasztást fog igénybe venni. Napok kérdése a *Salgó* és *Mák,* valamint az *Urikányi* és *Ganz* mérlegpublikálásának, a kisebb iparvállalatok pedig tömegesen fognak kirukkolni mérlegeikkel.

Érdekes, hogy

a hivatalos lapot máris megrohanták a bankok, takarékok és vállalatok mérlegeikkel,

amelyeket három nappal előbb kell beiktatás céljából benyujtaniok, igy is kétséges azonban, vajjon a *Budapesti Közlöny* el fogja-e birni ezt a felszaporodott munkát. Lehetséges, hogy

a héten külön kiadást is fog adni a hivatalos lap,

hogy a 14 napos határidővel összehivható közgyüléseket biztositthassa, de technikai akadályai nem lesznek annak, hogy az április 30-i terminus betartható legyen.

Megmentette békebeli vagyonát a Magyar-Cseh Iparbank

Az első Tébe-banki mérleg igen kedvező — A részvényesek 7% osztalékot kapnak

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a Magyar—Cseh Iparbank aranymérlegét, amelyről hivatalos közlemény számol be. Meg kell állapitani, hogy a Magyar—Cseh Iparbank vezetősége komolyan és szolidan dolgozott, mert az egész békebeli vagyont meg tudta menteni, amit igen kevés magyar intézet mondhat el magáról. A részvényesek 7 százalékos osztalékot kapnak, ami körülbelül megfelel a legmagasabb tervezett bankosztaléknak és emellett töredékrészvények sem fognak szerepelni és zavarólag hatni. Érthető ennélfogva, ha a közgazdasági világban igen kedvezően fogadják a Csehbank mérlegét.

A hivatalos közlemény igy szól:

Az intézet igazgatósága Novotny János elnöklésével megtartott ülésén elhatározta, hogy a folyó évi április hó 22-re összehivandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy az intézet részvénytőkéje 3 millió pengőben, tartalék 1 millió pengőben, részvényeinek névértéke pedig 15 pengőben állapittassék meg. Evégből 25 részvény összevonása utján egy 15 pengő névértékü részvény fog azok ellenében diitalanul kiszolgáltatni. Az elmult üzletév 6.165,009.573 K tiszta nyereséggel zárult, melyből részvényenként 1000 korona, összesen 5 milliárd kerül osztalékképpen kifizetésre, 1 milliárd pedig a tartalékalapra és 100 millió korona tisztviselői segélyalapra fog fordittatni.

Tüzifa-tröszt készül

Három cég akarja kisajátitani a főváros tüzifaellátását — Gáspár Fülöp veszedelmes akciója — A fővárosnak kell szembeszállani a tervvel

A fővárosi tüzifakereskedőket és gőzfürészeket egy igen érdekes akció foglalkoztatja, amelyet *Gáspár* Fülöp, az egyik legnagyobb budapesti gőzfürész tulajdonosa kezdeményezett és amelynek jelentős következményei lehetnek.

Gáspár Fülöp hetek óta tárgyalásokat folytat egy angol érdekeltséggel

20—25 milliárdos fontkölcsön fölvétele

ügyében. A kölcsön fedezetéül a három vezető fővárosi gőzfürész, a *Gáspár-, a Winter- és Vágó-cég* lekötné összes ingatlanait és a kölcsönösszegéből

összevásárolnák a többi, kisebb-nagyobb fővárosi fürésztelepeket,

amelyek száma ezidőszerint meghaladja az ötvenötöt. A főváros keményfaszükséglete mostanában *napi 60 vaggonra rug,* amiből a Gáspár-féle telep egymaga *22* vaggont, a Winter és Vágó céggel együtt pedig közel 35 vaggont tud előállitani, mig a többi kisebbfajta telep ½—*2* vaggon napi termeléssel alighogy tengődik. A három vezető cég épp ezért a felveendő kölcsönnel meg akarja szerezni valamennyi telepet,

nagyrészt be akarják szüntetni a telepek üzemét,

illetve egy részüket mint eladási helyeket tartanák fenn.

Ha ez a terv sikerül, akkor a triumvirátus olyan monopóliumhoz jutna, amivel — feltevésünk szerint — **a főváros tüzifaellátását diktálni tudnák** és az árakat tetszésük szerint szabnák meg, illetve emelnék fel.

Közgazdasági és szociális szempontból Gáspárék koncepcióját *igen veszedelmesnek tartjuk,* mert egyfelől

egy csomó vállalat és több ezer kereső család menne tönkre,

másfelől pedig az árak olyan emelkedésével kellene számolni, amit a fapiac mostani nemzetközi helyzete egyáltalán nem indokol. Tekintettel arra, hogy a *fővárosnak saját tüzelőszer-raktára van,* épp a főváros vezetőségének kell és lehet védekezni a tervbevett trösztszerü vállalkozással szemben, elsősorban a tüzelőszerraktár megfelelő kiépitésével, másfelől a kis gőzfürésztelepek kisajátitásának megakadályozásával. Remélhetőleg a fővárosi pártok épp ugy akcióba fognak lépni az tüzifatröszt ellen, mint a kereskedelmi érdekképviseletek, valamint *maga a kereskedelmi miniszter is,* mert a mai viszonyok közt elképzelhetetlen, hogy ez a brutális terv egyoldalu érdekek szolgálatában valóra válhasson.

Sirnak a gyufagyárak. Az utóbbi napokban feltünően egybehangzó hirek jelentek meg arról, hogy a szegény magyar gyufagyárainknak milyen rosszul megy, alig tudnak megélni és a nyolc magyar gyár valósággal haldoklik. Minden részvétünk a senyvedő magyar iparé, ugy látszik azonban, hogy a magyar gyufakartell tudja, hogy miért sir. Az ilyen jól megszervezett sirámoknak rendszerint az a céljuk, hogy egy *burkolt áremelést készitsenek elő,* legalább is a gyufakartell mindig gyászfátyolba burkolva nyujtotta át a közönségnek, illetve a viszontárusitóknak a megdrágitott, de rosszabb gyufát. Attól tartunk, hogy most is igy lesz és rövidesen a gyufa is drágább lesz, anélkül, hogy a gyárak mérlegén és az igazgatók tantiémjein kivül másnak is haszna volna abból, amit a magyar fogyasztó a siró nyolcaknak juttatni fog.

Ujabb gépgyári fuziók lesznek. Tudvalevő, hogy hónapok előtt fuzionált a *Roessemann és Kühnemann* az *Epp és Fekete-gyárral* és már akkor szó volt arról, hogy ez a tranzakció csak bevezetése lesz annak a sorozatnak, amelyet épp érdekelt helyeken sürgettek. Információnk szerint rövidesen *három-négy jelentősebb gépgyár közt jön létre fuziós megállapodás* és ezekben a tárgyalásokban a Vas- és Gépgyárak Szövetsége is résztvesz, hogy a koncentrációs folyamatot elősegitse. Valószinü, hogy a fuzionáló gyárak már az aranymérlegmegállapitó közgyülésekkel szankcionáltatják egybeolvadási terveiket is.

Ki lesz az Egyesült Fővárosi vezérigazgatója? Napok kérdése, hogy az *Egyesült Főv. Tak.* reorganizációja befejezést nyerjen, illetve *Szécsi* vezérigazgató és három ügyvezető igazgató társa, a *Pénzintézeti Központ* kifejezett kivánsága szerint nyugdijba menjen. Az uj vezetőség eddig csak *Gratz* Gusztávból és *Baumfeld* Gézából, mint ügyvezető igazgatókból áll, a vezérigazgatói állásra vonatkozólag azonban *csak tapogatózások folynak.* Szó volt *Sebesta* Kolosról, *Drehr* Imréről és legujabban egy kisebb intézet vezérigazgatója van előtérben, de *végleges döntés még nincs.* Pénteken szindikátusi ülés volt a forészvényesek közt, amelyen *a részletkérdésekben is megegyeztek,* csak a nyugdijak összege körül van még vita.

Frischmann Frigyes halála. Ötven évi becsületes és érdemes munka után meghalt *Frischmann* Frigyes, a Salgótarjáni Kőszénbánya nyugdijas vezérigazgatója, aki rendkivüli érdemeket szerzett a vállalat felvirágoztatása körül. Temetésén dr. *Chorin* Ferenc elnök fejtette ki különös szolgálatait és bucsuzott el tőle az intézet nevében.

A Trust és Phöbus fuziója A villamos Trust magába olvasztja a Phöbust részvénycsere utján. Erről a müveletről az alábbi jelentések számolnak be: A Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára (Trust) 1925. évi mérlege 9.267,044.668 korona 83 fillér tiszta nyereséggel zárul és az igazgatóság az április 17-ére egybehivott közgyülésnek 18.000 korona osztalék kifizetését (a mult évben 12 ezer korona) javasolja. Ugyanezen közgyülés fogja megállapitani az 1925 január 1-iki megnyitómérlegét és határozni fog a Phöbus villamos vállalatok részvénytársaságával ez utóbbinak beolvadása által történendő fuziója iránt, kicserélvén 5 Phöbus-részvényt 2 Trust-részvényre. A Phöbus villamos vállalatok részvénytársasága 1925. évi mérlege 3 milliárd 712,802.116 korona 60 fillér tiszta nyereséggel zárul és az igazgatóság az április 17-ére egybehivandó közgyülésnek 7000 korona osztalék kifizetését (a mult évben 4000 korona) javasolja.

A Magyar Pamutipar Rt közgyülése. A Magyar Pamutipar Rt. igazgatósága március 29-iki igazgatósági ülésén elhatározta, hogy az április 12-ére összehivott közgyülésnek az 1925 január 1-i megnyitómérlegét 3,975.000 pengő részvénytőkével és 2,650.004 pengő tőketartalékkal való megállapitását javasolja, ami által egy-egy részvényre 15 pengő névérték és 10 pengő tőketartalék esik. Részvényösszevonás nem történik. Az egyuttal bemutatott 1925 december 31-ével záruló évi mérleg alapján az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyülésnek az 1925. évi május hó 1-től kezdődőleg részvényenként 20.000 korona osztalék fizetését javasolja.

ZONGORÁK

DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

Weidemann és Társa
Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

Széchenyi Gyógyfürdő

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor u.)

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

A Kelet és Nyugat találkozása a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Minden eddigi mértéket messze felülmuló érdeklődés mutatkozik a vásár iránt

A szombaton megnyitásra kerülő XX. Budapesti Nemzetközi Vásár előkészületei immár a befejezéshez közeledtek. Kétségtelen, hogy az egyre nagyobb nehézségekkel szembekerülő iparnak és kereskedelemnek legfőbb életérdeke ma, hogy a fogyasztási területek növekedjenek s a nemzetközi vásárok intézménye különös jelentőséggel bir éppen nálunk Magyarországon, hol *az összezsugorodott országhatárokat az ország nagyszerü tranzitó-helyzetének kell kárpótolnia.*

A most megnyiló Nemzetközi Vásár jelentőségére és kilátásaira vonatkozóan kérdést intéztünk a kiállitás elnökéhez,

tóvárosi Fischer Emil gyároshoz,

aki a következőket mondta:

— Az idei vásár *lényegesen nagyobb területen fog lefolyni, mint az előző esztendőben,* ami mindjárt az első örvendetes külső jele az intézmény fejlődésének. Igen figyelemreméltó ezenkivül, hogy a külföldi érdeklődés ezuttal *valóban impozáns arányokat mutat.* A külföldi kiállitók persze főként oly iparágak gyártmányaival jelentkeznek, melyek nálunk ismeretlenek, avagy csak igen kezdteleges stádiumban találhatók. A Keletről jövő kiállitók tulnyomó részben nyersanyagokat halmoznak fel. Áll ez főként a görögországi és krétai kiállitókra. *Görögországból* egyébként 80 kereskedő érkezését jelezték, ugyancsak számos látogató érkezik *Törökországból* is. Mig *Bulgáriából 2* személyszállitó gőzös fogja hozzánk eljuttani a vásárra indulókat. *Jellemző, hogy Jugoszlávia részéről már eddig is több mint 1500 látogatót jeleztek.* Lengyelországból pedig rövidesen két nagy csoportban fognak hozzánk érkezni a vásár vendégei. Romániának, *különösen az erdélyi részéből* mutatkozik erős érdeklődés a pesti vásár iránt, de Ausztria s Csehországból is számosan készülnek hozzánk. Elmondhatjuk ezek után, hogy *a vásár nemzetközi jellege valóban impozáns módon van biztositva.*

— Ami a kiállitás üzleti karakterét illeti, ugyancsak *biztató szimptomákkal találkozhatunk.* A most lezajlott lipcsei és bécsi vásárok sulyos kudarca után már-már attól kellett tartanunk, hogy a gazdasági válság egyenesen riasztó módon fog hatni a pesti vásáron kiállitani szándékozók körében. Ezzel szemben azonban azt az örvendetes tapasztalatot kellett tennünk, hogy *a kiállitók vállalkozási kedve szinte napról-napra növekedett* s a kiterjesztett kiállitási terület mellett is meglehetős nehézségek merültek fel a tömeges jelentkezések s a kiállitásra váró anyag elhelyezése körül.

— Ezuttal különösen a *vas- és a kisgépipar gyártmánya, valamint a kerámia-, butor- s rádiócikkek vonulnak fel a legreprezentabilisabb módon.* Igen érdekes, hogy például csak *a divatcsoportban eddig több mint 100 kiállitó jelentkezett,* s igy kénytelenek voltunk a kiállitásnak ezt az anyagát a rádióosztállyal egyetemben a Képzőművészeti Csarnokban elhelyezni.

— Ugyancsak érdekes többek között, hogy ezuttal először szerepel a *Magyar Királyi Dohányjövedék* is a kiállitók sorában. A vásár erős terjeszkedésére nézve egyébként jellemző, hogy ámbár az Iparcsarnokot a maga teljes egészében igénybe vettük s ezuttal a Néprajzi Muzeum volt helyiségei is rendelkezésünkre állanak, mindazonáltal *kénytelenek voltunk a büfé számára egy egész külön pavillont épiteni,* mivel schogysem volt lehetséges az eddigi szokáshoz hiven, magában az Iparcsarnokban elhelyezni.

— A vásárt egyébként e hó 17-én 10 órakor maga a kormányzó fogja megnyitni a szokásos ünnepségek között.

Fejérváry vezérigazgató 75.000 svájci frankra perli az Anker-Biztositót

Az uj svájci érdekeltség két osztrák igazgatót állitott a budapesti intézet élére

Nagy érdeklődést keltett biztositási körökben az a hir, hogy Fejérváry Ervin, az Anker magyarországi vezérigazgatója és a Schweizerische Rückversicherungsgesellschaft között, amely mostanában szerezte meg az Anker biztositó részvénytöbbségét, szakitásra került a sor és Fejérváry kilépett a biztositó kötelékéből.

Információnk szerint az uj részvénytöbbségi csoport nemcsak a budapesti, hanem a bécsi vezetőséget is ki akarja cserélni és Dubsky központi vezérigazgató Bécsben már le is mondott állásáról. Fejérváry vezérigazgatónak többéves szerződése van a vállalattal, amelynek alapján 75.000 svájci frankot igényelt. Az uj érdekeltség különféle ürügyekkel megtagadta a szerződéses kötelezettség teljesitését, mire Fejérváry beperelte a biztositót.

Érdekes, hogy két bécsi, osztrák honos igazgatót delegáltak a budapesti expozitura vezetésére, amely igy teliesen külföldi irányitás alá került és az uj igazgatók a viszonyokkal való tájékozatlanság folytán rövidesen elvesztik azokat az előnyöket, amelyeket az eddigi agilis vezetőség a konzervativ magyar biztositókkal szemben szerzett.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa és az illetékes albizottság a Belső Jászberényi-ut, Harmat-utca és Külső Jászberényi-ut közti szakaszának **makadámszerü burkolási munkálatait** az anyag szállitásával együtt Hirsch Mihály r. t.-nak itélte oda 1.193,900.000 koronáért.

Beérkezett ajánlatok

A *Szemere-utca 3—5. és Kálmán-utca 3. sz. iskola két emelet ráépitésével kapcsolatosan szükséges vasgerenda szállitására* ajánlatot nyujtottak be: Tóásó Pál 347, Vasgerendákat Árusitó Rt. 365, Heinrich A. és Fiai 375 miliió koronával.

A *Várhalom-utca, Apostol-utca és Szemlőhegyi-utca közötti szakaszának makadámszerü rendezésére* ajánlatot nyujtottak be: *mészkővel:* Schaffer Antal 245, Lukács és Bauer 250, Miklós Béla 273, Gravieser Albin 279, Ámon Antal és Fia 288, Hollós Ferenc 288, Hirsch Mihály rt. 292, Helfenstein József 309, Obendorfer J. és Fia 330, Lindwurm 340 millió koronával; *trahitalapzattal:* Palace épitő rt. 260, Lukács és Bauer 283, Schaffer Antal 283, Miklós Béla 288, Hollós Ferenc 301, Ámon Antal és Fia 304 millió koronával.

A *Csévi-utca, Pasaréti-ut és Csalán-utca közti szakaszának makadámszerü rendezésére* ajánlatot nyujtottak be: Ámon Antal és Fiai 156, Schaffer Antal 159, Hollós Ferenc 186, Lukács és Bauer 188, Palace rt. 191, Hirsch Mihály rt. 195, Gravieser Albin 196, Helfenstein József 199, Klein Zsigmond 210 millió koronával.

A *Mester-utca 41—43. sz. bérházban szükséges villamos berendezési munkálatokra* ajánlatot nyujtottak be: Barta Károly 365, Szmatana és Szőke 298, Fenyő Kornél 380, Hoffer és Sommer 335, Komlós és Kertész, 323, Ericcson 349, Siemens-Schuckert-Müvek 498, Reisinger Aurél 274, Hatschek és Guttmann 307, Bene és Wein 299, Benesch Ferenc 297, Telkes Miksa 370, Seligmann és Bellada 272, Szántó Károly és Társa 349, Kafka és Wagner 311, Csépai Jenő 285, Feik Ödön 312, Essö és Társa 335, Paulay László 300, Sebők János 368, Rammer Sándor 293, Hirschl és Társa 349, Erőátviteli és villamossági rt. 307, Déri Emil és Alfréd 350, Holitscher Zsigmond 349, Dembitz Sándor 312, Alexy és Uhlarik 309 millió K.

A *Simor- és Villám-utcák sarkán épülő bérház mükö-, szobrász-, és diszkovácsmunkálataira* ajánlatot nyujttottak be:

diszkovácsmunkára: Molnár István 496, Fodor Béla 554, Mátrai Zoltán 721, Krempl József 562, Márkus Miksa 453, Gerő és Győri 477, Faragó és Pásztor 494, Krausz Gyula 561, Dick Ádám 656, Vitál András 762, Laptai János 478 millió korona.

Mükölépcsőmunkára: Meteor rt. 381+4½%, Budapesti kögyár 309+4½%, ifj. Walla József 354+4½%, Czeglédi Jenő 344, Egyesült épitőipari és hajózási rt. 375+4½%, Melocco Péter rt 347, Szalai István 400, Szabó és Holzhauser 580, Kraszner József 369+4½%, Bier és Wersec 264 millió kor.

Mükőmunkára: Szabó és Holchauser 375, Weisinger György 1289, Seenger Béla 2352, Kraszner József 1140+4½%, Melocco Péter 1143, Szalai István 1222, Melocco Péter rt. 1149, Egyesült épitőipari rt. 1155+4½%, Czeglédi Jenő 671, ifj. Walla József 1088, Ney Simon 583 millió korona.

A Mester-utca 41—43. számu bérház épitésével kapcsolatosan szükséges lapuburkolat, terazzókészités, csempézési és tölgyfapadlómunkálatokra ajánlatot nyujtottak be:

burkolómunkára: Egyesült épitőipari rt. 1433, Schillinger Vilmos 1328, Neuhauser Milcsa 1362, ifj. Walla József 1220, Christofoli Vince 1299, Melocco Péter 1362, Urbach és Tafler 1293, Fekete Mihály 1211, Országos épitő rt. 1165, Schillinger Zsigmond 1340, Kreszner József rt. 1244, Farkas Lajos 1242, Strasser Vilmos 1352, Gerber József 1411 millió koronával.

Tölgyfapadozati munkára: Fried és Benedek 1064, Politzer és Oklejszki 1101, Pestszentlőrinci parkettgyár 1088, Radó Ede 1144, Parkettázó és Fakereskedelmi rt. 1096, Miklós Benő 1111 millió K-val.

FLOHR KÁROLY FELVONÓGYÁR
BUDAPESTI FIÓKTELEPE VI., PODMANICZKY-UTCA 12.
TELEFON 129—26.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19. Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

45.622/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a X., Simor- és Villám-utcák sarkán épülő székesfővárosi bérház villanyszerelési munkáira.

A költségvetési kiirás nyomtatványai 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 április hó 4-től kezdve d. e. 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában. A tervek Központi városház, III. em. 326/c ajtó alatt megtekinthetők Vattay Béla mérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint. A munka elnyerése esetén a letett bánatpénz a vállalati összeg 5 (öt) százalékára egészitendő ki. Ezen összeg biztositékként kezeltetik. Azon ajánlattevők, akiknek ajánlata nem fogadtatott el, bánatpénzeiket rövid uton vissza fogják kapni. A biztositékon kivül további 5 (öt) százalék a mindenkori keresetekből és számlákból szerintezési levonásként visszatartatik egészen a végszámla tanácsi elfogadásáig.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt boritékban, 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenként 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. em. 114.) és a kerületi elöljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 április 28-án (szerda) d. e. 11 óráig** a tan. II. (középitési) ü.-o. III. em. 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon a III. em. 351. sz. ülésteremben 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

A munka az épitési naplónak az épitésvezető mérnök által a cég részére való kiszolgáltatástól kezdve három nap alatt megkezdendő és a költségvetésben jelzett idő alatt elkészitendő.

Budapest, 1926 április 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

111.482/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budaörsi-uti és Csend-utcai kislakásos bérházcsoport A), B) és D) épületének épitésével kapcsolatosan szükséges 1. tetőfedő, 2. ács, 3. bádogos, 4. mükőmunkákra és a C) és E) épületek mükőmunkáira.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 április 12-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. emelet 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták az A), B), D)-re vonatkozólag Medgyaszay István épitésznél I. ker., Ménesi-ut 59. és a C) és E)-re pedig Fridrich Loránt épitésznél I. ker., Müegyetem megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágositások is kaphatók. A tervek a Központi városház III. emelet 309. sz. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. emelet 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. emelet 120.), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok minden egyes munkanemre külön-külön állitandók ki és felirattal ellátott lepecsételt borítékban, 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenként 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. emelet 114.) és a kerületi elöljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 április 28-án (szerdán) d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 354. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bánatpénz nélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaitélésnél figyelembe nem jönnek.

Budapest, 1926 április 7-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Orrás-utca 11.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 április 21. — 16. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor. ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Győztek az üzemek

és nem sok értelme lesz már annak az ankétnek, amelyre éppen most invitálják az érdekelteket, hogy ujból és ujból állást foglaljanak a fogyasztóközönség érdekeit szolgáló, a város háztartását szoptatósdajka módjára tápláló üzemek ellen. Győztek az üzemek, csöndben, nyugodtan, méltóságteljes hallgatással. A kereskedelem és ipar rosszul tájékozott vezetői, akik nem is tudták, hogy önmaguk, a kereskedelem és az ipar alatt vágják a fát, irtó háborut hirdettek, nagygyüléseket tartottak és deputációkban jelentek meg a főváros intézőkörei előtt. Halált kiáltottak az üzemek fejére és az üzemek csöndben, nyugodtan folytatták tovább munkájukat. A fogyasztóközönség, amelyet ezer érdekszál füz az üzemekhez, visszafojtott lélegzettel leste a küzdelem eredményét. Ezenközben pedig, amig a nagy felvonulások tartottak, amig a harci riadók vészteljesen zengtek a levegőben, a kulisszák mögött végérvényesen, felujithatatlanul eldőlt a harc. Az üzemek győztek és pedig olyan formában, hogy még békekötésre sincs szükség: *abszolut módon bebizonyosodott, hogy az üzemek nélkül összeomlik a főváros háztartása, az üzemek nélkül mozdulatlanságra van kárhoztatva Budapest gazdasági élete.*

Mi történt tulajdonképpen? Az, hogy amig az üzemellenes hadjárat nagy felvonulásait rendezte, a városigazgatás bölcsei csalhatatlan módon megállapitották, hogy a főváros háztartását másképpen rendbehozni nem lehet, csak ugy, hogy az üzemek fölöslegeiket a főváros háztartásának rendbehozatala céljára odaadják. Nyilatkozzanak hát az üzemek. És egyik a másik után jelentette ki, hogy hajlandók igen tekintélyes összeggel hozzájárulni a főváros háztartásának rendbehozatalához. Tizennyolc és félmillió aranykorona az az összeg, amelyet igy az üzemek a polgárság és munkásság ujabb megterhelése nélkül be fognak szolgáltatni. A tanácsi előterjesztést, amelyben az üzemek hozzájárulásáról van szó, a pénzügyi bizottságban az összes közgyülési pártok képviselői a legmelegebben üdvözölték. Természetes is ez, hiszen ez a megoldás elhárítja Budapest lakossága feje fölül az abszurd lehetőséget, hogy ezt az agyonsanyargatott, az idők nyomoruságával kiszipolyozott lakosságot ujabb adókkal kelljen sujtani. Az üzemek által felkinált tizennyolc és félmillió aranykorona mérhetetlen gondot vett le nemcsak az adófizető polgárság, de a várost kormányzó tanács és közgyülés vállairól is. Aki ennek az eredménynek jelentőségét kétségbevonja, az nem érez együtt Budapest lakosságával és aki tovább folytatja az üzemek ellen a teljesen kilátástalan harcot, az Budapest népének tudatos ellensége.

De itt sem fognak megállani az üzemek. Az üzemek nélkül mindenekelőtt Budapest székesfőváros egyszerüen nem kapná meg azt a külföldi kölcsönt, amelynek felvételéhez a pénzügyi bizottság már hozzájárult és amelyhez kétségkivül hozzá fog járulni a szerdai közgyülés is. Ennek a külföldi kölcsönnek az amortizációját a külföldi hitelezők szemében teljes biztonsággal az üzemek garantálják Tudatában van ennek a tanács és a közgyülés is, mert *az első 20 millió dolláros külföldi kölcsön teljes egészében az üzemek rekonstruálására szolgál* és a külföldi hitelezők előtt ez a cél az, amely megnyitja a banktrezorokat. De menjünk még tovább. Majd ha rákerül a sor a nagy beruházó-programm további részének megvalósitására, arra, ahol már szociális és jövedelmet nem biztositó beruházásokról is szó van: akkor majd megint csak az üzemek lesznek a főváros zsiránsai a felveendő külföldi kölcsönnél. A pénzügyi bizottság ülésén *Peyer* Károly fejtette ezt ki. Elmondotta, hogy a külföld kétségkivül nem fog lakásépitésre kölcsönt adni. Az üzemek beruházásaira azonban adnak. Felvesszük tehát — mondotta a szocialista vezér — az üzemek céljaira a kölcsönt és az üzemek fölöslegéből épitünk majd lakásokat. És ez tökéletesen igy van, ezekkel a megállapitásokkal mégcsak vitatkozni sem lehet. Az üzemek ellenségeinek pedig be kell göngyölniök a harci lobogót, mert kár a lelkesedésért, kár a lázért, kár minden kiejtett szóért, az üzemek ellen való harc a legtisztább, a legszomorubb, a legeredménytelenebb szélmalomharc.

Mindezek után aligha lesz kedve bárkinek is olyan küzdelmet folytatni, amelynek eredményességéről még csak álmodni sem lehet. Senki sem képzelheti, hogy a főváros ki fog dobni az ablakon egy nagyszerü, mindenkit kielégitő megoldást, amely rendbehozza a főváros háztartását és senki sem fogja gondolni, hogy a főváros leépiti azokat az üzemeket, amelyek biztositják a külföldi kölcsönt, biztositják a város közmüveinek rekonstrukcióját és biztositják Budapest gazdasági életének uj lendületrekapását. Ha bárki kedvéért a tanács és a közgyülés ilyen tébolyodottsággal találkoznék, akkor Budapest lakossága ezeknek az uraknak a számára vagy a börtönt, vagy a bolondokházát jelölné ki lakhelyül. Gondolkozzanak azonban egy kicsit a saját érdekeikről is azok, akik az üzemellenes harcot meginditották. Ám jó, jöjjön a tizennyolc és fél millió aranykoronás üzemi hozzájárulás helyett az adó. Az isten szent szerelmére, uraim, ki fogja ezt az adót megfizetni? A tisztviselők, a munkások, vagy a középosztály? Ezek már élni sem tudnak, ezeknek nyomora amugy is égbe kiállt. *Az uj adók tehát csak a kereskedelmet és az ipart sujthatnák,* amely szintén sir és lázong az eddigi sulyos adóterhek miatt is. Tessék elhinni tehát, hogy a sokat támadott, az önkényesen halálraitélt üzemek kenyérrel dobják vissza azokat, akik őket kővel dobálják: a kereskedelem és az ipar helyett kifizetik a tizennyolc és fél millió aranykoronás összeget, amely rendbehozza a székesfőváros háztartását. Ezenkivül pedig az ő kezességük mellett jön majd a 20 millió dolláros kölcsön, amelynek hasznát — bocsássanak meg az őszinteségért — megint csak nem a fővárosi üzemek, nem a tisztviselők gombolják be, hanem a kereskedők és az iparosok.

Rip van Winkle álma megelevenedik

Szelid hangulat a pénzügyi bizottság ülésén — Wolff Károlytól Peyer Károlyig mindenki kormánypárti — Éber Antal pessimizmusa — Sürgeti a gyilkos adók leépitését — A főváros nem sóhivatal — mondja Ereky Károly — A szocialisták biznak Budapest jövöjében

Rip van Winkle a mult esztendő tavaszán ismét mélységes álomba merült, de azért a pénteki pénzügyi bizottsági ülésen pontosan megjelent. Megálmodta ugyanis, hogy Budapesten megkezdődik a nagy munka, Budapest ujra dolgozni fog és végetér a tétlenség szomoru korszaka. Ébredése után természetesen sietett elolvasni a napilapokat, amelyek harsogó vezércikkcimekben hirdették, hogy Budapest közgyülése munkaképtelen.

— Na, persze, megjósoltam én ezt már a mult tavaszon — dörzsölgette kezeit boldogan Rip van Winkle —, mert láttam, hogy nem jöhet jó ki abból, hogy Wolff és Vázsonyi egyenlő erővel kerülnek be a közgyülésbe. Megmondtam én, hogy kikaparják egymás szemét és csöbörrel isszák egymás vérét.

Legnagyobb meglepetésére, Rip van Winkle a pénzügyi bizottság elnöki székében még mindig ama szőke fiatalembert látta, akit a választási harcban halálra itéltek. Ama Sipőcz nevezetü szőke fiatalember a világ legnagyobb nyugalmával ült a helyén és a napokig tartó pénzügyi bizottsági ülésen senki sem illette egyetlen inzultáló szóval sem. Sőt *Peyer*, a vérszomjas szocialista vezér mosolyogva szólt a szőke ifju felé:

— *Én már öregember vagyok, nem tudom, megérem-e, amikor a polgármester ur alkalmat ad arra, hogy az üzemeket ne csak a belügyminiszter, hanem mi is felülvizsgálhassuk.*

Rip van Winkle elámult a csodálkozástól, amikor látta, hogy a kegyetlen szocialista vezér mindezt mézédes mosollyal mondja és *Sipőcz,* a többszörösen halálraitélt ifju polgármester, mint egy szerelmes hajadon, piruló mosollyal fogadja a kedélyes csipdelődzést.

És hallotta ujból Rip van Winkle a kurzus zord lovagját, *Wolff* Károlyt is. Nem volt abban a beszédben egyetlen rikoltó hang sem, nyugodtan, szépen, okosan és olyan tárgyilagosan beszélt, mint egy akadémiai elnök. A szavát pedig valósággal szivták magukba a pénzügyi bizottság baloldali tagjai is. Akik pedig reflektáltak a felszólalásra, olyan tisztelettel beszéltek róla, mintha maguk közül való tekintély lenne.

— No, de most — gondolta Rip van Winkle — most aztán jön a szörnyü jelenet. Ez az Eckhardt szőröstől, bőröstől felfalja a zsidókat és a szocialistákat.

És felállt *Eckhardt* Tibor, szépen, szeliden, szerényen, okosan elmondta a mondanivalóját, amiben se a zsidó, se a szocialista szó elő nem fordult.

Rip van Winkle majd elájult a meglepetéstől, hogy a főváros pénzügyi bizottságában nem koncoltak fel senkit, nem ettek meg senkit az éhes farkasok, hanem nivós, szép, gazdag, tárgyilagos vita folyt az üzemekről, a külföldi kölcsönről, a beruházási programmról.

*

Kétségtelen, hogy az uj törvényhatósági bizottság életében ennél nagyobb napok még nem fordultak elő, mint amelyek most zajlottak le a pénzügyi bizottságban, hogy a közgyülés asztalára odakészitsék a csépelnivalót. *A pénzügyi bizottság napjainak két kimagasló eseménye volt, az egyik az üzemeknek a főváros háztartásához való hozzájárulásáról szóló előterjesztés, a másik pedig a beruházóprogrammról és külföldi kölcsönről szóló tanácsi előterjesztés tárgyalása.* Az üzemi javaslatnál csöndes, nyugodt vita folyt, összekoccanások nélkül és kibontakozott a pénzügyi bizottság magas szinvonalu vitája, amely azután a külföldi kölcsön tárgyalásánál szinte tetőpontját érte el. El kell mondani, hogy az uj rezsim alatt ilyen nivós vitát még nem hallottunk.

Az üzemi javaslatnál is, de még inkább a beruházási programmnál boldog örömmel kellett észrevenni, hogy itt, ebben a teremben minden egyén és minden párt át van hatva Budapest szeretetétől, bizik ennek a városnak a jövőjében és hogy ugy mondjuk, itt *ebben a teremben tulajdonképen mindenki kormánypárti.* Wolff Károlytól Peyer Károlyig mindenki büszke arra, hogy a város érdekében cselekszik és hogy minden cselekedetükben a teljes harmonia nyilatkozik meg. Voltak persze pesszimisták is, akik között talán *Éber* Antal vezetett, de akinek mindig okos, gazdasági argumentumokkal megokolt az aggodalma. Egyet azonban ő is megálapitott és ez az, hogy eljutottunk az ujjáépitéshez, amelynek ezek a javaslatok a fundamentumai. Érdekes volt, hogy Éber mellett még *Wolff* Károly a legpesszimistább és velük szemben Budapest jövője iránt a legnagyobb optimizmussal a szocialisták, *Peyer* Károly és *Büchler* József beszéltek.

Éber Antal, amikor az üzemi javaslathoz szólott, a *fogyasztási és egyéb gyilkos adók leépitését sürgette.* Wolff Károly boldogan jelentette ki, hogy végre itt van az igazi deficitmentes költségvetés, amelyet az üzemek tizennyolcmillió aranykoronás hozzájárulása tesz lehetővé. *Baracs* Marcel már gyanakvóbbnak mutatkozott, ő nem hajlandó az üzemeket látatlanban dicsérni, ő — azt mondja — előbb meg akarja nézni, mi van ezekben a titokzatos szardiniás skatulyákban. Közben egy kis apró csatározás a Beszkárt körül élénkitette meg a tárgyalás komolyságát. *Baracs Marcel ugy találta, hogy fölösleges a tüneményes márványpalota a Beszkárt igazgatósága számára.* A szociálisták hallgatagon ültek és azon a véleményen voltak, hogy sohasem baj az, ha a Beszkárt épit, vagy ha akárki épit. A márványpalota-lázat azután *Buday Dezső csillapitotta le, aki kijelentette, hogy nem is márványból épült az a palota, tessék csak megnézni műmárvány az, azaz, hogy gipsz.* Ebben azután meg is nyugodtak.

Eckhardt Tibor ezuttal nem [illegible] szemügyre az egyes üzemigazgatók vallási viszonyait, csak amiatt aggodalmaskodott, hogy a tizennyolc millió aranykoronát akár [illegible] ki, akár az üzemek fizetik be [illegible] csak a közönség fizeti. [illegible] ebben tökéletesen igaz[illegible] volt, még csak közbeszólás sem tarkitotta a beszédét. Egy kicsit ugyan borussá tette a hangulat

tot az a jóslata, hogy neki biztos tudomása van arról, hogy még hosszu-hosszu ideig nem derülnek jobb napok a magyar glóbusra.

A borut azonban derü váltotta fel, olyan jóizüen elcsevegett *Peyer* Károly. Különösen akkor éreztek a szivük körül valami jóleső melegséget a bizottság tagjai, amikor elmondta *Peyer* Károly, hogy a főváros üzemeit már megvizsgáltatta és rendben találta a belügyminiszter, de most nem ártana, ha a főváros küldene ki szakértő bizottságot az állami üzemek megvizsgálására, mert szerinte ott sokkal több baj van, mint a főváros üzemeiben.

Az egész üzemi vitában *Ereky* Károly volt a legszigorubb szónok, aki elpanaszolta, hogy a törvényhatóságnak semmi ingerenciája sincs az üzemekre. A pénzügyi tanácsnok nagy ur a városházán, de mégsem olyan nagy ur, hogy az üzemek, amikor kéri, beszolgáltatnák neki a költségvetésüket.

— *Nem vagyunk sóhivatal, — mondotta emelkedett hangon — hanem mi vagyunk a főváros közönsége, a főváros tisztviselőinek kenyéradó gazdái és éppen ezért nemcsak elvárjuk, hanem meg is követeljük, hogy utasitásainkanak eleget is tegyenek.*

Határozati javaslatában, amit el is fogadtak, azt kivánta, hogy ezentul a főváros költségvetésében benne legyen az üzemek költségvetése is, mert ennek már a törvény értelmében eddig is benne kellett volna lenni és mivel nem volt benne, a tanács határozott mulasztást követett el.

*

A beruházási vitának első szónoka *Peyer* Károly volt, aki tanulságos előadást tartott arról, hogy az infláció alatt miképpen lehetett papirosból aranyat csinálni és hogy ezt a jó receptet mi menynyire nem használtuk fel. Utána *Bródy* Ernő beszélt:

— Ereky Károly, mélyen tisztelt tagtársam, — mondotta Bródy — erről az előterjesztésről azt mondotta, hogy ez fércmunka. Én nem osztom ezt a felfogást, nem tartom ezt az előterjesztést fércmunkának. Ez az előterjesztés egy nagy regény...

— *Igen, egy rossz regény* — vágta oda makacsul *Ereky* Károly.

Ez azonban nem akadályozta meg *Bródy* Ernőt abban, hogy a tanácsi előterjesztést a jövő század szép regényének nevezze. Természetesen, mint a Lakók Szövetségének elnöke, nagy beszédet mondott az épitkezések fontosságáról és hosszan és okosan értekezett a lakbéremelés lehetetlen voltáról.

A Ripka-párt két szónokkal szerepelt a vitában. *Scheuer* Róbert azt fejtette ki, hogy ez az előterjesztés csak kerete lehet a beruházásoknak és különösen annak második részét, a tizenkét évre szóló munkaprogrammot ki kell dolgozni. Az élesebb hangu *Ereky* Károly felszólalása volt, aki megismételte, hogy ez az előterjesztés fércmunka és a rentabilitási számitások és megfelelően kidolgozott statisztikai adatok nélkül készült beruházási programmra a külföld nem fog pénzt adni. Azt tartja, hogy amig a főváros vagyoni helyzete nem ismeretes, nem lehet 20 millió dolláros kölcsönt felvenni. *Ereky* Károly felszólalása olyan nagyhatásu volt, hogy *Sipőcz* Jenő polgármester és *Csupor* József pénzügyi tanácsnok kénytelenek voltak azonnal válaszolni és megnyugtató kijelentéseket tenni.

Hasonlóan pesszimisztikusan vélekedett a kölcsönről *Éber* Antal is, aki nem hajlandó Bécs példáját követni, ahol sok pénzt forditottak az épitkezésre, de ahol a sok pénz felhasználása után a lakásinség éppen olyan, mint volt, ellenben tönkretették az ipari és kereskedelmi termelést és a munkásságnak többet ártottak, mint használtak. Ugy találta Éber Antal, hogy elég lesz, ha egyelőre csak 10 millió dollárt veszünk fel a 20 helyett.

Éber Antal pesszimizmusa azután teljesen átragadt *Wolff* Károlyra is, aki kijelentette, hogy nem vállalná az elaboráció minden részéért a felelősséget. A lényeg az, hogy csak azt a beruházást végezzük, ami az amortizáció szempontjának figyelembevételével is vitán fölül rentabilis. Rendkivüli érdeklődést keltett Wolff Károly beszédének az a része, ahol a Tabán kiépitéséről, mint a lakásprobléma megoldásáról beszélt. Erről még alighanem sok szó esik.

Nagyon szép beszédet mondott a szocialista *Büchler* József is, akinek beszéde felmelegitette a sziveket, annyi szeretettel és annyi bizalommal szólott Budapest jövőjéről. Természetesen erős vitába elegyedett Éber Antallal, akivel szemben magasztalta azt, amit a szocialisták Bécs városának vezetésében cselekedtek. Nagy érdeklődéssel hallgatott beszédet mondott *Déri* Ferenc is, aki nem lett volna hü multjához, ha nem sürgeti kiváló alkotásának, a ferencvárosi kereskedelmi kikötő épitésének befejezését.

A vita utolsó, de egyik legnagyobb érdeklődést keltő szónoka *Harrer* Ferenc volt, aki gyönyörü elméleteket állitott fel, különösen a lakáskérdés megoldásáról és a Tabán rendezéséről. Ezenközben egyszer csak közbeszól *Wolff* Károly:

— Ez az én javaslatom is.

Harrer ügyes bókkal válaszol Wolffnak, mire boldogan állapitják meg mind a ketten, hogy hiszen nincsen itt semmi baj, a szélső jobboldal legteljesebb mértékben egyetért mindenben. Ennek bizonyitására a szünet alatt nagy tanácskozás keletkezik Wolff, Harrer és a szocialisták között. A tanácskozás eredményét *Joanovich* Pál közli az ujságirókkal:

— *Meg van a megegyezés:* nem a huszmillió dollár felvételére, hanem *„huszmillió dollárig terjedhető kölcsön"* felvételére adunk felhatalmazást.

Egészen természetes, hogy ebben a kedves, szép egyetértésben, langymeleg hangulatban, a Wolff-párti fürge kurir a megegyezés szenzációs hirét legelsősorban is a — *Népszava* szerkesztőjével közölte...

Szemétégető, kiállitási terület, nemzeti stadion és uj népliget a Lágymányoson

Betemetik a Lágymányosi tavat — Sürgős a Boráros-tér—Lágymányosi hid megépitése

A főváros illetékes szervei tudvalévően már régebben elhatározták, hogy *kisérleti szemétégető-telepet állitanak fel a Lágymányoson* és erre a célra az idei költségvetésbe két milliárd koronát már be is állitottak. Ugy volt, hogy a különböző szemétégető rendszerek tanulmányozására a főváros *Édes* Endre tanácsnok vezetésével egy bizottságot küld ki külföldre. Ennek a bizottságnak *Balló* Alfréd, a Köztisztasági Hivatal igazgatója, és *Zboray* Miklós müszaki főtanácsos lettek volna a tagjai. A bizottság tanulmányutja azonban különböző, felületes értesüléseken alapuló támadások miatt egyelőre függőben maradt. Ennek természetesen az a következménye, hogy a budapesti kisérleti szemétégető-telep megvalósitása bizonytalan időre eltolódik, pedig az illetékes ügyosztály intenciója az volt, hogy a kisérleti szemétégető telep minél előbb elkészüljön.

A kisérleti szemétégető-telep megfelelő tanulmányut nélkül való felállitása minden tekintetben könnyelmü és elhamarkodott lépés lenne. Tudni kell ugyanis, hogy egy egész sereg különböző szemétégetési rendszer van, amelyek közül a legalkalmasabbnak és az itteni viszonyoknak a legmegfelelőbbnek a kiválasztása milliárdos megtakaritást jelentene a fővárosnak.

A kiküldendő bizotság egyébként a következő szemétégető rendszerek tanulmányozását vette tervbe:

A davosi Dörr-féle és a gyakorlatban igen jól bevált rendszert, amelynek különösen az a nagy előnye, hogy kevés tüzelőanyagot fogyaszt,

a párisi Sépia elnevezésü rendszert, továbbá a Brechot-Cité-féle kemencét. A franciák mind a két rendszerrel meg vannak elégedve;

a hamburgi Uhde-rendszert, amelynek az eddigi információnk szerint a legnagyobb teljesitőképessége az összes eddig bevált rendszerek között,

a kieli Musag-féle kemencét, amelynek kiszámithatatlan jelentőségü előnye, hogy a szemétsalak egyes alkatrészeiből igen jó minőségü mübazaltkockákat lehet préselni és végül

a berlini, illetőleg schönebergi Vesuvio-cég találmányát, amely arról nevezetes, hogy a szemétégető kemence mozgórostélyos.

A főváros a *szemétégető kemencék salakjával* — mint ismeretes — *többek között a lágymányosi tavat szándékozik betölteni.* Igy ez a környék esztendők multán egy nagykiterjedésü, épitkezésre alkalmas területtel gazdagodnék. Ennek a területnek városrendezési és városszépészeti szempontokból rendkivül nagy jelentősége lesz. Tudvalevő ugyanis, hogy a városrendezési ügyosztálynak legelsőrendü, fontosságu tervei vannak a Lágymányossal és a környékével.

A Duna mentén ugyanis

ide tervezik a székesfőváros hatalmas és rendkivül nagyszabásunak igérkező állandó kiállitási területét és ennek folytatásaképpen ugyancsak a Duna mentén a Nemzeti Stadiont,

amelyben szerencsés fekvés folytán valamennyi sportág otthont fog találni. *Az állandó kiállitási terület és a Nemzeti Stadion közé uj Népliget kerül, ahová a Városligetből az összes mutatványos bódékat ki fogják telepiteni.*

Ennek a városrésznek a kiépitése követelően sürgeti az összes közmüvek lefektetését, valamint a Kelenföld közlekedési viszonyainak a megjavitását is.

Ezeknek

a terveknek a megvalósitása magával hozná a Boráros-tér—lágymányosi összekötő-hidnak a megépitését is.

Ezzel kapcsolatosan nyomatékosan fel kell hivnunk az illetékesek és a várospolitikai körök figyelmét a *Fővárosi Hirlap* munkatársának arra a feltétlenül megbizható forrásból nyert értesülésére, hogy a *legutóbbi állami költségvetés és az állami beruházási programmok összeállitása alkalmával kizárólag az óbudai ujpesti összekötőhid megépitésével* foglalkoztak és a boráros-téri— lánymányosi összekötőhid terve nem is került szóba. Mivel ez a körülmény kétségtelenül azt jelenti, hogy a boráros-téri— lágymányosi hid megépitése esetleg évtizedekkel eltolódnék, legelsőrendü városfejlesztési szempontok miatt a lehető legsürgősebben meg kell tenni a kormánynál a lépéseket ennek a hidnak a sürgősége érdekében.

Legolcsóbb
mert a
legtartósabb!
a
CONTINENTAL
bicikligummi,
motorbicikliköpeny,
autó-ballongummi és
eherautó tömörabroncs
Lerakat:
KOVÁCS RUDOLF
VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon: Lipót 988-56

Telkek részletfizetésre
Horthy Miklós-uton, Zuglóban, Máriaremetén, Rákoshegyen, Gödön, Felsőgödön, Dunakeszin, Sződligeten.
Bérházak és villák vétele és eladása.
Telekeladási iroda Budapest, V., Erzsébet-tér 5.
Telefon 152—59.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállalata
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

Tűz ellen biztos a harcod,
Hogyha veszel MINIMAX-ot,
MAGYAR MINIMAX
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VI., Rózsa-utca 85. sz. Telefon: 37—31.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Renault
taxik és autóbuszok
Reiman, Vörösmarty-tér 3.

Ne mulassza el
a Meinl-cég pavillonját az árumintavásáron megtekinteni. Kávé- és csokoládé-izlelőpróbát.
MEINL GYULA.

A beruházási tervezet tárgyilagos kritikája

Az Egységes Községi Polgári Párt kifogásolta a programm szembeötlő hiányosságait, de azért szükségesnek tartja a beruházási tevékenység sürgős megindítását

A főváros tanácsának a fölveendő külföldi kölcsönre vonatkozó előterjesztése, amely magábafoglalja a nagy beruházó programmot is, egyhanguan keresztülment a pénzügyi bizottságon és nincsen kétség benne, a szerdai közgyülés is hozzá fog járulni. Döntő jelentőségü volt ebben a kérdésben is az *Egységes Községi Polgári (Ripka) Párt* állásfoglalása. A párt szerdán este tartott értekezlete éles kritikát gyakorolt a tanács előterjesztése fölött, különösen kifogásolták a felszólalók, hogy az előterjesztés a későbbi programm tekintetében nagyon hiányos. Meg kell állapitani, hogy *a pártértekezleten senki sem lépte tul az objektiv kritika határait és ha a sajtóban a pártértekezleten történteket másként magyarázták, akkor* — mint a következmények mutatják — *félreértették az egyes felszólalók intencióit. A Községi Polgári (Ripka-) Párt éppen ugy, mint a többi pártok, ezt a tanácsi előterjesztést és beruházóprogrammot pusztán keretnek tekintette* és amennyiben a keret betöltésére vonatkozóan természetes kivánságai voltak, ez még nem jelenthette azt, hogy a párt egy pillanatig is szembehelyezkedett volna a gondolattal, hogy a fővárosnak kölcsönre van szüksége és hogy a beruházásokat minél előbb, minél nagyobb lendülettel meg kell inditani. Annál kevésbbé lehetséges ez, mert *hiszen éppen a Ripka-párt volt az, amely mindenkor a legteljesebb erővel sürgette a főváros beruházó tevékenységét.*

A párt felfogását a külföldi kölcsön és a beruházó programm ügyében a legkristályosabban dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesternek, a párt vezérének itt következő nyilatkozata tükrözteti:

— Legelőször is meg kell állapitani azt, hogy a beruházási programm két részből áll. Az egyik az aktuális rész, amely a legsürgősebb beruházásokat foglalja magában, a második rész pedig csak utmutatás a jövőre nézve. *Kijelentem, hogy a programm első része teljesen megfelelő.* Lehetnek ugyan eltérések a véleményekben, amelyek szerint ez, vagy az a dolog nem kvadrál, de nagyjában a programm egész első része elfogadható és azt elő is kell készíteni.

— *A tervezet második része csak keretet ad a jövő számára,* amelyet a kialakuló helyzet hatása alatt, tetszés szerint változtathatunk. *Kétségtelen, hogy nagyon sok minden ki is maradt a programmból, tehát az kiegészitésre szorul.* Nem szerepel például a programmban a Gellérthegy rendezése és egyáltalában nem szerepelnek benne azok a dolgok, amelyek a kerületi érdekek ápolására szükségesek. Ismétlem azonban, hogy *ami az első részt illeti, az müszakilag is megállja a helyét.* Ezt a részt elő kell készíteni, mert égetően aktuális és erre kölcsönt is kell felvenni.

Az értekezleten történtekről a *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt *Ereky* Károllyal is beszélni, aki a következő kijelentést tette:

— *Az értekezletre az utolsó pillanatban kaptam meghivást* és sejtelmem sem volt róla, hogy a beruházási programmról fogunk tárgyalni. Természetes, hogy *ilyen körülmények között nem is volt alkalmam ebben a tárgyban Ripka Ferenc főpolgármester urral megbeszélést folytatni.* Én, mint gazdasági politikus és mérnökember, egyéni véleményemet mondtam el, amihez azután a párt is hozzájárult.

A Községi Polgári (Ripka) Párt értekezlete

A Községi Polgári (Ripka-) Párt a Belvárosi Polgári Kör helyiségében szerdán este nyolc órakor értekezletet tartott, amelyen a távollevő dr. *Kozma* Jenő elnök helyett, dr. *Gaár* Vilmos elnökölt. A nagyfontosságu értekezleten a párt tagjai csaknem teljes számban jelentek meg.

Az ülés megnyitása után az elnök a jegyzőkönyv hitelesitésére *Bayer* Antal és *Holzer* Sándor párttagokat kérte fel. Örömmel jelentette azután az elnök a főváros két kiváló érdemes tisztviselőjének, *Némethy* Béla és dr. *Lamotte* Károly főjegyzőknek előléptetését. Rendkivüli melegséggel üdvözölte azután a sajtó jelenlévő képviselőit és hangsulyozta, hogy a párt élete szempontjából rendkivül fontos az, hogy a párt müködéséről a nagyközönség is tudomást szerezzen. Ismertette azután a pártértekezlet összehivásának célját. A tanács a főváros nagy, 20 millió dolláros beruházási programmját meglepetésszerüen hozta szőnyegre. A beruházási programmot már a pénteki pénzügyi bizottság napirendjére is kitüzték, amit helytelennek, sőt komolytalannak tart, mert lehetetlen egy ilyen óriási fontosságu kérdéssel, minden előzetes tanulmányozás nélkül foglalkozni. Kifogásolta továbbá, hogy a pénzügyi bizottság tárgysorozatára a beruházási programmon kivül még több olyan jelentős kérdést is tüztek ki, amelyek külön-külön is megérdemelnék, hogy a bizottság egy-egy teljes ülésen foglalkozzék velük.

Napirend előtt dr. *Baransky* Gyula szólalt fel és kifogásolta, hogy a párt nem fejt ki olyan tevékenységet, amilyet kellene. Ennek egyedülvaló okát abban látja, hogy a pártnak még mindig nincs megfelelő helyisége. Sürgősen napirendre kell tehát tüzni ezt a kérdést. Az elnöklő *Gaár* Vilmos kijelentette erre, hogy a párthelyiség kérdését a legrövidebb időn belül megoldja a vezetőség.

A beruházó programm ismertetése

Gaár Vilmos ezután felkérte *Scheuer* Róbert bizottsági tagot a beruházóprogramm ismertetésére.

Scheuer Róbert a tanács által készitett beruházóprogrammról mindenekelőtt megállapitja, hogy azt nem lehet kielégitőnek és alaposnak mondani. A programm alapos áttanulmányozása után azt javasolja, hogy a párt a pénzügyi bizottság pénteki ülésén annak napirendről való levételét kivánja, hogy a tanács a beruházóprogrammot alaposabban előkészithesse és a bizottság tagjai azt bővebben tanulmányozhassák. A programmtervezet még csak az albizottságok előtt sem volt és egyes részleteiben egyenesen ellentétes álláspontra helyezkedik az autonómia szerveinek már megnyilatkozott akaratával. Az előterjesztést komolynak egyáltalán nem lehet nevezni és az nem olyan, hogy alapos nyugati pénzemberben bizalmat tudjon kelteni. A programm a hevenyészettség jellegét viseli magán, kivéve talán az Elektromos Müvekre és a Gázmüvekre vonatkozó részletet.

Ezután részletesen foglalkozott a programmal. A Beszkárt fejlesztésére vonatkozó részt semmitmondónak tartja, amely egyébként is tele van ellentmondásokkal. A Beszkárt programmja tizenkét év alatt mindössze öt vonal kiépitését veszi tervbe, amely öt vonal között egyáltalában nem szerepel a Bécsi-uti vonal, amelynek kiépitésére a Beszkárt már régen kötelezték. Hasonlóan zavaros és hiányos az autóbuszüzem fejlesztésére vonatkozó programm is. *Nevetségesnek tartja, hogy az autóbuszüzem tizenkét év alatt összesen ötven autóbusz beszerzését tervezi.*

A beruházási programm jelentékeny részét az épitkezések tervei foglalják le. Szerinte épitkezéseket egyáltalán nem volna szabad felvenni olyan programmba, amely külföldi kölcsönökre bazirozott beruházásokra vonatkozik. A kölcsönből kizárólag haszonhajtó beruházásokat szabad eszközölni. A bérházépitést pedig igazán nem lehet ilyennek nevezni, mert a városi lakásokkal a főváros a lakbérek emelkedését akarja ellensulyozni és igy nem is számithat a jövedelem fokozására. Amig az üzemek sorsa fölött az autonómia nem döntött, az üzemi épitkezéseket sem lehet tervbe venni.

A beruházóprogramm nem tartja szükségesnek például a sikló átalakitását, bár az feltétlenül hasznothajtó vállalkozás, nem tartja sürgősnek a fogaskerekü rendbehozatalát sem, bár az szeptember 1-én a főváros tulajdonába megy át. Nevetségesnek mondja a programmnak az Állatkertre vonatkozó részét is. Itt tizenkét évre csak az az összeg szerepel, amit 1926-ra, tehát egy évre már meg is szavaztak. Komolytalan a sétányokra és gyógyfürdőkre vonatkozó programm is.

Mindezeket egybevetve *nem tartja a programmot alkalmasnak arra, hogy ezen az alapon külföldi kölcsönt lehessen felvenni.* Sőt nem tartja megérettnek arra sem, hogy a pénzügyi bizottság tárgyalja. Szerinte az egész előterjesztés féremunka és sajnálatosnak tartja, hogy ezt külföldi metropolisokban olvasni fogják, mert tudomása van arról, hogy a programmot már forditják és már küldik is ki Londonba a tőkeérdekeltségeknek. Ismételten inditványozza, hogy a programmot előbb tárgyalják le a szakbizottságokban és ujból előkészitve vigyék csak a pénzügyi bizottság elé.

Az idegenforgalomért

Baránsky Gyula kijelenti, hogy a tanácstól nem is vár programmot, mert a tanács évtizedek óta nem képes erre. A tanácsban tulteng a bürokratizmus, éppen ezért azt *javasolja, hogy a párt maga dolgozzon ki beruházási programmot. A beruházási programmnak abból kell kiindulnia, hogy Budapestet fürdővárossá kell avatni* és ebből a szempontból kell minden beruházást is eszközölni. *Minden eszközzel arra kell törekedni, hogy Budapest idegenforgalmi gócpont legyen.* Ezért legfontosabb a közlekedés kérdése, de fejleszteni kell a közüzemeket is: foglalkozni kell az elektromos centrálé ügyével. Szól azután a kulturális beruházásokról és ezen a téren nagyon fontosnak tartja az iskolák épitési programmját, amelynek révén harminc-negyven bérház szabadulna fel. Inditványozza, hogy a párt küldjön ki egy szükebb bizottságot, amely a tanács részére beruházási programmot dolgozzon ki.

Az üzemek kihasználása

Becsey Antal a beruházási programmról szólva hangsulyozta, hogy a főváros legtekintélyesebb vagyontételei az üzemek, amelyeket nem használnak ki kellőképpen. *Annál olcsóbban kapunk kölcsönt, minél jobb az alap, amelyre adják. Ezt az alapot pedig az üzemek adják meg.* Megfelelő propagandával gyógyfürdőinknél is szép eredményeket lehetne elérni. Igen sürgősnek tartja az üzemi beruházásokat. Azt javasolná, hogy a beruházási programm egy-egy szakkérdésének tanulmányozását a párt külön referensekre bizza, akiket erre az elnökség kérjen fel. Ellene van annak, hogy a lakásépitéseket a közhatóságok végezzék. A lakástermelés csak momentán volt a főváros feladata, de ebből rendszert csinálni nem lehet, mert a lakásépités nem lukrativ vállalkozás. A lakásépitésre más megoldást tart alkalmasnak, amelyet a szociálpolitikai ügyosztály már elő is készit.

Ereky Károly felszólalása

Ereky Károly volt az értekezlet következő szónoka, aki nagy alapossággal és részletességgel birálta a tanács beruházási programmját, amelyet féremunkának minősitett. Ezt a programmot hevenyében készitették el az ügyosztályok anélkül, hogy alaposan mérlegelés tárgyává tették volna és előzetes kritika nélkül vitték a bizottság elé. *A programm a főváros vagyoni helyzetére, a jelenlegi hitelezőkre és az üzemek statisztikai adataira való tekintet nélkül készült el.* Ez a programmtervezet is argumentum amellett, hogy a főváros vezetése nem halad helyes irányban és éppen ezért a *törvényhatóságnak minél előbb élnie kell a tisztujitás jogával.* Elégedetlen a törvényhatósági bizottság müködésével is, mert a közgyülés nem hatott oda, hogy a jelenlegi rendszer megváltozzék. Ha a dolgok igy mennek tovább, akkor a főváros nagy anarchiába sülyed, vagy kuratórium alá kerül.

— Komolytalan dolognak tartom — mondotta — a tanács beruházó programmját, és az a véleményem, hogy erre az *összeállitásra nem igen ad kölcsönt a külföld.* Amit a tanács adott, az *szimpla tartalomjegyzék, amelyben felsorolja, hogy mire van szükség. Erre azonban nem ad pénzt a külföldi bankár.*

— Kérdés, mik azok a biztositékok, amelyeket a főváros az uj hitelezőknek felajánlott. A költségvetések és zárszámadások adatai lennének azok, amelyekkel rá lehetne mutatni az üzemek rentabilitására. Kölcsönt kapni azon az alapon, hogy majd visszafizetjük az adóból, ma nem lehet, mert az adóterheket emelni lehetetlenség. A beruházóprogrammot ne kizárólagosan a tanács készitse el, hanem kérjenek fel erre szakférfiakat, s azok dolgozzák ki a legalaposabb munkával. Szociálpolitikai intézmények létesitésére nemzetközi piacon kölcsöntőkét nem lehet találni. Elképzelhetetlen, hogy a nemzetközi nagytőke antikapitalis célokra adjon pénzt. A főváros lakásépitési programmja pedig antikapitalis cél. A magántőke épitsen, amely rögtön kap is kölcsönt a nemzetközi tőkétől, ha a lakások szabadforgalma helyreállitunk az

ELEKTROLUX
használatával
élvezet a takarítás!
Kérje díjtalan
és kötelezettség nélküli
bemutatását!
Eladás előnyös részletfizetésre!

»ELEKTROLUX«
ezelőtt
TURBATOR TÁRSASÁG
magyarországi vezérképviselete:
BALÁZS ARTHUR
Budapest, IV., Kristóf-tér 2. I. emelet
(Váczi-u. sarok) Tel. T. 109—87 és L. 912—91.
Vidéki képviseletek:
Debrecen, Győr, Miskolc, Nagykanizsa,
Pécs, Szeged, Szombathely.
Kiállitunk az Árumintavásáron!

áll. *A beruházási programmot ne vegyék le a napirendről, hogy igy a pártnak módja legyen a pénzügyi bizottságban rámutatni a harsogó hibákra és módja legyen a maga álláspontját kifejteni.* Végül javasolja, hogy küldjön ki a párt egy bizottságot, amely a tanáccsal karöltve, tiszta kép szerzése szempontjából, pontosan állapitsa meg az üzemek vagyonleltárát.

A többi felszólaló

Szombathy Kálmán volt a következő felszólaló, aki azt kivánta, hogy a közélelmezési üzemekre, a mezőgazdasági üzemre és az épitkezésre vonatkozó részeket teljes egészében töröljék a programmból.

Hoór-Tempis müegyetemi tanár fejtette ki ezután szakvéleményét a beruházási programmról. *Az uj programm kidolgozásához külső szakértők bevonását kivánja, mert a tervezet egyes részei elárulják, hogy azt a laikusok készitették.* A szakértelem hiánya okozza azt a nagy energiapazarlást, amivel az üzemeknél, igy elsősorban a Beszkártnál és a vizmüveknél találkozunk. Kifogásolja, hogy a beruházási programm előkészitői nem vették figyelembe az üzemvizsgáló bizottság jelentését. Megállapitja, hogy a lakásépitési akciót a magánvállalkozásnak kell átengedni. Csatlakozik *Ereky* és *Becsey* inditványához azzal a kivánsággal, hogy a jövőben minden szakkérdésben hallgassák meg a külső szakértők véleményét.

Siegescu József szólalt fel ezután és megállapitotta, hogy a polgárság félelme megokolt a beruházási programmal szemben. A *Községi Polgári Pártnak*, amely a törvényhozásban a középen áll, értékeinél, intelligenciájánál és függetlenségénél fogva hivatása, hogy rendet teremtsen a városházán.

Az elnöklő *Gaár* Vilmos ezután a párt nevében felkérte *Ereky* Károlyt, hogy a pénzügyi bizottság ülésén fejtse ki a párt álláspontját.

Scheuer Róbert szólalt fel ezután még. Szólott a bérkocsik autórendszámairól, a Beszkárt szakaszbeosztásának halogatásáról és rámutatott arra, hogy a Beszkárt szembehelyezkedik a közlekedési bizottság állásfoglalásával.

Csécsi Nagy Miklós azt kivánta, hogy meg kell védeni a régi bérkocsis családok jogos érdekeit, az autórendszámok kiosztása körül.

Az értekezlet az elnök zárszavával ért véget.

Kilépések a Wolf-pártból

Usetty Béla, Wenszky Nándor és Brohn József beléptek a Községi polgári pártba

Az utóbbi időben a közgyülési pártok keretében meglehetős csönd uralkodott. A pártok nyugalmas, harmónikus munkát végeztek és minden párt arra törekszik, hogy közös egyetértéssel, válvetett munkával együtt segitsék a fővárost a haladás utjára lépni. Nemes és tiszteletreméltó verseny fejlődött ki e tekintetben a pártok között. A pártok belső életében sincsenek mozgalmak és éppen ezért városházi körökben meglepetést keltett, hogy a keresztény községi pártból annak három tekintélyes tagja az elmult napokban kilépett. Ez a három férfiu dr. Usetty Béla, Wenszky Nándor és Bohn József. Usetty Béla dr. ügyvéd, Usetty Ferenc iskolaigazgatónak, volt nemzetgyülési képviselőnek testvéröccse. Mint ismeretes, Usetty Ferenc a főváros életében nagy szerepet játszott és egyik vezére volt a ferencvárosi polgárságnak és a városházán mint a Keresztény Községi Párt alelnöke, nagy tekintélyre tett szert. Öccse, dr. Usetty Béla mindenben követője volt kiváló bátyjának és vele együtt rendkivül népszerü ember a Ferencvárosban. Usetty Ferenchez hasonlóan Usetty Béla dr. is mindenkor a mérséklet és a megértés őszinte hive volt.

Wenszky Nándor hasonlóan tekintélyes tagja a főváros közgyülésének, aki minden erejével készségesen dolgozik Budapest jövőjéért. Különösen szakkérdésekben szokta szavát hallatni és véleményét mindenkor tiszteletben tartották az ellenpárton lévők is. Bohn József nagyon népszerü ember a Józsefvárosban. A kommunizmust követő időkben lelkes hive volt Wolff Károlynak és nem egyszer temperamentumosan szállt sikra a kurzus érdekében. Lassanként *be kellett azonban látnia, hogy a kurzuspolitika nem mindenkor azonos a keresztény és nemzeti eszmékkel.* Elkedvtelenedett és mindinkább eltávolodott a kurzuspolitikától. Csöndes ember lett Bohn József, mig végre most végleg levonta elhatározásának konzekvenciáit.

Dr. Usetty Béla, Wenszky Nándor és Bohn József levelet intéztek dr. Kozma Jenőhöz, az Egységes Polgári (Ripka) Párt elnökéhez és bejelentették azt az elhatározásukat hogy a *párthoz csatlakoznak és lelkes támogatói kivánnak lenni Ripka Ferenc politikájának, amely a megértés és az alkotómunka politikája.* Az Egységes Polgári (Ripka-) Párt három uj taggal, három tekintélyes városatyával szaporodott, akik nemcsak numerikusan, de tehetségükkel és nagy kerületi összeköttetéseikkel is növelik a párt érdekeit.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
— Készit minden e szakmába vágó munkákat. —

SZÓRAKOZÁS

Szenzációs vendégszereplések a Fővárosi Operettszinházban. A bécsi Deutsches Volkstheater világhirü együttese szombaton, e hó 24-én és vasárnap, e hó 25-én müsorának és egyuttal az idei német szezonnak leghiresebb és legtöbbet emlegetett ujdonságát fogja bemutatni a Fővárosi Operettszinházban. Der fröhliche Weinberg (A vidám szőlőhegy). Ez a szindarab, amely egy csapásra megalapitotta szerzőjének, Zuckmayernek hirnevét. A rajnamenti néplélek nagyszerü megnyilatkozása ez a vigjáték, amely erőteljes nyelvezetével, bátor szókimondásával, de főleg őszinte humorával, kacagtató jellemzésével ért el mindenütt párját

BEKETOW CIRKUS
naponta este 1/2 8 órától és minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután 4 órakor különlegességi előadás. Telefon: Lipót 919-35.

ritkitó hatást. A Deutsches Volkstheater legjobbjai vesznek részt az előadásban, igy Paula Weszely, Alice Hetsey, Anna Höllering, Annie Röttgen, Hans Ziegler, Oskar Sima. E hó 27-én, kedden azután Tilla Durieu a német szinpadnak egyik legkiválóbb művészi egyénisége kezdi meg társulatával több estére tervezett vendégszereplését. Ennek keretében a modern és klasszikus müsor rendkivül érdekes irodalmi alkotásai kerülnek szinre. A játékrend keretében szerepelnek: Dario Nicodemi: Der Schatten (Az árnyék), Sardou: Fedora. Hebbel: Gyges und sein Ring. Ibsen: Hedda Gabler. Jerome: Lady Fanny und die Dientsbotenfrage. (Fanny és a cselédkérdés.) Az előadások jegyeit rendes helyárak mellett már árusitják a Fővárosi Operettszinház pénztárai.

CORVIN SZINHÁZ
GYORSABB MINT A SZÉL
Egy vakmerő lovas és egy bátor paripa története. 6 felv.
Főszereplő: FRED THOMSON és SILVER KING
A KÉKVÉRŰEK
Filmregény 8 felvonásban. Főszereplők: VIRGINIA VALLI és EUGEN O'BRIEN.
Előadások kezdete 1/2 6, 1/4 8, 1/2 10 órakor
Vasárnap 1/2 5, 1/4 6, 1/2 8, 1/2 10 órakor.

Vigszinház. Egész héten minden este: Az alvó férj. Szombat délután: Lili bárónő (vizsgaelőadás). Vasárnap délután: A csirkefogó.

Városi Szinház. Szerda: Traviata. Csütörtök, péntek: Csókos asszony. Szombat délután: Jancsi és Juliska (gyermekelőadás); este Csókos asszony. Vasárnap délután: Hoffmann meséi; este Csókos asszony.

KAMARA
GYORSABB MINT A SZÉL
Egy vakmerő lovas és egy pompás paripa története. 6 felv. Főszereplők: Fred Thomson és Silver King.
MONTE CARLO
Dráma 8 felvonásban. – Főszereplő: Betty Balfour.
Előadások kezdete: 1/2 6, 3/4 8, 1/2 10 órakor
vasárnap 1/2 5, 1/4 7, 8 és 10 órakor.

Fővárosi Operettszinház. Szerda, csütörtök, péntek: nincs előadás. Szombat, vasárnap: Der fröhliche Weinberg.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Mester-utca 41—43. sz. bérházban szükséges két lift szállitását a Wertheimer F. és Társa cég kapta 247 millió koronáért.

A Mester-utca 41—43. sz. bérház villamosfelszerelési munkálatait a Szmetana és Szőke és a Bene és Wein cégek kapták együttesen 299 millió K-ért.

A Csévi-utca, Pasaréti-ut és Csalán-utca közti szakaszának makadámszerü rendezését Ámon Antal és Fiai kapták 156,150.000 koronáért.

A Vérhalom-utca, Apostol-utca és Szemlőhegyi-ut közti szakaszának makadámszerü rendezését Palace házépitő rt. kapta 253,500.130 koronáért.

Beérkezett ajánlatok

Az I. és V. kerület kövezetének javitási munkálataira ajánlatot nyujtottak be: a megállapitott egységárakból az I. kerület kövezetjavitásánál Komfort épitő rt. munkából 16, a szállitásból 9%, Hollós és Khand 19—10%, Fekete István —, —, Zech Károly 15—30%, Krausz F. 10—20%, Klein és Kahanovszky 14—10%, Schaffer Antal 15—15% engedménnyel. Az V kerület kövezetjavitásánál: Komfort épitő rt. a munkából 20½%, a szállitásból 18%, Obendorfer J. és Fia 38—38%, Hollós és Khand 22—20%, Fekete István 21—19%, Zech Károly 15—50%, Krausz F. 13—13 százalék engedménnyel.

A Hernád-utca, István-ut és Damjanich-utca közti szakaszok rendezési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: kövező elömunkákra, kövezésre: Obendorfer J. és Fia 49,375.000, Halmos J. és Fia 279 millió 822.000, — 46,425.000, Hollós és Khand 227 millió 896.500, — 66,346.500, Lukács és Bauer 263,811.000, — 45,251.000 koronával. Aszfaltelőmunkálatokra és aszfaltozásra: Magyar Aszfalt rt. 1.515.900.000, — 397,830.000, The Neuchatel 1.509,000.000, — 402 millió, Biehn János 406,380.000, Posnanszky és Strelitz lió Posnanszky és Strelitz 364,320.000, — 1 milliárd 511,150.000 koronával.

47251/1926—II. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a X. Simor- és Villám-utcák sarkán épülő székesfővárosi bérház vizvezeték-, csatornázás és gázberendezési munkáira.

A költségvetési kiirás nyomtatványai 50.000 (Ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 április hó 19-től kezdve d. e. 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában. A tervek Központi városháza, III. em. 328/a. ajtó alatt megtekinthetők Frischfeld Ede főmérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Ajánlattévők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetve tetszése szerint egyik ajánlattévő ajánlatát sem fogadja el s ujabb pályázatot tartson.

Külön figyelmeztetjük a pályázni szándékozókat, hogy ezen munkálatok odaitélésénél elsősorban és főként a munka jósága, a pályázók megbizhatósága lesz döntő s igy csak minden tekintetben megbizható vállalkozó fog e munka végzésével megbizatni.

A munkálatokra előleg nem folyósittatik, azonban a végzett munkák arányában időnként keresetek adhatók be, melyek a munka előrehaladásához képest folyósittatnak.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt boritékban, 20.000 K állami okmány- és 20.000 K fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetés ivenként 2000 K állami és 2000 K fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. em. 114.) és a kerületi előljáróságok iktatóhivatalában kaphatók.

Az ajánlatok **1926 május 5-én (szerda) d. e. 11 óráig a tan. II. (középitési) ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában adandók be.** Az ajánlatok ugyanazon napon, a III. em. 351. sz. üléstermében 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

A munka az épitési naplónak az épitésvezető mérnök által a cég részére való kiszolgáltatásától kezdve három nap alatt megkezdendő és a költségvetésben jelzett idő alatt elkészitendő.

Budapest, 1926 április 12-én.

A székesfőváros tanácsa.

NASH ADVANCED SIX és AJAX SIX HAT HENGER
LEGUJABB AMERIKAI MODELLEK NÉGY KERÉKFÉK BALLONKEREKEK
AMERIKAI AUTOMOBIL KERESKEDELMI R.-T., V., DOROTTYA-UTCA 3. — TELEFON: LIPÓT 981-43.

Ripka Ferenc: „A harc a közjóra való törekvés eszköze"

Klubavatás az óbudai Egyesült Polgári Társaskörben

A héten tartotta meg első közgyülését a *III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör*, amely ezuttal avatta fel székházát is. A közgyülésen *Andréka* Károly dr. főkapitányhelyettes, fővárosi bizottsági tag üdvözölte az egybegyülteket és javasolta, hogy *Stern* József királyi tanácsos, közjegyzőt válasszák meg a közgyülés díszelnökévé, ami egyhangulag lelkes tüntetés közben meg is történt. *Stern* József, az óbudaiak régi vezére, meghatottan köszönte meg a kitüntetést, majd megnyitotta a közgyülést. A közgyülés nagy érdeklődéssel hallgatta végig *Móra* István főtitkár és *Rezső* Antal ügyvezető alelnök jelentését. Ezután a választásokat ejtették meg, amelyek során elnök *Andréka* Károly dr., társelnökök *Szepesi* Ágoston és ujlaki dr. *Müller* Pál, ügyvezető alelnök *Rezső* Antal, alelnökök *Bartók* Béla, *Kovácshegyi* Kálmán, *Reisinger* Gyula és dr. *Reisz* Mór, főtitkár *Móra* István és háznagy *Frey* István lettek. Betöltötték a többi tiszti állást is és választottak ötventagu választmányt.

A közgyülés befejezése után megtekintették az uj társaskör kényelmesen és gazdagon berendezett helyeségeit, majd *Ripka* Ferenc főpolgármester megérkezése után megkezdődött a házavató vacsora. Az első felköszöntőt *Andréka* Károly mondta a kormányzóra, majd elmondta, hogy az óbudai szervezkedés *Ripka* Ferenc felhivására indult meg, a szeretet és a munka jelszavával. Azok az elemek, amelyek távol állanak minden szélsőségtől, otthont teremtettek maguknak, amely otthonban nem fognak vásári jelszavak után indulni, mert ez a kör az igazságot keresi, mert tudja, hogy a hazugság dönti meg a társadalmakat. Példaképpen állitotta polgártársai elé a főpolgármestert, aki otthagyta nyugodt életét és vállalta nehéz, küzdelmes misszióját.

Ripka Ferenc a beruházási programmról

Szünni nem akaró ovációban részesitették e szavak után *Ripka* Ferenc főpolgármestert, aki azonnal válaszolt *Andréka* szavaira. Üdvözölte a megértő barátság és összefogás jegyében született kaszinót, kifejtette, hogy *nagy tévedés az a hit, amely szerint a harc is cél lehet. A harc csak eszköz lehet, a közjóra való törekvés eszköze, amely a teremtő és alkotó munka alapja.* A közéletért senkinek sincs joga egyedül önmagáért dolgozni és a pártküzdelmeknek nem szabad gyülöletté fajulnia, mert nem süthet mindig a nap és a vihar, meg a villám tisztitja a levegőt. Jégverést azonban senki se kivánjon a szomszédjának, mert az elveri az egész határt, nemcsak a szomszéd, hanem a saját vetését is. Ezután áttért Óbuda speciális kivánságaira. Elismerte, hogy Óbuda Budapest hamupipőkéje. A háboru után okozta tétlenség után azonban megjött a komoly alkotómunka ideje és ennek látható előjele az

a beruházási programm, amely ellen sok kifogást lehet tenni, de azért jóakarattal kell megbirálni. Ennek a programmnak az a része, amelyet a tanács azonnal való megvalósitásra szánt, megvalósitható, alkalmas a tárgyalásra.

Ami a lakásépitést illeti, ez szükséges és ki nem kapcsolható szociális programm. A beruházási programm többi része kétségkivül okot adhat a vitára, de nem szabad elfelejteni, hogy ez a rész csak keret, amely tágitható és szükség szerint betölthető. Ezután felszólitotta a kört, hogy folytassa nemes munkáját, amelynek során kerülni kell a gyülöletet, az osztály- és felekezeti harcot. Tünjenek el a drótakadályok és a lövészárkok, — mondta a főpolgármester — a haza oltárán gyujtsunk melegitő és világitó mécseseket s akkor nem kell félteni a szeretett főváros, sem az imádott haza jövőjét.

A főpolgármester beszéde frenetikus hatást váltott ki és a jelenlevők hosszan ünnepelték Ripka Ferencet.

Ezután *Reisinger* Gyula iskolaigazgató, dr. *Stern* József diszelnököt, *Baranszky* Gyula kormányfőtanácsos pedig *Szilágyi* Károly nemzetgyülési képviselőt köszöntötte. *Szilágyi* Károly válasza után *Becsey* Antal kormányfőtanácsos szólalt fel, aki azt hangoztatta, hogy nehéz viszonyainkból csak az igazság és erkölcs segithet ki. Necsak jelszó legyen a munka, hanem valóság is. Szólott a beruházó programmról is, amely szerinte az elsietettség jegyében született meg, de mégis örvendetes tény, hogy a tanács alkotásra készül. Poharát gróf Bethlen István miniszterelnökre emelte. Felszólalt még Botzenhardt János és Viraág Béla szerkesztő is. A házavató ünnepség résztvevői kitünő hangulatban a késő esti órákig maradtak együtt.

Kórházi Locarno a városházán

Klár Zoltán érdekes akciója egy méltatlanul üldözött, tudós orvostársa érdekében

A városházi élet alaposan megelevenedett a héten. Egymást érték a bizottsági ülések és minden jel arra mutat, hogy most már a nyári szünetig nem is lesz pihenésük a városatya uraknak. A hétfői napon például nem kevesebb, mint négy bizottsági ülést tartottak, de a pénzügyi bizottság napokon át tartó nagyfontosságu ülésein kivül mégis a legfontosabb a közegészségügyi bizottság ülése volt. Ezen az ülésen csütörtökön délután öt év után első izben rendelték el az ujrafelvételt egy fegyelmileg elbocsátott orvos ügyében. Az orvos az országos nevü Preisich Kornél és aki ügyének revizióját rendkivül lelkes munkával kiharcolta, egy másik orvos: dr. Klár Zoltán bizottsági tag.

A Preisich-ügy abból az apropóból került napirendre, hogy a legközelebb betöltenek egy megüresedett gyermekorvosi állást. Erre az állásra Preisich is pályázik, aki a kommün előtt is ugyanezt az állást töltötte be. Klár Zoltán elmondta, hogy Preisich a kommün alatt tényleg vállalt igazgatói állást, de mindenki tudja, hogy müködésében még a vádlói sem találhattak kifogásolnivalót, mégis B-listára tették és azután elbocsátották állásából, pedig a külföldön is nagy neve van. A városházi kurzusuralmat nem alterálta ennél a B-listára való helyezésnél az a körülmény sem, hogy *Preisichet a miniszter is felmentette a vádak alól.*

Sok pikáns személyi dolgot mondott el azután Klár Zoltán, amelyekből kitetszik az a szomoru tény, hogy az orvosok társadalmában is bőségesen van gyülölködés, irigykedés és intrika. Ebben az esetben azonban remélni kell, hogy hatása lesz Klár Zoltán szavainak, aki arra kérte a főorvosokat, kórházigazgatókat és mindenkit, hogy adjanak módot egy kórházi Locarnora. *Inditványozta, mondja ki a bizottság, hogy megkéri a főpolgármestert, a B-listára került Preisichnek ujra való kinevezésére.*

A kórházi Locarno egy pillanatra csődöt mondani látszott, amikor Csillér y András azt fejtegette, hogy a Preisich-ügyet csak ujrafelvétellel lehetne eligazitani. Szerencsére azonban Buzáth János alpolgármester más hangot ütött meg. Kijelentette, *hogyha Preisich ügyében a fegyelmi hatóság törli a büntetést, a tanács nem ragaszkodik ahhoz, hogy az itélet után egy esztendőn belül rendelhető csak el az ujrafelvételt, hanem elrendeli azonnal.* Klár Zoltán természetesen örömmel járult hozzá az alpolgármester inditványához abban a reményben, hogy Preisich Kornél igaza ki fog derülni.

Julius elején nyilik meg a nemzetközi köztisztasági kiállitás

A kiállitást a Tattersallban rendezik — Nemzetközi köztisztasági kongresszus is lesz, amelyen az összes európai nagyvárosok képviseltetik magukat

Legutóbbi számunkban részletesen megemlékeztünk a julius első napjaiban Budapesten megtartandó nemzetközi köztisztasági kongresszusról, amelyet tudvalevően a németországi városok köztisztasági hivatalai igazgatóinak egyesülete rendez Gustav Adolphs, a kölni köztisztasági hivatal igazgatójának elnöklésével. Gustav Adolphs a portalan szemétfuvarozásra kiirt nemzetközi pályázat eldöntésével kapcsolatosan, mint meghivott külföldi szakértő, egy hónappal ezelőtt négy napig Budapesten tartózkodott. Ezalatt az idő alatt Édes Endre tanácsnokkal, a közegészségügyi ügyosztály vezetőjével és Balló Alfréddel, a Köztisztasági Hivatal igazgatójával részletesen és alaposan előkészitette és megvitatta a négynapos kongresszus teljes programmját, azonkivül magáévá tette a köztisztasági kongresszussal kapcsolatos, széles alapokra fektetett *nemzetközi köztisztasági kiállitás rendezésének a tervét is.*

Az eddigi jelek szerint ugy a köztisztasági kongresszus, mint a köztisztasági kiállitás rendkivül nagyszabásunak és impozánsnak igérkezik. A tavalyi esseni nemzetközi köztisztasági kongresszuson csak a német városok, azonkivül a skandináv, osztrák és magyar kiküldöttek vettek részt. Ezzel szemben

a budapesti kongresszusra már eddig is bejelentették részvételüket a német, holland, svéd, norvég, dán, finn, eszt, angol, lengyel, cseh, román, jugoszláv, görög és török városok képviselői.

A rendezőség azonban valószinünek tartja, hogy az összes európai nagyvárosok kiküldöttei meg fognak jelenni a kongresszuson. A budapesti köztisztasági hivatal igazgatóságánál ugyanis számos olasz, spanyol és francia város részéről érdeklődtek a kongresszus tárgysorozata, látnivalói, de különösen a nemzetközi köztisztasági kiállitás iránt, amelynek anyaga minden köztisztasági vonatkozásu eszközt fel fog ölelni. Különösen a német, a svájci és a francia gyáripar és kereskedelem fog résztvenni leginkább a kiállitás anyagában, de élénken érdeklődnek a köztisztasági kiállitás iránt a hazai gyárak és a hazai közvetitő kereskedelemben is.

A fővárosi köztisztasági hivatal igazgatósága a Fővárosi Hirlap utján felszólitja a magyar gyáripart és kereskedelmet, hogy a rendkivüli külföldi érdeklődésre való tekintettel a saját érdekében feltétlenül minél nagyobb számban és minél több kiállitási anyaggal vegyen részt a kiállitáson, amelyet julius elsejétől negyedikéig a Tattersall területén tartanak meg.

A kiállitáson minden a köztisztasággal kapcsolatos anyag és eszköz bemutatásra kerül, a szállitó és öntözőautóktól és kocsiktól kezdődőleg egészen a szemétlapátokig és söprükig. Mindazok tehát, *akik kiállitani szándékoznak, május hó elsejéig feltétlenül jelentsék be helyfoglalási igényüket a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál.*

A rendezőség különben már most is rendkivül széleskörü intézkedéseket foganatosit, hogy a nagyszámban érkező külföldi vendégeket a lehető legmegfelelőbben helyezze el. Értesülésünk szerint az összes nagyobb szállodákban megfelelő számban előirt szobákat foglalnak le, a kisérőszemélyzet számára pedig előreláthatóan valamelyik fővárosi iskolában rendeznek be szállást.

DELAHAJE 4 hengeres, HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok, SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., Dorottya-utca 7. (Hitelbank-palota.)

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor u.)

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

ERŐS, TISZTA, A HELYI ADÓÁLLOMÁSTÓL NEM ZAVART, EGÉSZ EURÓPÁRA TERJEDŐ
SELEKTIV VÉTELT ÉRHET EL
Kapható mindenütt!
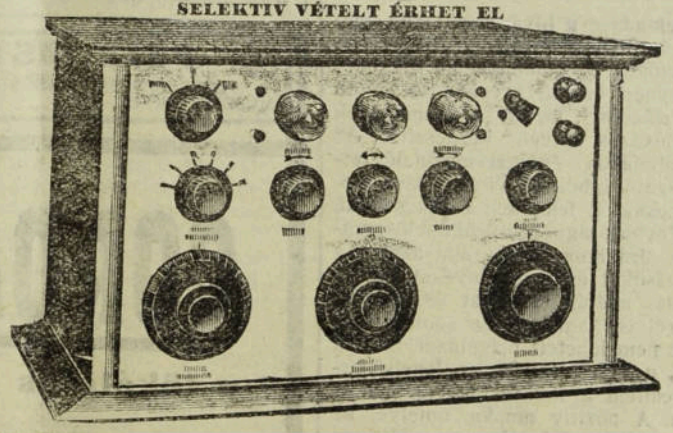
Kapható mindenütt!
TUNGSRAM-WESTERN 3 csöves rádiókészülékkel.
Gyártja: Egyesült Izzolámpa és villamossági r.-t., Ujpest

Események

A kölcsön és a beruházó programm a közgyülés előtt. Miután a főváros uj kölcsönéről és a beruházó programmról szóló tanácsi előterjesztést a pénzügyi bizottság letárgyalta, az sürgősen a főváros szerdai közgyülése elé kerül. Az ötvenhat pontból álló tárgysorozat legfontosabb része természetesen a beruházó-programm megállapitása, amelyet *Csupor* tanácsnok fog ismertetni. A pénzügyi bizottságban ugyan az összes pártok képviselői hozzászóltak a kérdéshez, mégis valószinü, hogy a közgyülésen is több szónok fog beszélni a tárgysorozatnak ennél a legfontosabb pontjánál. A javaslat letárgyalása után megválasztják a kölcsönügyi bizottságot, amelynek tagjai a tanács előterjesztése szerint a következők lesznek: A bizottság elnöke a polgármester, tagjai a) hivatalból: a polgármester helyettese, a pénzügyi tanácsnok, a tiszti főügyész és a főszámvevő, b) a törvényhatósági bizottság tagjai közül: dr. Bedő Mór, Ereky Károly, dr. Ernst Sándor, dr. Éber Antal, dr. Glückstahl Samu, dr. Joanovich Pál, dr. Kozma Jenő, dr. Láng Lajos, Peidl Gyula, Peyer Károly, dr. Platthy György és Wolff Károly. Ugyancsak Csupor tanácsnok fogja bemutatni az Éber Antal inditványára készült előterjesztést, a havi költségvetések és zárószámadások rendszeresitése ügyében, valamint a pénzügyminiszter kivánságára az adókezelés decentralizálására vonatkozólag. Édes tanácsnok előadásában ujra szőnyegre kerül a kórházi ápolási dijak ügye, amely immár szeliditett közgyülési tengeri kigyóvá válik. Vajna tanácsnok egész sor előterjesztéssel szerepel a tárgysorozaton, amelyek közül azonban szélesebb köröket a marhaközvágóhidi vágódijak ujabb megállapitása érdekel. Lobmayer tanácsnok ezuttal debütál, mint közlekedési tanácsnok és első szereplése alkalmával is nagyjelentőségü előterjesztéssel: az uj próbaautók beszerzésének ügyével jelenik meg a közgyülés szine előtt. A másik debütáló Lamotte Károly főjegyző, aki, mint az elnöki ügyosztály uj vezetője, a státuszrendezési előterjesztéseket viszi a közgyülés elé. Ugyancsak a státuszrendezési javaslat a legfontosabb tárgya Purébl tanácsnoknak is, akitől a tanerők várják jobb megélhetésüket. Igen fontos tárgyai lesznek Liber tanácsnoknak is, aki az épitőmunka megindítása, a lakbéremelés meggátlása, a lakásstatisztika létesitése és a városi bérházak társasházakká való átalakitása ügyében hoz érdekes és nagyjelentőségü előterjesztéseket. A Reigen-ügy is szóba kerül a közgyülésen, de olyan fontos kérdések szerepelnek mellette és maga a Reigen-ügy is ugy előregedett, hogy viharra már e körül sem lehet számitani. A napirenden végül még interpellációk és régebbi interpellációkra adandó válaszok szerepelnek. A tárgysorozat nagyfontosságu anyaghalmaza valószinüvé teszi, hogy a szerdán kezdődő közgyülés napokon keresztül fog tartani.

Zilahi-Kis Jenő és Schöberl Ferenc nyugdijaztatásának ügye szerdán sem kerül a közgyülés elé. A pénzügyi bizottság hétfőn folytatólagos ülést tartott, amelyen a tanügyi alkalmazottak fizetés- és státuszrendezését hozzászólás nélkül elfogadták. A közélelmezési ügyosztály nyolcmilliárdot kért a sertésközvágóhidon és sertésszabadvásáron tervezett uj épitkezésekre. Fedezet hiányában Csupor tanácsnok inditványára a kérdést levették a napirendről. *Éber* Antal kifogásolta, hogy a Budai Szinkör tatarozására csaknem egymilliárd koronát költöttek, amely költségnek most utólagos jóváhagyását kérik. Vizsgálat elrendelését kivánta, hogy mely fórum engedélyével történt ez a befektetés. Szerinte a Szinkörre nincs szükség, mert nem végez kulturmunkát. Az ilyen nyári szórakozóhelyek fenntartása magánvállalkozás feladata. *Liber* Endre tanácsnok védelmébe vette az előterjesztést, amelyet azután a bizottság meg is szavazott. A napirend viharosnak igérkező pontjait: *Zilahi-Kiss* Jenő és *Schöberl* Ferenc nyugdijaztatásának ügyét *Joanovits* Pál inditványára levették a napirendről.

B. Virágh Géza előadása a főváros aktuális kérdéseiről. B. Virágh Géza fővárosi bizottsági tag, akinek, mint szerkesztőnek és publicistának működését egész Budapest ismeri és méltányolja, rendkivüli érdeklődés mellett előadást tartott a Kispolgárok Városi Pártjában, a főváros aktuális kérdéseiről. Az előadásban, amely általános és meg-megujuló tetszést váltott ki a hallgatóságból, B. Virágh Géza élesen szállt szembe azokkal a felelőtlen kritikusokkal, akik Budapest törvényhatósági bizottságának munkátlanságáról szoktak siránkozni. Felsorolta azokat a lényegbevágó változásokat és eredményeket, amelyeket az uj közgyülés méltán mutathat fel. Szólott a polgármesterkedésről is, amelyet az adott viszonyok között egyelőre nem lehetett megoldani, mert a demokratikus pártok ugy találták, hogy legelsősorban munkát kell teremteni a főváros polgársága és munkássága számára. A pozitiv munka, amelyet az uj rezsim kifejtett, emellett elsősorban a főváros pénzügyeinek rendezésére irányult és csak igy érhettük el azt, hogy az ostendei egyezmény megkötése és a főváros háztartásának rendbehozatala után uj hitelforrások nyilnak meg a főváros előtt. Részletesen ismertette ezután az egyéves városházi tevékenység fontosabb eredményeit. B. Virág Géza előadása mindvégig a legnagyobb érdeklődést bilincselte le és az előadót az egybegyültek meleg ünneplésben részesitették.

A Városi Szinház bérletét 1932-ig meghosszabbitották. A főváros szinügyi bizottsága hétfőn délelőtt Buzáth János alpolgármester elnöklete alatt ülést tartott, amelyen az összes aktuális szinházi problémákat megvitatták. A bizottság hozzájárult, hogy a Városi Szinház a jelenlegi bérlet lejárta után további három évre a mostani bérlőnek, Sebestyén Gézának adassék oda.

Felhivjuk olvasóink figyelmét a telekeladási irodá-nak mai számunkban megjelent bérházak és villák vételére és eladására vonatkozó hirdetésére.

ERDÉLYI udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

NAGY MENYHÉRT
polgári és katonai szabóság
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9, félem.
(a Calvin-tér közelében) • Telefon: József 104—25

Szálloda, kórház, szanatórium
berendezés legolcsóbban
ELBERT VASBUTORGYÁRTÓNÁL
Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóllstók készitése és ónozása. Alumlnium-hegesztés.
Budapest, VII. ker., Keszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, IX., Páva-utca 27
Telefon: József 76—56.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

HAVERLAND ANTAL
m. kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el.: J. 29-66.

PETZ TESTVÉREK
HERCEGPRIMÁSI VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR.
MŰSZAKI CIKKEK. IV., VÁROSHÁZ-U 8.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Gummi-lemezek, Gummi-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és müszaki iroda.

LÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

JAHODA KÁROLY FÉMÖNTÖDE ÉS FÉMÁRUGYÁR
Ujpest, Baross u. 84-86. Telefonszámok: 115-82, 203-38.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

Lutz Ede és Társa
BELSŐ FESTÉNGYÁR R.T.
BUDAPEST VI. GÁRAGY-UTCA 2. sz.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR-UTCA 8.
Központi fütés. Vizvezeték.
Épületbádogos munkák.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: Dr. KÓSA MIKLÓS

Megjelentek a vezetőmérlegek

A Hitelbank, Pesti Hazai, Hazai Bank, Salgó és Ganz-Danubius publikálta aranymérlegét

A mai hivatalos lap egy csomó fontos pengőmérleget hoz, amelyek közül elsősorban a *Hitelbank* és a *Pesti Hazai Takarék* érdemel különös figyelmet. A Pesti Hazai Takarék *20 millió* pengővagyont mutat ki és 18 milliárd nyereséget, osztaléka pedig 3 százalékkal haladja meg a tavalyit. Igen figyelemreméltó szempont, hogy *rendkivüli óvatossággal* jár el a takarék a felértékelt mérleg összeállításánál. A *Hitelbank* pengőmérlege *61.8 millió* pengővagyonnal első helyet jelent a mérlegek között és rendkivüli értékek konzerválását igazolja. A bruttó nyereség *11.9 millió pengő*, ami közel 56 százaléka az utolsó békeév nyereségének, tehát az intézet rohamos közeledését igazolja a békebeli állapotok felé. A 20.000 korona osztalék a mai kurzus mellett a részvényeseknek méltó jövedelmet nyujt. A *Hazai Bank* pengőmérlege *12 milliós* vagyont tüntet ki, a mérleg pedig *8.9* milliárd tiszta nyereséggel zárul. Az intézet mobilitása példás volt és részvényeseinek a tavalyi 7000 korona helyett *8000 K* osztalékot ad. Érdekes, hogy az intézet váltótartozása *megkétszereződött*, ami a kereskedővilággal szemben való előzékenységét igazolja.

A *Salgó* horribilis aranyvagyonnal, *54 millió pengővel* jön ki és *32.000 K* osztalékot fizet. A társaság szolid és szakszerü üzletvezetősége olyan eredményt produkált, amely a válalatot valóban Európa első bányái közé emelte. Rendkivüli jelentőségü a *Ganz-Danubius* aranymérlege is, amely *25 millió pengő* aranyvagyont mutat ki a békebeli 20 millió aranykoronával szemben, tehát az aranyvagyon *teljes* megmentését jelenti, ugyhogy a tiszta vagyonból minden részvényre 132 pengő esik.

20.000 korona osztalékot fizet az Östermelő

Nagy tartalékok az aranymérlegben — Rendkivüli mobilitása van a vállalatnak — Eredeti vagyonát jóformán teljesen átmentette

Az *Östermelő rt.* aranymérlegét nagy érdeklődéssel várták szakkörökben, mert a termény- és gabonapiac válsága idején köztudomásu volt, hogy az *Östermelő egyetlen komoly inzolvenciánál sem volt érdekelve*, sőt még a terményüzletben is nyereséggel tudott dolgozni, vagyontételei pedig valóban kivételesek.

A vállalat, amely Elek Gyula alelnök energikus, öntudatos és szolid vezetése alatt áll, olyan aranymérleget produkált, amely jelzi a hatalmas erőtartalékokat, de olyan szigoruan értékelte a vállalat rendkivüli javait, hogy a részvényes és a pénzpiac szempontjából szinte ideálisan megalapozottnak tekinthető. Az Östermelő szinte rekordosztalékot fizet: *20.000 koronát*, a tavalyi 15.000 korona helyett és olyan mobilitást árul el, amely közel jár a 200 százalékhoz, aranyvagyonát pedig szinte teljesen megőrizte. A vállalat a gabonapiacnak és a mezőgazdasági kulturának egyik oszlopa lett néhány év alatt és töretlen erőben, dus tartalékokkal indul a további fejlődés elé. Az intézet közgyülése április hó 28-án lesz.

Készül a kartelltörvény

Jövő héten befejezik a tervezetek előkészitését

Bethlen István gróf miniszterelnök felhivta az igazságügyminisztert, hogy sürgösen dolgozza ki a kartelltörvénytervezetet. A miniszterelnököt a *szeszkartell* és *gyufakartell* ellen felmerült aktuális panaszok inditották arra, hogy ezt a jelentőséges lépést megtegye, mindenesetre azonban egyetemes közgazdasági érdek, hogy a kartellek kilengésének véget vessenek.

A *gyufakartell* legutóbb adott hirt magáról, amikor elhelyezett panaszokat a gyufaipar válsága felől és előkészitette a küszöbön álló áremelést, a *szeszkartell* ellen pedig a sárvári selyemgyár válsága kapcsán hangzottak fel jogosult támadások.

Azt hisszük, hogy a kartelltörvény előkészitése magában véve is jótékony hatással lesz a kartellek tulkapására és a törvény egyszersmindenkorra véget vet a kartellek diktaturájának. A *tervezet* — információnk szerint — *már a jövő héten elkészül* és az igazságügyminiszter még május elején szaktanácskozás elé is viszi.

Ki lesz a Tébe elnöke? Amennyiben Weisz Fülöp a Tébe elnökségéről való lemondását vissza nem vonná, rövidesen aktuálissá válik az elnökség ujra való betöltése. Erre a diszes pozicióra két komoly jelölt van: Erney Károly, a Pesti Hazai Takarék és Scitovszky Tibor, a Hitelbank vezérigazgatója. Valószinü, hogy még ezen a héten eldől, bekövetkezik-e az uj választás szüksége és ebben az esetben a két jelölt közt fognak választani.

A Nova nagyobb telekkomplexumot ad el? Információnk szerint a Nova igazgatóságában felmerült az a terv, hogy a társaság tulajdonát képező több mint százezer négyszögöles telket részvénydeflációs célokra megfelelő áron értékesitsék. Ezzel a koncepcióval a közgyülést követő igazgatósági ülés foglalkozik, amelyen már a *Krausz*-csoport uj igazgatósági tagjai is résztvesznek.

Tüzifatröszt készül? Ezen a cimen hirt adtunk annak az információnknak, hogy Gáspár Fülöp irányitása mellett tüzifatröszt van alakulóban. Gáspár Fülöp felkért bennünket annak közlésére, hogy ez az információ nem egyezik a valósággal, különösen azért, mert Gáspár semmiféle antiszociális lépésre nem vállalkozik. Készséggel adunk helyt ennek a helyreigazitásnak, annál is inkább, mert magunk is ismerjük és értékeljük Gáspár szociális gondolkodását.

A Pesti Hazai Takarékpénztár aranymérlege 12.5 millió pengő alaptőkét, 6.5 millió pengő tőketartalékot és 1 millió nyugdijalapot mutat fel. Az egyesület az 1924. évi 12.473,552.610 koronával szemben 18,067,628.402.35 korona tiszta nyereséget ért el, amely lehetővé teszi, hogy az igazgatóság az április hó 28-ára összehivott 86-ik rendes közgyülésnek a tavalyi 70.000 koronával szemben 100.000 korona osztaléknak a kifizetését javasolja.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága megállapitotta az intézet 1925 január 1-ei megnyitó pengőmérlegét és elhatározta, hogy a folyó évi április 30-ára egybehivott közgyülésén a felértékelt tiszta vagyonnak 61,803.232 pengőben leendő megállapitását fogja javasolni olykép, hogy ezen összegből 41,400.000 pengő részvénytőkére, 20,403.323 pengő pedig tőketartalék alakitására fordittassék. A 41,400.000 pengő részvénytőkének 828.000 darab, egyenként 50 pengő névértékü részvényre leendő fölosztása van tervbevéve olymódon, hogy a jelenleg forgalomban levő részvényekből minden 25 darab 9, egyenként 50 pengő névértékü részvényre fog összevonatni. Gondoskodás történik arra nézve, hogy a szükséges töredékrészvények is a részvényesek rendelkezésére álljanak. Egyuttal megállapitotta az igazgatóság az 1915. üzletévi mérlegét, amely 3,287.841 P 66 f = 41 milliárd 98,020.758 K 75 f tiszta nyerséget tüntet fel (tavaly 26.004,703.757 K 84 f) és elhatározta hogy a közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1915. évre osztalékjogosult 1,725.000 darab részvény után osztalékképpen 34.500 millió K, vagyis részvényenként 20.000 K (tavaly 16.000 K) fizettessék, továbbá az értékcsökkenési tartalékalap javadalmazására 1850 millió K, a nyugdijalap erősbitésére 2500 millió K, a báró Kornfeld Zsigmond-segélyalap javára 562,491.990 K, a báró Ullmann Adolf jubileumi-alap javára 314,909.500 K, az Alkalmazottak jubileumi segélyalapja javára 232,152.102 K fordittassék.

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. igazgatósága Székely Ferenc m. kir. udvari tanácsos elnöklete alatt megtartott ülésén elhatározta, hogy az április 29-ikére összehivandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy az intézet részvénytőkéje 3 millió pengőben, tőketartaléka 1 millió pengőben, részvényeinek névértéke pedig 50 pengőben állapittassék meg. Évégből 20 részvény összevonása utján egy 50 pengő névértékü uj részvényt fog a takarékpénztár a régiek ellenében költségmentesen kiszolgáltatni. Az elmult üzletév 4.158,612.542 K tiszta nyereséggel zárult, melyből részvényenként 2500 K kerül osztalékképpen kifizetésre.

Elöléptetések az Urikányinál. Az Urikány-Zsilvölgyi Kőszénbánya R.-T. igazgatósága legutóbbi ülésén Beck Adolf igazgató-helyettest igazgatóvá, Gara Pál titkárt cégvezetővé, Quittner Marcel mérnököt főmérnökké és Stengel János könyvelőt főkönyvelővé nevezte ki.

A Hazai Bank Részvénytársaság igazgatósága e hónap 29-ére hivta egybe közgyülését és egyidejüleg közzétette megnyitómérlegét, valamint az 1925. üzletévre vonatkozó zárószámadásait. A megnyitómérlegben az intézet vagyona 12,000.000 pengővel (150.000,000.000 koronával) szerepel, amely összegből a közgyülés elé terjesztendő javaslat szerint 6,400.000 pengő alaptőkére, 5,000.000 pengő tőketartalékra és 600.000 pengő nyugdijtartalékra lesz fordítandó. Ezzel kapcsolatban javasolja az igazgatóság, hogy 5 darab régi részvény vonassék össze 1 darab részvénnyé és hogy az összevont részvény névértéke 40 pengőben állapittassék meg.

Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat. A társulat igazgatósága dr. Chorin Ferenc elnöklete alatt hétfőn tartott ülésében elhatározta, hogy a f. évi április 30-ára egybehivott közgyülésnek javasolni fogja, hogy a megnyitómérleg szerint a társulat *alaptőkéje 27,300.000 pengőben, tőketartalék ugyancsak 27,300.000 pengőben, egy-egy részvény névértéke pedig 30 pengőben állapittassék meg.* Részvényösszevonás nem történik. Inditványozni fogja továbbá a közgyülésnek, hogy a lefolyt üzletévre osztalékai részvényenkint 32.000 K kerüljön kifizetésre.

A Ganz és Társa—Danubius gép- és vagón- és hajógyár részvénytársaság igazgatósága mai napon tartott ülésében az 1925. évi megnyitó- és zárómérlegeket megállapitotta és elhatározta, hogy az április 29-én tartandó közgyülésnek az 1925. évre részvényenként 8 pengő, összesen tehát 1,512.000 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni. A megnyitómérlegben kimutatott tiszta vagyon a békében szereplő 20 millió aranykoronával szemben 25 millió pengőt tesz ki, amiből 9,450.000 pengő esik a részvénytőkére, szemben a békében szereplő 8 millió 640.000 aranykorona részvénytőkével. A részvénytőke békében 10.800 darab, egyenkint 800 aranykorona névértékü részvényre oszlott, mig az uj részvénytőke 189.000 darab, egyenként 50 pengő névértékü részvényből áll. A kimutatott tiszta vagyonból minden egyes részvényre közel 132 pengő esik.

Az Általános Kőszénbánya osztaléka. A *Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat* igazgatósága közli, hogy április hó harmincadikára hivja össze az évi rendes közgyülést, melynek a tartalékok és jóléti alapok megfelelő gyarapitása mellett részvényenként 200.000 koronás osztalék fizetését fogja inditványozni.

A Phöbus Villamos Vállalatok Részvénytársasága e hó 17-én megtartott közgyülése az 1925. évi január 1-i megnyitómérleget 4 millió pengő részvénytőkével és 4 millió pengő tőketartalékkal állapitotta meg. 400.000 darab részvénynél minden részvényre 10 pengő névérték és 10 pengő tartalék jut. A 13. számu osztalékszelvény folyó évi április 19-től kezdve 7000 K-val kerül a Magyar Általános Hitelbanknál beváltásra. A közgyülés egyuttal elhatározta a Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára cégbe (Trust) való beolvadását

A részvénytársaság Villamos- és Közlekedési Vállalatok Számára cég (Trust) e hó 17-én megtartott közgyülése az 1925. év január 1-i megnyitómérleget 10 millió pengő részvénytőkével és 10 millió pengő tőketartalékkal állapitotta meg. Részvényösszevonás nem történik. 400.000 darab részvénynél minden részvényre 25 pengő névérték és 25 pengő tőketartalék jut. A 8. számu osztalékszelvény folyó évi április 19-étől kezdve 18.000 koronával kerül a Magyar Általános Hitelbanknál beváltásra

Felsőmagyarországi Bánya- és Kohómü Rt. igazgatósága közli, hogy az április 28-án tartandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy a felértékelt mérlegben az alaptőke 1,600.000 pengővel és a tőketartalék ugyancsak 1,600.000 pengővel állapittassék meg, ami részvényenként 10 pengő névértéket eredményez. Javasolni fogja továbbá az igazgatóság a részvényeknek 2½:1 arányban 25 pengő névértékü részvényekre val óösszevonását és az elmult üzletévre részvényenként 10.000 korona osztalék kifizetését.

Az Első Magyar Gyapjumosó és Bizományi R.-T. igazgatóságának báró dr. Kohner Adolf elnöklete alatt megtartott ülésén hozott határozata értelmében az igazgatóság a f. hó 27-re egybehivott közgyülésnek javasolni fogja, hogy a felértékelt mérlegben alaptőke cimén 900.000 pengő és tartaléktőke cimén ugyancsak 900.000 pengő mutattassék ki. Ezáltal a jelenleg 1000 korona névértékü részvény névértéke 3 pengőre emeltetik fel és egy-egy részvényre ugyancsak 3 pengő tartaléktőke esik. Az igazgatóság továbbá javasolni fogja, hogy 25 darab 3 pengő névértékü részvény egy darab 75 pengő névértékü részvényre vonassék össze. Az 1925 december 31-i mérleg 1,787.000.000 K tiszta nyereséget mutat ki. Az igazgatóság javasolni fogja, hogy az elmult üzletévre részvényenként 3000 korona osztalék fizettessék.

A Magyar Jelzálog Hitelbank felértékelt mérlege szerint az intézet részvénytőkéje 2,552.000 pengő, tartalékalapja ugyancsak 2,552.000 pengő, tehát az intézet összes vagyona 5.104.000 pengőt tesz ki. Ez alapon az igazgatóság *e hónap 30-ra egybehivott közgyülésnek javasolni fogja, hogy ugy az „A", mint a „B" részvények névértéke 40 pengőben állapittassék meg* és evégből 15 régi részvény egy 40 pengő névértékü uj részvénnyé vonassék össze. Az 1925. üzletév 181.509.03 pengő, vagyis 2.268,862.866.41 korona tiszta nyereséggel zárult, melyből részvényenként 2000 korona osztalék kifizetésére tétetik javaslat.

A Szegedi Kenderfonógyár R.-T. igazgatóságának legutóbbi ülésén hozott határozata értelmében az igazgatóság az e hó 25-re egybehivott közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1925 január 1-i felértékelt megnyitó-mérlegben alaptőke cimén 4 millió 860.000 pengő és tartaléktőke cimén ugyancsak 4,860.000 pengő mutattassék ki. Ezáltal a részvény névértéke 40 pengőre emeltetik fel és egy-egy részvényre ugyancsak 40 pengő tartaléktőke esik. Részvényösszevonás nem jön tekintetbe. Az 1925 december 31-i mérleg 3 milliárd 667,341.705 K tiszta nyereséget mutat ki. Az igazgatóság javasolni fogja, hogy az elmult üzletévre részvényenként 25.000 korona osztalék fizettessék.

Nova Közlekedési és Ipari Részvénytársaság. Ezen vállalat 1925. évi zárszámadása 11.970,500.000 korona nyereséggel zárul és az igazgatóság az április 29-ére egybehivandó közgyülésnek részvényenként 15.000 korona (előző év 5000 korona) osztalék kifizetését fogja javasolni. Ugyanezen közgyülés fogja a megnyitómérleget is megállapitani, amely 11,200.000 pengő részvénytőkét és 6.440.000 pengő tőketartalékot tüntet fel. Az igazgatóság javaslatára 25 régi részvényre 16 darab 25 pengős részvényre fog összevonatni.

A Nemzetközi Vásár nagy sikere

A kormány, a főváros vezetősége és diplomaták a megnyitási ünnepségen

Szombaton, e hó 17-én történt meg programm szerint a *XX. Nemzetközi Vásár* ünnepélyes megnyitása. A megnyitáson a kormányt *Walko* Lajos kereskedelmi miniszter képviselte. A vendégeket *Belatiny* Artur, a Kamara elnöke, valamint *Székács* Antal és *Bittner* János kamarai alelnökök, a vásár rendezőbizottsága élén pedig tóvárosi *Fischer* Emil ügyvezető-alelnök fogadták. Az előkelőségek sorában ott láttuk *Ripka* Ferenc főpolgármestert, *Scitovszky* Béla, a nemzetgyülés elnökét, *Csáky* Károly honvédelmi minisztert, *Ilosvay*, *Koszó* István, *Kálmán* Gusztáv államtitkárokat, mig a gyáripar részéről *Chorin* Ferenc, *Kaszab* Aladár és még számos nagyiparos jelentek meg. Ugyancsak megjelentek a fővárosban időző diplomácia tagjai is.

A kiállitást *Horthy* Miklós kormányzó nyitotta meg, aki markáns szavakkal emlékezett meg a *fővárosi vásárok intézményének erős fejlődéséről, valamint a külföldi vendégek látható növekedéséről.*

A nagysikerü kiállitás előkészitése és megszervezése körül elismerésre méltó tevékenységet fejtettek ki: *Marthon* Alajos, a vásár igazgatója, továbbá dr. *Gyulai* Tibor kamarai főtitkár, *Hallossy* és dr. *Anker* kamarai titkárok.

Séta a mintavásáron

Keffel Ede viaszosvászon-, bőrvászon-, műbőr- és linoleum-gyára (Győr). A Nemzetközi Árumintavásáron a németországi törzscéggel együtt rendezte be izléses pavillonját .A németországi cég a szakkörökben kitünőnek ismert *E. Keffel A.-G.* gyárai Tannenbergsthalban és Schandau-Kohlmühleben vannak és ez a cég ebben a szakmában közismerten a legjobb minőségü cikkeket gyártja. Az árumintavásáron a győri és a németországi gyárak termékeinek mintáit mutatják be a legizlésesebb összeállitásban. Közel egy évszázad óta működik már az E. Keffel részvénytársaság Németországban és igy érthető, hogy nevét mindenütt ismerik. 1843-ban alapitották a gyárat, amely az egész kontinensen mint első és legjobb, reprezentálja a műbör- és linoleumgyártást. A Keffel-gyár termékei annyira elterjedettségnek örvendenek, hogy Európán kivül is a világ minden jobb speciális üzletében árulják és vásárolják különböző gyártmányaikat. Megalapitása óta egyet tartott szem előtt a Keffel-gyár: megrendelőinek bizalmát a kitünő minőséggel és a jutányos kalkulációval kielégiteni. A győri Keffel Ede-cég 1924 ősze óta társult a németországi konszernnel. A társulás óta nagy lendülettel fejlődött a magyarországi gyár. Hatalmas arányu épitkezéseket hajtottak végre, felállitották a legmodernebb gépeket és a kitünő magyarországi vezetőség mindenképpen azon volt, hogy a németországi gyár nivójára emelkedjék. Ezt sikerült is elérnie s ma már, miként ezt az árumintavásári kiállitás pavillonja mindennél jobban bizonyitja, a magyarországi gyár is termelőképességének maximumát tudja produkálni ugy mennyiségben, mint minőségben. *Keffel* kereskedelmi tanácsos neve, amely ebben a szakmában hosszu idő óta vezetőhelyen áll, teljes garancia arra, hogy a magyarországi gyárban előállitott áruk nem maradnak a német cég világhirneve mögött. *Horthy* Miklós kormányzó ur hosszabb ideig tekintette meg az izlésesen elrendezett kiállitási pavillont és teljes megelégedésének adott kifejezést az ott látottak fölött.

A hazai cementáru- és műkőipar magas fejlettségéről tesz tanuságot az iparcsarnok jobb sarkánál fekvő igen izléses kis műkőpavillon, melyben az Egyesült Épitőipari és Hajózási Rt. (Budapest, V., Akadémia-utca 9., április 25-től kezdve V., Vilmos császár-ut 28.) rendezte kiállitását. Gyönyörü cementlappadozatok mellett láthatók a műkőipar legkülönbözőbb termékei és ugyanott látható a kéziüzemü Lean-gép, mellyel a világhirü svéd rendszerü „Lean" gyorsépitkezéséhez való betonkövek készülnek. A pavillont, melyet az Ujlaki Tégla- és Mészégető Rt. fedett ujonnan kreált patinás palájával és amelyben annak hires Pfeiffer-födéme és ujrendszerü üreges válaszfaltéglája is látható.

Szigethy István, az Oranier-takaréktüzhelyek magyarországi képviselője, Kaposvár. Az Oranier zománcozott tüzhelyek régóta közkedveltségnek örvendenek s minőség, tartósság, kivitel és külcsin tekintetében a legnagyobb igényeket is ki tudja elégiteni. Az *Oranier-takaréktüzhely* emaillirozott, kevés tüzelőanyagot fogyaszt és gyönyörü a kiállitása. Az *Oranier-takaréktüzhelyek* láthatóan ideális módon valósitják meg a praktikusság és a külső csin összekapcsolódását és ezért a modern lakások számára szinte nélkülözhetetlenek. A kiállitás általános feltünést keltett, ugyhogy a kormányzó ur őfőméltósága külön elismerését fejezte ki *Szigethy* István előtt a nagysikerü kiállitásért.

A Hungária Kalaptomp- és Kalapgyár r.-t. (Gizella-ut 29.), mint az ország legnagyobb tomp- és kalapgyára, gyártmányaival élénken illusztrálja a magyar tompgyártás óriási fejlődését. Férfi és fiu kalapkyártmányai minőség és árakban egyaránt nagy feltünést keltettek. Tompgyártmányai versenyképesek a külfölddel, mit bizonyit törökországi, romániai és jugoszláviai exportálása. A kormányzó ur nagy érdeklődéssel szemlélte a gyártmányokat. Az igazgatóság részéről jelen voltak Dénes Pál és Fejérváry Sándor dr. igazgatók.

Schmidl Dániel hentesárugyár produktumai az árumintavásár egyik legnagyobb szenzációját képezték. A kiállitás területén azonnal forgalomba is hozott kitünőizü kolbász- és virstlikészitményeit a kiállitás közönsége élvezettel fogyasztotta. A nagyszámban megjelent külföldi vendégek pedig főleg az idény szenzációját képező és a cég *Ranolder-utca 17. szám alatti gyártelepén* készülő konzerv-virstli után érdeklődtek, amely a kiállitás területén lévő pavillonján kivül minden csemege- és füszerüzletben kapható. A hentesárugyár *Városház-utca 6., Dob-utca 74. és a központi vásárcsarnokban elhelyezett fióküzletei* hozzák forgalomba a nagyszabásu gyár legkülönbözőbb hentesárukészitményeit. A cég pavillonja a legjobban megközelithető helyen, a kiállitás centrumában fekszik és méltán csodálják a kiállitás látogatói az impozáns, nagyméretü tárlat élvezetesnél-élvezetesebb termékeit. A *Schmidl D.* cég Magyarország és a külföld valamennyi nagyobb kiállitásán az aranyérmet vitte el készitményeinek kiválóságával, izletességével és főleg olcsóságával. A legujabb terméke a cégnek a *Salvator turista virstli*, mely egész bizonyosan inyenc csemegéjévé lesz a budai hegyek kirándulóinak. A hatalmas gyártelep agilis tulajdonosa: *Schmidl* Dániel a vásár megnyitásán szintén jelen volt és személyesen mutatta be *Horthy* Miklós kormányzónak és kiséretének a hadsereg által is nagyon kedvelt kolbászárutermékeket. A kormányzó legnagyobb megelégedését fejezte ki a látottak felett.

Oetl Antal vasöntőde és gépgyár r.-t. (Asztalos Sándor-utca 9.) nagyon szép részlete a vásárnak, mely következő gyártmányokból áll: *Zománcáru, nyomócsövek, angol lefolyócsövek, csatornázási és egészségügyi öntvények, tömegcikkek, karikás kályhák stb.* A gyár igazgatóját, ifj. *Oetl* Dénes dr.-t a kormányzó őfőméltósága kitüntető elismerésben részesitette.

A „Mohai Ágnes"-viz pavillonja a legszebb. *Török József gyógyárukereskedelmi rt.* óriási tőkebefektetés árán minden tekintetben versenyképessé tette a *Mohai Ágnes*-vizet, amely méltán megérdemli a legegészségesebb ásványviz jelzőt. A középkoru embereknél nemcsak, hogy semmiféle ér-, vese-, szivstb. komplikációt nem okoz, de a leghiresebb orvosprofesszoraink ajánlják mindenféle betegség ellen. *Üditő- és borviz.* A kormányzó ur őfőméltósága és kisérete hosszasabban időztek a kiállitásnál és miután megizlelték a *Mohai Ágnes*-vizet, őfőméltósága a jelenlevő *Somogyi* osztályfőnöknek, aki páratlan agilitásával teremtette meg e szép kiállitást, legmagasabb elismerését fejezte ki.

Montenuovo Nándor herceg Németbolyi (Baranyamegye) Uradalmi Sajtgyárának kék alaptónusban diszitett pavillonja a kiállitás főbejáratával szemben, izléses és decens kiállitásával emelkedik ki, amelyben sajttermékeit mutatja be a vásár látogatói előtt, együtt azokkal a kitünő fajborokkal, melyek a hercegi uradalom villánykövesdi pincészetéből származnak és már régen meghóditották a piacot. Az uradalmi sajtgyár által készitett *Roquefort*-sajtkészitmények most már, három évi kisérletezés után, teljesen eljutottak arra a pontra, hogy versenyezzenek a külföldi gyártmányokkal és azokat a hazai piacról kiszoritsák, annál is inkább, mert a magyar királyi bakteriológiai intézetnek sikerült a sajtgyártáshoz szükséges gombakulturát kitenyészteni. Az igy előállitott sajt már a külföldön is tudott magának piacot teremteni, ami annál furcsább szinben tünteti fel a magyar fogyasztók és a kereskedők egy részének indolenciáját, akik mindenáron külföldi sajtot akarnak.

Gaál József zongorakészitő és kereskedő (VI., Liszt Ferenc-tér 7.) remekmüvü, mind szerkezet, mind külalak tekintetében szenzációs gyártmányu pianinói, amelyek tavaly aranyéremmel lettek kitüntetve, méltán keltik fel az összes külföldi kiállitók figyelmét, mert a magyar iparnak ebben az ágában a hazai piac oly mesteri munkát még soha nem produkált. A pianinók hangra, szerkezeti kiválóságra nézve felülmulják az összes ismert külföldi legjobb Scholcze, Rösler, Koch-Korselt stb. pianinókat, s hangjuk lágysága, csengése s mégis bámulatos erőssége távolról ugy hat reánk, mintha Blüthner, Steinvey vagy Ehrbar zongoraakkordjait hallanánk. Ha van e kiállitásnak erkölcsi sikere, ugy minden tulzás nélkül mondhatjuk, ebben *Gaál* Józsefnek jelentős része van, mely gyönyörü eredményhez kell, hogy az állami szervek is velünk együtt szivből gratuláljanak.

Rast és Gasser varrógépgyár (Bécs). Európa egyik legrégebbi varrógépgyára. Specialitása a gyönyörüen megépitett iróasztal-varrógépe, mely csukott állapotban iróasztal is. A kiállitásnak állandóan nagy közönsége van s *Horthy* kormányzó ur őfőméltósága nagyon megdicsérte ugy a bécsi gyár igazgatóját, *Müller* urat, mint *Anchenmann* Ferenc urat, a cég budapesti és magyarországi vezérképviselőjét, kinek Üllői-ut 109/B. alatt van a főraktára.

Elektro-Lux, ezelőtt **Turbátor Társaság,** magyarországi vezérképviselője *Balázs Artur cég,* IV., Kristóf-tér 2. Telefon 109—87. és 912—91. Az idén feltünő müvészi izlés keretében jelent meg az árumintavásáron. A közönség nagy érdeklődéssel állja körül ezen kiállitást, ahol a cég legujabb tipusu porszivógépeit mutatja be, amely egy elmésen megszerkesztett könnyü szánra van szerelve, a lakások berendezéseit a padlótól a mennyezetig minden megeröltetés nélkül gyorsan takaritja. A cég felszólitásra bárkinek teljesen dijtalanul és kötelezettség nélkül a lakáson bemutatja a készüléket.

Gép- és Vasutfelszerelési Gyár Rt. (Kistarcsa). A kiállitáson feltünt *Nova* motorkerékpárjával, amely a fejlődő magyar motorkerékpáripar legujabb produktuma. Ez a motorkerékpár a kistarcsai gyár legujabb saját konstrukciója, amely azt az elvet tartotta szem előtt, hogy a magyar utakon a legkényesebb sportigényeket is kielégithesse és a külföldi világmárkákkal is versenyre kelljen, ami sikerült is. A kiállitáson megjelent közönség nagy tetszésére talált ez az uj konstrukciójú motorkerékpár, különösen pedig a szakkörök nyilatkoztak róla egyhangu elismeréssel.

Biróczky József zongorakészitő, Hernád-utca 40. Sok hallgatója volt saját készitményü kereszthuros zongorájának, amelynek csodálatosan gyönyörü hangja van. A nagysikerü kiállitás megnyerte *Horthy* kormányzó ur őfőméltósága tetszését is és *Biróczky* Józsefnek elismerését fejezte ki.

Slezák László kiállitja a gyöngyösi róm. kath. egyház 2400 kg-mos, a máriaremetei 1450 kg-mos, a galamboki r. k. 600 kg-mos, a zalakarósi r. k. 300 kg-mos, a szent Rókusi r. k. 180, 105 és 50 kg-mos, a szalkszentmártoni ref. 350 kg és 180 kg-mos harangjait vasállványra és vaskoronára szerelve. Ezen müvésziesen szép kivitelü és hangban ugy egyenként, mint összhangban tökéletes harangok valóságos remekei a harangöntőmüvészetnek. Nem a reklámnak, hanem munkájának élő régi harangöntő-mester megérdemli az egyházak támogatását. Ezen üzem közreműködői *Szelák* Rafael és *Menner* István.

A Meinl-pavillon. Megszoktuk már, hogy Meinl-céget mindig nivójához mérten lássuk az árumintavásáron képviselve. A Meinl-cég idei pavillonja a kiállitáson valóságos remekmü és már messziről hirdeti a cégnek előkelő és szolid voltát. A nagyközönség igaz örömére vált a cégnek az az elhatározása, hogy az idén kitünő pörkölt kávé-, kakaó- és csokoládéjából próbafőzést rendez a kiállitáson. A megnyitásnál óriási tömeg torlódott össze a Meinl-pavillon előtt és a cégnek ott szolgálatot teljesitő nagyszámu alkalmazottai alig győzték a közönséget kiszolgálni. A kormányzó őfőméltósága különös kitüntetésben részesitette a Meinl-céget, amennyiben annak ügyvezető vezérigazgatójánál, *Floderer* Vilmosnál behatóan érdeklődött a cég tevékenységéről és fejlődéséről.

Lakos Lajos Takaréktüzhelygyár r.-t. (Gyár: Bezerédi-utca 8., üzlet: Váci-utca 40.) Az ország kályhaiparának e kiváló gyára, mint minden évben, ugy az idén is gyönyörködtette a látogató közönséget elsőrangu gyártmányaival. *Pintér* Mihály igazgató-főmérnök bemutatta a kiállitott tüzhelyeket a kormányzó ur őfőméltóságának, aki elismerését fejezte ki a látottak felett.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 április 28 — 17. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Elátkozott város,

az öngyilkosok városa lett Budapestből, ahol ma naponta kétszer annyi ember dobja el magától a megunt életet, mint amennyien a Budapestnél négyszerte nagyobb Berlinben a legkritikusabb gazdasági válság idején öngyilkosok lettek. Fájdalmas jelenség ez, tanácstalanul áll vele szemben mindenki, azok is, akik cselekedni lennének kötelesek. A nagy vállalatok összeroppanása, a csődök és kényszeregyezségek végeszakadtan sora ime most a kis egyéni tragédiák tömegével folytatódik.

Ki felelős mindezért? Mindenki. Csak azok nem, akik a gyógyitás munkáját végzik. Pedig akik most elhullanak, a gyógyulási folyamat szánalmas halottai. De mit tehettünk? Hagytuk volna elpusztulni az országot, a várost? A betegséget gyógyitani kell, még akkor is, ha ennek a gyógyulásnak áldozatai is vannak. Cselekedni pedig csak egyet lehet: *meggyorsitani a gyógyulás, a gyógyitás tempóját.* Ebben pedig Budapesten legnagyobb szerepének a városházának kell lennie.

Nem olyan napok ezek, amelyeket ma élünk és amelyektől naponta tizenhetével válnak meg szemrebbenés nélkül az emberek, hogy arról lehetne elmélkedni: történtek-e mulasztások? Ne emlegessük többé, hogy volt egy korszak, amikor aranyat lehetett volna csinálni a papirból. De nem szabad most már sokáig időzni annál a vádnál sem, hogy a főváros tanácsa és közgyülése egy egész esztendőt elmulasztott az orvosság beadásával. A dolgok nem mentek éppen galopban, de a vád sem teljesen jogos és igazságos. Nagy politikai zivatarok után előbb le kellett vezetni a kiöntött vizeket, rendbe kellett hozni a megszakgatott gátakat, vizmosásos utakat. Azután idő kellett ahhoz is, hogy a mindinkább távolodó fergeteg nyomában kisüssön a béke napja és beivelje az alkotások horizontját a szivárvány is. Sőt a romokat is el kellett takaritani: a pénzügyi romokat, amelyek a gazdasági fejlődés utjában feküdtek. Ne legyünk ma a skatulyázó tudósok utánzói, akik órára és percre akarják kiszámitani, nem szenvedett-e késedelmet a főváros gyógyitó munkája, amely hivatva lesz az öngyilkosok kezéből kiragadni a revolvert, vagy a méregpoharat.

Hinni kell benne, hogyha a tizenkettedik órában is, de végre elérkeztünk az időponthoz, amikor megkezdődik Budapesten a munka és a munka nyomán elviselhetőbbé válik az élet. Akkor jutottunk el ide, amikor napi tizenhét öngyilkosban kulminál a szörnyü válság. Ez azonban lehet rettenetesen fájdalmas minden melegen dobogó szív számára, de nem ad jogot arra, hogy a kétségbeesés által lesujtottan uj okot találjunk a fájdalomszülte tétlenségre. A napi tizenhét öngyilkos borzalmas vád, de parancsoló figyelmeztetés is, hogy *villámgyorsan kell cselekedni.*

A városháza megtalálta már a nyomoruság, a katasztrófális gazdasági válság biztos áfiumát. Munkát, keresetet, jövedelmet kell biztositani Budapest minden rendü és rangu lakosának. Munkásnak és polgárnak egyaránt. A munka a legjótékonyabb injekció, amelyet a beteg test bármely részén alkalmaznak, a város egész testét átjárja, mindenütt enyhiti a fájdalmat és mindenütt gyógyitja a betegséget. A főváros eltökélte, hogy ezt az áldásos injekciót alkalmazni fogja, ne vitatkozzanak tehát sokat a részletekről. Igaz, hogy ugy lerongyolódott, ugy tönkrement, ugy leárvult ez a város, hogy nehéz meghatározni, mire van legelsősorban szüksége, hova kell a legelső foltot vetni. De nem fér kétség ahhoz sem, hogy *legelsősorban a lakosság által legkevésbé nélkülözhető szükségleteit kielégitő és egyben jövedelmet hajtó üzemeket kell rendbehozni.* A szükséges összeg nagyságán sem szabad sokáig töprengeni, mert lassan a nap minden órájára esik már egy-egy elvesző élet, amelynek részt kellene vennie az ujjáépités munkájában.

Nem szeretjük a tulzásokat, de ma ki kell mondanunk a sulyos szót, hogy *a veszedelem kétségbeejtően nagy.* A munka, amelynek gyorsan el kell jönnie, biztos és tökéletes gyógyszere a ma betegségének. Az a hitünk azonban, hogy addig is, amig a gyógyitó orvosság hatni fog, a rettenetes szenvedésnek fájdalomcsillapitó szerekre is szüksége van. Napok és órák állanak csak rendelkezésre, hogy a tanács és a törvényhatósági bizottság megtalálja azt a fájdalomcsillapitó szert, amelyre talán soha olyan szükség nem volt, mint ma. A munka az igazi orvosság, amely megélhetést ad, de amig ez elkövetkezik, gondoskodni kell az élet megkönnyitéséről. ***Alig tévedünk, ha azt hisszük, hogy az ujabban ismét erősen feltornyosodott drágaság ellen kell sürgősen irtó háborut inditani.*** A tanács és a közgyülés ezen a téren tehetne valamit és amikor erről beszélünk, az a hitünk, hogy aránylag kis áldozatokkal, de nagy erélyel sokat lehetne cselekedni. A drágaság megszüntetése érdekében ***Ripka*** Ferenc kormánybiztosi sikeres akciója óta nem történt semmi. Pedig drágaság — a békebeli állapotokhoz és a kereseti lehetőségekhez viszonyitva — ma is van és a drágaságot soha nehezebben nem viseltük, mint ma. Ha addig is, amig a megváltó munka megérkezik, itt igyekeznek enyhiteni a bajokon, talán még lehet segiteni ezen az elátkozott városon.

Körséta a városházán

Akikbe visszatért az önbizalom — A tizenkettes bizottság dicsérete — A tanács válsága
A kinevezett városatyák és a polgármester helyzete

Olyan nagy volt az attak, hogy a leghuszárosabb huszárok is megirigyelhették volna. Rettenetes elszánt haraggal támadtak neki a városházának, hogy ott nem történik a világon semmi. Persze a támadók között voltak városatyák is, akik ilyenformán a hangos önvád terére léptek. Be kell vallani, hogy — mi, a közönség — nem voltunk valami nagyon elragadtatva ettől a kórusban megnyilatkozó önelégületlenségtől: amelyet egyesek különös szadizmussal teregettek ki a város piacán. Elmondották cikkekben, vezércikkekben, szónoklatokban és interjukban, hogy válságba jutott a közgyülés, nem dolgozik semmit, nincs jövője az egész rezsimnek. A marcangoló önvád furcsa katzenjammerének hangjai voltak ezek, amelyek azonban egy csapásra szivárványosan oszlottak szét, amikor megjelent a láthatáron a beruházási programm, meg a külföldi kölcsön. Egyszerre más hangok kezdtek hallatszani, különösen a baloldalról, ahol a legsulyosabb volt az önvád és ahol legékesebben nyilatkozott meg még az imént is az elégedetlenség.

Egyszerre átérezték, hogy ok volt a késedelemre és hogy mégis tud alkotni a közgyülés, ha akar. Akadt például egy napilap, amely szombat reggel megjelent számában a vezércikkben kimondta a halálos itéletet a közgyülésre, amely az önmagával való tehetetlenség szomoru betegségében lett volna kimulandó. A vasárnap reggeli számban megjelent a tanács beruházó programmjának ismertetése és a kedd reggeli számban ujabb vezércikk, amely már mindent megbocsátott és megbékélt, szelid hangon beszélt a reményteljes jövendőről. Mindenki meg volt elégedve az eseménnyel. Leginkább azok, akik legjobban el voltak keseredve a tehetetlenség miatt és legkevésbbé azok, akik sohasem kételkedtek a közgyülés munkaképességében.

Megfordult a helyzet és mi nem is kesergünk ezen, mert a történtekben nem látunk egyebet, mint azt a vigasztaló jelenséget, hogy azokba is visszatért az önbizalom, akik már hitüket kezdték veszíteni.

*

A közgyülés tehát ismételten eldicsekedhetik vele, hogy munkaképes.

És a Tanács?

Sajnos, itt már sokkal pesszimisztikusabbnak kell lennünk. Kétségtelen, hogy vannak a tanácsnak *egyes* tagjai, akik nemcsak a városatyák, de a város közönségének megbecsülését is jogosan tudják magukénak; de maga a tanács összessége nem rendelkezhetik a szükséges bizalommal. Igy, ahogy ma van a tanács, — ez minden pártnak megállapitása — hosszu jövendőre nem igen tarthat számot. Az összjáték, amelyet produkál, meglehetősen szánalmas. Valahogy a toldott-foldottság képét mutatja. De meg *valami megengedhetetlen, szomoru kényelem-szeretet vonult be a Tanács munkásságába. Hiányzik belőle az iniciativ erő, bátortalan és dadogó minden akciójában.* Egyik oka ennek az összhang hiánya, a másik pedig az, hogy mindent a közgyüléstől várnak. Furcsa jelenség ez a közgyülésre való támaszkodás akkor, amikor a közgyülésen és a bizottságokban meg minduntalan azon panaszkodnak, hogy a tanácsban tulteng a dac, az ellenszegülés, nem akarja tudomásul venni, hogy a törvényhatósági bizottság szolgálatában áll és köteles annak utasitásait ellenvetés nélkül végrehajtani.

Kezdeményezni, ötletekkel lépni fel, gazdag munkaterületet müvelni a közgyülés magvetői számára azonban elsőrendü kötelessége lenne. És *itt* nem találkozunk a tanács kezenyomával. Egyszerüen azt mondja a tekintetes tanács, hogy ott van a tizenkettes kigondoló-bizottság. Majd az gondolkozik és cselekszik helyettünk is.

Ez a tizenkettes bizottság furt-faragott hónapokon át a költségvetésen, ez hozta rendbe a főváros háztartását. Ez adta meg az iniciativát az üzemek nagyarányu és nagyjelentőségü hozzájárulására. Ez esztergályozta ki végső formájára a státuszrendezést. Ez szorgalmazta a lakásépitést, a beruházások megkezdését, a külföldi kölcsön felvételét.

És a Tanács?

A tanács összeállitotta a beruházó-programmot, amely legalább is problematikus értékü azok után a sulyos kritikák után, amelyek vele szemben elhangzottak. Most pedig a programmnak arról a részéről van szó, amelyet a huszmillió dollárig terjedhető kölcsönből kell majd fedezni. A programmnak ezt a részét most dolgozza át, korrigálja a — tizenkettes bizottság. Becitálja az egyes üzemigazgatókat és velük tárgyalja le a nagy kérdést. Hetenkint öt ülést tart és dolgozik becsületesen, kiadósan. De vajjon miért nem a tanács végzi mindezt a munkát? A közvélemény csodálkozni fog azon, hogy a tizenkettes bizottság nemcsak kritikát mond, nemcsak a generális uralkodó elveket szabja meg, hanem részletekbe menő módon *a tanács munkáját is végzi.* Ezen csodálkozni fog a közvélemény, de még inkább kiváncsivá lesz abban a tekintetben, hogy mit csinál akkor a tanács?

Végeredményben tehát bebizonyosodik, hogy *nem a közgyülés, hanem a tanács jutott válságba.*

*

A tizenkettes bizottság működése tehát minden elismerést megérdemel. A közönség valószinüleg a tanács impotenciájában fogja a hibát keresni és megtalálni. Akadnak azonban olyan kritikusok, mint például a kitünő és jószándéku Bródy Ernő, aki bünbaknak a kinevezett bizottsági tagokat és a polgármesternek *nem személyét,* hanem *helyzetét* állitja oda.

Valahogy ugy szól a Bródy-féle okfejtés, hogy a kormány a baloldali blokkot a „tömeges kinevezésekkel" megfosztotta a tényleges többségtől és annak a lehetőségétől, hogy a blokk „vezethessen". Valóban hiba volt-e ez? Hitünk és meggyőződésünk, amely hitünket és meggyőződésüneket osztani fogja Budapest pártpolitikán felülemelkedni tudó lakossága

is, hogy *a kinevezett városatyák csak emelik a törvényhatóság nivóját.* Vagy mutasson rá akárki, hogy hol és mikor állták útját a kinevezettek a bölcs és jószándéku alkotásoknak? Söt a kinevezettek a fék, a biztositó szelep, amely megóvja a közgyülést minden szélsőségbe való lendüléstől. Bródy is elismeri, hogy ma nincs poltika a városházán. Nagy érdeme ez minden pártnak. Talán legelső sorban a baloldalnak, hiszen ők jöttek a gravemenek óriási légiójával és mégis le tudták szerelni a maguk indulatait. Ezt mindenki elismeri. De vajjon, ha tényleges többségként kezükbe veszik a korlátlan uralmat, akkor is igy volna-e? Alig hinnénk. Hiábavaló lett volna minden jóakarat: az ellentétek elemi erővel robbantak volna ki. *A legjobb igy, ahogy ma van, amikor minden életrevaló, okos dolognak megvan a többsége. A politikamentességet pedig a Ripka-párt és a kinevezettek biztositották.*

A polgármester *helyzete* sem lehet akadálya a munkának és az alkotásoknak. A mai provizorikus helyzetben *Sipőcz* Jenő egészen türhető *helyzetet* teremtett a maga számára. Ma már elnémult az első napok éles vádja, hogy pártpolgármester. Még a legszélsőbb elemek is elismerik, hogy becsületes objektivitásra törekszik. Más kérdés, hogy ki legyen a jövő polgármestere és más kérdés, hogy a mai provizorikus helyzetben megállja a helyét Sipőcz Jenő? „Mivel a polgármester — mondja Bródy Ernő — a törvényhatóság többségével nem tud kontaktusba kerülni, azért a legtöbb ügy megakad és semmi sem megy előre." A blokknak meg lehetnek a maga politikai aggodalmai, de konkrét panaszok Sipőcz objektivitása ellen nem merültek fel. Engedelmes végrehajtója a közgyülés akaratának. Szándékai békések és — tessék csak bevallani — ma már a személyes érintkezésben is egészen simán tárgyalnak a blokk tagjai és pártjai is a polgármesterrel. De ha nem igy lenne is, akkor sem lehetne a provizorikus időre a munka akadálya a polgármester személye. Hiszen ott van *Ripka* Ferenc főpolgármester, akinél diplomatikusabban, előzékenyebben, bölcsebben senki sem közvetithetné a pártok érintkezését és akinél többet senki sem cselekedett a pártközi béke és az eredményes munka érdekében.

Viharmentes nap a város parlamentjében

Éber Antal: „Nem csinálunk szociális politikát, hanem emeljük a forgalmi és fogyasztási adókat" — A mozdulatlanság — halál — Az öngyilkos-láz oka

Megfigyelések és feljegyzések a szerdai közgyülésen

Nem is volt valami hosszu a tárgysorozat, amelyet pensumként tüztek ki a szerdai közgyülésnek, mégsem jutottak tul a hetedik ponton. Igaz, hogy ez a hetedik pont a beruházó-programm, amilyennel még jó, ha minden évtizedben találkozik a városatyák kollégiuma. Most azonban mindenki reménykedik, hogy jövőre megint megjelenik egy uj, még gazdagabb beruházó-programm a szinen, mert ez a város dolgozni akar.

Ez a város dolgozni akar még akkor is, ha a közgyülése csak hét pontot tárgyal le egy délutánon. De ne tegyünk szemrehányást, mert sohasem árt az alapos munka, hát még ha dollár-milliókról van szó.

A közgyülés különben egész jó hangulatban kezdődött meg, aminek az oka az volt, hogy az elnöki emelvényen mindenkinek kedves, uj arc jelent meg: Lamotte Károly főjegyző, az elnöki ügyosztály népszerü vezetője. Pártkülönbség nélkül meleg szeretettel ünnepelték.

*

Ebben a jóleső hangulatban kezdődött meg a beruházó-programm tárgyalása, amely ezuttal hét szónokot foglalkoztatott, mig a szerdai közgyülésnek két első szónoka Zimmer Dezső demokrata és Wolff Károly — wolffpárti voltak. A mult szerda vezető szónokai Bródy Ernő, Peyer Károly, Éber Antal, Harrer Ferenc és Nagy Vince voltak, akik közül az első négy már a pénzügyi bizottságban is beszélt, de — ugylátszik szónoki képességeik legjavát mégis csak a közgyülésre tartogatták. Mondani sem kell, hogy az épitkezés megindiását minden szónok — mint az ős-sablon mondja — „örömmel üdvözölte." Legfőként persze Bródy Ernő, aki, mint a Lakók Szövetségének elnöke, hivatalból is a lakásépités apostola. Fölállitotta és plasztikusan fejezte ki a vitathatatlan tételt:

— A mozdulatlanság halál, a munka megindítása pedig életet hoz a fővárosba.

Mintha Éber Antalnak adresszálta volna, kijelentette:

— Még az iskola- és szeretetház-épitkezések is produktiv épitkezések, habár az aggodalmaskodó bankárszem nem látja is annak.

*

Peyer Károly a szociálisták hivatalos szónoka volt. Persze nem felejtette el a megrovást, hogy Budapest nem használta ki épitkezésekre az inflációs időt, amint ezt Bécs és Berlin megcselekedte. Egy kis vitába kerekedett azután az állam-kasszával is, mert hogy egy és más adókat a főváros számára követelt. Ügyes szónoki készséggel tudta megmagyarázni hallgatóinak, hogy milyen lehetetlen dolog, hogy az állam szed adót az autó után, amikor az autó-rontotta utakat a város javitja ki.

Hiába az ellenzék ellenzék marad a városházán is, ahol különben gyakran megesik az is, hogy a kormánypártból is ellenzék válik. Nemcsak Peyer Károly, de Nagy Vince sem mulaszthatta el tehát, hogy a fővárosi beruházások alkalmával az ország kormányán üssön egyet. Hát persze, hogy a kormány gazdasági politikája tette tönkre a fővárost — vérbeli ellenzéki nem is lehet más véleményen. De majd a városi beruházások révén meg lehet valósitani egy csomó szociális intézményt, aminek megvalósitását — hát persze, hogy persze — a kormány elmulasztotta. Sürgette persze az üzemek leépitését is, de már csak azokét a kis üzemekét, amelyek a magánipárnak konkurrenciát csinálnak, de sem olcsóbban, sem jobban nem termelnek.

*

Talán a legoptimisztikusabb szónoka Kertész Miklós volt a vitának, aki kijelentette, hogy ettől az előterjesztéstől a millenniumi korszak fellendítéséhez hasonlót vár Budapest életében.

— Nem a pesszimisták épitették fel Budapestet — mondta és tekintete Wolff Károlyra esett.

Hasonlóan optimista volt a másik szociálista szónok Steinherz Simon is, aki kijelentette, hogy a gáz és villany minden proletár-lakásba bevonul...

Harrer Ferenc szintén a multat tette felelőssé, hogy az inflációs korszakban nem épitették és nem rendezték a régebbi külföldi kölcsönöket.

*

Az óvatosság, majdnem azt mondanánk, a peszszimizmus szónoka Éber Antal volt, akit azonban mégis minden oldalról nagy figyelemmel hallgattak meg. Kockázatnak és veszedelemnek mondotta a kölcsön felvételét és feltételként állitotta fel, hogy a kölcsönből teremtett beruházás legalább olyan százalék erejéig legyen rentabilis, mint amilyen százalékos terhet a kölcsön jelent. Élesen és erős argumentumokkal vitázott a szociális alkotások sürgetőivel.

— Ha a kölcsönpénzből — mondotta — nem jövedelmező beruházásokat csinálunk, akkor tehertöbblet áll elő, amelyet azután forgalmi és fogyasztási adóból kell fedezni. Nem csinálunk tehát szociális politikát, hanem csak emeljük a forgalmi és fogyasztási adót.

Adóemelés? Ettől mindenkinek a háta megborzongott. Hát amikor kiszámitotta, mint egy fejszámoló-művész, hogy minden millió koronából, amelyet lakásépitésre szánnak, hetvenezer korona uj teher származik, mert a kölcsön tizszázalékos lesz, a lakások hozadéka meg csak három százalék.

— Teremtsünk végre Locarnot saját polgárainkkal szemben — mondotta, amikor beszédének az adók ellen kitörő részét befejezte.

Szinte elámultak a baloldalon, amikor kijelentette, hogy Budapesten a *lakássürüség a békével szemben csökkent,* bár ez a kimutatás aligha győzte meg a lakásnélkülieket arról, hogy odaadással kell viselniök a sorsukat.

Itt azután mind zajosabbá kezdett válni a hangulat. A baloldal mind sürübben szólt közbe, de a szociálisták akkor lettek igazán nyugtalanok, amikor Éber Antal a bécsi községi politika csődjéről kezdett beszélni. Itt ingyen és bérmentve, bár kissé lelkiismeretlenül, a „demagog" cimet is megkapta a szociálisták oldaláról.

*

De vihart még sem idézett föl, amint hogy az egész közgyülés meglepően csendes volt — az interpellációkig. Amikor azonban Gál Jenő az öngyilkossági lázról kezdett beszélni, mindinkább izzani kezdett a levegő:

— Emlékeznek rá az urak: volt egy ház a Podmaniczky-utcában, ahol ingyen tejet és ingyen kenyeret osztogattak.

Ennek a szimbólumnak említését már nem birták ki a közgyülés idegei. A baloldalon felviharzott a taps, Wolffék azonban ellentüntetést rendeznek. Kiabálnak, a padot verik. És röpködtek a levegőben a vitatkozás csattogó mondatai, de azután ahogy jött, éppen olyan gyorsan és simán el is ült a vihar.

*

Volt még néhány interpelláció, amelyek között azonban a legnagyobb érdeklődést keltette Vámbéry Rusztémé, akinek a fantasztikus városépitési tervekről szóló szellemességei nagyon jól hatottak a sok komoly beszéd után. Kellemes akkorddal végződött tehát a közgyülés, amelyről talán elmondhatjuk, hogy aránylag az uj rezsim alatt a legviharmentesebb volt.

Ha a vételárat a kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik róla, hogy LEGOLCSÓBB A
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

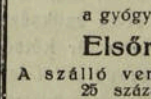
ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

Telkek részletfizetésre
Horthy Miklós-uton, Zuglóban, Máriaremetén, Rákoshegyen, Gödön, Felsőgödön, Dunakeszin, Szódligeten.
Bérházak és villák vétele és eladása
Telekeladási iroda Budapest, V., Erzsébet-tér 5.
Telefon 152—39.

FISCHER ÉS HARTMANN
MÁZOLÓMESTEREK ÉS FESTÉKKERESKEDŐK
TELEFON: József 101-38 BUDAPEST IV., KÉPIRÓ-U. 3.

Lampel Ödön
Épület-, mű- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 133—15

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és diszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Koráll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

HAVERLAND ANTAL
m kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el.: J. 29-66.

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, IX., Páva-utca 27
Telefon: József 76—56.

Budapest székesfőváros
Szent Gellért szállója
a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.
Elsőrangu családi szálló.
A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek
Dijtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

DELAHAJE 4 hengeres,
HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok,
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., Dorottya-utca 7. (Hitelbank-palota.)

Ujjászervezik a Beszkárt igazgatóságát

Kifogások az összeiró-küldöttség müködése ellen — A főváros autonomiáját nem sérti az üzemi bizottság megalakitása

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete

Az Egységes Községi Polgári Párt hétfőn este 6 órakor a Belvárosi Polgári Kör különtermében előbb dr. Gaár Vilmos, később dr. Kozma Jenő elnöklete alatt pártértekezletet tartott, amelyen a párttagok nagyszámban jelentek meg.

Napirenden mindenekelőtt a párt folyamatban levő, nagyirányu szervezkedési munkálatai szerepeltek, amely kérdéshez Dinich Vidor, Szilágyi Károly, dr. Szamek Emil és Bakonyi János szólottak hozzá.

Faragó Sámuel és dr. Farkas József az összeiró-küldöttségek munkájáról számoltak be és rámutattak arra a veszedelemre, hogy szervezetlensége miatt a polgárságot sulyos sérelmek érik. Kivánták, hogy a párt szólitsa föl tagjait, kisérjék figyelemmel a névjegyzékek közszemléjét és akik magukra nézve hátrányos elbánást tapasztalnának, ezt hozzák a párt tudomására, amely a megfelelő jogorvoslatról gondoskodni fog. Az értekezlet a felszólalók inditványát magáévá tette.

Holzer Sándor és Bánó Dezső az iparosságot és a kereskedelmet érintő üzemi kérdéseket tették szóvá és rámutattak arra az átlátszó taktikára, hogy a szociáldemokraták a polgárság érdekét sértő, háborus alakulatu fővárosi üzemek fenntartását követelik.

Ezután Kozma Jenő elnök bejelentette, hogy Bohn József tv. bizottsági tag belépett a pártba, amit az értekezlet tetszéssel vett tudomásul.

Az értekezleten szóba került a Beszkárt igazgatóságának közeli ujjáalakitása. Kozma Jenő jelenti, hogy az uj igazgatóságban a párt számarányának megfelelően lesz képviselve. Azon a pártközi értekezleten, amelyen a Beszkárt igazgatóságának ujjászervezése szóba került, felvetődött az a terv, hogy az igazgatóságba csakis szakértőket delegáljanak és abban bizottsági tagok ne vegyenek részt. Ez a megoldás, jóllehet a párt álláspontjával megegyezett volna, nem volt keresztülvihető.

Az értekezleten a megalakitandó üzemi bizottság kérdése is szőnyegre került. Ennél a témánál az a vélemény alakult ki, hogy a párt nem látja az autonomia sérelmét abban, ha a belügyminiszter az ellenőrző bizottságba a törvényhatósági bizottsági tagokkal egyenjogu szakértő tagokat is delegál.

Még egyéb, kisebb jelentőségü ügyek megvitatása után az értekezlet 9 órakor befejeződött.

Fullánkok

Amerikázik-e

a tanács, vagy sem: ezt megitélni a közgyülésnek a hivatása. Bizonyos azonban, hogy mind sürübben ismétlődik meg ez a vád: tehát számolni kell vele. Egy demokrata városatya ki is fejtette, hogy „az alpolgármesterek nem tudják, hogy elküldik-e őket, vagy megmaradhatnak-e a helyükön." Ez lehet igen latbaeső mentő körülmény az alpolgármesterek számára, de ezt a fővárosnak megszenvednie nem szabad. Főként pedig nem szabad, hogy ez a kinos helyzet, amely — mint a nyilatkozó városatya mondja — azt eredményezte, hogy: „A tanácsnak igy nincs gazdája és igy nem csoda, ha csak amerikázni tud." Azt hisszük, hogy ha az alpolgármesterek állása Mahomed koporsójának sorsára jutott is, megmaradásuk érdekében mégis csak az a jó politika, ha munkájukkal nélkülözhetetlenségüket dokumentálják. Ami azonban a tanácsot illeti, kár olyan elméletet terjeszteni, amely megokolni látszik az amerikázást. A tanácsnak igenis mindig van gazdája. Még ha nem is lenne polgármester, alpolgármester, de még közgyülés se, akkor is ott van igazi és szuverén gazdája: Budapest székesfőváros közönsége.

A Margitsziget bérlői

ugy látszik céltudatos munkát végeznek. Szinte tökéletesen átlátszó a törekvésük. Mindent megdrágitanak, mindent felemelnek és lassan kiturják, kitessékelik a szigetről annak tulajdonosát: Budapest polgárságát. Az idén négyezerről hatezerre emelték csak a belépődijat, amit ma a középosztálybeli ember — pláne családostul — nem tud megfizetni, eltekintve más fogyasztástól. De miért csinálják ilyen lassacskán, miért fosztják meg a polgári közönséget ettől a szórakozásától a régismert recept szerint, hogy a kutyának is kevésbbé fáj, ha a farkát részletekben vágják le? Mondják ki őszintén, hogy a sziget a jövőben a dollár- és a fontmilliomosoké lesz, de akkor aztán gondoskodjanak azoknak idecsalogatásáról is.

Kész az uj ügyrendtervezet

Ripka főpolgármester legközelebb pártközi értekezlet elé viszi — Dönlés még nem történt — Korai minden előzetes kombináció

A törvényhatósági bizottsági tagok egy része, de a sajtó is már régóta szükségét látta annak, hogy a főváros ügyeinek célirányosabb vitele érdekében a törvényhatóság közgyülésének ügyrendjét ujból szabályozzák.

Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester ugyancsak átérezte egy uj ügyrend életbeléptetésének szükségességét, éppen ezért az uj törvényhatóság megalakulása után hamarosan meg is kezdte az uj ügyrendtervezet előkészitését, amelynek munkálatait a közelmultban be is fejezte a főpolgármesteri hivatal. A fővárosi pártok delegátusainak egyik legutóbbi értekezletén a főpolgármester be is jelentette az ügyrendtervezet elkészültét, azonban a pártközi értekezlet érdemben nem foglalkozott vele, hanem az a legközelebbi pártközi értekezletek egyikén kerül szőnyegre.

Érdeklődtünk az uj ügyrendtervezet iránt, amelyről *illetékes helyen* a következő tájékoztatást kaptuk:

— *Az uj ügyrendtervezet tényleg elkészült, azonban végleges szövegről, illetve rendelkezésről azonban még szó sincs, annál kevésbbé, mert a pártközi értekezlet az ügyrendtervezetet még nem tárgyalta le, annál kevésbbé fogadta azt el.* Lehet, hogy a tárgyalások során egyes részeket teljesen törölünk a tervezetből, vagy azok uj módositásokon mennek át és lehet az is, hogy egészen uj részek lesznek a tervezetbe illesztve. *Éppen ezért teljesen korai még bárminemü kombinációkba bocsátkozni és elébe vágni a pártközi értekezlet tárgyalásainak.*

Értesülésünk szerint *az uj fővárosi közgyülési ügyrend nagy általánosságban rokontartalmu lesz a parlamentben érvényben levő ügyrenddel, főként annak az összeférhetetlenségre vonatkozó része.* Uj rendelkezések lesznek valószinüen az interpellációkra vonatkozóan is. *Az uj ügyrend szerint ugy tervezik, hogy a napirend letárgyalása előtt ne kerülhessen sor az interpellációkra.* Valószinüleg korlátozni fogják a különböző ügyekhez való felszólalások számát és a felszólalók beszédidejét is. Itt is valószinüleg ugy lesz, hogy az egyes pártok vezérszónokai részletesebben foglalkozhatnak a kérdésekkel, a többi szónokokat pedig rövid, 10—15 perces felszólalásokra korlátozzák.

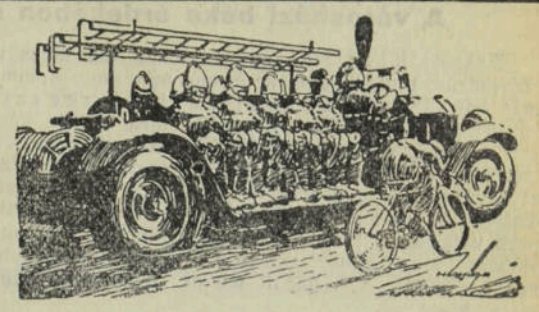

Tüzoltóság autójára — ide figyeljetek,
Continental Óriási légabroncsot szereljetek,
Megkimél ez motort, kocsit, szerelvényt,
Használatban kimutat egy elsőrendü eredményt

Continental
Oriási légabroncs

Elkészült az uj státuszrendezés pengő-táblázata

Eltüntek az értéktelen nullák, fillérek sem szerepelnek

Dr. Joanovich Pál nyilatkozata

A főváros tizenkettes bizottsága szombaton tartott ülésén pengőben is megállapitotta a státuszrendezési javaslatban papirkoronákban meghatározott uj fizetéseket.

A fizetési tabellákból eltüntek a rettenetes nullák, amiket az elmult tiz egynéhány esztendő olyan végzetes sokarányuvá és jelentőségüvé termelt életünkben és amik a legutóbb történelembe sápadt éveknek oly tragikus karakterisztikonjaivá lettek.

Eltüntek, megfagytak a nullák, — és szeretnők hinni, hogy a városházi tizenkettes bizottságnak az a formai jelentőségü határozata, amely a nullákat valódi értékükre degradálta, szimbolikus erejü kifejezője annak, hogy — vége a nullák korszakának. Szeretnők hinni, hogy a kevés nulla többet és jobbat ad nekünk mint a sok, hogy a kevés nulla közelebb hoz bennünket egymáshoz és hogy jobban meg fogjuk becsülni — nemcsak azt, ami a nullák előtt van és ami nekik értéket ad — hanem egymást is.

Mert a pengős fizetési tabella inspirálta első benyomás ez: eltüntek a bántó és méltánytalannak érzett különbségek. A polgármester 2000 pengője és a kezdő hivatalnok 176 pengője között nem érzünk akkori differenciát, mint a 25 millió és a 2 millió között. Aztán szolidabbnak, komolyabbnak érezzük a kicsi számokat, mert valahogyan nagyobb az expanzivitásuk.

Az összes kategóriák fizetése különben a következőképpen fejeződik ki pengőben:

I. fizetési osztály: (polgármester)

kezdő fizetés havi	1700 P
végső „ „	2000 „

II. fizetési osztály: (alpolgármester)

kezdő fizetés havi	1300 P
végső „ „	1520 „

III. fizetési osztály:
(a közgyülésen szavazati joggal biró főtiszviselők)

1. fokozat	1120 P
2. „	900 „
3. „	880 „
4. „	720 „

IV. fizetési osztály:
(főjegyzők, főszámtanácsosok, II. oszt. ügyészek, orvosok, főtanácsosok, aligazgatók stb.)

1. fokozat	576 P
2. „	608 „
3. „	640 „

V. fizetési osztály:
(II. oszt. főjegyzők, II. oszt. tisztiorvosok, fővegyészek, levéltáros stb.)

1. fokozat	480 P
2. „	512 „
3. „	544 „

VI. fizetési osztály:
(I. oszt. tanácsjegyzők, I. főmérnökök, I. alügyészek, I. fürdőigazgató, I. főkönyvtáros stb.)

1. fokozat	400 P
2. „	424 „
3. „	448 „

VII. fizetési osztály:
(II. tanácsjegyzők, II. főmérnökök, II. főállatorvosok, I. felügyelők, igazgatók stb.)

1. fokozat	344 P
2. „	360 „
3. „	376 „

VIII. fizetési osztály:
(I. fogalmazók, I. mérnökök, kerületi orvosok, főtisztek, I. pénztárosok stb.)

1. fokozat	288 P
2. „	300 „
3. „	312 „

IX. fizetési osztály:
(II. fogalmazók, II. mérnökök, II. állatorvosok, II. főtisztek, főkezelőnők stb.)

1. fokozat	252 P
2. „	264 „
3. „	276 „

X. fizetési osztály:
(segédfogalmazók, segédmérnökök, segédállatorvosok, I. tisztek stb.)

1. fokozat	208 P
2. „	220 „
3. „	232 „

XI. fizetési osztály:
(segédtisztek, II. tisztek, kezelőnők, gépészek stb.)

1. fokozat	176 P
2. „	184 „
3. „	192 „

dr. Joanovich Pál,

aki a státuszrendezési javaslatot kidolgozó hármas albizottság tervezetét készitette, a pengős tabellákról, a következőket mondotta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Nagy örömmel állapitottuk meg, hogy a papirkoronás tervezetnek pengőértékre való átszámitása milyen simán ment. Ennek persze az az oka, hogy a papirkoronás tervezet olyan volt, hogy az átszámitás nem okozott komplikációkat.

A pengőösszegek csak látszólag nem kerekek. Ha meggondoljuk, hogy békében a legtöbb fizetésben még filléres törtrészletek is szerepeltek, akkor a mostani fizetési tabella egyenesen ideálisnak mondható.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

A Zilahi Kiss-ügy likvidálása a kurzus likvidálásának befejezését jelenti

A városházi béke érdekében minden akadályt el kell távolitani

Zilahi Kiss Jenő egy esztendő óta nincs a városházán, nyugdijba ment és ma már nincs semmi más hátra, mint a nyugdijának összegszerü megállapitása. Ezt a kérdést immár kétszer kitüzték a közgyülés napirendjére, de mind a kétszer le is vették onnan. Előbb a pártközi értekezlet kivánságára, másodszor a pénzügyi bizottság óhajára. Az történt ugyanis, hogy a tanács nyilván merő kollegialitásból, a szokásos sablon szerint emlékezett meg előterjesztésében a nyugdijazandó munkásságáról. A baloldali pártok azonban kijelentették, hogy

a Zilahi Kissről szóló meleg megemlékezést provokálásnak tekintik.

A pártközi értekezlet hozzájárult ahhoz, hogy a tanácsnak visszaadják az előterjesztést — diplomatikusabb fogalmazás céljából. A tanács eleget is tett a kivánságnak, most meg azonban a pénzügyi bizottságban demokrata oldalról ujabb halasztást kivántak a Zilahi Kiss-féle nyugdij megállapitási ügyben. Bár a szociálisták már türelmetlenül kivánják a Zilahi Kiss-ügy befejezését, ez a halasztás is megtörtént. Sok minden találgatásra adott alkalmat ez a kétszeres halasztás, többek között arról is sokat beszéltek, hogy Zilahi Kiss-féle nyugdijazás ügye és a Zilahi Kiss által Baracs Marcell ellen inditott pör elintézése között junktimot készülnek létrehozni. Ennek a kombinációnak az adta meg a létalapot, hogy egyazon időben vették le a napirendről másodszor is a nyugdij ügyét és halasztották el *a béke reményében* a Baracs-pört. A tény azonban mindössze az, hogy

komoly lépések történtek abban az irányban, hogy a közszereplés teréről amugy is letünt Zilahi Kiss Jenő körül végre minden elcsendesedjen.

és a Zilahi Kiss-ügyek minden vonalon és minden irányban közmegelégedésre legyenek megoldhatók.

Ismeretes, hogy Zilahi Kiss-nek a belügyminiszter intézkedése alapján történt nyugalombavonulása csaknem összeesett Ripka Ferenc kormánybiztosi kinevezésével. Akkor a jobboldalról élesen támadták is ezért Ripka Ferencet, ma azonban már tisztán látják a jobboldalon is, hogy milyen áldást jelent a politikamentes városkormányzás és tudják jól, hogy a baloldal részéről teljes lehetetlenség lett volna a megbékélés és a békés együttmüködés, ha a tanácsban tovább is helyet foglal Zilahi Kiss Jenő. Ma már Wolffék is tisztában vannak vele, hogy Zilahi Kiss személyét a legmagasabb érdekek miatt fel kellett áldozni. A baloldal pedig amugy sem bolygatja a polgármesterkérdést, de kétségtelen, hogy ha Zilahi Kiss tovább is alpolgármester maradt volna, talán egyetlen békés órát sem töltött volna együtt a közgyülés.

Zilahi Kiss távozása után azonban legelsősorban *Ripka* Ferenc páratlan kiegyenlitő talentuma, pompás diplomáciai érzéke valósággá váltotta a nem várt csodát: lassankint

a városházi kurzust a maga egészében likvidálni lehetett és a likvidálás hosszu láncolatában most a Zilahi Kiss-ügyek kielégitő megoldása lesz a végső pont.

Ripka odaadó fáradozása és a pártok ritka bölcsességre való áldozatkészsége produktivvá tette az uj rezsimet, amely megoldhatatlan problémákat oldott meg és amely lassankint minden gyulékony anyagot kiküszöböl a törvényhatósági bizottság életéből és munkájából. Utban a tanerők ügyeinek revizióját, utban a kórházi Locarno és utban van minden ügynek a rendezése, amelyek valaha ugy tüntek fel, mint a baloldal kiirthatatlan, örök gravamenjei. Most mindent likvidálnak és remélni lehet, hogy a kurzus-sérelmek likvidálása után a Zilahi Kiss-ügyek kielégitő megoldása teszi oda majd a pontot.

Épitőmesterek a szövetkezeti épitővállalkozók ellen

A kereskedelmi minisztertől az 1924-ben életbelépett IOKSZ-törvény hatálytalanitását kérik

A *Magyar Épitőmesterek Egyesülete* legutóbbi ülésén *Ehrenwald* Imre épitész, épitési vállalkozó szóvátette azt a fonák helyzetet, amelyet az 1921. évben kelt kereskedelmi miniszteri rendelet és az 1924-ben életbelépett *IOKSz-törvény* idézett elő oly kihatásában, hogy ma már a szövetkezetek az épitőiparban szinte tultengő működést fejtenek ki. A kisipar, helyesebben a kézműipar pártolása érdekében a kereskedelmi miniszter 1921. évben 75.051/18. sz. a. kibocsátott körrendelete szerint *a megtartandó versenytárgyalásokon benyujtott ajánlatok közül a kisiparosok és azok szövetkezeteinek ajánlata még akkor is figyelembe veendő, ha az a legolcsóbb ajánlatnál 6 százalékkal drágább is.*

Amilyen helyes és célszerü ez a rendelet a saját műhelyükben dolgozó kis kézműiparosokra, akik egymással tömörülve, munkájukkal felvehetik a versenyt a közszállitásoknál, épp oly lehetetlen helyzetet teremtett az épitőiparban, minthogy *a rendelet világosan előirja, hogy ez az elbirálás épitkezésekre is vonatkozik.* Már pedig az épitkezés nem odahaza a műhelyben készül. Azt kellő szakértelemmel, tapasztalattal és körültekintéssel mindig a helyi viszonyoknak megfelelően, felfogadott szakmunkások és napszámosok foglalkoztatásával és egyéni felelősség mellett való vezetéssel kell végezni.

Tudvalevő, hogy épitkezést csakis arra hivatott, képesitésének megfelelő szakember kivitelezhet és annak dacára, hogy a *kőművesmester képesitése csak földszintes épületre terjed ki, a szövetkezetek nyugodt lélekkel vállalják és kivitelezik az emeletes épületeket* és a hatóságok fennti rendeletre való utalással ugyancsak nyugodt lelkiismerettel bizzák a munkálatokat kisiparosokra, akik pedig alacsonyabb képesitésük folytán arra nem hivatottak.

Az 1924. évben életbeléptetett IOKSz-törvény alaposan kisajátitotta az összes közmunkákat. Hisz szinte lehetetlen, hogy magánvállalokzó az IOKSz-szal versenyezni tudjon, amely: 1. ajánlatánál máris hat százalék előnyt élvez; 2. tiz évig adómentes; 3. minden bélyeg alól mentesitve van, és 4. kamatmentes állami forgótőkével rendelkezik. E kedvezmények mintegy 20 százaléknak felelnek meg és hol van a lehetősége annak, hogy ily államilag, közpénzből kedvezményezett intézménnyel szemben a magánvállalkozó a versenyt felvehesse?

Maga az IOKSz az OKH intézménye és fiókjainak alakulási módja a következő: Két-három kis kőművesmester összeáll, kiegészíti magát 4—5 strohmannal hétté (mert egy szövetkezetnek legalább hét tagjának kell lenni) és az általunk kifogásolt rendeletre való hivatkozással sikerrel kezdi magának kisajátitani a kivitelező épitőipart. Épitőmesteri képesités, müegyetemi oklevél ezek szerint igazán fölösleges!

Az IOKSz nem lehet generalvállalkozó, az legfeljebb csak financirozója lehet a szövetkezetekbe tömörült kisiparosoknak, amely szövetkezetek pályázhatnak és elnyerhetnek műhelyükben készülő részipáros munkákat, de semmi esetre sem épitőmesteri munkát, amelyre se nem hivatottak, se nem képesitettek.

Ehrenwald épitész előadását elismeréssel fogadták és elhatározták, hogy a vázolt sérelmek ügyéhez. A felterjesztést az épitőmesterek mindhárom hez. A felterjesztés az épitőmesterek mindhárom szervezete: az Egyesület, az Ipartestület és a Szövetség öt-öt tagból álló küldöttsége, *Alpár* Ignác vezetése alatt a legközelebbi napokban adja át a miniszternek. De a küldöttség fölkeresi dr. *Ripka* Ferenc főpolgármestert és dr. *Sipőcz* Jenő polgármestert is, akiknél szintén előadják sérelmeiket és azoknak orvoslását kérik.

Renault
taxik és autóbuszok
Reiman, Vörösmarty-tér 3.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

SZÓRAKOZÁS

Az alvó férj hete lesz a Vigszinház e hete is. Szenes Béla páratlanul népszerü vigjátékát adják minden este. Vasárnap délután az Uriembereket játsszák.

Tilla Durieux és kitünő társulata a Fővárosi Operettszinházban kedden kezdte meg vendégszereplését. Müsora:

Szerdán: *Hedda Gabler.*
Ibsen remekműve.
Csütörtökön: *Fedora.*
Sardou szenzációs szinjátéka.
Pénteken: *Gyges und sein Ring.*
Hebbel klasszikus tragédiája.
Szombaton: *Der Schatten.*
Niccodemi drámája.
Vasárnap: *Hedda Gabler.*
Ibsen remekműve.

A jövő hét keddjén kerül bemutatóra a *Lady Fanny und die Dienstbotenfrage,* Jerome K. Jerome vigjátéka.

BEKETOW CIRKUS
naponta este 1/2 8 órától és minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután 4 órakor különlegességi előadás. Telefon: Lipót 919-35.

Nemzeti Szinház: Szerda: Az eszményi férj. Csütörtök: A hid. Péntek: Zsuzsi; A vén színész; A házasságszédelgő (először, Tóth Imre jubileuma). Szombat: Tanner John házassága. Vasárnap délután: Süt a nap; este: Zsuzsi; A vén színész; A házasságszédelgő.

Vigszinház: Egész héten minden este: Az alvó férj. Vasárnap délután: Uri emberek.

CORVIN SZINHÁZ
április 29—május 5-ig
A regiment gyöngye
Kacagtató vigjáték 8 felvonásban
Főszereplő: REINHOLD SCHÜNZEL
Farkas a bárányok közt
Amerikai filmregény 8 felvonásban
Főszereplők: MILTON SILLS és DOROTHY MACKAIL
Előadások kezdete 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10 órakor
Vasárnap 1/2 5, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10 órakor.

Városi Szinház: Szerda: Conradt Veidt előadóestje. Csütörtök, péntek: Csókos asszony. Szombat: Bohémélet (Rose Ader és Grosevescu Trajan vendégfelléptével). Vasárnap délután: Cigánybáró; este: Csókos asszony.

KAMARA
április 29—május 5-ig
A regiment gyöngye
Kacagtató vigjáték 8 felvonásban
Főszereplő: REINHOLD SCHÜNZEL
Farkas a bárányok közt
Amerikai filmregény 8 felvonásban
Főszereplők: MILTON SILS és DOROTHY MACKAIL
Előadások kezdete: 1/2 6, 3/4 8, 3/4 10 órakor
vasárnap 1/2 5, 1/4 7, 8 és 10 órakor.

Fővárosi Operettszinház: Szerda: Hedda Gabler. Csütörtök: Fedora. Péntek: Gyges und sein Ring. Szombat: Der Schatten. Vasárnap: Hedda Gabler. (Tilla Durieux és társulatának vendégjátéka).

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Gabriel és Társa gépész-mérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire.

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

Hétfön megkezdték a Császárfürdő uszodájának épitését

Az épitési engedély kiadásának izgalmas odisszeája — Az Irgalmas-rend panaszos beadványt intézett Ripka Ferencz főpolgármesterhez — A késedelemért a fővárost okolja

A Császárfürdő uszóstadionjának régóta huzódó ügye végre olyan stádiumba jutott, hogy az uszoda megépitése most már befejezett ténynek tekinthető. A nagy nemzetközi uszóverseny megtartásának ez az akadálya tehát elhárult.

A Császárfürdő uj uszodájának épitését hétfön reggel megkezdték. Legelső sorban a régi uszoda lebontásához fogtak a munkások, azután nyomban megkezdik a földmunkálatokat.

A Császárfürdő uj uszodájának régi és bonyolult történetére részletesen rávilágit az a memorandum, amelyet a közelmult napokban intézett dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez a Császárfürdő birtokosa és a Marcibányi-alapitvány kezelője: a Magyarországi Irgalmasrend. A memorandum rávilágit azokra a közgyülésen is elhangzott vádakra, hogy az Irgalmasrend késlelteti az uszoda megépitését, jóllehet most már birtokában van az épitési engedélynek is. A törvényhatóság egyik legutóbbi közgyülésén ugyanis interpelláció hangzott el, hogy az uszoda épitését még mindig nem kezdték meg és éppen ezért a Budapestre tervezett nagy nemzetközi uszóverseny megtartása veszélyeztetve van. Az interpelláció elhangzása után dr. Ripka Ferenc főpolgármester felvilágositásokat kért az Irgalmasrend főnökségétől, ahonna részletes memorandummal feleltek.

Huza-vona és alku területcserére

Az emlékirat mindenekelőtt rámutat arra, hogy a Császárfürdő mellé tervezett uszoda épitésére az első kérvényt 1925. szeptember 15-én nyujtották be a fővároshoz. Az Irgalmasrend, illetve a Császárfürdő igazgatósága ekkor elvi engedélyt kért, hogy a saját telkének határvonaláig épithessen és hogy az uszoda északi oldalának folytatásaképpen elterülő fővárosi területet az uszoda céljaira engedjék át, mert egy modern és sportszerü uszoda létesitéséhez erre a területre föltétlen szükség van. *A főváros 1925. október 29-én hozott első határozatában elutasitotta az Irgalmasrend kérvényét a telepigénylésre vonatkozóan és csak a jelenlegi uszoda épitési vonaláig engedte meg az épitkezést.* Az Országos Testnevelési Tanács és az Uszószövetség intervenciójára, mint ismeretes, a főváros ezt az álláspontját később többször módositotta, bizonyos engedményeket tett, *végül is 1926. február 10-én a közgyülés az összes pártok hozzájárulásával egyhangu határozatot hozott, hogy a fürdő épitésére az elvi engedélyt minden korlátozás és feltétel nélkül megadja, illetve utasitotta a tanácsot az engedély kiadására.*

Március elején a tanácsi határozat még mindig nem volt kikézbesitve, végre március 4-én, sürgetésre, a tanács határozatot hozott, amely azonban merő ellentétben állott a közgyülés döntésével. A *tanácsi elvi határozatban az volt, hogy az uszodával szomszédos igényelt fővárosi területért, amely nem nyilt utcára néz és semmi más célra nem alkalmas, a fürdő felette értékes dunaparti területéből engedjen át cserébe a fővárosnak ugyanakkora területet. Ebbe az Irgalmasrend, ugyis mint a Marczibányi-alapitvány kezelője bele nem mehetett és kénytelen volt a határozatot jogorvoslattal megtámadni.*

Dacára azonban annak, hogy a sérelmes elvi engedély fellebbezése még mindig nincs elintézve és igy annak egyrésze még mindig vitás, a Rend és a Császárfürdő igazgatósága még sem késett egy pillanatig sem, hogy az uszóstadion ügyét előre vigye.

Az épitési tervek már féléve elkészültek

Az uszóstadion terveivel ugyanis már ősz óta három épitész foglalkozott. A tervek elkészültek és az Irgalmasrend a legalkalmasabbat a főváros határozatának kikézbesitését követő napon már meg is vásárolta és jóváhagyás céljából bemutatta az alapitvány felügyeleti hatóságának, a Népjóléti miniszteriumnak. A népjóléti minisztérium ugyszólván pár óra alatt intézkedett és a tervet jóváhagyta, mire március 12-én megkérték a végleges épitési engedélyt, amit március 22-én kaptak meg.

Az Irgalmasrend átirata most arra kéri a főpolgármestert, hasson oda, hogy az uszoda céljára kért fővárosi területért a Zsigmond-utca szabályozása folytán elesö Marczibányi-alapitványi területből rekompenzálja magát a főváros, bár méltányos lenne, hogy ezt a kis területet ingyen kapják meg a főváros közönségétől, hiszen az *uszoda nemzeti szempontokat szolgál, de szolgálja a fővárosi közönség érdekeit is.*

Tizenkét milliárd épitési költségekre

A sérelmezett tanácsi határozat fellebbezése még a Közmunkák Tanácsánál van, a Rend főnöksége március 7-én mégis engedélyt kért a népjóléti minisztertől arra, hogy az uszóstadion épitésére, a sürgősségre való tekintettel, csak szükebbkörü pályázatot irjon ki. A miniszter ehhez hozzájárult, a pályázatot nyomban kiirták s annak határideje április 17-én járt le. A beérkezett pályázatok ujabb meglepetést hoztak.

Az uszóstadion megépitését az alapitvány kezelősége, illetve az Irgalmasrend ugyanis *csak 6 milliárd* K-ra preliminálta, ezzel szemben a legolcsóbb pályázat is *12 milliárd K-ról szólott.* Mivel a tervbevett összes és az ajánlatok között *óriási differencia volt, sürgősen össze kellett hivni az Irgalmasrend kormányzótanácsát a hiányzó milliárdok előteremtésére. Március 19-én ült össze az Irgalmasrend kormánytanácsa, amely elhatározta, hogy a nemzeti cél érdekében az ajánlati végösszeget, vagyis a 12 milliárd koronát a Marczibányi alapitvány rendelkezésére bocsájtja.*

Ez évben már nem készülhet el az uszoda

Ezzel az uszoda megépitése elvben biztositva is lett, anál több nehézség merült fel a technikai kivitelnél, az idő rövidsége miatt. *Az épitők ugyanis egyöntetüen kijelentették, hogyha április 26-án hozzá is kezdenek az uszoda épitéséhez, akkor is leggyorsabban október végére készülhetnek el,* igy tehát a uszoda teljes megépitéséről ebben az évben szó sem lehet. Akadályozza az épitkezést az a körülmény is, hogy az uszoda céljára szükséges Zsigmond-utca 35. számu földszintes házat *lebontani nem lehet, mert a házikó négy lakóját sem az Irgalmasrend, sem a népjóléti miniszterium lakásügyi főosztálya másutt elhelyezni nem tudja.* Az Irgalmasrend tehát arra kéri a főpolgármestert, intézkedjen, hogy az épülő városi bérházak valamelyikében a Zsigmond-utcai ház lakói hajlékot nyerjenek, legalább az őszre, hogy az uszoda épitését zavartalanul folytathassák.

Félmilliárd hozzájárulást kérnek a fővárostól

Hogy a nyárra tervezett nagy nemzetközi uszóversenyt Budapesten mégis meg lehessen tartani, ugy határoztak, hogy legalább a nagy uszómedencét minden körülmények között megépitik. Ehhez az épitkezés *legkésőbb julius 10—15-ig készen is lesz,* hacsak valami rendkivüli körülmény, igy pl. források kitörése, Duna áradása stb. az épitkezést lehetetlenné nem teszik. Ezt az uszómedencét az idén ideiglenesen bekeritik, ideiglenes kabinokkal veszik körül, ami nagy kiadástöbbletet jelent az épitkezésnél, azonkivül jelentékeny jövedelemtől esik el az Irgalmasrend azáltal is, hogy a legfőbb szezonban nem helyezheti üzembe a régi uszodákat sem. *Az Irglamasrend átirata panaszosan mutat rá arra, hogy mindez elkerülhető lett volna, ha a fővárosnál hat-hét hónapig nem késett volna az épitési engedély kiadása. Az Irgalmasrend kéri a fővárost,, hogy annak a blamázsnak az elkerülésére, hogy a meghirdetett nemzetközi verseny ne legyen megtartható, a főváros járuljon hozzá 400—500 millió koronával a rendkivüli körülmények folytán keletkezett kiadási többletek fedezéséhez.*

A késést a bürokratizmus okozta

Az Irgalmasrendnek a főpolgármesterhez intézett átirata érdemben még nincs elintézve, igy bizonytalan az abban felsorolt kérések sorsa is. Akár teljesiti azonban a főváros azokat, vagy nem, azt objektivitással meg kell állapitani, hogy a *Marczibányi alapitványt, illetve az Irgalmasrendet elodázás, vagy szándékos hallogatás vádja nem érheti, mert a főváros volt az, ahol a bürokratizmus labirintusában az épitési engedély ügye érthetetlen és indokolatlan odisszeát járt meg.*

A Császárfürdö-uszoda épitkezési odisszeája, — reméljük — befejeződött. *Hétfő reggel megjelentek a munkások a régi uszodánál és belevágták a bontó csákányt.* A lebontással néhány nap alatt készen lesznek, azután nyomban megkezdik a medence ásását, a földmunkák után teljes erövel megindul az épitkezés, ugy hogy ha rendkivüli akadályok nem jönnek közbe, *juliusra készen várja a világ minden részéből Budapestre érkező uszóbajnokokot a budai uszóstadion.*

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS REFEGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
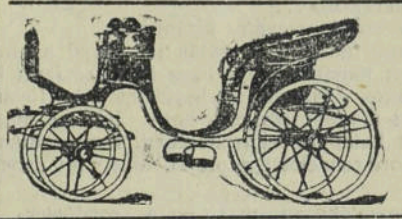
Teherautó-karosszériagyártás Kovácsműhely. Lópatkolda. Tel.: J. 58-65. Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR-UTCA 8.
Központi fütés. Vizvezeték.
Épületbádogos munkák.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

JAHODA KÁROLY FÉMÖNTÖDE ÉS FÉMÁRUGYÁR
Ujpest, Baross u. 84-86. Telefonszámok: 115-82, 203-38.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

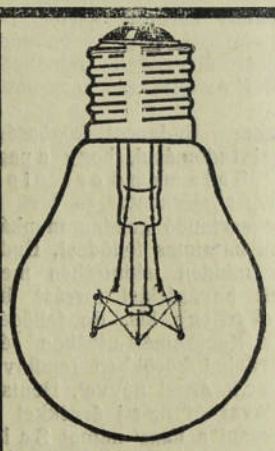
TUNGSRAM
Az uj
TUNGSRAM-D-LÁMPA
spirális fonállal
(15—25—40 Watt)
Kapható mindenütt!
Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.
Ujpest

Pipás ember ne sétáljon az erdőben!

Tilos bokrétát tűzni a kalap mellé

Jaj a kirándulóknak! Az idén a főváros tanácsa nagyon szigoru rendszabályokkal sujtja az emberiség eme legszelidebb fajtáját. Mintha megérezte volna a tekintetes tanács, hogy a kirándulók rendje hatalmasan megszaporodott Budapesten és az idén már ép oly hatalmas tábora lesz a kirándulóknak nálunk is, mint például Bécsben.

Ha már ilyen sokan vannak, legalább vigyázni is kell rájuk. Gyártják tehát a rendeleteket és a figyelmeztető táblákat. Az egyik ilyen rendelet, hogy az *erdőkben nem szabad dohányozni.* Ez az intézkedés nagyon fájdalmasan esett *Fényes* Lászlónak, aki legalább olyan nagy kiránduló, mint amilyen nagy pipás. Elment hát az illetékes ügyosztályba, ahol elsirta jeremiádáját. Az ügyosztály mentegetődzött, hogy ez régi rendelet, amelyet csak megujitottak. Ők szeretik a kirándulókat, de hát — teszik tudni — az erdőtüz...

Fényes László tudomásul vette a felvilágositásokat, de a következő jóslattal bucsuzott az ügyosztálytól:

— Nagyon szép, hogy az urak féltik az erdőket. Németországban is féltik, de a pipát mégsem veszik ki a kiránduló agyarából. Ez a rendelet, ha tudomást szereznek róla a kirándulók, biztosan felgyujtja az erdőket. Egészen kétségtelen ugyanis, hogy a kiránduló, aki a legnagyobb távolságban meglátja majd a világ legszelidebb mezőőrét, ijedtében kikapja a szivart a szájából és beledobja a zörgő és gyulékony harasztba...

Szegény erdők, szegény kirándulók.

Most aztán másként is rájuk jár a rud a kirándulókra. Nem jöhetnek majd haza felbokrétázott kalappal, virágos ágakkal a kezükben. A főváros ugyanis átirt a rendőrséghez, hogy fékezze meg a kirándulókat kalapjuk feldiszitésében. Erre azután a főkapitány zord rendeletet adott ki, amely igy mennydörög:

„Nyomatékosan utasitom a rendőrtestület *valamennyi tagját,* hogy a letört és a levagdalt galyakat vivő és igy *kihágás gyanuja* alatt álló egyéneket, különösen a külső telkekről befelé vezető utak betorkolásánál *és villamoskocsik végállomásainál igazoltassák és minden esetben, még akkor is, ha a gallyakat sajátjuknak mondják, tegyenek ellenük a kerületi kapitánysághoz feljelentést.* A kerületi kapitányságok vezetőit pedig utasitom, hogy az ily cimen beérkező feljelentéseket — amennyiben nem saját hatáskörükben elbirálandó kihágási eset forog fenn — haladéktalanul tegyék át az eljárásra illetékes kerületi elöljáróságokhoz."

Hát tessék elhinni: Budapesten már kirándulni sem érdemes.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: **X., Józsefvárosi pályaudvar,**
Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—1C.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntöde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemü nyersöntvények.

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok.
Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — *Készit:* Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktűzhelyeket.

Események

A madarak nevelőatyja 70 éves. Cerva Frigyes, a budapesti Állatkert madártani osztályának felügyelője és vezetője április hó 28-án tölti be életének 70-ik esztendejét; — igy szól a rideghangu hiradás, amely egy nagyszerü, munkában töltött élet ritka határkőhöz való érkezését jelenti. És mégis, ez a szűkszavu hiradás a szeretet mosolygó melegét veri fel a robotos életben fásult szivekből, mint vidám madárcsoport a derüs zöld fáról — e név hallatára. Cerva Frigyes, a madarak gyöngéd kezü, meleg szivü, érző lelkü, mindig mosolygó barátja! Ki hiszi el, hogy már 70 éves? Aki ismeri, aki ma látja még mindig csodálatosan aktiv, fürge, gondoskodó mozgását, amivel az ő kedves madarait körülveszi, neveli, ápolja, figyeli, kételkedve rázza meg fejét. Nem lehet. Cerva Frigyes tréfál velünk. És igy van rendjén. Maradjon ő csak még sokáig, nagyon sokáig fiatal. Művelje még nagyon sokáig a magyar ornithologia ügyét olyan szeretettel, fiatalossággal és olyan dicsőséget szerző eredménnyel, mint eddig. Soha nagyobb szükségünk nem volt Cerva Frigyesekre, akik szerény és csöndes munkájukkal is az egész világ tudományos fóruma előtt becsületet tudtak szerezni a magyar névnek. Mert ha idehaza kevesen tudják is, a világ tudományos illetékesei ismerik és méltányolják *Cerva* Frigyes korszakos buvárkodását az ornithologia terén. Tudják és elismerik, hogy ő volt a legelső, aki a madarak életét a tojásból való kikelés pillanatától kezdve megfigyelte és megfigyeléseit tudományosan feldolgozta. Igaz, hogy ebben a rengeteg figyelmet, szeretetet, önfeláldozást követelő munkában Cerva Frigyesnek nagyszerü munkatársa is volt. A felesége. Együtt nevelgették féltő gonddal, meleg szeretettel a gyámoltalan kis madárfiókákat és szivük mosolygó melegével pótolták az anyamadár megható gondoskodását. Ehhez a munkához nemcsak szeretet, de kitartás és óriási energia is kellett. De tán ezt is a szeretet adta meg. Az a szeretet, ami ma már olyan ritka.

Kocsisvédelem a közlekedési bizottságban. A fő-főváros közlekedési bizottsága hétfőn délután Folkusházy Lajos alpolgármester elnökletével ülést tartott. Napirend előtt Folkusházy alpolgármester üdvözölte a közlekedési ügyosztály uj vezetőjét, Lobmayer Jenő tanácsnokot, majd elparentálta Valtinyi Józsefet, a nemrég tragikus hirtelenséggel elhunyt müszaki főtanácsost. A napirenden elsőnek a bérkocsisoknak autórendszám iránt való kérvényét tárgyalták. A bizottság elhatározta, hogy a megüresedett 215 autórendszámot teljes egészében és elsősorban az átalakulni kivánó bérkocsisoknak adják ki. Csak ha nem jelentkezik annyi bérkocsis, akkor a fenmaradó rendszámokat a többi igénylő kapja. Ezután a tanácsi javaslat ama pontját tárgyalták, amely szerint minden három egyfogatu rendszám után jár egy autótaxi engedély. A bizottság a javaslatot elfogadta és az átalakitás határidejét 1926. szeptember elsejében állapitotta meg. Rendszámot csak olyan bérkocsisok kaphatnak, akiknek 1925. dec. 1-e előtt már volt rendszámuk. Akik 1926 dec. 31. után is megtartják lófogatu rendszámukat, azok iparukat zavartalanul tovább folytathatják. Háromnál több autóengedélyt senki sem kaphat. Elhatározták, hogy azokat a bérkocsisokat, akik sem autórendszámot váltani, sem lófogatu iparukat folytatni nem akarják a tanács kártalanitsa. Kimondották azt is, hogy elveszíti a rendszámot az, aki nem maga üzi az ipart, és az engedéllyel valamikép üzérkedik. Egyik következő pontban azt javasolta a tanács, hogy rendeljék el az uj bérautókra vonatkozóan a központi garazsirozást. Scheuer Róbert azt a módositást javasolta, hogy legalább huszonöt autó alkothasson egy-egy központot. A javaslatot támogatta Baránszky Gyula is. A módositást a bizottság is elfogadta. Ezután *a belvárosi hurokvágány* kérdése került tárgyalásra. A bizottság elhatározta, hogy a villamost illető mindennemü javaslat tárgyában mindaddig nem dönt, mig *a BESzKÁRT az egységes programmját be nem terjeszti.*

— **Jubilál a Salamander.** Budapest közönsége meleg rokonszenvvel veszi tudomásul, hogy a nagy népszerüségnek örvendő Salamander cipőnagykereskedelmi rt. elérkezett 30 éves jubileumához. Ez a harminc esztendő gazdag munkásságban telt el és a cégnek hatalmas fejlődést, Budapest közönségének pedig minden tekintetben megbizható, rendkivül kedvelt bevásárlási forrást hozott. Harminc esztendő előtt egy kis, de fejlődésképes cipőbolt nyilt meg a Kecskeméti-utcában, cégtábláján az azóta kereskedelmi körökben rendkivüli megbecsültté vált Deutsch Antal névvel. Deutsch Antalnak hatalmas energiával és üzleti érzékkel sikerült érdekeltségébe bevonni a nagy német Salamander céget, amely ma a különböző államokban létesitett 560 üzletében tizezer munkáscsaládot foglalkoztat. A hatalmas üzleti vállalkozás, amelynek Deutsch Antal a vezérigazgatója, ma négy áruházat tart fenn a fővárosban, a vidéken és Jugoszláviában pedig két-két fióküzlettel dolgozik. A bölcs vezetés alatt álló virágzó vállalat leküzdötte a legsulyosabb időket és a gazdasági összeomlás viharaiból is megerősödve került ki. *Deutsch* vezérigazgató akinek társadalmi, szociális és jótékony tevékenysége is párját ritkitja, igazgatósági tagja a kelenföldi Titánic cipőgyárnak is, amelyet ugyancsak ő virágoztatott fel Magyarország egyik leghatalmasabb cipőgyárává. A Salamander Deutsch vezérigazgató egyenes kivánságára teljes csendben üli meg jubileumát.

Harminc év a magyar ipar szolgálatában. Harminc év előtt szerény lakatosműhelyből indult el pályáján Kondor Rezső, akinek ma VII. ker., Peterdy-utca 14. számu saját házában tekintélyes üzeme, redőnygyára, orvosi műtőasztal- és műszerszekrénygyára van. Sok küzdelmes év, háboru, forradalmak zavarták lendületében a gyári üzem kifejlesztését, de Kondor Rezső bámulatos kitartással, hozzáértéssel és szorgalommal elháritotta az akadályokat annyira, hogy vállalkozása ma, 30 év után, a magyar ipar egyik számottevő oszlopa. Közben Kondor Rezső helyzete is megkönnyebbült, mert munkáját megoszthatja szakszerüen képzett fiával, aki szintén közreműködik az üzem további fejlesztésén. A Kondor-cég egyébként sürün szerepel a fővárosi szállitók sorában is.

Uj nyitott autók Budapesten. Az autotaxivállalat vasárnap hozta forgalomba az uj nyitott kocsikat, amelyekből május és junius hónapokban száz darab kerül az utcára. Az uj kocsik tetszetős világosszürkék és élénkiteni fogják Budapest autóparkját.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 103—14.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok. Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállala
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

MAGYAR SZOBORÖNTÖDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-38.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

Lutz Ede és társa

WORTHINGTON
SZIVATTYUGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 4. TELEFON: 22—10.
Szivattyuk minden célra. Vizhütőtornyok

KARTSCHOCKE J. és FIA
Budapest, IV., Deák Ferenc-tér 4
Telefon: Teréz 60—43 Alapittatott 1849
KEFE ÉS ECSET GYÁRI RAKTÁR

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

FLOHR KÁROLY FELVONÓGYÁR
BUDAPESTI FIÓKTELEPE VI., PODMANICZKY-UTCA 12.
TELEFON 129—26.

LÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fűtés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

Magántanfolyam (ezelőtt WALTER)
Előkészit középiskolai magánvizsgákra érettségire. — Tisztviselőknek kedvezmény.
VII., RÁKÓCZI-ÚT 51.

Gazdasági Hirlap

SZERKESZTI: Dr. KÓSA MIKLÓS

Az aranymérlegek és a gazdasági jövő

Fordulatnak kell beállnia az egész vonalon

A pengőmérlegek eddigi áradata igen sok és értékes tanulsággal terhes. Kétségtelen tény, hogy az ország közgazdasága általában olyan életerőről tett tanuságot, amely

a külföld és a belföld számára egyaránt megnyugtató hatást jelent.

sőt egynémely bankunk és iparvállalatunk olyan aranyvagyon deklarálására volt képes, amely a háboru előtti állományt tetemesen meghaladja. Elsősorban a *Földhitelbank*, amely 33%-os pluszra mutat rá, valamint a *Magyar-Cseh Iparbank*, a vállalatok közül pedig a *Salgó* és a *Ganz* az, amely a hátunk mögött lévő sulyos évek ellenére aranyvagyonokat gyarapitani tudtak.

Ezzel szemben vezető pénzintézeteink csak 20—40 százalékban mentették át aranyvagyonukat, viszont nem szabad elfelejteni azt a tényt, hogy

a legkedvezőtlenebb gazdasági viszonyok közt kellett a felértékelést lebonyolitani.

A nagy pénzintézeteket az az elv feszélyeztette, hogy a kimutatott vagyon jövedelmezőségét *feltétlenül* biztositaniok kellett, aminek folytán kimutatott saját vagyonukat erősen leértékelték. Ez az óvatos politika azonban

hatalmas tartalékolásokat tett lehetővé,

amelyeket kellően meg lehet becsülni, ha igazságosan akarjuk megitélni az aranymérlegek jelentőségét.

A pénzpiac szempontjából

az aranymérlegek hatása elsősorban a Jegybank magatartásától függ.

Az aranymérlegek ugyanis a hitelkeretek megszabásánál uj helyzetet fognak provokálni. Eddig ugyanis, egypár vezető iparvállalat leszámitásával,

a vállalatok javarésze csak a nagybankok girojával jutott jegyintézeti hitelhez,

a jövőben azonban a bankok és takarékok elsőrangu hivatása lesz, hogy saját hitelkereteiknek az aranymérlegek alapján leendő kibövitésével *megfelelően tágitsák a leszámitolási hiteleket is.* A Jegybanknak fel kell készülnie erre a fejlődési folyamatra, annál is inkább, mert az összes állami követelések a Jegybankhoz lesznek koncentrálva.

A jegybanki kamatláb leszállitása a közel jövő egyik legégetőbb kérdése, különösen

az értéktőzsde alakulására való tekintettel

és ezen a téren az aranymérlegek bizonyára jótékony hatást fognak gyakorolni. A felértékelt mérlegek alapján fel kell támadnia a tőzsdének is, ha az osztalékpolitika helyes irányban halad. A magántőke szivesen fogja felkeresni azokat a részvényeket, ahol a tőke biztonságát és jövedelmezőségét egyaránt biztositva látjuk.

Az aranymérlegeknek

meg kell szüntetniök végül a bizalmi válságot is.

miután a bankok és takarékok rájöttek arra, hogy a rezervált magatartásokból folyó kamatveszteségek még mindig nagy rezsi mellett, elviselhetetlenek, épp ezért, ha aranymérlegeik alapján ujabb hitelhez jutnak, természetszerüleg *előzékenyebbek lesznek a tőkehiánnyal szenvedő kereskedőkkel szemben.* Az aranymérlegek tehát az egész vonalon jobb gazdasági jövő reményét hintik el.

A fontosabb aranymérlegekről az alábbiakban számolunk be:

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank e hó 30-iki közgyülésén felértékelési mérlegét 25 millió pengő tőkével, 25 millió pengő tőketartalékkal és 5 millió 882.576.48 pengő nyugdijrendezési tartalékkal állapitja meg. Igy felértékelési nyitó-mérlege az eddigi 131 milliárd saját tőkével szemben — 625 milliárdot mutat ki. Ezenfelül 75 milliárdot helyez tartalékba nyugdij céljaira. Az intézet közismert konzervativ mérlegelési elvei szerint nem meritette ki titkos tartalékait, de előre nem látott eshetőségekről továbbra is gondoskodás történt belső tartalékolások által. A Kereskedelmi Bank, mint azelőtt is, az osztalék fokozatos emelésére irányuló osztalékpolitikát fog folytatni. A kimutatott saját tőke a bank vagyonának legnagyobb óvatossággal végzett becslését fejezi ki, a felértékelési mérleg mégis részvényenkint 100 pengő, azaz a tőzsdei árfolyamot kereken 50 százalékkal meghaladó saját vagyont mutat ki aranyban. A 2000 korona névértékü részvények 50 pengő névértékre bélyegeztetnek át. A zárószámadások 35.362,454.997 korona nyereséggel végződnek, amelyből 25 milliárd osztalékra jut. Az 1925. szelvényeket 50.000 koronával váltják be. (Mult év: 30.000 korona.) A nyereségből 3½milliárdot a rendes tartalékalapra, 500 milliót hivatalnoki segélyalapokra forditanak.

Az Angol—Magyar Bank május 12-iki közgyülésének megnyitó-mérlege szerint 12 millió pengő tiszta vagyont mutat ki, amelyből 5,936.364 pengőt a részvénytőkére, 5,563.636 pengőt tőketartalékra és 500.000 pengőt nyugdijtartalékra fordit. 25 régi részvényt egy részvénnyé vonnak össze, ugyhogy a pengőrészvénytőke 118.727 és $^{7}/_{25}$ drb 50 pengős részvényből áll. A felértékelt mérleg részvényenként 100 pengő vagyont tüntet fel, azaz a mai tőzsdei árfolyamot mintegy 85%-kal meghaladó saját vagyont mutat ki az intézet aranyban. Az 1925. évi üzletév zárószámadásaiban a 33 milliárd K-val szereplő pénztári készletek és bankkövetelések 42 milliárdra, 73 milliárdnyi váltótárca 149 milliárdra szaporodott. 772 milliárd K váltót számitottak le (1924-ben 394 milliárd), fizetésképtelenségeknél mégis említésre sem méltó összeggel voltak érdekelve. Az 1925. évi eredményszámla szerint 62.7 milliárd K bruttonyereséget értek el, a tiszta kamatjövedelem 27.6 milliárd, nyereségek és jutalékok a banküzletben 15.1 milliárd, áruosztályok 17.8 milliárd. A tiszta nyereség 7.977,625.000 K, amelyből 2000 K osztalékot fizetnek, ami az uj pengő-részvénytőke 8%-os kamatozásának felel meg.

A Hazai Bank megnyitó-mérlegében vagyona 12 millió pengő (150.000.000.000 K), ebből 6 millió 400.000 pengőt alaptőkére, 5 millió pengőt tőketartalékra és 600.000 pengőt nyugdijtartalék létesitésére forditanak. 5 régi részvényt vonnak össze 1 részvénnyé. Az összevont részvény névértéke 40 pengő. Az értékpapirtársának 2.394.787.10 pengővel és az állandó jellegü részesedéseknek 7,158.424.68 pengővel való fölvételénél a részvények értékelése még a jelenlegi tőzsdei árfolyamoknál is alacsonyabban történt. Az intézet ingatlanai mindössze 1,500.000 pengővel értékeltettek. — Az 1925. évi mérleg 715.215.54 pengő = 8,940,194.250 nyereséggel zárult, az előző évi 7.737,082.214 K-val szemben. Az 1925. üzletév bruttó nyeresége 26.849,422.318 K, a költségek és adók 7.258.770.040 K-val, személyzeti kiadások 10 milliárd 340,495.854 K-val szerepelnek. 8000 K osztalékot fizetnek a mult évi 7000 K-val szemben.

A Magyar Általános Takarékpénztár aranymérlege 10,010.000 pengőt tesz ki. Az alaptőke 5,844.000 pengő, a tőketartalék pedig 4,166.000 pengő. A mai részvény névértéke 8 pengő; 25 régi részvényt 4 uj 50 pengős részvényre vonnak össze. Minden mai 8 pengő névértékü részvény 171.286.79 korona nyilvánosan kimutatott belértéket képvisel. Az aranymérlegben a takarék 18 budapesti és vidéki ingatlana összesen 3,150.000 pengővel szerepel. Az 1925. évi mérlegben a betétek 422¼ milliárdot tesznek ki. Az intézetnek 8 fővárosi és 16 vidéki fiókja, összesen 24 fiókja működik. Az 1925. évre kimutatott nyereség 8.438,849.357.16 K-t tesz ki. A tavalyi 7500 koronás osztalékkal szemben 10.000 K osztalékot fizetnek.

Magyar Országos Központi Takarékpénztár felértékelt mérlege 167.5 milliárd tiszta vagyonnal zárul, békevagyonának 32.74 százalékával. Az intézet tiszta vagyona 13.4 millió pengő (167.5 milliárd K), melyből részvénytőkére 8 millió pengő, a tőketartalékra 5 millió pengő és a nyugdijtartalékra 400.000 pengő (5 milliárd K) iratott. A részvények uj névértékét 50 pengőben állapitották meg, minden 5 drb régi részvény helyett 1 drb uj részvényt adnak ki. Az év tiszta nyeresége, amelyben a legutóbbi tőkeemelésből befolyt uj tőke még nem vett részt, miután alkalmazottainak segélyalapját évközben további 894,310.000 koronával dotálta, az előző 7 milliárd 497,303.512 K-val szemben 7.435,426.699 K. Az osztalékjogosult 500.000 részvény szelvényét egyenként 12.500 K-val (tavaly 10.000 K) váltják be.

A Földhitelbank megnyitó-mérlege szerint a bank tiszta vagyona: 10,005.336 pengő 73 fillér. A bank alaptőkéje 6,500.000 pengő, tőketartaléka 3 millió 505.336 pengő 73 fillér. Az e hó 30-iki közgyülés 5 részvényt egy 50 pengő névértékü részvényre von össze. A zárszámadás szerint az 1925. évi nyereség 8.780,068.731 K 12 f. Az osztalékszelvényeket 10.000 K-val váltják be. A mező- és erdőgazdasági ingatlanok a zárszámadásokban 9,343.832 pengővel szerepelnek. A Hold-utca 1. alatti székház csupán 1 pengővel és az értékpapirtárca részvényeinek értéke jelentékenyen a forgalmi értékük alatt lettek a zárszámadásokban kimutatva. Ingatlanaik területe a 37.000 holdat meghaladja. A bank békebeli vagyonát gazdag tartalékokkal együtt mentette át. A legutolsó békeévben a bank alap- és tartaléktőkéje 6,500.000 K volt, mig a jelenlegi mérleg 10 millió pengőt mutat ki, tehát a békebeli vagyont körülbelül 33 százalékkal haladja meg.

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank megnyitó-mérlege szerint a bank vagyona 15,200.000 (190.000,000.000 K), amely összegből 8 millió pengő (100 milliárd K) mint alaptőke, 6,000.000 pengő (75 milliárd K) mint tőketartalék és 1,200.000 pengő (15 milliárd K) mint nyugdijtartalék szerepel. 800.000 pengő (10 milliárd K) a nyugdijalap vagyona. Az intézet ingatlanai 2,900.000 pengővel állanak a mérlegben. A közgyülés 12½ darab részvényt 1 drb 50 pengő névértékü részvényre von össze. A betétek 171 milliárdról (13.7 millió pengőről) 432 milliárdra (34.6 millió pengőre) emelkedtek.

A Magyar—Olasz Bank 1925 január 1-i kezdőmérlege a bank saját vagyonát 10,800.000 pengő részvénytőkében és 3,000.000 pengő tőketartalékban állapitja meg. A forgalomban levő 5,400.000 részvény mindegyikére 2 pengő névérték esik. E hó 30-iki közgyülésen 25 részvényt vonnak össze egy uj részvénnyé, ezek után a bank alaptőkéje 216.000, egyenként 50 pengő névértékü részvényből fog állani. Az intézeti házak 1,248.000 pengővel szerepelnek a kezdő-mérlegben. A többi, vidéki városokban fekvő intézeti házak hasonló óvatos értékeléssel mérlegeztettek. Az 1925. évi üzleteredmény 88.392 pengő 61 fillér = 11.092,407.631.60 K, amely nyereségből a tartalékalap és a nyugdijalap egyenként 810 millió K-val dotáltatik. Osztalékul 1500 K fog az előző évi 1000 K-val szemben kifizetésre kerülni.

A Magyar Általános Ingatlanbank ujjáértékelő mérlege szerint a saját tőke 6 millió 800.000 pengő (1914. év végén 4,556.000 K). Az alaptőke 3 millió pengő, a tőketartalék 3 millió pengő, értékcsökkenési tartalék 760.000 pengő, nyugdijalap 40.000 pengő, amely az 1925. évi dotációval 100.000 pengőre emelkedik. Egy részvény belértéke 33.8 pengő (a névérték 15 pengő). A bérházak 3,881.200 pengővel, a békeértéknek 20—30 százalékán. Az 1925. év tiszta nyeresége 4.430,039.496 K (354.403 pengő), a nyugdijalapra 750 millió (60.000 pengő). A bérjövedelmek 5 és fél milliárdot, ingatlan üzletek nyeresége, jutalékok, kamatok stb. 7 milliárdot tettek ki. Részvényenkint 20.000 K (tavaly 15.000 K) osztalékot fizetnek ki.

A Magyar Keleti Tengerhajózási rt. megállapitotta az 1925. évi megnyitó és évzáró mérlegét. E hó 30-i közgyülése el fogja határozni, hogy a társaság részvénytőkéje részvényösszevonás nélkül 2,500.000 pengőben, vagyis részvényenként 10 pengő névértékben állapittassék meg és osztalékul az 1925. évre részvényenként ½ pengő = 6250 K fizettessék.

A Magyar Cukoripar Részvénytársaság igazgatósága aminap tartott ülésében elhatározta, hogy az április 30-án tartandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1925 április 1-i megnyitó-mérlegben a társaság alaptőkéje 18,000.000.— pengőben, a tőketartalék pedig 9,000.000.— pengőben állapittassék meg, ugyhogy a társaság tiszta vagyona 27,000.000 pengőt tesz ki, az utolsó háboru előtti 1913—1914. üzletévben kimutatott és az időközi tőkefelemelésekkel 22,500.000.— pengőre szaporodott összeggel szemben. Az alaptőke 100.— pengő névértékü részvényekre fog oszlani, amelyekre 150.— pengő kimutatott vagyon esik. Osztalék részvényenként 8.— pengő, azaz 100.000 korona.

Magyar-Cseh Iparbank rt. Az intézetnek Forbáth Frigyes dr. elnöklete alatt megtartott közgyülése az igazgatóság összes javaslatait elfogadta és elhatározta, hogy az intézet alaptőkéje 3 millió pengőben, tartalékai pedig 1 millió pengőben állapittassanak meg és egy 15 pengő névértékü részvény szolgáltassék ki költségmentesen 25 részvény ellenében. Elhatározta továbbá a közgyülés, hogy a hat milliárd 165,099.573.76 koronát kitevő tiszta nyereségből részvényenként 1000 koronás osztalék fizettessék.

A Mezőgazdasági Ipar Rt. április hó 30-ára kitüzött közgyülésén 11 millió pengőnek a tőketartalékba való helyezését, az alaptőkének 9 millió pengőben való megállapitását és a részvényeknek *15 pengő névértékre való felülbélyegzését* fogja elhatározni.

Tengeri körutazások

STELLA D'ITALIA

kettőscsavarú luxusgőzösén

TRIESTBŐL

Dalmácia, Görögország, Sicilia, Nápoly vagy Afrika, Riviera Spanyolország vagy Törökország, Kisázsia, Egyiptom felé és vissza

Május 1-től októberig nyolc utazás 10-20 napi időtartammal. Első osztály ellátással négy millió K-tól feljebb.

Prospektust küld:

COSULICH LINE

Budapest, VII., Thököly út 2. Telefon József 14—13

Az utazási irodák: IV., Váci ucca 29, Tel.: T. 128—48.

Az aranyember

Kis portré Paupera Ferencről

Jókai híres Timár Mihályára emlékeztet ez a higgadt, csendes és óvatos férfi, aki a föld magvából csinált rettentő vagyont — mások számára. Elmondhatja vele, hogy tüzön és vizen át megőrizte, sőt szaporitotta azt, amit ráhagytak: ő is olyan aranymérleget csinált, amely egyharmadával jobb az eredetinél.

Az egyetlen megingathatatlan sziklára épitett, a magyar földre és annak kincseit forradalmak és ellenforradalmak tájfunjában, ezer intrika, surlódás és kisértés árán is meg tudta óvni. Egyénisége és munkája olyan, mint az ősi televényföld: szivós, termékeny és kipusztithatatlan. Határtalan bizalom és kitartás kellett ahhoz, hogy ezt a tiz évet erőben gyarapodva élje át az a kis intézet, amelyet az ő gondjaira ruháztak és amely ma egyike a legnagyobb gazdálkodóknak a régi Magyarország területén. Az aranyember csodálatos szorgalma és hűsége az, ami összekovácsolja az ő bankja alapköveit és részvényeseit. A magyar buza a Kárpátoktól Orsováig szaporodik és érik a *Földhitelbank* igazi aranymérlegében.

Nem véletlen, hogy ahányszor az ország szekere kátyuba jut, mindig az ő neve az első azok közt, akikre számitanak és akik számitásba jönnek, ha seregszemlét tartanak az ország közgazdasági tényezői közt. Talán jobb, hogy eddig nem hivták el iróasztalától, de bizonyos, hogyha eljön az idő, amikor igazi aranyemberekre lesz szükség, ő sem kerülheti el sorsát. Addig hadd adjon aranyat aranyért, ellentétben a papirkoronás fejedelmekkel...

Ki lesz a Tébe elnöke? Információnk szerint a Tébe uj elnöke Szcitovszky Tibor, a Hitelbank vezérigazgatója lesz, akit valószinüleg május közepén fognak megválasztani.

30 napi halasztást kért az Egyesült Fővárosi. Értesülésünk szerint az Egyesült Fővárosi Takarék május 30-ig kért halasztást pengőmérlege közzétételére. A közgyülést valószinüleg május 20-a körül tartják meg, amikor a tőkeemelést is lebonyolitják.

Kedden publikálta a Gummigyár pengőmérlegét. A Magyar Ruggyantaárugyár kedden publikálta pengőmérlegét, amely közel *ötödfélmilliós* vagyont mutat ki. A gyár 83.500 pengő haszonnal dolgozott, amit uj számlára vitt át és osztalékot nem fizet.

Bezárták a Nemzetközi Árumintavásárt. Tiz napig élénkitette fel az egész főváros életét a Nemzetközi Vásár, amelynek hétfőn este bezárultak kapui. A pangó gazdasági élet, a megcsappant idegenforgalom és a való élettel összefüggő minden kereskedelmi és iparág jótékonyan érezhette felevelenitő hatását a vásárnak, amely idegenforgalom és üzleti szempontok tekintetében is teljesen kielégitő volt.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Telefon: József 133-99

Szálloda, kórház, szanatórium
berendezés legolcsóbban
ELBERT VASBUTORGYÁRTÓNÁL
Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

FESTŐ és MAZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-73, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Simor- és Villám-utcák sarkán épülő bérház vizvezeték-, csatorna- és gázberendezési munkálataira.* Ajánlatok benyujtásának határideje *május 5., szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.*

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *IX., Gát-utca, Gyep-utca és Gról Haller-utca közötti szakaszának rendezésével kapcsolatos a) kövező előmunkákra, b) gyalogutaszfaltozásra, c) kocsiutaszfaltozásra.* Ajánlatok benyujtásának határideje *május 11., kedd. Bánatpénz 2, 6 és 13 millió korona.*

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Szeszgyár-utca, Csobán-utca és Visi Imre-utca közötti szakaszán létesitendő gyalogutburkolat kövező előmunkálataira* és *gyalogutaszfaltozására.* Ajánlatok benyujtásának határideje *május 11., kedd. Bánatpénz 500.000 és 1,500.000 korona.*

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Budaörsi-uti és Csend-utcai bérházak A) B) és D) épületeinek épitésével kapcsolatosan szükséges asztalos, lakatos és mázolómunkákra.* Ajánlatok benyujtásának határideje *május 12, szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.*

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az *Erzsébet-tér keleti oldalán felhagyott bérkocsiállomásnak bazalt kockával való munkáira.* Ajánlatok benyujtásának határideje *május 11, kedd. Bánatpénz egy millió korona.*

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Szalay-utca, Szemere-utca és Koháry-utca közötti szakaszának bazalt fejkövezési munkálataira.* Ajánlatok benyujtásának határideje *május 11, kedd. Bánatpénz 2,500.000 korona.*

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Farkasréti köztemető ujonnan kibővitett területén végrehajtandó makadámszerü utrendezési munkálatokra.* Ajánlatok benyujtásának határideje *május 11, kedd. Bánatpénz 5 millió korona.*

Versenytárgyalási döntések

A főváros tanácsa és az illetékes albizottság az alábbi közmunkákat a következő cégeknek, mint legkedvezőbb ajánlattevőknek itélte oda:

A Hernád-utca, István-ut és Damjanich-utca közötti szakaszának kövezőelőmunkálatait Lukács és Bauer cég kapta 44 millóért, *a gyalogutaszfaltozást* Posnanszky és Strelitz 364,320.000 koronáért, a *kocsiutaszfaltozást* az Angol aszfalt rt. 1.110 millióért.

Az I. kerület kövezetének javitási munkálatait Schaffer Antal kapta a munkából és a szállitásból 15—15 százalék engedménnyel; az *V. kerület kövezetjavitását* Zech Károly, a munkából 15 százalék, a szállitásból 50 százalék engedménnyel.

A *Váci-ut és Mura-utca sarkán épülő bérház mükőmunkálatait* az A) pavillonnál Wilidka Lajos kapta 160,593.373 koronáért, a B) pavillonnál az Egyesült épitőipari és hajózási rt. 186,421.310 koronáért, a C) pavillonnál Cristofoli Vince 171,993.736 K-ért.

Ugyanezen bérház müpalafedőmunkálatait az A) pavillonnál Miskolci és Társa kapta 60,817.500, a B) pavillonnál az Eternit müvek 77 millióért, a C) pavillonnál Somogyi Béla 64,371.150 koronáért.

A Budaörsi-ut és Csend-utca sarkán épülő bérház C) pavillonjának ácsmunkálatait Riedel Bertalan és Fia kapta 225,787.925, *tetőfedőmunkálatait* Miskolczi és Társa 73,575.000, *bádogosmunkálatait* Alpár Géza 84,506.000, *lakatosmunkálatait* Lampl Ödön 181,108.000, *mázolómunkálatait* Máté Ferenc 109,773.430 koronáért.

Ugyanezen bérház E) pavillonjának ácsmunkálatait Heine és Kastelli kapta 202,248.000, *tetőfedőmunkálatait* a Gula rt. 64,975.000, *bádogosmunkálatait* Dávid és Deutsch 72,873.000, *asztalosmunkálatait* Klekner Lászlóné 189,700.000, *lakatos munkálatait* Madarász Lászlóné 157,565.680, *mázolómunkálatait* Zuzán Béla 94,365.000 koronáért.

A *Simor- és Villám-utcák sarkán épülő bérház mükőmunkálatait* Bier Mihály és Wersetz Márton kapták 264,250.000, *a mükőmunkát* Ney Simon 593 millió 40.000, *a szobrászmunkát* Körmendi Frimm Jenő 248,320.000, *diszkovácsmunkát* Lepter János 478,598.000 koronáért.

A Mester-utca 41—43. sz. bérház lapburkolatmunkálatait ifj. Walla József rt. kapta 1.220,200.000, a *tőlgyfapadozati munkálatait* Fried és Benedek 1.064,370.000 koronáért.

A Jánoshegyen épülő toronyőrlak összmunkálatait Dreiacker Antal kapta 172,865.000 koronáért.

A Szemere-utcai iskola emeletráépitésével kapcsolatos bádogosmunkálatokat Szekér Gyula kapta 69,950.000, az *ácsmunkálatokat* Koch István 139 millió 166.985, az *asztalomunkálatokat* Gera Lajos és Fia 110,987.000 koronáért.

III.489/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a VI. ker., Váci—Gyöngyösi-uti kislakásos bérházcsoport A), B), C) épületének épitésével kapcsoltatosan sükséges **1. üveges-, 2. mükő-, 3. műlakatos-, 4. burkolómunkákra.**

A rajzok, tervek és minták az A) épületre vonatkozólag Böhm és Hegedüs épitészeknél (IV. ker., Gerlóczy-u. 11. sz.), a B) épületre vonatkozólag Freund Dezső épitésznél (VIII., Rákóczi-tér 10. sz.), a C) épületre vonatkozólag Létai Andrásnál (VII., Thököly-ut 74. sz. Felső épitőipariskola) megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágositások is kaphatók. A tervek a Központi városháza III. em. 333. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. emelet 372.) való előzetes számvejtés alapján a központi pénztárnál (I. emelet 120.) a fővárosnál a tekintetben fennálló szabályok szerint. A munka elnyerése esetén a letett bánatpénz a vállalati összeg 5 (öt) százalékára egészitendő ki. Ezen összeg biztositékként kezeltetik. A biztositékon kivül további 5 (öt) százalék a mindenkori keresetekből és számlákból szerintezési levonásokként visszatartatik egészen a végszámla tanácsi elfogadásáig.

A munkálatokra előleg nem folyósittatik, azonban a végzett munkák arányában időnkint keresetek adhatók be, amelyek a munka előhaladásához képest folyósittatnak.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok minden egyes munkanemre külön-külön állitandók ki és felirattal ellátott lepecsételt boritékban, 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenként 2.000 koronás állami és 2.000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel.

Az ajánlatok **1926 április 28-án (szerdán) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középitési ügyosztály III. em. 354. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 április 7-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Weidemann és Társa
Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

Müpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeparált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. hézagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár,
Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült görredőnye, esslingeni faredőnyök, napellenző szerkezetek, vászonredőnyök, Bostwigh rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban- Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1895-ban.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 május 5. — 18. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

„Éljen a főpolgármester"

kiáltották nagy egyértelműséggel a pénteki közgyülésen, amikor Ripka Ferenc valami, a közigazgatás csigaléptü akciói során teljesen ismeretlen elánnal intézett el egy igen fontos, mérhetetlen jelentőségü ügyet. Szokatlan huszárbravurját, ritka agilitását, páratlan lelkiismeretességét méltó tüntetéssel jutalmazta a közgyülés is. A szociálisták meglehetősen fukarok szoktak lenni a polgári politikusok és funkcionáriusok cselekedeteinek elismerésében, ezuttal azonban kitört belőlük is a lelkesedés Ripka Ferenc nemes fáradozásával szemben. A szociálisták meglepődhettek: mi azonban, akik Ripka Ferenc nagyszerü polgári erényeit, páratlanul meleg emberi szivét évtizedek óta ismerjük és méltányoljuk, akkor lepődtünk volna meg, ha nem ugy történik, ahogy történt. Ám valljuk be: Ripka Ferenc ezuttal fölülmulta önmagát, mert csak az apostolok cselekedeteihez lehet mérni azt, amit könnyedén, a természetesség mozdulatával vitt véghez. Nyakára lépett a hivatalos eljárás tengeri kigyójának, közel háromszáz lelket mentett meg egy órai munkájával a szenvedések egész sorától.

Történt ugyanis, hogy egy szociálista szónok szóvátette a Suhajda-telep szégyenletes sorsban élő lakosainak legujabb, most elkövetkezendő kálváriajárását. Amikor Bródy Ernő bizottsági tag megrázó módon érzékeltette a közgyülésen a Suhajda-telep rémségeit, a Fővárosi Hirlap bőségesen foglalkozott ezzel a förtelemmel. Azóta — sajnos — a hivatalos apparátus további vesztes ütközeteket vivott meg Suhajda urral, akit talán nem kell bővebben jellemezni, csak el kell mondanunk, hogy a mai lakáshiányban volt szive felmondani kétszázhatvanöt lakónak, akik közül száznak május elsején, a többinek május közepén kellett volna elhagyni emberlétüket megcsufoló Suhajda-telepi odujukat. El kellett volna hordozkodniok. De hova? A kétségbeesés sikolya volt tehát a szociálista szónok felhivása a pénteki közgyülésen és megrendült mindenki, amikor megkérdezte: ki vállalja ezért a felelősséget?

Itt következett Ripka Ferenc szerepe. Az ő szive az első fájdalmas hangra rezonált és a szociálista szónok még be sem fejezte beszédét, már cselekvésre tökélte el magát. Nem szónokolt, nem igért, nem fogadkozott, hanem fölkelt az elnöki székből és rohant a népjóléti miniszterhez, aki hasonlóan igaz embernek bizonyult, mint amilyen Ripka Ferenc. A közgyülés? Majd elintézik az urak a maguk dolgát, itt háromszáz ember hajlékáról, családi otthonáról, tüzhelyéről van szó. Ez több mindennél. Ez több a legfontosabb érdeknél is, mert nem szabad megesnie a szégyennek, hogy kétszázhatvanöt családot ki lehessen tenni, akárcsak a nyomortanyáról is.

Egy igaz polgár és egy igaz pap állottak szemben egymással és nem a főpolgármester esdekelt a miniszterhez. És amidőn, alig egy óra elmultával Ripka Ferenc visszatért a közgyülés elnöki székébe, spontán tört fel a helyeslés és az elismerés, amikor bejelentette, hogy a miniszter, amaz igaz pap, a Suhajda-telepről egyetlen lakót nem enged kilakoltatni, amig nem lehet őket máshol elhelyezni. De nem állottak meg itt, hiszen a törvénynek mindig lehetnek rései és mindig akadhatnak Suhajdák, akik ezeken a réseken kibujni szeretnének. A miniszter és a főpolgármester tehát megállapodtak, hogy hasonló sulyos esetekre felkészülve, a főváros és a kormány együttesen épitenek 5—600 baraklakást, amelyek költségének felét hajlandó a kormány vállalni.

Ez sokkal több, mint egy ügynek elintézése, mint a hivatalos eljárás hosszadalmasságának mellőzése. És mégis, milyen egyszerü, milyen természetes és emberileg mennyire olyan, hogy — igy utólag — másként el sem képzelhető. Az ember csodálkozik, hogy hosszu évszázadok után csak most kezdünk ujból találkozni Kálmán király és Mátyás király módszereivel. Hát csakugyan megkövesedett volna a hivatalos fejeken a copf, hát csakugyan kihalt volna a hivatalos tógát felöltő emberből a természet törvényei szerint dobogó szív? Nem: itt van a nagy, a diadalmas példa. Igenis lehet jóakarattal, meleg szivvel egy óra alatt megmenteni háromszáz embert, akiket hosszu szisztematikus eljárással csaknem tönkretett az emberi gonoszság és a törvény gyarlósága.

Sulyos és sokszor szomoru pártharcok során, amikor csak ember az ember, lehet ilyen nagy, igazi, diadalmas sikereket is aratni. Ime, elképzelhető sikerek, amelyeknek nemcsak a barátok, hanem az ellenfelek is tapsolnak. Ripka Ferenc főpolgármesteri működésének tipikus esete ez. A nagy nyilvánosság nem igen értesül a kulisszák mögött történő dolgokról, csak látja, hogy van egy közgyülés, amely mérhetetlen politikai és világnézeti különbségek mellett is tiszteletreméltó munkát végez. Mindennek alapja és megteremtése Ripka Ferencnek érdeme. Azé a Ripka Ferencé, akinek működését a Suhajda-telep eseténél jobban jellemezni nem lehet. Ez az ő sikerének titka és ha majd ambiciozus várospolitikusok a nagyság utját keresik a maguk számára: gondoljanak arra, hogyan intézte el Ripka Ferenc a Suhajda-telep lakóinak szomoru ügyét.

Ereky Károly el nem mondott vádbeszéde

Kötelezzessék a tanács, hogy a kölcsön időszaki fölhasználásáról havonkint beszámoljon — A kormánytól elvárja, hogy a közállapotokat megjavitja és a hitelproblémát megoldja

A főváros multheti közgyülésén, a beruházási programm tárgyalása során, Ereky Károly hosszabb beszédben akarta álláspontját kifejteni. A pártközi megállapodás azonban ugy intézkedett, hogy a tárgyhoz csak két szónok szólhatott hozzá, Ereky Károly beszéde tehát elmaradt. Fölszólalásának tárgyát, gondolatmenetét azonban a Fővárosi Hirlap számára irt igen érdekes és a kérdést minden oldalról megvilágitó cikkében ismerteti:

A külföldi kölcsön fölvételénél a legfontosabb szempont az, amelyet a tárgyalások folyamán több szónok ki is fejtett, hogy az uj kölcsön kamatszolgáltatása és évi törlesztése ne jelentsen uj megterhelést, hanem olyan rentabilis beruházásokra fordittassék, amely az amortizálás kamatait és az invesztició jövedelmezőségét biztositja. Mivel ennek a tervnek a megvalósitásához bizonyos ellenőrzés feltétlenül szükséges, a magam részéről azt a javaslatot akartam tenni, hogy

az uj külföldi kölcsön fölhasználásának módjáról, valamint a folyószámlán kezelt összegek miként való kamatozásáról a tanács havonként beszámolni tartozik a pénzügyi bizottság tizenkettes albizottságának,

viszont az albizottság három havonkint tegyen összefoglaló jelentést a törvényhatósági bizottság közgyülésének, természetesen a pénzügyi bizottságon keresztül. Ezt azért tartom szükségesnek, nehogy előfordulhasson az, ami annakidején a Gellért-szállónál megesett, hogy t. i. négymillió előirányzott költség helyett tizenkétmillióba került a felépités.

Ennek a javaslatomnak természetesen szankciót is akartam adni,

mert tapasztalásból tudom, hogy a közgyülési határozatokat a tanács nem szokta feltétlenül figyelembe venni és sok esetet is tudnék felsorolni, amikor a tanács az egyhangulag hozott közgyülési határozatokra egyáltalán nem reagált.

Egy másik fontos feladata lett volna beszédemnek, hogy megvilágitsa:

miért nem akarnak egyes üzemek kölcsönt fölvenni?

Wolff Károly bizottsági tag ugyanis azt a kijelentést tette a pénzügyi bizottságban és a közgyülési teremben, hogy tudomása szerint a BESZKÁRT és az Elektromos Müvek a kölcsönt mellőzni kivánják. Nekem erről hivatalos tudomásom is van, mert maguktól Deutsch Lajos és Sztrokay István vezérigazgatóktól hallottam, hogy a vezetésük alatt álló üzemek számára szükségtelennek tartják a kölcsön felvételét. Tisztában vagyok azzal, miért nem tartják szükségesnek a vezérigazgató urak a kölcsönt. Nekik kényelmesebb az üzemek bevételéből befolyó feleslegeket, nyilvános pályázat kiirása nélkül, suba alatt, a fővárosi törvényhatósági bizottság tudta, akarata, beleegyezése nélkül beruházni, mint a kölcsönből fölvett pénzt forditani invesztició ra, amikor a nagy nyilvánosság előtt megy végbe a közmunkák kiadása. A közgyülésen ki akartam fejteni, hogy

törvénytelennek, jogtalannak, sőt büntetendőnek tartom, hogy az üzemek a közgyülés elkerülésével, titokban beruházásokat eszközöljenek,

mert erre semmi néven nevezendő jogaik nincsenek.

Tisztában vagyok azzal, hogy Wolff Károly nem azt a rendszert akarta védelmébe venni, amelyet Deutsch és Sztrokay vezérigazgatók inauguráltak, hanem csak arra a tényre hivatkozott, hogy az üzemek maguk nem akarnak kölcsönt fölvenni. Tehát éppen ezért, mert az üzemek igazgatói szembe kivánnak helyezkedni a józan ésszel, azzal a józan közgazdasági törvénnyel, hogy beruházásokat csak hosszu lejáratu hitelekkel szabad eszközölni, — azt akartam javasolni a közgyülésen, hogy

az összes fővárosi üzemek kötelezzessenek jelentéstételre hatvan napon belül, mennyi volt összes eddigi tőkebefektetésük, invesztíciójuk és nevezzék meg egyidejüleg azokat a felhatalmazásokat, amelyek alapján ezek a beruházások megtörténtek;

amennyiben pedig hatvan nap mulva a választ meg nem adnák, az illető üzem igazgatója fegyelmi eljárás alá vonandó. Azt hiszem, hogy most, amikor csak olvasnak róla, nagyon örülnek az üzemvezető urak, hogy beszédem elmondására nem került sor. De ez még nem jelenti azt, hogy valamely következő közgyülésen ezt a javaslatot meg ne tegyem. Mindenekelőtt azonban a pártokkal elő fogom készíteni a dolgot, hogy amennyiben lehetséges, javaslatom egyhangulag szavaztassék meg.

Beszédem további során azzal a problémával akartam foglalkozni, hogy a külföldi kölcsönnel szemben elhangzott egy rendkivüli komoly érv, amelyet mérlegelés tárgyává kell tennünk. Ez az argumentum az volt, hogy

nagy tőkéket csak akkor szokás beruházni, amikor biztos a fogyasztás.

Már pedig a mai lefelé menő és napról-napra romló közgazdasági viszonyok mellett veszedelmes dolog

arra számitani, hogy Budapesten a villamosáram fogyasztása növekedni fog, hogy a villamosvasutak forgalma megerősödik és a gáznak, mint tüzelőanyagnak elhasználása, a közönség körében még intenzivebbé válik. Az első pillanatra valóban megdöbbentő elgondolni azt, hogy Budapest székesfőváros közönsége akkor kiván invesztálni, amikor a fogyasztás csökkenésével kell előbb-utóbb számolni. A gáz ama beteges méretü fogyasztásánál, amely most történik, lehet ugyan számitani a villamosáram igénybevételének fokozására, mert tény, hogy az ipartelepek a mai beteg közgazdasági viszonyok mellett gőzgépeiket leállitják és villamosáramot vezettetnek be, hisz produkciójuk oly kicsi, hogy sokkal rentabilisabb nekik a villamosáramot a városról vásárolni, mint a maximális teljesitményre megméretezett gőzgépeiket befüttetni. A villamosenergia fogyasztásának ez a kóros megnövekedése azonban csak addig tart, amig a gazdasági krizis annyira el nem fajul, hogy az üzemek leállitásával vele fog járni a villamosfogyasztás csökkenése is.

Senki sem tudja megmondani, melyik pillanatban fog bekövetkezni az a szomoru állapot, amikor a villamosáram fogyasztása is csökkenni kezd

és akkor az egész villamoscentrálé jövedelmezőségére felépitett amortizációs tervek is összedőlnek.

Hasonló a helyzet a gázfogyasztásnál is. Ma azért siet mindenki a konyhájába bevezetni a gáztűzhelyt, mert sokkal takarékosabban tüzel, ha néhány percig használja a takaréktűzhelyet, mintha fát éget, amelyből a rövid használat is tulságos drágának bizonyul. Az elszegényedés hozza tehát magával, hogy a gázkályhákat az azelőtt jobbmódu családok is bevezettetik. Nem lehet kiszámitani, meddig tart ez az átalakulási folyamat és hogy egy uj gázgyár megépitése végig rentabilis marad-e, ha a közgazdasági válság olyan aggasztó méretekben fokozódik, mint ahogyan 1924 óta látjuk. Igaz ugyan, hogyha arra az álláspontra helyezkedünk, hogy a lefelé menő konjunktura évekig tart, akkor semmit sem szabad beruháznunk, mert az következik be, amit Éber Antal bizottsági tag ur hangoztatott, hogy az amortizációs kamatokat felétlenül meg kell fizetnünk,

a rentabilitási számok pedig csak föltételesek és nem biztos egyáltalán, hogy épithetni-e rájuk.

Ebből a gondolatmenetből kiindulva, a közgyülésen azt a javaslatot akartam tenni, hogy a törvényhatósági közgyülés jelentse ki, hogy fölveszi a kölcsönt, illetőleg megvan benne a komoly szándék a kölcsön fölvételére, de nyomatékosan fölhivja a kormányt, javitsa meg a közállapotokat és oldja meg a hitelproblémát, mert pusztán

külföldi kölcsönökkel nem lehet a közgazdasági életet dopingolni

és katasztrófába jut a főváros épp ugy, mint az egész ország, ha a kormány nem inaugurál a tragikus időkhöz mért, velük megküzdeni tudó közgazdasági politikát. Erre vonatkozólag szintén javaslatot akartam beterjeszteni, hogy milyen irányban gondolom el a kormány közgazdasági politikájának megváltoztatását, nézeteimet azonban a Fővárosi Hirlap következő számában fogom elmondani.

Kerületi kiskirályok megkontrázzák a tekintetes tanácsot

Jobb a pénteket elfelejteni, amig az ember a szerdáról beszél

Mert ez a szerda olyan szép, olyan tiszteletreméltó és olyan komoly volt, hogy az uj rezsim közgyülési napjai között talán a legelőkelőbb helyre kell beiktatni. A beruházó-kölcsönről szóló vita második napja volt ez, amelyen egy pillanatig sem az indulatok, de állandóan az argumentumok harcoltak. Vagy félszázan készülődtek a felszólalásra és mégis alig nyolc szónoka volt a beruházási vita második napjának. Ezek között is kiemelkedett *Wolff* Károly, a kereszténypárt, *Baracs* Marcel, a demokratapárt és *Büchler* József, a szocialisták hivatalos szónoka, valamint dr. *Láng* Lajos, a baloldal egyik finánckapacitása.

A kisebb szónokok, *Zimmer* Dávid, dr. *Hegedüs* József, *Döncs* Jenő mindvégig okos, megfontolt fejtegetésekkel emelték a nivót.

Tabántól Várpalotáig

A legnagyobb érdeklődés *Wolff* Károly felszólalását előzte meg, akit a baloldal is a legteljesebb nyugalommal hallgatott végig, főként a Tabánra vonatkozó fejtegetései voltak nagyhatásuak, ugyhogy erről szóló határozati javaslatát éjféltájban el is fogadta a közgyülés. Alapjában véve pesszimisztikus beszéd volt Wolff Károlyé. Érdekes, hogy ezuttal majdnem teljesen annak az Éber Antalnak az álláspontjára helyezkedett, akivel annakidején, amikor Éber a kurzus gazdasági politikáját éles filippikákkal illette, olyan keményen szemben állott. *Kijelentette, hogy a kölcsön felvételénél az aggodalom tekintetében osztozik Éber Antallal, de azért végső konkluziója az, hogy tenni kell valamit.* A kölcsön felvételénél minden eszközzel meg kell védeni a főváros autonómiáját, de nem lehet Bécs példáját sem követni, ahol teljesen kiküszöbölték a kölcsönt, de ezzel a végletekig meghuzták az adósrófot.

Beszélt azután a főváros hitelképességéről, amelyről külföldi előkelő pénzemberek is nagyon hizelgően nyilatkoznak.

Wolff Károly elfogadta a tanács határozati javaslatát, csak két szónak beszurását kivánta. Megadja a felhatalmazást a kölcsön felvételére, de „alkalmas időben". Ezt azért tartja szükségesnek, mert tudomása van róla, hogy *néhány nap óta illetékes tényezők előtt fekszik egy angol pénzcsoport ajánlata, amely szerint ez a pénzcsoport Várpalotán egy hatalmas elektromos centrálét akar épiteni.* Ez a centrálé lehetővé tenné, hogy Budapestet is olcsó elektromos árammal lehessen ellátni. Ha ez igy lesz, akkor fölösleges Budapestnek a maga elektromos centráléját kiépiteni.

Szociális épitkezésekre a külföld nem hajlandó pénzt adni, ezért ezeket a kérdéseket nem ebből a kölcsönből kell megoldani. A megoldás módját az olyan gondolatokban látja, mint ahogyan a Tabán beépitésének tervét a pénzügyi bizottság ülésén már ismertette. A Tabán beépitését a főváros jelentősebb áldozatok nélkül meg tudná valósitani, csak garanciát kellene vállalnia. Az akció révén ezerötszáz lakást lehetne termelni.

Kéri a pártokat, ne nézzék, honnan jön ez az idea, de tekintsék azt, hogy alkotni kell. Inditványozza, hogy a terv megvizsgálására küldje ki minden párt a maga megbizottját és próbálják meg a terv megvalósitását.

Wolff Károlynak ezt a fejtegetését minden párt egyforma helyesléssel honorálta.

Nincs ok a pesszimizmusra

A baloldali szónokok sokkal optimistábbak voltak, mint Wolff, a jobboldali. Azért *Baracs Marcel is nagyon erőteljesen hangoztatta a takarékosság szükségességét.* Ha a takarékos ember — mondotta — a tüdeje fölött hordozza a tárcáját, a fővárosnak azt a szive fölött kell hordania. Hangsulyozta, hogy minden párt-egyoldalusságot félre kell tenni és egyesülni kell a munkában a főváros szeretetében.

Ezt a beszédet éppen ugy megtapsolták, mint a Wolff Károlyét, ezzel is tanuságot téve arról, hogy mind a kettőnek igaza van.

A Baracs Marcel beszédéből kiérző optimizmus erőteljesen fokozódott a szocialista *Büchler* József felszólalásában. Ki is fejtette, hogy pesszimizmusra csak akkor lenne szükség, ha a polgárokban és a munkásokban nem lenne meg a duzzadó erő. *Ha látja a végtelen nyomort és lerongyolódottságot, akkor nincs kétsége aziránt, hogy a kölcsönt fel kell venni.* Hosszan vitatkozott ezután *Éber* Antal álláspontjával, különösen arról, hogy Éber a fogyasztási adó kulcsát akarja leszállitani, de nem mondja meg, hogy az ebből származó jövedelmet miből kell pótolni. Ő azt ajánlja, adóztassák meg azokat, akik a háboru előtt aranykoronában csinált ingatlanadósságot papirkoronában fizették ki és igy nagy, meg nem szolgált haszonhoz jutottak. De elfogadná a Wolff Károly ajánlotta konjunkturaadót, a felfüggesztett telekértékadót, a bettermentet és meg lehetne adóztatni a négynél több szobából álló lakásokat és a kettőnél több cselédet is.

Még *Láng* Lajos dr. is, aki finánceszempontból nézte a problémát, sem volt olyan pesszimisztikus, mint Éber Antal, vagy Wolff Károly. Elmondta, hogy a pénzvilág véleménye szerint a mostani idők nem alkalmasak kölcsön felvételére, de véleménye szerint ezek az aggodalmak alaptalanok. Hiszen a külföldi tőkések a fővárost elég garanciaképesnek tartják arra, hogy tőkéjüket a fővárosnak adják kölcsön.

Éjfélre hajlott az idő, amikor Láng Lajos dr. felszólalásával befejeződött a beruházási vita. *A tanács előterjesztését egyhangulag fogadták el és egyhangu elfogadásban részesült Wolff Károlynak a Tabánra vonatkozó inditványa is.*

Az erzsébetvárosi elöljáróság a tanács ellen

A beruházási vitát különben a közepén megszakitották és interpellációkkal, meg inditványokkal tarkitották a müsort. Sok okos probléma került ezek során szóba, többek között nagy érdeklődéssel hallgatták meg dr. *Rosenák* Miksa interpellációját az utcai elgázolásokról, az automobilok és különösen a motorbiciklik által okozott tömeghalálokról.

A legszenzációsabb azonban B. *Virágh* Géza interpellációja volt. Nemcsak azért, mert a kitünő városatyának ez volt szüzbeszéde, hanem azért is, mert egy ismeretlen és igen sulyos botrányról rántotta le a leplet. B. Virágh Gézából, ugylátszik, kitört az ujságiró és igen jelentős szenzációval szolgált a közgyülésnek. Interpellációjából kiderült ugyanis, hogy a VII. kerületben az elöljáróságot vezető főjegyző parancsolni akar a tanácsnak és igy *az erzsébetvárosi elöljáróság háborut visel a főváros tanácsával.* A háboru valami helyfoglalási engedély körül tört ki, amelyet B. Virágh szerint a kerületi elöljáróság szabálytalanul adott ki és a tanács határozott utasitására még a mai napig sem vont vissza.

Nem hihetjük el, hogy igaz, — csóválta meg a fejét az ugyancsak VII. kerületi Paulheim Ferenc.

— Már pedig szó szerint igy van, — replikázott Virágh Géza, a VII. kerületi elöljáróságon egy-két év óta türhetetlen állapotok vannak és ezt valószinüleg tudja Paulheim Ferenc tagtársam is. A VII. kerületi elöljáróság, mint alantas szerv, negligálja a tanács rendelkezéseit.

— *A gyorsvonat fütyül a kisállomásra,* — állapitotta meg Harmath Károly, általános derültség közben.

A derültség azonban csak rövid ideig tartott, mert a közgyülést valósággal megdöbbentette Virágh Géza további leleplezése, amely szerint az emlitett ügy megvizsgálására kiküldött tanácsi fogalmazót hivatalos kötelességének teljesitése közben rendőrrel lefogatták. A fogalmazót azután igazolás céljából a rendőri őrszobára kisérték és ez a fogalmazó még ma sem kapott elégtételt.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Telkek részletfizetésre
Horthy Miklós-uton, Zuglóban, Máriaremetén, Rákoshegyen, Gödön, Felsőgödön, Dunakeszin, Soldligeten.
Bérházak és villák vétele és eladása.
Telekeladási iroda Budapest, V., Erzsébet-tér 5. Telefon 152—59.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti müterme. Speciálista üvegtáblákban.

Gummi-lemezek, Gummi-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

DELAHAJE 4 hengeres, HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok, SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., Dorottya-utca 7. (Hitelbank-palota.)

Vihar egy pohár vizben

A pénteki közgyülés szenzációja Klár Zoltán és Csilléry András összetüzése volt, amely azonban közmegelégedésre békés elintézést nyert

A pénteki közgyülés már a harmadik folytatás volt. Az első két nap példás rendben és igen szép eredményekkel folyt le. A harmadik is igy kezdődött. Fölemelően széppé tette ennek a pénteki napnak délutáni óráit *Ripka* Ferenc főpolgármester gyors elhatározása, amellyel egy ügynek elintézését kezébe vette és az eredmény, ahogyan azt elintézte. *Szepessy Albert szocialista városatya szóvátette a Suhajda-telep lakóinak ismert kálváriáját.* Legujabban Suhajda Ferenc kétszázhatvanöt lakónak mondott fel, akik közül száznak már május 1-én ki kellett volna hordozkodni a nyomortanyáról. Szinte az utolsó órában történt meg ez a felszólalás és Ripka Ferenc főpolgármester megérezte, hogy itt egy órát sem szabad késlekedni, itt azonnal cselekedni kell. Szepessy napirend előtti felszólalására válaszolva kijelentette, hogy nyomban érintkezésbe lép a népjóléti miniszterrel, hogy a kilakoltatást függessze fel. Ez a gyorsaság meglepte a közgyülés tagjait, akik zajos helyesléssel kisérték a főpolgármester bejelentését. Ripka Ferenc azonnal felkelt, eltávozott az ülésteremből, hogy felkeresse Vass József népjóléti minisztert.

Az első vihar

A főpolgármester távollétében debütált *Lamotte* Károly főjegyző, mint az elnöki ügyosztály uj vezetője. Ismertette a tisztviselői státuszrendezést és debüje olyan sikerrel járt, hogy *előterjesztésének tárgyalása során* — amint a szinházi kritikusok mondani szokták — *kétszer kapott az egész közgyüléstől nyiltszini tapsot.*

Már itt kiderült azonban, hogy ez a nap viharosnak igérkezik. Dr. *Kiss* Jenő szocialista szónok olyan területeket kezdett mozgatni felszólalásában, amelyeket ma még jobb nem érinteni. A polgármester-kérdésről beszélt, majd kifejtette, hogy a tisztviselőknek nem bizonyitványra van szükségük, hanem tudásra és tehetségre. A jobboldal ennél a kijelentésnél ideges lett, de Kiss Jenő tovább tüzelt:

— Figyelmeztetem az izguló urakat, — mondta — hogy a huszadik században élünk és hogy a világ egyik legnagyobb birodalmának legmagasabb polcán nemrégen Ebert Frigyes állott, aki egyszerü szijgyártómunkásból emelkedett erre a polcra.

— *Talán a vörös nyakkendő lesz a képesités?* — replikázott a jobboldal.

— *Bécs város élén* — folytatta Kiss Jenő — *kvalifikáció nélküli polgármester és kvalifikáció nélküli tanácsnokok állanak.* A szocialdemokratáknak az az álláspontja, hogy a vezető főtisztviselőket a közgyülés a saját tagjaiból válassza, akik politikai felelősséggel is tartoznak.

Itt ujra megmozdult a Wolff-párt, a baloldalról azonban sürün röpködtek Wolffék felé:

— Okolicsányi jobb lenne? Pödört és Illyt önök alkalmazták!

— Egy előljárósági tisztviselőt — folytatta a szocialista szónok — a közelmultban áthelyeztek, mert a hivatalban folyton zsidózott.

Ezt a kijelentést a baloldalon a felháborodás moraja kisérte. A jobboldalról pedig Piazza Győző hangja hallatszott:

— Jól tette!

Erre kitört a vihar. *Klár* Zoltán élesen kiáltotta:

— *Piazza Győző a nyilvános illemhelyek népbiztosi állására pályázott!*

Éljen a főpolgármester!

Pillanatok alatt elsimult azonban a vihar, amikor Kiss Jenő befejezte felszólalását és *Ripka* Ferenc főpolgármester jelentette be a népjóléti miniszterrel történt megállapodását. *A miniszter* — ugymond — *kijelentette, hogy a Suhajda-telepről egyetlen lakót nem enged kilakoltatni, amig őket máshol elhelyezni nem lehet.*

Az egész ülésterem helyeselt. És itt is, amott is felhangzott:

— *Éljen a főpolgármeser!*

Bejelentette azután *Ripka* főpolgármester azt az intézkedését, hogy a főváros szombaton reggel a lakók érdekében irásban is kérje a kilakoltatás felfüggesztését. A megbeszélés során — folytatta a főpolgármester — a miniszter kifejezte azt a kivánságát, hogy hasonló sulyos esetekre felkészülve, a kormány és a főváros együttesen épitsenek 500—600 barakklakást, amelyek költségeinek felét hajlandó a kormány vállalni A miniszter ilyen értelemben értesiteni fogja a fővárost.

A főpolgármester bejelentése során többször kitört a helyeslés zaja, mintegy elismeréseül ennek a közigazgatási utvesztőket teljesen mellőző eljárásnak, amelyet a főpolgármester mindenki tetszésére inaugurált.

Kitör a botrány

Éjfél utánig azután rendben ment minden. Kisebb javaslatokat tárgyaltak csöndes felszólalásokban. *Éjfél után került a sor az uj próbaautóbuszok beszerzéséről szóló előterjesztésre.* Erre vonatkozólag is megvolt a pártközi megegyezés, természetes tehát, hogy az egyéni akciók felboritották a pártközi békét. Már *Lobmayer* Jenő tanácsnok felszólalásánál megkezdődött az izgalom. Lobmayer tanácsnokról különben pártkülönbség nélkül megállapitották, hogy peches ember. Alig hogy kimenekült a státuszrendezési javaslatok kavargó örvényéből, beleesett egy másik vihar-előterjesztés képviseletébe, amelyhez pedig tulajdonképpen egyáltalán nem füzik apai kötelékek. Az előterjesztést készen kapta, amikor a közlekedési ügyosztály élére került. Amikor az előterjesztést felolvasta, a bizottsági tagok panaszkodni kezdtek, hogy nem hallják kellően a tanácsnok hangját. Kétszer is belekezdett, de megint csak nem hallották. Végre is *Folkusházy* alpolgármester lenyult az emelvényről és átvette Lobmayer tanácsnoktól az előterjesztést, hogy ő maga olvassa fel. Bele is kezdett a felolvasásba, amikor egyszerre csak egy közbekiáltás röpült feléje:

— *A tanácsnok ur más javaslatot olvasott.*

Folkusházy egy pillanatra zavarba jött, amidőn azután *Ripka* főpolgármester ötletessége segitette ki:

— *Méltóztassanak kérem megnyugodni: az alpolgármester ur a magasabb fórum.*

Azután egyik szónok a másik után kezdte csepülni az előterjesztést. A vihar *Steinherz* Simon szocialista szónok beszéde közben tört ki. Hogy mi okozta a vihart? Ez tulajdonképpen még másnap is eldöntetlen maradt. Tény az, hogy a szocialista szónok az előtte beszélő kereszténypárti szónoknak azt válaszolta, hogy szükségtelen a szocialistákkal szemben a magyar munkásságot megvédeni. Erre a jobboldalon nagy zaj támadt, amelyből csak *Csilléry* András hangja volt kivehető, de abból is határozottsággal csak a „zsidó" szó volt megérthető. A baloldal később is azt állitotta, hogy Csilléry „zsidóbandá"-nak nevezte a baloldalt. Csilléry szerint közbeszólása igy hangzott:

— *Ez nem zsidó szovjet!*

A vihart keltő kifejezésről nem lehetett megállapitani, hogy hogyan hangzott el, a tény azonban az, hogy kitört a botrány. A szocialisták felugrottak helyükről és a jobboldal felé rohantak. Büchler, Bánóczy, Kiss Jenő a padot verték és ugy kiabáltak Csilléry felé. Bresztovszky Ede és többen Csilléry felé rohantak és közülük dr. *Klár* Zoltán vált ki, aki harsogva sulyosan sértő, becsmérlő kifejezéseket kiáltott Csilléry felé.

Ripka főpolgármester sietett az ülést felfüggeszteni és a szünet alatt a közgyülési teremben, a büfében és a pipázóban megindult a vitatkozás arról, hogy mit is mondott tulajdonképpen Csilléry. Amikor az ülést ujra megnyitották, Ripka főpolgármester konstatálta, hogy Csilléry kijelentéseinek nincs nyoma a gyorsirói jegyzetekben. Igy rá van utalva arra, hogy Csilléry beismerő kijelentésére támaszkodjék és miután Csilléry saját kijelentése szerint is azt a kifejezést használta, hogy „ez nem zsidó szovjet", ezért rendreutasitja.

— Klár Zoltánt miért nem utasitja rendre, — hangzott néhány hang a kereszténypártról a főpolgármester felé, aki kijelentette:

— Klár Zoltán bizottsági tag urat a viharban egymás után négyszer utasitotttam rendre.

A béke

Amikor a viharos jelenetek elültek, folyt tovább széles mederben az áldatlan autóbusz-vita. Egyik szónok a másik után emelkedett szólásra, amikor egyszer ujra megjelent az ülésteremben dr. *Klár* Zoltán és nyilatkozatot olvasott fel. *A nyilatkozat szerint, mivel Csilléry nem használta azokat a kifejezéseket, amelyeket ő gondolt, kéri, hogy a sértést meg nem történtnek tekintsék.* Általános helyeslés fogadta ezeket a szavakat, majd *Csilléry* András állott fel és ünnepélyesen kijelentette:

— *Klár Zoltán bizottsági tag ur nyilatkozatát tudomásul veszem.*

Ezzel meg volt a béke, amelynek történetét azonban érdemes feljegyezni.

A botrányt követő szünetben mindenki aziránt érdeklődött, hogy provokálja-e Csilléry Klár Zoltánt, vagy sem. Az ujságirók meg is kérdezték Csilléry Andrást, aki igen kategórikusan kijelentette:

— Klár Zoltánt én nem fogom provokálni.

— Mégis kellene, — jegyezte meg Lázár Ferenc.

Ezen azután megindult a vita, mig végre *Takács* István kijelentette:

— Bizzátok rám, én majd elintézem.

És már sietett is Klár Zoltán felé, akivel hosszasan tárgyalt. Amikor visszajött, ujra Csilléryvel vonult félre, aki kijelentette, hogyha Klár nyilatkozik, ő hajlandó belemenni a békés elintézésbe. A baloldalon Bródy Ernő és Büchler József gyurták Klár Zoltánt és magyarázták neki, hogyha a sértegetést Csilléry kezdte is, de miután Klárnak a sértése volt élesebb, neki kell a revokálást vállalni. Erre azután Klár Zoltán kijelentette:

— Ha ti javasoljátok, megcsinálom.

Erre összeültek a nyilatkozat megszövegezésére, amely müveletbe dr. Hajdu Marcelt is bevonták. Igy született meg az a nyilatkozat, amelyet Klár Zoltán az ülésteremben felolvasott és amelyet Csilléry is elfogadott elégtételként.

Két ujságiró

Ezzel azonban még nem szünt meg a fejtörés. A Klár—Csilléry-ügy, mint közgyülési affér befejeződött, de a lovagias ügy még mindig ott kisértett a levegőben. Ekkor egymásra nézett és egymás szemébe mosolygott a két ujságiró. Az egyik *Szerdahelyi* Sándor volt, a *Népszava* fővárosi rovatvezetője, a másik pedig *Németh* Imre, pár héttel előbb a *Szózat*, ma pedig a *MOT* fővárosi rovatvezetője. Azt mondta Szerdahelyi Sándor:

— Imre, ezt nekünk kell elintézni, ezt más nem tudja.

És Németh Imre már ott volt Csilléry mellett, Szerdahelyi Sándor pedig Klár Zoltánnal tárgyalt. Azután mind a két pár szép lassan bevonult a pipázóba, ahol a feleket egymással szemben állitották fel. A lovagiasság szabályait ugyan nem tartották be teljesen, mert mindegyik félnek csak egy-egy segédje volt és az orvosok sem működtek közre. Megszólalt ellenben Klár Zoltán segédje, Szerdahelyi Sándor:

— Ezt az ügyet mégis el kellene valahogy intézni.

Most Csilléry András oldalán szólalt meg Németh Imre:

— Hiszen az urak mindig olyan jóbarátságban voltak.

Ezen a különös lovagias eljáráson azután Csilléry és Klár Zoltán is elmosolyodott és mit tehettek egyebet: barátságosan kezetszoritottak egymással és ezzel két ujságiró elméssége, két ujságiró becsületes jószándéka révén szent lett a béke az ellenfelek között.

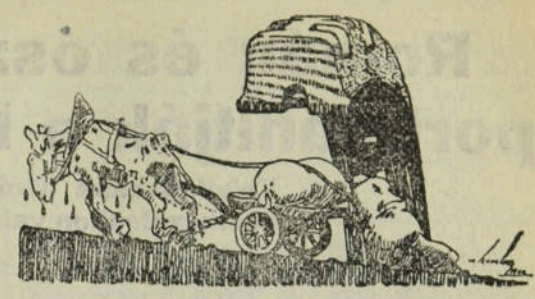

Mint a keresztmetszet mutatja,
A rugalmas szállitást biztositja,
Ha kocsidra „Elasticot" szereled,
Hogy károd nem lesz, azt biztosra veheted.

Continental

Visszásságok egy versenytárgyalásnál

A rejtélyes liftrendelési ügy

Egyik nemrégen megtartott városházi versenytárgyalás eredménye — mint utólag megállapitható — meglehetősen vegyes érzelmeket keltett az érdekelt iparosság körében. Sok szóbeszédre ad alkalmat az a körülmény, hogy a mesterutcai fővárosi bérház liftjét *korántsem a legolcsóbb ajánlattevő fogja szállitani, hanem egy olyan cég, melynek az ajánlata több mint 20 százalék költségtöbbletet jelent a főváros számára.* Mindezen felül pedig ebben a speciális esetben az is kihivja a kritikát, hogy a *szállitó cég tulajdonosa, igazgatója és több alkalmazottja nem mind magyar állampolgárok.* Nem igen érthető tehát, hogy ilyen körülmények között mégis ez a cég kapott megbizást a lift-szállitásra, noha a legolcsóbb ajánlattevő cég is feltétlenül komoly és szolid keretek között bonyolithatta volna le a szállitást. Az utóbbit eléggé élénken dokumentálhatja az a tény, hogy a legolcsóbb ajánlatot tevő cég a többi pályázó egyéves garanciájával szemben *10 éves garanciát ajánlott fel.*

Az azután ismét más lapra tartozik, hogy a konkurrens cégek a legolcsóbb árajánlattal dolgozó céget az illetékes helyeken *mindenáron külföldi cégnek kivánják feltüntetni,* holott az utóbbi — beigazolható módon — itthon, budapesti telepén állitja elő a szállitandó felvonó összes alkatrészeit, a cég tulajdonosa 25 év óta Budapesten él, magyar honpolgár. Viszont a konkurrens cégek közül nem egy ezt aligha mondhatja el magáról, hiszen az a komikus helyzet is előállott, hogy a vádaskodó konkurrens cégek, amellett, hogy állandóan hozatnak be külföldről felvonóalkatrészeket, a gombkészüléket többizben magától attól a cégtől szerezték be, amelyet most egy külföldi telep lerakatának óhajtanának feltüntetni.

A kiélesedett és egyre kiméletlenebbé váló konkurrencia ugyan sok mindent megmagyaráz, mindazonáltal itt is vannak bizonyos határok, amiket az egyes cégeknek *respektálniok kellene,* ha még oly nagyon is szem előtt tartják az érdekeiket. Mindenesetre érdemes volna azonban azokat a motivumokat közelebbről megismerni, amelyek alapján a 20 százalékkal drágább ajánlatot fogadták el az olcsóbbal szemben.

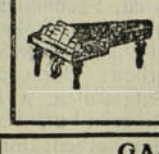

ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-73, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

Román és osztrák olajcégek portalanitják a budapesti utcákat

Felvilágositás arról, hogy miért kellett a házikezelésben való portalanitást mellőzni

Egyik legutóbbi számunkban hirt adtunk arról, hogy a főváros az idén egymillió négyzetméternyi területen olajjal fogja portalanitani a makadámutakat. Eredetileg ugy volt, hogy az egymillió négyzetméternyi portalanitási terület felét magánvállalkozók fogják olajozni, a másik rész portalanitását pedig a Köztisztasági Hivatal látta volna el, mert ezzel mód és

alkalom kinálkozott volna annak megállapitására, hogy melyik módszer gazdaságosabb a fővárosra nézve.

Ez a beosztás azonban az olajszállitási versenytárgyalás eldöntése alkalmával, egyszerre teljesen érthetetlenül és megmagyarázatlanul megváltozott. A főváros utportalanitási olajszállitását négy nagy cég,

köztük a román Steaua és az osztrák Fantomüvek

kapták meg; ráadásul ötszázezer négyzetméternyi terület helyett kilencszáz négyzetméternyi terület portalanitását bizták rájuk.

A hatalmas portalanitási terület két részre való osztásánál, mint emlitettük, az a cél vezette a főváros illetékes köreit, hogy végre megtudják, mennyivel gazdaságosabb az olajjal való portalanitás házi kezelésben való elvégzése, legfőképpen pedig azért, hogy a jövőre a Köztisztasági Hivatal munkásait az olajjal való portalanitásra alaposan kiképezzék. Az érthetetlen és indokolatlan uj beosztással azonban ez a terv aligha valósitható meg.

Az eredeti beosztás megváltoztatásával kapcsolatosan különben illetékes helyeken a következő felvilágositásokat adták a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A nyár folyamán tudvalevően Budapesten rendezik meg a nemzetközi köztisztasági kongresszust. Ezen a kongresszuson be fogják mutatni a makadámutak olajjal való portalanitását. Azok a cégek, amelyek a versenytárgyalás alapján ezt a munkát megkapták, a reklámlehetőségre való tekintettel olcsóbb szállitásra voltak hajlandók abban az esetben, ha a főváros az egész egymillió négyzetméternyi terület portalanitását rájuk bizza. Azonkivül az a meggondolás is vezette a fővárost, hogy a köztisztasági kongresszus alkalmával az utak olajjal való portalanitása a lehető legtökéletesebb legyen, azt azonban a Köztisztasági Hivatal gyakorlatlan alkalmazottaival nem lehetett volna elérni.

Mondanunk sem kell, hogy ez a felvilágositás egyáltalán nem nevezhető kielégitőnek és megnyugtatónak. Nagyon nagy kérdés ugyanis, hogy a munkások begyakorlására szükséges ötszázezer négyzetméternyi területnek házi kezelésben való portalanitása nem lett volna-e sokkal olcsóbb, mint annak a bizonyos négy nagy cégnek az „olcsóbb ára" alapján lesz. De legfőképpen *tekintetbe kell venni azt a körülményt is, amit a négy cég az „olcsóbb" árajánlatánál nyomatékosan hangoztatott, hogy a Köztisztasági Hivatalnak jövőre se lesz megfelelő számu szakembere.* Ez pedig abban az esetben, ha jövőre ismét vállalkozóknak adják ki az utak olajjal való portalanitását, *feltétlenül ármérséklőleg hatott volna az árajánlatoknál.* Ami pedig a köztisztasági kongresszust illeti, a kongresszus résztvevőinek egész nyugodtan megmutathatták volna a vállalkozók által portalanitott területeket, de megmutathatták volna a házi kezelési területeket is azzal, hogy a jövő esztendőben a munkások gyakorlottsága folytán a házi kezelés is kifogástalan lesz.

Egyébként a főváros második ügyosztálya most állitotta össze Solty Lajos főtanácsos vezetésével, azoknak a makadámutaknak a jegyzékét, amelyek olajjal való portalnitására sor kerül. E célból

a főváros tiz közigazgatási kerületét tizennyolc köztisztasági kerületre osztották.

Az egyes köztisztasági kerületekben a makadámutakat két részre osztották, aszerint, hogy azonnal olajozhatók-e, vagy pedig kisebb-nagyobb utjavitási munkálatok elvégzése miatt csak később lesznek olajozhatók. Arról még nem döntöttek, hogy a portalanitás házi kezelésben mely utvonalakon történik.

Az első kerületben az azonnal olajozásra kerülő fontosabb utvonalak a következők: Böszörményi-ut, Budafoki-ut, Budaörsi-ut, Budakeszi Szanatórium utja, a Csillagvizsgálóhoz vezető ut, Gellérthegy-utca, Győri-ut, Istenhegyi-ut, Jánoshegyi-ut, Mátyás király-ut, Ménesi-ut, Műegyetem-rakpart, Nagykovácsi-ut. A második kerületben: Bimbó-utca, Szemlőhegy-utca, Pasaréti-ut, Marcibányi-tér. A harmadik kerületben: Óbudai rakpart, Szentendrei-utca, Vörösvári-ut, Emőd-utca. Az ötödik kerületben: Berzenceiutca, Ujpesti rakpart, Tutaj-utca, Sziget-utca. A hatodik kerületben: Szabolcs-utca, Amerikai-ut, Hajtsár- ut, Hungária-körut. A hetedik kerületben: Mexikói-ut, Telep-utca, Gervai-utca, Kerepesi-ut, Stefániaut. A nyolcadik kerületben: egy sereg kisebb utca. A kilencedik kerületben: Remete-utca, Vágóhid-utca, Gyáli-ut, Vásártér, Mester-utca. A tizedik kerületben: Golgota-utca, Villám-utca és a Tisztviselő-telep legtöbb utcája, Kerepesi-ut, Vezér-utca, Külső Jászberényi-utca és a Népligeti utak, kereken 70.000 négyzetméternyi területen.

Az utak portalanitását különben a főváros rendkivül szigoruan ellenőrizni fogja. Értesülésünk szerint a köztisztasági albizottság mind a hét tagja maguk is ellenőrizni kivánják a munkálatokat, amelyek különben *ennek a hétnek a végén kezdődnek meg.* A bizottság tagjai ebből a célból fel fogják osztani maguk között a portalanitásra kerülő makadámutakat és mindegyikük esetenként legalább egyszer be fogja járni a reá eső utvonalakat.

Pályázat művészi plakátra

Budapest székesfőváros tanácsa a képzőművészeti bizottság javaslatára pályázatot hirdet *művészi plakátokra, melyek az Állat- és növénykertet hirdetik* és a közönség érdeklődését az Állat- és növénykert látnivalói iránt felkeltik. Ezek a plakátok a főváros hirdetőtábláin és hirdetőoszlopain nyernek elhelyezést, továbbá esetleg villamosokban és látogatottabb belső helyiségekben, igy tehát nyomdai sokszorositásra alkalmasaknak kell lenniök.

A pályázat feltételei a következők:

1. A tervezett plakát célja, hogy a közönség figyelmét az Állat- és növénykertre, annak különleges látnivalóira, érdekességére és szépségére felhivja. A szöveg lehetőleg rövid — egy-két szavas — legyen, de alkalmas arra, hogy a nézőt az Állat- és növénykert látogatására serkentse, egyébként azonban a tervezőnek jogában áll a szöveget tetszése szerint alkalmazni.

2. A tanács módot kiván nyujtani a pályázóknak arra, hogy az Állat- és növénykert igazgatóságának birtokában levő külföldi plakátmintákat megtekinthessék, melyek közül egyesekre nézve az állat- és növénykerti bizottság tetszését fejezte ki. A plakátgyüjteményt az Állat- és növénykert igazgatósága a pályázóknak a főkapunál való jelentkezés esetén készséggel mutatja be.

3. Tekintettel arra, hogy a plakátokon olyan állatok képének alkalmazása várható, melyek a művészeknek tanulmány céljából nem állhatnak rendelkezésre, az állat- és növénykert igazgatósága kellően igazolt pályázóknak engedélyt ad arra, hogy az állatokat megszemlélhessék, róluk fényképeket, esetleg vázlatokat készithessenek. Az engedélyért közvetlenül az igazgatósághoz kell fordulni (Állatkert, Főkapu).

4. A plakát mérete 63×95 cm., ezt a nagyságot ugy álló, mint fekvő alakban lehet alkalmazni.

A pályázók csakis teljesen kidolgozott és közvetlenül sokszorositásra alkalmas művekkel pályázhatnak, az alkalmazott szinek számára nézve korlátozás nincsen.

5. Minden magyar állampolgár pályázhat egy vagy több tervvel.

6. A pályázat titkos. A pályázó nevét és lakcimét jeligés zárt boritékban kell mellékelni.

7. A pályázat feltételeinek és a művészi igényeknek mindenben megfelelő pályaművek dijazására a székesfőváros tanácsa három dijat tüz ki és pedig:

egy 7.000.000 koronás első dijat,
egy 5,000.000 koronás második dijat és
egy 2.000.000 koronás harmadik dijat.

Mind a három pályadij odaitélése esetén a székesfőváros tanácsának jogában áll bármelyik pályaművet 2,000.000 koronáért megvásárolni.

8. A dijazott és megvásárolt pályaművek korlátlan sokszorositási joga a székesfőváros tanácsát illeti meg és amennyiben a birálóbizottság a dijazott pályaműveken kisebb változtatást kiván, azt a pályázó záros határidőn belül tartozik végrehajtani.

9. A pályaműveket **1926 junius 7-ig** kell a székesfőváros tanácsának IX. ügyosztályához (Központi városháza, II. pavillon, földszint 18. szám) beadni, ahol **május 22-től** kezdődően hétköznapokon d. e. 10 és 1 óra között veszik azokat át. Később érkezett pályamunkák a pályázaton nem vesznek részt.

10. A pályázat birálóbizottsága 9 tagból áll. Elnöke Buzáth János alpolgármester vagy helyettese, tagjai a tanácsi IX. ügyosztályt vezető tanácsnok, Bánóczi László, Glück Frigyes, Nádler Róbert, Petrovácz Gyula és Petrovics Elek, a képzőművészeti bizottság tagjai Jauernik Nándor, a Székesfővárosi Házinyomda igazgatója és az Országos Magyar Iparművészeti Társulat által kiküldött két szakértő.

1. A tanács a pályaműveket a döntés után legalább nyolc napig kiállitja az Állat- és növénykert helyiségében.

12. A kiállitás befejezése után a pályázók tartoznak pályaművüket 30 napon belül elvitetni, mert ezen időn tul a tanács nem vállal értük felelősséget.

Budapest, 1926 április 29.

A székesfőváros tanácsa.

SZÓRAKOZÁS

Seybold. Lengyel Menyhért uj Vigjátéka. Fedák Sári a Vigszinházban. A Seybold, Lengyel Menyhért uj vigjátéka, amelyet pénteken adnak először a Vigszinházban, a következő szereposztásban kerül bemutatóra:

Seybold Vilma	Fedák Sári
Vladár Emil	Hegedüs Gyula
Hermann Lici	Ilosvay Rózsi
Máthé István	Kertesz Dezső
Jancsi kisasszony	Gazsi Mariska
Fuchs ur	Sarkadi Aladár
Viktória	Kürthy Sári
Zsanett	Kőrösy Angela
Vámosné	Vaszary Piroska
Weisz Kriszta	Balla Mariska
Kleckner	Győző Lajos

Ezeken kivül még számos epizód-szereplőt foglalkozatot a rendkivül érdeke sés mulatságos ujdonság.

BEKETOW CIRKUS

Minden előadásban: **Cliff Aeros.**

Naponta este 1/2 8 órától és minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután 4 órakor különlegességi előadás. Telefon: Lipót 919-35.

Városi Szinház. Szerda, csütörtök: Csókos asszony. Péntek: Paganini (először). Szombat Pagani Vasárnap délután: Csókos asszony; este Paganini.

KAMARA

Május 6—13.

Az őserdők leánya

Dzsungel dráma 8 felvonásban
FőSz.: NORMAN KERRY és PATSY RUTH MILLER

A két gránátos

(Az erőd zsarnoka)

Epizód 8 felvonásban Napoleon hőskorából
Előadások kezdete: 1/2 6, 3/4 8, 3/4 10 órakor
vasárnap 1/2 5, 1/2 7, 8 és 10 órakor.

Fővárosi Operettszinház. Szerda: Der Schatten. Csütörtök: Lady Fanny und die Dienstbotenfrage. (Tilla Durieux és társulatának vendégjátékai).

POLA NEGRI

legujabb attrakciós filmje

MARIPOSA

A TÁNCOSNŐ

*

JACK LONDON

regénye

FEHÉREK ÉS FEKETÉK

OMNIA ROYAL APOLLO CORSO

Vigszinház. Szerda, csütörtök: Az alvó férj. Péntek: Seybold (először). Szombat: Seybold. Vasárnap délután: Nagytakaritás; este: Seybold.

CORVIN SZINHÁZ

Május 6—13.

Az őserdők leánya

Dzsungel dráma 8 felvonásban
Főszereplők: NORMAN KERRY és PATSY RUTH MILLER

A nőgyülölők

Amerikai filmregény 8 felvonásban
Főszereplő: IRENE RICH
Előadások kezdete 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10 órakor
Vasárnap 1/2 5, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10 órakor.

Szálloda, kórház, szanatórium

berendezés legolcsóbban

ELBERT VASBUTORGYÁRTÓNÁL

Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme

HARMATVIZ

a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize

Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—59.

Ripka Ferenc főpolgármester a státuszrendezés kormányhatósági jóváhagyásáról

Szerzett jogait a rendezés senkinek sem sértheti — Végleg megszünik a B. csoport — Nem lesz ujabb létszámcsökkentés

A fővárosi közigazgatási tisztviselők, a tanszemélyzet és a fővárosi altisztek hatalmas küldöttsége tisztelgett dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesternél abból az alkalomból, hogy a közgyülés elfogadta a státuszrendezési javaslatot. A küldöttség vezetője és szónoka *Wurmb* Elemér, a FANSz ügyvezető elnöke volt. Üdvözlő beszédében kifejtette, hogy a fővárosi tisztviselőket a kormánynak a státuszrendezésről szóló leirata nagy aggodalomba ejtette, de megnyugvásukra szolgált, hogy a tanács és a törvényhatósági bizottság bölcsessége és méltányossága olyan megoldást talált a státuszrendezés kérdésében, amely megoldás a kérdést nyugvópontra juttatja. Elesett a B-lista, mindenkinek a fizetése javult, ugyhogy a helyzet jelentékenyen jobb az eddigihez képest. Arra kérik a főpolgármestert, hogy közismert erélyével, befolyásával és az alkalmazottak iránt való szeretetével járjon közbe, hogy a státuszrendezést a kormány is jóváhagyja.

Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester a küldöttségnek hosszabb beszédben válaszolt.

— Abból a körülményből, hogy önök a közgyülés által letárgyalt státuszrendezési javaslatok utbaindítása után hozzám jöttek, a bizalom bizonyosfoku megnyilatkozását látom az én működésem iránt. Ezt hasonló bizalommal kivánom viszonozni és őszintén akarok nyilatkozni a kérdésről.

Tisztában vagyok azzal, hogy az uj státusz- és fizetésrendezés milyen nagyjelentőségü az önök számára és ezért már a tárgyalások legelején az volt a célom, hogy a kormánnyal elismertessem a fővárosi alkalmazottaknak azt a jogát, hogy fizetési ellátás tekintetében kedvezőbb elbánásban részesülhessenek, mint az államiak.

Én megértem azt a nyugtalanságot, amit a belügyminiszter ur leiratához csatolt rendezési táblázat kiváltott a tisztviselőkből. Ki kell azonban jelentenem, hogy ez a tabella nem a kormány jóindulatának hiányából született, hanem akik ezt a kérdést tárgyalták, nem voltak kellően informálva a tényleges állapotról. Ki kell jelentenem azt is, hogy az autonómia tizenkettes albizottságának rendkivül nagy érdeme van abban, hogy teljesen tiszta képet tudtunk teremteni.

— Én kijelentem önöknek, hogy a közgyülés meghozott határozatát a legmelegebb támogatásban részesitem, de nem általatom magam egypercre sem azzal, hogy ezzel már rendben is lesz a kérdés. Sőt kijelentem, hogy nekem a legsulyosabb aggályaim vannak abban a tekintetben, hogy ez a javaslat igy maradhat-e, amint azt a törvényhatósági bizottság óhajtja.

Két elvi állásponthoz azonban feltétlenül ragaszkodom és meg vagyok róla győződve, hogy a kormány teljes jóindulattal fogadja majd álláspontomat. Az egyik elvi álláspontom az, hogy senki kevesebbet nem kaphat a rendezés folytán, mint a mennyit a rendezés előtt élvezett. Azok a pótlékok és segélyek, amelyeket a fővárosi tisztviselői kar élvezett, illetményszerü járandóságok. Hogy fogjuk azonban ezt keresztülvinni, azt megmondani nem tudom. A másik elvi álláspontom, amelyhez szintén ragaszkodom, az, hogy a fővárosi alkalmazottaknál B-csoport ne legyen.

Azt hiszem, hogy a közgyülésnek erre a pontra vonatkozó határozata érvényesithető is lesz.

— Megnyugtathatom az urakat, hogy a kormánynál a főváros tisztviselői iránt mindig a legnagyobb jóindulatot tapasztaltam. Aki mást mond, nem mond igazgat. Azt is tartozom elismerni, hogy a főváros vezetősége mindent megtett, amit meg kell tennie az alkalmazottak érdekében. Arra kérem önöket, uraim, hogy azt a szellemet, amelyet én a FANSz vezetésében idáig láttam, tegyék magukévá, ilyenmódon meg fogjuk találni a kellő megértést, amire pedig igen nagy szükség van.

— Tudom, hogy a fizetés- és státuszrendezési kérdés nagy nyugtalanságot váltott ki olyan vonatkozásban is, hogy vajjon

nem következik-e egy ujabb létszámcsökkentés, vagy ujabb B-lista. Megnyugtathatom önöket, hogy ebben a vonatkozásban senkinek sincs oka aggodalomra.

Kérem önöket, hassanak oda tisztviselőtársaiknál is, hogy ez a nyugtalanság szünjön meg. Lássa el mindenki lelkiismeretesen a maga dolgát, ezt kivánja a főváros közönsége viszonzásul azért, hogy ilyen nagy áldozat árán rendezik a fővárosi alkalmazottak javadalmazását. Meg vagyok győződve róla, hogy önök teljesen megértik azt, hogy ezért a rendezésért becsületes, hüséges és kitartó munka jár viszonzásul. Örvendek, hogyha megnyugtattam önöket és arra kérem, legyenek bizalommal a főváros vezetősége iránt, a kormányhatóság iránt és az önök szervezete iránt is. Ennek a bizalomnak mindenesetre meglesznek a gyümölcsei, olyan értelemben, hogy az az önök érdekeit fogja szolgálni.

A választ nagy megelégedéssel fogadták a küldöttség tagjai, akik zajosan megéljenezték a főpolgármestert.

Válságba került a főváros gyöngyösi lignitbányája

Hatszázmillió az ezévi deficit — Kedden bizottság utazott Gyöngyösre, ahol helyszini szemlét tartanak

Néhány évvel ezelőtt, mikor a fővárosi üzemek legtöbb gondja a szénkérdés volt, a kényszeritő szükség vetette fel azt az ideát, hogy a *fővárosnak meg kell vásárolnia egy pestvidéki szénbányát.* Akkoriban tárgyaltak is néhány bányatársasággal, de azokkal a bányákkal, amelye jobb minőségü szenet termeltek, megegyezést kötni nem sikerült.

A főváros vezetői azonban tovább is foglalkoztak a szénbányavásárlás gondolatával, sőt

ennek az ideának tárgyalása közben bukkant fel először az elektromos centrálénak ötlete is,

amit egy pestvidéki szénbánya telepén akartak megépiteni, hogy kiküszöbölhessék a szánszállitás költségeit.

Ez a nagy koncepcióju terv ugyan nem valósulhatott meg, de azért *a főváros vezetői örömmel fogadták a gyöngyösi lignit-bánya ajánlatát,* amely részvénytöbbségét megvételre kinálta föl. A bánya ugyan nem termelt még jobb barnaszenet sem, csak lignitet, messze is esik a fővárostól, de a kalkulációk azt mutatták, hogy a főváros nem csinál rossz üzletet, ha elfogadja a bánya ajánlatát, mert legalább az iskolák egy részének és néhány fővárosi kórháznak fütését jutányosan meg lehet oldani.

A bánya ugyanis vállalta azt a kötelezettséget is, hogy a lignit-tüzelésnek megfelelő rostélyszerkezeteket a fővárosi iskolákban és kórházakban saját költségén felszereli.

Ezen az alapon a kalkulációk előnyösnek mutatkoztak és a főváros megkötötte a megállapodást.

Arra persze senki sem számitott, hogy rövid két esztendő alatt olyan szörnyüséges fordulat következik be egész közgazdasági életünkbe, ami a magyar szén bányászását is teljesen gazdaságtalanná teszi. Két évvel ezelőtt még kevés volt a szenünk. Ma annyi iparvállalat szüntette meg, vagy redukálta üzemét, hogy elhelyezhetetlen szénfeleslegünk van. Ehez persze hozzájárul az is, hogy a külföldi, prima szenek is leküdhetetlen konkurensként jelentkeztek. A gyengébb és kisebb magyar bányák egymás után csődbe kerültek, sőt legutóbb a salgótarjáni bányászok pesti küldöttségjárásának nagy feltünést keltő esete, a nagyobb magyar bányák sulyos krizisét is megmutatta. Egészen természetes, hogy a sulyos gazdasági válság a főváros gyöngyösi lignit-bányáját sem kimélte. A tőkeerősebb konkurencia annyival olcsóbb szenet tud ma már szállitani, hogy a gyöngyösi lignit bányászása nem gazdaságos.

A mult télen már bekövetkezett az a helyzet, hogy a fővárosnak 450 millió K-át kellett kifizetnie a rostélyszerkezetek beépitéséért, mert a bánya ezt a kötelezettséget teljesiteni képtelen volt. Most pedig az a helyzet, hogy a bányavezetőség szeptemberig 600 millió deficitet irányzott elő, amit a fővárosnak más forrásból kellene fedeznie.

A főváros tanácsa most már azon tanakodik, érdemes-e ezt a sulyos deficitet vállalni? Nem volna-e jobb a bánya üzemét beszüntetni addig is, mig jobb konjunktura ismét lehetővé teszi ujból való megindítását.

A fogas kérdésnek eldöntésére a főváros illetékes ügyosztályai felkérték a megfelelő bizottságok tagjait, hogy helyszini szemlén vizsgálják meg a kérdést és aztán állapodjanak meg olyan javaslatban, amit a közgyülés elé terjesztenek, hogy az döntsön a bánya sorsáról. A bizottság tagjai: *Joanovich* Pál, *Karch* Kristóf, *Simanek* Emil, *Becsey* Antal, *Bánóczy* László és *Harrer* Ferenc.

A bizottság kedden utazott el Gyöngyösre, hogy megejtse a helyszini vizsgálatot.

TUNGSRAM
Gyári jelünkkel ellátott
fejhallgató
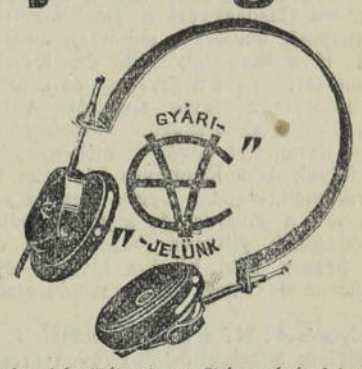

minden készüléknek vevőképességét fokozza.
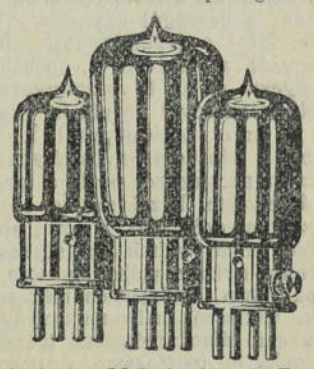
MR 2, 3, 6 MR 4—41 MR 5—51
Tungsram-vacuumcsövek
bármilyen rendszerü kapcsolásnál torzitásmentes, hangerős és tiszta vételt adnak.
Kapható mindenütt!
EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT. UJPEST

Renault
taxik és autóbuszok
Reiman, Vörösmarty-tér 3.

BUDAPESTI
ECSET-, NESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállala
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Magántanfolyam (ezelőtt WALTER)
Előkészit középiskolai magánvizsgákra érettségire. — Tisz.viselőknek kedvezmény.
VII., RÁKÓCZI-ÚT 51.

Események

Elismerés az árvizsegélyezési akció közreműködőinek. Ismeretes, hogy a főváros dr. Ripka Ferenc főpolgármester kezdeményezésére nagyarányu segélyezési akciót inditott a tiszántuli országrész árvizkárosultjainak felsegélyezésére. Ezt az akciót a napokban zárta le a főváros szociálpolitikai ügyosztálya és Liber Endre tanácsnok megtette az erre vonatkozó jelentést dr. Ripka Ferenc főpolgármesternek. A főpolgármester az akcióban való eredményes közreműködésükért és odaadó fáradozásukért meleghangu köszönőiratot intézett Liber Endre tanácsnokhoz, a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjéhez, Marinovich Jenő főkapitányhoz és Török János rendőrfőparancsnokhoz, akiknek nevéhez az árvizsegélyezési akció lebonyolításának eredményessége elsősorban füződik.

Az ország gazdái üdvözölték dr. Ripka Ferencet. Az Országos Gazdaegyesület most tartotta közgyülését, amelynek elnöksége ebből az alkalomból meleghangu táviratban üdvözölte dr. Ripka Ferenc főpolgármestert, mint a főváros és a falvak békés együttműködésének egyik apostolát. A távirat igy hangzik: „Az egész országból összesereglett kisgazdák mély tisztelettel üdvözlik méltóságodat, mint a magyar falvak és a földmüves nép igaz barátját és arra kérik méltóságodat, vegye kezébe azt a zászlót, amelyre a főváros és a falvak békés együttmunkálkodásának jelszava van felirva és minden erejével hasson oda, hogy a főváros és a falvak közötti harmonia minél előbb megteremtessék. Elnök."

Áthelyezések. Némethy Bélának a tanácsnoki állásba történt behelyettesitése révén üresen maradt az a poszt, amely ma a legfontosabbak közé tartozik a városházán: a pénzügyi ügyosztály helyettes vezetői állása. Most a főpolgármester dr. Márkus József főjegyzőt a tanácsi VI. (pénzügyi) ügyosztályba áthelyezte és az ügyosztályvezető tanácsnok állandó helyettesitésével megbizta. Egyidejüleg dr. Földváry Imre tanácsjegyzőt a tanácsi VIII. ügyosztályból a pénzügyi ügyosztályba, dr. Homolyay Rezső tanácsjegyzőt pedig a tanácsi III. ügyosztályba áthelyezte. Ezzel azután be is fejeződött azoknak az áthelyezéseknek a sora, amelyek a behelyettesitések miatt váltak szükségessé.

A Beketow-cirkusz májusi müsora csupa szenzáció, csupa sláger. Budapesten még sohasem látott ujdonságok, vakmerő artistamutatványok. *Beketow* Mátyás igazgató áldozatkészsége megérdemli a közönség legmelegebb pártfogását. A müsor legkiemelkedőbb része a *Cliff Aeros*-szám, amely hajmeresztő, a világon páratlan mutatvány.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntöde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, dombormüvek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és müszaki iroda.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek —— Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

111.482/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa versenytárgyalást hirdet a Budaörsi-uti és Csend-utcai kislakásos bérházak „A", „B" és „D" épületeinek épitésével kapcsolatosan szükséges 1. *asztalos-*, 2. *lakatos-*, 3. *mázolómunkákra.*

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (Ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 április 26-ától kezdve délelőtt 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. emelet 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták Medgyaszay István tervező müépitésznél (I. ker., Ménesi-ut 59. szám) megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágositások is kaphatók. A tervek a Központi városháza, III. emelet, 308. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.) a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

A biztositékon kivül további 5 (öt) százalék a mindenkori keresetekből és számlákból szerintezési levonásként visszatartatik egészen a végszámla tanácsi elfogadásáig, mig a biztositék az épület tanácsi átvételétől számitott egy évig tartatik vissza, s csak a vállalkozó külön bélyegtelen kérvényére adatik vissza.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok minden egyes munkanemre külön-külön állitandók ki és felirattal ellátott lepecsételt boritékban, 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenkint 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. emelet 114.) és a kerületi elöljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 május 12-én (szerda) d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középitési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis a budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 április hó

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalás hirdet az **I., Budaörsi-uton épülő székesfővárosi lakótelep vizvezeték-, csatornázás- és gázberendezési munkáira.**

A költségvetési kiirás nyomtatványai 50.000 (ötvenezer koronáért kaphatók 1926 május 3-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. emelet 342. számu szobájában. A tervek a Központi városháza, III. emelet 328/a ajtó alatt megtekinthetők Frischfeld Ede főmérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók a pályázati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a számvevőség VI. ügyosztályában (III. emelet 327.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. emelet 120.), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetve tetszés szerint egyik ajánlattevő pályázatát sem fogadja el s ujabb pályázatot tartson.

Külön figyelmeztetjük a pályázni szándékozókat, hogy ezen munkálatok odaitélésénél elsősorban és főként a munka jósága, a pályázók megbizhatósága lesz döntő s igy csak minden tekintetben megbizható vállalkozó fog e munka végzésével megbizatni.

A munkálatokra előleg nem folyosittatik, azonban a végzett munkák arányában időnként keresetek adhatók be, melyek a munka előrehaladásához képest folyósittatnak.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt boritékban, 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenként 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. emelet 114.) és a kerületi elöljáróságok iktatóhivatalában kaphatók.

Az ajánlatok **1926 május 19-én, szerdán d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, a III. emelet 351. sz. üléstermében 12 órakor fognak felbontatni. Elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

A munka az épitési naplónak az épitésvezető mérnök által a cég részére való kiszolgáltatásától kezdve három nap alatt megkezdendő és a költségvetésben jelzett idő alatt elkészitendő.

Budapest, 1926 április 28.

A székesfőváros tanácsa.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi feliővilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeperált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. hézagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

MAGYAR SZOBORÖNTŐDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-58.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka. —— Vágányfektetés. —— Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Tel.: J. 50-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 50-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 58—46

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — *Készit:* Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktüzhelyeket.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

NASH ADVANCED SIX és AJAX SIX LEGUJABB AMERIKAI MODELLEK HAT HENGER NÉGY KERÉKFÉK BALLONKEREKEK
AMERIKAI AUTOMOBIL KERESKEDELMI R.-T., V., DOROTTYA-UTCA 3. —— TELEFON: LIPÓT 981-43.

Gazdasági Hirlap

Lezajlottak a közgyülések

Megnyugtató jelek a konszolidáció szempontjából — Az osztalékpolitika helyes iránya — Lassan javul a tőzsde

A pengőmérlegsorozat, illetve a mérlegmegállapitó közgyülések nagyjából lezáródtak, már csak az Egyesült Fővárosi Takarék, Mercur és Izzó aranymérlege van hátra s azután ezt a nagyjelentőségü seregszemlét lefujják.

Kétségtelen, hogy a magyar pénzintézetek és iparvállalatok igen nagy komolysággal és megfontoltsággal készitették el beszámolójukat arról, hogy mennyit tudtak megmenteni békevagyonukból és igyekeztek összeegyeztetni az igazságot a gyakorlati érdekekkel. Igen kevés kivétellel

megnyugtató hatást gyakorolt az arany-mérleg-áradat,

mert a magyar pénztőke és ipari fejlődés impozáns bizonyitékait szolgáltatta. Sajnos, a részvényesek szempontjából semmiféle aranymérleg nem nyujthat kárpótlást azért a tényért, hogy

a befizetett billiárdos felpénzekből alig maradt meg valami

és a részvények lehanyatlott kurzusát a pengőmérlegek sem javitották meg egyelőre lényegesen. Nem szabad azonban elfelejteni azt, hogy

a javulás csak lassu és fokozatos lehet

és amint a Jegybanknak is hónapokra van szüksége, amig a pengőmérlegek alapos áttanulmányozása után a hitelkeretek felemeléséről dönthet, ugy a külföld bizalma is csak beható kritika után éledhet fel és jelentkezhet a tőzsdén a kereslet fokozódása jegyében.

Örömmel kell megállapitani azt is, hogy

az osztalékolási politika, ha mérsékelten is, de a részvényes jogos igényeit igyekszik megközeliteni

és egyes papiroknál már a betét-elhelyezésnél kedvezőbb kamatoztatási lehetőségeket biztosit. Remélhetőleg mihamarabb konkrét jeleit fogjuk észlelni annak, hogy a pengőmérlegek nemcsak erkölcsi, hanem anyagi szempontból is tényezői lesznek közgazdasági életünk felvirágzásának és a tőzsde konszolidációjának.

A fontosabb közgyülések lefolyásáról és határozatairól az alábbiakban számolunk be:

A Magyar Általános Hitelbank gróf Cziráky Anb. t. t. elnöklete alatt tartott közgyülése jóváhagyta az intézet 1925 január 1-i megnyitó-pengőmérlegét, mely *61,803.232 pengő tiszta vagyont tüntet fel.* Ebből a részvénytőkére 41,400.000 pengő (828.000, egyenkint 5 pengő n. é. részvény) és tőketartalékra 20,403.232 pengő esik. Ezenfelül a nyugdijalap — az idei dotációval együtt — 3,120.000 pengőt tesz. A jelenleg forgalomban lévő részvényekből minden 25 *darab, 9, egyenként 50 pengő névértékü részvényre fog összevonatni,* olyképpen, hogy a szükséges töredékrészvények is a részvényesek rendelkezésére fognak állani. A közgyülés egyuttal jóváhagyta az 1925. üzletév *41 milliárd korona tiszta nyereséggel* záruló mérlegét és elhatározta, hogy a 35. sz. osztalékszelvény ez évi május 1-től kezdve *20.000 K-val* váltassék be. A közgyülés kimondotta a Tolnamegyei Takarék- és Hitelbank rt. beolvasztását, melynek üzletkörét a Hitelbank Szekszárdon létesitendő fiókja fogja átvenni. Uj tagokként beválasztattak az igazgatóságba: Lord *Churston* (London), Allard *Pierson* (Amsterdam), Max M. *Warburg* (Hamburg), *Salamon* József Tivadar és *Russo* Illés urak.

Olcsó üzem
csak a
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Weiss Fülöp elnöklésével ápr. 30-án tartotta meg 83-ik rendes évi közgyülését, mely az igazgatóság összes javaslatait elfogadva, elhatározta, hogy a bank felértékelt alaptőkéjét *25 millió pengőben* s a tőketartalékot további *25 millió pengőben* állapitja meg, nyugdij-rendezési tartalék cimén pedig 5,882.576 pengőt és 45 fillért helyez tartalékba. Részvény-összevonás nem lesz, ellenben a forgalomban levő 2000 korona névértékü részvények 50 pengő névértékuekre lesznek átbélyegezve. Az átbélyegzés időpontját és módozatait a bank annakidején ugy a *Budapesti Közlöny*ben, mint a lapokban közzé fogja tenni. A közgyülés az igazgatóságba uj tagként *Teleszky* János v. b. t. t. urat választotta meg, kit a közgyülést követő igazgatósági ülés egyuttal a bank alelnökévé választott. Az 1925. évre szóló osztalékszelvényeket a bank május 1-től kezdődően darabonként 50.000 koronával váltja be.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank mabáró dr. *Madarassy Beck* Marcell elnöklete alatt tartotta 56-ik rendes közgyülését. A közgyülés az igazgatóság által előterjesztett felértékelési mérleget, valamint az ezzel kapcsolatos inditványokat elfogadta. E mérleg szerint a bank alaptőkéje *8,000.000*, a tőketartaléka *6,000.000* és a nyugdijtartaléka *1,200.000* pengőben állapittatott meg, mely utóbbi tétel mellett még kerekszámban 800.000 pengőt tesz ki a nyugdijalap vagyona. A forgalomban lévő részvények 12.5:1 arányban fognak 50 pengő névértékü részvényekre összevonatni. Ugyancsak elfogadta a közgyülés az 1925. üzletévi mérleget, amely *12 milliárd 248,081.143.42 korona nyereséggel* zárult. E nyereségből az 56. számu részvényszelvény *5000 koronával* kerül beváltásra május 1-től kezdődőleg. A napirend során a közgyülés öt év tartamára ujból megválasztotta a régi igazgatóságot, valamint három év tartamára a régi felügyelőbizottságot. Uj tagként Kühnemann Pál választatott be a felügyelőbizottságba.

A **Magyar Általános Takarékpénztár rt.** Horváth Lipót dr. elnök-vezérigazgató elnöklete alatt tartott 44. rendes közgyülésén megállapitotta az intézet felértékelési (megnyitó) aranymérlegét, amely 10 millió 10.000 pengőt (=125.125,000.000 K) tesz ki olyképen, hogy az alaptőke *5,844.000 pengő* (= 73.050,000.000 K), a tőketartalék pedig *4,166.000* pengő (= 52 milliárd 75,000.000 K) lesz. A közgyülés megállapitotta továbbá, hogy egy részvény névértéke 8 pengő lesz darabonként és 25 darab régi részvény 4 darab uj 50 pengös részvényre fognak összevonni. Az 1925. üzletév nyereségét a közgyülés 8.438,849.357.16 koronában határozta meg, miután a folyó év terhére már belsőleg a tisztviselők nyugdijalapját *1 milliárddal dotálták.* Az 1925. évre szóló osztalék részvényenként (a tavalyi 7500 koronával szemben) *10.000 korona,* amely folyó évi május 3-tól kerül kifizetésre. A közgyülés a felügyelő-bizottságba uj tagokul ifj. *Hegedüs* Sándor mérnököt, *Hirsch* A. Jakab nagykereskedőt, a „Bőrkereskedők Egyesülete" elnökét, *Kronberger* Emil tb. konzult, gyárigazgatót és *Lugos* Jánost, a Trieszti Általános Biztositó Társulat igazgatóját választotta meg.

A **Magyar Országos Központi Takarékpénztár** az igazgatósági javaslatokat változatlanul elfogadta. A kimutatott 13.4 millió pengő (167.5 milliárd K) tiszta vagyonnak fölosztására elhatározta, hogy 8 millió pengő (100 milliárd K) részvénytőkére, 5 millió pengő (62.5 milliárd K) tőketartalékra és 400.000 pengő (5 milliárd K) nyugdijtartalékra fordittassék. A régi részvények 4:1 arányban összevonattak s igy *40 pengő névértékü* uj részvények kerülnek kibocsátásra. Osztalékként *12.500 K-t* fizetnek.

A **Magyar-Olasz Bank R.-T.** április 30-án tartotta meg *Berzeviczy* Albert dr. v. b. t. t. elnökletével VI. rendes közgyülését, amely az igazgatóság által bemutatott ujértékelésü megnyitó-mérleget egyhanguan elfogadta és ehhez képest az intézet uj alaptőkéjét *10,800.000* pengőben, tőketartalékát *3 millió* pengőben állapitotta meg. E szerint a ma forgalomban lévő 5,400.000 darab részvény mindegyikére az alaptőkéből *2* pengő névérték esik. A közgyülés egyben elhatározta, hogy 25 darab régi részvény egy uj részvénnyé vonassék össze, ugyhogy ezek után a bank alaptőkéje 216.000 darab egyenkint 50 pengő névértékü részvényből fog állni. A közgyülés ugyancsak megszavazta az intézetnek az 1925. üzletévre vonatkozó zárómérlegét, amely 887.392.61 pengő = 11.092,407.631.60 korona tiszta nyereséget mutat ki a tavalyi 8.004,037.530.27 koronával szemben. A tiszta nyereség felosztása iránt a közgyülés ugy határozott, hogy 8.100,000.000 korona, vagyis 5,400.000 darab részvény után a tavalyi 1000 koronával szemben részvényenként *1500 K* osztalék fizettessék ki a részvényeseknek. Végül a közgyülés megválasztotta a legközelebbi 5 év tartamára az intézet uj igazgatóságát. A részvényenkénti 1500 korona osztalék a 6. sz. szelvény bevonása ellenében ez évi május 3-tól kezdődően Budapesten, az intézet főpénztáránál, Wienben a Societe Italiana di Creditonál és Milánóban a Banca Commerciale Italiana-nál kerül kifizetésre.

A Földhitelbank Részvénytársaság április 30-án tartotta elnöke, dr. *Paupera* Ferenc elnöklése alatt 15-ik évi rendes közgyülését. Az elnök-vezérigazgató által előterjesztett megnyitó-mérleget a közgyülés egyhangulag elfogadta, amely szerint a társaság kimutatott tiszta vagyona 10,005.336 pengő 73 fillért tesz ki. Az előterjesztett igazgatósági javaslat értelmében a közgyülés elhatározta, hogy 6,500.000 pengő alaptőkére és 3,505.336 pengő 73 fillér tőketartalékra fordittassék és hogy 5 régi részvény egy uj *50 pengő névértékü részvényre vonassék össze.* Egyhangulag tudomásul vette a közgyülés az 1925. évi zárszámadást is, amely szerint *8.780,068.731 korona 13 fillér tiszta nyereséget eredményeztek.* A közgyülés elhatározta, hogy ezen tiszta nyereségből az 1925. évi szelvények darabonként *10.000 koronával* váltassanak be. A közgyülésen dr. Szilágyi Arthur Károly udvari tanácsos és Wellisch Andor a részvényesek háláját és köszönetét tolmácsolta meleg szavakban az igazgatóságnak és különösen az elnöknek, dr. *Paupera* Ferencnek, az intézet 15 évi fennállása és eredményes működése alkalmából. Javaslatukra a közgyülés egyhangu lelkesedéssel jegyzőkönyvbe iktatta köszönetét dr. *Paupera* Ferenc nagy érdemeiért. A régi igazgatóság tagjai ujból megválasztattak, uj igazgatósági tagokul megválasztattak: Richard *Thomas* Paris, *Fuchs* Endre ügyvezető-igazgató és *Guhl* Oszkár Zürich.

A **Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat** Chorin Ferenc dr. elnöklésével tartotta 58. évi rendes közgyülését. A közgyülés megállapitotta ugy a felértékelési, mint az 1925. évről szóló mérleget és az igazgatóságnak ezekkel kapcsolatosan előterjesztett összes inditványait határozattá emelte. Ezeknek megfelelően a társulat uj alaptőkéje *27,300.000 pengőt,* tőketartaléka ugyancsak *27 millió 300.000 pengőt* tesz. Részvényösszevonás *nem* történik, ugy, hogy a társulatnak összesen 910.000 darab 30 pengő névértékü részvénye lesz forgalomban. A közgyülés az 1925. évre megállapitott mérleg alapján elhatározta továbbá, hogy az összes üzleti kiadásoknak levonása és a különböző tartalékalapoknak bőséges gyarapitása után fenmaradó *K 32.852,026.250 tiszta nyereségből* a tisztviselői nyugdijalap javára 1 milliárd, a társládák nyugbérosztálya javára K 1.250,000.000, a Chorin Ferenc bányamunkások szanatóriuma javára K 250,000.000, a Chorin Ferenc tisztviselői segélyalap javára K 250,000.000, közcélokra 300 millió és osztalékra részvényenként K 32 ezer, a forgalomban lévő 910.000 darab részvény után összesen K 29 milliárd 120,000.000 fordittassék, a fennmaradó K 682 millió 26.250 pedig az 1926. év számlájára előirassék. Az osztalék ez év május 10-ik napjától kezdve kerül kifizetésre.

A Hazai Bank Részvénytársaság Wenckheim Dénes gróf v. b. t. t. elnöklete tartotta XXXI. üzletévi rendes közgyülését. A *Szécsi* Pál alelnök-vezérigazgató által előterjesztett megnyitó-mérleget a közgyülés elfogadta. E mérleg szerint a társaság kimutatott tiszta vagyona 12 millió pengőt tesz ki és az igazgatóság javaslata értelmében a közgyülés elhatározta, hogy ezen összegből 6 millió 400.000 pengő alaptőkére, 5,000.000 pengő tartaléktőkére és 600.000 pengő nyugdijtartalék létesitésére fordittassék és egyben 5 részvény 1 darab 40 pengő névértékü részvénnyé vonassék össze. A közgyülés az 1925. üzletév zárszámadásait is tudomásul vette és a 8.940,194.250 korona = 715.215.54 pengőt tevő tiszta nyereségből részvényenként 8000 kor. osztalék fizetését határozta el. Az osztalékszelvények április 30-tól kezdve kerülnek a társaság pénztáránál beváltásra. Uj tagként az igazgatóságba beválasztatott *Rapoch* Jenő dr. ügyvivő-igazgató.

Ganz és Társa Danubius gép-, vagon- és hajógyár résvénytársaság közgyülése az igazgatóság összes javaslatait elfogadva, megállapitotta a megnyitó-mérleget és az 1925. évvégi zárómérleget. A szelvények május 3-tól kezdve egyenként *8 pengővel* váltatnak be a Magyar Általános Hitelbanknál, illetve a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál.

A **Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat** uj részvénytőkéje 48.4 millió pengő, tőketartalék 24.2 millió pengő, a társulati vagyon 72.6 millió pengő. Részvényeiket 200 pengő névértékre értékelik; a tőketartalék-számlára részvényenként 100 pengő esik. A közgyülés egyhangulag jóváhagyta az 1925. évi jelentést és zárószámadást, valamint a nyereségfölosztási javaslatot. Az osztalékszelvényt *200.000 K-val* váltják be. Az igazgatóság: *Monod* Renée (Genf) és *Ranzinger* Vince (Wien). Elnökké *Berzeviczy* Albert drt, alelnökké *Bisteghi* Rudolf és *Vida* Jenő vezérigazgatót választották.

A **Magyar Jelzálog-Hitelbank** részvénytőkéje 2,552.000 pengő, tőketartaléka 2,552.000 pengő. A részvények 15 darabonként egy-egy részvényre vonatnak össze. A kimutatott 2.268,862.866 K 41 fillér nyereségből részvényenként *2000 K osztalékot* fizet. *Madarassy-Beck* **Gyula** báró dr., a Jelzálog-Hitelbank elnöke már korábban közölte a bank igazgatóságával, hogy a bank reorganizációjának befejeztével a bank élétől távozni óhajt. Az igazgatóság en-

Uj rezsim a Novánál

Márkus Jenő bekerül az ügyvezetésbe — Értékesiteni fognak egy nagyobb telekkomplexumot — A nagybankok közül csak a Hitelbank marad érdekelve a Novánál

Lapunk más helyén közöljük, hogy a *Novánál* milyen változások voltak az igazgatóságban, illetve *Krausz* Simon csoportja részéről kik kerültek be az igazgatóságba. Tudvalevő, hogy a megválasztott igazgatósági tagok közül időközben *Weisz* Fülöp lemondott tagságáról s egyben a Kereskedelmi Bank érdekeltsége is megszünt a vállalatnál. Már előzőleg kilépett *Sándor* Pál az igazgatóságból és báró *Madarassy-Beck* Marcell sem reflektált arra, hogy ujra megválasszák, miután *a Leszámitolóbank érdekeltsége a minimumra csökkent.*

Értesülésünk szerint *a Nova ügyvezetésében semmiféle változás nem várható,* miután *Bódy* Tivadar a legteljesebb egyetértésben működik Krausz Simon csoportjával és csak arról lehet szó, hogy dr. *Márkus* Jenő volt alpolgármester is tagja lesz az ügyvezető-igazgatóságnak. A legközelebbi terv egy nagyobb telekkomplexum-eladás, de erről valószinüleg csak hónapok mulva döntenek.

Stern Samu — a Magyar Élelmiszerszállitó r.-t. uj elnöke. A Magyar Élelmiszerszállitó r.-t., amely a Kereskedelmi Bank egyik legértékesebb vállalata, legutóbbi közgyülésén az igazgatóság elnökévé néhai Heinrich Ferenc volt kereskedelemügyi miniszter helyébe *Stern* Samut, a vállalat alelnök-vezérigazgatóját választotta meg.

Május 20-án lesz az Egyesült Fővárosi közgyülése. Értesülésünk szerint május hó 20-ára hivják össze az *Egyesült Fővárosi Takarék* közgyülését, amelyen a pengő- és rendes mérleget, valamint a tőkeemelés előterjesztik, illetve lebonyolitják. A vezérigazgatói kérdés még mindig megoldatlan.

Összel tőkeemelési sorozat lesz? Kétségtelen, hogy a pénzintézetek saját tőkéi nem elegendők ahhoz, hogy hivatásukat megfelelően teljesitsék, épp ezért számolni kell avval, hogy *az ősz során a legtöbb bank és takarék felemeli alaptőkéjét.* Ez a sorozat természetesen elsősorban a nemzetközi helyzettől függ, mert főleg *a külföldi érdekeltekre kell számitani.*

nek folytán az elnök szerződését barátságos megegyezés alapján *fölbontotta.* Az igazgatóság tagjai: Bernrieder János, Enyedy Béni, Gavarry Fernand, Kohner Willy báró, Práznovszky Iván, Regard Eugéne, Rendu Gusztáv, Simonyi-Semadam Sándor, Tascher Benjámin gróf.

Magyar Östermelő R.-T. közgyülése a fölértékelési mérleget egyhangulag elfogadta és igy részvénytőkéje 50.000 db á 50 pengős részvényre oszlik. Alaptőkéje *2,500.000,* tartaléktőkéje pedig *3 millió* pengő; a részvényeknek mérleg szerinti értéke darabonként 110 pengő. Az 1925 december 31-én lezárt mérleg- és eredmény-számlát a közgyülés szintén egyhangulag elfogadta. Az összevont részvények után az osztalék 100.000 K = *8 pengő (16 százalék).*

A **Magyar Általános Ingatlanbank** közgyülése saját tőkét 6,800.000 pengőben, a részvények névértékét 15 pengőben állapitotta meg. 10 részvény 3 db egyenként 50 pengő névértékü részvényre vonatik össze. Az alaptőke 60.000 db 50 pengős részvényre oszlik; nyilt tartalékok: 3,800.000 pengő. A tiszta nyereség 4.430,039.396 K. Elhatározták, hogy *20.000 K* (tavaly 15.000 K) osztalék fizettessék. Az uj igazgatóság elnöke *Madarassy-Beck* Marcel báró dr., alelnökei *Horváth* Lipót és *Halom* Dezső.

A **Hermes Magyar Általános Váltóüzlet Rt.** közgyülése megállapitotta fölértékelt megnyitó-mérlegét. Uj alaptőkéje 1,680.000 pengő, 720.000 pengő tőketartalék. A részvények 25:1 arányban, összesen 84 ezer, egyenként *20 pengő* névértékü részvényre vonatnak össze.

A Belvárosi Takarékpénztár közgyülésén jegyzőkönyvbe iktatták *Alapi* Béla igazgató érdemeit is, aki 25 esztendeje szolgálja az intézetet. Az intézet alaptőkéje 3 millió pengő; tartalékai 1 millió pengő; 50 pengő névértékü részvényt szolgáltatnak ki 20 részvény ellenében. A 4.158,612.542 K nyereségből a tavalyi 1500 K-ás osztalék helyett *2500 K* osztalékot fizetnek.

Nova Közlekedési és Ipari Rt. közgyülése az osztalékot *15.000 K-ban* állapitotta meg. Az igazgatóság tagjai: Balogh Brunó, Bárczy István, Bódy Tivadar, Haupt-Stummer Ágost báró, Király Andor, Kovács Géza, Krausz Simon, Laufer Lajos, Madarassy-Beck Gyula, Munk Péter, Némethy Károly, Paner Leó, Radvánszky Béla báró, Ringler Alfréd, Schreirer Jakab dr., Simontsics Elemér, Soós Ármin, Szél Árpád, Weisz Fülöp, Wittmann Ernő dr. és Wolff Elek.

A **Nemzeti Takarékpénztár és Bank R.-T.** rendes közgyülésén a 7000/1925. sz. miniszteri rendelet értelmében bemutatott pengőmérleg 13.415,993.917 K = 1,073.279.51 pengő vagyonállagot mutat ki, ami részvényenként 2½ pengőt jelent és elhatározlatott, hogy 25 régi részvény 2 darab á 25 pengő névértékü uj részvényre vonassék. Továbbá elhatároztatott, hogy az 1925. évi 1.573,122.562 K nyereségből részvényenként *2000 K* osztalékot fizet. Az osztalék május 3-tól kezdve kerül kifizetésre az intézet pénztránál, valamint a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál és annak fiókjainál.

A **Fabank Rt.** tőkéit 1,000.000 részvényei névértékét (50 régi = 1 uj) 15 pengőben, osztalékát *300 K-ban* állapitotta meg.

Hungária Egyesült Gőzmalom R.-T. közgyülése elhatározta, hogy az 1925 január 1-i megnyitó-mérlegben az alaptőkét 1,260.000 pengővel, a tőketartalékot 3,720.000 pengővel állitja be és mivel korábbi közgyülési határozat értelmében a régi 2000 koronás részvények *5:2* arányban egyenként 5000 K-ás részvényekké vonattak össze, ezen összevont részvények névértékét *15 pengőben állapitotta meg.* Elhatároztatott továbbá, hogy az 1925. évi részvényszelvényt *2 pengővel = 25.000* K-val összevont részvényenként (tehát régi részvényenként 10.000 K-val) a Magyar Általános Hitelbank pénztára május 3-tól kezdődőleg fogja beváltani. *Weiner* Samu ügyvezető-igazgatót vezérigazgatóvá, *Molnár* Jenőt a putnoki malomtelep igazgatójává nevezték ki.

A Magyar Forgalmi Bank R.-T. közgyülése elhatározta, hogy az 1925 január 1-i megnyitómérlegben kimutatott 2½ millió pengő tiszta vagyonból 1¼ millió pengő alaptőkére és 1¼ millió pengő tőketartalékra fordittassék, továbbá, hogy 10 darab régi részvény 1 darab uj, 25 pengő névértékü részvényre vonassék össze. Az 1925. évi 2 milliárd 527,536.325 K tiszta nyereségből részvényenként *3500 korona osztalék* május 3-tól kezdődőleg kerül kifizetésre.

Első Magyar Részvény-Serfőzde a megnyitómérleg szerint az alaptőkét 20,400.000 pengőben, a tőketartalékot 11,600.000 pengőben állapitotta meg. A részvények uj névértéke darabonként *40 pengő.* A közgyülés elismerését fejezte ki a vállalat sörgyártmányainak mai — világszerte elismert — kitünő minőségére való fejlesztéséért.

A Gschwindt-féle Szesz-, Élesztő-, Likör- és Rumgyár Rt.-nak április 29-én volt a közgyülése. A közgyülés az 1925. évi január 1-i megnyitó-mérlegben a társaság alaptőkéjét 5,400.000 pengőben, a tőketartalékot 2,600.000 pengőben és a részvények névértékét 5:2 arányban való összevonás mellett darabonként 50 pengőben állapitotta meg. A közgyülés egyuttal elhatározta, hogy az 1925. üzletévre részvényenkint 30.000 K osztalékot fizet.

Magyar Kender-, Len- és Jutaipar R.-T. közgyülése változatlanul elfogadta az igazgatóság javaslatát. A megnyitó-mérleg 5 millió pengő talaptőkével, 4 millió pengő tartalékkal és 6 millió pengő értékcsökkenési tartalékkal tüntettetik föl. Egy részvény névértéke *40 pengő.* A kimutatott tőkék szerint egy részvényre *120 pengő* esik. Részvényenként 30.000 K osztalékot fizetnek (m. é.-ben 9000 K-t).

Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Rt. közgyülése az uj alaptőkét 21,000.000 pengő és a tartaléktőkét 10,500.000 pengőben állapitotta meg. Részvényösszevonás nincs, egy részvény értéke 100.— pengő. Osztalékként 100.000 K állapittatott meg, amely hétfőtől kezdődőleg kerül kifizetésre a Hitelbanknál.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság április 30-án tartott közgyülése az igazgatóság összes javaslatait elfogadva, megállapitotta a megnyitó-mérleget és az 1925. évvégi zárómérleget. A szelvények május 1-től kezdve egyenként fél pengővel = *6250 korona* váltatnak be a Magyar Általános Hitelbanknál.

Az **Első Budapesti Gőzmalmi rt.** április 30-án tartotta *Fellner* Henrik elnöklésével idei rendes közgyülését, amelyen az 1925. január 1-i megnyitó-mérleget megállapitotta és az 1925. évi zárószámadásokat elfogadta. Ezek alapján az osztalék részvényenként *7500 korona,* amely május 1-től kifizetésre kerül a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál. Az igazgatóságba az eddigi tagok és pedig Burchard-Bélaváry Rezső dr., Fellner Henrik, Maier Ottó, Stux Sándor, Teleszky János dr., Waigand Ferenc, Weisz Fülöp és uj tagként Schiffer Miksa urak választattak meg 5 évi tartamra. A közgyülés után megtartott igazgatósági ülésen az igazgatóság elnökévé *Fellner* Henrik ur választatott meg.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank — Schopper J. G. Részvénytársaság közgyülése dr. *Schreyer* Endre vezérigazgató előterjesztésére jóváhagyta az intézet felértékelt mérlegét, melynek értelmében az az alaptőkét *2 millió pengőben,* a tőketartalékot *1 millió pengőben* állapitotta meg és elhatározta, hogy 50 darab régi részvényt 1 darab 50 pengő névértékü részvényre von össze. A mult üzletévi 3.400,974.899.64 K tiszta haszonból május 1-től részvényenkint *1250 korona osztalék fizettetik,* tartalékalapra 250 milliló koronát, nyugdijalapra ugyancsak 250 millió koronát fordit.

A Budapest—Lipótvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság közgyülése elé terjesztett pengő-mérleg 1.269.365.94 P vagyonállagot tüntet föl, amelyből 1.000.000 P részvénytőkére és 269.365.94 P tőketartalékra esik. Az igazgatóság a vagyonállagot körültekintő óvatossággal értékelte, ugyhogy az intézet jelentékeny latens tartalékkal rendelkezik. — Az 1925. évi osztalékszelvény, mint az előző évben, *500 koronával* (250 százalék) kerül mától kezdődően beváltásra.

A Felsőmagyarországi Bánya- és Kohómü Rt.-nak április 28-án volt a közgyülése, amely a felértékelt mérlegben az alaptőkét 1,600.000, a tartaléktőkét ugyancsak 1,600.000 pengőben állapitotta meg. Az igazgatóság javaslatára azt is elhatározták, hogy a részvényeket 2½:1 arányban 25 pengő névértékü részvényekre vonják össze és hogy az elmult évre részvényenkint 10.000 K osztalékot fizetnek.

A **Mezőgazdasági ipar** közgyülése elhatározta, hogy az alaptőkét 9, a tartaléktőkét 11 millió pengőben, a részvény névértékét pedig 15 pengőben állapitja meg. A szelvényeket május 1-től *16.000 K-val* (1.28 pengő), a Hitelbank váltja be.

A Beocsini Cementgyár Unio R.-T. igazgatósága a május 15-ére kitüzött közgyülésnek azt fogja javasolni, hogy a társaság saját vagyonát 9.75 millió pengőben állapitsák meg, amiből 4.5 millió az alaptőkére, 5.25 millió pedig a tőketartalékra esik. Minden részvényre 60 pengő névérték és 70 pengő tőketartalék esik; a jóléti alapnak ezenkivül 200.000 pengőt juttatnak. Részvényösszevonásra nem kerül a sor. A közgyülés az 1925. évi osztalékot 80.000 koronában fogja megállapitani.

A Gizella Gőzmalom Rt. közgyülése elhatározta, hogy részvényeit 5:1 arányban vonja össze. A részvények névértékét 25 pengőben, az 1925. évi osztalékot 5000 K-ban állapitották meg: az osztalékszelvények a Leszámitolóbanknál válthatók be.

Schlick-Nicholson, Gép-, Vagon- és Hajógyár rt. közgyülése a megnyitó-mérleget 4,082.368 pengő és a tartaléktőkét 4,000.000 pengőben állapitotta meg. A régi részvények 25:4 arányban vonatnak össze és 50 pengő névértéküekre cseréltetnek be. Május hó 10-től 6000 K osztalék fizettetik ki a Magyar-Olasz Banknál.

A **Kéve Mezőgazdasági, Iparfejlesztési és Hitelintézet Rt.** 188.657 pengő alaptőkét, 715.674 pengő tőketartalékot mutat ki és alaptőkéjét a fuzió folytán saját tulajdonába került 6,134.225 darab részvényének megsemmisitésével leszállitja.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Telefon: József 133-99

Lampel Ödön
Épület-, mű- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 133—15

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára

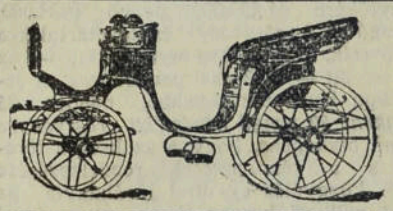

Teherautó-karosszéria-gyártás
Kovácsmühely.
Lóparkolda.
Tel.: J. 58-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

GERŐ N. NÁNDOR
VII., ALPÁR-UTCA 8.
Központi fütés. Vizvezeték.
Épületbádogos munkák.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 május 12. — 19. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

A polgárháboru után

nem lehetnek egy állam fiai olyan bizalmatlanok egymással szemben, mint amilyen mérhetetlen bizalmatlansággal néz ma egyik magyar a másikra. Nagy világrázkódáson, szörnyü földomlásokon mentünk keresztül és csak most van gyógyulóban a felbolygatott magyar lélek. A gyógyulást azonban mindenáron és minden eszközzel siettetni kell, mert a jelenségek, amelyekkel nap-nap után találkozunk, mind kétségbeejtőbekké válnak. Ugy nem lehet gyógyulni, ugy nem lehet egy nemzet testéből a betegséget kiüzni, hogy állandó bizalmatlansággal, féltékenységgel nézünk egymás kezére és vájkálunk egymás lelkében. Likvidálni kell a multakat, de a béke csak ugy jöhet létre, ha engesztelékeny jóindulattal nézzük még a hibákat és a bünöket is. A gyógyulás csak akkor következhetik el gyorsan, ha nem büntetni és megbosszulni akarunk, hanem ha az a szándékunk, hogy megtisztitsuk a közéletet, lehetetlenné tegyük a bünt és ujból jogaiba iktassuk a régi erkölcsöket.

Akik bosszuhadjáratot inditanak, akik szadista kéjjel turkálnak a multban, csak rossz szolgálatokat tehetnek, mert késleltetik a gyógyulást. *Elhisszük, hogy jószándékok vezetik azokat, akik világosságot akarnak deriteni a városi és üzemi gazdálkodás utolsó esztendőire, de a legteljesebb objektivitást várjuk azoktól, akik biráskodni akarnak, akik itéletmondásra hivatottnak érzik magukat.* Vizsgáljanak meg szigoruan mindent, de ne folyamodjanak erőszakos eszközökhöz, amelyek azt a látszatot kelthetik, mintha politikumot vegyitenének a vizsgálatba és mintha a jóvátétel helyett üldözni akarnának. *Fertőzött levegő az, melyben megszülethetett a legutóbbi Beszkárt-aktabotrány.* A vizsgálóbizottság ott ül bent az igazgatóság épületében és hónapok óta tiszteletreméltó munkát végez. Fájdalmas kára tehát az egész vizsgálatnak, az egész közélet gyógyulásának az olyan jelenség, amely rendőrségi közbelépéssel és a nagy leleplezés teljes fiaskójával végződik.

Ilyen jelenségeknek nem szabad előfordulniok. Több bizalommal, több megértéssel, több jóindulattal kell kezelni a dolgokat, mert nem az a fontos, hogy botrányokat produkáljunk, hanem az, hogy rendet teremtsünk a városházán és megbékélést az egész közéletben. Nagyon miazmás még a levegő, amelyben az ilyen aktabotrányok megszülethetnek. Érdemes csak egyetlen hét történetébe belemarkolni és rámutatni a jelenségekre, amelyek megakadályozzák még mindig a komoly alkotómunkát. Lehet-e ott komolyan dolgozni, ahol mindenáron való leleplezésekre törekszenek? Az aktabotrány mellett ugyanis ezen a héten a szociáldemokrata városi bizottsági tagok ellen is lehetetlen vád hangzott el. Lelkiismeretlen, gyülölködő toll azt irta le a szociálista városatyákról, akiknek pedig eddigi müködésük minden megbecsülést megérdemel, hogy törvény ellenére pénzt fogadtak el müködésükért és milliókat vettek fel ezen a cimen a munkásság filléreiből. Jelenléti dijakat akarnak szedni a várostól — mondja tovább a vád — és tapogatódznak, hogy a „szociáldemokrata takarékosság egy ciklusban hetven milliárdot zsebeljen be a közönség pénzéből.“ A szociálista városatyák rágalmazási pert inditanak és a lelkiismeretlen tollforgató bizton el is veszi büntetését, de ez a jelenség is bizonyitja, hogy az egymás megbecsülése és az egymással való bizalom lehet csak alapja a becsületes együttmüködésnek.

Vagy emlitsük-e azt az ünnepi szónoklatot, amely a VII. kerületi keresztény kaszinóban hangzott el a párt előkelőségeinek jelenlétében. „Én minden minisztert kibirok, — mondotta az ünnepi szónok, — de Bethlent nagyon nehezen. Tiszát kikaparnám a tiz körmömmel, mert Tisza sohasem paktált le Rothensteinokkal és azt a képviselőt, akihez a legkisebb gyanu tapadt, azonnal lemondatta. De ma attól kell félni, hogy Petrichevicset szentté avatják.“ Ilyen hanggal, ilyen megbujtatott rágalommal nem lehet megtisztitani a közéletet és nem lehet békés együttmüködést létrehozni. Csoda-e, ha ilyen körülmények között aktabotrányok keletkeznek, és csoda-e, ha a gyanusitásnak, a piszkolódásnak ilyen vezető példái után a lakosság széles rétegeiben nem lehet csendet, békét és nyugalmat teremteni. Vádak és rágalmak jobbról és balról, jobbfelé és balfelé. Bizalmatlanságvedték a politika átkait.

jobbról balfelé és bizalmatlanság balról jobbfelé. Ez a levegő nem alkalmas a gyógyulásra, a gyógyitásra.

Szálljon magába végre mindenki és érezzék meg már azok, akik a fórumon szerepelnek, hogy elmult az idő, amikor csak az érvényesült, aki nagyobbat tudott kurjantani, aki jobban meg tudta rágalmazni a másik fronton állókat és aki a leleplezések szenzációival kedveskedett a cirkuszra éhező tömegnek. Tanulják meg végre, hogy nem leleplezések, nem rágalmak, nem szenzációk, hanem komoly munka, becsületes egyetértés és egymás megbecsülése szükséges ahhoz, hogy a közélet szereplői valamit jelentsenek a gondokkal küzdő lakosság szemében. Botrányok, rágalmak, leleplezések és szenzációk helyett komoly kritikát, objektivitást és munkát és megint munkát várnak ott, ahol már eléggé megszenvedték a politika átkait.

Városi telkeken, városi garanciával, társasházak formájában épülnek a családi otthonok

Megindulnak az épitkezések, ha a közhatóságok vállalják a kamatterhek ama részét, amellyel a magántőke a beruházás lukrativitásának biztositására tehermentesitendő — Beszélgetés Becsey Antallal a lakástermelés fokozására vonatkozó inditványáról

Az a bizottság, amelyet *Becsey* Antal bizottsági tagnak a magánépitkezés támogatására és a lakástermelés fokozására vonatkozó inditványainak tárgyalására küldöttek ki, ezen a héten tartotta első ülését. *Ezen az első ülésen Becsey inditványai közül a közalkalmazottak részére való társasház épitését tárgyaló javaslatát beszélték meg.* Több felszólalás után a bizottság elhatározta, hogy felkéri a városépitési ügyosztályt, hogy a főváros telkei közül jelöljön ki olyat, amely társasház épitésére alkalmas. Felkérték egyuttal *Becsey* Antalt és *Fischer* Józsefet, hogy a városépitési ügyosztály által javaslatba hozandó telekre készitsék el az ott létesitendő társasház tervét.

Becsey Antal javaslatai ezek szerint a megvalósulás felé közelednek. Éppen ezért szükségesnek tartjuk *Becsey* nagyfontosságu javaslatának szószerint való bemutatását. Ez a következő:

Becsey Antal javaslata

1. Mondja ki a törvényhatóság, hogy a tulajdonában levő, vagy ily célból megszerzendő épitésre alkalmas, közművekkel ellátott *telkeit társasházak, vagy szövetkezeti házak záros határidő alatt való létesitésére örökbérletbe adni hajlandó.* Az ily telkek 90 évre adatnak bérbe; bér fejében a mindenkori telekérték után az első 5 év tartamára 4%, azontul a Nemzeti Bank mindenkori kamatlába lenne házbérnegyedenként téritendő. A telekérték a székesfőváros teleknyilvántartó hivatala által évenként lenne megállapitandó.

2. Az ily jellegü és a város telkein épülő társasházak létesitését előmozditandó, mondja ki a törvényhatóság, hogy

követelésének telekkönyvi biztositása ellenében hitelgaranciát vállal a hátralékos épitési tőketartozás, illetve a törlesztési részletek tekintetében,

mégpedig abban az esetben, ha

a) 2 szobás lakásoknál szükséges épitési tőkének legalább 20%-a,

b) 3 szobás lakásoknál 30% és

c) 4 szobás, vagy annál nagyobb lakásoknál 40%

az épittető lakásigénylő részéről mint készpénzhozzájárulás biztosittatik.

3. Mindaddig, amig a kötött lakásgazdálkodás folytán a köz- és magánalkalmazottak lakbérei a békebelinél alacsonyabb nivón állanak és igy a jelenlegi lakbérek és a szükséges törlesztési részletek között disparitás áll fenn,

a város törvényhatósága a köz- és magánalkalmazottak fent ismertetett épitkezése részére a kölcsön 4.5%-át meghaladó kamatterheit magára vállalja.

(1., 6. pontot is) *mindaddig, mig a lakások kötött gazdálkodása teljesen meg nem szünik.*

4. A székesfőváros ily jellegü épitkezések tekintetében teljes ellenőrzési és felügyeleti jogot biztosit magának ugy az épitkezések financirozása, lefolyása, mint a kész épületek felügyeletének ellátása tekintetében is.

5. A székesfőváros törvényhatósága az ily jellegü épitkezések jogviszonyainak törvényerejü szabályozása céljából

szabályrendeletet alkot, amely egyfelől a székesfőváros és az épitő felek közötti viszonyt rendeletileg állapitja meg;

másfelől az 1924. évi XII. t.-c. (a társasház tulajdonról) általános rendelkezéseit, főkép a társasházak társtulajdonosainak egymáshoz való viszonyát és különleges jogállását szabályozza.

6. Biztositsa a törvényhatóság az állam intézményes kooperációját, avégből, hogy a főváros lakásépitésének ügye egységes koncepcióban legyen lebonyolitható. *Vállalja az állam a fentvázolt magánépitési tevékenység elősegitésére a maga közalkalmazottaiért azokat a kamatterheket és hitelgaranciákat, amelyek révén a közalkalmzottak a főváros tevékenységébe bekapcsolódhatnak.*

„Épitsen a magántőke, az állam és a város pedig teremtsék meg az előfeltételeket“

A *Fővárosi Hirlap* megkérte *Becsey* Antalt, hogy értékes előterjesztésének adja magyarázatát.

Becsey Antal

a következőket volt szives elmondani a *Fővárosi Hirlap* számára:

— Vitán felül áll, hogy a lakástermelés minden szempontból égető feladat. Eldöntendő fontos kérdés azonban az, hogy ki épitsen. Annyi bizonyos, hogy ebben a tekintetben csak kétféle lehetőségről lehet szó: vagy a magántevékenység termel lakást, vagy a közhatóságok. A magántevékenység azonban csak akkor jöhet kombinációba, ha a lakástermelés részére biztos és jól jövedelmező beruházást jelent. Erről pedig ma nem lehet szó. Igaz, hogy az illetékes hatóságok jelentős könnyitéseket biztositottak ugy az épitkezés módja, mint különböző adókedvezmények révén is; de hiszen ezek nagyjában a béke-

időben is megvoltak. A legfontosabb feltétel: olcsó és hosszu lejáratu jelzálog kölcsön azonban hiányzik. Mindaddig,

amig a kérdés ezen a vonalon rendezve nincsen, nagyobbarányu magánépitő tevékenység lehetősége teljesen kizártnak tekinthető.

— De nem várható jelentősebb eredmény a közhatóságok tevékenységétől sem; legalább is az eddig követett eljárás nem biztat sok eredménnyel. Az elmult esztendőben lehetett ugyan arról beszélni, hogy az állam és a város, általában közhatóságok vegyék át a magántőke szerepét és épitsenek, ha kell, áldozatok árán is. Mert minden áldozatot megér az, ha a közgazdasági élet megmozdul, ha nem kell munkanélküli segélyekről és inségakciókról beszélni; mert elvégre ezek is áldozatok, de hatásaikban demoralizálók. Viszont azonban be kell látnunk, hogy

a közhatóságok eddigi épitő tevékenységéből rendszert csinálni nem lehet.

Elvégre az amugyis keservesen befolyó hatósági bevételek nem elegendők és nem is arra valók, hogy azokat épitkezés céljaira lekössük és immobilizáljuk. Elég gondot okoz a mai viszonyok között az, hogy az államnak és városoknak háztartásait egyensulyban tudjuk tartani: a teherviselést ily beruházások céljából fokozni tisztára képtelenség

— A megoldást tehát a körülmények egybevetéséből másutt kell keresni. *Épitsen a magántőke: az állam és város pedig teremtsék meg az e célra szükséges előfeltételeket, ugy, amint azt például a németek is megcsinálták.* Igaz, hogy ez az eljárás is áldozatokat igényel a közhatóság részéről, de ezek az áldozatok aránytalanul kisebbek, sőt nagyrészben vissza is térülnek. Amig az olcsó jelzálogkölcsönök ideje el nem érkezik,

a közhatóságoknak kell vállalniok a kamatterheknek azt a részét, amellyel a magántőke a beruházás lukrativitásának biztositása céljából tehermentesitendő.

A dolog egyáltalában nem novum. Bajorország az épitési tőke 56%-át meghaladó kölcsönt nyujt az épiteni akaróknak 1% kamat és 1% törlesztés mellett; Poroszország 65% tőkehozzájárulást nyujt 1—3% kamat és 1% amortizáció mellett, stb. Erre a megoldásra mutatott rá részletességgel az az emlékirat is, amelyet az épitőipari érdekeltség e tárgyban a miniszterelnök elé terjesztett.

— Az én javaslatom ezt az elgondolást a székesfőváros speciális viszonyai szempontjából kimélyiteni törekszik. A fővárosnak a város különböző helyein igen sok és nagy telke van; Kőbányán, Ó-hegyen, a Maglódi-ut mentén, Angyalföldön, a Krausz—Mayer-féle telektömb, a Zuglóban az Andrássy-féle koplekszum, a Tabán, stb., óriási érkeket képviselnek és *ma teljesen kamatozatlanul heverő vagyontételei a városnak.* Helyes épitőpolitikával

e városi telkeken a magántevékenységnek bőséges területe kinálkoznék lakástermelésre.

Adja a város e telkeket 90 évre a mindenkori telekérték 4—5%-a ellenében örökbérletbe; és vállaljon a telkein épülő lakásépitkezések tőkeszükségleteiért és az esetleges kamatkülönbözetekért garanciát. *Nyuljon elsősorban azoknak a törekvéseknek a hóna alá, amelyek célja társasházak (szövetkezeti házak) formájában családi otthont létesiteni.* Nagy meglepetéssel győződtem meg arról, hogy ugy a *középosztály, mint a munkás-társadalom részéről is igen sokan kapcsolódnának bele az ily épitkezésbe,* a reájuk eső épitési tőkének 20—40% erejéig való szolgáltatásával.

— Ez a kérdés ugy közgazdasági, mint szociális kihatásainál fogva is megérdemli, hogy ugy a társasház törvény bizonyos kiegészitésével, valamint a főváros részéről alkotandó szabályrendelettel e törekvések törvényes kereteit megcsináljuk és e törekvések érdekében az állam és a város a vállalandó kamatdifferenciák erejéig áldozatot hozzon. Könnyü kimutatni, hogy

minden évi 1 millió korona ily kamat garanciával 25 millió értékü épitkezéshez adhatná meg a hatóság a pénzügyi lehetőséget.

Ez pedig a főváros évi budgetjének kb. 1%-a és az állam költségvetésének alig 1/6%-a. Nos tehát, ha az állam és a főváros költségvetésének csak 1—1%-a erejéig vállalná a kamatkülönbözet terheit, nyilvánvaló, hogy *ezáltal évi 120—150 millió ar. K értékü épitkezésre adná meg a lehetőséget.* Pedig ez a különbözet végeredményben alig jelentene áldozatot, mert hiszen a főváros telkei után jelentkező jövedelmen felül a keresettel járó nagy fogyasztás hozadékai bőven kompenzálnák az áldozatokat.

DELAHAJE 4 hengeres,
HUPMOBILE 4 és 8 hengeres **automobilok,**
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., Dorottya-utca 7. (Hitelbank-palota.)

Döntő elhatározás előtt a gyöngyösi lignit-bánya sorsa

A Fővárosi Hirlap számára irta: BECSEY ANTAL

Az európai szénkrizis hullámai sulyosan érintették hazai szénbányászatunkat is. A helyzet sulyát elsősorban a kisebb hőértékü szenet produkáló bányaüzemek érzik. Részben azért, mert a szén termelése ezeknél rendszerint viszonylag többe kerül, részben pedig mert kevésbbé birják a szállitási költségeket. Ezek a körülmények éreztették hatásukat a gyöngyösi szénbányában is, amely néhány évi eléggé kedvező üzem után a folyó évben már deficites termelésnek néz elébe.

A bánya sorsa legközebbről kétségtelenül Gyöngyös városát érinti.

Az elmult néhány esztendei üzemidő alatt a bánya munkabérekben kb. 10 milliárd koronát, terragiumokban pedig kb. ½ milliárd koronát fizetett ki az odavaló munkáskezeknek, illetve földtulajdonosoknak.

De nem közömbös a bánya sorsa a főváros szempontjából sem,

amely a bánya-részvénytársaság részvényeinek nagyobb felét birja és az üzletben közel másfél milliárdos érdekeltséget vállalt. Sürgősen tisztázni kellett tehát a kérdést, hogy *mi történjen a bányaüzemmel.* Evégből a tanács *Csupor* József és *Borvendég* Ferenc tanácsnokok vezetése mellett a törvényhatóság hat tagjából álló (*Joanovich* Pál, *Harrer* Ferenc, *Schimanek* Emil, *Bánóczy* László, *Karch* Kristóf és *Becsey* Antal) *bizottságot küldött a helyszinére,* az üzem kereskedelmi és technikai viszonyainak megvizsgálására és a Gyöngyös-városi érdekeltség közreműködésével a helyzet tisztázására.

Nem óhajtok elébe vágni a bizottság előterjesztendő javaslatának, csupán néhány fontosabb számadatra óhajtok rámutatni és a bánya sorsát illetőleg a magam elgondolását vázolni. A bányatársaság tulajdonában levő szén-jogositványok ezidőszerint kb. 3600 katasztrális holdra terjednek ki és a geologusok megállapitása szerint ezekben a számbavehető,

könnyen kitermelhető lignit-rétegekben kb. 40 millió métermázsa szénvagyon fekszik.

A talajviz alatti, mélyebb szinten fekvő rétegek kitermelése már körülményesebb. Mindenesetre tisztázandó, hogy a mélyebb szinti termelés rentabilis lehet-e, vagy sem? A bánya *napi 50 vaggon lignittermelésre van ezidőszerint berendezve.* Ily igénybevétel mellett a bánya tulajdonát képező,

könnyen hozzáférhető lignit-készlet 20—25 esztendőre lenne elegendő.

De bizonyos az is, hogy e szénvagyon a bányajogok kiterjesztésével és uj rétegek feltárásával megtöbbszörözhető. Annyi az eddigi geologiai körülményekből bizonyosan megállapitható, hogy Gyöngyöstől nyugatra és keletre is a lignitbányászásnak igen nagy terjeszkedési lehetőségei vannak.

A lignit maga mint tüzelőanyag 2000—2500 kaloria hőértékü, gyenge tüzelőszer. Nagy hátránya az 50—60% nedvességtartalom. Előnye, hogy relative olcsón bányászható, legalább is a száraz felső rétegekben; termelése robbantással történhetik és kevés ducoló fát igényel (pedig a bányafa jelentős tétele a szénbányászatnak).

Mióta a főváros a részvénytöbbség tulajdonosa lett, igyekezett a lignit részére saját intézményei körében minél szélesebb elhelyezést biztositani. Az elmult években a székesfőváros iskoláiban, néhány kórházában, stb alakittatott át tüzelőberendezéseket lignit tüzelésre. Meg kell jegyeznem, hogy

a lignit-tüzelés gazdaságosan csak e célra szerkesztett tüzelőszerkezetekkel történhetik.

Annyi bizonyos, hogy a nagyobb üzemek (pl. vizmű) idegenkedéssel fogadták a lignit-tüzelésre való áttérést; egyfelől a tüzelőszerkezetek költséges átalakitása miatt, másfelől az ily tüzelések kétségtelenül körülményesebb kezelése miatt. Az is bizonyos, hogy

a lignit-tüzelés a mai szénkonjunktura mellett a kedvezőbb fekvésü és jobb minőségü szenek versenyét alig-alig birja.

Gyöngyös környékének fogyasztása ezidőszerint nem számottevő, napi 9—10 vagónra értékelhető. Ezeknek a körülményeknek szükségszerü következménye volt, hogy

az évi 15.000 vagón teljesitőképességü bánya évi termelése 5000—5500 vagónra sülyedt;

ami viszont érthetővé teszi azt, hogy *a termelés költségei a csökkent termelés folytán éppen a legélesebb verseny idején emelkedtek.*

A bánya sorsát eldöntő elhatározás nem könnyü dolog.

Beszüntetni az üzemet hiba lenne: a leállás egyfelől a munkanélküliség fokozását, másfelől a bányában levő értékek és eddigi beruházások elkótya-vetyélését jelentené. Folytatni pedig az üzemet az eddigi programm szerint, deficitet jelent. Eszerint mindkét megoldás áldozattal jár.

Hogy melyik a sulyosabb és következményeiben mélyrehatóbb, — ezt kell éppen eldöntenünk.

De e szembenálló kérdések mérlegelésébe bele kell vetnünk egy ujabb gondolatot is. Nekünk ennek a szénbányának az ügyét nem csupán mint öncélu üzleti vállalkozás kérdését kell elemeznünk. *A problémát a főváros energiagazdálkodásának messzebbtáto perspektiváját kell beállitanunk* és az üzemi gazdálkodás szemszögéből kell eldöntenünk. A főváros energiagazdálkodását az elérhető legnagyobb ökonomia elvén kell berendeznünk; ez pedig csak a legmodernebb berendezésü, nagy centrálék utján lehetséges. És itt nemcsak a főváros saját nagy üzemeire gondolok, hanem azokra a fővárosban és környékén letelepült *ipartelepekre és gyárakra is,* amelyek olcsó energiával való ellátása és fogyasztásuk fejlesztése a fővárosnak és iparnak, sőt az egész országnak egyetemes érdeke.

Nyiltan beszélek! A fővárosnak arra kell törekednie, hogy a főváros területén és környékén szükséges elektromos áramot a lektökéletesebb berendezésekkel maga állitsa elő és lehetőleg kizárólag maga lássa el az összes ily irányu szükségleteket. Erre a célra oly módon kell berendezkednie, hogy magát mindenféle oly esélytől függetlenitse, amely a termelés folytonosságában, vagy a termelési költségek árhullámzásában zavart idézhetne elő. Ebből a szempontból mulhatatlanul szükséges, hogy a helyi centrálékon és az azokra támaszkodó bányavállalatokon kivül *az energiatermelés részére egyéb bázisokat is teremtsünk.* Az egyik lehetőség délnyugat felé, a *Várapalotára tervezett centrálében kinálkozik,* a másik az északnyugati irányban fekvő és a főváros érdekeltségéhez tartozó *gyöngyösi szénbányában létesitendő erőközpont lehetne.*

Ebből a szemszögből kell mérlegelni elhatározásunkat és kell megvizsgálnunk a kinálkozó lehetőségeket akkor, amidőn a főváros gyöngyösi szénbányájának sorsáról döntünk.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

Megjelent a
FŐVÁROSI ÉVKÖNYV
az 1926-ik évre
a hivatalok, intézetek és üzemek
hivatalos cimtárával.
Az Évkönyv nélkülözhetetlen mindazok számára, akik a törvényhatóság életének irányitásában résztvesznek, vagy a fővárossal hivatalos és üzleti összeköttetésben állanak.
A 452 oldalas Évkönyv a FŐVÁROSI HIRLAP kiadóhivatalában (VI., Sz v-utca 16. szám alatt) kapható és telefonon (137-15) is megrendelhető.
A könyv ára: 150.000 korona.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

ERDÉLYI udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

Ujra müködik a városi szómalom

Megjegyzések a szerdai közgyülés tárgysorozatához

A főváros legutóbbi közgyülése tragikus véget ért. Botrányba fulladt, majd kibékülési jelenetek kezdődtek, de munkáját nem fejezte be. Pedig három napig tartott és az éjszakába is belenyult. Mégis huszonöt pont maradt elintézetlen. Ez a huszonöt pont azonban nem volt valami tulságosan nagyfontosságu és igy nem volt érdemes még egy negyedik felvonást rendezni a mult közgyülésből. Áttették tehát ezeket a maradék pontokat a mostani szerdai közgyülésre.

Ilyenformán a legujabb tárgysorozat nem kevesebb, mint hetvennégy pontot foglal magában, amelyek között azonban igazán keresve sem lehet találni olyat, ami miatt érdemes lenne viharnak kitörnie. Igaz ugyan, hogy a viharok története azt bizonyitja, hogy mindig akkor válik izzóvá a hangulat, amikor arra senki sem számitott. Vannak ugyan a tárgysorozaton nagyfontosságu kérdések, de ezek valószinüleg inkább akadémikus jellegü értekezések lesznek. Az épitőmunka megindítása, a lakbéremelés meggátlása, a feltünően szaporodó öngyilkosságok megakadályozása: mindez olyan kérdés, amelyre konkrét javaslat aligha fog elhangzani. Érdekes, hogy valamennyi nagy témára a kitünő *Liber* tanácsnoknak kell majd megadnia a szükséges tanácsokat. Bizonyosra is veszik, hogy sok okos dolgot fog mondani, de hogy a szerdai közgyülés után kevesebb lesz-e az öngyilkosok száma, azt már azután mindenki kötve hiszi.

Van két olyan tárgya a közgyülésnek, amelyekről a bizottságokban sok szó esett. Az egyik *az iparostanonciskolák helyi felügyeletéről szóló szabályrendelet, a másik pedig a Városi Szinház bérlete.* Az optimisták abban reményekednek, hogy ezt a két témát a bizottságokban már annyira agyonnyuzták, hogy a közgyülésre nem is maradt már a szónokoknak mondanivalójuk. Ám ki tudja, hogyan lesz, hiszen a státuszrendezésről pártközi megállapodás mondta ki, hogy a közgyülésen csak a pártok vezérszónokai beszélhetnek, mégsem akart vége szakadni a mult közgyülésen a rettenetes szóáradatnak.

Ezek után már csak egy nagyobbszabásu tárgya van a szerdai közgyülésnek, *ez a Gázmüvek és az Elektromos Müvek költségelőirányzata,* amelyet *Borvendég* tanácsnok fog ismertetni. A szerdai közgyülés egyébként a patikusok közgyülése lesz. Nem kevesebb, mint husz gyógyszertárfelállitási engedély ügyében fog előterjesztést tenni *Szendy* főjegyző A patikák után a személyi ügyek dominálják a tárgysorozatot. Ezek között a legfontosabb a kiváló *Ács* Ferenc főszámvevőnek a legközelebbi általános tisztujitásig szolgálatban való visszatartása. A főszámvevő kiváló érdemeit valószinüleg méltó szavakkal fogják elismerni a közgyülésen, mert az ő kitünő tevékenységéért igazán minden párt csak hálával tartozhatik. Nyugdijazni fogják ellenben *Thirring* Gusztávot, a statisztikai hivatal nagytudásu igazgatóját, valamint dr. *Csomai* Gáspár főjegyzőt.

Interpellációkat is jegyeztek be a szerdai közgyülésre. Ezek között a legkiemelkedőbbek a következők: *Posta* Sándor dr. a nemibetegségek elleni küzdelemről, *Deutsch* Mór a kézmü- és kisiparosoknak városi munkához való juttatásáról, *Szőke* Gyula dr. az erkölcsrendészet reformjáról és a gyermekvédelemről interpellál. *Weiner* Ernő dr. a Dunakorzó megfelelő kivilágitását kivánja. *Vitéz* Aladár pedig a külföldről bevándorolt és szövetekkel házaló ügynökök üzelmeit teszi szóvá.

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-73, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

Városi üzemeket kormányhatósági intézkedéssel megszüntetni nem szabad

Ripka Ferenc főpolgármester az autonomia sérthetetlenségéről és az üzemi bizottság felállitásáról

Hónapokkal ezelőtt a belügyminiszter leiratot intézett a főváros tanácsához, amelyben egy állandó üzemi ellenőrző bizottság felállitását kivánta. A belügyminiszternek ez a kivánsága akkor sok kommentárra adott alkalmat. Az egyes pártok aggodalmukat fejezték ki aziránt, hogy nem lesz-e az az uj bizottság ártalmára a főváros autonómiájának. Ugy a belügyminiszter, mint *Ripka* Ferenc főpolgármester is több nyilatkozatban nyugtatták meg a közvéleményt, hogy a kormánytól mi sem áll távolabb, mint hogy a főváros autonómiáját sértsék. Az állandó üzemi bizottság kérdése hónapokon át nyugodott, most azonban ismét az aktualitás előterébe került. Miután a pénzügyi bizottság keddi ülésének napirendjére tüzték, a pártok szinte kivétel nélkül ujból foglalkoztak a kérdéssel.

Foglalkozott a kérdéssel természetesen az *Egységes Községi Polgári Párt* is, amelynek értekezletén megjelent *Ripka* Ferenc főpolgármester és részletes felvilágositásokat adott. Az értekezleten dr. *Kozma* Jenő elnök bejelentette, hogy a pénzügyi ellenőrző bizottság legközelebbi ülésében tárgyalni fogja az üzemi ellenőrző bizottság felállitásának kérdését és ismertette a belügyminiszternek errevonatkozó propozicióját, amely szerint *a vegyes bizottságban a belügyminiszter tizenöt kinevezett szakértő taggal venne részt, a főváros pedig huszonöt tagot választana a pártok számaránya szerint.* A tervezet szerint a bizottság elnöke a főpolgármester lenne. Ennek a bizottságnak megalakulása esetén a belügyminiszter nem élne az öt törvény szerint megillető külön ellenőrzés jogával. Rámutatott az elnök arra is, hogy a jobb- és baloldali pártok az autonómia sérelmét látják ebben a megoldásban és csak abba hajlandók belemenni, hogy a belügyminiszter által kinevezett tagok szavazati jog nélkül, csupán tanácskozási joggal vegyenek rész a bizottságban. A Községi Polgári Párt nem látja a belügyminiszter tervében az autonómia veszélyeztetését és hozzájárul a bizottság felállitásához annál is inkább, mert éppen az autonómiát akarja ezzel megvédeni.

Battenberg Lajos, *Szilágyi* Károly, *Dinich* Vidor, *Bittner* János, *Szombathy* Kálmán és *Hohenburger* Antal felszólalása után bejelentette az elnöklő dr. *Kozma* Jenő, hogy a párt vezetőségének felkérésére *Ripka* Ferenc főpolgármester részletesen kivánja tájékoztatni az értekezletet a fontos kérdésben.

Ripka Ferenc főpolgármester

mindenekelőtt kijelentette, hogy a pártvezetőség meghivására szivesen jött el és készségesen szolgál felvilágositással a szőnyegen lévő nagyfontosságu kérdésben. *Kijelentette egyben azt is, hogy szivesen tesz eleget bármelyik párt hasonló meghivásának is.* Kijelentette a főpolgármester, hogy minden erejével és minden alkalommal megvédi az autonómiát és nem hiszi, hogy az autonómia védelmének kérdésében különbség lehetne a bizottsági tagok között.

A belügyminiszternek az üzemi ellenőrző bizottságra vonatkozó propozíciójában azonban nem tudja megállapitani az autonómia sérelmét.

A belügyminiszternek, mint a főváros vagyonfelügyeleti fórumának, a törvény szerint joga van az ellenőrzést gyakorolni az összes üzemek fölött, még azok fölött az üzemek fölött is, amelyek részvénytársasági formában állanak fenn. *A belügyminiszter nemhogy sérteni akarná a főváros autonómiáját, hanem ellenkezőleg oddig megy, hogy törvénybe iktatott fontos ellenőrző funkcióját meg akarja osztani a főváros autonómiájával.* Pártkülönbség nélkül meg kell állapitani, hogy a közüzemeket ellenőrzés nélkül hagyni nem lehet. Mivel a belügyminiszter az uj közös bizottságban képviselve lenne, annak előterjesztéseit, javaslatait a sajátjának is tekintené és igy el lehetne kerülni a felterjesztésekkel és leiratokkal együttjáró bürokratikus lassuságot, anélkül azonban, hogy ennek a bizottságnak intézkedési joga is lenne. Az intézkedés jogát, miután a belügyminiszter az eddigi rendszert és a főváros önkormányzatát egyáltalában nem kivánja érinteni, a törvényhatóságnak tartja fenn. Ha azonban a törvényhatóság nem járul hozzá a közös apparátus felállitásához, akkor a belügyminiszter a törvényes ellenőrzést az üzemeknél külön végezteti, azon a bürokratikus uton, amelyet éppen a főváros közönsége érdekében el akar kerülni. Ebben az esetben a főváros is külön ellenőrző bizottságot állitana fel, amely természetesen külön járna el és igy a két bizottság működése között egészen lehetetlen állapot következnék be.

Az autonómia — folytatta azután a főpolgármester — *soha ne féljen az ellenőrzéstől, mert ha fél, akkor beteg az autonómia.* Ismétlem, ebben az esetben a legkisebb mértékben sem látom az autonómia sérelmét, hanem azt kell éreznem, hogy a kormány jószándékával szemben egyes pártok mindenáron való ellenállást és ellenzékieskedést fejtenek ki.

Olyan tervhez, amely az autonómia sérelmével járna, a magam részéről soha hozzá nem járulnék.

Ezután a főpolgármester reflektált az egyes elhangzott felszólalásokra és kifejtette, hogy

az uj bizottság felállitásának legfőbb célja: gyomlálni az üzemi kertben.

A fontos, közérdekü üzemeket fenn kell tartani, de a fővárosnak bizonyos üzemekkel nem szabad konkurrálnia a saját polgáraival. *Csak a háboru előtt inaugurált nagy üzemek fentartását helyesli.* Ezeket a nagy, közérdekü, monopolizált üzemeket tökéletessé kell fejleszteni, mintaszerüen kell kezelni és természetesen meg kell tartani a főváros autonómiájának kezében.

A főpolgármester azután azt fejtegette, hogy

a közüzemek tarifapolitikájánál nem tartja kizártnak, hogy abba adópolitikát is vigyenek bele a főváros lakosságának ama része érdekében, amely a közüzemek előnyeiből nem részesül teljes mértékben.

A monopolizált üzemeknél sem szabad azonban az üzemek öncéluságára törekedni. A helyes gazdasági elvnek annak kell lennie, hogy a nagyüzemek ugy dolgozzanak, mint a magánüzemek, de feleslegeiket szolgáltassák be a város pénztárába, a beruházásaikat pedig megfelelő módon évekre amortizálják. Amikor a polgárság elviselhetetlenül sulyos terhek alatt roskadozik, akkor az üzemek nyuljanak a polgárság hóna alá, teljesitsék szociális hivatásukat és legyenek segitségére a város közönségének a közterhek viselésében. *Ez történt most, amikor a tizenkettes bizottság a költségvetési deficit eltörlésére kvótát vetett ki az egyes üzemekre, nehogy a hiányt adókkal kelljen pótolni.* Ami azonban most történt, az mégcsak félmunka, mert az üzemek teherbirását egyenként kell megvizsgálni. *Nem szabad azonban rablógazdálkodást sem folytatni és csak óvatos tartalékolás és értékleirás után szabad a beszolgáltatás arányát megállapitani.*

A főpolgármester ezután a főváros vezetésének helyes elveiről beszélt. A főváros vezetésében ma a gazdasági kérdések nyomultak előtérbe.

A polgármester helyzete ma egy nagyipari koncern vezetőjének helyzetéhez hasonlatos,

mert a főváros adminisztrációjának ma kilencven százaléka gazdasági kérdés és csak tiz százaléka közigazgatási probléma. *Feltétlenül szükséges és elkerülhetetlen tehát, hogy a polgármester minden hónapnak legkésőbb 5-én tiszta képet kapjon az üzemek gazdálkodásáról és pénzügyi helyzetéről.*

Szólott ezután a főpolgármester az üzemek megszüntetésének kérdéséről, amely körül erős harcra van kilátás.

A Baross Szövetség például terjedelmes feliratában az üzemek egész sorának azonnal való beszüntetését kérte a belügyminiszter-től. Ugyanezen az állásponton van a főváros kisiparos és kereskedőtársadalma is, ugy hogy az érdekelt polgárság, amikor a saját érdekeiről van szó, már nem félti az autonómiát a belügyminiszter beavatkozásától.

— *Én azonban* — mondotta a főpolgármester — *ezt a megoldást az autonómia szempontjából sérelmesnek tartom és bele nem egyezhetek abba, hogy az üzemek megszüntetésének kérdésénél közvetlenül kormányhatósági intézkedés történjék.*

Az üzemek megszüntetését egy elfogulatlan bizottságnak kell kezébe venni és megállapitani a megszüntetendő üzemeket.

ERŐS, TISZTA, A HELYI ADÓÁLLOMÁSTÓL NEM ZAVART, EGÉSZ EURÓPÁRA TERJEDŐ

SELEKTIV VÉTELT ÉRHET EL

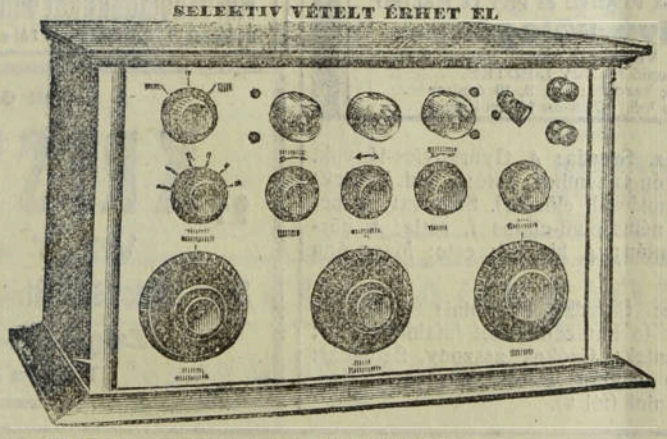

Kapható mindenütt! Kapható mindenütt!

TUNGSRAM-WESTERN 3 csöves rádiókészülékkel.
Gyártja: Egyesült Izzólámpa és villamossági r.-t., Ujpest

Akik tehát a párt tagjai közül az egyes felesleges üzemek megszüntetését kivánják, azokat kérem, hogy az autonómia szerveinél, az egyes bizottságokban hassanak oda, hogy a közös üzemi bizottság a jelzett formában állittassék fel. Egyébként remélem, hogy sikerülni fog ebben a kérdésben kompromisszumot létesiteni, mert ha ez nem sikerül, a kormány novelláris uton fog az üzemi kérdésben rendet teremteni, mert a kormány ragaszkodik ahhoz, hogy ez a kérdés véglegesen elintéztessék.

A pártértekezlet, amely a legnagyobb figyelemmel hallgatta végig a főpolgármester értékes fejtegetéseit, kimondotta, hogy a közös üzemi bizottság mellett foglal állást, a főpolgármester kifejtett álláspontjának megfelelően és az ilyen bizottság felállitásában nem látja az autonómia sérelmét.

Bukovszky Viktor halála

A főváros egyik legkiválóbb, legképzettebb és legjellemesebb főtisztviselőjét vesztette el *Bukovszky* Viktorban. Az emberi társadalom, az agyongyötört szegénységbe züllött magyarság vesztesége sokkal sulyosabb. Nemes, páratlanul meleg emberi szív dobogása némult el, amikor Bukovszky tanácsnok szemét lezárta a halál. A vezetése alatt álló tisztviselők, a szive jósága révén megsegitett nyomorultak ezrei az eleven tanui annak, hogy Bukovszky Viktor szivének áradó jósága áldása volt a szenvedő emberiségnek. Cselekedeteit, amelyek könnyeket töröltek le és életeket mentettek meg, sohasem ütötte dobra. De egész lényegéből érezni lehetett, hogy ennek az embernek csak egy szenvedélye van, segiteni mindenkin, akit az élet megrugdosott.

Bukovszky Viktor a főváros tanácsának egyik legtekintélyesebb tagja volt, abból az iskolából került ki, amely Bárczy István vezérletével megindította a főváros diadalmas fejlődését. A Bárczy-rezsim alatt került a tanácsnoki székbe, ahol több ügyosztály élén állott és mindenhol tisztviselőtársainak szeretete övezte és bele tudta vinni ügyosztályába azt a szellemet, amely egyrészt a főváros egyetemes érdekeit szolgálta kitünően, másrészt pedig meg tudta valósitani, hogy akinek ügyesbajos dolga volt, teljes bizalommal nyitott be a hivatalos szobákba. Sok szép és tiszteletreméltó alkotás dicséri Bukovszky Viktor nevét, de talán legcsodálatosabban akkor nyilatkozott meg Bukovszky szelleme a városi adminisztrációban, amikor 1918 őszén, az összeomlás után a katonai leszereléseket páratlanul simán bonyolitotta le. A kommün alatt természetesen indexen volt, de indexen maradt a kurzus alatt is. Amikor a bolsevizmus után az egész tanács ellen megindult az igazoltatási eljárás, Bukovszky Viktor ellen az a vád volt, hogy szabadkőműves volt. Erre a vádra Bukovszky a legfényesebb védekező irattal felelt. Vállalta, hogy szabadkőműves volt és vezette a Hajnal Páholyt, de szószerint való szövegükben ismertette azokat a beszédeket is, amelyeket a páholyban tartott. Ezekből a beszédekből pedig izzó hazafiasság és tiszta nemzeti érzés áradt, párosulva a legnemesebb emberszeretettel.

Fényes igazolás volt ez az ő számára, a kurzus azonban nem akart és nem tudott megbocsátani neki. A tisztujitásnál ki akarták buktatni, de az uralmon levő párt számos tagjában felébredt az emberi érzés, felébredt az a tisztelet, amelyet Bukovszky egyénisége keltett, hogy kiváltson és a titkos szavazásnál az ellenzékkel szavazott. Megválasztották tehát ujból tanácsnokká és azóta csöndes elvonultságban, szorgalmasan tevékenykedett. A szerepléstől visszavonult, mert nem engedte nemes önérzete, hogy behódoljon olyan politikának, amelyet nem érzett szive mélyén.

Esztendőkkel ezelőtt betegeskedni kezdett és körülbelül másfél esztendeje annak, hogy már nem is járt be hivatalába. Halála mindenkiben, aki az igazi emberi értékeket meg tudja becsülni, mély részvétet fakaszt. A tanács rendkivüli ülésben áldozott emlékének és elhatározta, hogy temetéséről, amely szerdán délelőtt lesz, a főváros gondoskodik.

Renault

taxik és autóbuszok

Reiman, Vörösmarty-tér 3.

Szovjet-Oroszország részvétele a budapesti köztisztasági kongresszuson

A külügyminisztérium kivánságára a németek garantálják, hogy a kiküldöttek a politizálástól tartózkodni fognak

Egyik utóbbi számunkban részletesen hirt adtunk arról, hogy a julius első napjaiban Budapesten lezajló nemzetközi köztisztasági kongresszus és az azzal kapcsolatos köztisztasági kiállitás milyen nagyszerűnek igérkezik. Az elmult héten immár valamennyi európai állam nagyvárosainak képviselői nemcsak részletes tájékoztatást kértek a kongresszusról, hanem határozott igéreteket is tettek arra, hogy Budapestre feltétlenül eljönnek. A kongresszus magyar rendezősége Édes Endre tanácsnokkal az élén mindent elkövet, hogy a nagyszámu külföldi vendégek budapesti tartózkodása a legkényelmesebb és legkellemesebb legyen s a lehető legjobb impressziókkal távozzanak székesfővárosunkból.

Gustav Adolphs, a kölni köztisztasági hivatal igazgatója és a német városok köztisztasági hivatali igazgatóinak egyesülete utján a napokban érdekes megkeresés érkezett a kongresszus budapesti rendezőségéhez.

Szovjetoroszország nagyvárosainak szövetsége ugyanis a németek utján arra kérte a budapesti vezetőséget, hogy a juliusi nemzetközi kongresszusra feltétlenül hivják meg az orosz nagyvárosok köztisztasági hivatalainak igazgatóit is.

Meghivás esetén ugyanis rendkivül nagy számban vennének részt a kongresszuson.

Tudni kell, hogy a köztisztasági kongresszust tulajdonképpen a Német Városok Köztisztasági Hivatalai Igazgatóinak Egyesülete rendezi minden esztendőben más-más európai nagyvárosban. Eredetileg ugy volt, hogy az 1926. évi kongresszust Prágában rendezik meg és csak Édes Endre tanácsnok és Balló Alfréd, a Köztisztasági Hivatal igazgatója fáradozásának és kiváló összeköttetéseinek köszönhető, hogy a kongresszust mégis Budapesten rendezi meg a nagy német szakegyesület.

A kongresszus budapesti vezetősége az oroszok, illetőleg a németek kivánságára vonatkozólag azonnal kérdést intézett a külügyminisztériumhoz

A külügyminisztérium semmiféle kifogást sem emel a szovjetkiküldöttek ellen, ha Gustav Adolphsék garanciát vállalnak az orosz kiküldöttekért, arra vonatkozólag, hogy azok nálunk minden politikától tartózkodni fognak.

Minthogy a garanciaadásra a német rendezőségben a hajlandóság megvan, előreláthatóan az orosz kiküldöttek is részt fognak venni a szenzációs sikerűnek igérkező budapesti kongresszuson és köztisztasági kiállitáson. Az oroszok különben, értesülésünk szerint, komoly vevőként jelentkeznek egy egész sereg köztisztasági eszközre és berendezésre.

A német szakegyesület hivatalos orgánuma, a *„Die Städtereinigung"* egyébként a kongresszussal kapcsolatosan Budapestről egy nagyterjedelmü és gyönyörüen kiállitott propaganda-számot ad ki a napokban. Ebben a számban huszonhat művészi budapesti látképpel Gárdonyi Albert dr. főlevéltáros nagy cikkben ismerteti fővárosunkat, Balló Alfréd, a Köztisztasági Hivatal igazgatója pedig a budapesti köztisztasági berendezésekről számol be. A „Die Städtereinigung"-nak ez a száma azonkivül részletesen ismerteti a kongresszus programmját és a Köztisztasági Kiállitás anyagát.

SZÓRAKOZÁS

A Vigszinház e hetét a szinház két legujabb óriási sikere, a Seybold és az Alvó férj váltakozva tölti be. Szerdán, pénteken, valamint vasárnap és hétfőn a Seybold, Lengyel Menyhért uj vigjátéka kerül szinre Fedák Sári vendégszereplésével. Csütörtökön és szombaton az Alvó férj folytatja diadalmas utját az ötvenedik előadás jubileuma felé.

BEKETOW CIRKUS

Minden előadásban: **Cliff Aeros.**

Naponta este 1/2 8 órától és minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután 4 órakor különlegességi előadás. Telefon: Lipót 919-35.

A Nedbal-ballet a Fővárosi Operettszinházban. Szerdán, csütörtökön és pénteken játszik a pozsonyprágai nagy ballet-társaság Nedbal Oszkár igazgatásával és vezénylésével a Fővárosi Operettszinházban. Az Andersen meséi cimü nagy ballettet adják, amely nyolc rendkivül érdekfeszitő, szines és mulatságos képben sorakoztatja fel a nagy dán meseköltőt és legismertebb figuráit. A jegyeket rendes helyárakon árusitják.

KAMARA

Május 13—20.

Furcsa randevu

Vigjáték 8 felv.

Főszereplő LAURA LA PLANTE és PAT O. MALLEY

Az alvó vőlegény

Vigjáték 8 felv.

Főszereplő HARRY LIEDTKE.

Előadások kezdete: 3/4 6, 8, 10 órakor

vasárnap 1/2 5, 1/4 7, 8 és 10 órakor.

Nemzeti Szinház. Szerda: A Gyurkovics-lányok. Csütörtök d. u.: A vén gazember; este: A hid. Péntek: Mary-Ann (uj betanulással, először). Szombat: A peleskei nótárius (a népszinmű-ciklus I. estje. A bérlet). Vasárnap délután: A hid (3); este: Mary-Ann (fél 8).

Városi Szinház: Szerda: Paganini: Csütörtök délután: A denevér (a karszemélyzet jutalomjátéka); este: Paganini. Péntek: Csókos asszony. Szombat: Paganini. Vasárnap délután: Parasztbecsület, Bajazzók (3); este: Paganini (fél 8).

Vigszinház. Szerda: Seybold. Csütörtök: Az alvó férj. Péntek: Seybold. Szombat: Az alvó férj. Vasárnap: Seybold (fél 8).

CORVIN SZINHÁZ

Május 13—20-ig

Furcsa randevu

Vigjáték 8 felv.

Főszereplő LAURA LA PLANTE és PAT O. MALLEY.

Kelet árnya

Dráma 8 felv.

Főszereplő FRANK MAYO.

Előadások kezdete a csütörtöki premiernapon 1/2 7 és 9 órakor hétköznap 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10 órakor vasár- és ünnepnap 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10 órakor.

Budapest székesfőváros

Szent Gellért szállója

a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.

Elsőrangu családi szálló.

A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek

Díjtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

Czigler János

vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros

Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készítése és ónozása. Aluminium-hegesztés.

Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.

Telefon: József 68—24.

FLOHR KÁROLY FELVONÓGYÁR

BUDAPESTI FIÓKTELEPE VI., PODMANICZKY-UTCA 12.

TELEFON 129—28.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek

Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Csak eredeti

„KRISTÁLY"

VIZET IGYUNK

Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata

III., Zsigmond-utca 25—27.

Telefon 43-90.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár,

Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.

Telefon: József 26-18.

Stiriai lemezből készült **görredőnye,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök,** Bostwigh rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.

Alapittatott 1896-ban- **Vidékre dijmentes csomagolás.** **Alapittatott 1895-ban.**

Felujulnak „Mátyás király aranynapjai"

Budapest idegenforgalmának emelésére fényes egyházi és világi ünnepségekkel egybekötött Szent István-hetet rendeznek

Értekezlet dr. Ripka Ferenc főpolgármesternél

Ripka Ferenc dr. főpolgármester elnöklésével hétfőn este értekezlet volt az Uj-városházán, amelynek az volt *a célja, hogy előkészitse az idei Szent István-napnak az eddiginél szélesebbkörü megünneplését.* A tanácskozáson megjelentek a főváros, a földmmüvelésügyi minisztérium, továbbá az összes idegenforgalmi szervezetek képviselői.

Ripka Ferenc dr. elnöki megnyitójában előadta, hogy

a hagyományos Szent István-ünnep régi, egyházi fényének visszaállitása mellett egy hétre terjedő olyan gazdasági, kulturális és sportünnepségek rendezését tervezik,

amelyek nagy tömegben vonzák ide elsősorban a vidék publikumát és nagy szabásu akció jellegével birnának Budapest és Magyarország külföldi propagálásának szempontjából is. A tervnek az a magva, hogy olcsó vasuti dij, valamint a lakás és az élelmezés költségének minimálissá tételével látnák itt vendégül a Szent István-hét látogatóit, akiknek itt feledhetetlen mély benyomásokban lenne részük. Az ünnepségek sora azt célozná, hogy a vallásos elmélyülés mellett a hazafias érzés is kielégitést találjon. Az egyházi ünnep, az ezt követő különböző népünnepségek, sportjátékok, mérkőzések és a magyar vidék folklorisztikus bemutatása magyar hangulatot, magyar szint és magyar erőt tükrözne.

Szó van egy hatalmas arányu és látnivalókban gazdag szines népünnep megrendezéséről és egész sereg olyan kedvezésről, amikhez a vidék és a külföld közönsége csak a Szent István-hét keretében juthat hozzá.

Mátyás király egykori „aranynapjai" mintájára, de uj formában illeszkedne a Szent István-hét keretébe a magyar termés, a magyar buza és bor ünnepe, ami szimbolikus jelentőségével rendkivül megkapó részlete lesz az ünnepségek sorozatának. Ezzel a programmal kapcsolatban, amely gazdag eredetiséget és speciális érdekességet igér, nagy munka elvégzése vár a vasutakra, a szállókra, vendéglőkre, kávéházakra, amelyekkel az érdekelt hatóságok most kezdik meg az egyöntetü tárgyalásokat.

Külön része lesz az ünnepségnek az atlétikai és a tömeg-sportok kultiválása, továbbá Budapest kulturális intézményeinek a vidék számára való bemutatása.

A cél megvalósitása érdekében a kereskedelmi minisztertől kérni fogják, hogy az államvasut bizonyos forgalmi körzeten belül féláru menetjegyet engedélyezzen, a nagyobb távolságoknál pedig olyan személy-dijszabást, amely a harmadik kocsiosztályon oda-vissza való utazást, a fővárostól legtávolabb eső határátlépő állomásokig 50.000 koronáért is lehetővé teszi a Szent István-hét tartama alatt.

A főpolgármesternek nagy érdeklődéssel és helyesléssel fogadott előterjesztései után *Némethy* Károly titkos tanácsos szólalt fel. Rámutat, hogy eddig nem volt olyan nagy nemzeti ünnepünk, amely az egész magyarságot egy lelki egységbe foglalta volna össze. Nagy örömmel üdvözli a Szent István-hét gondolatát, mert ebben egy ilyen ünnep keretét látja.

Karaffiáth Jenő a Szent István-hét megvalósulásától azt reméli, hogy siettetni fogja a Nemzeti Stadion ügyét. Rámutat, hogy augusztus 22-én, tehát a tervezett ünnepségek keretében fog lefolyni a Budapesten tervezett európai uszóbajnokság mérkőzése. Inditványt tesz arra nézve, hogy

a főváros alapitson egy Szent István-plakettet, amely évről-évre a legnagyobb sportteljesitmény elismeréséül a Szent István-hét keretében kerüljön kiosztásra.

Megemlitette még, hogy foglalkozni fognak azzal a gondolattal is, hogyan lehetne felujitani a tervezett sportünnepségek keretében az elfeledett régi magyar sportjátékokat és lovasjátékokat, amelyek a külföldre rendkivül vonzóhatást gyakorolnának.

Nemes Antal püspök a hercegprimás nevében üdvözli a Ripka Ferenc által kifejtett gondolatot. Felhivja a figyelmet arra, hogy a Szent István-ünnep keretében már a multban több alkalommal összefofrott a kereszténység gondolata a nemzeti gondolattal. Igy pl. az 1859-iki körmenet, amelyet Scitovszky primás rendezett, nemzeti vonatkozásában az abszolutizmus elleni demonstráció volt. Inditványozza, hogy *a várható nagy érdeklődésre való tekintettel terjesszék ki a körmenet utvonalát,* de ez a Vár területét ne lépje tul. *Balázsy* Ferenc min. tanácsos, a földmivelésügyi minisztérium képviseletében a tervezett ünnepség gazdasági részéhez szólt hozzá. Nagy fontosságot tulajdonit a terv ama részének, hogy

a népünnepség keretében országos nagy vásárt rendezzenek, külföldi mintákra szervezett bor-, gyümölcs- és terményakciókkal.

Rámutat arra azonban, hogy a borfogyasztási adó hátrányának elháritása céljából a kimérési pavillonokban adómentességet kellene az elfogyasztott bor javára biztositani.

Bársony Oszkár, a Menetjegyiroda vezérigazgatója rámutatott a Szent István-hét idegenforgalmi jelentőségére. Itt azonban felmerül egy sulyos probléma: hogyan helyezzék el a várható nagy tömeget. Nagyobb szállóink egyrésze máris telve van.

Inditványozza, hogy a Szent István-héten ne legyen szállodaadó, luxus- és forgalmi adó, a külföldi magyar követségek pedig 1 aranykoronáért adjanak azoknak vizumot, akik ebben az időben utaznak Budapestre.

Reméli, hogy a boltok is kedvezéseket fognak adni a vevőközönségnek

Zilahy Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója szintén az elszállásolás problémáját teszi szővá. A mai viszonyok között igen nehéz feladat a várható tömeg elhelyezése és éppen ezért az előkészitésnek ezt a részét azonnal munkába kell venni.

Fontos volna az ünnepségek tartama alatt a főváros házainak és ablakainak feldiszitése, ami elevenitené azt a benyomást, amit Budapest a vendégekre gyakorolni fog.

Lobmayer Jenő tanácsnok az ünnepi hét programmjában bizonyos rendszerességet javasol. Kivánatosnak tartaná, ha a Szent István-hét Szent István napján érné el csucspontját és a megelőző, valamint ezt követő ünnepségek ennek szolgálnának alapul.

Tausz Béla dr., az Idegenforgalmi Szövetség ügyvezető-alelnöke azt inditványozza, hogy

erősen ki kell domboritani a tervezett ünnepségek tradicionális és történelmi jellegét

és ennek az erkölcsi erejét bevinni az ifjuság lelkébe.

Az elhangzott felszólalások összefoglalása gyanánt *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester azt fejtette ki, hogy a gazdag és bő programmból az idei ünnep keretében azt kell megvalósitani, amire mód és idő kinálkozik. Az idei ünnepet kiindulási pontnak tekinti arra nézve, hogy alapja legyen a Szent István-hétben foglalt nemzeti gondolat és vallásos érzés további munkálására. Mindenekelőtt az egyházi ünnep, a gazdasági ünnep, a sportjátékok, a népies játékok kidolgozását és az ifjuságnak ebbe való bevonását tartja szükségesnek. Megigérte, hogy az elhangzottak alapján fogja folytatni a további tanácskozásokat.

Nyári menetrend, üzemi bizottság, hitelkérdés és beruházási program

Az Egységes Községi Polgári (Ripka) Párt értekezlete

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn délután kettős értekezletet tartott az Egységes Párt Eszterházy-utcai helyiségének tanácstermében. Félhat órakor kezdődött *Bayer* Antal elnöklésével az *előértekezlet, amely kizáróan pártszervezési kérdésekkel foglalkozott,* majd hét órakor megkezdődött a tulajdonképpeni pártértekezlet, amelyen *Becsey* Antal elnökölt. Az elnök bejelentésére a párt elhatározta, hogy az elhunyt *Bukovszky* Viktor fővárosi tanácsnok temetésén képviselteti magát és részvétét jegyzőkönyvileg fejezi ki.

Utána hozzájárult az értekezlet az előértekezleten meghozott pártszervezeti előterjesztéshez, majd a szerdai közgyülés napirendjét beszélte meg. *Becsey* Antal *az üzemi bizottság felállitása* tekintetében elfoglalandó álláspontot ismertette az értekezlettel. *Baránszky* Gyula és *Dinich* Vidor felszólalása után az értekezlet ismételten leszögezte a pártnak azt az álláspontját, hogy a főpolgármester és a kormány felfogását magábanfoglaló kompromisszumos megoldást kivánja a közös bizottság felállitásával, amelyben *az autonómia sérelmét egyáltalában nem látja,* annál kevésbbé, mert a tervezett bizottság csupán tanácsadó és véleményező szerv lenne, az intézkedési jog megmaradna a törvényhatóság kezében.

A Beszkárt-affér

Az elnök ezután közölte az értekezlettel a BESzKÁRT és a kiküldött vizsgálóbizottság egyik tagja között támadt incidens ujabb fejleményeit. A pártértekezlet a bejelentést tudomásul vette azzal, hogy ebben az ügyben egyelőre továbbra is várakozó álláspontot foglal el.

Társasház és a mexikói vendégek

Becsey elnök ezután közölte a pártértekezlettel, hogy a lakáskérdés megoldása biztató lépésekkel halad előre, miután remény van arra, hogy a *tervezett társasházak a főváros és a kormány közös támogatásával megvalósithatók lesznek.* A tanács, illetve a szociálpolitikai ügyosztály képviselője és az egyes pártok delegátusai ez ügyben már többször tartottak értekezletet, a legközelebbi értekezleten pedig már képviselteti magát a népjóléti miniszter is. Arról van szó, hogy a főváros meglévő telkei közül az arra alkalmasakat átengedi társasházak céljára s az egész kérdés rendezésére külön szabályrendeletet készit. A bejelentést a párt örömmel tudomásul vette és kimondotta, hogy ezzel a kérdéssel a legközelebbi jövőben külön értekezletben kiván foglalkozni. Tudomásul vette a párt azt is, hogy a Budapestre érkezett mexikói vendégek tiszteletére a főváros a Gellért-szállóban bankettet rendez, amelyen a párt külön képviselteti magát.

Dannenberg méltatása

Scheuer Róbert tájékoztatta az értekezletet *Dannenberg* Róbertnek, a bécsi Landtag elnökének városi, üzemi és pénzügyi kérdésekről tartott előadásáról, majd közölte az értekezlettel, hogy a közlekedési bizottság pénteki ülésében több nagyfontosságu kérdést tárgyal, igy a BESzKÁRT nyári menetrendjét is. Rámutatott a menetrend hibáira, majd kifogásolta, hogy a menetrendtervezetet nem előbb küldték meg tanulmányozás végett.

Házhelyet a Vitézi Széknek!

Baránszky Gyula a társasházépitéshez szólva a Vitézi Széknek arra a kérésére hivta fel a bizottság figyelmét, amelyet a Vitézi Szék a fővároshoz házhelyek átengedése iránt intézett. A fővárosnak a kérés elől elzárkóznia nem lehet, mert az egész ország teljesitette a hasonló irányu kéréseket. A párt hozzájárult Baránszky felszólalásához.

A kinevezettek sérelme

Dr. *Wenczell* Árpád a kinevezett bizottsági tagok számára kérte a párt támogatását a közgyülésen mutatkozó bizonyos tünetek ellensulyozására. A pártonkivüli kinevezettek mindig kizáróan a főváros közönségének érdekeit tartják szem előtt és ebbeli törekvésükhöz kérnek támogatást.

Vita a Beszkárt nyári menetrendjéről

Két óra hosszáig tartó vita során foglalkozott ezután az értekezlet a *Beszkárt* nyári menetrendjének részleteivel. *Pompéry* Elemér a járatok ötletszerüségét és a menetidő rendszertelenségét kifogásolta. *Hoór-Tempis* Móric kifogásolta, hogy 1000 motoroskocsi közül 650 használható csupán és ezek tulságosan igénybe vannak véve, ugyhogy hamarosan tönkre mennek. Dr. *Szamek* a városligeti járatok redukálását kifogásolta, *Andréka* Károly pedig az óbudai közlekedés hiányosságaira mutatott rá. *Scheuer* Róbert megállapitotta, hogy a villamosközlekedés bizonyos javulási tendencia után ismét feltünően megromlott. Az értekezlet végül kimondotta, hogy sürgősen rendeztetni kivánja a *szakaszhatárok* megállapitásának kérdését, amelyet a *Beszkárt*

Legolcsóbb
mert a
legtartósabb!
a
CONTINENTAL
bicikligummi,
motorbicikliköpeny,
autó-ballongumm és
teherautó tömörabroncs
Lerakat:
KOVÁCS RUDOLF
VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon: Lipót 988-56

AZ ERNST-MUZEUM AUKCIÓI XXXII.
Ezüstgyüjtemény,
valamint főuri és más magánbirtokból származó festmények és műtárgyak
KIÁLLITÁS:
Május 9—13. d. e. 9-től d. u. 5-ig.
AUKCIÓ:
Május 14-től naponként d. u. 1/2 1-től.

igazgatósága még a mai napig sem tisztázott. *Becsey* Antal azt az ötletet veti fel, hogy a főváros ugy, mint régebben, ujra ellenőriztesse a forgalom pontos lebonyolitását.

Hitelt a kiskereskedőknek

Hubert Vilmos a fővárosi kisipari hitelintézet kereteinek kibővitését sürgette, oly irányban, hogy a kiskereskedők hiteligényeit is kielégithesse és ennek megfelelő tőkét kapjon rendelkezésre a Jegyintézettől. *Ereky* Károly helyesli az inditványt és szükségesnek tartja, hogy a párt minél nagyobb eréllyel foglalkozzék a hitelkérdéssel. Szükségesnek tartaná a Nemzeti Bank konzervativ politikájának megváltoztatását. A párt Hubert javaslatához hozzájárult.

A beruházási program előkészitése

Baránszky Gyula intézett ezután kérdést az elnökséghez, mi igaz abból, hogy a beruházási programmot levették a napirendről és csak az ősszel kerül tárgyalás alá. *Ereky* Károly, mint a 12-es bizottság tagja, megnyugtatta az értekezletet, hogy a beruházási programm állandóan előkészités alatt van és rövidesen ujra a pénzügyi bizottság, illetve a közgyülés elé kerül.

Több kisebbjelentőségü pártügy letárgyalása után az értekezlet 10 órakor ért véget.

Események

Az Egységes Községi Polgári (Ripka) Párt minden hétfőn délután 6 órakor az Egységes Párt tanácstermében (VIII., Eszterházy-utca 30.)

pártértekezletet

tart. A párt tagjait felkérjük, hogy az értekezleten pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Az elnökség.

Elöljáróhelyettesek. A főpolgármester Szabó Gyula és Karácsonyi Elemér kerületi elöljárók elhunyta folytán megüresedett két elöljárói állásra Halász Eelemér és Kálmánchelyi Béla főjegyzőket ideiglenesen és további intézkedésig behelyettesitette. Halász Elemér helyettes kerületi elöljárót az V. kerületi, Kálmánchelyi Béla helyettes elöljárót pedig a VII. kerületi elöljáróság vezetésével bizta meg a főpolgármester kinevezéséhez képest a polgármester. Itt emlitjük meg, hogy a polgármester Gergelyi Ernő dr. tanácsjegyzőt a VI. kerületi anyakönyvvezetőségtől a VI. kerületi elöljárósághoz, Szemere Károly tanácsi fogalmazót a VII. kerületi elöljáróságtól a VI. kerületi anyakönyvvezetőséghez helyezte át és őt anyakönyvvezető-helyettesnek kijelölte. Szüle Ernő dr. ideiglenes hivatalnokot a VII. ker. elöljáróság számvevőségétől a VII. kerületi elöljárósághoz, Chambre Lajos dr. havidijas hivatalnokot a fogyasztási adóügyi igazgatóságtól a II. ker. elöljárósághoz, Horváth Nándor ideiglenes hivatalnokot az árvaszéktől a II. ker. elöljáróság kereseti adóosztályához, innen Molnár Ferenc ideiglenes hivatalnokot az árvaszékhez helyezte át. A polgármester továbbá dr. Holtzspach Ödön főjegyzőt az V. kerületi elöljáróságtól a IX. kerületi előjárósághoz heyezte és a IX. kerüeti elöljáró, állandó helyettesitésével megbizta. Egyidejüleg az V. kerületi elöljáró állandó helyettesitésével Kovácsházy Vilmos tanácsjegyzőt bizta meg.

A Szegényház kertjében nem lehet elhelyezni a tüdőbeteggondozót. Parasin József dr., az összes tüdőgondozó-intézetek főorvosa páratlan igyekezettel és odaadással küzd ez ellen a végzetes népbetegség ellen. Most minden erejével azon iparkodik, hogy a VII. kerületi tüdőbeteggondozónak alkalmas helyiséget biztositson. Ebben a fáradozásában választása a szegényház parkjára esett, amelynek egyik részében szeretné a tüdőbeteggondozót felépitetni. A terv ellen azonban a legteljesebb csatasorban vonult fel mindenki, aki a szegényház sorsát is szivén viseli. Helyszini szemlét is tartottak és végeredményben a közegészségügyi bizottság döntése az, hogy a tanácsot uj előterjesztésre utasitja. Ennek a döntésnek alapja az, hogy a bizottság tagjait teljesen meggyőzte Pálos Ödönnek, az Erzsébet-szegényház kitünő igazgatójának érvelése. Valószinü, hogy Parasin főorvos is tudatára ébredt már annak, hogy nagy kegyetlenség lenne a szegényház ápoltjaitól, az élet eme számkivetettjeitől megvonni azt a kis üdülést, amelyben akkor részesülnek, amikor a szegényház kertjének árnyas fái alatt tölthetik az enyhébb évszakokat.

A gázgyári hősi emlék felavatása. A gázgyár 79 hősi halottjának emlékezetére az óbudai gázgyár udvarán hősi emlékművet állitott. Az emlékművet, — amely Horvai János szobrászművész alkotása — május 13-án, áldozócsütörtökön d. e. 11 órakor fogják ünnepiesen felavatni, amiről a hősi halottak hozzátartozóit a gázgyár ezuton is értesiti.

Helyreigazitó nyilatkozat. A Fővárosi Hirlap tekintetes Szerkesztőségének Budapest. Az 1914. évi XIV. t.-c. értelmében kérem, hogy alábbi helyesbitő soraimat becses lapjában a törvény szerint előirt módon közzétenni sziveskedjék.

A Fővárosi Hirlap f. é. május hó 5-én megjelent 18-ik számában *Ereky* Károly a BSzKRT-nál, szerinte vezérigazgatói minőségben, kifejtett működésemet éles kritika tárgyává teszi és ezzel kapcsolatban valótlanságokat állit. Ezzel ellentétben a valóság a következő:

A BSzKRT, mint vasutvállalat és mint önálló jogi személyiséggel biró, a székesfővárossal szerződéses viszonyban álló részvénytársaság, egészen más lapra tartozik, mint a főváros egyéb üzemei. Ennél a vállalatnál „suba alatt" semmit sem lehet beruházni, mert a BSzKRT a székesfővárossal fennálló szerződés szerint minden uj létesitményre és beruházásra nemcsak szabályszerü helyhatósági épitési engedélyt, hanem elvi engedélyt is kér a székesfővárostól, amely minden ilyen ügyben hozott határozatát még a Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urhoz is jóváhagyásra felterjeszti. Továbbá a végzett beruházásokra forditott összegeket a BSzKRT a közkézen forgó évi jelentéseiben, illetőleg zárszámadásaiban mindig kimutatja. Végül a BSzKRT minden munkát, amelyet nem házilag végez, versenytárgyalás utján ad ki vállalatba. Azt a módszert, amit a BSzKRT a beruházások körül követ nem én inauguráltam, azt a székesfővárossal kötött szerződés, a vasuti engedélyokiratok és társaságunk alapszabályai, meg a kereskedelmi törvény irják elő. Itt tehát „törvénytelenségről, jogtalanságról és büntetendő cselekményről" szó sem lehet. — Ami pedig a józan észt illeti, éppen az diktálja azt, hogy a mai sulyos pénzügyi viszonyok között veszedelem rejlik abban, ha olyan kölcsönök, amelyek annuitása 10%-ra rug, olyan üzletekbe fektettetnek, amelyeknél a rentabilitás eleve biztositva nincs. Ha pedig fokozatosan több évre eloszlott beruházásról van szó, mint a BSzKRT esetében és az a kontemplált kölcsön 40 évi törlesztése mellett, a mai viszonyok közt igen magasra kiadódó annuitásnak megfelelő évi összegből, mondjuk 10 év alatt elvégezhető, akkor ne vegyünk fel kölcsönt, amelynek annuitási terheit 30 évvel tovább kell viselnünk. — Ami személyemet illeti, részvénytársaságunk igazgatóságának tudta és belegyezése nélkül soha semmit sem cselekedtem, sőt soha az igazgatóság felfogásától eltérő nyilatkozatot sem tettem. Egyébként a „Vádbeszéd" személyemre sértő tartama miatt a sajtópört meginditom. Budapest, 1926 május hó 8. Sztrókay István s. k., m. kir kormányfőtanácsos, a BSzKRT vezérigazgató-helyettese.

A Balló-féle szemétgyüjtő-szerkezet dicsérete. A főváros tudvalevően nemrégiben nyilvános nemzetközi versenytárgyalást hirdetett portalan szemétgyüjtő-szerkezetekre. A versenytárgyalás eredménye két nagyjelentőségü szabadalom, az egyik a düsseldorfi Schmidt és Melmer-cég szerkezete, amely Németország nagy városaiban rendkivül bevált, a másik Balló Alfrédnak, a Köztisztasági Hivatal igazgatójának és a Weiss Manfréd gyárnak közös találmánya, illetőleg szabadalma volt. A zsüri, amelynek Gustav Adolphs, a kölni köztisztasági hivatal európai hirü igazgatója, a portalan szemétfuvarozás kérdésének egyik legnagyobb szakértője volt, a vezetője, a felülbirálás során kezelhetőség tekintetében a magyar találmányt lényegesen jobbnak találta a düsseldorfi szabadalomnál. A zsüri Gusztav Adolphs iránti udvariasságból akkor ugy határozott, hogy ugy a német, mint a magyar szerkezetekből egy-egy próbakocsit állit be és a gyakorlati eredményektől teszi függővé, hogy melyik szabadalmat vezeti be. Nem kétséges azonban, hogy a Balló-féle szabadalom kerül használatba, nemcsak azért, mert az a szakemberek egyöntetű véleménye szerint jobb, hanem azért is, mert lényegesen olcsóbb. Ballóék ugyanis ingyen ajánlották fel szabadalmuk kihasználását a fővárosnak. A „Die Städtereinigung" cimü német szaklap legutóbbi számában Gustav *Adolphs* igen érdekes cikkben számol be a portalan szemétfuvarozásra vonatkozó budapesti tapasztalatairól. Ebben kiemeli, hogy Balló szabadalmának a düsseldorfi szabadalommal szemben az a rendkivüli nagy előnye, hogy a szemétkocsiba való ürités a kocsi legmagasabb pontján történik, nem pedig a szélén, amivel a kocsi ürtartalmát a legteljesebb mértékig ki lehet használni. A másik lényeges előnye a magyar találmánynak az, hogy automatikus uton jelzi mikor telt meg a szemétfuvarozó kocsi tartálya, mig a düsseldorfi kocsiknál ügyelni kell arra, hogy a kocsit a kelleténél tul ne töltsék, mert ebben az esetben a szerkezet eltömődik és felmondja a szolgálatot. Kölnben egyébként most vezették be a portalan szemétfuvarozást a Schmidt és Melmer-féle düsseldorfi kocsikkal, Gustav Adolphs azonban a budapesti nemzetközi köztisztasági kongresszusig a további kocsik vételét beszüntette, mert meg akarja várni a Balló-féle szabadalom gyakorlati eredményét. A portalan szemétfuvarozásra vonatkozó budapesti nemzetközi versenytárgyalás eredménye különben egész Európa figyelmét felhivta a Balló—Weiss Manfréd-féle szabadalomra. Legutóbb egy német és egy francia autógyár tárgyalásokat kezdett Ballóékkal, amelyeknek eredményeképen a két cég ingyen enged át egy-egy autóalvázat a portalan szemétfuvarozószerkezet szállitására, csak az a kikötésük, hogy a nemzetközi köztisztasági kongresszuson és az azzal kapcsolatos kiállitáson feltétlenül bemutatásra kerüljön az ő autóalvázukra szerelt szerkezet. Ezt annál könnyebben meg lehet igérni, mert hiszen a kongresszusnak az attrakciója előreláthatóan a Balló-féle szabadalom bemutatása lesz. A kétféle próbakocsi üzembehelyezése különben rövidesen meg fog történni. Előreláthatóan május végén a Belváros egyes utcáiban már a portalan szemétfuvarozási rendszerre térnek át, ami köztisztasági, de főleg közegészségügyi szempontból óriási jelentőséggel bir.

Harmincöt év előtt, 1891-ben alapitotta Lammel Ferenc (VIII., József-utca 17.) épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező vállalatát, amely azóta a szakmának egyik legjelentősebb ipartelepévé fejlődött. A cég munkateljesitménye elsőrangu, amiről sok száz elismerés tanuskodik. Autógeiser-javitásokban utolérhetetlen speciálista. Legnagyobb megelégedésre több alkalommal a fővárosnak is dolgozott.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok).
Telefon: József 103—14.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok.
Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

Telkek részletfizetésre
Horthy Miklós-uton, Zugló ban, Máriaremetén, Rákos hegyen, Gödön, Felsőgödön, Dunakeszin, Sződligeten.
Bérházak és villák vétele és eladása
Telekeladási iroda Budapest, V., Erzsébet-tér 5.
Telefon 152—39.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Lutz Ede és társa

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok.
Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák
beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák.
Vasutépitési munkák.
Költségvetés dijtalan!
Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

Gummi-lemezek, Gummi-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint.
Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

Kézfertőtlenitésre nélkülözhetetlen a
Lysoform

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

Gazdasági Hirlap

Uj tőkeemelési sorozat előtt

Le kell szállitani a kamatlábat — Jelentkezik a külföldi tőke — Pénzbőség az egész vonalon

A közgazdasági piacon a javulás kétségtelen jelei mutatkoznak. Elsősorban azok

az idegen tőkék, amelyeket a frank-affér alatt kivontak az országból, fokozatosan ujra jelentkeznek,

egyrészt, mert a magyarországi helyzetet kedvezően itélik meg, másfelől, mert a tőkeelhelyezési lehetőségek a külföldön általában rosszabbodtak.

A külföldi tőke uj inváziója és a magyar pénzintézetek nagy tőkefeleslegei folytán rövidesen

napirendre kell hozni a kamatláb leszállitásának problémáját,

miután a jelenlegi kamatlábak mellett a tőkeelhelyezés egyre nagyobb nehézségekkel jár. A pénzintézeteknél és a magánbankházaknál egyre inkább halmozódnak fel a tőkék és egyre kevesebb lehetőség van arra, hogy megfelelő biztonsággal és megfelelő haszonnal forgassák azokat. Épp ezért maguk

a pénzintézetek is kénytelenek ügyfeleiket a részvényvásárlás felé terelni

miután a mostani osztalékok mellett az értékpapirok rentabilis befektetést igérnek, ugyhogy a 9.5%-os osztalékolással és tőkenyereségi eshetőséggel kalkulálva,

a kapitalista közönség fokozatosan visszatér a tőzsdére

és ujra megindul az a folyamat, amelynek kétéves megakadása rettenetes vérveszteséggel járt.

Pénzintézeteinknél a pengőmérlegek tanusága szerint a saját és idegen tőkék viszonya annyira eltolódott, hogy

az alaptőkék szaporitása jóformán az egész vonalon elkerülhetetlennek látszik

El kell készülve lennünk arra, hogy az ősz folyamán főleg a külföldi tőke bevonásával, olyan

nagyarányu tőkeszaporitási sorozat indul meg,

amilyenre hosszu idő óta nem volt példa és amelyek remélhetőleg teljesen szanálni fogják a magyar pénzpiac visszás helyzetét.

A tőkeemelések sorát — információnk szerint — a *Hitelbank* fogja augusztus végén megnyitni.

Létrejött az Egyesült Fővárosi tranzakciója

Őszre a Nemzeti Hitelintézettel fuziónál

Hosszu tárgyalások után végre szerencsésen tető alá jutott az *Egyesült Fővárosi Takarék reorganizációja* is, ennek első lépése a *Standard Bank* és a *Fővárosi Bank* beolvasztása lesz s az erre vonatkozó közgyülést március 19-ére össze is hivták, a pengőmérleg viszont az őszi hónapokra marad.

Információnk szerint a takarék uj vezetősége tárgyalásokat folytat a *Nemzeti Hitelintézet* vezetőségével is, miután az a terv merült fel, hogy a *Pásztor* Miksa, illetve a P. K. által kezdeményezett fuziós folyamat minél teljesebbé váljék. A *Nemzeti Hitelintézet*-nek tudvalevőleg szoros nexusa van a vallás- és tanulmányi alappal, vidéki fiókjai sikeresen működnek, a vele való fuzió tehát feltétlenül szerencsés gondolatnak mondható.

A takarék régi vezetősége nyugdijba vonul és a legfőbb irányitást dr. *Gratz* Gusztáv veszi át, a vezérigazgatói szék ellenben *egyelőre betöltetlenül marad.*

A tranzakcióról az alábbi hivatalos közlemény számol be:

Az Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztár ez évi május hónap 19-én délután 4 órakor központi székházában (Dorottya-utca 4.) rendkivüli közgyülést tart, amelynek napirendjére az alaptőke fölemelése, a *Fővárosi Bank- és Váltóüzlet Rt.-gal* és a *Standard Bank és Takarékpénztár Rt.*-gal való egyesülés, az alapszabályok módositása, uj igazgatóság és egy felügyelőbizottsági tag választása van kitüzve.

Junius elsején ujabb tisztviselőredukciók lesznek

Sok pénzintézet nem adott remunerációt tisztviselőinek

A fővárosi pénzintézetek javarésze befejezte tisztviselőinek leépitését, illetve tulesett a redukció számottevő részén. Egynéhány intézet azonban még mindig *restanciában* van és most junius elsején szándékozik a leépitést befejezni.

Elterjedt hirek szerint junius elsejére *cca 100 felmondás várható* a jelentősebb pénzintzéeteknél és most jórészt öregebb tisztviselőkről lesz szó, akiket eddig kiméletből tartottak vissza, főleg pl. a Leszámitolóbanknál. Ezekkel a felmondásokkal azután — remélhetőleg — véget ér ez a szomoru folyamat, különösen, ha a tőzsdei konjunktura némileg felelevenedik.

Igen érdekes, hogy nemcsak a kisebb pénzintézetek, hanem egypár vezető bank is *körlevélben értesitette tisztviselőit, hogy semmiféle remunerációt nem kapnak.* Ez a körlevél nem okozott nagy örömet, de — változtatni sehol sem lehetett rajta.

Keresik a kényszerkötvényeket. Erős érdeklődés nyilvánul meg néhány nap óta a kényszerkötvények után, amelyek 50-ről 56-ig emelkedtek és amelyek 10%-os jövedelmezőségüknél fogva joggal állnak az érdeklődés előterében. A kötvényeket főleg német és holland bankárok, de belföldi kezek is vásárolják.

Szász Dezső egyezkedik. Értesülésünk szerint Szász Dezső, a boldogtalan emlékü Magyar-Német Bank volt vezérigazgatója komoly egyezkedési tárgyalásokat folytat avégből, hogy Budapestre visszatérhessen. A magyar pénzpiac presztizse és nyugalma érdekében nyomatékosan tiltakozni kell az ellen, hogy Szász Dezső ujra felbukkanhasson és közgazdasági tevékenységet folytasson épp akkor, amikor végre az egészséges konszolidáció a bankpiacon is érvényesül.

Kónyi Hugó uj tervei. Információnk szerint Kónyi Hugó, aki tudvalevőleg Madridban és Kairóban üdül, tárgyalásokat folytat avégből, hogy külföldi tőke bevonásával ujra érdekeltséget vállaljon a pesti piacon. Hónapok előtt szó volt arról, hogy Kónyi átveszi az Egyesült Fővárosi Takarék vezérigazgatói teendőit, ez a kombináció azonban rövidesen meghiusult.

Az Izzó pengőmérlege juliusban jelenik meg. Értesülésünk szerint az Izzó rendes- és pengőmérlege, bár az üzletév csak április 30-án zárult, nagyjában már készen van és fényes eredményeket mutat. A vállalat közgyülését julius elején fogja megtartani és a tavalyi osztaléknál lényegesen magasabbat fog fizetni.

Az Angol—Magyar Bank pengőtáblázata. Az Angol—Magyar Bank tőzsdeosztálya a budapesti tőzsdén jegyzett részvények pengővagyonáról és azok hozadékáról, a május 3-iki tőzsdei árfolyam alapján, hasznos és könnyen áttekinthető táblázatot készitett, amely most jelent meg nyomtatásban. A táblázat kitünteti a vállalatok mérlegszerü pengővagyonát, valamint az uj részvényre eső vagyonértéket pengőben és koronában, a részvények május 3-iki árfolyamát, az 1925. évi osztalékot, valamint a jelenlegi árfolyam alapján a részvények osztaléka által nyujtott jövedelmezőséget. A bank a táblázatot dijmentesen megküldte üzletfeleinek.

BudapestiTakarék- és Vásárpénztár Rt. közgyülése elfogadta az igazgatóság javaslatait. A 4,500.000 drb részvényt összevonják és 50.000 uj, 10 pengő névértéküvel cserélik ki. Az osztalék: 500 K.

ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 10. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások

A főváros tanácsa nyilvános *jeligés tervpályázatot hirdet a Fehérvári-ut és Hengermalom-utca sarkán épitendő kislakásos bérház terveire. Pályázatok benyujtásának határideje május 31. Pályadijak 12, 10 és 8 millió és 10 megvétel à 5 millió korona.*

A főváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a *Budaörsi-ut és Csend-utca sarkán épülő bérház vizvezeték, csatornázás és gázberendezési munkálataira. Ajánlatok benyujtásának határideje május 19., szerda. Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.*

Beérkezett ajánlatok

A fővárosi csatornaszivattyutelep iszapkamrájának átalakitására ajánlatot nyujtottak be: Schlick-Nicholson 3497, Ulrich B. J. 3220, Farkasvölgyi villamos rt. 3369 millió koronával.

A Simor- és Villám-utcák sarkán épülő bérház viz-, csatorna- és gázberendezésére ajánlatot nyujtottak be: Alpár Géza 1630, Thiergärtner és Stohr 1566, Szepessy Sándor utóda 1510, Egri és Fia 1567, Száva Sándor 1702, Weisz Simon 1659, Morzsányi Hermann 1554, Neményi Simon 1604, Farkas Izor 1646, Gerő N. Nándor 1462, Pap András 1573, Fischer Gyula és Társa 1727, Fliegl B. és Győry Vince 1609, Fried Zsigmond 1454, Riemer Miksa 1519, Stein Vilmos és Kácser János 1644, Fleischmann Gyula 1716, Kovácsics Ödön 1564, Szentgyörgyi és Társa 1530, Iparosok Orsz. Közp. Szöv. 1454, Tóth Imre és Társa 1650, Spitzer Salamon 1769, Runth K. 1919, Pogány Nándor 1503, Bogdány és Társa 1559, Kikta György 1488, Gabler J. 1579, Cross Charles 1566, Keszler Jenő és Fivére 1634, Harsányi Testvérek 1893 millió koronával.

2800 m³ bazalt zuzottkő szállitására ajánlatot nyujtottak be: Somoskői bazaltbánya rt. 827,300.000, Badacsonyi bánya rt. 810,000.000, Hofbauer Jakab 826,000.000, Bernstein és Káldor 1 milliárd 236 millió 700.000 koronával.

12000 m³ trahit zuzottkő szállitására ajánlatot nyujtottak be: Jánospusztai rt. 555,070.000, Szobi kőbánya rt. 1.436,270.000, Solymosi és Farkasmályi rt. 1.123,220.000, Nógrádjobbágyi kőbánya 1 milliárd 567,080.000 koronával.

A Bérkocsis-utca, Vig-utca és Nagyfuvaros-utca közti szakaszának csatornaépitési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: dr. Sándor Ödön 197,707.534, Berger és Haller 160,188.315, Klauber és Vajda 160 millió 134.000, Melocco Péter rt. 208,501.410, verbói Cséti István 208,818.740, Solti V. László 180,086.620, Steiner Ferenc és Behyna Oszkár 169,145.010, Kraszner József 212,384.800, Klein Zsigmond 158,855.992 koronával.

A Bezerédi-utcai csatorna Csokonai- és Aggteleki-utca közti szakaszának átépitésére ajánlatot nyujtottak be: dr. Sándor Ödön 119,111.861, Berger és Haller 93,383.525, Miklós Béla 94,337.000, Klauber és Vajda 87,055.870, Melocco rt. 126,449.880, Solti V. László 104,930.060, Steiner F. és Behyna Oszkár 99,230.680, Kraszner József 127,427.165 koronával.

Az I. és V. kerület kövezetjavitására ujabb ajánlatot nyujtottak be: az *I. ker. javitására:* Hollós és Kont a munkából 22%, a szállitásból 11% engedménnyel, Schaffer Antal 20—20%, Zech Károly 18—23%, Klein Zsigmond 12—18%, *az V. ker. javitására:* Fekete István 20—25%, Hollós és Kont 22—22%, Krausz Ferenc 26—52%, Zech Károly 18—46% engedménnyel.

A kertészet részére szükséges 720 m³ bányakavics szállitására ajánlatot nyujtottak be: ifj. Walla József 81,600.000, Kavicstermelő és betonáruvállalat 80,000.000, Klauber és Vajda 69,500.000, Dittrich Nándor 110,000.000 koronával.

A Váci-ut és Mura-utca sarkán épülő bérház C) pavillonjának ácsmunkálatait Neuschloss Ödön és Marcell kapta 368,136.305 koronáért.

A Budaörsi-ut és Csend-utca sarkán épülő bérház ácsmunkálatait az A) pavillonnál Kozma Pál kapta 217,880.000, a B) pavillonnál Stiegl József és Fia 222,045.000, a D) pavillonnál Vladár Pál 125 millió 230.000 koronáért.

Versenytárgyalási döntések

A *kerepesiuti temető utrendezésére hirdetett kövezési előmunkát* Halmos István kapta 27,080.000, a *bazaltkőburkolást* a Badacsonyi bazaltbánya rt. 50 millió 090.000, a *kavicsszállitást* Klauber és Vajda 5,460.000 koronáért.

A ferencvárosi helyi kikötőben szükséges portáldaru szállitásra a Ganz és Társa, Danubius-gyár kapott megbizást 3592 millió koronáért.

KAKOS KAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

51.128/1926. szám.

Tervpályázati hirdetés

1. Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános *jeligés tervpályázatot* hirdet az I. ker., *Fehérvári-ut és Hengermalom-utca sarkán,* a 13668. hrsz. alatt épitendő *kislakásos bérház* terveire.

2. A pályázaton résztvehet minden magyarhonos épitész.

3. A pályázatra vonatkozó telekhelyszinrajz és programm 1926 május 3-tól kezdve a tanácsi II. (középitési) ügyosztály kezelőhivatalában (IV., Központi városháza, III. em. 342. ajtó) szerezhetők be a hivatalos órák alatt.

4. Készitendő 1 : 200 léptekben a) az eltérő emeletsorokról egy-egy alaprajz, b) két homlokzat, c) két metszet és d) rövid müleirás és köbtartalomkimutatás, melynél a beépitett térfogat a pincepadlótól a padláspadlóig számitandó.

5. A pályamunkák a legegyszerübb módon állitandók ki, kasirozás, keretezés, üvegezés stb. mellőzésével; azok minden darabja, illetőleg lapja jeligével látandó el és jeligés levéllel együtt, jól becsomagolva és lepecsételve, legkésőbb **1926 május 31-én déli 12 óráig** elismervény ellenében a tanácsi II. ügyosztály kezelőhivatalában (IV., Központi városháza, III. emelet 342. ajtó) adandó be.

6. A birálatból kizáratnak az elkésett, a nem kivánt rajzot tartalmazó, a jól le nem zárt és pecsételt, vagy nem teljes pályatervek.

7. Postán feladott terveknél a postai bélyegzőre vonatkozik a határidő.

8. A birálóbizottság elnöke Budapest székesfőváros polgármestere, illetőleg annak helyettese, tagjai:

a) a tanácsi II., IX. és XII. ügyosztályok vezetőtanácsnokai és a fővárosi Elektromos Művek igazgatója;

b) a középitési bizottság két épitésztagja;

c) a Magyar Mérnök és Épitész Egylet, a Magyar Mérnökök és Épitészek Nemzeti Szövetsége, a Magyar Mérnöki Kamara egy-egy épitésztagja, a magyar királyi kereskedelmi minisztérium épitési osztályának egy épitésztisztviselője és

d) a tanács által meghivott 2 tag.

9. A kitüzött pályadijak a következők

I. dij	12,000.000 K
II. „	10,000.000 „
III. „	8,000.000 „

és 10 megvétel á 5,000.000 K, amennyiben a bizottság erre érdemes terveket javaslatba hoz.

Budapest, 1926 április 22-én.

Budapest székesfőváros tanácsa.

58,550/1926.—II.sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a *IX. ker., Mester-utca 39. sz alatt épülő bérház villanyszerelési és felvonószerelési munkáira.* A költségvetési kiirás nyomtatványai 50.000 (ötvenezer) K-ért kaphatók 1926 május 11-től kezdve d. e. 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában. A tervek Központi Városház III. em. 326/c. ajtó alatt megtekinthetők Varga Gyula mérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a számvevőség VI. ü. o.-ban (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint. A bánatpénz letéséről szóló letéti nyugtát, avagy ha a bánatpénz a központi pénztárnak postán küldetet volna el, ugy az erről szóló postai feladóvevényt az ajánlathoz kell csatolin.

Az óvadékképes értékpapirok és azon pénzintézetek névsora, melyeknek betétkönyvei, záloglevelei, kötvényei bánatpénzül vagy biztositékul elfogadhatók, a tanács ügyosztály kezelőirodájában (III. em. 342.) továbbá a számvevőség VI. ügyosztályában megtudhatók. A munka elnyerése esetén a letett bánatpénz a vállalati összeg 5 (öt) %-ára egészitendő ki. Ezen összeg biztositékként kezeltetik.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson s hogy a munkát több vállalkozó között megoszthassa, illetve tetszése szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s ujabb pályázatot tartson.

A munkálatokra előleg nem folyósittatik, azonban a végzett munkák arányában időnkint keresetek adhatók be, melyek a munka előrehaladásához képest folyósittatnak.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt boritékban, 20.000 K állami okmány és 20.000 K fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenkint 2000 K állami és 2000 K fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktató hivatalában (I. em. 114.) és a kerületi előljáróságok iktató hivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 május hó 26-án (szerdán), d. e. 11 óráig** a tan. II. (Középitési) ü. o. III. em. 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, a III. em. 351. sz. üléstermében 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet. A pályázzaton csakis budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 május 5-én

A székesfőváros tanácsa.

33359/1926—II.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilványos irásbeli versenytárgyalást hirdet a *VI., Váci-ut és Gyöngyösi-ut sarkán* épülő székesfővárosi bérházak *vizvezeték-, csatornázás és gépberendezési munkáira.*

A költségvetési kiirás nyomtatványai 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 május 10-től kezdve d. e. 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában. A tervek Központi városháza, III. em. 328/a ajtó alatt megtekinthetők Frischfeld Ede főmérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 327.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetve tetszés szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s ujabb pályázatot tartson.

Külön figyelmeztetjük a pályázni szándékozókat, hogy ezen munkálatok odaitélésénél elsősorban és főként a munka jósága, a pályázók megbizhatósága lesz döntő s igy csak minden tekintetben megbizható vállalkozó fog e munka végzésével megbizatni.

A munkálatokra előleg nem folyósittatik, azonban a végzett munkák arányában időnként keresetek adhatók be, melyek a munkák előrehaladásához képest folyósittatnak.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt boritékban, 20.000 K állami okmány- és 20.000 K fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenként 2000 K állami és 2000 K fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. em. 114.) és a kerületi előljáróságok iktatóhivatalában kaphatók.

Az ajánlatok **1926 május 26-án délelőtt 10 óráig** a tan. II. (középitési) ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, a III. em. 351. sz. üléstermében 12 órakor fognak felbontatni. Elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

A munka az épitési naplónak az épitésvezető mérnök által a cég részére való kiszolgáltatásától kezdve három nap alatt megkezdendő és a költségvetésben jelzett idő alatt elkészitendő.

Budapest, 1926 május 4-én.

Székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Társszerkesztő: **dr. Kósa Miklós.**
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budapest Székesfőváros Központi Csatornaszivattyutelepén
eladásra kerül 2 darab 1893. évben készült Röck-gyártmányu 2—2 darab **centrifugálszivattyuval** kapcsolt cca. 160 HP teljesitményü

Compound álló gőzgép

továbbá 1 darab 235 m² fütőfelületü

BÁNÓ-SZÜCS-féle vizcsöves kazán

A vonatkozó ajánlatokat az üzemvezetőség címére (IV., Központi Városháza II. emelet 264. ajtó) kell benyujtani, ahol a hivatalos órák alatt az eladásra vonatkozólag közelebbi felvilágositás is nyerhető.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e sza mába vágó munkákat.

Szálloda, kórház, szanatórium
berendezés legolcsóbban
ELBERT VASBUTORGYÁRTÓNÁL
Budapest, VIII. ker., Bezerédi-utca 4. sz.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

HAVERLAND ANTAL
m. kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el. : J. 29-66.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, IX., Páva-utca 27
Telefon: József 76—56.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és müszaki iroda.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
építési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

GIPSZET ARUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

JAHODA KÁROLY FÉMÖNTÖDE ÉS FÉMÁRUGYÁR
Ujpest, Baross u. 84-86. Telefonszámok: 115-82, 203-38.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam | Budapest, 1926 május 19. | 20—21. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Szent István napja

mindenkor nagy és bensőséges ünnepe volt a magyar nemzetnek, de elsősorban Budapest székesfővárosnak. Talán éppen az idei esztendővel ennek az ünnepnek a jelentősége mérhetetlenül fog fokozódni. Nemcsak a nemzeti gondolat parancsolja ezt, de egyszersmind Budapest hatalmas érdekei is fűződnek ahhoz, hogy ez az ünnep minél gazdagabb jelentőséget találjon. Eddig talán inkább a vidék katholikus lakossága kereste fel Szent István ünnepe alkalmából a fővárost, 1926 augusztus 20-tól kezdve azonban *ez az ünnep legyen az egész magyarságé, Szent István hete legyen olyan ünnepe Budapestnek és az országnak, amely megsokszorozza az idegenforgalmat és beláthatatlanul összekapcsolja a magyar nemzet fiainak érzését.*

Eddig talán inkább a katholikus egyház ünnepe volt Szent István napja. Szent István király történelmi jelentőségét azonban az ország minden vallású és minden osztályu lakosságának meg kell ismernie. István király nemcsak a katholikus vallás szentje, de egyénisége és politikája a magyar államalkotás dicsősége. István király nemcsak a keresztény vallás hivőivé tette a magyarságot, de bekapcsolta ezt a nagyszerű népet a nyugati kulturába is. A magyar államesme legnagyobb alakja volt ő, akit nem sajátithat ki és nem is sajátit ki magának egy felekezet, mert az egész magyar nemzet magáénak vallja. Egészen természetes tehát, hogy István király napja emez elgondolás után az egész és egységes magyar nemzet ünnepe lesz azzal, hogy ezen a napon, helyesebben *István király hetében Budapest székesfőváros vendégül várja nemcsak a vidék magyarságát, de a külföldet is.*

István király hetének olyannak kell lennie, mint a müncheni Oktoberfest-nek, a nizzai karneválnak, vagy a frankfurter Messe-nek. Legalább igy képzeli el ezt *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki ennek az ideának apja és leglelkesebb propogálója. Ma már a megvalósulás stádiumába jutott István király hetének gondolata. Az elmult héten rendkivül fontos tanácskozások voltak ebben a kérdésben *és a kormány igen helyesen a fővárosra, legelsősorban Ripka Ferenc főpolgármésterre bizta István király hetének előkészitését.* A kormány is, a főváros közönsége is tisztában van vele, hogy jobb kézre bizni a gondolat megvalósitását nem is lehetett volna. *Ripka* Ferenc főpolgármester a maga törhetetlen akaraterejével és a főváros iránt érzett szeretetével a fényes ünnepségek sorozatává, az ország és a külföld bucsujáróhelyévé avatja István király hetében Budapestet. Máris a tervek egész hálózata fut össze kezében. Egy hétig tartó ünnepe lesz ez a fővárosnak és ez idő alatt hatalmas arányu és látnivalókban gazdag, szines népünnepek megrendezéséről, sport- és tornaünnepélyekről, versenyekről és egy nagyszabásu vásár megtartásáról folynak a tárgyalások. A látványosságok oly tömegét kivánják István király hetében megvalósitani, hogy ezek nemcsak a vidék és az elszakitott országrészek lakosságának, hanem a külföldnek érdeklődését is felkeltsék. A kormány is minden erővel hozzá akar járulni ahhoz, hogy István király hete fényesen sikerüljön, hogy a magyar nemzet ezáltal egy bensőséges ünneppel gazdagodjék és hogy a főváros idegenforgalma evvel is jelentékenyen fejlődjék. A kormány ugyanis hozzájárult ahhoz, hogy az ország bármely részéből 50 ezer koronáért oda- és visszautazhassanak, akik az ünnepségen résztvenni akarnak. A külföldön és az elszakitott országrészeken egy aranykoronáért adják a vizumot, az idegenek jelentkezési kényszerét erre a hétre hatályon kivül helyezik és még számos könnyitést igyekszik a kormány életbeléptetni.

Mindezek mégcsak nagy konturjai lehetnek annak a munkának, amelyet az elkövetkezendő két hónapban végezni kell, hogy István király hete azzá legyen, aminek szánták. Jóleső érzéssel vesszük tudomásul, hogy a főpolgármester nemes törekvéseit ugy felsőbb helyeken, mint a társadalom minden rétegében meleg szeretettel fogadták és annak kivitele érdekében mindenki megtenni szándékozik a magáét. Ma még embrionális állapotban van ez az egész terv, de ahogy a nagy gondolat kibontakozni kezd előttünk, máris megállapitottuk, hogy az, ami István király napján eddig tradició volt, az a jövőben eleven valóság, mélységes, bensőséges kapcsokkal összekötő örökintézménynek készül. Valahogy azt érezzük, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester avatott kézzel és a magyar történelemnek nemcsak ismeretével, de átérzésével megtalálta azt az alakot és azt az ünnepet, amely mindenkié lehet. Nem lehet vallásfelekezet, nem lehet politikai elv és világnézet, amely meg ne becsülné István királyban a nyugati kulturát Magyarországon elültető nagy államférfit. Az egységes magyar nemzet nagy ünnepévé kell tehát lennie István király hetének, amely héten a külföld előtt is meg kell mutatnunk a magyar egységet és a magyar erőt. Ha *Ripka* Ferenc főpolgármester ezt a gondolatot bele tudja plántálni minden lélekbe és ha ezt az ünnepet világhiressé tudja tenni, akkor mérhetetlen érdemeket szerez nemcsak a főváros lakossága, de az egész ország közönsége előtt is.

Körséta a városházán

Agyon ellenőrzik az üzemeket — Budapest kulturális áldozatkészsége — Szocialisták félelme a falrafestett ördögtől

Az üzemeket ellenőrző bizottság kérdésében történt meg először, hogy a szélső jobboldal és a szélső baloldal a pénzügyi bizottságban és a közgyülésen is együtt masirozott. Nagyon tiszteletreméltónak tartja mindenki, hogyha olyan kérdésben szövetkezett a baloldal és a jobboldal, mint az autonómia megvédése. *Az autonómia védelmére azonban ezuttal nem volt semmi szükség, mert hiszen az autonómia a legkisebb mértékben sem forgott veszedelemben.* Hogy ez igy van, azt a legkiválóbb jogi szakértők egyike, dr. *Papp* József, az Ügyvédi Kamara köztiszteletben álló elnöke is kifejtette a közgyülés előtt. Rámutatott arra, hogy az üzemek körül valóban rendezetlen kérdések halmazata örvénylik, amiket végre rendezni kell. Minden oldalról annyit hallottunk már az üzemi kérdés rendezésének szükségességéről, hogy meg kell ragadni az alkalmat most, amikor a belügyminiszter erre megfelelő javaslattal állott elő. Hiszen *nincs szabályrendelet, amely az üzemek alakulását szabályozná és ezért keletkeztek nyakra-főre üzemek anélkül, hogy a törvényhatóság, vagy a belügyminiszter ezeknek az üzemeknek születéséről tudomást szerezhetett volna.*

A jobboldal és baloldal lelkiismeretét egyelőre nem nyugtatták meg a Papp József-féle objektiv fejtegetések. A közgyülés ugy döntött, hogy nem küld képviselőket a belügyminiszter által proponált üzemellenőrző-bizottságba, hanem saját maga kreál egy bizottságot és ennek a bizottságnak az utján ellenőrzi majd az üzemeket. Ezekután most széltében, hosszában azt kolportálják, hogy a belügyminiszter és a főváros között kitör a harc. Erről azonban szó sincsen. Tulzottan felfujják a dolgokat azok, akik igy akarják beállitani. Hogy mi lesz most? Erre vonatkozólag *Ripka* Ferenc főpolgármester már a *Községi Polgári Párt* mult hétfői értekezletén igen precizen megadta a választ. Ha a törvényhatóság — mondotta Ripka főpolgármester, — nem járul hozzá a közös apparátus felállitásához, akkor a belügyminiszter a törvényes ellenőrzést az üzemeknél külön végezteti azon a bürokratikus uton, amelyet éppen a főváros közönsége érdekében el akar kerülni. Ebben az esetben a főváros is külön ellenőrző-bizottságot állit fel, amely természetesen szintén külön uton halad és igy a két bizottság müködése között egészen lehetetlen állapot következhetik be.

Ennyi az egész, nincs tovább. A főváros választott a két ut között. A belügyminiszter élni fog törvényadta jogával, amit a főváros is megcselekedhetik a maga hatáskörében. *Harcról azonban a belügyminiszter és a főváros között nincsen és nem lehet szó.* Hogy azután a közgyülés helyesen döntött-e, azt a jövő tapasztalatai fogják megmutatni. A jövő tapasztalatai, amelyek igazolni lesznek hivatottak *Ripka* főpolgármester szomoru jóslatát. A főváros üzemei tehát kettős kontroll alá kerülnek; csak azután a sok bába között el ne vesszen a gyerek.

Rakovszky Iván belügyminiszter a parlament hétfői ülésén ujra foglalkozott a kérdéssel és álláspontját a következő kijelentésében foglalta össze:

— Nekem bizonyos speciális felfogásom van az autonómiáról. *Én éppenséggel nem megnyirbálni szeretném az autonómiát, hanem szeretnék eljutni oda, hogy Magyarországon teljesen egészséges autonómia jöjjön létre. Az üzemellenőrzőbizottságnak nem az a hivatása, hogy az üzemek ellen, hanem, hogy azok érdekében müködjék.* Ennek a fölállitása tehát nem jelenti az autonómia sérelmét. *Ha a főváros ilyen testület megalkotására nem hajlandó, akkor én önállóan, sajnos, az összemüködés sérelmére, fogom törvényben biztositott kötelességemet teljesiteni.*

*

Grófi *Klebelsberg* Kunó kultuszminiszter költségvetésének tárgyalása alkalmával nagyszabásu expozét mondott. Aki valaha kulturpolitikával foglalkozott, a lehető legnagyobb elismeréssel nyilatkozik erről a beszédről. Lehetnek eltérőek a vélemények abból a szempontból, hogy a liberalizmus tekintetében milyen álláspontot foglal el a kultuszminiszter, az az egy bizonyos, hogy a magyar kulturáért való lelkesedése rendkivül tiszteletreméltó és amellett becses alkotásokban is nyilatkozik meg. Budapest törvényhatósági bizottságának azonban minden tagját fájdalommal töltötte el az, hogy a kultuszminiszter meglehetősen tájékozatlan Budapest ügyei körül. A kultuszminiszter ugyanis ebben a beszédében azzal vádolta meg Budapestet, hogy nem mutat megfelelő áldozatkészséget akkor, amikor közintézmények létesitéséről van szó. *Petrovácz* Gyula, a nemzetgyülésen, *Bródy* Ernő pedig a főváros közgyülésén szállt vitába *Klebelsberg* grófnak eme megállapitásával. Szinte nem is lehet elképzelni azt, hogy a kultuszminiszter honnan vette ezt a vádját. Mi csak kérni tudjuk, hogy nézzen körül Budapesten, vegye számon az iskolákat és a kórházakat és állapitsa meg, hogy a közintézmények létesitése során mit cselekedett a főváros és mit cselekedett az állam. *Évtizedek óta a főváros vállalja át az állam kötelezettségeinek igen nagy részét.* Nem egy alkalommal kormánynyilatkozatok hangzottak el arról, hogy a szegény magyar állam nem tud annyit cselekedni Budapestért, amennyit kellene és igy az állami feladatok igen nagy részét a főváros veszi magára. Budapest polgárságának két tiszteletteljes kérése van a kultuszminiszter urhoz. Az egyik az, hogy érdeklődjék *Vass* József kollegájánál Budapest áldozatkészsége iránt, amikor közintézmények megvalósitásáról van szó. A másik tiszteletteljes kérése Budapest lakosságának, hogy gróf *Klebelsberg* Kunó kérje meg a kultuszminisztert, látogassa végig egyszer Budapest székesfőváros iskoláit, amelyek amugy is legmagasabb főhatósága alá tartoznak. Ha a kultuszminiszter ezt a két kérést teljesiti, meg vagyunk róla győződve, hogy legközelebbi felszólalásában Budapest áldozatkészségéről egészen más hangon fog nyilatkozni.

*

A szerdai közgyülés már egy félórával belenyulott a csütörtökbe, amikor *Ripka* Ferenc főpolgár-

mester nagyot rázott az elnöki csengőn és — mint a baloldalon mondják — meglepetésszerüen berekesztette a közgyülést, bár annak még jó néhány tárgya várt az elintézésre. A szociálista padokon némi nyugtalanságot keltett ez az intézkedés, amit azzal okoltak meg, hogy a frakció tagjai Bécsbe utaznak, hogy ott városkormányzó elvtársaik munkáját megtekintsék és tanulmányozzák. Csütörtökig nem is térnek vissza a szociálisták, akiknek társaságában több demokrata városatya is átrándult Bécsbe. Attól féltek hát a szocialisták, hogy a szerdai közgyülésen nem lehetnek jelen. Hamarosan kiviláglott azonban, hogy nincsen okuk az aggodalomra. *Ripka* főpolgármesternek a világ kincséért sem volt szándékában, hogy puccsot csináljon és a szociálisták távollétében tárgyaltasson le akár fontos, akár kevésbbé fontos kérdéseket. Be kellett látniok a szocialistáknak is, hogy a főpolgármester nem is tudhatta, hogy ők Bécsbe szándékoznak utazni. Amikor azonban erről tudomást szerzett, készségesen elállt attól, hogy szerdán folytassák a közgyülést. Igy azután a főpolgármester a székesfőváros törvényhatósági bizottságának legközelebbi rendes közgyülését május 26-án, szerdán délután négy órára hivta össze. Ezen a közgyülésen elsősorban a május 12-én tartott rendes közgyülés napirendjéről visszamaradt ügyek kerülnek tárgyalásra és igy a május 19-ére tervezett folytatólagos közgyülés elmarad.

„Messze Keleten isten maga fogta meg egy néptörzsnek a kezét és vezette erre a földre"

Emlékmü leleplezés a Gázmüveknél — Emlékezés 79 hősi halottról

A kegyeletes megemlékezés lélekemelően szép ünnepe folyt le Áldozócsütörtökön a sz.-főv. Gázmüvek óbudai telepén. Ekkor leplezték le azt a diszes emlékművet, amelyet a Gázmüvek alkalmazotai közül hősi halált halt hetvenkilenc katona emlékére alkotott *Horvay* János, a nagy szobrászművész. Az ünnepséget megelőzően igazgatósági ülés volt, amelyen *Rózsa* Károly vezérigazgató bejelntette, hogy az igazgatóság a régi gázgyár ötvenesztendős köveiből emlékművet készittetett a gázgyár hősi halottjainak emlékezetére. Az igazgatósági ülés jegyzőkönyvileg örökitette meg a mártirok emlékezetét, majd levonult a gázgyár udvarára az emlékműhöz. Ott ekkorra már hatalmas közönség gyülekezett a letakart emlék körül. Eljött dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester is, a hatalmas gázgyári telep megteremtője, ott volt *Sipőcz* Jenő dr. polgámester, a tanács tagjai, a bizottsági tagok egész sora, az elhunytak hozzátartozói és barátai. Az emlékművet az igazgatósági épülettől jobbra, egy nyárfasorral körülvett udvarrész közepén állitották fel. A hatalmas márványoszlop előrészén egy rohamsisakot ábrázoló bronzemlékmü van ezzel a felirattal: „Meghaltak a hazáért". Az oszlop másik három oldalára a hősi halottak névsora van bevésve. Az oszlopot ledöntött oszlopokat ábrázoló galéria övezi.

Az ünnepség a „Hiszekegy" eléneklésével kezdődött, ezután

Rózsa Károly vezérigazgató

mondott meleg szivből jövő, költői lendületü, szép beszédet.

— Amikor a világégés sötétsége ránkborult — kezdte beszédét — és körülhordták a véres kardot, a mi hivatalainkba és műhelyeinkbe is besüvitett a hivó szózat. Testvéreink, barátaink, munkatársaink letették a szerszámot és a kötelességtudásba vetett hittel mentek az anyaföld védelmére. 239-en mentek el a gázgyárból a szélrózsa minden irányába. És csak amikor két világrész kapzsi kézfogása mindent elpusztitott és már csak az üszök feketedett a zsarátnokok között, akkor tértek vissza, vették fel ujra a szerszámot és folytatták munkájukat ott, ahol négy évvel azelőtt abbahagyták. *Hetvenkilenc testvérünket azonban hiába vártuk vissza.* Hiába vártuk mi, hiába várta kis otthonukban a család. Nem jöttek. Nem tudta visszahozni az édesanyának, a hitvesnek imádságos szeretete, az árvának gőgicsélő könyörgése sem. Gazdátlan maradt a munkahely, üres rideg lett a hü családi fészek, amelyből minden boldogság elköltözött.

— És a világégés vége, a millió és millió emberáldozat eredménye: hogy az istenverte éhség és gyülölet megcsonkitott, meggyalázott, megnyomoritott és életfeltételeinktől fosztott meg bennünket.

— *Ravasz* püspök, a fájdalom és szenvedés századának mondja a huszadik századot. És én e pillanatban, amikor lelkiszemeim elé idézem hőseink emlékezetét és lepergetem ennek a földnek kétezer éves históriáját, ugy érzem, hogy ez a kor az emlékezésnek, a reménységnek és az ujraépitésnek a kora. Ezer esztendeig próbálta a hatalmas világverő Róma meghóditani ezt a földet, de hiába küldte ide legvérszomjasabb vezéreit, hiába pusztitotta el a városokat és falvakat, hiába irtotta ki a nép apraját, nagyját, a millió édesanyának mérhetetlen fájdalma, a millió özvegynek kimondhatalan szenvedése és az árvák millióinak keserü könnye gyökérbe fakasztotta a martirok vérét, s Antheusként ujra feltámadva, megvédte ennek a földnek minden rögét, amig a hatalmas, büszke római sas szárnyaszegetten lehull és rabigába görnyedt.

— *És ekkor messze keleten isten maga fogta meg egy néptörzsnek a kezét és vezette ide, egyenesen erre a földre.* És ez a föld, amely egy ezredéven át szembeszállott a hatalmas római császárokkal, az uj nép törzsét magáénak fogadta, urának vallotta. Ez a föld lett ütközőpontja Kelet és Nyugat minden hóditó előretörésének, de ez a nép ezer éven át hősiességgel és dicsőséggel teljesitette nagy kulturmentő hivatását. Ez a föld a világ legnagyobb temetője és nincs a világon még egy darab föld, amelyet annyi mártírvér áztatott volna, mint ezt a földet.

— És nekünk mégsem szabad elcsüggednünk. Nekünk célhoz kell érnünk, mert a halottak ereje segit bennünket. Ideállitottuk ezt a siremléket örök emlékezetül, hogy az emlékezés ereje hozza vissza nekünk halottainkat. Nem a sirt bolygatjuk, hisz azt sem tudjuk, hogy hol porlik az, ami bennetek enyészet volt, de az emlékezés erejével akarjuk megragadni lelkeiteket, hogy azoknak fénye világitsa meg előttünk az utat, amelyen megváltozott köz- és magánéletünknek, egész lelki és szellemi világunknak haladniok kell, hogy visszaszerezzük mindazt, ami elveszett, amit elraboltak tőlünk.

— Lelkeiteket ragadjuk meg, hogy a mindent elsorvasztó gyülölködés helyett ültessétek belénk a Ti mindent megszenvedett, de mindent megbocsátott szereteteket, hogy egymást megértve, egymást megbecsülve, verejtékes munkával dolgozzunk együtt mindaddig, amig ujra egy lesz szivünk dobbanása Kárpátoktól Adriáig.

Dr. *Buzáth* János alpolgármester rendelkezésére ezután lehullott a lepel az emlékműről és az uj emlék előtt szóllott kegyeletes szavakkal az alpolgármester a „magyar becsület, a törhetetlen magyar hüség, a példátadó páratlan magyar kötelességtudás és kötelességteljesités nemes halottai"-ról, akiknek szent példája megértésre, egybeforradásra, a hazaszeretetben való egyesülésre fog serkenteni minden magyart, mert csak igy teremthetjük meg ujra a boldog Nagymagyarországot.

Az ünnepséget a gázgyári dalárda himnusza fejezte be. Ezután a koszorukat helyezték el az emlékmü talapzatára. Elsőnek a gázgyár koszoruját tették le, majd *Ripka* Ferenc főpolgármester helyezte el néhány szivből fakadó közvetlen szóval a maga virágcsokrát. Most a hősihalottak hozzátartozói vonultak az emlékmü elé. Többszáz feketeruhás asszony, anya, özvegy és árva zokogva kereste a márványbavésett nevek között a maga halottjának szeretett nevét.

DELAHAJE 4 hengeres, **HUPMOBILE** 4 és 8 hengeres **automobilok,**
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és **LATIL** a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., Dorottya-utca 7. (Hitelbank-palota.)

Közgyülés, amely a lovagiasság szabályai szerint folyt le

Megfigyelések és följegyzések a törvényhatóság közgyülésén

Aki csak egy kicsit komolyan veszi a főváros ügyeit, keservesen töri a fejét azon, mit lehetne végre cselekedni, hogy az obligát közgyülési botrányok végre megszünjenek. Komoly és nivós viták peregnek le szerdánként a közgyülési teremben, de valahogy mindig beköszönt egy kellemetlen negyedóra, amely meghozza a maga botrányát. Jó lenne valahogy kiszámitani, hogy milyen bacillusok okozzák ezt a nyavalyát, vagy hogy miképpen lehetne a kritikus negyedórát valamiképpen a pipázóban, vagy a társalgóban eltölteni. A legtöbbet ezen a téren természetesen *Ripka* Ferenc főpolgármester bölcsességétől reménlnek, majd ő megtalálja valahogy a botrányokban való szereplés viszketegének áfiumát.

Merthogy szerdán megintcsak elkövetkezett az immár megszokottá vált botrány. Amolyan liliputi botrány volt az egész, de jellemző a közgyülés betegségére, mert ennél tipikusabbat kitalálni sem igen lehetne. Ama fölösleges botrányok közé tartozott ez, amelynek se oka, se célja ki nem kutatható. A *Reigen*-ről volt szó és mégis *A Nép*-en vesztek össze, amely tulajdonképpen már nincs is az élők között. Hogy *A Nép* emlékezetéből fakadt affér tulajdonképpen hogyan kezdődött, senki sem tudná határozottan megmondani. A Reigen-ügyhöz *Anka* János, A Nép egykori szerkesztője szólott hozzá. A baloldalon is ugy itélték meg, hogy meglepően liberális beszédett mondott. Sőt még *Klár* Zoltán dr.-t is hizelgő szavakkal simogatta meg. Ekkor történt, hogy Klár Zoltán ikertestvére a lovagiasságban, dr. *Rácz* Vilmos valami megjegyzést tett az istenben boldogult *A Nép-re*. Az egyik verzió szerint az mondta volna:

— Miért nem irt igy *A Nép*-ben, mint ahogyan most beszél?

A másik verzió szerint a Rácz-féle közbeszólás igy hangzott volna:

— *Még szomorubb helyzetben vannak A Nép munkatársai.* (Mert hogy Anka János éppen arról szónokolt, hogy a színészek a Reigen betiltása miatt nagyon szomoru helyzetben vannak.)

Ebből a közbeszólásból támadt az éjféli botrány. Jobboldal és baloldal zavaros kiabálásban tört ki és a végén *Rácz* Vilmos nem *Anka* Jánossal, hanem *Szabó* Józseffel, a keresztényszocialistával veszett össze. Nem is csoda, hiszen ez a két ur igen éles világnézeti ellentétben él. Az egyik párbajszakértő, a másik pedig elvi alapon és a gyakorlatban is ellensége a párbajnak. Az elnöklő *Sipócz* polgármestertől végeredményben mind a két fél megkapta a maga megérdemelt rendreutasitását és ezzel a futó májusi zivatar meg is szünt.

A szerdai közgyülés egyebekben igen komoly és méltóságos volt. Kezdődött azzal, hogy mindenki lemondott az interpellálás jogáról, hogy ne kelljen megint folytatásokban közgyülésezni. *Ripka* Ferenc főpolgármester nagyon melegen, költői emelkedettségü szavakban parentálta el *Bukovszky* Viktor tanácsnokot és *Bródy* József volt bizottsági tagot. Örömét nyilvánitotta azután a közgyülésen a *Platthy* György bizottsági tag ellen elkövetett merénylet sikertelensége fölött.

Ezután a lakáskérdés megvitatása következett. *Csécsi Nagy* Miklós az épitkezések megindítását sürgette és követelte a lakbérek felszabaditását. Uj gondolatot is vetett fel, mikor azt kivánta, hogy a lakásépitéshez szükséges kölcsönt a hadikölcsönök valorizációja utján szerezzék be. Végül inditványt nyujtott be, hogy a külföldi kölcsönből ne a főváros épitkezzék, hanem folyósitson kölcsönt olyan háztulajdonosoknak, akik házaikat többemeletesre akarják felemelni. Nagyon értékes beszédben szóllottak hozzá ehhez a kérdéshez *Bródy* Ernő és *Déry* Ferenc is. *Bródy* Ernő felelt *Klebelsberg* Kunó gróf kultuszminiszternek is, aki a parlamentben mondott beszédében kétségbevonta a főváros áldozatkészségét. *Ismertetett végül egy tervet, amely a részletre vásárolható sorsjegyek révén teremtene tőkét ötszáz lakás épitésének céljaira.* Kérte, hogy a tanács foglalkozzék ezzel az ötlettel. *Déry* Ferenc a Tabán beépitését sürgette és azt kivána, hogy a főváros idejekorán tegye meg az átmeneti intézkedéseket a lakások felszabaditására. Több felszólalás után végre *Harrer Ferenc inditványára ugy határoztak, hogy a lakáskérdések letárgyalására a polgármester elnöklésével huszonnégytagu lakásügyi bizottságot alakitanak.*

Ezután következett a közgyülés nagy témája, *az üzemgazdasági bizottság megalakitásának* kérdése. *Borvendég* Ferenc tanácsnok értékes előterjesztése után *Papp* József dr., az Ügyvédi Kamara elnöke emelt szót. Nagyszabásu beszédében kifejtette, hogy a tanácsot, mint közigazgatási testületet nem tartja alkalmasnak az üzemvagyonok kezelésére. *Szerinte bizonyos módositásokkal el lehet fogadni a miniszter álláspontját, amely az együttmüködésre vonatkozik. Ha a bizottság elnöke a főpolgármester lenne, az nem volna sérelmes az autonómiára nézve, hiszen a közigazgatási bizottság elnöki székében szintén a főpolgármester ül.* A balodali blokk álláspontját *Harrer* Ferenc dr. fejtegette ki, majd *Liptay* Lajos, a Wolff-párt, *Kiss* Jenő pedig a szocialisták nevében beszélt. *Becsey* Antal a belügyminiszterrel való együttes ellenőrzés ellen szólalt fel, mig *Éber* Antal azt fejtegette, hogy a belügyminiszteri bürokrácia bekapcsolása nem jelent erőgyarapodást a főváros szempontjából. A közgyülés végül elfogadta a baloldal és jobboldal közös határozati javaslatát.

A *Reigen*-ügynél kitört zajos incidens nem zavarta meg a közgyülés békéjét, mert a jobboldal és baloldal egyformán jóizüen nevetett *Stadtler* papa szokásos erkölcsi prédikációin, amelyekben a szinházak legszigorubb megrendszabályozását követelte. *Éjféltájban erős vita kezdődött az iparostanoncoktatás felügyeletéről szóló szabályrendelettel kapcsolatban,* amelyet a szocialisták valósággal obstruálni kezdtek. Félegykor azonban *Ripka* Ferenc főpolgármester nagyot csöngetett és berekesztette a közgyülést, amely egyéb bölcs határozatai mellett a kiváló *Ács* Ferenc főszámvevőt visszatartotta a város szolgálatában.

Tallózás az 1926. évi deficitmentes fővárosi költségvetésben

Seregszemle arról, hogy miként sáfárkodik a tanács a város vagyonával

A főváros tanácsa most küldi szét vaskos kötetben az 1926. évi költségvetés tervezetét, amelynek letárgyalását május 26-án kezdi meg a pénzügyi bizottság. A költségvetés főbb tételei már ismeretesek és e helyen arra nem is óhajtunk kitérni. Ellenben apróbb szemelvényeket mutatunk be a költségvetésből, amelyek mindenesetre megérdemlik a figyelmet annál is inkább, mert az alábbi szemelvények betekintést engednek a főváros háztartásának műhelyébe.

39 milliárd az ingatlanok hozadéka

A fővárosnak jelentékeny bevétele van értékes ingatlanaiból. *E címen közel 39 milliárd bevételt irányoz elő az idei költségvetés.* A főváros tulajdonában lévő bérházak jövedelme több mint 5 milliárd, a házak értéke pedig 16 millió aranykoronára van becsülve. Ez a becsérték természetesen nagyon szerény, mert vannak épületek, amelyek értékét 1000 aranykoronán alulinak becsüli a költségvetés. A Vigadók, kioszkok és vendéglői helyiségekből több mint 2 milliárd a várható bevétel, az épületek értéke pedig 8,346.000 aranykoronára van becsülve. *A legtöbbet ér a pesti Vigadó, amelynek aranyértéke öt és egynegyed millió.* A városligeti tejivócsarnokot ellenben csak 490 millió aranykoronára értékeli a főváros. A főváros tulajdonában levő rétek és szántóföldek közül 3422 hold van bérbeadva, amelyekért *bér fejében összesen 370.000 kg buzát kap.* A buza mai ára mellett körülbelül ez 1300 milliónak felel meg. Az üres telkek közül 317.000 négyszögöl van bérbeadva, amelyek ellenében több mint egy millió kg. buza, illetve pénzértékben 3600 millió korona folyik be a város pénztárába.

Bevétel haszonvételi jogok után

A főváros háromféle címen *haszonvételi jogot* gyakorol. Ezekből a jogokból 290 millió bevételt remél. És pedig halászati bérletjegyek eladásából 119, vadászati engedélyekért 65, déligyümölcs árverésekért pedig 25 millió koronát.

Közterületi használati díjak

Nagy jövedelmet jelent a főváros részére a közterület használatáért szedett bevétel. E címen 15 milliárd folyik be ebben az évben a városi pénztárba. A legtöbbet a közlekedési vállalatok s azok közül is a BSzKR fizetik. A BSzKR területhasználati dija pontosan 10.5 milliárdot tesz ki, míg a burvasut 747, a földalatti vasut 165, a különböző helyiérdekü vasutak pedig több mint 250 milliót fizetnek. Az autótaxi vállalat területhasználati dija pedig 175.000 korona. A kávéházak, vendéglők és cukrászdák járdafoglalási dijért 618 milliót fizetnek.

Fertőtlenités

A fertőtlenitő intézetek fentartására több mint 5 milliárd, a bakteriologiai intézeté kerek egy milliárdba, a tüdőbeteg-gondozó intézetek fentartása 2300 millióba kerül. A Dunafürdők 600 millió ráfizetéssel tartják fent üzemüket.

Köztisztasági kiadások

Óriási költséggel jár az utcák, terek tisztogatása, öntözése és pormentesitése. Ez a köztisztasági munka közel 70 milliárd koronájába van a fővárosnak, bevétele pedig mindössze 112 millió, ami részben a Budafoki-uti szeméttelep kitermeléséből, részben a villamosvasutak és a Haris-köz, Anker-köz és Pilvax-köz hótakaritási megtéritéséért folyik be. A köztisztasági hivatal kiadásai: a 70 milliárd keretében az utcák tisztogatása 36, az öntözés és pormentesités 21, a hó eltakaritása pedig 6 milliárd koronába kerül. A szemétfuvarozáson 13 milliót keres a főváros. Ezzel a kis összeggel szemben a fuvarozással járó költségek és bevételek 28 milliárdot tesznek ki. A szeméttelep ellenben már többet jövedelmez, kereken 2 milliárdot. A szeméthulladékok értékesitéséből 525 millió folyik be, valóságban azonban a szeméttelepből közel 14 milliárd értéket bányász ki a főváros.

A kultura ára

A költségvetés legsulyosabb tételeit az iskolák fentartása alkotja. A kisdedóvók fentartása 19 milliárd, az elemi népiskoláké 128 milliárd, a polgári iskoláké 70 milliárd, az ismétlő népiskoláké 2.5 milliárd, az iparostanonciskoláké 18 milliárd, a kereskedőtanonciskoláké 13 milliárd, a főreáliskoláké 5 milliárd, a leánygimnáziumoké 5.2 milliárd, a felsőkereskedelmi iskoláké 1.4 milliárd, a kereskedelmi szaktanfolyamoké 2 milliárd, az iparartiskoláké 6 milliárd, a pedagógiai szemináriumé 2.7 milliárd, a kertészeti és gazdasági intézetek fentartása több mint 3 milliárd, a női ipariskoláké 3.2 milliárd, a zenetanfolyamoké 3.2 milliárd, a gyógypedagógiai munkaiskoláké 2 milliárd korona deficitet jelent a fővárosnak. Az iskola-egészségügy 8 milliárd, vegyes tételek pedig több mint 7 milliárd fedezetlen kiadással járnak.

A kislakásos bérházak jövedelme

A kislakásos bérházak 1650 millió tiszta nyereséget jelentenek az idei költségvetésben. A kislakásokból ugyan több mint 9 milliárd bér folyik be, de az épületek fentartása 7600 millióba kerül. A kislakásos telepek egy milliárd felesleget fizetnek be a központi pénztárba. A telepek által fizetett bér 6200 millió, az épületek fentartása 5300 millió. A Népszálló 1300 millió, a Népotthonok 1700 millió, az árvaházak 5.5 milliárd deficittel tartják fent működésüket. A szegényházak deficitje 14.5 milliárd.

Könyvtárak, muzeumok, szobrok

A Fővárosi Könyvtár kerek 8 milliárd deficittel szolgálja a kulturát. Ebből 6 milliárd a központi könyvtár deficitje. A főváros tulajdonában levő muzeumok fentartása 80 millióba kerül, mig a szinházak fentartása 1430 millió hiánnyal jár. A szobrok, diszkutak és müemlékek karbantartása 1025 millió koronában van előirányozva. Mütárgyak vásárlására és a képzőművészetek támogatására kerek egy milliárdot irányozott elő a főváros. A Petőfi-ház fentartása 230 millióba kerül. 665 milliót szánnak az iskolánkivüli népművelés támogatására és 2800 milliót különféle müemlékek létesitésére és renoválására. Ebből az összegből fogják renoválni az óbudai Flórián-szobrot, a Szentháromság-szobrot, megépitik a Kossuth-szobrot, a Batthyányi örökmécsest, a svábhegyi csillagvizsgáló „Budapest" kupoláját, ezenkivül siremléket állitanak Márkus József volt polgármesternek és gróf Festetich Géza volt alpolgármesternek. Kiadják Széchenyinek a fővárossal való kapcsolatáról irandó művét, Budapest bibliografiáját és emlékművet állitanak a hősök emlékének megörökitésére.

Városépités

Városépitési célokra szintén nagy összegek vannak felvéve a költségvetésbe. Igy többek között a hegyivizek és a belsővizek ellen való védőmunkák 6800 millióba, az árvizek ellen való védekezés és a védőgátak karbantartása 3.5 milliárdba kerül. Az utak karbantartására 77 milliárd koronát szán ez évben a főváros. Uj utak épitésére pedig 54.5 milliárdot.

Városliget és egyéb parkok fentartása

A Városliget 4.5 milliárd koronát von el a fővárostól, bevételek címén azonban csak 470 milliót térit vissza. A bevételek különböző helypénzekből, a korcsolyázási jogból és a csónakázási bérletből származnak. 750 millióba kerül a viz, amivel a liget növényzetét öntözik és 80 millióba a ligeti-tó tisztitása. A Népliget csak 3.5 milliárd koronát követel fentartásáért. Az utcai fasorok több mint 2.5 milliárdba kerülnek, mig a főváros különböző kerületeiben való sétányok fentartása kerek 7 milliárdba.

Utcai világitás

A főváros utcáinak világitására használt gáz és elektromos áram 33 milliárd koronát ér, ezt azonban a közmüvek ingyen szolgáltatják a fővárosnak.

Tüzoltóság

A tüzőrség kiadása 34 milliárdban, bevétele 2.5 milliárdban van előirányozva. A bevételek legnagyobb része a különböző szinházakban, a főpostán, a királyi palotában, a vágóhidon, a közraktárakban stb. helyeken szolgálatot teljesitő tüzoltókirendeltségekért folyik be. A főposta 220 milliót fizet ilyen címen, mig a nagyobb szinházak egyenkint 111 milliót. A tüzőrség fejlesztésére 560 milliót vettek fel a költségvetésbe.

Közlekedési költségek

Közlekedési költségekre több mint 6 milliárdot forditanak ebben az évben. Ebből a gépkocsik költsége 2130 milliót, a lófogatok költsége 1400 milliót tesz ki.

Idegenforgalom

Az Idegenforgalmi Hivatal négy és egynegyed milliárd korona kiadással zárta a költségvetést, bevételei természetesen egyáltalán nincsenek. Ebből több mint 3 milliárdot forditanak propaganda célokra, prospektusok, plakátok, térképek készitésére, külföldi lapokban való hirdetésre, ezenkivül Budapest és környékbeli fényképfelvételekre. Egyesületek fogadására 40, vendégfogadásokra 300, utazási költségekre 200 millió van előirányozva.

Bevételek adókból és dijakból

A legnagyobb bevétele a fővárosnak a községi szolgáltatásokból ered. Ez összesen 942 milliárdot tesz ki. A községi adópótlékból a tiszta bevétel 170 milliárd, házbérkrajcárból 34.5 milliárd, ingatlan vagyon átruházási illetékből 11.5 milliárd, községi fogyasztási adóból 105.6 milliárd, italmérési illetékekből 10 milliárd, általános kereseti adóból 195.5 milliárd, vigalmi adóból 34.3 milliárd, városi vámból 68 milliárd, helypénzekből 6 milliárd, vásárdijakból 6 milliárd, évadvásárok helybéréből 13.5 milliárd, ebadóból 3290 millió, helyhatósági dijakból 6820 millió. Ebből, közel a fele, 3200 millió illetőségi bizonyitványok után szedett dijakból folyik be. A közlekedési adóból a tiszta bevétel 71.4 milliárd, szálloda adóból 6.7 milliárd, forgalmi adóból 114 milliárd, lóversenyfogadási járulékból 1.5 milliárd, végül tüzoltási járulékból 3.2 milliárd.

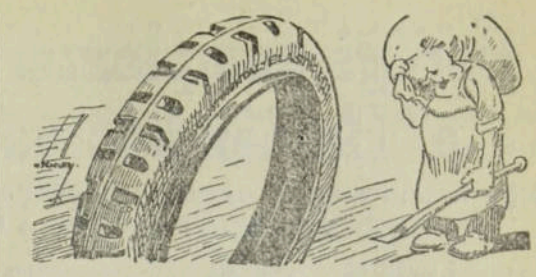

Károd nem lesz, árud nem törik,
Sőt kirándulhatsz vele, ha kedved telik,
Az utazást nem érzed addig,
Mig kocsidon a gummi „Continental Elastic".

Continental

Megjelent a Fővárosi Évkönyv

Nélkülözhetetlen kézikönyv minden várospolitikus és az összes városi szállitók számára

Vaskos kötetben, izléses kiállitásban most hagyta el a sajtót a *Fővárosi Évkönyv*, amely eddig is mindenkor pótolhatatlan és elengedhetetlen segédkönyve volt mindenkinek, aki kommunális ügyekkel foglalkozik. Ez a könyv nélkülözhetetlen a városatyák számára, de nem hiányozhatik egyetlen hivatal asztaláról sem, *de igen nagy szüksége van rá mindenkinek, aki a fővárosnak szállit, vagy a fővárostól bármily munkát vesz vállalatba.* Mindenki tanácstalanul áll, ha e nélkül a kitünő könyv nélkül akar elindulni a főváros óriásivá dagadt adminisztrációjának utvesztőjében. Évek során át megmutatta a gyakorlat, hogy az Évkönyv minden, a városi ügyekkel foglalkozó vagy a kommunitással összeköttetésben álló ember számára a legtökéletesebb utmutató, amely nélkül sem a város ügyeit intézni, sem a fővárossal összeköttetésben állani nem lehet.

Az 1926. évi uj *Évkönyv* tartalomban és terjedelemben kiszélesedett és berendezésében, anyagában tökéletesebb lett. Könnyen kezelhető, azonnal áttekinthető szerkezetü kézikönyvvé lett, amelyből percek alatt ki lehet keresni mindenkinek, amire szüksége van. A kötet rövid előszóval kezdődik, amely az év történetét mondja el tömören és objektiven, utána pedig a mindenki számára oly szükséges, a főváros életét és létét determináló statisztikai adatok vonulnak fel. A törvényhatóság életében résztvevők és azt figyelemmel kisérők számára felsorakoznak a fővárost érintő törvények, a legfontosabb rendeletek és szabályok. A könyv gerincét azonban az a sematizmus teszi, amelyben a kitünő és különféle praktikus csoportositásban szerepelnek: a törvényhatósági bizottsági tagok, a bizottságok és választmányok, a főváros közigazgatási, üzemi és intézeti személyzete. Ebből a rövid felsorolásból is látható, milyen hasznos, nélkülözhetetlen és pótolhatatlan segédeszköz ez az *Évkönyv*, amelyet kivételes gonddal állitottak össze az erre leghivatottabbak: a budapesti napisajtó fővárosi rovatvezetői.

A könyv az idén meghaladja a 450 oldalt és kiállitása a *Székesfővárosi Házinyomda* fejlett technikáját dicséri. Az Évkönyv ára 150.000 korona és megrendelhető a *Fővárosi Hirlap* kiadóhivatala utján is.

MIT CSINÁLNA GAMBRINUS HA ÉLNE ?

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19. Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Magántanfolyam (ezelőtt WALTER) Előkészit középiskolai magánvizsgákra éretségire. — Tisz viselőknek kedvezmény. VIII., RÁKÓCZI-ÚT 51.

Ősrégi templom romjaira bukkantak a Halász-bástya restaurálásánál

Nagy halom emberi csontmaradványok és értékes régiségek kerültek felszinre — Folytatják a tudományos kutatásokat

Ismert dolog, hogy a dozsek városának szemefénye a Márkus-tér, az a hely, ahol ugyszólván valamennyi nemzet fiai találkoznak. A Márkus-téren, különösen tavasszal és ősszel, valóságos bábeli nyelvzavar uralkodik, amelyben csak az olasz árusok és kereskedők tudnak eligazodni. De minden nagy és nevezetes városnak van egy fókuszpontja, ahol a turisták feltétlenül megfordulnak. Hogy csak néhány példát említsünk: Milanóban a Dóm-téren, Párisban a Nagyopera körül, lehetőleg a Café de la Paix terraszán, Berlinben az Unter der Lindenen, Bécsben a Stephansplatzon stb. És nálunk? Nálunk sajnos még mindig elenyésző az idegenforgalom. A kontinentális turistaut végállomása ugyanis Bécs, onnan már Olaszországon keresztül térnek haza a nyugati nemzetek és Amerika luxusutasai. Budapestre csak kevesen tévednek. Ezek azonban feltétlenül megfordulnak a *Halászbástyán* és a pompás panorámán kivül megcsodálják a feledhetetlen *Schulek* Frigyes mesteri alkotásait: a bástyafalon végighuzódó födött folyosókat, a nyitott terraszokat, a saroktornyokat, bástyákat, a csúcsives árkádokat és erkélyeket, a faragott párkányzatokat, a toronycsarnokokat, a bástyaszegélyzeteket, a kúpos pavillonokat, amelyeknek összesége kétségtelenül székesfővárosunk legkiválóbb épitészeti alkotása.

A főváros illetékes közegeti a legutóbbi időben megdöbbenve tapasztalták, hogy

a Halászbástyának a Szent Miklós-torony mögötti részét nagy veszély fenyegeti. Ennek a bástyarésznek a támfalai ugyanis, hihetőleg földcsuszamlás miatt, összedüléssel fenyegettek.

Természetesen nyomban megtörténtek a szükséges intézkedések, hogy a fenyegető veszélynek elébe vágjanak. *Szakértői szemle után azonnal hozzáfogtak a veszélyes ősrégi bástyafal lebontásához és annak megfelelő formában való ujjáépitéséhez.* Bontás közben — értesülésünk szerint — egy sereg, igen becses régi kardot, páncélt és más harci eszközöket találtak, amelyeknek az eredete a törökvilág idejére nyulik vissza. A munkások azonban rábukkantak egy olyan leletre is, amely érdekességénél fogva méltán keltett megérdemelt feltünést.

A hatalmas ködarabok eltávolitása közben ugyanis megtalálták a Szt. Domonkos-rend Szt. Miklósról nevezett templomának szentélyfalait.

Az egyik falon tüzetesebb vizsgálat után boltivet is felfedeztek. A fal ezen a helyen kopogtatásra erősen kongott. A munkafelügyelő erről természetesen nyomban jelentést tett a főváros illetékes tényezőinek, akiknek a jelenlétében rövidesen megtörtént a fal óvatos és körültekintő kibontása a boltozat alatt. A többméter széles fal áttörése után egy folyosó került napvilágra, amely négy méter szélességben, haránt-irányban körülbelül nyolc méter szélességre vezet le.

A folyosó kiszélesedett aljában a kutató munkások legnagyobb meglepetésükre és megdöbbenésükre, több waggon mennyiségü embercsontot találtak.

A főváros megkeresésére ezután megjelent a helyszinen a Műemlékek Országos Bizottsága, amely örömmel vett tudomást a fontos leletről és

a szentély maradványait műemléknek deklarálta,

egyuttal arra kérte a főváros tanácsát, hogy a kérdéses bástyarészt minden körülmények között ugy épitse meg, hogy a szentély a további tudományos vizsgálatokra hozzáférhető legyen. Ez azonban a főváros számára igen jelentős tulkiadást jelentett volna. Éppen ezért a főváros és az állam illetékes tényezői között tárgyalások indultak meg arra vonatkozólag, hogy ez a tulkiadás kit terheljen.

A főváros ugyanis ragaszkodott ahhoz, hogy ezt a tulkiadást, amely az eddigi számitások szerint körülbelül négyszáz milliót tesz ki, minden körülmények között az állam viselje.

Hosszas tárgyalások után végre is az állam hajlandó volt a tulkiadás fedezésére. A bástya e részének a megépitése ezek szerint ugy fog megtörténni, hogy az ujonnan feltárt műemlék hozzáférhető legyen.

A csontokhoz vezető nyilás különben most le van zárva addig, amig a bástyarész felépitése után a tudósok meg nem kezdik vizsgálataikat. A szakkörök ugy számitanak, hogy a szentély és a Csonkatorony között feltétlenül meg kell lemi a földalatti összeköttetésnek, hacsak az a török idők alatt el nem pusztult. Tudvalevő ugyanis, hogy a dominikánusoknak a kolostorát a törökök részint gabonaraktárnak, részint pedig pékműhelynek használták. Kérdés, hogy ez alatt az idő alatt, vagy Buda visszavétele alkalmával mi történt a földalatti összeköttetéssel. Erre majd a későbbi kutatások fognak rávilágitani.

SZÓRAKOZÁS

Fedák Sári, Lengyel Menyhért uj darabjában a Seyboldban a legnagyobb szinházi szenzáció, ez a megállapitása a közönségnek. Világszerte nincs ma olyan művészi, csillogó, őszinte emberi, bravuros szinjátszás, mint Fedák Sárié a Seyboldban. Minden előadáson vastaps jutalmazza, ami a legnagyobb ritkaság a Vigszinház történetében. A Seybold előadása Hegedüs Gyula, Ilosvay Rózsi, Gazsi Mariska, Kertész Dezső, Sarkadi Aladár felléptével rendkivüli. Külön szenzációja az estnek a második felvonás nagy selyembemutatója. Szerdán, pénteken, pünkösdvasárnap és pünkösdhétfőn szerepel a Seybold a Vigszinház műsorán.

Nemzeti Szinház: Szerda: A falu rossza. Csütörtök: Az eszményi férj. Péntek: A vén bakancsos és fia, a huszár. Szombat: Válás után. Vasárnap este: A bor.

Vigszinház: Szerda: Seybold. Csütörtök: Az alvó férj. Péntek: Seybold. Szombat: Az alvó férj. Vasárnap este: Seybold.

Városi Szinház. Szerda: Tosca. Csütörtök: Csókos asszony. Péntek: Paganini. Szombat: Az iglói diákok (Palló Imre felléptével). Vasárnap délután: Trubadur (Palló Imre felléptével); este: Paganini.

Budai Szinkör. Péntek: A drótostót évadnyitó előadás Rátkai Márton vendégfelléptével). Szombat: Csókos asszony. Vasárnap délután: Mágnás Miska (Rátkai Márton vendégfelléptével); este: Csókos asszony.

KAMARA
Május 20—27.
A nagyvárosi páva
Amerikai Universal filmattrakció 7 felvonásban
Főszereplők: Jacqueline Loogan és Cullen Landis
Kisértet a farmon
Hott Gibson legujabb cowboy-filmje 7 felvonásban
Előadások kezdete: 3/46. 8, 10 órakor
vasár és ünnepnap 1/25, 1/47, 8 és 10 órakor.

CORVIN SZINHÁZ
Május 20—27-ig
A nagyvárosi páva
Amerikai Universal filmattrakció 7 felvonásban
Főszereplők: Jacqueline Loogan és Cullen Landis
Kisértet a farmon
Hott Gibson legujabb cowboy-filmje 7 felvonásban
Előadások kezdete a csütörtöki premiernapon 1/27 és 9 órakor
hétköznap 1/26, 1/28, 1/210 órakor
vasár- és ünnepnap 1/24, 1/26, 1/28, 1/210 órakor

HAVERLAND ANTAL
m kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el.: J. 29-66.

JAHODA KÁROLY FÉMÖNTÖDE ÉS FÉMÁRUGYÁR
Ujpest, Baross u. 84-86. Telefonszámok: 115-82, 203-38.

Legolcsóbb
mert a
legtartósabb!
a
CONTINENTAL
bicikligummi,
motorbiciklköpeny,
autó-ballongumml és
teherautó tömörabroncs
Lerakat:
KOVÁCS RUDOLF
VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon Lipót 988-56

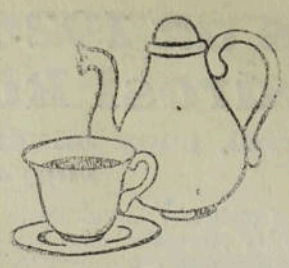

Jó kávé - jó egészség
Hires orvosok elismerik a babkávé kitünő hatását az egészségre; azért tiszta, hamisitatlan babkávét rendelnek.
Meinl Gyula.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

Müpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösréz-edények és készülékek, vörösrézmosóllstók készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

Weidemann és Társa
Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-63
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

FLOHR KÁROLY FELVONÓGYÁR
BUDAPESTI FIÓKTELEPE VI., PODMANICZKY-UTCA 12.
TELEFON 129—26.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült görredőnye, esslingeni faredőnyök, napellenző szerkezetek, vászonredőnyök, Bostwigh rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban- Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1895-ban.

Lipták Pál dr. halála

Lipták Pál dr. meghalt és halálával egy szépséges, álomszerü, bizarr Jókai-regény ért véget, kielégitő befejezés nélkül. Mert Lipták Pál karrierjénél fényesebbet, diadalmasabbat nem igen termett a magyar föld. Az egyszerü ácsinasból kereskedelmi államtitkár, ennél sokkal több, a magyar gazdasági élet egyik legkiemelkedőbb alakja lett. Abban az időben, amikor ő a kereskedelmi államtitkári székbe jutott, nem voltak ritkák az ilyen karrierek, de Lipták Pál és az ő államtitkárságát nem lehet összehasonlitani a csizmás államtitkárok felszinrekerülésével. Lipták Pál tényleg ácsinas volt valamikor, de később páratlan müveltséget váltott magához emberfeletti munkával és ritka talentummal. Ez a vidám, örökké jókedvü, aranyos temperamentumu magyar zseni egyszer a parlament büféjében, kedélyes pogácsázás közben, jellemezte magát:

— Akár hiszitek, akár nem, Orsovánál négy krajcárral a zsebemben jöttem be az országba és lett belőlem, ami lett.

Ebből a jókedvü megállapitásból csak az az igazság, hogy Lipták Pál karrierje tényleg Orsovánál kezdődött. Szülemi Békésen született, ahol tizenkét esztendős korában vesztette el ácsmester édesapját. A szegényen maradt kisfiu ácsinas lett, aki három év mulva felszabadult. A nagy autodidakták páratlan akaraterejével felpakkolt és Orsovára ment, ahol akkor folyt a Vaskapu-szabályozás gigantikus munkája. Egy hónap mulva már munkavezető volt és a francia uróhajókat épitette. Tizenhétéves korában a Vaskapu épitésénél már nagyobb hatásköre volt, mint ma sok vállalat vezérigazgatójának. Amikor Baross Gábor kereskedelmi miniszter megtekintette a Vaskapu épitkezését, az ünnepi ebéden a tizenhétéves Lipták Pál foglalt mellette helyet, akit az ünnepi szónok, mint a magyar geniusz páratlan csodáját ünnepelt.

A Vaskapu épitkezési munkájának befejezéséig ottmaradt és dolgozott, páratlan munkaerejét és páratlan tehetségét állitva szolgálatába ennek a nagy magyar alkotásnak. Közben pedig olyan ajánlatot kapott, amilyennel talán egyetlen magyar zseni sem hivalkodhatik: meghivták a newyorki kikötő épitéséhez, hogy ő vegye át az épitőmunkák vezetését. Lipták Pál azonban inkább a magyarságnak akart hatalmasat alkotni, mintsem hogy önmagának szerezzen világhirü nevet. A newyorki kikötő és a Vaskapu szabályozása közül a Vaskaput választotta. A közjegyzőnél már kiteregették eléje a szerződést, amely a mi viszonyainkhoz és az akkori viszonyokhoz képest mérhetetlen jövedelmet biztositott volna számára. Az ifju Lipták azonban az utolsó percben meggondolta magát és nem irta alá a szerződést. Megvárta, amig a Vaskapu szabályozási munkái befejeződnek és akkor hatalmas erővel és páratlan tudásvággyal feküdt neki, hogy nagyműveltségü emberré képezze ki magát. A Vaskapu épitésénél kapott óriási fizetéséből jelentékeny összeget tudott félre tenni és megszerezte a módot, hogy tanulmányait elvégezhesse. Kecskemétre ment, ahol magánuton befejezte középiskolai tanulmányait, majd a müegyetemet, ahol kitüntetéssel vizsgázott. Amikor letette a müszaki doktorátust is, visszatért a régi mesterségéhez és épiteni kezdett. Felépitette a Hazai Takarékpénztár, a Hitelbank, a Belvárosi Takarékpénztár és a József-telefonközpontot, valamint az igazságügyi palota épületét. Számos középület dicséri ezenkivül is rendkivüli munkáját. Közben megalapitotta a Lipták Pál dr. és társa hatalmas gyárvállalatot, amelytől azonban később megvált.

A közéletben nem igen akart szerepelni, inkább az események sodorták bele a szereplésbe. Csak a gazdasági dolgoknak élt, pompás, világos fejjel látta a gazdasági eseményeket és itélete, véleménye mindenkor logikus, kristályosan tiszta volt az eseményekről. A VII. kerületben mindenki tisztelte és szerette, igy történt azután, hogy a kommunizmus után valósággal polgártársai tették kötelességévé, hogy a politikai életben is résztvegyen. Kereszténypárti programmal választották meg képviselőnek, de a világosfejü Lipták Pál hamarosan megérezte, hogy a gyönyörü jelszavak mögött selejtes politika rejtőzik. Nem igen volt más ut a számára: ő a magyar ipar egyik leghatalmasabb képviselője, kénytelen volt a liberálisabb, demokratikusabb kisgazdapárthoz csatlakozni. Ennek a pártnak egyik legfőbb ékessége volt és igy mindenki csak természetesnek találta, hogy Rubinek Gyula mellett ő lett a kereskedelmi államtitkár. Nem csinálhatta azonban azt, amire tudása, akaratereje predesztinálták, hamarosan elkedvetlenedett tehát és otthagyta a miniszteriumot. A második ciklusban már képviselőséget sem vállalt.

Nagy szeretettel vett volna részt a főváros életében is, de a kommunizmus utáni idők itt sem voltak olyanok, hogy ő a liberális és demokratikus gondolkozásu férfiu, kedvét találta volna a tevékenységben. A többségi párt tagja volt az első közgyülésen, de a legelső esetben, amikor egy épitkezési munka kiadásánál a felekezeti politika érvényesülését látta, megundorodott és hátatfordított a városházának. A legutóbbi választásokon, mint az Egységes Polgári Párt tagja került be a törvényhatósági bizottságba, amelynek egyik legnagyobb ékessége lett volna, ha betegsége meg nem akadályozza Budapest felvirágoztatásáért való nemes munkájában. Halála páratlan vesztesége a magyar gazdasági életnek, a fővárosnak és az Egységes Polgári (Ripka) Pártnak egyaránt.

Istálló a rákoskereszturi temetőben

Gondoskodás a kiskereskedők hitelszükségletéről — Az uj lakbérrendelet sérelme — Meg kell állapitani a leépitendő üzemek sorrendjét — A Beszkár nyári menetrendje

Az Egységes Községi Polgári (Ripka) Párt értekezlete

Az Egységes Községi Polgári Párt hétfőn este hat órakor értekezletet tartott az Egységes Párt Eszterházy-utcai tanácstermében, amelyen a külföldön tartózkodó *Kozma* Jenő elnök helyett *Becsey* Antal elnökölt. Az elnök napirend előtt kegyeletes szavakkal elparentálta dr. *Lipták* Pál ny. államtitkár, törvényhatósági bizottsági tagot, a párt értékes tagját és rámutatott arra a nagy veszteségre, amely elhalálozásával a pártot érte. Inditványára az értekezlet határozatilag kimondotta, hogy Lipták Pál emlékét jegyzőkönyvben megörökitik, temetésén a párt testületileg résztvesz, ravatalára koszorut helyez és a párt egyik tagja sirjánál bucsuztató beszédet mond. Ugyancsak elparentálta *Haypál* Benőt, aki ugyan nem volt tagja a pártnak, de a magyar közélet egyik legkiválóbb, legideálisabb mintaképe volt. Emlékét ugyancsak jegyzőkönyvileg örökiti meg a párt.

A kiskereskedők hitele

Adminisztrativ ügyeket tárgyalt ezután az értekezlet, amelyeket *Payr* Hugó párttitkár ismertetett. Többek között jelentette, hogy *Hubert* Vilmosnak a Kisipari Hitelintézet kereteinek kibővitésére vonatkozó inditványa értelmében a pártvezetőség már is eljárt és kilátás van a kérdés oly megoldására, hogy a *Kisipari Hitelintézet ügykörét megfelelő tőke rendelkezésrebocsátásával a kiskereskedőkre is kiterjesztik és ehhez képest a Kisipari Hitelintézet cimét is Kisipari és Kiskereskedelmi Hitelintézetté változtatják át* és megfelelően módositják az alapszabályokat is. A jelentést a pártértekezlet helyeslően tudomásul vette azzal, hogy a kisipari és kiskereskedői hitelkérdést a jövőben is fokozott mértékben napirenden fogja tartani.

Az uj lakbérrendelet sérelme

Bánó Dezső, *Bittner* János és *Dinich* Vidor felszólalásai után *Holzer* Sándor hivta fel a Párt figyelmét az uj lakbérrendelet azon részére, amely szerint azok a kisiparosok, akik lakásuknak egy részét műhely gyanánt használják fel, illetve akiknek műhelyhelyisége egyuttal lakásul is szolgál, amennyiben alapbérük 1200 aranykoronánál magasabb, a jövőben az üzlethelyiségek számára megszabott lakbéreket fizetik. Kéri, hogy a Párt hasson oda, hogy a lakásrendeletből ez a sérelmes rész töröltessék, illetve módositassék olyképpen, hogy az iparosság ne legyen hátrányban a szabad pályákon lévőkkel szemben.

Beckói Biró Henrik, *Baránszky* Gyula és mások felszólalásai után a pártértekezlet ugy határozott, hogy ezt az ügyet egyik legközelebbi értekezlet napirendjére tüzik ki.

Az üzemek leépitése

Bohn József jelentette ezután az értekezletnek, hogy a VIII. kerületi iparosság 80 tagu küldöttségét vezette a minap a főpolgármester elé, akitől az iparosság a fölösleges üzemek sürgős leépitését kérte. *A főpolgármester nagy jóindulatot tanusitott*, azonban külön felhivja minden egyes párttag figyelmét, hogy az üzemek leépitésének ügyét tegyék magukévá.

A temetkezési üzem túlkapása

Bittner János a községi temetkezési üzemmel kapcsolatban tapasztalható visszásságokat tette szóvá, főleg a koporsó-árusitás és temetkezési cikkek eladásának eltiltását és a temetések rendezésénél tanusitott eljárásokat is kifogásolta, kérve a párt engedélyét, hogy ez ügyben a legközelebbi közgyülésen interpellálhasson. *Bohn* József Bittner felszólalásával kapcsolatban a kertészek sérelmeit tette szóvá, akiket a temetési monopólium szintén elütött jelentékeny keresetforrástól. *Szóvá tette azt a kegyeletsértő eljárást, hogy a temetkezési intézet a rákoskereszturi temető halottasháza mögött 20 ló számára istállót épittetett.* A gyászolóközönséget érthetően mélyen sérti a temetkezési üzem tapintatlansága, ami tudomása szerint a szakbizottságok hozzájárulása nélkül történt meg. A pártértekezlet *Bittner* interpellációjához hozzájárult azzal, hogy az egyéb sérelmeket is füzze interpellációjához.

Hochenburger Antal azt javasolta, hogy a párt konkretizáljon, mely üzemek megszüntetését kivánja és milyen sorrendben.

Az uj választói névjegyzék hibái

Bardnszky Gyula hivta fel ezután a pártértekezlet figyelmét az uj választói névjegyzék hibáira és felhivta az összes tagokat, hogy a pártvezetőséggel hassanak oda, hogy az összes sérelmes esetekben élhessenek a felszólalás jogával. Inditványozta, hogy a párt felszólamlási blankettát nyomasson ki és ossza szét az összes választókerületekben. Az értekezlet igy határozott.

A Beszkárt nyári menetrendje

Scheuer Róbert jelentette be végül, hogy a *BESzKÁR* nyári menetrendjét a közlekedési bizottság legutóbbi ülésén a párt inditványára ujabb előkészités végett visszaadták az igazgatóságnak és a módositott menetrendet a pénteki bizottsági ülés tárgyalja. Közölte az értekezlettel, hogy *elsejétől kezdve háromszor lehet átszállni az uj rend szerint.* A főváros területét e célból megfelelő számu körletekre osztották fel, amelyeken belül a háromszori átszállás lehetséges. Az uj rendszer főelőnye, hogy az átszállás bármely megállónál történhetik. Ha ez a rendszer beválik, akkor *rövidesen bevezetik az egy órán belül való korlátlan átszállást is.* A bejelentéseket az értekezlet tudomásul vette és az elnök az ülést kilenc órakor berekesztette.

Ha a vételárat a megtett kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik arról, hogy
LEGOLCSÓBB ÜZEM
a
HANNOVERI
CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
. használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

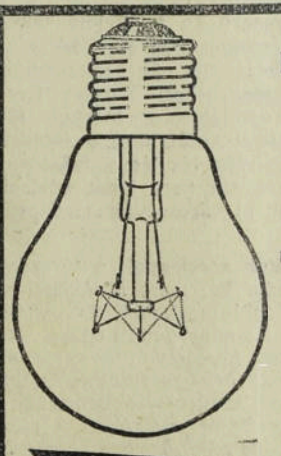
TUNGSRAM
Az uj
TUNGSRAM-D-LÁMPA
spirális fonállal
(15—25—40 Watt)
Kapható mindenütt!
Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.
Ujpest

Események

Az Egységes Községi Polgári (Ripka) Párt minden hétfőn délután 6 órakor az Egységes Párt tanácstermében (VIII., Eszterházy-utca 30.)

pártértekezletet

tart. A párt tagjait felkérjük, hogy az értekezleten pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Az elnökség.

Lamotte Károly dr. — tanácsnok-főjegyző. A főpolgármester dr. *Lamotte* Károly főjegyzőt, a tanácsi I. ügyosztály ezidőszerint való vezetőjét, jelenlegi beosztásának megtartása mellett a héten az üresedésben levő tanácsnok-főjegyzői állásra behelyettesitette. A kinevezési okirat igy szól: „A megüresedett tanácsnok-főjegyzői állásra az 1872. évi XXXVI. tc. 109. §-ában biztositott jogomnál fogva dr. *Lamotte* Károly főjegyző urat a mai naptól kezdve ideiglenesen, további intézkedésig behelyettesitem. Dr. *Ripka* főpolgármester s. k." Ezzel a ténnyel dr. Lamotte Károly, Budapest székesfőváros tanácsának tagjai közé emelkedett. Fiatalon, de ritka tehetségeinek méltányolásával érkezett el ehhez a rendkivül jelentős poszthoz. Lamotte Károly dr. mindössze harmincnyolc éves és tizenhét éve szolgálja a fővárost. Egyike azoknak a tisztviselőknek, akik Budapest hőskorának neveltjei, annak a hőskornak, amelyben a magyar főváros soha nem látott virágzásnak indult. *Bárczy* István és nagynevü segitőtársainak korszaka ez és Lamotte Károly dicsekedhetik azzal, hogy eltanulta a nagy szakácsok főztjét, mert bár csak kuktaként, de állandóan módjában volt ott sürgölődni a tüzhely mellett. Lamotte Károlynak azonban sokkal nagyobb hivatottsága és sokkal nagyobb egyéni értékei vannak, semhogy ne lett volna a nagymestereknek méltó tanitványa. Vannak azonban Lamotte Károlynak rendkivüli emberi értékei is. Társadalmi érintkezésben a legkellemesebb egyéniség, aki mindenkinek szeretetét meg tudja nyerni és ez az oka annak, hogy politikai pártkülönbség nélkül mindenki őszintén örül annak, hogy bekerült a tanácsba, amelynek méltó tagja lesz. Méltó azokhoz a régivágásu nagy tanácstagokhoz, akiknek iskoláján nevelkedett és akik iskolájának mindenkor eminens tagja volt.

A pünkösdi kettős ünnep nyomdai munkaszünete miatt lapunk legközelebbi száma junius 2-án a szokott időben jelenik meg.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavítást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — Készit: Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktűzhelyeket.

— **Ereky Károly nyilatkozata.** A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában *Sztrókay* István, a BESzKÁRT h. vezérigazgatója a sajtótörvényre való utalással nyilatkozatot közölt, amely *Ereky* Károlynak, ugyancsak a Fővárosi Hirlapban megjelent cikkével polemizált és egyben kijelentette, hogy a szóban forgó cikknek személyére vonatkozó megjegyzései miatt *Ereky* Károly ellen sajtópört inditott. Kérdést intéztünk ebben az ügyben *Ereky* Károlyhoz, aki kijelentette, hogy a nyilvánosság számára ezuttal nincs mondanivalója, ellenben *a nyilatkozat bántó tartalma miatt Sztrókay István ellen a sajtópört megindit ja* .

Ereky Károly a hitelkrizisről. A *Kőbányai Egységes Községi Polgári Pártkör* csütörtökön tartotta a Szt. László-téri helységében megalakuló közgyülését. A közgyülést *Dongó* Orbán főgimnáziumi tanár nyitotta meg, aki *Bethlen* István gyülöletmentes épitőpolitikájának követésére hivta fel a polgárságot. Ezután a közgyülés *Sajó* János törvényhatósági bizottsági tagot megválasztotta a *Kőbányai Egységes Községi Polgári Pártkör* elnökévé, *Dongó* Orbánt pedig ügyvezető elnökké, *Sajó* Sándor tankerületi főigazgatót, *Ács* Károlyt, *Angeli* Ernőt, *Gratz* Dánielt, *Szőts* János, *Szepessy* Rezső elöljárót és *Kolba* László igazgatót társelnökökké választotta meg. A közgyülés táviratban üdvözölte gróf *Bethlen* István miniszterelnököt. Közgyülés után pártvacsora volt, amelyen az Egységes Községi Polgári Párt központja képviseletében *Dinich* Ödön és *Báránszky* Gyula bizottsági tagok szólaltak fel, majd *Ereky* Károly ny. min., törvh. biz. tag fejtegette az aktuális várospolitikai kérdéseket. Ereky rámutatott arra, hogy a rossz gazdasági viszonyok oka a hitel hiánya. A bankok — mondotta — hivatásuk teljesitése helyett megelégszenek azzal, hogy a Jegybanktól 8 százalékért kapott pénzt 15 százalékra adják ki. Hibás a Jegybank is, mert az angolbank konzervativ pénzügyi politikáját követi, holott ez helytelen, mert Angliában annyi a felesleges pénz, hogy ott levelezéssel fizetnek az emberek. Ezután rámutatott arra, hogy helyesebb az amerikai jegybank pénzügyi politikája, mert ott nem az arany, hanem a munka, a termelés és az áru a dollárkibocsátások alapja. Ez eredményezte azt, hogy a világ aranykészletének háromnegyed része Amerikába vándorolt. Nálunk is meg kell teremteni a polgári munka és a polgári termelés alapfeltételeit, mert csak ez biztosithatja a munkásság megélhetését és általában a gazdasági élet fellendülését. Nem a takarékosságra és az igények leszállitására, hanem a nagyobb termelési lehetőségekre kell törekedni, amire csak ugy van remény, ha a polgárság öntudatos és érdekeinek megfelelő politikát követ.

Halász József főigazgató ötlete. Az uj városatyák lassankint rájönnek, hogy a jó várospolitikusnak olyasmiket is tudnia kell, amik talán nem szerepelnek a tanácsi előterjesztésben. Többek között ismerni kell tüzetesen ezt a várost és különösen annak multját. Budapest történetét megtanulni a legmagasabb szellemi élvezetekhez tartozik amugy is, de a városatyáknak még feltétlenül szükségük is van erre. Egy-egy felszólalás, amelyből kiérzik a régi Budapest ismeretének levegője, mindig nagyon szép hatást ért el. Hogy pedig ezen a téren még vannak hiányaik az uj városatyáknak, mi sem bizonyitja jobban, minthogy csodálkozó szemmel állanak meg egy-egy kép előtt, amely a városházi tanácstermekben valamelyik régi városi nagyságot ábrázolja. Az uj városháza tanácstermében is, meg a Károly-kaszárnyában, a polgármesteri hivatalos helyiségek mellett levő nagy tanácstermekben számos ilyen kép van. Régi polgármesterek és főpolgármesterek, városi kapacitások diszmagyaros képei. A minden iránt érdeklődő uj városatyák éppen nagyban kérdezősködtek, az uj városházi tanácsteremben, hogy melyik kép kit ábrázol, amikor arra vetődött a kitünő H a l á s z József főigazgató, a városháza figyelmes várnagya. Nem telt bele egy hét, végrehajtotta az egyszerü és módfelett szükséges megoldást: ma már minden kép alatt kis réztáblácskákon olvasható, hogy kit ábrázol, mikor született és mikor halt meg. Ráth Károly, Gerlóczy Károly, Kammermayer Károly, Márkus József, Hüvös József, Szebeny Antal, meg a többiek végig. Csak a név, a születési év és a halálozás esztendeje. Többet egy kép alá nem lehet odairni. A többit tanulják meg az uj városatyák Budapest történetéből.

A M. Kir. Államsorsjáték sorsjegyeit a társadalom nagy szeretettel karolja fel, mert olcsóságával lehetővé teszi, hogy mindenki megveheti és ezáltal egész sereg emberbaráti intézmény nemes céljait elősegitheti. Az államsorsjáték jövedelmét ugyanis az állam közhasznu és jótékony célokra forditja és igy mindenki — aki sorsjegyet vásárol — nemcsak a maga szerencséjének az esélyeit szolgálja — mert 20.000 koronáért több mint 100 millió korona készpénzt nyerhet —, hanem a szegénység és nyomoruság enyhitéséhez is hozzájárul. Az államsorsjátékot a budapesti székesfővárosi pénzügyigazgatóság lottóosztálya rendezi.

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés díjmentes

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—16.

LUTZ
Lutz Ede és társa

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

MAGYAR SZOBORÖNTÖDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-38.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását csekély havi átalánydijért
Telefon: 186-11. Telefon 186-11.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, IX., Páva-utca 27
Telefon: József 76—56.

NASH ADVANCED SIX és AJAX SIX LEGUJABB AMERIKAI MODELLEK HAT HENGER NÉGY KERÉKFÉK BALLONKEREKEK
AMERIKAI AUTOMOBIL KERESKEDELMI R.-T., V. KER., DOROTTYA-UTCA 3. SZ. :: TELEFON: LIPÓT 981-43

Gazdasági Hirlap

Krizis a tőzsdetanácsban

Weisz János fényes győzelme — Nincs kapcsolat a tanács és a tőzsde tagjai közt — Lemond a tanács?

Tőzsdei körökben sokat foglalkoznak azzal a meglepő ténnyel, hogy aránylag rövid szervezkedés után sikerült a hivatalos tanácsosi listát megbuktatni és *Weisz* Jánost, aki az ellenzék jelöltje volt, a legtöbb szavazattal beválasztani.

Ez a siker azt bizonyitja, hogy

a tőzsdetanácsnak nincs eleven kapcsolata a tőzsde közönségével

és hogy a legminimálisabb lépés is elegendő ahhoz, hogy a hivatalos jelölti listát megingassa. Nagy kérdés ezek után, hogy

a tőzsdetanácsnak mai strukturájában van-e létjogosultsága

és nem kellene-e *spontán* elhatároznia magát arra, hogy még a jövő évi általános választás *előtt* tisztázza azt a kérdést, vajjon jogosult-e a tőzsde közönsége nevében eljárni.

Információnk szerint a tőzsdetanács körében is felvetődött ez a kérdés és a legközelebbi napokban

bizalmas értekezleten fogják tárgyalni

azt a problémát, hogy *Weisz* János fényes győzelméből és az ellenzék hatalmas megmozdulásából, milyen konzekvenciákat vonjanak le. A tanácson belül erős pártja van annak a felfogásnak, hogy a tőzsdetanács *már most* adja vissza megbizatását a tőzsde tagjainak.

Meg kell szüntetni a kényszeregyezséget

Elévült a csődtörvény is — Központi védegyletre van szükség

A kényszeregyezségi eljárás legutóbbi reformjával, amint ezt egyre nyomatékosabban hangsulyozzák, az adósok, főleg azonban a hitelezők nincsenek megelégedve.

Az uj rend alapján ugyanis az *adós a kényszeregyezséget fegyverül használja fel hitelezőivel szemben* és a hitelező pénzén jogtalan előnyhöz igyekszik jutni. Épp ezért szakkörökben az a felfogás uralkodik, hogy a békebeli állapot mintájára

meg kell szüntetni a kényszeregyezség intézményét

és vissza kell térni a magánegyezség és a csőd eszközeihez. Az adósnak a hitelkondició megszabásánál módjában áll a maga kivánságait érvényesiteni, ennek folytán a hitelezőnek meg kell adni a lehetőséget arra, hogy jogos követelése behajtásának *egyénileg* birálja el adósát, vagyis

a hitelező régi teljes autonómiáját vissza kell adni.

Különösen azt kifogásolják ugy a hitelezők, mint az adósok, hogy

a mai eljárás sem olcsóbb és gyorsabb, mint a régi rendszeren való kényszeregyezségi eljárás,

tehát nincs gyakorlati értéke.

Szakkörökben egyébként arra is rámutatnak, hogy *a mai csődtörvény sem életrevaló.* Elsősorban szükség van arra, hogy a csőd tartamát és költségeit oly mértékben csökkentsék, hogy a fizetését beszüntető kereskedő megmenthető legyen, a hitelezőt pedig ne terheljék olyan költségek, amelyek a megmaradt kvótát nemcsak hogy leszállitják, hanem teljesen fel is emésztik.

A kényszeregyezségi eljárás megszüntetése és az uj csődtörvény meghozásán kivüli

szükség van a magánegyezségi eljárás reformjára is,

főleg azért is, hogy a sok hitelezői védegylet elkülönitési müködése megszünjék. A legpraktikusabb megoldás,

egy központi védegyletnek országos jelleggel való felállitása

volna, amely a mostan müködő védegyleteket szakosztályokká alakitaná át.

Illetékes körökben sokat foglalkoznak ezekkel a reformjavaslatokkal, amelyek megvalósitása valóban közérdekü volna és további halasztást nem tür.

Az Egyesült Fővárosi fuzionál a Lipótvárosi takarékkal is?

Az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* igazgatósága — értesülésünk szerint — bizalmas tárgyalást folytat a *Lipótvárosi Takarékpénztár* vezetőségével. Ezek a tárgyalások arra irányulnak, hogy valamelyes formájában nemcsak a Nemzeti Hitelintézet, hanem a *Lipótvárosi Takarékpénztár is érdekközösségbe kerüljön az Egyesült Fővárosi Takarékkal,* amely igy valójában hatalmas szervezetté épülne ki és a tőkekoncentrációi folyamatot nagymértékben meggyorsitaná és elősegitené.

Értesülésünk szerint a tárgyalások meglehetős *előrehaladott stádiumban vannak* és még e hó folyamán végleges döntés várható.

Az Angol-Magyar Bank közgyülése

2000 K az osztalék — Az angol részvényesek köszönetet szavaztak — 12 millió a pengővagyon

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg ezévi közgyülését az *Angol-Magyar Bank* és a közgyülésnek különös jelentőséget adott egyfelől az angol részvényescsoport meleg elismerése, másfelől a kisrészvényesek köréből elhangzott beszéd, amely teljes mértékben honorálta az igazgatóság és a tisztviselői kar önfeláldozó munkáját. *Fleissig* Sándor vezérigazgató hosszabb beszédben válaszolt a felszólalásokra és kitért a közgazdasági helyzet általános birálatára és ismertetésére is.

A közgyülésről az alábbi hivatalos tudósitást adták ki:

Az *Angol-Magyar Bank r.-t.* Fleissig Sándor ügyvezető-alelnök elnöklete alatt 35-ik rendes közgyülése megállapitotta az intézet 1925 január 1-i megnyitó pengőmérlegét, mely *12 millió pengő tiszta vagyont* tüntet fel. Ebből részvénytőkére 5,936.364 pengő, tőketartalékra 5,563.636 pengő és nyugdijtartalékra 500.000 pengő esik (anyugdijintézet 1¼ millió pengő saját vagyonán felül). A forgalomban levő részvények *25:1 arányban* fognak 50 pengő névértékü részvényekre összevonatni olyképpen, hogy a szükséges hányadrészvények is a részvényesek rendelkezésére fognak állani. A közgyülés egyuttal jóváhagyta az 1925. üzletév mérlegét, mely *7.977,625.031 Ktiszta nyereséggel zárul* és elhatározta, hogy abból május 17-től kezdve eddigi részvényenként *2000 K osztalék* fizettessék ki, ami az uj pengő-részvénytőke 8 százalékos kamatozásának felel meg. Az előterjesztett évi jelentéssel kapcsolatban Mr. Herbert Artur *White* a részvényesek, főként azonban az általa képviselt külföldi részvényesek elismerését és köszönetét tolmácsolta az ügyvezetőségnek és a tisztviselői karnak teljesitményükért és az elért eredményekért. A közgyülés az igazgatóság uj tagjául *Kamman* Frigyes dr.-t, a Marconis Wireless Telegraph Company Ltd. jogtanácsosát választotta meg.

Magyar vállalat bérli ki Boris bolgár király gömöri erdőgazdaságát

A *Continental Fakereskedelmi r.-t.* tárgyalásokat folytat *Coburg Ferdinánd,* illetve *Boris* bolgár királynak a gömörmegyei Jolsva környékén elterülő több tizezer holdra terjedő bükk- és fenyőfaerdeinek a kitermelésére vonatkozólag. A jolsvai erdőigazgatósággal folytatott tárgyalások már oly előrehaladott stádiumban vannak, hogy a társulat vezérigazgatója, *Nobel* Árpád Londonba utazott, ahol a szükséges anyagi eszközök megszerzése céljából egy pénzügyi érdekcsoporttal folytat kedvező mederben folyó megbeszéléseket.

ERDÉLYI udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

46. magy. királyi államsorsjáték
8756 nyeremény és 1 jutalom
Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:
500.000,000
azaz ötszázmillió készpénzben
1 jutalom . . . 300 millió korona
1 főnyeremény 200 millió, azonkivül
50 millió, 20 millió, 10 millió, több 5 millió és 1 millió stb. nyeremény mind készpénzben
Huzás már junius hó 10-én!
Egy sorsjegyre 2 nyeremény is eshet!
Egy sorsjegy ára 20.000 korona
Kapható minden dohánytőzsdében, bank- és sorsjátéküzletben, postahivatalokban stb.
Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesit a Székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság lottóosztálya, Budapest IX, Fővámház

Telkek részletfizetésre
Horthy Miklós-uton, Zuglóban, Máriaremetén, Rákoshegyen, Gödön, Felsőgödön, Dunakeszin, Sződligeten.
Bérházak és villák vétele és eladása.
Telekeladási iroda Budapest, V., Erzsébet-tér 5.
Telefon 152—39.

Lampel Ödön Épület-, mü- és szerkezet lakatos BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14. Telefon: 133—15.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállala
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

Dalmácia—Sicilia—Görögországba
május 27-én indul Triesztből a COSULICH LINE
STELLA D'ITALIA
kettőscsavaru luxusgőzöse az első Földközi tengeri körutazásra. Időtartam 12 nap. I. o. elsőrangu ellátással együtt 1800 lirától kezdve.
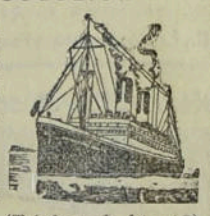
Dijtalan felvilágositással szolgál és prospektust küld:
COSULICH LINE
Budapest, VII., Thököly-ut 2. (Telefon: J. 14—13)
Képviselet: IV., Váci u. 29. (Tel. T. 128-48) és az Utazási irodák
Októberig még hét körutazás

Renault
taxik és autóbuszok
Reiman, Vörösmarty-tér 3.

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

Ismét kisért a hitelkataszter terve a pénzügyi életben

Mikor néhány hónappal ezelőtt egyre nagyobb határozottsággal kezdték bizonyos pénzügyi körökben hangsulyozni a hitelkérdés megreformálásának a szükségességét, a *TÉBE részéről máris megtörténtek az előmunkálatok a hitelkataszter felállitására,* melynek utján az egyes intézetek védekezni kivántak az ittott mutatkozó hiteligénytullépésekkel szemben. Mint most értesülünk, a pengőmérlegeknek a hivatalos gazdasági életbe való bevonulása után a pénzintézetek ismét napirendre kivánják tüzni a hitelkérdést és ennek során ujból foglalkozni kivánnak a hitelkataszter tervével. Pusztán ezzel azonban a még mindig fennálló bizalmi krizis aligha lesz áthidalható. Nagyobb bizalom, több hitel, a termelés növekedése, a munkátlanság csökkenése és a fogyasztás emelkedése: ez az egyetlen természetes utja a viszonyok megjavulásának.

A főváros értékpapirállománya. Különböző értékpapirokból egy egész vagonrakomány van a főváros birtokában. Igy többek között 3,640.000 darab *Takarék és Vásárpénztár* részvény, 47,337 darab *Városi Villamos* részvény, 248.173 darab *Első Magyar Szállitási Vállalat* részvény, 16.000 *Közuti Vaspálya* részvény, 140.000 *Kisipari Hitelintézet* részvény, továbbá 50.000 darab *BSzKR* részvény, 10.000 *Gyöngyösi Szénbánya* részvény, 5000 *Nemzeti Hitelintézet*, 3000 *Magyar Általános Bank*, 2000 *Fővárosi Bank*, ezenkivül egy sereg *Pesti Hazai Első Takarék, Hazai Bank, Központi Hitelszövetkezet, Haditermény, Kereskedelmi Bank, Hitelbank, Egyesült Fővárosi, Leszámitoló és Pénzváltó Bank* stb. stb. részvény, egy kocsira való különböző államadóssági kötvény és 60—70.000 különböző időből származó *fővárosi kölcsönkötvény*. Ez a hatalmas értékpapirállomány mintegy 4 milliárdot jövedelmez a városnak.

A magyar faimport és a lei árfolyama. A magyar tüzifakereskedők, kik a tél folyamán valósággal végeladást rendeztek a készleteikből, csakhogy valamiképen pénzt lássanak, ezuttal legalább a veszett fejszének a nyelét megmenthetik. A legutóbbi hirek szerint ugyanis a hitellel dolgozó magyar faimportőrök általában 25—30 százalékos nem várt nyereséghez jutottak a lei erős áresésével kapcsolatos differenciák miatt. A magyar vásárló közönség természetesen nagy érdeklődéssel várja, hogy a fakereskedők engedni fognak-e most legalább valamit áraikból a belföldi fogyasztás fokozása végett.

A Novánál minden csendes... Amint értesülünk, a *Nova* uj vezetősége, illetve igazgatósága kebelében teljes egyetértés uralkodik és addig semmiféle olyan kérdés nem merült fel, amely ellentétre adott volna okot. A *Hitelbank* további közreműködése biztositva van és ezzel kapcsolatban a *Tröszt*-el való szorosabb együttműködés lehetőségeivel is számolni kell.

Négy héten belül lesz az Anglo-Austrian Bank közgyülése. Információnk szerint legkésőbb junius közepén megtartja közgyülését az *Anglo-Austrian Bank* Londonban. Valószinü, hogy az elmult üzletév után a bank osztalékot fog fizetni és hogy addig a bécsi fiók beolvasztásának kérdése is eldől. A budapesti intézetnél semmiféle változás nem lesz.

Növekedő áron vásárolják a francia bankok a magyar intézeteknél levő váltókat. Az utóbbi napok során egyes francia nagybankok állandóan francia váltók iránt érdeklődnek az egyes magyar intézeteknél. Igy legutóbb a Credit Lyonaise tett ajánlatot az intézeteknek egyes francia váltókra vonatkozóan és pedig növekedő leszámitolási kulcs szerint. A mult napok 5%-os ajánlatával szemben, most már 5¼—6% a kinálat, ami élénken jellemzi a frank lanyhulásával kapcsolatos francia pénzügyi viszonyokat.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok).
Telefon: József 103—14.
Teherautóját átszereltem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok
Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

Az I. kerület kövezetjavitási munkálatait Schaffer Antal cég kapta, a munkából 20 százalék, a szállitásból 20 százalék engedménnyel.

Az V. kerület kövezetjavitási munkálatait Zech Károly kapta, a munkából 18 százalék, a szállitásból 46 százalék engedménnyel.

Beérkezett ajánlatok

Az Erzsébet-tér keleti oldalán lévő felhagyott aszfalt bérkocsiállomás bazalkockával való kikövezésére ajánlatot nyujtottak be: Halmos I. és Fia 39,346.000, Lukács Lipót 21,984.000, Helfenstein Károly 41,329.000, Obendorfer József 32,245.000, Spányi Ernő 34,750.000 koronával.

A farkasréti temető ujonnan kibővitett területén végrehajtandó makadámszerü utrendezésre ajánlatot nyujtottak be: Hirsch Mihály r.-t. 507,020.000, Heisenberger 650,890.000, Helfenstein Károly 408,610.000, Scheffer Antal 350,300.000, Lindwurm 375,030.000, Miklós 426,540.000, Rella és unokaöcse 398,807.000, Ámon Antal és Fia 450,000.000, Klauber és Vajda 534,380.000, Spányi Ernő 458,510.000, Hiteiszövetkezet 458,612.500 koronával.

A Szalay-utca, Szemere-utca és Koháry-utca közötti szakaszának bazaltfejkövezési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Helfenstein Károly 104,511.000, Lukács Lipót 55,564.000, Halmos J. és Fia 97,185.118, Spányi Ernő 87,145.800, Obendorfer József 79,599.000 koronával.

A Gát-utca, Gyep-utca és gróf Haller-utca közötti szakaszának rendezésével kapcsolatos *kövező előmunkákra, gyalogut-aszfaltozásra és kocsiut-aszfaltozásra* ajánlatot nyujtottak be: Helfenstein Károly 59, Lukács Lipót 79, Obendorfer József 51, Magyar Aszfalt r.-t. 693 és 278, Angol Aszfalt r.-t. 718 és 282, Kraszner 175 millió koronával.

A Szeszgyár-utca, Csobán-utca és Visi Imre-utca közötti szakaszának gyalogutburkolási előmunkálataira és asztaltozásra ajánlatot nyujtottak be: Halmos J. és Fia 8,610.000, Lukács Lipót 10,000.000, Helfenstein Károly 8,100.000, Kraszner 36,000.000, Obendorfer József 7,025.000, Biehn 59,200.000, Helvei 60,800.000 koronával.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a *IX., Mester-utca 39.* sz. alatt épülő székesfővárosi bérház *vizvezeték-, csatornázási és gázberendezési munkáira.*

A költségvetési kiirási nyomtatványai 50.000 (Ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 május 17-től kezdve d. e. 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában. A tervek Központi városháza, III. em. 328/a. ajtó alatt megtekinthetők *Frischfeld* Béla főmérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a számvivőség VI. ügyosztályában (III. em. 327.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetve tetszés szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s ujabb pályázatot tartson.

Külön figyelmeztetjük a pályázni szándékozókat, hogy ezen munkálatok odaitélésénél elsősorban és főként a munka jósága, a pályázók megbizhatósága lesz döntő s igy csak minden tekintetben megbizható vállalkozó fog a munka végzésével megbizatni.

A munkálatokra előleg nem folyósittatik, azonban a végzett munkák arányában időnként keresetek adhatók be, melyek a munka előrehaladásához képest folyósittatnak.

A szabályszerüen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt boritékban, 20.000 K állami okmány- és 20.000 K fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenként 2000 K állami és 2000 K fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. em. 114.) és a kerületi előljáróságok iktatóhivatalában kaphatók.

Az ajánlatok **1926 junius 2-án d. e. 10 óráig** a tan. II. (középitési) ügyosztály III. em 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, a III. em. 351. sz. üléstermében 12 órakor fognak felbontatni. Elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

A munka az épitési naplónak az épitésvezető mérnök által a cég részére való kiszolgáltatásától kezdve három nap alatt megkezdendő és a költségvetésben jelzett idő alatt elkészitendő.

Budapest, 1926 május 11.

Székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Társszerkesztő: dr. Kósa Miklós.
Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Telefon: József 133-99

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeperált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. házgainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
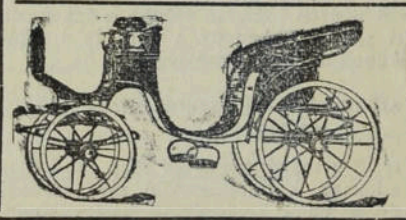
Teherautó-karosszériagyártás Kovácsmühely. Lópatkolda. Tel.: J. 58-65. Alapitfatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mü- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemü nyersöntvények.

Gabriel és Társa gépész-mérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és diszmübádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korall-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

Tel.: J. 80-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 80-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Kézfertőtlenitésre nélkülözhetetlen a
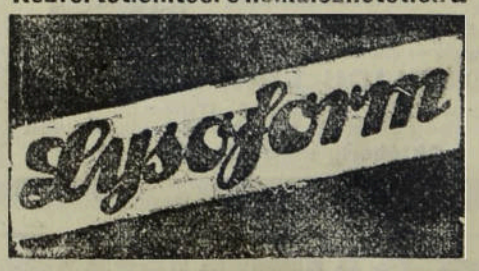

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap. Terazzo-, mozaik-, keramit- és metlachi lap. Padlóburkolatok. Fayence falburkolatok. Mükő. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 junius 2. — 22. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz
Postatak. csekk-számla: 40.42
Telefon: 137—15 szám

Vázsonyi Vilmos halála

Az utolsó évtized szörnyü világégésében szétzüllött a magyar közélet is, a trianoni Magyarország földjének lakosságát politikai izgalmak, világnézeti harcok és csunya gyülölködések szabdalták széjjel. Ez a társadalmi szétzüllöttség lehet csak az oka annak, hogy az ország lakosságának nem minden rétegét, nem minden politikai meggyőződésü tagját önti el egyforma mértékben az a fájdalmas gyász, amelyet mindenkinek éreznie kellene ebben az országban, amikor Magyarország nagy fiát, *Vázsonyi* Vilmost temetjük. A gyász mértékében lehetnek eltérések, az ország egyes társadalmi rétegei talán nem is tudták mindig átérezni Vázsonyi törekvéseinek nemességét, de Budapest lakossága a maga teljes egységében, megrendülve a fájdalomtól, áll meg ennek a nagy embernek a ravatala előtt.

Nem lehetnek olyan világnézeti ellentétek, nem lehetnek olyan politikai harcok, amelyek feledtetni tudnák azt, amit Budapest fejlődéséért és Budapest polgárságának jólétéért Vázsonyi Vilmos egész gazdag életén át cselekedett. Harminckét esztendővel ezelőtt lépte át a törvényhatósági bizottság küszöbét és harminckét esztendőn át egész lelkét, egész tehetségét, minden tudását és minden munkáját Budapestnek szentelte. Ám dolgozni, cselekedni lehet eredménytelenül és lehet rossz irányban is. Vázsonyi Vilmos munkájának óriási eredményei vannak. Három évtizeden át minden nagy áramlat, amely ennek a városnak fejlődését szolgálta, az ő nevével kapcsolatos. De kell-e bizonyitani azt, hogy ez az utolsó három évtized alkotásokban leggazdagabb korszaka a magyar fővárosnak? Budapest aranykorának szellemi vezére volt Vázsonyi Vilmos, aki mélységesen átérezte és felismerte mindazt, amire korának szüksége volt, megtalálta az eszközöket, amelyek a polgárság boldogulásához vezettek és valami hatalmas lelki ösztönnel válogatta össze a város élére azokat a férfiakat, akik csodálatos produktivitással és párját ritkitó kezdeményező erővel vezették a főváros ügyeit.

Mindezek fölött pedig Vázsonyi Vilmos a megtestesült pesti polgár volt. Egész élete, kis gimnázista kora óta itt játszódott le a fővárosban, amelynek nagyon hamarosan fórumára került. Politikája, amelyért gyönyörü élet-halál harcokat vivott, mindenkor Budapest politikája volt, bár sohasem felejtette el figyelembe venni az ország mindenekfelett álló nagy érdekeit is. Még mint gyermek, pelyhedzőállu kamasz, lángolószavu vezérévé lesz az egyetemi ifjuságnak. Az ifjusági mozgalmak, amelyeknek élén a fiatal Vázsonyi vágtat, nagy és szent magyar ügyekért harcolnak, de sohasem retrográd irányban. Ez az egyetemi ifjuság még össze tudja egyeztetni magyar érzését a haladó irányzattal és ez az ifjuság ugyanakkor, mikor a véderőjavaslatok ellen tüntet, már zászlajára irhatja a demokrácia Martinovicsék óta elfelejtett szent jelszavait.

Itt a magyar fővárosban irja mind népszerübbé érő nagyszerü publicisztikai alkotásait, amelyeknek V. V. jegye immár az egész országot a fiatal politikus csodálójává teszi. Itt zajlik le hatalmas agitációja, amelyet a párbaj középkori intézménye ellen folytat, majd bekerül a törvényhatósági bizottságba és *megalapitja a Demokrata Pártot.* Tipikus pesti párt ez, amelyet saját képére teremt és évtizedeken át a saját lelkesedésével fűt, a maga nagy összefogó erejével fog egybe. Hatalmas választási küzdelmei Budapest utcáit reszkettetik meg és az általános választójogért való gigantikus küzdelme éveken át tartja lelkesedésben az egész fővárost. Frenetikus szónoki sikerei, a védői pulpituson aratott babérjai lázba hozzák a pesti utcát, amely ha meghallja Vázsonyi csodásan zengő, melegén muzsikás hangját, extázisban tombol. A Lengyel—Polónyi-per, a Désy-per és ujra meg ujra a választójogért való küzdelem olyan sikereket hoz Vázsonyi Vilmosnak, hogy az utcán az ember azt érzi, mintha állandóan vállán szeretné hordani a tömeg. A népszerüség hullámai boritják el az életét, de nem egyszer emberfeletti bátorsággal száll szembe a tömeggel, amely hetek előtt még bálványozta őt. A darabont korszaktól nem hajlandó elfogadni élete küzdelmének eredményét, az általános választójogot sem. A nemzeti ellenállás vezérkarában ül és iróasztalára a tüntető tömeg kövei, vasdarabjai és a kitört ablakok üvegcserepei hullanak. De vállalja a népszerütlenséget a forradalommal és az ellenforradalommal szemben is, mert a maga igazságát mindenkor többre becsüli a népszerüségnél és az egyéni érvényesülésnél.

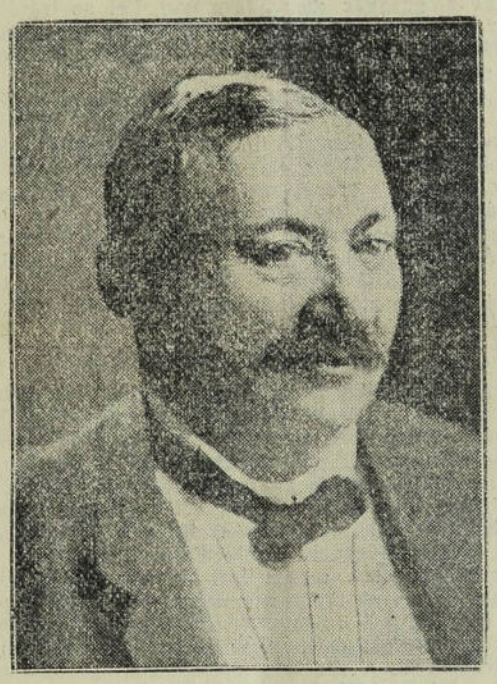

Ma még hullámzik a harc, amelynek küzdői közül kidőlt Vázsonyi Vilmos. Ezekben az órákban kevesen látják objektiven az ő szerepét. Akik azonban a mélységes gyász szomoru óráiban le tudják venni tekintetüket a harcok mezejéről, azoknak el kell ismerniök, hogy *Vázsonyi Vilmos sohasem volt a szélsőségek embere és egész életét két igen nagy érzés fütötte. Az egyik érzés Budapest szeretete, a másik pedig sovén magyarsága.* Ennek a sovén magyarságnak az utja a véderőjavaslatok tüntetéseinél kezdődik és egyenes vonalban visz át a nemzeti ellenállás vezérlő bizottságán egészen addig, amig az igazságügyminiszteri székben elkeseredett harcot indit a bolsevizmus ellen, amelynek közeledtét akkor mégcsak egyedül ő látta ebben az országban. A bresztlitovszki béke miatt elhagyja miniszteri tárcáját is, mert ő nem ül olyan kormányban, amely a bolsevistákkal békét köt. És ismét vállalja a népszerütlenséget, amikor a sajtó egyes organumaiban a forradalmasitás jeleit véli felfedezni. Eltaposással fenyegeti ezt a sajtót, de a szó nyomán a tömegek haragja Vázsonyi ellen fordul. Itt kezdődik azután kálváriája, kétszeres emigrációja. Az egyik a forradalom miatt, a másik az ellenforradalom miatt. Élete utolsó esztendeit mégis megaranyozza az a siker, amelyet a városi választásoknál ér el és a közös munkában, a közös alkotásokban, amelyeket ellenkező világnézetü várospolitikusok társaságában is örömmel vállal, ujra nagy kedvét leli. Megint a régi Vázsonyi szava zeng a közgyülési teremben, megint az ő élcei nyomán fakadó kacagás tölti be a városház ódon folyosóit. Tekintélye megint a régi és életének utolsó hónapjaiban nagy egyéniségével a közgyülési teremben és a bizottsági asztaloknál legelkeseredettebb ellenfeleit is meghóditotta és tiszteletet gerjesztett önmaga iránt.

A nekrológok óriási tömegében, amelyek erről a csodálatos életről megemlékeztek, talán *Ripka* Ferenc főpolgármester jellemezte legjobban, amikor azt mondta róla, hogy „a legutóbbi évtizedek történetében nem volt ember, aki Budapest történetébe erősebben irta volna be a nevét, mint Vázsonyi Vilmos. Budapest egyik legjelentékenyebb polgára, tudós jogász, kiváló szónok és a XX. század első negyedének döntően jellemző alakja távozott el vele."

És hozzátehetjük: Budapest egyik jótevője és igazi nagy épitőmestere volt.

Egy fiatal ügyvédet városatyává választanak a Terézvárosban

1894-ben történt, hogy egy fiatal ügyvédet, Vázsonyi Vilmost váratlanul és különös körülmények között városatyává választottak a Terézvárosban. A fiatal ügyvéd nevét akkor már egészen bizarr módon, feltünő publicisztikai működése révén, erősen ismerték. De ismerték már az ifjusági mozgalmakból is, ahol mint vezérszónok óriási sikereket aratott. A véderővita tüntetéseiben már zászlón volt a neve és később, amikor a párbajellenes mozgalomba veti bele magát, pompás temperamentumának egész erejével, huszonhárom éves korában az összes társadalmi egyesületek vele szerkesztetik meg a képviselőházhoz intézett memorandumot. A községi választásokat megelőzően azután a fiatal ügyvéd egy kis belső forradalmat csinált a Terézvárosban. Történt ugyanis, hogy a Terézvárosi Polgári Kör lepaktált a Terézvárosi Kaszinóval. Vázsonyi, aki a Terézvárosi Polgári Körnek volt a tagja, oppoziciót szervezett a vezetőség ellen. Élesen támadta a paktumot, de kisebbségben maradt és néhány hivével szecesszionált, majd megalapitotta a Demokrata Kört, amely a fővárosi választásokon azután önállóan vett részt. A Demokrata Kör azonban egyelőre csak egyetlen jelöltet tudott behozni a törvényhatósági bizottságba: Vázsonyi Vilmost.

Vázsonyi a közgyülésen haladéktalanul megindította nagy küzdelmét a kispolgárok megélhetésének megkönnyitése és a nagy közüzemeknek a főváros kezelésébe való átvétele érdekében. Az éleslátásu fiatal városatya ugyanis megismerte a kisembert, aki nagyon, de nagyon rászorult a támogatásra és akiért érdemes dolgozni, akinek jövője van, aki elhagyatott és aki hü marad ahhoz, aki dolgozik, cselekszik érte. Ennek a társadalmi rétegnek maradt halála utolsó óráiig legfőbb patrónusa és leglelkesebb harcosa. Ennek a társadalmi osztálynak érdekében kezdte meg a harcot a monopóliumok, a klikkrendszer és a polgárság jobb megélhetése körül. Első nagy sikere a Cséri-telep községesitése volt, amely akciója révén a főváros megcsinálta hatalmas szemétgyüjtő telepét. Soron követte ezt a sikert az addig a Leszámitoló pénztár bérletében működő Vásárpénztárnak, majd az Elektromos Müveknek a főváros hatáskörébe való átvétele.

Vázsonyit képviselővé választják

Vázsonyi Vilmos az idén ülte volna meg, ha megéri az őszt, huszonötéves képviselői jubileumát, negyedszázados politikai pályájának jelentős évfordulóját. 1901-ben választotta meg a Terézváros képviselőjévé Radocza Jánossal szemben, aki már akkor meglett, régi politikus volt, de most tulélte huszonöt év előtti fiatal ellenfelét. Vázsonyi Vilmos tehát Trefort Ágost, Gorove István, Jókai Mór, Horn Ede, báró Podmaniczky Frigyes és Busbach Péter egykori kerületét örökölte. Nevezetessége en-

nek az 1901-iki Széll-féle választásnak, hogy Budapesten csak egyetlen egy ellenzéki képviselő került be a parlamentbe és ez Vázsonyi Vilmos volt, akit demokrata programmal 3267 szóval választottak meg Radocza János szabadelvü jelölt 1795 szavazatával szemben. Ettől az időtől kezdve a Terézváros halála napjáig hü maradt Vázsonyi Vilmoshoz, akinek talán élete egyik legnagyobb eseménye volt az az 1905-iki 48 órán át tartó választás, amelynek eredményeképpen a hatalmas Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert győzte le az örökké hü maradt Terézvárosban.

Politikai pályája igen nagy eseményekkel kezdődik és hosszu idő óta ő az első politikus, akinek szavát az utca is visszhangozza. Első beszéde kulmináns támadás az uj nemesség ellen, amely parvenü rendiséget csinál, amely letagadja apái sárga foltját, parkjaiban müromokat épit és a sárgafoltos ősök helyébe párduckacagányos ősöket vásárol. Még jobban izgatja az ország közvéleményét a hires kulturbestia-botrány és egész Budapest lázba jön az országgal együtt, amikor minden addig való politikai és társadalmi szokást megtagadva, nem ad lovagias elégtételt. Neki, — mondja, — nincs külön lovagi becsülete, csak polgári becsülete van, mert ő megelégszik a szegény, egyszerü emberek becsületével. A budapesti kiembereket mérhetetlen extázisba hozza ez a kijelentés és Vázsonyi bálványává lesz az egyszerü munkásembereknek. Ugyanakkor azonban a legfurcsább paradoxonként melléje áll a braganzai herceg, aki a párbajellenes világliga elnöke és melléje állanak a bécsi klerikálisok is, akik valósággal tapsolnak a fiatal budapesti zsidópolitikus bátorságának. Végül Tisza István elnöklése alatt becsületbiróság ül össze, amely a középkori intézmény lelkes hiveinek legnagyobb ámulatára nem diszkvalifikálja Vázsonyi Vilmost.

Vázsonyi polgármestere

Ezalatt a városházán megtörténik az utolsó évtizedek legnagyobb eseménye: polgármesterré választják *Bárczy* Istvánt. Bárczy akkor a tanács egyik legfiatalabb tagja volt és a közoktatásügyi osztály élén állott. Halmos János polgármester lemondása után a polgármesteri állásra a fiatal Bárczy István társaságában olyan régi és tekintélyes férfiak pályáztak, mint Sipőcz László árvaszéki elnök, Kun Gyula és Vaszilijevits János tanácsnokok. Vázsonyinak valami csodálatos lelkiösztöne lehetett, amikor tekintete az egészen ifju Bárczy Istvánra esett és exponálta magát az ő jelöltsége érdekében. Végre is a Saskörrel és az Ehrlich-frakcióval kötött paktum alapján meg is választották Bárczyt, aki a leadott 353 szavazatból 195-öt kapott. Ez a választás valósággal szerencsecsillaga lett Budapestnek. Bárczy István és Vázsonyi Vilmos hatalmas zsenije csak együttesen csinálhatta meg azt az óriási renaissancet, amelyen Budapest a következő tiz esztendőben átment. Vázsonyinak nagy tervei voltak és ezeknek a terveknek a megvalósitását, ahogy azt utólag látjuk, csak egyetlen egy ember, Bárczy István vihette keresztül, aki maga is tele volt duzzadó ambicióval, nagyszerü kezdeményező erővel és költőien szép tervekkel.

A hatalmas fejlődés, amely az uj polgármester megválasztásának aktusával kezdődött, csak Vázsonyi és Bárczy közös munkájával volt lehetséges. Semmi sem jellemzi jobban ezt a közös munkát, mint Vázsonyi kedvesen keserü anekdótája, amelyet maga szokott elmondani:

— Furcsa város ez a Budapest és furcsák a pesti emberek. Ha a terézvárosi polgár este végigmegy a körúton, elbámul a gyönyörü ivlámpákon és azt mondja: „Mégis csak nagyember ez a Bárczy." Közben azonban, amig az ivlámpát bámulja, megbotlik az aszfalt gödrében és dühösen vágja oda: „Az ördög vigye el ezt a Vázsonyit, miért nem csináltatja meg a járdát."

A valóság azonban az volt ezzel szemben, hogy a pesti polgár évtizedeken át tudta, hogy ebben a városban mindent Bárczy és Vázsonyi csinálnak és hogy ők ketten ennek a városnak igazi épitőmesterei.

Hosszu éveken át a városházán az történt és minden jól történt, amit Vázsonyi és Bárczy akartak, amit ők ketten kiterveltek. Különös és csodálatos volt, hogy ez hogy sikerülhetett. Hiszen Vázsonyinak hosszu városházi pályafutása alatt egy órahosszat sem volt döntőjelentőségü többsége a közgyülési teremben. 1894-ben egyedül ült, mint demokrata a törvényhatósági bizottságban. A későbbi községi választásokon egyre növekedett a demokratapárti városatyák száma, de a párt aránylag mindig kicsi maradt ahhoz a befolyáshoz képest, amelyet a város politikájára egyéni kvalitásai révén Vázsonyi Vilmos gyakorolt. A forradalomelőtti utolsó törvényhatósági bizottságban körülbelül huszonöt demokrata városatya foglalt helyet és mégis Vázsonyi volt a legnagyobb tekintélyü és legnagyobb befolyásu budapesti várospolitikus.

A gázgyár megváltása

Bárczy István mézeshetei a polgármesteri székben azonban nem voltak tulságosan édesek. A város kasszája üres volt és nagy elánnal indult meg a pénzügyi helyzet szanálása. Vázsonyi Vilmos ugyan nagy beszédet tartott a közüzemek megváltása érdekében, de beszédében be kellett látnia, hogy a megváltáshoz füzött pénzügyi reménységek csak hosszu idő mulva teljesülhetnek. Emellett készültek a fővárosi törvény revíziójára, a kiküldött harminctagu bizottság el is készült munkájával, de a revizió még ma, Vázsonyi Vilmos halála után is, késik. Tovább halad azonban a községesités munkája, megcsinálják a községi kenyérgyárat, a tanszerkészitő mühelyt és a központi tüzelőszerraktárt. Megindul a küzdelem a hirdetővállalat községesitése és az omnibuszüzem megváltása érdekében is. A belügyminiszter feloszlatta az állat- és növényhonositó társaságot és igy az állatkert akarva, akaratlanul is fővárosi üzemmé lett. A közgyülés a pénzügyek rendbehozatalára 10 milliós kölcsönt vett fel és bár Vázsonyi fulmináns beszédben kritizálja a rendszertelen pénzügyi politikát, ez az összeg csak egy csepp a tengerben. Vázsonyi ekkor éles harcot viv az üres telkek megadóztatásáért és az értékemelkedési adóért, de leszavazzák. Nem marad más hátra, mint az adóemelés és Vázsonyi a 25 százalékos pótadónak 10 százalékkal való emelését inditványozza.

Nyilván Polónyiék keze működik közre, hogy a képviselőházban Olay Lajos dühösen támadja a fővárost és követeli a gázgyár megváltását. Vázsonyi hatalmas beszédben válaszol:

— Egyetlen kikötésünk volt — mondja — Bárczy polgármesterrel szemben, amikor megválasztottuk és az a gázgyár megváltása volt. Ezt az igéretet meg is fogja tartani a polgármester. Inkább törjön darabokra a községi demokrata párt, de a megváltás meg fog történni.

A demokrata párt bomlása tényleg meg is történt és akkor vált teljessé, amikor ujra előtérbe nyomult a pótadóemelés kérdése. Ez az adóemelés azonban, amely 33 százalékos pótadót állapitott meg, csak siettette a processzust, amely a gázgyár megváltásánál amugy sem lett volna elkerülhető. Az előterjesztés hamarosan el is készül errevonatkozólag és Andrássy belügyminiszter örömének ad kifejezést a megváltás gondos előkészitése fölött. A tanácsi előterjesztést a közgyülés névszerinti szavazással egyhangulag elfogadta.

A nagy beruházások

A Wekerle-kormány, amely megigérte a főváros anyagi segitségét, a főváros fejlesztéséről szóló törvény törvénybeiktatásával és a Margit-szigetnek József főhercegtől való megvásárlásával igyekszik segiteni. Mindezek és a községi pótadók felemelése elejét vették a háztartási egyenleg felborulásának, ugyhogy az 1908. évi zárszámadás már ötmillió korona évi felesleggel zárul. Elkészülhet tehát a Bárczy—Vázsonyi rezsim leghatalmasabb munkája, a nagy beruházó programm, amely 270 millió koronát ölel fel. A kormányválság miatt azonban egyelőre csak a lakásépitésre vonatkozó terveket lehet megvalósitani. A szociális intézmények tanulmányozására Bárczy, Vázsonyi és Heltai Londonba utaztak, de az igazi cél az angol pénzpiac hajlandóságának kipuhatolása volt. 1910 elején fel is vették a kétmillió font sterlinges angol kölcsönt és egyszerre előtérbe került a villamosvasuti vállalatok megváltásának kérdése. Az 1911-ik esztendő azután meghozta a százmilliós francia kölcsönt, a városi villamosvasut részvényeinek megszerzését, az épitőakció javát, a telekvásárlások nagy tömegét, a községi élelmiszerüzem alapitását, végül pedig a státuszrendezést és a fizetésrendezést. Megkezdődnek a nagy városszabályozási tervek előkészitései, a tervek és szándékok egész légiója születik meg. Sok minden megvalósul, de sok minden megmarad, talán örökre, tervnek.

Vázsonyi, a békeapostol

A Désy-perben Vázsonyi hatalmas védelme után a biróság felmentő itéletet hoz, a Lukács-kormány lemond, az uj miniszterelnök gróf Tisza István lesz. A politikai harc átterjed a városházára is, ahol Vázsonyi hatalmas beszédben tesz bizalmatlansági inditványt a kormány ellen. Még hullámzik a politikai küzdelem, amikor kitör a háboru, ami azután végetvet mindennek: politikának is, de alkotó tevékenységnek is egyaránt. Vázsonyi és Bárczy minden erejükkel a főváros lakosságának nyomorát akarják enyhiteni és a háborus gondokat akarják lehetőleg lefokozni. Ez a törekvésük igen nagy mértékben sikerül is, mert Budapest háborus közélelmezését mintaszerüvé teszi és amellett a népjóléti központ felállitásával rengeteg szenvedéstől mentik meg a szegénysorsu lakosságot.

A háboru után forradalom jön, a forradalom után bolsevizmus, mindezekhez már Vázsonyi Vilmosnak semmi köze nincsen. Befejeződött az a gyönyörü korszak, amely alatt annyit alkottak, mint amennyit előbb évszázadok alatt sem. Mindezeknek jutalma Vázsonyi Vilmos számára a polgárság elismerése és egy diszpolgári oklevél volt. Munkácsy Mihály, Simon János, Baross Gábor, Kossuth Lajos, Jókai Mór, Wekerle Sándor, Kammermayer Károly, Bánffy Dezső báró, Fejérváry Géza báró, Kléh István és gróf Andrássy Gyula után Budapest törvényhatósági bizottsága Vázsonyi Vilmost is megválasztotta diszpolgárai sorába.

A kommunizmus után Vázsonyi csak a parlamentben foglalta el régi helyét, a városházára nem vágyakozott. A kommunizmus utáni első törvényhatósági bizottság élete alatt be sem tette a lábát a városházára. Annál nagyobb elánnal vetette bele magát az utolsó községi választási küzdelembe. Hatalmas sikert aratott és teljes elégtételt nyert mindazért a meghurcoltatásért és rágalomért, amelyben a közelmultban azok részesitették, akik soha életükben semmit nem alkottak és akik csak a Vázsonyi és Bárczy rezsim eredményeit élvezték.

Bölcs megfontolással indult neki uj városházi munkájának. Boldogan fogadta el a *Ripka* Ferenc főpolgármester által felállitott elvet, hogy a városházán dolgozni kell és ki kell kapcsolni a politikát. A baloldalon *Vázsonyi* Vilmos, a jobboldalon *Wolff* Károly bölcsessége lehetővé tette, hogy az alkotómunka meginduljon. *Élete egyik legnagyobb érdeme volt, hogy le tudott mondani a gravaminális politikáról,* el tudta felejteni a sérelmeket és a legnagyobb önfegyelmezettséggel indult neki a munkának, amelynek célja volt Budapestet ujból a fejlődés utjára vezetni. *Azok a pártközi értekezletek, amelyek Ripka Ferenc főpolgármester vezetésével mentek végbe, felemelő jelenségei voltak ennek az elhatározásnak.* A pártok között teljes megegyezés jött létre az alkotómunka tekintetében és a város egész lakossága boldog örömmel látta, hogy a két tábornak, amelyeket világok választanak el egymástól, vezérei: Vázsonyi Vilmos és Wolff Károly, miként hányják-vetik meg egymás tökéletes megbecsülésével a város ügyeit a közgyülési teremben, a zöldasztalnál, vagy négyszemközött egy-egy ablakmélyedésben.

Vázsonyi Vilmos utolsó nagy ténykedéseképpen helyreállitotta a közgyülési teremben a pártközi békességet és módot adott arra, hogy megindulhanak a nagy munkálatok. Erőszakot vett harcos egyéniségén és példát mutatott a politikai türelemből, olyan példát, amely, adja Isten, halála után is örök nagy példa maradjon. Budapest lakossága reménykedik, hogy Vázsonyi Vilmos hivei azzal róják le nagynevü vezérük iránt érzett hálájukat, hogy emlékezetét ugy őrzik meg, mint a városházi béke apostolának emlékezetét.

GAMBRINUS HA ÉLNE ?

NEKTÁR GYÓGYTÁPSÖRT INNA

Budapest székesfőváros gyógyfürdői és forrásvállalatai

Budapest székesfőváros városfejlesztési programmjának a háboru előtt való esztendőkben egyik nagy célkitüzése az volt, hogy a páratlan gyógyhatásu forrásvizek megfelelő és modern felhasználásával Budapestet fürdővárossá fejlessze. Ennek a törekvésnek jegyében épült és nyilt meg 1913-ban a a régi Artézi-fürdő helyén a *Széchenyi-fürdő*, amely hatalmas méreteivel, gyönyörü kiképzésével és a fürdőépitőtechnika összes eszközeinek felhasználásával csodálatot és elismerést váltott ki a magyar közvéleményből.

1912-ben a programm második pontja került munka alá. A régi Sárosfürdő helyén megkezdődött a második fürdőpalotának, a *Gellért-fürdőnek* épitkezése s a nagy világégés közepette, óriási nehézségek leküzdésével, 1918-ban meg is nyilt a *Szent Gellért gyógyfürdő és szálló.* Amit a fürdő- és szállóépitőtechnika produkálni tud szépségben, kényelemben, tökéletes gyógyberendezésben és világvárosi méretekben, azt mind megvalósitották és ma a székesfőváros magáénak vallhatja a világ legszebb fürdőpalotáját.

A két fürdő mellett nem lehet figyelmen kivül hagyni a *Rudas-fürdőt* sem, amely szintén a székesfőváros tulajdonában van s a török hódoltság idejéből a maga eredetiségében fennálló fürdőcsarnoka történelmi érdekessége is a magyar fővárosnak.

Forráskulturánkat jelentős lépéssel vitte előbbre a *Hungária-forrás* nagy uj ivócsarnoka, ahol a gyomor- és anyagcserebántalmakban szenvedő közönség belsőleg részesülhet a budai forráscsoport rádiumban és lithiumban legdusabb forrásának gyógyvizében.

A Hungária-forrás vizét lehütve és szénsavval telitve *„Harmatviz"* néven palackokban is forgalomba hozzák s a kitünő gyógyviz, mint üditő ital, néhány év alatt meghóditotta az egész magyar ásványvizpiacot.

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok

SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és

LATIL a világ legjobb teherautója

Kapható:

VELOX autókereskedelmi részvénytársaság

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7. (Hitelbank-palota.)

Erőteljesen szervezkedik a Ripka-párt

Csatlakozások a VI. és VII. kerületekben

A belső Erzsébetvárosban megszervezett és jelentékeny taglétszámmal rendelkező demokrata kör az elmult héten különvált az anyapárttól, a kör nevét *Erzsébetvárosi Polgári Kör*-re változtatta és kimondotta, hogy ugy társadalmi, mint községpolitikai tekintetben az *Egységes Községi Polgári Párt programmját teszi magáévá.* A leköszönt elnök helyébe a kör legutóbbi ülésén *Siegescu* József pápai prelátus, egyetemi tanárt választotta meg. Az uj elnököt küldöttség kereste fel a választás után és felkérte őt az elnöki szék elfoglalására. Lelkes éljenzés és taps fogadta a terembe lépő *Siegescu* Józsefet, aki biztositotta a kör tagjait, hogy azon lesz, hogy a kör erős vára legyen a tagoknak, amely megvédje őket minden támadás ellen.

— *Nem ismerek,* — mondotta, — *semmiféle telekezeti kérdést, csak jó magyarokat és hazafiakat.*

Ezután a városi politikára tért át és feltétlen szükségesnek mondotta azoknak a fővárosi üzemeknek a leépitését, amelyek fölösleges konkurrenciát csinálnak a város kisiparosainak és kiskereskedőinek.

Az elnök javaslatára azután *a kör Ripka Ferenc dr. főpolgármestert diszelnökévé választotta meg* és meleghangu táviratot intézett hozzá, valamint *Bethlen* István gróf miniszterelnökhöz is. A miniszterelnökhöz intézett sürgöny szövege a következő:

Bethlen István gróf miniszterelnöknek
Budapest.

Az Erzsébetvárosi Polgári Kör abból az alkalomból, hogy Ripka Ferenc főpolgármestert diszelnökké és dr. Siegescu Józsefet elnökké választotta, mély hódolattal üdvözli Excellenciádat. A kör felkért, hogy közöljem Excellenciáddal, hogy nagyméltóságodban látja azt a férfiut, aki hivatva van az országban az annyira óhajtott békét létrehozni és ezért munkájában támogatja és ragaszkodásáról biztositja.

Dr. Siegescu József
elnök.

A *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez intézett távirat igy hangzik:

Dr. Ripka Ferenc főpolgármester urnak
Budapest.

Az Erzsébetvárosi Polgári Kör hódolattal üdvözli Méltóságodat, mint a Kör megválasztott diszelnökét. Ezen több ezer taggal rendelkező Kör Méltóságodat céltudatos városi politikájában támogatni óhajtja és ragaszkodásáról biztositja.

Dr. Siegescu József
elnök.

Ugy a miniszterelnök, mint a főpolgármester az alábbi szövegü sürgönyökkel válaszoltak:

Méltóságos dr. *Siegescu* József urnak
Budapest.

Az Erzsébetvárosi Polgári Kör nevében hozzám intézett jóleső táviratért fogadd, kérlek, és légy kegyes tolmácsolni hálás köszönetemet.

Bethlen István gróf.

Méltóságos dr. *Siegescu* József urnak
Budapest.

Hálásan köszönöm a Kör diszelnökévé történt megválasztásomat és kérem a Körben tömörült polgártársaimat, hogy a társadalmi béke és az alkotó munka lehetőségének megteremtésére irányuló törekvésemben segitségemre lenni szivesked-jenek.

Ripka Ferenc.

A Ripka-párt uj szervezete a VI. kerületben

A VI. kerületi Egységes Községi Polgári Párt szervező bizottsága beckói *Biró* Henrik kormányfőtanácsos elnöklete alatt értekezletet tartott, mely egyhangu lelkesedéssel kimondotta a párt megalakulását. *Bayer* Antal és dr. *Faragó* Sámuel fölszólalása után 100 tagu végrehajtó-bizottságot választottak.

Kedves Kunapé, maga csak hallgasson!

A majom-cim adományozása — díjmentes
Megfigyelések és feljegyzések a szerdai közgyülésen

A szerdai közgyülés megint éjfélkor ért véget és apró pikantériákban, no meg egészen jelentéktelen csatározásokban volt gazdag. Az első csata *Petrovácz* Gyula és a baloldal között folyt le és tulajdonképen egy parlamenti vita plántálódott át a közgyülési terembe. *Pakots* József konstatálta, hogy a nemzetgyülésen tartott beszédében indokolatlanul támadta meg *Ripka* Ferenc főpolgármestert, mint a Beszkárt elleni vizsgálat befejezőjének késleltetőjét. Pakots kijelentette, hogy ez a megjegyzése téves információn alapult, éppen ezért azt a közgyülés szine előtt korrigálja. Petrovácz is kejelentette aztán, hogy öneki csak *Papanek* miniszteri tanácsos ellen van kifogása, akit szerinte ottfelejtettek a városházán. *Peyer* Károly vitatkozott még Petrovácz parlamenti beszédével és itt a vita megelhetősen élessé fajult. Véletlenül azonban nem a vitatkozók kaptak hajba, hanem egészen mások. Peyer beszéde ugy feltüzelt a baloldalon valakit, hogy *Seemann* Mihálynak odakiáltotta:

— *Maga csak hallgasson, kedves Kunapé!*

Seemann sem volt rest és hasonló hangnemben válaszolt:

— *Maga majom!*

Ez a lélekemelő párbeszéd Peyer Károlyt is kihozta a sodrából és becstelenségről kezdett beszélni, mire azután *Ripka* főpolgármestertől megkapta a rendreutasitást.

Erősebb vita fejlődött ki az embervédelmi kiállitás körül, amit *Klár* Zoltán arra használt fel, hogy *Wenhardt* János ellen intézett éles támadást. Kulturbotránynak nevezte, hogy ezen a nagyszabásu kiállitáson a főváros kórházai nem vesznek részt. *Berkes* Jenő azzal a leleplezéssel szolgált, hogy a kiállitás ellen a MOVE kezdett akciót, mint a szabadkőművesek és a zsidók munkája ellen. *Melha* Armand és *Posta* Sándor felszólalása után *Folkusházy* alpolgármester nyugtatta meg a közgyülést, hogy a főváros hatóságai mindent megtesznek a kiállitás érdekében. Végül azután a kiállitás céljaira meg is szavaztak 200 millió koronát.

Ujabb vihar támadt a Bulyovszky-utca 34—36. számu háznak a köztisztasági hivatal részére garázzsá való átalakitása körül. Kifogásolták, hogy ezt az ügyet a szakbizottságok nem tárgyalták le kellőképen.

— Miért tartunk ilyen adminisztrációt? A tanács menjen a fenébe! — kurjantotta Peyer Károly.

Mikor azután a vihar elmult, áttértek az interpellációkra, amelyek között a legérdekesebb volt *Zimmer* Dávid felszólalása. A magánépitési bizottságban a főváros, mint önálló jogi személy, a Mártonhegyi-úton egy villaépitésre kért engedélyt. Mivel ez a bizottság csak a technikai kérdéseket veheti figyelembe, az engedélyt ki is adták. Elmondta azután, hogy egy tiszteletben álló személy számára akar ott a főváros villát épiteni, de ez az eljárás mégis nagyon furcsa.

Az egész közgyülési terem zugott már, mindenki aziránt érdeklődött, hogy kinek a számára épit a főváros villát.

Zimmer azonban csak ennyit volt hajlandó mondani:

— A főváros egyik érdemes nyugdijazott főtisztviselőjéről van szó, akinek személye ellen nem lehet senkinek sem kifogása, de szükségtelen, hogy számára villát épitsünk, amikor az egyik épülő bérházban is lakást lehet neki adni. És erre a célra a főváros 470 milliót utalt ki.

Ekkorra már mindenki tudta a teremben, hogy *Matuska* Alajos nyugalmazott alpolgármesterről van szó. A vihar már javában tombolt, amikor *Ripka* főpolgármester kijelentette, hogy az interpellációt kiadják a polgármesternek. Most *Büchler* József szólalt fel és sürgős választ követelt a polgármestertől. A polgármester azonban nem volt a teremben és a baloldalon erősen kiabálni kezdtek, hogy hol a polgármester. Egy szakállas kövér ügyvéd válaszolt:

— Elment Windischgrätznek és Nádosynak gratulálni!

Fényes László a motorkerékpárok okozta szerencsétlenségekről interpellált. Természetesen nem minden vihar nélkül. *Ripka* Ferenc főpolgármester azután kellőképen megfelelt Fényes Lászlónak. *Sipőcz* Jenő polgármester pedig kijelentette, hogy a száguldó motorbiciklik ellen már több alkalommal védelmet kértek, de a közigazgatási bizottságban ez a kérdés legközelebb ujból szóbakerül.

Gonda Béla szocialista arról beszélt, hogy a visszahonositási ügyeket gyorsan és humánusan kell elintézni. Szerinte esztendők óta elintézetlenül fekszik 120.000 ilyen akta, amikor Jankovich ezredes visszahonositását megtudták csinálni egy nap alatt. Az idegenellenőrző hivatalban, — mondotta, — Nádosy szelleme uralkodik. Ebben a pillanatban *Andrássy* Béla Wolff-párti városatya egymás után többször elkiáltotta:

— Éljen Nádosy!

A szocialisták padjáról dr. *Kiss* Jenő ugrott fel és ujjával Andrássyra mutatva, kiáltotta:

— Ez a büntény feldicsérése! Azok ellen, akik Károlyi Mihályt dicsérik rögtön eljárnak!

— Aki pénzhamisitást éljenez, az gonosztevő, bandita! — süvöltötte Fényes László.

A nagy zajban az elnök alig tudta a csendet helyreállitani, de amikor ez sikerült, az interpelláló most már simán fejezte be beszédét. Az interpellációk után ujra a napirendet vették elő, amelyet sikerült is nagyrészben vita nélkül letárgyalni. A közgyülés igy is éjfélutánig tartott.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

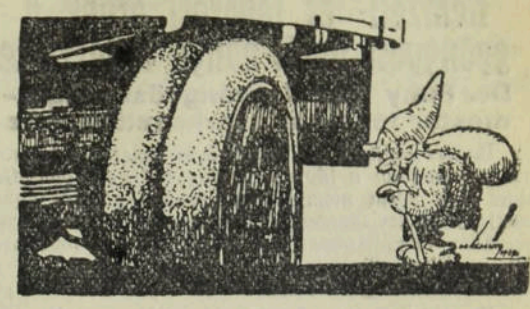

Continental tömörabroncs oda való,
Hol a legsulyosabb teher szállitandó!

Continental

843/1925. kgy. szám.

Szabályrendelet

az 1922. évi XII. t.-c. 34. §-ában emlitett temetkezési vállalkozói iparnak Budapest székesfőváros területén való gyakorlása tárgyában.

1. §.

Temetkezési vállalatnak ezen szabályrendelet szempontjából azt a vállalatot kell tekinteni, amely halottaknak a szállitásával, temetkezések rendezésével — ide értve a koporsóknak, halotti vánkosoknak és szemfedőknek az árusitását is — foglalkozik.

2. §.

Ez a rendelkezés a koporsókat, halotti vánkosokat és szemfedőket előállitó nagykereskedőknek szokásos árusitását nem érinti.

A temetkezési vállalkozás az ahhoz füződő közegészségügyi és szociális érdekek fontossága miatt Budapest székesfőváros területén hatósági feladatot képez.

Ezt a hatósági feladatot Budapest székesfőváros területén a *Községi Temetkezési Intézet* látja el.

3. §.

Budapest székesfőváros területén temetkezési vállalkozásra iparengedély — figyelemmel az 1922. évi XII. t.-c. 38. §-ában foglalt felhatalmazásra — ki nem adható.

4. §.

Ezt a szabályrendeletet Budapest székesfőváros tanácsa hajtja végre.

5. §.

Ez a szabályrendelet annak kormányhatósági jóváhagyását követő tizenötödik napon lép életbe.

Kelt Budapesten, a székesfőváros törvényhatósági bizottságának hatáskörében működő tanácsnak 1925 április 29. napján tartott üléséből:

Dr. Ripka
kormánybiztos, h. főpolgármester-elnök.

Jóváhagyatott a kereskedelemügyi miniszter urnak 1926 április 13. napján kelt 61.531/1926—XIX. számu leiratával.

107.071/1925—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet az Erzsébet-szegényház VIII., Alföldi-u. 6—8. sz. alatti fiókintézetének emeletráépitésével kapcsolatos föld-, kőmüves- és elhelyezőmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 május 17-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a középitési ügyosztály III .emelet 342. számu szobájában.

A rajzok és tervek megtekinthetők Palásthy Béla mérnöknél (Központi városháza, III. emelet 336. sz. ajtó), ahol a szükséges felvilágositások is kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (Kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában.

Az ajánlatok **1926 junius 2-án (szerdán) d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 342. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bánatpénznélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaitélésnél figyelembe nem jönnek.

Budapest, 1926 május hó.

A székesfőváros tanácsa.

Nemzeti- és fővárosi érdek a gyöngyösi lignit-bánya fejlesztése

Dr. Puky Árpád gyöngyösi polgármester levele a szerkesztőséghez

Becses lapjuk f. é. május 5-iki keletü 18. számában *„Válságban a főváros gyöngyösi lignit-bányája"* cimü cikk jelent meg. Legyen szabad nekem ehhez megjegyzéseket füznöm. Célom nem más, mint a való tényállás megállapitása. Hivatottságomnak magyarázata az, hogy Gyöngyösnek polgármestere és igy az itteni érdekeltségnek látható feje vagyok.

Ez a sokszor emlegetett kis bánya sok száz négyzetkilométer kiterjedésü lignitmező közepében fekszik. Magának a *szénbányának minden technikai nehézség nélkül kibányászható szénvagyona kereken 200 millió métermázsa. Sokszorosát teszi ki ennek a könnyen megszerezhető itt elterülő további szénvagyon. A bánya pár éves fennállása alatt törpebirtokosoknak körülbelül 450,000.000 koronát fizetett ki bányabér (terrágium) cimén. Állandóan foglalkoztat 120—200 bányamunkást. Az eddig kifizetett munkabérek összege mai értékre valorizáltan 9.800 millió korona, az eddig kitermelt szén pedig 17.000 vagon.* Ugy vélem, ezeknek az adatoknak nemcsak városi, de nemzeti szempontból is meg van a maguk jelentősége.

A gyöngyösi lignitnek viztartalma 35—40%, szemben a német lignitek 52%-val és ez utóbbiból Németországnak legnagyobb helyközi elektromos centráléja: a Golpa—Zschornewitz-i naponként 1000 vagont füt fel. Helytelen tehát, ha valaki a magyar lignitet rossznak mondja, abban az országban, melynek szénvagyona igazán a minimális, legjobb esetben két emberöltőre szóló.

A székesfőváros két év előtt vállalt bányánkban 51%-ig érdekeltséget, Gyöngyös városának 14%-os és az itteni polgároknak 34%-os érdekeltsége mellett. Távol a gondolata is tőlem annak, hogy a főváros urait oltalmamba vegyem. Sokkal tisztességesebbek ők és szélesebb látókörüek, semhogy az én védelmemre szorulnának. Őket vételi elhatározásukban minden bizonnyal a mult tapasztalatai irányitották, mert látták, hogy a házasságkötést megelőző három éven át iskoláikat lignittel fütve, gazdaságosabb fütési eredményt értek el, mint a koksszal, sőt jelentős megtakaritások mutatkoztak. Tudomásnuk szerint, a fütőberendezések átalakitási költségei egy év alatt amortizálódtak.

Valószinüleg vezethette a székesfőváros urait a bánya megvásárlásánál az a meggondolás is, hogy e bányának birtokában egész jól beláthatnak más bányák árkalkulációiba is, ami náluk, hol evente talán 30—40.000 vagon szenet is felfütenek, nem is megvetendő helyzeti előny.

Talán legsulyosabban esett a fővárosi urak elhatározásánál a mérlegbe az a tudat, hogy ebben az energiaforrásokban végtelenül szegény csonka országban sokkal hamarább fog ütni a lignit órája, sem mint a laikusok gondolnák. Mert helyközi elektromos központ, melynek létesitését Budapest csak ideig-óráig tólhatja ki, — a dolog természeténél fogva, — csak tőzeg-, vagy lignit-telepeken fog jól átgondolt nemzeti érdekekből felépülhetni. Az átmeneti időre is biztositottnak látszik a lignit jövője, illetve jelene, mert az eddigi kisérletek azt igazolják, hogy a gyöngyösi lignitből nemesités utján cca 7000 caloriás fütőanyag állitható elő, mely tehát a fuvartételt könnyedén birja, továbbá olaj és benzin, mikre országunk is rá van szorulva, még pedig oly eljárás mellett, amelyik nagyon is rentabilisnek igérkezik.

Ugy vélem, mindezen tárgyi körülményeknek nagyon is gondos és lelkiismeretes mérlegelése eredményezte azt, hogy a székesfőváros törvényhatóságának és tanácsának megbizottai, — kik között pedig minden pártárnyalat képviselve volt, — *egyértelmüen azon elhatározásra jutottak Gyöngyösön, hogy a székesfővárosnak és nemzetünknek jól felfogott érdeke szempontjából a gyöngyösi bányát fentartani, sőt a termelését fokozni szükséges.*

Gyöngyös, 1926 május 15-én.

Dr. Puky Árpád s. k. polgármester,
a Budapest-Gyöngyösvárosi szénbánya r.-t.
igazgatóságának alelnöke.

SZÓRAKOZÁS

Seybold és az Alvó férj, a szezon két legnagyobb sikere, váltakozik a Vigszinház e hetében is. A müsor igy alakul:

Szerda, péntek, vasárnap:
Seybold.
Csütörtök, szombat:
Az alvó férj.

Moissi a Fővárosi Operettszinházban. A legnagyobb német szinművész és a bécsi Deutsches Volkstheater vendégszereplése tölti be a Fővárosi Operettszinház hetét. Müsor:

Szerda: Die lebende Maske.
Csütörtök: Pirandello: Die Wollust der Anständigkeit és Tolsztoj: Er ist an allem schuld.
Péntek, szombat és vasárnap: Goethe: Faust.
Hétfő: Gespenster.
Az előadások nyolc órakor kezdődnek.

Vigszinház: Szerda, péntek, vasárnap: Seybold. Csütörtök, szombat: Az alvó férj.

Budapest székesfőváros 1910. évi 4%-os, 1911. évi 4%-os és 1914. évi 4½%-os kölcsöneinek kötvénytulajdonosaihoz

Budapest székesfőváros fenti kölcsöneinek végleges rendezése ügyében 1925 augusztus hó 14-én Ostendében a kötvénytulajdonosok képviselőivel egyezményt kötött, melynek főbb rendelkezései értelmében:

1. az 1925. év végéig hátralékos szelvények egy legalább 450.000 angol fontot kitevő átalányösszegből fognak kiegyenlitést nyerni,

2. a) az 1926—1930. években esedékes kamatszelvények az eredeti érték 75%-ával

b) az 1931. évtől kezdődőleg esedékes kamatszelvények pedig teljes 100%-ban fognak beváltatni.

3. a kölcsönök tőketörlesztése 1934. évben kezdődik s az eredeti törlesztési tartam 20 évvel meghosszabbittatik.

Azok a kötvénytulajdonosok, akik az egyezményhez hozzájárulnak, kötvényeiket az összes szelvényekkel és szelvényutalvánnyal együtt a következő külföldi bankoknál tartoznak bemutatni:

Az 1910. évi kölcsönre vonatkozólag:

a Lloyds Bank Limitednél, Londonban,

az 1911. évi kölcsönre vonatkozólag:

a Banque de Paris e des Pays-Bas, a Comptoir National d'Escompte, a Credit Lyonnais, a Societé Generale párizsi pénzintézeteknél,

az 1914. évi kölcsönre vonatkozólag:

a Dresdener Bank, a Commerz- und Privatbank A.-G., a Darmstädter und Nationalbank, Kommanditgesellschaft auf Aktien berlini pénzintézeteknél, a Deutsche Effekten- und Wechselbanknál, Frankfurt a/M., M. M. Warburg & Co-nál, Hamburg, a Schweizerischer Bankvereinnél, Bázelben, a Morgan, Grenfoll & Co. bankcégnél, Londonban, a Banque de Bruxelles és a Credit Anversois brüsszeli pénzintézeteknél, a Crédit Anversois-nál Anversenben és a l'Association Belge székhelyén.

A kötvénytulajdonosok helyzetét megkönnyitendő, a székesfőváros központi pénztára elvállalja az ostendei egyezményhez való hozzájárulás bejelentésének közvetitését. Ebből a célból a székesfőváros tanácsa felhivja azokat a kötvénytulajdonosokat, kik az egyezményhez hozzájárulnak, hogy kötvényeiket az összes hozzátartozó szelvényekkel és szelvényutalvánnyal együtt f. évi junius 1-étől 15-éig bezárólag — a székesfőváros központi pénztáránál — az ott rendelkezésre álló nyilaktozatok két példányban való kitöltése mellett — helyezzék letétbe.

A hátralékos szelvények beváltását szintén közvetiti a központi pénztár és ugyancsak a pénztár fogja a folyó évtől kezdődő szelvényekből álló uj szelvényiveket a régi szelvényiv és szelvényutalvány ellenében kiszolgáltatni.

A központi pénztár ugy az egyezményre, mint a követendő eljárásra nézve minden további felvilágositást megad.

Budapest Székesfőváros Tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet 50 drb hirdetőoszlop szállitására.

Az oszlopok müszaki körülirása, valamint a terv a Hirdető Vállalat igazgatóságánál (IV. ker., Központi városháza, Kammermayer Károly-u. 5. sz., I. emelet) délelőtt 9—1 óráig megtekinthetők, ahol a szükséges egyéb felvilágositást is megadják.

A munka kivitelével megbizott vállalkozó köteles a Hirdető Vállalat igazgatóságának felszólitására az ajánlati összeg 5%-át biztositékképpen a Hirdető Vállalat pénztárába letétbe helyezni, ellenkező esetben a megbizás érvénytelen. Jelen biztositék a munka átadásától számitott kétévi jótállási határidő eltelte után fog a vállakozónak kiutaltatni.

A biztositékot készpénzben vagy a főváros készpénzeinek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott pénzintézeti és takarékpénztári könyvecskékben, állampapirokban vagy fővárosi kölcsönkötvényekben kell letteni.

A fővárosi kölcsönkötvények a névérték erejéig tőzsdei árfolyamuk teljes összegében, más értékpapirok azonban csak a tőzsdei árfolyamuk 90%-a erejéig, de sohasem a névértéken felül számittatnak.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson. Külön figyelmeztetjük a pályázni szándékozókat, hogy ezen munkálat odaitélésénél elsősorban is főképpen a pályázók megbizhatósága lesz döntő és igy csak megbizható cég fog e munkával megbizatni.

Az ajánlatok lepecsételt boritékban, ivenként 20.000 koronás állami okmány és 20.000 koronás városi bélyeggel ellátva, tanukkal előttemezve, külső felirattal és cégjelzéssel legkésőbb **folyó évi junius 15-ig d. e. 11 óráig** a Hirdető Vállalat igazgatóságánál adandók be és ugyanakkor az ajánlatok a vállalkozók jelenlétében fel is fognak bontatni.

Budapest, 1926 május 18.

A székesfőváros tanácsa.

46. magy. királyi államsorsjáték

8756 nyeremény és 1 jutalom

Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:

500.000,000

azaz ötszázmillió készpénzben

1 jutalom . . . **300** millió korona
1 főnyeremény **200** millió, azonkivül
50 millió, 20 millió, 10 millió, több **5 millió** és **1 millió** stb. nyeremény mind **készpénzben**

Huzás már junius hó 10-én!

Egy sorsjegyre **2 nyeremény** is eshet!

Egy sorsjegy ára 20.000 korona

Kapható minden dohánytőzsdében, bank- és sorsjátéküzletben, postahivatalokban stb.

Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesit a **Székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság lottóosztálya,** Budapest IX, Fővámház

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállala
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

Gummi-lemezek, **Gummi-**tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. **Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.**
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák
beton-, asszfaltburkolás- és földmunkák.
Vasutépitési munkák.
Költségvetés dijtalan!
Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitól.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—59.

Az Elektromosmüvek és a Gázmüvek gazdálkodása

Az 1925. évi zárszámadás pontos adatai

Még két hét sem telt el azóta, hogy a pénzügyi bizottság elé terjesztették az *Elektromos Müvek* és a *Gázmüvek* 1926. évi költségvetését. A bizottság ekkor nem volt hajlandó a költségvetéseket letárgyalni, amig nem látta az elmult év zárszámadásait, illetve eredményimérlegeit.

A világitási ügyosztály, igazán boszorkányos gyorsasággal elkészittette az üzemekkel a zárszámadást is és a legközelebbi pénzügyi bizottsági ülésen már prezentálhatja is az elkészült eredmény-számlákat.

Ezek az eredmény-számlák igazán megnyugtató képet adnak a főváros két leghatalmasabb üzemének gazdálkodásáról és fejlődéséről.

A Gázmüvek 1925. évi zárszámadása.

A *Gázmüvek* 292.049,779.752 korona bevételt és 287.662.290.878 korona kiadást, tehát több mint *négymilliárd évi felesleget mutat ki.*

Ezen a feleslegen kivül a Gázgyár az elmult évben több mint 78 milliárd koronával járult hozzá a főváros vagyonának szaporitásához és a közterhekhez. Ebből 21 milliárdot fizetett a Gázgyár az ugynevezett annuitásra, megépiti az óbudai gázgyárat, hatalmas összegeket áldoz közvilágitásra.

A Gázgyár az elmult évben a 100%-os annuitáson felül a beléje fektetett tőke 4.18%-át hozta meg a fővárosnak.

Az Elektromosmüvek tükörképe.

Az *Elektromosmüvek* még hatalmasabb eredményt produkált. Eredmény-számlájának egyenlege kerekszámban

500 milliárd.

Ebből, — ha az értékcsökkenési alap 104 milliárdos dotálását, a befektetett tőke és kamataira és tőketörlesztésekre forditott 19 milliárdot, az üzemi épitkezésre tartalékolt 39 milliárdot és a 68 milliárdos nyereséget összeadjuk — megkapjuk a tulajdonképeni felesleget, ami közel

240 milliárdot tesz ki.

A két zárszámadást valószinüleg még e héten letárgyalja a világitási bizottság, majd a pénzügyi bizottság és ezek után kerül a közgyülés elé.

Julius 1–5: nemzetközi köztisztasági kongresszus és kiállitás Budapesten

Ötszáz külföldi szakember részvétele — A részletes program ismertetése — Balló Alfréd nyilatkozata

Julius 1-től 5-ig, mint ismeretes, nagyszabásu *nemzetközi köztisztasági kongresszust* rendez a főváros, amelynek előkészületei hosszu idő óta folynak. A főváros vezetősége és elsősorban a *Köztisztasági Hivatal* kitünő igazgatója mindent elkövetnek, hogy a nemzetközi kongresszuson Budapest méltó módon és keretek között lássa vendégül az ideérkező szakembereket és külföldi látogatókat. Elkészült az ötnapos kongresszus teljes, részletes programmja és olyan aprólékos tájékoztatókat nyomatott a főváros a külföldi vendégek számára, mely minden elképzelhető előzékenységet felülmul. Beszéltünk *Balló* Alfréddal, a köztisztasági hivatal igazgatójával, aki a küszöbön álló előkészületekre és programmra vonatkozóan a következőket mondotta munkatársunknak:

— Hetek óta tárgyalunk a külföldi társintézmények vezetőivel a Budapesten rendezendő nagyszabásu nemzetközi köztisztasági kongresszus rendezésének ügyében. A kölcsönös megbeszélések alapján sikerült már is végérvényesen összeállitanunk az ötnapos programmot, mely minden tekintetben ki fogja elégiteni vendégeink igényeit. A kongresszus megrendezésében és a munkálatok előkészitésében nagy segitségünkre volt *Adolphs* Gustav, a kölni köztisztasági hivatal európai hirü igazgatója, aki, mint a német köztisztasági intézmények szövetségének elnöke, állandóan érintkezésben volt a külföldi társhivatalok vezetőségével. A főváros minden lehetőt elkövet, hogy a kongresszusra ideérkező látogatókat illő vendégszeretettel fogadja. A jelentkezők részére igazolványokat állitottunk ki, amelynek birtokában az illetők teljesen ingyen kapják a külföldi követségeknél a magyar vizumot és amely 50%-os menetdijkedvezményre jogosit a magyar vasutakon. A Németországból érkező vendégek szabadjeggyel utaznak a M. F. T. R. egyik hajóján Bécstől Budapestig. A nemzetközi köztisztasági szövetség tagjai teljesen a főváros vendégszeretetét fogják élvezni. E célból szelvényfüzeteket bocsájtunk rendelkezésükre, amelynek felhasználásával a főváros által rendezett ebédeken, vacsorákon és banketteken mind az 5 napon át ingyen vehetnek részt. A szövetség tagjain kivül álló jelentkezők ugyanilyen füzetet 600, illetve 800.000 koronáért kapnak. *A főváros legelőkelőbb szállodáiban 500 szobát tartottunk fenn az érkező vendégek számára.* A távolabbi szállodákban lakó vendégeket a főváros költségén autón szállitjuk szállásaikra. A meghivottak részére nyomtatott tájékoztatót és programmot küldöttünk, amelyben felsoroljuk, hogy a főváros miben áll a látogatók rendelkezésére és még arra is figyelmeztetjük a résztvevőket, hogy milyen ruházatot hozzanak magukkal és mennyi a szokásos borravaló Budapesten a szállodákban és a taxik használatánál. A részletes program a következő:

— Julius 5-én este 9 órakor megérkezés hajón Budapestre. A hajóut alatt a köztisztasági szövetség elöljárósága tart ülést. 2-án délelőtt a Vigadó nagytermében ünnepélyes keretek között nyilvános ülést tart a kongresszus, amelyen *Wuwrziniok* tanár, a drezdai technikai főiskola gépkocsi fakultásának tanára „Németország és Amerika uj gépkocsi épitése" cimen, *Sachtleben* esseni főmérnök a teherautók és utcatisztitó-gépek gazdaságosságáról tart előadást. Félkettő órakor diszebéd lesz a Vigadóban, délután nemzetközi gépjárműveket mutatunk be és *elvonultatjuk a szemétgyüjtő berendezésekre kiirt nemzetközi pályázatra beérkezett gépeket.* Este a főváros a Gellért-szállóban bankettet ad a vendégek tiszteletére. Julius 3-án a Vigadóban a köztisztasági hivatal részéről én tartok előadást a szemétgyüjtés, fuvarozás és felhasználás problémájáról. A szemétértékesitésről *Grote* kölni igazgató, a németországi városok köztisztasági kérdéseiről *Mecking* esseni fuvartelep-igazgató tart előadást. Ezután szakfilmek bemutatása következik, délután 2 órakor ebéd az Állatkertben, délután 4 órakor a budai hegyekbe rendezünk autókirándulást és e közben *bemutatjuk az olajjal portalanitott utakat.* Este a Jánoshegyen vacsora lesz. 4-én a szövetség tagjai zárt ülést tartanak az ujvárosházán, ahol határoznak a legközelebbi kongresszus helyére vonatkozóan. Délben ebéd az uj városházán, délután pedig az Embervédelmi kiállitás megtekintése szerepel a programmon. 5-én a köztisztasági hivatal és a fuvartelep megtekintése kerül sorra, délben ebéd a fuvartelepen, délután pedig a budafoki mezőgazdasági nagyüzem megtekintésére kerül sor. 6-án reggel a kongresszus résztvevői elutaznak Bécsbe. A nemzetközi kongresszussal kapcsolatban a müegyetem helyiségeiben és az egyetem előtti téren kiállitás lesz, amelyen a köztisztasági gépek előállitásával foglalkozó hazai és külföldi ipar mutatja be gyártmányait.

Szombaton kerül döntésre a főváros függő kölcsöne

Mint ismeretes, a főváros nagy beruházó kölcsönét csak az ősszel szándékozik felvenni, hogy azonban folyó szükségletét addig is kielégithesse, kénytelen már most *függő kölcsönt* igénybevenni. Alighogy kipattant ez a szándéka a fővárosnak, a pénzügyi ügyosztályhoz máris több ajánlat érkezett. Az egyik ajánlatot a *Hitelbank, Kereskedelmi Bank, Hazai Takarékpénztár és Leszámitolóbankból* álló bankcsoport tette meg: *9.4% kamattal 120 milliárdot kinálnak.* A másik ajánlatot egy olasz pénzcsoport nevében az *Olaszbank* tette: 8% *százalék mellett 145 milliárdot ajánl.* Kilátás van azonban arra, hogy még más ajánlatok is beérkeznek. Kérdésünkre *Csupor* Ferenc pénzügyi tanácsnok kijelentte, hogy a függő kölcsön ügyében eddig még semmiféle elhatározó lépés sem történt és a város illetékes körei csak a hét végén szándékoznak a dologgal foglalkozni.

Események

Drezda polgármestere Ripkánál és Sipőcznél. Az Embervédelmi kiállitás alkalmából Budapesten tartózkodó *Blüher* drezdai polgármester hétfőn meglátogatta a főpolgármesteri hivatalban *Ripka* Ferenc főpolgármestert, majd annak kiséretében a központi városházára ment, ahol *Sipőcz* Jenő polgármesternél és *Folkusházy* Lajos alpolgármesternél tett látogatást. Drezda polgármestere a legmelegebben érdeklődött a főváros ügyei iránt. *Berczel* Jenő tanácsnok kiséretében meglátogatta a fővárosi fürdőket, amelyekről a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott. Ellátogatott az Elelmiszerüzembe is, amelyet *Reich* Samu vezérigazgató kalauzolása mellett behatóan tanulmányozott.

A polgárság közönye a választójog iránt. Az 1927. évi képviselőválasztók ideiglenes névjegyzéke ellen benyujtható *felszólalások határideje junius 13-án jár le.* Az illetékes körök et meglepte az a részvétlenség, amelyet a polgárság a választói listákkal szemben tanusitott. Más alkalommal tizezrével jelentek meg az elöljáróságokon és a központi városházán az érdeklődők a névjegyzékek megtekintése végett, most azonban naponta alig 20—25 ember kereste fel a közszemlék szinhelyét, hogy választójogosultságáról vagy mellőzéséről meggyőződjön. Illetékes körök ezt a részvétlenséget részben annak tulajdonitják, hogy *a polgárság az utóbbi évek herce-hurcái után már belefásult a választójogért folytatott küzdelembe,* részben pedig annak, hogy az összeiró küldöttségek az idei összeirásnál ugyszólván válogatás nélkül felvették az összes jelentkező polgárokat. Kiviláglik ez abból, hogy *az idei összeirásnál 401.131 választó került a névjegyzékbe,* mig a választók legmagasabb száma idején, 1920-ban, 407.028 választó szerepelt a névjegyzékben. Az 1927. évi képviselőválasztók jegyzékében tehát mindenki benne van, aki választójogra igényt tarthat és igy nem lehet csodálni, ha kevesen voltak a névjegyzék iránt érdeklődők és még kevesebben azok, akik a kifüggesztett névjegyzékkel szemben felszólalással éltek volna. A választói listák még junius 27-ig maradnak közszemlén, de felszólalni azok ellen csak junius 13-áig lehet.

Olcsó üzem
csak a
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

TUNGSRAM
Gyári jelünkkel ellátott
fejhallgató
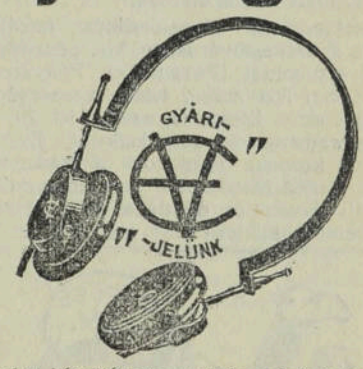

minden készüléknek vevőképességét fokozza.
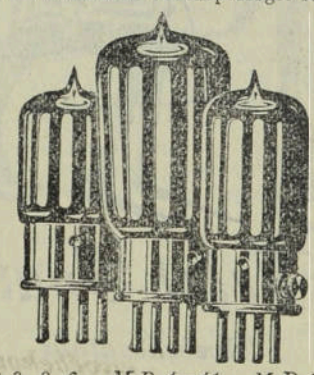
MR 2, 3, 6 MR 4—41 MR 5—51
Tungsram-vacuumcsövek
bármilyen rendszerü kapcsolásnál torzitásmentes, hangerős és tiszta vételt adnak.
Kapható mindenütt!
EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT. UJPEST

A főpolgármester megkezdte az évi hivatalvizsgálatot. Az 1872. évi XXXVI. tc. 39. §-ának b) pontja előirja, hogy a főpolgármester minden évben legalább egyszer megvizsgálja a hatósági tiszviselő hivatali eljárását. Dr. Ripka Ferenc főpolgármester most kezdte meg a törvényben előirt hivatalvizsgálatot. Elsősorban a kerületi elöljáróságokat látogatta meg, azután pedig a főváros összes hivatalaiban folytatja a vizsgálatot. Hivatalvizsgáló utján a főpolgármestert Szalay Sándor kerületi elöljáró, a kerületi elöljárók értekezletének elnöke, Némethy Károly tanácsjegyző, a főpolgármesteri hivatal vezetője, Sebő Béla adóhivatali igazgató és Klaser Kálmán főszámtanácsos kisérik.

A főváros halottai. Az utóbbi napokban a főváros két értékes, kiváló tisztviselőjét veszítette el. Az egyik *Kálmánczhelyi* helyettes kerületi elöljáró, a másik pedig *Liskovetz* Imre helyettes főszámvevő. *Kálmánczhelyi* Bélát csak néhány héttel ezelőtt bizta meg a polgármester a VII. kerületi elöljáróság vezetésével. Ez a kiváló főtiszviselő, aki a Szent István kórházban sulyos betegségben hunyt el, harminc éven át szolgálta a fővárost. Helyettes elöljárói funkciót a VII. kerületben már nem tudott végezni, mert sulyos betegsége ebben megakadályozta. *Liskovetz* Imre, a főváros helyettes főszámvevője 64 éves korában halt meg Balatonkenesén. Az elhunyt már régebben betegeskededett, néhány hét előtt szabadságot kapott, amelyet a balatonkenesei üdülőtelepen akart eltölteni. Néhány napi üdülés után hirtelen rosszul lett és meghalt. A tanács mind a két érdemes főtisztviselő haláláról megemlékezett és számukra diszsirhelyet adományozott.

Kapdebó műszaki tanácsos a fővárosi épitkezések vezetője. A polgármester a folyamatban levő fővárosi épitési akció vezetésével *Kapdebó* Gyula műszaki főtanácsost bizta meg, aki ezentul önálló hatáskörrel intézi a fővárosi kislakásos épitkezéseket.

A Klotild-szeretetház ötvenéves jubileuma. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester elnöklete alatt működő Klotild-szeretetház igazgatósága felkéri az intézet mindazon növendékeit, akik 1876. év óta az intézet gondozásában részesültek, hogy a szeretetház ötvenéves fennállásának megünneplése céljából, illetve a meghivók szétküldése érdekében cimüket minél előbb közöljék az intézet igazgatóságával (Budakeszi-ut 8). Egyuttal kéri az igazgatóság a volt növendékeket arra is, hogy közöljék mindazoknak a növendéktársaiknak a cimét is, akiknek sorsáról tudnak valamit, hogy a jubileumon az intézet növendékei valamennyien együtt lehessenek.

Egy olcsó, kellemes és igen hatásos gyógykura. Ha fáradtnak kimerültnek és elernyedtnek érzi magát, akár mert betegségen esett át, tuleröltette magát, vagy bármily más ok miatt, ugy igyék naponta egy-két palackot a világrekordos magyar sörfőzde, a *Fővárosi Sörfőző Rt. Kőbányán,* által gyártott kiválóan jóizü, magas extrakt tartalmu és amellett alkoholszegény *„Nektár Gyógytápsör"*-ből, mely mindenesetre el fogja nyerni tetszését és ezzel egy drága és körülményes gyógykezeltetést fog megtakaritani. Kapható az összes palacksörelárusitó helyeken, gyógyszertárakban, füszerüzletekben stb. Közvetlen rendelések a sörfőzdénél, telefon: József 56—80. sz. alatt eszközölhetők.

A jótékonycélu államsorsjáték huzása junius 10-én lesz a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság lottóosztályánál (Fővámház). Főnyeremény 200 millió, jutalom 300 millió, tehát szerencsés esetben 500 millió korona készpénz, azután 50, 20, 10, 5 stb. milliós nyereményeket sorsolnak ki. Egy sorsjegy ára 20.000 korona. Kapható a dohánytőzsdében, bank- és sorsjátéküzletben, postahivatalokban. A lottóosztály kivánatra dijtalanul küld játéktervet, a pénz előzetes beküldése után sorsjegyeket is.

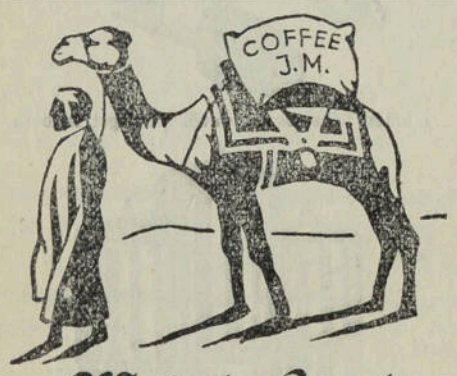

Meinl Gyula

kávébehozatala

Postacsomagot 5 kg-tól kezdve (rizs és cukor kivételével) vidékre bérmentve szállitunk. — Kérjen árjegyzéket!

Budapest, IX., Dandár-utca 15.

GAZDASÁGI HIRLAP

Gazdasági Hirlap cimü állandó mellékletünk helyszüke miatt e számunkból kimaradt.

Gallérdrágitásért elitélték Joss és Löwensteinékat

Három és fél millió pénzbüntetés

Még 1923-ban történt, hogy árdrágitó visszaélés cimén feljelentést tettek a *Joss és Löwenstein* fehérnemügyár igazgatója, *Terényi* Dezső ellen, aki három tucat gallért adott el kereskedői áron egy vevőjének hetvenegyezer koronáért és pótlólag még kilencvenhétezer koronát követelt, holott abban az időben a gallér megengedett ára jóval kevesebb volt. Az ügyet most tárgyalta *Bigner* dr. kuriai biró elnöklésével az uzsorabiróság, amely bünösnek mondta ki az igazgatót és elitélte három és félmillió korona pénzbüntetésre.

El kell törülni az autó-luxusadót. A legutóbbi napokban a *Magyar Automobilkereskedők Egyesületének* megbizásából *Reimann* Gyula kormányfőtanácsos, elnök, *Frey* Ede alelnök és *Balhányi* Kálmán memorandumot nyujtottak be a pénzügy-, kereskedelmi és honvédelmi minisztériumoknak az autókat terhelő luxusadó eltörlése végett. A memorandum kimutatja, hogy *az államkincstárnak egyenesen érdeke a luxusadó eltörlése,* mert minél élénkebbé válik ennek során az autókereskedelem forgalma, annál nagyobb vámösszeg fog a kincstárba befolyni; mig a magas luxusadó fenntartása esetén az autókereskedelem forgalma esetleg *még szükebb keretek közé fog szorulni.* Különben is — hangsulyozza a memorandum — az autó ma már *közszükségleti cikk* és igy sehogy sincs értelme annak, hogy luxusadó terhelje.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárnak május hó 19-én dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t. elnöklete alatt tartott rendkivüli közgyülése az intézet alaptőkéjének 1.293,142.000 koronára való felemelését határozta el. Az uj részvényekből, melyek az 1926. üzletév osztalékában a régi részvényekkel egyenlően részesednek, 404.456 darabra a régi részvények birtokosai elővételi joggal birnak olymódon, hogy minden 3 drb régi részvény után 2 drb uj részvényt vehetnek át 19.500 korona kibocsátási áron, 282.000 darab pedig a Fővárosi Bank és Váltóüzlet Rt. és a Standard Bank és Takarékpénztár Részvénytársaságokkal való egyesülés végrehajtására fog felhasználtatni akként, hogy az előbb nevezett részvénytársaság minden 15 darab részvényeért, valamint az utóbb nevezett részvénytársaság minden 10 darab részvényeért 1—1 drb 1000 korona névértékü Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár részvényt fog kiadatni. Az elővételi jog május hó 25-étől junius hó 8-ig bezárólag az intézetnek e célra naponként délelőtt 9—1 óra és délután 4—6 óra között külön működő pénztáránál (V., Dorottya-utca 4.) gyakorolhatók s annak bejelentésével egyidejüleg a kibocsátási ár egyszerre fizetendő be. Ugyanezen közgyülés az alapszabályok néhány szakaszának módositása után a régi igazgatóság lemondását tudomásul vette és a dr. *Gratz* Gusztáv, v. b. t. t., nyugalmazott miniszter, báró *Born* Frigyes, dr. *Burchard-Bélaváry* Andor, *Incze* Lipót, *Jaross* Vilmos, dr. *Kálmán* László, *Kollár* Lajos, dr. *Leitner* Ernő, *Földeáki Návay* Aladár, rétsági *Pauncz* Sándor, báró *Radvánszky* Albert, dr. *Strausz* István, gróf *Széchenyi* György, *Szécsi* Lajos, *Walder* Béla és *Zala* Lajos személyében megválasztotta az uj igazgatóságot. Az igazgatóság dr. *Gratz* Gusztáv v. b. t. t. tanácsost, az intézet ügyvezető elnökévé választotta, *Baumfeld* Gézát igazgatóvá nevezte ki. *Róna* Richárdot és *Bárány* Károlyt igazgatói, *Graf* Mihályt fiókigazgatói minőségben alkalmazta, végül *Furtkovits* Bélát aligazgató-főkönyvelővé, *Voigt* Rezsőt pedig cégvezető-titkárrá léptette elő.

A Hangya felértékelt mérlege. A Hangya szövetkezet igazgatósága legutolsó ülésén megállapitotta a szövetkezet felértékelt mérlegét. Ebben az árukészlet a beszerzési árnál alacsonyabb értékben, az ingatlanok a becsérték 40 százalékával vannak beállitva s az igy összeállitott mérleg — a nyugdijalap ötmilliárdos dotálása után — lehetővé teszi, hogy *a „Hangya" szövetkezet alaptőkéjét 35 milliárdról 50 milliárdra felértékelje, nyilt tartalékjait pedig 10 milliárdról 15 milliárdra emelje. Ilyen módon összes kimutatott saját tőkéje 45 milliárdról 65 milliárdra emelkedik.* A „Hangya" a tagjai által befizetett üzletrésztőke aranyértékének 34½ százalékát hozta át felértékelt mérlegébe, 1925-ben 719 milliárd 839,188.000 korona értékü árut adott el a kötelékéhez tartozó szövetkezeteknek. (1924-ben 548 milliárd.)

A Wiener Bank-Verein igazgató-tanácsa megállapitotta az 1925. január 1-i arany megnyitó-mérleget, mely az értékpapir- és konzorciális állományoknál lényeges aláértékelések mellett fenmaradt 60,000.000.— schilling tiszta vagyont tüntet fel, melyből 40,009.000.— schilling részvénytőke és 20 millió schilling tőketartalék. Egyidejüleg megállapitotta az 1925. üzletév zárómérlegét, mely 4,488.570.58 schilling tiszta nyereséget eredményez. Az igazgatótanács a f. é. junius 21-iki közgyülés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy a forgalomban levő 6,000.000 darab egyenként 3000 K n. é. részvény ellenében 3:1 arányban 2,000.000 darab egyenként 20 schilling n. é. részvény adassék ki és a forgalomban levő 3.000 K n. é. *részvényekre osztalékul 60 schilling fizettessék.*

A „Mercur" váltóüzlet Rt. ez év május 27-én megtartott közgyülése elfogadta az igazgatóság által előterjesztett megnyitó mérleget, mely szerint a társaság részvénytőkéje 1,000.000 pengőben, tőketartaléka pedig 412.217.99 pengőben állapittatott meg. a forgalomban levő **részvényeket** 50:1 arányban 20 pengő névértékü uj részvényekké vonják össze. A közgyülés egyuttal jóváhagyta az 1925. üzletév mérlegét és elhatározta, hogy az 1.403,386.740 K tiszta nyereségből — a tartalékok megfelelő dotálása után — az 1925. évi osztalékszelvény ez év május 29-től kezdődőleg 500 koronával váltassék be az intézet pénztáránál.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesitő Szövetkezete vasárnap tartotta évi rendes közgyülését *Schnetzer* Ferenc ny. hadügyminiszter elnöklete alatt. A közgyülés egyhangulag elfogadta az igazgatóság évi jelentését, mely szerint a szövetkezet *6.291,465.639 K tiszta nyereséget ért el.* Ebből a tiszta nyereségből a szövetkezet vásárlási visszatérités és osztalék cimén 4 milliárd koronát térit vissza a tagoknak, akik részére a szövetkezet több, mint 20 milliárd K árubeszerzési hitelt nyujtott az elmult évben. A zárszámadások és alapszabálymodositások elfogadása után a közgyülés egyhangulag megválasztotta az igazgatóság tagjait, akiknek sorába uj tagokként *Balthazár* Dezső dr. tiszántuli ref. püspök és *Raffay* Sándor dr. budapesti ág. ev. püspök választattak be.

Renault

taxik és autóbuszok

Reiman, Vörösmarty-tér 3.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA-UTCA 22.
Telefon: J. 131-72.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

A MAGYAR LOVAREGYLET

1926. év junius hó 12, 13, 19, 20, 27 és 29-én Budapesten lóversenyt rendez. A versenyek kezdete d. u. 3 óra 30 perckor. Napijegyek: I. hely 100.000 K, II. hely 40.000 K, III. hely 15.000 K, napi páholy 4 személyre 800.000 K, páholyülés 200.000 K, a külön fogadási helyre (Bookmakerek körébe) napijegy 200.000 K. Villamosközlekedés az I. és II. helyhez a 26, 29 és 36-os kocsikkal, a III. helyhez a 24 és 38-as kocsikkal és a B. H. É. vasuttal a keleti pályaudvartól. Autótaxi a Baross-térről. Vendéglő és totalisateur minden helyen.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, **Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.**
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnye,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök,** Bostwigh rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban- **Vidékre dijmentes csomagolás.** **Alapittatott 1895-ban.**

A rejtelmes „Ember"

Tanulságos kiállitás az Iparcsarnokban — A magas szinvonalu, tudományos tárlatot nem szabad léha szórakozóhellyé lealacsonyitani

Szombaton nyilt meg az *Embervédelmi Kiállitás* az Iparcsarnokban. Az emberi kultura dokumentumainak ilyen csodálatos és nagyszabásu gyüjteménye még nem került kiállitásra Magyarországon. Évhosszat tartó fáradságos munka gyümölcse ez a kollekció, amely az emberi élet megrázó és sebesen pergő drámájának étappe-jait preparálta mozdulatlan és mulhatatlan örökkévalóságba. A boldog fogantatás pillanatától az élet siralmas komédiáján át a megváltó halálutáni enyészetig, itt sorakozik előttünk, *részleteiben*, a világegyetem legnagyobb titka: *a rejtélyes emberi test.*

A budapesti egyetemi klinikáknak, a főváros kórházainak, intézményeinek, üzemeinek és Drezda városának anyaga páratlan bőségü tükörképe annak a minden embert izgató rejtélynek, amit életünk reprezentál a csodákkal tarkitott mindenségben.

De, hogy ebből a nagyszerü, tisztán eszményi célokat maga elé tüző vállalkozásból ne hiányozzék a magyar, illetőleg a pesti jellegü anyagias hercehurca, itt számolhatunk be arról, hogy élelmes vállalkozók most harcot inditottak a főváros ellen, mert a főváros nem akart belemenni abba, hogy az S. O. S. kiállitása jazz-bandes tánc-lokállá fajuljon.

Röviden arról van szó, hogy mulatóhelyet akartak létesiteni a pavillonokban, *záróra meghosszabbitási engedélyt kértek*, amit *Berczel* tanácsnok kereken elutasitott, azzal az indokolással, hogy kulturális szempontból nem helyénvaló a terv, emellett sulyosan sértené az évtizedes prakszisu ligeti vendéglősök és kávések exisztenciáját, amelyet amugy is alaposan aláásott az általános gazdasági krizis.

A vállalkozók arról panaszkodnak, hogy arra bazirozták, hogy záróra után a közönség nagy tömegekben *vanderol* majd a kiállitás szórakozó parkjába és ehelyett most 2 milliárd pönálét kell fizetniök az előre lekötött zenekarnak. Ezzel szemben a helyzet az, hogy a városgazdasági ügyosztálynak bemutatott tervrajzokon szó sem volt mulatóhelyekről.

Akárhogy is áll a dolog, mi a magunk részéről csöppet sem sajnáljuk, hogy a tragikus emberi élet siralmas csarnokában nem fognak hajnali záróráig jazz-bandre divatos „Charleston"-t lejteni.

A kiállitás feltünőbb látványosságait egyébként itt soroljuk fel:

Igen szép és értékes anyaggal szerepel a kiállitáson **a közoktatási ügyosztály,** amely egymás mellé állitva szemléltetően bemutatja az értelmiség fogyatékos, a normális fejlettségü és a tehetséges gyermekek szellemi fejlődésének különböző fokozatait az általuk készitett munkákon és az erre a célra szolgáló nagyszámu táblázatokon. Tanui lehetünk itt annak a törekvésnek, amellyel a főváros az értelmi fogyatkozásban szenvedő tanulókat hosszu és fáradságos művelés árán a társadalom hasznos és munkás tagjaivá iparkodik nevelni. Az elemi iskoláknál a tanitás keretén belül az egészségügyi vonatkozásu tárgyakat dolgoztuk fel, a lélektani laboratoriumban pedig elsősorban a normális gyermek szellemi, erkölcsi és testi fejlődésére vonatkozó gyermek-lélektani adatokat állitottuk össze, azután pedig a rajz fejlődésére vonatkozó psychologiai vizsgálatokat. Az embervédelem egyik legfontosabb ága a tehetséges gyermekek és ifjak védelme. Ezeknek a munkái rajzokkal, szobrokkal vannak képviselve, annak illusztrálására, hogy itt a jövő magyar generáció legértékesebb emberanyagáról van szó, és hogy ennek a védelme mindennél fontosabb. Az *iskolai tanszerkészitő mühely* a rendelkezésére álló hatalmas anyagból elsősorban a szorosan vett egészségügyi vonatkozásu szemléltető eszközöket mutatja be. Találunk itt különböző anatomiai preparátumokat, csontvázat, izomembert stb. Szemlélhetjük az ehető és mérges gombák különböző fajtáit. Figyelemreméltóak a taneszközök közül a méhgyüjtemény, selyempillegyüjtemény, rovarrágut-gyüjtemény. Feltünőek a tengeri puhányházakból való gyüjtemény és a rovarbiologiai összeállitások. Igen tetszetős a káprázatos szinü tropikus lepkékből álló rajzminta-gyüjtemény. Fagyüjtemény, falevélgyüjtemény, füszergyüjtemény, kis ásványgyüjtemény, egy elemi iskolai herbarium stb. egészitik ki, a közoktatási ügyosztálynak egészben véve érdekes és tanulságos kiállitási anyagát, amely méltán kelti fel a nagyközönség érdeklődését.

A Szent László- (fertőző) kórház tudományos szempontból kiválóan érdekes u. n. kruphártya gyüjteményt állitott ki. Vörheny után nagy darabban levállott epidermiseket látunk itt, — difteritis után egy darabban a torokból kiköhögött 20 cm-en felüli hártya mellett. Élénkitik a képet az egyes sulyos fertőző betegségekről készitett élethü viaszfigurák. *A székesfőváros tüdőbeteggondozó intézetei* a székesfővárosi pavillonban csak szerény keretek között vesznek részt. A tuberkulozis elleni gigantikus küzdelmet azonban élénken tükrözik azon viaszfigurák, amelyek az izületek, mirigyek és bőr tuberkulozisát szemléltetik. *A székesfővárosi fertőtlenitő intézetek* stabil és mobil gőzfertőtlenitő géppel és fertőtlenitő felszerelések bemutatásával szerepelnek a kiállitáson. *A székesfővárosi bakteriologiai intézet* különböző kártékony baktériumok tenyészeteit mutatja be, bemutatja két fiolában a pozitiv és negativ Wassermann-vizsgálatok reagenseit. Grafikonokban bemutatja az intézet a székesfőváros különböző pontjain vett levegővizsgálatok érdekes eredményeit is.

A székesfővárosi vizmüvek igazgatósága az Embervédelmi (S. O. S.) Kiállitáson 24 rajzzal és 1 fényképalbummal szerepel. A kiállitott amyagból megismerhetjük a vizmüvek különböző telepeit, berendezéseit és egyéb, a vizellátátssal kapcsolatos s a nagyközönséget érdeklő adatokat. A káposztásmegyeri vizmü 3 telepén összesen 73 függőleges kut vizét aknázza; a kutak részben az Ujpest—Dunakeszi közötti partvonalon, részben a Palotai s a Szentendrei szigeten vannak; a szigetekről a Duna alatt épitett 3 alaguton át jut a viz a gépházakba, melyek a vizet a városba szálitják. A Káposztásmegyeri Vizmü kereken 6 km. hosszban fekvő berendezéseit egy hosszszelvény szemlélteti. Az Országház-téren 1 vizszintes kut szolgáltatja a vizet, melyet egy, a földalatt lévő gépház szivattyui emelnek a hálózatba. Ujlakon 6 függőleges s egy vizszintes kutból termelik a vizet. Az összes kutak napi 225.000 m^3 viz szállitását teszik lehetővé, jelentás. Képet alkothatunk magunknak a Káposztásmeleg azonban csak 160—170.000 m^3 a napi fogyaszgyeren folyó uj csökutcsoportok épitéséről, a Felső-Józsefhegyen elkészült vasbeton vizmedencéről, valamint a nagykiterjedésü csőhálózatról. Láthatjuk a kiállitott térképekről és grafikonokról, milyen mértékben növekedett időről-időre a vizellátás. A vizfogyasztás fejenként és naponként a lakók társadalmi helyzete szerint változik: Egy munkások által lakott házban 57 liter a napi fejenkénti fogyasztás, egy luxus-villában 233 liter. Megismerhetjük a vizadó talajrétegződését s látjuk, hogy a rendkivül jóminőségü vizet egy felülről védett s alulról kék agyag által határolt kavicságyból termelik. A viz egészséges voltát a cm^3-ként 4—20 közötti csira (baktérium) szám jellemzi. A vizmüvek igazgatósága egy magyar-német-francia nyelven irott füzetben ismerteti a vizmüvek fejlődését és a kiállitott anyagot.

Nagyon érdekes és értékes anyaggal szerepel a kiállitáson a **székesfőváros vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézete is.** A fővárosnak ez az intézménye közel 90 éves multna tekint vissza, ami egyuttal azt is bizonyitja, hogy a főváros vezetősége milyen korán felismerte a vegyészi munka fontosságát. A kiállitott anyag pedig arról tesz tanuságot, hogy a legutóbbi időkig is milyen nagy anyagi áldozatokat hozott a főváros közönsége az intézetnek tudományos szinvonalon való megtartása érdekében. Látunk legujabb szerkezetü finom mérleget, amely a gramm százezredrészét is megérzi, a legmodernebb górcsövet, elektromos mérőkészüléket stb. Mindezek olyanok, amelyekkel Magyarországon jelenleg csak ez az intézet van felszerelve, vagy legfeljebb csupán egy-két példáyn van meg valamelyik egyetem tudományos laboratóriumában, hogy a vizsgálatok a legtudományosabb alapon legyenek végrehajthatók. A modern technika eezn csudái mellett szerényen huzódnak meg azok az eszközök, amelyekkel a főváros első vegyésze végezte uttörő, nehéz munkáját. Az első mérleg a város első vegyészének sajátkezüleg készitett sulyaival, körülbelül 1845-ből a legrégibb górcső, az 1860-as évekből származó fajsulymérő stb. becses muzeális tárgyai az intézetnek. A kiállitott tárgyak között látjuk *Rózsényi* Iván, az intézet jelenlegi igazgatója által megszerkesztett zsirkivonókészüléket, amely nagy segitségére van az élelmiszertechnikusnak. Három nagy grafikon az intézet 1900—1925. évi tevékenységéről nyujt képet. Ezek szerint a feltüntetett 25 év alatt az intézetben vizsgált tárgyak száma 6000-ről fokozatosan 26.000-re emelkedett. Számos nagyméretü fénykép és egy stereoskop-szekrénykébe helyezett képsorozat az intézet jelenlegi berendezését szemlélteti. Mintegy 80 üvegedényben pedig olyan élelmiszerek és használati cikkek vannak kiállitva, amelyekről az intézet azok hamisitott voltát vagy meg nem engedett festékkel való festését állapitotta meg. Ez utóbbi anyag természetesen csak az érdekesebb eseteket szemlélteti.

A közvágóhid hatalmas anyaggal szerepel a főváros kiállitásán. A kiállitott 80 muzeumi készitmény a székesfőváros közvágóhidjain levágásra került állatoknak az emberre átvihető egyes betegségeit tünteti fel és pedig a gümőkórt, a sugárgombakórt, a ragadós szái- és körömfájást, a borsókakórt és az chinococcosist. A bakteriologiai készitmények pedig ugyancsak a hussal az emberre átvihető több betegség baktériumának kulturáját mutatja be különféle tenyésztőtalajokon, igy nevezetesen a paratyphus, az enteritis Breslau, enteritis Gartner, a typhus, tetanus, anthrax, sercegő üszök, a coli és tuberkulózis tenyészeteit 100 darab készitményen. A kiállitott négy grafikon: 1. a marhavásár forgalmát, 2. a marhaközvágóhid forgalmát és a szarvasmarhák gümőkórját, 3. a sertésvásár és sertésközvágóhid forgalmát, 4. a levágott sertéseken észlelt gyakoribb betegségeket (gümőkór, borsókakór, sertéspestis és sertésorbánc) szemlélteti. A 14 fénykép az állatvásárokat és a közvágóhidakat, valamint ezek berendezéseit ismerteti.

Bayer Antal gyógyszerészeti laboratóriuma (VI., Andrássy-ut 84., főhercegi udvari szállító.) Ugyancsak érdekes és hatásos módon illeszkedik be a kiállitás anyagába. Különösebb érdeklődésre tarthatnak számot a cég *Bebilon-créme, Bebilon hintőpor*, Bebilon-szappan készitményei, melyek szinte nélkülözhetetlenek a modern gyermekhygieniából, a *Contratussin-Bayer* szamárhurut és köhögés ellen, a *Bayerlax* hashajtótabletta, *Ardol-kenőcs* égési sebek ellen, *Rectal* nevü speciális szer az aranyér ellen, a Bayer-féle steril *„Subcutoid"-ampullák*. A gyógyszerész-cég állandó szállitója a Liget- és Park-szanatóriumoknak s készitményei a legszélesebb körökben nyernek előnyös módon alkalmazást. A cégnek lerakatai vannak Pozsonyban és Nagyváradon is s emellett állandóan erősen exportál külföldre.

Az Egyesült Épitőipari és Hajózási R.-T. rendkivül izléses müköpavillonja általános érdeklődés tárgyát képezi az Iparcsarnok jobbsarkánál, diszes, virágos nagy kertben, hol a cementáru és müköipar legszebb termékei kerültek kiállitásra, mint mozaik- és müköburkolatok, kandalló, diszkerités, vázák, kerti asztalok és padok müköből, stb. A patinás palafedést az *Ujlaki Tégla- és Mészégető R.-t.* végezte, melynek *Pfeiffer*-födéme és ujrendszerü üreges válaszfaltéglája is látható. A pavillon előtt működik egy *„Lean"*-gép, amellyel a világhirü *„Lean"* svéd gyorsépitkezési módszer üreges betonkövet készül.

Nagy feltünést keltett a kiállitáson Tóth Imre és Társa egészségügyi műszaki berendezések gyárának pavilonja. A cég neve több középitkezésnél feltünt elsőrangu munkájával. Annak idején a *Müegyetem* épitkezésénél végzett munkák elismeréséül a cégfőnököt a Ferenc József-rend lovagrendjével tüntették ki. Legujabban a cég az uj, budai postapalota központi fütés és vizvezetéki munkáit készitette el közmegelégedésre. A Tóth Imre és Társa gyár, mely a Katona József-utca 3. szám alatt van, a kiállitáson egy pár specialitásra fektetett fősulyt. Igy többi között a *„Thermostóth"* néven ismert melegvizkazánt állitott ki, amely lakóházak központi fütésére és melegviz szolgáltatására a hasonló gyártmányu kazánoknál lényegesen kevesebb fogyasztásról és nagyobb teljesitményről nevezetes. A fürdőberendezésekhez nélkülözhetetlen *„Titán"* forróvizautomata a legujabb technikai tapasztalatokkal készült. Érdekesek a *„Florence"* petroleumtüzelési önmüködő gázfejlesztő tüzhelyek, amely ugyan amerikai szabadalom, de a cég engedéllyel gyártja. Ez minden háztartásban, vendéglőben, minden szerelés nélkül rögtön alkalmazható, nincs helyhez kötve, szagot nem áraszt, mérgezés vagy robbanás nem fordulhat elő s amellett 94 százalék levegőt és 6 százalék petroleumot fogyaszt, tehát a legolcsóbb a használatban. *A kormányzó a cégfőnöknek, Tóth Imrének, legnagyobb elismerését fejezti ki.*

Noseda dr. vegyipari csoportja. A főbejárattól jobbra izléses csoportban, a teret szellemesen és ügyesen kihasználva vonult fel a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének leányvállalata, a Titán Vegyipari Müvek Részvénytársaság, amelynek gyüjteményét a kiváló vezérigazgató, a pompás vegyész és tervező, Noseda Kálmán dr., valamint segitőtársai, Szalay Lajos dr. cégvezető vegyészmérnök és Noseda Viktor vegyészmérnök konstruálták. Kedves elrendezésben kapjuk itt a gyártmányok valóságos revüjét: mindenekelőtt a *Nedda* háztartási cikkekkel (*Nedda*-szappan, *Nedda*-fémtisztitó, *Nedda*-cipőkrém) ismerkedünk meg. Ezek a különleges készitmények a legnagyobb gonddal egyesitik mindazokat az előnyöket, amelyeket bármiféle hasonló produktum csak felmutathat. A *Baby*-gyermekszappant például ugynevezett „abszolut neutralizálás"-sal állitják elő a centrifugális erő alkalmazása révén — mint ahogy többi közt a vajat is gyártják — a szappan fölös luganyagának teljes kiküszöbölésével. A *Titán*-müvek szinszappana az összetétel, zsiradéktartalom, habzóképesség tekintetében állja a legelőkelőbb külföldi gyárak versenyét is. Feltünik, hogy a toilettszappanoknak még a csomagolása is milyen diszkrét és finom és a csomagolás rajza milyen bámulatos ügyesen és szolidan egyezteti össze a szineket. (Ezeket az ábrázolatokat egyébként maga *Noseda* dr. vezérigazgató tervezi.) A Titán-müvek egyébként a kelenföldi Lenke-uti gyárban több mint ötven munkást foglalkoztat. A keleti illatokkal nemesitett, ujtipusu *Amneris*- s a *Speik*-szappanok mellett ez a kollekció Noseda dr. felette elmés szabadalmát, az „aluminiumszappanfogás"-t is népszerüsiti. Ami azonban minden látogatót, különösen megragad, az az, hogy a *Titán*-müvek en miniature közvetlenül is bemutatják a szappangyártás technikáját és állandóan öt szak-

KAKOS KAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

munkás foglalatoskodik a gépek körül, hogy a közönségnek a szappangyártás egész menetét bemutassa. A jól ismert koronás márkának ujabb dicsősége az Embervédelmi kiállitás s egy friss levél a vállalat babérkoszorujában.

Thiergärtner és Stöhr rt. (Budapest, I., Budafoki ut 9—11.) egészségügyi és fütőberendezései megérdemelt feltünést keltettek a kiállitáson. A cég produktumait nemcsak a modern bérházak uri lakásaiban, hanem a vidéki kastélyok, urasági lakások, villák, továbbá a szanatóriumok, szállodák, gyógyintézetek, kórházak és fürdőkben is előnyösen ismerik. Azok a központi fütési, szellőztetési, egészségügyi, fürdőszoba, vizvezetéki, csatornázási, hidroterápiai és inhalatóriumi berendezések, amelyeket ezeken a helyeken használnak, tulnyomórészt ennek a cégnek mühelyeiből kerülnek elő és kiállitásuk, tartósságuk, valamint áraik tekintetében szinte versenyen kivül állanak. *Horthy* Miklós kormányzó hosszasan szemlélte a szebbnél szebb, izlésesen kiállitott berendezéseket, amelyek ma a higiénia és az uri komfort igényeit egyformán és tökéletesen kielégitik és *Stecher* Arno, a cég igazgatója előtt tetszésének és megelégedésének adott kifejezést a cég sikerült kiállitása felett.

Lehner József ortopédcipész (VIII., Barosstuca 1.). Ez a negyvennyolc éve fennálló cég kitünő hirnévnek örvend nemcsak a fővárosban és a vidéken, de a szomszédos országokban is. Az embervédelmi kiállitáson a cég csak saját készitményeit mutatja be. Nagy feltünést keltettek a különböző deformált lábak gipszmodelljei és a hozzávaló, megrendelésre készült cipők és betétek. Minden egyes darab a legkitünőbb anyagból készült. A cég tulajdonosai *Lehner* József és *Pálfy* János, akik már több kiállitáson kaptak aranyérmet általánosan elismert, kiváló munkájukért.

Rietschell és Henneberg Rt. (VIII., Práter-utca 12) cég, a debreceni tudományegyetem gőzfütés és egészségügyi berendezője és az Uj Szent János-kórház szállitója nagy feltünést keltett az embervédelmi kiállitáson is elsőrangu anyagból és munkából előállitott egészségügyi berendezéseivel. A cég kiállitási anyaga csupa régi, a közönség előtt már ismert, bevezetett márka. Specialitásai közé tartozik az egylakásos központi melegvizfütés-berendezés, amely minden lakásban alkalmazható. Magas helyen e cégről a legnagyobb elismeréssel emlékeztek meg és a kormányzó ur őfőméltósága *Zülchner* Gusztáv Adolf vezérigazgatónak legnagyobb elismerését fejezte ki. A kiállitás közönsége állandóan csoportokban szemlélte a szép kiállitást.

A Freudiger Mózes és Fiai Magyarország legrégibb ágy-, fehér- és ruhanemügyára egy teljesen felszerelt kórházi szobával vesz részt, amely az általa gyártott cikkeket mutatja be és amely rendkivül izléses elrendezésével a kormányzó ur őfőméltósága legfelsőbb elismerését érdemelte ki. A cég évszázados fennállása óta *az összes magyarországi kórházak, elmegyógyintézetek, egészségügyi és jóléti intézmények, valamint a m. kir. honvédség, rendőrség, csendőrség és folyamőrség stb. stb. állandó szállitója ágy-, fehér- és ruhanemüekben, valamint felszerelési cikkekben.*

Heilig harisnyaháza (VII., Kazinczy-utca 7.) szebbnél szebb harisnyákból külön gyönyörü pavillonban rendezett izléses kiállitást. A cég a kiállitáson önköltségi gyári áron adja el gyártmányait, hogy minél jobban népszerüsitse a közönség körében. *Rendkivül finom árut vásárolhat tehát a közönség a kiállitáson igen olcsón.* A cég városi üzletében is állandó nagy raktárt tart harisnya- és keztyükülönlegességekben. Ugy a kiállitáson, mint városi üzletében nagyban és kicsinyben árusit a cég.

A Meinl-pavillon az Embervédelmi Kiállitáson. Megszoktuk, hogy a Meinl-céget mindig nivójához mérten lássuk képviselve. A Meinl-cég idei pavillonja a kiállitáson valóságos remekmü és már messziről hirdeti a cég előkelő és szolid voltát. A nagyközönség igaz örömére volt a cégnek az az elhatározása, hogy az idén kitünő pörköltkávé-, kakaó- és csokoládéjából próbafőzést rendez a kiállitáson. A megnyitásnál óriási tömeg torlódott össze a Meinl-pavillon előtt és a cégnek ott szolgálatot teljesitő nagyszámu alkalmazottai alig győzték a közönséget kiszolgálni. A kormányzó őfőméltósága különösen kitüntetésben részesitette a Meinl-céget, amennyiben annak ügyvezető vezérigazgatójánál, *Floderer* Vilmosnál behatóan érdeklődött a cég tevékenysége és fejlődése iránt.

Reiner Vilmos, VI., Podmaniczky-u. 55. A kiállitáson feltünik a *Reiner*-féle *Ideal* terhességi haskötő számtalan külföldi orvos által ajánlva. Fenti cég a gyermekágyas otthon állandó szállitója. A Kormányzó őfőméltósága elismerését fejezte ki a cég főnöke előtt.

Török József Rt. ásványvizosztálya. Ugyanolyan stilusban, mint a Mintavásáron, állitotta ki most is nemesen diszes fülkéjét a Török József Rt. ásványvizosztálya. Különösen kitünt a Mohai Ágnesforrásviz, amely természetes szénsavas ásványvizet a leghiresebb orvostanárok ajánlják mindenféle betegség ellen. A megjelent előkelőségek érdekkel szemlélték a kiállitást.

66.376/1926—X. tan. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 160.000 kg. (tizenhat vagon) 750—760°-os autóbenzin szállitására **1926. évi junius hó 16-án (szerdán) délelőtt 10 órakor** nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja tehát mindazokat, akik ezen szállitásra vállalkozni akarnak, hogy szabályszerü bélyeges és a szállitási feltételekben körülirt bánatpénz letételét igazoló nyomtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt irásbeli ajánlataikat, melynek boritékán feltünően kell kiirni, hogy **„ajánlat benzinre"**, a köztisztasági hivatalban (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be.

A beadott ajánlatok az ugyanakkor és a helyütt megtartandó versenytárgyalás során fognak felbontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt és sértetlen boritékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta utján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Budapesti vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Elkésve érkezett, vagy az előirt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács figyelembe nem vesz.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 (öt) %-át kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába, a szállitás megnevezése nélkül, e hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlatokhoz kell csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A tanács fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, a megajánlott árakra való tekintet nélkül választhasson, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

A szállitási, illetve szerződési feltételek, melyek egyuttal ajánlati ürlapok is, a köztisztasági hivatalban hétköznapokon délelőtt 10—12 órák között példányonkint fizetendő 10.000 (Tizezer) koronáért kaphatók.

Budapest, 1926 május hó 22-én.

A székesfőváros tanácsa.

107.071/1925—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet az Erzsébet-szegényház VIII., Alföldi-utca 6—8. sz. alatti fiókintézetének emeletráépitésével kapcsolatos föld-, kőmüves- és elhelyezőmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (Ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 május 17-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. emelet 342. számu szobájában.

A rajzok és tervek megtekinthetők Palásthy Béla mérnöknél (Központi városháza, III. emelet 336. sz. ajtó), ahol a szükséges felvilágositások is kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (Kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ugyosztályában.

Az ajánlatok **1926 junius 2-án (szerdán) d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 342. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Minthogy pedig a bánatpénzt (betétkönyvet, értékpapirokat) az ajánlathoz mellékelni nem szabad, a tanács felhivja a pályázni szándékozókat, hogy bánatpénzeik szabályszerü letéteményezése iránt kellő időben gondoskodjanak, nehogy tömeges jelentkezés esetén torlódások miatt bánatpénzeik szabályszerü letevése körül késedelmet szenvedjenek.

Budapest, 1926 május hó.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: a „FŐVÁROSI HIRLAP" lapkiadó-vállalat. Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám. (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19. Cimfestészeti műterme. Speciálista tivegtáblákban.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84. Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U. 15.
Telefon: József 153-99

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező. Autogeiser javitásokban specialista.

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés díjmentes

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, IX., Páva-utca 27
Telefon: József 76—56.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 junius 9. — 23. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz
Postatak. csekk-számla: 40.42
Telefon: 137—15 szám

Kanászkalapot

és fokost viselt egyidőben a pesti ficsur és azt hitte, hogy ezzel már meg is van a nagy magyar nemzeti renaissance. A szinházban, ahol németül játszottak, árvalányhajas kanászkalapban, fokososan vonult fel az ifjuság, a hölgyek pedig százráncu szoknyát viseltek. Ennek a groteszk hazafiságnak nincs helye és mi csak ettől akarunk óvni, amikor a főváros egyes bizottságaiban jószándéku, de az osztályérdektől nem egészen mentes felszólalásokat hallunk. Mi tiszteletben tartjuk és örömmel üdvözöljük, ha bármely oldalról bármilyen kicsiny ötlettel is hozájárulnak a magyar nemzeti renaissance megvalósitásához, de óvunk mindenkit a kanászkalaptól, amelynek tudajdonosa a zengerájba vonult német kornyikálást hallgatni, ahelyett, hogy a szinpadon is a magyar szót követelte volna.

Nagyon jól tudjuk, hogy csak alig mult el egy korszak, amikor a nemzeti és keresztény jelszavakat nemcsak rosszul alkalmazták, de vissza is éltek velük. Ezeknek a gondolatoknak és eszméknek fenséges póza nem engedheti meg, hogy még egyszer ugyanezekbe a hibákba, vagy ezekhez hasonlókba essünk bele. De nem szabad a hibáknak olyanoknak sem lenniök, amelyek azt mutatnák, hogy egyes pártok, vagy egyes néprétegek képviselői a maguk osztálya szempontjából nézzék csak a nagy magyar renaissance-ot, amelynek igenis el kell következnie.

A főváros pénzügyi bizottságában *Peyer* Károly, a szocialista párt tekintélyes vezetője, azt kivánta, hogy fütésre a főváros csak magyar szenet használjon, hogy ezáltal a magyar bányaipart is támogassák és az amugy is nélkülöző magyar munkásokat juttassák nagyobb darab kenyérhez. Felállott azután *Wolff* Károly is és hozzájárult Peyernek ehhez az inditványához, amelyet az egész bizottság egyhangulag magáévá tett. Peyer kétségkivül a munkásság érdekében beszélt és inditványozott, de egyben nagy nemzeti célt is szolgált.

Egy másik szocialista szónok, *Biró* Dezső, azt tette szóvá, hogy amikor a bérkocsisok áttérnek az autótaxira, a magyar ipart mellőzik olyan szakmákban, ahol az nyugodtan felveheti a versenyt a külfölddel. Ez a felszólalás is a munkásság érdekeit szolgálta, amelyet ennek a városnak a polgársága igazán tiszteletben tart, de szeretné, ha a szocialista városatyák az egész város lakossága képviselőinek tartanák magukat.

A harmadik szocialista felszólalás egy másik bizottsági ülésen azt a kivánságot fejezte ki, hogy villamoskalauz csak pesti ember lehessen, mert itt nagy a munkanélküliség és a vidékről beszármazó kalauzok a pesti munkás elől veszik el a kenyeret. Ez a felszólalás már sokkal nyiltabban mutatja meg a szocialista mentalitást, mint a másik kettő. A villamosvasutak igazgatói ugyanis nem győzik hangoztatni, hogy villamoskalauzok számára a legkitünőbb talaj a pestvidéki falvakban van. Ezek a falusi legények a legkitünőbben szolgálják a vállalat érdekeit és a legjobban kinevelhetők udvarias, jómodoru személyzetté. Ugyanakkor pedig nem tudjuk megérteni egészen, hogyha már a munkanélküli szakmunkás villamoskalauzságra szánja el magát, ugyanezzel az erővel miért ne végezhetné el a falusi legény munkáját, aki beállott pesti kalauznak. Tulajdonképpen ezzel csak a munka szabadságát támadják meg azok, akik a munkaszabadság hivejnek mondják magukat.

Am ismerjük el, hogy a szocialista városatyákat mindezeknek az inditványoknak a megtevésénél becsületes jószándékok vezették, mert hiszen a munkásság, amelynek védelmét, sajnos, teljes kizárólagossággal vállalják, igen fontos tényezője a magyar nemzetnek. Amikor tehát a szocialisták a magyar munkásságot védik, a magyar munkásság számára akarnak megélhetési lehetőséget, akkor védik egyben a magyar nemzetet is. *Ezt a törekvést Budapest polgársága is teljességgel honorálja, de azért mégis nagyon szeretné hallani, ha a szociálista városatyák néhe-néha a magyarság egyetemes nagy érdekeit is szolgálnák és ennek szolgálatában is hallanánk a szájukból szivhez szóló szónoklatokat.* Szeretnénk hallani, hogy mikor a porosz szén és a magyar szén harcáról van szó, szólanának a nagyipari érdekeltségek, a szén nélkül didergő középosztály érdekében is. Ha ezt fogják cselekedni, akkor ők is szolgálatában állanak a nagy magyar nemzeti renaissance-nak, melyre olyan nagy szükség van Trianon után, melynek átkait nemcsak a munkásság, de a polgárság és a gazdasági élet is véresen megszenvedi. Ha ezt nem cselekednék, akkor, fájdalom, de a nemzeti renaissance-ot a kanászkalapos zengerájba járó ifjak mintájára képzelnék ők is el. Egy pillanatig sem tételezzük fel róluk azt, hogy amikor a munkásság érdekében szólnak, a polgárság ellen szólanának. Nem tételezzük fel, de szeretnénk, ha ezt a bizalmunkat szóval és cselekedettel is igazolnák.

Körséta a városházán

A forgalmiadó apja is elitéli a forgalmiadót — A fogyasztási adó is rossz, de nem lehet nélkülözni. — Életében nem merték, most halála után hivatkoznak Vázsonyi tanuságtételére

A pénzügyi bizottság vitája széles mederben folyik és a nagyközönség nem tulságos kimeritően értesül arról, hogy tulajdonképpen mik az eredményei ennek a vitának. A városatya urakat talán nem bántja a hiuság, ha a közönség nem ismeri meg részletesen felszólalásaik tartalmát. A közönség érdeke azonban az, hogy mégis tudjon egyet-mást arról, hogy milyen eredményeket érnek el küldöttei a város parlamentjében. Bevalljuk, hogyha be akarnánk számolni az eredményekről, sajnos, inkább negativumokkal kellene szolgálni. Igy elsősorban meg kell emlékezni arról, hogy *a pénzügyi bizottságban igen éles támadások hangzottak el a forgalmiadó ellen.* Az eredmény az, hogy maga a polgármester is elismerte, hogy a forgalmi adó tényleg nem igen ideális adónem. Eredménynek meglehetősen sovány és pedig annál soványabb, mert hiszen ezt *Bud* János, a pénzügyminiszter is elismeri. Sőt többet mondunk, *Hegedüs* Loránt maga is jelentkezett a héten és diszkréten a közönség fülébe sugta, hogy hiszen a forgalmi adónak ő az édesapja. Ő maga is nagyon jól tudta azt, hogy a gyerek majd szégyent fog hozni az apjára. De szükség volt erre az adóra, megcsinálta tehát. Amikor pedig látta, hogy a főváros is bajban van, kénytelen volt felemelni az adó kulcsát, hogy a fővárosnak is jusson egy kis adószedési jutalék. A város urai tehát nyugodtan ráháríthatják a felelősséget Hegedüs Loránra, ami azonban még mindig nem jelenti azt, hogy ezt a polgármester által is nem ideális adónemnek nevezett adót még sokáig melengessük a keblünkön. Eredményt azonban a pénzügyi bizottság harca, amelyet a forgalmi adó ellen vivott, nem hozott. *Sipőcz* polgármester ugyan kijelentette, hogy meg kell reformálni az adót és mintaképpen hozta fel, hogy az egyfázisos rendszer Ausztriában jól bevált. Vigasztalót azonban mondani ő sem tudott többet, minthogy a pénzügyi kormány megigérte, hogy megindítja a tárgyalásokat az adókulcs leszállitására.

•

Többen sürgették a fogyasztási adó csökkentését, illetve eltörlését is. Az eredmény itt is negativ. A tanács ugylátszik, szivesen belemenne a fogyasztási adó törlésébe, vagy csökkentésébe, ha helyette más jövedelmet tudna biztositani. A polgármester kijelentette, hogy ebben a költségvetési évben már erre nem kerülhet sor. Nem lehet felemelni a községi pótadót, nem lehet az idén bevezetni a telekértékadót, sem pedig a költségelőirányzatból nem lehet semmit törölni, mert ami benne van a költségvetésben, az minden husz rostán ment keresztül és minden mulhatatlanul szükséges. Ebből a felvilágositásból a szegény pesti polgár csak két dolgot állapithat meg. Az egyik az, hogy az idén nem lehet eltörölni a fogyasztási adót, a másik pedig az, hogy jövőre esetleg felemelik a községi pótadót. Ez meglehetősen sovány vigasztalás és nem tulságosan enyhiti ezt az sem, hogy a tanács foglalkozik a telekértékadó visszaállitásával. Kétségtelen, hogy *Pikler* J. Gyulának ez az adója annakidején kitünően bevált. Feltétlenül szocialis adó volt, amely igen szép jövedelmet biztositott a fővárosnak és egyben pedig csak a vagyonosabb osztályt terhelte meg. Valószinü, hogy a közgyülés, amely demokratikusnak vallja magát, ha ez az adóterv ujra eléje kerül, meg fogja szavazni. Hiszen már Wolffék is megbánták, hogy eltörölték. Meg fogják szavazni azzal a módositással, amelyet most tervez a tanács. Ez a módositás pedig az lenne, hogy a kisemberek kezében levő telkeket mentesitsék az adó alól. Igazán senki sem akarja külön adóval sujtani azokat a nadrágszijszéles földecskéket, amelyek a kisemberek kezében vannak. De vajjon hol lesz a határ. Mert a pesti adóerkölcsöket ismerve, nem igen lehet bizni abban, hogy majd mindenki maga fogja meghatározni, hogy ő kisember-e, vagy nagytőkés.

•

Vázsonyi Vilmos koporsóján még meg sem száradtak a hantok, máris idézik szellemét. Valamelyik, bizonyára nagyon tiszteletreméltó ipari érdekeltségnek volt vasárnap gyülése. Mellékes, hogy kik voltak azok, a fontos az, hogy megint csak szóbakerültek a főváros üzemei, amelyeket eddig még mindenki, aki nem igen szereti a konkurrenciát, halálraitélt. Ezuttal is ilyesmi történt. A tiszteletreméltó érdekeltség kimondta, hogy meg kell szüntetni azt az üzemet, amely történetesen ugyanazzal a szakmával foglalkozik, mint ők. Kiméletlenül halálraitélték, mert tisztességtelen konkurrenciának tartják azt, hogy valaki olcsóbban ad árut, mint ők. Ennél természetesebb dolgot igazán nehéz lenne kitalálni. Szuverén módon meghozták a halálos itéletet, de nem felejtettek el a maguk igaza mellé tekintélyes, igazmondó, mindenki előtt magas piedesztálon álló tanut felvonultatni. *Ez a tanu pedig a halott Vázsonyi Vilmos.* Dörgedelmes szónoklatban órá hivatkoztak, hogy majd adna a nagy Vázsonyi Vilmos a fővárosnak, amiért olyan üzemet tart fenn, amely az ő kis köreiket zavarja. Hiszen, — mondották, — ez az üzem merőben ellenkezik azzal a városgazdaságpolitikai gondolattal, amelynek szellemében annakidején Vázsonyi Vilmos felépitette a maga községesitési politikáját. Ők a halott Vázsonyit idézik. *Mi hivatkozhatunk az élő Vázsonyira.* Igenis, Vázsonyi Vilmos volt a főváros községesitő politikájának lelke. Ott volt az összes fővárosi üzemek megalapitásánál. Tudtával, beleegyezésével, akaratával csinálták meg az összes nagy üzemeket. Sohase bánta meg, mindig élete egyik legnagyobb munkájának tekintette, hogy ezek az üzemek ma Budapest lakosságának rendelkezésére állanak. De hivatkozunk az élő Vázsonyira abban a tekintetben is, hogy most, amikor ujból egy esztendő óta a főváros minden időben hallatta véleményét, sohasem mondotta azt, hogy azokat a nagyüzemeket, amelyek a városi monopóliumokat szolgálják és amelyek a főváros lakosságának élelmezését megkönnyitik és olcsóbbá teszik, le kell bontani.

Nagy nehézségekkel küzd a főváros gyermeknyaraltatási akciója

Magyarország 2400 földbirtokosa közül csak 9 vállalt nyaraló gyermeket

A főváros *Pertik* Kálmán iskolaigazgató vezetésével ebben az évben tovább kivánja folytatni a néhány évvel ezelőtt meghonositott gyermeknyaraltatási akciót. Idén 3000 fővárosi szegény gyermek nyaraltatását akarják biztositani, ami egyelőre nehézségbe ütközik, mert a vidék részéről, mely a nyaraltatás szempontjából számitásba vehető, nagy nehézségeket gördítenek az akció sikere elé, sőt sok helyen egyenesen ellenséges indulatot tanusitanak az akció szervezőivel szemben.

Nemrég a főváros és a belügyminisztérium felhivásokat bocsájtott ki a főispánoknak s a községek elöljáróságainak, hogy támogassák a fővárosi gyermekek nyaraltatását. Sajnos, ez a felhivás kevés eredményre vezetett, szomoru tapasztalatokat érlelt.

Magyarország 2400 földbirtokosához fordult az akció vezetősége levélbeli kérelemmel, hogy néhány gyermek kéthavi nyári ellátását vállalják magukra. A 2400 földbirtokos közül összesen 9 értesitette a fővárost, hogy hajlandó 1—2, összesen 15 gyermek nyaraltatásáról gondoskodni. Ezek *Esterházy* Pál herceg, *Metternich* Clementine hercegnő, *gróf Hunyadi* Ferencné, *Montenuovo* Nándor herceg, *Obendorf* Hugó gróf, *Molnár* Viktor báró, *Návay* Andorné, *Jeszenszky* Ferencné és *Tassy* Jenőné. Az akció vezetősége nagyon elszomoritó jelenségnek tartja, hogy a földbirtokos-osztály ilyen kevés megértést tanusitott ezzel a sulyos szocialis problémával szemben. A kisbirtokos-osztály sokkal nagyobb megértésről tett tanubizonyságot. Egészen kis községek 30—40 milliót szavaztak meg a fővárosi gyermekek nyaraltatására, a természetbeni adományokon felül. Viszont a nagyobb közhatóságok, részint passzivan, némely helyen pedig egyenesen ellenséges indulattal kezelik a gyermeknyaraltatás ügyét, noha miniszteri rendelet utasitja őket az akció támogatására. A Balaton környékén, Keszthelyen, Tapolcán és más községekben kiutasitották az akció szervezőit a járási értekezletekről, amelyeket ebben az ügyben összehivtak.

A főváros tanácsa a budapesti gyermekek nyaraltatásának megkönnyitése végett elhatározta, hogy mindama községekből, ahol pesti gyerekeket fogadnak el, odavaló gyerekeket revansként vendégül lát. 4—5 napon át teljesen ingyen látja el itt a főváros ezeknek a községeknek gyermekeit, itttlétük alatt gondoskodik tarka programmról, szakszerü vezetés mellett megtekinthetik a főváros összes nevezetességeit és szórakozásokban vehetnek részt. A vidéki gyermekeket e célra berendezett 6 iskolában helyezik el, élelmezésükről a polgári konyhák gondoskodnak. Ez a csere-akció a falu és város régi ellenségeskedésének a megszüntetésére is alkalmas lenne. *A főváros a diákcsere-akciót kölcsönösségi alapon a külföldre is ki akarja terjeszteni. Bécscsel már történt is megállapodás* és még juniusban 70 magyar gyermek megy Bécsbe *Pertik* igazgató vezetésével.

Harcot hirdetnek az orvosok a kuruzslók ellen

Védelmet sürgetnek a tisztességtelen verseny ellen — A tiszti orvosok ujabb numerus klauzust követelnek — Kérik a legális mellékkereset engedélyezését

A „tisztességtelen versenyt" eddig csak a kereskedelemben és iparban hallottuk emlegetni. Régi, tisztes kereskedők, a főváros és az ország boltospatriciusai és ezek nemzedékei hadakoztak mostanáig a tisztességtelen konkurencia ellen s a céhbeli iparosok szálltak sikra eddig a kontárok ellen, különösen amióta a háborus konjunktura és a trianoni átkot méhökben hordozó idők megfertőzték a közerkölcsöket, meglazitották a tisztesség acélkorlátjait... Ez szinte természetes is. De annál inkább csodálkoztunk, amikor hétfőn este egy komoly tudós gyülekezetben, a *Tiszti Orvosok Országos Egyesületének közgyülésében*, komoly, pápaszemes doktor urak emlegették a *„tisztességtelen versenyt"* és védelmet sürgettek ellene az ország és a főváros orvostársadalma számára... Felpanaszolták, hogy a mostani sulyos gazdasági helyzetben amugy is küzködő orvosok kenyeréből mindig nagyobb darabot törnek le a csábitó reklámokkal dolgozó, delejesasszonyokkal, masszőrökkel, ráolvasásokkal társuló „csodadoktorok" s megdöbbenve mutattak rá a *kuruzslás középkori elterjedésére.*

A mai kor beteges idegzetü, kimerült, könnyen csüggedő embere — mondotta informátorunk — orvoshoz nem megy, mert vagy nem telik rá, vagy sajnálja a pénzét vizsgálatra, patikára, de Sashalomra, Erzsébetfalvára, vagy még messzebbre is kiutazik egy „delejes fenomén, egy „látóasszony", vagy „csodatevő köszörüs" kedvéért, mert csodákat vár és keres türelmetlen idegrendszere.

A tisztiorvosok gyülése éppen ezért elhatározta, hogy hadat üzen a tisztességtelen orvosi versenynek és a kuruzslásnak.

Felkérik a belügyminisztert és a népjóléti minisztert, hogy az 1876. évi XIV. tc. 7-ik fejezetét és a XL. tc. 92. §-át változtatnák meg olyképen, hogy a *kuruzslást ne kihágásnak tekintsék, hanem vétség vagy büntettként büntessék.* Lehetetlenné kell tenni, hogy oly egyének, akiknek Magyarországon érvényes orvosi diplomájuk nincsen, betegeket egyáltalán gyógykezelhessenek és ne történhessék meg, hogy bizonyos betegségek ellen, *belügyminiszteri engedéllyel*, bizonyos gyógymódot lehessen alkalmazni.

Elhatározta a közgyülés azt is, hogy megkeresi az Országos Orvosszövetséget is, hogy a kebeléből már régebben kiküldött albizottság a kuruzslás elleni törvénytervezetét sürgősen terjessze fel elfogadásra a népjóléti és a belügyminiszterek utján a nemzetgyüléshez.

Ezzel kapcsolatban kivánatosnak tartja azt is, hogy ugyancsak sürgősen terjesszék a nemzetgyülés elé az Országos Orvosszövetségnek azt a másik törvénytervezetét is, amely a *gyógyitással és orvoslással összefüggő tisztességtelen verseny megszüntetését szorgalmazza.*

— Ha az iparosokat és kereskedőket megvédi a tisztességtelen versenytől az 1923. évi V. tv. cikk — mondják az orvosok, — akkor jogosult, hogy Budapest és az ország orvosai is kellő védelemben részesüljenek a tisztességtelen verseny ellen.

A másik kirivó panasz — *az orvosi etika meglazulása mellett* — az orvosok gyülésén az volt, hogy „sok az eszkimó, kevés a fóka. Tul nagy az orvostermelés, sokkal nagyobb, mint amennyit Budapest és a csonkaország foglalkoztatni, eltartani tud. *Nagy-Magyarországon két tudományegyetem adott ki orvosi diplomát, ma Csonka-Magyarországon négy egyetem ontja az orvosokat* és löki őket a bizonytalan életbe. A sok orvos nemcsak az orvostársadalom általános nyomoruságát idézi elő, hanem *erkölcsi lezüllését, az orvosi etika sülyedését is.* Sok kenyérért harcoló, minden áron keresni, érvényesülni akaró orvos nem válogatós az eszközökben.

Egyéni haszon kedvéért kuruzslókkal, maszszirozókkal, fogtechnikusokkal szövetkeznek, orvosi diplomájukat bérbeadják, sokan pedig madártávlatból, levéllel gyógyitanak, anélkül, hogy a betegüket látták volna.

Ezek az orvosok — mondta elnöki megnyitójában *Végh* János tiszti főorvos — nem törődnek azzal, hogy nagy erkölcsi szégyent hoznak az orvos-társadalomra és lehetetlenné teszik a tisztességes orvosok megélhetését.

A hétfőn tartott orvosgyülés ezt ugy akarta ellensulyozni, hogy

szigorubb, ujabb orvosi numerus klausus bevezetését sürgeti.

A törvényhozással akarják kimondatni, hogy hivatalosan állapitsák meg az ország orvosszükségletét és csak annyi orvos nyerhessen évente diplomát, amennyit az országban el lehet helyezni és amennyinek tisztességes megélhetését biztositani tudják. Az orvosi tulprodukció megszüntetése érdekében az Országos Orvosszövetség forduljon a belügy-, a kultusz- és a népjóléti miniszterekhez és a nemzetgyüléshez.

A főváros és az ország *orvoshivatalnokainak*, a tisztiorvosoknak sorsát tárgyalta ezután a nagygyülés, és

az ország közegészségügye érdekében a tiszti orvosok államositását kivánták.

Kifogásolták, hogy közigazgatásban járatlan, ötletszerüen, vagy egyéb érdemek jutalmazásaképen kiválasztott orvosok ülnek a minisztériumok vezetőhelyein. Lehetetlen állapot, hogy

a fertőző betegségek elleni országos védekezés szervezése és vezetése egy igen kiváló nőgyógyászra van bizva,

aki azonban csak mint nőgyógyász tudós, de nem hygienikus és nem adminisztrator.

A *statusrendezés* is sok keserüséget szerzett a tiszti orvosoknak. A *tiszti főorvost egy rangfokozatba helyezték a tüzoltó főparancsnokkal,* jóllehet a tüzoltó főparancsnoksághoz nem kell semmi képesités, legkevésbé egyetemi diploma.

A tiszti orvosok azt akarják, hogy az árvaszéki ülnökökkel kerüljenek egy sorba, a tiszti főorvosok pedig az árvaszéki elnökökkel.

Előmenetelt is akarnak a tisztiorvosok, hogy éppúgy, mint az egyéb hivatalnokok, elérhessék a lemagasabb fokozatot is. Panaszolták azt is, hogy a tisztiorvosoknak csekély fizetésük mellett tiltva van a magánpraxis és legalább azt kérik, hogy *olyan tiszti orvosi funkcióért, amely magánérdeket szolgál, lojalis külön honorariumot kaphassanak.* Csupa panasz volt az orvosok gyülése, szinte ijesztően sok. Ugylátszik nemcsak Budapest, nemcsak az ország beteg, hanem az orvostársadalom is. És az a baj, hogy ezekre a bajokra nincs orvosság a hivatalos pharmacopia Hungarica Terciában... *(P)*

KAKOS KÁJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19. Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

ADLER ERNŐ tetőfedő vállalata és épitőanyag kereskedése
Budapest, V., Lipót-körut 9. Tel.: Teréz 90-35.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—59, 147—75, József 95—10.

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Budapest székesfőváros
Szent Gellért szállója
a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.
Elsőrangu családi szálló.
A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek
Dijtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

Nagy kavarodás a Török-utcai bérház épitése körül

Az Elektromos Művek nem akarják felépiteni a házat

Hónapokkal ezelőtt általános öröm fogadta a városházán a világitási ügyosztálynak azt a javaslatát, hogy *az Elektromos Művek 72 milliárd koronát lakásépitkezésekbe fektessen be.* Ezt a 72 milliárdot az Elektromos Műveknek a központi pénztárba kellett volna beszolgáltatni, a beszolgáltatás helyett azonban a tanács egy határozatával ezt az összeget kölcsönképpen visszaadta a világitási ügyosztálynak, amely ezzel szemben kötelezte magát 5 hatalmas bérház felépitésére.

Két nagy házat terveztek a Kelenföldre, egyet a Mester-utcába, egyet a Honvéd-utca és Markó-utca sarkára, egyet pedig, a legnagyobbat, a Török-utca és Zsigmond-utca sarkán levő szép fővárosi telekre.

Elsőnek a törökutcai ház tervére irták ki a pályázatot és a pályázat határideje meg is hozta döntését és az első dijat *Hübner* Jenő „Süt a nap II." jeligés terve kapta meg.

A döntés körül kétrendbeli incidens is keletkezett. Az egyik házijellegü. Beavatottak azt hiresztelik, hogy *Buzáth* alpolgármester megharagudott, mert nem hivták meg a biráló-bizottság ülésére. A másik incidens: a lapokban is szellőztetett állitólagos inkompatibilitási eset.

Mindezek ellenére azonban terv mégis csak volna már, sőt arról is szó van, hogy rövidesen kiirták volna az épitési pályázatot, ugyhogy a törökutcai ház már félig-meddig készen is állott a lakáskérvényezők fantáziájában.

Most azonban, mint a derült égből a villám, lecsapott a törökutcai ház még el sem készült fedelébe

a világitási ügyosztálynak egy előterjesztése, amely arra kéri a tanácsot, hogy mentesitse az Elektromos Műveket a ház felépitésének kötelezettsége alól.

Az előterjesztés indokolása az, hogy a főváros központi pénztárába más célokra kellett az Elektromos Műveknek azt az összeget befizetni, amit a törökutcai ház épitésére szántak.

Azt mondják ugyan a városházán, hogy az Elektromos Művek most a 2 millió dolláros függő kölcsönből fognak pénzt kapni a lakásépitések céljára,

az üzem vezetői azonban hallani sem akarnak arról, hogy kölcsönből épitsenek nem rentabilis lakásokat,

amelyek nem tudják biztositani a kölcsön amortizációját.

Egyelőre tehát *az a helyzet, hogy a törökutcai ház sorsa teljesen bizonytalan.* Hacsak a tanács esütörtöki ülésén rá nem kényszeriti mégis az Elektromos Műveket a háznak a kölcsönpénzből való felépitésére. A kérdés körül azonban mindenesetre még igen sok érdekes vita várható.

Világhires attrakciót terveznek a Gellérthegyen

Budapest Fürdőváros Egyesület negyven évre bérbeveszi a fővárostól a Gellért hegyet és citadellát és 30 milliárd költséggel élővé varázsolja a holt hegyet

Alpár Ignác müépitész grandiozus terve

A Gellért-hegy pittoreszk szikláit koronázó citadella, melynek tömör és minden idővel dacoló impozáns kőkockái ódon és komor szépséggel mutatják homlokukat Budának és Pestnek, évtizedek óta csak vasárnapi kirándulók turisztikai próbálkozásainak a végállomása. Az elhagyott erőd gizgaz benőtte udvarán, hüvös, visszhangos termeiben, meg bástya-peremén valamikor vasárnaponkint fürgelábu budai gyerekek és levegőző pestiek jókedve visszhangzott, a hétköznapokon pedig csak a citadella néhány őslakójának a lőrés-szerü kis ablakokban viruló muskátli-cserepe reprezentálta az életet. Ma a citadella részben kaszárnya, részben inséglakás, no meg néhány szemétdomb, mely szomoruan jelzi, hogy a fővárosnak ez a festői szépségekben dus pontja mennyire távol maradt egy metropolis életétől.

A főváros barátainak az a lelkes csoportosulása, melyet Budapest Fürdőváros Egyesület néven ismerünk, most egy nagyszerü koncepcio keretében rátereli a figyelmet arra az elhanyagolt értékre, melyet a citadella-koronás Gellért-hegy jelent. Budapest Fürdőváros Egyesület ugyanis — amint azt már jeleztük — beadványt intézett a főváros tanácsához, melyben

negyven évre bérbe kéri a Gellért-hegyet és a citadellát, hogy azt az 1928 nyarán Budapesten megnyiló nemzetközi fürdőügyi kongresszus és kiállitás alkalmával főattrakcióvá tegyék.

A fürdőügyi kongresszus keretébe illesztendő kiállitás lelkes és agilis irányitói és szervezői: *Szviczsényi* Zoltán miniszteri tanácsos, a Budapest Fürdőváros Egyesület igazgatója, *Bánlaky* Géza, a Gellért-fürdő és szálló vezérigazgatója és *Bársony* Oszkár, a Menetjegyiroda vezére, olyan programmot dolgoztak ki, melynek megvalósulása sokáig emlékezetessé fogja tenni az 1928-as balneologiai és turisztikai nagygyülést és kiállitást. *A nagyközönség számára ma szinte hozzáférhetetlen festői hegyorom kulturátlan környéke, kiépitetlen utjai, gyér vegetációja mintegy varázsvessző ütésére megváltozik majd a grandiozus terv alapján.*

A Kelenhegyi-uton, a Szirtes-uton és a Gellérthegy déli oldalán szerpentin-utat terveznek, az északi és déli oldalon sétautak épülnének. Ezenkivül a Ferenc József-hid és az Erzsébet-hid felől sikló vezet majd fel a hegyre, parkirozzák a hegy északi és déli lejtőjét, sétányt teremtenek a Gellért- és Rudas-fürdők között, kiépitik a Hungária-forrás gyógyudvarát és összekapcsolják a Döbrentei sétánnyal. Benne van a tervben a Rudas-fürdő átalakitása is oly formában, hogy a régi török gőzfürdőt régi stilusban rekonstruálják.

A balneologiai kiállitás épitészeti tervét *Alpár* Ignác, a kiváló magyar épitőmester alkotta meg. E szerint

a kiállitás székhelye a citadella és az előtte elterülő plateau lesz. A kiállitás magyar részét a citadellában helyezik el, a külföldi anyagot pedig a citadella előtt épitendő pavillonokban.

A kiállitás gócpontjába kerülő citadella külső architekturája, históriai stilusa semmit sem változna és semmit sem veszitene komor szépségéből, mert a tervezet szerint csak a citadella bensejében történnének olyan átalakitások, melyek szintén számolnának az erőd stilusának követelményeivel. Alpár Ignác művészi terve alapján

a citadella közepén patkóalaku kupolás előadóterem épül, körülötte foyer, ruhatárak, terraszos vendéglő és kávéház.

Igy változna meg a citadellának az a része, ahol ma kaszárnya és földszinti szükséglakások vannak. A citadella elhagyott és szemétdombos udvarából

parkirozott várudvart, bástyasétányt, télikertet, vizmedencét varázsol elő a tervezet.

A gazdasági udvar, a raktárak és sertésólak is eltünnének a citadellából és helyet adnak majd a kiállitási csarnokoknak, középen köralaku kupolás nagy csarnokkal, amely a későbbi jövőben hangversenyteremnek, alkalmi kiállitásoknak stb. szolgálna.

A Gellért-hegy, mely ma a kultura országutjából kiesik, ilyen keretekben kapcsolódnék be a magyar kultura vérkeringésébe, lenne egyik mágnese az idegenforgalomnak és járulna hozzá természetadta kincseivel annak az ideának megvalósitásához, hogy Budapest nemzetközi fürdőváros legyen.

A fővárosnak most elsőrangu érdeke és kötelessége, hogy az épitkezések és átalakitások megkezdését lehetővé tegye azzal, hogy a hegyet megfelelő utak épitésével hozzáférhetővé tegyék.

Ennek az egész grandiózus elképzelésnek realizálása harmincmilliárdot igényel.

Ezt az összeget a terv megvalósitására részvénytársaság formájában alakuló csoport *részben már biztositotta is.*

Tizmilliárdot már önként jegyeztek olyan áldozatkész emberek, akiknek szivügye Budapest jövője. Tizmilliárdot igért az állam is, ötöt a fővárostól kérnek és ötmilliárdot részvényjegyzés alapján hoznának össze.

Elaprózott agitáció és szórványos propaganda helyett ilyen koncepcióval állott elő Budapest Fürdőváros Egyesület. És a negyvenéves bérlet leteltével a holt sziklából élővé varázsolt hegy uj és gazdag pompájával visszajutna a főváros tutulajdonába, *mely akkor már büszkén fogja viselni a Budapest fürdőváros nevet.*

Elmarad a szerdai közgyülés, mert a pénzügyi bizottság nem készült el a költségvetés letárgyalásával

A pénteki közgyülés napirendjén egyelőre csak interpellációk és inditványok szerepelnek

A pénzügyi bizottság feltünő lassu tempóban folytatja a költségvetés vitáját, ugyhogy a teljes anyag letárgyalásával előreláthatólag csak a hét vége felé tud elkészülni. Ilyenformán a szerdára hirdetett, egyedül a költségvetést és az azzal kapcsolatos ügyeket tárgyaló közgyülést napirend hiányában *Ripka* Ferenc főpolgármester kénytelen volt péntekre elhalasztani és ekkor is a napirenden egyelőre csak az inditványok és az interpellációk szerepelnek, valamint *az Elektromos- és Gázművek 1925. évi zárszámadásai.*

Ripka Ferenc főpolgármester a pénteki közgyülés megnyitása után mindenekelőtt gyászbeszédben fogja elbucsuztatni *Vázsonyi* Vilmost, a törvényhatóság nagy halottját, majd meleg szavakkal fog megemlékezni gróf *Apponyi* Albertről 80-ik születésnapja alkalmából. Ezután kerül sor a bejelentett interpellációk és inditványok elmondására.

Az első interpelláló, Weiner Ármin, a dunakorzó rossz világitását kifogásolja. Vitéz Aladár szóváteszi a külföldi szövet-házalók üzelmeit.

A rossz villamosközlekedés bajait több interpellációban teszik szóvá. Darvas Gyula a ferencvárosi villamosközlekedés mizériáit kifogásolja, Vörösváry Miklós a III. kerületi villamosközlekedés ügyében szólal fel.

Deutsch Mór interpellálni fog, hogy a főváros általában a hatósági épitkezésekkel kapcsolatosan necsak a nagy vállalkozókat, hanem a kézmü és kisiparosokat is juttassa közmunkákhoz.

Kerekes Ödön évtizedes sérelmet tesz szóvá, amennyiben rámutat arra a lehetetlen állapotra, melyet a fővároson keresztül haladó ceglédi vasutvonal idéz elő. Követeli, hogy a Máv. haladéktalanul gondoskodjék ennek a közrendészeti, közbiztonsági és városfejlődési szempontból egyaránt kifogásolt vasuti vonalnak kihelyezéséről; Kabakovics József a rendőri sajtótudósitóknak a főkapitányság épületéből való kitiltó rendelkezés visszavonása érdekében interpellál; Bánóczy László a tanácsnak Thirring Gusztáv nyugalmazott statisztikai hivatali igazgatóval kötött szerződése ügyében szólal fel; Klár Zoltán a sokat panaszolt előljárósági kiskirályok basáskodása ellen emel szót. Petrovácz Gyula követeli, hogy a tanács hajtsa végre a kegyuri személyzet fizetésrendezését, melyet a közgyülés már jóváhagyott. Bohn József a farkasréti temetőben levő sirbolt- és csontfülke-épitkezések ügyében interpellál.

Az inditványozók sorában van *Holzer* Sándor, aki a műhelylakások lakbérének szabályozása tárgyában tesz konkrét inditványt, azt javasolja, hogy a lakásaikban dolgozó kisiparosok ugyanolyan alapon fizessenek lakbért, mint az orvosok, ügyvédek. Végül *Bohn* József a gyógyszertárak éjjeli szolgálatának rendezését sürgeti.

Legolcsóbb
mert a
legtartósabb!
a
CONTINENTAL
bicikligummi,
motorbiciklikőpeny,
autó-ballongummi és
teherautó tömörabroncs
Lerakat:
KOVÁCS RUDOLF
VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon: Lipót 988-56

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Telefon: József 133-99

Gummi-lemezek, Gummi-tömlők
szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint.
Kötszerek, betegápolási cikkek és műszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

HAVERLAND ANTAL
m kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el.: J. 29-66.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV.,
FERENC JÓZSEF-
RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK,
KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

A nemzetgyülés ratifikálta a főváros ostendei kölcsön-egyezményét

A kötvénytulajdonosok az egyezményen tulmenő követelést nem támaszthatnak

A nagy frankcsaták után a nemzetgyülésnek szombaton egy nyugadt negyedórát biztositott a székesfőváros. Összevissza egy negyedórába tellett ugyanis, amig *letárgyalták a főváros ostendei egyezményéről szóló törvényjavaslatot.* Ennek a javaslatnak, amelyet *Bud* János dr. pénzügyminiszter nyujtott be, teljes cime: *Törvényjavaslat a Budapest székesfőváros egyes kölcsöntartozásai tekintetében létrejött egyezménnyel kapcsolatos rendelkezésekről.* A javaslat mindössze három pontból áll és a nemzetgyülésen dr. *Platthy* György előadó ismertette rövid beszédben. Az előadó beszéde után a javaslatot vita nélkül egyhangulag elfogadták.

A törvényjavaslat indokolása ismertette az 1925 augusztus 14-én Ostendében létesitett egyezményt. Elmondja, hogy a főváros az egyezmény elfogadásával fizetési képességének legvégső határáig ment el és elvállalt kötelezettségének csak akkor tud eleget tenni, ha gondoskodás történik arról, hogy a főváros megóvassék attól, hogy az egyes, az egyezményhez nem csatlakozott kötvénytulajdonosok az egyezményben meghatározott mértéken tulmenő igényt sem bírói uton, sem egyébként ne támaszthassanak. Ezt a célt kivánja szolgálni a nemzetgyülés által most elfogadott törvényjavaslat.

Az egyezmény értelmében a fővárosnak a háboru előtt és háboru alatt lejárt ugynevezett háborus tartozásai az egyezmény rendelkezései alól kivétetnek és ezekre nézve a trianoni szerződésben foglalt rendelkezések érintetlenek maradnak. A főváros eme tartozásaiért a magyar állam a trianoni szerződés értelmében szavatossággal tartozik. Ebből a szavatosságból kifolyólag a magyar államnak azonban visszkereseti joga van a székesfőváros ellen. Az ostendei egyezményben elvállalt fizetési kötelezettségek azonban kérdésessé teszik, hogy az állam eme visszkereseti jogának gyakorlása nem veszélyeztetné-e a főváros háztartását és nem tenné-e lehetetlenné, hogy a főváros közigazgatási és szociális feladatainak eleget tegyen. Hogy tehát a főváros gazdasági helyzetén enyhiteni lehessen, azért volt szükség a most elfogadott törvényjavaslatra, amelyben a kormány felhatalmazást nyer arra, hogy a fővárossal, az állam visszkereseti jogának érvényesitésére a szükséghez képest külön megállapodást létesitsen.

A főváros közgyülése mindezeket határozatilag mondta ki, majd a főváros vezetősége ilyen értelemben megegyezést létesitett a pénzügyminiszterrel, aki ennek a megegyezésnek értelmében terjesztette a nemzetgyülés elé a most elfogadott háromszakaszos törvényjavaslatot.

Platthy György előadó rövid beszédében ismertette a főváros háboruelőtti három nemzetközi kölcsönét, az 1910-ből származó francia, az 1911-ből származó angol és az 1924-ik évi német kölcsönt. Ismertette azután az ostendei egyezményt, majd a baseli pótegyezményt. Elmondotta, hogy a főváros törvényhatósága csak azzal a feltétel alatt volt hajlandó az ostendei egyezményt elfogadni, ha a törvényhozás olyan rendelkezést iktat törvénybe, amely szerint azok a bankok, illetőleg kötvénytulajdonosok, akik ezt az egyezményt megkötötték, biztositva lesznek arra vonatkozólag, hogy ezen az egyezményen tulmenő követelések a fővárossal szemben nem támaszthatók. Majd szóllott az állam visszkereseti joga tekintetében a főváros és a kormány között létrejött megegyezésről.

— A törvényjavaslat első paragrafusa, — mondotta Platthy György előadó, — arra vonatkozik, hogy az egyezményen tulmenő követeléseket nem lehet érvényesiteni Magyarországon, illetőleg a magyar bíróság a jogvédelmet és a jogsegélyt nem adja meg az ezen tul menő követelések részére. Fennforog tudniillik az a lehetőség, hogy a konszernhez nem tartozó kötvénytulajdonosok külön támasztanak igényt, és pedig valorizációs igényt a székesfővárossal szemben ugy a kötvényekre, mint a szelvényekre vonatkozólag. Ezt a veszélyt meg kellett előzni. Ez mindenképen helyes dolog, nem csupán a székesfőváros szempontjából, hanem a hitelező bankok szempontjából is, mert hiszen a hitelező bankok erre a törvényre hivatkozva sokkal nagyobb sikerrel tudják összegyüjteni a kötvénytulajdonosokat és ennélfogva viszont a székesfőváros abba a kedvező helyzetbe jut, hogy az egyezményt megkötő bankkonszernnel szemben sokkal magasabb igényeket támaszthat a bankkötvények mennyiségére vonatkozólag. E megegyezés értelmében tudniillik a székesfőváros az egyezményhez való hozzájárulását ahhoz is kötötte, hogy a bankkonszern legalább is a kötvények hatvan százalékára vonatkozólag vállaljon olyan kötelezettséget, amely ezen egyezménynek aláveti magát.

Platthy György dr. beszéde után a nemzetgyülés a javaslatot vita nélkül egyhangulag fogadta el és ezzel a főváros háboruelőtti külföldi kölcsöneinek ügye a törvényhozás előtt is véglegesen lezáródott.

Hatósági intézkedésekkel megakadályozzák a belterületi gyárak fejlesztését

A közegészségügyi céloknak egyelőre a füstemésztő-készülékek alkalmazása is megfelel

A pénzügyi bizottság szombati ülésén Peyer Károly bizottsági tag szóvátette, hogy a főváros belterületén levő gyárak füstje ellen meg kell tenni a védőintézkedéseket. Ezek a védőintézkedések, szerinte, a technika mai fejlődése mellett már tökéletesen működnek. Sehol a világon, — mondotta, — nem olyan közömbösek ebben a tekintetben a hatóságok, mint nálunk, holott egész városrészek kinlódnak a füst miatt.

Barczen Gyula tanácsnok válaszában előadta, hogy az immár életbelépett szabályzat következtében az elöljáróságok utján felhivják az összes üzemeket, hogy azok zárós határidőn belül füstemésztő-készülékkel lássák el kéményeiket.

Kétségtelen, hogy a szocialista felszólalónak éppen ugy igaza volt, mit ahogy örvendetes Barczen tanácsnoknak az az igérete is, hogy végre a gyárak kénytelenek lesznek kéményeiket füsttelenitő-készülékkel felszerelni. A füstemésztő-késülékek alkalmazásáig kétségkivül el lehet menni ma is, mert a gazdasági válság nem okolja meg, hogy a közönség elessék ettől az egészségügyi védelemtől. A hatóságok azonban ennél jelentékenyen tovább mennek és — amint a *Fővárosi Hirlap* értesül, — igen szigoruan akarják végrehajtani az épitési szabályzat bizonyos rendelkezéseit, amelyek a mai viszonyok között még nehezen valósithatók meg.

Az épitési szabályzat tudvalevőleg a főváros egész területét városrendezési és városfejlesztési szempontból nyolc övezetre osztja be és többek között ugy intézkedik, hogy

az I., III., IV., VI. övezetekben, valamint az ezek épitési módja szerint beépitett területek szomszédságában és az ezekkel szemben fekvő telkeken sem gyár, sem gyárjellegü üzem nem épithető.

Kimondja a szabályzat azt is, hogy *templomok, iskolák és középületek szomszédságában a nagy zajt okozó üzemek épitkezéseit bármely övezetben meg lehet tiltani. A III. és IV. övezetben, valamint az üdülésre szolgáló erdők és parkok közelében ipari célokra szolgáló gőzkazánt felállitani nem szabad.* Kétségtelen, hogy amikor az épitési szabályzat a főváros bizonyos területein nem engedi meg a gyárak, vagy a gyárszerü üzemek épitését, ezzel azt akarja elérni, hogy ezeken a területeken ipari üzemek ne is működhessenek. A mai viszonyok között azonban, amikor a sulyos gazdasági helyzetben örülni kell, ha bárhol és bármilyen körülmények között ipari üzemek alakulására mód adódik, még nem lehet ezeket a rendelkezéseket, amelyeket különben a háboru óta fel is függesztettek, teljes rigorozitással végrehajtani. Nem lehet figyelmen kivül hagyni, hogy az épitési szabályzat módositása előtt létesültek olyan ipartelepek, amelyek időközben fejleszteni kivánták üzemeiket és ebből a célból már meglevő telepeiken uj épitkezéseket láttak szükségesnek. Az elöljáróságokon ma is számos ilyen kérvény fekszik, amelyeket az épitési szabályzat szigoru intézkedései nem engednek kedvezően elintézni. Pedig ezzel sokszoros veszedelem idéződik fel. A mai helyzetben ezek az ipari vállalatok másik övezetbe költözködni nem tudnak. Nincs hozzá anyagi erejük és viszont, ha a régi helyükön való fejlődésükben megakadályozzák őket, akkor tönkremennek, elsorvadnak. Munkások és tisztviselők maradnak kenyér nélkül, a főváros pedig adófizető alanyokat veszit el.

Ahelyett, hogy a hatóságok belátnák ennek a helyzetnek veszedelmes voltát és igyekeznének eltekinteni az épitési szabályzat szigoru végrehajtásától, mind nagyobb erővel forszirozzák a gyármentesnek tervezett övezetek megtisztitását.

A közmunkák tanácsa ugyanis most ismételten figyelmeztette a kerületi elöljáróságokat, mint elsőfoku épitésrendőri hatóságokat, hogyha a tilalmi övezetekben levő gyáraknál bárminemü bővitési, fejlesztési, vagy ujjáalakitási épitkezést tapasztalna, az ellen haladéktalanul tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

Felhivta a közmunkák tanácsa az elöljáróságokat, hogy egyénenként figyelmeztessék a gyártulajdonosokat, hogy üzemüket csak a már engedélyezett kereteken belül folytathatják és semminemü bővités engedélyezésére nem számithatnak. Teljes tiszteletben kell tartani a Közmunkák tanácsának azt a törekvését, hogy a gyárszerü ipartelepeket a részükre kijelölt övezetekbe való kivonulásra akarja kényszeriteni. Idővel, amikor a gazdasági viszonyok majd meg fogják ezt engedni, tényleg a legnagyobb szigorral kell majd eljárni. Egyelőre azonban nem érkezett el ennek az ideje. Budapest közegészségügye megköveteli a város belső övezeteinek a füsttől való megtisztitását, de ezt ma talán pótolják azok a füstemésztő-készülékek, amelyeknek alkalmazását a pénzügyi bizottság ülésén Barczen tanácsnok meg is igérte. A legtöbb gyárnak ma nincsen módjában a költözködés, a fejlődés megakadályozása pedig a pusztulást jelenti. A Közmunkák tanácsának is meg kell tehát fontolnia, hogy hiába vigyázunk azoknak az egészségére, akiknek előbb az egzisztenciáját és talán az életét pusztitjuk el. A szigoru végrehajtás helyett a mai viszonyok között valószinüleg bölcsebb dolog lenne az épitési szabályzat eme intézkedéseinek ideiglenes felfüggesztése.

SZÓRAKOZÁS

Seybold és Az alvó férj váltakoznak e héten is a Vigszinház müsorában.

Szerdán, pénteken, vasárnap:

Seybold.

Csütörtök, szombat:

Az alvó férj.

Mindkét szenzációs sikerü ujdonságra minden este zsufolásig telik meg a nézőtér.

Vigszinház: Szerda, péntek, vasárnap: Seybold. Kedd, csütörtök, szombat: Az alvó férj. (8).

Városi Szinház: Szerda: Paganini. Csütörtök: Rigoletto. Péntek: Magdolna. Szombat: Tosca. Vasárnap délután nincs előadás; este: Csókos aszony. (½8).

A Beketow-cirkusz junius havi világhires attrakciói: a *Perezoff*-zsonglőrcsoport, *Corodini* kacagtató és boszorkányos bűvészmutatványai, a *3 Finlays* nyujtóbravurjai, *Ernst Leinert* vakmerő halálugrása a kerékpáron, a *tiz arab* exotikus eredetiségü száma. Azonkivül a pompás lovasattrakciók, köztük a *Beketow-család* különböző mutatványai, valamint a hét kis *Gautier*-lány bámulatos bravurjai. A humorról a *Blumenfeld-trio*, *Zachini* és a népszerü *Zoli* gondoskodnak.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Kézfertőtlenitésre nélkülözhetetlen a
Lysoform

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Vass József népjóléti miniszter gondoskodik a munkanélküliség enyhitéséről

Készül a munkahiány esetére szóló kötelező biztositási törvény — Az állam ujabb bérházakat és többszáz szükség-lakást épit

A főváros szociálpolitikai bizottságában több alkalommal került szó a munkanélküliségről és az azzal kapcsolatos problémákról. A bizottság számos javaslatot fogadott el ennek a nehéz szociális kérdésnek a megoldása tekintetében és egyuttal felirattal fordult a népjóléti miniszterhez, hogy a munkanélküliség enyhitése érdekében a szükséges kormányintézkedéseket szintén mielőbb tegye meg és addig is az állami épitkezések megindításával enyhitsen a munkanélküliek nyomorán.

Vass József népjóléti miniszter a felterjesztésre most leiratban válaszolt a főváros tanácsának és abban közli, hogy a főváros kivánságait a legteljesebb mértékben honorálni kivánja és folyamatba tette mindazokat az intézkedéseket, amelyek a munkanélküliség megszüntetését célozzák. Igy

a munkahiány esetére szóló kötelező biztositási törvényt rövid időn belül a törvényhozás elé terjeszti

és reméli, hogy az rövidesen életbe is lép. *Ami a munkanélküliek statisztikai összeirását illeti,* arra vonatkozóan a miniszter kijelentette, hogy az összeirást csak a munkanélküli biztositási törvény életbelépése utánra kivánja halasztani, miután addig megbizható adatok a munkanélküliek számát illetően nem állnak rendelkezésre.

Az állami épitkezési akcióra vonatkozóan megemliti a népjóléti miniszter, hogy az állam tevékeny részt vesz a lakásépitkezésben és már eddig a Pannonia-utcában 2 háromemeletes, a Visegrádi-utcában pedig 1 háromemeletes bérpalota épitéséhez fogott hozzá.

Tervbe vett a kormány még további három nagyobb bérházépitést, azonkivül több száz szükséglakást is fog létesiteni,

amelyek céljaira a szükséges telkek már ki is vannak jelölve. Végül megemliti a leirat, hogy *a magánépitkezés előmozditása érdekében is sokat tett a kormány,* amennyiben eddig a budapesti magánépitők részére 30 milliárdot folyósitott kölcsönképpen. *A kölcsönök segitségével a fővárosban 28, vidéken pedig 26 bérház épitése kezdődött meg.*

Pénz áll a házhoz

Egyszerü váltófedezetre a főváros kétmillió dollár függő-kölcsönt vesz föl

A székesfőváros közgyülése tudvalevőleg elhatározta, hogy a legszükségesebb beruházások teljesitésére és a leromlott közművek ujjáépitésére 20 millió dollárig terjedhető kölcsönt vesz fel. A közgyülésnek ezt a határozatát széles és magas nivóju vita előzte meg, ugy magában a közgyülésen, mint különösen a pénzügyi bizottságban. A közgyülés kimagasló egyéniségei fejtették ki a nézetüket és mindenki elmondta minden aggodalmát. Végeredményben azután mégis csak utasitást adtak a polgármesternek, hogy a nagy kölcsönre vonatkozó tárgyalásokat kezdje meg és perfektuálja. Azóta azonban hónapok multak el és bár kétségen kivül voltak jelentős és figyelemreméltó kölcsönajánlatok, a nagykölcsön kérdésében a főváros vezetősége nem tette meg a döntő lépést.

Hogy a nagy kölcsön felvétele most már az ősz előtt nem történik meg, annak kétségtelen bizonyitéka, hogy egy függőkölcsön felvételét határozták el. Mielőtt ez megtörtént volna, különösen a baloldal, amely a 20 millió dollárig terjedhető kölcsön révén a gazdasági fellendülést és a munkanélküliség enyhülését reméli, erősen sürgette a nagy pénzügyi művelet megvalósitását. Különösen emlékezetes dr. *Bródy* Ernőnek a pénzügyi bizottságban tartott felszólalása, amelyben megmagyarázhatatlannak minősitette a kölcsön körül való késedelmeskedést. *Ezenkivül, értesülésünk szerint, a kölcsön elhalasztásának ügye szóba került a Ripka Ferenc főpolgármester elnöklésével tartani szokott pártközi konferencián is.* A baloldal megbizottai továbbá kérdést intéztek *Csupor* József dr. pénzügyi tanácsnokhoz is, aki a nála eljárt bizottsági tagoknak azt a tanácsot adta, hogy érdeklődjenek egyik legkimagaslóbb pénzügyi kapacitánsunknál. Egy demokrata és egy szociáldemokrata városatya fel is kereste az előkelő bankvezért, aki azt a felvilágositást adta, hogy

most már a főváros elkésett a kölcsöntárgyalásokkal, mert junius közepe után a nagy amerikai és más világcégek vezető egyéniségei pihenőre térnek és nem foglalkoznak üzletkötésekkel.

Ilyen körülmények között a fővárosnak nem igen lehet módjában más, minthogy a 20 millió dollárig terjedhető külföldi köcsönt majd csak az ősszel, amikor a nagy finánckapacitások ismét munkához látnak, bonyolitsák le.

Mint ezekből kiderül, egészen légbőlkapott mindaz a pletyka, amelyet arról kolportáltak, hogy a kölcsön felvétele csak akkor történhetik meg, ha majd az ősszel végbement a tisztujitás és a főváros vezetése az uj tanács kezébe kerül. Ezzel szemben bizonyos körök azt hangoztatják, hogy a kölcsön körül mégis csak történt bizonyos tudatos halogatás és ezt a halogatást egy olyan kiváló egyéniségnek tulajdonitják, akinek a főváros pénzügyi irányitásában az utolsó esztendőkben mindig erőteljes szerepe volt. A főváros egyetlen lépést sem tett pénzügyi kérdésben addig, amig ezt a nagy pénzügyi szakembert meg nem kérdezte, az ő tanácsait mindig megfogadták és kétségkivül a régi külföldi kölcsönök ügyében létrejött megegyezés körül is igen nagy szerepe volt neki. Mint a baloldalon mondják, ez a kimagasló egyéniség az uj kölcsön felvételével szemben aggodalmakat táplál és az ő aggályoskodása az egyik oka annak, hogy a főváros és maga a polgármester nem sietett élni a közgyülés által ráruházott felhatalmazással.

A tanács által előterjesztett beruházó-programmban azonban, — mint ismeretes, — a már megkezdett kislakásépitő akció költségei is igen nagyrészben benne foglaltatnak.

Pénzre volt tehát szükség azonnal és igy nem lehetett megvárni, amig az ősszel majd lebonyolitják a nagy dollárkölcsönt.

Ez volt az oka annak, hogy a kölcsönügyi bizottság hozzájárulásával a főváros vezetősége kisebb függőkölcsön felvételét határozta el. A függőkölcsön ügyében a kölcsönügyi bizottság szombaton tartott ülésében döntött. *Már előbb határozatba ment, hogy a kölcsön kétmillió dollárt fog kitenni, amire feltétlenül sürgős szükség van.* A függőkölcsönre négy ajánlat érkezett be, amelyek a következők voltak:

1. *a Pesti Magyar kereskedelmi Bank által közvetitett Speyer-féle ajánlat* 6.7/8 százalékos kamattal,
2. *az Angol-Magyar Bank* 7.5 százalékos kamattal,
3. *a Hitelbank és a Pesti Hazai együtes* ajánlata 7.5 százalékos kamattal,
4. *a Magyar-Olasz Bank* 7.5/8%-os kamattal.

A főváros kölcsönügyi bizottsága a Kereskedelmi Bank által közvetitett Speyer-féle ajánlatot fogadta el,

amely kétségkivül rendkivül előnyös. A Speyer-bankház ugylátszik ambicionálja, hogy a magyar rekonstrukció bankárja legyen és most az állami és városi kölcsönök után Budapest székesfővárossal is üzleti összeköttetésbe kerül. *A Kereskedelmi Bank, illetve Speyerék egyszerü váltókra, minden külön biztositék nélkül 6.7/8 százalékos kamat ellenében ajánlották fel a kétmillió dolláros függőkölcsönt.* A főváros váltója 1926. december 31-én jár le, de a főváros kivánságára változatlan feltételekkel 1927 május 31-ig meghosszabbitható. A bank a kikötött kamaton kivül nem számit fel semmiféle költséget, vagy jutalékot és semmiféle biztositék kikötését nem kivánja.

Feltétlenül megnyugtató és kecsegtető jelenség az, hogy a főváros minden garancia nélkül és kedvező feltételek mellett kaphat kölcsönt. Határozottan mutatja ezt az, hogy ugy a külföldi, mint a belföldi pénzpiacon Budapestet ma ujra kitünő adósnak tartják és elismerik, hogy a főváros régi adósságainak visszafizetése körül korrekt eljárást tanusitott és háztartását is minden tekintetben, minden igyekezettel a legjobban rendezte. A Kereskedelmi Bank által közvetitett amerikai ajánlat mellett elismeréssel kell szólni a nagy magyar bankok ajánlatáról is, amelyek szintén azt bizonyitják, hogy a bankok a fővárosnak nyujtandó függőkölcsönt nem tekintették rideg üzletnek, hanem önzetlenül siettek a fővárosnak anyagi eszközöket nyujtani az ujjáépités nagy munkájához.

A városházán örömmel állapitják meg, hogy a főváros hitele tökéletesen helyreállott. Ezt bizonyitja az, hogy Speyerék semmi néven nevezendő biztositékot nem kivántak. Emellett élénk a reménykedés abban a tekintetben is, hogy az ősszel felveendő 20 millió dollárig terjedhető külföldi kölcsönt még kedvezőbb feltételek mellett lehet majd nyélbeütni. Ezt a reménységet arra alapitják, hogy a kétmillió dolláros függőkölcsön már kedvezőbb feltételek mellett jöhetett létre, mint amilyen a magyar állam népszövetségi kölcsöne volt. A főváros 6.7/8 százalékos kölcsönt kap akkor, amikor a mezőgazdasági hitel után 14 százalékos kamatot számitanak, a városok kölcsöne után pedig 11.72 százalék kamatot fizetnek. A pénzvilágnak a főváros függőkölcsöne körül kifejtett vetélkedése elsősorban Magyarország gazdasági helyzetének javulását mutatja, másodsorban pedig eklatáns bizonyitéka annak, hogy a fővárossal szemben a legteljesebb mértékben helyreállott a pénzpiac bizalma.

A kétmillió dolláros függőkölcsön lebonyolitása most már rendkivül rövid idő alatt megtörténik. Szükség is van erre, mert hiszen a kislakásépitő akció, amely a függőkölcsön felvételét elsősorban tette szükségessé, már régen folyamatban van és a fővárosnak szüksége van arra, hogy kiadásait fedezhesse.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 52. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 105—14.
eheraulóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

ERDÉLYI udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria utca 10.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

Lampel Ödön
Épület-, mű- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 135—15.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 58—46

ERŐS, TISZTA, A HELYI ADÓÁLLOMÁSTÓL NEM ZAVART, EGÉSZ EURÓPÁRA TERJEDŐ
SELEKTIV VÉTELT ÉRHET EL
Kapható mindenütt!
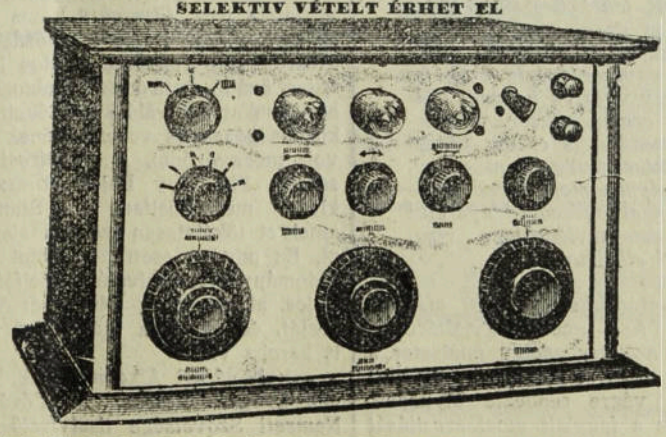
Kapható mindenütt!
TUNGSRAM-WESTERN 3 csöves rádiókészülékkel.
Gyártja: Egyesült Izzólámpa és villamossági r.-t., Ujpest

Események

...

Az ügybuzgalom

a közpályán mozgó egyének számára nagyon szép és tiszteletreméltó erény. Nem is panaszkodunk mi amiatt, hogyha a bizottsági tag urak szorgalmasan eljárnak az ülésekre. Láttunk mi olyan korszakot már, amikor nap-nap után el kellett napolni a bizottsági üléseket, mert hol három, hol kettő, hol egy bizottsági tag jelent meg, hol meg egy sem jött el. Sőt a mandátumot is azért adta a polgárság és a munkásság a városatya uraknak, hogy elmondják panaszaikat, véleményeiket, egyszóval törődjenek a város dolgaival. Ha volt korszak, amikor nem lehetett panaszkodni a városatyák ügybuzgalmának hiánya miatt, akkor az most van, amikor csodák csodájára megtörténik az, hogy heteken át nem lehet befejezni egy bizottsági ülést. A költségvetés vitája a pénzügyi bizottságban a szóáradat tengeri kigyójává nőtte ki magát. Becsületes és igen sokszor okos felszólalások hangzanak el, de ha valamire ráillik a közmondás, hogy a jóból is megárt a sok, akkor ez elsősorban is a szónokok beszédére vonatkozik. Nem mondjuk mi azt egy pillanatig sem, hogy a városatya urak obstruálnák a költségvetést. Nem. Ellenkezőleg: a legnagyobb szeretettel és a legnagyobb odaadással tárgyalják le ennek a költségvetésnek, amely az uj közgyülés életében az első, minden egyes tételét. Oh, boldogtalan városi tanács, amely előzékenyen sietett a pénzügyi bizottság segitségére, a szólavina megindításában! A tekintetes tanács ugyanis a költségvetés tárgyalásának indulásakor azt az elegáns bejelentést tette, hogy minden tételnél megkaphatja minden felszólaló a szükséges felvilágositást. Csak tessék kérdezni, parancsoljanak a bizottsági tag urak, mindenre sürgős és gyors választ adnak, mert a tanács gondoskodik az ügybuzgó városatyák prompt kiszolgálásáról. Olyan szépnek, egyszerünek, természetesnek és praktikusnak látszott mindez az első pillanatban. Alig mult el azonban pár óra a költségvetés vitájában, egészen különös tapasztalatokra ébredhetett az előzékeny tanács. Hát ki az ördög is gondolhatta volna, hogy olyan töméntelen kérdése van a mélyen tisztelt pénzügyi bizottságnak? Öreg inkvizitorokról mesélik, hogy versenyeztek abban, ki tud több delikvenst egyetlen egy ágra akasztani. Azt mondják, hogy aki három embert tudott egy faágra felkötni, az már mestere volt az akasztásnak. Nohát, a mélyen tisztelt pénzügyi bizottság tagjai ráéáltak és rálicitáltak a legöregebb inkvizitorokra is. Ők fel tudnak adni olyan fogas kérdést is, amelyre egymásután öt tanácsnoknak kell a választ megadnia. A kérdezésnek olyan müvészei akadtak, hogy a mélyen tisztelt pénzügyi bizottság egyik-másik tagját nyugodtan ki lehetne nevezni vizsgálóbirónak. Ezenközben azonban a költségvetés vitája nyulik, mint a gummipuska. Lassan elérkezünk az esztendő közepéig és még mindig nincs költségvetés. Igaz, hogy ennek nem minden tekintetben a pénzügyi bizottság az oka, hanem a tanács is, amely meglehetősen későn készülhetett el a költségvetéssel. Persze mindenre van mentség, hiszen a tanács is nyugodtan mondhatja, hogy sokmindenre kellett tedezetet találni, ami bizony meglehetős erős és hosszadalmas fejtörésbe került. A pénzügyi bizottság pedig nyilván nyugodt szivvel elmondhatja, hogy a költségvetés olyan, mint a koldustarisznya. Belefér abba mindenféle, vagy ami még fontosabb, a költségvetés keretében mindenféléről lehet beszélni. Miért ne beszélnének hát az urak, amikor a jóisten azért adta a szájat, a választók pedig a mandátumot. De egyszer mégis csak be kell fejezni ezt a nagy vitát és ha nem csalódunk, a mi minden argumentációnknál sokkal sulyosabb argumentum is el fog következni. Ez az argumentum pedig, ha más nem, a kánikula lesz, amelyben majd meggondolják az urak, hogy nem okosabb-e nyaralni menni, mint a tanácsot inkvizitori és vizsgálóbirói kérdésekkel elhalmozni.

Kizárólag rokkant katonáknak engedik meg az utcai fagylaltárusitást. Az utcai fagylaltárusiás régóta huzodó kérdését a kereskedelmi miniszter a főváros tanácsával és a főváros közgazdasági ügyosztályával egyetértően végre rendezte olyképen, hogy a főváros területén a fagylalt utcai árusitását kizáróan egy hadirokkant katonákból alakult szövetkezetnek engedte meg. Eszerint a főváros területén a jövőben kizárólag hadirokkant katonák árusithatnak fagylaltot éspedig 120 meghatározott helyen. A mozgó fagylaltárusitás ezentul tiltva van. A hadirokkantak küldöttsége ez alkalomból a hétfői nap folyamán tisztelgett Ripka Ferenc főpolgármesternél, akinek köszönetét fejezték ki azért a jóindulatu támogatásért, amelyben a rokkant katonák kérését részesitette. A hadirokkantak küldöttségének vezetője, Schüssler Ferenc rokkant főhadnagy arra is megkérte a főpolgármestert, hogy tolmácsolja a rokkantak köszönetét Lobmayer Jenő tanácsnoknak, Hamvasy István főjegyzőnek, valamint Károlyi Albert fogalmazónak is, akik mind nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy 120 ujabb hadirokkant a fagylaltárusitás révén kenyérhez jutott.

Pártközi konferencia a főpolgármesternél. Kedden délben *Ripka* Ferenc főpolgármesternél pártközi konferencia volt, amelyen az egyes pártok vezetői közül: dr. *Kozma* Jenő, dr. *Bárczy* István, dr. *Nagy* Vince, *Szilágyi Lajos* és dr. *Bródy* Ernő vettek részt. Az értekezlet foglalkozott a *Beszkárt* legközelebb megtartandó közgyülésén beválasztandó uj igazgatósági tagoknak a kérdésével, valamint egyébb aktuális városházi dolgoknak a megbeszélésével.

A bécsi kirándulás tanulságai. Azon a bécsi kiránduláson, amelyet a szocialdemokrata városi frakció az elmult hetekben rendezett a bécsi városigazgatás tanulmányozására, a demokratikus blokk több tagja között résztvett B. *Virágh* Géza szerkesztő, fővárosi bizottsági tag is. B. Virágh Géza a bécsi tanulmányuton szerzett tapasztalatairól szombaton este számolt be a Kispolgárok Városi Pártjában. A rendkivül értékes előadást a párt tagjain kivül igen sokan hallgatták végig a törvényhatósági bizottság tagjai közül is, de ott voltak *Buzáth* János alpolgármester, *Liber* Endre tanácsnok, *Rózsa* Károly gázgyári vezérigazgató, *Muzsikó* István, dr. *Bucsánszky* Bertalan főjegyzők és még számosan a város főtisztviselői közül. B. Virágh Géza kimeritően és komoly kritikával foglalkozott Bécs város uj alkotmányával, majd a bécsi városi adópolitikával, lakásépitő és gyermekvédelmi, valamint közoktatásügyi politikával. A rendkivül tanulságos előadást a termet zsufolásig megtöltő közönség nagy tetszéssel és sokszor hálás tapssal köszönte meg.

— A tanács részvétirata Vázsonyi Vilmos családjához. *Vázsonyi* Vilmos gyászbaborult özvegyéhez a székesfőváros tanácsa a következő részvétiratot intézte:

»Kegyelmes Asszonyom!

Őszinte megilletődéssel és a legmélyebb fájdalommal vettük a hirt dr. *Vázsonyi* Vilmos v. b. t. t., volt magyar királyi miniszter, a törvényhatósági bizottság nagyérdemü tagjának gyászos elhunytáról. A megboldogult, aki a székesfőváros törvényhatósági bizottságának huzamosabb időn át tagja és annak egyik vezető egyénisége volt, mint ilyen a legfontosabb bizottságokban foglalt helyet. Nagy tudásával, valamint a főváros iránti rajongó szeretetének, egyéniségének teljes sulyával és kimagasló képességeinek egész erejével mindenkor döntő fontosságu véleményével sietett segitségére a szeretett fővárosunk létérdekét érintő legfontosabb kérdések előkészitésénél és eldöntésénél.

Mélyen megrendülve a gyászeset felett, amely egyúttal a tanácsot is sujtotta, elhatároztuk, hogy a megboldogult emlékét *mai ülésünk jegyzőkönyvében megörökitjük.* Amikor erről Kegyelmes Asszonyt és gyászbaborult családját mélyen átérzett fájdalmas sajnálatunk kifejezése mellett értesitjük, a legnagyobb tisztelettel emlékezünk meg a megboldogult kimagasló egyéniségéről és rendkivül értékes vezető munkásságáról, amelyet egész közéleti pályáján hosszu időn át igaz, önzetlen lelkesedéssel és fáradhatatlansággal végzett a székesfőváros javára.

Fogadja Kegyelmes Asszony és családja újra mély részvétünket és kiváló tiszteletünk és őszinte nagyrabecsülésünk nyilvánitását. Kelt Budapesten, a Székesfőváros tanácsának 1926 junius 2-án tartott ülésében. *Sipőcz* s. k., polgármester.«

Illyefalvy Lajos dr., a Statisztikai Hivatal igazgatója. A főváros egyik legutóbbi közgyülése nyugalmazta *Thirring* Gusztávot, a Statisztikai Hivatal régi igazgatóját. Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester most dr. *Illyefalvy* Lajost, a Statisztikai Hivatal aligazgatóját helyettesitès alapján a hivatal vezetésével bizta meg. *Illyefalvy* Lajos már régebb idő óta, ha névleg nem is, de a valóságban igazi vezetője a főváros eme rendkivül fontos intézményének. Most teljes önálló hatáskörrel dolgozhatik és érvényesitheti azokat a kiváló képességeit, amelyről a főváros közönségének és vezetőségének már régóta alkalma volt meggyőződni. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint Illyefalvy Lajos korszakalkotó reformokat kiván megvalósitani a Statisztikai Hivatalban, amelyet tökéletesen modern alapokra kiván helyezni. Ez minden esetre sikerülni is fog a statisztikai tudomány olyan kiváló müvelőjének, mint Illyefalvy Lajos, aki nemcsak tehetségét és nagyszerü munkaerejét, de ennek a tudományágnak nagy szeretetét is harcba viszi.

A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének gyógyüdültetése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége tisztviselő osztályának igazgatótanácsa a Szövetség folyó évi költségvetésébe gyógyüdültetési célokra 25 millió koronát vett fel. Ebből az összegből, valamint a *Wurmb* Elemér-féle gyógyüdültetési alapitvány időközi kamataiból az igazgató-tanács az elnökség javaslata alapján egykettő millió koronás segélyeket fog a Szövetség arra rászoruló tagjai között kiosztani. A segélyeket elsősorban olyanok fogják kapni, akiknek üdülésre szükségük van, de a fővárostól a folyó évben ezen a cimen segélyt nem élveznek. A segély elnyerése iránti kérvényeket orvosi bizonyitvánnyal junius 10-én kell a Szövetség főtitkáránál a központi városházán benyujtani.

A villamosmegállóhelyek szaporitása. (Levél a szerkesztőhöz.) Sok szó esett mostanában a sajtóban az utcai balesetekről és valóban nincs az utca rendjének égetőbb problémája, mint a különböző járművek által veszélyeztetett közbiztonság helyreállitása. Igen gyakori eset, hogy a balesetek helyszinére kiküldött rendőri bizottság, a szerencsétlenség szenvedő alanyának vigyázatlanságát és meggondolatlanságát állapitja meg a baj okául. Mi következik tehát ebből, illetve, mily intézkedéseket kell foganatositani? Mi sem természetesebb, mint az, hogy nem csupán a járművek megrendszabályozására, hanem a közönség könnyelmüségének meggátlására is kell intézkedéseket tenni. *Ilyen intézkedés volna például a nagy utak keresztezésénél a négy, jobbanmondva nyolc villamosmegállóhelynek a visszaállitása,* a háboruelőtti állapotnak megfelelően. Mert hiszen azok az okok, amelyek a háboruban és az azt követő forradalmi időkben a villamosmegállóhelyek ritkitását tették szükségessé, ma már nem állnak fenn és éppen az óriási mértékben megszaporodott gépkocsik, motorkerékpárok, biciklik és egyéb gyors járművek idegeket őrlő össze-vissza sága és füsiketitő zenebonája tenné indokolttá, egy ily hasznos és kevés költséget igénylő intézkedést. Amint az alábbi példákból ki fog tünni, talán éppen ennek a négy, illetve nyolc megállóhelynek a hiánya okozója e forgalmi gócpontokon a legtöbb balesetnek és igy a villamosforgalomban beálló gyakori zavaroknak is. A megállóhelyeknek a jelzett pontokon ilyetén való visszaállitása nemcsak hogy rászoktatná a közönséget ösztönszerüleg is, a derékszögben való átkelésre, de rendkivüli módon megkönyitené, sőt idővel, talán egyes pontokon feleslegessé is tenné a közlekedési rendőrség sulyos és felelősségteljes munkáját. Ha teszem például: valaki az Erzsébet-körut a József-körut irányába haladva, a Rákóczi-ut sarkára az Emke kávéház elé érve, egy oly villamosra akar felszállni, amely az Erzsébet-hid felé halad, ugy a neki megfelelő számu kocsit, mondjuk a Csokonay-utca sarkán megpillantva, a mai állapot mellett ideges pesti ember lévén, minden akadályon, talán még a közlekedési rendőrség testén keresztül is, ferde irányba fog az Emke-saroktól, a gyógyszertár előtt levő megállóhely irányába rohanni, nem törődve az őt három oldalról veszélyeztető járművek tömegével sem. Mig ha hasonló esetben, tudván azt, hogy a neki megfelelő kocsi a Nemzeti Szinház sarkánál is megáll, ugy ösztönszerüleg a legtermészetesebb és legszabályszerübb átkelési módot fogja választani célja elérésére és igy a baleseti lehetőség is a minimumra redukálódik. Ha figyelembe vesszük, hogy fővárosunknak, a budai oldalt is beleértve, legfeljebb tiz-tizenkettő ilyen forgalmi gócpontja van, ugy ez nem jelent többet, mint körülbelül negyvenötven uj megállóhely létesitését. Célunk nem a kritika volt, de kuriozumképen megemlitjük, hogy például a Kossuth Lajos-utca és Károly-körut keresztezésénél, a Muzeum-körutról a Károly-körut irányában, valamint a Kossuth Lajos utcából a Rákóczi-ut felé haladó kocsik az utcakeresztezés mindkét oldalán megállnak, mig ugyanitt a Károly-körutról a Muzeum-körut irányában és Rákóczi-utról a Kossuth Lajos-utca felé haladó kocsik, teljesen megfejthetetlen okból, csupán egy helyen állnak meg. Teljes jóindulattal, tisztán a cél érdekében ajánljuk e sorokat a főváros közlekedési ügyosztályának és a BESzKÁRT-nak szives figyelmébe, azzal a tiszteletteljes megjegyzéssel, hogy az oly régóta hangoztatott rendcsinálást végül is már egyszer valahol el kell kezdeni, mert szerintünk a járókelők biztonsága és testi épsége minden egyéb körülménynél fontosabb. Öregek, rokkantak, világtalanok, gyengelátásuak és sok ideges ember látná jelentős hasznát egy ily intézkedésnek és sok életet és egészséget menthetnénk meg általa. *(K. O.)*

Renault

taxik és autóbuszok

Reiman, Vörösmarty-tér 3.

Magántanfolyam (ezelőtt WALTER)

Előkészit középiskolai magánvizsgákra érettségire. — Tisz viselőknek kedvezmény.

VIII., RÁKÓCZI-ÚT 51.

GAZDASÁGI HIRLAP

Előtérben a hivatalos bankkamatláb leszállitása?

A Nemzeti Bank főtanácsában egyelőre még nem alakult ki egységes felfogás

Ujabban egyre több szó esik a pénzügyi és gazdasági életben *a hivatalos bankráta közelálló további mérsékléséről.* Az is megállapitható azonban, hogy ennek a pénzügyi élet vezető korifeusai közül *több ellenzője is van.* A helyzet az, hogy az állami magas pénzügyi funkcionáriusok, — és köztük maga *Bud* pénzügyminiszter — határozottan a bankráta minél gyorsabb tempóban történő lefaragása mellett vannak, miután *elméletileg* ettől várják többek között a normális hitelviszonyok mielőbbi visszatérését, főként a kihelyezési kamatláb minél alacsonyabbra való leszállitása révén.

Ezzel szemben természetesen a *gyakorlati* pénzemberek, a pénzintézetek vezetői, egyelőre meglehetősen *tartózkodó módon viseltetnek a pénzügyi kormányzat koncepciójával szemben* és főként arra utalnak, hogy a külföldi tőke nagyrésze *ki fog vonulni az országból, ha a hivatalos bankráta csökkenésével természetszerüleg a betéti kamatlábak is lényegesen leszállanának.*

E két ellentétes felfogás osztja jelenleg két táborra a *Nemzeti Bank* főtanácsát és a közeljövő fogja megmutatni, hogy *melyik nézet van erősebben képviselve.*

Tagadhatatlan, hogy *elméletileg* csak helyeselni lehet a hivatalos pénzügyi köröknek a bankkamatláb további lefaragását célzó magatartását.

Utóvégre a betéti és a kihelyezési kamatláb között levő marge a kisebb bankráta mellett is kellően megkonstruálható. Szóval a pénzintézetek keresete egyáltalán nem fog veszélyben.

Hogy a betéti kamatlábakat is le fog kelleni szállitani és ezáltal a tőkések már kevésbé szivesen fogják feleslegeiket betétek alakjában elhelyezni? Ez az ellenvetés nem igen állhat meg, mert hiszen *külföldön még mindig nagy általánosságban jóval kisebbek a betéti kamatlábak, mint nálunk és nem igen kell tartanunk a felesleges tőkék kiözönlésétől.*

Ami pedig a külföldi tőkéket illeti, itt legfeljebb azzal kell számolniok a pénzintézeteknek, hogy *az amugy is még mindig igen tekintélyes kihelyezési percentből valamit át fognak engedni a külföldi hitelforrásnak, hogy az üzleteket számára eléggé rentabilisnak tegyék.* A bankok még mindig jól fognak járni igy is és a külföldi tőkés is. Egyébként pedig tessék a bankoknak végre reáhelyezkedni az egyedül egészséges üzleti elvre, hogy „jobb a sürü garas, mint a ritka forint" és ennek megfelelően *a rendelkezésükre álló pénzek minél gyakoribb megforgatásával, az emelkedő forgalommal pótolni az egyes kereseti összegek relativ alacsony voltát.* (—r)

Külföldi tőkék segitségével fogják felemelni alaptőkéiket a pénzintézetek

Alapi Béla, a Belvárosi Takarék ügyvezető igazgatója a küszöbön álló tranzakciókról

Mindenképen aktuális lesz már a legközelebbi jövőben a pénzintézeti alaptőkéknek a szaporitása, ami az egyes pénzintézetek és vállalatok osztalékpolitikáját természetesen igen közelről fogja érinteni. A pénzügyi életnek e rendkivüli jelentőségü problémájáról *Alapi* Béla, a *Belvárosi Takarék* ügyvezetőigazgatója — akihez erre vonatkozólag kérdést intéztünk — a következőképen nyilatkozott:

— Tagadhatatlan, hogy ma az összes pénzintézetek arra törekednek, hogy vagyonuk szaporitásával *minél nagyobb mozgási képességre s ezzel minél több kereseti lehetőségre tegyenek szert.* Ilymódon egyrészt a rezsikiadások mindinkább elviselhetőbbé válnak, másrészt pedig az osztalékpolitika is egyre kedvezőbb bázisra helyezkedhetik, szóval *hovatovább ismét meg lehetne közeliteni a háboruelőtti állapotokat.* De hát, persze nagy ut vezet még odáig. *Az első és legfontosabb kérdés, az alaptőkék kellő kiépitése, illetve fokozatos emelése.* És itt mindjárt meg kell állapitanunk, hogy a mostani időkben aligha lesz lehetséges az alaptőkék szaporitása végett a *belföldi* pénzpiacot igénybe venni. A belföldi tőkeképződés folyamata még mindig nem öltött olyan méreteket, hogy az ilyen tranzakcióknál reá támaszkodhatnánk. Hiszen láthatjuk, hogy a belföldi tőke mostanság mily részvétlenül halad el a részvények mellett, holott ezeknek tulnyomó része messze alatta áll árfolyam tekintetében a valóságos becsértékének. Emellett pedig ma már akárhány esetben a *beletektetett tőkének igen tisztességes osztalékot biztosit.*

— Maradna tehát a tőkeszaporitási tranzakciók számára *a külföld. Kétségtelen, hogy a külföldi tőke előtt nem ismeretlen a nyugodtságnak és biztonságnak az a foka, amelyre ma már lassanként elvergődtünk* és amennyiben a politikai és gazdasági helyzetünk nem fog felmutatni a jövőben hirtelen eltolódásokat, ugy a *külföld bizalma egyre inkább érezhető lesz velünk szemben.* Szerencsére azok az idők mégis csak elmulnak, mikor az állam a bankok és vállalatok csendes — sőt olykor igen hangos — társának érezhette magát s a pénzlebélyegzés, vagyonváltság meglepetései hatalmas megrázkódtatásokat idéztek elő a gazdasági életben.

— Az *„Überfremdung"* veszélyétől — meggyőződésem szerint — nem igen kell tartanunk, mert hiszen a külföldi tőke *éppen a bizalma jeleképpen fogja rendelkezésünkre bocsátani a szükséges eszközöket* s legfeljebb akkor csinál hatalmi kérdést a megszerzett részvényeiből, ha az egyes vezetőségek részéről igen sulyos hibákat vagy visszaéléseket tapasztal. Erre azonban a szolid magyar viszonyok mellett aligha lesz ok.

A franciák legujabb gyarmata: a Magyar Jelzálog Hitelbank

Annak idején sok szóra adott alkalmat az a körülmény, hogy a *Jelzálogbank* a francia kötvénytulajdonosokkal egy olyan egyezményt létesitett, melynek alapján nemcsak hogy a magyar állam magára vállalta a terhek tulnyomó részét, de még az is lehetségessé vált, hogy *a francia érdekeltek szinte diktatórikus módon álljanak az intézet élére* és egy oyan kiváló pénzügyi kapacitásnak, mint *Madarassy-Beck Gyulának* a müködését lehetetlenné tegyék. A franciáknak azonban még éz sem elég. A marokkói hadszintéren, a riffkabilokkal szemben elért hadi sikereiket — ugy látszik — még fokozni kivánják és legujabban a *Jelzálogbank ellen inditottak döntőrohamot.* A bank legutóbbi közgyülésén ugyanis egy olyan természetü alapszabálymódositást forsziroztak keresztül, melynek értelmében legközelebb *a vezetőséget szinte kizárólag franciákból állithatják össze,* szóval az intézetet egyszerüen szőröstől-bőröstől maguknak akarják kisajátitani, mialatt a magyar állam a létesült megállapodáshoz hiven *rendületlenül fizeti a frankmilliókat.*

A Jelzálogbank, melynek uj rezsimjéhez füződik a *Városi Banknak szinte példátlanul álló ridegséggel végrehajtott felszámoltatása,* ugy látszik, a legteljesebb mértékben negligálni kivánja a magyar érdekeket.

Lichtig Samu Géza büvész-mutatványa. A *Neuschloss-Lichtig* gyár, melynek részvényei szinte szenzációs karriert futottak meg a tőzsdén — főként *lefelé menő irányban* — ujabban ismét beszéltet magáról és pedig oly módon, hogy amugy is tultengő részvényállományát a mostani 2½ millió darabról *több mint ennek kétszeresére: 5.1 millió darabra szaporitja.* Hogy hol és miként fogja a vállalat ezt a részvényözönt elhelyezni, és miképen fogja a részvények dividendaszolgáltatását biztositani a fafeldolgozó szakmában uralkodó sulyos dekonjunktura mellett, az egyelőre szerfelett rejtléyes. Ugyancsak sok találgatásra ad alkalmat az a körülmény is, hogy a vállalat a tőkefelemeléssel kapcsolatosan *egyik ingatlanát értékesiteni kivánja.* Köztudomás szerint a vállalat egyetlen ingatlana maga az albertfalvai gyártelep. Ugylátszik, *Lichtig* Samu Géza igazgató bizik a csodában. Mint a Fönix-madár, tán a Lichtig is a saját hamvaiból fog életre kelni.

A magyar gépgyárak legujabb hitelpolitikája. A hazai gépgyárak raktárai csak igen nehezen akarnak kiürülni és ezért ujabban az egyes ipartelepek a fizetési feltételek tekintetében *szinte egymást tullicitáló kedvezményeket kinálnak a vásárlók számára.* Jellemző, hogy egyes gépgyárak már addig is elmentek, hogy *ötévi részletfizetésre adnak el gépeket a földbirtokosoknak,* amire még az egykori háboruelőtti években sem igen volt példa, miután akkorában a leghosszabb fizetési terminus is csak három év volt.

A salátával kellemes módon veszünk fel magunkba egészséges táplálékot. Zöldsaláta a legjobb bőrápolószer, azért „egyszer naponta saláta" öregnek-fiatalnak egyaránt hasznos szokás.

A salátát természetesen a legjobb hozzávalóval kell elkésziteni, akkor rendkivül egészséges, mert vérfrissitőleg és nedvtisztitólag hat.

Saláta, mayonnaise, mártás, stb. készitésére legfinomabb olivaolajunkat és valódi borecetünket ajánljuk.

Meinl Gyula.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szaba alm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és müszaki iroda.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

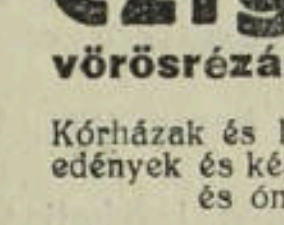
Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz. Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnyök,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök.** Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban. Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A Mester-utca 39. szám alatt épülő városi bérház felvonókészülékeinek szállítására ajánlatot nyujtottak be: Wertheimer és Társa 252, Posselt Gyula 191, Essö és Társa 260, Claudovits és Horváth 244 millió K-val.

Ugyanezen bérház villanyberendezési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Führer László 278, Hollitscher Zsigmond és Társa 310, Déry Emil és Alfréd 332, Eröátviteli és Villamossági rt. 285, Essö és Társa 312, Szántó Károly 306, Komlós és Kertész 303, Biró Aladár 276, Barta Károly 315, Gábor Béla 432, Seligmann és Ballada 283, Benesch Ferenc 270, Gabriel és Társa 267, Hatschek és Guttman 318, Hoffer és Sommer 299, Dembitz Sándor 255, Paulay László 260, Reisinger Aurél 302, Juhász és Drexler 298, Kaffka és Wágner 276, Csobor Hugó 315, Szalay és Deutsch 337, Szabó és Mátéffy 405 millió K-val.

A Váci-ut és Gyöngyösi-ut sarkán épülő bérház viz-, csatorna- és gázberendezési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: A, B, C pavillonra: Papp András 439, 523, 394, Pogány Nándor 454, 559, 402, Száva Sándor 455, 562, 420, Janisch János és Fia 466, 571, 416, Tholt István 468, 571 418, Morzsányi Hermann 476, 568, 420, Killián rt. 477, 585, 412, Weisz Simon 478, 585, 418, Szentgyörgyi és Társa 479, 601, 413, Fleischmann Gyula 489, 594, 437, Alpár Géza 490, 593, 433, Fried Zsigmond 491, 600, 440, Bogdány és Társa 492, 587, 440, Gábler I. 496, 604, 430, Farkas Izor 499, 621, 441, Spiegler Samu 500, 628, 445, Stein V. és Kácser I. 500, 625, 444, Egri és Fia 501, 640, 459, Riemer Miksa 502, 630, 446, Ilkovits J. 510, 653, 452, Szepessy Gyula 511, 627, 448, Fliegl Béla 515, 626, 453, Rohonczy Hugó 517, 638, 466, Neményi Simon 518, 638, 463, Székely Lajos 525, 649, 466, Lichtmann Adolf 534, 656, 447, Spitzer Salamon 535, 639, 476 millió koronával.

A Váczi-ut és Mura-utca sarkán épülő bérház villanyszerelési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: *A. pavillon:* Orschovszky István 192, Kaffka és Wagner 208, Barta Károly 210, Vozáry Pál 215, Csépai Jenő 216. *B. pavillon:* Szántó Károly 207, Kolbényi és Pákozdy 209, Gábriel és Társa 209, Hollitscher Zs. és Társa 213, Hatschek, Guttmann és Társa 214, *C. pavillon:* Schrettner Ede 195, Schultz és Perényi 198, Dembitz Sándor 199, Bárdos és Brachfeld 205, Sebők János 211 millió K-val.

A Budaörsi-uton épülő bérházak villanyszerelési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: *A. pavillon:* Téglássy Géza 108, Müller Tivadar 112, Jankovich Győző 124, Novotny Máté 130. *B. pavillon:* Andor és Futtaky 111, Hirschl és Társa 118, Herceg Imre 121, Komlós és Kertész 129, Reisinger Aurél 132. *C. pavillon:* Seligmann és Ballada 84, Bronetz László 106, Déry Emil 108, Vladár és Hlavacsek 109, Fischhof Oszkár 120. *D. pavillon:* Sigray István 74, Benesch Ferenc 74, Hantos István 79, Juhász és Drechsler 83, Rammer Sándor 103. *E. pavillon:* Paulay László 71, Führer László 87, Sailer Armand 92, Tornya Leó 101, Frisch Béla 114 millió K-val.

Uj kiirások

A székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a *VI., Váci-út és Mura-u. sarkán épülő székesfővárosi bérházcsoport vizvezeték-, csatornázás és gázberendezési munkáira.*

Pályázati határidő junius 9. Bánatpénz az ajánlati összeg *2%*-a.

A székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az *I. ker., Csaba-utca, Biró-utca és Ráth György-utca közti szakaszának vasbeton lépcsőkkel és trahitgyaloguttal való ellátására irányuló munkálatokra.*

Az ajánlatokat *junius hó 15-ig* kell benyujtani. Bánatpénz 5 millió korona.

A székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a *VI., városligeti Széchenyi-fürdő útnak a kiépitett résztől a Hermina-útig terjedő szakaszán végrehajtandó makadámszerü rendezési munkáira.*

Az ajánlatokat *junius 15-ig* kell benyujtani. Bánatpénz 3 millió K.

A székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., *rákoskeresztuti köztemető jobboldali átlós útjának makadámszerü rendezése a 11—12. és 50—51. számu parcellák között.*

Az ajánlatokat *junius 15-ig* kell benyujtani. Bánatpénz 2 millió K.

A székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet 50 drb hirdetőoszlop szállitására.

Ajánlatok benyujtásának határideje *junius 15.*

A székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 160.000 kg (Tizenhat waggon) 750—760°-os autóbenzin szállitására *1926 jun. 16-án (szerdán) délelőtt 10 órakor* nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Bánatpénz az ajánlati összeg 5%-a.

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Déri-utca rendezési munkálataira.* Ajánlatok benyujtásának határideje *junius 22.* Bánatpénz a kövező előmunkára 2 millió, a gyalogutaszfaltozásra 2,200.000, a kocsiutaszfaltozásra 4 millió K.

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Sólyom-utca, Markó-utca és Klotild-utca közti szakaszának kövező előmunkálataira, gyalogút és kocsiút aszfaltozására.* Pályázati határidő *junius 22.* Bánatpénz az előmunkára 500.000, az aszfaltozásra 5,600.000 K.

A főváros tanácsa versenytárgyalást hirdet a *Koháry-u., Markó-u. és Klotild-u. közti szakaszának kövező előmunkálataira és aszfaltozására.* Pályázati határidő *junius 22.* Bánatpénz az előmunkára 600.000, az aszfaltozásra 6,000.000 K.

A főváros tanácsa versenytárgyalást hirdet a *Markó-u., Honvéd-u. és Koháry-u. közti szakaszának kövező előmunkáira és kocsiút aszfaltozására.* Pályázati határidő *junius 22.* Bánatpénz az előmunkára 1.500.000, az aszfaltozásra 10 millió K.

62.221/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Csaba-utca, Biró-utca és Ráth György-utca közötti szakaszának vasbeton lépcsőkkel és trahitgyalogúttal való ellátására irányuló munkálatokra.

A szabályszerüen kiállitott és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat **1926 junius hó 15-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középitési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV., Központi városház, II. em. 279. ajtószám) benyujtani.

A szállitásra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket az emlitett helyen köznaponkint délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott egyuttal az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is kaphatók 20.000 korona befizetése ellenében.

Bánatpénzül 5,000.000 K-t, azaz Ötmillió koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárában a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A bánatpénzt készpénzben vagy a főváros készpénzeinek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott pénzintézetek takarékpénztári könyvecskéiben, állampapirokban, fővárosi kölcsönkötvényekben, vagy fővárosi pénzintézetek zálogleveleiben kell letenni.

A fővárosi kölcsönkötvények a névérték erejéig a tőzsdei árfolyamuk teljes összegében, más értékpapirok azonban csak a tőzsdei árfolyamuk 90 százaléka erejéig, sohasem a névértéken felül számittatnak.

Bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

A versenytárgyalás **1926 junius 15-én (kedden) d. u. 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. emelet 279. számu helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Azok az ajánlattevők, akik ajánlatuk benyujtásakor a fővárossal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállitóképességüket és megbizhatóságukat azon kereskedelmi- és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk terepe szerint tartoznak.

Budapest, 1926 május 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a VI., Váci-út és Mura-utca sarkán épülő székesfővárosi bérházcsoport vizvezeték,- csatornázás és gázberendezési munkáira.

A költségvetés kiirási nyomtatványai 50.000 (Ötvenezer) koronáért kaphatók a középitési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában. A tervek Központi városháza, III. em. 328/a. ajtó alatt megtekinthetők Frischfeld Ede főmérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 327.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Az ajánlatok **1926. junius 9-én d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, a III. em. 351. sz. üléstermében 12 órakor fognak felbontatni. Elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1926. május

A székesfőváros tanácsa.

55.737/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a VI. ker., városligeti Széchenyi-fürdő útnak a kiépitett résztől a Hermina-útig terjedő szakaszán végrehajtandó makadámszerü rendezési munkáira.

A szabályszerüen kiállitott és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat **1926 junius 15-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középitési) ügyosztály vezetőjénél, vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyujtani.

A munkálatra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket az emlitett helyen köznaponként délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott egyuttal az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is megkaphatók, 20.000 korona befizetése ellenében.

Bánatpénzül 3,000.000 K, azaz Hárommillió koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A bánatpénzt készpénzben vagy a főváros készpénzeinek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott pénzintézetek takarékpénztári könyvecskéiben, állampapirokban, fővárosi kölcsönkötvényekben, vagy fővárosi pénzintézetek zálogleveleiben kell letenni.

A fővárosi kölcsönkötvények a névérték erejéig a tőzsdei árfolyamuk teljes összegében, más értékpapirok azonban csak a tőzsdei árfolyamuk 90 százaléka erejéig, de sohasem a névértéken felül számittatnak.

Bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

A versenytárgyalás **1926 junius 15-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számu helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Azok az ajánlattevők, akik ajánlatuk benyujtásakor a fővárossal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállitóképességüket és megbizhatóságukat azon kereskedelmi- és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk terepe szerint tartoznak.

Budapest, 1926 május 22-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés. Légszesz-, épület- és diszmübádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korálll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap. Terazzo-, mezaik-, keramit- és metlachi lap. Padlóburkolatok. Fayence falburkolatok. Mükő. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 junius 16. — 24. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Szeretetháznak

és nem szegényháznak fogják ezentul hivni azt a szomoru, de végtelenül humánus intézményt, amelynek falai között hajlékra találnak az élet meggyötört, elöregedett, munkátlanná lett szerencsétlenjei. Szocialista inditványra határozta el ezt az ujitást a pénzügyi bizottság. Megvalljuk, nem tartjuk sorsdöntőnek ezt a változást. Nem sorsdöntő még azoknak a szempontjából sem, akiknek az a szomoru sors jutott, hogy a szegényház, azaz pardon, a szeretetház lakói legyenek. Istenem, nem szégyen szegénynek lenni sem és nem szégyen az sem, ha egy élet után, amely különben tiszta és becsületes volt, a szegényházban kell megpihenni az embernek. Azért nem tagadjuk, volt szép gondolat a szocialista inditványban, mert a szegényház elnevezés talán jobban fedi az intézmény célját, de a *szeretetház* talán magával a szóval is jobban kifejezi azt a jószándékot, amellyel a társadalom gondoskodni kiván elesettjeiről. Nem ártott tehát, hogy a cégváltozás a szegényháznál beállott és szeretetház lesz az, ami eddig szegényház volt.

Ismételjük, nem ártott a változás és nem árt az sem, hogyha a főváros közönségének szép cselekedeteit szép és költői nevekkel ruházzuk fel. És mindezt igen egyszerüen el lehetett volna intézni. Szinte azt mondanánk, hogy egyetlen egy mondattal meg lehetett volna okolni, hogy miért van szükség, vagy ha szükség nincs is rá, miért szép ez a névcsere. Azután egy másik mondatban valaki azt mondhatta volna, hogy a gondolat tetszetős, a gondolatot elfogadják. Koncedáljuk még azt is, hogy az az inditvány fölött szavazni is lehetett volna. *Mindez azonban, mélyen tisztelt pénzügyi bizottság, öt perc alatt lepereghetett volna.* Ezzel szemben az történt, hogy a pénzügyi bizottság a szegényház és szeretetház problémája fölött kerek két órahosszat vitatkozott. Nem akarunk perbeszállani azokkal, akik makacsul ragaszkodtak a szeretetház szóhoz. De azért nem teszünk szemrehányást azoknak sem, akik maradi módon azt mondották, hogyha eddig szegényház volt a szegényház, maradjon ezentul is az. Haladók és maradiak azonban egyetlen szavazással dönthettek volna. Láttuk mi már azt, amikor öt perc alatt milliárdokat szavaztak meg az urak és nem tudjuk megérteni, hogy kis dolgok fölött, amelyek nem egy város sorsát, de még csak egy szegény, elesett szeretetházi ápolt sorsát sem döntik el, miért kell kétórahosszat szócsatákat vivni.

Valami különös járvány az, amiből az ilyen viták fakadnak. Senkitől sem áll távolabb, mint tőlünk, hogy azt kivánjuk a főváros bármelyik bizottságától vagy közgyülésétől, hogy lelkiismeretlenül és könnyelmüen, szavazógép módjára intézze a város ügyeit. De az Isten szent szerelméért, valahogy mégis mértéket kell alkalmazni. Hiszen nincsen szemmértéke annak, aki két órát vitatkozik egy intézménynek a neve körül, amikor ez a névcsere semmi befolyással nincsen az intézmény lényegére. Ha ezeket a méreteket alkalmazzuk, vajjon mennyit kell akkor vitatkozni az uj gázgyár felállításáról, amely milliárdokat és milliárdokat emészt fel? Az urak kinőhettek volna már az uj seprő szerepéből, hiszen több, mint egy esztendeje együtt ülnek már és igen becsületes dolgokat is produkáltak. ***De valami különös láz vett erőt a pénzügyi bizottságon, amely már hetek óta nap-nap után tárgyalja ezt a budgetet, amelynek érvényessége maholnap már amugyis lejár és amely innen-onnan eső után való köpönyeggé változik.*** Tudjuk mi azt nagyon jól, hogy a költségvetési viták tulajdonképpen nem a költségvetésről szólnak, hanem az egész városigazgatás birálatát tartalmazzák. Ennek igy is kell lennie, de az olyan apró részletkérdések, amilyenekkel most hetek óta bibelődik a pénzügyi bizottság, nem a budget-tárgyalás keretébe tartoznak. Figyelemmel lehetne a pénzügyi bizottság arra, hogy magasabb hivatása van. Ez a legelőkelőbb bizottsága a városigazgatásnak, amelynek tulajdonképpen a financiák tárgyalásán tul csak nagy, generális, általános irányelveket kellene adnia a város miként való kormányzására. Seregestül van a fővárosnak kicsiny házi és szakbizottsága, amelyeknek hivatása tulajdonképpen az ilyen részletkérdéseknek a megvitatása. A szeretetház-féle problémákat kicsiny, szubaltern bizottságok is elintézhetik, nincsen szükség arra, hogy ezek a kérdések a pénzügyi bizottság idejét pazarolják.

Kétségtelen, hogy valami hiba van az ügyrend körül. Azok a normák, amelyek szerint ma a közgyülés és a bizottságok tárgyalnak, öreg rekvizitumok már. Becsületesen kiszolgálták hosszu évtizedek igényeit; ma azonban, amikor a város gondjai, intézményei, tennivalói annyira megszaporodtak, *ideje lenne arról gondolkozni, hogy a közgyülések és bizottságok tárgyalási rendjét praktikusabbá és céltudatosabbá tegyék.* Mi nem a felháborodás hangján beszélünk a szeretetházi vitáról, mert elismerjük, hogy haladók és maradiak egyaránt lelkiismereti kötelességüket teljesitették, amikor két órán át beszéltek. De mégis iskolapéldáját látjuk ebben a vitában annak, hogy a főváros legelőkelőbb bizottságának hogyan nem szabad tárgyalnia. Egyben pedig intőjelet látunk arra is, hogy eljött az ideje a közgyülés és a bizottságok munkája körül való nagy és modern reformnak: *az uj fővárosi törvény minél sürgősebb elkészitésének.*

Körséta a városházán

Vért izzadnak az üzemek a deficitmentes költségvetésért — Joanovich Pál ötlete — Virágos Budapest eszméjét uj életre kell kelteni

Budapest közönsége nagy megelégedéssel hallotta néhány héttel ezelőtt, hogy a főváros üzemei „vitam et sanguinem“ kiáltással felajánlották, hogy ők majd feleslegeikből rendbehozzák a főváros háztartását. Lélekemelő jelenetnek találta ezt a főváros közönsége és megnyugodott abban, hogy az üzemek fejük felül elháritották az uj adók veszedelmét. Azoknak az előterjesztéseknek a hangja, amelyeket ebben az ügyben hallottunk, azt dokumentálta, hogy az üzemek önként, saját jószántukból, odaadó áldozatkészséggel és könnyen teljesitik ezt a feladatot. A bizottságok és a közgyülés örömmel fogadta ezt az önfeláldozást. Azóta azonban, egészen különösképen, mintha megváltozott volna a helyzet. Kiderült, hogy az üzemeink nem is duslakodnak oly bőségben a földi javakban. Kiderült, hogyha ezeket az összegeket oda is adják a város pénztárába, nem játszi könnyedséggel, nem gavalléros elegánciával tehetik ezt, hanem bizony meg kell izzadni az eredményért. És ugylátszik, az is kezd kivilágosodni, hogy nem az üzemigazgatók tolongtak a városházán, hogy felajánlják a kétségkivül hatalmas összegeket, hanem kényszerből cselekedtek, mert a tanács egyszerüen kirótta rájuk ezt a tekintélyes adót.

Hogy ez igy van, mutatja az, hogy a napokban felszólalt a Beszkárt egyik igazgatója és megállapitotta, hogy a főváros költségvetését az üzemek megbénitásával tették aktivvá. Hivatkozott a Beszkártra, amelyre kivetettek 62.7 milliárdot és ebből egyik napról a másikra be akartak hajtani 28 milliárdot, amit a Beszkárt természetesen nem tudott ilyen gyorsan beszolgáltatni. Valószinünek tartja, — mondotta, — hogy igy van ez a többi üzemeknél is. Végül pedig az üzemek igénybevétele helyett azt javasolta, hogy a hatvan százalékos pótadót, amelyet nemrégiben leszállitottak, a folyó év tartamára hagyják meg, mert különben a költségvetés nem lesz reális és nem lesz végrehajtható.

Kiderült azonkivül az is, hogy a vizmüvek rekonstruálásának egyik igen fontos akadálya az, hogy a rendelkezésre álló pénzt a fővárosnak kell beszolgáltatni hozzájárulás cimén. Volt azután olyan városatya is, aki azt fejtette ki, hogy az üzemek furcsa helyzetbe kerülnek, mert amig beszolgáltatják a városnak a fölöslegeiket, addig kölcsönből kell végrehajtaniok a beruházásokat.

Hát ez a sok aggodalom mind figyelmet érdemel. Csak mintha egy kicsit későn merülnének fel ezek a problémák. Mi ugy tudjuk, hogy mindezt idejekorán megvitatták és legfeljebb az történhetett, hogy rosszul vitatták meg. Amilyen szép és lélekemelő volt az a gondoskodás, amellyel a főváros lakosságának vállárol levették az uj adóterheket, olyan félelmetesen hangzanak most ezek az ujonnan, vagy talán inkább későn felmerült aggodalmak. Azt kell hinnünk azonban, hogy az aggályoskodás már tényleg elkésett. Végre is junius közepén járunk és költségvetésünk még ma sincsen. Tessék elképzelni, hogy mi lenne akkor, hogyha az egész költségvetést ujra át kellene gyurni ezeknek az aggodalmaknak az alapján. Hiszen a költségvetési deficitet az üzemeknek hozzájárulásával tüntették el. Egészen uj alapokra kellene tehát helyezni a költségvetést, ha kiderülne, hogy az üzemek nem birják az önként vállalt, vagy ha ugy tetszik, szigoruan rájukrótt terheket. Mikor lesz abból költségvetés, ha most megint ujra kell kezdeni az egész munkát? De meg jó lesz arra is gondolni, hogy kibirja-e a pótadóemelést az a közönség, amelyről éppen az urak mondották ki már, hogy nem birja ki.

*

Mikor a kommunizmus után az első nemzetgyülés összeült, ellenzéki, liberális és demokrata gondolkodásu honatya édes kevés ült a törvényhozás termében. Egy nyáj és egy akol volt az egész. A kurzus exponensei ültek csak bent a parlamentben, ezzel szemben azonban a sajtójuk igen kicsi volt és tegyük hozzá, hogy tisztelet a kivételnek, meglehetősen gyenge is volt. A szélső jobboldali honatyák azonban nagyon szerették volna azt, ha honmentő bölcsességeik per longum et latum a szélső baloldali lapokban is megjelentek volna. Nagy volt a felháborodás mindenkor, amikor egy-egy kurzusvezér haragos kitörése a liberalizmus ellen csak két-három sorban jelent meg a liberális lapokban. Felmerült tehát a gondolat, hogy itt valamit cselekedni kell. Az ötletek természetesen nem voltak valami tulságosan talpraesettek. Nem számoltak azzal, hogy a sajtót ilyen irányban semmiféle eszközzel nem lehet megrendszabályozni. De azért az ötletek sürübben szálltak a parlament folyosóján, mint a füstkarikák. Felmerült például egy ötlet, hogy a parlament maga határozza el, hogy X. vagy Y. képviselő ur beszédéből minden pártállásu lap hány sort legyen köteles közölni. A parlament elnöki székében azonban régi tapasztalt politikusok ültek, akik nevettek ezeken az ötletvadvirágokon. Nem is lett belőle semmi.

Kellett, hogy eszünkbe jusson ez az eset most, amikor *Joanovich* Pál a pénzügyi bizottságban felvetette az ötletet, hogy *a főváros hivatalos közlönyében ezentul a bizottsági és közgyülési felszólalások csak kivonatosan közöltessenek.* Pont az ellenkezője ez az ötlet amannak a másiknak, amely szintén megbukott. Pedig kétségtelen, hogy Joanovich Pál ötletével sok papirost és sok nyomdafestéket meg lehetne spórolni. Csak azért egy kis baj van a kréta körül. Joanovich Pál régi szereplője a magyar közéletnek és valaha a miniszterelnökségen sokat látott és sokat tapasztalt. Nem igen hinnénk azonban, hogy sok olyan önzetlen politikust, vagy közéleti szereplőt látott volna, mint amilyennek ő bizonyult ezzel az ötletével. Hiszen amióta világ a világ, a fórumon szereplők azért beszélnek, hogy minél többen meg-

hallják. A sok sok Cicero és Demosthenes ma már valamennyi azért beszél, hogy bölcsességei az ujságokban megjelenjenek. Ha pedig már az ujságok nem hozhatják egész terjedelmében a beszédeket, legalább legyen egy hivatalos közlöny, amelyben szóról-szóra megmarad bölcsességük az utókor számára. Ugy vélik, hogy megéri a városnak és megéri az utódoknak, ha majdan száz év mulva a maiak bölcsességéből merithetnek tudást és tapasztalatokat a késő utódok. Megér minden pénzt, hogy az utódok hálás szivvel emlegethessék a nagy elődöket. Ha pedig Joanovich Pál mégis a beszédek kivonatolása mellett emelte fel szavát, akkor engedje meg, hogy nevét odaiktassuk azok önzetlensége mellé, akik saját anyagi érdekeik feláldozásával felszabaditották a jobbágyságot. Sajnos azonban, akciója sokkal kisebb visszhangra talált, mint ama jobbágyfelszabadító ősöké. És mi ezt tökéletesen megértjük, mert a közéleti szereplést valamivel mégis csak jutalmazni és honorálni kell. Ez a jutalom és honorálás pedig egyes-egyedül és kizárólag a nyomtatott betü lehet.

*

Virágos Budapest — milyen szépen hangzott ez valaha. Milyen lelkesedéssel indult meg a mozgalom és milyen kegyetlenül vetett véget az egésznek a háboru és a felfordulás. Nem egészen határozottan emlékszünk azonban arra, hogy a szép mozgalmat a háboru boritotta volna fel. Lehet az is, hogy a régi hires pesti nemtörődömség, az ismert magyar szalmaláng altatta el az egészet. Örömmel hallottuk tehát, hogy a *Virágos Budapest* eszméjét ujra felvetették a főváros pénzügyi bizottságában. Soha olyan csupasz, soha olyan disztelen nem volt Budapest, mint ma. A főváros ugyan igyekszik a köztereket ujra virággal és növényzettel benépesiteni, de a mai viszonyok között, amikor a költségvetés tárgyalásánál minden tételnél felszólal *Éber* Antal és takarékosságra int, a főváros áldozatkészségének is meg vannak a maga határai. Valamit azonban mégis csak tenni kellene, hogy kicsinositsuk, ujra széppé tegyük Budapestet. Azt kell mondanunk, hogy ennek a csinositásnak ugy kell létrejönnie, hogy a fővárosnak egyetlen fillérjébe se kerüljön. Társadalmi akciót kell tehát megszervezni, de legalább olyan lelkeset, olyan szépet, hogy magával ragadja az egész polgárságot. A főváros törvényhatósági bizottságának vannak hölgytagjai. Ime, itt az első alkalom, amikor olyan feladat nyilik meg, amelyet elsősorban hölgyeknek kell vezetniök. Álljanak az élére tehát a főváros közgyülésének hölgytagjai annak a mozgalomnak, amelynek hivatása lesz, hogy Budapestre minden polgára büszke lehessen. Nincs szükség itt a társadalom nagy áldozatkészségére, szegényes kis pénzzel, garasokkal, de annál több lelkesedéssel, szép dolgokat lehetne alkotni.

Páratlanul nagyszabásu lesz a nemzetközi köztisztasági kongresszus és kiállitás

Nemcsak Európa minden számottevő államából, de a tengerentulról is jönnek szakemberek — Az ország összes vidéki városai képviseltetik magukat

A *Fővárosi Hirlap* számolt be eddig legrészletesebben a Budapesten tartandó nemzetközi köztisztasági kongresszus előkészületeiről. Két hét mulva, julius 1-én megnyilik a kongresszus és a vele kapcsolatos kiállitás és most már csak az utolsó részletkérdések várnak elintézésre.

Balló Alfréd,

a köztisztasági hivatal igazgatója, aki hetek óta fáradozik a nagyszabásunak igérkező kongresszus megrendezésén, ujabban a következőket mondotta munkatársunknak a küszöbön álló nemzetközi jelentőségü eseményről:

— A kongresszus rendező-bizottságához most érkeztek be a jelentések, amelyekben külföldi megbizottaink beszámolnak a kongresszusra érkező vendégek számáról. Bár a jelentkezést végérvényesen még nem zártuk le,

az eddigi bejelentések szerint külföldről 175 szakférfiu jelezte részvételét, mig Magyarországról máig 25 vidéki város közölte, hogy képviselőjét elküldi.

A programm végleges megbeszélésére és az esetleges ujabb intézkedések végrehajtása ügyében hétfőn értekezletet tartottunk. Ujabb intézkedések megtételének szüksége azonban már nem merült föl, miután a programm összeállitása, amelyet a *Fővárosi Hirlap* annakidején részletesen közölt, teljesen megfelelő. A julius 1-én kezdődő kongresszus résztvevőit tehát teljesen felkészülve várja a főváros és reméljük, hogy a kongresszus olyan nagyszabásu lesz, amelyért érdemes volt fáradozni és áldozatokat hozni.

Külföldről eddig Németországból, Hollandiából, Dániából, Svédországból, Svájcból, Ausztriából és Olaszországból jelentkeztek résztvevők, de valószinü, hogy Szovjet-Oroszország, Chile és Kanada is elküldik megbizottaikat.

Az egyidejüleg tartandó gépipari kiállitáson szintén nagy számmal fog a külföld résztvenni és már érkeznek is gépek és szerkezetek a kiállitásra. *Természetesen a magyar ipar is jelentős arányban lesz képviselve.* A kiállitáson bemutatásra kerül a legujabb *portalan-szemétgyüjtő* szerkezet is.

Százmilliót követel a fővárostól egy nagynevü iró, mert az utcán elcsuszott és kitörte a kezét

Ha a tanács nem köt vele barátságos egyezséget, akkor perre viszi a dolgot

A budapesti utca, helyesebben a budapesti járda tisztátalansága körül ujabban sok panasz merül fel a sajtóban. Disztingválni kell azonban, mert *Budapest köztisztasága minden dicséretet megérdemel.* A köztisztasági hivatal pompás rendben tartja az utcákat és bármily költséges is az utca tisztogatása, mindent megér, mert hiszen az elkövetkezendő kánikula szörnyü járványos betegségei csak igy kerülhetők el. *Az utca tisztántartásához azonban nem elegendő a köztisztasági hivatal kitünő munkája, nem elegendő az utcaseprő fáradozása, nagy szükség volna a közönség fegyelmezettségére is.* És ez az, amit a sajtó igen sokszor összetéveszt a város tisztántartásának kérdésével.

Budapest székesfőváros óriási áldozatokat hoz a köztisztaság érdekében és azok a férfiak, akik a köztisztaságot kezelik és irányitják, a legtiszteletreméltóbb munkát végzik.

Ha mégis bajok vannak, annak a közönség az oka, mert a járdát teleszórja papirhulladékkal és egyéb szeméttel és ami a legaggodalmasabb, gyümölcsmaradványokkal. A narancsszezon még nem fejeződött be, jut tehát a pesti utcára narancshéj, a banán az idén jött divatba, akad tehát a járdán elegendő banánhéj és mindezt kiegészíti a napról-napra nagyobb mennyiségben jelentkező cseresznyemag. *Mindez pedig nemcsak tisztaság szempontjából aggodalmas, de még inkább veszedelmes azért, mert a gyümölcshéjon és gyümölcsmagon könnyen megcsusznak az emberek és mind gyakoribbá válik a láb- vagy kéztörés.*

Sajnos, a közönség eme gondatlanságának esett áldozatul néhány hónap előtt egy igen kiváló és népszerü iró is. A kitünő iró az utcán jártában megcsuszott és karját törte. Hónapok teltek bele, amig meggyógyulhatott és most már ujból munkaképessé lett. Tény, hogy betegsége idején a közönség nélkülözni volt kénytelen szellemes és mindig élvezetet nyujtó irásait. Ez alatt az idő alatt azonban nemcsak a közönség volt megfosztva magas szellemi élvezetétől, de a kitünő iró sem dolgozhatott és igy miután munkáit papirban bár, de arannyal fizetik, igen erős veszteségei voltak. A kitünő iró ugy gondolta, hogy nagy anyagi veszteségeiért valakinek őt kárpótolnia kell. Miután pedig a *kalamitás az utcán történt vele, az utca pedig a fővárosé, arra a logikus, de jogilag aligha helytálló meggyőződésre jutott, hogy neki a főváros kártérítéssel tartozik.*

Szigoru felszólitást intézett tehát Budapest székesfőváros tekintetes tanácsához, hogy tessék fizetni.

Nem tudjuk, meddig volt beteg a kitünő iró és nem tudjuk, hogy mennyit szokott naponta dolgozni, meg hogy mennyire értékeli egy-egy alkotását és igy nem tudjuk azt sem elmondani, hogy milyen kulcs szerint számitotta ki követelését.

A követelés összege azonban, amelyet a fővárossal szemben támasztott, nem kevesebb, mint csekély 100 millió.

Csinos kis összeg, dehát a kiváló iró márkás neve és hatalmas munkakészsége mindenesetre megmagyarázza ennek az összegnek a nagyságát. A tekintetes tanács valószinüleg maga is érzi, hogy a kiváló irónak az összeg megállapitásában talán igaza is van. A baj ott van, hogy a tanács jogi szempontból nem érzi a fővárost kötelesnek arra, hogy az utcai balesetek révén előálló kártérítési követeléseket kielégitse. Nem hajlandó tehát a kitünő iró követelését sem honorálni.

A kitünő iró azonban kemény legény és nem szokta jogait feladni. Tudomására hozta tehát a tekintetes tanácsnak, hogy jó lesz vele nem kukoricázni, mert ő bizony, ha a főváros nem fizet, perre viszi a dolgot. Ha pedig már per, akkor legyen per. Legyen értelme annak, ha a főváros kollizióba kerül egy kitünő iróval, aki annyi szép pesti történettel gazdagitotta a magyar irodalmat. Tudomására hozta tehát a tanácsnak, hogy

amennyiben perre kerül a dolog, a százmilliós összeg lényegesen magasabb lészen, mert a százmilliót csak ugy barátságos alapon számitotta ki.

A városházán nagy érdeklődéssel várják, hogy mi lesz az összeütközés, vagy esetleg a per vége. Annyi azonban bizonyos, hogyha a kitünő irónak a biróság kártérités fog megitélni, akkor ez a szegény főváros egész nap ne csináljon mást, mint fizessen és fizessen annak a sok embernek, akiket az utcán baleset ér. Baleset éri őket, mert a szomszéd eldobta a narancshéjat vagy a banánkérget, a főváros pedig fizessen, mert nem jól vigyázott a szomszédra. Ha a kitünő iró a pert megnyeri, akkor a főváros sürgősen uj jövedelmi forrásokról gondoskodhatik és felemelheti a pótadót is, hogy legyen miből a sok-sok kártérítést fizetni, amelyekért megostromolják majd a városházát.

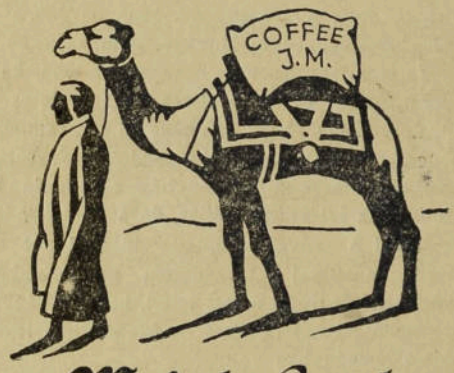

Meinl Gyula

kávébehozatala

Postacsomagot 5 kg-tól kezdve (rizs és cukor kivételével) vidékre bérmentve szállitunk. — Kérjen árjegyzéket!

Budapest, IX., Dandár-utca 15.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a **TETŐT** meg kell javitani. — Régi **zsindelytetőket** lebontják és **Eternit** avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik **KNAPPOVICS és KEPPICH** pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19. Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — **Évi jókarbantartás.**

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

Tel.: J. 50-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 50-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és elrkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-73, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok **SALMSON** a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

Zajosan tüntettek gróf Bethlen István miniszterelnök mellett az Erzsébetvárosi Polgári Kör elnökavató lakomáján

Hatalmas manifesztáció ezer résztvevővel — Ripka Ferenc, Siegescu József, Kállay Tibor, Ugron Gábor és Kozma Jenő nagyhatású beszédeket tartottak

Az *Erzsébetvárosi Polgári Kör*, amelyről annakidején megirtuk, hogy négyezer tagjával testületileg az Egységes Községi Polgári Párthoz csatlakozott és diszelnökévé *Ripka* Ferenc főpolgármestert, elnökévé pedig dr. *Siegescu* József pápai prelátus, egyetemi tanár, törvényhatósági bizottsági tagot választotta meg, hétfőn este ezerszemélyes társasvacsora keretében iktatta be uj elnökét. A beiktatáson a nagyszámu polgárságon kivül ott voltak: dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Ugron* Gábor nemzetgyülési képviselő, *Ereky* Károly, *Kállay* Tibor ny. miniszter, *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos, *Bayer* Antal biz. tag., *Battenberg* Lajos nyug. h. államtitkár, *Héder* Lajos, *Martiny* János, *Szepessy* Gyula, *Katona* Béla szerkesztő, *Faragó* Sámuel, dr. *Farkas* József, dr. *Baránsky* Gyula, *Dinich* Vidor, *Dán* Leó kereskedelmi tanácsos, *Gaár* Vilmos, *Glück* Frigyes, *Hohenburger* Antal ny. altábornagy, *Hubert* Vilmos, *Holzer* Sándor, dr. *Kozma* Jenő kormányfőtanácsos, *Sajó* János, *Scheuer* Róbert, *Székely* Vladimir rendőrfőtanácsos, *Spannberger* Alajos, *Jankó* Ferenc és *Vaszy* György főigazgató a VII. kerületi elöljáróság részéről, *Neményi Béla* nyug. államtitkár, *Bittner* János, a kereskedelmi kamara alelnöke és még számosan.

Vámos Henrik, a Kör társelnöke üdvözölte az uj elnököt és méltatta *Siegescu* közéleti munkásságát és multját, Utána dr. *Siegescu* József mondotta el székfoglaló beszédét.

Dr. Siegescu József beszéde

— Engedjék meg, hogy mint a Kör elnöke, megjelöljem azt az irányt, amelyet a Kör a jövőben követni kiván. Ennek a Körnek két zászlaja van: *egy országos politikai és egy községpolitikai zászló.* Az országos politika zászlajára a Kör és vele egyetemben a székesfőváros polgársága arany betükkel gróf *Bethlen* István nevét irta, akit az elmult napokban egy elvetemült egyén megtámadott a hazájáért való küzdelem közepette. Ezen merénylet folytán *Bethlen* István gróf még közelebb férkőzött a főváros polgárságának szivéhez. Amidőn undorral fordulunk el e merénylőtől, lelkesedéssel kijelentjük, hogy az ország rekonstrukciója érdekében kifejtett munkájában minden erőnkkel támogatjuk. Hogy mit tett *Bethlen* István e hazáért, — nem kell bővebben kifejtenem, elég ha azt kérem, hogy *méltóztassanak csak kinézni az ablakon és közbiztonság tekintetében hasonlitsák össze a mostani állapotokat a négy év előttivel.* Pénzügyi tekintetben ma stabil koronánk van, négy évvel ezelőtt őrült inflációnk volt. *Bethlen* István, mint gondos orvos kezelés alá vette a beteg országot. Erélyes kézzel leoperált a beteg testéről minden kelevényt, — az egészséges részeket pedig ápolta, ugyhogy a beteg ma már az ország pénzügyi és gazdasági tekintetében tul van a mélyponton. A *városi politika zászlajára a főváros polgársága és ez a Kör fényes betükkel irta diszelnöküknek, Ripka Ferencnek értékes nevét.* Mi itt az Erzsébetvárosban büszkék vagyunk, hogy ő a mi diszelnökünk és bátoritjuk őt a további küzdelemre. Óhajtom, hogy mindazok a nemes törekvések, amelyek a polgárság érdekében lelkében megfogamzottak, valóra váljanak. Beszédét *Bethlen* István és *Ripka* Ferenc éltetésével fejezte be.

Az uj elnök nagy tetszéssel fogadott szavai után, a jelenlevők dörgő tapsvihara közben

Ripka Ferenc főpolgármester

emelkedett szólásra.

Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Vass* József népjóléti miniszter szives üdvözletét tolmácsolja a Kör tagjainak és melegen üdvözli az Erzsébetvárosi Polgári Kört abból az alkalomból, hogy *Siegescu* Józsefet választotta meg elnökévé és *ezzel jelezte, hogy megnyitotta kapuit a kiengesztelődés alapján álló békés polgári munkának.* Nagy feladatok várnak reánk. A polgárság nemcsak anyagilag szenved, hanem erkölcsileg is meg van szaggatva s ezért elvesztette régi tekintélyét és befolyását. Pedig szüksége van a nemzetnek a polgárság munkájára és szellemére, mert ez a gyökere az egész gazdasági és kulturális életnek. Ha a polgárság tehetetlen, sem a gazdasági élet, sem a kultura nem fejlődhetik, amint ezt napjaink is bizonyitják. Nekünk, Budapest polgárságának nagy kötelességeink vannak. Nekünk kell visszaállitani a magyar polgárság régi erejét és tekintélyét és Budapest példája fogja tettre inditani a vidék polgárságát is. A minden áron való ellenzékieskedésnek igen veszedelmes hatása lehet akkor, ha a kormány tekintélyével együtt az állameszme tekintélyét ássák alá. A történelem tanusága szerint a polgárság csak békés, rendezett viszonyok között boldogulhat s ezért hálás köszönettel tartozunk annak a férfiunak, aki emberfeletti munkával dolgozik a békés viszonyok megteremtésén. *Bethlen István miniszterelnök példátlanul álló szolgálatokat teljesit a magyar nemzetnek s ezért méltán megérdemli, hogy minden jóérzésü magyar ember támogassa őt törekvéseiben.* A becsületes polgárnak az a kötelessége, hogy a békét biztositsa, az egyetértést ápolja és lehetővé tegye a munkát, a polgári életnek szentségét. Kivánja, hogy az Erzsébetvárosi Polgári Kör szelleme hassa át egész Budapest polgárságát és akkor Budapest vissza fogja nyerni régi jelentőségét Magyarország életében!

Tüntetés a miniszterelnök mellett

A jelenlevők a főpolgármestert helyeikről felállva, hosszasan megéljenezték.

Bethlen István gróf miniszterelnök nevének említésekor már Siegescu József beszéde alatt lelkes tüntetés támadt, amely a főpolgármester szavai nyomán oly elementáris erővel tört ki, hogy a jelenvoltak percekig tombolva tüntettek a Genfből hazaérkezett miniszterelnök mellett.

*

Ezután dr. *Zoltán* Jenő, a Kör második társelnöke üdvözölte a vendégeket, a megjelent politikusokat és a sajtó jelenlevő képviselőit. Majd a nap jelentőségét méltatta. A polgárságnak tömörülnie kell, — mondotta, — egységes erős polgári pártba. A polgárság belátta, hogy a széthuzás és a széttagozódás tovább nem maradhat fent. A hazát csak a polgári erkölcsök menthetik meg és a mostani dekadenciát a polgárság szétziláltsága idézte elő. Beszédét azzal fejezte be, hogy a jobb és a baloldali vezetők csak verekedjenek egymással, a polgárság megunta a fölösleges ellenzékieskedést és megbékül egymással a főváros és az ország érdekében.

A tetszéssel fogadott beszéd után

Ugron Gábor

emelkedett szólásra. Siegescuban az erdélyi testvért és a liberalizmus bajnokát üdvözölte. Nincsen vele egy párton, de ismeri gondolkodását és a cél közös, legfeljebb csak az utak különböznek. A közös cél Nagy-Magyarország egységének kivivása. Hirdetem, — mondotta, — hogy más uton szent nemzeti célokat elérni nem lehet, csupán az erők összefogásával. Aki egyesiteni akar, annak nem szabad a gyülölet fegyvereivel harcot előidézni. Ha a kormány ezen az uton halad, akkor mindenkor támogatni fogja. A kormány felajánlott baráti kezét nem szabad visszautasitani, hanem a szent célok megvalósitása érdekében vállvetve kell küzdeni. Ugron Gábor nagy tetszéssel fogadott beszéde után

Kállay Tibor ny. pénzügyminiszter

tolmácsolta a kormányzópárt üdvözletét a Körnek, amelyben a kormány támogatására gyültek össze Budapest polgárai és fennen lobogtatják a jelenlegi kormányelnök, *Bethlen* István gróf tiszta és önzetlen zászlaját. (Percekig tartó tomboló éljenzés. *Éljen Bethlen István!)*

Most van alakulóban — mondotta — *az a gouvernementális párt, amely a középut politikáját van hivatva sikerre vinni.* Ez a párt olyan gondolkozásu és felfogásu polgárokat tömörit, akik a realitás és békés fejlődés irányát tartják szemük előtt és amely irányzat Budapestet hajdan az ország központjává és a magyar kultura centrumává tette. Én — mondotta Kállay, — aki a régi világ fejével gondolkodom, megértem azt, hogy Budapest van hivatva arra, hogy ennek az országnak szellemi vezetője legyen és helyeslem, hogy az a törekvés, amely az országban megnyilvánul, Budapest polgárainak megnyilatkozásaiban nyerjen kifejezést. Az ország politikai többségének szüksége van a fővárosra és az ország politikai többsége nem nélkülözheti Budapest polgárságát, amellyel meg kellett találni a testvéri kapcsolatot. *Igen sokan voltak Budapest polgárai között eddig is Bethlen István és a kormány hivei és hogy ez nem nyilvánult meg eddig kellő erővel, az csak a szevezetlenség következménye volt.* A politikai meggyőződést bátran hirdetni kell és ha azt akarjuk, hogy kivánságaink, amelyek joggal nagyszámban vannak, teljesüljenek, akkor az ország szekerét abban az irányban kell előre segitenünk, amelyben mi szeretnők. *Mi olyan politikát akarunk, amely megvalósitja a békés társadalmi együttmüködést és nem gördit akadályokat az egyének gazdasági érvényesülése elé.* Magyarország gazdasági konszolidációja már biztositva van. Amit mi akarunk, az már egy további művelet. Azt akarjuk, hogy necsak egymás mellett tudjunk megélni, hanem egymással karöltve haladjunk előre. *Aki faji és felekezeti jelszavakat szór a polgárok közé, az bünt követ el a főváros és az ország ellen.* A polgárság már megunta a harcot és nem akarja, hogy a szenvedélyek politikájával kormányozzák továbbra is. Amit gazdasági tekintetben követelünk, az az, hogy az egyéneket gazdasági törekvéseikben a törvényes rendelkezések és a hivatalok támogassák. Ezidőszerint még ugylátszik, mintha a szabályok és a hivatalok mint valami fenyegető hatalmak lebegnének a polgárok szemei előtt. Ennek meg kell szünni és a háborus mentalitás eme következményeinek el kell tünni a hivatalokból. Mert nem annyira a törvények szellemére van panasz, hanem a módra, mellyel azokat végrehajtják. Valamennyien egyetértenek velem abban, hogy *ennek a törekvésnek a megvalósitására legalkalmasabb Bethlen István és az ő kormánya,* amely minden tekintetben megérdemli, hogy a polgárság erejével alátámassza, mert csak igy teheti lehetővé a polgárság azt a munkát, amelyre a polgárság kivánságainak teljes mértékben való érvényesülése érdekében szükség van.

Kállay beszédét lelkes tapssal köszönték meg a jelenlevők és hosszasan éljenezték a miniszterelnököt.

Kozma Jenő dr., az Egységes Községi Polgári Párt üdvözletét hozta és a polgárságot a miniszterelnök vakon való követésére buzditotta, mert Bethlen az a magyar diplomata, aki nem beszél, hanem cselekszik. Ezután *Gaár* Vilmos, *Ereky* Károly és még többen szólaltak fel.

A lelkes ünnepi vacsora éjfél után ért véget.

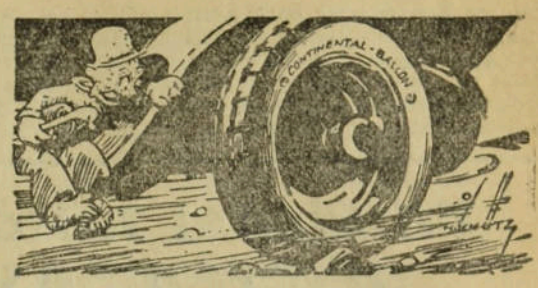

Hegyen, völgyön, uton, rónán
Rázás nélkül átmész komám,
Ha autódon pontosan
Continental Ballon van.

Continental
Ballon-abroncs

Pénteken megkezdődik a költségvetés közgyülési tárgyalása

Ripka Ferenc nyilatkozata az előnyös függő-kölcsönről

Hosszu, változatos és lelkiismeretes vita után, amely a pénzügyi bizottságban lezajlott, végre pénteken a közgyülés elé kerül a költségvetés. Ezzel elérkeztünk az uj rezsimben az első közgyülési költségvetési vitához, amelynek jelentőségét nem kell külön hangoztatnunk. Ennek a nevezetes eseménynek a küszöbén a *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt kikérni

Ripka Ferenc főpolgármester

véleményét a városháza munkájáról. A főpolgármester a következőket volt szives válaszolni:

— Pénteken megkezdődik a költségvetés vitája a közgyülésen. A községi választások megejtése óta ez lesz az első költségvetési vita és ez az első költségvetés, amelynek összeállitása olyan nagy gondokat okozott. A költségvetés megalkotásában résztvettek a pártok vezető egyéniségei is és igy tulajdonképpen az pártközi megegyezés alapján készült el. *Fel sem lehet tételezni tehát, hogy a közgyülés valami különösen éles kritikával nyilatkozzék erről a költségvetésről, amely különben is kibirja a kritikát.* A költségvetés vitája különben a pénzügyi bizottságban olyan széles mederben folyt, annyira részletekbe menően megvitattak mindent, hogy remélni lehet a közgyülési vita normális lefolyását. Ez magyarázza meg azt a reményemet, hogy a költségvetést sikerülni fog néhány egymásután következő délutáni ülésen letárgyalni.

— Egy hét mulva tehát előreláthatóan tul leszünk a költségvetési vitán és a *közgyülés elé terjeszthetjük a főváros függő kölcsönének kérdését,* amelynek ügyét, mint ismeretes, a tanács tulajdonképpen elintézte és csak ez az elintézés vár a közgyülés szankciójára. Egyébként a függő kölcsön kérdésében *a kormányjóváhagyás sem lehet kétséges, mert a kormány is előnyösnek találja, hogy a kétmilliós dollárkölcsönt 6.7/8 százalékos kamattal kapja meg a főváros.* A kormány éppen ezért szivesen jóvá fogja hagyni ezt a megállapodást. A nyári szünet előtt a közgyülésnek azután egyéb feladata nem is igen lesz. A törvényhatósági bizottság tagjai azzal a nyugalommal kezdhetik meg nyári pihenésüket, hogy derék és becsületes munkát végeztek a főváros érdekében.

Itt emlitjük meg, hogy *a kétmillió dolláros függő kölcsönt a főváros részletekben veszi fel a Pesti*

Magyar Kereskedelmi Bank pénztáránál. A kölcsön magyar pénzben kifejezve körülbelül 143 milliárdot tesz ki. Ennek első 45 milliárdos részlete most esedékes. Ujabb 45 milliárdot julius 15-én, a hátralékot pedig augusztus 15-én veszi igénybe a főváros. Ennek a részletekben való felvételnek az a célja, hogy mindig rendelkezésre álljon az az összeg, amelyet a folyamatban lévő beruházások megkövetelnek, egyben pedig a kamatterheket a kölcsönnek minél távolabb eső felvételével lehetőleg csökkentsék. A 143 milliárd után ugyanis a fővárosnak havonként kerek 100 milliót kell majd fizetnie.

Fővárosi lakásépitési-akció nyeremény-kölcsönből

A kötvények kibocsátásából 130 milliárd folyik be, amely összegből 565 uj lakás termelhető

A főváros lakásügyi bizottsága, mint ismeretes, az elmult szombaton megalakult. A bizottság első értekezletének napirendjén szerepelt az az előterjesztés, amely a lakásépitési akció folytatását, lakásépitési nyereménykölcsön kibocsátásával akarja előmozditani. Az előterjesztést azonban levették a szombati ülés napirendjéről, mert a tervezet nem volt kellőképpen előkészitve.

A tervezetet dr. *Gallina* Frigyes főjegyző, *Liber* Endre tanácsnok, a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjének helyettese egy fővárosi matematikai tanárral készitette olyan alapossággal és minden eshetőségre kiterjedő részletezéssel, hogy annak sikere és nagy szociális eredménye az épitési és pénzügyi szakértők előzetesen kikért véleménye szerint biztosra vehető.

Az előterjesztés bőven fejtegeti azokat az indokokat, amelyek ezen szokatlan utat és módot parancsolóan követelik a lakásinség megszüntetésére. *A legfrissebb statisztikai adatok szerint ugyanis a székesfőváros területén 3500 a száma azoknak a lakásoknak, amelyek közegészségügyi és közbiztonsági szempontból kifogásolhatók, vagy zsufoltság miatt aggályosak.* Ezzel szemben a megindított fővárosi épitési akció során *az ez évben beköltözhető lakások száma 900.* Ezen lakásokra a szociálpolitikai ügyosztályhoz beérkezett körülbelül 8000 kérvény. Ha e számadatokat egybevetjük, akkor

a főváros momentán lakásszükséglete 10.000 lakásra tehető.

Az előterjesztés megállapitja, hogy a lakásinség idején elméletileg az államnak kellene épiteni, viszont gyakorlatilag az állam drágán épit. A magántevékenység a kötött gazdálkodás miatt meg nem indulhat és ha az állam a szanálással kapcsolatos nehézségek dacára tett is kisérletet a lakásépitő-tevékenység előmozditására, ezek az intézkedések sem hozták meg a kivánt eredményt. Vissza kell tehát térnünk a székesfővárosra, az állam után leghatalmasabb közületre és módozatokat kell találni nemcsak a lakásinség enyhitésére, hanem olyan megoldásokra is, amelyek lehetővé teszik a lakások terén a keresletnek és kinálatnak minél rövidebb időn belül helyes arányba való terelését, mert nem maradhat tovább a gazdasági életnek ezen ága a háboru által követelt megkötöttségében.

A főváros igyekezett is eleget tenni az épités, különösen a kislakásépités terén kötelességeinek és valóban pénzügyi erejét meghaladó költséggel rendelte el a most folyamatban levő kislakásos bérházak épitési munkálatait, amelyek a folyó év befejezése előtt 900 darab lakás termelését eredményezik. Ennek az épitési akciónak a további folytatása azonban már szorosan kapcsolatos a főváros uj beruházó programmjával, amely a felveendő 20 millió dolláros kölcsönből fog fedezetet nyerni. A beruházó programm tárgyalásánál ugyanis olyan elvi kijelentések történtek, amelyek a lakásépitési akcióra sulyos kihatással lehetnek és azt egészében meg is akadályozhatják. Ezen elvi álláspont szerint ugyanis feltétlen követelménynek kell odaállitani, hogy a kölcsönből eszközölt beruházások csak olyanok lehetnek, amelyek rentabilisak, legalább is olyan százalék erejéig, mint amilyen százalék felvétetik a kölcsön kamatai és az annuitások tekintetében.

Minthogy ez az álláspont minden valószinüség szerint érvényesülni fog a beruházóprogramm részleteinél, tehát a lakásépitésnél is. Minthogy pedig az épitkezés megindítása sem az államtól, sem a magánvállalkozástól belátható időn belül nem várható, ennélfogva a szociálpolitikai ügyosztály a lakásépités nagy gazdasági jelentőségére, továbbá az épitőipar és az azzal kapcsolatos iparágak foglalkoztatásának fontosságára utalva, hangsulyozottan kéri előterjesztésében, hogy minden eszmét, amely csak segithetne, vagy parányit is lendithetne a sulyos helyzeten, fel kell karolni és megvalósulását a legnagyobb gyorsasággal elő kell segiteni.

Az ügyosztály az adott körülmények között a lakásépitési akció folytatását a székesfőváros által, vagy a székesfőváros védelme alatt kibocsátandó nyeremény-kölcsön utján akarja biztositani. A kibocsátandó kamatszelvény nélküli nyereménykötvények darabja 400.000 korona lenne, amely nyereménykötvények havi 40.000 koronás részletekben volnának vásárolhatók. Az egész kibocsátás alapelve az, hogy nem mint az osztálysorsjátéknál minden második, vagy mint a most divatos tárgysorsolásoknál minden 6—7000-ik sorsjegy nyer, harem minden egyes sorsjegy visszaváltatik vagy nyereményházzal, vagy nyereménylakással, illetve nyereményösszeggel.

A nyereménykölcsön kibocsátásából 130 milliárd korona állna rendelkezésre és ebből felépithető volna a főváros által adott telkeken 6 darab 75 lakásos, továbbá 3 darab 25 lakásos bérház és 40 darab családi ház.

Az első kibocsátás tehát 565 uj lakás termelését eredményezné.

Ilymódon az első huzási ciklus alatt kisorsolásra kerülhetne:

2 darab 25 lakásos, egyenkint 5 milliárd értékü bérház,
25 darab öröklakás,
40 darab családi ház és
450 darab lakás egyévi bérmentességgel és ötévi szerződéssel, összesen tehát 517 darab nyereménykötvényt lehetne az első kibocsátásnál a bérházak felépitése után kisorsolás utján azonnal visszaváltani.

A megmaradt kötvények kisorsolása a ki nem sorsolt 6 darab fővárosi bérház lakbérhozadékából történnék évenkint 1 és fél milliárd korona összegü nyereményekkel és igy a legpesszimisztikusabban számitott kamatoztatási viszonyok mellett is a kötvények teljes visszaváltása 25 év alatt teljes befejezést nyerne.

SZÓRAKOZÁS

Hansi Niese Budapesten. A *Városi Szinház* abba a szerencsés helyzetbe jutott, hogy ezidei szezonját a jókedv, a humor, a vidámság jegyében fejezheti be. Ezt a szerencsés befejezést egy sikerben gazdag évadnak, a kitünő *Hansi Niesenek* köszönheti, a bécsi humor utolérhetetlen megtestesitőjének, aki Bécsnek azt jelenti, amit valamikor Blaháné Budapestnek jelentett, azt, hogy ő is, mint Blaháné, a nép kedélyének, dalos jókedvének és mókás természetének zseniális kifejezője. Tiz estén fogja *Hansi Niese* a budapesti közönséget mulattatni, aki előtt neve époly ismeretes, népszerü és kedvelt, mint saját szülővárosában. Szerdán, junius 16-án kezdi meg *Hansi Niese* vendégjátékát a bécsi Lustspieltheater személyzetének élén. Az első és második estén *„Der Autowildling“* cimü énekes pohózatban lép fel, hogy vendégjátéka elején megismertesse a közönséget egyik legjobb, legmulatságosabb szerepével. A két bevezető este után megérkezik a művésznő 36 tagból álló nagy bohózati revütársulata, amellyel idei legnagyobb sikert elért, a saját nevéről elnevezett 10 képből álló darabjában lép fel amelynek cime: *„Utazás Hansi Niese körül“ „Rund um die Niese“*. Eszerint a vendégjátékok első felének müsora igy alakul: Szerda, junius 16-án: *„Der Autowildling“*. Csütörtök, junius 17-én: *„Der Autowildling“*. Péntek, junius 18-án: *„Rund um die Niese“*. Szombat, junius 19-én: *„Rund um die Niese“*. Ezekre az előadásakra jegyek már válthatók a *Városi Szinház* pénztárában és a városi jegyirodákban. Helyárak: 12-től 98 ezerig.

A Vigszinház e hete hozza meg a Seybold első jubileumát. Lengyel Menyhért nagyszerü vigjátékát Fedák Sárival a cimszerepben, hétfőn adták 25-ödször. Azonkivül még szerdán, csütörtökön, pénteken, vasárnap, valamint hétfőn is játsszák a Seyboldot. Szombaton Az alvó férj, Szenes Béla végtelenül mulatságos budapesti vigjátéka szórakoztatja a közönséget.

Vigszinház: Szerda, csütörtök, péntek, vasárnap: Seybold. Szombat: Az alvó férj.

Magyar Szinház: Szerda: Párisi kirakat. Csütörtök: Csuda Mihály szerencséje. Péntek: Párisi kirakat. Szombat: Csibi (uj betanulással, először). Vasárnap: Csibi.

Városi Szinház: Szerda, csütörtök: Der Autowildling. Péntek, szombat, vasárnap: Rund um die Niese.

Bádogosmunkák. Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII., Nap-utca 10.
Telefon: József 36—51.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA-UTCA 22.
Telefon: J. 131-72.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

BUDAPESTI
ECSET-, MESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 58—46

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés dijmentes

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

Ripka főpolgármester vezetése mellett lázasan készülnek a Szent István-hét ünnepségeinek a megszervezésére

A tervezett látványosságok hivatva lesznek nemcsak a hazai, hanem a külföldi körök érdeklődését is felkelteni

Megirta a *Fővárosi Hirlap*, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester vezetésével nagyszabásu mozgalom indult meg abból a célból, hogy *Szent István-napját* az idén és a jövőben is országos keretek között az egész magyarság nagyszabásu ünnepévé emeljék. Az első pilanattól kezdve az a terv, hogy ezt az ünnepet olyan pompával rendezzék meg, amely nemcsak a nemzeti hagyománynak lesz méltó kifejezője, hanem arra is alkalmas lesz, hogy a Szent István-napjával kapcsolatos látványosságok révén a külföld érdeklődését is felkeltse. *Ripka* Ferenc főpolgármesternél megtartott első értekezlet után nemrég a kereskedelmi minisztériumban volt ankét, amely arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Szent István-nap, illetve *a Szent István-hét megrendezését a főváros vegye kezébe.*

A Szent István-hét nagyszabásu és régi fényben való megszervezése céljából dr. *Ripka* Ferenc főpolmester elnöklésével az elmult héten ujabb értekezlet volt, amelyen megjelentek az érdekelt szakminisztériumok képviselőin kivül a társadalmi, kulturális, idegenforgalmi és rendészeti hatóságok és egyesületek megbizottai is. A főváros tanácsának tagjai közül *Vajna* Ede, *Lobmayer* Jenő és *Parébl* Győző dr. tanácsnokok vettek részt a megbeszélésen. A tanácskozást nagy érdeklődés közepette nyitotta meg *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki ismertette az eddig végzett munkát és megállapitotta, hogy a Szent István-hét képe már az eddigi tervekből is biztatóan alakul ki. Rámutatott arra, hogy ennek a kérdésnek igen jelentékeny idegenforgalmi és ezzel kapcsolatos gazdasági vonatkozása is van. Az idei Szent István-hét az eddig felmerült ötletek alapján is annyi élénkséget, tömegmozgást és szinpompás látványosságot igér, hogy feltétlenül nyomot fog hagyni az üzleti forgalomban is. Az eddigi jelek szerint máris meg van a módja annak, hogy a sokféle kedvezménnyel, amelyet kilátásba helyeztek, a vidékről, de a külföldről is igen nagy tömeget lehet megmozditani. Megfontolandónak tartja azonban, hogy egyrészt az idén, kezdet gyanánt, csak olyan programmot dolgozzanak ki, amely megtölthető tartalommal, másrészt pedig számot kell vetni a tömegelszállásolás természetes korlátaival is, amit a viszonyok szabnak meg. Minden meg fog történni, hogy a befogadóképesség növelésével a felhozható tömegek aránya is növelhető legyen, de azok a normális határokat nem léphetik tul.

Bejelentette, hogy a Szent István-napi körmenetben nemcsak a budapesti hivek vesznek részt, hanem a környékbeli templomok zarándokcsoportjai is. Ha mód adódik rá, ki fogják domboritani egy néprajzi felvonulás szinpompás képét is. Befejezett dolog, hogy a tervezett népmozgalom keretében országos vásárt rendeznek a mezőgazdasági muzeum körzetében. A vásár magva egy nagyarányu bor- és gyümölcsvásár lesz, amelyet a földmüvelésügyi minisztérium, a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara és a Falu Szövetség közösen rendeznek. A vásár területén külön pavillonokban külön kiállitásokat állitanak össze az ország összes borvidékei a maguk tipikus termékeiből. Ezen a kiállitási területen a főváros a Szent István-hét tartama alatt lemond a borfogyasztási adóról. Elmondotta még a főpolgármester, hogy a programmon sportmérkőzések, játékok, lóverseny, nemzetközi uszóverseny, lovas sportjátékok is szerepelnek és bemutatják a budapesti kulturális élet reprezentativ részeit is. Gazdag szórakoztató programm keretében a szinházak is megnyitják ezeken az estéken kapuikat és alkalmi darabokat fognak bemutatni.

Megemlitette azután *Ripka* Ferenc főpolgármester, hogy a kereskedelemügyi miniszteriummal, a MÁV-val, a hajósvállalatokkal, valamint a közlekedési vállalatokkal tárgyalásokat kezdtek arra vonatkozólag, hogy az ország közelebbi és távolabbi vidékeiről felzarándokolók számára olcsóbb közlekedést lehessen biztositani. Ezen a téren máris szép eredményeket lehet felmutatni. *Folyamatban van egy füzetszelvényakció rendszeresitése is, amely főleg az igénytelenebb közönség részére rendkivül olcsóvá fogja tenni az összes látványosságok megtekintését.* Végül bejelentette, hogy hét bizottságot szervez a részletmunkák elvégzésére és ezeknek az élére olyan szervező erőket hiv meg, akik a felmerülő feladatok elvégzését idejében biztositani tudják.

A vitában, amely a főpolgármester bejelentése után következett, az értekezletnek csaknem valamennyi tagja résztvett és valamennyien értékes ötletekkel gazdagitották a kialakulóban lévő programmot.

Testületileg kiléptek a demokratikus blokk polgári tagjai a munkásügyi bizottságból

Barátságos megegyezéssel átadták helyeiket a szociáldemokratáknak — Harrer Ferenc nyilatkozata

A legutóbbi napokban nagy feltünést keltett a városházán az a hir, hogy *a demokratikus blokk polgári tagjai testületileg kiléptek a munkásügyi bizottságból.* A kilépés okáról természetesen különböző kombinációk kerültek forgalomba és azt a hirt is terjesztették, hogy a polgári tagok lemondásának oka a szociáldemokratákkal támadt belső meghasonlás volt. Ez a hir valószinütlennek látszott, mert a munkásügyi bizottságban *ezideig a polgári, a keresztényszocialista és a szociáldemokrata bizottsági tagok teljes egyetértésben hozták meg határozataikat* a fővárosi üzemek munkásai bérviszonyainak, szabadságidejének és egyéb szociális kérdéseinek megbeszélésénél, ugyhogy külsőleg semmiféleképen sem látszott indokoltnak a polgári tagok lemondása. Annyi azonban tény, hogy a demokratikus blokk polgári tagjai: *Harrer* Ferenc (Szabadelvü-párti), *Bródy* Ernő dr. (demokrata) és *Latinák* Jenő (Kossuth-párti) *junius 3-án teljesen azonos szövegü levélben, indokolás nélkül lemondtak a munkásügyi bizottságban betöltött tagságukról.* A szociáldemokrata-párt ugyanekkor *Horovitz* Gábor, *Reisz* Mór és *Sterbinszky* Lipót szocialista bizottsági tagokat jelölte a bizottságba.

Ilyenformán a három polgári tag lemondásával, illetve a három uj szocialista taggal a munkásügyi bizottságban a szociáldemokrata-párt teljesen tulsulyba került a Községi polgári-párt és a Keresztény községi-párt polgári tagjaival szemben.

A feltünést keltő lemondás okai felől kérdést intéztünk

dr. Harrer Ferenchez,

aki a következőképpen magyarázta meg a kiválást:

— A különböző pártok, tudvalevően, számarányuknak megfelelő taggal vesznek részt az egyes bizottságokban. Az arányt a pártközi értekezletek állapitották meg, a személyeket pedig a pártok maguk között jelölték ki. A munkásügyi bizottságra vonatkozóan a blokknak is az volt az álláspontja, hogy munkásérdekekről lévén szó, a bizottságban is a munkások képviselőinek kell dominálniok. *Viszont arra törekedtünk, hogy azokban a bizottságokban, ahol a polgárságnak van nagyobb érdeke, mi tartsuk meg a vezető szerepet.* A mostani kilépés barátságos megegyezés folytán történt. Átengedtük a három helyet a szociáldemokrata pártnak és ehelyett az adófelszólamlási bizottságokban dolgozunk, mert ugy gondoljuk, hogy polgári szempontból ott hasznosabban működhetünk.

A polgári pártokban és a ker. szociálistáknál a lemondásról még nem is tudtak semmit, de nem is tulajdonitanak az esetnek nagyobb jelentőséget. Nem változtat a helyzeten, — mondották, — a három uj szociáldemokrata bizottsági tag helyfoglalása sem. Nem pedig azért, mert a demokratikus blokk polgári és szocialista tagjai csaknem kivétel nélkül ugyis együtt szavaztak, szóval a polgári pártokat megrövidülés nem érte; másrészt pedig a munkásügyi bizottság minden tagja szociális érzéstől van áthatva. Ezideig minden kérdésben egyhangu határozathozatalt hoztak, amikor a főváros munkásainak sorsáról és anyagi helyzetének feljavitásáról volt szó, mert ezt mindannyian akarják. Egyéb törvényes hivatása pedig a bizottságnak alig van.

Ha a vételárat a megtett kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik arról, hogy
LEGOLCSÓBB ÜZEM
a
HANNOVERI
CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19. Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés díjmentes.

Paulay László elektrotechnikai és müszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és épitése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és müszaki iroda.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállala
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

FESTŐ és MAZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

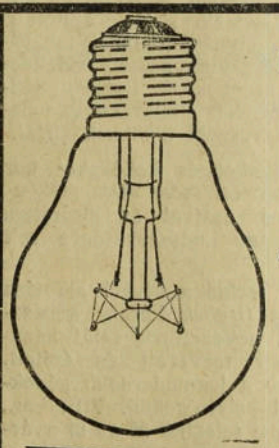
TUNGSRAM
Az uj
TUNGSRAM-D-LÁMPA
spirális fonállal
(15—25—40 Watt)
Kapható mindenütt!
Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.
Ujpest

Közegészségügyi okokból megrendszabályozzák a mozikat

Végh János tiszti-főorvos sulyos kritikája — A mozi melegágya a ragályos betegségeknek — Számos egészségügyi reformot és uj rendszabályokat kiván életbeléptetni

Végh János dr. tiszti-főorvos érdekes előterjesztést tett a főváros tanácsának. Ebben közegészségügyi szempontból kifogást emel a Budapest területén működő mozgófényképszinházak ellen, amelynek legtöbbjét a közegészségügyre egyenesen veszedelmesnek tartja. A jelentés méltatlankodva állapitja meg, hogy a moziengedélyek kiadásánál, meghallgatják a kerületi mérnök, a tüzoltófőparancsnokság, a rendőrség, sőt még a kéményseprő-mester véleményét is, ellenben a tiszti-orvosok véleményét nem kivánják. Ennek a következménye aztán, hogy

a mozgófényképszinházak javarésze közegészségügyi szempontból minden kritikán alul áll.

Igy többek között rámutat a tiszti-főorvos előterjesztése arra, hogy *a legtöbb mozi előcsarnokának és ruhatárának nagysága nincs arányban a nézőtér befogadóképességével és emiatt ezekben a helyiségekben a zsufoltság az előadás kezdetén és végén állandó.* A nézőtéren elhelyezett székek keskenyek és nem elég mélyek és oly szorosan vannak egymás mellé helyezve, hogy

a közönség valósággal egymás szájából szivja a levegőt.

Kifogásolja a tiszti-főorvos azt is, hogy a *széksorok között a közlekedő ut szőnyegekkel van boritva, amelyeket csak nagy ritkán porolnak és a hozzájuk tapadó piszok és sár nagy mértékben terjeszti a bakteriumokat.*

A szellőztetés hiányát is erősen kifogásolja az előterjesztés

és adatokkal illusztrálja, hogy az egyes mozikban előadások végén a hőmérő 30° C-ra is felszáll, a páratartalom pedig 90%-ra emelkedik és a levegő 5% szénsavval telitődik. E förtelmes állapotok fokozásához még hozzájárul az is, hogy

a moziknak nincsenek ablakai és ha vannak, ugy azok nemcsak az előadások alatt, hanem azon tul is függönyökkel vannak elzárva és igy a napsugár a helyiségekbe sohasem juthat be.

Megemliti a tiszti-főorvos, hogy a *fertőző-betegek ellenőrzése alkalmával arra a tapasztalatra jutott, hogy a szülők az enyhébb ragadós betegségben szenvedő gyermekeiket pár napi ágyban- és szobában tartás után elviszik a mozikba, hogy ezáltal szórakoztassák és vigasztalják a türelmetlen gyermeket.* Mindezeknél fogva

azt állitja a tiszti-főorvos, hogy a mozik a betegségek keletkezésénél lényeges szerepet játszanak és elsőrangu terjesztői a ragadós betegségeknek.

A felsorolt közegészségügyi kinövéseket és veszélyeket *Végh* János tiszti-főorvos előterjesztése a következőképen kivánja megszüntetni:

követeli, hogy a mozik nyitható felülete a padlófelület egyötödének feleljen meg és az ablakok napközben teljesen nyitva maradjanak. A nézőtér befogadóképessége ugy állapittassék meg, hogy minden emberre 5 köbméter levegő jusson, mig a ruhatárban és az előcsarnokban 3 köbmétert tart elegendőnek. A nézőtéren levő széksorok elhelyezése tekintetében is különleges kikötéseket kiván megállapitatni a főváros és a helyiségek padlóit csak linoleummal vagy betonnal engedi befedni. Követeli továbbá, hogy minden mozielőadás után legalább egy órai szünetet tartsanak és ezen idő alatt a közönséget az összes helyiségekből távolitsák el, az ablakokat nyissák ki és a padlókat, székeket nedves ruhával törölgessék meg.

A tiszti-főorvos előterjesztése végén azt kéri, hogy amennyiben a mozik vagy más szórakozóhelyek egy éven belül helyiségeiket közegészségügyi szempontból megfelelően nem alakitják át, azoktól a hatóságok vonják meg az engedélyt.

A tiszti-főorvos előterjesztésének sorsát minden oldalon nagy érdeklődéssel kisérik.

Tünjenek el

a közéletből a baseli egyezmény megkötői, — mondotta egy bizottsági tag, aki valószinüleg nem volt tisztában ennek a rövid, de kétségkivül erőteljes mondatnak a jelentőségével. Annál érdekesebb ez a szigoru hang, mert hiszen a baseli egyezmény megkötésében résztvett az a Bárczy István is, akit a szigoru bizottsági tag ur igen szivesen látna ujból Budapest polgármesteri székében. Ám nem érdemes és nem szabad személyeket idézni és személyek szerint eldönteni az ilyen kérdéseket. A baseli egyezményt megkötötték azok, akiket a főváros erre delegált. Az elért eredményt lehet kritizálni és meg is kritizálták annakidején igen széles mederben, igen alapos argumentumokkal. Kiváló nagy elmék vettek részt a vitában, de senki sem mondta azt, hogy azok, akik ezt az egyezményt megkötötték, tünjenek el a közéletből. A baseli egyezmény lehet rossz, de a legrosszabb egyezménynyel szemben sem szabad azt a hangot használni, amely azt követeli, hogy a közért önzetlenül dolgozó férfiak, ha nem tudták elérni a legnagyobb sikert, tünjenek el a közéletből. Nemcsak az objektivitás hiánya ez, de egyben hálátlanság is. Vajjon akadnának-e akkor önérzetes emberek, akik vállalnák a közért való munkát, ha a munka elvégzése után egyszerüen kikergetnék őket a közéletből. A szigoru bizottsági tag urnak aligha lesz módjában baseli hibákat elkövetni, de azért senki sem fogja követelni tőle, hogy hagyja el a közszereplés irigyelt forumát.

Tizenöt év. Csendben, zajtalanul ünnepelte a napokban Budapest székesfőváros Hirdető Vállalata tizenötödik fordulóját annak, hogy mint székesfővárosi üzem visszakerült az Emmerling-cégtől, mely sok esztendőn át bérelte a hirdetés jogát a fővárostól. Tizenöt évvel ezelőtt, 1911-ben jutott ismét a székesfőváros a bérbe adott monopolium birtokába. Kicsi, szerény vállalkozás volt ez akkortájt és alig hajtott több hasznot pár százezernyi koronánál. Tizenöt év folyamán izmos vállalattá fejlődött, mely aránylag legjobban jövedelmező üzeme a fővárosnak és tiszta jövedelme évente több milliárdot tesz ki. A tizenötéves forduló csendben és zajtalanul pergett le a napokban és a Hirdető Vállalat a hirdetés modern fejlődésével lépést tartva, ujabb és ujabb hirdetési módok életbeléptetésével csendben és zajtalanul folytatja tovább eredményes és dusan jövedelmező munkásságát a székesfőváros javára.

Vadrózsák. Zsoldos János verseskötete. „A kevés iskolát járt ember tiszta szivből kiröppent gondolatai, a szeretet könnyeinek gyöngyszemeiből iródott ez a könyv" irja előszavában Zsoldos János. Versei telisteli vannak népi elemekkel, népdalreminiszcenciákkal, minden alkalomra bőven akad rimje öreg szélmalomhoz, őszhöz, madárvándorláshoz, könnyen füződnek rigmusai.

Események

• • •

A fővárosnak nincs pénze a szemétégetőkemence felállitására. Hónapokkal ezelőtt a tanács közegészségügyi ügyosztálya nagy lelkesedéssel készült egy gazdasági és egészségügyi szempontból egyaránt kivánatos intézménynek, *a szemétégetőtelepnek a létesitésére.* Kidolgozták az erre vonatkozó terveket és hogy az intézmény minél előbb felépülhessen, 2 milliárd koronát irányoztak elő az ügyosztály folyó évi költségvetésében az épitési költségekre, amely összeget azonban megfelelő fedezet hiányában a pénzügyi ügyosztály törölte. A költségvetés tárgyalása során *Becsey* Antal rámutatott arra a *mérhetetlen anyagi kárra és egészségügyi veszedelmre, amit a szemétégetőtelep megépitésének elodázása okoz.* A költségvetésben 110 milliárd költséggel szerepel az utcák, terek tisztogatása, a szemét kifuvarozása és a szeméttelep rendbentartása. Ez mindenesetre oly nagy összeg, hogy érdemes azzal foglalkozni, miként csökkentsük a költségeket. Egyedül a szemét kifuvarozása 28 milliárdba kerül, amit a szemétégetőtelep megépitésével jelentékenyen redukálni lehetett volna. Külföldön a szemétre nemhogy ráfizetnek a városok, hanem jelentékeny jövedelmet biztositanak belőle, mert a szemét elégetése folytán megmaradó sterilizált salakot különféle hasznos épitési anyagok előállitására használják fel. *Becsey* még arról a lehetetlen közegészségügyi állapotról is beszélt, amelyet a bűzt és port árasztó szemét idéz elő. Szóvátette a portalan szemétgyüjtő késedelmes bevezetését is, amelyre eredetileg 1800 milliót irányozott elő a tanács. *Édes* Endre tanácsnok azután kifejtette, hogy mi az oka a szemétgyüjtés és szemétfuvarozás körüli tarthatalan állapotoknak. Bejelentette, hogy a próbakemence megépitésére előirányoztak 2 milliárdot, de a pénzügyi ügyosztály ezt az összeget törölte és igy az intézmény megvalósitására csak a jövőben kerülhet sor. *Folkusházy* alpolgármester azt javasolta, hogy a portalan szemétgyüjtésre előirányzott 1800 milliót a felére redukálják, amit a többség meg is szavazott. Idén tehát a portalan szemétgyüjtésből is csak próbákat fognak eszközölni, mert a fővárosnak nincs arra pénze, hogy polgárainak egészségét hathatósan megóvja.

Az Egységes Községi Polgári Párt uj tagjai. A Fővárosi Hirlap megemlékezett arról, hogy a Keresztény Községi Párt számos előkelő tagja elhagyni szándékozik régi pártját és az Egységes Községi Polgári Pártba óhajt belépni. Ezeknek a kiválásoknak a sorozatát Bohn József, józsefvárosi bizottsági tag nyitotta meg, aki már tagja is az Egységes Községi Polgári Pártnak. Jeleztük már, hogy a ferencvárosi bizottsági tagok ugynevezett Usetty-csoportja szintén az Egységes Községi Polgári Párt felé orientálódik. Értesülésünk szerint dr. Usetty Béla és barátainak a pártba való belépése a legközelebbi napokban meg fog történni.

A Beszkárt közgyülése. *A Budapesti Székesfővárosi Közlekedési R.-T. (Beszkárt)* e hó 26-ára tüzte ki folyó évi rendes közgyülését. Ez alkalommal az igazgatóság tagjait kiegészitik a városi pártok delegáltjaival.

Házasság. *Günther* Tivadar székesfővárosi tanácsi fogalmazó, a főpolgármesteri hivatal titkára és *Hutás* Margit, junius 15-én, kedden délután 6 órakor tartják esküvőjüket a krisztinavárosi plébániatemplomban.

Eltünnek a jeltelen sirok. A főváros temetőiben még mindig sok az olyan jeltelen sir, amelyekben a közéletben szereplő férfiak nyugosznak. Még a főváros elhunyt főtisztviselői közül is tübbnek a sirján nincs emlékkő. Ezt a mulasztást most fokozatosan igyekszik pótolni a főváros. A legutóbbi hetekben több elhunyt főtisztviselő sirjára állitottak fel siremléket. Igy megjelölték *Antal* Gyula tanácsnok, a főváros közegészségügyi ügyosztály volt vezetőjének, *Faller* Ferenc tanácsnoknak, *Eszláry* Sándor és *Szabó* Gyula volt kerületi elöljáróknak, valamint *Visnyi* József néhai árvaszéki ülnöknek sirját.

Amerikai rádió-készülékeket és kellékeket hoz forgalomba az *V., József-tér 11. szám* alatt működő szaküzlet, amely jutányos áraival és elsőrangu gyártmányaival máris nagy népszerüségre tett szert.

A modern gyárépitési technika kiváló alkotása az a gyárépület, amelyet *Drabek* Ferenc gépészmérnök gépgyára részére, nevezettnek saját házában, *Nagy* Lajos épitőmester tervezett és épitett. A Drabek-gépgyárat, amely a legmodernebb gépekkel van felszerelve, eddigi helyiségeiből, VIII. ker., Gólya-utca 8. szám alól most telepitik át az uj gyárépületbe, ahol 60 állandó munkással már a napokban megkezdi működését.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

TÓASÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

ADLER ERNŐ tetőfedő vállalata és épitőanyag kereskedése
Budapest, V., Lipót-körut 9. Tel.: Teréz 90-35.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — Készit: Mindennemű rácsokat és kerítéseket, lazon- és idomvas-ablakokat, takarékTűzhelyeket.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák: beton-, asztaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák.
Költségvetés díjtalan! Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

Szőrme-, Szőnyegmegóvás, lakástakaritás, beraktározási vállalat
a 36 év óta fennálló KERBER HENRIK cég
VIII., NAP-UTCA 29. — TELEFON: JÓZSEF 3—86.

Gazdasági Hirlap

A magyar gazdasági élet egyöntetüen retorziókat sürget a csehek ellen

Az érdekeltségek a vámháboruról

A cseh kormány agrár-vámjavaslatából tehát *mégis csak törvény lett*, ámbár a prágai illetékes fórumok időközben bőségesen meggyőződhettek az életstandardjükben megtámadott cseh-szlovák kisegzisztenciák, valamint a leginkább érdekelt magyar agrárköröknek egyképpen elitélő magatartásáról. Ugy látszik, a cseh politikában *megint csak az a konok gyülölködő szellem kerekedett felül, mely egyik legfőbb előidézője volt a trianoni katasztrófának* és Csehország telhetetlen politikusai a világháboru során elért „katonai sikereiket" a magyar gabona ledöfésével akarják megkoronázni.

A cseh minimális agrárvámok előreláthatóan a *legélesebb retorziókat fogják előidézni magyar részről* és mindenképpen aktuálissá fogják tenni a magyar ipari vámok revizióját. A készülő vámháboru jelentősége és előrelátható hatásaira vonatkozóan kérdést intéztünk a gazdasági életünk több ismert tényezőjéhez, akiktől az alábbi információkat nyertük:

Nagy Andor tőzsdetanácsos:

— Tagadhatatlan, hogy a magyar gabona számára *igen sulyos csapást jelentenek a csehszlovák minimális vámok* s hosszu, körülményes munkánkba és veszteségünkbe fog kerülni, mig az elzárkozó Csehszlovákia helyett uj világpiacokra fogunk szert tehetni. Csehszlovákia helyett természetszerüleg *elsősorban Olaszország és Németország felé kell majd fokozottabb mértékben orientálódnunk*. Olaszország ugyan igen tekintélyes mennyiségeket vehet fel a magyar gabonából, de viszont nem szabad elfelejtenünk, hogy itt rövidesen számolnunk kell *az erős jugoszláv konkurrenciával*.

— Németország fogyasztási képessége a magyar gabonával szemben egyelőre meglehetősen *kialakulatlan*. Németországba a szállitás némiképpen *körülményes* és viszont a tengerentuli gabóna az európai terjeszkedése során elsősorban a német tengeri kikötőkbe jut el. A közel jövő mindenesetre meg fogja mutatni, hogy e két államon kivül s persze Ausztriát is beleszámitva, mily elhelyezési lehetőségek fognak a magyar gabona számára kinálkozni.

— *Az viszont csak természetes, hogy a magyar kormánynak a cseh vámintézkedésekre megfelelő kiméletlen rendszabályokkal kell válaszolnia s ez egyszer mégis csak a gazdasági érdekeinket kell a diplomáciánk saroktengelyévé tennünk.*

Kende Tódor.

a *Magyar Vas- és Gépgyárosok Országos Szövetségének* igazgatója:

— Bevallom, annakidején bizonyos aggodalmakkal néztünk a megindult magyar-csehszlovák kereskedelmi tárgyalások fejleményei elé, mert attól tartottunk, hogy igen nagy ipari engedményeket kell tennünk a csehek számára a mezőgazdasági cikkeink exportja végett. Megelégedéssel láttuk viszont utóbb, hogy a magyar kormánykörök — igen helyesen — ez egyszer *nem hátráltak meg a csehek tulzott követelései elől*. Igenis, a magyar ipar a legnagyobb áldozatra is hajlandó a gabonakivitel biztositása érdekében, de *visszautasit minden oly átlátszó zsarolási kisérletet, mely a magyar agrárérdekek elnyomására a telhetetlen cseh sovinistákat vonultatja fel*. A magyar agrárérdekek érvényesüléséért vivott harcunkban hajlandók vagyunk még a különben oly tiszteletreméltó tradiciókkal és világhirrel övezett malomiparunk további hendikepjeit is megadóan viselni és *a magyar gabona külföldi utját akár a lisztiparunk további hátterbe szorulásával is előmozditani*, mert hát nem lehet kétséges, hogy *a malomiparunkban foglalkoztatott 2500—2800 egzisztencia mégis csak elenyésző töredék az egész magyar ipar és a mezőgazdaságban érdekelt egzisztenciák számoszlopai mellett*.

— A mostani magyar-cseh vámhelyzetre nézve egyébként talán eléggé jellemző, hogy jelenleg Magyarországra, *minden megkötés nélkül*, beáramolhatnak az iparcikkek, mig Csehország sok egyéb cikken kivül, például *a magyar gépek bevitelét is külön engedélyhez köti*.

— Most aztán, az uj cseh agrárvámok mellett, betelt a pohár és *a kormány az egész magyar gazdasági élet osztatlan helyeslésével fog találkozni, ha a cseh perfidiának teljes energiával szembeszögezi* a kellő vámretorziókat.

Dr. Schiller Ottó.

a *Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének* igazgatója:

— Az ország gazdasági életének egyetemessége szempontjából *csakis helyeselni tudjuk*, ha a kormány a cseh minimális agrárvámokkal szemben — melyek a magyar mezőgazdasági termények exportját Csehszlovákiába teljesen illuzóriussá teszik — bizonyos *retorziókkal* fog felelni. A magyar textilipar szempontjából a készülő vámháboru egyelőre *nem bir tulnagy jelentőséggel;* miután aligha tarthat egy ilyen háboruságos viszony oly sokáig, hogy közben teljesen pótolni tudnánk az elmaradó, avagy lecsökkentett cseh import hiányait. Egyébként pedig — őszintén szólva — *a hazai piacoknak elsősorban a megfelelő szerződések utján előálló biztonságra van szükségük* és igy a vámháboru foytán támadt átmeneti iduszstriális előnyöknél lényegesen fontosabb volna számunkra, *ha végre minden irányban rendezett szerződéses viszonyaink volnának*. Ez az óhajtásunk azonban természetesen magában foglalja azt is, hogy a magyar termménycikkek világpiaci elhelyezkedését *akár bizonyos foku áldozatok árán is támogassuk*. Igy csakis helyeselnünk kell azt az elvet, hogy a kormány — a jelen esetben — *csak akkor tárgyaljon a csehekkel és csakis oly mértékben adjon nekik engedményeket, ha és amilyen mértékben biztositani tudja a magyar agrárcikkeknek Csehszlovákiába való kivitelét*.

Bemutató a gabonatőzsdén

A gabona-határidőüzlet első napja

Hosszas huza-vona után végre *hivatalosan* is megkezdődtek a gabonahatáridő-üzletek. A hétfői nap délelőtti féltizenkét órája jelentette a kezdetét a gabonatőzsde uj üzletágának. A premier alkalmával a tőzsde vezetőségét, valamint a tanács számos tagját ott lehetett látni a nagyszámu érdeklődő sorában. Az ujonnan készült patkóalaku emelvény körül hamarosan megindult a hangos üzleti élet és *mindjárt az első órában számos kötés jött létre a szeptemberi és októberi buzában, valamint szeptemberi rozsban*.

A gabonahatáridőüzletek reaktiválásához általában *erős várakozásokat füznek a gabonaérdekeltségek*, viszont sok panaszra ad okot, hogy a határidőüzletek egyelőre csak buzában és rozsban lehetségesek, holott *elsőrendü szükség lenne a tengeri és zab bevezetésére is*. Ugyancsak nehézményezik, hogy a külföld részére történő üzletek után *külön forgalmi adót kell fizetni*, ami csaknem lehetetlenné teszi az ilyen üzletek létrejövetelének a lehetőségét. Remélhetőleg azonban e kifogásolások rövidesen kellő orvoslásra fognak találni.

A Continental Fakereskedelmi r. t. kibérelte Coburg Ferdináud gömörmegyei erdőbirtokát

A Continental Fakereskedelmi Rt. ujabban — mint a *Fővárosi Hirlap* már közölte — kibérelte a *Coburg Ferdinánd jolsvai uradalmának nagykiterjedésü gömörmegyei erdőségeit*. Az erdőségek kitermelésére és értékesitésére külön kirendeltséget létesitett Pozsonyban a vállalat, azonban a központi vezetés Budapestről fog történni. A létesitett tranzakció jórészben *angol tőke* bevonásával történt és *Nobel* Árpád ügyvezető-igazgató londoni tárgyalásainak sikeres lezárását jelenti.

Ezentul a betevők fizetik a tőkekamatadót. A budapesti vezető pénzintézetek, — tekintettel egyrészt a pénzpiac helyzetére, másrészt pedig arra a körülményre, hogy a hitelezési üzletben fölszámitott kamatok már huzamosabb idő óta csökkenő irányzatot mutatnak, — elhatározták, hogy takarék- és folyószámlabetétek, továbbá a pénztárjegyek után *a kincstár javára lerovandó tőkekamatadót ezentul a betevő feleknek fogják fölszámitani*, amint ez már korábban is a gyakoratban volt.

Tőzsdei manipuláció fővárosi kötvényekkel. Ujabban nagy feltünést keltett, hogy az 1916 és 1918-as kibocsátásu fővárosi kötvények árfolyamában *csaknem 50 százalékos eltolódás mutatkozott előbb felfelé, majd lemenő irányban*. Egyesek már tudni vélték, hogy egy bankszindikátus tervszerü tőzsdei manőveréről van szó, aminek célja a kötvények összevásárlása, valamint a főváros számára való felajánlása lett volna, persze megfelelő valorizált alapon. Mint megállapitottuk, az akció mögött korántsem állottak ilyen messzemenő célok, hanem mindössze arról volt szó, hogy a tőzsdei kontremin, melynek az akciói ujabban egyre szükebb határok közé szorulnak, legutóbb a fővárosi kötvények bizonyos kategóriáiban próbálkozott meg. Az uborkaszezon, — ugylátszik, — máris bevonult a tőzsdére, ha a kontremin ilyen módon is megpróbálkozik előteremteni — a nyaralási költségeket.

A Hangya Termelő, Értékesitő- és Fogyasztási Szövetkezet kedden délelőtt tartotta huszonötödik évi rendes közgyülését. A közgyülés megnyitása előtt ünnepélyesen leleplezték a székház előcsarnokában elhelyezett hősi emléktáblát, amelyre a 24 hősi halált halt Hangya-tisztviselő nevét vésték. A leleplezési ünnepséget gróf *Zichy* Aladár elnök megnyitószavával vezették be, majd *Balogh* Elemér, a Hangya vezérigazgatója közölte, hogy az emléktáblát Stróbl Zsigmond készitette. *Meskó* Pál pedig felolvasta az elesett hősök névsorát és hosszabb beszédben méltatta érdemeiket. Ezután *Balogh* Elemér vezérigazgató előterjesztette az igazgatóság jelentését az 1925. év üzleteredményéről, amely szerint a központ üzleti működésének eredményeként a mérleg 2.18 milliárd korona tiszta nyereséget mutat ki. A felértékelt mérleg 5.23 millió pengő tiszta vagyont állapit meg, ugyhogy a Hangya Központ a tagjai által befizetett üzletrésztőke aranyértékének 34.51%-át hozta át a felértékelt mérlegbe. Az egyes üzletrészeket 10 pengő névértékre bélyegzik át. A régi igazgatósági tagokat ujból megválasztották.

Magyar Túraút 1926

CORDATIC-kal GYŐZTEK

AUTOMOBILON:

SZINI JÁNOS — HEISLER IMRE
a verseny abszolut győztese — galgóci HETEÉS ALFRÉD
BARÁT LÁSZLÓ LEÓ — KALMÁR TIHAMÉR
DELMÁR VALTERNÉ — zombori RÓNAY ENDRE
FARKAS BORIS — WALTER FERENCNÉ
Dr. HALMÁGYI BÉLA — báró WOLFNER ANDRÁS
gönci ZOLNAY ENDRE

MOTORKERÉKPÁRON:

Dr. HAJÓS IMRE — KÜBEK JÓZSEF
a verseny abszolut győztese — LANDAU ERNŐ
BAUER JÓZSEF — SZENTGYÖRGYI LÁSZLÓ
BILLER LAJOS — SZENTLÉLEKI LÁSZLÓ

Cordatic
Főelárusitás:
VI., Mozsár ucca 9.

Dalmácia, Görögország, Szicilia, Tuniszba jul. 6-án indul Triesztből 14 napos körutazásra a
COSULICH LINE
STELLA D'ITALIA
kettőscsavaru luxusgőzöse, I. osztály elsőrangu ellátással együtt
1875 liratól kezdve
Dijtalan felvilágositással szolgál és prospektust küld:
COSULICH LINE
Budapest, VII., Thököly-ut 2. Telefon: J. 14—13
Képviselet: IV., Váci-utca 29 Tel. T. 128-48 és az Utazási irodák
Októberig még 6 körutazás!

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

Lampel Ödön
Épület-, mü- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 153—15.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

Hasitott bazaltkő (kocka, ¾-es, fejkő) szállitására ajánlatot nyujtottak be: Badacsonyi bánya 14750, 11920, 8250, Hofbauer Jakab 14700, 11860, 8250, Somoskői bazaltbánya 14800, 11930, 8250, Laufer Sándor 14850, 11500, 8000, Sághegyi bánya 14850, 11910, 8250, Kissebesi és Korláti bánya 14650, 11820, —, Zalahalápi bánya —, —, 8250, Kondor és Feledi 14850, 11900, 8250 koronával.

Trahitfejkő szállitására ajánlatot nyujtottak be: Jánospusztai uradalom á 6000, Szobi bánya, 4500, 5700, Kondor és Feledi 5125, Magy. kir. állami és koronauradalmi kőbánya 4700 koronával.

500 m³ zuzottkő szállitására ajánlatot nyujtottak be: Badacsonyi bánya 274.000, Somoskői bánya 279.000, Kondor és feledi 282.000 koronával.

Dunakavics szállitására ajánlatot nyujtottak be: Egyesült Épitőipari és Hajózási Vállalat á 46000, 56000, Fleischmann Antal 44000, 51000 koronával.

A Váci-út és Mura-utca sarkán épülő bérház viz-, gáz- és csatornaberendezésére ajánlatot nyujtottak be: Rohonczi Hugó 1901, Weisz Simon 1705, Székely Lajos és Vágó Márton 1959, Spiegrler Samu 1779, Neményi Simon 1867, Fried Zsigmond 1796, Bogdány és Társa 1685, Farkas János 496, Ilkovits J. 1771, Fleischmann Gyula 1746, Stein Vilmos és Kácser János 1831, Kulcsár Kálmán 1660, Szentgyörgyi és Társa 1681, Alpár Géza 1765, Farkas Izor 1807, Egri és Fia 1738, Loksay Jenő 1989, Wagner Hugó 1861, Fekete Ödön 1820, Pogány Nándor 1795, Tholt István 1758, Goldberger és Rónai 1989, Szepessy Gyula 1795 millió koronával.

Versenytárgyalási döntések

50 tonna bitumen szállitására Biehn János kapott megbizást per kg 3400 K + 200 K.

A Krisztina-köruti csatorna átépitési munkálatait dr. Sándor Ödön kapta 61,629.220 koronáért.

A budaörsi-u. és Csend-u. sarkán épülő bérház ipari munkáit a következő cégek kapták:

tetőfedő munkák: A. épület. Ujlaki tégla és mészégető 68,820.000, *B. épület:* Eternit Müvek 68,900.000, *D. épület:* Struktor rt. 48,600.000 K-ért.

bádogosmunkák: A. Fischer Gyula 62,735.000, *B.* Tumpek Ferenc 65,745.000, *D.* Boschán Ignác 42,935.000 K-ért.

mükőmunkák: A. Egyesült épitőipari r. t. 229 millió 111.025, *B.* Kraszner József 232,658.800, *D.* Szalay István 160,800.000 K-ért.

asztalosmunkák: A. Rosenfeld Andor 720,840.000, *B.* Jung Béla 279,575.000, *D.* Madari Gyula 168 millió 235.000 K.

lakatosmunkák: A. Kajtár Lajos 92.200.000, *B.* Dobó István 106,860.000, *D.* Münczer Vilmos 77 millió 380.000 K.

mázolómunkák: A. Tóth Ferenc 56,479.000, *B.* Kramer Adolf 67,150.750, *D.* Hantos Testvérek 33 millió 754.000 K-ért,

kőmivesmunkák: C. Paulheim és Weinger 341 millió 611.000 K-ért.

viz, gáz és csatornaberendezés: A. Papp András 398,256.000, *B.* Szentgyörgyi és Társa 387,737.000, *C.* Száva Sándor 461,311.630, *E.* Calória rt. 379 millió 244.780, *D.* Weisz Simon 307,196.000 K.

A Váci-ut és Gyöngyösi-ut sarkán épülő bérház ipari munkáit a következők kapták:

mülakatosmunkák: A. Reichenburg Jenő 99 millió 520.000, *B.* Gerő és Györy 271,700.000, *C.* Molnár István 101,340.000 K.

burkolómunkák: B. Benedek Dezső 860,435.000, *C.* Meloccó Péter 486,125.000 K-ért,

üvegesmunkák: A. Gál Lajos 44,523.000, *B.* Bielik Károly 102,035.000, *C.* Herling Antal 45,754.000 K.

viz-, gáz- és csatornaberendézes: A. Janisch János és Fia 466,900.000, *B.* Morzsányi Hermann 568 millió 617.120, *C.* Vulkán rt. 412,853.040 K.

A Simor-u. és Villám-u. sarkán épülő bérház mükőmunkálatait: Kovács József 661,600.000 K, *viz-, gáz- és csatornaberendezési munkálatait* Tóth Imre és Társa és Gerő Nándor együttesen kapták 1.469,228.000 K-ért.

A Hernád-utcai iskola emeletráépitésével kapcsolatos ipari munkálatokat a következők kapták:

asztalosmunkák: Meister Testvérek 124,470.000 K,
lakatosmunkák: Kajtár Lajos 70,720.000 K,
kőfaragómunkák: Weisinger György 74,000.000 K,
mázolómunkák: Richter István 53,598.000 K.

A Szemere-u. iskola emeletráépitésével kapcsolatban az ipari munkákat a következők kapták:

tetőfedőmunkák: Györffy Istvánné 79,000.000 K,
mükőmunkák: Meloccó Péter 62,025.000 K,
lakatosmunkák: Skolkay Mátyás 89,900.000 K,
mázolómunkák: Köszegi és Sóhár 43,859.000 K.

A Diana-utcai útkaparóház emeletráépitésével kapcsolatos viz-, gáz- és csatornaberendezési munkálatokat Janisch János és Fia kapta 80,575.000 K-ért.

A Mester-u. 39. sz. ház felvonókészülékét Handlovits és Horváth készíti 214,800.000 K-ért.

66.722/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az V. ker., Markó-u., Honvéd-utca és Kohary-u. közti szakaszának a) kövező előmunkáira, b) kocsiut-aszfaltozási munkáira.

A szabályszerüen kiállitott és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat **1926 junius 22-én (kedden) délután 5 óráig** kell a tanácsi II. (középitési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV. ker., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyujtani.

Bánatpénzül a kövező előmunkákra 1 millió 500.000 koronát, a kocsiut-aszfaltozási munkákra 10,000.000 koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárában a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A versenytárgyalás **1926 junius 22-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számu helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926 junius 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

73.893/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Üllői- és Ceglédi-ut sarkán épülő székesfővárosi bérházak vizvezeték-, csatornázás és gázberendezési munkáira.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 327. ajtó) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120. ajtó), a fővárosnál etekintetben fennálló szabályok szerint.

Az ajánlatok **1926 junius 30-án (szerda) délelőtt 10 óráig** a tan. II. (középitési) ügyosztály III. em. 342. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, a III. emelet 351. számu üléstermében 12 órakor fognak felbontatni. Elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

A munka az épitési naplónak az épitésvezető mérnök által a cég részére való kiszolgáltatásától kezdve három nap alatt megkezdendő és a költségvetésben jelzett idő alatt elkészitendő.

Budapest, 1926 junius 7-én.

A székesfőváros tanácsa.

69.466/1926—X. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a kötisztasági hivatal altiszti, gépvezetői és munkásszemélyzete, valamint a fővárosi fuvartelep altiszti személyzete részére az 1926. évben szükséges téli ruházat szállitására és az altiszti, valamint munkás téli sapkák konfekcionálására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács tehát felhivja mindazokat, akik ezen szállitásra vállalkozni akarnak, hogy 20.000 koronás állami és 20.000 koronás városi bélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett és pecséttel lezárt szabályszerü irásbeli ajánlataikat **1926 julius 7-én, szerdán délelőtt 10 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt és sértetlen boritékban elhelyezett, közvetlenül vagy posta utján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Elkésve érkező, vagy a fent előirt kellékeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállitási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati mintalapok példányai, ugyszintén a lepecsételt hivatalos szabványminták a fent kiirt helyen naponként délelőtt 10—12 órák között diitalanul kaphatók, illetőleg megtekinthetők.

Budapest, 1926 május 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vagányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeperált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. házagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
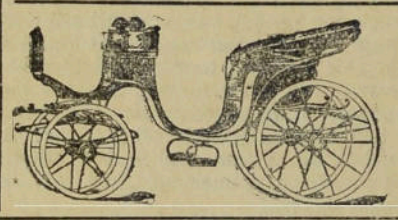
Teherautó-karosszéria-gyártás
Kovácsmühely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 68-65.
Alapitatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és éröntöde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kiviteiben. Mindennemü nyersöntvények.

MAGYAR SZOBORÖNTÖDE
SZILI ISTVÁN BUDAPEST
X., Bolgár-utca 8. Telefon J. 91-38.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, minta vagy rajz szerint

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, IX., Páva-utca 27
Telefon: József 76—56.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

NASH ADVANCED SIX és AJAX SIX LEGUJABB AMERIKAI MODELLEK HAT HENGER NÉGY KERÉKFÉK BALLONKEREKEK
AMERIKAI AUTOMOBIL KERESKEDELMI R.-T., V. KER., DOROTTYA-UTCA 3. SZ. :: TELEFON: LIPÓT 981-43

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 junius 23. — 25. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

A költségvetés

szerdán tehát hosszu, szinte végeszakadatlan vita után, amely a pénzügyi bizottságban lezajlott, a közgyülés elé kerül. Óriásiak az összegek, amelyek fölött dönteni hivatottak Budapest polgárságának és munkásságának megbizottai. Óriási azonban egyben a felelősség is, amelyet vállalniok kell. Meggyőződésünk, hogy ennek az óriási felelősségnek tökéletesen tudatában van nemcsak minden párt, de a közgyülésnek minden tagja is. Éppen ezért az a reménységünk, hogy a kivételes felelősséghez méltó komolysággal tárgyalják le majd a költségvetést. Ennek a vitának, amely majd a költségvetés körül kifejlődik, méltóságteljesnek kell lenni és hiszünk benne, hogy ilyen is lesz.

A költségvetés utja kicsiny hivatalszobában kezdődik és a közgyülés nagy nyilvánossága előtt fejeződik be. Ez az ut nagyon hosszu volt és nagyon sokáig tartott. A tisztviselők, akik egymás mellé és egymás alá rótták a számokat, hatalmas munkát végeztek. Az igazi, lelket emésztő és felelősségteljes munka azonban ott kezdődött, amikor a pártok megbizottai vették kezükbe a nagy feladatot, hogy Budapest egyévi kiadásait és bevételeit összeállitsák és összhangba hozzák egymással. Pártok és pártvezérek, Budapest népének megbizottai hónapokon át furták-faragták ezt a költségvetést, amig végre most a közgyülés elé került. Megforgattak elméjükben minden eshetőséget. Szemelőtt tartották a mai nehéz időkben köteles takarékosság elvét és számoltak azzal, hogy ez a szegény, nyomorékká lett város ujra élni és fejlődni akar. Minden millió, amit kiad vagy bevesz a főváros, külön lelkiismereti kérdés volt a számukra. Ismételjük, hónapokon át a legnagyobb fejtörésbe került, hogy összhangba lehessen hozni a takarékosság nélkülözhetetlen elvét, a haladás, a fejlődés immár tovább el nem odázható szükségességével.

Világnézetek és érdekek ütköztek és egyenlitették ki egymást. Még az utolsó hetekben is olyan korrekturákat végeztek ezen a költségvetésen, amilyen korrekturákat máskor, normális időkben soha nem ejtettek rajta. Soha tizennégynapos költségvetési vitát nem láttunk a pénzügyi bizottságban. Most tizennégy napon át harcoltak a különböző meggyőződések egymással, hogy végeredményben megegyezzenek és kialakitsák a költségvetés végleges formáját. Ez az utolsó iram, ez a tizennégynapos bizottsági vita adta meg végső formáját a költségvetésnek, amelyről el lehet mondani, hogy a lelkiismeretek nagy tusakodásából, az érdekek mérlegelésének egyensulyozásából jött létre, még az utolsó napok is gigászi változásokat hoztak létre. Tizszázalékos pótadóemelés, a 10%-os szürtax elvetése, a hatalmas viták az adóreformok körül: mindezek olyan jelenségek, amelyek bizonyitják, hogy ha sok fölösleges szó hangzott is el a vitában, mégis minden oldalon egész lelkiismeretüket és egész judiciumukat vitték csatába.

A közgyülés elé egy ilyen kiforrott, minden lelkiismereten átszürt, minden tapasztalat és minden tudás retortáin átment költségvetés kerül. A közgyülésnek tehát tulajdonképen már kényelmes dolga lesz. A pártok vezérei fel fognak állani és mindegyik ki fogja fejteni, hogy mi vezette őket akkor, amikor ezt a költségvtést megcsinálták és igy csinálták meg, ahogy most tárgyalás elé kerül. Budapest közönsége elvárja a törvényhatósági bizottság vezetőegyéniségeitől, hogy részletesen, világosan és plasztikusan tárják a nyilvánosság elé azokat az elveket s azokat a lelkiismereti kérdéseket, amelyek alapján ez a költségvetés felépült. Meg kell ezt cselekedni a vezetőknek, mert ebben a költségvetésben Budapest közönségét mélyen érintő dolgok vannak. Tudni akarja és tudnia kell ennek a közönségnek, hogy mi, miért és hogyan történt. Ne felejtsék el, hogy Budapest népe néhány év óta élesen szögezi szemét a városházára, megszünt az a letargia, amellyel a kommunitás ügyeit évtizedeken át nézte ez a közönség. Ma már igenis, tudja Budapest, hogy ami a városházán történik, az életérdekeit sérti, vagy javitja. Éppen ezért igenis nyilt, őszinte, világos és kimeritő felvilágositásokat kiván kapni a költségvetési vita során. *Ezzel szemben azonban nem kiváncsi az üres fecsegésekre, nem kiváncsi egyes városatya urak népszerüségi törekvéseire és hazabeszéléseire.* Nivós, komoly vitára számit az a közönség, amely irtózik már a személyi és pártharcoktól, de komolyan érdeklődik a város ügyei iránt. Mi reméljük, hogy a közönségnek ezt a kivánságát és követelését a közgyülés minden tagja parancsnak fogja tekinteni a maga számára. Szeretnénk, ha ezt a költségvetést, amely egy uj élet kapuit tárja fel Budapest népe előtt, olyan magas nivóju költségvetési vita kisérné, amely méltó a nagy időponthoz, amelyben ime elindulunk ujjáépiteni Budapestet.

Ripka Ferenc főpolgármester nyilatkozik

a függő és a nagy kölcsönről, a városi alkalmazottak fizetés- és státuszrendezéséről, a surtaxe eltörléséről, a Beszkárt igazgatóságának ujjáalakitásáról, a költségvetés közgyülési tárgyalásáról és a nyári szünet megkezdéséről

A budapesti sajtó képviselői szombaton este megjelentek *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesternél, akit arra kértek, hogy most, amikor a közgyülésen megindul a költségvetés tárgyalása és közeledünk a törvényhatósági bizottság nyári szünetéhez, tájékoztassa a közvéleményt az aktuális városi kérdésekről. *Ripka* Ferenc főpolgármester a legnagyobb előzékenységgel tett eleget a sajtó kivánságának.

A főpolgármester mindenekelőtt a *kétmillió dolláros függő kölcsön* kérdéséről nyilatkozott:

— A kétmillió dolláros függő kölcsön kérdése szerdán kerül a közgyülés elé. Miután ezt a kérdést a pártvezérek már teljesen letárgyalták és a kölcsön felvétele mellett döntöttek, kétségtelen, hogy a közgyülés egyhangu határozattal teszi azt magáévá. A közgyülésre ezek szerint tulajdonképpen már csak a formai elintézés marad. Alkalmam volt a belügyminiszter urral és a pénzügyminiszter urral a kérdést megbeszélni, egyben a miniszter urakat kellőképpen tájékoztattam ebben az ügyben és igy *minden reményünk megvan arra, hogy a közgyülés határozata azonnal elnyeri a kormányhatósági jóváhagyást is.*

— Ami magát a huszmillió dollárig terjedhető nagy kölcsönt illetj, ez a kérdés teljesen a közgyülés határozatában foglalt intenciók szerint fog megoldódni. A közgyülés tudvalevőleg a kölcsönügyi bizottságot hatalmazta fel arra, hogy ezt a kölcsönt alkalmas időben, amikor a pénzpiac helyzete erre alkalmasnak látszik, felvegye. Őszig, amikor ez a kérdés ismét aktuális lesz, el fog készülni a beruházó programm is, amelyet, mint ismeretes, a közgyülés pontonként kiván letárgyalni. A kölcsön felvétele előreláthatólag szárnyat ad majd a pozitiv munkának és alkotásoknak.

Most a sajtó képviselői arra kérték a főpolgármestert, hogy nyilatkozzék a *fővárosi alkalmazottak fizetésrendezéséről*, amelynek kormányhatósági jóváhagyása körül az alkalmazottak körében bizonyos aggodalom észlelhető. A főpolgármester válasza a következő volt:

— Valóban értesültem róla, hogy a főváros alkalmazottai körében a *fizetésrendezés* miatt bizonyos nyugtalanság észlelhető. *Nem értem ezt a nyugtalanságot, mert erre semmi ok sincsen.* A jövő hét végéig dülőre jut az alkalmazottak fizetésrendezésének ügye. Az illetékes minisztériumok képviselőivel ismételten alkalmam volt ezt az ügyet tárgyalni. Intern természetü tárgyalások voltak ezek, amelyeken a minisztériumok képviselőin kivül én voltam jelen. Alkalmam volt egyébként magukkal az érdekelt miniszter urakkal is tárgyalni. Személyesen hivtam fel a kormány tagjainak figyelmét ennek a kérdésnek nagy fontosságára és kértem a jóindulatu támogatást abban az irányban, hogy a közgyülés határozata lehetőleg változatlanul jóváhagyassék. *Örömmel állapitom meg, hogy az érdekelt miniszter uraknál és legelsősorban a miniszterelnök urnál a legnagyobb megértést és jóindulatot tapasztaltam.* Ez magyarázhatja meg, hogy a tárgyalásokon jelentős sikert érhettünk el. A kormány a közgyülés kivánságát igen nagy mértékben honorálja és a *magasabb fizetési fokozatokban való csekély eltéréssel jóvá fogják hagyni a közgyülés határozatát.*

Ezután a *szürtax eltörléséről* nyilatkozott a főpolgármester:

— Örömmel vettem tudomásul, hogy a pártok megegyeztek a szürtax eltörlése dolgában. A magam részéről örülök ennek a megegyezésnek, aminthogy örülök minden törekvésnek, amely megkönnyiti a főváros közönségének megélhetését. Viszont nem szabad elfelejtenünk, hogy semmi sem olyan könnyü, mint eltörölni egy adót. Mindig figyelemmel kell lenni arra, hogy el ne töröljünk adókat, mielőtt gondoskodtunk volna az azokból származó jövedelmek megfelelő pótlásáról. Ha ezt nem vesszük figyelembe, akkor honnan fedezzük a kiadásokat, amelyek egyre nagyobb mértékben jelentkeznek, mert hiszen a törvényhatóság dolgozni, alkotni akar. Vigyázni kell nagyon, hogy az alkotási lehetőség az adók eltörlésével is megmaradjon. Kivánatos volna, hogy a lakosság terhein a fogyasztási adók eltörlésével is enyhitsünk, mert hiszen a fogyasztási adó sulyos és igazságtalan megterhelései a közönségnek. Mielőtt azonban eltöröljük a fogyasztási adókat és áttérünk az uj adórendszerre, ennek az uj adórendszernek az utját megfelelően ki kell krasszirozni. Mielőtt ebben a kérdésben bármilyen lépést tennénk, legelőször is a kormány szándékait kell ismernünk, mert amig ezeket nem ismerjük, addig elhatározó lépéseket a törvényhatósági bizottságnak tennie nem lehet.

Szóba került azután a *Beszkárt igazgatóságának ujjáalakitása is.* A főpolgármester ezt a kérdést a következőkben ismertette:

— A *Beszkárt igazgatóságának ujjáalakitása* kétségkivül sürgős, mert a Beszkárt közgyülését a kormány engedélye alapján junius végéig kell megtartani. A Beszkárt igazgatóságának ujjáalakitása körül már az elmult év óta állandóan folynak a városi pártok vezetői között a tanácskozások. Én magam is a közvetitő szerepét játszottam és játszom ebben a kérdésben és már kétizben véltem, hogy a dolog tökéletesen rendben van. Két megállapodás is volt és a két megállapodás közül a másodikat, amikor Vázsonyi Vilmossal sikerült a kereteket megállapitani, a jobboldal is elfogadta. *A Vázsonyi-féle megállapodás értelmében a Beszkárt uj igazgatósága tizenöt tagból állott volna.* A tizenöt tagsági hely közül négy a hivatalos aparátusnak jutott volna és ezek a helyek a polgármestert, az alpolgármestert, a közlekedésügyi tanácsnokot és a Beszkárt vezérigazgatóját illették volna meg. Három helyre a főváros tanácsa küldött volna ki szakértőket és pedig a mostani igazgatóságban helyetfoglaló két szakértőt és még egyet. A pártoknak e megállapodás szerint még nyolc hely maradt volna, amelyek igy oszlottak volna meg: három hely jutott volna a demokratikus blokknak, három a Keresztény Községi Pártnak és kettő az Egységes Községi Polgári Pártnak. Azok a pártok, amelyeknek az igazgatóságban három hely jutott volna, két bizottsági tagot és egy külső szakértőt küldtek volna az igazgatóságba, a községi polgári-párt pedig, amelynek két hely jutott volna, egy bizottsági tagot és egy külső szak-

értőt. Vázsonyi Vilmos ehhez a megállapodáshoz hozzájárult, de fentartotta magának azt, hogy megbeszéli még a kérdést a szocialdemokrata frakcióval. Igy váltunk el. Én ismételten sürgettem, hogy a demokratikus blokk intézze el a kérdést a maga kebelében és kértem, hogy névszerint nevezzék meg az igazgatóságba küldendő személyiségeket. A dolog azonban folytonosan halasztódott. Végül azután Vázsonyi bejelentette, hogy a szocialdemokrata párt nem járult hozzá ehhez a megállapodáshoz és igy a megegyezésre uj bázist kell keresni. Uj tárgyalások kezdődtek tehát, amelyek során most már *Wolff* Károly helyezkedett arra az álláspontra, hogy ragaszkodik a *Vázsonyi* Vilmossal kötött megegyezéshez. *A legujabb kombináció most az, hogy az igazgatósági tagsági helyek számát tizenötről tizenhétre emeljék fel. Ez a megbeszélés pénteken a pénzügyi bizottság ülése alatt történt Wolff Károly és Baracs Marcel között.* Baracs Marcel azonban kijelentette Wolff Károlynak, hogy a megállapodáshoz a demokratikus blokk intézőbizottságának hozzájárulása elkerülhetetlenül szükséges. *A tizenhét igazgatósági tagságból három hely jutna a polgármesternek, az alpolgármesternek és a vezérigazgatónak. A közlekedésügyi tanácsnok csak résztvehetne az igazgatósági üléseken, ahol tanácskozási joga volna, de szavazati joggal nem ruháznák fel. A fenmaradó tizennégy tagsági hely ugy oszlana meg, hogy öt helyet a szakértők, négyet a demokratikus blokk, hármat a keresztény községi párt, kettőt pedig a községi polgári párt kiküldöttei foglalnának el.* Ez ma a helyzet és reméljük, hogy a pártok rövidesen békésen meg fognak egyezni ugy ebben a kérdésben, mint a többi aktuális probléma körül.

Megkérdeztük végre a főpolgármestert, hogy mikor kezdődik meg a törvényhatósági bizottság *nyári szünete.*

— Nem rajtam mulik, — mondotta a főpolgármester, — hogy mikor lesz a nyári szünet. *A törvényhatósági bizottságnak a nyári pihenés előtt el kell intéznie a költségvetést,* amelyen kivül van a tanácsnak még néhány olyan ügye, amelyet nem lehet szüneteltetni. Remélem, hogy hat ülésnapon elintézzük a költségvetést és ezeknek az ugynevezett folyóügyeknek elintézésére még egy rendes közgyülést tartunk, amely után *julius első napjaiban megkezdődhetik a nyári szünet.*

Ezer pályázó harminc forgalmiadó-ellenőri állásra

Volt altábornagyok, tábornokok, ezredesek, főispánok, alispánok és kuriai birók a kérvényezők

A középosztály elszegényedésének leghűségesebb tükre kétségkivül azoknak a kérvényeknek statisztikája, amelyek a városház intéző köreinek hivatalába futnak be.

Csak nemrég irtunk arról, hogy a főváros által épitendő 8—900 lakásra több mint 8000 kérvényező pályázik. Egy lakásra tizen. De mi ez a szörnyü aránytalanság ahhoz képeset, amit az állások keresete és kinálata mutat.

Néhány hónappal ezelőtt hire támadt, hogy a polgármester körülbelül harminc forgalmiadó ellenőrt fog kinevezni. Elindult erre a városháza felé a kérvények lavinája. Pár hét alatt közel 1000 kérvény torlódott össze a polgármesteri hivatalban és sok ezer levél, amelyekben a legelőkelőbb személyiségek támogatták a kérvényezők kérését. Nincs az a nyomortanya, amelynek képe szomorubb és megrázóbb lenne, mint ennek az ezer kérvénynek statisztikája. Egész sereg

menekült alispán, nyugalmazott főispán, ötvennél több nyugalmazott ezredes, tábornok, sőt altábornagy is kéri a havonta alig két millióval dotált állásra való kinevezését,

de ott van a szomoru sorban számos magasállásu nyugalmazott biró, miniszteri tisztviselő, tönkrement földbirtokos és rengeteg B-listás tisztviselő neve. Akad azonban a kérvényezők között csődbejutott kereskedő és iparos is, sőt szép számmal kérnek adóellenőri állást olyan fiatalemberek is, akik csak nemrég szerezték meg az orvosi, mérnöki, vagy tanári diplomát.

A harminc állás betöltése most lett volna aktuális. Ugy tudjuk, a főváros pénzügyi osztálya már el is végezte a heroikus munkát: ezer közül harminc kérvényező kiválogatását, akiket a polgármester aláirása boldog állástulajdonosokká tett volna.

Közben azonban egy kis baj történt. A főváros ugyanis azzal a kéréssel fordult a pénzügyi kormányhoz, hogy

az adóellenőrök fizetésének felét az állam térítse meg a fővárosnak.

A kérés indokolása az, hogy a forgalmiadóellenőrök nemcsak a fővárosnak, de az államnak is dolgoznak. A kérés elintézéséig késik a kinevezés. A pénzügyminiszterium azonban egyelőre még „kéreti magát". Remélhető azonban, hogy nem sokáig és a várvavárt kinevezés rövidesen megtörténhetik.

Modernizálják a svábhegyi rokkant fogaskereküt

A vonalat meghosszabbitják a Jánoshegyig — Sikló épül az Erzsébet kilátótorony és Budakeszi között — Készülnek a tervek a fogaskerekü elektrifikálására is — Leszállitják a viteldijat és süritik a forgalmat

Négy esztendővel ezelőtt mult ötven éve annak, hogy a svájci *„Internationale Bergbahn Gesellschaft"* megépitette a szépséges budai hegyek közt a *Fogaskerekü vasutat.* Amikor 1872-ben a berni inzsellérek lerakták a kis hegyivasut sinjeit, amikor életet füttyentve, virágesőben, mozsárdurrogás között először kapaszkodott neki a Svábhegy oldalának a fellobogózott kis városmajori pályaháztól a bodorfüstü kis mozdony: a világ egyik legtökéletesebb hegyivasutjának készült a Svábhegyi fogaskerekü. Nemcsak a derék, öntudatos budai spiszek mellét dagasztotta büszkeséggel, hanem a Lánchid mellett, ennek a megcsódálására is eljöttek sokan Budára, messze idegenből is. De ami félszáz évvel ezelőtt még nagyszerü volt, az idők robogásával, a Jungfrau-vasut, a csodás svájci elektromos vaspályák mellett szerény, alázatos kocogó kis vicinálissá kopott. A világvárossá megnövekedett Budapest igényeit se tudtja többé kielégiteni a Fogaskerekü vasut, különösen amióta a milliós város a Svábhegy, Jánoshegy vidékére is mindinkább kiterjeszkedik és nemcsak az üdülők, sportolók járnak rajta az üditő hegyek közé, hanem rajta közlekednek a hegyvidék állandó lakói is, akik a Svábhegy, Széchenyi-hegy vidékéről járnak be városi hivatalaikba, irodáikba, műhelyeikbe és akiknek gyors, pontos, jó közlekedési eszközre van szükségük. 1895-ben részvénytársaság vette át a svábhegyi vasutat és fejlesztette is annyiban, hogy a pályát kiépitette a Széchenyi-hegyig, azóta aztán alig történt egyéb, mint a legszükségesebb toldozás-foltozás.

Az idei őszön azonban uj korszak köszönt a Fogaskerekü vasutra.

Október 30-án a vasut háramlás utján a főváros tulajdonába megy át és egyidejüen azonnal megtörténik a főváros ezen fontos közlekedési eszközének modernizálása is, és a vasut igazgatása a Budapest székesfővárosi közlekedési részvénytársaság hatáskörébe kerül.

A vasut megujhodásának előkészületei máris szorgosan folynak. A fogaskerekü vaspálya igazgatósági irodájában már készen vannak a szükséges tervek, a Máv.- és a Ganz—Danubius-gépgyárakban már gyártják az uj motorvonatokat és még egy sereg nagyszerü terv, ujitás most van előkészités alatt.

Mint valamelyik svájci falu vasutállomása, olyan apró, olyan bájos a Városmajori „Pályaudvar", a fogaskerekü vaspálya végállomása. Itt székel az igazgatóság is, ahol felkerestük

dr. Paulini Alfréd főmérnököt,

a Fogaskerekü Vasut és a Budai Hegypálya üzemvezető igazgatóját, aki a közeljövő terveit igy ismertette:

— A svábhegyi fogaskerekü vasut üzemvitele már 1910 óta a főváros fennhatósága alatt történik, ez év októberében pedig a vasut teljesen a főváros tulajdonába megy át és a Beszkárt üzemkezelése alá kerül. Egyidejüen megtörténik a vasut korszerü megujitása is. A jelenlegi vezetőség már kidolgozta az erre vonatkozó terveket, amelyekhez a Beszkárt igazgatósága is hozzájárult.

Mindenekelőtt a forgalmat javitjuk meg. Októbertől kezdve, nyáron 10 percenkint, télen félóránkint indulnak majd felfelé és lefelé a vonatok. Redukáljuk a menetidőt is, 25 percről 13 percre.

— A személyforgalmat svájci rendszerü, gyorsjáratu motoros kocsikkal fogjuk lebonyolitani, amelyek a Délivasutnál is beváltak és részben már a Máv.-nál is bevezetett sinautókhoz lesznek hasonlóak. *Az uj motorosokat a Máv. és a Ganz-gépgyár közösen készitik.* Kétféle tipus lesz. Egy 30 és egy 50 személyes. Mindegyik kocsi a legnagyobb kényelemmel, izlésesen lesz berendezve.

— Télen füthető, hatalmas, ezüstszürkére fényezett termes kocsik lesznek ezek, kényelmes bőrgarniturákkal berendezve. Az ülőhelyek amerikai forgószékek lesznek, hogy az utasok a hatalmas ablakokon át minden irányban zavartalanul gyönyörködhessenek a tájék szépségeiben.

— Tervbe van véve, hogy a pályát rövidesen meghosszabbitják a Széchenyi-hegytől a Jánoshegyig, amivel

részben megvalósul a Széchenyi-körvasut régóta kisértő álma is.

A Széchenyi- és Jánoshegy között fekvő pályán az uj motorosok, adhezios vasutként 30—40 kilométeres sebességgel tudnak majd közlekedni.

— A motoros forgalom létesitése természetesen nem zárja ki, hogy továbbra is ne foglalkozzunk az *elektrifikálás* tervével, s amikor a pénzügyi viszonyok majd megengedik, s a Svábhegy fejlődése megkivánja, azonnal meg is csináljuk az elektrifikálást, sőt a vasut egy részét, amint lehet, azonnal elektrifikáljuk.

— Legsürgősebben szükséges, leggyorsabban végrehajtható, s aránylag kis befektetéssel járó ujitásnak, a motoros közlekedés létesitése bizonyult legalkalmasabbnak. A motoros közlekedéssel megvalósithatjuk azt, hogy nyáron 10 percenkint, téli időben pedig félóránkint indithatunk vonatokat, az elektromos közlekedés minden előnyével, tehát füstmentesen, sürübb járattal, nagyobb sebességgel.

— A motoros rendszer számitásaink szerint annyira gazdaságosnak mutatkozik, hogy *annakidején esetleges viteldijmérséklésről is lehet majd beszélni.*

Sikló-vasut Budakeszire

A fogaskerekü rekonstruálásával kapcsolatban egy igen érdekes és nagyfontosságu terv az is, amelyet ugyancsak Paulini igazgató készitett el a Jánoshegyi, illetve budakeszii közlekedés problémájának megoldására. A terv szerint a Jánoshegyről az Erzsébet Szanatórium mellett egy sikló-vasutat vezetnének le Budakeszibe, amelynek segitségével közvetlen vasutközlekedés létesülne Budakeszi és a főváros között. A tervek szerint ennek a 600—800 méter hosszu hegypályának a megépitése sem kerülne tulnagy áldozatba, mert fel lehetne használni a budai hegypálya berendezését, illetve a tervezett várbavivő lift elkészülte után át lehetne helyezni a János-hegyre az egész „Budai heypályát", természetesen elektromos erőre átalakitva.

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

Elérkezett a költségvetés közgyülési tárgyalása

Szerdán megkezdik és hat ülésen keresztül folytatják

A szerdai közgyülésen előreláthatólag megkezdődik a költségvetés tárgyalása. Igy egyeztek meg legalább a pártok vezérei a *Ripka* Ferenc főpolgármesternél tartott pártközi értekezleten. Mielőtt azonban a közgyülés hozzáfogna a költségvetés tárgyalásához, előbb *meg kell szavazni a kétmillió dolláros függő kölcsönt, valamint a Gázgyár és az Elektromos Müvek multévi zárszámadásairól és költségvetési előirányzatairól szóló tanácsi előterjesztéseket.* Közben a megüresedett bizottsági tagságok betöltéséről szavaznak. A megállapodás az, hogyha mindez este 9 óráig befejeződik, akkor még szerdán este megkezdik a költségvetés tárgyalását, amelyhez elsősorban a pártvezérek szólnak hozzá. *A pártközi konferencián felmerült az a terv, hogy minden párt a költségvetés általános vitájához összesen három-három szónokot állitson és azután térjenek át a részletes vitára. A pártvezérek azonban ezt a gondolatot nem tették magukévá, mert — mint mondották — nem korlátozhatják a felszólalásokat, ellenben megigérték azt, hogy pártjaik tagjait, akik a költségvetési vitában résztvesznek, kötelezik arra, hogy minél rövidebben beszéljenek.*

A pártközi konferencián különben a pártvezérek megegyeztek *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel abban is, hogy interpellációkkal és *inditványokkal senki sem fogja a költségvetés tárgyalását zavarni.* A pártvezérek megigérték, hogy az összes interpellációkat és inditványokat töröltetni fogják. A költségvetés letárgyalása után a folyó ügyek elintézése céljából ugyis lesz még egy közgyülés, ugyhogy az interpellálni szándékozók ezen a közgyülésen mondhatják el beszédeiket.

Előreláthatóan a költségvetési vita legalább hat ülésnapot vesz igénybe, még akkor is, ha a pártvezéreknek sikerülni fog azt a szónoklási lázt lecsökkenteni, amellyel a költségvetés pénzügyi bizottsági tárgyalásán találkoztunk. Az egyes ülések időtartamát előre nem állapitották meg. Értesülésünk szerint *a főpolgármester a legkisebb mértékben sem akar senkit sem korlátozni szólásszabadságában, ellenben a pártvezérekre vár az a hivatás, hogy hiveiknél odahassanak, hogy a költségvetési vita a szóáradatban el ne laposodjék és a végletekig el ne huzódjék.* Az egyes üléseket valószinüleg este tiz, vagy tizenegy órakor fogják befejezni.

Szent István-hetének megünneplésére Budapest meghivja az amerikai magyarokat

Ripka Ferenc főpolgármester hivó szózata a clevelandi Szabadságban

A nagyszabásu mozgalom, amelyet *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester a *Szent István-hét megünneplése* érdekében inditott, mindinkább nyer erőben és terjedelemben. Az egész ország készülődik arra, hogy Szent István-hetében fellátogasson Budapestre és ma már kétségtelen, hogy ezen a héten olyan élet lesz a magyar fővárosban, amilyenre a háboru ránkzudulása óta nem emlékezünk.

A hazai magyarság megmozdulásán tul a legnagyobb figyelmet érdemli az ameriai magyarok készülődése. *Az amerikai magyarság páratlan lelkesedéssel fogadta a gondolatot, hogy idehaza maradt véreik Szent István-hetét méltó nagy ünnepséggel akarják megülni.* Érdekes például, hogy a clevelandi *Szabadság* cimü lap mellékletként, nemzetiszinü keretben, képekkel ékesitett diszes plakátot mellékelt előfizetői számára. A plakát szövege a következő:

MENJÜNK HAZA SZENTISTVÁN-NAPRA!

nagyszerü utazás a Cunard Line világhirü gyorsgőzösén, a 45,647 tonnás

AQUITANIA hajón

Indulás: New-Yorkból 1926 augusztus 4-én szerdán, reggeli 1 órakor · Beszállás: kedden este 8 órakor

Megérkezés: Cherbourgban 6 nap alatt és Budapesten 8 nap alatt. Külön vonatok várják a hajónál, ugy hogy már augusztus 12-én Magyarország szépséges fővárosában Budapesten leszünk.

A Szent- stván napra hazautazó magyarokat a SZABADSÁG napilap Ohiói és W. Virginiai körzetének képviselője Boer Vilmos ur. személyesen fogja elkisérni egész Budapestig.

Amerikai magyarok, Boer Vilmos ur, aki már gyakran megtette az utat Magyarországba, gondoskodni fog az utasok kényelméről.

Harmadosztályu utasaink kifogástalan tiszta 2, 4 és 6 ágyas magán szobákat kapnak a hajón. Családok és házaspárok együt utaznak.

Udvarias kiszolgálás és magyaros étkezés.

Mélyen leszállitott oda-vissza utazási hajójegy-árak.

Mérsékelt másodosztályu jegyek. Kellemes hat napos ut a tengeren Vasuti ut a festői szépségü svájci havasok között.

CUNARD LINE

Korábbi hajóindulás: MAURETANIA, julius 31-én.

A plakátot a Lánchid, a Szent István szobor és a Halászbástya ékesitik. *Az amerikai magyarság készülődésének első jele, hogy máris háromszázan jelentkeztek a Szent István-heti magyarországi utra.* Ezek a háromszázan, vagy amennyien még többen jelentkeznek, a Szent István-napi körmenetben egy csoportban, a maguk zászlaja alatt fognak felvonulni.

Ripka Ferenc főpolgármestert nagyon megörvendeztette az amerikai magyarság ilyetén nagyszabásu készülődése. Minden igyekezetével azon van, hogy az amerikaiakat Budapesten a legmelegebb fogadtatásban részesitsék és ősi magyar vendégszeretettel lássák el. *A hajóállomáson, ahol megérkeznek, a kormány képviselőjén kivül ott lesz dr. Ripka Ferenc főpolgármester is,* aki a főváros nevében szeretetteljes szavakkal fogja üdvözölni Amerikába szakadt véreinket.

Az amerikai készülődés hirére dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester hivó szózatot intézett az amerikai magyarokhoz. A főpolgármester „Budapest meghivja az amerikai magyarokat" cimmel már elküldte invitáló cikkét a clevelandi *Szabadság* számára. Ebben a cikkben többek között a következőket mondja:

„A mi nagy nemzeti ünnepünket Szent István király emlékét azelőtt csak egy nappal ünnepeltük és az ünnepnek csak egy nagy jelenete volt: az a körmenet, amely a nagy király szent jobbkezével járta körül Buda utcáit és tereit. Az idén egy egész hetet avatunk Szent Istvánnak. Erre a hétre össze akarjuk gyüjteni a magyar népet Budapestre, hogy amint a tömegek egybeolvadnak, ugy olvadjanak össze a szivek is. Erre az ünnepségre hivlak meg, amerikai magyar testvéreim. Meghivlak benneteket az ünnepeket rendező Budapest székesfőváros nevében. Meghivlak benneteket Magyarország szivébe, amely rokon a ti szivetekkel, mert mi is érezzük, hogy a magyar testvéri szeretetet nem moshatják el köztünk az Oceán hullámai."

Cikkét igy fejezi be:

„Jöjjetek el és nézzétek meg Budapestet, amely a földkerekség egyik legszebb városa, ahol a természet és az emberi kéz együtt alkotott nagyszerüt. A hegyen emelkedő Buda palotái, a nagyszerü hidak a széles Dunán, Pest óriási háztengere olyan felejthetetlen szép látványosság, amely az idegent is meghatja. Annál jobban meghat majd titeket, akik örültök annak, hogy a magyar nemzetnek ilyen gyönyörü fővárosa van. Jöjjetek magyar testvérek minél többen, annál nagyobb lesz a mi örömünk."

Méltó ünnepséggel fogadják a világ minden részéből ideérkező köztisztasági szakembereket

A kongresszus és kiállitás julius 1-én nyilik meg — Chikán pesterzsébeti polgármester lesujtó kritikája a győri waggongyár köztisztasági gépeiről

A köztisztasági bizottság hétfőn délben Édes Endre tanácsnok elnöklésével a köztisztasági hivatal helyiségében ülést tartott. Az ülésen több kisebb jelentőségü versenytárgyalásról döntöttek, az ülés főtárgya azonban a julius első hetében megtartandó köztisztasági kongresszus és az azzal kapcsolatos kiállitás volt, amelynek részleteit valamint a külföldi vendégek fogadtatását tárgyalták meg.

Balló Alfréd, a köztisztasági hivatal igazgatója részletesen referált a bizottságnak a kongresszusra érkező vendégek elszállásolásáról, majd bemutatta a kongresszuson való részvételt bejelentő értesitéseket.

Eddig összesen 178 külföldi delegátus érkezését várják, többek között a német, az angol, a dán, a svéd, a norvég, a holland, a svájci, az angol, az olasz nagyvárosok kiküldötteit.

A Balkán és keleteurópai városok képviselőit a külügyminiszterium hivta meg, de ezideig nem érkezett értesités arról, hogy ezekből a városokból kik és hányan jelennek meg. A rendezőbizottság azonban reméli, hogy onnan is számosan jelentkezni fognak.

Amerikából néhány kanadai és chilei város kiküldötte már el is indult a kongresszusra.

Nincs kizárva, hogy Szovjet-Oroszország nagyvárosainak képviselői is megérkeznek a német delegátusokkal Budapestre. A vidéki városokból összesen 33 résztvevő jelentkezett.

A köztisztasági kongresszussal kapcsolatos kiállitás, amelyet tudvalevően az eddigi tervtől eltérően nem Tattersaalban, hanem a Müegyetem aulájában és üvegezett udvarain, valamint a parkban tartanak meg, szintén igen nagysikerürek igérkezik.

Rendkivül sok francia, angol, német és magától érthetően magyar cég vesz részt a kiállitáson, amelyen különben a köztisztasági eszközök, gépek és anyagok minden faja és változata bemutatásra kerül.

A rendezőbizottság azért tekintett el a Tattersaaltól, mert annak a környékén nincsenek megfelelő burkolatu utcák. A kiállitáson bemutatásra kerülő köztisztasági gépeket és eszközöket ugyanis működésben is be fogják mutatni és erre a Müegyetem környéke rendezett és kifogástalan burkolatu utcáival felette alkalmas.

A kongresszus résztvevői egyébként julius 1-én, csütörtökön Bécsben találkoznak és onnan hét órakor reggel a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság által rendelkezésre bocsátott hajón utaznak el Budapestre, ahova este félkilenc óra tájban érkeznek meg.

Az utazás folyamán programm szerint az első ülést már a hajón tartják meg.

A köztisztasági bizottság hétfői ülésén fogadóbizottságot alakitottak, amelynek tagjai Édes Endre tanácsnok, Szendy Károly főjegyző, Keil Tibor dr. fogalmazó, Zilahy Dezső, a fővárosi idegenforgalmi hivatal igazgatója, továbbá a fővárosi bizottsági tagok közül azok, akik a köztisztasági bizottságnak tagjai. A fogadóbizottság szerdán utazik Bécsbe és a külföldi vendégekkel a bécsi Grand Hotelben találkozik.

Balló Alfréd, a köztisztasági hivatal igazgatója a köztisztasági hivatal dalárdájával Nagymarosig a vendégek elé utazik.

Hétfőn délben különben Londonból sürgöny érkezett a köztisztasági hivatal cimére, amelyben az angol városok köztisztasági hivatalainak igazgatói arról értesitik a rendezőséget, hogy Londonban most folyik az angol városok köztisztasági kongresszusa, amelynek végeztével az egyesület három tagja, köztük a londoni köztisztasági hivatal igazgatója, feltétlenül elutaznak Budapestre.

Drágák és nehezek a Győri vagongyár Ochsner-rendszerü gépei

Érdekes, hogy már ma, a kongresszust megelőző hetekben a különféle szaklapokban megindult az az eszmecsere, amely mintegy bevezetője a kongresszusi vitának. Ilyen vita az, amely a szemétgyüjtési rendszerek körül fejlődött ki. Ebben a kérdésben most

dr. Chikan Béla pesterzsébeti polgármester

érdekes fejtegetését olvassuk:

„Aki a külföldi szemétgyüjtési rendszereket tanulmányozta — irja a pesterzsébeti polgármester, — ma már tisztában van azzal, hogy a technika ezirányu fejlődése az Ochsner-rendszert már avulttá tette. Az Ochsner-rendszer tehát semmi esetre sem az a kiválóság, amit a most Budapesten tartandó köztisztasági kongresszus a legjobbnak fog minősiteni. Már pedig óva intem a magyar városokat attól, hogy lassan kiküszöbölendő eljárásokat alkalmazzanak üzemeikben".

Chikán polgármester aztán elmondja, hogy az Ochsner-rendszerü gépek, amelyeket Magyarországon a Győri waggon- és gépgyár r. t. készit, 20—30%-kal drágábbak, mint a jobban bevált egyéb rendszerü gépek és rendkivül sulyosak is.

Okfejtését e tárgyban igy fejezi be:

„A magyar iparnak tüzön-vizen keresztül való pártolása elsőrendü közérdek, de viszont mi — akiktől a támogatást elkivánják — legalább követeljük meg azt, hogy a magyar ipar elsősorban támogassa önmagát azáltal, hogy modern berendezkedésben és árban is vegye fel a versenyt a külfölddel, egészséges konkurrenciával igyekezzék vevőt szerezni, s ne a felsőbb hatósági támogatás kierőszakolásával. Sajnos, ez ma már több magyar város tapasztalata."

Az a vita, amely már ilyen nemes formában veti előre árnyékát, és amelyben a vitázókat majd kizárólag csak a közérdek fogja vezetni, minden esetre áldásos lesz és a városok közönsége fogja annak hasznát látni.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye

Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.

Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára

Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.

Telefon: József 108—02 szám.

Budapest, III., Kövér Lajos-utca 4. sz.

Kirschenbaum Gusztáv Fia

pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

Telefon: J. 41-40

Skolkay Mátyás

épület- és műlakatos

Budapest, VIII., Gólya-utca 23

DORMÁN MŰVEK

autó és motorkerékpár specialisták

Budapest, IX., Liliom-utca 7

GERŐ N. NÁNDOR

TELEFON: 15-29

BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8

Központi fütée :: Vizvezeték :: Épület-bádogos

Összetolható „Bostwick"-rácsok. Vasszerkezetek. Épületek teljes felvasalása stb.

Kajtár Lajos

épület műlakatos és vasszerkezeti gyára

Budapest, IX., Liliom-u. 26. Telefon: J. 45-21

Legolcsóbb

mert a

legtartósabb!

a

CONTINENTAL

bicikligummi, motorbiciklikópeny, autó-ballongummi és teherautó tömörabroncs

Lerakat:

KOVÁCS RUDOLF

VI., Eötvös-utca 4. sz.

Telefon Lipót 988-56

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme

HARMATVIZ

a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize

Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—59.

Büvészi mesterkedéssel a deficitből fölösleget varázsoltak elő

Addig furtak-faragtak a költségvetésen, amig a 7 milliárd deficitből 28 milliárd fölösleg lett

Pontos adatok nem igen vannak róla és csak nagyon fáradtságosan lehetne megállapitani, de azt kell hinnünk, hogy Budapest történetében nem volt példa még arra, hogy a költségvetést a pénzügyi bizottság tizennégy ülésen keresztül tárgyalta volna. Ezuttal megtörtént ez a csoda, és be kell vallanunk azt is, hogy a sok üres szófecsérlés mellett igen értékes felszólalásokat is hallottunk, sőt a vita nem egy esetben termékenynek is mutatkozott. Semmi sem mutatja, milyen részletes vita folyt heteken át a pénzügyi bizottságban, mint az, hogy még a pesti kutyák érdekében is hangzott el vezéri felszólalás. Wolff Károly, a kereszténypárt vezére például a kutyák mellett és az állatorvosok ellen érvelt. Ilyen körülmények között igazán elmondhatjuk, hogy a pénzügyi bizottságban a költségvetési vita során alaposan meghányták-vetették Budapest dolgait.

De termékeny is volt a vita. Ami Budapest közönségét talán legjobban érdekli, ebből a termékenységből, az az, hogy sikerült a szürtaxot, amely kétségkivül igazságtalan megadóztatás, kiküszöbölni. Az egész tizennégy nap alatt talán az a négy nap volt a legsulyosabb, amely a héten zajlott le és amelyek közül egy a szocialisták adórohamával, kettő pedig a szürtax körül való háboruban telt el.

Tiz ülés zajlott le addig, amig végre hétfőn a bizottság arra ébredt, hogy annyit furtak-faragtak a költségvetésen, hogy a sok változtatás révén csaknem hétmilliárdos deficit állott elő. A Fővárosi Hirlap már az elmult héten megirta, azt is, hogy az üzemek beszolgáltatásával is baj van. A megajánlott 282 milliárdból összesen 49 milliárdot fizettek be, ebből is 46 milliárdot az Elektromos Müvek. Hétfőn reggel tehát ugy nézett ki a dolog, hogy az egész költségvetés felborul. A pártok külön-külön, majd együtt törték a fejüket, hogy mit csináljanak. Csupor tanácsnok már addig ment el, hogy szerette volna az egészet visszacsinálni, ami eddig történt. Törölni mindent, amit eddig megszavaztak és ujra kezdeni ezt a rettenetes tengerikigyószerü tárgyalást. Óriási fejvesztettség támadt és ezt a helyzetet kihasználták a szocialisták arra, hogy meginditthassák a nagy adórohamot. Bécsi tapasztalataikat teregették ki a bizottság zöldasztalára és azt követelték, hogy a város jövedelmének gyarapodására három Budapesten uj, de Bécsben már kipróbált adót, a cselédadót, a lakásadót és a személyszállitásra szolgáló gépereju jármüvek megadóztatását hozzák be. A cselédadóból 12 milliárdot, a lakásadóból 89.5 milliárdot, a gépereju járművek megadóztatásából pedig 20 milliárdot akartak évenként bevenni.

Ebbe az ujrendszerü adóztatásba azonban még a demokraták sem mentek bele. Ők azt proponálták, hogy az 50 százalékos községi pótadót emeljék fel 60 százalékra. A kereszténypárt is odaállt a demokraták mellé és leszavazták az uj adókat, de megszavazták a 10 százalékos pótadóemelést.

A adók körül való harc azonban nem ért ezzel véget. A demokraták a telekértéadót akarták feltámasztani, de leszavazták őket. Majd ujabb roham következett a fogyasztási adók ellen. A rohamot itt a szocialisták kezdték, de Éber Antal is melléjük állott. A hus fogyasztási adóját a kereszténypárt vette védelmébe és ők győztek is, mert a bizottság elfogadta azt az inditványt, hogy a husfogyasztási adót, meg a többi adót majd csak akkor csökkentsék, ha lesz fedezet az adók megszüntetésével támadt deficit fedezésére.

Az adóvita már-már végeszakadatlanul kavargott, volt szó ebadóról, utadóról, mig végre egy friss téma zudult bele a lanyha vitába. Jobboldal és baloldal a szürtax körül csapott össze olyan erővel, mint azt az egész költségvetési vita alatt nem láttuk. A szociálisták követelték az ostendei igéretek betartását és a szürtax eltörlését. A kereszténypártiak ezzel szemben Vázsonyi Vilmosra hivatkoztak, aki nem tartotta időszerünek, hogy a szürtaxot addig szüntessék meg, amig a kislakásépitést be nem fejezték. Jobb- és baloldal kemény vádakat vágtak egymás fejéhez, az eredmény azonban az volt, hogy a csütörtöki ülésen a baloldalt leszavazták.

A tizennegyedik és az utolsó vitanapon, mielőtt belekezdtek volna a tárgyalásba, egy kis számvetést csináltak. Már este tizóra felé járt az idő, amikor Folkusházy Lajos alpolgármester összeállitotta a költségvetés mérlegét és ekkor kisült, hogy a 10%-os pótadóemeléssel az idei költségvetés huszonnyolcmilliárdos fölösleggel zárult. Ekkor azonban szólásra emelkedett a kereszténypárt vezére és bejelentette, hogy a fölöslegre való tekintettel abban a helyzetben lesz, hogy a közgyülés költségvetési tárgyalásán javaslatot tehet a fölösleg felhasználása tárgyában. A baloldal is hasonlóképen nyilatkozott és igy szépen virágnyelven mondották meg, hogy diplomatikus felszólalásaik mögött az a megegyezés rejtőzik, hogy a közgyülés költségvetési vitájánál el fogják törölni a szürtaxot. Kétségtelen, hogy a hosszura nyult költségvetési vitának ez a két legnagyobb eredménye. Az egyik a pótadónak 10 százalékkal való felemelése, a második pedig a szürtax eltörlése. Egyszóval Budapest polgársága a nagy vita után félszemével könnyezik, félszemével mosolyog.

Tengeri-kigyóvá nőtt az autóbusz-közlekedés megoldása

Titkos befolyások érvényesitése a citromsárga próbakocsi érdekében

Budapest közuti közlekedésének egyik legfontosabb és legégetőbb kérdése, az autóbusz-probléma megoldása annyi viharos tárgyalás után, ugy látszik, megint hosszu pihenőre tért. A főváros egész lakossága lesve-lesi már azt a pillanatot, amikor ezt a kérdést, amit a világ minden metropolisában megoldottak, végre nálunk is elintézzék, de itt még mindig csak a „tanulmányozás" temetőjében fekszik az autóbuszközlekedés problémája. Érthetetlen csend és nyugalom burkolja körül a kérdést és ha valaki az illetékes helyeken érdeklődik a dolog iránt, rejtélyes vállvonogatást, titokzatos mosolygást kap válaszul. És legfeljebb egy-egy sejtető kézlegyintést:

— Hja! az autóbusz!?...

Érkezik ugyan néha-néha egy külföldi próbakocsi, amit egyesek feltünő lelkendezéssel, mások még feltünőbb becsmérléssel fogadnak, de a szimpátiáknak és antipátiáknak ez a szükkörü és kizárólag az érdekeltségeket eláruló megnyilvánulása nem tulságosan alkalmas az egész probléma megoldására. A főváros közlekedési bizottsága meghozta már a maga határozatát, hogy a főváros több kiváló külföldi cég kipróbált autóbuszát idehozatja próbajáratra. Ez a megoldás azért is jónak mutatkozik, mert a hazai iparnak alkalmat nyujtott volna arra, hogy a külföldi gyártmányokat itt tanulmányozva, azok előnyeit és hátrányait kiismerve, idehaza konstruálhassanak meg egy autóbuszt, vagy esetleg az itt legjobban bevált tipus hazai gyártására berendezkedhessék.

Most azonban arról értesülünk, hogy ez ellen a megoldás ellen

titokzatos befolyások próbálnak érvényesülni, amelyek a kormányt arra igyekeznek rávenni, hogy ne adja hozzájárulását a külföldi kocsik esetleges megvásárlásához és ne engedje meg azt sem, hogy a főváros teljesen szabadon választhassa ki a legalkalmasabb tipust és szemelje ki azt a hazai céget, amelyet a szabadalom megszerzésével és a kiválasztott tipus hazai gyártásával megbiz.

Azt suttogják a városházán, hogy ezek a titokzatos befolyások egy monstruózus, lelket kirázó, citromsárga próbakocsi érdekében történnek, amely kocsi ugyan szintén egy külföldi cég tulajdona, de amelynek szabadalmát néhány hazai vállalat már megszerezte. A sárga próbakocsi már több hónap óta itt szaladgál a fővárosban, de sem a főváros illetékeseinek, sem a közönségnek tetszését nem sikerült tulságosan mértékben megnyernie.

Éppen ezért a leghatározottabban tiltakoznunk kell az ellen, hogy egyes érdekeltségek a fővárosi autonómia szabad elhatározását befolyásolni igyekezzenek és ezzel a befolyással ennek a végtelenül sürgős és fontos kérdésnek mielőbb való megoldását késleltessék.

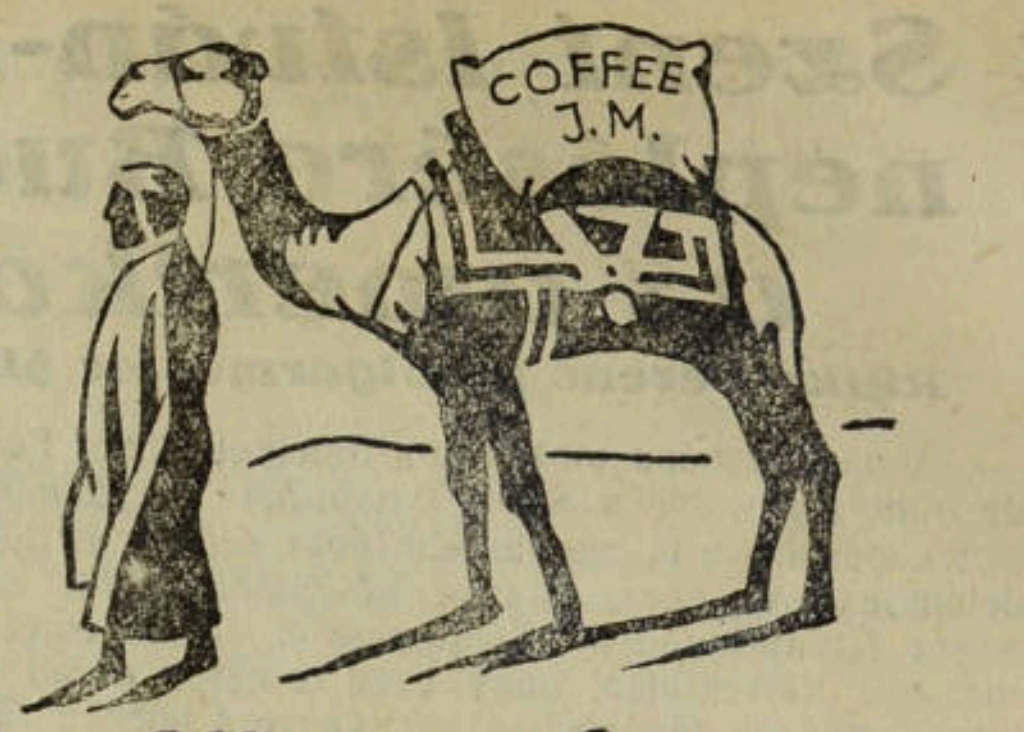

Meinl Gyula
kávébehozatala

Postacsomagot 5 kg-tól kezdve (rizs és cukor kivételével) vidékre bérmentve szállitunk. — Kérjen árjegyzéket!

Budapest, IX., Dandár-utca 15.

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: VII., Czobor-u. 14 — Műhely: V., Koháry-u. 19/b
TELEFONSZÁM: LIPÓT 972—31

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szaba alm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 — Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

GEDULDIGER HUGÓ BÉLYEGZŐGYÁRA VÉSNÖKI MŰINTÉZETE BUDAPEST, VI. VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 17

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fűtés, szellőztetés. Légszesz-, épület- és diszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Koráll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

LUTZ — Lutz Ede és társa lakk- és festékgyár r.t. Budapest VI. Ó-nagy-utca 4.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

ERDÉLYI udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz. Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnyök,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök.** Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban- Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

Nagyarányu magánépitkezés csak városi és állami kedvezésekkel indulhat meg

A kormány, a német rendszer bevezetését tervezi — Báró Kray István népjóléti államtitkár helyszini tanulmányuton van — A téglakartel gyártási kapacitásának csak egynegyedrészét használja ki

Lukács József vezérigazgató az idei épitési kampányról

Tagadhatatlan, hogy hosszu idő multával a jelen évben mégis megindult egy kevéssé az épitkezés és amennyiben a magántőke követni fogja az állami és fővárosi épitkezések példáját, ugy előbb-utóbb be fog következni az egykori jobb idők épitési kedvének a reneszánsza. Az épitkezés hosszas stagnálása tudvalevően a hazai iparvállalatok egész sorát kárhoztatja tétlenségre, vagy legalább is az üzemének erős redukálására és ezer meg ezer egzisztenciára hozna jobb napokat, ha az épitkezés valóban nagyobb arányu módon megindulhatna.

A jelen évben eszközölt épitkezések terjedelme és jelentősége természetesen *elsősorban a téglaipar elfoglaltságának a mértékében jut kifejezésre* és a téglaipar üzemi felkészültsége révén alkothatunk leginkább megfelelő képet a legutóbb megindult és a közeljövőben várható épitkezések arányairól. Kérdést intéztünk erre vonatkozóan

Lukács Józsefhez,

a *Kőszén s Téglagyár (Drasche) vezérigazgatójához*, akitől az alábbi nagyértékü információkat kaptuk:

— Mielőtt a téglagyáraknak a mostani épitkezésekkel kapcsolatos elfoglaltságát ismertetném, nem fog ártani, ha egy kis visszapillantást vetünk néhány számadat segitségével az utóbbi évekre. A *téglakartel*

1910-ben . . .	301	millió
1911-ben . . .	295	„
1912-ben . . .	155	„
1913-ban . . .	98	„
1914-ben . . .	100	„
1915-ben . . .	30	„
1916-ban . . .	34	„
1917-ben . . .	20	„
1918-ban . . .	14	„
1919-ben . . .	6	„
1920-ban . . .	13	„
1921-ben . . .	14	„
1922-ben . . .	42	„
1923-ban . . .	54	„
1924-ben . . .	47	„
1925-ben . . .	39	„

darab téglát szállitott a különféle épitkezésekhez. *A mostani év eddig elmult öt és fél hónapja alatt 54 millió darab téglára kaptunk megrendelést és ez a mennyiség az év végéig körülbelül 80 millió darabra fog emelkedni, tehát hozzávetőlegesen meg fogja közeliteni az 1914. év eredményét*, amikor tudvalevőleg az év derekán kitört háboru folytán szinte egy csapással megszünt az épitkezés.

A jelen évben eddig megrendelt 54 millió darab téglából 22 millió darabot a városi épitkezések igényeltek, 2½ millió darabra volt szükségük az állami épitkezéseknek, mig a többi 29½ millió a magán- és ipari épitkezési igényeket van hivatva kielégiteni.

— Hogy a téglagyárakat az utóbbi évek épitkezési hiánya milyen válságos helyzetbe sodorta, azt bizonyára felesleges közelebbről ismertetnem. Elég lesz talán utalnom arra a körülményre, hogy a téglagyárak egyáltalán nem vehették ki részüket az egyéb iparok háborus konjunktúrájából és minden oly kisérletük, mely egyéb iparágak bevezetésére irányult, az elhelyezési lehetőségek elégtelensége folytán szomoru csalódást eredményezett csupán. A téglakartelbe tömörült gyárak termelési képessége 300 millió darab tégla egy évben, amit persze nem igen lenne nehéz tovább fokoznunk néhány millióval.

A jelen évben tehát a téglagyárak a kapacitásuknak nem sokkal több, mint egynegyedét tudják csak kihasználni.

A tégla exportálására természetszerüleg nem igen gondolhatunk. A külföldön mindenfelé bőven vannak téglagyárak. Ahol az épitkezési kedv fellendül, nyomban egyre-másra támadnak a téglagyárak. A téglának egyébként sincs, speciális halmazállapota folytán, nagyobbfoku értékesitési lehetősége egy hosszabb uton való szállitással kapcsolatosan.

— A téglagyárak üzemének fellendülését természetesen az épitkezések nagyobbarányu megindulása hozhatná csak meg.

Németország ujabban igen sikeres módon oldotta meg az épitkezés problémáját. Ez abban áll, hogy az állam az épitkezési költségek 60%-át hitelezi alig 1—3 százalékos kamatu amortizációs kölcsön utján

azoknak az épittetőknek, akik 20%-os saját tőkével és további 20%-os bankgaranciával rendelkeznek. A németek rájöttek ugyanis arra, hogy az államkincstárnak bőven megtérül a kamatveszteség az épitkezések folytán előálló különféle adószolgáltatások révén, nem szólva a munkahiány nagymértékü csökkenésének morális és szociális értékéről. Ugy tudom,

a kormány máris kiküldte báró Kray István népjóléti államtitkárt a német metódus közelebbi tanulmányozására.

Félő azonban, hogy ennek a gyakorlati eredményei már aligha fognak kifejezésre jutni a jelen év még hátralevő részében.

— Egyébként — meggyőződésem szerint — *a magántőkét elsősorban a háztulajdon megkötöttségének bizonyos korlátok közé szoritott felszabaditásával, ezenkivül a kedvezések és előnyök egész sorával kell az épitkezések megkezdésére rábirni, mert különben egyszerüen kész ingatlanokat vásárol az itt elhelyezkedni kivánó tőke.*

Akiknek nem elég hungzatos az „altiszti" cim

Ezerhatszáz városi altiszt egy tucatnyi hordójelző altiszt ellen

Amikor a főváros közgyülése a státuszrendezést tárgyalta, soha nemlátott mozgolódást tapasztalhattunk a főváros alkalmazottai körében. Nem volt olyan csoport és nem volt olyan alcsoport, amely a maga külön kivánságait ki ne fejezte volna. Természetesen nem lehetett elkerülni azt sem, hogy ezek a kivánságok egy másik csoportnak az érdekeit ne sértették volna. Sajnos, ebben a mozgalomban sok sebet kapott a kartársi szeretet és az egyes kotériák nagy elánnal vonultak fel a másikak ellen. Annakidején a pártok vezérei ugy igyekeztek megszabadulni ezeknek a partikuláris érdekeknek a képviseletétől, hogy elhatározták: nem fognak felszólalni a közgyülésen a státuszrendezési vitánál. A közgyülési terem egyik oldalán be is tartották ezt a megállapodást, a másik oldalon azonban ugylátszik több a lágyszivü ember és itt bizony özönével nyujtották be a módositó inditványokat, persze valamenynyit valamelyik kotéria érdekében.

Talán ebből a versengésből maradt meg valami, mert még mindig vannak olyan jelenségek, amelyek azt bizonyitják, hogy egyes csoportok előkelőbbeknek tartják magukat a másiknál. A pénzügyi bizottság egyik legutóbbi ülésén felszólalt Buday Dezső Wolff-párti városatya és elmondta, hogy

a Hordójelző Hivatal altisztjei panasszal fordultak hozzá.

Ugy vélik, hogy ők magasabbrendü munkát végeznek, mint a többi altisztek, sőt munkájuk végzéséhez és állásuk betöltéséhez szakvizsgát is kell tenniök. Méltatlankodnak tehát amiatt, hogy dacára magasabbrendü munkájuknak, mégis csak altisztteknek nevezik őket. Az a kivánságuk, hogy külön státuszba sorozzák őket, oda, ahol a könyvtári és muzeumi őrök és altisztek vannak, cimük pedig ezentul az „altiszt" minősités elhagyásával egyszerüen hordójelző vagy mérlegmester legyen.

Buday Dezső tolmácsolta a hordójelzőhivatal altisztjeinek ezt a panaszát, amely panasz azonban nem maradt titok a többi altisztek előtt sem. A hordójelző hivatal ilyen alkalmazottainak száma aligha lehet több egy tucatnál, amivel szemben a főváros többi altisztjeinek száma meghaladja az ezerhatszázat. Most azután a Fansz altiszti csoportjában tömörült 1600 altiszt között nagy az elkeseredés, hogy az ő cimüket alacsonynak és dehonesztálónak tartják magukra nézve a hordójelző hivatalbeli kollegák. Nagy az aprehenzió és nagy az elkeseredés emiatt a cimháboruság miatt és a városatyák ujból megtanulhatják ebből az esetből is, hogy jobb bele nem avatkozni az ilyen kérdésekbe, amelyekhez, ha hozzányulnak, az emberek legkényesebb pontját, a hiuságukat érintik. Buday Dezső nyilván jószándékkal vette kezébe a hordójelzőhivatal altisztjeinek ügyét és mégis magára haragitotta a többi ezerhatszáz altisztet.

Értesülésünk szerint az altisztek Szövetségének elnöksége kérvényt nyujt be a polgármesterhez és kérvényükben tiltakozni fognak a „hordósok" sértő eljárása ellen, egyben pedig sérelmük orvoslását kérik.

TUNGSRAM

Gyári jelünkkel ellátott

fejhallgató

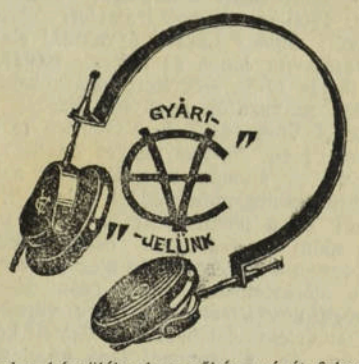

minden készüléknek vevőképességét fokozza.

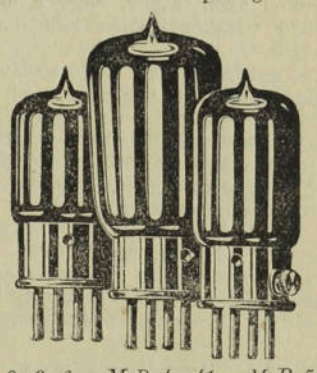

MR 2, 3, 6 MR 4—41 MR 5—51

Tungsram-vacuumcsövek

bármilyen rendszerü kapcsolásnál torzitásmentes, hangerős és tiszta vételt adnak.

Kapható mindenütt!

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT. UJPEST

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Szőrme-, Szőnyegmegóvás, lakástakaritás, beraktározási vállalat
a 36 év óta fennálló KERBER HENRIK cég
VIII., NAP-UTCA 29. — TELEFON: JÓZSEF 3—86.

Események

• • •

Bárczy István polgármesterré választásának huszéves évfordulója. A héten nevezetes évfordulója volt Budapestnek. Az évfordulóról tulságosan sokan megfeledkeztek, olyanok is, akiknek ezt a napot evidenciában tartani igazán kötelességük lett volna. Szombaton, 1926 junius 19-én volt ugyanis husz esztendeje annak, hogy *Bárczy* István tanácsnokot Budapest székesfőváros közgyülése polgármesterré választotta. 1906-ban a polgármesteri állásra négy pályázó volt: *Sipőcz* László árvaszéki elnök, *Kun* Gyula, *Vaszilievits* János és *Bárczy* István tanácsnokok. A junius 19-én megejtett választáson leadtak összesen 353 szavazatot, amelyből Bárczy Istvánra 195, Sipőcz Lászlóra 143 és Kun Gyulára 15 szavazat esett. *Heltai* Ferenc főpolgármester üdvözlő szavára *Bárczy* Isván, az ujonnan megválasztott polgármester gyönyörü programmbeszéddel válaszolt.

— Nagy ez a megtiszteltetés, nagy különösen szolgálati időm és érdemeim csekélységét viszonyitva, de éppen olyan, sőt talán még nagyobb ennek a kivételes előléptetésnek terhe reám nézve, mert esetleg éppen ugy kivételesen nagy várakozásokat is támaszthat velem szemben. Nos, tisztelt közgyülés, én vállalom az állásommal járó kötelességemet, minden erőmmel azon leszek, hogy a megválasztásomhoz füződő várakozásoknak tehetségemhez képest megfeleljek.

Önérzetes szavak voltak ezek, amelyeket tizenhét esztendős városházi szolgálat után mondott a fiatal polgármester, akit ilyen rendkivüli kitüntetés ért. Most, a huszéves jubileumkor büszkén tekinthet vissza erre a néhány önérzetes szóra *Bárczy* István, mert a kötelességeket, amelyeket vállalt, igazán kivételes tehetséggel és kivételes szerencsével végezte el. Polgármesteri működése fénykora volt Budapestnek és ma, a huszéves évfordulón Bárczy István nem kivánhat szebbet az ő kedves Budapestjének, minthogy ujra olyan évtizedbe lépjen, mint volt az, amelyben ő kormányozta a fővárost.

Pártértekezlet. Az Egységes Községi Polgári Párt szokásos heti értekezletét ezuttal nem hétfőn, hanem kedden este tartotta meg, amelyen a párt törvényhatósági tagjai teljes számban és számos kültag jelent meg. Dr. Kozma Jenő elnök üdvözölte a párt uj tagjait, majd a szerdai közgyülésen szereplő napirendet tárgyalták meg. Utána pártszervezkedési kérdésekkel foglalkoztak.

A szürtax körül

sokat aggságoskodtak, mig végre megoldást találtak. Mindenki vitázott és mindenki gondolkozott, sőt még a halott Vázsonyi szellemét is felidézték. Aztán külön vita indult meg arról, hogy hogyan kell interpretálni Vázsonyi Vilmos egyik kijelentését. Az ostendei megbeszélések körül pedig szenvedélyes szavak is hangzottak el. Bocsánatot kérünk azonban, de mi, akik szorgalmas figyelői vagyunk az eseményeknek, csatát nem láttunk és igy nem tudjuk elismerni azt sem, hogy a szürtax kérdésben győztesek és legyőzöttek volnának. Teljes mértékben elismerjük, hogy a demokratikus blokk minden igyekezetével azon van, hogy olcsóbbá tegye a pesti ember életét, de engedjék meg a baloldalon, hogy ebben a törekvésükben mások is osztozkodjanak. Vagyunk annyira jóhiszemüek és objektivek, hogy mindenki számára feltételezzük azt a nemes törekvést, hogy segiteni akar sulyos helyzetében lévő polgártársain. A szürtax eltörlését nem kellett kiharcolni. A szürtax megmaradt volna és fájdalmasan fizettük volna tovább is valamennyien, ha a papiros és a ceruza nem mutatja azt, hogy a pótadó felemelése után jut fedezet a szürtax elejtése révén előálló szükségletekre. Sajnos, ebben a kérdésben nem a baloldal és nem a jobboldal győzött, hanem győzött az a nem éppen örvendetes tény, hogy fel kellett emelni a községi pótadót.

BÁDOGOSMUNKÁK •— VIZVEZETÉK
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

— **Milyen a népjóléti minisztérium orvosi közigazgatása?** Lapunk e hó 9-i számában a Tisztiorvosok Országos Egyesületének közgyüléséhez irott reflexióinkban azt irtuk, hogy a tisztiorvosok nagygyülése kifogásolta, hogy közigazgatásban járatlan, ötletszerüen kiválasztott orvosok ülnek a minisztériumok vezető helyein. Megállapitjuk a Tisztiorvosok Országos Egyesülete vezetőségének hivatalos információja alapján, hogy a nagygyülésen ilyen felszólalalás nem hangzott el, aminthogy a magyar tisztiorvosok egyeteme a legteljesebb mértékben meg van elégedve azzal az igazán szakszerü, lelkiismeretes és pontos orvosi közigazgatással, amely a népjóléti minisztérium kebelében az ország közegészségügyét intézi. A tisztiorvosok az elmult időkkel szemben, amikor jogászok intéztek orvosi ügyeket a minisztériumok kebelében, nagy vivmánynak és eredménynek tekintik, hogy ezekben az ország közegészségügye szempontjából annyira fontos pozíciókban is orvosi belátás, orvosi hozzáértés, orvosi adminisztráció érvényesül és állja meg derekasan a helyét. A tisztiorvosoknak az a kivánsága, vajha az orvosi közigazgatás minden ágában annyira érvényesülne az orvosi szaktudás, mint az ma a népjóléti minisztérium orvos-tisztviselői karában feltalálható.

Krenner Dezső halála. A héten meghalt Krenner Dezső, a fővárosi könyvtár igazgatója. Az elhunyt köztiszteletben álló kiváló tisztviselője volt a fővárosnak, aki pályáját a közigazgatási szakon kezdte és mint a könyvtár derék igazgatója halt meg. Életének nagyrészét a főváros szolgálatában töltötte. 1909-ben került a közoktatásügyi ügyosztályba, majd az elnöki ügyosztályba, de hamarosan a fővárosi muzeumba osztották be, végül pedig 1915-ben könyvtáros lett. Mindössze négy évet töltött még a könyvtárban, mikor jött a kurzus és őt bizták meg a könyvtár vezetésével. Krenner Dezső azonban nem politizált, ő a könyveket szerette és a könyvtár védelmét még a kurzus leghangosabbjaival szemben is egész mellel vállalta. Bár a kurzus választotta meg könyvtárigazgatóvá, a kurzussal szemben is megvédte a fővárosi könyvtár európai hirü szociológiai gyüjteményét. Ezt a gyüjteményt tűzre akarták vettetni, Krenner Dezső azonban minden erejével megakadályozta ezt a barbár cselekedetet. Nehéz időkben volt a fővárosi könyvtár igazgatója, sulyos anyagi helyzettel és a kulturával szemben nehézkezü rezsimmel kellett küzködnie. Mégis feilesztette a könyvtárt, de ha ezt nem cselekedte volna is, mindörökre érdeme maradna az, hogy épségben tudta megőrizni azt a hatalmas gyüjteményt, amelyet valaha Szabó Ervin gyüjtött össze.

Alapitásának 50 éves jubileumát üli meg legközelebb a Kirschenbaum Gusztáv Fia (VIII., Bezerédy-utca 10.) vállakozó cég. Ötven évig hasznosan dolgozni a magyar gazdasági területen: nem lekicsinylendő érdem. A cégalapitó tradicionális szolidságát a fiuk örökölték, akik a régi becsületes eszközökkel és törekvésekkel fejlesztik tovább a vállalatot, amely pala- és cserépfedéssel és tetőzetek jókarbantartásával foglalkozik. A cég a hivatalos körök teljes megelégedésére sürün végez állami- és városi munkákat.

A világhires magyar asztalosipar elsőrangu művelője Rosenfeld Andor, akinek legmodernebb berendezésü asztalosáru gyára, épület- és lakberendezési telepe VII., Kövér Lajos-utca 4. szám alatt van. A gyár kitünő teljesitményei közismertek és versenyképességét legjobban bizonyitja, hogy a kislakásos épitési akció keretében a fővárostól legutóbb is több százmilliós megbizást kapott.

Meinl-üzlet Siófokon. A Meinl Gyula-cég a Siófokon és környékén nyaraló vevőközönsége kényelmére az idén is megnyitotta siófoki fióküzletét, ahol budapesti árakon a cég kitünő árui állandóan kaphatók. A Meinl-cég egyébként Pesterzsébeten, Kossuth Lajos-utca 15. szám alatt f. hó 15-én uj fióküzletet nyitott.

Szórakozás

A **Vigszinház** e hetének eseménye az Antónia felujitása. Lengyel Menyhért világhirü vigjátékának cimszerepét annak nagynevü kreálója, Fedák Sári adja, akinek ezuttal is Hegedüs Gyula lesz a partnerje. Lukács Pál adja az angol kapitányt, Fejes Teri a könnyüvérü Liát, Sarkadi Aladár és Szerémy Zoltán is megtartja régi, jó szerepét. Uj lesz Kürti József Fáncsy szerepében és Tóth Böske mint Piri. H. Balla Mariska, Kürthy Sári, Berczy Géza, Pártos Gusztáv játsszák a többi főszerepet. A második felvonásban most is Magyary Imre muzsikál. Az Antóniát szerdán, pénteken és vasárnap adják. A többi estén a Seybold kerül szinre.

Vigszinház. Szerda: Antónia (uj bemutatással). Csütörtök: Seybold. Péntek: Antónia. Szombat: Seybold. Vasárnap: Antónia. (8.)

Városi Szinház. Szerda, csüt., péntek: Rund um die Niese (Hansi Niese vendégjátékai). Szombat: Carmen (külföldi vendégjáték). Vasárnap este: Rigoletto (Alpár Gitta felléptével). (½8.)

Budai Szinkör. Egész héten minden este: Muzsikus Ferkó (½8). Vasárnap délután: Hivatalnok urak (Rátkai Márton és Sebestyén Géza felléptével). (3.)

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés dijmentes.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

Lampel Ödön Épület-, mű- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 153-15

ADLER ERNŐ tetőfedő vállalata és épitőanyag kereskedése
Budapest, V., Lipót-körut 9. Tel.: Teréz 90-35.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező. Autogeiser javitásokban specialista.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

Müpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: X., Józsefvárosi pályaudvar, Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

GIPSZET ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Erzsébet-tér 15.
Az egeresi és tordai gipszgyárak képviselete.
Telefon: 70-48. Telefon: 70-48.

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és müszaki iroda.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

Gazdasági Hirlap

Szakszerü hozzászólás a városi biztositó tervéhez

Gergely Tódor, az Első Magyar vezérigazgatójának nyilatkozata

Legutóbb oly hirek kerültek forgalomba, hogy a főváros intéző körei sorában bizonyos koncepció alakult ki a községi biztositási ügyeknek egy uj, e célra létesitett intézet utján leendő lebonyolitására és nyilvánosságra került hirek már azt is tudni vélik, hogy *a Vásárpénztár megfelelő kiépitésével volna elérhető leginkább e terveknek a praktikus megvalósitása.* Állitólag a *Prudentia Biztositó Rt.* részvényeinek megszerzése is felmerült volna, de ezt az illetékes körök a Vásárpénztárral kapcsolatosan előállott ujabb kombinációk érdekében hamarosan elejtették.

Ujabb hirek szerint azonban most egyik-másik törpe biztositó intézetnek a terve merült fel. Ez a kis biztositó intézet a

Mercur általános biztositó r. t., amelynek összes részvényei a Magyar Mezőgazdasági Hitelintézet R. T. tárcájában fekszenek.

Az uj fővárosi biztositó intézet megalakitásának a tervét — több oldalról szerzett meggyőződésünk szerint — a biztositási szakma meglehetősen szkeptikusan itéli meg. Igy alkalmunk volt erről a kérdésről többek között beszélgetést folytatni

Gergely Tódor kormánytanácsossal,

az *Első Magyar Általános Biztositó Rt.* vezérigazgatójával, aki a következően nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— *Nézetem szerint minden olyan kisérlet, mely egy szükebb dimenzióju biztositási intézmény létrehozását ambicionálja, már a kezdet kezdetén elhibázottnak tekintendő.* A biztositási üzletágnak a lényegét a nagy számok, a kiterjedt, messze elágazó üzleti lehetőségek nyujtják. A legutóbbi évek félreérthetetlenül megmutatták, hogy a kiskaliberü biztositási intézetek életlehetősége a lehető legminimálisabb és a mostani csonka ország területén egy alapos szelekciónak kell bekövetkezni. Az egykori Nagy-Magyarországon összevissza 19 elemi biztositó intézet müködött, mig Csonka-Magyarországon a legutóbbi időkben ezeknek a száma 48-ra szaporodott. Ezeknek az alapitásoknak persze már jelentkezik is a reakciója és a kisbiztositók jelenlegi krizise csakis egy radikális fuzió-sorozat utján oldható meg.

— Ilyen körülmények között *aligha tekinthető komolynak az a hiresztelés, miszerint a város egy házikezelésü biztositó intézményt akarna a közeljövőben kreálni.* Viszont

a legnagyobbfoku dilettantizmusra vallana, ha a Vásárpénztárt akarnák bizonyos körök ilyen célra kiépiteni.

Mintha a biztositási üzletág olyan könnyedén bevezethető volna, mint mondjuk, egy tőzsdeosztály felállitása? A laikus tervezők nyilván nincsenek tisztában a biztositási szakma tömérdek speciális komplikációjával és azt hiszik, hogy elegendő egy megfelelő ügynöki szervezet létesitése. Honnan veszik majd azután az évtizedes tapasztalatokat megkivánó klasszifikálási szakértelmet, hogy melyik üzlet vihető keresztül és melyik nem?

— És itt van mindjárt egy igen fontos kérdés, hogy vajjon maga a főváros bele akar-e kapcsolódni teljes rizikóval a biztositási üzletággal együttjáró sulyos kötelezettségekbe és ha igen, milyen anyagi eszközöket lehetséges e célra igénybevenni. Ha pedig csupán a viszontbiztositási rendszert óhajtja favorizálni, kifizetődik-e számára a nagyterjedelmü üzleti apparátus?

— Hogy egyes külföldi nagy városok önálló biztositóval birnak, ez mindenesetre némiképpen csábitóan hangzik, de — meggyőződésem szerint — ezek legfeljebb bizonyos fiókok, illetve expoziturák jellegével birhatnak, melyek mögött bizonyára ott állanak a nagy dimenziójú biztositók, hogy a megfelelő üzletforgalmi intenzitást lehetővé tegyék. Önálló kis korporációk sorsa már a megalakulásuk pillanatában meg van pecsételve és igy

egyáltalán nem tudok komolynak és szakszerünek elképzelni egy, házikezelésü biztositó intézetet a főváros kebelében.

— Ez a koncepció aligha lesz egyéb, mint egy jámbor kivánság, amivel szemben valamivel több praktikus érzék és kevesebb teoria bizonyára megfelelő mederbe terelhetné ezt az egész furcsa tervezgetést.

Mintegy 50—60 mozdonyra lesz szükségünk, melyeket az eddigi diszpoziciók szerint a Ganz-Villamossági és a Máv. gépgyár fognak közösen előállitani.

Egy-egy mozdony körülbelül 280.000 aranykoronába, azaz mintegy 4 milliárdba fog kerülni, tehát a magyar gépipar csak ennek a révén cirka 16,800.000 aranykorona értékü megrendeléshez fog jutni. Ezekhez fognak járulni még a villamosvezeték felállitásához szükséges vasoszlopok, valamint különféle egyéb üzemi anyagok, továbbá a várpalotai centrálé berendezési eszközei.

— *Az angol pénzügyi konzorciummal folytatott tárgyalásaink egyik eddigi eredménye gyanánt máris sikerült biztositanunk, hogy a villamositásra kiszemelt vonal berendezésében a magyar iparé legyen a tulnyomó szerep.*

— Meggyőződésem szerint a Kelenföld-brucki vonal elektrifikálásán kivül a közel jövőben aligha lesz alkalmunk és módunk egyéb nagyobbszabásu villamossági koncepciók megvalósitására és *egyelőre korainak kell tartanunk a Duna vizierejének elektromos célra való kitermelését, vagy a mátramenti lignitbányáknak bizonyos erőmüvi telepek számára leendő felhasználását.*

Befejezés előtt a budapest-brucki vonal villamositásának előkészitő munkái

A Máv. egy angol pénzcsoporttal folytat kedvező tárgyalásokat — A magyar ipar mintegy huszmillió aranykoronás megrendelésre számithat

Verebélyi László min. tanácsos nyilatkozata a nagyszabásu tervekről

Miként ismeretes, a Máv. vezetősége már régebben nagyszabásu terveket dolgozott ki a fővasutvonalak villamositására vonatkozóan és alig *egy évvel ezelőtt Budapest és Alag között megindult az első elektromos motorvonat,* melynél egy speciálisan ujrendszerü villanyosmozdonyt igyekeznek kipróbálni és tökéletesiteni a Máv. szakemberei. A *Kandó* Kálmán terve szerint megépült mozdony teljesitőképességéről máris a legnagyobb elismeréssel emlékeznek meg a szakkörökben és egyes hirek szerint rövidesen reá fog kerülni a sor az eddig végzett kisérletek praktikus alkalmazására.

Verebélyi László miniszteri tanácsos, a Máv. villamossági osztályának a vezetője

kérésünkre a következőkben ismertette a Máv. villamositási ügyének a jelenlegi stádiumát:

— A Máv. villamositási programmja előreláthatóan már a legközelebbi jövőben nagyjelentőségü fordulóponthoz fog eljutni.

Egy igen komoly és előkelő angol pénzcsoporttal folytatunk hosszabb idő óta messzemenő tárgyalásokat a budapest—brucki vonal villamositása érdekében és a tárgyalások jelenlegi előrehaladott stádiumából következtetve, körülbelül egy hónapon belül egy mindenképpen kielégitő megállapodás fog létrejönni a tárgyaló felek között.

— Az emlitett vonal látszik ugyanis már régtől fogva a legalkalmasabbnak a villamositás céljára, miután ennek az intenziv teher- és személyforgalma mellett mindenképpen rentabilisnek igérkeznek az elektrifikálás érdekében végzendő terjedelmes beruházások. *A koncepció magvát tudvalevőleg a várpalotai lignitrétegek felhasználásával üzembe helyezendő nagy akcióképességü centrálé adja,* mely az emlitett vonal energiaszolgáltatásán felül még Budapest számára is tudna juttatni jelentős árammennyiséget. A várpalotai lignittelepek rendkivül bőséges készleteket tartalmaznak és még ha 50—60 év mulva ki is merülnének, semmi különös nehézségbe nem fog kerülhetni, hogy az amortizációs terhektől időközben amugyis megszabadult üzemet normális fekete szénnel lássuk el.

— Az eszközölt számitások szerint egyelőre csakis a budapest—brucki vonal alkalmas arra, hogy az eddigi rendszerrel szemben az elektrifikálás révén lényeges jövedelemtöbbletet érhessünk el.

A budapest—miskolci vonal elektrifikálásától viszont egyelőre el kell tekintenünk,

ámbár a mátramenti dus és kitünő minőségü lignittelepek rendkivül alkalmasak egy erőmü táplálására. Amennyiben az angol pénzcsoporttal kötött megállapodásunk eredménye gyanánt a szükséges beruházási tőke a birtokunkban lesz, nyomban hozzá fogunk a budapest—brucki vonal elektrifikálásához. Rövidesen meg fog épülni a nagyszabásu várpalotai erőmü és sor kerülhet a villamosmozdonyok parkjának összeállitására.

A Beszkárt pengőmérlege

Közgyülés: junius 30-án

A napokban megjelent a Beszkárt pengőmérlege, valamint ezzel kapcsolatosan a meghivás az e hó 30-i rendes évi közgyülésre. A közgyülés tárgysorozatának pontjai között szerepel többek között az igazgatóság megválasztása is, amelyről főlapunkon, a Fővárosi Hirlap-ban számoltunk be. Ami a Beszkárt uj felértékelt mérlegét illeti, ennek adatai között mindenekelőtt feltünik, hogy a villamosvasutak az elmult év során 4,343.000 pengő, azaz mintegy 54 milliárd korona értékü beruházást eszközöltek, ami tagadhatatlanul impozáns jele a vezetőség regenerálási törekvéseinek. A vállalat összleltára egyébként a mult év végére vonatkozóan a mérlegben 6,053.231 pengő, azaz 75.665,395.409 papirkoronával szerepel, ami bizony a valósághoz képest nagyon szerény összeg. A vasut ingatlanai ugyancsak meglehetősen kis összeggel, 666 millió koronával szerepelnek. Érdekes, hogy az anyagkészlet a leltárrovat mellett elég tekintélyes összeggel, több mint 30 milliárd koronával szerepel.

A közölt nyereség-veszteségszámla szerint a vasutüzem multévi személyi és dologi kiadásai 481 milliárdot tettek ki. A személyszállitásból eredő bevételek pedig 658 milliárd koronára rugtak, tehát a személyi és dologi kiadások összegét mintegy 50 százalékkal meghaladták. Az áruszállitások bevétele viszont 2.42 milliárdot tett ki. Tekintélyes összeggel szerepel a mérlegben a nyugdijalap javadalmazása is, kerek 53 milliárddal. A különféle alapok dotálása után a mérleg 2.06 milliárd korona tiszta nyereséget tüntet fel.

A Mátravidéki lignittelepek értékesitése. Tudvalevőleg a Mátra hegységnek az Alföld felé terjedő vidékén, mintegy 200 kilométer hosszuságu lignittelepek huzódnak meg, melyeknek az értékesitése érdekében az utóbbi években több koncepció is támadt. A legnevezetesebb ezek között Rohrer Béla-féle terv, amely több villamos-centrálé táplálására akarná felhasználni az itt található lignitet. Most pedig egy konzorcium, melynek tagjai magyar és német tőkések, egy uj szabadalom alkalmazásával szeretné értékesiteni a mátramenti lignitet. A konzorciumban vezető szerepe volna a Sugár-féle szénkereskedelmi vállalatnak.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 105—14.
eheraulóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Ke ekeset átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

Minden épitési vállalkozás: Létraállvány kölcsönzése
Minden épitőanyag eladása és épitőhelyre szállitása vagón- és fuvartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda VIII., Illés-utca 30

Tizéves a Pénzintézeti Központ

Tiszta vagyona 28½ millió pengő — Idei osztalék 6%

A Pénzintézeti Központ 9-ik rendes közgyülését f. hó 19-én tartotta Elischer Viktor m. kir. udvari tanácsos elnöklete alatt a kormány képviselőjének és a pénzintézetek nagy számban megjelent kiküldötteinek részvételével. Elischer Viktor elnök rövidesen megemlékezett az intézet tizéves fennállásáról, ami után a közgyülés tudomásul vette az igazgatóság előterjesztett évi jelentését és megállapitotta az 1925. évi december 31-iki mérleget, amely a nyugdijalapnak 20 milliárd koronával való gyarapitásán felül 5924 millió korona nyereséget tüntet fel. A közgyülés az üzletrészek után 6% osztalékot — az alapszabályszerü maximumot — állapitotta meg. Tudomásul vette továbbá a közgyülés az igazgatóságnak az 1926. évi január hó 1-sö napja vagyonállagáról készitett megnyitómérlegre vonatkozó jelentését, megállapitotta a megnyitó-mérleget és az intézet tiszta vagyonát 20,505.000 pengő üzletrésztőkében és 8,039.000 pengő veszteségi tartalékalapban állapitotta meg, amihez még a 3,240.459 pengő összegü nyugdijalap járul. Ezután a közgyülés a megüresedett igazgatósági tagsági helyekre megválasztotta Teleszky János dr., Elischer Viktor, Deményi Károly, Gerlóczy Gyula dr., Nyulászi János dr., Pásztor Miksa, Conrad Ottó, Sécsi Pál, Enyedy Béni, Schrever Endre dr., Meskó Elek, Nyári Pál dr., Susits Béla dr. és Visnya Ernő urakat. Választott továbbá a közgyülés 44 választmányi és 9 felügyelőbizottsági tagot. A közgyülést követő igazgatósági ülésen Elischer Viktor elnök bejelentette, hogy a pénzügyminiszter megbizottként Iklódy Szabó Andor dr. miniszteri tanácsost, helyetteséül pedig Zsigmondy Kálmán dr. miniszteri tanácsost küldte ki.

Uj fuziós tárgyalások a Központi Jelzálog körül. A Központi Jelzálog Hitelbank (Mándybank), melynek szanálására vonatkozóan a Pénzintézeti Központ annak idején messzemenő terveket dolgozott ki és eddig mintegy 30 milliárd hitellel támogatott, ujabban ismét fuziós tárgyalásokat folytat több irányban is. A tárgyalások azonban eddig csakis informativ jellegüek voltak.

A MFTR pengőmérlege. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. a kereskedelemügyi és pénzügyminiszter által jóváhagyott 1925. évi zárszámadásait az igazgatóság, folyó évi junius hó 14-én tartott ülésében véglegesen megállapitotta és a közgyülés idejét a folyó évi junius hó 30-án 11 órára tüzte ki. A zárszámadások szerint az 1925. év tiszta nyeresége 428,485.064 K 03 fillér összeget tesz ki, mely összegből a társaság osztalékot nem fizet. Ezen nem kedvező eredménynek oka a a középeurópai gazdasági helyzet, továbbá a kedvezőtlen időjárás, amelynek következtében a hajózás mintegy négy hónapig szünetelt. Ezenkivül a társaság szerződéses hajózási szolgálatának a változott viszonyok folytán szükéges ujraszabályozása sem történt még meg.

75.288/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet: 1. az I., Budaörsi-ut és Csend-utca sarkán épülő A, B, C, D és E; 2. a VI., Váci-ut és Mura-utca sarkán épülő A, B és C; 3. a IX., Mester-utca és Dandár-utca sarkán épülő egy darab; 4. a X., Simor- és Villám-utca sarkán épülő egy darab; 5. a X., Üllői-ut és Zágráb (Ceglédi)-ut sarkán épülő A és B kislakásos pavillonok, illetőleg bérházak, továbbá 6. a VIII., Csobánc-utca 1. szám alatti iskola

villamos szerelési munkáira.

A költségvetési kiirás nyomtatványai pavillononkint 10.000 (tizezer) koronáért kaphatók 1926 junius 16-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. em. 342. számu szobájában. A tervek Központi városháza, III. em. 326/a ajtó alatt megtekinthetők Bánóczy Béla főmérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. emelet 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. emelet 120.).

Az ajánlatok **1926 junius 30-án (szerdán) délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 342. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon a III. emelet 351. számu üléstermében 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1926 junius hó 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A Csaba-u., Biró-u. és Ráth György-u. közti szakaszának vasbeton lépcsőkkel és trahitgyalogúttal való ellátására irányuló munkákra ajánlatot nyujtottak be: Hollós Ferenc 136, Lukács és Bauer 139, Bien és Wersetz 143, Kövező és utépitő rt. 156, Sándor Ödön 161, Komfort épitő rt. 178, Cséti István 150, Farkas Lajos 232 millió koronával.

A Széchenyi fürdőutnak a Hermina-utig terjedő szakaszán végrehajtandó makadámszerü rendezési munkáira ajánlatot nyujtottak be: Lukács és Bauer 147, Spányi Ernő 160, Obendorfer R. 147, Cséti István 157, Krausz Ferenc 131, Helfenstein Károly 143, Klauber és Vajda 137, Szántó Ferenc 156, Hollós Ferenc 134, Komfort épitő rt. 165 millió koronával.

A rákoskeresztúri temető jobboldali útlósutjának makadámszerü rendezésére ajánlatot nyujtottak be: Szántó Ferenc 110, Lukács és Bauer 113, Spányi Ernő 131, Klauber és Vajda 104, Halmos 129, Krausz Ferenc 148, Komfort épitő rt. 145, Helfenstein Károly 134 millió koronával.

70.668/1926—II. szám.

Tervpályázati hirdetés

1. Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános jeligés tervpályázatot hirdet az V. ker., Markó- és Honvéd-utcák sarkán, 1089—1090. hrsz. alatt épitendő bérház terveire.

2. A pályázaton résztvehet minden magyarhonos épitész.

3. A pályázatra vonatkozó telekhelyszinrajz 1926 junius 21-től (hétfőtől) kezdve a tanácsi II. (középitési) ügyosztály kezelőhivatalában (IV. ker., Központi városháza, III. emelet 342. ajtó) szerzendő be a hivatalos órák alatt.

4. Tervezendő minden mellékhelyiséggel (cselédés fürdőszobával) ellátott három- és négyszobás lakásból álló bérház. A saroklakások ötszobásak is lehetnek. A tervezésre nézve a budapesti épitésügyi szabályzat pontjai mérvadók. A tiszta szobamagasságok átlagosan 3.6 m legyenek.

5. A bérház udvarában elhelyezendő egy szabadon álló transzformátorépület, amelynek külső, falakkal együtt vett méretei a következők: hossza körülbelül 30 méter, szélessége körülbelül 14.50 méter. Magassága a padlótól főpárkányig körülbelül 14.50 méter. (Tájékozásul szolgáljon, hogy ebben az épületben három emeletsor lesz, a földszint 5 méter, az I. em. 4.50 méter, a II. em. 3.50 méter, belső magassággal. A földszinti padló az udvar nivója fölött 0.50 m lesz. Az udvar nivója egyenlő legyen az utcai járda nivójával.) Ennek az épületnek megtervezése nem a pályázó feladata, csak konturjait tartozik berajzolni.

6. A transzformátorépület és a vele párhuzamos bérházi falak között minimum 4 méter széles szabad beépitetlen udvarterület legyen, amely kizárólag a transzformátorépület céljait szolgálja, ennélfogva a bérháznak csak ablakai nyilhatnak erre. A bérház udvari közlekedő falnyilásai részére külön udvar létesitendő.

7. A transzformátorépület és a telekhatár között ez a szabad terület 2 m széles is lehet. (Ha a transzformátorépület valamelyik telekhatár mentén terveztetik.)

8. A transzformátorépület 4 m széles, 5 m magas kijáró kaput kapjon az utcára, esetleg a bérház traktusán keresztül. Ez a kijáró direkt a transzformátorépülethez tartozó 4 m széles udvar egyenes folytatása legyen és a bérháztól minél tökéletesebben el legyen különitve. (Tájékoztatásul szolgáljon, hogy a transzformátorépület a környező vidék egész villamosáramszolgáltatásának átváltó központja és az utcáról tökéletes megközelithetést, a környezettől teljes elszigetelést követel.)

9. Készitendő 1.: 200 léptékben a) az eltérő emeletsorokról 1—1 alaprajz, b) egy homlokzat, c) egy metszet és d) rövid müleirás és köbtartalomkimutatás, melynél a beépitett térfogat a pincepadlótól a homlokzat felső éléig számitandó.

10. A pályamunkák a legegyszerübb módon állitandók ki, kasirozás, keretezés, üvegezés stb. mellőzésével; azok minden darabja, illetőleg minden lapja jeligével látandó el és lezárt jeligés levéllel legkésőbb **1926 julius 31-én (szombaton) déli 12 óráig** elismervény ellenében a tanácsi II. ügyosztály kezelőhivatalában (IV., Központi városháza, III. em. 342. ajtó) adandó be.

11. A birálatból kizáratnak az elkésett, a nem kivánt rajzot tartalmazó, vagy nem teljes pályatervek.

12. Postán feladott terveknél a postai bélyegzőre vonatkozik a határidő.

13. A biráló-bizottság elnöke Budapest székesfőváros polgármestere, illetőleg helyettese.

14. A kitüzött pályadijak a következők:

I. dij	12,000.000
II. dij	10,000.000
III. dij	8,000.000

és 10 megvétel à 5,000.000 K, amennyiben a bizottság erre érdemes terveket javaslatba hoz.

15. A biráló-bizottság, melynek határozata végérvényes, a beérkezett pályaművek elbirálását azonnal elkezdi, a legrövidebb idő alatt befejezi, az eredményt a döntés után azonnal kihirdeti és a pályadijakat 8 nap alatt jelentkezésre kifizeti.

16. A beérkezett pályaművek a birálat befejezése után a birálati jegyzőkönyv másolatával együtt 2 hétig nyilvánosan a Központi városháza II. ügyosztályának üléstermében kiállittatnak.

17. A dijazott és megvásárolt pályatervek a főváros tulajdonába mennek át, de csakis ennél az épitkezésnél használhatók fel.

18. A nem dijazott és meg nem vásárolt pályaművek a kiállitás után 30 napon belül a tanácsi II. ügyosztály kezelőhivatalában a birálati jegyzőkönyv egy példányával együtt átveendők. Ez időn tul a főváros tanácsa a tervekért felelősséget nem vállal.

19. Jelen pályázattal járó kötelezettségen tul a tanács a pályázókkal szemben semmiféle kötelezettséget nem vállal.

20. Pályatervének beadásával pályázó ezen hirdetésnek pontjait magára nézve kötelezőnek elismeri.

21. Egyéb fel nem sorolt vonatkozásban ezen pályázatra nézve a magyar királyi kereskedelmi miniszter 79.049/1908. szám alatt kiadott tervpályázati szabályzata érvényes.

Budapest, 1926 junius hó 7-én.

Budapest székesfőváros tanácsa.

27.662/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a központi csatornaszivattyutelepre szállitandó és felszerelendő 1 drb 4 m statikai emelőmagasság mellett 3.3 m³/mp. és 1 drb 2 m statikai emelőmagasság mellett 1.5 m³/mp. teljesitményü elektromos hajtásu centrifugál-szivattyukra.

A szabályszerüen kiállitott és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat **1926 julius 6-án (kedden) délután 5 óráig** kell a tanácsi II. (ut- és csatornaépitési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II., em. 279. ajtószám) benyujtani.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába letenni.

A versenytárgyalás **1926 julius 6-án (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számu helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Budapest, 1926 junius 7-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

Magántanfolyam (ezelőtt WALTER)
Előkészit középiskolai magánvizsgákra érettségire. — Tisztviselőknek kedvezmény.
VIII., RÁKÓCZI-ÚT 51.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam | Budapest, 1926 junius 30. | 26. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

A köztisztaság őrei

ezen a héten Budapesten találkoznak. Az egész világról, Európa minden nagy városából, de a tengerentulról is idesereglenek majd azok a szakemberek, akik a modern városi élet eme legnagyobb problémájával foglalkoznak. Boldogan és örömmel üdvözöljük ezt a kongresszust, amelyet, hogy Budapesten tartanak meg, különös elégtétellel és különös büszkeséggel fogadjuk. Maga az a bátorság, amellyel Budapest falai közé várja a köztisztaság mindenünnen összesereglő őreit, azt mutatja, hogy ez a város ebben a hatalmas kérdésben is kiállja a legszigorubb kritikát. Azok, akik ezen a kongresszuson résztvesznek, kétségkivül nemcsak a tanácskozásra szánt helyet találják meg Budapesten, hanem ha ők valahol megjelennek, ott egyszersmind tanulni is akarnak. Ha tehát ezek az urak bennünket tisztelnek meg látogatásukkal, egészen bizonyos, hogy büszkén mutathatjuk meg azokat az intézményeinket, amelyek Budapest tisztaságát és igy egészségét biztositják.

Nem kell magyaráznunk, hogy a modern városok életében mit jelent a köztisztaság. Ahol az emberek milliós tömegekben laknak, ezerszeresen fontos a példás rend és példás tisztaság, mert különben hiábavaló az orvosi tudomány, hiábavaló minden fáradozás, a járványok pusztitása halomra dönt minden munkát, amelyet az egészségért való küzdelem végzett. Budapest mindig sokat áldozott azért, hogy lakosainak egészségét megóvja és hogy a tisztasággal preventiv módon intézkedjék a pusztitó járványokkal szemben. Hatalmas intézményeink, amelyek ezt a célt szolgálják, kitünő vezetők kezében vannak, akik a köztisztaság terén európai nevet vivtak ki maguknak. Fájdalom, a háboru és az azt követő idők az emberi nyomoruságot ugy összehalmozták a magyar fővárosban, hogy itt százszoros veszedelmekkel kell megküzdenie a köztisztaság munkásainak. A nyomorlakások járványfészke, emberi oduk, melyekben nem lehet védekezni a ragály ellen, kész veszedelmei a lakosságnak. Csak az elmult héten láttuk kétségbeejtő példáját annak, hogy a nyomoruság és a lakáshiány hova süllyesztette a budapesti embert. A főváros vezetőségének arra hivatott tagjai az árvíz apropóiából kintjártak a Suhajda-telepen, amelynek szörnyüséges állapotáról nemcsak a sajtóban, de a közgyülési teremben is hangzottak el keserü kifakadások. Ezt a Sulhajda-telepet szemtől-szembe látták a héten *Liber* tanácsnok és *Végh* János tiszti főorvos. A kétségbeejtő látvány arra kényszeritette Liber tanácsnokot, hogy ott a helyszinen rögtön bejelentette az egész nyomorfészek, az egész járványgyüjtő telep lerombolását. Ime, ez történt néhányszor huszonnégy órával azelőtt, hogy a köztisztasági kongresszus megnyilik Budapesten.

Fájdalom, ha Liber tanácsnok leromboltatja is a Suhajda-telepet, még mindig számos olyan nyomortanya veszélyezteti Budapesten a közegészségügyet, mint amilyen rettenetes fészek ez volt. Ezért mondjuk, hogy Budapest köztisztasági őreinek százszorosan nagyobb munkát kell végezni, mint amilyet más európai városokban végeznek, ott, ahol a háboru pusztitásai és a háboru felidézte nyomoruság nem teremtettek olyan kétségbeejtő helyzetet, mint nálunk. Éppen azért azt kell mondanunk, hogy *amikor a köztisztasági kongresszus összeül Budapesten, necsak monumentális öntözőgépeinket és seprőmasináinkat, necsak a szemétgyüjtés uj rendszereit mutassuk be nekik, hanem ismertessük meg a világvárosok kiküldötteit azzal is, hogy a háboru és Trianon milyen kétségbeesett küzdelem elé állitotta azokat, akik Budapest köztisztaságára és közegészségére ügyelnek.* A frissen öntözött körutak, a tisztára söpört mellékutcák és az olajozott hegyi utak mellett igenis vonuljanak fel a Suhajda-telep és a többi járványfészkek is, mert csak akkor fogják meglátni vendégeink, hogy milyen hősi küzdelmet folytatunk ennek a városnak az egészségéért.

Tudják meg ezek a vendégek, hogy 1918 óta, amikor az alig befejezett háboru nyomán a spanyolnátha-járvány pusztitott kegyetlenül, nem volt komoly, számottevő járvány ebben a városban. Nyolc esztendőn át tudta megőrizni Budapest lakosságát a példás rend és példás tisztaság, a szakemberek és orvosok előrelátása attól, hogy halomszámra pusztuljanak, mint másutt, itt is az emberek. Ezek a nagyszerü férfiak, akiknek egész Budapest elismerése és hálája jár ki, meg tudtak védeni bennünket minden komolyabb járványtól, bár nem volt erőnk kipusztitani, kegyetlenül kiégetni az olyan járványfészkeket, mint amilyen például a Suhajda-telep is. Nem szégyeljük a nyomoruságot, nem szégyeljük a szegénységet, amely megakadályozza, hogy a város minden lakosának egészséges és emberhez méltó lakása legyen. Nem szégyeljük, de a szivünk elfacsarodik és tele vagyunk keserüséggel emiatt. Büszkék vagyunk azonban arra, hogy még azokat a nyomorult páriákat, akiket a sors ezekbe a nyomortanyákba gyömöszölt bele, azokat is meg tudjuk védeni a predestinált pusztulástól. Szegénységünk megakadályoz benne, hogy lakásokat emeljünk, de minden emberi erővel, ésszel és tehetséggel megóvjuk a tisztaságunkat.

Budapest fájdalmasan hasonlit a nyomorgó kulturemberhez, aki kenyeret és szalonnát ebédel, de ha maga mossa ki fehérneműjét, tiszta ingben jelenik meg az emberek előtt és önkezével borotválja simára az arcát. Tökéletesen ugyanaz Budapest esete is. Nekünk eddig nem volt módunk arra, hogy épitkezzünk, szegénységben, az éhségig való nyomoruságban éltünk, de mérhetetlen büszkeségünkre megőriztük a város tisztaságát és egészségét. És ezt büszkén fogjuk bemutatni azoknak, akik mint Európa nagyvárosainak küldöttei, kiváncsi szemmel fogják kémlelni Budapest házatáját.

Grandiozus tervek Budapest lakásinségének megszüntetésére

Hatalmas angol és hollandi pénzescsoportok komoly ajánlata — Magyar vállalkozók a Maglódi-uti szőlőtelepet akarják beépiteni — Lakásépités nyereménykötvények kibocsátásával — Uj bérházak a Horthy Miklós-uton

Megoldás előtt a Tabán rendezésének évtizedes problémája

A héten, a költségvetési vita során határozottan beigazolódott az, hogy a közgyülési terem levegője alkalmas arra, hogy előkészitse az alkotó munkát. Szimbolikus jelentőségünek kell ezt mondanunk, mert kétségtelen az, hogy maga a közgyülési terem levegőjének megtisztulása bizalmat és kedvet visz be mindenhova, ahol az alkotómunka előfeltételeit megteremtik. A közgyülési teremben ma mindenki a munka, a megértés, a belső kiengesztelődés gondolatát hirdeti. Ez a hangulat feltétlenül átterjed a városháza hivatali szobáira, ahol kiépitik a felmerülő gondolatokat, átterjed a vállalkozókra, iparosokra, a munkásokra, de egyszersmind bizalmat kelt a külföldön is, ahonnan a munka megindulásához nagyrészben várjuk a segitséget. Mintha csakugyan eredményeket látnánk is már, amennyiben a közeli napokban egymás után merültek fel tervek és ajánlatok, amelyek azt bizonyitják, hogy hamarosan eljön már az idő, amikor téglát téglára lehet rakni és Budapest visszatér a fejlődésnek a háboru által megszakitott utjára.

A héten két nagy épitkezési terv merült fel, amelyeket alább ismertetünk. Ezek mellet megoldásra vár az a harmadik nagy terv, amely

a lakásépitési akció folytatását, lakásépitési nyereménykötvény kibocsátásával akarja előmozditani.

A tervezet, — mint ismeretes, — a főváros lakásügyi bizottsága előtt fekszik és azt a szocialpolitikai ügyosztály készitette. A terv szerint a kibocsátandó kamatszelvénynélküli nyereménykötvények darabja 400.000 korona lenne, amely nyereménykötvények havi 40.000 koronás részletekben volnának vásárolhatók. Az egész kibocsátás alapelve az, hogy nem mint az osztálysorsjátéknál, minden második, vagy mint a tárgysorsolásoknál minden hat-hétezredik sorsjegy nyer, hanem minden egyes sorsjegy visszaváltatik vagy nyereményházzal, vagy nyereménylakással, illetve nyereményösszeggel. A nyereménykölcsön kibocsátásából 130 milliárd korona állana rendelkezésre és ebből felépithető volna a főváros által adott telkeken hat darab hetvenöt lakásos, továbbá három darab huszonöt lakásos bérház és negyven darab családi ház. Ez a terv nagyon egészséges, különösen azon a réven, hogy teljesen vagyontalan elemeket juttat lakáshoz, esetleg háztulajdonhoz. Egyben pedig igen nagy mértékben volna hivatott a budapesti lakásinséget csökkenteni és igy — már csak a munkaalkalom teremtése szempontjából is — igen sürgős volna annak letárgyalása.

Az angol tőkések 300 bérháza a Tabánban

A nyereménykölcsönből épitendő 565 uj lakásról szóló terv mellett talán legnagyobb jelentőségü az a másik ajánlat, amelyet a héten angol tőkések tettek a fővárosnak. Erről a tervről Wolff Károly is megemlékezett csütörtöki közgyülési beszédében. Rámutatott, hogy az a terv, amely az örökbérlet gondolatán alapszik, a megvalósulás stádiumába lépett. Most jelent meg egy hatalmas angol pénzcsoport ajánlata, — mondotta, — jön egy holland tőkecsoport is és ezek mind az örökbérlet koncepciójának jegyében akarnak itt épiteni.

Az angol tőkecsoport ajánlatát különben a főváros lakásépitési albizottságában is ismertették és ebből az ismertetésből kiderült, hogy ez az ajánlat meglepő és óriási koncepcióju. Az ajánlat összefüggésben van azzal a tervvel, amelyet nemrégiben Wolff Károly vetett fel a Tabán beépitésére vonatkozóan a pénzügyi bizottságban.

Az Equitable angol házépitő rt.-ről van szó, amely felajánlotta, hogy a Tabánnak ama részén, amelyet nem villaépitkezésre kiván a főváros igénybevenni, háromszáz, egyenként négyemeletes bérházat épit fel.

Az ajánlattevők azt kérik a fővárostól, hogy negyven évre adja át az épitkezés céljaira a szükséges telkeket és épitse ki a kérdéses területen a közmüveket. Még a közmüvek építésének költségeit is egyharmadrészben az Equitable vállalná, a költségek kétharmadrészére pedig hajlandó igen olcsó és előnyös kölcsönt szerezni a fővárosnak. A házakat negyven éven át a részvénytársaság adná bérbe és azokat természetesen jókarban is tartaná, negyven év után pedig a háromszáz bérház minden további megtérités nélkül a főváros tulajdonába menne át. Oly terv ez, amellyel kétségkivül sürgősen foglalkozni kell, mert hiszen egymagában véve is igen erősen enyhitené a lakásinséget (hiszen minimálisan 7500 uj lakásról van szó) és egyben megoldaná a Tabán rendezésének évtizedes problémáját is.

A hollandusok terve

Értesülésünk szerint a főváros lakásépitési albizottsága hirt kapott arról is, hogy egy nagyobb holland pénzcsoport a kormánynál járt és ajánlatot tett a Tabán ujjáépitéséről. A bizottsággal Wolff Károly közölte, hogy egy hollandi pénzcsoport, amely nagyobb tőkét akar elhelyezni Budapesten, komoly tárgyalást folytat a főváros városrendezési kérdésével kapcsolatban a kormánnyal. Egyben előadta hogyha gyakorlati eredményt akar a főváros elérni, akkor csakis reális, nem tulságos megterheléssel lehet bevonni a magánérdekeltséget. Hangoztatta, hogy az egész dolog még csak embrionális stádiumban van. A rendezés céljából még törvényhozási intézkedésre is szükség van, mert hiszen az örökbérlet, vagy a kilencven évre szóló bérlet tipusa még nincs általánosan precizirozva, kivéve a Gyöngyös városára vonatkozó törvényt, amely nagyon kedvező precedenst, sőt bizonyos kezdeményezést jelent.

A lakásépitési albizottság tagjai egyébként egyetértenek abban, hogy a rendezést csak egészben, egy komplexumban lehet megvalósitani, részletek kiszaki-

tásával nem lehet célt elérni. A Tabán rendezésének nagyfontosságu problémája az is, hogy az épitkezések révén körülbelül 760 család válik hajléktalanná. Ezek közül körülbelül négyszáz olyan család van, amely egy szobában lakik. A többiek kétszobás lakásban vannak elhelyezve és alig akad néhány nagyobb lakás. Megvan a remény arra, hogy ezek számára Budán sikerül majd lakást biztositani és ha ez megtörtént, akkor legyőzték a legelső akadályt.

Még egy igen fontos probléma van és ez a telkek megszerzése. Tekintettel a telkek rendkivüli drágaságára, bizonyos, hogy esztendők multán már egyáltalán nem lehet megfizetni azokat, olyan magas lesz az áruk. Most viszont bele lehet kapcsolni a magánérdekeltségeket, a köztisztviselőket és a magántisztviselőket.

A Maglódi-uti szőlőtelep kislakásai

Ugyancsak a héten került nyilvánosságra az a beadvány, amelyet Freund Dezső müépitész és társai intéztek a főváros tanácsához. A beadvány szerint egy csomó épitővállalkozó, iparos, épitőanyaggyáros és kereskedő szervezetbe tömörült, hogy a mukát maguk között apróbb részletekre felosztva sokan csinálják meg azt, amire egyesek nem képesek és kollektiv ajánlattal forduljanak a fővároshoz, a Maglódi uton megszüntetendő szőlészeti telepen létesitendő családi-háztelep kiépitésére vonatkozólag. A szervezetben budapesti épitőipari érdekeltség igen jónevü képviselői tömörültek, amint azt az itt következő névsor is mutatja:

Vasgerendákat Árusitó r. t., Közönséges Tömör Faltéglákat árusitó r. t., Eternit Müvek, Hatschek Lajos, Continental Fakereskedelmi r. t., Zagyvapálfalvi Üveggyár r. t., Alapkő Épitőipari Munka és Termelő Szövetkezet, Delmár Béla okl. mérnök, épitőmester, Fábián, Somogyi és György mérnökök, épitővállalkozók, Róthauser Lajos és József épitőmesterek, Dömény és Ehrlich okl. mérnökök, épitési vállalkozók, Benedek Dezső okl. épitész és épitőmester, Tőke György épitési vállalkozó, V. Cséti István okl. épitész épitőmester, Lőrinczi Mihály és Társa mérnökök, Kelemen Jenő épitési anyagok kereskedése, Ifj. Paulheim Ferenc okl. épitész és épitőmester, Kosály Ödön okl. épitész épitőmester, Malomsoky József asztalosárugyár r. t., Schmidt és Kelemen szobrászok, Német Vilmos épitőipari vállalat, Fischer Bernát és Fiai asztalosárugyár, Bauer Károly és Fia asztalosmesterek, Korányi és Fröhlich redőnygyár, Füredi B. és Társa asztalosok, Iparmüvészeti Mühely r. t. mübutorgyár, Gerő és György mülakatosárugyár, Lampl Ödön lakatosmester, Mühlhoffer Sándor szerelő, Pogány Nándor vizvezeték- és csatornázási vállalkozó, Margitta Ignác mázolómester, Reitzer Ferenc és Fiai r. t., Krempel Ödön lakatos, Épitési Anyagokat és Müszaki Cikkeket Árusitó r. t.

A felsorolt iparosok és kereskedők kifejtik, hogy az épités és lakástermelés csak ilyen nagyobb szervezetbe való tömörüléssel oldható meg, mert igy az abban résztvevők egyénenként már kisebb rizikóval dolgozhatnak.

Azt kérik a tanácstól, hogy a Maglódi-uton megszüntetendő szőlészeti telep parcelláit kilencven évre adja örökbérbe és ruházza fel őket azzal a joggal, hogy a parcellákon felépitett házakat, vagyis az ingatlant parcellánként külön-külön ötven évig terjedhető amortizációs kölcsönnel terhelhessék meg.

Kérik továbbá, hogy amint a házsorok felépülnek, a parcellák között létesitendő uttesteket a főváros készitse el és lássa el azokat a szükséges közmüvekkel. Végül kérik, hogy az épitési engedélydijakat, lakhatási engedélydijakat és a közüzemek bekapcsolási dijait engedjék el. Az a szándékuk, hogy már az őszig egy tekintélyesebb házcsoportot épitsenek fel, hogy a lakásokat még a tél beállta előtt a beköltözésre alkalmassá tegyék. A házak mindegyikje más tipust fog képviselni és igy valósággal házikiállitás lesz. Ezen a kiállitáson bemutatják az épittetni szándékozóknak, hogy milyen módon kell a mai viszonyoknak megfelelő és a különböző igényeket kielégitő családi házakat emelni és berendezni. A megejtett számitások szerint a legolcsóbb családi házat a vállalkozók 50 millió koronáért hajlandók az igénylőnek átadni. A tanács, ezzel a minden esetre érdekes tervvel már legközelebb foglalkozni fog és hasonlóképpen foglalkozik vele a lakásépitő albizottság is.

A Fehérvári-uti bérházak

A főváros középitési bizottsága tudvalevően pályázatot hirdetett a Fehérvári-ut és a Hengermalom-utca sarkán épitendő két 120 lakásos nagy városi bérház épitésére. A pályázatra számos pályamü érkezett be és a birálóbizottság már elkészült azoknak felülvizsgálásával. A tervpályázat eredménye, hogy az első dijat Rehrich Béla, a másodikat Román Ernő, a harmadikat pedig a Jónás testvérek nyerték. Ezen a három dijnyertes pályázón kivül még tiz tervet vásárolt meg a zsüri.

Tökéletesen bevált az uttestek olajjal való portalanitása

Szakszerü felvilágositások a Budapesten alkalmazott eljárásokról

A városok hygieniájának egyik legfőbb feladata tudvalevőleg az utak, uttestek pormentesitése, miután a levegőben kavargó por többé-kevésbbé az egészségre ártalmas bacillusok tömegeit tartalmazza. Különösen fontos probléma ez Budapesten, amelyet egyébként is a Rákos-homok fenyeget állandóan. A főváros illetékes körei már hosszu évek óta állandóan foglalkoznak ezzel a problémával és ennek során a vizzel való öntözésen kivül ujabbban az olajjal való portalanitással is kisérleteznek. A főváros a jelen évben

1 millió négyzetméternyi területen alkalmazza az olajjal való portalanitási eljárást, amelynek kétségkivül számos előnye van a vizzel való öntözéssel szemben.

Az 1 millió négyzetméternyi területből 100.000 négyzetmétert a Köztisztasági Hivatal házikezelésben portalanit, mig a többi területen versenytárgyalás utján megbizást nyert több nagy olajvállalat végzi a portalanitást.

Az olajjal való portalanitás alkalmazásának legujabb vivmányairól, ezeknek előnyeiről és gazdaságos voltáról a következő információkat kaptuk:

Salgó Kornél főkonzul,

a *Schwarz Rudolf és Tsa* olaj-, zsiradék- és vegyigyár r. t. elnöke:

— Félszázadnál hosszabb ideje működő, legmodernebbül berendezett ásványolaj-finomitónk már régóta, a háborus munka közepette is, nagy figyelemmel kisérte az olajjal való utportalanitás technikáját és az e célra felhasználandó olajminőség megjavitása mellett annak olcsóbbá tételét is ambicionálta. Fáradozásának sikerét jelzi a „HYGENUT" nevü találmányunk, mely ugyszólván tökéletesen megfelel a célnak.

A „HYGENUT" mintegy 0.900 faisulyu olaj, tehát könnyen és mélyen behatol az uttestbe, teliti azt és igy tökéletesen leköti az ut porát; emellett pedig azt eső ki nem mossa, fagy nem árt neki.

A metódusunk nemcsak portalanitja, de konzerválja is az uttestet, emellett pedig a porban levő bacillusokat teljesen elpusztitja. A preparatumunk használata mellett a göröngyös, töredező utak simává válnak és igy az utjavitási költségek jórészét megtakaritják. A székesfőváros Köztisztasági Hivatala láthatóan méltányolja az olajjal való utápolás előnyös és gazdaságos voltát és az idén ujból olajoztatta a makadám-utakat, mely munkálatokból vállalatunk is kitünő eredménnyel vette ki a részét. Az olajjal való portalanitás csak látszólag jelent beruházási többletet, miután idővel sok-sok más javitási munkát takarit meg. Nem szólva az igy eszközölt porlekötés elsőrendüen fontos egészségügyi hasznáról.

Dr. Bálint Imre,

a *Magyar Olaj és Vegyipar R. T.* vezérigazgatója:

— Az elmult évben felhivtam a székesfőváros illetékes tényezőinek figyelmét arra, hogy magyarországi gyárunk, illetve ennek testvérvállalata, az „Alchemin A. G. Wien" az „IMPREGNOL és „SPECIAL IMPREGNOL" nevü szabadalom révén egy oly kiváló utportalanitási metódussal rendelkezik, mely Közép-Európa legszámottevőbb városaiban az utak tisztántartását és konzerválását a legeredményesebben eszközli. Vállalatunk például Bécs városában évenként 1—1½ millió négyzetméter területet portalanit, emellett pedig Prága, Essen, München, Genf, Lausanne, Zürich, Róma, Madrid és egyéb nagy városokban több mint 4½ millió négyzetméternyi területen végez ilyen munkálatot. Az elmult évben megtartott esseni köztisztasági kongresszuson is a legnagyobb elismeréssel találkozott a vállalatunk portalanitási teljesitménye. A főváros már tavaly és még inkább a jelen évben, növekedő mértékben bizta meg vállalatunkat ilyen munkával és a

szabadalmunk szerint eszközölt portalanitási eljárásunkat a szakközegek mindenképpen tökéletes és elsőrangu teljesitménynek ismerték el.

Az „Impregnol" portalanitási eljárás alapján egyébként a vállalatunk ujabban már a legnagyobb magyar vidéki városoktól, Szombathely, Pécs, Miskolc és Siófok részéről is jelentős utkarbantartási megbizásokat kapott. Az „Impregnol" szabadalom lényege az, hogy a preparatum nemcsak az uttesten levő porfelületet köti meg, hanem az utak anyagával kollodiál-megkötöttséget hoz létre és igy a makadám-uttestek állagát konzerválja, élettartamát lényegesen fokozza és az utfelület kitöredezését megakadályozza, tehát a modern utépitési és karbantartási technikának egyik legfontosabb vivmánya.

A Magyar Petroleum Ipar R. T,

— információnk szerint — a főváros idei porolajozását teljesitő cégek között arról nevezetes, hogy Budapesten már 45 éve fennálló nagy ipari üzemében nem csupán a kész portalanitó olajat gyártja, hanem

az ehhez szükséges anyagok mindegyikét a természetes nyers olajból kiindulva termeli ki a finomitó gyárában.

Ez cég már 1906-ban is szállitott a főváros részére portalanitó olajat és a Balló Alfrédnak, a Köztisztasági Hivatal igazgatójának kezdeményezésére megindult kisérletek alkalmával a vállalat müszaki igazgatója, Almási Hugó teljes technikai készségével igyekezett az olajjal való portalanitás tökéletesitését megoldani. A speciális módszerek segitségével a Magyar Petróleum Ipar R. T.-nak sikerült — a legmodernebb technika vivmányaira támaszkodva — egy oly impregnáló és portalanitó eljárást kifejlesztenie, melynek tökéletessége a külföldi gyártmányok bármelyikével szemben is elvitázhatatlan. A vállalat portalanitó olaja — sok egyéb kiváló tulajdonsága mellett —

teljesen szagmentes

és igy a lehető legalkalmasabb a városi utak portalanitására. A vállalat egyébként ujabban a magyar vidéki városok utjainak portalanitásával is igen szép eredményeket ért el.

A Magyar Fantó Müvek R. T.

már többéves tapasztalata alapján dolgozta ki olajozási módszerét, melynek alapelve, hogy az ut takarórétegébe olyan olajat visz bele, amely a legrövidebb idő alatt a felső réteget elasztikus, mindamellett szivós kötőanyaggal köti össze. Az olaj oly módon van összeállitva, hogy már egy nap után a levegő hatására megfelelő kémiai átalakulással a keletlezett termékek behatolván a kövezetanyag legfinomabb porusaiba is, azt a legideálisabb módon bitumenezik. Az ily módon támadt fedőréteg ellenállása a surlódó és szivó hatásokkal szemben rendkivül megnő,

az uttest élettartama nagyobb lesz és a porképződés teljesen megszünik.

A Fanto Müvek e módszerrel az utóbbi két évben nagy sikerrel olajozták a főváros utcáit és az idén egyéb vidéki utak portalanitásában is jelentékeny részt vállaltak.

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok

SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és

LATIL a világ legjobb teherautója

Kapható:

VELOX autókereskedelmi részvénytársaság

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit

Balog Ferenc és Társa

Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

Az osztrák „PERL" és amerikai „CLEVELAND" gyártmányu AUTOMOBILOK magyarországi vezérképviselete

TICHY TESTVÉREK

Automobilkereskedelmi vállalata

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5

Telefon: Lipót 989-03

TUMPEK FERENC

épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata

Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

Kraszner József Cementárugyár Rt.

Budapest, X, Kerepesi-ut 67.

Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72

Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemü fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

MÜNCZER VILMOS

Budapest X, Vaspálya-utca 12. Tel.: J. 24-'77

Lakatosárú-gyár

RICHTER ISTVÁN

Disz-, templom-, szobafestő és mázoló

VII., Dembinszky-utca 11. sz.

EREKY KÁROLY BESZÉL . . .

* * *

A közgyülési vita második napján ő a harmadik szónok. Közvetlenül *Wolff* Károly után áll fel szólásra és a figyelem, amellyel a kereszténypárti vezért megajándékozta az egész terem, csak fokozódik. Általában a kétnapos vitában csupa nagy szónok szerepel, nehéz dolog ujabb és még fokozottabb érdeklődést kiváltani. Szinte azt mernénk mondani, hogy erre csak *Ereky* Károly képes, aki hatalmas tudása mellett elsőrendü fegyverként a közvetlenségét és jóizü humorát viszi harcba. A siker nem maradhat el, mert Ereky — talán egyedül a közgyülési teremben — meg tudja csinálni azt a csodát, hogy a legszorosabb kapcsolatot létesiti percek alatt önmaga és hallgató közönségének minden árnyalata között. Alig mond egy pár mondatot, hol jobbról, hol balról, hol innen, hol amonnan röpködnek feléje a közbeszólások. Ő maga mintegy zsonglőr áll a középen, karddal a kezében, amellyel röptében szurja fel egymás után a tarka közbeszólások repülő labdáit.

Elismert nagy debatter. Sakkozók között láttunk ilyenféle elméket: a szimultán játékosokat, akik egyszerre öt-hat asztalon folytatják a megkezdett játékot. *Ereky* Károly is, amig áll és beszél, állandóan öt-hat közbeszólóval vitázik és viv párbajt. Közben pedig sohasem veszíti el beszéde fonalát és ha szónoki rutinja megengedné, meg tudná csinálni azt is, hogy öt-hat közbeszólás visszaverése után, félbeszakitott mondatát folytatná.

Közben pedig egymásután veti fel az eredeti és uj gondolatokat. Termékeny agya állandóan uj problémákat hoz felszinre, miközben minduntalan felcsillan mély, gazdasági tudása. A legkomolyabb témákat is könnyedén, finom elegánciával, szinesen adja elő. Soha egyetlen minutumra sem válik unalmassá és egy szempillantásra sem mutatja a szaktudósok immár megszokott nagyképüségét. Talán ha az egyszeregyet mondaná el, akkor is tudna előadásába könnyed, finom humort, eleven szatirát és szines képeket belevinni. Egyszer, talán egyetlen egyszer láttunk a magyar glóbuson ilyen zsánerü közgazdasági szakembert, néhai jó *Papp* Dávidot, akinek irásai, mint Ereky előadása, kellemesebb volt a legfinomabb belletrisztikai munkánál is.

Ereky Károly különben egy órára kontemplálta a beszédét. De lehet-e Erekynek előre megjósolnia, hogy mikor tudja befejezni? A kitünő mérnök precizitásával előre felméri a mondanivalóját, közben azonban valósággal feltorlódnak a gondolatai és elárasztja a termet váratlan ideákkal. Na, meg a közbeszólások és a válaszok. *Mert olyan nincs, hogy Ereky Károly válasz nélkül hagyjon akármilyen közbeszólást.* Olyan füle van, mint a präriek fiának, aki földre hajtja a fejét és mérföldekről megismeri a lódobogást. Ereky Károly füle mellett sem mehet el köbeszólás anélkül, hogy meg ne hallaná. Ha pedig már meghallotta, a válasz nem maradhat el. Ezek a válaszok pedig keményen vagdalkozók, de sohasem sértőek. *Még a szatirája sem mar, csak csip és szur.* Ezuttal azonban olyan békességes volt a hangulat a közgyülési teremben, hogy Ereky Károly állandóan mosolyogva cicázott a közbeszólóival, derüsen, a macska párnás tenyerével cirógatta az egérkéit.

Azt kell mondani, hogy Ereky Károly született ellenzéki temperamentum. Még most is, hogy fentartás nélkül elfogadta a költségvetési előterjesztést, csupa kritika volt az egész felszólalása. Nem állitotta, hogy a tisztviselők keveset dolgoztak, csak egyszerüen a költségvetéshez csatolt kimutatást követelte arról, hogy ki mennyit dolgozik. Élesen megkritizálta a kerületi közigazgatást és bizonyitotta, hogy amig a közgyülés hatásköre összezsugorodott, addig a tanácsé jogtalanul kiterjeszkedett. Általában nagy figyelemmel hallgatták azokat a fejtegetéseket, amelyekben a város alkotmányának revizióját követelte. Persze nem maradhatott el a pártok kritikája sem, amelyekről konstatálta Ereky Károly, hogyha a főváros érdekében tiszteletreméltó versenyt fejtenek is ki, de a pártérdekeket nem vetik mindig alá a főváros érdekeinek.

Gyönyörü, magasnivóju vita volt az, amelyet a szocialistákkal folytatott, akiket arra kért, hogy az életbevágó kérdéseket előzőleg mindig beszéljék meg a polgársággal, mert végre is ma kapitalista társadalmi rendben élünk és a nagy kérdéseket csak egyetértéssel, közös igyekezettel lehet előbbre vinni és megoldani. A szocialisták tömeges közbeszólásai közepette fejtette ki azután gyönyörü ellenérveit a Bécsből hozott adóötletekkel szemben. Sima és elegáns beszédmodora, szónoki tüzének parlamentáris fékezése adta meg a lehetőséget, hogy ezt a kérdést simán, éles vita helyett enyelegve, kedves humorral intézhesse el. Egy-egy közbeszólás uj ötleteket és uj argumentumokat váltott ki belőle, de nem maradt részlet és nem maradt probléma megvitatlanul. Egymásután tárgyalta le a cseléd-, a lakás- és az utadók bevezetésének lehetetlenségét, majd kifejtette, hogy *még a progressziv jövedelmi adó volna a legigazságosabb adó, de ma ez is keresztülvihetetlen, mert a polgárságnak nincsen jövedelme.* Vitájának egyik legnagyobb erőssége volt, hogy mindenütt objektiv maradt és ahol ez az objektivitása követelte, mindig koncessziókat tett a szocialistákkal szemben.

Magasnivóju volt az a fejtegetése is, amellyel kimutatta, hogy *az olcsóság relativ fogalom, mert az a kereseti viszonyoktól függ.* Ezután azt fejtegette, hogy az üzemek ma kimutatható haszonnal dolgoznak ugyan, azonban nagyon meg kell fontolni, hogy bele lehet-e menni ennek a haszonnak a restringálásába, illetve a dijleszállitásokba, mert nem lehet tisztázni egyelőre, hogy miből fedezzék akkor a beruházásokat. Adókból-e, vagy kölcsönökből? Mind a kettő könnyen katasztrófára vezethet. Erős kritikát mondott azután arról a gazdálkodásról, amely az infláció idején elmulasztotta az ocsó épitkezési lehetőségeket. Ezután azt fejtegette, hogy *minden politikai harc kiküszöbölésével a közgyülésnek első feladata megélhetést teremteni és Budapestet gazdaggá tenni.*

Ezeknél a szavaknál a közgyülési terem minden odalán *őszinte hatalmas taps hangzott fel.* Ez a taps csak megismétlődött akkor, amikor Ereky szembeszállt azzal a felfogással, amely azt mondja, hogy Budapest tulságosan nagy ennek a csonka országnak. Kimutatta annak a felfogásának a lehetetlenségét is, hogy Budapesten sok a kereskedő és sok az iparos, hiszen Dániának hárommillió lakosa van és az is elbir egy majdnem milliós fővárost.

Itt azután derüs és mulatságos csete-paté kezdődött Ereky és a baloldal között. A baloldalon belekapaszkodtak Ereky egy-egy félmondatába. Megtapsoltak egy-egy félmondatot, amelybe ellenzéki tendenciát próbáltak — hogy ugy mondjuk — beletapsolni. A második félmondatból azonban, amiről keserü rezignációval vettek tudomást, mindig kiderült, hogy Erekynek nincsenek is sulyos kifogásai a mai kormányzati rendszer ellen. Csak éppen hogy olyan temperamentum és olyan agyvelő, amely még a jón is javitani akar.

Végül azután Ereky Károly bejelentette, hogy pártja részéről őt bizták meg egy javaslat kidolgozásával, amelyet a kormány elé terjesztenek és amelylyel a főváros ügyeit helyes elvek szerint kivánják rendezni. Általános figyelem között fejtegette azután, hogy milyen gondolatokat, milyen terveket és ötleteket kiván belevinni készülőben lévő előterjesztésébe. Ha a kormány elfogadja a javaslatot, azt meg is fogják valósitani.

— *És ha nem fogadják el?* — süvöltött egy közbeszólás.

Ereky Károly azonban nem maradt adós:

— *Akkor is meg kell mondania a kormánynak, hogy miért nem fogadja el.*

Ezt a kijelentését megint megtapsolták és Ereky Károly most már ismét nyugodt atmoszférában jelenthette ki, nagysikerü beszédének befejezéseként, hogy a költségvetést a részletes tárgyalás alapjaként elfogadja.

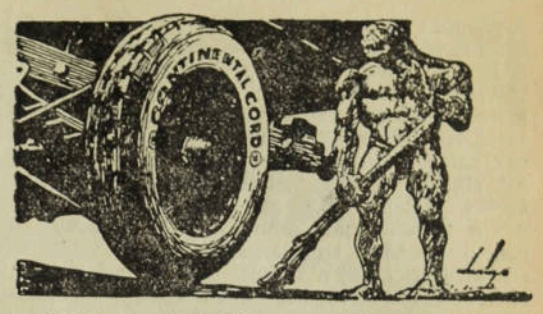

Lehet az árud bár porcellán,
Mégis sértetlenül célhoz talál,
Mert az uton simán tova suhan,
Continental Óriási légabroncscsal.

Continental
Óriási légabroncs

Pénteken nagy ünnepséggel megnyilik a köztisztasági kongresszus és kiállitás

Fogadtatás és programm — Megemlékezés a kiállitás ujdonságairól — Kritika az Ochsner-féle szemétgyüjtési rendszerről

A *Fővárosi Hirlap* már többizben foglalkozott a julius 1-én megkezdődő *nemzetközi köztisztasági* kongresszus messzemenő jelentőségével. A kongresszust tudvalevőleg a *„Verband städtischer Fuhrparks- und Strassenreinigungs-Betriebe Deutschlands"* iniciativája folytán rendezik időnként a különböző európai metropolisokban és a legutóbb megtartott esseni kongresszuson mondták ki egyhanguan, hogy a mostani kongresszus szinhelye a magyar főváros legyen. A nagytekintélyü német szövetség, melynek az élén a világszerte ismert szakember, Gustav *Adolphs* áll, már hónapok óta messzemenő gonddal és precizitással készitette elő a budapesti kongresszust és gondoskodott róla, hogy a világvárosok megfelelő szakemberei idejében tudomást szerezhessenek a küszöbön álló összejövetelről. Az organizáció sikerét jelzi, hogy a világ legtávolabb eső részeiből mintegy 200 szakértőkiválóság fog a budapesti kongresszuson résztvenni és emellett pedig a magyar városok szinte kivétel nélkül elküldik erre az alkalomra a megfelelő képviselőiket.

A kongresszus és a kiállitás sok munkát és körültekintést igénylő rendezését *Édes* Endre tanácsnok, a közegészségügyi ügyosztály vezetőjének vezetése mellett dr. *Szendy* Károly főjegyző, *Balló* Alfréd, a Köztisztasági Hivatal igazgatója és dr. *Keil* Tibor tan. fogalmazó végezték. De serényen közremüködtek dr. *Klár* Zoltán biz. tag és a köztisztasági albizottság többi tagjai is.

A kongresszus programmja

A julius 1-től 5-ig tartó kongresszus részletes programmja a következő:

Julius 1-én, csütörtökön: 8 órakor elutazás Bécsből hajón Budapestre. Megérkezés a magyar fővárosba este fél 9-kor. A hajóuton ülést tartanak a kongresszus résztvevői. *2-án, pénteken:* 10 órakor a Vigadóban gyülés és előadássorozat. 1½ órakor *ebéd a Vigadó éttermében;* 4 órakor a *Technikai Főiskola udvarán kiállitott műszaki készülékek megtekintése;* 9 órakor bankett a vendégek tiszteletére a Gellért Szállóban. *3-án, szombaton:* reggel 9 órakor folytatólagos ülés és előadás a Vigadóban; 2 órakor társasebéd az állatkerti vendéglőben; 4 órakor (kedvező idő esetén) *autókirándulás a budai hegyek közé az olajjal portalanitott makadámutak megtekintésére;* 8 órakor társasvacsora a jánoshegyi vendéglőben. *4-én, vasárnap:* d. e. 10 órakor zárt szövetségközi ülés az Ujvárosházán; 1½ órakor társas villásreggeli ugyanott. A délután szabad a város megtekintésére. *5-én, hétfőn:* 9 órakor a *főváros Köztisztasági Hivatala fuvartelepének és köztisztasági eszközeinek megtekintése;* 1 órakor villásreggeli ugyanott; fél hat órakor kirándulás Budafokra egy ottani mezőgazdasági nagyüzem megtekintésére. *6-án, kedden:* d. e. 7 órakor elutazás vonattal Bécsbe.

Jellemző a rendezés gondosságára, hogy a kongresszusi tagok kiséretében érkező *hölgyvendégek számára külön programmot is állitottak össze* és ennek során ott szerepel a királyi vár, a Mátyás templom, Halászbástya, Margitsziget, a fővárosi muzeumok, vásárcsarnokok stb. megtekintése.

A fogadtatás

A kongresszusra érkező vendégek, mint ismeretes, Bécsből hajón érkeznek. A budapesti rendezőbizottság már Bécsben a hajóbaszállás alkalmával fogadja őket és e célból *Édes* Endre tanácsnok vezetése alatt egy bizottság, amelynek tagjai *Becsey* Antal, dr. *Klár* Zoltán és dr. *Szendy* Károly főjegyző az osztrák fővárosba utaztak. A magyar határon, illetve Nagymaroson *Balló* Alfréd igazgató vezetésével a Köztisztasági Hivatal dalárdája fogadja a vendégeket. A megérkezésnél rendezők és kellő számu autók állnak majd a kongresszusi tagok rendelkezésére, hogy mindenki minél gyorsabban eljuthasson a részére kijelölt szállodai lakására.

A Schlick-féle szabadalmazott hóekék méltatása

A köztisztasági kongresszussal kapcsolatban a technikai főiskola udvarán kiállitott modern utcai öntöző és utkarbantartási eszközök, köztisztasági gépek sorában nagy feltünést és tetszést váltottak ki a *Schlick-Nicholson gép-, waggon-, és hajógyár rt.* speciális gyártmányai. A világ minden részéről egybesereglett nagyhirü szakemberek a legnagyobb elismerés hangján emlékeztek meg a gyár

kitünő teljesitményü, szabadalmazott hóekéiről.

amelyek könnyü szerrel reáilleszthetők bármely ön-

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

HANTOS TESTVÉREK R.-T.
FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME
BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.
TELEFON LIPÓT 994—51. ——— TELEFON LIPÓT 985—23

tőzőautóra és a soffőrülésről kezelhetők. A rendkivül szellemesen megkonstruált hóeke szerkezete olyan, hogy az esetlegesen fellépő akadályoknál (kiálló kövek, sinrészek stb.) a tagokra osztott eketest önmüködő módon felemekedik és igy az összeütközések, surlódások révén előállható sérülések teljesen ki vannak zárva. A fővárosban szokásos nagy téli havazások alkalmával máris jelentős szerepet töltenek be ezek a speciális hóekék az uttestek tisztogatása körül, de *a Schlick-gyár speciális hóeketalálmánya* iránt nagy érdeklődést tanusitottak a magyar vidéki városok képviselői, sőt a külföldi szakemberek is. A gyár el lehet készülve rá, hogy ezt a szokatlanul megnyilvánult érdeklődést jelentős megrendelések fogják ugy a belföldről, mint külföldről követni.

A Balló—Weiss Manfréd-féle portalan szemétgyüjtőszerkezet bemutatása

A főváros, mint ismeretes, néhány hónap előtt nemzetközi versenytárgyalást hirdetett *portalan szemétgyüjtő-szerkezetekre*. A versenytárgyalás eredménye az volt, hogy a zsüri, amelyben Gustav *Adolphs*, az európai hirü kiváló szaktekintély is résztvett, a *Balló Alfréd—Weiss Manfréd-gyár közös szabadalma szerkezetét* találta a legmegfelelőbbnek. A Balló—Weiss Manfréd szabadalom lényege a következő: A háziszemetet minden házban közös gyüjtőtartályokba öntik; a tartályok egyazon tipusuak és légmentesen elzárhatók.

Az átöntés a fuvarozó kocsikba, majd a kiöntés a szeméttelepen, egyszerü mechanikus müvelettel, lég-, büz- és pormentesen történik.

Megemlitendő előnye a szerkezetnek, hogy a szemétfuvarozókocsi megtelt*ét automatikusan* jelzi; *Ballóék szabadalmukat hajlandók a fővárosnak ingyen átengedni.* A kongresszus szakemberei a kiállitáson bemutatott szerkezetet rendkivül praktikusnak találták.

Kritika az Ochsner-féle szemétgyüjtési rendszerről

A kiállitáson a *Magyar waggon- és gépgyár rt. (Győr)* bemutatja az általa gyártott *Ochsner-féle szemétgyüjtő-szerekezetet.* A szerkezettől a szakemberek nincsenek valami különösen elragadtatva, aminek bizonyitására leközöljük

dr. Chikán Béla, Pesterzsébet polgármesterének

a *Fővárosi Hirlap*-ban már ismertetett véleményét. A polgármester többek között igy nyilatkozik:

„Igen nagy hibája e gyártmányoknak, hogy a *magyar városok utiviszonyainak nem felelnek meg,* mert tulnehézkesre, sulyosra vannak épitve. Talán ez a tulmasszivság az okozója annak, hogy *árban egyáltalán nem tud versenyezni a külfölddel,* mert még a vámot is hozzászámitva a külföldi árhoz, körülbelül *30—35 százalékkal drágábbak azoknál.* Ha a magyar városoknak kötelességük is a magyar ipar pártolása, ugyanakkor kötelességük az is, hogy a város anyagi érdekeit szem előtt tartsák s a tulzott üzemköltséggel dolgozó hazai gyárak ajánlatait e szempontból is elbirják. Most még egyet! Aki a külföldi szemétgyüjtési rendszereket tanulmányozta, ma már tisztában van azzal, hogy *a technika ezirányu fejlődése az Ochsner-rendszert már avulttá tette. Az Ochsner-rendszer tehát semmi esetre sem az a kiválóság, amit a most Budapesten tartandó köztisztasági kongresszus a legjobbnak fog minősiteni.* Már pedig óva intem a magyar városokat attól, hogy lassan kiküszöbölendő eljárásokat alkalmazzanak üzemeikben".

Megemliti még *Chikán* polgármester, hogy *az árakra vonatkozó megállapitásai Pesterzsébeten a leghivatalosabban nyertek beigazolást.* Végül leszögezi azt is, hogy *a győri waggongyár Ochsner-gyártmányainak több alkatrésze külföldi származásu.*

A fővárosi alkalmazottaknál nem lesz B. csoport

Ripka Ferenc főpolgármester beszámolt a tisztviselőknek a fizetésrendezés jóváhagyásáról

Szombaton délelőtt *Wurmb* Elemérnek, a Fansz elnökének vezetése alatt a főváros közigazgatási és tanügyi személyzetének küldöttsége tisztelgett dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester előtt. A küldöttség szónoka, *Wurmb* Elemér, arra kérte a főpolgármestert, hogy most, amidőn a városi alkalmazottak státus- és fizetésrendezésének a közgyülés által elhatározott ügye a belügyminisztériumban az elintézés végső stádiumába jutott,

eddig tapasztalt jóindulatával támogassa a tisztviselőket és eszközölje ki, hogy a státusz- és fizetésrendezésről szóló közgyülési határozat teljes egészében jóváhagyassék.

A küldöttség vezetője kifejtette, hogy az alkalmazottak között az utóbbi időben *nagy nyugtalanság volt tapasztalható* arra a hiresztelésre, hogy a belügyminisztériumban a tervezeten lényeges változtatásokat akarnak eszközölni. Ez a hir a tisztviselőket annál sulyosabban érintette, mert tudni szeretnék, hogy a fizetésrendezés révén a nyári szünet, illetve szabadságidejük megkezdése előtt milyen anyagi előnyökre számithatnak.

Ripka Ferenc főpolgármester

válaszában közölte a küldöttséggel, hogy a belügyminisztériumban a fizetés- és státusrendezésre vonatkozó *közgyülési határozat — csekély eltéréssel — jóváhagyást nyert.* A főpolgármester is annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy

az elintézés módja örömet és megnyugvást fog kiváltani a városi alkalmazottak körében, mert a közgyülés által nagy áldozatkészséggel megállapitott fizetés- és státuszrendezés oly módon nyert jóváhagyást, amint az adott körülmények között alig volt remélhető.

— Sok nehézséget kellett elháritani — mondotta a főpolgármester — a jóváhagyás utjából, de *Bethlen* István gróf miniszterelnök többszöri személyes intervenciója *Rakovszky* Iván belügyminiszter és *Bud* János pénzügyminiszter urak megértő jóindulatával találkozott és igy *sikerült végre kedvező eredményt elérni.*

A jóváhagyás értelmében a közigazgatási tisztviselők fizetésrendezése

a 11. fizetési osztálytól a 4. fizetési osztályig bezárólag változatlanul a közgyülési határozat értelmében nyert elintézést.

Vagyis a legalacsonyabb osztályban a végleges tisztviselők havi fizetése *2,200.000* koronában állapittatott meg. A 3. fizetési osztályban a (tanácsnokok, előljárók) 14 milliós fokozata elmarad és ennek az osztálynak három fokozata 9, 10 és 12 millió korona lesz.

— *A főtisztviselők* (árvaszéki elnök, főügyész, tiszti-főorvos és főszámvevő) szintén ebbe a fizetési osztályba soroztatnak, de havi 3, illetve a főszámvevő 2 millió korona, a nyugdijba is beszámitható pótlékot élveznek. A tanácsnokok és előljárók közül azok, akik a 3-ik fizetési osztály első fokozatában háromévi szolgálati időt eltöltöttek, szintén megkapják a nyugdijba beszámitható 2, illetve 3 millió koronás havi pótékot.

— A főtisztviselők helyettesei, személy szerint, a 3-ik fizetési osztályba soroztatnak és ezek is megkapják a nyugdijba beszámitható havi 2 millió korona pótlékot. A később megválasztandók azonban már a 4-ik fizetési osztályba lesznek sorozandók, az előbb emlitett 2 millió korona pótlékkal.

— Az ideiglenes hivatalnokok és altisztek fizetése

csekély korrekturával csaknem változatlanul a közgyülési határozat alapján hagyatott jóvá.

— A tanszemélyzet fizetését a belügyminiszteri jóváhagyás alig érinti.

illetve alig változtatja meg. Csak a tanitók C. csoportjának 5-ik fizetési osztálya tartalmaz lényegesebb módositást, amennyiben az ezen csoportba besorozhatók számát, a jelenlegi 3 személy helyett, 12-ben állapitja meg.

— Nagyon lényeges része a határozatnak, hogy

B) csoport a fővárosi alkalmazottaknál nem lesz. Viszont a kormány ragaszkodik a 35 szolgálati évet betöltött alkalmazottak azonnali nyugdijazásához.

miként ez az összes többi törvényhatósági és állami tisztviselőknél is megvan. *Kivételt csak a közgyülés visszatartó határozata alapján a miniszertanács engedélyezhet.*

— *A nyugdijasok illetményeinek felemelésére vonatkozó közgyülési határozat nem volt jóváhagyható.*

— A státust eredeti formában a közgyülési határozat értelmében hagyta jóvá a belügyminiszter.

A küldöttség tagjai a főpolgármester kimeritő válaszát, melyben a kormány nagy jóindulatáról számolt be, megnyugvással vette tudomásul.

Értesülésünk szerint a tanács a belügyminiszter rendeletét sürgősen végrehajtja, ugyhogy az alkalmazottak a rendezés folytán előállott fizetéskülönbözetet (visszahatóan 1925 julius 1-étől) még julius havában, augusztusra pedig már a rendezés értelmében járó uj fizetéseket fogják folyósitani.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

SCHŐNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA-UTCA 22.
Telefon: J. 131-72.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Telefon: József 133-99

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-U CA 4. SZÁM.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

ADLER ERNŐ tetőfedő vállalata és épitőanyag kereskedése
Budapest, V., Lipót-körut 9. Tel.: Teréz 90-35.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosólistók készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—21.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mü- és érceöntöde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perdula módszerrel, kész kivitelben. Mindennemü nyersöntvények.

Tel.: J. 30-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

A MAGYAR LOVAREGYLET
1926. év julius hó 3., 4., 10., 11., 17., 18., 24., 25. és 31-én Budapesten lóversenyt rendez. A versenyek kezdete d. u. 3 óra 30 perckor. Napijegyek: I. hely 100.000 K, II. hely 40.000 K, III. hely 15.000 K, napi páholy 4 személyre 800.000 K, páholyülés 200.000 K, a külön fogadási helyre (Bookmakerek körébe) napijegy 200.000 K. Villamosközlekedés az I. és II. helyhez a 26, 29 és 36-os kocsikkal, a III. helyhez a 24 és a 38-as kocsikkal és a B. H. É. vasuttal a keleti pályaudvartól. Autótaxi a város minden részéről. Vendéglő és totalisateur minden helyen.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár,
Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnyök,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök.** Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban- Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

Bérbe akarják adni az autóbuszüzemet

Nemzetközi versenytárgyalást hirdetnek a bérletre

Az autobuszüzem fejlesztésére már hosszu idő óta tesznek kisérletet a főváros illetékes tényezői, mindeddig azonban a közérdekü terv végrehajtása akadályokba ütközött. Hónapokkal ezelőtt, mikor ujra előtérbe került az üzem kifejlesztése, azt tervezték, hogy pár héten belül 6—8 különféle tipusu külföldi autobuszt hozatnak Budapestre, azokkal rövid ideig próbajáratokat végeztetnek és amelyik közülök a legmegfelelőbbnek bizonyul, abból a tipusból az idén még 50 kocsit rendelnek. Sok közbejött nehézség és akadékoskodás miatt azonban a mai napig mindössze három próba-autobusz érkezett Budapestre és legjobb esetben még kettő várható. Ebben az esztendőben tehát már gondolni sem lehet arra, hogy a fővárosi autobuszközlekedés kifejlődik.

Till Antal, az autobuszüzem ügyvezető igazgatója ennek ellenére egy ujabb, 72 nyomtatott oldalra terjedő tervezetet készitett, amelyben a legaprólékosabb részletekig kidolgozta az autóbuszforgalom kiterjesztésének tervét.

A nagyszabásu munkában kifejti az igazgató, hogy három éven át évente 50—50 kocsit kellene beszerezni, miáltal három év mulva a főváros autobuszparkja 168 kocsiból állana. Ezekkel 18 relációkban lehetne a forgalmat fentartani. Egyelőre a most meglevő vonalakon kivül autobusziáratokat inditanának a *Baross-tér—Váci-ut, Fogaskerekü vasut—Oktogon, Aréna-ut—Gellért-fürdő, Retek-utca—Oktogon között. Később a forgalomba kapcsolnák a Vár, Svábhegy és egyéb városrészek területeit és külön járatokat inditanának a fővárossal szomszédos községekbe, ugyszintén a lóversenytérre, sportpályákra és a periféria egyéb helyeire.*

Tekintve, hogy ezidőszerint kevés kilátás van arra, hogy a főváros áldozatkészségével az uj kocsik beszereztessenek.

Till Antal igazgató, azt javasolja tervezetében a fővárosnak, hogy nemzetközi versenytárgyalás utján, egyelőre 6 évi időtartamra adják magánvállalkozónak az autobusz üzemet,

kötelezvén a vállalatot, hogy az üzemét saját költségén, megfelelő számu uj kocsi beállitásával kifejlessze. Till igazgató előrebocsátja, hogy a bérbeadás nem jelentené a házikezelés elvének feladását, mert *a jelentkező vállalkozónak nem adnának koncessziót arra,* hogy a főváros anyagi részesedése mellett az üzemet fentartsa és fejlessze. Az előterjesztés azt reméli, hogy az autobuszüzem néhány éves magánkezelés alatt óriási arányban fejlődne és a magántőke üzleti érzékéből és versenyéből a főváros ez idő alatt sokat tanulna. Természetesen a bérbeadás esetében is a viteldijak, utvonalak, menetrend stb. megállapitásának joga a fővárost illetné. A tanács az érdekes előterjesztést rövidesen az illetékes bizottságok elé terjeszti, de alig szenved kétséget, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai nem fognak hozzájárulni az autobuszüzem bérbeadásához.

„Egészséges politikai élet csak egészséges társadalomban lehet"

Megalakult a XVI. választókerület Országos és községi egységes polgári pártja

Elnöknek: dr. Erösdy Sándor ny. főispánt választották meg

Kőbánya és a VII. kerület után megmozdult a külső Erzsébetváros polgársága is, hogy csatlakozzék a főváros mérsékelt gondolkozásu lakosságának egységes mozgalmához, hogy Budapest és a saját boldogulásuk érdekében egyetlen hatalmas táborba sorakoztassák a főváros polgárságát.

Vasárnap délelőtt alakult meg a Hermina-ut 7. szám alatt levő „Homeros-Mozgó" termében a külső Erzsébetvárosi XVI. választókerület Országos és Községi Egységes Polgári Pártja. Az alakuló közgyülés közönsége teljesen megtöltötte a hatalmas termet, és igen sokan jöttek el a szomszédos kerületekből is, a Központi Pártvezetőség pedig az elnökség több tagjával képviseltette magát. Ott voltak a többek között Ereky Károly ny. miniszter, dr. Kozma Jenő központi pártelnök, Battenberg Lajos ny. postaigazgató, Zsiros István ny. ezredes, Faragó Sámuel, Martin János mérnök, Radnay Sándor, dr. Németh Béla, Katona Béla és még sokan.

A „Nemzeti Hiszekegy" eléneklése után nyitotta meg Martin János ideiglenes pártelnök az alakuló közgyülést. Megnyitó beszédében a párt végleges megalakulásának szükségességét fejtegette. A XVI. választókerületben már régen megvannak a pártkörzetek, — mondotta — s a megboldogult Lipták Pálé az érdem, hogy a polgárság megszervezését megkezdte. Lipták államtitkár, az elhalt vezér örökségét kell ma átvenni, megőrizni és tovább fejleszteni. A párt célja: a polgárság megerősitése azon az alapon, melyet a középut politikájának hivnak és amelyet Bethlen István gróf miniszterelnök irt országmentő lobogójára. Azt a politikát tette magáévá a párt, amellyel Ripka Ferenc főpolgármester lépett a közélet küzdőterére, hogy jobb napokat virrasszon a sokat szenvedett fővárosra. Az „olcsó Budapest" ennek a pártnak volt a programmja és célja már akkor, mikor a demokratikus blokk még nem is létezett, és most mégis a szocialisták és demokraták próbálják maguknak ezt a programmot kisajátitani. Ripka főpolgármester első ténye az „olcsó Budapest" elérésére irányult és ezuttal csak a drága husárak letörésére, az amerikai husakció nagy sikerére kell rámutatnunk. Az ideiglenes pártelnök ezután kegyelettel emlékezett meg Lipták Pálról, majd a kerület kivánságait tette szóvá. A lóversenytér rendezése, a „halálsorompók" megszüntetése, a Garai-téri piac rendezése, a közmüvek kiterjesztése, jobb közlekedés és a kerületi közigazgatás reformja azok a kérdések, amelyeket a párt állandóan szorgalmazni fog.

Az elnöki megnyitó után a közgyülés egyhanguan kimondta a párt megalakulását és az alapszabályok elfogadása után közfelkiáltással dr. Erősdy Sándor ny. főispánt választotta meg elnökének. Az uj elnököt küldöttség hivta meg a közgyülésbe, ahol Martin János ideiglenes elnök üdvözölte.

Erősdy Sándor

elnöki székfoglalójában azt hangoztatta, hogy az ujjáépitő munka alapfeltétele az egészséges közszellem, a lelkek harmóniája. Egészséges politikai élet csak egészséges társadalomban lehet, s csak a lelkek konszolidálásán át lehet elérni az ország konszolidációját. A párt azt akarja, hogy a munka foglalja el ismét a régi piedestálját, s ha leomlottak a válaszfalak a polgárok között, elérkezik a nemzeti reneszansz ideje s a szükebb, a csonka haza feltámadása után hajnal virrad az elszakitott testvérek éjszakájára is.

Dr. Kozma Jenő központi pártelnök

gróf Bethlen István miniszterelnök és Ripka Ferenc főpolgármester üdvözletét tolmácsolta. Bethlen gróf és a jelenlegi kormány országmentő törekvéseit fejtegette s rámutatott arra, hogy a miniszterelnök egyik legfőbb célja és óhaja, hogy a főváros boldogulását elősegitse. A kormány azonban reálpolitikát folytat és nem jelszavas demagog politikát, amivel a szélsőséges ellenzékek vadásszák a tömegek népszerüségét. A polgárságnak saját érdeke, hogy erőit koncentrálva, a kormány és Bethlen István mögé sorakozzék fel és higyjen, bizzon benne.

Az alakuló gyülés közönsége lelkesen tüntetett a miniszterelnök mellett és sokáig éljenezte gróf Bethlen István miniszterelnököt és dr. Ripka Ferenc főpolgármestert.

A közgyülés ezután elhatározta, hogy a megalakulás alkalmából táviratban üdvözli gróf Bethlen István miniszterelnököt és Ripka Ferenc főpolgármestert.

A miniszterelnökhöz intézett távirat igy hangzik:

Gróf Bethlen István miniszterelnök őnagyméltóságának
Budapest.

A főváros XVI. választókerületében mai napon megalakult Országos és Községi Egységes Polgári Párt alakuló közgyülése mély hódolattal üdvözli Nagyméltóságodat. Egyben azon szilárd meggyőződésének kiván kifejezést adni, hogy Nagyméltóságodban látja azt a vezéri államférfit, aki hivatva van az ország békéjét megteremteni s Nagyméltóságod által megalapozott konszolidációjának nagy müvét végrehajtani. Ebben az áldásos honmentő munkájában a legteljesebb odaadással támogatja és törhetetlen ragaszkodásáról biztositja.

Erősdy Sándor
pártelnök.

A főpolgármesternek ezt sürgönyözték:

Ripka Ferenc főpolgármester
őméltóságának.
Budapest.

A főváros XVI. választókerületében mai napon megalakult Országos és Községi Egységes Polgári Párt alakuló közgyüléséből szeretettel üdvözli Méltóságodat és biztositani kivánja arról, hogy szeretett fővárosunk előhaladása érdekében kifejtett céltudatos várospolitikájában készséggel támogatja.

Erősdy Sándor
pártelnök.

A pártvezetőség és a tisztikar megválasztása következett ezután.

Elnök: dr. Erősdy Sándor ny. főispán. Ügyvezető elnök: Martin János okl. mérnök, r. t. igazgató. Társelnök: Zsiros István ny. ezredes, bizt. r. t. igazgató. Alelnökök: Aczél Zsigmond kereskedő, r. t. igazgató, Bauer Zsigmond gyáros, Blum I. Nándor kereskedő, dr. Boda Jenő ügyvéd, Dövényi Károly főtanácsos, Farkas Elek postafelügyelő, Halász Hubert betonépitő, Honek István bányafőtanácsos, Katona Béla gyári képviselő, dr. Kovács Béla ügyvéd, Kucsma József gyári müvezető, Mézes János ny. iskolaigazgató, Ozsváth István lakatosmester, Petri Gyula fémárugyáros, dr. Philippi Ödön nyugalmazott táblabiró, dr. Radnai Sándor orvos, fogorvos, Rázsó Kálmán ny. posta-müszaki igazgató, Somogyi Albert földbirtokos, Szaák Pál ny. ezredes, Szabó János postaaltiszt, Szepessy Gyula okl. mérnök, vállalkozó, Szüsz István gyógyszerész, Vitál András mülakatos, dr. Zoltán Andor ny. táblabiró. Főtitkár: dr. Rendek Károly ügyvéd. Titkár: Csór Gáspár ny. min. osztályfőnök. Főpénztáros: Horváth Endre asztalosárugyáros. Pénztáros: Sattler Mihály épitőmester. Választottak még egy ötventagu igazgató-tanácsot is.

Az uj elnökség nevében Zsiros István köszönte

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

TAPÉTÁK angol és francia mintak gyönyörü választékban
WEICHNER JÓZSEF
ARANYKÉZ-UTCA 4.
Telefon: 78—66.

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

GERŐ N. NÁNDOR
TELEFON: József 15-29
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fütés :: Vizvezeték :: Épületbádogos

ERŐS, TISZTA, A HELYI ADÓÁLLOMÁSTÓL NEM ZAVART, EGÉSZ EURÓPÁRA TERJEDŐ
SELEKTIV VÉTELT ÉRHET EL
Kapható mindenütt!
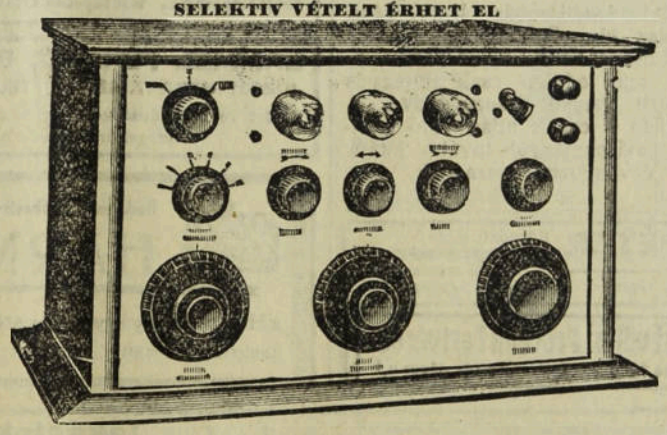
Kapható mindenütt!
TUNGSRAM-WESTERN 3 csöves rádiókészülékkel.
Gyártja: Egyesült Izzólámpa és villamossági r.-t., Ujpest

meg a polgárság bizalmát, a kerület lakossága nevében pedig Ozsváth István lakatosmester beszélt.

A közgyülés ezután

Ereky Károlyt

kivánta hallani. Ereky hangoztatta, hogy ma minden politikánál fontosabb a gazdasági kérdés. Ezen fordul meg a főváros és az ország sorsa. Arra kell törekedni, hogy Budapest necsak politikai, hanem közgazdasági fővárosa is legyen az országnak. Szoros kapcsolatokat kell teremteni a főváros és az ország között, s Budapestet kell a mezőgazdasági termelés, a gabonakereskedelem gócpontjává is tenni. A mezőgazdasági termelés értéke évekint cca 1000 millió aranykorona, ezen óriási összeg cirkulálásának Budapestből kell kiindulnia. A gabonakereskedelmet Budapestre kell koncentrálni, ma üresen áll az 5000 vagón befogadására épült Elevátor, omladoznak a 8 millió métermázsa őrlőképességü malmok. Végül a polgári szervezkedés fontosságáról beszélt. A párt ideálja a megelégedett, gyarapodó polgár!

A közgyülés végül üdvözlő táviratot küldött az Országos Egységes Párthoz és az Egységes Községi Polgári Pártthoz, majd az elnök záró szavai után az ülés lelkes hangulatban véget ért.

*

A nagysikerü vasárnapi alakuló közgyülés után hamarosan meglesz a XVI. kerületben a zászlóbontó nagygyülés is, melyen megjelenik gróf Bethlen István miniszterelnök, amely alkalmat fel fogja használni arra, hogy fővárosi pártjának megalakulását ott proklamálja.

GAZDASÁGI HIRLAP

Gazdasági Hirlap cimü állandó mellékletünk helyszüke miatt e számunkból kimaradt.

Egyelőre nem töltik be a GyOSz elnöki tisztségét. Julius 4-én fogja megtartani a GyOSz a rendes évi közgyülését, mely alkalommal aktuálissá válik a szövetség elnöki állásának betöltése, miután id. Chorin Ferenc halála óta ez a diszes pozició elárvultan áll. Az elnöki állással kapcsolatosan Hegedüs Lóránton, a GyOSz mostani alelnökén kivül ifj. dr. Chorin Ferenc, Biró Pál és Kállay Tibor neve is forgalomba kerültek. Az eddigi diszpoziciók szerint azonban az elnöki tisztség egyelőre betöltetlen marad és Hegedüs Lóránt, mint alelnök fogja vezetni tovább a szövetséget.

Miért hagyta ott Andrássy Imre gróf a Lichtigéket? Pénzügyi és gazdasági körökben még mindig sok szóbeszéd tárgya a Lichtig-gyár legutóbbi tőkeemelése. Igy a legkülönfélébb kombinációkat füzik ahhoz, hogy Andrássy Imre gróf, a vállalat főrészvényese hirtelen visszavonult a vállalat élétől és pedig közvetlenül a „sikeresen" eszközölt tranzakció után. Vajjon kik vették át ezek után Andrássy gróf részvénypakettjét? Lichtig Samu Géza-e, miután éppen ő volt az, akinek a pestszentlőrinci gyártelep eladása körül főrésze volt. Mindezeken felül a tönkrement részvényesek váltig szeretnék tudni, hogy a Szterényi József báró nevével fedezett vállalat fog-e juttatni belátható időn belül valamit a teljesen tönkrement kisrészvényesek ezreinek? Legalább is néhány morzsát a direkció „dusan" teritett asztaláról.

Meg fogják szüntetni a magyar butorasztalosok belgrádi eladási irodáját. A nagyfejlettségü, de szerfelett rossz konjunkturával biró magyar butorasztalos ipar tudvalevően az olaszországi sikereken felbuzdulva, röviddel ezelőtt Belgrádban is létesitett eladási irodát. Ennek a működése azonban csak igen csekély mértékben tudott megfelelni a várakozásoknak mindezideig, ugyhogy a belgrádi magyar butorértékesitő iroda rövidesen fel fog számolni.

Az Első Magyar Általános Biztositó Társaság folyó évi junius hó 26-án tartotta 1925. üzletévi rendes közgyülését, amely az évi nyereséget 1.765,571.000 korona és az osztalékot pedig 125.000 koronában állapitotta meg.

Hirdetmény. (Helyi árudijszabás I—IV. rész. (Utánvétek.) A Magyar kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T. igazgatósága közli, hogy készpénzutánvételezések, ugy mint eddig, csak az egyes államok belforgalmában vannak megengedve. A nemzetközi forgalmakban a csekk utján való utánvételezésre vonatkozó határozmányok további intézkedésig változatlanul érvényben maradnak. Az igazgatóság.

75.288/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet: 1. az I., Budaőrsi-ut és Csend-utca sarkán épülő A, B, C, D és E; 2. a VI., Váci-ut és Mura-utca sarkán épülő A, B és C; 3. a IX., Mester-utca és Dandár-utca sarkán épülő egy darab; 4. a X., Simor- és Villám-utca sarkán épülő egy darab; 5. a X., Üllői-ut és Zágráb (Ceglédi)-ut sarkán épülő A és B kislakásos pavillonok, illetőleg bérházak, továbbá 6. a VIII., Csobánc-utca 1. szám alatti iskola

villamos szerelési munkáira.

A költségvetési kiirás nyomtatványai pavillononkint 10.000 (tizezer) koronáért kaphatók 1926 junius 16-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. em. 342. számu szobájában. A tervek Központi városháza, III. emelet 326/a ajtó alatt megtekinthetők Bánóczy Béla főmérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. emelet 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. emelet 120.).

Az ajánlatok **1926 junius 30-án (szerdán) délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 342. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon a III. emelet 351. számu üléstermében 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1926 junius hó 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

78.895/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a kátrányozó és bitumenező telep részére szükséges 1000 m^3 0.1—10 mm átmérőjü andezit vagy bazalt zuzalék, 3000 m^3 0.1—15 mm átmérőjü andezit v. bazalt zuzalék 100.000 kg 76° lágyulási ponttal biró köszénkátrány-szurok szállitására.

A szabályszerüen kiállitott és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat **1926 julius hó 6-án (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középitési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV., Központi városház, II. em. 279. aitószám) benyujtani.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2%-át kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárában a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Bánatpénzt (készpénzt, takarékpénztári könyvet stb.) az ajánlathoz csatolni nem szabad. Bánatpénz nélkül tett ajánlatok mindazonáltal érvénytelenek.

A versenytárgyalás **1926 julius 6-án (kedden) déli 12 órakor** lesz a Központi városháza. II. emelet 279. számu helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926 junius 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19. Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Egyed János épület-, mü- és szerkezet-lakatos
Spectalista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés dijmentes

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. **Költségvetés dijmentes.**

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

DORMÁN MŰVEK
autó és motorkerékpár specialisták
Budapest, IX., Liliom-utca 7

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—16.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
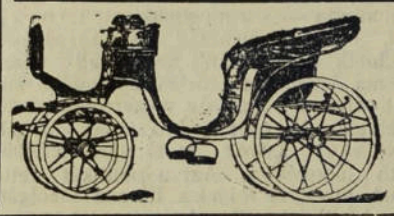
Teherautó-karosszéria-gyártás
Kovácsmühely.
Lóparkolda.
Tel.: J. 58-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállala
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és diszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

REICHENBURG JENŐ épület-, mülakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, diszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

Király Lajos
épület- és mülakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Szőrme-, Szőnyegmegóvás, lakástakaritás, beraktározási vállalat
a 36 év óta fennálló **KERBER HENRIK cég**
VIII., NAP-UTCA 29. — TELEFON: JÓZSEF 3—86.

Végre megvalósitják Buda modern csatornázását

Veszélyesek és elégtelenek az ósdi csatornák — Augusztus elején megkezdik a munkát

A Duna rendkivüli áradása, a multheti katasztrófális esőzés, ismét aktuálissá tették a budai csatornázás régóta vajudó ügyét és mindennél erősebben bizonyitották, hogy mennyire hiányzik a jobbparti városban az a modern csatornarendszer, ami a pesti oldalon már 33 éve megvan.

A hétfői rémületes estén ugyanis nem a Duna zavaros, hömbölygő árja támadta meg alattomosan az öreg budai házakat, hanem a csatornák megduzzadt, szennyes leve. Ez a piszkos moslék a felhőszakadás viztömegével összekeveredve, ahelyett, hogy lefolyt volna a kanálisrácsokon, visszabugyborékolt, sok helyen gájzirszerüen kitört, az Irgalmas kórházban pedig a robbanás erejével szakitotta fel az akna vasfedelét.

Budán ugyanis még mindig az az ódon csatornázás van ma is, amilyen az 1838-as nagy árviz idején Pesten előidézője volt az akkori katasztrófának. Budának nincs csatonarendszere, nincs főgyüjtő csatornája, hanem több mint 17 földalatti kanális torkollik közvetlen a Dunába. Természetes, hogy ahányszor a Duna vize megduzzad és magasabb a csatornák nyilásainál, a folyam sodrától nem tud kifolyni a csatorna vize, sőt a Duna árja berohanna a csatornákba is, ha ujabban zsilipeket nem épitettek volna a betorkollások elé. Ahányszor áradt a Duna, mindannyiszor elzárták a zsilipeket, a szennyvizet pedig a parton végig felállitott iromba gőzszivattyukkal emelték át a Dunába. Igy volt ez legutóbb is és most sem lett volna baj, ha a felhőszakadás közbe nem jön. A kettős viztömeggel a primitiv szivattyuk azonban nem tudtak megbirkózni és a csatornákból elkezdett visszafelé folyni a viz az alacsonyan fekvő házakba, pincékbe, lakásokba.

Buda állandó veszedelméről és a tervezett ui csatornázásról érdeklődtünk

Solty Lajos műszaki főtanácsosnál,

az ut- és csatornaépitési ügyosztály vezetőjénél, akitől a következő érdekes felvilágositásokat hallottuk:

— A budai kőcsatorna teljesen elavult és nem nyujtja a kellő biztonságot. Különösen nem ilyen árvizes időben, mint a mostani, amikor a magas vizállás egyszerre jött a záporszerü esőzésekkel, és álladóan szinültig teltek a csatornák. Pesten az egész csatornarendszer vizét egy helyen vezetjük a Dunába, soroksáriuti Központi Csatorna szivattyu-telepén. Amit itt 1500 lóerős hatalmas gépek végeznek, azt a munkát Budán 17 öreg gőzszivattyu pótolja, ha tudja és emellet füsttel szennyezi meg a szép budai korzó tiszta levegőjét.

— Mielőbb meg kell tehát épiteni a budai fő gyüjtő-csatornát, amely a már készen levő tervek szerint a budai Dunaparton az Óbudai szivattyutelептől a Budafoki-uton át az Andor-utcáig fog huzódni. A főcsatorna megépitése igen komoly műszaki feladat, mert a 7—8 kilométer hosszu vonalon nem lehet egyszerüen eséssel bevezetni a vizet, hanem legalább 3—4 helyen mechanikai erővel át kell emelni. Éppen ezért a Batthyány-térre és a Döbrentei-térre átemelő szivattyu-állomásokat tervezünk. Nagy feladat a Lánchid kikerülése is, nehogy a tartóláncok horgonyai megjazuljanak.

— A nagy csatornázási programmból egy rész már ezidén meg is valósul: Kelenföld csatornázása, a sárbogárdiuti gyüjtő megépitésével. Az idén épül meg a csatorna vészkiömlője is a lágymányosi tóig. A sárbogárdiuti gyüjtőből a vizet ideiglenes átemelővel a Bercsényi-utcai csatornán át vezetjük a Bertalan-utcánál a Dunába. Ez azonban ideiglenes berendezés, amely már 2 év mulva megszüntethető lesz, amint a Budafoki-uton folytatódó főgyüjtő csatornát kiépitjük az Andor-utcáig, ahol a szivattyutelep is állni fog.

Erre az épitkezésre, amely már augusztus 1-én meg is kezdődik, 7 milliárd korona áll rendelkezésre.

Az idén elkészülő csatornák hossza körülbelül két kilométer lesz, melyek a legujabb tapasztalatok alapján készülnek.

— Természetes, ez a munka kisebbik része lesz csupán. Meg kell épiteni egy sereg mellékgyüjtő és összekötő csatornát és külön kell gondoskodni a budai hegyvidék csapadék-vizeinek levezetéséről, mert azt a szennyviz-csatornahálózatba bevezetni nem lehet a város állandó veszélyeztetése nélkül. Igy a Hüvösvölgy, Zugliget vidékének vizeit az Ördögárokkal, a Villányi-utét a főgyüjtővel, a szépvölgyit a Szépvölgyi árokkal, a Sashegy vidékéét pedig, a kelenföldi állomás előtt, a Határárokba fogjuk levezetni. Épül még Budán több vészkiömlő is, amelyek mind automatikusan záródó zsilipekkel lesznek felszerelve.

— A sárbogárdi-uti főgyüjtő csatorna nemcsak azért fontos, mert a Kelenföld beépitését teszi lehetővé, hanem azért is, mert a hatalmas — két és félméter átmérőjü — csatornába lesz annakidején bekötheto a Budafoki-uton át meghosszabbitott budai főgyüjtő csatorna.

— Az idei épitkezés némileg enyhiteni fogja a munkanélküliséget is, mert egész éven át több száz munkás kap vele állandó kenyeret.

— Végül közegészségileg is sürgős a budai főgyüjtő megépitése, mert a mostani ideiglenes szivattyuk végig az egész vonalon beszennyezik a Duna vizét, ugy pedig a város alatt, Lágymányosnál ömlik majd a budai oldal szennyvize is a Dunába.

Augusztusban megkezdik a Széchenyi-strandfürdő épitését

Husz milliárdba kerül a kontinens legnagyszerübb uszódája

A középitési bizottság legutóbbi ülésében döntött a Széchenyi-fürdő kibővitése, illetve a városligeti uszoda és strandfürdő tervei fölött. A beérkezett 36 pályázat közül a zsüri és a tanács Francsek Imre müépitész terveit találta legmegfelelőbbnek és ezt ajánlotta elfogadásra a bizottságnak.

A bizottság szokatlanul kedvezően fogadta a bemutatott terveket és az épitésztagok is kivétel nélkül elismerték, hogy a tervező különleges érzékkel tudta a toldaléképitkezést összhangba hozni a főépület klasszikus stilusával, anélkül, hogy kopizált volna. A kivitelre elfogadott tervről Petrovácz Gyula az ülés összességének helyeslése mellett kijelentette, hogy

a fürdő koronája lesz a Városligetnek és a ligeti strand a kontinens egyik legnagyszerübb uszodája lesz.

Dörre Endre, a középitési ügyosztály referens főmérnöke, az alábbiakban ismertette velünk a fürdőtervet és az épitkezés részletkérdéseit.

— A Széchenyi-fürdő mellé tervezett strand-uszoda a főépület mögött levő elhagyott területen épül fel. Az Állatkerti-ut mellett, ott, ahol most a homokbuckák között néhány városligeti élelmiszerbódé és a régi épitkezési barakk áll. A strandfürdőt egy elipszis alaku, ballusterekkel és loggiákkal diszitett emeletes épület fogja körülövezni. Itt helyezik el a férfi és női kabinsorokat, a tribünöket, a terraszos büffét és kávéházat, a fodrász-, manikür- és pedikür-helyiségeket, a dörzsölőket stb., az épület lapos tetejét pedig ugyancsak tágas, nagyszerü napfürdőnek képezik ki. Az elipszis-alaku épületen belül, a fürdőkert közepén lesz a hatalmas, 50 méteres uszómedence, ettől jobbra és balra pedig a két teknőalaku strandfürdő. A fürdő körülbelül 2500 személyt tud majd befogadni; ennek megfelelő számmal lesznek férfi és női kabinok és szekrényekkel ellátott vetköző-fülkék. A vasbeton uszómedence átlagos mélysége 2 méter lesz, ugyhogy versenyeket és vizipóló-mérközéseket is lehet benne tartani. A strand-medencék legmélyebb vize sem lesz több 130 cm-nél, a kisebb viz pedig alig 5 centiméteres, ugyhogy egészen apró gyermekek is lubickolhatnak benne. A medencéket bársonyos homokstrand, virágágyak övezik, a nagy medence homlokfalát pedig cascade-os szoborcsoport fogja disziteni. A strandfürdő épületét kél oldalt a népfürdőket kibővitő toldaléképületek kötik össze a főépülettel. A mostani népfürdők körülbelül a háromszorosára bővülnek és különböző kényelmi helyiségeket épitünk ide. Sokkal tágasabb lesz az előcsarnok, ahol büffé, borbélyterem, pihenő, gőzkamra és egy ujabb nagy langyos medence lesz.

Az uj népfürdőt tulajdonképpen a polgári igényeket kielégitő közfürdővé óhajtjuk fejleszteni, ahol a középosztály épp olyan jól, de sokkal olcsóbban fürdőzhetik, mint a drága luxusfürdőkben.

A Széchenyi-fürdőtől, vagy a Gellért-fürdőtől ezek a „népfürdők" csak annyiban különböznek, hogy itt nem kabinok, hanem vetköző-fülkék és ruhaszekrények lesznek.

— A most készülő költségvetés szerint

az épitkezés kb. 20 milliárd koronába kerül.

A fürdő valószinü jövedelmezőségét tekintve, ez az összeg legkésőbb 6 év alatt visszafizetődik. A városgazdasági ügyosztály a strandfürdő évi nyers-bevételét három és félmilliárd koronában irányozta elő és kb. ugyanennyi lesz a népfürdők bevétele is. A strandfürdőbe egy pengő lesz a belépőjegy ehhez egy 10.000 koronás pótjegyet vált az, aki kabint akar, 5000 koronás pótjegyért pedig vetköző-szekrényt adnak. Nyilvánvaló tehát, hogy a Széchenyi-strandfürdő 50%-kal olcsóbb lesz, mint a Margit-szigeti, holott ott az egész inveszticio nem volt több 3 és félmilliárdnál. A népfürdők használati dija szekrénnyel együtt csupán 6000 korona lesz, hogy a legszerényebb viszonyok között élő polgár is igénybevehesse.

— A részletterveken most dolgoznak,

julius végén irják ki a versenytárgyalást, ugyhogy az épitkezés minden valószinüség szerint már augusztusban megkezdődik.

A programm az, hogy az év végéig minden tető alá kerüljön, ugyhogy az asztalos-, lakatos-, szerelő-stb. iparosmunkát, az egész belső berendezést a télen elvégezhessék és legkésőbb a jövő év május közepén a fürdőt átadhassák rendeltetésének. A medencéket négy ujonnan furott csőkut vize táplálja, a felmelegités pedig a Széchenyi-fürdő felesleges termálvizével történik 22 C. fokra, ugyhogy mesterséges melegitésre nem is lesz szükség. A medencék vize állandóan friss lesz, mert a kutak pár óra alatt mindig meg tudják tölteni.

A strandfürdő épitésével

ujra felvetődik a Széchenyi-fürdő mellé tervezett szálloda régóta huzódó tervének megvalósitása is.

Francsek Imre tervező-épitész már erre vonatkozólag is készen van az elgondolással. Szerinte a Széchenyi-fürdő szállodája nem egy hatalmas, palotaszerü épület lenne, hanem a Városliget hangulatába illő és a liget épületeivel stilusban harmonizáló egy-kétemeletes kis barokk-kastély a tó partján, azon a területen, ahol most a földalatti végállomása, a régi Artézi-fürdő és a Fővárosi Pavillon van. A szálloda megépitése esetén a földalatti állomását áthelyezik az állatkerti oldalra, a régi Artézi-fürdőt és a fővárosi pavillont lebontják és helyét parkirozzák. A szálloda elé közvetlenül egy hatalmas tóparti terraszt terveznek. A szállodát a fürdőépülettel fedett folyosó kötné össze és közben lenne elhelyezve az ivócsarnok is. Ez a része a dolognak azonban még csak kiforratlan terv.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a **TETŐT** meg kell javitani. — Régi **zsindelytetőket** lebontják és **Eternit** avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik **KNAPPOVICS és KEPPICH** pala- és cseréptetőfedők VI., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19.
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — **Évi jókarbantartás.**

Telefon: J. 41-40
Skolkay Mátyás
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya-utca 23

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

NASH ADVANCED SIX és AJAX SIX LEGUJABB AMERIKAI MODELLEK HAT HENGER NÉGY KERÉKFÉK BALLONKEREKEK
AMERIKAI AUTOMOBIL KERESKEDELMI R.-T., V. KER., DOROTTYA-UTCA 3. SZ. :: TELEFON: LIPÓT 981-43

Események

• • •

Megkezdték a Gellért-fürdő ui artézikutjának furását. *Becsey* Antal inditványa nyomán a főváros tanácsa már régebben foglalkozott azzal a tervvel, hogy a *Szent Gellért gyógyfürdő* mellett artézi kutat furat és az igy nyert természetes forró vizet használja fel a gyógyszálló és a fürdő épületeinek a fütésére. Becsey a helyet, illetve környéket is megjelölte, ahol a fürdő közelében pár száz méter mély furással feltétlenül forróvizforrásra kell bukkanni. A főváros megkeresésére a m. kir. bányakapitányság, az előzetes számitások és vizsgálatok elvégzése után, engedélyt adott arra, hogy a mélyfurást a lourdesi barlangkápolna előtti téren megkezdjék. A furási munkálatokat *Zsigmondy* Béla mérnök, vállalkozócég hétfőn megkezdte. A furást a földmivelési minisztérium részéről *Pálffy* Móric főgeológus, a főváros részéről pedig *Schafarzik* Ferenc geológus állandóan ellenőrzik, főleg abból a célból, hogy a szomszédos fürdők mellett eszközölt hasonló furásokkal összehasonlitásokat végezzenek.

Gerley Lajos jubileuma. Gerley Lajos, a Központi Tejcsarnok r. t. vezérigazgatója most ülte meg szolgálatának negyedszázados jubileumát. Gerleynek legnagyobb érdeme, hogy kiválóan megszervezte a főváros telellátását. A jubiláns vezérigazgató tiszteletére szombaton este ünnepi társasvacsorát rendeztek a Sziget Club-ban. Az első felköszöntőt Bódy Tivadar dr. mondotta, utána Molnár Ferenc társvezérigazgató, Stern Samu udvari tanácsos, Kaszás Ignác cégvezető, Polnay Pál gazdasági felügyelő üdvözölték a ünnepeltet. A VII. ker. polgárság kivánságait Battenberg Lajos ny. h. államtitkár, a munkásokét pedig Balázsi Pál tolmácsolták. Végül Gerley hálásan köszönte meg az ünneplést.

Megvalósulnak Alpár Ignác tervei a Gellérthegyen. A Fővárosi Hirlap ismertette azt a beadványt, amelyet Budapest Fürdőváros Egyesület intézett a tanácshoz és amelyben negyven évre bérbe kéri a Gellérthegyet és a Citadellát, hogy azt az 1928 nyarán Budapesten megnyiló nemzetközi fürdőügyi kongresszus és kiállitás székhelyévé tegye. A balneológiai kiállitás épitészeti tervét, mint szintén ismertettük, Alpár Ignác, a kiváló nagyar épitőművész alkotta meg. A kiállitás gócpontja maga a citadella lesz, amelyben a magyar kiállitást helyezik el, a külföldi anyag pedig a citadella előtt épitendő pavillonokban vonul fel. A terv káprázatos szépségeket és hatalmas művészi értékeket foglal magában. Mindenki, aki ismeri, a legteljesebb elragadtatással beszél róla. Most azután Alpár Ignác tervei a Ripka Ferenc főpolgármesternél tartott legutóbbi pártközi értekezlet elé kerültek. A pártközi értekezleten megjelentek: dr. Kozma Jenő, Ugron Gábor, Bárczy István, Baracs Marcel, Bródy Ernő, Büchler József, Joánovics Pál, Petrovácz Gyula, továbbá Folkusházy Lajos alpolgármester, Berczel Jenő tanácsnok, Alpár Ignác müépitész és Szviezsényi Zoltán, a Budapest Fürdőváros Egyesület igazgatója. A nagyszabásu terveket Alpár Ignác, a kivitel pénzügyi részeit pedig Szviezsényi Zoltán ismertette a pártok képviselői előtt. Az értekezlet minden egyes tagja hozzászólt a kérdéshez és végül is a pártközi értekezlet egyhangu örömmel tette magáévá Alpár Ignác gyönyörü terveit. Végül is a pártok képviselői megbizták a tanácsot, hogy a dologgal sürgősen foglalkozzék és valósitsa meg a pompás terveket. Ilyenformán a Gellérthegy és a Citadella átalakitásának kérdése Berczel Jenő tanácsnok előadásában már a legközelebbi tanácsülés elé kerül. A tanács azután sürgős előterjesztést készit és ez az előterjesztés még a nyári szünet előtt megtartandó közgyülésen letárgyalható lesz.

Dr. Lendl Adolf rehabilitálása. Hosszu esztendőkön át tartott harc fejeződött be most egy békés, kiengesztelődő akkorddal. Mint ismeretes, dr. Lendl Adolfot, az Állatkert volt kiváló igazgatóját a proletárdiktatura után felfüggesztették állásától. Különös eset volt a Lendl Adolf esete. Ideát, a destruktivnak hirdetett pesti városházán bünösnek találták Lendl Adolfot ugyanakkor, amikor odaát, a konstruktiv Budán, a kommunizmus után feléledt nemzeti élet egyik vezére lett. Lendl Adolf nem hagyta a maga igazát. Tudatában volt annak, hogy semmi bünt el nem követett, de joggal tekintett vissza büszkén arra a munkára is, amelyet az Állatkert megalapitásával és nagyszerü feilesztésével végzett. A szerény és egyszerü tudós és a hatalmas városháza között esztendőkön át tartó kiméletlen harc indult. Közben Lendl Adolf sulyos anyagi helyzetben, de igazsága tudatában várta a viszonyok megváltozását. A demokratikus blokk a közgyülés elé akarta vinni Lendl ügyét. Ripka Ferenc főpolgármester azonban a sima, nyugodt elintézés érdekében kezébe vette az ügyet. A pártok képviselőiből álló zsürit jelöltek ki, amely a kiengesztelődés jegyében elintézte a bonyolult ügyet. A határozat, amelynek értelmében Lendl Adolf igen szép nyugdijat kap, egyelőre legalább azt biztositotta, hogy a kiváló tudós nem küzd többé anyagi gondokkal és nyugodtan szentelheti életét tudományos működésének.

Szent István-hét. Több mint másfél hónap áll még rendelkezésre, hogy a Szent István-hét ünnepségeit minél nagyobbszabásu módon meg lehessen szervezni. El lehet mondani, hogy *Ripka* Ferenc *főpolgármester kezdeményezése Budapest társadalmának minden rétegében a legteljesebb visszhangot keltette.* A legteljesebb örömmel és bizalommal néz Budapest lakóssága Szent István-hete elé, mert most már kétségtelennek látszik, hogy rendkivüli tömegekben fog a vidék népe Budapestre zarándokolni, de eljönnek a külföldiek is. Mint a *Fővárosi Hirlap* multheti számában közölte, itt lesznek az amerikai magyarok és nagy csoportokban érkezik majd a megszállt területek magyarsága is. Az idén talán még elsősorban a magyarság belső háziünnepe lesz ez, amelyen legnagyobb tömegekben magyar véreink jelennek meg; de néhány esztendő mulva, amikor a külföld megismeri ennek a hétnek a jelentőségét, hirt kap azokról a nagyszerü ünnepségekről és a szórakoztató mulatságokról, amelyeket Szent István-hetére tervez Budapest, egész bizonyosan meg fog indulni Budapesten a teljesebb értelemben vett idegenforgalom is. Éppen ugy, mint a többi nagy nemzetek nemzeti ünnepei, a Szent István-hét is világhiressé lesz, ugyhogy néhány év mulva tömegesen érkeznek majd a külföldi vendégek. Teljesen átérzi ezt a lehetőséget Budapest lakóssága. De átérzi a Szent István-hét jelentőségét a főváros törvényhatósági bizottsága és a főváros tanácsa is és ma már elmondhatjuk, hogy a közgyülés tagjai, pártkülönbség nélkül sietnek *Ripka* Ferenc főpolgármester segitségére, hogy a Szent István-hetet minél fényesebbé, minél impozánsabbá lehessen varázsolni. *A héten a Ripka Ferenc elnöklése alatt tartott pártközi konferencia is foglalkozott a Szent István héttel kapcsolatban szükséges intézkedésekkel és egyben a pártközi értekezlet felkérte a tanácsot, hogy a tanács is kövessen el mindent az ünnepségek sikere érdekében.* A kérdésben a pártközi konferencia csaknem minden tagja felszólalt és minden felszólalónak a véleménye megegyezett abban, hogy a Szent István-heti ünnepségeket minél nagyobbszabásu keretben kell megvalósitani, hogy ezek az ünnepségek a külföld és a vidék számára egyaránt vonzókká legyenek. Ezekután most már a tanácsra vár a feladat, hogy minél előbb terjesssze elő a konkrét terveket és közölje a közgyülési pártokkal, hogy milyen összegek szükségesek az ünnepség előkészitésének céljaira. A főváros közgyülése minden szükséges anyagi eszközt biztositani fog arra, hogy a Szent István-hét fényét és vonzóerejét növelje. Tudatában van ugyanis a közgyülés annak, hogy a Szent István-hét hamarosan világhirüvé lesz és ezen a réven Budapest hatalmas idegenforgalomhoz jut.

Az épitőiparban, mint közlik, egy burkoló cégnek ügyes eljárással nagy megtakaritást sikerült elérni, amellyel a régi terrazzó- és a modern márványmozaik-padlóburkolást oly sikeresen oltotta egymásba, hogy az előnyöket kiválasztotta mindkettőből, viszont megszüntette a terrazzó hátrányait. A modern terrazzólap-padlóburkolat ugyanolyan, mint a márványmozaik-padló, attól megkülönböztetni nem lehet, viszont a terrazzón repedések megszüntek, illetve kiváltással rendkivül könnyen javithatók. Ami a legfontosabb 20—25%-kal olcsóbb, mint a márványmozaik-padlóburkolat, mely megtakaritás a mai viszonyok mellett nagyjelentőségü. Ezeket a szab. bej. burkolatokat Balog Ferenc és Tsa, IV., Deák Ferenc-tér 3. készíti.

A Császár-fürdőben épülő uszó stadion vizhatlanitására a több rendelkezésre álló vizhatlanitó szerek közül a hazai gyártmányu Lutz-féle sikurit alkalmazása lett elhatározva. Az épitkezések serényen folynak és már néhány héten belül rendeltetésüknek átadhatók lesznek.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Összetolható „Bostwick"-rácsok. Vasszerkezetek. Épületek teljes felvasalása stb.
Kajtár Lajos
épület műlakatos és vasszerkezeti gyára
Budapest, IX., Liliom-u. 26. Telefon: J. 45-21

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., ezerédy- tea 10. Telefon József 21-33

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeperált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. hézagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerü portál és vasszerkezeti munkákat. — Készit: Mindennemü rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktüzhelyeket.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

HAVERLAND ANTAL
m kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
Budapest, VIII., Nap-u. 22. el.: J. 29-66.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák: beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák.
Költségvetés dijtalan! Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

BÁDOGOSMUNKÁK — VIZVEZETÉK
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

Eredeti amerikai **RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK** és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

Paulay László elektrotechnikai és müszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és épitése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 julius 7. — 27. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Egy a mi Budapestünk

— mondotta szombaton hajnalban Budapest székesfőváros közgyülési termében az egyik demokrata városatya, mire felállt a baloldal, felállt a jobboldal és lelkesen, tüzesen, mintha nem délután négy óra óta ültek volna itt, megtapsolták egyesült erővel ezt a szép akkordot, amellyel a költségvetési vita befejeződött. Hét éjszakába nyuló költségvetési napon tárgyalta a törvényhatósági bizottság az ezévi költségvetést és hét kemény nap után ki volt merülve mindenki. A szemek álmosan pislogtak, de Budapest szeretetében mégegyszer felvillanyozódott az elalélt gyülekezet és lelkesen, őszintén tüntettek, ime már nemcsak Budapest szeretetéért, hanem a közös, az együttes épitőmunkáért is.

Tökéletesen jellemző, szép és méltó befejező akkord volt ez a hétnapos vita után. Szomoru és rosszemlékü korszakok után Budapest polgársága méltán lehet büszke erre a költségvetési vitára, amely nemcsak gondolatokban volt gazdag, hanem egyben hatalmas bizonyiték volt arra, hogy Budapest közgyülési termében tökéletesen helyreállott a társadalmi és felekezeti béke. A disszonáns hang olyan kevés volt, hogy egészen nyugodtan állithatjuk: büszkék vagyunk erre a hét napra, amely méltán tükröztette azt a vágyat, amelyben ma Budapest népe él és amely azt fejezi ki, hogy el kell kezdenünk végre a munkát ott, ahol kegyetlen kézzel megszakitotta a háboru és az azt követő zavaros idők. A szónokok egész légiója vonult fel ebben a vitában, amely gazdag termése volt a gondolatoknak és amelyet többé nem zavartak meg azok a személyeskedő incidensek, amelyek a közgyülés életének első hónapjaiban olyan gyakoriak voltak. Csak az utolsó szónok idézte, de mintha az összes szónokok öntudatlanul is követték volna Deák Ferenc parancsolatát: „Keressük mindig azokat a pontokat, amelyek összevezetnek bennüket, nem pedig azokat, amelyek széjjelhuzást támasztanak."

Azok a pontok pedig, amelyek összevezetnek bennünket, igenis Budapest szeretetében gyökereznek. Óriási világnézeti különbségek állottak és állanak egymással szemben a közgyülési teremben és mégis ennek a városnak a szeretete csodálatos erőt, varázslatos akaratot adott mindenkinek, hogy megteremjen, hogy kialakuljon a közgyülési teremben a legtisztább, a legnemesebb társadalmi és felekezeti béke. Az ország irigykedve nézhet Budapest törvényhatósági bizottságának közgyülési terme felé, ahonnan ezeket az elválasztó pontokat maradéktalanul számüzni tudta a város iránt való szeretet. Ahogy megindult a költségvetési vita, a pártvezérek egymásután szólaltak fel és mindegyiknek volt egy szép, nemes gondolata, amellyel előmozditotta a nagy megbékélést. Elérkeztünk a várva-várt és vágyva-vágyott pillanathoz, amikor a jobboldal és a baloldal egyforma lelkesedéssel tudott tapsolni szónokoknak, akik körül alig hónapokkal ezelőtt még állandó viharok kavarogtak. Nem akarunk neveket felsorolni, de *megbecsüléssel és szeretettel köszönünk meg Budapest közönsége nevében minden szót, amelyet a vita során a belső kiengesztelődés jegyében mondottak el.* A közgyülési terem igenis megértette Budapest népének követelő parancsát és aszerint cselekedett.

Talán időszerütlen, talán fölösleges keresni még mindig az okokat, amelyek ezt a fölemelő kibéülést létrehozták. Mégsem mehetünk el azonban az események mellett anélkül, hogy néhány megállapitást le ne szögezzünk. *Budapest polgársága a nagy kiengesztelődés müvének egyik alapkőlerakóját, Ripka Ferenc főpolgármester tevékenységében keresi és találja meg.* Ő volt az, aki már a választási küzdelemben, amikor még a pártok álig fegyverben néztek farkasszemet, már a béke olajágával jelent meg a harci porondon. Azóta pedig egy született diplomata minden ötletességével, egy békekövet minden igyekezetével és egy igazi budapesti polgár minden szeretetével dolgozott azon, hogy a közgyülés munkaképes legyen, hogy a pártok megbékéljenek és hogy a közgyülési terem végre szinhelye lehessen azoknak a felemelő jeleneteknek, amelyek a költségvetési vita alatt valósággal sorozatosan ismétlődtek meg. Aki figyelemmel kisérhette az eseményeket, a dolgok alakulását, látnia kellett azt a mérhetetlenül hasznos tevékenységet, amelyet a főpolgármester Budapest békéje érdekében kifejtett. Megkönnyitette munkáját az, hogy Budapest szeretete igenis, ott élt mindenkinek a szivében. Még a választási küzdelemből ugy kerültek ki a harcosok, hogy valamennyiöknek a testén ott száradt a vér, a gyülölködésejtette sebeken. Hónapok lassu és szisztematikus munkája azonban megenyhitette a hangulatot, kiegyensulyozta a lelkeket és megmüvelte a talajt a nagy béke számára. Csak igy volt lehetséges, hogy a közgyülési vita hetedik napján a hajnali órákban felállhatott valaki, akit minden oldalról viharosan megtapsoltak, pedig nem mondott egyebet, csak azt, amit most már mindenki szive mélyén érez: *„Egy az Isten, egy a haza és egy a mi Budapestünk."*

Körséta a városházán

A megbékélés jegyében — Eltolódások a községi pártokban — Megalakul a Polgári Egység Pártja — Lakásrendelet és státuszrendezés — Politzer Gusztáv önállósitotta magát

A költségvetési vita kétségkivül ujabb bizonyitékát adta annak a törekvésnek, amely a közgyülési pártok körében már régen megnyilatkozott és amely egyrészt az alkotómunkát, másrészt a társadalmi és a felekezeti béke ápolását célozza. Minden oldalról megnyilatkozott az a kivánság, hogy végre a háborus összeomlás után keletkezett hullámok tökéletesen lecsillapodjanak. Ezzel Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága az egész ország számára gyönyörü követendő példát statuált. Máshol, az országban mindenütt lecsillapodóban vannak azok az indulatok, amelyek a társadalmi rétegek és a felekezetek között az ellentéteket szitották. Csöndben, a gazdasági regresszió nyomán maguktól simulnak el az ellentétek. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságában azonban olyan jelenetek játszódtak le, amelyek érdemesek arra, hogy a történelem könyvében is nyomot hagyjanak. Itt férfiasan, komoly megfontoltsággal állottak ki a pártvezérek mindkét oldalról és kijelentették, hogy a belső kiengesztelődés ideje elkövetkezett. Kár volna ma neveket felsorolni, de kétségtelen, hogy minden párt vezetőegyénisége részt kérhet a maga számára ebből a nagyszerü eredményből. *Az alkotómunka és a társadalmi béke utját egyengette elsősorban Ripka Ferenc főpolgármester, aki még a választások idején dobta be a közvéleménybe, hogy elérkezett a megbékélés ideje.* Később, mikor a pártok egymással szemben a közgyülési teremben helyezkedtek el, férfias őszinteséggel folytatta ezt a feladatot *Wolff* Károly és *Vázsonyi* Vilmos. Vázsonyi Vilmos nem érhette meg az ünnepélyes pillanatot, amikor Wolff Károly a közgyülésen kijelentette, hogy elérkezett a belső kiengesztelődés órája. *Wolff Károly tiszteletreméltó, férfias megnyilatkozása a legszebb koszoru lesz, amelyet a kereszténypárt vezére a megbékélés másik apostolának, Vázsonyi Vilmosnak sirjára küldhet.*

*

Városházi politika — hála istennek — alig van. A költségvetési vita igazán politikamentesen zajlott le és ez megérzett az egész tárgyalás folyamán is, mert hiszen azok az összeütközések, amelyek ennek a közgyülésnek gyermekkorát jellemezték, ebből a vitából teljesen hiányoztak. Nem lehet szó másról ma, mint a pártok között való némi eltolódásokról, a pártkeretek kisebb-nagyobb, egyes személyekkel, vagy kisebb csoportokkal való szükületéről, vagy bővüléséről.

Ilyesmiről sokat beszélnek mostanában. A pártkeretek kisebbarányu megbomlása ott kezdődött, amikor *Bohn* József, *Usetty* Béla dr., *Wensky* Nándor és társaik elhagyták a keresztény községi pártot és csatlakoztak az *Egységes Községi Polgári Párthoz.* Másik ilyen mozgalom volt az, amelynek eredménye *az erzsébetvárosi polgárok egy csoportjának a demokrata pártból való kiválása és az Egységes Községi Polgári Párthoz való csatlakozása a Siegescu József elnöklése alatt álló körben.*

Most megint hasonló esetről beszélnek. Egyelőre elhatározó nyilatkozatot nem hallottunk és inkább politikai szóbeszéd tárgya csak a kérdés, de általánosan pertraktálják, hogy *Ehrlich G. Gusztáv elégedetlen a demokrata párt községi politikájával.* Vázsonyi Vilmos halála után a demokrata párt kilenc tagból álló vezérlőbizottságot választott, amelynek kilenc tagja között ott szerepelt Ehrlich G. Gusztáv is. Ehrlich G. Gusztáv egy időben tényleg tartott fenn pártszövetséget Vázsonyi Vilmos demokrata pártjával, szorosan azonban a demokrata párt szervezetébe ő és politikai barátai, valamint a vezetésük alatt álló polgárság sohasem olvadt be. Általában meglepőnek tartották, amikor Vázsonyi halála után Ehrlich G. Gusztáv bekerült a kilenctagu vezetőségbe. Vannak olyan hirek, amelyek szerint ez, az öreg erzsébetvárosi korifeus tudtán és beleegyezésén kivül történt. Más verzió szerint később kedvetlenedett el. Az az egy azonban bizonyos, hogy *egy hét óta Ehrlich G. Gusztáv teljesen távol tartja magát a demokrata párttól és nem vesz részt azokban a fontos tanácskozásokban, amelyek a demokrata párt sorsát eldönteni hivatottak.* Vannak hirek, amelyek azt mondják, hogy Ehrlich G. Gusztáv teljesen szakitani készül a demokratákkal, de ebbeli elhatározására vonatkozólag ezidőszerint még nem nyilatkozott.

*

Sokat beszélnek mostanában arról, hogy *Kállay* Tibor volt pénzügyminiszter, nemzetgyülési képviselő és *Görgey* István nemzetgyülési képviselő, a kormánypárt ugynevezett liberális szárnyának mindketten tekintélyes tagjai, fokozott mértékben hozzáláttak Budapesten a pártszervezéshez. *Céljuk a liberális, szélsőségektől mentes szabadelvü polgári tömörülés, tökéletesen gróf Bethlen István miniszterelnök szellemében.* Ez a mozgalom ma már olyan erővel indult meg, hogy pénteken Kállay Tibor elnöklésével meg is alakul a klub, amelynek helyisége az Akadémia-utca 3. számu házban lesz. A klub cime: *a Polgári Egység Pártja* lesz. Ez a lipótvárosi klub azonban csak kiindulópont, mert a szervezkedésbe bele fognak illeszkedni azok a szervezetek is, amelyek a községi választások idején alakultak, de *bekapcsolódik a mozgalomba az Egységes Községi Polgári Párt az ő erőteljesen kiépitett szervezeteivel, valamint a Nemzeti Polgári Párt, illetve a Nemzeti Társaskör is.* Az alakuláskor megválasztják a klub tisztikarát és néhány nappal később *nagyszabásu klubavatóünnepséget rendeznek, amelyre kilátásba helyezte megjelenését gróf Bethlen István miniszterelnök is.*

*

Várospolitikai körökben még mindig legtöbbet a státusrendezésről és a legujabb lakásrendeletről beszélnek. A pártok ebben a két ügyben szerdán összehivták a főváros közgyülését és rendkivüli közgyülést tartanak.

A lakásrendelet ügyében egyes pártok tiltakozni akarnak, mert szerintük a türhetetlen gazdasági helyzet nem engedi, hogy akkor emeljék a boltbéreket, amikor a gazdasági helyzet türhetetlen. Nem tartják alkalmasnak az időt a novemberi lakbéreme-

lésre és az 1927-ben elkövetkező kötött forgalom felszabaditására.

A státusrendezés kérdésében, mint ismeretes, a pártok sérelmesnek tartják, hogy a minisztertanács döntsön a főtisztviselők nyugdijazásáról, illetőleg visszatartásáról. Különösen *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János alpolgármestereknek az év végéig való visszatartását kivánják és igy szembehelyezkednek a belügyminiszter rendeletével. A renkivüli közgyülésen valószinüleg mind a két kérdésben többséget kap az az álláspont, amely a bizottságokban máris kialakult. Különösen a státusrendezés kérdésében igen nehéz a helyzet, mert hiszen a közgyülés többsége abban a tévedésben lesz, hogy a kormány rendelkezése sérti a főváros autonómiáját. Ezzel szemben azonban kétségtelen, hogy *a belügyminiszter rendelkezése nem irányul az autonómia épsége ellen, csupán analógiája annak a rendelkezésnek, amely az állami és a vármegyei státusrendezéssel kapcsolatban is megtörtént.* A belügyminiszternek különben is jogában áll a főváros határozatait, amelyeket személyi ügyekben hoz, felülbirálni és igy, amikor rendelkezése elvben mondja ki, hogy a harmincötéves szolgálati időt betöltött főtisztviselők nyugdijazandók, a legkisebb mértékben sem sérti a főváros autonómiáját.

*

Politzer Gusztáv, volt demokrata-városatya — *önállósitotta magát.* A demokratákra megharagudott, mert a legutóbbi községi választásoknál a laistrom anyadik helyére tették, ahol a biztos bukás elmaradhatatlan volt. Alighogy bekasszirozta ezt a bukást, duzzogva rögtön félreállt, de csak rövid ideig maradt tétlenül és revideálván politikai meggyőződését, ugy találta, hogy neki az Egységes Községi Polgári Pártban van a helye. Itt szivesen látták, mint közkatonát, de Politzer mellét vezéri ambiciók duzzasztották. Minthogy azonban ezt a vágyát nem tudta elérni, uj zászlót vett a kezébe és azt hétfőn este az Andrássy-uti Kovács-kávéház különtermében kibontotta. A zászlóbontás aktusánál csak néhányan voltak jelen és a kávéház pincérei szomoru szivvel voltak kénytelenek lemondani a remélt népes gyülés borravalóiról.

Méla akkorddal befejezték a költségvetés általános vitáját

Rövid beszámoló a mult héten tartott közgyülések eseményeiről — Hétfőn a részletessel is végeztek

Nem illik az ünnepi hangulatot, amelyben a főváros általános költségvetési vitája szombaton hajnalban befejeződött, száraz statisztikai adatokkal rontani. Hogy azonban szónokokban igen jelentős tömegfogyasztás volt, azt senki sem vonhatja kétségbe. Elszánt, keménydereku szónokok voltak ezek, akiket nem akadályozott meg a késő éjszakai óra, de még a részvétlenség sem abban, hogy gondolataikat közöljék a — *gyorsirókkal.* Mert bizony ilyen eset is volt, meg olyan is, hogy az egyes szónokoknak csak a legszorosabban vett barátai ültek a padokban. Megtörtént például az egyik éjszakai ülésen, hogy egy szociálista szónok beszélt. Olyan csöndes, olyan barátságos volt az egész vita, az egész hangulat, hogy a Wolff-párt egészen nyugodtan bevonult a buffetbe. Üresen tátongott az egész jobboldal, amikor egyszercsak felkerekedett egy sereg szocialista és átültek a Wolffék helyére. A szocialista szónoknak egy-egy kijelentését viharos tapssal fogadták, — a jobboldalról. A szegény gyorsirók rettenetes zavarban voltak, de hiába, a világtájakat nem lehet megváltoztatni, nyugodtan odairták tehát a szocialista szónok beszéde közé: (Viharos tap a jobboldalon.) A groteszk helyzetben legjobban mégis *Folkusházy* alpolgármester találta fel magát, aki ekkor az elnöki székben ült. Ha már humoros a hangulat, legyen egészen humoros, megrázta az elnöki csengőt és rászólt a Wolffék helyén ülő szocialistákra:

— *Kérem a tisztelt jobboldalt, hallgassa végig csendben a szónokot.*

Ilyen kedvesek voltak az incidensek, maga a vita pedig szép és komoly. Három nap alatt rengeteg sok értékes felszólalás hangzott el. Szerdán *Bródy* Ernő kezdte meg a vitát rendkivül érdekes beszéddel. Beszélt Budapest barátairól, az egészséges alkotó Budapestről, a Suhajda-telepről, a progresszív adózásról. Csak a háziurakkal volt egy kis összeütközése, amikor kijelentette, hogy azok határtalan étvággyal rendelkeznek. Utána a baloldal másik kiváló értéke, *Harrer* Ferenc szólalt fel és azt fejtegette, hogy Budapestnek olyan fővárosi törvényre van szüksége, amely alapos pénzügyi és szervezeti reformokat tesz lehetővé. Az egész közgyülés általános figyelme között mondott ragyogó beszédet *Éber* Antal, aki pénzügyi tudását vitte harcba Budapest érdekében. *Óriási hatással vette védelmébe az üzemeket, amelyeknek munkáját csak gátolja a sok bizottsági beavatkozás.* Aztán az adók kérdésére tért át és kifejtette, hogy a fogyasztási adók leépitését nemcsak szociális, de termelési kérdésnek is tartja. Természetesen az adóleszállitás egyéb bevételeket igényel és szerinte *a legfontosabb bevételi forrás a takarékosság alkalmazása* volna. *Szigeti* János Wolff-párti és *Kertész* Miklós szocialista figyelemmel hallgatott felszólalása után, B. *Virágh* Géza beszélt hatással. A *Kispolgárok Városi Pártja* nevében csatlakozott a szocialisták adójavaslataihoz, amelyet a kisemberekre nézve nem tart sérelmesnek. Nagy figyelemmel hallgatták azokat a fejtegetéseit, amelyekben legutóbbi bécsi tanulmányutja tapasztalatait adta elő. Végül vállalkozási kérdésekkel foglalkozott és *kikelt az ellen, hogy az ugynevezett Baross-lista még mindig érvényben van.* Örömmel látja a jobboldalon megnyilatkozó kiengesztelődés jeleit, éppen azért az alkotómunka érdekében kéri, hogy a jobboldali pártok legyenek megértéssel a szocialisták javaslatai iránt.

Körmöczy Zalán közegészségügyi kérdésekkel foglalkozott, *Stern* Szeréna pedig eredményes anya- és csecsemővédelmet sürgetett. *Piazza* Viktor a közlekedésügy problémáival foglalkozott, majd *Stein* Sándor felszólalása után a közgyülés éjjel negyed egykor ért véget.

Csütörtök

Valamivel mozgalmasabb volt a csütörtöki nap, amely leginkább adópanaszokkal telt el. Az első szónok, *Schubert* Sándor, uj fővárosi törvényt sürgetett és ebben az ügyben harminctagu bizottság kiküldését inditványozta.

Horovitz Gábor szocialista igen éles kritikát mondott a kórházakról, ami meglehetős nyugtalanságot is váltott ki. *Tulzásait a jobboldalon élesen visszautasitották* és igy egy kis vihar is volt körülötte. Amikor a lárma elcsitult, *Kétly* Anna mondott finom, nőiesen melegszivü beszédet arról, hogy milyen szomoru az élete a pesti Tripoliszban a szegény gyereknek.

— Világosságot és napfényt — mondotta Kétly Anna beszéde végén, — világosságot és napfényt ebben a teremben is: a kötelességteljesités világosságát és az emberszeretet napfényét.

Bedő Móric beszédében az adókkal és a Beszkárt-tal foglalkozott, mig *Rapold* Károly azt kifogásolta, hogy a Duna vizihajtóerejét nem használják fel és hogy a kifestett dámáknak megengedik, hogy az előkelő utcákon árulják magukat. Az adók miatt panaszkodott *Fábián* Béla is, mig *Karch* Kristóf kereszténypárti azt jelentette ki, hogy nem hajlandó hozzájárulni semmiféle adóleszállitáshoz, mert az ilyen kisérletek a költségvetési egyensulyt veszélyeztetik.

Igen komoly beszédet mondott adókról és üzemekről *Bibity-Horváth* János is és a végén, bár a mai közgyülést kurzuscsökevénynek minősitette, mégis kijelentette, hogy a napi politikát kerülve, össze kell fogni a pártoknak, a boldog nagy Budapest feltámasztására. *Rosenák* Miksa dr. egészségügyi kérdésekkel foglalkozott. Az ülést félkettőig *Fehérváry* Sándor szocialista és *Halász* Alfréd beszédei töltötték ki.

Péntek

A pénteki ülés ünnepélyes aktussal kezdődött, mert *Ripka* Ferenc főpolgármester azt inditványozta, hogy a törvényhatósági bizottság üdvözölje Washington városát, a százötvenéves amerikai szabadságünnep alkalmából. A főpolgármester javaslatát meleg tetszésnyilvánitások közben egyhangulag fogadta el a közgyülés. Az ünnepi hangulat azonban nem sokáig tartott, mert *Révész* Mihály szocialista városatya áttért Budapest napi gondjaira és beszédében Budapest közlekedésének megjavitását sürgette. Őt még nyugodtan hallgatták végig, de annál több apró csatározása akadt a Wolff-párttal *Horváth* Kálmánnak, aki a városi problémák egész sorozatát emlitette fel beszédjében.

Nagy beszédet mondott *Gál* Jenő is, akinek különösen a numerus claususról való fejtegetéseit hallgatták nagy figyelemmel. A szocialista *Gaál* Benő a munkanélküliségről tartott értékes statisztikai adatokkal felszerelt előadást. A következő szónok *Taufer* Gábor volt, aki azonban a viharok egész sorát idézte fel. Állandóan csatában állott a baloldallal és már-már viharossá vált volna a hangulat, amelyet azután *Magyar* Miklós komoly beszéde csillapitott le. A demokrata *Szentirmai* Imrénét, aki közoktatásügyi problémákról beszélt, lovagias figyelemmel hallgatta végig az egész közgyülés. Nem váltott ki nagyobb vihart *Biró* Dezső felszólalása sem, aki pedig kényes kérdést, a levente- és cserkészmozgalmat érintette.

Hogy pedig a közgyülési vita ne legyen egészen zavartalan, felszólalt hát *Fényes* László is, akinek beszéde a kisebb viharok egész sorát váltotta ki. Hol a jobboldal, hol a baloldal ugrott fel helyéről, „gyáva!" és „hazudik!" kiáltások hallatszottak, mig végre az elnök meg nem rázta a csengőt:

— *Ne tessék politizálni, mert itt költségvetési vita folyik!*

Már jól benne voltak az éjszaka közepében, amikor *Földváry* Béla, *Bieber* Jenő és *Kabukovics* József szólaltak fel. Szinte álom vett már erőt a városatyák szempilláin, amikor egyszerre felvillanyozta őket egy beszéd, amely méltó befejezése volt a vitának. *Weiner* Ernő józsefvárosi demokrata városatya állott fel szólásra és beszéde közben visszavitte a közgyülés tagjait abba a hangulatba, amelyet a békés munka érdekében a vita elején a pártok vezérszónokai keltettek.

— A gyülölet rombol, — mondotta Weiner Ernő, — a szeretet épit és én bizom abban, hogy éppen ez a két hét, ez a költségvetési vita közelebb hozta a pártokat és át vagyunk hatva attól az eszmétől, hogy egy az isten, aki örködik mindnyájunk fölött, egy a haza, amelyet mindnyájunknak, pártkülönbség nélkül, még az eddiginél is jobban kell szeretni, egy a felebaráti szeretet, akár az ó-, akár az ujtestamentum alapján állunk és egy a mi Budapestünk, amelyet mindenkinek egyformán kell felvirágoztatni.

Ezeknél a szavaknál az egész közgyülési terem felemelkedett helyéről és igen melegen megtapsolták ezt a békeszózatot, amely azután be is zárta a költségvetés általános vitáját.

Viharok a husfogyasztási adó eltörlése körül

Hétfőn megkezdték és be is fejezték a költségvetés részletes vitáját is, amely szintén nivós és komoly volt. Az egyes szakaszokhoz többen szólaltak föl és különösen a *husfogyasztási adó eltörlése* körül voltak zajosabb jelenetek. A blokk az eltörlést követelte, amit a joboldali és a középpártok sem ellenezték, de az utóbbiak ugy vélekedtek, hogy az eltörlendő adó helyébe előbb pénzügyi fedezetet kell keresni, mert különben fölborul a költségvetés pénzügyi egyensulya. Végül aztán megint *Ripka* főpolgármester mindent kiegyenlitő politikája győzött: *kompromisszum jött létre, amely a polgári pártok álláspontját honorálta.* Eszerint *a közgyülés eltörlendőnek tartja a husfogyasztási adót és utasitotta a tanácsot, hogy az adó 1927 január 1-től történő eltörlésére tegye meg a szükséges előterjesztéseket.*

Ezután már simán pergett le a közgyülés, amely a részletes vita befejezésével féltizenkét órakor véget ért.

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vizvezeték, központi fütés, csatornázás, deritő telepek

Dobó István
épület-mülakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok **SALMSON** a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

A háromszinü zászló hódolata a csillagos lobogó előtt

Ripka Ferenc beszéde az Északamerikai Egyesült Államok százötvenéves jubileuma alkalmából

Észak-Amerika julius 4-én ünnepelte meg százötvenedik évfordulóját az unió függetlenségének. Ezt az alkalmat felhasználta Ripka Ferenc főpolgármester arra, hogy a velünk annyi jót tett Egyesült-Államok iránt érzett szimpátiánknak a főváros közgyülési termében is kifejezést adjon.

Ripka Ferenc főpolgármester

költői szépségekben gazdag beszédének szószerint való szövege a következő:

— Százötven évvel ezelőtt, 1776 julius 4-én adta ki Észak-Amerika szabad polgársága azt a függetlenségi nyilatkozatot, mely az Egyesült-Államok alapokmánya lett. Ezzel az ujkori történelem egyik leghatalmasabb tényezője indult fejlődésnek. A 150 évvel ezelőtt államszövetséggé alakult szabad polgárság ma a földkerekség legnagyobb hatalmassága, mely hatalmát nem az emberiség leigázására, hanem megmentésére törekszik forditani.

Magyarország is hálával gondol az Egyesült-Államok jóindulatára.

Nemcsak a mult régebbi eseményeire gondolunk, amikor éppen 75 évvel ezelőtt a magyar szabadságharc menekültjeit az Egyesült-Államok lobogója alatt vitte a Missisipi gőzös Amerikába európai üldözőik elől, de

napjainkban is egyre éreztük a nemesen gondolkodó állam segitő kezét:

a hadifoglyok hazaszállitásában segitve, a jótékonyság nyomorenyhitő akcióiban, a tudományunkat továbbfejlesztő Rockefeller-alapitványban és a gazdasági ujjászületésünket vezető amerikai főbiztosban, aki az egész magyar életet átfogó jogkörében, a szabad polgár lelkiismeretességével tisztelte mindig a magyar törvényt.

Budapestnek nemcsak joga, hanem kötelessége is ünnepelni az Egyesült-Államok fennállásának 150 éves jubileumát.

Köszönetet kell mondanunk azokért a nemes, emberi cselekedetekért, amelyekkel a multban a magyar nemzeten segitettek. De köszönetet kell mondanunk a polgári szabadságok kivivásáért és megvédéséért, mert ezzel az egész emberiség vezérei lettek a csillagos lobogó alatt. Budapest székesfőváros

meghajtja a háromszinü zászlót a csillagos lobogó előtt és arra kéri a csillagos lobogó népét, hogy az emberi jogért való harcban tovább is segitsék meg Magyarországot.

— Javaslom, hogy a székesfőváros törvényhatósági bizottsága mai közgyüléséből üdvözölje Washington városát, mint az Egyesült-Államok kormányzatának székhelyét és kérje fel a város vezetőségét, hogy Budapest üdvözletét az amerikai népnek tolmácsolja.

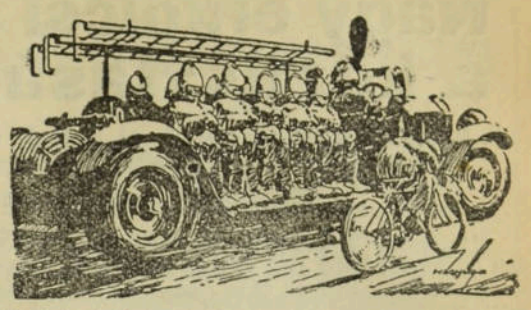

Tüzoltóság autójára — ide figyeljetek,
Continental Óriási légabroncsot szereljetek,
Megkimél ez motort, kocsit, szerelvényt,
Használatban kimutat egy elsőrendü eredményt

Continental
Óriási légabroncs

Nagyszabásu épitkezések a központi városháza udvarán

Augusztusra elkészül az uj tüzoltó-laktanya — Szeptemberben megkezdik az egyenáramu alállomás épitését

A Központi városháza Gerlóczy-utcai frontján már kétemeletnyire huzták fel annak a toldaléképületnek a falait, amelyben a IV. kerületi tüzőrség uj, modern laktanyáját helyezik el. Az épitkezést augusztusban valószinüen teljesen befejezik és nyomban utána átköltözik a tüzoltóság az uj otthonába, a régi pavillont pedig lebontják, hogy helyén még az ősszel megkezdiék a belvárosi egyenáramu al-állomás megépitését.

Az épitkezés tulajdonképpen az áramtelep létesitése érdekében sürgős, de nagyban hozzá fog járulni a tüzoltóság fejlődéséhez is. A mostani IV. kerületi őrség ugyanis csak ideiglenesen került a kocsiszinből és istállókból átalakitott épületbe; az idők folyamán azonban ott is felejtették. A tüzoltóság fejlődésével, különösen amióta a lovas-fogatokat automobil-szerelvényekre cserélték ki, egyre alkalmatlanabbá vált a mostani hely a szolgálat ellátására, ugyhogy a tüzoltófőparancsnokság is többször kérte már a megfelelőbb elhelyezést. Legalkalmasabb időben jött az Elektromos Művek ajánlata, hogy a régi pavillon átengedése ellenében hajlandó egy kétemeletes, modern épületet emeltetni a tüzoltóságnak. A szakbizottságok után a közgyülés is jóváhagyta ezt a tervet, az épitkezés már egy hónapja megindult és hamarosan készen is áll a tüz katonáinak ujabb erődítménye.

A tüzoltófőparancsnokságon a távollevő Breuer Szilárd főparancsnok helyett Kállay Imre főtiszt a következőket mondotta az őrség uj elhelyezéséről:

— A IV. kerületi őrség a legnagyobb és legfontosabb hely a központi után. A mostani épület a követelményeknek nem igen felelt meg és a szolgálat tökéletességét nagyban elő fogja mozditani az uj laktanya. A Gerlóczy-utcai uj épület földszintjén lesznek a garagirozásra minden tekintetben alkalmas modern szertárak, benzinállomással, javitómühelyvel, akkumulátorteleppel együtt. Szoros kapcsolatban a szertárhelyiséggel lesznek a parancsnoki, ügyeleti és legénységi szobák, a legpraktikusabb elrendezésben. Az uj épitkezés folytán tiszti őrséggé alakul át a IV. kerület. Az uj épület emeleti részén ugyanis egy tiszti lakás is készül és a bentlakó tisztnek közvetlen felügyelete alá kerül a belvárosi tüzőrség. Augusztusban már valószinüen be is költözhet uj otthonába a Belváros tüzoltósága.

Az épülő villamos al-állomásról Deutsch Lajos, az Elektromos Müvek vezérigazgatója tájékoztatott bennünket:

— A belvárosi egyenáram al-állomásra a világitás biztositása érdekében égető szükség van, mert a Kaziczy-utcai állomás már alig birja a nagy megterhelést.

— Hogy miért éppen a városháza udvarát és éppen ezt a helyet választottuk ki, annak is megvan az oka. A célszerüség azt kivánja, hogy az uj telep a városrész szivében, a központban legyen. Ez a centrum pedig a Központi városháza területe. Először arról is volt szó, hogy az al-állomást az épület szuterénjében helyezzük el. Alapos vizsgálódás után azonban megállapitottuk, hogy ez kivihetetlen. De egyébként is ez a megoldás kinálkozott a legalkalmasabbnak és nincs ellentétben még azzal a távolabbi tervvel sem, hogy egyszer majd mégis lebontják, vagy ujjáépitik az öreg Központi városházát. Ez az elektromos al-állomás olyan tetszetős lesz, hogy nem válik szégyenére az uj épitkezésnek sem és ugy készitjük el, hogy beleilleszthető lesz a későbbi tervekbe is. Az al-állomás látványossága lesz ugy a mostani, mint az egykori uj városházának.

— A tulajdonképpeni centrum, amit a Belvárosban kerestünk, mégsem ez a lebontásra váró épület, amelynek helyére az al-állomás kerül, hanem valamivel odább van, a Kammermayer Károly utcai oldalon, körülbelül ott, hol most a Központi Anyagszertár áll. Ezt a helyet azonban elővigyázatosságból azért nem választottuk, mert ez a rész tényleg beleesik abba a vonalba, amelyben valamikor majd a tervezett Erzsébet királyné-sugárut vonul.

— Az al-állomás gépberendezését már megrendeltük, az ősszel valószinüleg megkezdjük az épitkezést is, ugyhogy lehetően még az idén be is fejezzük. Azt szeretnénk, ha a hosszu sötét téli napokra már müködne is az al-állomás és megszünnék a mostani kritikus állapot, mert a nagyközönség nem is hiszi, milyen nehézségek árán tudjuk csak biztositani a Belváros és a hozzácsatlakozó utvonalak világitását.

Reorganizálták a Beszkár. igazgatóságát

Beszámoló a Beszkár. 1925. évének pénzügyi eredményeiről — A pengőmérleg tükre

A *Beszkárt* közgyülésén a székesfőváros közönségét képviselő tanácsnok a főváros köszönetét és teljes elismerését fejezte ki az igazgatóságnak az elmult üzletévben kifejtett eredményes és érdemes müködéséért. Hogy ez a müködés tényleg eredményes volt, tökéletesen igazolja az igazgatóság évi jelentése, amely rendkivül érdekes adatokat tartalmaz. Különösen azokat a részeket kell kiemelnünk, amelyek a közlekedés javitását célozzák. Ebben a tekintetben elsőrendü fontosságu, hogy *az elmult évben 12.806 méternyi pálya rekonstrukcióját végezte el a társaság*, ugyhogy a következő esztendőkre már csak 73.000 kilométer hosszu pálya, vagyis az egész hálózat 18 százalékának felujitása maradt hátra. A pályafentartási munkákkal kapcsolatban az elmult évben is folytatta a társaság a forgalom javitását és az egységes hálózat kifejlesztését célzó uj épitkezéseket. Megépitette a lóversenytéri szárnyvonalat és a főváros legmodernebb végállomását, továbbá megépitette a farkasréti vonal második vágányát és a délivasuti uj hurokvágányt.

Jelentékeny rekonstrukciós-munkálatokat végzett a társaság az áramtermelés és elosztás terén is és felépült ebben az évben az uj igazgatósági épület is, amivel Budapest uj diszes palotával gyarapodott. Befejezte a társaság a járművek rekonstrukcióját, ugyhogy *az elmult évben naponta átlag 1059 kocsit lehetett üzemben tartani* és a kocsikilométer-teljesitmények az előző évihez képest közel négymillió kocsikilométerrel emelkedett.

A kereskedői mérleg valódiságának helyreállitásáról szóló rendeletnek megfelelően a Beszkárt is elkészitette megnyitó mérlegét, amely szerint a társaság tiszta vagyona 30.125,000.000 korona = 2,410.000 pengő. Az 1,250.000 pengő alaptőkét meghaladó 1,160.000 pengőből tőketartalék alakitását határozta el a közgyülés. Az 50.000 részvény névértékét egyenkint 25 pengőben állapitotta meg a közgyülés, egyben ugy határozott, hogy a részvények 4:1 arányban történt összevonásával a társaság alaptőkéje 12.500, egyenkint 100 pengő névértékü részvényre oszlik. Beszámol végül a jelentés az 1925. év pénzügyi eredményeiről. 667.790,630.625 korona volt a társaság bevétele, a vasutüzem kiadásai pedig a Beszkárt kezelésében álló B. U. R., földalatti és szentlőrinci vasutak részesedésével együtt 665.727,989.289 koronát tettek ki. A tiszta nyereség 2.062,641.335 korona.

Az igazgatóság tagjai maradtak további három év tartamára a régi igazgatósági tagok közül: *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Folkusházy* Lajos alpolgármester, *Buday* Dezső mérnök, nemzetgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag, *Erney* Károly, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatója, *Kandó* Kálmán dr. mérnök, *Platthy* György dr. ügyvéd, nemzetgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag, *Rényi* Dezső vezérigazgató. Az igazgatóság uj tagjaivá megválasztattak ugyancsak három évre a következők: *Bedő* Mór dr. ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag, *Biró* Dezső törvényhatósági bizottsági tag, *Ereky* Károly mérnök, v. miniszter, törvényhatósági bizottsági tag, *Gordon* Róbert mérnök, a D. Sz. A. vasut vezérigazgatója, *Hajdu* Marcell dr. ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag, *Márkus* Jenő c. miniszteri tanácsos, volt fővárosi tanácsnok, *Savolt* János törvényhatósági bizottsági tag, *Szabó* József nemzetgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag, *Vázsonyi* Jenő mérnök, ny. MÁV elnök.

Jó kávé — jó egészség!

Naponta több csésze hamisitatlan babkávéból készült »fekete« erősiti a testet. A tudomány már rég elismerte a kávé jótékony hatását és fontos gyógyszernek tekinti.

Meinl Gyula

HANTOS TESTVÉREK R.-T.
FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME
BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.
TELEFON LIPÓT 994—51. TELEFON LIPÓT 985—23

Nagy erkölcsi sikerrel lezajlott a köztisztasági kongresszus

A külföldi szakemberek el voltak ragadtatva a főváros szépségétől és a vendégszerető magyaroktól

Ripka Ferenc nagyhatásu felköszöntője

Ma, amikor a külföldi vendégek elutaztak, meg kell állapitani, hogy az a köztisztasági kongresszus, amelynek székhelye az idén Budapest volt, rendkivüli jelentőségünek bizonyult. Itt nemcsak arról van szó, hogy igazán a világ minden nagy városát méltó deputátusok képviselték és igy a tekintélyes külföldiek egész serege megy haza a magyar fővárosból nagyon kellemes benyomásokkal; hanem arról is szó van, hogy ez a kongresszus a kiváló szakemberek tanácskozása révén a világvárosok közegészségügye számára rendkivül jelentőségü eredményeket volt hivatott kimutatni.

Meg kell állapitanunk ma, hogy a kongresszusnak, valamint a vele kapcsolatos köztisztasági kiállitásnak igen nagy sikere volt és igen jelentősnek bizonyult az a vacsora, amelyet Budapest székesfőváros rendezett a külföldiek tiszteletére. A meleg barátkozás, a hivatalos szónoklatok emelkedett hangulata rendkivül jó benyomást keltett külföldi vendégeinkben.

A köztisztasági kongresszuson a magyarországi városok képviselőin kivül 178 külföldi vendég vett részt és ezek közül nyolcvanan a főváros vendégei voltak.

A kongresszus megnyitása

A kongresszus megnyitó ülése a pálmákkal és zászlókkal diszitett Vigadóban ment végbe. A hangulat legteljesebb mértékben ünnepi volt, a vendégek és résztvevők százai fekete ünnepi ruhában jelentek meg.

Az elnöki emelvényen *Adolphs* Gusztáv, a kölni köztisztasági üzem igazgatója, a szövetség elnöke, dr. *Sipőcz* Jenő polgármester, *Tatits* Árpád államtitkár, *Édes* Endre tanácsnok és a szövetség elnöksége foglaltak helyet. *Adolphs* Gusztáv elnöki megnyitójában melegen üdvözölte a vendéglátó Budapestet, a kongresszus tagjait és a sajtót, majd kifejtette a szövetség céljait és feladatait, amely minden politika kizárásával csak a közegészség, a köztisztaság és a kultura növelését müveli.

Ezután dr. *Sipőcz* Jenő polgármester üdvözölte a kongresszust. A polgármester üdvözlő szavait lelkes taps zárta be, majd az egyes országok képviselői tolmácsolták országuk üdvözletét.

Amig bent a Vigadó termében nagyon komoly szakkérdésekről tartottak előadásokat és óriási értékü problémákat vitattak meg, a kongresszus hölgytagjai Budapest szépségeit tekintették meg.

Ripka főpolgármester beszéde a főváros diszlakomáján

Budapest székesfőváros pénteken este a kongresszus résztvevői és a külföldi vendégek tiszteletére háromszázötven teritékes diszlakomát rendezett a Gellért-szálló télikertjében. A virágokkal és lampionokkal impozánsan feldiszitett teremben megjelent a vendégek között *Ripka* Ferenc főpolgármester hivatala vezetőjének, dr. *Némethy* Károlynak kiséretében, valamint a tanács számos tagja: *Édes* Endre, *Lamotte* Károly, *Purébl* Győző, *Berczel* Jenő és *Barczen* Gyula tanácsnokok, *Szendy* Károly főjegyző, továbbá *Balló* Alfréd, a köztisztasági hivatal igazgatója és a törvényhatósági bizottság több tagja: *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal és felesége, *Scheuer* Róbert, *Battenberg* Lajos, *Virágh* Géza és még több bizottsági tag. De résztvettek a banketteken az itt időző külföldi és a férjeik kiséretében fölrándult vidéki hölgyek is.

Az első felköszöntőt rendkivüli hatással

Ripka Ferenc főpolgármester

tartotta német nyelven. A főpolgármester üdvözlő beszéde igy hangzott:

— Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Városok képviselői gyültek itt ma össze közös munkára. Óriási jelentősége van annak, ha a városok igy összetalálkoznak, mert a kultura története mindig azonos volt a városok történetével.

— A város a nagykorusitott nép. A város mindig örömmel üdvözli az uj célokat, de a biztosat nehezen áldozza fel a bizonytalanért. A reakció és a forradalom örökös küzdelemben állanak a városi élettel. A polgárság ősi ereje azonban abban rejlik, hogy mindig megtalálta a helyes utat. Ezt a összejövetelt Budapesten a német városoknak köszönhetjük. A német városok képviselői jöttek itt össze mint a városi köztisztaság uttörői. Azon az uton jöttek hozzánk, amelyen egykor a Niebelungok. Ezeréves történelemtől megszentelt magyar földre jöttek, ahol németek és magyarok oly gyakran küzdöttek egymás mellett a kulturáért és a szabadságért, Arnulf császár idejétől kezdve napjainkig. Ahhoz a néphez jöttek, amely a nemzetek legutóbbi erőpróbájában is Németország fiaival egyesülve annyi dicsőséget aratott, de később reá sujtott a Niebelungok ősi átka. A magyar nép azonban Németországgal együtt bizva bizik egy közös feltámadásban. A német városok felhivására a köztisztaságügy nemzetközi kérdéssé vált. Ennek köszönhetjük, hogy ma itt üdvözölhetjük a kulturnépek képviselőinek egész sorát. Bensőséges barátsággal üdvözlöm Anglia, Hollandia, Dánia, Svédország, Norvégia, Luxemburg, Sveic, Olaszország és Ausztria képviselőit. Oly soká voltak a kezek ütésre készen, ökölbe szoritva, legfőbb ideje már, hogy megkezdjük a barátságos kézszoritást. Az anyagi tisztaságot az erkölcsi tisztaság idézi elő. Mindkettőt meg kell védelmeznie a közéletnek és nem véletlen az, hogy az utcák köztisztaságügye érdekében éppen Németországban jött létre legelsőbb egy egyesület. A latin népek óriási intézményeket teremtettek az emberiség számára, azonban az individuális erkölcsérzet kifejlődése a német nép diadala és csak ennek a mozgalomnak az erkölcsi értéke tudta idevonzani a kiváló férfiak egész sorát. Itt vannak a köztisztaság gyakorlati vezetői és szakértői. De itt látjuk a technikai tudományok nagyértékeit, a német egyetemek világhirü tanárait is, akik a tudományos vezetést és a továbbfejlődést biztositják. Végül idecsatlakoznak az ipar képviselői, akik átültetik a gyakorlatba azt, amit a tapasztalat és a tudomány felfedezett. Aki ma tisztogatni akar, annak nagyon sok tennivalója van. A legutóbbi évek viharai porral és szennyel lepték el az utakat és a lelkeket. Tisztaság, rend és igazságosság megteremtése ma az emberiség legnagyobb feladata. Mi magyarok nagyon szegények lettünk. Nem akarom itt elpanaszolni, hogy miért és hogyan lettünk azzá, azonban szegénységünkben sem akarunk hiányozni a kulturemberiség közös munkájából.

— Már befejezett munkára is utalhatunk. Kérem, szemléljék meg ezeket a müveket és ennek elismerését vigyék magukkal, mint annak bizonyitékát, hogy Magyarország az emberiség kulturmunkájában nem volt rest és megérdemelte a vezető népekkel való egyenjoguságot. Üdvözlöm a mi kedves vendégeinket Budapest székesfőváros nevében és kivánom, hogy érezzék jól magukat nálunk. Egy sulyos megpróbáltatásokon keresztülment nép üdvözli itt önöket. Ez a nép azonban nem adta fel a küzdelmet, hanem tovább akar küzdeni a saját és az emberiség jövőjéért. Egyedülálló, elhagyott nép vagyunk, de barátokat akarunk szerezni. Barátokat, akik megismernek bennünket, megtudják becsülni munkánkat és akkor megtudják érteni reményeinket.

— Kedves vendégeink! Kérem legyenek önök a mi barátaink. Erre üritem poharamat.

A főpolgármester beszédét háromszoros hoch kiáltással és percekig tartó tapssal fogadta a vendégsereg.

A főpolgármester után *Bentzler* német követségi tanácsos szólalt fel, aki mindenekelőtt a távollévő németkövet üdvözletét tolmácsolta, és köszönetét fejezte ki a vendéglátó városnak azért a szeretetteljes fogadtatásért, amelyben a kongresszust részesiti. Utána *Scheuer* Róbert törvényhatósági bizottsági tag a jelenlevő hölgyeket üdvözölte.

Adolphs Gusztáv, a kölni köztisztasági hivatal igazgatója, a kongresszus elnöke, *Édes* Endre tanácsnoknak és *Balló* Alfrédnek fejezte ki köszönetét azért a nagy munkáért, amelyet a kongresszus rendezése érdekében kifejtettek. A tetszéssel fogadott szónoklat után *Jacson*, London köztisztasági hivatalának igazgatója szólalt fel. Köszönetét fejezte ki a szeretetteljes fogadtatásért, amelyben a kongresszus tagjait Budapest főváros részesiti. Sohasem hitte volna, — mondotta, — hogy a magyar vendégszeretet ilyen meleg lehessen. Olyan otthonosan érzi itt magát, mintha nem is Budapesten, hanem otthon lenne és a hazai polgármester beszélne hozzá.

A vacsora folyamán még többen szólaltak fel s a vendégek a késő esti órákig vidám hangulatban muzsikaszó és tánc mellett maradtak együtt a Szent Gellért-szállóban.

A köztisztasági kiállitás megnyitása

A köztisztasági kongresszussal kapcsolatban a József-müegyetemen rendezett köztisztasági kiállitás megnyitásán, amely ünnepélyes formák között ment végbe, a főváros részéről *Édes* Endre tanácsnok és *Balló* Alfréd, a köztisztasági üzem igazgatója jelentek meg. A kiállitást *Adolphs* Gusztáv, a kongresszus elnöke nyitotta meg rövid beszéddel, majd *Balló* igazgató kalauzolásával a vendégek megtekintették a kiállitást.

A kiállitás megnyitása után a sok köztisztasági jármü a müegyetem előtti széles utvonalon sorakozott fel és a kongresszus résztvevői előtt is üzemben mutatták be a különböző öntöző, seprő, szemétgyüjtő és hóeltakaritó gépeket.

Véget ért a kongresszus

A kongresszus harmadik napján, vasárnap a német városok köztisztasági vezetői kizárólag egyesületük ügyeit tárgyalták és megválasztották a tisztikart. Utána a kongresszus tagjai megtekintették a főváros nevezetességeit. Hétfőn a városi fuvartelepet, majd a pesti és szentlőrinci szemételepeket tekintették meg. Délben a népligeti vendéglőben társasebéd volt, utána a köztisztasági telepet és az üzem autógarázsát nézték meg. Tanulmányozták még a budafoki állami mintapincét és a pincemesteri tanfolyam szervezetét.

A kongresszus külföldi tagjai kedden reggel elutaztak a fővárosból.

ERDÉLYI udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—51.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező. Autogeiser javitásokban specialista.

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés dijmentes

Király Lajos
épület- és mülakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

Paulay László elektrotechnikai és müszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76
Önálló villamostelepek tervezése és épitése
Költségvetések és tervezések megkeresésre

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK
és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

GEDULDIGER HUGÓ BÉLYEGZŐGYÁRA VÉSNÖKI MŰINTÉZETE BUDAPEST, VI. VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 17

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

10 tonnás Cherard & Walcker tehervontató-traktor 60% megtakaritás teherautóval szemben
Kivánatra üzemben bemutatjuk.
Kérjen ajánlatot. Vezérképviselet: Róka és Társa automobil rt. Budapest, V., Csanádi-u. 3
Telefon: L. 906-09, 916-17

Óriási forróviz-medence van Budapest területe alatt

A thermál-viz kihasználásával sok ezer vagon szén volna megtakarítható — Készül a Gellért-szálló ártézi kútja

Becsey Antal nyilatkozata

Multheti számunkban már megemlitettük, hogy a Gellért-fürdő mellett, a Gellért-hegy lábánál Becsey Antalnak, a kiváló hydrológusnak és az európai hirü vizépitési szakértőnek utmutatása szerint és az általa megjelölt helyen megkezdték egy artézikut furását, hogy majd a forró artézivizzel fütsék a fürdö- és szállodaépület helyiségeit. Budapesten nem ez az első ilyennemü kisérlet. A Lukács-gyógyfürdőt már évek óta természetes forróvizzel fütik, amelynek vizét abból a kutból nyerik, amelyet szintén Becsey ajánlatára és az ő terve szerint furtak.

A Gellért-fürdő kutjának furása már gyönyörüen halad előre. A hegy lábánál áll a furóállvány, körülötte a leeresztésre váró öntöttvas-csövek több száz méter hosszu halma. A furó már meglehetősen mélyen halad, ezideig még nem találtak akadályra és furótörés sem fordult elő.

Beszélgettünk

Becsey Antallal,

aki a Gellért-fürdő készülő kutjáról és nagyfontosságu elméletéről a következőket mondta el nekünk:

— A Gellért-fürdőnél megkezdett furás Pálfy és Safarzik geológusok felügyelete alatt igen szépen halad a cél felé. Azt hiszem, nem csalnak számításaim, hogy már 60—70 méter mélységben forróviz-rétegre bukkannak a földkéreg alatt. Ha a furás sikerül, a Gellért-fürdő óriási összegeket fog szénben megtakaritani.

— De ezenkivül más fontossága is van ennek a furásnak. Sikerült ugyanis megváltoztatnom azt a régi felfogást és tilalmat, hogy források védterületén ujabb kutatásokat eszközölni nem szabad. A Földtani Intézet és a Bányakapitányság most engem igazolt.

— Számitásaim és a tudományos ismeretek szerint a forróviz-kutatásokra óriási jövő vár Budapesten, mert

a főváros területe alatt, ugyszólván, mindenütt lehet forróvizet találni.

aránylag kis mélységben. Tévedés, hogy csak a budai részen vannak hévvizü források. Egészen biztos, hogy a pesti oldalon több forróviz van a föld mélyében, mint a jobbparti részen. Pest alatt a geológiai kutatások szerint, óriási, érintetlen forróvizmedence terül el, amelynek felkutatása és feltárása után a város legnagyobb részét természetes forróvizzel lehetne füteni. A valószinü mélységek persze különbözők. Itt, a Gellért-fürdőnél, elég 60—70 méterre furni, másutt 100—200, a pesti oldalon 700—900 méterig kell a földkérget átfurni, hogy ugyszólván, kiapadhatatlan bőségü forróviz-forrásokat találjunk.

— Az erre vonatkozó pontos számitások és térképek még nincsenek készen, mert ennél a tervnél maga az előkészités is óriási munkát kiván. Tény azonban, hogy nem fantasztikus többé az az elgondolás, hogy a drága és kevés szenet, az olcsó, ingyenes és a föld gyomrából nyert forró thermálvizzel pótoljuk az ipar nagy részében és főleg a háztartásokban. Persze mindezeknek a terveknek a megvalósitása valószinüleg már csak a jövő generáció feladata lesz.

Csak hatósági támogatással indulhat meg a magánépitkezés

Kabdebó Gyula műszaki főtanácsos tervezete

A főváros bizottságaiban és magában a törvényhatósági bizottságban is számtalanszor kifejezésre jutott az a meggyőződés, hogy a magánépitkezés a mai viszonyok között a maga erejéből hatósági támogatás nélkül megindulni nem fog. Ez a körülmény tette szükségessé azt, hogy Kabdebó Gyula müszaki főtanácsos nagyszabásu tervezetet készitsen a magánépitkezések támogatására vonatkozólag. Ez a tervezet is azzal az alapossággal készült, amely Kabdebó Gyula minden munkáját jellemzi és amelyet évtizedek óta tapasztalhatunk, amikor az ilyen nagy kérdések megoldására mindenkor öt jelölik ki.

Kabdebó főtanácsos memorandumában mindenekelőtt azokat az okokat ismerteti, amelyek a magánépitkezést gátolják. Ezek között legelső az, hogy a lakásbérek korlátozása a házak jövedelmezőségét erősen lecsökkenti. Az uj házak még drágábban épülnek majd, mint a régiek, mert az épitkezés költségei ma magasabbak az aranyparitásnál. Az uj épület tehát akkor sem hozza meg majd a befektetett tőke kamatát, ha a lakások bére aranyparitáson fog állani. Kimutatja azután, hogy az uj házak költsége több, mint a kétszeres békeparitás. Ilyen körülmények között természetesen nincs remény a magánépitkezések megindulására, annál is inkább, mert a lakbérek teljes felszabadításáról egyelőre szó sem lehet. Ez annál lehetetlenebb, mert hiszen a fővárosban csak tizenhétezer ház, de kétszáztizezer lakás van. Az a helyzet tehát, hogy ha a lakásbéreket nem szabaditják fel, az tizenhétezer jómódu családot érint, a teljes felszabaditás azonban kétszáztizezer családot sujtana nagyon érzékenyen. Nem maradt más eszköz tehát, mint a magánépitkezés hatósági támogatása. Kabdebó főtanácsos ennek a támogatásnak az eszközét abban az egy tételben foglalja össze, hogy olcsóbbá kell tenni az épitkezést. Az erre szolgáló eszközöket három csoportba osztja. Ezek a csoportok gazdaságiak, technikaiak és pénzügyiek.

Ingyen telket és közműveket a magánépitőknek

Az épitkezés olcsóbbitásának gazdasági eszközei között elsősorban a fővárosi telkeknek örökbérletre való bérbeadását jelöli meg. Ennek az az előnye, hogy aki épitkezni akar, az tőkéjét a maga egészében az épitkezésre fordithatja és nincs szüksége arra, hogy tőkéjének egyrészével telket vásároljon. Az ilyen telek azután, bár hosszu idő mulva, de egyszer mégis visszaszáll a fővárosra. Meg is jelöli azokat a telektömböket, amelyek erre a célra alkalmasak. Ezek volnának a Tabán, az Aréna-uti lóversenytér, a ferencvárosi régi lóversenytér, a volt Krauszmayer-telkek és a volt Andrássy-telkek. A legnagyobb akadály itt ezeknek a telkeknek közüzemekkel való ellátásában rejlik.

Másik gazdasági eszköze az épitkezés olcsóbbá tételének az összes közművek elkészitése a beépitendő telkek határáig, és pedig olyan módon, hogy közülük azoknak törlesztése, melyek az épittetőt terhelik, évek sorára legyen elosztva és oly kis részletekben történjék, hogy a telkeknek és igy a lakásoknak bérét tulmagasra ne emelje.

Inditványozza Kabdebó főtanácsos, hogy a házi viz-, gáz- és villanyvezeték elkészitését hatósági üzemek utján önköltségen, esetleg részlettörlesztésre eszközöljék. Segitség lenne az is, ha az uj házak számára közlekedési kedvezményeket, olcsó villamosbérleteket adnának. Kedvezményt lehetne nyujtani a gáz-, a viz- és villanyszolgáltatás árainál. Ismerteti azután az ugynevezett németországi Sréber-kerteket, amelyek körülbelül százöles parcellák a külső vidéken, ahol a bérlő konyhakertészetet tart fenn. Ilyen családi kertbérletek létesitése és bérbeadása alacsony árakon igen előnyös volna. Inditványozza végül, hogy adjon a főváros társasházaknak, amelyekben csak maguk az épittetők lakhatnak, teljesen ingyen telkeket.

Enyhiteni kell az épitési szabályzatot

Elsőrendü technikai eszköze az épitkezés olcsóbbitásának Kabdebó főtanácsos szerint főként az épitési szabályzat rendelkezéseinek enyhitése volna. Igy engedményeket kellene tenni a falak vastagságánál, a menyezet-szerkezet, valamint a vasszerkezet méreteinek csökkentése és a különböző határidőmérséklések révén. Ez annál könnyebben megtörténhetik, mert a budapesti épitési szabályzat olyan szigoru, hogy egész Középeurópában nem épitenek éppen emiatt olyan drágán, mint Budapesten. Meg lehetne csinálni egyes szerkezeti és felszerelési alkatrészek normalizálását, ami által azokat olcsóbban és gyárilag lehetne előállitani, esetleg hatóságilag támogatott gyárak utján. Az épitési cikkek számára szállitási kedvezmény és behozatali könnyitések is szükségesek, de kell bizonyos kiviteli korlátozás egyes épitőanyagokra, amelyeknek ára éppen a kivitel révén emelkedik.

Adókedvezményeket az uj házaknak

Az épitkezés olcsóbbátételének pénzügyi eszközei közül legismertebb az ujonnan épitett házak számára adandó adókedvezmény. De eszközei ennek a magas épitkezések számára szolgáló hosszu, törlesztéses épitőkölcsönök is. Eszköze volna az épitkezés olcsóbbátételének a kincstári haszonrészesedésnek épitkezési kölcsönök céljára való átengedése. Szükségesnek tartja a tervezet az értékemelkedési adó behozatalát is, amelyet az uj épitkezések támogatására kell átengedni, akár épitőkölcsönként, akár több évi segélyként. Támogatni lehetne az uj épitkezéseket, ha a hatóságok a lakásépitkezési dijakban részesednének, hasonlóképen célszerü lenne bevezetni az albérleti hatósági részesedést. Szükséges az épülő ujlakások forgalmának és bérének teljes felszabaditása és a társasházaknak adandó mindennemü teljes adómentesség.

Remélhető, hogy Kabdebó főtanácsos mindenre kiterjedő gondos memorandumát a szakbizottságok és a tanács minél előbb megfontolóra veszi és kijelölik azokat a pontokat, amelyeknek megvalósitása szükséges, hogy azután a magánépitkezés ezeknek az eszközöknek igénybevételével minél hamarabb megindulhasson.

Olcsó üzem
csak a
HANNOVERI
CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

SZÓRAKOZÁS

A Vigszinház két szenzációja: Seybold — Antónia. Fedák Sárival, a héten is felváltva szerepel a müsoron. Bámulatos, hogy a közönség mennyire kegyeibe fogadta Lengyel Menyhért két ragyogó vigjátékát, melyekben Fedáknak más-más alakban nyilik alkalma nagyszerü tehetsége érvényesitésére. Ugy az Antónia, mint Seybold minden előadásán szakadatlan óvációval ünneplik Fedákot és a remek vigszinházi együttest: Hegedüs Gyulát, Ilosvay Rózsit, Gazsi Mariskát, Tóth Böskét, Lukács Pált, Kürti Józsefet, Urayt, Sarkadit, Szerémyt, Gárdonyit.

Vigszinház. Szerda: Antónia. Csütörtök: Seybold. Péntek: Antónia. Szombat: Seybold. Vasárnap: Antónia. (8.)

Budai Szinkör. Egész héten minden este: Muzsikus Ferkó. (½8.)

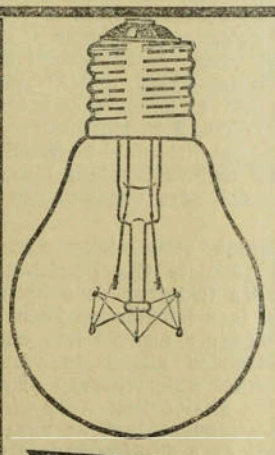
TUNGSRAM
Az uj
TUNGSRAM-D-LÁMPA
spirális fonállal
(15—25—40 Watt)
Kapható mindenütt!
Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.
Ujpest

Események

• • •

Ujabb 250 gyermek indult vidéki nyaralásra. Kedden reggel nyolc órakor a Nyugati-pályaudvarról ujabb 250 gyermek indult el Szeged környékére, vidéki nyaralásra. Az apróságok vonatbaszállásánál jelen volt Horthy Miklós kormányzó őfőméltósága feleségének képviselője, Ripka Ferenc főpolgármester, Sipőcz Jenő polgármester, Purébl Győző tanácsnok és Petik Kálmán igazgató, a gyermeknyaraltatás megszervezője. Ezzel az ujabb csoporttal most a tizennyolcadik transzport indult el és eddig összesen négyszázötven gyermek nyaral az ország különböző helyein, ahol kisebb csoportokban helyezték el őket.

Nyugdijasok gyülése. A városházán a héten gyülést tartottak a fővárosi nyugdijasok és fájdalommal vették tudomásul a státuszrendezés ügyében érkezett miniszteri leiratot, amely szerint a belügyminiszter a főváros közgyülési határozatának a nyugdijakra vonatkozó részét nem hagyta jóvá. A Fővárosi Nyugdijasok Egyesülete most azzal a kéréssel fordul a főváros közgyüléséhez, hogy határozatát jóváhagyás végett ujból terjessze fel a miniszterhez és ne engedje, hogy a főváros régi, munkás tisztviselői, akik egész életüket a köz érdekében áldozták fel, mai szomoru viszonyaik között maradjanak meg. A gyülés előadója bejelentette, hogy az elnökség a nyugdijasok kérvényét az első sajtóhirre azonnal elkészitette és beadta a tanácshoz. A nyugdijasok ezt az intézkedést jóváhagyólag tudomásul vették és bizalmukat fejezték ki a főváros törvényhatósági bizottsága iránt, amely meg fogja védeni őket.

— **Bécs város községi politikája.** A baloldali pártok már a községi választások idején beledobták a küzdelembe a bécsi városkormányzás eredményeit. Azóta is, különösen mióta a szocialista és más városatyák tanulmányuton jártak az osztrák fővárosban, nagyon sok szó esik arról, hogy hogyan kormányozzák Bécs városát. Eddig hirlapi cikkeken kivül a bécsi városi politikát másformában nem igen volt módiában megismerni a közönségnek. Igen nagy hiányt pótol tehát most az a körülmény, hogy dr. Róbert Danneberg, a bécsi tartománygyülés elnökének tollából megjelent szakszerü füzetkét lefordították magyar nyelvre is. A füzet cime „Bécs város községi politikája" és foglalkozik a mai Bécs közigazgatásával, adórendszerével és szociális alkotásaival. A füzetke tartalmát különben Danneberg Budapesten tartott előadásai keretében élőszóval is elmondotta. A füzet a Független Budapest kiadásában jelent meg és 10.000 koronáért kapható.

Hordójelzők és mérlegmesterek. Vettük a következő helyreigazitást: Tekintetes Szerkesztőség! Becses lapjának ezévi 25-iki számában a székesfővárosi „hordójelző és mérlegmester" altisztek cimére vonatkozó cikkre, mint b. lapjának olvasói, van szerencsénk a következőkben válaszolni: Együttesen járultunk Buday Dezső bizottsági tag ur elé, hogy jogos kérelmünket nyilvánosan szóvátegye, aki előbb azonban tanácsi határozatok alapján győződött meg kérésünk igazságos voltáról. A cikk megemlékszik arról, hogy a „hordójelzők" és „mérlegmesterek" magasabbrendü munkát végeznek, mint a többi altisztek és mégis csak altisztek és abba a kategóriába akarnak helyezkedni, ahol a könyvtári és muzeumi altisztek vannak és az „altiszt" minősités elhagyásával „hordójelző", illetve „mérlegmester" elnevezést óhajtják. Kérelmünk jogossága mellett szól, hogy senki „hordójelző" vagy „mérlegmester" nem lehet állami szakvizsga nélkül. Továbbá megemlitjük, hogy mi már a háboru előtti időben hivatásos altisztek voltunk és igy azt hisszük, hogy mégis van különbség az akkori és a forradalmi időben altisztekké minősitettek között. A cikk szerint az altiszt-minősités elhagyásával a „hordójelző" és a „mérlegmester" cimet kivánjuk. Ez tény, azok akarunk lenni, amik vagyunk. A forradalom mindenkit altiszttnek minősitett, épp ezért miniszteri jóváhagyásu közgyülési határozat alapján hivatalosan „hordójelző-altiszt" és „mérlegmester-altiszt" vagyunk, tehát a minősités jelzővel van ellátva. A cikknek azon része, hogy 1600 altiszt van elkeseredve velünk szemben, ez téves, mert csak egy bizonyos százalékról lehet szó, akik szintén irodai vagy kezelői munkát végeznek és igy őket arra kérjük, törekedjenek arra, hogy munkájuk után ők is megillető elismerésben részesüljenek. Régebben a fővárosnak külön altiszti és külön szolgai státusza volt, azonban a forradalom a két kategóriát „altiszt" elnevezés alatt egyesitette. Mi a régi altiszti státusz visszaállitását óhajtjuk, illetve abba akarunk elhelyezkedni. Mert képesitett és nem képesitett altisztek között különbséget kell tenni. A megértést az hozná meg, ha a főváros „kezelőatiszt" és „műszaki altiszt" állásokat szervezne. Budapest, 1926 julius 5-én. Fővárosi hordójelzők és mérlegmesterek.

Módositások az épitésügyi szabályzatban. Régi panasz a vállalkozók és iparosok körében, hogy az épitésügyi szabályzat igen sok intézkedése elavult. Különösen sok azonban a panasz amiatt, hogy a mai viszonyok között, amikor az épitkezés rendkivül drága, amikor a tőke csak nagyon nehezen vállalkozik az épitési szabályzat merevsége nagyon sok munkát megakadályoz. Más nagyvárosokban krizis időkben az épitkezési kedv fellendítésére óriási koncessziókat szoktak tenni a normális idők épitési szabályaival szemben. A fővárosi Közmunkák Tanácsa azonban ezekben a kérdésekben rendkivül konzervativ, most azonban mégis némi engedményekről számolhatunk be. A Közmunkák Tanácsa ugyanis az épitési szabályzatban több módositást eszközöl, bár ezek még mindig nem azok, amelyektől a vállalkozók és az iparosok komolyabb fellendülést várhatnak. E módositások szerint a szabályzatban a 45 és 60 cm falvastagság mellett másféltéglányi és kéttéglányi vastag megjelölés lép. A falazáshoz használható téglák hossza az uj megállapitás szerint 25 cm-ben, szélessége 12 cm-ben, vastagsága 6½ cm-ben állapittatik meg. Indokolt esetekben a hatóság más méretekben gyártott tégla használatát is engedélyezi. Hiányosan kiégetett, nem sik felületü, vagy nem kellő szélességü téglát használni tilos. A falak vastagságának méreteit vakolatlan állapotban a következőképpen állapitották meg. A féltéglányi falvastagság 12 cm, az egytéglásé 25 cm, másféltéglásé 38 cm, kéttéglásé 51 cm, két és féltéglavastagságu 64 cm, 3 téglavastagságu 77 cm, 3 és féltéglavastagságu 90 cm, 4 téglavastagságué 103 cm, 4 és féltéglavastagságu 116 cm, végül 5 téglavastagságué 129 cm. A lépcsők és kéményekre épitésére vonatkozólag is történtek módositások.

Tholt István okl. mérnök vizvezeték-, csatornázó- és fütőberendezési vállalata (II., Donáti-utca 26.) immár huszéves multra tekinthet és e hosszu idő alatt a szakipar terén igen jelentős eredményeket ért el. Számos létesitménye a magyar ipar elsőrendüségét hirdeti, nagyszabásu állami és városi munkákat végzett, amelyekkel a legteljesebb sikert aratta. Legutóbb az állam által épitett Atilla-utcai bérház központi melegviz-berendezésével, az ugyanott végzett csatornázással és a fürdőberendezések kifogástalan kivitelével szerzett vállalatának elismerést.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Telefon: József 133-99

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, III., Kövér Lajos-utca 4. sz.

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: Vil., Czobor-u. 14 Műhely: V., Koháry-u. 19/b
TELEFONSZÁM: LIPÓT 972—31

MÜNCZER VILMOS
Budapest X, Vaspálya-utca 12. Tel.: J. 24-77
Lakatosárú-gyár

Összetolható „Bostwick"-rácsok. Vasszerkezetek. Épületek teljes felvasalása stb.
Kajtár Lajos
épület műlakatos és vasszerkezeti gyára
Budapest, IX., Liliom-u. 26. Telefon: J. 45-21

Müpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

Minden épitési vállalkozás! **Létraállvány kölcsönzése**
Minden épitőanyag eladása és épitőhelyre szállitása vagón- és fuvartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda: VIII., Illés-utca 30

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

Az osztrák „PERL" és amerikai „CLEVELAND" gyártmányu AUTOMOBILOK magyarországi vezérképviselete
TICHY TESTVÉREK
Automobilkereskedelmi vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5
Telefon: Lipót 989-03

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörü választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. **ARANYKÉZ-UTCA 4.**

Egyed János épület-, mü- és szerkezet-lakatos
Spectalista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

ADLER ERNŐ tetőfedő vállalata és épitőanyag kereskedése
Budapest, V., Lipót-körut 9. Tel.: Teréz 90-35.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és diszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

Lampel Ödön Épület-, mü- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 133—15.

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

GOLDBERGER és RÓNAI
okleveles gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Gazdasági Hirlap

Hazai textiliparunk és a magyar-cseh-szlovák vámháboru

Szurday Róbert kormányfőtanácsos nyilatkozata

A csehszlovák agrárvámok dolgában egyelőre semmit sem enyhült a feszültség Magyarország és Csehország között és ámbár mindkét állam közgazdasági tekintélyei a minimális vámtételek miatt egyaránt rosszalóan és elitélően nyilatkoznak a cseh kormánykörök tendenciózus magatartásáról, mindazonáltal egyelőre semmi jel sem mutat a kölcsönös megegyezés felé.

Alkalmunk volt legutóbb a hazai textilipar s a magyar-cseh vámháboruság között levő összefüggésről.

Szurday Róbert

kormányfőtanácsossal, a Magyar Textilgyárak Országos Egyesületének alelnökével beszélgetést folytatni és ennek során a következő nagyérdekü információkat kaptuk:

— Biztosra vehetjük, hogy a cseh-szlovák textilipar, amelynek Magyarország egyik igen fontos exportterülete, nem fog egykönnyen belenyugodni a Magyarországgal támadt vámháboruságba, annál is inkább, mert ennek egyik eredménye gyanánt

az élelmiszerárak várható emelkedése a Cseh-Szlovák textilgyárak versenyképességét előbb-utóbb érzékenyen fogja érinteni.

A magyar textilipar, őszintén szólva, nem táplál valami nagy reményeket a vámháboruság folytán előálló látszólag előnyös helyzettel kapcsolatosan, mégis csak vissza kellene térnünk a korábbi bázisra, Ha a belföldi igények emelkedésével számolva ujabban sietős alapitásokat is eszközölnénk, előbb-utóbb, mert hát egy vámháboru még sem tart örökké, az ujonnan eszközölt beruházásokra végeredményben reá kellene fizetnünk. Kétségtelen viszont, hogy

a külföld nem fogja elmulasztani, hogy a nálunk átmenetileg veszendőbe menő Cseh-Szlovák pozíciók elhódítását meg ne kísérelje.

Egyébként pedig csakis hátrányos lehet Cseh-Szlovákiára, ha rövid ideig tartó, átmeneti előnyök érdekében feláldoz egy hosszu időre szóló, konszolidált szerződéses viszonyt, ami már régóta létre jöhetett volna a két állam között a csehek mérsékeltebb magatartása mellett.

— Végeredményben a cseh-szlovák gazdasági élet exponensei éppenséggel nem csodálkozhatnak azon, ha a magyar gabona és liszt számüzése folytán Magyarország a legélesebb retorziókat fogja alkalmazni és ennek során, — legalább remélhetőleg — a mindjobban fejlődő magyar textilipar is minden tőle telhetőt el fog követni, hogy a hazai szükségletet kielégitse, ugy minőség, mint ár és mennyiség tekintetében.

Olcsó kötvény-hitelhez jut a magyar gyáripar

Összel megalakul az ipari kötvényeket kiboosáto intézet — Az első kibocsátás 50 millió pengő névértékü kötvény lesz

Dr. Fenyő Miksa, a Gyosz. igazgatójának nyilatkozata

Az ipari vállalatok körében már régebb idő óta tapasztalható az a törekvés, hogy termelési és inveszticiós célokra hosszu lejáratu és olcsó kamatozásu hiteleket biztositsanak a maguk számára. A példát erre főként a németországi ipartelepek nyujtották, melyeknek az amerikai piacokon már régebben sikerült igen tekintélyes mennyiségü kölcsönyt elhelyezni. A hazai vállalatok sorában annakidején a Rimamurányi igen siekeresen tette meg az erre vonatkozó kezdeményező lépést, amiben persze döntő része volt a Kereskedelmi Bank nagyértékü amerikai relációinak. Nem kétséges, hogy a magyar iparvállalatok kötvénykibocsátásainál fokozott szerep fog jutni a pénzintézeteknek és a közeljövőben megalakuló kötvénykibocsátó intézet valójában a pénzügyi és ipari élet impozáns összefogását fogja reprezentálni.

A kötvénykibocsátó intézet megalakulásának az előkészületeiről egyébként

dr. Fenyő Miksa,

a Gyosz igazgatója a következőképpen informált bennünket:

— Az ipari kötvények kibocsátása minden valószinüség szerint már az első őszi hónapokban meg fog történni, az erre a célra alakuló intézet közreműködésével. A kormány a legmesszebb menő jóakaratot tanusitja a koncepcióval szemben, miután tudatában van azoknak az elsőrendü fontosságu érdekeknek, melyek az uj intézmény megalakulásához füződnek.

— A kötvénykibocsátó intézet működésének sikere biztositottnak tekinthető és tevékenysége révén minden valószinüség szerint már karácsonyra jelentős pénzösszegek fognak a magyar ipari vállalatokhoz eljutni. Az előjelek szerint 88—90-es árfolyamon 7½ százalékos kamatozásuak lesznek a kibocsátandó ipari kötvények, tehát viszonylag igen kedvezőek a hitelekre igényt tartó vállalatok szempontjából. A kötvények elhelyezése előreláthatólag a legsimábban fog végbemenni, miután a komoly angol és amerikai pénzügyi körök máris nagy érdeklődést tanusitanak a regenerálódás előtt álló magyar gyáripar iránt. Az első kibocsátás névértéke 50 millió pengőt, azaz mintegy 625 milliárd koronát fog felölelni, ami hozzávetőlegesen fedezni fogja az ipari vállalatok legszükségesebb hiteligényeit. Természetesen az első sikeres kisérlet után a további ujabb kibocsátással is meg fogunk próbálkozni.

— Egyébként a megalakitásra váró uj kötvénykibocsátó intézet létrehozásában igen tekintélyes szerepük lesz a fővárosi pénzintézeteknek is, az erre vonatkozó részletekről azonban még egyelőre korai lenne nyilatkoznom.

Weisz Fülöp ötvenéves jubileuma

Teljes csöndben ülte meg a héten a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* tisztviselői kara a bank elnökének, *Weisz* Fülöpnek, féslszázados szolgálati jubileumát. Ennek a félszázadnak igazi értékét azok az idők, azok a körülmények és helyzetek adják meg, amelyeken át a magyar közgazdaság ezidő alatt szomoru vándorutját tette meg. Vannak ennek az ötven évnek derüs és reménnyel teljes korszakai is, de bizony a nagyobb rész, amelyre Weisz Fülöp bankvezéri müködése esik, szomoru és kietlen. *Annál nagyobbak az érdemek, amelyeket Weisz Fülöp szerzett és amelyeket nemcsak a magyar, de az egész közgazdasági világ őszintén méltányol. Lánczy Leó* 1912-ben, tehát szinte a háboru előestéjén vált meg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnök-vezérigazgatói állásától, amelyet azután Weisz Fülöp vett át. Azóta nagyon válságos időkben másfél évtized mult el és a bankvezér számára ez a másfél évtized a küzdelmes és izgalmas munkának, szinte éjjelekre sem megszakadó, sorozata volt. Ezekben az időkben szilárdan és a közbizalom teljességében csak az olyan vágásu pénzemberek tudtak megállni, mint Weisz Fülöp, akinek szolidsága, realitása és puritán erkölcsei közmondásosak ebben az országban.

Dr. Reiss Jenő a Tolnai Világlapja igazgatója lett. Néhány hónap előtt az *Interrexim*, mint ismeretes, fuzionált a *Hermes váltóüzlettel*. A tranzakciót hosszas tárgyalások előzték meg, amelyek főleg a személyi kérdések elintézése körül forogtak. Végül azonban ez is megoldódott és dr. *Reiss* Jenő, az Interrexim vezérigazgatója a Hermesnél igazgatói beosztást kapott. A beosztott igazgatói tevékenység azonban, ugy látszik, nem elégitette ki Reiss ambicióit és ez az oka, hogy állását rövidesen hivatalba lépése után elhagyta. Most arról értesülünk, hogy dr. *Reiss* Jenő uj elhelyezkedést talált, igazgatói állást vállalt a *Tolnai Világlapja* cimü vállalatnál.

Ujabb hirek a Ganz-Danubius és a Ganz-villamossági fuziójáról. Ujabban többször is felmerült annak a hire, hogy a Ganz-Danubius és a Ganz-villamossági fuzionálni fognak. Mint jó forrásból értesülünk, erre nézve az utóbbi időben valóban voltak komoly megbeszélések, de a fuzió sorsa bizonyos személyi természetü kérdések következtében egyelőre meglehetősen bizonytalan, ami természetesen nem jelenti azt, hogy a fuzió előbb-utóbb ezeknek az áthidalásával létre ne jöhessen.

A szén-importőrök kartellje. Mint ismeretes, a nagy szénbányák, érthető módon, arra akarják reábirni a kormányzati tényezőket, hogy a külföldi szén beáramlását minden lehető eszközzel megakadályozza, vagy legalább is megszoritsa. Evvel a törekvéssel szemben, megbizható forrásból értesülünk, hogy *a külföldi szén importálásával foglalkozó cégek körében máris megindult a szervezkedés abban az irányban, hogy összel már teljesen egységes fronton, egységes árpolitikával próbálják az importszenet elhelyezni.*

A Folyamhajózási közgyülése. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Rt. közgyülése a társaság részvénytőkéjét 8, 820.000 pengőben, a részvények névértékét pedig egyenként 15 pengőben állapitotta meg és jóváhagyta az 1925. évi zárszámadásokat.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA-UTCA 22.
Telefon: J. 131-72.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 159-64. V., Mária Valéria utca 10.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés dijmentes.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalmi iskolapadok és bútorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a **TETŐT**
meg kell javitani. — Régi **zsindelytetőket** lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik **KNAPPOVICS és KEPPICH**
pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

CONTINENTAL PNEU GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek Gummijavitás

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Szt. István kórház C) pavillonjának kőmüves tatarozási munkálatait Stern Béla kapta 31,280.000 koronáért.

A Szt. László kórház A) pavillonjának kőmüves tatarozási munkálatait Hengl Andor kapta 57,250.000 koronáért.

A Szt. Rókus kórház burkolómunkáit Urbach és Tafler cég kapta 36,640.000 koronáért.

A Váci-ut és Gyöngyösi-ut sarkán épülő bérház viz-, gáz- és csatornaberendezési munkálatait az A) pavillonnál *Janisch János és Fia* kapta 466,900.000, a B) pavillonnál *Pogány* Nándor 559,077.000, a C) pavilonnál a *Vulkán Rt.* 412,853.000 koronáért.

A Simor-u. és a Villám-u. sarkán épülő bérház viz-, gáz- és csatornaberendezési munkálatait *Tóth Imre és Társa és Gerő Nándor* együttesen kapták 1.425,590.000 koronáért.

Beérkezett ajánlatok

Az Üllői-ut és Ceglédi-ut sarkán épülő bérház viz-, gáz- és csatornaberendezési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Rohonczi Hugó 1309, Fleischmann Gyula 1396, Kornfeld Ármin 1205, Szentgyörgyi és Társa 1581, Morzsányi Hermann 1406, Jekovits I. 1455, Stein V. és Kacser I. 1458, Spiegler Samu 1417, Fekete Ödön 1372, Iparosok Országos Közp. Szöv. 1441, Wágner Hugó 1490, Alpár Géza 1420, Spitzer Salamon 1610, Pogány Nándor 1426, Neményi Simon 1384, Loksay Jenő 1518, Szepessy Gyula 1528, Thirgärtner és Stöhr 1514, Farkas Izor 1380, Fliegl Béla 1474, Fried Zsigmond 1393, Róth Ádám 688, Bründl János 1420, Székely és Vágó 1502, Weisz Simon 1476, Tholt István 1771, Goldberger és Rónai 1630, Lammel Ferenc 1601, Kikta György és Günther I. 1406, Egri és Fia 1400 millió koronával.

82242/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a X., Üllői- és Ceglédi-ut sarkán épülő kislakásos bérház épitésével kapcsolatosan szükséges **köpadozati és falburkolómunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók **1926 julius 1-től** kezdve délelőtt 11—1 órák között a középitési ügyosztály III. emelet 312. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták Bálint és Jámbor tervező műépitésznél (I., Budafoki-ut 9—11. szám, telefon: József 85—15.) megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágositások is kaphatók. A tervek a Központi városháza, III. emelet 312. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2%-át (kettő százalékát) kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372. ajtó) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120. ajtó) a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint. A bánatpénz letevéséről szóló letéti nyugtát, avagy ha bánatpénz a központi pénztárnak postán küldetett volna be, ugy az erről szóló postai feladóvevényt az ajánlathoz kell csatolni. Az óvadékképes értékpapirok és azon pénzintézetek névsora, amelyeknek betétkönyvei, záloglevelei és kötvényei bánatpénzül vagy biztositékul elfogadhatók, a tanácsi II. ügyosztály előadóinál, valamint ezen ügyosztály kezelőirodájában (III. em. 342. ajtó), továbbá a számvevőség VI. ügyosztályában megtudakolhatók.

Az ajánlatok **1926 julius 10-én (szombat) délelött 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 342. számu szóbájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 junius 24.

A székesfőváros tanácsa.

75.965/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Bércz-utca **alapzatos makadámszerü rendezési munkálataira.**

A szabályszerüen kiállitott és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat **1926 julius 13-án (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középitési) ügyosztály vezetőjénél (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyujtani.

A munkára vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket az emlitett helyen köznaponként délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott egyúttal az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is kaphatók 20.000 K lefizetése ellenében.

Bánatpénzül 6,000.000 K-t kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A versenytárgyalás **1926 julius 13-án (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számu helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Azok az ajánlattevők, akik ajánlatuk benyujtásakor a fővárossal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállitóképességüket és megbizhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk terepe szerint tartoznak.

Budapest, 1926 junius 25.

A székesfőváros tanácsa.

85211/1926—XI. tan. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa az altiszti létszámhoz tartozó alkalmazottak, továbbá a tüzoltólegénység és a javadalmi őrség téli egyenruházatához szükséges anyagok, kész ruhadarabok, valamint ágyfelszerelési cikkek (posztók, bélések, bundák, téliingek, pokrócok, vánkushuzatok) szállitására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Ajánlatot lehet tenni valamennyi cikkre együttesen, vagy külön-külön az egyes tételekre is.

A szállitási feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott 20.000 koronás állami és 20.000 koronás városi bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett **ajánlatokat 1926. évi julius hó 26-án** (hétfőn) d. e. 11 óráig a székesfőváros tanácsának városgazdasági ügyosztályában (Közp. városháza, II. emelet 237. ajtó) közvetlenül, vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás 1926. évi julius 26-án (hétfőn) d. e. 11 órakor a tanács városgazdasági ügyosztályában (Közp. városháza, II. em. 237. ajtó) **fog megtartatni** és azon az ajánlattevők, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

A versenytárgyalási hirdetés, szállitási feltételek és ajánlati minta a főváros gazdasági hivatalában VIII. ker., Dologház-utca 3.) köznaponként d. e. 8—11 óráig dijmentesen megszerezhetők és ugyanott a szállitásra vonatkozólag netáni szükséges felvilágositás is nyerhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson és hogy a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa.

Budapest, 1926 julius hó.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Telefon: J. 41-40
Skolkay Mátyás
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya-utca 23

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 — Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

Kraszner József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72.
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemü fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

REICHENBURG JENŐ épület-, mülakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, diszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

LUTZ — Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST VI ÖRNAGY-UTCA 4

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és diszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Koráll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—59.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállala
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

DORMÁN MŰVEK
autó és motorkerékpár specialisták
Budapest, IX., Liliom-utca 7

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz. Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnyök,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök.** Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban- Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 julius 14. — 28. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Egy esztendeje

mult julius 8-án annak, hogy Budapest törvényhatósági bizottsága főpolgármesterré választotta meg dr. *Ripka* Ferencet, aki akkor már tizenegy hónapja állt a főváros élén, mint kormánybiztos. Azt kell mondanunk tehát, hogy ez az évforduló tulajdonképpen két-esztendei munka után tesz pontot. Egy esztendő, vagy két esztendő jelentéktelen idő az idők végtelenjében és mégis, ahogy a közelmult horizontján végigsiklik szemünk, igen nagy távlatban látjuk azt a napot, amelyen Ripka Ferenc, az egyszerű polgár öntudatával és Budapest iránt érzett nagy szeretetével megindult a nagy vándorútra: *megteremteni Budapesten a konszolidációt és létrehozni a felekezeti és társadalmi békét, megindítani az alkotó munkát.*

Nagyon nagy ez a távolság, amelyet rövid két esztendő alatt *Ripka* Ferenc vezérlete alatt megjárt Budapest. Nem akarjuk felidézni a közelmult rossz szellemeit, a lidérceket és boszorkányokat, a gyűlölködés ördögeit és az emberi lélek eldurvulásait, amelyek két esztendővel ezelőtt még urak voltak úgy Budapest utcáin, mint a főváros közgyűlési termében. Vessen mindenki visszafelé egy pillantást és ha elhomályosul is már a multak látóhatára, de *mindenkinek eszébe fog jutni, milyen ingó, milyen labilis, milyen süppedékes volt az a pont, amelyre posztnak rendeltetett Ripka Ferenc.* Süppedékes, mocsaras és ingoványos volt nemcsak két esztendővel ezelőtt, de még most egy esztendeje is. Tizenegyhónapos kormánybiztosság után mégis örömmel üdvözölhette Budapest polgársága Ripka Ferencet, mert *akkor már bizonyitékok voltak arra, hogy az apostoli munkát, amelyet az idők róttak Ripka Ferencre, nálánál senki jobban, senki simábban és eredményesebben el nem tudja végezni.* Bátorság, elszántság, nemes önbizalom és hatalmas akaraterő kellett ahhoz, hogy Ripka Ferenc vállalja ezt a feladatot. Egyszerű és nemes szavaival akkor azt mondta Ripka Ferenc, hogy a törvényhatóság bizalma Budapest dolgozó polgárai közül emelte őt erre a helyre. „Fővárosunk belső életét — mondotta — nem politikai pártküzdelmekben, hanem munkaközben ismertem meg". És ez lett az ő nagyságának forrása, ebből a forrásból eredt az az erő, amellyel viharokat tudott lecsendesíteni, emberi indulatokat tudott elsimítani és minden energiát, amelyet előbb gyűlölködésre, ellenségeskedésre pazaroltak, a köz szolgálatába tudott parancsolni.

Egy esztendő mulva érdekesebb olvasmányt keveset találhatnánk, mint amilyen az a bemutatkozóbeszéd, amelyet Ripka Ferenc mondott a főpolgármesteri szék elfoglalásakor. Akkor egy kicsit kételkedve fogadtuk szavait, de Budapest polgársága imádságos óhajtással kívánta, hogy hátha mégis beválna mindaz, amit Ripka Ferenc Budapest konszolidációjáról álmodott. Alighanem ő maga volt egyedül, aki biztosan hitte, hogy meg tudja majd fékezni az indulatokat, ki tudja majd irtani a politikát és az egymástól világrésznyi távolságba eső elveket közös marsra tudja majd kényszeríteni Budapest nagy érdekeiért.

Ha visszatekintünk egy vagy két esztendőre, amikor kormánybiztosi, illetve főpolgármesteri működését megkezdte, ma már nyugodtan bevallhatjuk, hogy egyikünk sem látta előre a konszolidációnak megerősödését, az alkotó munka megindulását, a felekezeti és társadalmi béke talpraállását, a pártok között lévő válaszfalak olyan leomlását, mint amilyet Ripka Ferenc rövid idő alatt igen egyszerű eszközökkel el tudott érni. Mert *nagyon egyszerűek voltak a Ripka Ferenc eszközei. Az ő arzenáljában nem látunk különleges harci szerszámokat. Egy meleg emberi szív, egy tiszta agyvelő, egy jószándékú lélek ez az egész ember, aki ezekkel az eszközökkel csodákat ért el.* Nemcsak pártokat, nemcsak embercsoportokat tudnánk mutatni, amelyeket lecsendesített, de rá tudnánk mutatni egyes emberekre is, vezető egyéniségekre, akik Ripka Ferenc hatása alatt úgy megváltoztak, hogyha tükörbe néznek, nem ismernek rá egy esztendő előtti képükre. Az elvadult érzések oroszlánjai közé lépett be egy esztendővel ezelőtt Ripka Ferenc és az oroszlánok nem falták föl, de ő szelidítette meg őket.

„Támogassuk egymást nem egymásért, hanem Budapestért. Ránk van bizva most a sorsa és tőlünk kérik számon, hogy mit tettünk vele". Ezekkel a szavakkal vette át *Ripka* Ferenc a főpolgármesteri széket. Talán a pártok, amelyek akkor még elkeseredett daccal néztek egymással farkasszemet, frázisnak érezhették ezeket a szavakat. Budapest polgársága azonban mélyen a szívéből jövő hangoknak találta Ripka Ferencnek ezeket a szavait. A közhangulat, Budapest népének parancsoló akarata adtak szárnyakat a főpolgármester gondolatainak. És ez a közhangulat, ez a parancsoló akarat adott erőt Ripka Ferencnek arra, hogy egy rövid, egy nagyon rövid esztendő alatt megvalósítsa azt, amit olyan megvalósíthatatlannak kellett tartani az elindulás pillanatában. Egy esztendő sikereit Ripka Ferenc szerénysége nem engedi megünnepelni, de Budapest népe mélyen érzi a szívében, hogy Budapest főpolgármestere egy esztendő alatt többet ért el, mint amennyit emberi erővel elérni lehet. *Budapest főpolgármestere elérte azt a nagy megbékélést, azt a nagy harmóniát, amelyet csak egy milliós város lakosságának egyöntetü akarata valósíthatott meg.* Ennek a milliós városnak kiválasztottja lett egy esztendő alatt Ripka Ferenc.

Pihenő előtt vitézi tornára keltek a városatyák

Az utolsó közgyűlés szenzációi — A blokk pirrhusi győzelme

Az utolsó közgyűlés... Zsúfolásig telt padsorok. Izgalomtól kipirosult arcok. Az ember úgy érzi, hogy a felfogások között alig vannak ellentétek. Hogy mind a két oldalon csak vélt sérelmekről van szó és mégis izgalommal, elektromos feszültséggel van tele a közgyűlési terem levegője.

Felirat, vagy panaszirat? Ez itt a kérdés. Az emberek már egészen megfeledkeznek, hogy miről van szó, a hatalmas jogi fejtegetések útvesztőiben szinte elveszik a dolog lényege. A részletek megölik magát a szőnyegen forgó kérdést és a telt padsorokban, mintha tükör előtt készülődnének a baikeverők, a mindenkori viharok felidézői. A hétközben gondosan vattába csomagolt felháborodásokat, mintha kiteregetnék a padokra, hogy onnan, majdha elérkezett az ideje, tüzesen, rakétásan sistergjenek át a tulsó oldalra. Az objektív szemlélő legalább úgy érezte, hogy a viharnak és a botránynak, amely csunyán megtarkította az utolsó közgyűlést, mintha mesterségesen vetették volna el a magját. Méltóságteljesnek igérkezett ez az utolsó közgyűlés és csak Ripka Ferenc főpolgármester tapintatán múlott, hogy nem fulladt müviharba és csinált botrányba.

*

A nagy összecsapás a belügyminiszternek a státusrendezésre vonatkozó rendelete körül fejlődött ki. Jobboldal és baloldal között nagyon csekély volt a véleményeltérés. Egyetlen nüansz választotta el a két partot és a két partról mégis elszántan küzdöttek egymással az emberek. A baloldali blokk úgy találta, hogy a belügyminiszter rendelete, amely nyugalomba küldi a harmincöt évi szolgálati időt, vagy a hatvanadik évet betöltött tisztviselőt, sérelmes az autonómiára. Ugyanez volt a véleménye a Wolff-pártnak is. A különbség csak az, hogy Wolffék feliratban kívánták kérni a belügyminisztert, hogy vonja vissza rendelkezését, amivel szemben a blokk panaszirattal akart fordulni a belügyminiszter rendelkezésével szemben a közigazgatási birósághoz. Szinte nehéz megérteni, hogy e körül a nüanszbeli különbség körül miként fejlődhetett ki olyan éles harc, amilyen talán még nem igen kerítette hatalmába az új rezsimben a közgyűlési termet. A szónokok legalább, akik a vitában részt vettek, előkelő és magasnivójú vitát produkáltak, izgató, lázító anyag nem volt a beszédükben és mégis percek alatt fellángolt a vihar, amikor szavazásra került a sor. A baloldalról Baracs Marcel, a jobboldalról Wolff Károly volt a vezérszónok. Mind a kettő megmaradt az elvi harc előkelő frontján.

*

A csöndes, nyugodt és emelkedett vita közben azonban a baloldal már erősen idegeskedett. De következett a névszerinti szavazás. Mind a két oldalon megérzett, hogy döntőnek tartják az eredményt. Erőpróbára készülődtek és mindegyik oldal sietve terelte be az ülésterembe a maga embereit. A névszerinti szavazás alatt azután tetőpontra hágott az idegesség. Egyszer jobbról hangzott egy „nem", egyszer balról egy „igen", mert a szavazás arról szólt, hogy a közgyűlés elfogadja-e Baracs indítványát, vagy sem. Az igenek és nemek szabályos időközökben némi kihagyásokkal, gyorsan követték egymást. A vihar szele akkor szántott át először a termen, amikor Rásó Lajos nevét olvasták, aki mint az Ügyvédi Kamara képviselője ül benn a közgyülésben. Rásó nemmel szavazott, mire a szocialista padokról elhangzott az első terrorisztikus kiáltás:

— Hallatlan, hogy az Ügyvédi Kamara képviselője az autonómia ellen szavaz!

A jobboldal viharosan kiabált vissza, a középen pedig méltatlankodva csóválták fejüket a mérsékeltek. A jobboldal közben mindegyre agresszivebb lett. Amikor a tanácsnokok szavazására került a sor, a viharos jelenetek egymást érték. Sipőcz polgármester nemmel szavazott, amit nyugodtan vettek tudomásul a baloldalon is. Folkusházy és Buzáth alpolgármesterek, akiknek nyugdijazása forgott kockán természetesen tartózkodtak a szavazástól. A tanácsnokok közül egy-kettő szintén nem szavazott, a többiek pedig nemmel szavaztak. A nemmel szavazókat valamennyit provokáló és ócsárló kifejezésekkel illették a baloldalról. A jobboldal mindezt fojtott haraggal nézte és a botrány akkor tört ki, amikor Rupp László VI. kerületi előljáró nemmel szavazott. A demokrata padok felől viharosan rohant előre és az előljáróval szemben állt meg Kabakovics József, aki kipirult arccal kiáltotta az előljáróra:

— Itt a főváros autonómiája ellen szavaz, de a szegény piaci árusok kenyerét elveszi!

A kórus pedig kitünően működött. A baloldalról dühösen kiabáltak az előljáró felé:

— Pfuj, pfuj!

Rupp László sápadtan, szótlanul ült a helyén. A balodalon Klár Zoltán és Magyar Miklós a padra ugorva, éktelenül rázták öklüket és mögöttük megmozdul az egész mező. Klár Zoltán tajtékzó dühvel kiabál Rupp felé:

— Piszokság! Gyalázat! Takarodjék maga piaci hóhér!

Most tumultuózus jelenetek kezdődtek. A még mindig farkasszemet néző Rupp és Kabakovics körül hatalmas embergyűrű csoportosul. A padok tetején állnak és úgy kiabálnak egymásra. Rupp Lászlót a Wolff-pártiak csapartja veszi körül, akik közül May Vilmos, volt törvényszéki bíró kiabál Kabakovicsra, aki szintén törvényszéki biró volt még néhány évvel ezelőtt.

— Ne terrorizáljon! — kiabál May, de ezt olyan hangon és olyan mozdulattal teszi, mintha torkon akarná ragadni Kabakovicsot. Az izgalom tetőfokra hág, a karzat és az ülésterem idegesen várja, hogy a két tábor mikor megy ököllel egymásnak. Tettlegességre mégsem került a sor, mert Ripka Ferenc, amikor látta, hogy az elnöki csengő hangja is teljesen elvész a zsivajban, felfüggesztette a közgyülést és elhagyta az elnöki széket. A viharos jelenetek azonban tovább folytatódtak és fönt a hegyen, ahol Rupp László ült, még hosszú percekig álltak szemben egymással a dühöngő felek. Csak mikor egy kicsit lecsöndesedett a helyzet, akkor hagyta el ülőhelyét Rupp László és ment ki a buffetbe.

Ripka Ferenc elkeseredve panaszolta:

— Hallatlan dolog, hogy mit csinálnak? Hát rendőrt hívjak? Hiszen ez borzasztó.

A következő pillanatban azonban Ripka főpolgármester már a pártok vezetőivel tárgyalt, akiket bölcs mérsékletre int és sürgősen, percek alatt elintézi az affért, elintézi, hogy mire az elnöki csengő újra megszólal, ne legyen folytatása se a botránynak, se a viharnak.

*

A vihar veszedelme végleg elmult. Wolffék oldala ugyan megéljenezte Rupp Lászlót, amire a baloldal már izgult, már újra kitörni készült a vihar. Ekkor azonban felállt Baracs Marcel és karjait kitárva hangosan kiáltotta bele a baloldali mezőnybe:

— Ugratás az egész, nem szabad beugranunk!

Ezzel sikerült is lefékezni az indulatokat és Ripka Ferenc főpolgármester a baloldal örömujjongása közben hirdette ki, hogy nemmel szavaztak nyolcvankilencen, igennel kilencvenöten és így hat szavazat többséggel Baracs Marcel indítványát fogadta el a közgyülés.

*

Még a vihar közben történt incidenseket likvidálta gyorsan és közmegelégedésre a főpolgármester és azután áttértek a napirendre, amelynek során programmszerüen letárgyalták a kitűzött tárgyakat.

Ezután az interpellációkra került a sor, amelyek között különös feltünést keltett Scheuer Róbert interpellációja, aki elmondotta, hogy szemtanúja volt annak, amikor a Rókus-kórház előtt egy autó előtört egy fiút. A járókelők berohantak a kórházba és arra kérték az ügyeletes orvost, hogy nyujtson első segélyt. Az orvosok azonban nem voltak erre hajlandók és hivatkoztak a Rókus-kórház szabályzatára, amely szerint nekik nem szabad a kórház kapuján kilépni. Sokáig tartott ez a vitatkozás, míg végre két rendőr a már eszméletlen állapotban levő fiút becipelte a kórházba. Itt először bevitték a nyilvántartóba, ahol eszméletre térítették és tíz percen át faggatták a nacionáléjáról. Azonnali segély helyett tehát törzskönyveztek. Először az ápolók nyultak hozzá és csak azután az orvos. Felvitték a műtőbe, amely tele volt vérrel és szennyel, kötszert nem találtak sehol.

Scheuer Róbert előadását az egész közgyülési terem páratlan felháborodással hallgatta végig és sürün hangzottak ilyen kiáltások:

— Fegyelmit kell indítani Wenhardt igazgató-főorvos ellen!

— Ez a Wenhardt-rendszer! — kiáltotta Klár Zoltán.

Folkusházy alpolgármester azonnal válaszolt az interpellációra és példás megtorlást igért. Hacsak fele is igaz annak, — mondotta, — amit a bizottsági tag felszólalásában előadott, irgalmatlan szigorral fog eljárni a kórház főorvosával szemben.

*

Ezután a főpolgármester bejelentette, hogy a legközelebbi közgyülést szeptember 29-ére tüzi ki. Végül

Ripka Ferenc főpolgármester

a következő beszéddel rekesztette be a közgyülést:

— A törvényhatósági bizottság ezzel befejezte tanácskozásait a nyári szünet előtt. Mielőtt a pihenés idejére elbúcsúznánk egymástól, kötelességemnek érzem, hogy köszönetet mondjak a törvényhatósági bizottságnak az elvégzett munkáért, de különösen meg kell emlékeznem arról a lelkületről, mely a szónokokat, különösen a költségvetési vita folyamán eltöltötte: ez a lelkület arról tett tanúságot, hogy bár pártszempontok szerint különböző programmok megvalósítására törekszenek, Budapest jóvolta, fejlődése, becsülete egyformán mindenkinek a szívén fekszik.

— A költségvetés letárgyalása a főváros háztartását konszolidálta. A státusrendezés a tisztviselők helyzetét javította meg. A külföldi kölcsön rendezése fontos határkövet jelent gazdasági életünkben. A függő-kölcsön biztosítása nemcsak anyagi, hanem erkölcsi eredmény is, mert jelentősége van annak, hogy olyan kedvező kölcsön ez, amelynél kedvezőbbet az utolsó évtized alatt senkisem kapott és a győztes államok között is nem egy örülne, ha ilyen feltételek mellett kaphatna kölcsönt. Ez azt mutatja, Tisztelt Közgyülés, hogy Budapestnek erkölcsi értékei is vannak és ezeknek az erkölcsi értékeknek megőrzéséért és fejlesztéséért Önöket illeti meg az elismerés.

— Budapest szociális és gazdasági téren feilődött, de még sokkal több az elvégezni való. A pihenés idején gyűjtsenek erőt az új munkához. Pihenjék ki a küzdelmek izgalmait és ne gondoljanak a támadó fegyverekre, hanemcsak azokra az építő szerszámokra, amelyekkel Budapestet mindig nagyobbá, szebbé és boldogabbá tehetjük!

— Az Isten áldja meg pihenésük idejét!

Budapest zsebe

Pásztor Mihály szenzációs könyve

Örömmel, nagy lelki gyönyörüséggel jelentjük, hogy megjelent *Pásztor* Mihály új könyve, a „*Budapest zsebe*". Nagyon hosszú ideje vártuk már ezt a könyvet, vártuk azóta, amióta az „Eladósodott Budapest" ugyanilyen örömet szerzett nekünk. És most itt állunk e könyv előtt a kisgyerek kapzsiságával és elragadtatásával, amellyel nem tudja, hogy a karácsonyfáról melyik díszt, melyik cukrot, melyik csecse-becsét szakítsa le elsőnek. Mit beszéljünk, mit mondjunk ma erről a könyvről, amelyről évtizedeken át majd ugyanezzel a meglepettséggel, ugyanezzel az elragadtatással kell majd beszélnünk, mint ahogyan ma szeretnénk.

Mert amikor *Pásztor* Mihály könyvet ir, az eseménye Budapest életének, eseménye a tudománynak és egyben az irodalomnak is. Sajnos, ritkán köszönt be az ilyen nagy esemény, de ennek is megvan az oka, mert *Pásztor* Mihály nemcsak, hogy minden szavát kiesztergályozza, de minden szavának tartalmáért mélyen vaikál tudása kincstárában és — valljuk be, — sok cipőt koptat el, amíg hosszú esztendőkön át pontos és minden kritikát álló adatait könyvtárakból, hivatalokból és a jóisten tudja honnan, összeházalja. Ahogy felüti az ember ezt a könyvet is, hallatlanul furcsa érzések fogják meg. Egyfelől káprázik a szeme, amikor ezt a mérhetetlen adattömeget, a számhegyeket, az ismeretek tengerét megpillantja. Ugyanakkor pedig olyan egyszerü itt mégis minden, olyan egyenesek az utak, olyan tiszta a látóhatár és az iró barátságosan megfogja a kezünket, vezet a sima, tiszta utakon, nem lehet itt eltévedni, meg kell itt mindent érteni. A Pásztor Mihály számainak színe, hangja és illata van. Az ő tudományos adatai olyan pompázóan vonulnak föl, mint egy díszbandérium. A számok mások kezében az unalom szimbólumai, ő úgy játszik velük, úgy tudia összerakni, úgy tudja csillogtatni, mint a gyermek a kaleidoszkópot. És milyen egyszerű, milyen természetes eszközökkel dolgozik. A módszereit, a stílusát, a kristályosan egyszerü logikáját bizonyosan a Haidúságból hozta, ahol született.

Mások anekdótákat nem tudnak elmondani olyan egyszerüen, olyan finoman, olyan élvezetesen, mint ahogyan Pásztor Mihály a maga szörnyüen komplikált számait bekonferálja. Az ember elkáprázik azon, hogy mi mindent ki tud olvasni Pásztor Mihály egy-egy unalmasnak látszó, száraz számcsoportból. Más is, mindenki a kezébe kaphatná ezeket a számokat. Mások számára is nyitva vannak a statisztikai adatok, de külön tehetség, külön rátermettség kell ahhoz, hogy az ember olvasni tudion a számokból. Lehet, hogy vannak, akik éppen olyan jól tudnak olvasni a számokból, mint Pásztor Mihály. De ma nincs Magyarországon senki, aki a számok világát úgy tudná magyarázni, olyan egyszerüen, olyan símán, mint ő. És nincs senki, aki úgy meg tudná kedveltetni a számokat. Pásztor Mihály számokat csoportosít és novellát, regényt ir belőle. Megirja Budapest regényét, az ország regényét. Trianon tragédiáját, a gazdasági összeomlás époszát. Mindezt számokból. *Szenzációkat, meglepetéseket tár elénk, bebizonyitja, hogy Budapest többet költ, mint amennyit keres, hogy minden második ember kórházban hal meg, hogy a kereső lakosság tele a többit életmezi és ruházza, no meg hogy hatszázezer ember nem foglalkozik fürdéssel.*

Azután még valamit tud *Pásztor* Mihály: Budapestet megszerettetni. Nem ir himnuszokat, chriákat, ódákat, nem vág ki szónoki beszédeket, hanem megmutatja százoldalú tükrével az igazi Budapestet. És kiderül, hogy ezt a bűnös várost, ezt az ezererkölcsü hibával terhelt népet nemcsak szeretni lehet, de szeretni kell. Egyszer volt egy gyönyörü ideája Pásztor Mihálynak. Igaz, hogy kisajátították mások és mások akartak önmaguknak sikert kovácsolni belőle. Csak kevesen tudják, hogy Pásztor Mihály íróasztalánál fogamzott meg a gondolat, hogy meg kell alapitani „*Budapest barátai*"-nak rendjét. Meg is indult akkor a szervezkedés, elhangzottak szép szónoklatok, de azután minden annyiban maradt. Azt hisszük, Pásztor Mihálynak nincs szüksége arra, hogy megszervezze Budapest barátait. Csak egyre van szükség: irjon Pásztor Mihály minden esztendőben olyan nagyszerű könyvet, mint a „*Budapest zsebe*" és nagyon, de nagyon el fognak szaporodni Budapest barátai.

Pogány Béla.

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok

SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és

LATIL a világ legjobb teherautója

Kapható:

VELOX autókereskedelmi részvénytársaság

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7. (Hitelbank-palota.)

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit

Balog Ferenc és Társa

Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

Fliegl Béla bádogos mester

légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07

Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

BETONCSÓ · MUKÓ · MÁRVÁNYMOZAIKLAP

SZALAI ISTVÁN okl. mérnök CEMENTÁRUGYÁRA BUDAPEST VI. TEITER FERENC u. 49

Telefon: L. 992-97.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.

Iroda: Előtvős-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.

Csak a legjobbat nyujtjuk!

SELIGMANN ÉS BALLADA

elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat

Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

SZÉKELY LAJOS

épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező

BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.

Telefonhivó: T. 60.

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10

építész, épitőmester Telefon: 66-64.

Erményi Antal

VIII., Üllői-ut 70. és IX., Viola-u. 47.

Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51

Telefon: Lipót 966—52 — Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükö- és lapburkolatot

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszmübádogos

Budapest, VI., Gyár ucca 2 Telefon: Lipót 984-44.

SZIEBER IMRE szobafestő-, érczfényező- és mázolómester BUDAPEST, II, BATTHYÁNY-UTCA 59.

THOLT ISTVÁN

okl. mérnök

Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25

Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.

Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

WEISZ SIMON

légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata

Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.

Telefon: József 128—05.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84.

Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

HUTTERER és KÓSA

épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat

Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.

Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—28.

Korai még a blokk diadalmi mámora, mert nyomon követi a belügyminiszter megsemmisitő határozata

A Wolff-párt megfelebbezi a közgyülés státuszrendezési határozatát

Batrachomiromachiának, béka—egérharcnak nevezte volna a görög költő azt, ami szombaton a közgyülési teremben lezajlott. A városházán másnapra mindenki megmosolyogta azt a nagy lendületet, amellyel az igazán *nem nagyjelentőségü* elvi csatát megvívták. Hiszen nem is lett volna baj, ha az elvek küzdelmében megálltak volna azoknál a nívós jogi fejtegetéseknél, amelyek a vezérszónokok beszédében megnyilatkoztak. Sajnos azonban turbulens jelenetekre vezetett a nagy izgalom és idegesség, amely szinte kivételes és furcsa jelenség a kánikulai napokban. Ilyenkor ellanyhulnak az energiák és keleti lustaság lepi meg az embereket. Ugylátszik azonban, az idei esős nyár egy kicsit az idegekre ment, s ez hozta a szombati közgyülésre a heves jeleneteket.

Sajnálattal kell megállapitani, hogy a baloldal talán egy nemvárt győzelem megsejtésében türelmetlenebb volt, mint a jobboldal. Általában úgy kommentálják ezt a győzelmet, hogy ennek oka az volt, hogy a jobboldal előbb ment el nyaralni, mint a baloldal. A győzelem értékét tehát nem szabad túlnagyra becsülni és éppen ezért nagyon sajnálatosnak kell mondani, hogy a főváros közbecsülésben álló főtisztviselőit igen súlyos inzultusok érték, amire igazán nem szolgáltak rá. Elsősorban áll ez a tanács tagjaira, akiknek éppen olyan szavazati joguk van, mint bárkinek a közgyülés tagjai közül és ha ezzel a szavazati jogukkal éltek, csak jogaikat gyakorolták. De áll ez *Rupp* László előljáróra is, aki a leghevesebb támadások központja volt. Mindenki koncedálja, hogy a baloldalnak, vagy bárkinek joga van felelősségre vonni a VI. kerületi előljárót azért, ha előljárói működésében kifogásolni valót találnak. Nem tudjuk azonban megmagyarázni az összefüggést, hogy milyen alapon lehet felelősségre vonni a VI. kerületi előljárót az utcai árusok ügyében való magatartásáért akkor, amikor a belügyminiszter státuszrendező rendeletéről van szó.

A sajnálatos jelenségek, a véleményszabadság ellen való támadások, fájdalom, egy kissé megrontották azt a szép harmóniát, amely mindenkit boldoggá tett, aki a költségvetési vita menetét látta és méltányolta. Fölösleges volt az összetüzés, fölösleges az ideges összecsapás akkor, amikor a baloldal is egészen biztosan seitette, hogy ingatag jogi alapon áll. De nagyon jól tudhatták azt is, hogy fölösleges a belügyminiszter intézkedése ellen a közigazgatási bíróságnál keresni az orvoslást, amikor nyilvánvaló volt, hogy a tanácsi javaslat elfogadása is meghozta volna a várt eredményt. Kár volt megrontani az összhangot és kár volt politikát vinni ismét a közgyülési terembe, mert hiszen a napnál világosabb, hogy nem egy sérelmes intézkedés megváltoztatása volt a célja a radikális eszköz választásának, hanem az, hogy a belügyminiszter ellen politikai fegyvert kivántak emelni. *A Wolff-párt, úgy látszik, nem hajlandó belenyugodni a baloldal könnyü és vélettlen „győzelmébe".* Amint halljuk, máris szerkeszti a felebbezést, amelyben kifejti, hogy a közgyülésen a szavazás olyan lármában folyt le, hogy annak megbizhatósága a legnagyobb mértékben kétségbe vonható. *Kérik tehát a belügyminisztert, hogy semmisitse meg a közgyülés határozatát.* A botrányos jelenetek, a nagy zaj, amely a szavazás közben állandóan tartott, kétségbe sem vonható és igy nem volna meglepetés, ha a belügyminiszter a közgyülési határozatot tényleg megsemmisitené. Mire pedig üj szavazás lesz, istenem, akkorra már végetér a nyár is és hazajön a jobboldal, meg hazajönnek a középső pártok, ugyhogy *a baloldali győzelem hamarosan jelentéktelen incidenssé zsugorodik.*

Hullámfürdő és tündérkert a Gellérthegy tövében

Budapest fürdőváros terve rohamosan halad a megvalósulás felé

Berczel Jenő tanácsnok nyilatkozata

Multheti számunkban beszámoltunk a Széchenyi-gyógyfürdő mellé épülő strandfürdő és népfürdő nagyszerü terveiről, ezúttal egy második pompás tervet ismertetünk, amely a Gellért-gyógyfürdő parkjában készülő Hullám-fürdőről szól. A Gellért-fürdő thermál-uszodája méltó párja lesz a városligetinek és mindkettő olyan pompás, művészi megoldású alkotás lesz, hogy rövidesen a világ legnagyszerübb, legragyogóbb szabadfürdőjével pompázhat a magyar főváros.

A törvényhatóság szombati közgyülése alkotó kedvében engedélyezte a Széchenyi-strandfürdő, a Gellért-thermál-uszoda megépitését, a Gellért-szálló kibővitését, ugyanott a park átalakitását, a Citadella művészi átépitésének, Alpár Ignác grandiózus terveinek kivitelét, a Hungária-forrás fejlesztését és ezekre a hatalmas beruházásokra közel negyvenötmilliárd koronát szavazott meg. Budapest fürdőváros terve tehát komoly lépésekkel halad a megvalósulás felé.

A Gellért-fürdő thermál-uszodájáról

Berczel Jenő tanácsnok

a következőket mondotta el:

— A Gellért-fürdő forrásainak ezidőszerint csak kismértékben kihasznált vízbősége adták azt a gondolatot, hogy a gyógyfürdővel kapcsolatban, a szálló parkjában egy minden tekintetben kiváló szabadfürdőt kellene épiteni. Ez a szabadfürdő kedvező fekvése folytán, festői környezetével és a tervbevett testedző és szórakoztató hullám-berendezésével páratlanul fog állani talán az egész kontinensen. A Gellért-fürdő thermál-uszodája a Széchenyi-strandfürdőtől annyiban tér el, hogy ez kisebb, de exkluzív közönség befogadására készül és főleg az idegenforgalom igényeit akarja kielégiteni. Éppen ezért külsejében is artisztikus megoldásokra törekszünk. Alpár Ignác, Hültl Dezső, Welder Gyula és Höpfner Guidó müépitészek a terveket úgy készitették el, hogy az üj alkotás a Gellért-gyógyfürdő konplexumának minden tekintetben elsőrangú látványossága és attrakciója lesz.

— A thermál-fürdő a mostani park területén lesz. A fürdőmedence fél-oválisalakú lesz. Legnagyobb hossza 35 méter, szélessége 13 méter, alapterülete 442 köbméter, legkisebb mélysége 40 cm, legnagyobb mélysége 3.5 méter, viztartalma pedig 625 köbméter lesz. A medence vizét a Gellért-fürdő gyógyforrásai szolgáltatják s naponta kétszer fogják üira tölteni.

— A fürdőmedencét 1000 négyzetméter terjedelmü park veszi körül, a Kemenes-utca felől festői hatású kerti architektúra zária le, amely gazdag növényi diszitést tesz lehetővé. A viz bevezetése lépcsőzetes, vizesésszerüen kiépitett müvészi kaskadokon át történik. A vendéglői terraszhoz csatlakozó rész, két födött kupolás kioszkkal, a fürdőidő alatt büfféül szolgál, ezenkivül a kerti vendéglő terraszához tartozik. A medence két oldalán egy-egy emelkedettebb rész van, ives fülkékkel, ahol épitészetileg megoldott padok és pihenőhelyek lesznek.

Csak az tájékozódhatik alaposan a főváros ügyeiről, aki a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa. Előfizetési ára fél évre 10 pengő (125.000 korona).

— A medencét esténkint, a fürdőzési időn túl, színültig lehet tölteni, ugyhogy uszodaiellege megszünik és mint diszmedence, megfelelő esti szines megvilágitással és szökőkutakkal, nagyban hozzá fog járulni a park szépségének emeléséhez. Az épitkezés anyaga márványmozaik, mészkő és mükő lesz.

— A mesterséges hullám-fürdőberendezést Recknagel-féle hullámgépezettel tervezzük, mely a terrasz alatti gépházban lesz elhelyezve.

— A thermális uszoda bejárója a gyógyfürdő bejárata lesz. A nagycsarnokon és a télikerten át jutunk majd az öltözőcsarnokhoz. A télikert egyuttal az uszoda várócsarnokaként is szolgál, a jelenlegi félköralakú kolonád felhasználásával. Az öltözőcsarnokban összesen 300 öltözőfülke lesz. A fürdőmedence csak a park egy részét foglalja le, s ugyanakkora kertterület áll továbbra is a szálló vendégeinek rendelkezésére.

Jövedelmezőség

A bevételek és kiadások egybevetése után a hullámuszoda jövedelmezősége a következőképen alakul ki:

Kiadások:

a) Hullámberendezés, szivatyuzás üzemköltsége . . .	300,000.000 K
b) Épületfentartás	260,000.000 „
c) Adók, közterhek	103,000.000 „
d) Kamatokra és törlesztésre . (a befektetett 6.5 milliárd töke 10 év alatt amortizálódik)	925,453.768 „
e) Üzemi felesleg	459,246.232 „
Összesen .	2.047,700.000 K

Bevételek:

Fürdődíjakból	1.875,000.000 K
Ruhakölcsönzés	56,550.000 „
Ruhaőrzésből	75,400.000 „
Buffetből	40,750.000 „
Összesen .	2.047,700.000 K

A fenti valószinüségi számitás azt bizonyitja, hogy a hullámfürdő tehát nemcsak elsőrangu attrakciója, de egyuttal igen kitünő jövedelmezőségü vállalata is lesz a városnak.

A hullám-fürdő épitését és a szállodaépület emeletsorokkal való kiépitését lehetőleg még az őszszel megkezdik és a terv szerint tavaszra el is készitik.

TUNGSRAM

Gyári jelünkkel ellátott

fejhallgató

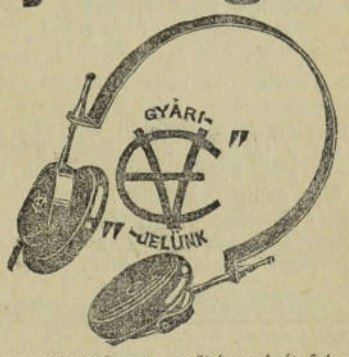

minden készüléknek vevőképességét fokozza.

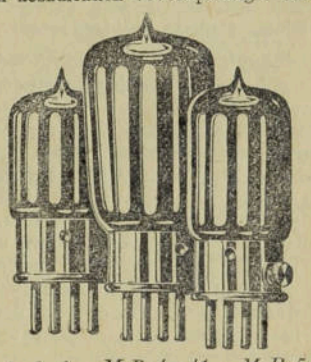

MR 2, 3, 6 MR 4—41 MR 5—51

Tungsram-vacuumcsövek

bármilyen rendszerü kapcsolásnál torzitásmentes, hangerős és tiszta vételt adnak.

Kapható mindenütt!

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT. UJPEST

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**

SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA

SÜDFELD GYULA, BUDAPEST

Telefon 179-34. V., Mária Valéria-utca 10.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER

VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM

Mindenfele gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés dijmentes.

Dobó István

épület-mülakatos és vasszerkezeti gyár

Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám

Alapitva 1885

Legolcsóbb mert a legtartósabb! a CONTINENTAL

bicikligummi, motorbicikliköpeny, autó-ballongumml és teherautó tömörabroncs

Lerakat:

KOVÁCS RUDOLF

VI., Eötvös-utca 4. sz.

Telefon Lipót 988-56

HANTOS TESTVÉREK R.-T.

FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME

BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.

TELEFON LIPÓT 994—51. TELEFON LIPÓT 985—23.

Ripka Ferenc: „Az építőmunkából egyetlen istenfélő polgárt sem vagyok hajlandó kizárni"

Kállay Tibor szükségesnek tartja a polgárság megszervezését, hogy mindenki részére biztosítható legyen a megélhetés

A Ferencvárosi Egységes Polgári Párt zászlóbontása

A Ferencvárosi Egységes Polgári Párt csütörtökön este vacsorát rendezett abból az alkalomból, hogy Usetty Béla és Wensky Nándor fővárosi bizottsági tagok, akik mindketten előzőleg a Keresztény Községi Párt tagjai voltak, a párthoz csatlakoztak. Ez az összejövetel különben első látható jele volt annak a szervezkedésnek, amelyet Kállay Tibor volt pénzügyminiszter kezdeményezett azzal a céllal, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök eszméinek és politikájának követésére tömörüljön a főváros polgársága. A vacsorán megjelent Ripka Ferenc főpolgármester és dr. Kállay Tibor volt pénzügyminiszter is, akikkel egyetemben a főváros életének számos előkelősége, köztük Ereky Károly, dr. Kozma Jenő, Battenberg Lajos, Scheuer Róbert, Sajó János bizottsági tagok, Payr Hugó, a központi-párt ügyvezetőtitkára vették részt a vacsorán.

Az első pohárköszöntőt Usetty Béla dr. mondotta. Kijelentette, hogy ő is, elvbarátai is a Wolff-féle Községi Keresztény Párthoz tartoztak, de onnan testületileg kiléptek és azt a lépést a ferencvárosi polgárság egységes akaratával tették meg. Elhatározott szándékuk, hogy

hadat üzennek az egész vonalon a jelszavaknak, mert jelszavas politikából nem lehet alkotómunka és a jelszavak senkinek sem adhatnak kenyeret.

Továbbra is a nemzeti gondolatot fogja szolgálni, de nem túlzásokkal és nem jelszavak és frázisok által vezéreltetve. Most már nyiltan a kormány mellé állanak, amelyet őszintén akarnak támogatni. Megunták azt a taktikát, amit Wolff Károly és hívei követnek, akik bent a parlamentben dicsérik a kormányt, kint pedig ócsárolják.

Wensky Nándor volt a következő felszólaló, aki a ferencvárosi keresztény polgárság egységes meggyőződéseként állapította meg, hogy a polgári jogok csak akként értelmezhetők, hogy azokhoz joga van minden polgárnak felekezeti különbség nélkül.

Általános érdeklődés közben állott fel most szólásra

Ripka Ferenc főpolgármester.

Értékes ajándéknak tekinti, — úgymond, — amit a Ferencváros polgársága ma, főpolgármesteri működésének első évfordulóján feléje nyújt. A társadalmi életben lehetnek pártok és frakciók, amelyek a zavarosban keresik számításaikat, de a polgárságnak békére, rendre és munkára van szüksége. Az Egységes Községi Polgári Párt a keresztény és nemzeti gondolat alapján áll. Azoknak, akik ezt kétségbevonják, azt feleli, nincs joguk arra, hogy a keresztény igazság örök értékeit politikai célokra kisajátítsák. A keresztény gondolat igazságai magasan fölötte állanak az apró emberi érdekeknek. A keresztény igazságokat nem szabad tehát az utca sarába rántani.

Az építő és alkotó kereszténvi szeretet nem állít drótakadályokat a társadalmi rétegek közé és csak az istentelen és hazafiatlan polgár és az istenfélő és hazafias polgár között tesz különbséget. A legnagyobb baj volna a felekezeti kérdés kiélezése és ő a maga részéről nem hajlandó egyetlen istenfélő polgárt sem kizárni az építőmunkából.

Ez az út vezet Nagymagyarország gondolatának a megvalósításához. Nagy elégtétellel veszi tudomásul, hogy a ferencvárosi polgárságnak jelenlévő része a kormányt támogatja és annak fejét követi, akit a gondviselés adott Magyarországnak és akit nem rendített meg munkájában a becstelen támadások hosszú sora sem és aki halad tovább a maga útján és igyekszik hazája érdekeit szolgálni.

Ripka főpolgármester szavai óriási lelkesedést váltottak ki a jelenlévők tömegéből. A lelkes taps elültével a párt a következő táviratot intézte gróf Bethlen István miniszterelnökhöz:

„A Ferencvárosi Egységes Polgári Párt első nyilvános megnyilatkozása alakalmával bizalommal köszönti nagymétóságodat és további munkájára isten áldását kéri".

Most Kozma Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke szólalt fel és kijelentette, hogy azoknak, akik a keresztény gondolatot a maga igazi mivoltában értelmezik, nem szabad megengedniök, hogy a kereszténységet és a hazafiságot akár jobbról, akár balról kisajátítsák. Utal Bethlen István gróf miniszterelnök programmjára, amelyet mindenkinek követni kellene és megállapítja, hogy senki sem érzi annyira a trianoni határok szégyenét, mint éppen a miniszterelnök.

Ereky Károly fejtegette ezután tartalmas, sok tetszést kiváltó beszédében, hogy ellenzékieskedéssel a községi politikában nem lehet sokra menni.

Ezekután

Kállay Tibor

szólalt fel. Ma — mondotta a többek között, — az ország nagy kérdései ott dőlnek el a polgárság vacsoráin. A miniszterek is csak akkor határozzák el magukat bizonyos irányok követésére és bizonyos intézkedésekre, ha tudják, hogy a polgárság mögöttük áll. Mindnyájan látjuk, hogy az emberek ezrei keresnek elhelyezkedést, dolgozni akarnak és nem találnak munkát. A magyar társadalom gazdaságilag túlságosan le van romolva. A kormányra hárul az a súlyos és nagy feladat, hogy ezen a krizisen segítse át az országot és a kormány a legnagyobb jóakarattal igyekszik az orvoslás módját megtalálni. Bízik gróf Bethlen István miniszterelnökben, aki a maga részéről mindent meg fog tenni, hogy a válságot megoldja.

Szükségesnek tartja a polgárság megszervezését abból a célból, hogy mindenki részére biztosítható legyen a megélhetés.

Ennek egyik legfőbb alapfeltétele a termelés minden tényezőjének megbecsülése. Nemcsak a munkát, hanem a tőkét is meg kell becsülni. Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy mi egy kapitalista társadalmi rendben élünk. De ha ez nem volna is így, akkor is állana az a törvény, amely szerint ahhoz, hogy valami produkáltassék, munkára és tőkére egyaránt szükség van. A multban láttunk már olyan tendenciákat, amelyek arra irányultak, hogy a tőkét a maga jövedelmétől állami hatalommal fosszuk meg. Így történt ez Oroszországban is. Az elv azonban, amely ezt tűzte ki maga elé célul, megbukott. A magyar közgazdaságban nemcsak a kistőkére, hanem mindenekelőtt a nagytőkére van szükség, hogy kibontakozhassunk a válságból. Örömmel állapítja meg, hogy Budapesten egy új polgári gondolkodásnak, egy új polgári szellemnek a kialakulása van folyamatban. Ez a szellem akkor fog gyümölcsözni, ha a polgárság egymás megértésében, az erők összefogásában és a termelés minden tényezőjének megbecsülésében látja feladatát.

Kállay Tibornak nagy tetszéssel fogadott felszólalása után még számos beszéd hangzott el, amelyek valamennyien a társadalmi és a felekezeti béke szükségességét hangoztatták.

SZÓRAKOZÁS

Antónia, *Lengyel* Menyhért világhírű vígjátéka, a szezonban még csütörtökön és szombaton szerepel a Vígszínház műsorában. *Fedák* Sári és *Hegedüs* Gyula mellett ezután is *Kürti* József, *Lukács* Pál, *Tóth* Böske, *Fejes* Teri, *Sarkadi* Aladár, *Kürthy* Sári, *Szerémy* Zoltán, *Berczy* Géza, *Balla* Mariska, *Pártos* Gusztáv játsszák a főszerepeket.

Telefon: J. 41-40
Skolkay Mátyás
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya-utca 23

DORMÁN MŰVEK
autó és motorkerékpár specialisták
Budapest, IX., Liliom-utca 7

Kraszner József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemű fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

ADLER ERNŐ tetőfedő vállalata és építőanyag kereskedése
Budapest, V., Lipót-körut 9. Tel.: Teréz 90-35.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

SZEKÉR GYULA
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

MÜNCZER VILMOS
Budapest X, Vaspálya-utca 12. Tel.: J 24-77
Lakatosárú-gyár

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Rezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: Józ ef 49-37.

Összetolható „Bostwick"-rácsok. Vasszerkezetek. Épületek teljes felvasalása stb.
Kajtár Lajos
épület műlakatos és vasszerkezeti gyára
Budapest, IX., Liliom-u. 26. Telefon: J. 45-21

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükseges fölszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

10 tonnás Cherard & Walcker tehervontató-traktor 60% megtakarítás teherautóval szemben
Kivánatra üzemben bemutatjuk.
Kérjen ajánlatot. Vezérképviselet: **Róka és Társa automobil rt.** Budapest, V., Csanádi-u. 3
Telefon: L. 906-09, 916-17

Honolulu . . .

Tour-retour Essentől Budapestig és vissza

Most, hogy a köztisztasági kongresszus résztvevői eltávoztak Budapestről, nem árt némi tanulságot levonni arra vonatkozólag, hogy hogyan kell Magyarországon, helyesebben Budapesten idegenforgalmat csinálni. Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a legnagyobb nehézség az idegent idecsalogatni. Mondhatnánk, ez az egyetlen nehézség. Mert hiszen, ha már itt van és ha látja ezt a csodálatos várost, ha megismeri az embereket, többé nem tud a varázslattól menekülni. Így volt ez a bécsi hotelportásoktól kezdve, föl egészen Köln város tiszteletreméltó polgármesteréig, akik valamennyien megesküdtek arra, hogy nemcsak visszajönnek Budapestre, de mindenütt, ahol tehetik, propagandát csinálnak ennek a városnak.

Azok okulására, akik Budapest idegenforgalmának emelésén eredményesen akarnak dolgozni, egy kis epizódot mondunk el, amely szomorúan kezdődött és vidám, mindenkit kielégítő véget ért.

Tavaly Essenben tartották meg a köztisztasági kongresszust, amely minden évben vándorolt, de sohasem lépte át Németország határait. Az esseni kongresszus utolsó napján azonban elhatározták, hogy jövőre, már mint az idén, Budapestre jönnek kongresszust tartani. Amikor pedig véget ért a kongresszus munkája, a résztvevők megszemlélték a Krupp-gyárat, ahol kedélyes sörözés közben elkezdtek beszélgetni a budapesti kirándulásról. Nem voltak valami nagy véleménnyel Budapestről. Különösen az egyik rajnamenti nagyváros polgármestere nyilatkozott túlságosan lekicsinylően. Valósággal orrfintorítva jegyezte meg:

— *Na, jövőre elmegyünk hát valahova... Honoluluba...*

Mit szépítsük a dolgot, a legtöbben jól mulattak ezen a nem túlságosan szellemes megjegyzésen. Meghallotta azonban az epés kiszólást az egyik magyar delegátus, egy fővárosi főjegyző és heves szemrehányást tett a rajnavidéki polgármesternek. Az affér simán intéződött el, mert az epés megjegyzésért a rajnavidéki polgármester udvarias szavakban elégtételt szolgáltatott Budapestnek.

A fullánk azonban megmaradt. Azt többé nem lehetett eltávolítani, mert a németek egy álló esztendeig bizalmatlanul gondoltak arra, hogy Budapestre kell jönniök. Honolulu mindig ott kísértett, attól a jövőévi kongresszusról beszéltek. Ott kísértett egészen addig, amíg a pompás Sas-gőzös partra nem tette a német vendégeket a Hungária előtt és amíg másnap ragyogó napsütésben meg nem pillantották a budapesti Dunapárt páratlan panorámáját. Bámultak és elragadtatásuk csak fokozódott, amikor a főváros festői egyenruhába öltözött hajduinak sorfala között beléptek a Vigadóba. Azután minden óra, minden változó kép, minden frissen terített asztal, minden tájék és minden utca új és új nagyszerű impressziókat hozott számukra.

Honolulut, amely pedig egy esztendőn át élt lelkükben és riasztotta őket Budapesttől, tökéletesen elfelejtették. Egy nagyszerű, kulturált, igazi nyugati várost találtak, igazi nyugati kulturemberekkel és — keleti magyar vendégszeretettel. Honolulut csak így lehet megölni és Budapestnek csak így lehet idegenforgalmat biztosítani.

Hivatalos elismerés

a Laurin-Klement próbaautóbusz kifogástalan teljesitményéről

Ismeretes, hogy a főváros vezetősége még az elmult év végén elhatározta, hogy autóbusz-üzemét a közlekedés megjavítása érdekében nagyarányúan kifejleszteni fogja. Ez okból célirányosnak találta, hogy a megfelelő autótipusok kipróbálása céljából próbaautókat fog járatni. Az első próbaautóbuszt a Laurin és Klement cég állította be a forgalomba.

A Laurin-Klement próbakocsi megindulása után a Fővárosi Hirlap több cikkben kifogásolta a kocsi elsőrendűségét, ellenezte, hogy a főváros a próbakocsit megvegye és követelte, hogy a főváros autóbusz-parkjának kibővítésénél az új kocsik beszerzésére nemzetközi versenytárgyalást hirdessen. A Fővárosi Hirlap-ot cikkeinek megirásánál a közérdek vezette, mert hisz a közlekedésügy évtizedekre szóló megreformálásáról volt szó, amely a főváros sok-sok milliárdos befektetését igényelte volna.

A Laurin-Klement kocsi ellen emelt kifogásaink azonban, mint arról utólag meggyőződtünk, tévedésen alapultak. Meggyőződtünk erről az autóbusz üzemvezetőségének itt közölt hivatalos nyilatkozata alapján is:

„960/1926. Budapest, 1926 március 26. T. Laurin és Klement R.-T. tekintetes Igazgatóságának, Budapest. F. hó 11-én kelt megkeresésére van szerencsénk értesiteni, hogy az 1925 évi október 3-a óta nálunk próbaüzemben lévő Martin-rendszerü Laurin és Klement, hatkerekű autóbusz az alábbi felsorolásban foglalt időszakokban végzett rendszeres közlekedést: 1925. évi okt. 3-án hivatalos vonalbejárás; okt. 4-től okt. 22-ig megszakitás nélkül forgalomban volt; okt. 23-tól okt. 27-ig forgalmon kivül állt, mert további próbahasználatra vonatkozó tárgyalások folytak; 1925. évi dec. 5-től a mai napig állandóan, megszakitás nélkül forgalomban van. A kocsi fentiekben részletezett szolgálati ideje alatt ezideig (pontosan 1926. évi márc. 24-ig bezárólag) 26.127.2 km-t futott be és a teljes idő és út alatt sohasem fordultak elő olyan szünetek, amelyeket javitások, vagy fellépő üzemzavarok okoztak volna. A kocsi úgy szerkezetileg, mint üzemi szempontból kifogástalanul megfelelt. Annakidején történt átvételkor alapos vizsgálattal győződtünk meg arról, hogy az teljesen új és hibátlan. Tisztelettel: Székesfővárosi Autóbusz-üzem. Till s. k. ügyv.-igazgató."

Fenti levél alapján és a magunk meggyőződése szerint is, most már készségesen kijelentjük, hogy cikkeinket téves információ alapján irtuk meg és azoknak lapunkban való közlése miatt sajnálatunkat fejezzük ki.

A numerus klauzusnál is fontosabb, hogy mit eszünk

Az Egységes Községi Polgári Párt a Terézvárosban is megalakult
Pártelnök: Wild József, nemzetgyűlési képviselő

A Terézvárosi XI—XII. választókerületi Egységes Községi Polgári Párt pénteken délután a városligeti „Fővárosi Pavillon" külön termében rendkívül népes szervezőgyűlést tartott, amelyen a nagyszámban összesereglett polgárság egyhangúan *Wild* József nemzetgyülési képviselőt választotta meg a helyi pártszervezet elnökévé.

Beckói *Biró* Henrik ideiglenes elnök nyitotta meg a gyülést, ismertette a májusi alakulógyülés óta végzett szervezkedést, majd ajánlotta, hogy a mai gyülésen a pártszervezet egyhangúan válassza meg *Wild* József nemzetgyülési képviselőt elnöknek. Wild József személye garancia lesz arra, hogy a párt minden irányban érvényesiteni tudja azokat a célokat, amelyeket lobogójára irt. *A Községi Polgári Párt Ripka Ferencet követi*, mert az ő politikája hozhatja csak meg a mérsékelt polgárság boldogulását. Ezután a szervezkedés fontosságát és szükségességét ismertette, amire a közelgő választásokra való tekintettel van különösen szükség.

A gyülés közfelkiáltással egyhangúan elnökké választotta meg *Wild* Józsefet, akit küldöttség hivott meg az értekezletre. Lelkes éljenzéssel fogadták a választók az új elnököt, akit *Biró* Henrik üdvözölt a párt nevében.

Wild József megköszönte a polgárság bizalmának spontán megnyilatkozását, majd a következőket mondotta:

— Látva az önök lelkesedését és bizalmát, elfogadom az elnökséget, de egy kikötéssel. Van ennek a kerületnek egy érdemes, tiszteletben, munkában megöregedett polgára, sokáig képviselője, ma is vezére, aki fölé én a fiatal, nem emelkedhetek. Elfogadom az elnökséget akkor, ha előbb *Radocza* Jánost díszelnökünkké választjuk. Én melléje állok, mint zászlótartó, hogy keményen tartsam a lobogó rúdját, amely az ő agg, gyenge, reszketeg kezében már nem áll olyan szilárdan, mint szeretnénk.

A gyülés egyhangú közfelkiáltással díszelnökké választotta *Radocza* Jánost és táviratban közölte vele a kitüntetést.

Wild ezután a szervezkedés fontosságát fejtegette, amit a polgárság sokáig egyáltalán nem értett meg és még ma sem méltányol eléggé. A kisgazdák politikai példáját kell követni — mondotta — a polgárságnak. Elszántságot és kitartást kell tanulni tőlük, hogy ne történhessen ebben a városban, ebben az országban semmi az önök akarata nélkül, az önök ellenére. Nem választási heccekről, hanem komoly polgári szervezkedésről van szó, ami eddig nem volt. A polgárság tömege nem tudott és nem akart szervezkedni, egyedül a kispolgárok szervezését kezdték meg a demokraták. A józanabbik rész azonban ebből a politikából már kiábrándult.

Valaki itt közbekiáltott:

— Mi lesz a numerus klauzussal?

A numerus klauzus kérdése is — mondotta Wild — sorra kerül, de ma itt fontosabb dologról van szó: arról, hogy mit eszünk! (Úgy van! Éljenzés!) A gazdasági kérdéseket kell előbb megoldanunk, önöknek pedig ebben a táborban meg kell erősödniök, hogy azután önök dönthessék el, legyen-e, vagy sem numerus klauzus! A szervezkedés kenyérkérdés; a család és a jövő kérdése. Meg kell szervezni azt az erőt, amely a polgárság akaratának kifejezője, érvényesítője lesz úgy lefelé, mint felfelé, ha kell harc árán is. Nem egy bizonyos rétegről, hanem a polgárság összes rétegeiről van szó a legkisebbtől a legnagyobbig. Ha nem ezt tesszük, akkor a legalsó réteget, a kispolgárságot belekergetjük a szélsőségek karjaiba, mi pedig nem ezt akarjuk, hanem azokat is hozzánk hívjuk, akik odatévedtek.

Ezután *Bethlen* István és *Ripka* Ferenc méltatására tért át az új elnök, majd a szervezkedés technikai részéről beszélt. Indítványozza, hogy minden választókerületre válasszanak meg egy-egy elnököt: a X. választókerület számára *Bayer* Antalt, a XI. választókerület számára pedig beckói *Biró* Henriket. Indítványozza továbbá, hogy főtitkárrá dr. *Faragó* Sámuelt válasszák meg, azonkívül delegáljanak egy később intézőbizottsággá átalakuló választmányt is. A gyülés így alakította meg a választmányt: Elnök: *Wild* József. Alelnökök: *Biró* Henrik és *Bayer* Antal. Társelnök: *Chorin* Ferenc. Tagok: *Ungár* Miklós dr., *Pauncz* Sándor, *Pallai* Miksa, *Nagy* Pál, dr. *Barta* Jenő, *Schäffler* Vilmos, *Gálos* Lajos, dr. *Mészöly* Imre, *Kajáry* László, *Benes* Imre, *Szilberer* Béla, dr. *Stark* Andor, *Veres* Henrik és *Weinberger* Lajos. A választás után *Pallai* Miksa és *Földi* József a IX. és XII. választókerületek bevonásáról beszélt; utána *Faragó* Sámuel főtitkár jelentette ki, hogy a fuzió természetes, hiszen a polgárok egyesítése a párt célja. Dr. *Bakonyi* Pál ugyancsak a IX. kerület szervezéséről beszélt, majd *Wild* József válasza után *Biró* Henrik inditványára a gyülés kimondotta, hogy *julius 15-én a pártszervezet testületileg vesz részt a Kállay Tibor ny. miniszter vezérlete alatt tartandó nagy polgári szervezőgyülésen.* Dr. Somogyi, Pallai Miksa, Morvay Zsigmond ny. főispán, Bayer Antal és mások felszólalása után a gyülés az elnök zárószavaival, *Bethlen* István miniszterelnök és *Ripka* Ferenc éltetésével ért véget.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 103—14.
Teherautóját átszereltem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeket átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörü választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
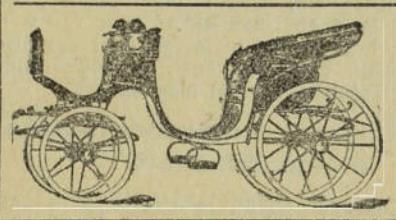
Teherautókarosszériagyártás
Kovácsmühely.
Lopatkolda.
Tel.: J. 68-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

NASH ADVANCED SIX és AJAX SIX LEGUJABB AMERIKAI MODELLEK
HAT HENGER NÉGY KERÉKFÉK BALLONKEREKEK
AMERIKAI AUTOMOBIL KERESKEDELMI R.-T., V. KER., DOROTTYA-UTCA 3. SZ. :: TELEFON: LIPÓT 981-43

Nem lesznek többé barlanglakók a fővárosban

A város és az állam egyaránt gondoskodnak róla, hogy mindenki emberséges lakáshoz jusson

A nyár derekán vagyunk és érdemes egy kis összefoglaló képet adni arról, hogy Budapest még mindig lenyügöző lakáshiányán az eddig megindult akciók miként tudnak segíteni. Sajnos, a nagy gazdasági fellendülést, amelyet méltán várhattunk volna, nem hozta meg az építkezés, amely fájdalom, szintén csak az égető szükségesség keretében maradt. A lakáshiányon azonban talán majd mégis valami enyhülés lesz észlelhető. Sokkal többet kell várni azoktól az akcióktól, amelyek most vannak kiforróban. Itt legelsősorban talán a Tabán újjáépítésére gondolunk, amelyre — mint ismeretes, — angol és holland tőkecsoportok pályáznak. Ugyanakkor szép reményekkel biztat a lakássorsoló akció, a Becsey-féle társasház-építés, valamint az a terv, amelyet az építőszakmához tartozó iparosok kollektíve készítettek a kőbányai városi szőlőtelepen építendő kislakásokról. Végül nagyon biztató jelenség az is, hogy a főváros elkészíttette a magánépítkezés segítésére vonatkozó tervezetet és azt *Kabdebó* Gyula műszaki főtanácsos úgy tudta megkonstruálni, hogy az első bepillantás azt az impressziót kelti bennünk, hogy ennek a koncepciónak meg kell hoznia a várt eredményt.

Mindez azonban ma még csak a jövő zenéje. Ma háromféle építkezés folyik és háromféle olyan építkezés jelentkezik a látóhatáron, amelyekkel ebben a pillanatban számolni lehet. *Ez a háromféle építkezés az állami építkezés, a fővárosi építkezés és az állam által nyujtott kölcsönök révén megkezdődött magánépítkezés.*

Minden jogos lakásigény elintézést nyer

A városházán meglehetősen pontos adatokkal tartják nyilván azokat a családokat, amelyek nem rendelkeznek emberi mértékkel mérhető lakással. Számszerint körülbelül kétezer ilyen család van Budapesten. Ez a szám azonban csak azokat a lakásnélkülieket öleli fel, akik ódukban, barlangokban és egészségügyi szempontból súlyos kifogás alá eső helyeken laknak. Szinte kiszámíthatatlan azoknak a száma, akik jogosan igényelhetnek Budapesten lakást és mégis összeszorulva, egy-egy kislakásban

Ujitsa meg előfizetését és győzze meg polgártársait, hogy a városi politikában csak ugy tud eligazodni, ha a **Fővárosi Hirlap**-ot olvassa.

tengetik életüket. Ezzel szemben a főváros az idén igen tekintélyes számú lakást produkált.

A már felépült és most építés alatt lévő városi házakban 1200 család helyezkedhetik el, 1927-ben pedig ezer újabb lakást akar építeni a főváros, úgyhogy a jövő év végéig 2200 városi lakás áll rendelkezésre.

Emellett azonban a főváros szükséglakásokról is gondoskodik, amit renkívül aktuálissá tett a mostani árvíz, amikor például a *Suhajda-telep* lakóinak *Liber* Endre tanácsnok kötelező ígéretet tett arra, hogy rövidesen emberek számára való lakást biztosít számukra. A pénzügyi bizottság már le is tárgyalta azt a tervezetet, amelynek értelmében még ennek az évnek a folyamán háromszáz szükséglakással rendelkező földszintes téglaházakat épít a főváros a Ceglédi-út környékén. Ezekben a házakban egyszobás lakások lesznek, és pedig olyan szobák, amelyekben főzni is lehet. Ugyanakkor meg van a remény arra is, hogy az állam is felépíttet egy ilyen hasonlótermészetű pavillon-telepet, amely szintén háromszáz szükséglakást foglal magában.

Vass miniszter a magánépitkezés előmozditásáért

A tulajdonképeni állami lakásépítő-akció keretében ebben az esztendőben már csak a Vigszinház mögött most épülő három új bérházat fejezik be. Ezekbe a házakba november 1-én már be is lehet költözni, ami azt jelenti, hogy hatvanöt új lakás áll majd rendelkezésre. A hatvanöt új lakás között vannak egyszobások, kétszobások és háromszobások, de valamennyi nagyszerű, modern berendezéssel. Ennek a három háznak a felépítésével azután a budapesti állami lakásépítő akció minden valószínüség szerint be is fejeződik. Mint ismeretes ugyanis, *Vass* József népjóléti miniszter arról győződött meg, hogy körülbelül kétszer annyi lakást lehet termelni akkor, ha *a magánvállalkozóknak előnyös állami hitelt nyujtanak és a magánvállalkozást segélyezik, mintha az állam maga az építtető.*

Ebből az alapelvből kiindulva, a népjóléti miniszter kívánságára a pénzügyminiszterium hétmillió aranykoronát folyósított erre a célra. Ebből

a hétmillió aranykoronából huszonöt bérház épül fel és ezen a réven ismét ezerkétszáz új lakást lehet a lakásnélkül szükölködők számára biztositani.

Ez a huszonöt uj épület körülbelül 1927. májusig készül el. A legtöbb ház, amelyeket magánvállalkozók építenek, a Lágymányoson épül, de új paloták emelkednek a Kertész-utcában, a Horthy Miklós-úton, az Amerikai-úton, a Damjanich-utcában, a Kövér Lajos-utcában, a Reiter Ferenc-utcában, az I. kerületi Bíró-utcában, a Böszörményi-úton, a Fogarasi-úton, a Gizella-úton, a Zoltán-utcában, a Katona József-utcában, a Tölgyfa-utcában, a Gschwindt-féle telkeken, a Márvány-utcában, a Tátra-utcában és a Jászberényi-úton is.

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Kútvölgyi-út, Béla király-út és a 69. sz. közti szakaszának alapzatos makadámszerű rendezésére.* Ajánlatok benyujtásának határideje *julius 27., kedd.* Bánatpénz 14 millió.

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Simor-utca és Villám-u. sarkán épülő bérház üvegezési munkálatára.* Ajánlatok benyujtásának határideje *julius 14., szerda.* Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Mester-utca és Dandár-utca sarkán* épülő bérház tölgyfapadlózati munkálataira. Ajánlatok benyujtásának határideje *julius 14., szerda.* Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Vérhalom-utca, Cserje-utca és Eszter-utca közti szakaszának makadámszerű rendezésére.* Ajánlatok benyujtásának határideje *julius 27., kedd.* Bánatpénz 11 millió.

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Margit-utca, Margit-körút és Apostol-utca közti szakaszának makadámszerű rendezésére.* Ajánlatok benyujtásának határideje *julius 27., kedd.* Bánatpénz 9 millió.

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Berkenye-utcai csatorna építésére.* Ajánlatok benyujtásának határideje *julius 27., kedd.* Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az *Üllői-út és Ceglédi-út sarkán épülő bérház parkett padozati és szobafestőmunkálataira.* Ajánlatok benyujtásának határideje *julius 21., szerda.* Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Szt. László kórház mosódájában feleslegessé vált 11 drb lúgfőzőüst, mosógép, facsarógép, gőzmángorló eladására.* Bánatpénz 5 millió. Ajánlatok benyujtásának határideje *augusztus 5., csütörtök.*

A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Budaőrsi-út és Csend-utca sarkán épülő bérházak A, B, C, D és E pavillonjainak burkoló, amerikai tölgyfapadló- és üvegesmunkálataira.* Ajánlatok benyujtásának határideje *julius 21., szerda.* Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.

Beérkezett ajánlatok

A ferencvárosi helyi kikötőben épülő tárház vasablakainak szállitására ajánlatot nyujtottak be: Fodor Béla 61, Gerő és Győry 77, Oetl Antal 88, Berkes Kálmán 87, Leoter 83, Molnár István 74, Braun Miklós 99 millió K-val.

Versenytárgyalási döntések

A Koháry-utca, Markó-utca és Klotild-utca közti szakaszának rendezési munkálatai közül a *kövezési előmunkát* Obendorfer Károly kapta 22,603.500, a *gyalogútaszfaltozást* Bichn János 90,000.000, a *kocsiútaszfaltozást* az Angol Aszfalt Rt. 227,500.000 K-ért.

A Sólyom-utca, Markó-utca és Klotild-utca közti szakaszának rendezési munkálatai közül a *kövezési előmunkát* Obendorfer Rudolf kapta 18,657.300, a *gyalogút- és kocsiútaszfaltozást* Posnánsky és Strelitz 294,200.000 K-ért.

A Markó-utca, Honvéd-utca és Koháry-utca közti szakaszának rendezési munkálatai közül a *kövezési előmunkát* Obendorfer József kapta 51,920.000, a *kocsiútaszfaltozást* az Angol Aszfalt Rt. 527,975.000 K-ért.

A Déri-utca, Vig-utca és Nagyhuvaros-utca közti szakaszának rendezési munkálatai közül a *kövezési előmunkát* Halmos I. és Fia kapta 92,300.600, a *gyalogútaszfaltozást* Helvey Tivadar 102,155.000, a *kocsiútaszfaltozást* ugyancsak Helvey Tivadar 202,800.000 K-ért.

A Mester-utca 39. sz. alatt épülő bérház viz-, gáz- és csatornaberendezési munkálatait az A) pavillonnál Gábler J. kapta 694,079.080, a B) pavillonnál Riemer Miksa 280,295.000 K-ért.

A Váci-út és Mura-út sarkán épülő bérház viz-, gáz- és csatornaberendezési munkálatait az A) pavillonnál Farkas János kapta 532,072.000, a B) pavillonnál Bogdány és Társa 620,674.000, a C) pavillonnál Kulcsár Kálmán 523,351.000 K-ért.

A Simor-utca és Villám-utca sarkán épülő bérház burkolómunkálatait Nagy István kapta 1.392,000.000 K-ért.

Az Alföldi-utca 6—8. sz. alatti Erzsébet szegényház emeletráépítésével kapcsolatos kőművesmunkákat Mester István kapta 636,994.000 K-ért.

A Váci-út és Mura-utca sarkán épülő bérház A) pavillonjának műkőmunkálatait az Egyesült Építőipari és Hajózási Rt. kapta 266,678.794 K-ért.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Tel.: J. 30-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

GERŐ N. NÁNDOR TELEFON: József 15-29
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fütés :: Vizvezeték :: Épületbádogos

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeperált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. házagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasráosok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap. Terazzo-, mozaik-, keramit- és metlachi lap. Padlóburkolatok. Fayence falburkolatok. Mükő. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

Események

• • •

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete. Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este tartotta nyári szünet előtti utolsó értekezletét az Egységes Párt Esterházy-utcai helyiségében, dr. *Kozma* Jenő elnöklése alatt. Az értekezlet először a költségvetési vita és a legutolsó közgyűlés eseményeivel foglalkozott, majd a párt kerületi szervezkedésének kérdését beszélték meg kimerítően. *Zsiross* István, *Siegescu* József, *Scheuer* Róbert, *Sajó* János, *Krivos* Árpád, *Bohn* József, *Martin* Imre, *Biró* Henrik és még többek hozzászólása után *Kozma* Jenő elnök a klubalapítási előmunkálatokról számolt be. Ennél *Battenberg* Lajos, *Szombathy* Kálmán, *Bakonyi* János, *Siegescu* József, *Baránszky* Gyula, *Scheuer* Róbert, *Bohn* József, *Biró* Henrik és még többen fejtették ki a párt szempontjait. Ezután a pártértekezlet egyhangúan elhatározta, hogy *az Egységes Községi Polgári Párt központja az összes kerületekben kiépített szervezeteivel együtt, organikusan résztvesz a Polgári Egység Klubjának megalakításában.* A csütörtök délutáni alakuló közgyűlésen a párt tagjai teljes számban megjelennek. Az értekezlet *Kozma* Jenő elnök zárószavai után, az elnök éltetésével, félkilenc óra után ért véget.

*

A *Polgári Egység Klubjának* társelnöki tisztét, értesülésünk szerint, a Községi Polgári Párt elnökének, *Kozma* Jenőnek ajánlották fel, amivel dokumentálni kívánja az új alakulat azt, hogy teljes tudatában van annak a súlynak, amit Budapest politikai életében a „Ripka-párt" jelent. Az új politikai klub, amely vezérének grófi *Bethlen* Istvánt vallja, tulajdonképpen a Községi Polgári Párt körül jegecesedik ki, ami természetes is, mert csakis ennek van a főváros életében olyan talaja, amelybe a mérsékelt, a középutas, a gazdasági és politikai kérdéseket egyaránt helyes irányban tovább vinni törekvő kormánypolitika belegyökerezhet és amelyben a polgárság széles rétegeire támaszkodva, még jobban megerősödik.

Ripka Ferenc jellemfestése Rákosi Jenőről. Az ujságírók gizellatelepi *Rákosi* Jenő ünnepének két illusztris vendége volt, *Vass* József népjóléti miniszter és *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester személyében. Mindkettőjüknek voltak emelkedett, szép és szívből jövő szavaik a magyar ujságírótársadalom számára. Ripka Ferenc beszédében azonban, mint mindig, ismét akadt néhány olyan mondat, amely túl a napi aktualitáson, a maradandóságra tarthat igényt. Rákosi Jenőről beszélt *Ripka* Ferenc és amikor a magyar publicisztika eme óriásának jellemzését adta, mondotta ezeket:

— *Sokszor hallottam Rákosiról, hogy szembekerült a kereszténységgel. Évtizedek óta ügyelem az ő munkáját, évtizedek óta vagyok bámulója személyének és nyugodt lélekkel mondhatom, hogy Rákosi a kereszténységgel sohasem került szembe, legfeljebb azokkal, akik a kereszténységet pártpolitikai célokra használják fel. Rákosi mindig azt hirdette, hogy a kereszténységben rejlő mérhetetlen erő felette áll az apró emberek érdekeinek, Rákosi Jenő a gyülölködéssel szemben hősies erővel védte a magyar társadalom templomát.*

Ezeket mondta *Ripka* Ferenc Rákosi Jenőről. És megáll a mi tollunk, mert nem tudunk szabadulni egy gondolattól. Nem tudunk szabadulni attól a szent meggyőződésünktől, hogy *ugyanezeket a szavakat szóról-szóra elmondhatta volna Rákosi Jenő Ripka Ferencről is.* Hogy ma eljutottunk odáig, ahol ma állunk és ahol ma már nyugodtan kezdünk dolgozni, az ilyen embereknek köszönhetjük ezt, az ilyenek, akik a gyűlölködéssel szemben hősies erővel védték a magyar társadalom templomát.

Csütörtökön megalakul a Polgári Egység Klubja. A *Polgári Egység Klubja* csütörtökön délután 6 órakor a Royal-szálló fehérermében tartja meg alakuló közgyűlését, amelyre *Kállay* Tibor nyug. pénzügyminiszter a meghívókat már szétküldte. Az alakuló közgyűlés napirendje a következő: 1. Az alakulás kimondása. 2. Az alapszabályok elfogadása. 3. A tisztikar megválasztása. 4. Esetleges inditványok.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

A Józsefváros nem hajlandó Wolffféknak engedelmeskedni. A városi politikában élénk feltünést keltett a közelmultban az az éles támadás, amelyet a Keresztény Községi Párt vezetősége intézett *Bohn* József törvényhatósági bizottsági tag ellen azért, mert megelégelve a Wolff-párt jelszavas politikáját, az Egységes Községi Polgári Párt táborába lépett át. A Keresztény Községi Párt vezetősége egyenesen felszólította, mintegy becsületbeli kötelességévé tette Bohnnak, hogy mondjon le mandátumáról, amelyet „keresztény" szavazatokkal kapott. Bohn József Wolffék támadására bizalmi kérdést vetett fel a kerületben és megkérdezte a Józsefváros polgárságát, hogy kívánja-e lemondását. A kerületben mintegy nyolcvan kérdőívet köröznek, amelyek egy része aláírva már vissza is érkezett. *Néhány nap alatt közel ezer választópolgár biztositotta Bohn Józsefet bizalmáról és ragaszkodik hozzá, hogy mandátumát tartsa meg.* Az aláírások még folynak és a polgárság tömegesen tesz bizonyságot a Községi Polgári Párt iránti bizalmáról.

Elkészült a Szent István-hét nagyszabású programmja. A hatalmas gondolat, amelynek célja, hogy Szent István-hetét a magyarság átfogó ünnepévé tegyék, teljesen eljutott a megvalósulás stádiumába. Ma már szinte teljesen kialakult a Szent István-hét nagyszabású és megkapó programmja, amely azt ígéri, hogy mozgalmasságával és előreláthatóan jelentős idegenforgalmával új életet önt Budapest vérkeringésébe. Erről a főbb vonásaiban kialakult programmból a héten Ripka Ferenc főpolgármester jelentést tett a Szent István-hét ünnep-rendező nagybizottságának. Mindenekelőtt közölte az elnöklő Ripka főpolgármester, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök és a kormány rendkívüli súlyt helyeznek a Szent István-hét ünnepségére, amely iránt meleg érdeklődést tanusit maga a kormányzó is. Előadta azután Ripka főpolgármester, hogy a Szent István-hetet tulajdonképpen maga Budapest társadalma rendezi a legfőbb egyházi és világi méltóságokkal karöltve, s a főváros ebbe a mozgalomba olyan formán kapcsolódik, hogy a különböző társadalmi szervekből alakult bizottságok között az összekötő és a protektor szerepét vállalta. Bejelentette ezután az elnök, hogy az Államvasút félárú menetdíj-kedvezményt engedélyezett a Szent István-hétre Budapestre utazó vidékieknek és külföldieknek. Ezt a kedvezést bárki minden igazolvány nélkül igénybeveheti. Hasonló kedvezést ad a Délivasút, a Dunagőzhajótársaság, valamint a Magyar Folyam- és Tengerhajózási r. t. Az utóbbiak jegykedvezménye már Bécstől kezdve lesz érvényes. Most áll elintézés alatt a kedvezményes, esetleg ingyenes vízumok kérdése. A Szent István-hét keretében rendezendő Országos Borkiállítás szállítmányai javára a MÁV. felhozatalnál a 14. tarifaosztályt engedélyezi, a visszaszállítás pedig teljesen díjmentes lesz. A kiállítással kapcsolatban elfogyasztott bormennyiség fogyasztási adómentességet élvez. A Szent István-hét keretében nagyszabású futballmérközéseket és atlétikai mérközéseket terveznek és a futballtilalom két délutánon lesz felfüggesztve. Bejelentette végül, hogy buzdító felhívást intézett az amerikai magyarokhoz, s ennek visszhangja folytán reméli, hogy több száz főnyi küldöttség érkezik Amerikából Budapestre. Az ülésen számos felszólalás hangzott el és minden felszólaló új praktikus tervekkel állott elő. Megbeszélték a Szent István-napi körmenet előkészületeit, az elszállásolás nagy kérdését, a Színész Szövetség, a Labdarúgó Szövetség, a Testnevelési Tanács, a Dalos Szövetség és a Cserkész Szövetség bekapcsolódását. Nagyon érdekes a kereskedőknek az a bejelentése, hogy a budapesti kereskedők a Szent István-hét tartamára egységes árleszállítást terveznek és az összes kirakatokat fel fogják díszíteni. Teljesen kialakult már a képe az országos bor- és gyümölcsvásárnak is, amelyen az összes magyar borvidékek termelői és kereskedői nagyszabású borkóstolót rendeznek. A kiállításon különben a népies szakácsművészet remekeivel fognak a közönségnek gasztronómiai örömöket szerezni és a jó népies eledelek mellett a régi magyar zenét és táncokat mutatják be.

A főpolgármester befejezte a kerületi elöljáróságok ellenőrzését. Dr. Ripka Ferenc főpolgármester a napokban fejezte be azt a kéthónapig tartó ellenőrző körutat, amely alatt a kerületi elöljáróságok összes hivatalaiban beható vizsgálatot tartott. A főpolgármester az 1872. évi 36. t. c. 69. §-ban biztosított jogánál fogva május elején kezdte meg dr. Némethy Károly tanácsjegyző, a főpolgármesteri hivatal vezetője, a főszámvevő és dr. Szalay Sándor, az elöljárói értekezlet elnökének kíséretében az egyes közigazgatási kerületek elöljáróságain a szokásos évi hivatalvizsgálatot. A főpolgármester behatóan megvizsgálta és ellenőrizte az összes közigazgatási, adóügyi és műszaki és egészségügyi hivatalok működését, az ottan uralkodó szellemet és a tisztviselők magatartását. A főpolgármester különösebb rendellenességet nem tapasztalt, de egyes helyeken mégis talált olyan körülményeket, amelyek megszüntetése, megváltoztatása iránt intézkedni fog. Mi most ezeket részletezni nem akarjuk, de a kérdésre még visszatérünk. A vizsgálatok befejezésével a főpolgármester afelett, hogy a kerületi elöljáróságok a törvények és szabályrendeleteknek megfelelő működést fejtenek ki, — elismerését fejezte ki dr. Szalay Sándornak, az elöljárók elnökének. A főpolgármester, értesülésünk szerint a hivatalvizsgálat eredményéről részletes felterjesztésben fog beszámolni a belügyminiszternek, amelyben külön fejezetet szentel a tisztviselőképzés kérdésének, s közölni fogja a kerületi beosztás reviziójára, illetve a közigazgatás helyes decentralizációjára vonatkozó tapasztalatait is.

A Swoboda-féle „Automat" és „Tantal"-kályhák ezentúl Magyarországon készülnek. A magyar ipar gyártási sokoldalúságának és feilettségének egyik jelentős állomásául tekinthető, hogy a Szirch Imre fém- és bronzárugyár (Budapest, VII., Garay-u. 40.) cég megállapodott a wieni Automatofenbaugesellschaft, Alois Swoboda u. Co. világhírű kályhagyárral, hogy ez utóbbi által szabadalmazott és több mint húsz éve gyártott „Swoboda-féle Automat és Tantal"-kályhákat magyarországi forgalmazásra Budapesten gyárthassa. E közkedvelt és kitünően bevált kályhák az utóbbi időben csak nagy áldozatok árán voltak beszerezhetők, a magas behozatali vám miatt. A létrejött megegyezés folytán módjában lesz a fogyasztóknak ezen káyhákat ismét versenyképes áron beszerezni, mert a Szirch-gyár ismert modern felszerelése révén abban a helyzetben van, hogy a szabadalmazott Swoboda-féle világhíres kályhákat legalább is olyan olcsón állíthassa elő, mint a wieni Automatofenbaugesellschaft. Az „Automat"-kályhák ismert főelönye, hogy a legcsekélyebb fütőanyagfogyasztás mellett állandóan egyenletes és kellemes meget nyújtanak, egész télen át egyfolytában égnek, mindenképpen hygienikusak és kezelésük igen egyszerű. Budapesten körülbelül nyolcezer darab van már eddig is használatban és mindenki kifogástalanul meg van velük elégedve. A vevők kényelmére a Szirch Imre cég VI., Andrássy-út 14. alatt lerakatot nyitott, hol az összes minták megtekinthetők és ugyanott a fütési kérdés megoldására nézve mindenkinek készségesen adnak szakszerű felvilágositást és tanácsot.

Maturánsok figyelmébe. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam. Minden középiskolát végzett, amidőn jövőjéről határoz, gondoljon arra, hogy a nyolc-tizenkét féléves egyetemi studium befejezése után az elhelyezkedés lehetősége nem arányos a hozott pénz- és időáldozatokkal és hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között a középiskola nyujtotta általános müveltség és tudás mielőbb kiegészitendő közgazdasági szakismeretekkel is. Ezekkel felvértezve gyorsabban és eredményesebben veheti fel a jövőjéért való harcot, nemcsak megcsonkított hazánk szük határai között, hanem a külföldön is. Nagy mulasztást követ el az, ki közgazdasági pályára lép s nem számit a külföldön való elhelyezkedés lehetőségével. A külföldön való működés nemcsak egyéni, hanem állami érdek is. A külföldön való érvényesülésre itthon kell felkészülnünk. Erre alkalmas akadémiai jellegü tanfolyamot Budapest székesfővárosa tart fenn a Vas-utcai 9. sz. alatti f. ker. iskolában. A tanfolyam, amely a kétéves kereskedelmi akadémiák nyomdokait követi — egyéves és gazdasági szakismereteken kívül rendszeresen vezetett tanulmányutakkal, intenzív nyelvoktatással és idegen nyelven tartott előadásokkal igyekszik elérni azt, hogy hallgatói — amint ezt eddig is sokan megtették — külföldön helyezkedhessenek el. Az előjegyzés a tanfolyamra, tekintettel arra, hogy a felvehető hallgatók száma korlátolt, augusztus 20-ig kérvényezendő. (Mellékelendő: a végzett tanulmányokat igazoló bizonyitvány, születési anyakönyvi kivonat.) Tandíj félévre 696.000 K köztisztviselőknek. Jelentkezni lehet: VIII., Vas-utca 9—11. Budapest.

Harmincéves jubileum. A jelen évben ünnepli meg fennállásának harmincadik évét az Erményi Antal bádogos és szerelő cég, melynek ipari teljesitményei már régtől fogva úgy szakmai körökben, mint magánmegrendelők részéről a legnagyobb megbecsülésnek örvendenek. A cég, mely annak idején, többek között a Ferencz József-laktanya, ujabban pedig a Lehel-utcai elemi iskola és a Kiscelli-úti iskola bádogos és szerelő munkáit végezte és a fővárosi s állami szállítások alkalmával számos megbizást kapott, a jól végzett munka felemelő tudatával tekinthet vissza az eddig eltöltött 30 évére.

Vágó M. Márton vízvezeték-, légszesz- és csatornázási berendező (VI. Gyár-utca 2.) régi, elismert vállalata a fővárosnak, amely a szakiparban a legjobb hírnévnek örvend. „Vágma" nevü szabadalmazott fürdőkályhái közismerten elsőranguak. E fürdőkályhának feltünő előnye, hogy táptartánnyal működik, 50%-kal olcsóbb az eddig használt táptartányos melegvíz-berendezéseknél és jóval felülmulja az eddigi rendszerü fa- és szénfütéses kályhákat.

A **mesterséget** is lehet művészi tökélyre fejleszteni. Ezt bebizonyította *Szieber* Imre festő- és mázolómester (Batthyány-út 59.), aki a Pénzügyminiszteriumban és több fővárosi iskolában végzett munkájával a hivatalos körök legteljesebb elismerését kiérdemelte.

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VI., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Orás-utca 11.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

GAZDASÁGI HIRLAP

Miért fordul a külföldi tőke figyelme a magyar értékpapirok felé?

Sándor Kálmán nyilatkozata

A mostani hosszfolyamat jelentőségéről, kilátásairól kérdést intéztünk *Sándor* Kálmán kormányfőtanácsoshoz, a Pénzintézeti Központ ügyvezető-igazgatójához, akitől a következő felvilágosításokat kaptuk:

— Természetesen távol áll tőlem, hogy a mostani kedvező tőzsdei helyzetet illetően messzemenő jóslásokba bocsátkozzam, legfeljebb arra szorítkozhatom csupán, hogy a tőzsdei piac néhány jellemző szimptomájára reámutassak. Így például megemlítendőnek tartom, hogy *már jóval az értékpiac jelenlegi emelkedési tendenciája előtt igen jelentős árfolyamtöbbletre tudtak szert tenni a fixkamatozású cimletek* s még hozzá túlnyomóan németországi vásárlások következtében. A mostani értékpiaci áremelkedések mögött is, — véleményem szerint — túlnyomórészben külföldi, illetve Berlinből érkező vásárlások rejlenek.

— Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy *Magyarország gazdasági élete iránt újabban ismét fokozódó érdeklődés nyilvánul meg a külföld részéről.*

— Az a viszonylag igen kedvező kamatozás, amit az aránylag olcsó árfolyamú komoly értékpapírjaink nyújtanak, bizonyára *nem téveszthet el hatását azoknál a külföldi tőkeérdekeltségeknél, melyeknél a berlini és bécsi értéktőzsdén már nagyjából realizálták a hasznukat és most más vállalkozási terrénum után néznek.* Ezzel szemben ma a tőzsdei papírok nálunk túlnyomóan erős kezekben vannak s ezek meglehetősen tartózkodóan viseltetnek a vételi szándékokkal szemben. Így tehát kétségtelenül

adva vannak azok a tényezők, amelyek alkalmasak egy kiterjedtebb átértékelési folyamat életrehívására.

Emellett a jókamatozású papírok itt-ott fellépő, esetleges árfolyamgyöngülése csak átmeneti rizikónak tekinthető a különben igen előnyös kamatiövedelemmel szemben és így semmi különösebb okunk nem igen lehet arra nézve, hogy a mostani hosszfolyamat jelentőségét alábecsüljük.

— Az persze megint más kérdés, hogy a mostani áremelkedési mozgalom tartós lesz-e? Ez bizonyára attól is függ — a külföld érdeklődésének az intenzitásán kívül, — hogy a belföld részéről fognak-e ugyancsak jelentősebb tőkeérdekeltségek belekapcsolódni az értékpapírjaink felvásárlásába. Erre nézve pedig egyelőre nem igen rendelkezhetünk megfelelő támpontokkal.

Lakások lesznek őszre az Anglo-Austrian és a Georgia palotájában az eddigi hivatalok helyett

Miként ismeretes *Kornfeld* Pál báró, a Hitelbank vezérigazgató-helyettese legutóbb Londonba utazott, hogy az *Anglo—Austrian Bank* likvidálásával kapcsolatos tárgyalásokban részt vegyen. Értesülésünk szerint a londoni tárgyalások rövidesen *kedvező módon befejezést fognak nyerni és ennek megfelelően véglegesnek tekinthető, hogy az Anglo—Austrian Bank bele fog olvadni a Hitelbankba.* A létesülő tranzakció természetesen még inkább ki fogja terjeszteni a Hitelbank amúgy is vezető mértékű akcióképességét és fokozottan hangsulyozni fogja azt a domináns szerepet, amit az ország gazdasági életében betölt. Egyébként pedig a tranzakció folytán fel fog szabadulni az Anglo—Austrian Bank nádorutcai hatalmas, ötemeletes palotája és miután ugyancsak folyamatban van a *Georgia* és *Pannónia* józseftéri palotájának kiürítése, illetve e vállalatoknak a Hitelbank palotájában való elhelyezkedése, e két épületben az őszre *mintegy 60—80 lakosztály fog a főváros lakosságának rendelkezésére állani.* Örvendetes, hogy a főváros lakásinsége így lényegesen enyhülni fog.

A Magyar Általános Hitelbank új igazgatója. A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága Salamon József Tivadart az ügyvezető-igazgatóság tagjává kinevezte. Salamon e hónap végén fogja új állásában üzleti tevékenységét megkezdeni.

Erős közvélemény nélkül nincs eredményes városi politika. A Fővárosi Hirlap a szervezett közvélemény orgánuma.

Mennyi lesz az ország exportra váró búzafelesleg? A legutóbb megjelent hivatalos termésbecslés 17.6 millió métermázsában állapítja meg a várható búzatermést, ami a közepesnél valamivel jobb eredménynek tekinthető. Tekintettel arra, hogy az ország belföldi szükséglete 11.5—11.6 millió métermázsa körül van, az export céljára körülbelül 6 millió métermázsa fog maradni. Ennek az értéke a mai jegyzések alapján mintegy 2.22 billió korona, azaz 148 millió aranykorona, amely összeg lényegesen meghaladja a 250 milliós népszövetségi kölcsön felét.

50 százalékkal emelkedett három hónap alatt a Nemzeti Bank aranykészlete. A most napvilágot látott hivatalos kimutatás szerint 127 millió pengő a Nemzeti Bank aranykészlete, ami azt jelenti, hogy az április végén megjelent kimutatáshoz viszonyítva, több mint ötvenszázalékkal növekedett meg azóta a bank aranykészlete. Mindenesetre igen jó auspiciumnak tekinthető ez a jelenség az ország gazdasági életének jövő konszolidációja s pénzünk stabilitása szempontjából.

Nagy mértékben megnövekedett az ingatlanhitelüzletek száma a fővárosban. Az utóbbi hetek során észrevehetően megnövekedett a pénzintézetekben az ingatlanokra betáblázandó hitelkérések mennyisége. Főként az 1 évi váltóra felvett kölcsönök iránt mutatkozik nagy érdeklődés, viszont a hosszú lejáratú hitelekkel szemben meglehetős tartózkodás nyilvánul meg. Hozzávetőleges becslések szerint a fővárosi ingatlanok 80—85 százaléka van ma különféle kölcsönökkel megterhelve.

111.482/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budaőrsi-út és Csend-u. kislakásos bérházcsoport A, B, C, D, E pavillonjainak építésével kapcsolatosan szükséges 1. burkoló, 2. amerikai tölgyfapadló és 3. üvegesmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenként 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 július 7-től kezdve d. e. 11—1 órák között a középítési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták az A, B, D épületre vonatkozólag Medgyaszay István műépítésznél (I., Ménesi-út 59/a; J. 110—09.), a C és E épületre vonatkozólag Friedrich Loránd műépítésznél (Műegyetem, közp. ép. II. 66.) megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók. A tervek a Központi városház, III. emelet 308. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372.).

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Az ajánlatok **1926 július hó 21-én (szerda) délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és föl sem fognak bontatni.

Bánatpénz nélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaítélésnél figyelembe nem jönnek.

Pályázni csakis a kiadott nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel bíró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 július hó 7-én.

A székesfőváros tanácsa.

83.333/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Kútvölgyi-út, Béla király-út és a 69. számú ház közötti szakaszának alapozatos makadámszerű rendezési munkáira.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926 július 27-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyújtani.

Bánatpénzül 14.000.000 K, azaz tizennégymillió koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a székesfőváros központi pénztárába, a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A versenytárgyalás **1926 július 27-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Budapest, 1926 július 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

Pályázati hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa az 1926/27. iskolaév kezdetén VII. ker., Egressy-út 71—73. sz. alatt Községi Kertészképző Iskolát nyit meg. Ezen iskola két évfolyamra terjed, amelynek sikeres elvégzése esetén a tanuló képesített kertész minősítést nyer.

A Kertészképző Iskolába elsősorban a székesfővárosban lakó szülők gyermekei vétetnek fel, vidékiek csak akkor, ha a fővárosi lakók gyermekeinek felvétele után még hely van. Pályázhatnak olyan 16—25 éves életkorú férfiak (esetleg nők), akik valamely kertésztanuló tartására jogosuló hazai kertészetben 3 évig, illetőleg 6 középiskolai végzettség esetén 2 évig kertésztanulók voltak, szabályszerű kertészsegédi képesítést nyertek é a felvételig, mint kertészsegédek igazoltan működtek.

A pályázati kérvényhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. születési anyakönyvi kivonat,
2. erkölcsi bizonyítvány,
3. hatósági orvosi bizonyítvány,
4. kertészsegédi képesítő bizonyítvány,
5. működési bizonyítvány,
6. szülői, vagy gyámi beleegyező nyilakozat.

A felvett tanulók bentlakásra kötelezteknek (a nők kivételével) s lakás, fűtés, stb. és élelmezésükről a székesfőváros gondoskodik s a szegénysorsú és jó előmenetelű tanulók kedvezményes, esetleg ingyenes ellátásban részesülnek.

A felvételi díjakra és tandíjakra, továbbá tandíjmentességre vonatkozólag az iskola igazgatósága ad felvilágosítást. Felhívjuk mindazokat, akik ezen iskolába kívánnak felvétetni, hogy a fent felsorolt bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket 1926 augusztus 15-ig a VII., Egressy-út 71—73. sz. Községi Kertészképző Iskola igazgatóságánál nyújtsák be.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és építési vállalata
Magasépítés, mélyépítés, útépítés, vasutépítés, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemű nyersöntvények.

Hazai Felvonó (lift) Javító, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydíjért Telefon 186-11.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépítő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépítő és kövezőmunkák: beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépítési munkák.
Költségvetés díjtalan! Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállitói.

FESTŐ és MAZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — *Készit:* Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktűzhelyeket.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: **X., Józsefvárosi pályaudvar,** Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

Budapest székesfőváros
Szent Gellért szállója
a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.
Elsőrangu családi szálló.
A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek
Díjtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 julius 21. — 29. szám.

FŐVÁROSI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Kállay Tibor

csütörtöki beszédével a magyar politikai élet fókuszába került, mert az ország, de legelsősorban Budapest életére nézve a *Polgári Egység Klubjának* megalakulása igen sokat jelent. Hogy ez a klub így ahogyan megalakult, megalakulhatott, annak előzményének ama szisztematikus munkának kellett lennie, amelyet évek hosszú során át gróf *Bethlen* István és kiváló munkatársai, elsősorban *Ripka* Ferenc végeztek. Ez a klubalakulás a jelszavas politika halálát és *a régi, nemes, liberális tradiciók újjáéledését jelenti.* Jelenti mindazt, ami *alapja és kiinduló pontja lehet a termékeny polgári munkának és alkotó tevékenységnek.*

Nem véletlenül került ennek az alakulásnak az élére a termékeny polgári munka vezetésére *Kállay* Tibor. A zászló amelyet kigöngyölített, tiszta és mocsoktalan, hiszen a legzivatarosabb időkben begöngyölve állott, akkor göngyölték még be, amikor még állott a régi történelmi Magyarország, amelynek visszaállítását az új vezér most legfőbb célul tűzte ki. Kállay Tibort Bethlen István szerencsés felfedező szeme látta meg és ő emelte ki a pénzügyminisztérium hivatalos szobájából, ahol vezető állást töltött be és tudományos munkát végzett. Fiatalon, politikától szüzen került a pénzügyminiszteri székbe, ahol meg akart maradni az ország sorsát szívén viselő és mással nem törődő szakembernek.

A nemzetgyülés izzó levegője, a politikai pártharcok talán hoszú ideig hidegen hagyták, de soha nem felejtünk el egy halk epizódot, amelyet nem sokan vettek észre és nem sokan jegyeztek fel Kállay Tibor életrajza számára. Az italmérési jogok revíziójáról volt szó és a jobbszélső antiszemiták elkeseredetten követelték Kállay pénzügyminisztertől felekezeti jelszavaik ad absurdum vitelét. És akkor egy pillanatra felcsillant Kállay Tiborban a régi liberális tradiciók letéteményese, a jövő egyik politikai vezére. Értelmetlenül és csodálkozva állott a követeléssel szemben és a maga szabolcsi kemény, magyaros őszinteségével kereken kijelentette, hogy *történjék bármi, soha, semmiféle körülmények között nem nézte és nem fogja nézni, hogy kinek mi a vallása.* Forradalmi hang volt ez akkor a nemzetgyülés termében, mert a nemzetgyülés tagjainak kilencven százaléka nem ezt az álláspontot vallotta. A kemény és őszinte hitvallás azonban megdöbbentette az embereket, senkinek nem volt egyetlen ellenvetése, mindenki némán és csöndben, tisztelettel állott meg a pénzügyminiszter liberális hitvallása előtt. Akik ezt a kis jelenetet megfigyelték, ettől a bátor pillanattól kezdve *a liberálizmus egyik avatott vezérségének kellett Kállay Tibort tartani.*

Nekünk budapestieknek azonban többet jelent Kállay Tibor, mert csütörtöki beszédében *Budapest hegemóniája mellett tört lándzsát.* A kommün után következő szomorú idők justic-mordot hoztak Budapest számára és megtették ezt a várost az ország megrontójának. Mesterséges uszítással egymás ellenségévé tették a várost és a falut és valósággal azt hirdették, hogy Budapest kezéből ki kell csavarni a vezető szerepet. Azóta erősen megváltozott az egész ország mentalitása és aléltan hullottak a semmibe az igazságtalan vádak, amelyekkel Budapestet illették. Újból elismeri mindenki ennek a városnak nagy nemzeti tradicióit, elismeri a hatalmas önmagyarosító munkát, amelyet évtizedek hosszú során át végzett. Éppen azért a legnagyobb jelentőségűnek kell mondanunk Kállay Tibornak azt az akcióját, amellyel odaállt az élre és bátran hirdeti mindenkivel szemben, hogy *Budapestnek kell lennie az ország vezetőjének.* Nyiltan kimondja, hogy ő azt akarja, hogy *Budapest legyen az ország ipari, kereskedelmi, szellemi és politikai vezetője.* Budapest hegemóniájának visszaállításához van szüksége Kállay Tibornak arra a hadseregre, amelyet Budapest polgársága önként fog toborozni gróf Bethlen István politikája mellé, amely hivatva van a polgári társadalmat megmenteni a felforgatás veszélyétől, amely akár jobbról, akár balról fenyegetné.

Ez a politika, amely Budapestet ismét jogaiba akarja iktatni, máris felismerte az utakat, amelyek ehhez a célhoz vezetnek. Ezek az útak elsősorban gazdasági természetüek. Kállay Tibornak máris meg vannak azok a követelései, amelyek ennek a városnak sorsát fölfelé fogják lendíteni. Csütörtöki beszédében máris hangoztatta, hogy *a kormánynak és a kormányzópártnak észre kell vennie Budapestet annak a beruházási programmnak megállapitásánál is, amelyet az egész országra kiterjedően tervez.* Megállapította, hogy *a szanálási krizis Budapest polgárságát érintette a legsúlyosabban és éppen ezért a szanálási hitelnek még fel nem használt részeiből Budapestnek erős követelései vannak.* És odaállt egyszersmind Kállay Tibor a kisemberek mellé is és követelte, hogy a kormányzat szervei a kisemberek ügyes-bajos dolgaival is kellőképen foglalkozzanak.

Nem akarunk részletekbe menően foglalkozni a csütörtöki beszéddel, de ezek a konturok, amelyeket itt megrajzoltunk, azok az alapelvek, amelyek Kállay Tibor beszédéből élesen ugranak ki, mutatják, hogy *ez a politika az, amelyet Budapest liberális, de a történelmi tradiciókat tiszteletben tartó és a termékeny munka útján haladni akaró polgárságnak magának kell vallani.* Budapest józan polgársága hamarosan felismeri, hogy *nincs más politika számára, mint az, amely Budapestet naggyá, boldoggá és gazdaggá akarja tenni* és Budapest polgársága nem csatlakozhatik más zászló alá, csak az alá, amely ezt hirdeti.

„Mi azt akarjuk, hogy Budapest legyen ennek az országnak vezetője"

Kállay Tibor nagy beszéde a Polgári Egység Klubjának alakuló ülésén — A numerus clausus eltörlésének útja

Csütörtökön délután a Royal Szálló fehér termében megalakult a *Pogári Egység Kubja.* Azok a polgárok jöttek össze ebben a teremben, akik — mint *Siegescu* József dr., a gyülés elnöke mondotta — *szélsőségmentes politikát akarnak.* A polgárság már régen érezte hiányát egy olyan klubnak, amelyben

társadalmi és felekezeti különbségre való tekintet nélkül tömörülhetnek azok, akik ellene vannak a jelszavas, vagy örökké ellenzékieskedő politikának és alkotómunkát sürgetnek.

És az a tömeg, amely ez alkalomra összegyült a körúti nagyszálló falai között, legbeszédesebben, legméltóbban demostrálta, hogy az új klub *tényleg a polgári egység új erőssége lesz.* Budapest komoly, dolgozó, békét és alkotó munkát akaró mérsékelt polgári társadalmának minden rétege elküldte a maga képviselőit. Demokratikus összevisszaságban gyülekeztek: magasrangú papok, egyetemi tanárok, előkelő politikusok, neves államférfiak, publicisták, jeles művészek, a színészvilág előkelőségei, közgazdasági, kereskedelmi kapacitások, bankvezérek, pénzemberek, gyárosok, vállalkozók, nagykereskedők, polgárrá szürkült tábornokok, ezredesek, nagy- és kishivatalnokok, nagy- és kisiparosok, egészen a küzködő kis szatócsokig. Ott

ismerkedett, vitatkozott a teremben a milliós város embertengerének mindenrendü és rangú polgára.

Sok új arc, sok régi ismerős, a parlamentből vagy a közgyülési teremből...

Politikusok és kerületi kiválóságok felvonulása

Sürű egymásutánban, úgyszólván teljes számban vonulnak fel az *Egységes Községi Polgári Párt* vezető tagjai: *Kozma* Jenő dr., *Becsey* Antal, *Ereky* Károly, *Siegescu* József, *Gaár* Vilmos, *Désy* Géza, *Scheuer* Róbert, *Bittner* János, *Holzer* Sándor, *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, *Bakonyi* János, *Bánó* Dezső, *Baransky* Gyula, *Battenberg* Lajos, *Bayer* Antal, *Belatiny* Artur, *Bohn* József, *Csécsi-Nagy* Miklós, *Usetty* Béla, *Dinich* Vidor, *Erősdy* Sándor nyugalmazott főispán, *Faragó* Sámuel dr., *Farkas* József min. tan. *Glück* Frigyes, *Grosch* Károly, *Hoor Tempis* Mór egyetemi tanár, *Hohenburger* Antal altábornagy, *Hódossy* Gedeon, *Krivosch* Árpád, *Marton* János, *Papp* József dr., az Ügyvédi Kamara elnöke, *Pallay* Miksa, *Sajó* János, *Sümeghy* László közjegyző, *Szombathy* Kálmán, *Zsiross* István ezredes és még sokan.

Eljöttek azután a *politikusok* is, akiket a parlamenti szünet ellenére a fővárosba hívott az alakulás híre: *Zsitvay* Tibor, *Bessenyey* Zénó, *Erdőhegyi* Lajos, *Wild* József, *Görgey* István, *Kováts-Nagy* Sándor, *Mándy* Samu, *Biró* Pál, *Szilágyi* Károly, *Gaál* Endre, *Berky* Gyula, *Németh* Károly, *Kállay* Tamás, *Dinich* Ödön, *Dréhr* Imre, *Erdélyi* Aladár nemzetgyülési képviselők.

A *művészvilágot* *Dohnányi* Ernő, *Hubay* Jenő, *Alpár* Ignác, *Korb* Flóris, *Hegedüs* Gyula, *Telcs* Ede, *Petrovics* Elek és mások képviselték. Ott láttuk *Vészi* József, *Csajthay* Ferenc és *Lándor* Tivadar főszerkesztőket, *Fináczy* Ernő egyetemi tanárt, *Citó* Sándor tábornokot, óbudai *Freudiger* Károlyt, *Ullmann* Ödönt, *Dobrovics* Péter volt országgyülési képviselőt, *Gál* Mózest, *Tóth* Árpádot, báró *Waldbott* Ödönt, *Bársony* Elemért, *Ernst* Lajost, *Gonda* Henriket és még igen sok ismert közéleti férfiút.

Hat órára volt jelezve a gyülés kezdete, de már fél 6-kor olyan zsúfolt volt a tágas terem, hogy a hőség szinte elviselhetetlen lett... És még egyre új és új csoportok érkeztek. Csoportokban jöttek az *Egységes Községi Polgári Párt* kerületi helyi szervezeteinek, a Kelenföldi Polgári Kör, a III. ker. Polgári Kör, az Erzsébetvárosi Polgári Kör, a Budai Társaskör, a Nemzeti Polgári Párt deputációi, úgyhogy már a terem előcsarnoka is zsúfolásig megtelt és már mozdulni sem lehetett...

A Polgári Egység Klubjának megalakulását nem előzte meg semmi lármás reklám, csalogató sajtókampány, vagy titkos toborzás. Akik jöttek, azokat a meggyőződésük, a jobb jövő akarása hozta el.

Kállay Tibort elnökké választják

Pontban hat órakor megnyílt az alakuló nagygyülés... Dr. *Siegescu* József prelátus, ez a népszerű, liberális főpap foglalta el az elnöki széket, bíborral szegett fekete selyem papi talárjában, prelátusi aranylánccal, aranyfeszülettel a nyakában...

Általános figyelem kísérte megnyitó szavait.

Helyeslő taps követte a prelátus szavait, aki ezután

azt indítványozta, hogy az új Klub elnökévé Kállay Tibort válasszák meg. Egyhangú dörgő éljen volt erre a válasz,

ami viharzóvá erősödött, mikor néhány perccel később *Bessenyey* Zénó, *Baransky* Gyula, *Désy* Géza és *Ereky* Károly kíséretében belépett Kállay Tibor a terembe...

Néma csendben, feszülő figyelemmel, ezer várakozó szempár tapadt *Kállay* markáns alakjára, akinek szájából *tulajdonképpen Bethlen gróf miniszterelnök üzenetét* akarták hallani, mert tudták a megjelentek, hogy a volt pénzügyminiszter alig pár órával előbb érkezett meg a miniszterelnök nyári otthonából, a somogyi Inkéről...

És Kállay újból bebizonyította, hogy nemcsak jó politikus, tetterős vezér, agilis szervező, hanem talpraesett, ötletes, fordulatos, kitünő szónok is.

A régi, történelmi Magyarországért

— Azért jöttünk össze, — mondotta, — hogy kibontsuk Budapesten gróf *Bethlen* István zászlaját, ez alá a zászló alá sorakoztassuk Budapest polgárságát, s így megteremtsük az összhangot az ország nagy pilitikai közvéleményével, amely a maga többségében már régen ez alá a zászló alá sorakozott. Azért jöttünk össze, hogy

megteremtsük a szellemi és politikai összhangot a főváros és a vidék között

és megteremtsük azt a szervezetet, amelyre szükségük van az olyan felfogású és gondolkodású pol-

gároknak, akik mindig annak a guvernamentális politikának voltak hívei, amely a realitásokat és a békés fejlődést tartja szem előtt. Ez a programmunk tulajdonképpen egy rövid mondatban foglalható össze, abban, hogy a háború és a forradalmak által elpusztított ország helyébe olyan újat akarunk teremteni, amelyben *valamennyien ráismerhetünk a régi történelmi Magyarországra.*

Hosszantartó, dörgő taps honorálta ezt a mondatot, amelyen megérzett, hogy mindenki mélyen együttérez a szónokkal. Ezután a legnagyobb érdeklődés mellett így folytatta:

— Mi azt akarjuk, hogy

újra Budapest legyen ennek az országnak vezetője, hogy centruma legyen ennek az országnak ipari és kereskedelmi téren is és szellemi és politikai vezetője legyen az országnak.

amit az által fogunk elérni, ha döntő hatalomnak szervezzük meg azt a polgárságot, amelynek felfogása és gondolkodása megegyezik az ország többségének politikai gondolkodásával abban, hogy *ragaszkodik a régi intézményekhez és csak erős és bátor vezetést hajlandó követni olyan politikában, amely a polgári társadalmat a felforgatás veszélyétől megmentse.*

— A kormánynak és a kormányzópártnak is *észre kell vennie Budapestet* és figyelemmel kell lennie ezekre a kívánságokra. Észre kell vennie Budapestet nemcsak akkor, amikor szocialista vagy fajvédő tüntetésről van szó, hanem

annak a beruházási programmnak megállapításánál is, amelyet az egész országra kiterjedően tervez.

A szanálási hiteleknek még fel nem használt részei *nem használhatók fel anélkül, hogy abból Budapest maradandóbb emléket ne lásson,* ezekre a beruházási intézkedésekre már csak azért is szükség van, mert *az úgynevezett szanálási krizis Budapest polgárságát érintette a legsúlyosabban.* A beruházásoknak Budapesten való foganatosítása az egész országnak érdekében áll és az idegenforgalom érdekében is a fővárosban foganatosítandó beruházásokkal tehetünk a legtöbbet.

A numerus clausus

Szólott ezután *Kállay* Tibor a magángazdaság bajainak orvoslásáról, a kisember megsegítéséről, a takarékosságról, amely szerinte a polgárság régi alapvető erénye, a szanálási programmról, a forgalmi adó fokozatos leépítéséről és sok más fontos gazdasági kérdésről. Majd így folytatta:

— Programmunk és célunk az, hogy

mindenki megszerezze a lehetőségét a polgári jólétnek.

Erre annál inkább szükség van, mert szegény társadalomnak igen nehéz az erők összefogásáról és a kölcsönös segítés elvéről beszélni. Minél szegényebbek vagyunk, annál inkább haragsznuk egymásra és *ebben látom egyik indítóokát a numerus claususnak is.*

Amikor *Kállay* a numerus clausus megszüntetéséről kezdett beszélni, valaki harsányan közbekiáltott:

De mikor?!

Kállay nyomban megfelelt:

— Erre is válaszolok tisztelt polgártársaim:

minél többen csatlakoznak a mi zászlónk alá, annál eredményesebb lesz a mi agitációnk, annál gyorsabban jutunk előre. Én arra fogok törekedni, hogy ebben a kérdésben a kormány tegye meg a kezdeményező lépéseket.

Majd így folytatta általános érdeklődés mellett:

— Az én állásfoglalásom e téren az, hogy a polgárságnak egy csoportjára nem lehet azt mondani, hogy az születésénél, vallásánál fogva a társadalomra veszélyes. Ez nem egyezik meg a tradicionális, ősi magyar gondolkozással. Éppen

a konzervativ gondolat követelményeként kell azt mondanom, hogy ez a törvény annakidején elhibázott alkotás volt.

Viszont azonban nézetem szerint a zsidóságnak nem lehet a merev ellenzékiség, vagy a nem együttműködés álláspontjára helyezkedni olyan kormányzattal szemben, amely ezt a törvényt örökségképpen kapta és amely a maga részéről *már többször kifejezte azt, hogy ezt átmeneti rendszernek tartja,* amelyet fokozatosan éppen úgy le fog építeni, amint megszüntette a kiviteli és behozatali korlátozásokat. A lélektani momentumokat is figyelmükbe ajánlom. Belülről sokkal könnyebb tárgyalni, mint kívülről, s sokkal könnyebben érthetjük meg egymást, ha az a másik tényező, amellyel tárgyalnunk kell, számíthat arra, hogy egyéb téren objektíven ítéltetnek meg az ő dolgai s megkapja a támogatást. Ez nem azt jelenti, hogy a kormánynak tehát semmi tennivalója nincs. Sőt azt mondom,

a kormánynak kell ennél a kérdésnél kezdeményezőnek fellépnie.

Engedjék meg azonban felvetnem azt a kérdést, mi történnék akkor, ha most a kormány egyszerre a kardjára ütne és azt mondaná, ezt az intézkedést máról-holnapra megszüntetem. Azt hiszem, ezzel nem azt a célt érnénk el, amit akarunk. Ezzel nem biztosítanánk az együttműködést és a társadalmi összhangot, ezzel felszabadítanánk a szenvedélynek, az agitációnak és a gyűlölködésnek a zsilipjeit és azt hiszem, sokkal rosszabb helyzetbe kerülne elsősorban az érdekelt zsidóság, mint amilyenben van.

— Ami a végrehajtás kérdését illeti, a foganatosított intézkedések tényleg nincsenek összhangban azzal a régi törvénnyel, ami precizirozza a zsidóság helyzetét Magyarországon. Arra fogunk törekedni, hogy e téren a kormány tegye meg a kezdeményező lépéseket. Azt hiszem, hogy egészen világosan beszéltem és ezek után

rámnézve közömbös, hogy ezek után álliberálisnak vagy álmagyarnak fognak-e nevezni.

— Egyet még leszögezni kívánok. Azt, hogy mindenkor különböztetni fogok azok között, akik azt az elvet tartják szem előtt, amelyet én lefektettem és azok között, akiknek más az elvi felfogásuk. Ezekkel az utóbbiakkal nem maradhatunk közös úton. Én Budapest közönségét kérem fel bíróul. Nézzük meg, ki ér el eredményt? Ők-e, merev ellenzékiségükkel, vagy mi, akik az együttműködés útján kívánunk eredményt elérni.

A megjelentek percekig lelkesen ünnepelték beszéde befejeztével *Kállay* Tibort, aki végül meleg szavakkal üdvözölte *Ripka* Ferenc főpolgármestert, mint aki ezeknek az itt hangoztatott eszméknek és ideáloknak kezdettől fogva hirdetője s aki a főváros szétforgácsolódott polgári társadalmát Bethlen István lobogója alatt a főváros érdekében egy táborba igyekszik tömöríteni.

Ezután a tisztikar megválasztására került a sor. Közfelkiáltással társelnökké *Kozma* Jenőt és *Tolnay* Kornélt, alelnökökké *Becsey* Antalt, *Berky* Gyulát, *Chorin* Ferencet, *Désy* Gézát, *Ereky* Károlyt, *Gaár* Vilmost, *Németh* Károlyt és *Siegescu* Józsefet, igazgatóvá *Görgey* Istvánt és *Scheuer* Róbertet, háznaggyá *Usetty* Bélát, gazdává *Bakonyi* Jánost, ügyésszé *Gerlóczy* Endrét és *Medvigy* Gábort, pénztárossá *Holzer* Sándort, ellenőrré *Bittner* Jánost és *Ullmann* Ödönt, számvizsgálókká *Paur* Gézát, *Pirkner* Konrádot, *Galambos* Jenőt és *Molnár* Lajost választotta meg és megválasztotta a választmány tagjait is.

A miniszterelnök üdvözlése

A Nemzeti Polgári Párt nevében *Désy* Géza szólalt fel ezután és üdvözölte az új klubot és annak tisztikarát, majd indítványára a következő sürgönyt küldték gróf *Bethlen* István miniszterelnöknek:

— Nagyméltóságú *Bethlen* István gróf miniszterelnök úrnak *Inke.* A *Polgári Egység Klubja* mai alakuló közgyűlésén őszinte hódolattal, együttérzéssel és ragaszkodással üdvözli Nagyméltóságodat. — Klubunk célkitűzései Nagyméltóságod nemzeti eszményei. Nagyméltóságod céltudatos, fáradhatatlan, önfeláldozó tevékenységében látjuk azt az erőt és biztosítékot, amely nemzetünket romjaiból fel fogja támasztani. Mert Nagyméltóságod politikája a nemzeti erők egyesítésére törekedve

minden érzést, minden gondolatot és minden tevékenységet az ország szebb jövőjére és megalapozására akar tömöríteni

és ebben a nemzeti munkálkodásban úgy itthon, mint a külföldön korszakalkotó sikereket ért el. Kívánjuk tiszta szívünkből, hogy a közeljövő teljes eredménnyel koszorúzza Nagyméltóságod hazafias bátor törekvéseit és ehhez segítségül felajánljuk minden erőnket és lelkesedésünket. Az elnökség nevében aláírva: *Kállay* Tibor.

A távirat szövegének felolvasásakor a nagygyűlés ismét percekig ünnepelte, éljenezte a miniszterelnököt.

A *Kelenföldi Polgári Társaskör* üdvözletét *Becsey* Antal tolmácsolta, a *III. kerületi Polgári Kör* csatlakozását pedig *Andréka* Károly jelentette be, hangoztatván, hogy *Bethlen* István politikáját nemzeti szempontból is követni kell minden embernek, mert Bethlen politikája mentette meg az országot. A *VI. közigazgatási kerület* csatlakozását *Bayer* Antal, a *VI. kerületét Siegescu* József, a *VIII. kerületét Bohn* József, a *külső VII-ét Zsiross* István, a *X. kerületét Sajó* János jelentették be lelkes szavakkal, az *Erzsébetvárosi Kört* pedig *Pirkner* Konrád, *Osvald* Róbert, *Ráskay* Alfonz és *Pirkner* Bélából álló küldöttség adta át. A *Budai Társaskör* nevében *Ziegler* Géza hozta a kör üdvözletét és csatlakozását.

A nagygyűlés ezután *Bethlen* István és *Kállay* Tibor éltetésével véget ért.

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület, menyezet és műkő munkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi bérház épületében)
Ornament, templom, sirkereszt és rácsok készítése.
Sodronyfonatkészítés. Telefon: József 6—62

ERDÉLYI udvari fényképész MŰINTÉZETE
IV., SEMMELWEIS-UTCA 2.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés díjmentes.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

Összetolható „Bostwick"-rácsok. Vasszerkezetek. Épületek teljes felvasalása stb.
Kajtár Lajos
épület műlakatos és vasszerkezeti gyára
Budapest, IX., Liliom-u. 26. Telefon: J. 45-21

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, III., Kövér Lajos-utca 4. sz.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Tezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

Kraszner József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72.
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemű fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefonok: 201, 202, 203.
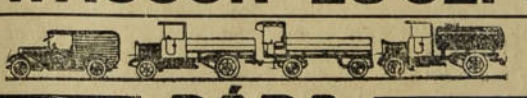
BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefonok: T. 43—00, L. 979—49
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

Körséta a városházán

Akik önként röviditik meg a szabadságukat — Budapest sorsa és a numerus clausus — Az uj ellenzéki pártalakulás és a városi politika

Azzal a viharos közgyűléssel, amely a státuszrendezés ügyében kiadott belügyminiszteri rendelettel olyan izgatottan foglalkozott, véget ért a törvényhatósági bizottság nyári szünet előtt való munkája és a városházára csöndes, nyári, kánikulai napok szakadtak. A hivatalokban sablónos adminisztratív munka folyik, csak imitt-amott készülődnek máris az elkövetkezendő nagy munkára, amely az összel kétségkívül meg fog indulni. A főtisztviselők közül a legtöbben megvárták a közgyülési szünetet, hogy most azután sorjában megkezdjék szabadságukat.

Elsőnek *Ripka* Ferenc főpolgármester utazott el. Hétfőn délben, a közigazgatási bizottság ülése után vonatra ült és váratlanul elutazott Budapestről. A főpolgármestert halaszthatatlanul sürgős ügy vidékre szólította, ahonnan a nyári szünet alatt már vissza sem tér a fővárosba, hanem megkezdve nyári szabadságidejét, többheti üdülésre külföldre távozik. Egyelőre Fonyód-Bélatelepen tartózkodik a főpolgármester és készül külföldi útjára.

Sipőcz Jenő dr. polgármester szerdán kezdte meg nyári szabadságát. A polgármester ötheti tartózkodásra külföldre utazott és csak augusztus hóban veszi át újra hivatala vezetését. Távollétében, mint rendesen, *Folkusházy* Lajos alpolgármester helyettesíti. *Sipőcz* polgármester szerdán délben Bécs felé vette útját. Az osztrák fővárosban néhány napot tölt a polgármester, majd édesanyja kíséretében Svájcba utazik és egész szabadságidejét ott fogja tölteni.

A város látható feje tehát ma *Folkusházy* alpolgármester, aki mint helyettes polgármester intézi a város ügyeit, de egyelőre itthon marad *Buzáth* János alpolgármester is. Úgy *Folkusházy*, mint *Buzáth* alpolgármesterek csak Sipőcz Jenő dr. polgármester visszaérkezése után mennek szabadságra. A tanácsnokok közül július havában *Édes* Endre, *Purébl* Győző, *Némethy* Béla és *Lamotte* Károly tanácsnokok vannak szabadságon, akiknek vakációja augusztus 8-ig tart. Távollétükben a közegészségügyi ügyosztályt *Édes* tanácsnok helyett *Szendy* főjegyző, a tanügyit *Purébl* tanácsnok helyett *Michal* főjegyző, a közjogit *Némethy* tanácsnok helyett *Tatár* főjegyző és az elnöki ügyosztályt *Lamotte* tanácsnok helyett *Duldeska* főjegyző vezetik.

Augusztus 8-án a többi tanácsnok megy szabadságra, de a nyári szünet alatt is vigyáznak arra, hogy a tanácsüléseken egy alpolgármester és legalább négy tanácsnok vegyen részt, mert a törvény szerint ahhoz, hogy a tanács határozatai jogérvényesek legyenek, legalább öt tanácstag jelenléte szükséges. A tanácsnokok egyébként ebben az esztendőben sokkal rövidebb vakációt élveznek, mint egyébként szoktak, *mert senki sem tölti ki a szokásos nyolc hetet.* Mindenki minél előbb idehaza akar lenni, mert hiszen a pártközi konferencia tudvalevőleg abban állapodott meg, hogy szeptember 29-én polgármestert választ a közgyűlés. Ezzel pedig megkezdődik a nagy választási kampány, a tanács megújítása és, istenem ilyen kritikus időkben nem árt, ha az ember ott áll azon a poszton, amelyen a tisztújítás után is ott szeretne maradni.

*

Kállay Tibor csütörtöki klubavató beszéde nagy felfordulást csinált a politikában. Ez a szelid, nyugodt temperamentumú politikus igazán sohasem szokott vihart keverni, a gondolatai nyugodtak, békések, a szó teljes értelmében konstruktívak. És mégis: a politikai front baloldala úgy jajdult fel, mintha viperacsípés érte volna. Vajjon mi történt tehát? Semmi egyéb, csak az, hogy *Kállay* Tibor lándzsát tört a numerus clausus fölött. Nyiltan és őszintén kimondotta, hogy a konzervatív gondolat követelményeként megállapítja, hogy a törvény annakidején elhibázott alkotás volt. Hirdette, hogy arra fog törekedni, hogy a numerus clausus eltörlése kérdésében a kormány tegye meg a kezdeményező lépéseket. Az ember elámul rajta, hogy a baloldal e miatt háborog. Hiszen a baloldal is mindig ezt hirdette és ma örüni kellene, hogy a numerus clausus eltörlésének gondolatát a kormány pártjában olyan súlyos politikai egyéniség hirdeti, mint *Kállay* Tibor. A baloldalon azonban nem ez történik, mert ott úgy fogják fel, mintha a kenyeret, vagy legalább is az agitációs frázist csavarta volna ki *Kállay* Tibor a kezükből. Íme a magyar politika szörnyű átka, amikor nem gondolatokért, nem célokért, hanem jelszavakért küzd mindenki, aki a szélsőséges politikát hirdeti.

Ám csodálatos, hogy *Kállay* Tibor nagy beszédének csak ezt az egy momentumát vették figyelembe és csak ez az egy momentum keltett izgalmat a politikusok körében. Hát hogy van az, hogy nincs visszhangja annak, amikor egy kormánypárti előkelőség, a kormány politikájának egy magas exponense azt hirdeti, hogy Budapestnek ismét vissza kell kapnia vezetőszerepét az országban? *Vajjon senkit sem érdekel, hogy Budapest lesz-e újra maradék-Magyarország ipari, kereskedelmi, kulturális és politikai centruma?* Senki nem törődik azzal, hogy részesedik-e Budapest a szanálási kölcsön még fenmaradt részéből? Hogy csinál-e az állam Budapesten beruházásokat? Hogy eltörlik-e a forgalmi adót? Hogy hóna alá nyúlnak-e a kispolgárnak? Mert mindezeket hirdette csütörtökön Kállay Tibor, de csak a polgárság tömegei adták meg a visszhangot, a hivatásos politikusok hallgattak. Persze, mert ezek olyan dolgok, ahol nem lehet jelszavakkal zsonglőrködni. Itt csak cselekedni lehet.

*

A *Polgári Egység Klubjának* megalakulása különben nagy erővel lendítette meg a baloldali egységes politikai párt megalakítását is. Túlságos jelentőséget aligha lehet ennek a szervezkedésnek tulajdonítani, hiszen olyan logikus agyvelő, mint *Rákosi* Jenő, vetette papírra a szervezkedés kritikáját: „Nem mindegy-e, hogy tizenöt ember együtt áll-e szemben vagy száznyolcvannal, avagy öten-öten nevezik magukat pártnak? A parlament napirendjére s munkájára ez egészen mindegy. Sem arculata, sem erőviszonyai, sem semmije ettől nem változik meg. Az egész ellenzék nem lesz tőle erősebb, a kormánypárt nem lesz tőle gyöngébb. Az egésznek az országos politika szempontjából nincsen semmi jelentősége".

De van-e a várospolitika szempontjából jelentősége a szervezkedésnek? A szervezkedő baloldali politikusok azt válaszolták erre a kérdésre, hogy igenis, van jelentősége. A demokrata párt vezetői, *Baracs* Marcel és *Bródy* Ernő semmi áron sem akarják kiadni a kezükből a községi politikában való vezetést. Azok viszont, akik az országos politikában fognak most az ellenzéki párt élére állani, azt a nézetüket fejezték ki, hogy *a kommunális politikusoknak sincs joguk magukat önállósítani.* Szerintük a községi politika szervesen belekapcsolódik az országos politikába és lehetetlen az, hogy a községi frakció mást, esetleg éppen az ellenkezőjét hirdesse a városházán annak, amit az országos politikában hirdetnek a parlamentben. Ezzel szemben a demokrata párt községi frakciójának vezetői úgy érezték, hogy azok az országos politikusok, akik most az élre kerülnek, édes-keveset foglalkoztak eddig községi politikával és ha van baloldali községi politika Budapesten, azt a demokraták csinálták és szervezték meg. Nem tudjuk, hogy most hogy áll a községi frakció és az országos vezérek polemiája. Valószínű azonban, hogy meg fognak egyezni ebben a kérdésben is és a vezetést a városházán továbbra is *Baracs* Marcel és *Bródy* Ernő fogják a kezükben tartani.

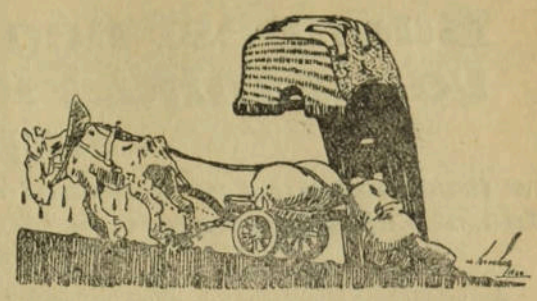

Mint a keresztmetszet mutatja,
A rugalmas szállítást biztosítja,
Ha kocsidra „Elasticot" szereled,
Hogy károd nem lesz, azt biztosra veheted.

Continental

Tizezer reménykedő közül csak 350 kap városi lakást novemberre

Miért lesznek drágák a lakbérek a főváros uj házaiban? — Épülnek a szükséglakások is

Ismeretes, hogy az építés alatt lévő nyolcszáz városi kislakás elnyerése a szociálpolitikai ügyosztályhoz több mint közel tízezer kérvényt nyujtottak be, úgyhogy egy-egy lakásra 10—12 pályázó esik. Ez a tízezer ember mind abban reménykedett, hogy november 1-re talán enyhülni fog mostani nyomorúsága legalább annyiban, hogy ha szerencsés órában adta be folyamodványát, a télidő beállása előtt emberi lakáshoz jut a főváros új bérházaiban... A reménykedőket súlyos csalódás érte, mert a lakásépítési bizottság legutóbbi ülésén Liber Endre tanácsnok bejelentette, hogy

az időjárás és egyéb gátló körülmények miatt november 1-re csak a Václ-út és Mura-utca sarkán, továbbá az Üllői-út és Ceglédi-út sarkán épülő kislakásos bérházak készülnek el, s ezekben mindössze 350 lakás kerül kiosztásra.

A helyzet tehát ma az, hogy 10.000 ember verekszik 350 lakásért november 1-re.

A szociálpolitikai ügyosztályt úgyszólván állandóan megszállva tartják a kérvényezők, akik seregestől ostromolják Liber tanácsnok és Schuller főjegyző ajtaját, hogy a sok ezer közül az ő kérvényük is bekerüljön a „kiválasztottak" közé, akik lakást kapnak november 1-re.

Liber tanácsnok kijelentette munkatársunk előtt, hogy a többi öt házcsoport építésének befejezésében kisebb nagyobb késedelem állott be, de

a házak, illetve a lakások egy része már december, vagy január 1-re, de legkésőbb február 1-ig beköltözhető lenne.

A korábbi időpont azonban bizonytalan, így a főváros a beköltözhetőségért február 1-e előtt felelősséget nem vállal. November 1-nél később készülnek el a Mester-utca 39 szám alatti, Simor- és Villám-utca sarkán készülő, a Váci-út és Gyöngyösi-út és a Budaörsi-út sarkán épülő házcsoportok.

Az 550 lakás beköltözésének elhalasztása érthető nyugtalanságot keltett a lakásigénylők között, mert

sokan már felmondani készültek, vagy már fel is mondtak a régi lakásban, a szükséglakásban sínylődők pedig két-három hónappal meghosszabbodik szenvedésük ideje.

A főváros azonban ezen segíteni nem tud, bár mindent elkövet, hogy a lakások minél előbb készen álljanak.

A napokban megkezdik a Ceglédi-úton levő fővárosi telken a háromszáz szükséglakás építését is, úgyhogy ezek november 1-re el is készülnek. Ezek

a szükséglakások a Suhajda-telep nyomortanyáihoz képest fejedelmiek lesznek

Minden szükséglakás egy-egy tágas szobából áll, amelyhez külön toilette helyiség tartozik. A szükséglakások egyemeletes pavillonokban épülnek meg.

A második kellemetlen meglepetés, amely a városi lakásokra váró lakosságot érte az, hogy

az új városi házak bérét feltűnően magasan állapították meg.

A most épülő városi kislakásos bérházakban az egyszobás lakás évi bére 7,650.000 K, a kétszobásoké 13,500.000, a háromszobásoké pedig 18 millió korona lesz. De ez még nem minden, mert az évi béreket 5—5%-al emelik.

Ez a bérösszeg a kislakásoknál

havi 600.000 = 1,200.000 koronának felel meg,

ami oly magas, hogy kérdés, miből tudják azok a legszűkösebb viszonyok között élő emberek megfizetni, akik a városi lakásokra reflektálnak. Értesülésünk szerint, a magas bérmegállapítás azért volt elkerülhetetlen, mert máskép nem tudták volna biztosítani a befektetett tőke törvényesen megállapított kamatozását.

A bérkérdéssel a közel jövőben foglalkoznak a fővárosi pártok is.

A Mester-utcai első bérház 150 lakással már csaknem teljesen készen várja az augusztus 1-én beköltöző új lakókat.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javítása. Gépalkatrészek készítése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készítése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA-UTCA 22.
Telefon: J. 131-72.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 129-84. V., Mária Valéria-utca 10.

HANTOS TESTVÉREK R.-T.
FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME
BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.
TELEFON LIPÓT 994—51. TELEFON LIPÓT 985—23.

Budapest négy hétre visszavarázsolja Fiume régi szép napjait

A főváros külön pavillonnal vesz részt a fiumei kiállításon Ágotai Lajos főigazgató és Melha Armand fővárosi bizottsági tag nyilatkozata

A magyar Szentkorona hajdani gyöngyére, egykori tengeri kikötőnkre, Fiume városára az idén nyáron négy hétre újra felvirradnak a régi szép, boldog napok. Azoknak az időknek pezsgő élete, forgalma, lármája, örök vására tér vissza augusztus hónapban Fiuméba, amely akkor lüktetett a falai között, amikor még a magyar állam önálló része, a Baross-kikötő városa volt.

Amióta a trianoni szerződés pálinkával kettéosztotta a várost, s Olaszország a szerbekkel osztozkodott meg a Baross-kikötőn, kihalt az élet Fiuméban s jelentéktelen kis vidéki várossá süllyedt vissza.

Az olasz kormány segítségével most egy kámforos injekciót kap Fiume: augusztus 1-én nyílik meg az ottani kiállítás és nemzetközi vásár.

Fiume társadalmának kifejezett óhajtása az volt, hogy ezen a kiállításon képviseltesse magát a hajdani anyaország is. A városi komité ezt honorálta is és az Olasz—Magyar Kamara útján

meghívta Budapestet a kiállításra, felkérve a főváros vezetőségét arra, hogy vegyen részt aktive is a kiállításon.

A főváros tanácsa örömme fogadta a meghivást és július 1-én elhatározta, hogy önálló csoporttal, külön pavillonban részt vesz a kiállításon.

A tanács a fiumei kiállítás anyagának összegyűjtésével és a rendezés munkájával Ágotai Lajos kormányfőtanácsost, a városi Ipar-rajziskola érdemes főigazgatóját bízta meg, aki annakidején már rendezte a főváros londoni, párisi, milanói, turini, a legutóbbi monza-i kiállításait, s mindenütt a legszebb eredményeket vívta ki.

A főváros fiumei kiállítása reprezentatív jellegű lesz, s

főleg kultúr-értékeinket, szépségeinket, természeti kincseinket fogja megkapó csoportosításban a szemlélők elé tárni.

Mintha egy kicsit dicsekedni mennénk le Fiuméba, hogy ne feledjék el hajdani olasz fiaink, hogy mit hagytak itt az olasz trikolór kedvéért.

A kiállítás anyagát már a napokban összeállították Ágotai főigazgató irányítása mellett és gondosan ládákba csomagolva tegnap reggel indították útnak Fiume felé. A szállítás 3—4 napot vesz igénybe, s a hátralevő tíz nap alatt építik meg a magyar pavillont, csomagolják ki és csoportosítják a kiállítás nagyértékű, több milliárdot reprezentáló anyagát.

Felkerestük

Ágotai Lajos főigazgatót,

aki az alábbiakban tájékoztatta a Fővárosi Hírlapot a készülő kiállításról:

— A főváros fiumei kiállítása tisztán reprezentációs és kultúrális jellegű lesz. A kiállított anyag domináns része az az iparművészeti kollekció lesz, amely az utolsó darabig a fővárosi Ipar-rajziskola műhelyeinek produktuma, az iskola művészi tanárainak és növendékeinek tervei szerint.

— A kiállítás a hajdani magyar „kivándorlási csarnok" hatalmas palotájában nyílik meg.

A kiállítási terület főhelyén bocsátották a főváros rendelkezésére egy hatalmas 10 méter hosszú és 12 méter széles termet.

Ebben épül meg Budapest artisztikus pavillonja, amely reprezentálója lesz egész Magyarországnak is.

— A 120 négyzetméter terjedelmű pavillont két részre osztjuk. Az első részben Budapestet: a szép várost, a természeti kincsekben gazdag várost, az idegenforgalom szempontjából számottevő, látványos várost; Budapestet, a fürdővárost, a sportvárost; Budapestet, a kultúr-várost; Budapestet: az ipari és kereskedelmi várost mutatjuk be. Itt lesz a fővárosi gyógyfürdők, a gyógyforrások kiállítása, az ásványvíz-üzem csoportja, a Margit-sziget kiállítása, a falakon pedig a fővárosi ábrázoló művészi festmények egy galériáját állítjuk ki és a tökéletes fotografiák egész seregével mutatjuk be középületeinket, palotáinkat, a különböző tereket, útvonalakat, intézményeket, iskolákat, múzeumokat, hidakat, szobrokat és a budai hegyvidék kies szépségű tájait, a si-, golf-, fotball-, sport- és versenypályákat.

Az első terem főfalán a fővárosi múzeum képgyüjteményének Budapestet ábrázoló festményei

közül az alábbi művészek alkotásait mutatjuk be: Háry Gyula: Budapest látképét; Broczky Gyula: Kilátás a János-hegyre c. képét; Luck Lajos: Dunai látképét a Lánchíddal; Ligeti: Kilátás Budapestre c. festményét; Feszty Árpád: Lánchíd c. alkotását; Balló Ede: Petőfi-tér c. vásznát; Cserni Károly: Nemzeti Múzeumát és parlamentjét; Háry Gyula: Dunai partrészlet az Akadémiával c. képét, a királyi várat ábrázoló vásznát és Nádler Róbert: Lánchíd c. alkotását és még több olajfestményt és akvarellt.

— A pavillon másik része művészi interiőrré lesz kiképezve. Ez a kiállítás a magyar főváros magasfokú kultúrájának és művészi életének lesz gazdag, beszédes ábrázolója. Ebben a teremben

a fővárosi Ipar-rajziskola tan- és műhelyeinek művészi produktumai lesznek felsoroakoztatva, káprázatos gazdagságban:

stilus-bútorok, vitrinek, ötvösmunkák, bőripari dísz-mű-cikkek, csomózott szőnyegek, selyemszőnyegek, gobelinek, battikolt selymek, yállkendők, párnák, csipkék, könyvek, szobrok, kerámia, üvegfestészet, üvegmozaik, himzések, himzett terítők, ónozott színes üvegablakok, gipsz-öntvények, művészi hegedűk, grafikai művek, csupa olyan művészi alkotás, ami az iskola alkotása tervben és kivitelben.

A kiállítás díszei és a magyar kultúra méltó reprezentálói lesznek Tóth Árpád, Megyer-Mayer, Bentheim művész-tanárok bútorai, szőnyegei, Mayer, Lakatos és Vértes tanárok gobelinjei, Westróczy és Moldoványi tanárok alkotásai, Kölber Dezső üvegfestményei, stb.

— A kiállítás anyaga már útban van Fiume felé. Holnap reggel utazom én is, hogy a rendezést irányítsam. Biztosra veszem, hogy

Fiuméban nagy szeretettel fogadnak bennünket és megérdemelt sikerünk lesz, méltó a turini és monzai kiállításokhoz.

Beszélgettünk a fiumei kiállításról

Melha Armand bizottsági taggal,

aki társadalmi mozgalmat indított, hogy a főváros és az ország lakói tömegesen keressék fel a kiállítás alatt Fiumét a ma is élő benső egység demonstrálására. Melha a következőket mondotta a kiállításról:

— A fővárosnak mindent el kell követni, a magyaroknak minden áldozatot meg kell hozni, hogy a halálra ítélt „olasz Fiuméba" legalább erre a néhány hétre visszavarázsolják a régi szép, boldog, mozgalmas időket, amilyen akkor volt, amikor még Fiume magyar kikötő és a „Szentkorona Gyöngye" volt.

— Ezért mozgalmat indítottunk egyparan, hogy

a főváros tanácsa, a törvényhatóság tagjai, a főváros polgársága, de az egész ország népe tömegesen látogasson el Fiuméba.

Vigyünk oda rövid időre újra pezsgő magyar életet, forgalmat, mutassuk meg a fiumeieknek, mit jelentene számukra újra a magyar Hinterland, s emlékeztessük őket arra, amit ők is veszítettek. De demonstráljuk ezzel azt is, hogy a trianoni papíroshatárok és a „béke" szuronyai ellenére lelkileg és érzésben ma is egyek vagyunk velük, hogy úgy érezzük: Fiume ma is az integer Magyarország integrans része...

Értesülésünk szerint a kiállításra testületileg lelátogat a törvényhatósági bizottsági tagok egy nagy csoportja és a tanács több tagja is.

Jó kávé — jó egészség!

Naponta több csésze hamisitatlan babkávéból készült »fekete« erősiti a testet. A tudomány már rég elismerte a kávé jótékony hatását és fontos gyógyszernek tekinti.

Meinl Gyula

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállal ok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és bútorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—89.

ERŐS, TISZTA, A HELYI ADÓÁLLOMÁSTÓL NEM ZAVART, EGÉSZ EURÓPÁRA TERJEDŐ
SELEKTIV VÉTELT ÉRHET EL

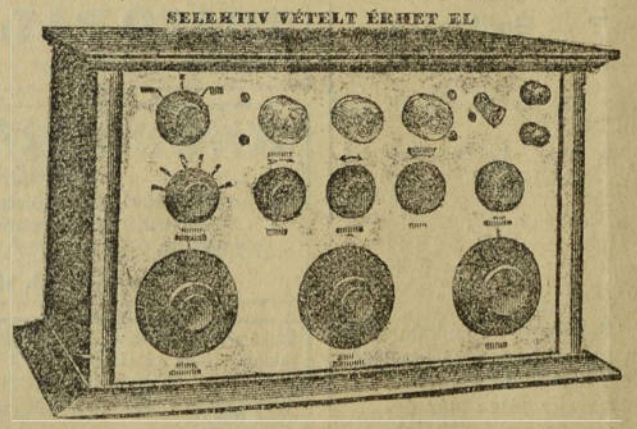

Kapható mindenütt! Kapható mindenütt!
TUNGSRAM-WESTERN 3 csöves rádiókészülékkel.
Gyártja: Egyesült Izzólámpa és villamossági r.-t., Ujpest

Események

• • •

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője több heti tartózkodásra külföldre utazott. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla helyettes szerkesztő a felelős.

Megalakult az Erzsébetváros XIV. választókerületének Polgári Köre. Az Erzsébetváros XIV. választókerülete szombaton megalakította a *Polgári Kört*, amelynek elnökévé dr. *Siegescu* József egyetemi tanárt választotta meg. *Siegescu* székfoglalójában kifejtette, miért szükséges a szélsőségmentes polgárok tömörülése. Mi — mondotta — nem akarunk más pártoktól elhódítani tagokat, hanem csak tárt karokkal fogadunk mindenkit, aki a politikánkat helyesli. Az országot gazdasági lerongyoltságából csak egy józan politika tudja kiemelni. A kör *Bethlen* Istvánt tekinti vezérének és az ő zászlaját óhajtja diadalra vinni. Erre kimondták, hogy városi ügyekben csatlakoznak a *Községi Polgári Párthoz*, az országos politikában *Kállay* Tibort óhajtják követni. A kör díszelnökévé választotta *Kállay* Tibort, *Ripka* Ferencet és *Kozma* Jenőt. A tisztikar így alakult meg: Ügyvezető elnök: *Weidlinger* Andor. Társelnökök: *Bánó* Dezső, *Vámos* Henrik, dr. *Zoltán* Gyula. Alelnökök: dr. *Dorocs* György, *Pollák* Arnold, *Sárkány* József. Ügyvezető alelnök: dr. *Fodor* József. Főtitkár: dr. *Donáth* Lipót. Alelnök háznagy: *Kastriner* Mór. Körigazgató: *Csillag* István. Főpénztáros: dr. *Baik* Mihály. Titkárok: *Gergely* Ferenc, dr. *Kassovitz* László. Megválasztottak még 20 elnöki tanácstagot és 40 igazgatósági tagot a kerület ismert polgárai közül.

Csak magyar gyártmányúak lehetnek az autótaxik. Az autótaxi-engedélyesek körében, jórészt tájékozatlanságból, egyrészt az egységes autótípusok, másrészt a külföldi beszerzések tekintetében aggályok merültek fel. Ezek eloszlatása végett a kereskedelemügyi miniszter, a belügyminiszter, a főváros és az államrendőrség képviselőinek részvételével e hó 13-án megtartott értekezleten az előző taxiengedélyezéssel kapcsolatbani rendelkezések helyes értelmezése tekintetében a következőket állapította meg: A közforgalmú autótípusok, illetve autóformák közrendészeti és közforgalmi szempontból szükséges egységességének megállapítása kizárólag tárgyi ismérvek és nem bizonyos gyártmányok szerint történhetik csak. A külföldi gépkocsik beszerzése tekintetében változatlanul érvényben marad a hazai ipar védelme érdekében már előzőleg elfoglalt az az elvi álláspont, hogy ily célra elsősorban csakis hazai gyártmányú kis és nagy kocsikat kell használni. Ehhez képest külföldi gyártmányú kis kocsit egyáltalában nem, részben külföldi gyártmányú nagy kocsit pedig csakis a tanács előzetes engedélye alapján, kizárólag abban az esetben lehet használni, hogyha az ily kocsik karosszeriája Magyarországon készült. E rendelkezések szigorú megtartására és a kijátszás meggátlására a főkapitányság a forgalmi engedély kiadása alkalmával különös gondot fog fordítani.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Kovács József szobrász műkőipari vállalata (Műterem: II., Báró Liptay-utca 10. Iroda: II., Zsigmond-utca 9.) újabban a díszítő-szobrászat terén előforduló mindennemű gipsz, műkő, terranovahomlokzat, mennyezet, stucco, kerti díszek, síremlékek, tűzálló kandallók készítésére is kiterjeszkedett. Ugyancsak vállalja műkőlépcsők, balusztrádok, portálok készítését. Újabban a vállalat a legnagyobb megelégedést keltő módon végezte el a Simor- és Villám-utca sarkán épülő városi ház általános műkőmunkálatait.

A Dick Ádám Özvegye vasszerkezeti ipartelepe — Mexikói-út 6. — (alapíttatott 1892-ben) a már 20 év óta ott működő üzemvezetője, Fenyvesi Balázs közreműködésével újabban a nagyobbszabású munkálatok, — mint a Wekerle-telep, Szolnoki Babaképző, Park-Szálló és számos közszállítás — egész sorát bonyolította le a megrendelők legnagyobb elismerése mellett.

75.403/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. ker., Berkenye-utcai csatorna építésére.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926. július 27-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II. emelet 279. ajtószám) benyújtani.

A munkára vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket II. emelet 285. szám alatt köznaponként délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott egyúttal a szükséges felvilágosításokat is meg lehet kapni. A versenytárgyaláson való részvételhez szükséges nyomtatványok 20.000 korona ellenében ugyanott kaphatók.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni.

A versenytárgyalás *1926 július 27-én (kedden) délután 5 órakor* lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú (ülésterem) helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Azok az ajánlattevők, akik ajánlatuk benyujtásakor a fővárossal üzleti összeköttetésben még nem állottak, vagy előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk terepe szerint tartoznak.

Budapest, 1926 július 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

Ha a vételárat a megtett kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik arról, hogy
LEGOLCSÓBB ÜZEM
a
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusító:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 **Telefon 95-37**

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Telefon: József 153-99

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

Az osztrák „PERL" és amerikai „CLEVELAND" gyártmányu **AUTOMOBILOK** magyarországi vezérképviselete
TICHY TESTVÉREK
Automobilkereskedelmi vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5
Telefon: Lipót **989-03**

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

Erményi Antal
VIII., Üllői-ut 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fűtés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és díszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korálll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

MÜNCZER VILMOS
Budapest X, Vaspálya-utca 12. Tel.: J. 24-77
Lakatosárú-gyár

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, díszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és műszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és díszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

Egyed János *épület-, mű- és szerkezet-lakatos*
Specialista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. **TELEFON: JÓZSEF 141-51.**
Épület- és díszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javításokban specialista.

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

Gabriel és Társa gépészmérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a **TETŐT** meg kell javitani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik **KNAPPOVICS és KEPPICH** pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — **Évi jókarbantartás.**

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fűtés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

DORMÁN MŰVEK
autó és motorkerékpár specialisták
Budapest, IX., Liliom-utca 7

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

„VULKÁN" szerelési vállalat r.-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

10 tonnás Chenard & Walcker tehervontató-traktor
60 % megtakaritás teherautóval szemben — Kivánatra üzemben bemutatjuk — Kérjen ajánlatot
Vezérképviselet: **Róka és Társa automobil rt.**
Budapest, V, Csanádi-u. 3. Telefon: L. 906-09, 916-17

GAZDASÁGI HIRLAP

A Hitelbank nagyjelentőségü érdekeltségekhez jut az Anglo-Austrian Bank beolvasztásával

A tranzakció legujabb részletei

A legutóbbi számunkban röviden jeleztük, hogy a Hitelbanknak az Anglo—Austrian Bank beolvasztása érdekében folytatott londoni tárgyalásai *kedvező befejezés előtt állanak* s ennek megfelelően rövidesen létre fog jönni a háború utáni évek egyik legnagyobb jelentőségű pénzügyi tranzakciója. A legújabb londoni tudósítások szerint a beolvasztás során a Hitelbank igazgatóságában helyet fog kapni *Hajdu* Zoltán, az Anglo—Austrian eddigi vezérigazgatója, valamint az angol érdekcsoport megbizottjaként *Bark* Péter, az európai nevű finánckapacitás, az egykori orosz birodalom pénzügyminisztere. A fuzió következtében teljesen megszünik az Anglo—Austrian budapesti fiókja s a legújabb kombinációk szerint *szállodává* fog átalakulni a fiók nádorutcai palotája.

A Hitelbank a létrejövő tranzakcióval kapcsolatban *a londoni piacon igen tekintélyes kölcsönhöz fog* jutni, melynek felhasználásával a Hitelbank egy nagyarányú pénzügyi programm megvalósításához fog hozzákezdeni. Ugyanesak szó van a Hitelbank újabb tőkeemeléséről is, melyben természetszerüen igen nagy szerep jut a tranzakció mögött álló angol pénzügyi érdekeltségnek. Egyébként pedig a tranzakció révén a Hitelbank egy egész sor előkelő londoni bankcéggel kerül igen szoros nexusba s *az angol tőke egyik legreprezentábilisabb képviselője lesz a balkáni és keleti gazdasági terrénumokon.*

Az eddigi diszpoziciók szerint az Angol-Osztrák Bank magyarországi iparvállalatainak kezelésére *egy külön Holding-társulat fog alakulni.* Az érdekelt iparvállalatok sorában helyet foglal az *Atlantica Trust, Delka* cipőgyár, *Herz* szalámigyár, *Teudloff-Dietrich* gyár, *Hungária* és *Turul* cipőgyár, *Magyar Keramiai Gyár Rt.* Elöreláthatólag az érdekelt ipartelepek, melyek túlnyomóan igen jelentős poziciót foglalnak el az ország gazdasági életében, már a közel jövőben igen jótékony módon fogják érezni az angol tőke hatását üzleti életükben.

A tranzakció kiegészítő részeként egyébként elöreláthatólag *már a közel jövőben bevezetésre kerül a londoni tőzsdén a Hitelbank részvénye.*

Biró Pál dr. diszpolgár. A borsodmegyei Balaton község képviselőtestülete e hónap 11-én tartott diszközgyülésén *Biró* Pál dr. kormányfőtanácsos, nemzetgyülési képviselőt, a Rimamurányi Vasmü Rt. vezérigazgatóját, nagy lelkesedéssel a község diszpolgárává választotta.

A karton-kartell és a kereskedelem. Hosszas tárgyalás után létrejött a legujabb kartell, a vezető magyar textilgyárak és kartonnyomó ipartelepek szoros érdekközösségében. A kartell megalakulását a legélesebb versengés előzte meg az érdekeltek részéről, melynek során nem egy izben önköltségi áron alul is vetették piacra sárúikat a textilgyárak. Végül is a sok hiábavaló vérveszteség közeledésre birta az ellenfeleket s ennek megfelelően létrejött a kartellegyezmény, aminek pontozatai egyrészt a kereskedőkkel szemben fennálló eddigi hitelfeltételeket kívánják bizonyos mértékben szigoritani, másrészt pedig a gyárak túlprodukcióját kívánják szabályozni. A kartell jelentőségéről egyelőre megoszlanak a vélemények az érdekelt kereskedelmi körökben, a hitelkondiciók szigorítása azonban máris bizonyos fokú idegességet vált ki. Remélhetőleg a kartell nem fogja szem elől téveszteni, hogy a hitelfeltételek súlyosbítása nagyon veszedelmes kétélű fegyver s a piac felvevőképességének fokozása nemcsak a kereskedelemnek, de az ipartelepeknek is elsőrendű érdeke.

A bankok az uj pénz bevonulásától várják a betétállományok növekedését. Miként ismeretes, a jelen év némi csalódást hozott a pénzintézetek számára a betéti üzletágat illetően, miután a tavalyi esztendő igen biztató lendülete a jelen év során láthatóan megtorpant. A mostani év első felében körülbelül a tavalyi félév betétösszegeinek egynegyede folyt be a budapesti vezető pénzintézeteknél. A bankok vezetői azonban remélik, hogy az uj pénz bevonulása az eddiginél jóval fokozottabb takarékosságra fogja ösztökélni az egyedeket s igy mihamarább ismét jelentős mértékben növekedni fog a betétek állománya.

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

82.242/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a X., Üllői- és Ceglédi-utak sarkán épülő kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges parkett padozati és szobafestő munkákra.

A rajzok, tervek és minták Bálint és Jámbor tervező müépitésznél (I. ker., Budafoki-út 9—11. szám, telefon József 85-15.) megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágositások is kaphatók. A tervek a Központi városháza III. em. 312. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson s hogy az egyes eloszthatő munkanemeket több vállalkozó között megoszthassa, illetve tetszése szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s újabb pályázatot tartson.

Az ajánlatok **1926. július 21-én (szerdán) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bántapénz nélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaitélésnél figyelembe nem jönnek.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel bíró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 június 30-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörü választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállalat
Budapest, VI., Izabella-u. 47. • Telefon 97-06.

Lampel Ödön Épület-, mű- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14. Telefon: 133—15.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52
Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

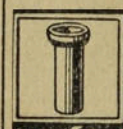
BETONCSŐ · MŰKŐ · MÁRVÁNYMOZAIKLAP

SZALAI ISTVÁN ÓKL. MÉRNÖK
CEMENTÁRUGYÁRA
BUDAPEST VI. REITER FERENC-u. 49.

Telefon: L. 992-97.

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: VII., Czobor-u. 14 Műhely: V., Kohary-u. 19/b
TELEFONSZÁM: LIPÓT 972—31

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és diszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

Telefon: J. 41-40
Skolkay Mátyás
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya-utca 23

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—89, 147—75, József 95—16.

Király Lajos
épület- és műlakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Minden épitési vállalkozás!
Létraállvány kölcsönzése
Minden épitőanyag eladása és épitőhelyre szállitása vagón- és fuvartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda: VIII., Illés-utca 30

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 julius 28. — 30. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ALLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

A tisztifőorvos

becsületesen és jól végzett egyesztendei munka után szabadságra ment. Mielőtt azonban útrakelt volna, szinte életének tapasztalatait, legutóbbi külföldi útjának nagy eredményeit közölte Budapest polgárságával. Kétségtelen, hogy a tisztifőorvos megállapításai rendkívül érdekesek, módfelett fontosak és valószínűleg sokkal hosszabb időre adnak gondolkoznivalót Budapest népének, mint amennyi ideig a tisztifőorvos szabadsága tart. Amit a tisztifőorvos elmondott, hasonlatos ama kíméletlen barát szíves érdeklődéséhez, aki így szólít meg bennünket az utcán: az isten szent szerelméért, uram, csináljon valamit, hiszen *a halát az arcára van irva.*

A tisztifőorvos elrémítő képét rajzolta meg annak, hogy hogyan élünk mi itt Budapesten. Nem is ment el ennyire. Mindössze azt állapította meg, hogy *milyen levegőt szivunk.* És ez a megállapítás éppen elegendő ahhoz, hogy a szegény pesti ember kétségbeessék saját sorsa fölött. De nem egyszerű szavakkal élt a tisztifőorvos, hanem valósággal tükörképét mutatta — bármilyen humorosan hangozzék is ez — annak a levegőnek, amit mi itt Budapesten éjjel-nappal nyelünk. Ez a tükörkép rideg számokból áll és egyszerűen felsorolja, mennyi korom, füst, kátrány, szerves és szervetlen porszem, penészgomba, állati szőr, vas, réz, ólom van a levegőben, amivel — risum teneatis — *táplálkozunk.* Mindezeknek utána tessék még elképzelni azt, hogy ezzel a töméntelen sokféleséggel együtt a bacillusok százezreit is tüdőnkre szívjuk.

Bevalljuk, nem lepődtünk meg túlságosan a tisztifőorvos leleplezésén, hiszen minden budapesti ember régen tisztában van ezzel és régen nagyokat károm-kodik a pesti levegő miatt. Eddig azonban úgy gondoltuk, hogy a világ minden nagyvárosában így van ez, a világ minden nagyvárosában nyelik a rezet, az ólmot, az állatszőrt, a port és a bacillust. A tisztifőorvos feljajdulása azonban rávezetett bennünket valamire. Ez pedig az, hogy nem feltétlenül szükséges, hogy egy nagyvárosban az amúgy is elcsigázott, rosszul táplálkozó, idegeiben agyongyötört lakosság még a levegőnek ilyen fajtájával is tökéletesen alássa az egészségét. Igenis meg vannak a módjai annak, bár pénzbe kerül, hogy a nagyváros levegőjét meg lehessent tisztítani, az emberek egészségi viszonyait meg lehessen javítani és ilyenformán a lakosság életét meg lehessen hosszabbítani.

A tisztifőorvos sokkal gondosabb és kitünőbb közegészségügyi adminisztrátor, semhogy egyszerűen konstatálta volna a bajokat s azután autóba szállt volna, hogy külföldi üdülésre utazzék. *Végh* János dr. igenis megjelölte az eszközöket, módokat, amelyekkel Budapest levegőjét meg lehet tisztítani és így — hogy furcsa hasonlattal éljünk — le lehet rakni Budapest *igazi* közegészségügyi fundamentumát. Sajnos, még a sajtó egy része is félreértette a főorvos nemes intencióit és igazán kiváló terveit. Olvastunk írásbeli dolgozatokat, amelyek nyomtatásban is megjelentek és amelyek egyszerűen lemosolyogják a tisztifőorvosnak azt a kívánságát, hogy hajnalonként a házmester urak mossák, vagy mosassák fel a ház előtt elterülő járdát. Ezt nagyon kómikusnak találják egyesek. Hátrább az agarakkal uraim! A nevetséges az, aki ezt a rendkívüli fontosságú intézkedést lemosolyogja. A budapesti közönség nevetlensége és a tisztálkodásban való tökéletes járatlansága igenis szükségessé teszi ezt a — hogy úgy mondjuk — brutális intézkedést. Amíg az utcai köpködőket, az utcán mindent elszóró rendetleneket akár pénzbírságok, akár lecsukások, akár megérdemelt utcai pofonok árán rendre és tisztaságra nem tanítják, addig igenis, nincsen más mód, minthogy hajnalonként a járdák felmosásával mentsék meg ugyanazoknak az egészségét, akik tegnap a járdát önmaguk piszkították be.

De a tisztifőorvos propozicióinak ez csak egyik apró pontja. Hasonlóképpen apró pont az is, hogy a szőnyegeket ezentúl ne porolják, hanem porszívógépekkel tisztítsák. A tisztifőorvos mentegetődzve mondja ezt és bátortalanul szólván bele a polgárság anyagi ügyeibe, azt találja állítani, hogy a szőnyeg luxuscikk és aki szőnyeget tart, az megengedheti magának azt is, hogy porszívógépet vásároljon. Hát ebben nincs igaza a tisztifőorvos úrnak, mert hiszen, hogy az ember a lakását csinosítsa, ez a legtiszteletreméltóbb törekvések közé tartozik. Az viszont, hogy az egészségét megóvja, kötelesség. Hátha pénzbe kerülnek is a porszívógépek, mégis csak be kell azokat szerezni. A segítség sem fekszik távol, mert hiszen egy-egy ház lakói közös porszívógépet vásárolhatnak és használhatnak, ami azután nem jelent olyan horribilis kiadást.

Annál könnyebben áldozhat a lakosság ilyen csekély összegeket, mert hiszen a tisztifőorvos többi nagy, levegőtisztító tervei *a fővárosra nehezednek* igen súlyos teherrel. Kétségtelen, hogy ezen a téren nagy mulasztások történtek. Minden világváros arra törekszik, hogy ahol csak egy fa, vagy egy bozót elfér, oda el is ültessék azt a fát, vagy bozótot, amely nemes buzgalommal szokta felfogni levegőtisztító hivatását. Igenis, *Budapest elmulasztotta a békében, hogy hatalmas erdőövet vonjon a város határai körül.* Nemcsak elmulasztotta, de mesterségesen irtotta az erdőket. Nem telepítette ki a gyárakat, nem szerelte fel a füstemésztőkészülékeket és elmulasztotta végzetes hibával a sétaterek és az utcák fákkal való belültetését. Mindezeken most kell segíteni. Segíteni kell pedig minden anyagi áldozattal, sürgősen, mert különben csődöt fog mondani minden kitünő orvosi munka, amelyet itt végeznek. Mert hiába ott az orvos, hiába ott minden becsületes törekvés, ahol *a levegő öli meg az embereket.*

Körséta a városházán

Ha Budapest a Mars csillagon lenne . . . — A sebészeti osztály átengedése és a numerus clausus sorsa. — Amikor az autó nem luxus

A városházi szünetben, amely néhány bizottsági ülés kivételével teljes csendbe burkolta a törvényhatósági életet, kiemelkedő esemény volt a héten, hogy a demokrata párt községi frakciója beszámolót tartott egyesztendős működéséről. A törvényhatósági bizottság mindenirányú munkásságára rámutattak illetékes szakemberek ezen a beszámolón. Ez kétségkívül nagy értéket ad ennek a gyülésnek, mert igen plasztikusan mutatták meg a szónokok, hogy mi történt az utolsó esztendőben a városházán. Fájdalom, az értékes beszámoló egyes momentumai mégis kihívják a kritikát. Az a kép alakult ugyanis ki a szónokok vázlataiból, hogy ami egy esztendő alatt a városházán történt, *mindannak mozgatója és megteremtője a baloldali blokk lett volna.* Nem vonjuk kétségbe, hogy a baloldal számos egészséges ideát termelt és a köz ügyének akkor tett legbecsesebb szolgálatot, amikor önfeláldozó erőllyel kimenekült a politika légköréből, elveiből is áldozott, hogy közös akarattal alkotni lehessen a város és annak lakossága számára. Mintha ezt az önzetlenséget azonban a baloldali városatya urak némiképpen feladnák akkor, amikor *maguk között vannak* és a maguk párthíveinek számolnak be. Ha egy esztendő történetére visszapillantunk, ha emlékezetünkben végigjárjuk a közgyülési termet, a bizottsági szobákat és az egész városházát, mielőtt-ünk úgy elevenedik meg ez a kép, hogy *mindenki,* akinek köze volt a város dolgaihoz, termelt, tiszteletreméltó gondolatokat, áldozott és dolgozott a város érdekeiért. *A pártközi békét és az alkotómunkát csak akkor szolgálhatjuk őszintén és eredményesen, ha az utolsó esztendő eredményeit ezen az objektiv módon mérlegeljük.* A baloldali blokk becsületesen dolgozott, áldozatokat hozott, de *ugyanezt tették mások is.* Éppen azért a legkisebb mértékben sincsen igaza annak a különben kiváló baloldali városatyának, aki a demokrata beszámolón azon háborodott fel, hogy vannak, akik azt hangoztatják, hogy a városházán csak szakkérdésekről szabad tanácskozni. Hangoztatta, hogy a főváros politikája a legszorosabb összefüggésben van az ország politikájával. És haragosan kérdezte, hogy a *Mars csillagon fekszik-e Budapest, vagy Magyarországon?* Erre a kérdésre azután nagyon könnyű megadni a feleletet. Mert hiszen *ha a Mars csillagon feküdne Budapest,* — nem tudjuk, — de talán megengedhetné magának azt a luxust, hogy a közgyülési terembe politikát vigyen be. *Budapest azonban a megcsonkitott, a háború által ronggyá tépett, leszegényedett Magyarország szomorú sorsra jutott fővárosa. Ilyen körülmények között ez a város csak akkor állhat talpra, ha minden polgára és minden városatya belátja, hogy Budapestet csak politikamentesen, mindenkivel, aki a város javát keresi, szorosan összefogva lehet fölépiteni.* Ha a Mars csillagon lenne Budapest, talán módjában lenne politizálni, de miután Magyarország fővárosa, az Isten óvjon attól, hogy a politika legyen úrrá a közgyülési teremben.

*

Amióta a *Polgári Egység Klubjának* alakulóülésén *Kállay* Tibor megemlékezett a *numerus clausus-ról,* ez a kérdés ismét az aktualitás gyújtópontjába került. Bevalljuk, ezt nagyon helyesnek találjuk. Nem félünk attól sem, hogy valaki azt találja mondani, hogy a numerus clausus kérdésének felvetésével politika kerül bele a város dolgaiba. *Kállay* Tibor, mint országos politikus emlékezett meg a numerus claususról, de különben is a numerus clausus kérdése összefüggésben lehet a politikával, de *Budapest gazdasági, szociális és társadalmi érdeke is követeli, hogy ez a kérdés minél előbb közmegelégedésre megoldódjék.* A városházán határozottan igen kedvező a hangulat ennek a megoldásnak az érdekében. Már amikor *Gál* Jenő a költségvetési vita keretében megemlékezett a numerus claususról, még a jobboldalon is olyan enyhe hangulattal találkozott a kérdés felvetése, hogy minden liberálisan gondolkodó ember és mindenki, aki a társadalmi megbékélés híve, *őszinte és komoly reményt meríthetett.* Most azután, hogy *Kállay* Tibor a maga nemes szempontjainak kidomborításával a numerus clausus ellen foglalt állást, egészen természetes, hogy megmozdul mindenki, aki az utolsó tövist is szeretné kiküszöbölni a társadalmi béke útjából. Hogy mennyire foglalkoztatja Budapest népének kedélyét a numerus clausus kérdése, mutatja az, hogy egy hét óta újból mindenhol és minden alkalommal foglalkoznak vele. Az egyik baloldali szónok még a közegészségügyi bizottság ülésén is azt a kijelentést tette, hogy *csak azért járul hozzá a Szent István kórház fertőző sebészeti osztályának tanitási célokra való átengedéséhez, mert azt reméli, hogyha a demokratikus blokk az ősz folyamán a numerus clausus eltörlése ügyében és a külföldön szerzett diplomák nosztrifikálása kérdésében feliratot fog intézni a kultuszminiszterhez, ahhoz majd a főváros összes pártjai hozzájárulnak.* Egy kicsit merész gondolat a *Szent István kórház fertőző sebészeti osztályának átengedése és a numerus clausus eltörlése között jungtimot állitani.* De kétségtelen, hogy mindenki foglalkozik már a numerus clausus megoldásával. Hibázni csak azok hibáznak, akik nem veszik figyelembe, hogy *előbb meg kell találni a megoldás módját és csak azután lehet teljes erővel odaállani és a megoldást követelni.* Azoknak, akik a fertőző sebészeti osztály ügyét a numerus clausus ügyével kapcsolják össze, újból csak *Kállay* Tibor beszédét ajánlhatjuk figyelmébe. Ebből a beszédből meg kellett érteni, hogy a kormány, amely ezt a törvényt örökségképpen kapta, ezt csak *átmeneti rendszernek tartja,* amelyet *fokozatosan* éppen úgy fog leépíteni, amint megszüntette a kiviteli és behozatali korlátozásokat. Még kell érteni, hogy a kormány máról holnapra nem szüntetheti meg a numerus clausust, mert ezzel nem azt a célt érné el, amit akar. *Felszabadulnának a szenvedélyek, az agitációnak és gyülölködésnek a zsilipjei.* Akik ezt nem veszik figyelembe, *rossz szolgálatot tesznek annak az ügynek, amelyben pedig mindanynyian egyetértünk, akik hiszünk a magyar liberalizmus jövőjében.*

*

Mire a szabadságok végetérnek, a főváros tanácsának tagjait nagy öröm éri. A legtöbbnek ugyanis automobilja lesz és pedig mindenkinek kitünő új, modern gépkocsija. Történt ugyanis, hogy amikor az új közgyülés összeült, a purifikáló lázban a tanács tagjainak rendelkezésére álló gépkocsik számát nyolcra redukálták. Azóta azonban az új városatyák is meggyőződtek róla, hogy ez így teljesen lehetetlen. Nemcsak arról van szó, hogy Budapest székesfőváros magasrangú főtisztviselőinek reprezentálniok is kell,

hanem arról, hogy *a főváros adminisztrálását valósággal lehetetlenné teszi ez az idétlen takarékoskodási gondolat.* Az új városatyák közben rájöttek, hogy *van olyan tanácsnok, aki tiz, meg húsz üzemet ellenőriz, van olyan tanácsnok, akinek fél napjába kerülne, ha villamoson, vagy konflison akarna az óbudai gázgyártól az Elektromos Művekig eljutni.* Rájöttek arra, hogy az automobil a városigazgatásban nem luxus, hanem *költségkimélés és az ellenőrzés tökéletesítése.* Ilyenformán most már hozzájárultak ahhoz, hogy a tanács ne *nyolc,* hanem *tizenhárom* autót vehessen igénybe és a főpolgármesternek ne kelljen *kölcsönkért autón* járni. Abból a nyolc autóból is, amely eddig rendelkezésre állott, hét teljesen hasznavehetetlen, benzinpazarló, ósdi alkotmány volt. Igy hát ezeket, egynek kivételével, *el fogják árverezni.* Helyettük tizenkét új autót szereznek be. Ehhez járul még a régiek közül az egyetlen még használható gépkocsi. A tizenhárom autó közül *három nagytipusú és tiz kistipusú lesz.* A három nagyautó közül egyet a főpolgármester, egyet a polgármester és egyet az első alpolgármester kap, a tíz kicsit pedig az arra legilletékesebb tanácstagok között fogják szétosztani.

Budapest élet-kérdéseinek százait beszédes számokkal világítja meg a statisztikai hivatal

Ötven év mulasztásait pótolja és hatalmas munkaprogrammal készíti elő a főváros statisztikai hivatalának reneszánszát Illyefalvi igazgató

Van egy régi angol közmondás, amely azt mondja: *megfelelő embert a megfelelő helyre.* A nagykaliberű szervezők sikereinek titka nem egyszer abban rejlett, hogy szerencsés kézzel mindenkor a legalkalmasabb embereket állították a vezető pozicióba. Ilyen kiváló emberismerettel rendelkezik *Ripka* Ferenc főpolgármester is, amiről sok mindennen kívül igen eklatánsan tanuságot tesz az a

szerencsés választás, mely dr. Illyefalvi S. Lajosra, a székesfővárosi statisztikai hivatal aligazgatójára esett, akit a közelmult hetekben helyettesitett be a hivatal igazgatói állásába.

A fiatal, nagytehetségű tudós, aki mintegy húszéves statisztikai multra tekint vissza, a behelyettesítése óta eltelt rövid idő alatt is *számos tanujelét adta hivatalvezetői rátermettségének,* kiváló szaktudásának és *a kor követelményeit megértő modern gondolkozásának.*

Az uj szabályrendelet

Az elsőről tanuságot tesznek azok a tervek, amelyekkel a hivatalt különösen három irányban kívánja fejleszteni. A már eddig is szép multra tekintő *demográfiai tevékenység* mellett

külön szocialis és gazdasági irányban működő osztályokat kivan szervezni, melyeknek hivatása lesz a szocialis és az ezekkel szorosan összefüggő gazdasági problémák megoldására világot vetni.

Mint vérbeli statisztikusnak, állása elfoglalása után, első dolga volt, hogy *új és modern szabályrendeletet* dolgozzon ki a hivatal számára, jóvá téve ezzel *ötven esztendő mulasztását.* A statisztikai hivatal ugyanis fennállásának első perce óta majdnem kizárólag *szivességi alapon* szerezte be adatait és *nem rendelkezett semmiféle megtorlási eszközzel* azokkal az adatszolgáltatókkal szemben, akik az adatok beszolgáltatását megtagadták, késedelmes adatszolgáltatásukkal hátráltatták s esetleg hamis adatok bevallásával értéktelenné tették a hivatal körültekintő és precíz munkáját.

Az uj munkaprogramm uj útakat vág

Harmadik tevékenysége volt dr. *Illyefalvinak,* az új igazgatónak, hogy úgy terjedelem, mint tartalom tekintetében *hatalmas munkaprogrammot* dolgozott ki a hivatal számára. Ezzel a munkaprogrammal egyszeriben

elhallgattatja mindazokat a kifogásokat, melyekkel az utóbbi időben mind gyakrabban és gyakrabban illették a főváros statisztikai hivatalát,

mert tevékenységének irányát modernné, a való élethez hozzásimulóvá teszi, mely ilyenformán lépést tud tartani az újabb szocialis, közgazdasági és közigazgatási követelményekkel. Uj mesgyéket nyit, új utakat vág s a hivatal munkájában számos nagyszabású önálló felvételt, önálló statisztikai felmérést és gondos elmélyedést igénylő problémát kapcsol be, úgy a népesedési, szocialis, gazdasági, pénzügyi, mint a kultúrális statisztika terén.

A problémáknak az a gazdag tárháza, melyet ez a munkaprogramm felölel: éles megvilágításba helyezi dr. *Illyefalvi* I. Lajost , a vérbeli statisztikust, a modernül gondolkozó tudóst és a mélyérzésű szocialis gondolkozású embert .Az új igazgatónak eddigi tevékenysége, roppant energiája és vasakarata pedig

garanciát nyujt arra, hogy a munkaprogrammba felvett hatalmas tárgykör, melyet ma már a tanács és a statisztikai bizottság is elfogadott, — nem marad irott malaszt,

hanem eleven életté válik és mindenkor megfelelő rugalmassággal és kellő mennyiségü eleven energiával rendelkezik majd arra, hogy beolvasszon magába minden újonnan felmerülő kérdést és problémát.

A polgárság és munkásság gazdasági és szociális viszonyai

Lássuk azonban a munkaprogramm egyes pontjait az előterjesztés sorrendjében. *Illyefalvi* elkészitendőnek véli

a kispolgári és munkáscsaládok háztartási statisztikáját.

Ezt a nagyfontosságú és nagyhorderejü munkát a hivatal szükebb körben már meg is kezdte s csakis szélesebb körü kifejlesztése van hátra. Tervbe vette *az ipari munkások munkabérének és munkaidejének statisztikáját* is. Feltétlenül szükségesnek tartja a főváros üzemeiben alkalmazott munkásság személyes és családi viszonyainak oly állandó megfigyelését, amely a munkásság szocialis, anyagi és kultúrális helyzetéről kimerítő képet nyujt. Ez

csak a munkás-kataszter eszméjének megvalósitása által történhetik meg.

A munkanélküliségi statisztika összeállítását a világgazdaságnak a világháború után bekövetkezett megrendülése követi. Ezért Illyefalvi szerint mulhatatlanul szükséges, hogy a fővárosi statisztikai hivatal a széles alapon megindítandó szocialis statisztikának egyik fontos ágát, a munkanélküliségi statisztikát is rendszeresen müvelje.

Előterjesztett tervezete szerint állandóan figyelemmel kell kísérni a munkanélküliség alakulását, nem csupán a munkások, hanem a szellemi foglalkozások körében is. A multban nem volt olyan nagyhorderejü ez a kérdés, mint ma, amikor a végzett fiatalok ezrei és ezrei hasztalanul keresnek elhelyezkedést és kénytelenek pályát változtatni anélkül, hogy fáradtsággal végzett tanulmányaikat a gyakorlatban alkalmazhatták volna. El kell készíteni továbbá

a munkaviszonyok és munkásjóléti intézmények statisztikáját.

Statisztikai szempontból kell megvizsgálni a magántisztviselők szocialis és gazdasági viszonyait. Elodázhatatlan szükségesség

az egyesületi statisztika is,

mely a főváros területén működő egyesületek tevékenységét tüntetné föl statisztikai szemszögből.

A lakás és a háztartás

A hivatal működési körébe fel kell venni

a fontosabb társadalmi rétegek lakásviszonyainak ismertetését;

az albérleti és ágybérleti lakbérek és üzleti helyiségek bérének alakulását; a fővárosi népesség foglalkozási viszonyainak tüzetes leírását. Foglalkozni kell azzal a szocialis kérdéssel,

mely rétegekből kerülnek ki fővárosunk dolgozó asszonyai?

Melyek azok a foglalkozási ágak, amelyekben női munkaerők vannak alkalmazva? Milyen lakásbérleti viszonyok között élnek a dolgozó nők, milyen összetételü háztartásokban telnek el napjaik, stb? Ki kell terjeszteni a főváros halandóságának vizsgálatát

a munkástársadalom halandósági viszonyaira.

Meg kell vizsgálni a házasságok termékenységét, különös tekintettel a munkástársadalomra.

Az előterjesztésben sürgősen megoldandó kérdésnek tartja a gazdasági statisztika tárgyköréből

a gyáripari termelésre vonatkozó statisztikai észlelések

és feldolgozások megindítását, mellyel a fővárosi Statisztikai Hivatal eddig nem foglalkozott, mert a hivatal Évkönyveiben a lisztermelésre, a dohánygyártásra, az állami gépgyár termelésére vonatkozó szórványos adatok távolról sem tekinthető rendszeres termelési statisztikának. Ha azonban a főváros közgazdasági viszonyait fel akarjuk tárni, nem állhatunk meg a nagy üzemek termelési viszonyainak vizsgálatánál, hanem ki kell terjesztenünk észleléseinket a középiparra és a kisiparra is.

A főváros üzemei

Illyefalvi erős logikával sürgeti a főváros üzemeinek statisztikáját. A közigazgatás és közgazdaság körébe tartozó kérdések statisztikai földolgozása között egyetlen egy sincs, amely oly nagyjelentőségü és következményeiben olyan messze kihatóerejü volna, mint

a főváros üzemeinek statisztikája.

Napjainkban, midőn a legélesebb és legkülönbözőbb megitélésben részesülnek a főváros üzemei, kétszeresen szükség van egységes üzemi statisztikára. Meg vagyok győződve, — mondja dr. Illyefalvi — hogy ilyen irányú anyaggyüjtés és annak közzététele nagyban hozzá fog járulni a főváros üzemeinek helyes megitéléséhez.

Mindezek csak egy részét teszik azoknak az eszméknek és terveknek, melyeket dr. Illyefalvi a közeljövőben megvalósitandónak tart,

mert az a fölfogása, hogy a hivatalt működésében az élethez feltétlenül közelebb kell hozni, minthogy a társadalmi és szocialis bajokat eredményesen csak úgy lehet orvosolni, ha ismerjük a bajok forrásait.

Sokszor halljuk és olvassuk, hogy kultúrfölényünket minden téren, minden módon és eszközzel meg kell szilárditanunk, mert csak ebből alakulhat ki egy szebb, jobb jövő képe.

Mindehhez nagyfelkészültségü tudás, helyes irányban kifejlett erős szocialis érzés, a munka, az emberiség és az igazság szeretete szükséges, amelyekkel bőven meg van áldva a statisztikai hivatal újonnan behelyettesített igazgatója.

Csak szerencsét kivánhatunk a főpolgármesternek a jól sikerült választásához és őszinte sikereket dr. *Illyefalvi* igazgatónak a további munkálkodáshoz.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir udvari szállitó
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

ZÖLD JÓZSEF
Iroda: V., Árpád-utca 8. — Telefon: 162-13.
Gyár: VI., Szt. László-út 4-b. (Hungária-út sarok).
Készit és raktáron tart Mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat Melegvíz boilereket. Bádogos és szerelőknek összes lakatos munkákat készit. — Autogénhegesztés-, vágás. — Kérjen ajánlatot.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-84. V., Mária Valéria-utca 10.

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

Az idén már nem kerül sor az autóbuszforgalom kiterjesztésére

Szeptembertől kezdve tizenegy próbakocsi közlekedik a mostani útvonalakon — Alapos tatarozás alá veszik a régi kocsiparkot — Elkészült az autóbusz-üzem fejlesztési programmja

A főváros közgyülése tudvalevően elutasította a tanácsnak azt a javaslatát, amelyet a közlekedési és pénzügyi bizottság hozzájárulásával a közlekedési-ügyosztály dolgozott ki az autóbuszüzem fejlesztéséről és nem engedte meg az új kocsik beszerzését, hanem csupán arra adott felhatalmazást, hogy

a tanács az uj kocsitipus kiválasztására bérleti alapon próba-autóbuszokat helyezzen forgalomba

s tapasztalatai alapján készítsen új javaslatot.

A már-már tengeri kigyóvá fejlődő autóbuszkérdés ezzel ismét elodázódott és így végleges megoldásról, vagy a forgalom kibővítéséről ezidén már szó sem lehet.

A néhány darabból álló régi kocsipark alig birja lebonyolítani az egyre erősödő forgalmat, s

annyira igénybe van véve, hogy az egyes kocsik alapos kijavítására, rendbehozására sincs idő.

Szinte csodaszámba megy, hogy nagyobb üzemzavarok nélkül fenn tudják tartani a mostani forgalmat. Égetően sürgős szükség volna több új vonal beállítására, amilyenek: a Vöröskereszt-kórház—Győri-úti, Szt. László-úti, Rózsadombi, Óbudai, Kőbánya—Rákosfalvai, Déli Vasút, Várbeli, Margitsziegti, Szent, Gellért-fürdői, Svábhegy—Jánoshegyi és az egyes körforgalmi járatok, amelyek megvalósulását hamarosan remélni természetesen nem is lehet.

Felkerestük

dr. Lobmayer Jenő tanácsnokot, a közlekedési ügyosztály vezetőjét és Till Antal tanácsnokot, az autóbusz-üzem igazgatóját,

hogy megkérdezzük tőlük, milyen stádiumban van az autóbusz-üzem fejlesztésének kérdése, mit tartanak legközelebb megvalósíthatónak, mi van a próbaautóbuszok beszerzésével, várható-e ettől a megoldástól a forgalom javulása, végül mi a jövő programmja? E két illetékes helyen a Fővárosi Hirlap munkatársa a következő információt kapta:

— A törvényhatóság határozatának megfelelően megtettük a szükséges intézkedéseket a próbaautóbuszok beszerzésére. Egész sor nagy külföldi és belföldi céggel tárgyaltunk; kaptunk igen sok ajánlatot, ezek közül azonban

csak 7—8 céggel tudtunk megállapodásra jutni, mert csak ezek fogadták el a főváros részéről előírt feltételeket és kikötéseket.

— Az ajánlattétel határideje julius 30-án jár le, a próbakocsik szállításának határidejét pedig szeptember 30-ában állapitottuk meg. Ezen a két időpontol túl sem ajánlatot, sem kocsit nem fogadunk el.

— Szeptember hóban tehát a már nálunk levő három próbaautóbuszon kívül

újabb nyolc, összesen 11 próbakocsi fut majd a budapesti utcákon, köztük egy hatalmas angol kocsi is, a londoni autóbuszok egyik tipusa.

— Nekünk két tipust kell kiválasztanunk. Egy nagykocsi-tipust a sík járatokra, s egy kisebbet, a kültelki s a budai hegyes útvonalak számára.

— Az egyes cégekkel a próbaszerződések csak rövid időre szólnak s általában

két és fél hónapig lesz egy-egy próbakocsi forgalomban,

úgyhogy még ebben az esztendőben dönteni kell az egyes tipusok kiválasztása és megvásárlása tekintetében is.

Érdeklődtünk aziránt is, várhatjuk-e, — ha ideiglenesen is, — a forgalom megjavítását, a próbakocsiktól, esetleg szó lehet-e még az idén új vonalak létesítéséről.

— Uj vonalak létesítésére — hangzott a válasz — gondolni se lehet, hisz a meglevőket is csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudjuk fentartani.

A néhány próba-autóbuszt a mostani vonalakon helyezzük forgalomba

s talán így szaporítani tudjuk a járatok számát. De ez se biztos. A meglevő régi kocsipark ugyanis annyira rossz állapotban van, hogy alapos tatarozásra szorul. Azt tervezzük tehát, hogy az alatt az idő alatt, amíg a próbakocsik forgalomban lesznek,

gyökeres javítás alá vesszük az összes régi kocsik motorjait és karosszériáit is.

Beszélgetésünk további során érdeklődtunk az iránt, mi lesz a főváros álláspontja egyes magánvállalkozók kéréseivel szemben, akik a város különböző részein akarnak létesíteni autóbuszközlekedést.

Till Tanácsnok erre vonatkozóan a következőket mondotta:

— Tényleg

akadt több vállalkozó, aki autóbuszközlekedés létesítésére kért engedélyt a fővárostól.

Legutóbb a Vöröskereszt-kórház jelenlegi vezetősége akart autóbuszforgalmat létesíteni a Krisztina-tér és a Győri-út között. Véleményem szerint a tanács álláspontja e tekintetben csak elutasító lehet. Most mikor a főváros óriási invesztícióval tervezi a meglevő forgalom kibővítését, nem engedheti meg, hogy egyes helyeken magánvállalkozók is terjeszkedjenek s esetleg keresztezzék a város közlekedési terveit. Az engedékenység annál is veszedelmesebb lenne, mert

rövidesen esetleg drága pénzen kellene a városnak megváltani azt a koncessziót, amit most kiadna.

Éppen ezért kellett elutasítani a Vöröskereszt beadványát is. Ebben az esetben végre is olyan megoldást találtak, hogy a Vöröskereszt-kórház gondoskodik megfelelő számú autóbuszról, az üzem fentartása az új járat beállítása pedig a fővárosi autóbusz-üzem feladata lesz.

— Tény, hogy vannak égetően sürgős közlekedési kérdések. Nem ismerek azonban olyan sürgősséget, amely ha már várt 10—14 évig a megvalósulásra, ne várhasson legfeljebb még egy évig. Ezalatt ugyanis remélhetően megvalósul az autóbuszüzem nagyszabásu közlekedési programmja.

A budapesti gyárak ujabb akcióra készülnek a füstemésztő készülékek ellen és a kereskedelmi miniszter segítségét kérik

Abban reménykednek, hogy kompromisszumot köthetnek és halasztást kapnak — Milliárdokat emésztene fel a füstemésztők alkalmazása, de megjavítaná Budapest levegőjét

Az építésügyi szabályzat értelmében — amint erről már sokszor irt a *Fővárosi Hirlap — az egyes gyárak és ipartelepek tartoznak tüzelőberendezéseiket megfelelő füstemésztőkészülékkel ellátni*, hogy ilyen módon megakadályozzák az egészségre olyannyira ártalmas füstgázak lecsapódását. Különös fontossága van ennek a rendelkezésnek éppen Budapesten, hiszen a budapesti gyárak és ipartelepek túlnyomó része *a főváros északi részén, az Ujpest felé húzódó városnegyedben fekszik* s ezzel szemben a fővárost felkereső szélfúvások többnyire *éppen északról dél felé húzódó irányúak*. Nem csoda, hogy ezáltal

a főváros háztengere fölött szinte állandó fekete ködgomoly imbolyog

s ha a budai hegyek felől egy pillantást vetünk a pesti oldalra, szinte alig lehet kivenni a város részleteit a sűrű füstfátyolon keresztül.

Hogy ezen a bajon legalább részben segíteni lehessen, a Közmunkatanács *még 1914 tavaszán végre akarta hajtani a szabályrendelet intézkedését*, azonban a közben kitört világháború jó hosszú időre elodázta ezt az ügyet s a dolog lekerült a napirendről.

Az elmult évben azután a főváros tanácsa ismét rátért errre az ügyre s ennek megfelelően a Közmunkatanács ki is mondta, hogy

1925 november 1-től számítva egy éven belül az összes gyárak és ipartelepek tartoznak az említett rendekezésnek eleget tenni.

Ennek megfelelően az egyes kerületi előljáróságok már meg is kapták az erre vonatkozó utasításokat.

A gyáripar körében — mint több oldalról értesülünk — máris *a legnagyobb nyugtalanságot keltette a szóban forgó rendelkezés küszöbön álló végrehajtása*. Akárhány olyan gyártelep van ugyanis, mely a tüzelőberendezések egész sorával bír s ezeknek megfelelő átalakítása a mostani időkben rendkívül súlyos anyagi terhet jelent. Igy elsősorban a vegyigyárak, ásványolajfinomítók szisszentek fel e rendelkezés hírére, miután

ezek az ipartelepek sok esetben 70—80 darab tüzelőberendezést is foglalkoztatnak

s ezeknek a megfelelő füstemésztőkészülékekkel való berendezése és kipróbálása a milliárdok egész sorát igényli, sőt egyes esetekben a kérdés meg sem oldható. Ezenfelül pedig a téglaiparban a füstemésztés technikai megoldása még csak *igen kezdetleges* s még külföldön sem tudtak ehhez megfelelő szerkezeteket konstruálni.

Mint értesülünk,

a gyáripar a füstemésztő készülékek ellen állást akar foglalni

s ennek során a kereskedelmi minisztériumot arra fogja kérni, hogy a Közmunkatanács interveniáljon a szóbanforgó rendelkezés felfüggesztése tárgyában.

A főváros lakossága körében aligha fog nagyobb lelkesedést kelteni a gyárosoknak ez az akciója, mert hiszen

a városhigienia szempontjából valóban már régen kötelezővé kellett volna tenni a füstemésztő készülékek alkalmazását.

— mint ahogy ez a nyugati metropolisokban már hosszú idő óta meg is történt, — viszont az is kétségtelen, hogy magyar ipartelepeknek a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok közepette ezer okuk is meg van arra, hogy a közvetlen üzleti haszonnal nem járó beruházásoktól a végletekig tartózkodjanak. Alighanem tehát egy

szükségszerű kompromisszum fog előadódni a füstemésztők alkalmazása tekintetében,

amennyiben az iparvállalatok — a felszerelendő készülékek számához képest — rövidebb-hosszabb haladékot fognak nyerni ezek megejtésére.

Legolcsóbb
mert a
legtartósabb!
a
CONTINENTAL
bicikligummi,
motorbiciklikköpeny,
autó-ballongumml és
teherautó tömörabroncs
Lerakat:
KOVÁCS RUDOLF
VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon: Lipót 988-56

Fayence, kőpadló
és tüzhelycsempét
szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

KOVACS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület, menyezet és műkő munkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

HANTOS TESTVÉREK R.-T.
FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME
BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.
TELEFON LIPÓT 994—51. — TELEFON LIPÓT 985—23.

Egymillió négyzetméter utat portalanítanak az idén olajozással Budapest területén

A hét végéig befejezik a portalanitást — Jövőre kétmillió négyzetméter portalanított útvonalunk lesz

A főváros tanácsa tudvalevően már a háború előtt megkezdte a város területén levő makadámos utak olajjal való portalanítását s ez a rendszer nálunk is, úgy mint a külföldön a legjobb eredményekkel járt.

A közbejött hosszú háború és a forradalmi esztendők alatt természetesen az olajozást folytatni nem lehetett, s a makadámos utak éppen úgy, mint

az aszfaltos és kockakövel borított útvonalak olyan rossz állapotba jutottak, hogy az út- és csatornázási ügyosztálynak nagy és alapos programmot kellett kidolgozni

az elvégzendő általános útburkolási munkálatokról.

A programm két részből állott: a meglévő, de leromlott burkolatok kijavításából, kicserélésből és új útvonalak burkolásából. Külön részt szentelt a programm a portalanítás kérdésének, ami közegészségi szempontokból különösen fontos és a tüdővész leküzdésére az egyik leghatalmasabb fegyver.

Külön-külön feladat az aszfaltos, a kockakövel borított és a makadámos utcák portalanítása.

Az aszfaltos és kockaköves útvonalak portalanítására a víz alkalmas, a makadámos utaknál azonban nemcsak nem kielégítő az öntözés, hanem rontja is az útburkolatot.

Minden portalanítás eredményességéhez azonban első és főfeltétel az, hogy az utak jókarban legyenek. A fővárosnak éppen ezért legelőször a közel tíz esztendőn át tatarozás nélkül maradt burkolatokat kellett fokozatosan kijavíttatni. A javítási, burkolási munkákat már tavaly legnagyobb részben befejezték s sor kerülhetett a portalanítási programm keresztvitelére.

A város belterületén a különböző okokból már külföldön mellőzött vízsugaras öntözés helyett a kocsikból való locsolás rendszerére tértek át

s új, modern, szabályozható, fürge öntözőautóink úgyszólván tökéletesen meg is felelnek feladatuknak.

Nagyobb gondot okozott a makadámos utak portalanítása. Az út- és csatornázási ügyosztály a köztisztasági hivatallal karöltve egész sor különböző módszert próbált ki, hogy a legalkalmasabbakat kiválasszák. Különböző olajakkal való impregnálásokon kívül kísérleteztek kátrányozási módszerekkel is. A kátrányozásoknak hátránya az, hogy a port nem kötik le, csupán a sárképződést akadályozzák meg. Ezzel szemben a jókarbantartott, jól olajozott makadámos út úgyszólván tökéletes, mert sem nem poros, sem nem sáros.

A főváros területén

több mint kétmillió négyzetméter makadámos út van, amelynek portalanítását tavaly újra megkezdték, azonban csak egy kis részét tudták elvégezni.

Az idén teljes erővel megindult ismét az olajozás munkája s az eredeti programm szerint mind a kétmillió négyzetméter portalanítását el is akarták végezni, azonban a törvényhatóság a közel 20 milliárdos költségösszegnek csak egy részét szavazta meg, úgyhogy

az idén csak egymillió négyzetméter úttal lesznek készen, a többi jövőre marad.

Solty Lajos műszaki főtanácsos távollétében Fekete Géza köztiszt. felügyelőnél, a köztisztasági hivatal helyettes vezetőjénél érdeklődtünk az olajozási munkálatok folyásáról.

Fekete felügyelő, aki az útolajozási munkálatok közvetlen főnöke, a következőkben tájékoztatott bennünket:

— Tavaly körülbelül 200—250 ezer négyzetméter utat portalanítottunk olajjal. Ezidén,

mostanig több mint félmillió négyzetméterrel készültünk el, a visszalevő kétszáz—kétszázötvenezer négyzetméter impregnálása most folyik s a munkát, ha jó idő lesz, még e héten be is fejezzük.

— Az idei portalanítási programmot nagyban késleltette a rossz, esős időjárás. Olajozni ugyanis csak jókarban levő és száraz utat lehet. A rengeteg esőzés nemcsak késedelmet okozott, hanem a végzett munkát is nem egyszer elrontotta s sokszor újra kellett kezdeni az olajozást egy-egy vad zápor után, amely a friss olajat lemosta az útról.

— Ha csak két-három heti állandó jó idő lett volna, úgy az olajozással már junius közepére készen lettünk volna, ahogyan eredetileg tervezve is volt.

— A munka legfontosabb részével így is elkészültünk.

Elsősorban a budai hegyvidék útvonalait portalanitottuk,

ahol az üdülést kereső, sétáló és kiránduló közönség állandóan nagyobb tömegekben közlekedik. A Budakeszi-út, a Nagykovácsi-út, a Normafa-út és a Svábhegy többi forgalmas útvonalai már portalanítva vannak. Készen van a Ménesi-út, a Mányoki-út és a Lágymányos legtöbb utcája is. A Római-fürdő útjai olyan pompásak az olajozás után, hogy a legprimább aszfalttal vetekszenek. Az Attila-utca és még több krisztinavárosi utca is portalanítva van, nemkülönben a Budafoki-út, a Győri-út és a Kerepesi-út is egész a főváros határáig.

— Az olajozás eredményével általában igen megvagyunk elégedve.

A porlekötés egy-két kivétellel mindenütt kitünően sikerült.

A Szent Endrei-út és az Istenhegyi-út például kivétel. Ezeknél nem értük el a kívánt eredményt. A Szentendrei-út ugyanis rossz karban volt és rossz, nedves időben történt az olajozás is, ezért nem sikerült kellőképen a porlekötés, az Istenhegyi-úton pedig túl nagy az emelkedés. A Szentendrei-utat most kijavítják és újra olajozzuk, az Istenhegyi-úton pedig egy speciális, jól tapadó olajjal kísérletezünk.

— Nyolc-tíz fokos emelkedésig általában jól sikerült az olajozás a hegyi útakon is:

ezeket az ulajozás után finom Dunahomokkal hintjük be, hogy a felület sikosságát ellensúlyozzuk.

— Az olajjal való portalanítást a főváros legnagyobb részben házi kezelésben végzi, bizonyos útvonalakat pedig a köztisztasági hivatal felügyelete alatt vállalkozóval végeztet.

— Az olajozás 32 lófogatú olajozókocsival és két automobiltankkal történik megfelelő munkásszemélyzettel.

— A vízzel való öntözést a legújabb rendszerű öntözőtankok végzik,

amelyekkel a Köztisztasági kongresszus külföldi szakembereinek elismerését is legteljesebb mértékben elnyertük.

— Jövőre minden tekintetben fokozottan folytatjuk a munkát, s remélhetően nagy mértékben fogjuk ezzel a főváros közegészségügyét szolgálni.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 103—14.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeket átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés díjmentes.

BETONCSŐ · MŰKŐ · MÁRVÁNYMOZAIKLAP
SZALAI ISTVÁN okl. mérnök CEMENTÁRUGYÁRA
BUDAPEST VI. REITER FERENC u. 49.
Telefon: L. 992-97.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

Erményi Antal
VIII., Üllői-ut 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

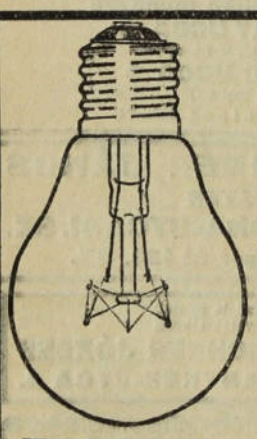

TUNGSRAM
Az uj
TUNGSRAM-D-LÁMPA
spirális fonállal
(15—25—40 Watt)
Kapható mindenütt!
Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.
Ujpest

Csonkamagyarországot ma annyi idegen látogatja, mint amennyi békében Nagymagyarországot látogatta

Az idegenforgalom egy év alatt átlag 33 százalékkal növekedett — Magyarország bekapcsolódik a világpropagandába

A kommunizmust követő esztendők elriasztották az idegent Budapestről, másrészt pedig azok is, akik a háború előtt idejártak, a háború alatt elszoktak attól, hogy felkeressék Budapestet és a magyar vidéket. Hosszú és hatalmas propagandára volt szükség, amíg most végre elértük azt, hogy

Magyarországnak ismét békebeli idegenforgalma van.

Biztos jelnek kell ezt tekintenünk arra, hogy a közeljövőben, amikor kiváló egyesületek és hivatalos apparátusok minden erővel az idegenforgalom gyarapításán dolgoznak, ezen a téren *óriási haladást érhetünk el.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt olyan személyiséggel beszélni, aki az idegenforgalmi ügyeket tökéletesen ismeri és aki a következő információkat volt szíves adni:

— Meg kell állapítanom, hogy idegenforgalmunk az utóbbi esztendőkben *igen jelentős lendületet vett.* Ezt legelsősorban a fővárosnak, azután a különböző, az idegenforgalom céljait szolgáló egyesületeknek, a kereskedelmi miniszternek és a közlekedési vállalatok megértő és segítő szándékának köszönhetjük. Csak így érhettük el, hogy

1924-től 1925-ig idegenforgalmunk olyan nivóra emelkedett, hogy a mai Magyarország ebben az esztendőben elérte az egész Nagymagyarország békebeli idegenforgalmát. Az idegenforgalom ugyanis 1924-ről 1925-re, havi átlagos 33 százalékkal, a szezónhónapokban pedig 41 százalékkal emelkedett.

Hasznára volt idegenforgalmunk fejlődésére az a *sok kongresszus,* amelyet az utóbbi időben Budapesten rendeztek meg és az a *sok csoportos látogatás,* amelyeket sikerült megszervezni. Az idén már

a budapesti nagyszállodák úgynevezett luxusidegenekkel vannak tele

és a szállodaadó idei első félévi statisztikája is azt mutatja, hogy jelentékenyen növekedett az idegenforgalom. Rendkívül hasznára vannak Budapest idegenforgalmának azok a *külföldi orvosok,* akik egyszer Budapesten jártak és akik nem tudják elfelejteni, *milyen áldásos vizekkel rendelkezik a magyar főváros.* Éppen ezért rendkívüli súlyt kell helyezni az 1928-as kongresszus és kiállítás minél kiválóbb megrendezésére, mert ha ezt a kongresszust és kiállítást a külföldiek, különösen az orvosok és egészségügyi szakemberek nagy tömegekben keresik fel, akkor

ennek a kongresszusnak ezrekre menő résztvevői valamennyien agitátorai lesznek Budapest idegenforgalmának.

Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy az, aki Budapesten egyszer megfordult, innen olyan impressziókkal távozik, amelyek felejthetetlenek lesznek számára amíg él és mindenki, akit mi itt Budapesten szívesen láttunk és akinek megmutattuk Budapest szépségeit és természeti kincseit, *az élete végéig agitálni fog honfitársai között Budapest érdekében.*

— Igen nagymértékben

fejlesztik Budapest idegenforgalmát azok a kedvezmények, amelyekkel az újabb időben a külföldieknek kedveskedünk.

Itt elsősorban a *fürdők* és a *közlekedési vállalatok* kedvezményeire kell rámutatnunk. Nagy sikert ért el például az idegenforgalmi vállalat a *„Jöjjön három napra Budapestre"* című jegyfüzeteivel. Európa minden részéből és Amerikából is százával érkeznek az elismerő nyilatkozatok. Újabban a kereskedelmi miniszter is újabb kedvezményeket szándékozik biztosítani. Így

a külföldről jövő társas utasok az alacsonyabb kocsiosztályban vasúti jegykedvezményt kapnak, az idegenvezetők pedig szabadjeggyel utaznak. A hétvégi kirándulások népszerűsítésére a kereskedelmi miniszter Hegyeshalom és Budapest között húszszázalékos tarifamérséklést engedélyezett. Azok a külföldiek pedig, akik magyar fürdőhelyen legalább tizennégy napig tartózkodnak, ingyen utazhatnak vissza.

A *„Jöjjön három napra Budapestre"* című jegyfüzetek tulajdonosai a határtól Budapestig és vissza a magasabb kocsiosztály kedvezményét kapták és hasonló kedvezményt biztosított nekik a *Duna—Száva—Adria vasút,* a *MFTR* és a *DGT.* Ugyanezek számára a magyar *Légiforgalmi* 25 százalékos menetdíjkedvezményt, a külügyminiszter pedig *félárú vizumot* engedélyezett.

— Ezek azok az eszközök, amelyek nem lehetnek hatástalanok az idegenforgalom növelésében. Sőt, amint látható, már az eredmények is mutatkoznak. De nem szabad elhanyagolni az idegenforgalom emelését célzó törekvéseknek *nemzetközi* vonatkozásait sem. Most tartották meg Prágában a nemzetközi idegenforgalmi kongresszust, amelyen *huszonkét állam vett részt.* Ezt a kongresszust a hollandi központ rendezte és ezen a kongresszuson *most vett először részt Magyarország is.* A magyar deputátus elérte, hogy

Magyarországot is belevonják a világpropagandába, sőt éppen annyi helyet kap a közös, több millió példányban megjelenő ismertető füzetben, mint bármelyik más nagy állam.

Legközelebb ilyen ismertetőfüzetek angol és spanyol nyelven Észak- és Délamerikában fognak megjelenni. Azonkívül több más nagyarányú terv is van a megvalósulás útján, így különösen a *rádió felhasználása* bíztat a nemzetközi propaganda során nagyarányú sikerrel.

Budapest mai budgetje nagyobb, mint a békebeli Szerbiáé volt

Nem fizethet minden terhet az a generáció, amely a háborút és a forradalmakat átszenvedte — Magyar Miklós fővárosi bizottsági tag kritikája a budget-vita eredményeiről

Budapest új törvényhatósági bizottságának eddig legnagyobb teljesítménye az a budget-vita volt, amellyel most a nyár eljöttével a közgyűlési szezón lezáródott. A Fővárosi Hirlap elmondotta véleményét ennek a budget-vitának eredményeiről, fontosnak tartottuk azonban, hogy kikérjük a baloldal véleményét is. Magyar Miklós fővárosi bizottsági taghoz fordultunk, aki az egész vitát rendkívüli figyelemmel kísérte és aki a vita eredményeiről való kritikáját a következőkben volt szíves elmondani a Fővárosi Hirlap számára:

— Alig pár hete fejeződött be a költségvetési vita, máris mutatkoznak azok az aggodalmak, amelyeket az objektív felszólalók a költségvetési vitánál kifogásoltak. Ez nem is maradhatott el, mert ha objektíven nézzük a költségvetési előterjesztést, olyan adatokat találunk ott, amelyeknek méretei a főváros közönségének teherviselő képességét jóval túlszárnyalják. Ezek az aggodalmak vonultak végig az összes szónokok beszédein és nem tudták palástolni aggodalmaikat, hogy ez a költségvetés felületes munkának az eredménye,

ezt a költségvetést azok állították össze, akiknek Budapest közönségéhez semmi közük, a közönséggel nem élnek együtt

és így nem is tudhatták, hogy melyek azok a határok, ameddig szabad lett volna elmenniök. A politikai felelősséget ezért a költségvetésért, amint a vezérszónokok kijelentették, egyik párt sem akarja vállalni, de azért megszavazták, hogy a főváros ne legyen kénytelen költségvetés nélkül dolgozni.

— A tanács jelentésében benne van, hogy a hivatalnoki kar kevés arra a munkára, amit végez. Objektív szemmel és objektív hozzáértéssel meg lehet állapítani azt, hogy nemhogy kevés, hanem

feleannyival is el lehetne azt az adminisztrációt végezni, amit a főváros hivatalnoki kara végez.

Vannak egyes ügyosztályok, amelyek túl vannak terhelve, de vannak egyes ügyosztályok, amelyeknek munkáját egyharmad munkaerővel is el lehetne végezni. A tanács összeállításából azt lehet megállapítani, hogy körülbelül 2924 tisztviselője és 2128 altisztje van a fővárosnak. Ezenkívül ott van a tűzoltó legénység, 581 ember, tehát összesen 5663 alkalmazott. A tanszemélyzet körülbelül 4500 ember, úgy, hogy

a székesfővárosnak mintegy tízezer alkalmazottja van.

Ha összehasonlítjuk a békebeli állapotokkal, a békében elvégzett munkákkal, akkor rettenetes képet kapunk, mert a személyzet fizetése kétszázhetven milliárdot tesz ki, hatvankét milliárdot a nyugdíj, tehát együttesen 332 milliárdot. Ha egy rikító példával akarunk szolgálni, akkor azt kellene beállítanunk, hogy

a főváros költségvetése többet tesz ki, mint a békebeli Szerbiának egész állami büdzséje.

— De nézzünk bele a költségvetés egyes tételeibe. E lapnak keretei szűkek volnának ahhoz, hogy mindenre részletesen kitérjünk, csak pár adatot kívánunk felsorolni, ami hűen tükrözi vissza ennek a költségvetésnek felületes összeállítását. A költségvetési vitában felszólalt szónokok szerettek volna valamit a nagyközönségnek nyujtani, adóelengedés formájában, vagy pedig a közszükségleti cikkeknek, úgy, mint például a villany, gáz és a közlekedés egységárainak leszállításával, de féltették a költségvetés egyensúlyát. Abból a sok beszédből, ami a költségvetési vitában elhangzott, ebből a nagy és gyönyörű szép szószimfóniából egyetlen egy kellemetlen hang süvített ki és ez azt jelenti, hogy

a publikumnak nem tudunk adni semmit, pedig a költségvetés egyensúlyának felborulása nélkül is lehetett volna a nagyközönségnek valamit nyujtani,

ha a költségvetést kellő előrelátással, több meggondolással és szívvel állították volna elő.

— Az üzemeknek finánepolitikája magyar specialitás, mert sehol a világon nincs az, hogy monopóliumot élvező városított üzemek kettőszáz százalék haszonra dolgoznának. Mindenütt a világon, ahol komoly, szociálpolitikát folytatnak, ott a kommunizált üzemek a lehető legszigorúbban csak arra törekszenek, hogy az önköltségi árat hajtsák be a fogyasztóktól. Nálunk pedig az történik, hogy a monopóliumot élvező vállalatok nem riadnak vissza a kétszáz százalékos haszontól sem. Példával illusztráltam a közgyűlésen, hogy a BESzKÁR, az elektromos művek és a gázüzem összesen 268 milliárdot ruháznak be és ezt a napi bevételekből szerzik be. Ha ezt úgy csinálnák, mint minden más fővárosban, vagy országban csinálják, hogy ezt a kétszázhatvannyolcmilliárdot, ami beruházásra szükséges, annuitásos kölcsönből eszközölnék, akkor

ez a 268 milliárd annuitásos kölcsön csak huszonhárommilliárdot tenne ki és így 245 milliárd maradna meg, amely 245 milliárdból el lehetne engedni az egész fogyasztási adót, amely 150 milliárd, és el lehetne engedni a vigalmi adót, amely ötvenmilliárd

és ez mind nem tenne többet ki, mint kettőszázmilliárdot, még felesleg is maradna: negyvenötmilliárd. Ezzel a főváros közönségének megélhetését tudnánk olcsóbbá tenni és a rettenetes terheken könnyíteni. Így keresztül viheténk azt a szellemet, amelyet minden józan közigazgatásnak, vagy közgyűlésnek végre kellene hajtania, hogy

ne egyedül ezt a háborút, a kommünt és a forradalmakat átszenvedett generációt sujtsuk minden teherrel, hanem húsz—harmincéves kölcsönnel a jövő generáció is viselje a terhek egy részét.

Hogyha a jobb belátás és a több hozzáértés fog dominálni a jövő költségvetés összeállításánál, akkor mindezeket a rettenetes hibákat el lehet kerülni.

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest, VII., Hungária-körut 206. TELEFON: JÓZSEF 92—48.

GOLDBERGER és RÓNAI
okleveL gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VI., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

10 tonnás Chenard & Walcker tehervontató-traktor
60 % megtakaritás teherautóval szemben — Kivánatra üzemben bemutatjuk — Kérjen ajánlatot
Vezérképviselet: Róka és Társa automobil rt.
Budapest, V, Csanádi-u. 3. Telefon: L. 906-09, 916-17

A Beszkárt új menetrendje teljesen kielégíti Budapest közönségét

A *Beszkárt* új nyári menetrendje erőteljes változásokon ment át. A közönség panaszait az igazgatóság a legteljesebb figyelemmel vizsgálta meg és annak értelmében mindent elkövetett a villamosközlekedés megjavítása érdekében. Alább közöljük azt a menetrendet, amely hétfőn lépett életbe és amelyről máris könnyen meg lehet állapítani, hogy a közönség igényeit a legteljesebb mértékben kielégíti. A közönség kétségkívül hamarosan hozzászokik az új menetrendhez és rájön arra, hogy az új átszállószabály folytán gyorsabban ér el céljához, mint eddig, annál is inkább, mert a menetrend a multévi nyári menetrendhez képest lényeges javulást mutat. *Amig ugyanis az elmult nyáron 1050 kocsival napi 185.000 kocsikilométer volt a teljesitmény, addig az idén 1230 kocsival naponta mintegy 210.000 kocsikilométert fog a Beszkárt teljesiteni.*

Az új nyári menetrend a következő:

2-es Keleti pályaudvar—Bezerédi-utca—Rókus-kórház—Nyár-utca—Rudolf-tér és vissza. Első kocsi 5.33 óra, utolsó 12.00.

3-as Ujpest—Váci-út—Berlini-tér. Első kocsi 5.30 órakor, utolsó 9.02.

4-es Uj Szt. János-kórház—Margithid—Nagykörút—Boráros-tér. Első kocsi 5.08 órakor, utolsó 11.57.

5-ös Népliget—Üllői-út—Vilmos császár-út—Margithíd—Lajos-utca—Fő-tér. Első kocsi 5.10 órakor, utolsó 11.

6-os Boráros-tér—Nagykörút—Nyugati pályaudvar. Első kocsi 5.20 órakor, utolsó 12.40.

7-es Óbudai pályaudvar—Lajos-utca—Margithíd—Berlini-tér és vissza. Első kocsi 4.50 órakor, utolsó 12.55.

8-as Mücsarnok—Podmaniczky-utca—Szabadság-tér—P. Dunapart—Kálvin-tér és vissza. Első kocsi 5.10 órakor, utolsó 12.27.

9-es Horthy Miklós-út—Budai Dunapart—Lajos-utca—Fő-tér és vissza. Első kocsi 5.05 órakor, utolsó 12.00.

10-es Mücsarnok—Király-utca—Szabadság-tér és vissza. Első kocsi 5.32 órakor, utolsó 12.52.

11-es Közvágóhíd—Múzeum-körút—Vilmos császár-út—Váci-út—Ujpest és vissza. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 11.15.

14-es Orczy-út—Baross-utca—Erzsébethíd—Délivasút— Uj Szt. János-kórház és vissza. Első kocsi 5.08 órakor, utolsó 12.20.

15-ös Orczy-út—Thököly-út—Rákóczi-út—Vilmos császár-út—Margithíd—Délivasút és vissza. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 12.21.

16-os Orczy-tér—Baross-utca—Pesti Dunapart—Pozsonyi-út—Dráva-utca és vissza. Első kocsi 5.08 órakor, utolsó 10.47.

18-as Népliget—Delej-utca—Baross-utca—Pesti Dunapart—Országház-tér és vissza. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 10.22.

19-es Zugló—Rákóczi-út—Ferenc József-híd—Horthy Miklós-út—Kelenföld és vissza. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 12.04.

20-as Ferencvárosi pályaudvar—Delej-utca—Népszínház-utca—Rókus-kórház és vissza. Első kocsi 5.32 órakor, utolsó 10.15.

22-es Népliget—Mester-utca—Vámház-körút—Pesti Dunapart—Országház-tér és vissza. Első kocsi 5.06 órakor, utolsó 11.21.

24-es Ferenc József lovassági laktanya—Salgótarjáni-út—Baross-utca—Eskü-tér és vissza. Első kocsi 5.30 órakor, utolsó 10.08.

25-ös Állatkert—István-út—Thököly-út—Fiumei-út—Haller-utca—Közvágóhíd és vissza. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 12.07.

27-es Városliget—Rottenbiller-utca—Rákóczi-út—Ferenc József-híd—Horthy Miklós-út és vissza. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 1.00.

28-as Rókus-kórház—Népszínház-utca—Salgótarjáni-út—Uj köztemető és vissza. Első kocsi 5.15 órakor, utolsó 12.10.

29-es Rókus-kórház—Népszínház-utca—Salgótarjáni-út—Uj lóversenytér.

30-as Pesterzsébet—Baross-utca—Mester-utca—Boráros-tér és vissza. Első kocsi 5.03 órakor, utolsó 11.36.*)

31-es Közvágóhíd—Vámház-körút—Budai Dunapart—Pálffy-tér—Török-utca és vissza. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 12.00.

32-es Pesterzsébet—Vezér-utca—Mester-utca—Boráros-tér és vissza. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 11.30.

33-as Állatkert—Hermina-út—Thököly-út—Rákóczi-út—Vilmos császár-út—Krisztina-körút és visszsa. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 12.10.

34-es Máv. gépgyár—Üllői-út—Sárkány-utca és vissza. Első kocsi 6 órakor, utolsó 3.45.

35-ös Állatkert—Hermina-út—Thököly-út—Rákóczi-út—Erzsébethíd—Krisztina-körút és vissza. Első kocsi 5.45 órakor, utolsó 12.20.

36-os Kápolna-tér—Korponai-utca—Salgótarjáni-út—Népszínház-utca—Rókus-kórház és vissza. Első kocsi 5.02 órakor, utolsó 12.00.

37-es Kőbánya—Belső Jászberényi-út—Kőbányai-út—Fiumei-út—Baross-tér és vissza. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 12.45.

38-as Rókus-kórház—Népszínház-utca—Salgótarjáni-út—Ferenc József laktanya és vissza. Első kocsi 5.04 órakor, utolsó 11.26.

40-es Kispest-Gyár-utca—Sárkány-utca—Üllői-út—Szent István-kórház és vissza. Első kocsi 5.00 órakor, utolsó 11.33.

41-es Sósfürdő—Horthy Miklós-út— és vissza. Első kocsi 8.00 órakor, utolsó 10.00.

42-es Pesszentlőrinc Szarvas-csárda—Üllő-út—Szent István-kórház és vissza. Első kocsi 5.20, utolsó 10.30.

44-es Szép Ilona—Délivasút—Erzsébethíd—Rákóczi-út—István-út—Állatkert és vissza. Első kocsi 5 órakor, utolsó 12.

46-os Keleti p. u.—Felsőerdősor—Podmaniczky-utca—Nyugati p. u. és vissza. Első kocsi 5 órakor, utolsó 12.51.

49-es Kelenföld—Ferenc József-híd—Bálvány-utca—Szemere-utca—Berlini-tér és vissza. Első kocsi 5 órakor, utolsó 10.01.

50-es Pestszenlőrincz—Üllői-út—Hungária-út—Népszinház-utca—Rókus-kórház és vissza. Első kocsi 5.03, utolsó 1230.**)

51-es Kelenföld—Gellért rakp.—Délivasút—Lajos-utca—Szentlélek-tér és vissza. Első kocsi 5.05, utolsó 10.45.

52-es Kispest—Villanytelep—Üllői-út—Hungária-út—Népszínház-utca—Rókus-kórház és vissza. Első kocsi 5 órakor, utolsó 10.06.

53-as Keleti pályaudvar—Erzsébethíd—Budai Dunapart—Pálffy-tér és vissza. Első kocsi 5.10 órakor, utolsó 12.

54-es Keleti pályaudvar—Vilmos császár-út—Margithíd—Pálffy-tér és vissza. Első kocsi 5.20, órakor, utolsó 12.10.

55-ös Rákospalota—Váci-út—Berlini-tér és visszsa. Első kocsi 5.23 órakor, utolsó 12.26.

59-es Délivasút—Böszörményi-út—Farkasrét és vissza. Első kocsi 5.30 órakor, utolsó 12.03.

61-es Népliget—Kálvin-tér—Vilmos császár-út—Margithíd—Uj Szent János-kórház és vissza. Első kocsi 5.28 órakor, utolsó 12.

65-ös Erzsébet királyné-út—Thököly-út—Rákóczi-út—Szabadság-tér—Margithíd—Zsigmond-tér és visszsa. Első kocsi 5.30 órakor, utolsó 10.04.

67-es Erzsébet királyné-út—Mexikói-út—Thököly-út—Aréna-út és vissza. Első kocsi 5.05 órakor, utolsó 12.05.

69-es Zugló—Thököly-út—Aréna-út és vissza. Első kocsi 5 órakor, utolsó 10.01.

71-es Kőbánya—Orczy-út—Üllői-út—Horthy Miklós-úti hurok és vissza. Első kocsi 5.03 órakor, utolsó 10.14.

73-as Óbudai p. u.—Bécsi-út—Margithíd—Berlini-tér és vissza. Első kocsi 5.10 órakor, utolsó 10.44.

75-ös Kőbánya—Máv. keresztezés—Fiumei-út—Rákóczi-út—Erzsébethíd—Böszörményi-út és vissza. Első kocsi 5.05 órakor, utolsó 10.01.

81-es Zugliget—Krisztina-körút és visza. Első kocsi 5.30 órakor, utolsó 12.54.

83-as Hűvösvölgy—Krisztina-körút és vissza. Első kocsi 5.27 órakor, utolsó 1.10.

87-es Ujpest—Megyer és vissza. Első kocsi 5.15 órakor, utolsó 10.35.

FAV Artézi-fürdő—Vörösmarty-tér és vissza. Első kocsi 6.10 órakor, utolsó 11.30.

A Rákospalota—Lehel-utca—Berlini-tér és visszsa. Első kocsi 5.23 órakor, utolsó 12.26.

B Megyer—Lehel-utca—Berlini-tér és vissza. Első kocsi 5.50 órakor, utolsó 10.40.

C Istvántelki főmühely—Lehel-utca—Berlini-tér és vissza. Első kocsi 5.02 órakor, utolsó 11.53.

J Ujpest—Árpád-út—Lehel-utca—Berlini-tér és vissza. Első kocsi 5.46 órakor, utlsó 8.06.

*) Egy menet éjjel 1.30 órakor Pesterzsébetre.
**) Egy menet éjjel 1.30 órakor a Villanytelepig.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

KAKOS KAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—28.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76
Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés dijmentes

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és díszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Krasznor József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72.
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemü fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár,
Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnyök,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök.** Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban. Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

Események

• • •

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője több heti tartózkodásra külföldre utazott. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla helyettes szerkesztő a felelős.

A belügyminiszter a közgyülés „panaszát" áttette a közigazgatási bírósághoz. Emlékezetes az a harc, amely a főváros utolsó közgyűlésén a belügyminiszter státuszrendező rendelete körül fejlődött ki. A közgyűlés tagjai közül igen sokan hiányoztak és így a baloldal csekély szavazattöbbséggel megnyerte a csatát, amelynek értelmében a közgyűlés úgy határozott, hogy a belügyminiszter intézkedéseivel szemben panasszal él a közigazgatási bíróságnál. A főváros a közgyűlés határozata értelmében a panaszt fel is terjesztette a belügyminiszterhez. A panaszhoz a tanács feliratot is csatolt, amelyben azt kéri a minjsztertől, hogy amennyiben a leirat sérelmes pontjait a miniszter a maga hatáskörében nem orvosolná, juttassa el a panaszt a közigazgatási bírósághoz. A felterjesztés megérkezése után a belügyminisztériumban azonnal tanácskozásra ültek össze az illetékes ügyosztályok vezetői és azt a javaslatot tették a belügyminiszternek, hogy ne intézkedjék a maga hatáskörében, hanem tegye át a közgyűlés panaszát a közigazgatási bírósághoz. Ilyenformán a státuszrendezés körül felmerült sérelmek dolgában most már a közigazgatási bíróság mondja ki az utolsó szót.

Fürdőkórházat és balneológiai kutató-intézetet létesítenek Budapesten. Az 1928-ban rendezendő nagy balneológiai kiállítással kapcsolatban az utóbbi napokban felmerült az a terv, hogy *Budapesten létesíteni kell egy fürdőkórházat, egy balneológiai kutató-intézetet, egy balneológiai és fizikotherapiai múzeumot és könyvtárat.* A külföldön már mindenütt úgy van, hogy a szegényebb néposztály részére a fürdővel kapcsolatosan közkórház is van. Ez az oka annak, hogy az *Országos Balneológiai Egyesület* most ezeknek az intézményeknek a megvalósítása érdekében a népjóléti minisztérium, a székesfőváros és az egyéb hatóságok, egyesületek és magánvosok támogatását kéri. Már terv is merült fel arra vonatkozólag, hogy a fürdőkórház céljára megfelelő lenne az a kolostorépület, amelyet jelenleg szálloda céljára használnak és amely a Császár-fürdő mögött fekszik. Ezt az épületet csekély költséggel meg lehetne szerezni, átalakítani és felszerelni. A főváros már foglalkozott is ezzel a gondolattal, de a megoldást egyelőre el kellett halasztani, kétségtelen azonban, hogy a *főváros nagy örömmel fog hozzájárulni a terv megvalósításához.*

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Topor Endre — a hasonló nevü, húsz év óta fennálló müasztaloscég (Hegedüs Sándor-utca 6.) főnöke Párisban és Berlinben végzett tanulmányai alapján a legmodernebb és legstilusosabb lakásberendezéseket elsőrangú módon végzi el. Ugyancsak ajánlja saját tervei szerint készülő remek portáljait, melyekből a fővárosi cégek újabban egész sorozatot rendeltek.

Zöldi József V., Árpád-u. 8. (Gyár: VI., Szent László-út 4/b.) előnyösen ismert jónevü vállalata készit gőzfütési berendezéseket, bádogosok és villanyszerelők részére minden fajta lakatosmunkákat. Raktáron tart víztartályokat, légtartányokat, melegvíz-boilereket, csatornahorog, csőbilincs és hófogókat, továbbá a legelőnyösebb árak mellett autogénhegesztést is végez.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19. Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

SZIEBER IMRE szobafestő-, ércfényező- és mázolómester BUDAPEST, II. BATTHYÁNY-UTCA 59.

Gazdasági Hirlap

„A külföldi pénzcsoportok a jövőben még kedvezőbb ajánlatokat tesznek"

Temesváry Imre képviselő, pénzügyi előadó nyilatkozata

A magyar magángazdaság már hónapok óta válsággal küzd, de tény az, hogy az utóbbi hetekben különböző külföldi pénzcsoportok részéről nap-nap után számos hitelajánlat érkezik a magyar kormányhoz és városokhoz, valamint a pénzintézetekhez. Megkérdeztük ezekről a hírekről *Temesváry* Imrét, a nemzetgyűlés pénzügyi előadóját, aki a következőket mondta:

— Tudomásom szerint csakugyan érkeznek külföldről sokfelől ajánlatok, elsősorban *angol és amerikai bankok részéről* és ezek az ajánlatok bizonyos mértékben máris előnyösebbek, mint az eddigi hosszúlejáratú kölcsönök. A magyar pénzpiac ennek ellenére is tartózkodó álláspontra helyezkedik a különböző ajánlatokkal szemben, mert valószínűnek látszik, hogy

a különböző pénzcsoportok a jövőben még kedvezőbb ajánlatokat fognak tenni, mihelyt a külföld bizalma Magyarországgal szemben kellő mértékben megerősödik.

A hitelkrízis enyhülésére annál is inkább lehet számítani, mert Angliában a magánosok máris négy és félszázalékos, a bankok pedig öt és félszázalékos kamatláb mellett folyósítanak kölcsönt és ha ezt figyelembe vesszük, akkor a külföldi tőkére nézve csakugyan előnyösnek mutatkozik, hogy a biztos magyar helyre a belföldi kamatlábnál valamivel magasabb százalék mellett helyezze el a pénzét. Nálunk lassankint vissza kell térni a békenivót megközelítő kamatlábra.

Ma még ilyen kamatláb természetesen alig remélhető a közeli jövőben, de mihelyt a külföld meggyőződik a magyar gazdasági élet konszolidáltságáról, akkor bizonyára igyekezni fog olyan kamattételekkel előállani, amelyek alkalmasak a magyar gazdasági élet előmozdítására. Legfontosabb volna most

a nagyipari kölcsön megszerzése és úgy tudom, hogy a pénzügyminiszter úr mindent el is követ, hogy ez a kölcsön minél előbb előteremthető legyen.

Már látjuk, hogy a *bankok a házbirtok-kölcsön folyósításától sem idegenkednek* és ez a tevékenységük a jövőben bizonyára még nagyobb lendületet fog venni. A gazdasági és a pénzügyi helyzet tehát — annak ellenére, hogy a magyar közgazdasági élet különösen a politikai bonyodalmak következtében nagyon sok megpróbáltatásnak volt kitéve — javulóban van.

Ezt a javulást nagymértékben fogja elősegíteni az az ötvenmillió aranykoronás újabb beruházás is, amelyet a kormány most fog megindítani a külföldi kölcsönből újabban folyósított összegből.

Ehhez járulnak a mult költségvetési év beruházásai és várható feleslegei, s így minden okunk megvan ahhoz, hogy bizakodva nézhessünk a jövő elébe.

A magyar vármegyék fontkölcsöne

Ismeretes, hogy a *Hitelbank* az évek hosszú során át volt az állam bankárja s *a nagyjelentőségü hitelakciók s tranzakciók egész sorát bonyolította le a pénzügyi kormányzat megbizásából.* E tradiciók folytán természetes, hogy a Hitelbank számára oroszlánrész jut abból a feladatból, hogy a nemzetközi pénzpiacon felsorakoztassa azokat a tőkéket és érdekeltségeket, melyeknek a közeljövőben döntő szavuk lehet az ország beruházási és konstrukciós programmjának a lefolytatása szempontjából. Ismeretes, hogy Magyarország a vesztett háború s a forradalmak után valósággal egy *„terra dubiosa"* volt a nemzetközi pénzpiac szemszögéből nézve s céltudatos, fáradhatatlan munkával eltelt évek egész sorára volt szükség, hogy az országot ismét felfedezhesse a pénz és külföld. Ennek a rendkívüli fontosságú pionéri munkának egyik legnagyobb sikerű fejezetét jelenti ma az a tény, hogy *főként a Hitelbank londoni nekszusainak sikeres helyreállításával* — az angol pénzpiac nemzetközi viszonylatban is igen tekintélyesnek mondható hiteleket bocsát a magyar gazdasági élet rendelkezésére.

A most küszöbön álló inveszticiós hitelügyletek közül ugyancsak nagy jelentőséggel bír az a kölcsön, amit a Hitelbank a magyar vármegyék számára szerez a londoni pénzpiacon. Magyarország vármegyéi nevében a magyar kormány ugyanis — a *Hitelbank* kezdeményezésére és közreműködésével — szerződést kötött a londoni N. M. Rothschid & Sons vezetése alatt, e bankházon kívül a Baring Brothers & Co. Ltd. és a J. Henry Schroder & Co. londoni cégekből álló konzorciummal a magyar vármegyék 2¼ millió angol font összegü 7½%-os 20 év alatt törlesztendő kölcsönének átvételére. A kölcsön, melynek folyósítási árfolyama 92% és amelynek 2%-ot kitevő angol bélyegköltségét az angol bankárcsoport viseli, hasznos beruházások céljaira szolgál. A kormány kívánságára a kölcsön — kamatmegtakarítás céljából — a szükséglet mérvéhez képest két részletben bocsáttatik ki és az első részlet 1¼ millió angol font összegben a legközelebbi napokban kerül Londonban nyilvános aláírásra. A londoni Rotschild, Baring és Schröder világcégeknek magyar állami hitelműveletben való részvétele az ország gazdasági köreiben őszinte rokonszenvvel találkozik. A konzorcium élén álló Rotschild bankház a Hitelbank útján már az 1867-es kiegyezés után résztvett Magyarország pénzügyi fölépítésében és azóta is többizben vezetőszerepet vitt a magyar állami kibocsátásoknál. Általánosan ismeretes az az üzleti kapcsolat, amely a londoni Rotschild-ház és a Hitelbank között ennek alapítása óta, immár csaknem 60 éve fönnáll és a Hitelbank vezetőségének érdeme, hogy az említett három világcéget e hitelművek részére megnyerte.

Öszre megalakul a textilkartell. Legutóbb röviden jeleztük, hogy a textiliparosok tárgyalásokat kezdtek egymással kartellszervezet megalakítása érdekében. Mint értesülünk, a megkezdett tárgyalások előreláthatólag szeptemberben fognak befejezéshez jutni s csak akkorra alakul ki a kartell jellege és jelentősége. Az eddigiek szerint nem annyira a minimális árak állanak a tárgyalások központjában, mint inkább a gyártásnak egy közös programm alapján való szabályozása, mely az eddigi fölöslegek felhalmozódásának kívánna gátat emelni. Ugyancsak szó van arról is, hogy a künnlevőségek behajtását egy közös bankszervezetre bizzák s a hitelezések módját egészséges elvek szerint szabályozzák.

Olasz tőkék a magyar mezőgazdaság szolgálatában. Annakidején, a magyar mezőgazdaság hitelszükségletének kielégítése szempontjából jelentős szerepük volt azoknak az olasz tőkéknek, amiket a Magyar—Olasz Bank helyezett ki viszonylag igen méltányos feltételek mellett, a földtulajdonos ügyfelei számára. Mint értesülünk, hosszabb szünet után, — mely az olasz tőkekiviteli tilalommal állott összefüggésben — az Olaszbank újabb jelentős hitelnyujtási akciót készít elő a magyar mezőgazdaság számára.

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

MÜNCZER VILMOS
Budapest X, Vaspálya-utca 12. Tel.: J. 24-77
Lakatosárú-gyár

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vagányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

VÁLLALKOZÁS

Uj kiirások

A főváros tanácsa versenytárgyalást hirdet *a közélelmezési intézmények és üzemek épületein előforduló kőműves-, műpala-, pala és cserépfedési-, kátránypapirfedési-, szigetelő-, aszfaltozási-, bádogos-, festő-, mázoló- és ablakredőnyjavitási munkálatokra.* Ajánlatok benyujtásának határideje *augusztus 7.* Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.

87.292/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Ceglédi-, Bihari- és Balkán-utcák között épitendő 300 szükséglakás összes munkáira.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni. A munka elnyerése esetén a letett bánatpénz a vállalati összeg 5 (öt) százalékára egészitendő ki. Ezen összeg biztositékként kezeltetik. Azon ajánlattevők, akiknek ajánlata nem fogadtatott el, bánatpénzeiket rövid úton vissza fogják kapni. A főváros egyéb munkáinál még el nem döntött ajánlatokhoz letett bánatpénzekről kiállított letéti nyugták kellő átirás után ezen versenytárgyalásnál is elfogadtatnak. A fővárosnál esetleg fennáló követeléseket a vállalkozó bánatpénzül fel nem ajánlhatja.

A biztositékon kivül további 5 (öt) százalék a mindenkori keresetekből és számlákból szerintezési levonásként visszatartatik egészen a végszámla tanácsi elfogadásáig, míg a biztositék az épület tanácsi átvételétől számított egy évig tartatik vissza s csak a vállalkozó külön bélyegtelen kérvényére adatik vissza.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson s hogy az egyes closztható munkanemeket több vállalkozó között megoszthassa, illetve tetszése szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s újabb pályázatot tartson.

Az ajánlatok **1926 július 29-én (csütörtökön) délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 354. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bánatpénz nélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaitélésnél figyelembe nem jönnek.

Minthogy pedig a bánatpénzt (betétkönyvet, értékpapirokat) az ajánlathoz mellékelni nem szabad, a tanács felhivia a pályázni szándékozókat, hogy bánatpénzeik szabályszerű letéteményezése iránt kellő időben gondoskodjanak, nehogy tömeges jelentkezés esetén torlódások miatt bánatpénzeik szabályszerű letevése körül késedelmet szenvedjenek.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 július 15.

A székesfőváros tanácsa.

77.237/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a ferencvárosi helyikikötőben épülő emeletes tárház elektromos világitóberendezésének felszerelésére.

A szabályszerüen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926. augusztus 10-én (kedden) délelőtt 11 óráig** kell a tanácsi II. (középitési) ügyoszály vezetőjénél (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyújtani.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2%-át kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárában a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A bánatpénzt készpénzben, vagy a főváros készpénzeinek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott pénzintézetek takarékpénztári könyvecskéiben, állampapirokban, fővárosi kölcsönkötvényekben, vagy fővárosi pénzintézetek zálogleveleiben kell letenni.

Bánatpénzt (készpénzt, takarékpénztári könyvet stb.) az ajánlathoz csatolni nem szabad. Bánatpénz nélkül tett ajánlatok mindazonáltal érvénytelenek.

A versenytárgyalás **1926. augusztus 10-én (kedden) déli 12 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Azok az ajánlattevők, akik ajánlatuk benyújtásakor a fővárossal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállitóképességüket és megbizhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk terepe szerint tartoznak.

Budapest, 1926. július 14-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

SZEKÉR GYULA
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

Gabriel és Társa gépész-mérnökök
MŰSZAKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VIII., Német-utca 43. szám
Telefonszám: József 114—14.
Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár utca 2. Telefon: Lipót 984-44.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

Telefon: J. 41-40
Skolkay Mátyás
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya-utca 23

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

Összetolható „Bostwick"-rácsok. Vasszerkezetek. Épületek teljes felvasalása stb.
Kajtár Lajos
épület műlakatos és vasszerkezeti gyára
Budapest, IX., Liliom-u. 26. Telefon: J. 45-21

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeparált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. házagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

RUFF MIKSA FASZÉNNAGYKERESKEDŐ
Iroda és raktár: **X., Józsefvárosi pályaudvar,**
Kőbányai-uti oldal, VI. és VII. kapuszám.
Telefon: József 11-28. Retorta- és erdei boksa bükkfaszenet mindenkor a legolcsóbb napiárban szállit.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára

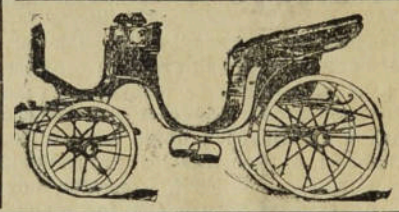

Teherautókarosszériagyártás
Kovácsmühely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 58-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Rezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntenek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemü nyersöntvények.

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS KEFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

Kovács Testvérek
festők, mázolók és fényezőmesterek,
Budapest, IX., Páva-utca 27
Telefon: József 76—56.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — *Készit:* Mindennemü rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktüzhelyeket.

Tel.: J. 50-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 50-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok.
Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

GERŐ N. NÁNDOR TELEFON: József 15-29
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fütés :: Vizvezeték :: Épületbádogos

NASH ADVANCED SIX és AJAX SIX LEGUJABB AMERIKAI MODELLEK HAT HENGER NÉGY KERÉKFÉK BALLONKEREKEK
AMERIKAI AUTOMOBIL KERESKEDELMI R.-T., V. KER., DOROTTYA-UTCA 3. SZ. :: TELEFON: LIPÓT 981-43

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 augusztus 4. — 31. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424.
Telefon: 137—15 szám

Hatvan éves jubileumot

ül néhány nap mulva Budapest székesfőváros európai nívójú állatkertje. Nem akarjuk lecsökkenteni az ünnep jelentőségét és nagyon szeretnénk, ha a közönség komoly ünneppé avatná az Állatkert háziünnepét. Meg kell mondanunk mégis, hogy az Állatkert multja nem hatvan esztendővel, hanem csak tizennégy esztendővel ezelőtt kezdődött. A hatvanesztendős dátum ugyan Európa legrégibb zoológiai kertjei közé iktatja a budapesti Állatkertet; amit azonban ma Állatkertnek nevezünk és amelyre büszkék vagyunk, annak multja csak másfél évtizedre nyúlik vissza. Hatvan esztendővel ezelőtt néhány lelkes ember, tudósok és társadalmi tényezők, nagy lelkesedéssel alapították meg azt a bizonyos *régi* Állatkertet, amely pár évtized alatt összezsugorodott, valósággal elmorzsolódott, hogy helyet adjon egy új és nagyszerű állatkertnek, amelyet már Budapest székesfőváros teremtett.

A hatvan év előtt részvénytársasági alapon létesült, tehát egy kicsit üzleti vállalkozásnak szánt Állatkert méreteit a mai tízszeresen mulja felül. Akkor három-négyszáz állatot mutogattak az Állatkertben, ma pedig az állatállomány száma háromezer körül mozog. Tiszteletreméltó és lelkes akarás volt az, amit akkor, hatvan év előtt *magányosok* terveztek és alkottak. Az az állatkert azonban, amely tizennégy esztendővel ezelőtt született és amely ma is büszkesége a fővárosnak, az *városi* alapítás és így önkéntelenül kézenfekvő a tanulságok levonása. Hiábavaló volt annakidején a lelkesedés és a nagy akarás, rövid virágzás után tönkrement az első Állatkert, amelyben a végén már csak néhány elbusult, elcsigázott állat mellett homorú és domború tükrökkel mulattatták a közönséget. A most következő jubiláris ünnepségen álljanak elő tehát azok, *akik ellenségei a községi tevékenységnek.* Budapest székesfőváros vezetőinek és elsősorban *Berczel* Jenő tanácsnoknak érdeme az, hogy az Állatkert tizennégy esztendős újabb multja alatt csak emelkedést, haladást, fejlődést láthatunk. Magánemberek, vagy — ha úgy tetszik — üzletemberek *nem tudnak annyi lelket önteni a maguk munkájába, mint amennyit a sokat ócsárolt hivatalos apparátus fel tud mutatni.* Ennek az utolsó tizennégy esztendőnek a története megmutatja, hogy községi kezelésben is lehet lelkes munkát végezni, lehet fejleszteni és *meg lehet találni a kulturális eredmények mellett a dolgok gazdasági, üzleti jelentőségét is.* Íme az Állatkert: tanít, oktat, gyönyörködtet és amellett ugyanakkor megkeresi a maga kenyerét.

A céltudatos és ötletes vezetés, amely nem riadt vissza az ízléses, művészi és vonzó reklámtól sem, megkedveltette a nagyközönséggel ezt az intézményt. Ha pedig nem volt elég vonzóerejük maguknak az állatoknak, ha nem volt elég a közönség tudásvágya és nem volt elég a primitívségükben bájos állati ösztönök mulattató volta: akkor az egyéb szórakozások egész sorozatát vonultatták fel. Az állatkert Budapest közönségének kedvelt és olcsó sétahelye, szórakozó, mulató kertje lett, ahol a látnivalók tömege és a művészi élvezetek egész sora szórakoztatja. Szolgáljon ez tanulságul mindazoknak, akik még mindig azzal vádolják a budapesti városházát, hogy a bürokratizmus hínárjából nem tud kimenekülni és hogy a hivatalos kezelés megöl minden életet. Igenis, a budapesti városházán vannak emberek, akik túlnőttek az akták kicsinyességén és akik életet tudnak varázsolni, akik eleven szerveket, eleven intézményeket kormányoznak és tesznek naggyá.

Ez eddig a jubileumnak a szebbik, a vigasztalóbb, az örvendetes oldala. A másik oldal sokkal szomorúbb. Hatvan esztendeje gondolták ki lelkes emberek az Állatkertet, ötven esztendeje egyesült a három város egyetlen Budapestté... Azután jönnek a kisebb-nagyobb jubileumok, jönnek az intézmények nagy évfordulói, okos és hasznos alkotások évtizedes ünnepei. Sok-sok jubileum fog következni, mert hiszen a három város egyesülése óta *szinte minden esztendő megtermette a maga gyümölcsét, mindegyik meghozta a maga alkotásait.* Elszomorodik az ember azonban, amikor arra gondol, hogy *voltak esztendők, amelyeknek sohasem lesz jubileumuk.* Nem lesz se tíz, se húszesztendős jubileumuk, ezeket az esztendőket nem emlegetjük meg sem a negyedszázados, sem a félszázados évforduló alkalmával. Ezek az esztendők meddők, tehetetlenségre kárhoztatottak voltak. Ezekben az esztendőkben *nem történt semmi.* Ezekben az esztendőkben Budapest fiainak vére hullt a csaták mezőin, Budapest anyái zokogtak a fűtetlen szobákban, kukoricakenyér mellett. Azután jönnek megint más esztendők, amelyeknek *szintén nem lesz jubileumuk.* Ezek voltak azok az esztendők, amelyekben a háborúszülte nagy megrázkódtatások megbontották az emberi egyetértést, testvért testvér ellen uszítottak és *a gyűlölködés pusztító viharában nem születtek új alkotások.* Ennél a hatvanesztendős jubileumnál gondoljunk ezekre a szomorú, terméketlen esztendőkre. De gondoljunk azokra az évekre is, amelyekben most élünk és amelyeket most kell termékenyekké tennünk. Szomorú, meddő évek után gazdag, buja esztendőknek kell elkövetkezni, olyanoknak, amelyeknek évfordulóján az utókor majd boldogan emlegeti azokat, akik ezekben az években alkottak és teremtettek.

Körséta a városházán

Az új balpárt a városházán — Rassay és a városi politika — Nem bomlik a blokk — A központi fűtés és a háziurak

A várospolitika nyugszik csöndben, nyári álmát alussza. Nem zavarja ezt a csöndet az sem, hogy az elmult hetekben politikai pártalakulás ment végbe. A baloldali liberálisok egyesültek egy párttá és úgy mondják, hogy az új párt, amelynek élén *Rassay* Károly áll,

erőteljesen kíván majd foglalkozni a főváros ügyeivel is.

Ezt mindenki örömmel veszi tudomásul, mert hiszen Budapest polgárságának legnagyobb érdeke az, hogy minden értékes elem törődjék azzal, ami a városházán történik. De meglepőnek sem tartja senki azt, hogy az új balpárt intenzíven akar foglalkozni a várospolitikával. Természetes ez, hiszen az új pártnak szinte a gerincét alkotja az a demokrata párt, amelynek hosszú évtizedekre visszanyúló multja van a budapesti városházán. Természetesen sokat beszélnek arról is, hogy milyen módon fog átalakulni az új egyesülés révén a demokrata párt városházi akciója. Tudni vélik, hogy maga párt kiváló elnöke,

Rassay Károly is élénken érdeklődik a városházi dolgok iránt.

Úgy tudjuk, hogy ez tényleg megfelel a valóságnak és csak örülni lehet annak, ha az olyan pallérozott agyvelő és jószándékú politikus, mint *Rassay* Károly, a város ügyeit figyelemmel kíséri. *Rassay* azonban ezidő szerint nem tagja a főváros törvényhatósági bizottságának. Különben is azok a férfiak, akik a volt demokrata párt városházi frakciójának élén állanak, régi, kipróbált várospolitikusok. Az új párt elnöke, *Rassay* Károly tehát teljes bizalommal van úgy *Baracs* Marcel, mint *Bródy* Ernő iránt és ilyenformán

a demokraták városházi frakciójának vezetésében változás nem várható.

Legfeljebb arról van szó, hogy *Baracs* Marcel mellett *Bródy* Ernő *még erősebb szerephez jut,* amennyiben az ő kiváló szaktudását és lelkiismeretes, pontos munkáját a párt még inkább akarja gyümölcsöztetni.

Rassay Károly sem bemutatkozó beszédében, sem azóta elhangzott nyilatkozataiban bővebben nem tért ki Budapest ügyeire. Ez azt a látszatot keltheti, hogy ezekkel az ügyekkel nem is kíván foglalkozni. Ezzel szemben a tény az, amit föntebb megírtunk, hogy *Rassay* Károly igenis, melegen érdeklődik a város ügyei iránt.

Az önálló vezetést meghagyja Baracs Marcel és Bródy Ernő kezében,

teljesen megbízik az ő kiváló munkájukban; ellenben minden olyan kérdésben, ahol a városházi politika az országos politika határát érinti, Rassay Károly is minden egyes esetben elmondja véleményét és kinyilvánítja akaratát. Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják, hogy az új elnök befolyása milyen irányba tereli majd az új párt városi frakciójának működését.

*

Olyan helyeken, ahol nem túlságosan vallják hitüknek az emberek az objektivitást, a legvadabb híreket tálalják fel az új balpárt városházi szándékairól. A legkisebb az, amit e téren mondanak, hogy

az új pártalakulás felrobbantja a városházi baloldali blokkot.

Aki a város érdekeit őszintén és becsületesen szem előtt tartja, kétségkívül szívesen látna egy *polgári koncentrációt* a városháza közgyűlési termében. Ebben a pillanatban azonban, tudomásunk szerint, *szó sincsen a baloldali blokk bomlásáról* és így nincsenek meg a kilátásai sem a városházi polgári koncentrációnak, Könnyű megállapítani azonban azt is, hogy mire alapulnak ezek az objektivitás hiányában szenvedő hírek. Sokan azt mondják ugyanis, hogy

feltünő a szocialdemokrata pártnak az a hallgatása, amellyel az új pártalakulást kísérik.

A szocialisták általában fukarak szoktak lenni a tömjénezésben, ezúttal azonban még *a szokásos udvariasságok is elmaradtak.* Ennek okát azonban valószínűleg csak abban kell keresni, hogy a szocialisták még nincsenek tisztában az új párt programmjával, törekvéseivel és legfőképpen azzal, hogy mit akarnak a városházán. Egyelőre tehát minden olyan hír, amely a blokk bomlásáról szól, *feltétlenül túlzott.* A baloldal együttműködése eddig sem volt valami túlzottan összhangzatos, de hogy az eddigi viszonyon valami változás volna várható, erre ezidő szerint még semmi jel sem mutat.

*

A *lakók és háztulajdonosok harca* természetesen örökéletű. A lakó mindig kevesebbet akar fizetni, a háziúr pedig mindig többet szeretne kapni. Ennek a harcnak igen jelentős etappja volt az, amely a központi fűtés ára körül tört ki és amely

most egy újabb kormányrendelettel záródott le.

Ez az új kormányrendelet *teljes mértékben kielégíti a lakókat,* mert a küzdelemnek legfőbb szempontja az volt, hogy a lakót nem szabad több költséggel terhelni, mint amennyi tényleg felmerül. Ez a szempont teljes mértékben érvényesül a legeslegújabb lakásrendeletben.

Ezt a lakásrendeletet a lehető legkülönfélébb módon értelmezték. Éppen ezért nem céltalan, ha azt *igaz megvilágításban* állítjuk be. Az 1926 június 29-én megjelent alaprendelet azt az intézkedést tartalmazta, hogy a háztulajdonos a központi fűtési díj fejében *feltétlenül* követelheti az alapbér huszonöt százalékát. Ezzel szemben az új rendelet kimondja, hogy abban az esetben, ha a háztulajdonos nem tud megegyezni a lakóval, a *bérbeadó* a bíróságtól azoknak a bérlőknek a perbevonásával, akikkel megegyeznie nem sikerült, a fűtés díjának megállapítását kérheti. Ezentúl tehát nincsen legalább 25 százalék fűtésdíjkötelezettség, hanem

a háztulajdonosnak kell igazolnia a bíróság előtt, hogy miért követel többet a tavalyi díjnál és melyek azok a tételek, amelyek miatt többet követel, mint a mult évben.

A lakó a bíró döntéséig csak az előző évben fizetett összeget köteles fizetni. Gyakorlatilag ezek után azt a tanácsot kell adni mindama házak lakóinak, ahol központi fűtés van, hogy *válasszanak maguk közül két megbizottat, akik a háztulajdonossal tárgyalnak a fűtési díj megállapításának kérdésében.* Amennyiben a megbízottak megállapodni nem tudnak és a háztulajdonos többet kér, mint amennyit tavaly kért, az ügyet engedjék bíróság elé, ahova a *háztulajdonosnak* kell fordulnia.

Jubilál az Állatkert

Augusztus 9-én lesz 60 éve, hogy *Kubinyi* Ágoston, a Nemzeti Múzeum igazgatója és dr. *Gerenday* József egyetemi tanár megpendítették a budapesti *Állat- és Növénykert* tervét. A félszázados jubileumot 1916-ban a háborús idők miatt nem tarthatták meg, annál lelkesebben készült a főváros a mostani jubileumra, amely külsőségeiben is méltó lesz Európa egyik legrégibb zoológiai kertjének multjához.

Az Állat- és Növénykert gondolata 1860-ban már határozott alakot öltött. *Gerenday* János

az ország minden részében állatokat gyűjtött

és azokat az egyetemi füvészkertben helyezte el, melynek igazgatója volt. 1862 május 26-án az Akadémia nagytermében nagygyűlést tartottak az Állatkert alapítói, s erre a célra részvénytársaságot alakítottak. 600 drb 50 forintos részvényt helyeztek el, úgyhogy 30.000 forint állott rendelkezésre az Állatkert létesítéséhez.

Közben *Ybl* Miklós közreműködésével elkészültek az Állatkert tervei,

a város pedig a vasút és a „Nagy-tó" között 31 és fél hold területet engedett át az Állatkert számára.

1865 augusztus 22-én alakult meg az Állat- és Növénykertet létesítő részvénytársaság, melynek elnöke *Xantus* János, alelnöke pedig *Rottenbiller* Lipót lett. 1866 végére befejezték az Állatkert nagy részének parkirozását, az ólak, ketrecek és állatházak építését és külön vízvezetéket is létesítettek. Szaporodott az állatok száma is részint ajándékozással, részint vétellel. *Ferenc József* király a schönbruni állatkertből 75 drb állatot ajándékozott.

1866 augusztus 9-én volt az ünnepies megnyitás. Ekkor

már 368 állata volt a kertnek.

Rövidesen a megnyitás után meglátogatták az új kertet *Erzsébet* királyné és *József* főherceg is, „megcsodálva a zoológiai kert pompásságait".

Az *állat- és növényhonosító társasággá* átalakult részvénytársaság közben hol kisebb, hol nagyobb küzdelmekkel igyekezett az intézményt fenntartani, sőt fejleszteni is.

Az 1896-os

jubileumi év fénykora volt a régi Állatkertnek.

Az ezredéves kiállítás óriási látogatottságot adott az Állatkertnek is. Ekkor létesült az Állatkert egy részén az „Ósbudavár" nevű szórakozóhely, amiért évi 30.000 forint bért kapott az Állatkert.

1905 után az Állatkert hanyatlani kezdett és annyira pusztulásnak indult, hogy a földmüvelési miniszter 1907-ben

beszüntette az Állat- és Növényhonosító Társaság müködését

és felszólította a fővárost, vegye át az Állatkertet és gondoskodjék a kultúrintézmény fenntartásáról.

A főváros 1907 szeptember 26-án vette át az Állatkertet és nyomban megkezdte az újjáépítés nagy munkáját. 1909-től 1912-ig tartott a mostani modern és páratlanul szép Állat- és Növénykert újjáépítése és

1912 május 12-én volt az újbóli ünnepélyes megnyitás.

1912 óta a tanács és a törvényhatóság mindent elkövet, hogy az európai hírű intézményt nemcsak a mai niván tarthassa, hanem még áldozatok árán is, fejlessze. *Berczel* Jenő tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály agilis vezetője különösen szívén viseli az Állatkert sorsát s már készen állanak a tervek a kert nagyszabású kibővítésére is, ami a mostani „Vurstli" kihelyezése után lesz lehetséges.

Az Állatkertnek

1912-től 1925 végéig 10.569.456 látogatója volt. Állatállománya a mult év végén 2968 volt.

Augusztus 9-én a székesfővárosi Állat- és Növénykert fényes külsőségek között ünnepli meg a 60 éves jubileumát. A hivatalos ünnepi aktuson kívül ezen a napon pompásan feldíszítik a kertet, este pedig a tavon és a parkban tüzijáték lesz. Délután nagy mesedélután lesz az Állatkert leghűségesebb barátainak, a kicsinyeknek, a felnőtteket pedig d. u. 5-től este 11 óráig ünnepi hangversenyekkel szórakoztatják. A jubileum napján a nagyközönség 50 százalékos engedménnyel kapja a belépőjegyet.

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

1700 millió koronába kerül a Madarász-utcai gyermekkórház berendezése

A Madarász-utcai gyermekkórház épületét hosszas huza-vona után a népjóléti miniszter átengedte a fővárosnak, egyidejüen 700 millió korona segélyt engedélyezett a belső berendezési munkálatok elvégzésére.

A Madarász-utcai kórház építését a háború alatt a főváros kezdte meg, majd az állam fejezte be az építkezést, egyidejüen igényt is tartott az épületre. Azóta

az épület éveken át használatlanul állt, majd a Stefánia Szövetség kérte a maga számára.

hogy gyermekkórházat rendezzen be. A Stefánia Szövetség anyagi eszközök hiján és a törvényhatóság tiltakozása következtében nem tudta tervét megvalósítani, az állam pedig a szanálási rendelkezések következtében képtelen új kórház létesítésére. Minthogy az értékes épület továbbra is használatlanul és gondozatlanul maradjon, a kormány azt a megoldást választotta, hogy az épületet visszaadja a fővárosnak.

A közegészségügyi ügyosztályban Farkas István főjegyző, a kórházi ügyek referense, a következőket mondotta a Madarász-utcai gyermekkórház átvételéről:

— A csütörtöki tanácsülés foglalkozott az ügygyel s a hivatalos átadás is hamarosan megtörténik.

— Az új gyermekkórházra égető szükség van, mert

a főváros kórházaiban mindössze 160 ágy áll gyermekbetegek rendelkezésére.

ami egy milliós városban igen kevés.

— Az állam 700 millió koronát engedélyezett segélyképpen a berendezésre, ez az összeg azonban igen kevés, s

még legalább 1700 millió koronára lesz szükség.

Mütő-felszerelésre, speciális berendezésekre van ugyanis szükség, ami igen sok pénzbe kerül, úgyhogy póthitelről kell gondoskodni, hogy a kórházat még az idén át is adhassa a főváros a rendeltetésének.

— A főváros elvben ellene van a kis kórházaknak, mert ezek adminisztrálása minden tekintetben sokkal drágább, éppen ezért meg is akarja az összes fiók-kórházakat szüntetni, amint az új központi kórház megépül, most azonban mégis kivételt kell tenni, s egy új kis kórházat kell létesíteni, mert a gyermekkórházra égető szükség van.

— A Madarász-utcai kórház berendezésével 200 ágyas gyermekkórházzal szaporodik a főváros közegészségügyi intézményei.

Elkészült a Szent István-hét impozáns programmja

Ingyenes és olcsó látnivalók, népünnepélyek, nemzetközi mérkőzések, mezőgazdasági és borkiállítás váltakoznak a hatalmas programmon — Bárki féláron utazhat Szent István hetében

Az idén, augusztus 18—25-ike közt, fogja megülni Budapest és az ország vallásos és hazafias lakossága Szent István évszázados ünnepét. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, aki úttörője volt a Szent István-hét gondolatának, a fővárossal, valamint a legfőbb egyházi és állami tényezőkkel karöltve odatörekszik, hogy nemzetünk nagyhete minél fényesebben bontakozzék ki. Szent István-heténck idei ünnepsorozata alapkőletétele lesz annak az évről-évre bővülő programmnak, amelynek jelentékeny része már az idei ünnepen megvalósul.

A Szent István-hét ünnepségeinek legnagyobb eseménye természetesen az idén is változatlanul

a Szent Jobb körülhordozása

lesz, de ezt megelőzően és követően számos más olyan ünnepi esemény fog Budapesten lejátszódni, amely nyomot hagy mindenkinek a lelkében, aki azon résztvesz. Az egyházi ünnepeken kívül szerepelni fognak kulturális- és sportesemények, ingyenes és olcsó látnivalók,

számos meglepetésszerü kedvezmény várja a vidéki látogatókat;

lesz nagy népünnep, hangversenyek, magyar zene, magyar tánc, színházi díszelőadások, tüzijáték, labdarúgóversenyek, nemzetközi úszómérkőzés, lóverseny és számos más szórakoztató esemény. Megnyilnak a vidékiek számára az összes múzeumok, képtárak, gyüjtemények külön magyarázatokkal és vezetéssel.

A dús programmból vázlatosan közöljük, hogy augusztus 18-án lesz az

országos bor- és gyümölcskiállítás

ünnepélyes megnyitása, augusztus 19-én

kirakatverseny egész Budapesten, az összes kereskedők árleszállításával.

A vidék számára, de a külföldről százával és ezrével várt vendégek részére nagyjelentőségü lesz az egész magyar bortermelés bemutatása az összes magyar borvidékek kiállításaival. Erre meghivást kaptak az osztrák, lengyel és német borkereskedők. E kiállítással karöltve

többtermelési kiállítás

is megnyilik a világhírü mezőgazdasági múzeumban. Az idén érkezik jubileumi esztendejéhez a

magyar magnemesitő akció,

amely *Székács* Elemér, *Grabner* Emil és más kiváló növénybiológusok nevéhez füződik. Ez a kiállítás képekben és eredeti terméseredményekben fogja bemutatni a jó szántás, a jó vetőmag és a jó műtrágya csodálatos terméseredményeit. Ott lesznek az ú. n. rozsdaálló búzák mintái és eredményei, aminek az idei nedves időjárásban rendkívül nagy az aktualitása. E kiállítások iránt nemcsak a magyarországi, hanem a külföldi gazdák részéről is igen nagy érdeklődés mutatkozik. Máris csoportos részvételt jeleztek a romániai, jugoszláviai, csehországi, osztrák és olasz gazdák. Ebben az érdeklődésben gyönyörü elismerése van annak a ténynek, hogy

a magnemesítésben egész Kelet-Európában Magyarország gazdái az úttörők

s egész Kelet-Európában a legtökéletesebb kitermelési eredményt eddig a magyarországi vetőmagnemesítő üzemekben érték el.

A Szent István-hét sikerének előmozditására nagy előkészületet tesz a vasút és a hajózás. Az Államvasút igazgatósága elhatározta, hogy a Szent István-hét alkalmából Budapestre utazók részére úgy a gyors-, mint a személyvonatokon az összes kocsiosztályokon való utazáshoz

a MÁV. kezelésében levő vasúti vonalakon is félárú menetdijat engedélyez

akként, hogy a Budapestre való utazásnál megváltott egész menetjegy menettérti jegyül fog az ingyenes visszautazásnál szolgálni. Ezt a kedvezést *bárki, minden igazolás nélkül a határállomástól kezdve is* igénybe veheti, a következő feltétellel: a felutazásra szolgáló jegy augusztus 17-én hajnali 0 órától kezdve bármely Budapestre menő vonatra érvényes. Legkésőbb olyan vonattal lehet indulni, mely augusztus 20-án d. e. 9 óráig érkezik meg Budapestre. A viszautazás kedvezménye (ingyenesen) augusztus 20-án d. u. veszi kezdetét, de el lehet utazni bezárólag augusztus 24-ének 24. óráját. Az utazás útközben nem szakítható meg, gyermekek külön kedvezésben nem részesülnek. Ugyanilyen kedvezésben részesülnek azok, akik a Magyar Folyam, vagy a Dunagőzhajózási Társaság útján hajóval érkeznek Budapestre. Ezek a félárú jegyek már Bécstől kezdve érvényesek. A Budapestre érkező tömegek közül azokról, akik egy napon túl is itt kívánnak maradni,

külön olcsó tömegelszállásolási akció

is gondoskodik, hogy az igénytelenebb emberek ne legyenek kénytelenek drága szállásokon költekezni. Azok részére, akik csak Szent István napját akarják Budapesten tölteni, kora reggel érkező és este visszainduló vonatok állanak augusztus 20-án rendelkezésre. Minden remény megvan rá, hogy a vidék és a külföld érdeklődésének felköltésével a nemzeti ünnep nagyszerü és hatalmas arányú lesz és százezrek fognak részt venni az idén sokkal nagyobb arányúnak tervezett körmeneten.

Már a távoli Amerikából is száz főnyi magyar küldöttség érkezését jelentették be Ripka Ferenc dr. főpolgármesternél,

aki ezzel az ünneppel a magyarság egységének gondolatát kívánja szolgálni, mert egyedül ez alkalmas arra, hogy az ország boldogulásához, haladásához, fejlődéséhez vezessen.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelitő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Elektromos világitási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
oklev. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállitások, út- és csatornaépitkezések

Fullánkok

• • •

A nyári csöndben

nagy csatát vivott a közlekedési bizottság. Pihenőre tért mindenki, nyaralnak a városatyák a zord kánikulai időben, csak a közlekedési bizottság vette pergőtűz alá a főváros legnagyobb üzemét, a Beszkárt. Nem lehet kétséges, hogy egy nagy város közlekedését, akkor, amikor ez a város egy hatalmas lendületű fejlődés útján indult meg, nem lehet tökéletessé tenni. Statisztikusoknak való feladat volna kimutatni, hogy milyen emelkedést mutat az utolsó tíz esztendőben a villamos utasforgalma. Valószínű, hogy ma olyan anyagi eszközöket előteremteni, amelyek ezt a föllendülést a beruházásokban nyomon tudnák követni, merő lehetetlenség. Hallatlanul megnőttek az igényeink a közlekedés irányában és ez volt az oka annak, hogy szinte páratlan és példátlan érdeklődés vonta körül a Beszkárt új menetrendjét. Természetes, hogy azok voltak a hangosak, akiknek nem lehetett kielégíteni az igényeit, pedig ezek valószínűleg századrészét sem tették ki azoknak, akik meg vannak elégedve az új menetrenddel, s akik ilyenformán természetszerűleg hallgatnak. Ám mindenkinek joga van beszélni, akinek panasza van. A közlekedési bizottság lüktetően mozgalmas ülése is mutatja, hogy ahol csak segíteni lehetett, segítettek is a bajokon és kívánságokon. Beszélni és panaszkodni tehát mindenkinek joga volt, de kurjongatással nem lehet menetrendet javítani. Akik tehát disznónak nevezték „a betyár menetrendet", azoknak nem panaszaik voltak, hanem csak kiabálni-valójuk. Budapest pedig ma nem garázdálkodni, hanem a saját sorsán javítani kíván.

A spanyol etikett

nagyon szép és előkelő dolog. Nem lehet tehát sértő, ha valaki azt mondja, hogy a főváros a spanyol etikett szabályai szerint akar autóbuszt vásárolni. Mégis meg kell állni egy szóra ennél a spanyol etikettnél, amelyet, úgylátszik, még a legszélsőbb csoport, a szociáldemokraták is helyesnek és elfogadhatónak találtak az autóbusz-ügyben. Miben is áll az a spanyol etikett? Abban, hogy a közgyűlés határozott és a közgyűlés határozata értelmében jár el a tanács. Abban továbbá, hogy nagy külföldi cégeket szólítottak fel próbaautóbuszok szállítására és ezekkel a nagy külföldi cégekkel komoly szerződéseket is kötöttek a próbaautóbuszok ügyében. A spanyol etikett tehát azt követeli, hogy ezeket a próbaautóbuszokat át kell venni, ki kell próbálni és a próba után saját tetszésünk, akaratunk és magyar érzésünk szerint kell megrendelni az új autóbuszokat. Szerintünk ezt kívánja nemcsak a spanyol etikett, de a magyar becsület is.

A budapesti kávések

egész természetesen azt szeretnék, hogy Szent István hetében, amikor majd itt forog és nyüzsög az idegen, zárórameghosszabbítást kapjanak. Ez a törekvésük jogos is, helyes is: használják ki a maguk üzlete számára a kedvező alkalmat. A kávés urak azonban beadványukban kérésük megokolásaképen nagyot találtak mondani. Azt találták állítani, hogyha ők nem tarthatják reggelig nyitva a kávéházukat, akkor az utcára szorulnak az idegenek. Nagyon tisztelik a kávésokat, akik úgylátszik jó üzletemberek, de rossz prókátorok. Mert ilyet talán mégsem szabadna a kérésük megindokolására argumentumként felhozni. Budapest lakossága és hatóságai bizonyára módot fognak találni arra, hogy a vendégeket tisztességesen ellássák. Nem fognak azok se az utcára, se a kávéházba szorulni, de ha vidám jókedvükben nagyot akarnak mulatni a kávéházban, ám tegyék, mi őszintén kívánjuk, hogy kedves egészségükre.

Több mint száz ajánlat érkezett az új szükséglakások építésére

8 pavillonban 300 lakás — A Czeglédi-út sarkán épülnek és novemberre elfoglalhatók lesznek az uj szükséglakások

A népjóléti miniszter a mult hónapban azt az ajánlatot tette a fővárosnak, hogy hajlandó az állam költségén 300 szükséglakást azonnal felépíteni azzal a feltétellel, ha a főváros ugyancsak 300 szükséglakás felépítését vállalja magára.

A népjóléti miniszter ajánlatát a törvényhatóság is tárgyalta s elfogadta a megszabott feltételekkel együtt. A törvényhatóság állásfoglalását dr. Ripka Ferenc Főpolgármester nyomban közölte dr. Vass József népjóléti miniszterrel, hogy az építkezés bürokratikus formaságok miatt egyetlen nap késedelmet se szenvedjen és azonnal megkezdték az előkészítés munkáját az ügyosztályok és az illetékes bizottságokban is. Haladék nélkül kiírták a pályázatot,

a napokban döntöttek a beékezett versenytárgyalási ajánlatok felett, s a megbízott vállalkozókat utasították a munkálatok azonnali megkezdésére, hogy a 300 szükséglakás november 1-re minden körülmények közt elfoglalható legyen.

Érdeklődtünk a középítési ügyosztályban a szükséglakások építése felől, s a következő felvilágosítást kaptuk:

— Az építési albizottság rendkívüli ülésben döntött a versenytárgyalásra beérkezett több mint száz ajánlat felett. A megbízott vállalkozók

szigorú utasítást kaptak, hogy az építkezést nyomban kezdjék meg.

A munka a legközelebbi órákban meg is indul s a 300 lakásnak november 1-re készen kell állnia.

— A sükséglakások

nyolc egyemeletes pavillon alakjában épülnek meg. Egy-egy pavillonban 38—40 lakás lesz.

A szükséglakásokat olyannak tervezzük, hogy azok kifejezetten átmeneti jellegűek legyenek, éppen ezért kényelmi szempontokra ezeknél nem vagyunk tekintettel. A lakások azonban feltétlenül egészségesek, világosak, szárazak lesznek s minden közegészségügyi kívánalomnak megfelelnek. Minden szükséglakás egy-egy tágas, nagy szobából, előtérből és illemhelyből fog állani. Minden lakás, minden pavillon

vízvezetékkel, csatornázással és villamosvilágítással lesz ellátva.

— A szükséglakásokban legelsősorban és úgyszólván kizárólag

azok lesznek elhelyezve, akik a Suhajda-telepen és a többi hozzá hasonló lakásokban sínylődnek,

s kilakoltatásra váró épületekben laknak, általában olyanok, akiknek emberséges lakásban való elhelyezése, megfelelő végleges lakások elkészültéig halasztathatatlan.

— A népjóléti kormány egyidejűen

ugyancsak megkezdi a 300 állami szükséglakás építését,

úgyhogy újabb 600 lakással csökkentjük a főváros nyomorúságát.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

TUNGSRAM
Gyári jelünkkel ellátott
fejhallgató

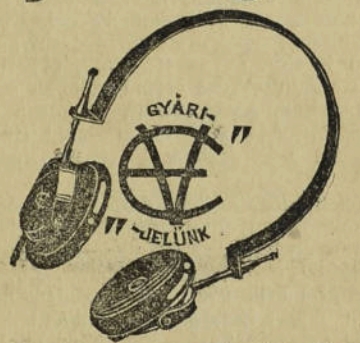

minden készüléknek vevőképességét fokozza.

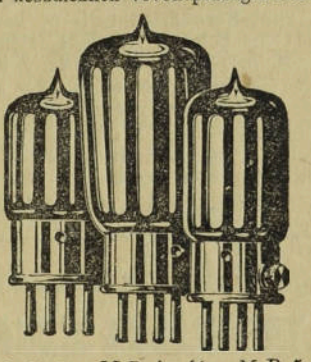

MR 2, 3, 6 MR 4—41 MR 5—51

Tungsram-vacuumcsövek

bármilyen rendszerű kapcsolásnál torzításmentes, hangerős és tiszta vételt adnak.

Kapható mindenütt!

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT. UJPEST

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRÚGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készít templomberendezéseket és különleges butorokat. —

Morzál István
Budapest, X., Asztalos Sándor ucca 7. sz.
TELEFON: J. 10—86.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek gyára

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

POLGÁR KÁROLY
BUDAPEST, VII., HAJTSÁR-ÚT 46.
Épület műlakatos és vasszerkezetek műhelye.

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

TÓASÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapítva: 1860.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és díszműbádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező.
Autogeiser javításokban specialista.

A budai kőemlékek múzeuma lesz a Halászbástya északi tornya

Pusztul a Halászbástya és Széchényi-hegyi gloriett — Egy milliárd koronába kerül a tatarozás

A világ egyik legpompásabb arhitekturai alkotása, a budai Halászbástya erősen pusztulásnak indult.

Schulek Frigyes leheletszerű finomsággal megkombinált műremekét annak idején az örökkévalóságnak szánták, azonban úgy építették meg, hogy ma, alig húsz esztendő után romantikus árkádjait, karcsú tornyait, kecsesen futó oszlopsorait, csipkeszerűen, finoman cizellált párkányait, merészen felnyuló pilléreit

annyira kikezdte az idő, hogy legsürgősebb javításuk vált szükségessé.

Illetékes helyen megtudtuk, hogy a Halászbástyát jórészben a mostanában sokat emlegetett Tufakőből építették. Ez az anyag ornamentikára igen alkalmas, tetszetős, azonban nem tartós építőanyag, mert magába szívja a vizet s így könnyen mállásnak indul. A víz és a szél, a Halászbástyának ez a két nagy ellensége idézte elő a korai pusztulást.

A budai hegyoldal gyönyörű diademjét, most

félmilliárdos költséggel megjavítják, rendbehozzák, egyuttal megfelelően átalakítják a Halászbástya északi nagy tornyát is,

amelyben rövidesen megnyitják a budai kőemlékek muzeumát.

Ugyancsak sürgős javításra szorul a Széchenyi-hegyen levő másik ritka szépségű müemlékünk, a Széchenyi gloriett is, ahonnan a leggyönyörűbb kilátás nyílik a nagy Budapest grandiozus panorámájára. A gloriett előtt — amint kevesen tudják, az a hatalmas zászló-árboc van felállítva, amely a milléniumi emlék felállítása előtt az Andrássy-út végén állott. Mikor az emlékmű elkészült, a hatalmas árbócot felvitték a Svábhegyre, s azóta nem is került javítás alá. Most ezt is rendbe hozzák a svábhegyi Széchenyi szoborral együtt.

A javítás itt is félmilliárd koronát emészt fel.

Mindkét munkálatot nyilvános versenytárgyalás útján végeztetik el.

Események

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője több heti tartózkodásra külföldre utazott. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla helyettes szerkesztő a felelős.

A polgármesterkérdés. A polgármesterkérdés megoldásáról újabban különféle megbizhatatlan hírek jelennek meg a sajtóban. Ezek a hírek még arra sem igen érdemesek, hogy komoly cáfolatot kapjanak, mert hiszen a polgármesterkérdésben egyelőre semmi sem történt. Olyan tényezők, akik a kérdés eldöntésére hivatottak, az utóbbi időkben egyáltalán nem is tárgyaltak. Az ősz előtt, amikor a törvényhatósági bizottság vezető tagjai mind Budapesten lesznek, ebben a kérdésben elhatározó lépés aligha történik.

A Széchenyi-fürdő kibővítése. A Széchenyi-fürdő kibővítésének terveivel a városgazdasági ügyosztály teljesen elkészült. A kibővítésnek két része van, az egyik a népfürdő befogadóképességének felemelése, a másik pedig az uszodaépítkezés. A népfürdőben úgy a férfiosztály, mint a női osztály befogadóképességét a mostaninak több, mint kétszeresére fogják felemelni, úgyhogy a népfürdőben egyszerre több, mint háromszáz férfi és háromszáz nő fürödhetik. Természetesen ez azt jelenti, hogy a népfürdő jövedelmezősége is mintegy kétszeresére emelkedik. A kibővítés költségei 12.5 milliárd koronát emésztenek fel, amelyet a számítások szerint tíz év alatt maga a fürdő fizet ki. A modern stranduszoda épületeit a mostani fürdő mellett elliptikus vonalban építik ki. Összesen három vasbetonmedencét építenek, amelyek közül a legnagyobb 300 négyzetméter alapterületű lesz.

dennemű épületmunkák s a legkülönlegesebb bútorgyártáson kívül templomberendezéseket is készít. Legutóbb a székesfőváros Simor-utcai és Ceglédi-utcai házainak asztalosmunkálatait végezte el a megrendelők legnagyobb elismerése mellett.

Díszes új kerítést kap a farkasréti temető. A farkasréti temető régi kerítése már teljesen elkorhadt, úgyhogy újból való bekerítése vált szükségessé. A középítési és a közegészségügyi ügyosztály előterjesztésére a temetőt új, díszes működkerítéssel övezik körül, amelynek megépítésére a legközelebb kiírják a pályázatot.

A betéti kamatláb. A pénzpiac alakulása a hitelezési kamatláb lassú, de fokozatos csökkenését eredményezte, amely körülmény arra indította a budapesti vezető pénzintézeteket, hogy a betéti kamatlábak mai tételeit, melyek sok esetben tetemesen túlhaladják a Magyar Nemzeti Bank hivatalos váltóleszámítolási kamatlábát, összhangba hozzák a jelenlegi viszonyokkal. Ennek megfelelően a pénzintézetek oly értelemben foglaltak állást, hogy magánfelekkel való forgalomban a bármikor felvehető, úgynevezett látra szóló betétek kamatlábát nem változtatják, a háromhavi időre lekötött betétek kamatlábát azonban ½%-kal mérsékelik. Az egy hónapra lekötött betétek formája, mely a gyakorlatban eddig is csak ritkán fordult elő, ezzel feleslegessé bizonyulván, a jövőben nem nyer alkalmazást.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 105—14.
Teherautóját átszereltem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra. Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

ZÖLD JÓZSEF
Iroda: V., Árpád-utca 8. — Telefon: 162-13.
Gyár: VI., Szt. László-út 4-b. (Hungária-út sarok).
Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegviz boilereket. Bádogos és szerelőknek összes lakatos munkákat készíti — Autogénhegesztés-, vágás. — Kérjen ajánlatot.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készítése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

MÜNCZER VILMOS
Budapest X, Vaspálya-utca 12. Tel.: J 24-77
Lakatosárú-gyár

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—89.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

KAKOS KÁJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

KOVACS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület, menyezet és műkő munkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10 Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA II., ZSIGMOND UCCA 9 (Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

GOLDBERGER és RÓNAI
okleve. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

Erményi Antal
VIII., Üllői-ut 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Domoky József asztalosárugyára (VII., Várna-utca 7. Telefon: J. 70—78.) újonnan berendezett s a legmodernebb gépekkel felszerelt üzemében min-

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

GAZDASÁGI HIRLAP

Gazdasági Hirlap című állandó mellékletünk helyszüke miatt e számunkból kimaradt.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Juranics-utcai kislakásos telephez vezető Hősutca rendezési munkálatait Klauber és Vajda cég kapta 205 millió K-ért.

A Kerepesi-úti temető parcelláinak rendezési munkálatait Obendorfer József és Fia kapta 218 millió K-ért.

A Ráth György-u. és Hieronymi-u. rendezési munkálatait Ámon Antal és Fia kapta 789 millió koronáért.

A Bérc-utca rendezési munkálatait Szántó Ferenc kapta 248 millióért.

A Sziget-utcai iskola emeletráépitésével kapcsolatos asztalosmunkákat Juhász Lajos kapta 96 millió 435.000, *az ácsmunkákat* Ertl József 109 millió 800.000 K-ért.

A Farkasréti temető műkőkeritési munkálatait Van Beck Károly kapta 83,900.000 K-ért.

Az Üllői-út és Ceglédi-út sarkán épitendő 300 szükséglakás összes munkáit a következők kapták: Fehér és Dános 1020, Berger és Haller 1050, Zachár ászló 1093, Bihari István 1104, Fekete Gyua 1106, Schulek és Wágner 1110, Somogyi László 1117, Alföldi Béla 1125, Méhes Emil 1129 millió K-ért.

Pályázat bélyegek terveire

A székesfőváros tanácsa pályázatot hirdet a székesfővárosi hatósági díjak és illetékek lerovására szolgáló bélyegek terveire. A pályázat feltételei a következők:

1. A bélyegeknek méltóan kell érvényre juttatni a székesfőváros hatósági jellegét. Rajzuk alkalmazhatja a székesfőváros cimerét, a székesfőváros jellegzetes épületeit és műemlékeit, esetleg szimbólikus ábrázolást.

2. A rajzokon alkalmazandó a „Budapest székesfőváros törvényhatósága" felirat és külön az értéket jelző szám és a pénzegység neve. Háromféle bélyegváltozat kerül kivitelre:

kizárólagos pengőérték, pengő- és fillérérték, végül kizárólagos fillérérték.

A bélyegek értéke csak később nyer megállapitást, tehát az értéket jelző szám egyelőre tetszés szerint alkalmazható.

3. A feliratok és számok tisztán olvasható és tetszetős betükkel készitendők. A számok a tervező tetszése szerint egyszer vagy kétszer alkalmazhatók, de mindenütt jól láthatóknak kell lenniök.

4. A rajzok a bélyegek rajzának kétszeres nagyságában tervezendők. A bélyegek nagysága lehet 42×30 mm. Az alkalmazott nagyságméretek közül lehetőleg a legnagyobb a csak pengőértékre, a legkisebb a csak fillérértékre használandó fel.

5. A rajzok legfeljebb háromszinű sokszorositásra alkalmasan, eredeti szinekben készitendők. Minthogy ugyanabból a rajzból többféle bélyeg fog készülni, melyek csak az alkalmazott szinekben különbözhetnek, kivánatos, hogy a rajzok mellett a bélyeg eredeti nagyságában, többféle változtatásra alkalmas szinvázlatok is legyenek.

6. A rajzon, vagy legalább egyrészén, az utánzást megnehezitő, finomabb vonalakat is kell alkalmazni.

7. A rajzoknak teljesen befejezetteknek és sokszorositásra alkalmasnak kell lenniök.

8. A kitüzött pályadijak a következők:

Első dij (a kivitelre kerülő háromféle bélyegváltozatra külön-külön	5,000.000 korona.
Második dij	3,000.000 korona.
Harmadik dij	1,500.00 korona.

Az összes dijak kiadása esetén bármely pályamű megvásárolható 1,500.000 koronáért.

9. Az első dij csak kivitelre alkalmas műnek adható ki, úgyhogy ilyennek hiánya esetén a birálóbizottságnak jogában áll kevesebb első dijat kiadni, vagy az első dijak kiadásától eltekinteni. Ebben az esetben a dijak felosztását és összegét is megváltoztathatja.

10. A dijazott és megvásárolt művek a székesfőváros tulajdonába mennek át, aki azok felhasználása tekintetében szabadon rendelkezik, vagy attól el is tekinthet. A székesfővárosnak jogában áll az egyes bélyegváltozatokra készitett terveket más bélyegváltozat elkészitésére felhasználni, vagy más pénzegységfelirattal alkalmazni. A pályázó köteles az ennek következtében szükségessé vált módositásokat, a bélyegek értékének megállapitása után, az értékielző számok rajzát, valamint a birálóbizottság, vagy a székesfővárosi képzőművészeti bizottság által kivánt kisebb módositásokat külön dij nélkül egy héten belül elvégezni.

11. A pályázaton csak magyar állampolgár vehet részt egy vagy több művel és akár mindhárom bélyegváltozattal, akár azok közül választott bármelyikkel.

12. A pályázat titkos, tehát minden pályázó tartozik pályaművét jeligével ellátni és egy ugyanolyan jeligével ellátott, nevét és lakását tartalmazó borítékot is beküldeni.

13. A pályázat határideje **1926 szeptember 20.** A pályaműveket szeptember 1-től veszik át a tanácsi IX. ügyosztályban (Központi városház, I. pavillon, földszint 18. sz., 10 és 1 óra között). A pályázat határnapjának déli 12 órája után érkező pályaművek a pályázatban nem vehetnek részt.

14. A székesfőváros tanácsa a pályaműveket a döntés után nyolc napig kiállitja. A kiállitás befejezése után 30 napon belül el nem vitt pályaművekért felelősséget nem vállal.

15. A rajzok sokszorosítása ügyében a székesfővárosi házinyomda könyomdaosztálya (Központi városháza, földszint) minden szakefelvilágositást megad.

16. A pályadijakat egy 11 tagú birálóbizottság itéli oda. A birálóbizottság elnöke a képzőművészeti bizottság elnöke, tagjai:

a pénzügyi és közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztályt vezető tanácsnokok,

a képzőművészeti bizottság öt tagja,

az Országos Magyar Iparművészeti Társulat által kiküldött három szakértő és

a székesfővárosi házinyomda igazgatója.

Budapest, 1926 július 22.

A székesfőváros tanácsa.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készit egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 55—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

Jó kávé — jó egészség!

Naponta több csésze hamisitatlan babkávéból készült »fekete« erősiti a testet. A tudomány már rég elismerte a káve jótékony hatását és fontos gyógyszernek tekinti.

Meinl Gyula

Olcsó üzem
csak a
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

BETONCSŐ · MŰKŐ · MÁRVÁNYMOZAIKLAP
SZALAI ISTVÁN OKL. MÉRNÖK CEMENTÁRUGYÁRA
BUDAPEST VI. REITER FERENC u. 49.
Telefon: L. 992-97.

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és diszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, diszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

HANTOS TESTVÉREK R.-T. FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME
BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.
TELEFON LIPÓT 994—51. TELEFON LIPÓT 985—23.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a VI. ker. Széchenyi gyógyfürdő mellett építendő uszoda és népfürdők kibővítésével kapcsolatosan szükséges *bontási-, föld-, kőmüves-, elhelyező-, vas-, vasbeton-, szigetelő-, műkő- és mükő szobrászmunkákra.*

Az ajánlati nyomtatványok és mellékletei munkanemenkint 50.000 (ötvenezer) K-ért kaphatók 1926 július hó 31-től kezdve d. e. 11—1 órák között, a tanácsi II. (középítési) ügyosztály kezelőhivatalában (IV., Központi Városháza III. em. 342.), ahol minden egyéb tájékozódás megszerezhető. Ugyanott nyernek felvilágosítást az érdeklődők a rajzok, tervek és minták megtekintésének helyéről és idejéről.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján, a központi pénztárnál. (I. em. 120.)

Az ajánlatok *1926 augusztus hó 11 (szerda) délelőtt 10 óráig* adandók be a tanácsi II. (középítési) ügyosztály kezelőhivatalába (IV., Központi Városháza III. em. 342. ajtó).

Az ajánlatok ugyanaznap ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és föl sem bontatnak.

Budapest, 1926 július hó 27-én.

A székesfőváros tanácsi II. (középítési) ügyosztálya.

102.521/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Hajléktalanok menhelye, VI., Angyalföldi-út 2. szám és Menház a szenvedő emberiségnek, VIII., Alföldi-u. 9—11. sz. épülete közp. gőzfütő berendezési munkáira. A költségvetési kiírás nyomtatványai 50.000 (Ötvenezer) K-ért kaphatók 1926 július 21-től kezdve d. e. 11—1 órák között a középítési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában. A tervek Központi városháza III. em. 328/a ajtó alatt megtekinthetők Frischfeld Ede főmérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (Kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson s hogy a munkát több vállalkozó között megoszthassa, illetve tetszése szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s újabb pályázatot tartson.

Az ajánlatok **1926 augusztus 4-én (szerdán) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, a III. em. 351. sz. üléstermében 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és föl sem fognak bontatni.

Budapest, 1926 július 20-án.

A székesfőváros tanácsa.

94346/925—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Lágymányosi-utca, Budafoki-út és a 24. számú ház közti szakaszának makadámszerü rendezésére.

A szabályszerüen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926 augusztus 10-én (kedden) délelőtt 11 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél, vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyújtani.

A szállításra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket II. em. 285. szám alatt köznaponként délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott egyúttal az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok is kaphatók. A munkára vonatkozó felvilágosításokat a tanácsi II. ügyszotály II. emelet 276. sz. helyiségében köznaponként délelőtt 10—12 óra között lehet nyerni.

Bánatpénzül 2.000.000 koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárában a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A versenytárgyalás **1926 augusztus hó 10-én (kedden) déli 12 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Azok az ajánlattevők, akik ajánlatuk benyújtásakor a fővárossal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk terepe szerint tartoznak.

Budapest, 1926 július hó 28.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

SCHŐNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellöztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA-UTCA 22.
Telefon: J. 131-72.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépmühelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenfele gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. **Költségvetés dijmentes.**

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-84. V., Mária Valéria-utca 10.

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: **VII., Czobor-u. 14** Műhely: **V., Koháry-u. 19/b**
TELEFONSZÁM: LIPÓT 972—31

Az osztrák „**PERL**" és amerikai „**CLEVELAND**" gyártmányu **AUTOMOBILOK** magyarországi vezérképviselete
TICHY TESTVÉREK
Automobilkereskedelmi vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5
Telefon: Lipót **989-03**

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 906—52 — Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

Kraszner József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72.
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemü fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerü portáli és vasszerkezeti munkákat. — *Készit:* Mindennemü rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktüzhelyeket.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
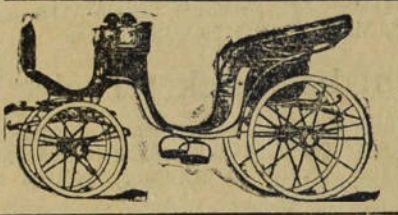
Teherautókarosszériagyártás Kovácsmühely. Lópatkolda. Tel.: J. 58-65. Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS REFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

Tel.: J. 30-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkerítéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mü- és ércöntöde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, dombormüvek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemü nyersöntvények.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

Telefon: J. 41-40
Skolkay Mátyás
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya-utca 23

Fodor István mü-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi bérház épületében)
Ornament, templom, sirkereszt és rácsok készitése.
Sodronyfonatkészités. Telefon: József 6—62

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

10 tonnás Chenard & Walcker tehervontató-traktor
60 % megtakaritás teherautóval szemben — Kivánatra üzemben bemutatjuk — Kérjen ajánlatot
Vezérképviselet: **Róka és Társa automobil rt.**
Budapest, V, Csanádi-u. 3. Telefon: L. 906-09, 916-17

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 augusztus 11. — 32. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Hatezer gyermek

Nyaral az idén Budapest székesfőváros jóvoltából és ez a hatezer gyermek talán maid egészségesebb testtel és egészségesebb lélekkel indul neki az élettel való nagy küzdelemnek. Csekély szám ez akkor, amikor Budapesten a legterméketlenebb esztendőben is tizenöt—tizenhatezer újszülött köszönti a napot, a termékenyebb esztendőkben pedig húszezer körül mozog az egy év alatt születők száma. Az öt—tízéves gyermekek száma, akikről a gyermeknyaraltatásnál szó lehet, lényegesen meghaladja a hatvanezret és így alig tíz százaléka a budapesti gyermekeknek részesült a főváros nyaraltatási akciójának előnyeiben. Tudjuk nagyon jól, hogy messze tartunk a világvárosoktól, amelyek közül, — hogy csak Bécset említsük, — az osztrák főváros az elmult esztendőben az összes iskolásgyermekek egynegyedét, *harmincötezer gyermeket küldött üdülésre*. Tudjuk nagyon jól, hogy messze vagyunk még az ideális állapottól, mégis örömmel kell megállapítanunk, hogy tavalytól az idénig óriási haladtunk. Fel kell jegyezni a két számot, hogy a mult esztendőben *hétszáz*, ebben az esztendőben pedig *hatezer* gyermeket nyaraltatott Budapest székesfőváros. Ez csaknem annyit jelent, hogy tavallyal szemben *az idén tizszeres sikert értünk el.*

Ahelyett, hogy dicsérő szavakkal adóznánk az érdemeknek, szárazon és egyszerűen elmondjuk az adatokat, amelyek vigasztaló képét nyujtják szociális irányban való haladásunknak. A hatezer gyermek közül *háromezerhatszáz* fővárosi gyermeket vállalt az ország *kétszáznyolc* községe. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a községek módosabb polgárai jelentős áldozatkészséggel, természeti adománnyal járulnak az akcióhoz, hanem azt is, hogy az egyes községek húsz-huszonöt millió koronát szavaztak meg erre a nemes célra. A vidék tehát tiszteletreméltóan megtette kötelességét és ebből látjuk, hogy a falu és a város között egy időben mesterségesen felélesztett ellentét ma már a multé. Örömmel kell ezt megállapítanunk, mert a nagy társadalmi elkülönülés, a példátlan ellentétek, amelyek egyidőben felburjánoztak, mérhetetlen kárára voltak a magyar ügynek. Kétszeres az öröm akkor, amikor konstatálhatjuk, hogy a nagy kiengesztelődés nemes cselekedeteken át történik meg. Boldogoknak kell lennünk, hogy a kiengesztelődés első gyümölcsét Budapest legszegényebbsorsú, szomorú egészségi állapotban lévő gyermekei szakíthatják le. De nemcsak anyagiakban, hanem erkölcsiekben is támogatják a jó vidékiek Budapestet akkor, amikor nyaralni küldik arra legjobban rászoruló gyermekeit. A kétszáznyolc községben, amelyek ma budapesti gyemekek zajától hangosak, a község előkelői, az elöljárók, a lelkészek, a tanítók és az orvosok ügyelnek fel Budapest gyermekeire, akik mellett természetesen ott vanak a főváros kiküldöttei is. Ez a közvetlen érintkezés, a budapesti gyermek és a vidéki felnőtt között hatalmas és erőteljes kapcsolatot fog létesíteni, amely ugyancsak a nagy társadalmi összefogás céljait szolgálja.

De nemcsak a vidék tette meg kötelességét. Maga Budapest székesfőváros is hatalmas áldozatot hozott, hiszen a *hatezer nyaraló gyermek közül kétezernégyszáz itt a budai hegyek aljában, a perifériák iskoláiban van elhelyezve.* A főváros tizenhat olyan iskolát bocsátott rendelkezésre, amelyek a város egészséges levegőjű vidékein épültek, legnagyobbrészt a budai hegyvidéken. Ebben a tizenhat iskolában a főváros tanácsa *nyolcszázötven millió* költségegl nyaraltatja a gyermekeket, és pedig a leggondosabb felügyelet alatt, a legkitünőbb táplálékok mellett. Tiszteletreméltó és jelentős áldozat az, amit Budapest ványadt, egészségtelen gyermekeiért hozott. Mi büszkén állíthatjuk, hogy egyik esztendőről a másikra annyit haladtunk, hogy igenis, aránylag fölülmultuk azt a Bécset, amely hosszú esztendők szisztematikus munkájával harmincötezer gyermek nyaraltatásáig jutott el. Ha Bécs a maga állandóan kirakatban fitogtatott szociálpolitikájával hosszú évek alatt jutott el a harmincötezer nyaraló gyermekig, akkor Budapest igenis büszke lehet, ha tavalytól idénig hétszázról hatezerre tudta felemelni a nyaraló gyermekek számát.

Ismételjük, nem dicsérünk senkit, mert mindenki, aki ennek a haladásnak részese, csak igaz, emberi kötelességét teljesítette. Csak emberi kötelességet teljesítettek azok a bizottsági tagok, akik a gyermeknyaraltatást szorgalmazták, csak ezt tette a tanács, amely az anyagi feltételeket előteremtette és csak ezt cselekszik azok a végrehajtó közegek, akik becsületes akarattal és emberséges szívvel, mélységes szeretettel állnak ott állandóan Budapest üdülő gyermekei mellett. Mégis örömmel kell konstatálnunk, hogy ez az akció *nemcsak méreteiben* sikerült, de meg kell állapitanunk azt, hogy a közgyülés legszélsőbb baloldali pártjának kiküldöttei, a szociáldemokrata bizottsági tagok is, teljes megelégedéssel látták ennek a nyaraltatási akciónak *szépségét és erkölcsi sikereit.* Ők maguk nyilvánosan, nyomtatásban, a szociálista sajtóban adtak kifejezést megelégedésüknek és elismerésüknek. Ebben a kérdésben kétségtelen, hogy ők azok, akik már csak politikai szempontból is, a legtöbbet kívánnak és akik a legélesebb kritikával élnének, ha volna ok és alkalom a kritikára. Elismerjük, hogy becsületes objektivitással kezelték a kérdést és éppen azért nyugodt lelkiismerettel szögezhetjük le, hogy a főváros ezidei gyermeknyaraltatási akciója a legteljesebb mértékben sikerült. Ennek a sikernek mértékeképpen csak még egyetlen egy adatot jegyzünk fel. Ez az adat pedig az, hogy a nyaraló gyermekek *átlag és fejenként hetenként egy kilogrammal gyarapodnak súlyban.* Nem kell orvosnak lenni, de minden laikus is megállapíthatja, hogy ez olyan hatalmas eredmény, amit szinte várni is alig lehetett. A tökéletes siker fölbátorít bennünket arra, hogy a jövőben is reménykedjünk és hisszük, hogy akik ilyen becsületesen és jól megszervezték az idei nyaraltatást, jövőre már olyan káprázatos eredményeket érnek el, amelyekkel egyetlen világváros kirakat-szociálpolitikája sem vetekedhetik.

„Fiume visszatért az anyaországhoz, de gondos nevelőszüleire mindig hálatelten fog visszaemlékezni"

Budapest kiállításának nagy sikere Fiumében

Fiumébe kiküldött tudósítónk jelentése.

A napilapok már hirül adták, hogy e hó 6-án nagy ünnepségek között megnyilt a *Fiera Internationale di Fiume*, a fiumei nemzetközi árumintavásár. A hajdani magyar kikötőváros zászlódíszt öltött és első pillanatban az az érzés támadt bennünk, hogy a tenger felől áramló lágy szellő a magyar trikolort lengeti. De gyorsan fájdalmas kiábrándulásban volt részünk: a zászlódísz nem Szent István birodalmának dicsőségét hirdeti, a trikolor színei, a *zöld-fehér-vörös* az olasz egységet jelképezi. Fiume olasz város lett. A magyar szó még sürün hangzik a molon, de a kávéházakban, vendéglőkben már camerierek szolgálják ki a vendégeket, akiket kifüggesztett plakátok figyelmeztetnek, hogy szigorúan tilos borravalót adni.

A kiállítást a volt kivándorlási épületben rendezték. A háború előtt ebben az óriási kétemeletes házban gyüjtötték össze azokat a véreinket, akik Amerikába igyekeztek új hazát, boldogulást keresni.

A kiállítást *Belluzzi* földmivelésügyi miniszter nyitotta meg, akit *Lanfranconi* képviselő, elnök üdvözölt. Dörgő „Eja, eja" üdvrivalgás kiséretében indult el a miniszter a gazdag tárlat megtekintésére.

A kiállításon Budapest főváros hivatalosan résztvesz

és bennünket főleg ez a része érdekel a kiállításnak. Budapest kiállítását, amely az épület első emeletén két hatalmas termet foglal el, *Ágotai* Lajos kormányfőtanácsos, a székesfővárosi iparrajziskola főigazgatója szervezte, akinek kiváló munkájában *Vértes* Rezső és *Lakatos* Artur iparrajziskolai tanárok működtek közre.

Olasz lapok a magyar kiállításról

A főváros kiállítása olyan impozáns és annyira kiemelkedik a tárlaton, hogy az olasz lapok a legnagyobb elragadtatással írnak róla. A *„La Vedetta d'Italia"* a kiállításról szóló beszámolójában például így emlékezik meg a székesfőváros tárlatáról:

„A már egészen berendezett kiállítási termek között *elsősorban Budapest fővárosnak a valóban művészi érzékkel összeállított kiállítása köti le a figyelmet.* Ez a kiállítás, amely két termet foglal el az első emeleten, két külön osztályból áll. *Az egyik*

Budapest városának a kiállítása, azé a városé, amely elragadó földrajzi fekvése, vonzó ereje és utcáinak tökéletes részarányossága folytán ma elismerten a kontinens legszebb városainak egyike.

Csinos fényképek mutatják a látogatónak azokat a nagyszerű márványból és vasból készült hidakat, köztük a *Lánchidat*, amelyek a Dunától átszelt várost összekötik. Más fényképek és a fővárosi múzeumból átengedett festmények, a fővárosnak történelmi nevezetességű épületeit, múzeumait, fürdőit, kertjeit tüntetik fel. Budapest kiállításának *második termét* a budapesti városi Iparrajziskola kiállítása tölti be. Ez a választékosan rendezett, gazdagon díszített kiállítás a tárgyak sokféleségével, művészi becsével, kétségtelenül már az első pillanatban lefogja kötni a látogatók figyelmét. *Ágotai* Lajos kormányfőtanácsos, iparrajziskolai főigazgató úr lekötelező udvariassággal ismerteti jelentős iskolájának jellegét és készítményeit. Budapest főváros iparrajziskolája, amely felöleli az iparművészet valamennyi ágát, változatos és gazdag anyagot állít elő, így pl. műbútorokat, könyvkötéseket, üvegfestést és üvegmozaikot, ötvösséget, grafikát, dekorációkat, művészi bútorokat stb. Értékes munkatársai az érdemes *Ágotai* kormányfőtanácsos úrnak, aki a kiállítást szervezte, *Vértes* Rezső és *Lakatos* Artur urak, az Iparrajziskola tanárai."

Beluzzi miniszter, *Lanfranconi* képviselő és a többi olasz előkelőségek, hasonló elragadtatással nyilatkoztak a látottak fölött és őszinte örömmel gratuláltak *Ágotai* főigazgatónak, akit *Beluzzi* miniszter külön is megkért, hogy fejezze ki szerencsekívánatát a székesfőváros vezetőségének.

Ágotai főigazgató nyilatkozata

Ágotai Lajos kormányfőtanácsos, főigazgató a kiállításról és annak megvalósításáról a következőképen volt szíves a *Fővárosi Hirlap* munkatársának nyilatkozni:

— *Liber* Endre tanácsnok úr megbízásából, a tanács hozzájárulása értelmében, két munkatársammal: *Vértes* Rezső és *Lakatos* Artur tanár urak közreműködésével, rendeztük meg a kiállítást. Főleg az a cél vezetett bennünket, hogy bemutassuk a főváros kulturális színvonalát és kidomborítsuk Budapest fürdőváros jellegét. A tárlaton bemutatjuk a gyönyörű fekvéssel bíró Budapestet és annak környékét, valamint köz- és kulturális intézményeit, technikai építkezéseit, hídjait, részben fényképfelvételekben, részben pedig a fővárosi múzeumból rendelkezésre bocsátott festményekben. *És minthogy Budapest elsőrangú fürdőváros,* nagy súlyt fektetünk a fürdők bemutatására, valamint gazdag ásványvizeinek ismertetésére, továbbá Budapesten, a Dunán, valamint a környéken üzött sportokra.

Egyszóval bemutatjuk Budapestet, a gyönyörű fekvéssel bíró várost, Budapestet, a kultúrvárost, továbbá Budapestet, a fürdővárost, az idegenforgalmi szempontból rendkívül érdekes várost.

Ez az anyag Budapest kiállításának első termét foglalja el.

— A második teremben van a székesfővárosi Iparrajziskola kiállítása, amely a fővárosi ipar és a művészi ipar magas színvonaláról tesz tanuságot. Az iskola műhelyoktatással foglalkozik. Minden művészi iparágnak megvan a maga műhelye és az iskola tanulói 1 évi rajzi előkészítés után az általuk választott szakmának megfelelő tanműhelyekbe kerülnek ahol kiképeztetnek és mint gyakorlati munkások az életbe kerülnek. Igy van:

faipari, ötvös-, textil-, könyvkötészeti, üvegfestő- és üvegmozaik-, keramiai és szobrászati, továbbá grafikai tanműhely, azonkívül dekoratív festészeti osztály, stb.

Az itt kiállított munkák mind az iskola tanulóinak, az intézet tanműhelyeiben készített munkái.

A magyar kiállítás sikere

A magyar kiállításnak tagadhatatlanul nagy sikere van és ez csaknem *teljes mértékben a főváros érdeme.* De igen sok szemlélője akad a szomszédos teremben elhelyezett mezőkövesdi hímzéseknek és egyéb magyar háziipari cikkeknek is, valamint nem csekély meglepetést szerzett a magyar nehézipar kiállítása is, amelyet a *Máv. gépgyár* és a *Schlick-Nicholson gépgyár* képviselnek.

Az olaszok szemmel láthatóan nagy gyönyörűséget találnak a magyar kiállításban és köreikben osztatlan elismeréssel találkozott, hogy a magyarok ily nagy mértékben emelték a fiumei kiállítás sikerét.

Talán ennek a benyomásnak a hatása alatt mondotta Fiume város vezetőségének egyik legelőkelőbb tagja munkatársunknak:

— Fiume nem lett hűtlen Magyarországhoz. A sors akaratából visszatért ugyan az anyaországhoz, de gondos nevelőszüleire. Magyarországra, mindig hálatelten és kegyelettel fog visszaemlékezni.

Itt említjük még meg, hogy *Ágotai* főigazgató a tárlat sikeréről és az összes hivatalos körök részéről tapasztalt előzékenységről és azoknak elismeréséről *Ripka* Ferenc főpolgármesternek terjedelmes jelentésben számol be.

Hogyan valósul meg lassan a Gellérthegy „regénye"

Hatalmasan kibővítik a Gellérthegyi Kioszk terraszát

Amikor a főváros pénzügyi bizottságában azt a beruházási programmot tárgyalták, amit a húszmillió dolláros kölcsönből akarnak valósággá építeni — valaki a programm második részét, aminek megvalósítása a húszmillió dolláros programmköltség határain kívül esett — regénynek nevezte.

Ennek a regénynek kétségtelenül legregényesebb, legálomszerűbb része az, amelyik

Budapestnek csillogó, ragyogó világfürdővé való kifejlesztéséről beszél.

Valósággal káprázatos tervekről olvastunk a „regény" e fejezetében s arról is, hogy mit akar csinálni a városgazdasági ügyosztály agilis vezetője, Berczel Jenő — a Gellérthegyből.

A pénzügyi bizottság a realitások kopár hegyének távlatából nézte ezeket a terveket és ridegen, fölényes gesztussal mondotta ki rájuk az ítéletet: regény, fantazmagória.

Berczel Jenő azonban nem a tétlen és csüggedő álmodozók fajtájából való. Lassan, de szívós elszántsággal, sorról-sorra, sőt betűről-betűre építi át a regény oldalait a valóságba. A pénzügyiek rideg ellenállásától hol egy gellérthegyi útjavítást, útépítést, hol még 30—40 lámpát verekszik ki, hogy ilyen jelentéktelennek látszó tényezőkkel is építse, segítse, vigye előre a Gellérthegy varázsheggyé való alakításának tervét.

Most

a Gellérthegyi Kioszk rendezése van soron.

Ez a kis Kioszk, amit a Millénium idejében épített a főváros, a Gellérthegynek a Dunára néző oldalában fészkel. Gyönyörű fekvése, a terraszáról szembetáruló csodaszép panoráma arra predesztinálják, hogy Budapest egyik leglátogatottabb nyári üdülőhelye legyen.

A terrasz azonban már régebben szűknek bizonyult, az épületen is sok átalakítani való van, a hozzávezető utak sem voltak rendben. Berczell Jenő ügyosztálya

már ezen a nyáron rendbehozatta a kioszkhoz vezető sétautakat, új korlátokat állítottak fel,

szaporították a lámpák számát és most építik újjá a Tabán felől felvezető kocsiutat, hogy azt autók számára is járhatóvá tegyék.

Az ősszel pedig a pénzügyi bizottság elé terjesztik azt a javaslatot, hogy a Kioszk terraszát jobbra-balra kiszélesítsék még pedig a mai terrasz háromszorosára. Hatalmas,

245 négyszögméteres terrasz fogja várni a főváros üdülőkereső közönségét,

az épületet is modernizálni fogják és a Kioszk kivilágítását is fényesebbé teszik.

Az egész terv pedig alig 200 millióba kerül, de azt is csak kölcsön kell adni a fővárosnak 6 évre. A Kioszk bérlője ugyanis

kötelezi magát arra, hogy a befektetett összeget 6 év alatt egyenlő részletekben visszafizeti a fővárosnak.

Berczel Jenő ügyosztályának fiatalos mozgékonyságú fogalmazója dr. Sztojanovich Pál már előkészítette az ügyet, az ősszel már letárgyalásra kerül és a jövő tavaszra a gellérthegyi regény egy oldala már nem lesz — regény...

Elkészült az új utcajelzésről és házszámozásról szóló szabályrendelet—de titok, hogy mi van benne

Az idén már nem lesz meg a táblák kicserélése

Bárczen tanácsnok nyilatkozata

Több, mint évtizedes panasz, hogy Budapestnek rossz az utcajelzése és a házszámozása. Az utcaneveket és a házszámokat feltüntető táblák legnagyobb részben elavultak, kopottak, olvashatatlanok, s még hozzá kevés kivétellel olyan helyen vannak elhelyezve, hogy még nappal is csak igen nehezen betűzhetők ki, este, sötétben pedig teljesen olvashatatlanok. Igen sok helven az üzleti portálok fedik el teljesen az utcajelző táblákat, némely helven pedig a portálok fölé, az első emeletnél magasabban szegezték fel a táblákat, úgyhogy azok az utcáról, a gyalogláról teljesen láthatatlanok. Idegennek vagy kevéssé tájékozott embernek a mai utca- és házszám jelző táblák mellett eligazodni abszurdum. A napisajtóban, a bizottsági ülésekben, a közgyűlésben emiatt egyik panasz és felszólalás a másikat éri, de hiába. Az ügyosztálynak nem sürgős a dolog. Legalább a jelekből következtetve nem az. Mert, ha itt-ott, egy-egy exponáltabb helyen ki is cserélnek egy-egy utcatáblát, ezzel az elkeserítő bajokon még nem segítettek. Százával vannak Budapesten utcakereszteződések, ahol

egyáltalán nincsen semmiféle jelző tábla, de még olvasható házszám sem.

A polgárok szimatjára van bízva, hogy melyik utca hol kezdődik s meddig tart. A Hungária-„körút" labirintusában pedig csalókát játszik a város a járókelőkkel. Errefelé a sakktábla lóugrása szerint vannak elhelyezve a házszámok, úgyhogy *lehetetlen a házszámok szerint tájékozódni.*

A kérdés már annyira elmérgesedett, hogy egyes bizottsági tagok szükségesnek tartották, hogy a közgyűlés színe előtt konkrét javaslatot tegyenek a kérdés megoldására. Úgylátszik azonban, hogy

ezeknek a sorsa is az lett, hogy elnyelte őket valami asztalfiók, vagy a feneketlen nagy temető: az irattár.

Érdeklődtünk a városrendezési ügyosztály vezetőjénél, *Barczen* Gyula tanácsnoknál, milyen stádiumban van az utcajelzőtáblák és a házszámok ügye. Érdeklődésünkre *alig kaptunk választ.* A városrendezési ügyosztályt vezető tanácsnok úr olyan titkolódzással kezeli ezt a kérdést, mintha legalább is hadi titokról volna szó, s egyáltalán nem volt hajlandó a főváros türelmetlenül bosszankodó lakosságát megnyugtatni, hogy hamarosan radikális orvoslás következik. Azt se volt hajlandó elárulni, hogyan. Csupán annyit árult el:

— Az ügyosztály foglalkozik az újból való utcajelzés és házszámozás kérdésével és

az erre vonatkozó szabályrendelet készen van.

— A tervezet a nyári szünet miatt csak az őszszel kerül a tanács, azután az egyes bizottságok, illetve a közgyűlés elé, úgyhogy

érdembeli intézkedésre az idén alig kerülhet a sor.

Hogy a tervezet miként kíván intézkedni arra vonatkozóan, hogy minden utcasarkon feltünő, jól olvasható, irányító és kellőképpen tájékozó táblák legyenek s hogy a házszámok nappal, de még éjjel is, olvashatók legyenek, — *nem árult el semmit.*

A tanácsnok nem kíván elébevágni az eseményeknek, mert attól tart, hogy a végleges döntés esetleg egész más lesz, mint amit a tervezet akar, egyébként is hivatalos titok, hogy mi történik az utcajelző táblákkal, végül fél, hogyha valami titok a nyilvánosságra jut, nem lesz nyugta az ügyosztálynak az „ötletgyárosoktól". Úgylátszik, nincs rá szükség. Pedig talán nem ártana, ha a nagyközönség, amelynek elvégre a cipőtalpáról, az izmairól, az idegeiről és a türelméről van szó, hozzászólhatna a kigondolt és készülő tervekhez, s talán csak hasznára volna a végleges megoldásnak egy-egy jó ötlet is. Mert biztosan akadna néhány jó a sok rossz között.

Utána járva a dolognak, sikerült annyit mégis megtudnunk, hogy a már elkészült szabályrendelet

kiterjeszkedik az utcajelző és házszámtáblák esti és éjjeli megvilágítására is.

A házszámok és az utcajelző táblák háromzögszerűek lennének, úgyhogy a szöveg elülről és mindkét oldalról jól olvasható lenne.

Az utcajelző táblák megvilágításáról a főváros gondoskodik, a házszámok kivilágítása pedig a háztulajdonosok feladata és a házfelügyelők gondja lenne. Több típussal fognak kísérletezni, s alkalmazni fognak transparensszerű, belülről világított táblákat, illetve jelző szekrényeket is. A tervezett utca- és számtáblák felirata, betü- és számformája is olyan lesz, hogy messziről könnyen olvasható és feltünő legyen.

Érdeklődtünk az ügy referensénél, *Csármán* műszaki főtanácsosnál is, aki szintén nem tudott egyéb információt adni, minthogy

a kérdés még annyira kezdetleges stádiumban van, hogy a technikai kivitelről még beszélni se lehet.

Különböző belföldi és külföldi gyártól és cégtől máris egész sereg ajánlat érkezett az új ház- és utcajelző táblákra, ezekkel azonban egyelőre nem történik egyéb, mint elolvassák és szépen félreteszik. Az ajánlatok és tervek érdemi elbírálására csak a *szabályrendelet végleges elfogadása, illetve a belügyminiszteri jóváhagyás után kerülhet a sor.*

Szóval nem kell félni, hogy az ütött-kopott, rozsdás, olvashatatlan táblák eltünnek a házfalakról. Minek is. Az idegenek, akiknek a „forgalmáról" annyit beszélnek mostanában, még nem igen tolonganak, a pestiek pedig tanulják meg a tábla és házszám nélkül a járást, gondolja a rendelet és a bürokrácia...

Führer László elektro- és hydrotechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe **Budapest**
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

Elektromos világítási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
oklev. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készít templomberendezéseket és különleges bútorokat. —

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

Morzál István
Budapest, X., Asztalos Sándor ucca 7. sz.
TELEFON: J. 10—86.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek gyára

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

Telefon: J. 96-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

SERE MÁTÉ
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

POLGÁR KÁROLY
BUDAPEST, VII., HAJTSÁR-ÚT 46.
Épület műlakatos és vasszerkezetek műhelye.

Körséta a városházán

Ripka főpolgármester huszonnégy órája Budapesten — A bélatelepi minisztertalálkozó és a polgármester-kérdés — A vurstli meg a Váczi-utca

Ripka Ferenc főpolgármester huszonnégy óráig Budapesten tartózkodott. Külföldi útjáról tért haza és huszonnégy óra alatt rengeteg munkát végzett el. Dolgai végeztével pedig elutazott Fonyód-Bélatelepre, ahol tovább piheni egy esztendő gazdag munkájának mérhetetlen fáradalmait. Ismételjük, hogy huszonnégy órát töltött a főpolgármester Budapesten, sok munkát is végzett, de még ennél a munkánál is lényegesen több az a kombináció, amellyel ittlétét körülöntötték. Az ujságírók valósággal

rohamot rendeztek a főpolgármester ellen, akit a kérdések özönével árasztottak el.

A fölületes szemlélő azt hinné, hogy mindennek az oka a nyári eseménytelenség. Pedig ez nem így van. Az idei nyár elég eseménydús, hiszen politikában pártalakulások, a külpolitikában nagy események tarkállanak, hetenként az öngyilkosok és pedig érdekes öngyilkosok légiója vonul fel, sőt a gazdasági élet sem mozdulatlan. Ha tehát a főpolgármester egynapos budapesti megjelenése is szenzációt keltett, annak oka nemcsak a főpolgármester kimagasló egyénisége, hanem az is, hogy

a városházán nagy események vetik előre árnyékukat.

Ezek között az események között is talán a legnagyobb érdeklődésre az őszi *polgármesterválasztás* és tisztujítás számíthat. A polgármesterkérdés megoldása még igen messze, a távolban ködlik. Minden ellenkező híreszteléssel szemben kétségtelen, hogy *sehol és semmiféle megállapodás nincs még.* De tudni kell, hogy minden, ami eddig történt, provizórikus volt. A közgyülés pártjai között *Ripka* főpolgármester bölcsessége és ügyessége *esetenként* paktumokat hozott létre. Minden kérdésben külön kellett megegyezni. Ennek a provizórikus állapotnak akkor lesz vége, ezeknek az ad hoc tárgyalásoknak és paktumoknak akkor lehet majd csak búcsút mondani, *ha átestünk a polgármesterkérdés megoldásán.* Akárkit emeljen is a közbizalom a polgármesteri székbe, ez

csak úgy történhetik, hogy a választás nyomán teljes nyugalom jöjjön létre.

Ha olyan ember kerül a polgármesteri székbe, aki az összes pártok, vagy legalább is a pártok többségének bizalmát bírja, akkor végre *kialakul a közgyülésben is egy stabil helyzet.* Akkor többé nem lesz szükség minden kérdés körül a külön alkudozásra, mert hiszen a polgármester személye és az állandósult politikai megegyezés tiszta helyzetet teremt, amelyben minden párt és minden egyén meg fogja találni a maga megállapodott helyét. Ezért fontos a polgármesterkérdés és ezért fűztek annyi kombinációt *Ripka* Ferenc főpolgármester budapesti megjelenéséhez, valamint azokhoz a miniszteri látogatásokhoz, amelyeket a sajtó a főpolgármester fonyódbélatelepi villájába jósol.

*

Amikor *Ripka* Ferenc főpolgármester *Ángyán* Béla miniszteri tanácsost látogatta meg, a sajtó képviselői kérdésekkel ostromolták meg. Az érdeklődő ujságíróknak elmondta a főpolgármester, hogy külföldi tartózodásáról hazaérkezve egyetlen napra jött Budapestre és utazik tovább Fonyód-Bélatelepre.

— Szabadságidőmből, — mondta a főpolgármester — *még két hét van hátra.* Ezt az időt szokás szerint a Balaton mellett töltöm el. *Szeptember elején azután munkába állok.*

Természetesen az ujságírók kiváncsisága legelsősorban

a miniszterelnök balatonfonyódi látogatására

terjedt ki. Hetek óta jelennek meg a hírek, amelyek arról szólnak, hogy Fonyód-Bélatelepen a főpolgármesternél valami kisebbrendű „miniszteri tanácsot" tartanának. Ezeknek a fantasztikus híreknek a cáfolataként *Ripka* Ferenc főpolgármester a következőket mondotta:

— Én ma jöttem haza és most éppen azért jártam a sajtófőnök úrnál, hogy érdeklődjem, történt-e valami fontosabb dolog távollétemben. Holnap már Bélatelepen leszek és mint értesülök, a miniszterelnök Somogy megyében látogató körúton van és tud arról, hogy én Bélatelepen leszek. *Ha meglátogat, én nagy megtiszteltetésnek fogom venni.* Azt azonban

kijelenthetem, hogy nincs szándékunk semmiféle politikai tanácskozásra.

Nem tudom, miképpen terjedhettek el a bélatelepi tanácskozásról szóló hírek. Tanácskozásról ugyanis nincsen szó, legfeljebb arról, hogy

Bethlen István gróf miniszterelnök és Vass József népjóléti miniszter megtisztelnek Bélatelepen látogatásukkal.

A miniszterelnök utitervét azonban nem ismerem és így bélatelepi látogatásának időpontját sem tudom megmondani.

Az ujságírók ezután megkérdezték a főpolgármestert, hogy mi igaz azokból a hírekből, amelyek szerint *ő nem pályázik a székesfőváros polgármesteri állására. Ripka* Ferenc főpolgármester erre a kérdésre a következő határozott kijelentést tette:

— *Ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak, illetőleg ez ügyben még nem döntöttem.*

Ha a törvényhatósági bizottság azt fogja helyesnek találni, hogy én a polgármesteri székben dolgozzam, készséggel teszek eleget ennek a kívánságnak. Egyelőre csak annyi bizonyos, hogy a polgármesteri állásra meg fogjuk hirdetni a pályázatot és ez a hirdetmény augusztus 25-én már a főváros hivatalos lapjában is megjelenik. A polgármesterválasztást megelőzően a különböző pártok vezető tagjaival fogjuk ezt a kérdést letárgyalni.

A sok fantasztikus híresztelésnek, amelyek az utóbbi napokban a sajtóban megjelentek és amelyek egyrészt talán a közönség körében is hitelt nyertek, a főpolgármester autentikus és határozott nyilatkozatával meg kell szünniök. A bélatelepi miniszteri tanács a fantasztikum birodalmába tartozik és mindebből csak annyi igaz, hogy gróf *Bethlen* István miniszterelnök és *Vass* József miniszterelnök baráti látogatásra mennek *Ripka* Ferenc főpolgármester vendégszerető házhoz. A polgármesterkérdés megoldásából pedig annyi igaz, amennyit a *Fővárosi Hirlap* eddig is mindig hangoztatott:

megállapodás semmi tekintetben nincs és nem is lehet mindaddig, amíg Ripka Ferenc főpolgármester a pártok vezetőit közös tanácskozásra nem hívja.

hogy ott azután kiderüljön az, hogy ki az a férfiú, áki felé a közbizalom irányul.

*

A hétnek azután nem is igen volt más eseménye. Legfeljebb arról kell megemlékeznünk még, hogy két olyan kérdés szerepelt a napirenden, amelyek a város lakosságának egy-egy igen tekintélyes csoportját joggal izgatják.. Az egyik kérdés

a városligeti mutatványosok ügye.

Nem új kérdés. Körülbelül egy évtizede annak, hogy a Vurstlinak a Népligetbe való kitelepítése körül éppen a *Fővárosi Hirlap* hasábjain folytak a legerősebb harcok. Most megint kiújult ez a harc és a derék mutatványosok minden erejükkel bizonyítják, hogy a főváros számára ötmilliárdnál nagyobb jövedelmet jelent a Vurstli, mert magáért a telekbérért az elmult esztendőben a mutatványosok 1100 milliót, vigalmi adóért 1500 milliót, villamosvilágításért 577 milliót, vízdíjért 226 milliót, rendőrségi engedélydíjakért 471 milliót, jövedelmi és kereseti adóért 614 milliót és a főváros tulajdonát képező kőbódék tatarozásáért 630 milliót fizettek ki. Ezzel szemben, — mondják a mutatványosok — hetvenötmilliárd költséget jelentene a főváros számára, ha komolyan vennék a kitelepítés tervét. Ha a derék mutatványosoknak ez a mérlege helyes, akkor a főváros tényleg rossz üzletet csinál. Ám a kérdést nagyon meg kell fontolni és nem lehet szemet hunyni azok előtt az argumentumok előtt sem, amelyek azt mondják, hogy a Népliget éppen olyan jó hely a mutatványosok számára, mint amilyen a Városliget. És számolni kell azzal az argumentummal is, hogy amikor a Grassalkovichok a Városligetet a nép mulatóhelyévé tették, a Városliget legalább olyan messze volt akkor, mint amilyen messze ma van a Népliget. A mutatványosoknak pedig a távolság kérdése a legfőbb argumentumuk. Bevalljuk, nehéz ebben a kérdésben állást foglalni, mert nem lehet ismerni a tömegek hangulatát, csak remélni lehet, hogy a szórakozni vágyók nem igen szoktak pár kilométerre ügyet vetni és nem szokták magukat a mulatságtól egy háromezer koronás átszálló jegy miatt elriasztatni.

A másik, hasonlóan izgató probléma,

a Váci-utca kérdése.

Ezt sem lehet szentimentálizmussal elintézni. Elsősorban pedig nem lehet elintézni azzal a szentimentálizmussal, amely a sétáló közönség ruha- és ékszermutogató kedvét veszi alapul. Korzónak talán még inkább megfelelő lenne a Dunapart, bár az is igaz, hogy télen a víz felől jövő szél egy kicsit lanyhítaná a sétáló kedvet. A fontos itt az, hogy a Váci-utca kereskedelme menne itt tönkre. Ezt az utcát régi jellegétől megfosztani nagy kegyetlenség lenne és csak akkor volna szabad, ha az autóbusz számára nem akadna párhuzamos útvonal, amit pedig bőven lehet találni. Azt a kifejlett kereskedelmet, amely a Váci-utca igazi jellemzője, nem szabad egy autóbuszjárat kedvéért odadobni. Budapest legelőkelőbb üzletei vannak a Váci-utcában, amelyek világhirések és amelyek mind tönkremennének, ha a sétáló közönséget a Váci-utcából eldirigálják. Az a harc elevenedik meg, amely a Kossuth Lajos-utca körül folyt, amikar a villamossineket ezen az előkelő utcán át akarták vezetni. A helyzet azonban a Váci-utcában sokkal súlyosabb, mert a széles Kossuth Lajos-utcának a villamosközlekedés mellett is megmaradt a forgalma, amellett a Kossuth Lajos-utcai villamosrelációra elkerülhetetlen szükség volt. Elképzelhetetlen azonban, hogy a váci-utcai autóbuszrelációt ne lehetne mással helyettesíteni. Egyelőre a közlekedési bizottságban *Lobmayer* Jenő tanácsnok azt a kijelentést tette, hogy ugyan erről a tervről még nem tud, de ha felmerülne is, határozottan ellenezné. Ez a véleménye Budapest minden polgárának is.

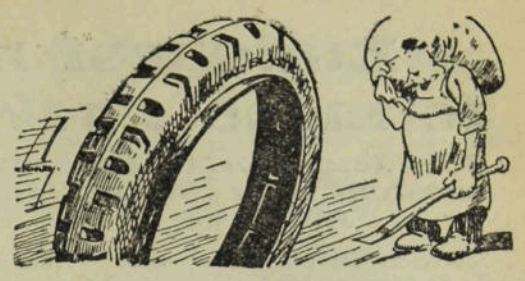

Károd nem lesz, árud nem törik,
Sőt kirándúlhatsz vele, ha kedved telik,
Az utazást nem érzed addig,
Míg kocsidon a gummi „Continental Elastic".

Continental

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épít: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat. Készít: Villamosvilágitás, jelző csengő és házitelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FÚTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

Zuzan Béla Budapest
díszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—98.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UCCA 1. SZ.
(Omnia Mozgóval szemben) —— Telefon: József 1—54.
Elektromos világitás, mótorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Kraszner József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72.
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemü fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—28. Telefon: József 152—28.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM
Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

GOLDBERGER és RÓNAI
okleveles gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

HANTOS TESTVÉREK R.-T. FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME
BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.
TELEFON LIPÓT 994—51. —— TELEFON LIPÓT 985—23.

Budapest napi „szemét-termése": 349.782 kilogramm

Rövidesen pormentes szemétgyüjtő-autók cserélik fel a mostani öreg vasszekereket — Készül a szemétégető terve is — Mi lesz a szeméthegyek sorsa?

Zola megmutatta Párizs gyomrát, Pásztor Mihály Budapest zsebét fordította ki; nem lesz érdektelen, ha mi egy pillanatra Budapest szemetesládájának mélyébe vetünk egy pillantást.

A maga ügye és baja után futkosó budapesti polgár minden bizonnyal nem is tudja, még csak homályosan se sejti, milyen

óriási harc, rengeteg fáradságos küzdelem az, amelyet egy hatalmas, kitűnően organizált szervezet vív napról napra — a Szeméttel,

a tisztaságért. Ha ez a nagy és fontos apparátus valamilyen okból egyszer felmondaná a szolgálatot, akkor a Szemét áradata lassankint elborítaná az egész várost és Budapestet takarnák el azok a hatalmas szeméthegyek, amelyek több száz hold területen most ott emelkednek Pestszentlőrinc határában, ahova naponta hosszú kocsisorok, hatalmas vasúti vonatok ontják Budapest szemetét,

naponta átlag 35—40 tonnát.

Nézzük a statisztika rideg, de sokatmondó számait, milyen Budapest napi „szeméttermelése". Nézzük például a köztisztasági hivatal mult vasárnapi, julius 18-i jelentését: A fővárosi fuvartelep szemétvasúti átrakó állomásán bewaggoniroztak 240.130 kg. házi szemetet. Az „alagúton" át beraktak 8140 kg-ot, magánosok kihordtak 6105 kilogrammot. Utcai szemetet vonatba raktak 18.376 kilogrammot, a vásárcsarnokok szemétproduktuma e napon 5036 kiló volt. Ezen az óriási mennyiségen kívül a Római-fürdőnél, a Vizafogó-gátnál és a Budafoki-útnál levő fiók szeméttelepekre is kifuvaroznak mintegy 70 kocsi házi szemetet és 20 szekér utcai szemetet, ami súlyban ugyancsak 720 mázsa. Ezek szerint

Budapest egynapi „szeméttermése" 349.782 kilogramm. Hétköznapokon ez a mennyiség,

különösen télen, fűtés idején még jóval nagyobb.

Ennek a rengeteg szeméttömegnek az elszállítása Budapesten még a legprimitívebb módon történik. A reggeli órákban házról-házra jár és hatalmas kolomppal becsenget a „szemetes gyerek". Erre nagy lótás-futás támad a házi asszonyok, a cselédek és vicék között, hordják a szemetet tele ládákat, kosarakat a kapu alá, ahova odacammog két öreg lóval vontatva egy iromba vasszekér, ebbe azután nagy lármával, kiabálással, por- és szemétfelhőket verve beleborítják a kosarak tartalmát. A szemetet kocsikon, vonattal kihordják már évtizedek óta egy mezőre, ahol évről-évre nőnek a szeméthegyek. Viaduktokat vág bele a vasút, alagutakat fúrnak bele ennek a vidéknek szomorú argonautái, a „szemétbányászok". A szeméthegyek azonban veszedelmesen nőnek,

túlnövik a várost és a közegészségre is veszedelmes a szemétgyüjtés mai rendje. A főváros tanácsa épp azért már régen foglalkozik az új szemétszállító és szemétfeldolgozó rendszerek bevezetésének terveivel,

amelyek a közeljövőben már valósággá is válnak.

A pesti szemét nagyfontosságú problémáiról

Balló Alfréd, a köztisztasági hivatal igazgatója

a következőket mondotta el a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Egy világváros napi szeméttömegének, — nálunk cca 35—40 tonna szemétnek — elszállítása óriási munka, s a mai berendezkedések mellett óriási feladat elé állítják a főváros köztisztasági apparátusát.

— Mai szemétgyüjtő-berendezésünk körülbelül 35 évvel ezelőtt készült. Akkoriban világhírű volt, ma azonban már

teljesen elavultnak kell tekintenünk. Nem is higienikus és éppen ezért a szemétgyüjtés csak a kora reggeli órákban végezhető el.

— Elavultak a lófogatú szemétkocsik és elavult az, hogy a szemetet szeméthegyeken felhalmozzák. Csupán egyetlen berendezésünk modern; ez a városi fuvartelep szemétvasúti pályaudvara, ahol a szemétkocsik tartályait elektromos futódarukkal, automatikus úton a vasúti kocsikba ürítjük.

— Első feladatunk egy portalan szemétgyüjtő rendszer kiválasztása, a második a házi szemét kezelésének és hasznosításának modernizálása.

— Az első lépés a portalan szemétgyüjtő-berendezés kiválasztásához már megtörtént. A főváros, amint köztudomású, nemzetközi pályázatot írt ki erre a célra, amelynek eredményét már ismertettük. A vizsgálóbizottság két rendszert ajánlott a tanácsnak kipróbálás végett: Weisz Manfréd gyárét, amelyet a gyárral én terveztem; a másik egy német gyár rendszere. A két szisztema kipróbálása rövidesen megkezdődik, természetesen egyelőre korlátolt keretek között. A szemétgyüjtő-kocsik építése elkezdődött. Nagy probléma a megfelelő autótipus kiválasztása.

— A másik nagy probléma az, hogy

mi történjék a felhalmozott szeméttel? Erre egyetlen mód a szemétégetés.

Nálunk ez se egyszerű dolog, mert agrár állam lévén, igen sok a víztartalmú zöldség-anyag a házi szemétben, s így ezt csak megfelelő fűtőanyag hozzákeverésével tudnánk elégetni. A főváros gyöngyösi lignitbányájának barna szenét lehetne erre a célra felhasználni, az elégetett salakot pedig talajfeltöltésre lehetne hasznosítani. A budapesti

kísérleti szemétégetőt valószínüen a Lágymányosi-tó partján fogják felállitani.

Ennek a tervei is már kidolgozás alatt vannak, de a kivitelre csak a jövő évi költségvetés keretében kerülhet a sor.

Végül még egy probléma: mi lesz a pestszentlőrinci szeméthegyekkel? — Ezt az óriási tömeget — mondotta informátorunk — elégetni természetesen nem lehet. Az évtizedes szeméthalmaz

lassan, észrevétlenül úgyis állandóan ég és idővel önmagát fogja felemészteni.

A tetején majd humus-réteg képződik, a szél majd füvek, fák, bokrok magját hordja rája, vegetáció képződik s 50—60 év mulva talán kitűnően termő bolgárkertek és szőllőshegyek virulnak a szemét-hegyek tetején...

Jó kávé — jó egészség!

Naponta több csésze hamisitatlan babkávéból készült »fekete« erősiti a testet. A tudomány már rég elismerte a kávé jótékony hatását és fontos gyógyszernek tekinti.

Meinl Gyula

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Doák-tér 3. Telefon: 131-80

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Teleton: József 133-99

Paulay László elektrotechnikai és müszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76
Önálló villamostelepek tervezése és épitése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállal'ok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasút-épités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

GERŐ N. NÁNDOR TELEFON: József 15-29
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fütés :: Vizvezeték :: Épületbádogos

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és diszmübádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korál-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—59.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnyök,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök.** Bostwick-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban. **Vidékre díjmentes csomagolás.** **Alapittatott 1896-ban.**

Fullánkkor...

Az ÉME-tagdíjak

körül több csatát vívott már a közlekedési bizottság. A harc színtere azután a héten áthelyeződött a Beszkárt igazgatóságába. Az történt, hogy az igazgatóságban győztek a baloldali pártok képviselői és így a Beszkárt igazgatósága kimondotta, hogy ezentul nem vonja le az ÉME tagdíjakat. Bevalljuk, nem tartjuk szerencsétlenségnek ezt a döntést. Mégis valószínű, hogy az ÉME tagdíjak levonása, vagy le nem vonása körül megint kifognak majd újulni az áldatlan harcok. Kiújulnak, mert a jobboldali pártok majd azt fogják mondani, hogy a döntés akkor történt, amikor „ők nyaralni voltak." Pedig ideje lenne, hogy ez a kérdés nyugovópontra jusson, mert Budapest közönségének nem politikai csatákra, hanem jó közlekedésre van szüksége. Jó közlekedést pedig akkor is lehet csinálni, ha levonják az ÉME tagdíjakat, meg akkor is ha nem vonják le. Nem is tudjuk miért ragaszkodnak a jobboldalon ehhez a formalitáshoz. Ha az ÉME olyan nagyon életképes lenne, ha az ébredő viltamoskalauzok olyan mérhetetlen lelkesedéssel állnának az antiszemita zászló alatt, akkor valószínűleg ők maguk tódulnának a Sörház-utcába, hogy lefizethessék obulusaikat. Viszont azt sem egészen értjük meg, hogy a baloldali pártoknak miért nincs nagyobb gondjuk, mint ez a tagdíjhistória. Nem lehet valami túlságosan veszedelmes az a politika, amelynek számára az anyagi eszközöket nem lehet az önkéntes adakozás módszereivel megszerezni. Legyenek meggyőződve a baloldali urak, hogyha az az ÉME olyan hatalmas, tömegeket megmozgató egyesület lenne, akkor nem folyamodnának a tagdíjlevonás kényszereszközéhez. Mi legalább úgy emlékszünk, hogy 1848-ban, amikor kitört a szabadságharc, a hazafiak és a honleányok önként vitték ékszereiket és utolsó értékeiket a haza oltárára. 1848-ban a szabadságharc céljaira senkinek sem vontak le tagdíjakat a fizetéséből.

A kártyának

megint halottja volt a héten. Az embernek elszorul a szíve, amikor olvassa, hogy mint hullanak alá a szépen induló karrierek egy hitvány szenvedély miatt, a szerencsének, a vagyonnak kalózmódra való hajszolása révén. Ezen a héten véletlenül olyan átlátszó és mindenki számára világos tragédia történt, hogy kétségbe sem lehet vonni: az ok a kártya volt. Ez az egy eset világos volt, de hány és hány a gyanus eset. Minden második intelligens öngyilkos szomorú nekrológiájában felbukkanik a kártya. És itt nyíltan kell vádolni mindenkit, aki alkalmat szolgáltat, de meg aki megtűri ezt a kétségbeejtő szenvedélyt. Nem lehet megmaradni a kényelmes álláspontón, hogy önnálló és nagykorú emberek szabad cselekedeteibe nem lehet beleavatkozni. Nem lehet elfogadni azt az argumentálást, hogyha klubokban és társaskörökben nem lehetne kártyázni, akkor a szenvedély rabjai odamenekülnének a zug-kártyabarlangokba. Nem lehet razziákkal port hinteni a világ szemébe, amikor mindenki tudja, hogy a főváros mélyen tisztelt pinkaellenőrei hivatalos minőségben ülnek ott a bakkasztal mellett, vagy a legjobb esetben a játékterem előszobájában. A főváros közgyülésére vár a feladat, hogy ezt az anomáliát megszüntesse és véget vessen a kómikus helyzetnek, amikor hivatalosan ellenőriznek törvénytelen cselekedeteket.

Szent István hete feledhetetlen, örök ünnepe lesz a magyarságnak

A magyar vidék minden népviselete felvonúl a körmenetben — A szórakozások végtelen sora várja a vendégeket

Egy hét még és megkezdődik a magyarság nagy ünnepe, a *Szent István-hét*. A hatalmas gondolat, amellyel *Ripka* Ferenc főpolgármester gazdagította a magyar tradiciókat, íme valósággá válik. A külföld, de különösen a magyar vidék erőteljesen készülődik erre a gyönyörű ünnepre, amely úgy kezd kibontakozni, mint a magyarság nagy nemzeti ünnepe. Budapest lelkes örömmel várja vendégeit és ez a hét, mindazok meggyőződése szerint, akik az ünnepet rendezik,

minden magyar érdeknek, minden magyar szeretetnek összekovácsolását jelenti.

Az első magyar király nagy államalkotó művéből árad majd a lelkesedés az ünnep résztvevőibe, akik szívük egész mélyén fogják átérezni Szent István ezer éven át világító nagy eszméjét, a magyar föld lakóinak áldásos összeolvadását.

A Fővárosi Hírlap többször beszámolt már a nagyarányú készülődésről, amellyel gazdaggá, széppé, feledhetetlenné akarják tenni az első *Szent István-hetet*, amelyet *Ripka* Ferenc intenciói szerint fog megünnepelni Budapest népe, a külföldi vendégek és a vidék idezarándoklói. Az ünnepségek

legnagyobb eseménye természetesen az idén is a Szent Jobb körülhordozása lesz, de az egyházi ünnepeken kívül tömegesen fogják vonzani a vendégeket a kultúrális és sport-események,

a népünnepek, hangversenyek, színházi díszelőadások, tűzijátékok, labdarúgó versenyek, úszó mérkőzések, lóversenyek és számos más szórakoztató esemény. Ezekben a napokban Budapest minden intézménye tárt kapukkal várja a vendégeket, akiknek külön gyönyörűségük lesz az országos bor- és gyümölcskiállításban és az árleszállítással összekötött kirakatversenyben.

Feledhetetlen látványt fog nyujtani Szent István-hetében

a János-hegy, amelyen minden este díszesen ki fogják világítani az Erzsébet kilátótornyot.

Káprázatos látványosság lesz ez, amelynek előkészületei máris javában folynak.

Elmentek már különben vidékre a *Szent István-hét* rendező bizottsága által készített díszes plakátok, amelyek Budapestre invitálják a vidék közönségét.

A színházak szintén nagyban készülnek

a *Szent István Hétre*. A *Szent István Hét* ünneprendező bizottsága ugyanis körlevelet intézett Budapest összes állami és magánszínházaihoz, hogy az ünnepi hét minden napján repertoárjuknak olyan darabját adják, amely megfelel a *Szent István-hét* nemzeti és történelmi szellemének. Máris elhatározott dolog, hogy a *Szent István-hét* kezdetéig megnyitja kapuit a *Vigszínház*, a *Magyar Színház*, a *Király Színház*, a *Belvárosi Színház* és a *Városi Színház*, amely különösen érdekes produkcióra készül, mert a *Bánk Bánt* akarja előadni *Táray* Ferenccel a címszerepben. Még nincs döntés afelől, hogy a *Nemzeti Színház* megnyitja-e *Szent István Hetére* kapuit. De ezt is körülbelül bizonyosra lehet venni. Ebben az esetben

a Nemzeti Színház a következő darabokat adja elő: Mohács, A híd, A bor, Ellák és Süt a nap. Ha az Opera is játszik, akkor a következő darabokat adja: Bánk Bán, Hunyady László, Farsangi lakodalom és Karenin Anna.

A népjóléti minisztérium is résztvesz az ünnepben. A minisztérium felhívására ugyanis mozikban és egyéb nyilvános helyeken

neves professzorok és népszerű orvosok egészségügyi előadásokat tartanak

és azonkívül minden forgalmasabb helyen egészségre oktató nyomtatványogat és képes levelezőlapokat osztanak szét. A mozikban a rendes műsor mellett egészségügyi mozgóképeket is mutatnak be.

Lélekemelő programmal vesz részt az ünnepségben az Országos Szent Gellért Egyesület is, amely augusztus 22-én Szent Gellért-ünnepet rendez, amelyet este hét órakor a Szent Gellért-szobornál tartanak meg, közéleti és művészeti kiválóságok közreműködésével.

Egyébként állandóan érkeznek a hírek, amelyek bizonyítják, hogy

a Szent István-hét szokatlanul nagyarányúnak ígérkezik.

A falvak népe nagyban készülődik, hogy feljöjjön az ország fővárosába és demonstrálja a magyarság társadalmi egységét. Megindult a mozgalom arranézve is, hogy ez alkalommal a falvak népe eredeti viseletében keresse fel a fővárost és így vegyen részt a körmenetben. Felhívással fordultak a községek vezetőihez, hogy ott, ahol népviselet van, egy-egy kisebb küldöttséget állítsanak össze, amely népviseletben jelenjék meg Budapesten. Nemcsak egyes jólismert népviseleti vidékek tömeges feljöveteléről van szó, hanem

az egész, Magyarországon előforduló népművészetet akarják bemutatni,

úgyhogy a felvonuló csoportok hű tükrét fogják mutatni a használatban levő, vagy már divatból kiment népviseletnek. Ezek a csoportok teljesen ingyenes elhelyezést kapnak.

Legolcsóbb mert a legtartósabb! a CONTINENTAL
bicikligummi, motorbicikligköpeny, autó-ballongummi és teherautó tömörabroncs
Lerakat: KOVÁCS RUDOLF VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon: Lipót 988-56

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

RÜTGERS GUIDO
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

ERŐS, TISZTA, A HELYI ADÓÁLLOMÁSTÓL NEM ZAVART, EGÉSZ EURÓPÁRA TERJEDŐ
SELEKTIV VÉTELT ÉRHET EL
Kapható mindenütt!
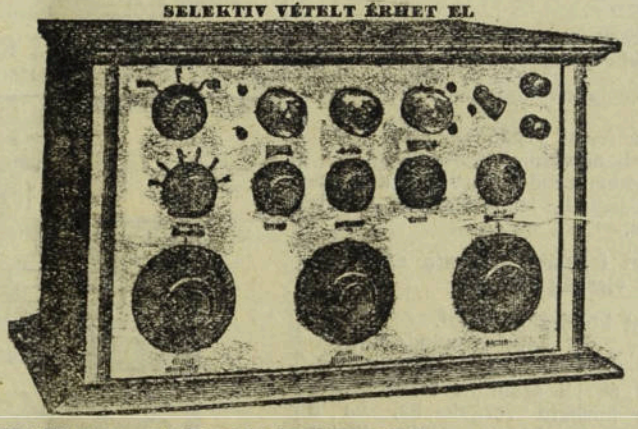
Kapható mindenütt!
TUNGSRAM-WESTERN 3 csöves rádiókészülékkel.
Gyártja: Egyesült Izzólámpa és villamossági r.-t., Ujpest

10 tonnás Chenard & Walcker tehervontató-traktor
60 % megtakarítás teherautóval szemben — Kivánatra üzemben bemutatjuk — Kérjen ajánlatot
Vezér-képviselet: Róka és Társa automobil rt.
Budapest, V, Csanádi-u. 3. Telefon: L. 906-09, 916-17

Fantasztikus tejszabályrendeletet tervez a főorvosi hivatal

Harc a milimárik és a házaló tejkereskedők ellen — Hatósági szétosztást terveznek ahelyett, hogy megvédenék a legális tejkereskedelmet

A legfontosabb és legáltalánosabb élelmiszer, csecsemők és betegek éltető táplálékának problémája foglalkoztatja mostanában a városháza illetékes ügyosztályait: a közélelmezési, a közegészségi ügyosztályokat és a tiszti főorvosi hivatalt.

A tej problémáját az a körülmény tette egyre lobban aktuálissá, hogy védekezni kell végre nehány száz hivatásszerüen parancsoló milimári és tejjel házaló környékbeli svábasszony ellen.

Égetően sürgössé tette a kérdést az a körülmény is, hogy az utóbbi időben nem egyszer orvosilag megállapították, hogy

az ellenőrzés nélkül forgalomba hozott, a hivatásos tejkereskedelem kezén át nem ment tej okozta a különböző hevenyfertőző megbetegedéseket,

elsősorban a vérhast és a tifuszt.

Budapest tejellátását, a tej forgalombahozatalát, minőségét kellőképen, megfelelő módon nem őrzi ellen a hatóság. Van ugyan egy „tejhivatal", amelynek az élén egy volt iskolaigazgató ténykedik, de ez a tejhivatal úgyszólván semmire se jó. Nem intéz semmit, de nem is tud, mert nincs hatásköre.

A földmívelési miniszter 1924-ben és tavaly októberben ugyan adott ki már rendeleteket a tej és tejtermékek forgalombahozataláról s a hamisítások ellenőrzéséről, azonban a részletkérdésekbe nem bocsátkozik. Elrendelte azonban a földmívelési miniszter, hogy

1925 októberétől számított két éven belül a főváros megfelelő tejszabályrendeletet tartozik készíteni.

úgy a forgalombahozatalra, mint az ellenőrzésre vonatkozóan, egy éven belül pedig, ha a szabályrendelet még nem kész, *tanácsi határozattal* kell a kérdést ideiglenesen tisztázni.

Tudomásunk szerint az illetékes ügyosztály *még nem készítette el a tejszabályrendeletet*, sőt a tanácsi határozat sincs előkészítve, csupán a tiszti főorvosi hivatal volt az, amely a tejkérdés közegészségügyi fontosságát érdem szerint mérlegelve a legalaposabban foglalkozott a tejellátás és ellenőrzés kérdésével s erre vonatkozóan készített is egy szabályrendelettervezetet, amelyet megküldött az illetékes tényezőknek, igy a közélelmezési ügyosztálynak is...

A tiszti főorvosi hivatal szabályrendelete azonban teljesen megvalósithatatlan, mert egyrészt hatósági feladattá kivánja tenni a tejellátást, másrészt fokozott hatáskört kiván adni a fővárosnak arra, hogy

már a vidéki termelő gazdaságában, a helyszinen ellenőriztesse a tejtermelést.

szállítást, a forgalombahozatalt pedig a maga szerveivel végeztesse.

A fő és helyes elve a szabályrendeletnek az, hogy a tejjel való házalásnak véget kell vetni. Forgalomba csak pasztőrözött, fertőző csíráktól megszabadított tej kerülhessen. A pasztőrözés elvégzésére a főbb útvonalakon gyüjtőállomások volnának létesítendők. Az ellenőrzést egy uj tejhivatal végezné, amely a tiszti főorvosi hivatal szerves része lenne. Nyers tejet csak olyan termelőtől szabad forgalomba hozni, ahol

a tejet már a helyszinen, a gazdaságban állandóan ellenőriznék és felülvizsgálnák.

Intézkedik a szabályrendelet a pasztőrözés technikájára, a forgalombahozatal módjára vonatkozóan is. Szabályozza a tejesedények formáját. Eltiltja a tej nyitott edényekben való szállítását. A tej kannákba és palackokba való töltését steril gépberendezéssel végeztené.

A tej árusítását csak arra alkalmas, tiszta helyiségekben engedi meg.

s külön hatósági engedélyhez köti a szabályrendelettervezet.

A tejjel bánó és a fejést végző alkalmazottakat orvosi vizsgálatnak kell alávetni.

Szabályozza a szabályrendelettervezet a tehenek tartásának, táplálásának, legeltetésének és almozásának módjait is.

A tejelő teheneket legalább havonta állatorvossal vizsgáltatja meg

s a tuberkulinos oltást kötelezővé teszi.

Megállapítja a tervezet, hogy a minden tekintetben kifogástalan helyen termelt, egészséges tehéntől kapott és jól szállított tej is nyers állapotban csak akkor hozható forgalomba, *ha a bakterológiai vizsgálat megfelelőnek találta*, illetve köbcentiméterenként május 1.—szept. 30. között 200.000-nél, okt. 1-től április 31-ig terjedő időben 100.000-nél több baktériumot nem tartalmaz.

A tejproblémára vonatkozóan kérdést intéztünk

a tiszti főorvosi hivatalhoz,

ahol a következőket hallottuk:

— A szabályrendelet nagy nyugati metropolisok és amerikai világvárosok módszereinek felhasználásával készült.

— Az előirt kémiai vizsgálat csak arra szorítkozott, hogy a kérdéses tej tartalmazza-e az előírt értékű tápanyagot vagy sem.

— Az ellen, hogy a tej fertőző betegségek forrása lehessen, az egészségügyi hatóságoknak kell védelmet nyujtani.

— Amerikában a forgalomba hozott tej 95%-a hatóságilag pasztőrizálva van, az 5% pedig ellenőrzött termelőtől származik.

— Vannak ellenségei a pasztőrizálásnak s azt mondják, hogy elpusztítja a vitamin-tápanyagokat.

A helyes pasztőrizálás legfeljebb a vitaminok 50 százalékát alakítja át,

ezek azonban könnyen pótolhatók. A pasztőrözés biztonsága azonban sokszor felér azzal a hátrányával, ami a vitaminok boncolásával bekövetkezik. A pasztőrözés a tej minőségét, tápercjét egyáltalán nem csökkenti le.

— Kivánatos volna tehát, hogy a székesfővárosi tejellátás ellenőrzése mindennemű gyakorlati alkalmazásban egy központi közegészségügyi szerv az uj tejhivatal útján hajtassék végre. A háboru alatt létesített központi tejhivatalt, amely mai formájában csak egyoldalu ellenőrzést végez,

teljesen ujjá kellene szervezni a tiszti orvosi hivatal fennhatósága alatt,

együtt működve a vegyészeti, közegészségügyi és bakterológiai intézetekkel.

Elmentünk a központi tejhivatalba is, ahol Moussong iskolaigazgató, a tejhivatal vezetője, erről a fontos kérdésről klasszikus rövidséggel csak annyit mondott, hogy „nincs semmi mondanivalója". A központi tejhivatalt úgy látszik ezek a kérdések nem érdeklik és diszonánsan hangzik a hivatal nyugalmas csendjében az ilyen kiváncsiskodó kérdés.

JUHASZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEM BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14. SZÁM. ■ TELEFON 138—38.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

BETONCSŐ · MŰKŐ · MÁRVÁNYMOZAIKLAP
SZALAI ISTVÁN OKL. MÉRNÖK CEMENTÁRUGYÁRA
BUDAPEST VI. REITER FERENC-U. 49
Telefon: L. 992-97.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

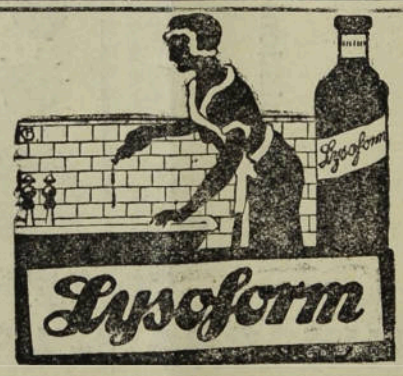

Minden épitési vállalkozás! Létraállvány kölcsönzése
Minden épitőanyag eladása és épitőhelyre szállitása vagón- és furartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda VIII., Illés-utca 38

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 7. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező. Autogeiser javitásokban specialista.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Gummi-lemezek, Gummi-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-55.

Lutz Lubz Ede és társa Lamm-Festéngyár RT. Budapest VI. Dózsa-utca 4.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 906—52 Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készit egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

GEDULDIGER HUGÓ BÉLYEGZŐGYÁRA VÉSNŐKI MŰINTÉZETE BUDAPEST, VI. VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 17

Egyed János épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Specialista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák: beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák.
Költségvetés díjtalan! Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Események

* * *

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője több heti tartózkodásra külföldre utazott. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla helyettes szerkesztő a felelős.

Új helyettes előljáró. Dr. Ripka Ferenc főpolgármester az üresedésben lévő kerületi előljárói állásra Hamvassy István főjegyzőt behelyettesítette, mint aki rangsorban a legidősebb, s ezen a címen erre a helyettesítésre természetszerüleg következett.

A Ferencvárosi Egységes Polgári párt nagygyűlése. A ferencvárosi egységes polgári párt 1926 augusztus 7. napján este nagygyűlést tartott a Soroksári úton levő helyiségében, ahol nagy számmal jelentek meg a ferencvárosi választók, akiket Usetty Béla és Wensky Nándor bizottsági tagok, mint a párt elnökei, beszédet tartottak és fejtették ki állásfoglalásuk indokait. Egyben beszámolóbeszédet is tartottak. Ferencváros ezen részének polgársága is helyeselte eljárásukat és azt a politikát, amely a megértést, a gyülölködésnélküli összefogást és a kenyérkérdés fontosságát hirdeti és hosszasan éltette a szónokokat és Bethlen miniszterelnököt.

Autobusz-megállót a központi városháza elé. A budapesti középületek legtöbbje arról ismeretes, hogy csaknem valamennyi nehezen közelíthető meg valamely közlekedési eszközzel, villamossal, vagy autóbusszal. A központi városháza főszárnya a Városház-utcára néz tudvalevően, melynek egyetlen közlekedési eszköze az autobusz, amely ott szaladgál vigan a városháza kapui előtt... Szaladgál, de nem áll meg, úgyhogy a központi városházát még autóbusszal se lehet kényelmesen megközelíteni. A fővárosi autóbuszjáratnak van megállója a Szervita-téren, a városháza után, a Kossuth Lajos-utcánál, de a városháza előtt, ahova oly sok száz ember tart naponta, nincsen. Ezeknek jókora utat kell előre-, vagy visszagyalogolniok, ha autóbusszal igyekeznek a városházára. Értesülésünk szerint mozgalom indult meg aziránt, hogy a városháza megállót kapjon annál a kapunál, amelyet a központi városháza főkapujának neveznek s amellyel éppen szemközt van a főposta bejárata is. A városházára és a főpostára járó rosszlábú polgárok kérését úgy hirlik, rövidesen teljesíteni fogja az autóbuszüzem igazgatósága.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Uj villamosvasuti járatok. A BSzKRT igazgatósága a székesfővárosi tanács jóváhagyásával folyó hó 12-étől, csütörtöktől kezdve a következő uj járatokat vezeti be:

A 77-es kocsit, amely a nyugati pályaudvartól a Margithidon át át a Szép Ilonáig és vissza fog közlekedni.

A 60-as kocsit, amely a keleti pályaudvartól a Rákóczi-úton, a Kossuth Lajos-utcán, az Erzsébet-hidon, a budai Dunaparton, a Királyhegy-utcán és a Margit-körúton át a Délivasuthoz és vissza fog közlekedni.

Ugyanezen időponttól kezdve a 49-es jelzésü kocsi, amely jelenleg a Ferenc József-hidon át Kelenföld és a nyugati pályaudvar között közlekedik, a Bálvány-utca szabadságtéri útvonal helyett a Vilmos császár-uton fog járni és pedig meghosszabbított útvonallal, amennyiben a Margithidon áthaladva, végállomása ezentúl a török-utcai hurokvágányban lesz.

Ezzel egyidejüleg a 61-es kocsi, mely jelenleg a Vilmos császár-uton át közlekedik a Népligettől a Margit-hidon át az Uj Szent János-kórházhoz, a fenti időponttól kezdve a Vilmos császár-út helyett a Bálvány-utca szabadságtéri útvonalon át fog közlekedni.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

Egy cég hetvenötéves jubileuma. Urbancsek József János betonépítő, pala-, cserép-, lemez-, facement-, fedési- és tetőzetkarbantartási vállalata (Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai út 20.) a napokban ülte meg fennállásának hetvenötéves jubileumát, mely alkalommal a vállalat jelenlegi tulajdonosát, Urbancsek Józsefet, ismerősei, tisztelői és üzletfelei köréből számosan keresték fel jókivánságaikkal. A tisztes jubileumot betöltő cég már régi idők óta a főváros szállítója s ebben a minőségében a központi városháza és az előljárósági épületek tetőfedési és betonmunkálatait végzi. A hatóságok mindenkori legnagyobb megelégedésével találkozott ennek a tisztes hagyományokra visszatekintő régi ipari vállalkozásnak a pontos s lelkiismeretes munkája.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

A fővárosi szanatóriumok legmodernebbül berendezett intézete a dr. Pajor Szanatórium; a nyári idényben vas-utcai vízgyógyintézetben teljes ellátást és vízkurát nyujt napi 160.000 koronáért az intézet magánklinikai osztályán.

Zuzán Béla, díszlet-, szobafestő és mázolómester (IX., Martinovics-tér 4/b) munkálatai a legnagyobb figyelmet érdemlik. A cég nemcsak a szobafestést és mázolást emelte művészi tökélyre, hanem a márvány- és faanyagok tökéletes utánzásával és speciálisan egyéni intárzia-festéseivel is a legteljesebb elismerést váltja ki úgy a megrendelők, mint a szakkörök részéről; miért is úgy az építkezési, mint a tatarozási munkálatoknál számos megrendeléssel keresték fel.

Alapittatott 1849 **Betonépitő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépitési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

A Beketow-cirkusz augusztusi műsorának nagy szenzációja van. Svengali Trilbyvel felelevenítik az évek óta nálunk nem látott hipnotikus gondolatátvitelt. Trilby a zongoránál ül és villámgyorsan felfogja Svengalinak a közönség által megsugott nemzetközi opera vagy operett címét, azt elénekli és eljátssza, anélkül, hogy egy szó is elhangzana. Ezenkívül felemlítendő az 5 Janovszky, Tambo és Tambo, Charles Leinert és az 5 Deblars. Ilyen elsőrangú műsort már évek óta nem lehetett a cirkuszban látni.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. **Költségvetés díjmentes.**

Falkárpit, linkrusta, lineleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 189-64. V., Mária Valéria utca 10.

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

SZIEBER IMRE BUDAPEST, II. BATTHYÁNY UTCA 59.
szobafestő-, ércfényezö- és mázolómester

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

Hazai Felvonó (lift) Javitó, Karbantartó és Elektrotechnikai Vállalat
Schweiger Zsigmond és Társa
Budapest, V., Csáky-utca 17.
Acélsodronykötelek. Összes felvonó alkatrészek, anyagok. Vállalja felvonók teljes jókarbantartását.
Telefon: 186-11. csekély havi átalánydijért Telefon 186-11.

Gazdasági Hirlap

A közeljövőben erős enyhülések várhatók a hitelkondiciók terén

Mint beavatott pénzügyi körökből értesülünk, *a közeli hetek során fontos tanácskozások fognak megindulni a nagybankok vezetőségei között a hitelezési kondiciók további lényeges lefaragása céljából.* Az ujabbi esztendők hitelkrizisét a magas kamattételeken kívül tudvalevőleg az is jellemezte, hogy a fedezetek tekintetében a hitelező intézetek *igen szigorú kautélákat irtak elő s például az ingatlanra adott kölcsönöknél a forgalmi érték alig egy negyedét folyósították hitel gyanánt, tehát négyszázszázalékos fedezetet igényeltek.* A legközelebbi megbeszélések során főleg a fedezetek szigorúságán kivánnak enyhíteni a bankok vezetői, miáltal a jövőben lényegesen bővülni fognak a hitelkeretek s igy a hitelek cirkulációja az eddignél intenzivebb módon mehet végbe. Egyes jelek szerint a jövőben *az ingatlanok forgalmi árának egy harmadát is hajlandók lesznek a pénzintézetek kölcsönképpen folyósitani* s emellett az ingatlanok forgalmi értékének a megállapitását is az eddiginél liberálisabb keretek között lesznek hajlandók eszközölni. Főként a mezőgazdaság inveszticiós törekvését fogja még inkább alátámasztani ez a folyamat, de emellett módot fog adni arra is, hogy a háztulajdonosok most már lényegesebb összegeket fordíthassanak a házak tatarozási munkálatainak elvégeztetésére.

Természetesen a megbeszélések során szóba fog kerülni a kihelyezési kamatlábak lehető további csökkentése is, ami mindenesetre rendkivül üdvös lenne az ország gazdasági életének talpraállítása szempontjából.

Az Embervédelmi Kiállítás és a kereskedők

Az embervédelmi kiállítást tudvalevőleg augusztus 1-én le akarták zárni, azonban a kiállítás vezetősége utóbb úgy határozott, hogy a tudományos részt még Szent István napjáig nyitva fogja hagyni, míg a kereskedők 8-án túl már nem vehetnek részt a kiállításon. Ennek a rendelkezésnek van egy meglehetős szépséghibája. A kereskedők ugyanis igen nagy összegeket — olyik esetben 25—30 milliót is — fizettek az alig néhány négyzetmétert kitevő helyekért s emellett az esős idő folytán elmaradt látogatások s a súlyos gazdasági viszonyok következtében sehogysem tudták megtalálni a számításukat. Nem egy közülük még a drága helypénzt sem tudja kiegyenliteni, úgy hogy a kiállítás vezetősége esetleg vissza fogja tartani kézi zálog gyanánt a kiállított tárgyakat. Ily körülmények között valóban megtehette volna a kiállítás vezetősége, hogy legalább Szent István napig ugyancsak kinnmaradjanak a kereskedők s legalább ilyen módon, a Szent István napi látogatások során próbáljanak valami üzlethez jutni. De hát erre nem igen fog sor kerülni, miután — a kereskedők már túlnyomó részben lerótták a helypénzeket s igy semmi ok sincs most már arra, hogy a kiállítás vezetősége bizonyos utólagos kedvezésekkel próbálná jobb kedvre hangolni a reményeiben többé-kevésbé súlyosan csalódott kereskedőket.

A magyar bankjegyek fedezete. A közeljövőben egy igen érdekes táblázatos összeállitás és grafikon fog megjelenni dr. Kresz Károlynak, a TÉBE igazgatójának tervezésével a Nemzeti Bank bankjegyforgalma és annak fedezetével kapcsolatosan. A kimutatás adatai szerint az utóbbi hónapok során egyes időpontokban az effektív bankjegyforgalom csaknem 100 százalékig is fedezve volt arannyal és devizákkal, ami mindenesetre impozáns jele a magyar valuta szilárdságának.

Jövő évben megépül a szentendre—visegrádi helyiérdekü vasút. Tudvalevőleg már régebben tervet dolgozott ki Schiffer Mór, az ismert vállalkozó a budapest—szentendrei helyiérdekü vasutak Visegrádig való meghosszabbitására vonatkozóan. A terv azt célozza, hogy a pesti kirándulók egy órán belül Visegrádra juthassanak el, illetve a Duna jobbpartján levő helyiségek még intenzivebb módon összeköttetésbe jussanak a fővárossal. Mint értesülünk, az uj vonal épitkezése már a jövő év tavaszán meg fog kezdődni s igy 1928-ban már villamossal is eljuthatnak a pesti kirándulók a festői szépségü visegrádi romokhoz.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Horánszky uccai iskola gőzfűtő berendezési munkálatait Bründl János kapta.

A Medve uccai iskola gőzfűtő berendezési munkálatait Fleischmann és Max cég kapta.

Az Alföldi uccai szegényház emeletráépítésével kapcsolatos lakatosmunkálatokat Skolkay Mátyás kapta 20 millió, az asztalosmunkálatokat Brichta József 51 millió K-ért.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága a IV., Központi városház udvarában építendő elektromos alállomási- és az azokkal kapcsolatos bontási-, föld-, kőműves- és elhelyezőmunkáinak vállalatbaadására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten bejegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Az előírt okmánybélyegekkel ellátott szabályszerűen tett és aláírt ajánlatok pecséttel lezárt boríték alatt **1926 augusztus 23-án, hétfőn délelőtt 10 óráig** a Budapest székesfőváros tanácsi XII. (világítási és vízvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában Eller Károly kezelőtiszt úr, vagy helyettese kezéhez (IV., Központi városháza II. em. 295. ajtószám alatt kell benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályba beérkezzék.

A fenti munkára az ajánlati végösszeg után számított 2%-nak megfelelő összegű bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülirt módon.

Az előbb megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 11 órakor, a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, amely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig, de legfeljebb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak olyan ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigorúan megfelelnek.

A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati űrlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a szerződéstervezetet, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló űrlapot, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci-út 74. IV. em. 424. sz.) hétköznapon délelőtt 9 és 12 óra óra között 150.000 K lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek Végh Gyula műszaki főtanácsos úr hivatalában (Központi városháza III. em. 306. sz.) tekinthető meg, ahol a kivánt műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fentartja magának azt a jgot, hogy a beérkezett ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árakra szabadon választhasson, hogy a munkát az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól eltekinthessen.

Tekintettel a szóbanforgó munka nagy jelentőségére és a kivitel nehézségeire, a munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimerítően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy a vasbetonmunkákban kiterjedt gyakorlattal bír és hogy hasonló műszaki jellegű vasbetonmunkákat, mint önálló cég sikerrel végzett.

A tervezett építkezés mielőbbi létesítéséhez fűződő rendkívül fontos közérdekre való tekintettel az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák végérvényes odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csakis birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1926 augusztus 3-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Sárbogárdi-úti főgyüjtőcsatorna Horthy Miklós-út és Budafoki-út közti szakaszának megépítésére.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926 augusztus 31-én (kedd) délelőtt fél 12 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyujtani.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2%-át kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárában a munka megnevezés nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

A versenytárgyalás **1926 augusztus 31-én (kedd) délelőtt fél 12 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számu helyiségében maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Azok az ajánlattevők, akik ajánlatuk benyujtásakor a fővárossal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbizhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk terepe szerint tartoznak.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállalat
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

ZÖLD JÓZSEF
Iroda: V., Árpád-utca 8. — Telefon: 162-13.
Gyár: VI., Szt. László-út 4-b. (Hungária-út sarok).
Készít és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz boilereket. Bádogos és szerelőknek összes lakatos munkákat készíti. — Autogénhegesztés-, vágás. — Kérjen ajánlatot.

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépítő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés díjmentes

Rózsai Kálmán épület- és mübútorasztalos
VII., Cizella-út 55—56. Saját ház. Telefon: József 92—47.

Lampel Ödön Épület-, mü- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 133—15.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a **TETŐT**
meg kell javitani. — Régi **zsindelytetőket** lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik **KNAPPOVICS és KEPPICH**
pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi bérház épületében)
Ornament, templom, sirkereszt és rácsok készítése.
Sodronyfonatkészítés. Telefon: József 6—62

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMBSTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

VÁGÓ M. MÁRION vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszmübádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Rezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

ÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

Király Lajos
épület- és mülakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap. Terazzo-, mozaik-, keramit- és metlachi lap. Padlóburkolatok. Fayence falburkolatok. Műkő. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 augusztus 18. — 33. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

István király napjából

Szent István Hete lett az idén. Nemcsak méreteiben, de jelentőségében is megnövekedett az ünnep, amely mindenkor vallásos és nemzeti nagy napja volt a magyarságnak. *Ripka* Ferenc főpolgármesteré az érdem, hogy kimondotta: legyen ez az ünnep *az egész magyarságé*, *Szent István Hete* legyen olyan periodusa Budapestnek és az országnak, mely megsokszorozza az idegenforgalmat és beláthatatlanul összekapcsolja a magyar nemzet fiainak érzését. István király történelmi jelentőségét, amellyel a magyar alkotmány fundamentumát vetette meg, az ország minden társadalmi osztályú és minden vallású lakosságának méltányolnia kell. István király nemcsak a keresztény vallás hívévé tette a magyarságot, de *belekapcsolta ezt a nagyszerű népet a nyugati kulturába is.* A magyar állameszme legnagyobb alakjának ünnepét üljük, a magyar állameszme ama legnagyobb alakjáét, akit az egész magyar nemzet magáénak vall.

*

Szent István ünnepének színhelye pedig Budapest székesfőváros. Nem véletlen ez. Nemcsak azért illeti meg ezt a várost, hogy az ország itt ünnepelje Szent István emlékezetét, mert Budapest az ország fővárosa. Szent István király igenis, *Budapesté is volt.* Hiszen Szent István építtette 1015. körül az úgynevezett Fehér Egyházat, Szüz Mária tiszteletére ama hely szomszédjában, amelyet — mint *Belae Regis Notarius* mondja — *Árpád* fejedelem takaríttatott el. Ugyancsak Szent István 1022-ben Óbudán Szent Péter és Szent Pál apostolok tiszteletére egyházat és prépostságot alapított, amelyet azonban csak Szent László fejezett be.

De még többet is jelent Budapest számára Szent István király. Hiszen ő volt az, akitől Pest városa, amelyet akkoron nagy kereskedést üző bolgárok, majd németgyarmatosok laktak, *a királyi város szabadalmait nyerte.*

Ime, a bűnös Budapest, melyet Magyarország első nagy és szent királya, a nyugati civilizációt keletre hozó István király *alkotmányának egyik legszebb kiváltságával, a szabad királyi várossá való emeléssel tüntetett ki...*

*

És kegyelettel őrzi ez a város Szent István emlékezetét. Őrzi emlékezetét és emlékét, ereklyéit is. Itt őrzi ez a város Szent István keztyűjét, cipőjét és harisnyáját.

Itt őrzi ez a város a koronázási köpenyt, amelyre István király hitvese, *Gizella* királyasszony hímezte leheletesen finom selymével a keresztfára feszített Krisztus képét.

Itt őrzi ez a város a szent koronát, amelynek értékesebb, szentebb felét *II. Szilveszter* pápa küldötte a nagy királynak. Királyok felkent homlokát itt érinti ez a korona, amelynek ötvenhárom zafirja, ötven rubintja, egy smaragdja és háromszázharmincnyolc igazgyöngye ma is és örökkön *Magyarországot fogja jelképezni.*

És itt őrzi végül ez a város a szent király jobbját, amelyet, mikor István királyt szentté nyilvánították, 1083-ban felnyitott sírboltjában épen találtak. Az ötvenes évek alig ismert nevü költője, *Vida* József, írta meg talán a legszebben, hogy mit jelent ez a szent jobbkéz a magyarnak:

Sok jótéteményt gyakorlott
István jobbkezével,
S azt a jutalmazó Isten
Nem is feledé el:
Ős Budában az ereklye
Most is romlatlan még,
S tisztelete nem szünend meg,
Míg él a magyar nép.

*

A katholikus vallás szentjének, a magyarság megtérítőjének, a nyugati kultúra megalapozójának és *a legnagyobb magyar államférfinak emlékezetét* üljük.

Ő volt *a magyar állam igazi megalkotója.* A földet Árpád szerezte, de a magyar társadalmat István király alapította meg.

A Szent István létesítette államszervezet fénykorában a királyi hatalom az egyedül létező hatalom volt az államban. Ebből fejlődött ki a diadalmas magyar alkotmány, amely az angol után a legrégibb és a legtökéletesebb. Az ő művéből jött létre a Szent Korona közjogi fogalom, személyiségén felépülő államjogi rendszer. A magyar nép az államot, mint az összesség érdekében szervezett társadalmat, mint szerves egységet, mindenkor a Szent Koronában látta megtestesülve. Ehhez képest a Szent Koronát úgy fogta fel, mint egyfelől a magyar államiság jelképét, szimbólumát, amely kifelé, más államokkal szemben a magyar nemzet szuverénitását, nemzetközi önállóságát jelképezi; másfelől személyesítve, mint a nemzetben gyökerező, a királyt és a politikai értelemben vett népet, a nemzetet együtt megillető közhatalom birtokosát. A Szent Korona örök és szent misztérium, amelyben benne rejlőnek tekinti a magyar mentalitás a főhatalmat. Amikor nálunk a Szent Korona közjogi fogalma, személyisége, vagy ami ezzel egyet jelent, misztériuma kifejlődött, ez adta meg az állami szervezet talpkövét, fundamentumát.

Szent István király rakta le a magyar államiság alapjait. Örök hála és örök dicsőség illeti meg érte.

*

Hatalmasabb, tisztább, nemesebb történelmi alak aligha akad a magyar históriában arra, hogy a maga nimbuszában egyesítse *az egész és osztatlan magyar nemzetet.* Hála és köszönet illeti meg *Ripka* Ferencet, azt a férfiút, aki céljául tüzte ki, hogy a történelemnek ezt a páratlanul kimagasló alakját állítsa oda, zavaros idők elmultával, új idők küszöbén az egység, az egymás megértése után vágyakozó magyar nemzet ideáljának. Százszorosan áldott az az ünnep, amely a maga páratlan összefogó erejével, *a nemzeti egység szent lobogóját bontja ki.* Szent István áldást hintő örök jobbja, Szent István mindent egyesítő szent koronája ennek az ünnepnek a szimbólumai. Benne van ebben az ünnepben minden, ami után vágyakozunk. Hiszen Szent István egyesítette magában az Isten iránt való vallásos hódolatot, a magyar nemzet egységét, az idegenből származottak egyenjogúsítását a magyarsággal, a magyar erényeknek a nyugati kultúrával való kipallérozását, a magyar társadalom megépítését, Budapest szeretetét és kivételes jogokkal való felruházását.

Van-e a magyar történelemnek még egy olyan alakja, aki a nemzeti nagyság számára annyit alkotott volna, mint István király? Benne van az ő munkájában mindaz, ami után ma is vágyva vágyódunk. Vagy nem vágyódunk-e a magyar egység után, amelyet Szent István megalapított? A tökéletes és tiszta demokrácia után, amely alapja volt államalapító nagy művének? Nem vagyunk-e büszkék és boldogok, hogy nagy ideálokat adott a pogány magyarságnak, amely keresztényi hitében növekedett naggyá? Nem neki köszönhetjük-e, hogy bekapcsolt bennünket a művelt nyugatba, amelyhez füző szálainkat most szeretnénk minél szorosabbra kötni? És nem legszebb álmunk, nem legolthatatlanabb vágyunk-e, hogy Szent István koronája ismét ékes lehessen azokkal a gyöngyökkel és drágakövekkel, amelyeket, fájdalom, ideig-óráig elveszítettünk?

Lehet-e nagyobb ünnepe a magyarnak, mint *Szent István Hete.*

*

Ezek a gondolatok eltsék meg maguknak a *Szent István Hét* minden résztvevőjét. Ezeket a gondolatokat hirdessék a szónokok minden szószékről és ezeket a gondolatokat terjesszék Budapest népében, az ország, a külföld, az elrablott vidékek zarándokaiban. Ezek a gondolatok kapcsolják össze Budapestet a vidékkel, az egész országot elszakadt véreinkkel. És *ismétlődjék meg most már minden esztendőben Szent István Hete,* amelynek minden évben növekednie kell fényben és pompában, meleg belső érzésben, Szent István nagy művének tiszteletében. Az ország népe tanulja meg megbecsülni Budapest lakosságát, amely ime egész lelkesedéssel öleli magához a vidéket, amelyet rossz szándékkal el akartak idegeníteni tőle. Az ország népe jöjjön el minden esztendőben Budapestre és lássa meg, hogy milyen büszkesége neki ez a város, amely mértföldes léptekkel halad a Szent István által kijelölt irányban: *a nyugati civilizáció diadalmas útjain.* Tudják meg és tartsák emlékezetükben, hogy *ez a város a kapocs,* amely bennünket a művelt világgal összefüz, *ez a város az ország ki-rakata,* amelyet joggal bámul meg minden ország szülötte. Ne felejtsék soha, hogy Budapest a maga kulturális nagyságával, gazdasági erejével, pazar szépségeivel és magyar erkölcseivel *reprezentánsa ennek az országnak.* Zarándokoljanak el ide minden esztendőben áldani a szentet, az államalapítót, akinek nagy eszméit legelsősorban Budapesten át látja megvalósulva a művelt világ.

És mi budapestiek boldogan öleljük keblünkre a magyar vidék fiait és minden vendégünket, aki *Szent István Hetén* ellátogat hozzánk. Megmutatjuk nekik, hogy Szent István bolgár kereskedőiből és német gyarmatosaiból milyen színtiszta magyar várost csinált a történelem és csinált a magyar levegő, amely a színtiszta magyar vidékekről áramlik a főváros felé. Megmutatjuk, hogy *hű őrzői vagyunk minden magyar ideálnak, a magyar államiságnak, a magyar jognak és magyar törvénynek, a magyar erkölcsnek és magyar becsületnek.* Megmutatjuk és bizonyítjuk, hogy jó kezekre bízta az ország Szent István áldott jobbját, Szent István dicső koronáját és a keresztfára feszített Krisztus képével hímzett királyi palástját.

Szent István Hete

Irta: **dr. Ripka Ferenc**

Budapest székesfőváros főpolgármestere, a Szent István ünnepet-rendező bizottság elnöke

Budapest székesfőváros Szent István ünnepére meghívja a magyar nemzet minden tagját.

Szent István egyesítette lélekben a magyart. Az ő emléke egyesítsen újra bennünket.

Szent István teremtett egy középponti vezető erőt a nemzeti élet számára. Középponti vezető szerepet visz a nemzet életében Budapest székesfőváros. Azért méltó ez a hely Szent István emlékének és eszméinek ünneplésére.

A magyar nemzet legjobbjai törekedtek arra, hogy ezt a várost a magyar élet központjává tegyék. *Kálmán* József, a több, mint száz évvel ezelőtt elhalt nagy író mondta ki először, hogy Pestet irodalmi középponttá kell tenni. Ezt a tervet *Kisfaludy* Károly valósította meg. *Petőfi* politikai tekintetben is a nemzet vezérévé emelte Pestet. Az elnyomatás idején innen indult meg a szellemi felszabadító hadjárat és itt tették a koronát I. Ferenc József fejére. Ettől fogva Budapest a magyar élet állandó vezérlője lett. *Baross* Gábor nagyszerű közlekedési programja a forgalomnak is teljesen középpontjává tette Budapestet.

A háború kitörése óta megnehezedett az érintkezés a főváros és a vidék között. Még súlyosabb lett a helyzet az összeomlás és a forradalmak után. Ekkor már nemcsak anyagi, hanem erkölcsi nehézségek is támadtak Budapest és a vidék között.

De ne feledjük el, hogy Szent István óta minden nagy emberünk a nemzeti egységre törekedett. Akik ellenséges táborokra bontották az országot, azok okozták mindig ennek a hazának a vesztét.

Szent István emléke hív és ez az emlék parancsolja, hogy egyek legyünk. Barátságos kézadásra közeledjünk egymáshoz. Miért mennénk egymás ellen fegyverrel, ha egy hazának fiai vagyunk?

Szent István szellemének egyesítő ereje egyesítsen bennünket!

Megépítik a hatszáz szükséglakást és tatarozzák az összes fővárosi kislakásos házakat

A fővárosi kislakásépítés katasztrófája — A Suhajda-telep lakói nem tudnak magas bért fizetni

A *Képzőművészeti Társulat* arra akarja kérni a fővárost, hogy nevezzen el uccát a nemrég elhúnyt *Hausmann* Alajosról, akinek építőművészi nagyságát annyi hatalmas alkotás hirdeti a fővárosban. *Hausmann* Alajos emlékezete tényleg megköveteli, hogy uccát nevezzenek el róla. Sajnos, mint a sors szatirája, úgy jelentkezik most ez a kérdés azokban az időkben, amikor építkezés nincs és amikor, ha seregestől teremnének is a Hausmannok, nem volna alkalmuk arra, hogy naggyá nőjjenek.

Bizony,

nem váltak be azok a remények, amelyeket a télen és a tavasszal tápláltunk

és amelyek akkor keltek volna igazán életre, hogyha az idei nyár az építések jegyében folyik le. A nyári beszámoló azonban rendkívül sovány és szomorú. A magánépítkezésre jobbára csak terveink vannak. De megkezdődtek azok a munkálatok, amelyekhez az állam nyujtott segítséget olyan formában, hogy kölcsönnel nyult az építeni szándékozók hóna alá. Ez azonban édeskevés és édeskevés az is, amit a főváros a mai viszonyok között cselekedni tud.

Hét mulik, hét után, anélkül, hogy akár hatósági építkezésre vonatkozólag is jelentős hírekről lehetne beszámolni. Az elmúlt hétnek legnagyobb eseménye például az, hogy a főváros tanácsa a szociálpolitikai ügyosztály előterjesztésére

a legutóbbi tanácsülésen elhatározta, hogy az összes fővárosi bérházakat, kislakásos telepeket és szükséglakásokat még a rossz idő beállta előtt tataroztatja.

Ezek a munkálatok még augusztus hónapban megkezdődnek és *tiz milliárd koronát fognak felemészteni.*

A főváros másik építkezési akciója arra a *háromszáz szükséglakásra* vonatkozik, amelynek építkezését már meg is kezdték. A főváros annak idején arra kérte az államot, hogy ugyancsak háromszáz szükséglakást építtessen és a maga szükséglakásépítését attól tette függővé, hogy az állam is vállalja-e a háromszáz szükséglakás felépítését. *Vass* József népjóléti miniszter tényleg vállalta is és értesülésünk szerint

az állami szükséglakások építésének megkezdésére is megtörténtek már a szükséges intézkedések. Ilyenformán valószínü, hogy az összre hatszáz új szükséglakás áll rendelkezésre.

amelyekben — mint ismeretes — a Suhajda-telep és más nyomortanyák kétségbeesett helyzetben lévő lakóit fogják elhelyezni.

Az elmult hét építkezési hírei közé tartozik még az, hogy a *Fővárosi Villamosmüvek* kiírták a pályázatot annak a bérháznak az építésére, amelyet a Honvéd ucca és Markó ucca sarkán lévő telken akarnak építeni.

A pályázatra hatvankilenc terv érkezett be és a bizottság most dolgozza fel az anyagot.

hogy azután előterjesztést tehessen a pályázat eldöntésére vonatkozóan.

A főváros és üzemei tehát mérsékelten bár, de építenek. Különösen fontos a szükséglakásépítés, de remélni kell, hogy ezeket a szükséglakásokat olyan mérsékelt bérért fogják a rászorulóknak átengedni, hogy itt igazán ne lehessen panasz. Csak a héten derült ki ugyanis az az aggodalmas jelenség, hogy

a nyolcszáznyolcvan kiutalt kislakás közül körülbelül harminc százalékot visszautasítottak a boldog jelöltek.

A fővárosban meg volt a jószándék, hogy építkezzék, sajnos azonban, a háziúr krétáját úgylátszik ők sem tudták nélkülözni. Az építkezés drága volt, bár a vállalkozók mindent szinte áron alul, tébolyodott versenyben fogadtak el. Elszomorító és

kilátástalan tehát a helyzet akkor, amikor a főváros sem tud olyan béreket megállapitani, amit a lakók meg tudnának fizetni.

Kétségbeejtő ez elsősorban azért, mert ilyen módon a magánépítkezés ismét az álmok birodalmába szorul, ha pedig mégis megindulna a magánépítkezés, akkor óriási lakbéreket kellene engedélyezni. Tudvalevő, hogy a főváros az elöször megszabott béreket, amelyeket mindenki túlmagasnak talált, *nem tekinti véglegesnek*, hanem arra számit, hogy majd, amikor az építkezés költségeinek végső elszámolása is elkövetkezett, *redukálhatja ezeket a túlmagas béreket. A redukció, sajnos azonban, nagyon kicsiny lehet* és igy semmi reménység sincsen arra, hogy azok a szegény emberek, akik a most kiadott nyolcszáznyolcvan lakásból nem kértek, mert anyagi viszonyaik nem engedik meg a magas bérek fizetését, hamarosan lakáshoz jussanak. Nagyon

aggodalmas tehát a helyzet, hogy a főváros lakásépitési akcióját csőd fenyegeti.

A főváros akaratán és igyekezetén nem mult a dolog és igy a főváros vezetőségét nem is illetheti szemrehányás. A körülmények azonban olyanok, hogy a lakástermelés rendkívül drága és igy az új lakások csak a legnagyobb megerőltetéssel és a házbérsrófnak erőteljes müködésbehozásával lehetnek nem jövedelemezők, hanem csak olyanok, amelyek *legalább az épitkezés kamatait kifizetik.*

A szükséglakásoknál kisebb lesz az építkezési költség és igy remélni lehet, hogy azok a páriák, akik eddig a Suhajdák karmaiban vergődtek, most mégis csak elfogadható áron jutnak majd emberhez méltó lakáshoz.

93.792/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a **Szent Gellért-fürdővel** kapcsolatos termál hullámfürdő építéséhez szükséges következő munkákra: 1. föld-, kömüves-, elhelyező- és vasbetonmunkákra; 2. kőfaragó-munkákra (természetes kőre).

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (Ötvenezer) K-ért kaphatók 1926 augusztus 12-től kezdve d. e. 11—1 órák között a Szent Gellért-gyógyfürdő müvezetőségi irodájában. (Bejárat a nagycsarnok és télikerten át).

A rajzok, tervek és minták a müvezetőségi irodában megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ü.-o.-ban Központi városház (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.) a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson s hogy az egyes eloszthatő munkanemeket több vállalkozó között megoszthassa, illetve tetszése szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s újabb pályázatot tartson.

A munkálatokra előleg nem folyósíttatik, azonban a végzett munkák arányában időként keresetek adhatók be, amelyek a munka előhaladásához képest folyósíttatnak.

Azon ajánlattevők, akik a fővárosnál még nem végeztek munkát, a tanácsi II. ügyosztály felhívására tartoznak megbízhatóságukat és teljesítőképességüket megfelelően igazolni.

Ajánlatának beadásával ajánlattevő a székesfőváros összes általános és különleges vállalati feltételeit, valamint szokásos elszámoló szabályzatát magára nézve kötelezőnek elismeri s tartozik a müvezetőség felhívására azoknak egy-egy példányát huszonnégy óra alatt aláírni. A pályázat benyujtásával, mint konkludens ténnyel a vállalkozó a helyi viszonyok, telek és tervek ismeretét elismeri.

A szabályszerüen aláirt és tanúkkal láttamozott ajánlatok minden egyes munkanemre külön-külön állitandók ki és felirattal ellátott lepecsételt borítékban, 20.000 koronás állami okmány és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felülbélyegezve nyújtandók be. A költségvetésre és a letétnyugta kivételével minden csatolt mellékletre ivenkint 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó föl. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 augusztus 27-én (péntek délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály Központi városház III. emelet 319. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bánatpénz nélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaitélésnél figyelembe nem jönnek.

Pályázni a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt, akik ajánlatukhoz csatolt iratokkal igazolni tudják, hogy hasonló természetü vasbeton, illetve szigetelő munkákat már kifogástalanul végeztek.

Budapest, 1926 augusztus 5-én.

A székesfőváros tanácsa.

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36. sz.
Telefon: József 85—48

Fekete Ödön mérnök
Vizmüvek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhívó: J. 96-21

Fütés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8—97 Budapest VIII, Baross-u. 88

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

MÁJER GÁSPÁR épület-, üvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fütés Csatornázás

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Oláh József
épület- díszmübádogos és vizmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—89

GOLDBERGER és RÓNAI
okleyel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

Kraszner József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72.
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemü fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

Fodor István mü-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi Lérház épületében)
Ornament, templom, sirkereszt és rácsok készitése.
Sodronyfonatkészités. Telefon: József 6—62

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

Vizfütések
Gőzfütések
Légfütések
Kaloriferek
Kályhák
Kandallók
Lemezárúgyár részvénytársaság Fütési- és kályhaosztálya
Hrauda Károly igazgató
Városi iroda: V., Falk Miksa-utca 20. Telefon: Lipót 986—07

Budapest nagyhete telve lesz ünnepségekkel, szórakozással és meghozza a gazdasági fellendülést

A Fővárosi Hirlap részletesen közli Szent István-hetének gazdag programmját

Eljutottunk Budapest nagyhetéhez, a *Szent István Héthez*, amelynek jelentőségét tulajdonképen csak a nagy, reményteljes napok lezajlása után lehet majd megállapítani. Az ünnepi hét kontúrjai ragyogóan, színes reményeinknek megfelelően kezdenek kibontakozni és *Budapest népe örömmel, szeretettel várja mindazokat, akik ezen az ünnepen megtisztelik látogatásukkal*, hogy egybeforrjon a magyarság lelke. Várjuk a külföldi vendégeket, akik a magyar vendégszeretetnek melegét, a magyar főváros szépségének hírét viszik majd haza tőlünk, hogy arra buzdítsák honfitársaikat, hogy minél többen és minél gyakrabban keressék fel Budapestet. Várjuk idegenbe szakadt véreinket, elsősorban az amerikai magyarokat, akik fiúi szeretettel közelednek a fizikailag elhagyott, de mindig szeretett édesanyához. Várjuk az elszakított területek magyarjait, akik megjelenésükkel dokumentálni kívánják az örök nagy magyar egységet, amelyet nem törhetnek meg mesterséges országhatárok. És várjuk végül meleg szeretettel a megmaradt magyar vidéket, hogy

társadalmi, felekezeti és osztálykülönbségek kiküszöbölésével, szeretettel és bensőséggel kapcsolódjék össze minden érzés, amely a magyar szíveket ezen a nagy ünnepen dagasztja.

Az ünnepi hétnek gazdag gondolata meg fog nyilatkozni az emberek vallásos érzésében, a honszeretet fellángolásában, a magyarság nagy összetartozandóságának kifejezésében, Budapest szeretetében és egy tiszteletreméltó gazdasági fellendülésben. Budapest meg fogja mutatni a külföldnek csak úgy, mint az elszakadt magyarságnak, de meg a magyar vidéknek, mit fejlődött kultúrában és gazdasági téren, örömöket, szépségeket, felemelő lendületű eseményeket kíván bemutatni a vendégeknek.

Tele vagyunk reménységgel, hogy mindez olyan mértékben fog sikerülni, mint amilyen mértékben mi budapestiek adni szeretnénk. Legelsősorban is

Ripka Ferenc főpolgármester áll a reménykedők élén.

Hogy mit remél ettől a naptól és ettől a héttől, az ünnepség nagy gondolatának fölvetője, *Ripka* Ferenc főpolgármester, azt mutatja egy levele, amelyet a közelnapokban intézett egyik tekintélyes budapesti nagykereskedőhöz, a kereskedők egyik nagytekintélyű szervének vezetőjéhez. A levélben többek között a következőket mondja a főpolgármester:

„A Szent István-hét ünneprendező bizottsága, melynek elnöke vagyok, befejezte a szervezkedés előkészítő munkáját, most fog eldőlni, hogy *az a reményünk, amelyet ennek az ünnepnek közgazdasági és idegenforgalmi sikeréhez a fővárosi kereskedelem érdekében is fűztünk, milyen mértékben talál majd igazolást.* A hozzám érkezett hírekből és jelentésekből

azt az örvendetes reménységet táplálom, hogy nemcsak a vidéki, hanem a külföldi közönség köréből is sokezren jönnek majd Budapestre és ennek örvendetes lesz a hatása a kereskedelem nyomasztó helyzetére.

Adja Isten, hogy ez a remény teljesüljön és egész társadalmunkra, valamint közgazdasági életünkre felfrissítő hatással legyen nemzetünk nagy hete: a *Szent István Hét*. Abban a meggyőződésben vagyok és várom az ünnep gazdasági jótékony hatását, *hogyha minden erő mindig úgy fog össze, ahogyan Szent Istvánunk áldott Jobbjának útmutatása szerint ebben az akciónkban történt, akkor szeretett fővárosunk hamarosan kikerül a mostani nyomasztó gazdasági helyzetből.*"

A vendégek

A vidék és a külföld érdeklődése olyan mértékben nyilatkozik meg, amit szinte várni sem lehetett. Szent István-napjára az ország minden részéből minden esztendőben erőteljes volt a zarándoklás. Az idén azonban felfokozódott az érdeklődés olyan mértékben, amilyet még az áldott béke idején sem láttunk. A *Fővárosi Idegenforgalmi Hivatalnál*, továbbá a *Katholikus Népszövetségnél* és más szerveknél

ezrével jelentkeznek az ünnep résztvevői. A legnagyobb csoport, amely bejelentette érkezését, kétezer tagot számlál.

A népviseleti vidékek küldöttségei körülbelül *négyszáz* főnyi csoportot alkotnak majd. A külföldiek közül a legnagyobb csoport, amely jelentkezett, egy *ötszáz főnyi németországi katholikus zarándokcsapat*. Hasonlóképpen *többszáz főnyi vendéget* vár a rendezőség Amerikából is, akik annakidején *Ripka* Ferenc főpolgármesternek jelentették be, hogy részt akarnak venni *Szent István Hetének* nagy nemzeti ünnepén. Természetesen nagy hatása van a vidékre annak a vasúti- és hajódíjkedvezménynek is, amely tudvalevőleg ötven százalékos lesz olyan formában, hogy a Budapestre szóló egész menetjegy érvényes lesz az ingyenes visszautazásra is. A környék forgalmát a *Szent István Hetében* olcsóvá fogja tenni a *B. H. É. V.*-nek az a kedvezése, hogy augusztus 18—25. között összes vonalain szintén ötven százalékos tarifakedvezést ad, a színházi vonatoknál pedig kilencezer koronás jegyeket bocsátanak ki.

Zilahy Dezső igazgatóval az élén mindent elkövet a főváros *Idegenforgalmi Hivatala*, hogy

a Budapestre zarándokoló ezrek kényelmes és nyugodt elszállásoláshoz jussanak.

Sikerült keresztülvinni a budapesti szállodákban, hogy a *Szent István Héten* szobáik árából *tíz-tizenöt százalékos engedményt adnak a Budapestre érkező vendégeknek*. Minthogy azonban a vendégek olyan tömegére számítanak, hogy azokat a szállodákban képtelenség lesz elhelyezni, más megoldáshoz is folyamodnak. A főváros elhatározta ugyanis, hogy *előjegyzésbe veszi azokat a kiadó szobákat*, amelyek ezidőszerint üresen állanak és amelyeket a Szent István Hét alkalmából a tulajdonosok hajlandók díjazás ellenében átengedni. Abban az esetben, ha a bérlők legalább három napra igénybe vesznek egy-egy ilyen szobát, akkor ezeknek az árát negyven-ötvenezer koronában fogják megszabni. A *Fővárosi Idegenforgalmi Hivatal* különben a pályaudvarokon kirendeltségeket állít fel, amelyek a *Szent István Hetében* az érkező vendégeknek útbaigazításokkal szolgálnak és ezek lesznek majd az elszállásolás szervei is.

Az egyházi ünnegség

A Szent István-napi egyházi ünnepségek rendjét az Országos Katholikus Szövetség állapította meg. Az Országos Katholikus Szövetség közlése szerint a nagy nap programmja a következő:

Az ünnepi körmenet reggel háromnegyednyolc órakor indul el a Szentjobbról nevezett királyi és udvari várplébániáról, majd a Palotasoron, Szent György-téren, Dísz-téren, Tárnok-utcán át a budavári koronázó főtemplomba vonul, ahol *Saly* László dr. pápai kamarás, a központi papnövelde tanulmányi felügyelője mond szentbeszédet. A körmenetet vezető

Csernoch János dr. bíboros hercegprímás ünnepi nagymisét pontifikál.

Ugyanekkor a Szent István-szobor előtt felállított oltárnál *Nemes* Antal dr. címzetes püspök, a budavári koronázó főtemplom plébánosa szentmisét, *Deák* P. Szulpicz ferencrendi házfőnök szentbeszédet mond. Ezután a körmenet a Szentháromságtéren, Iskola-téren, Werbőczy-utcán, Bécsikapu-téren, Nádor-utcán, Uri-utcán, Dísz-téren, Szent György-utcán és a Palotasoron át a Szentjobb őrzési helyére vonul vissza, ahol az ünnepséget a szokásos könyörgéssel fejezik be. A könyörgések után

Magyarország hercegprímása áldást oszt.

Este hét órakor országos könyörgő körmenet lesz Patrona Hungariae tiszteletére a gellérthegyi sziklatemplomhoz. A körmenet résztvevői félhét órakor a Szent Gellért-szobor előtti téren gyülekeznek, ahonnan a nők és férfiak külön csoportokban, mindenki égő gyertyával a kezében vonulnak a Szent Szűz kápolnájához.

A seprőgépektől a szökőkutakig

Budapest mindama szervei, amelyek a főváros szépségének és tisztaságának ügyét hivatottak rendezni, a legteljesebb mértékben munkában vannak, hogy a vendégeket minél inkább kicsinosított várossal köszönthessük. Elsősorban a főváros köztisztasági hivatala követ el *Balló* Alfréd vezetésével mindent, hogy

Budapest Szent István-hetére ragyogjon a tisztaságtól

és méltó legyen ahhoz a hírnévhez, amelyet csak legutóbb a köztisztasági kongresszuson is dokumentált. *A seprőgépek és az öntözőtankok éjjel-nappal munkában vannak.* Ezenkívül hatalmas munkát fejt ki a főváros kertészete is, amely a közterek parkjait igyekszik felfrissíteni és minél színesebbé tenni. Idetartozik az az intézkedés is, amely

Bor- és gyümölcskiállítás a Városligetben

Augusztus 18—25

Szent István király ünnepe alkalmából a főváros a földmivelésügyi m. kir. minisztériummal, az Országos Mezőgazdasági kamarával és a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületével együttesen Budapesten a Városligeti Iparcsarnok előtt a parkban 1926. évi augusztus hó 18-tól 25-ig

országos bor- és gyümölcskiállítást

rendez. Ezen a kiállításon bemutatásra kerülnek az ország neves borvidékeinek

összes jellegzetes borfajtái.

A borokat poharankint meg lehet kóstolni

és e célból meleg és hideg ételek is állanak a közönség rendelkezésére. Ez a borkóstolás úgy történik, hogy a kiállító a pavillonja előtt felállított asztaloknál letelepedett közönség részére a bort kiméri. A kiállítást látogató közönségnek szórakoztatására

elsőrendű zenekar

fog naponkint előadásokat tartani.

A kiállítás egész nap és este is nyitva van.

Belépődij személyenkint 5000 korona. Minden belépőjegy egyszersmind résztvesz az

esténkint rendezett borsorsolásban.

Csakis neves palackborok sorsoltatnak ki.

LAKOS LAJOS

TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST

VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.

IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

SCHŐNDORFER JENŐ

MÉRNÖK

központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata

BUDAPEST, VIII., GÓLYA-UTCA 22.

Telefon: J. 131-72.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ

Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.

Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.

Telefon: József 85—52.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**

SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA

SÜDFELD GYULA, BUDAPEST

Telefon I: 9-64. V., Mária Valéria utca 10.

MITTERMAYER ISTVÁN

épület- és díszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező

Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára

Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, díszrácsok és kapuk

Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám

Telefon: Teréz 52—10.

Jó kávé — jó egészség!

Naponta több csésze hamisitatlan babkávéból készült »fekete« erősiti a testet. A tudomány már rég elismerte a káve jótékony hatását és fontos gyógyszernek tekinti.

Meinl Gyula

HANTOS TESTVÉREK R.-T. FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME **BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.** TELEFON LIPÓT 994—51. TELEFON LIPÓT 985—23.

az Erzsébet kilátótorony kivilágítására

vonatkozik. *Szent István Hetében* ugyanis a *János*-hegyen minden este díszesen kivilágítják az *Erzsébet világítótornyot*, amely ilyenformán káprázatos látványosság lesz. A *Vízművek* igazgatósága is elhatározta, hogy

Szent István hetére üzembehelyezi az összes fővárosi szökőkútakat.

Van közöttük olyan is, mint a Kálvin-téri, amely már üzemben van ugyan, de meg kell javitani. A városligeti Műcsarnok előtt levő nagy szökőkút is rendben lesz augusztus 20-án. Ilyenformán szép látványban gyönyörködhetnek majd Szent István napjának alkonyatán a Városligetben a fővárosból feljött idegenek és a külföldiek. Káprázatos,

ragyogó világosságban fog tündökölni ugyanis a „fontaine lumineuse"

és száll magasba a gyönyörű vízsugár. A „fontaine lumineuse" különben Budapest közönségének is nagy gyönyörűségére lesz, mert ez a gyönyörű szökőkút, amelyet a milleneum alkalmával építettek, már évtizedek óta nem működik és így Budapest fiatalabb generációja még egyáltalán nem is ismeri.

A gazdasági programm

Ripka Ferenc főpolgármester az ünnepi hét nagy vallásos és nemzeti jelentősége mellett legtöbbet gazdasági téren remél. Budapest kereskedő világa nagy lelkesedéssel csatlakozott a főpolgármester akciójához és áldozatok árán is kész arra, hogy a külföld, az elszakadt magyarok és a vidék a legelőnyösebb oldalról ismerje meg Budapest kereskedelmét. Ezt a célt szolgálja az a tény, hogy

Budapest kereskedői jelentősen leszállított árakat fognak szabni Szent István hetében.

Az áldozatot, melyet így hoznak, bőven fogja kárpótolni azonban a tömeges vásárlás, amelyet minden vonalon remélnek és az a reklám, amelyet Budapest kereskedői nyerni fognak. A Fővárosi Kereskedők Egyesülete különben arra kérte *Walko* Lajos kereskedelemügyi minisztert, hogy a Szent István-heti nagy forgalomra való tekintettel

az üzleteket este hét óráig tarthassák nyitva.

Valószínű, hogy a miniszter örömmel fog hozájárulni a kereskedők kérelméhez. A kereskedők *Szent István Hetében* a kirakatokat *nemzeti jelvényekkel* fogják díszíteni. Szinte kivétel nélkül vállalták a kereskedők azt is, hogy vásárlóiknak Szent István hetében

ötszázalékos engedményt adnak

és ezt kirakataikban díszes táblán tudatják a közönséggel.

A gazdasági programmhoz tartozik, hogy augusztus 18-án lesz az

Országos bor- és gyümölcskiállítás

ünnepélyes megnyitása. Ezt a kiállítás a főváros, a földmüvelésügyi minisztérium és a Magyar szőlőgazdák egyesülete közösen rendezik és felöleli az összes nevezetes, sőt világhírű magyar borvidék termékeinek bemutatását. Szerepelni fog ott *Tokaj, Badacsony, a villányi, a gyöngyösvisontai, a soproni, a kecskeméti, az egri stb.* borvidék a kiállító pavillonokban, amelyek a városligeti tó és az Iparcsarnok közötti parkban helyeződnek el. Augusztus 19-én

kirakatverseny

lesz egész Budapesten, a bor- és gyümölcskiállítással karöltve rendezik

a többtermelési kiállítást is, amelynek színhelye a Mezőgazdasági Múzeum lesz.

Ennek nevezetessége, hogy az idén érkezik el jubileumához a *Székács-Grabner*-féle magyar magnemesítő akció. Ez a kiállítás képekben és eredeti terméseredményekben mutatja be a jó szántás, a jó vetőmag és a jó műtrágya csodáit.

Budapest kultúrája

A *Szent István Hét* sikerének gazdagítását tűzte ki céljául budapest minden kultúrális intézménye is. De kiveszi a részét a sikerből Budapest sportvilága, azonkívül felvonul minden, ami a vendégeket szórakoztathatja. Lesz nagy

népünnep, hangversenyek, magyar zene, magyar tánc, színházi díszelőadások, tüzijátékok, labdarúgó versenyek, nemzetközi úszómérkőzés, lóverseny és számos más szórakoztató esemény.

Megnyílnak a vendégek számára az összes múzeumok, képtárak, gyűjtemények, és mindenhol külön magyarázattal szolgálnak és külön vezetők mutatják be Budapest kulturális kincseit.

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában már közölte a színházak készülődését. *A Magyar Történelmi Képcsarnok*, a *Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti múzeum* naponta reggel 9 órától délután 2 óráig lesznek megtekinthetők 2000 korona beléptidíj ellenében, Szent István napján mindezek a gyüjtemények reggel 9 órától délután 5 óráig lesznek nyitva, beléptidíj ugyancsak 2000 korona.

A Szent István napi

ünnepségekből bőven kiveszik részüket a dalárdák is.

A Szent István napi körmenet útvonalán és az esti hangversenyeken a város különböző szórakozóhelyein a következő dalárdák szerepelnek: a *Ganz Danubius gyári* dal- és zeneegylet, a Budapest *MÁV Gépgyári Acélhang*, a budapesti *Lira dalkör, posta- és távirdaaltisztek* dalköre, az *ujpesti iparosiljak*, a budapest *tabáni dalkör*, a *cukrászdalkör*, a *fővárosi altisztek* dalköre, a budapesti *HÉV* vegyeskar, *Erdei Visszhang* dalkör, a budapesti *munkás dalárda*, a *Törekvés*, a *vonatkisérők* dalköre, a *Szabadság* dalkör, az *ujpesti* dalkör és az *óbudai* dalkoszorú, a *Csokonai* dalkör, a zuglói *Egyetértés*, a *MÁV Visszhang*, a budapesti *polgári* dalkör, a kelenföldi *regősök*, a *kispesti* dalkör és az *óbudai* gázgyár, az *elektromos művek* dalköre, a *BSzKRT két dalárdája*, a *Fide*, a budapesti *Erkel* Ferenc dalkör, a *férfi dalegylet*, a ferencvárosi férfidalkör és az ujpesti *kereskedő és iparosiljak* dalköre. A dalárdák különböző vendéglőkben, cirkuszokban, a Jánoshegyen, a Zugligetben, Svábhegyen, Hüvösvölgyben, Margitszigeten, az ügető versenypályán, az Angolparkban, a korzón és a főváros különböző terein tartanak hangversenyeket.

A főváros tanácsa úgy intézkedett, hogy a székesfőváros tulajdonát képező Szent Gellért-, Széchenyi- és Rudas gyógyfürdőkben a thermál- (gőz) és kádfürdők díja Szent István hetében a rendes fürdőárakhoz képest 25 százalékkal olcsóbbak legyenek.

A sporteseményekben

A sporteseményekben sorában nagyszabású tömegmegmozdulás lesz az a két mérkőzés, amelyet augusztus 20-án és 22-én délután 5 órakor az *Országos Labdarugó Szövetség* rendez a Hungária-úti pályán. Az első napon

lengyel és magyar válogatott futballcsapatok küzdenek,

a másodikon pedig Temesvár és Budapest futballcsapatainak revánsmérkőzése fog lefolyni.

Igen érdekes sporteseménye lesz a Szent István-hétnek a Munkás TE női és férfi atlétikai versenye, amelyet a margitszigeti MAC-pályán augusztus 20-án délután fél 5 órakor rendeznek. E versenyek sorában igen nagy érdeklődés előzi meg a 400 méteres női staféta-versenyt, továbbá az 5000 méteres tízes férfi-csapatversenyt, amelyen a Munkás-vándordíjért mérkőznek. Sok meglepetést tartogat a 200 méteres gátfutás, továbbá az 1100 méteres gyaloglási előnyverseny. Lesz azonkívül távolugrás, súlydobás és gerelyvetés. A nevezési zárlat határideje augusztus 13-a. A versenyek díjazására ezüst- és bronzérmeket, a sprint triatlon 5000 méteres versenyének győztese pedig külön tiszteletdíjat fog nyerni.

Az ünnepségek egyik főereje lesz

az FTC-pályán tartandó Szent István ünnepi játékok,

ahol több, mint ezer ember fog szerepelni, a külföldön a Reinhardt által rendezett játékok mintájára. A Szent István című ünnepi játékot *Nyári* Albert báró írta, főszereplői pedig *Petheő* Atilla, *Hegedüs* Gyula, *Báthory* Géza és mások. A játék prológusát pedig *Rákosi* Jenő írta.

Több, mint háromszáz tagú énekkar működik közre és ezenkívül vagy hetven paripát vesznek igénybe, úgyhogy a jelenetek mindenként nagyméretűek lesznek. Tizenkilencedikén nyitják meg theatre parée keretében az ünnepi játékokat, 20-án, 21-én és 22-én pedig a nagyközönség is látogathatja minden este nyolc órától az előadásokat.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

BETONCSŐ · MŰKŐ · MÁRVÁNYMOZAIKLAP
SZALAI ISTVÁN OKL. MÉRNÖK CEMENTÁRUGYÁRA
BUDAPEST VI. REITER FERENC-U. 49.
Telefon: L. 992-97.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóllstók készítése és ónozása. Alumínium-hegesztés.
Budapest, VII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készít egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII, Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

LÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

SZEKÉR GYULA
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmanlczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 103—14.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház Telefon: József 92—47.

10 tonnás Chenard & Walcker tehervontató-traktor
60 % megtakarítás teherautóval szemben — Kívánatra üzemben bemutatjuk — Kérjen ajánlatot
Vezér-képviselet: Róka és Társa automobil rt.
Budapest, V, Csanádi-u. 3. Telefon: L. 906-09, 916-17

Fullánkok

• • •

Megbukott

hát a jó Trocadero is. Müvészi értékekért, amelyek itt müködtek volna, nem könnyezünk. A finom, előkelő és erkölcsös mulatságnak, szórakozásnak sem volt éppen a tanyája ez a mulatóhely. Valahogy mégis jobban hozzátartozott Budapest életéhez, mint az a töméntelen sok bar, varieté és tánclokál, amelyek most „gazdagitják" Budapest életét. A Trocadero évtizedekre nézhet vissza most a romok halmazáról és ezek alatt az évtizedek alatt bizony mindenki, aki pestinek vallotta magát, egyszer-kétszer szivből kikacagta ott magát. A nekrológ azonban, amelyet a Trocadero sirja fölött el kell mondanunk, mégsem ennek az intézménynek szól. Szól a pesti jókedvnek, vidámságnak, kedélyességnek, amely, úgy látszik, még a Trocadero előtt elköltözött. A mai pestiek nem nevetni akarnak, hanem robotba táncolnak és valami savanyú, jazz-bandos világvárosiasság sir le a mulatók arcáról. Ami ma örömet szerez a pestieknek, azt a régi jóvilágban ugyancsak lenézték. Nem a Trocaderot, nem az ehhez hasonlókat, hanem a régi pesti jókedvet siratjuk. És siratjuk a jelent, amely a régi jóizü mulatság helyett savanyúan vigad.

A pinkaellenőrről

egy héttel ezelőtt irtunk. És azóta olyasmi derült ki, amin már ennek a bűnös városnak a lakossága már nem is szégyenkezik, csak nevet. Szégyenkezzenek azok, akik megtürik, hogy június 27-től augusztus közepéig megszakitás nélkül éjjel-nappal folyik a hazárdjáték egy pesti kártyaklubban, azaz hogy lebujban. Hát kik ezek az emberek, akik a züllöttségnek ilyen fokát produkálják és melyek azok a hatóságok, amelyek ezt eltürik? Mi csak a szegény pinkaellenőrön sajnálkozunk, aki június 27-ike óta ott ül a klub előszobájában és még augusztus közepén is várja, hogy mikor veheti ki a főváros számára a vámot a pinkából. Reméljük, Szent István napjára szabadságot kap a szegény pinkaellenőr.

A telefon

legfőbb ura, Demény Károly, a posta vezérigazgatója olyan nyilatkozatot tett a héten, mely Budapest minden lakójának szivét őszinte örömmel tölti el. Kijelentette, hogy a jövő év júniusának végén az egész világon Budapesten lesz a legtökéletesebb telefon. A József számokon kivül minden telefon automatikusan fog működni és már egy egész év sem kell és joggal fogjuk viselni a „tökéletes telefon-város" nevet. Ha van a föld kerekségén még egy város, amelynek lakói annyit szenvedtek a telefon révén, mint Budapest lakói, akkor csak az az egy város lehet az, amely boldogabb örömkönnyeket sir, mint amilyeneket mi sirunk a telefon legfőbb urának eme kijelentése után. A dátum ugyan, amelyet az államtitkár úr megjelölt, meglehetősen messze van még, de legalább pontos dátum.Tehát a jövő év júniusában ... A jövő év júniusában mi leszünk a legtökéletesebb telefon-város. Elismerjük, hogy az államtitkár úr és munkatársai kitünő szakemberek. Ám nem tudjuk megmagyarázni, hogyha egyszerre mi leszünk a legtökéletesebb telefon-város, akkor miért voltunk eddig az utolsók? De hiszünk, mert olyan ember beszélt, akinek szavában hinni kell és hinni illik. Csak még egyet: a tökéletes telefonnak egyik leglényegesebb kelléke az olcsóság. Mert ettől azután igazán olyan messze voltunk eddig, mint Makó Jeruzsálemtől. Ne tessék tehát elfeledkezni arról, amikor a telefont tökéletesitik, hogy a drága telefon sem egyéb, mint — hogy aggastyán hasonlattal éljünk, — tenorista a pincében.

Betöltik az állatkert igazgatói állását?

Igazgató-jelölt tudósok impozáns felvonulása egy folyóirat hasábjain

Az Állatkertben minden csöndes, a zsiráftól és az oroszlánoktól a majmokig mindenütt nagy a takarítás, hogy a bentlakók kellő reverenciával fogadhassák a Szent István-hét özönével érkező vendégeit. Szent István-nap előtt különben a madárház kapott új lakókat, megérkezett az óriási kacagó dacile, a katonaseregély, a búbos fürjgalamb, az ékfarkú szarka, a nemes papagály és a színpompás vörösnyakú lóri.

Más nem is igen történt az Állatkertben, de
annál inkább a kulisszák mögött.

Elsősorban is sokat beszélnek arról, hogy *Rakovszky* Iván belügyminiszter még mindig nem hagyta jóvá azt a paktumot, amelynek révén dr. *Lendl* Adolf, az Állatkert volt igazgatója, nagy méltányolásaképpen jelentős nyugdíjat és visszamenőleg is nagyobb összeget kapna. Amint mondják, a belügyminisztériumban a nyugdíjazásnak akadályai vannak. Ezzel szemben azonban bizonyosra veszik, hogy a belügyminiszter végeredményben mégis csak hozzá fog járulni ennek a régen húzódó ügynek ilyen méltányos elintézéséhez. Annál inkább reméljük ezt, mert hiszen

Lendl nyugdíjazásában az összes közgyülési pártok megegyeztek.

Az Állatkert körül megindult kombinációknak van még egy másik ága is. Ez pedig az, hogy

betölteni készülnek az Állatkert igazgatói állását.

Hilbert Rezső, az Állatkert helyettes igazgatója ugyan 1919 óta kitünően tölti be hivatását, de mégis kívánatosnak tartják, hogy az Állatkert élén végleges igazgató álljon. Az igazgatói állás betöltése körül pedig

máris nagy a kavarodás.

Mihelyt Lendl Adolf nyugdíjazása végleges lesz, úgylátszik, az új igazgató kinevezésére is rá fog kerülni a sor.

Az igazgatói állásra legelsősorban dr. *Szabó-Patay* Józsefet, a Nemzeti Múzeum állattani osztályának kiváló vezetőjét, kezdték emlegetni. Mármár úgy látszott, hogy nem is igen akad majd ellenjelöltje, amikor új név került forgalomba. Ez az új név pedig

dr. Leidenfrost Gyula, aki a legkiválóbb magyar oceánológus.

Kétségtelen, hogy mind a két tudósnak igen nagy pártja lesz. Sajnos, a korteskedés máris különös eszközökkel folyik. Körülbelül ugyanazokat a vádakat vetették be a hivatlan prokátorok a küzdelembe, amely vádakkal annakidején dr. *Lendl* Adolfot is illették. Pedig tulajdonképpen egyik tudósnak sincsen bűne: a proletárdiktatura alatt ugyanis

mind a kettő tudományos munkát végzett,

éppen olyan becsületesen és éppen olyan odaadással, mint bármikor máskor.

Érdekes megemlíteni hogy mind a két tudós teljes tudományos fegyverzetben vonult fel éppen ezekben a napokban *egy folyóirat hasábjain.* A *Szabad Lycum* hivatalos lapja, a *Szabad Egyetem*, amelynek főszerkesztője dr. báró *Fejérváry* Géza Gyula és felelős szerkesztője, dr. *Löbl* László, a napokban pompás állatkerti számot adott ki. Ez az állatkerti szám rendkívül eleven, kitünő cikkekben ismerteti a budapesti Állatkert nagyszerű állatállományát, gyönyörű képeket közöl és valósággal nélkülözhetetlen azoknak a számára, akik az állatkertet látogatják. Dr. *Berczel* Jenő tanácsnok megegyezett arra vonatkozólag, hogy a *Szabad Egyetem* állakerti számát az Állatkert hivatalos szervei árusítják a látogató közönségnek.

Ebben az állatkerti számban
érdekesen váltogatja egymást dr. Szabó-Patay József és dr. Leidenfrost Gyula neve.

Leidenfrost professzor az Állatkert hatvanéves történetét ismerteti, majd körutazást tesz Kapillariában, az Állatkert aquariumában, ismerteti a majmokat, a rágcsálókat, erszényeseket, szarvasokat, kérődzőket, a vízilovat, a zsiráfot, a ragadozókat, meg a többieket. Egyszóval hatalmas sétát tesz az állatkertben. Ugyanakkor dr. *Szabó-Patay* József az állatkerti hangya-államot ismerteti rendkívül érdekes cikkben. Meg kell vallanunk, hogy

a cikkirás terén feltétlenül Leidenfrost professzor a győztes, mert magyar nyelven állatokról még olyan eleven tollal, mint ő, talán senki sem irt.

Valósággal a magyar Bölschenek kell neveznünk őt, ezek után a meglepő cikkek után. Az aquariumról irott cikkéből vesszük ki ezt a pár mondatot:

„Az adriai virágállatok jóval gyengébb fegyverzete a remeteráknak éppen elég védelmet biztosit. A viszony a virágállat részéről sem önzetlen, mert a rák házán gyorsabban mozog, mint saját csigatalpán, tehát több oxigénhez és táplálékhoz jut. A rák figyelme annyira kiterjed hűséges asztaltársa iránt, hogy ízesebb falatokból felnyujtogat neki egy-egy darabot. Ha lakást változtat, a virágállatot vagy virágállatokat is viszi magával és átülteti az új hajlék tetejére. Mondanom sem kell, hogy nem minden virágállat él remeteráknak asztalközösségben, hanem csak bizonyos fajok. Legszebb házékítménye annak a virágállatnak van, amelyik az Adamsia palliata nevü virággal társult, mert olyan, mintha élénk lila köpenybe burkolta volna csigahéját."

Ilyen kalauzzal végigmenni az Állatkerten, nagy élvezet. És az ilyen iró valószínüleg nagyobb propagandát tudna csinálni az Állatkert mögött, mint a legszínesebb plakát, amelyekre bizony ma súlyos milliókat költ a főváros.

Ha a vételárat a megtett kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik arról, hogy
LEGOLCSÓBB ÜZEM
a
HANNOVERI
CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

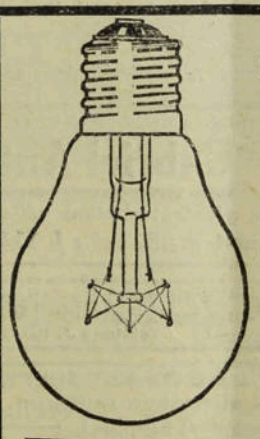
TUNGSRAM
Az uj
TUNGSRAM-D-LÁMPA
spirális fonállal
(15—25—40 Watt)
Kapható mindenütt!
Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.
Ujpest

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A kútvölgyi út burkolási munkálatait Czeglédi Endre kapta 643,880.000 K-ért.

A Margit-utca burkolási munkálatait a Komfort Építő Rt. kapta 162 millió K-ért.

A Vérhalom-utca burkolási munkálatait Hajnal Imre kapta 408,564.000 K-ért.

A berkenye-utcai csatorna átépítési munkálatait Szarvas és Waldmann cég kapta 89,797.000 K-ért.

A galagonyautcai csatornázási munkálatokat Cséti István kapta 69,620.542 K-ért.

A Déri-utcai csatornázási munkálatokat Klein Zsigmond kapta 61,041.000 K-ért.

A városi kislakásos bérházakban szükséges kályhák és takaréktűzhelyek szállítására a következő cégek kaptak megbízást:

öntött vaskályhák szállítására: 97 drb Budapest-Salgótarjáni Gépgyár, 38 drb Máv. Gépgyár, 112 drb Lukács Lajos.

Lemezkályhák szállítására: 182 drb Ehrlich kályhagyár, 400 drb Radiátor-kályhagyár, 48 drb Héber Sándor, 55 drb Lemezárúgyár, 139 drb Paschka és Társa, 22 drb Pohl E.

Takaréktűzhelyek szállítására: kétsütős 51 drb Molnár Lajos, 51 drb Munkácsi Gyula, egysütős 27 drb Hahn és Gelei, 50 drb Kellner és Sándor, 50 drb Schnelhéggel Nándor, 50 drb Polgár Ignác, 50 drb Hertmann Rezső, 36 drb Molnár István, 50 drb Sperling J. Jenő, **csikótűzhelyek:** 20 drb Pajor és Katona, 28 drb Molnár Lajos, 80 drb Skolkay Mátyás, 29 drb Molnár István, 30 drb Munkácsy Gyula, 80 drb Dick Ádámné, 80 drb Perlmutter Sámuel, 80 drb Beke Lajos.

Cserépkályhák szállítására: 106 drb Művészek Kerámiai Telepe, 50 drb Zsolnay-gyár, 50 drb Lloyd Kerámiai Rt. , 50 drb Budapesti Kerámiai Rt., 37 drb Kratochvílla F., 51 drb Ehrlich-kályhagyár 10 drb Grübel Károly.

A Váci-út és Gyöngyösi-út sarkán épült városi bérház villanyberendezési munkálatait az A-pavillonnál Tornya Leó kapta 154,342.415, a B-pavillonnál Hoffer és Sommer 184,124.000, a C-pavillonnál Csépai Leó 172.530.000 K -ért.

Az Alföldi-utcai menház gőzfűtő berendezési munkálatai Egri és Fia kapta 453.890.000 K-ért.

Az angyalföldiúti hajléktalanok menhelye gőzfűtő berendezési munkálatait Lukács János kapta 479.225.000 K-ért.

A Simor- és Villám-utcák sarkán épülő bérház liftberendezési munkálatait az A-pavillonnál Freisler Antal kapta 224,862.000, a B-pavillonnál Haverland Antal 225 millió K-ért.

A mester-utcai városi bérház parkettázó munkálatait a Parkettázó és Fakereskedelmi r.-t. kapta m^2-kint 150.000, összesen 900 millió K-ért.

Az Üllői-út és Ceglédi-út sarkán épülő bérház parkettázó munkálatait a Parkettázó és Fakereskedelmi r.-t. kapta m^2-kint 180.000, összesen 100 millió K-ért.

Az állatkerti munkáslakóház föld-, kőműves- és elhelyező munkálatait Wihart Fer. kapta 637.586.000 K-ért.

Az állatkerti madártelelőház föld-, kőműves- és elhelyező munkálatait Teleky és Katona kapta 514.798.000 K-ért.

A Budaörsi- és Csend-utca sarkán épülő bérház üveges munkálatait a következők kapták: A-pavillon: Bukova Lajos 33,560.000, B-pavillon Droppa Sándor 33,840.000, C-pavillon Weisz Salamon 26,960.000, D-pavillon Gál Lajos 23,451.000, E-pavillon Seils Ármin 22,500.000 K-ért.

A Váci-út és Mura-utca sarkán épülő bérház burkoló munkálatait a következők kapták: A-pavillon: Scheuer János 276,720.000, B-pavillon Szentgyörgyi Gyula 333,144.000, C-pavillon Kapuszta Gusztáv 329,660.000 K-ért.

A krisztinavárosi plébánia tatarozásával kapcsolatos kőműves- és állványozási munkálatokat ifj. Ertl József kapta 40,080.000 K-ért.

Beérkezett ajánlatok

A Horthy Miklós-út gyalogút burkolására ajánlatot nyujtottak be: Kirsch Mihály 36, Ámon Antal és Fia 33, Halmos István és Fia 38, Obendorfer József 33, Schäffer Antal 37, Zech Károly 32, Fekete István 36, Krausz Ferenc 29, Helfenstein Károly 32, Szántó Ferenc 33, Schäffer György 37 millió K-val.

A lágymányosiutca rendezésére ajánlatot nyujtottak be: Ámon Antal és Fia 103, Obendorfer Rudolf 112, Helfenstein Károly 105, Klein Zsigmond 88, Szántó Ferenc 88, Klauber és Vajda 105, Gravicser Albin 94 millió K-val.

A Szigetvári-utca aszfaltozási munkálataira ajánlatot nyujtottak be: **kövező előmunkára:** Obendorfer J. 68, Gravicser Albin 71, Kis Jenő 124 millióval, **gyalogút aszfaltozásra:** Magyar Aszfalt 240, Biehn János 245, Angol Aszfalt 241, Hirsch Mihály 235, Kis Jenő 120, **kocsiút aszfaltozásra:** Magyar Aszfalt 654, Biehn János 668, Angol Aszfalt 652, Hirsch Mihály 642, Kis Jenő 391 millió K-val.

A ferencvárosi helyiikötő épülő emeletes tárház elektromos üzemű 2000 kg. hordképességű szállítóberendezés szállítására ajánlatot nyujtottak be: Lauter-gépgyár 495, Mechanikai Szállítóberendezések Rt. 336, Gép- és Vasúti Felszerelések Rt. 378, Ganz és Társa, Danubius 423, Schlick és Nicholson 432, Rosemann és Kühnemann 381 millió K-val.

Ugyanott az elektromos útépítő berendezések szállítására ajánlatot tettek: Dembruz Sándor 39, Gábriel Antal 41, Román és Hevesi 47, Fischhoff Oszkár 44, Jankovics Győző 45, Hirschl és Társa 57, Gábor Béla 51, Hoffer és Sommer 40, Reisinger Aurél 46, Barta Károly 46, Paulay László 36, Hatschek és Guttmann 38, Tavasz Lajos 45, Csépai Jenő 40, Schiller Mihály 48, Bene és Weisz 49, Tuszt László 44, Szigeti M. 33, Szmatana és Szőke 39, Holitschek 44 millió K-val.

A Széchenyi-fördővel kapcsolatos úszómedence működési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Weisinger György 2773, Ciklop Építő Rt. 1312, Fejér és Dános 1295, Egyesült Építőipari és Hajózási Rt. 1907, Melocco Rt. 1190, Budapesti Működüzem 1312, Bier és Werschetz 1620, Szentgyörgyi és ifj. Walla 1075, Kraszner József 1847, Szalai István 1786, Seenger Béla 1937 millió K-val.

Ugyanott a működszobrászmunkákra ajánlatot nyujtottak be: Ciklop Építő Rt. 5426, Szobrászmesterek Szövetkezete 6418, Fejér és Dános 3675, Melocco Rt. 4309, Szentgyörgyi és ifj Walla 3383, Kraszner József 5218 millió K-val.

Ugyanott a föld-, kőműves- és elhelyezőmunkákra ajánlatot nyujtottak be: Magyar Építő Rt. és Rusznyák Géza 11.998, Vogel és Weidlinger 13.087, Alapkő Szövetkezet 13.637, Kopeczky Raul 11.986, Országos Építő Rt. 13.399, Benedek Dezső 13.072, Fábián, Somogyi és György 14,213, Molnár István 14.443 Dávid János és Fia 14.968, Koch Károly 12.133, Lukoviczky Emil 11.432, Komfort Építő Rt. 13.020, Ciklop Építő Rt. 14.314, Neuschloss Ö. és M. 14.791, Berey Lajos 12.762, Fejér és Dános 13.645, Katona, Székely és Molnár 14.170, Szerenchy Géza 12.909, Hudetz János 13.220, Lipták Pál 10.645, Szentgyörgyi és ifj. Walla 10.863, Csengeri, Paulay és Nagy 12.693, Reisenbitner Lajos 12.887, Sorg Antal 14.037, Radó és Gábor 13.476, Stabil építő rt. 13.887, Neigrisz Béla 13.575, Marton és Szalka 13.106, Rella és unokaöccse 14.146, Kármán és Fazekas 12.731, Katona Mihály 14.435, Biehn János 14.970 millió K-val.

96.058/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Aladár-u., Hegyalja-út és Aladár-u. 5. sz. ház közötti szakaszának makadámszerű rendezési munkáira.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926 augusztus 31-én (kedden) d. e. 11 óráig** kell a tanácsi II. (Középítési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV. ker., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyujtani.

A munkálatokra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket és terveket Központi városháza, II. em. 385. sz. alatt köznaponként délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott együttal az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is kaphatók 20.000 korona lefizetése ellenében.

Bánatpénzül 3,500.000 K, azaz Hárommillióötszázezer koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a székesfőv. közp. pénztárába, a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A versenytárgyalás **1926 augusztus 31-én (kedden) déli 12 órakor** lesz a Központi városháza, II. emelet 279. számú helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Budapest, 1926 augusztus 12.

A székesfőváros tanácsa.

Elektromos világítási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
oklev. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe **Budapest**
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEM BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ▪ TELEFON 138—38.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készít templomberendezéseket és különleges butorokat. —

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

Morzál István
Budapest, X., Asztalos Sándor ucca 7. sz.
TELEFON: J. 10—86.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek gyára

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

SERE MÁTÉ
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épít: Községi, uradalmi, valamint magán jellegű magas és alacsony feszültségű elektromos telepeket és vezeték hálózatokat.
Készít: Villamosvilágitás, jelző csengő és házitelefon beren ezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

Zuzan Béla Budapest
díszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 80—06.

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—98.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UCCA 1. SZ.
(Omnia Mozgóval szemben) — Telefon: József 1—54.
Elektromos világítás, mótorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—28.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

SZIEBER IMRE BUDAPEST, II, BATTHYÁNY-UTCA 59.
szobafestő-, ércfényezö- és mázolómester

ZÖLD JÓZSEF
Iroda: V., Árpád-utca 8. — Telefon: 162-13.
Gyár: VI., Szt. László-út 4-b. (Hungária-út sarok).
Készít és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz boilereket. Bádogos és szerelőknek összes lakatos munkákat készíti — Autogénhegesztés-, vágás. — Kérjen ajánlatot.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

Eseményeink

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője több heti tartózkodásra külföldre utazott. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla helyettes szerkesztő a felelős.

Nyilatkozat. A Fővárosi Hirlap 1926. évi május hó 5-én megjelent 18. számában „Ereky Károly el nem mondott vádbeszéde" cím alatt megjelent cikkben Sztrókay István, Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság-i vezérigazgatóhelyettes úr működését is bírálat tárgyává tettem. Minthogy időközben arról győződtem meg, hogy bírálatomnak Sztrókay István úr személyére és működésére vonatkozó része téves információn alapul, hivatkozott hírlapi közleményemnek erre vonatkozó részét teljes terjedelmében visszavonom és tárgytalannak kérem tekinteni. Kelt Budapesten, 1926. évi augusztus hó 7-én. Ereky Károly s. k.

A velencei archimandrita a fiumei kiállítás budapesti tárlatán. A fiumei kiállítás budapesti tárlatának a napokban előkelő látogatói voltak. A velencei archimandrita egyik püspöktársa kíséretében megjelent a nagy sikert aratott kiállításon, ahol feltűnően hosszasan időzött Budapest székesfőváros termeiben. Ágotai Lajos kormányfőtanácsos, főigazgató kalauzolta az előkelő vendégeket és szolgált kiválóan szakszerű magyarázatokkal, amelyeket a főpapok a legnagyobb figyelemmel hallgattak végig. A magyar kiállítás előkelő vendégei a legnagyobb elragadtatás hangján emlékeztek meg Budapest nagyszerű kultúrmunkájáról, amelynek hű tükre a fiumei kiállítás.

A Szent István Hét kalauza. „Szent István Hét" címmel Salgó Ignác, a magyar ujságíró társadalom előkelő tagja, pompásan összeállított füzetet szerkesztett, amely nélkülözhetetlen kalauza lesz nemcsak az ünnepély vendégeinek, hanem a budapesti közönségnek is. A kiváló ízléssel kiállított füzet, amelynek Ripka Ferenc főpolgármester tollából megjelent vezetőcikkét lapunk mai számában közöljük, minden, a Szent István-hétre vonatkozó tudnivalót felölel. Salgó Ignác kitünő kalauza könnyen áttekinthető, praktikus összeállításával messze túl fogja élni az aktualitást, amelyből megjelent és még a budapesti ember is minden lépten-nyomon használhatja. Salgó éles ujságíró szemmel és tapasztalt kézzel válogatta össze anyagát, amely igy együtt még sohasem látott napvilágot. A füzet megjelenése igazi közérdek volt, mert Budapest élete számára nélkülözhetelen kézikönyvet nyertünk.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

A főváros segítsége a csepelieknek. Az a katasztrófa, amely a héten Csepel és a körülfekvő községek lakosságát sújtotta, mélyen megrendítette egész Budapestet. Természetes, hogy ilyen körülmények között a főváros is ki akarja venni a maga részét a szerencsétlenek segítéséből. Különösen a csepeli munkásság sorsa lesújtó. Ezeknek érdekében Büchler József és dr. Gonda Béla, szociáldemokrata törvényhatósági bizottsági tagok, felkeresték Folkusházy Lajos alpolgármestert és vele megbeszélést folytattak abban az irányban, hogy a főváros milyen módon és milyen eszközökkel siethetne a csepeli katasztrófa által sújtott lakosság segítségére. Folkusházy alpolgármester a megbeszélés során kijelentette, hogy a maga részéről felajánlja a főváros segítségét és a rendelkezésére álló eszközökkel mielőbb munkához lát. A polgármesteri hivatal ezután érintkezésbe lépett a pestmegyei alispáni hivatallal és bejelentette, hogy a főváros készséggel rendelkezésére áll a katasztrófával sújtott lakosságnak.

Alapíttatott 1849 **Betonépítő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Változások a főváros szakbizottságaiban. Ereky Károly és Kozma Jenő fővárosi bizottsági tagok bejelentették, hogy a városgazdasági bizottságban viselt tagságukról egyéb elfoglaltságuk miatt lemondanak. Kozma Jenő egyúttal a kültelki és erdészeti bizottságban viselt tagságáról is lemondott. A tanács ezekután a lemondott tagok helyébe a városgazdasági bizottságba Zsiros Istvánt és Andréka Károlyt, a kültelki és erdészeti bizottságba pedig Glück Frigyest hívta be.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

A Statisztikai Hivatal munkája. A főváros Statisztikai Hivatala, amióta Illyefalvy Lajos helyettes igazgató önállóan vezeti annak munkáját, nagy elánnal dolgozik. Ezidőszerint a Statisztikai Évkönyv összeállításával foglalkozik a hivatal. Az évkönyv, amely szeptemberben jelenik meg, az eddigieknél sokkal gazdagabb anyagot ölel majd fel és így a terjedelme is sokkal nagyobb lesz, mint az eddigi évkönyveké volt. A Fővárosi Hirlap pár évvel ezelőtt ismertette azokat az új szempontokat és irányokat, amelyeket a Statisztikai Hivatal most bevont munkája körébe. Ennek az új programmnak és új célkitűzésnek eredménye már az új évkönyvön is igen tiszteletreméltó módon meglátszik.

A fővárosi szanatóriumok legmodernebbül berendezett intézete a dr. Pajor Szanatórium; a nyári idényben vas-utcai vízgyógyintézetben teljes ellátást és vízkurát nyujt napi 160.000 koronáért az intézet magánklinikai osztályán.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Benesch Ferenc villanyszerelési vállalata (Wesselényi-utca) valósággal úttörő munkát végzett, mikor a napokban a Szent Erzsébet plébánia templom harangjátékát villanyerőre rendezte be. Az új német találmány bevezetésével fölöslegessé válik a harangozóknak a napi fáradtságos munkája s egy szellemes kis villanymotor végzi el a legnagyobb pontossággal a harangozásokat. A cég végezte el emellett legutóbb a Simor-utcai városi ház, a Közalapítványi Ház, valamint a miniszterelnökségi palota villanyszerelési munkálatait, s mindenhol a megrendelők legteljesebb elismerését váltotta ki gondos s minden részletében preciz munkáiért.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

Szórakozás

A Városi Színház műsorjelentése. Szerdán, augusztus 18-án megnyitóelőadásul *Madách* remekműve: *Az ember tragédiája* kerül színre új művészi kiállításban, új rendezésben. A főszerepeket Dörgey Jolán, Harmath Hilda, Táray Ferenc és Sebestyén Géza játsszák. Az új klasszikus kísérőzenét Bach, Beethoven, Berlioz, Erkel, Gounod, Grieg, Händel, Liszt, Mozart, Palesztrina, Csajkovszki és Wagner műveiből Kerner Jenő állította össze. Művészi tervező Baja Benedek. Jegyek a megnyitó és a többi előadásokra válthatók a Városi Színház pénztáránál s az összes jegyirodákban.

A Vígszínház e hetét Antónia és Seybold, a tavalyi szezón két nagy sikere, a következő sorrendben tölti be:

csütörtök, szombat:

Seybold.

Szerda, péntek, vasárnap:

Antónia.

Az előadások nyolc órakor kezdődnek.

Szent István-napi előadások a Városi Színházban. D. u. 3 órakor: *Csókos asszony* (mérsékelt helyárakkal), este: *Az ember tragédiája.*

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. **Költségvetés díjmentes.**

Telefon: J. 41-40
Skolkay Mátyás
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya-utca 23

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: **VII., Czobor-u. 14** Műhely: **V., Kohary-u. 19/b**
TELEFONSZÁM: LIPÓT 972—31

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

Az osztrák „**PERL**" és amerikai „**CLEVELAND**" gyártmányu **AUTOMOBILOK** magyarországi vezérképviselete
TICHY TESTVÉREK
Automobilkereskedelmi vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5
Telefon: Lipót **989-03**

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

CONTINENTAL PNEU **GERGELY KÁROLY**
Budapest, V., Szemlynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek Gummijavitás

GAZDASÁGI HIRLAP

Mi van a Bourbon herceg kölcsönajánlata mögött? A napokban sok különféle kommentálásra adott alkalmat annak a híre, hogy *Bourbon Fülöp* herceg egy amerikai pénzcsoport megbízásából igen előnyös dollárkölcsönajánlattal jött Budapestre és erre vonatkozólag már bizonyos tárgyalások is megindultak a népjóléti minisztériummal. Mint jó forrásból értesülünk, tény, hogy *a herceg ajánlata első látszatra igen kedvező volt*, miután a dollárkölcsön után 7½%-os kamatot igényelt és a kötvényeket 92-es árfolyamon óhajtotta plaszírozni. A későbbi tárgyalásoknál azonban kiderült, hogy *az építkezésekre szánt kölcsönnél az ajánlattevő csoport koncessziót akart szerezni arra nézve, hogy maga végezhesse el az építkezések egy jelentős részét.* Természetes, hogy az illetékes körök erről hallani sem akartak és ezért egyelőre meghiúsult a herceg-bankár dollárkölcsön terve.

Külkereskedelmi szervet akarnak létesíteni a nagyvágók. A fővárosi nagyvágók és sertésfeldolgozó üzemek azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az elsőrangú és kiváló minőségű magyar sertészsír exportját megfelelő külkereskedelmi szerv útján bonyolítják le s főként Hollandiában teremtsenek a zsír számára piacot. A nagyvágók ezt a koncepciójukat minden különösebb állami támogatás nélkül óhajtják megvalósítani s azt úgy tervezik, hogy a sikeres zsírexport révén lényegesen le fogják szállítani a jelenleg érvényben levő húsárakat, ami végre módot adhatna a húsfogyasztás növekedésére.

98.725/1926—XI. tan. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa az altiszti létszámhoz tartozó alkalmazottak, továbbá a tűzoltólegénység téli egyenruházatához szükséges anyagok szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Ajánlatot lehet tenni valamennyi cikkre együttesen, vagy külön-külön az egyes tételekre is.

A szállítási feltételek értelmében szabályszerűen kiállított, 20.000 koronás állami és 20.000 koronás városi bélyeggel ellátott pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1926 augusztus 30-án (hétfőn) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros tanácsának városgazdasági ügyosztályában (Közp. városháza II. em. 237. ajtó) közvetlenül, vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat póstán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás **1926 augusztus 30-án (hétfőn) délelőtt 11 órakor** a tanács városgazdasági ügyosztályában (Közp. városháza II. em. 237. ajtó) fog megtartatni és azon az ajánlattevők, vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek.

A versenytárgyalási hirdetés, szállítási feltételek és ajánlati minta a **főváros gazdasági hivatalában (VIII. ker., Dologház-u. 3. sz.)** köznaponként 8—11 óráig díjmentesen megszerezhetők és ugyanott a szállításra vonatkozólag netáni szükséges felvilágosítás is nyerhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők között az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson és hogy a szállítást az ajánlattevők között tetszés szerint megoszthassa.

Budapest, 1926 augusztus hó.

A székesfőváros tanácsa.

111.482/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet az V. ker., Váci-út és Mura-utca sarkán épülő kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges 1. szobafestő-falmázoló, 2. vászonredőny-munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (Ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 augusztus 11-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a középítési ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (Kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372. ajtó) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120. ajtó) a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

A szabályszerűen aláírt és tanúkkal láttamozott ajánlatok minden egyes munkanemre külön-külön állítandók ki és felírattal ellátott lepecsételt borítékban, 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenként 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatla iktatóhivatalában (I. em. 114.) és a kerületi elöljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 augusztus 25-én, szerda délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bánatpénznélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaitélésnél figyelembe nem jönnek.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budpesti székhellyel bíró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 augusztus 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.** Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám. (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

Drubek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: **I., BR. LIPTAY UCCA 10**
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: **II., ZSIGMOND UCCA 9**
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

HORVÁTH LUKÁCS és FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára **Budapest,**
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára

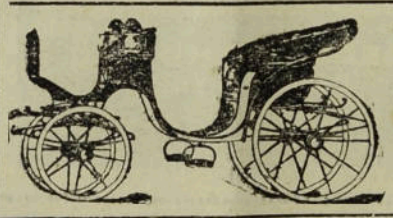

Teherautó-karosszériagyártás Kovácsműhely. Lópatkolda. Tel.: J. 58-65. Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

ZSOLDOS MAGÁNTANFOLYAM Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon: József 124-47. Előkészit polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

VÁGÓ M. MÁRION vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—89.

Führer László elektro- és hydrotechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61-25.

TOÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállalat
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

Tel.: J. 30-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vasfárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkerítéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mü- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

Mihalik Sándor
1900. óta fennálló különleges (speciális) vizmentesitési vállalata
Budapest, VIII., Kálvária-tér 4. sz.
Elvállal jótállással saját találmányu anyagokból: Uj és régi felülvilágitók, bádogtetők, repedt üvegek stb. vizmentesitését praeparált vizhatlan vászon ragasztó szalaggal. Épületek, szobrok, siremlékek, vizmedencék stb. kő-, márvány-, vas-, üveg- stb. hézagainak vizmentes tömitését „Arloid"-kittel. Bádogtetők, vasrácsok, hidak stb. festését „Arloid"-festőanyaggal. Ajtók, ablakok, légmentesitését „Arloid"-kittel. Szállitás dobozokban saját feldolgozásra. Dijtalan költségvetés.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — *Készit:* Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktűzhelyeket.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelitheto.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 augusztus 25. — 34. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Szív-utca 18. sz
Postatak. csekk-számla: 40.4 24
Telefon: 137—15 szám

Egy hét tanulságai

állanak előttünk. Ezeket a tanulságokat igyekeznünk kell a jövő számára gyümölcsöztetni, mert a Szent István-Hét nem 1926 eseménye volt, hanem eseménye és ünnepe lesz, — ahogy mi reméljük — késő unokáink életének is. A Szent István-Hét vallásos varázsa, nemzeti egybefogó ereje és gazdasági jelentősége Budapest életében mély nyomokat hagyott az idén és kötelességévé tette Budapest vezetőinek, elsősorban a gazdag gondolat felvetőjének, Ripka Ferenc főpolgármesternek, hogy a jövőben a legnagyobb lelkesedéssel és odaadással szervezzék ennek a hétnek mindjobban növekvő jelentőségét és sikerét.

A legteljesebb objektivitással, az oktalan optimizmus kizárásával kell beszélni arról, ami ezen a héten történt. A Szent István-Hét rendkívüli sikert hozott. A legfukarabb számítással is kétszázezernél több ember gyült össze Szent István napján a budai várban, hogy mély, vallásos meggyőződéssel vegyen részt a Szent Jobbot kísérő körmenetben. Meg lehet állapítani azt is, hogy ennek a rendkívüli tömegnek túlnyomó részét a külföldiek és a vidékiek tették ki. A nemzeti érzés föllángolása, a társadalmi béke diadala, a falu és a város nemes egybekapcsolódása, Budapest idegenforgalmának régen látott fellendülése, a gazdasági élet jelentős megmozdulása volt ez a néhány nap. Többet senki sem várhatott, de meg kell állapítanunk azt is, hogy a legoptimistábbak sem vártak ennyit. A siker azonban nagy feladatokat ró ránk és hatalmas kötelességek elé állít benünket.

Ezek a feladatok és ezek a kötelességek a jövőre vonatkoznak. Az idén mindenki becsülettel megtette kötelességét. Legelsősorban Ripka Ferenc főpolgármester mulhatatlan érdemeiről kell megemlékeznünk akkor, amikor az idei Szent István-Hét sikerét és szépségeit elkönyveljük. Aki ismeri Ripka Ferencet, az embert, aki ismeri jellemét és gondolkodását, gazdag életének kifejlődését, annak éreznie kell, hogy a Szent István-Hetének gyönyörű és buján termő gondolata az ő lelkének mélyéből fakad. Az ő mélységes, de mindenkor türelmes és szelid vallásos érzése, hazafias gondolkodása, tiszta nemzeti érzése nyilatkozott meg akkor, amikor Szent István kultuszát a régi fénynél fényesebben élesztette fel. Az igazi budapesti polgár, ennek a városnak lángoló szerelmese állott ki kitárt karokkal, vendéglátó szeretettel a fórumra, hogy idecsábítsa az idegent és a vidék magyarságát. A társadalmi és a felekezeti béke apostola volt, amikor hónapokon át hirdette: Szent István egyesítette lélekben a magyart, az ő emléke egyesítsen újra benünket. A modern élet, a magyarság jövőjének munkás útépítője választotta történelmi ideálnak Szent István királyt, a magyarságnak a nyugati kultúrába való bekapcsolóját. Az új magyar élet útjának kiépítését célozta Ripka Ferenc akkor, amikor megérezte a Szent István-Hét vallásos és nemzeti jelentősége mögött annak hatalmas gazdasági jelentőségét.

De kitünő vezérkarral is dolgozott Ripka Ferenc, amikor megalapozta az idei Szent István-Hét sikerét. Azok a lelkes férfiak, elsősorban a főváros vezető egyéniségei, akik résztvettek az előkészítő munkában, valamennyien mélyen átérezték Ripka Ferenc hatalmas gondolatát és valamennyien lelkesedésük teljével, egész munkájuk odaadásával állottak csatasorba a sikerért. Kivette azonban részét az ünnep előkészítésében és annak szép, nyugodt, emelkedett lefolyásában Budapest egész népe is. Ennek az ünnepnek nem voltak ünneprontói, csak lelkes apostolai, ennek az ünnepnek sikeréért mindenki többet tett, mint amennyit kötelessége lett volna tenni. Ennek az odaadásnak titka elsősorban a nagy gondolat vonzó, lenyügöző erejében volt. Másik magyarázata ennek a nagy odaadásnak az, hogy Budapest népe megérezte azt, hogy milyen példátlan jelentősége van Szent István-Hete jelentőségének Budapest gazdasági jóléte és emelkedése körül.

Az a hit, az a vallásos meggyőződés, az a nemzeti föléledés, az az energia és akarat, amely ezt az idei Szent István-Hetet létrehozta, valósággal rögtönözte, a jövő évre még szebbet, még nagyobbat, még maradandóbbat fog alkotni. Ripka Ferenc főpolgármester, ennek az idei ünnepnek létrehozója telve van lelkesedéssel, amelyet a megvalósulás fölött érzett öröm élesztett benne. De él ez a lelkesedés Budapest egész lakosságában is és ez a záloga annak, hogy a Szent István-Hét most már intézménnyé lett Magyarország és Budapest életében. Az idei siker máris előre vetíti tükörképét annak a jelfokozódó érdeklődésnek, amely a külföldön és a magyar vidéken egyaránt tapasztalható. Az idén még bátortalanul, egy előbb szétzüllött társadalom újjáépülő életébe vetett hittel indultunk el a magyarság nagy egységét dokumentáló ünnepnap felé. Jövőre már abban a biztos tudatban szólíthatjuk magunkhoz újra vendégeinket, hogy parolára nyujtott kezünk, amelyet az idén már testvéri szeretettel szorítottak meg, még melegebb baráti kezekben pihenhet meg. Az erkölcsi élet feltámasztása, a magyar nemzeti megújhódás, Budapestnek a magyar élet centrumába való beállítása, mindez a jövőben már biztos utakon jár. Oda kell adni mindent, hitet, lelkesedést, munkát és szeretetet, hogy az idei sikert a jövőben minél jobban kiszélesíthessük.

Megkezdődött a városházi restauráció

Ripka főpolgármester meghirdette a pályázatot a poigármesteri, az alpolgármesteri, a tanácsnoki és a választás útján betöltendő többi összes állásokra
Az őszi tisztújításon összesen 178 állás kerül betöltésre

A kommunizmus bukása után, mint ismeretes, 1920-ban az első nemzetgyülés törvényt hozott a fővárosi községi választásokról. Ebben a törvényben intézkedtek a tisztújításról is. Bár az akkori tanács és tisztviselők mandátuma még nem járt le, a nemzetgyülés által hozott törvény értelmében 1920 nyarára kiírták a tisztújítást. Ekkor választották meg dr. *Sipőcz* Jenőt polgármesternek és vele együtt a ma is hivatalban levő tisztviselői kart. A tisztikar hatéves mandátuma ezek szerint az idén nyáron újból lejárt.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester tehát, mint Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának elnöke, most meghirdette a pályázatot a polgármesteri, alpolgármesteri, tanácsnoki és a választás alá kerülő összes többi állásokra.

A pályázati hirdetmény természetesen semmi újat és meglepőt nem tartalmaz, mert hiszen a törvény értelmében és a régi sablón szerint kellett az állásokra való pályázatot kihirdetni.

A polgármesteri állással együtt összesen 178 állásra írták ki a pályázatot

és ezzel megkezdődik a tisztújítást megelőzni szokott hadjárat. Egyelőre a pártok között semmi néven nevezendő megállapodás az állások tekintetében nincsen, de kétségtelen, hogy ennek a megállapodásnak a tisztújítást megelőzően létre kell jönnie, mert csak olyan tisztikar vezetheti eredményes munkával a főváros ügyeit, amely tisztikar az egész közgyülés és az egész polgárság bizalmát bírja. Egyelőre csak a legelső lépéshez jutottunk el és ennek a legelső lépésnek hivatalos dokumentuma az itt következő

Pályázati hirdetmény

Budapest székesfőváros törvényhatósága az 1926. évi általános tisztújítás alkalmából az 1872. évi XXXVI. tc. rendelkezései alapján betöltendő tisztviselői állásokra, nevezetesen:

1. az I. fizetési osztályba sorozott *polgármesteri,*
2. a II. fizetési osztályba sorozott *2 alpolgármesteri,*
3. a III. fizetési osztályba sorozott *9 jogi minősítésü tanácsnoki,*
4. a III. fizetési osztályba sorozott *2 műszaki képesitésü tanácsnoki,*
5. a III. fizetési osztályba sorozott *tanácsnok-főjegyzői,*
6. a III. fizetési osztályba sorozott *árvaszéki elnöki, tiszti főügyészi, tiszti főorvosi, főszámvevői,*
7. a IV. fizetési osztályba sorozott *2 árvaszéki elnökhelyettesi, tiszti főügyészhelyettesi, 1 tiszti főorvoshelyettesi,*
8. a IV. fizetési osztályba sorozott *12, I. oszt. főjegyzői,*
9. az V. fizetési osztályba sorozott *20, II. oszt. főjegyzői,*
10. a VI. fizetési osztályba sorozott *30, I. oszt. tanácsjegyzői,*
11. a VII. fizetési osztályba sorozott *29, II. oszt. tanácsjegyzői,*
12. a IV. fizetési osztályba sorozott *8, árvaszéki ülnöki,*
13. az V. fizetési osztályba sorozott *3, árvaszéki főjegyzői,*
14. a VI. fizetési osztályba sorozott *2, I. oszt. árvaszéki jegyzői,*
15. a VII. fizetési osztályba sorozott *4, II. oszt. árvaszéki jegyzői,*
16. a IV. fizetési osztályba sorozott *7, tiszti ügyészi,*
17. az V. fizetési osztályba sorozott *2, I. oszt. tiszti alügyészi,*
18. a VI., VII. fizetési osztályba sorozott *4, II. oszt. tiszti alügyészi,*
19. a VII. fizetési osztályba sorozott *11, I. oszt. kerületi orvosi,*
20. a VIII. fizetési osztályba sorozott *10, II. oszt. kerületi orvosi,*
21. a havi 1,000.000 korona tiszteletdíjjal javadalmazott *10 kerületi városbirói,*
22. a nyugdíjazás folytán megüresedett III. fizetési osztályba sorozott *statisztikai hivatali igazgatói,*
23. az elhalálozás folytán megüresedett *2 előljárói*

állásokra nyilvános pályázatot hirdet

A polgármesteri és a 2 alpolgármesteri állásra, valamint a 10 kerületi városbirói állásra egyszerü jelentkezés útján, a többi állás elnyerésére pedig irásban kell pályázni.

A főváros alkalmazottainak kérvényükhöz okmányokat csatolni nem szükséges. Azoknak, akik a főváros szolgálatában nem állanak, 22 éves életkoruk betöltését, magyar állampolgárságukat, az 1833. évi I. tc.-ben minősitésüket, előéletüket, előző alkalmaztatásukat okiratokkal, egészségi állapotukat orvosi bizonyitvánnyal kötelesek igazolni.

A kérvényeket a székesfőváros főpolgármesteréhez kell intézni, 1926. évi szeptember hó 10. napjának déli 12 óráiáig.

Szállodatulajdonosok, fel Budapestre!

Hans Elster, a semmeringi Panhans Hotel vezérigazgatójának fölhivása a kontinens szállodásaihoz, hogy jöjjenek Budapestre a szeptemberben tartandó nemzetközi kongresszusra

Ismeretes, hogy a Szállodatulajdonosok Nemzetközi Egyesülete szeptember havában Budapesten tartja meg ezévi közgyűlését, amely a nemrégiben lezajlott és nagy sikert aratott Köztisztasági Kongresszus után ismét jelentős internacionális társaságnak ad találkozót a fővárosban. Ez alkalomból az alábbi cikk jelent meg egy németnyelvű külföldi lapban. Illetve nem jól mondjuk, hogy „külföldi". Egy külföldön megjelenő nemzetközi ujság, a Szállodatulajdonosok Nemzetközi Egyesületének kölni orgánumában, a „Hotel" című lapban

Hans Elster vezérigazgató, a világhirű semmeringi „Grand Hotel Panhans" vezetője

mondja el az alábbiakat a lap vezetőcikkében pályatársainak, egy, hogy úgy mondjuk, hivatásszerűen nemzetközi, a világ minden kultúrnemzetét felölelő és a nemzetek egymásközti érintkezését szolgáló társaságnak. Budapestnek öröm, hogy itt és így beszélnek róla. Ami apró botlások itt-ott a cikkben vannak, azt majd meglátják és csendben, önmagukban helyreigazítják a világ szállótulajdonosai, amikor jövő hónapban ide jönnek. És otthon majd — az otthon jelenti itt szerte a világ nagyvárosait — egy csomó értékes, súlyos ember fog szeretettel ránk gondolni és fogja jóhírünket terjeszteni.

Az érdekes cikk itt következik:

„Budapest" — ez a jelszó, melyet a Szállodatulajdonosok Nemzetközi Egyesülete ez évi közgyűlésére tagjai számára kiadott. Budapesten fognak a nemzetközi szállodaipar összes képviselői ismét találkozni. Vajjon megéri-e a fáradságot, a sok jelentést? Érdemes-e megtenni az utat? És főképp jól van-e megválasztva a találkozás helye?

Az első kérdésekre mindenki csak határozott „igen"-nel felelhet. A Szállodatulajdonosok Nemzetközi Egyesülete megtalálta az utat a világszállodaipar hálózatához, ez a tény iparunk fejlődése szempontjából nem becsülhető meg eléggé. Nem mintha mi most már közvetve, vagy közvetlenül tengerentúli idegenbeözönlés révén aranyfolyamot várhatnánk itt a kontinensen, de közelebb jutottunk megint a nemzetközi érintkezésben egymáshoz, megépítjük immár a háborúban és utófájdalmaiban leomlott hídakat és a szó igazi értelmében ismét „nemzetköziek"-ké válunk. Ez aktív tétele egyesületi működésünknek. Megéri tehát a fáradságot, hogy valamennyien megelenésünkkel mutassuk meg, hogy bizalommal vagyunk egyesületünk, mint szervezet iránt.

Hogy megéri-e a sok jelentést? Kétségtelenül meg. A scheveningeni s budapesti találkozó között hossszú és kínos stagnáció volt Európa valamennyi államában és ez feltárta előttünk, milyen veszedelmet jelenthet, ha nincs meg az alkalmazkodóképesség. Bizonyos, hogy Budapest ez időszakból számos tanulsággal fog majd szolgálni.

Akárhonnan jövünk, maga a budapesti út is megéri a fáradságot. Ha másnap reggel akár a Dunapalotában (Ritz), akár a Hungária nagyszállóban, a Szent Gellért-szállóban, Royalban, vagy Bristolban ébredünk, minden jó és gonosz sejtelmünk egyszerre semmivé válik, a legszebb álmokat szegényes, eloszló buborékokká oszlatja a magyar főváros páratlan szépsége.

Hová tüntek azok a közelmultban emlegetett rablók (?), akiket képzeletben vad hordákban, gyilkolva és fosztogatva láttunk végigszáguldozni? Hova lettek az utcák, melyekben bokáig ért a sár, amint azt 19-ben, 20-ban lelkiismeretlen elbeszélők oly buzgón mondogatták? Hol vannak a barakok és düledező házak, melyekből járványok, fertőző betegségek egész raja lepi el a várost? Hol van a barbár Kelet, melyben az érintkezés csak jeladásokkal történhetik?

Budapesten vagyunk, a kontinens egyik legújabb nagyvárosában s Budát ettől nem választja el egyéb, mint a... szép szőke Duna.

Budapest nem csupán a szép hídak városa, hanem általában gyönyörű város, melyben kellően értékelni tudják a szépművészeteket is. Kevés olyan város akad, mely annyira magán viselné a székváros jellegét, mint Budapest. És pompás fekvése ezt még fokozza. A Várhegyen lévő királyi palotától, melynek alján egy feltörekvő milliónyi lakójú város háztengere zúg, ahonnan páratlanul gyönyörű kilátás nyílik a Dunára, innen nagyszerüen lehet kormányozni és ennek fényes bizonysága is Horthy Miklós kormányzó ügyes politikája, aki számba tudja venni a 20 millióról alig 8 millióra lecsökkent magyarság sajátosságait. Aki azonban ismeri ennek a népnek a jellemét, aki tudja, mily nagy szívósággal tör céljai felé, mennyire tiszteli hagyományait, az megérti, hogy ennek az agrárius államnak a parlamentjében a hullámok néha magasan csapkodnak. A parlament épülete egy gyönyörű gótstílü palota, mely háromszáz termével a mai igényeken talán túl is megy. Vele szemben van a Kúria, az ország legfelsőbb birósága, ahol valamikor „Nagymagyarország"-nak is igazságot tettek.

Az érdekes épület és látványosságok közül hadd emeljük ki: a renaissance-stílusú magyar királyi Operaházat, az igazságügyminiszteri palotát, a Szentháromság-téri koronázó-templomot, a Szent István-bazilikát, a Tudományos Akadémiát, a tőzsdét és a Nemzeti Jegybankot, a Képzőművészeti főiskolát, a régi Műcsarnokot, a Szépművészeti Muzeumot, a Gellért-hegyet a citadellával, a Halászbástyát páratlan kilátásával, Vajdahunyad várát, a városligeti Állatkertet, a Szent Gellért-fürdőt, a Széchenyi-fürdőt, a Margit-szigetet, amely 150 holdnyi parkjával valóságos Tusculanum a Duna közepén. Ne feledkezzünk meg a Lánc-hídról, az Erzsébet- és Ferenc József-hídról, melyek háromszázméternyi hosszúságban összekötőkapcsok Buda és Pest között.

Budapestnek van azonban még egy vonzóereje, amely más nagyvárosnak nincs meg:

valóságos gyógyfürdőhely.

Egész sor thermálforrása van, amelyek itt is, ott is kibuggyannak a földből s egyelőre csak részben vannak felfogva és gyógyhatásra kihasználva. Van itt kén-, szénsav- és iszapfürdő egy kicsike területen, az áldott természet nyujtja őket és van egész sereg ismert gyógyhatású ásványvíz. A *Gellért-fürdő*, a *Széchenyi-fürdő* és mindenekelőtt a

Margit-sziget,

amely szinte a város középpontjában rengeteg sok ezer embernek nyújt forró napokban üdülést. És nyújt amellett tért az embersport művelésére is és nap-, víz- és légfürdőivel gyógyulást, üdülést az erre szorulóknak; ahol gyönyörű modern szállók, szórakozóhelyek is csalogatják az embert; ez az istenáldotta sziget, amelyen még megvannak a Szent Margit-kolostor romjai, bámulatos flórától és árnyas faóriások tömegétől díszbeöltözötten, itt ezen a szigeten hihetetlen bőségben van a gyógyhatású víz.

Budapest nagyvilági élete a Duna-parton, a Körúton, a Kossuth Lajos-utcában méltó nagy és pompás szállodáihoz. E tekintetben is kellemes csalódás vár ránk:

Budapest büszke lehet szállodaiparára, melyet elismert híres szakemberek vezetnek.

Hatalmas méretü szállócsarnokokban, vendéglőkben, tágas, szellős, elegáns kávéházakban a csárdás csábító ütemei vidítanak fel.

Budapesten vagyunk, a művészek és zeneszerzők honában.

Amiből Keletnek, Délkeletnek csak egy van s a középeurópai államokban sem sok — Budapesten földalatti vasút is van, még pedig a kontinens legjobb földalatti vasútja. Vannak szép, tágas utcái nagyvárosba illő házakkal, szabad terei, az Andrássy-út méltó párja a berlini Kurfürsten-Dammnak, üzletei megállhatnának a párisi boulevardokon: — íme ez Budapest Belvárosának a képe.

És a környék — méltó környezet.

A Svábhegy,

a maga hoteljeivel, golf- és sporttereivel igazán előkelő tartózkodóhely és a János-hegy gyönyörü kilátójával nemkülönben.

Lakóiról mit mondjak? Hogy a kommunizmus nem tudott gyökeret verni és a fascizmusnak nincs itt termékeny talaja, az bizonysága a nép belső, lelki egyensúlyának és erejének. Ez a nép elhúzódik mindentől, ami az országnak még jobban árthatna, mint most „megszállott területeinek" elvesztése. Az európai forradalmak nem egyike itt gyors elintézést nyert, itt még vannak királyi és udvari tanácsosok és az utcák közt Vilmos császár-út, Andrássy-út, Gróf Tisza István-utca, Ferenc József-tér, van Erzsébet-múzeum, Király szinház, Ferenc József- és Erzsébet-híd stb.

Ezen a Budapesten leszünk szeptember 29-étől október 2-áig. Gyüléseink a budapesti szállodaipar számára valahogyan jubileum, egy negyedszázada volt egyesületünknek itt utolsó gyülése.

Szállodatulajdonosok, fel Budapestre!

El a fölösleges útlevél- és vámnehézségekkel!

Szünjenek meg a határok a nemzetközi idegenforgalom számára!

Támadjon fel újra a világforgalom!

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, V. I., NEFELEJTS-UTCA 50

Az országos Vas- és gépipari kiállitáson aranyeremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tüzhelyek készitési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

HAHN IGNÁC
MŰÉPITŐ, SZERKEZET LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZITŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

Alapittatott: 1868. MOLNÁR LAJOS tüzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FÜTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 - Közp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meidinger „Helios" és Rediviras folytonégő kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredönyök, acéllemezredönyök stb.

SERE MÁTÉ
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha gyáros és kályhás mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. TELEFON JÓZSEF 25—07.

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39 27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges butorokat. —

Morzál István
Budapest, X., Asztalos Sándor ucca 7. sz.
TELEFON: J. 10—86.
Épület - műlakatos és vasszerkezetek gyára

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: I., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-hid mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

HAJNAL IMRE OKLEVELES MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Iroda: I., Attila-körut 47. I. em. Telep: VI., Reiter Ferenc-u. 22.
Telefon: József 81-25. Magas épités, útépités és mélyépités.

Körséta a városházán

Kombinációk a polgármesteri állásra — Liberális szellem a városházán — Nem kapott patikajogot, mert — rokona Wolff Károlynak

Sipőcz Jenő polgármester a héten hazaérkezett szabadságáról és Szent István napja után újból átvette a város ügyeinek vezetését. Egyelőre azonban a tanácsnak még több tagja van szabadságon és a törvényhatósági élet megkezdését sem lehet előbbre várni, mint szeptember közepére. Valószínűleg akkor fog hazaérkezni üdüléséről *Ripka* Ferenc főpolgármester is. A városházán tehát csak a folyó ügyeket intézik és az egyes ügyosztályok készülődnek az őszi munkára, előkészítvén azt az anyagot, amely a törvényhatósági bizottságnak ad elsősorban munkát. A várospolitika azonban egyelőre teljesen pihen. *Pihen a polgármesteri kérdés megoldása is,* amelyről pedig a napi sajtóban — nyilván egyéb anyag híján — bőven jelennek meg kombinációk. A legsűrűbben emlegetett nevek, mint polgármesterjelölteké: *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Bárczy* István, *Sipőcz* Jenő és *Márkus* Jenő. Természetesen minden sajtóorgánum a maga pártállása szerint kombinál. Ezekkel a kombinációkkal szemben tény az, hogy a polgármesterkérdésben ebben a pillanatban a lehető legteljesebb szélcsend van. Amíg *Ripka* Ferenc főpolgármester a pártok vezetőivel ennek a kérdésnek megnyugtató elintézése iránt meg nem kezdi a tárgyalásokat, addig nem is igen lehet változás. A pártok természetszerűen emlegetik a maguk jelöltjeit, polgármestert választani azonban csak a pártok közös megegyezésével és a város polgárságának teljes megnyugtatásával lehet. A polgármesterkérdés dolgában egyébként, amikor *Ripka* Ferenc főpolgármester a napokban Budapesten járt, a sajtó képviselői kérdésekkel ostromolták meg. A főpolgármester mindössze ennyit válaszolt:

— Most szabadságomat töltöm, csak időközönként látogatok fel Budapestre. A polgármesterkérdésről senkivel sem tanácskoztam, erre vonatkozóan a tárgyalások csak szeptemberben indulnak meg, amikor a pártélet újból megkezdődik.

*

Szent István hete a legteljesebb bizonyítéka volt annak, hogy Magyarországon igenis helyreállt a társadalmi és felekezeti béke. Gróf *Bethlen* István kormányának és eme kormányzat szellemének mérhetetlen érdemei vannak ebben a tekintetben. Ezt a kormányzatot képviseli a városházán *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki elsősorban is a városházi pártok között tudott létrehozni olyan együttműködést, amilyenre a községi választások előtt legkevésbé sem lehetett számítani. Az a gyűlölködés, amely az elmult esztendőkben a városházán felütötte fejét, teljesen a multé. Budapest lakosságában talán előbb meg volt a készség a felekezeti türelmetlenség megszüntetésére, mint azokban, akiket a város ügyeinek vezetésére kiküldött. *Ripka Ferenc főpolgármester volt az, aki a városházi pártok vezetőit meggyőzte arról, hogy Budapest népe sem osztályharcokat, sem felekezeti villongásokat, sem társadalmi ellentéteket nem hajlandó tovább tűrni.* Budapest polgárságának akarata érvényesült csak a közgyülési teremben és a városházi hivatalokban, amikor itt is, amott is annak a nemes liberalizmusnak a szelleme jelentkezett, *amely nemes liberalizmus az első pillanattól kezdve Ripka Ferenc programja volt.* Igazán nem akarunk hímet varrni belőle senki számára és nem is tartjuk történelmi jelentőségűnek az esetet, de mint érdemes és jellemző epizódot feljegyezzük azt, ami a legutóbbi rabbibeiktatás körül történt. A mult héten ugyanis nagyszabású ünnepség keretében iktatta be a pesti izraelita hitközség dr. *Fischer* Benjámin rabbit, akit dr. Ádler Illés főrabbi utódjául választottak meg. Az ünnepség résztvevői nagy lelkesedéssel hallgatták végig, amikor az elnök felolvasta *Ripka* Ferenc főpolgármester üdvözlő táviratát. Rendkívül jó benyomást keltett, amikor *Józan* Miklós unitárius püspök emelkedett szólásra és kifejtette, hogy a zsidó épúgy megtalálja istenét a keresztény templomban, mint a keresztény a zsidó templomban. A felekezeti béke helyreállásának eme ritka szép megnyilatkozásai után a főváros tanácsa nevében dr. *Havling* Károly tanácsos adta át a főváros tanácsának üdvözletét. A kurzus óta, úgy tudjuk, ez az első eset, amikor a főváros tanácsa zsidó felekezeti ünnepen hivatalosan képviselteti magát. Talán nem mellékes körülmény és megnyugtatásul, örömül szolgál, hogy a főváros tanácsának, amikor a főrabbit üdvözlő határozat megszületett, élén az a *Folkusházy* Lajos alpolgármester állott, mint helyettes polgármester, akit éveken át mint a kurzus legerősebb exponensét szoktak emlegetni. Folkusházy ezúttal bebizonyította, hogy felül tud emelkedni a pártpolitikán és, úgy tudja vezetni a város ügyeit, hogy a városnak minden polgárát, vallásra és osztályra való különbség nélkül egyenlőnek tekint. A főváros tanácsának ez a spontán elhatározása azt jelenti, hogy Budapest hivatalos kormányzata kiemelkedett a kurzuspolitika igazságtalanságaiból és *győzedelmeskedett az a nemes liberalizmus, amelynek szellemét Ripka Ferenc főpolgármester hozta vissza a városházára.*

*

Patikaengedélyekért állandóan nagy harc folyik Budapesten. Akinek gyógyszertára van, az természetszerűen tiltakozik az ellen, hogy mások is engedélyt kapjanak. Azok viszont, akik megszerezték a gyógyszerészi oklevelet, törekszenek arra, hogy engedélyhez is jussanak és önállósíthassák magukat, nehogy egész életen át, mint mások alkalmazottainak kelljen dolgozniok. A kormány most újabb hat patikaengedélyt adott és egészen természetes, hogy az engedélyek megadása előtt és után nagy izgalommal tárgyalták ezt a kérdést. A sajtóban különösen sokat írtak arról, hogy gyógyszertárnyitási engedélyt kért németprónai *Wolff* Dezső, a kormányzósági gyógyszertár volt vezetője, aki történetesen Wolff Károlynak közeli rokona. Az ellenzéki sajtó úgy állította be a dolgot, mintha már németprónai Wolff Dezső patikaengedélye befejezett dolog lett volna. A mindenáron való ellenzékiség elképzelhetetlenné tette, hogy Wolff Károly közeli rokona ne jusson patikajoghoz. Most azonban, hogy az új engedélyesek névsora megjelent, hiába keresik a jogot nyertek között németprónai Wolff Dezső nevét. A kormány nem adott patikajogot Wolff Károly rokonának. Bevalljuk, nem tartottuk volna visszaélésnek, ha történetesen Wolff Károly egyik rokona is patikajogot kap. Hiszen lehetetlen az, hogy a közéletben, a politikában szereplő egyéniségek rokonai csak azért essenek el olyan jogoktól, vagy engedélyektől, amelyet más polgárok feltünés nélkül megkaphatnak, ha arra érdemesek, mert történetesen rokonai valakinek, aki a politikában is szerepel. Biztos tudomásunk van például arról, hogy németprónai Wolff Dezső igen súlyos sérelmének látja, hogy nem kapta meg a patikajogot. Azt mondja ugyanis, hogy ő is éppen olyan egyszerű alkalmazott a kormányzóságon, mint más valamelyik magánszemély gyógyszertárában. Sőt azt is mondja, hogy B-listás alkalmazott. Nem tudjuk és nem kutatjuk, hogy tényleg ilyen súlyos sérelem esett-e németprónai Wolff Dezsőn, de ennek a kis esetnek a tanulsága kétségkivül az, hogy a mindenáron való ellenzékieskedés néha elgaloppozza magát. Wolff Károly rokonáról el sem tudták képzelni, hogy ha kér, ne kapjon patikajogot. Pedig, íme, megtörtént az, amit elképzelhetetlennek tartottak.

Forróviz-rétegre bukkantak a Gellértfürdő ártézi-kút fúrásánál

Már az idén termális melegvízzel fütik a Gellért-szállót

Néhány héttel ezelőtt megemlékeztünk Becsey Antal mérnök, fővárosi bizottsági tagnak arról a korszakalkotó tervéről, amely Budapest alatt, a föld mélyében elterülő óriási forróviz-medence kitermelésével akarja Nagy-Budapest fütési, főzési és fürdő-problemáját megoldani, de nagy szerepet szán a természetes forróviznek az ipar bizonyos ágazataiban is. Ugyancsak beszámoltunk arról is, hogy Becsey tervei nyomán a Gellért-fürdő mellett, a Gellért-hegy lábánál június végén már megkezdték annak az artézikútnak a fúrását, amelynek thermálvizével a Gellért-szállót és a fürdőt fűteni akarják.

A nyolcadik hete tartó fúrási munkálatok eddigi eredménye iránt érdeklődtünk a kút fúrását végző Zsigmondy Béla mérnök-vállalkozó cégnél, ahol Bauer főmérnök, a munkálatok egyik vezetője, a következőkről tájékoztatott bennünket:

— A Gellért-fürdő mellett tervbevett artézikút munkálatai zavartalanul folynak, dacára, hogy az acélfúró most már hetek óta a legkeményebb dolomit-szarukő rétegekben dolgozik. Jelenleg 25 méter mélységben van a fúró és máris melegvizet ért. A kút mostani vize 37 fokos; ez a hőfok azonban a mélység növekedésével arányosan emelkedni fog. 50—60 méteres mélységre szándékozunk lefúrni, ahol remélhetőleg 60—70 fokos vizet nyerünk, ami a kívánalmakat teljes mértékben ki is fogja elégíteni.

— A fúrás alatt levő kőzet a legnagyobb keménységűek egyike, mégis reméljük, hogy szeptember végére, október elejére a fúrás, — amely éjjel-nappal folyik — elkészül, úgyhogy már a télen thermális forróvízzel lesz fűthető a Gellért-szálló-épület egész komplexuma.

— A forróvizű kút üzembehelyezésével közel 400 vagón magyarszenet fog a főváros, illetve a Gellér-fürdő megtakarítani, mert teljesen ingyen kapja a fütőanyagot.

— A mostani fúrás remélhetően csak kiinduló pontja a további munkálatoknak, amelyek Budapest forróvíz-kincsét fogják felszínre hozni és a lakosság szolgálatába állítani.

A perspektíva tényleg szédületes. Tessék elképzelni, hogy Nagy-Budapest másfélmilliós lakossága ingyenes energiával, a föld mélyéből előtörő forróvízzel fűt, főz, mos, fürdik. Becsey és más szakértők szerint ugyanis ez az ingyenes tüzelő itt bugyborékol a lábunk alatt és rendelkezésre áll, csak le kell érte nyúlni, aránylag olcsó és könnyen megvalósítható eszközökkel.

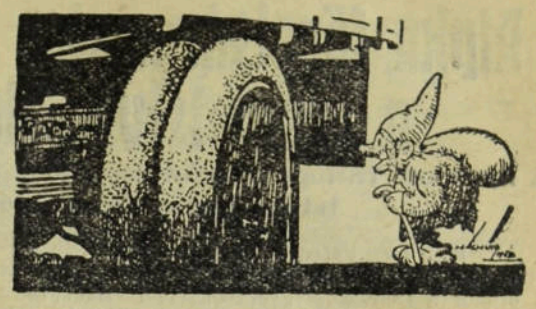

Continental tömörabroncs oda való,
Hol a legsúlyosabb teher szállítandó!

Continental

TUNGSRAM

Gyári jelünkkel ellátott

fejhallgató

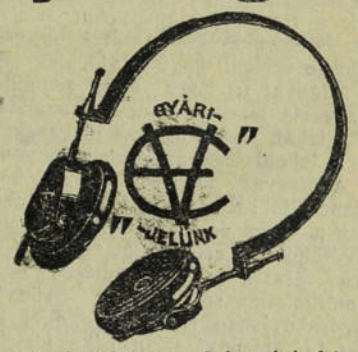

minden készüléknek vevőképességét fokozza.

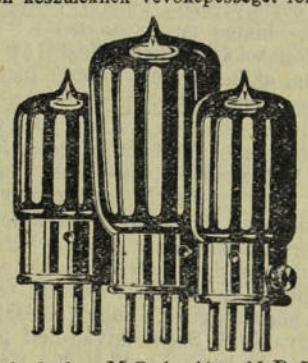

MR 2, 3, 6 MR 4—41 MR 5—51

Tungsram-vacuumcsövek

bármilyen rendszerü kapcsolásnál torzitásmentes, hangerős és tiszta vételt adnak.

Kapható mindenütt!

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT. UJPEST

KOZMA PÁL

ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Ov-utca 183. Telefonhivó: J. 96-21

HANTOS TESTVÉREK R.-T.

FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME
BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.
TELEFON LIPÓT 994—51. TELEFON LIPÓT 985—23.

Ripka főpolgármester örömmel állapítja meg a Szent István Hét jelentős sikerét

A Fővárosi Hirlapnak adott nyilatkozatában reményét fejezi ki, hogy a Szent István-ünnepségek jelentősége maradandó lesz

Dr. Ripka Ferenc főpolgármester félbeszakítva fonyódbélatelepi nyaralását, szerdán délelőtt 11 órakor a Délivasút gyorsvonatával Budapestre érkezett. A főpolgármester Budapestre érkezése teljesen programmszerű volt, mert hiszen még nyári szabadságának megkezdése előtt kijelentette, hogy a Szent István Hét megünneplésében a legteljesebb mértékben részt kíván venni. A Szent István Hét nagysikerű gondolatát a főpolgármester vetette fel és annak sikeréért hónapokon át teljes odaadással fáradozott. Ripka Ferenc főpolgármester már szerdán délután három órakor megjelent az európai úszóversenyek megnyitásán, majd ő vezette a Szent István-napi ünnepi körmenetben a főváros küldöttségét. A főpolgármester résztvett különben a Szent Istvát Hét minden jelentős mozzanatában és vasárnap utazott vissza Fonyód-Bélatelepre, ahol még, értesülésünk szerint, két-három hetet szándékozik tölteni. Elutazása előtt

Ripka Ferenc főpolgármester

nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a Szent István Hét sikeréről.

— Boldog örömmel kell megállapítanom, hogy a Szent István Hét a legteljesebb mértékben és határozottan várakozáson felül sikerült. Értem ezt a sikert elsősorban nemzeti és másodsorban gazdasági vonatkozásban. Ennek a hétnek jelentősége maradandó lesz Budapest életében, mert a fővárosba zarándokló óriási tömegben újraéledt a nemzeti érzés és Budapest lakossága szempontjából is elvitathatatlan ennek a néhány napnak gazdasági jelentősége. Nagy szeretettel fogtunk a munkához, hogy a Szent István Hetet Szent István szellemében ünnepeljük meg és hogy Szent István szellemének egyesítő ereje egyesítsen bennünket. Budapest székesfőváros Szent István ünnepére meghívta a magyar nemzet minden tagját és a legnagyobb megelégedéssel és a legnagyobb elégtétellel kell megállapítanom, hogy hívó szavunkra százezrek sereglettek Budapestre. Százezrek, akik megértették intencióinkat, akiket Szent István emléke hívott és ez az emlék parancsolta, hogy egyek legyünk valamennyien.

— Azok a remények, amelyeket az ünnepséghez fűztünk, teljes mértékben váltak be. Rendkívül nagy örömünkre szolgál, hogy a vidékiek milyen jól érezték itt magukat és hogy sehol semmiféle incidens nem zavarta meg az ünnepi hangulatot. Megállapíthatjuk tehát, hogy úgy az idegenek, mint a vidék népe a lehető legkedvezőbb benyomásokkal távozott el a magyar fővárosból. Ez a körülmény teljesen kikapcsolta azokat a vélt ellentéteket, amelyek állítólag a város és a falu között fennállottak. Vidéki testvéreink jól érezték magukat nálunk, lelkesen vettek részt a fenkölt vallásos ünnepen, a látnivalók mérhetetlen sokaságában gyönyörködtek és annyi szórakozásban részesítette őket Budapest vendégszeretete, amennyi talán béke idejében sem jutott nekik osztályrészül, amikor ellátogattak hozzánk. Mindez biztos garancia arra, hogy a jövő évben meg fog sokszorozódni vidéki és falusi testvéreink száma, akik örömmel keresik majd fel Szent István Hetében Budapestet.

— Ha bőven akadt is látnivalójuk vendégeinknek, ha kivehették is részüket a pesti élet szórakozásaiból, az idei Szent István-ünnep mégis szerény keretek közt folyt le, mert a legnagyobb óvatossággal vigyáztunk arra, hogy olyan vállalkozásokba ne kezdjünk, amelyeknek sikere esetleg kétséges lehet. Jövőre azonban a Szent István Hét programmját sokkal, de sokkal gazdagabbá akarjuk tenni. Már a tél folyamán hozzáfogunk, hogy elkészítsük ezt a széles és nagyarányú Szent István-heti programmot, mert az a célunk, hogy Szent István Hetét olyanná tegyük, ami minden esztendőben a legteljesebb vonzóerővel fogja magához ragadni az ország közönségét. A Szent István Hetek sorsát a jövő esztendőben hosszú-hosszú évtizedekre akarjuk megalapozni. Annyit máris elárulhatok, hogy gazdag terveink vannak a jövőre.

— Természetesen úgy a vendégek körében, mint Budapest lakosságánál a legrészletesebben érdeklődtem aziránt, hogy hogy voltak megelégedve Szent István Hetének sikerével. Konstatálni lehet, hogy a vidékieket Budapesten a rendezőktől kezdve minden tényező a legszeretetteljesebb udvariassággal fogadta és mindazok, akikkel beszéltem, a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a budapesti szép napokról. Különös örömmel kell megállapítanom azt is, hogy a budapesti kereskedők nagyrésze nagyon szépen megtalálta számítását. A budapesti kereskedők, kávések, vendéglősök és mulatóhelytulajdonosok számára is igen szép sikerrel végződött Szent István Hete.

SZÓRAKOZÁS

A Városi Szinház műsorjelentése: Csütörtökön, szombaton: Az ember tragédiája Dörgey Ilona, Harmath Hilda, Táray Ferenc és Sebestyén Géza felléptével, — pénteken és vasárnap a diadalmas Muzsikus Ferkó, — szerdán A nóta vége.

A Vigszinház e hetének eseménye a Szókimondó asszonyság szerdai bemutatója lesz. Parádés szereposztás, Fedák Sári, Góth Sándor, Törzs Jenő, Lukács Pál, Kürti József, Péchy Blanka, Komjáthy Mária, Szerémy Zoltán vezetik a nagyszerű együttest. Csütörtökön, pénteken és vasárnap megismétlik a Szókimondó asszonyság-ot. Másik eseménye a hétnek a Seybold szombati jubileuma, amikor ötvenedszer adják Lengyel Menyhért pompás vígjátékát.

A Kis Komédia a „Klabriaszpartie"-val nyitja meg új szezónját. A Kis Komédia, amely a mult szezón végén olyan óriási sikert aratott a „Klabriaszpartie" című bohózat felújításával, szeptember 1-én ezzel a népszerű és mulatságos bohózattal nyitja meg kapuit, főszerepekben a pompás Rott Sándorral és Setinhardttal.

GAZDASÁGI HIRLAP

Az Angol-Magyar Bank félévi mérlege

Pénzügyi körökben nagyfokú méltányolással és megértéssel találkozott az *Angol-Magyar Bank* félévi üzleti mérlegének publikálása. A fővárosi pénzintézetek sorában ez az intézet tért vissza *elsőnek* ahhoz a békebeli szokáshoz, hogy az üzletfelei és gazdasági élet kellő informálása végett a félévi mérlegét is nyilvánosságra hozza. Az Angol-Magyar Bank vezetőségének ezt a kétségbevonhatatlanul dicséretes elhatározását mindenképpen *kellő lendülettel és impozáns adatokkal támasztja alá a most publikált félévi mérleg*, melyből kitünik, hogy a mostani súlyos gazdasági időkben is biztos és céltudatos pénzügyi politikával törekszik a vezetőség átevezni a jobb idők felé. Az igazgatóság jelentése egyébként a következőképpen hangzik:

Az *Angol-Magyar Bank* igazgatósága e hónap 14-én tartott ülésének egyik tárgya az *első félévi üzletmenet* általános ismertetése volt. Megállapíttatott, hogy a *bankosztály* a tavalyi esztendővel szemben *igen lényeges fejlődést* ért el, amire vonatkozólag a következő néhány fontosabb forgalmi és mérlegadat is megfelelő képet nyujt: Az intézet *betétállománya* a december 31-iki 265 milliárd koronával szemben június 30-ával 374 milliárd koronára emelkedett, ami *41%-os emelkedésnek felel meg*. E betétállománnyal szemben az intézetnek azonnal rendelkezésre álló *mobil vagyonságai* a következők: pénztárkészlet és bankári követelések 38.8 milliárd, váltótárca 162 milliárd, állampapirok és egyéb fixkamatozású értékpapirok 11.8 milliárd, előlegek értékpapirkora 16.9 milliárd, rövidlejáratú kihelyezések 66.3 milliárd, azonnal realizálható árukészletek 11.7 milliárd, összesen 307½ milliárd korona, ami a fenti betétállomány 82%-ának felel meg. A *devizaforgalom* a mult évvel szemben 57%, a *váltóleszámitolási forgalom* 31%, a *készpénzforgalom* 38% emelkedést tüntet fel. Az *árúosztályok* fejlődése változatlanul halad előre és az eredmény a várakozásoknak minden tekintetben megfelel. A vezetőség az előterjesztett jelentést azzal fejezte be, hogy reméli, hogy ha a második félév normális üzleti viszonyok között fog lefolyni, *lehetséges lesz* — a tartalékoknak megfelelő dotálása után — *a tavalyinál nagyobb osztalék kifizetését a közgyülésnek javasolni.*

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36. sz.
Telefon: József 85—48

Fütés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8—97 Budapest VIII, Baross-u. 88

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

MÁJER GÁSPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fütés Csatornázás

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Oláh József
épület- díszmübádogos és vízmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—59

Kraszner József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72.
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemü fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és díszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vízvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörü választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

Legolcsóbb mert a legtartósabb! a
CONTINENTAL
bicikligummi, motorbicikliköpeny, autó-ballongumml és teherautó tömörabroncs
Lerakat:
KOVÁCS RUDOLF
VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon: Lipót 988-56

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Sttriai lemezből készült gőzredőnyök, esslingeni faredőnyök, napellenző szerkezetek, vászonredőnyök. Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban. Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

Ahol Budapest gyomrára vigyáznak

Látogatás a főváros élelmiszervizsgáló intézetében — Évente 30.000 vegyvizsgálat — Állandóan javul a helyzet, de még mindig sok a hamisító

Rözsényi Ivánnak, a hatósági élelmiszervizsgáló intézet igazgatójának nyilatkozata

Sipőcz Jenő polgármester hétfőn készült el *a főváros első félévi közigazgatási állapotáról szóló jelentésével*, amely sajnálattal állapítja meg, hogy a *tüdővész és egyéb más betegségek* az előző félévhez képest emelkedtek. A jelentés örvendetes része, hogy az *élelmiszerkihágási ügyek* a fokozott ellenőrzés következtében csökkentek. A jelentés erre vonatkozó része indított bennünket arra, hogy felkeressük

Rözsényi Iványt.

az *élelmiszervizsgálóintézet igazgatóját*, akit arra kértünk, hogy tájékoztasson bennünket a vezetése alatt álló intézet működéséről és a fővárosban előforduló élelmiszerhamisitások dolgairól. *Rözsényi* Iván igazgató az alábbi érdekes fölvilágositást adta:

Üldözik a tejbetyárokat

— A Budapesten előforduló élelmiszerhamisitások legnagyobb része: *tejhamisitás*. Ebben a vezérszerep a milimáriké. Velük a legnehezebb elbánni, mert akármelyik vizcsap segitségével elvégzik gaztettüket. A hamisitók legnagyobb része környékbeli termelő és áltermelő, akik a hatóság éberségét ujabban ugy játsszák ki, hogy nem otthon hamisitják a tejet, mert a vámoknál ellenőrzik őket, hanem bent a városban, ismerőseiknél, vagy cinkostársaiknál. A helyzet azonban már lényegesen javult. 1921-ben az intézethez beérkezett minták 85%-a hamis volt, mig tavaly már csak 31%-ot találtunk hamisitottnak. Azóta is állandó javulást észleltünk, ugyhogy végre elértük a békebeli állapotot. Megállni persze itt sem szabad. A vámoknál, a pályudvarokon, a helybeli tejtelepeken a *közélelmezési* ügyosztály és a *tejhivatal* közbejöttével, valamint megfelelő rendőri asszisztencia mellett naponta folyik az ellenőrzés, igen sokszor razziaszerüen, rajtaütésekkel.

— A tejhamisitás után a leggyakoribb a tejtermékek, a *tejfel, turó* és a *vaj* hamisitása. A vaj leggyakoribb hamisitása ugy történik, hogy *vizzel dagasztják* össze, ami által a zsiradék 40—50%-os sulygyarapodást ér el. A *tejfelt* legtöbbször *habart aludttejjel*, néha *liszttel* keverik. Sokszor előfordul azonban az is, hogy amit „tejfelnek" adnak el, nem más, mint összehabart aludttej, zsirtartalom nélkül. A *liptói turót* lefölözött tejből készüt turóval készitik és hiányzó zsirtartalmát *kókuszzsirral* pótolják. A fővárosba nemrégiben óriási mennyiségü ilyen kókuszzsirral hamisitott liptói turót hoztak fel és a hatóságok meg is találták a hamis turógyárat — *Abaujszántón*.

— Napirenden van még a *kolbászfélék* hamisitása, ahol az őrölt hust kátránnyal festett keményitővel, illetve nagymennyiségü vizzel pótolják.

Fűszer, paprika, csokoládó, pótkávé és egyebek

— Régebben gyakori volt a *füszer* és a *paprika* hamisitása is, ma azonban már ritkább. Egyrészt a szigoru ellenőrzés miatt, másrészt mert nem fizetődik ki. A *füszerfélék* hamisitása főleg a háborus években divott, amikor nehéz, vagy lehetetlen volt a gyarmatáruk behozatala, illetve olyan drága volt, hogy érdemes volt a hamisitás kockázatát vállalni. Ma már ritkán hamisitják a *csokoládét*, cukrozatlan kakaóporral, a *kakaóbab* porát a kakaó őrölt hajával, a *teát* szárított levelekkel, a *törött borst* homokkal stb. Az utóbbi időben hamisitott *majoránna* fordult elő. Megállapitottuk, hogy az árut már Franciaországban hamisitják, előttünk eddig ismeretlen növény levelével. Különben alig van füszer, amelynek hamisitása elő ne fordult volna, a *sáfránytól* a *pótkávéig*, ma azonban — ismétlem — nagyon ritkán. Egy ilyen durva hamisitásra jöttünk rá nemrégiben, amikor pálinka előállitásához felhasznált *szőlőtörkölyt* próbáltak *pótkávé* gyártásra felhasználni.

— A *paprikát* liszttel, korpával és olajjal hamisitották, a nagykereskedelemben azonban alig akad hamis áru, mert az állam szigoruan ellenőrizteti a paprikamalmokat és csak hivatalosan leplombált zsákok kerülhetnek forgalomba.

— Hamisitják a *cukrászsüteményt*, vaj helyett faggyuval vagy margarinnal, tojás helyett sárga festékkel, ugyanigy a *tarhonyát* és a *száraz tésztákat* is.

— Általában alig van élelmiszer, aminek a hamisitását meg ne kisérelték volna. Meg kell azonban állapitani és ezt megnyugvással veheti tudomásul a közönség is, hogy a helyzet biztatóan és állandóan javul, az élelmiszerhamisitások száma egyre csökken. Egészségre ártalmas anyagokkal való hamisitás az utóbbi években alig fordult elő, de azért *minden élelmiszerhamisitás sulyos bün, mert egyrészt drága pénzen silány árut ad, másrészt a testtől elvonja a táplálóanyagokat* és igy a *tejhamisitók stb. közvetve a csecsemő, a beteg halálát idézik elő.*

Évi forgalom: 30.000 vizsgálat

— Az élelmiszervizsgálóintézet megfeszitett erővel dolgozik. Tavaly 26.000 mintát vizsgáltunk meg, ennek fele tej volt. *Az idén legalább 30.000 tárgyat fogunk hitelesen megvizsgálni.* Ezzel elérjük azt a határt, amely a német és svájci vegyvizsgálóállomások számára van megállapitva, vagyis minden 100 lakosra 30 vegyvizsgálat essék egy esztendőben. Ez a szám eléggé megvilágitja azt, hogy az élelmiszerek ellenőrzése milyen intenziven folyik, mert például 1900-ban még csak 9000 élelmiszervizsgálatot végeztünk.

— A szigoru ellenőrzéssel elértük azt, hogy a *tej minősége határozottan javult Budapesten.* Azelőtt 2.8% minimális zsirtartalom volt előirva, ma legalább 3.3% zsirtartalmat követelünk meg s ez a különbség, a főváros tejfelhozatalát számitva, évi *50 waggon vajnak felel meg évente, ami óriási tápértékfelesleget jelent.*

— A füszerüzletek, árusok ellenőrzése a kerületi vásárfelügyelők utján történik, rendszeresen ellenőrzik az élelmiszereket előállitó összes üzemeket és gyárakat is, a konzervgyáraktól — a szeszfőzdékig, ecet- és kenyérgyárakig.

— Külön *kisérleti malomosztályunk* is van és egy laboratórium csak lisztvizsgálatokkal foglalkozik és ellenőrzésül különböző próbaőrléseket végzünk.

— Az élelmiszerek vizsgálatán kivül az intézet végzi az összes kémiai és fizikai vizsgálatokat s ellenőrzi a főváros intézetei, üzemei, hivatalai számára beszerzett összes anyagokat, még a *tüzelőanyagokat és gépolajokat, festékeket is.*

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Lágymányosi-utca útépitési munkálatait Klein Zsigmond kapta 88 millió K-ért.

A Szigetvári-utca útépitésénél a kövező előmunkát Obendorfer József végzi 68, **a kocsi- és gyalogútaszfaltozást** Hirsch Mihály r. t. 642., illetve 235 millió K-ért.

A ferencvárosi helyikikötő tárházánál szükséges villanyberendezési munkálatokat Dembitz Sándor kapta 35 millió K-ért.

Beérkezett ajánlatok

A kiskorona-, Szemere-, honvéd- és szigetutcai iskolák emeletráépitésével kapcsolatos víz-, gáz- és csatornaberendezési munkálatokra ajánlatot nyújtottak be: Margittai Gyula 945, Weisz Simon 694, Vulkán r. t. 794, Székely Lajos 762, Wolff Márk 775, Szepessy Gyula 779, Ilkovits J. 699, Egri és Fia 161 (egy épületre), Farkas Izor 762, Weinberger Mór 797, Jónás Albert 687, Kornfeld Ármin 648, Lakos Jenő 762, Lichtmann Adolf 697, Czier Gusztáv 277 millió K-val.

A Simor- és Villám-utcák sarkán épülő bérház szobafestő munkálataira ajánlatot nyújtottak be: Rácz Márton 263, Hornyák és Grünfeld 201, Lerchner István 226, Vajda Kálmán 185, Strenger Rezső 213, Szabó, Kanyó és Társa 226, Kiszeli Géza 143, Hegedüs és Szatmári 145 millió K-val.

Ugyanott a parkettázó munkálatokra ajánlatot nyújtottak be: Nagy Kálmán 1462, Fried és Benedek 1410, Barna Gábor 1384, Nasici r. t. 1372, Pestszentlőrinci parkettagyár 1387, Radó Ede 1436 millió koronával.

Ugyanott a vászonredőnyök szállitására ajánlatot nyújtottak be: Gichner János 70, Pick Ede utódai 60, Magatiner Lajos 66, Korányi és Fröhlich 65, Jusztus Sándor 61, Paschka és Heim 68, Ledniczky és Társa 68, Magatiner Albert és Társa 78, Roggenbauer Rezső 69 millió K-val.

A Budaörsi-út és a Csend-utca sarkán épülő városi bérházak szobafestő munkálataira ajánlatot nyújtottak be: Hurm József A—B pavillon 32, C pavillon 49, Dvorzsák Vince A—B 41, D 28, Gacska Ferenc D 40, C 68, Rechnitzer J.-né A—B 43, Zafurek Ferenc A—B 65, C 63, D 40, E 53, Strenger Rezső A—B 37, C 41, D 25, E 35, Jóföldi Tibor A—B 61, Zuzán Béla A—B 56, E 46, Fleith Antal A—B 54, E 53, Grünwald B. A—B 56, Márton Ferenc A—B 53, Hornyák és Grünfeld A—B 31, C 26, D 19 millió koronával.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező. Autogeiser javitásokban specialista.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készit egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest ,VIII , Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

LÜTZENKIRCHEN WALTER
TECHNIKUS, MŰSZAKI VÁLLALKOZÓ
Egészségügyi központi fütés, gáz- és villanyberendezés
Budapest, V., Nagykorona-utca 21. szám
Telefonhivás 38—46

SZEKÉR GYULA
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VI., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 96—10.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

Vizfütések
Gőzfütések
Légfütések
Kaloriferek
Kályhák
Kandallók
Lemezárúgyár részvénytársaság
Fűtési- és kályhaosztálya
Hrauda Károly igazgató
Városi iroda: V., Falk Miksa-utca 20. Telefon: Lipót 986—07

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

Méreteiben hatalmasan fejlődik a főváros nyaraltatási akciója

Gondoskodás a tisztviselők, mindkétrendbeli iskolás gyermekek és az árvák nyári üdüléséről

A budapesti városházán az utolsó esztendőben határozottan egészséges szociálpolitikai irány bontakozik ki. Azoknak a szociálpolitikai alkotásoknak sorában, amelyek a mai nehéz pénzviszonyok között lehetségesek, igen elsőrendű szerepet tölt be az a törekvés, hogy Budapest lakosságából mindenki, aki egész esztendőben súlyos és egészségölő munkát végez, kivehesse részét a nyári pihenésből. Természetesen ez csak az ideális cél volna. Egyelőre a fővárosnak meg kell elégednie azzal, hogy a nyaralás és üdülés áldásaiban részben a saját alkalmazottait, részben pedig azokat a szegénysorsú gyermekeket részesítse, akiknek egészsége a mai súlyos helyzetben a legnagyobb mértékben rászorul az üdülésre.

Most a nyár végével érdemes rövid szemlét tartani afelett, hogy miképpen sikerült a főváros nyaraltatási akciója.

Ezen a téren elsősorban

a fővárosi tisztviselők nyaraltatására

kell rámutatnunk. Ezen a héten volt ugyanis záróünnepe a főváros balatonkenesei üdülőtelepének. Az ünnepségen a főváros tanácsát Lamotte Károly tanácsnok-főjegyző képviselte, de több, mint kétszázan utaztak le az ünnepségre a fővárosi tisztviselők és azok hozzátartozói. Érdemes ebből az alkalomból beszámolni arról, hogy a balatonkenesei üdülőtelepet 1923-ban létesítette a fővárosi tisztviselők segélyalapja. A modern berendezésű, gyönyörű üdülőtelepen nyolcvan szoba, kettőszáz férőhellyel áll az üdülésre szoruló fővárosi tisztviselők rendelkezésére. A balatonkenesei üdülőtelepre, amely a Balatonmenti hasonló intézmények között a legszebb, három-négy hétre utalják be, igen méltányos díjazás mellett a főváros tisztviselőit. Az idén már több, mint ezren részesültek a balatonkenesei üdülőtelep jótéteményeiben. Egyelőre azonban csak a főidényt zárták le és így az egész fürdőidény alatt közel kétezren fogják igénybe venni az üdülőtelepet, amelyet a tervek szerint jövőre még egy új szállodateleppel fognak kibőviteni.

A gyermeknyaraltatási akció

nagy sikeréről már megemlékezett a Fővárosi Hirlap és kellően méltatta dr. Purébl Győző tanügyi tanácsnoknak e téren kifejtett érdemes munkáját. Az idén ugyanis hatezer gyermek nyaralt Budapest székesfőváros jóvoltából. Nagyon szép szám ez akkor is, ha figyelembe vesszük, hogy az osztrák főváros az elmult esztendőben az összes iskolásgyermekek egynegyedét, harmincötezer gyermeket küldött üdülésre. A haladásunk azonban mégis óriási, mert az elmult esztendőben csak hétszáz, ebben az esztendőben pedig hatezer gyermek közöl 3600 fővárosi gyermeket vállalt az ország kétszáznyolc községe. A kétszáznyolc községben a község előkelői, az elöljárók, a lelkészek, a tanítók és az orvosok ügyeltek fel Budapest gyermekeire. A hatezer nyaralógyermek közül a további kétezernégyszáz itt a budai hegyek aljában, a perifériák iskoláiban volt elhelyezve. A főváros tizenhat iskolát bocsátott rendelkezésre és nyolcszázötven millió költséggel nyaraltatta ezeket a gyermekeket, a leggondosabb felügyelet és a legkitünőbb táplálékok mellett.

Gondoskodott azonban a főváros

az árvák nyaraltatásáról

is, amely sikerült akció Liber Endre tanácsnok érdemeit öregbíti. Az idei nyáron a főváros ismét négy-négy heti üdülésben részesítette az árvaházak összes növendékeit. A fiúárvák, valamint a leányárvák kisebb csoportokban nyaraltak. A fiúárvák a főváros fonyódi árvaházi üdülőtelepén voltak elhelyezve hetvenes csoportokban, összesen háromszázan. A leányárvák Balatonlellén voltak elhelyezve két bérelt villában, ötvenes csoportokban, összesen százan. A fonyódi üdülőtelep kibővítését egyébként most fejezték be, úgyhogy jövőre már száz gyermeket lehet az intézetben egyszerre elhelyezni. Sajnos, egy szomorú hírről is be kell számolnunk. A főváros már régebb idő óta üdülőtelepet tartott fenn a szabolcsmegyei Balsa tanyán. A fővárosnak ezt az akcióját erőteljesen támogatta Hoffer Kunó és felesége, gróf Dessewffy Ilona, akinek birtokán volt az üdülőtelep. Ezen az üdülőtelepen egész éven át üdültették tizenötös csoportokban az erre szoruló gyengébb szervezetű fővárosi árvákat, egy fővárosi tanító felügyelete alatt. Ez az üdülőtelep, fájdalom, október 1-én végleg megszűnik, mert a vendéglátó földbirtokos gazdaságát feloszlatja. Hoffer Kunó és felesége, gróf Dessewffy Ilona azonban ígéretet tettek a fővárosnak, hogy amennyiben új birtokukon megfelelő helyet találnak, a fővárosi árvák számára másutt fogják felállitani az üdülőtelepet.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. ker., Kiskorona-u. 16. számú iskola emeletráépítésével kapcsolatosan szükséges 1. terazzó és lapburkolat-, 2. amerikai és hajópadló- és 3. linoleumburkolat-munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (ötvenezer) K-ért kaphatók 1926 augusztus 16-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a középítési ügyosztály III. em. 342. számú szobájában.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.) a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson s hogy az egyes elosztható munkanemeket több vállalkozó között megoszthassa, illetve tetszése szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s újabb pályázatot tartson.

Az ajánlatok **1926 szeptember 1-én (szerdán) délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel bíró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 augusztus 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Királyi Pál-utca, Egyetem-tér és Képíró-utca közti szakasza kövezőmunkálataira, gyalog- és kocsiút aszfaltozására.

A szabályszerüen kiállitott és lepecsételt boritékban elhelyezett ajánlatokat **1926 szeptember 7-én délelőtt 11 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II. em. 279 ajtószám) benyújtani.

Bánatpénzül a kövező előmunkánál 400.000, a gyalogút-aszfaltozásnál 1,200.000, a kocsiút-aszfaltozásnál 3,500.000 koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárában a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni. A bánatpénzt készpénzben, vagy a főváros készpénzeinek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott pénzintézetek takarékpénztári könyvecskéiben, állampapírokban, fővárosi kölcsönkötvényekben, vagy fővárosi pénzintézetek záloglevelelben kell letenni.

A versenytárgyalás **1926 szeptember 7-én (kedden) d. e. 11 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Budapest, 1926 augusztus 21.

A székesfőváros tanácsa.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Minden építési vállalkozás! **Létraállvány kölcsönzése**
Minden építőanyag eladása és építőhelyre szállítása vagón- és fuvartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda VIII., Illés-utca 30

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 1?9-64. V., Mária Valéria-utca 10.

Lampel Ödön Épület-, mű- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 133—15.

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épít: Községi, uradalmi, valamint magán jellegű magas és alacsony feszültségű elektromos telepeket és vezeték hálózatokat.
Készít: Villamosvilágítás, jelző csengő és házitelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UTCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60-06.

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I, Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—98.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UCCA 1. SZ.
(Omnia Mozgóval szemben) — Telefon: József 1—54.
Elektromos világitás, mótorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90-52.

ZÖLD JÓZSEF
Iroda: V., Árpád-utca 8. — Telefon: 162-13.
Gyár: VI., Szt. László-út 4-b. (Hungária-út sarok).
Készít és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz boilereket. Bádogos és szerelőknek összes lakatos munkákat készíti — Autogénhegesztés-, vágás. — Kérjen ajánlatot.

SZÉKELY LAJOS
épület- és díszműbádogos,
légszesz-, vízvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR RT.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Kelenföld csatornázása nem veszélyezteti a Sósfürdő gyógyforrásait

Ok nélküli aggodalmak Buda csatornázása körül

A főváros tanácsa annakidején elhatározta és a közgyűlés is megszavazta a *budai modern csatornázás megépítését.* Mindenki tudja, hogy Buda csatornázása nagyon rossz karban van és az árvízveszedelmek elkerülése céljából lehetetlen tovább halasztani az új modern gyüjtőcsatorna kiépítését. Szomorú tanuságot tett erről a legutóbbi árvízveszedelem, amikor a főváros vezetőségének rendkívül sok baja és gondja volt azzal, hogy a mai csatornázás mellett legalább a nagyobb bajt el lehessen kerülni. Az idei költségvetés kereteiben Buda csatornázásának csak egy részét lehet elkészíteni és így elsősorban a lágymányosi gyüjtőcsatorna építését kezdik meg. A főváros tanácsa ezen a héten írta ki a nyilvános írásbeli versenytárgyalást a Horthy Miklós-úton építendő főcsatornának a Kelenföldi-út és a Sárbogárdi-út között lévő szakaszának elkészítésére. Érdeklődtünk a kelenföldi gyüjtőcsatorna kiépítésére vonatkozólag és illetékes helyen a *Fővárosi Hirlap* számára a következő nyilatkozatot adták:

— *A Kelenföld általános csatornázása* elmaradhatatlanul sürgős szükségesség. Annakidején aggodalmak merültek fel arra vonatkozólag, hogy a csatorna a vasúttöltés északi oldalára kerül és így a déli oldalon lévő lakótelepek és gyárak esetleg nem kapcsolódhatnak bele a csatornába. Ezzel az aggodalommal szemben a helyzet az, hogy a most épülő csatornával csak a töltésről északra eső szennyvizeket és csapadékokat vezetik el. Kelenföld erősen lejt Budafok felé, annak a déli résznek mélyebb csatornája lesz, aminek kiépítését a következő év folyamára tervezik, ahogyan a költségeket elő lehet majd rá irányozni.

A másik aggodalom az volt, hogy a csatornázási terv révén nem kerülnek-e veszedelembe a Sósfürdő forrásai. 1914-ben ugyanis a csatornázási tervek jóváhagyásakor a belügyminiszter a Sósfürdő forrásainak megóvását kötötte ki. Ez az ottani két agyagréteg mellett sikerült is. Felmerült tehát a kérdés most, hogy a gyógyvizek megóvása céljából nem kellene-e a csatorna fenekét legalább félméterrel magasabbra venni és megfelelő eséssel tovább vezetni. Ezzel az aggodalommal szemben hangoztatni kell, hogy a csatorna nem halad keresztül a Sósfürdő védőterületén, de minden intézkedést megtettek, hogy a Sárbogárdi-úti gyüjtő e tekintetben ne okozzon károkat. A geológiai felvételek szerint a két anyag megakadályozza az ásványos vizek lefolyását, ahol csatornafektetéshez át kell tömni kellő agyagtömítéssel, helyenként bordák lefektetésével történik a beépítés és azt hiszik, hogy ezzel megvédik a Sósfürdő területét.

A harmadik aggodalom az volt, hogy a Sárbogárdi-úti vészkiömlővel a viznek a lágymányosi tóba való vezetése nem okoz-e közegészségi hátrányt és nem volna-e helyesebb a vasúttöltés alatt a télikikötőbe vezetni. Ezzel az aggodalommal szemben a helyzet az, hogy a vészkiömlőnek a lágymányosi tóba való vezetése csak ideiglenes, mert a tó teljes feltöltéséről lesz szó és akkor tovább vezetik a téli csatornába. Erről a levezetésről a Bercsényi-utcai csatorna túlterheltsége miatt kell gondoskodni, mert ez a túlterheltség nagyobb csapadék esetén mindenkor előáll. A terveket egyébként a szennyeződés megakadályozásáról a közmunkatanács műszaki osztályával folytatott tárgyalások és hozzájárulások alapján készítették el.

Ujabb százmilliók út- és csatornaépítésekre

Itt említjük meg különben, hogy a főváros út- és csatornaépítési bizottsága a héten hozzájárult a Lágymányosi-útnak nyolcvannyolcmillió koronával való kiépítéséhez, elhatározta a Szigetvári-utca kikövezését és gyalogjárójának aszfaltozását, ami a beérkezett pályázatok szerint, körülbelül 945 millió koronába kerül. Elhatározta a bizottság, hogy elkészítteti a ferencvárosi helyi kikötő tárházának világítását és erre a célra 35 millió koronát irányoztak elő. Pályázatot hirdettek azután a Pasaréti-út, a Trombitás-utca és a Drasche-telkeken át vezető névtelen út kiépítésére. Végül elhatározták a Királyi Pál-utca burkolatának aszfaltra való kicserélését, ami 280 millió koronába fog kerülni.

Események

Pártértekezlet. Az Egységes Községi Polgári Pártnak a törvényhatóságban helyet foglaló tagjai a párt egyéb tagjainak jelenlétében augusztus folyamán is megtartották a szokásos pártértekezletet, amelyen *Kozma* Jenő elnökölt. Az értekezleteken a nyár folyamán aktuálissá vált fővárosi ügyeket beszélték meg. Foglalkozott továbbá az értekezlet azokkal a híreszteléssekkel, melyek szerint a Községi Polgári Párt és a *Kállay* Tibor kezdeményezésére megalakult *Polgári Egység Klubja* között bizonyos ellentétek merültek volna fel. A pártértekezlet, több felszólalás után, megállapította, hogy *ezek a hireszt elések nem egyebek, nevetséges kitalálásoknál, amlyeket egy ambiciójában ki nem elégitett városatya-jelölt terjesztett. Az ellentétekről a párt tagjai közül senkisem tud s nem is tudott.*

A szerkesztőségből. Dacsó Emil felelős szerkesztőnk nyári szabadságáról visszaérkezett és újra átvette a Fővárosi Hirlap szerkesztését.

A Polgári Egység Klubjának új otthona. A mult hónapban megalakult *Kállay* Tibor és dr. *Kozma* Jenő elnöklete alatt álló *Polgári Egység Klubja* rövidesen bevonul fényes otthonába, amelyet az *Akadémia-utca 3.* számú ház első emeletén most rendeznek be. A munkálatok serényen folynak, amelyeket *Scheuer* Róbert igazgató, *Usetty* Béla háznagy és *Bakonyi* János klubgazda vezetése és irányítása mellett a legkiválóbb szakemberek végeznek. Az építkezési, illetve átalakítási munkálatok elvégzését *Wellisch* Andor műépítész vállalta, akinek *Balázs* Farkas építőmester segédkezik. A festési munkálatokat *Reitzer* Ferenc, a faburkolatokat *Thék* Endre gyára, a villamosvilágítást *Alexi* György ny. postatanácsos elektromos szerelési vállalata, a falkárpitozást a *Sieburger* tapétázó cég végzi. A kályhaberendezésről a *Héber-gyár gondoskodik,* amely az összes helyiségben hírneves *„Zenith"*-kályháit állítja fel. Impozáns, széles vörösmárvány lépcső vezet a Klub vestibüljéhez, ahol a ruhatár is el lesz helyezve. Innen nyílnak a különböző termek és szobák minden irányban: az elnöki szoba, két nagy szalón, társalgó, olvasó, éttermek és játékszoba, a titkári fülke és az irodahelyiségek. A minden tekintetben imponáló és előkelő helyiségben különösen szép és megkapó a hatalmas árkádos, márványoszlopos és értékes velencei tükrökkel borított *diszterem,* amely alkalmas lesz a legnépesebb összejövetelek és ünnepélyek megtartására is. Egészen külön traktusban lesznek az irodahelyiségek. Úgy halljuk ugyanis, hogy a Polgári Egység Klubja *ingyenes jogsegély és panaszirodát fog a polgárság rendelkezésére és támogatására felállitani.* A Klub ügyeit most *Kozma* Jenő társelnök, *Scheuer* Róbert igazgató és *Payr* Hugó főtitkár intézik. A Klub elnöke *Kállay* Tibor, jelenleg Svájcban, Interlakenben üdül, ahol augusztus eleje óta tartózkodik. Kállay azonban már a közeli napokban visszaérkezik Budapestre és készül az őszi nagy zászlóbontásra, amelyet, az eredeti tervek szerint, szeptember hónapban fognak a miniszterelnök jelenlétében megtartani és amelyen *Bethlen* István gróf ki fogja fejteni a kormánynak a fővárossal kapcsolatos terveit és programját.

A bor- és gyümölcskiállítás sikere. Szent István Heténck egyik legérdekesebb és gazdasági szempontból legtermékenyebb ötlete volt, hogy a főváros az ünnepi alkalomból bor- és gyümölcskiállítást rendezett a városligeti Iparcsarnok előtt levő téren. A bor- és gyümölcskiállítás sikeréért eredményes és tiszteletreméltó munkával fáradozott Vajna Ede kormányfőtanácsos, a közélelmezési ügyosztályt vezető tanácsnok és Muzsikó István főjegyző, az ügyosztály helyettes vezetője. A kitünő ötletet gazdagon honorálták a Budapestre felrándult vidékiek, valamint a magyar gazdasági élet emez ága iránt érdeklődő budapestiek is. A bor- és gyümölcskiállítást Szent István Hetében nagyon sűrün látogatták és a látogatók a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a rendezésről, amely gazdag eredménnyel mutatta be Magyarország kiváló bortermelését. A gyümölcskiállításon különösen Som Imre szentendrei gyümölcskertészetének ízletes fajgyümölcsei keltettek osztatlan és általános elismerést. Az egyes pavillonok esténkint tele voltak borkóstolókkal, akik nagy gyönyörüséggel fogyasztották a magyar venyige változatos termését.

Leisen Adolf szobafestő és mázolómester (VII., Alsóerdősor-utca 36.) évtiedes, közbecsült cég, amely szakmájában elsőrangú teljesítményével tünik ki. A főváros építészeti ügyosztályának legnagyobb megelégedésére, a cég végezte a pesti Vigadó, a Szent István-kórház és számos fővárosi iskola szobafestészeti és mázoló munkáit.

Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
oklev. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

ZONGORÁK

DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállalat
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállal'ok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a **TETŐT**
meg kell javitani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik **KNAPPOVICS és KEPPICH**
pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ■ TELEFON 138-38.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés dijmentes.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 906—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-87 és 79-85.

Autóbusz. A közlekedési bizottság legutóbbi ülésén Scheuer Róbert bizottsági tag indítványozta, hogy utasítsák az autóbusz-üzemi albizottságot az autóbusz-üzem igazgatósága által elkészített programm sürgős letárgyalására, amiről három héten belül tegyenek jelentést a közlekedési bizottságnak, hogy így aztán a tervbevett útvonalak rendbehozhatók legyenek. Scheuer indítványát annak idején a közlekedési bizottság egyhangúan magáévá tette, de ennél több mai napig nem is történt. Az autóbuszprogramm mindegyre csak késik, s azt még az albizottság sem tárgyalta le, a háromhetes határidő betartásáról tehát szó sem lehet. Pedig Scheuer Róbert megállapításai igen megszívlelendők és jó volna, ha az okos szó nem az ügyosztályok temetőjében oszladoznék szét. Teljesen igaz, hogy az új autóbuszprogramm előkészítésénél, az üzem kibővítésének előmunkálatainál, az új kocsitípusok megrendelésénél is sürgősebb az utak kérdése. Mert rossz utakon a legjobb kocsival sem lehet közlekedni. Sürgősen meg kell tehát állapítani, mely útvonalakról van szó, hol akarják az új járatokat megindítani, hogy idejekorán elkészüljenek a jó útburkolások. Itt említjük meg, hogy az angol gyártmányú próba-autóbusz már útban van Budapest felé. A hatalmas kocsit Hamburgban hajózták ki és most Németországon és Ausztrián át tengelyen fut Budapest felé. A kocsi több ezer kilométeres út után valószínűen a jövő hét elején érkezik meg a fővárosba.

Jubilál az Erzsébet-kilátótorony. A jánoshegyi Erzsébet-kilátótornyot Glück Frigyes kezdeményezésére 1902-ben a Szállodások Nemzetközi Egyesülete építette abból az alkalomból, hogy a világ szállodásai ebben az esztendőben Budapesten tartották világgonkresszusukat. Szeptember végén újból Budapestre jönnek a világ minden tájáról a nagy hoteltulajdonosok, akik természetszerűen meg akarják látogatni az immár negyedszázados jubileuma felé közeledő Erzsébet-kilátótornyot. A kongresszus előkészítő bizottsága most azzal a kérelemmel fordult a főváros tanácsához, engedje meg nekik, hogy a jubiláris látogatás emlékére az Erzsébet-kilátótorony falába márványtáblát illeszthessenek be. Az emléktábla fehér márványból készül és a szállodások látogatását magyar és francia szöveggel örökítik meg.

A fővárosi szanatóriumok legmodernebbül berendezett intézete a dr. Pajor Szanatórium; a nyári idényben vas-utcai vízgyógyintézetben teljes ellátást és vízkúrát nyujt napi 160.000 koronáért az intézet magánklinikai osztályán.

Sertésvásárcsarnok épül a Ferencvárosban. A ferencvárosi sertésvásár kibővítése, illetőleg az ezzel kapcsolatos építkezésre a közgyűlés megszavazott 7½ milliádot és a közélelmezési ügyosztály nem késlekedett egy percet sem, hiszen a sertésvásártéren vígan folyik már a munka és novemberre kész lesz az új csarnok. Cáfolata a bizonyos híreknek, melyek szerint differenciák voltak, vagy vannak az érdekeltségek közt a tekintetben, *csarnok épüljön-e, vagy szállások?* Hát csarnok épül, de nem azért, mert a csarnokpárt győzött, hanem, mert csak arra van szükség, mert mindjárt elejétől fogva ezt akartak. Ellentét, vagy differencia tehát nincs, nincs, ami az építést késleltesse, aminthogy — ismételjük — az nem is késik és az épület — a csarnoképület — még az idén, novemberben meg is lesz.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és ideg-betegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikallag vezetett idegosztály

Alapíttatott 1849 **Betonépítő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fűtés, szellőztetés. Légszesz-, épület- és diszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korall-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára **Budapest,**
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

VÁGÓ M. MÁRION vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszmübádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

Führer László elektro- és hydrotechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépítési vállalkozók. Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Egyed János *épület-, mű- és szerkezet-lakatos*
Specialista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Drubek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—28.

Budapest székesfőváros
Szent Gellért szállója
a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.
Elsőrangu családi szálló.
A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek
Díjtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

BUDAPESTI ECSET-, MESZELŐ- ÉS REFEGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Mária-u. 46. Telefon: J. 106-97.

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat Költségvetés díjmentes

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

GERŐ N. NÁNDOR TELEFON: József 15-29
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fütés :: Vizvezeték :: Épületbádogos

Király Lajos
épület- és mülakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
építési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépítés, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

10 tonnás Chenard & Walcker tehervontató-traktor
60 % megtakaritás teherautóval szemben — Kivánatra üzemben bemutatjuk — Kérjen ajánlatot
Vezérképviselet: **Róka és Társa automobil rt.**
Budapest, V, Csanádi-u. 3. Telefon: L. 906-09, 916-17

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 szeptember 1. — 35. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Miért pályázik Ripka Ferenc főpolgármester a polgármesteri állásra?

Vállalkozására gróf Bethlen István miniszterelnök felkérése ösztönözte — Ripka Ferenc hatalmas gazdasági és szociális programmját az állami beruházási programm keretébe illesztik — Alaptalan izgalmak a polgármestert választó közgyűlés körül

A bélatelepi tanácskozás hiteles története

Ripka Ferenc főpolgármester az elmult héten meghirdette a pályázatot a polgármesteri, az alpolgármesteri, a tanácsnoki és a választás útján betöltendő többi összes állásokra. Ezzel a ténnyel elérkeztünk ahhoz a nagyfontosságú időponthoz, amikor a főváros új összetételű törvényhatósági bizottsága akaratát nyilvánítja abban a tekintetben is, hogy kik legyenek azok a férfiak, akik a közgyűlés határozatait végrehajtják, egyszóval Budapestet kormányozzák.

A legelsőrendű probléma természetesen az, személy szerint ki legyen Budapest székesfőváros polgármestere.

Amióta a három várost egyesítették, sohasem volt Budapest lakossága számára közömbös, hogy ki ül a polgármesteri székben. Budapest polgársága polgármesterétől mindenkor tehetséget, tetterőt, akaratot, Budapest szeretetét, puritánságot és reprezentáló képességet követelt. Százszorosan fontos, hogy mindezek a tulajdonságok ma fokozottan meglegyenek abban a férfiúban, akit az összel Budapest polgármesterévé fognak megválasztani. Nehéz és viharos idők után az átépítés korszaka kezdődött el és a közgyűlési pártok tökéletesen át vannak hatva attól a tudattól, hogy ennek a nagy, a rombolásokat új alkotásokkal helyettesítő munkának vezetését az arra legméltóbb férfiúra kell bízni. Nem elég azonban ma a legkiválóbbat, a legtehetségesebbet, a legtetterősebbet kikeresni, *de meg kell alapozni azt is, hogy Budapest új polgármestere dolgozni tudjon.* Olyan körülményeket, *olyan légkört,* olyan lehetőségeket kell teremteni az új polgármester számára, hogy az képességeit és akaraterejét, Budapest iránt való szeretetét a legteljesebb mértékben gyümölcsözővé tehesse a város számára.

A pályázatot meghirdették: ezzel megkezdődött a választás előjátéka. Az első izgalmak harcias hangulatot árulnak el. Hisszük és reméljük, de velünk hiszi és reméli Budapest népe is, hogy ez csak az első izgalom hangulata. Tudatára kell ébredni ugyanis annak, hogy a polgármesteri széket ma nem harc árán kell elfoglalni. Azt szeretné Budapest polgársága — és reméli is, hogy így fog történni, — hogy az a férfiú,

aki az összel Magyarország egyik legszebb méltóságát, Budapest polgármesteri székét foglalja el, nem lesz egy párt, vagy egyes pártok kiválasztottja, hanem az osztatlan, egész Budapest polgármestere.

Azt a férfiút, aki az összel elfoglalja a polgármesteri széket, Budapest egész népének bizalma kísérje el erre a mérhetetlenül fontos posztra. Ma még hullámzik a pártok hangulata... Ma még pártjelölteket emlegetnek, akik tíz, vagy húsz szótöbbséggel megválaszthatók lennének, de akik — legyenek bármilyen kiváló és tiszteletreméltó férfiak — megint csak azt a benyomást idéznék fel, hogy egyes pártok akaratából lettek Budapest polgármesterévé. Meg lehetne ebben nyugodni akkor is, ha ez csak látszat lenne, de Budapest népe jogosan fél attól, hogy a legyőzött párt nem nyugodna bele a maga legyőzöttségébe és így az új polgármester nem tudná zavartalanul folytatni azt a hatalmas munkát, amelyet kötelességévé tesznek a súlyos idők és a megnehezült körülmények.

Ebben a pillanatban, amikor ezeket a sorokat írjuk, még csak egyetlen polgármesterjelölt van és ez Ripka Ferenc főpolgármester, aki Gróf Bethlen István miniszterelnök felkérésére és határozott kívánságára pályázik a polgármesteri állásra.

A kormányelnök bölcsessége kivezette Magyarországot a nagy gazdasági krízisből. Most elérkezettnek látta gróf Bethlen István, hogy Budapest érdekében is akcióba lépjen. Az elmult hét eseményeiből és Ripka Ferenc főpolgármester nyilatkozataiból kiderül, hogy a kormány renkívüli áldozatokra határozta el magát annak érdekében, hogy Budapest gazdasági életét talpraállítsa. A gazdag programmot Ripka Ferenc főpolgármester dolgozta ki és azt teljes egészében magáévá tette gróf Bethlen István miniszterelnök is.

A kormány beruházási programmjába illeszti bele Budapest szükségleteit, de a hatalmas munkaprogramm végrehajtására olyan férfiút kíván a polgármesteri székben látni, aki nem lesz sem a jobboldal, sem a baloldal polgármestere, hanem aki az egész Budapest érdekében fogja kamatoztatni a kormány áldozatkészségét. Ezt a férfiút a kormány Ripka Ferenc főpolgármester személyében találta meg.

Az a két esztendő, amelyet Ripka Ferenc részben a kormánybiztosi, részben a főpolgármesteri székben töltött el odaadó munkával, biztosíték arra, hogy mint polgármester meg fog felelni mindazoknak a kívánalmaknak, amelyeket a nehéz idők vállára raknak. A baloldal csillogó nevet, Bárczy István nevét kívánja felvonultatni Ripka Ferenccel szemben. Bárczy István neve tényleg varázslatos fényességü Budapest történetében. A polgárság hálája mulhatatlan azokért a nagy alkotásokért, amelyekkel nevét beleírta Budapest történetébe. Ha a jobboldal jelöltjével állana szemben Bárczy István, talán a közgyűlésben is többséget lehetne szerezni számára.

Politikai okokból azonban Bárczy személye ma semmiesetre sem tudná biztosítani a közgyűlés békés és nyugodt munkáját.

Az ő számára aligha volnának meg azok a nyugodt és nélkülözhetetlen körülmények, amelyek között és amelyek segítségével olyan munkát végezhetne, amilyet Budapest közönsége egy Bárczy Istvántól méltán várhatna. De a főváros a maga erejéből akkor sem tudna talpraállni, ha csodatevő ember kerülne a polgármesteri székbe.

A kormány segítsége szükséges tehát Budapest gazdasági életének helyreállítása érdekében és ezt a kormánysegítséget ma egyedül Ripka Ferenc polgármestersége tudja garantálni.

Ez az oka annak, hogy Ripka Ferenc főpolgármesternek pályáznia kell a polgármesteri állásra. Ő az egyetlen férfiú ma, aki meg tud állani a különböző politikai áramlatok és világnézetek sodrában. Ő az egyetlen, aki Budapest szeretetét és a kormány jóindulatát egyazon bőségszaruban hozza. Két év alatt tanújelét adta annak, hogy a legellentétesebb pártokat közös munkára tudja egyesíteni, hogy a polgárságban és munkásságban saját személye és munkája iránt bizalmat tud kelteni, hogy a kormány és a főváros között lévő ellentétes érdekeket mindenkor a legbiztosabb kézzel tudja elsimítani. Az ő személye az egyetlen abban a tekintetben, hogy a polgármesterválasztás után olyan férfiú kerül Budapest ügyeinek élére, akit nem sodorhatnak el és nem akadályozhatnak a munkában a politikai ellentétek, hanem aki ezeket a politikai ellentéteket mindenkor át tudja hidalni és közös nevezőre tudja hozni. Talán lehetnek érzelmi momentumok, amelyek a multban gyökereznek. De a ma nem alkalmas a szentimentalizmusra. Ma olyan embernek kell Budapest polgármesteri székébe kerülni, aki a nyugodt építő munkát és annak feltételeit garantálni tudja. Ez a férfiú pedig egyedül és kizárólag Ripka Ferenc.

A bélatelepi tanácskozás

Ripka Ferenc főpolgármester jelöltsége azon a rendkívüli fontosságú tanácskozáson dőlt el, amely a főpolgármester bélatelepi villájában a mult héten ment végbe és amelyen gróf Bethlen István és Vass József helyettes miniszterelnök vettek részt. A két miniszter megbeszéléseik során bevonták a tanácskozásba dr. Ripka Ferenc főpolgármestert is, aki azután behatóan informálta a miniszterelnököt a főváros politikai, közigazgatási és gazdasági helyzetéről.

A főpolgármester egész előadásán a gazdasági érdekek előtérbe helyezése vonult végig.

Bő részletességgel tárta fel Ripka Ferenc, hogy mire van szüksége ma legelsősorban Budapest székesfővárosának, hogy ismét világvárosi nívóra emelkedhessék és hogy polgárai megtalálják az elvesztett gazdasági egyensúlyt.

Előterjesztése gazdagon foglalkozott a szociális viszonyokkal is, amelyekre a főpolgármester a gazdasági kérdések mellett elsősorban helyez súlyt.

Gróf Bethlen István miniszterelnök nagy figyelemmel hallgatta meg a főpolgármester előadását és állandóan élénk eszmecserét folytatott a felállított programmpontok megvalósítási módszeréről és sorrendjéről.

A miniszterelnök megigérte egyébként a főpolgármesternek, hogy terveivel behatóan foglalkozik és azokat a beruházási programm keretében megvalósítja.

A bélatelepi tanácskozás legfontosabb eseménye azonban az, hogy

a tanácskozás után Ripka Ferenc főpolgármester döntött abban a tekintetben, hogy pályázik a polgármesteri állásra.

A miniszterelnök maga kívánta ezt és az argumentumok súlya alatt, amelyeket a miniszterelnök felhozott, Ripka Ferenc kijelentette, hogy engedelmeskedik a miniszterelnök kívánságának.

Ripka Ferenc tehát a miniszterelnök határozott felkérésére és kívánságára pályázik a polgármesteri állásra.

Gróf Bethlen István miniszterelnök a tanácskozás során aláhúzottan hangsúlyozta, hogy amikor Ripka Ferencnek a polgármesteri állásra való pályázását kívánja, távolról sem akar a főváros autonóm jogkörébe beavatkozni.

A legkisebb mértékben sem akar a kormány a presszió eszközeivel élni, mert hiszen a főváros autonóm joga a polgármester megválasztása, de kívánja, hogy Ripka Ferenc vegye fel a választási harcot és szerezze meg a többséget.

Átlátta ugyanis a miniszterelnök, hogy a polgármesterkérdés a legszorosabb összefüggésben van Budapest gazdasági talpraállításával. A kormány tudatában van annak, hogy Budapestet csak akkor lehet talpraállítani, ha a kormány a beruházási programm végrehajtásánál első helyre a fővárost teszi. Hajlandó is vállalni a kormány ezt a kötelezettséget, hajlandó honorálni Ripka Ferenc nagy gazdasági programmját, de csak abban az esetben, ha ezzel szemben Ripka Ferenc vállalja a polgármesteri állást. Ripka Ferenc tehát, amikor a polgármesteri állásra pályázik, egyszersmind garantálja azokat az eszközöket, amelyek polgármesteri programmjának megvalósításához szükségesek és amelyek ma legnagyobb részben a kormánytól függ-

nek. A kormány pedig azért ragaszkodik Ripka Ferenc polgármesterségéhez, mert akár baloldali, akár jobboldali exponált férfiú kerülne a polgármesteri székbe, a kormány nem látná biztosítva sem a közgyülés munkaképességét, sem a legszebb polgármesteri programm megvalósítását.

Ripka Ferenc nagy gazdasági programmja

Az a program, amelyet Budapest fejlesztéséről Ripka Ferenc főpolgármester a szerdai és csütörtöki bélatelepi tanácskozásokon a miniszterelnök elé terjesztett, valószínüleg rövidesen a nyilvánosság elé kerül. Annyi máris bizonyos, hogy ebben a programmban a gazdasági kérdések dominálnak.

A gazdasági kérdések azonban át vannak itatva azzal az egészséges szociálpolitikával, amelynek hatását Ripka Ferenc kormánybiztosi és főpolgármesteri müködése alatt nem egyszer érezte Budapest lakossága.

Érinti azután ez a programm Budapest közegészségügyét, erőteljes fürdőpolitikát tartalmaz és gazdag tervekkel akar segíteni Budapest idegenforgalmának emelésén. Nagy szerepet játszik a programmban az az új adópolitika, amely sok tanulmányozás alapján alakult ki és amely erőteljesen belekapcsolódik a kormány adópolitikájába is. Hangoztatta a főpolgármester előterjesztésében a főváros beruházási programmjának előkészítését és végrehajtását, a jobb közlekedés megvalósítását és a lakáskérdés végleges megoldását.

Általánosságban az a törekvés világlik ki ebből a programmból, hogy kenyeret és jobb megélhetést kell biztosítani Budapest polgárságának és munkásságának.

A program, mint említettük, erőteljesen belekapcsolódik az állami beruházási programba is. Felhívta ilyenformán a főpolgármester a miniszterelnök figyelmét Budapest régen húzódó nagy kérdéseire és kérte, hogy vegye fel azokat beruházási programjába.

A legfontosabb teendőnek jelezte a közmunkák és a hasznos beruházások azonnal való megkezdését, amit a miniszterelnök helyeslással vett tudomásul.

A közmunkák és hasznos beruházások között szerepel a Boráros-téri és az óbudai Dunahidak megépítése, amelyek új lökést adnának Budapest fejlődésének és hatalmas lekötött gazdasági erőket szabadítanának fel. Ezzel együtt jár a két rakpart és a hídakat a pesti oldalon összekötő nagy körút megépítése és a budapesti pályaudvarok kérdésének végleges megoldása. A Buda fejlődését akadályozó délivasúti pályaudvar gyors kihelyezése és a Ferencvárosi pályaudvar megfelelő elhelyezése elsőrendű programpontok. Sem Buda, sem pedig a Ferencváros nem fejlődhetnek a helyes irányban, ha ezek a pályaudvarok megakasztják a fejlődést. A Keleti és Nyugati pályaudvarok kérdését is rendezni kell, úgyszintén sürgős dolog a helyiérdekü vasútnak a BESzKÁR-ral kapcsolatos ügyeinek elintézése. Mindezek nem új kívánságai a főváros lakosságának, hanem régi akadályai a fejlődésnek, a főváros kiépítésének éppen ugy, mint a gazdasági élet fellendülésének. Amikor Ripka Ferenc főpolgármester mindezeknek a megvalósítását tervbe vette, nem úgy állította be, mint Budapest lakosságának új kívánságait és a városfejlesztésnek új terveit, hanem úgy, hogy ezeket végre valahára és véglegesen meg kell oldani. A kívánságok és a tervek már régiek, de a főváros évtizedek óta nem jutott ahhoz, hogy ezeket a terveket megvalósíthassa.

Új csak az, hogy a kormány beruházási programmjába kerülnek bele ezek a kívánalmak és új az, hogy a miniszterelnök hajlandósága révén ezek a tervek eljutnak a megvalósulás küszöbére.

Bőséges előadásban hívta fel a figyelmét a főpolgármester a miniszterelnöknek az adókérdésben is. Részletekbe menő fejtegetésben mutatta be a polgárság kívánságait, amelyek nem egyszer a közgyülési teremben is kifejezésre jutottak. Hangoztatta, hogy az adóanomáliák megszüntetése sürgős szükségesség, de egyben kifejezte azt is, hogy tudomása van arról, hogy a kormány maga is óhajtja a polgárság terheinek igazságos megosztását.

Egyik leglényegesebb pontja Ripka Ferenc programmjának a lakáskérdés végleges és közmegelégedésre való megoldása.

Ismertette az eddigi eredményeket és felhívta a miniszterelnök figyelmét a további tervekre. Kérte a miniszterelnököt, hogy támogassa a főváros kislakásépítő akcióját, hogy minél több két- és háromszobás, de legfőképpen kétszobás lakást lehessen építeni. A miniszterelnök ismert szociális érzésével teljesen honorálta Ripka Ferenc főpolgármesternek a lakáskérdésre vonatkozó előterjesztését, de aggodalmát fejezte ki afelett, hogy a lakásakció továbbfolytatása és nagymértékü kifejlesztése súlyos anyagi terheket jelent. A miniszterelnököt ebbeli aggodalma iránt

Vass József népjóléti miniszter

nyugtatta meg és a következőket mondotta:

— Ha ötezer kislakást építünk, ennek terheit a betegápolási alapból is fedezem. Hiszen ötezer szegény család rendes lakáshoz jut, ilyenformán a külvárosok tömeglakásainak túlzsúfoltsága kisebb lesz, az inséglakásokat, bódékat, a Suhajda-telepeket kiürítjük és olyan mértékben csökken a rossz lakásviszonyok által okozott betegségek száma, hogy azt megérzi a közegészségügy javulása révén a betegápolási alap is. Kislakásokat építeni, elhelyezni oda a viskókból és az odukból a szegényeket, azután lerombolni és felgyújtani a régi szükséglakásokat: ez annyit jelent, hogy a kórházak költségvetésében annyira csökkennek a kiadási tételek, hogy a fölöslegből bőségesen fedezni lehet a kislakásépítési akció költségeit.

A népjóléti miniszter szavai meggyőzték a miniszterelnököt és a miniszterelnöknek ez az elhatározása Ripka Ferenc szociális programját egy rendkívül fontos ponttal gazdagította.

Mikor lesz a polgármester-választás?

A bélatelepi tanácskozás után várospolitikai körökben erős izgalom keletkezett. Az izgalom két oka két függő kérdés: az egyik, hogy jelölhető-e a polgármesteri állásra Bárczy István, a másik pedig, hogy mikor lesz a polgármesterválasztás.

Az izgalom természetesen ok nélkül keletkezett, mert senkinek sincs szándéka apró kortesfogásokat alkalmazni. Ripka Ferenc főpolgármester azután megnyugtató kijelentéseket tett, amelyek után remélhető, hogy az ok nélkül keletkezett izgalom hamarosan elcsendesül.

A helyzet egyelőre az, hogy a polgármesteri állásra Ripka Ferencen kívül ma még senki sem jelentkezett. Erre nem is volt még alkalma senkinek, mert a főpolgármester a pályázati hirdetés megjelenése óta nem volt Budapesten.

A polgármesterválasztás időpontjának kérdésében viszont egyelőre szintén nincsen döntés, de a vélt sérelmek is igen könnyen orvosolhatók.

A választás időpontja tekintetében a főpolgármester egy nyilatkozatának félremagyarázása okozta a kavarodást. A főpolgármester ugyanis azt a kijelentést tette, hogy a szeptember 29-iki közgyülés foglalkozik a polgármesteri kérdéssel. Ezt a kijelentést a baloldalon úgy magyarázták, hogy a szeptember 29-iki közgyülés nem választ polgármestert, hanem csak foglalkozik a polgármesterválasztás kérdésével. A főpolgármester kijelentése ezzel ellentétben mindent magában foglal. Az ő szavai szerint lehet, hogy lesz választás, lehet, hogy nem. Hogy szeptember 29-én mi történik, az kétségkívül a helyzettől és a körülményektől függ. Semmi akadálya nincs ugyanis annak, hogy szeptember 29-én megtörténjék a polgármesterválasztás, de lehetséges, hogy a közgyülés úgy határoz, hogy később akar választani, sőt lehetséges az is, hogy a pártok vezetői maguk fogják kérni a választás napjának későbbi időpontban való megejtését.

Döntés a polgármestert választó közgyülésre vonatkozólag ma még nem történt, jogsérelem nincs, igazságtalanságot senki sem akar elkövetni.

Meg kell várni, kétségkívül, amíg Ripka Ferenc főpolgármester Budapestre érkezik, ami valószínüleg szeptember 3-án fog megtörténni. Ekkor lép érintkezésbe Ripka Ferenc főpolgármester a várospolitikai pártokkal, informálja azokat a helyzetről, megismerteti velük programmját és megkezdi velük tárgyalásait. Csak azután derül majd ki, hogy Ripka Ferencen kívül lesz-e még más polgármesterjelölt is és hogy az egyes pártok milyen álláspontot foglalnak el Ripka Ferenc jelöltségével és programmjával szemben. Egyelőre semmi más nem bizonyos, csak az az egy, hogy Ripka Ferenc főpolgármester gróf Bethlen István miniszterelnök határozott felkérésére és kívánságára pályázik a polgármesteri állásra.

Világszabadalom! A fütőtechnika csodája!
„ZEPHIR“
fatüzelésü, légfütéses
folytonégő kályha
Tartóssága örökös! Több éves garancia!
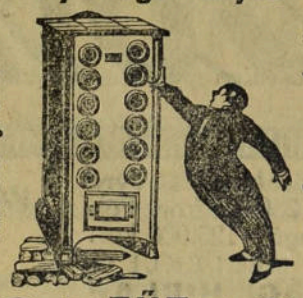
Fatüzelés legkellemesebb! „Zephir“-rel legolcsóbb!
10 kiló fával = FŰT = EGY SZOBÁT Leggazdaságosabb! Leghigienikusabb! 24 órán át
„Record“ szén és kokszfüzelésü, folytonégő kályhák, takaréktüzhelyek, kéménytoldók
Árlapot készséggel küld:
HÉBER SÁNDOR
kályha- és tüzhelygyáros Budapest, VI., Vilmos császár-út 39. — Telefon: T. 47—47.
Szept. 1-ig nagy árengedmény!
Lerakatok mindon nagyobb városban.

HAJNAL IMRE OKLEVELES MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Iroda: I. Attila-körút 47. I. em. Telep: VI., Reiter Ferenc-u. 22.
Telefon: József 81—05. Magas építés, átépítés és mélyépítés.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és müszaki vállalat BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ.
(Omnia Mozgóval szemben) — Telefon: József 1—64.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MÜHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. özdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden színben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

GÉPÉSZMÉRNÖK DEMBITZ SÁNDOR ELEKTROMÉRNÖK
általános müszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

Schmelhegger Nándor lakatos vállalkozó cégtulajdonos: Sallay Nándor
Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világitási, jelző és telefonberendezések építése és javítása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37. Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonkivó: József 15-82

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest, VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágitási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, szinpadi hatásvilágitások Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok.

Üveg-, porcellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

A réstauráció izgalmai a városházán

A választásokon minden érdemes tisztviselő ambiciója kielégítést fog találni
Sérelmet senkinek sem szabad szenvedni

A Fővárosi Hirlap közölte elsőnek a polgármesteri és egyéb állásokra szóló pályázati hirdetményt. Ebben a pályázati hirdetményben nem voltak ujdonságok, a városházán mégis a legizgalmasabb olvasmányok közé tartozott. Voltak, akik reménykedve és voltak, akik kétségek között olvasták, de bizonyos az, hogy az érdekelt olvasók sok százából élénk izgalmat váltott ki ez a száraznak tetsző olvasmány. Nem kevesebb, mint 178 betöltendő állásról van szó és ez a 178 állás rengeteg embert érdekel. A pályázatok természetesen csak később kezdenek majd beérkezni a főpolgármesteri hivatalhoz, mert valóságos illemszabállyá vált, hogy nem illedomos a pályázati hirdetmény után az első napokban kopogtatni. Bizonyos azonban, hogy a pályázatok százai fognak beérkezni, mert hiszen mindenki pályázni fog minden olyan állásra, amelyhez felfogása szerint kvalifikációja és egyéb jogosultsága volna. Kétségtelen így például, hogy

az alpolgármesterek és a tanácsnokok közül is sokan benyujtják majd pályázatukat a polgármesteri állásra, de csak azért, hogy igényjogosultságokat dokumentálják és majd azután, az utolsó órákban vonják vissza, hogy helyet adjanak a legérdemesebb pályázóknak.

Érdekes, hogy a városházán a polgármesteri állás kivételével egyelőre még kombinációk sincsenek valami bőségesen. Nem igen beszélnek arról, hogy kik lesznek az alpolgármesterek és kik lesznek a tanácsnokok. Valahogy úgy gondolja mindenki, hogy elsősorban a polgármesteri állás ügyét kell elintézni és ha már a polgármesterkérdésben kialakult a vélemény és a helyzet, akkor kerül a sor a többi kombinációra. Másként kifejezve, ez körülbelül az jelenti, hogy

a tanács összetétele körülbelül attól függ, hogy ki lesz a polgármester.

Megnyugvással és örömmel kell kontatálni azonban, hogy a pártok és általában a törvényhatósági bizottság tagjai között egyáltalán nem lehet valami vérengző hangulatot tapasztalni. Lehet, hogy egyes pártoknak a tanács egyes tagjaival szemben kifogásaik vannak, lehet az is, hogy a választáson a főtisztviselők közül néhányan kibuknak, de általánosságban azt lehet mondani, hogy a törvényhatósági bizottság tagjainak többségében a kiengesztelődés vágya érlelődött meg. Általában azt hiszik, hogy

az alpolgármesteri, tanácsnoki és egyéb főtisztviselői állások sorsa a pártok barátságos megegyezésén dől el.

Meglepetéseket általában nem igen várnak és még a legvérmesebben kombinálók is csak egy-két olyan nevet emlegetnek, amelyeknek viselői esetleg indexre kerülnek.

Ha így van ez a főtisztviselőknél, akkor fokozottabb mértékben van így azoknál, akik kisebb állásokat töltenek be. A hangulat az, hogy

erőszakolt fejvesztések nem várhatók, maradjon mindenki, aki becsületes munkával eddig jói betöltötte hivatását, a helyén, aki pedig megérdemli szorgalmával és tehetségével, de nem politikai állásfoglalásával, az kerüljön magasabb pozicióba.

Nem okoz különös nyugtalanságot az sem, hogy az elnöki ügyosztályt a külső jelentkezők egész tömege ostromolta meg. Ezek között az ostromlók között rengeteg a menekült főszolgabíró, vármegyei és városi főtisztviselő, B-listás fővárosi tisztviselő és egyéb okból elbocsátott alkalmazott. A főváros hivatalaiban lévő tisztviselők nyugodtak abban a tekintetben, hogy a törvényhatósági bizottság tagjaiban meg lesz az emberséges gondolkodás, hogy a tisztviselői karon kívül álló menekültek és egyéb pályázók kedvéért nem fogják kibuktatni azokat, akiknek munkájával és szorgalmával meg vannak elégedve.

A törvényhatósági bizottság nem fog új földönfutókat teremteni, nem veszi el senkinek az állását, mindenki nyugodtan várhatja meg a választás napját.

Némi izgalmat inkább [illegible] került, vagy nyugalmazott fővárosi tisztviselők keltenek majd, akik úgy érzik, hogy igazságtalanul estek a kommunizmust követő idők idegességének áldozatául. A pártok körében van olyan hangulat, amely szeretné majd az esetleges igazságtalanságokat expiálni és így nem lehetetlen, hogy néhány feltűnően igazságtalan módon elbocsátott tisztviselő vissza is fog kerülni a városházára. Ez azonban olyan nagy tömeg nem lehet, hogy emiatt a ma is a főváros szolgálatában aktív módon müködő tisztviselők között bármilyen izgalmat keltsen. Minden jel arra mutat, hogy a polgármesteri kérdés megoldása után nagyon nyugodt és síma tisztújítás következik.

Reformok az útépítésnél

Tanulmányútra mentek a főváros kiküldöttei Olaszországba és Svájcba

Szeptember 4-én ül össze Milánóban a *Nemzetközi útügyi kongresszus*, amelyen minden kultúrállam képviselteti magát, Magyarországról *Forster* Gyula egyetemi tanár vezetésével száztagú küldöttség, soraikban számos vidéki polgármester és mérnök vesz részt a kongresszuson. A főváros részéről dr. *Lobmayer* Jenő tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője, *Solty* Lajos műszaki főtanácsos, az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetője, *Rumbach* Dezső műszaki főtanácsos, *Király* Kálmán, *Schäffer* István, *Lappert* Rezső műszaki tanácsosok és *Karkas* Rezső főmérnök utaznak a kongresszusra.

A kongresszuson való részvétel céljáról érdeklődtünk

Solty Lajos főtanácsosnál,

akitől az alábbi felvilágosítást kaptuk:

— Milánóba tanulni megyünk. Tanulmányozzuk a makadámos rendszerű utak modern felszerelését és elsősorban a kátrányos, bitumen-makadámos burkolások módszereit. Az automobil rohamos térhódítására való tekintettel az útvonalak építésénél speciális szempontokat kell figyelembe vennünk és az automobilközlekedésre legalkalmasabb burkolási módozatokat kiválasztanunk. Nekünk e téren kevés tapasztalataink vannak, mert a gépkocsi terjedése nálunk még nem olyan régi. Tény, hogy

a mai vízzel épített és homokba ágyazott makadámos burkolás autóközlekedésre nem alkalmas.

Túlságosan porzik és a gépkocsit gyorsan tönkreteszi.

— Tanulmányozni fogjuk azután *a betonútépitést*. Amerikában már csak ez készül és Olaszországban is igen terjed. Állítólag a legideálisabb út — különösen automobilnak. Tulajdonképpen a betonút is csak makadám-út, amelynél homok helyett beton a kötőanyag. A kérdés most rendkívül aktuális, mert

egy érdekeltség nemrégiben ajánlatot tett a fővárosnak beton-utak épitésére.

Nekem egyelőre a beton-rendszerrel szemben aggályaim vannak. Egyrészt, mert a mi szélsőségesen váltakozó klimánk nem kedvező a betonutakra, másrészt, mert városi-burkolásra alig tartom alkalmasnak. Tapasztalataim szerint a betonút lármás, síkos, csúszós. Már pedig nálunk az autók mellett tekintettel kell lenni a lófogatú járművekre is, hisz egyelőre még azok vannak többségben. Aztán a beton igen merev, kemény, nehezen bontható. Már pedig a földalatti közműveknél: a gáz- és villanyvezetéknél, valamint a csatorna- és kábeljavításoknál gyakran kell felbontani a burkolatot. De hosszadalmas a javítás is. A betonút javításánál legalább 8—10 napig kell várni arra, hogy a burkolat kiszáradjon, jól kössön, ellenkezőleg szétmálik. Már pedig utcákat 8—10 napra elzárni a forgalom elől nem lehet.

— A kongresszus után a többi résztvevőkkel autókon bejárjuk az északolaszországi tavak vidékét, ahol az olasz kormány nemrég speciális autóutakat, ilyen betonutakat építtetett. Az olasz utak tanulmányozása után hárman, *Rumbach*, *Lappert* és én, Svájcba megyünk, ahol *Luzernben* a községi bitumenező és kátrányozó telepet és a községi vezetés alatt épített kátránymakadámos utakat tanulmányozzuk, majd Zürichben a különböző új próbaburkolási fajtákat szemléljük meg. Tanulmányútunk tapasztalatait már a legközelebbi útépítések során gyümölcsöztetjük.

Olcsó üzem
csak a
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusító:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

Elektromos világitási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára **Gabriel Antal**
oklev. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

Eredeti amerikai **RÁDIÓ KÉSZÜLEKEK** és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállalat
Budapest, VI., Izabella-u. 47. • Telefon 97-06.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Telefon: József 133-99

Fütés Viz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8—97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörü választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

ERŐS, TISZTA, A HELYI ADÓÁLLOMÁSTÓL NEM ZAVART, EGÉSZ EURÓPÁRA TERJEDŐ
SELEKTIV VÉTELT ÉRHET EL
Kapható mindenütt!

Kapható mindenütt!
TUNGSRAM-WESTERN 3 csöves rádiókészülékkel.
Gyártja: Egyesült Izzólámpa és villamossági r.-t., Ujpest

Horthy Miklós kormányzó is fogadni fogja a szállodatulajdonosok nemzetközi kongresszusának tagjait

Négy-ötszáz hoteltulajdonos érkezik a világ minden tájáról — A fényes ünnepségek programmja

Kommer Ferenc nyilatkozata a kongresszus jelentőségéről

Legutóbbi számunkban megemlékeztünk a *Szállodatulajdonosok Nemzetközi Egyesületének* szeptember végén Budapesten megtartandó kongresszusáról. Talán a milleniumi kiállítás óta nem történt oly jelentőséges mozzanat a főváros idegenforgalmának emelésére, mint a szállodatulajdonosok most megtartandó kongresszusa és így érthető, hogy az ügy fontosságára és jelentőségére való tekintettel máris minden lehetőt elkövet a kongresszus budapesti rendezősége, hogy a világ minden részéről idesereglő vendégek a lehető legjobb benyomásokat vigyék magukkal távozásuk alkalmával és a jövőben meggyőződéses, lelkes szószólói legyenek a magyar főváros érdekeinek.

A kongresszus előkészületeire vonatkozóan kérdést intéztünk a *Budapesti Szállodai Ipartestület* elnökéhez,

Kommer Ferenchez,

akitől a következő információkat kaptuk:

— A kongresszusra való meghívókat már szétküldtük és 32 külföldi állam szállodatulajdonosait invitáltuk meg a budapesti összejövetelre.

Legalább is 400—500 vendégre számithatunk és előreláthatóan a svéd, norvég, holland, eszt, francia, angol, osztrák, olasz, dán, svájci és német szállodaipar legtekintélyesebb reprezentánsait alkalmunk lesz körünkben üdvözölni.

Máris sorra kapjuk a leveleket, melyben a külföldi szállodások a legnagyobb örömmel ígérik meg a kongresszuson való részvételüket.

— Az előkészületek teljes erővel folynak és minden reményünk megvan reá, hogy vendégeink számára mindenképpen emlékezetessé fogjuk tenni az itt töltött napokat.

— A kongresszus jelentőségére bizonyára nem kell bővebben reámutatnom.

Végre közvetlen alkalmunk lesz arra, hogy a magyar főváros páratlan szépségeit, különlegességeit és kultúrájának gyöngyeit a nemzetközi idegenforgalom legbefolyásosabb irányitói elé tárjuk.

A kongresszus fontossága egyébként a külsőségekben is kifejezésre fog jutni. A vendégek szeptember 29-én, Bécsből, a *MFTR* külön luxus-hajóján fognak a fővárosba érkezni és ittlétük alkalmával *üléseiket a Tudományos Akadémia nagytermében fogják megtartani,* amit az Akadémia illusztris vezetője, *Berzeviczy Albert,* készséggel bocsátott rendelkezésünkre az ügy jelentőségére való tekintettel. Külön ki kell emelnem annak a ténynek a fontosságát, hogy maga

Horthy Miklós kormányzó úr őfőméltósága is ünnepies fogadást fog tartani a vendégek tiszteletére a királyi várban.

— A kongresszussal kapcsolatosan *az Opera diszelőadásában fogja bemutatni* a *„Farsangi lakodalmat"* és külön nagyszabású ünnepséget fogunk rendezni a kongresszus utolsó napjának estéjén a magyar bor apoteózusa számára. Ez az estély igen hangulatos „garden party" alakjában fog lefolyni Vajda-Hunyad várában. Szerepelni fog ott az operaházi balletkar, a filharmonikus zenekar és ennek során

a különféle magyar borfajták festői allegóriákban fognak megelevenedni a vendégek előtt.

Ugyanekkor a kis sziget egyik dombján hangulatos szüreti mulatságot fognak bemutatni, míg a földmüvelésügyi múzeum egyik termében

szakácsmüvészeti kiállitás

remekeiben lesz alkalmuk gyönyörködni a vendégeknek.

— A kongresszus alkalmából a szállodatulajdonosoknak Kölnben megjelenő hivatalos lapja, a *„Hotel"*, ünnepi számot fog kiadni, amelynek hasábjain *Ripka Ferenc* főpolgármester magyar és német nyelvű üdvözlő sorokat fog intézni a kongresszus tagjaihoz, gróf *Bethlen* miniszterelnök francia és német nyelven, *Glück Frigyes,* kormányfőtanácsos, bizottsági tag, német és angol nyelven fog megemlékezni a kongresszus jelentőségéről, de külön cikkekben fog megemlékezni az összejövetel fontosságáról *Walko* kereskedelmi miniszter, *Pekár* Imre, báró *Szterényi* József, nemkülönben a magyar zsurnalisztika nesztora: *Rákosi* Jenő.

A kongresszus részletes programmja

egyébként a következő: *szeptember 29-én* reggel félnyolckor Bécsben hajóra szállanak a vendégek és este kilenckor, a fővárosba való megérkezés után, ismerkedő estélyre gyülnek össze a *Hungária*-szállóban; *30-án:* 10 órakor az Akadémia nagytermében díszközgyülés, 10½ órakor a hölgyvendégek séta-autózásra indulnak; 1¼ órakor ebéd a *Royal*-szállóban; 7½ órakor ünnepi lakoma a *Vigadóban; október 1-én:* 9½ órakor a felügyelőbizottság ülése az Akadémia kistermében; 10 órakor a díszközgyülés folytatása a nagyteremben; 1½ órakor a Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének díszebédje az *Alsó-Margitszigeten;* 3 órakor autókirándulás a *Jánoshegyi kilátó-toronyhoz:* 7½ órakor az *Opera diszelőadása;* 10 órakor a *Székesfőváros bankettje a Gellért-szállóban;* a szálló és gyógyfürdő megtekintésével kapcsolatban; *október 2-án:* 10 órakor összejövetelek a *Dunapalota, Bristol* és *Carlton* szállodákban; 10½ órakor *Horthy Miklós kormányzó a várban fogadja a vendégeket;* utána a Vár, Halászbástya és Országháza megtekintése; 8 órakor a *földmüvelési miniszter fogadóestélye Vajda-Hunyad várában,* szüreti mulatság, a magyar borfajták bemutatása.

Remélhetőleg a külföldi szállodatulajdonosok gyönyörű impressziókkal fognak eltávozni a magyar fővárosból és remélhető az is, hogy *Budapest főváros nagy áldozatokkal fentartott Idegenforgalmi Hivatala végre egyszer hivatása magaslatára fog emelkedni és megfelelő rendezéssel iparkodik majd a kongresszus sikerét biztositani.*

SZÓRAKOZÁS

Décsi-Mozi lett a Mozgókép-Otthonból. Bizonyára kevés ember mondhatja el magáról olyan jogosultan, hogy a neve fogalmat és programmot jelent, mint *Décsi* Gyula, a magyar filmszakma ez a kiváló reprezentánsa. Ennek a már nem egészen újkeletü megállapításnak az ad most friss aktualitást, hogy Décsi Gyula, ki az egykori háború előtti időkben megcsinálta a főváros egyik legnépszerübb s leglátogatottabb moziját, most újból egyedüli tulajdonosa lett a Teréz-körúti Mozgóképszínháznak s a Mozgókép-Otthonból *Décsi-Mozi* lett. Décsi Gyula mindenkor értette a módját, hogy a legkiválóbb amerikai filmattrakciókkal tegye eseményekké a heti bemutatóit s bizonyára felesleges most külön tájékoztatót adni az újból tulajdonába került filmszínház programmjáról. Décsi Gyulától s a vezetésben osztályos feleségétől egyszerüen azt várja a publikum, hogy maradjanak hüek azokhoz a tradiciókhoz, melyek révén a főváros legelőkelőbb és legkényesebb ízlésü mozipublikuma már hosszú idők óta törzsközönségévé vált ennek a mozinak, most is, mikor a teljes otthonosság jogán érvényesithetik törekvéseiket a Décsi-Mozi további népszerüsége érdekében.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai utca 18. sz
Szeptember 1-től minden este ½9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépésével közkivánatra a **KALABRIASPARTHIE**

Arturo Vigna vezényli a világhirü olasz operaegyüttes vendégjátékát a Városi Színházban.

Csütörtök, szeptember 2: Cavalleria Rusticana és Pagliacci.

Szombat, szeptember 4: Tosca.

Vasárnap, szeptember 5: Il Barbiere di Siviglia.

Kedd, szeptember 7: Madama Butterfly.

CORVIN SZINHÁZ
Szeptember 2—8.
A meccs hőse
Izgalmas sportregény 8 felvonásban.
Főszereplők BERT LYTEL és MARION NIXON
Trullala hercegnő
Vigjáték attrakció 8 felvonásban
Főszereplők LILIAN HARVEY és HANS JUNKERMANN
Előadások hétköznap fél 7 és 9 órakor, vasárnap fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

A Vígszinház e hetét három nagy siker tölti be, még pedig a következő sorrendben:

Vasárnap, csütörtök, szombat és vasárnap:

A szókimondó asszonyság.

Péntek:

Antónia.

Szerdán és hétfőn:

Seybold.

KAMARA KERTMOZGÓ
Szeptember 2—8.
Kékszakál utolsó felesége
filmregény 8 felvonásban
Főszereplők BLANCHE SWEET és BEN LYON
A repülő táltos
egy vakmerő lovas és egy pompás paripa története 6 felv.-ban.
Előadások a Kamarában hétköznap 6, 8 és 10 órakor, vasárnap fél 5, negyed 7, 8 és 10 órakor.
A Kert mozgóban mindennap fél 8 és fél 10 órakor.

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fütés Csatornázás

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt **POLGÁR ÉS MÜLLER**
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Kraszner József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72.
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindenemü fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

Oláh József
épület- díszmübádogos és vizmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—89

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és diszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 123—05.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

HANTOS TESTVÉREK R.-T.
FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME
BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.
TELEFON LIPÓT 994—51. TELEFON LIPÓT 985—23.

Rövidesen új szemétgyüjtési rendszer lép életbe a fővárosban

A jövő évben a makadám-utak kétharmadát olajjal fogják portalanítani — A télen új hóekéket hoznak üzembe

Kétségbe nem vontható tény, hogy a főváros vezetősége a háború utáni esztendőkben minden lehetőt elkövetett arra nézve, hogy Budapest higiéniája a nyugati nagy metropolisokkal egy nívóra emelkedjék és ennek örvendetes eredménye, hogy a néhány hét előtt megtartott nemzetközi köztisztasági kongresszus szakemberei a legnagyobb elismeréssel adóztak a magyar főváros mindenképpen mintaszerű köztisztasági rendszeréről és intézményeiről. E téren azonban nincs megállás és a főváros hivatott tényezői a közeljövőben még fokozottabb mértékben kívánják fejleszteni a köztisztasági intézkedéseket és ennek során főként *az úttestek minél tökéletesebb portalanitását*, valamint a *szemétgyűjtés és eltakarítás egy új rendszerét kívánják megvalósitani.* Kérdést intéztünk e nagyjelentőségű városhigiéniai problémákra vonatkozóan,

Balló Alfrédhez,

a *Székesfővárosi Köztisztasági Hivatal* igazgatójához, akitől a következő nagyérdekű információkat kaptuk:

— *A fővárosi úttestek portalanitási problémája szempontjából döntő fontosságúnak kell tartanunk a nemrég bevezetett olajozási szisztémát.* A főváros tudvalevőleg több mint 3,000.000 négyszögméternyi kiterjedésű makadám úttesttel rendelkezik és a város egészségügyi szempontjából igen nagy fontossága van, hogy ezeknek az úttesteknek a legkisebb szélfúvásra is már reagáló porát valamikép lekössük. Az öntözés, amellett, hogy nem képes megfelelni hosszabb időre a kitűzött célnak, meglehetősen hosszadalmas és háládatlan procedura. Így terelődött azután a figyelmünk a külföldi nagyobb városokban már bevezetett és igen jól bevált olajozásra.

— A főváros az idén mintegy 1 millió négyzetméternyi területet olajoztatott. Ebből saját üzemben csak egész kis töredéket végzett el, a többit pedig reábízta négy olajgyárra: a *Magyar Olaj és Vegyipar*, a *Schwarz Rudolf és Társa*, valamint a *Magyar Petróleumipar Rt.* és a *Fanto-művekre.*

A négy gyár a legnagyobb megelégedésünkre végezte el a kitűzött munkát és az olajjal portalanított makadam-utak a főváros lakosságának valóban örömére szolgálnak.

A tervezett 1 millió négyzetméternyi területet túl is léptük az idén 30.000 négyzetméterrel, miután utólag kitűnt, hogy az úttestek mértéke hibásan volt felvéve. Az elért kiváló eredmények folytán mindenképpen kívánatos, hogy az olajjal való portalanitást fokozatosan az összes makadám-utakra kiterjesszük. Előreláthatóan a tanács a köztisztasági bizottságnak oly előterjesztést fog tenni, hogy

a jövő évben már 2 millió négyzetméternyi területen végeztessünk olajjal való portalanitást.

— Érdekesnek tartom megemliteni, hogy az eddigiek szerint egy négyzetméternyi terület évi olajozása 8300 K-ba és így

az 1 millió négyzetméternyi terület portalanitása csaknem 9 milliárd koronába került.

Viszont *a vízzel való locsolás* ugyan egy év alatt 6 milliárd koronába került volna csak, de nem szabad szem elől tévesztenünk, hogy már csak az utak konzerválása szempontjából hasonlithatatlanul előnyösebb az olajjal való kezelés és így végeredményben *az olajjal való portalanitás mindenképpen racionálisabb.*

— Az olajgyárakkal kötött ármegállapodásunkat azonban annyiban mindenesetre módositani fogjuk, hogy a jövőben *külön egységár szerint fogjuk végeztetni magát az olajozást*, mig eddig az egységárban benn volt — tekintet nélkül a végzett olajozás menynyiségére — maga az ezzel járó munkának a díjazása is. Ilyen módon tartós esős idők esetén — tekintettel az olajozási munkák lehetőségének a csökkenésére — jelentős megtakarításokat eszközölhetünk.

— Ugyancsak

jelentős reformokat szándékozunk végrehajtani a közeljövőben a szemétgyüjtés terén.

Már a tavasszal versenytárgyalást irtunk ki új szemétgyüjtő-apparátusok számára és ez alkalommal a neves szakemberekből álló zsüri úgy találta, hogy a kitűzött célt a legjobban megközelíti

a Weisz Manfréd-gyárral közösen megkonstruált készülékem (Weisz Manfréd—Ballószabadalom), **valamint a Schmidt és Mellmer weidenaui német gyárnak idevágó szabadalma.**

Igy aztán a tanács, illetve a köztisztasági bizottság határozata szerint a legközelebb megkezdődő kísérleteknél mind a két készüléket ki fogjuk próbálni és végül is azt kell az egész városra kiterjeszteni, amelyik rendszer a gyakorlatban jobban be fog válni. Meg kell jegyeznem, hogy a szemétgyüjtés új rendszerével kapcsolatosan megfelelő

szemétfuvarozó autókat is fogunk beszerezni és úgy ezeket, mint a szemétgyüjtő készülékeket kizáróan a hazai iparnál fogjuk megrendelni.

— Ugyancsak fokozottabb figyelmet kívánunk fordítani a közeljövőben az utak tisztántartására s ebből a célból

szaporitani fogjuk az öntözőkocsi-parkunkat.

Igy a mindenképpen bevált *Krupp-féle nagyteljesitményü öntözőkocsikból is rendelni fogunk még néhányat.* Ezek miatt ugyan némi támadásban volt részünk és azt is kifogásolták bizonyos oldalakon, hogy ezek a Mammut-kocsik rongálják az úttestet. Utóbb azután pontos számításokat eszközöltünk a szóbanforgó kocsi teherviszonyairól: kitűnt, hogy a kocsi súlyelosztása a tiz keréken oly előnyös, hogy vele egyetlen luxusautó sem versenyezhet. Egyáltalán újabban divat lett a főváros köztisztasági hivatalát gáncsolni az országszerte állitólag előfordult közszállitási anomáliákért is. Erre vonatkozólag csak annyit kívánok megjegyezni, hogy a vidéki városok úgyis gyakran fordulnak hozzánk útbaigazitásért a köztisztasági berendezéseikre vonatkozóan, a legnagyobb ritkaság azonban, hogy a tanácsainkat valóban kövessék is.

— Még csak azt kívánom kiemelni, hogy *a téli hóesések alkalmával* is már új metódus alapján fogjuk a hó eltakarítását eszközölni és itt különösen

nagy reményeket fűzünk a Schlick—Nicholson-gyár ismeretes hóeke-szabadalmának a működéséhez.

A találmány iránt — mely a köztisztasági kongresszus alkalmával igen nagy tetszést aratott — a külföldi gyárak is sürün érdeklődnek. Amennyiben a hóeke praktikus értéke megfelelő lesz, úgy *az összes öntözőkocsikra a tél folyamán ilyen hóekéket fogunk szerelni* és ezek segitségével előreláthatóan módunkban lesz a hó összegyüjtését az eddiginél jóval gyorsabb és intenzivebb módon eszközölni.

SCHŐNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA-UTCA 22.
Telefon: J. 131-72.

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

PINTÉR JÓZSEF
aszfaltosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—28.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés díjmentes.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

SZIEBER IMRE BUDAPEST, II. BATTHYÁNY-UTCA 59.
szobafestő-, érczfényező- és mázolómester

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Élvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

Az osztrák „PERL" és amerikai „CLEVELAND" gyártmányu AUTOMOBILOK magyarországi vezérképviselete
TICHY TESTVÉREK
Automobilkereskedelmi vállalata
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5
Telefon: Lipót 989-03

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-73, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEM BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ▪ TELEFON 138—38.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Előtvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Reisinger Aurél okl. gépészmérnök villamossági vállalata Alapitási év 1905
Iroda és műhely: VII, Vilma királynő-út 33
Telefon: József 28-64. Telefon: József 28-64.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készit egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fütésekhez:
RADIÁTOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Események

...

Ünneprontók

Az utolsó idegen, az utolsó vidéki látogató is összecsomagolt már és elhagyta Budapestet, ahol a Szent István Hetet kétségkívül igen kellemes szórakozás közepette töltötte el. Ezzel az idei esztendőre le is záródhatnának a Szent István Hét aktái. Elkönyvelhettünk volna szép és becsületes sikert és följegyezhettük volna magunknak, hogy jövő esztendőre hogyan kell még jobban, még kitünőbben, még praktikusabban megrendezni ezt a nagy nemzeti ünnepet. Ezzel ellentétben a kicsinyes kifogások és alantas támadások egész légiója indult meg. Talán éppen azok, akik pár nappal előbb még a legbüszkébbek voltak a Szent István Hét sikerére, most egyszerre frontot változtatnak és a kritika mérgezett nyilait kezdik lövöldözni. Mert hiszen a kritika nem ártana, a kritika mindig csak használt, mert nem lehet semmit olyan jól csinálni, hogy jobban ne lehetne. A jóindulatú kritikát a Szent István Hét gondolatának felvetői és megvalósitói kétségkívül hálás köszönettel is fogadnák. Volt is részük benne és valószínű, hogy az idei tapasztalatok és az idei jóindulatú kritikák alapján a jövő esztendei Szent István Hét talán még nagyobb sikert fog hozni. De egy kicsit különös, hogy valósággal sorakozót fújnak azok a kritikusok, akik a kákán is csomót keresnek, akik az apró hibákat bünökké fújják fel, a véletlent szándékosnak tüntetik fel. Nem keressük az okokat, amelyek ezt a rosszindulatú kritikát életre hivják. De el kell mondani mégis, hogy az ünneprontással határos az, ami itt történik. Szeretnénk, ha azokat, akik az idő rövidsége mellett és a rendelkezésre álló szerény eszközök kihasználásával a lehető legjobban megrendezték a Szent István Hetet, ezek az alantas támadások nem kedvtelenitenek el. Az idei Szent István Hét jelentős sikert hozott, de még több reményt arra, hogy talán már a jövő esztendőben a siker maximumát lehet biztositani.

Gazdasági Hirlap című állandó mellékletünk helyszüke miatt e számunkból kimaradt.

Tatarozzák az új városházát. A város parlamentjének székházában, ahol a főpolgármesteri hivatal is székel, nagyszabású tatarozási munkálatok folynak. A restaurálás munkája iránt érdeklődtünk *Halász* József főigazgatónál, a városi épületek gondnokánál, aki az alábbiakban tájékoztatott bennünket:

— Az új városháza belső falfestményeit 43 év előtt és azóta sem restaurálták. Most már azonban tovább várni nem lehetett, mert a falfestéseket főleg a gázcsövek mentén képződött salétrom elmálasztotta, de általában lekopott, elhalványult a pompás reneszansz stilusban készült fal, amelynek terveit — úgy tudom — *Steindl* tanár, az épület alkotója maga készitette. A dús aranyozású, bibortónusu festmények és gyönyörű mennyezetek restaurátorát legmegfontoltabban kellett kiválasztanunk. Végre is *Hauswirth Ödönt*, a neves iparművészt és restaurátort biztuk meg a munkálatokkal, aki a budavári koronázó Mátyás-templom falfestéseit is restaurálta. A falakat a legpontosabb rajzok után újítják meg, s minden ecsetvonás a legnagyobb gonddal történik. A restaurálás több mint 350 millió koronájába kerül a városnak. A festéssel egyidejüen teljesen kicseréltük az új városháza világitását is, főleg a folyosókét és a közgyülési termét. A közgyülési terem gázvilágitását annakidején csak ideiglenesen alakitották át villanyra, úgyhogy most ennél is alapos munkát kellett végezni. A két óriási rézcsillárt levettük, kitisztogattuk, s a gázégőket teljesen villanyra cseréltük ki. Egy-egy csilláron 150 villamoskörte van, úgyhogy most, az elnöki emelvény kandelláberein kivül, 300 égő világitja a termet. A közgyülési terem padsorait is kijavitottuk, a csapóülőkék felszerelésére azonban az idén nem kerülhetett a sor, mert rövid volt a nyári szünet. Rendbehoztuk a közgyülési termet környező helyiségeket is: a társalgókat, ruhatárakat, s különösen nagy átalakitáson megy át a büffé. A büffének azt a szobáját, amelyben a kiszolgálás történik, jelentékenyen megnagyobbitjuk. A munkálatok már befejezésükhöz közelednek és mire megnyílik az új ülésszak, az új városháza már diszes köntösben várja a városatyákat.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelitő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopüdia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

Alapittatott 1849 — Betonepitő — Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépitési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Molnár István épitész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36. sz.
Telefon: József 85—48

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

MAJER GASPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

Egyed János épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Spectalista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

SZEKÉR GYULA
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Rezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

A MAGYAR LOVAREGYLET
1926 szeptember hó 4, 5, 11, 12, 18, 19, 25 és 26-án, Budapesten lóversenyt rendez. A versenyek kezdete d. u. 3 óra. Napijegyek: I. hely 100.000 K, II. hely 40.000 K, III. hely 15.000 K, napi páholy 4 személyre 600.000 K, páholyülés 150.000 K, a külön fogadási helyre (Bookmakerek körébe) napijegy 200.000 K. Villamosközlekedés az I. és II. helyhez a 26, 29 és 36-os kocsikkal, a III. helyhez a 24 és 38-as kocsikkal és a B. H. É. vasúttal a keleti pályaudvartól. Autótaxi a város minden részéről. Vendéglő és totalisateur minden helyen.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

GOLDBERGER és RÓNAI
okleivel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, diszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

Klekner Lászlóné asztalosáruraktára és faragómunkáló telepe **Budapest**
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

ZONGORAK

DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

Telefon: J. 41-40
Skolkay Mátyás
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya-utca 23

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Őv-utca 183. Telefonhivó: J. 96-21

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a **TETŐT**
meg kell javitani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik **KNAPPOVICS és KEPPICH**
pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és leikiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—98.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

Vizfütések
Gőzfütések
Légfütések
Kaloriferek
Kályhák
Kandallók
Lemezárúgyár részvénytársaság
Fütési- és kályhaosztálya
Hrauda Károly igazgató
Városi iroda: V., Falk Miksa-utca 20. Telefon: Lipót 986—07

A magyar kézműipar kiválóságának bemutatója

Országos kézműipari kiállítás az Iparcsarnokban

Szombaton délelőtt nyílt meg ünnepélyes külsőségek között az *Országos Kézműipari Kiállítás* a városligeti Iparcsarnokban. A magyar kézműiparosmesterek ez alkalommal megint csak bizonyságot tettek arról, hogy az ipari tudásukat, ízlésüket és hangyaszorgalmukat az utóbbi súlyos gazdasági évek sem tudták csökkenteni. A nagyszámú előkelő közönség igaz gyönyörűséggel vette szemügyre az ízléses és művészi keretben felsorakozó kiállítási cikkeket.

A kiállítást *József* főherceg nyitotta meg néhány lelkes szóval és ennek során elismerő szavakkal adózott a magyar kézműiparosok impozáns teljesítőképességéről. A székesfőváros részéről *Lobmayer* Jenő tanácsnok, dr. *Lamotte* Károly tanácsnok-főjegyző és *Hamvasy* István elöljáró, főjegyző jelentek meg a kiállítás megnyitásán. Ugyancsak számosan jelentek meg az ipari- és kereskedelmi élet ismert kitűnőségei közül.

Az impozáns kiállításon a közönség állandó tetszésével találkoznak az alább fölsorolt cégek tárlatai:

A magyar gyártmányú Nova motorkerékpárok a kistarcsai Gép- és Vagonfelszerelési Gyár Rt. termékei, az autókiállítás egyik legszebb helyén nyertek elhelyezést. Az aránylag rövid multra visszatekintő motorkerékpárok olyan fényes győzelmek sorozatával kezdték meg pályafutásukat, amelyekre a legelső régi angol gyárak is büszkék lehetnének, amennyiben az itthoni versenyeken is, ahol Nova indult, mint biztos győztes ért majdnem minden esetben a célhoz. Sorozatos győzelmei vonzzák a kiállítás publikumát a szép magyar Nova-gépekhez. Elsőrendű rugózásuk, stabilizálásuk a magyar utakra kiválóan alkalmassá teszik. Ezt a használhatóságot legjobban az a nagyszámú gép bizonyítja, mely a magyar utakon szalad minden hiba nélkül. Az összes nagyságú gépek, valamint igen szép oldalkocsijai a gyárnak állandóan raktáron vannak s a Liszt Ferenc-téri kiállítóteremben bármikor vételkényszer nélkül kipróbálhatók.

Ötletben, célszerűségben valósággal Columbus tojása a Magyar Kefe-, Kosár- és Seprőgyár R.-T. Kispest (Irányi Dániel-u. 3—5.) cég csodakeféje. Ehhez fogható találmány még alig volt ipari kiállításon és ennek a kiállításnak is egyik legérdekesebb látnivalója, mondhatnánk szenzációja. A cég vezérigazgatója, Steinmetz, alig győzte fogadni József kir. herceg és kíséretének elismerését, mikor elmagyarázta és bemutatta ennek a nagyszerű találmánynak használhatóságát. A csodakefe lényege, hogy a lakás bármely részét, sarok, mennyezet, párkány, egyszerű beállítással a legtökéletesebben portalanithatjuk. Értékben ugyanilyen a másik csodakefe, a lábtörlő, amely a port, sarat, havat, vizet a legtökéletesebben takarít le a lábbeliről, összegyűjti egy tartályba és így abszolút tiszta cipővel léphetjük át a küszöböt. A találmánynak még az az érdekessége is, hogy az elkopott kefe automatikusan pótlódik, úgyhogy éveken át jó állapotban marad a kefe. A cég mindenkinek ad egy ismertető nyomtatványt, amelynek van egy szelvénye és ezt a szelvényt 10.000 korona értékben tudhatja be a vásárló közönség a csodakefe vételénél.

Művészi kivitelű és gyönyörű összhangú harangokat állított ki **Slezák László harangöntő** (Budapest, VI., Frangepán-u. 77.). A kiállításon látható harangok a következő egyházak részére készültek: Zalaegerszegi róm. kath.: 1000 kg, Balassagyarmati róm. kath.: 600 kg és a Szentjakabfalvai róm. kath.: 300 kg. József főherceg hosszabb ideig gyönyörködött a cég gyártmányaiban és melegen gratulált Slezák mester kitűnő teljesítményéhez.

A mult évi tárlaton ezüstéremmel tüntették ki **Zöld József lakatosmestert** (Árpád-u. 8.), aki ezen a kiállításon is nagy feltűnést keltett konyha melegvízberendezésével, amely felhasználja a fűtésnél feleslegessé váló meleget a háztartásban szükséges melegvíz előállítására. A modern lakatosmunkáknak mindenféle fajtáját látjuk még ezen a kiállításon, közöttük különféle központi fűtési berendezéseket és az autogénheggesztés vállfajait. József kir. herceg dícséretét fejezte ki a cég tulajdonosa előtt.

Thurzó Rezső fémárugyáros (VII., Kazinczy-u. 46.) specialitása a hamutartó, mely minden házban, lakásban és mindenütt nélkülözhetetlen. A gyár tulajdonosa a kiállítás tartama alatt gyári áron árusíttatja, hogy bebizonyítsa a nagyközönségnek árujának tartósságát és jó munkáját. Fenti gyár fémnyomást eszközöl kerek és ovál formában. Van galvanizáló, nikkelező, ezüstöző és tömeggalvanizáló gyártása. József kir. herceg hosszabb ideig szemlélte a gyártmányokat és elismerését fejezte ki a cég tulajdonosa előtt. Az ízlésesen berendezett pavillont minden látogató figyelmébe ajánljuk.

Schebián Emilné és Társa. Baross-u. 9. Ízlés, anyag és szép kidolgozás tekintetében első helyen áll fenti cég gyönyörű kivitelű női-, férfi- és gyermekfehérneműivel, kézimunkás kelengyékkel. Készít a cég teljes kórházi fehérnemű felszereléseket is. József kir. herceg hosszabb ideig szemlélte a kiállítást és elismerését fejezte ki a látottak felett.

Sásdi János asztalosmester. VI., Szent László-utca 26. Minden kiállítást látogatónak figyelmébe ajánljuk ennek a derék mesternek kislakástípusú elpusztíthatatlan Borovi-fenyő hálószoba-berendezését, melyet hallatlan olcsó áron, díszesen állít elő. József kir. herceg nagyon megdícsérte a tulajdonost szép munkájáért.

László Jenő műöntő (IX., Knezits-utca 12.) kiállítása valóban díszére válik fenti cégnek. Szobrok bronzból, nippek, írókészletek, plakettek, csillárok és mindennemű fémből készült lakásdíszek különösen érdekessé teszik a pavillont. Ezek a cikkek mind láthatók és lehet mindenben gyönyörködni. A cég tulajdonosát József főherceg őfensége elismerő szavakkal tüntette ki.

Seenger Béla márvány- és kőipari gyártelepe (II., Kis-Rókus-u. 21.) a magyarországi bányakincsek sorában a korondi arragonitból készült díszműtárgyakkal keltett nagy tetszést. Emellett pedig a gyár birtokában levő egyedüli magyar márványbányának, a siklósi nemesmárványbányatelepeknek anyagából készített tárgyak váltottak ki számos elismerést a kiállítás látogatói sorából, akik közül elsőnek József kir. herceg adózott nagy elismeréssel.

Gotsch M. Mihály, kályhásmester, II., Batthyány-utca 13., régi jól bevezetett budai cég. Munka és pontosság tekintetében első helyen áll. A kiállítás közönsége csodálattal nézte a legújabb szabadalmú töltőkályhákat, amely 8 kilogramm szénnel meleg szobát tart és a begyújtás után aznap semmiféle kezelést nem igényel. A cég tulajdonosa József kir. hercegnek elmagyarázta a kályha előnyeit és őfensége nagyon megdícsérte és elismerését fejezte ki.

Weissburg Aladár műszaki vállalkozó, Bethlen-utca 12. A jelenkor legjobb találmánya a legújabb kávépörkölő-készülék: Weissburg szabadalma. Ez a készülék gázra és villanyra felszerelhető minden kávéház- és szállodaüzemben, úgyszintén fűszerkereskedőknél nélkülözhetetlen. József kir. herceg őfensége a feltalálót, Weissburg urat nagyon megdícsérte a világraszóló találmányáért. Vezérképviselet és egyedárusítás Rédey Pál Budapest, Bethlen-utca 12. Ugyanott teljesen díjtalanul mutatják be az érdeklődőknek a gépet teljes üzemben és próbapörkölést is végeznek.

Wertheimer R. ernyőkészítő, IV., Kecskeméti-u. 13. Feltűnést keltett a kiállításon a cég ízléses összeállítású pavillonja. A legszebb, gyönyörűen kiállított és elkészített selyem nap- és esernyőkben gyönyörködhetünk, melyek mind saját készítményei. József kir. herceg őfensége nagyon megdícsérte a cég tulajdonosát a látottak felett és érdeklődéssel magyaráztatott magának.

Hazai szoborkészítő műterem, Blau és Spiegelberger (Kazinczy-u. 12.) Ezt a céget a szoborszakmában már többször kitüntették. Speciálitása szent szobrok és világi szalón- és dísztárgyak. József kir. herceg a cég főnökét, Spiegelberger Mártont, megszólításával tüntette ki.

Goreczky Ferenc bőrönd és bőrdíszműáru gyártó, József-körút 59. A kiállításon feltűnt gyönyörű bőröndjeivel, melyek utazásra alkalmas szükségleti cikkekkel vannak berendezve. Retikülök, aktatáskák, neszesszerek díszes tömegében gyönyörködött József kir. herceg, megdícsérve a cég tulajdonosát.

Udvari János órás és ékszerész, Kunszentmiklós, udvari órásmester a feltalálója az órák lejárását, illetve felhúzását jelző készüléknek. Azonkívül három részből álló, kicserélhető pengéjű zsebkése tűnik fel, melynek előnye, ha a penge használhatatlan, egyszerűen kicserélhető. Végül egy zár, mely fölülmulja az eddig használt zárakat. József kir. herceg magas elismerését fejezte ki Udvari János előtt.

Seligmann és Ballada elektro- és rádió-technikai vállalata (V., József-tér 11.) gyönyörű rendezésben és igen nagy választékban mutatja be a mai rádiótechnika összes legújabb gyártmányait. Az amerikai rádiógyártmányok összes készülékeit itt a rádiósportolók megtalálhatják, a kiállított gyönyörű szakdolgok mellett is különösen feltűnik az „Interflex" amerikai 3 lámpás gyönyörű készülék.

Csicseri Andor rézműves (Tavaszmező-utca 11.). Speciálista csőidom készítésében. Most is első helyen áll és feltűnést keltett vasból és vörösrézből álló vízdesztilláló készülékе, a közönségnek nagyon tetszettek kiállított gyártmányai. József kir. herceg látható tetszéssel szemlélte a kiállított gyártmányokat, amelyhez a cég tulajdonosának elismerését fejezte ki.

Czigler János (VIII., Koszorú-u. 12.) vörösrézáru és vegyipari gépgyár nagy dimenziókban mutatja be a legújabb típusú pálinkafőző, likörlepároló készülékeket, likörgyári és cukorgyári berendezéseket, valamint cukrászati és éttermi főzőedényeket. Igazán büszkeségei a magyar rézművesiparnak a kiállított tárgyak, úgyhogy fenti gyár ebben a szakmában a külföldi behozatalt teljesen kiszorította. az országból. József főherceg melegen gratulált a cég főnökének.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállítását és felállítását, cserépkályhák tisztítását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

Az országos Vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tüzhelyek készítési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

HAHN IGNÁC
MŰÉPÍTŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZÍTŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

Alapíttatott: 1868. **MOLNÁR LAJOS** tüzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FÜTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 • Üzp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meldinger „Helios" és Redivivus folytonégő kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredőnyök, acéllemezredőnyök stb.

SERE MÁTÉ
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

CEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

GRÜBEL KÁROLY utódai cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—76.
— Készit templomberendezéseket és különleges butorokat. —

Morzál István
Budapest, X., Asztalos Sándor ucca 7. sz.
TELEFON: J. 10—86.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek gyára

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 903—74.

CONTINENTAL PNEU GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek Gummijavitás

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Hungaria-körúti kislakásos telep födém kicserélési munkálatait Tömpe Károly kapta 75 millió 700.000 K-ért.

A sziget-utcai iskola emeletráépítésével kapcsolatos lapburkolati munkálatokat Schillinger Vilmos kapta 88 millió K-ért.

A Rókus-kórház burkoló munkálatait Schillinger Zsigmond kapta 67,650.000 és Urbach és Tafler 72,600.000 K-ért.

A Szt. László-kórház mázoló munkálatait Zurán Béla kapta 51,520.000 K-ért.

A ferencvárosi helyi kikötő elektromos szállító berendezését a Gép és vasút felszerelési r. t. szállítja 378,577.000 K-ért.

A Báthory-utca kövező előmunkálatait Lerch Károly kapta 20,700.000, az **aszfaltozási** munkálatokat a Magyar Aszfalt R. T. 545,415.000 K-ért.

A központi csatorna szivattyútelep részére szükséges elektromotorok és szivattyúk szállítására a Schlick—Nicholson-gyár kapott megbízást 1958 millió K-ért.

A Szt. István-kórház kőműves tatarozó munkáit Méhn Antal kapta.

A Simor és Villám-utcák sarkán épülő bérházak parkettázó munkálatait a Nasici taningyár r. t. és Barna Gábor r. t. kapták négyzetméterenkint 180.000 koronáért.

A Váci-út és Gyöngyösi-út sarkán épülő bérház A pavillonjának hengerelt vastartóinak szállítását Delmár Béla kapta.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros központi tüzelőszerraktára írásbeli versenytárgyalást hirdet a részére szükséges és folyó évi október 1-től 1927 február végéig leszállításra kerülő 50.000 q nagy görcs, tuskó és korhadásmentes kemény hasáb tűzifa szállítására.

A szabályszerűen kiállított, lepecsételt borítékban elhelyezett bélyeges és szállítási feltételekben részletesen körülírt ajánlatokat **1926 szeptember 6. napján (hétfőn) délelőtt 10 óráig** kell a Központi tüzelőszerraktárnál (X. ker., Ceglédi-út 1—3. sz.) benyújtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A szállításra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételek hétköznaponkint délelőtt 8—2 óra között a Központi tüzelőszerraktárnál tudhatók meg.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsának joga van arra, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1926 augusztus 25.

Budapest székesfőváros központi tüzelőszerraktára.

93.793/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a városligeti Széchenyi-gyógyfürdővel kapcsolatban építendő uszoda 1. ácsmunkáira és 2. bádogosmunkáira.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenként 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 augusztus 30-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a középítési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták Dörre Endre mérnöknél (Központi városháza, III. em. 354. sz.) megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. emelet 372.).

A biztosítékon kívül további 5 (öt) százalék a mindenkori keresetekből és számlákból szerintezési levonásként visszatartatik egészen a végszámla tanácsi elfogadásáig, míg a biztosíték az épület tanácsi átvételétől számított egy évig tartatik vissza s csak a vállalkozó külön bélyegtelen kérvényére adatik vissza.

A szabályszerűen aláírt és tanukkal láttamozott ajánlatok minden egyes munkanemre külön-külön állítandók ki és felirattal ellátott lepecsételt borítékban, 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyújtandók be. A költségvetésre ívenkint 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. emelet 114.) és a kerületi elöljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 szeptember 9-én (csütörtök) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bánatpénznélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaítélésnél figyelembe nem jönnek.

Minthogy pedig a bánatpénzt (betétkönyvet, értékpapírokat) az ajánlathoz mellékelni nem szabad, a tanács felhívja a pályázni szándékozókat, hogy bánatpénzeik szabályszerű letéteményezése iránt kellő időben gondoskodjanak, nehogy tömeges jelentkezés esetén torlódások miatt bánatpénzeik szabályszerű letevése körül késedelmet szenvedjenek.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel bíró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 augusztus 24-én.

A székesfőváros tanácsa.

98.135/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a II. ker., Eszter-u., Áldás-u. és Bogár-u. közti szakaszának makadámszerű rendezési munkáira.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926 szeptember 7-én (kedden) déli 11 óráig** kell a tanácsi II. középítési ügyosztály vezetőjénél, vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyújtani.

A szállításra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket II. em. 285. ajtószám alatt köznaponként délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott egyúttal az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok is megkaphatók 20.000 korona ellenében.

Bánatpénzül 6,000.000 K-t, azaz hatmillió koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába letenni.

A versenytárgyalás **1926 szeptember 7-én (kedden) déli 12 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. ajtószámú helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926 augusztus 14-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

Zuzan Béla Budapest
díszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: M rtinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60-06.

Lampel Ödön Épület-, mű- és szerkezet lakatos BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14. Telefon: 133-15.

Telefon: J. 95-15 Budapesti Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épít: Községi, uradalmi, valamint magán jellegű magas és alacsony feszültségű elektromos telepeket és vezeték hálózatokat. Készít: Villamosvilágítás, jelző csengő és házitelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin mennyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 129-64. V., Mária Valéria-utca 10.

LIFT FELVONÓ IPAR Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi kórház épületében)
Ornament, templom, sírkereszt és rácsok készítése.
Sodronyfonatkészítés. Telefon: József 6—62

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

SZÉKELY LAJOS
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhívó: T. 60.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—16.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és díszműbádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: VII., Czobor-u. 14 Műhely: V., Koháry-u. 19/b
TELEFONSZÁM: LIPÓT 972—31

A légzőszervek bántalmainál Asthma Emphisema esetén biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

10 tonnás Chenard & Walcker tehervontató-traktor
60% megtakarítás teherautóval szemben — Kívánatra üzemben bemutatjuk — Kérjen ajánlatot
Vezér-képviselet: Róka és Társa automobil rt.
Budapest, V, Csanádi-u. 3. Telefon: L. 906-09, 916-17

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 szeptember 8. — 36. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Hatan jelentkeztek

egyelőre arra a hirdetményre, amelynek értelmében Budapest székesfőváros törvényhatósága pályázatot hirdetett a polgármesteri állásra. Hat makulátlan jellem, kimagasló tehetségű, Budapest fejlődése körül kivételes érdemeket szerzett férfiú nyújtotta be pályázatát eddig az óráig és jelentette ki, hogy Budapest törvényhatósági bizottságának bizalmából kész vállalni a polgármeseri méltóságot és az ezzel az állással járó rendkívüli munkát és rendkívüli feladatokat. A hat férfiú dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, dr. *Bárczy* István ny. miniszter, Budapest székesfőváros volt főpolgármestere és polgármestere, dr. *Sipőcz* Jenő, Budapest ma is hivatalban lévő polgármestere, *Folkusházy* Lajos alpolgármester, dr. *Buzáth* János alpolgármester, dr. *Márkus* Jenő miniszteri tanácsos, volt fővárosi tanácsnok. Ezeknek a jelölteknek az érdemeit nem kell méltatni, Budapest minden polgára tökéletesen tisztában van azzal, hogy mind a hat férfiú feltétlenül méltó lenne arra, hogy elfoglalja a polgármesteri széket és mind a hatan olyan kivételes egyéniségek, akik normális körülmények között biztos kézzel tudnák vezetni a főváros hajóját. Nem riadna vissza egyik sem a legnagyobb feladatoktól, mind a hatnak volna tehetsége, munkabírása és meleg szíve ahhoz, hogy Budapest érdekében a mai nehéz viszonyok között mindent elkövessen.

Így van ez mindaddig, amíg a hat jelölt bármelyikét hivatottnak mondjuk a polgármesteri szék elfoglalására és méltónak tartjuk a polgármester munkától roskadó íróasztalára. De Budapest polgármestere ma nem maradhat az íróasztal mellett, nem maradhat meg a polgármesteri szoba párnázott ajtói mögött és nem elég, ha kiváló tisztviselőkara felhasználásával bölcsen és jól kormányozza a várost. Budapest polgármesterének elsősorban a közgyűléssel kell dolgoznia. A törvényhatósági bizottság azonban ma olyan heterogén elemekből tevődött össze, a pártokat olyan árkok és sáncok választják el, amilyenekre példa a multban soha nem volt. Ez a közgyülés másfél esztendős multja és munkája alatt tanuságot tett arról, hogy félre tud tenni pártszempontokat és egyesülni tud Budapest szeretetében; de ma olyan pillanathoz jutottunk el, amikor aktuálissá lett a városkormányzás végleges megalapozása, a polgármesterkérdés megoldása. Ha ez a megoldás nem lesz mindenkire nézve megnyugtató és kielégítő, akkor — jogos a félelem, — hogy fel fog borulni a városházi helyzet. Joggal félhetünk tőle, hogy mélyebbek lesznek, mint eddig voltak, az árkok és magasabbak a sáncok, amelyek a törvényhatósági bizottság pártjait egymástól elválasztják. Budapest félszázados történetében máskor is voltak harcok a polgármesteri állás körül, de ezek a harcok sohasem voltak olyan élesek, mint most lennének, ha a törvényhatósági bizottság pártjai tényleg harcra engednék menni a dolgot. Máskor is küzdöttek kiváló jelöltek a legszebb magyar méltóságért, Budapest polgármesterségéért. A legélesebb talán akkor volt a harc, mikor a fiatal *Bárczy* Istvánt választották meg Budapest polgármesterévé. 1906 június 10-én hirdette ki *Heltai* Ferenc a szenzációs választási eredményt, hogy Bárczy István harminchét szótöbbséggel győzött Sipőcz Lászlóval és Kun Gyulával szemben. Harminchét szótöbbséggel eredményesen tudott dolgozni az akkori közgyűléssel, Bárczy István. Ma talán a jelöltek egyike sem lenne abban a helyzetben, hogy akár csak harminchét szótöbbséget tudna is biztosítani a maga számára, de meggyőződésünk és meggyőződése Budapest polgárságának is, hogy *ma csak olyan polgármester veheti kezébe Budapest gyeplőjét, aki nem harc, de béke útján jut el a polgármesteri székbe.*

Belátta ezt gróf *Bethlen* István miniszterelnök is, akinek államférfiúi bölcsessége úgy találta, hogy *a közgyülési pártok között fennálló nagy ellentétek csak úgy hidalhatók át, ha Ripka Ferenc lesz Budapest polgármestere,* az a Ripka Ferenc, aki több mint kétéves kormánybiztosi, illetve főpolgármesteri működése alatt sikerrel tudta közös nevezőre hozni a széthúzó erőket. Nem férhet hozzá kétség, hogy a közgyülési pártok maguk is mélyen érzik annak szükségességét, hogy a főváros gyeplőjét ne a harc, de a béke polgármesterének adják át. Ma talán még úgy képzelik a pártok, hogy a maguk jelöltje is rendelkezik azzal az összeforrasztó erővel, amelyre mulhatatlanul szükség van a jövő nagy munkájánál. Megfeledkeznek azonban arról, hogy a jövő polgármesterének diadalmasan sem szabad kikerülni a harcból, mert minden harc, amely ma a polgármesterválasztás körül kifejlődik, súlyos és mulhatatlan tehertétel lesz, ha majd alkotó munkához kellene fognia az új polgármesternek. Budapest polgársága világosan lát és ebben a polgárságban kétséget nem tűrő módon él a meggyőződés, hogy *harc árán ülni be a polgármesteri székbe, ez azt jelenti, hogy állandósul a zavar és a polgármesteri szék körül megvivott harc csak örökös újabb harcokat szülhet.* Ez a polgárság pedig ellentmondást nem tűrő akarattal békét követel a városházán, mert tudja, hogy az alkotó munkának csak béke lehet az alapja. A főváros közgyülése, bármilyen heterogén elemekből áll is, másfél éven át tudott produkálni, legsúlyosabb lelkiismereti kérdés tehát, hogy pártpolitikai érzékenységből, vagy személyi kultuszból el ne herdálják az alkotó munka lehetőségét. Ha a közeli napokban a pártok maguk között, vagy egymás között le fognak ülni, megtárgyalandó a polgármesterkérdés megoldását, Budapest polgársága azt az egyet követeli tőlük, hogy föl ne álljanak a tárgyaló asztaltól addig, amíg a polgármester személye tekintetében teljes és mindenkit kielégítő megegyezés nem jött létre. *Budapest közönsége azt kívánja, hogy a szeptember 29-iki polgármesterválasztás harc nélkül menjen végbe és harc nélkül adja meg nekünk a béke és az alkotó munka polgármesterét.*

Elkerülhetetlen a békés megegyezés és pártközi megállapodás a polgármester személyében

Polgármesterválasztás szeptember 29-én — Zavartfelidéző szocialisták — A polgármesteri állásokra hatan, a többi állásokra négyszázon felül pályáztak

A szocialisták jelöltje: Bárczy István

Ripka Ferenc dr. főpolgármester az elmult hét végén megérkezett szabadságáról Budapestre és átvette hivatala vezetését. A folyó ügyek elintézése nagy elfoglaltságot jelent az olyan tevékeny férfiú számára, mint *Ripka* Ferenc főpolgármester, de ezeknek a mostani napoknak munkája és gondja sokszorosan megszaporodott, mert hiszen megérkezésének pillanatában a legteljesebb mértékben előtérbe tolódott a polgármesterkérdés megoldásának feltétlenül nagyon nehéz problémája. Attól az órától fogva, hogy újból elfoglalta hivatalát, a főpolgármester ajtajának kilincsét egyik látogató a másiknak adja át. A főpolgármester az, aki a polgármesterkérdés megoldásának kulcsát kezében tartja, de ebben a pillanatban még semmiféle konkrét eredményről nem számolhatunk be. A most kezdődő hét az, amely valószínüleg meghozza a döntést, de ha döntés ilyen gyorsan nem történik is, bizonyos az, hogy a pártok között való tárgyalások megindulnak, kiviláglanak a szándékok és láthatóvá lesznek a lehetőségek.

Ma még, amikor a megbeszélések nem kezdődtek meg, a helyzet olyannak tünik fel, hogy a pártok ragaszkodnak a maguk pártjelöltjeikhez. Nincs azonban párt, amelyről fel lehetne tételezni, hogy erőszakkal és kicsinyes okokkal akarná útját állani a békés megegyezésnek. Ez az a feltevés, amelyből reményt lehet meríteni. A városházi események objektív szemlélői, de legelsősorban maga a jobb megélhetésért, jobb gazdasági viszonyokért áhítozó polgárság tudja legjobban, hogy

a polgármester-kérdésben békés megegyezésre van szükség.

Olyan polgármester, legyen az bármilyen kiváló férfiú, rendelkezzék bármilyen szellemi és erkölcsi erőkkel, aki néhány szavazattal győz a választáson, nem állhat meg helyén. Harc árán a polgármesteri székbe ülni, a zavar állandósulását és a harcok örökös kiújulását jelenti. *A városházán pedig békére van szükség, mert csak a béke lehet az alkotó munka alapja.* Ezért tekint Budapest népe aggódó szemekkel azok elé a tárgyalások elé, amelyek megegyezést és csak megegyezést szülhetnek.

Hat pályázó

A polgármesteri állásra egyébként eddig a következők jelentkeztek:

dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester,
dr. *Bárczy* István ny. miniszter, volt főpolgármester és polgármestér,
dr. *Sipőcz* Jenő polgármester,
Folkusházy Lajos alpolgármester,
dr. *Buzáth* János alpolgármester és
dr. *Márkus* Jenő min. tan., ny. tanácsnok.

Egyénileg mind a hat pályázó érdemes és méltó a polgármesteri állásra. Valószínünek tartják azonban, hogy a két alpolgármester és *Márkus* Jenő is csak formailag pályáznak a polgármesteri állásra, mert a pártok között meginduló tárgyalások bizonyára csak arra szorítkoznak, hogy Ripka, Bárczy és Sipőcz jelöltségével foglalkozzanak. A pártok hangulata ma még egységesen nem alakult ki. A jobb- és a baloldal egyelőre azt hangoztatja, hogy kitartanak pártjuk jelöltje, dr. *Sipőcz* Jenő, illetve dr. *Bárczy* István mellett. Ez a hangulat azonban már csak azért sem lehet véglegesen kialakult, mert hiszen a demokratikus blokk intézőbizottságának tagjai sincsenek jelen Budapesten, de meg a kereszténypárt vezére, dr. *Wolff* Károly is Parádon tartózkodik még. Egy-két üzenetváltás történt ugyan a kereszténypárt és vezére, Wolff Károly között, ezeknek az üzenetváltásoknak tartalma azonban nem került nyilvánosságra és nem is lehet döntő fontosságú. Wolff Károlyt dr. *Lázár* Ferenc és más bizottsági tagok személyesen keresték fel parádi üdülésén. De ezekről a beszélgetésekről sem jutottak nyilvánosságra megbízható információk. *A baloldalon, úgy látszik, a szociáldemokraták azok, akik legkevésbé hajlandók egyelőre tágítani Bárczy jelöltségétől.* A blokkban egyesült polgári pártok tagjai között már sokkal erősebb a hangulat a békés megegyezés érdekében.

Kétségtelen az is, hogy a baloldal polgári elemei között igen sok személyes híve is van Ripka Ferencnek. Ugyanez áll a jobboldalra is, ahol legelsősorban a keresztényszociálista frakció az, amely határozottan Ripka Ferenc mellé kíván állani.

A kicsiny *Friedrich-csoport,* amely alig néhány tagot számlál, inkább Bárczy felé húzna, de csak abban az esetben, ha Bárczy személye, ami merő lehetetlenség, ki tudná egyenlíteni a jobb- és a baloldal között lévő egyenlőtlenségeket. Nem lehet optimistáknak nevezni azokat, akik azt hiszik, hogy a kereszténypárt jelentős többsége a békés megegyezés hive, már pedig

a békés megegyezés egyetlen lehető polgárgármesterjelöltje dr. Ripka Ferenc.

Kétségtelen tehát, hogy a pártok között megvan a hajlandóság arra, hogy elhárítsák a veszedelmet, amely a polgármesterválasztás körül fölidézett harcból származnék. A sorsdöntő órákban Budapest polgársága azt várja a közgyülési pártoktól, hogy ezt a veszedelmet elhárítják és lelkiismeretük tudatában békés megegyezést hoznak létre.

Szeptember 29: polgármesterválasztás

Örömmel kell megállapítani, hogy azok a kicsinyes aggodalmak, amelyek a polgármesterválasztás aktualitásának első óráiban némileg erőt vettek a kedélyeken, teljesen eloszlottak. Elsősorban ma már senkisem fél attól, hogy illetéktelen beavatkozással kellene számolni, vagy hogy a kormány meg akarná sérteni a főváros autonómiáját. Mindenki bízik a kijelölő választmány jogtiszteletében is, hiszen elég csak a tagok névsorára egy pillantást vetni:

Elnök: *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *vagy helyettese*, tagok: a közgyülés által választottak: *Peyer* Károly, *Baracs* Marcel dr., *Wolff* Károly dr.; a főpolgármester által kinevezettek: *Bódy* Tivadar dr., *Kozma* Jenő dr., *Ernst* Sándor dr., jegyző: *Lamotte* Károly dr. tanácsnok-főjegyző.

Nem tartanak azonban ma már attól sem, hogy a választás terminusa körül zavarok keletkezhetnének. Tudatában van mindenki annak, hogy

Ripka Ferenc dr. főpolgármester személyétől és gondolkozásától mérhetetlenül messze áll minden erőszakosság.

Ennek egyik biztos jele az is, hogy most már határozottan befejezett tény, hogy *a polgármesterválasztó-közgyülést szeptember 29-én tartják meg*. Egyébként maga dr. *Sipőcz* Jenő polgármester is kijelentette:

— Én nem látom semmi célját annak, hogy elhalasszák a választást és így a polgármesterválasztást szeptember 29-én meg fogjuk tartani.

A polgármesteri állásra és a többi állásokra való pályázatot szeptember 10-én lezárják és ekkor megtörténik a pályázók teljes névsorának nyilvánosságra hozatala is. A pályázatok lezárása után dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester hozzálát a szeptember 29-iki közgyülés előkészítéséhez, amely a polgármestert választja meg. A polgármesterválasztó-közgyülés után még egy-két restaurációs közgyülés lesz, amelyeken a többi választásokat ejtik meg.

A szocialisták jelöltje: Bárczy István

A törvényhatósági pártok közül *elsőnek a szociáldemokrata párt községi frakciója nyilatkozott* meg arról, hogy milyen állást foglalnak el a polgármesterválasztásnál. *A pártvezetőség hétfőn este tartott ülésén elvi határozatban kimondották ugyanis, hogy a szociáldemokrata párt jelöltje: Bárczy István.* Évvel a nagy sietséggel, amelyben elsőnek szögezték le álláspontjukat, nem nagy szolgálatot tettek a blokkban tömörült polgári pártoknak, amelyeket így meglehetősen ferde helyzetbe sodortak. A nagy sürgősséggel a szocialisták nem kötelezték különös hálára a polgári pártokat, de magát *Bárczy* Istvánt sem.

Szocialista zavarkeltés

Sajnálattal kell tapasztalni, hogy a szocialista-párt részéről olyan reménytelen kísérletezések történnek a tisztújítással kapcsolatban, amely kísérletezéseknek nemcsak a köz számára, de még a maguk számára sem lehetnek gyakorlati eredményei, legfeljebb csak zavarkeltésre alkalmasak. A szocialista-párt ugyanis két jogi képzettségű tagját utasította, hogy pályázzanak a tanácsnoki állásokra. Ez a két pályázó dr. *Bánóczy* László és dr. *Fejérváry* Sándor ny. miniszteri titkár. Egyelőre nem lehet tudni, hogy a demokratikus blokk intézőbizottságának tudtával és beleegyezésével történik-e a két szocialista bizottsági tag pályázása a tanácsnoki állásra, vagy csak a szociáldemokrata párt egyéni akciója az egész. Természetesen a szocialista pályázóknak a legkisebb eshetőségük sincs arra, hogy a közgyülés meg is választja őket, mert kétségtelen, hogy még a blokkban tömörült pártok sem szavaznának rájuk. Maga az a tény azonban, hogy szocialista városatyák pályáznak tanácsnoki állásokra, elegendő a zavarkeltésre és elegendő arra, hogy a jobb- és a baloldal között még jobban kiélesítsék az ellentéteket. A baloldali blokk polgári pártjai és polgári gondolkozású városatyái számára mindenesetre nagyon tanulságos lehet a szocialistáknak ez a lépése, amelyből élénk fény derül titkos szándékaikra.

Pályázók tömege a többi állásokra

A polgármesteri állás betöltésén kívül a legnagyobb érdeklődés előzi meg a többi főtisztviselői állások sorsát is. Általában a hangulatot nyugodtnak lehet mondani, bár az érdeklődés igen magas fokra hágott. A pályázók most már tömegesen jelentkeznek és nagyon valószínű, hogy a pályázati határidő lejártáig, tehát szeptember 10-ig, több, mint *négyszázra fog emelkedni a pályázók száma*, mert az egyes tisztviselők egyrészt mostani betöltött állásukra pályáznak, másrészt régi szokás szerint, már csak a formaság kedvéért is, jelentkeznek egy fokkal magasabb állásra is.

Az alpolgármesteri állásra máris jelentkezett a két jelenlegi alpolgármester, *Folkusházy* Lajos és dr. *Buzáth* János, akik egyszersmind, mint a polgármesteri állás pályázói is szerepelnek. De *jelentkeztek az alpolgármesteri állásra csaknem az összes tanácsnokok, akik viszont a tanácsnoki állásokra is pályáznak.* Általában pályázik mindenki, aki jelenleg a főváros szolgálatában áll. De mindig nagyobb lesz a tömege azoknak a pályázóknak is, akiknek sorában csupa külső ember, főként B-listás állami, vármegyei és városi tisztviselők állanak. Ezeknek a külső pályázóknak, előre lehet látni, semmiféle reményük nem lehet a megválasztásra, mert az összes pártok körében általános a hangulat, hogy a jelenleg állásban lévő érdemes és munkás tisztviselőket nem lehet csak azért kibuktatni, hogy szánalomból, vagy bármilyen más okból helyet szorítsanak a városi szolgálaton kívül állóknak.

Sok szó esik arról is, hogy pályázni fognak az alpolgármesteri és tanácsnoki állásokra azok a kurzus által kibuktatott főtisztviselők, akiknek vagy felekezetiségük, vagy politikai meggyőződésük volt a bűnük. Ezek, ha ma megfelelő életkörülmények között és jó állásban vannak is, reputációjuk érdekében kívánnak pályázni. Ezek a nyugalmazott főtisztviselők legnagyobbrészt ma városatyák és a demokratikus blokk kebelébe tartoznak. Valószínűleg megvárják tehát a pályázattal a blokk intézőbizottságának elvi döntését. Amennyiben ez az elvi döntés az lesz, hogy a kurzus által kibuktatott főtisztviselők pályázzanak az alpolgármeseri és tanácsnoki állásokra, akkor mindenesetre jelentkezni fognak *Déri* Ferenc és *Harrer* Ferenc ny. alpolgármesterek, *Vita* Emil és *Wildner* Ödön nyugalmazott tanácsnokok. Máris jelentkeztek azonban az 1920-ban kibuktatott izraelita vallású tisztviselők közül *Soor* Manó főjegyző, *Pichler* Ottó és *Bodrogi* Jakab tanácsjegyzők, akik csak régi állásukba kívánnak visszajutni.

Érdekes az a hír is, hogy *Zilahi-Kiss* Jenő beadta pályázatát az alpolgármesteri állásra, ami szintén nem éppen alkalmas arra, hogy a pártok között való összhangot erősbítse. Valószínű, hogy a kereszténypárt oda fog hatni, hogy Zilahi-Kiss Jenő pályázatát visszavonja, mert ez csak gyengítheti a békés megegyezés lehetőségeit. Van azonban ennek a Zilahi-Kiss-féle pályázásnak egy más veszedelme is és ez az, hogy igen rossz irányban befolyásolhatja a baloldali blokk hangulatát. A demokratikus blokkban ugyanis ma az a hangulat, hogy semmi körülmények között sem fognak hajszát indítani azokkal a tisztviselőkkel szemben, akik a kurzus alatt nem éltek vissza hatalmukkal. A blokknál, amint mondják, ezidőszerint a tanácsnokok közül is legfeljebb egy-két tanácsnok van indexen, de ha Zilahi-Kiss Jenő pályázása zavart keltene, akkor a blokk hangulatát ez a fölösleges jelenség nagyon kiélesítené.

Előkelő vendégjárás Bélatelepen

A főhercegi család, Bethlen miniszterelnök és Vass miniszter Ripka főpolgármesternél

Ripka Ferenc főpolgármester bélatelepi villája úgy politikailag, mint társadalmilag nagyon nevezetes hely volt az idei nyáron. Gróf Bethlen István miniszterelnök és Vass József helyettes miniszterelnök látogatása országos nevezetességűvé vált és egy héten át a budapesti sajtó csak erről a látogatásról és annak következményeiről írt. Ugyanakkor, amikor a nagyfontosságú politikai tárgyalások után javában zajlott a kombinációk áradata, újra előkelő vendégei voltak Ripka Ferenc főpolgármesternek. A bélatelepi villában József királyi herceg családjával együtt meglátogatta Ripka Ferenc főpolgármestert és egy rendívül kellemes napot töltöttek házában és családja körében.

Csütörtökön délben féltizenkettő tájban jelent meg a bélatelepi láthatáron a balatoni kikötők felügyelőségének Tihany nevü motorosa. Amint a motoros láthatóvá vált, lassanként kivehetők lettek az utasok is: elől állt József királyi herceg, jobbra, hátul a fia, József Ferenc és az ifjú Anna hercegasszony. Ripka Ferenc főpolgármester motorcsónakon fenséges vendégei elé sietett, nehogy a mély járatú hajó tulságosan közel jusson a parthoz és zátonyra fusson. Elsőnek a fiatal hercegasszony lépett át a főpolgármester jóval alacsonyabb motorcsónakjába. A parton a főpolgármester leánya, Ripka Babika üdvözölte a fenséges vendégeket, akik közül József királyi herceg tábornagyi egyenruhát, fia pedig huszárszázadosi uniformist viselt.

Az üdvözlés után alig mult el néhány perc és a hercegi család már eltünt a számukra fentartott három kabinban, amelyeket virágcsokrokkal díszítettek fel. A főhercegi család szemmelláthatóan kitünően érezte magát a Balaton hullámai között és József királyi herceg uszott be a legmesszebbre. Amikor a főhercegi család megelégelte a fürdőt, a parton a kis Ripka-unokák rózsacsokorral kedveskedtek a fiatal hercegasszonynak. A hercegasszony örömében szeretettel csókolta meg az apróságokat.

A félórás fürdőzés után gróf Zichy Béla fogatai vitték a társaságot az úgynevezett várhegyre, amelyről pompás kilátás nyilik a Balatonra és az egész környékre. Délben Ripka Ferenc főpolgármester és felesége látták vendégül ebédre a királyi hercegi családot. József főherceg elragadtatással beszélt a kellemes napról:

— Sok szépet láttam a Balaton környékén, — mondotta — de el kell ismernem, hogy ez a Balaton legszebb pontja. A hajózás megszervezése és a körút megépítése meggyőződésem szerint hatalmas fejlődési lehetőséget nyujtanak és a megközelíthetőség révén nagyban emeli a Balaton látogatottságát.

Három óra után pár perccel ismét működésbe lépett a kis motoros. A beszállás simán ment és a királyi herceg és családja meleg búcsút vett Ripka Ferenc főpolgármestertől, családjától és a bélatelepi közönségtől.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
Telefon: L. 986-17. BUDAPEST II., Mecset-u. 8.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

GOLDBERGER és RÓNAI
okleyel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ. — Telefon: József 1—64.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 963-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden színben. Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

GÉPÉSZMÉRNÖK DEMBITZ SÁNDOR ELEKTROMÉRNÖK
általános müszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

Schmelhegger Nándor lakatos vállalkozó
cégtulajdonos: Sallay Nándor
Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világitási, jelző és telefonberendezések épitése és javitása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37. Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

Szántó Ferenc
épitőmester
Budapest, II., Tölgyfa-u. 8.
TELEFON: 125—37. SZÁM.

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

Ripka főpolgármester a kerületek szaporítását és a kerületi közigazgatás megreformálását sürgeti

A kerületek ellenőrzése alkalmával megállapítja a hiányokat, amelyeknek pótlása elodázhatatlanná vált

Dr. Ripka Ferenc főpolgármester a közigazgatási élet nyári szünete előtt, mint annak idején közöltük, megkezdte a szokásos félévi hivatalvizsgálatokat és a kerületi elöljáróságok ellenőrzését be is fejezte. A hivatalvizsgálatok alkalmával összegyűjtött hatalmas anyag feldolgozásával most készült el dr. Némethy Károly tanácsjegyző, a főpolgármesteri hivatal vezetője. Erről a jelentésről legilletékesebb helyen az alábbiakban tájékoztattak bennünket:

— A főpolgármester nagy alapossággal és a közigazgatás magasabb szempontjait tartva szem előtt, végezte a vizsgálatokat. Nem elégedett meg annak a megállapításával, hogy van-e sok restancia és hogy pontosan bejárnak-e a tisztviselők a hivatalaikba, hanem megvizsgálta a közigazgatás minden ágát, reszort-ügyekben meghallgatta a referenseket és figyelemre méltatta a lakosság köréből felmerült legkisebb panaszt is.

— A tisztviselők működésével nem volt sehol baj. A baj ott kezdődött csupán, ahol a létszámot és a reszortokat kutatta a főpolgármester.

A legtöbb elöljáróságon ugyanis még a megállapítottnál is kisebb a létszám.

és emellett igen sok az ideiglenes munkaerő. Így azután fontos teendők végzésére is kénytelenek az elöljáróságok ideiglenes, vagy havidíjas tisztviselőket alkalmazni, ami szabályellenes, a felelősséget lecsökkenti és a munka minőségét is sínylyítja. Ennek az állapotnak igen egyszerű megoldása volna. A központi városháza ügyosztályaiban gyakran lényegtelen ügyeket is régi fogalmazók, sőt tanácsjegyzők intéznek, ahelyett, hogy e teendők végzésére a kerületi elöljáróságok ideiglenes hivatalnokait rendelnék be és helyükre a központ komoly, nélkülözhető tisztviselőit osztanák be. A központi közigazgatás ezzel az intézkedéssel nem szenvedne kárt. A létszám ily módon arányosítandó, a szakképzettséget pedig e célra felállítandó tanfolyamokon kellene megszerezni. E tanfolyamok sikeres elvégzése kvalifikálna a magasabb állásra.

— Elkerülhetetlenül szükségesnek tartja a főpolgármester

a kerületek új beosztását,

olyan formán, hogy 60—70 ezernél több lakos ne legyen egy közigazgatási kerületben. Ezzel kapcsolatban

új elöljárósági épületekről is kell gondoskodni,

illetve a meglevőket restaurálni és kibővíteni kell. Az I., VI., VII., VIII. és IX. kerületi elöljáróságok helyiségei annyira szűkek és alkalmatlanok, hogy a jogkereső, várakozó felek legprimitívebb követeléseit se lehet kielégíteni.

— A lakosság jogos kívánságát óhajtja honorálni a főpolgármester azzal a javaslatával is, hogy

minden kerületi elöljáróságon legyen egy hivatalnok, aki a feleket útbaigazítja

és az összes ügyek hovatartozásának közlésén kívül érdemben is felvilágosítást adjon az ügyes-bajos embereknek. Ezzel úgy a közönség, mint a tisztviselők a felesleges és időtrabló kérdezősködésektől mentesülnek.

— **Központosítani és együttes megbeszélésen kell eldönteni hogy az úttesteket és a csatornákat, a távbeszélő-, villany- és gázvezetékeket mikor javítsák,**

illetve hogy ezek lehetőleg oly időben történjenek, amikor a közlekedést nem akasztják meg és felesleges kiadásokat sem okoznak.

— Sürgősen szükséges

az utcákat és házakat feltünő táblákkal ellátni,

hogy azok láthatók és éjjel is olvashatók legyenek.

Szaporítani kívánja a főpolgármester a nyilvános parkokat, sétatereket, gyermekjátszótereket és a fasorokat is.

Sürgős a nyilt piacok mielőbbi megszüntetése és minden kerületben egy-egy fedett, hygienikus vásárcsarnok építése.

A főpolgármester ilyen értelmű leiratot intézett a polgármesterhez és észleleteire, illetve észrevételeire fölhívta a tanács figyelmét, de hasonló tartalmú jelentését a belügyminiszternek is megtette.

Éjszakai rohamcsapatok a villamos sinek mentén

A Beszkárt bravúros sinlerakó munkálatai a közlekedés fennakadása nélkül

A legutolsó két hét alatt a Budapest Székesfővárosi Közlekedési R. T. két olyan nagyszabású munkát fejezett be, amely teljesítmények minden tekintetben nagy elismerést érdemelnek. Az Orczy-téri új hurokvágány és az Akadémia-utcai új vágánypár bekapcsolásáról van szó, amely nagy precizitást és gyorsaságot igénylő feladatokat augusztus 18-ról 19-re és 24-ről 25-re virradó éjjel, úgyszólván órák alatt, hajtottak végre.

A Beszkárt két bravúros teljesítményéről

Scheuer Róbert tvh. bizottsági tag,

a Beszkárt igazgatósági tagja, aki a munkálatokat mindvégig ellenőrizte, a következőket mondta el a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Az Orczy-téri új huroknak és az Akadémia-utcai új vágánypárnak a hálózatba való bekapcsolása olyan mérnöki és műszaki teljesítmény volt, amelyről csak a legnagyobb dícséret hangján lehet megemlékezni. Az Orczy-téren az volt a feladat, hogy a Köbányai-út vágányait összekössék a Baross-utca vágányaival. Ugyanekkor kellett bekötni az új hurkot a 14-es vonal számára, amely azt a célt szolgálja, hogy jobb, rövidebb és praktikusabb összeköttetést teremtsen a Fiumei-út és Orczy-út között. Az Országház-térnél még nehezebb volt a feladat. Itt el kellett bontani a Ferenc József-téri régi, Rudolf-rakpart felé vezető vágányt és be kellett kötni az Akadémia-utcai új vágánypárba. A Nádor-utcánál el kellett bontani a Nádor-utcába vezető vágányt és bekötni a Széchenyi-utcába. Végül a Szabadság-tér és Országház-tér sarkán felszedték a Margit-híd, Báthory-utca és a tőzsde felé haladó vágányokat és az úttest közepére kellett lehelyezni az új vágányokat. Mindkét óriási munkát szinte hihetetlen, tüneményes gyorsasággal a mult csütörtökre, illetve szerdára virradó éjjel, az üzemszünet ideje alatt végezték el. Alig robogott el az utolsó kocsi, a következő percben a munkások százai vetették rá magukat a halálraitélt sinekre és pár negyedóra mulva csupaszon állt az utca és szinte elképzelhetetlennek látszott, hogy reggel itt újra fürgén, csilingelve futhatnak a sárga kocsik. Most újabb munkáscsapatok rohama következett, akik a már előre összeállított új vágányokat görgették a mérnökök által kijelölt helyekre. Gépszerű pontossággal, percre történt minden mozdulat és mikorra a reggeli derengésben a láthatáron megjelent az első kocsi, újra a helyén volt az utolsó csavar is.

Legolcsóbb mert a legtartósabb! a CONTINENTAL
bicikligummi, motorbicikliköpeny, autó-ballongumml és teherautó törnörabroncs
Lerakat: KOVÁCS RUDOLF VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon: Lipót 988-56

HAJNAL IMRE OKLEVELES MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Iroda: I.' Attila-körút 47. I. em. Telep: VI., Reiter Ferenc-u. 22.
Telefon: József 81—05. Magas építés, útépítés és mélyépítés.

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest, VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágítási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, szinpadi hatásvilágítások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok.

Üveg-, parcellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszínház utca 23. Telefon: József 9—64.

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vízvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

KOVACS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 903—74.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Kőris-utca 10. Tel.: J. 48-15

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fütés Csatornázás

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Kraszner József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72.
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemű fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Elektromos világítási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
oklev. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

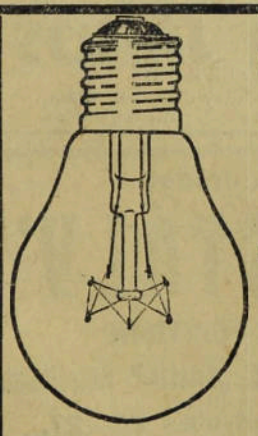
TUNGSRAM
Az uj
TUNGSRAM-D-LÁMPA
spirális fonállal
(15—25—40 Watt)
Kapható mindenütt!
Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.
Ujpest

Fullánkok

• • •

A kávéházi záróra

leépítése érdekében újra erőteljes mozgalom indult. Az élelmes kávésok a Szent István Hét tapasztalataira hivatkoznak és azt mondják, hogy a közönség nagyon szívesen látogatta helyiségeiket a hajnali órákban is. Sok igazságuk van abban, amikor arra hivatkoznak, hogy a záróra háborús csökevény, amelyre ma már nincs szükség, mert nincs szénkrizis és nincs világításkorlátozás. Hivatkoznak arra is, hogy sok munkanélkülinek tudnának munkát adni és a kincstár is jelentékeny jövedelemhez jutna. Ezek már kevésbbé sikerült argumentumok, mert munkanélküliséget aligha lehet megoldani kávéházi záróra felfüggesztésével. Sokkal jobban a szivünkhöz szólnak a kávésok, amikor azt mondják, hogy a záróra eltörlésével a főváros éjszakai élete visszanyerné békebeli színét. Ez már olyan valami, amit szivesen lát a pesti ember és ha a belügyminiszter, amint igérte, ankétet rendez a záróra eltörlésének ügyében, akkor a pesti polgárságot ezzel az egyetlen argumentummal is meg lehet fogni a kávések javára. Ám a pesti közönségnek lesz egy igen fontos kivánsága, ellenértékképpen azért, hogy a kávéházakat reggelig lehet majd nyitva tartani. Ez a kivánság pedig az, hogy adják meg a legteljesebb szabadságot a tisztességes kávéházaknak, a tisztességes mulatóhelyeknek, de irtsák ki irgalmatlanul a lebujokat és a kártyabarlangokat, amelyek már nem a világvároshoz, hanem a balkánhoz tartoznak.

Az iskolai év

lassan megkezdődik és a budapesti polgárságra új gondok szakadnak. El kell ismerni, hogy a kultuszminiszter jó szivről és a gyermekek iránt érzett meleg szeretetről tesz tanulságot akkor, amikor a télnek is beillő nyár után az enyhe őszben meghosszabbitotta a vakációt. Most új és még nagyobb feladat előtt áll a kultuszminiszter, éppen úgy, mint a főváros tanügyi tanácsnoka. A beiratások rengeteg pénzt emésztenek fel, a tandij is drága és amiről szólni akarunk — talán még nem késő — horribilis árakat kérnek a tankönyvekért. A kultuszminiszter és a tanügyi tanácsnok is szociális érzésü emberek, tudják nagyon jól, hogy merő lehetetlenség ma egy pesti apának a zsebéből hat—hét pengőt kihúzni egy iskolakönyvért. Most van itt az alkalom, hogy erről a szociális érzésükről tanuságot tegyenek és elkövessenek mindent, hogy egy adóval és közterhekkel agyonnyomorított város lakossága ne szenvedjen még a tankönyvuzsora szörnyűsége alatt is. A mi szemünk nem láthat bele a boszorkánykonyhákba, ahol a tankönyvek árait főzik ki, de ők ketten talán megtalálják a módját annak, hogy a tanulást olcsóbbá tehessék. Nem elég a jó iskola, nem elég a jó tanitó, a tanuláshoz — tankönyv is kell és egy város lakossága lesz hálás, ha olcsó tankönyvekhez juttatják a gyerekeket.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

SZÓRAKOZÁS

Mikszáth Kálmán és Fráter Lóránd 3 felvonásos dalosjátéka. Akácfavirág, bemutató a Városi Színházban szombaton, szeptember 11-én. Mikszáth Kálmán: Az eladó birtok című bűbájos novelláját irták: Meskó Barna és Hubay Kálmán az Akácfavirágot, zenéje pedig ünnepi csokorbakötése Fráter Lóránd legszebb régi és új dalainak. Mikszáth minden de rüje, Fráter Lóránd lángoló nótás szive, ott ragyognak az Akácfavirág minden egyes alakjában, mindenjelenésén. A Városi Színház egész személyzete — lelkesítve a nagyszerű feladattól — rajongó szeretettel áll az Akácfavirág sikerének szolgálatában. A színház gyönyörű hangú énekesnője, Kőszeghy Teréz és a pompás új énekes, Vargha Imre éneklik a szebbnél-szebb Fráter-nótákat, de jut a Fráter-muzsikából a többi szereplőnek: Sik Rezsőnek, Hajagosnak, Kabók, Érckövy és Pallósnak is. A nóták javarészét ifj. Berkes Béle és zenekara kísérik. A szeptember 11-iki óriási érdeklődéssel várt bemutató jegye a Városi Színház pénztáránál és a jegyirodákban kaphatók.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai utca 18. sz.
Szeptember 1-től minden este ½9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépte közkivánatra a **KALABRIASPARTHIE**

A Vigszinház e hetének eseményei. E hét szombatján adják ebben a szezónban először az Alvó férjet, Szenes Béla nagyszerű vigjátékát. Ezúttal lép fel először Gombaszögi Frida (Vilma). Góthné Kertész Ella (Mici) és Rajnai Gábor, a címszerep kreálója. Csütörtökön a Seybold-ot ismétlik, a többi este pedig a Szókimondó asszonyság-ot játsszák Fedák Sárival a címszerepben.

CORVIN SZINHÁZ
Szeptember 9—16-ig, csütörtöktől szerdáig bezárólag
„Huszonnyolcadik Albert"
Bohózat 8 felvonásban
Főszerepben GEORGE SIDNEY, Amerika legjobb komikusa
Stella Maris
Filmregény 8 felvonásban
A kettős főszerepben MARY PHILBIN
Előadások hétköznap fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

KAMARA
Szeptember 9—16.
JÁKOB FIAI
(HIS PEOPLE)
Filmregény a szivről és a lélekről 8 felvonásban
Főszerepben RUDOLF SCHILDKRAUT
Ezenkivül szenzációs amerikai burleszkek és Híradók
Előadások a Kamarában hétköznap, vasár- és ünnepnap fél 5, negyed 7, 8 és 10 órakor.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

Minden épitési vállalkozás! **Létraállvány kölcsönzése**
Minden épitőanyag eladása és épitőhelyre szállitása vagón- és fuvartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda VIII., Illés-utca 30

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnyök,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök.** Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban. **Vidékre dijmentes csomagolás.** **Alapittatott 1896-ban.**

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

ZONGORÁK
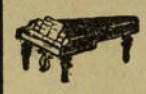
DEHMAL-nál Telefon: József 121-04
VII., Rákóczi-ut 10. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges butorokat. —

TOÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Ov-utca 183. Telefonhivó: J. 96-21

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe **Budapest**
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

HORVÁTH LUKÁCS és FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára **Budapest,**
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungaria-körut 206.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállitó
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Hódít a Hungária-gyógyvíz

Megérkeztek a próbaküldemények Amerikába és Britt-Indiába
A főváros nagyszabású tervei a budai gyógyvizekkel

Ébner József, az Ásványvízüzem igazgatójának és dr. Weszelszky Gyula egyetemi tanárnak nyilatkozatai

A tanács legutóbbi ülésén dr. Berczel Jenő tanácsnok távollétében dr. Bucsánszky Bertalan főjegyző, a városgazdasági ügyosztály helyettes vezetője bemutatta a népjóléti miniszteriumnak a tanácshoz intézett leiratát, amely a város tulajdonában levő

Hungária-gyógyforrás vizét gyógyvíznek minősíti.

Ez a megállapítás ugyan semmi újat sem mond, mert közismert, hogy a gyógyulásra szoruló közönség már évek óta fogyasztja a Hungária-vizet, amelynek kitünő hatását az orvosi körök is elismerik, a hivatalosan történt gyógyvízzé minősítésnek azonban mégis van gyakorlati haszna is: a Hungária-forrásvíz ugyanis mint gyógyvíz ezentul fokozottabb védelemben részesül és a kórházakba és klinikákra is bevezethető lesz.

A Hungária-forrás szakszerű kihasználására egyébként a szükséges előkészületek már folyamatban vannak és megkezdték a gyógyvíz palackozását, amelynek a külföldre való szállítása is megindult. Igy például már hetekkel ezelőtt

elindították a Hungária-víz első szállítmányait Britt-Indiába és Amerikába.

A próbaküldemények a hosszú tengeri útat pompásan kiállották és a Hungária-gyógyvíz rendszeres tengerentúli szállítása rövidesen megindul.

A mostani eszközökkel azonban a forrás értékeit kellőképpen kihasználni nem lehet. A Hungária-forrásból naponta 40.000 liter 40½° fokos forró víz tör elő, amelyből a Székesfővárosi Ásványvízüzem naponta legfeljebb 15—20.000 litert tud palackozni, a többi víz kárba vész, a Dunába ömlik. De ez csak egy forrás, a Rudas-fürdő kilenc forrása közül. A Hungária-forrás közvetlen közelében van

a napi 800 ezer liter, 41°-os gyógyvizet szolgáltató Rákóczi-forrás, azután a Mustafa-forrás, amelyeknek a vize talán még áldottabb hatású a Hungária-forrás vizénél is.

Ezeket a forrásokat ma csak fürdésre használják, a víz másik része elfolyik a Dunába. De ez még csak egy kis töredéke az ismert budai forróvíz gyógyforrásoknak, mert ott vannak még az eddig ismeretlenek, amelyeknek Becsey Antal tervei nyomán megindúló feltárásáról és a Gellért-fürdő készülő artézi kútjáról, amelyeknek munkálatait Zsigmondy Béla vállalkozó-mérnök végzi, már az előző számunkban megemlékeztünk.

A Hungária-gyógyforrás jövőjéről beszélgettünk

Ébner József főmérnökkel, az Ásványvízüzem igazgatójával,

aki a következőket mondotta:

— A Hungária-gyógyforrás fokozott és szakszerű kitermelésére folynak az előkészületek, a közgyülés által megszavazott 3 milliárdos összeg felhasználásáról. A Hungária-gyógyvíz palackozását már meg is kezdtük, és vele egyidejüen a propagandát is. Természetesen a külföldi propagandára kell helyezni a fősúlyt, mert itthon alig van ember, aki ne ismerné a forrást. A gyógyult betegek viszik szét leghatásosabban a Hungária-forrás csodás hatású hírét. A forrás látogatóinak száma egyre nő. Most naponta átlag 6000 ember keresi fel és használja az ivókurát. A politikai, a társadalmi, a müvészi és iróvilág legkiválóbbjai, a leggazdagabbak és legelőkelőbbek váltakoznak a legszegényebbekkel.

A forrás ivócsarnokában igen sokan vannak, akik betegen jöttek haza Karsbadból, Marienbádból és más híres külföldi fürdőhelyekről is és most a Hungária-forrás vizének használata után meggyógyultak.

A főváros egyébként minden lehetőt elkövet, hogy a forrás környezetét is kellemessé tegye. A szép és praktikus gyógypavillon közül a kúrázók számára padokat állítottunk fel és a jövő tavasszal már naponta reggel 6—7 óra között „kurmusik" is lesz a forrás előtti téren. A sétáló közönség számára természetesen rendelkezésre áll a Döbrentei-tér pompás kis parkja is, amelyet a híd alatt vezető alagút köt össze a forrással. Jövőre a park dunaparti oldalára

dietikus-étkező kioszkot

is tervezünk, ahol, ugyancsak a főváros házi kezelésében orvosilag előírt módon étkezhetnek majd a kúrát használók. Erre feltétlenül szükség van, nemkülönben a fedett sétányra is, hogy rossz időben és télen is biztosítva legyen a betegek sétahelye. Egyébként már készen vannak a Rudas-fürdő kibővítésével kapcsolatban létesülő

modern gyógyszálloda

tervei is, amelyeket Hültl Dezső müegyetemi tanár, müépitész készített el. Mindezek megvalósítása azonban csak jövőre, a felveendő nagy beruházási kölcsönből lesz lehetséges.

— Most 15—20 ezer litert használunk fel naponta a „Harmatvíz" gyártására, a Hungária-gyógyvíz palackozására azonban jelenleg nem számottevő mennyiséget, úgyhogy még mindig van napi 20—25 ezer liter vízfelesleg, ami felhasználatlan. Az orvostársadalom és a nagyközönség érdeklődése napról-napra nagyobb és nem hiú reménység, hogy a Hungária-gyógyvíz révén nemsokára az egész világ figyelme Budapest felé fordul. Ehhez azonban szükséges, hogy mindaz a gyógytényező és kényelem is rendelkezésére álljon, ami egy modern fürdő és gyógyhelynél nélkülözhetetlen.

A Hungária-gyógyforrás iránt érdeklődtünk

dr. Weszelszky Gyula egyetemi tanárnál,

az egyetemi rádium-kutatási intézet igazgatójánál is, aki így tájékoztatott bennünket:

— Budán körülbeül 40 forróvízforrás van, amelyek hét csoportra oszthatók: A Rudas-csoport, a Sáros (Gellért)-csoport, a Király-fürdő-csoport, a Rácz-fürdő-csoport, a Lukács- és Császár-fürdőcsoportokra. A források hőmérséke 40—45° fok között váltakozik.

Valamennyi között talán a leghatásosabb a „Hungária"-forrás, amelynek vize oly páratlan összetételü és olyan szerencsésen oldja a tartalmazó ásványi sókat, hogy úgyszólván egyedülálló az egész világon.

Tartalmaz főleg calcium- és natriumsókat, tekintélyes lithyumot, radió-aktivitása pedig a leggazdagabb, háromszor nagyobb a leghíresebb karlsbadi forrás vizénél is. A Hungária-gyógyforrás vize kitünő hatásúnak bizonyult emésztési zavaroknál, vese- hólyag- és májbántalmaknál, epe- és húgykő-képződéseknél, köszvénynél és reumás bántalmaknál. Megfelelő karlsbadi-só adagolásával fogyasztva a vizet, hatásban felülmulja a karsbadi-forrásokat, mert a Hungária-forrás vizét sokkal könnyebben dolgozza fel az emberi szervezet. A Hungária-forrás tehát minden áldozatot megér a fővárosnak és olyan kincs, amelyet kiaknázatlanul hagyni vétkes könnyelmüség lenne. Fontos volna, hogy minél előbb kiépüljön a Hungária-forrás környéke is, mert ez lenne az első komoly lépés ahhoz, ami valóban megadná Budapest gyógy- és fürdőváros jellegét. Ez annál sürgősebb, mert a Budapesten megtartandó 1928-i Nemzetközi Balneologiai Kongresszus már közel van és akkor „Budapest fürdővárost" méltó alkotásokkal kell a világ tudósainak bemutatnunk.

— A forrás vezetése egyébként a főváros házikezelésében mintaszerü, absolut megbízható és hygienikus, úgyhogy a Budapestre ellátogató külföldi orvosok és a nyugati országok szakemberei a legelismerőbben nyilatkoztak róla.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa az altiszti létszámhoz tartozó alkalmazottak, továbbá a tüzoltólegénység téli egyenruházatához szükséges anyagok szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Ajánlatot lehet tenni valamennyi cikkre együttesen, vagy külön-külön az egyes tételekre is.

A szállítási feltételek értelmében szabályszerüen kiállított, 20.000 koronás állami és 20.000 koronás városi bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1926 szeptember 27-én (hétfőn) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros tanácsának városgazdasági ügyosztályában (Közp. városháza II. em. 237. ajtó) közvetlenül, vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás **1926 szeptember 27-én (hétfőn) d. e. 11 órakor** a tanács városgazdasági ügyosztályában (Közp. városháza II. em. 237. ajtó) fog megtartatni és azon az ajánlattevők, vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek.

A versenytárgyalási hirdetés, szállítási feltételek és ajánlati minta a **főváros gazdasági hivatalában (VIII. ker., Dologház-u. 3. sz.)** köznaponként 8—11 óráig díjmentesen megszerezhetők és ugyanott a szállításra vonatkozólag netáni szükséges felvilágosítás is nyerhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők között az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson és hogy a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa.

Budapes, 1926 szeptember hó.

A székesfőváros tanácsa.

KAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-út 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készít egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 — Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ■ TELEFON 138—38.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés díjmentes.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—28.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Kérje mindenütt a SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT
Napi 30,000 liter teljesitőképességü, legmodernebb berendezésü nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

Ajándék, amelyben nincs köszönet

Az állam a városnak ajándékozta a Madarász-utcai gyermekkórház épületét, de a rozoga alkotmányt semmire sem lehet fölhasználni

A Madarász-utcai gyermekkórházat, amely tizenkét esztendő óta üresen áll, hosszas huza-vona után, az állam visszaadta a fővárosnak, sőt költséghozzájárulás címén még 700 millió korona segélyt is adományozott. Gyermekkórházra sürgősen szükség volna, az épület is itt áll üresen, azonban mégis kétséges, hogy belátható időn belül megvalósul-e a Madarász-utcai gyermekkórház.

A kórház építését 1914-ben kezdte meg a főváros, közben kitört a háború és a törvényhatóság az építkezést a maga erejéből befejezni nem tudta. Hosszú ideig állt a féligkész épület, míg az állam magára vállalta az építkezés befejezését, de egyúttal tulajdonába is vette az épületet. Az állam az építkezést három év előtt, 1923-ban fejezte be. Mire azonban az egyik oldalon elkészült vele, a másik oldalon már megkezdhette a háborús idők alatt felületesen összetákolt épületek tatarozását. Végre aztán ez is megtörtént, de akkorra megjött a szanálási törvény és az államnak már nem volt módjában a kórházat a maga erejéből berendezni, hanem gazdát keresett a számára. Kínálta a Munkásbiztosító Pénztárnak, a Fehér Kereszt Egyletnek, majd a Stefánia Szövetséggel tárgyalt és a Szövetség hajlandó is volt csecsemőgondozó, napközi otthon és gyermekkórház céljára az épületet átvenni. Már hozzálátott a tatarozáshoz is, egy csomó milliója is elúszott, de közben rájöttek, hogy a renoválás elviselhetetlen költségeket emésztene föl: a munkát abbahagyták, megköszönték az állam nagylelkűségét és az épületet visszaadták. A kormány erre a régi gazdára, a fővárosra sózta az épületet: csináljon vele, amit akar.

A közegészségügyi bizottság és a közgyűlés örömmel fogadta a kormány adományát, átvette az épülettömböt és meg is szavazott másfélmilliárd koronát a berendezésre. Közben azonban alaposabb vizsgálat után a város szakkörei is megállapították, hogy nem másfél, vagy kettő, hanem l e g a l á b b h é t—n y o l c m i l l i á r d korona kellene a kórház rendbehozásához. Ennyit pedig az nem ér meg.

A Madarász-utcai „gyermekkórház" egyemeletes főépületből és négy barakból áll. A barakok fala palából és salakból készült és valamennyi oly rossz állapotban van, hogy tetejükön becsurog az eső. Az egyik baraknak alagsora is van, itt lennének a konyhák és étkezők. Ezek a helyiségek csaknem állandóan víz alatt vannak. A főépületnek jobboldali szárnya alápincézett. Ide került volna a kazánház. Ezekben a földalatti helyiségekben most is 20 centiméteres víz áll.

A barakok sarkait nemrégiben vaskapcsokkal szorították össze, hogy szét ne dőljenek a megrepedt falak. A főépület balszárnyán, az első emelet padlója átázott a télen és a négy földszinti terem mennyezete beszakadt. A kórháznak nincs központi fűtése, — ami egy gyermekkórháznál, ahol egyenletes hőmérséklet kell, elengedhetetlen, — hanem rozsdás plehkályhák vannak a termekben és a folyosókon. Az egész épület dohos, nyirkos, aminek rendbehozása igen nagy áldozatot igényel.

Ezeket megállapítván a főváros szakemberei, úgy véleményezik, hogy ilyenformán minden fillérért kár, amit ebbe a rozoga, a célnak sehogysem megfelelő épületbe beleölnének. A renoválás és átalakítás sok milliárdba kerülne és evvel a költséggel a főváros egészen új, modern gyermekkórházat építhet. A szakvéleményt bizonyára a közegészségügyi bizottság is magáévá teszi, de akkor egyúttal sürgősen gondoskodni kell egy megfelelő gyermekkórház létesítéséről.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a IX. ker., 9635/a/1. hrsz. telken építendő lakóház építésével kapcsolatosan szükséges föld-, kőműves-, elhelyező-, vasgerenda szállítás-, kovács-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, műkő-, burkoló-, ponyvarolló-munkákra.

A rajzok, tervek és minták a Központi városháza III. emelet 311. ajtó alatt megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson s hogy az egyes elosztható munkanemeket több vállalkozó között megoszthassa, illetve tetszése szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s újabb pályázatot tartson.

A munkálatokra előleg nem folyósíttatik, azonban a végzett munkák arányában időnként keresetek adhatók be, amelyek a munka előhaladásához képest folyósíttatnak.

Az ajánlatok **1926 szeptember 22-én (szerdán) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és föl sem fognak bontatni.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel bíró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 augusztus 31-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a Petkovics-féle céllövölde és Bienenfeld-féle műterem bontási, továbbá föld-, kőműves- és elhelyező-munkákra.

A rajzok, tervek és minták Dörre Endre mérnöknél (IV. ker., Központi városháza, III. em. 319. ajtószám) alatt megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson s hogy az egyes elosztható munkanemeket több vállalkozó között megoszthassa, illetve tetszése szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s újabb pályázatot tartson.

A munkálatokra előleg nem folyósíttatik, azonban a végzett munkák arányában időnként keresetek adhatók be, amelyek a munka előrehaladásához képest folyósíttatnak.

Az ajánlatok **1926 szeptember 14-én (kedden) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 319. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelemben nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel bíró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 szeptember 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Jánoshegyi szerpentinút harmadik fordulójának átalakítási munkáira.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatok **1926 szeptember 14-én (kedden) délelőtt 10 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV. ker., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyújtani.

Bánatpénzül 4,000.000 K, azaz négymillió koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a székesfőváros központi pénztárába, a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A versenytárgyalás **1926 szeptember 14-én (kedden) déli 12 órakor** lesz a Központi városháza, II. emelet 279. számú helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Azok az ajánlattevők, akik ajánlatuk benyújtásakor a fővárossal üzleti összeköttetésben még nem állottak, vagy előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk terepe szerint tartoznak.

Budapest, 1926 augusztus 30.

A székesfőváros tanácsa.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épít: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat.
Készít: Villamosvilágitás, jelző csengő és házitelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FÜTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 - Üzp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meldinger „Helios" és Redivivus folytonégo kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredőnyök, acélemezredőnyök stb.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

MAJER GASPÁR épületüvegezési és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés dijmentes

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mü- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépitás, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
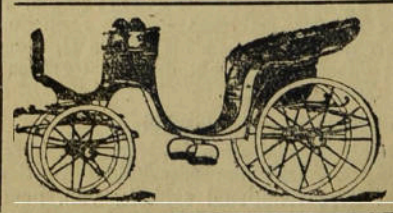
Teherautókarosszériagyártás
Kovácsmühely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 88-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fütésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

ESEMÉNYEK

Ádám professor

A főváros közkórházi, valamint közegészségi és köztisztasági bizottsága hétfőn délután tartott nagyfonosságú ülésében a III. számú sebészeti klinika részére, tanítási célokra átengedte a Szent István-kórház fertőzőbetegosztályát, valamint az V. osztálynak erre a célra kijelölt 52 férőhelyet magában foglaló részét olymódon, hogy az átengedett osztályt dr. *Ádám* Lajos egyetemi tanár vezethesse. Ezzel a főváros eleget tett a kultuszminiszter és a népjóléti miniszter kívánságának, akik a Szent István-kórház eme részeinek átengedését kérték. *Egyben azonban lerótta adóját azzal az Ádám professzorral szemben is, akinek tudományos működése és az emberiség megmentése érdekében kifejtett hatalmas munkája Európa-szerte elismerést szerzett a magyar névnek és Budapestnek is, ahol a professzor áldásos működését kifejti.*

Budapest székesfőváros ezzel a tényével egyszersmind hathatósan szólott bele abba az áldatlan vitába is, amely az utóbbi hetekben Ádám Lajos professzor személye körül kifejlődött. *Fajvédő oldalról, beleértve ebbe az egyetem fajvédőit is, Ádám Lajos kinevezését az egyetem autonómiája megsértésének deklarálták.* Ez a kérdés szolgálhatna elvi vita alapjául, ha *Nékám* professzor óta a professzorok egész sora nem nyerte volna el az egyetemi tanszéket ugyanazon a módon, ahogyan Ádám professzor jutott oda. *De el kellene némulnia minden vitának már csak azért is, mert Ádám professzor európai neve régen nélkülözött fényt ad a magyar orvostudománynak.* Ahelyett azonban, hogy Ádám professzor kinevezése méltó és megnyugtató örömöt keltett volna a társadalom minden rétegében, bizonyos súlyosan érdekelt oldalakról, a megsértett hiúság nem válogatós elkeseredésével, felekezeti alapon, határozott uszítást inscenáltak a tudós professzor ellen. A főváros most, amikor készséggel adott helyet Ádám professzor tudományos működésének, ezzel a tényével egyszersmind odaállt Ádám professzor mellé is.

Az uszítók a könnyen hevülő ifjúságot akarják kivezényelni Ádám professzor ellen, a fővárosnak azonban módjában lesz, hogy azokban a termekben, amelyeket megtisztelő módon engedett át Ádám professzor tudományos munkájának színhelyéül, meg fogja védeni a tanítás szabadságát. Ugyanakkor azonban az államhatalom is érvényt fog szerezni a legteljesebb mértékben annak a kinevezésnek, amelyet a kultuszminiszter abban a tudatban eszközölt, hogy az orvostanhallgató ifjúság elé az emberi élet megmentésének olyan héroszát állítja, mint amilyent ma már egész Európa tisztel Ádám Lajos professzorban. Talán az olyan tények, mint amilyen a főváros állásfoglalása, a könnyen hevülő ifjúságot is meg fogja győzni arról, hogy nem szabad felülnie az érdekelt uszítóknak és hogy Ádám professzort, ha majd katedráját elfoglalja, a nemzeti nagyságokat megillető tisztelettel kell fogadnia.

Gazdasági Hirlap cimü állandó mellékletünk helyszüke miatt e számunkból kimaradt.

Sürgősen szabályozni kell a Király-utca forgalmát. A főváros egyik legforgalmasabb útvonalán, a Király-utcában, a gépkocsik és a lófogatok forgalma annyira megnövekedett, hogy a népes utcában nem egyszer a járdára mennek fel az autók és kocsik, ha egymást ki akarják kerülni. A hosszú, keskeny utcában, melyet sürün szelnek a keresztutcák is, minden lépten-nyomon torlódás áll elő, amely még a gyalogosok járását is megakadályozza. A közlekedési rendőrök is tehetetlenek a forgalmi káoszban, úgyhogy sokszor életveszélyes a Király-utca túlságos élénksége. Értesülésünk szerint, a szeptember második felében összeülő közlekedési bizottság ülésén szóvá teszik a király-utcai zűrzavart és sürgetni fogják a forgalomnak a többi belvárosi utcához hasonló szabályozását.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 103—14.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok
Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

Városszerte *folyik az utak reparálása és a sajtóban napnap után felháborodó hangokat hallunk, hogy feltúrják az egész várost. Az az átkozott városháza már megint kelletmetlenkedik a szegény lakosságnak. Hát ez az, amit mi nem értünk: végre egyszer meg akarják javitani az utakat, mit természetesen nem lehet úgy csinálni, hogy csak addig dolgozzanak, amig az ügyvéd úr, vagy a tanár úr éjszakai nyugodalmát piheni. Ha rossz az út, a várost szidják, ha csinálják az utakat, akkor is a város az oka a kényelmetlenségnek. Nehéz itt igazságot tenni, szinte szerencse, hogy senki sem fog akkor neheztelni, hogyha majd készen lesz az új aszfalt, az új kövezet.*

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

Autobuszjáratok a helyiérdekü vasút végállomásáról. Dr. Bódy Tivadar, a helyiérdekü vasút vezérigazgatója, nagyszabású tervekkel foglalkozik. Ezek a tervek hivatottak lesznek arra, hogy Budapestet távolabbi környékével is szorosan egybe füzze és így a főváros, de eme vidékek lakossága számára is gazdasági és kulturális előnyöket biztosítson. Bódy Tivadar tervei szerint a helyiérdekü vasút minden vonalának végállomásáról autobuszjáratokat szerveznek a közelfekvő községekbe. Így autobusz járna Szentendre kiindulási ponttal, végig a Duna partján egészen Visegrádig. Pomáz kiindulási ponttal Csobánka és Margitliget kapcsolódnak bele az új autobuszhálózatba. Ugyancsak autobuszjáratok indulnak majd Nagytétényről és Budaörsről, hogy az ezeken a helyeken túl fekvő kies vidékeket szintén bekapcsolják a forgalomba. Kétségtelen, hogy az óráról-órára közlekedő autobuszok új vérkeringést jelentenek a főváros számára, de hasznát látja ennek a nagy tervnek sok olyan vidék is, amelyek eddig valósággal el voltak zárva a külvilágtól.

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZITŐ, FESTŐ, MÁZOLÓ
Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.
Telefon: József 23-24.

Politikai párttá alakult a hadikölcsöntulajdonosok egyesülete. Hétfőn délután *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, főv. biz. tag elnöklete alatt megalakult a *Magyar Hadikölcsöntulajdonosok Országos Pártja.* A régi képviselőházban tartott alakuló közgyülésen, mely mindvégig izgatott hangulatban folyt le, mintegy ötszáz ősjegyző jelent meg a társadalom minden osztályából. *Dinich* Vidor elnöki megnyitó beszédében elmondta, hogy milyen szempontok vezették az akciót, amikor *politikai párttá* alakult át. A valorizáció kérdése nem népgyüléseken és nem a hordó tetején, hanem a nemzetgyülésen fog eldőlni. Illetékes körökkel folytatott tárgyalásai során arra a meggyőződésre jutott, hogy *komoly eredményeket lehet elérni,* ha a címlettulajdonosok fegyelmezetten, egy táborban kitartanak a cél mellett. A párt tagjai az elkövetkező választásokon *csak olyan képviselőjelöltekre fogják szavazatukat adni, akik minden eszközzel elősegitik a valorizációs program megvalósitását.* A lelkesedéssel fogadott beszéd után még többen szólaltak föl, majd határozati javaslatot fogadott el a nagygyülés, amelyben megbízza a párt választmányát, hogy harminc napon belül visszafizetési tervet dolgozzon ki és azt a legközelebbi nagygyülés elé terjessze.

Alapíttatott 1849 Betonepitő Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, mütelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Bádogosok és szerelők parlamentje. Vasárnap, e hó 5-én, a bádogosok és szerelők a régi képviselőházban országos kongresszust tartottak. *Becsey* Antal vállalkozó-mérnök, főv. biz. tag elnöki megnyitójában rámutatott a szakma sérelmeire, majd üdvözölte a megjelent vendégeket, közöttük a kereskedelemügyi miniszter képviseletében megjelent *Kerékgyártó* György miniszteri osztálytanácsost, továbbá *Bittner* János kormányfőtanácsos, kamarai alelnököt és *Hauswirth* Ödön festőművészt, akik testületeik nevében vettek részt a kongresszuson. Az alelnökök megválasztása után *Becsey* Antal foglalkozott az önálló iparosok nyugdíjbiztosítási ügyével. Határozati javaslatában felkérte az összes kereskedelmi és ipari érdekképviseleteket, hogy *az iparos nyugdíjilletmény ügyének mielőbbi előkészitésére* tegyék meg a szükséges intézkedéseket. *Farkas* Izor szerelőbádogos-mester, iparágának egyik legtekintélyesebb vezére, a szakmabeli *gazdasági sérelmekről* beszélt és különösen a közszállítási szabályzat hiányosságait panaszolta fel, amelyeknek kiküszöbölésére életrevaló eszméket javasolt. *Beszélt az állami és városi üzemek versenyéről, kívánta a kisipari hitel összegének felemelését, az iparosok önálló betegsegélyző és balesetbiztositó intézményének létesitését* és több más, az iparosok érdekében szükséges intézményt. *Gábor* Gyula az építkezések mielőbbi megindítását sürgette. Több felszólalás után *Becsey* Antal elnök a kongresszust berekesztette. Szeptember 6-án a kongresszus tagjai a *Székesfővárosi Gázműveket* tanulmányozták, 7-én pedig a *Weiss Manfréd rt.* csepeli gyártelepét tekintették meg.

RÜTGERS GUIDO
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavítást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19 • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

SERE MÁTÉ
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállítását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kert- és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

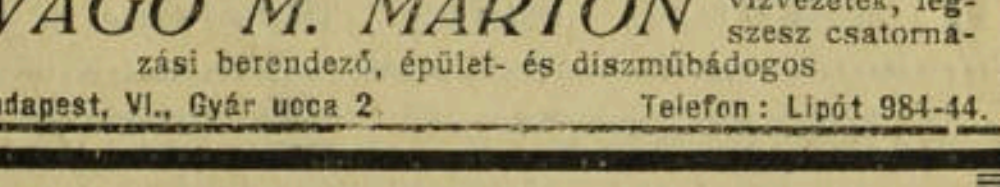

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2 Telefon: Lipót 984-44.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

HANTOS TESTVÉREK R.-T.
FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME
BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.
TELEFON LIPÓT 994—51. TELEFON LIPÓT 985—23.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Széchenyi-fürdővel kapcsolatos úszómedence föld-, kőműves, beton-, vasbeton-, műkőszobrász-munkálatait ifj. Walla József rt. és Szentgyörgyi Gábor építész kapták 15.363 millió K-ért.

Ugyanott a strandfürdő műkőszobrász-munkálatokat a Melocco rt. kapta 1400 millió K-ért.

A Szemere-utcai iskola emeletráépítésével kapcsolatos betonburkoló-munkálatokat Schillinger Zsigmond kapta.

Ugyanott az üvegesmunkálatokat Hochhauser István kapta.

A Szt. István-kórház kőműves tatarozó munkálatait Hudetz János kapta.

A Szt. László-kórház mázoló munkálatait a Benedek mázoló cég kapta.

A Simor- és Villám-utcák sarkán épülő bérház vászon-redőny szállítását Pick Ede utódai kapták 60,864.000 K-ért.

Ugyanott a szobafestő munkálatokat Kiszeli Géza kapta 143,535.000 K-ért.

Beérkezett ajánlatok

Az I. ker., Sárbogárdi-úti főgyűjtő Horthy Miklós-út és Budafoki-út közti szakaszának építési munkáira beérkezett ajánlatok: Kondor és Feledi 4447, Kollin és Török 3165, Klauber és Vajda 3853, Palatinus építő rt. 4998, Fekete István 3315, Halász Hubert 5687, Ámon Antal és Fia 4435, Fábián, Somogyi és Wersetz 3761, László és Blum 3758, Lukács Lipót 3662, Szentgáli Antal 3611, Mándy László 4300 millió koronával.

Az I. ker., Aladár-utca makadámszerű rendezési munkáira beérkezett ajánlatok: Szántó Ferenc 166, Halász András 165, Miklós Béla 154, Mairovics Mór 225 Hollós Ferenc 156, Obendorfer Rudolf 168, Gravieser Albinné 172, 186, Klauber és Vajda 178, 187, Ungár Nándor 162, Ámon Antal és Fia 208 millió koronával.

Az I. ker., Hieronymi-út és Bánffy-út egy részének csatornázási munkáira ajánlatokat nyújtottak be: Ceglédi Endre 211, Melocco rt. 180, Wersetz Márton 195, Halász Hubert 244, Ámon Antal és Fia 182 millió K-val.

A II. ker., Pasaréti-út és Drasche-féle ingatlanok A) jelzésű névtelen utcájának csatornázási munkáira ajánlatot nyújtottak be: Ceglédi Endre 162, László és Blum 150, Szarvas és Waldmann 210, Kis J. Jenő 159, Cséti István 188, Kármán és Fazekas 160, Biró László 142, Melocco Péter 204, Klein Zsigmond 204 millió K-val.

A IX. ker., Üllői-út és Zágrábi-út közti névtelen utca csatornázási munkáira ajánlatot nyújtottak be: Solti Vilmos László 72, Ámon Antal és Fia 70, Kis J. Jenő 59, Melocco Péter 76 millió K-val.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépítési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

Oláh József
épület- díszműbádogos és vízműberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—89

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—93.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javítása. Gépalkatrészek készítése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyűrűk, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készítése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

HAHN IGNÁC
MŰÉPÍTŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZÍTŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és bútorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körút 77-79. Tel. J. 49-83
Készít minden e szakmába vágó munkákat.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készítését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

GERŐ N. NÁNDOR TELEFON: József 15-29
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fűtés :: Vízvezeték :: Épületbádogos

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhívó: József 14—91

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és útépítő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapíttatott 1890. Tel.: József 39-52.
Útépítő és kövezőmunkák: beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépítési munkák.
Költségvetés díjtalan! Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépítészeti hivataloknak állandó szállítói.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portái és vasszerkezeti munkákat. — *Készít:* Mindennemű rácsokat és kerítéseket, lazon- és idomvas-ablakokat, takaréktűzhelyeket.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fűtések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vízvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

Király Lajos
épület- és műlakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

WEISZ SIMON
légszesz-, vízvezetéki-, központi fűtési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

PINTÉR JÓZSEF
aszfaltozómunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló utca 6. Telefon: József 94-63.

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

Az országos Vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tűzhelyek készítési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés, derítő telepek

SZÉKELY LAJOS
épület- és díszműbádogos,
légszesz-, vízvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhívó: T. 60.

Reisinger Aurél okl. gépészmérnök
villamossági vállalata Alapítási év 1905
Iroda és műhely: VII, Vilma királynő-út 33
Telefon: József 28-64. Telefon: József 28-64.

EGYEDI JENŐ
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és díszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korálll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

CEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
építési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépítés, csatornázás, vasbeton-építkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapítva: 1860.

Budapest székesfőváros
Szent Gellért szállója
a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.
Elsőrangu családi szálló.
A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek
Díjtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

10 tonnás Chenard & Walcker tehervontató-traktor
60 % megtakarítás teherautóval szemben — Kívánatra üzemben bemutatjuk — Kérjen ajánlatot
Vezérképviselet: **Róka és Társa automobil rt.**
Budapest, V, Csanádi-u. 3. Telefon: L. 906-09, 916-17

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 szeptember 15. — 37. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424
Telefon: 137—15 szám

Nincs korteshadjárat,

nincs választási küzdelem, a pártok talán lábhoz tett fegyverrel állanak egymással szemben, de nem azért, hogy küzdelemre, hanem, hogy béketárgyalásokra kerüljön a sor. A polgármesterválasztás előjátéka véget ért és bár a praeludium kissé ideges, izgatott volt, ma úgy érezzük, a drámai cselekmény nem fog szenvedélyes harccá fejlődni. Az előjáték csöndes izgalomban telt el és a végén megnyugodtak a kedélyek. A nagy kérdést megillető súlyos pillanatok alatt némi bizalmatlanság, némi féltékenység vett ugyan erőt a kedélyeken, a nagy játék résztvevői kutató szemmel figyelték egymás fegyverzetét, de ma már mindenki tudja, hogy kicsinyes csínyektől, apró cselvetésektől nem kell tartani. Az aggályoskodók már belátják, hogy a nagy probléma megoldásához méltatlan lett volna a törvény, a jogszokás bármely néven nevezendő kijátszása. Itt ma mindenki tudja, hogy Budapest életének, történetének nagy fejezetéhez érkeztünk el, amely fejezetnek méltónak kell lenni a nagy időkhöz és nagy feladatokhoz. Emelkedett lélekkel, igazságszeretettel, Budapest népének teljes megbecsülésével, a főváros jövőjének állandó szemmeltartásával kell megoldani a nagy problémát.

A polgármesteri állásra heten jelentkeztek. Mind a hét jelölt méltó a polgármesteri állásra, mind a hét hajlandó odaadó szeretettel, tiszteletreméltó munkával, egész és kivételes tehetséggel dolgozni Budapest jövőjéért. Örömmel kell látni, hogy sem jobbról, sem balról a polgármesterjelöltek személye és jószándéka ellen egyetlen disszonáns hang sem hangzik el. Ma már eljutottunk tehát ahhoz a nyugodt atmoszférához, amelyben objektív módon, a főváros és a lakosság érdekeinek teljes figyelembevételével, meg lehet kezdeni a döntő tárgyalásokat. Túl vagyunk a pályázatok benyujtásán és eljutottunk a jelölések küszöbére. Sikerült kiküszöbölni az izgató anyagot, sikerült olyan légkört teremteni, amely kizárja a gyűlölködő harcmodort. Most azután fel kell emelkedni a hűvös objektivitás magaslatára, ahonnan nem lehet látni mást, csak egy élni, dolgozni vágyó város mindenekfelett való nagy érdekeit. A hűvös objektivitás eme magaslatán azután ki lehet kapcsolni a pártszempontokat és ha ez megtörtént, nem lesz többé személyi kérdés a polgármesterválasztás. Tudjuk nagyon jól, hogy jobbról is, balról is, középen is vannak olyan érzelmi momentumok, olyan meleg, baráti és bajtársi érzések, amelyeket nehéz leküzdeni. Akkor azonban, amikor Budapestet kell újjáépíteni, amikor ehhez az újjáépítéshez olyan közgyülésre van szükség, amely a törvényhatósági munka maximumát adja, akkor minden oldalon egyetlen parancsoló akaratnak, egyetlen diadalmas erénynek kell érvényesülnie és ez az érzelmi momentumokról való teljes és tökéletes lemondás.

Nincsenek támpontjaink és nincsenek bizonyítékaink, csak reményünk van és ez Budapest népével együtt mélyen gyökerezik a lelkünkben. Hiszszük és reméljük, hogy az a nyugalom, az a méltóságteljes csönd, amely a nagy eseményt megelőzi, biztos jele annak, hogy mindenki bízik egy olyan megoldásban, amely egyik oldalon sem korbácsolja fel a szenvedélyeket, hanem minden oldalon megnyugvással teljes bizalmat kelt. A közgyülés pártjai másfél esztendőn át minden kérdésre megtalálták az összetevő erők eredményét, minden kérdést megoldottak úgy, hogy nem volt győztes és nem volt legyőzött. Ez a tény minden reményt megad arra, hogy akkor, amikor a legnagyobb probléma megoldásáról van szó, ismét parancsolni fog az az élő lelkiismeret, amely eddig mindig a megegyezés megoldását követelte. Ha vannak még ellentétek, ha a lemondás erényének gyakorlása még akadályokba ütközik, mi úgy véljük, annak oka az, hogy a távolból még mindig idelátszik a választási zászló lobogása. Budapest népe azonban már régen begöngyölte a választási zászlókat, régen elültek a politikai jelszavak, régen megnyugodtak a kedélyek és Budapest polgársága már régen munkára készen várja az alkotó napok hajnalhasadását. A városházi pártok is felejtsék el tehát, amikor a polgármesterkérdés nagy problémájának megoldásáról van szó, hogy politikai árkok és sáncok osztják részekre a közgyülési termet. Több mint két esztendeje annak, hogy *Ripka* Ferenc mint kormánybiztos került a városházára. Az első szava az volt, hogy Budapestnek ma politikamentes alkotó munkára van szüksége. A választási zászlók erdejéből ekkor még rikoltóan hangzottak a politikai csatakiáltások, de mire az urnához kerültek a választók, maguk a pártok vezetői is lehiggadtak és maguk a közgyülési pártok vezérei voltak azok, akik számtalanszor hátat fordítottak a politikának, a pártérdeknek és a város egyetemes érdekeit helyezték előtérbe. A sok csillogó jelszóból, a sok dübörgő kortesszónoklatból nem maradt meg semmi. *Egyetlen egy jelszó él és hódit mindig nagyobb erővel és ez az a jelszó, amelyet Ripka Ferenc mondott ki először, hogy Budapestnek ma politikamentes alkotó munkára van szüksége.*

Szívre tett kézzel, a lelkiismeretnek mélyen való átkutatásával ez az egyetlen gondolat vezérelje ma is a pártokat és azokat a jószándékú, komoly és bölcs férfiakat, akik a pártok élén állanak. Egyezzenek meg végre az új polgármester személyében, aki legyen bárki, de első és utolsó programpontjaként azzal lépjen a polgármesteri székbe, hogy politikamentes alkotó munkát akar végezni. Legyen pedig a polgármester az, aki ebben a politikamentes alkotó munkában egyesíteni tudja a közgyülési pártokat. Mi csak olyan polgármestert tudunk elképzelni, szerintünk csak olyan polgármester tudja megállani a helyét, aki így kezében tartja a közgyülés munkaképességét és hozni tudja azokat az eszközöket, amelyekkel Budapestet újjá lehet építeni. Nem lehet azonban polgármester az, aki bármily erényekkel és bármily jószándékkal jön, de talán személyén kívül eső okokból nem tudja biztosítani a pártok békés, nyugodt, harmónikus együttműködését. Budapest népe boldogságban úszna és áradó szeretettel venné körül, akárki legyen az, akit egyhangúlag fognak megválasztani Budapest polgármesterének. Az utolsó órákban a pártok lelkiismeretére apellál Budapest népe és jövőjét féltő aggodalommal kéri, találják meg azt az embert, akire egyhangú lelkesedéssel mondhatják ki: *ime a polgármester, aki újjá akarja és újjá tudja építeni Budapestet.*

Budapest polgármesteri székébe csak az ülhet, akinek személyében az összes városi pártok megegyeznek

Alaptalanok a fantasztikus puccs-hirek — A kijelölő választmány elnöke Gaár Vilmos lesz

Dr. Kozma Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnökének nyilatkozata

Szeptember 10-én lezárták a pályázatot a polgármesteri állásra, szeptember 17-én összeül a kijelölő választmány és megejti a polgármesteri állásra a jelöléseket, szeptember 29-én pedig megválasztja Budapest új polgármesterét. Ez most már befejezett dolog. Többet azonban ezekben az órákban még senki sem tud. A pártok egyelőre leszögezték magukat jelöltjeik mellé, mindjobban kezdi azonban mindenki belátni, hogy Budapest polgármesterét csak a pártok között létesítendő megegyezés alapján lehet megválasztani.

Budapest polgármesteri széket csak az foglalhatja el, aki a békét és az alkotómunkát hozza. Harc árán beülni a polgármesteri székbe, a zavar állandósulását és a harcok örökös kiújulását jelenti.

Nem személyek ellen szól ez. Kétségtelen azonban, hogy az eddig békésen működött törvényhatóság esetleg munkaképtelenné válhatik és ebben az esetben bekövetkezhetik az ultima ratio is: *a közgyülés feloszlatása.* A héten bizonyos oldalakról ezt az ultima ratiot úgy próbálták beállítani, mintha ez fenyegetés lenne arra az esetre, ha a polgármesteri székbe *Bárczy* István kerülne, vagy pedig nem *Ripka* Ferenc lenne a polgármester. Kereken és leghatározottabban meg kell állapítani, hogy sehol, még magánszemélyek részéről sem hangzott el ilyen személyek ellen, vagy személyek érdekében szóló fenyegetés. Nem szabad azonban elfelejteni azt, hogy munkaképtelen közgyülléssel dolgozni nem lehet. Hivatalos helyen ezzel az eshetőséggel ma még nem is számítanak, de ha mégis bekövetkeznék, akkor kétségkívül sor kerülne az 1924. évi XXVI. tc. 19. §-ának alkalmazására, amely szerint a belügyminiszter a főpolgármester előterjesztésére, vagy meghallgatása után feloszlathatja a törvényhatósági bizottságot, ha az tartósan munkaképtelenné válik.

Azok, akik aggódva tartanak attól, hogy esetleg a szeptember 29-iki közgyülés pártpolgármestert választ, attól félnek, hogy a közgyülés munkaképtelensége bekövetkezik. Amikor tehát, mint magánvélemény szóbakerült a törvényhatósági bizottság esetleges feloszlatása, akkor nem arra gondoltak, hogy a kormány be akar avatkozni Budapest székesfőváros autonómiájába, hanem azt az eshetőséget említették meg, hogy a belügyminiszter az esetleg munkaképtelenné váló közgyüléssel szemben alkalmazni fogja törvényadta jogát és kötelességét. Nincs szó tehát arról, hogy Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága ne választhatná meg polgármesterré azt, aki a polgármesterválasztó közgyülésen a szavazatok abszolút többségét megkapja. De igenis, szó van arról, hogy

a pártok között való megegyezés alapján kell megoldani a polgármesterkérdést,

mert letagadhatatlanul fenyeget a veszedelem, hogy a harc árán megválasztott polgármester természetszerűen nem tudja a közgyülés békéjét és alkotó munkáját biztosítani.

A közeli napok valószínűleg meghozzák a pártok között való, mindenképpen kívánatos tárgyalásokat. Reméljük, hogy ezek a tárgyalások a legjobb eredménnyel fognak végződni és amint eddig minden nagy kérdésben meg tudtak állapodni egymás között a pártok, éppen úgy meg fogják találni azt a polgármesterjelöltet is, aki a közgyülés munkaképességét biztosítani fogja és akit a pártok egy akarattal választanak meg.

A döntőbe három jelölt kerül

A polgármesteri állásra a szeptember 10-én lejárt pályázat szerint heten jelentkeztek. A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában már beszámoltunk arról, hogy a polgármesteri állásra jelentkezett *Bárczy* István, *Ripka* Ferenc, *Sipőcz* Jenő, *Folkusházy* Lajos, *Buzáth* János és *Márkus* Jenő. A szeptember 10-iki dátum csak egyetlen új polgármesterjelöltet hozott, *Berczel* Jenő dr. tanácsnok személyében. Mind a hét jelentkező kétségkívül érdemes arra, hogy Budapest polgármesteri széket betöltse, a pártok között való hangulat azonban azt mutatja, hogy

a küzdelem Bárczy István, Ripka Ferenc és Sipőcz Jenő között fog eldőlni.

Ők hárman azok, akik mellett eddig egy-egy párt leszögezte magát. Azok a pártközi megbeszélések, amelyekre a legközelebbi napokban kilátás van, e három jelölt közül lesznek hivatottak kiszemelni azt a férfiút, akit a pártok közös akarattal fognak a polgármesteri székbe ültetni. *Bárczy* a demokratikus blokk jelöltje, *Sipőcz* Jenő a Keresztény Községi Párté, a jobboldal és a baloldal mereven ragaszkodik a maga jelöltjéhez, de egyszersmind mind a két oldal elzárkózik attól, hogy a másik oldal polgármesterjelöltje személyében kompromisszumot kössön. Ma tehát az a helyzet, hogy gróf *Bethlen István miniszterelnök éleslátása győzhet csak a kompromisszumos tárgyalásokon és így csak Ripka Ferenc főpolgármester lehet az a jelölt, akinek személyében a pártok számára mód kinálkozik a megegyezésre.*

A kijelölő-választmány elnöke: Gaár Vilmos

A polgármesterkérdésben a pályázati hirdetmény megjelenése után a pártok között bizonyos idegesség volt tapasztalható. Féltékenység és bizalmatlanság jelei látszottak és így bizonyos fölösleges aggodalmak merültek fel. Ezek közül az aggodalmak közül a legtöbbet hamarosan eliminálni lehetett és *Ripka Ferenc főpolgármester sietett is megnyugtatni a kedélyeket.* A főpolgármesternek ez a munkája teljes sikerrel járt, mert lassan

elült a puccsoktól való félelem

és ma már mindenki tisztában van vele, hogy *a kormány nem akar a főváros autonómiájába beleavatkozni és a polgármesterválasztás a törvény legszigorúbb betartásával megy majd végbe.*

A legutolsó ilyen felmerült aggodalom a kijelölő választmány elnökségének betöltése körül keletkezett. Az 1872. évi XXXVI. tc. értelmében a kijelölő választmány az elnökkel együtt hét tagból áll. Az elnökről a törvény mindössze két szóval intézkedik: *elnök a főpolgármester.* A többi tagok közül hármat a fővárosi bizottság választ, hármat a főpolgármester nevez ki. Az elnök állása rendkívül fontos, mert hiszen a kijelöléshez egyszerű többség kívántatik és szavazategyenlőség esetében az elnök dönt. A kijelölő választmánynak jelenlegi elnöke tehát *Ripka* Ferenc főpolgármester, kinevezett tagjai dr. *Bódy* Tivadar, *Ernst* Sándor és *Kozma* Jenő, választott tagjai pedig *Baracs* Marcel, *Peyer* Károly és *Wolff* Károly.

A kijelölő választmány érdemleges ülésén tehát *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki szintén polgármesterjelölt, nem elnökölhet, de nem elnökölhetnek *Sipőcz* Jenő polgármester, *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János alpolgármesterek sem, mert hiszen ők is pályáznak a polgármesteri állásra. Felvetődött tehát az az ötlet, hogy a kijelölő választmány ülésén a legrangidősebb tanácsnok elnököljön. Ez azonban groteszk helyzetet teremtene, mert hiszen a jelölésnél akárhányszor az elnök szava dönt és így egy tanácsnok vagy jelölné, vagy nem jelölné a saját jövendőbeli polgármesterét.

Szabó Imre tisztifőügyész behatóan tanulmányozta a kérdést

és a kérdésben kialakult joggyakorlatot. Budapest történetében eddig nem volt példa arra, hogy a főpolgármester pályázott volna a polgármesteri állásra és így a jó vidéki joggyakorlatra kellett támaszkodni, de figyelembe kellett venni a vidéki esetekben hozott közigazgatási bírósági döntéseket is. *Szabó* Imre főügyész tanulmánya szerint a vidéki kijelölő választmányok elnöke a főispán lévén, olyan esetekben, amikor a főispán nem elnökölhet a kijelölő választmány ülésén,

a kinevezés joga a belügyminisztert illeti meg.

A jelen esetben tehát a *Fővárosi* Hírlap értesülése szerint a belügyminiszter élni fog ezzel a kinevezési jogával és a belügyminiszter fogja kijelölni azt a közéleti férfiút, aki a polgármesterjelölő ülésen a kijelölő választmányban elnökölni fog.

A belügyminiszter választása Gaár Vilmos kúriai bíróra esett,

aki egyszersmind a főváros törvényhatósági bizottságának is tekintélyes tagja. *Gaár* Vilmos egész multja, bírói és közéleti munkássága garancia arra, hogy ezt a tisztséget politikától mentesen és egyedül Budapest székesfőváros érdekeit szem előtt tartva fogja betölteni.

A kijelölő választmány pénteken, szeptember 17-én déli 12 órakor ül össze

és pedig *Ripka* Ferenc főpolgármester elnöklésével. A főpolgármester azonban csak addig elnököl, amíg felolvassa a belügyminiszter leiratát, amely a kijelölő választmány elnökévé *Gaár* Vilmost nevezi ki. *A belügyminiszter levelének felolvasása után Ripka Ferenc főpolgármester eltávozik az ülésről és átadja helyét Gaár Vilmosnak.*

A sajtó egyes orgánumaiban olyan hírek jelentek meg, hogy *Gaár Vilmos kinevezésével a kormány valóságos baloldali puccsot tervez dr. Sipőcz Jenő polgármesterjelöltsége ellen.* Mondanunk sem kell, hogy ez a hír is azok közé a rémmesék közé tartozik, amelyekkel a polgármesterkérdés felmerülése óta többször találkoztunk. Ezúttal az alarmot a jobboldalról fújják és *Wolff* Károlyt, a Keresztény Községi Párt elnökét beavatkozásra hívják fel. *Wolff Károly higgadtsága azonban el fogja oszlatni ezeket az aggodalmakat, mert senki Wolff Károlynál jobban nem ismerheti Gaár Vilmos objektivitását.*

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

Kozma Jenő cáfolja a fantasztikus pucshireket

A jobboldali aggodalmakat, amelyek most merültek fel a kijelölő választmány munkájával szemben, éppen úgy el lehet majd oszlatni könnyű szerrel, mint ahogy egy csapással eloszlatta dr. *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke a baloldalról felmerült aggodalmakat. *A baloldali lapok ugyanis olyan híreket közöltek, hogy a kijelölő választmány összetételénél fogva megeshetik, hogy Bárczy Istvánt elütik a hivatalos jelöltségtől.* Erre vonatkozólag

Kozma Jenő

a következő kategórikus kijelentést tette:

Ehhez sohasem járulnék hozzá, ami azt jelenti, hogy nem is kerülhet reá sor. Ez a taktikázás nem volna fair dolog és nem volna méltó azokhoz a tényezőkhöz, amelyek ebben a kérdésben a döntő szót fogják kimondani. *Arról sem lehet szó, hogy Bárczy István megválasztása maga után vonná a közgyűlés feloszlatását.* Akár polgármester lesz Bárczy István, akár nem, nincs kizárva annak lehetősége, hogy a vesztes tábor botrányokat fog csinálni és ezeknek következtében a közgyűlés munkaképtelenné válik, ami a törvényhatósági bizottság feloszlatására vezetne. Bárczy polgármesterségét azonban ez a lépés sem veszélyeztethetné, mert hiszen nagyon természetes, hogy az új polgármester és a tanácsnokok továbbra is helyükön maradnának, más szóval a feloszlatással éppen az új polgármesternek és tanácsnak adna a kormány nagyobb hatalmat a kezébe.

Nyilatkozott dr. Kozma Jenő Ripka Ferenc főpolgármester jelöltségéről is

és kijelentette, hogy a polgármesterjelölésről döntő pártértekezletet az Egységes Községi Polgári Párt a hét végén tartja meg és ekkor határozzák meg a párt által követendő taktikát is.

— Hogy abban az esetben, ha pótválasztásra kerülne a sor — folytatta tovább nyilatkozatát a pártelnök — és a pótválasztásban *Bárczy* és *Sipőcz* vennének részt, kit támogatnánk: ebben a kérdésben pártunk még nem foglalt állást és *az a gondolat, hogy pártunk tagjai Sipőcz Jenő jelölését támogassák, egyáltalán nem tőlem származik.* Bárczyt én éppen olyan nagyra becsülöm, mint Sipőczöt és így nem akarok befolyást gyakorolni abban az irányban, hogy pártunk annakidején mire határozza el magát. *Nem szabad azonban elfelejteni, hogy mi a kormány pártja vagyunk, a kormány pedig az országos politikában két pártra, az Egységes pártra és a Keresztény Gazdasági Pártra támaszkodik, míg Bárczy István éppen azokra a szocialistákra és demokratákra, akik a parlamentben éles ellenzékben állanak a kormánnyal szemben.* Reám nézve kellemetlen volna az ebből következő konzekvenciák levonása annál is inkább, mivel őszintén fájlalom, hogy Bárczy István annakidején nem hozzánk csatlakozott, hanem a szocialistákkal megy együtt.

Emlékmű a szemétdombon

Balló Alfréd igazgató nyilatkozik németországi tanulmányútjáról

Szeptember első napjaiban a főváros közegészségügyi ügyosztályának több tagja *Édes* Endre tanácsnok vezetésével Németországba utaztak, hogy ott egyes modern technikai, főleg a higienia területén alkalmazott berendezéseket tanulmány tárgyává tegyenek, amelyek egy modern nagyváros fejlesztésének szempontjából elsőrendű fontossággal bírnak. A tanulmányútról a napokban érkezett haza

Balló Alfréd,

a Köztisztasági Hivatal igazgatója, aki érdeklődésünkre a következőkben nyilatkozott a németországi tanulmányútról:

— Miként emlékezetes, a külföldi városok köztisztasági intézményeinek vezetői ez év júliusának elején kongresszust tartottak a fővárosban. Ez alkalommal nem nyert befejezést a kongresszus egész tárgysorozatának letárgyalása és ezért a kongresszusi tagok már Budapesten elhatározták, hogy a megbeszélések folytatására szeptember 5-én *Düsseldorfban* fognak összejönni. E folytatólagos megbeszélésen magam is résztvettem most Düsseldorfban és ez alkalommal több, nagyjelentőségű határozat kialakulásának voltam a tanuja. Düszeldorfban megtekintettem még az ottani közegészségügyi és szociális berendezések és sportcikkek kiállítását. Düsseldorfból *Kölnbe* utaztam, ahol tanulmány tárgyává tettem az ottani legmodernebb *házi-szemétgyűjtési szisztémát.* Kölnben egyébként találkoztam *Folkusházy* alpolgármester és *Berczel* tanácsnok urakkal, akik ugyancsak tanulmányokat végeztek Köln városának egyes városgazdasági berendezéseire vonatkozóan. A további utam *Hamburgba* vezetett, ahol az ottani *szemétégető-rendszert,* valamint a *halotthamvasztást* és a temetőket vettem szemügyre. Az utóbbiak iránt természetesen inkább *Édes* tanácsnok úr érdeklődött. Tanulmányútam befejezéséül *Lipcsébe* látogattam el, ahol a *Völkerschlacht-Denkmal* monumentalitását nem annyira esztétikai szempontból tettem közelebbi studium tárgyává, mint inkább amiatt, mert *ez a csodálatos és óriási arányú emlékmű tudvalevően egy szemétdombon épült fel.*

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
Szepessy Sándor utóda
SZEPESSY GYULA okl. mérnök
Telefon J. 80-30 BUDAPEST, VIII., ABONYI-UTCA 25. SZÁM.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Igazgatóság: Budapest, X., Kőbányai-út 19-23.
Sürgönycim: Állami vasgyárak Budapest.
Telefon: J. 110-20. Keresk. eszt.: J. 11-39.
GYÁRAK:
Budapesti m. kir. állami gépgyár
Budapest, X. Kőbányai-út 21.
Telefon József 110—20, Teréz 65—00.
Diósgyőri m. kir. vas- és acélgyár
Diósgyőr.
Telefon: Miskolc 2—48.
GYÁRTMÁNYOK:
GÉPEK.
Rendes nyomtávú gőzmozdonyok. Keskenyvágányú mozdonyok gőz- és benzinüzemre. Lokomobilok (stabil és félstabil), valamint motorok és úthengerlők, gőz-, benzin-, és szívógáz- és nyersolajüzemre. Uccaseprőgépek, lakókocsik, vízhordó- és öntözőkocsik. Ekemozdonyok gőz- és szívógázüzemre. Traktorok benzin-, petroleum-, szívógáz- és nyersolajüzemre. Teherautomobilok, tűzoltóautók, autobuszok, automobilöntöző- és pótkocsik. Golyóscsapágyas normális és szalmaaprítós cséplőgépek, lóherefejtők, kukoricamorzsolók, szalmakazalozók és egyéb mezőgazdasági gépek.
GÉP- ÉS KOCSIALKATRÉSZEK.
Gőzkazánok, sajtolt kerekemezek, kerékpárok, kerékvázák, kerékabroncsok és tengelyek.
HIDAK ÉS VASSZERKEZETEK.
Vasúti és közúti hidak bármely méretben és kivitelben. Daruk-, hídszerkezetek és magasépítési vasszerkezetek.
FÉLTERMÉNYEK. HENGERELT ÁRUK.
FELÉPÍTMÉNYI ANYAGOK.
Nagy- és kisvasúti sínek. Teljes nagy- és kisvasúti váltók, kitérők, keresztezések és fordítókorongok.
ÖNTVÉNYEK.
Öntött vascsövek 6 m. hosszúságig. Kereskedelmi öntvények, öntöttvas karikáskályhák és tűzhelyek. Jobbágy-féle szab. töltőkályhák.
APRÓBB ANYAGOK.

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fűtés Csatornázás

MÁJER GÁSPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

Üveg-, porcellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszínház utca 23. Telefon: József 9—64.

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

Lampel Ödön Épület-, mű- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 133—15.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

Fűtés Víz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8—97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

SZIEBER IMRE szobafestő-, érctényező- és mázolómester
BUDAPEST, II, BATTHYÁNY-UTCA 59.

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi bérház épületében)
Ornament, templom, sírkereszt és rácsok készítése.
Sodronyfonatkészítés. Telefon: József 6—62

Alapíttatott: 1868. **MOLNÁR LAJOS** tűzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76
Önálló villamostelepek tervezése és építése.
Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

Versenyzés a választás útján betöltendő állásokért

175 állásra 486 pályázó — A pályázók sorsa szorosan összefügg a polgármester-választással

A tisztújítás pályázata, mint ismeretes, szeptember 10-én déli 12 órakor járt le. A Ripka Ferenc főpolgármester által meghirdetett 175 állásra eddig az időpontig 486 pályázat érkezett be. A polgármesteri állásra heten pályáznak és pedig Bárczy István nyugalmazott miniszter, volt főpolgármester és polgármester, Berczel Jenő tanácsnok, Buzáth János alpolgármester, Folkusházy Lajos alpolgármester, Márkus Jenő miniszteri tanácsos, ny. tanácsnok, dr. Ripka Ferenc főpolgármester és dr. Sipőcz Jenő polgármester.

A többi állásokra igen sokan pályáztak a ma szolgálatot teljesítő tisztviselőkön kívül olyanok, akiket a kurzus alatt buktattak ki és egészen kívülálló személyek is. A pártok körében, mint azt a Fővárosi Hirlap már megírta, általában nyugodt a hangulat és egyetlen párt sem akarja a régi érdemes tisztviselőket kibuktatni, hogy ezáltal külső embereknek adjon helyet. Elsősorban vonatkozik ez a kisebb tisztviselőkre, de nem vezet egyetlen pártot sem a bosszúállás gondolata a legfőbb tisztviselőkkel szemben sem.

A főtisztviselők választása azonban mégis igen erősen összefügg a polgármesterválasztással, illetve helyesebben a polgármester személyében való megállapodással.

Éppen ezért ma még kombinációkba bocsátkozni teljes lehetetlenség és fölösleges is. A tanács képe csak a polgármesterválasztás után fog teljesen kialakulni. Egyelőre tehát csak beszámolunk a pályázókról.

A két alpolgármesteri állásra

természetesen pályázik Folkusházy Lajos és Buzáth János jelenlegi alpolgármester, de pályázik a legtöbb tanácsnok is, és pedig Borvendég Ferenc, Csupor József, Berczel Jenő, Liber Endre, Vajna Ede és Purébl Győző. A kurzus által kibuktatottak közül Déri Ferenc nyugalmazott alpolgármester és Marher Aladár ny. tanácsnok jelentkeztek, nem nyujtotta be pályázatát Harrer Ferenc és Vita Emil ny. tanácsnok sem, aki azonban — a baloldalon elterjedt hírek szerint — biztos reménnyel pályázik a tanácsnoki állásra. Beadta pályázatát Márkus Jenő miniszteri tanácsos is, aki mint polgármesterjelölt is szerepel, de jelentkezett Zilahi Kiss Jenő ny. alpolgármester is, valamint Antony Béla, Esztergom polgármestere és Emőd József, a IX. kerületi előljáró.

A tanácsnoki állásokra

mintegy ötven pályázat érkezett. A tíz jogi minősítésü tanácsnoki állásra pályáztak mindazok, akik ma tanácsnoki és tanácsnok-főjegyzői állást töltenek be. Ezeken kívül a pályázók közül a következő neveket jegyezzük fel: Bucsánszky Bertalan, Véssey Ede, dr. Guth Ferenc, dr. Márkus József, dr. Muzsikó István, dr. Balogh Hugó, dr. Hetessy Ferenc, Arany István, dr. Gallina Frigyes, dr. Szendy Károly, dr. Farkas Lajos, dr. Schuller József, dr. Tatár Béla, Gazsi Benő, dr. Czebe Jenő, Jankó Béla, dr. Gosleth Ernő, Kovácsházy Vilmos, Wanke Sándor, Dulácska Jenő, Lindl Zsigmond, dr. Thordai Lajos főjegyzők és jegyzők. Pályáznak Wildner Ödön és Vita Emil ny. tanácsnokok, akiket a kurzus buktatott ki, Zilahi Kiss Jenő ny. alpolgármester és Schöberl Ferenc ny. tanácsnok, akik a belügyminiszter státuszrendező rendelete folytán mentek nyugalomba. Ott látjuk a pályázók között Schubert Ernő, Kállay Sándor, Pichler Ottó, Miklós Elemér, dr. Wirnhardt Gusztáv, Lung Géza nyugalmazott fő- és tanácsjegyzők, dr. Petzrik Jenő ny. tisztiügyész, Csorna Kálmán árvaszéki ülnök, Kabdebó Miklós árvaszéki főjegyző és Bordán Oktáv ny. vidéki polgármester neveit. Ugyancsak ezek pályáztak, kevés kivétellel, a két megüresedett előljárói állásra is, de különösen feltűnt az előljáró pályázók sorában Zilahi Kiss Jenő.

A tanácsnok-főjegyzői állásra

Lamotte Károly tanácsnok-főjegyző, Bucsánszky Bertalan, Muzsikó István, Gallina Frigyes, Szendy Károly, Gömöry Albert, Márkus József, Guth Ferenc, Balogh Hugó, Schuller Dezső, Hetessy Ferenc, Schara Béla főjegyzők, Kabdebó Miklós árvaszéki főjegyző, Farkas Lajos, Vigyázó Géza, Némethy Károly, Bärtl Tivadar, Arany István, Gallner Ferenc tanácsjegyzők pályáznak.

Igen sokan pályáztak

a két műszaki minősítésü tanácsnoki állásra

is. Így pályázatot nyujtottak be Barczen Gyula jelenlegi tanácsnok, Kabdebó Gyula, Solty Lajos, Rumbach Dezső, Pokomándy István, Lipkai Gyula, Zborai János, Molnár László, Farkas Árpád, Szécsi Jenő, Csármann Ferenc, Ivántsó István, Zaitz László műszaki főtanácsosok és tanácsosok, Viola Rezső és dr. Friedrich Lajos főmérnökök. Ezeken kívül pályáznak Bánlaky Géza, Hegedüs Ármin, Kordély Kovács Béla és Hőnig Dezső ny. műszaki tanácsosok is.

A tisztifőorvosi állásra

Végh János tisztifőorvos, Csordás Elemér tisztifőorvoshelyettes, Szécsy Ernő központi tisztifőorvos és Szabó Sándor ny. tisztifőorvos nyujtották be pályázatukat. A helyettesi állásra dr. Csordás Elemér és dr. Szécsy Ernő jelentkeztek.

A tisztifőügyészi állásra

dr. Szabó Imre jelenlegi tisztifőügyészen kívül pályáztak az összes szolgálatban álló tisztiügyészek, azonkívül hat budapesti gyakorló ügyvéd. A főügyészhelyettesi állásra pályázik Keönch Boldizsár ny. tisztifőügyészhelyettes, valamint több ügyvéd, közöttük dr. Halász Lajos ny. miniszteri tanácsos.

Az árvaszéki elnöki és elnökhelyettesi állásokra

pályázott az árvaszék fogalmazói karának csaknem minden tagja és pályázatot nyujtott be három fővárosi ügyvéd is. A huszonegy kerületi orvosi állásra ötvennégy orvos jelentkezett. A főszámvevői állásra huszonegy pályázó akadt, köztük természetesen elsősorban Ács Ferenc, a mostani főszámvevő, továbbá Sebő Béla adóhivatali igazgató, Pálos Ödön szegényházi igazgató és még számosan.

A statisztikai hivatal igazgatója kétségkívül a sok érdemet szerzett Illyefalvy J. Lajos lesz, aki mellett azonban többen is pályáznak.

Elkészültek a Vár villamos siklójának tervei

Az új siklót teherforgalomra is berendezik

A nagy beruházási programm tárgyalása során a főváros törvényhatósága elhatározta a budavári gőzsikló modernizálását is. A Budai Hegypálya átépítése különösen azért vált sürgőssé, mert a Vár egyetlen közlekedési eszköze annyira elavult, hogy már a legkisebb torlódás esetén is alig tudja kis befogadóképességű kocsijaival a forgalmat lebonyolítani.

A Budai Hegypálya igazgatósága a közlekedési ügyosztállyal karöltve nyomban a határozat után megkezdte a sikló újjáalakításának előkészítését és a nagyszabású tervekkel a napokban már el is készült.

Az új sikló terveiről

Paulini Alfréd dr. főmérnök,

a Budai Hegypálya igazgatója a következő érdekes részleteket mondotta el munkatársunknak:

— Az új budai hegypálya tervei készen vannak, sőt már több bel- és külföldi nagy cég ajánlatát is megkaptuk a berendezési munkálatok elkészítésére. Az új hegyipálya a régi helyen épül. Továbbra is két sinpár lesz. Az egyik sinpáron a teherforgalom, a másikon pedig a személyszállítás bonyolódik le. A teherforgalmat egy 9 méter hosszú, 10 tonna teherbirású plato-kocsi fogja lebonyolítani, amely ötven másodperc alatt felszállítja a legsúlyosabb teherkocsikat és az utasokkal telt autóbuszokat. A személyforgalomra ötven személyes Pullman-kocsit állítunk be. A teherkocsira a pályacsarnokon át egyenesen az utcáról ráhajtanak a fogatok, a gépkocsik, autóbuszok, teherszekerek, sőt a megrakott bútorszállító kocsik is. A teher-platókocsi szükség esetén személyszállításra is alkalmas lesz és egyszerre 130 embert tud a Várba felszállítani. A hajtóerő természetesen elektromos lesz, drótkötél vontatással. A pálya üzembiztonsága a baleseteket úgyszólván teljesen kizárja. A drótkötelek tízszeres biztonsággal lesznek méretezve, azonkívül hat automatikusan működő biztonsági fék is lesz. Az új hegyipálya munkálatait bármelyik pillanatban megkezdhetjük. Pénzkérdés az egész, amelyet a törvényhatósági bizottság bocsáthat csak rendelkezésünkre. A vár lakóinak és hivatalainak érdeke, hogy ez mielőbb megtörténjék.

A legjobb magyar folyton égő kályhák
KALOR PERPETUUM
Óvakodjunk az utánzatoktól!
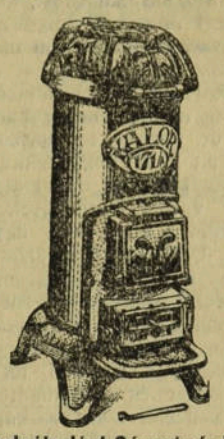
Óvakodjunk az utánzatoktól!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Bpest, VI, Aréna út 128. Tel. 971-88
Városi raktár:
V, Kálmán ucca 15. Telefon: 983—25
Házszámra ügyelni!

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

Telefon: J. 95-15 Budapesti Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII, Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

Reisinger Aurél villamossági vállalata
okl. gépészmérnök
Alapítási év 1906
Iroda és műhely: VII, Vilma királynő-út 33
Telefon: József 28-64. Telefon: József 28-64.

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefónok: 201, 202, 203.
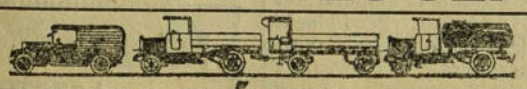
BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefónok: T. 43—00, L. 979—49.
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Rába
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

Kiváló építőművészek

pályáznak a műszaki tanácsnoki állásokra

Különös érdeklődésre tarthat számot, hogy a két műszaki kvalifikációhoz kötött tanácsnoki állásra, amelyek közül az egyik Orczy Gyula nyugdíjazása révén amúgy is üresedésben van, a kiváló egyéniségek és szakemberek egész sora pályázik. A pályázók közül legelső helyen kell említeni Kabdebó Gyula műszaki tanácsost, aki már a Bárczy-rezsim alatt tett tanuságot nagy alkotóerejéről. Kiváló adminisztratív tehetség, aki nagy szervező erejéről tett tanubizonyságot, amikor a Bárczy-rezsimben a főváros nagy építő-ciklusát irányította. A kurzus az első időben megpróbálta mellőzni Kabdebó Gyulát, de amikor az építkezések újra megindultak, kiderült róla, hogy nélkülözhetetlen. Most újra nagy körültekintéssel intézi a folyamatban levő és tervbevett városi építkezéseket. Pártkülönbség nélkül öt tekintik a középítési ügyosztály jövendő tanácsnokának. Ott van a pályázók sorában Hegedüs Ármin ny. műszaki főtanácsos is, aki harminc évi szolgálat után 1921-ben önként ment nyugdíjba, miután a közgyűlés elismerte munkásságát és miután akkor ambícióját kielégítő munkakört nem kapott. Művészi lelkületű, elmélyedő tervező-építész, aki fővárosi szolgálatát és magánépítészi tevékenységét maradandó becsű alkotásokkal örökítette meg. A fővárosban a modern iskolaépület típusának megteremtője, a Központi városháza nagyszabású átépítésének tervezője és vezetője, a fővárosi temetők művészi elrendezésének kezdeményezője és tervezője. Ő volt a Gellért-fürdő egyik tervezője is és köztudomású, hogy az ő kitartó akaraterejének köszönhető, hogy ez a nagyértékű építkezés a háború alatt kiváló módon befejezést nyerhetett. A fürdők és szállodák elismert szaktekintélye; ő tervezte többek között a világhírűvé vált pöstyéni Thermal-Palace-szállót és Irma-fürdőt, Trencsénteplic fürdőit és nagy szállodáját, stb. Mindenesetre érdekes, hogy ez a kiváló építész a főváros új föllendülésre induló korszakában újra visszakívánkozik régi munkahelyére. Pályázik Bánlaky Géza ny. műszaki tanácsos, a Gellért-fürdő központi igazgatója is. Fiatal főmérnök korában került a Gellért-fürdő építkezésének hivatalos ellenőrzéséhez és itt szorgalmával, szaktudásával annyira kitünt, hogy a főváros tanácsa ott tartotta, előbb műszaki igazgatónak, utóbb pedig, Bossányi dr. elhalálozása után, központi igazgatónak. Ebben a minőségében igen értékes működést fejt ki a főváros idegenforgalmának emelése körül. Pályázik Császár Ferenc okleveles építész, az állami felső építőipariskola tanára, aki ma a főváros törvényhatósági bizottságának is tagja, Ivántsó István műszaki tanácsos, Wossala Sándor műszaki tanácsos és Friedrich Lajos főmérnök, mindannyian komoly, értékes tagjai a középítési ügyosztálynak. Közülük különösen az utóbbinak munkássága szép és emelkedő karriert igér. Sajnálattal kell nélkülözni az építész-tisztviselők közül Végh Gyula műszaki főtanácsos pályázatát. Vargha László ny. műszaki tanácsos is pályázik, aki jelenleg szerződéses viszonyban áll a főváros szolgálatában. A legkiválóbb magyar városrendező, akinek szaktudását túl az ország határain kívül is elismerik és méltányolják. Számos klasszikus városfejlesztő tervet készített, amelyek azonban sajnos, legnagyobbrészben csak rajzban, domborműben és gipszmodellekben vannak meg. Meg kell említeni még Hőnig Dezső ny. műszaki főtanácsos pályázatát is. Hőnig Dezsőt a kurzus B-listára tette, pedig a fővárosi közegészségügyi építkezések körül igen nagy érdemeket szerzett. Nagyon szépek az általa tervezett előljárósági épületek is és általában harminckétéves szolgálata alatt egyike volt azoknak az építészeknek, akik a főváros érdekében legtöbbet és legeredményesebben dolgoztak.

SZÓRAKOZÁS

Nagy premier a Vígszínházban. „A Noszty-fiú esete Tóth Marival." „A Noszty-fiú esete Tóth Marival" szombati bemutatóját, mint a szezón első nagy irodalmi és művészi eseményét várja az egész Budapest. A Mikszáth—Harsányi-vígjáték nagyszerű szerepei csupa kitűnő alakításra nyujtanak módot. A legkedveltebb és legkiválóbb művészek és művésznők játsszák ezeket a szerepeket. A bemutatótól kezdve az előadások már ½8 órakor kezdődnek. Sikerműsor. A Vígszínház e heti műsora így alakul: szerda: „A szókimondó asszonyság," csütörtök: „Az alvó férj," szombat és vasárnap este: „A Noszty-fiú esete Tóth Marival," vasárnap délután: a „Seybold" kerül színre.

Tele van a város az Akáciavirág óriási sikerével. Mikszáth Kálmán—Fráter Lóránd dalosjátéka minden este a Városi Színházban.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai utca 18. sz.

Szeptember 1-től minden este ¼9 órai kezdettel közkívánatra a **KALABRIASPARTHIE** **Rott és Steinhardt** fellépésével

Vígszínház. Szerda: Szókimondó asszonyság. Csütörtök: Az alvó férj. Péntek: Nincs előadás. (A Noszty-fiú esete Tóth Marival nyilvános esti főpróbája.) Szombat: Noszty-fiú esete Tóth Marival (először). Vasárnap délután: Seybold; este: A Noszty-fiú esete Tóth Marival. (8.)

CORVIN SZINHÁZ

Szeptember 16—22-ig, csütörtöktől szerdáig bezárólag

Az erdészleány

Jarno világhírű operettje filmen 10 felvonásban
Főszereplők: HARRY LIEDTKE és LIA MARA

Ezenkívül amerikai burleszkek és Híradók

Előadások kezdete: csütörtökön ½7 és 9 órakor, hétköznap ½6, ½8 és ½10 órakor, vasár- és ünnepnap ¼4, ½6, ½8 és ½10.

Király Színház. Szerda: A királyné rózsája. Csütörtök: Alexandra. Péntek: A pesti lány. Szombat: A királyné rózsája. Vasárnap délután: A pesti lány (3); este: A királyné rózsája (¾8).

KAMARA

Szeptember 16—22-ig, csütörtöktől szerdáig bezárólag

JÁKOB FIAI
(HIS PEOPLE)
Filmregény a szívről és a lélekről 8 felvonásban
Főszerepben RUDOLF SCHILDKRAUT

Ezenkivül szenzációs amerikai burleszkek és Híradók

Előadások a Kamarában hétköznap, vasár- és ünnepnap fél 5, negyed 7, 8 és 10 órakor.

Városi Színház. Egész héten minden este: Akácfavirág (½8). Vasárnap délután: Rigoletto (3).

ORION SZINHÁZ
IV, ESKÜ-ÚT 5

Szeptember 16-tól, csütörtöktől

JÁKOB FIAI
Mai történet egy különös világból 9 felvonásban
Főszereplő: RUDOLF SCHILDKRAUT

Éjféli látogató
Filmregény 8 felvonásban
Főszereplő: RIN-TIN-TIN, a csodakutya

Előadások: vasárnap és hétköznap 5, ¼8 és ¾10 órakor

SERE MÁTÉ
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Váci-ut 28. szám
Telefon: Lipót 916-23

HAJNAL IMRE OKLEVELES MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Iroda: I. Attila-körút 47. I. em. Telep: VI., Reiter Ferenc-u. 22.
Telefon: József 81—05. Magas építés, útépítés és mélyépítés.

Elektromos világítási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára **Gabriel Antal**
oklev. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

TUNGSRAM

Gyári jelünkkel ellátott

fejhallgató

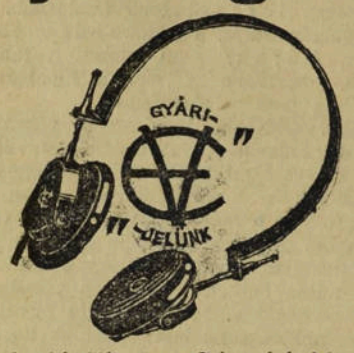

minden készüléknek vevőképességét fokozza.

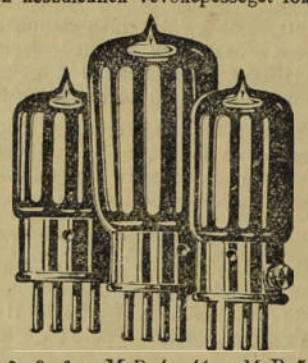

MR 2, 3, 6 MR 4—41 MR 5—51

Tungsram-vacuumcsövek

bármilyen rendszerű kapcsolásnál torzításmentes, hangerős és tiszta vételt adnak.

Kapható mindenütt!

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT. UJPEST

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: VII., Czobor-u. 14 Műhely: V., Kohány-u. 19/b
TELEFONSZÁM: LIPÓT 972—31

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 129-54. V., Mária Valéria-utca 10.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

Morzál István
Budapest, X., Asztalos Sándor utca 7. sz.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjától könnyen megközelithető.

CONTINENTAL PNEU **GERGELY KÁROLY**
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek Gummijavitás

Amerikában és Egyiptomban játsszák a főváros filmgyárának moziképeit

A pedagógiai filmgyárban huszonnégy magyar tárgyú film van munkában

A Pedagógiai Filmgyár Rt., amely 1923-ban ment át a főváros tulajdonába, a legnagyobb csendben értékes pedagógiai- és kulturmunkát végez. Eddig is számos oktató tárgyú, természettudományi-, földrajzi és történelmi tárgyú filmet készített, de nagyobb eredményeket mindazonáltal elérni még nem tudott, mert a gyárnak nem állott elegendő pénz a rendelkezésre. Mint ismeretes, a törvényhatóság közgyülése nemrégiben jelentékeny összeget szavazott meg az intézmény fejlesztésére, és most már lázas munka folyik a Pedagógiai filmgyárban, hogy mielőbb méltó eredményeivel álljon a nyilvánosság elé. A filmgyár programmjáról

Ágotai Lajos, az iparrajziskola főigazgatója,

egyben a Pedagógiai filmgyár vezérigazgatója a következőket mondotta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A Pedagógiai filmgyárban egész sok igen érdekes oktató tárgyú és egyuttal szórakoztató film készül, illetve részben már el is készült. Most fejeztük be a „Balaton" című filmünket, amely nemcsak földrajzi antropológiai és természetrajzi vonatkozású, hanem a szcenáriumba beleilleszttettük a a Tihanyi rege megjátszását is. Ugyancsak készen van nagy történelmi filmünk: „Mohács" is, amelyben Mohács vidékén kivül bemutatjuk . Pécs vidékét, Villányt és Siklóst is. Nemrégen fejeztük be másik földrajzi filmünket, amely Miskolcot, a Bükkhegységet, a Hámori-tó környékét és Lillafüredet viszi vászonra. A Mátra, Egerrel és környékével most van felvétel alatt.

— Általában az a szempont vezet bennünket filmjeink elkészítésénél, hogy ne csupán száraz oktatást nyujtsunk, hanem érdekes, lebilincselő mese, ötletes szövegek és megkapó látnivalók kíséretében tanítsuk azt, amit akarunk. Ilyen filmünk készül nemsokára kettő is. Egyik a „Vízcsepp meséje". A másik pedig egy igen érdekes és közegészségi szempontból nagyfontosságú film lesz: „Az egészséges város", amelyben egy modern nagyváros hygieniai követelményeire tanítjuk meg az embereket. Az „Egészséges város" szüzsét dr. Végh János tiszti-főorvos, és dr. Pollermann népj. miniszteri tanácsos, a propaganda-filmosztály vezetője állították össze. Legutóbb fejeztük be nagyon érdekes közrendészeti filmünket, az első magyar rendőrkutya filmet is. Ennek a rendőrfilmnek a szövegét és a szcenáriumát dr. Gergelyffy Gábor rendőrtanácsos írta. Összesen 24 film készül, amelyeknek összhossza több mint 20.000 méter.

További kérdezősködésünkre megtudtuk, hogy az iskolákon kívül és néhány vidéki mozi kivételével csupán a külföld érdeklődik a magyar vonatkozású filmek iránt. A „Délibáb országa" című filmet Egyptomban, Északamerikában, Kanadában is játsszák. A hazai filmpiacot — úgylátszik — nem érdeklik ezek a filmek.

Transverzális autobusz-járatok a HÉV. végállomásairól

Az autobusz-forgalom fejleszteni fogja a környékbeli nyaralóhelyeket, de megjavítja a főváros élelmiszerellátását is

A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában elsőnek emlékeztünk meg arról, hogy dr. Bódy Tivadar, a Budapesti Helyi Érdekű Vasutak vezérigazgatója és Soós Ármin társulati pénzügyi-igazgató nagyszabású tervekkel foglalkoznak. Elmondottuk, hogy ezek a tervek hivatottak lesznek arra, hogy Budapestet távolabbi környékével is szorosan egybefüzzék és így a főváros, de eme vidékek lakossága számára is gazdasági és kulturális előnyöket biztosítanak. A tervek szerint a Helyi Érdekű Vasút minden vonalának végállomásáról autóbuszjáratokat szerveznek a közelfekvő községekbe.

Most alkalmunk van ezt a legutóbbi számunkban említett tervet részletesebben is ismertetni, illetékes helyről származó információk alapján:

A Budapesti Helyi Érdekű Vasutak hálózata tudvalevőleg négyirányú.

1. Budapest—Szentendre,
2. Gellért-tér—Budafok és innen kétirányban: Törökbálint és Nagytétény,
3. Budapest—Gödöllő és ebből a vonalból kiágazóan: Rákosszentmihály,
4. Vágóhíd—Haraszti—Ráckeve.

Ezeknek a vonalaknak a végpontjából indulna ki elsősorban az autóbuszforgalom,

amelyet a Budapest Helyi Érdekű Vasút igazgatósága már hosszabb idő óta tervez és amely a jövő tavasszal feltétlenül eljut a megvalósulás stádiumába. Autóbuszok bonyolítanák le a forgalmat elsősorban Szentendrétől kiindulóan egészen Visegrádig. Nagyténytől kiindulóan Érdig, de esetleg Székesfehérvárig járna az autóbusz.

A vonalak végpontjaiból kiinduló autóbuszvonalakon kívül transverzális járatokat is terveznek a vonalakon lévő nagyobb gócpontokból kiindulva. Így például Pomázról Csobánka és Margitliget, Haraszti, esetleg Soroksárról Némedi felé.

Vonalmeghosszabbítások tervével is foglalkozik a HÉV, amennyiben

Ráckevétől Szalkszentmártonig és Gödöllőtől Aszódig akarják a közel jövőben kiépíteni a vonalat.

Egyéb nagy építkezések tervei is felmerültek és mindezek hamarosan a megvalósulás stádiumába jutnak.

A HÉV autóbuszjáratai, amelyek nemcsak személy-, hanem teherforgalmat is bonyolítanának le, nagymértékben járulnának hozzá a főváros környékén lévő falvak és nyaralótelepek fejlődéséhez, de egyben megkönnyítenék a főváros élelmiszerellátását is. A Helyi Érdekű Vasutaknak ezzel a tervével párhuzamosan több helyen magáncégek is próbálkoznak azzal, hogy autóbuszjáratokra koncessziót kapjanak. Kétségtelen azonban, hogy a kereskedelmi kormány csak HÉV-nek fogja megadni a koncessziót, mert hiszen a Helyi Érdekű Vasutaknak a végállomásokon lévő kocsiszínei, műhelyei nagyban megkönnyítik ezeknek az autóbuszjáratoknak a bevezetését, mert nem szükséges külön ilyen telepeknek a létesítése. Ilyenformán sokkal előnyösebb, ha a HÉV csinálja meg az autóbuszjáratokat, mintha magáncégek kezébe kerülne ennek a fontos forgalomnak a lebonyolítása. Személyzetet és adminisztrációt illetően is a HÉV-nek meg van a szükséges és megfelelő tervezete. Sőt a HÉV-nek fölösleges személyzete is van, amelyet el kellene bocsátani, ha azonban az autóbuszjáratok megindulnak, ennek a személyzetnek is jut munka és ennek a személyzetnek az egzisztenciáját is meg lehet menteni.

Ha a vételárat a megtett kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik arról, hogy
LEGOLCSÓBB ÜZEM
a
HANNOVERI
CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusító:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden színben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhívó: József 15-82

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világítási, jelző és telefonberendezések építése és javítása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37. Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

BAUER KAROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—98.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készít és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

GÉPÉSZMÉRNÖK DEMBITZ SÁNDOR ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

SZEKÉR GYULA
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ.
Telefon: József 1—64.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállalat
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

NEUMAYER LIPÓT UTÓDAI
Alapittatott 1895.
Telefon: T. 105—46.
Budapest VI, Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐ, FESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készít minden e szakmába vágó munkákat.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fütésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

HANTOS TESTVÉREK R.-T.
FESTŐ-, MÁZOLÓ- ÉS TAPETTÁZÓ-IPAR ÜZEME
BUDAPEST, VI., HORN EDE-UTCA 5. SZ.
TELEFON LIPÓT 994—51. TELEFON LIPÓT 985—23.

Kevés a tüdőgondozó a fővárosban

Dr. Parassin József igazgató-főorvos nyilatkozata szerint sürgősen legalább még öt dispensairet kell felállítani

A tiszti-főorvos félévi jelentésében tárta fel azokat a döbbenetes számokat, amelyek szerint Budapest a spanyol Szevilla után, második helyen áll azoknak a városoknak sorában, ahol legjobban pusztít a tüdővész. Megállapítja a jelentés, hogy az idei év első felében 1571-en haltak meg Budapesten tüdővészben. Bár ez a szám ötvennel kisebb, mint az előző évben ugyanezen idő alatt elhaltaké, a veszedelmes népbetegség pusztítása még mindig döbbenetes.

A tüdővész budapesti pusztításáról érdeklődtünk

dr. Parassin Józsefnél,

a fővárosi központi tüdőbeteggondozó intézet igazgató-főorvosánál, aki a népjóléti minisztériummal kapcsolatban működő Tuberkulózis elleni küzdelem Országos Bizottságának főtitkára és a tüdővész-probléma legalaposabb ismerője. Az igazgató-főorvos az alábbiakban tájékoztatott bennünket:

— A tüdőgümőkór pusztítása Budapesten tényleg igen nagy; a helyzet azonban nem olyan sötét, hogy különösebb ijedelemre, főleg pánikra adna okot. Sőt bizonyos javulás tapasztalható e téren, ami azonban korántsem kielégítő, mert nálunk még mindig sokkal nagyobb a Tbc-és halálozási arányszám, mint a föld többi nagy metropolisaiban. Ennek az oka pedig főleg gazdasági és szociális okokban rejlik. Rosszul táplált, egészségtelen lakásokban élő emberek kevésbé tudnak ellenállni a betegségnek, s nem egészen kielégítő a hatósági és társadalmi profilaxis sem.

— Hogy Budapesten mi volna a Tbc. elleni küzdelemben a legközelebbi teendő? A harcot két irányban kell folytatni. Egyik a megelőzés, a másik a gyógyítás. Lehetővé kell tenni az összes néprétegek olcsó és kielégítő élelmezését, amelyben gondoskodni kell a szükséges mennyiségű zsír (fejenként, napi 80 gramm) biztosításáról. Korlátozni kell a szeszfogyasztást. El kell hárítani a lakásinséget, meg kell szüntetni a lakások túlzsúfoltságát. Apró kertgazdaságok, kertvárosok létesítésére kell törekedni. Az iskolai oktatásban jelentékeny helyet kell juttatni az egészségtani ismeretek tanításának, különös tekintettel a tuberkulózisra. Ki kell terjeszteni, felolvasás, sajtó, vetítőgép, mozi, rádió-kiállítások útján a népegészségügyi oktatást. A tornatereket, játszótereket szaporítani kell a testnevelés fokozására. Különösen gondoskodni kell a kicsiny gyermekek számára tiszta, homokos, elkülönített játszóterekről. Ezek volnának a megelőzés főbb irányelvei.

— Ami a gyógyítást illeti, erre a legalkalmasabb, legjobban bevált mód a tüdőbeteg-gondozó intézetek szaporítása. Világszerte bebizonyosodott, hogy a tüdővész elleni küzdelem leghathatósabb szervei a tüdőgondozók, mert nemcsak klinikailag gyógyítanak, hanem az otthonában is ellenőrzik, tanítják a beteget és környezetét. Persze fontos, hogy a gondozók mellett meglegyen a kórházi elhelyezés lehetősége is. Budapesten ma a központi intézettel együtt összesen csak öt tüdőbeteg-gondozó intézet van, ami igen kevés. Legalább 10—12 kellene. Bécsben például 19 intézet van. Nálunk sajnos még a gondozó intézetek felállításánál is nehézségek vannak. A már elhatározott és felállítandó VII. és IX. kerületi intézetek felállítását is késleltetik, mert a már kész tervekhez nem járultak hozzá s a gondozó intézetek számára kijelölt helyeket nem engedélyezték „közegészségügyi" okokból.

— Budapesten még legalább öt gondozó intézetre van szükség és elegendő kórházi ágyra, ahol az arra szorulókat elhelyezheti a tüdőbeteggondozó intézet. Fontos lenne, hogy az ágyak felett közvetlenül a Tüdőbeteggondozó Intézet vezetősége diszponáljon. Hogy hol legyenek a gondozó intézetek? Ott, ahol legtöbben rászorulnak. A környék, a hely nem fontos. Lehet a legszükebb utcában, legzsúfoltabb házban is, ha az intézet felszerelése a modern orvoshygiene követelményeinek megfelelő.

— Reméljük, hogy a főváros törvényhatósága lehetővé teszi, hogy a hiányzó tüdőbeteggondozó intézeteket sürgősen felállítsuk. Ma ugyanis az a helyzet, hogy igen sokan azért nem keresik fel az intézeteket, mert azok a város egyes részeitől igen messze esnek, s a rászoruló szegény embereknek ahhoz se idejük, se erejük nincsen.

87.717/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. ker., Szépvölgyutcai csatorna építésére.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926 szeptember 21-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél, vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyujtani.

A munkára vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket Központi városháza, II. em. 285. szám alatt köznaponként délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott egyúttal a szükséges felvilágosításokat is meg lehet kapni. A versenytárgyaláson való részvételhez szükséges nyomtatványok 20.000 korona ellenében ugyanott kaphatók.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kell a versenytárgyalást megelőzően a székesfőváros központi pénztárába, a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni.

A versenytárgyalás **1926 szeptember 21-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú (ülésterem) helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926 augusztus 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

KOVACS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

ZONGORÁK
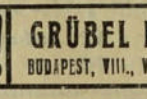
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javítás.
Telefon: József 121-04

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. • TELEFON 138—38.

NAGY LAJOS ÉPITŐ-MESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés dijmentes.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKAK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—28.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágitási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, szinpadi hatásvilágitások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, diszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és diszmű-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

BENESCH FERENC elektrotechnikai és müszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat. Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és háztelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FÜTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 - Özp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meidinger „Helios" és Redivivus folytonégő kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredönyök, acéllemezredönyök stb.

Eredeti amerikai **RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK** és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

HAHN IGNÁC
MŰÉPÍTŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZÍTŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

10 tonnás Chenard & Walcker tehervontató-traktor
60 % megtakaritás teherautóval szemben — Kivánatra üzemben bemutatjuk — Kérjen ajánlatot
Vezérképviselet: **Róka és Társa automobil rt.**
Budapest, V, Csanádi-u. 3. Telefon: L. 906-09, 916-17

Események

Gazdasági Hirlap című állandó mellékletünk helyszűke miatt e számunkból kimaradt.

Béke a vurstliban. A Széchenyi-fürdő strandfürdőjének küszöbön álló építkezése miatt szükségessé vált a fürdő mögött lévő mutatványos bódéknak, vendéglőknek és árusítófülkéknek a lebontása, illetve máshová való helyezése. Erre vonatkozólag már hetek óta folynak a tárgyalások a városgazdasági ügyosztály és a tulajdonosok között. A hosszas tárgyalásokat főleg az a körülmény idézte elő, hogy jórészt olyan kisexisztenciákról volt szó, amelyek már az évek hosszú sora óta, szinte tradíció alapján húzódtak meg a ligeti vurstli szélén. Olyan hírek is keringtek, hogy a tulajdonosok közül többen egyáltalán nem akarnak tudomást venni a főváros felmondásáról és a legkisebb hajlandóságuk sincs a bérben bírt helyek átadására. A legutóbbi időkig tényleg meglehetős ellentétek voltak a főváros és a felmondásban lévő bódétulajdonosok között. Különösen özv. *Ungerleider* Mórné, a Schmidt-aréna mellett lévő vendéglő- és kávéház tulajdonosnője helyezkedett szembe a fővárossal. Az ő kerthelyiségébe akarják ugyanis áttelepíteni özv. *Zettner* Istvánné cukrászdáját. A cukrászda természetesen nagy konkurrenciát jelentett volna Ungerleidernének és ezért húzódott eddig a megegyezés elől. Szombaton délelőtt aztán *Buesánszky* Bertalan főjegyző vezetésével az állatkerti bizottság több tagja szállt ki a vurstli területére és ennek a bizottságnak végre sikerült az összes vitás kérdésekben egyezséget létesíteni az érdekeltekkel. Ungerleiderné minden kártalanítás nélkül belement abba, hogy kerthelyiségének felét átengedje a hontalanná vált Bábszínháznak. A Belházy-féle vendéglő tulajdonosa az új strandfürdőben bűfféjogot fog kapni, a Zettner-cukrászda a Simkó-vendéglő egyik sarkában helyezkedik el, míg Peskovics bácsi, a vurstli legrégibb lövöldéjének tulajdonosa a barlangvasút közelében, az eddiginél jóval tágasabb és szebb lövöldéhez fog jutni. Ugyancsak erre a környékre kerül a Bienenfeld-féle fotoműhely és sporthelyiség is. A Széchenyi-fürdő mögött lévő árubódék pedig valamennyien a Hermina-út mentén helyezkednek el. Az összes szükséges építkezéseket a főváros saját költségén végezteti el. Előrelátható azonban, hogy a vurstli végleges kitelepítésének a problémája az újabb intézkedések folytán legfeljebb ismét csak elodázódott, de nem nyert megfelelő megoldást.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Szaporítják a szegényházak férőhelyeit. Régi panasz már, hogy a Székesfővárosi Szegényház csak meglehetősen korlátolt lehetőségek között tud eleget tenni a hivatásának és a felvételre jelentkező, minden támasz nélkül álló aggoknak olykor az évek hosszú sorait kell várniok, míg az előjegyzések sorában végre őket is figyelembe vehetik. Ez idő szerint is több, mint 300 kérvény vár már hosszú idők óta kedvező elintézésre; de hát hasztalan a kérelem és a sok, igen magas helyről érkező protekció, férőhely hiányában alig lehet manapság valamit tenni. A szegényház főépületében 980, az Izabella-utcai fióktelepen 132, míg az Alföld-utcai telepen 170 férőhely van, tehát az összes férőhelyek száma mindössze 1282. Emellett a főépületben immár a folyosókon is ágyak vannak felállítva és ha olyik ápolt egy-két heti szabadságra megy, úgy a helyét nyomban betöltik ideiglenesen valamelyik felvételre váró aggastyánnal. A tarthatatlan állapotok következtében Liber Endre tanácsnok javaslatára a közgyűlés nemrég elhatározta, hogy egy új, igen jelentős férőképességű szegényházat fog építtetni. Az új intézmény egyelőre 3000 ápolt befogadására lenne alkalmas, de idővel 5000-re fogják szaporítani a férőhelyeket, a pavillonok megfelelő szaporítása révén. A főváros egyelőre 5 milliárd koronát szavazott meg az építkezésre, de máris nyilvánvaló, hogy ez az összeg a kitűzött cél eléréséhez igen kevés és ezért az állam megfelelő hozzájárulására lesz szükség. A Szegényház igazgatója, Pálos Ödön, valamint Beke fogalmazó máris külföldi tanulmányútra mentek, hogy a tapasztalataikat a legközelebb megindúló építkezésnél értékesítsék. Az új szegényház elhelyezésére egyelőre két tervezet van. Az egyik szerint az Üllői-út és Hungária-út sarkán lévő üres telken épülne meg az új szegényház. Itt fel lehetne használni a már régebben üzemen kívül álló központi konyhát, valamint a Hordójelző Hivatal épületét. A másik terv pedig az új köztemető közelében, a szőlészeti és kísérleti állomás telkén akarja elhelyezni az új Szegényházat. Ez a telek különben is a fővárosé és az állam csak bérben bírja. Addig is, míg ez az új, nagyszabású intézmény tető alá kerül, egyelőre úgy igyekszenek segíteni az illetékes fórumok a mostani helyzeten, hogy az Alföli-utcai egyemeletes szegényházra egy újabb emeletet húzatnak és így 300 ággyal fog szaporodni a férőhely. Nemrégen tudvalevőleg arról is szó volt, hogy a Szegényház-téri főtelep kertjében Parassin József dr. javaslatára egy tüdőgondozó állomás létesüljön. Ez a terv azonban hamarosan lekerült a napirendről, miután kitünt, hogy a telep kertje sokkal kisebb, semhogy a lakók egészségének veszélyeztetése nélkül egy ilyen egészségügyi szerv megkezdhetné a működését.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Tesiegyenészeti (ortopédia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

Egész Budapesten kicserélik a gázvezetéket. A Berlini-térből kiindulva, végig a Vilmos császár-úton, két hét óta nagyszabású munkálatokat végeztet a Gázművek igazgatósága. Hatalmas, félméternél nagyobb átmérőjű öntöttvas csöveket helyeznek mélyen az úttest alá, a karvastagságnál is vékonyabb, rozsdás, régi vezeték helyett. Az éjjel-nappal szakadatlanul végzett óriási munkálat iránt érdeklődtünk a fővárosi Gázművek igazgatóságánál, ahol Schön Győző műszaki igazgatótól az alábbi felvilágosítást kaptuk:

— A Vilmos császár-úton olyan csőfektetési munka folyik, aminek tulajdonképpen még a háború előtt meg kellett volna történnie. 1913-ban a révészutcai gázmű megépítése után megkezdtük az új fővezeték elkészítését is. Ez azonban csak a Berlini-térig készülhetett el. Ekkor kitört a háború, ami azután végleg megakasztotta a további építkezést, amit nem tudtunk folytatni a későbbi forradalmi esztendőkben sem. A régi vezetékkel azóta állandóan baj volt, mert rozsdás volt és sok gázömlést idézett elő, de nem tudta az utóbbi években a környező kerületeknek, különösen a Belvárosnak fokozott gázfogyasztását sem kielégíteni. Most, amikor a gázfogyasztás népszerűsége egyre fokozódik és készül az új vízgázgyár is, nem lehet tovább a főcsőlefektetéssel várni. Tulajdonképpen nem csőkicserélésről, hanem új tápvezetékfektetésről van szó. Az új vezeték a Berlini-térig kiépült fővezeték folytatása, amelyet egyelőre a Deák-térig készítünk el. Az új fővezeték csöve 500 milliméter átmérőjű, amely nemcsak a mostani fogyasztást fogja kielégíteni és biztosítja a Belváros jobb gázellátását, hanem a várható fejlődés bekövetkezése után is hosszú időre megfelelő lesz. Az új fővezeték 1700 méter hosszú; a munkálatokat a mult héten kezdtük el és a hét végére teljesen elkészülünk. A Vilmos császár-úti munka befejezése után a többi régi vezetékek kicserélése kerül sorra.

TOPOR ENDRE
MŰASZTALOS
Készit teljes lakberendezéseket. Belső épitészeti diszitést művészi rajz szerint. Költségvetés diftalan.
HEGEDŰS SÁNDOR U. 6.
TELEFON 76-91

GASSNER DÁVID FIAI
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15. Telefon: T. 27-75, T. 109-49.
Szőnyeg. Butorszövet. Kárpitos kellékek.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

Világszabadalom! A fütőtechnika csodája!
„ZEPHIR"
fatüzelésü, légfütéses
folytonégő kályha
Tartóssága örökös! Több éves garancia!
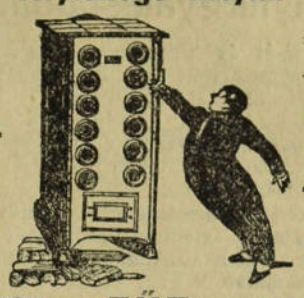
Fatüzelés legkellemesebb! „Zephir"-rel legolcsóbb!
10 kiló fával = FŰT = EGY SZOBÁT Leggazdaságosabb! Leghigienikusabb! **24** órán át
„Record" szén és kokusztüzelésü, folytonégő kályhák, takaréktüzhelyek, kéményoldók
Árlapot készséggel küld:
HÉBER SÁNDOR
kályha- és tüzhelygyáros Budapest, VI., Vilmos császár-út 39. — Telefon: T. 47—47.
Szept. 1-ig nagy árengedmény!
Lerakatok minden nagyobb városban.

Alapittatott 1849 **Betonépitő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépitési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, mütelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

RÜTGERS GUIDÓ
fatelitő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

Oláh József
épület- diszmübádogos és vizmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—59

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mü- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és mülakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

Rózsai Kálmán épület- és mübútorasztalos
VII., Cirella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36. sz.
Telefon: József 85—48

Kérje mindenütt a **SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG** **TEJÉT**
Napi 30.000 liter teljesitőképességü, legmodernebb berendezésü nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap. Terazzo-, mozaik-, keramit- és metlachi lap. Padlóburkolatok. Fayence falburkolatok. Mükő. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Budaörsi-út és Csend-u. sarkán épülő városi bérház üvegesmunkálatait az E pavillonnál a Leiber-cég, a D pavillonnál Gál Lajos kapta.

A Váci-út és Mura-u. sarkán épülő bérház burkoló munkálatait a következő cégek kapták: A pavillon Scheier János, B pavillon Szentgyörgyi Gyula, C pavillon Kapuszta János.

Az állatkerti madártelelő föld-, kőműves- és elhelyező munkálatait Teleki és Katona cég kapta.

Az állatkerti munkáslakóház föld-, kőműves- és elhelyező munkálatait Wihart Ferenc kapta.

A Simor- és Villám-u. sarkán épülő bérház 2 lift szállítását Haverland Antal és a Freissler cég kapta.

Az Alföldi-u. és Angyalföldi-úti menhely központi fűtésberendezési munkálatait Lukács Lajos kapta.

A Kiskorona-u. iskola emeletráépítésével kapcsolatos víz-, gáz- és csatornaberendezési munkálatait Szepessy Gyula kapta 289,318.000 K-ért.

A Budaörsi-út és Csend-u. sarkán épülő bérház parkettmunkálatait Fried és Benedek és a Pestszent lőrinci Parkettgyár rt. kapták.

A Babér-utcai kislakásos telep villanyberendezési munkálatait Hatschek, Guttmann és Társa kapták 112,187.000 K-ért.

Az Alföldi-u. menhely asbestpadló-munkálatait a Magyar Asbestic rt. kapta.

Az I. ker., Aladár-u. makadámszerű rendezési munkálatait Miklós Béla kapta 154,570.000 K-ért.

Az I. ker., Hieronymi-út és Bánffy-út egy részének csatornázási munkálatait Ámon Antal és Fia kapta 181,987.000 K-ért.

A II. ker., Pasaréti-út és Drasche-féle ingatlanok a) jelzésű névtelen utcájának csatornázási munkálatait Kiss J. Jenő kapta 159,556.000 K-ért.

A IX. ker., Üllői-út és Zágrábi-út közti névtelen utca csatornázási munkálatait Kiss J. Jenő kapta 59,236.000 K-ért.

A Szt. Gellért-fürdővel kapcsolatosan épülő hullámfürdő föld-, kőműves- és elhelyező munkálatait Hudetz János, **a kőfaragó-munkákat** Somogyi Soma kapta.

Az I. ker., Sárbogárdi-úti főgyűjtőcsatorna építési munkáit (Horthy Miklós-út és Budafoki-út közti szakaszon) Kollin és Török kapták 3.164.980.000 koronáért.

Beérkezett ajánlatok

A Ceglédi-út, Bihar- és Balkán-u. sarkán épülő 300 szükséglakás víz-, gáz- és csatornaberendezési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Hutter és Kósa 1189, Biró M. 1193, Kornfeld Ármin 1023, Vulkán rt. 1167, Fried Zsigmond 976, Ilkovits J. 1257, Fleischmann és Max 1122, Schulcz Lajos 1182, Gabler J. 1069, Szentgyörgyi és Társa 1473, Szepessy L. 1262, Rohonczy Hugó 1095, Alpár Géza 1088, Lichtmann Adolf 1111, Margittay Gyula 1454, Weisz Simon 1194, Farkas Izor 1188, Killta és Günter 1040, Weinberger Mór 988, Száva Sándor 1094, Székely Lajos 1094, Enyedi Jenő 1239, Lakos Jenő 1207, Tollár Lajos 1111 millió K-val.

Ugyanott villanyberendezési munkálatokra ajánlatot nyujtottak be: Hatschek, Guttmann és Társa 223, Herczeg Imre 328, Reisinger Aurél 297, Szabó László 248, Vozáry Pál 291, Hoffer és Szommer 264, Holitscher Zsigmond 258, Paulay László 217, Gabriel Antal 228, Strobl Vilmos 232, Benesch Ferenc 229, Havas István, 203, Déry Emil 230, Miklós Dezső 239, Dembitz Sándor 241, Erőátviteli és világítási rt. 247, Seiber Armand 245, Szigeti M. 235, Juhász 245, Laub Lipót 240, Barta Károly 235, Heves és Román 238, Komlós és Kertész 267, Alexi és Uhlyarik 249, Fischhof Oszkár 270, Szmatana és Szőke 257 millió koronával.

A Horthy Miklós-úti gyűjtőcsatorna Kelenföldi-út és Sárbogárdi-út közti szakaszának építési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Ungár Sándor 584, Csáti István 633, Kollin és Török 674, László és Blum 693, Fekete, Radó és Gábor 696, Via építő rt. 711, Várnai Alajos 748, Fábián, Somogyi és György 759, Palatinus építő rt. 780, Bier és Wersetz 783, Kármán és Fazekas 794, Kiss J. Jenő 852, Melocco rt. 866, Farkas Lajos 914, Biró László 949, Ceglédi Endre 1001, Halász Hubert 1099, Rella és unokaöccse 1132 millió K-val.

A Ferenc József lovassági laktanya tatarozásával kapcsolatos asztalosmunkálatokra ajánlatot nyujtottak be: Pintér István 133, Huszár és Bardócz 158, Scheidt Antal 112, Schram József 78, Váradi József 141, Szőke József 95, Ranyók József 129 millió koronával.

Ugyanott a mázoló-munkákra többek között ajánlatot nyujtottak be: Psenicka Testvérek 638, Grünvald Béla 454, Hantos Testvérek 527, Strauss Henrik 772 millió K-val.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

Az országos Vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tűzhelyek készítési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés, derítő telepek

SZÉKELY LAJOS
épület- és díszmübádogos,
légszesz-, vízvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a TETŐT
meg kell javítani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik KNAPPOVICS és KEPPICH
pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javítása, átfedése — Évi jókarbantartás.

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Kraszner József Cementárugyár Rt.
Budapest, X, Kerepesi-ut 67.
Telefon: József 52—72. Telefon: József 52—72.
Márványmozaiklapok, cementlapok, mindennemű fal- és padlóburkoló lemezek állandó nagy raktára. Betoncsövek minden méretben

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és díszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U. 15.
Telefon: József 133-99

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készít templomberendezéseket és különleges butorokat. —

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhívó: József 14—91

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készítése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

HORVÁTH LUKÁCS és FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhívó: J. 96-21

Telefon: J. 41-40
Skolkay Mátyás
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya-utca 23

Weidemann és Társa
Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fűtések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vízvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készít egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Vízfűtések
Gőzfűtések
Légfűtések
Kaloriferek
Kályhák
Kandallók
Lemezárúgyár részvénytársaság
Fűtési- és kályhaosztálya
Hrauda Károly igazgató
Városi Iroda: V., Falk Miksa-utca 20. Telefon: Lipót 986—07

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926 szeptember 22. — 38. szám.

Fővárosi Hirlap

Előfizetési árak: Egész évre 20 pengő = 250.000 kor. Félévre 10 pengő = 125.000 kor.
ÁLLANDÓ MELLÉKLET: GAZDASÁGI HIRLAP

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. ker., Sziv-utca 18. sz.
Postatak. csekk-számla: 40.424.
Telefon: 137—15 szám

A polgármesterjelölés után

nem változott meg semmi. Akik puccsokat vártak, kellemesen csalódtak, akik viszont a helyzet megoldását remélték ettől az aktustól, azoknak reményei sem váltak be. A helyzet ma éppen olyan bizonytalan, mint volt pár héttel ezelőtt, de mégis az az érzésünk, hogy a megoldásnak nagyon közel kell lennie. Ez a megoldás pedig egyedül és kizárólag békés, nyugodt és mindenkit kielégítő lehet. A polgármesterválasztásnak harc nélkül kell végbemennie, hogy ne legyen senki, akinek lelkében keserűség, vagy testén seb maradjon a nagy probléma megoldása után.

Hetekkel ezelőtt hangoztattuk már, hogy *harc árán ülni be ma Budapest polgármesteri székébe, ez azt jelenti, hogy állandósul a zavar és a polgármesteri szék körül megvívott harc csak örökös újabb harcokat szülhet. Budapest polgársága pedig ellentmondást nem tűrő akarattal békét követel a városházán, mert tudja, hogy az alkotó munkának csak béke lehet az alapja.* Budapest közönsége azt kívánja, hogy a polgármesterválasztás harc nélkül menjen végbe és harc nélkül adja meg neki a béke és az alkotó munka polgármesterét.

Tudjuk nagyon jól, hogy a pártok szívében mélyen gyökerező érzelmekkel kell számolni, de amely érzelmeket az okosság, a szükségszerűség kikerülhetetlen parancsszavával kell legyőzni. *Kossuth* Lajos egyik nagy beszéde jut eszünkbe, amelyet egy ország lázban izzó népéhez intézett. „Emeljük föl — mondotta — politikánkat a körülmények színvonalára, merítsünk erőt a rajtunk fekvő felelősség és polgári kötelesség érzetéből, nagy körülményekhez illő nagyszerű határozottságra. Tudom, hogy fáj darabról darabra összetörve látni, mit egy hosszú élet építgetett; de midőn az alap hibás, a dölés fátuma kikerülhetetlen; s mielőttünk, kikre a gondviselés egy nemzet sorsát bízta, halandó ember gyarlóságai befolyást nem gyakorolhatnak".

Soha helyzetre jobban nem illhettek ezek a szavak, mint arra a helyzetre, amelyben Budapest törvényhatósági bizottságának pártjai ma vannak. Emeljük fel politikánkat a körülmények színvonalára: az okosság szava parancsolja, hogy ne dacoljunk a körülményekkel, amelyek lehetetlenné teszik, hogy bármely párt is érzelmei szerint igazodjék. A közgyűlés pártjain mérhetetlen felelősség nyugszik és ebből a felelősségből, a polgári kötelesség érzetéből kell erőt meríteni a nagyszerű elhatározásra, amely nem lehet más, mint Budapest nagy érdekeiért, a közgyűlés munkaképességéért, az alkotó tevékenység továbbfolytatásáért lemondani minden néven nevezhető érzelmi momentumról. Elismerjük, „nagyszerű határozottság" kell ehhez. „Fáj darabról darabra összetörve látni, mit egy hosszú élet építgetett", fáj harcos és munkás idők egybefüző erejét feladni, fáj lemondani tiszteletreméltó reményekről és akarásokról; de Budapest közgyűlésére egymillió ember bízta rá városa sorsát. Ennek az egymillió embernek az akaratával dacolna az, aki nem ismerné fel a kikerülhetetlent, hogy itt mindenkinek le kell mondani érzelmekről, reményekről s egyéni, vagy pártérdekekről, mert mindennél fontosabb Budapest békéje, Budapest fejlődése és haladása.

A jobboldalnak és a baloldalnak egyaránt megvan a maga polgármesterjelöltje. Mind a két oldal becsületes küzdelmekben, tiszteletreméltó munkában forrott össze a maga jelöltjével. De maguk a jelöltek is köztiszteletben állnak és más erőviszonyok között úgy *Bárczy* István, mint *Sipőcz* Jenő kétségkívül ugyanolyan értékes és tiszteletreméltó polgármestere lenne Budapestnek, mint amilyen a multban volt. Mindegyik oldal férfiasan ragaszkodik a maga jelöltjéhez. Ez is érthető és ez is megbecsülendő. De éppen ez a körülmény az, amely bizonyossá teszi, hogy ha akár a jobboldal, akár a baloldal jelöltje győzne a polgármesterválasztáson, a másik párt legyőzöttnek, megszégyenítettnek érezné magát, ami természetes elkeseredést váltana ki. Az elkeseredés a megválasztott polgármesterrel szemben kétségkívül olyan indulatokat termelne, amelyek megbénítanák a közgyűlés munkaképességét, megbénítanák Budapest haladását és újjáépülését. Az indulatok viharának, az elkeseredés felforgatásának kitenni pedig ezt a várost senkinek sincs joga és bárki legyen az, aki a maga érzelmeit fölébe helyezi a város mérhetetlenül nagy érdekeinek, rettenetes bűnt követ el szülővárosa, szeretett Budapestje ellen. *Nincs más mód tehát, mint a pártok megegyezése egy olyan személyben, aki a két párton kívül áll és akinek eddig kifejtett munkássága bizonyítéka annak, hogy el tud vonatkozni a pártpolitikától és személyének, tudásának, akaratának latbavetésével közös eredőre tudja hozni a közgyűlési pártok becsületes munkaakarását. Két esztendő tapasztalatai azt mutatják, hogy ez a férfiú egyedül és kizárólag Ripka Ferenc főpolgármester lehet.*

Nem szükséges itt most *Ripka* Ferenc érdemeit méltatni. A közgyűlés minden tagja, ha szívére teszi kezét, maga is megállapíthatja, hogy két éven át Ripka Ferenc bölcsessége, higgadtsága, nyugalma és ügyszeretete volt az a kiegyensúlyozó erő, amely alkalmassá tette a heterogén elemekből álló közgyűlést arra, hogy munkáját simán és a város érdekében legjobban elvégezze. Egy hét választ el bennünket a polgármesterválasztástól és ennek az egy hétnek elégnek kell lennie arra, hogy minden oldalon elvégezzék végső számadásaikat, amely végső számadásoknak eredménye nem lehet más, mint az, hogy mindenki — Kossuth Lajos szavaival élve — „nagy körülményekhez illő, nagyszerű határozottságra" jusson. A polgármesterválasztáson Budapest nagy érdekeinek kell győzni és nincs értelme annak, amire Viktor Emánuel vágyott, hogy a háborúban szép sebet kapjon. Ennek a küzdelemnek nem szabad sebesültjének lenni és a békének előbb kell elérkeznie, mint hogy a küzdelem — küzdelemmé válna.

Polgármesterjelöltek: Ripka Ferenc, Bárczy István és Sipőcz Jenő

Márkus Jenő visszalépett — A három jelöltet a kijelölő-választmány egyhangúan és egyenlő helyen jelölte

Szétmentek a meghivók a polgármestert-választó közgyülésre, amelyet szeptember 29-én tartanak meg

Hétfőn délben a főváros kijelölő választmánya rövid tanácskozás után megejtette a jelölést a polgármesteri állásra, amely szerint egyenlően első helyen (aequo loco) jelölték Ripka Ferencet, Bárczy Istvánt és Sipőcz Jenőt. Így tehát a polgármesterválasztás, amelyre hétfőn este elmentek a meghivók, e három kandidátus közül fogja megválasztani Budapest polgármesterét, ha ugyan időközben a kompromisszumos tárgyalások eredményre nem vezetnek.

A kijelölő választmány ülése nyugodt, sima és rövid lefolyású volt. Csak az elnöklés kérdése körül volt vita, magát a jelölést percek alatt ejtették meg. A választmány minden tagja megjelent az ülésen és pedig a három kinevezett tag: Bódy Tivadar, Ernst Sándor és Kozma Jenő, valamint a választottak: Baracs Marcel, Peyer Károly és Wolff Károly. Az ülésen elnöke Ripka Ferenc főpolgármester elnökölt, de megjelentek a tanácskozás ideje alatt a főpolgármesteri hivatalban Szabó Imre tisztifőügyész és Lamotte Károly tanácsnok-főjegyző is, hogy a szükséges jogi-technikai felvilágosításokat megadják. A főpolgármesterrel együtt megjelent az ülésen dr. Némethy Károly tanácsjegyző, a főpolgármesteri hivatal vezetője is. Az ülésen Ripka Ferenc főpolgármester mindenekelőtt felolvasta a belügyminiszter leiratát, amelyben a főpolgármesternek az ülésen való helyettesítésével Gaár Vilmos fővárosi bizottsági tagot bízza meg. Ezután a pártok részéről Wolff Károly, Baracs Marcel és Peyer Károly szólaltak fel. Mindnyájan egyöntetűen azt az álláspontjukat szögezték le, hogy ez az eset, amikor a főpolgármestert a kijelölő választmány elnöki székében a belügyminiszter által megbízott férfi helyettesíti, precedensül nem szolgálhat. Bejelentette azután a főpolgármester, hogy Márkus Jenő miniszteri tanácsos, volt fővárosi tanácsnok írásban jelentette be, hogy visszalép a polgármesterjelöltségtől.

Miután az elnöklés kérdését közmegnyugvásra elintézték, Ripka Ferenc főpolgármester elhagyta az elnöki széket és azt Gaár Vilmosnak adta át. A jelölés kérdésében a tanácskozás nagyon rövid lefolyású volt és délután egy órakor Lamotte Károly tanácsnok-főjegyző elhagyta az üléstermet és örömmel jelentette a sajtó egybegyült képviselőinek, valamint a szintén jelenlevő Bárczy István, Pakots József, Bródy Ernő és Bedő Mór bizottsági tagoknak, hogy a döntés megtörtént. Egyformán első helyen jelölték Ripka Ferencet, Bárczy Istvánt és Sipőcz Jenőt. A tanácsnok-főjegyző hiradása általános megelégedést keltett és eleven cáfolatául szolgált mindazoknak a hirhajhászoknak, amelyek az utóbbi hetekben lábrakaptak.

Ugyancsak nagyfontosságú eseménye a hétfői napnak, hogy Ripka Ferenc főpolgármester kategórikusan kijelentette, hogy a polgármesterválasztó közgyűlést semmi szín alatt el nem halasztják, hanem azt, amint tervbevették, szeptember 29-én okvetlenül megtartják. A közgyűlési meghivók ily értelemben már szétmentek.

A jelölésnek mindenkit ki kell elégítenie, mert hiszen az összes pártok jelöltjei kivétel nélkül belemehetnek a küzdelembe, bár mindjobban kialakul a vélemény, hogy választási küzdelemről szó sem lehet, mert a pártok között való megegyezés révén kell Budapest új polgármesterének elfoglalnia díszes állását. A jelölés azonban bebizonyította azt, hogy itt senkinek nincsenek puccsszándékai, mindenki meg akarja tartani a törvényt és minden oldalon érvényesül az igazságosság és méltányosság szelleme.

Ebben a pillanatban mégis azt kell mondanunk, hogy a polgármesteri széknek a pártok erőviszonyai szerint három komoly jelöltje van: *Ripka* Ferenc, *Sipőcz* Jenő és *Bárczy* István.

Alig lehet kétséges, hogy a választás napjáig ez a helyzet megváltozik és Ripka Ferencet vagy egyhangulag, vagy a legroszszabb esetben az egyik komoly jelölttel szemben választják meg Budapest polgármesterévé.

Ebben a pillanatban még azonban csak ott tartunk, hogy három párt, három különböző jelölt mellé szögezte le magát, ami azonban nem prejudikálhat annak, hogy az utolsó napokban vagy szűkebb, vagy szélesebbkörű megegyezés történik a pártok között. A demokratikus blokk *Bárczy* István mellé állt, a keresztény községi párt kimondotta, hogy kitart *Sipőcz* mellett, ugyanakkor pedig az elmult héten az Egységes Községi Polgári Párt egyhangú szavazással *Ripka* Ferenc polgármestersége mellett döntött.

A kormány álláspontja

Ripka Ferenc főpolgármesternek a héten többizben volt alkalma *Vass* József helyettes-miniszterelnökkel tárgyalni. A sajtóban ezekről a tárgyalásokról különféle kombinációk jelentek meg és általánosságban azt hangoztatták, hogy ezek összefüggésben vannak a polgármesterkérdéssel. Különösen *a baloldalról olyan hireket vetettek fel, mintha Ripka Ferenc főpolgármester vissza akarna lépni a polgármesterjelöltségtől. Ezzel szemben meg kell állapitani, hogy a főpolgármesternek ez ezeégában sincsen és megválasztása óráról-órára bizonyosabbá válik.* A sajtó képviselői magához *Ripka* Ferenc főpolgármesterhez fordultak azzal a kérdéssel, hogy mi az alapja annak

a híresztelésnek, hogy a polgármesterjelöltségtől vissza akarna lépni. *A főpolgármester kategórikusan csak néhány szóval válaszolt:*

— Egyáltalában nem gondolok visszalépésre és határozottan kijelentem, hogy a visszalépésemről terjesztett hírek teljesen alaptalanok.

Ugyanakkor a kormányhoz közelálló helyen *Ripka* Ferenc jelölésére vonatkozólag a következő nagyfontosságú kijelentést tették:

— *A kormánynak legtávolabbról sincs szándéka, hogy beleavatkozzék Budapest székesfőváros autonómiájába, de elvégre Bethlen István grófnak egyénileg is van annyi joga beleszólni abba a kérdésbe, hogy kit tart alkalmasnak Budapest polgármesterségére, mint bármely fővárosi bizottsági tagnak.* Akár *Bárczyt* választanák meg polgármesternek, akár *Sipőcz* Jenő kerülne ki győztesen a küzdelemből, mind a kettő politikumot képvisel és megválasztásuk a kormány nézete szerint semmiképpen sem biztosítja a fővárosi közgyűlés munkaképességét. Ezért kívánatos, hogy

a főváros élére Ripka Ferenc személyében olyan vezető kerüljön, aki politikamentesen biztosítani tudja a főváros vezetését és éppen ezért tartja a kormány kiválóan alkalmasnak a polgármesteri állásra Ripka Ferencet, aki a főpolgarmesteri székben megmutatta, hogy Budapest konszolidációja érdekében eredményesen működött és a polgármesteri székben is eredményesen tud majd működni.

Egyesek azt várják, hogy Ripka Ferencet valamilyen taktikai fogással fogják megválasztani. Ki kell azonban jelenteni, hogy itt teljesen kizárt dolog bármiféle taktikázás. Sem *Bárczy* István, sem *Sipőcz* Jenő rovására jogtalanság nem fog történni és a főváros polgármesterét tiszta választáson fogják megválasztani.

Ez a nyilatkozat mutatja, hogy *a kormány részéről a legnagyobb bizalommal viseltetnek Ripka Ferenc polgármestersége iránt. Bizik a kormány abban is, hogy a főváros pártjai, félretéve a pártpolitika sugallta törekvéseket, végeredményben meg fognak egyezni Ripka Ferenc polgármesterré választásában.*

Gróf Bethlen István miniszterelnök részéről azonban nemcsak Ripka Ferenc személye iránt való bizalom nyilatkozott meg, de megnyilatkozott az a jóindulat is, amelyet Budapest jövője iránt érez a miniszterelnök. Ripka Ferencet a kormány elnöke polgármesterré választása esetére olyan értékes útipodgyásszal látta el, hogy a közgyűlés pártjainak ezt is komolyan mérlegelniök kell,

mert a kormány jóindulata nélkül Budapestnek sisifusi munkát kell végeznie a talpraállás és fejlődés érdekében. *A legteljesebb érdeklődéssel viseltetik a budapesti polgármesterválasztás iránt Vass József miniszterelnökhelyettes is,* aki miniszterségének hat esztendeje alatt páratlan megértéssel fogadta a fővárosnak minden kívánságát. Nem kell rámutatnunk egyébre, csak arra, hogy a kórházi kérdésekben mindenkor elébesietett a népjóléti miniszter a fővárosnak.

A kórházak ügyében a kormány és a főváros között évtizedeken át a legélesebb harc folyt. Ez a harc Vass József miniszterssége óta teljesen elült,

mert Vass József soha nem tapasztalt jóindulattal és előzékenységgel kezelte a főváros ügyét. Vonatkozik ez úgy az ápolási díjak kérdésére, mint arra, hogy a kórházépítéseknél minden alkalommal hathatós segítséget nyujtott a népjóléti miniszter. Általában

nem volt Budapest székesfővárosnak olyan kívánsága, amelyet Vass József az anyagi lehetőségek határai között ne honorált volna.

Ugyancsak meg kell említeni, emlékezetbe kell idézni azt is, hogy *a lakáskérdésben Budapest közönsége mérhetetlen hálával tartozik Vass József népjóléti miniszternek.* Most is, amikor a főváros háromszáz szükséglakást építtet, a népjóléti miniszter is percek alatt elhatározta, hogy ugyancsak háromszáz állami szükséglakással siet a budapesti lakásinség enyhítésére. Mindezt pedig olyan közvetlenséggel, olyan könnyedséggel, a bürokratikus akadékoskodásnak olyan tökéletes kikapcsolásával cselekszi, hogy az elismerés maximumával kell adózni vele szemben. Hiszen mindenki emlékszik még rá, hogy Ripka Ferenc főpolgármester a közgyülésen való elnöklést megszakítva, amíg egy szónok befejezte beszédét, mérhetetlen jelentőségű ügyet (a Suhajda-telep lebontásának elhalasztását) intézett el Vass Józseffel.

Igazán nem lehet Budapestnek egyetlen polgára sem, aki ezek után megtagadhatná Vass

Józseftől a hivatottságot, hogy Budapest jövendő polgármesterét kiszemelje.

A *Fővárosi Hirlap,* amikor a kommunizmus bukása után az első törvényhatósági bizottság összeült, *Vass Józsefben látta és jelölte meg azt a férfiút, aki Budapest életében a jövőben legnagyobb szerepet fogja játszani.* Hitünk és meggyőződésünk volt akkor, hogy Vass József ezt a hatalmas szerepet a főváros közgyűlési termében fogja betölteni. Predesztinálva láttuk erre a szerepre és nem is tévedtünk volna, ha Vass József közben miniszteri székbe nem emelkedik, ahol a magyar politika új korának egyik legnagyszerűbb „államférfiává fejlődött. Ennek a

Vass Józsefnek lehet véleménye és lehet jogos kívánsága akkor, amikor Budapest azt a férfiút keresi, aki a polgármesteri székben leginkább be tudja váltani azokat az igéreteket, amelyeket a választóközönségnek jobboldal, baloldal és a középpártok egyaránt tettek.

A pártok valamennyien megfogadták Budapest közönsége előtt, hogy a főváros fejlesztéséért, újjáépítéséért, gazdasági talpraállításáért mindent el fognak követni. Ezeket az igéreteket be is kell váltani és ez csak úgy lehetséges, ha olyan polgármestere lesz Budapestnek, aki a pártok közös munkáját biztosítani tudja. A kormány és Budapest közönsége egyaránt úgy látja, hogy pártpolgármester erre nem lehet képes. *Nincs tehát más mód, mint hogy a pártok megegyezzenek Ripka Ferenc főpolgármester személyében, aki a polgármesteri székben garantálni tudja a kormány jóindulatát, segítségét és anyagi támogatását,* de egyben azt is, hogy a főváros pártjai éppen úgy, mint az elmult másfél esztendő alatt, minden kérdésben megegyeznek és közös erővel vesznek részt Budapest újjáépítésében.

Elkerülhetetlen a pártok megegyezése

Elérkeztünk a polgármesterválasztást megelőző hét küszöbére. Az utolsó napok ezek, amelyekben el kell dönni előre annak, hogy ki lesz Budapest polgármestere. Akik magasabb szempontból ítélik meg a dolgot, akik nem feledkeznek meg egy pillanatra sem arról, hogy Budapestnek ma legnagyobb érdeke az, hogy munkaképes közgyülése legyen; azok nagyon jól tudják, hogy ezt a nagy ígéretet csak *Ripka* Ferenc főpolgármester polgármesterré választása válthatja be. *Senki sem akarja kisebbíteni Bárczy Istvánnak a multban szerzett hatalmas érdemeit.* Bárczy István alkotásai ma is élnek és ma is csodálva nézzük azokat. Akkor azonban, amikor ezek a nagy alkotások megszülettek, Budapest gazdasági élete, anyagi erői egészen mások voltak, mint ma.

Akkor nem volt szükség kormánysegítségre, amelyet ma alig biztosíthatna olyan polgármester, akit ebbe a méltóságba a kormánnyal szemben a parlamentben legélesebb ellenzéket képező pártok emelnek.

De meg elismerve Bárczy István minden érdemét és tehetségét, lehetetlen nem számolni a jobboldalon helyetfoglaló hatalmas párt érzékenységével. *A Keresztény Községi Párt Bárczy István megválasztatását provokálásnak tekintené* és ilyen körülmények között Bárczy István semmiképpen sem tudná biztosítani a közgyülés sima és zavartalan munkáját.

Hasonló a helyzet akkor is, ha *Sipőcz* Jenő esetleges újból való megválasztására gondolunk. *Sipőcz* Jenő érdemeit is mindenki elismeri. Nagyon nehéz időkben, nagyon komolyan és az emberi lehetőségek között pártatlanul kormányozta Budapestet. Olyan hat esztendőt élt át Budapest polgármesteri székében, hogy ma utólag elmondhatjuk, hogy ezeknek a nehéz időknek viharai között megállani férfias erőre vall. A város lakossága tele volt ebben az időben lelki izgalmakkal és ezek a lelki izgalmak a közgyülési teremben fokozottan jelentkeztek.

Sipőcz Jenő nyugodtan és pártatlanul állt a nagy viharzásban és ma mindenkinek el kell ismernie, hogy ezekben az időkben pártatlanabb polgármestert, mint ő, el sem lehetett volna képzelni.

De azért mégis exponense volt ezeknek az időknek, *a baloldal azért mégis éppen olyan provokálásnak tekintené Sipőcz Jenő megválasztását, mint amilyen provokálásnak tekintené a jobboldal Bárczy Istvánét.*

Ezekben az utolsó napokban azoktól a férfiaktól vár elhatározást Budapest népe, akik a legutóbbi községi választások után bölcs lehiggadással, a megbékélés és kiengesztelődés gyönyörű gondolatának gyakorlati alkalmazásával lemondtak jelszavakról, lemondtak pártcélokról és lemondtak, talán igen nagy részben, a népszerűség kereséséről is. Ezekben a napokban józan elhatározást csak azoktól várhatunk, akik annyi mérsékletet tudtak tanusítani a választások után előállott változott viszonyok megértésénél. A mult közgyülésről erre a mostani közgyülésre *Wolff* Károly, *Csilléry* András, *Joanovich* Pál és még számosan nem hoztak át egyebet, csak a főváros szeretetét, a főváros ügyeiben nehéz munkával szerzett tapasztalatokat és azt a nemes szándékot, hogy meghajolva Budapest népének akarata előtt, békés megértéssel együtt fognak dolgozni a más politikai nézetet, a más világnézetet valló túlsó oldallal. Fel sem lehet tételezni ezekről a férfiakról azt, hogy meg ne értenék, hogy a polgármesterkérdésben csak kompromisszum képzelhető el és pedig olyan kompromisszum, amely a közgyülés eredményes munkáját és a főváros haladását biztosítják. A keresztény községi párt vezetői a legteljesebb elismeréssel vannak Sipőcz Jenő hatéves polgármestersége iránt és őt vallják ma is szívük szerint való polgármesterjelöltnek. *De ezekben a férfiakban van guvernamentális érzék, van annyi önfeláldozás, hogy ne zárkózzanak el annak mérlegelése elől, hogy melyek az utak és a módok Budapest további zavartalan kormányzása tekintetében.* A keresztény községi párt óriási többsége teljes mértékben honorálja a vezérek komoly és józan politikáját. Vannak természetesen a vezéreknek nehézségeik is a saját pártjukban akkor, amikor nagy lépések megtételéhez emelkedett elhatározásra van szükség. *A Lázár Ferencek azonban aligha lehetnek kerékkötői a józan elhatározásnak, annál is inkább, mert nehéz hinni az olyan egyének jobboldali intranzigenciájában, akik közjegyzői kinevezésüket Vázsonyi Vilmos igazságügyminisztertől kapták.*

Nem szabad azonban feltételezni a baloldalról sem, hogy az utolsó napokban mégegyszer meg nem fontolná, hogy mely irányban tegye meg elhatározó lépését. A baloldal vezetői is komoly megértést tanusítottak és tiszteletreméltóan lehiggadt politikát üztek a közgyülési teremben. Nekik is meg kell fontolniok az utolsó órákban, hogy *a polgármesterkérdéssel nem szabad tellorditaniok a helyzetet, mert ha ez megtörténik, ezért a felelősséget is vállalni kell.* Ezért hisszük azt, hogy az utolsó órákban a baloldal is eltekint érzelmétől és belátja, hogy a polgármesterkérdésben elkerülhetetlen a közös megállapodás.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

RÜTGERS GUIDO
fatelitő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPITTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az épitkezési szakba vágó **kőfaragómunkák** készité-et

Ungár Nándor
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Telefon: L. 982-20 Budapest VI, Nagymező-ucca 28

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

„FETIS" szabadalmazott, fütésre készen szállitható, vasbetétes **CSEREPKÁLYHA** a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerübb szobafütést nyujtja
Megrendelhető: a **Budapesti Keramiai Müveknél**
Tulajdonos **Csik József**, X. kerület, Kada ucca

JÓNÁS ALBERT
vízvezeték, csatornázás, központi fütés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: József 28—02.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges butorokat. —

SERE és TÁRSA
felvonójavitó és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

ERTL JÓZSEF ÉS FIA ÁCSMESTEREK
Iroda: VII., Thököly-út 148.
Telefonhivó: J. 18-37. Ipartelep: VII., Hajtsár-út 97.

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

Budapest székesfőváros delegátusai nagy sikert arattak a bécsi nemzetközi lakásügyi és városépítési kongresszuson

Ezer szakember a Hofburgban tartott tanácskozásokon — Liber tanácsnok előadása a főváros lakáspolitikájáról — Becsey nagyhatású állásfoglalása a tulajdonjog sérthetetlenségéről

Becsey Antal kormányfőtanácsos, főv. biz. tag nyilatkozata

A nemzetközi kongresszusok közül, amelyek a háború és forradalmi megrázkódtatások lecsillapultával újra a haladás szolgálatába állítják a különféle országok vezető tehetségeit, kevés vetekedhetik azzal a nagygyűléssel, amely *most Bécsben a lakásügy, a város- és középítkezés fontos problémáit vitatta meg.* A diskussziók, amelyek szeptember 14-én kezdődtek, három napot vettek igénybe, majd a kongresszus részvevői Bécs lakásügyi alkotásait vették szemügyre, ezidőszerint pedig csoportokra oszolva szakkirándulásokat tesznek Ausztria vidéki városaiba, Salzkammergutba, stb.

A kongresszuson, amelyet a Hofburg ünnepi termében nyitottak meg, a művelt világ nagyszámú, több mint ezerre rúgó reprezentánsa között *Budapest székesfőváros is képviselve volt.* A magyar fővárost *Liber* Endre tanácsnok, *Schuller* Dezső főjegyző, *Kabdebó* Gyula műszaki főtanácsos és *Vargha* László főtanácsos képviselték, a törvényhatósági bizottság részéről *Becsey* Antal vállalkozó-mérnök, *Jámbor* Géza, *Nagy* István, azonkívül a fővárosi építészek közül *Hiekisch* Rezső, *Rerrich* Ottó és *Medgyaszay* István jelentek meg a bécsi tanácskozásokon, amelyekre egyébként Nagykanizsa, Szeged, Gyöngyös és Kispest városok is kiküldötték szakértő megbízottaikat.

A kongresszus lefolyásáról, a napirenden szereplő és részletesen megvitatott kérdésekről, a magyar főváros delegátusainak szerepléséről

Becsey Antal

a következő tömör és összefoglaló felvilágosítást adta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A tárgyalások általában két témacsoport körül jegecesedtek ki. Az első a szorosabb értelemben vett városfejlesztési kérdésekre vonatkozott és ezekkel kapcsolatban szélesebb körű vitára adott anyagot egy igen érdekes tétel:

a kisajátítási törvénynek az egyes országokban olymódon való kiépítése, hogy egyfelől a magántulajdon szélesebb alapú korlátozásával a túlhajtott spekuláció korlátok közé szoruljon, másfelől lehetővé váljék a városrendezés közérdekű szempontjainak intenzív érvényesítése.

Az a vita, amely e kérdéskomplexum körül lezajlott, egyike volt a legérdekesebbeknek, mert nemcsak az egyes országok előtt felfogásai jutottak kifejezésre, hanem valósággal világnézetek kerültek egymással szembe a tulajdonjog különböző felfogásai tekintetében.

— A vita során végeredményben az a vélemény alakult ki, hogy a kisajátítási rendelkezések a köz szempontjainak érdekében módosításra szorulnak, másrészt, hogy a városoknak törekedniök kell arra, hogy megfelelő, átgondolt, céltudatos telekpolitikával, — tehát nem hatalmi szóval, vagy világnézeten felépülő elv alapján — minél nagyobb területeket szerezzenek meg tulajdonukba. Hivatkozás történt e tekintetben Bécsre, ahol ma a városnak körülbelül egyharmada köztulajdon.

— A kérdések második csoportja

a lakások technikai, szociális, egészségügyi és gazdaságügyi szempontból való megfelelőbb fölépítésének módozataival foglalkozott.

Itt tehát a szorosabb értelemben vett lakásprobléma került megvitatásra. A kérdés körül két szélsőséges álláspont kristályosodott ki: az egyik részen a családi, kertes házaknak legszélesebb körben való építéséért szálltak síkra. Ezt az építkezési irányzatot nagy lendülettel képviselte *Dessau* német város delegátusa, aki nem kívánt kevesebbet, mint egy olyan egyetemes jellegű megoldást, amelynek értelmében a városoknak kizárólag a kertes, családi házak építését kell szorgalmazniok, sőt fölmerült az az ötlet is, hogy a városok ennek a földi paradicsomnak a megvalósítása végett akár visszafejlesztessenek is. A másik végletet az az álláspont képviselte, amely egységes bérház-rendszerű kislakások építését sürgette, — nem azért, mintha a kertes, családi házakat nem tartotta volna megfelelőknek, hanem, mert a ma uralkodó pénzügyi, közlekedési, stb. szempontok mellett ez a tervezet csak utópiaszámba mehet. A ma adottságaival, lehetőségeivel feltétlenül számolni kell és így ez az elképzelés ezidőszerint csak a realitások talajáról való elkalandozást, meg nem valósítható perspektívát jelent.

Liber Endre tanácsnok a főváros építkezési tevékenységéről és telekvásárló politikájáról

— A főváros részéről *Liber* Endre tanácsnok és *én* szólaltunk fel. *Liber* tanácsnok a fővárosnak a háború óta folytatott lakásépítési politikáját ismertette főbb vonásaiban és utalt arra, hogy a főváros maga vette kezébe az építést olyformán, hogy előbb maga termelt lakásokat, másrészt igyekezett támogatni a magánépítő tevékenységet, hangsúlyozva azt a körülményt, hogy a mi viszonyaink mellett a magánépítkezés érvényesülése a siker egyik legfontosabb bizonyítéka. A mi kisajátítási jogunk még mindig eléggé széleskörű ahhoz, hogy a köz javára szükséges intézkedésekkel élni tudjunk: a fővárosnak joga van ahhoz, hogy a beépítendő telkek egyharmadrészét igénybevehesse. A főváros telekpolitikájának szempontjából utalt arra, hogy a fővárosi területnek körülbelül egyötödrésze tényleg a főváros birtokában van. Kétségtelen, hogy ezt az utóbbi akciót megfelelő telekvásárló politikával támogatni kell és a hatóságoknak kötelessége, hogy programmjuk ily irányban való megvalósítására komolyan törekedjenek.

Becsey Antal a társasházépítési akció kiterjesztéséről

— A lakásépítéssel kapcsolatban magam is felszólaltam és nézeteimet a következőkben fejtettem ki. Utaltam *Liber* tanácsnoknak a várospolitika tekintetében megjelölt állásfoglalására, majd magát a lakásépítés problémáját vettem boncolóra és adott viszonyaink között

a társasház-építő akciónak minél szélesebb körű kiterjesztését ajánlottam,

mint legjobb és legcélszerűbb építkezési módszert. Budapest székesfővárosnak ilyen irányú tervezgetéseit amúgyis elősegítette az 1924. évi társasháztörvény, amelyben a törvényhozás módot adott arra, hogy necsak egyes épületek, hanem egyes lakások is telekkönyvi ingatlanegységekként legyenek kezelhetők és eszerint mint lakások átruházhatók, elidegeníthetők, stb. legyenek. Felfogásom szerint kívánatos, hogy az ingatlantulajdon a köz javára bizonyos korlátozásokat legyen kénytelen eltűrni, — és e korlátozásokat a mi viszonyaink mellett szélesbítenünk kell — de természetesen a köznek necsak jogai, hanem kötelességei is legyenek az egyeddel szemben és ha egyfelől a jogokat korlátozzuk, másrészt a közösség tartozik a magántulajdont a lakásbirtoklás tekintetében mentől hozzáférhetőbbé tenni. Az angol szállóigében: „My house is my castle" óriási erejű szociális gondolat rejlik, amelyet talán így írhatnánk körül:

nemcsak az a fontos, hogy lakásokat termeljünk, és hogy technikai, higienikus szempontból helyesen építsük fel őket, hanem arra is törekednünk kell, hogy helyes lakáspolitikánkkal az egyedek szociális jogállását is erősbítsük.

Ez a meggondolás vezette a magyar törvényhozást az 1924-es törvény megalkotására. Bár ez a szempont nem novum, mert a latin államokban már régebben gondoskodott a törvényhozás ilyen társasházak építéséről és más alakban, nevezetesen szövetkezeti formában már nálunk is gyökeret vert ez a gondolat. Hangsulyoztam a fővárosnak azt a szándékát, hogy a *lakásépítő bizottságban kialakult vélemény szerint elsősorban társasházakat kell létesíteni, ahol minden lakó együttal résztulajdonosa is legyen a háznak.* Az ilyen akciók céljaira a főváros hajlandó a maga telekállományából a szükséges telekdarabokat méltányos évi bér fejében, 90 éves örökbérlet keretében rendelkezésre bocsátani azzal a feltétellel, hogy a 90 év letelte után az örökbérlet vagy meghosszabbítható legyen, vagy a városnak jogában álljon ezt a bérletet — az akkori forgalmi áron megváltani. Ez lényeges különbséget jelent az angol gyakorlatú örökbérletekkel szemben: ott t. i. az ingatlan a bérleti idő leteltével a köz tulajdonába megy át.

(Folytatás a 4-ik oldalon.)

ZSIGMONDY BÉLA BETÉTI TÁRSASÁG
CÉGFŐNÖK:
ZSIGMONDY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK
VÁLLAL:
Híd-, víz-, partfal-, vasbeton és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási munkákat.
Telefon: József 23-77.
Budapest, I., Horthy Miklós-út 114.

Jó kávé — jó egészség!

Naponta több csésze hamisitatlan babkávéból készült »fekete« erősiti a testet. A tudomány már rég elismerte a kávé jótékony hatását és fontos gyógyszernek tekinti.
Meinl Gyula

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon I 9-64. V., Mária Valéria utca 10.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYAR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült görredőnyök, esslingeni faredőnyök, napellenző szerkezetek, vászonredőnyök. Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban. Vidékre dijmen'es csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

— A lakásépítő-bizottságnak az a feliogása, hogy a város a szükséges építkezési kölcsönöket is megszerzi.

sőt amennyiben a jelenlegi kölcsönviszonyok mellett a kereseti lehetőségek és a lakbér között disparitás áll fenn, a békebeli állapotokhoz képest, kétségtelen, hogy a városnak ezt a disparitást lehetőleg át kell hidalnia bizonyos áldozatok meghozatalával. Ezeknek az áldozatoknak a mérvére vonatkozólag egyelőre még meggondolások folynak. Az alapgondolat mindenesetre a lakástípusok megválasztása körül domborodik ki. Mivel nagyon kívánatosnak tartjuk a családi házak létesítését, figyelembe kell vennünk azt, hogyan lehetséges többemeletes épületeket rendkívül higienikusan és a legkedvezőbb formában megoldani. Rokonszenvezünk a családi, kertes házak eszméjével, de Budapest rendkívül expanzív fejlődése mellett különös gonddal kell vigyáznunk arra, hogy ez az expanzív terjeszkedés még nagyobb arányokat ne öltsön, mert ez közlekedési és pénzügyi szempontból elviselhetetlenül nagy terheket róna a fővárosra.

— Szerénytelenség nélkül megállapíthatom, hogy a főváros szónokainak igazán számottevő sikere volt. Magam, Dessau város delegátusának felszólalásába kapcsolódva, a kongresszus helyeslése mellett mutattam rá, hogy a *német szociáldemokrata delegátus 34 évi vezető pozicióban szerzett tapasztalatai alapján ugyanarra a következtetésre jutott, amit mi politikamentes alapon vallunk.* Fejtegetésemnek az a része, amely az angol jelszón: „Az én házam — az én váram!" — mint sarokpilléren épült fel s amely a tulajdonjog intézményes megóvásának fontosságát hangsúlyozta, úgy látom, teljes megértésre és helyeslésre talált.

SZÓRAKOZÁS

Teiko Kiwa, a csodás japán énekesnő, pénteken énekli a Városi Színházban a Pillangókisasszonyt, — mely szerepében utolérhetetlen. Az érdekes előadás többi szerepeiben a Városi Színház nagyszerű új operettgárdáját fogjuk hallani. A Teiko Kiwa-előadásokat Márkus Dezső vezényli. Helyárak: 30-tól 150 ezerig.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai-utca 18. sz.
Szeptember 1-től minden este ½9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépésével közkívánatra a **KALABRIASPARTHIE**

Weingartner Félix, a Városi Színház világhírű vendégkarnagya vezényli az Aida bemutató előadását szombato, 25-én. Csupa új, kitűnő hang, művészi kiállítás. Helyárak: 12-től 98 ezerig.

KAMARA
Szeptember 23—30-ig, csütörtöktől szerdáig bezárólag
NAGYHERCEG ÉS TÁNCOSNŐ
Filmregény 8 felvonásban
főszereplők LUCY DORAIN és WILLY FRITSCH
LONGISLANDI CSEMPÉSZEK
Kalandos filmjáték 3 felvonásban
főszereplő RICHARD BARTHELMESS
Előadások hétköznap, fel 5, negyed 7, 8 és 10 órakor, vasárnap fél 4, 5, háromnegyed 7, fél 9 és 10 órakor.

Vígszínház. Szerda csütörtök: A Noszty-fiú esete Tóth Marival. Péntek: Szókimondó asszonyság. Szombat: A Noszty-fiú esete Tóth Marival. Vasárnap délután: Az alvó féri (3); este: A Noszty-fiú esete Tóth Marival (½8).

CORVIN SZINHÁZ
Szeptember 23—30-ig, csütörtöktől szerdáig bezárólag
Lady Windermeere Legyezője
Oscar Wilde világhírű színműve 8 felv. Rendezte: LUBITSCH.
Főszereplők MAY MC AVOY és RONALD COLMAN
VILLÁM BOSSZÚJA
kalandos filmjáték 8 felvonásban
Főszereplő ART ACORD
Előadások kezdete: hétköznap ½6, ½8 és ½10 órakor, vasár- és ünnepnap ½4, ½6, ½8 és ½10.

Király Színház. Szerda, csütörtök: A királyné rózsája. Péntek: A cirkuszhercegnő (először). Szombat: A cirkuszhercegnő. Vasárnap délután: A pesti lány (3); este: A cirkuszhercegnő (¾8).

Városi Színház. Szerda, csütörtök: Akácfavirág. Péntek: Pillangókisasszony (Teiko Kiwa vendégfellépésével). Szombat: Aida (Weingartner Félix vezénylete alatt). Vasárnap délután: Az ember tragédiája (3); este: Akácfavirág (½8).

Hetvenöt kihívás. A Noszty-fiú esete Tóth Marival páratlan sikere. A Vígszínház közönsége, amely tegnap is az utolsó helyig megtöltötte a nézőteret, páratlan lelkesedéssel fogadta a Noszty-fiú esete Tóth Marival szépségeit, humorát, poézisát, a szereplők nagyszerű alakításait, az utolérhetetlen összjátékot.

A kihívások így oszlottak meg:
I. felvonás után 19 kihívás;
II. felvonás után 20 kihívás;
III. felvonás után 22 kihívás és 6 vastaps;
IV. felvonás után 8 kihívás.

Legközelebbi előadások: szerdán, csütörtökön, szombaton, vasárnap és hétfőn.

ORION SZINHÁZ
IV, ESKÜ-ÚT 5
Szeptember 23—30-ig, csütörtöktől szerdáig
A NAGYHERCEG és TÁNCOSNŐ
Filmregény 8 felvonásban
Főszereplő: LUCY DORAIN és WILLY FRITSCH
A VILLÁM BOSSZÚJA
Kalandos filmjáték 8 felvonásban
Főszereplő: ART ACORD
Előadások: vasárnap és hétköznap 5, ½8 és ¾10 órakor

110.309/1926. X. tan. sz.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa a Köztisztasági Hivatal részére az 1927. évi április hó 1-től 1928. évi március hó 31-ig terjedő évre szükséges 300.000 kg (30 vagón) nyirfavessző szállítása iránt a Köztisztasági Hivatalban (VIII., Kun-u. 8. sz.) **1926. évi október hó 6-án déli 12 órakor** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja tehát mindazokat, akik ezen szállításra vállalkozni akarnak, hogy szabályszerű, bélyeges és a szállítási feltételekben körülírt bánatpénz letételét igazoló nyugtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt, pengőben megadott kg-kénti egységáras írásbeli ajánlataikat a Köztisztasági Hivatalban (VIII., Kun-u. 8.) nyujtsák be.

A beadott ajánlatok az ugyanakkor és e helyütt megtartandó versenytárgyalás során fognak felbontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Elkésve érkezett, vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács figyelembe nem vesz.

A tanács fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, avagy az összes ajánlatokat viszautasíthatja.

A szállítási, illetve szerződési feltételek, amely nyomtatványon az ajánlatok teendők, a Köztisztasági Hivatalban hétköznaponkint d. e. 10—12 órák között, példányonkint 10.000 koronáért kaphatók.

Budapest, 1926 szeptember hó.

A székesfőváros tanácsa.

102.521/926.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az V. ker., Vág utca 12. szám alatti **Népház épületében létesítendő alacsonynyomású központi gőzfütő berendezési munkáira.**

A költségvetési kiírás nyomtatványai 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 szeptember 17-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a tan. II. ügyosztály III. emelet 342. szám alatti szobában. A tervek a Központi városháza, III. emelet 328/a ajtó alatt megtekinthetők **Frischfeld Ede** főmérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. emelet 372. sz. ajtó) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120. ajtó), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Ezen bánatpénz a munka elnyerése esetén a vállalati összeg 5 (öt) százalékára 48 órán belül kiegészítendő.

Az ajánlatokhoz csak a letéti nyugtát szabad csatolni.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetve tetszése szerint egyik ajánlattevő ajánlatát sem fogadja el s újabb pályázatot tartson.

Külön figyelmeztetjük a pályázni szándékozókat, hogy ezen munkálatok odaítélésénél elsősorban és főként a munka jósága, a pályázók megbízhatósága lesz döntő s így csak minden tekintetben megbízható vállalkozó fog e munka végzésével megbízatni.

A munkálatokra előleg nem folyósíttatik, azonban a végzett munkák arányában keresetek adhatók be, melyek a munka előrehaladásához képest folyósíttatnak.

A szabályszerűen aláírt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban 20.000 K állami okmány- és 20.000 K fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ívenként 2000 K állami és 2000 K fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a közp. segédhivatal iktatóhivatalában (I. emelet 114 ajtó) és a kerületi előljáróságok iktatóhivataiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926. évi szeptember 29-én délelőtt 10 óráig** adandók be a tan. II. ügyosztály III. 328/a szobájában. Az ajánlatok ugyanazon a napon, a III. emelet 351. számú ülésteremben 12 órakor fognak felbontatni.

A munka az építési naplónak az építésvezető mérnök által a vállalkozó részére való kiszolgáltatásától kezdve három nap alatt megkezdendő és a költségvetésben jelzett idő alatt elkészítendő.

Budapest, 1926. évi szeptember 14-én.

A székesfőváros tanácsa.

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐ, FESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javítás.
Telefon: József 121-04

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME
BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ■ TELEFON 138—38.

NAGY LAJOS ÉPITŐ-MESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és építkezések tervezése és kivitele. Költségvetés díjmentes.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és építési vállalata
Magasépítés, mélyépítés, utépítés, vasutépítés, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

SZEKÉR GYULA
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Kérje mindenütt a SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT
Napi 30.000 liter teljesítőképességű, legmodernebb berendezésű nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

Harc az ucca rendjéért és a köztisztaságért

A budapesti és a düsseldorfi köztisztasági kongresszus határozatai

Irta: BALLÓ ALFRÉD, székesfővárosi köztisztasági igazgató

A német birodalmi városok köztisztasági igazgatóinak egyesülete ezidén első ízben nem német városban, hanem nálunk, Budapesten tartotta évi kongresszusát és azon nemcsak a németek, hanem sok más külföldi szakember is résztvett. A kongreszus — mint ismeretes — július 1 és 6-ika közt zajlott le, amely idő azonban rövidnek bizonyult arra a célra, hogy a most szönyegen lévő és az összes nagyvárosokat egyaránt érdeklő köztisztasági kérdéseket letárgyalják. Ezért a nagyobb városok képviselőit az egyesület vezetősége e hó 5-re Düsseldorfba hívta meg, amikor a Budapesten függőben maradt kérdéseket végleg letárgyalták. Ezek a kérdések bennünket budapestieket is nagyon érdekelnek és azért szándékom röviden ismertetni őket.

Mindenekelőtt leszögezi a kongresszusi határozat, hogy még a legjobban berendezett és a legcivilizáltabb nagyvárosban sem lehet kifogástalan köztisztasági állapotokat fentartani, ha csupán a köztisztasági üzem ténykedései révén kívánják e célt elérni. Mindenütt szükséges, hogy egyrészt maga a város közönsége tartózkodjék minden oly cselekménytől, amelynek következménye az uccák és terek bepiszkítása, másrészt hogy mindama közmunkák, amelyek az úttest feltúrásával járnak, akként végeztessenek, hogy azok révén a munkahely környéke és az ucca levegője be ne szenyeztessék. Végül kimondja a kongresszusi határozat azt is, miszerint ma már a nagy városokban oda kell törekedni, hogy

minden fuvarozás automobilokkal bonyolíttassék le és a ló végleg eltűnjék az uccákról.

A város közönségének említett irányú nevelését nem lehet csupán iskolai oktatással, ujságcikkek közzétételével és más propaganda utján elérni, hanem

mindenütt be kell vezetni a szigorú és azonnali rendőri büntetést mindazok ellen, akik az uccán szemetelnek, köpködnek

és ezzel veszélyeztetik embertársaik egészségét és testi épségét. Ezt a rendszert Münchenben és Bécsben már meghonosították és pedig meglepően jó eredménnyel. E városokban a rendszer bevezetése elején rendkívül sok büntetést kellett a rendőröknek kiszabniok, de amióta köztudomássá vált, hogy azt, akit tetten érnek, ha az uccán szemetel vagy köpködik, a rendőr ott nyomban lebünteti, az esetek száma folyton apad. Elérkezett az ideje annak, hogy nálunk Budapesten is bevezessük és szigorúan végrehajtsuk e rendszert és akkor egész más külseje lesz a uccáknak, főképen a járdáknak, amelyeken néha a sok eldobott reklámcédulától és egyéb hulladéktól nem lehet látni az aszfaltot.

A kongresszus második határozata is nagyon érdekel bennünket, budapestieket. Ha valaki ma végig kocsizik a városban, alig talál oly uccát vagy teret, mely részben vagy egészben valamilyen közmunka, átkövezés, gáz-, vízcső vagy kábelfektetés, villamosvágány javítás stb. miatt fel ne volna túrva. Ezen munkahelyeken pedig holmi védintézkedést, hogy a munkával járó por és piszok a szél és közlekedés révén szerte szét ne hordassék, még keresve sem lehet találni. Hiába söpör és locsol ott a Köztisztasági Hivatal oly nagy aparátussal, mint egyetlen más külföldi városban sem, munkája és erőlködése teljesen meddő marad. Ennek meggátlására a kongresszusi határozat azt javasolja, hogy

minden munkahelyet, amely az úttest felbontásával jár, két méter magas deszkapalánkkal kelljen körülvenni és azt mindaddig ott hagyni, míg a munka el nem készült és a visszamaradt anyag és törmelék el nem fuvaroztatott.

Miután azonban minden nagy városban, ahol sűrű az útszintben vezetett villamosvasúti hálózat, azt tapasztalták, hogy az uccákat, és pedig éppen a legforgalmasabb uccákat a vágányok fentartása és javítása miatt kell a legsűrűbben felbontani és mivel az útszintben vezetett vasút egyébként is minden nagy városban jelentékeny közlekedési akadály, javasolja a kongresszus, hogy

az útszintben vezetett közúti vasutak a nagyforgalmú uccákból távolíttassanak el és helyettük térjenek át a sokkal célszerűbb autobuszüzemre.

Az automobilfuvarozás terjeszkedése érdekében egyébként is minden lehetőt el kell követni és elsősorban a közintézményeknek kell jó példával elöljárni. Automobilizálni kell legelsősorban minden köztisztasági gépet és a szemétfuvarozást, mert ez nemcsak olcsóbb mint a lóüzem, hanem tisztább és megbízhatóbb is.

Az uccákat az automobil követelményeinek megfelelően kell kiépíteni és berendezni, tehát sima, hézagmentes asztalt- vagy betonburkolatot kell készíteni,

kövezetet pedig csak az emelkedéssel biró uccákban, de itt is a kövek közti hézagokat szurokkal kell kiönteni.

Szakítani kell végül a kongresszus szerint azzal az elavult rendszerrel is, amely szerint a földalatti berendezéseket, víz- és gázcsöveket, világitási és telefonkábeleket stb. az úttest különböző helyein fektessék a földbe, aminek révén javítási munkák esetén mindig más-más részét az uccának kell felbontani és ezzel együtt az útburkolatot tönkretenszik. A modern kor igényei azt kívánják, hogy mindezen berendezések egy közös, járható földalatti csatornában legyenek elhelyezve, mely létesítmény, ha annak elkészítése drága is, később óriási megtakarításokat jelent.

Mindezekből látható, hogy az ezévi köztisztasági kongresszus bennünket is közelről érintő határozatokat hozott és reméljük, hogy azok, ha nem is rögtön, de belátható időn belül, itt is meg fognak valósulni.

77.237/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a ferencvárosi helyikikötőben levő emeletes tárházának elektromos üzemü, 2000 kg hordképességü teherfelvonó berendezése, szállítására és felszerelésére.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926 szeptember 28-án (kedden) délelőtt 12 óráig** kell a tanácsi II. (középitési) ügyosztály vezetőjénél, vagy helyettesénél (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám) benyujtani.

A szállításra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket az említett helyen köznaponkint délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni, az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok II. em. 285. szám alatt kaphatók 20.000 K ellenében.

A munkálatokra vonatkozó rajzok az épitésvezetőségi irodában megtekinthetők (IX., Beöthy-utca 1.), ahol a műszaki felvilágosításokat is megadják hétköznaponkint délelőtt 10—12 óra között.

Bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

A versenytárgyalás **1926 szeptember 28-án (kedden) délután ½5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926 szeptember 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

Tungsram-izzólámpák
tiszta, fehér fénnyel égnek,
tartósak,
gazdaságosak.

Legolcsóbb mert a legtartósabb! a CONTINENTAL
bicikligummi, motorbicikligköpeny, autó-ballongumni és teherautó tömörabroncs
Lerakat: KOVÁCS RUDOLF VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon Lipót 988-56

Szántó Ferenc
épitőmester
Budapest, II., Tölgyfa-u. 8.
TELEFON: 125—37. SZÁM.

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fűtés Csatornázás

MÁJER GÁSPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

Führer László elektro- és hydrotechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

Üveg-, porcellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és épitése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Schmelhegger Nándor lakatos vállalkozó cégtulajdonos: Saltay Nándor
Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

Telefon: J. 95-15 Budapesti Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—89.

10 tonnás Chenard & Walcker tehervontató-traktor
60 % megtakarítás teherautóval szemben — Kivánatra üzemben bemutatjuk — Kérjen ajánlatot
Vezérképviselet: Róka és Társa automobil rt.
Budapest, V, Csanádi-u. 3. Telefon: L. 906-09, 916-17

Utazás a Fogaskerekű vasúton

a Beszkárttól a kereskedelmi minisztériumig és vissza

A miniszter a svábhegyi pályán sinautók helyett elektrifikálást és olcsó viteldíjat sürget

A *Svábhegyi Fogaskerekű Vasút* október 30-án átháramlás útján a főváros tulajdonába megy át. A pálya és az üzem hivatalos átvétele azonban már október 1-én megtörténik, mert a jövő hó közepén életbelépő téli menetrend fentartásáról már kizárólag a városnak kell gondoskodni.

A fogaskerekű vasút üzemének kezelését a város régebbi terveinek megfelelően, a *Budapesti Közlekedési Részvénytársaságra* bízta, amelynek igazgatósága már meg is kezdte az átvétel előkészületeit és elkészítette az új üzemterveket, amelyeket jóváhagyás végett felterjesztett a *Vasúti és Hajózási Felügyelőséghez, illetve a kereskedelmi minisztériumhoz.*

A minisztérium válasza most érkezett le a Beszkárthoz, amely a bemutatott tervezett számos módosítását követeli. A kereskedelmi miniszter tudomásul veszi a Svábhegyi Fogaskerekű Vasútnak a Beszkárt által való átvételét, de súlyt helyez arra, hogy a vasút korszerű közlekedési eszközzé alakittassék át és a budai hegyvidék egyik legszebb pontját, a Svábhegyet, illetve a Széchenyi-hegyet, a nagy tömeg számára is könnyen hozzáférhetővé tegye. Éppen ezért kívánja a miniszter a forgalom sűrítését és a szállító-eszközök olymódon való átalakitását, hogy a vasút alkalmassá tétessék nagyobb tömegek szállítására is. Tarifális szempontból az a miniszter óhaja, hogy

a Beszkárt a fogaskerekű vasutat is illessze bele a közúti vonalak egységesen kezelt hálózatába, úgyhogy a háromezer koronás átszálló villamosjegy érvényessége a fogaskerekű vasútra is kiterjesztessék.

A leirat elismeri ugyan, hogy a fogaskerekű vasút üzemköltsége drágább, mint a villamosé, de ott viszont nincs arányban a viteldíj megállapítása a kilométer-üzemköltséggel. A mai jegyrendszer nincs arányban az üzemteljesítménnyel sem, mert hiszen egyformán háromezer koronát fizet valaki, ha egy állomás távolságon át utazik a Rákóczi-útról a Nagykörútra, vagy Rákospalotáról Pestszentlőrincre. Ugyanezen alapon méltányos a Svábhegyre való átszállás engedélyezése is. De rámutat a minisztérium arra is, hogy a Beszkárt most sem tesz különbséget a hegyi pályáknak tekinthető farkasréti és zugligeti vonalak között, nem indokolt tehát a svábhegyi vonal drágább viteldíja sem.

A miniszter további kívánsága az, hogy a fogaskerekűnél mielőbb küszöböljék ki a gőzüzemet és térjenek át az elektromos erő alkalmazására.

A leirat további része a Beszkárt tervezetének birálatával foglalkozik. A Beszkárt az üzem reorganizálását három új sinautó beszerzésével és a gőzmozdonyok szaporításával akarja keresztülvinni, a vasút elektrifikálásának tervét pedig teljesen elejti. A leirat ellenzi a sinautobuszok beállítását, mert a sinautót hegyi pályán komoly közlekedési eszköznek nem tartja. Biztonság és gazdaságosság tekintetében is vannak aggályai, de fő kifogása az, hogy *a három autobusz egy óra alatt nem tud* annyi embert felszállítani, mint egy rendes modern vonat egyetlen indulásra.

Nem tartja időszerűnek a minisztérium a fogaskerekű vasútnak a Széchenyi-hegytől a Jánoshegyig tervezett meghosszabbítását sem, mert igen sokba kerülne a megépítése. Ellenben azt ajánlja, hogy ebből a pénzből inkább olyan sürgős és halaszthatatlan vonalakat építsen ki a Beszkárt, mint a Villányi-úti, az óbudai temetői, az óbuda—filatorigáti vonalak. A vonal meghosszabbítása helyett a Széchenyi- és Jánoshegy között autobusz-vonal létesítése ajánlatos.

A kereskedelmi minisztérium leghelyesebbnek a fogaskerekű elektrifikálását tartja. Az elektrifikálás semmiesetre se kerül annyiba, mint a tervezett vonalmeghosszabbítás és alig kerül többe, mintha a mozdonyparkot felújítják, vagy sinautobuszokat állítanak be megfelelő számban.

Mindezek előrebocsátása után a miniszter utasítja a Beszkárt, hogy a fogaskerekű vasút elkerülhetetlen villamosítására vonatkozó terveket haladék nélkül készítse el és az egész üzem tervezetét megfelelő költségvetés kíséretében újból terjessze fel. Az utasításnak a Beszkárt természetesen sürgősen meg fog felelni.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet **a városligeti Széchenyi gyógyfürdővel kapcsolatban épitendő uszoda asztalos-, lakatos- és mázoló munkáira.**

Az ajánlati nyomtatványok és mellékletei munkanemenkint 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 **szeptember hó 21-étől** kezdve d. e. 11—1 órák között, a tanácsi II. (középitési) ügyosztály kezelőhivatalában (IV., Központi városháza, III. em. 342.), ahol minden egyéb tájékozódás megszerezhető. Ugyanott nyernek felvilágositást az érdeklődők a rajzok, tervek és minták megtekintésének helyéről és idejéről.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékértékpapirokban letenni a számvevőség XVI. ügyosztályában (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.).

Az ajánlatok **1926 október 6-án, szerdán d. e. 10 óráig** adandók be a tanácsi II. (középitési) ügyosztály kezelőhivatalában (IV. ker., Központi városház, III. em. 342. ajtó.).

Az ajánlatok ugyanaznap ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és föl nem bontatnak.

A székesfővárosi tanácsi II/b. középitési ügyosztálya.

„SPECIOSA“ Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 103—14.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

Elektromos világitási és motorikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára **Gabriel Antal**
oklev. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., ezerédy- tca 10. Telefon: József 21-33

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottgyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi lavencelapokkal minden színben Tel.: 8-68. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világitási, jelző és telefonberendezések épitése és javitása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37. Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—98.

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

Az országos Vas- és gépipari kiállitáson aranyéremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tűzhelyek készitési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

Vulkan Gumijavító Rt.
Budapest legnagyobb és legmodernebbül berendezett gumijavító műhelye. Szavatosság mellett végez autóköpeny és tömlőjavitást.
Budapest, VI., Rózsa-u. 90. — T. 71—75.

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—89, 147—75, József 95—10.

Csak eredeti
„KRISTÁLY“
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály“ Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Egy francia csoport megtámadta az osztendei egyezményt

Dr. Láng Lajos főv. bizottsági tag szakszerű nyilatkozata a per várható jogi következményeiről

A *Frankfurter Zeitung* nyomán egyik közgazdasági lapunk cikket közölt arról, hogy azok a külföldi hitelezők, akik az osztendei egyezséghez hozzá nem járultak, a legelőkelőbb párizsi és genfi jogászok képviselete útján pert indítottak Budapest főváros ellen a párizsi bíróság előtt a már esedékes kamatok valorizált kifizetése iránt. A cikk nemcsak a városházán, hanem tőzsdei körökben is érthető meglepetést keltett s ezért szükségesnek láttuk, hogy az osztendei egyezmény egyik legalaposabb ismerőjénél: dr. *Láng* Lajos bizottsági tagnál érdeklődjünk a per jogi következményei iránt.

Dr. Láng Lajos bizottsági tag

munkatársunknak a következőkben nyilatkozott:

— Nem ismerem a per tárgyát és így arról véleményt mondani nem is tudok. Ha azonban a Frankfurter Zeitung nyomán közölt hír a valóságnak meg is felel — *ez egyáltalában nem tragikus, legfeljebb — groteszk.* Az osztendei úgynevezett egyezség tudvalevőleg szabályozza a fővárosi kötvényeknek úgy a multban már esedékessé vált, mint a jövőben esedékessé váló kamat és tőketörlesztési módját. A jövőre vonatkozó rendelkezés — az én meggyőződésem szerint — egyenesen gyászos. *Nemcsak 100%-ot fizettünk a hitelezőknek, hanem az 1914-es úgynevezett német, másként vegyes valutájú* (mindazonáltal elsősorban mégis magyar-német-belga valutára szóló *kötvényeknél is a teljes aranyérték fizetésére kötelezték magunkat, ellentétben a magyar judikatúrával és több külföldi törvényben és bírói gyakorlatban kifejezésre jutó jogelvvel.*

— Ezt a súlyos, csak több milliárdos számjegygyel kifejezhető áldozatot azért vállaltuk, mert féltünk — véleményem szerint alaptalanul — a nemzetközi döntőbíróság ítéletétől és mert *a multakra, a már lejárt részletekre vonakozólag, bizonyos kedvezményeket kaptunk.* Ezekért a multakra vonatkozó kis jelentéktelen kedvezményekért vállaltunk a jövőre nézve 100%-os, sőt szerintem 100%-ot túlhaladó obligókat, tehát *ama bizonyos tál lencséért mondottunk le* vitatható — szerintem meglévő — jogokról.

— A Frankfurter Zeitung által ismertetett helyzet már most azért groteszk, mert — *úgy látszik —, hogy ezt a tál lencsét sem kaptuk meg.* Az egyezséghez hozzá nem járult hitelezők perlik a lejárt részletek *teljes* összegét, *amelyet az osztendei egyezség mérsékelt* és amely *mérséklés kedvéért a jövő terheket vállaltuk.* Ha azonban ez igaz, akkor erről igazán nehéz szatírát nem írni.

— Nem osztom dr. *Zuna* helyettes tisztifőügyész úrnak a lapokban közölt azon állítólagos véleményét, hogy a párizsi döntőbíróságnak — a fővárost esetleg marasztaló ítélete azért nem volna végrehajtható, mert törvény van arról, hogy *az osztendei egyezményen túlmenő valorizációnak helye nincsen. Ez a törvény csak a magyar bíróságot kötelezi.* A nemzetközi döntőbíróság, ha annak az állítólag peresített német kötvényekre nézve egyáltalában van hatásköre, *az új magyar törvényre való tekintet nélkül hozhatja meg végrehajtható ítéletét.* Azért nem volt a hazai törvény meghozatalának különösebb értelme. *Vagy* igaz az, hogy a német kötvények tekintetében is ítélkezhetik a nemzetközi döntőbíróság és akkor a hazai törvény ennek nem állja útját, *vagy* nincs a döntőbíróságnak idevonatkozó hatásköre — amint én állítom, hogy nincs — *s akkor nem volt szükség az egyezség megkötésére, mert a magyar bíróság ítélete kedvezőbb lett volna, mint az osztendei egyezség határozata.*

— Az egyezséghez hozzá nem járuló hitelezők által indítandó per lehetősége felmerült már a kölcsönügyi bizottsági tárgyalások alkalmával is, de ezzel az aggodalommal szemben azt a megnyugtató kijelentést kaptuk, hogy *Alfand* úr, a párizsi *Office* vezetője úgy nyilatkozott, hogy a vegyes döntőbíróság az egyezség létrejötte esetében az ilyen kereseteket az egyezségre való tekintettel, *el fogja utasitani.* Én ezt az ígéretet nem találom 100%-os biztonságnak, mert Alfand úr ezt az ígéretet csak azért tette, hogy az osztendei bizottságot az egyezség megkötésére persvadeálja. Ez is olyan *„értékes"* kijelentés lehetett, mint amikor Alfand úr a szófiai ítéletre hivatkozott és a szófiai analógiával való fenyegetéssel presszionálta az egyezséget, azzal a szófiai analógiával, amelyről most már mindenki tudja, hogy *blöff.*

— A kérdés egyébiránt *nagyon unalmas és gyakorlati jelentőség nélkül való.* A párizsi bíróságok előtt — állítólag — folyamatban lévő pernek subsztrátuma *jelentéktelen és teljesen eltörpül az osztendei egyezség súlyos terhei mellett.* Ez a per — ha a fővárosra nézve rosszul végződnek is — *nem fogja felborítani az egyensúlyt. Se nem szoroz, sem nem oszt.*

— Más kérdés az, hogy volt-e joga a kölcsönügyi bizottságnak az osztendei egyezséget *végérvényesnek nyilvánitani.* A közgyülés a kölcsönügyi bizottságot azzal küldte ki, hogy *határozataihoz a közgyülés jóváhagyása szükséges.* Az osztendei egyezség úgy szólt, hogy az csak akkor hatályos, ha ahhoz záros határidőn belül mind a három hitelezőcsoport 60%-kal hozzájárul. A záros határidő többször eltelt, de a francia hitelezők hozzájárulása nem érkezett meg. Ennek dacára az egyezséget a kölcsönügyi bizottság végérvényesnek tartja. Teheti-e ezt a közgyülés hozzájárulása nélkül? Kétségtelenül nem, ehhez csak a közgyülésnek van joga. Most az a helyzet, hogy a főváros az osztendei egyezséggel kötve van, az egyezséghez hozzá nem járult hitelezők pedig vígan perelhetik — az engedményeket.

Ezen azonban kár bosszankodni. Közgyülések szünetelésének idején, az uborkaszezónban is haszontalan gyümölcs a falrahányt borsó.

114.067/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a VI. ker.. Vágány uccában építendő kertészeti lakóépület építésével kapcsolatosan szükséges föld-, kőműves- és elhelyező-munkákra.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372. ajtó) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120. ajtó).

Az ajánlatok **1926. évi október 1-én (pénteken) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1926 szeptember 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA-UTCA 22.
Telefon: J. 131-72.

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét szállit, vállal, javit
Balog Ferenc és Társa
Budapest IV, Deák-tér 3. Telefon: 131-80

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágitási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, szinpadi hatásvilágitások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. **ARANYKÉZ-UTCA 4.**

BENESCH FERENC elektrotechnikai és müszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat.
Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és házitelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és müszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ. — Telefon: József 1—64.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Tel.: J. 30-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

KOVACS JÓZSEF szobrász
műterme és müköipari vállalata, épület-, menyezet- és mükömunkára
MÚTEREM: **II., BR. LIPTAY UCCA 10**
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: **II., ZSIGMOND UCCA 9**
(Margit-hid mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készit egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

HAHN IGNÁC
MŰÉPITŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZITŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

HAJNAL IMRE OKLEVELES MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Iroda: I. Attila-körút 47. I. em. Telep: VI., Reiter Ferenc-u. 22.
Telefon: József 81—05. Magas épités, útépités és mélyépités.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fütésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Események

A főváros megteremtette a szellemi szükségmunkát. A főváros tanácsa a héten elhatározta Lamotte Károly dr. tanácsnok-főjegyző előterjesztése alapján, hogy az öt téli hónap tartamára, november 1-től kezdődően, ezer munkanélküli szellemi munkást lát el szükségmunkával, fejenként és havonként átlag egymillió korona fizetéssel. A gyönyörű gondolat és terv, amelyet Lamotte Károly tanácsnok-főjegyző és Illyefalvy Lajos dr., a Statisztikai Hivatal igazgatója boszorkányos gyorsasággal valósított meg, klasszikus példája annak a szociális szellemnek, amely ma a városházát áthatja. A két kiváló főtisztviselő a szellemi szükségmunka ötletével áthidalta azt a veszedelmet, amely a munkanélküliek ellenérték nélkül való segélyezéséből származni szokott. De különben is előttük állott az a tanulság, hogy a szerencsétlen körülmények közé jutott intellektuell szemérmes, nem szívesen fordul segélyezésért és van eset arra is, hogy a segítség nem oda jut, ahova kellene. Azért választották azt a megoldást, hogy a szellemi munkanélküliek támogatására szánt összegért bizonyos munkát, még pedig igen fontos, sürgős és értékes munkát végeztetnek. A munka, amelyet végezni fognak, a főváros statisztikájának újra való felvétele, amelyre vonatkozólag Illyefalvy Lajos, a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal igazgatója nagykoncepciójú tervet dolgozott ki.

Gazdasági Hirlap című állandó mellékletünk helyszűke miatt e számunkból kimaradt.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

Zilahy Dezső kitüntetése. A német követség értesítette Sipőcz Jenő polgármestert, hogy a német kormány Zilahy Dezsőnek, a Fővárosi Idegenforgalmi Hivatal vezetőjének a háború alatt és a háború után a német vöröskereszt érdekében kifejtett érdemes munkássága elismeréséül a német vöröskeresztrend II. osztályát adományozta. A kitüntetéssel kapcsolatban Sipőcz Jenő polgármester is elismerését fejezte ki Zilahy Dezsőnek. Ez a kitüntetés Zilahy Dezső nagykiterjedésű és sokágú munkásságának csak egy kisrészét honorálja, de a kitüntetés alkalmával érdemes megemlékezni arról a tevékenységről, amelyet az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója Budapest idegenforgalmának szolgálatában több mint egy évtizede kifejt. Az a nagy fellendülés, amely ma Budapest idegenforgalmában részben meglátszik, részben pedig előreveti árnyékát, igen nagyrészben köszönhető Zilahy Dezsőnek, aki mindenkor gazdag ötletekkel és fáradhatatlan munkával áll a nagy ügy szolgálatában.

Alapíttatott 1849 **Betonépítő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Megnyílt az Egységes Községi Polgári Párt VI. kerületi körhelyisége. A Terézvárosi Egységes Községi Polgári Párt (X—XI. vk.) körhelyiségében (VI., Andrássy-út 81.) Bayer Antal, a kerület fővárosi bizottsági tagja, az aktuális gazdasági kérdésekben esténként megbeszélést tart, ahova polgártársait meghívja.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
Szepessy Sándor utóda
SZEPESSY GYULA okl. mérnök
Telefon J. 80-30 BUDAPEST, VIII., ABONYI-UTCA 25 SZÁM.

A „Studium" továbbképző-tanfolyamra, amely Abonyi Margit Mária vezetése alatt a harmadik esztendejébe lép, szeptember 15-én kezdődtek a beiratások. E tanfolyam hármas tagozatú: továbbképző-tanfolyam, mely az ifjúság számára gondosan kidolgozott tanterv szerint működik; a felsőbb tanfolyam a művelt felnőtteknek számol be a tudomány, művészet és szépirodalom legújabb haladásáról és e kettőt egy olyan előadássorozat köti össze, mely a szellemi élet aktualitásairól szemléltető módon nyujt szakszerű és mégis érdekfeszítő tájékozódást. Mindhárom tagozatban német, francia, angol, olasz nyelvtanítás folyik modern elvek alapján, azonkívül az irodalmi előadások mindig az illető nyelven folynak és ilymódon is szolgálják a nyelvtanítás célját. Az előadók: Altai Rezső, dr. Bernát Ottó, dr. Dénes Lajos, dr. Elek Artur, dr. Erdős Lajos, dr. Haas Philippe, dr. Kóla Margit, dr. Laczkó Géza, dr. Lambrecht Kálmán, Ligeti Pál puglia Vincenzo, dr. Rapaich Raymond, dr. Révay József, dr. Rózsa Ignác, dr. Supka Géza, dr. Szántó Rudolf, dr. Szemere Samu, dr. F. Szilágyi Ágota, Schöpflin Aladár, dr. Tóth Aladár, dr. Turóczi Trostler József, dr. Weigerth Aladár elismert szaktekintélyek. Az előadások helye: V., Falk Miksa-u. 30. sz. Az előadások kezdete október 1.

VÁGÓ M. MÁRTON vízvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és díszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

Weltkurier. Halász Zsigmond szerkesztésében „Weltkurier" címmel pompásan kiállított és élénk tartalommal dicsekvő folyóirat első száma jelent meg a héten. A folyóirat utazási, fürdői, sport és társaságbeli eseményekről hivatott beszámolni. Az első szám telve van szebbnél szebb budapesti képekkel és az első cikket is Budapestről írta Zsombolya Sándor. Az idegenforgalomról írt érdekes cikket Lobmayer Jenő dr. tanácsnok, a továbbiakban pedig Edouard Bourdet, a kitűnő francia drámaíró, Lehár Ferenc, Heltai Jenő és mások nevével találkozunk. Érdekes interjut közöl a lap Német Máriával és különösen figyelemreméltók a pompás sport- és divatképek, amelyek maguk is nagy sikert biztosítanak az új folyóirat számára.

A kávé helyes pörkölése művészet és azért a háziasszony saját érdekében cselekszik, ha pörkölt kávéját a Meinl-cég fióküzleteiben vásárolja, ahol naponta frissen és jól pörkölt kávékeveréket kap.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Zuzan Béla Budapest
díszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

Eredeti amerikai **RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK** és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges butorokat. —

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-út 57. — Tel.: József 6-29

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe **Budapest**
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
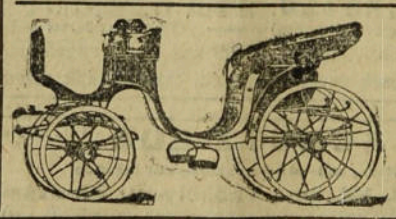
Teherautó-karosszériagyártás
Kovácsműhely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 88-65.
Alapíttatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szelepersök, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

KOZMA PÁL
ácsmester és építőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhívó: J. 96-21

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — *Készít:* Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktüzhelyeket.

HORVÁTH LUKÁCS és FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára **Budapest,**
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, dombormüvek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemü nyersöntvények.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FŰTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 - Özp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meldinger „Helios" és Redivivus folytonégő kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredönyök, acéllemezredönyök stb.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

Oláh József
épület- díszműbádogos és vízműberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—59

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. szeptember 29. — 39. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-ucca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Néhány izgatott óra

az egész, ami, mikor ezeket a sorokat írjuk, még elválaszt bennünket a mérhetetlen jelentőségű szavazástól. Hisszük és tudjuk, hogy ezekben az órákban a törvényhatósági bizottság minden tagja ismeri kötelességét, hogy mélyen tekintsen lelkébe és tegyen félre minden személyi és pártszempontot, mielőtt az urnák elé járul. Itt csak egy érdek lehet: Budapest és Budapest lakosságának érdeke. Ezekben a sorsdöntő órákban mindenki emelkedjék fel a hűvös objektivitás magas ormaira és onnan tekintsen le a mélybe, ahol egy fejlődő város, egy új életre kelő város életösztönei áramlanak. Ezeknek az életösztönöknek kell érvényesülniök, ennek a városnak újra kell épülnie, ennek a népnek újra munkásnak, nyugodtnak, békésnek, jómódúnak és boldognak kell lennie. Budapest népe csak azt követeli, hogy az legyen a polgármester, akinek személye, a társadalmi, vagy politikai életben való helyzete akadályokat, gátakat nem emel Budapest lakosságának munkája, életösztönének érvényesülése elé.

Ha a törvényhatósági bizottság tagjai, amint azt joggal lehet feltételezni, fel tudnak emelkedni a hűvös objektivitásnak erre az áldásos magaslatára, akkor mindenekelőtt úgy fogják látni, hogy a polgármesteri állás három pályázója: *Ripka* Ferenc, *Bárczy* István és *Sipőcz* Jenő személyileg egyaránt értékes, puritán, lelkes szolgálói voltak és lesznek Budapest székesfőváros nagy érdekeinek. A polgármesterválasztók undorral vessenek el maguktól minden közeledést, amely rágalmakat kíván szórni bármelyik jelöltre. Másfelől azonban az a kívánságunk, hogy a hűvös objektivitás magaslataira ne jussanak el az érzelmi momentumok, ne jussanak el a kicsinyes pártérdekek. *Budapest polgármestere csak az lehet, akinek személye békét és nem harcot jelent.*

Mi elismerjük, hogy nehéz lemondani a melegségről, amely egyszer a szíveket átjárta, nehéz lemondani a bajtársi együttérzésről és nehéz lemondani a győzelem szépségéről. De minden lelkiismeretes ember előtt a város fejlődésének parancsai állnak az első sorban, amely parancsoknak nagyobb az ereje minden érzelmi kapcsolatnál. Az emberek nem élhetnek légüres térben. A polgármesterválasztás sem történhetik meg anélkül, hogy a polgármesterválasztók ne számoljanak azokkal a körülményekkel, amelyeket az idők és a helyzetek szabnak meg. Ezek a körülmények pedig azt diktálják, hogy *Budapestnek a mai nehéz időkben, a pártok mai elosztottsága mellett nem lehet pártpolgármestere.* Ezt a sokat szenvedett várost, amely a háborúban és az azt követő időkben lerongyolódott, romokká változott, nem szabad kitenni további izgalmaknak. *Vagy el lehet-e képzelni azt, hogy egy baloldali polgármester varázslatos szavára bárányszelíd lemondással simul a baloldal lábához az ellenkező világnézetű jobboldal? És lehetséges-e az, hogy egy vesztett csata után pár nappal a legyőzöttségében elkeseredett baloldal hurrá-val fogadja a jobboldal polgármesterét?* Mindezek lehetetlenségek, amelyekkel lelkiismereti kötelesség előre és végtelen komolysággal számolni.

Lehetetlen, hogy a törvényhatósági bizottság tagjaiban, együtt és külön-külön, ne éljen az az aggodalom, amely az egész város lakosságát eltölti. A közgyűlés tagjait azért küldte Budapest népe a városházára, hogy ott dolgozzanak a város és a nép érdekében, amely népnek minden döntőfontosságú pillanatban meg kell éreznie a szíve verését. Ez a szívverés pedig, Budapest népének a szívverése ma nem lelkesedik személyekért, nem lelkesedik jelszavakért, hanem csak azért, hogy Budapest újra szép és gazdag legyen.

Ne felejtsék el a törvényhatósági bizottság tagjai azt, hogy Budapest lakossága többé nem a régi, amely sohasem törődött azzal, hogy mi történik a városházán. Ma már mindenki tudja, hogy jót és rosszat innen várhat. *Ez a lakosság nagyon jól tudja, hogy mi történt a városházán másfél év alatt. Tudja nagyon jól, hogy másfél év alatt a különböző világnézetű pártok becsületes akarattal dolgoztak együtt. De azt is tudja, hogy a pártok között fennálló mély ellentéteket mindig egy és ugyanaz az ember hidalta át. Ez az ember pedig Ripka Ferenc főpolgármester volt.* Az ő bölcsesége, nyugalma, higgadtsága, Budapest polgársága iránt érzett mély szeretete és diplomatikus érzése tette minden egyes esetben lehetővé, hogy a pártok akaratát és munkakészségét közös nevezőre lehessen hozni. Budapest polgársága nem riad vissza a sokszor kigúnyolt paktum és kompromisszum szavaktól. Igenis, Budapestet a különböző és ellenkező világnézetű pártok között csak kompromisszumokkal lehet kormányozni. Ezek a kompromisszumok pedig mindig ott születtek meg Ripka Ferenc főpolgármester szobájában, az ő bölcs, intő szavára. *Ennek a másfél esztendőnek a története az, amely parancsoló szükségessé teszi Ripka Ferenc polgármesterségét.* Az a törvényhatósági bizottság, amely nagy érdekek szolgálatában másfél éven át higgadtságot, bölcseséget tudott önmagára parancsolni, most is csak emelkedett lélekkel, megfontoltan mehet az urnák elé. *És ha ez így lesz, amint hogy így kell lennie, akkor Budapest népe Ripka Ferenc polgármestersége alatt fog elérkezni a megújhodáshoz, az új virágzáshoz.*

Budapest lelkiismerete az urnák előtt

Nincs paktum, nincs megalkuvás, mind a három polgármesterjelölt startol

Ripka Ferenc megválasztása az előtérben

Szombaton délben pártközi konferencia ült össze *Ripka* Ferenc főpolgármesternél és ezen a konferencián résztvettek a főváros illetékes tisztviselői is, hogy megállapítsák a polgármesterválasztás technikáját, külső körülményeit és megválogassák azokat az eszközöket, amelyek mindenkit megnyugtatnak afelől, hogy a véleményhamisításnak még a szándékát is eleve kizárták. A pártközi konferencia természetesen nem foglalkozott magával a polgármesterválasztás lényegével. Budapest közvéleményén mégis az a benyomás érzett meg, mintha a szombaton délben megtartott pártközi tanácskozás a polgármesterválasztást megelőző kampánynak kulminációja lett volna. A tanácskozáson résztvevőket a főpolgármester ajtajában és azon túl is kíváncsi, kérdő tekintetek fogadták. Ezek a kérdő tekintetek azonban nem kaptak választ, mert a konferencián — mint említettük — lényegbevágó döntés nem történt és nem is történhetett. És mégis: a kombinációk új áradata indult meg, elejtett jelentéktelen, szándékosság nélküli szavakból új lehetőségeket kovácsol a fáma. Elsősorban is az az híresztelés kelt szárnyra, hogy a szerdai polgármesterválasztáson csak két jelölt fog mérkőzni. A dodonai jóslatot azután mindenki a maga szempontjai, a maga érzései szerint alakította. Pártszempontok szerint külön-külön mind a három jelölt közeli visszalépéséről kezdtek beszélni, természetesen olyanformában, hogy két jelölt veszi fel a küzdelmet. A jobboldalon úgy tudták, hogy *Bárczy* István szánta rá magát a visszalépésre, voltak aztán, akik még mindig azzal számoltak, hogy *Sipőcz* Jenő adja fel a küzdelmet és ismét mások újra felvették a már többször lelőtt kacsát, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester lép vissza a jelöltségtől.

A hírek terjesztői felsültek, akik pedig hitelt adtak ezeknek a híreknek, mélyen csalódtak, mert

a szerdai polgármesterválasztáson mind a három jelölt startolni fog.

Sem *Bárczy* István, sem *Sipőcz* Jenő nem lépnek vissza, *Ripka* Ferenc főpolgármester pedig már a pártközi konferencia estéjén a legkategórikusabban megcáfolta a visszalépéséről terjesztett híreket:

— *Nem lépek vissza a jelöltségtől és mind a hárman, Bárczy is, Sipőcz is, én is végigharcoljuk szerdán a polgármesterségért folyó küzdelmet,* — mondta a főpolgármester az érdeklődőknek.

A küzdelem kimenetelére vonatkozóan természetesen az utolsó óráig tele volt a sajtó a legtendenciózusabb hírekkel, közben azonban azoknak lelkében, akik szavazatukkal Budapest jövendőjét hivatottak megalapozni, nagy küzdelmek mentek végbe. Kétségtelen, hogy a közgyűlés minden egyes tagja, mielőtt szavazatát leadja, magábaszállott és mélyen megfontolta, hogy mit cselekedjék. A polgármesterválasztás sorsát tehát nem párthatározatok döntik el, hanem az egyesek jól megfontolt akarata. Párthatározatokban nem lehet mellőzni az érzelmi momentumokat, nem lehet mellőzni a harcokban való összeforrottságot és nem lehet feladni egy választási küzdelemnek jelszavakban gazdag emlékeit. Az egyes ember azonban más. A városatyák mindegyikének meg kellett fontolnia, hogy a küzdelem állandósítása, a harcok stabillá tétele érdeke-e Budapest népének, vagy az alkotó békés munka? Szembe kellett nézni az utolsó órákban mindenkinek azzal a lehetőséggel, hogy egy munkaképtelen közgyűlés, amely az áldatlan harcok szülötte lehet, teljesen visszavetheti a már megindult fejlődést. De számolni kellett azzal is, hogy Budapest polgármesteri székét annak az embernek kell elfoglalnia, aki a pártok között békét, a közgyűlésben és a város minden rétegében munkát és gazdasági fellendülést, végül pedig minden vonatkozásban a kormány jóindulatú segítőkezét hozza. Ezeknek megfontolása csak egyet eredményezhet: *Ripka* Ferenc polgármesterségét. *Ripka Ferencet pedig nem pártok határozata, hanem a titkos szavazásban megnyilvánuló emberi lelkiismeret és a város iránt való szeretet fogja a polgármesteri székbe emelni.*

Ripka Ferenc kétségkívül szerette volna, ha a választások előtt megegyezésre juthattak volna a pártok és ki lehetett volna kapcsolni azt a meleg és izgatott néhány órát, amely a fehér és fekete golyók leadásával fog eltelni. Ennek azonban, sajnos, súlyos akadályai voltak. Megfontolatlan elkötelezettségek, jószándékú igéretek és egykor hatásos jelszavak leküzdhetetlen gátakat állítottak a pártok elé, hogy már a választás előtt megegyeznek *Ripka* Ferenc polgármesterségében. A szavazás néma izgalma után juthat tehát el csak *Ripka* Ferenc a polgármesteri székig. Ennek a szavazásnak az eredménye azonban nem lehet kétséges. A közgyűlés tagjai bizonyára nehéz lelkiküzdelmek után, de csak azt választhatják titkos szavazással polgármesterré, akitől az adott helyzetben legtöbbet várhatnak Budapest újjáépítése és a főváros lakosságának boldogulása körül.

A kormány rendületlenül bízik Ripka megválasztásában

Ripka Ferenc megválasztása pedig minden befolyástól mentesen fog megtörténni. A baloldali sajtóban ugyan híre járt, hogy gróf *Bethlen* István miniszterelnök éppen a polgármesterválasztásra való tekintettel megszakítja szabadságát és hazaérkezve, maga is aktív részt vesz a polgármesterválasztás előkészítésében. Ez a híresztelés azonban a legélénkebb cáfolatát abban nyerte, hogy a miniszterelnök éppen ezekben a napokban hosszabbította meg inkepusztai tartózkodását, de kútbaestek azok a remények is, amelyek azzal számoltak, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester a választás előtti napokban felkeresi a miniszterelnököt Inkepusztán. Emögött a hír mögött az a reménység rejtőzködött, hogy a főpolgármester inkepusztai látogatásán majd azt határozzák el, hogy Ripka Ferenc nem vesz részt a polgármesterválasztásban. Miután azonban sem a miniszterelnök nem jött Budapestre, sem a főpolgármester nem látogatott el Inkepusztára, már a hét első napjaiban bizonyossá lett, hogy *gróf Bethlen István tartja régen kimondott szavát és ragaszkodik Ripka Ferenc polgármesterjelöltségéhez, mert bizonyosra veszi, hogy a választásból a kormány bizalmi embere, a közgyűlés másfél éves békéjének megteremtője csak győztesen kerülhet ki.* Ilyenformán már a hét elején bizonyossá vált, hogy váratlan eseményekre többé számítani nem lehet és a polgármesterválasztásban mind a három jelölt: *Ripka* Ferenc, *Bárczy* István és *Sipőcz* Jenő teljes erővel résztvesznek. Arra is számítottak, hogy Ripka Ferenc Vass József helyettes miniszterelnökkel fogja letárgyalni a polgármesterválasztás eshetőségeit. Ez kétségen kívül meg is történt, mert hiszen *Vass* József teljhatalmú helyettese gróf *Bethlen* István miniszterelnöknek, aki a népjóléti miniszter minden intézkedésében tökéletesen megbízik. *Vass József helyettes miniszterelnök azon-*

ban a lehető legoptimisztikusabban ítéli meg Ripka Ferenc választási esélyeit és így minden olyan reménység, amelyet jobbról, vagy balról a pártok kisebb töredéke óhajtott, teljesen meghiusultnak tekinthető.

Kölcsöngondok a polgármesterválasztás pillanatában

A polgármesterválasztási harcba váratlanul és minden tendencia nélkül beleszólt a napokban egy minisztertanácsi határozat. *Ez a minisztertanácsi határozat a külföldi kölcsönök ellenőrzés alá helyezéséről szól.* A minisztertanácsnak ez az állásfoglalása régi és nagyon szomorú anomáliák kiküszöbölésére szolgál. Ez az intézkedés azonban olyan, amelyet a törvényhatósági bizottság minden tagjának nagyon meg kell fontolnia, mielőtt szavazatát a polgármesterválasztáson leadja.

Elég egy pillantást vetni azokra a sajtóközleményekre, amelyek a kormány elhatározásáról tudósítanak és máris tisztában lehetünk vele, hogy ez a kérdés Budapest életében is döntőfontosságú szerepet játszik. *A pénteki minisztertanács ugyanis Bud János pénzügyminiszter előterjesztésére elhatározta, hogy a külföldi kölcsönök ügyében a kormány hatáskörébe tartozó egységek, tehát vármegyék, városok, községek és más hatóságok senkivel tárgyalást nem folytathatnak, kölcsönajánlatokat el nem fogadhatnak, ilyet nem kérhetnek a kormány előzetes értesítése nélkül. Ezek a hatóságok külföldi kölcsönt csak a pénzügyminiszternek és a Nemzeti Bank elnökének együttes hozzájárulása alapján köthetnek.* Belföldi kölcsönajánlatokat a hatóságok szintén csak a pénzügyminiszter bevonásával tárgyalhatnak le, de ez esetben kizárólag csak belföldi valutákról lehet szó a kölcsönben, nehogy ilyen módon esetleg hazai pénzintézetek külföldi kölcsönt ajánljanak fel.

Mindez egészen természetesen Budapest székesfővárosra is vonatkozik. A törvényhatósági bizottság tudvalevőleg már el is határozta, hogy kölcsönt kíván felvenni. Budapest rekonstrukciója el sem képzelhető a külföldi pénz segítsége nélkül. A törvényhatósági bizottság egyelőre kisebb kölcsön felvételét tartja szükségesnek, hogy azután a nagyobb kölcsön segítségével megvalósítsa mindazokat a beruházásokat, amelyek nélkül Budapest újabb fejlődése valósággal elképzelhetetlen. *A minisztertanács e heti határozata után azonban világossá vált a törvényhatósági bizottság tagjai, tehát a polgármesterválasztók előtt, hogy Budapestnek akkor, amikor külföldi kölcsönt akar felvenni, a kormány jóindulatára és segítőkezére fokozottan szüksége van.* Olyan polgármesterre van tehát szüksége Budapestnek, aki a kormány jóindulatát biztosítani tudja, a maga személyében pedig garantálhatja a kormány tökéletes bizalmát. A külföldi kölcsönök körül kifejlődött anomáliákra *Popovics* Sándor, a Nemzeti Bank elnöke hívta fel a kormány figyelmét és az ő intenciói szerint határozott a minisztertanács is olyanformán, hogy a vármegyék, városok, községek és így Budapest külföldi kölcsönügyleteit kormányhatóságilag kell ellenőrízni. El sem képzelhető tehát, hogy a Nemzeti Bank elnökének ennél a lépésénél olyan tendenciák akartak volna érvényesülni, amilyeneket egyes politikai körökben ennek a minisztertanácsi határozatnak próbálnak tulajdonítani. A Nemzeti Bank elnöke, amikor rendkívüli fontosságú előterjesztését megtette, amelyet még az ellenzéki sajtó is okosnak és szükségesnek deklarált, semmiesetre sem gondolt arra, hogy ezzel az intézkedéssel a budapesti polgármesterválasztás résztvevőit a legkisebb mértékben is befolyásolja. A városok, vármegyék és elsősorban a főváros érdeke diktálta ezt az elhatározást, de miután az elhatározás megszületett, azzal kétségkívül számolniok kell azoknak is, akik néhány óra mulva megválasztják Budapest új polgármesterét.

Az Egységes Községi Polgári Pártban Ripka Ferenc fölényes győzelmére számítanak

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este félhét órakor Akadémia ucca 3. szám alatti helyiségében bizalmas értekezletet tartott, amelyen a tagok teljes számban megjelentek. Az értekezleten dr. *Kozma* Jenő elnökölt, aki ismertette a tagokkal a polgármesterválasztással kapcsolatos eseményeket, az általános helyzetet és beszélt a választás előkészületeiről. *Kozma* Jenő annak a meggyőződésének adott kifejezést a párt előtt, hogy *Ripka Ferencnek minden esélye meg van ahhoz, hogy a hármas választásból, pótválasztás után győztesen kerüljön ki.*

Kozma Jenő statisztikai számításokkal megindokolt előadásban ecsetelte a választás egyes eshetőségeit, amelyek abban az esetben következnek be, ha *Sipőcz—Bárczy, Sipőcz—Ripka,* vagy *Ripka—Bárczy* kerülnek pótválasztásra. Rámutatott arra, hogy a döntő győzelem csak *alig néhány szavazaton fog mulni, ha Sipőcz és Bárczy mérkőznek egymással.* Ennek a kockázatnak a polgári Budapestet kitenni nem szabad, mert nem kétséges, hogy Bárczy megválasztása a szociálisták példátlan előretörését és a városháza meghódítását jelentené. *Ripka és Bárczy mérkőzésénél egészen más az arány, mert ebben az esetben Ripka fölényes győzelme szinte magától adódik.*

Kozma bejelentéseit az értekezlet nagy lelkesedéssel vette tudomásul. Az értekezlet ezután különböző technikai és taktikai kérdéseket beszélt meg, majd *az elnök indítványára párthatározatként kimondotta, hogy a polgármesterválasztó közgyűlésen a párt törvényhatósági bizottsági tagjainak megjelenése és azoknak a párt jelöltjére való leszavazása kötelező.* A bizottsági tagokat felkérte az értekezlet, hogy legkésőbb délután négy órakor pontosan megjelenjenek a közgyűlési teremben, két tagot pedig megbíztak azzal, hogy a párt nevében, a szavazóhelyiségben képviseljék a nyilvánosságot. Az értekezlet annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Budapest polgári elemeinek pártkülönbség nélkül elementáris érdeke, hogy a polgármesteri széket a párt jelöltje nyerje el. Az értekezlet nyolc óra után ért véget.

A párt kedden este nyolc órakor újabb értekezletet tart.

Fülzínkor

• • •

A Népszava irja,

hogy „bizonyos oldalról" széltében-hosszában terjesztették, hogy Bárczy megválasztatása esetén újra megkezdik a fajvédők az „igazoltatásokat" a pesti uccákon. Nem tulajdonitunk valami különös jelentőséget ennek az ostoba pletykának, de miután a polgármesterválasztási harcban eddig ez a legdurvább hiresztelés, kénytelen vele foglalkozni a közvélemény. Voltak sajtóorganumok, amelyek nem átallották a kortes-eszközök közé beiktatni a rágalmakat, de ezek a rágalmak olyanok voltak, hogy a komoly ellenfelek megvetéssel fordultak el a rágalmazóktól. Most viszont egy szomorú korszak elfelejtett hitványságait emlegetik, reméljük, minden komoly ok nélkül. Ne lelejtse el senki, hogy a polgármesterválasztásnak a legtisztább eszközökkel kell végbemennie. Komoly, emelkedett lelkü emberekre nem lehet hatással sem a rágalom, sem az igazoltatás rémhire, sem az ilyen rémhirekkel való dac kihivása: az lesz a polgármester, akit a közgyülés többsége ma a legalkalmasabbnak tart Budapest kormányzására. A szomorú multnak még emlékeit is eloszlatta már az a kormányzat, amely ma Magyarország élén áll. Ha pedig ennek a multnak csúnya eszközeit idézik fel, akkor csak visszatelé sülhet el annak emlegetése. Amikor ugyanis akár azok a „bizonyos körök", akár a Népszava az igazoltatásokról beszél, objektiv embernek erről csak az juthat eszébe, hogy az igazoltatásokat és a hozzá hasonlatos atrocitásokat a Bethlenek és a Ripkák bölcs kormányzása és a társadalmi békét megalapozó tevékenysége irtotta ki.

Baracs Marcel

szombaton este nagy beszédet mondott a Józsefvárosi Demokrata Kör klubavatásán. Ennek a klubavató beszédnek volt egy nagy szenzációja. A Demokrata Párt községi frakciójának kiváló vezetője ékes szavakkal fejtette ki, hogy a kispolgárságot ki kell menteni a szocializmus karmaiból és ebben a mentőmunkában a kispolgárok vezetőit nem hátráltathatja az a tény sem, hogy momentán a demokraták szövetségben vannak a szocialdemokratákkal. Egy kicsit hosszúnak tartjuk az időt, amig a demokraták rájöttek erre a nagy igazságra. De jobb később, mint soha. A kispolgármentésnek azonban, a mi szerény véleményünk szerint, nagyobb ellensége nem igen van, mint a szocialistákkal való pártszövetség, amelynek leple alatt vidáman megy a szocialista lélekhalászat. Ha már a tanulságokat azonban Baracs Marcel ilyen messzemenően levonta, vajjon nem érzi-e azt is, hogy ennek a konzekvenciának első érvényesítésére a lehető legkedvezőbb alkalom a polgármesterválasztás volna?

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPÍTTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VIII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az építkezési szakba vágó kőfaragómunkák készítését

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

Tetőfedő munkákban legelőnyösebb árakat és kivitelt érhet el a GULA R.T. tetőfedő vállalatánál VI., TERÉZ-KŐRÚT 3.
TELEFON: LIPÓT 902—45.

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemü épület- és műlakatosmunkák, takaréktűzhelyek és vasredőnyök készítését és javítását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6 ■ Telefon: 23—36.

Telefon: 158—18. SODEMANN ALBERT Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Műhely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék magyarországi vezérképviselete.

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemü bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ÉS GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZÍT: lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

Alapitatott 1892 ÖZV. CZIER GUSZTAVNÉ
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

LEDNICZKY és TÁRSA
acéllemez-, fa- és vászonredőnyök, napellenzőernyők és lakatosárú-gyára, épület- és műlakatosság
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 24. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 52—83.

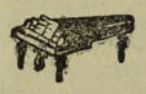
ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

Szántó Ferenc
épitőmester
Budapest, II., Tölgyfa-u. 8.
TELEFON: 125—37. SZÁM.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

A fővárosi nagy restauráció menetrendje

A tisztujító közgyülések szeptember 29-től november 24-ig zajlanak le

A polgármesterválasztással a fővárosi tisztújításnak csak első etapja zárul le. Maga *a nagy restauráció szeptember 29-től egészen november hó 24-ig* fog tartani, tehát pár nap híján két hónapot vesz igénybe. A polgármesterválasztást szeptember 29-én ejtik meg és ma már befejezett tény, hogy három jelölt: *Ripka* Ferenc, *Bárczy* István és *Sipőcz* Jenő mérkőznek. A pártok nagy elosztottsága mellett ebben a pillanatban valószínűnek látszik, hogy a polgármesterválasztás ezen a napon nem fejeződik be és Ripka Ferenc vagy Bárczy Istvánnal, vagy Sipőcz Jenővel szemben kerül második szavazás alá. Amennyiben, amint ez valószínű, szeptember 29-én egyik jelölt sem kap abszolút többséget, akkor a két legtöbb szavazatot kapott jelölt között *a pótválasztást október 2-án, pénteken tartják meg.* Ha tehát szeptember 29-én a közgyülés nem is tudná megválasztani Budapest új polgármesterét, *október 2-án okvetlenül megtörténik a polgármesteri szék betöltése.*

A két alpolgármester választására október 13-án kerül a sor. Erre az állásra tudvalevőleg pályázik *Folkusházy* és *Buzáth,* a jelenlegi két alpolgármester, de pályázik a legtöbb tanácsnok is. A régi főtisztviselők közül az alpolgármesteri állásra benyujtották pályázatukat dr. *Szabó* Imre tisztifőügyész, *Déri* Ferenc, *Márkus* Jenő, *Marher* Aladár, *Zilahi Kiss* Jenő, valamint *Antoni* Béla, Esztergom polgármestere és *Emőd* József előljáró. A kilenc pályázó közül a kijelölő választmány a két helyre minden bizonnyal hármat-hármat, tehát összesen hatot jelöl.

Október 13-ika után *a legközelebbi választási nap október 27-én lesz.* Ezen a napon választják meg a tanácsnok-főjegyzőt, választanak azután egy kerületi előljárót, árvaszéki elnököt, tisztifőügyészt, tisztifőorvost, főszámvevőt és ugyancsak e napon töltik be a Statisztikai Hivatal igazgatói állását is, amelyre a legérdemesebb jelölt: dr. *Illyefalvi* Lajos, akit bizonyára nagy többséggel választanak meg.

Bizonyára *nagy érdeklődés fogja megelőzni a következő szerdát, amely november 3-ára esik* és amikor kilenc jogi minősítésű és két műszaki minősítésű tanácsnokot választ a közgyülés. Ugyancsak ezen a közgyülésen töltik be a másik üresedésben levő előljárói állást. *November 10-én* azután a helyettesi, a főjegyzői és a tanácsjegyzői állások betöltésére kerül a sor. Választanak pedig két árvaszéki elnökhelyettest, egy tisztifőügyész-helyettest, egy tisztifőorvos-helyettest, tizenkét I. osztályú főjegyzőt, húsz II. osztályú főjegyzőt, huszonkilenc I. osztályú tanácsjegyzőt és huszonkilenc II. osztályú tanácsjegyzőt.

November 17-én kezdődik a kisebb állások betöltése, amely két közgyülési napot vesz igénybe. November 17-én nyolc árvaszéki ülnököt, hét tisztiügyészt, tizenegy I. osztályú kerületi orvost és tíz II. osztályú kerületi orvost választanak. *November 24-ike a tisztújítás utolsó napja,* amely napon három árvaszéki főjegyzői, két I. osztályú árvaszéki jegyzői, négy II. osztályú árvaszéki jegyzői, két I. osztályú tisztialügyészi, négy II. osztályú alügyészi és tíz kerületi városbírói állást töltenek be.

Többmilliárdos költséggel kilenc új motor-fecskendőt szerez be a főváros

Szaporítják a tűzoltóörségek számát — Teljesen megszüntetik a lovas-örségeket — Kevés a legénység

Breuer Szilárd tűzoltó-főparancsnok nyilatkozata

Budapest közintézményei között kétségtelenül a *Székesfővárosi tűzoltóság* az, amely mintaszerű berendezkedése, szervezettsége és emberanyagának kiválósága révén már a régi multban is első helyet foglalt el a kontinensen. Ennek a kiváló intézménynek érdemeit a főváros törvényhatósága is mindenkor méltányolta és ezidén is tekintélyes összeget szavazott meg a tűzoltói apparátus fejlesztésére. A tűzoltói intézmény további tökéletesítésére pedig a tanács a nagy beruházási kölcsön felhasználásáról készített tervezetben 20 millió aranykoronát állított be.

A *városrendezési bizottság* nemrégiben tárgyalta a beszerzésre kerülő új automobilfecskendők kérdését. Ez alkalomból felkerestük

Breuer Szilárd tűzoltófőparancsnokot,

hogy megkérdezzük a tűzoltóság fejlesztési programmja felől, amelyről a következő fölvilágosítást kaptuk:

— Ebben az évben még kilenc automobilkocsit szerzünk be: *három gőzfecskendők vontatására szolgáló személyszállító- és szerkocsit, egy motorfecskendővel felszerelt tolólétrát a ferencvárosi őrség számára, egy-egy autófecskendőt az óbudai és az önkéntes őrségeknek, egy könnyü, kisebb erejü autófecskendőt a kültelki és környékbeli tüzesetekhez, egy automobil mentő-szerkocsit, amelyet mennyezet beomlásoknál, villamos elgázolásoknál, vizbölmentéseknél fogunk használni és végül rövidesen elkészül a motorra szerelt Szilvay-féle poroltó-készülék is.* Ezekkel a beszerzésekkel az összes őrségek felszerelése géperejü lesz és jövő évben az utolsó lovasőrség is megszünik. A III. kerületi, a VIII. kerületi, az Önkéntes és a Központi őrségek kivételével már ma is minden őrség autószerelvényekkel van ellátva, az óbudai kizárólag lovasőrség, a stáhlyuccai és a kunuccai pedig vegyes; lovas- és autós szerekkel. Ezenkívül az összes gőzfecskendők lófogatúak, kivéve a IV. kerületit. A belvárosi gőzfecskendőt viszont benzinmotorra kell átszerelni, mert a villamosmotorral ellátott fecskendőink egyáltalában nem váltak be. Az intézmény modernizálását a most érkező új szerekkel befejezzük, azonban ez még nem elég, mert ekkor még mindig nem lesznek modern tartalék szereink, úgy hogy a beszerzést hamar folytatni kell.

— A feladat másik része: a tűzoltóság fejlesztése. Ennek a város nagyarányú fejlődésével arányosan kell haladni. Rövidesen megkezdjük a Hungária-körút által határolt második övezet tűzőrségeinek a szervezését. Eddig még csak a Nagykörút és a budai belső körút közötti terület van tulajdonképpen megszervezve. Itt vannak elég sürün az I., II., IV., V., VI., VIII. és IX. kerületi őrségek, ezeken kívül a külső övben a központi, a III. és X. kerületi őrségek. *Óriási távolságok vannak tehát tüzoltóság nélkül, a közbiztonság rovására.* A legrövidebb időn belül aktualissá válik legalább négy új őrség felállítása, ezek az angyalföldi, soroksári-úti, a kelenföldi és svábhegyi őrségek lesznek.

— Budapest tüzbiztonságára ma tizenkét tiszt, 47 tűzoltó-altiszt és 530 tűzoltó vigyáz, 12 autós, 15 lófogatú és igen sok tartalék szerrel. Ezek között van 5 Niagara-fecskendő, 4 Daimler-motorfecskendő és 3 gőzfecskendő. Motorfecskendőkkel vannak felszerelve az összes tiszti és szerautók, sőt a tolólétrák is. A felszerelés az új szerekkel egyelőre elegendő lesz, azonban a legénység kevés, legalább még 50—80 főnyi tartalék-legénységre volna szükségünk. A főváros tűzoltóságán kívül még 54 jól felszerelt gyári tűzoltóság van, köztük a Dreher-gyárak tökéletes, automobilos szerekkel felszerelt őrsége, amelyek szükség esetén mind a főparancsnokság rendelkezésére állanak. Állandó kontaktust tartunk a környékbeli tűzoltóságokkal is. Szükség volna a tűzoltósági épületek kibővítésére és modernizálására is, mert a legtöbb szük és alkalmatlan. Maga az 1895-ben épült központi tűzőrség épülete is kibővítésre szorul.

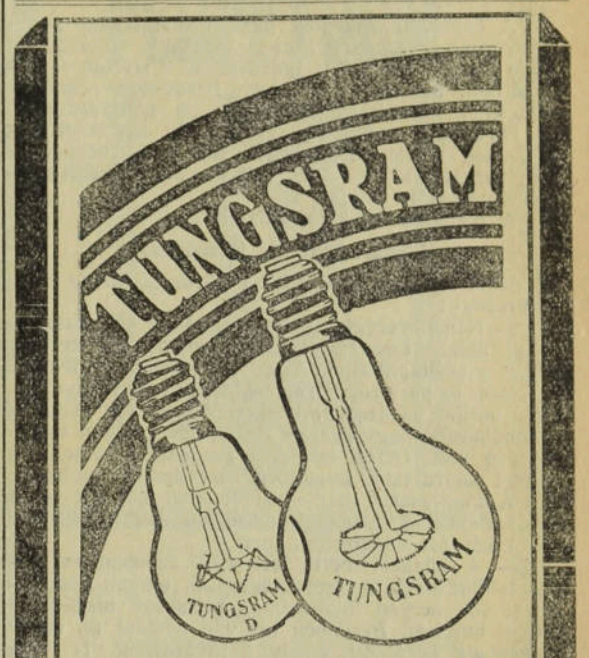

Tungsram-izzólámpák
tiszta, fehér fénnyel égnek,
tartósak,
gazdaságosak.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 65-40.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐ, FESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés dijmentes

HORVÁTH LUKÁCS és FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefónok: 201, 202, 203.
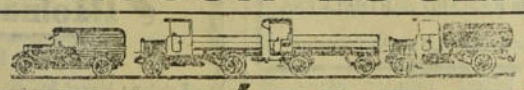
BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefónok: T. 43—00, L. 979—49.
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz címzendők. Képviseletünk nincsen.

Szaporítják a gyermekjátszótereket és apró strandfürdőkkel látják el

Fásítások és új parkok a város belterületén — A külföldi tanulmányútról hazaérkezett kertészeti vezérkar tervei

A napokban érkeztek haza németországi tanulmányútjukról *Linhart* János műszaki főtanácsos, *Räde* Károly kertészeti igazgató és *Cziprián* Gyula főmérnök, akiket a tanács *a Drezdában rendezett nemzetközi kertészeti kiállításra és kongresszusra,* de egyúttal a német nagyvárosok kertészetének, nyilvános sétatereinek, faültetvényeinek, népligeteinek, parkjainak, sport- és gyermekjátszótereinek tanulmányozására küldött ki.

A tanulmányút tapasztalatairól

Linhart műszaki főtanácsos

az alábbi felvilágosítást adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Németországi tanulmányútunkon sok hasznos és új dolgot tapasztaltunk, bár minden elfogultság nélkül megállapíthatjuk, hogy a budapesti nyilvános kertészet és parkirozás sok tekintetben túlszárnyalja a híres berlini és drezdai közkertészetet. Azt azonban elmondhatjuk, hogy a drezdai kiállítás valóban nagyszabású volt. Óriási területen rendezték, amelyben szemet kápráztató, gyönyörű rózsaligetek pompáztak. A kongresszus magas színvonalon mozgott és az európai hírű szakemberek előadásai sok figyelemreméltó kérdést világítottak meg.

— A közkertészettel szemben azonban azt tapasztaltuk, hogy a kereskedelmi és magán díszkertészet sok helyen fölülmulja a budapesti magánkertészeti kultúrát. *Berlinben* ott van például az óriási *Zicgenbalg kertészet,* amely a fővárosnak is régi szállítója. Mintegy 100 hold területen fekszik és csak öt-hat-féle dísznövényt termel. A telep öntöző berendezése valóságos csodája a technikának. Az öntözőcsövek a magasban vannak elhelyezve és egyidőben 40—50 holdat lehet velük mesterséges esővel elárasztani. Gyönyürű a berlini *Spät-féle kertészet,* történelmi fáival, amelyeket annakidején *Bismark* és *Moltke* emlékére ültettek. A *potsdami kertészetben* a modern növényházak építése és berendezése sok tanulsággal szolgáltak. Hazafeléjövet a *bécsi városi kertészetet* tanulmányoztuk, azonban ez se veheti fel a versenyt a mienkkel. A parkok nem nyújtanak semmi figyelemreméltót, a régi, híres *schönbrunni park* pedig szomorúan elhanyagolt állapotban van. Gyönyörű azonban a *Rotschild-család kertészete,* ahol az év minden szakában, még a legnagyobb télben is, érik a szőlő és mindenféle friss gyümölcs.

— Különös gondot fordítottunk úgy Németországban, mint Bécsben

a gyermekjátszóterek és sportterek

tanulmányozására, annál is inkább mert ilyenek létesítése, a meglevők szaporítása és megfelelő felszerelése az ügyosztály egyik fontos programmpontját képezi. Németországban, főleg Drezdában nagyszerű gyepes játszótereket láttunk, azonban ilyenek létesítése nálunk, a mi éghajlati viszonyaink miatt lehetetlen, mert a nyári forróság a pázsitot elfonnyasztaná. Mindenütt hintákkal és tornaszerekkel vannak felszerelve a berlini és a bécsi gyermekjátszóterek. Bécsben egyéb érdekes és nálunk is megvalósítandó ujítást láttunk.

A gyermekjátszótereken terjedelmes, 40—80 cm mélységü vízmedencék vannak.

A vízben paskolnak az apróságok, a homokos parton napfürdőznek és a finom fövényben játszanak. Öltözetük mindössze egy kis úszónadrág. A játszóterekre az uccáról bármelyik gyermek bemehet, felügyelet alatt játszhat és fürdőzhet egész napon át. A játszóterek magas drótháló kerítéssel vannak körülvéve.

A tanulmányúttal kapcsolatban kérdezősködtünk a főváros *további fásítási terveiről* és erre vonatkozóan ezt a felvilágosítást kaptuk:

— Ez a feladat nem olyan egyszerű, mint amilyennek látszik. Három és fél méternél keskenyebb gyalogjárókon nem lehet fásítani. Már pedig Pesten, sajnos, a legtöbb uccában ennél is keskenyebb a járda, sőt számos uccának az egész szélessége sem több. Ahol pedig megfelelően szélesek az útak, ott kevés kivétellel máris megtörtént a fásítás. Mi most mindenekelőtt

az Angyalföld útvonalainak fásítását kezdjük meg.

továbbá a kopár terek parkírozását, így a Klauzál-térét, a Béke-térét, a Krausz-Mayer-telekét és egyidejüen kerül a sor *a Hungária-körút fásítására is,* amely útvonalat idővel Nagy-Budapest legszebb boulevardjává akarjuk kiképezni. Tervbe vettük a lombtalan

Calvin-tér parkirozását

is. A tér közepén levő csupasz, most kiaszfaltozott járdától övezett területet bokrokkal fogjuk beültetni, gyepesíteni és egy-két virágággyal diszíteni. A város egyik legszebb, legnagyobb terének képe ezzel egyszerre megváltoznék, kiszépülne, üde színt kapna. Hasonlóan lehetne csinosítani a Károly király-utat a Dohány ucca betorkolásánál és az Anker-palota előtt, ahol az Áldozatkészség szobra állt. Ugyancsak közeli terv a hajdani *„Virágos-Budapest"* felújítása is. Mindezekre természetesen csak a jövő esztendei költségvetés keretében kaphatunk hitelt és terveink kivitele is csak azután kerülhet sorra.

SZÓRAKOZÁS

„Aida" második előadása a Városi Színházban csütörtökön 30-án, — Weingartner Félix vezényletével, — biztosan zsúfolt ház előtt fog lezajlani a nagysikerű kritika után, mellyel sajtó és közönség a bemutató előadást fogadta. Az Aida előzönség a bemutató előadást fogadta. Az Aida második előadásának helyárai a rendesek: 8-tól 78 ezerig.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai utca 18. sz.
Szeptember 1-től minden este ½9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépnek közkivánatra a **KALABRIASPARTHIE**

Akácfavirág — e héten a Városi Színházban — szerdán, péneken, szombaton és vasárnap. Zsúfolt házak során halad a legbájosabb Mikszáth—Fráter dalosjáték első jubileuma felé.

KAMARA
Szeptember 30-tól, október 7-ig, csütörtöktől szerdáig
Az ucca királynője
Egy newyorki jasszleány története 8 felvonásben
Főszereplők: PATSY RUTH MILLER és MONTE BLUE
Tűzriadó
Filmregény 8 felvonásban
Főszereplő: HELENE CHADVICK
Előadások hétköznap, fél 5, negyed 7, 8 és 10 órakor, vasárnap fél 4, 5, háromnegyed 7, fél 9 és 10 órakor.

Vígszínház. Egész héten minden este: A Nosztyfiú esete Tóth Marival (½8). Vasárnap délután: Szókimondó asszonyság (3).

CORVIN SZINHÁZ
Szeptember 30-tól, október 7-ig, csütörtöktől szerdáig
Börtöntől a boldogságig
First National attrakció 8 felvonásban
Főszereplők: DOROTHY GISH és RICHARD BARTHELMESS
Nanette mindenre kész
Vígjáték 8 felvonásban
Főszereplők: VIVIAN GIBSON és MÄDY CHRISTIANS
Előadások kezdete: hétköznap ½6, ½8 és ¾10 órakor, vasár- és ünnepnap ¼4, ¼6, ½8 és ¾10.

Magyar Színház. Szerda, csütörtök, péntek: Bubi. Szombat: Szeretek egy színésznőt (először). Vasárnap délután: Dr. Szabó Juci (½4); este: Szeretek egy színésznőt (8).

ORION SZINHÁZ
IV, ESKÜ-ÚT 5
Szeptember 30-tól, október 7-ig, csütörtöktől szerdáig
Lady Windermere legyezője
Oscar Wilde színműve, Lubitsch rendezése
Főszereplők: IRENE RICH és RONALD COLMAN
Börtöntől a boldogságig
First National attrakció 8 felvonásban
Főszereplők: DOROTHY GISH és RICHARD BARTHELMESS
Előadások: vasárnap és hétköznap ½6, ½8 és ½10 órakor

Király Színház. Egész héten minden este: A cirkuszhercegnő (½8). Vasárnap délután: A királyné rózsája (3).

Városi Színház. Szerda: Akácfavirág. Csütörtök: Aida (Weingartner Félix vezényletével). Péntek, szombat: Akácfavirág. Vasárnap délután: Muzsikus Ferkó (3); este: Akácfavirág (½8).

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapíttatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

Kérje mindenütt a **SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT**
Napi 30,000 liter teljesítőképességű, legmodernebb berendezésű nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készít mindennemű ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

Ungár Nándor
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Telefon: L. 982-20 Budapest VI, Nagymező-ucca 28

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készít
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

„FETIS" szabadalmazott, fűtésre kész szállítható, vasbetétes **CSERÉPKÁLYHA** a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerűbb szobafűtést nyújtja
Megrendelhető: a **Budapesti Keramiai Müveknél**
Tulajdonos: **Csik József,** X. kerület, Kada ucca

JÓNÁS ALBERT
vízvezeték, csatornázás, központi fütés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: Jó sef 28—02.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készít templomberendezéseket és különleges butorokat. —

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
Telefon: L. 986-17. BUDAPEST II., Mecset-u. 8.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

Elektromos világitási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára **Gabriel Antal**
oklev. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36. sz.
Telefon: József 85—48

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Január elsején ex-lexbe kerül a főváros pénzügyi gazdálkodása

A tisztújítás késlelteti a költségvetés elkészítését

Csupor József pénzügyi tanácsnok nyilatkozata

A főváros törvényhatósága legutóbbi közgyűlésén tudvalevően november 1-ben jelölte meg azt az időpontot, ameddig az 1927-es költségvetést a tanácsnak a törvényhatóság elé be kell terjeszteni. Ennek megfelelően az egyes ügyosztályok már a nyár elején meg is kezdték a hatáskörük alá tartozó intézetek, intézmények és üzemek költségvetésének az elkészítését, sőt legnagyobbrészt be is fejezték, mégis az a helyzet, hogy a főváros háztartásának jövő évi költségelőirányzata a kitűzött időre teljes egészében nem készül el és november 1-ére nem kerül a közgyűlés asztalára, már csak azért sem, mert november végéig a törvényhatóság kizárólag csak restaurációs közgyűléseket tart. Értesülésünk szerint a legjobb esetben december közepére készül el a költségvetés, úgyhogy az idén már aligha kerülhet részletes tárgyalás alá, annál kevésbbé lehet számítani arra, hogy január elsejére már jóváhagyott, kész költségvetés szerint kezdhessék meg a főváros jövő évi háztartásának vezetését. Január 1-én tehát ex-lexbe kerül a főváros pénzügyi gazdálkodása, ami egyáltalán nem jelentős, mert csaknem minden évben így történik.

A hírek valódisága felől érdeklődtünk

Csupor József pénzügyi tanácsnoknál,

aki értesülésünket minden tekintetben megerősítette és az alábbiakban ismertette előttünk a költségvetés késedelmét:

— Az egyes ügyosztályok az 1927. évi költségvetés összeállításával elkészültek. Ezt a körülményt a tanács legutóbbi ülésén be is jelentettem és további utasítást kértem. A tanács úgy határozott, hogy a tisztújítás befejezéséig, jobban mondva, az új tanács megválasztásáig, bizottsági üléseket nem hív össze, ami egyértelmű azzal, hogy a tanács, illetve a pénzügyi tanácsnok megválasztásáig a költségvetéseket letárgyalni nem lehet. Ha az általános restauráció mindvégig, hogy úgy mondjam, programm szerint és símán folyik le, akkor sem kerülhet a tanács megválasztása november eleje előtt sorra. A költségvetés tárgyalását a bizottságok tehát csak azután kezdhetik meg. Legjobb esetben is tehát december közepe lesz, amikorra az 1927-es költségvetéstervezet teljesen elkészül. Ezidőszerint úgy is tervezem, hogy a közgyűlés karácsonyi szünete előtt fogjuk a bizottsági tagoknak a tervezetet szétküldeni, hogy a szünet alatt nyugodtan tanulmányozhassák. Karácsony után azután a pénzügyi bizottság és a közgyűlés nyomban megkezdheti a költségvetés letárgyalását, ami az új esztendő első napjaiban már befejezést is nyerhet. A jövő évi költségvetés ilyenformán legalább hat hetet mindenképpen késik.

Más oldalon is érdeklődtünk az iránt, mi indította a tanácsot arra, hogy a költségvetés letárgyalását egyelőre elhalasztotta. Erre vonatkozóan azt a magyarázatot kaptuk, hogy a tanácsban az a vélemény alakult ki, hogy a tisztújítás izgalmas ideje alatt sem a tisztviselőktől, sem a bizottsági tagoktól nem lehet várni olyan higgadtságot, nyugalmat és tárgyilagosságot, ami az ilyen nagyfontosságú munkához feltétlenül szükséges. Ezért inkább azt határozták, hogy semmiesetre sem katasztrofális, ha néhány hétig exlex-gazdálkodás folyik, ellenben feltétlenül célirányosabb, semhogy hevenyészetten, felületesen történjék az első pengő-költségvetésnek elkészítése.

Nem tudja kielégíteni a hiteligényeket a főváros kisipari bankja

A kisiparosoknak alig öt százaléka kapott kölcsönt — Az igények kielégítésére újabb 100 milliárd állami kölcsön szükséges

A legújabb hírek szerint a fővárosi kisiparosság érdekeltségei körében erős mozgalom indult meg annak érdekében, hogy a kormány a kisipar számára újabb hiteleket engedélyezzen, illetve lényegesen tágítsa a legutóbb nyújtott hitel kereteit. A kisiparosok hivatkoznak egyrészt arra, hogy az eddig kapott kölcsönöket pontosan visszafizették, másrészt pedig a mostanában megindúló beruházási munkálatokba csak akkor tudnak megfelelő módon bekapcsolódni, ha kellő forgótőkére tesznek szert.

A fővárosi kisipar hiteligényeire vonatkozóan kérdést intéztünk

Széll Jenőhöz, a Budapesti Kisipari R. T. vezérigazgatójához,

akitől a következő információkat nyertük:

— Tény, hogy úgy a fővárosi, mint a vidéki kisipar köréből egyre sürgetőbben kívánják a kormány eddigi hitelpolitikájának lényeges kiterjesztését. Tudvalevően a kormány az utóbbi ötnegyed év alatt az IOKSz-nak 15 milliárdot bocsátott rendelkezésére kisipari hitelek céljára, ebből azonban 4—5 milliárd jutott csak a fővárosi iparosok számára, míg a többit a vidékiek kapták. A 4—5 milliárdos fővárosi hitelkereten belül a közben történő visszafizetések révén mintegy 15 milliárdnyi hitelt bocsátott az IOKSz a fővárosi kisipar céljaira.

— A Budapesti Kisipari Hitelintézet 13 milliárdot kapott a Pénzintézeti Központtól és ehhez járult a 6 milliárdos saját tőkénk, amelyeknek felhasználásával és a közben történő visszafizetések segítségével

mintegy 35 milliárdot folyósítottunk kisipari hitelek címén, összesen pedig körülbelül 50 milliárdot kaptak a fővárosi kisiparosok az utóbbi ötnegyed év alatt hitel alakjában.

Tekintettel arra, hogy Budapesten körülbelül 50.000 kisiparos van és mindössze csak 2500-an kaptak hitelt, tehát alig 5 százaléka az iparosoknak, mindenképen indokoltnak kell tekinteni a hitelkeret lényeges kitágítását. Számításunk szerint

legalább további 100 milliárdra volna szükség a főváros, és 250 milliárdra a vidéki kisipar számára,

hogy a mindenképpen jogosult igényeknek legalább a felét kielégíthessük.

— A kormányban láthatólag megvan a hajlandóság, hogy az eddigi hitlekereteket megháromszorozza, miáltal a jogosult igények egy igen tekintélyes részét lehetne már kielégíteni.

— Igen fontos a fedezet szempontjából, hogy a közeljövőben az ingójelzálog törvénytervezet megvalósulásával lényegesen szaporodni fog a jó kezek száma és így a kihelyezések gyorsabban és nagyobb terjedelemben lesznek eszközölhetők. Egyébként hivatalos körökben szó van arról is, hogy a közeljövőben

a kiskereskedelem is megfelelő hitelekhez jusson.

Ennek a technikai lebonyolítása elé azonban ma még bizonyos akadályok gördülnek, miután a kereskedelemnek nincs erre egy megfelelő pénzügyi szerve, s ennek a felállítása, kiépítése hosszabb időbe és anyagi áldozatokba kerülne.

A legjobb magyar folytonégő kályhák
KALOR PERPETUUM
Óvakodjunk az utánzatoktól!
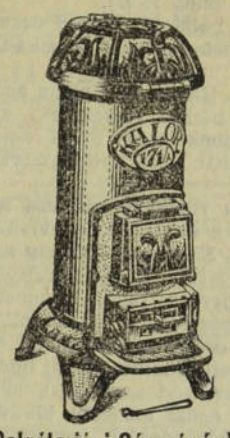
Óvakodjunk az utánzatoktól!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Bpest, VI, Aréna út 128. Tel. 971-88
Városi raktár:
V, Kálmán ucca 15. Telefon: 983—25
Házszámra ügyelni!

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fűtés Csatornázás

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII, Rezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusítója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden színben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhívó: József 15-82

VÁGÓ M. MÁRTON vízvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és díszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

ZSIGMONDY BÉLA BETÉTI TÁRSASÁG
CÉGFŐNÖK:
ZSIGMONDY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK
VÁLLAL:
Híd-, víz-, partfal-, vasbeton és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási munkákat.
Telefon: József 23-77.
Budapest, I., Horthy Miklós-út 114.

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világítási, jelző és telefonberendezések építése és javítása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37. Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII., Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés, derítő telepek

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fűtésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Az országos Vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tűzhelyek készítési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

Az I. ker. Jánoshegyi szerpentinút harmadik fordulójának átalakítási munkáit Szarvas és Waldmann cég kapta 189 millió K-ért.

A VI. ker. Fóthi-út, Bulcsú ucca és Dévai ucca közti szakaszának rendezési munkáit Helfenstein Károly kapta 194 millió K-ért.

A Ceglédi-, Bihari- és Balkán uccák sarkán épülő 300 kislakásos bérház vízvezeték-, gáz- és csatornaberendezési munkálatait Fried Zsigmond, Killta és Gunthert és Alpár Géza kapták együttesen 900 millió koronáért.

Ugyanott a villanyberendezési munkálatokat Sebők és Fust cég kapta 200 millió K-ért.

Ugyanott a 320 takaréktűzhely szállítására Herdy Imre, Földessy Henrik, Ledniczky és Társa, Harmathy Emil, Berkes Jenő, Teichner Ádám, Ehrlich kályhagyár, Sipos Sámuel és Lampl Ödön cégek kaptak megbízást összesen 1500 millió K-ért.

A városligeti mutatványos bódék bontási munkálatait Lakos Alfréd kapta 310 millió K-ért.

Az alföldi uccai menhely kibővítésével kapcsolatos gőzfűtőberendezési munkálatokat Rohonczy Hugó kapta 700 millió K-ért.

A Váci-út és Mura ucca sarkán épülő bérház redőnyszállítását Magaziner Albert, Korányi és Fröhlich és Ledniczky és Társa cégek kapták összesen 50 millió K-ért.

Az erzsébetvárosi templom állványozási munkálatait Makovszky Ferenc kapta 65 millió K-ért.

A gát-uccai templom festőmunkálatait Marton Ferenc és Bobics Artur kapták 70 millió K-ért.

Beérkezett ajánlatok

A fuvartelepi munkáslakóházak föld-, kőműves- és elhelyező-munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Weisz Sándor 1555, Popper Zsigmond 1762, Schöntheil Richárd 1409, Szerenchy Géza 1553, Kopetzky Rul 1599, Székely Kálmán 1290, Haraszti Samu 1550, Méhn Antal 1523, Mihályi Lajos 1486, Fábián, Somogyi és György 1461, Bihari Benő 1522, Berényi Ignác 1242, Rádius építő rt. 1480, Varjas Gyula 1394, Marton és Szalka 1627, Kellermann László 1484, Steiner József 2164, Groszner Simon 1416, Hajnal Imre 1457, Havas Sándor 1534, Rella és unokaöccse 1562, Balázs Farkas 1538, Paulheim Lénárd 1505, Jasik László és Vámos Imre 1382, Paulheim és Weininger 1538, Tóásó Pál 1451, Kellermann Béla 2244 millió K-val.

Ugyanott lakatosmunkákra ajánlatot nyujtottak be: Münzer Vilmos 152, Hehmann Béla 164, Krausz Gyula 207, Fölker István 176, Gerő és Győri 181, Beke Lajos 210, Polgár Ignác 156, Agulár Viktor 161, Lampel Ödön 184, Dick Ádámné 226, Pick Ede 183, Skolkay Mátyás 175 millió K-val.

Ugyanott a mázolómunkákra ajánlatot nyujtottak be: Foch Géza 58, Grünwald Géza 60, Lerchner István 84, Schuller János 53, Strenger Rezső 78, Hantos Testvérek 67, Zafourek Ferenc 63, Vásárhelyi Jánosné 126, Jóföldi Tibor 71 millió K-val.

Ugyanott a bádogosmunkákra ajánlatot nyujtottak be: Hatterer és Kósa 59, Fliegl Béla 48, Weisz Simon 56, Jónás Albert 66, Vulkán rt. 65, Farkas Izor 50, Erményi Antal 68, Alpár Géza 50, Száva Sándor 63, Szekér Gyula 66 millió K-val.

Ugyanott a kovácsmunkákra ajánlatot nyujtottak be: Fodor Béla 35, Dick Ádámné 42, Bihari Benő 41, Fábián, Somogyi és György 46 millió K-val.

Ugyanott a műkőmunkálatokra ajánlatot nyujtottak be: Kovács József 97, Meteor műkőgyár rt. 90, Budapesti műkőgyár 86, Wersetz Márton 101, Schmidt és Kelemen 74, Kraszner József 100, Kelemen István 81 millió K-val.

Ugyanott a betonburkoló-munkákra ajánlatot nyujtottak be: Schillinger Zsigmond 210, Kelemen István 180, Egyesült építőipari rt. 221, Bihari Benő 158, Kraszner József 219, Varjas Gyula 131 millió koronával.

Ugyanott vászonredőnyök szállítására ajánlatot nyujtottak be: Magaziner Albert és Társa 14, Paschka és Társa 11, Korányi és Fröhlich 13, Justus Sándor és Fia 14, Ledniczky és Társa 14, Pick Ede utódai 13 millió K-val.

Ugyanott az asztalosmunkákra ajánlatot nyujtottak be: Viktória bútorgyár 215, Várady József 217, Nyitrai és Társa 246, Brichta József 185, Szegedi Lajos 188, Jauernik István 216, Ranyók József 236, Klehner László 214, Szőke József 212, Rosenfeld Andor 213, Gere Lajos 216, Donáti József 232, Kőrösi Sándor 195, Polacsek János 198, Malomsoky József rt. 209, Kovács Gábor 200, Molnár Testvérek 249, ifj. Kozma 195 millió K-val.

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

94.134/1926. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a VI. ker., Aréna-úton a székesfővárosi Állatkert madártelelő épületében létesítendő alacsonynyomású központi melegvízfűtés berendezési munkáira.

A költségvetési kiírás nyomtatványai 50.000 (Ötvenezer) koronáért kaphatók 1926. szeptember 23-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a tan. II. ügyosztály III. em. 342. számú szobájában. A tervek a IV., Központi városháza III. em. 328/a ajtó alatt megtekinthetők Frischfeld Ede főmérnöknél.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (Kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372. ajtó) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120. ajtó), a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Ezen bánatpénz a munka elnyerése esetén a vállalati összeg 5 (Öt) %-ára 48 órán belül kiegészítendő.

Az ajánlatokhoz csak a letéti nyugtát szabad csatolni.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetve tetszés szerint egyik ajánlattevő ajánlatát se fogadja el s újabb pályázatot tartson.

A szabályszerűen aláírt és tanukkal láttamoztatott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban, 20.000 koronás állami okmány és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felülbélyegezve nyújtandók be. A költségvetésre évenkint 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. em. 114.) és a kerületi elüljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926 szeptember 29-én délelőtt 10 óráig** adandók be a tanácsi II. ügyosztály III. em. 328/a számú szobájában. Az ajánlatok ugyanezen a napon a III. em. 351. számú ülésteremben 12 órakor fognak felbontatni.

A munka az építési naplóban az építésvezető mérnök által a vállalkozó részére való kiszolgáltatásától kezdve három nap alatt megkezdendő és a költségvetésben jelzett idő alatt elkészítendő.

Budapest, 1926 szeptember 21.

A székesfőváros tanácsa.

KOVACS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi bérház épületében)
Ornament, templom, sírkereszt és rácsok készítése.
Sodronyfonatkészítés. Telefon: József 6—62

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és bútorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

Reisinger Aurél okl. gépészmérnök
villamossági vállalata Alapítási év 1906
Iroda és műhely: VII, Vilma királynő-út 33
Telefon: József 28-64. Telefon: József 28-64.

SZIEBER IMRE BUDAPEST, II, BATTHYÁNY-UTCA 59.
szobafestő-, ércfényező- és mázolómester

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

BAUER KAROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—98.

Minden építési vállalkozás! **Létraállvány kölcsönzése**
Minden építőanyag eladása és építőhelyre szállítása vagón- és fuvartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda VIII., Illés-utca 30

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Tapétázás gyari áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javítása. Gépalkatrészek készítése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, küp-, csavar- és csigakerekek készítése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és díszműbádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező.
Autogeiser javításokban specialista.

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FŰTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 - özp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meidinger „Helios" és Redivivus folytonégo kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredőnyök, acéllemezredőnyök stb.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

WEISZ SIMON
légszesz-, vízvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

Oláh József
épület- díszmübádogos és vízmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—59

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállalat
Budapest, VI., Izabella-u. 47. - Telefon 97-06.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Események

A milanói nemzetközi útügyi kongresszus díszlakomája és Budapest kiküldöttje. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában részletesen beszámoltunk a Milanoban megtartott nemzetközi útügyi kongresszusról, amelyen a magyar kormány és a főváros hivatalosan képviseltette magát. A kongresszus befejezése után, mint most utólag értesültünk, Milano város, Milano vármegye és a milanoi kereskedelmi kamara a kongreszus külföldi delegátusai részére díszebédet adott, amelyre azonban *csak a különböző államok delegátusai voltak hivatalosak, a városi kiküldöttek nem.* Egyedül Budapesttel tett kivételt a rendezőség és Milano város szenátusa a magyar kormány kiküldöttei mellett, külön meghívta a budapesti delegáció vezetőjét, dr. *Lobmayer* Jenő tanácsnokot is. A díszebéden *Förster* miniszteri tanácsos rövid francia nyelvű felköszöntőt mondott, azonban a kongresszuson szakelőadónk egyetlen egy sem akadt. Ugyancsak Lobmayer tanácsnok volt jelen a magyar delegáció részéről a kongresszus záróünnepélyén is, amely a Capitolium terraszán folyt le és amelynek befejeztével a főváros delegátusával megismertették a római városi, valamint a tisztviselő-lakásépítő akciót.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Elkészült az új tűzoltólaktanya. A Fővárosi Hirlap annak idején részletesen beszámolt a Központi városháza udvarán megkezdett nagyarányú építkezésekről, amelynek során egy új elektromos alállomás és az új IV. kerületi tűzoltó-laktanya készül el. Az építkezés első fázisa, az új tűzoltóőrség épülete most fejeződött be. A Gerlóczy-uccára néző hatalmas, kétemeletes épületet a Villamos Művek építtették a székesfővárosi tűzoltóságnak, cserébe a régi épületért, amelyet rövidesen lebontanak, és a helyén nyomban megkezdik az elektromos művek új alállomásának és áramelosztó telepének építkezését. Az építkezés iránt érdeklődtünk az Elektromos Művek helyettes igazgatójánál, Tuboly Jánosnál, aki a következőkben tájékoztatott bennünket

— Amint a tűzoltók a részükre épült új épületbe átköltöznek, ami a napokban megtörténik, azonnal megkezdjük az új alállomás építését, illetve ezt megelőzően a belvárosi tűzőrség épületének a lebontását. Már a bontással egyidejűleg hozzáfogunk az új elektromos alállomás befogadására szolgáló csarnok építéséhez, amelynek terjedelme körülbelül akkora lesz, mint a régi épületé. Az új alállomás nem lesz valami komor, füstös gépház, amely elcsúfítja a környéket, hanem stílusosan emelt, karcsú, magas pavillon, amely óriási tükörablakaival, csempézett falaival és padozatával, hatalmas gépeivel dísze és látványossága lesz nemcsak a mostani, hanem egy esetleg később épülő új városházának is. Ezt a helyet azért választottuk és azért kellett ehhez ragaszkodnunk, mert itt van az egész város, de főleg a Belváros természetes fókusa, ahol a villamostelepnek technikai és gazdasági szempontból épülni kell. Az építkezéssel még az ősszel készen akarunk lenni és ha a már megrendelt gépek és egyéb berendezések elkészülnek, úgy tervezzük, hogy a tél beálltára, mire a fokozott áramfogyasztás megkezdődik, a Belvárost már az új telep fogja világítani, és idejében sikerül tehermentesíteni, a túlontúl igénybevett Kazinczy-uccai állomást.

Gazdasági Értesítő című állandó rovatunk helyszűke miatt e számunkból kimaradt.

Glück Frigyes ajándékai a budai hegyvidéknek. Glück Frigyes kormányfőtanácsos, tv. bizottsági tag, a budai hegyvidék díszítésére, mint ismeretes, három művészi kivitelű emléktárgyat ajánlott fel. Az emléktárgyak: a Gucker-hegyen egy sziklából kifaragott oroszlán, továbbá a „Hubertus-pihenő", amely padokkal ellátott plato és végül a sziklába vésett feszület. Glück Frigyes ajándékait a főváros közönsége nevében hétfőn vette át hivatalosan az Erdészeti és Külteki Bizottság jelenlétében Berczel Jenő tanácsnok. A bizottság tagjai megbotránkozva állapították meg, hogy úgy az oroszlánszobrot, mint a művészi kőpadot a kirándulók máris összevisszafirkálták, sőt vésővel neveket faragtak be. A vandál és minden szépérzéket nélkülöző pusztítók ellen általános a panasz. A bizottság most azon gondolkozik, hogyan lehetne a vandál pusztítók ellen védekezni és azt szükség esetén megtorolni.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Az erdészeti hivatal működése. Az Erdészeti és Külteki Bizottság Berczel Jenő elnöklete alatt ülést tartott a napokban, amelyen örömmel vették tudomásul az ügyosztály, illetve az erdészeti hivatal jelentését, hogy a fásítást az idén is nagy erővel folytatták és a komün fapusztítását már csaknem teljes mértékben sikerült pótolni. Baransky Gyula a pesti fásítási öv kiterjesztését sürgette és elsősorban az angyalföldi Krausz—Mayer telkek erdősítését kívánta. A bizottságnak bejelentették azt is, hogy a budai hegyekben levő sétautakon a padok számát 195-tel szaporították és az összes utakat új név-, irány- és távolságjelző táblákkal, valamint új túrista-jelzésekkel látták el. Sürgették a vízvezetéknek az Erzsébetkilátó-toronyig való meghosszabbítását, valamint a toronynál egy mentő-szekrény felállítását. Az erdészeti hivatal jövő évi költségelőirányzatát, amely 85.000 pengő bevételt és 196.000 pengő kiadást tüntet fel, a bizottság elfogadta.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

Visegrádról a budai erdőbe telepítik vissza a bölényeket. Az Állatkerti Bizottság legutóbbi ülésén, amelyen Berczel Jenő tanácsnok elnökölt, Raitsics Elemér dr. állatorvosi főiskolai tanár beszámolt a bécsi nemzetközi bölényvédelmi kongresszuson való részvételéről, ahol a fővárosi Állatkert megbízásából jelent meg. E jelentéssel kapcsolatban szóba került az Állatkert bölényparkjának ügye is. Az elpusztult hím bölény pótlásáról sürgősen gondoskodnak és tervbe vették a bölényparknak, vagy legalább egy részének Visegrádról a budai erdőbe való visszatelepítését. Az új bölényparkot a Normafa táján, vagy az új csillagvizsgáló környékén létesítenék. Ennek előnye volna az, hogy az állatokat a nagyközönség is láthatná, de a telep fentartása és vezetése is egyszerűbb lenne. A bölényparkot a terv szerint kettős sövénnyel veszik körül, egyrészt az állatok, másrészt a közönség védelmére.

Alapíttatott 1849 **Betonépítő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Pethes Alfrédné, Owyll Margit zongoraművésznő, több évi visszavonultság után ezidén újra bekapcsolódik a magyar zenei életbe, mint előadó művésznő és pedagóga. Önálló hangversenyét januárban tartja meg, a tanítást pedig máris megkezdte. Néhány szabad órával rendelkezik még és keres feltétlen zenei tehetségeket, akiknek tanítását díjtalanul vállalja: Csáky ucca 12/a III. 22. alatti lakásán.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Félszázad a kőfaragóipar szolgálatában. A kiegyezés évében, 1867-ben alakult a Somogyi Soma kőfaragómester cég, amely e félszázad alatt a szakma legelőkelőbbjei közé küzdötte föl magát. Alig van Budapesten számottevő magánpalota, állami és középület, amely ne részesedett volna e cég kiváló munkájában, mindenkor a megbízók osztatlan elismerése mellett. A Somogyi-cég most is állandóan el van halmozva nagyszabású munkák kivitelével, ami a cég szolidságát és megbízhatóságát bizonyítja.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
Szepessy Sándor utóda
SZEPESSY GYULA okl. mérnök
Telefon J. 80-30 BUDAPEST, VIII., ABONYI-UTCA 25. SZÁM.

Alapíttatott: 1868. **MOLNÁR LAJOS** tűzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága és felügyelőbizottsága mély megilletődéssel jelenti, hogy az intézet elnöke

dr. Kunz Jenő

e hó 25-én elhunyt.

Mint az intézet igazgatóságának tagját, majd mint annak elnökét, félszázadon át vallhattuk büszkeséggel a magunkénak és áldott emlékét el nem muló hálával és kegyelettel fogjuk őrizni.

Budapest, 1926 szeptember 27

HAJNAL IMRE OKLEVELES MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Iroda: I. Attila-körút 47. I. em. Telep: VI., Reiter Ferenc-u. 22.
Telefon: József 81—05. Magas építés, útépítés és mélyépítés.

Eredeti amerikai **RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK** és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat.
Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és házitelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mü- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

Szívós László ácsmester
IX., Üllői-út 63. Telep: VI., Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készit egyszerü és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

HAHN IGNÁC
MŰÉPÍTŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZÍTŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-uocа 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

Rózsai Kálmán épület- és mübútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános müszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és diszmübádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korall-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

Lysoform

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

116.898/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1926. évre szükséges csatornázási vasszerelvényekre és pedig 400 db 32×32 cm. méretű közönséges csatornázásra, kerettel együtt, db-ként 78 kg. súlyban; 200 db 50 cm köralakú csatornatisztító aknakeretre, dbként 76 kg. súlyban; 200 darab köralakú csatornatisztító aknafedőlapra, db-ként 60 kg. súlyban s végül 100 db 48×48 cm. méretű, négyzetalakú közönséges csatornatisztító aknafedőlapra, db-ként 105 kg. súlyban.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926. október 12-én (kedden) délelőtt 12 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél, vagy helyettesénél (Központi városháza, II. em 279. ajtószám) benyújtani.

Bánatpénzül az ajánlott összeg 2%-át a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába, a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással kell letenni.

A versenytárgyalás **1926 október 12-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926 szeptember 20-án.

A székesfőváros tanácsa.

114.067/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a VI. ker., Vágány uccában építendő kertészeti lakóépület építésével kapcsolatosan szükséges föld-, kőműves- és elhelyező-munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (Ötvenezer) K-ért kaphatók 1926. szeptember 18-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a középítési ügyosztály III. em. 342. számú szobájában.

Az ajánlatok **1926. október 1-én (pénteken) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bánatpénz nélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaítélésnél figyelembe nem jönnek.

Budapest, 1926 szeptember 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPÍTŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Telefon: József 133-99

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és díszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

TUMPEK FERENC
épület-, díszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—16.

ASBESTIT hézagtalan asbestpadló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119—95.

Schmelhegger Nándor cégtulajdonos: Sallay Nándor
lakatos vállalkozó Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapítási év 1819

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Kőris-utca 10. Tel.: J. 48-15

MÁJER GASPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
építési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépítés, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME
BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14. SZÁM. ■ TELEFON 138—38.

SZEKÉR GYULA
épület- és díszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

Fütés Viz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8—97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FÚTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágitási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, színpadi hatásvilágitások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ. Telefon: József 1—64.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Egyed János *épület-, mű- és szerkezet-lakatos*
Specialista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

SZÉKELY LAJOS
épület- és díszmübádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés díjmentes.

GERŐ N. NÁNDOR TELEFON: József 15-29
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fütés :: Vizvezeték :: Épületbádogos

LUTZ Lutz Ede és Társa Vasm.-Festőgyár Rt. Budapest VII. Dohány-utca 42.

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhivó: J. 96-21

Lampel Ödön Épület-, mű- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 133—15.

Budapest székesfőváros
Szent Gellért szállója
a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.
Elsőrangu családi szálló.
A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek
Díjtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, osatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágány fektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. október 6. — 40. szám.

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-ucca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Ripka, Sipőcz, Bárczy

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága pénteken délután a szavazóurnák előtt történt kétszeri csöndes, de eröteljes küzdelem után *Sipőcz* Jenő dr.-t választotta meg újból Budapest polgármesterévé. Ezzel végetért a polgármesterválasztási kampány, amelyben a pártok *Ripka* Ferenc, *Sipőcz* Jenő és *Bárczy* István lobogójával vettek részt. Szebb és eredményekben jelentősebb lett volna, ha választási küzdelem helyett a pártok előre meg tudtak volna egyezni a polgármester személyében. De Budapest egész lakosságában él a hit, hogy a polgármesterválasztás izgalmai a választási eredménynek kihirdetése pillanatában megszüntek és egész Budapest közvéleménye követeli, hogy most már minden politikai kérdés kikapcsolásával és minden teremtő erő felhasználásával meginduljon a nagy városépítő munka, amelytől Budapest legközelebbi és későbbi jövője függ.

*

Hisszük, Budapest népe pedig elvárja, hogy a törvényhatósági bizottság pártjai azoknak a nagy feladatoknak tudatában, amelyek megoldás előtt állanak, biztosítani fogják a közgyűlés munkaképességét és alkotóerejét. *Nincs joga egyetlen pártnak sem arra, hogy a küzdelem eldőlte után akár az alkotómunkát megakadályozza, vagy akár abban egész erejével részt ne vegyen. Nincs joga erre egyetlen pártnak sem, mert ebben a polgármesterválasztásban nincsenek elbukottak. Nem történt egyéb, mint az, hogy a többségi elv érvényesült a legalkotmányosabb módon.*

Résztvett a polgármesterválasztásban *Ripka* Ferenc főpolgármester is, akinek személye a törvényhatósági bizottság mai tagoltsága mellett a legtökéletesebb garancia lett volna a pártok között való harmonikus együttműködés számára. Az a pártokon kívül és pártokon felülálló szerep, amelyet *Ripka* Ferenc több, mint két esztendő óta betölt, biztosította ezalatt az idő alatt is a törvényhtósági bizottság munkájának folytonosságát és eredményességét. Bármennyire meg volt is a pártokban a hajlandóság, hogy közmegelégedésre oldódjék meg a polgármesterkérdés, szubjektív érzéseiket és elkötelezettségeiket nem tudták annyira feláldozni, hogy létrejöhetett volna a megoldásnak ideális formája. *A kormány bölcsesége azonban úgy döntött, hogy Ripka Ferenc maradjon továbbra is a főpolgármesteri székben* és folytassa azt a tevékenységét, amely eddig is a leginkább kiegyenlítő és leginkább gyümölcsöztető hatással volt Budapest életében. *Ripka* Ferenc főpolgármester a kormány bizalmának teljességében folytatja tovább munkáját és tökéletesen átérzi feladatának nagyságát. Az ő nagyszerű emberi tulajdonságai, a politikai harcokon felülemelkedő gondolkodása ismét a legteljesebb mértékben érvényesülhet akkor, amikor el kell távolítani a lelkekből a választási harcból származó töviseket és be kell gyógyítani a sebeket. Az ő személye, az ő kiváló tulajdonságai és eszközei minden bizonnyal meg fogják győzni ezt a hatalmas feladatot is. Budapest szeretete, az emberi pszihe ismerete, gazdag argumentáló tehetsége és kiváló egyéni kvalitásai lesznek azok az eszközök, amelyek eddig is mindig eredményeket értek el. Amíg ő ül a főpolgármesteri székben, *Budapest biztos lehet abban, hogy a közgyűlési teremben nem fognak kiújulni a politikai harcok és nem lesznek akadályai a pártok további zavartalan együttműködésének.*

De nem fejeződik be *Ripka* Ferenc munkája azzal, hogy a pártokat minden erejével együttműködésre bírja. Ő volt az eddig is és ezentul is ő lesz az, aki a kormányzat jóindulatát, barátságát és segítőkezét biztosítja Budapest számára. *A mult számtalanszor megmutatta már, hogy a kormánnyal dacoló Budapest sok segitségről mond le és sok jót taszit el önmagától.* Szó sincs róla, Budapest autonómiájának védelme kötelessége a törvényhatósági bizottságnak és a székesfőváros tanácsának, az önállósághoz és az önrendelkezési joghoz is joga van Budapestnek, de éppen ilyen érdeke az is, hogy minden kérdés, amelybe a kormánynak is beleszólása van, békésen és eredményesen intéződjék el. Amióta *Ripka* Ferenc ül a főpolgármesteri székben, azóta is merültek már fel ellentétek a kormány és a főváros között, de a főpolgármester közbelépésére minden ilyen ellentét a legjobb megoldást nyerte. A jövőben azonban *Ripka* Ferenc nemcsak a felmerülő vitás kérdések biztos és jó megoldását hozza meg, de a közeljövőben a városi kérdések olyan problémái lépnek előtérbe, amelyek szükségessé teszik a kormány legteljesebb jóindulatát és hathatós segítségét, amely igen sok esetben súlyos anyagi természetü kedvezéseket is jelent.

A *Ripka* Ferencbe vetett bizalom, amelyet egyrészt a kormány, másrészt Budapest lakossága részéről élvez a főpolgármester, meghozzák mindazokat az eredményeket, amelyek a mostani nehéz és gondterhes időkben szükségesek. *Ripka* Ferenc ezentúl sem lesz nagyfontosságú posztján kizárólag a kormány megbízottja, aki a főváros érdekében ellenőrzi a főváros ügyeit; hanem sokkal inkább lesz Budapest melegszivü, lelkes fia és polgára, aki a maga nagyszerű szociális érzésével, nemes gondolkozásával, emberszeretetével, igazságérzetével, polgár és polgár között különbséget nem ismerő jóindulatával áll az ügyek élén. Tudása, tapasztalatai és szerető gondossága mindenkor segítségre áll, amikor Budapestért és annak lakosságáért cselekedni kell. A kormány szemében,vagy a közgyűlési teremben ő a legideálisabb főpolgármester, aki azonban a jövőben is örömmel száll le az elnöki emelvényről, hogy segítségére legyen polgártársainak és a város minden rendü és rangú lakosának. Budapest fejlődésének, leromlottságában való rendbehozatalának óriási lépésekkel kell haladnia a közeljövőben és hogy ez meg lesz, arra legelsőrendű garancia *Ripka* Ferenc eredményekben eddig is gazdag főpolgármesteri működése.

* *

Ripka Ferenc főpolgármestersége bizonyára megkönnyíti az újból megválasztott polgármester, dr. *Sipőcz* Jenő munkáját is. *Sipőcz* Jenő kemény küzdelem után lett újra Budapest polgármestere. A küzdelmet kétségkívül a polgári érdekek parancsa döntötte el. A főváros közgyűlésének többsége ezeket a polgári érdekeket látta biztosítva Sipőcz Jenő kezében és Budapest polgársága maga is bizonyára megelégedéssel vette tudomásul azt a komoly és minden ízében Budapest érdekeit szolgáló programmbeszédet, amelyet az újból megválasztott polgármester péntek este elmondott. Talán sokak szemében úgy tünik fel, hogy egy új Sipőcz Jenő szavai voltak ezek, egy új Sipőcz Jenőé, aki emancipálni tudta magát azoknak az időknek szélsőségeitől, amely idők először emelték őt a polgármesteri székbe. Akik azonban ismerik ezt az emelkedett gondolkodású, tiszteletreméltó férfiút és akik figyelemmel kísérték első polgármesterségének hat súlyos esztendejét, azok nagyon jól tudják, hogy *Sipőcz* Jenő mindig az volt, akinek mostani bemutatkozó beszédében mutatkozott. Nem zavarjuk egy pillanatra sem a most kialakulóban lévő pártközi békét, ha elmondjuk *Sipőcz* Jenő jellemzésére, hogy igenis, első polgármesterségének hat esztendeje nagyon sok keserűséget váltott ki Budapest lakosságának nagy részéből. Ez a hat esztendő azonban nem volt teljesen és kizárólag Sipőcz Jenő hat esztendeje. *Ő mint polgármester a közgyülés akaratának végrehajtója volt és ennek a közgyülésnek a többsége sokszor olyat parancsolt, ami távol állott Sipőcz Jenő lelki finomságától, demokratikus érzésétől és talán jogtiszteletétől is.* A közgyülés parancsainak végrehajtása volt a kötelessége Sipőcz Jenőnek és a parancsok végrehajtásában mégis mindig ügyesen, meleg szívvel tudta érvényesíteni a másik nagy parancsot, amelyet mélyen érzett szivében: a méltányosság és emberszeretet parancsát.

Talán nem először irjuk le ezeken a hasábokon azt a meggyőződésünket, hogy az elvadult politikai harcok korszakában, amikor egy szélsőséges irány uralkodott a közgyülési teremben és a városházán, Budapest egész lakossága számára Sipőcz Jenő polgármestersége volt a legjobb megoldás. És ma mégis azt mondjuk, hogy most nézünk igazi várakozással Sipőcz Jenő polgármestersége elé. Lehiggadt viszonyok között, amikor már a gazdasági élet is a konszolidálódás útjára tért, amikor szép, nagy, nemes és a jövőbe világító feladatok tárulnak Budapest polgármestere elé, most kell megmutatnia Sipőcz Jenőnek, hogy van benne alkotóerő és munkakészség, hogy szereti Budapestet és annak népét.

A választási küzdelem lezajlása után az új polgármesternek talán ideig-óráig maradnak még politikai ellenfelei. Ezek a politikai ellenfelek azonban a mi véleményünk szerint könnyen legyőzhetők és ők maguk is boldogan adják meg magukat, ha látják, hogy Sipőcz Jenő, a polgármester, messze elveti magától a politikai kisértéseket és igazán egész Budapest polgármestere lesz. Alkotás, tehetség, szociális érzék, munkakedv, az egyenlő jogok tisztelete simává és széppé tehetik Sipőcz Jenő útját. Jószándékát, tiszteletreméltó puritánságát, becsületes akarását a multban is láttuk. Láttuk ezt akkor is, amikor irgalmatlanul nagy akadályokkal kellett megküzdenie. Most olyan területre érkezett el, ahol szabadon bonthatja ki teremtő erejét. Most itt van az alkalom számára, hogy Budapest nagy polgármesterei sorába emelkedjék.

*

És végezetül szólanunk kell a polgármesterválasztás harmadik jelöltjéről: *Bárczy* Istvánról is. *Mi elejétől fogva végzetes hibának tartottuk azt, hogy Bárczy István fényes és mindenki által tisztelt nevét politikai küzdelembe vitték bele.* Sajnos, az események a mi aggodalmunkat igazolták. *Bárczy* István azonban elbukhatott a polgármesterválasztáson, arra a multra, arra a tevékenységre azonban, amelyet mint Budapest polgármestere kifejtett, nem eshetik árnyék. *Ezen a választáson nem Bárczy István, a városkormányzó és a városépitő bukott el, hanem elbukott az a gondolat, amely a polgármesteri székbe politikai harcok árán akart valakit emelni.* Lehetett ez a valaki a legfényesebb név, lehetett az a Bárczy István, akinek neve aranybetűkkel van beleírva Budapest történetébe, el kellett buknia, mert *Budapest polgárságának egységes akarata az, hogy a politikát számüzni kell végre-valahára teljesen és tökéletesen Budapest kormányzásából.*

Fáj nekünk és fáj bizonyára Budapest minden polgárának, hogy pár keserű csalódásos órát kellett szerezni annak a *Bárczy* Istvánnak, akinek polgármesteri működését száz és száz nagy alkotás dicsőíti. Akik azonban fekete golyót dobtak is a *Bárczy* István nevével ellátott urnába, soha egy pillanatra sem tagadták meg magát *Bárczy* Istvánt, csak azzal a politikával helyezkedtek szembe, amelyet súlyos, elbírhatatlan ballasztként kötöttek *Bárczy* István fényes nevéhez. Az a derüs és nagy lélek, amelyet *Bárczy* Istvánban egy emberöltőn át megismertünk, reméljük, hamar el fogja felejteni azt a csalódást, amelyben most volt része. Hisszük és velünk együtt reméli egész Budapest, hogy *Bárczy* István ritka talentumát, ha nem is a polgármesteri székben, de teljes egészében továbbra is Budapest széppé, nagygyá és gazdagabbá tételére fogja áldozni.

Két izgalmas nap az új városházán

Sipőcz Jenő székfoglaló beszéde általános megnyugvást keltett

Meleg két nap volt a polgármesterválasztás két napja. Amióta a három várost egyesítették, polgármesterválasztás ilyen izgalmat nem keltett, de a legnagyobb elismeréssel kell mégis elmondani, hogy csendben, rendben, az elképzelhető legnagyobb nyugalomban ment végbe a választás. Az első nap, a szerdai izgatottabb, tüzesebb hangulatú volt, pénteken pedig, mintha megnyugodtak volna már a kedélyek, nyilván azért, mert a választás esélyeit már mind a két oldalon tökéletesen ismerték. Szerdán a baloldali pártok még telve voltak bizalommal és hittek abban, hogyha politikájuk zárt számba süríti is a jelöltjükre szavazókat, de *Bárczy* István fényes nevével és kedvelt egyéniségével ellenkező politikai nézetű városatyákat is arra lehet bírni, hogy Bárczy Istvánra szavazzanak. Ebben a reménységükben nagyon súlyosan megcsalatkoztak már a szerdai napon, mert kiderült, hogy azok, akik mindenáron, tehát egyéni szimpátiák feláldozásával is biztosítani akarják a törvényhatóság munkaképességét, hatalmas többségben vannak és áttörhetetlen falanxban vonulnak fel a választáson. Ez már szerdán bebizonyosodott és pénteken a baloldali pártok már inkább csak a zászló becsületéért küzdöttek és *Bárczy* István is valószínűleg csak ezért tartotta fenn jelöltségét. A szerdai eredmény, amely *Bárczy* Istvánnak és *Sipőcz* Jenőnek egyaránt 124—124 szavazatot, *Ripka* Ferencnek pedig 56-ot juttatott, rendkívüli meglepetésként volt elkönyvelhető. A baloldali pártok valósággal konsternálva voltak, míg a jobboldal örömújjongva vette tudomásul az eredményt.

A pénteki nap valósággal lanyha és unalmas volt. Hiszen már senki nem kételkedett az eredményben. A szavazás határozottan vontatottan indult meg, csak az utolsó órában kezdtek tömegesen az urna elé járulni a választók, akik szerdán 304, pénteken pedig 302 szavazatot adtak le. Felvonult tehát mindenki, csak azok nem jöttek el, akik külföldön tartózkodtak és nem jelenhetett meg a közgyűlés legidősebb tagja, *Radocza* János, aki ágybanfekvő beteg. De eljöttek azok, akiket hordágyon, vagy baráti karokon kellett a szavazatszedő küldöttség helyiségébe szállítani. Mindenki ott volt és mindenki szavazott. Amikor már érezni lehetett, hogy több szavazat nem várható, a hangulat erősen megélénkült. Mintha a két nap izgalmát mind belesürítették volna a várakozás szívdobogtatóan ideges félórájába. A szavazatszedő küldöttség ajtaja előtt az újságírók és városatyák zsúfolt tömege várta az eredményt, lélekzetelfojtottan, úgyhogy a csöndben hallani lehetett a golyók kopogását, amelyeket bent a szavazatszedő-bizottság számlált. Még nem nyíltak meg a szavazatszedő helyiség ajtajai, még javában szerkesztették a jegyzőkönyvet, egy lélek az ajtón se ki, se be nem lépett, de már futótűzként terjedt el hír az új Városháza egész épületében, hogy *Sipőcz Jenő 166, Bárczy István pedig 135 szavazatot kapott.* A közgyűlés tagjai betódultak az ülésterembe, s izgatottan, kipirult arccal várták az eredmény kihirdetését. A jobboldal nem tudta titkolni örömét, a karzat is zajongott, az uccán egybegyűlt tömeg pedig lelkesen éljenezte *Sipőcz* Jenőt. A baloldal idegeskedni kezdett a karzat tüntetése miatt és így maga a kereszténypárt volt az, amely a Sipőcz Jenő mellett tüntetőket leintette.

Ekkor érkezett meg a terembe *Folkusházy* Lajos alpolgármester, aki *Buzáth* János alpolgármester és *Lamotte* Károly tanácsnok-főjegyző kíséretében elfoglalta az elnöki széket és halálos csöndben hirdette ki az eredményt. A jobboldal és a középső padsorokban ülő városatyák újjongva ugrottak fel helyükről, míg a baloldal ülve maradt, a jobboldal lelkesen éljenezte *Sipőcz* polgármestert, majd *Folkusházy* alpolgármester felkérte a negyvenkéttagú, előre kijelölt küldöttséget, hogy hívja meg *Sipőcz* Jenő polgármestert az ülésre. Amikor *Sipőcz* Jenő újonnan megválasztott polgármester belépett a közgyűlési terembe, az elnöki emelvénnyel szemben elhelyezett díszes címerpajzsok körül kigyultak a villanykörték, ami az amúgy is fényesen kivilágított teremnek rendkívül ünnepélyes jelleget adott. A fekete díszmagyarba öltözött polgármester a jobboldal és a közép lelkes éljenzése közben foglalta el helyét az elnöki emelvényen.

Sipőcz Jenő polgármesteri esküje és székfoglaló beszéde ünnepélyesen és aránylag zavartalanul folyt le. A baloldal egyes elemei ugyan közbeszólásaikkal igyekeztek imitt-amott megzavarni a programmbeszédet, de a polgármester fölényesen elsiklott a közbeszólások mellett és azokat figyelemre sem méltatva, folytatta beszédét, amely a jobboldalon egymás után váltotta ki a lelkes jeleneteket, de teljes megelégedést hozott a középen is. A baloldali pártok a választási küzdelemtől még mindig forró és izgatott levegőben természetesen nem nyilatkoztak meg a polgármester expozéjával szemben, de kétségtelen, hogy ez az objektív, nyugodt és Budapest polgármesteréhez méltó székfoglaló az ő tetszésüket is teljesen megnyerte és *Sipőcz* Jenő számára könnyebbé tette az utat, amelyen egész Budapest bizalmához eljuthat.

A polgármester székfoglalójának befejezése után újból felzúgott a taps és az éljen, majd, miközben a közgyülés tagjai a himnuszt kezdték énekelni, a városatyák valósággal elárasztották az új polgármestert gratulációikkal. A gratulációban azután a baloldalról is számosan kivették a részüket és az események objektív szemlélői azzal a benyomással távoztak el az ünnepi közgyülésről, hogy *Sipőcz* Jenő megválasztásában minden párt meg fog nyugodni és hamarosan visszatér a közgyülési terembe a nyugodt munka időszaka.

Budapest ragyogása

Az I. H. V. tagjai új világvárost és új országot fedeztek fel

Budapest egész érdeklődését és idegéletét a héten a polgármesterválasztás foglalta le. Azért mégis sok figyelem jutott egy másik eseménynek is, amely Budapest életében igen nagyjelentőségű volt. Szinte azt kellene mondanunk, hogy a világ szállodásainak Budapesten való látogatása jelentőségében fölülmul minden olyan törekvést és eredményt, amelyet eddig Budapest idegenforgalma érdekében elértünk. Nem volna méltó ehhez a nagy eseményhez, ha itt neveket sorolnánk fel és nevek előtt hajtanánk meg az elismerés zászlaját. Mindenki nemcsak megtette kötelességét, de sokkal többet tett, mint amennyi kötelessége lett volna, mert mindazok, akik ennek a mérhetetlen jelentőségű eseménynek mozgatói voltak, Budapest iránt érzett szeretetüktől fütve, csodákat müveltek. Vonatkozik ez talán legelsősorban a budapesti szállodaipar kiváló képviselőire és azoknak nagyszerű vezetőire, de vonatkozik az idegenforgalmat elősegiteni hivatott szervekre, minden hatóságra, főként magára a főváros vezetőségére és vonatkozik Budapest minden egyes polgárára, aki kisebb, vagy nagyobb mértékben hozzájárult a ritkaielentőségű vendégjárás sikeréhez.

Egész általánosságban bizonyos az, hogy Budapest idegenforgalmának emelése szempontjából nagyon életrevaló gondolat volt a nemzetközi szállodás kongresszusnak Budapestre való meghívása. Már maguk azok is, akik lehetővé tették ennek a meghívásnak elfogadását, minden elismerést megérdemelnek. Ennek a városnak természeti és müvészi szépségei olyan hatalmasak, hogy magukban is örökké feledhetetlen benyomást tesznek az idegenre. Az I. H. V. tagjai pedig olyan szorosan kapcsolódnak bele az egész világon áramló idegenforgalomba, hogy igen sokat használhatnak a magyar idegenforgalom ügyének és így Budapest felvirágoztatásának is. Talán nincs még egy olyan eszköze a propagandának, mint az, hogy az egész müvelt világ hatalmas szállodáinak tulajdonosai szépet és jót mondhatnak a magyar földről, a magyar fővárosról, azoknak a pénzes és a világlátás szenvedélyében élő idegeneknek, akik szállodáikban megfordulnak.

Nagyhatású lett volna tehát az I. H. V. budapesti kongresszusa Budapest idegenforgalmára nézve akkor is, ha a világ nagy szállodáinak tulajdonosai csak a hétköznapi Budapestet látják. De sokkal több történt ez alkalommal. A magyaros vendégszeretetnek örökké fénylő példája lesz az, ahogyan ezeket az urakat Budapesten fogadták, nemcsak az ünnep rendezői, de maga Budapest közönsége is. Attól a pillanattól kezdve, hogy a hajóállomásnál szakadó esőben a lelkes közönség sok száz főnyi tömege várta és ünnepelte őket, ezeknek az uraknak minden lépése Budapesten gyöngéd figyelemmel és szeretettel volt előkészítve. Nem a magunk önérzete diktálja, de a vendégek nyilatkozatainak egész tömegéből derül ki az, hogy a nyugati kultúra rendkívül magas megnyilatkozásával találkoztak itt Budapesten. Ezek az urak mély meggyőződéssel, az elragadtatás lelkesedésével fogják hirdetni Budapestről, hogy ezt a várost mindenkinek látnia és szeretnie kell. A természet szépségei, Budapest épitési remekei, ennek a városnak hatalmas, modern intézményei meglepték a külföldi vendégeket, akik csak az áhitat hangján tudtak Budapest szépségeiről nyilatkozni. A vendéglátás melegsége elragadta őket. A magyar kultúra nagyszerű megnyilatkozásai extázisba hozták őket, és a terített asztalok mérhetetlen gazdagsága, a magyar konyhaművészet csodái, elragadó hatással voltak rájuk.

Helyesen cselekedett tehát mindenki, aki ezeket a vendégeket és pont ezeket a vendégeket elkényeztető szeretetben részesítette és ellátta minden széppel és minden jóval. Tudjuk, hogy töméntelen anyagi áldozatot emésztett fel az a néhány nap, amíg az I. H. V. vendégei Budapesten tartózkodtak, de ezek az áldozatok bőséges kamattal együtt fognak a jövőben megtérülni. Ismételjük, hogy az idegenforgalom propagandájának hasznosabb eszközét el sem lehet képzelni, mint azt, hogy ezeknek az uraknak olyan Budapestet mutassunk be, amelynek láttán elálmélkodtak és amelynek megismerése után igaz hittel mondhatják majd mindenütt, hogy a magyar főváros szépségei utolérhetetlenek és hogy az idegen ebben a városban a nyugateurópai kultúra inkarnációjával találkozhatik. Boldog örömmel könyvelijük el, hogy az I. H. V. budapesti látogatása végre reális irányba terelte az idegenforgalmi propagandának eddig inkább álmodozó és sikerekben szegény, bár becsületes munkásságát.

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szíjkerekek gyártása.
egészségügyi, müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi ucca 4.

Sebők János Alapittatott 1886 Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

BERKES JENŐ mü- és épületlakatos
Budapest, IV., Piarista-u. 8. Telefon: 71—34.

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

ZONGORAK
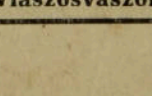
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám. Telefon: József 121-04
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

MÁJER GASPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

Kiépül az egységes polgári front

A polgári pártok politikamentes kooperációra szövetkeznek — A restauráció további zavartalan lefolyása biztosítva van

Mindegyik párt külön megtartja önállóságát és akciószabadságát

Lezajlott a polgármesterválasztás és a törvényhatóság életéből kikűszöbölődött egy olyan probléma, amely másfél esztendőn át foglalkoztatta és izgatta, idegesítette a pártokat. Azzal, hogy a kormány fokozott bizalmának kifejezésével megerősítette a főpolgármesteri székben Ripka Ferencet és azzal, hogy a törvényhatósági bizottság jelentős többséggel újból polgármesterré választotta Sipőcz Jenőt, most már határozottan stabilizálódnia kell a városházi helyzetnek. Eddig bizonyos ideiglenesség érzése nyugtalanította a kedélyeket, most azután az állandóság biztosságának kell átvennie a városházán az uralmat. Ennek érdekében pedig mindent el kell követni.

Le kell vonni egyszersmind a konzekvenciákat politikai szempontból is a választás eredményéből és a választás körülményeiből. Ezen a választáson beigazolódott az, hogy a polgári elemek összetartása biztosíthatja a törvényhatósági életben a polgári hegemóniát, de biztosíthatja egyben a békés, nyugodt és zavartalan munkát is.

Ez a gondolat önmagával hozta a polgári front kialakulásának szükségességét.

Az események és eredmények áttekintése máris meghozta ezt a kívánt eredményt és a polgári front kiépítésére vonatkozólag a Fővárosi Hírlap jelentheti, hogy az tökéletesen a megvalósulás útjára léphet. Értesülésünk szerint ugyanis

a jövő héten pártvezérek nyilatkozatai jelennek meg, amelyek a polgári front megalakulását fogják dokumentálni.

A vezéri nyilatkozatok között ott lesz az Egységes Községi Polgári Párt elnökének, dr. Kozma Jenőnek, a Szabadelvű Párt vezérének, Ugron Gábornak és a Keresztény Községi Párt vezérének, Wolff Károlynak nyilatkozata. E nyilatkozatok értelmében

az Egységes Községi Polgári Párt, a Szabadelvű Párt és a Keresztény Községi Párt kooperál a polgári front kiépítésében, de önállóságukat és akció-szabadságukat természetesen továbbra is föntartják.

Budapest életében a tervek és feladatok egész serege áll megvalósítás előtt. Mindezeket azonban természetesen csak a közgyűlés munkaképessége révén lehet megvalósítani és ennek a békés és politikamentes közgyűlési munkának a jövőben legfontosabb pillére a három párt kooperációja lesz. Fel sem lehet tételezni, hogy bármelyik párt magára vállalhatná azt a népszerűtlen és gyászos szerepet, hogy az alkotómunkát megakassza, mégis szükség van ennek a polgári frontnak a kiépítésére, hogy a törvényhatósági munka erős és biztos alapokon nyugodjék.

Ez a polgári front feladatául tűzi ki elsősorban, hogy a politikát legteljesebb mértékben távoltartsa a főváros törvényhatóságának életéből.

mert a mai közgyűlés multja bizonyítja a legjobban azt, hogy a politikamentes városháza még a legnehezebb körülmények között is szép eredményeket tud elérni a fejlődés útján. De vannak szomorú tapasztalatok arra vonatkozólag, hogy mihelyt politikai kérdések tűnnek fel a láthatáron, azonnal felbomlik a pártok között a harmónikus összefogás lehetősége. Éppen azért igen nagy szükség van erre a most kialakulóban levő kooperációra, amely három párt szoros együttműködése révén numerikus többséget is biztosít a közgyűlésben és ez a numerikus többség minden erejével megakadályozza azt, hogy bármely oldalról a politika gyülekony anyagát csak érinteni is lehessen.

A kooperálásra készülő három párt mindegyike teljes odaadással hajlandó odaáldozni akár pártérdekeit is az alkotómunka, a társadalmi és felekezeti béke és a minden vonalon való kiengesztelődés érdekében.

Szervesen, intézményesen biztosítja a három kooperálásra készülő párt ilyenformán azokat a gondolatokat, amelyekkel két esztendővel ezelőtt Ripka Ferenc főpolgármester indult el, hogy a főváros nyugtalan és izgatott életét nyugvópontra vigye. Hatalmas erővel támasztja alá a politikamentes városkormányzás lehetőségét dr. Sipőcz Jenő polgármester székfoglaló beszéde is, amelyben hangsúlyozottan és aláhúzottan jelentette ki, hogy minden pártköteléktől függetlenül, teljesen elfogulatlanul akarja kötelességeit teljesíteni a főváros egész lakosságának érdekében. Minden remény megvan arra, hogy ez a politikamentes alkotó tevékenység biztosítani tudja a főváros szociális, kultúrális és gazdasági haladását, mert megvan a lehetősége annak, hogy ilyen körülmények között Budapest törvényhatósági bizottságának egyedüli célja a város felvirágoztatása lehet.

Az egységes polgári front kialakulása azonban a legtávolabbról sem jelenti azt, hogy a kooperáló pártok a maguk számára akarják biztosítani a városházi hatalmat és a többi pártot ki akarnák zárni az együttes, közös alkotómunkából. Ellenkezőleg:

a kooperáció célja az, hogy az alkotó, békés munkának lehetőségéhez alapot nyujtsanak.

Természetesen nemcsak lehetővé teszi a többi pártok munkásságát, hanem egyben ébren kívánják tartani az egész közgyülésben ennek az alkotómunkának a vágyát és minden törvényhatósági tag lelkiismeretére apellálva, kívánják azt, hogy minden párt és minden egyén a legteljesebb mértékben kivegye részét a munkából. Ezt a gondolatot fejezte ki Sipőcz Jenő polgármester is székfoglaló beszédében, amikor kifejtette, hogy a törvényhatóságon belül pártok vannak ugyan, amelyek felfogásokra, sőt világnézetre is szembenállanak egymással, de valamennyiöknek egyesülni kell a fővárosért való önzetlen, küzdelmes munkában.

Az említett három párt kooperálása már a legközelebbi napokban megtörténik és így első együttes fellépésük már a tisztújítás további részére is biztosítva lesz. Ezek

a pártok a maguk numerikus többségével is oda fognak hatni, hogy a tisztújításnál minden meglepetés ki legyen zárva és hogy a főváros régi, köztiszteletben álló főtisztviselői továbbra is megmaradhassanak helyükön és továbbra is végezhessék eredményes munkájukat,

amellyel kiérdemelték a törvényhatósági bizottság nagy többségének elismerését. Általában, ami a tisztújítás további részét illeti, általános a meggyőződés, hogy a törvényhatósági bizottság összes pártjai arra a meggyőződésre jutottak, hogy a városházi helyzet stabilizálása és a munka zavartalansága szempontjából senki ellen sem szabad megtorló expediciót vezetni. Nincsenek indexen tisztviselők és bizonyára általános megnyugvást fog kelteni a városban is, ha a közgyűlés bizalma az egész tisztviselői kart kitűnteti azzal, hogy hosszú éveken át végzett becsületes munkájáért újból mindenkit megválaszt a régi helyére.

Ha a vételárat a megtett kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik arról, hogy
LEGOLCSÓBB ÜZEM
a
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusító:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemű épület- és műlakatosmunkák, takaréktűzhelyek és vasredőnyök készítését és javítását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6 ■ Telefon: 23—36

Telefon: 158—18. SODEMANN ALBERT Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut utca 1. — Műhely: I., Attila utca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék magyarországi vezérképviselete.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 129-64. V., Mária Valéria-utca 10.

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest.
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

LEGSZEBB SZŐRMEBUNDÁK ELKÁN GYULA SZŰCS
SZŐRMENAGYÁRUHÁZÁBAN
BUDAPEST,
VII., KÁROLY-KÖRÚT 19.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemű badogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ÉS GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZÍT: lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

Alapíttatott 1892 Özv. CZIER GUSZTAVNÉ
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

LEDNICZKY és TÁRSA
acéllemez-, fa- és vászonredőnyök, napellenzőernyők és lakatosárú-gyára, épület- és műlakatosság
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 24. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 52—83.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

Zuzan Béla Budapest
díszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágítási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, színpadi hatásvilágítások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok.

Elektromos világítási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült görredőnyök, esslingeni faredőnyök, napellenző szerkezetek, vászonredőnyök. Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapíttatott 1896-ban. Vidékre díjmentes csomagolás. Alapíttatott 1896-ban.

Október elsején lejárt a próbaautobuszok forgalombaállításának terminusa

Kilenc kocsi versenyfutása — A megfelelő tipus kiválasztása ez év végéig megtörténik — Till Antal vezérigazgató nyilatkozata

A főváros útvonalain a napokban ismét újabb tipusú autobuszok bukkantak fel és az utazó közönség szinte válogathat a különféle színű, nagyságú és gyártmányú gépcsodák között. A vadonatúj, valóban világvárosi külsővel biró autobuszok között furcsa ellentét gyanánt ott zörögnek-zakatolnak még mindig azok a régi kocsik, amelyek annak idején első motorosjáratok gyanánt jelentek meg a főváros forgalmában. Miként ismeretes, a főváros vezetősége a közeljövőben erősen ki akarja fejleszteni az autobuszforgalmat, az új relációk egész sorát fogja életbeléptetni és a viszonylag legjobb, legelőnyösebb teljesítményü tipusokat akarja bevezetni a forgalomba.

A próbakocsik bejelentésének és forgalombaállításának határideiét a tanács annak idején október 1-re tüzte ki

és igy rövidesen döntés alá fog kerülni, hogy a próbajáratokon résztvevő kocsik közül mely tipusok fognak véglegesen belekerülni a főváros forgalmába.

Kérdést intéztünk ezzel kapcsolatosan

Till Antalhoz,

a *Székesfőváros Közlekedési Vállalatának* vezérigazgatójához, akitől a következő információkat nyertük:

— A közgyülés tudvalevőleg a jelen év júniusának elején utasította a tanácsot, hogy különböző próbakocsikat állítson be a főváros autobuszforgalmába és azok működéséről tegyen véleményes jelentést. Ennek megfelelően az autobuszüzemre felügyelő bizottság közbenjöttével a fővárosi autóbuszüzem igazgatósága a különböző hazai és külföli cégekkel létesített megállapodásaihoz képest, különféle tipusú és rendszerű autóbuszoknak a próbaüzembe való beállítását határozta el. Az is határozatba ment, hogy a próbakocsikat legkésőbb szeptember végéig kell leszállítani, illetve a részvételüket bejelenteni és legalább 10 heti időtartamra kell azokat a próbajáratok céljára átengedni.

— Eddig a következő tipusok jelentkeztek a próbajáratokon való részvételre:

a Laurin—Klement-féle gyár traktoros gépe.

amely már a mult év november 4-ike óta végez próbajáratokat;

a NAG (National Automobil-Gesellschaft) berlini gyár gépe.

amely a jelen év február 13-ika óta működik;

a braunschweigi Büssing-gyár nagy hathengeres gépe.

amely július 23-ika óta közlekedik;

az angol Daimler-gyár nemrég érkezett vörös lakkozású kocsija.

valamint

a düsseldorfi DAG gyárnak ugyancsak a napokban jött és szeptember 30-a óta működő autobusza.

Itt van azonkivül működésre készen a Renault-gyár gépe, melynek a karosszériáját a napokban szállította le a Ganz-gyár, valamint a Győri Vaggongyár most érkezett autobusza. E két utóbbi tipus ugyancsak pár napon belül meg fogja kezdeni a próbajáratait.

— Ezenkívül még idejében *bejelentés történt* a német *Daimler-Benz gyár, valamint a bécsi Fross-Büssing gyár részéről egy-egy saját gyártmányú kocsinak a próbajáratokon való részvételére vonatkozóan.* E gépek jelenleg már úton vannak és engedélyünk alapján egy kissé megkésve fogják megkezdeni a próbajárataikat. Összesen tehát kilenc különféle géptipus fog résztvenni a próbajáratokon és ezek közül egy magyar, míg nyolc külföldi gyártmány.

— A próbajáratok alatt a gépeket szállító vállalatoknak

napi félmillió koronát fizetünk.

viszont ez az összeg az amortizációja lesz az illető tipus vételárának, amennyiben a főváros utólag a megvásárolandó gépek kategóriájába sorolná. Igy például a tavaly óta működő *Laurin-Klement-féle autobusz vételára már teljesen ki lesz fizetve,* amennyiben a főváros választása erre a tipusra esnék. Ennek a gépnek az ára ugyanis a különféle költségekkel együtt 555 millió korona. A napi félmillió korona bérösszeg fejében természetesen a fővárost illeti az utasok szállításából befolyó teljes bevétel.

— Az autobuszok próbajáratairól minden valószínüség szerint még a jelen év végén jelentést fogunk tenni és ennek alapján a tanács megfelelő javaslatot fog terjeszteni a közgyülés elé. Természetesen

a magyar ipar érdekeit a lehető legnagyobb mértékben szem előtt kívánjuk tartani

és előreláthatóan a megvásárolt tipust részben, vagy egészben Magyarországon kell majd előállítani. *A NAG-kocsik belföldi gyártására vonatkozóan már létre is jött az előzetes megállapodás a MÁV gépgyárral, valamint a hatkerekü braunschweigi kocsinak az itteni gyártásával kapcsolatosan a Schlich-Nicholson gyárral.* Hasonló tárgyalások folynak — tudomásom szerint — máris a *Kistarcsai Vaggongyár, a Weisz Manfréd-féle gyár, a Ganz—Danubius* és a *MÁG részéről* a többi tipusok belföldi gyártására vonatkozóan. Remélhető tehát, hogy mikorára a főváros dönteni fog a próbajáratot végző autobuszok felől, már valamennyi tipus forgalombahozói kellő kapcsolattal fognak rendelkezni valamelyik hazai iparteleppel a belföldi gyártást illetően.

— Érdemesnek tartom még megjegyezni, hogy a próbajáratok tartama alatt a régi autobuszainkat fokozatosan kivonjuk a forgalomból és alaposan átszereljük és kijavítjuk, úgy hogy a próbajáratok eredménytelensége esetén azt mindenesetre elérjük, hogy a 16 régi kocsink ismét teljesen üzemképes lesz.

A NAG. tíz kocsija

Más oldalról szerzett információnk szerint a NAG. egyidejüleg a próbakocsijának az átengedésével, a vele szerződéses viszonyba lépett MÁV gépgyárral oly megállapodást kötött, hogy átruházza a tulajdonában levő kocsi szabadalmát a MÁV gépgyárra, de

kötelezte a MÁV. gépgyárat, hogy ennek fejében 10 drb alvázat (chassie) fix számlára vegyen át.

Értesülésünk szerint ezeket az alvázakat a MÁV gépgyár időközben át is vette abban a reményben, hogy a főváros a tíz kocsit feltétlenül megtartja. A főváros részéről a kocsik megvételére vonatkozólag még semmiféle megállapodás nem történt, mert ehhez természetesen a közgyülés jóváhagyása is szükséges. Evvel szemben arról értesülünk, hogy a kereskedelmi miniszterium ragaszkodik ahhoz, hogy a főváros az autobuszüzem kiterjesztésénél elsősorban a szóbanforgó 10 kocsit vegye kombinációba és azokat minden körülmények között vegye át, annál is inkább, mert ez nem jelentené a hazai ipar mellőzését, miután a kocsik karosszériáját már a magyar ipar szállítaná. Kívánatos volna, hogy a főváros és a kereskedelmi miniszterium ebben a kérdésben mielőbb kölcsönös megértésre jutnának, mert a közre hátrányos volna, ha az autobuszüzem nagyarányú kifejlesztése a 10 kocsi átvétele miatt hosszabb időre megakasztatnék.

A legjobb magyar folytonégő kályhák
KALOR PERPETUUM
Óvakodjunk az utánzatoktól!
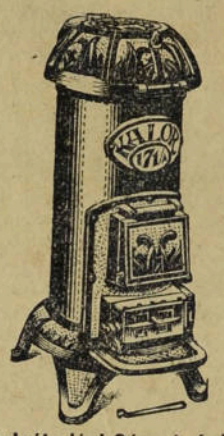
Óvakodjunk az utánzatoktól!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Bpest, VI, Aréna út 128. Tel. 971-88
Városi raktár:
V, Kálmán ucca 15. Telefón: 983—25
Házszámra ügyelni!

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36. sz.
Telefon: József 85—48

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fütés Csatornázás

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden színben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világitási, jelző és telefonberendezések építése és javítása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37. Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

Magyar Királyi Osztálysorsjáték
Egyetlen sorsjeggyel nyerhető szerencsés esetben
500.000 pengő =
6.250,000.000 hatmilliárd és 250 millió korona és pedig:
300 000 pengő =
3.750,000.000 hárommilliárd és 750 millió korona
200.000 pengő =
2.500,000.000 két és félmilliárd korona
összesen 36.000 nyeremény, több mint 69 milliárd készpénzben.
A sorsjegyek hivatalos árai osztályonként:
Egész 250.000 K | Fél 125.000 K | Negyed 62.500 K

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személysök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

Ripka Ferenc főpolgármester kiveszi részét a polgári rend összekovácsolásának munkájából

Kállay Tibor a Ferenc-napi vacsorán ünnepelte Ripka Ferencet és a nyitott kapu elvét állította fel, amelyen beléphet mindenki, aki erős meggyőződéssel akarja szolgálni a magyar állam és a főváros érdekeit

A *Budai Társaskörben* vasárnap este nagy ünneplésben részesítették dr. *Ripka* Ferenc főpolgármestert névnapja alkalmából. A társaskör nagytermeit zsufolásig megtöltötte az ünneplő közönség, amelynek soraiban megjelent *Kállay* Tibor, a *Polgári Egység Klubjának* elnöke is.

Ziegler Géza, a társaskör elnöke üdvözölte és a *Bakonyi* János által felajánlott díszes ezüstserleggel köszöntötte a névnapi ünnepségen *Ripka* Ferencet.

Kozma Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a párt hűségéről és bizalmáról biztosította az ünnepeltet és a jelen voltak lelkes tapsai közben mutatott rá arra, hogy *mennyit ártottak a főváros fejlődésének, a haladásnak és a megértés ügyének azok, akik a polgármestervválasztáson önös érdekek által vezéreltetve, nem fogadták el azt a megoldást, amely a nyugodt munka megteremtését legjobban elősegítette volna.*

Huber Vilmos üdvözlő szavai után

Ripka Ferenc dr.

szólalt fel, aki meghatva mondott köszönetet a szeretet megnyilvánulásáért és hangsúlyozta, hogy továbbra is

ki fogja venni a maga részét abból a munkából, amelyet assisi Szent Ferenc indított meg a polgári rend összekovácsolásával.

Eddig is az volt a politikai vezérelve, hogy Isten dicsőítéséből nem szabad embergyülöletet termelni és ezután is a *megértés és a szeretet fogja vezetni tevékenységében.*

Nagy éljenzéssel fogadták dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester beszédét, mely után

Kállay Tibor

emelkedett szólásra. Beszéde elején rámutatott arra, hogy ebből a társaskörből indult ki először Budapesten a Bethlen-párti politika, Ripka Ferenc működésével kapcsolatban. Ez a társaskör ismerte fel és látta be azt az igazságot, hogy

a magyar ember a háború, a forradalmak és hosszú megpróbáltatások után békére, nyugalomra és az energiának az alkotómunka céljaira való összefogására vágyik.

Láttuk, hogy azok a pártok, melyek két évvel ezelőtt szerepeltek a fővárosban, az energiát nem mindig használták fel arra a célra, hogy abban versenyezzenek, *ki szolgálja legjobban a közületet.* Gyakran igen tiszteletreméltó személyek ellen indultak olyan harcba, amely a polgárok csoportjait állította egymással szembe. Szükség volt olyan politikára, amely *összefogjon minden energiát és ne engedje azt elfecsérelni személyek elleni harcban.* A nemzeti eszme azoknak a pártoknak a kereteiben sohasem képviselt igazi erőt, mert hiszen nagyobb jelentőséget adtak osztályoknak, felekezeteknek, mint a nemzeti eszme erejének, pedig

a nemzeti eszme az, amely hivatva van kiküszöbölni az ellentéteket, összefogva mindenkit az alkotómunkában.

Szükség volt annak a politikának az érvényesítésére, amely a *nyitott kapu elvét állította fel, amelyen bejöhet mindenki, aki erős meggyőződéssel akarja szolgálni a magyar állam és a főváros érdekeit.* Az elsők között volt ez a kör, amely felismerte, hogy a kormányzat, amely oly nagy sikereket ért el úgy bel-, mint külpolitikai vonatkozásban, megérdemli a bizalmat a főváros közönsége részéről, hogy a kormányzattal összefogva, azzal harmóniában jobban mozdíthatja elő a főváros érdekeit, mint ahogy az eddig történt. Ennek az elgondolásnak az alapján indult el *Ripka* Ferenc dr. vezetésével az a csapat, amely ezeknek az eszméknek diadalrajutását kívánja. Nincs abszolut többsége ennek a csoportnak a városházán, de azért

alkotó faktorok, mert ha nem is tudják száz százalékig érvényre juttatni a maguk elveit, módjuk van rá, hogy azokat az intézkedéseket juttassák diadalra, amelyek az ő programmjuknak és felfogásuknak megfelel.

A csoport tagjainak egyénisége és jelleme garancia arra, hogy nem arra valók, hogy valamely nagy párthoz odacsapódjanak és annak kiegészítő részét képezzék. Ők követik a maguk megállapított programmját. *Csak a városházán vannak kisebbségben, de tagjai annak az országos pártnak, amely többségben van ebben az országban és tagjai annak a pártnak, amelyben az ország bizalma alapján a miniszterelnök tartja kezében az ország kormányzását.* (A jelenlevők lelkesen éljenzik *Bethlen* István gróf miniszterelnököt.) Ez a párt a maga határozott útján halad, ennek bizonysága a polgármesterválasztás ügye is. Minél inkább a pártszenvedélyek tüzébe került, hogy ki legyen Budapest polgármestere, annál inkább szükség volt arra, hogy ez a párt odavigye *Ripka* Ferencet és mellette haladva menjen bele a küzdelembe. Két nagy erkölcsi eredménye van a küzdelemnek. Az egyik az, hogy határozottan dokumentálódott ennek a pártnak az önállósága és öncélúsága, a másik eredmény pedig, hogy

egyes kiváló szerepet játszó egyéniségek állítólag Ripka Ferencre adták szavazataikat.

Hogy ezeket az egyéniségeket sikerült a mi táborunknak megnyerni, fokozottabb mértékben rójja ránk azt a feladatot, hogy *egy jottányit se menjünk sem jobbra, sem balra. Mi kizárólag Ripka Ferencet kívántuk polgármesternek és senki mást.* Ezzel szemben úgy látom, hogy a demokraták nemcsak azt kívánták, hogy inkább az ő jelöltjük kerüljön a polgármesteri állásba, kívántak egy negativumot is. Kívánták, hogy ne az a másik, akiben ők a kurzus Budapest megalapítóját látják, kerüljön a város élére. Ha tényleg ez volt az álláspontjuk, akkor

nem lett volna-e indokolt, hogy elfogadják azt a kezet, amelyet mi segítségül nyujtottunk.

Mi nem válhatunk egyes demokrata vezetők helytelen számításának korrektorává. Mi határozottan és biztosan mentünk a magunk útján és ez bennünket *Ripka* Ferenc polgármestersége felé vezetett és mihelyt ez nem sikerült, egy kívánságunk lehetett, hogy

a megválasztott feleitse el milyen párttülekedés után nyerte el a mandátumát és váljék mindenkinek, egész Budapestnek polgármesterévé.

Ezt kívánjuk a törvényhatóság munkaképességének érdekében. *Ebben a tekintetben meg vannak a biztositékaim elsősorban Ripka Ferenc dr. főpolgármester működésében.*

Nagy éljenzéssel fogadták *Kállay* Tibor szavait, majd *Siegescu* József, *Böhm* József, *Wagner* Károly, *Becsey* Antal, *Gaár* Vilmos, *Szilágyi* Károly, *Andreka* Károly, *Baransky* Gyula és mások, az egyes kerületi körök üdvözletét tolmácsolták.

Jó kávé – jó egészség!

Naponta több csésze hamisitatlan babkávéból készült »fekete« erősiti a testet. A tudomány már rég elismerte a káve jótékony hatását és fontos gyógyszernek tekinti.

Meinl Gyula

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fütésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Tungsram-izzólámpák
tiszta, fehér fénnyel égnek,
tartósak,
gazdaságosak.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

HAJNAL IMRE OKLEVELES MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Iroda: I., Attila-körút 47. I. em. Telep: VI., Reiter Ferenc-u. 22.
Telefon: József 81—05. Magas épités, útépités és mélyépités.

Telefon: J. 95-15 Budapesti Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FÜTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 – Közp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meidinger „Helios" és Redivivus folytonégő kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredőnyök, acéllemezredőnyök stb.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A III. ker. Bécsi-úti csatorna építési munkálatait Révész János kapta 210 millió K-ért.

A III. ker. Szépvölgy uccai csatorna építési munkálatait Bier és Wersetz kapta 132 millió K-ért.

A ferencvárosi helyikikötőben épülő emeletes tárház perron előtetőinek vasszerkezeti és ezzel kapcsolatos bádogos és üveges munkálatait Farkas és Társa cég kapta 36, Datner Ignác 10 és Kornis Nándor 24 millió K-ért.

A III. ker. Szentendrei-út kövező munkáit Helfenstein Károly kapta 491 millió K-ért.

Az I. ker. Schweidel József ucca rendezési munkáit Hollós Ferenc kapta 340 millió K-ért.

SZÓRAKOZÁS

Minden este A Noszty fiú esete Tóth Marival a Vígszínházban.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai utca 18. sz.

Október hó 1-től minden este ½9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépte vel
szenzációs új műsor!

A Városi Színház e heti eseményei: szerda: Az ember tragédiája klasszikus kíséretével; csütörtök: Akácfavirág Mikszáth—Fráter daljátéka, Kőszegi és Varga felléptével; péntek: Aida, 200 tagú kórus, 80 tagú zenekar, 40 tagú balett; szombat: Akácfavirág, Mikszáth—Fráter daljátéka, Kőszegi és Varga felléptével; Vasárnap délután: Muzsikus Ferkó, Zerkovitz—Szilágyi népszerű operettje; este: Akácfavirág, Mikszáth—Fráter daljátéka, Kőszegi és Varga felléptével.

Október 7—14-ig

csütörtöktől szerdáig bezárólag

a szezon legmulatságosabb vígjátéka

A SZOKNYÁS VŐLEGÉNY

főszerepben: Reginald Denny

Bemutatja

CORVIN SZINHÁZ—KAMARA—ORION

Ezenkívül a

KAMARÁBAN ÉS ORION SZINHÁZBAN

ÉN ÉS SZERELMEIM

Harold Lloyd legújabb 8 felv. vígjátéka

A **CORVIN SZINHÁZBAN** pedig

Férjhez megy a feleségem

vígjáték 7 felvonásban

főszereplők: Virginia Vally és Pat O'Malley

Vígszínház. Egész héten minden este: A Noszty fiú esete Tóth Marival. Vasárnap délután: Seybold.

Magyar Színház. Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Szeretek egy színésznőt. Szerda: Bubi. Vasárnap délután: Dr. Szabó Juci.

Király Színház. Egész héten minden este: A cirkuszhercegnő. Vasárnap délután: A pesti lány.

Városi Színház. Szerda: Az ember tragédiája. Csütörtök: Akácfavirág. Péntek: Aida. Szombat: Akácfavirág. Vasárnap délután: Muzsikus Ferkó; este: Akácfavirág. Hétfő: Faust.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

STERN és ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Szántó Ferenc
építőmester
Budapest, II., Tölgyfa-u. 8.
TELEFON: 125—37. SZÁM.

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat. Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és háziielefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

Schmelhegger Nándor cégtulajdonos: Sallay Nándor
lakatos vállalkozó Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező. Autogeiser javitásokban specialista.

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhivó: J. 96-21

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME
BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. • TELEFON 138—38.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Kőris-utca 10. Tel.: J. 48-15

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a **TETŐT**
meg kell javitani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik **KNAPPOVICS és KEPPICH**
pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

MÉHN ANTAL
ÉPITŐMESTER
Telefon: L. 986-17. BUDAPEST II., Mecset-u. 8.

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21-28.

Oláh József
épület- diszmübádogos és vizmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—59

Alapittatott: 1868. **MOLNÁR LAJOS** tüzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ.
(Omnia Mozgóval szemben) — Telefon: József 1—6.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Fütés Viz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8—97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—98.

ERTL JÓZSEF ÉS FIA ÁCSMESTEREK
Iroda: VII., Thököly-út 148.
Telefonhivó: J. 18-37. Ipartelep: VII., Hajtsár-út 97.

WEISZ SIMON
légszesz-, vizvezetéki-, központi fütési-, nyilvános fürdőberendezések és épületbádogos vállalata
Budapest, VII., Klauzál-utca 32. sz.
Telefon: József 128—05.

Az országos Vas- és gépipari kiállitáson aranyéremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tüzhelyek készitési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállalat
Budapest, VI., Izabella-u. 47. • Telefon 97-06.

Egyed János épület-, mü- és szerkezet-lakatos
Specialista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe **Budapest**
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! — Telefon: József 112—59.

Küzdelem a por és a sár ellen

A pesti oldalon kibővítik az erdőövet

A pesti por és sár problémája már a nagy alkotót, gróf Széchenyi Istvánt is foglalkoztatta, könyvet is írt róla. A por és sárral azóta is szüntelenül birkózik a főváros adminisztrációja, egyszer több, másszor kevesebb eredménnyel. A sárral valahogy csak már megvolnánk. A futóhomokot ugyanis lebilincselte a gránit, az aszfalt, a bazalt, a kátrány. A porral azonban egyelőre még hadilábon áll, főleg a nyári hónapokban a Köztisztasági Hivatal és annak kiválóan érdemes vezetője, Balló Alfréd igazgató, aki a város belterületén az olajportalanítás bevezetésével már elismerésre méltó eredményt ért el. A por azonban legnagyobbrészben nem Pesten képződik, hanem a rákosi buckákról, az angyalföldi síkról száll közénk, ahol belepi a házakat, a növényzetet és sorvasztja tüdőnket. A por beáramlását pedig csak úgy tudnánk megakadályozni, ha a fővárost erdőöv környékezné. Ez volna az a Kolumbus tojása, amire egyébként már elődeink is rájöttek, akik az erdőtelepítést 1877-ben már a pesti oldalon is megkezdték. A pesti erdőövből azonban még máig is csak kis pásztákat létesültek.

Az Erdészeti és Kültelki Bizottság legutóbbi ülésén Baransky Gyula köztisztasági és közegészségügyi okokból a pesti erdőöv további telepítését sürgette, azonban határozathozatalra egyelőre nem került a sor.

Ebből az alkalomból felkerestük az Erdészeti és Mezőgazdasági Hivatal vezetőjét,

Fekete Géza fővárosi erdőtanácsost,

aki a következőkben tájékoztatott bennünket:

— A pesti fásítási öv összesen 356.1 katasztrális hold. Ebből azonban 320 katasztrális holdat a Károlyi-forradalom és az oláh megszállás alatt a csőcselék teljesen kiirtott. Az 1877-ben és a későbbi években ültetett gyönyörű szálerdő helyén kopár pusztaság maradt, amelynek újraültetését azonban 1919 őszén és 1920-ban már megkezdtük és máig 30 hold kivételével, az egész övezet fiatal erdővel van beültetve. A pesti fásítási öv a Gubacsi-dűlőnél, Pesterzsébet, Kispest határánál egész a felsőrákosi rétekig húzódik. Itt aztán nagyobb területen megszakad. Rákoskeresztúrnál, Rákosszentmihálynál és Sashalomnál vannak ismét kisebb, össze nem függő területek, ezek közül azonban egyedül csak a Sashalomnál húzódó fenyves és a Rákoskeresztúri temető mögötti rész maradt érintetlen. A Rákosszentmihály mellett elpusztított gyönyörű akácost már pótoltuk, a Kispest és Pesterzsébetnél vonuló erdőket is részben felújítottuk, a többi húsz hold befásítása most folyik. Azt azonban kizártnak tartom, hogy a tervezett pesti fásítási öv félkörben a város körül, tehát a Dunától a Dunáig, megvalósítható legyen. Az Erdőhivatal ugyan állandóan nagy gondot fordít a kopár területek beerdősítésére, a teljes fásítási övet azonban csak akkor valósíthatná meg, ha a városrendezési és kisajátítási ügyosztály a szükséges földsávot rendelkezésre bocsátaná. A fásítási öv porfogó hatása természetesen csak úgy felelne meg e hivatásának, ha teljesen záródó, sűrű, magas erdőszalag állná útját a szélhordta pornak. Erre főleg az északkeleti határrészen volna szükség.

— A budai erdők ismét gyönyörűek és a forradalmak pusztításának már nyoma sincs. 2335 katasztrális hold pompás szálerdőnk a budai hegyeken van, 1091 hold fővárosi erdő pedig Budakeszi község határába nyúlik be. A budai erdők túlnyomó része a határvonal mentén fekszik. Helyenkint elkeskenyedő, itt-ott meg is szakadó pásztákban az ürömi határtól a budai hegyeken át a Kakuk-hegyig, illetve a Kamara-erdőig húzódnak. Az erdőségeket 78 kilométer hosszú sétaút hálózza be, amelyeknek fentartása, az erdők védelme és gondozása mellett, ugyancsak az Erdészeti Hivatal feladata. A jánoshegyi Erzsébet-kilátótorony, a Széchenyi-hegyi gloriette, az erdőkben levő közel ezer pihenő pad fentartása: mind az erdőgazdaságot terhelik.

— A főváros 1906-ban a Viharhegy-dűlőben 271 katasztrális hold kopár területet vásárolt, ebből igen nagy áldozattal már több mint 200 hold be van erdősítve. A Kamara-erdőben hatholdas gyümölcsfa-iskolát létesített a főváros, ahonnét magánosokat is ellát nemes, fajgyümölcs-csemetékkel. Az Erdészeti Hivatal ezidén kezdte meg az erdei utak alapos rendbehozását is. Az ösvényeket újból szabályozzák, az úttestet domborúra építik, azután salakkal töltik fel, végül kavicsozzák. Az idén készültek el a Nagyréthez vezető úttal, a Hűvösvölgyben a Gukkerhegyi-úttal és a tavasszal a többi hegyiutak is sorra kerülnek.

— Az útjelző-táblák már készen vannak és rajtuk a távolságokat, a célszerűség kedvéért nem kilométerekben, hanem időben tűntettük fel.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Események

Pártértekezlet. Az Egységes Községi Polgári Párt e hó 6-án, szerdán este 8 órakor V., Akadémia ucca 3. szám alatti klubhelyiségében pártértekezletet tart. A napirend tárgya: az alpolgármesterek jelölése.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

A kispolgárság szervezkedése a Józsefvárosban. A józsefvárosi Kispolgárok Társadalmi Klubja vasárnap rendkívüli közgyülésén díszelnökévé választotta Kállay Tibor volt pénzügyminisztert és elnökévé Szilágyi Károly nemzetgyülési képviselőt. A közgyülésen Szilágyi hosszabb, nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott, amelyben a polgárság szervezkedésének és a kormányzat stabilitásának szükségét fejtegette. A közgyülésről üdvözlő sürgönyt küldtek Bethlen István gróf miniszterelnöknek, Kállay Tibornak és Rinka Ferenc főpolgármesternek.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Páratlan kedvező nyerési esélyeket nyujt az új 17. m. kir. osztálysorsjáték. 72.000 sorsjegyből 36.000, tehát a fele feltétlenül nyer és a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 500.000 pengő, azaz 6 és ¼ milliárd korona. Jutalom 3 és ¾ milliárd, főnyeremények: 2 és ½ milliárd, 1 és ¼ milliárd, 625 millió, 500 millió, 312 millió, 250 millió, stb., összesen több mint 69 milliárd korona, amelynek kifizetése készpénzben államilag van biztosítva. A hivatalos árusítóhelyek minden megbízást a legnagyobb gonddal intéznek el. A sorsjegyek ára: egész 250.000, fél 125.000, negyed 62.500, nyolcad 31.250 korona. Húzás már október 16-án kezdődik.

Gazdasági értesitő

Ármozgalom az Ofa részvény körül. A tőzsdei árfejlődésben nagyobb előhaladást tett részvények közül az Ofa jelentős árnyereséget ért el, amit a tőzsdei érdekeltségek azzal az érdeklődéssel magyaráznak, amit több amerikai és egy hollandi tőkés csoport tanusít e részvény iránt. Az Ofa árfejlődése nem önálló jelensége a pesti tőzsdének, mert áralakulása teljesen a genfi tőzsdén elért árfolyamához igazodik, ahol rövid idő alatt 35 svájci frankról 50 svájci frankig emelkedett.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelitő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

— **Az Első Magyar Gyapjúmosó és Bizományi Rt.** folyó hó 2-án közgyülést tartott, amelyen elhatározta, hogy alaptőkéjét 11.250,000.000 koronáról 33.750,000.000 koronára emeli fel. Az összes új részvények a régi részvényeseknek ajánltatnak fel. Minden 25 régi részvény 50 összevont részvénynek megfelelő 2 darab, 75 pengő névértékű részvény átvételére jogosit darabonként 656.250 korona (52.5 pengő) vételár és 25.000 korona (2 pengő) költségmegtérítés lefizetése ellenében. Az 52.5 pengős átvételi árat a társaság maga egészíti ki 75 pengőre a tőketartalékból. Az elővételi jog folyó hó 2-ától folyó hó 20-ig bezárólag gyakorolható. A tőkeemelés keresztülvitele biztosítva van, mert az elővételi útján esetleg át nem vett részvények külföldön helyeztetnek el.

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZITŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

A Magyar Vasútforgalmi Rt. igazgatósága e hó 1-én tartott ülésében megállapította az 1925. évi január elsejei pengőértékre szóló megnyitó mérleget és zárszámadásokat. A társaság tiszta vagyona 8,419.673 pengő 62 fillér. Az igazgatóság a f. é. október 16-ra egybehivandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy a megállapitandó tiszta vagyonból 5 millió pengő 250.000 darab részvénynek egyenként 20 pengő névértékben való megállapításával részvénytőkeként mutattassék ki. A fenmaradó összegből 3 millió pengő tőketartalékra, 419.673 pengő 62 fillér pedig nyugdíjalapra fordíttassék. Az 1925. évi tiszta nyereség megfelelő leírások után 391.580·09 pengő. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyülésnek, hogy osztalék fejében részvényenként 15.000 korona fizettessék ki az előző évi 10.000 koronával szemben. Az üzletmenet 1926. évben is kedvezően folyik.

Alapittatott 1849 Betonépitő Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépitési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, müterep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Dunai forgalom. Folyó évi október hó 1-ével a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Rt. és a Dunagőzhajózási Társaság között a két vállalat szállítási eszközeinek kölcsönös igénybevétele tekintetében megállapodás jött létre, mely alkalmas lesz az uszályrakományi és darabáruforgalom lebonyolítását lényegesen előmozditani. Egyidejüleg kiadatnak az új áruszállítási menetrendek.

BRENNER SÁNDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Telefon: 122-08. Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPÍTTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VIII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az épitkezési szakba vágó **kőfaragómunkák** készitését

GOLDBERGER és RÓNAI
okleveles gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

SZIEBER IMRE
szobafestő-, érclényező- és mázolómester
BUDAPEST, II, BATTHYÁNY-UTCA 59.

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörü választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készit egyszerü és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

Kérje mindenütt a **SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT**
Napi 30.000 liter teljesitőképességü, legmodernebb berendezésü nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

112.256/1926. VII. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet az **I. ker., Diana-úti székesfővárosi barakkiskolaépület** körül kapcsolatosan szükséges **föld-, kőműves-, elhelyező-, bontási, átépítési, műkő-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, burkoló-, asztalos-, lakatos-, mázolómunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 10.000 (Tízezer) K-ért kaphatók 1926 október 4-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a középítési ügyosztály III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták **Orbán** Jenő tervező műépítésznél (VI., Podmaniczky-utca 9. sz., telefon: 45—66.) délután 4—6 óráig megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók. A tervek a Központi városháza, III. em. 314. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372.).

Az ajánlatok **1926 október 20-án (kedden) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott d. e. 11 órakor fognak felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1926 szeptember 30-án.

A székesfőváros tanácsa.

117.219/1926. II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet az **I., Fehérvári-út Hengermalom-uccai bérház építésével kapcsolatosan szükséges föld-, kőműves-, elhelyező-, ács-, vasgerendaszállítási, vasbeton-, bádogos- és tetőfedőmunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 20.000 (Húszezer) K-ért kaphatók 1926 október 4-től (hétfőtől) kezdve d. e. 11—1 órák között a középítési ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták **Rerrich** Béla tervező műépítésznél (IV., Képíró-u. 5. sz., telefon: J. 82—66.) d. e. 10—12 óráig megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók. A tervek a Központi városháza, III. em. 354. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI ügyosztályában (III. em. 372.).

Az ajánlatok **1026 október 20-án (szerdán) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott d. e. 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1926 szeptember 30-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.**
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és mükőipari vállalata, épület-, menyezet- és mükőmunkára
MŰTEREM: **II., BR. LIPTAY UCCA 10**
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: **II., ZSIGMOND UCCA 9**
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

Ungár Nándor
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Telefon: L. 982-20 *Budapest VI, Nagymező-ucca 28*

JÓNÁS ALBERT
vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: Jó sef 28—02.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készít templomberendezéseket és különleges butorokat. —

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

ASBESTIT hézagtalan asbest-padló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T.119—95.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi Árvaház épületében)
Ornament, templom, sírkereszt és rácsok készítése.
Sodronyfonatkészítés. Telefon: József 6—62

LUTZ Luka Ede és Társa Lakk- és Festőnegyár Rt. Budapest VIII. Bonagy-utca 4.-6.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

Műpadlókészitések,
Linoleum, Beton és Extrich aljzat munkálatait eszközli
SCHRAUB ISTVÁN padlóburkoló mester
Budapest, V., Vadász-utca 32. Telefon: Teréz 105-46

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készít és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

NAGY LAJOS ÉPITŐ-MESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. **Költségvetés díjmentes.**

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

„FETIS" szabadalmazott, fürösre kész CSEREPKÁLYHA
szen szállitható, vasbetétes
a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerűbb szobafütést nyujtja
Megrendelhető: a **Budapesti Keramiai Müveknél**
Tulajdonos **Csik József,** X. kerület, Kada ucca

Reisinger Aurél okl. gépészmérnök
villamossági vállalata Alapitási év 1906
Iroda és műhely: **VII, Vilma királynő-út 33**
Telefon: József 28-64. **Telefon: József 28-64.**

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

Tapétázas gyari áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

TOÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — *Készít:* Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktűzhelyeket.

HAHN IGNAC
MŰÉPITŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZITŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és építési vállalata
Magasépitás, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

Tel.: J. 80-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 80-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára

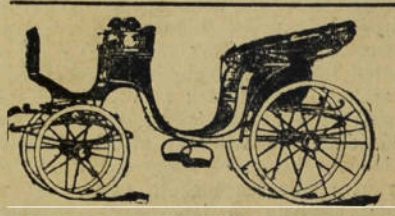

Tehergépkocsi-karosszériagyártás
Kovácsműhely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 58-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 55—56. Saját ház. Telefon: József 92—47.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
Szepessy Sándor utóda
SZEPESSY GYULA okl. mérnök
Telefon J. 80-30 BUDAPEST, VIII., ABONYI-UTCA 25 SZÁM.

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. október 13. — 41. szám

FŐVÁROSI HÍRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-utca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Nagy események

vetik előre árnyékukat és ezek a nagy események máris erőteljesen csatasorba állítják Budapestnek azt a polgárságát, amely a béke, a nyugalom és az egymás megbecsülésének atmoszféráját akarja megteremteni, hogy ebben az atmoszférában az ország és a főváros gazdasági, kultúrális és szociális fellendülése a legteljesebb mértékben biztosítható legyen. Budapest liberálisan gondolkodó polgárságának nagy tömegei látták be, hogy az improduktív ellenzékieskedés nem lehet a munka megindításának egyenes és rövid útja. Az a kormányzat, amely erős kézzel, diplomatikus céltudatossággal és egy beteg ország kíméletes kezelésével meg tudta teremteni a konszolidációt, véghez tudta vinni a gazdasági szanálás hatalmas munkáját és nemzetközi vonatkozásban is helyre tudta állítani a békét, az a kormányzat kétségkívüli alkalmas arra is, hogy a belső munka megindítását a legrövidebb úton elérje. Budapest és az ország polgársága ezt látta be, amikor mind nagyobb erőkkel tömörül a kormány háta mögött. Ezt a kormányzatot pedig, legelsősorban a szabadelvű gondolat érdekében is annak a polgárságnak kell támogatnia és segítenie, amely polgárság a régi, a hagyományos, évtizedek hatalmas sikereivel büszkélkedő liberális gondolatnak őrzője és istápolója.

A nagy eseményeket megelőző idők nagy munkát követelnek és ez a munka az összes liberális és törvénytisztelő polgárságnak közös nevezőre való hozatala. Ez a munka folyik most, ez a munka indult meg a közeli hetekben a legnagyobb elánnal. Új erők, új emberek és új csoportok vonulnak fel a nemes és termékeny liberalizmus diadalrajutásának érdekében. Ahogy a kormánypárt egyik igen tekintélyes alakja mondotta az elmult napokban, ezek az erők eddig csak külön-külön vonultak fel, de amikor az ideje elérkezik, közösen fognak verekedni. Elmondta ez a kiváló politikus azt is, hogy ma már ezek az erők kezdenek közösen megjelenni a politikai fórumon és ez már előjele a nagy csatának, előjele annak, hogy a külön-külön felvonult csapatok már megbeszélik a nagy ütközet részleteit.

A harc pedig a békéért folyik. Béke minden vonalon: a társadalom osztályai és a felekezetek között egyaránt. Ezt kell kivívni azokban a harcokban, amelyek most szólítják hadba a csapatokat. Ennek a nagy szervezkedő munkának lázas ütemét Budapesten *Kállay* Tibor volt pénzügyminiszter dirigálja. Hatalmas munkával indult meg a szervezkedés, amely munkából az oroszlánrészt *Kállay* Tibor vállalta, aki mindenhol ott van, mindent megtesz és a meggyőződés lángoló szavával gyüjti egybe azt a polgárságot, amelynek törvénytiszteletére akarták építeni a magyar haladás nagy épületét. Kiváló munkatársaival sorra járja *Kállay* Tibor a budapesti kerületeket és a legelső hetek máris hatalmas eredményeket mutatnak fel. A polgárság belátta azt, hogy *a magyar liberalizmus útját azok a férfiak egyengetik, akik csöndes munkával irtották ki a magyar élet beteges lendületeit, a szélsőségek elfajzásait.* A haladást többé nem lehet az ellenzéki barrikádok mögé bújva kiharcolni, most már elérkezett az ideje, hogy nyílt utakon, szabályos csapattestekben vonuljanak fel a haladásért és a szabadságjogokért küzdők.

Ennek a hadseregnek elitcsapata pedig csak a főváros polgársága lehet. Budapesten százszoros jelentősége van ennek a szervezkedésnek, mert hiszen a politikai ellentétek itt voltak mindig a leginkább kiélesedettek. A szélsőségek itt álltak legdacosabban szembe egymással, itt kell hát megindulnia annak az építőmunkának, amely elsősorban rombolással kezdi tevékenységét: lerombolja a magyar polgári társadalom minden elválasztó falát. Ami eredményt eddig elértünk, már az is tiszteletreméltó és impozáns. Mert ne felejtsük el, hogy ma már olyan erők tömörültek, olyan erők haladnak karonfogva egymással, amelyek még rövid pár esztendővel ezelőtt is élesen farkasszemet néztek egymással. Ezeken már győzött a jobb belátás, ezek már tudják, hogy csak együtt és egymásért lehet dolgozni, ezek megérezték a nagy és mindent eltörpítő parancsot, amely mindenek fölé helyezi a magyar haladás gondolatát. Már tudják, amit ideig-óráig nagyon sokan elfelejtettek, hogy a magyar történelem példákkal gazdag tanítása szerint ennek a nemzetnek haladása csak úgy lehetséges, ha közös erővel, nekifeszített izmokkal dolgozik mindenki. De van még egy nagy öntudatra ébredése Budapest polgárságának és ez az, hogy megismerte a polgárság érdekeit, amelyek éles ellentétben állanak minden olyan törekvéssel, amelyeknek hosszú időn át öntudat nélkül állott szolgálatában az ellenzéki politika. *A polgári érdekek ellen vétett mindenki, aki a szocialista politika szekerét tolta és vétett mindenki, aki felekezeti korlátokat akart állítani a polgárság sorai közé.* Ezért kell leomlania minden választófalnak és ezért kell megindulnia Budapest polgárságának a termékeny liberalizmus útjain.

Szerdán: alpolgármesterek választása

Előtérben Folkusházy Lajos és Márkus Jenő megválasztása

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága a polgármesterválasztás után szerdán tölti be a két alpolgármesteri állást. Erre a két állásra a kijelölő választmány hat olyan férfiút jelölt, akik valamennyien Budapest adminisztrációjában fejlődtek kiváló egyéniséggé és mind a hatan a legtelejsebb rátermettséggel és tudással állhatnak oda az alpolgármesterválasztó közgyűlés elé. A hat férfiú közül első helyen jelölték *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János eddigi alpolgármestereket, második helyen *Berczel* Jenő és *Csupor* József tanácsnokokat, a harmadik helyen pedig *Márkus* Jenő nyugalmazott tanácsnokot és *Liber* Endre tanácsnokot.

A választás nagyon nehéz, hiszen a törvényhatósági bizottság tagjai nyilván megvannak győződve arról, hogy a jelöltek bármelyike is tökéletes mértékben rászolgált nemcsak a közgyűlés bizalmára, de arra is, hogy Budapest egész lakossága nyugodtan bízza rájuk, e kiváló férfiakra a fontos missziót, amelyet a főváros életében az alpolgármesterek betöltenek.

A politikai helyzet és a pártok erőviszonyai tekintetbevételével azonban minden jel arra mutat, hogy a két alpolgármesteri tisztségre Folkusházy Lajost és Márkus Jenőt fogja megválasztani a közgyűlés.

Anélkül, hogy a két favoritként tekintett férfiú egyéniségét figyelembe vennénk, azt kell mondani, hogy az ő megválasztásuk a mai pillanatban politikai szükségesség. A polgármesterválasztás után az összes politikai pártok átlátják, hogy ez az egyetlen kompromisszumos megoldás, amely a pártérdekeket kielégíti. *Folkusházy* Lajos ritka közigazgatási tudása valóban nélkülözhetetlen a főváros életében és a Keresztény Községi Párt, amelyet morális kapcsolatok fűznek *Folkusházy* Lajos személyéhez, teljes joggal viszi harcba azt az argumentumot, amely *Folkusházy* kvalitásaiban rejlik. Az ő megválasztásával tehát ki vannak elégítve a Keresztény Községi Párt igényei. Ellenértékként a főváros törvényhatósági bizottságának liberális gondolkozású tagjai is igényekkel lépnek fel és ezeket az igényeket természetszerűen honorálnia kell a Keresztény Községi Pártnak is. A liberális bizottsági tagok *Márkus* Jenőben látják azt a garanciát, amely biztosítja, hogy a főváros tanácsában a szabadelvű gondolat sem lesz képviselet nélkül. Egyébként is *Márkus* Jenő személye Budapest közönségének hatalmas rétegeiben nagyon népszerű és tudása, koncepciói, a város ügyeiben való páratlan járatossága predestinálják az alpolgármesteri állásra. Az ő közigazgatási pályája együtt haladt Budapest fejlődésének legszebb korszakával. Annak idején, amikor *Bárczy* István polgármester alkotóerejének teljességében volt és a legszebb intézményekkel gyarapította a fővárost, egyik legjelentékenyebb munkatársa volt *Márkus* Jenő. A városgazdasági ügyosztály élén rendkívüli gyakorlati érzékkel, esztétikus talentummal halmozta az alkotásokat. Majd pedig a közegészségügyi ügyosztály élén teremtett rendet és újabb alkotásokkal gazdagította Budapestet. Később előkelő gesztussal elhagyta városi pozicióját és a gazdasági életben helyezkedett el, ahol szintén kiváló pozíciót töltött be. Politikával csak igen kismértékben foglalkozott, de mindenki előtt ismeretes nemes liberalizmusa és fenkölt gondolkozása. A főváros tanácsában azt a politikát fogja képviselni, amely a tiszta liberalizmussal átszőtt középúton járó alkotómunkát reprezentálja.

Fájdalmas csak az, hogy akkor, amikor a főváros egyik alpolgármesteri székébe egy ilyen kiváló férfiút ültet a közgyűlés bizalma, ugyanakkor politikai okokból nélkülöznie kell a főváros tanácsának egy olyan jeles férfiút, mint *Buzáth* János, az eddigi alpolgármestert. *Buzáth* János harmincöt éven át volt a legkiválóbb tisztviselők sorában is kiemelkedő egyéniség. Az ő párját ritkító puritánsága, tudása, odaadása, ritka munkássága, kemény és jellemes egyénisége rendkívüli módon hiányozni fog azoknak a sorából, akik a jövőben Budapest adminisztrációját irányítják. Remélni kell azonban azt, hogyha *Buzáth* János távozik is az alpolgármesteri székből, meg fogják találni számára azt a pozíciót, amelyben nagyszerű értékeit a főváros javára továbbra is kamatoztatni fogja. De hisszük azt is, hogy *Buzáth* János maga is be fogja látni a politikai szükségességek parancsoló szavát és nem teszi lehetetlenné, hogy más helyen bocsássa a főváros közönségének rendelkezésére nagy tudását és kiváló képességét.

Mindez természetesen csak kombináció és annak a hangulatnak lerögzítése, amely a politikai szempontok figyelembevételével az utolsó napokban kialakult. A titkos szavazás meglepetéseket is hozhat. Annyival inkább lehetséges ez, mert hiszen az alpolgármesteri állások jelöltjei mind a hatan igen kiváló férfiak, akik munkásságuk és egyéni kvalitásaik révén valósággal hozzánőttek a törvényhatósági bizottság szívéhez. Áll ez a már említett jelölteken kívül *Berczel* Jenőre, *Csupor* Józsefre és *Liber* Endrére is. Mind a hárman a legteljesebb mértékben méltóak volnának az alpolgármesteri állás elnyerésére. Legelsősorban azonban *Berczel* Jenő az, aki őszinte és jelentős népszerűséggel rendelkezik a törvényhatósági bizottságban. A tanácsnokok között rangsorban is az elsők között van, de ami ennél sokkal fontosabb, ő az a főváros tanácsában, aki nehéz időkben is sok szépet és hasznosat tudott produkálni. Ha az alpolgármesterválasztásnál kisebbségben is marad, megőrzi a közgyűlés minden pártjának bizalmát és szeretetét, amelynek birtokában tovább folytatja a főváros érdekében nélkülözhetetlen és mindig eredményekkel gazdag munkásságát.

Az Egységes Községi Polgári Párt állásfoglalása

Az *Egységes Községi Polgári Párt* a választott, a kinevezett és a hivatalból törvényhatósági bizottsági tagok részvételével hétfőn este hét órakor értekezletet tartott, amelyen az alpolgármesterjelölés kérdésével foglalkoztak. Az értekezleten három kivételével az összes tagok megjelentek. *Kozma* Jenő dr. elnöki megnyitója után két óránál hosszabb ideig tartó eszmecsere következett, amely alatt megvitatták az összes polgármesterjelöltek esélyeit. Az értekezlet végül a párt jelöltjeinek személyére nézve nem hozott végleges döntést, ellenben egy szűkebb tárgyaló-bizottságot küldött ki, amely a két alpolgármester személyének kérdésében a többi pártokkal, nyomban az ülés után felvette az érintkezést. Az Egységes Községi Polgári Párt kedden este féltíz órakor folytatja tanácskozását és ekkor fognak véglegesen dönteni afelett, hogy a hat jelölt közül kiknek a személyét fogja a párt támogatni.

Így szól a hivatalos közlemény. Információnk szerint és a párt hangulatából ítélve, a kedd esti értekezleten *Folkusházy* Lajos és *Márkus* Jenő mellett fognak dönteni.

Állatvédelmi intézkedések az új teherközlekedési szabályrendeletben

Szerdán délután ankét elé kerül a szabályrendelet tervezete

A teherközlekedésről szóló fővárosi rendelet az 1879. évi 40. törvény alapján még 1902-ben készült, amikor Budapest forgalma a mai viszonyokhoz képest összehasonlíthatatlanul kisebb, az autóközlekedés pedig ismeretlen volt. A huszonkétesztendős szabályrendelet tehát már teljesen elavult és új szabályrendelet előkészítése vált sürgőssé. Ennek a tervezete a közlekedési bizottság legutóbbi ülése elé került, de kiderült, hogy semmiben sem alaposabb az elavult réginél. Egyik fő hibája a szabályrendelet-tervezetnek, hogy egyáltalán nem terjeszkedik ki a

teherautó-forgalomra,

holott a legutóbbi időben a teherfuvarozás legnagyobbrészt gépkocsin történik és aránylag több teherautó robog Budapest utcáin, mint lóval vontatott szekér. A szabályrendelet-tervezetet ezekután a bizottság nem is tárgyalta, hanem levették a napirendről és az ügyosztályt új szabályrendelet készítésére hívták fel. Az új szabályrendelet ügyében az érdekképviseletek bevonásával szerdán délután ankétot tartanak, amelyen a rendőrség és az út- és csatornázási ügyosztály közegeinek véleményét is meghallgatja a közlekedési ügyosztály.

Értesülésünk szerint az újabb szabályrendelet külön foglalkozik majd a szén és fa, általában a tüzelőszer-szállítás fontos kérdésével és újból szabályozni fogja a hajtási engedélyek kérdését is. A szabályrendelet már készen levő része az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

Teherkocsikon vaskerekeket alkalmazni, a kerekekre domború, vagy kiálló szögekkel, illetve csavarfejekkel ellátott abroncsokat alkalmazni tilos. A kerekeken dörzsféket kell alkalmazni. Fékezni csak annyira szabad, hogy a kerék forgása megakadályozva ne legyen. Az uccai közvilágítás tartama alatt minden teherkocsit két lámpával kell megvilágítani. A lámpákon fel kell tüntetni a kocsi számát is. Bármilyen szerkezetű teherkocsit a rendőrhatóságnál nyilvántartás végett be kell jelenteni, a jobboldalán bádogtáblával ellátni, melyen a tulajdonos neve és lakása fel van tüntetve.

Állatvédelmi szempontokra is kiterjed a szabályrendelet.

Rosszul táplált, gyenge, elcsigázott, beteg, sánta lovat járműbe fogni tilos. Tilos az olyan állat hajtása is, amelyen szerszámtörte, gyógyulatlan, vagy nem gyógykezelt sebek vannak. Nem szabad igába fogni 4 évesnél fiatalabb lovat sem, nemkülönben rúgós, harapós, vagy csökönyös állatot. Minden lovat legalább évente egyszer rendőrállatorvosi vizsgálatnak enélkül hajtani tilos. A lovakon csak olyan kell alávetni, jókarban tartott szerszámot szabad használni, amely az állatnak sem fájdalmat, sem sérülést nem okoz. Kocsikat csak annyira szabad megterhelni, amennyit a szekér és a ló könnyen elbír. Rendkívüli súlyú terheket, belterületen levő útvonalakon, csak az út- és csatornázási ügyosztály, illetve a kerületi mérnöki hivatal engedélyével szabad vontatni. Hajtani csak szabályszerű, hatósági hajtási igazolvánnyal ellátott egyéneknek szabad. A teherkocsik között legalább 3 méter távolság tartandó be, a gyalogjárók zavartalan közlekedése érdekében. Teherkocsik lépésben, legfeljebb könnyű ügetésben haladhatnak. Üres kocsi a terhesnek, lejövő a felmenőnek kitérni tartozik. Előzni csak akkor szabad, ha az előtte levő lépésben halad és elegendő széles az utca. A Petőfi Sándor, Kígyó, valamint a Váci uccák és a városligeti utak teherforgalmát szabályozza végül a szabályrendelet.

Készül a jövő évi nagyszabású közmunka-program

Az idén a főváros 100 millió aranykoronát költött útépítésre, csatornázásra és parkirozásra — Az 1927. évi költségelőirányzat még ezt az összeget is túlszárnyalja

A főváros tanácsának, igen helyesen, az az elve, hogy nem munkanélküli segélyekkel, hanem munkaalkalmak nyujtásával kell segíteni a munka nélkül sinylődők tömegein. A tanács éppen ezért a jövő esztendőben még fokozottabb mértékben kíván olyan fontos és sürgős közmunkákat végeztetni, amelyek állandóan sok ezer dolgos kezet foglalkoztatnak. Az 1927. évre szóló közmunkatervezet már készül a középítési ügyosztályban és a programmot csaknem teljes egészében az útépítési és csatornázási munkák töltik ki. A nagyszabású tervekről

Solty Lajos műszaki tanácsos,

a középítési ügyosztály vezetője a következő felvilágosítást adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az ügyosztály párhuzamosan dolgozik az 1927. évi költségvetés, illetve a közmunkatervezet összeállításán. Az utóbbi ugyanis csaknem teljesen kitölti az előbbit. Rengeteg munka vár elvégzésre. Mert nemcsak a háború és forradalmi évek mulasztásait kell pótolni, hanem a még ezeknél is régebb keletű hiányokat. Különösen Budán. Egész uccasorok vannak csatornázás nélkül, ahol az uccai folyókában folydogál a házakból a szennylé, amely bűzt és betegséget terjeszt maga körül. Buda egyes részein, főleg Óbudán és a Lágymányos vidékén kiépült telepek, új negyedek keletkeztek, amelyek valósággal megközelíthetetlenek. Nincs rendes útjuk, nincsenek közműveik. Ilyen járhatatlan a Lejtő-út, a Fürj ucca és környéke, a Lágymányos és a Kelenföld jelentékeny része. Itt a város fejlődését akadályozzák ezek a lehetetlen állapotok, tehát városépítési szempontból is égetően fontos az új utak és csatornák létesítése.

— A jövő esztendei közmunkaprogramm jelentékeny része az útfentartási munkálatokra esik. Első tennivalónk, hogy a közönséges makadám burkolatú útvonalakat fokozatosan megszüntessük és azokat bitumenes makadám-utakra cseréljük ki. A beton- és bitumen-utak közötti verseny — külföldi tanulmányutam tapasztalatai szerint — egy fejlődő, élő városra nem vonatkozhatik.

A betonutak belterületen teljesen alkalmatlanok, mert javításuk nehézkes és lassú.

Betonutaknál közművek gyors javítása, fektetése lehetetlen. A betonburkolat tehát nem városi útvonalakra való, hanem városokat összekötő országutakra, ahol földalatti közművek nincsenek.

— A jövő évi közmunkaprogramm keretében 50—60 kilométer bitumenes makadám-utat, valamint ennek legalább felerészében, körülbelül 30 kilométeres uccai csatornát kellene megépíteni. Ebben természetesen az új budai főgyűjtő-csatorna is benne foglaltatnék.

A közmunkaprogramm másik része városszépítésre vonatkozik.

A fővárosban még mindig vannak ideálisan szép területek, amelyek teljesen elhagyottak, kopárak, rendezetlenek. Ezeket jövőre mind fásítani, parkírozni akarjuk. Ilyenek a Margit-híddal szemben a Margit ucca és a Rózsadomb szerpentinútja között elterülő rész. Pesten a Margit-hídfő környéke, a Palatinus-házaknál. Másik elhanyagolt hely a Naphegy, elsősorban a Naphegy-tér, ahonnan páratlanul szép kilátás nyílik az egész városra. Ezt is parkírozni szándékozunk.

— A terjedelmes programm megvalósításához természetesen sok pénz kell. *Ez évben a törvényhatóság útépítésre 54,568.565 aranykoronát, csatornázásra 23,921.000 aranykoronát, parkirozásra és fásításra pedig 23,827.270 aranykoronát szavazott meg. Legalább ennyire, esetleg még ezeknél az összegeknél is többre lesz szükségünk a jövő évben is.*

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szíkerekek gyártása.
egészségügyi, műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi építésze
Budapest, VII., Abonyi ucca 4.

ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javítás.
Telefon: József 121-04

Sebők János
Alapittatott 1886
Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

BERKES JENŐ mű- és épületlakatos
Budapest, IV., Piarista-u. 8. Telefon: 71—34.

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zagló ucca 6. Telefon: József 94-63.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemű ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—11 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

MÁJER GÁSPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ÉS GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII, KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

Telefon: 158—18. **SODEMANN ALBERT** Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Műhely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék
magyarországi vezérképviselete.

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

Krumpholtz Ferencz
pala- és cserépfedő mester
jókarbantartási vállalat
Budapest, VII., Rózsa ucca 18/a
Telefon: József 24-26

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és műkőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

Telefon: J. 95-78 **HLATKY JÓZSEF**
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

Kérje mindenütt a **SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT**
Napi 30,000 liter teljesítőképességű, legmodernebb berendezésű nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

Visszhang a polgármesterválasztás után

A polgármester megnyugtató kijelentései — Elismerés az ellentáborból — Kozma Jenő erélyes cáfolata — Ugron Gábor méltatja Ripka Ferenc erényeit

A városházi politikában az elmult héten még mindig sokkal többet foglalkoztak a már lezajlott polgármesterválasztással, mint a most előttünk álló alpolgármesterválasztással. Az a nagy politikai hullámverés, amely a polgármesterválasztás körül keletkezett, azonban mégis hamarosan el fog ülni. Egészen természetes ez akkor, amikor bízni kell a pártok vezetőinek, de magukrak a pártok tagjainak alkotmányos érzésében is. A polgármesterválasztás megtörtént és Budapest törvényesen megválasztott polgármestere *Sipőcz* Jenő. Az alkotmányos érzés azt diktálja, hogy tiszteletben kell tartani a választást, ugyanakkor pedig előtérbe nyomul Budapest életérdeke, amely azt követeli, hogy mindenáron biztosítani kell a főváros törvényhatóságának munkaképességét. A döntésbe minden pártnak bele kell nyugodnia és ez annyival is könnyebben mehet, mert hiszen *Sipőcz* Jenő személye és programmbeszédében felállított hitvallása teljesen megnyugtató abban a tekintetben, hogy pártokon kívül állva, a pártszempontokat teljesen mellőzve fogja Budapest ügyeit vezetni. Amikor ezt mondjuk, egyszersmind a főváros autonómiájának érdekében is beszélünk, amely autonómiát a legutolsó időben nem is egyszer a főváros minden pártja sérthetetlen szentségnek deklarált. Már pedig alig lehet kétséges, hogy mélyen vétkezik mindenki a főváros autonómiája ellen, aki ennek az autonómiának a polgármesterválasztás dolgában történt döntését a legteljesebb mértékben nem respektálja. Ahelyett tehát, hogy még mindig felfelbukkannak ennek a nagy politikai harcnak utócsatározásai, sokkal inkább kívánatos lenne, hogy a főváros pártjai most már arra szervezkedjenek, hogy a közgyülés munkaképességét minden tekintetben és teljesen biztosítsák. Megvan minden remény arra, hogy ez meg is fog történni.

*

Maga *Sipőcz* Jenő polgármester a legnagyobb igyekezettel ágyazza meg a közgyülés pártjai parlamentáris együttműködésének lehetőségét. Minden szava, amelyet kiejt, igazolja, azt hogy a legteljesebb mértékben távoltartja magát a politikai áramlatoktól és egész Budapest polgármestere akar lenni. Az az atmoszféraváltozás, amely az utolsó hónapokban a városházán beállott, erősen kedvez a polgármester eme törekvéseinek. Maga Sipőcz Jenő egyénisége pedig valósággal ehhez a légkörhöz van szabva. Békés, nyugodt egyénisége nem a harcok számára teremtett, de annál inkább bízni kell abban, hogy kitünő irányítója tud majd lenni a békés alkotómunkának. Amit bemutatkozó beszédében már hangoztatott, most újra aláhúzottan elmondja egy ujságnyilatkozatában, ahol kijelenti, hogy a pártoktól függetlennek tekinti magát, és a főváros egész lakossága érdekében akar dolgozni. Hangsúlyozza, hogy munkája a keresztény nemzeti eszme guvernamentális alapján fog kifejlődni, ami azonban nem ellenkezik a jogegyenlőséggel és nem akadálya a fokozatos haladásnak.

— Őszintén remélem, — mondja a polgármester, — hogy komoly törekvésem megértést fognak kiváltani és a zavartalan együttműködést lehetővé fogják tenni.

Dolgozni akar az új polgármester és csak azt várja, hogy a tisztújítás befejeződjék. Amikor ez megtörtént, a legelső feladat a jövő évi költségvetés elkészítése lesz. De sürgős feladatának tekinti az üzemi kérdések rendezését és a közigazgatási egyszerüsítések keresztülvitelét is. Budapest közvéleménye természetesen elsősorban azt várja Sipőcz Jenőtől, hogy az alkotások, az építések terére lépjen. Ez azonban a legszorosabb összefüggésben van a külföldi kölcsön kérdésében. És itt ismét figyelemreméltó, az objektivitás szempontjából nagyon megszívlelendő az, amit a polgármester mond:

— Ha sikerül előnyös feltételek mellett külföldi kölcsönt fölvenni, amire az előjelek után itélve, van reményünk, akkor megkezdhetjük az alkotások müveit és új ciklusom nagyobbszabásu alkotásokkal egészítheti ki a Bárczy-korszak eredményét, lendületbe fogja hozni az ipart és kereskedelmet, munkaalkalmat teremthet és igy a lakosság megélhetését is könnyitheti.

Ez a kijelentés minden esetre elsősorban reményteljes azért, mert a polgármester bízik a saját alkotóerejében és bízik abban, hogy Budapest lakosságának a számára jobb jövőt tud teremteni. A másik, ami megnyugtató az, hogy Sipőcz Jenő úgyszólván a nagy harc eldöltének másnapján nemes gesztussal ismeri el ellenjelöltjének, Bárczy Istvánnak érdemeit. Csak egyetlen szót mond, de ez is elegendő arra, hogy a Bárczy-rezsimmel szemben való objektivitását és elismerését dokumentálja. Kétségkivül bizalmat kelt az olyan polgármester, aki bízik a saját alkotóerejében és aki a választási küzdelem elülte után méltó módon ismeri el ellenfelének érdemeit.

*

A polgármesterválasztásnak azonban voltak kevéssé esztétikus utánzöngései is. Ezek közé tartozik elsősorban az a mód, ahogyan bizonyos oldalakon az Egységes Községi Polgári Párt szerepét megitélték. Ezekre az objektívnek nem nevezhető kritikákra dr. *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke a párt szerdai ülésén adta meg a kellő választ. Megállapította, hogy a baloldali sajtónak az a vádja, mintha a párt Wolffékhoz csatlakozott volna, vagy a választóknak tett igéretét megszegte volna, nevetséges, naiv és áttetsző vádaskodás. A párt, amely saját jelöltjét éppen a baloldali pártok rövidlátó politikája miatt nem tudta győzelemre vinni, éppen a polgári elvekhez való hüséges ragaszkodása miatt volt kénytelen a pótválasztásnál arra a jelöltre szavazni, aki a polgári eszméket képviseli és nem a szociálista szavazatokat.

— Ebből arra következtetni, mintha feladtuk volna önállóságunkat, vagy más pártnak függvénye volnánk, épp olyan nevetséges állitás, — állapította meg *Kozma* elnök, — mintha a blokkot vádolná meg valaki azzal, hogy csatlakozott a Wolff-párthoz, mert az üzemi bizottság kérdésével mi ellenünk együtt szavazott a szélső joboldallal.

Az elnöki bejelentést követő felszólalók egyértelmüleg hangoztatták, hogy a párt önállóságához ragaszkodik, elveit és akaratát a következő választásoknál is érvényesiteni fogja.

*

A polgármesterválasztás tanulságaival foglalkozik egy nagyon értékes cikkben *Ugron* Gábor volt belügyminiszter is, aki tudvalevőleg a közgyülés szabadelvű pártjának kiváló vezetője. Okfejtése során eljut annak megállapításához is, hogy a főváros közgyülésének jobb- és baloldala között lévő ellentét soha döntőmódon ki nem robbant a főváros törvényhatósági bizottságában. Hogy a törvényhatóság munkaképessége sohasem került veszélybe, ennek érdeme elsősorban a pártok vezetőit illeti.

— *Külön érdem illeti* — irja azután *Ugron* — *a főpolgármestert is, aki a barátságos megállapodásoknak alkalmat nyujtott, azokat irányitotta és azt a helyzetet, hogy a két nagy párt között ülő középpártot, mely az elvek ütközése esetén jobbra vagy balra dönthetett volna, e célra soha fel nem használta. Ezzel az objektiv eljárással elérte a főpolgármester azt, hogy egyik párt sem érezte ellenzékbeszoritottságát.*

Ugron szerint ezért lett volna szerencsés dolog, ha a polgármesterkérdést is úgy lehetett volna megoldani, hogy olyan férfiút választottak volna polgármesternek, aki pártokon felülállva, magát teljes joggal a főváros első polgármesterének nevezhette volna, nemcsak a törvény, hanem a szivek érzése alapján is és ekként garanciája lett volna ama politika továbbvitelének, mely a főváros kormányzására, a törvényhatósági bizottság összeállítására való tekintettel, mint egyedüli járható út, a mult évben is bevált.

Ugron Gábor végül annak a reménységének ad kifejezést, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester a polgármesterválasztás után is meg tudja majd tartani valamennyi pártnál azt a szimpátiát, amely a pártok között való kiegyenlítés munkájának alapfeltétele volt.

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vizmüvek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemü bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZIT: lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

Alapitatott 1892 özv. CZIER GUSZTAVNE
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
acéllemez-, fa- és vászonredőnyök, napellenzőernyők és lakatosárú-gyára, épület- és műlakatosság
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 24. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 52—83.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágitási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, szinpadi hatásvilágitások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok.

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemü épület- és műlakatosmunkák, takaréktüzhelyek és vasredőnyök készitését és javitását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6 ▪ Telefon: 23—36.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

Elektromos világitási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTÜZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 105—14.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok
Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU központi fütésekhez: RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Három pavillonrendszerü szegényház épül a fővárosban 4800 férőhellyel

Az építkezés és berendezés 250 milliárdba kerül — Pálos Ödön szegényházi igazgató ismerteti külföldi tanulmányútján szerzett tapasztalatait

Lapunk hasábjain annakidején közöltük, hogy *Liber* Endre tanácsnok javaslatára a közgyülés elhatározta, hogy a közeljövőben nagyszabású és mindenképpen modern otthont fog létesíteni a szegényházi ápoltak számára. A gyönyörü és igaz emberszeretettől áthatott koncepció immár nagy lépésekkel halad a megvalósulás felé és ennek érdekében a főváros tanácsa szeptember elején hosszabb tanulmányútra küldte *Pálos* Ödönt, az Erzsébet Szegényház kiváló igazgatóját, valamint *Wossala* Sándor müszaki tanácsost, *Palásthy* Béla fővárosi mérnököt és *Beke* Hugót, a főváros fogalmazói karának érdemes tagját. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni

Pálos Ödön igazgatóval,

a tanulmányúti bizottság vezetőjével, aki a napokban érkezett vissza külföldi útjáról és ott szerzett impresszióit a következőkben mondta el lapunk munkatársának:

— Több mint négyhetes tanulmányi útunk alatt ellátogattunk *Bécs, Nürnberg, Lipcse, Drezda, Berlin, Hamburg, Bréma, Düsseldorf, Köln, Frankfurt, Stuttgart, Augsburg, München, Salzburg* városokba és mindenütt behatóan érdeklődtünk a szegényházi, illetve aggkori ápolással foglalkozó intézmények iránt. A legelső impressziónk természetesen az volt, hogy

e nyugati városokban lényegesen többet áldoztak a szegényházi ügyek érdekében, mint nálunk

és bizony itt még sok helyrehozni valónk van. Megnyugtatásunkra szolgálhat azonban, hogy a fővárosi szegényházi ügyek *Liber* Endre tanácsnok úrban mindenképpen megértő és lelkes pártfogót bírnak és a fővárosi közgyülés támogatása mellett rövidesen mi is a nyugati kultúr városokhoz méltó szegényházi intézményekkel fogunk rendelkezni.

— Ami a külföldi méreteket illeti, Bécsben például 4800 személy számára van hely a szegényházi intézetekben, míg *nálunk jelenleg 1840 férőhely van mindössze az Erzsébet Szegényházban és a fiókjaiban.* Nürnbergben 500, Drezdában 1250, Hamburgban 2900, Kölnben 1100, Frankfurtban 300, Stuttgartban 580, Münchenben 700, Salzburgban 300 a szegényházi ápoltak száma. Ezenkívül azonban a német városokban egymásután létesülnek az úgynevezett *„Altersheim"*-ok, ahol a középosztályhoz tartozó aggok, többnyire nyugdíjas hivatalnokok, elszegényedett, elhagyatott lateinerek nyernek olymódon elhelyezést és ellátást, hogy a kaszárnyaszerü közös termek helyett egy-egy szobába kettőnként osztják be az ápoltakat és az elaggott házaspárok így külön-külön szobácskát kapnak. Nálunk erről, ilyesmiről még nem volt eddig szó, de remélhetőleg a fejlődés során előbb-utóbb meg fognak honosulni az ilyen intézmények.

Sajnos, mi egyelőre még ott tartunk, hogy több mint 500 kérvény fekszik jelenleg is előttünk a szegényházi felvétel érdekében anélkül, hogy a megfelelő elintézésükre röviden sor kerülhetne.

A háború előtt még akadt itt-ott egy üres, betöltetlen hely hosszabb időn át is a szegényházban, mostanában azonban csak igénylők vannak nagy számmal, de hely nem igen akad a számukra. Különösen az utóbbi év folyamán rosszabbodott meg a helyzet és így

a főváros vezetősége most már mindenképpen véget akar vetni a lehetetlen állapotoknak és megfelelő, modern, nagybefogadóképességü intézményekkel óhajt a bajon segíteni.

Liber tanácsnok úr terve szerint — eltérően a régebbi koncepciótól — *három különálló épületről lenne szó, melyeknek a befogadóképessége egyenként 1600 személy. A három épület összesen tehát 4800 személyt tudna befogadni.* Különböző célszerüségi és adminisztratív szempontok mind amellett szólnak, hogy egy nagy épület helyett három kisebb, különálló intézet létesüljön. Nézetem szerint a három épületet a Népligetben, Óbudán és Kelenföldön lehetne elhelyezni.

— Egyébként az épületekre vonatkozóan az árlejtések kiírása már a közeljövőben meg fog történni, és minden valószínüség szerint nyilvános pályázat alapján fog az építkezés megtörténni. Egy épület felépítése és berendezése — számításom szerint — legalább 80 milliárdba fog kerülni és igy a három épületre a főváros kénytelen lesz körülbelül 250 milliárdot áldozni.

SZÓRAKOZÁS

Vígszínház. A hét minden estjén ½8 órakor: A Noszty-fiú esete Tóth Marival (Góth, Góthné Kertész Ella, Gaál Franciska, Somlay, Rajnai, Lukács). Vasárnap délután: Az alvó férj.

KAMARA

Október 14—21-ig, csütörtöktől szerdáig bezárólag

Világégés

Filmregény 8 felv. Főszereplők: BLANCHE SWEET és BEN LYON

A repülő táltos

FRED THOMSON legujabb 8 felvonásos bravurfilmje

Király Színház. A hét minden estjén ½8 órakor: A cirkuszhercegnő (Lábass, Orosz V., Rátkai, Latabár, Nádor). Vasárnap délután: A pesti lány.

CORVIN SZINHÁZ

Október 14—21-ig, csütörtöktől szerdáig bezárólag

A gyenge pillanat

Filmregény 8 felv. Főszereplő: CORINNE GRIFFITH

Más asszony férje

Vigjáték 8 felv. Főszereplők: MARY PREVOST és MONTE BLUE

Városi Színház. Szerdán: Az ember tragédiája. Csütörtökön: Akácfavirág (25-ödször). Pénteken: Traviata. Szombaton: Akácfavirág. Vasárnap délután: Rigoletto; este: Akácfavirág.

ORION SZINHÁZ

IV, ESKÜ ÚT 5

Október 14—21-ig, csütörtöktől szerdáig bezárólag

Világégés

Filmregény 8 felv. Főszereplők: BLANCHE SAEET és BEN LYON

A gyenge pillanat

8 felvonásos filmattrakcio. Főszerepben: CORINNF GRIFFITH

Kis Komédia. A hét minden estjén ¼9 órakor: Die Klabriaspartie.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai-utca 18. sz

Október hó 1-től minden este ¼9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépésével

szenzációs új müsor!

DELMÁR BÉLA

okl. mérnök, épitőmester

BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.

Telefon: 63-40.

ASCHENBRENNER JÁNOS

ÁCSMESTER

BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.

Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye

Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.

Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15

Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet

Épület-, mülakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása

Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS

Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata

TELEFON: Teréz 6-40

Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

BENESCH FERENC elektrotechnikai és müszaki vállalat

Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.

Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat. Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és háztelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

Schmelhegger Nándor cégtulajdonos: Sallay Nándor

lakatos vállalkozó Budapest, I., Vár, Országház-utca 27

Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

Kramer Adolf

festő és mázolómester

Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.

Telefon József 82-57.

Erményi Antal

VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.

Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

MARTINI JÓZSEF

ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR

BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16

TELEFON: JÓZSEF 90—52.

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.

LUKÁSZ LAJOS

VI., TERÉZ-KÖRUT 22.

TELEFON: 103—47.

Czigler János

vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros

Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.

Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.

Telefon: József 68—24.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51

Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER

Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban

BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,

JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.

Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező. Autogeiser javitásokban specialista.

KOZMA PÁL

ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhivó: J. 96-21

Budapest székesfőváros

Szent Gellért szállója

a gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban.

Elsőrangu családi szálló.

A szálló vendégei a gyógytényezők használatánál 25 százalék engedményben részesülnek

Dijtalan autóközlekedés a szálló és az Apponyi-tér között.

CORDATIC

a tökéletes autópneu

Főelárusitás:

Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Budapest polgársága nagy lelkesedéssel csatlakozik Bethlen István politikájához

Toborzás a főváros választókerületeiben — Kállay Tibor sikere — Ugron Gábor nagyhatású kijelentései — Ripka Ferenc érdemeinek méltatása

Az egységes párt erőteljes lendülettel kezdte meg budapesti szervezkedését. A szervezkedés élén *Kállay* Tibor ny. pénzügyminiszter áll, aki fáradságot nem ismerve járja végig a főváros kerületi klubjait és akárhányszor naponta több beszédet is intéz a főváros polgárságához, amelyet politikája támogatására hív fel. A szervezkedési akció első etapja a *Ferenc-napi vacsora* volt, amelyet a mult héten a Budai Társas Körben tartottak meg és amely alkalommal Kállay Tibor *Ripka* Ferencet ünnepelte. A szervezkedés munkájában fáradhatatlan segítőtársa Kállay Tibornak *Görgey* István nemzetgyülési képviselő is, aki minden gyülésen a szabadelvü haladás gondolatának lelkes szószólója. A héten is csaknem minden nap volt szervezkedő gyülés, amelyek mindegyikén résztvett *Kállay* Tibor és *Görgey* István is. Az elmult hét politikai gyülései és vacsorái között külön figyelmet érdemel a Terézvárosi Polgári Kaszinó vacsorája, ahol a fehér asztalnál *Kállay* Tibor mellett ott láttuk *Ugron* Gábort is, a komoly ellenzéki politika eme jeles vezérférfiát, aki figyelemreméltó beszédet is mondott a liberális erők egyesítéséről.

A különböző gyülésekről és vacsorákról itt következő tudósításunk számol be:

A Ferencvárosban

Csütörtökön este a *Ferencvárosi Egységes Párt* tartott rendkívül látogatott pártgyülést, amelyen a kerületnek több mint négyszáz választópolgára jelent meg. Elnöki megnyitójában *Usetty* Béla hangoztatta, hogy az Egységes Községi Polgári Párt nem csinál elkülönítést felekezetek szerint, hanem a társadalom minden értékes elemével karöltve kíván együtt dolgozni.

Kállay Tibor

beszédében hangoztatta, hogy nem igaz az, mintha az egységes párt a jobboldal felé akarna csapódni, mert ez a párt igenis kitart *Bethlen* István programja mellett. A jobboldal felé azt az intelmet intézte Kállay Tibor, hogy a történelem tanuságai szerint a magyar nemzet mindig az erők bekapcsolása és nem az erők kikapcsolása útján igyekezett a maga nagy kérdéseit megoldani. Majd így folytatta beszédét:

— Egy másik tekintetben is félreismerik az említett körök a magyar történelmet, mert az erők összefogásának sohse az erőszak, hanem mindig a türelem volt az eszköze. Nem lehet először embereknek betörni a fejét, hogy így menjen bele a nemzeti eszme és nem lehet embereket jogaikból kirekeszteni akkor, ha azt akarjuk, hogy meggyőződéssel szolgálják közös céljainkat. Az ilyen eljárás a legjobb esetben is csak sok hasznos erő passzivitását idézi elő, olyan erőkét, amelyeket hasznosan fel lehetne használni a nagy nemzeti célok szolgálatában. Sokkal kevesebben maradtunk és sokkal kisebb területre szorult össze ez az ország, semhogy ne kellene minden értéket és erőt összefogni, azokkal a problémákkal szemben, amelyek elé az európai politika állítja ezt az országot.

Erre az összefogásra szólította fel a jelenvoltakat, akik lelkesen és sokáig éltették *Kállay* Tibort és *Bethlen* István grófi kormányelnököt.

Kállay Tibor után még *Wensky* Nándor és *Huszár* János beszéltek, majd *Usetty* Béla zárószavai után társasvacsora volt, amelyen résztvett Kállay Tibor is. A vacsorán számos felköszöntő hangzott el és a jelenvoltak *lelkesen ünnepelték gróf Bethlen Istvánt, Kállay Tibort és Ripka Ferenc főpolgármestert.*

Ugron Gábor csatlakozik Bethlen István politikájához

A *Terézvárosi Polgári Kaszinó* szombaton este tagavató vacsorát tartott. A vacsorának különös jelentőséget adott, hogy a kaszinó díszelnökén, *Ugron* Gáboron kívül megjelent azon *Kállay* Tibor, *Görgey* István és *Márkus* Jenő is. *Ripka* Ferenc főpolgármester levélben mentette ki távolmaradását. A vacsora során *Mészöly* Imre dr., a kaszinó főtitkára mondotta az első beszédet, majd *Morvay* Zsigmond ny. főispán, a kaszinó elnöke üdvözölte *Kállay* Tibort, aki ezután hosszabb beszédet mondott. Konstatálta, hogy határozottan bizonyos várakozással teli a levegő: vajjon azok a különböző érdekek, szempontok és törekvések, amelyek a közeljövőben megnyilatkoznak, megtalálják-e a maguk helyes eredőjét és sikerül-e közmegnyugvásra elérni a megfelelő eredményeket. Hogy ezeket az eredményeket elérjük, annak egyik bizonyítéka gróf *Bethlen* István miniszterelnök személye és programja, amelyhez a főváros polgársága is ragaszkodik. A másik biztosíték az a politikai dogma, amely szerint a különböző kontraverziákat egymás között mindig békésen lehet és kell megoldani. A magyar nemzet állameszméje az a közös alap, amely körül minden politikai elgondolásnak csoportosulnia kell. A közös mult, a történelmi együvétartozás fejleszti ki azt az erőt, amely erre az útra viszi az embereket, továbbá a nemzeti szabadságjogok szeretete, tisztelet a törvények iránt és az a meggyőződés, hogy a reformokat nem erőszakos úton, hanem parlamentárisan kell megoldani.

Rendkívül érdeklődés mellett szólalt fel

Ugron Gábor,

aki kijelentette, hogy az olyan szavaknak, amelyek *Kállay* Tibor ajkáról elhangzottak, csak tapsolni tud. Konstatálta, hogy *az a politika, amelyet gróf Bethlen István inaugurált, helyes út, mert helyesen vezet a cél felé.*

— Én ezzel a politikával — mondta *Ugron* — szembeálltam, mint ellenzéki, mivel nagyon olyan kevés munkatársat láttam *Bethlen* István mellett, mint *Kállay* Tibor, vagy Bethlen István. Amint bekövetkezki az, hogy meggyőződhetem arról, hogy politikai programmom egyetlen pontjának feladása nélkül szolgálni tudom hazámat a másik oldalon is, — ezt az utat fogom választani.

Ezután arról beszélt *Ugron*, hogy a meggondolás és a józanság hiánya volt az oka a demokratikus blokk legutóbbi városházi vereségének, amelyet ő már hónapokkal előbb megjósolt. Konstatálta, hogy az országos politikában változások történtek és az előrehaladás útján vagyunk. Mint *Kállaynak*, neki is alapeszméje a nemzeti gondolat, amihez azonban hozzátesz még egyet: a magántulajdon alapján álló polgári gondolatot.

— Ez a két gondolat — fejezte be beszédét —, telítve a szabadságjogok kiépítésével, az osztályokat és felekezeteket elválasztó barrikádok leromlásával, egyesítsen mindnyájunkat.

Végül még *Görgey* István mondott rendkívüli tetszéssel fogadott nagy beszédet.

Az Erzsébetvárosban

Az *Erzsébetvárosi Polgári Kör* csütörtökön este tartotta meg rendes heti pártvacsoráját, amelyen *Siegescu* dr. elnök kifejezést adott annak, hogy a Községi Polgári Párt szilárdan kitart a középút politikája mellett.

— Hogy mi milyen gondolatnak vagyunk a hivei — mondotta többek között —, azt a közeljövőben megtörténő tisztviselőválasztások fogják bizonyítani.

Klubavatás a XV. választókerületben

A XV. választókerületi Egységes Községi Polgári Párt szombat este klubavató ünnepséget tartott, amelyen *Kállay* Tibor, *Görgey* István nemzetgyülési képviselők, *Márkus* Jenő min. tanácsos és a fővárosi polgárság vezetői nagy számban megjelentek. *Battenberg* Lajos államtitkár, a kerületi Községi Polgári Párt elnöke üdvözölte *Kállay* Tibort és a megjelent vendégeket. Rámutatott annak a szükségességére, hogy a főváros polgárságát egyetemes nemzeti és polgári érdekek szolgálatában *Bethlen* István gróf zászlaja alá kell összegyüjteni.

Kállay Tibor megköszönte az üdvözlést és további szervezkedésre hívta fel a kerület polgárait, hogy a polgárság az őt megillető helyet foglalhassa el a főváros vezetésében. *Béla* Henrik volt országgyülési képviselő és dr. *Szamek* József felszólalásával ért végett a klubavató ünnepély, melyet társasvacsora követett.

Alakuló nagygyűlés a Terézvárosban

Egységespárti zászlóbontás a X—XI. választókerületben

A *Terézvárosi Egységes Községi Polgári Párt* vasárnap tartotta alakuló nagygyülését Andrássy-út 84. szám alatt lévő helyiségében, amelyen a X. és XI. választókerület polgársága igen nagy számban jelent meg. A nagygyülésen résztvett *Kállay* Tibor, a Polgári Egység Klubjának elnöke is. Az *Egységes Községi Polgári Párt* központi vezetősége részéről *Becsey* Antal és *Gaár* Vilmos jelentek meg. A közel félezer főnyi hallgatóság soraiban ott láttuk *Battenberg* Lajos ny. államtitkárt, a VII. kerületi pártszervezet elnökét, *Hohenburger* Antal tábornokot, *Holczer* Sándor tvh. bizottsági tagot, *Boda* Sándor és *Zsiross* István ezredeseket, *Morvay* Zsigmond ny. főispánt, dr. *Szamek* Józsefet és még igen sokat a községi politika vezetőemberei közül.

Bayer Antal nyitotta meg a nagygyülést és a párt megalakulásának célját ismertette. Beszélt a VI.

(Folytatása a 6. oldalon.)

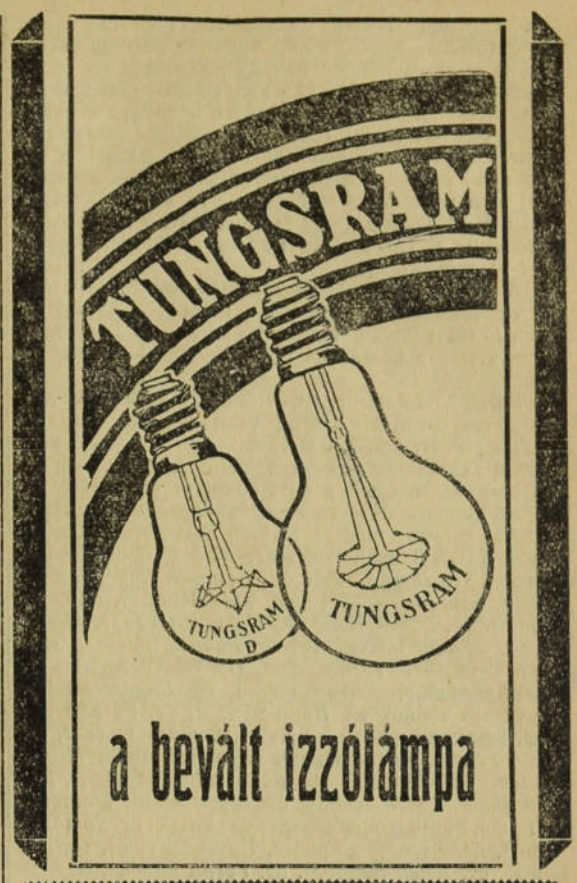

a bevált izzólámpa

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPÍTTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VIII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az építkezési szakba vágó kőfaragómunkák készítését

Ungár Nándor
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Telefon: J. 982-20 Budapest VI, Nagymező-utca 28

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UTCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készít templomberendezéseket és különleges butorokat. —

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és díszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—16.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44.

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és díszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

Vízfütések
Gőzfütések
Légfütések
Kaloriferek
Kályhák
Kandallók
Lemezárúgyár részvénytársaság
Fütési- és kályhaosztálya
Hrauda Károly igazgató
Városi iroda: V., Falk Miksa-utca 20. Telefon: Lipót 986—07

kerület eddigi speciális helyzetéről, ahol mostanáig demokratikus cégér alatt egyetlen párt autokrata uralma elfojtott minden polgári megmozdulást és lehetetlenné tette a polgárság tömörülését. Ennek eredményeként a polgárság egy része behódolt, a másik része pedig letargiába esett. Ez az állapot most megszűnt. A mérsékelt, józan polgárság ráeszmélt a helyes útra, amelyen, ha kitart, el fogja érni mindazt, amit akar. A további szervezkedésre hívta fel még a választók figyelmét, majd *indítványára a nagygyűlés kimondotta a Terézvárosi Egységes Községi Polgári Párt megalakulását.*

A nagygyűlés ezután közfelkiáltással *Bayer* Antalt választotta meg elnökévé, aki elnöki székfoglalójában *Bethlen* István politikáját aposztrofálta, mint olyat, amely a polgári felfogás ideálja kell, hogy legyen.

Faragó Sámuel dr. ismertette ezután az alapszabálytervezetet, amely szerint a párt célja és feladata: a teljes polgári konszolidációnak és a haladó korszellem kívánalmainak megfelelő kifejlesztése és ápolása, összhangban a párt központi szerveivel.

Az alapszabálytervezet elfogadása után a tisztikart választotta meg az alakuló nagygyűlés. Elnök: *Bayer* Antal. Társelnökök: dr. *Biró* Pál, dr. *Chorin* Ferenc, báró *Dániel* Tibor dr., *Kammer* Hugó, *Gundel* Károly, *Szurday* Róbert és *Vida* Jenő. Alelnökök: *Bencs* Imre, *Freud* Béla dr., *Helvey* Tivadar, *Müller* Pál dr., *Pallai* Miksa, rétsági *Pauncz* Sándor, *Reimann* Ernő, dr. *Reiner* Béla, *Uprymmy* Antal, dr. *Vajdaffy* Aladár, *Zsiross* István és *Ungár* Miklós. Ügyvezető alelnökök: *Boda* Sándor, dr. *Faragó* Sámuel. Igazgatók: *Bartók* Sándor, *Bendig* Gusztáv, dr. *Jakab* László, *Kádár* Gyula, *Gregorich* Emil, *Mikler* Sándor, *Nits* Márton, dr. *Rakovszky* Menyhért, *Révész* Sándor, *Sivó* Jusztin, dr. *Stark* Antal, *Weingruber* Ignác. Főtitkároknak megválasztattak: dr. *Somogyi* Arnold, dr. *Szepessy* Mihály. Ügyészek: dr. *Gulyás* Lajos, dr. *Rendl* Sándor , dr. *Török* Sándor. Háznagyok: dr. *Korondi* Károly, *Tenk* László. Titkárok: *Földy* József, *Pozsonyi* Andor, *Rákos* Sándor. Főpénztáros: *Klenovits* János. Jegyzők: dr. *Gruzl* Ferenc, *Pál* Mihály. Ellenörök: *Torbágyi* József, *Vincze* Ármin. Alakítottak továbbá harminc tagú választmányt is, amelynek tagjai: Kacsó Gyula, dr. Garamy Ernő, Hacskó Lajos, Veres Henrik, Sosits Ferenc, Déghy Ernő, dr. Kemenes Oszkár, báró Waldbóth Ödön, Ekstein Vilmos, Hajdu József, Gálos Lajos, Oszwald Róbert, Jusztus Sándor, Fried Ármin, Görgei Emil, Weinberger Lajos, Záray Samu, Kertész Károly, Braun Sándor, Oroszy László, Kemény Izor, Simkó Aladár, Tivadar János, dr. Halász Miklós, Károly Ignác, dr. Kammer Zsigmond, Bodon Lajos, Török Sándor, Weisz Lipót, dr. Sperlag Aladár, Garai Géza, Stibinger József, dr. Erős Sándor, Glücksmann Adolf, Steiner Mihály, Szatmári Béla, dr. Fenyő Béla, Irsai Ignác.

A tisztikar megválasztása után *Korondi* Károly volt az első felszólaló. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a párt a Kállay Tibor vezetése alatt álló országos párttal együtt sikeresen fog küzdeni a polgárság, a főváros, az ország boldogulásáért. Kifejtette, hogy Vázsonyi Vilmos kvalitásait még az ellenfelei is elismerték, politikai utódai azonban gyenge epigonok. Az új idők, a megváltozott viszonyok más elhatározásra késztetik a polgárságot. Belátták, hogy *Bethlen* István (Éljenzés.) mögött kell tömörülniök. *Halász* Miklós dr. felszólalásában azt fejtegette, hogy a tiszta demokrácia igazi letéteményesének, a polgári gondolat és nemzeti eszme bástyájának ezt a pártot tekinti. A józan, mérsékelt polgárság, ha vezérek közt választani kell, inkább bízhatik a mindig liberális, toleráns felfogású, nemes Kállay-nemzetség ivadékában, *Kállay* Tiborban, mint a demokraták fiatal vezérében, aki néhány esztendős közszereplése óta igen gyakran változtatta politikai meggyőződését, a zsidózó szélsőjobboldali politikától, amelynek államtitkára volt, a szociáldemokratákkal való szövetkezésig. A konzervatíven liberális polgárság nem találhatott volna Kállay Tibornál méltóbb vezért, akinek politikája a nemzet fogalmával azonos. Hogy a demokraták fiatal vezérét jellemezzem — folytatta *Halász* dr. —, csak egy esetet említek fel. A kommunizmus bukása után az egyik nagy lőszergyár igazgatóját valami gyanú miatt letartóztatták. Akkor gyakran történtek ilyen tévedések. Engem bízott meg a védelmével és *Friedrich* István akkori miniszterelnök ajánlólevelével siettem az igazságügyminisztériumba, ahol annakidején a demokraták mostani fiatal vezére volt az államtitkár és korbáccsal a kezében kereste, hogy maradt-e még zsidó az igazságügyminisztériumban. Hozzá fordultam és kértem az igazgató szabadonbocsátását. Ő, az államtitkár ekkor rám támadt: Hogy vállakozhat Ön egy ilyen ember védelmére? Azt feleltem, hogy ártatlan ember a védencem. Az államtitkár megjegyzése erre csak annyi volt: De zsidó! Igen zsidó — mondottam —, de ártatlanul ül. A demokraták mostani fiatal vezérének akkor erre az volt a rövid, de velős megállapítása: *„Egy zsidó sohasem ül ártatlanul".*

Halász Miklós nagyhatású beszéde után *Kacsó* Gyula jelentette be a Magyar Munkások Pártjának csatlakozását, majd *Szepessy* Mihály dr. és *Török* Sándor dr. után *Becsey* Antal kormányfőtanácsos tolmácsolta az Egységes Községi Polgári Párt központjának üdvözletét. Aztán a gazdasági kérdések fontosságát fejtegette és hangoztatta, hogy a nemzeti és politikai kérdéseket csak a gazdasági élet talaján lehet gyümölcsbe érlelni. Bőven fejtegette, hogy a kormányzatnak úgy a gazdasági, mint az adópolitikai téren lehetnek tévedései és hibái, melyeket ennek a kormánytámogató pártnak lehet leginkább joga, az igazságos kritika jogán, az illetékes köröket figyelmeztetni. A párt evvel a jogával mindenkor élni is fog. Dr. *Faragó* Sámuel pedig ismételt felszólalásában lelkes szavakkal hívta fel az alkotómunkára a párt minden egyes tagját, mert csak így érhető el minden magyar egyetlen vágya, kívánsága, hogy eltűnnek Trianon határai és megint nagy, hatalmas és boldog lesz a magyar.

A nagygyűlés *Bayer* Antal zárószavai után *Bethlen* István és *Kállay* Tibor lelkes éltetésével ért véget.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A ferencvárosi helyikikötőben épülő emeletes tárház elektromos felvonójának szállítását az Errő és Társai cég kapta 150,904.000 K-ért.

A Böszörményi-út, Ugocsa ucca és Ferry Oszkár ucca közötti szakaszának trahit gyalogút és makadámszerű kocsiút kövezési munkálatait Czeglédy Endre kapta 409,200.000 K-ért.

A Lejtő-út, Böszörményi-út és Fürj ucca közti szakaszának rendezési munkálatait Obendorfer Károly kapta 158,340.000 K-ért.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

TOÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

Magyar Királyi Osztálysorsjáték
Az új XVII. sorsjáték I. osztályú sorsjegyei kaphatók a hivatalos árusítóknál a következő árakon:
1/1 = 20 pengő = 250.000 K
1/2 = 10 pengő = 125.000 K
1/4 = 5 pengő = 62.000 K
1/8 = 2½ pengő = 31.250 K
Minden második sorsjegy nyer!
Hivatalos játéktervet díjmentesen küldenek a főárusítók.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefonok: 201, 202, 203.
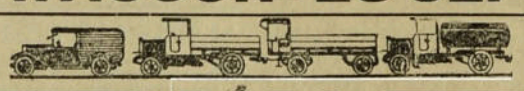
BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefonok: T. 43—00, L. 979—49.
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak egjobban megfelelő autó
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhívások cégünkhöz címzendők. Képviseletünk nincsen.

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FŰTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Fűzér-u. 35 - Közp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meidinger „Helios" és Redivivus folytonégő kályhák. Központi légfűtési berendezések. Faredőnyök, acéllemezredőnyök stb.

JÓNÁS ALBERT
vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: Jó sef 28—02.

BRENNER SÁNDOR
ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Telefon: 122-08. Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készít épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fűtések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vízvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

SZEKÉR GYULA
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden színben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII., Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

Oláh József
épület- díszmübádogos és vízmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—89

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

LIFT FELVONÓ IPAR Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—28.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Tíz próbaautobusz a forgalomban

A legmegfelelőbb tipust az összehasonlító kísérletek után választják ki

Legutóbbi számunkban részletesen beszámoltunk a főváros autobuszközlekedési problémájának legújabb fázisáról és egyben közöltük, hogy az eddigi próbajáratok a közeli napokban négy új típussal fognak szaporodni. Az újabb típusok már meg is érkeztek és a napokban megtörtént az új járművek hivatalos átvétele és a próbajáratokba való beillesztése. Az új autobuszok berendezéséről, üzemképességéről és technikai felszereléséről

Bárány Ervin,

a Fővárosi Autobuszüzem igazgatója a következőképpen nyilatkozott munkatársunk előtt:

— A most érkezett négy autobusztípusnál is általában honorálták az egyes gyárak a speciális kívánalmainkat, miként a többi típusnál, melyek már rövidebb-hosszabb idő óta végzik a próbajárataikat és az általunk megadott elvek és szempontok szerint konstruálták meg a gépeket. *Nagyjából azt kellett szem előtt tartaniok a gyáraknak, hogy a viszonylag nem túlnagy motorok mellett a férőhelyek száma minél nagyobb legyen* és emellett a kocsik is tetszetős külsejűek legyenek.

— A most érkezett négy új típus közül a *Daimler-Benz* és a *Fross-Büssing*-kocsik Bécstől-Budapestig tengelyen tették meg az utat és a szakértőbizottság tagjai már Bécstől kezdve tanulmányozták a két gép teljesítőképességét. A két gép körülbelül 10 óra alatt tette meg az utat és ezalatt a legnagyobb üzembiztonságról és síma, kellemes szállítási módról tettek bizonyságot. A *Daimler-Benz*-gép teljesen új és speciális szempontok szerint készült és mint értesülök, a dán főváros máris rendelt ebből a típusból több darabot. A gép 60 lóerős, 31 ülő- és 7 állóhellyel, maximális sebessége 45 kilométer és egyaránt alkalmas síma, valamint lejtős úton való közlekedésre. Az ülések mind menetirányúak, tehát a legmodernebb kívánalmak szerint épült. A *Fross-Büssing*-gép is merőben új típus annyira, hogy Bécs városa is most ezt a *„budapesti tipus"* jelzésű gépet fogja az autobuszforgalomba bekapcsolni. A gép 40 lóerős, 30 ülő- és 8 állóhelye van.

— Mindenképpen elsőrangúan megkonstruált és kiváló teljesítőképességű gépnek igérkezik a *Győri Vagóngyár autobusza*. Mindössze az a kis kalamitás történt a gép összeállításakor, hogy a padozatot utóbb némileg emelni kellett, hogy a járószerkezettel ne kerüljön összeütközésbe. A gyárnak már nem állott módjában, hogy ezt a kis technikai lapszust egy új kocsi megépítésével kiküszöbölje, mert különben nem állíthatta volna be idejében a gépet a próbajáratok közé. *A gép azonban* — ettől a csekélységtől eltekintve — *teljesen egyenértékű versenytársa a külföldi gépeknek* és mindenképpen méltóan reprezentálhatja a magyar ipart. Annál is inkább, mert úgy az alváza, mint a karosszériája az utolsó szegig magyar földön készült. A gépnek 45 lóerős motorja van és 30 kilométeres sebességgel jár. A negyedik gépet a *Renault-gyár* szállította, illetve az alváz került ki a francia gyárból, míg a karosszériát, az eredeti párizsi tervezet alapján, a *Ganz-gyár* készítette el. Meg kell jegyezni, hogy e gép karosszériája szokatlanul magas és levegős és egy jól megtermett cilinderes úr is egyenesen megállhat benne. Az ilyen speciális típusú karosszériák ezerszámra láthatók például Párizsban a „Scémia"-gépek alvázára szerelve. Remélhetően nálunk is népszerűségre fognak szert tenni. A gép különben 40 lóerős, 30 km maximális sebességgel jár, 30 ülőhely és 10 állóhely van rajta és a soffőr — érdekes módon — közvetlenül a motoron ül. Áttételei folytán egyaránt használható úgy sik, mint lejtős területen.

Munkatársunk beszélgetést folytatott *Till* Antal vezérigazgatóval is, aki mindenben megerősítette *Bárány* Ervin igazgató információit és közölte velünk azt is, hogy utolsónak, kellő időben történt bejelentés folytán, még egy próbakocsi érkezik. Ez a *Tilling-Stevens* angol gyártmányú gép lesz, amely már útban van és a napokban szintén megérkezik. Evvel együtt tehát tíz próbakocsi fut majd Budapest uccáin. A kísérletek és az összehasonlítások fogják aztán eldönteni, hogy a versenyben melyik kocsi viszi el a győztes pálmáját.

Műbútor LAPIDES Irodaberendezés
Rózsa u. 72. Alap.: 1885.
Állandó bútorkiállítás egyszerű lakberendezésekből is.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

HAJNAL IMRE OKLEVELES MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Iroda: I. Attila-körút 47. I. em. Telep: VI., Reiter Ferenc-u. 22.
Telefon: József 81—05. Magas építés, útépítés és mélyépítés.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Események

Holzer Sándor bizottsági tag nyilatkozata. Az egyik esti lapban terjedelmes híradás jelent meg arról, hogy a polgármesterválasztáson szabálytalanság történt, amennyiben egy fehér golyó bizonyos célból az egyik törvényhatósági bizottsági tag zsebében maradt vissza. Az esetbe *Holzer* Sándor bizottsági tag nevét keverték egyesek bele, aki az ügyre vonatkozóan a következő nyilatkozat közzétételét kéri: „Valótlan az, mintha előre leköteleztem volna magamat, hogy egyik jelölt mellett, vagy a másik ellen szavazok. Nem igaz, hogy köteleztem magam arra, hogy szavazásom módjára nézve bizonyságot fogok szolgáltatni. Nem igaz, hogy a fehér golyót a pártvezéremnek, vagy akár másnak átadtam volna. Tiltakozom, hogy titkos szavazási jogomat bárki is kritika tárgyává tehesse. Végül megállapítom, hogy pártom még csak pártkérdéssé sem tette az egyik jelölt melletti, illetve elleni szavazást. *Holzer* Sándor s. k."

Räde Károly kertészeti igazgató külföldi tanulmányútjáról. Lapunk szept. 29-iki számában közöltük, hogy a Drezdában megtartott kertészeti kiállításra a főváros tanácsának megbízása folytán kiutazott *Linhart* János műszaki főtanácsos, *Räde* Károly kertészeti igazgató és *Cziprián* Gyula főmérnök, akik egyben a német városok kertészetét, parkjait, sport- és játszótereit is tanulmányuk tárgyává tették. Ugyanekkor *Linhart* műszaki tanácsos hosszabb beszámolóban ismertette lapunk hasábjain a tanulmányút tapasztalatait. E közleményeinkkel kapcsolatosan most levelet kaptunk *Räde* Károly szf. kertészeti igazgatótól, aki többek között a következő adatokkal egészíti ki az említett ismertetésünket:

— A német városok parkjainak erős növekedését jelzi, hogy az utóbbi évek folyamán akárhány város parkterülete megkettőződött. Így például *Köln* parkterülete 1912-től 1926-ig 320 hektárról 800 hektárra bővült. Németországban újabban mindenütt nagy gondot fordítanak a gyermekjátszóterek létesítésére és a parkok jórésze ilyen célokat szolgál. Ugyancsak nagy súlyt fektetnek mindenfelé a legmodernebb, tágas növényházak létesítésére. Az uccai fasorok ápolása és metszése teljesen hasonló elvek szerint megy végbe Németországban, mint nálunk, s a németországi elsőrendű szakemberekkel folytatott megbeszéléseim teljesen igazolták az eddigi fővárosi módszereinket. Ugyancsak meg kell jegyeznem, hogy a *külföldi nagy városokban a kertészet mindenütt külön önálló hivatal hatáskörébe tartozik*, mely megfelelő személyzettel és technikai felszereléssel intézi az ügyeket. Mindenképpen kívánatos lenne, hogy a magyar főváros is hasonló elvek alapján kezelje a jövőben a közegészségügyi és esztétikai szempontból olyannyira fontos kertészetet.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

A Terézvárosi Egységes Polgári Kör közgyülést előkészítő értekezlete. A Terézvárosi Egységes Polgári Kör szervező-bizottságának összehívására Füzessery Zoltán ny. főispán elnöklete alatt a kör Teréz-körút 40. szám alatt levő, újonnan berendezett helyiségében vasárnap közgyülést előkészítő értekezletet tartott. Füzessery Zoltán megnyitó szavai után Kolitzer Gusztáv vázolta a Kör céljait. Az értekezleten felszólalt még dr. Bakonyi Pál, aki Bethlen miniszterelnök konszolidációs törekvésére hívta fel a klub tagjainak figyelmét. Majd Zsiross István, Hartmann Armand, Kádár Gyula, dr. Fleischer Gyula és dr. Farkas József lelkes szavai után azt a határozatot hozta az értekezlet, hogy bizottságot küld ki a kör alapszabályainak kidolgozására és a propaganda megindítására.

Alapittatott 1849 Betonepitő Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépitési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Pártvacsora Kőbányán. A Kőbányai Egységes Párt október 5-én este 8 órakor párthelyiségében népes gyászünnepélyt tartott az aradi vértanuk emlékére, melyet pártvacsora követett. A kegyeletes hangulathoz méltó ünnepséget Sajó János törv. hat. bizottsági tag, pártelnök nyitotta meg. Beszédet tartottak dr. Baranski Gyula törvényhatósági bizottsági tag, Dinich Vidor fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, Sajó Sándor főigazgató, Szőts János igazgató, irredenta verseket szavalt Baloghné Molnár Mária erdélyi költőnő. Az előkelő és nagyszámú hallgatóság az ünnep komolyságához méltó lelkesedéssel tüntetett az est szónokai mellett.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

Legolcsóbb mert a legtartósabb! a CONTINENTAL
bicikligumni, motorbicikligumi, autó-ballongumni és teherautó tömörabroncs
Lerakat: KOVÁCS RUDOLF VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon Lipót 988-56

GOLDBERGER és RÓNAI
okleve. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ.
Telefon: József [illegible]
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., ezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

SKOLKAY MÁTYÁS
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya ucca 23. sz.
Telefon: J. 41—40.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

Gummi-lemezek, Gummi-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és műszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: József 112—59.

123.828/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budaörsi-úti és Csend uccai kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges vászonablakredőny-munkákra.

A rajzok, tervek az „A" „B" „D" pav. Medgyaszay István tervező műépítésznél, I., Ménesi-út 59/a szám, telefon J. 110—09., „C" és „E" pav. Friedrich Loránt, Műegyetem, Központi épület II/a 66. megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók. A tervek a Központi városháza III. emelet 309. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI. ü. o.-ban, Központi városháza (III. em. 372.).

Az ajánlatok **1926 október 13-án (szerda) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály Központi városház III. emelet 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bánatpénz nélküli, avagy egyéb követelésünknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaítélésnél figyelembe nem jönnek.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel bíró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 szeptember 30-án.

A székesfőváros tanácsa.

91.958/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Sasadi-út (az Érdi-úttól az 58. számú házig) makadámszerű rendezési munkáira.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1926 október 19-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV. ker., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám alatt) benyujtani.

A munkára vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket Központi városháza, II. em. 285. szám alatt köznaponként délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott egyúttal a szükséges felvilágositásokat is meg lehet kapni. A versenytárgyaláson való részvételhez szükséges nyomtatványok 20.000 korona lefizetése ellenében kaphatók.

Bánatpénz 15,000.000 K.

A versenytárgyalás **1926 október 19-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú (ülésterem) helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926 október 1.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszínház utca 23. Telefon: József 9—64.

„FETIS" szabadalmazott, fűtésre kész szén szállítható, vasbetétes **CSERÉPKÁLYHA**
a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerűbb szobafütést nyujtja
Megrendelhető: a Budapesti Keramiai Müveknél
Tulajdonos: Csik József, X. kerület, Kada ucca

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—93.

ASBESTIT hézagtalan asbestpadló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119—95.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés dijmentes.

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

Szívós László ácsmester
IX., Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készít egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készít és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Király Lajos
épület- és műlakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME
BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ■ TELEFON 138—38.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos,
légzesz-, vizvezeték-, egeszségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

Morzál István
Budapest, X., Asztalos Sándor utca 7. sz.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és bútorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

Minden épitési vállalkozás: **Létraállvány kölcsönzése**
Minden épitőanyag eladása és épitőhelyre szállitása vagón- és fuvartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda VIII., Illés-utca 30

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fűtési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 22.
Telefon: J. 131-72.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, diszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

Tetőfedő munkákban legelőnyösebb árakat és kivitelt érhet el a **GULA R.T.** tetőfedő vállalatanál
TELEFON: LIPÓT 902—45. VI., TERÉZ-KÖRÚT 3.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

Alapittatott: 1868. **MOLNÁR LAJOS** tűzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és épitése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi Lerház épületében)
Ornament, templom, sirkereszt és rácsok készitése.
Sodronyfonatkészités. Telefon: József 6—62

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: VII., Czobor-u. 14 Műhely: V., Koháry-u. 19/b
TELEFONSZÁM: LIPOT 972—31

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36. sz.
Telefon: József 85—48

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és diszmübádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Koráll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fütés Csatornázás

Lampel Ödön Épület-, mű- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 133—15.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. október 20. — 42. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-ucca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Az új belügyminiszter

igazi államférfi típus, nemes egyéniség, akinek politikai szereplése mindezideig csak szimpátiákat és tiszteletet váltott ki. Gróf *Bethlen* István miniszterelnök az őszi nagy munka megkezdése előtt rekonstruálta kabinetjét és ebben a rekonstrukcióban Budapest székesfőváros számára a legfontosabb változás az, hogy a belügyi tárca élére olyan kiváló férfiú került, mint *Scitovszky* Béla. Az új belügyminiszter Budapest szülötte ugyan, de közigazgatási pályáját vidéken futotta meg és mint politikus sem Budapest népétől nyerte mandátumát. De itt él közöttünk, erőteljesen belekapcsolódva Budapest társadalmi életébe és mint igazi európéer kétségkívül meleg vonzalommal viseltetik Budapest, a világváros iránt. Sem mint államférfi, sem mint magas európai kultúrájú férfiú nem téveszthetti el szeme elől azt a hatalmas jelentőséget, amelyet ma és mindenkor Budapest játszik a lecsonkított Magyarország életében. De nem lehet mostohagyermek Budapest az új belügyminiszter szemében már csak azért sem, mert hiszen ez a város napról-napra az újjáépítés és a haladás felé tör, mindinkább a magyar élet gyöngye és kifelé való büszkesége is lesz. *Scitovszky* Béla, az új belügyminiszter tökéletesen tisztában van ezzel és a főváros megnyugodva, reményteljes várakozással néz működése elé, amely csak becseset és jót hozhat Budapest számára.

Az új belügyminiszter egyelőre keveset hallatja hangját, ami természetes is akkor, amikor a nemzetgyűlés elnöki székét elhagyva, azt a miniszteri tárcával cseréli fel és első gondjai közé mindenesetre reszortügyeinek megismerése tartozik. Ami keveset azonban mond, az olyan, amit egyenes és természetes konzekvenciaként várni lehetett, mert ismerjük világfelfogását, társadalmi elhelyeződését és politikai nézeteit. *Az új belügyminiszter kétségkívül igaz és erélyes őre lesz a polgárság jogainak, szabad életmegnyilvánulásainak, a polgári munka eredményességét biztosító rendnek és a polgári egyenjogúságnak.* Legelső nyilatkozataiban is ott látjuk az eltökélt szándékot, hogy cselekedeteit a közrend és a belső béke megóvása fogják irányítani. Egyik legfőbb célja lesz — mint mondotta — a társadalmi béke, az osztályok és felekezetek között való összhang megőrzése és teljes helyreállítása, mert enélkül nincs nyugalom az országban és nem lehet messzebbmenő célokat megvalósítani. Általános elvi szempontokból nézve a dolgokat, Budapest népe nem is kíván egyebet Magyarország belügyminiszterétől. Sok kínos és szenvedésteljes esztendő után békén, nyugodtan, gyülölségmentesen, távol minden politikától dolgozni, alkotni, teremteni kíván Budapest lakossága. Közrend és belső béke, polgári egyenlőség és egymás megbecsülése, ezek azok a kívánalmak, amelyek után egész Budapest vágyódik és ezek azok a faktorok, amelyek megteremtik azt az atmoszférát, amelyben a jövő fejlődés és hasznos termelés megvalósulhatnak. Mindez elsősorban a belügyminiszter kezében van. A lelkek hajlandósága ma már nem akadálya a belső békének és a megértésnek. Ma már nincsenek tömeghangulatok, amelyek a gyűlölségből fakadnának. Ma legfeljebb lelkiismeretlen izgatók bujkálhatnak közöttünk, legfeljebb ambíciójukban sértett, hazug apostolok aknamunkájáról lehet szó. Az izgatás, az aknamunka, a lelkiismeretlen hangulatkeltés és elvadult demagógia pedig nem virágozhat, nem érhet el eredményeket olyan országban és olyan fővárosban, ahol erőskezű és egészséges lelkű belügyminiszter tartja kezében a rend gyeplőjét. *Mi hisszük, hogy a belügyminiszter ébersége és erélye meg fogja védeni Budapestet minden kilengéstől, legyen az bár a legcsekélyebb is és származzék az bármely oldalról.* Ha ezt megcselekedte *Scitovszky* Béla, az új belügyminiszter, akkor Budapest máris hálásan gondol rá, mert elhárította a dolgozó emberek útjából a legsúlyosabb akadályt, a munka megzavarásának lehetőségét.

A belügyminiszter azonban mindezeken kívül és mindezek fölött törvényes ellenőre az autonóm Budapest közigazgatásának. Ezen a téren is sokat várunk *Scitovszky* Bélától. Elsősorban is bízunk tökéletes és megingathatatlan jogtiszteletében és éppen ezért tudjuk azt, hogy a legmesszebbmenő módon tiszteletben fogja tartani Budapest autonómiáját. Hozzáférhetetlen szentségnek kell lenni ennek az autonómiának, mert ott azután nincs politikai pártkülönbség és nincs semmiféle elkülönülés sem Budapest törvényhatósági bizottságában, sem Budapest népében, amikor ezt az autonómiát meg kell védeni. De *Scitovszky* Béla meggyőződésünk szerint éppen olyan féltékenyen fogja őrizni Budapest autonómiájának épségét és érintetlenségét, mint bárki a városházán, akire az autonómia épségének megőrzése rábízatott. Bízunk abban is, hogy minden egyes esetben, amikor az új belügyminiszter a főváros ügyeit ellenőrizni lesz hivatott és amikor a főváros fontos kérdéseiben döntenie kell, mindig meleg szívvel lesz e város iránt és mindig figyelembe fogja venni, hogy ennek a városnak a fejlődése, virágzása a legszentebb magyar ügy, a legbüszkeségesebb magyar törekvés. Ebben a reménységben szeretettel és bizalommal üdvözli Budapest népe *Scitovszky* Bélát, az új belügyminisztert.

Scitovszky Béla belügyminiszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a főváros ügyei iránt való jóindulatáról

Az új belügyminiszter sürgősen módot keres arra, hogy érintkezésbe lépjen a fővárosi politika hivatásos tényezőivel

Scitovszky Béla, az új belügyminiszter személye és működése iránt várospolitikai körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg, tekintettel arra, hogy a közeljövőben egész sereg olyan fővárosi probléma vár megoldásra, amelyeknek elintézése körül a belügyminiszter jóindulatára fokozott mértékben szükség van. A főváros közönségére nem közömbös, miként gondolkodik érdekeinek érvényesüléséről a mindenkori belügyminiszter. Éppen ezért szükségesnek tartottuk, hogy felkeressük

Scitovszky Bélát, az új belügyminisztert

és megkérjük, nyilatkozzék a fővárossal kapcsolatos terveiről. Az új belügyminiszter, akinek a székesfővárost érintő kérdésekről ez a legelső nyilatkozata, készséggel állott rendelkezésünkre és a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt a következő kijelentéseket tette:

— Minthogy fővárosi ügyekkel mindezideig nem foglalkoztam és hivatalomat is csak hétfőn vettem át, folyamatban levő fővárosi ügyek miként való elintézéséről érdemben nyilatkozatot nem tehetek. Annyit azonban kijelenthetek, hogy a legnagyobb jóakarattal, a tőlem telhető legnagyobb igyekezettel és a főváros közönsége iránt való megértéssel fogok törekedni mindazon kérdések megoldására, melyek belügyminiszteri tényked esem hatáskörébe esnek. Mihelyt a belügyi kormányzat ügyeit átvettem és azokról munkatársaimtól informálódtam, módot keresek arra, hogy a fővárosi politika hivatásos tényezőivel is érintkezést találjak a sürgős és szükségessé váló intézkedések foganatosítására. A legfontosabb kérdés: a törvényhatósági bizottság munkaképessége, nem én tőlem függ. Mindenesetre bízom a fővárosi pártok lojalitásában és a főváros közös érdekei iránt való személyes áldozatkészségében, ami lehetővé fogja tenni, hogy a főváros gazdasági és szociális szempontjai minden vonalon érvényesüljenek.

Arra a kérdésre, hogy mint nógrádi származású politikus, egyénileg is érdeklődik-e a budapesti községi politika iránt, *Scitovszky* Béla, az új belügyminiszter, így válaszolt:

— Tévedés az a beállítás, mintha én nógrádi volnék. Budapesten születtem, gyermekkoromat itt töltöttem és így egészen természetes, hogy egyénileg is közelről érdekel minden fővárosi ügy és így a főváros szolgálatában természetesen tőlem telhetőleg mindent el fogok követni.

Az Egységes Községi Polgári Pártban minden csendes

Sajtóbeli álhírekkel és ugratásokkal nem lehet pártot bontani

Kozma Jenő, a Községi Polgári Párt elnökének nyilatkozata

Az *Egységes Községi Polgári Párt* az utóbbi időben hatalmas fejlődést mutat. Budapest polgárságának igen jelentős tömegei állanak melléje, mert természetszerűen hódít a gondolat, hogy Budapest törvényhatósági bizottságában politikamentes alkotó munkának kell folynia, egyben pedig ennek a törvényhatósági bizottságnak minden törekvéssel szemben meg kell védenie a polgárság szupremáciáját. Ugyanakkor az *Egységes Községi Polgári Párt* a törvényhatósági bizottságban is méltóképpen tölti be azt a szerepet, amelyet az adott helyzet ruházott reá. Csak a minap állapította meg az *Egységes Községi Polgári Párt* kötelékébe nem tartozó, de feltétlen tekintélynek örvendő *Ugron* Gábor volt belügyminiszter, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* azt a helyzetet, hogy a két nagy párt között állva az elvek ütközése esetén jobbra vagy balra dönthetett volna, soha ki nem használta. Az *Egységes Községi Polgári Párt* tehát hivatása magaslatán tölti be a közgyülésen parlamentáris szerepét. Ez büszkeséggel tölthet el mindenkit, aki ehhez a párthoz tartozik és aki ezeknek az eredményeknek eléréséhez munkájával és párthűségével hozzájárult.

Egészen különös jelenség tehát, hogy éppen most, amikor a párt minden órában sikerrel tölti be hivatását,

a sajtó egyes organumaiban tendenciózus álhírek jelennek meg, amelyek arról szólnak, hogy az Egységes Községi Polgári Párt kebelében ellentétek merültek volna fel.

Mondanunk sem kell, hogy mindez rosszindulatú fantázia szülötte, de maguk a hírek is olyan bizonytalanok és olyan erőtlenek, hogy nem is igen érdemes velük foglalkozni. Nevek nélkül hét-nyolc ember elégedetlenségéről beszélnek az ujságok hasábjain megjelent koholmányok, de a megjelent hírek szerint, ez a hét-nyolc ember is csak reformokat kívánna a párt életében: *követelték a párt különállóságának fentartását.*

A bomlásról tehát csak a harsogó ujságcímekben van szó.

míg maguk a közlemények az objektív olvasóban legfeljebb azt a látszatot keltik, hogy mint minden

pártban, az *Egységes Községi Polgári Pártban* is lehetnek kívánságaik a párttagoknak és ezeknek a kívánságoknak az elintézését lojálisan a párt vezetőségére bízzák. A harsogó hazug címek mögül mindössze ennyi olvasható ki. A pártok életében mindez egészen természetes is volna, de az Egységes Községi Polgári Pártban ezúttal még ennyi sem történt.

Ha már azonban felmerültek ezek a hírek, amelyek bővebb cáfolatot nem érdemelnek, mégis meg kell állapítani, hogy

az Egységes Községi Polgári Párt kebelében a legteljesebb egyetértés uralkodik.

A disszidálás gondolata senkiben egy pillanatra sem merült fel. A párt belső életében a legtökéletesebb demokratikus szellem uralkodik, *a párt politikájában pedig határozottan egyenesen és tántoríthatatlanul követi gróf Bethlen István miniszterelnök és Ripka Ferenc főpolgármester célkitüzéseit, amelyek nem mások, mint a polgári egyenlőség megvalósítása és a zavartalan politikamentes alkotó munka megteremtése.*

Sajnálatosképpen az álhírek keretében ott szerepel *Glück* Frigyes fővárosi bizottsági tag neve is. Sajnálatos ez azért, mert *Glück* Frigyes általánosságban köztisztelt nevét hozzá méltatlan dolgokkal hozzák kapcsolatba. Örvendetes viszont azért, mert *Glück* Frigyes nevének említésénél elevenebb, biztosabb cáfolatot a hazug hírekre aligha mondhatnánk. *Glück* Frigyes megtestesülése a polgári erényeknek, ő az az ideális budapesti polgár, aki szülővárosának szeretetében nőtt fel és aki egész szívét, egész lelkét, tehetségét és munkáját egy életen át ennek a városnak áldozta. Ő az a polgára Budapestnek, akinél jobban senki sem vágyódik az alkotó munka megindításáért, a polgári egyenlőségért, az egymás megbecsüléséért és a polgári szupremáciáért. *Glück Frigyest el sem lehetne képzelni máshol, mint azoknak táborában, akiknek célkitüzései a békés munka és a társadalmi béke.* Ő az eleven cáfolat az álhírekre, mert hiszen az *Egységes Községi Polgári Párt és Glück Frigyes mindig ugyanazt akarták és nem is akarhatták egymással ellenkezőt.* Az eljövendő események, a tisztújítás további folyamata, a közgyülési munka újrakezdése, a nagy kérdések megoldása mind igazolni fogják, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt kebelében nincsenek surlódások* és ez a párt a legtökéletesebb harmóniában fog felvonulni a nagy kérdések megoldására abban az értelemben, hogy minden politikamentesen, de Budapest lakosságának és elsősorban polgárságának érdekében történjék.

Az Egységes Községi Polgári Párt elnökének nyilatkozata

A forgalomba került kósza hírekre vonatkozólag megkérdeztük

dr. Kozma Jenőt,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Egyáltalában nincsen tudomásom arról, hogy a pártban bizonyos bomlási folyamat menne végbe,* de erre semmiféle ok sincsen. A legutóbbi alpolgármesterválasztás alkalmával a keresztény községi párt és a blokk azáltal, hogy *Buzáthot* közösen jelölték alpolgármesternek, tulajdonképpen elintézték az egyik állás sorsát. A másik állásra pedig pártunknak két jelöltje volt és semmi különösebb jelentősége nincsen annak, ha netán a párt egyik része az egyik, a másik része pedig a másik jelölt mellett foglalt állást. Hiszen például a blokk elnöke, *Bárczy* István is nyiltan hangoztatta, hogy *Folkusházyra* és *Buzáthra* szavazott.

— A választási statisztikák szerint pártunkból 32 tagnak kellett *Márkusra* szavaznia és emellett ez a szám magában látszik foglalni a szabadon választott bizottsági tagok szavazatait is. Azt hiszem, hogy a közeljövőben megejtendő tanácsnoki és főtisztviselői állások betöltésénél módunkban lesz félreérthetetlenül megmutatni, hogy a fővárosi politikában milyen irányt képviselünk és így tárgytalanok lesznek a különféle kombinációk és találgatások.

— Ha a polgármesterválasztásnál a mi jelöltünk nem juthatott be a döntőbe, az alpolgármesteri választásnál pedig egy állásra két jelöltünk is pályázott: — ez olyan adott helyzetet teremtett, amelyhez hasonló a további választásoknál minden valószinüség szerint nem fog előfordulhatni.

Legközelebbi választó-közgyülés: október 27.

Veretlen eséllyel indulnak: Lamotte Károly, Szabó Imre, Végh János, Ágoston Géza, Ács Ferenc és Illyefalvy Lajos

Az alpolgármesterválasztás és a tisztújítás következő határnapja között két hét van. Ilyenformán szerdán nincs közgyülés és nincs választás. Október 27-én töltik be a tanácsnok-főjegyzői állást, azután egy kerületi elöljárói állást, megválasztják az árvaszéki elnököt, a tisztifőügyészt, a tisztifőorvost, a főszámvevőt és a Statisztikai Hivatal igazgatóját.

A tanácsnok-főjegyzői állásra sok a pályázó, hiszen csaknem az összes főjegyzők benyujtották pályázatukat és számos tanácsjegyző is jelentkezett. Egészen kétségtelen azonban, hogy a közgyülés óriási többsége Lamotte Károlyt fogja megválasztani, aki behelyettesítés révén eddig is az elnöki ügyosztály élén állott. Nem igen lesz változás a többi állások betöltésénél sem, mert mindenki bizonyosra veszi, hogy az árvaszék elnöke ismét Ágoston Géza, tisztifőügyész Szabó Imre dr., tisztifőorvos Végh János és főszámvevő Ács Ferenc lesz. A Statisztikai Hivatal igazgatójává bizonyára Illyefalvy Lajost választják meg, aki nagyon szép eredményekkel vezeti a hivatalt azóta, amióta Thirring Gusztáv nyugalomba vonult.

A restauráció további menetrendje, amint a Fővárosi Hirlap már hetekkel ezelőtt elsőnek közölte, a következő: November 3-án kilenc jogi minősítésü tanácsnokot, két müszaki minősítésü tanácsnokot és egy kerületi elöljárót választanak. November 10-én betöltik a következő állásokat: két árvaszéki elnökhelyettesi, egy tisztifőügyészhelyettesi, egy tisztifőorvoshelyettesi, tizenkét I. osztályú főjegyzői, húsz II. osztályú főjegyzői, 29 I. osztályú tanácsjegyzői és 29 II. osztályú tanácsjegyzői állást. November 17-én kerül a sor nyolc árvaszéki ülnök, hét tisztiügyész, tizenegy I. osztályú kerületi orvos és tíz II. osztályú kerületi orvos megválasztására. November 24-én, az utolsó választási napon három árvaszéki főjegyzőt, két I. osztályú árvaszéki jegyzőt, négy II. osztályú árvaszéki jegyzőt, két I. osztályú tisztialügyészt, négy II. osztályú tisztialügyészt és tíz kerületi városbírót választanak.

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

MÁJER GÁSPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ES GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

Telefon: 158—18. SODEMANN ALBERT Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSÁGI ÉS MÜSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Mühely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tüzjelzőkészülék
magyarországi vezérképviselete.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

MÉHN ANTAL
ÉPITŐMESTER
Telefon: L. 986-17. BUDAPEST II., Mecsei-u. 8.

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szikerekek gyártása.
egészségügyi, müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és mükőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

Telefon: J. 95-78 HLATKY JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi ucca 4.

ZONGORÁK

DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

Sebők János
Alapittatott 1886
Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

BERKES JENŐ mü- és épületlakatos
Budapest, IV., Piarista-u. 8. Telefon: 71—34.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

HUPMOBILE 4 és 8 hengeres automobilok
SALMSON a világ leggyorsabb kiskocsija és
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7.
(Hitelbank-palota.)

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállitások, út- és csatornaépitkezések

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fütésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Nincs változás a városvezetés vezérkarában

Az alpolgármester-választás izgalmai — Márkus Jenő győzelmes bukása

Átestünk tehát a főváros tisztújítása két első nagy stációján. Amilyen nagy volt a készülődés, amilyen nagy az izgalom, amilyen erős a szemben álló felek összecsapása, éppen olyan meglepő az eredmény, hogy maradt minden a régiben. A polgármesteri székben megmaradt *Sipőcz* Jenő dr. és az alpolgármesteri állásokban sincs változás: Budapest két alpolgármestere továbbra is *Buzáth* János és *Folkusházy* Lajos. Ezt a két férfiút nem kell bemutatni és nem kell méltatni azok előtt, akik ismerik Budapest adminisztrációját. Mind a kettő megtestesülése a férfias jellemnek és a munka szeretetének. Tehetség dolgában is mind a ketten legkiválóbbjai a főváros tisztviselői karának. Egy életet töltöttek el Budapest adminisztrációjában és egy életen át büszke volt muskásságukra a főváros lakossága.

Örülni kell a választás emez eredményének, fájdalmasan csak az hat, hogy nem juthatott be az alpolgármesteri székbe az a *Márkus* Jenő, aki iránt Budapest liberális közönségének olyan kivételes bizalma nyilvánult meg. Tehetsége és városházi tevékenysége révén is rászolgált volna erre a méltóságra és a közgyűlés liberális gondolkodású polgári elemei a legteljesebb mértékben támogatták is jelöltségét. Az eredmény, melyet az választáson elért, feltétlenül tisztelteremlő és bukását, amelynek előidézésében a szélső jobb- és a szélső baloldal fogott össze, inkább győzelemnek lehet tekinteni, mert hiszen a közgyűlés liberális gondolkodású polgári elemei 143 szavazatot adtak le rá.

Maga az alpolgármesterválasztó közgyűlés meglehetősen nyugodt lefolyású volt. A közönség érdeklődése, amely a polgármesterválasztásnál a legmagasabb fokot érte el, ezúttal mintha alább hagyott volna. Annál inkább érezhető volt azonban a törvényhatósági bizottság tagjainak izgalma, amit főként az idézett elő, hogy különösen a baloldalon, szinte az utolsó óráig a legnagyobb bizonytalanság uralkodott abban a tekintetben, hogy ez az oldal az alpolgármesterjelöltek melyike mellett sorakozzék fel. Végeredményben a szociálisták a Wolff-párttal egy csatasorban vonultak fel és erőteljesen exponálták magukat *Buzáth* János érdekében. A szocialisták ezt a magatartásukat kétféleképpen okolták meg. Az egyik megokolás az volt, hogy *Buzáth* János állítólag a polgármesterválasztásnál *Bárczy* Istvánra adta volna szavazatát. A másik megokolás viszont az, hogy a konzervatív gondolkodású és mindig szocialistaellenes *Buzáth* János a községi üzemek megtartása és fejlesztése gondolatának exponense a városházán. A szocialisták azt mondják, hogy ők annyira hívei a községesítés politikájának, hogy inkább a konzervatív és antiszocialista Buzáthra adták szavazatukat, mert ez mindenkor ott lesz, amikor a községi üzemeket meg kell védeni. Wolffék és a szocialisták összefogásából került ki azután az a meglepő eredmény, hogy *Buzáth* János fölényes többséget kapott, amennyiben 222 szavazat esett rá, míg *Folkusházy* Lajos csak 155 és *Márkus* Jenő 143 szavazatot kaptak. A még hiányzó szavazatok közül 12 *Berczel* Jenőre, 8 pedig *Liber* Endrére esett.

Folkusházy Lajos

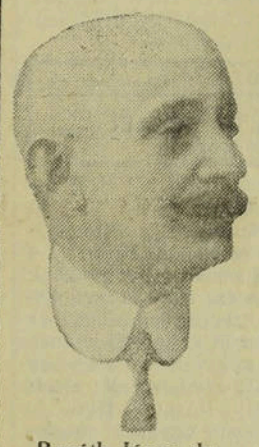

Buzáth János dr.

Érthető meglepetést keltett tehát a közgyülési teremben, amikor megérkezett a választás eredményének híre és amikor a városatyák megtudták a számarányokat. A Wolff-párt harsányan éljenezte *Folkusházy* Lajost, míg a baloldal *Buzáth* János mellett tüntetett. A tüntetés csak kiújult, mikor a két újból megválasztott alpolgármester megjelent a közgyülés színe előtt. Az eskü letétele után *Ripka* Ferenc főpolgámester intézett a két alpolgármesterhez nagyhatású beszédet.

— Azelőtt az építés ugaron indult — mondotta többek között —, most romok és törmelékek között kell elindulnia. Azelőtt a nagy országos fejlődés vitte előre Budapestet, amely 30 millió magyarnak volt büszkesége, nemzeti önérzetének megtestesülése, most pedig Budapestnek kell az ország fejlődése számára példát mutatnia, kedvet teremtenie, lelki és anyagi problémák megoldásában elől járnia. A főváros közönsége joggal fűz reményeket az önök működéséhez, mert hiszen mindketten régi, kipróbált erőt képviselnek és hosszú tisztviselői pályájukon sokszor tettek tanuságot tehetségükről, tudásukról és szorgalmukról. Segítsenek a közélet meggyógyításában, lépjenek fel ott, ahol bomlasztást, tekintélyrombolást és nagy nemzeti céljainknak veszélyeztetését látják. Segítsenek építeni, újjáteremteni Budapestet és mindenki áldani fogja munkásságukat.

A választást Buzáth János nevében is *Folkusházy* Lajos köszönte meg. Beszédének különösen az a passzusa váltott ki nagy hatást, amikor hangsúlyozta, hogy megválasztásuk a bizalomnak kiváltságos megnyilatkozása, mert hiszen a közszolgálati éveknek azt a sorozatát, amely a köztisztviselők számára emberi számítás szerint ki van mérve, legjobb tudásuk szerint már leszolgálták. Ezt a hallatlanul nagy bizalmat a közönség érdekeinek mindenek fölé való helyezésével akarják meghálálni. Mélyen átérzik a kötelességüket, amelyek a főváros egész lakosságával és annak minden rétegével szemben állanak fenn. Ez a kötelesség az élet bajaival küszködő polgárság javára az élet nehézségeinek megkönnyítése és boldogulásának elősegítése.

Az alpolgármesterválasztással kapcsolatban többször fölmerült és válasz nélkül maradt az a kérdés, hogy most már ki lesz az első alpolgármester. Eddig *Folkusházy* Lajos volt, most azonban *Buzáth* János lényegesen több szavazatot kapott és így a viszonylagos szavazattöbbségnél első helyen jött be, mert hiszen Folkusházy Lajos 155 szavazatával szemben 222 szavazatot kapott. A valóság azonban az, hogy az eddigi helyzet a választás után sem változik. Ennek oka az, hogy az első és második alpolgármester állása nem a szavazatok száma, hanem a szolgálati idő szerint igazodik. *Folkusházy Lajos idősebb tisztviselő és ezért volt eddig is és ezért maradt továbbra is ő az első alpolgármester.* A kérdésnek különben sincs különösebb jelentősége, mert hiszen a hatáskör beosztása a polgármester diszkrécionális joga. Ő az, aki beosztja a két alpolgármestert, hogy ki melyik ügyosztályok fölött gyakorolja az ellenőrzést. Ha mégis van valami differencia a két alpolgármesteri állás között, az csak reprezentatív jelentőségű, amennyiben a polgármester el van foglalva, vagy a megjelenésben akadályozva van, akkor rendszerint az első alpolgármester helyettesíti.

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemű bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZÍT: lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

Alapitatott 1892 özv. CZIER GUSZTAVNE
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemű épület- és műlakatosmunkák, takarékkűzhelyek és vasredőnyök készítését és javítását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6 ■ Telefon: 23—36.

Zuzan Béla Budapest
díszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TARSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágítási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, színpadi hatásvilágítások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok.

Elektromos világítási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

KREMPEL JÓZSEF
épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Budapest, VIII., Sárkány-u. 11
TELEFON: JÓZSEF 44—43 SZÁM.

HERTMANN REZSŐ
Épület-, mű-, tűzhely és géplakatos. Villanyerőre berendezett műhely
Budapest, VII., Wesselényi-u. 58. Vörösmarty utcai oldalon
Telefon J. 34-48. Takarék-, kávéházi-, éttermi-tűzhelyek raktáron

„VESTA" villamossági r.-t. Budapest, Hársfa-u. 16, Dohány-u. 80.
Szerel önálló telepeket, erőátviteli és villamossági berendezéseket
Villanyszerelési vállalat Elektrótechnikai cikkek gyártása

MAYER OTTÓ épület és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás-, szivattyú- és gőzfütések berendezési telepe.
Telefon: József 60-70. Budapest, VII., Hársfa ucca 10/c

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fütés Csatornázás

TÓASÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

Megszünik a fővárosba érkező élelmiszerek zugforgalma

Elkészült a Központi Vásárcsarnok nagy vasúti kirakodója — Az összes élelmiszervagonok ide futnak be

A napokban nevezetes újitás lépett életbe a főváros élelmiszerelosztása terén. Egy évi munkával megépült a Központi Vásárcsarnok 400 méter hosszú új vasúti kirakodója a Sóház- és a Közraktár uccákban. A több mint 2½ milliárd költséggel megépített modern kirakodó jelentőségéről

Burg Ferenc, a vásárcsarnokok igazgatója,

a következőket mondta:

— Már régóta sok visszásságokra adott alkalmat az a körülmény, hogy a Központi Vásárcsarnok régi, szük kirakodóhelye elégtelennek bizonyult a fővárosba naponként felhozott 140—160 vagon élelmiszer gyors és akadálytalan kirakására. Ezért a teherszállítmányok jelentős részét a Délivasútnál, a Kelenföldön, a Nyugati pályaudvarnál, vagy a Dunaparton rakták ki, ahol azután természetesen mindig alkalom nyilt arra, hogy a szállítmányok rendes vásárcsarnoki értékesítés helyett zugforgalomban cseréljenek gazdát. Ily módon azután a fővárosba érkezett élelmiszerek igen jelentős hányada nem a kínálat és kereslet megfelelő árszabályozó törvényszerüsége mellett kelt el, hanem ki volt téve a zugforgalom különféle visszásságainak. Az is előfordulhatott akárhány esetben, hogy a vidéki szállítók különféle praktikákkal, hol mesterségesen visszatartották az élelmiszereket, hol pedig minden rendszer nélkül zúdíthatták a főváros piacaira. A hatóságoknak az eddigi megosztott kirakódási rendszer mellett sehogysem volt módjukban az árukészleteket kellően áttekinteni. Ily körülmények között

napirenden voltak az egyenetlen versengések a Központi Vásárcsarnok árusitói és a jóval kisebb fekbért fizető egyéb piaci árusok között.

Mindezeknek az anomáliáknak a minimálisra való lecsökkentését jelenti a most megépült hatalmas, új központi kirakodó, mely lehetővé teszi a fővárosba naponként érkező élelmiszer-szállítmányok gyors, könnyed és egységes kirakását és amellett módot ad nekünk, hogy e szállítmányokat mindenkor kellőképpen áttekinthessük és indokolt módon beavatkozhassunk, mikor az élelmiszerek árfelülődésében bizonyos rosszhiszemű rendellenességeket tapasztalunk.

— Máris a legszigorúbban tilos az élelmiszereknek a különféle pályaudvarokon való értékesítése és a jövőben nem jöhetnek a szállítók azzal a mentegetődzéssel, hogy az árucikkek romlandósága kényszerítették őket a gyors értékesítésre, még mielőtt a megfelelő helyen kirakodhattak volna.

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat. Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és házitelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

Schmelhegger Nándor cégtulajdonos: Sallay Nándor
lakatos vállalkozó Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

SZÓRAKOZÁS

Vígszínház. Egész héten minden este: A Noszty-fiú esete Tóth Marival (½8). Vasárnap délután: Antónia (3).

Király Színház. Egész héten minden este: A cirkuszhercegnő (½8). Vasárnap délután: A pesti lány (3).

A hét legjobb filmműsorai
október 21—28-ig, csütörtöktől szerdáig

Corvin Színház

ÉJFÉLI NAP
10 felvonás a cári Oroszország legfelsőbb világából
Főszerepben Laura La Plante. Rend Dimitri Buchowetzky

Utazás a kanibálok között
Ütleirás 8 felvonásban

KAMARA

JERUZSALEM
Selma Lagerlöf világhirü regénye filmen 2 részben 14 felvonásban. Főszerepben Conrad Veidt

Tintamatyi — Hiradók

Orion Színház

Eljegyzés vőlegény nélkül
Vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben Reinhold Schünzel

Éva szerelmei
Szinmű 8 felvonásban. Főszereplő Leatrice Joyce

Városi Színház. Szerda: Akácfavirág. Csütörtök: A szevillai borbély és Parasztbecsület. Péntek: Hajtóvadászat (először). Szombat: Hajtóvadászat. Vasárnap délután: Rigoletto (Saleschi vendégfelléptével. 3); este: Hajtóvadászat (½8).

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai-utca 18. sz.
Október hó 1-től minden este ½9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépt tével
szenzációs új müsor!

Hajtóvadászat. Nagy premier a Városi Színházban. E hét péntekjén mutatja be a Városi Színház Huszka és Martos legújabb operettjét: a Hajtóvadászatot. Legszebb melódiák zsongása tölti be máris a Városi Színház tágas nézőterét s már ott ragyognak a próbákon azok a mesés díszletek, melyek csak keretét adják annak az izgalmas regénynek, amelyben jégen, fagyon, hóviharon keresztül egymásé lesznek Darikoff Anna hercegnő és a nőgyülölő Valkonsky Fodor grőf. Erre a pompás két szerepre alig akadt volna két jobb szereplő, mint Harmath Hilda és Varga Imre, kik énekben, játékban egyaránt meglepőt fognak produkálni. Somogyi Nusi és a népszerü Sziklay József bravúros táncai, Kabos Gyula, Sik Rezső fényes kabinetfigurái, a pazar pompájú színdús rendezés mind összetevői a várható, hatalmas sikernek. A Hajtóvadászat a pénteki bemutató után sorozatosan kerül színre.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa irásbeli versenytárgyalást hirdet az I., Fehérvári-út—Hengermalom uccai bérház épitésével kapcsolatosan szükséges föld-, kőmüves-, elhelyező-, ács-, vasgerenda-szállitási, vasbeton-, bádogos- és tetőfedő-munkákra.

A rajzok, tervek és minták Rerrich Béla tervező müépitésznél (IV., Képiró ucca 5. sz., telefon: József 82—66.) délelőtt 10—12 óráig megtekinthetők, ahol a szüséges felvilágositások is kaphatók. A tervek a Központi városháza III. emelet 354. ajtó alatt is megtekinthetők.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpézben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. emelet 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. emelet 120.) a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Az ajánlatok **1926 október 20-án (szerdán) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középtési) ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott délelőtt 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1926 szeptember 30-án.

A székesfőváros tanácsa.

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
müterme és mükőipari vállalata, épület-, menyezet- és mükőmunkára
MÜTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-hid mellett)
Telefonhivószám: Lipót 903—74.

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FÜTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 - Közp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meidinger „Helios" és Redivivus folytonégő kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredőnyök, acéllemezredőnyök stb.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

JÓNÁS ALBERT
vízvezeték, csatornázás, központi fütés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: Jó sef 28—02.

BRENNER SÁNDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Telefon: 122-08. Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános müszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü r.-t. özdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden szinben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

Oláh József
épület- diszmübádogos és vizmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—89

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

Budapest Székesfőváros Asványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 86—76.

November elsején 900 kislakásba és 320 szükséglakásba beköltözhetnek a lakók

A lakásépítkezés befejező munkálatain felfüggesztett vasárnapi munkaszünettel éjjel-nappal dolgoztat a főváros — Novemberben lebontják a Suhajda-telepet

Lieber Endre tanácsnok és Kapdebo Gyula műszaki főtanácsos nyilatkozata

November 1-én lezárul annak a nagyszabású építési programmnak az első ciklusa, amely a háborús éveket követő páratlan lakásnyomort némileg enyhíteni fogja. A jövő hó elején 15 épületben 900 kislakást adnak át ugyanannyi családnak és evvel közel négyezer lélek, hosszas nélkülözés után, végre egészséges, megfelelő hajlékhoz jut.

A rendkívül fontos esemény iránt érdeklődtünk *Liber* Endre tanácsnoknál, a lakások kiosztását intéző szociálpolitikai és népjóléti ügyosztály érdemes vezetőjénél és *Kabdebó* Gyula műszaki főtanácsosnál, a községi lakásépítési akció vezetőjénél, akiktől az akció lefolyásáról és a jelenlegi helyzetről az alább közölt érdekes felvilágosítást kaptuk:

— A középítési ügyosztály — mondta *Kabdebó* főtanácsos — mindent elkövet, hogy az építkezéseket november 1-ére befejezzék. Ha az idő száraz marad, nem is lesz ennek semmi akadálya, de ha esős idő következnék be, a lakások átadása ez esetben is csak 1—2 hetet késik. November 1-évei a nagy építkezési programm első fejezete lezáródik. Az építkezés mindvégig programmszerüen történt, s úgyszólván percnyi pontossággal készülünk el azzal, aminek kivitelét a törvényhatóság erre az évre megszabta. A lakásépítési akció menetrendje a következő volt: A középítési ügyosztály régebben elkészített terveit a mult év július 22-én tárgyalta a szociálpolitikai bizottság, néhány napra rá, 25-én a középítési bizottság, majd 28-án a pénzügyi bizottság is jóváhagyta a programmot. Augusztus 27-én a tanács tárgyalta a terveket és a dolog sürgősségére való tekintettel a közgyülés jóváhagyásának bevárása nélkül, október 23-iki határidővel, meghirdette az árlejtést is. A közgyülés a programmot aztán változtatás nélkül magáévá tette és *az első építési ciklus költségeire 120 milliárd koronát szavazott meg.* Az eredeti építési terveknek megfelelően a közgyülés öt házcsoportban 900 kis- és középlakás építését határozta el és elrendelte a munkálatok azonnali megkezdését. 1925 november elsején megtörtént a vállalatbaadás és néhány napra rá az első kapavágás. Csaknem ugyanazon időben kezdtük meg az építkezést a város öt különböző részén. A késő ősszel megkezdett építkezésnek eleinte igen nagy nehézségei voltak. Korán beállott az őszi esőzés, a téli időszak. Gyorsan ránk köszöntöttek az első fagyok, úgyhogy az alapozási és betonmunkákat abba kellett hagyni. Január és február hónapokban teljes mértékben szünetelt a munka. Szerencsére március első napjaiban újból elkezdődhetett a szorgos munka és hamarosan sikerült pótolni a tél mulasztásait is. Az építkezés most már, egy-két kisebb zökkenő kivételével, fennakadás nélkül folyt tovább. Eleinte volt ugyan hiány építőanyagban is. Főleg cementáruban, cementlapokban, csempefélékben, vasalkatrészekben, ajtó-, ablakvasalásban és lépcsőkorlátokban volt hiány. Ezeket azonban rövidesen mind sikerült pótolni és beszerezni. *Szinte különösen hangzik, de a munkáshiány is késleltette az építkezést.* Kőműves-, ács-, elhelyező- és segédmunkásokban nem volt soha hiány, de speciális szakmunkások sohasem voltak olyan számban, ahogy kellett volna. A szakmunkások egyrésze ugyanis az elmult években külföldön, vagy megszállott területen vállalt munkát és ezeket úgy kellett közben hazahívni. Ezek azonban mind a kezdet nehézségei voltak. Az építkezés most már a befejezéshez közeledik és reméljük, hogy november 1-ére a fővárosnak mind az öt új lakástelepén megtörténhetik a beköltözés. A Budaörsi- és Csend uccák sarkán 5 pavillonban 200 lakás, a Váci-út és Mura ucca sarkán 3 pavillonban 250 lakás, a Váci-út és Gyöngyösi-út sarkán ugyancsak 3 pavillonban 250 lakás, a Simor- és Villám uccák sarkán levő épületben 100 középlakás, az Üllői-út és Czeglédi-út sarkán 2 pavillonban 108 kislakás, a Mester ucca és Dandár ucca sarkán épülő bérházban 60 középlakás, összesen körülbelül 700 kislakás és 160 középlakás lesz átadva rendeltetésének. A népjóléti miniszter kezdeményezésére elhatározott 300 szükséglakás építése a Ceglédi- és Üllői-út sarkán is maholnap elkészül. Itt nyolc egyemeletes pavillon áll 40—40, összesen 320 lakással, amelyekbe két hét alatt már be is költözhetnek a lakók.

— Ami a jövőt illeti, a középítési ügyosztály már erre is gondol és *munkában vannak a második építési ciklus tervei is.* Úgy gondolom, hogy jövőre legalább 1000, 1928-ban újabb 1000 lakást építhetünk és 1930-ra befejezhető lesz a hatósági lakástermelés.

A lakásépítő akcióval, illetve a lakások november 1-én megtörténő átadásával

Liber Endre tanácsnok

így nyilatkozott:

— A középítési ügyosztállyal karöltve mindent elkövetünk, hogy a lakások a kitűzött időre beköltözhetők legyenek. A dolog sürgősségére való tekintettel az utolsó időben *a vasárnapi munkaszünetet* is felfüggesztettük és ha kell, éjjel-nappal szüntelenül dolgoztatunk, hogy késedelem ne legyen. Természetesen az időjárástól függ minden. Ha nedves, esős lesz az idő, akkor bajjal száradnak ki kellően a lakások. A munkálatok azonban máris annyira előrehaladtak, hogy véleményem szerint, az egyszobás kislakások, — ahol nincsen mellékhelyiség — feltétlenül beköltözhetők lesznek, de a két- és háromszobás lakásoknál sem lehet nagyobb késedelem egy hétnél, vagy 10 napnál. *Különös súlyt helyezek arra, hogy a szükséglakások építése november 1-ére minden körülmények között befejeződjék és hogy a Suhajda-telep és a többi nyomortanyák szerencsétlenjei a tél előtt feltétlenül emberi lakáshoz jussanak.* A beköltözés a Czeglédi-út és Üllői-út sarkán készülő szükséglakástelepen november 1-én okvetlen meg is történik, s lakáshoz juttatjuk mindazokat, akiknek kilakoltatása elkerülhetetlen. Abban a pillanatban, amint a lakókat beköltöztetjük, kímélet nélkül megkezdjük a Suhajda-telep és a többi nyomortanyák lebontását. Az elöljáróságok megkapták az utasítást, hogy egy órát se késsenek és amint az utolsó lakó a Suhajda-telepből kitette a lábát, már ott álljanak a munkások, akik a szégyenletes épületekbe belevágják a bontócsákányt. A most épülő szükséglakások, aligha fogják fedezni az igényléseket, éppen ezért azzal a gondolattal foglalkozunk, hogy még legalább 300 egyszobás lakást építünk, ugyancsak a Czeglédi-úton, ahol elegendő terület maradt és a szükséges közművek is készen állanak. Ezek a szükséglakások természetesen a legegyszerübben készültek, egyrészt a költség, másrészt az időmegtakarítás kedvéért. A lakásokhoz nincsen külön konyha sem. Egyetlen tágas helyiségből áll mindegyik, tűzhellyel, megfelelő előtérrel és mellékhelyiséggel.

Ami a most átadásra kerülő lakások magas bérét és az ez irányban elhangzott panaszokat illeti, arra vonatkozóan *Liber* tanácsnok kijelentette, hogy a tanácsnak máris szándékában van a lakbéreket lehetőség szerint redukálni, legalább olyan mértékben, mint a korábbi építkezések alatt épült házaknál történt. A most megállapított magas lakbérek sem fedezik azonban teljes mértékben a főváros kiadásait, úgyhogy a reális számítás szerint még ezek a bérek sem túlmagasak. *A főváros azonban humánus szempontoktól vezetve, a különbözet terhét magára vállalja, sőt újabb mérséklés elől sem zárkózik el.*

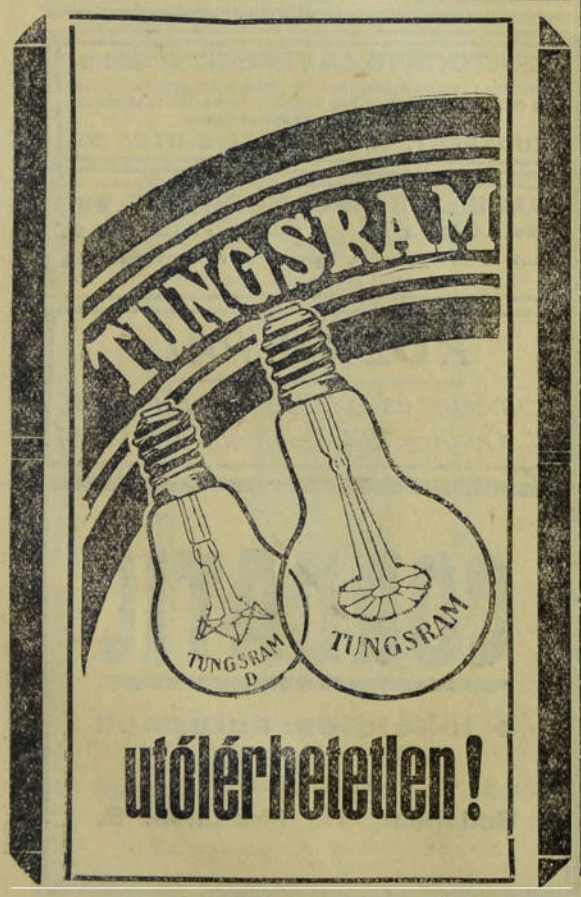

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

Ha a vételárat a megtett kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik arról, hogy
LEGOLCSÓBB ÜZEM
a
HANNOVERI
CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusító:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

GOLDBERGER és RÓNAI
okleveles gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ.
(Omnia Mozgóval szemben) — Telefon: József 1—6.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

POLGAR KAROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21-28.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Rezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

Lampel Ödön Épület-, mű- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 133-15

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készít minden e szakmába vágó munkákat.

Kérje mindenütt a SOPRON-, GYÖR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT
Napi 30.000 liter teljesítőképességű, legmodernebb berendezésű nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

Események

375 fővárosi tisztviselő tizenöt csoportban tanulja a gyorsírást. A törvényhatóság, mint emlékezetes, határozattal kötelezővé tette a fővárosi tisztviselőknek a gyorsírást. Akik már tanulták, azoknak is vizsgázniok kell a kijelölt vizsgázó bizottság előtt. A tanfolyamra, amely hétfőn délután öt órakor nyílott meg, 375 tisztviselő jelentkezett, férfiak és nők vegyesen. A hivatalnok-diákok heti három órán át, tizenöt turnusban tanulják a gyorsírás boszorkányos mesterségét. Hetenként kétszer van tanítás 1½—1½ órán át és pedig: hétfőn és csütörtökön; kedden és pénteken; szerdán és szombaton, mindig este 5 órától kezdve. A tanfolyam a Vas-utcai községi felső kereskedelmi iskola és a Horánszky-utcai főreál iskola termeiben folyik. Vezetői: Dr. Szentmiklósy József tanácsi fogalmazó, a „Fővárosi Közlöny" szerkesztője és Dr. Radnay Béla tanár, közgyűlési gyorsíró. Előadó pedig: Wirnhardt Ágoston ny. főjegyző, dr. Radnay Béláné, gyorsírás-tanár, Nemes Zoltán parlamenti gyorsirodai s. titkár, Csehély Aladár főgimnáziumi tanár, Bálint Antal gyorsírás tanár, dr. Kondói-Kiss József főgimnáziumi tanár, Kökény Lajos parlamenti gyorsirodai fogalmazó és dr. Nosz Gyula parlamenti gyorsirodai segédtitkár.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

A sütők tiltakoznak az éjjeli ellenőrzés ellen és autón akarnak járni. Ismeretes hogy a főváros a kereskedelmi és népjóléti miniszterrel egyetértően eltiltotta a pékek éjjeli munkáját és a rendelet végrehajtását hivatalos szerveivel szigorúan ellenőrizteti. A tilalom ellen sűrűn hangzottak el kifogások a sütőiparban és néhány nappal ezelőtt megtartott gyűlésükön határozatot hoztak, amelyben élesen tiltakoztak „a ma fennálló ellenőrzési rendszer ellen, mert a sütőmester minden védelem nélkül áll" és követelték, hogy csakis aktív sütőmester vehessen részt az ellenőrzésben. Azt is követelték, hogy *az ellenőrzésben résztvevő sütőmesterért autóval menjenek a lakására és ugyanúgy szállítsák őt haza.* Továbbá utasították az ipartestületet annak a kieszközlésére, hogy a 4—5 óra közötti dagasztás előmunkálatnak számíttassék és „csak az öt órai táblamunka" ellenőriztessék. Sürgetik az egymillió korona kiszállási költség eltörlését is, mert szerintük annak nincs törvényes alapja. A pékek erélyes ultimátumát a közélelmezési bizottság legközelebb tárgyalni fogja.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

A kávé helyes pörkölése művészet és azért a háziasszony saját érdekében cselekszik, ha pörkölt kávéját a Meinl-cég fióküzleteiben vásárolja, ahol naponta frissen és jól pörkölt kávékeveréket kap.

Alapíttatott 1849 **Beton-építő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. kerület, Sasadi-út (az Érdi-úttól az 58. számú házig) makadámszerű rendezési munkáira.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett, kellően felbélyegzett ajánlatokat **1926 október 19-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV. kerület, Központi városháza, II. emelet 279. ajtószám alatt) benyujtani.

Bánatpénzül 15.000.000 K-t, azaz tizenötmillió koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a székesfőváros központi pénztárába, a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A versenytárgyalás **1926 október 19-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú (üléterem) helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926 október 1.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetés

A székesfőváros tanácsa versenytárgyalást írt ki a fővárosi marhaközvágóhíd és vásár részére szükséges 7500 (hétezerötszáz) métermázsa széna szállítására.

Az ajánlatokat a főváros tanácsának közélelmezési ügyosztályában (Központi városháza, II. emelet 214. ajtószám) **1926 november 2-án (kedden) déli 12 óráig** zárt borítékban kell beadni, ahol a vonatkozó ajánlati és szállítási feltételek részletes leírása, valamint az előírt ajánlati űrlap is díjmentesen átvehetők.

Budapest, 1926 október 14.

A székesfőváros tanácsa.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata — Szepessy Sándor utóda **SZEPESSY GYULA** okl. mérnök
Telefon J. 80-30 BUDAPEST, VIII., ABONYI-UTCA 25 SZÁM.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPÍTTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VIII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az építkezési szakba vágó **kőfaragómunkák** készítését

Ungár Nándor
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Telefon: L. 982-20 *Budapest VI, Nagymező-ucca 28*

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges butorokat. —

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és díszmű-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—59, 147—75, József 95—16.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe **Budapest**
X., Bánya-utca 8. — Telefon: J. 18—51.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és putorasztalosmunkák gyára ***Budapest,***
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körút 206.

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, díszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és díszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2 Telefon: Lipót 984-44.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

Eredeti amerikai **RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK** és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a **TETŐT** meg kell javitani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik **KNAPPOVICS és KEPPICH** pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés dijmentes.

LUTZ Lutz Ede és Társa Budapest VII. Erzsébet-körút 39. Telefon: József 91-26
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T. BUDAPEST VII. ÖRÁNGY-UTCA 2. sz.

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

HAJNAL IMRE OKLEVELES MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Iroda: I. Attila-körút 47. I. em. Telep: VI., Reiter Ferenc-u. 22.
Telefon: József 81—05. Magas épités, átépités és mélyépités.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhívó: J. 96-21

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

A közigazgatási bíróság megsemmisitette a kényszernyugdíjazásokra vonatkozó belügyminiszteri rendelkezést

Mint ismeretes, a főváros törvényhatóságának közgyűlése a 35 szolgálati évet betöltött fővárosi tisztviselők kényszernyugdíjazása miatt panasszal fordult a közigazgatási bírósághoz. A kényszernyugdíjazás elsősorban az újonnan megválasztott két alpolgármestert: Folkusházy Lajost és dr. Buzáth Jánost érintette volna, mert szolgálati idejüket már mindketten betöltötték. A közgyűlés benyujtott panaszát kedden délelőtt tárgyalta a közigazgatási bíróság, amelynek elnöke, báró Wlasits Gyula ¾12 órakor a következő ítéletet hirdette ki:

A közigazgatási bíróság helyt ad a főváros törvényhatósági bizottsága panaszának és megsemmisíti a belügyminiszteri rendeletnek azt a rendelkezését, amely a kényszernyugdíjazásokra vonatkozik.

Az ítélet kihirdetése után a bíróság terjedelmes indokolásban ismertette álláspontját.

Bemutatkoztak a próba-autobuszok

Sipőcz polgármester a magyar gyártmányú autobuszokat pártolja — A MÁV gépgyár nyilatkozata — Készül az autobuszüzem kifejlesztésének uj tervezete

Az elmult hét az autobuszbemutató hete volt. Valósággal minden napra esett egy-egy premier, amikor új és uj autobusztípus tette élénkebbé a budapesti uccát. Az új autobuszok, a pirostól a citromsárgáig, a legkülönfélébb szinekben vonultak fel és az ember önkéntelenül is a jövőre gondolt, hogy mennyire élénk lesz majd a pesti ucca, ha az autobuszforgalmat tényleg általánossá és nagyterjedelművé lehet tenni. A próbaautobuszok bejelentése egyébként, mint a *Fővárosi Hirlap* multheti számában megirta, szeptember végén már lejárt és október első felében megérkeztek a még hátralévő összes próbaautobuszok, a *Daimler-Benz*, a *Győri vagóngyár*, a *Fross-Büssing* és a *Renault* gyárak kocsijai, úgyhogy már csak egyetlen egynek, az angol *Tilling-Stevens* gépnek megérkezése van hátra, de értesülésünk szerint már az is úton van. Ezek a próbakocsik a régebben ittlévőkkel, a *Nag.*, a *Laurin-Klement* és a *Büssing* kocsikkal együtt még másfél hónapig lesznek forgalomban, hogy azután a főváros nyilatkozzék arra vonatkozólag, hogy melyik típus vált be legjobban és melyik típusból kívánja beszerezni az uj járműveket. Az illetékes fórumok a döntésnél kétségkívül legelsősorban a főváros nagy érdekeit fogják figyelemben részesíteni, ugyanakkor azonban nem fognak megfeledkezni a magyar ipar érdekeiről sem, amelyre különben a kereskedelmi miniszter is felhívta a főváros figyelmét és arra szigorúan ügyelni fog. Egyébként *a magyar ipar semmiképpen sem szenvedhet kárt*, mert információnk szerint az összes külföldi gyárak máris megegyezést kötöttek a legkiválóbb magyar gyárakkal abban a tekintetben, hogy amennyiben az illető külföldi gyárak által rendelkezésre bocsátott típusokat fogadná el a főváros, akkor ezeknek az előállítása magyar gyárakban, magyar anyagból és magyar munkával fog megtörténni.

Sipőcz polgármester az autobuszok beszerzésénél a magyar gyáripart pártolja

A napokban a *Vasművek és Gépgyárak Egyesületének* küldöttsége felkereste *Sipőcz* Jenő polgármestert, aki előtt ismertették azokat a szempontokat, amelyek az autobuszrendelésnél a magyar gyáripar mellett érvelnek. Kimutatták, hogy minden ellenkező híreszteléssel szemben

a magyar gyáripar fel van készülve az autobuszok gyártására,

teljesitőképessége lehetővé teszi a kocsik gyors elkészitését és garanciát nyujtanak arra, hogy a szállitandó autobuszok minden tekintetben megfelelnek azoknak az igényeknek, amelyeket a modern közlekedéshez támasztunk. A magyar gyáripar kötelezettséget tud vállalni arra, hogy a kiválasztott autobusztípusból megrendelt kocsikat idejében leszállítsa a fővárosnak. Miután tehát

a magyar ipar minden tekintetben versenyképes

és mikor a munkanélküliek tömege áll tétlenül és kenyér nélkül, a fővárosnak kötelessége, hogy az autobuszok beszerzésénél a magyar gyáripart előnyben részesitse a külföldi iparral szemben.

A polgármester az érvekre azzal válaszolt, hogy ő maga is megvan győződve arról, hogy Budapest létalapja az ipar és kereskedelem és boldognak érzi magát minden olyan munkaalkalom nyujtásánál, mely a magyar iparnak és kereskedelemnek jut. *Meggyőződése, hogy a főváros az autobusz megrendeléseket úgy fogja majd elintézni, hogy az teljes egészében a magyar iparnak jusson.*

A Máv. gépgyár nyilatkozata

A *Fővárosi Hirlap* tekintetes Szerkesztőségének, Budapest. B. lapjuk f. é. október hó 6-iki 40. számában *„Október elsején lejárt a próbaautobuszok forgalombaállitásának terminusa"* cim alatt cikk jelent meg, amely a *„Nag. tiz kocsija"* alcim alatt a kereskedelemügyi minisztériumra és az igazgatásom alatt álló budapesti állami gépgyárra vonatkozólag a valóságnak meg nem felelő adatokat tartalmaz. Minthogy az ilyen cikkek a közvéleményt megtévesztik és üzleti érdekeinket is sértik, megkeresem a tek. Szerkesztőséget, hogy a cikk téves adatait az alább közölt tényállásnak megfelelően b. lapjának legközelebbi számában helyesbiteni szíveskedjék. Nem áll az, hogy a Nag. az autobuszszabadalmát átruházta volna a budapesti állami gépgyárra és utóbbit ennek fejében arra kötelezte volna, hogy 10 darab alvázat fixszámlára vegyen át. *A tényállás az, hogy a Nag. rajzokat adott át gyárunknak és azonkivül gyakorlati tapasztalatait is gyárunk rendelkezésére bocsátotta, amely rajzok és tapasztalatok birtokában azután a budapesti állami gépgyár a Ganz-Danubius részvénytársasággal és a Magyar általános gépgyárral kooperálva, egy új, a budapesti viszonyoknak megfelelő, autobuszt szerkesztett és ebből az új autobuszból ajánlott fel az emlitett két céggel együttesen 10 darabot a székesfőváros tanácsának.*

Az ajánlat szerint a 10 autobusz teljesen belföldi gyártású lett volna és azokat az emlitett három gyár fix áron 1926. év végéig szállitotta volna.

Erre az ajánlatra a székesfőváros tanácsa 1926. évi június hó 17-én 71.762/1926. V. szám alatt arról értesitette az ajánlattevő gyárakat, hogy a törvényhatósági bizottság közgyűlése arra adott felhatalmazást a tanácsnak, hogy különféle típusú próbaautobuszt bérleti alapon szerezzen be és a szerzett tapasztalatok alapján tegyen a közlekedési bizottság útján újabb javaslatot, miből kifolyólag *a vételár mellett felajánlott autobuszok ügye elbirálás tárgyát nem képezheti.* Nem felel meg a valóságnak az az állitás sem, hogy a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium rá akarná szoritani a fővárost 10 darab olyan kocsi átvételére, amelyeknek alvázа a Nag. gyárában, tehát külföldön készült. A fentebb közöltek szerint

külföldi származású kocsikra nem is tettünk ajánlatot,

egyébként pedig a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium arra az elvi álláspontra helyezkedett, hogy külföldi gyártmányú autobuszok behozatalához semmi körülmények között sem fog hozzájárulni. Budapest, 1926 október hó 12-én. Tisztelettel: *Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak.* Aláirás: *Bosznay Rezső.*

Már tárgyalják az autobusz-üzem kifejlesztésének tervezetét

Az autobuszüzem felügyeletére delegált albizottság *Lobmayer* Jenő tanácsnok elnöklete alatt hétfőn éjjel tartott ülésében megkezdte az üzem igazgatóság által készitett új üzemtervezet részletes tárgyalását. *Till* Antal ny. tanácsnok és *Bárány* Ervin, az autobuszüzem igazgatói ismertették a minden idevágó kérdést felölelő tervezetet. Az új üzemterv nemcsak a kocsik beszerzésével, az új vonalak létesitésével, a meglévőknek a meghoszabbitásával és a járatok szaporitásával, hanem az igazgatósági hivatal és a garázs megfelelőbb elhelyezésével is foglalkozik. A garázs ellen az a kifogás, hogy messze fekszik a város centrumától és emiatt a kocsiknak a forgalom megkezdése előtt és annak befejezése után utasok nélkül, a kiadást szaporitó sok „holt kilométert" kell megfutniok. A terv az, hogy a garázst a város több pontjára decentralizálják. Mindezeket a fontos kérdéseket az autobuszüzem felügyelőbizottsága folytatólagos ülésekben fogja letárgyalni. A megvitatott tervezet aztán a közlekedési bizottság plénuma, majd a pénzügyi bizottság elé kerül.

A legjobb magyar folytonégő kályhák
KALOR PERPETUUM
Óvakodjunk az utánzatoktól!
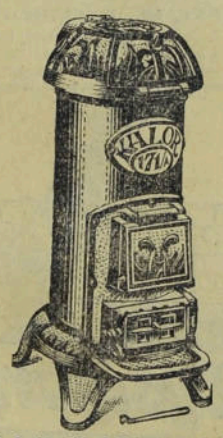

Óvakodjunk az utánzatoktól!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Bpest, VI, Aréna út 128. Tel. 971-88
Városi raktár:
V, Kálmán ucca 15. Telefón: 983—25
Házszámra ügyelni!

RENAULT
5 és 10 tonnás vontató traktorok; teherautók 1—3—5 tonna teherbirással raktáron
REIMAN
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi bérház épületében)
Ornament, templom, sirkereszt és rácsok készitése.
Sodronyfonatkészités. Telefon: József 6—62

Reisinger Aurél okl. gépészmérnök
villamossági vállalata
Alapitási év 1905
Iroda és műhely: VII, Vilma királynő-út 33
Telefon: József 28-64. Telefon: József 28-64.

Alapittatott: 1868. MOLNAR LAJOS tűzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

Fütés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8—97 Budapest VIII, Baross-u. 88

SZIEBER IMRE szobafestő-, ércfényező- és mázolómester BUDAPEST, II, BATTHYÁNY-UTCA 59.

Szántó Ferenc
épitőmester
Budapest, II., Tölgyfa-u. 8.
TELEFON: 125—37. SZÁM.

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csúkás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I, Városmajor-utca 35. — Telefon: T. 123—98.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készit egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

Az országos Vas- és gépipari kiállitáson aranyéremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tűzhelyek készitési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és diszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korall-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Speyer-bankház újabb 9 millió dolláros tranzakciója

A háború utáni Magyarország közgazdasági izoláltságát tudvalevően a nagy népszövetségi kölcsön elnyerése szüntette meg. A nemzetközi pénzpiac pedig hovatovább fokozódó érdeklődéssel figyelt fel a konszolidálás félreérthetetlen jeleit mutató magyar államra. Ama külföldi pénzhatalmasságok sorában, melyek a magyar gazdasági regeneráció előmozdításában tevékeny részt vállaltak, első helyen kell említenünk a new-yorki Speyer et Co bankházat, mely tudvalevően már a népszövetségi kölcsön amerikai trancheának elhelyezésénél kétségtelen jelét adta Magyarország iránt érzett szimpátiájának. Erre a megemlékezésünkre alkalmat szolgáltat most az a körülmény, hogy a Speyer-bankház újabban ismét jelentős pénzügyi tranzakcióval kapcsolódott bele a magyar újjáépítés nagy művébe. A Speyer-bankház ugyanis újabban 9 millió dolláros kölcsönt bocsát a magyar városok rendelkezésére, amelyet 7% kamat terhel és a kibocsátási kurzus 89%. Figyelemreméltó, hogy míg tavaly a magyar városok 82%-os kibocsátási kurzus mellett kaptak kölcsönt, addig a mostani kölcsönnél a kurzus már 89-re emelkedett.

Kétségtelen, hogy a Speyer-bankház közreműködésének megnyerése szempontjából igen nagy érdeme van Weisz Fülöpnek, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nemzetközi tekintélyű elnökének, aki mindjárt a háború utáni időkben céltudatos erélyel élesztette fel és építette ki azokat az értékes kapcsolatokat, amelyek intézetét már évtizedek óta az amerikai pénzpiachoz fűzték. Weisz Fülöpnek döntő érdeme, hogy a magyar gazdasági viszonyok jelenleg oly nagyfokú méltánylással és megértéssel találkoznak az amerikai pénzpiacokon.

Krausz Simon a Nova elnöke. A Nova Ipar és Közlekedési Rt. a napokban tartott ülésén *Krausz* Simont a Nova elnökévé és *Bárczy* Istvánt alelnökké választották meg.

Újból megjelent Kósa Miklós hetilapja. *Kósa* Miklós hetilapja, a *Gazdasági Hirlap*, a napokban újból megjelent. Amikor a gazdasági élet Magyarországon és elsősorban Budapesten tönkrement, dr. *Kósa* Miklós is úgy érezte, hogy a közönség többé nem kíváncsi a gazdasági élet megnyilvánulásainak szakszerű magyarázataira és így beszüntette a *Gazdasági Hirlap* megjelenését. Most, hogy a *Gazdasági Hirlap* új formában, könyvalakban ismét megjelenik, előszavában a szerkesztő bevallja, hogy a magyar kapitalizmusnak ma sincs még rezervált helye a világpiacon és nagytőke ma sincs. Megindítja mégis lapját, azzal a szándékkal, hogy „a közgazdasági élet emberei és eseményei közül azokkal, akik, vagy amelyek valamely okból aktuálisak, vagy kritikára alkalmasak, a maga módja szerint, a maga lapjában a hasznos szórakoztatás céljából foglalkozzék". Ez a legteljesebb mértékben sikerül is már az első újonan megjelent számban, amelynek tartalma páratlanul változatos, tele van érdekes és pikáns cikkekkel, apró finom intimitásokkal. Az első szám tartalmából mégis erőteljesen kiemelkedik az a gazdag tollal megírt portré, amelyet Kósa Miklós *Békessy Imréről* rajzolt.

Az „OFA" Holzindustrie A. G. e hónap 9-én Genfben megtartott évi rendes közgyűlésén elhatározta tott, hogy a IV. számú szelvénynek október 16-tól kezdődőleg 3.50 svájci frankkal, levonva 3 százalék a svájci szelvényadó fejében, tehát nettó 3.395 svájci frankkal kerülnek beváltásra, még pedig Budapesten a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál, Bécsben a Niederösterreichische Escompte Gesellschaftnál, Genfben a Comptoir d'Escompte de Genevenél és Zürichben a Blankart & Co. bankháznál.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

ASBESTIT hézagtalan asbestpadló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119—95

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36. sz.
Telefon: József 85—48

WINKLER ANTAL pala- és cserépfedőmester tetőzet-jókarbantartási vállalat
Budapest, VI., Izabella-u. 47. • Telefon 97-06.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és építési vállalata
Magasépítés, mélyépítés, útépítés, vasútépítés, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhívó: József 15-82

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapítva 1885

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39 27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

SZÉKELY LAJOS
épület- és díszmübádogos,
légszesz-, vízvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhívó: T. 60.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
építési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépítés, csatornázás, vasbeton-építkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Egyed János épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Spectalista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

„FETIS" szabadalmazott, fűtésre kész szállítható, vasbetétes CSEREPKÁLYHA a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerűbb szobafűtést nyújtja
Megrendelhető: a Budapesti Keramiai Műveknél
Tulajdonos: Csik József, X. kerület, Kada utca

ERTL JÓZSEF ÉS FIA ÁCSMESTEREK
Iroda: VII., Thököly-út 148.
Telefonhívó: J. 18-37. Ipartelep: VII., Hajtsár-út 97.

GERŐ N. NÁNDOR TELEFON: József 15-29
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fütés :: Vizvezeték :: Épületbádogos

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Műbútor LAPIDES Alap.: 1885.
Rózsa u. 72. Irodaberendezés
Állandó bútorkiállítás egyszerű lakberendezésekből is.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Előtvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világitási, jelző és telefonberendezések építése és javítása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37.
Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház Telefon: József 92—47.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és érctöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
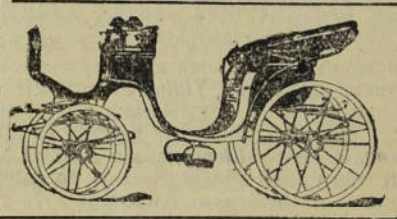
Teherautókarosszériagyártás
Kovácsműhely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 58-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEM BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ▪ TELEFON 138—38.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva 1860.

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — Készit: Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktűzhelyeket.

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés díjmentes

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. október 27. — 43. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-utca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

A gyógyuló betegnek

kijáró kímélettel és gyöngédséggel kell kezelni ennek az országnak, de főként ennek a városnak életbevágó gazdasági kérdéseit. A legéletbevágóbb gazdasági kérdés pedig viharokon, nyomorúságon, megcsonkítottságon és tönkremenésen át még mindig a mindennapi kenyér marad. A mindennapi kenyérre nagyon kell vigyázni, mert annál mélyebben gyökeredzik egy egy gazdasági probléma, minél szélesebb néprétegeket érint. Ha tehát emelik a kenyér árát, akkor a legnagyobb körültekintéssel és skrupulozitással kell mérlegelni, hogy szabad-e, jogos-e, lehetséges-e ez az ezer koronákban kifejezhető, de hatásaiban szinte kiszámíthatatlan gazdasági jelenség. A gazda, a kereskedő, a malom, a pék, vagy kenyérgyár úgy kezelje ezeknél a kérdéseknél a ceruzát, hogy érezze: ami számot leír, összead, kivon és szoroz, annak hatásai messze, túl a gazdasági életen, a szociális élet terén érezteti hatását. Ne felejtsék el soha, hogy amikor a maguk hasznát, a maguk lehetőségeit kalkulálják, egy millió lakosú világváros millió éhes szájával állanak szemben. A kenyér a világváros életében mindig az a kavics volt, amely megindul a hegyorom magaslatáról és mire a hegy lábához ér le, hógörgeteggé, lavinává óriásodik, amely az élőlények tömegét temetheti maga alá.

Ez az oka annak, hogy nem tudunk elmenni szó nélkül a mostani kenyéremelés mellett, amely lehet méreteiben jelentéktelen, de hivatásaiban, sajnos, veszedelmessé fajulhat. Veszedelmesnek tartjuk azért mert nem áll előttünk ennek az áremelésnek kézzelfogható szükségessége és igazságos volta. Kézzelfoghatóan kell azt ma már ennek a városnak lakosai előtt bizonyítani, hogy elkerülhetetlen volt a kenyér árának felemelése. Ebben az esetben pedig ez lehetetlenség. A gabona árának apró hullámzása nem lehet megokolás, mert hiszen a malmok raktárai telve vannak olcsóbban vásárolt gabonával és abból őrölt liszttel. A kenyérgyárak és a pékek pedig, ha jóelőre nem gondoskodtak volna tűzelőről, amely most tényleg a drágulás útján van, akkor mérhetetlenül könnyelmű gazdálkodást folytattak és szinte megérdemlik a saját tragédiájukat. Vak volt az, aki nem vette észre, hogy hónapok óta szünetel az angol széntermelés és az ókorban élőnek képzeli magát az, aki azt meri mondani, hogy ennek az angol bányászsztrájknak a világ széngazdaságára vonatkozó eredményét nem látta előre. Momentán tehát megokolatlan a kenyéráremelés. Lehet, sőt valószínű, hogy eljön az idő, amikor kikerülhetetlen lesz ez az áremelés, de ez csak akkor történhetik meg, ha a szemünk elé tárulnak azok a gazdasági okok, amelyek a mindennapi kenyér megdrágítását ránk kényszerítik.

Most azonban egy kicsit könnyelműen, a lelkiismeret legszigorúbb megvizsgálása nélkül ültek le a kenyérgyárak és döntöttek Budapest milliónyi lakosságának életérdekei ellen. És itt önkéntelenül a főváros adminisztrációjára, élelmezési politikájára kell gondolnunk. Évek hosszú során át a főváros élelmezési politikája számos, szép sikert aratott. Ennek az élelmezési politikának meg voltak az eszközei, meg voltak az intézményei, amelyeket csatasorba állított az oktalan és lelkiismeretlen árdrágítással szemben. Fájdalommal kell konstatálnunk, hogy ezek között az eszközök és intézmények között *nem igen láttuk ott a főváros kenyérgyárát* és nem igen vettük észre, hogy a kenyérgyár is ugyanazt a szerepet játszotta volna a maga olcsó, vagy aránylag olcsóbb termékeivel, mint példának okáért a fagyasztott hús, az amerikai zsír, a hatósági zöldség, a szabolcsi burgonya, a nyugatmagyarországi alma és a többiek. A kenyérgyár elvégezte a maga sablón munkáját, elvégzi ma is, inkább gyenge minőségű, mint jó kenyeret termel, amely már minőségében sem állít valami különös konkurrenciát a magánüzemekkel szemben. Most azonban egyenesen azt vártuk volna, hogy amikor a gazdák, a malmok, a pékek, vagy a kenyérgyárak, vagy valamennyien együttesen megdrágítják a kenyeret, akkor az első órában kiugrik Budapest fogyasztó közönsége elé a főváros kenyérgyára és harsányan belekiáltja a megokolatlan áremelők nyüzsgő forgatagába, hogy nem türi a főváros közönsége kenyérevő népének ilyen igazságtalan, újabb megadóztatását. *A főváros kenyérgyára azonban ahelyett a legjobb esetben alszik és a sablón termeléssel piszmog, ha ugyan nem állott be szintén az áremelők csatasorába. Ami a kenyérgyár esetét illeti, itt nyugodtan és különösebb felháborodás nélkül csak annyit mondhatunk, hogy jó lesz vigyázni, mert az ilyen lépésekkel és az ilyen tétlenséggel a főváros kenyérgyára önmaga fölött konditja meg a halálharangot.*

A főváros többi üzemeihez azonban ennél sokkal komolyabb intelmünk van. A kenyérgyárért nem hullatna senki Budapesten egyetlen könnyet sem, mert ez az intézmény, ha elvégezte is a maga lelkiismerete szerint való munkáját, de nem töltötte be azt a nagyszabású hivatást, amelyet a főváros lakossága tőle kívánna. A többi üzem azonban hozzánőtt Budapest lakosságának szívéhez, mert a háború és az inséges idők alatt sok eredménnyel és még több becsületes törekvéssel bizonyították szükséges voltukat. Az ipar és a kereskedelem a maga jogos érdekeinek védelmében azonban hónapok óta a legélesebb attakot vezeti a főváros nagyhivatású és sok szolgálatot tett üzemei ellen is. Ezeket az üzemeket védi a főváros fogyasztóközönsége, mert tudja, hogy ezekre a harci eszközökre mindig szüksége van, amikor a gazdasági élet módot nyujt arra, hogy a lelkiismeretlen kufárok a tisztességes kereskedelem és ipar minden törekvése ellenére is szóhoz jussanak. Ezekre az üzemekre tehát szükség van. De — éppen ez a mi nagy intelmünk az ő számukra — vigyázzanak és mindig legyen a szemük előtt a főváros kenyérgyárának szomorú példája. Ne feledkezzenek meg ezek az üzemek soha arról, hogy mi a hivatásuk. Nem azért hívta őket életre Budapest közönsége, hogy úgy termeljenek, ahogyan mindenki tud, hanem dolgozzanak úgy, hogy a főváros lakosságának zsebét az áremelés minden jogosulatlan formájával szemben tökéletesen megóvják. Amely üzemek be fogják tölteni ezt a hivatást, azok meg fognak állani a legvéresebb attakokkal szemben is; de amelyek nem állnak majd hivatásuknak ily magaslatán, azok az első gyenge szellő fúvallatára is, mint a rothadt gyümölcs, lehullanak.

Ripka Ferencz főpolgármester főrendiházi tag lesz

A felsőházi törvényjavaslat módosításánál Budapest mindenkori főpolgármesterét is beveszik a főrendek sorába

A nemzetgyűlés most tárgyalja a felsőházról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslatnak voltak olyan hiányai, amelyeknek orvoslását maga a kormány is szükségsnek tartotta. Éppen ezért már a tárgyalások folyamán megbeszéléseket folytatott a kormány és megállapodásokat kötött a törvényjavaslat módositására vonatkozólag. Ezekre a módositásokra valószínüleg a törvényjavaslat részletes tárgyalásánál kerül majd a sor. Lényegében természetesen nem változik meg a törvényjavaslat, de a hiányok pótlása feltétlenül olyan lesz, amelyek kielégítik majd a közvéleményt.

A kormány még nem hozta nyilvánosságra ezeket a pótlásokat és módositásokat, de egy és más ilyen javítás terve már ismertté lett a közvélemény előtt. Többek között az ismert lényeges módosítások között van az is, hogy az izraelita vallásfelekezet két lelkészt delegálhat a felsőházba. Az egyiket a kongresszusi, a másikat az orthodox szervezet lelkészei választják maguk közül. A kereskedelmi és iparkamara hat tagot választ és a módositás most előírja, hogy e hat tag közül kettőt a kereskedők kettőt a kézműiparosok sorából, kettőt pedig a GyOSz közgyülésén kijelölt hat gyáriparos közül küldenek be a felsőházba. Förendiházi képviselethez jutnak végül az orvosok is.

A legfontosabb módosításról azonban, amely Budapest székesfőváros közönségét rendkivüli módon érdekli, a *Fővárosi Hirlap* szerzett értesülést. Képtelenség lenne ugyanis az, hogy Budapest székesfővárosnak ne legyen képviselete a demokratikus alapon álló felsőházban, amelynek tagjai között ott lesznek minden társadalmi rétegnek a képviselői. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint Budapest székesfővárosnak a képviseletét úgy oldotta meg a kormány javaslata, hogy

a felsőháznak tagja lesz Budapest székesfőváros mindenkori főpolgármestere is.

Ezek szerint a felsőház összeülésénél Budapest székesfőváros képviseletében *Ripka* Ferenc főpolgármester foglal helyet. Ez a megoldás kétségkivül mindenkit kielégit, mert Budapest székesfőváros méltó képviseletet kap a törvényhozás felsőházában.

Bárczy István szétrobbantja a blokkot

Szocialistamentesen egy táborba tömöríti a baloldali polgári pártokat

Benne vagyunk még a tisztújítás kellős közepében és a politikai hullámok máris szerencsésen, bölcsen kezdenek elsimulni. A szerdai választás, úgy látszik, egyike lesz a legcsöndesebb tisztújítási napnak. Azt mondhatnánk, hogy tökéletesen politikamentes választásra készülnek a közgyűlés tagjai. A tisztújítási küzdelem, úgy érezzük, az alpolgármesterválasztásnál kulminált. Ha mégegyszer lobbot vet a politika, akkor az már csak a tanácsnokválasztásnál várható, de akkor is remélni kell, hogy a politika minél kisebb mértékben fog érvényesülni. Általában a tanácsnokválasztásnál már inkább személyi küzdelmek szoktak uralkodni a multban is, mert a tömeges jelölés mintegy magával hozza azt, hogy minden jelölt érvényesíti a maga rokoni, baráti és társadalmi összeköttetéseit. Ezek az összeköttetések szokták háttérbe szorítani a politikumot, amint azt például nagyon eklatánsan láttuk a kommunizmus után összeült első közgyűlés tisztújításánál, amikor ugyanis megesett, hogy az uralmon lévő Keresztény Községi Párt leginkább szívhez nőtt jelöltjei buktak ki és bejutottak a tanácsba olyanok, akiket annakidején indexre tettek.

De csönd van egyébként is a városi politikában. Mozdulatlan minden és valószínüleg csak akkor kezdődik majd egy kicsit mozgalmasabb élet, ha ismét rendes közgyülések, rendes tárgysorozattal veszik át újra birodalmukat. Egyetlen politikai természetű hír látott napvilágot a héten a sajtóban és ez a hír *Bárczy* István pártalakításáról szólt. Maga a hír azt mondta, hogy *Bárczy* István új liberális városi párt alakításán fáradozik. Ezt a hírt maga *Bárczy* István cáfolta meg meglehetősen sürgősen és kijelentette, hogy ő inkább azon gondolkodik, *„hogyan lehet a blokk polgári elemeit egy pártban tömöríteni és a polgári elemeknek egy táborban való egyesülését előmozditani"*. Hamarosan ki fog derülni, hogy miként érti ezt *Bárczy* István. Így első pillanatra egyetlen hiteles mondatából csak az érzik ki, hogy *Bárczy István, aki nagyszerüen ismeri a városi politikát, maga is arra a meggyőződésre jutott, hogy a polgári elemeknek külön kell szervezkedniök* és ha szabad továbbmenően következtetni, akkor feltételezzük *Bárczy* Istvánról azt is, hogy hisz a polgári szupremáciának a közgyülési teremben való biztosításának szükségességében.

Szerdán folytatólagos tisztujító közgyűlés lesz

Betöltésre kerülnek: a tanácsnok-főjegyzői, egy kerületi elöljárói, a tisztifőügyészi, a tisztifőorvosi, az árvaszéki elnöki, a főszámvevői, a Statisztikai Hivatal igazgatói állása és egy elöljárói állás

Szerdán folytatja a főváros közgyűlése a tisztújítást. Ezúttal, mint ismeretes, megválasztják a tanácsnok-főjegyzőt, egy kerületi elöljárót, a tisztifőügyészt, a tisztifőorvost, az árvaszék elnökét, a főszámvevőt és a Statisztikai Hivatal igazgatóját. Nincs túlságos jelentősége, de mint kuriózumot érdemes feljegyezni, hogy ezekre az állásokra feltűnően sok pályázó jelentkezett. Így a tanácsnok-főjegyzőségre huszonhárman, a két kerületi elöljárói állásra, amelyek közül azonban szerdán csak az egyik állást töltik be, negyvennégyen, a tisztifőügyészi állásra nyolcan, a tisztifőorvosi állásra nyolcan, az árvaszéki elnökségre tizenhárman, a főszámvevői székre huszonnégyen és a Statisztikai Hivatal igazgatói állására négyen nyujtották be pályázatukat.

A jelöltek

A kijelölő választmány ülése, amely a pályázók közül minden állásra kijelölte a három jelöltet, ezúttal igen rövid ideig tartott. Valószínüleg a zárt ülésen mindössze egy elvi álláspontot tisztáztak. A szocialisták ugyanis sajtójukban annak a felfogásuknak adtak kifejezést, amelyet már az alpolgármester-választásra vonatkozó jelöléseknél is kifejeztek, hogy minden pályázónak joga van a jelöltetésre. Ezzel az álláspontjával szemben a többségnek a felfogása győzött, amely szerint ragaszkodtak a hivatalos ranglistához és a hármas jelöléshez. Mindössze két állásnál tértek el ettől az elvtől, még pedig a tanácsnok-főjegyzői és a főszámvevői tisztségnek összeállításánál. A jelölések egyébként a következők:

A tanácsnok-főjegyzői állásra: 1. *Lamotte* Károly dr. h. tanácsnok-főjegyző; 2. *Márkus* József dr. főjegyző; 3. *Némethy* Károly dr. tanácsjegyző, a főpolgármesteri hivatal vezetője. *A tisztifőügyészi állásra:* 1. *Szabó* Imre dr., jelenlegi tisztifőügyész; 2. *Zuna* Béla dr. főügyészhelyettes; 3. *Reichl* Károly dr. tisztifőügyész. *A tisztifőorvosi állásra:* 1. *Végh* János dr. tisztifőorvos; 2. *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvos-helyettes; 3. *Barsi* Jenő dr. tisztiorvos. *Az árvaszéki elnöki állásra:* 1. *Ágoston* Géza dr. mostani árvaszéki elnök; 2. *Kovács* Jenő dr. árvaszéki elnökhelyettes; 3. *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettes. *A főszámvevői állásra:* 1. *Sebő* Béla adóhivatali igazgató; 2. *Klázer* Kálmán számvevőségi főtanácsos; 3. *Szemes* Ferenc főtanácsos. *A Statisztikai Hivatal igazgatói állására:* 1. *Illyefalvy* J. Lajos h. statisztikai hivatali igazgató; 2. *Stancz* Ernő statisztikai hivatali titkár; 3. *Buziássy* Károly stat. hiv. segédtitkár. *Az elöljárói állásra:* A törvény előírásának megfelelően *mind a 43 pályázót jelölték.*

A választás

A kijelölő választmány által jelölt főtisztviselők mindvégig, egy szálig, érdemesek arra, hogy a közgyülés meg is válassza őket. A hangulat azonban körülbelül az, hogy a szerdai közgyülésen a többséget minden állásra az első helyen jelöltek kapják meg. Tanácsnok-főjegyző kétségkívül Lamotte Károly helyettes tanácsnok-főjegyző lesz, akit a főpolgármester erre az állásra hónapok előtt behelyettesitett és az összes pártok a legnagyobb elismeréssel honorálják azt a munkáját, amelyet az elnöki ügyosztály élén ez alatt az idő alatt végzett. A tanácsnok-főjegyzői állásnál különben a kijelölő választmány eltekint a hivatalos ranglistától, amennyiben az első helyre *Lamotte* Károly dr.-t jelölte, aki a ranglistán a huszadik helyen szerepel. Még hátrább van a ranglistán Márkus József dr., akit a második helyen jelöltek. A harmadik jelölt Némethy Károly dr., akinek szintén kivételes érdemei vannak, mint a főpolgármesteri hivatal kitünő vezetőjének.

A tisztifőügyészi állásra, úgyszólván, nem is jöhet más számításba, mint Szabó Imre dr., a jelenlegi tisztifőügyész, aki hatalmas jogi tudásával, minden politikától való elvonatkozottságával, tekintélyével, feltétlen úri modorával, minden párt és minden városatya osztatlan szeretetét biztosította a maga számára.

Biztosra veszik Végh János dr. jelenlegi tisztifőorvos megválasztását is, akivel szemben azonban kétségtelenül jelentékeny pártja van Csordás Elemér dr. tisztifőorvos-helyettesnek is. Küzdelem lesz az árvaszéki elnöki állás betöltésénél is, mert Ágoston Géza dr. jelenlegi elnök mellett erős pártja van Kovács Jenő dr. árvaszéki elnökhelyettesnek is. Egészen simán megy majd a Statisztikai Hivatal igazgatói állásának betöltése is, mert Illyefalvy Lajos mellett, akinek érdemeit mindenfelé elismerik és méltányolják, senki sem jöhet számításba.

A főszámvevői állásra pályázott *Ács* Ferenc is, akinek mulhatatlan és elévülhetetlen érdemei vannak és akit évek hosszú során át mindenki nélkülözhetetlennek tartott Budapest pénzügyi adminisztrációjában. A kijelölő választmány azonban eltekintett az ő jelölésétől és nyilván meg fogják találni a módot, hogy a főváros közgyülésének és a főváros közönségének háláját és elismerését az ő nagy tudása és mérhetetlen munkakészsége fejében leróják. *Ács* Ferenc negyvenöt évet és hét hónapot töltött a főváros szolgálatában és amikor a főváros lemond az ő nagyértékü szolgálatainak további igénybevételéről, akkor csak az az elv érvényesült, hogy utat kell nyitni a fiataloknak. Ezeknek a „fiatalok"-nak jelölésénél pedig a kijelölő választmány szintén nem tartotta be a hivatalos rangsort. Sebő Béla került az első helyre, aki nem is számvevőségi munkát végzett eddig, de évek hosszú sora óta ő állítja össze a főváros költségvetését és amikor a huszadik helyről jelölték az első helyre, akkor ezt a nagy és termékeny munkásságot honorálták. Miután a pártok a kijelölő választmányban az ő személyében egyhangulag állapodtak meg, egészen biztosra vehető, hogy nagy többséggel választják meg. Bizonyára sok szavazatot fog kapni Klázer Kálmán számvevőségi főtanácsos is, aki csoportvezetői minőségben igen érdemes munkát fejt ki és egyéni szeretetreméltóságával is számos barátot szerzett a bizottsági tagok sorában.

A betöltendő elöljárói állásra a törvény értelmében mind a negyvenhárom pályázót jelölték és így a szavazatok valószínüleg erősen meg fognak oszlani, de a relatív többséget kétségkívül Halász Elemér fogja megnyerni.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szőtt- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban 23-06.

HELLENBRAND JÁNOS
ÁCSMESTER
Budapest, Egressy-út 27. sz.
Telefon József 92-70.

SZŐKE JÓZSEF
Épület- és mübútor asztalosmester
Az 1925. évi kézmüipari tárlaton ezüst éremmel kitüntetve.
Mühely: Budapest, VII., Őrnagy-u. 3. Telefon 89-45.

VOZÁRY PAL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37. TELEFON: J. 73-34
Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Dynamók és motorok javitását tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

MATHAUZER ÁRPÁD Budapest, IX., Üllői-út 115b
Épület- és butorasztalos üzeme Bejárat: Ernő-utca 36.
Hivótelefon József 145—67.

PAULISTA JÓZSEF
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., Baross-utca 111.

SCHROMM JÓZSEF ÉPÜLETASZTALOS ÜZEME
Budapet, X., Óhegy-utca 41. Telefon: 124—46.

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és mükőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

Telefon: J. 95-78 **HLATKY JÓZSEF**
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hidépités, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

VÁGÓ M. MÁRION vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszmübádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

Központi fütés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szikerekek gyártása.
ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
egészségügyi, müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

VÁGÓ ÉS KOVÁCS
ÉPITŐIPARI VÁLLALAT
Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 4. szám.
TELEFON: T. 90—59.

BERKES JENO mü- és épületlakatos
Budapest, IV., Piarista-u. 8. Telefon: 71—34.

ZONGORÁK
DEHMAL-nál
VII., Rákóczi-ut 19. szám.
Előnyös fizetési feltételek.
Kölcsönzés, hangolás, javitás.
Telefon: József 121-04

Sebők János
Alapittatott 1886 Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: K. 503—93.

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ÉS GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

Telefon: 158—18. **SODEMANN ALBERT** Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Mühely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tüzjelzőkészülék magyarországi vezérképviselete.

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

Oláh József
épület- diszmübádogos és vízmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—89

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnyök,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök.** Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban. Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

A polgármesterválasztás alkalmával elkövetett baklövését a blokk az Egységes Községi Polgári Pártra szeretné áthárítani

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete nagy lelkesedéssel bizalmat szavazott Kozma Jenőnek

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este Akadémia uccai helyiségében *Kozma* Jenő elnöklésével értekezletet tartott, melyen a párt összes törvényhatósági bizottsági tagjai a kinevezettekkel és a hivatalból delegáltakkal együtt teljes számban megjelentek. Az értekezlet a szerdai közgyülésen betöltésre kerülő állásokra való jelöléssel foglalkozott. A jelölést megelőzőleg *Sajó* János biz. tag tiltakozott a támadások ellen, amelyek a pártot a polgármester és alpolgármesterválasztással kapcsolatosan érték.

Kozma Jenő elnök

hosszabb beszédben foglalkozott ezután az *Egységes Községi Polgári Pártnak* a választások során kifejtett működésével, szerepével, állásfoglalásával és a választások utáni eseményekkel, főképpen pedig a párt ellen irányuló tendenciózus támadásokkal. Mindenekelőtt újból leszögezte, hogy a polgármesterválasztás alkalmával tisztán és kizárólag a blokk hibás taktikájának tulajdonítható az, hogy nem *Ripka*, hanem *Sipőcz* lett a polgármester.

A párt teljes számban és becsületesen állta a harcot saját jelöltje: Ripka Ferenc mellett.

— Ha a blokk vezérei — mondotta *Kozma* Jenő — nem futnak ábrándok után, hanem *Ripka* mellé állnak, úgy, amint azt a fővárosi polgárság érdeke megkövetelte, úgy *nem éri őket kudarc Bárczyval és nem kényszeritik pártunkat arra, hogy a polgári front védelme érdekében Sipőczre szavazzon.*

— Hogy ezek után mégis minket okolnak — folytatta — a saját kudarcukért, az olyan áttetsző politikai cselfogás, amellyel lehet talán az iskolázatlan tömegeknél ideig-óráig hangulatot kelteni, azonban a főváros öntudatos és politikailag fegyelmezett polgársága nem fog felülni az ilyen hangulatkeltésnek.

— Még nyilvánvalóbb a politikai célzata annak a sajtókampánynak, melyet *a blokk az alpolgármesterválasztás után indított meg ellenünk.* Ezekkel kapcsolatosan mindenekelőtt meg kell állapitanom — mondotta *Kozma* —, hogy a párt az egyik alpolgármesteri állásra egyhangú határozattal — az összes pártok között legelsőnek — *Folkusházyt* jelölte. *Senki minket tehát szemrehányással nem illethet azért, mert Folkusházy mellett nyiltan és egységesen kitartottunk.* A második alpolgármesteri állásra

a párt szótöbbséggel Márkus Jenőt jelölte.

Bármit mondanak is politikai ellenfeleink, akik nem bizonyítható állításaikból akarnak ellenünk tőkét kovácsoni, *a párt Márkust sem hagyta cserben.* Márkus Jenőre összesen 143 szavazat esett. E szavazatokból mindössze 111-et kapott a blokktól. 111 olyan szavazócédula volt ugyanis, melyen *Márkus* és *Buzáth*, tehát a blokk hivatalos jelöltjei szerepeltek.

A fenmaradó 32 szavazatot pedig természetszerüleg a liberálisok és mi adtuk le Márkusra,

miután nyilvánvaló, hogy sem a tanács, sem a Wolff-párt részéről Márkus szavazatokat nem kapott. Ezzel szemben a blokk azt a taktikát követte az alpolgármesterválasztás körül, hogy *az utolsó percben Buzáthot és Márkust jelölte csak azért, hogy a mi első jelöltünket, Folkusházyt kibuktassa.* Amint ugyanis a választás délutánján, a szocialisták addigi tervüktől eltérően, a demokraták nyomására *Buzáth* mellett *Márkust* jelölték, a demokraták pedig *Buzáthot* vették fel listájukra, nyilvánvaló volt, hogy

Buzáth megválasztása bizonyos

és igy csak egy polgármesteri állás betöltéséért folyik a harc. Ismét a blokk túlzott taktikázása és titkolódzása idézte tehát elő azt, hogy a mi két jelöltünk közül csak az egyik kerülhetett be az alpolgármesteri székbe. Hogy azután, ennek dacára *Márkus* bukásáért minket okolnak, az nem egyéb, mint választóinknak félrevezetése és saját hibájuknak másra való áttolása. Én nem akarom őket követni és nem akarok nevekre hivatkozni, az azonban nem titok, hogy

maga a blokk elnöke, Bárczy István is Folkusházyra szavazott.

— Azt hiszem, tehát — fejezte be *Kozma* — ezeknek megállapításával egyszer és mindenkorra végét vetjük az ellenünk irányuló tendenciózus vádaskodásoknak.

A párt az elnöki választ tudomásul vette és lelkes tüntetés közben, egyhangúan bizalmat szavazott Kozma Jenő pártelnöknek.

Jelölések

A szerdai közgyülésen betöltésre kerülő főtisztviselői állásokra jelölték ki ezekután a párt választottait és pedig egyhangú párthatározattal a tanácsnok-főjegyzői állásra: dr. *Lamotte* Károly h. tanácsnok-főjegyzőt; árvaszéki elnöknek *Ágoston* Gézát; főügyésznek dr. *Szabó* Imrét; főszámvevőnek *Sebő* Bélát; az egyik elöljárói állásra *Halász* Elemért; a Statisztikai Hivatal igazgatójának *Illyefalvy* Lajost; míg a főorvosi állásra szavazással *Végh* Jánost jelölte a pártértekezlet.

Az ülés végén *Scheuer* Róbert javaslatára *Gamauf* Gézát hatalmazta fel az értekezlet, hogy a párt nevében az útépítési bizottságban a Hieronymi-út teljes kiépítését indítványozza.

Tiltakozás a novemberi házbéremelés ellen

A főváros kislakásos bérházaiban a házbér havonkint is fizethető

November 1-évei ismét lényegesen emelkedik a házbér és egészen természetes, hogy a főváros, amely eddig is minden alkalommal igyekezett a lakók érdekeit megvédeni, ismét felirattal fordul a kormányhoz. A lakásügyi bizottság hétfői ülésén *Bródy* Ernő indítványára ugyanis elhatározták, hogy a bizottság rendkívüli tanácsülés egybehívását kéri, hogy a tanács, tekintettel az idő rövidségére, sürgős felterjesztést intézzen ebben az ügyben a kormányhoz.

A tanács felterjesztése azt fogja kérni, hogy a kormány a novemberi házbérnegyedben a lakásoknál esedékes öt százalék, az üzleteknél pedig tiz százalékos lakbéremeléstől tekintsen el.

A tanács a mai gazdasági viszonyokra vonatkozó adatokkal kívánja bizonyítani felterjesztésében, hogy a gazdasági viszonyokban semmi jelentős javulás nem állott be és igy nem indokolt a lakbéremelés.

Ugyanakkor, amikor az általános házbéremelés ellen való feliratot határozta el a lakásügyi bizottság, egyszersmind levonta ennek az állásfoglalásának konzekvenciáját a főváros által épitett kislakások kérdésében is. Az ügyosztály javaslatára úgy döntött a bizottság, hogy

a fővárosi kislakásos bérházak lakásaira megállapított lakbéreknek novemberben esedékes nyolcvanöt százalékát hatvan százalékra szállitják le,

amely azután két félév alatt hetven százalékra emelkedik fel. Az ügyosztálynak ezt az előterjesztését *Bánóczy* László dr. ama javaslatával együtt fogadták el, hogy *a főváros kislakásos bérházaiban a házbért havonkint lehet majd fizetni.*

Az ülésen egyébként széles mederben folyó értékes és objektiv vita fejlődött ki, amelynek során még szocialista részről is megállapitották, hogy a főváros által épitett 901 lakásnak kilencven százaléka valóban kislakás. Nagyon érdekes volt *Bánóczy* Lászlónak az a fejtegetése, amely szerint a fővárosnak nem szabad megelégedni az eddig épitett szükséglakásokkal, mert a fővárosban vannak olyan helyek, ahol a lakásviszonyok még ijesztőbbek, mint a Suhajda-telepen. A szocialista városatya e pestis-fészkek közül felsorolta az angyalföldi Indusztria-telepet, a Ferencváros egyes részeit, a lágymányosi szeméttelepet és ugyanott a Dunasort. *Liber* Endre tanácsnok ügyosztálya, amely meleg szeretettel kezeli a szociális ügyeket és minden tekintetben hivatása magaslatán áll, kétségkívül utána fog járni, hogy az emlitett helyeken tényleg olyan elszomoritó helyzetben levő viszonyok vannak-e? És ha erről meggyőződik, bizonyára sürgősen gondoskodni fog a lehető gyors orvoslásról is.

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemü bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZIT: lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

Alapitatott 1892 ÖZV. CZIER GUSZTAVNE
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemü épület- és műlakatosmunkák, takaréktüzhelyek és vasredőnyök készítését és javítását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6 ▪ Telefon: 23—36.

STERN és ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FÚTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállitások, út- és csatornaépitkezések

Kérje mindenütt a SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT
Napi 30.000 liter teljesitőképességű, legmodernebb berendezésű nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

Százhuszonnégy milliárd korona felesleg

a főváros költségvetésének tavalyi zárszámadásában

A kiadás 40 milliárddal kevesebb, a bevétel 121 milliárddal több az előirányzott összegnél

A héten került nyilvánosságra az 1925. évi zárszámadás eredménye. Ez a zárszámadás azt mutatja, hogy a főváros 1925-ben kitünően gazdálkodott. Nem kevesebb, mint 124 milliárddal kedvezőbb a zárszámadás az előirányzatnál. Ez annyit jelent, hogy az előirányzatnak körülbelül tizenkettedrésze fölöslegként maradt. Sajnos, mindebből nem lehet túlságosan nagy tőkét kovácsolni és nem szabad hímet varrnunk a városi gazdálkodás mentéjére. Mindez aligha jelent egyebet, mint azt, hogy gazdaságilag zavaros időkben, amikor a pénz értéke még nem stabilizálódott teljesen, amikor az adóbevételek befolyása meglehetősen bizonytalan volt, a főváros pesszimisztikusan irányozta elő éppen úgy a bevételeit, mint a kiadásait. *Az igazi eredmény mégis ott van, hogy az előirányzott jövedelmek sokkal nagyobb mértékben folytak be, mint ahogy arra előzően számitottak.* Ennek magyarázata pedig aligha lehet más, mint az a konszolidáció, amely már a kormány érdeméből 1925-ben, ha csöndben és láthatatlanul is, de alaposan megindult. Ime, egy évvel később az eredmények visszamutatnak arra, hogy már 1925-ben megkezdődött Budapest lakosságának gazdasági talpraállása.

Az 1925. évi zárszámadás főbb adatai egyébként — egybevetve azokat az 1925. évi költségvetés azonos adataival — a következő eredményeket mutatják:

A zárószámadás szerint az összes *bevétel*	1.664.147,806.931·86 K
ezzel szemben a költségvetési előirányzat	1,542.300,163.000·— K
a zárszámadási eredmény tehát	121.847,643.931·86 K
val *kedvezőbb.*	
A zárószámadás szerint az összes *kiadás*	1,539.942,300.275·36 K
ezzel szemben a költségvetési előirányzat	1.580.131,130.000·— K
A zárszámadási eredmény tehát	40.188,829.724·64 K
val *itt is kedvezőbb.*	
A bevételnél és kiadásnál együttesen elért kedvezőbb eredmény	162.036,473.656·50 K
ezzel szemben az 1925. évi költségvetés	37.830,967.000·— K
hiánnyal zárult.	
A zárszámadási eredmény tehát	124.205,506.656·50 K
val *kedvezőbb az előirányzatnál.*	

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
Telefon: L. 986-17. BUDAPEST II., Mecsek-u. 8.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19. Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

SKOLKAY MÁTYÁS
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya ucca 23. sz.
Telefon: J. 41—40.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCZA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Tel.: J. 50-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 50-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom építési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

Alapittatott: 1868. MOLNÁR LAJOS tűzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

Telefon: J. 95-15 Budapesti Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FŰTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 — Közp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meldinger „Helios" és Redivivus folytonégő kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredönyök, acéllemezredönyök stb.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyar gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden színben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ. Telefon: József 1—56.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramu berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mü- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József vasuti laktanyával szemben.
Elvállal ok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

JÓNÁS ALBERT
vízvezeték, csatornázás, központi fütés
és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: József 28—02.

„VESTA" villamossági r.-t. Budapest, Hársfa-u. 16, Dohány-u. 80.
Szerel önálló telepeket, erőátviteli és villamossági berendezéseket
Villanyszerelési vállalat Elektrotechnikai cikkek gyártása

BRENNER SÁNDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Telefon: 122-08. Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

MAYER OTTÓ épület és diszmübádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás-, szivattyú- és gőzfütések berendezési telepe.
Telefon: József 60-70. Budapest, VII., Hársfa ucca 10/c

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 129-84. V., Mária Valéria utca 10.

GOLDBERGER és RÓNAI
okleve. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágitási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, szinpadi hatásvilágitások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok

Budapest Székesfőváros Asványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 86—76.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a TETŐT
meg kell javitani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik KNAPPOVICS és KEPPICH
pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fütésekhez:
RADIÁTOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap. Terazzo-, mozaik-, keramit- és mettlachi lap. Padlóburkolatok. Fayence falburkolatok. Mükö. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

Készül a nyomor statisztikája

Lamotte Károly tanácsnok-főjegyző nyilatkozata a szellemi szükségmunka megindításáról

Megemlékeztünk arról, hogy a tanács elfogadta Lamotte Károly tanácsnok-főjegyzőnek, az elnöki ügyosztály vezetőjének azt a nagyfontosságú szociális javaslatát, amely akként akar a nagyszámban nyomorgó szellemi munkanélkülieken segíteni, hogy foglalkozást nyujt nekik a Statisztikai Hivatal jövő évi nagyszabásu munkaprogramjának az elkészítésénél. A fővárosban sinylődő intellektuelek tizezrei természetesen érthető izgalommal és türelmetlenséggel várják az akció tényleges megindítását. Az elnöki ügyosztályt, a statisztikai hivatalt naprólnapra ostromolják kérvényeikkel a legkülönbözőbb rendü és rangú szellemi munkanélküliek: volt tábornokok, miniszteri tisztviselők, B-listás hivatalnokok, leépített magántisztviselők, bukott igazgatók, leégett bankárok, szerződésnélküli színészek, nélkülöző festők, szobrászművészek, írók, diákok. Csupa jobb sorsra érdemes, vergődő existencia.

A szellemi szükségmunka sorsáról érdeklődtünk

Lamotte Károly tanácsnok-főjegyzőnél,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő felvilágositást adta:

Hozzávetőleges számitás szerint közel húszezren vannak azok a szellemi munkások, akik a különböző időkben végrehajtott leépitések folytán kenyerüket elveszitették. Az elnöki ügyosztály épen ezért már régebben foglalkozik azzal a problémával, hogy a téli hónapokban minél több szellemi munkást foglalkoztasson a főváros adminisztrációjában. Így merült fel aztán az a gondolat, hogy a segités — segélyezés helyett — szükségmunka útján történjék. Az ügyosztály javaslatára a tanács hozzá is járult, hogy november 1-től kezdődően 1927. április 1-ig a székesfőváros a Statisztikai Hivatalhoz ezer olyan munkaerőt alkalmazzon, akik családfenntartók és mintegy havi egymillió korona díjazás fejében egyrészt legszükségesebb megélhetésüket megtalálnák, másrészt munkájukkal a köznek is megfelelő szolgálatot nyujtanának.

A szükségmunka programja többek között: a magántisztviselők, a kereskedelmi alkalmazottak, a munkások, a háztartási alkalmazottak, a kispolgári- és munkáscsaládok, a munkanélküliek életkörülményeire vonatkozó adatok összegyüjtése. E munka keretében készülne el az ipari munkahelyek statisztikája, az ágyrajárók, az albérlők, a lakás, bolt- és üzlethelyiségek bérének ujabb felvétele, a műhelyek statisztikai feldolgozása, az adóstatisztika, a háztulajdonosok, a jelzálogtartozások, a tűzkárbiztositások, a különböző egyesületek statisztikája. Ezeken kivül és még számos más szociális és gazdasági probléma felderitése mellett megoldhatóvá válik a kereskedők és iparosok kataszterének felfektetése is.

— Úgy gondoljuk, hogy a nagyszabású munkálatok során a központban háromszázan dolgoznának, a többiek a külső felvételezéseket, az adaggyüjtést végeznék és részben a kerületi irodákban kapnának beosztást. Sajnos azonban, hogy november 1-ére a szükségmunka tervezett megindítása aligha valósulhat meg, mert a közgyülés döntéseig nem történhet semmi. Még előkészület sem. Már pedig a közgyülés legjobb esetben is csak november 3-án, vagy 10-én tárgyalhatja a kérdést. A törvényhatóság jóváhagyása után indulhat meg aztán a jelentkezés. Módját, idejét és helyét közhirré fogjuk tenni. A felvétel nem kérvények, hanem törzslapok utján történik. Az összeirás a kerületi előljáróságokon és esetleg az anyakönyvi hivatalokban lesz.

— Örvendetes, hogy pénzügyi akadály nincsen, mert a pénzügyi ügyosztály az idei évre elegendő 4 milliárd korona fedezetet már kijelölte, mig a jövő évre a szükséges 3 milliárd korona fedezetéről a jövő évi költségvetés keretében gondoskodhatunk.

Modernizálják és kibővítik az összes kórházakat

A főváros több százmilliárdos befektetéssel iparkodik a már tarthatatlan állapotokon javítani

A főváros közkórházaiban már évtizedes panasz az ágyhiány. A meglevő kórházak a lehetőség végső fokáig túl vannak zsúfolva és már nem akad hely a jelentkező szegény betegek elhelyezésére. A megüresedő helyek nyilvántartására létesített „Központi Ágynyilvántartó"-ban sokszor hétszámra várakoznak a betegek, akiket férőhely hiányában nem tudnak elhelyezni. A tüdőbeteg gondozó intézetek igazgató-főorvosa állandóan sürgeti, hogy megfelelő számú ágyat tartsanak fenn a kórházak a zártápolásra szoruló Tbc-esek elhelyezésére és csak nemrég jutott nyilvánosságra az Uj-Szent János-kórház elmeosztályának túlzsúfoltsága is. A szülő nők elhelyezése sokszor lehetlenséggel határos, mert nincs elegendő szülő- és nőkórház; hasonlóan szük a meglevő gyermekkórház is. Mindezeken a bajokon csak teljesen uj, modern központi kórház épitése segitene, ahol legalább 1500—2000 ágyat kell felállitani.

Azonban a sok milliárdot igénylő uj központi kórház megépitéséig még évek telnek el, mert csak a nagy beruházási programm második részében kerülhet majd kivitelre. Éppen ezért a közegészségi ügyosztály, — bár a tanács gazdasági okokból ellene van az apró kórházak fentartásának — a kisebb kórházak kibővitésével, a régi kórházak átépitésével próbál a bajokon segiteni. Az ügyosztály, Édes Endre tanácsnok és Szendy Károly főjegyző, helyettes ügyosztályvezető szakszerű útmutatásaik szerint már el is készitette az erre vonatkozó terveket, melyeket a tisztújitás lezajlása után nyomban az egyes bizottságok, a tanács és azután a közgyülés elé terjesztenek.

A készülő tervek között első helyen

a budai Szent Margit-kórház önállósitása szerepel.

Ez a kórház mostanáig a Szent János-kórház fiókja volt. Most egy uj pavillon épitésével és a meglevőkre emeletráhúzással 400 ágyas kórházzá nagyobbitják meg és önálló vezetés alá helyezik. A Szent Margit kórházban megnagyobbitják a régi belés sebészeti osztályt, uj szülészeti és gyermekgyógyászati osztályt létesitenek, és készül kisebb fül-, orr-, gége- és szembeteg-osztály is. A kórház megnagyobbitása körülbelül 60 milliárdba kerül.

Az uj Szent János-kórházban

központi Röntgen-pavillon készül, helyiséget kap a bakterológiai laboratórium is és külön épületet emelnek a személyzet elhelyezésére.

A Szent István-kórházban

ugyancsak a Röntgen-laboratóriumot kell alkalmasabban elhelyezni. A terv szerint a mostani fürdőhelyiségekbe jön át a Röntgen-laboratórium, a fürdő pedig uj helyiséget kap. Ezen a nagyszabású átalakitáson kivül uj helyiségben kell elhelyezni a prosekturát és a boncoló termet is. A tervek szerint uj pavillont épitenek az amúgy is szük központi bakterológiai laboratórium számára, a kórház területén kivül, a prosekturát pedig áthelyezik a laboratórium helyére. Uj lakház épül a személyzet számára is. Átalakitják, illetve kettéosztják a mostani 200 ágyas „puella publica" pavillont, amely mostanáig féligmeddig üresen állt és amelynek ágyai felett a rendőrség rendelkezett. Ebből a 200 ágyból a III. számú sebészeti klinikának átadott 50 ágyon kivül még 52 ágyat engedett át a népjóléti miniszter egyéb kórházi ápolás céljára. Itt egy 50 ágyas szülészeti osztályt, esetleg kisebb fül-, gége-, szemosztályt létesitenek.

A Szent László-kórházban

máris két nagyszabású épitési munka van folyamatban. Egyik az uj főzőkonyha épitése, illetve nagymérvü kibővitése, 1700 millió korona költséggel, amit már a közgyülés meg is szavazott, a másik 4 pavillon átépitése kisebb kórtermekre. Ezekben a pavillonokban óriási, többszáz ágyas kórtemek voltak, amelyeket falakkal kisebb 8—14 ágyas termekre, 2—3 ágyas szobákra és folyosókra osztanak. Az uj pavillonokban legalább 20—20 uj helyiség lesz, amelyeket jobban ki lehet használni. Készül itt is egy ápoló-laképület.

Ennek a programmnak a keretében kerülne sorra rövidesen a

Madarász uccai gyermekkórház

belső berendezése is. Az uj központi kórház terveire vonatkozólag megtudtuk, hogy a gázgyári igazgatóság Tisza Kálmán-téri épületeinek kórházi célokra való felhasználását végleg eleitették, mert aggályok támadtak amiatt, hogy a szükséges ágyszámot ott felállitani nem lehet. Az uj 2000 ágyas központi kórházat vagy a külső Kerepesi-út fővárosi telkein, vagy az Angyalföldön, a VI. kerület külső részében tervezik felépiteni.

Meinl-tea

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 105—14.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra. Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

SCHŐNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellöztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 22.
Telefon: J. 131-72.

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi ucca 4.

Tetőfedő munkákban legelőnyösebb árakat és kivitelt érhet el a GULA R.T. tetőfedő vállalatánál VI., TERÉZ-KÖRÚT 3.
TELEFON: LIPÓT 902—45.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

MÁJER GASPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

KREMPEL JÓZSEF
épület-, mü- és szerkezet-lakatos
Budapest, VIII., Sárkány-u. 11
TELEFON: JÓZSEF 44—43 SZÁM.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

HERTMANN REZSŐ
Épület-, mü-, tüzhely és géplakatos. Villanyerőre berendezett műhely
Budapest, VII., Wesselényi-u. 58. Vörösmarty utcai oldalon
Telefon J. 34-48. Takarék-, kávéházi-, éttermi-tüzhelyek raktáron

Elektromos világitási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

RENAULT
5 és 10 tonnás vontató traktorok; teherautók 1—3—5 tonna teherbirással raktáron
REIMAN
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Szent István Bazilika rézfedési javító munkálatait Mayer Ottó kapta 73,982.000 K-ért.

A Széchenyi-fürdővel kapcsolatosan épülő uszoda ácsmunkálatait Hellenbrand János kapta 431 millió 235.000 K-ért.

A Rókus-kórház burkoló javítási munkálatait Kraszner József kapta 44,540.000 K-ért.

Az 1926. évre szükséges csatornázási vasszerelvények szállítására megbízást kaptak: Bartkó János 106, Wörner és Társa 95, Teudloff és Dietrich 34 millió K-ért.

A Mártonhegyi-úti híd vasbeton-munkálatait Biró László kapta 46,870.000 K-ért.

A Szépvölgyi uccai híd vasbeton-munkálatait Csonka László kapta 31,495.000 K-ért.

A Drasche-féle ingatlan földmozgósítási munkálatait Fábián, Somogyi és György kapták 1056 millió koronáért.

A Gyáli-úti fuvartelepi munkáslakóház ipari munkáit a következő cégek kapták:

föld-, kőműves- és elhelyező-munkákat Varjas Gyula 1394 millióért;

vasgerendák szállítását a Vasgerendákat árusító rt. 378 millióért;

kovácsmunkákat Fodor Béla és Fia 35 millióért;

ácsmunkákat Koch István 262 millióért;

bádogosmunkákat Fliegel Béla 45 millióért;

tetőfedő-munkákat Eternit művek 49 millióért;

műkőmunkákat Budapesti műkögyár 86 millióért;

asztalosmunkákat Brichta József 191 millióért;

lakatosmunkákat Münczer Vilmos 152 millióért;

mázolómunkákat Schuller János 53 milióért;

üvegesmunkákat Bielek Károly 35 millióért;

beton burkoló-munkákat Varjas Gyula 131 millióért.

A vágány uccai kertészeti lakóház föld-, kőműves- és elhelyező-munkálatait Weisz Sándor kapta 245 millióért.

Ugyanott az ácsmunkákat Hegedüs Ferenc kapta 86 millióért.

Az állatkerti madártelelő központi fűtésberendezési munkálatait Schuller József kapta 225 millióért.

A vág uccai Népház gőzfűtő-berendezési munkálatait Riemer Miksa kapta 826 millióért.

Az Erzsébet-szegényház víz-, csatorna- és gázvezeték berendezési munkálatait Farkas Izor kapta 120 millióért.

Beérkezett ajánlatok

A Fehérvári- és Hengermalom-út sarkán épülő bérház föld-, kőműves- és elhelyező-munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Tömpe és Vértes 12.386, Rella és unokaöccse 7329, Stabil építő rt. 11.982, Steiner József 11531, Katona Mihály 12.064, Palatinus építő rt. 12.956, Benedek és Czeglédy 7009, Komfort építő rt. 12.899, Lipták Pál 9908, Kármán és Fazekas 12.134, Székely Béla 11.675, Fábián, Somogyi és György 11.245, Szerencsi Géza 11.818, Marton és Szalka 11.062, Vogl és Weidlinger 9980, Suchy 9917, Kellermann 8188, Radó és Gábor 7944, Delmár Béla 9183, Vágó Testvérek 7857, Nagy Lajos 11.657, Berényi Ignác 7704, Haraszti Samu 7627, Reisenleitner 10.508, Kopeczky Raul 7054, Várnai Alajos 7568 millió K-val.

Ugyanott a tetőfedő-munkákra ajánlatot nyujtottak be: Rella és unokaöccse 140, Györffy Istvánné 137, Ujlaki 123, Miskolczy 131, Eternit művek 120 millió K-val.

Ugyanott a vasgerendák szállítására ajánlatot nyujtottak be: Vasgerendákat árusító rt. 1123, Kellermann 1205, Benedek és Czeglédy 1142, Rella és unokaöccse 1183 millió K-val.

Ugyanott az ácsmunkákra ajánlatot nyujtottak be: Benedek és Czeglédy 531, Rella és unokaöccse 490, Horváth József 547, Kurtány Gyula 634, Hegedüs Ferenc 549, Szalay Sándor 587, Szamó Lajos 502, Riedl Bertalan 492, Ehrenwald Jenő 557, Koch István 559, Kecse Nagy 507, Szivós László 525, Fütyü Péter 483, Cziller József 493, Neuschloss 489, Aschenbrenner 650, Bauer 586, Helmrich 514, Tőke György 464, Erte József 494, Kozma 554 millió K-val.

Ugyanott a vasbeton-munkálatokra ajánlatot
Ugyanott a vasbeton-munkálatokra ajánlatot nyujtottak be: Vágó Testvérek 2234, Radó és Gábor 1989, Delmár Béla 2416, Kellermann 2280, Várnai Alajos 2672, Ast Ede 2494, Farkas Lajos 2789, Berényi Ignác 2666, Haraszti Samu 2162, Benedek és Czeglédy 1686, Rella és unokaöccse 2331 millió koronával.

Ugyanott a bádogos-munkákra ajánlatot nyujtottak be: Rella és Unokaöccse 285, Erményi Antal 291, Szekér Gyula 256, Fischer Gyula 265, Lampel 293, Száva Sándor 285, Bús Gyula 295, Farkas Izor 255, Margittay 255, Hutterer és Kósa 254, Kilián rt. 248, Risavi Béla 218, Kulcsár 238, Lahos 279, Weisz Simon 249, Riemer Miksa 291, Székely Lajos 293, Tollár Lajos 266, Világítási rt. 348, Gaál István 238, Kornfeld 223, Stern Henrik 252 millió koronával.

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: **II., BR. LIPTAY UCCA 10**
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: **II., ZSIGMOND UCCA 9**
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat.
Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és háztelefon beren ezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEM
BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ▪ TELEFON 138—38.

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhívó: J. 96-21

HORVÁTH LUKÁCS és FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára **Budapest,**
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

Schmelhegger Nándor cégtulajdonos: Sallay Nándor
lakatos vállalkozó Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges butorokat. —

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot

Reisinger Aurél okl. gépészmérnök
villamossági vállalata Alapitási év 1905
Iroda és műhely: VII, Vilma királynő-út 33
Telefon: József 28-64. Telefon: József 28-64.

„FETIS" szabadalmazott, fütésre készen szállitható, vasbetétes **CSEREPKÁLYHA**
a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerübb szobafütést nyujtja
Megrendelhető: a **Budapesti Keramiai Müveknél**
Tulajdonos: **Csik József,** X. kerület, Kada ucca

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe **Budapest**
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. **TELEFON: JÓZSEF 141-51.**
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága és felügyelőbizottsága mélyen megilletődve jelenti, hogy igazgatóságának tagja

AICH GYÖRGY

elhúnyt.

Igaz kegyelettel fogjuk felejthetetlen jóbarátunk emlékét őrizni.

Budapest, 1926 október 25.

A Dreher Antal serfőzdéi, az Első Magyar Részvényserfőzde és a Haggenmacher kőbányai és budafoki sörgyárak igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselőkara mély megilletődéssel jelenti, hogy szeretett vezérigazgatójuk

AICH GYÖRGY

a Magyar Serfőzők Egyesületének elnöke

e hónap 25-én elhúnyt.

A megboldogult kora ifjúságától kezdve egész életét a söripamak szentelte és tevékeny részt vett a magyar söripar fejlesztésében. Mint társulataink vezérigazgatója lelkes odaadással, és soha nem lankadó buzgalommal szentelte munkaerejét ügyeinknek. Egész lénye összeforrott társulatunk életével és mélységes fájdalommal gyászoljuk kiváló vezérünk elvesztését.

A tisztviselői kar és munkásság mindenkor igazi jóakaróját és szeretetteljes főnökét tisztelte benne, kinek állandó igyekezete a tisztikar és munkásság jólétének előmozdítása volt.

Emlékét hálás kegyelettel gyászoljuk!

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

Gummi-lemezek, **Gummi-**tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-55.

A légzőszervek bántalmainál Asthma Emphisema esetén biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vagányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Morzál István
Budapest, X., Asztalos Sándor utca 7. sz.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Vízfütések
Gőzfütések
Légfütések
Kaloriferek
Kályhák
Kandallók
Lemezárúgyár részvénytársaság
Fütési- és kályhaosztálya
Hrauda Károly igazgató
Városi iroda: V., Fálk Miksa-utca 20. Telefon: Lipót 986—07

Események

* * *

Bethlen István miniszterelnök a fővárosi politikáról fog nyilatkozni a Polgári Egység Klubja avatóünnepélyén. A *Polgári Egység Klubja választmánya* pénteken este *Kállay* Tibor elnöklésével ülést tartott, amelyen készáznál többen vettek részt, köztük *Németh* Károly, *Biró* Pál, *Görgey* István *Mándy* Samu, *Kállay* Tamás, *Szilágyi* Károly nemzetgyűlési képviselők, továbbá *Tolnay* Kornél *Chorin* Ferenc, *Kozma* Jenő, *Gally* Kálmán, *Schmidt* Richárd, *Bacsinszky* Vladimir, *Andréka* Károly, *Dési* Géza, *Németh* Béla, *Belatiny* Arthur, *Battenberg* Lajos és még többen a közélet kitűnőségei és a törvényhatósági bizottság tagjai közül. *Kállay* Tibor elnöki beszédében rámutatott arra, hogy mily nagy sikerrel indult meg a fővárosban a *Polgári Egység Klubjának* szervezkedése. *A főváros összes kerületeiben különböző klubok, testületek, körök egész sora csatlakozott a megindított mozgalomhoz, hogy azoknak a táborába lépjenek, akik Bethlen István programmját követik és tartják helyesnek és üdvösnek úgy a főváros, mint az ország érdekében.* Hangsúlyozta Kállay a további intenzív szervezedés szükségét és együttes munkára hívta fel a megjelent kerületi vezetőket. Részletes programmra ezúttal nem kívánt kiterjeszkedni, miután *a november 10. és 15. között tartandó ünnepélyes megalakuláson maga Bethlen István gróf miniszterelnök fog beszédében kiterjeszkedni az országos politikának a fővárossal kapcsolatos kérdéseire. Scheuer* Róbert főv. bizottsági tag a központi klub működéséről számolt be, majd *Görgey* István képviselő a kerületi szervezkedéseket ismertette. *Eddig 30 különböző kerületi alakulat csatlakozott a fővárosban és a környéken a Polgári Egység Klubjához* és még több kerületben folyik a szervezkedés, mert a polgárság között, osztály és felekezeti különbség nélkül megnyilvánult az az óhaj, hogy a mult tanulságai alapján a szélsőségektől mentes politika érvényesülését segítsék elő. Értesülésünk szerint novemberben is több kerületben szervezkedő gyülést tart a Polgári Egység Klubja szervező bizottsága.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (ortopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

Előrelátó gondoskodás a hó eltakarításáról. A korán beköszöntött hideg időjárásra való tekintettei *Balló* Alfréd, a köztisztasági hivatal igazgatója már megtette az előkészületeket az esetleg bekövetkező havazásra. Érdekes, hogy a havazás beálltával a hivatal egy eddig sehol sem alkalmazott módszerrel működő hóekével fog dolgozni, amely a síneket, az útjába kerülő kiemelkedő köveket és egyéb akadályokat automatikusan átugorja. A régi hóekéknek ugyanis az volt a főbajuk, hogy a legkisebb akadályra is megállottak és gyorsan széttörtek. Az *új rendszerű szabadalmazott hóekét, amelyet a Schlick-Nicholson gépgyár gyárt, automobilra fogják alkalmazni,* és annak főelőnyét abban látja a köztisztasági hivatal, hogy vele az utcák hótól való megtisztítása az eddiginél sokkal gyorsabban és alaposabban fog megtörténni.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezesek és bádogos munkák

Amerikai rendszerű ujitás a belvárosi tűzőrségen. Beszámoltunk arról, hogy a IV. kerületi tűzőrség uj laktanyája a központi városháza udvarán elkészült, és hogy az épületet a mult héten már használatba is vették. Az őrséget közvetlen vonalak kötik össze a Kún-utcai központi őrséggel, a főparancsnoksággal, a többi kerületi őrségekkel és a rendőrséggel is. Érdekes, amerikai rendszerü ujítása az őrségnek, hogy az első emeleti legénységi szobákat nem köti össze lépcső a szerteremmel és a riasztás úgy történik, hogy a tüzoltók az emeletről pillanatok alatt lecsúsznak a szerkocsikra és fecskendőkre. Az emeleti legénységi szobákból ugyanis négy, úgynevezett riadó-ajtó nyílik egy kis fülkébe, amely a szerterem közepe felett van. Ennek a fülkének padozata azonban nincs, hanem egy-egy sima rúd nyúlik le a földszintre, olyanok, mint a tornatermek mászópóznái. Mikor aztán a vésztjelző villamoscsengők megszólalnak, a tűzoltók a riadó-ajtókon át beléphenek a fülkébe és a póznákon lekúsznak az alattuk álló fecskendőkre, vagy szerkocsikra. Megtakarítják evvel az időpazarló lépcsőjárást és pillanatok alatt elhelyezkednek az útrakészen álló kocsikon.

105 jégnapot hoz az idén a november 15-én megnyíló új városligeti műjégpálya. A Budapesti Korcsolyázó Egylet már a tavasz óta a munkások egész seregét foglalkoztatta az új műjégpálya megépítése céljából. A munkálatok már annyira előrehaladott stádiumban vannak, hogy előreláthatóan november 15-től kezdve át lehet adni a nyilvánosság számára a mintegy 5000 négyzetméternyi új állandó jégpályát, amelynek létesítése körül gróf Hunyady Ferencnek, az egylet elnökének, hervadhatatlan érdemei vannak.

Alapíttatott 1849 **Betonépitő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemoz-, facementépitési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, müte ep és raktár: Budapest, VII, Amerikai-út 20

A kávé helyes pörkölése művészet és azért a háziasszony saját érdekében cselekszik, ha pörkölt-kávéját a Meinl-cég fióküzleteiben vásárolja, ahol naponta frissen és jól pörkölt kávékeveréket kap.

Október 28-tól november 4-ig
Corvin Kamara Orion
mozgószinházakban
AZ ÉJFÉLI NAP
a cári balett egy csodaszép táncosnőjének regénye 9 felv. Rend. **Dimitrij Buchowetzky.** Főszereplő **Laura La Plante.**
A Corvinban az élő táncszám betétet **Marya Romanova,** az Orion szinházban **Magyar Agi** lejti.
Ezenkivül a **Corvin Szinház**-ban
Utazás a kanibálok között
Buster és Tigi legujabb burleszkje
Hiradók.
A **KAMARA**-ban
FÉRJFOGÁS TEXASBAN
Kalandortörténet 8 felvonásban.
Az **Orion Szinház**-ban
A HEGYEK ÖRDÖGE
Filmkaland 8 felvonásban.

Krumpholtz Ferencz
pala- és cserépfedő mester jókarbantartási vállalat
Budapest, VII., Rózsa ucca 18/a
Telefon: József 24-26

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPÍTTATOTT 1867 IK ÉVBEN
Budapest, VIII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az épitkezési szakba vágó **kőfaragómunkák** készítését

Ungár Nándor
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest VI, Nagymező-ucca 28
Telefon: L. 982-20

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Réval-utca 18. sz
Október hó 1-től minden este ½9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépésével
szenzációs új müsor!

KAKOS KAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Legolcsóbb
mert a
legtartósabb!
a
CONTINENTAL
bicikligummi,
motorbicikliköpeny,
autó-ballongumml és
teherautó tömörabroncs
Lerakat:
KOVÁCS RUDOLF
VI., Eötvös-utca 4. sz.
Telefon Lipót 988-56

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

RÜTGERS GUIDO
fatelitő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Műbútor LAPIDES Irodaberendezés Alap.: 1885.
Rózsa u. 72.
Állandó bútorkiállitás egyszerű lakberendezésekből is.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fütés Csatornázás

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21-28.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
acéllemez-, fa- és vászonredőnyök, napellenzőernyők és lakatosárú-gyára, épület- és műlakatosság
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 24. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 52—83.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefónok: 201, 202, 203.
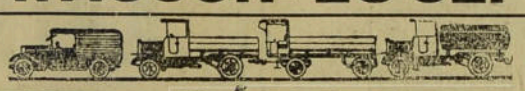
BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefónok: T. 43—00, L. 979—49.
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok
Pótkocsik Speciálkocsik
Raba
A magyar utaknak egjobban megfelelő autó
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A konzervgyárosok közgyülése. A Magyar Konzervgyárosok Országos Szövetsége most tartotta rendes közgyülését, melyen Németh Béla dr. kormányfőtanácsos megnyitó beszédében részletesen foglalkozott e nagyfontosságú ipar súlyos helyzetével. Megállapította, hogy két döntő körülmény akadályozza a konzervipar megerősödését és teljes erejének kifejlesztését. Az egyik a kivitel reménytelensége, aminek oka a magas vám, mellyel a külföldi piacok a szó szoros értelmében el vannak előlünk zárva. A másik a nyersanyagnak a külfölddel szemben való lényeges drágasága. A bajok leküzdésének egyik alapvető eszköze volna a gyárak koncentrációja és ezzel párhuzamosan olyan állami intézkedések, amelyek a termelést lényegesen olcsóbbá tehetnék. Ezek között legfontosabb a cukor olcsóbbítása. Nem kevésbbé jelentős feladat volna a mezőgazdasági termelés olyirányú reformja, mely a mennyiség és minőség javításával a termelőket abba a helyzetbe hoznák, hogy jobb árut olcsóbban tudjanak piacra hozni. A nagy tetszéssel és helyeslléssel fogadott elnöki megnyitó után Láng Béla dr. ügyvezető-igazgató terjesztette elő az évi jelentést, amelyből kitünik, hogy a szövetség minden felmerülő és az iparra nézve fontos ügyben megtette a maga kötelességét, s tevékenysége során különösen a földmüvelésügyi és a pénzügyminisztériumok jóindulatú támogatásával találkozott. Az évi jelentést Gross Károly, Fürst Sándor, Braun Elemér és Winterstein Frigyes hozzászólása után elfogadták és az elnöknek, valamint az ügyvezető-igazgatónak működésükért köszönetet mondtak.

A Trieszti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) érdekköréhez tartozó *Magyar Jég- és Viszontbiztosító Részvénytársaság Lugos* János igazgatósági tag elnöklete alatt folyó hó 25-én tartott közgyülésén igazgatóságába a következő uj tagokat választotta be: *Apponyi* György grófot, *Hunyady* Ferenc grófot, *Maillot* Nándor bárót, *Pásztély* István bárót, *Szávozd* Richárdot.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü R. T. legutóbbi igazgatósági ülésén előterjesztették és jóváhagyták az 1925/26. üzleti év mérlegét. Az igazgatóság a f. é. október hó 30-ára egybehivandó közgyülésnek azt a javaslatot fogja tenni, hogy az üzletév 1,765.817.14 pengő nyereségéből a részvényőke 7%-os osztalékául a még össze nem vont rendes részvényenként 70 fillér (egyenlő K 8750.) kifizetését szavazza meg s 140.000 pengőt a társaság különböző jóléti alapjai, valamint közmüvelődési és közjótékonysági célokra fordítson. Az elért nyereség 45 millió pengő értékü forgalomnak az eredménye. Az üzemek teljesitőképességüknek mintegy 60 százalékával dolgoztak. Az üzletév viszonyainak alakulása reményt nyujt arra, hogy az eredmény nem fog a mult évi mögött elmaradni.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár igazgatósága megállapította az 1925. évi január 1-i pengő értékre szóló megnyitó mérlegét, valamint a lefolyt 1925. év zárószámadásait, melyeket az ez évi októben hónap 30. napjának délután 5 órájára egybehivott rendes közgyülése elé fog terjeszteni.

Megjelent a Fodor Oszkár-féle új kompasz. Legutóbb forgalomba került Fodor Oszkárnak, a kiváló közgazdasági hirlapirónak 1925/26. évre vonatkozó új pénzügyi, tőzsdei és közgazdasági kompasza. Fodor Oszkár az új kompaszában is az ő ismert nagy tudásával, körültekintésével és tájékozottságával csoportositja mindazokat az adatokat, amelyek az egyes pénzintézetek, vállalatok és cégek munkásságát felölelik. A Fodor-féle kompasz nélkülözhetetlen kézikönyvéül szolgál mindazoknak, akik a közgazdasági élettel bármely vonatkozásban állanak.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Drabek Ferenc gepészmérnök gépmühelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60-06.

Szívós László ácsmester
IX., Üllői-út 63. Telep: VI., Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 150-20.
Készit egyszerü és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

ASBESTIT hezagtalan asbestpadló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119-95

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44.

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános müszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

TOÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

HAHN IGNAC
MŰÉPÍTŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZÍTŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: VII., Czobor-u. 14 Műhely: V., Koháry-u. 19/b
TELEFONSZÁM: LIPÓT 972-31

Czigler János
vörösrézáru- és vegyipari gépgyáros
Kórházak és laboratóriumok felszerelése. Vörösrézedények és készülékek, vörösrézmosóüstök készitése és ónozása. Aluminium-hegesztés.
Budapest, VIII. ker., Koszorú-utca 12. sz.
Telefon: József 68—24.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

Széchenyi Gyógyfürdő

(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Mezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörü választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

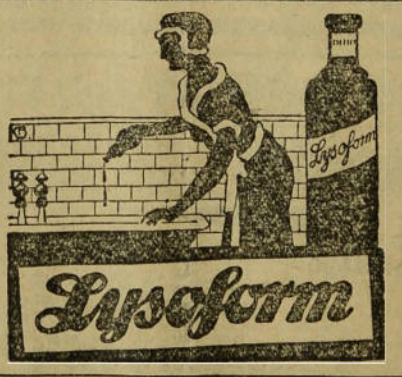

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világitási, jelző és telefonberendezések épitése és javitása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37. Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

GERŐ N. NÁNDOR TELEFON: József 15-29
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fütés :: Vizvezeték :: Épületbádogos

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenfele gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés dijmentes.

Lukács Edéstársa Telefon No. 916
LAKK- FESTÉKGYÁR RT. BUDAPEST VI. ÓRÁNAY-UTCA 4.

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés dijmentes

Király Lajos
épület- és mülakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és müszaki iroda.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Minden épitési vállalkozás!
Létraállvány kölcsönzése
Minden épitőanyag eladása és épitőhelyre szállitása vagón- és fuvartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda VIII., Illés-utca 30

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. november 3. — 44. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-utca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Ötven esztendő a szeretet és a jótékonyság szolgálatában

A Klotild Szeretetház Egyesület félszázados jubileuma — Az árvák jótevői — Ripka Ferenc elnök olajfestésü arcképének leleplezése József főherceg, Ripka Ferenc és Sipőcz Jenő nagyhatásu beszédeket mondottak

Vasárnap délelőtt megható és minden részletében bensőséges és lélekemelő ünnepség keretében ülte meg a *Klotild Szeretetház Egyesület* 50 éves fennállásának évfordulóját a Budakeszi-úti szeretetházban tartott rendkívüli közgyülésen, amelyen *József* főherceg is megjelent az egyesület fővédnökének: *Klotild* főhercegasszonynak a képviseletében. Az ünneplő közönség sorában azonkívül ott voltak: *Berczel* Jenő, *Vajna* Ede és *Liber* Endre szf. tanácsnokok, dr. *Szabó* Imre tisztifőügyész, *Kirchner* Hermann altábornagy, *Böhm* Gusztáv tábornok, *Rózsa* Károly gázgyári vezérigazgató, *Payr* Vilmos államtitkár, dr. *Krész* Géza, a TÉBE igazgatója, *Badőt* Ede előljáró, dr. *Zubriczky* József min. tan., *Mosdóssy* Imre kir. tanfelügyelő, *Rottenbiller* Fülöp államtitkár, *Palmer* Kálmán képviselőházi elnöki főtanácsos, *Ruffy* Pál államtitkár, *Stux* Sándor vezérigazgató, a Fővárosi Malomegyesület elnöke, *Bárkány* Leó, *Katona* Zsigmond és *Jerabek* Kálmán malomigazgatók, *Schödl* Lipót, *Bernauer* Izidor és *Schön* Győző gázgyári igazgatók, dr. *Bárdnsky* Gyula kormányfőtanácsos, újlaki *Müller* József téglagyári elnök, dr. *Lichtenberg* Kornél, *Zilahy* Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója, *Becsey* Antal kormányfőtanácsos, dr. *Fodor* Oszkár, a Zsófia gyermekszanatórium igazgatója, *Kurucz* Kálmán, a József fiúárvaház igazgatója, *Schön* Oszkár igazgató, *Alapi* István, a községi szeretetház igazgatója, dr. *Rónay* Károly és *Sümeghy* László közjegyzők, *Mindszenthy* Boldizsár, a Budapesti Hivatalos Tanítótestület elnöke, *Okolicsányi-Kuthy* Dezső és dr. *Juba* Adolf egyetemi tanárok, dr. *Homonnay* Tivadar nemzetgy. képviselő, *Kollár* Gábor, az I. Iparoskör elnöke, *Paykert* Alajos min. tan., *Broschko* Lajos árvaházi igazgató, dr. *Lengyel* Endre, a Józsefvárosi-Kör elnöke, *Scheuer* Róbert, dr. *Virter* László, *Máthé* István, *Csécsi-Nagy* Miklós, *Holzer* Sándor tvh. bizottsági tagok, *Gerster* Kálmán, *Herbert* Viktor, dr. *Kaszper* Károly főorvos és még igen sokan a hivatalos körök és a székesfőváros társadalmának képviselőiből.

Az ünnepi közgyülést *Ripka* Ferenc főpolgármester, az egyesület elnöke nyitotta meg a következő beszéddel:

Ripka Ferenc ünnepi beszéde

— Egyesületünk és szeretetházunk ma ünnepli fenállásának 50 éves jubileumát. Az 50 esztendő időnek is sok, hát még, ha 50 jótékonysággal eltöltött évet jelent! Akkor valóban érdemes arra, hogy ennél a dátumnál megálljunk egy kis időre s megemlékezvén a multról, erősítsük meg a jövőbe vetett hitünket. 50 évvel ezelőtt alapította ezt a szeretetházat a VIII. kerületben egy szerény, de nemes szándékú budapesti polgár: *Weisz* Bernát, s azóta is ez az egyetlen társadalmi jótékonyság útján fenntartott szeretetháza Budapestnek. Az új intézményt csakhamar széleskörben kezdték támogatni s midőn 1883-ban *Klotild* főhercegasszony Őfensége védnöksége alá került és az ő nevét írhatta homlokára, a főrangú körök kötelességüknek tekintették, hogy a szeretetházat felkarolják. Ez a nemes felbuzdulás azonban nem tartott sokáig s midőn az egyesület választmányának polgári része megakadályozta az intézménynek a Gyermekvédő Ligába való beolvasztását, mivel az volt a meggyőződése, hogy a szeretetház csak függetlenségének megóvásával tudja hatékonyan szolgálni eredeti céljait, — *a főuri vezetőség kivonult az egyesületből, a polgári osztálynak kellett átvenni annak vezetését s az azzal járó súlyos terheket is.* Néhány igen nehéz s nélkülözésekkel teli esztendő után túlesett az intézmény a krizisen. Tizenegy éve annak, hogy ez az egyesület elnökévé megválasztatott. Ez az idő a nehéz és küzdelmes évek sorát jelenti. Ezalatt az idő alatt folyt le a mi nemzeti és gazdasági életünk rettenetes tragédiája s romba dőlt minden, ami nekünk szent, becses és kedves volt. De akármilyen kegyetlenséggel támadtak is hazánkra, Budapest székesfőváros polgári társadalmára a szerencsétlenségek, ennek a városnak erkölcsben és hitben olyan polgársága van, amelyen a pokol kapui sem vehetnek győzelmet! Én 11 év előtt úgy láttam, hogy a szeretetház elnöki tiszte majd csak munkát kíván tőlem s erre a munkára én szívesen vállalkoztam. De ez a munka sokkal többet adott nekem, mint amennyit tőle vártam. mert *beláthattam innen Budapest polgárságának lelkébe és megismerhettem annak szivét.* Budapest polgárai felekezeti különbség nélkül segítettek ezen a helyen s úgy közeledtek itt felém, mintha ez a terület szent volna, ahová csak úgy léphet az ember, ha mindent kinthagy, ami az embert beszennyezi. *Kint maradt a gyülölködés és az önzés és ide csak a jó szivek áldozatát hozták az emberek.* Igy volt lehetséges, hogy ezt az intézményt át tudtuk menteni a katasztrófán, sőt tetemesen fejleszthettük is azt. *Ennek ellenében mindenkor kötelességemnek tartottam én is, hogy ne engedjek korlátot emelni az intézet falain belül ember és ember között. Itt csak oltalomra szoruló árvák voltak és vannak, akiknek felnevelését reánk bizta a jó Isten, de semmiféle különbség, ami a közéletben sokszor halálos gyülölséget támasztott, ebben az intézetben nem érvényesülhetett.*

Azok a hideg szelek, amik Budapest életében sokszor megfagyasztották a szivekben az igazi emberszeretetet, a mi kertünkbe nem értek el és a mi palántáinkat nem tették tönkre.

Isten szolgálata volt ez az ötven esztendő és az ő áldását kérjük azokra, akik itt őt szolgálták. Az ő segedelme vezesse továbbra is az emberszeretet nemes munkáját e helyen. Az árva gyermek helyzete mindenütt szomorú, annál szomorúbb a fővárosban. Vidéken könnyen akad hajlék, egy falat kenyér és esetleg neki megfelelő munka is. Ott az emberek jobban ismerik egymást és erkölcsi kötelességet is éreznek az árvák segítésére. De a főváros kötengerében, ahol a szomszéd a szomszédot sem ismeri, úgy elveszhet az ember, mint valami sivatagban. Sőt, ami még rosszabb a testi pusztulásnál, elveszhet erkölcsileg, mert a fényes palotáknak sötét az árnyéka és a tündöklő pompa mellett tenyészik a bűn és a nyomor. Amidőn a *Klotild Szeretetház Egyesület* mai jubiláris közgyűlését megnyitom, hálásan köszönöm *József* kir. herceg tábornagy Úr Őfenségének, hogy egyesületünket magas megjelenésével megtisztelte s ezzel újabb tanújelét adta annak a meleg együttérzésnek, amellyel Budapest társadalmának jótékonysági munkájába kapcsolódik. Hálásan köszönöm *Sipőcz* Jenő polgármester úrnak meleg érdeklődését, amelyet megjelenése tanusít s kérem őt, hogy, mint a székesfőváros igazgatásának feje s jótékony intézményeinek legfőbb patrónusa, tartsa meg szeretetházunkat legmelegebb érzéseiben. Üdvözlöm a megjelent hatóságoknak, testvérintézményeknek képviselőit, akik eljöttek, hogy ezt a szerény, de jelentőségében fontos évfordulót velünk ünnepeljék.

Az egyesület története és jótevői

Ripka Ferenc nagyhatású beszéde nyomán felhangzott hosszantartó éljenzés és taps elültével, dr. *Szabó* Árpád egyesületi titkár felolvasta az egyesület 50 éves történetét. Az egyesület *Weiss* Bernát Ferenc elnöklete alatt 1876 június 11-én alakult meg a Józsefvárosi-Körben. Az első szeretetház 15 növendékkel az Üllői-út 59. számú házban 1877 májusában nyílt meg, *Szőts* András igazgató vezetése alatt. Két év mulva a Városmajorba költözött, ahol 23 évig maradt. Első nagyobb jótevője *Somogyi* Károly esztergomi kanonok volt. Nagy anyagi fellendülése 1880-ban indult meg gróf *Andrássy* Gyuláné elnöknő és báró *Aczél* Béláné alelnöknő vezetése alatt, 1883-ban vállalta el és a mai napig viseli *Klotild* főhercegasszony az egyesület védnökségét és az intézet azóta viseli a *Klotild Szeretetház Egyesület* nevet. 1887 március 28-án *Erzsébet királynő* meglátogatta az egyesületet. 1887-ben Szőts András igazgató megvált az egyesülettől és helyébe *Magyar* József lépett 1915-ben bekövetkezett haláláig. 1900-ban a főváros örök használatra átadta a Budakeszi-út 8. sz. alatti telket, amelyen felépültek a szeretetház mai épületei. Az építkezés csaknem egészében fölemésztette az egyesület vagyonát. Súlyos esztendők következtek és az egyesület állandó anyagi bajokkal küzdött, amelyeket *Röser* János és *Szebeny* Antal, az akkori elnök csak nagy nehézségekkel tudott elhárítani, 1915-ben meghalt. *Szebeny* Antal és a legválságosabb időben, a világháború tombolása közepette, 1915 júniusában választotta meg az egyesület dr. *Ripka* Ferencet elnökének. Ettől kezdődik a szeretetház reneszánsza, *Ripka* Ferenc lelket öntött a már elcsüggedt egyesületbe és azt néhány év alatt talpraállította. Az egyesület 50 év alatt 932 árvát nevelt föl, felekezeti különbség nélkül. Jelenleg 109 növendéke van, köztük 73 hadiárva, akik közül ötvenháromért a népjóléti minisztérium fizeti a tartásdíjat.

Az egyesület állandó pártfogói között szerepelnek: *Vass* József miniszter, az egyesület védnöke, a székesfőváros tanácsa, a közoktatásügyi miniszter, a TÉBE, a Malomegyesület, a Cukorgyárosok egyesülete, a Ganz-villamos, továbbá Paul Pál, báró Hatvany-Deutsch Józsefné, Wolfner József, Tivadar és Gyula, újlaki Müller József, Jerabek Kálmán, Gregersen Endre és Asta Nilsen.

Elismerés a tisztikarnak

A tetszéssel fogadott főtitkári jelentés után *Ripka* Ferenc elnök elismeréssel szólott az egyesület önzetlen tisztikaráról, akik között helyet foglalnak: özv. Kainz Jánosné másodelnöknő, Pakányi Ferenc gondnok, dr. Szabó Árpád titkár, Kollár Nándor pénztáros, Szőke Adolf nevelésügyi elnök, dr. Krivoss Árpád jegyző, dr. Juba Adolf főorvos és dr. Kaszper Károly kezelőorvos.

Ezután a volt növendékek nevében Korcsák Gyula, a mai növendékek nevében pedig Piroha Kázmér mondott köszönetet az egyesület vezetőségének.

Most aztán

József főherceg

emelkedett szólásra.

— Egy szál virágot hoztam — úgymond — és beilleszteni abba a soha el nem fonnyadó bokrétába, amelyet hálás szívek fontak össze. E virág jó öreganyám szeretetét, mulhatatlan ragaszkodását jelképezi. Amikor vendégként kintjártam Alcsuthon, egy levelet nyomott a kezembe, amely *Ripka* főpolgármester úr őméltósága levele volt a mai ünnepségről. Édesanyám így szólt hozzám: Mondd meg Ripka főpolgármester úrnak, hogy ott leszek. Könyörögtem anyámnak, hogy ne tegye. Kilenc éve nem hagyta el az alcsuthi kastélyt, meg ne betegedjék, mert 84 éves korban a betegség már annyi, mint a halál. Hosszú kérés után azt mondta: — jól van, egy feltétel alatt maradok, ha te ott leszel és megmondod *Ripka* főpolgármester úrnak és az összes jelenlevőknek, hogy imámmal kísérem munkájukat, kérve a jó Istent, hogy áldja meg mindazokat, akik résztvesznek a jó munkában és azokat, akik élvezik azt. Azoknak, akik jó hazafiaknak nevelik a fiatalságot, azt üzeni az öreg patrónus, hogy: Mindent a hazáért! Életünket és vérünket! Tanuljanak azoktól, akik a harctereken megmutatták, hogy a hazáért lehet élni, de ha kell, meghalni is.

A dörgő tapssal és éljenzéssel fogadott beszéd után

Sipőcz Jenő polgármester

a főváros tanácsának üdvözletét és elismerését tolmácsolta és kilátásba helyezte a főváros tanácsának további támogatását.

*

Ezután a népjóléti miniszter képviseletében dr. *Horváth* István min. tan., a kutuszminiszter képviseletében *Greffler* Jenő min. tan., a honvédelmi miniszter nevében *Kubinyi* László tábornok, a Nagypénteki Református Társaság nevében dr. *Némethy* Károly v. b. t. t. és az egyesület régi vezetői nevében dr. *Küfer* Béla üdvözölték a jubiláló egyesületet.

Ripka Ferenc arcképének leleplezése

A megható ünnepség lélekemelő aktusa következett most, amikor dr. *Bárdnsky* Gyula kormányfőta-

nácsos, az egyesület igazgatótanácsának tagja beszédének során lehullt a lepel *Ripka Ferenc olajfestményű és megszólalásig hű arcképéről.* A nagybecsű művészi munkát *Rombay* István kiváló festőművész, szeretetének kifejezésével, teljesen önzetlenül festette és ajándékozta az egyesületnek.

A díszközgyűlés, amely a növendékek énekkara által előadott „Hiszekegy" elénekelésével kezdődött, a „Himnusz" megható hangjával zárult be.

A Gázgyár új vezérigazgatója és új igazgatói

Amióta dr. Ripka Ferenc, mint kormánybiztos a főváros élére került, a Gázműveknél tulajdonképpen interregnum uralkodott és a fővárosnak ezt a hatalmas üzemét Rózsa Károly vezérigazgatóhelyettes irányította. Az ideiglenes állapotot a héten azután a főváros tanácsa megszüntette azzal, hogy a Gázgyár új vezérigazgatójává Rózsa Károlyt nevezte ki. Amilyen fontos és gazdaságilag nagyszabású szerepet tölt be Budapest életében a Gázgyár, éppen olyan megelégedéssel tölthet el mindenkit a Gázgyár vezetésének ez a megoldása. Rózsa Károly hosszú idő óta áll a Gázgyár szolgálatában és Ripka Ferenc legkitűnőbb, leghivatottabb vezető munkatársa volt. Más megoldás elképzelhetetlen is lett volna, mert Rózsa Károly kiváló szaktudása, közismert adminisztratív tehetsége a Gázgyár élén teljesen nélkülözhetetlen. Amikor a legújabb rezsim rákösöntött a városházára, az üzemek vezetőit a különböző pártok a

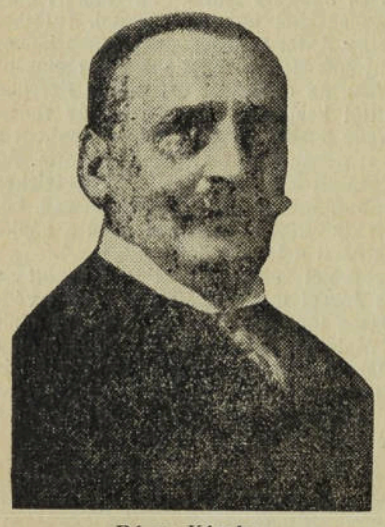

Rózsa Károly

legrigorózusabb kritika alá vették. Amikor azután arra került a sor, hogy Rózsa Károly beszámoljon a Gázgyár működéséről, ez az első előadása valósággal elragadta az összes pártokat és szinte egy csapásra sikerült minden bizalmat a maga számára biztosítani. Most, hogy a vezérigazgatói állásban véglegesítették, az összes pártok nagy megnyugvással veszik a tanácsnak ezt az intézkedését. Vezérigazgatóhelyettes Schön Győző műszaki igazgató lett, aki tizenhat esztendő óta áll a Gázgyár szolgálatában és mindig érdemes munkát végzett. Ugyanekkor gázgyári igazgatóvá nevezték ki dr. Véssei Ede főjegyzőt is, akit évekkel ezelőtt osztottak be a Gázgyárhoz és aki páratlan szorgalmával és kiváló tehetségével rövid idő alatt nagyszerű szakértővé lett. Ezek a kinevezések természetesen más előléptetéseket is involváltak és a Gázgyár több kiváló tisztviselője lépett elő, köztük Szigeti Gábor helyettes igazgató igazgatóvá, dr. Szabó Árpád főtitkár igazgatóvá és Dragovits Rezső főkönyvelő helyettes igazgatóvá.

Harc a választói névjegyzék körül

Nincs obstrukció és nincs puccs

A tisztújítás izgalmai tovább tartanak, a városházi atmoszférára megint ugyanaz, mint amilyen volt a községi választások megejtését közvetlenül követő időkben. Az ellentétek, a politika előtérbe tolódása ideig-óráig megint megfertőzte a levegőt és ez az oka annak, hogy a legegyszerűbb dolgokat, amelyek máskor természetes simasággal folytak le, most erős küzdelemmel, izgalmakkal és viharokkal lehet csak elintézni. Máris bebizonyult, hogy szászszorosan igazuk volt azoknak, akik a polgármesterválasztásból és az egész tisztújításból ki akarták küszöbölni a politikát és megegyezéses alapon akarták elintézni Budapest életének ezt a döntőfontosságú kérdését.

Ebben az izgatott atmoszférában született meg az a harc, amelyet a jobboldal és a baloldal a választói névjegyzékek körül vív meg A választói névjegyzékek ügyének felkavarodott levegője hetek óta hullámzik. Az elmúlt héten azután az izgalmak elérték a tetőfokát. A baloldal arról beszélt állandóan, hogy a jobboldal obstruál és ki akarja húzni az időt, amíg az új névjegyzékek ügyét nem lehet már időre letárgyalni és így a képviselőválasztások majd a régi névjegyzék alapján történnek meg és a választók közül százezer olyan szorul ki, akiket a baloldal magáénak vall. Ugyanakkor a jobboldal viszont olyan vádakkal illette a baloldalt, hogy az új névjegyzékbe seregestül vette fel az olyan budapesti lakósokat, akiknek nincs és nem lehet választójoga. A küzdelem erős volt, de nem kelthetett szimpátiákat, mert a harc minden mozdulatának személyi éle volt. Az izgalom azonban akkor hágott tetőpontra, amikor szombaton az idő előrehaladott volta miatt *Folkusházy* Lajos alpolgármester berekesztette a központi választmány ülését anélkül, hogy november 1-e előtt állván, le lehetett volna tárgyalni a névjegyzék ügyét. Hiába voltak *Folkusházy* alpolgármester megnyugtató szavai, egyes szocialista városatyák állandóan puccsot szimatoltak és súlyos vádakat emeltek.

Az obstrukció és a puccs réme azonban hamarosan köddé foszlott, mert a kormány sietett közhírré tenni, hogy az ideiglenes képviselői választói névjegyzékek ellen benyujtott felszólalások és észrevételek elbírálására megállapított és egyízben már meghosszabbított határidőt újra meghosszabbította. Így *a felszólalásokról és észrevételekről a központi választmánynak november 15-ig kell határoznia,* a határozatokat november 30-ig kell közszemlére kitenni, a határozatok ellen beadott panaszokat pedig december 15-ig kell a közigazgatási bírósághoz felterjeszteni.

Íme, így születnek és így múlnak ki a tisztújításos izgatott levegőben az obstrukciós rémek és a puccs-fantazmagóriák.

Népoktatás a filmen

A Paedagogiai Filmgyár érdekes újításai

A főváros Pedagógiai Filmgyárának telepén legutóbb érdekes bemutató volt Purébl Győző tanácsnok, valamint a meghívott szakemberek előtt. Ez alkalommal az igazgatóság 20 új filmről számolt be, amit kivétel nélkül az oktatás szolgálatába akar beállítani s egyben bemutatta az újrendszerű iskolai vetítőgépét, mely a jövőben a legnagyobb mértékben alkalmas lesz a tantermekben megtartandó filmelőadások lefolytatására.

Ágotai Béla vezérigazgató a demonstrációról a következőket mondta nekünk:

— Karácsonyra mintegy 200 oktató és ismeretterjesztő filmünk lesz készen, ami hathatósan ki fogja egészíteni az oktatás mai redszerét s mindenképen alkalmas lesz a szórakoztatva való oktatás elvét megvalósítani. Ezt a célt fogják mindenekelőtt szolgálni a teljesen újrendszerű, bárhol, bármely teremben könnyen működésbe hozható vetítő készülékeink, valamint a most forgalomba kerülő gazdag filmanyagunk. Remélhetően már a legközelebbi jövőben megoldhatjuk a nappali vetítés problémáját is. Ilyen oktató filmeket kizárólag mi készítünk most egyedül és e tekintetben a fővárosnak vezető és kezdeményező szerepe van a világ kultúrájában. A Pedagógiai Filmgyár termésének nyilvános bemutatója november elején lesz az Urániában.

MAKOVSKY FERENC Telefon: J. 81-17.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége **uradalmi építésze**
Budapest, VII., Abonyi ucca 4. sz.

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: K. 503—93

BERKES JENŐ mű- és épületlakatos
Budapest, IV., Piarista-u. 8. Telefon: 71—34.

VÁGÓ ÉS KOVÁCS
ÉPITŐIPARI VÁLLALAT
Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 4. szám.
TELEFON: T. 90—59.

Sebők János Alapíttatott 1886 Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

PAULISTA JÓZSEF
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., Baross-utca 111.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44.

Ungár Nándor
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Telefon: J. 982-20 *Budapest VI, Nagymező-ucca 28*

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készít
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

LEDNICZKY ÉS TÁRSA
acéllemez-, fa- és vászonredőnyök, napellenzőernyők és lakatosárú-gyára, épület- és műlakatosság
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 24. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 52—83.

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPÍTTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az építkezési szakba vágó **kőfaragómunkák** készité ét

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ES GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

MÁJER GASPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

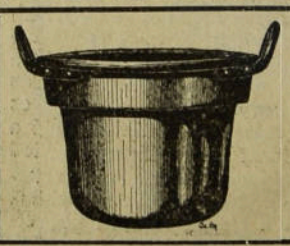

Czigler János
vörösréz, aluminium és acél edények, tűzhelyüstök készítése és ónozása
Budapest, VIII., Koszoru-u. 12
Telefon: József 68—24.

TALBOT **HUPMOBILE**
4 és 6 hengeres 6 és 8 hengeres
automobilok
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UCCA 7.
(Hitelbank-palota)

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA **PÉCS**
Orgona- és harmóniumgyár r.-t.
Készít új orgonákat művészi kivitelben. Pneumatikus átépítések. Mindennemű javitások. Új homlokzat sipok. Tisztitás, hangolás, orgonák karbantartása. Harmóniumok részletre 2,800.000 K feljebb.
Budapesti Iroda: IV., Semmelweis-u. 10. Telefon: 139-34.
1000 új orgona. 60 éves múlt

BUDAPESTI KŐGYAR (HÄMMERLE)
Tel.: L. 906-37. **Budapest, V., Visegrádi-u. 65.**
Speciálisan műkővel foglalkozó üzem
Hasonló céggel össze nem téveszthető!!

SCHULLER JÓZSEF Központi fütés, vizvezetékberendezési vállalata
Budapest, VI., Gr. Zichy Jenő-utca 32. Telefon: 42-28.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester építési vállalkozó
Telefon: József 129-43 **BUDAPEST VII., Kortész-utca 24-28.**

„VESTA" villamossági r.-t. Budapest, **Hársfa-u. 16, Dohány-u. 80.**
Szerel önálló telepeket, erőátviteli és villamossági berendezéseket
Villanyszerelési vállalat Elektrótechnikai cikkek gyártása

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szikerekek gyártása.
egészségügyi, műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

Megválasztották a város pennáját

Hivatalos jelölések a szerdai közgyülésre — A pártok állásfoglalása részben kedd este, részben szerdán kerül nyilvánosságra

Az elmult szerdán, miután polgármestere és alpolgármesterei már vannak a fővárosnak, megkezdődött a legmagasabb tisztviselői állások betöltése. Most szerdán pedig, november 3-án folytatódjk a főtisztviselői állások betöltése, amennyiben megválasztják az egész tanácsot. A mult szerdai választás csöndes és nyugodt volt, nem is hozott egyéb meglepetést, csak azt, hogy az érdemekben dús dr. *Végh* János tisztifőorvos helyére a szintén érdemes dr. *Csordás* Elemér került, aki eddig helyettese volt a tisztifőorvosnak. A többi állások betöltése simán ment, minden állásra az első helyen jelölt került be. Így tanácsnok-főjegyző dr. *Lamotte* Károly, tisztifőügyész dr. *Szabó* Imre, árvaszéki elnök dr. *Ágoston* Géza, főszámvevő *Sebő* Béla, a Statisztikai Hivatal igazgatója dr. *Illyefalvy* Lajos és elöljáró dr. *Halász* Elemér lettek. Dr. *Szabó* Imre tisztifőügyész és dr. *Ágoston* Géza árvaszéki elnök érdemeit nem kell külön kiemelni, hiszen nem először töltik be magas tisztségüket a városházi adminisztrációban. Maga az a jelenség, hogy szinte az egész közgyülés bizalma fordult felé jük, bizonyítéka annak, hogy pótolhatatlanul kiváló tisztviselők. Külön ki kell azonban mégis emelni dr. *Szabó* Imre tisztifőügyész beszédét, amelyel tisztviselőtársai nevében is megköszönte a választást és amely beszéd nemcsak kiváló szónoki alkotás volt, de egyben páratlanul jellemző arra, aki elmondotta. Annak az igazi tisztviselőnek adta beszédében portréját, amilyen igazi tisztviselőt minél többet szeretne látni Budapest népe a városházán. Ez a beszéd költői magaslatokon szállott, de bevilágított egy nagyszerű ember meleg szívébe. És ezek a szavak, amelyekhez hasonlók olyan ritkán hangzanak el tisztviselők szájából, mélységes hatást tettek a közgyülési terem minden oldalán. Olyan beszéd volt ez, amely maga elegendő volt arra, hogy őszinte és meleg bizalmat keltsen aziránt, aki azt elmondta.

A tanácsnok-főjegyzői állás méltó betöltője *Lamotte* Károly dr. lett, akit meleg szeretettel ünnepelt megválasztása után a közgyülés. Közvetlen, mindenkit megnyerő modora, megértő jószíve predesztinálják arra, hogy az elnöki ügyosztály vezetője legyen, ahol a személyzeti ügyeket irányítván, nagy szükség lesz arra az őszinte emberszeretetre, amelyről annyiszor tett tanuságot dr. *Lamotte* Károly. Egyben ő lesz a város pennája is és mint ilyen, méltó utóda lesz nagy elődeinek, akik között nagyon sok híres stílusművész volt. *Ágoston* Géza a kommün után következett tisztújításkor került először az árvaszéki elnöki székbe, amelyet mindenki megelégedésére, nagy tudással és pártatlansággal töltötte be. Most a második cikluson az egész közgyülés bizalmával indul, hogy folytassa tiszteletreméltó munkáját. *Csordás* Elemér dr. erős küzdelem után került a tisztifőorvosi székbe, mindössze hét szavazattal győzött *Végh* Jánossal szemben. A győzelem után sem vehető rossznéven, ha elsősorban az elismerés adóját kiváló elődjével, dr. Végh Jánossal szemben rójuk le. Dr. *Végh* János csak néhány esztendőt töltött a tisztifőorvosi székben, amelybe akkor került, amikor dr. *Szabó* Sándort, nagynevű elődjét nyugdíjazták. Előbb azonban hosszú ideig működött, mint annak helyettese és mindenkor szorgalmas, pártatlan, lelkiismeretes vezetője volt Budapest közegészségügye ellenőrzésének. *Csordás* Elemér dr. ugyancsak Szabó Sándor nyugdíjbavonulása alkalmával került a tisztifőorvoshelyettesi állásba, míg előbb a fertőtlenítő intézetben működött. Jómodoráért, lelkiismeretességéért és pártatlanságáért hamarosan megszerették és így teljes bizalom övezi, amikor nagyfontosságú hivatalát elfoglalja.

Főszámvevő *Sebő* Béla lett, aki ugyan eddig nem működött a számvevőségnél, de a pénzügyi ügyosztályban rendkívül hasznos és kiváló munkát végzett hosszú éveken át. Évről-évre ő állította össze a költségvetést és ebben a hatalmas munkálatban nagy pénzügyi tudásról és még nagyobb szorgalomról tett tanuságot. Most a kiváló *Ács* Ferenc örökébe került, aki negyvenöt esztendőn át páratlan szorgalommal és tudással szolgálta a fővárost. *Sebő* Béla karrierje ugyanazt az utat tette meg, mint Ács Ferencé, aki szintén a pénzügyi ügyosztályból került a főszámvevői állásba. Működéséhez a legnagyobb reményeket fűzik minden oldalon.

Fel kell jegyezni, hogy *Illyefalvy* Lajos volt az, aki a szerdai választáson a legtöbb szavazatot kapta. Százhetvenöt szavazat közül mindössze egyetlen egy szavazat esett más jelöltre, míg százhetvennégyen *Illyefalvy* Lajosra szavaztak. Ez már magában is a bizalomnak ritka jele és Illyefalvy Lajos büszkén könyvelheti el, hogy Budapest törvényhatósági bizottságának osztatlan bizalmával indul nagy és nemes feladatának betöltésére. *Illyefalvy* Lajos terveiről és eddigi munkásságáról sokat írt már a *Fővárosi Hirlap*, de most, megválasztása alkalmával mégis el kell mondanunk, hogy ez a kiváló főtisztviselő, aki eddig is nagyszerű tudományos és gyakorlati munkát végzett, rengeteg ambícióval kezdi meg munkásságát. Az élettelen számokon át tisztán és világosan látja az élet követeléseit és mint eddigi munkássága is bizonyítja, nem fog megmaradni a számok birodalmában, csak éppen a számok parancsoló argumentumaival fog rámutatni azokra a területekre, ahol a főváros tevékenységének meg kell nyilatkoznia.

Előljáró *Halász* Elemér lett, aki régi, kiváló főtisztviselője Budapestnek és aki számos tanujelét adta emberies gondolkodásának, adminisztratív tehetségének és pártatlan tisztviselői működésének.

A jelölések

November 3-án a tanácsot választja meg a főváros közgyülése. A kijelölő választmány csütörtökön tartott ülésén a szerdai választásra a következőképpen jelölt:

A kilenc jogi minősítésü tanácsnoki állásra a kijelölő választmány *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester elnöklésével első helyen jelölte a nyolc hivatalában lévő jogi minősítésü tanácsnokot, tehát dr. *Csupor* Józsefet, dr. *Berczel* Jenőt, *Édes* Endrét, *Vajna* Edét, dr. *Lobmayer* Jenőt, dr. *Purebl* Győzőt, *Liber* Endrét és *Borvendég* Ferencet, valamint a tanácsnoki állásra behelyettesített *Németh* Béla főjegyzőt. Második helyen a következő főjegyzőket: dr. *Spannberger* Alajos, dr. *Bucsánszky* Bertalan, dr. *Tatár* Béla. *Jankó* Béla, dr. *Gallina* Frigyes, *Muzsikó* István, dr. *Gömöry* Albert, dr. *Schuller* Dezső és *Schara* Béla. A harmadik helyen jelölték: *Wanke* Sándor, dr. *Goszleth* Ernő, dr. *Hepessy* Ferenc, *Szendy* Károly, dr. *Márkus* József és *Mikál* Jenő főjegyzőket, továbá dr. *Vita* Emil ny. tanácsnokot, dr. *Petzrik* Jenő ny. tisztiügyészt és dr. *Miklós* Elemér ny. tanácsi főjegyzőt.

A két műszaki minősítésü tanácsnoki állásra a következőket jelölték: Első helyen *Barczen* Gyula hivatalban lévő tanácsnokot és *Solty* Lajos műszaki főtanácsost. Második helyen *Rumbach* Dezső és *Zboray* János műszaki főtanácsosokat, harmadik helyen pedig *Pokomándy* István és *Kabdebo* Gyula műszaki főtanácsosokat.

A *Karányi* E. Elemér elhalálozása folytán megüresedett és jelenleg dr. *Hamvasy* István h. kerületi előljáróval helyettesítés útján ideiglenesen betöltött kerületi előljárói állásra minősítették az összes pályázókat, számszerint negyvenet. A negyven jelölt közül legtöbb a ma is hivatalban lévő főjegyzők közül kerül ki, de nagyon sokan vannak azok is, akik a főváros szolgálatából kiléptek, vagy nyugalomba vonultak. Így többek között a jelöltek között szerepel dr. *Zilahi* Kiss Jenő ny. alpolgármester, dr. *Lung* Géza ny. főjegyző és még mások.

A két árvaszéki elnökhelyettesi állásra a jelöltek első helyen dr. *Kovács* Jenő jelenlegi árvaszéki elnökhelyettes és *Wurmb* Elemér, a második helyen *Balla* Károly és dr. *Csorna* Kálmán, harmadik helyen dr. *Wester* Gusztáv és dr. *Novák* Sándor. A tisztifőügyészhelyettesi állásra első helyen dr. *Zuna* Bélát, második helyen dr. *Reichl* Károlyt és harmadik helyen dr. *Tóth* Pétert jelölték. A tisztifőorvoshelyettesi állás jelöltjei első helyen dr. *Demkó* Béla, második helyen dr. *Baintner* Imre és harmadik helyen dr. *Hammer* Dezső, a Fertőtlenítő Intézet igazgatója.

A pártok állásfoglalása

A pártok állásfoglalása, amikor e sorokat írjuk, még nem került nyilvánosságra és érthető, hogy az érdekeltek nagy izgalommal néznek elébe. Értesülésünk szerint az Egységes Községi Polgári Párt, valamint a Kereszténypárt *kedd este* állapítja meg, hogy kik a hivatalos jelöltjeik, míg a demokratikus blokk követi eddigi taktikáját és *csak szerdán délben*, a választás napján állítja össze jelöltjeinek listáját.

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36. sz.
Telefon: József 85—48

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágítási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, színpadi hatásvilágítások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhívó: József 14—91

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ▪ TELEFON 138—38.

Reisinger Aurél okl. gépészmérnök
villamossági vállalata
Alapítási év 1905
Iroda és műhely: VII, Vilma királynő-út 33
Telefon: József 28-64. Telefon: József 28-64.

JÓNÁS ALBERT
vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: József 28—02.

KREMPEL JÓZSEF
épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Budapest, VIII., Sárkány-u. 11
TELEFON: JÓZSEF 44—43 SZÁM.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGEN-HEGESZTÉS.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 138-64. V., Mária Valéria-utca 10.

Fűtés Víz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8—97 Budapest VIII, Baross-u. 88

Pártélet

Nagy élénkség uralkodik az Egységes Községi Polgári Párt kerületi köreiben

Egyre impozánsabb mértékben bontakozik ki a szélsőségeket elítélő, a nyugodt építőmunkát kereső fővárosi polgárság szervezkedése az Egységes Községi Polgári Párt zászlaja körül. Az utóbbi napok során a főváros több választókerületében is történtek nagyobb jelentőségű állásfoglalások ennek érdekében és különös figyelmet érdemel a főváros hatodik kerületi polgárságának egyre félreérthetetlenebb demonstrációja az eddig ott dívott jelszavas politika túlkapásai ellen.

A Terézvárosi Egységes Polgári Kör (IX. kerület) kedden este ismerkedési estélyt rendezett az új Terézkörúti helyiségeiben, ahol ez alkalommal többek között megjelentek: Szabó Sándor dr. egységes párti képviselő, Füzesséry Zoltán dr. nyug. főispán, Farkas József dr. nyug. miniszteri tanácsos, Bakonyi Pál dr., óbudai Freudiger Károly, Szepessy Mihály, Bárány Gyula dr., Kármán Mór, Schreimann Emil dr. Kántor Béla dr., Fleischer Gyula, Fejes István, Vértes József dr., Hartmann Armand dr., Miller Sándor, Ungár Miklós, Weisz Lipót, Salgó Győző, Steiner György, Kádár Gyula s még számosan. Füzesséry Zoltán dr. szivélyes szavakkal üdvözölte Szabó Sándor dr. nemzetgyűlési képviselőt és a többi megjelent vendégeket. Ugyancsak ő mondta az első felköszöntőt a Kör céljainak leendő sikerére, az egyre szaporodó tagjai harmóniájára és az egész fővárosi polgárság boldogulására. A felköszöntőre nagyhatású beszéddel reflektált Szabó Sándor dr. képviselő, hangsúlyozta, hogy örömmel jött el a terézvárosi polgárság összejövetelére, mely tanuságot kíván tenni a polgárságnak a társadalom egészséges újjáépítésére, a nyugodt alkotó polgári munka lehetőségeinek megteremtésére irányuló szelleméről. Bethlen gróf miniszterelnök bizonyára nagy megelégedéssel fog tudomást szerezni a Terézváros öntudatos polgárságának józan szevezkedéséről és küzdelmei során nagy megnyugtatására fog szolgálni a polgári front látható megszilárdulása, amely a legbiztosabb támasz minden reakcióval szemben. A nagy tetszéssel fogadott szavak után még számos felköszöntő tett tanuságot a Kör tagjainak bizakodó és lelkes hangulatáról. Különösen nagy megértés és tetszés fogadta dr. Farkas József szavait.

*

A Terézvárosi Polgári Párt (X—XI. ker.) okt. 28-án, este az Andrássy-úti helyiségeiben lelkes és felemelő külsőségek közt lezajló ismerkedési összejövetelt tartott, melyen többek között megjelent Bayer Antal elnök, Berky Gyula nemzetgyűlési képviselő, Dániel Tibor báró, Faragó Sámuel dr., Boda Sándor, Halász Miklós, Török Sándor dr., Ungár Miklós, Pallay Miklós és még mások számosan. Az első felköszöntőt a pártkör népszerű elnöke, Bayer Antal tartotta.

Nem a szavak embere — úgy mond — hanem a tetteké, mindazonáltal kénytelen kifejezést adni örömének, mikor a kerület oly sok ismert, kiváló polgárát látja együtt maga mellett, bizonyítékául annak, hogy a polgári szervezkedés a Terézváros területén máris a legszebb eredményekkel biztat és sejteni engedi, hogy a küzdelem jutalma nem fog elmaradni. Lelkes éljenzés fogadta Bayer Antal szavait, majd Faragó Sámuel dr. emelkedett szólásra, aki hangsúlyozta, hogy a böles mérséklet, a viszonyoknak helyes figyelembevétele kell, hogy irányítsa a multak veszedelmével megbirkózott polgárságot. Bizalommal kell a polgárságnak Bethlen zászlaja alá sorakozni és belekapaszkodnia erősen a zászló rúdjába, hogy a kormány elnöke mindig ott érezze maga mögött építő és konszolidáló munkájában az öntudatos, jelszavaktól irtózó polgárság támogatását. Utána Berky Gyula nemzetgyűlési képviselő szólalt föl:

— Engem, aki eddig a fővárosi közéletben nem vettem részt — úgymond — az a gondolat hozott ide, hogy szeretném azt a régi Magyarországot látni, melyben az ország fővárosa erkölcsben, kultúrában, gazdaságilag, a politikai felfogás tisztasága és érettsége tekintetében irányt szabott az egész országnak. Tény, hogy az ország az utóbbi tíz év során igen szomorú korszakon ment keresztül, de kimondhatatlan jelentősége van annak, hogy a gyűlölködések, rombolások korszakát végre a megértő szellem, a nyugodt polgári munka lehetősége váltotta fel. Bennünket, akik *Bethlen* gróf mögött állunk, csak az az elv vezet, hogy a forradalom és az ellenforradalom után ő volt az első magyar államférfi, aki végre egy táborba hozta össze a nemzet értékes, komoly munkára vágyó elemeit. Bethlen vállalta a konszolidáció művét, a megpróbáltatások éveit, folytatta a küzdelmét itthon és a külföldön pedig becsületet és szimpátiát szerzett a magyar nemzetnek. A mi egyedüli célunk, hogy az országot és a fővárost gazdaságilag és kultúra tekintetében naggyá és hatalmassá tegyük. Tetszés és taps köszöntötte Berky Gyula szavait és utána a felköszöntők hosszú sora pecsételte meg a Terézváros békés alkotómunkára egyesült polgárainak fegyverbarátságát.

*

Ugyancsak okt. 28-án, csütörtökön tartotta meg az Erzsébetvárosi Egységes Párt a zártkörű pártvacsoráját, melyen megjelent Siegescu József elnök és a párt számos tagja. A vacsora során Siegescu elnök megemlékezett a fővárosi választásokról s ezzel kapcsolatosan komoly intelmet intézett a megválasztott tisztviselőkhöz, hogy működésükben mindenkor a polgárság igazi érdekeit tartsák szem előtt.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Réval-utca 18. sz.
November hó 1-től minden este ½9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépésével
szenzációs új műsor!

November 4—11-ig, csütörtöktől szerdáig
Corvin Színház és Orion Színház
AZ UJVILÁG LEÁNYA
First National-Star attrakcio 8 felv.
Főszereplők:
DORIS KENYON és MILTON SILS.
Huszonnyolcadik Adalbert
Vigjáték 7 felv.
Főszereplő GEORG SIDNEY.
KAMARA MOZGÓBAN
VADNYUGAT LEÁNYA
Kalandorfilm 8 felv.
Főszereplő: HOOT GIBSON.
Bolrány Palm Beachban
Filmregény 8 felv.
Főszereplő: GLORIA SWANSON.

MATHAUZER ÁRPÁD Budapest, IX., Üllői-út 115b
Épület- és butorasztalos üzeme Bejárat: Ernő-utca 36.
Hivótelefon József 145—67.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefonok: 201, 202, 203.
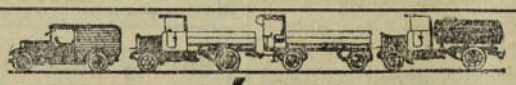
BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefonok: T. 43—00, L. 979—49.
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok — **Pótkocsik Speciálkocsik**
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz címzendők. Képviseletünk nincsen.

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vízvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

HELLENBRAND JÁNOS
ÁCSMESTER
Budapest, Egressy-út 27. sz.
Telefon József 92-70.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Cördülő taredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és taredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-Interurban 23-06.

Alapitatott 1892 ÖZV. **CZIER GUSZTAVNE**
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

HERTMANN REZSŐ
Épület-, mű-, tűzhely és géplakatos. Villanyerőre berendezett műhely
Budapest, VII., Wesselényi-u. 58. Vörösmarty utcai oldalon
Telefon J. 34-48. Takarék-, kávéházi-, éttermi-tűzhelyek raktáron

Telefon: J. 95-78 **HLATKY JÓZSEF**
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hídépités, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és műkőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

„FETIS" szabadalmazott, fütésre kész szállitható, vasbetétes **CSERÉPKÁLYHA** a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerűbb szobafütést nyujtja
Megrendelhető: a **Budapesti Keramiai Müveknél**
Tulajdonos: **Csik József**, X. kerület, Kada ucca

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemü bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

SCHROMM JÓZSEF ÉPÜLETASZTALOS ÜZEME
Budapet, X., Óhegy-utca 41. Telefon: 124—46.

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 86—76.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz. Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnyök,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök.** Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban. Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

Nagyjelentőségű tervek a szemét hasznosítására

Kisérletezések újrendszerü szemétgyüjtő-készülékekkel — Balló Alfréd igazgató nyilatkozata

Legutóbb oly hirek láttak napvilágot, hogy a főváros köztisztasági hivatala egyes kerületekben újrendszerü szemétgyüjtő ládákat fog felállitani, és ezzel kapsolatosan a szemét eltakarítása körül bizonyos újitások várhatók. Kérdést intéztünk e hírekre vonatkozóan

Balló Alfrédhoz, a Köztisztasági Hivatal igazgatójához,

akitől a következő információkat kaptuk:

— Teljesen zavaros és helytelen az a beállítás, ami legutóbb a főváros szemétgyüjtésével kapcsolatos új módszerekre vonatkozóan a lapokban megjelent. Annakidején — tudomásom szerint — a Fővárosi Hirlap a valósághoz híven regisztrálta, hogy a főváros köztisztasági hivatala a közel jövőben új, modern és higienikus módon kivánja a szemétgyüjtés jelenlegi rendezését kiépteni és ennek megfelelően praktikus kisérletek fognak folyni két, erre a célra kiszemelt szemétgyüjtő készülékkel: a düsseldorfi Schmidt és Mellmer-cég, valamint a Weiss Manfréd-gyár általam megkonstruált szabadalmával.

Azt tervezzük, hogy e két rendszer szerint november végével mintegy 1000 darab szemétgyüjtő készüléket fogunk munkába állítani,

és pedig olymódon, hogy a készülékek egy részével a Belvárosban, míg a másik részével valamelyik külvárosban fogunk kisérletezni, hogy igy mindkét irányban, úgy a jobbmódú, mint a szegényebb nép által lakott városrészekben is tájékozódhassunk az új készülékek teljesitő képességéről. A jövő év őszéig tehát mintegy 50—60 házban már az új szemétgyüjtő készülékkel fogunk dolgozni és csak a kisérletek után fogunk dönteni, hogy melyik készüléket fogjuk az egész városra kiterjedően alkalmazni.

— Ugyancsak állandóan foglalkoztatja a köztisztasági hivatalt a szemét felhasználásának, illetve kezelésének problémája. Már egy izben

javaslatot tettem a tanácsnak egy modern szemétégető-telep felállitására,

azonban pénzügyi okokból az idén még nem lehetett szó a mintegy 1½ milliárd költséget igénylő kisérleti telep felállitására. Remélhetőleg a jövő évi költségvetés során közelebb jutunk ennek a megvalósitásához is. A szemétégetés rendszerének mielőbbi megvalósitása pedig már csak azért is igen nagy jelentőségü volna a főváros tisztassága szempontjából, mert

az igy nyert salak révén nagyszerü útburkolási anyagot nyerhetnénk.

Egy új német találmány ugyanis lehetővé teszi, hogy a salaknak cementtel való keverése és e keverék megfelelő terpentines kezelésével az aszfaltnál lényegesen jobb és olcsóbb útburkolási anyaghoz jussunk. Az új anyag — a legutóbb megejtett kisérletek szerint — egyesiti magában a kő és aszfalt minden jó tulajdonságát, de emellett nem puhul meg a hőségben és nem oly síkos, mint az aszfalt, a járművek tehát nem csúszhatnak el rajta. Ennek az új anyagnak az előállitása már csak azért is előnyös lenne számunkra, mert nem volnánk ráutalva a távoli és kisszámú kőbányáinkra. Duisburgban mostanában próbálták ki ezt az új útburkoló-anyagot és a beérkezett jelentések szerint az ott egybegyült szakemberek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak erről a burkoló-anyagról. Az új anyag előnyös azért is, mert az utak javitása esetén nem kellene oly módon eljárni, mint az aszfaltnál, tehát az úttestet felszaggatni, hanem egyszerüen kiemelhetők és újból visszailleszthetők lennének az új anyagból előállitott kockák. Természetesen

az új burkoló-anyag nagybani előállitására csak akkor gondolhatunk, ha felállitjuk a nagy szemétégető telepet.

Ennek a megvalósitása és berendezése azonban legalább 500 milliárd koronát fog igényelni, igy tehát aligha lesz megvalósitható a közel jövőben. Egyelőre tehát be kell érnünk azzal, ha a kisérleti célokat szolgáló kisebb telepet állitjuk munkába.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Lovas-út és a Bástya-sétány közti tereprendezés föld-, kőmüves- és betonmunkálatait Hlatky József kapta 86,250.000 K-ért.

A Sasadi-út rendezési munkálatait Schaffer György kapta 833,905.000 K-ért.

A főváros útépitő munkáihoz szükséges bazalt és trahit burkoló kövek szállitására a következők kaptak megbizást: Badacsonyi bazaltbánya 70.000 drb., Hofbauer Jakab 150.000 drb., Kondor és Feledi 35.000 drb., Kissebesi és korláti kőbányák 55.000 drb., Somoskői bazaltbánya 230.000 drb., Weltner András 90.000 drb., Röch Béla 150.000 drb.

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FŰTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 - Közp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meldinger „Helios" és Redivivus folytonégő kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredőnyök, acéllemezredőnyök stb.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 906—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

Klekner Lászlóné asztalosáruegyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök müszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mü- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és müakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü r.-t. ózdi samottgyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden szinben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

Teichner Ádám épület-mülakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

Krumpholtz Ferencz
pala- és cserépfedő mester
jókarbantartási vállalat
Budapest, VII., Rózsa ucca 18/a
Telefon: József 24-26

Szemennyey Lipót falpari mühelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZIT:
lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—28.

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

Ha a vételárat a megtett kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik arról, hogy
LEGOLCSÓBB ÜZEM
a
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

MÉHN ANTAL
ÉPITŐMESTER
Telefon: L. 986-17. BUDAPEST II., Mecset-u. 8.

SCHŐNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 22.
Telefon: J. 131-72.

SZŐKE JÓZSEF
Épület- és mübútor asztalosmester
Az 1925. évi kézmüipari tárlaton ezüst éremmel kitüntetve.
Mühely: Budapest, VII., Őrnagy-u. 3. Telefon 89-45.

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

PINTÉR JÓZSEF
aszfaltosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

A legjobb magyar folytonégő kályhák
KALOR PERPETUUM
Óvakodjunk az utánzatoktól!
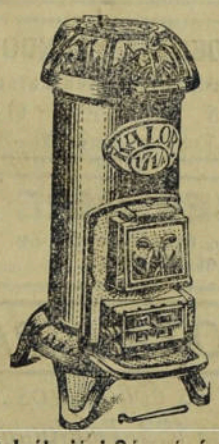
Óvakodjunk az utánzatoktól!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Bpest, VI, Aréna út 128. Tel. 971-88
Városi raktár:
V, Kálmán ucca 15. Telefon: 983—25
Házszámra ügyelni!

Kérje mindenütt a SOPRON-, GYÖR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT
Napi 30.000 liter teljesitőképességü, legmodernebb berendezésü nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

Események

A főváros harca a füst ellen. Még mindig állandó a panasz a főváros külső fekvésű kerületeiben a gyárak korom- és füstlecsapódásai miatt. A Közmunkatanács régebbi rendelkezését a füstelvonó készülékek felállítására vonatkozóan a fővárosi gyárak túlnyomó része eddig nem hajtotta végre, miután erre a kormánytól az invesztíciós költségek magassága miatt haladékot kaptak. Újabban az V. és VI. kerület külső részeinek polgársága erős mozgalmat indított meg a füstelvonó készülékek alkalmazása érdekében és legközelebb az Egységes Polgári Párt részéről is interpelláció formájában szóvá fogják tenni az immár tűrhetetlen állapotot. Remélhetőleg a tanács végre utat és módot fog találni arra, hogy a külvárosok polgárságának a folytonos panasza megfelelő elintézésre találjon.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

Kibővítik és Off-set gépekkel szerelik föl a házinyomdát. A napokban véget fognak érni a Városháza Károly-körút felé eső udvarában az eddigi tűzőrségi laktanya lebontási munkálatai s viszont meg fog kezdődni az udvar egy másik részében az új belvárosi elektromos állomás építkezése. Ugyancsak megindult a napokban a Házi-nyomda kibővítésének a munkálata is az I. számú pavillon mögött és ezzel kapcsolatosan a nyomdát a közel jövőben az eddigi elavult gépek helyett, modern „Off-set" típusú sváji gépekkel fogják felszerelni, 3.65 milliárd korona befektetéssel. A modernizált és kibővített nyomda zománcozó üzemet is fog folytatni és a főváros új uccajelző tábláit is házilag fogják ezentúl készíteni.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

A Terézvárosi Egységes Polgári Kör adómemoranduma. Csütörtökön délelőtt *Bud* János pénzügyminiszternél a *Terézvárosi Egységes Polgári Kör* küldöttsége jelent meg. A *Farkas* József dr., *Szpessy* Mihály dr. és *Hajduska* Józsefből álló küldöttséget *Berky* Gyula és *Szabó* Sándor nemzetgyűlési képviselők vezették és *Farkas* József dr. nyújtotta át a *Szepessy* Mihály által készített memorandumot, amelyben kérik az egyfázisú forgalmiadó bevezetését, hogy a kereskedők és iparosok a forgalmiadó zaklatásoktól mentesüljenek, továbbá azt, hogy a késedelmi kamat és a behajtási illeték leszállíttassék, a régi vámhitel kamatai pedig csökkentessenek. Az adóügyek revizióját is szóvátették a miniszter előtt, akit megkértek, hasson oda, hogy az alsófokú adóügyi hatóságok a miniszteri rendelet értelmében humánusan járjanak el az adórevizióinál. *Bud* János pénzügyminiszter nagy megértéssel fogadta a küldöttséget és hangsúlyozta, hogy több olyan pont van a memorandumban, amely méltányos megoldást érdemel. Részletesen e kérdésekre most nem válaszol, azonban foglalkozik velük és *néhány héten belül törvényjavaslatot nyújt be, amely a kérdések nagy részét közmegelégedésre meg fogja oldani.* A küldöttség köszönettel és nagy megnyugvással fogadta a miniszter kijelentéseit.

Alapíttatott 1849 Betonepítő Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, tomez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Kibővítik a fővárosi tisztviselők balatonkenesei üdülőtelepét. A Fővárosi Tisztviselők Segítő Alapja és a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége a közelmulban tudvalevőleg pompás üdülőtelepet létesített Balatonkenesén a fővárosi alkalmazottak számára. Újabban a vezetőség a telep lényeges kibővítését határozta el s főként azt vette tervbe, hogy a szállót egész éven át üzemben fogja tartani. Lamotte Károly tanácsnok az üdülő továbbfejlesztéséről a következő információt bocsátotta rendelkezésünkre:

— Mindenekelőtt szó van egy második szálloda és egy új gépház, valamint egy modern strandfürdő létesítéséről. Ugyancsak tervbe van véve egy kikötőmoló építése, hogy a telep hajón is megközelíthető legyen. A telep mögött levő domboldalt fenyőkkel fogják beültetni. Az üdülő a tél folyamán a nagyközönségnek is rendelkezésére fog állani. Egyébként újabban szó van egy altiszti üdülő létesítéséről is, de ennek a helye még nincs meghatározva.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

Telefon: 158—18. SODEMANN ALBERT Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Műhely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék magyarországi vezérképviselete.

VOZARY PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37. TELEFON: J. 73-34.
Villamosvilágítási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Dynamók és mótorok javítását tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és díszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javításokban specialista.

Egyed János épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Specialista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapíttatott 1901

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készít templomberendezéseket és különleges butorokat. —

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épít: Községi, uradalmi, valamint magán jellegű magas és alacsony feszültségű elektromos telepeket és vezeték hálózatokat. Készít: Villamosvilágítás, jelző csengő és háztelefon beren ezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és díszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és díszmű-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

Telefon: J. 96-15 Budapesti Telefon: J. 96-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

Rózsai Kálmán épület- és mübútorasztalos
VII., Gizella-út 55—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

Alapíttatott: 1868. MOLNÁR LAJOS Telefon: József 42-25.
tűzhely-lakatos
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-út 57. — Tel.: József 6-29

Szántó Ferenc
építőmester
Budapest, II., Tölgyfa-u. 8.
TELEFON: 125—37. SZÁM

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javítása. Gépalkatrészek készítése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyűrük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készítése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

BÉKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemű épület- és műlakatosmunkák, takarékűzhelyek és vasredőnyök készítését és javítását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6 ■ Telefon: 23—36.

ERTL JÓZSEF ÉS FIA ÁCSMESTEREK
Iroda: VII., Thököly-út 148.
Telefonhivó: J. 18-37. Ipartelep: VII., Hajtsár-út 97.

BRENNER SÁNDOR
Telefon: 122-08. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

FLEISCHMANN GYULA MÉRNÖK
Budapest VII, István-út 7. Tel.: J. 38-22
Vízvezeték Központi fűtés Csatornázás

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ. Telefon: József 1—85.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

SZÉKELY LAJOS
épület- és díszműbádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, díszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45
épület-, mű- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom építési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállítását, készítek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sírkeritéseket saját terv vagy bekültött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készítek.

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fűtés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és díszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korálll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

MAYER OTTÓ épület és díszműbádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás-, szivattyú- és gőzfütések berendezési telepe.
Telefon: József 60-70. Budapest, VII., Hársfa ucca 10/c

GÉPÉSZMÉRNÖK DEMBITZ SÁNDOR ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

SZIEBER IMRE szobafestő-, ércfényező- és mázolómester
BUDAPEST, II, BATTHYÁNY-UTCA 59.

KOZMA PÁL
ácsmester és építőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhívó: J. 96-21

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fűtésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: 150-88, 190-34

GAZDASÁGI ÉRTESITŐ

Müködik a textilkartel

Megható egyetértés a honvédségnek szállítandó 39,000 méter posztó körül

A textilgyárak, ugyan még váltig tagadják a kartel létezését, a valóság azonban az, hogy a kartel-egyezmény a gyárak egy része között már régebben létrejött és mostanában már csak arról van szó, hogy a kartel-megállapodások minél inkább mélyittessenek, újabb és újabb gyárak bevonásával. A kartel létezésének egy igen csattanós bizonyítékául szolgálhat mindjárt az a körülmény, hogy a honvédség részére szállítandó 39.000 méter posztóra az egyes gyárak, csaknem mindnyájan, azonos ajánlatokat adtak be és szinte láthatóan megosztoztak a szállítandó posztómennyiségben. Október 29-én tartották meg a nyilvános versenytárgyalást. Beérkeztek a következő ajánlatok: zubonyszövetre: a Lanária, Richards, Fésüsfonó 190.000 K-ás, a Kelenföldi, továbbá a Trunkhan 191.000 K-ás, a soroksári, a csepeli gyárak pedig 195.000 K-ás ajánlatot tettek. Egyedül a Gyapjúmosó szerepel, tessék-lássék, a 209.000 K-ás árral. A köpenyszövetnél ugyancsak feltűnő az egyetértés a gyárak között. Az ujpesti 212.000 K-ás, a Gyapjúmosó 212.200, a Trunkhan 212.600, a kőszegi 212.900 K-ás ajánlatot tettek. A sapkaszövetnél a csepeli 185.000, a kelenföldi 191.000 K-ás ajánlattal szerepel s a bajai gyár azért számit csak 152.000 K-át, mert előirásnak meg nem felelő raktári áruval rendelkezik csupán. Miért ekkor ez a móka-pályázat? Hogy falazzon a többieknek? A gyalogsági nadrágszövetnél ugyancsak feltűnő a Fésüsfonó 209.000 K-ás és a soroksári gyár 209.000 K-ás ajánlata, míg a többi pályázó három gyár csak 1—2 ezer koronával differál az árban. A lovassági nadrágszövetnél is ott van a megható egyetértés a csepeli és a Richards-gyár egyazon 228.600 K-ás áránál, valamint a Trunkhan 235.000 és az ujpesti szövőgyár 236.000 K-ás ajánlatánál.

Hol van itt a szövőgyárak sokat hangoztatott késhegyig menő éles versenye? Úgy látszik, a kulisszák mögött egyelőre nagyban dühöng az egyetértés.

A Lanária nemzeti ajándéka. Értesülésünk szerint a napokban *Bud* János pénzügyminiszter asztalára jutott egy kölcsöntervezet, melynek alapján a *Lanária* 6 milliárdos kamatmentes kölcsönt kapna az államkincstártól iparpártolási szempontokból. Most, hogy immár kétségbevonhatatlan, hogy a szövőgyárak kartelbe tömörültek az érdekeik, a hasznuk megvédése, valamint a fogyasztás tervszerü megdrágitása, a vámkedvezmények fentartása érdekében, talán mégis csak alaposan megfogja fontolni *Bud* János, az éppen nem könnyü kezü pénzügyminiszter, hogy annyi jogos ipari igény közepette éppen a Lanáriának juttasson egy ilyen, nemzeti ajándékszámbamenő kölcsönt?

Órák alatt túljegyezték Newyorkban a magyar városok 6 millió dolláros kölcsönét

A magyar városok tudvalevően még tavaly felvettek egy 10 millió dolláros kölcsönt a newyorki Speyer és társa bankháztól a Kereskedelmi bank közvetitésével. Miután ez az összeg kevésnek bizonyult a városok beruházási programmjának megvalósitására, a városok újabb kölcsönért fordultak a kormányhoz és további 75 millió aranykoronát kértek. Miután Bud miniszter ezt az összeget túlmagasnak tartotta, utóbb a városok 30 millió aranykoronára redukálták az igényeiket. Ilyen alapon Bud miniszter engedélyezte a kölcsönüzlet megkötését a newyorki Speyer-bankházzal, mely most újabb 6 millió dollárt bocsát a régebbinél jóval kedvezőbb feltételek mellett a magyar városok rendelkezésére. A kölcsön 20 év alatt törlesztendő, de bármikor, akár egészben, akár az egyes városokra eső rész összegeiben felmondható. A kamat 7%, az évi annuitás 9.236 százalék, mig a folyósitási kurzus 89%. Jellemző a kölcsönügylet sikeres lebonyolitására, hogy a legújabban érkezett newyorki jelentések szerint a Speyer-bankház erre vonatkozó kölcsönkötvényeit néhány óra alatt jelentős mértékben túljegyezték.

Előléptetések a Rimamurányinál. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. igazgatósága Haselböck József cégvezetőt az igazgatóhelyettesi címmel ruházta föl.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár október 30-án tartotta meg dr. *Gratz* Gusztáv v. b. t. t. elnöklete alatt 72-ik évi rendes közgyülését, mely megállapította az intézetnek 1925 január 1-jei átértékelt megnyitó *pengőmérlegét és 1925. évi zárómérlegét.* A megnyitómérleg 2,392.312 pengő (29.903,908.750 korona) tiszta vagyont, az 1925. évi zárómérleg pedig 381,940.774 korona tiszta nyereséget mutat ki. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak összes javaslatait és azokhoz képest az alaptőkét a tiszta vagyon átértékelése alapján és a részvények névértékének *minden 30 darab részvénynek 1 darab részvényre való összevonása* mellett 30 pengőre való átváltoztatása útján 1,293.142 pengőben (16.164,275.000 koronában) állapította meg, 1,099.170 pengőt (13.739,633.750 koronát) tőketartalékba helyezett a mult 1925. üzletév tiszta nyeresége tekintetében pedig azt a határozatot hozta, hogy az teljes egészében az 1926. évre vitessék át.

A Rimamurány—Salgótarjáni Vasmü Részvénytársaság rendes évi közgyülésén az 1925—26. év zárszámadásai és az ezzel összefüggő összes javaslatok egyhangú elfogadást nyertek. A részvényenkénti 8750 korona osztalék folyó évi november 2-ától kerül kifizetésre. Gyürky Gyula m. kir. bányaügyi főtanácsost az igazgatóság új tagjává választották meg.

A Nasici osztaléka. Az „Union Nasic" október 26-án megtartott közgyülése 5¼ svájci frank osztalékot állapított meg az 1925—26. üzletévre. A szelvényeket a Hazai Bank rt. és a Banque de Paris genfi fiókja váltja be november 2-től kezdődőleg a 3%-os svájci szelvényadó levonásával.

A Kőszénbánya és Téglagyár Társulat Pesten (Drasche) és a Kőbányai Göztéglagyár Társulat Pesten 1926 október 25-én megtartott közgyülései elhatározták a két társulat egyesülését és egyben az egyesült társaság cégének szövegét a következőképen állapitották meg: *Drasche Kőbányai Tégla-, Porcellán- és Agyagipar Részvénytársulat.* A fuzió keresztülvitele oly módon fog megtörténni, hogy a régi részvények 1 : 1 arányban fognak az egyesült társaság részvényeire kicseréltetni. A költségmentes részvénycsere az Angol-Magyar Bank Rt. pénztáránál november 9-én veszi kezdetét. A fuzió lebonyolitása után az egyesült társaság alaptőkéje hárommillió pengő, a tőketartalék pedig 1·8 millió pengőt fog kitenni.

RENAULT
5 és 10 tonnás vontató traktorok; teherautók 1—3—5 tonna teherbirással raktáron
REIMAN
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Mübútor LAPIDES Irodaberendezés
Alap.: 1885.
Rózsa u. 72.
Állandó bútorkiállitás egyszerű lakberendezésekből is.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

Elektromos világitási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
Szepessy Sándor utóda
SZEPESSY GYULA okl. mérnök
Telefon J. 80-30
BUDAPEST, VIII., ABONYI-UTCA 25. SZÁM.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a TETŐT meg kell javitani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik KNAPPOVICS és KEPPICH pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

Az országos Vas- és gépipari kiállitáson aranyéremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tűzhelyek készitési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

Oláh József
épület- diszmübádogos és vizmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—59

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános rásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfőváros iskolái részére szükséges különféle bútorok beszerzésére.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai, rajzai és a szükséges felvilágosítások a székesfőváros gazdasági hivatalánál VIII., Dologház utca 3. szám alatt kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372. ajtó).

A szabályszerűen aláírt és tanúkkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban, 20.000 koronás állami és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felülbélyegezve nyujtandók be. A költségvetésre ivenként 2000 koronás állami és 2000 koronás fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalaiban (I. emelet 114. ajtó) és a kerületi elüljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926. november 15-én (hétfőn) délelőtt 10 óráig** a tanácsi VII. ügyosztály II. em. 222. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott d. e. 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1926. október 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Réval-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-hid mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készít és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

HORVÁTH LUKÁCS és FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszínház utca 23. Telefon: József 9—64.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

ASBESTIT hézagtalan asbestpadló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119—95

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világitási, jelző és telefonberendezések épitése és javitása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37.
Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEPON: 77—89, 147—75, József 95—10.

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenfélo gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés dijmentes.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva 1860.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: VII., Czobor-u. 14 Műhely: V., Koháry-u. 19/b
TELEFONSZÁM: LIPÓT 972—31

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükseges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

PROKISCH JÁNOS
OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER
HITES TÖRVÉNYSZÉKI SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U- 15.
Teleton: József 133-99

SKOLKAY MÁTYÁS
épület- és műlakatos
Budapest, VIII., Gólya ucca 23. sz.
Telefon: J. 41—40.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépitás, mélyépités, utépitás, vasutépitás, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 150-20.
Készit egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — Készit: Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktüzhelyeket.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
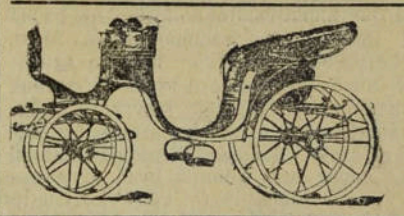
Teherautókarosszériagyártás
Kovácsműhely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 58-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

Schmelhegger Nándor cégtulajdonos: Sallay Nándor
lakatos vállalkozó Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Vizfütések
Gőzfütések
Légfütések
Kaloriferek
Kályhák
Kandallók
Lemezárúgyár részvénytársaság
Fütési- és kályhaosztálya
Hrauda Károly igazgató
Városi iroda: V., Falk Miksa-utca 20. Telefon: Lipót 986—07

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. november 10. — 45. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-ucca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

A végállomás felé

közeledik a tisztújítás, hiszen szerdán már azoknak a tisztviselőknek választása kerül sorra, akiknek állásában keresve sem lehet többé politikát találni. Remélni kell, hogy elül mindaz az izgalom, amely a restauráció eddig lezajlott szakaszait körül vette. Nagyon szükséges ez, mert hosszú idő óta a főváros törvényhatósági bizottságának produktív tevékenységét kikapcsolta a tisztújítás, amely még egyszer — reméljük utoljára — erőteljesen felkavarta a politikai ellentéteket. Szerdán megválasztják a főjegyzőket és a tanácsjegyzőket, azután a következő szerdán már a kisebb tisztviselők választására kerül a sor. Szeptember 29-től november közepén túlig tart a tisztújítás, tehát csaknem teljes két hónapot vesz igénybe. Ennyi vesztegetni való ideje annak a Budapestnek, amely új életre, rekonstrukcióra, mulasztások pótlására, a leromlottság kiküszöbölésére vár, aligha van. Az izgalmak javarésze elmúlott fejünk fölül és így hinni kell azt, hogy szerdán már, miközben a választás folyik, nyugodt megfontolással intézik tovább a közgyülési teremben Budapest ügyeit. Így is másfél hónap telt el a legtökéletesebb tétlenségben és boldogan kell köszönteni, hogy szerdán, bár még a választások folyamatban lesznek, a rendes közgyülési tárgyalások is megindulnak.

Ha nem jutottunk is el még a végállomáshoz, ha a kisebb tisztviselők soraiban még mindig a választás nyugtalansága uralkodik is, befejezettnek kell mondanunk a restauráció ama részét, amelynek mozgatója a politika lehet. Budapest székesfővárosnak ma már újból van polgármestere, alpolgármesterei, tanácsa és főtisztviselői. A küzdelem, amely ezeknek a felelősségteljes állásoknak betöltése körül lefolyt, komoly és méltóságteljes volt. Szebbnek, okosabbnak, célravezetőbbnek tartottuk volna, ha küzdelem és az erők megfeszítése nélkül lehetett volna a választást elintézni, ha a politikai vezérek, akik a városházán számos esetben adták tanujelét higgadt bölcseségüknek, leülhettek volna a zöldasztal mellé és megegyezhettek volna a választás kérdésében. Olyan érzelmi momentumok játszottak azonban közre, a közvélemény előtt hónapok hosszú sora alatt annyira lekötötték magukat a harc, a küzdelem, a végső leszámolás gondolata mellé, hogy a békés megegyezés lehetetlenné vált. Előre tudni kellett tehát, hogy a harcban győzők és legyőzöttek lesznek. Meg kell állapitani, hogy úgy a győzők, mint a legyőzöttek úgy viselkedtek és úgy viselkednek, ahogy azt Budapest érdekei megkövetelik. A győzők nem kérkednek, a legyőzöttek nem szégyenkeznek. Harc volt, becsületes, tiszta fegyverekkel: nincs tehát akadálya annak, hogy a küzdő felek az eredmény létrejötte után a méltó ellenfélnek baráti kezet nyujtsanak. Nincs semmi akadálya annak, hogy a választások lezajlása után az a harmónikus együttműködés, mely a törvényhatósági bizottság pártjai között már eddig is kialakult, még szebbé, még tökéletesebbé, még gyümölcsözőbbé érjen.

A fővárosnak ma olyan tanácsa van, amely mindenkinek bizalmát megérdemli. Erre a tanácsra többé nem lehet azt mondani, hogy *egy* párt ültette őket a városkormányzás élére. Törvényes, alkotmányos formák között a többségi elv tiszta érvényesülésével kerültek magas pozíciójukba azok a férfiak, akik Budapestet kormányozni hivatottak. Még ennél is nagyobb garancia azonban Budapest népe számára az, hogy ezeknek a férfiaknak egyénisége, jelleme, multja, munkássága messze távol fog állni minden politikai vonatkozástól. Határozott és kötelező igéreteket kaptunk Budapest újonnan megválasztott főtisztviselőitől és tanácsától, hogy a legteljesebb mértékben távol akarják tartani magukat minden párpolitikától és minden erejükkel, minden akaratukkal Budapest egész lakosságát kívánják szolgálni. A tanács, amely számüzi a pártpolitikát, a közgyülés, amelynek pártjai békés együttműködésben kívánnak dolgozni, megérdemlik Budapest lakosságának teljes bizalmát, mert csak ilyen eszközökkel töltheti be mind a két fórum nemes és nagy hivatását.

Eljutottunk tehát megint ahhoz a ponthoz, ahol nincs többé akadálya a törvényhatósági bizottság alkotó munkájának. Nemcsak eljutottunk idáig, de messzebbre jutottunk, mint ahol voltunk, mert a tisztújítás előtt állandó ütközőpontként szerepelt a polgármesterkérdés, a tanács kérdése, amelyet a pártok csak kikapcsoltak, de el nem ejtettek. Ma ezen a kemény akadályon túl vagyunk, ez a kérdés többé nem lehet gyülékony anyaga a törvényhatósági bizottság tárgyalásainak. *Kezdődjék meg tehát a munka, kezdődjék meg annyival is inkább, mert óriási feladatok állanak a törvényhatósági bizottság előtt.* Amit az 1925 májusában megválasztott közgyülés eddig végzett, az csak bevezetése, praeludiuma lehet annak az alkotó tevékenységnek, amely igaz valójában csak most bontakozik ki. A közgyülés eddig is takarított már el romokat, eddig is ásott fundamentumokat, de a nagy épitkezésnek, a termelő munkának most kell elkövetkeznie. Nem szabad akadályokat ismerni. Legyenek ezek az akadályok akár tárgyiak, akár érzelmiek, valamennyit ki kell küszöbölni. A lelkeket ne irritálja tovább a mult emlékezete, az akarásokat ne bénítsa meg, hogy ellenkező világnézetű pártok állanak egymással szemben: jövőbenéző szemmel, munkára bontott karral álljon mindenki posztjára, hogy a közgyülés be tudja váltani mindazt az igéretet, amelyet Budapest népének tett és megfeleljen mindannak a követelésnek, amelyet az idők állítanak eléje.

Befejezéséhez közeledik a restauráció

A szerdai közgyülés nyugodt lefolyásúnak igérkezik

Mindenki abban a hiszemben volt, hogy a tanácsnokválasztás nyugodt lefolyású lesz, mert hiszen a pártok az eddig való választásokon eléggé megküzdöttek elveikért. Senki sem gondolt arra, hogy hadjárat induljon meg a régi tanács egyes tagjainak kibuktatására. Ez annál inkább valószínütlen volt, mert hiszen a baloldal számtalan nyilakozatban hirdette, hogy bosszúállás őket senkivel szemben sem vezeti. Mégis az történt, hogy egyes favorizált személyek kedvéért olyan régi tanácsnokokat akartak kihagyni, akik a blokknak ezt az állásfoglalását igazán nem érdemelték meg. A blokklistáról ugyanis kimaradt *Berczel* Jenő, *Édes* Endre, *Purébl* Győző és *Lobmayer* Jenő tanácsnokok neve. *Purébl* Győzővel és *Lobmayer* Jenővel szemben még fel tudták hozni saját párthiveik előtt azt az argumentumot, hogy ez a két tanácsnok a kurzus ideje alatt került be a tanácsba, bár senki sem tudta megtagadni tőlük azt az elismerést, hogy sohasem üztek pártpolitikát, hanem becsületes, szorgalmas és tehetséges munkával látták el hatáskörüket. Semmiképpen sem tudták azonban megérteni a blokk tagjai az intézőbizottságnak azt az elhatározását, hogy

két olyan kiváltságot, mint Berczel Jenő és Édes Endre tanácsnokok, akik a főváros adminisztrációjában ma a legteljesebb mértékben nélkülözhetetlenek.

szintén kihagyták a listáról. Hiába volt a magyarázkodás, hogy ennek a két tanácsnoknak a megválasztása amúgy is bizonyos, a blokk tagjaiban elementáris erővel tört ki a felháborodás a méltatlan intézkedés miatt. A négy kihagyott tanácsnok helyére *Vita* Emil ny. tanácsnokot, *Bucsánszky* Bertalan dr., *Gallina* Frigyes és *Szendy* Károly főjegyzőket jelölték és mindent elkövettek, hogy ezeket, a különben nagyon érdemes tisztviselőket, be is hozzák.

Meg kell állapitani, hogy nagyon súlyos percek játszódtak le, mert a négy blokklistáról kihagyott tanácsnok reményei a megválasztásra nagyon meginogtak. A blokk polgári tagjai közül azonban az utolsó pillanatban igen sokan feleszméltek és talán a pártfegyelem megsértésével, de

a méltányosság követelő parancsára önként beirták, különösen Berczel Jenő és Édes Endre nevét.

Mialatt a blokk kebelében a legélesebb ellentétek ütötték fel fejüket, végbement a választás, amelynek feltétlenül kielégitő eredménye az, hogy a régi tanács tagjait végig megválasztották. Így a főváros tanácsának kilenc jogi képzettségü tagja lett: *Csupor* József, *Berczel* Jenő, *Édes* Endre, *Vajna* Ede, *Lobmayer* Jenő, *Purébl* Győző, *Liber* Endre, *Borvendég* Ferenc és *Némethy* Béla. Egyetlen tanácsnok bukott ki a régiek közül, *Barczen* Gyula, a városépitési ügyosztály vezetője, aki, miután csak egyetlen szolgálati éve van hátra, az összes pártok elejtették. A két műszaki tanácsnoki állásra ilyenformán *Kabdebó* Gyula és *Solty* Lajos műszaki főtanácsosokat választották meg. Kerületi előljáró lett *Hamvasy István* helyettes előljáró, árvaszéki elnökhelyettesek: *Kovács* Jenő dr. és *Wurmb* Elemér, tisztifőügyészhelyettes: *Zuna* Béla és tisztifőorvos-helyettes: dr. *Demkó* Béla tisztiorvos.

A régi tanács megválasztása feltétlenül megnyugvást és megelégedettséget fog kelteni, mert hiszen ezek a főtisztviselők számtalanszor súlyos próbáját adták tehetségüknek, munkakészségüknek és pártatlanságuknak. Akik a tanács tagjai között újak, azok csak komoly nyereségei lehetnek Budapest adminisztrációja eme vezető testületének. Hatalmas nyereség *Lamotte* Károly tanácsnok-főjegyző mellett, akit már a mult közgyülésen választottak meg, *Némethy* Béla, aki már hónapok óta, mint behelyettesített tanácsnok, közmegelégedésre működött. Régi tartozását rótta le a székesfőváros közgyülése akkor, amikor tanácsnokká választotta meg *Kabdebó* Gyulát, aki azonban hétfőn este hirtelen elhúnyt. Új tagja még a tanácsnak, de régi kitünő munkása a fővárosnak, *Solty* Lajos tanácsnok, aki a kiváló Fock Ede tanácsnoknak volt hosszú időn át első munkatársa.

A kijelölő választmány ülése

Ezután még két választási nap van hátra. November 10-én 12 I. osztályú főjegyzőt, 20 II. osztályú főjegyzőt, 29 I. osztályú tanácsjegyzőt, 29 II. osztályú tanácsjegyzőt, 8 árvaszéki ülnököt, 7 tisztiügyészt és 21 kerületi orvost, valószínüleg a következő szerdán pedig az árvaszéki jegyzőket, tisztialügyészeket és a tíz kerületi városbirót választják meg. A szerdai választás valószínüleg most már csendben folyik le. Erre vall az is, hogy a kijelölő-választmányi ülés is teljes egyetértésben ment végbe. A főjegyzői és a jegyzői állásokra mindenkit jelöltek, kivéve *Hamvasy* Istvánt, aki közben előljáró és *Vessey* Edét, aki közben gázgyári igazgató lett. A jelölés rangsor szerint történt, de első helyre sorolták az összes városházi pártok előtt népszerü *Wirnhadt* Ágoston nyugalmazott főjegyzőt és *Beke* Hugó tanácsi fogalmazót. A második helyen jelöltek között szerepel dr. *Günther* Tivadar fogalmazó, aki jelenleg a főpolgármesteri hivatalban teljesit kiválóan eredményes szolgálatot, továbbá *Kabdebó* Miklós árvaszéki főjegyző és *Mártonffy* Márius ny. tanácsjegyző. Az idegen pályázók között vannak: *Bordán* Oktáv nyug. karánsebesi polgármester, dr. *Dezsőffy* Ferenc szentendrei aljegyző, dr. *Hubert* Kamilló külügyminiszteri sajtóelőadó, vitéz *Kaposy* Miklós dr, miniszteri segédtitkár, dr. *Kiss* Jenő pesthidegkuti községi aljegyző, dr. *Krizsán* Livius rendőrsegédtiszt, dr. *Molnos-Kovács* Béla nyug. miniszteri titkár, dr. *Pasek* Viktor ítélőtáblai tanácsjegyző, dr. *Timár* Miklós ügyvéd és *Schwetz* Ernő közélelmezési nyug. tisztviselő.

A nyolc árvaszéki ülnöki állásra első helyen jelölték az ezidőszerinti árvaszéki ülnököket, második helyre az árvaszéki főjegyzők és jegyzők közül a rangsor szerint idősebbeket, végül a harmadik helyen a rangsor szerint következő öt árvaszéki fogalmazót. A nyugdíjasok közül jelölték: dr. *Zoltán* Menyhért nyug. árvaszéki ülnököt, dr. *Timár* József statisztikai tisztviselőt és dr. *Timár* Miklós ügyvédet. A pályázók közül itt *Mariani* Zoltánt hagyták ki. A hét tisztiügyészi állásra jelölték: első helyen az

ezidőszerint állásban levő tisztiügyészek és alügyészek közül a rangsorban legidősebbeket, második helyen a rangban utánuk következő hetet, harmadik helyen pedig *Lilbach* Gusztáv, *Fehérváry* Kálmán, *Kubinyi* Imre, *Tötössy* Béla, *Evva* Ferenc, *Faragó* Andor és dr. *Fekete* György ügyvédeket.

A 21 kerületi orvosi állásra első helyen jelölték: dr. *Világhy* Károly, dr. *Tomka* István, dr. *Kurzbacher* Nándor, dr. *Kochler* Adolf, dr. *Klibursky* János, dr. *Kapossy* Ferenc, dr. *Megele* Ödön, dr. *Nits* Dezső, dr. *Bexheft* Konrád, dr. *Luther* Károly, dr. *Ránics* Lajos, dr. *Schmidt* Lajos, dr. *Breuer* Károly, dr. *Viktor* Ágoston, dr. *Párdányi* Emil, dr. *Bihói* Lajos, dr. *Ladányi* Mátyás, dr. *Lendvai* József, dr. *Frommer* Zsigmond, dr. *Kravits* Károly és dr. *Nagy* Bernát orvosokat. A második helyen: *Pálka* Géza, *Pável* Benő, *Dzsida* Sándor, *Szathmáry* Árpád, *Kerényi* Aladár, *Árpádffy* Ernő, *Cseuz* László, *Pek Lajos*, *Reitzer* László, *Jelinek* Sándor, *Mezei* Béla, *Vajda* Vilmos, *Maár* Mihály, *Herczegh* Lipót, *Zahler* Emil, *Bergsmann* Ignác, *Bereczky* Zoltán, *Bajor* Dezső, *Kaszavitz* László és *Sidlauer* Ödön orvosokat. A harmadik helyen: dr. *Tóth* Jenő, *Steinberger* Adolf, *Vladárcik* József, *Vécsy* Imre, *Domokos* Géza, *Herskó* Adolf, *Huszár* József, *Keselyü* Béla, *Klementisz* Kálmán, *Pető* Lipót, *Zab* Károly, *Rajk* Lajos és *Tihany* György orvosokat. Nem jelölték *Szedő* Pál orvostudort.

Az Egységes Községi Polgári Párt jelölő értekezlete

Hétfőn este 7 órakor az *Egységes Községi Polgári Párt* Akadémia uccai helyiségében dr. *Kozma* Jenő elnöklete alatt jelölő értekezletet tartott, amelyen a párt törvényhatósági bizottsági tagjai, valamint a kinevezett és a hivatalból delegált tagok úgyszólván teljes számban megjelentek. Az értekezlet számos felszólalás során behatóan foglalkozott a szerdai közgyűlésen betöltésre kerülő állásokra vonatkozó jelölések kérdésével és úgy határozott, hogy a végleges döntést a kedden este tartandó folytatólagos értekezleten fogják meghozni.

*

A Keresztény Községi Párt *Wolff* Károly elnökletével hétfő esti ülésen ugyancsak úgy határozott, hogy a végleges jelöléseket szintén kedden este fogják megejteni.

Egyelőre elintéződött a blokk válsága

Ripka Ferenc: „Küzdelem lehet, csak gyülöletnek nem szabad lenni"

A polgármesterválasztásnál kétségkívül vereség érte a baloldali blokkot, amely súlyos politikai hibával elzárkózott a kompromisszumos tárgyalások elől. Ez a vereség kiújult a tanácsnokválasztásnál is, amikor ismét elkövette a baloldali blokk azt a végzetes hibát, hogy a jelöltek sorából a főváros legérdemesebb tanácsnokait, olyanokat is kihagytak, akiknek megválasztását maguk is kívánták, de akiknek általános népszerüségével egyes reménytelen jelöltek érdekében taktikáztak. A tanácsnokválasztás után tehát, amikor a taktikázás visszafelé sült el, a blokk kebelében belső bomlás tört ki. A bukásért a blokk számos tagja a vezetőséget okolta és a tanácsnokválasztó közgyülés után következő napokon a dolog odáig fejlődött, hogy a blokk egysége szinte menthetetlennek látszott. A demokraták a szocialistáktól, a szocialisták pedig a demokratáktól akartak elválni és úgy látszott, hogy a blokk sorsa meg van pecsételve.

Napokon át folytak a tárgyalások abban az irányban, hogy miképpen lehetne a blokk egységét valahogy mégis megmenteni. Ezeken a tárgyalásokon kiderült tényállásról a következőket mondták beavatott helyen a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A blokk kebelében tulajdonképpen kétféle válság tört ki. Az egyik válság a demokrata párt belső válsága volt, a másik pedig a szocialisták és demokraták ellentéte. A szocialistáknak a tanácsnokválasztásnál tulajdonképpen nem voltak különös kívánságaik. Ők maguk jelöltet nem állítottak, annál inkább ragaszkodott azonban a demokrata párt egyes jelöltekhez, akiknek sánszai azonban nem igen voltak. A szocialisták pártfegyelemből mégis leszavaztak egységesen a blokk listájára, annál többet javítottak azonban a listán maguk a demokraták. A szocialisták tehát felháborodva hangoztatták, hogy ők deferáltak a demokratáknak és mégis azok hagyták cserben a közösen megállapított listát. Először arra volt tehát szükség, hogy a demokrata párt a kebelében kitört ellentéteket a maga hatáskörében elintézze. *Bedő* Mór bizottsági tag lakásán tanácskoztak a demokrata párt korifeusai és arra az elhatározásra jutottak, hogy a hasonló kudarcok elkerülése érdekében kiterjesztik *Rassay* Károlynak, a párt elnökének hatalmát. Miután a demokrata párt kebelében létrejött a megegyezés, többé nem volt aktuális a blokk bomlása sem, mert a szocialisták az elintézés eme módjában hajlandók voltak megnyugodni.

Így állván a dolgok, szombaton este, mikor a blokknak felbomlását kellett volna kimondani, a blokk ülése a likvidálás kérdésével már nem is foglalkozott, hanem kommünikét adott ki, amely szerint a szerdai közgyülés tárgyait beszélték meg, illetve a legközelebbi tisztviselőválasztás ügyeivel foglalkoztak. *Általános azonban a vélemény, hogy a blokk egységét hosszú ideig fentartani nem lehet és a mostani elintézés inkább csak arra való, hogy a blokk pártjainak szétválását más kedvezőbb, előnyösebb, simább formák között oldják meg.* Politikai körökben úgy tudják, hogy a blokk bomlása a közelgő képviselőválasztások előtt feltétlenül meg fog történni annyival is inkább, mert a szocialisták a vidéki kerületek révén nem sok reményt táplálnak és így nagy szükségük van arra az öt-hat mandátumra, amennyivel többet a demokratikus pártoktól való elszakadás révén Budapesten remélnek.

Történjék azonban bármi, Budapest törvényhatósági bizottságának munkaképességét mindenáron biztosítani kell és maradjon együtt, vagy essen szét a demokratikus blokk, remélni kell, hogy a pártokban megmarad a törekvés, hogy közös munkával segítsék Budapestet az újjászületés útján. Ennek a reménynek ad kifejezést *Ripka* Ferenc főpolgármester is, aki egy nagyfontosságú cikkben a baloldali pártok válságával is foglalkozik és pedig a következőképpen:

„Minden küzdelem megpróbálja a vezéreket és a sereg szervezetét. Kudarcokhoz mindig bűnbakot keresnek és ritkán gondolnak arra, hogy jólképzett, küzdő sereg és helyes taktika a győzelem alapja és a vereségnek oka igen ritkán egy ember, hanem a rendszer. Hogy ez mennyire igaz, megmutatja az ilyenkor állandóan ismétlődő jelenség, hogy a vereségeket forradalmak szokták követni és a forradalmak a rendszer elítélését és megváltoztatását jelentik.

Nem hinném, hogy a megrázkódtatásból támadt bonyodalom a pártokat súlyosabban érintené. Azok a férfiak, akik ma a pártok életében döntő szóval bírnak, komoly, tapasztalt politikusok, akik nagy készültséggel és becsületes lelkiismerettel intézték eddig is a főváros ügyeit és ha táborukkal a csatatéren talán helyet változtatnak is, *ott is azok az értékes emberek maradnak, akik eddig voltak.*

Nem féltem attól a főváros közgyülését, hogy személyi harcok áldatlan küzdőtere lesz, azért, mert néhány személyi ambíció és néhány politikai számítás nem jött be elsőnek a választás versenyén. A politikai pálya nyitva van az egyéni érvényesülés számára, de *aki egyéni érdekeit nem tudja a közérdeknek alárendelni, az nem futhatja meg nyiltan és tisztességesen a maga pályáját.*

Senki sem várhatja azt, hogy olyan nyugalom legyen úrrá a törvényhatóságon, melyből hiányzik a küzdelem, mert *küzdelem nélkül nincsen élet.* De ez a küzdelem *az erők szabályszerü összemérése legyen,* mely békét és ennek nyomán *alkotó munkát eredményez.* Mert az erők lekötése nem békesség, azért nem béke az, ami alatt Közép-Európába szenved. *Küzdelem lehet, csak gyülöletnek nem szabad lenni".*

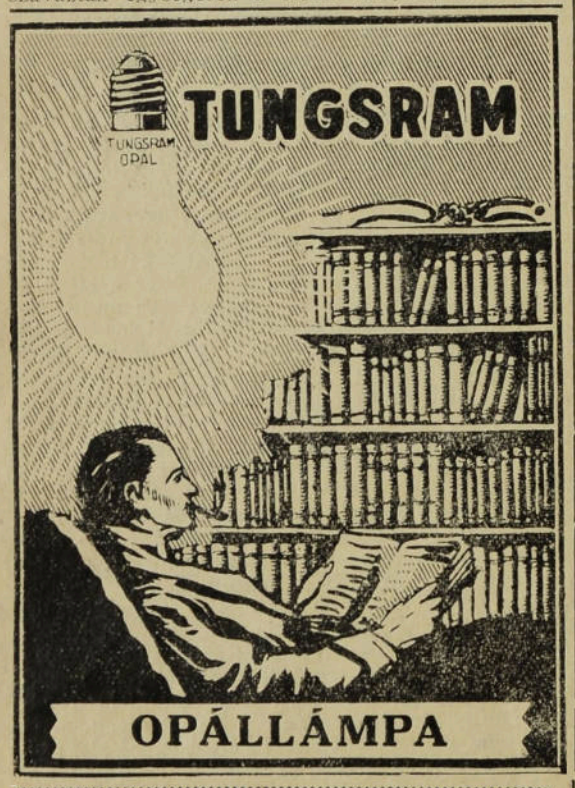

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA PÉCS
Orgona- és harmóniumgyár r.-t.
Készít új orgonákat művészi kivitelben. Pneumatikus átépítések. Mindennemü javitások. Új homlokzat sipok. Tisztitás, hangolás, orgonák karbantartása. Harmóniumok részletre 2,800.000 K feljebb.
Budapesti iroda: IV., Sommelweis-u. 10. Telefon: 139-34.
1000 új orgona. 60 éves múlt.

SCHEIDT ANTAL asztalosmunkák üzeme
Budapest, VII., Utász ucca 6. Telefon: J. 39-30

Schaffer Antal kövező-mester, út- és -betonépitési vállalkozó-
II. ker., Biai ucca 21
Telefon: 91—14. szám.

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

VARJAS GYULA
ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Óriás ucca 42. sz.
TELEFON: JÓZSEF 46—37.

Tetőfedő munkákban legelőnyösebb árakat és kivitelt érhet el a GULA R.T. tetőfedő vállalatánál VI., TERÉZ-KŐRÚT 3.
TELEFON: LIPÓT 902—45.

BUDAPESTI KŐGYAR (HÄMMERLE)
Tel.: L. 906-37. Budapest, V., Visegrádi-u. 65.
Speciálisan működvel foglalkozó üzem
Hasonló céggel össze nem téveszthető!!

SCHULLER JÓZSEF Központi fütés, vízvezeték-berendezési vállalata
Budapest, VI., Gr. Zichy Jenő-utca 32. Telefon: 42-28.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, épitőmester
épitési vállalkozó
BUDAPEST
Telefon: József 129-43 VII., Kertész-utca 24-28.

VÁGÓ ÉS KOVÁCS
ÉPITŐIPARI VÁLLALAT
Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 4. szám.
TELEFON: T. 90—59.

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: K. 503—93

„VESTA" villamossági r.-t. Budapest,
Hársfa-u. 16, Dohány-u. 80.
Szerel önálló telepeket, erőátviteli és villamossági berendezéseket
Villanyszerelési vállalat Elektrótechnikai cikkek gyártása

Sebők János Alapittatott 1886
Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

KREMPEL JÓZSEF
épület-, mü- és szerkezet-lakatos
Budapest VIII, Sárkány-u. 11
Telefon: József 44—43

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és bútorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZITŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Budapest,
Telefon: József 23-24. VIII., Hunyadi-utca 48.

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

Ripka Ferenc főpolgármester szerint a tisztujítás példásan tiszteletreméltó, alkotmányos formák között folyt le

A közgyülésnek meg kell kezdeni az alkotó munkát — A főpolgármester a közel jövő feladatairól — A szerdai közgyülés tárgysorozata

A városházi pártok teljesen tisztában vannak azzal, hogy túlesvén a főtisztviselők választásán, végre meg kell kezdődnie annak a munkának, amely immár másfél hónap óta a restauráció miatt szünetel. Budapestnek ismét van polgármestere, alpolgármesterei, tanácsa és főtisztviselői és ilyenformán semmi akadálya nincs többé annak, hogy Budapest életének legsúlyosabb problémái elintézésre kerüljenek. A közgyülés szerdán megválasztja a jegyzői kart is, tehát a tisztviselők nagy családjának ama tagjait, akik a közgyülés munkája számára nagy és tiszteletreméltó tevékenységgel az ügyeket tulajdonképpen előkészítik. Nincs tehát akadálya többé annak, hogy a közgyülési munka ismét a régi mederben meginduljon.

Eljutván ehhez a Budapest életében mindenesetre nagyon jelentős fordulóponthoz, *Ripka* Ferenc főpolgármester rendkívül érdekes cikket irt a főváros tisztujításáról és a közeljövő feladatairól. Ebben a cikkben megállapitja, hogy a tisztujításnál nagyon erősen megszervezett pártok keltek egymás ellen küzdelemre. Nem szenvedélyek küzdöttek — mondja — egymással, hanem taktikai eszközök, elvek szerint való csoportosulások. Büszkék lehetünk a főpolgármesternek arra a megállapitására, hogy az egész küzdelem példásan tiszteletreméltó, alkotmányos formák között folyt le. Ilyenformán a főpolgármester nem félti a főváros közgyülését attól, hogy személyi harcok áldatlan küzdőtere lesz és bár küzdelmet várni kell, a gyülöletnek nem szabad érvényesülnie. Szükség van a munkához nélkülözhetetlen nyugodt atmoszférára, mert a közgyülés nagy feladatok előtt áll.

Ripka Ferenc főpolgármester felsorolja azután azokat a sürgős feladatokat, amelyeket meg kell a közgyülésnek oldania. Legelsőnek *a jövő évi büdzsét* mondja, azután igy folytatja nagyfontosságú cikkét:

„A törvény által előirt időben, vagyis ez év végéig, nem tudják elkészíteni, de kivánatos, hogy legalább január végére meglegyen. Azután a második fontos tétel *a beruházási programm* végleges megállapitása és az annak pénzesitéséhez szükséges *kölcsön* előkészítése és biztositása. Ennek keretében a *lakásépités folytatása*. A lakásügyi bizottság javasiatai már a legközelebbi napokban tárgyalás alá kerülnek. Ezek a tervek felölelik a mai türhetetlen baraktelepeket pótló, részben átmeneti, vagyis 25 évre szóló kislakások épitését, részben végleges kislakások és tisztviselői társasházak emelését.

Mekkora jelentősége van ennek a lakásépitő tervnek, senkinek se kell magyarázni, aki tudja, hogy a nyomorúságban élő szegénység milyen betegséget és erkölcstelenséget terjesztő odukban kénytelen ma meghúzódni az időjárás viszontagságai elől. Hogy mi pusztul el ezeken a helyeken ma emberben és lelki értékekben, talán senki sem tudja. Ha a társadalom tudatára ébredne annak, hogy milyen rettenetes veszedelem fenyegeti a nyomor e tanyáiról, talán sietve áldozná mindenki legcsekélyebb fölöslegét is, hogy ezeket a viszonyokat megváltoztassa.

Sürgős elintézésre vár még az *üzemi kérdés* tanulmányozására kiküldött tizenkéttagú bizottság jelentése is, minthogy a közgyülést ebben a nagyjelentőségü városgazdasági kérdésben terminus köti a kormánnyal szemben.

Ez még nem minden. Ezek csak szemelvények a fontosabb tennivalók sorából. Jórészt a mult el nem intézett ügyei, melyek csak most értek meg az elintézésre. A főváros közgyülése, mint élő szervezet mindig maga termeli ki majd azokat a javaslatokat, amelyek Budapest érdekében szükségesek lesznek".

Végül kijelenti a főpolgármester, hogy bizalommal néz a jövőbe, mert hiszen a főváros közgyülése már eddig is elhagyta a meddő politikai harcok és az embertelen egyéni hajsza gyülöletes formáit. A törvényhatósági bizottság tagjai voltak szerinte az elsők, akik meghallották lelkiismeretük szavát, amely megmondta nekik, hogy első szent feladatuk Budapest boldogabb jövőjének előkészítése.

A közgyülés tárgysorozata

Az első munkaalkalom a törvényhatóság számára már a szerdai közgyülés lesz, amelynek rendes és nagyon bő tárgysorozata van. A tárgysorozaton a választásokon kívül még hatvan tárgy szerepel. Ezen a közgyülésen dönteni fognak a Szent István-kórház fertőző sebészeti pavillonjának az *Ádám*-klinika számára való átengedése ügyében és még sok hasonló, kevésbbé jelentékeny kórházi ügyben. Napirenden van a Kerepesi-úti temető halottasházának művészi tervek szerint való átalakitása és kibővítése. A rákoskeresztúri temető vízvezetékének elkészítése és a Fertőtlenitő Intézet garázsának kiegészítése. Ezeket az ügyeket *Édes* Endre dr. tanácsnok fogja referálni. *Lobmayer* tanácsnok alapszabály-ügyeket terjeszt a közgyülés elé, mig *Purébl* tanácsnok a közoktatási alkalmazottak, nyugdijasok és özvegyek lakáspénzének újabb szabályozása ügyében tesz előterjesztést. *Liber* Endre tanácsnok a munkahiány esetére szóló kötelező biztositásról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag tesz előterjesztést, de közgyülési tárgyai között szerepel a Gubacsi-úti kislakásos telep villamosvilágitása, a Stefánia Szövetség és a rendőri gyermekbiróság számára nyujtandó épitési segély is. *Lamotte* Károly tanácsnok-főjegyzőnek egész sor személyzeti ügye vár elintézésre, amelyek között legfontosabb a közigazgatási alkalmazottak, nyugdijasok, özvegyek és árvák novemberi lakáspénzének ügye. Ugyancsak a szerdai közgyülés fogja megszavazni *Lamotte* tanácsnok-főjegyző előterjesztésére a munka nélkül lévő szellemi foglalkozásúaknak szükségmunka útján való megsegitését és az ehhez szükséges összeget. A közgyülésnek kétségkivül ez a legfontosabbik tárgya, már csak azért is, mert igen jelentős pénzébe kerül a fővárosnak. A szellemi szükségmunka költségei ugyanis a következőképpen alakulnak:

1. ezer alkalmazott illetménye havonként 1 millió koronát számitva, 5 milliárd papirkorona;

2. a központi és kerületi irodák költségei, a nyomtatvány és egyéb dologi kiadásokkal együtt 2 milliárd papirkorona;

3. előre nem látható kiadások 500 millió papirkorona, összesen tehát 7.5 milliárd papirkorona.

Interpellációk és indítványok

Természetesen hosszú ideig szünetelvén a közgyülés munkája, felsokasodott az interpellációk és az indítványok száma is. A közgyülés interpellációs könyvébe egész sereg olyan interpellációt és indítványt jegyeztek be, amelyek tulajdonképpen igen fontos, lokális érdekeket szolgálnak. Sokkal nagyobbjelentőségü már *Petrovácz* Gyulának az az indítványa, amelyben a régi ügyosztályok visszaállitását és a harmadik alpolgármesteri állás betöltését követeli. Ez az indítvány a közigazgatási biróság ama döntéséből fakad, amely megsemmisitette a belügyminiszternek a harmincöt évi szolgálati időt betöltött tisztviselők kényszernyugdijazására vonatkozó rendeletét. Ebben a pillanatban még nem világos, hogy a közgyülési pártok miként fogadják Petrovácz Gyula indítványát. Hasonlóképpen nagy érdeklődés előzi meg *Éber* Antalnak, a koronaértékekre szóló fővárosi kötvények árfolyamalakulásáról szóló interpellációját, valamint *Vámbéri* Rusztemnek azt az indítványát, hogy az Aradon lebontott és egy pincében heverő szabadságszobrot Budapesten állitsák fel.

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

Krumpholtz Ferencz
pala- és cserépfedő mester
jókarbantartási vállalat
Budapest, VII., Rózsa ucca 18/a
Telefon: József 24-26

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és műkőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

Telefon: 158—18. SODEMANN ALBERT Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Mühely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék magyarországi vezérképviselete.

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemü épület- és műlakatosmunkák, takaréktüzhelyek és vasredőnyök készitését és javitását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6. ■ Telefon: 23—36.

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemü bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZIT: lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

„FETIS" szabadalmazott, fütésre kész szállitható, vasbetétes CSERÉPKÁLYHA
a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerübb szobafütést nyujtja
Megrendelhető: a Budapesti Keramiai Müveknél
Tulajdonos: Csik József, X. kerület, Kada ucca

Elektromos világitási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

MAKOVSKY FERENC Telefon: J. 81-17.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi ucca 4. sz.

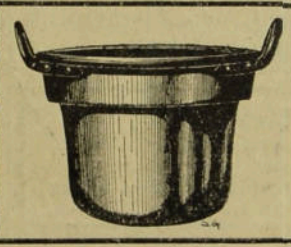
Czigler János
vörösréz, aluminium és acél edények, tüzhelyüstök készitése és ónozása
Budapest, VIII., Koszoru-u. 12
Telefon: József 68—24.

MEINL KÁVÉ
I. számu keverék
reggeli kávé, igen kiadós, sürü, káztartási keverék
1/4 kg. K 32.000

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 105—14.
Teherautóját átszereltem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19.
Cimfestészeti müterme. Speciálista üvegtáblákban.

A főváros tanácsa nem politizál

Wolff Károly ünneplése — Haller István ünneprontása

Boromeo Károly napján a Keresztény Községi Párt meleg ünneplésben részesítette *Wolff* Károlyt. Szép és zavartalan volt az ünnep, amely méltó férfiút ért. Kemény csatás időkben is ünnepelték *Wolff* Károlyt a hívei és a barátai, de mintha azok az ünneplések szűkebbkörűek lettek volna, mint amilyenben most volt része. Most *nemcsak elveinek törhetetlen bajnokát ünnepelték, de azt a reálpolitikust is, aki a harcok mezejéről át tudta vezetni csapatát a munka műhelyébe.*

Érdekes volt hallani azokat a beszédeket, amelyek Károly napján a Vigadóban vasárnap este elhangzottak. Maga *Wolff* Károly a régi szónoki lendülettel az igazi reálpolitikáról beszélt. A lefolyt városházi választásokat hívta fel tanuságtételként, hogy *ő és pártja helyes utakon jártak, mert valóban a termelőmunkát, a békét, a konszolidációt, a társadalmi osztályok harmóniáját és a keresztény nemzeti egységet akarják.*

A névnapi ünnepen felszólalt *Sipőcz* Jenő dr. polgármester is, aki hangoztatta, hogy megválasztását csak akkor érezte teljesnek, amikor hűséges munkatársai is visszakerültek melléje. Budapest egész lakosságát ki fogja elégíteni Sipőcz polgármesternek ez a beszéde, amely aláhúzottan hangoztatta — és pedig a Keresztény Községi Párt névünnepén hangoztatta — hogy

a tanács nem politizál,

hanem helyes pártatlansága abban áll, hogy minden ügyben az objektív, tiszta igazságot szolgáltatja, de mindenkor állást foglal az élet felmerülő kérdéseivel szemben. *Nem szabad azonban pártatlanság címén meggyőződéshiányt követelni a tisztviselőktől.*

Ilyen beszédek hangzottak el *Wolff* Károly névnapján és éppen azért az ember megütődve áll meg, amikor a békés, a reálpolitikát becsülettel szolgáló beszédek harmóniájából olyan disszonáns hang ütközik ki, mint amilyet *Haller* István, az egykori propagandaminiszter ütött meg. *Haller* Istvántól még a Wolff Károlyt ünneplő közönség is teljes joggal kérdezhette volna meg, hogy „uraságod talán idegen?" *Haller* István úgy látszik nem tudja, hogy már azóta is sok idő mult el, amióta a budapesti falakról lekopott a „Kutyából nem lesz szalonna" című plakát. Azóta egykori fegyverbarátai tényleg komoly reálpolitikát űznek és *Wolff* Károly, meg a többiek szájából nem lehet hallani degusztáló, személyesélű támadásokat. Azért volt meglepő, amikor *Wolff* Károly ünneplése közben Haller István kijelentette, hogy *„a városháza volt urai aacheni mintára múmiát akartak trónra ültetni, amelynek semmi kapcsolata a néplélekkel".*

Ezt a hangot sem Wolff Károly, sem a hívei még a polgármesterválasztás előtt sem engedték meg maguknak *Bárczy* Istvánnal szemben. Haller István úgy találta, hogy hét esztendővel propagandaminisztersége után is helye van ennek a hangnak. Így lesznek Ripp van Winklék az egykori propagandaminiszterekből.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szíjkerekek gyártása.
egészségügyi, műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPÍTTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az építkezési szakba vágó kőfaragómunkák készité́t

JÓNÁS ALBERT
vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: József 28—02.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Mennyit kapnak a városok a második dollár-kölcsönből

Legutóbb hírt adtunk arról, hogy a pénzügyi kormány jóváhagyásával a magyar városok újabb hatmillió dolláros kölcsönhöz jutottak a new-yorki Speyer-bankház útján. Az új dollárkölcsönből az alábbi összeállítás szerint részesednek a városok:

Baja 900.000, Békéscsaba 1,200.000, Budafok 1,379.000, Cegléd 170.000, Debrecen 2,000.000, Eger 1,723.000, Esztergom 689.000, Gyöngyös 1,000.000, Győr 500.000, Gyula 1,000.000, Hajdúnánás 120.000, Hajdúszoboszló 300.000, Hódmezővásárhely 2,500.000, Jászberény 300.000, Kaposvár 500.000, Karcag 103.000, Kiskúnhalas 620.000, Kisújszállás 1,038.000, Komárom 200.000, Mezőtúr 800.000, Miskolc 1,717.000, Nagykanizsa 1,105.000, Nagykőrös 80.000, Pesterzsébet 300.000, Pécs 713.200, Salgótarján 70.000, Sopron 500.000, Szeged 3,500.000, Szegszárd 444.000, Székesfehérvár 1,896.552, Szolnok 253.000, Vác 1,500.000, Veszprém 173.000 aranykoronát.

Harminchárom vidéki város tehát összesen 29,293.752 aranykoronát kap, vagyis a második 6 millió dolláros kölcsönből a fenti elosztás szerint részesednek a városok.

Az Angol-Osztrák Bank budapesti intézete angol intézetté alakult át. Miként ismeretes, a Magyar Általános Hitelbank és az Angol-Osztrák Bank budapesti fiókjának fuziójára vonatkozó tárgyalások meghiusultak. A legújabb tervek szerint az Angol-Osztrák Bank pesti intézete az *Anglo International Bank magyarországi fiókja* gyanánt fog tovább működni és így átalakul ennek az angol intézetnek a budapesti telepévé. Információnk szerint a londoni bank budapesti telepének cégjegyzése iránt a szükséges intézkedések már megtörténtek.

Milyen részvénybe fektessem a pénzemet? Ezen a címen Zsoldos Géza pontos útmutatót állított össze a budapesti tőzsdén jegyzett részvények értékéről és jövedelmezőségéről. A népszerűen megírt füzet 5000 koronáért a trafikban kapható.

Budapest székesfőváros ház- és telektulajdonosainak címtára néven mindenképen hézagpótló és hasznos mű jelent meg a napokban Holub Jenő építőmester és Holub József ny. fővárosi mérnök szerkesztésében. Az ízléses kiállítású és imponáló munkával összegyüjtött, közhasznú adatokat tartalmazó könyv a legnagyobb mértékben számíthat a közönség, nemkülönben a vállalatok és hatóságok érdeklődésére. A könyv 400.000 K-ért bármely könyvkereskedésben beszerezhető.

SZÓRAKOZÁS

Gyermekelőadás a Városi Színházban. Szombaton délután rendkívül mérsékelt helyárakkal, Sarkady Aladár és Szécsy Hédy felléptével: A két jómadár énekes és táncos gyermekrevű. Helyárak 3-tól 30 ezer koronáig.

Telefon: T. 14-22 KIS KOMÉDIA Révai-utca 18. sz
November hó 1-től minden este ¼9 órai kezdettel Rott és Steinhardt felléptével
szenzációs új műsor!

Huszka—Martos legszebb operettje, „Hajtóvadászat". E heti előadások: kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap este — Városi Színház.

A Kis Komédia novemberi műsorának minden száma sláger.

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FÜTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 – Közp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meidinger „Helios" és Redivivus folytonégő kályhák. Központi légfűtési berendezések. Faredőnyök, acéllemezredőnyök stb.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-Interurban 25-06.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UTCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

November 11—18-ig, csütörtöktől szerdáig
A hét kiemelkedő filmattrakciói:

Corvin Színház
A hágai oroszlán
Zoro és Huru vigjátéka 8 felvonásban.
Embervásár
Filmregény az életből.
Főszereplők: ABEL GANCE, ERIKA GLAESSNER

Orion Színház
A felbérelt feleség
Reginald Denny nagy vigjátéka 8 felvonásban
A hágai oroszlán
Zoro és Huru vigjáték 8 felvonásban

Kamara Mozgó
A felbérelt feleség
Vigjákték 8 felvonásban.
Főszereplő: REGINALD DENNY
Libanon asszonya
Pierre Benoit regénye 9 felvonásban Főszereplők: ARLETTE MARCHAL és PETROVICH SZVETISZLÁV

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot

Ungár Nándor
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Telefon: L. 982-20 Budapest VI, Nagymező-ucca 28

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

GÉPÉSZMÉRNÖK DEMBITZ SÁNDOR ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készít minden e szakmába vágó munkákat.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készít egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

LUTZ
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII, Szerédy-ucca 10. Telefon: József 21-53

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktűzhelyek szállítását és felállítását, cserépkályhák tisztítását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban.
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

Alapíttatott: 1868. MOLNÁR LAJOS Telefon: József 42-25.
tűzhely-lakatos
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fűtésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Hirtelen meghalt Kabdebo Gyula, az ujonnan megválasztott műszaki tanácsnok

Utolsó interjuját, amelyben terveiről nyilatkozik, a Fővárosi Hirlap-nak adta

A magyar közalkalmazott tipikus tragédiája újból megismétlődött: hosszú, küzdelmes palya végén rámosolyog a rég várt jutalom s ő e mosoly gyönyörétől élettelenül roskad össze. Megpillantja az igéret földjét, de nem adatik meg neki, hogy gyümölcseit élvezhesse. *Ilyen tragédia Kabdebó tragédiája is.* Egy év híján harminc esztendeje, hogy a főváros szolgálatába lépett, s mikor a főváros törvényhatósági bizottságának nagy többsége honorálja a főváros szolgálatában szerzett érdemeit és olyan pozicióba juttatja, amely csak a legkiváltságosabbaknak jut osztályrészeül, szive felmondja a szolgálatot. Ennek a nagy és nemes szívnek minden dobbanása a fővárosé volt és aki Budapest legutolsó évtizedének történetét megírja, annak külön kell méltatni azt a hatalmas, mindent átfogó munkásságot, amelyet *Kabdebó* Gyula a főváros újjáépítése körül kifejtett. Még *Bárczy* István polgármestersége idején ő irányította a nagyarányú kislakás építő akciót, s nincs a fővárosnak oly szociális intézménye, amelynek kövein ott ne lenne az elhúnyt tanácsnok keze nyoma. De ez a gazdag mult nem elégítette ki. Egy még szebb és ragyogóbb jövőről álmodozott és álmait abban az utolsó interjuban mondta el, amelyet a *Fővárosi Hirlapnak* adott. Teste már törékeny volt, de sápadt, megviselt arcán az öröm mosolya derengett, amikor terveiről beszélt. Hivatalában fogadta munkatársunkat, abban a hivatalban, ahol annyi hasznos gondolat, nagyra törő eszme született és valósult meg. Csupa akarás volt még azokban a percekben is, amelyekben a halál már szemközt ült vele. És amit mondott, célkitűzésekben mégis oly gazdag, mintha nem a karrierje végén, de annak legelején állott volna. Íme, utolsó tervei és talán utolsó szavai is:

— A mostani építési ciklus keretében tizenöt fővárosi bérház készül. Ezek legnagyobbrésze készen áll és több épületbe a lakók már be is költöztek. Így a Váci-út és a Mura ucca sarkán levő három épületbe és az Üllői-út és Ceglédi-út sarkán levő két pavillonba. A A többi házak átvétele fokozatosan történik, úgyhogy legkésőbb december 1-ére valamennyi épület, közel ezer lakásában bent lehetnek a lakók. A Ceglédi-úton készülő háromszázhúsz szükséglakás munkálatai ugyancsak a befejezéshez közelednek. Ezt a munkát különösen fontosnak tartom azért, hogy azok a szerencsétlenek, akiknek semilyen lakásuk nincs, vagy emberi lakásra alkalmatlan, odukban élnek, mielőbb egészséges, rendes hajlékhoz jussanak. A Ceglédi-úti telepre egy héten belül be is fognak költözni a lakók.

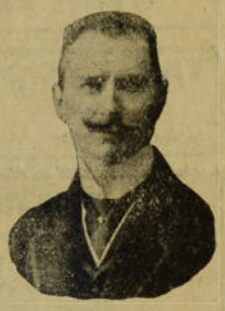

Kabdebó Gyula

Folyik az iskolaépületek emeletekkel való kibővítsée is.

Ezek a munkák egy pár héten belül szintén készen lesznek és velük megszűnik hat iskola túlzsúfoltsága. Rövidesen készen lesz az Alföldi uccai szegényház kibővítése is. Itt egy emelettel nagyobbitottuk meg a régi épületet, amely eredetileg éjjeli-menhely volt, de most szegényház, illetve szeretetház céljait fogja szolgálni. Építkezések folynak még a fuvartelepen, ahol egy kisebb és egy háromeletes lakóház készül, az Állatkertben, ahol az új madárteleltetőn kívül ugyancsak egy munkáslakóházat emelünk.

— A főváros nagyszabású fürdőprogrammjából a Széchényi-népfürdő és uszoda, továbbá a Gellért-thermálfürdő és szálló kibővítése van a megvalósulás stádiumában. Készülnek a kerületi népfürdők tervei is.

Egyelőre öt kerületi népfürdő megépítésére kerül sor.

Először a külső lipótvárosi, aztán a külső terézvárosi és a külső józsefvárosi népfürdők készülnek el. Jövőre kerül megvalósításra

a három új szegényház.

Három pavillonban, ezerhatszáz lakót akarunk elhelyezni. Ezek közül elsőnek a pesti oldalon, a Népliget környékén épül egy szeretetház, a másik kettő valószínű a budai oldalon lesz megépítve.

A jövő legfontosabb feladatának a lakástermelést tartom.

Ezek közül is az igen szerény és egyszerű építésű lakások nagyszámban való építését, hogy a mostani nyomortanyák minél előbb megszünjenek. Véleményem szerint jövőre ismét elkészülhet ezer rendes kislakás, ami azonban még mindig kevés, mert a hivatalos megállapítás szerint összesen ötezer kislakásra volna szükség. Hogy az építkezésnél milyen határig mehetünk el, az elsősorban pénzügyi kérdésektől függ, és nagy anyagi áldozatokkal jár, amelyek mértékét a közgyülés bölcsesége lesz hivatva megállapitani.

— A munka eredményessége érdekében

szükségesnek tartom a műszaki adminisztráció reformját,

és elsősorban azt, hogy az egyes alosztályok minél több önállóságot kapjanak, és minél hamarabb, s minél több bürokratikus formaság mellőzésével intézhessék el a hozzájuk kerülő ügyeket.

*

Hogy e tervekből mi lesz, nem tudjuk, de bizonyos, hogy e tervek mindennél hívebben mutatják azt a nagy veszteséget, amely *Kabdebó* halálával a fővárost érte. És bizonyos, hogy a főváros közönségének gyásza, részvéte méltó lesz ahhoz a férfihoz, aki minden energiáját a főváros fejlesztésére használta. Temetéséről még nem történt intézkedés. Kétségtelen, hogy a főváros a saját halottjának tekinti és a temetésről maga gondoskodik. *Kabdebó* mindössze 52 éves volt. Építésznek indult és 1897-ben lépett a főváros szolgálatába.

Fontos feladatok a főváros közegészségügyi igazgatásában

Két sarkalatos tétel: a prevenció és a szocialhigiéna fokozása

Csordás Elemér tisztifőorvos nyilatkozata

A törvényhatóság multheti közgyülése Csordás Elemér dr. személyében a tisztifőorvosi hivatal élére új vezetőt állított. Csordás főorvost eddigi, hosszú működése alatt a városházán mindenütt komoly, ambiciózus, igen kiváló tisztviselőnek ismertek meg, aki ugyanolyan jó orvos is, mint amilyen kitűnő adminisztrátor. Az új főorvos működésétől az egészségügyi igazgatás fokozott javulását várja a főváros közönsége.

Csordás Elemér tisztifőorvos

hivatalba lépése alkalmával a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tisztifőorvosi hivatalnak jövőbeli tevékenységében különösen két generális elv érvényesítésére kell törekedni: Az egyik Amerikában született és onnan a nyugateurópai államok egészségügyi kultúrájába átültetett

prevenció elve.

Ez magában foglalja a fertőző betegségek elleni védekezéstől kezdve mindazon közegészségügyi ténykedések hosszú sarozatát, amelyek a betegségmegelőzésben kisebb, vagy nagyobb szerepet játszanak. Felbecsülhetetlen értékü lenne a jövő ezirányú munkálatainak kialakulásában, ha a hivatalos közegészségügyi hatóságok és a bármely vonatkozásban vett preventiv munkásságot kifejtő társadalmi és egyéb tényezők együttműködnének. Ezáltal a különböző tevékenységek eredményessége egyfelől fokozódnék, másfelől pedig elkerülhető lenne az itt-ott már ma is észlelhető parallelizmus, aminek elsősorban gazdasági értelemben lesz haszna.

Második követendő elv szerintem az, hogy a tisztifőorvosi hivatalban a sablonos hivatali munka helyett

a szocialhigiénia fokbztassék.

Ennek a széleskörü tevékenységnek egyik igen jelentős része: a gyár- és iparegészségügy, melyek az egészségügyi igazgatásnak mindeddig mostoha gyermekei voltak. Az orvosi munkásvédelem hivatása, hogy az ipari munkásság széles néprétegei számára kedvezőbb egészségügyi viszonyokat teremtsen, ami közvetlenül a főváros mai összlakossága, de még kifejezettebben a jövő generáció egészségügyi viszonyainak kedvezőbb kialakulásában fogja éreztetni hatását.

RENAULT
5 és 10 tonnás vontató traktorok; teherautók 1—3—5 tonna teherbirással raktáron
REIMAN
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán-jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat. Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és háziielefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

HERTMANN REZSŐ
Épület-, mü-, tüzhely és géplakatos. Villanyerőre berendezett műhely
Budapest, VII., Wesselényi-u. 58. Vörösmarty utcai oldalon
Telefon J. 34-48. Takarék-, kávéházi-, és tarmi-tüzhelyek raktáron

SCHRAMM JÓZSEF ÉPÜLETASZTALOS ÜZEME
Budapet, X., Óhegy-utca 41. Telefon: 124—46.

MÁJER GÁSPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: VII, Czobor-u. 14 Telefon: L. 972—31
Műhely: V, Koháry-u. 21 Telefon: T. 92—24

TOASÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

Budapest Székesfőváros Asványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 86—76.

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

Rekonstruálják és kibővítik a főváros közműveit és parkjait

Solty Lajos műszaki tanácsnok nyilatkozik a jövő terveiről

A főváros két műszaki osztálya élére új vezetők kerültek: *Kabdebó* Gyula és *Solty* Lajos tanácsnokok. *Kabdebó* Gyula tragikumáról *külön helyen* emlékezünk meg.

Solty Lajos tanácsnok,

az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetője, aki eddig is sikeresen oldotta meg azt a súlyos problémát, amely elé egy nagy, fejlődésben levő város egyre növekedő forgalma állítja műszaki főtisztviselőit, a következőkben fejtette ki nagyarányú, a főváros fejlődése ügyében döntő jelentőségű programmját:

— Igen nehéz még most nyilatkoznom, vagy programmot adnom, mert hiszen beosztásom még nem történt meg és mindennap várható a műszaki ügyosztályok új átcsoportosítása is. Így tulajdonképen még azt sem tudom, hogy mivel gyarapszik, esetleg mennyiben változik mostani munkaköröm. Ami általános programmomat illeti, ebben az új díszes állásban, amelyet a törvényhatóság bizalma rám ruházott, először is azt mondhatom, hogy szemközt függ az íróasztalommal elődöm, a nagytudású Fock Ede arcképe, azt szeretném, ha az ő munkáját ott folytathatnám, ahol ő korai elhúnytával abbahagyta. Az ő halhatatlan szellemét akarom tovább éleszteni a főváros műszaki adminisztrációjában.

— Az első feladat: fentartani a meglevőt. Sok év mulasztását kell pótolni, miközben erősen megnövekedtek az igények is. Ez nagy feladat és a jövő évi költségvetés-tervezetben az idei előirányzatot jelentékenyen fel szeretnénk emelni, mert hiszen köztudomású, hogy az építkezés munkája csak úgy haladhat előre, ha elegendő pénz áll rendelkezésre. A fentartó munka vonatkozik úgy az utakra, mint a csatornázásra. Az uccán, a járdán éli le a dolgozó ember életének jelentékeny részét, s ha a járda, a kocsiút, a burkolat rossz, a közönség szenvedi meg azt a legkeservesebben. A csatornázás hibáit nem lehet futólag észrevenni, csak időközönként jelentkeznek, egy-egy nagy zápor, árvíz, vagy ami a legveszedelmesebb, beomlás esetén. Elsősorban tehát arra törekszünk, hogy rendszeresen történjék a meglévő csatornázás karbantartása. Elkészültünk a főváros alatt elhúzodó csatornahálózat térképével, a nyilvántartás és felvételezési munkálatokkal. Hosszú időn át tulajdonképpen csak most tudtuk meg pontosan, hogy hol és milyen csatornák vonulnak Budapest alatt. Ezeknek a csatornáknak az organikus rendbentartása és fokozatos kibővítése a legközelebbi fontos teendők egyike. A kibővítés a meglévő csatornahálózat alapján csak bizonyos határokig lehetséges, de hogy azt a szükségletnek megfelelően teljesíthessük,

Solty Lajos

elsősorban új gyüjtőcsatornákat kell építenünk.

Legégetőbb a helyzet Kelenföldön, a Lágymányoson, ezért kezdtük el ott a főgyüjtőcsatornák megépítését, a Sárbogárdi-úton és a Horthy Miklós-úton. Ezután kerül a sor a budai dunaparti főgyüjtőcsatorna megépítésére, aminek elkészítése nemcsak egészségügyi, hanem árvízvédelmi szempontból is rendkívül nagy jelentőségű.

— Új utakat olyan nagy számban kellene építenünk,

hogy azok a rendszeres burkolási programm keretébe bele sem férnek. Szükségesnek tartanám, hogy az egykori húszmilliós burkolási programm mintájára most is egy nagyszabású, több évre szóló programmot készítsünk, amelynek fedezete egy külön burkolási kölcsönből volna lehetséges.

Meg kell építenünk a tabáni út- és csatornahálózatot is,

hogy ott az építkezés mielőbb megindítható legyen. Rendezni kell a szomszédos községek és városok határával érintkező útvonalak fentartási költségeit is, mert nem lehet kívánni, hogy ezeknek az útvonalaknak a fentartási terheit egyedül a főváros viselje, amikor ezen útvonalak főképen és elsősorban a környék lakosságának érdekeit szolgálják. Az új utak építésénél és fentartásánál az a szempont vezet bennünket, hogy azok a modern közlekedés igényeit kielégíthessék. Itt utalok a főváros nagyszabású autóbusz közlekedési programmjára s a vele szükségessé váló útvonalakra, általában a gépkocsi-közlekedés igényeire. Ezzel a közegészségügynek is akarunk szolgálni, mert pormentes utakat készítünk.

— Nagyon sok kívánság hangzik el **az utak fásítása**

érdekében is. Ez azonban nem könnyű probléma, mert fasorokat csak megfelelő széles uccákban lehet ültetni, jóllehet, mi e tekintetben sokkal inkább engedékenyebbek vagyunk, mint a külföldi műszaki hatóságok. A belterület alig pár méter széles uccáiban fasorokat ültetni nem lehet. Itt a városrendezési törekvéseknek kell előtérbe nyomulni, és új útvonalak nyitásával a fásítási programmot is meg lehet valósítani. A fővárosi parkokat, ligeteket legnagyobbrészben rendbehoztunk, a forradalmak nyomait eltüntettük.

Tervbe van véve azonban még sok új sétatér létesítése is,

mert terekben nagyon szegény a mi fővárosunk. Az új sétatereket főleg gyermekjátszóterekkel kapcsolatban kívánjuk megvalósítani.

Feltétlenül szükségesnek tartom a burkolási és csatornázási szabályrendelet módosítását.

Főleg a magánosoknak kell nagyobb könnyítéseket tenni azokon a területeken, ahova az új közműveket lefektetjük, hogy ezáltal az építkezési lehetőséget, az építkezési kedvet minél nagyobb mértékben fokozzuk.

VÁGÓ M. MÁRTON vízvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és díszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

Gummi-lemezek, Gummi-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és műszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készít mindennemű ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vízvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

Király Lajos
épület- és műlakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

SZEKÉR GYULA
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Kérje mindenütt a SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT
Napi 30.000 liter teljesítőképességű, legmodernebb berendezésű nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

HUTTERER és KÓSA
épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden színben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és építkezések tervezése és kivitele. Költségvetés díjmentes.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

GOLDBERGER és RÓNAI
okleveL gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és díszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező. Autogeiser javitásokban specialista.

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom építési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

Schmelhegger Nándor cégtulajdonos: Sallay Nándor
lakatos vállalkozó Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
építési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépítés, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágitási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, szinpadi hatásvilágitások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

Elkészült a főváros nagyszabásu iskolaépítési programmja

A tervbevett építkezések összesen 154 milliárd koronába kerülnek

Dr. *Purébl* Győző tanácsnok most készítette el az új iskolaépítési programmot, amelyet a közoktatási bizottság hozzájárulása után rövidesen a tanács elé fog terjeszteni. Az iskolaépítési programm első részletében az idén több emeletráépítés történt, így a Diana-úti elemi iskolában, a kiskorona-uccai polgári iskolában, az őrnagyuccai elemi iskolában, a Hernád uccai elemi iskolában, végül a szigetuccai és a Szemere uccai elemi iskolákban.

Ezek a munkálatok 15 milliárd korona költséget igényeltek és velük a főváros iskolái 56 tanteremmel szaporodtak.

Az építkezési programm folytatásaképpen ez év végéig befejezik a szigetuccai elemi iskola kibővítését, ahova a Vilmos császár-úti női iparostanonc-iskola fog beköltözni, az őrnagyuccait, ahol az elemi iskola számára építenek emeletet, Diana-úti iskolába a vadászuccai polgári leányiskola fog beköltözni, a Hernád uccai kibővített iskolában pedig a Damjanich uccai polgári iskola kap helyet.

A jövő évi iskolaépítési programm legsürgősebb feladatainak elvégzéséhez a II. ügyosztály költségvetése szerint 154 milliárd koronára van szükség, amelyből 34 milliárd korona óvodaépítésre, 68 milliárd korona elemi iskolákra, 52 milliárd korona pedig új polgári iskolák építésére jut.

Ezek a sürgős új építkezések a következők lesznek: A Fehérvári-úti polgári leányiskola közelében új polgári fiúiskola épül 10 milliárd korona költséggel, a Lenke-úton új elemi iskola és óvoda épül 10 milliárd korona költséggel, ugyancsak új elemi iskolát és óvodát építenek a Bécsi-úton és a Római-fürdőtelepen 10—10 milliárd korona költséggel. A Pannonia uccai elemi iskolát 5 milliárd koronás költséggel kibővítik, nemkülönben a Hungária-úti elemi iskolát, ahol polgári leányiskola számára építenek helyiségeket, 10 milliárd koronás költséggel. A Práter uccában új polgári fiúiskola épül 12 milliárd koronáért, a Karpfenstein uccai elemi és polgári iskola és az óvoda ugyancsak új épületet kapnak, 12 milliárd korona költséggel. A ferencvárosi Vásártéren 15 milliárd koronáért új polgári iskolát és elemit építenek, a kőbányai Szent László-téri elemi iskolát pedig 5 milliárd koronás költséggel kibővítik. A X. kerületi szigetuccai polgári iskola számára új épületet terveznek a Rottenbiller-kertben, amely 10 milliárd koronába kerül. Kibővítik a százados-uccai polgári iskolát, ugyancsak 10 milliárd koronával, nemkülönben a X., Rákosfalvai templomtéri iskola is új emelettel bővül, amely utóbbi építkezés 4 milliárd koronájába kerül a fővárosnak. Végül a Hernád uccai iskolában kétmilliárd koronás költséggel tornatermet építenek.

Az új iskolákhoz szükséges telkek megvásárlására 5 milliárd koronát irányoztak elő.

Új óvodákat építenek az I. ker., Labanc-úton, ahol napközi otthon is létesül, végleges épületbe helyezik át a Hidegkúti-úti óvodát, ahol erre a célra 5 milliárd korona költséggel az iskolát is kibővítik. Hasonlóképpen kibővítik a Gergely uccai és a Maglódi-úti óvodákat is, amelyeknek átépítése összesen 4 milliárd korona kiadással jár.

A nagyszabású iskolaépítési programm felett az egyik legközelebbi közgyűlés fog véglegesen dönteni.

Az Erzsébet Szeretetház új rendelőorvosa. A főváros tanácsa az Erzsébet Szeretetház kórházához, dr. Hedry Endre műtőorvost, aki a budapesti orvostársadalomnak egyik elismert tekintélyű tagja, rendelőorvossá nevezte ki.

Kövezőmesterek a városházán. A budapesti kövező-ipartársulat Schäffer Károly vezetésével küldöttségileg jelent meg a városházán. A küldöttség Solty Lajos műszaki tanácsnokot kereste fel, akit melegen üdvözölt abból az alkalomból, hogy a törvényhatósági bizottság tanácsnokká választotta meg. Kérte a küldöttség a tanácsnokot, hogy ezt a régi, tisztes patricius ipart továbbra is azzal a szeretettel és megértéssel kezelje, mint azt hosszú közéleti pályáján eddig is tette. Solty tanácsnok kijelentette, hogy működésében változatlanul a főváros érdeke és az ipar szeretete fogja vezetni.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

A kőbányai homok-szőlőtelep beépítése. A kőbányai homok-szőlőtelep parcellázásáról és beépítéséről tart szerdán, november 10-én, délután 6 órakor előadást Freund Dezső műépítész a kőbányai Kaszinóban (X, Tüzér ucca 13). Az előadás iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Jó kávé — jó egészség. Amint halljuk, a Meinl-cég fióküzleteiben sorozatos kávépróbafőzést tart. E hírneves cég nem hangzatos reklámmal, hanem árúinak kitünő minőségével akarja bizonyítani, hogy cikkei páratlanok.

Műbútor **LAPIDES** Irodaberendezés
Alap.: 1885.
Rózsa u. 72.
Állandó bútorkiállítás egyszerű lakberendezésekből is.

KAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

BRENNER SÁNDOR
ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Telefon: 122-08.
Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Alapíttatott 1892
özv. **CZIER GUSZTÁVNÉ**
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50.
Budapest, VIII., József-körút 55.

HELLENBRAND JÁNOS
ÁCSMESTER
Budapest, Egressy-út 27. sz.
Telefon József 92-70.

VOZARY PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37. TELEFON: J. 73-34.
Villamos világítási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Dynamók és motorok javítását tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

Események

Sárika. Sárikát polgári néven *Klein* Sárinak hívják és pedig arról volt nevezetes, hogy *Berczel* Jenő tanácsnok mellett a titkárnői teendőket páratlan lelkiismeretességgel, szorgalommal és ügyességgel végezte. Városatyák és ujságírók mindig megegyeztek abban, hogy Sárika előzékenysége, ötletessége és kedvessége páriát ritkitja a városházán. A szerdai választási napon azonban, amikor Berczel Jenő is belekerült a választási küzdelembe, a hűségnek és hősiességnek olyan tanujelét adta Sárika, hogy a női lélek eme nagyszerű megnyilatkozása előtt viharedzett öreg városatyák szemébe is a meghatottság könnye jelent meg. Egy csapásra a városháza Jean d'Arc-ja lett Sárikából. Nehéz és válságos pillanatok voltak, amikor egy szerencsétlen párthatározat révén Berczel tanácsnok megválasztása veszedelembe került. *A demokratikus blokk úgy vélte, hogy Berczel Jenőt úgyis megválasztják, és Berczel árnyékában még fiatal, friss erőket is bejuttathatnak a tanácsba.* A számítás azonban rossz volt, a blokk-egyszeregy csődöt mondott. Sárikának azonban élesebb szeme volt, mint a blokk korifeusainak, hamarosan észrevette a veszedelmet és megfújta a riadót. Akik látták ennek a hőslelkű leánynak küzdelmét, soha nem fogják elfelejteni. Annyi bizonyos, hogy a blokk vezetősége által elkövetett végzetes hiba kikoszörülésében Sárikának mulhatatlan érdemei vannak. Éppen ezért tisztelettel ajánljuk, hogyha hatalmas pártvezérek nem bíznának teliesen a saját matematikai tudásukban, vagy ha a lelkesedésükből hiányzik valami, forduljanak bizalommal Sárikához, aki az egyszeregyet is kitünően tudja és a szive is tökéletesen a helyén van.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

Két hónap alatt elkészül a Gellért-fürdő artézikútja. Beszámoltunk arról, hogy a nyár folyamán Becsey Antal bizottsági tag, főmérnök tervei nyomán a Gellért-fürdő mellett egy mélyfurású kút készítését kezdték el, hogy a földből előtörő természetes forróvízzel fűtsék a fürdő- és a szállóépület helyiségeit. A fúrási munkálatokkal kapcsolatban pénteken a Gellért-szállóban ankét volt, amelyen dr. Berczel Jenő tanácsnok, Becsey Antal, Bánlaky Géza, a Gellért-gyógyszálló- és fürdő ügyvezető-igazgatója, Schafarzik műegyetemi tanár és Pállfy, a bányakapitányság főgeológusa, ellenőrző szakértők és a fúrási vállalkozó Zsigmondy Béla cég részéről Grünfeld Gyula és Bauer Árpád mérnökök voltak jelen. Az értekezlet megállapította, hogy Becsey számításai ezideig a legpontosabban beváltak, amely szerint Budapest alatt óriási forróvíz-medencének kell lennie, amelynek feltárása mérhetetlen gazdasági perspektivát nyit meg. A munkálatokról a Zsigmondy cégnél érdeklődésünkre a következő felvilágosítást adták:

— Ötven méter mélyen fúrunk és a feltörő víz már 46 hőfokú. Nagyban akadályozta a fúrást az a nagykeménységű szarúkő-réteg, amelyet át kellett törni. Most újra dolomitrétegben dolgozunk. Az ankét az eddigi eredményt nagy megelégedéssel vette tudomásul, és úgy határozott, hogy a fúrást folytatják. Még legalább 10—15 méterre, 60 méter mélységig hatolunk le, illetve addig, amíg 60—70 fokos vizet kapunk. Előreláthatólag két hónap alatt elkészül a Gellért-fürdő forróvizű kútja és megszünnek a szálloda és fürdő széngondjai, úgyhogy a fúrási költségek rövid idő alatt teljesen amortizálódnak.

Alapíttatott 1849 **Betonépítő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Új aszfaltozási módszerekkel próbálkozik a főváros. A Fővárosi Hirlap már többször megemlékezett arról a nagyarányú munkáról, amellyel a főváros rendbe akarja hozatni a leromlott uccakövezeteket. Most azután új aszfaltozási módszerekkel kísérleteznek, amennyiben a tanács csütörtöki ülésén két külföldi vállalatnak adott megbízást, hogy nálunk eddig ismeretlen, de külföldön kiválóan bevált anyagukkal csináljanak próbaburkolásokat. Az egyik ilyen vállalat a Trinidad Olaj és Aszfalt r. t., amely az úgynevezett Collas-anyaggal fogja beburkolni az Alkotás uccát. Akik ezt az anyagot ismerik, nagy reménnyel beszélnek róla. Hasonlóképpen nagy reményeket fűznek az úgynevezett Vialit-anyaghoz, amellyel a burkolást a Rajnavidéki Beneli aszfaltművek végzik. A tanács a Rajnavidékit bízta meg, hogy a Hungária-körút egyrészén próbálja ki a Vialit-anyagot

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Pártalakítás Pestszentlőrincen. Pestszentlőrinc községben október hó 30-án megtartott alakuló gyűlésen elhatározták, hogy megalakítják a Polgári Egység Pártját. Az előkészítő munkálatok elvégzésére héttagú bizottságot küldtek ki azzal az utasítással, hogy két héten belül végezze el a szükséges formaságokat és az ugyancsak két hét mulva megtartandó nagygyűlésnek tegyen jelentést. Az ülésen felszólaltak Payr Hugó, a párt országos főtitkára, Zöld Sándor ny. igazgató, Madács Albert, Pécsi József és dr. Hortobágyi.

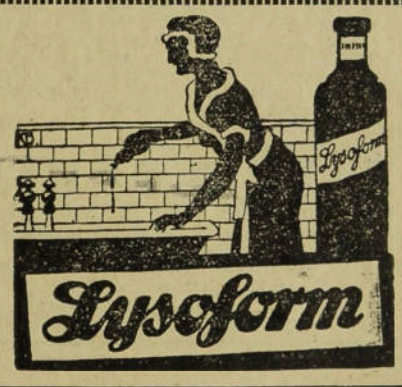

Lysoform

Minden építési vállalkozás! **Létraállvány kölcsönzése**
Minden építőanyag eladása és építőhelyre szállítása vagón- és tuvartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda VIII., Illés-utca 30

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Hieronymi-út rendezési munkálatait Ámon Antal és Fia cég kapta 84 millió K-ért.

A Visegrádi ucca egy részének csatornajavítási munkálatait Ámon Antal és Fia cég kapta 44 millió koronáért.

135.006/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a Szent Lázló-járványkórház főzőkonyhájának kibővítésével kapcsolatosan szükséges föld- és kőmíves-, elhelyező-munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 október 26-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a középítési ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták Schubert Gyula főmérnöknél Központi Városháza III. emelet 308. ajtó alatt megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. emelet 372.)

Az ajánlatok **1926 november 10-én (szerda) délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott délelőtt 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1926 október 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: **II., BR. LIPTAY UCCA 10**
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: **II., ZSIGMOND UCCA 9**
(Margit-hid mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

KOZMA PÁL
ácsmester és építőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhívó: J. 96-21

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhívó: József 14—91

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készít és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

Oláh József
épület- díszműbádogos és vízműberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—59

ASBESTIT hézagtalan asbest-padló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119—95

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRÚT 22.
TELEFON: 103—47.

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világítási, jelző és telefonberendezések építése és javítása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37. Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszínház utca 23. Telefon: József 9—64.

SZÉKELY LAJOS
épület- és díszműbádogos,
légzesz-, vízvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ES GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Morzál István
Budapest, X., Aszta os Sándor utca 7. sz.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és útépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: útépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés díjmentes

MAYER OTTÓ épület és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás-, szivattyú- és gőzfütések berendezési telepe.
Telefon: József 60-70. **Budapest, VII., Hársfa ucca 10/c**

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

BERKES JENŐ mű- és épületlakatos
Budapest, IV., Piarista-u. 8. Telefon: 71—34.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Telefon: J. 95-78 **HLATKY JÓZSEF**
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ. Telefon: József 1—00.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és díszműbádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

SZŐKE JÓZSEF
Épület- és műbútor asztalosmester
Az 1925. évi kézműipari tárlaton ezüst éremmel kitüntetve.
Műhely: **Budapest, VII., Őrnagy-u. 3.** Telefon 89-45.

HAHN IGNÁC
MŰÉPÍTŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZÍTŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEM
BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ▪ TELEFON 138—38.

Zuzan Béla Budapest
díszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges butorokat. —

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

MATHAUZER ÁRPÁD Budapest, IX., Üllői-út 115b
Épület- és butorasztalos üzeme Bejárat: Ernő-utca 36.
Hivótelefon József 145—67.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. november 17. — 46. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-ucca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Bethlen Budapestje

robusztus erővel, frissen, tele életkedvvel és reménységgel kezd megmozdulni. Ennek a városnak sokat szenvedett polgársága emésztő lázakat élt át és rázott le magáról. A megpróbáltatások kíméletlen erővel gyötörték az országot, de a legtöbbet ez a város szenvedett. Minden eltévelyedésnek, minden veszedelemnek és minden borzalomnak ez a város volt a centruma és ez az oka, hogy a történetíró nem fog csodálkozni, ha majd azt kell megörökíteni, hogy a lázakban elcsigázott város a szokottnál és a kelleténél tovább tévelygett a szélsőségek útvesztőjében. Az inga itt hatványozottan nagyobb erővel lendült jobbra is, meg balra is, mint az ország bármely részében. Kisdiákos ismeretekkel is tudni kell, hogy az az inga áll meg később, amelyet nagyobb erő taszított. Érezzük, tudjuk és valljuk, hogy a megcsonkított magyar föld leginkább megpróbált része, a magyar metropolis, lelki kínjai szünőben vannak, teste fölépül, józan nyugalma helyreáll. *A szélsőségek városából, amelyet majd egy évtizedre borított el az ellentétes irányból ütköző érzelmek hullámjárása, Bethlen István Budapestje lesz.*

Gróf *Bethlen* Istvánról tudja Budapest, hogy már életében odakerült a magyar történelem legnagyobb államférfiainak sorába. A magyar politika seregestől vetett már felszínre hatalmas egyéniségeket, rendkívüli elméket, önzetlen, nagylelkű hazafiakat; de nagyobb, megfejthetetlenebb problémák elé még a magyar sors nem állított államférfiút, mint amilyenekkel gróf *Bethlen* Istvánnak kellett megküzdenie. A történelem végzetszerűen kegyetlen vasvillával dobálta össze ennek az országnak egész létét. Véres lendületek, tragikus rendszertelenségek, síralmas szétesések sodorták az enyészet útjára. A katasztrofális össze-visszaságot, a nemzetet megfojtással fenyegető végzetcsomót kibogozni apostolibb feladat volt, mint a semmiből valamit teremteni. A romok alatt már alig pihegtek a tüdők, alig mozdultak a szívek és alig pislogtak az élettüzek. *Bethlen István takaritotta el a romokat, ő oldotta meg a fojtogató végzetcsomókat, ő adta meg az élet hitét, hogy azután nekikezdhessen a lábbadozó nemzet segitségével az újjáépitésnek. Budapest feküdt legmélyebben a romok alatt, Budapest szive vert már a legelhalóban és Budapest tüdeje pihegett a legfájóbban. Ebből az aléltságból reményt, életet, munkát varázsolni: csak emberfeletti akarással lehetett. Bethlennek mindez sikerült és Budapest népe most hálával köteles fizetni ezért az apostoli munkáért.*

Gróf *Bethlen* István művésze a munkának. Homlokán sohasem láttunk verejtékcsöppeket, izmainak feszültségét nem vitte a fórumra és ajkát nem hagyta el soha panaszba burkolt dicsekvés. Szinte észrevétlenül, láthatatlanul végzett szizifuszi munkát. *Az ország és annak fővárosa csak lassan ébredt arra a tudatra, hogy amig mások öblös szájjal szónokoltak, gyülölködve kritizáltak és meddő jelszavak rikító zenéjére vad táncot jártak, addig Bethlen István elvégezte az országmentés munkáját.* Most odaáll Budapest népe elé, amely tagjaiban új erőt, lelkében új munkakedvet érez és megmutatja a jövendő útjait. Amikor elindult, csak a személyének, multjának, zsenialitásának szóló meztelen bizalom követhette. Hiszen abban a halálos kipusztultságban, ahol ő munkába fogott, nem akadt egy csákány, egy kapa még arra sem, hogy a törmelékeket széthanyhassa. Még a munkának eszközeit is magának kellett megteremtenie. Időbe telt, amíg a tömegek feleszméltek és megismerték Bethlen útját. Ma, amikor Budapest népe előtt ismerteti programmját, nyugodtan értelmezheti a most közelgő választást úgy, mint III. Napoleon értelmezte a francia népszavazást: „Ezzel a választással elhárítjátok a forradalom fenyegetődzését, biztos alapot adtok a rendnek és szabadságnak".

Budapest polgársága abban a tudatban sereglik gróf *Bethlen* István zászlaja alá, hogy ennek a nagy államférfiúnak a magyar történelemben is szinte páratlanul álló missziója tulajdonképpen most tér az igazi fejlődés útjára. Eddig biztositotta az alkotások lehetőségét, alapot adott a rendnek és megszilárditotta azt úgy, hogy az fundamentuma lehet a visszatérő nagyszerű magyar szabadságjogoknak. Ez a város többé nem vakítható el jelszavak káprázatával, álmodozások csábításával. *Bethlen István volt a nagy tanitómester, aki megtanitotta a szivárványok után futó kamaszvárost a reális élet, fénytelen, de nyugodt és lázmentes eredményeinek megbecsülésére.* A nagy tanítómester átalakította Budapest lelkét anélkül, hogy ezt Budapest észrevette volna. Csak ma, amikor Budapest polgárságának vizsgálódó szemmel kell belenézni a saját lelkiismeretének tükrébe, csak most veszi észre ez a város, hogy lehullottak régi, hamis ideáljai és szilárd, nyugodt, biztos lépteikkel követi az új vezért, gróf *Bethlen* Istvánt. Csak most veszi észre ennek a városnak lakossága, hogy mint formálódott át lelke a reális élet, az alkotó munka akarásának irányában. *Bethlen hatalmas munkájának pionirjai Budapesten Ripka Ferenc és Kállay Tibor voltak,* akik nem tettek egyebet, csak példának álltak oda Budapest polgársága elé, amely mohón tanulta el tőlük a józan polgári gondolkodást és a becsületes, a feltűnéstől irtózó polgári munkát. *Budapest polgárságának bizalma Ripka Ferencen és Kállay Tiboron át árad ma gróf Bethlen István felé.*

Bud János pénzügyminiszter nagyhatású parlamenti beszéde

a házadó mérsékléséről és annak mentességéről, a tatarozási kedvezményről, a főváros túlmagas pótadójáról, a költségvetés ellenőrzéséről és a községi üzemek hivatásáról

A pénzügyminiszter nem avatkozik az autonomia hatáskörébe, de három évig pénzügyi ellenőrzést akar gyakorolni

Bud János pénzügyminiszter az elmult héten nagyszabású beszédet mondott a nemzetgyülésen és ebben a beszédben sorra foglalkozott a legaktuálisabb pénzügyi és adókérdésekkel. Budapest székesfővárosról is megemlékezett ebben a beszédében és azok a szavai, amelyekkel a főváros gazdálkodását illette, nagy érdeklődést keltettek a törvényhatósági bizottsági tagok sorában. A napilapoknak nem volt módjában a pénzügyminiszter beszédének a fővárost érintő passzusait egész terjedelmében közölni és ezért a *Fővárosi Hirlap* vállalja azt a szolgálattételt, hogy a pénzügyminiszter beszédének Budapest lakosságát érdeklő részeit szószerint való szövegében közli. A pénzügyminiszter már, amikor a házadóról beszélt, mondott Budapestet érdeklő dolgokat. Beszédének ez a része így hangzott:

— Ami a városokat illeti, bizonyos mérséklésekről ott is kell gondoskodni. Budapest székesfővárost illetően az adótétel a házbérnek 24 százaléka, a vidéki városokban pedig 20 százaléka. E tekintetben is le kell vonni a következtetést, mert túltengenek ezek az adótételek is.

Ezért a házbérek bizonyos mérséklését tervezzük, a székesfővárosban 24 százalékról húszra, a vidéken pedig 20 százalékról tizennyolcra akarjuk leszállitani.

Ilyenformán a városokban való adócsökkentés hétmilliót jelent a következő költségvetési évben. Természetesen a következő években abban az arányban, amint emelkednek a lakbérek, a házadóbevételek is emelkedni fognak, tehát ez a százalékos leszállítás meg fogja hozni a maga kiegyenlítő hatását. A házadóval kapcsolatban

rá akarok térni a házadómentességre is.

Az 1922-es törvény a házadómentességet korlátozza. Lehet erről vitatkozni és ha normális viszonyok volnának, én is azt az álláspontot foglalnám el, hogy végeredményben helyes volna egy ilyen törvény fentartása. Ma azonban, amikor mégis a gazdasági élet szempontjából is *minden erővel azon kell lenni, hogy az épitkezést előmozditsuk,* nem tartanám helyesnek ennek a törvénynek ebben a formában való fentartását.

Visszatérni, illetőleg közeledni akarok a háború előtti rendelkezéshez és megadni kivánnám a háború előtti adómentességet.

De még egy további intézkedést is akarok e tekintetben fentartani és pedig azt, hogy

harminc évig nem állitom vissza a háború előtti állapotot,

hanem azok, akik 30 évig épitenek, meg fogják kapni az adómentességet az összes közterhek szempontjából is. Ezzel, mint hatalmas tényezővel járulok hozzá az épitkezések fellendüléséhez úgy a városokban, mint a falvakban. Ezzel kapcsolatban rá akarok mutatni arra, hogy

a tatarozási kedvezményeket még egy évig fenn akarom tartani.

De már most kijelentem, hogy *ennél továbbmenőleg a tatarozási kedvezményt megadni nem akarom,* mert már akkor a bérek olyan színvonalat fognak elérni, hogy a tatarozás azokból is eszközölhető lesz.

A pénzügyminiszter beszédének az a része, amely *Budapest székesfőváros adminisztrációját érinti,* szószerint való szövegében a következő:

— Méltóztassék megengedni, hogy egy kissé részletesebben foglalkozzam a helyhatóságok, autonómiák büdzséjének kérdésével. Azt hiszem, hogy amikor az állam az állami pénzügyek, az államháztartás rendezését határozta el és ezt óriási erőfeszítésekkel meg is oldotta, a kérdésnek tulajdonképpen csak az egyik oldala nyert megoldást. A kormánynak ezt a kérdést erre a másik oldalra nézve is meg kell oldania. Ha a mai helyzetet nézem, egész őszintén meg kell állapítanom, hogy azokat az elveket, azokat a takarékossági szempontokat, amelyeket az állam követ, nem látom más köztestületeknél érvényesülni, sőt az ellenkezője mutatkozik. Szintén az infláció egyik hatása, hogy a köztestületek nem mérlegelik eléggé az adózók teherbíró képességét, s a multban sem tették eléggé mérlegelés tárgyává. De nemcsak nálunk történt ez, mert ha a külföldet figyelem, ott is ez a helyzet szignatúrája. A külföldön is hasonló irányban látunk jelenségeket.

Nem akarok az autonómiák hatáskörébe belenyúlni, azonban meg kell mindenkinek értenie, hogy hiábavaló az egyik oldalon a terhek csökkentése, ha a másik oldalon meggondolatlanul történik a költekezés.

Végeredményben az adózó *polgárság* szempontjából teljesen közömbös, hogy hová kell fizetnie, csak az a fontos, hogy *mennyit kell adóznia?* Méltóztassék megnézni Budapestet. Egészen

határozottan merem állitani, hogy itt túlmagas a pótadó, mert nagyon sok tételt lehetne a költségvetésből törölni.

Ugyanezt találom a vármegyéknél, a törvényható-

sági és rendezett tanácsú városoknál, sőt maguknál a községeknél is. Megértem azokat a törekvéseket, melyek különböző célok megoldására törekesznek, azonban *tartsák szem előtt az ország gazdasági erejét és számoljanak azzal, hogy nem azt az időt éljük, amikor minden kérdést meg kell oldani.* Ha tudtunk várni problémákkal hosszú időn át, *várjunk a jövőben is a nem égető problémák megoldásával.* Ha azt látom, hogy bizonyos pazarlások történnek — egész nyiltan megmondom — milyen differenciák vannak *például az egyes autonómiák és az állam tisztviselőinek illetményei között, úgy nem tartom indokoltnak, hogy az önkormányzatok nagyobb kiadásokat teljesitenek e téren.* Egyébként látom azt is, hogy sokszor *olyan célokat oldanak meg, melyek nem okvetlen szükségesek.* Hogy hogyan történjék az üzemvitel, ez szintén olyan kérdés, amely megoldásra vár, mert *különben igazi rendet teremteni nem lehet.* Az autonómiák hatáskörét fenn kívánjuk tartani és nem akarunk olyan változásokat, hogy az ellenőrzés teljesen az állam kezébe menjen át, de

kell, hogy a pénzügyminiszter jobban beleláson az autonómiák gazdálkodásába.

Azt hiszem, csak az a pénzügyminiszter, *aki ezeket látja,* képes arra, hogy összhangot tudjon teremteni az állam és egyéb köztestületek közszolgáltatásában. Én nem tervezek hosszú időre szóló intézkedést, mert

az autonómiák költségvetésének ellenőrzését csak három évre tervezem.

Ezt az időszakot gondolom olyannak, amely időalatt lehetséges ennek a kérdésnek egészséges megoldása. Mindenre ki kell terjednie ennek az ellenőrzésnek és itt *speciálisan a kommunális üzemeket értem,* amelyekben az idők folyamán bizonyos elváltozás következett be. Az üzemek közszükségletet kell, hogy kielégítsenek, a bevételek pedig arra kell, hogy szolgáljanak, hogy *a népességet a másik oldalon a teherviselés alól mentesitsék.* Helyes irányba kell tehát terelni ezt a kérdést is. Amellett, hogy erre szükség van, azt is akarjuk, hogy állandó ellenőrzés alá vegyük az egyes ilyen köztestületeket. Meg vagyok győződve arról, hogy ezek az intézkedések jórészt nem lesznek szükségesek, hogy meg fogja érteni mindenki, mennyire közérdek e kérdések helyes rendezése, mert csak ez az egyetlen út, amellyel ismét a másik oldalon a köztestületek terheit lényegesen lehet és fogják csökkenteni.

Nem alszik a blokk, csak — meghalt

A szocialdemokraták nem biznak többé a baloldali polgári pártok fegyverbarátságában

Ami előrelátható volt, a városháza balodali pártjai pénteken, esti ülésükön feloldották a választási blokkot. A blokk kebelében már a polgármesterválasztás után erős ellentétek mutatkoztak, de fokozódott ez az alpolgármesterválasztás alkalmával és betetőződött a tanácsnokválasztásnál. A tanácsnokválasztás után a blokk ülést tartott, amikor forma szerint elintézték maguk között az ügyet, de már ekkor mindenki, még a blokkon kívül lévők is, nagyon jól tudták, hogy az azonnali szétválással csak a botrányt nem akarják növelni. A forma kedvéért tehát együtt maradtak egy ideig, de ez az idő feltétlenül rövidebb volt, mint amilyennek a kívülállók hitték. A blokk intézőbizottsága — a kiadott kommüniké szerint — az egységes pártok előzetes határozata alapján egyhangúlag elfogadott határozatában megállapította, hogy a *Nemzeti Demokrata Párt,* a *Magyarországi Szocialdemokrata Párt,* az *Országos Kossuth Párt,* a *Kispolgárok Városi Pártja,* valamint a *liberális polgároknak külön pártba nem tömörült csoportja* a mult évi májusi községi választások előtt létesitett kapcsolatuk fenntartását a jövőre nézve nem tartja indokoltnak. Kimondták egyben azt is, hogy a szétváló pártok legélesebb ellenzéki álláspontra helyezkednek és hogy a városháza baloldali pártjai, ha nincsenek is szervezeti kapcsolatban egymással, mindazokban a kérdésekben, amelyekben programmjuk találkozása az együttműködést lehetővé teszi, küzdelmüket tovább folytatják.

Természetesen mindez megint csak formalitás és a baloldali blokk, úgylátszik, az egyes pártok számára a szétválást akarta biztositani. Egyben pedig ezek a szépitő határozatok azt akarják feltüntetni, hogy a városházi politikában a közeljövőben változás nem várható. Akik azonban komolyan és objektiven nézik az eseményeket, kénytelenek megállapitani, hogy a blokk feloszlása eklatáns bizonyitéka annak a régen elismert tételnek és igazságnak, hogy a polgári pártoknak a szocialdemokrata párttal való tartós együttműködése a lehetetlenség birodalmába tartozik. Nem mondjuk azt, hogy máról holnapra észlelhető lesz a városi politikában az eltolódás, de egészen bizonyos, hogy végeredményben ezzel a szétválással megadódott a városházi erőviszonyok egészségesebb kialakulásának lehetősége. Az idők és a természetes fejlődés mindinkább ki fogja mélyiteni a szakadékot a polgári és a szocialdemokrata politika között. Az osztályérdekeket képviselő szocialdemokrácia, ha nem tudott karöltve haladni a baloldali polgári pártokkal, kétségkivül párhuzamos úton sem fog vele haladni tudni. Egyébként is mind erősebb lesz a városházi pártok között az a hangulat, hogy a polgári politika képviselőinek szorosabban egymás mellett kell majd haladniok. Vannak, akik azt hangoztatták, hogy a baloldali blokk bomlása félőssé teszi, hogy felül fog kerekedni a városházáról már számüzött reakció. Meg kell állapitani azonban, hogy azt a reakciót, amely tényleg volt, nem a blokk tette lehetetlenné. Lehetetlenné tette az a mérsékelt politikamentes irányzat, amely sikeresen küzdött meg és tompitotta le a mindkét oldalon virágzott szélsőséges törekvéseket. De halálra itélték a reakciós törekvéseket maguk azok a férfiak is, akiket az események annak a tábornak az élére emeltek, amely tábor a kommunizmus után való idők hangulatában született meg.

Nincs tehát semmi veszedelem a város közügyeire nézve abban, ha a baloldali blokk megszünt. Sőt minden valószinüsége megvan annak, hogy rövidesen még egészségesebb irányba fog terelődni a városházi politika.

INTERNATIONAL
az ideális **egy tonnás teherautomobil**
olcsó, gyors, megbizható, minimális üzemköltség.
Speciális autobuszalvázak.
I, I½, 2 tonnás gyorsjáratu és 2, 3, 4, 5 tonnás lassujáratu teherautomobilok.
Kedvező fizetési feltételek. Kedvező fizetési feltételek.
Vezérképviselet és lerakat:
Székely Garage, *Budapest, VIII., Práter-u. 44/b. Telefon: J. 54—08.*

Prokopovits Lajos mű- és érczöntődéje **BUDAPEST, VIII.,** **Baross-utca 106.** :: Telefonhivó: J. 32—24.
ELVÁLLAL: fémrudakat és perselyeket minden nagyságban, fém, sárgaréz, vörösréz, horgany, aluminium stb. stb.
Leggyorsabb és pontos kiszolgálás.

Müller Rezső
asztalosáru gyára
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 31. SZ.
Telefon: J. 81—58

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA **PÉCS**
Orgona- és harmóniumgyár r.-t.
Készit új orgonákat művészi kivitelben. Pneumatikus átépitések. Mindennemü javitások. Uj homlokzat sipok. Tisztitás, hangolás, orgonák karbantartása. Harmóniumok részletre 2,800.000 K feljebb.
Budapesti iroda: IV., Semmelweis-u. 10. Telefon: 139-34.
1000 uj orgona. 60 éves múlt.

SCHEIDT ANTAL asztalosmunkák üzeme
Budapest, VII., Utász ucca 6. Telefon: J. 39-30

Schaffer Antal
kövező-mester, út- és - betonépitési vállalkozó -
II. ker., Biai ucca 21
Telefon: **91—14.** szám.

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

VARJAS GYULA
ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Óriás ucca 42. sz.
TELEFON: JÓZSEF 46—37.

BUDAPESTI KŐGYAR (HÄMMERLE)
Tel.: L. 906-37. Budapest, V., Visegrádi-u. 65.
Speciálisan mükövel foglalkozó üzem
Hasonló céggel össze nem téveszthető!!

„VESTA“ villamossági r.-t. Budapest, Hársfa-u. 16, Dohány-u. 80.
Szerel önálló telepeket, erőátviteli és villamossági berendezéseket
Villanyszerelési vállalat Elektrótechnikai cikkek gyártása

TALBOT 4 és 6 hengeres **HUPMOBILE** 6 és 8 hengeres
automobilok
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UCCA 7.
(Hitelbank-palota)

MEINL
UJTERMÉSÜ
TEA
„Liang“ keverék
legfinomabb Pecco-virágu, illatos kinai keverék, enyhe aromával. Keverék hozzáértőknek!
1/8 font **K 20.000**

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

JÓNÁS ALBERT
vizvezeték, csatornázás, központi fütés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: József 28—02.

STERN és ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FÚTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: **VI., Nagymező-u. 51**
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános müszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

SCHULLER JÓZSEF Központi fütés, vizvezeték-berendezési vállalata
Budapest, VI., Gr. Zichy Jenő-utca 32. Telefon: 42-28.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, épitőmester épitési vállalkozó
Telefon: József 129-43 **BUDAPEST**
VII., Kertész-utca 24-28.

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: K. 503—93

KREMPEL JÓZSEF
épület-, mü- és szerkezet-lakatos
Budapest VIII, Sárkány-u. 11
Telefon: József 44—43

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és bútorasztalosmunkák gyára **Budapest,**
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszmübádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

Bethlen István gróf a budapesti északi kerület listavezetője

Az Erzsébetváros és a Terézváros összefogása — „Mindenekelőtt legyünk becsületesek ebben a politikai harcban" — Görgey István a Terézvárosi Egységes Polgári Párt élén

Az *Egységes Polgári Pártnak* a Budapest északi választókerülethez tartozó erzsébetvárosi és terézvárosi szervezetei szerdán este, a közelgő választásokra való tekintettel, megalakították a választást előkészítő közös intézőbizottságot.

Valamennyi választási kerület két-két tagot küldött ki az intézőbizottságba, amely az elnöki tisztségre *Siegescu* József dr. egyetemi tanárt kérte fel.

Az intézőbizottságnak ez az első ülése elhatározta, hogy

az északi kerület listájának vezetőjéül Bethlen István grófi miniszterelnököt kéri fel,

a lista többi jelöléseiben való megállapodást a bizottság a legközelebbi ülésére halasztotta. Az intézőbizottság ülését társasvacsora követte, amelyen többek között megjelentek: *Siegescu* József dr., *Bayer* Antal, *Farkas* József dr., *Szepessy* Mihály dr., *Váraljai Boda* Sándor, *Pallay* Miksa, *Faragó* Sámuel dr., *Somogyi* Arnold, *Földi* János, *Kádár* Gyula, *Freudiger* Károly, *Halász* Miklós dr., *Hoffmann* Miklós dr., *Steiner* Mihály, *Újlaki-Müller* Pál, *Apor* Elemér és még számosan az erzsébetvárosi és terézvárosi választókerület tényezői közül.

A lakomán elsőnek *Bayer* Antal üdvözölte a megjelenteket és örömmel állapította meg, hogy a Terézváros valamennyi egységes polgári párthoz tartozó szervezete teljes egyetértésben veszi ki részét abból a nagy munkából, amely a főváros polgárságára most, a választás küszöbén vár.

Faragó Sámuel dr. felköszöntőjében kifejtette, hogy azt a zászlót, amelyet most a fővárosi Egységes Polgári Párt kezében lobogtat, győzelemre kell segíteni, hogy dicsőség és jólét fakadjon a főváros polgárságára, mert

ha ez a zászló elbukik, akkor elbukik a nemzet boldogulásának ügye is.

Siegescu József dr., akit a lakomán résztvevők lelkes éljenzéssel fogadtak, elmondta, hogy ma mindenki politikai morfinista, aki azt képzeli magáról, hogy ő a legnagyobb ember a világon, ezért senkit sem ér annyi csalódás, mint a politikust. Hiszen, ha lehozza a csillagos eget, vagy az Andrássy-útra a János-hegyet, akkor is a polgárok nagyrésze azt fogja mondani, hogy ez mind semmi, mert valamennyien azt várják, hogy a politikusok az ő egyéni érdekeit szolgálják. *Az igazi politikus csak azt igérje, aminek teljesítését becsületes lélekkel vállalhatja.* Mindenekelőtt

legyünk becsületesek ebben a politikai harcban.

A Terézváros és Erzsébetváros mától fogva karöltve jár és meg fogja mutatni, hogy önérzetes polgárság, nohá híven követi vezérét, *Bethlen* István grófot. A polgárság legalább ötévenkint legyen úr, hiszen máskor amúgy sem veszik túlságosan komolyan. Ezután örömének adott kifejezést a Terézváros polgárságának egysége felett és kikelt azok ellen, akik ezt az egységet önös érdekből meg akarják bontani. *Véget kell vetni annak, hogy mi keresztények különb polgároknak tartjuk magunkat a zsidóságnál.* Tegyünk félre minden hátsó gondolatot és

fogjunk össze, hogy kigyógyuljunk abból az őrültségből, amely a forradalom után keletkezett

és amelynek jelszava az volt, hogy el kell nyomni a polgárság egy tekintélyes részét, a magyar zsidóságot. *Térjünk vissza a békebeli politikai plattformra, amely nem tett különbséget a polgárok között felekezet, vagy fajok szerint.*

Siegescu József dr. beszéde után a lakoma közönsége percekig éljenezte a szónokot, majd *Farkas* József dr., *Bodó* Sándor dr., *Freudiger* Károly, *Szepessy* Mihály dr., *Bakonyi* Pál dr. és mások mondtak felköszöntőt, amelyben ragaszkodásukat fejezték ki *Bethlen* István gróf politikájához és a választás sikeres kimenetelére ürítették poharukat.

A lakomáról táviratilag üdvözölték *Bethlen* István grófot és biztosították, hogy a megindúló választási harcban a Terézváros és Erzsébetváros polgársága szívvel-lélekkel sorakozik a miniszterelnök mögé.

Görgey István a Terézvárosi Egységes Polgári Párt élén

Vasárnap délelőtt a Terézvárosi Egységes Polgári Kör Teréz-körúti helyiségében megalakult a *Terézvárosi Egységes Polgári Párt.* Az alakuló gyűlésen, ahol a Terézváros polgárságának minden rétege képviselve volt, egyhangú lelkesedéssel *Görgey* István nemzetgyűlési képviselőt választották meg elnökül. A gyülésen megválasztották még a társelnököket, alelnököket és a tisztikart a Terézváros vezető férfiai sorából, majd egy nagyobb küldöttség kereste fel az új elnököt, akinek *Füzesséry* Zoltán lelkes beszéd kíséretében adta tudomásul a polgárság határozatát. *Görgey* István emelkedett hangú beszédben köszönte meg a bizalmat és ígéretet tett arra nézve, hogy teljes erővel fog a Terézváros polgársága érdekeiért dolgozni és síkra szállni.

Bethlen István miniszterelnök kedden este a Vigadóbeli vacsorán kifejti kormányzati programmját

A *Polgári Egység Klubja* e hó 16-án, kedden este fél 9 órakor a *Fővárosi Vigadó* összes termeiben zászlóbontással kapcsolatos társasvacsorát rendez. A lakomán, amelyen gróf *Bethlen* Istvánnal az élén megjelennek a kormány tagjai, résztvesz Budapest polgárságának színe-java, körülbelül ezerötszázan. A miniszterelnököt *Kállay* Tibor fogja felköszönteni, aki aztán nagy beszédben fogja vázolni kormányzati politikáját és meg fogja jelölni azokat az irányelveket, amelyek szerint a jövőben az ország sorsát irányítani kívánja. A vacsorán több felszólalás nem is lesz.

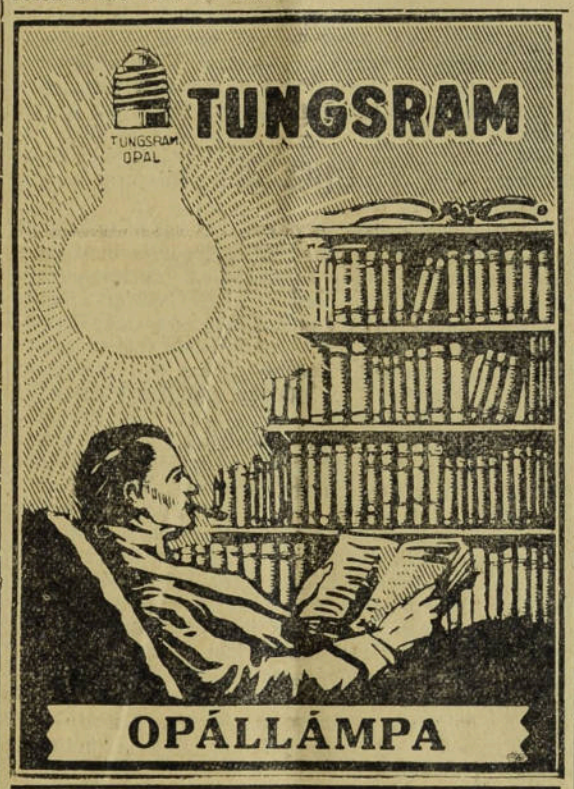

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szíjkerekek gyártása.
egészségügyi, műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPÍTTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VIII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az építkezési szakba vágó kőfaragómunkák készítését

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

Krumpholtz Ferencz
pala- és cserépfedő mester
jókarbantartási vállalat
Budapest, VII., Rózsa ucca 18/a
Telefon: József 24-26

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és műkőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

Telefon: 158—18. SODEMANN ALBERT Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Műhely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék
magyarországi vezérképviselete.

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemű épület- és műlakatosmunkák, takaréktűzhelyek és vasredőnyök készítését és javítását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6 ▪ Telefon: 23—36.

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemű bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZIT:
lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

„FETIS" szabadalmazott, fütésre készen szállítható, vasbetétes CSERÉPKÁLYHA
a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerűbb szobafütést nyújtja
Megrendelhető: a Budapesti Keramiai Müveknél
Tulajdonos: Csik József, X. kerület, Kada ucca

Elektromos világítási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

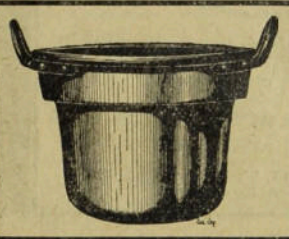

Czigler János
vörösréz, aluminium és acél edények, tűzhelyüstök készítése és ónozása
Budapest, VIII., Koszoru-u. 12
Telefon: József 68—24.

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

Fájdalmas meglepetések a tisztujítás befejezése előtt

Szerdán lesz a restauráció utolsó fölvonása — Az Egységes Községi Polgári Párt jelölése — A közgyülés egyéb tárgysorozata

Szerdán végetér a tisztújítás. Már az utolsó közgyűléseken is kisebbrangú tisztviselők választása volt soron, olyan tisztviselőké, akiknek munkáját nem irányítja és nem is irányíthatja a politika. Sajnos, hogy az utolsó előtti közgyülés, amely a mult szerdán ment végbe, mégis fájdalmas meglepetéseket hozott. Érdemes tisztviselők buktak ki anélkül, hogy bárki is okát tudná adni, hogy miért kellett őket becsületben eltöltött esztendők munkája után fiatalon, munkaerősen kilendíteni jól megszolgált állásukból.

A jegyzői karból öt derék tisztviselő esett áldozatul a zavaros szavazásnak. Ez az öt tisztviselő *Jankó* Béla, *Wanke* Sándor, *Hetessy* Ferenc dr., *Bérczy* Endre dr. és *Vaszary* Gábor. Helyettük a második helyről bekerültek: *Lengyel* Mihály, *Mayer* Kálmán, *Morzsányi* Károly, *Sztojanovich* Pál és *Szentmiklóssy* József dr. Az ügyészi karban csak egy változást eredményezett a választás, amennyiben az első helyen jelölt *Hermann* Sándor dr. helyett *Fertsek* dr. került be az ügyészi karba. Igen erős harcok voltak a kerületi orvosi állások körül és ezt a harcot még súlyosbította az a körülmény, hogy a szavazatok összeszámlálásánál is zavarok álltak elő. A zavar olyan méretű volt, hogy reggel négy órakor konstatálni kellett, hogy a helyzet megoldhatatlan. Ekkor telefonon felverték *Szabó* Imre dr. tisztifőügyészt, akinek kikérték jogi véleményét. A helyzet azonban közben magától megoldódott, mert újból megszámolták a szavazólapokat, amikor is kiderült, hogy a szavazás eredményét egy elveszett szavazólap nem befolyásolhatja.

Ripka Ferenc főpolgármester, aki egész éjszaka a szavazatszedő-küldöttség szobája mellett levő hivatalos helyiségében dolgozott, csak reggel öt óra után nyithatta meg ismét a közgyűlést és ismertethette a választás eredményét. A szavazás kihirdetésénél új meglepetést hozott, hogy a választáson négy kerületi orvos is kibukott, akiknek helyére többek között két olyan orvos került, akik már voltak kerületi orvosok, de a kommunizmust követő tisztújítás alkalmával kibuktak.

Nem lehet elmenni szótlanul és részvét nélkül az olyan események mellett, mint amik ezen a közgyűlésen történtek. Egész sereg tisztviselő kényszerült korai nyugdíjba és ezek között igazán csak olyanok vannak, akik soha nem gondoltak politikára, vagy akiknek tevékenységét a politika legkisebb mértékben sem irányította. A karzatok tele voltak a megválasztandók családtagjaival, akik reszketve várták az eredményt. Hajnali félhatkor, amikor a közgyűlés végetért, a karzatról néhány családanya könnyes szemmel távozott. De még azok is, akiket megválasztottak, megdöbbentek ettől az eredménytől. *Megdöbbentek, mert rágondoltak az egyik kollégájukra, aki nagyszámú családját csak keservesen, tengődve tudja majd eltartani a csekély nyugdíjból.*

Amíg a válaszás folyt, az ülésteremben a rendes közgyülési tárgyakat vették elő. A közgyűlésnek ez a része csöndes, nyugodt lefolyású volt, mindössze akkor ment végbe néhány zajosabb jelenet, amikor dr. *Klár* Zoltán bizottsági tag élesen kritizálta és támadta dr. *Wenhardt* Jánost, a főváros kórházainak központi igazgatóját.

A legnagyobb érdeklődés nyilvánult meg a közgyűlésen *Petrovácz* Gyula indítványával szemben, aki azt kívánta, hogy állítsák vissza a régi tizenhat ügyosztályt és a harmadik alpolgármesteri állást.

— Budapest nem lett kisebb — mondotta *Petrovácz* — aki tehát itt is apasztotta a tisztviselők számát, az nem ismerte a főváros adminisztrációját. A tanácsnokok összeroskadnak a munka alatt, a napokban is összeroppant egyik most megválasztott tanácsnok. Nem is tudják áttekinteni munkaterületüket, a két alpolgármester pedig nem tud hetvenkilenc bizottságban elnökölni.

Ekkor *Petrovácz* a baloldal felé fordulva ezeket mondta:

— Olyan szakember, mint *Bárczy* István, szükségesnek tartotta a tizenhat ügyosztályt és a három alpolgármestert. Nem ellenezhetik tehát önök sem a régi helyzet visszaállítását.

Az indítványt azzal adták ki a tanácsnak, hogy sürgősen készítsen megfelelő javaslatot az állások összeállítására.

A szerdai közgyülés tárgysorozata

A mult szerdai közgyülés nem tudta letárgyalni az egész tárgysorozatot és így annak jelentékeny része a szerdai közgyülésre maradt. Ez a közgyülés lesz egyébként a restauráció utolsó láncszeme. Betöltésre vár még három árvaszéki főjegyzői, két I. osztályú és négy II. osztályú árvaszéki jegyzői, továbbá a két I. osztályú és négy II. osztályú tisztiaügyészi állás, de ez a közgyűlés választja meg a városbírákat is.

A mult közgyülésről megmaradt tárgyakon kívül több új tárgyat vettek fel a közgyülés müsorára. Ezek között van többek között az a tanácsi előterjesztés, amely a *Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak ezer darab egy-, illetőleg kétszobás lakás megépítésére tett ajánlatával foglalkozik.* Erről a nagyfontosságú tervről a *Fővárosi Hirlap* mai számában más cikk keretében foglalkozunk. Másik érdekes új tárgya a közgyülésnek egy tanácsi előterjesztés, amely az 1923-ban B-listára helyezett közélelmezési szakszemélyzet elbocsátásáról szól. Még a nyáron történt, hogy *Vörös* János bizottsági tag ebben a kérdésben interpellált, de a közgyülés többsége *Vajna* Ede tanácsnoknak az interpellációra adott válaszát nem vette tudomásul. Ezért az ügyrend értelmében az interpellációt a közgyülés rendes napirendjére kellett tűzni és a tanácsnak rendes előterjesztéssel kellett a szerdai közgyülés elé lépni. A Csengery és Hársfa uccák sarkán nagyobb beépítetlen telke van a fővárosnak. Ide tervezik a VII. kerületi előljáróság épületét, amelynek megépítése azonban még hosszú időbe fog kerülni. *Tabódy* István bizottsági tag a szerdai közgyülésen indítványozni fogja, hogy a város töltesse fel azt a telket és engedje át iskolánkívüli testnevelési célokra.

Az Egységes Községi Polgári Párt jelölése

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este dr. *Gaár* Vilmos elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a párt törvényhatósági bizottsági tagjai, valamint a törvényhatósági kinevezett és hivatalból delegált tagjai csaknem teljes számban megjelentek. Beható megbeszélés után a párt először a szerdán betöltendő tisztviselői és városbírói állásokra ejtette meg a jelöléseket. *A 9 árvaszéki főjegyzői, illetve jegyzői állásra jelölte* Mosdóssy Imrét, dr. Kabdebó Miklóst, dr. Czeller Ferencet, dr. Bán Kálmánt, dr. Rötzer Ferencet, dr. Jakopovits Pált, dr. Szaplonczay-Mihalovits Miklóst, dr. Szenkovits Lászlót és dr. Kirner Vilmost. *A 6 tisztialügyészi állásra jelölte:* dr. Hermann Sándort, dr. Szelle Józsefet, ifj. dr. Matolcsy Kálmánt, dr. Szálka Bélát, dr. Pákay Lászlót és dr. Kubinyi Imrét. *Az I—X. kerületi városbirói állásra a következőket jelölte a párt:* az I. kerületbe Ostián Antalt, a II. kerületbe Kabakovits Rezsőt, a III. kerületbe Frey Istvánt, a IV. kerületbe Konta Józsefet, az V. kerületbe Kápolnay Józsefet, a VI. kerületbe dr. Treiber Mártont, a VII. kerületbe Zachár Antalt, a VIII. kerületbe Hlatky Istvánt, a IX. ker.-be Simon Ferencet, a X. ker.-be Minke Bélát.

A legjobb magyar folytonégő kályhák
KALOR PERPETUUM
Óvakodjunk az utánzatoktól!
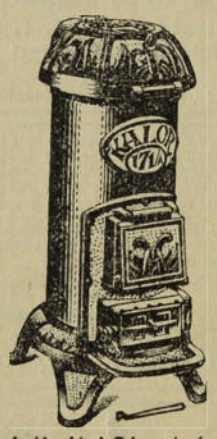

Óvakodjunk az utánzatoktól!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Bpest, VI, Aréna út 128. Tel. 971-88
Városi raktár:
V, Kálmán ucca 15. Telefón: 983—25
Házszámra ügyelni!

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a TETŐT
meg kell javitani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik KNAPPOVICS és KEPPICH
pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME
BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ■ TELEFON 138—38.

Oláh József
épület- díszmübádogos és vízmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—59

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

RÜTGERS GUIDÓ
fatelitő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és müszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ.
Telefon: József 1—80.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramu berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 86—76.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Müszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 130-20.
Készit egyszerü és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fütésekhez:
RADIÁTOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Legalább tizenötezer lakás termelése szükséges ahhoz, hogy megszünjék a lakásinség

A fővárosban kétezer család lakik túlzsufolt odukban, omladozó viskókban, pincékben és fészerekben — A Kereskedelmibank ezer kislakást épít

Irta: Becsey Antal kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag

A lakástermelés ügyével foglalkozó lakásépítő bizottság, illetve annak előmunkálatai alapján a törvényhatósági bizottság fontos elhatározások küszöbén áll. A bizottság előtt *két rendkivül nagy horderejű javaslat fekszik.* Az egyiket a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* terjesztette elő, konkrét ajánlat formájában; amelyben *1500 egy- és kétszobás lakás haladéktalan megépitésére tesz ajánlatot.* A másikat a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály terjesztette elő a *magánépítés erőteljes megindítása dolgában.* Mindkét javaslat most megy át a lakásügyi és pénzügyi bizottságok retortáján és remélhetőleg rövid időn belül már a közgyülés is dönthet az előterjesztett javaslatok sorsa felett.

A szőnyegen levő javaslatok kellő elbirálásához mindenekelőtt a lakásszükséglet jelenlegi mérvét kell szemügyre venni. Tény az, hogy

a hivatalos megállapitások szerint a fővárosban még ma is kétezernél több család lakik emberhez nem méltó viszonyok között: részben túlzsúfolt odukban, részben omladozó viskókban, pincékben, lehetetlen kunyhókban.

A főváros az 1925. és 1926. években összesen 1417 lakást épített, amelyek lakói részben már beköltöztek, részben pedig a jövő tavasszal fognak beköltözhetni; de hogy ez a lakástermelés sem a termelt lakások számánál, sem az építkezés tempójánál fogva nem elégítette ki a legelemibb igényeket sem, arról éppen a fentközölt megállapítás tesz kiáltó bizonyságot. Ezt a kétezernél több családot a lehető legsürgősebben emberséges viszonyok közé hozni. Ez a főváros elodázhatatlan kötelessége. Ezt a kultúrszégyent a főváros nem viselheti tovább homlokán, mert azt ma már sem a nehéz gazdasági viszonyokkal, sem a város pénzügyi helyzetével menteni tovább nem lehet. Teljes tárgyilagossággal kell megállapítanunk azt is, hogy *ebben a felelősségben egyformán osztozik a fővárossal a kormányzat is.* A főváros lakásproblémája ugyanis a székesfővárosnak nem saját külön belügye, ez jelentőségében és kihatásaiban *országos jelentőségü* probléma.

E legelemibb és kétségtelenül legsürgetőbb lakásszükségleten kívül azonban egyéb igényekkel is kell számolnunk. A lakásépítő-bizottság az illetékes ügyosztállyal karöltve mélyreható tanulmányokat végzett abban az irányban, hogy van-e a fent kimutatott 2000 lakáson kívül és milymérvü jogosult lakásigény. E megfontolások során számolni kellett azzal a körülménnyel is, hogy

várható-e a lakáspiacon megkönnyebbülés a lakbérkötöttség fokozatos megszüntetésével?

Az utóbbi szempont annál figyelemreméltóbb, mert a háztulajdonosok köréből egyre erőteljesebben jut kifejezésre az a felfogás, hogy Budapesten lakásinség nincsen, illetve az abban a pillanatban megszünik, mihelyt a lakások a megkötöttség alól felszabadulnak és a lakásigények megfelelő deplaszirozás révén nivellálódnak.

A statisztikai anyag céltudatos feldolgozásából kétségtelenné vált, hogy ez a felfogás nem helytálló. Egymagában az a tény, hogy a fővárosi lakásoknak körülbelül 80%-a egy- és kétszobás egységekből áll, nyilvánvalóvá teszi, hogy az igények kiegyenlítődése szempontjából nagyon szük lehetőség áll nyitva. E kiegyenlítődésnek egyéb gyakorlati szempontok is állják útját. Bizonyos ugyanis, hogy legelsősorban a nagyobb lakások válnak gazdátlanokká. Ezeket azonban kisebb lakásegységekké átalakítani csak nagy beruházások révén lehetne, sőt ez sok esetben technikailag keresztülvihető sem lenne.

A lakástermelés abszolut szüségesség.

Hogy e termelésnek mi a számszerü felső határa, az a dolog természeténél fogva pontosan meg nem állapítható. Azonban egybevetve minden szempontot, bizonyos az, hogy

10—15.000 lakás létesítése tudná csak megteremteni azt az atmoszférát, amelyben a kötött lakásgazdálkodás szociális megrázkódtatás nélkül lenne megszüntethető.

A lakástermelés tehát úgy a lakásigénylők, mint a háztulajdonosok egyetemes érdeke.

A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* 1500 darab egy-, illetve kétszobás lakás építésére tett ajánlatot, oly értelemben, hogy amennyiben a főváros a szükséges területeket és közműveket rendelkezésre bocsátja, a bank a lakásokat megépíti, az e célra szükséges tőkét szolgáltatja és természetesen aláveti magát a szükséges műszaki ellenőrzésnek. Minden lakás konyhával, egy, illetve két szobával, kamrával és vízöblítéses klozettel lenne ellátva; a helyiségek terjedelme az igényeknek nagyjából megfelelne; az épületek általában egy- és kétemeletes típusokban készülnének.

Az összes építmények felépítésük, illetve átvételük után azonnal a főváros tulajdonába mennének át.

Azonban a főváros vállalná azt a kötelezettséget, hogy *25 éven át az egy szoba-konyhás lakások után évi 370, a kétszobás lakásokért évi 550 pengő lakbért térit meg,* amely évi bérben a törlesztési részletek is benfoglaltatnak. A lakásépítő-bizottság és a székesfőváros szakhivatalának véleménye szerint azonban bizonyos módosításokra, illetve kiegészítésekre lenne még szükség. Így nevezetesen kívánatos az épületek alápincézése, a fafödémek helyett vasbeton födémszerkezetek, jobb minőségü padlók, stb. alkalmazása. Mindezek figyelembevételével a *fizetendő évi bérek 440, illetve 680 pengőre emelkednének.*

Ezt az ajánlatot elvben úgy a lakásépítő-bizottság, mint a pénzügyi bizottság is szívesen fogadta el további tárgyalások alapjául. A főváros a szükséges területeket az Üllői-út és Ceglédi-út környékén ki is jelölte. Hátra van még a városépítési szempontból szükséges teendők, valamint a közművek létesítéséből eredő költségek megállapítása és elbírálása. Amennyiben ezek a kérdések is megnyugtató megoldásra jutnak, úgy

a főváros kétségtelenül igen nagy tehertől szabadulna meg, amennyiben a körülményes kölcsönakció mellőzésével módjában állana a legrövidebb időn belül megoldani a lakásprobléma legégetőbb részét: a hajléktalanok elhelyezését.

Az ügyosztályi előterjesztés a lakáskérdés második részével: a *magánépítés előmozditásának* feltételeivel foglalkozik. Tekintettel arra, hogy a lakásszükséglet számszerű mérve pontosan meg nem állapítható, kétségtelenül helyes elgondolás az, amely szerint a 10—15.000 lakásra becsült szükséglet fokozatosan, 3 évre lenne fedezendő; miáltal a programm szükséges elaszticitása biztosítható lenne. Kétségtelen, hogy az első évben létesített 4—5000 lakás megépítése után tisztultabb helyzet fog a lakásigények tekintetében kialakulni és így a második és harmadik év programmja a tapasztalatok alapján lesz majd módosítható.

A lakástermelés eme csoportjába lennének a szö*vekezeti és társasházak* mozgalmai is szervesen bekapcsolhatók, még pedig *elsősorban a fix javadalmazású városi és állami alkalmazottak* építkezései. Főleg azért, mert a közalkalmazottak bíróilag lefoglalható lakbére mindennemű törlesztéses kombinációinak abszolút biztos bázisa lehetne; másfelől azért, mert az államnak és fővárosnak egyformán érdeke, hogy tisztviselőit természetbeni lakáshoz juttassa és elejét vegye annak a ma még be sem látható megrázkódtatásnak, amely a kötött lakásgazdálkodás megszüntetése és ennek nyomán a magasabb lakbérilletmények életbeléptetése következtében a város és állam pénzügyi háztartásaiban bekövetkezhetik.

Ennek a tervnek azonban *oly pénzügyi előfeltételei vannak, amelyekkel az ügyosztály egész előterjesztése áll vagy bukik.* E feltétel az, hogy úgy a *székesfőváros, mint az állam együttesen bizonyos mérvü hosszú lejáratú kamatmentes kölcsönt biztо-*

(Folytatás a 6. oldalon.)

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.
FŰTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST.
Gyár: X., Füzér-u. 35 - Közp. iroda és raktár: V., Mária Valéria-u. 10
Gyártmányai: Heim-Meidinger „Helios" és Redivivus folytonégő kályhák. Központi légfütési berendezések. Faredőnyök, acéllemezredőnyök stb.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világitási, jelző és telefonberendezések építése és javitása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37. Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. özdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden szinben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágitási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, szinpadi hatásvilágitások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok.

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 82-57.

Schmelhegger Nándor cégtulajdonos: Sallay Nándor
lakatos vállalkozó Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

HUTTERER és KÓSA
épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Magyar ucca 42—44. sz.
Telefon: József 152—23. Telefon: József 152—23.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ÉS GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

Alapitatott 1892 **ÖZV. CZIER GUSZTAVNÉ**
épületbádogos, légszesz- és vizvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhivó: J. 96-21

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

Paulay László elektrotechnikai és müszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és épitése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges butorokat. —

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

RENAULT
5 és 10 tonnás vontató traktorok; teherautók 1—3—5 tonna teherbirással raktáron
REIMAN
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

Vizfütések
Gőzfütések
Légfütések
Kaloriferek
Kályhák
Kandallók
Lemezárúgyár részvénytársaság
Fütési- és kályhaosztálya
Hrauda Károly igazgató
Városi iroda: V., Falk Miksa-utca 20. Telefon: Lipót 986—07

sitsanak. E kölcsön mérve az első évi 4500 lakás megépítésénél kb. 300 milliárdra tehető. E kamatmentes kölcsön nélkül azt a széles szakadékot, amely a békebelinél alacsonyabb köztisztviselői lakásbérek és a békeparitásnál magasabb építési költségek között fennáll — áthidalni nem lehet. Ez a belátás bírta a német városokat is hasonló eljárásra.

Messzire vezetne mindazoknak a módozatoknak ismertetése, amelyek a közalkalmazottakon túl a magánalkalmazottak és általában magánosok építőtevékenységének felélesztésére ennek az elgondolásnak keretében szükségesek. De le kell szögeznünk azt a tényt, hogy

a magánépítő tevékenységet megindítani úgy a kétségtelenül meglevő szükséglet, valamint az építőipar foglalkoztatása szempontjából, egyaránt halaszthatatlan szükségesség.

Le kell szögeznünk még azt is, hogy ezen megoldás pénzügyileg másként, mint az *állam és főváros együttes áldozathozatalával* — bizonyos mérvű kamatmentes kölcsön szolgáltatása révén — meg nem oldható. A legközelebbi jövő fogja megmutatni, hogy a főváros hatósága és a kormányzat átérzik-e az elhatározásukkal járó felelősséget és levonják-e az immár rendkívül komoly helyzet konzekvenciáit.

SZÓRAKOZÁS

Városi Színház e heti műsora. Szerda: Akácfavirág. Csütörtök: Hajtóvadászat. Péntek: Parasztbecsület és A szevilvai borbély. Szombat: Bob herceg (e színpadon először). Vasárnap délután: Pillangókisasszony; este: Bob herceg.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Réval-utca 18. sz.
November hó 1-től minden este ½9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépésével
szenzációs új műsor!

November 18-tól, csütörtöktől
A hét legjobb filmműsorai:
Corvin Színház
Mi modernek
Filmregény 8 felvonásban.
Főszerepben COLLEEN MOORE
Cowboy gigerli
Pete Morrison legujabb 8 felv. filmje.
Dempsey és Tunney boxmérkőzése
Eredeti felvétel.
Kamara Mozgó
Anyámasszony katonája
Hoot Gibson legujabb filmje 8 felv.
Farkasüvöltés
Rin-Tin-Tin 8 felv. filmattrakciója.
Dempsey és Tunney boxmérkőzése
Eredeti helyszini felvétel.
Orion Színház
Van Isten
Cecile B. De Mille hallhatatlan mesterműve 10 felv.
Főszereplők: JETTA GOUDAL, VERA REYNOLDS és JOSEF SCHILDKRAUT.
Dempsey és Tunney boxmérkőzése
Eredeti helyszini felvétel.

GRÜNWALD HENRIK ALAPITTATOTT 1887. TELEFON SZ. 44—18.
BUDAPEST, VII., Vilmos-császár-ut 19. Cimfestészeti műterme. Speciálista üvegtáblákban.

Sebők János Alapittatott 1886 Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

Telefon: J. 96-18 **Budapesti** Telefon: J. 96-18
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

HELLENBRAND JÁNOS
ÁCSMESTER
Budapest, Egressy-út 27. sz.
Telefon József 92-70.

SZEKÉR GYULA
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

MATHAUSER ÁRPÁD Budapest, IX., Üllői-út 115b
Épület- és butorasztalos üzeme Bejárat: Ernő-utca 36.
Hivótelefon József 145—67.

PAULISTA JÓZSEF
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., Baross-utca 111.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

HERTMANN REZSŐ
Épület-, mü-, tüzhely és géplakatos. Villanyerőre berendezett mühely
Budapest, VII., Wesselényi-u. 58. Vörösmarty-utcai oldalon
Telefon J. 34-48. Takarék-, kávéházi-, étermi-tüzhelyek raktáron

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

VOZÁRY PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37. TELEFON: J. 73-34.
Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Dynamók és mótorok javitását tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Kérje mindenütt a **SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT**
Napi 30.000 liter teljesitőképességü, legmodernebb berendezésü nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés.
Légszesz-, épület- és diszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korall-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. **Költségvetés dijmentes.**

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

SZŐKE JÓZSEF
Épület- és műbútor asztalosmester
Az 1925. évi kézműipari tárlaton ezüst éremmel kitüntetve.
Műhely: **Budapest, VII., Őrnagy-u. 3.** Telefon 89-45.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállitó
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

SCHRAMM JÓZSEF ÉPÜLETASZTALOS ÜZEME
Budapest, X., Óhegy-utca 41. Telefon: 124—46.

Ezer kislakást épít a Kereskedelmibank a fővárosnak

Elvben minden párt hozzájárult, a döntést rövid időre elhalasztották

Lapunk más helyén részletesen ismertetjük a *Kereskedelmi Bank* ajánlatát, amelyben a rendelkezésre bocsátott fővárosi telken ezer kislakás építését tervezi. Az ajánlatot, tekintettel az égető lakásínségre, a városházán megértő érdeklődéssel fogadták, mert évek hosszú sora óta ez volt az első lépés a magántőke építőtevékenységének a megindításához. Az illetékes szakbizottságok a legbehatóbban letárgyalták az ajánlatot, felülbírálták annak minden részletre kiható műszaki és pénzügyi oldalát és *végre kedden délelőtt a pénzügyi bizottság elé került az elaboratum, amely felett azonban ezúttal érdemben nem határoztak, hanem a döntést egyik legközelebbi ülésre halasztották el.*

Ezt megelőzően hétfőn este az *Egységes Községi Polgári Párt* értekezlete is foglalkozott a Kereskedelmi Bank ajánlatával, amelynek tervezetét *Becsey* Antal ismertette. Az értekezlet többek felszólalása után egyhangúan helyesléssel vette tudomásul az ajánlatot és annak megvalósítását elsősorban szociális szempontokból szükségesnek és üdvösnek tartja. A pártot az az elv vezeti, hogy a lakástermelés és az építkezés megindulása elsőrendű közérdek, amit feltétlenül támogatni kell.

A Kereskedelmi Bank ajánlatát ilyen előzmények után már az egyik közeli közgyűlés napirendjére kitűzik és ezt bizonyára el is fogadják.

Események

Négy új főjegyző. A tisztújítás során megüresedett négy főjegyzői állás, amelyeket a polgármester a fővárosi törvény értelmében a soron következő, rangban legidősebb négy tanácsjegyzővel töltött be. *Némethy* Károly dr., ezidőszerint a főpolgármesteri hivatal vezetője, amely pozíciójában általános rokonszenvet biztosított a maga számára. Kitűnő tisztviselő, aki a főváros adminisztrációjában bárhol működött, mindenütt a legnagyobb elismeréssel találkozott. Fővárosi karrierjét, mint polgármesteri titkár kezdte meg, *Bódy* Tivadar mellett. Később a szocialpolitikai, majd a városrendezési ügyosztályban dolgozott. A háború alatt a katonai szolgálatban éppoly ragyogóan állta meg helyét, mint polgári munkakörében, hősies viselkedéséért *IV. Károly király aranysarkantyús vitézzé ütötte.* Egyébként fia *Némethy* Károly v. b. t. t. ny. államtitkárnak, a magyar közigazgatás legelső szaktekintélyének. A másik három újonnan kinevezett főjegyző *Vezér* Károly dr., aki a közegészségügyi ügyosztály kórházi számviteli osztályának vezetője, *Huba* Géza dr., aki hosszú idő óta az egyik elöljáróságon működik és *Lindl* Zsigmond, aki a pénzügyi ügyosztályban a fogyasztási adók és a fővárosi vámőrség referense.

Némethy Károly dr.

Felavatták a Kelenföldi társaskör új helyiségét. A Kelenföldi Társaskör a napokban tartotta helyiségavató ünnepségét abból az alkalomból, hogy a Horthy-Miklós-út 1. szám alatti új otthona elkészült. Ez alkalomból a társaskör rendkívüli közgyűlésre ült össze, amelyen eddigi elnökét: Pompéry Elemért, a magyar királyi szabadalmi bíróság elnökét, egyhangú lelkesedéssel díszelnökké, Becsey Antal kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tagot pedig elnökévé választotta. A tisztújító közgyűlést társasvacsora követte, amelyen Sümeghi László dr. királyi közjegyző, Popovics Mihály és Szombathy János gyárigazgató, Zsiros Károly mérnök és mások mondtak lelkes köszöntőket. A közgyűlés Kállay Tibort, mint a polgári egység klubjának elnökét, valamint Ripka Ferenc dr. főpolgármestert táviratilag üdvözölte.

Európai nívóra emelkedett a főváros iskolaegészségügye. A közoktatásügyi bizottság legutóbbi ülésén hozzájárult az iskolaorvosi intézmény további fejlesztéséhez és erre a célra nagyobb összeget kíván beilleszteni a jövő évi költségvetésbe. A főváros iskolaorvosi intézménye iránt érdeklődtünk dr. Purébl Győző tanácsnoknál, aki a budapesti iskola egészségügyről a következőkben tájékoztatott bennünket:

— A székesfőváros iskolaegészségügye a szakorvosi rendelő-intézetek, valamint az iskolai rendelőszobák létesítésével valóban nyugateurópai nívóra emelkedett. Berendeztünk 4 szakorvosi rendelőt a tanulók szem-, orr-, gége- és fül-, valamint ideggyógyászati szempontokból való megvizsgálására. Ezek a rendelők teljesen felszerelve, működésüket már megkezdték. A nyáriuccai szakrendelőben ezenkívül legutóbb bőrgyógyászati rendelőt is létesítettünk és még egy bőrgyógyászati rendelő felállítása a közeljövőben fog megtörténni. A tanulók rendszeres és általános orvosi vizsgálatára, egészségi állapotának állandó figyelemmel kísérésére az iskolaorvosi rendelők szolgálnak, amilyet 47 iskolaépületben létesítettünk és ehhez képest a főváros valamennyi iskoláját 47 körzetbe osztottuk be. Az iskolaorvosi rendelés mindenütt megkezdődött. Az iskoláknak mentőszekrényekkel való felszerelése is most van folyamatban. Az iskolaorvosi intézmény kitűnően bevált és annak eredményeivel teljes mértékben meg vagyunk elégedve.

Új Meinl-üzlet. A közismert Meinl-cég ma nyitotta meg 33-ik magyarországi fióküzletét a Hungária-körút 79. szám alatt. Ezen fióküzletet a Meinl-cég a Hungária-körúton lakó vevők kívánságára nyitotta meg. Ez újabb bizonyítéka a Meinl-cikkek utolérhetetlen minőségének és jutányosságának.

Olcsó üzem
csak a
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusító:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

Műbútor LAPIDES Alap.: 1885.
Rózsa u. 72. Irodaberendezés
Állandó bútorkiállítás egyszerű lakberendezésekből is.

Telefon: J. 95-78 HLATKY JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Alapíttatott 1849 Betonépítő Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

VÁGÓ ÉS KOVÁCS
ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT
Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 4. szám.
TELEFON: T. 90—59.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fűtési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 22.
Telefon: J. 131-72.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készít minden e szakmába vágó munkákat.

Ungár Nándor
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Telefon: L. 982-20 Budapest VI, Nagymező-utca 28

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épít: Községi, uradalmi, valamint magán jellegű magas és alacsony feszültségű elektromos telepeket és vezeték hálózatokat.
Készít: Villamosvilágítás, jelző csengő és háztelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-Interurban 25-06.

MAYER OTTÓ épület és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás-, szivattyú- és gőzfűtések berendezési telepe.
Telefon: József 60-70. Budapest, VII., Hársfa utca 10/c.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

BERKES JENŐ mű- és épületlakatos
Budapest, IV., Piarista-u. 8. Telefon: 71—34.

LUX Lux Ede és Társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST VII. ÖRNÉV-UTCA 4.-6.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktűzhelyek szállítását és felállítását, cserépkályhák tisztítását, átrakását és tűzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

ZECH KÁROLY
ÚTÉPÍTŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-út 57. — Tel.: József 6-29

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és díszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM ÉS VIZGYÓGYINTÉZET
Budapest, VIII. ker., Vas ucca 17. szám.
Belbetegek, sebészeti és idegbetegek részére. Testegyenészeti (orthopädia) és Zanderintézet, urologia és klinikailag vezetett idegosztály

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár,
Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült görredőnyök, esslingeni faredőnyök, napellenző szerkezetek, vászonredőnyök. Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapíttatott 1896-ban. Vidékre díjmentes csomagolás. Alapíttatott 1896-ban.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a Szent Gellért-gyógyfürdővel kapcsolatos termál hullámfürdő építéséhez szükséges következő munkákra: 1. burkulómunkára, 2. szigetelőmunkákra (természetes kőre).

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (Ötvenezer) K-ért kaphatók 1926. november 15-től kezdve d. e. 11—1 órák között a Szent Gellért-gyógyfürdő művezetőségi irodájában, (Bejárat a nagycsarnok és télikerten át.)

A rajzok, tervek és minták a művezetőségi irodában megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályban, Központi városház (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál (I. em. 120.) a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint.

Az ajánlatok **1926. december 1-én (szerda) délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály Központi városház, III. emelet 319. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bánatpénz nélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaítélésnél figyelembe nem jönnek.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel bíró vállalkozók vehetnek részt, akik ajánlatukhoz csatolt iratokkal igazolni tudják, hogy hasonló természetű vasbeton, illetve szigetelő munkákat már kifogástalanul végeztek.

Budapest, 1926. november 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: II., BR. LIPTAY UCCA 10
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: II., ZSIGMOND UCCA 9
(Margit-hid mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
Szepessy Sándor utóda
SZEPESSY GYULA okl. mérnök
Telefon J. 80-30 BUDAPEST, VIII., ABONYI-UTCA 25. SZÁM.

MAKOVSKY FERENC Telefon: J. 81-17.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi építésze
Budapest, VII., Abonyi ucca 4. sz.

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

TUMPEK FERENC
épület-, díszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és müszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi Lóerház épületében)
Ornament, templom, sirkereszt és rácsok készítése.
Sodronyfonatkészítés. Telefon: József 6—62

BRENNER SÁNDOR
Telefon: 122-08. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

ASBESTIT hézagtalan asbestpadló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119—95

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
Telefon: L. 986-17. BUDAPEST II., Mecsek-u. 8.

LEDNICZKY és TÁRSA
acéllemez-, fa- és vászonredőnyök, napellenzőernyők és lakatosáru-gyára, épület- és műlakatosság
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 24. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 52—83.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javítása. Gépalkatrészek készítése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készítése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

MÁJER GÁSPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

Az országos Vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tűzhelyek készítési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portál és vasszerkezeti munkákat. — *Készít:* Mindennemű rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takaréktűzhelyeket.

GERŐ N. NÁNDOR TELEFON: József 15-29.
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fütés :: Vizvezeték :: Épületbádogos

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépítési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

Király Lajos
épület- és műlakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára

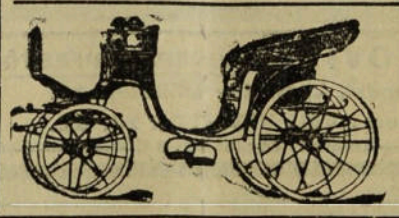

Teherautókarosszériagyártás
Kovácsműhely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 58-65.
Alapittatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhid-utca 4.

PINTÉR JÓZSEF
aszfaltosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

Hirdetmény

Az I. ker. Kútvölgyi-út kiépítése folytán a vízivárosi temető területéből igénybeveendő területrész kiürítése.

A főváros tanácsa az I. ker. Kutvölgyi-út kiépítése folytán a régi vízivárosi temető területéből igénybeveendő területrészen lévő sírokat és sírboltokat az 1637/1925. kgy. sz. határozat alapján az 1876. évi XIV. t.-c. 118. szakaszában megállapított rendelkezések betartása mellett kiürítteti.

Erről a tanács az érdekelteket a köztemetőkről szóló szabályrendelet 3. szakasza értelmében oly felhívással értesíti, hogy amennyiben az említett területrészen nyugvó hozzátartozóik tetemeit és síremlékeit valamelyik más temetőbe áthelyezni óhajtják, ezen szándékukat a dunajobbparti köztemetők igazgatóságánál (farkasréti temető) jelen hirdetmény keltétől számított egy éven belül jelentsék be, mert ellenkező esetben ezen határidő leteltével a hozzátartozóik által át nem helyezett tetemeket a hatóság közös sírba fogja áthelyezni.

Kelt Budapesten a székesfőváros tanácsának 1926. évi november hó 11. napján tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz-, vízvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

Szántó Ferenc
építőmester
Budapest, II., Tölgyfa-u. 8.
TELEFON: 125—37. SZÁM

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapitva: 1860.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, dombormüvek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépítő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépítő és kövezőmunkák: beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák. Vasutépitési munkák.
Költségvetés díjtalan! Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKOI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

Lampel Ödön Épület-, mü- és szerkezet lakatos
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 14.
Telefon: 133—15.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és építési vállalata
Magasépitás, mélyépitás, utépitás, vasutépitás, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

SZÉKELY LAJOS
épület- és díszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. november 24. — 47. szám.

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-utca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Megindult a korteshadjárat

és Budapest népe ütközőpontja lett a politikai ellentéteknek, amíg legnemesebb polgári jogát gyakorlandó, a választási urnák elé járulhat. Mi úgy képzeltük, hogy a lehiggadt idők meghozzák a választási hadjárat csöndes, nyugodt, méltóságteljes tempóját is és végre az elvek harca nem sekélyesedik el, nem robban ki durvaságokban. És valóban az egyik oldalon a választási küzdelem első megnyilatkozásaként egy magas szárnyalású, hatalmas államférfiúi beszédet hallottunk, amelyben gróf *Bethlen* István miniszterelnök hirdette a társadalmi és felekezeti megbékélést, a gazdasági konszolidációt és az alkotó munka jogaiba iktatását. Így képzeltük, így vártuk mi a nagy korteshadjárat igazi nyitányát.

Szerettük volna, ha a másik oldalon is azzal jöttek volna, hogy itt mindenki dolgozni akar, hogy itt mindenki az ország és annak fővárosa javát keresi, hogy ennek érdekében kész az országnak és ennek a városnak minden fia segítségül menni azoknak, akik a nagytakarítást elvégezték és most fognak hozzá az építés hasonlóan gigantikus munkájához. A másik oldalon azonban a korteshadjárat nem államférfiúi beszéddel, nem lenyügöző, lelkesítő programmadással, hanem *egy bizottsági ülésen rendezett csúnya botránnyal nyílt meg.* A központi választmány szombati ülésén játszódtak le ezek a viharos, botrányos jelenetek, amelyeket utólag objektív szemmel, nyugodt ítélőképességgel átvizsgálva, csak azt állapíthatjuk meg, hogy ennek a botránynak gyökere nem az őszinte fölháborodásból táplálkozott. Nem esett jogtalanság senkin, nem háborodhatott fel senkinek az igazságérzete, nem szenvedett senki sérelmet, jogaiban senkit meg nem károsítottak: nem történt itt semmi egyéb, csak az, hogy *a szocialista urak a maguk korteshadjárata méltó nyitányának szánták a központi választmány botrányos jeleneteit.* Durván megvádoltak, csúnyán sértegettek egy előkelő főtisztviselőt, akit a közgyűlés bizalma csak nemrégen tüntetett ki, személyes hajszát, hajtóvadászatot rendeztek a főváros egy előkelő és tekintélyes polgára ellen: ez volt minden, amivel kifelé azt akarták dokumentálni, hogy ők üldözött vadak, hogy nekik nincsenek jogaik, hogy velük méltatlanul bánnak ott, ahova választóik küldték. Már előre halljuk a demagóg beszédeket, amelyek választási atrocitásnak, a hatalom erőszakosságának fogja minősíteni azt a botrányt, amelyet ők maguk rendeztek és amelyben méltatlan, személyes hajszát indítottak a közélet kimagasló férfiai ellen.

A szociáldemokrata korteshadjárat ilyen ouvertur-je után *meg kell értenie mindenkinek grófi Bethlen Istvánnak azt a szózatát, hogy álljanak össze mindazok, akik a fennálló társadalmi és gazdasági rend aktiv védelmére készek, a szociáldemokrácia és ellenében járó szövetséges társai részéről indított hadjárattal szemben.* Itt hiába minden demagógia, itt hiába a krokodiluskönnyek és hiába a mesterkélt siralmak, a szociáldemokraták a legelső lépésnél, a korteshadjárat legelső futamánál nyiltan kitárták kártyáikat. A központi választmány emlékezetes, botrányos ülésén mindenki, aki jóhiszemű, belelátható ezekbe a kártyákba és megtudhatta, meglátható, hogy milyen korteseszközökhöz, a demagógia milyen kilengéseihez fognak folyamodni majd a választások során. Szerencsére ez a fegyver, amelyet kétségkívül ügyeskedve töltöttek meg és az ellenfél szívének irányították, ezúttal visszafelé sült el. *A polgárságnak meg kellett látnia, hogy a legteljesebb mértékben együtt kell haladnia és fel kell sorakoznia azokkal szemben, akik a fennálló társadalmi és gazdasági rend ellen hirdetik a harcot.*

Ez a tanulság a központi választmányban lejátszódott botrány után a választópolgárság számára. De vannak ennek a csúnya jelenetekben bővelkedő bizottsági ülésnek tanulságai a városházi politika számára is. Ezek a tanulságok pedig abban kulminálnak, hogy a közgyűlés munkaképességét, amelyet eddig komoly és tiszteletreméltó vezető egyéniségeknek sikerült meglehetősen megóvni, állandó és súlyos veszedelem fenyegeti. A szocialisták maguk is készségesen hangoztatják akárhányszor a közgyűlés munkaképességének szükséges voltát, amit könnyű megmagyarázni, mert hiszen ott akarnak maradni a város gyeplőjénél és nem szívesen teszik ki magukat annak, hogy Budapest választóközönsége esetleg kemény ítéletet mondjon városházi tevékenységükről. A közgyűlés munkaképességének védelmét azonban csak addig szolgálják a szocialisták, amíg kicsinyes politikai érdekeiket a magasabb érdekek nem kontrakarírozzák. Kicsinyes politikai érdek például az, hogy egy botrányos választmányi üléssel méltó ouvertur-t adjanak korteshadjáratuknak. Erre a homokra építeni sem az országos, sem a városházi politikában nem lehet. *Az ország és a főváros rendjének stabilitását, a polgárság munkájának biztositását csak olyan elemekkel lehet elérni, amelyek a nemzeti alapon álló társadalmi és gazdasági rend védelmét tűzik ki céljául.* Ezek az elemek már észbekaptak és ezeket az elemeket nem megingatni, csak összekovácsolni tudja a szocialista botrányrendezés és demagógia.

Bethlen István gróf miniszterelnök történelmi jelentőségü megnyilatkozása a Vigadóban

Megfigyelések és feljegyzések a másfélezer terítékes vacsorán

Ripka Ferenc főpolgármester népszerüsége

A miniszterelnök kormányfeladatnak tartja a főváros fejlesztésének előmozditását

Az utóbbi hónapok legnagyobb politikai eseménye az a hatalmas államférfiúi beszéd volt, amelyet a héten gróf *Bethlen* István miniszterelnök a Vigadóban több, mint másfélezer polgár előtt elmondott és amelyben a jövőben követendő irányelveit ismertette. A politikai világ hetek óta várta ezt a beszédet, amely tulajdonképpen az egész ország számára célkitüzést jelentett és amely Magyarország jövendő útját mutatta meg a választópolgárok előtt. Budapest választópolgárai olyan tömegesen jelentkeztek erre az estére a *Polgári Egység Klubjának* és elnökének, *Kállay* Tibornak hívó szavára, hogy a jelentkezők tömegét a Vigadó óriási termei sem tudták befogadni. A fényesen kivilágított előcsarnokban hosszú sorokban vonultak föl azok a polgárok, akik jelen akartak lenni gróf *Bethlen* István történelmi jelentőségü megnyilatkozásánál. Az előcsarnokban *Kállay* Tibor, *Bessenyey* Zéno és *Görgey* István v. nemzetgyűlési képviselők, valamint *Kozma* Jenő és *Payr* Hugó, a párt főtitkára várták és üdvözölték az érkező miniszterelnököt, akit azután a terem bejáratánál *Dréhr* Imre államtitkár, *Ángyán* Béla miniszteri tanácsos, sajtófőnök és báró *Harkányi* János fogadtak.

Gróf *Bethlen* István miniszterelnök pontban félkilenckor érkezett meg *Scitovszky* Béla belügyminiszter társaságában és azonnal felsietett a nagy terembe, ahol a húsz hatalmas asztalnál elhelyezkedett közönség lelkesen zúgó tapssal fogadta a miniszterelnököt. A karzatokat díszes és előkelő hölgyközönség töltötte meg, míg a miniszterelnök asztalánál, tőle jobbra és balra *Kállay* Tibor, *Ripka* Ferenc, *Kozma* Jenő, *Beöthy* László, *Tolnay* Kornél és *Ángyán* Béla foglaltak helyet.

Miniszterek, államtitkárok és más előkelőségek

A végeláthatatlan asztalok körül ott voltak a politikai és városi élet kiválóságai közül — amennyiben a neveket feljegyezni sikerült — még a következők: Alpár Ignác, Andréka Károly h. főkapitány, Bacsinszky Vladimir, Bayer Antal, Balogh Hugó, Baránszky Gyula, Battenberg Lajos, Berky Gyula, Becsey Antal, Bessenyey Zéno, Bessenyey Ferenc, Beöthy László v. b. t. t., Belatiny Arthur, Biró Pál, Bittner János, *Bud* János miniszter, Bohn József, Burghhard-Bélaváry Dezső, Chorin Ferenc, Désy Géza, Dinich Vidor, Domony Móric, *Dréhr* Imre államtitkár, Éber Antal, Ereky Károly, Erősdy Sándor ny. főispán, Farkas Ferenc, Fejér Ottó, Fellner Pál, Finászy Béla egyetemi tanár, Fleissig Sándor, Friedrich Vilmos, Franyoviczky Sándor, Füzesséry Zoltán, Gaár Vilmos, Gally Kálmán, Gerlóczy Endre, Glück Frigyes, budai Goldberger Leó, Gordon Róbert, a Délivasút elnökigazgatója, Hajós Kálmán, Halászy László, Erődi-Harrach Tihamér, Harkányi János báró, Hochenburger Antal altábornagy, Hódossy Gedeon min. államtitkár, Hoór-Tempis Mór egyetemi tanár, Horváth IV. Károly, Kálmán Gusztáv, Kállay Tamás, Kállay Rudolf, Kovács Gyula, Kirchner Hermann altábornagy, Kresz Károly, Lázár László, Madarassy Gábor, Martin János, Melczer László, Nadányi Emil, Csécsi-Nagy Miklós, dr. Németh Béla, Némethy Károly v. b. t. t., Németh Károly, Nyulászy János, Nyegre László, Oroszy Géza, Őrley György, Őrffy Imre, Pallavichini Hyppolit őrgróf, Pompéry Elemér, Szatolykai-Papp Gyula, Reimann Ernő, Reimann Gyula, *Scitovszky* Béla belügyminiszter, Siegescu József egyetemi tanár, Skerlecz Iván báró, Spett Ferenc, Staub Elemér, Sztranyovszky Sándor belügyi államtitkár, Szterényi Kálmán, Schiffer Mór, Schmidt Richard, Scheuer Róbert, Stern Samu, Szabóky Alajos, Szászy Béla, Szurday Róbert, Tamásy József, Temesváry Imre, Tolnay Kornél államtitkár, Tóth Lajos, Usetty Béla, Várady Gábor, Vészi József főszerkesztő, Vida Jenő, *Walko* Lajos külügyminiszter, Wenszky Nándor, Wertheimer Adolf, Ziegler Géza, Freiberger Béla, óbudai Freudiger Károly, Turi Béla.

Kállay Tibor és a közönség Ripka Ferencet ünneplik

Vacsora végeztével, tíz óra tájban *Kállay* Tibor, a Polgári Egység Pártjának elnöke emelkedett szólásra, a másfélezernyi közönség lelkes tapsa közepette. A közönség lelkesedése *Kállay* Tibor nagyszabású beszéde közben állandóan emelkedett és frenetikus erővel tört ki, amikor a volt pénzügyminiszter gróf *Bethlen* Istvánt apostrofálta. Majd *azt fejtegette Kállay Tibor, hogy lehetetlen az, hogy a főváros polgársága ne érezze felelősségét önmagával és a főváros jövőjével szemben és lehetetlen, hogy ne kövesse azt az irányzatot, amelyet gróf Bethlen István képvisel. Ez az irányzat Budapest régi polgári tradicióiából fakad, amelynek reprezentánsai és zászlóvivői a nemrégiben elhúnyt Heinrich Ferenc és Budapest ezidőszerint való főpolgármestere: Ripka Ferenc.*

Ripka Ferenc nevének említésekor a másfélezer főnyi polgárság egy emberként ugrott talpra és riadó éljenzésben tört ki. Percekig tartó dörgő tapsviharral ünnepelte *Ripka* Ferenc főpolgármestert. A főpolgármester végre is kénytelen volt helyéről felemelkedni és meghajlással megköszönni ezt az önkéntelenül kirobbant, impozáns tüntetést. Gróf *Bethlen* István miniszterelnök megelégedéssel látta ezt a tüntetést, amely bizonyítéka annak a mérhetetlen népszerüségnek, amely *Ripka* Ferenc főpolgármestert Budapest polgársága részéről övezi. Négyszer-ötször megújult még az ováció, amelynek elültével azután *Kállay* Tibor tovább folytathatta beszédét. Beszédének

befejezésekor a közönség újból szünni nem akaró éljenzésben és tapsviharban tört ki és percekig éljenezte gróf *Bethlen* István miniszterelnököt és *Kállay* Tibort, a pártvezért.

A miniszterelnök frenetikus hatású beszéde

Újabb óriási éljenzés és tapsvihar tört ki, amikor gróf *Bethlen* István emelkedett szólásra. A miniszterelnök beszédét a terem falain felszerelt megafonok közvetítették, úgyhogy a legtávolabb ülők is tökéletesen érthették a miniszterelnök minden elhangzott szavát. Ennek a történelmi jelentőségű beszédnek minden mondata páratlan tetszést váltott ki. Az érdeklődés már a beszéd elején rendkívül felfokozódott, mert a miniszterelnök azt fejtegette, hogy az egész világon mindenütt az ország fővárosa vezet és Magyarország fővárosának is vezetőszerephez kell jutnia.

Óriási érdekei fűződnek az országnak — folytatta azután a miniszterelnök — de magának a főváros polgárságának is ahhoz, hogy az a tábor, amely ma itt összegyűlt és a megfontolt haladás útján kíván tovább jutni, többségre jusson. Mi több ízben tettünk kísérletet arra, hogy a józan megfontolás haladásának ösvényére térítsük a főváros polgárságát — hivatkozom *Ripka* Ferenc főpolgármesterre — sajnos, ezek a kísérletek nem keltették azt a visszhangot, amelyre méltók lettek volna.

Elmondta azután a miniszterelnök, hogy *a magyar politika fordulópont előtt áll* és röviden, egyszerűen, túlzottan szerényen jellemezte azokat az eredményeket, amelyeket kormánya felmutathat. Szólott azután a pénzügyminiszternek az adócsökkentésről szóló javaslatáról és hangsúlyozta, hogy annak igen nagy jelentősége van a főváros lakosságának szempontjából. Egyik legfőbb jelentősége ennek a javaslatnak, hogy a pénzügyminiszter a főváros háztartását is bizonyos ellenőrzés alá fogja vonni, még pedig elsősorban a takarékosság szempontjából és a polgárság javára.

„Minden közintézmény csak a közt szolgálja"

Itt azután a miniszterelnök elsőrendű várospolitikai kérdések fejtegetésére tért ki, erre való tekintettel beszédének ezt a részét szószerint való szövegében a következőkben közöljük:

— Egy tálból két gazda nem kanalazhatja ki a levest, egy gazdának kell irányítani azt, hogy az adózó polgárok akárhová és akármily arányban adóznak, túl ne terheltessenek. Ezért az is szándékunk, hogy *a közüzemeket is felülvizsgáljuk*, mert bizonyos, reorganizációra szorulnak és e réven a közüzemekben is oly megtakarítások vihetők keresztül, amelyekre a polgárság adózása szempontjából feltétlenül szükség van. Továbbá tudjuk azt, hogy a kisiparosság évek óta panaszkodott a közüzemek fenntartása miatt, amelyek a háborúban bizonyos közcélt szolgáltak, de amelyeknek ez a jellege a háború óta megszünt. Már régóta kifejezést adtam annak a felfogásomnak, hogy olyan közüzemeket, amelyek nem felelnek meg a közszükségleteknek, hanem csak arra alkalmasak, hogy a termelő polgárságnak konkurrenciát csináljanak, fentartani nem kívánunk s hogy ezeknél is érvényesülnie kell, talán az autonómia „slágvort"-jával fellépőkkel szemben is, az államhatalom azon szent akaratának, hogy *minden közintézmény csakis a közt szolgálhatja*, de nem szolgálhat attól távoli érdekeket.

Gondoskodás a főváros fejlesztéséről

— Meg kell még emlékeznem a fővárossal kapcsolatban a *kormány programmjáról* is. Az a felfogásom, hogy amikor a kormány évekre menő beruházási programmot ad, akkor a fővárosról megfeledkezni nem szabad, s miután a kormány el van szánva arra, hogy a közeljövőben is fejleszteni kívánja beruházási programmját, honorálni kell azokat a szükségleteket, amelyek a főváros fejlesztése szempontjából elsősorban jönnek figyelembe. Itt van a *nagy dunai hidak kérdése*. Egyes városrészek fejlődése lehetetlenné van téve azáltal, mert nincs megfelelő összeköttetése a túlsó parttal. Ez az egyik főkérdés, amellyel a beruházási programm során foglalkozni kívánunk. De itt van *a pályaudvarok kérdése* is, amely évtizedek óta megoldatlanul hever a bürók lomtárában, mint kidolgozott terv, de amelyhez az összeomlás és az inflációs idők folytán hozzányúlni nem is voltunk képesek. Ehhez a kérdéshez is hozzá kell nyúlnunk, ha azt akarjuk, hogy a főváros egészséges fejlődése meg ne akasztassék. A fővárosi pályaudvarok oly időkben épültek, amikor a lakosságnak száma talán fele volt a mainak. A pályaudvarok mélyen benn fekszenek a város közepében és bár összekötő vonalai a fővárosnak az országgal, ugyanakkor elválasztó vonalakká váltak a főváros egyes részei között.

— Az építkezés terén is folytatnunk kell megkezdett programmunkat még pedig a fővárossal karöltve, mert ha azt akarjuk, hogy a háztulajdon terén végre a régi szabadság helyreálljon, akkor gondoskodni kell arról, hogy a lakók túlságos adóval ne fizessék meg ezt a szabadságot, amihez csak úgy juthatunk, ha *gondoskodunk szociális érzéssel oly kislakások felépítéséről*, amelyek az előálló szükséglet fedezésére alkalmasak.

A kormány egyéb feladatairól

Hasonlóan páratlan tetszésben részesült gróf *Bethlen* István beszédének többi része is, amelyekben megemlékezett a hadikölcsönök valorizációjáról, a nyugdíjasokról, a magántisztviselők jogviszonyairól, a kereskedelem és ipar eminens érdekeiről, a felekezeti kérdésről és a közszabadságok helyreállításáról. Rendkívül érdeklődéssel várták és fogadták a miniszterelnök beszédének azt a részét, amely a numerus claususra vonatkozott. Meg kell állapítani, hogy a miniszterelnök minden kijelentése a legteljesebb tetszést aratta és beszédének államférfiúi magaslata végig lenyügözte a hallgatóságot, amely beszédének befejeztével újra kitörő lelkes éljenzéssel és tapssal ünnepelte a miniszterelnököt.

Közelednek a békebeli állapotok, amelyek elüzik a forgalmiadót

Kállay Tibor programmbeszéde a Ferencvárosban

Vasárnap délelőtt többszáz főnyi előkelő közönség gyűlt össze a IX. kerületi Kinizsy uccai *Kultúrmozgóban*, ahol *Kállay* Tibor volt pénzügyminiszter, a déli kerület egységespárti listavezetője programmbeszédet mondott. *Kállay* Tibor *Bittner* János kormányfőtanácsos és dr. *Usetty* Béla fővárosi bizottsági tag kíséretében jelent meg a gyűlésen, ahol *Wensky* Sándor pártelnök, föv. biz. tag üdvözölte. *Kállay* Tibor nagy ováció közben emelkedett szólásra. Mindenekelőtt kijelentette, hogy *a kormány elsősorban a kisexisztenciákat, a kisiparosokat és a kiskereskedőket kívánja támogatni. Sürgette a nem közhasznú közüzemek eltörlését*, mert azok a kisemberek kezéből veszik ki a kenyeret.

Kállay beszéde további folyamán kiemelte, hogy *olcsó hitellel* kell segíteni a kisexisztenciákon. Helyesnek tartja, hogy *a pénzügyminiszter kötelező ígéretet tett az adócsökkentések érdekében*. Zajos helyeslés kísérte szavait, amikor fölemlítette, hogy *már egészen közel vannak a békebeli állapotok, amikor a forgalmi adónak még a hirét sem hallottuk*. A *hadikölcsön* kérdésénél elsősorban a nyugdíjasokat, özvegyeket és árvákat óhajtja kisegíteni és megnyugvással veszi tudomásul, hogy *a részleges valorizáció céljaira a költségvetés tizenkétmillió aranykoronát irányzott elő*. Fontos a *nyugdíjasok* problémája is. A kormány ténykedéseiből nyilvánvaló, hogy lassan elkövetkezik az az idő, amikor már nem lehet különbséget tenni régi és új nyugdíjas között. Napirenden kell tartani *a hadirokkantak ügyét* is és mindent el kell követni a *gyermekhalandóság és a tüdővész* pusztításainak csökkentésére.

Az én programmom a középút politikája — ezzel fejezte be *Kállay* programmbeszédét — *amely, amint a miniszterelnök helyesen mutatott rá, nem a szélső irányok eredője*. Ez határozott célkitűzés. Jobbról is, balról is érhetik pártunkat támadások azoktól, akik letértek erről az útról. De mi, noha mindkét kezünkben kard van, mégis igazunk szent meggyőződésében békésen visszük előbbre zászlónkat.

Percekig tartó taps és éljenzés kísérte Kállay Tibor zárószavait, majd az ováció elültével dr. *Usetty* Béla és *Bittner* János szólaltak fel és beszédeikben *Bethlen* politikájának támogatására hívták föl a hallgatóság figyelmét.

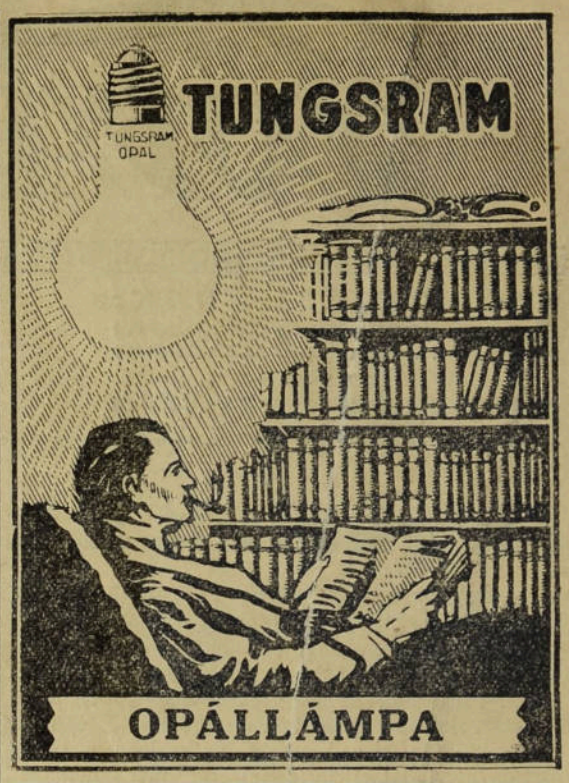

Hegedüs Ferenc ácsmester **Budapest**
Telep és iroda: X., Kerepesi-ut 31/c. szám.
Telefonhivó: J. 45—45.

RYSAVY BÉLA épület és diszmű-bádogos, légszesz és vizvezetékszerelő üzeme
Budapest, VIII., József-u. 79.
TELEFON J. 24-56.

RIDEL BERTALAN és FIA
ácsmesterek és vállalkozók
Ipartelep: III., Szépvölgy-u. 13.
Irodai telefon: T. 142—26.

Tetőfedő munkákban legelőnyösebb árakat és kivitelt érhet el a
GULA R.T.
TELEFON: LIPÓT 902—45. tetőfedő vállalatánál
VI., TERÉZ-KÖRÚT 3.

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szíjkerekek gyártása.
egészségügyi, műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

Müller Rezső
asztalosáru gyára
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 31. SZ.
Telefon: J. 81—58.

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA PÉCS
Orgona- és harmóniumgyár r.-t.
Készít új orgonákat művészi kivitelben. Pneumatikus átépítések. Mindennemű javítások. Új homlokzat sipok. Tisztítás, hangolás, orgonák karbantartása Harmóniumok részletre 2,800.000 K feljebb.
Budapesti iroda: IV., Sommelweis-u. 10. Telefon: 139-34.
1000 új orgona. 60 éves múlt.

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

VARJAS GYULA
ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Óriás ucca 42. sz.
TELEFON: JÓZSEF 46—37.

INTERNATIONAL
az ideális **egy tonnás teherautomobil**
olcsó, gyors, megbízható, minimális üzemköltség.
Speciális autobuszalvázak.
I, 1½, 2 tonnás gyorsjáratu és 2, 3, 4, 5 tonnás lassujáratu teherautomobilok.
Kedvező fizetési feltételek. Kedvező fizetési feltételek.
Vezérképviselet és lerakat:
Székely Garage, Budapest, VIII., Práter-u. 44lb. Telefon: J. 54—08.

Kényelmes, elegáns szobák központi fűtéssel, kitünő ellátással már
napi 140.000 korona
árban kaphatók
A Margitszigeti Nagyszállodában
A szálloda vendégei a Lipót-körut 2. alatti állomásról az autójáratokat **(5 percnyi menetidő)** díjmentesen használhatják
Szobák ellátás nélkül is bérelhetők
Fürdők, vízgyógyintézet a házban
Szanatórium 240.000 K. Klinikai osztály 170.000 K
Csütörtök: zenés uzsonna autójeggyel 30.000 K
Szombat: Szigeti Esték
*
WEEK-END.
Szombat délutántól hétfő délig a Nagyszállodában lakás, ellátás, fürdők és autóhasználat együttesen 280.000 kor. Két személyre 540.000 korona

KIKTA GYÖRGY mérnök és **GÜNTERT JÁNOS**
Központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Hatalmas lendülettel megindult a választási mozgalom

Az összes pártok gyüjtik az aláirásokat — Az Egységes Párt listái már csaknem mindenütt elkészültek

A választási agitáció az egész országban megkezdődött, legélénkebb azonban a politikai élet Budapesten, ahonnan a választási harc izgalmai szétsugároznak a vidékre is. Eltekintve a számításba nem jövő pártcsoportosulásoktól, eddig Budapesten hat párt állította össze a választási listáját. A hat párt: 1. a gróf Bethlen István vezetése alatt álló Egységes Párt, 2. Keresztény Gazdasági (Wolff)-párt, 3. a Független Nemzeti Demokratapárt, 4. a Kossuth-párt, 5. a szociáldemokrata-párt és 6. a fajvédő-párt.

Az Egységes Párt teljes jelöltlistái a következők:

I. budai lista: *Kozma* Jenő, dr. *Szilágyi* Lajos, *Becsey* Antal, dr. *Tury* Zoltán, *Szepessy* Ágoston, *Kadnár* Károly, *Neuschloss-Künsli* Kornél, *Hubert* Vilmos, *Horváth* István, *Pásztélyi* Vilmos, *Szöts* József, *Ravasz* László.

II. északi lista: *Ugron* Gábor, *Dési* Géza, *Siegescu* József, *Bayer* Antal, *Battenberg* Lajos, *Bacsinszky* Vladimir, *Nessi* Gyula, *Béla* Henrik, *Horti* József, *Klösz* Pál, *Galambos* Jenő, *Doros* György dr., *Treutler* István dr., *Csepreghy* Gyula, *Mészáros* Győző, *Weidlinger* Andor, *Zeigler* Jenő, *Mikler* Sándor.

III. déli pesti kerület: *Kállay* Tibor, *Usetty* Béla dr., *Fejér* Ottó, *Bohn* József, *Dán* Leó, *Bittner* János, *Sajó* János, *Martin* János, *Farkas* Vilmos, *Keresztes* Béla, *Dósa* Ottó dr., *Dongó* Orbán, *Parragh* Bertalan, *Debreczeny* Árpád, *Ozsváth* István, *Herczenik* Gyula, *Korondy* Márton, *Szabó* János, *Szentesy* József, *Kroncs* Frigyes.

A többi pártok is legkiválóbb erőikkel kezdik a választási listákat. Így a Wolff-párt listáin az első helyeken *Wolff* Károly, *Ernst* Sándor, *Buday* Dezső, *Petrovácz* Gyula és *Csilléry* András nevei szerepelnek. A demokratapárt *Rassay* Károly, *Sándor* Pál, *Bárczy* István, *Bródy* Ernő, *Pakots* József és *Baracs* Marcel nevével indul küzdelembe a három kerületben. A szocialista listák vezetői között ott látjuk *Peidl* Gyula, *Peyer* Károly, *Farkas* István és *Propper* Sándor nevét. A Kossuth-párt az északi kerületben jelöl *Nagy* Vincével, *Vámbéry* Rusztemmel és B. *Virágh* Gézával a lajstrom élén.

Budapest tudvalevőleg huszonöt képviselőt választ három kerületben. *A legutóbbi 1922. évi választáson gróf Bethlen István Egységes Pártja nem vett részt Budapesten.* Akkor a mandátumok kerületek és pártok szerint a következőképpen oszlottak meg:

	Kereszt. p.	Demokr. p.	Szoc. dem. p.	Összesen
Budai k.	3	1	2	6
Északi k.	2	3	4	9
Déli k.	4	2	4	10
Összesen	9	6	10	25

Az idén teljes erejével vesz részt a választásban az Egységes Párt is Kállay Tibor volt pénzügyminiszter vezetésével. Minden remény megvan arra, hogy a Polgári Egység Pártja Budapest konszolidációra, békére és alkotó munkára törekvő polgárságából hatalmas tömegeket vonz magához és megfelelő számú mandátumot biztosit Budapesten is a kormány támogatására. Az aláírások gyűjtése már vasárnap nagy lendülettel megindult és az Egységes Párt listái úgyszólván már az összes kerületekben elkészültek.

Jövő évben is folytatja az állam lakásépítkezési akcióját a fővárosban

Új bérházak épitésére 2½ millió pengőt fordítanak — Magánvállalkozók állami hitelt kapnak

Az általános gazdasági helyzet javulásának kétségtelenül egyik legfontosabb jelensége, hogy az idén az építkezések mégis csak megindultak valahogy és bár egyelőre csak a főváros és az állam kezdeményezése adja meg az építkezések karakterét, mindazonáltal remélni lehet, hogy a növekedő lakbérek és az új építkezések tartós adómentessége rövidesen a magántőke-vállalkozó készségét is felfogják kelteni. Erre nézve egyébként szertelen biztató szimptomául szolgálhat az a körülmény, hogy a téglagyáraknál oly nagy mennyiségek vannak máris lekötve a jövő évi szállításra, amelyek csaknem megközelítik például a tíz év előtti, illetve az utolsó békeév forgalmát is. Érdekelt körök a jövő évi építkezéseket illetően többek között erős várakozással néznek a főváros és az állam további építőakciója elé. Kétségtelen ugyanis, hogy az állam ily irányú tevékenysége — a főváros hasonló akciójával egyetemben — állandó ösztönzésül szolgál a magánosok számára.

Az állami építkezések jövő évi kilátására nézve kérdést intéztünk.

Vasváry Géza miniszteri tanácsoshoz,

a *Lakásépítő Állandó Bizottság* vezetőjéhez, akitől a következő értesüléseket kaptuk:

— Az állami építkezések eddigi anyagi és erkölcsi sikerei természetszerűleg megérlelték bennünk azt az elhatározást, hogy az akciónkat a lehetőség szerint tovább folytassuk. Számítanunk kell erre nézve a pénzügyminiszter úr megértő támogatására, aki tudvalevően a multban sem zárkózott el az indokolt kívánalmak teljesítése elől. Mindenekelőtt arról lehet szó, hogy folytassuk a bérházépítéseinket. Hogy ezt az eddigi tempóban tehessük,

legalább 2½ millió pengőre lenne szükségünk a jövő évben.

A bérházakba invesztált pénzek — eltekintve a rendkívül becses közhasznú céloktól — máris legalább 6—7 százalék kamatot hoznak évenként a bérek fejében, ámbár az állami bérházakban a lakbér ugyancsak az általános emelkedő skála szerint van megállapítva.

E tervezett épitkezésünk mellett állandóan hitellel támogatjuk az egyesek családi házépitkezéseit.

Annakidején tudvalevően 50 milliárdot irányoztunk elő a kényszerépítkezés akció támogatására. Ebből 17 milliárd felhasználatlanul maradt és ezenkívül a kikölcsönzött 33 milliárdból állandóan folynak vissza bizonyok részletek. Ezen összegek felhasználásával szukcesszive módunk van indokolt esetekben szerény hitelhozzájárulásokkal támogatni azokat, akik családi házat akarnak építeni. Ezenkívül pedig azt tervezzük, hogy

a jövőben is hiteleket fogunk nyujtani az egyes bérházépítésekhez.

A jelen évben tudvalevően 11 millió aranykoronát fordítottunk ilyen célra és az 50%-os állami költséghozzájárulás révén 34 bérház épült fel. Természetesen a legnagyobb mértékben kívánatos lenne, hogy ez az akciónk a jövő évben legalább is az eddigi keretek között fentartható legyen. Egyébként máris úgy értesültem, hogy az építési vállalkozók érdekeltsége deputációban akarják felkérni a népjóléti minisztériumot ennek az akciónak a folytatására. Ugyancsak tudomásom van arról is, hogy

a KANSz körlevélben értesitette a tagjait, miszerint a kormány részéről igéretet nyert a tisztviselői házak közeli felépítésének támogatására vonatkozóan

és így minden remény meg van arra nézve, hogy már a jövő évben megindulhat az a nagyarányú akció, amely 3—4000 tisztviselői családi ház létrehozását célozza.

— Kevésbbé bízom viszont a sokat kolportált kertváros közeli megépülésének a lehetőségében, miután az itt építkezésre kiszemelt térrénum közművek hiányában hallatlanul megdrágítaná az ottani építkezéseket.

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vízmüvek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

Krumpholtz Ferencz
pala- és cserépfedő mester
jókarbantartási vállalat
Budapest, VII., Rózsa ucca 18/a
Telefon: József 24-26

Alapitatott 1892 ÖZV. CZIER GUSZTÁVNÉ
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és műkőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

Telefon: 158—18. SODEMANN ALBERT Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Műhely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék magyarországi vezérképviselete.

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemü épület- és műlakatosmunkák, takaréktüzhelyek és vasredőnyök készitését és javitását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6. ■ Telefon: 23—36.

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemü bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

Elektromos világitási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

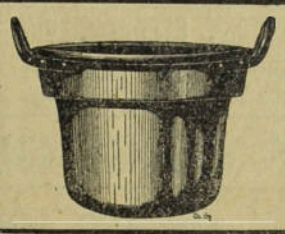

Czigler János
vörösréz, alumínium és acél edények, tűzhelyüstök készitése és ónozása
Budapest, VIII., Koszoru-u. 12
Telefon: József 68—24.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

Csütörtöktől, nov. 25-től
A hét legjobb filmműsorai!
CORVIN-SZINHÁZ, KAMARA, ORION
A MUCSAI NAGYBÁCSI
Vigjáték 8 felv.
A főszerepben: Liane Haid
Ezenkívül a Corvinban: Nem vagyok szonos vigj. 8 felv. Főszer.: Buster Keaton
a Kamarában: Az igazi férfi filmregény 8 felv. Főszereplők: Mary Astor, Ben Lyon
az Orionban: Az asszony golgotája dr. 8 f. Főszereplők: Conrad Veidt, Harry Liedtke s Werner Krauss

Elkészült a főváros parkirozási és fásítási programmja

Harminckét milliárdba kerülnek az új parkok, fasorok, sétányok és játszóterek — Solty Lajos tanácsnok a jövő évi beruházásokról

Az út- és csatornaépítő ügyosztály kertészeti alosztályában e napokban készült el a jövő évi költségvetés, amelyet már pengőben állítottak összsze. Eszerint a főváros kertészeti kiadásai 2,551.498 pengőre rúgnak, ami 31,893,728.125 papirkoronának felel meg. A költségvetés bevételi rovata mindössze 59.475 pengő és 32 fillért tüntet fel, a főváros kertészeti kulturájának fenntartása tehát a jövő évben végeredményben 2,492.022 pengő és 25 fillérbe fog kerülni.

Solty Lajos tanácsnok

a költségvetésről és a főváros kertészeti és fásítási terveiről az alábbiakban tájékoztatott bennünket:

— Az idei kertészeti költségvetés főösszegét az 1927. évi költségelőirányzat lényegesen felülmúlja, mert jövőre megszeretnénk valósítani a régóta sürgetett fásítási programmot, elsősorban a külső VI. kerületben, az Angyalföld poros uccáinak fásítását. A ligetek karbantartásán kívül továbbá tervbevettük számos új park és gyermekjátszótér létesítését és az összes szökőkutak rendbehozását. Az a tervünk, hogy Budapest sűrű lombozatával, gazdag növényzetével, porfogó fasoraival, tereivel, parkjaival, ligeteivel külsőleg is méltón kifejezésre juttassuk a fürdőváros jellegét.

— Az 1927. évi költségvetés hét fejezetre oszlik: a Városliget, a Népliget, a sétányok, a fasorok, a központi kertészeti telep, a népligeti és a budai faiskola költségvetésére. A Városligetnél nincsen jövőre nevezetesebb programmunk. A rendes fenntartási tételeken kívül a következők szerepelnek: a világító szökőkút rendbehozása, a városligeti tóba torkoló Rákospatak-csatorna zsilipjének karbantartása, az új Széchényi-strandfürdő körüli ligetrész parkirozása, új működőpadok és szemétgyüjtő kosarak felállítása, végül egy modern gyermekjátszótér létesítése és felszerelése. Mindez 37.586 pengő bevétellel szemben 515.625 pengő kiadásba kerül. A *Népligetben* a sétautakat hozzuk rendbe, új működőpadokat állítunk és 4000 pengő költséggel új munkáslakást is építünk. A *sétányok költségvetése* keretében rendbehozzuk a parkokat, ligeteket, a szökőkutakat és új parkokat is létesítünk.

— Hatalmas park és gyermekjátszótér készül a gyöngyösi-úti új városi bérházcsoport, illetve a madarászuccai gyermekkórház előtti térségen, nemkülönben parkírozzuk és gyermekjátszótérré alakítjuk át az arénaúti volt zsidótemető helyét is. Jövőre parkírozzuk a Naphegy egy részét, a budai Iskolateret, a Várfok és Orom uccákat, az óbudai Miklós teret, a Szent István előtti teret és a kőbányai Szent László teret. Végül virágzó angolkertet létesítünk az Angyalföldön, a Béke téren.

— A költségvetés jelentékeny összege új fasorok létesítésére és uccák fásítására esik. Fásítva lesznek az I. ker. Hieronymi út, az V. ker. Dráva, Kárpát, Zápolya uccák, a VI. ker. Angyalföldi, Csata, Figyelő, Főti utak, a VI. ker. Jász ucca a Hungária körúttól a Forgács uccáig, továbbá a VI. ker. Kartács, Mohács, Országbíró, Petneházy, Tüzér uccák, a Szegedi út, a Semsey út, a Kőbányai út a vámtól egész a Liget-térig.

— Programmunk, mint néhány kiszakított részletből is látható, igen gazdag és nagy munkát kell végeznünk, hogy azt kellőképpen végrehajthassuk.

Volt demokraták csatlakozása Bethlen István táborához

A *Nemzeti Egység Köre* csütörtökön este *Bibithi-Horváth* János törvényhatósági bizottsági tag elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a Kör elhatározta, hogy az országgyülési képviselőválasztások során

gróf Bethlen István miniszterelnök politikáját kívánja támogatni és testületileg a miniszterelnök zászlaja alá sorakozik.

Az ülésen *Sugár* József mérnök, a Kör igazgatója terjesztette elő azokat az indokokat, amelyek a párt állásfoglalását szükségessé teszik. Rámutatott a demokratapártban uralkodó állapotokra, amelyek a *pártot a fővárosi tisztújítások során is súlyos vereségbe sodorták*. Rámutatott a vezér nélkül maradt párt lehetetlen és labilis helyzetére s ezzel szemben hangoztatta Bethlen István gróf miniszterelnök komoly és impozáns programmjának céltudatosságát, amely indokolttá teszi, hogy

a nemzeti egység jegyében immár öt éve működő Nemzeti Egység Köre is gróf Bethlen István zaszlaja alá sorakozzon.

Heimler Miksa építész, *Széll* Manó gyógyszerész, *Katz* Lajos dr. orvos, *Sugár* József mérnök, dr. *Dékány* Zoltán kir. járásbíró, *Ramp* Lajos kereskedő, *Seiler* Armand iparos és többek hozzászólása után a választmány egyhangúan elhatározta, hogy *gróf Bethlen István politikájához csatlakozik* és felkérte a párt elnökét, *Bibithi-Horváth* Jánost, hogy ezt a határozatot a Bethlen-párt budapesti vezérének, *Kállay* Tibornak sürgősen hozza tudomására.

A határozatnak megfelelően *Bibithi-Horváth* János szombaton felkereste *Kállay* Tibort, a Polgári Egység Pártja elnökét, aki örömmel vette tudomásul a fővárosi polgárság újabb jelentékeny csoportjának a csatlakozását.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

SZÁNTÓ KÁROLY ÉS TÁRSA
Cégtulajd.: SZÁNTÓ KÁROLY ÉS VIDA GYULA okl. mérnök
Villamossági vállalat Budapest,
VI., Andrássy-út 92. Telefon: 134—14.
Villamosvilágítási, jelző, telefon, villámhárító berendezések. Erőátvitel, színpadi hatásvilágítások. Csillárok, izzólámpák, szerelési anyagok

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

HELLENBRAND JÁNOS
ÁCSMESTER
Budapest, Egressy-út 27. sz.
Telefon József 92-70.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, deritő telepek

Villamos berendezések,
erőátviteli, erős- és gyengeáramú elektromos világítási, jelző és telefonberendezések építése és javítása.
Tornya Leó Budapest, VI., Dessewffy-utca 37.
Tel. 13-23. — Elsőrangú referenciák.

Telefon: J. 95-15 Budapesti Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

Schaffer Antal kövező-mester, út- és - betonépítési vállalkozó -
II. ker., Biai ucca 21
Telefon: 91—14. szám.

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZIT:
lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

JÓNÁS ALBERT
vízvezeték, csatornázás, központi fütés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: József 26—02.

„FETIS" szabadalmazott, fütésre kész szállítható, vasbetétes CSERÉPKÁLYHA
a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerűbb szobafütést nyujtja
Megrendelhető: a Budapesti Keramiai Müveknél
Tulajdonos: Csik József, X. kerület, Kada ucca

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükö- és lapburkolatot

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FÚTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom kárpitokban
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

SCHEIDT ANTAL asztalosmunkák üzeme
Budapest, VII., Utász ucca 6. Telefon: J. 39-30

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefónok: 201, 202, 203.
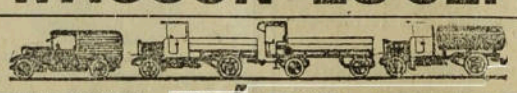
BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefónok: T. 43—00, L. 979—49.
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz címzendők. Képviseletünk nincsen.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Harmincnégy milliárd betegápolási hiányt követel a főváros a kincstártól

Ha a kormány nem fizet, a főváros peres uton fogja követelését behajtani

A napokban készültek el a főváros kórházainak zárszámadásai 1921-től egész 1925-ig. A zárszámadásokból kiderült, hogy öt év alatt a főváros több, mint 34 milliárd koronát fizetett rá a kórházaira. Ennek az óriási deficitnek a legnagyobb része kizárólag az államot terheli, azonban a kormány még mindig elzárkózik a megtérítés elől.

A kórházak évek során felgyülemlett hiányáról

Édes Endre tanácsnok,

a közegészségügyi és köztisztasági ügyosztály vezetője a következő nyilatkozatot tette a „Fővárosi Hirlap" munkatársa előtt:

— A fővárosi kórházak 1921/22., 1922/23, 1923/24. és 1924/25. évi zárószámadásai elkészültek és azokat a tanácsnak is bemutattuk. A zárószámadások eredménye szerint

a fővárosi kórházak adminisztrációjánál 35 milliárdnál több hiány mutatkozik,

a deficit legnagyobb része 1923—24—25. évekre esik. A közkórházi alap károsodása azáltal következett be, hogy

az ápolási díjakat a kormány túlalacsony mértékben állapította meg a tényleges kiadásokkal szemben

és hogy a valóságos ápolási díjakat a munkásbiztosító és betegsegélyző pénztáraknak, valamint magánosoknak nem számíthatta fel. A tanács a zárszámadások felülvizsgálása után úgy határozott, hogy a hiány fedezésére a kormányt kéri fel, mivel a túlalacsony ápolási díjak megállapításával a deficitet is a kormány okozta. A belügyminiszter 35000. számú 1902. évi rendelete szerint a közkórházi alapnál mutatkozó hiányokat ugyan a községi alap tartozik fedezni, de ez a rendelkezés ilyen horribilis összegekre nem vonatkozik, mert ezzel a községi alapot a háztartás mérlegének veszélyeztetése nélkül megterhelni nem lehet. Ez már azért sem lehetséges, mert

1923 január 1-től 1925 december 31-ig a községi alap 111 milliárd koronánál többet előlegezett a közkórházi alapnak.

— A kórházi zárószámadásokat a közeljövőben fogja tárgyalni a közegészségi és köztisztasági bizottság is, azután beterjesztjük javaslatunkat a közgyülés elé, hogy a törvényhatóság feliratban kérje a deficit egyösszegben való megtértítését a kormánytól, amint azt a kincstár már 1920-ban is vállalta.

*

Értesülésünk szerint a törvényhatósági bizottságban a legközelebbi közgyülések egyikén indítvány fog elhangzani, hogy az esetben, ha a kormány nem vállalja a deficit kifizetését, *perelje be a főváros a kincstárt és bírói úton hajtsa be hátralékban levő követelését.*

Meghosszabbították a próbaautóbuszok kisérleti járatait

A terv szerint a főváros 110 kocsit fog beszerezni, amelyeknek vételára 110 milliárd koronára rúg

Már több mint hat hete, hogy a főváros útvonalain a meglevő régebbi autobuszokon kívül kilenc új típusú kocsi fut próbaképpen és úgy a közönség, mint az érdekelt ipar élénk várakozásokkal tekint a fővárosi autobuszforgalom küszöbön álló új korszaka elé. Kérdést intéztünk az autobusz-ügy mostani állására vonatkozóan

Till Antalhoz, a Székesfővárosi Autobusz-üzem ügyvezető igazgatójához,

akitől a következő információkat kaptuk:

— Éppen most járt le a próbaautobuszok első 30 napos megfigyelési ideje. Ez idő alatt az autobuszok 15 napig az Aréna-út—Apponyi-tér között levő sík útvonalon és további 15 napig az Oktogon-tér—Krisztina-tér közötti lejtős pályán végeztek utasszállítást. Ezt az előzetes első vizsgálati időtartamot eredetileg több hónapra terveztük, de az általános- és több oldalról megnyilvánuló óhajjal számolva, utóbb mégis úgy határoztunk, hogy a kocsik próbajáratát minél inkább megrövidítjük és így alkalmat adunk a további fórumoknak arra, hogy minél gyorsabban meghozhassák döntésüket.

— Mindenekelőtt hangsúlyozni kívánom, hogy a jelen év májusában az autobuszüzem fejlesztésére vonatkozóan benyujtott előterjesztésemet, a közben ugyancsak megnyilvánult és mindenképpen jogosnak elismert igények figyelembevételével, jelentősen módosítottam.

Eredetileg ugyanis 58 új autobusz beszerzésére, továbbá megfelelő garázs, műhelyek és személyzeti lakások építésére tettem javaslatot, ép erre a célra mintegy 60 milliárd hitel igénybevétele lett vona szükséges. Ez a koncepció öt új vonal berendezésére lett volna elegendő. Az újabban felmerült terv szerint 100—110 kocsival akarnók, persze gyorsabb tempóban, lebonyolitani a közlekedés fejlesztésére vonatkozó programmunkat, ép ennek megfelelően további mintegy 50 milliárdra, összesen tehát 110 milliárd koronára volna szükségünk,

ami a főváros új kölcsönéből lenne folyósítható. Az autobuszüzem fejlődésének az üteme tehát így végeredményben szoros összefüggésben van a főváros hitelkoncepciójának a megvalósulásával.

— Egyébként a jelenleg működő próbakocsik száma a közeli napokban még eggyel meg fog szaporodni.

A Tilling-Stewens angol gyár petrol-elektrik kocsija fog ugyanis speciális okokból és külön engedéllyel utólag belekapcsolódni a próbajáratokba.

Ez a gyár emeletes kocsival akart már régebben a próbajáratokon résztvenni, de a szállítási viszonyok folytán utóbb kénytelen volt az emeletes-karosszériát leszerelni, és ezt itten pótolják majd. Különben pedig ennél a kocsinál mechanikus fogaskerekekkel ellátott sebességváltó helyett a motor egy villamosgenerátort hoz működésbe és az így termelt áram megfelelő ellenállások közbekapcsolásával egy elektromotor hajtására használtatik fel. Ilymódon tulajdonképpen elektromos áram hajtja a kocsit és ennek a rendszernek az az előnye, hogy a sebességváltás teljesen sima, zökkenésmentesen történik s az utazóközönség semmit sem érez belőle.

— *A próbakocsikat ezek után még rövidebb ideig bizonyos speciális vizsgálatnak vetjük alá s rövidesen beterjesztjük a tanács elé a véleményünket. A vizsgálóbizottságot különben a közeli napokban még néhány országos nevü szakértővel ki fogjuk egészíteni. Figyelemreméltónak jelzem, hogy az egyes külföldi gyárak máris megállapodtak arra nézve az egyes magyar gyárakkal, hogy a kocsik itteni előállítása minél teljesebben a magyar ipar felhasználásával történhessék.*

Fratricevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u. 33. Tel.: J. 72—98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szobafestő, díszitő és mázolási munkákat

BRENNER SÁNDOR
Telefon: 122-08. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

Sebők János
Alapittatott 1886
Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

SZŐKE JÓZSEF
Épület- és műbútor asztalosmester
Az 1925. évi kézmüipari tárlaton ezüst éremmel kitüntetve.
Műhely: Budapest, VII., Őrnagy-u. 3. Telefon 89-45.

VOZARY PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37. TELEFON: J. 73-34.
Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Dynamók és mótorok javitását tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

HERTMANN REZSŐ
Épület-, mü-, tüzhely és géplakatos. Villanyerőre berendezett műhely
Budapest, VII., Wesselényi-u. 58. Vörösmarty utcai oldalon
Telefon J. 34-48. Takarék-, kávéházi-, éltermi-tüzhelyek raktáron

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44.

MATHAUSER ÁRPÁD Budapest. IX., Üllői-út 115b
Épület- és butorasztalos üzeme Bejárat: Ernő-utca 36.
Hivótelefon József 145—87.

KREMPEL JÓZSEF
épület-, mü- és szerkezet-lakatos
Budapest VIII, Sárkány-u. 11
Telefon: József 44—43

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: K. 503—93

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

Márványmunkákat vállal Procoph Testvérek
Budapest VI., Szinnyei Merse Pál-u. 30 (Ezelőtt Felsőerdősor-u.)

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

MEINL KÁVÉ
„Three Stars"-keverék
legfinomabb aromáju fajtákból összeállitva, hozzáértők s inyencek keveréke
1/4 kg. K 40.000

RENAULT
5 és 10 tonnás vontató traktorok; teherautók 1—3—5 tonna teherbirással raktáron
REIMAN
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fütésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Az Egységes Párt választási irodái a fővárosban

A választópolgárságnak a választásokra vonatkozó felvilágosítással és tanáccsal szolgálnak az alább felsorolt helyeken:

Központi iroda:

Polgári Egység Köre (elnökök: Kállay Tibor és Kozma Jenő), V., Akadémia ucca 3. Telefonok: T. 116—38, T. 59—89, L. 982—79, J. 4—36, T. 129—04.

Pártigazgató: Scheuer Róbert, titkárok: Payr Hugó és Gerlóczy Lajos.

Északi választókerület

V. ker. VII. és VIII. választókerület. V., Vilmos császár-út 46. Tel.: 154—64. Vezető Bacsinszky Vladimir, tel.: 199—49. Megbízott dr. Spett Ferenc, V., Balaton u. 2. Tel.: L. 904—23.

VI. ker. IX. vk. VI., Teréz-körút 40—42. Tel.: 60—34. Vezető dr. Morvay Zsigmond, tel.: K. 503—29. Megbízottak dr. Farkas József, tel.: T. 60—34, dr. Bakonyi Pál, tel.: 68—45.

VI. ker. X. vk. VI., Király ucca 88. Tel.: L. 962—32 és 118—46. Megbízottak: Schäffer Vilmos és dr. Mészöly Imre, tel.: 151—88.

VI. ker. XI. vk. VI., Andrássy-út 81. Tel.: 990—68. Megbízottak Bayer Antal, tel.: 25—85, dr. Faragó Sámuel, tel.: 960—59 és Bóda Dezső, tel.: T. 11—67.

VI. ker. XII. vk. VI., Forgách ucca 27. Tel.: L. 913—10. Megbízott Galambos Jenő.

VII. ker. XIII. vk. VII., Rákóczi-út 28. Tel.: J. 126—56. Vezető dr. Steiner Gyula, tel.: J. 145—57. Megbízott Gábor Rezső.

VII. ker. XIV. vk. VII., Rákóczi-út 74. Tel.: 140—79. Megbízott Bibiti-Horváth János.

VII. ker. XV. vk. VII., Vilma királynő-út 8. Tel.: 59—18. Megbízott dr. Szamek Emil, tel.: J. 44—35, J. 90—58.

Déli választókerület

IV. ker. Belvárosi Polgári Kör. IV., Eskü-tér 8. szám. Tel.: József 153—13. Vezető Gaár Vilmos.

VIII. ker. Józsefvárosi Kör. VIII., József-körút 46. szám. Tel.: József 52—98, 52—99. Vezető csécsi Nagy Miklós és dr. Lengyel Endre.

VIII. ker. Kispolgárok Társadalmi Klubja. VIII. ker., Népszínház ucca 33. Tel.: 73—40, 138—68. Vezető Szilágyi Károly és dr. Faith.

VIII. ker. Keresztény Polgári Kör. VIII. ker., Baross ucca, Kálvária-tér, Leitner-ven. Vezető Bohn József és Fendt Nándor.

IX. ker. Ferencvárosi Polgári Kaszinó. IX. ker., Üllői-út 115/b. Tel.: 34—13. Vezető Usetty Béla.

IX. ker. Ferencvárosi Polgári Egység Klubja. IX., Lónyai ucca 18. Tel.: József 23—51. Vezető Bittner János.

IX. ker. Ferencvárosi Polgári Egység Klubja. IX., Ferenc-körút 1. Tel.: József 49—73. Vezető ifj. Csibra József.

X. ker. Kőbányai Egységes Pártkör. X., B. Jászberényi-út és Szt. László-tér sarok (Grand-étterem). Tel.: József 58—40. Vezető Sajó János.

Külső Erzsébetvárosi XVI. tkv. ker. VII. ker., Stefánia-út és Thököly-út sarok. Tel.: József 109—26. Vezető Martin János.

Budai kerület

I. ker. Budai Társaskör. Délivasút épülete. Tel.: 99—98. Vezető Bakonyi János. Tel.: 146—48.

I. ker. Kelenföld—lágymányosi Társaskör. Gellért-kávéház. Tel.: József 88—47. és J. 38—16. Vezető Becsey Antal.

I. ker Hűvösvölgyi Társaskör. Tel.: Zugliget 87. Vezető Holzspach Nándor.

II. ker. Budai Polgári Kör. II., Szilágyi Dezső-tér 5. szám. Tel.: 83—21. Vezetők dr. Kozma Jenő és dr. Sztojanovits Pál.

III. ker. Polgári Társaskör. III., Fő-tér 3. Tel.: 663—89. Vezető Andréka Károly.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

Telefon: J. 95-78 **HLATKY JÓZSEF**
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8, Telefon: J. 130-20.
Készít egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Pannónia ucca kövező elömunkáját Obendorfer József kapta 16,415.000, **a gyalogút asztaltozását** Helvey Tivadar 61,250.000 K-ért.

A Népliget útjainak fentartására szükséges kőanyag szállítására a Szobi Kőbánya kapott megbízást 119,700.000 K-ért.

A Széchenyi-fürdővel kapcsolatosan épülő strandfürdő asztalos munkálatait Müller Rezső 1.055.310.000, Brichta József 882,730.000, az Egyesült fővárosi műbútorasztalos szövetkezete 525,500.000 K-ás ajánlattal nyerte el.

Ugyanott a mázoló munkálatokat a következők kapták: özv. Fretrichevich Istvánné 141.856.000, Steiner és Szimper 71,141.000, Zafourek Ferenc 171,580.000 K-ért.

Ugyanott a bádogos munkákat a következők kapták: Szekér Gyula 537,340.000, Gerő N. Nándor 571,740.000, Tollár Lajos 727,620.000 K-ért.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa a Széchenyi-gőzfürdő kibővítésével kapcsolatosan szükségelt

a) csatornázási,

b) vízvezetéki munkálatokra és

c) berendezési tárgyak szállítására és szerelésére, azok vállalatbaadása céljából nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A tervek a fenti időponttól kezdve a tervezőirodában, Horthy Miklós-út 65. sz., földszint 6. sz. alatt naponta 4—6 óra között előzetes telefoni bejelentés mellett (József 48—83) megtekinthetők, ahol a szükséges és kívánt felvilágosítások is nyerhetők. A tervek Központi városház, III. em. 319. ajtó alatt is megtekinthetők a hivatalos órák alatt. Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban, takarékpénztári betétkönyvben letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372.).

A hivatalos nyomtatványokon kiállított ajánlatok **1926 november 24-én (szerda) délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. ügyosztály, II. emelet 342. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon déli 12 órakor ugyanott fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok, valamint olyan ajánlatok, amelyekhez bánatpénz (betétkönyv, értékpapír) közvetlen mellékelve van, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1926 november 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a Szent Gellért-gyógyfürdővel kapcsolatos termálhullámfürdő építéséhez szükséges műkőmunkára.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (Ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 november 22-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a Szent Gellért-gyógyfürdő művezetőségi irodájában. (Bejárat a nagycsarnok és télikerten át.) A rajzok, tervek és minták a művezetőségi irodában megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (Központi városház, III. em. 372.).

Az ajánlatok **1926 december 15-én (szerda) délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály, Központi városház, III. em. 319. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1926 november 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: **II., BR. LIPTAY UCCA 10**
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: **II., ZSIGMOND UCCA 9**
(Margit-híd mellett)
Telefonhívószám: Lipót 993—74.

„VESTA" villamossági r.-t. Budapest, Hársfa-u. 16, Dohány-u. 80.
Szerel önálló telepeket, erőátviteli és villamossági berendezéseket
Villanyszerelési vállalat Elektrótechnikai cikkek gyártása

VÁGÓ ÉS KOVÁCS
ÉPITŐIPARI VÁLLALAT
Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 4. szám.
TELEFON: T. 90—59.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javítása. Gépalkatrészek készítése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyűrűk, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készítése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest ,VIII , Rezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

BUDAPESTI KŐGYAR (HÄMMERLE)
Tel.: L. 906-37. **Budapest, V., Visegrádi-u. 65.**
Speciálisan műkővel foglalkozó üzem
Hasonló céggel össze nem tévesztendő!!

BERKES JENŐ mű- és épületlakatos
Budapest, IV., Piarista-u. 8. Telefon: 71—34.

Tel.: J. 30-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 30-45
épület-, mű- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom építési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállítását, készítek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sírkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készítek.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

MÁJER GÁSPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára **Budapest,**
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 86—76.

Kérje mindenütt a **SOPRON-, GYŐR- ÉS VASMEGYEI TEJGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TEJÉT**
Napi 50.000 liter teljesítőképességű, legmodernebb berendezésű nagyvárosi tejüzem!
Telep és központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-ÚT 27. — Telefon: József 128-01, József 5-31.

Események

Többmilliárdos költséggel kibővítik a Kelenföldi pályaudvart. Az Államvasutak igazgatósága a kereskedelmi miniszterrel egyetértően nemrégiben készült el annak a nagyszabású kibővítési munkálatnak a tervezetével, amelynek megvalósításával a kelenföldi pályaudvar a főváros egyik legnagyobb és legmodernebb pályaudvara lesz, ami városfejlesztési szempontból sem jelentéktelen, mert Lágymányos nagyarányu és gyors fejlődését vonja maga után. A főváros közlekedési ügyosztályának képviselői jelenlétében tartották meg a kelenföldi pályaudvaron az államvasut igazgatósága és a kereskedelmi minisztérium kiküldöttei a helyszíni bejárást, amikor az átalakítás és a kibővítés módozatait beszélték meg. A kibővítési tervek iránt érdeklődtünk a főváros közlekedésügyi ügyosztályába beosztott Kempelen Ágoston műszaki főtanácsosnál, aki a következőkben tájékoztatott bennünket: — Az államvasutak terve szerint elsősorban a vágányhálózat szaporításáról van szó, amire azért van szükség, mert a kelenföldi állomás forgalma a fiumei, a szombathelyi, a győri, a királyhida—bécsi, a balatoni, a sopron—wienerneustadti vonalakról igen megnövekedett és sok új gyorsvotatot is kapott, úgyhogy az átmeneti forgalmat simán lebonyolítani már csak a legnagyobb nehézségekkel tudja. A környező új gyártelepek jelentékenyen megnövelték a teheráru forgalmat, de oly nagy mértékben emelkedett a pályaudvar személyi forgalma is, hogy a felvételi épület és a perronok jelentékeny átalakítása és megnagyobbítása is szükségessé vált. A kelenföldi állomásra egyidőben sokszor 4—5 szerelvény és gyorsvonat fut be és csoda, hogy a sokszor még mozgó vonatok között nem fordult elő különösebb baleset a rendszerint ideges és tolongó közönség ki- vagy beszállásánál. Ennek az állapotnak a megszüntetésére az egyes vágányok között fedett perronokat építenek, amelyeket külön alagútak kötnek össze a perronokkal, illetve a várócsarnokokkal. Természetes a mostani szük előcsarnok helyett tágasabb vesztibül épül és innen külön alagútakon jut majd a közönség egyenesen ahhoz a vonathoz, amelyen utazni kíván. Ugyancsak külön földalatti kijárók lesznek az érkező utasok számára is, ami által a mostani tolongás is megszünik. A többmilliárdos munkálatok elvégzését négy évre tervezik. A kelenföldi pályaudvar nagyszabásu átalakításával kapcsolatban a fővárosnak már most gondolni kellene a megnövekedő forgalomhoz arányuló közuti közlekedésről és a kelenföldi villamos-végállomás megfelelő elhelyezéséről. Szükségessé válik új útvonalak megnyitása is, hogy a pályaudvar kocsikkal és automobilokkal, esetleg autóbuszokkal is könnyen és jól megközelíthető legyen.

Alapíttatott 1849 Betonépítő Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Pengőben állapítják meg a rakpartbéreket. A dunai partbeosztó bizottság legutóbbi ülésén megállapította, hogy a jelenlegi partbérek nincsenek arányban igénybevételükkel és eddig a partbéreket a paragrafusokhoz való merev ragaszkodással és az egyes esetek mérlegelése nélkül állapították meg. A bizottság elhatározta, hogy a pengő bérek bevezetésével egyidejüen helyszíni bejárással állapítja meg az egyes partszakaszok béreit és e célból a jövő pénteken helyszíni szemle lesz végig a pesti és budai rakpartokon. Ugyanakkor végzik el az új partbeosztást is. A jövő évi pengő költségvetés szerint a fővárosnak 312.617 pengő bevétele lesz a rakpartokból. Ezzel szemben a kiadása 138.994 pengő, úgyhogy a bérleteknél végeredményben 173.621 pengő felesleg mutatkozik. Jövőre 100.000 pengőt kíván a főváros a rakpartok fentartására fordítani.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fűtés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

RÜTGERS GUIDO
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 103—14.
Teherautóját átszereltem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra. Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

Gazdasági értesítő

Uj korszak előtt a villamos tröszt

Alaptőkéjét 21 millió pengőre emeli

A *Részvénytársaság villamos- és közlekedési vállalatok számára (Trust)* nagyszabású tőkeemelési műveletet hajt végre abból a célból, hogy a vállalat folytonos fejlődéséhez szükséges tőkéket biztosítsa. Az alaptőkefölemelésből befolyó összegek egyrészt új vállalatok megszerzéséből eredő tartozások visszafizetésére, másrészt a meglevő telepeknél szükséges kibővítések költségeire és új üzletek megszerzésére szolgálnak. A tőkeemelés alkalmával a régi nagyrészvényesekhez és pedig: a *Magyar Általános Hitelbankhoz* és a *Gesellschaft für elektrische Unternehmungen* berlini céghez új társként a *Société Financiere de Transports et d'Entreprises Industrielles* brüsszeli cég csatlakozik, amely a legnagyobb villamosüzemi és finanszirozó vállalatok egyike. A tranzakcióról az alábbi hivatalos közleményt adták ki:

A *Részvénytársaság villamos- és közlekedési vállalatok számára (Trust)* igazgatósága a december 1-i rendkívüli közgyűlésnek javasolni fogja az alaptőkének 14 millió pengőről 21 millió pengőre való fölemelését. Az összes, 1927 január 1-től osztalékjogosult új 280.000 drb. 25 pengő n. é. részvény a régi részvényeseknek 2:1 arányban 350.000 K-ás árfolyamon fog fölajánlatni. Az esetleg át nem vett részvényeket a kibocsátási árfolyamon a Magyar Általános Hitelbank, a Gesellschaft für elektrische Unternehmungen (Berlin) és a Société Financiere de Transports et d'Entreprises Industrielles (Brüssel) fogják átvenni. A társaság 1926-ra előreláthatólag 25.000 K (tavaly 18.000 K) osztalékot fog fizetni.

A Star-film nagyarányú fejlesztése. A napokban tartotta a Star Filmgyár közgyűlését dr Lukács György v. b. t. t., nyugalmazott miniszter elnöklete alatt. A vállalat vezetőségén kívül Halom Dezső és Halom Imre vezérigazgatók is megjelentek a közgyülésen, amely egyhangúlag tudomásul vette az igazgatóság jelentését és elhatározta, hogy az esedékes szelvényeket 4000 koronával váltják be. A közgyülés Geiger Richárd vezérigazgatónak és munkatársainak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott buzgó és eredményes munkálkodásukért, egyúttal pedig elhatározta, hogy tovább építi ki a vállalat belföldi és külföldi összeköttetéseit.

Műbútor **LAPIDES** Irodaberendezés Alap.: 1885.
Rózsa u. 72.
Állandó bútorkiállítás egyszerű lakberendezésekből is.

KOZMA PÁL
ácsmester és építőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhívó: J. 96-21

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő taredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és taredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban 23-06.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és díszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

ERTL JÓZSEF ÉS FIA ÁCSMESTEREK
Iroda: VII., Thököly-út 148.
Telefonhívó: J. 18-37. Ipartelep: VII., Hajtsár-út 97.

SZIEBER IMRE BUDAPEST, II. BATTHYÁNY-UTCA 59.
szobafestő-, ércfényező- és mázolómester

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ÉS GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Réval-utca 18. sz.
November hó 1-től minden este 1/4 9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépésével
szenzációs új műsor!

MAKOVSKY FERENC Telefon: J. 81-17.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi építésze
Budapest, VII., Abonyi ucca 4. sz.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ. Telefon: József 1—6.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszínház utca 23. Telefon: József 9—64.

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, díszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi samottegyár gyártmányainak elárusitója
Urbach és Tafler r.-t. Padlóburkolatok: keramit, terazzó, cement, márvány-mozaik, mettlachi, porcellán- és márványlapokkal, acélbeton és asbestpadló. Faburkolatok: Bel és külföldi fayencelapokkal minden színben Tel.: 8-08. Budapest, Liszt Ferenc-tér 9.

TÓASÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester építési vállalkozó
Telefon: József 129-43 BUDAPEST VII., Kertész-utca 24-28.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és diszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPÍTTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VIII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az épitkezési szakba vágó **kőfaragómunkák** készitését

Minden építési vállalkozás! **Létraállvány kölcsönzése**
Minden építőanyag eladása és építőhelyre szállitása vagón- és fuvartételekben, nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett.
MARJALAKY BENŐ BUDAPEST Telefon bejelentve
Központi iroda: IV., Váci-utca 44 — Telep, anyageladási iroda: VIII., Illés-utca 30

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet 100.000 drb 18/18/18 cm bazalt kockakő, 120.000 drb 18/18/14 cm ¾-es bazalt kockakő és 100.000 drb 18/18/13—14 cm bazalt fejkő szállítására.

Cserkeszuccai csatorna építésére.

50 darab 47×47 cm méretű öntöttvas csatornatisztító aknakeretre, besülyeztett szellőzőrácsosal, drb-ként kb. 300 kg súlyban.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett, kellően felbélyegzett ajánlatokat **1926 november 30-án (kedden) délelőtt 12 óráig** kell a tanácsi II. (középítési) ügyosztály vezetőjénél, vagy helyettesénél (Központi városháza, II. emelet 279. ajtószám) benyujtani.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2%-át a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába, a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással kell letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz csatolni.

A versenytárgyalás **1926 november 30-án (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. emelet 279. számú helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926 november 6-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata
Szepessy Sándor utóda
SZEPESSY GYULA okl. mérnök
Telefon J. 80-30 BUDAPEST, VIII., ABONYI-UTCA 25. SZÁM.

Ungár Nándor
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Telefon: L. 982-20 *Budapest VI, Nagymező-ucca 28*

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat.
Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és házitelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszműbádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME
BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. ▪ TELEFON 138—38.

CZIKORNYAI GYULA ÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 23. TELEFON: J. 116-64

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt **POLGÁR ÉS MÜLLER**
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

HAHN IGNÁC
MŰÉPITŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZITŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

Fütés Viz Gáz ***Szentgyörgyi és Társa***
Telefon: József 8—97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

ASBESTIT hézagtalan asbestpadló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119—95

MAYER OTTÓ épület és diszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás-, szivattyú- és gőzfütések berendezési telepe.
Telefon: József 60-70. Budapest, VII., Hársfa ucca 10/c

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányosi-utca 4. szám.
Telefon József 62-57.

Morzál István
Budapest, X., Asztalos Sándor utca 7. sz.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges butorokat. —

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés díjmentes.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. **ARANYKÉZ-UTCA 4.**

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 80—06.

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
Bányakavics- és kőszállitások, út- és csatornaépitkezések
V, Balaton-utca 2

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

Schmelhegger Nándor cégtulajdonos: Sallay Nándor
lakatos vállalkozó Budapest, I., Vár, Országház-utca 27
Telefon: 26—86 Alapitási év 1819

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

SCHRAMM JÓZSEF ÉPÜLETASZTALOS ÜZEME
Budapet, X., Óhegy-utca 41. Telefon: 124—46.

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

Perlmutter Samu *villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme*
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

SCHULLER JÓZSEF Központi fütés, vizvezeték-berendezési vállalata
Budapest, VI., Gr. Zichy Jenő-utca 32. Telefon: 42-28.

Oláh József
épület- diszmübádogos és vizmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—39

Alapittatott: 1868. **MOLNÁR LAJOS** tüzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

Fodor István mü-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi bérház épületében)
Ornament, templom, sirkereszt és rácsok készitése.
Sodronyfonatkészités. Telefon: József 6—62

Egyed János *épület-, mü- és szerkezet-lakatos*
Spectalista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap. Terazzo-, mozaik-, keramit- és metlachi lap. Padlóburkolatok. Fayence falburkolatok. Mükő. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. december 1. — 48. szám.

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-utca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Áll a harc

szerte az országban, minden kerületben, de sehol olyan élesen és mégis némán, csöndben, a legtökéletesebb nyugalomban nem állanak szemben a világnézeti különbségek, mint az ország fővárosában, Budapesten. A csönd és a nyugalom mögött azonban megérződik a hatalmas erőfeszítés, amellyel minden párt a maga győzelmét akarja megvalósítani. A nagy küzdelemben most vesz részt először gróf *Bethlen* István pártja, az egységespárt. Hosszú esztendők kellettek, amíg az ország viharainak legérzékenyebb szeizmografja, Budapest, szintén megnyugodott és alkalmassá vált arra, hogy a józan haladás, a demagógiamentes munka és a nemes liberalizmus pártja számára biztos talajt szolgáltasson. *Kállay* Tibor és *Ripka* Ferenc mély szántással munkálta meg ezt a talajt, amely végre termékennyé vált az egészséges haladás számára is.

Tudatában vannak ennek az ellenpártok is és éppen ez adja meg a küzdelem élességét és keménységét. A józan haladás barátainak azonban talpon kell állaniok és azoknak, akik a polgárság vezetőiként szerepelnek és erre hivatottak, minden agitatív erejükkel neki kell látniok a munkának. A felvilágosítás, a józanságra való meggyőzés hatalmas agitációja ez, amire Budapest önérzetes vezető polgársága hivatott. Ezeknek a férfiaknak példát kell venniök arról a gróf *Bethlen* Istvánról, aki a mostani választásokon emberfölötti munkát vállal és emberfölötti munkában viszi pártját diadalra. Ha a miniszterelnök éjjelt-nappalt összetéve, a vihar gyorsaságával járja meg az egymástól hatalmas távolságban levő kerületeket, ha ez az államférfi, aki szavának mindig súlya van, naponta a beszédek egész sorát mondja el, akkor fel kell ismerniök a budapesti polgárság vezetőinek is azt a kötelességüket, hogy egész lélekkel, egész mellel, egész tehetséggel és egész munkabírással kell megvívniok a harcot.

Budapest polgárságának a liberalizmusért kell harcolnia. A józan, a nemes liberalizmusért, amelynek igazi képviselői ott sorakoznak a polgári egység jelöltlistáin. Gróf *Bethlen* István miniszterelnök példátlan erővel tartja kezében az ország gyeplőjét, az önkényességek, az egyéni akciók, a dezoláltság, a kilengések szörnyű káoszából építette ki a rendet és most készülődik arra, hogy amíg eddig a parancsoló szükségesség politikáját folytatta, most a maga képére alakítsa az országgyűlés többségét. Hosszú éveken át szisztematikus munkával tanította, oktatta, politikára nevelte a forradalmak lázában fertőzött országot. Végre azután eljutott odáig, hogy a maga politikájának elveit írhassa zászlajára és a tisztult liberalizmust vigye győzelemre. És Budapest polgárságának legeslegelől kell járnia a harcban. Az ország pár nappal előbb választ, mint a főváros, de már a választási küzdelem nemességének olyannak kell lennie, hogy példát adjon a főváros az országnak. Innen induljanak ki az eszmeáramlatok, innen terjedjen végig az országon *Bethlen* István politikájának diadalmas hullámverése. Budapestnek hűnek kell maradnia a régi tradiciókhoz. Ez a város sohasem volt hatalompárti, ez a város sohasem hunyászkodott meg a kormányok akarata előtt, de irányt szabott a kormányok politikájának. Budapest sohasem volt a demagógia városa, hanem mindig céltudatosan ment az okos liberalizmus útján és mindig becsületesen követte azokat a férfiakat, akik a legtöbbet tudtak lendíteni ennek a városnak a sorsán, fejlődésén. Gyönyörűség betekinteni abba a Pantheonba, amelyben Budapest egykori képviselőinek szobra áll. A demagógokat itt mindig elsöpörte a népakarat, itt nem juthattak mandátumhoz az Istócziak és nem számíthattak meghallgatásra a borgőzös kortesbeszédek. *Ennek a városnak igazi képviselői a báró Eötvös Józsefek, a Deák Ferencek, a Trefortok, a Paulerek, a Jókaiak, a Berzeviczyek, a Falk Miksák, a Matlekovicsok és a Szilágyi Dezsők voltak. És már ezzel a névsorral ki is van jelölve az út, amelyen Budapest polgárságának mindörökké haladnia kell.*

Ezeknek a nagyoknak az utódai azok, akik ma *Bethlen* István pártjának jelöltjeiként szerepelnek Budapesten. Budapest választó polgársága a maga egészében alkotó munkát, nyugodt békés fejlődést kíván. *A közelmult esztendők megmutatták, hogy gróf Bethlen István kormánya páratlan erővel és törhetelen akarattal vetette meg az alapjait a munkának és haladásnak.* Most Budapestnek kell megmutatnia, hogy azt akarja, hogy a kormány folytassa ezt a tevékenységét. Ma Budapestnek kell olyan képviselőket választania, akik díszei és irányítói lesznek gróf *Bethlen* István pártjának. Budapest kezében van a kulcsa annak a mérhetetlen jelentőségű kérdésnek, hogy gróf *Bethlen* István politikája milyen tempóval haladhat tovább a liberalizmus útján. Ha Budapest megteszi ezen a téren kötelességét, biztos lehet benne, hogy ez a nagy államférfiú beváltja a reményt, amelyet személyéhez és működéséhez az ország és a főváros liberalis gondolkozású polgársága fűz.

Buda önérzetes polgársága egységesen tömörül a kormány pártjában

Zászlóbontás a Budai Vigadóban — Dr. Kozma Jenő, Szilágyi Lajos, Becsey Antal és Pásztélyi Antal nagyhatású programmbeszédeket tartottak

Az *Egységes Párt budai szervezetei* vasárnap délelőtt 11 órakor impozáns nagygyűlést rendeztek a Budai Vigadó nagytermében, ahol több, mint ezer választópolgár jelenlétében dr. *Kozma* Jenő, *Szilágyi* Lajos, *Becsey* Antal és *Pásztélyi* Vilmos, a párt képviselőjelöltjei mondták el programmbeszédeiket és ismertették az aktuális politikai kérdéseket.

Koltár Lajos udvari tanácsos nyitotta meg a nagygyűlést, üdvözölte a megjelenteket és a párt képviselőjelöltjeit. Majd rámutatott arra, hogy 1921-ben, amikor *Bethlen* István gróf a kormányzást átvette, megcsonkított hazánk igen szomorú viszonyok között volt. Alkotmányos intézményeink és az államhatalom tehetetlen, a nemzetgyűlés munkaképtelen volt, a közrend felborult, egymást érték a merényletek. *Bethlen* miniszterelnök páratlan politikai kvalitásaival, hallatlan munkabírással helyreállította az ország gazdasági és társadalmi konszolidációját és most megkezdődhet az új alkotó munka zavartalan ideje. Ezután felkérte dr. *Kozma* Jenőt és a többi jelöltet programmbeszédeik elmondására.

Kozma Jenő: „Hazafiaktól, magyaroktól, tartozzanak bármely felekezethez, nem félünk"

Szűnni nem akaró taps és éljenzés között állott fel

dr. Kozma Jenő

szólásra. Csak percek mulva szünt meg az ováció, amidőn végre megkezdhette beszédét:

— Tizenkét éve már, hogy súlyos anyagi és erkölcsi válságok pusztítják azt a kincset, amelyet egy félszázad békés fejlődése hordott össze. A nép szenvedélyeivel való visszaélés hozta reánk a legnagyobb nemzeti szerencsétlenségeket, mert mindig népszerűbb volt az, aki a tömeg gyengéinek hízelgett, mint aki józanul fel akarta a tömeget világosítani. A sorozatos nemzeti szerencsétlenségekre visszatekintve állunk itt és megbízást kérünk arra, hogy szerény munkásai lehessünk nemzetünk megujhodásának. Reális politikát kívánunk folytatni, mert meggyőződésünk, hogy csakis komoly, megfontolt munkával, a jelszavak által el nem szédítve és helytelen irányba nem terelve tudunk polgártársainknak hasznára lenni. Súlyos és vigasztalannak látszó helyzetünkben az isteni gondviselés egy embert küldött számunkra, gróf *Bethlen* Istvánt, aki akkor vette a kormányrudat a kezébe, amidőn a legjobb hazafiak már mindent elveszettnek láttak, amidőn az embereknek egymás elleni gyülölködése orgiákat ült, amidőn fájó szívvel láttuk, hogy a balkáni határok nem keleti, hanem nyugati széleinken fognak kezdődni. *Bethlen* István gróf vezetése és kormányzása alatt a belső béke, a jogrend, külpolitikai súlyunk, jövőnkbe vetett hitünk erősödtek meg. Az ő kormányzását nehezítette meg az az operáció, amelyet szanálásnak neveznek, amely az államháztartást volt hivatva rendbehozni, viszont azonban a szanálás sikeres befejezése után az ő kormányzása mutatta meg azt az utat, amelyen haladva, a gazdsági konszolidáció után a lelkek konszolidációjához is eljuthatunk. Minden jel, minden tünet azt mutatja, hogy az ország igen nagy többsége *Bethlen* István gróf politikáját fogja szankcionálni. Ennek a reális politikának a követésétől az ország fővárosa sem maradhat el. Végre szakítani kell a demagógiával. Hisz *Bethlen* István politikája éppen azzal arat teljes diadalt, hogy az ellenzék sem tud más utat megjelölni a konszolidáció felé, mint amelyet ő követ megfontoltan és higgadtan, anélkül, hogy célkitüzéseit a tempó gyorsításával elhamarkodná. A kormánynak programmja, hogy

ember és ember között, fajra, vallásra, nyelvre való tekintet nélkül különbség ne tétessék.

Mi azt valljuk, hogy minden honpolgárnak, aki becsületesen teljesíti honpolgári kötelességeit, a magyar haza határain belül egyforma jogokkal kell bírnia.

— Nagyon sok a tennivaló úgy erkölcsi, mint gazdasági téren. Visszaállítandó mindenekelőtt a tekintélyek tisztelete és visszaállítandó a fegyelem, amely nélkül az ország fel nem virágozhatik. Külpolitikánkban elért eredményeinket ki kell mélyítenünk. A belügyi politikában annak vagyunk híyei, hogy szavazati jogával az ország és város ügyeibe mindenki beleszólhasson, ha az ország és város javát kívánja szolgálni, de vétessék el a sorsunkba való beleszólás joga azoktól, akik szavazatukat az ország kárára kívánják érvényesíteni.

Hazafiaktól, magyaroktól, bármely felekezethez tartoznak is, nem félünk.

a haza árulóitól ellenben, akik az internacionalizmus cégére alatt a haza ellenségeivel cimborálnak, elvonjuk az ország ügyeibe való beavatkozás jogát.

Kozma Jenő a hallgatók nagy tetszése mellett ezután budai problémákról beszélt és itt leszögezte, hogy Buda tulajdonképpen a magyar főváros történelmi alapja. Azután sorbavette a legközelebbi jövő sürgős tennivalóit: Ki kell telepíteni a *pályaudvarokat,* meg kell alkotni az *új városi törvényt,* amelyből kihagyandó az a sérelmes elbánás, hogy a város tisztviselőit hat évenként ujra választják. Pénzügyi téren *módját kell találni a forgalmi és a fogyasztási adók eltörlésének. Kiméletes adóbehajtást sürget* és az ország becsületbeli tartozásának vallja, hogy a *rokkantak, nyugdijasok* és a *hadiközsöntulajdonosok* megfelelő módon kielégítést nyerjenek. Javítandónak mondja a *köztisztviselők* és *magántisztviselők* helyzetét, a nevelésügy terén pedig kívánja a vallásos oktatást. A kereskedelmet és ipart *erőteljes hitelpolitikával* kívánja alátámasztani és szükségesnek tartja, hogy a szövetkezetek csak a saját tagjaiknak árusíthassanak. A kormány álláspontjával

egyetértően az a nézete, hogy *csak az árnivelláló közüzemeknek van létjogosultságuk*, vagy pedig oly üzemeknek, amelyek csak a közület által gyakorolhatók, mint a gáz-, villany- és a vízszolgáltatás.

Mindazt, ami programmunkat képezi — így fejezi be *Kozma* nagyhatású beszédét, — a kormány pártjának keretein kívánjuk elérni, mert ma nem fegyverrel, hanem bölcseséggel kell a veszedelmek ellen küzdenünk.

Meggyőződésből csatlakoztam a kormány pártjához, mondja Szilágyi Lajos

A nagy éljenzéssel és tapssal fogadott programmbeszéd után

Szilágyi Lajos volt képviselő

emelkedett szólásra.

— Jól meggondoltam, hogy régi ellenzéki álláspontomat feladjam és ennél a képviselőválasztásnál csatlakoztam az Egységes Párt választási listájához. Öntudatosan, meggyőződésem mélyéből fakadt az az elhatározás, hogy úgy magam, mint pártom, együtt haladunk *Bethlen* István gróffal. Minden lépésemnek az okát megtudom magyarázni. Ezután részletesen megindokolta azt, hogy miért szakított eddigi ellenzéki álláspontjával és miért csatlakozott *Bethlen* István politikájához. Az én politikámnak — mondotta — az volt a fő célja, hogy lehetetlenné tegyem azt, hogy az 1918—19-es idők valaha is visszatérhessenek Magyarországon. *Bethlen* István kormányrajutása első pillanatától ugyanezt akarta, ebben tehát nem választott el tőle semmi és azt hiszem, hogy ebben a tekintetben nem lehet különbség egyetlen becsületesen, hazafiasan érző magyar ember között sem. Jelenlegi politikai elhelyezkedésemben az a célom, hogy a kormányelnököt ebbeli törekvésében továbbra is támogassam. Az én felfogásom szerint azonban ezt a kérdést nem hatalmi eszközökkel lehet legjobban elérni, hanem azzal, hogy a kormányzat kikutatja az elkeseredés okait és hóna alá nyúl az elkeseredett embereknek.

Ezután azt fejtegette *Szilágyi*, hogy nagyon helytelen az, hogy Budán az iparosok, kereskedők, nyugdijasok és a hadikölcsöntulajdonosok külön listákat állítottak össze. Ezzel a szeparálódásukkal csak ártottak magának az ügynek, megnehezítették az ő helyzetét is, aki egész közéleti működése alatt éppen ezeknek a rétegeknek érdekében dolgozott. Rámutatott arra, hogy a kormányzat legközelebbi feladatai közé kell iktatni a nyugdijasok helyzetének megjavítását és a magánalkalmazottak jogviszonyainak újabb rendezését. Biztosította a nyugdijasokat és magánalkalmazottakat arról, hogy törekvéseikben őket a kormánynál mindenkor a jövőben is erőteljesen támogatni fogja többi képviselőjelölt társaival együtt, ha őket a polgárság bizalma minél nagyobb számban küldi be az ország parlamentjébe.

Becsey Antal a legközelebbi jövő feladatairól

Szilágyi Lajos tetszéssel fogadott beszéde után Buda harmadik képviselőjelöltje,

Becsey Antal mérnök, törvényhatósági bizottsági tag

szólott a nagygyülés közönségéhez.

— Ma új feladatok és új problémák előtt állunk — mondotta. Elítéli a különböző jelszavakat. A jobboldalon sokszor visszaélnek a kereszténység szent jelszavával, vagy ezen jelszó alatt jóhiszeműen, de öntudatlanul ártanak magának a gondolatnak. Ma a sajtó tele van a veszedelmes kulturharcot hirdető fenyegetőzéssel. A lehetőség előtt állunk, hogy a szenvedélyek felkorbácsolására fogják felhasználni a kereszténygondolat jelszavát. Én erről a helyről, mint hithű katholikus, jelentem ki, hogy tiltakozom az ellen, hogy bárki is akár a katolicizmusnak, akár bármely más vallásnak hatalmas összefogó erejét arra használja fel tudatosan vagy öntudatlanul, hogy éket üssön a magyarok közé. Ebben a tekintetben csatlakoznunk kell *Bethlen* István gróf felfogásához. Addig, amig Trianon van, addig, amig hazánk egyes részei felett idegen csizmák dübörögnek, addig magyart és magyart egymással szembeállítani nem lehet és nem szabad. (Éljenzés.) Ezután a baloldali politikai pártok szirénes igéreteiről beszélt, amelyek szabadságot, munkát és demokráciát hirdetnek és közben a szakszervezetek a legnagyobb terrort fejtik ki, megakadályozzák a munkaszabadságot is és a demokrácia magasztos gondolatát meghamisítva, demagóg jelszóvá alacsonyítják. *Én demokrácia alatt önkormányzatot, szabad önrendelkezési jogot értek a nép és társadalom részére.* Jelenti a demokrácia a polgári jogokat, jelenti mindazokat az eszközöket, amely a népet magasabb nívóra tudja emelni. Ebben a tekintetben azonban szolidárisnak kell lenni egymással és minden jog és kötelességnek csak egyetlen közös forrása lehet: *a nemzet és a nemzeti nagy gondolat.* Nem haladhatok tehát együtt a demokrácia terén azokkal, akik vallástalanságot és nemzetköziséget hirdetnek és megtagadják az Istent. Ebben a bábeli hangzavarban, amellyel a falut a város ellen, felekezetet felekezet ellen uszítják, harsog bele Bethlen István vigadói beszédének szava: Magyarok, találjatok egymásra a nemzeti munka és a gazdasági reorganizáció jegyében. Aki *Bethlen* gróf politikai működését figyeli, annak el kell ismernie, hogy Bethlen István nagy, céltudatos, komoly gazdasági politikának irányelveit és alapjait rakja le. A legközelebbi feladatok közé tartoznak: a forgalmi adó rendszer megváltoztatása, az illetékek leszállítása, a közszállítási szabályrendelet reviziója, az iparosok és kereskedők aggkori nyugdijellátása, a lakásépítés, mert az otthon nemcsak a család, hanem a nemzet vára is.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után még *Pásztélyi* Vilmos szólalt föl, majd az elnök zárószavaival a népes nagygyülés *Bethlen* István gróf és képviselőjelöltjeinek éltetésével ért véget.

Szerdán délben megjelenik az

ESTI UJSÁG

politikai napilap

Szerkeszti:

Nagy Samu

Ára: 1000 korona

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

Schaffer Antal kövező-mester, út- és - betonépítési vállalkozó -
II. ker., Bimi ucca 21
Telefon: 91—14. szám.

JÓNÁS ALBERT
vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: József 28—02.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRÚT 22.
TELEFON: 103—47.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

Zuzan Béla Budapest
díszlet-, cím- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

Fratrichevich István díszítő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u. 33. Tel.: J. 72—98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szobafestő, diszitő és mázolási munkákat

Führer László elektro- és hydrótechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

TALBOT 4 és 6 hengeres — **HUPMOBILE** 6 és 8 hengeres automobilok
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UCCA 7.
(Hitelbank-palota.)

„IKARUS" Hütő és Fémárú R. T.
Budapest VI, Országbiró u. 26 b. T.: L. 978-73
Minden rendszerü auto- és tejhütők készitése és javitása. Benzintartányok. Jégcellák. Tejtranszportkannák. „Arnit" rendszerü különböző fütőkészülékek (szobafütő-kályhák, radiatorok központi fütőház gáz-radiatorok)

Tetőfedő munkákban legelőnyösebb árakat és kivitelt érhet el a **GULA R.T.** tetőfedő vállalatánál VI., TERÉZ-KÖRÚT 3.
TELEFON: LIPÓT 902—45.

Kronekker Sándor,
akkumulátorok készitése, töltése és szakszerü szerelése
Budapest, VIII., Szeszgyár utca 9. Baross u. végénél
Telefon sz.: József 24--86

Hegedüs Ferenc ácsmester **Budapest**
Telep és iroda: X., Kerepesi-ut 31/c. szám.
Telefonhivó: J. 45—45.

WIMMER FERENC
épület, gép és műlakatosmester
II., Tölgyfa-u. 8. sz. Tel.. 125-57

RYSAVY BÉLA épület és diszmübádogos, légszesz és vizvezetékszerelő üzeme
Budapest, VIII., József-u. 79.
TELEFON J. 24-56.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, épitőmester épitési vállalkozó
Telefon: József 129-43 **BUDAPEST** VII., Kertész-utca 24-28.

RIDEL BERTALAN és FIA
ácsmesterek és vállalkozók
Ipartelep: III., Szépvölgy-u. 13.
Irodai telefon: T. 142—26.

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szijkerekek gyártása.
egészségügyi, műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

Müller Rezső
asztalosáru gyára
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 31. SZ.
Telefon: J. 81—58.

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA **PÉCS**
Orgona- és harmóniumgyár r.-t.
Készit új orgonákat művészi kivitelben. Pneumatikus átépitések. Mindennemü javitások. Uj homlokzat sipok. Tisztitás, hangolás, orgonák karbantartása Harmóniumok részletre 2,800.000 K feljebb.
Budapesti iroda: IV., Semmelweis-u. 10. Telefon: 139-34.
1000 uj orgona. 60 éves müit.

VARJAS GYULA
ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Óriás ucca 42. sz.
TELEFON: JÓZSEF 46—37.

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

INTERNATIONAL
az ideális **egy tonnás teherautomobil**
olcsó, gyors, megbizható, minimális üzemköltség.
Speciális autobuszalvázak.
I, 1½, 2 tonnás gyorsjáratu és 2, 3, 4, 5 tonnás iassujáratu teherautomobilok.
Kedvező fizetési feltételek. Kedvező fizetési feltételek.
Vezérképviselet és lerakat:
Székely Garage, Budapest, VIII., Práter-u. 44/b. Telefon: J. 54—08.

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPITTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az épitkezési szakba vágó **kőfaragómunkák** készité-et

Kozma Jenő dr.

*

Kevés embernek van az országban olyan biztos mandátuma, mint dr. *Kozma* Jenőnek. A budai kerület listájának áll az élén az ő neve és néhány hét mulva Buda polgársága büszkén vallhatja, hogy gróf *Bethlen* István pártjának ő adta egyik legelőkelőbb tekintélyét. *Kozma* Jenő dr. nem azok közül való, akik hangos, vagy éppen rikoltós politikai szerepléssel vonták magukra a választóközönség figyelmét. Ő a tiszteletreméltó polgári munka és a polgári erények igaz képviselője, aki egész életén át csöndes tevékenységgel, józansággal, higgadtsággal és az eredményre vezető utak biztos felismerésével vonta magára a figyelmet és biztosította a maga számára a közbizalmat. Különös dolog a polgárság bizalma. Több és szebb ez, mint az úgynevezett népszerűség, amely hangos szóval rövid tapsokat és korán elhalkuló éljeneket arat. A polgárság bizalma akkor biztos és akkor állandó, ha azt nem órák alatt szerzik meg, hanem egy élet kitartó munkája és a cselekedetek állandó tiszteletreméltósága biztosítja. *Kozma* Jenő így jutott bele Budapest polgárságának szeretetébe.

Kozma Jenő sohasem volt a szélsőségek embere, haladt mindig az egyenes úton, amely a nyugalom, a munka vetései között vezetett. Már mint ügyvéd sem kereste a reklámot, csöndes, nyugodt, polgári ügyekben volt mindig letéteményese igen komoly és tiszteletreméltó polgárok bizalmának. Budapest iránt érzett szeretete, a főváros ügyei iránt való érdeklődése indította meg azután politikai pályáját. A józan budaiak hamarosan felismerték *Kozma* Jenőben azt a férfiút, aki komolysága és tekintélye révén eredményesen képviselheti mindenkor érdekeiket a városházán. Igy került be a törvényhatósági bizottságba, ahol azután hamarosan tanujelét adta annak, hogy széles látóköre révén beleszólásának kell lenni minden olyan kérdésbe, amelyek a főváros eminens érdekeit oldják meg. *Kozma* Jenő már a békebeli törvényhatósági bizottságnak is egyik legtekintélyesebb tagja volt, aki nemcsak a budai közvélemény pregnáns kifejezőjeként szerepelt, de az általános vezetésre is hivatottnak bizonyult.

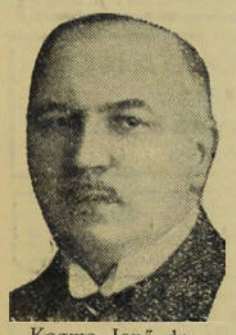

Kozma Jenő dr.

A háború és a forradalmak nagy földomlása után a konstruktív budaiak ismét *Kozma* Jenőhöz fordultak és teljes bizalmukkal ajándékozták meg. Buda mindig konzervatív volt, de ez egyszersmind azt is jelentette, hogy nem téved szélsőségekbe. Amikor a kommün után *Kozma* Jenőt ujra a törvényhatósági bizottságba küldötték, akkor is azért lelkesedtek *Kozma* Jenőért, mert nagyon jól tudták, hogy megtestesülése a budaiak hazafias, konzervatív, de mérsékelt és a haladást szerető lelkületének. És valóban *Kozma* Jenő a kereszténypárt soraiban mindenkor a fék szerepét játszotta. Az ellenforradalom lázában született nagy pártot *Kozma* Jenő és néhány hasonlóképpen bölcs és mérsékelt férfiú rengeteg túlzástól mentette meg. De volt még egy hatalmas érdeme *Kozma* Jenőnek. Amikor a kommün után a kereszténypárt bevonult a városházára, a városatyák kilencvenkilenc százaléka teljesen ismeretlenül állott szemben a városkormányzás hatalmas feladataival. *Kozma* Jenő volt a pártnak oktatója, nevelője és esztendők alatt sikerült is neki a párt nagyobbik részét bevezetni a város ügyeinek ismeretébe és tájékozottá tette őket Budapest közigazgatásának pompás, de tekervényes utakkal rendelkező labirintusában. Rendkívül fontos feladat volt ez, hiszen a laikusság egy város vezetésében példátlan veszedelmeket jelent. Ezeket a veszedelmeket *Kozma* Jenő és néhány társának kiváló hozzáértése és tudása védte ki.

Amikor azután a konszolidáció megerősödött és megjelent a városházán *Ripka* Ferenc, a politikamentes alkotómunka és a gyülöletmentes politika hirdetésével, *Kozma* Jenő volt az elsők elseje, aki *Ripka* Ferenc mellé állott és minden tudásával, minden energiájával az ő nemes irányzatát képviselte. Predesztinálva volt multjánál, tehetségénél, politikai hitvallásánál fogva, hogy ő legyen az *Egységes Községi Polgári Párt elnöke*, majd a *Polgári Egység Klubjának társelnöke*. A budaiak most páratlan lelkesedéssel küldik be az új országgyülésbe. A budaiaknak ezt az elhatározását nem tudjuk jobban és biztosabban jellemezni, mintha azt mondjuk, hogy ma az országgyülés nem volna, nem lehetne teljes, ha onnan *Kozma* Jenő hiányoznék.

WESSELY KÁROLY, BUDAPEST V. Mária Valeria ucca 19 Telefón: Teréz 7-59
Központi fütés, vizvezeték és gázberendezési vállalata

Biztosítani kell a dolgozó ember legjobb megélhetését

Ezt a politikát vallja Ripka Ferenc főpolgármester, akit szombat este díszelnökké avattak a Ferencvárosi Egységes Polgári Klub társasvacsoráján

A *Ferencvárosi Egységes Polgári Klub* szombaton este háromszáz terítékes vacsorát rendezett abból az alkalomból, hogy *a kör díszelnökévé választotta dr. Ripka Ferenc főpolgármestert.* A vacsorán nemcsak a Ferencváros, hanem az egész főváros vezető polgárai nagy számban jöttek össze. A főpolgármesteren kívül ott volt dr. *Vajna* Ede székesfővárosi tanácsnok, *Usetty* Béla, *Fehér* Ottó h. államtitkár, *Bittner* János kormányfőtanácsos, a Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, *Szilassy* Géza min. tanácsos, *Pavlik* Ferenc ny. rendőrfelügyelő, *Scheuer* Róbert törvényhatósági bizottsági tag, a Polgári Egység Pártjának igazgatója, *Kovács* Jenő ezredes és még igen sokan. Az érkező főpolgármestert és kíséretét hatalmas éljenzéssel fogadták, majd a Hiszekegyet énekelték el.

Ezután megkezdődött a vacsora, amely alatt *Lesslauer* Gyula, a klub elnöke fejtette ki a klub megalakulásának a célját, amely nem más, mint *Bethlen* István politikájának tántoríthatatlan követése. *Ezután üdvözölte a klub megválasztott díszelnökét, Ripka Ferenc főpolgármestert* és *Vajna* Ede tanácsnokot, a távollevő *Kállay* Tibort, aki nagykanizsai útja miatt nem jöhetett el a mai összejövetelre, *Usetty Bélát*, a kerület képviselőjelöltjét és a többi vendégeket. A klub tevékenysége — mondotta — két célt szolgál: egy olyan férfiú politikájának a követését, akinek személyét a Gondviselés állította Magyarország élére. Kötelességünk követni a család fejét, a miniszterelnököt és szeretni édesanyánkat: a magyar hazát. *Ezután Ripka Ferencet ünnepelte, a kör egyhangú lelkesedéssel megválasztott diszelnökét, a főváros első és legigazibb polgárát.* Sikert és Isten áldását kérte működésére és megigérte neki a főváros polgárságának támogatását.

A közönség lelkesen ünnepelte

Ripka Ferenc főpolgármestert,

aki meghatva mondott köszönetet a megtiszteltetésért és kijelentette, hogy örömmel látja, hogy a főpolgármesteri méltóságot, amelyet azelőtt szürke közjogi méltóságnak tekintettek, egyre sűrűbben keresik fel a polgárság minden rétegéből a szeretet és a bizalom megnyilvánulásaival. Büszke vagyok — mondotta — hogy a polgárság tízezrei adják meg Budapest főpolgármesterének azt a díszt, amely ezt a tisztet megilleti. A fa akkor erős, ha gyökerei mélyen járnak a földben, a főpolgármesteri állásnak is az ad igazi tekintélyt, ha a polgárság ilyen széles rétegei vannak iránta szeretettel és bizalommal. Annál jobban csik neki a főváros polgárságának ez a kintüntetése, mert a főváros lakosságának minden rétegéből ez a réteg, a kispolgárság, van legközelebb szívéhez, mert hiszen köztudomású, hogy ő is ebből a szerény kispolgári sorból küzdötte fel magát nehéz, küzdelmes munkával oda, ahol ma áll: a főváros élére. Nálam — mondotta — a kisembernek nem nehéz megtalálni azt az utat, amely a bajok orvoslásához vezet. Azon a helyen, amelyet elfoglalok, *csak egy politikát ismerek: a dolgozó embereknek legjobb megélhetését biztositani.* Én katholikus ember vagyok, akit az élet tanított meg arra, amit vallok és *a legnagyobb bünös az, aki felekezeti villongást és széthúzást hirdet a polgárság között. Bethlen* Istvánnak, a Gondviseléstől küldött államférfiúnak nemes intencióit és nagyszabású programmját fejtegette ezután, majd beszédét azzal fejezte be, hogy lehetetlen, hogy a polgárság a saját érdekében ne ezt a programmot és ne Bethlen Istvánt, az igaz magyar férfi inkarnációját kövesse a saját érdekében.

Utána

Usetty Béla dr.,

a kerület nagy népszerüségnek örvendő képviselőjelöltje azt fejtegette, hogy a fővárosnak ismét ki kell vívni az országban a vezetőhelyet, melyet elvesztett. Ez csak akkor következhetik be, ha visszatér a polgárság bizalma a főváros iránt. Arra kérte a polgárságot, tegyék lehetővé, hogy a polgári egység tábora minél nagyobb legyen a parlamentben, hogy eljöhessen a béke, a munka és az igazi boldogulás ideje. Utána beszéltek *Bittner* János, *Fejér* Ottó és *Dózsa* Ottó.

Vigyázat! Senkise üljön fel a kékszinü értesitőknek

Scheuer Róbert, a párt központi igazgatója a megjelenésében akadályozott *Kállay* Tibor és az Egységes Párt üdvözletét tolmácsolta és az aktuális politikai kérdéseket boncolgatta. Felhívta a választók figyelmét, hogy sok választópolgár a központi választmánytól az utóbbi napokban kékszínü határozatot kapott arról, hogy a központi választmány a névjegyzékből kihagyja őket. Az Egységes Párt központja szükségesnek tartja tájékoztatni a választópolgárokat, hogy ezek a kihagyások az 1926. évben összeállított, de csak az 1927. évre érvényes választói névjegyzékre vonatkoznak, úgyhogy ez a kihagyásról szóló értesítés a most folyó képviselőválasztásokra vonatkozó szavazati jogot egyáltalán nem érinti. A mostani választáson mindazok a választók szavazati joggal bírnak, akik az 1925-ben összeállított és 1926-ra érvényes választói névjegyzékben benne vannak. Ez ellen a határozat ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt panasszal lehet élni a közigazgatási bíróságnál, a panaszt azonban a központi választmánynál kell benyujtani és fel kell szerelni mindazokkal az okmányokkal, amelyek a választói jogosultság kellékeit igazolják. Az Egységes Párt választási irodáiban a megjelenő polgároknak a felebbezést elkészitik.

A jól sikerült társasvacsorát hangverseny zárta be.

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vizmüvek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

Krumpholtz Ferencz
pala- és cserépfedő mester
jókarbantartási vállalat
Budapest, VII., Rózsa ucca 18/a
Telefon: József 24-26

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

Alapitatott 1892 özv. **CZIER GUSZTAVNÉ**
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és műkőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemü bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

Elektromos világitási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz. Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült **görredőnyök,** esslingeni **faredőnyök,** napellenző szerkezetek, **vászonredőnyök.** Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban. Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

Hallali
a községi élelmiszerüzem ellen
Hamis érvekkel megszüntetni szeretnék a fővárosnak ezt a mintaüzemét

Nem először történik, de ma talán minden eddiginél elszántabban és elkeseredettebben hangzik fel a hallali a községi élelmiszerüzem ellen. A nagy akció, amelyet általában a közüzemek ellen indítottak, úgylátszik csak keret akar lenni és az érdekeltségek már bőségesen megelégednének, ha a főváros büszkeséges üzeme, a hivatását mindig tökéletesen teljesítő Községi Élelmiszerüzem, terítékre kerülne. Az új és eröben megnövekedett üldözőhadjárat állandóan gróf Bethlen István miniszterelnök ama nagyszabású beszédére hivatkozik, amelyben a községi üzemekkel is behatóan foglalkozott. Tévednek azonban azok, akik a miniszterelnök szavait ki akarják forgatni, mert gróf Bethlen István a közüzemek megszüntetése alatt bizonyára nem azt értette, hogy a főváros legelsőrendübb és legjobban bevált üzemét, a községi élelmiszerüzemet ki kell irtani a föld színéről.

Akik a községi élelmiszerüzem megszüntetését kívánják, donquichotti küzdelmet folytatnak, mert a községi élelmiszerüzemet egyszerüen nem lehet megszüntetni. Nem lehet megszüntetni, mert nem engedik a fogyasztók, akik igen is érdekeik egyik leghathatósabb védelmezőjét tisztelik benne. De nem engedheti meg a főváros sem, mert nem dobhatja oda a megsemmisülésnek azt az üzemet, amelynek mai értéke húszmillió aranykorona, tehát a főváros vagyonának igen tekintélyes hányada. De ott lesz a küzdelemben az a hatalmas argumentum is, hogy a községi élelmiszerüzem 1200—1400 embert foglalkoztat állandóan.

Azok az argumentumok pedig, amelyeket a községi élelmiszerüzem léte ellen felsorakoztatnak, a dolgok megismerése után percek alatt omlanak össze. Lehetetlen vád például az, hogy a községi élelmiszerüzem és a magánérdekeltségek egyenlőtlen fegyverekkel küzdenek. Az élelmiszerüzem teljes egészében csak úgy, mint a többi fővárosi kereskedő, fizet forgalmi adót, fogyasztási adót, fővárosi illetéket, fürödíjat, vásárdíjat, üzletbért, vízdíjat, gázdíjat, villanydíjat és teljes összegű állami és községi adót. Semmi címen nem élvez semmiféle kedvezményt.

Az élelmiszerüzem a kereskedökkel szemben is mindenkor előzékeny volt. Csak egy példát kell említenünk. Amikor az állatkereskedők azzal a kívánsággal álltak elő, hogy az élelmiszerüzem ne vásároljon a pesti vásáron, az készségesen kitért a kereskedők útjából és elment vidékre vásárolni. Jól jegyezzük meg: ez a kereskedők kívánságára történt. Ugyanazoknak a kereskedőknek a kívánságára, akik most azt szeretnék, hogy az élelmiszerüzem ne vásároljon a vidéken, ne kapcsolja ki a közvetítőket. A fogyasztók érdeke azonban azt követeli, hogy ezt a kívánságot már ne teljesítse az élelmiszerüzem, amelynek Budapest lakossága iránt való kötelessége, hogy minél olcsóbban vásároljon. Ez az oka annak, hogy a községi élelmiszerüzem tovább is termelőktől fogja vásárolni a sertést.

A másik, úgynevezett döntő argumentum, a Budapester Kommualfette ügye, vagyis az, hogy a fővárosi élelmiszerüzem bekapcsolódik a zsírexportba. Ez a különös vád szintén érdemmé avanzsal, mihelyt megtudjuk, hogy ez

a zsírexport a budapesti fogyasztóközönség érdekében történik.

Igenis, a községi élelmiszerüzem külföldre szállítja a fölösleges zsírt, mert ezzel olcsóbbá teszi a kisfogyasztók részére a húst. Emberemlékezet óta a legkisebb hentes sem tudta a saját üzletében a feldolgozott sertés zsírját eladni, hanem csak a húst árusította ki, a zsírt pedig a nagykereskedőknek adta el. A főváros élelmiszerüzeme ezt a fehéráru-fölösleget igenis a külföldön értékesíti. Teszi pedig azért, hogy a húst és a kolbászárut olcsóbban lehessen adni.

Megdől tehát minden vád, amit az érdekeltségek az élelmiszerüzem ellen felhoznak, amelynek páratlan érdemei vannak az árszabályozás terén. De eltekintve minden vádtól. Nem lehet egy húszmillió aranykoronát érő üzemet egyszerüen megsemmisíteni. Nem lehet már csak azért sem, mert sohasem lehet tudni, hogy milyen idők jönnek. Mert ne felejtsék el, hogy Budapest lakossága egyszer már súlyosan éhezett volna, ha nincs élelmiszerüzem. Emlékezeznek a háborúra, amikor ez a nagyszerű városi üzem volt Budapest egyetlen komoly és megbízható éléstára. Budapestet nem lehet megfosztani ettől a büszkeségétől, ettől a mintaüzemétől.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Zápor ucca, Határ ucca és Selmeci ucca közötti részén épülő csatorna munkálatait Ámon Antal és Fia kapta 204,834.750 K-ért.

A Ferenc József lovassági laktanya kibővítésével kapcsolatos ácsmunkálatokat a következő cégek kapták: Erdei Lajos 45,800.000, Czipauer János 65,750.000, Kozma Pál 71,610.000, Kurtán Gyula 64,210.000, Hellebrandt János 37,035.000 K-ért.

Ugyanott a kovácsmunkákat Barna Márton kapta 23,630.000 és Kada Márton 22,692.000 K-ért.

Ugyanott a mázoló-munkákat Lincz Rezső kapta 14,574.000 és Krivai Márton 35,825.000 K-ért.

A Szt. László kórház kibővítésével kapcsolatos föld-, kőműves- és elhelyező-munkálatokat Németh Zoltán kapta 587,622.000 K -ért.

A Fehérvári- és Hengermalom-út sarkán épülő bérház föld-, kőmíves- és elhelyező-munkálatait Benedek és Ceglédy kapták 8.689,764.000 K-ért.

Ugyanott a vasgerenda-munkálatokat a Vasgerendákat szállító rt. kapta 1.123,160.000 K-ért.

Ugyanott az ácsmunkákat Riedl Bertalan kapta 475,283.000 K-ért.

Ugyanott a tetőfedő-munkákat az Eternit-művek kapták 120,400.000 K-ért.

Ugyanott a bádogosmunkákat Rysavy Béla kapta 218,745.000 K-ért.

A fővárosi iskoláknál szükséges bútorok szállítására a Budapesti Müasztalosmesterek Lakásberendező Szövetkezete kapott megbízást 386 millió értékben.

A legjobb magyar folytonégő kályhák
KALOR PERPETUUM
Óvakodjunk az utánzatoktól!
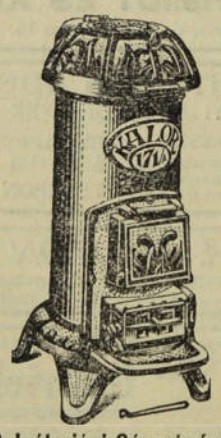
Óvakodjunk az utánzatoktól!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Bpest, VI, Aréna út 128. Tel. 971-88
Városi raktár:
V, Kálmán ucca 15. Telefon: 983—25
Házszámra ügyelni!

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemü épület- és műlakatosmunkák, takaréktűzhelyek és vasredőnyök készítését és javítását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6 ▪ Telefon: 23—36.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acélemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban 23-06.

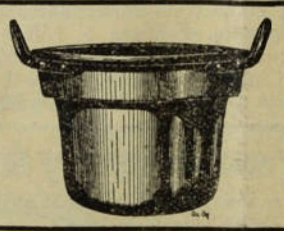
Czigler János
vörösréz, aluminium és acél edények, tűzhelyüstök készítése és ónozása
Budapest, VIII., Koszoru-u. 12
Telefon: József 68—24.

Telefon: J. 95-78 HLATKY JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

Fütés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8—97 Budapest VIII, Baross-u. 88

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

KREMPEL JÓZSEF
épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Budapest VIII, Sárkány-u. 11
Telefon: József 44—43

„FETIS" szabadalmazott, fütésre kész szállitható, vasbetétes CSERÉPKÁLYHA
a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerübb szobafütést nyujtja
Megrendelhető: a Budapesti Keramiai Müveknél
Tulajdonos: Csik József, X. kerület, Kada ucca

MÁJER GÁSPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

HELLENBRAND JÁNOS
ÁCSMESTER
Budapest, Egressy-út 27. sz.
Telefon József 92-70.

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

MATHAUZER ÁRPÁD Budapest, IX., Üllői-út 115b
Épület- és butorasztalos üzeme Bejárat: Ernő-utca 36.
Hivótelefon József 145—67.

Tornaszerek, atlétikai sportcikkek, szabadalm. iskolapadok és butorok gyára
Lopos Gyula, Budapest
III. ker., Bécsi-út 85. sz. Telefon: 113-44.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

SCHROMM JÓZSEF ÉPÜLETASZTALOS ÜZEME
Budapet, X., Óhegy-utca 41. Telefon: 124—46.

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: K. 503—93

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

TÓÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

CEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—89, 147—75, József 95—10.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készitl. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Harctéri jelentés a fővárosi választások előcsatározásairól

A főváros polgársága nagy lelkesedéssel csatlakozik Bethlen István pártjához — Az e heti gyülések menetrendje

A választási küzdelem Budapesten elérkezett kulmináló pontjához. A pártok a legteljesebb erővel vetik magukat a küzdelembe és az agitációs gyülések és összejövetelek egymást érik. A plakátok tengere napról-napra szaporodik. A küzdelem megindul a végső kifejlődés útján.

Élöljár a küzdelemben gróf Bethlen István pártja és ebben a küzdelemben a legteljesebb mértékben kiveszik részüket Kállay Tibor vezetésével Görgey István, Kozma Jenö és a többi vezérférfiak, akiket a választók bizalma az egységespárt listáján képviselökké jelölt. A Bethlen-párt nap-nap után számos gyülést tartott a héten is Budapest minden kerületében. Ezeknek a gyüléseknek hatalmas felvilágositó és agitáló ereje van.

A polgárság nagy tömegei csatlakoznak gróf Bethlen István és Kállay Tibor zászlaja alá.

Azokon a gyüléseken, amelyeken Kállay Tibor és vezértársai megjelennek, páratlanul lelkes hangulat uralkodik. Minden jel arra mutat, hogy Bethlen István pártja ezen a választáson rendkivüli sikereket fog elérni.

A választási agitációnak az elmult héten számos nevezetes gyülése volt. A legtöbb gyülés azonban vasárnap és hétfön zajlott le a legteljesebb sikerrel. A legfontosabb gyülésekről, amelyeken a vezető politikusok nagyfontosságú kijelentéseket tettek, a következökben tudósitunk:

Görgey István Vázsonyi Vilmosról

November 23-án a Terézvárosi Egységes Polgári Párt Teréz-körúti helyiségében háromszáz terítékes lakoma keretében iktatta be pártelnöki tisztségébe Görgey István miniszteri tanácsost, nemzetgyülési képviselőt.

Görgey István

ezúttal rendkivül fontosságú beszédet mondott. Kijelentette, hogy a párt polgári demokrácia gondolatára épiti programmját, amely szociális megértés alapján áll.

— Itt, e helyen megjósolom — mondotta — hogy el fog jönni az az idő, amikor a demokratapárt és mi közösen fogunk küzdeni Budapestért, amikor a közöttünk levő hajszálnyi különbségek el fognak tünni. A kegyelet és az elragadtatás pompás szavaival emlékezett meg azután Görgey István Vázsonyi Vilmos élete munkájáról és kijelentette, hogy a főváros liberális polgárságának szomorú bukása sohasem következett volna be a közelmultban, ha Vázsonyi életben marad. Kijelentette végül, hogy a numerus clausus szégyenletes törvényének megszüntetése nem fog sokáig késni.

Görgey István után

Désí Géza dr.

mondott nagyszabású beszédet és hangsúlyozta, hogy Bethlen István vigadói beszéde, ha nem is pozitive, de sejteni engedi, hogy a numerus clausus kérdésében a liberalizmusnak és szabadelvüségnek szellemével már a legközelebbi jövöben kedvezöbb döntést fog kezdeményezni.

Sigiescu József

prelátus is foglalkozott a numerus clausus kérdésével és azt mondotta, hogyha zsidó volna, neki nem az fájna ebben a szégyenletes törvényben, hogy a fiát drága pénzen kellene külföldre küldenie, hanem az fájna, hogy azok, akik ezt a törvényt alkották, azt tételezik fel a magyar zsidóságról, hogy nem magyar.

Ugron Gábor méltatja gróf Bethlen István politikáját

A Polgári Egység Pártjának erzsébetvárosi szervezete november 25-én az Erzsébetvárosi Kaszinó Rákóczi-úti helyiségében rendezett társasvacsorát. Ezen a vacsorán

Ugron Gábor

a Kaszinó elnöke Bethlen István gróf politikáját méltatta és ismertette azokat az eredményeket, amelyeket Bethlen hat év alatt elért. Désí Géza viszont Ugron Gáborról adott megkapó portrét és a tiszta szabadelvüségről beszélt, amely a magyar zseni idejét, Tisza István korszakát jellemezte. A szabadelvüséget szürőhöz hasonlitotta, amely a baloldal és a jobboldal között áll, átszüri a véleményeket, megrostálja azokat és csak azt fogadja el, ami nemes és ami életet jelent. A numerus clausus megszüntetése érdekében minden szabadelvü polgárnak Bethlen István segitségére kell sietni. Sigiescu József figyelmeztette a zsidóságot, hogy évtizedek mulva is számot kell majd adnia mai állásfoglalásáról.

Uj uton, uj célok felé

A Lipótvárosi Társaskörben november 26-án volt választói gyülés, amelyen

Kállay Tibor

mondott nagy beszédet. Kállay hangoztatta, hogyha a budapesti polgárok a maguk elveit érvényre akarják juttatni a kormányzásban, ez csak úgy lehetséges, ha a kormányzat mellé állnak, de semmiképpen úgy, ha a jobb- és baloldali szélsőségek lesznek képviselve a parlamentben.

Ugron Gábor

konstatálta, hogy Bethlen politikája, amelyet Szécsényben hirdetett, szóról-szóra megegyezik azzal a programmal, amelyet ő (Ugron) hét év előtt hirdetett. Hogy ebből a programmból kormányprogramm lett, az arra mutat, hogy a kormányzati politika uj utat választott uj célok felé. Nemcsak a numerus clausus, hanem az egész liberális gondolat érdekében egyetlen helyes út az, hogy minél több liberális politikus gyüljön össze a kormány táborában és teremtse meg a liberális többséget.

Désí Géza

beszédében azt hangoztatta, hogy vissza kell állitanunk azt a légkört, amely megteremtette a kelet népéből a milleneumi évek magyarságát, amelyet visszasirunk és visszavárunk a szent magyar igazság feltámadásának hitével. A numerus claususról szólva kijelentette, hogy ezt a törvényt nem Bethlen István alkotta meg, hanem ő volt az, aki egy államférfiu felelősségének tudatában megigérte, hogy meg fogja szüntetni.

Sigiescu József

kérte még ezután a Lipótváros nagyműveltségü, érett választó közönségét, hogy gondoija meg jól a magyar politikának mostani forduló pontját, teljes egységben álljon a kormány mögé, amely nemcsak a konszolidációt hozta meg, hanem a Lipótváros éltető elemének, az iparnak és kereskedelemnek régi felvirágzását akarja megteremteni.

Társasvacsora a Nemzeti Egység Körében

A Nemzeti Egység Köre szombaton este Rákóczi-úti helyiségében társaslakoma keretében ünnepelte a Körnek az Egységes Párthoz való csatlakozását és az északi kerület képviselőjelöltjeit. A társasvacsorán többek között megjelent: Désí Géza, Siegescu József dr., Bayer Antal, Faragó Sámuel dr., Váraljai Boda Sándor, Beöthy László, Bibiti Horváth János és még számosan. Az első felköszöntőt Bibiti Horváth János, a Kör elnöke mondta. Szivélyesen üdvözölte az északi kerület képviselőjelöltjeit és a vendégeket, majd kifejtette, hogy a Nemzeti Egység Körének választmánya egyhangú lelkesedéssel az Egységes Párthoz való csatlakozását és Bethlen István gróf miniszterelnök odaadó lelkes támogatását határozta el. Budapest északi választókerülete egész polgárságának zárt sorokban sorakoznia kell amögé a lobogó mögé, amelyre Ugron Gábor, Désí Géza és Siegescu József neve van felirva, mert az Egységes Párt budapesti győzelme szolgálja a polgárság igazi érde-

(Folytatása a 6. oldalon.)

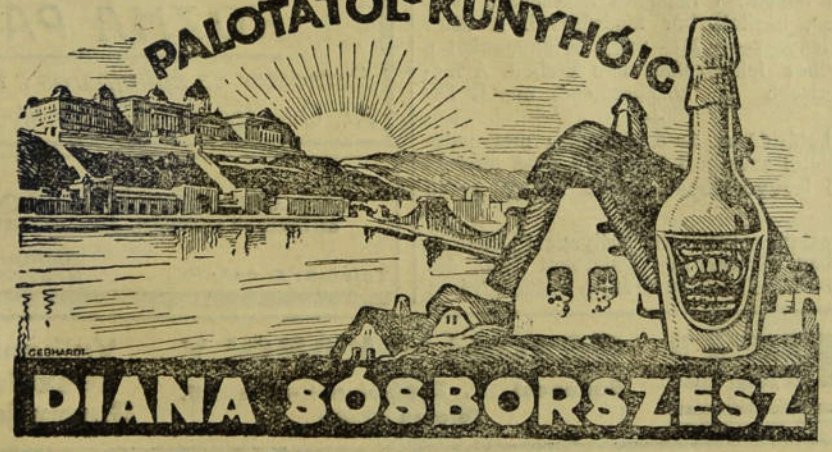

Négy szobás családi villa
Balatonszárszó villatelepén, pormentes hegytetőn, szép telekkel, gyümölcsfákkal, kitünő kúttal, pincével **most** kedvező feltételekkel, alkalmi áron **eladó.** Télen-nyáron lakható, eternit-tetős tégla-épület.
Cim a kiadóban.

Ha a vételárat a megtett kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik arról, hogy
LEGOLCSÓBB ÜZEM
a
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusitó:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

BRENNER SÁNDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Telefon: 122-08. Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

„VESTA" villamossági r.-t. Budapest, Hársfa-u. 16, Dohány-u. 80.
Szerel önálló telepeket, erőátviteli és villamossági berendezéseket
Villanyszerelési vállalat Elektrotechnikai cikkek gyártása

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 02-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat.
Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és háztelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 150-20.
Készit egyszerü és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

LEDNICZKY és TÁRSA
acéllemez-, fa- és vászonredőnyök, napellenzőernyők és lakatosárú-gyára, épület- és műlakatosság
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 24. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 52—83.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

keit: a békét, a nyugalmat, a főváros társadalmának könnyebb megélhetését.

Hosszantartó taps üdvözölte a következő szónokot, Siegescu Józsefet. Budapest polgárságának — mondotta — nem szabad félvállról vennie Bethlen István miniszterelnök jelentős szavait, hogy a magyar politika forduló pont előtt áll. Ez azt jelenti, hogy a mostani választásoktól függ, hogy milyen legyen a jövőben a kormány politikája. Ez elsősorban Budapest polgárságát érdekli. Lehetetlen, hogy a budapesti polgárság önként kizárja magát a kormányzásból, kizárja magát abból, hogy sorsának, jövőjének irányításában résztvegyen. A konszolidációra, a pénzügyi megalapozottságra elsősorban a főváros közönségének van szüksége. Kéri Budapest polgárságát, amikor választúton van a politika, ne üljön fel hangzatos frázisoknak, mert abból csak keserves kiábrándulás következhetnék. A legilletékesebb helyről fel vagyok hatalmazva — folytatta beszédét Siegescu József — hogy kijelentsem, hogy a kormány és Bethlen István a legnagyobb szeretettel és megértéssel viseltetik az önfeláldozó munkát végző köztisztviselők, magántisztviselők, rokkantak és hadiözvegyek sorsa iránt. Az éljenzéssel fogadott beszéd után felszólaltak még Bayer Antal, aki a Terézváros üdvözletét hozta és dr. Dési Géza, akinek lelkes szavai nagy hatást keltettek.

Fejér Ottó programbeszéde

Fejér Ottó ny. h.-államtitkár, a főváros déli választókerületének egységespárti képviselőjelöltje, vasárnap délelőtt a Tavaszmező uccai Hazám-moziban igen nagyszámú józsefvárosi, főleg kisiparos, kereskedő és munkásokból álló választóközönség előtt mondta el programmbeszédét, melyet a jelenlévők folyton megujuló és zugó tapsvihara kísért mindvégig. Fejér szimpatikus megjelenésével, közvetlenségével, rövid, de velős programmjával egy csapásra meghódította a Józsefváros jelenvolt választóközönségét, amely Fejér mellett a kerület többi jelöltjeit, így Bonn Józsefet is ünnepelte.

Egyéb gyülések

Az említett nagygyüléseken kívül a Polgári Egység Pártja a főváros következő helyein tartott meg üléseket:

A Mátyás-téri Hazám-mozgóban, a régi képviselőházban, a rákosfalvai templom-téren, a Kerepesi-út 110. szám alatti Becker-vendéglőben, a gyömrői-úti Seifert-vendéglőben, az Auguszta-telepi kulturnázban, ahol Usetty Béla, Dittner János, Bonn József, Fejér Ottó, Dózsa Ottó, Sajó János és mások beszéltek. A budai oldalon a Szentendrei-út 2. szám alatti Mühlberg-vendéglőben volt gyülés, amelyen Szilágyi Lajos, Kozma Jenő és mások tájékoztatták a választó polgárokat.

Menetrendje a legközelebbi napok gyüléseinek

A hét során a következő ülések lesznek:

November 29. Hétfő, este 6 óra Lipót-körút: Schuck-vendéglő; este 8 óra: Erzsébetvárosi Polgári Kör és Magyar Club Wesselényi u. 24. 8 óra: zuglói jobb külső körzet partvacsorája a Komócsi uccai 31. szám alatti Perenyi-vendéglőben; 9 órakor az Elevátor-kávéházban. November 30-án este 8 órakor a Dési-Társaság, Neiger-vendéglő; este 7 órakor vacsora a Jászberényi-út 16. szám alatti Grand-vendéglőben; este 8 órakor vacsora a Baross-téri Park-szállodában.

December 1-én, szerdán este 8 órakor Terézvárosi Polgári Kaszinó, 9 órakor Liget-Club, Kádai uccai Baranyai-vendéglő; este 7 órakor Uschibitz-vendéglő, Hajcsár-úton. November 2-án, csütörtök este 8 óra XI. vál. kerületi Egységes Polgári Kör Andrássy-út 81., Mária Valéria-telep, Posch-vendéglő. December 4-én, szombat este 8 órakor Vilma királynéút 8.; Üllői-út 115/b; 8 óra: Belvárosi Polgári Kör vacsorája. December 5-én, vasárnap d. e. 11 óra: nagygyülés a Vasúti és Hajózási Klubban és az óbudai Korona Vigadóban. D. e. 10 óra nagygyülés a régi képviselőházban, 11 órakor a Kinizsy uccai Kultúrmozgóban, d. u. 5 órakor X., Füzér uccai kaszinóban. December 6-án, hétfő este 8 órakor Dési-Társaságban, 9 órakor Elevátor-kávéház, délután 6 órakor Budai Vigadó. December 7-én, kedden este 8 órakor Nemzeti Egység Körében, 9 órakor társasvacsora a Vámház-pincében. December 8-án, szerdán este 8 órakor Dési-Társaságban, a Kisfaludy uccai Kubányi-vendéglőben, Szt. Gellért-kávéházban d. e. 11 órakor; Üllői-út 115/b szám alatt este 8 óra. December 10-én este 8 órakor Zita-telepi vendéglőben. December 11-én, szombaton este 8 órakor Ecsery-úti fuvartelepen. December 12-én, vasárnap d. e. 11 órakor és d. u. 5 órakor a régi képviselőházban.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEM BUDAPEST, VI., LEHEL UCCA 14. SZÁM. ■ TELEFON 138—38.

SZÓRAKOZÁS

Ada Sari, a milanói Scala koloraturprimadonnája fellép a Városi Színházban. Péntek, december 3-án *Szevillai borbély;* hétfő, december 6-án *Traviata.* Ada Sari, a milanói Scala koloraturprimadonnája, aki szombati hangversenyén egyszerre meghódította a budapesti közönséget, két estén vendége lesz a Városi Színháznak, Galli-Curci és Toni Dalmento mellett Alett Ada Sari ma a világ harmadik egyenrangú koloratur-sztárja, akinek kivételes művészetét az egész külföldi sajtó egyhangú elismeréssel állapította meg. Ada Sari pénteken, december 3-án a Szevillai borbélyban lép fel, melynek éneklecke-jelenetében Ádám: Mozart-variációját, Bonizetti: Linda di Chamounix című operájának nagy áriáját és különböző olasz dalokat énekel. Második fellépése hétfőn, december 6-án a Traviata lesz. Mérsékelten felemelt helyárak: 20-tól 30 ezer koronáig.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai utca 18. sz.
December hó 1-től minden este 1/4 9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépésével
szenzációs új műsor!

December 2—8-ig Csütörtöktől szerdáig
A legjobb moziműsor!
Corvin Kamara Orion
Az édes lányka
a hasonlócimü hires operett filmváltozata 8 felvonásban, főszereplők: IMOGENE ROBERTSON, HANNY REINWALD és PAUL HEIDEMANN.
A számüzött herceg
amerikai filmattrakcio 8 felvonásban, főszereplők
BEREGI OSZKÁR
NORMANN KERRY
HUSZÁR PUFI
Corvin Kamara Orion

Versenytárgyalási hirdetmény

Ruházati anyag szállítás.

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet felruházási akció céljára szükséges következő anyagok szállítására:

1. 7000 m 78 cm széles molinó, melynek legalább pamut, négyzetméter súly kg/m² 0.140; szakítóerő 75—75; fonálsűrüség 23—23 kell lenni.

2. 1700 m 70 cm széles ruhabarchet, melynek legalább négyzetméter súly kg/m² 0.200; szakítóerő 60—50; fonálsűrüség 20—15 kell lenni.

3. 1800 m 70 cm széles tiszta gyapjú, kártolt ruhaszövet, melynek legalább négyzetméter súly 0.450; szakítóerő 65—65; nyúlás 30—30 kell lenni, szín: sötétszürke.

4. 800 m 70 cm széles tiszta gyapjú, kártolt télikabát szövet, melynek legalább négyzetméter súly 0.600; szakítóerő 70—70; nyúlás 30—30 kell lenni, szín: sötétszürke.

5. 800 m 70 cm széles zwittaui barchend bélésnek, amelynek legalább 220 m² súly; 60—50 szakítóerő; 24—12 fonálsűrüségünek kell lenni. Bélésnek való flanellra is tehető ajánlat.

6. 1000 pár harisnya, legalább kétszálas 4—14 éves korú gyermekek részére egyenlő elosztásban.

7. 500 drb. switter.

8. 1000 pár cipő, 25—40 számig, egyenlően elosztva, borjú-, vagy marhaboxból, fekete, fűzős, vachescroupon talppal, a talpbélés hasszélből, vagy kipszből legyen, hasított bőr kizárásával. A bélés köpper, vagy lenvászon. Mű- vagy pótanyagokat a cipők készítéséhez felhasználni nem szabad. A legnagyobb, legkisebb és középszámból mintát kérünk.

—

Szállítási határidő az 1—5 tételnél a megrendelés kézhezvételétől számított 10 nap. A 6—8 tételeknél a lehető leggyorsabban, amely az ajánlatban feltüntetendő.

A szabályszerüen kiállított, bélyeggel ellátott, lezárt borítékban elhelyezett ajánlatokat 1926. évi december hó 1-én, délelőtt 10 óráig a székesfőváros tanácsának IX. ügyosztályába (Központi városháza, I. pavillon, I. em 38. ajtó) kell beadni. Ugyanott a netán szükséges felvilágosítások is naponta 11—12 óra között nyerhetők.

Budapest, 1926 november hó.

A székesfőváros tanácsa.

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vízvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata — Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

Prokopovits Lajos mű- és érctöntődéje BUDAPEST, VIII., Baross-utca 106. :: Telefonhivó: J. 32—24.
ELVÁLLAL: fémrudakat és perselyeket minden nagyságban, fém, sárgaréz, vörösréz, horgany, aluminium stb. stb.
Leggyorsabb és pontos kiszolgálás.

BUDAPESTI KŐGYAR (HÄMMERLE)
Tel.: L. 906-37. Budapest, V., Visegrádi-u. 65.
Speciálisan műkővel foglalkozó üzem
Hasonló céggel össze nem tévesztendő!!

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés. Légszesz-, épület- és diszmübádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korall-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, diszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és diszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-33

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 ‖ Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

KOZMA PÁL
ácsmester és építőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhívó: J. 96-21

Ungár Nándor
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Telefon: L. 982-20 Budapest VI, Nagymező-ucca 28

CONTINENTAL PNEU GERGELY KÁROLY Budapest, V, Személynök-utca 25. Telefon 12-69 Vulkanizáló készülékek Gummijavitás

Ezer sebből vérzik az ország

és minden társadalmi osztálynak jogos a panasza

Választási mozgalom a Terézvárosban — Dr. Dési Géza programmbeszéde

A *Terézvárosi Egységes Polgári Párt* vasárnap délután a Vasuti és Hajózási Klub nagytermében a polgárság igen nagyszámú érdeklődése mellett gyülést tartott. A gyülésen *Bacsinszky* Vladimir elnökölt és jelenvoltak *Siegescu* József, dr. *Somogyi* Arnold, *Bayer* Antal, *Faragó* Sámuel dr, *Klenovics* János. *Boda* Sándor, dr. *Krámer* Mihály és még sokan mások a hatodik kerület polgárságának elökelői közül.

Bacsinszky Vladimir megnyitó szavai után

dr. Dési Géza emelkedett szólásra

és úgy tartalmilag, mint felépítésében nagyszabású beszédével mutatott reá azokra a szempontokra, amiket a választó polgárságnak figyelembe kell venni, mikor az urnák elé járul szavazni.

Dr. *Dési* mindenekelőtt magvas és emelkedett szavakkal mutatott reá Bethlen István miniszterelnök érdemeire, aki elsőnek hirdette, hogy nem elég a trianoni csapás fölött keseregni, hanem minden lehetőt el kell követni a jobb jövő kiharcolása érdekében. Magyarországot a forradalom és a kommün pusztításai után az infláció áradata öntötte el és *Bethlen* hat évi szívós, céltudatos és zseniális munka után ma már ott tart, hogy az ország gazdasági ujjászületése az egész világszerte a legnagyobb bámulat tárgya. A napokban tért vissza Amerikából dr. *Horváth* Lipót, a Magyar Általános Takarékpénztár elnöke és kijelentette, hogy az amerikai pénzpiac ma Németország mellett Magyarországot tartja Európa leghitelképesebb államának. Magyarországnak mély hálával kell fordulnia az egek felé, hogy a válságos időkben egy oly providenciális és csodálatos képességű államférfia van, mint *Bethlen* István. (Nagy taps.) Hangsulyozza, hogy korántsem vezeti ellenséges érzület a többi pártokkal szemben, miután az ország javának előmozdítása túlnő minden pártkereten és ezért az Egységes Polgári Párt örömmel egyesül bármely más párttal az építés munkájában.

— *Az ország ezer és ezer sebből vérzik* — úgymond — *s minden társadalmi osztálynak, foglalkozási kategóriának meg van a maga jogos és indokolt panasza.* A pártoknak aligha lehet szentebb kötelességük, minthogy összefogjanak a gyógyulási lehetőségek megteremtésében és legalább a gyermekek s unokák számára igyekezzenek a mainál elviselhetőbbé tenni a létet.

Kiemeli *Dési* dr., hogy a történelmi osztályok szerepe megszünt és az annyi viszontagságon, áldozaton és lemondáson keresztül ment mai dolgozó osztálynak minden joga meg van ahhoz, hogy a történelmet most maga csinálja s maga vegye kezébe sorsának az irányítását. Utal Balthazár püspöknek legutóbbi állásfoglalására Bethlen személye mellett. Balthazár kijelentette, hogy azért csatlakozott Bethlenhez, mert benne látja annak a legnagyobb biztosítékát, hogy a nemzetet rövidesen kifogja menteni a mai kritikus és viszontagságos helyzetéből és ő lesz az, aki a gazdasági egyensúly elérésével meg fogja teremteni a lelkek egyensúlyát is. A mai időkben ne akarjon senki se magyarabb és kurucabb lenni Debrecen püspökénél, aki multjánál és személyiségénél fogva a liberális eszmék egyik legnagyobbsúlyú megtestesitője. Polemizál *Andrássy* Gyulával, aki nagy emlékezetű atyjához fűződő tradicióival szakítva a reakció táborához szegődött, ellentétben *Bethlennel*, aki a haladás és az alkotó munka számára a személyes súlyával külön pártot tudott létesíteni. Ma már a legtöbb ember belátja, hogy *Bethlen* bizonyos időkben aligha tehetett másképpen, mint ahogy cselekedett és tetteiben, felfogásában, célkitüzéseiben minden útja *Tisza* István felé vezet. Egy közbeszólásra válaszolva kijelenti, hogy Tisza István idejében valóban nem volt szó a numerus klauzusról, azonban sok minden másként volt Tisza István idejében, ami teljesen elejét vette egy ily probléma létezésének. A numerus klauzus egy szerencsétlen időszak szerencsétlen öröksége, akárcsak a botbüntetésről szóló törvény, de amint az utóbbit törölték a törvénytárból, épp úgy rövidesen el fog jönni az az idő, amikor a numerus klauzus már csak fantom és emlék lesz. Aki pedig a numerus klauzust el fogja törölni, az maga *Bethlen* István lesz, mert csak neki van meg ma az a minden párt felett álló ereje, tekintélye és államférfiúi képessége, hogy ezt a torz törvényalkotást megszüntesse, mihelyt ez minden nagyobb rázkódtatás nélkül keresztül vihető.

Az adó progresszivitását, a kisemberek védelmének szükségességét hangsúlyozza a nagy tőkével szemben, szót emel a hadikölcsön-ügy méltányos rendezése érdekében.

— Az örök emberi igazságnak és méltányosságnak kell érvényesülnie a politika hullámai fölött — fejezte be beszédét *Dési* a jelenlevők nagy tetszése mellett.

Ezután

Siegescu József

emelkedett szólásra. Markáns szavakkal reámutat *Bethlen* gróf korszakos érdemeire, aki bizonyára nem kortesszempontok kedvéért végzett hat éven át hihetetlen munkát. Utal *Bethlen* legutóbbi szavaira, melyek hangsúlyozták, hogy minden polgár malterjának a szeretetére számit az építő munkájában. Budapestnek nem szabad különálló szerepet betöltenie a politikában, mikor a vidék 80 %-a félreértheteten hitet tesz *Bethlen* mellett. Mememlíti, hogy a demokratákat a városi választások előtt kérve kérte, hogy a közös építő munka érdekében fogjanak össze Ripka megválasztására, mert hát a győzelemhez legalább 153 szavazat kell, nem pedig 128, amiben a demokraták és szocialisták közösen bíztak. Figyelmeztette a demokratákat, hogy az Egységes Polgári Párt nem szavazhat a szocialisták jelöltjére, Bárczyra, de hát ez mindhiába volt s igy történhetett, hogy a demokraták egyenesen beleerőszakolták a polgármesteri székbe Sipöczöt.

— Remélhetően a polgárság messze a pártszempontok felett fog állani, mikor az építő munka és a konszolidáció érdekében le fogja adni szavazatát. (Nagy tetszés.)

Ezután *Bacsinszky* elnök a közönség lelkes hangulata mellett bezárta az ülést.

Decemberben megkezdik a gellérthegyi lift épitését

Ripka Ferenc főpolgármester tiz milliárdos állami támogatást eszközölt ki — Az 1928. évi balneologiai kiállítás a Gellérthegyen lesz

A *Fővárosi Hirlap* nagyjában közölte azokat a terveket, amelyeket a *Budapest Fürdőváros r. t.* néhány hónappal ezelőtt kidolgozott és amelynek megvalósítását 1928-ra tervezi, amikor Budapesten *Nemzetközi Balneologiai Kongresszust* fognak tartani. Ismeretes, hogy e terveknek központjában a citadella belső udvarának nagyarányú átépítése, továbbá a Gellért-hegyre egy hetven személyes felvonó berendezése áll. Ezek a tervek most döntő lépéssel jutottak a megvalósulás stádiumába. Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesternek ugyanis a napokban sikerült a kormány nagyarányú támogatását megnyerni és ezzel a munkálatok keresztülvitelének anyagi megalapozását kieszközölni. *Budapest Fürdőváros r. t. annakidején garantálta 20 milliárdos alapnak az összehozását, amelyhez a főváros 5 milliárd koronával járul hozzá, a részvénytársaság további 5 milliárd koronát társadalmi úton gyüjt egybe,* mig most

Ripka főpolgármesternek, aki e tervek egyik leglelkesebb propagálója, sikerült gróf Bethlen miniszterelnök, valamint Bud János és Vass József miniszterek igéretét megszerezni egy további 10 milliárdos állami támogatásra vonatkozólag.

Az itt részletezett 20 milliárdos összeggel a nagyszabású tervek megvalósulásának anyagi garanciája tehát megvan.

A nagyszabásu tervekre vonatkozóan kérdést intéztünk

dr. Szviezsényi Zoltán miniszteri tanácsoshoz,

Budapest Fürdőváros r. t. egyik vezetőjéhez, aki a most már rövidesen kivitelre kerülő munkálatokra nézve a következő felvilágositást adta munkatársunknak:

— A *Fővárosi Hirlap* már részletesen foglalkozott terveinkkel, amellyel a most elhanyagolt Gellérthegyen a magyar fővároshoz méltó látványosságot szándékozunk életbeléptetni. Az annakidején ismertetett tervek az utóbbi időben némi müszaki változáson mentek keresztül. A hegy belsejében tervezett függőleges felvonó helyett egy ferde, síkon mozgó lift fog működni, amely a hegyoldal bizonyos pontjain a szabadba fog kijutni. A felvonó várócsarnokának megépítéséhez, az Erzsébet-híd budai oldalával szemben, 50 méter hosszú impozáns alagút fog kiindulásul szolgálni, amely alagút bármely későbbi időpontban meghosszabbítható lesz oly módon, hogy az alagút a hegy tulsó, déli oldalán fog a napvilágra kijutni. Ennek

az alagút-építésnek óriási prespektiváia nyilik, mert igy a Gellérthegy déli lejtője közlekedés szempontjából könnyen megközelithető lesz és igy mód nyilik arra, hogy ott egész uj városrész alakuljon.

Maga a várócsarnok kupolaszerűen lesz kiképezve és az oldalfalakon az összes magyar fürdőhelyek távlati képei diórámaszerűen lesznek elhelyzeve. A fúrási munkálatokat nyomban megkezdik, mihelyt erre a bányakapitányság engedélyét megkapjuk. A megépítendő felvonóra vonatkozóan máris számos magyar és külföldi tervpályázat fekszik előttünk, ezeknek alapján a döntést december hó közepén megejtjük, úgyhogy a lift céljára szolgáló fúrási munkálatok még ez évben okvetlen megindulhatnak. Úgy tervezzük, hogy a lift a jövő évben szállitásra készen álljon, habár egyelőre csak épitési anyagokat fog felvontatni a gellérthegyi épitkezésekhez. A citadella udvarának átépítését a jövő év elején megkezdjük és ugyanakkor hozzáfogunk a balneologiai kiállítás pavillonjainak az építéséhez. A mi építési terveinket természetesen kiegészíti a székesfőváros nagyszabású útépítési és parkirozási programmja, amellyel Budapest fürdőváros jellegét is kiemelni óhajtja.

AZ EGYSÉGES PÁRT

(Gróf Bethlen István pártja)

választási pártirodái

ahol a képviselőválasztásokra vonatkozó minden kérdésben felvilágositás kapható.

Központi iroda:

V., Akademia-utca 3. Telefón: 129-04, 59-89, L. 982-79, J. 4-36.

Északi választókerület:

V., Vilmos császár-ut 46. ... ... Telefón: Terez 154-64
VI., Teréz-körut 40-42. ... ... Telefón: Teréz 60-34
VI., Király-u. 82. ... ... Telefón: Teréz 118-46
VI., Andrássy ut 81. ... ... Telefón: Teréz 116-92
VI., Forgách-utca 27. ... ... Telefón: Lipót 913-10
VII., Rákoczi-ut 28. ... ... Telefón: József 126-56
VII., Rákóczi-ut 36. ... ... Telefón: József 118-26
VII., Rákóczi-ut 74. ... ... Telefón: József 140-79
VII., Vilma királynő-út 8. ... ... Telefón: Teréz 59-18

Déli választókerület:

VI., Eskü-tér 8. ... ... Telefón: József 153-13
VII., (Külső Erzsébetváros) Stefánia-ut 32. Telefón: József 109-26
VIII., József-körut 46. ... ... Telefón: József 52-98
VIII., Népszinház-utca 33. ... ... Telefón: József 25-24
VIII., Baross-utca 119. ... ... Telefón: József 53-47
IX., Üllői-ut 115 b. ... ... Telefón: József 34-13
IX., Lónyai-utca 18 a. ... ... Telefón: József 28-51
IX., Ferenc-körut 1. ... ... Telefón: József 49-73
X., Belső Jászberényi-ut 16. ... ... Telefón: József 50-74
X., Kerepesi-ut 110. ... ... Telefón: József 14-03

Budai választókerület:

I., Déli vasuti vendéglő, ... Telefón: Teréz 99-98 és Teréz 148-48
I., Horthy Miklós-ut 1, kávéház. ... ... Telefón: József 38-16
I., Hidegkuti-ut 107. ... ... Telefón: Zugliget 87
II., Szilágyi Dezső-tér 5. ... ... Telefón: Teréz 83-21
II., Fő-utca 61. ... ... Telefón: Teréz 159-57
III., Fő-tér 1. ... ... Telefón: József 623-89

MEINL KÁVÉ

I. számu keverék

re geli kávé, igen kladós, sürű, háztartási keverék

¼ kg. **K 32.000**

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER

Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban

BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe **Budapest** X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

MARGITSZIGET.

Szanatórium 240.000 K. Klinikai osztály 170.000 K.
Nagyszálloda. Szobák 50.000 korona, penzióval 150.000 korona.
Benlakóknak díjtalan autóhasználat Lipót-körút 2. alól.
Csütörtök: zenés uzsonna autójeggyel 30.000 K.
Szombat: Szigeti Esték.
Week-end! Szombat délutántól hétfő délig 280.000 korona.
Fürdőjegy autóval 25.000 K. Szénsavas fürdővel 45.000 korona.

Vizfütések
Gőzfütések
Légfütések
Kaloriferek
Kályhák
Kandallók

Lemezárúgyár részvénytársaság
Fütési- és kályhaosztálya
Hrauda Károly igazgató
Városi Iroda: V., Falk Miksa-utca 20. Telefon: Lipót 986—07

Kitörő öröm kisérte a városházán az öt százalékos kölcsönpénzt

Olcsó hitelfeltételekben reménykedik a magángazdaság is

Ripka Ferenc főpolgármester és Csupor József tanácsnok nyilatkozatai

A magyar pénzügyi élet valóságos eseményévé nőtte ki magát az a közlés, amely a fővárosnak felajánlott kölcsönről adott számot. Ennek a hitelügyletnek a jelentősége tudvalevőleg abban áll,, hogy *12 év óta az első esetben szerepel egy ilyen nagyobbarányú kölcsönügylet mindössze 5%-os kamattétellel,* tehát már teljesen az egykori, háború előtti időkre emlékeztető alacsony kamatozással. A pénzügyi teoretikusok ugyan jónak látják hangsúlyozni, hogy az 5%-os kamattételnek a jelentőségét némiképpen csökkenti az a körülmény, miszerint a kölcsön mindössze féléves határidőre szól és ezenfelül tulajdonképpen egy pénzügyi csoportnak a különálló akciójáról van szó, nem pedig a nemzetközi pénzpiac valamely Magyarországot érdekló tranzakciójáról. E véleményekkel szemben azonban minden kétséget kizáróan előtérbe nyomul az a körülmény, hogy egyrészt a főváros háztartásának hitelképességét ilyen előnyös hitelajánlattal kívánja honorálni egy igen előkelő külföldi financiális tényező, másrészt pedig most már valóban közel lehet az az időpont, amikor a hosszúlejáratú kölcsönügyleteink is az eddiginél lényegesen kedvezőbb feltételek mellett lesznek lebonyolíthatók a nemzetközi pénzpiacon.

A főváros kölcsönügyletére vonatkozó esemény az elmult szerdán jutott nyilvánosságra a következő hivatalos kommüniké publikálásával:

„A polgármester szerdán délben tanácskozásra hívta meg a pártok vezéreit, akik a kölcsönügyi bizottságnak is tagjai, hogy jelenlétükben bontsa fel azoknak a hazai és külföldi pénzintézeteknek az ajánlatait, amelyek a fővárosnak a *Speyer-cégtől* eddig igénybevett 2 millió dolláros, 6½ %-os kamatozású függőkölcsön további hitelezésére ajánlatot tettek. Az értekezleten a meghivottak közül *Wolff* Károly és dr. *Kozma* Jenő bizottsági tagok jelentek meg és az ő jelenlétükben történt meg az ajánlatok felbontása. A kétmillió dolláros függőkölcsönre a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* útján az eddigi kölcsönnyujtó *Speyer & Co. newyorki cég,* a *Budapesti Takarék- és Vásárpénztár* útján a *Pierson & Co. amsterdami bankház* és végül a *Magyar Általános Hitelbank* és a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* együttes bejelentése alapján az *N. N. Rotschild & Sons londoni cég* és az *International Acceptance Bank newyorki cég,* továbbá a *Guaranty Trust Co. newyorki cég* tettek ajánlatot. A 2 millió dolláros függőkölcsönt félévi időtartamra, a főváros váltója ellenében *5% kamat mellett a Magyar Általános Hitelbank* és a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* által képviselt külföldi pénzcsoport a legjutányosabban ajánlotta föl, az értekezlet tehát ezt az ajánlatot tartotta elfogadhatónak, amit a Tanács csütörtöki ülésén el is fogadott."

Az eseményszámbamenő kölcsönről

Ripka Ferenc főpolgármester

így nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— *A magyar hitelélet valóságos szenzációja, hogy a székesfőváros, hosszú évek után, a békére emlékeztető 5%-os kamatláb mellett külföldi kölcsönt kapott.* Egyszerű váltóra tízmillió aranykoronát. Ez az 5%-os pénz nemcsak a bizalmat fejezi ki, amit a külföldi tőkések a főváros bonitása iránt tanusítanak, hanem — a külföldi tőkéseket szentimentális érzések nem vezetik — *az ország és a főváros konszolidált helyzete iránt érzett megnyugvást is kifejezésre juttatja.* A külföldi pénzcsoport kontinentális viszonylatban is a legkedvezőbb feltételek mellett adta a kölcsönt, mert tudja, hogy Budapest jó adós, ahol a kihelyezett pénz nem forog veszélyben. A magyar konszolidációba helyezett bizalomnak ez a jele mindenkit kitörő örömmel tölthet el. *A főváros olcsó kölcsöne most már bizakodó reménységgel töltheti el a magángazdaságot is,* mert kétségtelen, hogy a hitelviszonyok ezen a téren is gyors tempóban fognak javulni. És erős a hitem, hogy végre megvalósulhatnak szándékaink, ráléphetünk mindnyájunk igazi törekvésére: *a békés, alkotó munka útjára.*

Kérdést intéztünk

Csupor József pénzügyi tanácsnokhoz

is, aki a kölcsönre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Kellemes meglepetés volt számomra, amidőn a beérkezett ajánlatokból megtudtam, hogy a székesfőváros 5%-os kamatmegtérítés mellett kölcsönhöz jut. A megjavult pénzügyi helyzetre való tekintettel számítottam arra, hogy olcsóbb hitelt kapunk, de azt nem reméltem, hogy ez a kölcsön 6% alatt fog mozogni. Az 5-%os ajánlatot tehát érthető örömmel vettük tudomásul. Nézetem szerint az olcsó kölcsönfeltételeket annak köszönhetjük, hogy a főváros hitelviszonyairól igen kedvező hirek vannak a külföldön forgalomban.

Csupor tanácsnok érdeklődésünkre még kijelentette, hogy a most felveendő 5%-os függőkölcsön, amely tulajdonképpen a Speyer-cégtől kapott és ez év végén lejáró 2 millió dolláros kölcsön törlesztésére szolgál, nincs ugyan szervi összefüggésben a felveendő 20 millió dolláros, hosszú lejáratú beruházási kölcsönnel, de feltétlenül befolyással lesz annak hitelezési feltételeire. Meggyőződtünk ugyanis, hogy a főváros igen kedvező feltételek mellett is szerezhet kölcsönt. *Csupor* tanácsnok információja szerint a nagy kölcsön előkészítő munkálatai egyébként folyamatban vannak és a lebonyolítás a lehetőség szerint mielőbb megtörténik.

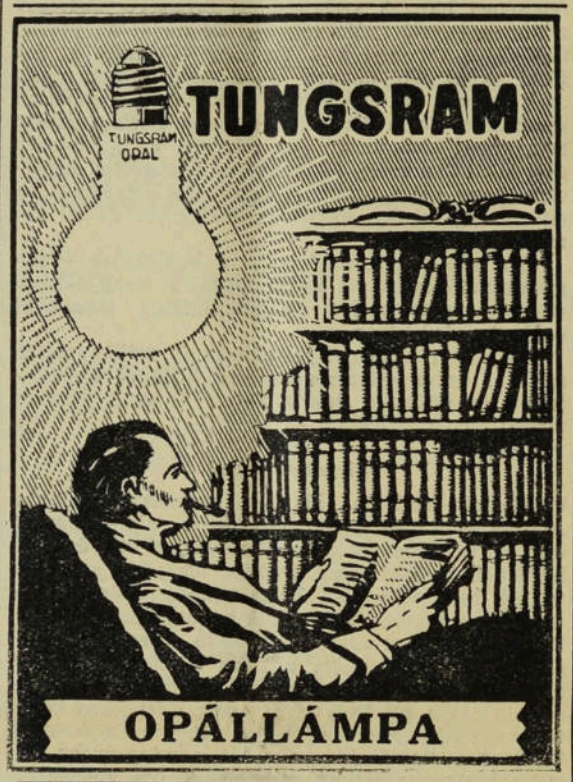

MAKOVSKY FERENC Telefon: J. 81-17.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége **uradalmi építésze**
Budapest, VII., Abonyi ucca 4. sz.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 22.
Telefon: J. 131-72.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. 57. Telefon: József 1—85.
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

DATNER I.
légszesz, vízvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44.

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

Telefon: 158—18. **SODEMANN ALBERT** Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Műhely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék magyarországi vezérképviselete.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! — Telefon: Teréz 86—76.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

VÁGÓ ÉS KOVÁCS
ÉPITŐIPARI VÁLLALAT
Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 4. szám.
TELEFON: T. 90—59.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGEN-HEGESZTÉS.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és díszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

SZŐKE JÓZSEF
Épület- és műbútor asztalosmester
Az 1925. évi kézműipari tárlaton ezüst éremmel kitüntetve.
Műhely: **Budapest, VII., Őrnagy-u. 3.** Telefon 89-45.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

HAHN IGNÁC
MŰÉPITŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZITŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

STEINER és SZIMPER
Disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX. Üllői-ut 57. — Tel.: József 6-29

Gummi-lemezek, **Gummi**-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. **Kötszerek, betegápolási cikkek és műszerek.**
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-85
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

Tel.: J. 50-45 **SCHÜTZ EDE** Tel.: J. 50-45
épület-, mü- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkerítéseket saját terv vagy bekültött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

VOZARY PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37. TELEFON: J. 73-34.
Villamos világitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Dynamók és motorok javitását tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

Ujabb bankajánlat 1500 kislakás építésére

A Pesti Hazai Takarékpénztár és a Hazai Bank együttesen 40 házban ezerötszáz egy- és kétszobás lakást akarnak a főváros telkén felépíteni — A lakásépítési bizottság szerdán tárgyalja az ajánlatot

Három héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* közölte, hogy a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* 1000—1500 kislakás felépítésére ajánlatot nyujtott be a fővároshoz. A bank feltételül kikötötte, hogy a főváros a szükséges területet és a közműveket bocsássa rendelkezésére. A bank azután a kijelölt telken fölépíti a lakásokat, amelyek azonnal a főváros tulajdonába mennek át, de a főváros köteles az előre megállapított évi bért minden lakás után 25 éven keresztül fizetni. Az illetékes bizottságok sürgősen tárgyalás alá vették ezt a memorandumot és bár a lakásépítést kívánatosnak tartották, mégis úgy határoztak, hogy az ajánlaton műszaki és pénzügyi korrekturák eszközlendők és a Kereskedelmi Bankot újabb és a kívánalmaknak megfelelőbb ajánlattételre szólították föl.

Ez történt a Kereskedelmi Bank ajánlatával. Közben azután érdekes fordulat állott be.

Szombaton délben megjelent a városházán Erney Tivadar, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület. vezérigazgatója és Sipőcz Jenő polgármesternek szóbelileg bejelentette, hogy pénzintézete együttesen a Hazai Bankkal 2—3 napon belül ajánlatot fog benyujtani 1500 kislakás fölépítésére.

Ernyey vezérigazgató ugyanezt a bejelentést megtette *Liber* Endre tanácsnoknál, a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjénél is. A városházán természetesen szivesen fogadták az újabb ajánlat hírét.

A *Pesti Hazai Takarékpénztár* és a *Hazai Bank* közös ajánlata kedden délelőtt tényleg beérkezett a városházára. Az ajánlat, értesülésünk szerint, szintén közművekkel ellátott fővárosi telken akarja az 1500 lakást 40 házban felépíteni, ugyancsak 25 évi bérlzetést köt ki annak fejében, hogy a házak a főváros ingyen tulajdonába jussanak. Úgy tudjuk, hogy az egyszobás lakások évi bére fejében 500 pengőt, a kétszobás lakásokért 712 pengőt szándékoznak kikötni.

A városházán annyira komolyan foglalkoznak a lakástermelés minél nagyobb méretü megindításával, hogy a beérkezett ajánlat letárgyalására szerdán délelőtt összeül a Lakásügyi bizottság, pénteken pedig úgy a *Kereskedelmi Bank* újabb ajánlata, valamint a *Hazai Takarékpénztár* ajánlata is a pénzügyi bizottság elé kerülnek. Amennyiben aztán döntés történik, az elfogadott ajánlatot, tanácsi javaslattal, már jövő szerdán, december 7-én, a közgyülés plénuma elé terjesztik.

Események

Ezerhétszázmillió erdészlakra. A Budapest háztartásában elterülő hatalmas, többezer hold kiterjedésü erdőségekben mostanáig csak az erdővéd-altisztek laktak, míg az erdőmérnökök és tisztek a városból jártak ki a rájuk bízott erdőkörzetekbe, ami nemcsak terhes és körülményes volt, hanem az ellenőrzést is megnehezítette. A főváros tanácsa most elhatározta, hogy mindegyik erdőtisztjének a maga kerületében lakást épít. Az erdőmérnöki lakóházak egyelőre a következő helyeken épülnek: a Svábhegyen a normafánál, a gyüjtőfogház mögött, Kőbánya határában és a zugligeti Páfrány-úton. Az építkezés 1700 milliójába kerül a fővárosnak.

Alapíttatott 1849 **Betonepítő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépítési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

255 milliló korona a normafa megmentésére. A budai hegyvidék egyik legrégibb, legérdekesebb, legendákkal körülszőtt emléke az öreg Normafa. Hajdani hatalmas, büszke bükkfa, amelyre évszázados mult tekint, s amely alatt a nagy Mesemondó, Jókai álmodta valaha szines históriáit, — ma száraz törzs csupán, amelyet egyre jobban kikezd az idő, az enyészet. Az erdészeti és kültelki bizottság legutóbbi ülésén vetődött fel a gondolat, hogy a Normafát meg kell menteni. A városgazdasági ügyosztály már el is készítette javaslatát, hogyan lehetne a Normafát az utókor számára megmenteni. Az előterjesztés szerint a Normafa csonka törzsét vegyi eljárással konzerválnák és föléje termésköből artisztikus és stilszerü reliquiarium épülne, amely antik görög templomhoz lenne hasonló külsőjében és homlokzatán ez a klaszszikus mondás lenne kőbe vésve: „Hic mortui vivent et vivi..." „Itt halottak élnek és az élők elnémulnak..." A tanács legutóbbi ülésében hozzájárult az előterjesztéshez és 255 millió koronát irányzott elő a Normafa megmentésére. Egyúttal felhívta Rözsényi Iván vegyészeti igazgatót, tegyen javaslatot megfelelő konzerváló eljárás elvégzésére.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Előtvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Új kormányfőtanácsos. A kormányzó Geiger Richárdot, a Star filmgyár és filmkereskedelmi r.-t. vezérigazgatóját kormányfőtanácsossá nevezte ki. A kitüntetés a magyar filmszakma egyik legkiválóbb vezető férfiát jutalmazza, aki mint az Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület elnöke, a magyar filmszakma fejlődéséhez és megerősödéséhez páratlan energiájával lényegesen hozzájárult.

RÜTGERS GUIDO
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Harc az Állatkert igazgatói állásáért. Az általános tisztujítások után, az eredeti tervek szerint, nyomban sor került volna a tanácsi választások megejtésére, ezt azonban a közbejött országos választások megakadályozták. Értesülésünk szerint a tanácsi választásokat mégis rövidesen megtartják és az országgyülési választások után nyomban kiírják az összes megüresedett állásokra a pályázatokat. Különösen nagy érdeklődés középpontjában van az Állatkert igazgatói állása, amely már Lendl Adolf távozása óta üresedésben van. Az állatkerti igazgatói állására több jelölt van. Mint legkomolyabb pályázót dr. *Szabó-Patai József*, muzeumi őrt, a Természettudományi Társulat titkárát, a „Természettudományi Közlöny" szerkesztőjét emlegetik, aki a nemzetközi zoologiai kongresszusnak is titkára. A másik pályázó dr. *Greszhik* Jenő, az ornithologiai központ adjunktusa, s úgy halljuk dr. *Stancsek* János egyetemi tanársegéd is a pályázók között van, bár ez utóbbi tisztára elméleti tudós.

Műbútor **LAPIDES** Alap.: 1885.
Rózsa u. 72. Irodaberendezés
Állandó bútorkiállítás egyszerű lakberendezésekből is.

Meghalt a javadalmi intézőség igazgatója. Bak Rafael, a székesfővárosi javadalmi intézőség igazgatója, hosszas szenvedés után, 52 éves korában meghalt. A városi adminisztrációnak derék munkása volt, akinek emlékezetét kartársai szeretettel őrzik meg. Nagy részvét mellett kedden temették el.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Leszállítják a Népszálló árait. A fővárosi Népszállóra felügyelő bizottság legutóbbi ülésén a hálóhely- és fülkebérek leszállítását tartotta szükségesnek. A szociálpolitikai és népjóléti ügyosztály már el is készítette az erre vonatkozó javaslatát, amely szerint a Népszálló árait csaknem a felére leszállítják. A hálófülke bére 10.000 K, a különszoba bére pedig 14.000 K lesz egy éjszakára. Revizió alá veszik a Népszálló vendéglőjének árait is.

KÖZPONTI FÜTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata Szepessy Sándor utóda
SZEPESSY GYULA okl. mérnök
Telefon J. 80-30 BUDAPEST, VIII., ABONYI-UTCA 25. SZÁM.

Villanyüzemi nagy gummijavitó és vulkanizáló vállalat, gummiáru raktár
SINAYBERGER SÁNDOR
Budapest VI. Rózsa u. 51-53 Tel T. 158-11

Czipauer János okl. épitész és építési vállalkozó
BUDAPEST
Városi iroda: VI. Szondy-u. 24 Telep: VI. Váci-út 49

Barna Márton épületlakatos
és szab. takaréktüzhelygyár — Autogénhegesztés
BUDAPEST, VIII, Szerdahelyi-utca 3.
Telefon Alapítási év 1875 Telefon

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

RENAULT
5 és 10 tonnás vontató traktorok; teherautók 1—3—5 tonna teherbirással raktáron
REIMAN
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a **TETŐT**
meg kell javitani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik **KNAPPOVICS és KEPPICH**
pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és leikiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ÉS GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

Molnár István építész
Budapest, I., Horthy Miklós-út 36. sz.
Telefon: József 85—48

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és diszmübádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: VII, Czobor-u. 14 Telefon: L. 972—31
Műhely: V, Koháry-u. 21 Telefon: T. 92—24

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

SCHULLER JÓZSEF Központi fütés, vizvezeték-berendezési vállalata
Budapest, VI., Gr. Zichy Jenő-utca 32. Telefon: 42-28.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

143.908/1926. I. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a IV. Központi városháza, II. sz. udvarán a székesfővárosi **házinyomda könyvkötő és mechanikai műhelye helyiségeinek kibővítésével kapcsolatban szükséges föld-, kőműves-, vasbeton és a vele járó többi iparosmunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 1926. évi november hó 18. napjától naponként 11—1 óra között 50.000 (Ötvenezer) K-ért a középítési ügyosztály III. emelet 335. sz. szobájában kaphatók.

A rajzok és tervek ugyanakkor és ugyanott megtekinthetők Dobrovits Ferenc műszaki felügyelőnél, aki a szükséges felvilágosításokat is megadja.

A pályázók bánatpénz gyanánt az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát tartoznak készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapírokban a számvevőség VI. ügyosztályában (III. em. 372.) való előzetes számfejtés alapján a központi pénztárnál letenni.

A biztosítékon kívül a mindenkori keresetekből és számlákból a tanács további 5 százalékot a végszámla tanácsi elfogadásáig vissza fog tartani, míg a biztosítékot az épület tanácsi átvételétől számított egy év eltelte után, csak a vállalkozó külön kérelmére s csak abban az esetben adja vissza, ha a vállalkozó kötelezettségeinek mindenben megfelelt.

A szabályszerűen aláírt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott lepecsételt borítékban 20.000 K-ás állami okmány és 20.000 K-ás fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyujtandók be.

Az ajánlatokat **1926. évi december hó 3. napjának délelőtt 11 órájáig** a tanácsi I. ügyosztályban (I. em. 109. sz. alatt) kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon a napon és ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve vagy postán beérkező ajánlatokat a tanács nem fog figyelembe venni, azokat fel sem fogja bontani.

Megjegyzi a tanács, hogy pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványon lehet és hogy a pályázaton csak budapesti székhellyel bíró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926 november hó 12.

A székesfőváros tanácsa:
Sipőcz s. k.
polgármester.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: **II., BR. LIPTAY UCCA 10**
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: **II., ZSIGMOND UCCA 9**
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

Szántó Ferenc
építőmester
Budapest, II., Tölgyfa-u. 8.
TELEFON: 125—37. SZÁM

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

STUMPF TESTVÉREK kocsigyára
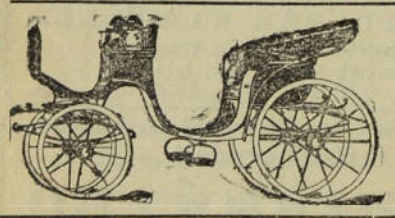
Teherautó-karosszéria-gyáriás
Kovácsműhely.
Lópatkolda.
Tel.: J. 58-65.
Alapíttatott: 1871. évben.
Budapest, IX., Vágóhíd-utca 4.

HERTMANN REZSŐ
Épület-, mű-, tűzhely és géplakatos. Villanyerőre berendezett műhely
Budapest, VII., Wesselényi-u. 58. Vörösmarty utcai oldalon
Telefon J. 34-48. Takarék-, kávéházi-, éttermi-tűzhelyek raktáron

MAYER OTTÓ épület és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás-, szivattyú- és gőzfűtések berendezési telepe.
Telefon: József 60-70. Budapest, VII., Hársfa utca 10/c

ASBESTIT hézagtalan asbestpadló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119—95

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javítása. Gépalkatrészek készítése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készítése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

Falkárpit, linkruszta, linoleum és stukolin menyezetek raktára. Nagy választék modern finom **kárpitokban**
SÜDFELD SÁMUEL UTÓDA
SÜDFELD GYULA, BUDAPEST
Telefon 139-64. V., Mária Valéria-utca 10.

FESTŐ és MÁZOLÓ
ZAFOUREK FERENC
Budapest, II., Margit-körut 73. sz.
Alapítva: 1860.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 — Elvállal mindennemű betonmunkát, valamint terazzó-, műkő- és lapburkolatot

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és építkezések tervezése és kivitele. **Költségvetés díjmentes.**

SZEKÉR GYULA
épület- és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapítva 1860-ban

SZÉKELY LAJOS
épület- és díszműbádogos,
légszesz-, vízvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 69.

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZIT:
lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntöde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perdula módszerrel, kész kivitelben. Mindennemű nyersöntvények.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. **ARANYKÉZ-UTCA 4.**

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges buterokat. —

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fűtésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

MÉHN ANTAL
ÉPITŐMESTER
Telefon: L. 986-17. BUDAPEST II., Mecset-u. 8.

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára **Budapest,**
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

Sebők János *Alapíttatott 1886*
Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

SCHEIDT ANTAL asztalosmunkák üzeme
Budapest, VII., Utász ucca 6. Telefon: J. 39-30

Alapíttatott: 1868. **MOLNÁR LAJOS** tűzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

Egyed János *épület-, mű- és szerkezet-lakatos*
Specialista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapíttatott 1901

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivő: József 14—91

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

Oláh József
épület- díszműbádogos és vízműberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—89

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

Perlmutter Samu *villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme*
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

ERTL JÓZSEF ÉS FIA ÁCSMESTEREK
Iroda: VII., Thököly-út 148.
Telefonhivó: J. 18-37. Ipartelep: VII., Hajtsár-út 97.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. december 8. — 49. szám.

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-ucca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Budapest és az ország

hetek óta feszült kíváncsisággal figyeli egymást. De a legteljesebb kíváncsisággal néz a főváros polgárságának elhatározása elé maga a külföld is, amely még sohasem tanusított olyan érdeklődést a magyar választások iránt, mint most. Az ország hangulata már tökéletesen kialakult és a választások eredménye a vidéki kerületekben a legkisebb mértékben sem lehet már kétes: az ország tragikus ítéletet mondott mindama pártok fölött, amelyek nem grót *Bethlen* István politikáját követik és nem ennek a kivételes államférfiúnak törekvéseit támogatják. A vidék példát szolgáltatott Budapest számára, de ez csak azért történt, mert a vidék előbb választ, mint Budapest. Meg vagyunk győződve róla, hogyha a sorrend fordított lett volna, akkor Budapest megnyilatkozása adott volna irányítást az országnak. A választási küzdelem utolsó heteiben Budapesten is egészen világosan kialakult már a választás képe. Nem beszélünk azokról a tízezrekről, akik egymással versengve írták alá az egységes párt ajánlóíveit, de beszélünk azokról a politikai, közgazdasági és társadalmi előkelőségekről, akik a választási küzdelem alatt csoportosan csatlakoztak a polgárság érvényesülését, az alkotómunka megindítását, a társadalmi és felekezeti béke betetőzését hirdető párthoz. Ezek a kimagasló egyéniségek olyan nevek, amelyek az egységespárt zászlaja alá való csatlakozás számára a választók ezreit és ezreit jelentik.

A mag, amelyet *Kállay* Tibor és *Ripka* Ferenc ültettek el, jó talajra talált. Budapest polgársága bízott ezekben a vezérekben és bízott azoknak a gondolatoknak termékenységében, amelyet ők hirdettek. Ők adták vissza a polgárság hitét, hogy talpraállhat még az ország fővárosában a magángazdaság és elkövetkezhetik Budapesten és az országban a liberalizmus renaissance-a. Ma már tudja Budapest polgársága, hogy az ő képviselőinek is ott van a helye gróf *Bethlen* István közvetlen környezetében, ahol Budapest különleges érdekeit legjobban és legeredményesebben lehet képviselni. Igen súlyos, önmaga előtt sohasem igazolható felelősséget vállal magára Budapest minden polgára, aki nem érzi át, hogy ott kell lennie, ahol az ujjáépítés, a gazdasági föllendülés politikáját hirdetik és ennek a politikának parancsai szerint cselekszenek. *Nem kellenek kortesbeszédek, nem kellenek nagy ígéretek, a legnagyobb ígéret az a mult, amellyel grót Bethlen István kormányának sikerült a magyar gazdasági életet talpraállitania és nem kell nagyobb ígéret, mint az, hogy ezt a munkát most az általános gazdasági jólét megteremtésével, a magángazdaság új életrekeltésével kivánja a miniszterelnök folytatni.* Olyan programm ez, amelyet valamennyien mélyen átérzünk, mert tudjuk, hogy az összesség megmentése után most az egyedek megmentésére kerül a sor. A választás sem nehéz, mert amíg a Bethlen-kormány a gazdasági ujjáépítés hatalmas sikerének eredményeivel támasztja alá ígéreteit, addig nincs a budapesti választáson szereplő politikai pártok között egyetlen sem, amely komoly közgazdasági gondolatot vetett volna fel a választási küzdelem alatt. Budapest polgársága nem kételkedhetik, hogy hol kell keresnie azokat a férfiakat, akik a gazdasági fellendülés további útján akarnak és tudnak haladni.

A másik vágya Budapest polgárságának, hogy visszatérjen, újból jogaiba iktatódjék az a régi, nemes liberalizmus, amelyet ennek a városnak óriási többsége évtizedeken át vallott a maga világnézetének. Hogy ez a tiszteletreméltó és gyümölcsöző liberalizmus ujra uralkodó gondolata lesz a magyar politikának, ennek legfőbb biztosítéka, hogy Budapest polgárságának olyan politikai vezérei legyenek, mint amilyen *Kállay* Tibor, *Ripka* Ferenc, *Ugron* Gábor, *Dési* Géza, *Kozma* Jenő, *Siegescu* József, *Becsey* Antal és a többiek, akik a választási küzdelemben számtalanszor tettek tanuságot a maguk nagyszerű, megalkuvást nem ismerő liberális gondolkodásukról. De ne feledkezzünk meg arról sem, amit *Éber* Antal, a magyar gazdasági élet és a magyar politika eme tiszteletreméltó alakja mondott, hogy a liberalizmus feltámadását is a gazdasági konszolidáció hozza meg. Ezt *a gazdasági konszolidációt pedig senki nem biztosithatja úgy, mint grót Bethlen István kormánya.* A liberális gondolkodású polgárságnak ma korszakalkotó nagy követelései vannak. Ezeknek a követeléseknek teljesítését csak a mai kormányzattól és *Bethlen* István államférfiúi bölcseségétől lehet várni. Jobban senki sem találja fején a szöget, mint a magyar publicisztika egyik legnagyobb büszkesége, *Vészi* József, aki az egyik választási vacsorán, amikor kifejtette, hogy a numerus clausus eltörlését Bethlenre kell bízni, egy türelmetlen közbeszólónak azt válaszolta, hogy mindenesetre *hamarabb szünteti meg Bethlen a numerus clausust, mint a szocialisták, vagy Rassay.*

— Addig nem várhatunk — mondotta *Vészi* József, — míg ezek kormányra kerülnek, mert akkor a közbeszóló is olyan öreg zsidó lenne, mint én vagyok.

Budapest polgárságának nincs várnivalója senki mástól, csak attól a kormánytól, amely máris hatalmas eredményeket mutatott fel a gazdasági konszolidáció és a liberalizmus felélesztése irányában. De oda kell állani a Bethlen-kormány mellé, hogy Budapest igazi képviselői bent a parlamentben is elfoglalhassák méltó helyüket, ahol a budapesti polgárság hatalmas erkölcsi és gazdasági erejére hivatkozva eredményesen követelhessék, hogy ennek a polgárságnak akarata be is teljesüljön.

Bethlen István politikája egy bianco váltó, amit minden józan és hazafias magyar zsirálhat

Vészi József: „Az ellenzék gyanusít, rágalmaz, gáncsoskodik, csak épen eszméket nem termel"

Az *Egységes Párt* erzsébetvárosi szervezetei vasárnap délelőtt a Royal-szálloda fehértermében *Bacsinszky* Vladimir MÁV igazgató elnöklete alatt naggyülést tartottak, amelyen az északi kerület képviselőjelöltjei: dr. *Dési* Géza és *Siegescu* József, majd utánuk *Vészi* József, a Pester Lloyd főszerkesztője fejtették ki a mintegy ezerfőnyi hallgatóság előtt a párt programmját.

Bacsinszky Vladimir elnöki megnyitója után

dr. Dési Géza

minduntalan megújuló taps és tetszésnyilatkozatok között mondotta el bölcs és mélyszántású beszédét. Az Egységes Párt politikája ellen elhangzott támadásokról megállapította, hogy valótlanok a vádak, mintha a párt a retrograd irányzatot támogatná. Ellenkezőleg — mondotta — mi a szabadelvüség alapján haladunk, amely egyenes utunkról le nem téríthet bennünket az ellenkező oldalról felénk zúdított demagógia. Nagy hatással jelentette ki, hogy *Bethlen István politikája egy bianco-váltó, amit azonban minden tisztességes és hazafiasan gondolkozó ember nyugodtan zsirálhat.* Hirdeti a kereskedelmi és iparos osztály egyenjogúságát az agrártársadalommal, az egészséges egyensúlynak kell helyreállania a város és a vidék jelentőségében. Az ellenzék az étlapokkal akarja jóllakatni a polgárokat, ezzel szemben ő meginvitál minden választót a nemzet terített asztalához. A kormány különben máris jelentős lépéseket tett a különféle sérelmek orvoslására nézve, így legutóbb a luxusadó dolgában hozott nagyfokú könnyebbségeket és ezen az úton tovább fog menni fokozatosan. Az ellenzék kizárta magát az építés munkájából, amikor rövidlátó módon eltaszította magától Bethlen békejobbját a fővárosi választások alkalmával. Most hát magára vessen, ha meddő tétlenségre van kárhoztatva. Az ország 95 százaléka Bethlen István mellett foglal állást, és a főváros ne akarjon sziget lenni a tengerben, mikor kenyérre, munkaalkalomra és boldogulásra van szüksége. Az Egységes Polgári Párt magára vállalta, hogy a régi liberális idők szellemét visszahozza s új életet fog a romokból teremteni. E munkája azonban csak akkor lehet eredményes, ha kellő erővel tud felvonulni a parlament küzdőterére.

Utána

Siegescu József

vázolta a párt irányadó eszméit. Bethlen, aki régi, nagyszabású guvernamentális politikus, részesévé akarja tenni a főváros polgárságát is az ő hatalmának. Ezt nincs senkinek joga visszautasítani, ha a főváros boldogulásának az igazi híve. Semmi értelme sincs annak, hogy a főváros annyi megpróbáltatáson keresztül ment népe most egyes ellenzéki politikusok hiúságát szolgálja ki a szavazatával. (Nagy taps.)

Vészi József

kiemeli a kormány mellett megnyilvánult sok egyhangú választás jelentőségét. Utal *Apponyi* példájára, aki ellenzéki politikus létére ugyancsak egyhangú választással fog most bekerülni a parlamentbe. Apponyi mindig nobilis, objektív és magas szempontú bírálója volt a kormány ténykedéseinek. Ha az ellenzék az ő példáját követte volna, úgy bizonyára szembe mert volna szállni mindenütt a kormánypárti jelöltekkel és nem fájna neki az ország Bethlent támogató magatartása. *Az ellenzék gyanusított, rágalmazott, gáncsoskodott, csak éppen eszméket, ideákat nem hozott.* Az ellenzék szeret angol példákra hivatkozni, holott az angol ellenzék magatartását mindenekelőtt a felelősség tudata jellemzi. Az angol ellenzék tudja, hogy a parlamenti életben nem szabad a kormánytól olyan politikát követelni, amit maga az ellenzék az első napon mindjárt megtagadna, ha véletlenül kormányra jutna. Bethlen ujabban szózattal fordult a salgótarjáni szocialista bányászokhoz, hogy helyezkedjenek nemzeti alapokra és szakítsanak a marxi ideologiával. Bezzeg az angol munkásoktól nem kell ezt kérni, mert az angol munkások magától értetődően mindenekelőtt angol állampolgárok és a brit birodalom hű fiai. Mikor az angol munkáspárt MacDonald vezetésével parlamenti többségre tett szert és kormányra jutott, a munkáspárti kormány a külpolitikai kérdésekben mindenütt féltékenyen őrködött az angol birodalom presztizse és érdekei fölött és ezzel vitathatatlan jelét adta a politikai érettségének. Hol van ettől a magyarországi szocializmus?... Bethlen a vigadói beszédében félreérthetetlenül kijelentette, hogy a forradalmi és ellenforradalmi idők minden emlékét és maradványát könyörtelenül likvidálni fogja. Ez a kijelentés természetszerűleg magában foglalja a szabadságjogok fokozatos kiterjesztésének a gondolatát is. Ez a folyamat azonban nyilván attól függ, hogy a nemzet mily mértékben tudja magát emancipálni a közelmult káros jelenségeitől. Bethlen gróf felszólított mindenkit arra, hogy kövesse őt a tiszta liberalizmus felé vezető úton és rajtunk áll, hogy akarjuk-e őt követni. Aligha akad ma már sok oly vélemény, mely kétségbe merné vonni, hogy egyedül Bethlen István az, akiben meg van a képesség, hogy az ország vonatának mozdonyát símán, zökkenés nélkül vezesse a jobb, szebb és boldogabb jövendő sinei felé. (Hosszantartó lelkes taps.)

Bacsinszky Vladimir elnök zárószavai után lelkes hangulatban hagyta el a gyüléstermet a nagyszámú hallgatóság.

Csak városi és megyei autonomiák biztosíthatják az állam demokratikus kormányzását

Kállay Tibor hét programmpontja — Beszámoló a vasárnapi nevezetesebb egységespárti gyülésekről

Kállay Tibor a választási küzdelemben naprólnapra több beszédet mond, de még ezek közül a beszédek közül is erőteljesen kiemelkedik az, amelyet vasárnap mondott a régi képviselőházban, ahol a főváros déli kerületének polgársága jelent meg impozáns tömegben. *Kállay* Tibornak ez a beszéde azt a programmot ölelte fel, amely a kormánynak és a jelölteknek a választóközönséggel való érintkezése révén kialakult és amelynek megvalósítását a választóközönség joggal várja. *Kállay* Tibor pontokban foglalta össze a hét legfontosabb megoldandó problémát. Ezek a következők:

1. *A középosztály helyzetének javítása.* Idetartozik a hadikölcsönök, a köz- és magánalkalmazottak és különösen a nyugdijasok kérdése. Ennek az osztálynak vagyoni leromlása és akcióképességének csökkenése elsősorban nemzeti szempontból rendkívüli káros és így az ő helyzetük javítására nagy gondjának kell lennie a jövő parlamentnek.

2. *A szocialis törvényhozásra,* amelyet eddig szegénységünk gátolt, fokozott tevékenységet kíván fordítani. A nemzeti jövedelemnek ezentúl nagyobb részét kell szocialis berendezések céljaira fordítani. A megoldást nem Marx keserü irásaiban, hanem abban az életvidám amerikai szellemben kell keresni és megtalálni, amely a szocialis bajokkal küzdő Európára mind fokozottabb hatást gyakorol.

3. *A termelés fokozott felkarolása és a termelők szabadabb mozgásának biztositása.* Nemcsak a szabadságot és az állami konkurrenciának a magánvállalkozással szemben való eliminálását kell azonban hangsúlyozni, hanem a fogyasztóval szemben fennálló kötelezettségeket is. Idetartozik a pénzintézetek dolga, ahol az alkalmazottak leépítését, a vezetők számának leépítése kell, hogy kövesse.

4. *Az állami pénzügyek egyensúlyának biztositása.* A takarékosság olcsóbb és gazdaságosabb adminisztrációt igényel, de szükséges, hogy kikerüljék az olyan intézkedéseket, amelyek végeredményben adóemelést vonnak maguk után.

5. *Alkotmányos intézményeink további kiépitése.* Városi és megyei autonómiák nélkül nem lehet az állam kormányzását igazán demokratikus alapokra helyezni.

6. *A szabadságjogok helyreállitása.* Ezeket a jogokat úgy kell visszaállitani, hogy a közületet ne gyengítsük, hanem erősítsük.

7. *Közéleti kérdéseinket* — és ez programmunk legfontosabb pontja — *minden magyar erő összefogásával kivánjuk megoldani, amely egyformán a nemzeti gondolat alapjára helyezkedik.* A vallás összefogó erejét nem engedjük felhasználni arra, hogy azzal egyesek az állami és társadalmi kötelékeket igyekezzenek megbontani. Félreértések és sérelmek e részben még vannak. Ezeket ki kell küszöbölni és biztosítani kell a jogegyenlőségnek és a nemzet egységének az elvét, amely egész állami és társadalmi berendezkedésünknek alapja.

Mivel ezek a programmpontok még megvalósítva nincsenek, az ellenzék ezen az alapon hirdeti a kormányzattal szemben való bizalmatlanságát. Ezeknek a megvalósítása az új országgyülési ciklus feladata, míg a mult ciklus azokat az alapokat teremtette meg, amelyeknek hiányában a mostani programmot egyáltalában nem lehetne végrehajtani.

A nevezetes gyülésen *Gaár* Vilmos elnökölt. A szónokok sorában ott volt *Dán* Leó, akki annak a reményének adott kifejezést, hogy *Bethlen*, aki visszaszabóditotta a külföldön az ország presztizsét, fölségiti a küzködő kereskedelmet is. *Usetty* Béla viszont azt fejtegette, hogy ok és cél nélkül bün ellenzéki politikát csinálni, bün különösen akkor ha az ellenzéken egy komoly politikus sines. Felszólalt még *Bohn* József is, aki a szocialistákkal vitázott és azoknak a demagógiáját rótta meg.

Ugyancsak vasárnap volt az Egységes Párt *kőbányai nagygyülése is*, amelyen *Sajó* János elnökölt és *Kállay* Tibor, *Sajó* Sándor, *Szilágyi* Lajos és Usetty Béla mondtak nagyhatású beszédeket.

Gyülése volt vasárnap az Egységes Pártnak az *óbudai Korona Vigadó* nagytermében is. Bartók Béla elnöki megnyitója után az első szónok dr. *Kozma* Jenő volt, aki az egybegyült közönség állandó helyeslése mellett fejtegette a maga konzervatív liberális politikáját. Kitért a magántisztviselők, a nyugdijasok panaszaira, az iparosok, kereskedők és kispolgárok sérelmeire és megállapította, hogy *mindezeket a bajokat Bethlen István gróf miniszterelnök orvosolni fogja.* Kiemelte a kormány programmjából az óbudai híd épitésének jelentőségét és igéretet tett, hogy az épülő 2500 kislakás egyrészét Óbudán fogják megépiteni. *Szilágyi* Lajos nagy tetszéssel fogadott beszéde után felszólalt *Becsey* Antal is, aki azt fejtegette, hogy Magyarországnak nagy szüksége van a mindenen felülemelkedő nemzeti érzésre. Kijelentette, hogy becsületbeli kérdéssé teszi a maga és képviselőjelölttársai számára, hogy a nyugdijasok és hadikölcsönjegyzők ügyét a legmelegebben felkarolják.

Vezet az Egységes Párt a benyujtott ajánlási iveken

A lajstromokat összesen százhetvenezren irták alá, akik közül ötvenegyezren a Bethlen-párthoz tartoznak

Nagy sürgés-forgás a választási bizottságok hivatalos helyiségeiben: a startnál megjelenő pártok hétfőn délelőtt benyujtották az aláirt lajstromokat. *Budán* Fő ucca 68. szám alatt székel a bizottság irodája, amelynek dr. *Joannovics* Pál a vezetője. Itt az Egységes Párt listáját dr. *Kozma* Jenő listavezető nyujtotta át. A *déli kerület* választási bizottsága a IV. kerületi elöljáróságon székel, ahol az Egységes Párt lajstromát *Usetty* Béla listavezető, továbbá *Wenszky* Sándor és *Stumpf* Károly adták be. Az *északi kerület* irodája a VI. kerületi elöljáróságon van. A Kállay-párt ajánlási iveit itt *Bacsinszky* Vladimir, *Dárday* Ede és dr. *Földi* Dezső kézbesitették.

A benyujtott lajstromokon az egyes pártok által gyüjtött aláirásokat az alábbi táblázat tünteti föl:

A pártok neve	Budai kerület	Északi kerület	Déli kerület	Összesen
Egységes	13,475	15,860	21,200	50.535
Demokrata	5,642	15,315	11,500	32.457
Szocialista	6.022	9,094	8,700	23,816
Wolff	14,119	9,502	21,535	45,116
Fajvédő	—	5278	8,500	13,778
Vági	—	5,327	—	5,327

A táblázatból kitünik, hogy a lajstromokon *a legtöbb aláirást az Egységes Párt produkálta,* mig sorrendben utána a *Wolff-párt,* majd a *Demokrata-párt,* a *Szocialista-párt,* a *Fajvédők* és végül a *Vági-párt* következnek. A *Kossuth-párt* kellő aláirás hiányában nem tudta a lajstromot benyujtani.

A bizottságok rögtön hozzáfogtak az aláirások megvizsgálásához és az esetleg hiányos lajstromoknál az aláirások pótlására, lehetőleg már szerdán, 24 órás határidőt fognak kitüzni.

MEINL

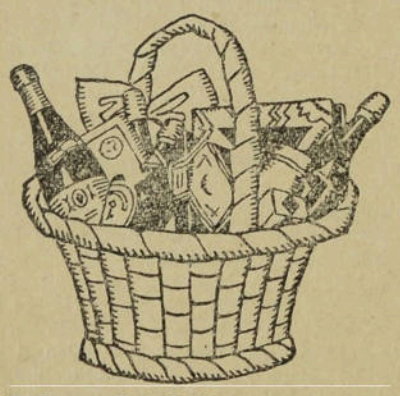

ajándékkosárka
tetszés szerinti
össze llításban

GOODRICH PNEU
AZ UTAK KIRÁLYA
SZILÁRD BÉLA
VI., Lázár ucca 14.
(az Opera mögött)
Telefon: T. 131-28

„IKARUS" Hütő és Fémárú R. T.
Budapest VI, Országbiró u. 26 b. T.: L. 978-93
Minden rendszerü auto- és tejhütők készitése és javitása. Benzintartányok. Jégcellák. Tejtranszportkannák. „Armit" rendszerü különböző fütőkészülékek (szobafütő-kályhák, radiatorok központi fütőház gáz-radiatorok)

Grandits Gyula
okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Horthy Miklós-út 16.
Telep: VI., Lomb ucca 37.

KADA MÁRTON
épületlakatos IX., Rákos ucca 13. sz. :: VIII., Szigetváry ucca 24/b

Krivai Márton díszitő, fes ő és m. zoló Budapest VII., Dob-u. 87
Vállal épület festést és mázolást

ERDEI LAJOS
ácsmester
BUDAPEST, IX., FERENC-TÉR 9.

Hungária
ASBESTPADLÓT
készit URBÁN FERENC e téren a legjobb szakember
BUDAPEST, IX., Gyáli-út 2. Telefonhivó: József 51 70.
Vállal: beton- és terazzó munkákat is.

JÓNÁS ALBERT
vizvezeték, csatornázás, központi fütés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: József 28—02.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest. VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKASZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA PÉCS
Orgona- és harmóniumgyár r.-t.
Készit új orgonákat müvészi kiviteben. Pneumatikus átépitések. Mindennemü javitások. Uj homlokzat sipok. Tisztitás, hangolás, orgonák karbantartása. Harmóniumok részletre 2,800 000 K felülebb.
Budapesti iroda: IV., Semmelweis-u. 10. Telefon: 139-34.
1000 uj orgona. 60 éves múlt.

Kronekker Sándor,
akkumulá orok készitése, töltése és szakszerü szerelése
Budapest, VIII., Szeszgyár utca 9. Baross u. végénél
Telefon sz.: József 24--86

NÉMETH ZOLTÁN
ÉPITŐMESTER
Telefon: József 76-85. Budapest, VII., Mexikói-út 56.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2 Telefon: Lipót 984-44.

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPITTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az épitkezési szakba vágó kőfaragómunkák készitését

Kállay Tibor

Akárhogy tajtékzanak az álfajvédelem apostolai, akárhogy rikoltozták, hogy a liberalizmus idegen és zsidótalálmány; igenis, a magyar liberalizmus zászlóhordozói Árpáddal jöttek be a vereckei szoroson. Aki végignéz az utolsó száz esztendő történetén, megállapíthatja, hogy a magyar faj igazi reprezentánsai mindig ott voltak a liberalizmus táborában. *Az Árpáddal bejött hatalmas Kállay-nemzetség is ezek közül való.* A Kállayak, Szabolcs büszke urai, soha nem feledkeztek meg az emberi egyenlőségről és a liberalizmus többi parancsairól. De még a Kállayak közül is kiemelkedik az a *Kállay* Tibor, aki ritka elhivatottsággal odaállott egy szomorú korszak után azok élére, akik a megsemmisített, megalázott liberalizmust újra diadalra akarják vinni. Más az, akkor liberálisnak lenni, amikor a liberalizmus uralkodó eszméje a kornak. De egészen más a liberalizmust halottaiból életrekelteni, kitépni a reakció diadaltáncos csizmasarka alól, hogy újra uralkodó gondolattá legyen. Egészen más szembeszállni a reakció győzelemtől mámoros seregével, tűrni és visszaverni a rágalmakat és piszkolódásokat és harcolni, küzdeni, verekedni tovább egy szent feladat nagy tettekre hevítő tüzével. *Kállay* Tibor ilyen körülmények között lett vezére a régi, nemes liberalizmust akár tíz körmével is a sírból kiásni akaró budapesti polgárságnak.

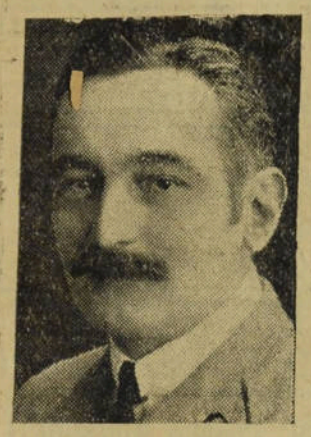

Kállay Tibor dr.

A Kállay-nemzetség tagjai között rengeteg sok volt a politikus. A magunk rövid életében is nem eggyel találkoztunk a magyar politika arénájában. Ott volt mindenekelőtt *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter, Bosznia regenerátora, a kiváló történetíró. „Széles látókörű államtudós és nagyurias magyar gavallér ember, nyugateurópai stílben, írták róla annak idején — tud nemcsak valamennyi nyugateurópai nagy nyelven, de szerbül, oroszul, új- és ógörögül is." Élénken emlékezünk még *Kállay* Ubulra, a régi függetlenségi párt egyik büszkeségére, aki gróf *Bethlen* Istvánnak volt iskolatársa és benső barátja. Politikus volt, ma visszavonultan él és történelmi tanulmányainak szenteli életét. Függetlenségi politikus volt a jóvialis *Kállay* Leopold és a parlament minden pártjának kedvence a jóhumorú *Kállay* Tamás is. Sőt szerepelt a magyar politikában még egy Kállay, *Kállay* András, aki az első nemzetgyűlésnek volt csöndes tagja.

Ennyi politikus Kállay között volt egy Kállay, akire még távolról sem lehetett ráfogni, hogy politikus: *Kállay* Tibor. Mint tisztviselő kívánta szolgálni hazáját és nagy szeretettel vetette rá magát a pénzügyi tudományokra. A pénzügyminisztériumban olyan korán fedezték fel benne a finánczsenit, hogy a „beérkezettség" időpontjában csak Wekerle Sándor vetekedhetett vele. *Bethlen* István páratlan éleslátása kellett ahhoz, hogy a hivatali szobából a bársonyszékbe hívja *Kállay* Tibort, aki még akkor is úgy indult el, hogy a politikától távoltartja magát. Azután jöttek idők, amelyek ráparancsolták, kötelességévé tették, hogy politizáljon. A sok politikus Kállay közül az egyetlen, aki bár sohasem volt politikus, mégis ő lett a legelhivatottabb; neki jutott a legmagasabb, a legmegtisztelőbb, a legfontosabb politikai szerepkör. Az ő hivatása, hogy a megrugdosott, agyontaposott magyar liberalizmust ismét magasra emelje és, ezzel nemcsak politikai, de történelmi hivatást ruháztak rá.

Ezt a nagyszerű hivatást nála jobban senki be nem töltheti a magyar politikai életben. A Kállayak ősi liberalizmusa predesztinálta arra, hogy a magyar szabadelvűség szétszórt hadseregét maga köré gyűjtse. Lebilincselő egyéni tulajdonságai, úri szeretetreméltósága, közvetlen, lekenyerező modora, ritka szervező ereje adták meg a módot, hogy a toborzás máris ragyogóan sikerült.

Hogy a liberalizmus zászlóját diadalra is fogja vinni Kállay Tibor, annak legfőbb záloga az a feltétlen bizalom, amellyel hadserege követi őt és az a törhetetlen hit és meggyőződés, amellyel ezt a zászlót megmarkolta. Nála nem politikai konjunktura a liberalizmus renaissance-a, mert ő nem akkor lett liberális politikussá, amikor az díszes és kényelmes pozició volt, hanem mint egy életmentő ment a reakció szikláit elhengergetni a halálra alélt szabadelvű gondolat életrekeltése érdekében.

Elfogadták a kislakások építésére vonatkozó bankajánlatokat

Ellenzéki aggodalmak a főváros autonomiájának állítólagos megsértése miatt — A pénteki közgyülés fontosabb tárgyai

A főváros közgyülése pénteken ülést tart, amelynek legfontosabb tárgyai között ott szerepel a *tanács indemnitási javaslata,* továbbá a kétmillió dolláros függő kölcsön helyett újabb *kétmillió dollár függő kölcsön felvétele* és a *bankok lakásépítési ajánlatai.* Mint ismeretes, a kétmillió dolláros *Speyer-kölcsön* december 31-én lejár. A meghosszabbításra vonatkozóan a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* 6.5, a *Budapesti Takarék- és Vásárpénztár* 6.25, a *Magyar Általános Hitelbank* és *Pesti Hazai Takarékpénztár* pedig közösen 5 százalék kamatozású, százszázalékos árfolyamon átveendő kölcsönre tettek ajánlatot. A sajtó útján már publikussá vált, hogy a *Hitelbank* és a *Hazai Takarék* meglepően és biztatóan olcsó ajánlatát a kölcsönügyi bizottság és a tanács már elfogadták és ahhoz hozzájárult a pénzügyi bizottság hétfői ülése is. A tanács előterjesztése a pénteki közgyülésen kétségkívül minden ellentmondás nélkül fog keresztülmenni.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület és a Hazai Bank együttes ajánlatát, amelyek mindegyike 1500—1500 kislakás építésére vonatkozik, a *Fővárosi Hirlap* már részletesen ismertette. Ezeket az ajánlatokat az összes illetékes bizottságok átvizsgálták és külön szakbizottságok is előterjesztették véleményüke, míg végre

a pénzügyi bizottság hétfői ülésén úgy a Kereskedelmi Bank, mint a Pesti Hazai és a Hazai Bank ajánlatát nagy szótöbbséggel elfogadták.

Ha a közgyülésen lesznek is még felszólalások ebben a kérdésben, egészen bizonyos, hogy a bankok ajánlatát elfogadják, mert a közgyülésben az a meggyőződés él, hogy a lakásépítő akció folytatása rendkívül sürgős, különösen akkor, amikor a magánépítő tevékenység ilyen előnyös ajánlatokkal jelentkezik.

A közgyülés egyik nevezetes pontja lesz még *Purébl* tanácsnok *nagy iskolaépítési programmja,* amelyet a pénzügyi bizottság hétfőn szintén elfogadott azzal a kikötéssel, hogy egy középiskolát a budai hegyvidéken kell létesíteni.

Nem lehetetlen, hogy a közgyülésen napirend előtt a demokrata városatyák szóváteszik azt a vélt sérelmet, amely szerintük *Bud* pénzügyminiszternek adómérséklő törvényjavaslatában a főváros autonómiáját fenyegeti. Ebben a kérdésben már a hétfői pénzügyi bizottság ülésén fulmináns beszédet mondott *Bendő* Mór és *Bródy* Ernő. Ha közgyülés elé vinnék ezt a kérdést, ott hamarosan kiderülne, hogy

a főváros autonómiáját a legkisebb mértékben sem fenyegeti veszély és sem a belügyminiszter, sem a pénzügyminiszter nem kíván beleavatkozni a főváros önrendelkezési jogába.

De annál inkább kötelességének tartja a kormány, hogy a takarékosság elvének szigorú alkalmazása necsak az állami intézményeknél, hanem a fővárosnál és az összes törvényhatóságoknál is a legrigorózusabb módon keresztülvitessék.

A pénzügyi bizottság hétfői ülésének emez ellenzéki aggodalmakon kívül magas színvonalú vitája volt a bankok lakásépítő ajánlatáról. Mindenekelőtt *Schuller* főjegyző ismertette az újabb feltételeket, amelyek szerint az egyszobás lakásnál évi 510, kétszobás lakásnál évi 730 pengőben kell megállapítani a bért.

Liber Endre tanácsnok jelentette ezután, hogy a *Kereskedelmi Bank,* a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* és *Hazai Bank* példáját követve most már egymásután érkeznek a hasonló ajánlatok bankok és más magánérdekeltségek részéről, akik valamennyien kislakásokat akarnak építeni. *Sebő* Béla főszámvevő ismertette ezután a két ajánlat pénzügyi vonatkozásait és kimutatta, hogy a bankajánlat kamatlába 7.93 százaléknak felel meg, vagyis 0.4 százalékkal kedvezőbb, mint a vidéki városok részére a kormány által közvetített Speyer-kölcsön. Tekintetbevéve, hogy a lakásépítés sürgős, nem ellenezheti az ajánlatok elfogadását. Hosszabb vita indult meg, amelyben egyesek azt az álláspontot képviselték, hogy versenytárgyalásokat kell kiírni és a határidőt pár héttel ki kell tolni. Felszólalt azután *Éber* Antal, aki nagy beszédben fejtegette a hatósági építkezés hátrányait.

Bizonyította, hogy a két bankajánlatot el kell fogadni, mert azok előnyösebbek, mintha a főváros vesz fel kölcsönt.

Kijelentette azt is, hogy nem kell elhalasztani a döntést, mert az ügyosztály előterjesztése alapján már most lehet határozni. *Friedrich* István is azt az álláspontot foglalta el, hogy amikor a Suhajda-telep szerencsétlenjei még mindig nem juthattak lakáshoz és amikor az óbudai téglagyár kemencéjéből a minap este kétszáz embert szedtek ki, akkor nem lehet a lakásépítést elhalasztani. *Liber* Endre tanácsnok határozottan az építkezések megindításának szükségessége mellett foglalt állást. A lakásügyi bizottság műszaki albizottsága felülvizsgálta a benyujtott tervezetet és ő attól sem fél, hogy a lakásokat sikerül-e majd bérbeadni, hiszen földalatti lyukakban laknak az emberek és a kerületi elöljáróságok megállapítása szerint kétezer olyan lakás van Budapesten, amelyben nem volna szabad embernek laknia. A főváros kilencszáz lakását kétszeresen túljegyezték, de emellett munkaalkalmat is kell teremteni.

Hogy a békebeli állapot helyreálljon még 14.450 lakást kell építeni.

A szavazásnál azután a halasztó indítványt elvetették és *a tanács javaslatát, amely szerint úgy a Kereskedelmi Bank, mint a Pesti Hazai Első Takarékpénztár és a Hazai Bank 1500—1500 lakást építhet, tizenegy szóval egy ellen elfogadták.*

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

„MAROMENT"
hézagmentes asbestpadló
Marik és Társa Budapest, VII., Amerikai-út 36.
Telefon: J. 96—83

Krumpholtz Ferencz
pala- és cserépfedő mester
jókarbantartási vállalat
Budapest, VII., Rózsa ucca 18/a
Telefon: József 24-26

Czipauer János okl. építész és építési vállalkozó
BUDAPEST
Városi iroda: VI. Szondy-u. 24. Telep: VI. Váci-út 49

Villanyüzemi nagy gummijavító és vulkanizáló vállalat, gummiáru raktár
SINAYBERGER SÁNDOR
Budapest VI. Rózsa u. 51-53 Tel. T 158-11

Barna Márton épületlakatos
és szab. takaréktüzhelygyár — Autogénhegesztés
BUDAPEST, VIII, Szerdahelyi-utca 3.
Telefon Alapítási év 1875 Telefon

Alapíttatott 1892 özv. CZIER GUSZTAVNE
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

SCHEIDT ANTAL asztalosmunkák üzeme
Budapest, VII., Utász ucca 6. Telefon: J. 39-30

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fűtésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Elektromos világítási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

Menetrend

az Egységes Párt e heti gyüléseiről és társasvacsoráiról

Az Egységes Párt szervezetei a főváros három választókerületében a hét folyamán a következő gyüléseket és összejöveteleket tartják: **Kedden:** este 8 órakor a hüvösvölgyi Holzschpach-vendéglőben. Beszélnek: Becsey Antal és Szilágyi Lajos. Ugyancsak este 8 órakor vacsora lesz a Kispolgárok Társaskörének Népszínház u. 3. sz. alatti helyiségében, amelyen Kállay Tibor is résztvesz. Kívüle beszélni fognak Usetty Béla, Bohn József és mások. Ezzel egyidőben tartják az Egységes Párt képviselőjelöltjei tiszteletére vacsorájukat az erzsébetvárosi kereskedők a Metropole-szálloda különtermében, amelyen Kállay Tibor, Siegescu József, Ugron Gábor, Désy Géza fognak beszélni. Összejövetel lesz a Váci-út 60. szám alatti „Béla bácsi" vendéglőben is, ahol Siegescu József és Horti Béla fogják a politikai helyzetet ismertetni. Este 9 órakor a déli választókerület vacsorája lesz a Vámház-pincében, ahol Usetty Béla, Bohn József, Dósa Ottó és Kronics Frigyes lesznek jelen. **Szerdán:** este 8 órakor tartja vacsoráját a Terézvárosi Egységes Kör a Teréz-körút 40. sz. alatti helyiségében, amelyen Kállay Tibor, Ugron Gábor, Szilágyi Lajos és Siegescu József fognak beszélni. Ott lesznek továbbá báró Skerlecz Iván, Scitovszky Béla belügyminiszter és Zsitvay Tibor is. Ugyancsak este 8 órakor tart összejövetelt a Ferencvárosi Egységes Polgári Kör Üllői-út 115/b szám alatt, ahol a kerület képviselőjelöltjei, Usetty Béla, Bohn József, Sajó János, Bittner János, Dósa Ottó és Kronits Frigyes beszélnek. A budai kerület választói este 9 órakor a Gellért-szálló különtermében gyűlnek össze, ahol Kozma Jenő, Becsey Antal és Szilágyi Lajos fogják ismertetni a politikai helyzetet. Este 8 órakor tartja összejövetelét a Désy-társaság is a Teréz-körúti Neiger-vendéglőben. **Csütörtökön:** este 7 órakor az MTK Hungária-körúti vendéglőjében tart összejövetelt a Déli kerület Egységes Pártja, ahol Usetty Béla, Bohn József, Sajó János és Fejér Ottó mondják el programmbeszédüket. **Pénteken:** este 7 órakor a Zita-telepi vendéglőben és a rákosi Vonatvezetők Otthonában lesznek összejövetelek, amelyeken Sajó János, Fejér Ottó és Usetty Béla lesznek jelen. **Szombaton:** este 7 órakor lesz a Belvárosi Kör vacsorája, este 9 órakor pedig a Corvin-áruház éttermében lesz társasvacsora az egységespárti képviselőjelöltek tiszteletére, amelyen megjelennek Kállay Tibor, Usetty Béla, Bohn József, Fejér Ottó, stb. Ezt megelőzően délután 6 órakor a Maglódi-úti gyüjtőfogházzal szemközti nagyvendéglőben lesz összejövetel Usetty Béla, Fejér Ottó és Sajó János részvételével. **Vasárnap:** december 12-én délelőtt 11 órakor és délután 4 órakor a régi képviselőház üléstermében tart nagygyüléseket az Egységes Párt, este 7 órakor pedig a Sertésközvágóhíd tőzsdetermében lesz összejövetel.

SZÓRAKOZÁS

A Városi Szinház legközelebbi előadásai: szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap. — Bob herceg — Biller Irén. — Carmen-Schwarz Vera. Schwarz Vera, a wieni Staatsoper ünnepelt művésznője, pénteken, december 10-én vendégszerepel a Városi Szíházban, mely alkalommal egyik leghíresebb szerepét, a Carmen-t énekli. Az előadást Weingartner Félix vezényli.

December 9—16-ig Csütörtöktől szerdáig
a KAMARÁBAN és az ORION SZINHÁZBAN
a szezon legizgalmasabb kalandorfilmje
A rádióhiénák
kalandorfilm II. részben, 19 felvonásban, mind a két rész egy előadásban.

December 9—16-ig Csütörtöktől szerdáig
A CORVIN SZINHÁZBAN
Az örvény
dráma 8 felvonásban.
Főszereplők:
Emmy Linn és Jaques Catelain.
Emberek és állatok az ősvadonban
a legérdekesebb útleirás 8 felvonásban.

Telefon: T. 14-22 KIS KOMÉDIA Réval utca 18. sz
December hó 1-től minden este 1/9 órai kezdettel Rott és Steinhardt fellépte vel
szenzációs új műsor!

VÁGÓ ÉS KOVÁCS
ÉPITŐIPARI VÁLLALAT
Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 4. szám.
TELEFON: T. 90—59.

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZITŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.
Telefon: József 23-24.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

HELLENBRAND JÁNOS
ÁCSMESTER
Budapest, Egressy-út 27. sz.
Telefon József 92-70.

KREMPEL JÓZSEF
épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Budapest VIII, Sárkány-u. 11
Telefon: József 44—43

MAJER GASPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

MATHAUZER ÁRPÁD Budapest, IX., Üllői-út 115b
Épület- és butorasztalos üzeme Bejárat: Ernő-utca 36.
Hivótelefon József 145—67.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. • TELEFON 138—38.

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállitások, út- és csatornaépitkezések

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: K. 503—93

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

Schaffer Antal kövező-mester, út- és - betonépitési vállalkozó -
II. ker., Biai ucca 21
Telefon: 91—14. szám.

SCHRAMM JÓZSEF ÉPÜLETASZTALOS ÜZEME
Budapet, X., Óhegy-utca 41. Telefon: 124—46.

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és műkőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ÉS GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

BRENNER SÁNDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Telefon: 122-08. Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

WIMMER FERENC
épület, gép és műlakatosmester
II., Tölgyfa-u. 8. sz. Tel.. 125-57

WESSELY KÁROLY, BUDAPEST V. Mária Valeria ucca 19 Telefón: Teréz 7-59
Központi fütés, vizvezeték és gázberendezési vállalata

Sebők János Alapittatott 1886 Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

Hegedüs Ferenc ácsmester Budapest
Telep és iroda: X., Kerepesi-ut 31/c. szám
Telefonhivó: J. 45—45.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 10. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

RIDEL BERTALAN és FIA
ácsmesterek és vállalkozók
Ipartelep: III., Szépvölgy-u. 13.
Irodai telefon: T. 142—26.

RYSAVY BÉLA épület és diszmű-bádogos, légszesz és vizvezetékszerelő üzeme
Budapest, VIII., József-u. 79.
TELEFON J. 24-56.

Fratrichevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u. 33. Tel.: J. 72—98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szobafestő, diszitő és mázolási munkákat

Müller Rezső
asztalosáru gyára
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 31. SZ.
Telefon: J. 81—58

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

VARJAS GYULA
ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Óriás ucca 42. sz.
TELEFON: JÓZSEF 46—57.

SZIEBER IMRE szobafestő-, érciényező- és mázolómester BUDAPEST, II. BATTHYÁNY-UTCA 59.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

Meghalt a demagógia, éljen az igazság!

Budapest polgársága szent áhítattal hajlik meg a liberalizmus zászlaja előtt

Szerdától szerdáig az *Egységes Párt* számos gyűlést tartott Budapest különböző kerületeiben. Volt olyan este, hogy a párt vezérei tíz különböző helyen is megjelentek és *Kállay* Tibor, *Ugron* Gábor, *Siegescu* József már körülbelül a századik választási beszédüknél tartanak. Mindenhol a leglelkesebb hangulat uralkodik, úgyhogy *a Kállay-párt esélyei szinte napról-napra tüneményesen emelkednek.* Ebben a lelkes hangulatban egymást érik az ovációk, amelyekből bőségesen kijut legelsősorban természetesen gróf *Bethlen* István miniszterelnöknek és *Kállay* Tibornak, de amikor a szónokok ajkát az „alkotómunka" kifejezés hagyja el, felzúg a tömeg:

— *Éljen Ripka Ferenc!*

Amikor meg egy-egy gyűlésen arról beszél a szónok, hogy *a béke, a munka hozza meg a magyar integritást,* egyszerre csak felcsattan a tüntetés:

— *Éljen Ugron Gábor!*

A választási gyűlések legnépszerűbb szónokai az említetteken kívül Budán *Kozma* Jenő dr., akit a Duna jobbpartján már általánosan mint Buda egyik egységespárti képviselőjét ünnepelnek. Minden este máshol és máshol tűnik fel *Siegescu* József Budapesten oly népszerűvé lett vörös talárja és gyönyörűség elnézni, milyen rajongással veszik körül a Terézváros zsidóvallású polgárai. Lebilincselő hatással beszél mindenütt az ősliberális *Dési* Géza, akinek még a választási küzdelemben is valóságos szónoki remek minden beszéde. Mellettük ujabban *Éber* Antal és *Vészi* József ragadják magukkal a közönséget és ez a két kiváló politikus most ismét népszerűsége teljében van. A budai kerületben *Kozma* Jenő mellett mindenütt ott van *Becsey* Antal és *Andréka* Károly, a Belvárosban nagy szeretettel veszik körül *Gaár* Vilmost, míg az északi kerületben *Battenberg* Lajos nyugalmazott államtitkár, *Glück* Frigyes udvari tanácsos, *Márkus* Jenő miniszteri tanácsos, *Bayer* Antal és *Farkas* József miniszteri tanácsos a vezérkar legnépszerűbb tagjai. A déli kerületben *Kállay* Tibor mellett *Usetty* Béla dr., *Wenszky* Nándor dr., *Fejér* Ottó és *Bohn* József a legnépszerűbb szónokok.

Az elmult héten szerdán este négy nevezetesebb gyűlés volt. Az egyik a *Liget-Klubban,* ahol *Kállay* Tibor, *Márkus* Jenő és *Scheuer* Róbert mondtak nagyobb beszédeket. Hasonlóan nagy látogatottságnak örvendett az a gyűlés, amelyet a *Terézvárosi Polgári Kaszinóban* tartottak meg és amelyen *Kállay* Tibor és *Siegescu* József voltak a szónokok. Ugyancsak ezen az estén volt az ékszerszakma vacsorája, ahol *Kállay* Tibor és *Ugron* Gábor beszéltek, míg a rokkantak gyűlésén *Siegescu* József aratott nagy sikert.

Csütörtök volt a hétnek talán legmozgalmasabb estje. Csaknem minden kerületben volt egységespárti gyűlés, vagy vacsora. Az Erzsébetvárosi Kaszinóban *Ugron* Gábor, a Józsefvárosi Körben *Kállay* Tibor és a Ferencvárosban *Usetty* Béla mondottak beszédeket. A Magyar Iparosok és Kereskedők Egyesületében *Siegescu* József, a Kereskedelmi Utazók Egyesületében pedig *Ugron* Gábor arattak nagy sikert.

Pénteken este nagyfontosságú vacsora volt a *Belvárosi Polgári Körben,* amelynek nevezetessége volt *Hermann* Miksa kereskedelmi miniszter felszólalása, *Gaár* Vilmos hitvallása a liberalizmus mellett, valamint *Kállay* Tibor, *Székely* Ferenc és *Vészi* József tapsorkánnal ünnepelt beszédei. Ezen az estén *Ugron* Gábor a X—XI. kerületi egységespárti választókhoz szólott, míg a Vigadóban *Glück* Frigyes, *Dési* Géza és *Siegescu* József tartottak beszédeket a hallgatósághoz.

A XV. választókerület egységes polgári pártja Vilma királynő-úti helyiségeiben szombaton este társaslakomát rendezett melyen megjelent *Skerlez* Iván báró, v. b. t. t., volt horvát bán, Siegescu József, Dési Géza, Battenberg Lajos és Fekete József helyettes államtitkárok, Klösz Pál kormányfőtanácsos, Sándor László volt főkapitány, Szép Sándor nyug. ezredes hadbíró, Morvay Zsigmond nyug. főispán, *Scheuer* Róbert, a Polgári Egység Klubjának igazgatója, Nádas Gyula és Róna Sándor bankigazgatók, Hollós Gábor dr., Szamek Emil dr. főorvosok, dr. Brügler Bertalan, Béla Henrik, Zoltán Sándor és mások. Az első felköszöntőt *Battenberg* Lajos elnök mondotta, aki szívélyes szavakkal üdvözölte elsősorban Skerlecz bárót, Magyarország egyik legelső zászlósurát, aki mai megjelenésével tanuságot tett arról, hogy szívvel-lélekkel csatlakozik Bethlen István gróf pártjához. Ezután *Skerlecz* Iván báró emelkedett szólásra. Kifejtette, hogy Bethlen István kormáyzása tulajdonképpen a régi rendszer folytatása és csak átmeneti állapotnak tekintendő a régi rendszer és a Bethlen kormányzati rendszer között eltelt néhány viszontagságos év. Skerlecz báró ezután az északi kerület jelöltjeire: *Ugron* Gáborra, *Dési* Gézára, *Siegescu* Józsefre és *Battenberg* Józsefre ürítette poharát. Nagy hatással beszéltek még *Scheuer* Róbert és *Siegescu* József.

A lelkek integritása állítja majd vissza Magyarország szent határait

Nem feledkeznek meg a választási agitációban az Egységes Párt jelöltjei és szónokai az integritás kérdéséről sem. A héten *Dési* Géza mondott erről nagyon szép beszédet.

— *Programmom a lelkek integritásának, az érzések konszolidációjának megteremtése, mert ez az egyetlen alap és út a területi integritás, a régi szent határok és régi szent erkölcsök visszaszerzésére.* Politikám mindössze az, hogy vissza kell hozni azt az időszakot, amikor minden helyre a legrátermettebb embert választották és megengedték, hogy dolgozzék, tehetségét és erejét érvényesítse. Nem lehet állandósítani a sötétséget és az az érzésem, hogy most a politikai és társadalmi élet virradatához érünk.

Gaár Vilmos zajos éljenzés és taps között fejtette ki, hogyha a miniszterelnök egyelőre nem is tudja megvalósítani mindnyájunk ideálját, Nagy-Magyarország helyreállítását, de célja az, hogy megvalósítsa a boldog Magyarországot.

Usetty Béla mondta programmbeszédében:

— Programmom legfőbb pontja: mielőbb visszaszerezni Magyarország régi határait. Ezt azonban egyelőre elérni nem lehet, de addig is, amig elérhetjük, arra kell törekedni, hogy mi maradék magyarok egyesüljünk érzésben, munkában és akaratban.

Bohn József is a polgárság vallás- és rangkülönbség nélkül való tömörülését sürgette, mert az egységtől lehet várni csak a külpolitikai eredményekhez hasonló sikereket. *Bethlen* István messiási küldetése — mondotta — biztosan meg fogja hozni a Csonkaország feltámadását, ha a polgárság megértve őt, vele együtt vállvetve dolgozik a magyar társadalom meguihodásáért.

A nők választójoga

A nők választójogáról az ellenzék oldalán nem esik szó, csak ha a feministák tartanak gyűlést és Budapest művelt asszonyai a nők politikai jogai érdekében ezt a megmozdulást nem tartják éppenséggel szimpatikusnak. Annál mélyebb hatással lesz az a néhány márványba vésni való mondat, amelyet a héten *Ugron* Gábor mondott a nők választójogáról:

— Mindig híve voltam a nők választójogának, mert nekem van édesanyám, feleségem és leányom. Mindig azt láttam, hogy édesanyám és feleségem buzgón teljesítik anyai és családi kötelességeiket.

(Folytatása a 6. oldalon.)

MARGITSZIGET.

Szanatórium 240.000 K. Klinikai osztály 170.000 K.
Nagyszálloda. Szobák 50.000 korona, penzióval 150.000 korona.
Benlakóknak díjtalan autóhasználat· Lipót-körút 2. alól.
Csütörtök: zenés uzsonna autójeggyel 30.000 K.
Szombat: Szigeti Esték.
Week-end! Szombat délutántól hétfő délig 280.000 korona.
Fürdőjegy autóval 25.000 K. Szénsavas fürdővel 45.000 korona.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefónok: 201, 202, 203.
BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefónok: T. 43—00, L. 979—49.
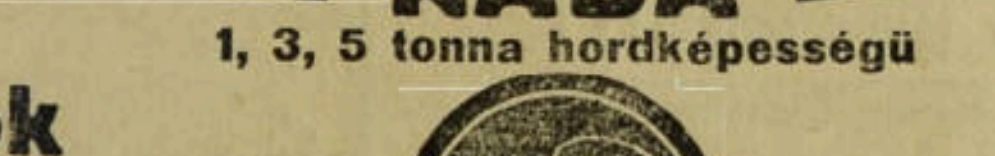
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok **Pótkocsik Speciálkocsik**
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhívások cégünkhöz címzendők. Képviseletünk nincsen.

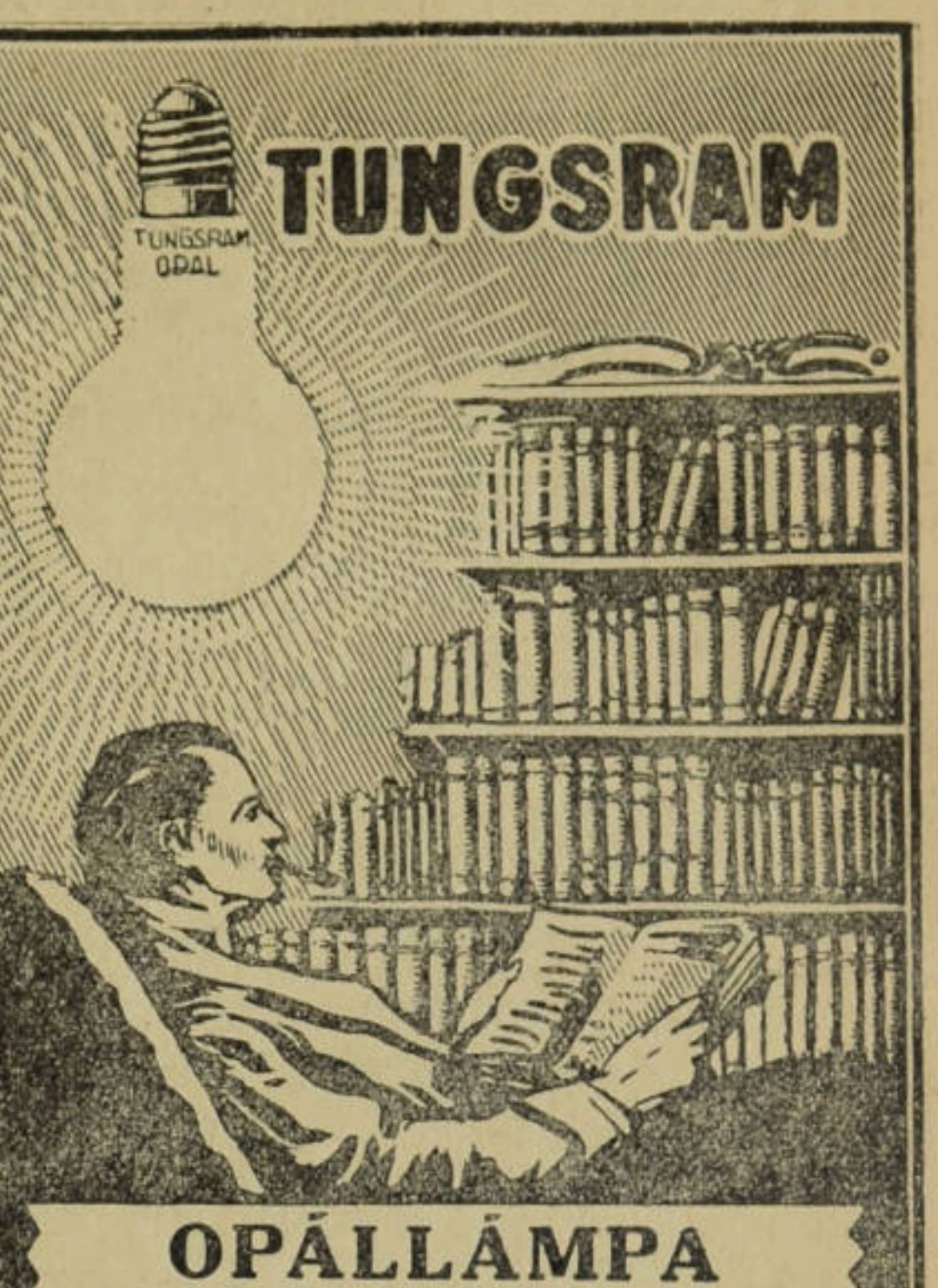

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

Prokopovits Lajos mű- és ércöntődéje BUDAPEST, VIII., Baross-utca 106. :: Telefonhivó: J. 32—24.
ELVÁLLAL fémrudakat és perselyeket minden nagyságban, fém, sárgaréz, vörösréz, horgany, aluminium stb. stb.
Leggyorsabb és pontos kiszolgálás.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

BEKE LAJOS épület- és mülakatos
Elvállal mindennemü épület- és mülakatosmunkák, takaréktüzhelyek és vasredőnyök készítését és javítását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6 ▪ Telefon: 23—36.

HERTMANN REZSŐ
Épület-, mű-, tüzhely és géplakatos. Villanyerőre berendezett műhely
Budapest, VII., Wesselényi-u. 53. Vörösmarty utcai oldalon
Telefon J. 34-48. Takarék-, kávéházi-, éttermi-tüzhelyek raktáron

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-kőrut 28
Telefon: Teréz 36—79

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő redőnyök, acélredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és redőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban 23-06.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
építési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépítés, csatornázás, vasbeton-építkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemű bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 52. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 105—14.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirású levegőgummikra.
Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

míg a leányomnál szintén azt vettem észre, hogy mindig buzgóbban látja el dolgait, mint a fiam. Ennél a szavazásnál arra kérem a nőket, hogy ne az eszük, hanem a szivük szerint szavazzanak. A szivük azt fogja diktálni, hogy békére és nyugalomra van szüksége az országnak, azokat kell tehát támogatni, akik a békét és a nyugalmat akarják szolgálni. A békét és nyugalmat ebben az országban Bethlen István teremtette meg.

A numerus clausus kérdése

A választási küzdelem egyik legizgatóbb problémája, a numerus clausus kérdése és Budapest polgársága úgy érzi, hogy egységespárti képviselőket kell a parlamentbe küldeni, akik ennek a problémának egyszersmindenkorra végét vetik. A héten a numerus clausus kérdésében számos nagyfontosságú nyilatkozat hangzott el. *Kállay* Tibor így nyilatkozott:

— Megérhetjük-e a keresztény gondolat renaissance-át, ha azt fokossal akarjuk beverni polgártársaink fejébe, vagy ha az iskolákból polgártársaink gyermekeinek nagyrészét ki akarjuk rekeszteni. Nyilvánvaló, hogy ilyen eszközökkel itt keresztény renaissance-ról szó sem lehet.

Ugron Gábor a következőket mondotta:

— Ha Bethlen gróf kijelentette, hogy a teljes jogegyenlőség alapján áll és a numerus clausust ideiglenes átmeneti intézménynek tekinti, akkor ez ennek a rendkívül nagykoncepciójú, mély politikai bölcsességű államférfiúnak az ajkán azt jelenti, hogy meg is szünteti.

Székely Ferenc így beszélt:

— A numerus clausust hamarosan meg fogják szüntetni és pedig nem is a zsidóság kedvéért, hanem az ország érdekében, mert a numerus clausus nem a zsidóság, hanem az ország szégyene. A magyar nemzet nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy ötszázezer derék hű polgárát kizárja magából.

Nagy hatással szólott a numerus claususról *Vészi* József is. Rámutatott arra, hogy ez a kérdés a kurzus idején szent volt, amelyhez nem is volt szabad hozzászólni. *Bethlen* István volt az, aki megszüntette ezt az állapotot és nem csak nyiltan tárgyaltatta ezt a kérdést, hanem megigérte, hogy meg is fogja szüntetni. Hogy mikor, azt is megmondom. Sokkal hamarabb, mint azt a demokraták, vagy a szociáldemokraták útján elérhetnénk.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Megindulnak a helyelőjegyzések a Budapesti Nemzetközi Vásárra. Az 1927 április 30-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár előkészítő munkálatai mind szélesebb alapon, folyton fokozódó lendülettel vannak folyamatban. A jövő évi vásár területe a városligeti Iparcsarnok közvetlen környékére lesz koncentrálva. A rendezőség a jövő évi Budapesti Nemzetközi Vásárt kifejezetten a magyar ipar nagyarányú demonstratív bemutatásának kívánja szentelni, de emellett súlyt vet arra is, hogy azon a vásár nemzetközi jellegének megfelelően, a magyar ipar termelését kiegészítő külföldi áruk is bemutatásra kerüljenek. A vásárra való jelentkezések elfogadása e hét folyamán már megkezdődött. A vásár iránt már eddig is igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. A vásár irodája a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara épületében (V., Alkotmány ucca 8. szám) működik.

Részvénytársaság Villamos- és Közlekedési Vállalatok Számára (Trust). A december 1-én megtartott rendkívüli közgyülés elhatározta, hogy a részvénytőkét 280.000 darab 52 pengő n. é., 1927 januári 1-től osztalékjogosult új részvény kibocsátása által 14 millió pengőről 21 millió pengőre emeli föl. Az elővételi jog két régi részvény alapján egy új részvényre az 1927. évi elővételi jog-szelvény beszolgáltatása és új részvényenként 28 pengő=350.000 K megfizetése ellenében 1926 december 2-től 14-ig bezárólag a Magyar Általános Hitelbanknál gyakorolható.

Az Első Magyar Részvény Serfőződe november hó 30-án tartotta meg Metzler Jenő dr. elnöklete alatt rendes évi közgyűlését a MOKTÁR tanácstermében. Az elfogadott zárszámadások alapján részvényenként 30.000 korona (2.40 pengő) osztalék kifizetése határoztatott el és a szelvények folyó év december 2-től kezdve a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál válthatók be.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) — BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ. — Telefon: József [illegible]
Elektromos világítás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: Józ ef 49-37.

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UTCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FÜTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezésekef és különleges butorokat. —

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mü- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

TOASÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK
és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiotechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

Az országos Vas- és gépipari kiállitáson aranyéremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tűzhelyek készitési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

BUDAPESTI KŐGYAR (HÄMMERLE)
Tel.: L. 906-37. Budapest, V., Visegrádi-u. 65.
Speciálisan műkővel foglalkozó üzem
Hasonló céggel össze nem tévesztendő!!

Budapest Székesfőváros Ásványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 86—76.

MAKOVSKY FERENC Telefon: J. 81-17.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi ucca 4. sz.

Führer László elektro- és hydrotechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvastablakok, vasajtók, vasszerkezetek, diszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Szerecsen-utca 10. Telefon: József 21-33

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Alapittatott: 1868. MOLNAR LAJOS tüzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

MAYER OTTÓ épületes diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás-, szivattyú- és gőzfütések berendezési telepe
Telefon: József. 60-70. Budapest, VII., Hársfa ucca 10/c

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vagányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

Király Lajos
épület- és műlakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 55—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir udvari szállitó
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

Telefon: 158—18. SODEMANN ALBERT Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSAGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Műhely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék
magyarországi vezérképviselete.

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

Nincs az ellenzéknek egyetlen közgazdasági gondolata sem

A belügyi és pénzügyi reorganizáció után most a magángazdaság ujjászervezése következik

Budapest polgárságának, hogy a liberalizmust elérje, elsősorban gazdasági konszolidációra van szüksége. *Bethlen* István kormánya az államháztartást már szanálta és a miniszterelnök programmjának most kezdődő szakasza: *a magángazdaság talpraállitása.* Ez az oka annak, hogy az Egységes Párt jelöltjei a választóküzdelemben állandóan és erőteljesen gazdasági kérdésekkel foglalkoznak. Ezen a héten is csaknem minden szónok foglalkozott a gazdasági problémákkal.

Legelsősorban természetesen *Kállay* Tibor beszédei voltak átszőve gazdasági vonatkozású megjegyzésekkel. Egyik beszédében azt fejtegette, hogy *a Bethlen-kormányzat felé kell orientálódni, amely tud, képes és akar a gazdaság problémájával eredményesen foglalkozni.* Minden egyes szakmának, a társadalom minden ágának meg vannak a maga panaszai, amelyeket azonban csak akkor lehet gyökeresen orvosolni, ha csatlakozunk a kormányzathoz, amely jószándékkal van eltelve a polgárság sorsa iránt.

Egy másik beszédében kijelentette *Kállay* Tibor, hogy a polgárság joggal várja a kormánytól a nemzeti jövedelem jobb megosztását és a produkció fokozását. Nem lehet azonban gazdasági fejlődésről beszélni, ha az ország erőinek egyrészét ki akarjuk abból kapcsolni.

Hermann Miksa kereskedelmi miniszter is gazdasági kérdésekről szólt a héten Budapest polgárságához. Kijelentette, hogy jól meggondolt, a szó szoros értelmében hasznos beruházásokkal új lendületet akarnak adni a pangó iparnak és kereskedelmi életnek.

— *Programmom* — mondotta a miniszter — *hivatva van arra, hogy ujra megindítsa a megbénult vérkeringést.*

Ugron Gábor arról biztosította egyik beszédében a választóközönséget, hogy *miután Bethlen megcsinálta a belügyi és pénzügyi reorganizációt, meg fogja csinálni a közgazdasági reorganizációt is.*

Klasszikus sikere volt *Éber* Antal gazdasági tartalmú beszédének is, mert hiszen Éber azt fejtette ki, hogy ő közgazdasági momentumok miatt határozta el a kormány támogatását. *Bethlen* — mondotta — gigászi munkát végzett, amikor a három év előtti állapottal szemben, hisz az államnak akkor magánvállalatok zsíróját kellett kérnie, hogy kölcsönhöz jusson, a mai helyzetet teremtette meg. Most már a legóvatosabb államok is vetekednek a magyarországi kölcsönelhelyezésért. *Az ellenzéken egyetlen komoly közgazdasági gondolatot nem talál, tehát semmi oka azt hinni, hogy az ellenzék jobb munkát végezne, mint Bethlen.* Végül azt fejtette ki, hogy a liberalizmus feltámadását is a gazdasági konszolidáció hozza meg.

Nagyhatású volt *Gaár* Vilmos is, amelyben kijelentette, hogy Budapest higgadt polgársága csak azt kéri a kormányzattól, hogy távolítsa el az iparnak és kereskedelemnek ma még meglévő, de szükségtelen béklyóit, hogy egészséges vérkeringés hassa át az országot és az egyes állampolgárok gazdasági megerősödése maga után vonhassa az állam gazdaságának fokozását.

Dési Géza volt az a szónok a héten, aki nagyon kellemes pozitívummal is szolgált a választópolgárságnak. Kijelentette ugyanis, hogy értesülése szerint nem is január 1-én, hanem már a karácsonyi vásár előtt közmegelégedésre megoldják a forgalmi és fényüzési adó revizióját.

Események

Ezer pályázó reménytelen harca 233 állásért. Az általános tisztújítással a fővárosi választások még mindig nem fejeződtek be. Hátra van a tanács által megválasztandó állások betöltése, ami külsőleg nem ver ugyan olyan nagy hullámokat, mint az általános restauráció, de a tisztviselők, főleg az ideiglenes tisztviselők körében, annál türelmetlenebbül várták a tanács választásának kihirdetését, ami most végre megtörtént. Az üresedésben levő állások a következők:

2 II. osz. tanácsi fogalmazói, 10 tanácsi segédfogalmazói, 1 II. oszt. árvaszéki fogalmazói, 1 ügyészi II. oszt. fogalmazói, 5 műszaki főtanácsosi, 1 műszaki tanácsosi, 1 II. oszt. főmérnöki, 7 II. oszt. mérnöki, 4 segédmérnöki, 2 műszaki főfelügyelői, 1 műszaki II. oszt. felügyelői, 2 műszaki II. oszt. főtiszti, 4 műszaki II. oszt. tiszti, 1 statisztikai aligazgatói, 1 könyvtári igazgatói, 1 könyvtári aligazgatói, 1 II. oszt. főkönyvtárosi, 1 segédkönyvtárosi, 1 könyvtári II. oszt. felügyelői, 1 könyvtári I. oszt. tiszti, 2 könyvtári II. oszt. tiszti, 1 alleveltárosi, 1 erdőfőtanácsosi, 1 erdőtanácsosi, 1 erdőmérnöki, 2 állategészségügyi tanácsosi, 2 II. oszt. állatorvosi, 1 II. oszt. állatorvosi, 4 segédállatorvosi, 5 közélelmezési II. oszt. tiszti, 3 közélelmezési segédtiszti, 1 helyettes főszámvevői, 2 számvevőségi főszámtanácsosi, 12 számvevőségi II. oszt. főtiszti, 7 számvevőségi II. oszt. tiszti, 1 adóhivatali igazgatói, 2 adóhivatali főszámtanácsosi, 23 adóhivatali II. oszt. főtiszti, 9 adóhivatali tiszti, 7 II. oszt. pénztárosi, 5 pénztári II. oszt. tiszti, 1 végrehajtó felügyelői, 11 végrehajtó II. oszt. főtiszti, 5 végrehajtó II. oszt. tiszti, 1 gazdasági II. oszt. főtiszti, 1 gazdasági II. oszt. tiszti, 24 II. oszt. kezelőfőtiszti, 32 II. oszt. kezelőtiszti, 3 II. oszt. kezelőnői, 1 állat- és növénykerti igazgatói, 1 állat- és növénykerti aligazgatói, 1 állat- és növénykerti felügyelői, 1 állat- és növénykerti főtiszti, 1 állat- és növénykerti tiszti, 1 kertészeti felügyelői, 1 kertészeti II. oszt. tiszti, 2 I. oszt. gondozónövéri, 1 II. oszt. gondozónövéri, 6 kórházi felügyelői, 1 kórházi II. oszt. főtiszti, 6 kórházi II. oszt. tiszti állások.

A pályázatok benyujtásának határideje december 13-án jár le. A tanácsi választások iránt érdeklődtünk az *illetékes elnöki ügyosztályban*, ahol a következő felvilágositást kaptuk:

— A 233 állásra, tudomásunk szerint, ezernél többen pályáznak. Igen sok külső ember is tülekszik az állásokért, bár a legkisebb remény, vagy kilátás nélkül. A meghirdetett 233 állásra csaknem négyszer annyi kebelbeli pályázik, már pedig természetes, hogy ők előnyben részesülnek. Azért a Fővárosi Hirlap útján is kérjük az idegen pályázókat, hogy mondjanak le a meddő kísérletezésről, mert a helyzet az, hogy a fővárosnál ma megüresedett, illetve *betöltetlen* állás tulajdonképpen nincsen.

Mikulás-est a Ferencvárosban. A Ferencvárosi Egységes Párt szombaton este Mikulás-estét tartott, amelyen a kerület polgársága nagy tömegben jelent meg és szinültig megtöltötte a Ferencvárosi Egységes Polgári Kör hatalmas termeit. A műsoron Usetty Józsa operaénekesnő, dr. Kárpát Aurél zeneszerző, Szilágyi B. hegedűművész és Obornyák László, a kerület népszerű énekese szerepeltek. A záróbeszédet Usetty Béla mondotta. Az est résztvevői lelkesen ünnepelték a kerület népszerű képviselőjelöltjét. A műsor után reggelig tartó tánc következett.

A Máriamakki történelmi nevezetességű kolostor romjait fölajánlották a fővárosnak. Miller József budakeszi esperes-plébános nemrégiben beadvánnyal fordult a tanácshoz és felajánlotta a fővárosnak a Budakeszi határában elterülő, de tulajdonképpen a főváros tulajdonában levő erdőségben fekvő Makkos-Mária nevű kolostor, templom és ősi kegyhely romjait, azzal, hogy a főváros ezt a történelmi emlékezetű helyet mentse meg az enyészet elől, restauráltassa a kolostort és gondoskodjék a fentartásáról. A tanács arra az elvi álláspontra helyezkedett, hogy hajlandó a kegyhely restaurálásának terveivel foglalkozni, de eleve elzárkózik az elől, hogy a fentartásával járó kegyúri terheket is vállalja.

Telefon: J. 95-78 **HLATKY JÓZSEF**
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hídépités, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

RÜTGERS GUIDO
fatelitő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parkettа padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76
Önálló villamostelepek tervezése és építése.
Költségvetések és tervezések megkeresésre.

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szikerekek gyártása.
egészségügyi, műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

PAULISTA JÓZSEF
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., Baross-utca 111.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

PÁZDÁN LAJOS épület- és műlakatos
BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 20.
Elvállal: Autogénhegesztést, épületvasalást, kisebb rendszerű portái és vasszerkezeti munkákat. — *Készit:* Mindennemü rácsokat és kerítéseket, fazon- és idomvas-ablakokat, takarékkályhákat.

„FETIS" szabadalmazott, fütésre kész szén szállitható, vasbetétes **CSEREPKÁLYHA**
a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerübb szobafütést nyujtja
Megrendelhető: **a Budapesti Keramiai Müveknél**
Tulajdonos: **Csik József**, X. kerület, Kada ucca

Ungár Nándor
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest VI, Nagymező-ucca 28
Telefon: L. 982-20

INTERNATIONAL
az ideális **egy tonnás teherautomobil**
olcsó, gyors, megbizható, minimális üzemköltség.
Speciális autobuszalvázak.
I, 1½, 2 tonnás gyorsjáratu és 2, 3, 4, 5 tonnás iassujáratu teherautomobilok.
Kedvező fizetési feltételek. Kedvező fizetési feltételek.
Vezérképviselet és lerakat:
Székely Garage, *Budapest, VIII., Práter-u. 44lb. Telefon: J. 54—08.*

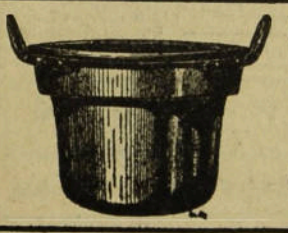

Czigler János
vörösréz, alumiaium és acél edények, tűzhelyüstök készitése és ónozása
Budapest, VIII., Koszoru-u. 12
Telefon: József 68—24.

Alapitatott 1849 **Betonépitő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala cserép-, lemez-, facementépitési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, müterep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Műbútor **LAPIDES** Irodaberendezés
Rózsa u. 72. Alap.: 1885.
Állandó bútorkiállitás egyszerű lakberendezésekből is.

Üveg-, porcellánkereskedő és épületüvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

RENAULT
5 és 10 tonnás vontató traktorok; teherautók 1—3—5 tonna teherbirással raktáron
REIMAN
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A Széchenyi-fürdővel kapcsolatosan épülő úszómedence csatornázási, vízvezetéki és szerelési munkálataira ajánlatot nyujtottak be: Tollár Lajos 1432, 977, 932, Tóth Imre 1201, 904, 714, Rohonczy Hugó 1450, 1068, 1009, Fleischmann Gyula 1255, 990, 881, Pogány Nándor 1424, 1070, 985, Weisz Simon 1756, 1323, 982, Ritschel és Henneberg 1637, 1118, 1238, Riemer Miksa 1393, 1013, 1150, Gábler József 1538, 990, 972, Láng és Társa 1450, 1065, 1005, Száva Sándor 1609, 1237, 1102, Huppert Hugó 1804, 1256, 1036, Fliegel Béla 1457, 927, 1038, Bründl, Thiergärtner és Stöhr és Kmith-gyár 1593, 1091, 1006, Ilkovits J. 1204, 1033, 914 millió K-val.

A Szt. Gellért-fürdőnél épülő hullámfürdő szigetelő munkáira ajánlatot nyujtottak be: Helvey Tivadar 516, Grozit rt. 557, Posnansky és Strelisk 524, László Ernő 537, Rielm János 215 millió K-val.

Ugyanott a burkoló munkákra ajánlatot nyujtottak be: Andrea rt. 538, Kraszner József 931, Balog Ferenc és Társa 860, Farkas Lajos 802, Ceglédi Jenő 928, Schillinger Vilmos 853, Straszer Vilmos 1006 millió K-val.

93.792/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a **Szent Gellért-gyógyfürdővel kapcsolatos szálloda II. em. ráépítéséhez szükséges vasszerkezeti munkára.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenként 50.000 (ötvenezer) K-ért, a tervek 250.000 (kettőszázötvenezer) K-ért kaphatók 1926 december 2-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a Szent Gellért-gyógyfürdő művezetőségi irodájában. (Bejárat a nagycsarnok és télikerten át.)

A rajzok és tervek a művezetőségi irodában megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában, Központi városháza (III. em. 372.).

A biztosítékon kívül további 5 (öt) % a mindenkori keresetekből és számlákból szerintezési levonásként visszatartatik. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Az ajánlatok **1926 december 22-én (szerda) délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály Központi városház, III. emelet 319. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Bánatpénz nélküli, avagy egyéb követelésüknek bánatpénz gyanánt való lekötése mellett tett ajánlatok az odaítélésnél figyelembe nem jönnek.

Budapest, 1926 november 27.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: **II., BR. LIPTAY UCCA 10**
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: **II., ZSIGMOND UCCA 9**
(Margit-híd mellett)
Telefonhívószám: Lipót 993—74.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épít: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat.
Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és házitelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

SCHULLER JÓZSEF Központi fütés, vizvezeték-berendezési vállalata
Budapest, VI., Gr. Zichy Jenő-utca 32. Telefon: 42-28.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

ASBESTIT hézagtalan asbestpadló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119—95

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, épitőmester építési vállalkozó
Telefon: József 129-43 **BUDAPEST** VII., Kertész-utca 24-28.

„VESTA" villamossági r.-t. Budapest, Hársfa-u. 16, Dohány-u. 80.
Szerel önálló telepeket, erőátviteli és villamossági berendezéseket
Villanyszerelési vállalat Elektrotechnikai cikkek gyártása

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZIT:
lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda VIII., Orczy-utca 11.

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhívó: J. 96-21

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés díjmentes

Morzál István
Budapest, X., Aszta os Sándor utca 7. sz.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme

SZŐKE JÓZSEF
Épület- és műbútor asztalosmester
Az 1925. évi kézműipari tárlaton ezüst éremmel kitüntetve.
Műhely: Budapest, VII., Őrnagy-u. 3. Telefon 89-45.

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörü választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

Oláh József
épület- diszmübádogos és vízmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 93—39

Lutz Ede és Társa Lakk- és Festékgyár Rt. Budapest VI. Őrnagy-utca 4.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Drabek Ferenc gepészmérnök gepműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 150-20.
Készit egyszerü és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépités, mélyépités, utépités, vasutépités, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

Weidemann és Társa Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fütések, szellőztetések, bádogos, légszesz-, vizvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi Árház épületében)
Ornament, templom, sirkereszt és rácsok készitése.
Sodronyfonatkészités. Telefon: József 6—62

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—29.

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

NAGY LAJOS ÉPITŐMESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. **Költségvetés díjmentes.**

VOZARY PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37. TELEFON: J. 73-34.
Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Dynamók és motorok javitását tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. december 15. — 50. szám.

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-utca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Az urnák előtt

áll már Budapest lakossága, amelyhez még egy utolsó szót kell intézni, mielőtt akaratát nyilvánítja. A főváros polgársága — azt hisszük — az ország ítélete után nem szorul több tanácsadásra. Egész Magyarország úgy találta, hogy gróf *Bethlen* István és kormánya olyan bizalomra érdemes, amilyenben a 67-iki kiegyezés óta egyetlen magyar kormánynak sem volt még része. A háború előtt, az osztrák-magyar közösség fennállása idején azonban más volt a helyzet. Hatalmas közjogi kérdések választották el a magyart a magyartól. Voltak, akik úgy érezték, hogy a magyarság érdekeit akkor képviselik jobban, ha az uralkodó mellett állva szolgálják a magyarság ügyét és voltak ismét mások, akik a Bécscsel való opponálásban keresték ugyanazt az igazságot. Ma ezek a közjogi kérdések teljesen kikapcsolódtak és a *magyar polgárságnak, szemben a marxi világnézettel, egyazon táborban van a helye, hacsak a nemzeti érdekek rovására, személyi ambiciók kielégítésére nem törekszik.* Ma a magyar liberális haladás nagy érdekei nyomultak előtérbe. Senki kétségbe nem vonhatja, hogy ezekért az eszmékért a kormány oldalán kell harcolni, mert ma a liberális eszmék győzelme nem is tempó, hanem csak a lehetőségek kérdése. Ezeket a lehetőségeket azonban egyedül a kormány oldalán lehet elbírálni és aki ellenzéki szerepre vállalkozik, az szélmalomharcot folytat, vagy nyitott ajtókat dönget.

A *Kállay* Tiborok, az *Ugron* Gáborok, a *Désí* Gézák, a *Kozma* Jenők, a *Siegescu* Józsefek kipróbált liberalizmusában mindenki megbízhatik és mindenkinek tisztában kell lenni gróf *Bethlen* István céljaival is, amikor ilyen férfiakat állított hadseregének első vonalába. A polgárság tömör felvonulása esetén — és itt elsősorban a budapesti liberális polgárságra gondolunk — nem lehet elveszteni a csatát, amely a szabadelvűségnek jogaiba való visszahelyezéséért folyik. Az úgynevezett ellenzék, amely liberális hitvallása mellett is csak akadályokat gördít a liberalizmus útjába, az utolsó napokban új és izgató jelszavakat dobott be a küzdelembe. Ezek a jelszavak diszkreditálni szeretnék az ország akaratának nagyszerű megnyilatkozását. Szónokaik ma másról sem beszélnek, mint arról, hogy csak a nyílt szavazás biztosíthatta gróf *Bethlen* István számára az ellenállhatatlanul és felmérhetetlenül nagy győzelmet. Figyelmeztetni kell azonban Budapest pogárságát arra, hogy az országnak nyílt szavazással való megnyilatkozása becsületes és tiszta volt. A titkos szavazás értéke rendkívül problematikus. Csak a napokban hallottuk Budapest székesfőváros egyik legfőbb funkcionáriusának közeli tapasztalatokból leszűrt súlyos nyilatkozatát. Ez a nagy férfiú, akit ma egész Budpest széltében-hosszában ünnepel, kijelentette, hogy a legutóbbi fővárosi tisztújítás bebizonyította, hogy a titkos szavazás alkalmat ad a legerkölcstelenebb operációkra. És aki visszaemlékezik erre a tisztújításra, bármely párthoz tartozzék is, emlékezetébe fog idéződni, hogy a főváros közgyűlésének számos tagja megcsúfolta a párthűséget és megcsúfolta az emberi erkölcsöt, a közösség legszentebb érdekeit.

Budapest polgársága vigyázzon tehát, hogy a titkos szavazásnál bele ne essék ebbe a csúnya hibába, ebbe a helyrehozhatatlan bűnbe. Vigyázzanak legelsősorban arra, hogy el ne árulják az igazi polgári érdekeket és el ne árulják azt a jövőt, amely Budapestre vár, ha bölcsen és érdekeiknek megfelelő módon nyilvánítják a képviselőválasztásoknál szavazatukat. *Tudja meg Budapest polgársága, hogy városa sorsáról, a közgazdaság mérhetetlen nagy érdekeiről, a liberalizmus szent lobogójának tisztaságáról van szó.* Halálos vétek volna, ha azt a harmóniát, amely gróf *Bethlen* István személye és politikája révén a főváros és az ország polgársága között nemes testvériséggé kovácsolódott, könnyelmű jelszavak után menve, felborítaná. A háború, a forradalmak és az ellenforradalmak után elkövetkezett az építés, az újjászületés időszaka. A forradalmi lázt már sikerült lecsökkenteni, a romokat, amelyek a gazdasági fejlődést megakadályozták, eltakarították, a barrikádokat, amelyek a magyar liberalizmust börtönbe zárták, ma már lerombolták. Ma egyetlen kötelessége van a polgárságnak: bizalommal kell lennie ama férfiak iránt, akik ezt a nagy munkát elvégezték és akik a fejlődés reményének kapuját újra megnyitották úgy a városi polgárság, mint az egész ország előtt. Azok után, amiket a választási küzdelem idején hallottunk és azok után a cselekedetek után, amelyek az új idők első pionérjának, *Ripka* Ferenc főpolgármesternek működését jellemzik, senki sem mondhatja, hogy gróf *Bethlen* István kormányának céljai ismeretlenek. Ez a választási küzdelem és a választási küzdelem alatt elhangzott politikai nyilatkozatok, egészen világossá tehették a polgárság előtt gróf *Bethlen* István törekvéseit. Legfőbb célja az uralmon levő politikai irányzatnak a színtiszta, nemes, a túlzásoktól mentes, a polgárság igaz érdekeit szolgáló liberalizmus: a polgári rend megerősítése, az alkotómunka megindítása, a polgári egyenlőség kivívása, a szabadságjogok visszaszerzése. És minden polgár, aki e törekvéseket meg nem érti és aki ez ellen cselekszik, önmagának és a polgári rendnek ellensége. Aki dolgozni akar és aki nyugodt, emberi jogokkal ékes korszakban megelégedett, polgári életet akar élni, annak nincs ma gondolkozni valója, amikor a szavazólappal belép az elfüggönyözött fülkébe. A polgárságnak ma egy érdeke van, megerősíteni a maga nagyjelentőségű szavazatával azt a bizalmat, azt a további cselekvésre ösztönző köszönetet, amelyet a vidék polgársága már ünnepélyes körülmények között gróf *Bethlen* Istvánnak átnyujtott.

Bethlen István gróf a senki szigetéből a világ egyik leghitelképesebb országát teremtette meg

Bethlen István pártját nem követni a legrútabb hálátlanság — mondja Éber Antal

A *Kállay* Tibor elnöklése alatt álló *Polgári Egység Klubja* pénteken este Akadémia-utcai helyiségében díszes külsőségek mellett tartotta meg első klubvacsoráját. Ennek a vacsorának előkelő közönsége és lelkes hangulata valósággal minden eddigi sikert felülmult. Hogy a pénteki este jelentőségét megvilágítsuk, nem kell egyebet tenni, mint végignézni a megjelentek névsorán, amely itt következik: Apor Elemér, dr. Bacsinszky Vladimir, dr. Bakonyi Pál, Balogh Brunó, Bánó Dezső, dr. Bartos Adolf, Bartel Artur, Battenberg Lajos, Bayer Antal, Beimel Sándor, Biró Gyula, beckói Biró Henrik, Biró László, Boda Sándor, dr. Chorin Ferenc, dr. Csányi Miklós, Darvas Mihály, Dárday Ede, Dávid Sándor, Demény Aladár, dr. Dési Géza, Engel Jenő, Éber Antal, Egri Sándor és neje, Erdős Sándor, Faragó Pál, dr. Faragó Sámuel, Fehér Ernőné, Ferenczi Mihály, Fleissig Sándor, dr. Földi Dezső, dr. Forrai Ernő, Freud Béla, Freyberger Béla, Körmendi-Frimm Ödön, maróthy Fürst György, Gáldy Marcell, Gergely Ödön, Gerlóczy Béla, Glosz Ödön, Glück Frigyes, Glück Jenő, budai Goldberger Leó, Gutthard Tódor, Guttmann Géza, dr. Havas Károly, dr. Hedry Endre, dr. Herczegh Ernő, Hernády Antal, Hoffmann Dezső, Hoch H. Henrik, Hollós Ödön, Horti József és neje, Horváth IV. Károly, Hübsch György, Jármay Ferenc, Jeszenszky Pál, Keller Antal, dr. Káhán Nisson, dr. Káldor Ede, Kalmár Berthold, Kálmán Henrik, dr. Kalledey Jenő, Kammer Hugó, Kármán Dezső, dr. Kartsoke Alajos, Katona Zsigmond, Kemény Dezső, Keresztes Béla, Klein Miklós, Koch László, Kökény Sándor, Kalán Gyula, Kornfeld Emil, Krammer Emil, Kresz Károly, dr. Krémer Mihály, Lamotte Károly tanácsnok, Lázár Lipót, dr. Leicht János, dr. Lengyel Endre, Lenkey Gyula, Lőrinczy Mihály, Lukács Emil, Lukács Jenő és neje, br. Madarassy-Beck Gyula, Magaziner Albert, Magyar Pál, Mayer György, dr. Mészöly Imre, Misner István, Morvay Zsigmond, ujlaki Müller Pál, Molnár Lajos, Nagy Andor, Nádas László, Nemess Henrik, Nagy Béla, Payr Hugó, dr. Pekár Imre, Posch Gyula, dr. Pozsonyi Andor, Radics Istvánné, Radó Károly, Reimann Ernő, Reisz Jenő, Ripka Ferenc, Rohonczy Hugó, Román Miklós, Róth Manó és neje, Rotter Zsigmond, dr. Sági Lajos, Sátori Ernő, Siegescu József, Sidlauer Ignác, báró Skerlec Iván, Sonnenberg Marcell, Soós Zoltán, Spett Ferenc, Stein Emil, Steiner Gyula, dr. Stiller Jenő, Sylveszter Rezső, Schäffer Vilmos, Scheuer Róbert, Schiffer Miksa, Schmidt Sándor, Schmidt Richárd, Schóber Béla, Schuller István, Schwarz Alfréd, Schwarz Jakab, dr. Szilágyi Sándor, Szurday Róbert, dr. Tausz Béla, Ullmann István, Ullmann Ödön, dr. Várady Gábor, Vida J., Vidor J., csepeli Weiss A. br., Weiner S., Welisch Andor, Wertheimer Adolf, Winter Ernő, Wilhelm Frigyes és neje, Zala Lajos kormányfőtanácsos, Tárkány Jenő.

Eltüntetni a mesterséges válaszfalakat

Bacsinszky Vladimir mondta az első felköszöntőt, aki a távollévő *Kállay* Tibor nevében sajnálkozását fejezte ki, hogy nem lehet jelen az ünnepi vacsorán, mert mandátumának átvételére Nagykanizsára kellett utaznia. A távollevő elnök nevében szeretettel üdvözölte a megjelent vendégeket, elsősorban *Ripka* Ferenc főpolgármestert és a többieket, akiknek díszes soraiban Budapest közgazdasági és kulturális élete vezetőit látja. Beszéde végén a vacsora résztvevői lelkesen ünnepelék *Kállay* Tibort és *Ripka* Ferenc főpolgármestert.

Bacsinszky nagytetszéssel fogadott beszéde után

Dési Géza

az északi kerület képviselőjelöltje emelkedett szólásra. Üdvözölve a megjelenteket és arra mutatott rá, hogy ez a társaság, amely ma a Polgári Egység Klubjában összegyült, a Párt győzelmének bizonysága, mert

a mi programmunk: egyesíteni minden magyart, eltüntetni a válaszfalakat, amelyeket mesterségesen emeltek a közelmultban átkos kezekkel magyar és magyar között.

A mi pártunk ezt elérte és örömmel üdvözlöm ezt a tényt, nemcsak mint pártember, hanem a pártok felett, mint *magyar ember*, mert a párt csak keret. A cél a haza szentsége, a nemzet boldogulása, jövendő jobb sorsa. Ezután beszéde további folyamán, mint végcélról a *trianoni béke reviziójáról* beszélt és azt hangoztata általános tetszés közepette, hogy elszakított területeken lévő magyarjainkat még forróbb testvéri szeretettel szeretjük, mint talán azelőtt. Pártprogrammja tulajdonképpen ez:

visszahozni mindent, ami elveszett.

Ezért sorakoztunk mi Bethlen István lobogója alá, mert ő az elhivatott államférfiú, akit a magyar Gondviselés küldött nekünk, hogy bölcseségével, küldetésszerű államférfiúi kvalitásával a régi Magyarországot visszaszerezze. *Bethlen* István az elmult hat év alatt az államférfiúi bölcseség és munka csodálatos eredményét mutatta fel. Hat évvel ezelőtt egy ellenséges világ fekete tengere közepette, mint mindentől elzárt sziget állott Csonka-Magyarország. *Bethlen* István

a senki szigetéből ma a világ egyik leghitelképesebb országát teremtette meg,

úgy, hogy a Magyar Nemzeti Banknak már óvóintézkedéseket kellett tennie a Magyarországba beözönlő idegen tőkével szemben. Aki megérti azt a csillagászati távolságot, amely a hat év előtti és a mai viszonyok között van, annak le kell hajtani alázattal a fejét a magyarok Istene előtt, de felemelt fejjel és bizó lélekkel hinnie kell, hogy újra visszatér az az idő, amely a magyar élet teljességét jelenti. A gazda-

sági integritást kell elsősorban megvalósítani, a lelkek integritásával együtt és ezekkel a fegyverekkel fogjuk majd megvívni nagy harcunkat, a magyar határok integritását. Beszéde végén azzal foglalkozott, hogy mint minden nagy férfiúnak, úgy *Bethlen* István grófnak is vannak rosszakaratú bírálói, akiknek a sok is kevés és a kevés is sok. Ezek azonban nem tudják a józan magyar közvéleményt félrevezetni. *Bethlen* István

nem a népszerűség-szerzés olcsó tapsaira, nem a forradalmárok elismerésére, hanem békére törekszik,

hogy revideálni tudja majd azt a másik békét, amelyet Trianonban kényszerítettek reánk.

Ezt azonban csak napról-napra fokozatosan, bölcsen, céltudatosan úgy belföldön, mint külföldön végzett nagy munkával sikerült a miniszterelnöknek elérnie, hogy régi igazainkat, határainkat és erkölcseinket újra ide hozza és egy szebb jövő biztos fundamentumait rakhassa le. *(Hosszantartó éljenzés.)* Az a meggyőződésem, hogy Bethlen István gróf, aki már erdélyi származásánál fogva

a gondolatszabadság atmoszféráját hozta magával a magyar közéletbe.

nem akar mást elérni Csonka-Magyarország határain belül, mint azt a szabadságot, amely szükebb hazájának ezeréven át éltető eleme, minden törekvése és végcélja volt. Körülvéve mindenféle nyilt és titkos ellenséggel, Bethlen István *nem játszik mindig nyilt kártyákkal, de mindig okosan játszik és a játszmát ő fogja megnyerni.* Bethlen István honmentő munkájához erőt és egészséget kíván, hogy gyermekeink szebb és jobb napokat lássanak, mint amilyeneket mi átéltünk.

Ripka Ferenc Budapest legboldogabb embere

A társaslakoma közönsége fellálva hosszan ünnepelte *Bethlen* Istvánt, majd

Siegescu József

pápai prelátust akarta hallani. *Siegescu* felköszöntője elején elmondta, hogy Budapest ma a győzelem ünnepét üli és

Budapesten ma a legboldogabb ember Ripka Ferenc.

Amikor két és félévvel ezelőtt Bethlen István elhatározta, hogy a vidék megnyerése után politikájának meg akarja nyerni Budapest polgárságát is, *ezt a feladatot Ripka Ferencre bízta, aki tiszta szívvel, becsületes multtal és őszinte lelkesedéssel állt Budapest közönsége elé* és azt mondta, hogy meghozza neki az alkotó munkát, a társadalmi és felekezeti békét. A nép azonban, mint annyi más esetben is nem hallgatta meg prófétáját.

Ripka Ferenc ma büszke örömmel láthatja, hogy az ő eszméje és egyénisége valóban megtermékenyítette Budapest polgárságát

és 1-2 nap mulva ellenfeleink irigykedni fognak ránk és síránkozni fognak a maguk kudarcán. *Ripka Ferenc volt a keresztelő Szent János, aki előkészítette Bethlen István útját, aki büszkén mondhatja, hogy megnyerte politikájának Budapest polgárságát.*

Ripka Ferenc neve a magyar történelemben arany betükkel lesz beírva, mert mártir lett azért, hogy az igazság győzzön.

Aki ezt a csodát véghezvitte . . .

Utána

Éber Antal

emelkedett szólásra, aki mint régi ellenzéki új politikai elhelyezkedését indokolta meg. Mint egyszerű választó szólalt fel a mai vacsorán és nehéz neki beszélnie, mert egész közélete alatt, több mint 20 éven át ellenzéki volt. Semmiféle érdek nem szólította őt a kormány pártjához, mert sohasem akart a kormánytól semmit és a jövőben sincs mit kérnie. Kormánypárti lett azért, mert

látta azt a csodálatos regeneráló munkát, amelyet ez a kormány végzett

és ma nem volna képes ellenzéki beszédet mondani. A multban sem politikai szempontok vezették az ellenzékhez, hanem mindig közgazdasági megfontoláson alapuló elhatározása. Három évvel ezelőtt államcsőd előtt állt az ország, a leggyalázatosabb közgazdasági állapotok uralkodtak nálunk. Az államháztartás a legkaotikusabb állapotban volt. Ekkor jött a kormány, amely három év alatt regenerálta Magyarország közgazdaságát és

olyan csodákat müvelt, hogy ma nemcsak az államháztartás egyensúlya nem probléma többé, hanem azon kell gondolkodnunk, hogy állami feleslegeinket hova fordítsuk:

adók csökkentésére, beruházásokra, vagy a tisztviselők fizetésének javítására. Az államháztartás szanálása után most jön a magángazdaság szanálása. *Aki ezt a csodát véghezvitte, — mondotta — azt nemcsak követni kell, hanem szobrot kell neki emelni.* Ezek után *Bethlen* István pártját nem követni *a legcsúnyább hálátlanság.* De Bethlen István pártjának követését kívánja a természetes emberi érdek is. Ezek az elgondolások vezették őt a kormány pártjába és választóit is azok irányították. Az ellenzékieskedésnek azonban még mindig van helye és ha nem az országos politikában, úgy annál inkább a főváros életében, ahol ellenzéki álláspontot kell elfoglalni a főváros azon vezetői ellen, akik ellen már hét éve hadakozunk, hogy végre a főváros vezetése is olyan kezekbe jusson, amelyeknél legalább a gazdasági érzéknek és értelemnek az a minimuma lesz, amelyet a mostani vezetőség teljesen nélkülöz.

Reméli, hogy erre az ellenzékieskedésre sem lesz sokáig szükség

és a főváros polgársága rövidesen megéri azt, hogy a közgyülési terem sem lesz többé soha improduktiv harcok színtere, hanem alkotó, békés munka színhelye és a vezetőséget ugyanaz a szellem fogja eltölteni, amely a békebeli Budapest nagyszerű fejlődését irányította.

Ezután *Szilveszter* Béla és még mások szólaltak fel és az egybegyültek sokáig lelkesen ünnepelték *Bethlen* István grófot, *Kállay* Tibort, az Egységespárt jelöltjeit és a Polgári Egység politikájának győzelmét.

Budapesti kortesnóták

* * *

Ugron Gábor

Bár a magyar nem egy tábor,
De mindenkié: Ugron Gábor!
Nagy elődök, finom tonus,
Bár az orra kissé gyanus.

De ez az ő szerencséje,
Innen a nagy karrierje,
Hisz neki a zirci apát,
Épp úgy, mint a demokraták.

Egyik névnek, másik orrnak,
De mindnyájan rászavaznak.

Dési Géza

Szebb az autó, mint a cséza,
A jelöltem Dési Géza.
Ő a szónak Carusoja,
De sok sóhaj okozója.

Hangja zeng, mint aeol hárfa,
Nők, ha hallják, mint a nyárfa,
Úgy reszkednek, várják, lesik,
Szemük közben majd kiesik.

Otthon hagynak rántást égve,
Fehérnemüt klorba téve,
Gyermek visit, de mind hiába,
Anyjuk a politikába.

Egy a fontos: a szép Dési,
Egész lényük csak őt érzi,
Álljunk hát egy regimentbe,
S vigyük be a parlamentbe.

Siegescu József

Bár a neve idegen,
Engem nem hagy hidegen,
Olyan kedves, olyan bájos,
Bár megvallom, kissé hájas.

De a lelke, mint a kristály,
Szive, mint egy aranyos tál,
Benne elfér össze-vissza,
Akár új faj, akár szittya.

Csupa derü, csupa humor:
Szivet, lelket megejt rabul,
Krisztusnak igaz szolgája,
Szavazzatok tehát rája.

„IKARUS" Hütő és Fémárú R. T.
Budapest VI, Országbiró u. 26 b. T.: L. 978-93
Minden rendszerü auto- és tejhütők készitése és javitása. Benzintartányok. Jégcellák. Tejtranszportkannák. „Armit" rendszerü különböző fütőkészülékek (szobafütő-kályhák, radiatorok központi fütőház gáz-radiatorok)

Grandits Gyula
okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Horthy Miklós-út 16.
Telep: VI., Lomb utca 37.

KADA MÁRTON
épületlakatos IX., Rákos ucca 13. sz. :: VIII., Szigetvary ucca 24/b

Krivai Márton diszitő, fes ő és mázoló Budapest, VII., Dob-u. 87
Vállal épület festést és mázolást

ERDEI LAJOS
ácsmester
BUDAPEST, IX., FERENC-TÉR 9.

Hungária
ASBESTPADLÓT
készit URBÁN FERENC e téren a legjobb szakember
BUDAPEST, IX., Gyáli-út 2. Telefonhivó: József 51-70.
Vállal: beton- és terazzó munkákat is.

JÓNÁS ALBERT
vizvezeték, csatornázás, központi fütés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: József 28—02.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ Budapest VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKASZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103-47.

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA PÉCS
Orgona- és harmóniumgyár r.-t.
Készit új orgonákat művészi kiviteliben. Pneumatikus átépitések. Mindennemü javitasok. Új homlokzat sipok. Tisztitás, hangolás, orgonák karbantartása. Harmóniumok rész etre 2,800 000 K feljebb.
Budapesti i oda: IV., Semmelweis-u. 10. Telefon: 139-34.
1000 uj orgona. 60 éves múlt.

Kronekker Sándor,
akkumulátorok készitése, töltése és szakszerü szerelése
Budapest, VIII., Szeszgyár utca 9. Baross u. végénél
Telefon sz.: József 24--86

NÉMETH ZOLTÁN
ÉPITŐMESTER
Telefon: József 76-85. Budapest, VII., Mexikói-út 56.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

VÁGÓ M. MÁRION vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszműbádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

SCHEIDT ANTAL asztalosmunkák üzeme
Budapest, VII., Utász ucca 6. Telefon: J. 39-30

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPITTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az épitkezési szakba vágó **kőfaragómunkák** készité t

TALBOT 4 és 6 hengeres **HUPMOBILE** 6 és 8 hengeres automobilok
LATIL a világ legjobb teherautója
Kapható:
VELOX autókereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST, V, DOROTTYA-UCCA 7.
(Hitelbank-palota.)

KRAMMER JÓZSEF
ÉPÜLETBÁDOGOS, GŐZFŰTÉS, VIZVEZETÉK ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
Budapest, VI., Dessewffy-u. 15. Telefonhivó: 65-03.

WESSELY KÁROLY, BUDAPEST V Mária Valeria ucca 19 Telefon: Teréz 7-59
Központi fütés, vizvezeték és gázberendezési vállalata

A konszolidáció műve a Corvin-áruház, ahol szombat este a Józsefváros polgársága Bethlen politikáját ünnepelte

Ripka Ferenc gróf Bethlen István polgártársi üdvözletét tolmácsolta a nagygyülésen

A józsefvárosi polgárság annak a külső kifejezésére, hogy a polgárság legszélesebb rétegeiben is őszinte meggyőződéssel helyeslik és követik Bethlen István gróf országos politikáját, szombat este félkilenc órakor a Corvin Áruház buffet-termében 500 terítékes társasvacsorát rendezett, amelyen a Józsefváros polgárságának vezetői teljes számban, a többi kerületek polgársága is nagyszámban képviseltette magát. A vacsorán ott voltak: Kállay Tibor, Ripka Ferenc dr., Tauffer Vilmos dr. és Friedrich Vilmos dr. egyetemi tanárok, Scheuer Róbert, az Egységes Párt budapesti központjának igazgatója, Usetty Béla, Bohn József, Fejér Ottó, Dán Leó, az Egységes Párt képviselőjelöltjei, Schmidt Richárd, Sperling Jenő, Belopotoczky Kálmán, Reichfeld Izor dr., Gonda Dezső dr., Sajó János, Ámon Rezső, Farkas Vilmos, Gaál Endre dr, Grünfeld Ignác dr., Hauswirth Ödön, Éber Antal, Seenger Béla, Sperling Jenő és mások.

Az első felszólaló Schmidt Richard malomtulajdonos, törvényhatósági bizottsági tag volt, aki üdvözölte Kállay Tibort és méltatta érdemeit. Utána Friedrich Vilmos dr. egyetemi tanár beszélt, aki Bethlen István nemzetmentő munkáját apostrofálta, majd Nagy Antal, az Asztalos Ipartársulat elnöke jelentette be társai csatlakozását. Utána Reichfeld Izor ügyvéd szólalt fel, aki azt fejtegette, hogy Bethlen István politikája az egyedüli helyes reális politika, amelytől a polgárság a gazdasági élet, az ország és a főváros teljes talpraállását várja. Belopotoczky Kálmán, a Fűszerkereskedők Országos Egyesületének elnöke, a kereskedők törhetetlen ragaszkodásáról és elismeréséről biztosította a miniszterelnököt.

Most szünni nem akaró óváció közben

Ripka Ferenc főpolgármester

emelkedett szólásra:

— A most folyó választási küzdelemben állásomnál fogva nem vehetek olyan tevékeny részt, mint ahogy azt szívem szerint szeretném. Az én működésem csupán hivatali hatáskörömre szorítkozik. Erre a mai estére is csak úgy jöhettem el, bár szívem idevonzott, hogy a miniszterelnök úr ma délután erre utasítást adott. Azt az utasítást adta, hogy fejezzem ki sajnálatát afelett, hogy nem jelenhet meg a józsefvárosi választópolgárok körében. Felhivott arra is, hogy adjam át az itt egybegyült társaság minden egyes tagjának szeretetteljes és szíves polgártársi üdvözletét. Arra kéri a miniszterelnök úr az itt megjelent polgárságot, hogy azt a ragaszkodást és lelkesedést, amelyet most iránta tanúsít, amiért ő nagy hálával van a józsefvárosiak iránt, hogy ezt a ragaszkodást váltsák fel hatóerővé, szavazatokká az urnáknál. A miniszterelnök úr még azt is mondta nekem utravalóul, hogy ő a választások előtt felhívta az egész ország polgárságát, külön felhívta és felkérte Budapest polgárságát is, társadalmi osztályokra és felekezetekre való különbség nélkül, hogy csatlakozzanak ahhoz a honmentő, ujraépítő munkához, amelyet ő öt esztendőn át végez és amely munkának még igen nagy része van hátra. E munka sikeres befejezéséhez szüksége van a polgárság odaadó, hűséges támogatására és ragaszkodására. A miniszterelnök felhívására a magyar vidék már megadta a választ. (Hoszantartó lelkes éljenzés.) Most Budapesten van a sor, hogy választ adjon a miniszterelnök felhívására. Hiszi és reméli, hogy Budapest komoly, higgadtan dolgozni és boldogulni vágyó polgársága tudni fogja kötelességét, amelynek döntő jelentőségük van az ország további sorsára. Amidőn a miniszterelnök úrnak ezt az üzenetét átadom, tulajdonképen már be is fejezhetném felszólalásomat, mert — miként már jeleztem — én nem vehetek részt a mostani agitációs munkában. Azonban néhány szót hozzá kell még fűznöm a miniszterelnök úr üzenetéhez,

harmadfél év előtt a béke és az alkotómunka planétájával jelentem meg Budapesten.

Higyjék el, hogy nem lehet nagyobb örömem, mint ennek a nehéz munkának az az eredménye, amit ma látok Budapest polgárságának legtágabb körében: megérezték ezt a gondolatot és ma ezren és százezren követik. Én ezen az úton haladok tovább, mert az a benső meggyőződésem, hogy ez az út vezet ahhoz a célhoz, amelyet mindannyian el akarunk érni, hogy Budapest becsületes, dolgozó polgársága megtalálja azt a boldogulást, amely a nagy és virágzó Budapesthez vezet.

A főpolgármester nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Dán* Leó szólalt fel. Majd hosszantartó, lelkes éljenzés közben

Kállay Tibor

emelkedett szólásra, és *Bethlen* István gróf ama szavaira hívta fel a választópolgárok figyelmét, amelyeket a Vigadóbeli beszédében mondott, hogy ez az utolsó kemény kísérlet, hogy megszerezze a guvernamentális politika számára a főváros polgárságát. Bethlen nem saját magának, nem a pártjának, hanem annak a kormányzati politikának akart itt pártot szerezni, amely eddig intézte és a jövőben is intézni fogja az ország és a főváros ügyeit. Ebbe kívánta *Bethlen* István belekapcsolni a főváros polgárságát azért, hogy ennek kívánságai, felfogása, javaslatai és kérelmei megfelelően kifejezésre jussanak a párt programmjának keretében és annak végrehajtásánál is. Beszéde végén azzal a kérelemmel fordult a választópolgársághoz, hogy szavazataikkal is igazolják azt a magávalragadó lelkesedést, amelyet most a választási harc során az Egységes Párt iránt tanúsítottak.

Nagyhatású beszéde után még többen mondtak felköszöntőt, amelyekben lelkesen ünnepelték Bethlen Istvánt és Kállay Tibort.

Ex-lex a városházán

Az 1927. évi költségvetés csak március végére készül el

Csupor József tanácsnok nyilatkozata

A törvényhatóság közgyülése még a nyári szünet előtt határozatot hozott, hogy a főváros következő évi költségvetését mindenkor november, végéig el kell készíteni. A tanács ennek a határozatnak megfelelően tényleg utasította is a pénzügyi ügyosztályt, hogy gondoskodjék az 1927. évi költségvetésnek idejében való elkészítéséről. Az ügyosztály azonban, nem tőle függő körülmények miatt, nem tudott megfelelni az utasításnak, mert az egyes ügyosztályok még máig sem nyujtották be költségvetéstervezeteiket és igy a pénzügyi ügyosztálynak nem volt módjában az 1927. évi büdzsét összeállítani. Az ügyosztályok mentségére szolgál az a körülmény, hogy a csaknem két hónapig tartó restauráció megzavarta az adminisztrációs munkálatokat, de az utóbbi időben az is hátráltatja az ügyosztályok működését, hogy a most folyó választási kampány alatt szüneteinek a bizottságok és az albizottságok ülései. Igy természetesen ez év végéig már nem készülhetett el az 1927. évi büdzsé és ennek folytán a főváros háztartása 1927 január 1-én ex-lexbe fog jutni. Ennek ugyan nincs valami különös jelentősége, mert a főváros az 1927. évi büdzsé közgyülési jóváhagyásáig az 1926. évi költségvetés keretei között fog sáfárkodni és az igy fölmerülő pót-hitelek igénybevételére az engedélyt a legutóbb megtartott pénzügyi bizottsági ülés meg is adta.

Az idejében el nem készült 1927. évi költségvetésre vonatkozólag

Csupor József pénzügyi tanácsnok

a következő felvilágositást adta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Most már határozott bizonyossággal megállapitható, hogy az 1927. évi költségvetés nemcsak a kitűzött időre, de még január 1-ére sem készül el. Már a soká húzódó tisztújitás során nyilvánvalóvá lett, hogy novemberre nem készülhet el a költségvetés, azt azonban reméltem, hogy a tervezet még december elejére összeállitható lesz, hogy aztán a törvényhatóság karácsony után rögtön letárgyalhassa. Az volt az elgondolásom, hogy a kinyomtatott tervezetet még a karácsonyi szünet előtt szétküldetem a törvényhatósági bizottság tagjainak, hogy azt az ünnepnapok csendjében nyugodtan áttanulmányozhassák. Ez a szándékom természetesen most már füstbe ment. A bizottsági ülések heteken át való szünetelése azt eredményezte, hogy az egyes rszortok költségvetéseit még a szakbizottságok sem tárgyalhatták le. Ma az a helyzet, hogy március előtt bajosan lesz költségvetésünk, mert a különböző ügyosztályok költségvetéseikkel január vége előtt nem igen tudnak elkészülni. Csak karácsony után indul meg újra a bizottságok rendes működése és mire a szakköltségvetések az egyes retortákon végig futnak, már bent leszünk a február havában. A főváros háztartása ilyenformán tényleg költségvetés nélkül kezdi meg az új esztendőt. Ez azonban a fővárosnál nem jár olyan súlyos következményekkel, mint az államháztartásban. A hétfői közgyülés minden bizonnyal felhatalmazza a tanácsot, hogy az idei költségvetés alapján gazdálkodjék tovább és az uj költségvetés elkészüléséig póthiteleket vegyen igénybe.

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 22.
Telefon: J. 131-72.

„MAROMENT"
hézagmentes asbestpadló
Marik és Társa Budapest, VII., Amerikai-út 36.
Telefon: J. 96—83.

Krumpholtz Ferencz
pala- és cserépfedő mester
jókarbantartási vállalat
Budapest, VII., Rózsa ucca 18/a
Telefon: József 24-26

Czipauer János okl. épitész és épitési vállalkozó
BUDAPEST
Városi iroda: VI. Szondy-u. 24 Telep: VI. Váci-út 49

Villanyüzemi nagy gummijavitó és vulkanizáló vállalat, gummiáru raktár
SINAYBERGER SÁNDOR
Budapest VI. Rózsa u. 51-53 Tel T. 158-11

Barna Márton épületlakatos
és szab. takaréktüzhelygyár — Autogénhegesztés
BUDAPEST, VIII, Szerdahelyi-utca 3.
Telefon Alapitási év 1875 Telefon

Alapitatott 1892
özv. CZIER GUSZTAVNE
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

WIMMER FERENC
épület, gép és műlakatosmester
II., Tölgyfa-u. 8. sz. Tel.. 25-37

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

BRENNER SÁNDOR
ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Telefon: 122-08. Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

Kondor Rezső, lakatosáru és redőnygyár, Budapest, VII., Peterdy-utca 14. sz.
Telefon: József 26-18.
Stiriai lemezből készült görredőnyök, esslingeni faredőnyök, napellenző szerkezetek, vászonredőnyök. Bostwigh-rács, ajtócsukók és mindennemü alkatrészek.
Alapittatott 1896-ban. Vidékre dijmentes csomagolás. Alapittatott 1896-ban.

Ujra régi fényében fog ragyogni a főváros közvilágítása

Már az idén több ezer új lámpát szereltek föl — Jövő évben továbbfejlesztik az uccák világítását

A főváros közvilágítása ellen az utóbbi években sok és jogos panasz hangzott el, mert az útvonalak és a közterek megvilágítása bizony eléggé hiányos volt. Nem a világítási üzemek mulasztásából történt: a háborús évek és a forradalmak pusztításait e téren csak megfeszített igyekezettel és csak fokozatosan lehetett pótolni. A háború előtt Budapest közvilágítása legnagyobbrészt gázzal történt, viszont a háború alatt és az utána következő években, szénhiány miatt, a gázvilágítást úgyszólván teljesen mellőzni kellett és annakidején hevenyészett villamoslámpákat szereltek fel Budapest uccáin. Most van folyamatban e primitiv lámpák átcserélése, illetőleg a közvilágítás világvároshoz méltó megjavítása. A villamosművek igazgatósága a világítási ügyosztállyal egyetértően már az év elején nagyszabású programmot dolgozott ki, amelynek legnagyobb részét meg is valósították, s Budapest közvilágítása az utóbbi időkben tényleg szemmelláthatóan javult. A főbb útvonalak világításának átszerelése nagyrészt már megtörtént és fényes lámpasorok hirdetik, hogy Budapest közvilágítás terén is közeledik a békebeli állapotokhoz.

A közvilágítás javulása és a jövőben várható további fejlődése iránt érdeklődtünk

Deutsch Lajos kormányfőtanácsosnál,

az Elektromos Művek vezérigazgatójánál, akitől a következő nyilatkozatot kaptuk:

— Az Elektromos Művek már régebben tervbevették, hogy azokon az útvonalakon, amelyek a körutakból ágaznak ki, továbbá az Andrássy-utat átszelő uccákban a régi, primitiv lámpák helyett az úttest közepén felfüggesztett erősfényű lámpákat helyezünk el. Ennek a programmnak a legnagyobb részét a kitűzött időre bevégeztük. A Wesselényi uccában, a Szív, a Vas uccában, az Arany János uccában és a Dohány uccában részben már teljesen készen van, részben most folyik az új lámpák felszerelése. Rövidesen elkészül a Király ucca, a Rökk Szilárd ucca, a Kertész ucca, a Szentkirályi ucca és a Szondy ucca új világítása is. A gyengén világított tereken kandellábereket állítottunk fel és jelentékenyen megjavítottuk ezeknek a világítását. A Szabadság-téren és az Országház-téren körülbelül 25, tíz méter magasságú fényponttal ellátott kandellábert állítottunk fel, amelyekre ezer gyertyafényű villamoslámpákat szereltünk fel. Nagyban javítottuk a Ferenc József-tér világítását is. Itt a meglevő régi gázkandellábereket szereltük át erős villamoslámpákra. Ezek a munkálatok a napokban már elkészültek. Új, nagyfényerejű kandellábereket állítottunk fel a Lánchíd pesti hídfője előtti téren is, hogy ez a nagyforgalmú hely intenzív világítást kapjon. Az úttestek közepén felfüggesztett világítási rendszert eredetileg csak próbaképpen vezettük be. A legutóbbi napokban a kipróbálás megtörtént, úgyhogy most már a további munkálatok az eddigieknél sokkal gyorsabb tempóban haladnak.

Néhány hét előtt jelentékenyen megjavítottuk a pesti dunaparti korzó világítását is. A Petőfi-tér és az Eötvös-tér közötti részen négyszáz—hatszáz gyertyafényű lámpák egész sorát alkalmaztuk. A főváros területén az idén 1600 elektromos lámpával szaporítottuk az uccai közvilágítást és jövőre körülbelül ugyanilyen arányban folytatjuk a világítás további megjavítását. Természetesen az elektromos közvilágítási programmot mindenütt a gázművekkel összhangban visszük keresztül és a biztonság terén megosztjuk a felelősséget a gázművekkel is. A modern közvilágítás ugyan ma már mindenütt a villamosságra támaszkodik, azonban a gázvilágítást mellőzni nem lehet és nem szabad. Egyrészt, mert a gázvilágításnál csaknem teljesen kizárt dolog az üzemzavar, ami a villamosvilágításnál elkerülhetetlen, másrészt pedig Budapestnek nagyszerűen kiépített gázhálózata van, nemcsak a belterületen, hanem külső részeken ott is, ahol ma még a villamoskábel le sincs fektetve. A terek és a parkok világításában egyenesen nélkülözhetetlen a gázvilágítás.

A közvilágításra vonatkozólag kérdést intéztünk a Gázművekhez is, ahol

Schön Győző h. vezérigazgató,

a műszaki ügyek irányítója az alábbi felvilágosítást adta:

— Az idén 1000 gázlámpát helyeztünk ismét üzembe és jövőre újabb 1000 lámpát gyujtunk meg. Ez év végén már ismét 6500 gázlámpa fog égni a főváros területén, amivel a város közvilágítása igen nagy mértékben javul. A gázlámpák visszaszerelését fokozatosan folytatjuk a jövő esztendőben is. Elsősorban minden uccasarkon szerelünk fel gázlámpákat, ott pedig, ahol a távolságok nagyobbak, közbe is beiktatunk egy-egy gázlámpát, hogyha a villamosság fel is mondaná a szolgálatot, a közbiztonsági szempontból kívánatos minimális világítást legalább a gáz biztosítsa.

— A külvárosi útvonalakon is végig gázlámpák fognak égni ott, ahol már meglevő vezetékünk és lámpatartó oszlopaink vannak. Tulajdonképpen a gázgyárnak közvilágítási programmja nincs, mert a közvilágítás elektromos árammal történik, de azért az elektromos lámpákkal párhuzamosan mindenütt gázlámpákat is felállítunk, hogy esetleges elektromos üzemzavarnál a közbiztonsági világítás biztosítva legyen. A főváros gázellátása a közeljövőben egyébként jelentékenyen javulni fog, mert rövidesen megkezdjük az új vízgázgyártást, aminek következtében sokkal olcsóbban jobb és nagyobb kalóriájú gázt termelhetünk.

SZÓRAKOZÁS

Honthy Hanna—Asszonykám a Városi Színház szombati ujdonsága. Honthy Hanna, Budapest kedvence, játsza az Asszonykám primadonna-szerepét a Városi Színház nagyszerű magyar ujdonságának szombati előadásán. Az ünnepelt primadonna minden jelenete poézis a nagyszerű magyar ujdonságban, minden ének- és táncszáma sláger, jelmezei káprázatosak. Pompás szerep jutott Vigh Mancinak, a népszerű szubrett-primadonnának, akinek bravuros táncai és ragyogó jelmezei előreláthatólag külön érdekességei a nagysikerűnek igérkező ujdonságnak. A többi szerepekben a kitünő Kompóthy Gyula, D'Arrigo Kornél, Kabók Győző, Érczkövy László, Sik Rezső, Hamvas Józsa és Lészay Kató lépnek föl.

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai utca 18. sz.
December hó 1-től minden este ½9 órai kezdettel **Rott es Steinhardt** fellépésével
szenzációs új műsor!

VÁGÓ ÉS KOVÁCS
ÉPITŐIPARI VÁLLALAT
Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 4. szám.
TELEFON: T. 90—59.

KREMPEL JÓZSEF
épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Budapest VIII, Sárkány-u. 11
Telefon: József 44—43

MAJER GASPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07.

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MÜHELY: V., Árpád-uocа 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

MATHAUZER ÁRPÁD Budapest. IX., Üllői-út 115b
Épület- és butorasztalos üzeme Bejárat: Ernő-utca 36.
Hivótelefon József 145—67.

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda)
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: K. 503—93

Tapétázás gyari áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

Schaffer Antal kövező-mester, út- és -betonépitési vállalkozó-
II. ker., Biai ucca 21
Telefon: 91—14. szám.

SCHROMM JÓZSEF ÉPÜLETASZTALOS ÜZEME
Budapest, X., Óhegy-utca 41. Telefon: J. 124—46.

Teichner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 **PORTÁLGYÁR** Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és műkőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ES GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII, KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

BUDAPESTI KŐGYAR (HÄMMERLE)
Tel.: L. 906-37. **Budapest, V., Visegrádi-u. 65.**
Speciálisan műkővel foglalkozó üzem
Hasonló céggel össze nem tévesztendő!!

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

Budapest Székesfőváros Asványviz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 86—76.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 906—52 Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

A legjobb magyar folytonégő kályhák
KALOR PERPETUUM
Óvakodjunk az utánzatoktól!
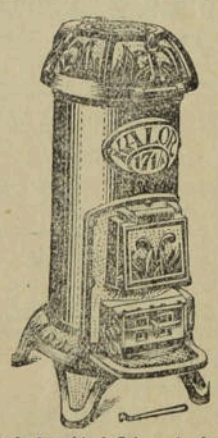

Óvakodjunk az utánzatoktól!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt.
(HIRSCH ÉS FRANK)
Bpest, VI, Aréna út 128. Tel. 971-88
Városi raktár:
V, Kálmán ucca 15. Telefon: 983—25
Házszámra ügyelni!

December 16—22-ig Csütörtöktől szerdáig
Corvin Kamara Orion
Roda Roda szenzációs vigjátéka bezárólag
CSÁKÓ ÉS KALAP
8 felvonásos a békebeli katonavilágból
Főszereplők:
Harry Liedtke, Hans Junkermann, Olga Csehova és Mindszenthy Mária
és a fényes kisérő műsor.
Corvin Kamara Orion

Dési Géza és Usetty Béla

* * *

Mire ezek a sorok megjelennek, Budapest népe már az urnák előtt áll, hogy alkotmányos jogát és kötelességét gyakorolja. Az egységespárt először veszi fel Budapesten a küzdelmet és meg van minden jogos reménysége arra, hogy komoly és szép sikert ér el. Az a lelkesedés, amely az egységespárt választói gyűléseit heteken át jellemezte, tápot ad arra a következtetésre, hogy a választás az egységespárt számára kellemes meglepetéseket fog hozni. Ma azonban csak a százszázalékos bizonyosságokról beszélünk és ezek közé a százszázalékos bizonyosságok közé tartozik az is, hogy mint Budapest egységespárti képviselői, az új országgyűlésben helyet foglalnak dr. *Dési* Géza és dr. *Usetty* Béla is. Maguk azok a helyek is, amelyeken ezt a két kiváló férfiút eredetileg jelölték, meghozzák számukra a mandátumot; de miután *Kállay* Tibort Nagykanizsán egyhangúan, *Ugron* Gábort pedig Kaposváron óriási többséggel megválasztották, *Dési* és *Usetty* az első mandátumot kapják az északi, illetve a déli kerületben. A legoptimistább ellenpárti sem tagadhatja tehát, hogy mind a ketten képviselők lesznek.

Dr. Dési Géza.

Ez pedig nagy nyereséget jelent úgy a parlamentben, mint Budapest számára. *Dési* Géza különben is ismerős már a parlament tájékán, aminthogy régi, hétpróbás szabadelvű politikusnak ismerte már Nagymagyarország is. Hogy most újra bekerül a parlamentbe, Budapest és az ország a régi nagy reményeinek megvalósítását várja tőle. Hiszen *Dési* Géza, amikor mintegy húsz évvel ezelőtt Nagyváradról Budapestre költözött, úgy érkezett meg ide, mint *Vázsonyi* Vilmos predestinált utódja. Predestinált utódja a nagy demokrata vezérnek, demokráciában, liberálizmusban és szónoki ragyogásban. Talán csak egyben különbözik Vázsonyitól és ez temperamentumának szelídsége, ami bölcs megfontolást és az érzelmek politikájától való mentességet biztosít számára. Azért *Dési* Géza is harcos temperamentum ott, ahol veszélyben látja a liberalizmust és demokráciát; de nem ragadja el indulata mielőtt meg nem győződik arról, hogy politikai célkitűzése csak harc árán juthat eredményhez. Akik a választási küzdelem alatt hallották ékesszólását, megejtő hangját és meggyőző szavát, tudják, hogy az új parlamentnek egyik legnagyobb rétora lesz. Nagyszerű jogászi elméje pedig teljes mértékben fog érvényesülni, amikor korszakos jelentőségű törvényalkotásoknál majd feltétlenül vezetőszerepe adódik.

A régi törvényhozóknak azonban volt egy másik kiváló típusa is. Ez az a típus, amely tűzbe ment a választóiért, azoknak igazi atyja, barátja és testvére volt. Ilyen képviselő lesz *Usetty* Béla, akit úgy ismertünk meg a választási küzdelem alatt, mint akit a jó ferencvárosiak valósággal bálványoznak. A választóközönség ösztönös sejtése ez, amely tudja, hogy nekik olyan képviselőre van szükségük, mint Usetty Béla, aki a kerületéért, a választóiért fog majd örökkön vekedni és dolgozni. És itt nem szabad megfeledkezni a másik *Usetty*ről, a megboldogult, páratlanul szimpatikus *Usetty* Ferencről, aki a kurzus első idejében volt a Ferenc-város követe. Usetty Ferenc szelíd jósága, mindenki felé hajló nemes barátsága oázis volt a kurzus legvadabb viharzásában. Igaz ember, igaz jóbarát, igaz testvér volt mindenki számára, társadalmi és felekezeti különbség nélkül, akkor, amikor ezt bűnnek tartották abban a pártban is, melyhez tartozott. Usetty Ferenc mutatta meg az utat testvéröccsének, amelyen a képviselőnek járnia kell. És *Usetty* Béla jó tanítványnak mutatkozik. A Ferencváros mindazt a szeretetet, amit Usetty Béla maga érdemelt ki és amit kiváló bátyja szerzett meg, most reáruházta. Képzettsége, okossága, emberi jósága máris olyan képviselővé avatják, mint amilyeneket csak a régijóidőkben ismertünk, amikor a képviselők kerületükért, választóikért éltek-haltak. Usetty Bélában ilyen követet kap a boldog Ferencváros.

Dr. Usetty Béla.

Záróakkordok a választás előtt

Az Egységespárt zárt sorokban vonul az urnák elé — Az utolsó hét gyűlései és társasvacsorái

Az egységespárt az elmult héten is számos összejövetelt, gyülést és vacsorát tartott, amelyeken megjelentek a párt vezérei és képviselőjelöltjei. Minden egyes alkalommal a lehető leglelkesebb hangulat uralkodott a választóközönségen, amely tüntetett gróf Bethlen István politikája és a magyar liberalizmus térhódítása mellett.

Kedden este volt társasvacsora a Kispolgárok Társadalmi Klubjának Népszínház uccai helyiségében, ahol többszáz józsefvárosi választópolgár gyült egybe. A lakomán megjelent Kállay Tibor, Usetty Béla, Dán Leó, Bohn József, Fejér Ottó, Szilágyi Károly, a Klub elnöke. Ott voltak még Faith Jaques dr., Kenveres Imre dr. alelnökök, Roboz Károly, Mocznik Ágost, Korondy Márton, Áron Bernát, Szende Izsó, Tóth Mihály, Singermann Nándor, Strauss Jenő, dr. Magyar Árpád és még számosan. Az első felköszöntőt Szilágyi Károly, volt nemzetgyülési képviselő, a klub elnöke mondta, aki után a lakoma közönségének hosszas éljenzése közben Kállay Tibor szólalt fel. Végül Usetty Béla mondott hatásos programmbeszédet.

Ugyanezen az estén a VII. kerületi Kispolgári Kaszinó társasvacsora keretében iktatta be újonnan választott elnökét, Éber Antalt az elnöki székbe. Az új elnököt dr. Soltész Adolf ügyvezető alelnök köszöntötte és Éber Antal zúgó tapsok között hatalmas beszédben válaszolt az üdvözlésre. Nagy beszédet mondott Ugron Gábor is, majd felszólaltak Kulcsár Ferenc dr., Lányi Mór dr. és még többen.

Ötszáz terítékes vacsorát rendezett ugyancsak kedden este a több ezer tagot számláló Részletkereskedők Országos Egyesülete is a Metropol-szálló télikertjében az egységespárt déli kerületének képviselői tiszteletére. Verebélyi József, az egyesület elnöke üdvözölte lelkes beszédben a megjelent képviselőjelölteket, majd Beck Hugó dr. ügyész számolt be az egyesület működéséről. Amikor Kállay Tibor állott fel szólásra, a vacsora közönsége mint egy szál ember állott fel és zúgó tapssal üdvözölte a kiváló politikust. Nagy hatással beszélt Ugron Gábor is, valamint Dési Géza, akit beszéde végén lelkesen megéljenezték. Ünnepelték a felszólaló Siegescu Józsefet is, majd több felszólalás után meg-megújult az ünneplés, amely Bethlen István miniszterelnöknek és a vacsorán résztvett politikusoknak szólott.

A ferencvárosi egységespárti választók kedden este a Vámházpincében gyültek össze, ahol Ereky Károly, Usetty Béla, Leslauer Gyula, Dán Leó és Bohn József beszéltek.

Szerdán is számos egységespárti összejövetel volt, amelyek között kiemelkedett a terézvárosi egységespárt vacsoráia amelyet a Terézvárosi Polgári Körben tartottak meg. A négyszáz terítékes vacsorán többek között száztagú küldöttséggel képviseltette magát a Magyar Börkereskedők Országos Egyesülete is. A megjelentek soraiban ott volt Ugron Gábor, Skerlecz Iván báró, v. b. t. t., Siegescu József, Dési Géza, Bayer Antal, Török Sándor, Boda Sándor ezredes, óbudai Freudiger Károly, Farkas József ny. miniszteri tanácsos, Battenberg Lajos ny. államtitkár, Bakonyi Pál dr., Vidor Jenő és még mások. Az első felköszöntőt Farkas József mondotta, majd Vidor Jenő, a Börkereskedők Országos Egyesületének társelnöke szólalt fel. Ezután a társasvacsora közönségének lelkes tapsai közben Ugron Gábor mondott hosszabb pohárköszöntőt. Ugyancsak lelkesen tüntettek a felszólaló Dési Géza és Siegescu József mellett is. Beszélt a lakomán báró Skerlecz Iván volt horvát bán is, akinek szintén rendkívüli sikere volt. Még Battenberg Lajos, Morvay Zsigmond, Paulay Miksa és mások mondtak lelkeshangú felköszöntőket.

Az egységespárt kelenföld—lágymányosi pártszervezete szerdán a Gellért-szálló márványtermében tartott nagygyülést, amelyen Becsey Antal fejtette ki képviselői programmját. A nagygyülést, amelyen Kállay Tibor ny. miniszter, Ripka Ferenc főpolgármester, Pompéry Elemér a szabadalmi bíróság elnöke, Thury Zoltán, Balogh Gyula, Szücs József, a budai közélet számos kiválósága és a termet zsufolásig megtöltő közönség jelent meg, Sümeghy László dr. közjegyző, pártelnök nyitotta meg. A megjelentek üdvözlése és Bethlen István grófnak a konszolidáció terén tett érdemeinek méltatása után kimentette Kozma Jenő, valamint Szilágyi Lajos képviselőjelöltek távolmaradását, Kozma Jenő betegsége miatt, Szilágyi Lajos pedig vidéki választókerületében való elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a gyülésen. Kállay Tibor nagyhatású felszólalása után a budai közönség viharos ovációia közben mondta el programmbeszédét Becsey Antal, akit szavazói lelkesen ünnepeltek. Sümeghy László közjegyző, pártelnök köszönte meg a nagyszabású programmbeszédet, majd Szücs József képviselőjelölt mondott rövid beszédet, amely után az impozáns nagygyülés véget ért.

Gyülés volt szerdán a Teleki téri Lissauer-kávéházban is, ahol dr. Lengyel Endre elnök nyitotta meg a gyülést, majd hatalmas siker közben Kállay Tibor, Dán Leó és Bársony Elemér szólaltak fel.

A Baross uccai Scheiring-kávéházban szerdán este szintén a VIII. kerületi polgárság tartott pártvacsorát Bohn József képviselőjelölt tiszteletére. A lakomán a megjelent Kállay Tibort, Hortzenik Gyula üdvözölte. Ezután Kállay Tibor beszélt hatalmas siker közben.

A Postás Altisztek Országos Egyesületének helyiségeiben ugyancsak szerdán Kállay Tibor és Fejér Ottó helyettes államtitkár programmbeszédeket mondottak. A többszáz főre menő postáshallgatóság tomboló lelkesedéssel fogadta a szónokokat.

Szombaton és vasárnap

számos gyülést tartott az egységespárt, amelyeken újból elementáris erővel nyilatkozott meg a választóközönség lelkesedése.

(Folytatása a 6. oldalon.)

MEINL

ajándékkosárka
tetszés szerinti összeállításban

GASPÁR SÁNDOR
ÉPÜLET-LAKATOS ÉS VASSZERKEZETEK ÜZEME
BUDAPEST, IX., SZVETENAY UCCA 30.
TELEFON: J. 86-45. TELEFON: J. 86-45.

LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK- ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALAT
SZABADOS ÁRMIN
Budapest, VI., Eötvös-u. 26 c. -: Telefon 88-56
VÁLLAL: Légszesz- és vízvezeték-berendezéseket, gőzfűtések és angol klozettok készítését és bádogos munkákat.

Elektromos világítási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

VARJAS GYULA
ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Óriás ucca 42. sz.
TELEFON: JÓZSEF 46—87.

SCHULLER JÓZSEF Központi fűtés, vízvezeték-berendezési vállalata
Budapest, VI., Gr. Zichy Jenő-utca 32. Telefon: 42-28.

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZÍTŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Telefon: József 23-24. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fűtésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Szombaton este az Erzsébetvárosi Polgári Körben gyűltek össze a XIV. választókerület polgárai. A helyiséget zsúfolásig megtöltötték az egybesereglettek, akik dr. Doros György ügyvéd elnöki megnyitója után Dési Gézát kívánták hallani. Dési Géza gyönyörű beszédben fejtette ki, hogy a mi megcsonkított kis országunkat a liberalizmus fogja meggyógyítani. Ezt belátta az ország és most belátta a főváros polgársága is. *Siegescu* József felszólalása után páratlan tetszésmegnyilvánulások között *Kállay* Tibor beszélt arról, hogy a most lezajlott választások után még nagyobb súlyt kell helyezni arra, hogy behozzuk a parlamentbe a fővárosi polgárság képviselőit, hogy ezek rányomják bélyegüket arra a kormánypártra, amely hatalmas többségre jutván, az ország és a főváros ügyeit intézni fogja.

Vasárnap délután az egységespárt budai szervezetei tartottak nagygyűlést a budai Vigadó nagytermében. Kállay Tibor nagy tetszés közben fejtette ki, hogy a választási eredmények lehetővé tették, hogy most már a kormány megoldhassa azokat a nagy gazdasági és szociális problémákat, amelyek az ország boldogulását biztosítják. Ezután *Kozma* Jenő mondott tapsokkal sűrűn megszakított beszédet.

— Azért támogatjuk a kormányt — mondotta — mert garanciánk van arra, hogy a főváros gazdasági politikájában olyan irányzat érvényesül, amely a főváros fejlődésének csak hasznára lehet.

Becsey Antal azt hangoztatta, hogy a fővárosnak meg kell értenie a magyar föld és a magyar munkásság szíve dobbanását és le kell vonni ebből a konzekvenciákat. Horváth István a budai iparosság nevében beszélt nagy sikerrel. Bessenyey Zéno azt hangoztatta, hogy az ország közvéleménye figyelemmel kíséri Budapest polgárságának bevonulását az alkotmányos munkába.

— Bethlen István csodát csinált, de ebben a csodában — folytatta — nekünk is részünk volt, legelsősorban Ripka Ferencnek, aki legelőször látta meg a helyes utat.

Ripka nevének említésekor a nagygyűlés közönsége percekig ünnepelte a főpolgármestert. Majd Ugron Gábort kívánta hallani a nagygyűlés, aki kifejtette, hogy Bethlen István gróf konszolidálta az országot, megteremtette a tekintély tiszeletét, rendbehozta az államháztartást, stabilizálta a pénzt és külpolitikailag is visszaszerezte az ország presztizsét.

Ugyancsak vasárnap gyűléseztek a hadirokkantak, akiknek gyűlését Steiner Dezső elnök nyitotta meg, majd Mózes Lajos hadirokkant mutatott rá a hadirokkantak sérelmeire. Siegescu József pápai prelátus szólalt fel ezután és megállapította, hogy a hadirokkantak jogos kívánságainak teljesítése a nemzet becsületbeli kötelessége. Végül Boday István és dr. Balassa Gyula szólalt fel. Választói gyűlés volt a Kerepesi úti Kormány-féle vendéglőben, ahol Magasházy máv. felügyelő elnöki megnyitója után Scheuer Róbert pártigazgató, Dongó Orbán tanár és Kuruc István postaaltiszt beszéltek nagy sikerrel.

A Hungária körúti Borpalotában vasárnap délelőtt az északi kerület többszáz egységespárti választópolgára gyült össze. Bacsinszky Vladimir elnöki megnyitója után Dési Géza, Siegescu József, Scheuer Róbert, Treiber Márton dr. és Rétlaki Ferenc főállatorvos mondtak lelkes beszédet.

A XVI. választókerület egységespárti választói vasárnap délelőtt a Hermina úti Homéros mozgóban tartottak nagygyűlést Erősdy Sándor ny. főispán elnöklete alatt. Utána Usetty Béla szólt a választókhoz és hangoztatta, hogy azért sorakoznak Bethlen mellé, hogy az alkotómunkában résztvegyünk osztály-, felekezet- és valláskülönbség nélkül. Szilágyi Lajos megállapította, hogy a politikában irányváltozás történt és hogy az alkotómunkában jelentékeny javulást hoz az, amit a kormány az adópolitika körül végez. Kállay Tibor és Martin János felszólalásával lelkes hangulatban ért véget a gyűlés.

A cipészszakmához tartozó iparosok a Vasuti és Hajózási Klub nagytermében gyültek össze vasárnap. Krokó Dávid ipartestületi elnök és Ádám György titkár felszólalása után dr. Dési Géza beszélt és kifejtette, hogy Hermann Miksa kereskedelemügyi miniszter személye garancia arra, hogy az ipar sérelmeit orvosolni fogják. A gyűlés Siegescu József, Kertai Ferenc kormánytanácsos és Perényi Mór ipartestületi alelnök lelkes felszólalásai után véget ért.

A *Terézvárosi Polgári Kaszinó* helyiségében vasárnap este többszáz kereskedő és iparos tartott gyűlést. Morvay Zsigmond elnöki megnyitója és Mikler Sándor felszólalása után Dési Géza buzdította a megjelenteket, hogy Budapest polgársága legalább olyan okos, megértő és a nemzet nagy céljaival együttérző legyen, mint amilyen a vidék polgársága. Siegescu József azt fejtegette, hogy Bethlen vissza akarja hozni azt a régi világot, amikor nem tettek különbséget polgár és polgár között. Éber Antal nagy beszédben konstatálta, hogy a kormány most már rálépett arra a helyes útra, hogy a külföldön megszerzett nagy súlyával orvosolja a magángazdaság betegségeit. Vidor Jenő és dr. Bakonyi Pál buzdító szavai után a gyűlés véget ért.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Cserlien uccai csatorna Kada u. és Noszlopy u. közti szakaszának építési munkálatait Alföldi Béla kapta.

50 drb csatornakeret szállitására a Fehér és Ganz-Danubius gépgyár kapott megbízást 43.425.000 K-ért.

A Széchenyi-fürdő mellett épülő uszoda lakatos munkálatait Pick Ede kapta 332,504.000. Skolkay Mátyás 163,712.000. Sólty Zoltán 176,786.000 K-ért.

A Rudas-fürddő kupolájának javitási munkálatait Biehn János kapta 155,145.000 és Gerő Nándor 105,650.000 K-ért.

Beérkezett ajánlatok

A kerepesi temetőben levő Thalmayer-féle sírbolt átalakításával kapcsolatos föld. kőmives, elhelyező és műkő munkákra ajánlatot nyujtottak be: Melocco rt. 232, 161, Kral Gyula —, 159, Antony István —, 201, Lindwurm Nándor 369, —, Bédy Aurél 168, 128, Gyenes István 194, —, Rádius rt. 175, —, Grandits Gy. 331, —, Horváth Lajos 443, —, millió K-val.

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
müterme és műkőipari vállalata, épület-, menyezet- és műkőmunkára
MŰTEREM: **II., BR. LIPTAY UCCA 10**
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: **II., ZSIGMOND UCCA 9**
(Margit-híd mellett)
Telefonhivószám: Lipót 993—74.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javitása. Gépalkatrészek készitése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyürük, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készitése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 6. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60—06.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

RIDEL BERTALAN és FIA
ácsmesterek és vállalkozók
Ipartelep: III., Szépvölgy-u. 13.
Irodai telefon: T. 142—26.

RYSAVY BÉLA épület és diszmübádogos, légszesz és vizvezetékszerelő üzeme
Budapest, VIII., József-u. 79.
TELEFON J. 24-56.

Fratrichevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u. 33. Tel.: J. 72—98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szobafestő, diszitő és mázolási munkákat

Müller Rezső
asztalosáru gyára
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 31. SZ.
Telefon: J 81—58.

INTERNATIONAL
az ideális **egy tonnás teherautomobil**
olcsó, gyors, megbizható, minimális üzemköltség.
Speciális autobuszalvázak.
I, 1½, 2 tonnás gyorsjáratu és 2, 3, 4, 5 tonnás iassujáratu teherautomobilok.
Kedvező fizetési feltételek. Kedvező fizetési feltételek.
Vezérképviselet és lerakat:
Székely Garage, *Budapest, VIII., Práter-u. 44/b. Telefon: J. 54—08.*

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

STERN ÉS ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGEN-HEGESZTÉS.

Telefon: 158—18. **SODEMANN ALBERT** Telefon: 158—18.
VILLLAMOSSAGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut uccа 1. — Műhely: I., Attila uccа 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék
magyarországi vezérképviselete.

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44.

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ.
(Omnia Mozgóval szemben) — Telefon: József 1-60.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramu berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZIT:
lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalosmunkát

REICHENBURG JENŐ épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
Speciális fazonvasablakok, vasajtók, vasszerkezetek, diszrácsok és kapuk
Budapest, VI. ker., Szabolcs-utca 6. szám
Telefon: Teréz 52—10.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszműbádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

BERKES JENŐ mű- és épületlakatos
Budapest, IV. Piarista-u. 8. Telefon: 71—34.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. **ARANYKÉZ-UTCA 4.**

SZŐKE JÓZSEF
Épület- és műbútor asztalosmester
Az 1925. évi kézműipari tárlaton ezüst éremmel kitüntetve.
Műhely: **Budapest, VII., Őrnagy-u. 3.** Telefon 89-45.

Szivós László ácsmester
IX., Üllői-út 63. Telep: VI., Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 150-20.
Készit egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

Ungár Nándor
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Telefon: L. 982-20 *Budapest VI, Nagymező-ucca 28*

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

Nem szabad tovább is elodázni a 3000 kislakásépítkezésnek a megkezdését

A Kereskedelmibank, a Hazai Takarékpénztár és a Hazai Bank beadványt intéztek a fővároshoz, amelyben arra kötelezik magukat, hogy az iparosmunkálatokat árlejtés utján fogják kiadni

A főváros tanácsa a bizottságok hosszú tárgyalása után annak rendje és módja szerint kitűzte a hétfői közgyülés napirendjére a két bankajánlatot, amelyek háromezer lakás nélkül szükölködő család számára teremtenék meg a nyugodt és aránylag olcsó otthont. Időközben az építőipari érdekeltség egy csoportja küldöttségjárással és memorandummal igyekezett azt a hitet kelteni, mintha a főváros veszedelmes, vagy legalább is könnyelmű elhatározásra jutott volna, amikor Budapest három vezető bankintézetét akarja megbízni a kislakásépítéssel. Az építészek mozgolódó csoportja a memorandumhoz kisérő zene gyanánt folyosói jeleneteket produkált. A Keresztény Községi Párt egyik tagja ezt a fellépést

terrorisztikusnak és forradalminak bélyegezte

és csodálatosképpen a Keresztény Községi Párt mégis arra határozta el magát, hogy mielőtt a közgyülésen a bankajánlatokat elfogadná, megvizsgálja az építési érdekeltségek állásfoglalását is. Wolifféknak ez az elhatározása tiszteletreméltó, bár sok megvizsgálni valójuk nem igen lesz, mert hiszen

az érdekeltségek csak negativumokat mondanak, de pozitiv ajánlatokat nem tesznek

akkor, amikor *Liber* Endre tanácsnok szájából többízben hallhatták, hogy Budapestnek ma még mindig csaknem tizenötezer olyan családja van, amelynek leghőbb vágya, hogy végre-valahára emberséges lakáshoz jusson. A Keresztény Községi Párt ma a választásokkal van elfoglalva, de ha a választások végetérnek, félóra alatt megvizsgálhatja az építési érdekeltségek negatív argumentumait és meg fogja látni, hogy a terrorisztikus fellépés mögött a világon semmi olyan nincsen, ami a tanács és a bizottságok elhatározását megváltoztathatná, vagy ami a közgyülést jogosan befolyásolhatná.

Egyéni aspirációk állanak itt szemben a közérdekkel

és pedig igen sok esetben jogosulatlan egyéni aspirációk, mert hiszen *ismerünk a deputáció leghangosabb tagjai között olyant is, akinek vállalata az állami építési kölcsön egész összegének nyolcvan százalékát kapta* és amely vállalat már várja, hogy egy most benyujtandó bankajánlat végrehajtását reábizzák. A Keresztény Községi Párt félórás vizsgálat alatt meggyőződhetik mindezek igazságáról és akkor a hétfői közgyülésen nyugodtan le lehet tárgyalni a három bank kislakásépítő ajánlatát.

A fővárosi bizottsági tagok, akik hétfőn ebben a kérdésben véleményt mondani és szavazni lesznek hivatottak, sohasem tévesszék el szem elől, hogy

az építkezés kimondhatatlanul sürgős

Csodálatosképpen az építési érdekeltségek ellenvetései között ott találjuk azt is, hogy a fővárosnak van ideje az építkezések vállalatbaadására és hogy nem sürgős a munka. Ezzel szemben az összes bizottságokban a városatyák szinte mindegyike rámutatott arra, hogy soha sürgősebb nem volt az építkezés, mint most és ehhez még csak azt lehet hozzátenni, hogyha pénteken elfogadja a közgyülés egyrészről a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank*, másrészről a *Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület* és a *Hazai Bank* együttes ajánlatát, akkor kedden már meg lehet kezdeni a fundamentum megásását. *Van-e budapesti lakós, aki ne tudná, hogy mit jelent tizenötezer lakás nélküli család és aki ne tudná, hogy a hatalmas munkanélküliségen mit lendit az, ha a három nagy bank háromezer lakás épitését kezdi meg.* Ugyanezek a bizottságok azonban a bankok ajánlatát minden oldalról a legalaposabban megvizsgálták. Külön albizottságokat és szakbizottságokat küldtek ki, külön szakemberek végezték a minden oldalról megvilágított átszámításokat és a pénzügyi bizottság, amikor meghozta ismeretes határozatát, akkor ezekre a mindenben kimerítő pontos, megbízható és felebbezhetetlen adatokra alapította ítéletét. Ezeknek az adatoknak alapján eltekintett a pénzügyi bizottság attól a hatásosnak látszó fikciótól is, hogy a lakásépítési akció egyszerű burkolt kölcsön. A fővárosnak egészen mindegy az, hogy burkolt, vagy nem burkolt kölcsön-e az a bankajánlat, amely Budapest lakosságát előnyös feltételek mellett háromezer új lakáshoz juttatja. Itt egyetlen adat döntötte el a bankajánlatok sorsát és ez az, hogy a szokemberek kiszámították a bankok által tervezett építkezés egységárait, amelyek megfelelőknek bizonyultak. Emellett

párját ritkító garancia is kinálkozik a főváros számára abban a körülményben, hogy a lakásokat Budapest három vezető pénzintézete épitteti.

olyan pénzintézetek, amelyek még akkor is viselnék megállapodásuk konzekvenciáit, ha történetesen ráfizetnének az üzletre. A fővárosnak elég módja és alkalma volt szomorú tapasztalatokat szerezni a kislakásépítési akcióra benyujtott kisvállalkozási ajánlatoknál. Ezek között az ajánlatok között az elmult nyáron száz százalékos differenciák voltak, amelyek nyiltan megmutatták, hogy a vállalkozni akarók vagy nem tudnak kalkulálni, vagy pedig mindenre és mindenképpen vállalkoznak abban a reményben, hogy a főváros gavalléria majd utólag segítségükre siet. A nagybankoknál ilyen veszedelemnek nincs kitéve a főváros, mert ezeknek a nagy pénzintézeteknek presztizse sem engedné azt, hogy utólag előálljanak azzal, hogy elszámították magukat és ráfizettek, fedezze tehát a főváros a ráfizetési összeget.

Minden objektív szemlélő úgy érzi, hogy az építészeknek kellett volna elsősorban a legnagyobb örömmel üdvözölni a bankok vállalkozását, mert hiszen első pillanatban tisztában lehettek vele, *hogy az épitési tervezeteket nem bankigazgatók fogják elkészíteni, a téglát pedig nem cégvezetők és gyakornokok hordják majd*, hanem — amint azt a bankok nyilatkozata is hangoztatja — *elsőrendü magyar műépitészek tervezik az épületeket, az épitést pedig megbizható, közismert, a Magyar Mérnök és Épitészegylet kötelékébe tartozó épitési vállalkozók, tehát okleveles épitészek és épitőmesterek hajtják végre.*

De a Kereskedelmi Bank, a Hazai Takarékpénztár és a Hazai Bank pótbeadványaikban azt is kijelentették, hogy az iparosmunkálatokat nem az intézeteik érdekeltségéhez tartozó nagy iparvállalatok, hanem önálló szakiparosok tömegei fogják végrehajtani és a generál-vállalkozók az ipari munkákat árlejtés útján fogják kiadni.

Ilyen körülmények között örömmel kellett volna fogadniok az építészeknek, hogy a bankok maguk vállalkoztak, mert hiszen ha ők, az építészek vállalkoztak volna, szintén csak bankokhoz fordultak volna, amelyeknek a szükségelt hatalmas tőkék rendelkezésükre állanak. Így ma az építészek, építési vállalkozók és építőmesterek minden rizikó nélkül és becsületes haszonnal fognak munkához jutni.

Leghatározottabban és legerélyesebben pedig az ellen kell tiltakozni, hogy az építkezés keresztülvitele nem volna sürgős.

Nincs Budapesten sarkihordár és uccagyerek, aki ilyet merne mondani akkor, amikor minden városi kislakásos ház felépítése után ezrével és ezrével kellett elutasítani a lakásigénylőket és amikor még ma is ezrével és ezrével élnek az emberek a legkétségbeejtőbb nyomortanyákon. Nincs ok tehát a fővárosnak megriadni attól a mumusként odaállított gondolattól, hogy nem fogja tudni a főváros bérbeadni a most építendő háromezer lakást. Ezeket a lakásokat, igenis, el fogják kapkodni, amit mélyen átérzett a pénzügyi bizottság is, amely még azt is kimondta, hogy ezeken a banképítkezéseken túl még a főváros is épitsen 1500 lakást a maga rezsijében és gondoskodjék arról is, hogy a legközelebbi ajánlattevőket háromszobás lakások építésével bízzák meg. Nagyon jól érzi azonban ezt a tőke is, mert hiszen a most tárgyalt ajánlatokon kívül új ajánlatra készül az *Angol-Magyar Bank*, a *Belvárosi Takarékpénztár*, a *Vásárpénztár*, a *Rella N. és unokaöccsei*, valamint számos magánvállalkozó. Ott, ahol a közgazdasági élet így érzi az építés szükségességét, de ahol megszámláltan csaknem tizenötezer lakás nélkül szükölködő család van, ott *egy óráig nem szabad késlekedni az olyan reális ajánlat elfogadásával, mint amilyeneket hétfőn fog tárgyalni a közgyülés.*

MARGITSZIGET.

Szanatórium 240.000 K. Klinikai osztály 170.000 K.
Nagyszálloda. Szobák 50.000 korona, penzióval 150.000 korona.
Benlakóknak díjtalan autóhasználat Lipót-körút 2. alól.
Csütörtök: zenés uzsonna autójeggyel 30.000 K.
Szombat: Szigeti Esték.
Week-end! Szombat délutántól hétfő délig 280.000 korona.
Fürdőjegy autóval 25.000 K. Szénsavas fürdővel 45.000 korona.

Ha a vételárat a megtett kilométerekkel osztja el, meggyőződhetik arról, hogy
LEGOLCSÓBB ÜZEM
a
HANNOVERI CONTINENTAL
pneuk és tömörabroncsok
használata által érhető el
Főelárusító:
WIRTH EMIL R.-T., BUDAPEST
VI., Lázár-utca 7 Telefon 95-37

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szikerekek gyártása.
egészségügyi, műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemű bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

TOÁSÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
építész, építőmester Telefon: 66-64.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállitását és felállitását, cserépkályhák tisztitását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: József 49-37.

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
telefonhivó: T. 60.

Hegedüs Ferenc ácsmester Budapest
Telep és iroda: X., Kerepesi-ut 31/c. szám
Telefonhivó: J. 45—45.

MAYER OTTÓ épület és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás-, szivattyú- és gőzfütések berendezési telepe
Telefon: József 60-70. Budapest, VIII., Harsfa ucca 10/c

Alapittatott: 1868. **MOLNÁR LAJOS** tüzhely-lakatos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

HERTMANN REZSŐ
Épület-, mü-, tüzhely és géplakatos. Villanyerőre berendezett műhely
Budapest, VII., Wesselényi-u. 58. Vörösmarty utcai oldalon
Telefon J. 34-48. Takarék-, kávéházi-, élelmi-tüzhelyek raktáron

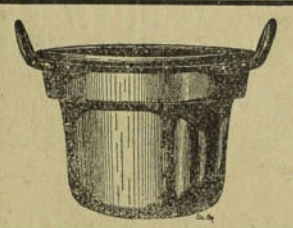

Czigler János
vörösréz, aluminium és acél edények, tüzhelyüstök készitése és ónozása
Budapest, VIII., Koszoru-u. 12
Telefon: József 68—24.

Vízfütések
Gőzfütések
Légfütések
Kaloriferek
Kályhák
Kandallók
Lemezárúgyár részvénytársaság Fütési- és kályhaosztálya
Hrauda Károly igazgató
Városi iroda: V., Falk Miksa-utca 20. Telefon: Lipót 986—07

Tavasszal megnyilik a budapesti kereskedelmi kikötő

Nagy arányaival és modern technikai berendezésével a világ leghatalmasabb folyami kikötője lesz

A világ egyik leghatalmasabb és újszerű technikai berendezésével a legmodernebb folyami kikötőjének, a budapesti kereskedelmi kikötőnek építkezése olyan gyors tempóban halad, hogy jövő tavasszal már teljesen átadható lesz a forgalomnak. A soroksári Dunaág rendezési munkálatai és evvel kapcsolatosan a csepeli kikötőépítkezés teljesen programm szerint folynak. A munkálatoknak ebben a stádiumában érdekesnek tartottuk

Farkas Árpád műszaki főtanácsost,

aki az építkezés irányítását intézi, a munkálatok jelenlegi állapotáról megkérdezni. Információja így hangzik:

— A dunamenti városok között Budapest már a békében is első helyen állt a hajózási forgalom tekintetében. Budapesten békében 3 millió tonna áruforgalmat bonyolítottunk le, evvel szemben Bécs forgalma mindössze 1,700.000, Regensburgé 243.000 tonna volt. A főváros kiépített rakodópartja 11 ezer méter volt már a háború előtt. Ez a város belterületén elterülő rakodópart azonban legnagyobbrészt igen szűk, időközönkint az elárasztás veszélye fenyegeti, nincs vasútvonala és raktárberendezései is célszerűtlenek. A város délkeleti része, a városnak csaknem egyharmada pedig, ahol az ipar és kereskedelem igen tekintélyes hányada bonyolódik le, még ettől a kezdetleges kikötőtől is távol esik, úgyszólván el van tőle zárva. Ezek a visszás állapotok sürgették a modern kereskedelmi kikötő megépítését.

— Az építkezés a soroksári dunaág rendezésével vált lehetővé, amelynek állandó vízállását kamarazsilipek szabályozzák és védik az áradás és jégzajlás ellen. A kikötő, amely úgyszólván a város középpontjába torkolik majd be, kölübelül 3000 folyóméter hosszú és 150 méter széles lesz. A kikötő északi részéből nyílik ki a 72×250 méter kiterjedésű oldalmedence, amelyet a főváros vásár-kikötőnek tervez. Itt kötnek ki majd a dunamenti községek élelmiszerszállító járművei. A dunaág a kikötőnél átlag 120 méter széles és 3.5 méter mély. A helyi kikötő vasúti összeköttetése és úthálózata mintaszerű. A partvonallal párhuzamosan halad a 20 méter széles főút, amely öt ponton betorkolik a városba vezető főútvonalakba. A raktárházak két sorban egymás mögött, a kiépített rakpartfal mellett épülnek. Egy-egy tárház 130 méter hosszú és 25 méter széles lesz. A raktárházak sora és a rakpart között három vágánypár fut végig, a második tárházsor mögé pedig ugyancsak két sínpár van tervezve. A két raktársor között vonul a 15 méter széles kocsiút. A vasúti forgalom érdekében a teher- és a rendezőpályaudvar közvetlen a kikötő mögé kerül.

— A munka első periódusa alatt 1000 folyóméter kiépített rakodópartja lesz a kikötőnek, ebből 680 méter már készen áll, a többi kiépítése folyik. A tavasszal sorra kerülnek a rakodó berendezések, elsősorban a markoló szerkezetekkel is ellátott négy, egyenkint 3000 kilogramm teherbíró, síneken futó portál-daru megépítése. A daruk a Ganz—Danubius gyár műhelyeiben már készülnek. A raktárházsorok között a kocsiút már teljesen elkészült, ugyancsak kész a parti vágány is, amely a dunaparti teherpályaudvart a helyi kikötővel összeköti. Hamarosan megkezdik a 130 méteres, egyemeletes és alapokkal ellátott 1500 négyzetméter alapterületű vasbeton tárház építését is, amelyet sorban követnek a többiek. Ez a raktárépület főleg gabona, de darabáru befogadására is alkalmas. A raktárház megfelelő elevátorral és szállítóberendezésekkel lesz felszerelve. Lehetőleg még az ősszel, de legkésőbb a tavasszal megkezdjük az igazgatósági épület építkezését, amely a kikötő északi homlokterében lesz, előtte lépcsőzetes partfallal, ahol esetleg személyszállító hajók is kiköthetnek. Az építés első időszakában az igazgatósági épületben kapnak majd helyet a különböző kereskedelmi társaságok irodái is.

— A rakodópartot a normális vízállásnál 80 centiméterrel magasabbra építettük. A fal óriási, a helyszínen épített 3:5 méter magas, 4 méter széles és 7:50 méter hosszú betontömbökből készült. A hatalmas tömböket a partvonal mentén a víz színe alá süllyesztettük és erre épült, ugyancsak betonból, maga a partfal. A raktárépületeket, miután azok talaja friss töltés, 8 méter hosszú, vasbeton cölöpökre építjük, amelyeket gőzkalapáccsal vezetünk a talajba. Ezekre a cölöpökre épül maga a talapzat, amely épúgy mint az egész épület, tiszta vasbeton, úgyhogy a szilárdsága, tűzbiztonsága a legnagyobb.

— A kikötőt, jóllehet még kezdetleges stádiumban van, máris használják. Főleg nagymennyiségű fát és sót raktak ki az új rakparton. A rendszeres kikötő forgalom előreláthatóan a jövő tavasszal megkezdődik. A kiépített partfal mentén két sorban köthetnek ki hajók, úgyhogy egyszerre 40 hatalmas uszályt, illtve szállító gőzöst lehet ki, illetve berakni.

Szegény ember gázzal főz

A Gázművek propaganda-hete

A Fővárosi Gázművek — igen helvesen — nagy súlyt kíván arra helyezni, hogy a közönség a gázhasználat gazdaságos voltáról minél alaposabb meggyőződést szerezhessen. A gázgyár e cél érdekében most úgynevezett gázhetet rendez, amit szakkiállítással kötött egybe. Az utóbbinak a megnyitása és a gázhasználat szemléltető bemutatása a Technologiai Iparmúzeum kiállítási csarnokában a napokban történt meg ünnepélyes külsőségek között. Megjelentek Hermann Miksa kereskedelmi miniszter, dr. Ripka Ferenc főpolgármester, dr. Sipőcz Jenő polgármester, dr. Bárczy István v. igazságügyminiszter, dr. Buzáth János alpolgármester, Borvendég Ferenc, Solty Lajos tanácsnokok. Scheuer Róbert, Nessy Gy., Baránszky Gyula tvényhatósági bizottsági tagok, Deutsch Lajos, a Villamosművek vezérigazgatója, Paulovics Viktor, a Vízművek igazgatója és még számosan. A vendégeket Rózsa Károly, a Gázművek vezérigazgatója fogadta és látta el a szükséges szakszerű felvilágosításokkal.

A kiállítás anyaga szemléltető módon mutatja be a gázhasználatnak sokféle, valóban sokoldalú változatait és pedig nemcsak a háztartások, hanem az ipari művek számára is.

A mindenképen sikerült bemutatás valóban meggyőző módon demonstrálja, hogy a praktikus szegény ember ma nem vízzel — hanem gázzal főz.

*

A kiállításon nagy feltűnést keltettek *prof. Junkers melegvíz-készülékei,* melyek nagyszerűen szolgálják a hygiéniát, mint például a bemutatott kis zuhanykészülék, mely a fürdőszoba nélküli lakásokban is melegfürdőt varázsol elő. A *Junkers*-féle „autógejzerek" egész lakásokat központilag látnak el meleg vízzel és a többi készülékek is bebizonyították, hogy *Junkers* tanár, aki az első teljesen fémből készült repülőgépeket konstruálta, a melegvíz berendezés és fürdőberendezés terén is elsőrendűt produkált. *Herrmann* kereskedelmi miniszter úr őexcellenciája *Ungár* László úr előtt, ki a gyár magyarországi vezérképviselője, elismerését fejezte ki.

*

Szabados Ármin (Eötvös ucca 26/c.) légszesz-, vízvezeték és csatornázási vállalata végezte a gázhét kiállításán nagy sikerrel szereplő *Junkers*-féle gyár szerelési munkálatait.

*

A kereskedelmi miniszter látható érdeklődéssel szemlélte *Müller Géza* mérnöknek (V., Géza ucca 5. Telefon 75—52.) a *Krafft A. G. gevelsbergi gyár* képviseletében kiállított gyártmányait, a különböző gáztakaréktűzhelyeket, gázfőzőket, gázkályhákat, továbbá a kombinált szén- és gázkályhákat, rostsütőket, amelyek mind a legizlésesebb fayence kivitelben készültek. A gyár ugyancsak bemutatta a népkonyhák, kórházak, szanatóriumok, kávéházak és vendéglők részére alkalmas nagyszabású és hatalmas teljesítőképességű konyhaberendezéseit.

*

Magyar Radiátorgyár Részvénytársaság (Mintaraktár: V., Kálmán ucca 18.), melynek kiállítását a kereskedelmi miniszter megtekintette. A gyár részéről *Beck* József főmérnök, vezérigazgató mutatta be a *Marabu* központi melegvízfűtésű kályhákat, valamint az ugyancsak kokszfűtésű *Oranier* folytonégő kályhákat. A *Magyar Radiátorgyár* máris több megrendelést kapott a kiállításon.

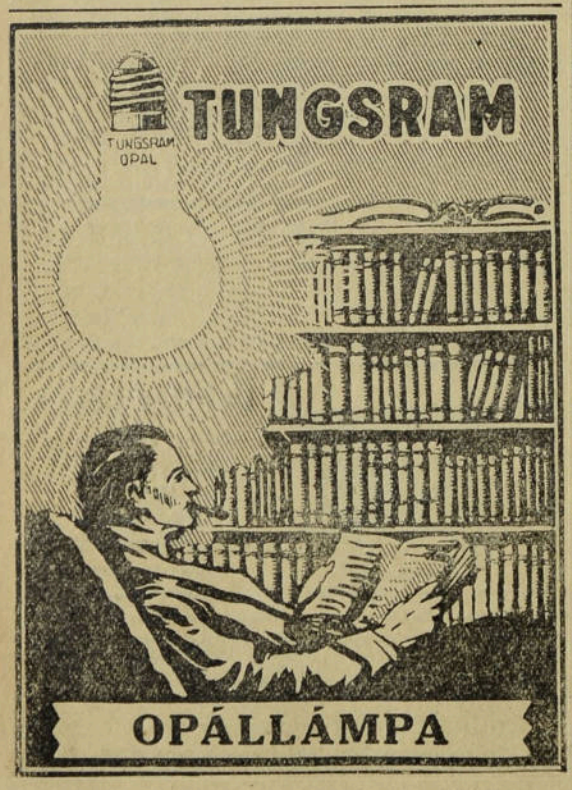

RENAULT
5 és 10 tonnás vontató traktorok; teherautók 1—3—5 tonna teherbirással raktáron
REIMAN
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő tarédonyök, acélemezredonyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és tarédonyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24 B.
Alapittatott 1886-ban. Telefon-interurban 25-06.

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 903-28
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76
Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

„FETIS" szabadalmazott, fütésre kész CSEREPKÁLYHA
a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerűbb szobafütést nyujtja
Megrendelhető: a Budapesti Keramiai Müveknél
Tulajdonos: Csik József, X. kerület, Kada ucca

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

Oláh József
épület- diszmübádogos és vizmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 95—59

Molnár Testvérek
asztalosárugyár — Budapest, VII.,
Bosnyák-u. 6 (Thököly-út saroknál) Tel.: J. 94-18

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, szellőztetés. Légszesz-, épület- és diszmübádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korál-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Események

A hétfői közgyülés. A választások lezajlása után hétfőn délután tartja első közgyülését a főváros törvényhatósági bizottsága. Erre a közgyülésre igen fontos tárgyak gyültek egybe, bár a tárgysorozat maga nem meglepően terjedelmes. A sok fontos tárgy között kétségkivül legfontosabb az, a kettő, amelyek értelmében a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, illetőleg a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület és a Hazai bank kislakások épitése ügyében tett ajánlatát tartalmazza. Ezt a kérdést a főváros összes bizottságai a legbehatóbb vizsgálatok után tárgyalták le és igy a közgyülés számára könnyü lesz a döntés. A törvényhatósági bizottság valószinüleg méltó komolysággal és megfontoltsággal intézi el az ügyet, hogy minél előbb megkezdődhessék a munka, amelyet a munkanélküliek és a lakásnélküliek ezrei várnak. Hasonlóképpen fontos előterjesztése lesz Csupor József pénzügyi tanácsnoknak, aki a Hitelbank által tett kétmillió dolláros öt százalékos függőkölcsön felvétele ügyében tesz majd előterjesztést. A közgyülés kétségkivül nagy örömmel veszi majd ezt az ajánlatot, amely jellemző a főváros hitelképességére és amely előre mutatja, hogy a nagy kölcsön felvételénél milyen kedvező kilátásai vannak Budapest székesfővárosnak. Ugyancsak Csupor tanácsnok tesz majd előterjesztést az 1927. évi költségvetés megállapitására előirt határidők meghosszabbitása, vagyis az indemnitás ügyében. Berczel tanácsnok tárgyai között a legfontosabb az, amely a Gellért-szálló emeletráépités útján való kibővitésére vonatkozik. Édes Endre tanácsnok előterjesztéseiben a temetőket akarja rendbehozni, ahol épületeket akar átalakitani és növényházakat, melegágyakat kiván létesiteni. Egyetlen ügy van, amely esetleg múló kis csete-patékat válthat ki és ez Zilahi Kiss Jenő alpolgármester és Schöberl Ferenc tanácsnok nyugdijazása. Ezt a kérdést már többször levették a napirendről, mert a baloldal mindenkor tiltakozott az ellen, hogy ennek a két tisztviselőnek érdemeit jegyzőkönyvben örökitsék meg. Most a tanács ezt a kérdést úgy oldotta meg, hogy Zilahi Kiss és Schöberl nyugdijazását a tisztujitáson kibukott főtisztviselők nyugdijazásával kapcsolta egybe. A sorrendben, amely Orczy Gyula és Barczen Gyula tanácsnokokkal, dr. Végh János tisztifőorvossal, Ács Ferenc főszámvevővel kezdődik és több főjegyzővel és tanácsjegyzővel folytatódik, Zilahi Kiss Jenő és Schöberl Ferenc az utolsók. A tanács előterjesztése úgy hangzik, hogy a közgyülés mindezek részére „méltóztassék az alább részletezett nyugdijat megszavazni és szolgálatukért köszönetet nyilvánitani." Most csak az a kérdés, hogy a Végh Jánosok és Ács Ferencek között elcsúszik-e valahogy Zilahi Kiss Jenő és Schöberl Ferenc.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Scheuer Róbert díszalbuma. Az V. kerület választópolgárainak tekintélyes küldöttsége jelent meg *Scheuer* Róbert föv. biz. tagnál, az Egységes Párt igazgatójánál, akinek bőrbekötött, remek kivitelü, több ezer aláirásos díszalbumot nyujtottak át. Az album első oldalát a következő meleg sorok diszitik: „*Scheuer* Róbert igazgató ur, törvényhatósági bizottsági tag iránt való szeretetünk és ragaszkodásunk kifejezése már régen megérett a megnyilvánitásra. Láttuk és tapasztaltuk, hogy mily nagy szolgálatokat tett kerületünknek, sok-sok polgártársunknak és a városi intézményeknek is. Amikor ezt ezennel is hálásan dokumentálni kivánjuk, még csak az az óhajunk, hogy bárha alkalom adatnék ennek a jeles férfiunak, hogy kiváló szakértelmét értékes és közhasznú munkásságát az országos politikában is érvényesithesse."

Házasság. Zilahy Pál honvédtüzérfőhadnagy, Zilahy Dezsőnek, a főváros idegenforgalmi hivatala igazgatójának és felesége született Rákosi Eugéniának a fia, december 14-én, kedden délelőtt tartotta esküvőjét a karádi római katholikus templomban Kováts Babyval, Kováts Imre karádi főjegyző és felesége született Zbinyovszky Krisztina leányával.

Karácsonyra ötezer szegény gyermeket ruház fel a főváros. A főváros tanácsa az idén is megismétli a szokásos karácsonyi gyermekfelruházási akcióját és ennek keretében a karácsonyi ünnepek előtt több mint ötezer szegény gyermeket fog a szükséges ruhaneművel ellátni. A tanács a legutóbbi ülésén erre a célra másfél milliárd koronát irányozott elő, amihez járul még Horthy Miklósnénak, a kormányzó nejének gyüjtése.

Wildner Ödön bizottsági tagsága. A székesfőváros igazoló választmánya csütörtökön délután tartott ülésén a törvényhatósági tagságáról lemondott *Wildner* Ödön dr. helyett *Mayer* Ernő dr. póttagot hivta meg. Wildner azért mondott le, mert a Jogügyi Szemle szerkesztője lett.

Bádogosmunkák Vizvezeték
FARKAS IZOR
Budapest, VIII. ker., Nap-utca 10
Telefon: József 36—51.

Források után kutatnak a budai hegyekben. A budai hegyvidéknek, amelyet erdőkoronás dús erdeivel, napsütötte fensikjaival, árnyas, enyhe völgyeivel, s alpesi levegőt árasztó ormaival nem is sok túlzással neveznek magyar Semeringnek, vagy magyar Svájcnak, egyetlen, de legfőbb hibája az, hogy vizben igen szegény. Végig a budai hegyeken alig van egy-két forrás és vannak Buda-környéki helységek, ahol egyáltalán nincs kút. Ez a panasza a Sváb-hegyet, Zugligetet, Hármashatár-hegyet stb. járó természetbarátoknak és turistáknak is. Az erdészeti és kültelki bizottságban is felvetődött ez a kérdés és javaslatot tettek a tanácsnak, indítson forráskutató expedíciót a budai hegyekbe. A forráskutatás módjára vonatkozóan megoszlottak a vélemények. Akadtak ideálista bizottsági takgok, akik a „varázsvesszős" kutatást ajánlották, a reálisabbak azonban a Földtani Intézet közbenjárását kivánják inkább igénybe venni. A közeli napokban foglalkozott ezzel a kérdéssel az illetékes városgazdasági ügyosztály is, amely azt a javaslatot terjesztette a tanács elé, hogy a forráskutatásokra vonatkozólag keressék meg a Földtani Intézetet és onnan kérjenek szakvéleményt.

Alapittatott 1849 Beton- és pitő Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépitési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, müte ep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

Mátyás király márványpalotájának oszlopa a Palota-téren. A Váralja ucca csatornázásánál tavaly ősszel hatalmas gránitoszlopra bukkantak. A tudósok megállapitották, hogy az oszlop Mátyás király palotájának egyik maradványa. Az oszlopot restauráltatta a főváros és felállittatta a Palota tér parkjában. Az oszlop 5—6 méter magas lehetett eredetileg, a kiásott maradvány pedig annak a fele, amely a régészek szerint Mátyás király kerti lakának az „Aula marmorae"-nak a töredék oszlopa. A 80 centiméter átmérőjü oszlopot most márga-köből készült alapzatra állitották fel, amelybe fekete betükkel be van vésve az oszlop históriája: „Mátyás király (1458—1490.) kerti lakának (Aula Marmorea) maradványa, melyet a Váralja uccában ástak ki 1925. végén. A kerti lak gazdag pompáját Bonfini egykoru történeti munkájából ismerjük, aki az előcsarnok érckandellábereket hordó oszlopairól külön megemlékezik. A hajdani királyi kert helyén felállittatta Budapest székesfőváros közönsége, hogy hirdesse a nagy király világszerte ismert művészetpártolásának emlékét." A Váralja uccában nemrégiben megtalálták Mátyás király világhirü szökőkutjának maradványait is, amelyek a Halászbástya múzeumában lesznek elhelyezve.

Mübútor **LAPIDES** Irodaberendezés Alap.: 1885.
Rózsa u. 72.
Állandó bútorkiállitás egyszerű lakberendezésekből is.

A jótékonycélú államsorsjáték húzása már december 30-án lesz a székesfővárosi m. kir. Pénzügyigazgatóság lottóosztályánál (Fővámház). Főnyeremény 200 millió, jutalom 300 millió, tehát szerencsés esetben 500 millió korona készpénz, azután 50, 20, 10, 5 stb. milliós nyeremények sorsolnak ki. Egy sorsjegy ára 20.000 korona. Kaphatók a dohánytözsdében, bank- és sorsjáték-üzletben, postahivatalokban. A lottóosztály kivánatra diitalanul küld játéktervet, a pénz előzetes beküldése után sorsjegyeket is.

RÜTGERS GUIDO
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Amikor nagyapó nagyanyót elvette, díszes Meinl-kosárkával lepte őt meg karácsonyra. Valóban nincs kedvesebb karácsonyi és újévi ajándék. Karácsonyi és újévi ajándékkosárkák tetszés szerinti összeállitásban minden Meinl-üzletben kaphatók.

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata Szepessy Sándor utóda SZEPESSY GYULA okl. mérnök
Telefon J. 80-30 BUDAPEST, VIII., BÓ-VI-UTCA 25 SZÁM.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

MAKOVSKY FERENC Telefon: J. 81-17.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi ucca 4. sz.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

LEDNICZKY és TÁRSA
acéllemez-, fa- és vászonredőnyök, napellenzőernyők és lakatosáru-gyára, épület- és műlakatosság
BUDAPEST, IX., RÁDAY UCCA 24. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 52—83.

Führer László elektro- és hydrotechnikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93—47.

Üveg-, porcellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

HELLENBRAND JÁNOS
ÁCSMESTER
Budapest, Egressy-út 27. sz.
Telefon József 92-70.

Az országos Vas- és gépipari kiállitáson aranyeremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyeremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tüzhelyek készitési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., ezerédy- tca 10. Telefon József 21-33

POLGAR KAROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Haitsár-út 46. szám

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

Rózsai Kálmán épület- és műbútorasztalos
VII., Gizella-út 53—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CONTINENTAL PNEU
GERGELY KÁROLY
Budapest, V, Személynök-utca 25.
Telefon 12-69
Vulkanizáló készülékek
Gummijavitás

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Kereskedelmi bank gondoskodása a nyugdíjas tisztviselőiről. Weisz Fülöpnek, a Kereskedelmi Bank elnökének igazi emberbaráti érzéstől sugallt kezdeményezésére a bank igazgatósága a legutóbb megtartott ülésén úgy határozott, hogy nyugdíjas alkalmazottainak járandóságát, 1927 január 1-től kezdve, a jelenlegi nyugdíj 10%-ával 55%-ra emeli fel. Ezzel egyidejűleg új nyugdíjszabályzatot léptettek életbe az aktív alkalmazottak számára, amely humánus intézkedéseivel a tisztviselői kar aggkori ellátását az eddiginél jóval megfelelőbb módon biztosítja. Az új szabályzat szerint az özvegyi nyugdíjjárandóság 50%-ról 60%-ra emelkedik és az aktív alkalmazottak 40 évi szolgálatuk után a fizetésük 100%-át kapják meg. A bank tisztviselői karában osztatlan örömöt keltett az igazgatóság határozata és Weisz Fülöp elnök előtt külön deputáció fejezte ki a tisztviselők köszönetét.

A Hermes pengőmérlege és közgyülése. A Hermes Váltóüzlet R. T. e hó 14-én tartotta meg a pengőmérlegét megállapító igazgatósági ülését. A mérleg adataiból kitűnőleg a banknak sikerült igen jelentős aktívumokat átmenteni és megőrizni az inflációs korszak után, melyek mindenképpen biztosíthatják az intézet további fejlődését. A Hermes a karácsonyi ünnepek után fogja megtartani a közgyülését.

Egyesítették a MÁV-val kapcsolatos vállalatokat. A MÁV fejlődésének útjában nagyvielentőségü állomást jelent az a körülmény, hogy a MÁV-val kapcsolatos üzleti vállalkozásokat most sikerült egyesíteni és ennek megfelelően a MÁV a jövőben az eddiginél is eredményesebb működést feithet ki a technikai felszereléseinek továbbépítése, valamint az idegenforgalom emelése érdekében. Az eszközölt egyesítés folytán az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat, valamint az Általános Beszerzési és Szállítási rt. fuzionált és a közös vállalat, mint Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és Szállítási rt. alakult meg. Az egyesített vállalat, mely hetven százalékban az államvasutak érdekeltsége, mindent el fog követni a magyar idegenforgalom fejlesztése érdekében. Tervbe vették azt is, hogy a MÁV más üzleti vállalkozásai és pedig a Balatontavi Gőzhajózási r. t. és az alakulóban levő Autóbusz Vállalat között szoros együttműködést teremtsenek. Az úi vállalat egyik vezetője és irányítója Tasnády-Szüts Andor MÁV elnökigazgató-helyettes lesz, míg Bársony Oszkár és Gutthard Tódor vezérigazgatók továbbra is változatlanul megtartják eredményekben gazdag pozicióikat.

A Magyar Élet- és Járadékbiztosító közgyülésén *Salusinszky* Gyula ismertette a szanálás módozatait. A tisztviselők végkielégítésére 400 millió koronát fordítanak. Ismertette a *Mutzenbaecher-csoporttal* létrejött érdekközösséget. A Mutzenbaecher-biztosító biztonsági tartalékai 800—900 milliárd magyar koronára rúgnak, mult évi díjbevétele pedig nem kevesebb, mint két billió magyar korona volt. Az igazgatóság *elnöke* gróf *Széchenyi* Viktor lett, a *végrehajtóbizottság* tagjai *Sternád* István, *Kern* Ferenc és dr. *Salusinszky* Gyula.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdalgazgató: Sziklai Pál.)

Közhasznu és jótékonycélu
47. Magy. Kir. Államsorsjáték
8756 nyeremény és 1 jutalom.
A legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:
500,000.000
azaz ötszázmillió. — Jutalom:
300,000.000
azaz háromszázmillió. — Főnyeremény:
200,000.000
azaz kettőszázmillió.
Nyeremények: 50,000.000, 20,000.000, 10,000.000, 2 à 5,000.000, 10 à 1,000.000, 40 à 500.000 stb. korona nyeremények készpénzárban.
Huzás december 30-án.
Egy sorsjeggyel 2 nyeremény is nyerhető!
Egy sorsjegy ára 20.000 korona.
Kapható minden dohánytőzsdében, bank és sorsjáték üzletben, postahivatalokban stb.
Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesít a Székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság lottóosztálya: Budapest, IX., Fővámház.

HORVÁTH LUKÁCS ÉS FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

ASBESTIT hézagtalan asbest-padló gyártás
Magyar asbestit padlógyár Rácz József Budapest, Andrássy-út 32. Tel.: T. 119—95

Szántó Ferenc
építőmester
Budapest, II., Tölgyfa-u. 8.
TELEFON: 125—37. SZÁM

VOZARY PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37. TELEFON: J. 73-34.
Villamos világítási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Dynamók és motorok javítását tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

„VESTA" villamossági r.-t. Budapest, Hársfa-u. 16, Dohány-u. 80.
Szerel önálló telepeket, erőátviteli és villamossági berendezéseket
Villanyszerelési vállalat Elektrotechnikai cikkek gyártása

Telefon: J. 95-15 Budapesti Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat. Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és házitelefon beren ezéseket, kastélyok, villák, berházak, valamint magán lakásokban.

Prokopovits Lajos mű- és érctöltődéje BUDAPEST, VIII., Baross-utca 106. :: Telefonhivó: J. 32—24.
ELVÁLLAL fémrudakat és perselyeket minden nagyságban, fém, sárgaréz, vörösréz, horgany, alumínium stb. stb.
Leggyorsabb és pontos kiszolgálás.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges buterokat. —

Gummi-lemezek, Gummi-tömlők szelepek, zsinórok, formadarabok bármilyen célra, rajz és méret szerint. Kötszerek, betegápolási cikkek és műszerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
GYÁROS ÉS NAGYKERESKEDŐNÉL, BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 27-67 és 79-85.

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

NAGY LAJOS ÉPITŐ-MESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés díjmentes.

Perlmutter Samu villanyerőre berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

Transformátorok
Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—75, József 95—10.

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.

Telefon: J. 95-78 HLATKY JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépités, út, vasút, hídépités, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

Eredeti amerikai RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

STRAUSZ HENRIK
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
TELEFON: JÓZSEF 39-27. BUDAPEST, VII., GARAI-TÉR 9.

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló ucca 6. Telefon: József 94-63.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, épitőmester épitési vállalkozó
Telefon: József 129-43 BUDAPEST VII., Kertész-utca 24-28.

Sebők János Alapittatott 1886 Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák
beton-, aszfaltburkolás- és földmunkák.
Vasutépitési munkák
Költségvetés díjtalan!
Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemü épület- és műlakatosmunkák, takaréktüzhelyek és vasredőnyök készitését és javitását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6 ■ Telefon: 23—36.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhivó: J. 96-21

ERTL JÓZSEF ÉS FIA ÁCSMESTEREK
Iroda: VII., Thököly-út 148.
Telefonhivó: J. 18-37. Ipartelep: VII., Hajtsár-út 97.

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készitését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Ára 5000 kor.

Tizenötödik évfolyam — Budapest, 1926. december 22. — 51—52. szám.

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 20 pengő (250.000 K)
Félévre . . 10 pengő (125.000 K)
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Városi, politikai és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VI, Szív-ucca 18. szám
Postatak. csekk-számla 40.424
Telefonszám: Teréz 137—15

Karácsony estéjén

Irta: dr. Ripka Ferenc főpolgármester

Ez a harmadik karácsony, hogy itt állhatok Budapest karácsonyfája mellett. Tudom, hogy még mindig nem olyan karácsonyfa ez, amilyennek lennie kellene, akár a multban kialudt lángokra gondolunk, akár a jövendőre, amelynek szebbnek kell lennie a jelennél. De azért ez a harmadik karácsony mégis szebb a két előbbinél.

Harmadfél évvel ezelőtt, amikor *Bethlen* István gróf miniszterelnök és kormánya bizalmából megindultam azon az úton, amelyen a mai napig és a mai helyzetig eljutottam, jóformán egyedül jártam töretlen úton. Megindulásomat bizalmatlanul fogadták. Akkor még kevés érzékük volt az embereknek aziránt, amit hirdettem. A kiengesztelődés, a békés munka idegenül hangzott a szenvedélyektől átfűtött levegőben. Vezető emberek ellenük intézett támadásnak tekintették, amikor a békéről, az alkotó munkáról és a felkezeti megértésről beszéltem. Útszéli támadások értek azok részéről, akik talán ösztönszerüleg sejtették, hogyha az én programmom meggyőzi az embereket, akkor az ő világuknak meg kell változnia.

Az első karácsony estén, amelyet Budapest karácsonyfája alatt töltöttem, mondtam el a *Fővárosi Hirlap*-nak ezen az oldalán, hogy a főváros fejlődése és a gazdasági élet újjáébredése szempontjából nem lehet más karácsonyi kívánsága a városát szerető polgárnak, mint az, hogy az új törvényhatóság, amely akkor volt születendő, alkalmas legyen a békés alkotómunkára. És innen, a szeretet fája alól indultam el agitálni a szeretet, a béke, a munka mellett. Reményt merítve, ekkor már kezdték észrevenni a jószándékuak, hogy az út, amelyen megindultam és amelynek akadályait lépésről-lépésre gyürtem le, az igazi útja a város haladásának. Jött az új törvényhatósági bizottság, amelynek szellemén úrrá lett a béke gondolata. A magyar élet egész atmoszférája kezdett átalakulni, nyugodtabb, csöndesebb, munkásabb napok következtek. Az érdem azé a csodálatos államférfiúé, aki észrevétlenül, meglepetésszerüen változtatta meg a közhangulatot és tisztította meg a lelkeket. Ennek a nagy reform-munkának voltam a pionírja és én, a magányos vándor, hamarosan tiszteletreméltó tábort találtam magam mellett. Így indultunk el most már a főváros közgyülési termében, hogy meggyőzzük a béke és alkotás szükségességéről a békére amúgy is hajlamos lelkeket. Itt is siker koronázta lépteinket, mert a nagy politikai ellentétek mellett, a mult likvidálása körül fel-felhangzó csatazaj ellenére is nem volt egyetlen szép, nemes és a város jövőjét gazdagító gondolat, amely a pártharcok miatt elvetélt volna. Már a második karácsony estéjén, amelyet Budapest karácsonyfája mellett töltöttem, éreztem a jövőt, amelyről tudtam, hogy gazdag és boldog lesz, ha a béke és szeretet akarását és cselekedeteit az esztendő minden hétköznapjára is átplántáljuk.

És most itt van a harmadik karácsony este. Örömmel, boldogan mondhatom, hogy a béke és az alkotómunka gondolatát Budapest polgárságának nagy tömegei mohón szívták magukba, megérezték és megértették ezt a gondolatot és ma ezren és százezren követik. Csak a minap volt alkalmam a Józsefváros tiszteletreméltó és lelkes polgárságához szólni és most, itt a karácsonyfa mellett sem mondhatok egyebet, mint amit ott, ezeknek a derék polgároknak mondtam: én ezen az úton haladok tovább, mert belső meggyőződésem, hogy ez az út vezet ahhoz a célhoz, amelyet mindannyian el akarunk érni. Ez a cél pedig az, hogy Budapest becsületes, dolgozó polgársága megtalálja azt a boldogulást, amely a nagy és virágzó Budapesthez vezet.

Sikereket, igazi nagy sikereket értünk el Budapesten. A magányos vándornak tízezrekre szaporodtak a zarándoktársai. Hatalmas tömeggé lettünk, az öntudatos polgárság olyan tömegévé, amely céltudatosan, lelkesen, határozottan és megingathatatlanul megy a nagy sikerek elébe. De ezek a sikerek nem politikai sikerek. A mi politikánk az, hogy nem politizálunk. *A mi politikánk az, hogy egyesitettünk minden nemzeti érzésü budapesti polgárt, faji, felekezeti és társadalmi különbség nélkül. A mi politikánk az, hogy romboljuk le a válaszfalakat, amelyeket mesterségesen emeltek polgár és polgár közé.* Ha ezek a válaszfalak egészen eltüntek, amint hogy már alig látunk belőlük valamit, akkor megülhetjük a mi építőmunkánk bokrétaünnepét. És én itt Budapest karácsonyfája, mellett, az én harmadik karácsonyestémen úgy érzem, nagyon közeljárunk már a bokrétaünnephez. És ha gazdag ajándékokban szükölködik is az idei karácsonyfa, de már fényben ragyog. Mert a mi reménységünk, bizalmunk és hitünk most már minden homály és minden sötétséget áttörő módon világit be a szebb és boldogabb jövőbe.

Seregszemle a választások után

A fővárosban csak az egységespárt győzött, mert négy uj mandátumot hódított — A szocialisták katasztrofális bukása — A liberalizmus ellenségei

Harminc városatya tagja lesz a parlamentnek

Az egész országban végetértek az országgyülési képviselőválasztások és a választások után a budapesti nagy mérkőzés tette oda a pontot. Ennek a választásnak az eredménye rendkívül örvendetes, mert hiszen gróf *Bethlen* István kormánya most hatalmas és tökéletesen megbízható többség segítségével indulhat el annak a rendkívüli feladattömegnek az elvégzésére, amelyeket maga elé tűzött. De megelégedéssel kell szólanunk az egységespárt budapesti sikeréről is, amely sikert két dolog jellemez főképpen. Az egyik az, hogy az 1922. évi képviselőválasztásokon a kormánypárt nem vett részt saját listájával, most pedig, hogy először állott oda a budapesti közönség elé, hétpróbás liberális jelöltjeivel, azonnal négy mandátumot hódított. A második örvendetes jelenség az, hogy Budapesten a demokraták kivételével, az összes pártok veszítettek mandátumot.

Igazán mulatságos az a müdiadalmámor, amely különösen a demokrata oldalon ölt túlzó méreteket. Fényes győzelemről beszélnek, de az első tekintetre mindenki megállapithatja, hogy a demokraták ugyanannyi mandátumot kaptak, mint a mult választáson, a szocialisták három mandátumot veszítettek, *Wolfiék* pedig szintén megkevesebbedtek gróf *Andrássy* Gyula mandátumával, aki a legutóbbi választáson még az ő listájukon szerepelt, azonkívül a déli kerületben *Szabó* István is kimaradt. Ezzel szemben az egységespártnak a mult választáson sem jelöltje, sem listája és természetesen mandátuma sem volt, a mostani választáson mégis négy mandátumot kapott. Gyenge vigasztalásnak kell tehát azt mondanunk, amikor a demokratapárt azért úszik örömmámorban, mert kinos-keservesen, a töredékek szerencsés alakulása révén, megtartotta azt, amije a multban volt és nem semmisült meg a választáson.

De még azt sem mernénk állítani, hogy a demokratapártot így sem érte veszteség. Mandátumaik számát megtartották ugyan, de a szavazóikat nem. *Az egységespártnak mandátumért való jelentkezése sorozatos vereséget jelentett minden oldalon.* Azok a szavazók ugyanis, akik a most lezajlott választásnál az egységespártra adták vótumukat, a multban részben a Wolff párt emberei voltak, részben pedig a demokratáké. Kétségtelen, hogy az *egységespárt szavazótáborának igen nagy hányada az egykori demokratákból került ki, akik tölismerték a mindenáron való ellenzékieskedés meddő voltát, amivel szemben ott áll a kormány alkotótevékenysége és termékeny liberalizmusa.* A demokratapárt azután részben pótolta ezt a veszteséget, amely úgy állott elő, hogy az egységespárt még az orthodox demokraták közül is, akik évtizedekig álltak *Vázsonyi* Vilmos mellett, nagyon sokat elhódított. *A demokratapárt veszteségét részben úgy tudta pótolni, hogy Budapesen is beállott a szociáldemokráciának az a csődje, amelyet az egész országban tapasztaltunk.* A szociáldemokraták budapesti vesztesége katasztrófális. Ebből a táborból maradék nélkül kivonult az az egész polgárság, amely az 1922-es választás izgatott levegőjében betegesen vonzódott a legradikálisabb programmhoz. Az 1922-es választáson a kispolgárok hatalmas csoportjai dőltek be a szocialdemokrácia csábításának és így a szocialdemokratapárt Budapesten a polgári szavazatok révén ért el nagyobb sikert, mint amilyen a munkásság számaránya szerint megillette volna. Közben a *szociáldemokratapárt képviselőinek nemzetgyülési és városházi szereplése a kispolgári elemeket végleg kiábrándította és ezek az elemek tudatára ébredtek annak, hogy a polgárság céljai nem lehetnek azonosak azokkal a célokkal, amelyeket a szocialdemokrácia tüz maga elé.* Az eltévelyedett kispolgárság tehát egyrészt visszaszívódott a demokraták szavazói közé, de részben *tölismerte azt az erőt, amelyet a kormány képviselt és sietett odaállani az alkotómunka pártjának támogatására.*

A legjobb esetben tehát a demokratapárt lehet az, amely elmondhatja, hogy a töredékszavazatok kedvező aránya révén nem vesztett mandátumot, míg ellenben a *szocialdemokratapárt három, a Wolff-párt pedig egy mandátumot veszített. Ezzel szemben áll az egységespárt budapesti fényes győzelme, amelyet igazán nem*

lehet és nem kell mással jellemezni, mint hogy ez az egyetlen párt, amely a mostani választásokon Budapesten mandátumot hódított a többi pártoktól, és pedig egyszerre négy mandátumot. Aki még ezekután szocialista, vagy demokrata győzelemről és egységespárti vereségről beszél, az kétségkívül járatlan a legelemibb aritmetika tudományában, mert nem tud összeadni és kivonni, még tíznél kisebb számokat sem.

* * *

Az egységespárt budapesti sikere feltétlenül döntőjelentőségű, de meg kell ma állapítani azt, hogy ez a siker még nagyobb is lehetett volna. Nagyobbnak kellett volna lenni, ha a baloldal a közelmultban nem követ el egy katasztrófális taktikai baklövést, amely most a választáson éreztette hatását. Pedig *a liberálizmusnak, a demokráciának és a haladásnak sokkal többet használtak volna a baloldalon, ha minden erejükkel és taktikai bölcsességükkel is nem a Kállay Tiborok, Ugron Gáborok, Dési Gézák és és Siegescu Józsefek ellen fordulnak, hanem a Wolff-párt talaját próbálják megingatni. Ehelyett a közelmult városházi eseményei a Wolff-pártot erősítették meg, visszaadták annak hanyatló presztizsét és megóvták attól, hogy a mostani országgyűlési választások alkalmával a liberális kormánypárt nagyobb tömegeket hódíthasson el* tőlük. Ami a polgármesterválasztás körül történt, az nemcsak a baloldalnak ártott, de elsősorban Wolfféknak használt. A baloldal elbizakodott politikája, amely oktalanul és jogosulatlanul politikai kérdéssé tette a polgármesterválasztást, már ott a polgármesterválasztásnál csúnyán megbosszulta magát, de ez a szégyenletes vereség igazi hatását csak most éreztette. Igenis, a baloldal vesztett csatája megnövelte Wolffék presztizsét, összekovácsolta a már szétbomló erőiket és a mostani országgyűlési választáson tömörebben, egységesebben vonultak föl, mint valaha.

Az egységespárt a budapesti választáson nagy sikert aratott, hisz négy mandátumot hódított. Mandátumainak száma azonban jelentékenyen több lett volna, ha Wollfék szétszórt és széteső seregeit a polgármesterválasztásnál aratott győzelem újra össze nem kovácsolja. Nem az egységespárt mandátumaiért kár, mert gróf *Bethlen* István tábora sokkal erősebb, semhogy számításba jöhetne, hogy egy, vagy két mandátummal többje van-e, vagy kevesebbje. *Itt a veszítes a magyar liberálizmus ügye. A magyar liberálizmust károsították meg nagyon érzékenyen, a magyar liberálizmus újjáéledésének útjait gyengitették meg. Akik ezt tették, azok felelősséggel tartoznak a magyar liberálizmus hatalmas táborával szemben, mert ennek a tábornak előretörését gyöngitették meg a polgármesterválasztás kétségbeejtően rossz taktikájával és elősegitették, hogy a Wolff-párt a most lezajlott választásokon nem hullott el éppen úgy, mint ahogyan elhullott a szocialdemokratapárt.*

* * *

Az egységespárt négy budapesti mandátumát egyébként a magyar közélet négy kiválósága kapta, amennyiben a budai kerület dr. *Kozma* Jenőt, a déli kerület *Kállay* Tibort és dr. *Usetty* Bélát, az északi kerület pedig *Ugron* Gábort küldte be a parlamentbe. Kállay Tibornak azonban Nagykanizsán, Ugron Gábornak pedig Kaposváron van már mandátuma és így ők ketten természetszerűen lemondanak budapesti mandátumukról. Kállay Tibor helyett dr. *Fejér* Ottó ny. államtitkár kerül be az országgyűlésbe, míg Ugron Gábor helyett dr. *Dési* Géza volt országgyűlési képviselő kap megbízó levelet.

* * *

Érdekes megállapítani, hogy az *új országgyűlésnek harminckét olyan tagja lesz, akik egyszersmind városatyák is.* Pártok szerint ez a harminckét képviselő a következőképpen oszlik meg:

Egységespárti	9.
Wolff-párti	9.
Legitimista ellenzéki	1.
Demokrata	6.
Szocialdemokrata	7.

Egységespártiak a következők: *Gschwindt* Ernő, *Homonnay* Tivadar, aki *Ernst* Sándornak, a budapesti északi kerületben kapott mandátumáról való lemondása után kerül csak be a parlamentbe, *Karafiáth* Jenő, dr. *Kozma* Jenő, *Platthy* György, *Ugron* Gábor, *Usetty* Béla és *Szilágyi* Lajos.

Wolff-pártiak: *Buday* Dezső, *Csilléry* András, *Ernst* Sándor, *Frühwirth* Mátyás, *Kócsán* Károly, *Kontra* Aladár, *Kossalka* János, *Petrovácz* Gyula és *Wolff* Károly.

Legitimista ellenzéki: *Fridrich* István.

Demokraták: *Baracs* Marcel, aki Rassay Károlynak a budapesti északi kerületben kapott mandátumáról való lemondása után kerül csak be a parlamentbe, *Bárczy* István, *Bródy* Ernő, *Fábián* Béla és *Pakots* József. A hatodik demokratapárti városatya-képviselő vagy *Gál* Jenő, vagy *Hajdu* Marcel lesz, aszerint, amint Pakots József a budai, vagy a déli kerületbeli mandátumáról mond le.

Szocialdemokraták: *Farkas* István, *Győrki* Imre, *Kéthly* Anna, aki Peidl Gyulának a budai kerületben kapott mandátumáról való lemondása után kerül be a parlamentbe, *Peidl* Gyula, *Peyer* Károly, *Propper* Sándor és *Vanczák* János.

Azok közül a városatyák közül, akik a nemzetgyűlés legutolsó ciklusában képviselők is voltak, nem lépett fel a választáson *Kállay* Tamás, ellenben kibukott *Eckhardt* Tibor, *Kiss* Menyhért és *Nagy* Vince.

Szinte összeszámolni is nehéz azokat a városatyáknak a névsorát, akik jelöltekként szerepeltek ugyan a képviselőválasztáson, de mandátumhoz nem jutottak. Ebből a névsorból mégis fel tudjuk sorolni hevenyében a következőket: Dr. Bánóczy László, Becsey Antal, Blaskó Artur, Bóhn József, Büchler József, Ilovszky János, Kakujay Károly, Kiss Jenő, Klár Zoltán, Lampel Vilmos, Latinák Jenő, Lázár Miklós, Magyar Miklós, Melha Armand, Posta Sándor, Rácz Vilmos, Révész Mihály, Siegescu József, Tauffer Gábor, Vörösváry Miklós, Weiner Ernő és Zala Zsigmond.

A SZENT GELLÉRT SZÁLLÓ
ÉTTERMEI
BUDAPEST KÖZÖNSÉGÉNEK LEGKEDVESEBB
BÁL HELYISÉGEI
DÉLUTÁN ÖTÓRAI TEA — JAZZ-BAND
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN ESTE KEDÉLYES CSALÁDI EST
KÜLÖN TERMEK

Kellemesen és legolcsóbban
Balatonfüreden
töltheti el a
karácsonyi ünnepeket
Kitünő teljes ellátás: a szanatoriumban 170.000 K-tól a szállodákban 130.000 K-tól kezdve

Pest 1810 körül

Irta: *Dinicu Golescu.*

Dinicu *Golescu*, „az első modern román" 1777-ben született. Az 1821-iki forradalom után sok más bojárral együtt Brassóba menekült. Innen kiindulva esztendőkig tartó utazást tett Erdélyben, Bánátban, Magyarországon és Közép-Európa más országaiban. A görög kultúrában felnevelkedett román nemes a Nyugaton a nemzeti kultúrák rohamos fejlődését látva, összehasonlításokat tett a külföld és hazája között. Utazásáról rendkívül érdekes könyvet írt, ebből való az alábbi részlet.

Pest szép magyar város, érdemes megnézni, mert megannyi dolog van benne, ami az emberek tanítására, a város díszítésére és a népség üdülésére való. Nagy épületei vannak iskolák céljaira, amelyekben ha valaki akarja, mindenféle tudomány tanfolyamait hallgathatja, még az orvosit is. Szobák vannak telve az emberi test különböző módon széjjelvagdalt, viaszból készült részeivel, amelyeket a valódítól meg sem lehet különböztetni, aztán igazi gyerekek nagy üvegekben, spirituszban, egyesek nyomorékan születtek, mások másodmagukkal összenőve. Sok más hasonló dolog van ott, mind az orvosi tudomány épülésére. S mindezeknek az iskoláknak a tőkéje olyan nagy, hogy esztendőnként közel 400.000 forintot jövedelmez, s ezt a pénzt évről-évre csak az oktatás céljaira fordítják.

Pestet sem a jövedelmében, sem egyéb dologban nem lehet összehasonlítani Craiovával sem. Olyan nagy összegeket fordítanak oktatásra, amilyeneket még álomban sem láttak a mieink. Más épületek, megint sok szobával, telve vannak nagyrészt régi magyar, latin, német, román, görög és francia könyvekkel. Egy nagy teremben régi időktől máig mindenféle pénz van összegyüjtve, idegenek és magyarok, a magyar uralom kezdetétől egész addig, míg behódoltak az osztrákoknak. Azonkívül sokfajta török fegyver, amik sokban különböznek a maiaktól és egy sereg más dolog, aminek felsorolásához sok idő kellene. Aztán Bonaparte hadi jelvénye, az aranyozott sas, amelyet a magyarok csatában zsákmányoltak, győztesek lévén. Megvan minden fém, az ércekkel együtt, minden állat, légyen a földön, vagy a levegőben, avagy akár a föld alatt, — ami csak Magyarországon él. Egyesek spirituszba téve, mások meg olyan művészien kitömve, hogy miben sem különbözik az élőtől.

Pestnek hat tere van, melyek közül az egyik olyan nagy, hogy Ausztria egyetlen más városában nem akad ehhez mérhető. Legalább 800 öl lehet a kerülete azok után, hogy hány lépést kellett tennem az egyik oldalán. Itt tartják a rendes katonai szemléket, amelyekre gyakran eljön a nádor, aki a király után következik, s Budán lakván, nemcsak a magyarországi minden katonaságnak a feje, hanem egyébként is legmagasabb politikai kormányzója az országnak, hat más szenátorral együtt. Egy külön kaszárnya, amelyet a boldogemlékezetű II. József császár építtetett, 600 öl kerületű, s több mint ezer szoba van benne, amikben csak tüzérek laknak. Belül, az udvarok körül kétszáznégy ajtó van ötven ágyúval és számos mozsárral. A négy sarkán külön épületekkel és falakkal van körülvéve, amelyek az ágyúkhoz szükséges lovak befogadására valók. Még két kaszárnyát érdemes megnézni, meg a harmadikat, 800 szobával, amelyben a rokkantak vannak elhelyezve.

Nagy színháza is van, amely vagy 3000 néző befogadására alkalmas, a színpadára meg lovas katonák is felférnek, ágyúkkal együtt. A város legtöbb háza nagy és szép, művészien építve. Egyik-másik több mint 50.000 forint jövedelmet is hajt évente.

A fürdője olyan különleges, hogy olyant, vagy ahhoz hasonlót nemcsak én nem láttam, hanem ilyen szépet és tisztát olyanok sem, akik pedig sok idegen országot bejártak. Ez egy nagy, négyszegletes épület, köröskörül fürdőszobákkal, fa- meg rézkádakkal. Egy fürdésért harminctól százhúsz krajcárt fizetnek. A drágábbak olyan szépen vannak feldíszítve, mint a leggazdagabb és legelőkelőbb uraknál, szövettel áthúzott díványokkal és székekkel, legpompásabb szőnyegekkel, tükrökkel, ami a padlótól a mennyezetig ér. A kádat pedig vékony vászonnal terítik le és erre engedik a vizet. A fürdő udvara szép kert, medencével és szökőkúttal. A fák és pompás virágok között az utak fehér, borsószemnagyságú kaviccsal vannak felhintve, ami olyan egyforma, mintha egyenként válogatták volna ki.

A város kereskedelme nagyon élénk, mert itt megy keresztül minden áru Lipcséből és más helyekről Moldovába és Törökországba. Ezekből az országokból meg más árut visznek Bécsbe, mint bőrt, gyapjút és egyebet, részben kocsikon, részben a Dunán. A népesség vagy 35.000, a katonák száma 12.000. Sok fiakker van, amik reggeltől estig a tereken állanak, s bárki bárhová akarna menni a városban, vagy a városon kívül, a közelben, megalkuszik velük és ezekkel jár a dolga után.

Buda Magyarország székhelye. Itt van a vár, ebben lakik a palatinus, akiről azt mondják, hogy rendkívül jóakaratú a lakossággal szemben. Ő a legnagyobb ama hét méltóság közül, akiktől Magyarország kormányzása függ. Utánuk következnek tizenketten, utánuk százan, akik részben Budán, részben Pesten laknak. Itt lakik a nyugati egyház egy püspöke is.

A városban, végig forró fürdők vannak. Egy meglehetősen magas hegyen csillagvizsgáló-torony áll. Innen látták meg leghamarabb a legutóbbi üstököst. A két város között folyik a Duna vize, amelyen keresztül hajóhidat építettek, ami évente 60.000 forint jövedelmet hajt Pesten, ugyanannyit Budán. Szép a séta a hídon át, mert innen nemcsak a két várost lehet látni, hanem a sok lovast, járókelőt, akik az egyik városból a másikba mennek, meg a híd két oldalán a rengeteg kereskedelmi hajót. Különösen este olyan szép a séta, amelynél szebbet senki nem is kívánhat. A városnak 20.000 lakosa van, a katonaság száma 5.000. Ennek a két városnak a lakói fölöttébb csendesek és szelidek. Hangos veszekedés nem hallatszik, sem pedig verekedéseknek a zaja. Nem bántalmazzák az idegeneket, ha ezek nem sértik meg őket. A börtönök előtt nem látni a gyakori csődületet, amint azt más városokban láttam, ahol a rendőrség is hirtelenkedőbb és a nép is több gonosztettet követ el. Mintha az idevaló nép tanítómesterül vette volna a nyugodtételű bécsieket, mert ott mindenkinek legfőbb gondja és kötelessége, hogy minél kevesebb bosszúságot okozzon másnak...

Románból: **Bodó Pál.**

Budapest az új országgyülésben

Irta: Kozma Jenő dr. országgyülési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke

Az ország közvéleménye a legtökéletesebb módon igazolta gróf *Bethlen* István politikáját és ebből az igazolásból, amely belső megnyugvást és jelentős külső demonstratív sikert jelent, részt kért Budapest polgársága is. A főváros közönsége megértette azt, amit a választás ideje alatt nem győztünk eleget hangoztatni, hogy *katasztrofális helyzetbe kerülne Budapest, ha a parlamentbe nem küldene olyan egyéneket, akik Budapest népének az ország népétől eltérő célját a többségi pártban nem képviselné és ha Budapest polgársága csak a kisebbség erőtlen támogatására számithatna.* Az ország szentesítette gróf *Bethlen* István politikáját, de nem maradhatott el Budapest sem az építőmunkától, nem lehetett Budapest az a város, amely a reális politika mesgyéjéről lelépve, jelszavak után nyargalva, elmulasztotta volna azt az alkalmat, hogy Bethlen István további építőmunkájának részese lehessen.

Mi, Budapest egységespárti programmal megválasztott képviselői leszünk a garanciája annak, hogy Budapest részt fog kapni a további építőmunkából. *A kormányzatra és a kormányt támogató pártokra óriási feladatok várnak, bár gróf Bethlen István bölcs kormányzása már a multban megmutatta azt az utat, amelyen haladva a gazdasági konszolidáció által végre a lelkek konszolidációjához is eljuthatunk.* Még sok a tennivaló, még sok a sajgó fájdalom, de bizalommal és reménységgel látjuk, hogy a sérelmek lassan-lassan mind orvosoltatnak és mi, Budapest egységespárti képviselői teljes erőnkkel, szerény tehetségünkkel és friss munkakészségünkkel igyekszünk segíteni gróf *Bethlen* Istvánt a nagy belső és még nagyobb külpolitikai problémák megoldásában. Ugyanakkor azonban egy pillanatra sem feledkezünk meg arról, hogy Budapest fiai vagyunk, Budapesttel szemben le kell rónunk azokat az igéreteket, amelyek már egyszerű megválasztatásunkban is benne foglaltatnak. Szerény magam két évtizede vagyok tagja a főváros törvényhatósági bizottságának és így azok, akik engem az új magyar képviselőházba beküldöttek, magával szavazásuk tényével annak a kívánságuknak is kifejezést adtak, hogy a parlamentben Budapest speciális érdekeit is lelkiismeretesen, Budapest szülöttéhez méltóan képviseljem. Nemcsak az lesz hivatásom, hogy ott álljak Budapest érdekeinek védelmében mindannyiszor, ahányszor a törvényhozás az ország fővárosának sorsa, vagy az országos főváros sorsát érintő kérdések fölött dönt. Ezenfelül hivatásomnak és kötelességemnek érzem, hogy magam is szorgalmazzam mindama kérdések napirendrekerülését és megoldását, amelyek Budapest fejlődésének céljait szolgálják és amelyeket nekünk, Budapest kormányzásában régóta résztvevőknek legjobban kell ismernünk. *Gróf Bethlen István miniszterelnökben és kormányában meg van a szándék és a jóindulat, hogy Budapest érdekében mindent megtegyenek.* A kormánynak ebben a jószándékában látjuk mi Budapest minden reménységét és készséggel fogunk ott állani a kormány mellett ezekben a kérdésekben is, mint szerény segítőtársak és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező tanácsadók.

Sok volna ma felsorolni mindazokat a pontokat, amelyeknél Budapest közönsége várakozó szemmel tekint a kormány tevékenysége felé. De mint generális elvet kell megemlítenünk, hogy mindig ott leszünk őrhelyeinken, amelyre a főváros közönsége állított, amikor Budapest érdekében a legcsekélyebbet is tehetünk és tennünk kell.

Meg kell azonban máris említenem azt, hogy *mielőbb megalkotandónak tartom az új fővárosi törvényt,* amely hivatott lesz a mai nehéz adminisztrációt új alapokra fektetni és hivatva lesz arra, hogy Budapest autochton lakosságának a főváros ügyeinek intézésében nagyobb befolyást biztosítson. A városi törvény megalkotásánál kiküszöbölendőnek tartom azt a sérelmet, hogy a politikai hatalmat még nem gyakorló tisztviselők állása is hat évről hat évre választás útján tölttessék be.

Egész erőmmel támogatni fogom Budapest éltetőelemeinek, a kereskedelemnek és iparnak minden komoly és jogos érdekét, támogatni kivánom a tisztviselők érdekeit és a gazdaságilag gyöngébb elemek törekvéseit. Mint budai születésű ember, aki Buda társadalmi életében hosszú évtizedek óta kértem és kaptam részt magamnak, természetesen *elsőrendű törekvéseim közé fog tartozni az is, hogy ezt a történelmi várost ismét Mátyás király virágzó városává tegyük.* Nekem, akinek Buda polgársága juttatott mandátumot, ez fokozottan is kötelességem lesz.

Egész általánosságban azonban *Budapest egységespárti képviselői teljes lelkesedésükkel ott fognak állani gróf Bethlen István mellett, hogy folytathassa azt a nagy munkát, amelyet a faji, felekezeti és nyelvi egyenlőségért, a gazdasági és lelki konszolidációért évekkel ezelőtt megkezdett.*

A karácsonyi választás tanulságai

Irta: Dr. Usetty Béla országgyülési képviselő

Karácsony a keresztényi szeretet ünnepe. Ilyenkor minden hitvalló keresztény számot vet lelkiismeretével és megvizsgálja vajjon a szeretet, vagy gyülölség jegyében munkálkodott-e és azt vitte-e végbe, amit a szeretet parancsa ir elő, vagy pedig csak a száján hordta valaki a keresztény szeretetet és cselekvései mást igazolnak. Nem mindig azok a keresztények, akik teli tüdővel hirdetik keresztény voltukat és a keresztényi szeretetet, hanem inkább azok, akik nem hirdetik lépten nyomon ezt, de aszerint cselekszenek.

Ha ezt az igazi és megnyugtató keresztényi szeretetet és ezen alapuló munkásságot vizsgáljuk, meg kell állapítani azt, hogy az Egységes-párt eddig is ezt gyakorolta és ezért kellett is győznie a szeretet ünnepének előestéjén, a karácsonyi újjászületéskor — az ellenzék hangoskodása és igaztalan kritikája ellenére is.

Az egész ország és Budapest népe is itélt grófi Bethlen István szereteten alapuló munkásságáról és az itélet nem volt reá nézve kedvezőtlen, mert a titkosan szavazó honpolgárok nagyrésze a féktelennek mondható lázítás és izgatás ellenére is megértette a szeretet szavát és szavazatával annak adott kifejezést, hogy a gyülölség helyébe a valódi és tiszta szeretetet akarja ültetni. A megértés politikáját akarja, amely nem az elválasztó, hanem az összetartó erőket keresi és amely minden hazáját szerető és azért dolgozni akaró és tudó becsületes ember munkáját igénybe akarja venni a haza szolgálatában. Nem vagyunk olyan gazdagok sem szellemi, sem anyagi javakban, mi, a csonka országban élő maradék-magyarok, hogy bárki munkásságát, ki becsülettel és őszintén akar dolgozni a haza üdvén és ezért áldozni kíván, bármely szépen hangzó frázis kedvéért félreállítsunk.

Ma mindenki, aki az országba él és magyar, nagy felelősséggel tartozik a jövendővel szemben, de különösen az tartozik fokozott felelősséggel, aki aktív politikára vállalkozik. Mert nemcsak a történelem mond majd róla bírálatot, hanem polgártásai is igen erős kritika tárgyává fogják tenni tényeit és cselekvéseit és kérlelhetetlenül el fogják söpörni azokat, akik útjába állanak a szeretet érvényesülésének és a megértés diadalrajutásának.

A mostani választás számonkérés is volt a párttal szemben és a felmentés teljes mértékben megadatott és egyben elégtétel adatott azoknak a keveseknek, akik néhány évvel ezelőtt a fővárosban is megjelölték azt az utat, amelyen haladni kell.

A magam részéről is ezen az úton akarok haladni, mert meggyőződésem az, hogy a gyülölködés helyébe lépő igazi szeretet fogja ezt a nemzetet nagy munkájában megsegíteni és a kölcsönös és becsületes megértés fogja ezt az országot ismét hatalmassá és naggyá tenni.

Az 1841-ben királyi szabadalmi levéllel alapított

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

előnyös kamatozású, új

pengő-pénztárjegyei

melyek a készpénzforgalom helyettesítésére alkalmasak,

folyó hó 20-tól, hétfőtől

kezdve a

bank budapesti központjánál

valamint fővárosi és vidéki fióktelepeinél és leányintézeteinél azonos feltételek mellett

beszerezhetők

100, 500, 1000, 5000 és 10.000 pengős

címletekben

SZŐRMÉT
Elkán Gyula
szűcsnél
vásároljon
Károly körút 19

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Zsigmond-u. 1. Tel.: 910-93

Alapittatott 1879.
HUTTER HERMANN Szitaáru szövő és sodronyfonó ipar
Budapest, VIII., József-utca 38. sz.
Telefon: J. 60—94. Szőrszövőde Szent-Endre

HAJDU TESTVÉREK BÁDOGÁRU IPARTELEPE
Egészségügyi berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 103.
Bejárat a Kemény Zsigmond uccából. * Telefon: J. 28-03.

STEINER ERNŐ
SZOBRÁSZ
VII, Stefánia-út 19. sz. (Víztoronynál)
Készit:
gypsz, műkő dekorációkat, siremléket stb.

Alexi és Uhlyarik műszaki és villamossági vállalat
Budapest VI, Szondy ucca 20. Telefon: T. 9-92 és T. 9-93
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányú szénkefék
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben — Elvállal mindennemű villamossági szerelést

„MAROMENT"
hézagmentes asbestpadló
Marik és Társa Budapest, VII., Amerikai-út 36.
Telefon: J. 96—83.

Krumpholtz Ferencz
pala- és cserépfedő mester
jókarbantartási vállalat
Budapest, VII., Rózsa ucca 18/a
Telefon: József 24-26

Czipauer János okl. épitész és építési vállalkozó
BUDAPEST,
Városi iroda: VI. Szondy-u. 24. Telep: VI. Václ-út 49

Villanyüzemi nagy gummijavitó és vulkanizáló vállalat, gummiáru raktár
SINAYBERGER SÁNDOR
Budapest, VI. Rózsa u. 51-53. Tel. T. 158-11

Barna Márton épület-lakatos
és szab. takaréktüzhelygyár — Autogénhegesztés
BUDAPEST, VIII, Szerdahelyi-utca 3.
Telefon Alapitási év 1875 Telefon

Elektromos világitási és motórikus berendezések tervezése és szerelése. Szerelési anyagok és égők gyári raktára
Gabriel Antal
okl. gépészmérnök elektrotechnikai vállalata
Budapest, VIII., Német-u. 43. Tel.: J. 114-14

SOMOGYI SOMA kőfaragómester
ALAPÍTTATOTT 1867-IK ÉVBEN
Budapest, VIII., Fiumei-út 9
Elvállalunk minden az épitkezési szakba vágó **kőfaragómunkák** készitését

Budapest Vázsonyija — Vázsonyi Budapestje

Egy gazdag élet képe az ólombetük tükrében

Igaz, valójában nem is élt más *Vázsonyi:* csak Budapest *Vázsonyija.* Ez a nagy elme, ez a páratlan jellem, ez a kitünő politikus, ez a ragyogó szónok minden idegszálával, életének minden történésével egybeforrott Budapesttel. Az ő levegője Budapest levegője volt, az ő gondolkodása mindig tipikus pestinek bizonyult és pesti volt a szellemessége, az életmódja és minden életmegnyilvánulása. *Vázsonyi* nem élhetett volna Pest nélkül és Pest sem lehetett volna *Vázsonyi* nélkül azzá, amivé lett. Amikor a vidék még ellenszenvvel nézett a fiatal, új igéket hirdető politikus felé, aki hadat üzent minden reakciónak és korrupciónak, Budapest már rajongott érte. Akkor már a kispolgári lakások ezreit díszítette *Vázsonyi* képe, amely még a polgári hamutartókban is ott szerepelt. Óriási karriert futott meg *Vázsonyi* Vilmos, de sehol olyat, mint Budapest szivében. Hiszen még alig nyitotta ki a száját, alig mozdult még a kezében a toll, csak egy-két beszéd, egy-két vezércikk volt a hátamögött és Budapest már rajongott érte. Ám vádolják ezt a budapesti kispolgárságot ma elfásultsággal, nemtörődömséggel: mi még láttuk ezt a kispolgárságot egyik napról a másikra a lelkesedés szent tüzében lobogni. De azt a tüzet *Vázsonyi* Vilmos keltette és az a lelkesedés nem lohadt le egy pillanatig sem, ott élt a szivekben és kikísérte *Vázsonyi* Vilmost a városháza udvaráról a temetőbe is. Tud ez a város lelkesedni, tud szent és tiszta tüzben égni, de a tüzet a *Vázsonyi* Vilmosoknak kell éleszteni.

*

Vázsonyi Vilmos beszédeit és irásait két pompás kötetbe gyüjtötte össze és adta ki az Országos Vázsonyi Emlék Bizottság. Kevés szebb könyve van a magyar irodalomnak. Hiszen minden oldaláról ennek a könyvnek *Vázsonyi* Vilmos csodálatos zengésü hangja szól hozzánk, minden oldalon az ő lelke és fehéren tiszta lánggal, az ő szellemessége zúdul ránk szikraözönben. Ragyogó politikai pályájának minden lépését hatalmas beszédei örökitik meg. Mi elsősorban Budapest *Vázsonyiját* keressük a vaskos kötetekben, azt a *Vázsonyit,* aki annyi szeretettel csüggött a magyar fővároson, akinek annyi termékeny gondolata volt ennek a városnak fejlesztése érdekében. *Vázsonyi* Vilmos közéleti szereplése az ifjúsági mozgalmakon kezdődik, de igazi lendületet akkor vesz, amikor 1894-ben bekerül a főváros törvényhatósági bizottságába. Amikor Olaszliszkán mint függetlenségi jelölt képviselőnek lép fel, akkorra már meg is szervezte a pesti demokrata pártot és megteremtette annak országos, de főként községi programmját. A községi programmot 1897 november 7-én fejtette ki először. Már ekkor megdöbbentő nyiltsággal hirdeti, hogy a demokráciának legveszedelmesebb ellenségei nem az arisztokraták, hanem a polgárság elfajzott árulói, az újnemesek, a kizsákmányolók, akik a szerényebb viszonyok között élő középosztályt, a kispolgári réteget és a munkásosztályt csak másodrangú polgárságnak tekintik, társadalmilag megvetik, politikailag rabságban tartják és gazdaságilag kifosztják. Harcot indít a virilizmus és a vagyoni cencuson alapuló közgyülés ellen, a törzsfönökök rendszere ellen, részletes programmot ad az adózásról, a városi üzemek községesitéséről, a törvényhatóság önkormányzatának kiépitéséről és a titkos szavazás sürgősségéről. A főváros kulturális fejlődése érdekében a népoktatás teljes ingyenességét sürgeti, szocialpolitikai és gazdasági intézmények létesitését, az épitkezés, a kereskedelem és az ipar levegőhöz jutását követeli. A lagunák városának nevezi a régi Budapestet, mert az a korrupció lagunáin épült fel.

*

Amit a városházán alkotott, azt nem az ő nevéről keresztelték el. Pedig voltak évtizedek, amikor a budapesti városházán nem történt semmi anélkül, hogy *Vázsonyit* meg ne kérdezték volna, *Vázsonyi* véleményét ne nyilvánították volna, sőt *Vázsonyira* ne hallgattak volna. Hosszú esztendők nagy alkotásai mindegyikében része volt, de hogy mi volt a része, azt talán maga sem tudta, azok sem tudták, akik vele együtt dolgoztak, hogyan tudja akkor az utókor. Nem is hivatásunk, hogy alkotásainak sematizmusát adjuk. Sokkal jobban, hűebben szolgáljuk az ő emlékezetét, ha műveinek gyüjteményébe betekintve, visszaidézzük emlékezetünkbe néhány nagy közgyülési beszédét.

*

Most a választások után nagyon frissen hat *Vázsonyinak* az a mondata, amellyel 1900 december 5-én a költségvetés vitájában mondott beszédét megkezdte:

— Hosszabb idő óta figyelem Budapest választóközönségét és csodálatos jelenséget fedeztem föl benne. A választók öt éven át harcias ellenzékiek, csak egy napon — és ó, fatum — ez éppen a választás napja, mind kormánypártiak. Ezzel szemben Budapest közgyülése az egész esztendőn át hü kormánypárti, de egy napon, a költségvetés tárgyalásának napján minden tagja rendületlenül ellenzéki. A költségvetési tárgyalás a városháza böjtje. E napon verdessük mellünket, hamut hintünk fejünkre, szánjuk, bánjuk vétkeinket. De mi egyébre való a böjt, mint hogy másnap vígan folytathassuk vétkeink gyakorlását.

Kifejti azután, hogy a „kerületi hazafiság" vitte lejtőre Budapestet, mert a tanács sem volt képes megszabadulni a hatalmas kerületi vezérek befolyásától. Kárhoztatja, hogy a főváros kiadta a kezéből az összes hasznothajtó üzemeket. A légszeszt, a villamosságot, a közuti vasutakat vállalkozóknak adták oda. Csak egy üzemünk maradt: a polgárság. Azt akarják hát kiaknázni, újabb és újabb áldozatokra kényszeriteni. Budapest főhibáját abban látja, hogy sohasem tudott ellenállani a kapitalizmus rohamának és mindig megesett a szive a szegény milliomosokon. Pedig ha a városnak nem lenne olyan jószive a milliomosokkal szemben, akkor nem kellene olyan szigorúnak lennie a szegény díjnokokkal szemben.

*

A Fejérváry-kormány idején a főváros megtagadta a kormányrendeletek végrehajtását, Márkus József főpolgármester lemondott állásáról és a volt főpolgármester terjesztett elő 1906 február 24-én indítványt arról, hogy a közgyülés a királyi biztos kinevezését törvénytelennek mondja ki. Ekkor mondta *Vázsonyi* Vilmos a főváros autonómiájáról a következő feledhetetlen szavakat:

— Lehet, hogy csak jámbor óhajtás lesz a mi tiltakozásunk, lehet, hogy csak imádság lesz. Hát ha imádság lesz is, előttem lebeg egy kép, Jókai egyik regényéből. Az elátkozott családból. A komáromi kálvinista templomot erőszakkal akarta lerombolni az intolarencia és amikor már csákányt emeltek a templomra és bontogatni kezdték a templom falazatát és tetejét, azért a jámbor hívőknek gyülekezete bent maradt és imádkozott, zsolozsmákat énekelt az igazság Istenéhez. Ennek az önkormányzatnak templomára csákányt emelhet a durva önkény. A mi kötelességünk az, hogyha recsegnek és ropognak is a gerendák felettünk, maradjunk itt és hacsak imádkozhatunk, imádkozzunk, hogy megsegitsen bennünket az igazság, a becsület és a népjog Istene.

*

Budapest hazafiságát egyszer a parlamentben védte meg páratlan erővel:

— A hazaárulás vádja, — mondotta — rendkívül olcsó és az ilyen színjátékoknál mindig csak attól függ, hogy ki a hazaáruló és ki a hazafi, hogy kinek a kezében van a bélyegző. Budapestről, amely annyi áldozatot hoz a kulturának, amelynek iskolái a magyarságot, a nemzeti eszmét terjesztik, nem lehet azt mondani, hogy hazafiatlan. Az a felfogás, amely másodrangú hazafiaknak deklarálja a magyarság új elemeit, nem szolgálja a nemzeti egység gondolatát.

Ugyancsak nevezetes beszéde *Vázsonyinak* az, amikor Szmrecsányi Györggyel szemben védte meg a bűnös Budapestet. Biztositotta Szmrecsányit, hogy Budapest Berlinnel, Béccsel és bármely külföldi várossal az erkölcsök tekintetében kiállja a versenyt. A különbség csak az — mondotta, — hogy külföldön nem látjuk azt a jelenséget, hogy az országnak van egy fővárosa, amelyet mindenki nagy köpőládának tekint. Magyarországon mindenki szabadnak érzi magát, ha Budapest legyalázásáról van szó és alkalmazza a porosz közmondást: „Werd' ich mir auch erlauben."

*

Csak még egy beszédjét idézzük. Azt, amelyet a főváros egyesitésének ötvenéves fordulóján, 1923 november 17-én mondott a demokrata párt nagygyülésén:

— Budapest igazi jubileuma az lehet, ha feltámad azoknak szelleme, akik megalkották Budapestet. Ha feltámad azoknak a szelleme, azoknak az óriásoknak az iránya, akiknek köszönhetjük Budapestet, a három város egyesitését, a lelkek egyesitését, a szabadelvűség szellemét. Ha Budapest Nagy-Budapest lesz, nemcsak épületek számában, nemcsak népességben, hanem abban, hogy az igazi nagymagyarok szelleme fog ismét itt lakozni: akkor, ha megcsonkult is az ország és Nagy-Budapest csak Kis-Magyarország fővárosa lehet: Budapest lehet az a nagy mágnes, amely a kulturának, munkának erős vonzóerejével idevonzza azokat, akiket tőlünk elszakítottak.

*

Ez legyen Budapest polgársága számára a nagy *Vázsonyi* Vilmos végrendelete.

KIKTA GYÖRGY mérnök és GÜNTERT JÁNOS
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, fürdő-, egészségügyi- és légszesz-berendezések vállalata
TELEFON: Teréz 6-40
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 5. szám

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21.
Telefon: 63-40.

GÁSPÁR SÁNDOR
ÉPÜLET-LAKATOS ÉS VASSZERKEZETEK ÜZEME
BUDAPEST, IX., SZVETENAY UCCA 30.
TELEFON: J. 86-45. TELEFON: J. 86-45.

KRAMMER JÓZSEF
ÉPÜLETBÁDOGOS, GŐZFŰTÉS, VIZVEZETÉK ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
Budapest, VI., Dessewffy-u. 15. Telefonhivó: 65-03.

SCHEIDT ANTAL asztalosmunkák üzeme
Budapest, VII., Utász ucca 6. Telefon: J. 39-30

Alapitatott 1892 özv. **CZIER GUSZTÁVNÉ**
épületbádogos, légszesz- és vízvezeték berendező
Telefon: J. 48-50. Budapest, VIII., József-körút 55.

Prokopovits Lajos mű- és érceöntődéje
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 106. :: Telefonhivó: j. 32—24.
ELVÁLLAL: fémrudakat és perselyeket minden nagyságban, fém, sárgaréz, vörösréz, horgany, aluminium stb. stb.
Leggyorsabb és pontos kiszolgálás.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület- és diszmü-bádogos, csatornázás-, légszesz- és vizvezeték-berendező
Budapest VIII, Bezerédi-u. 6. Tel.: J. 21-10

BEKE LAJOS épület- és műlakatos
Elvállal mindennemü épület- és műlakatosmunkák, takaréktüzhelyek és vasredőnyök készitését és javitását.
Budapest, V., Vörösmarty-tér 6. ■ Telefon: 23—36.

HERTMANN REZSŐ
Épület-, mü-, tüzhely és géplakatos. Villanyerőre berendezett műhely
Budapest, VII., Wesselényi-u. 58. Vörösmarty utcai oldalon
Telefon J. 34-48. Takarék-, kávéházi-, éttermi-tüzhelyek raktáron

GÉPÉSZMÉRNÖK **DEMBITZ SÁNDOR** ELEKTROMÉRNÖK
általános műszaki, gép és elektrotechnikai vállalat
VI., Gyár-utca 5 BUDAPEST VI., Teréz-körut 28
Telefon: Teréz 36—79

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI., Vörösmarthy-utca 24/B.
Alapitatott 1886-ban. Telefon-Interurban 23-06.

OBENDORFER JÓZSEF ÉS FIAI
épitési vállalkozók
okleveles mérnök, kövezőmesterek — Út- és vasútépités, csatornázás, vasbeton-épitkezés, kövezőmunkák
VIII., Ludoviceum-utca 18. Telefon: József 84-65

LICHTMANN ADOLF
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KÉSZÍT: Vízvezetéket, csatornázást, épület és mindennemü bádogos munkát.
BUDAPEST, V. KER., SÓLYOM UCCA 20
TELEFON: T. 97-56

„SPECIOSA" Jenne Ferenc, BUDAPEST
VIII., Főherceg Sándor-u. 32. (Vas-u. sarok)
Telefon: József 105—14.
Teherautóját átszerelem óriási Continental nagy teherbirásu levegőgummikra. Ezáltal 90% motorjavitást, 25% üzemanyagot, 100% időt takarit meg. Kerekeset átalakitok Autóköppeny és tömlőket gyári eljárás szerint javitok.

RENAULT
5 és 10 tonnás vontató traktorok; teherautók 1—3—5 tonna teherbirással raktáron
REIMAN
BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3

Budapest ragyogása

Irta: Dr. Dési Géza országgyülési képviselő

A régi jó világban, a gondos szülők nagyon kioktatták házasodni akaró fiaikat, hogy milyen is legyen az az új asszony. Olyan szép, hogy már a szépségéért is méltó legyen a főkötőre, de olyan jó is, hogy már ezért is őt kell választani, s végül olyan gazdag, hogy egyedül e miatt is, érdemes oltár elé vezetni.

Ilyennek kell lennie, Budapestnek is. A természetadta bűbájos keretben, az ízlésnek, s a művészettel párosult tervszerűségnek legyen ragyogó megnyilatkozása, világváros és a magyarságnak fővárosa. A nyugat nagy kulturájából vegyen át mindent, ami az emberiség fejlődését és haladását előmozditja, de hozza összhangba a magyar geniusz követelményeivel. Magyar szemmel nézze az egész világot, azt tartsa jónak, ami magyar szempontból is üdvös, s utasítson vissza mindent, ami árt a magyarság érdekeinek. Legyen konzervatív, ha ez válik a magyar sors javára, s szárnyaljon a haladás végtelenjében, ha ez az út a magyar gondolat diadalához vezet. Ne utánozzón szolgai módon más világvárosokat, de rostáljon és bíráljon s csak azt tartsa meg és keltse életre, ami a magyar élet szerves részévé fejlődhetik. Imádott hazánknak ez a történelmi hivatása s kelet és nyugat határán állva ezer év óta ez adta meg életének tartalmát és célját, kell, hogy Budapest ennek a sorsadta missziónak hirdetője és megvalósítója legyen. London, Párizs, Berlin és más világvárosok gyüjtő lencséi országaik minden fényének és kifejezői nemzeteik jellegzetes tulajdonságainak, ezt az idegen is nyomban megérzi, a „kövek beszélnek", de azt mondja a külföldi világvárosok életének minden egyes megnyilvánulása. *Arra kell törekednünk, hogy Budapest a magyarságnak leghatalmasabb és legtökéletesebb szószólója legyen, kultúrájában, szellemi és gazdasági életében tükrözze vissza nemzetünknek erényeit, jellegzetes sajátosságait. Intézményeiben, felfogásában uralkodjék a magyar lélek, a megértés, a türelmesség és a szabadelvüség. Ne keressen mesterséges elválasztó vonalakat, de találja meg a kiegyenlítés és egyesülés lehetőségeit. A külső fény mellett törekedjék benső összhangra, hozza közelebb a polgárság szivét, érezzék, hogy egy nagy családnak tagjai s a szeretet bölcsesége legyen a legfőbb törvény.* Hiszen annyi baj vár orvoslásra, annyi nyomorúság enyhülésre, az utolsó esztendők külső és belső tatárjárásai után oly sok romot kell életre kelteni, több kenyérre van szükség és végtelen nagy megértésre, önfeláldozó, szeretetteljes munkára. Munkaalkalmakat kell teremteni, életlehetőséget adni a lakosságnak és el kell tüntetni az egyéni munka akadályait, az egyéni vállalkozást fojtogató hivatalos jellegü alakulatokat. *Az úgynevezett közüzemeket nem szabad a polgári munka versenytársai gyanánt fentartani,* ez sérti az igazságot és ellentmond a politikai és gazdasági méltányosság legelemibb szabályainak. Nem lehet egyfelől súlyos adókat követelni, másfelől pedig versenyt támasztani, egyenlőtlen és jogtalan versenyt, amely a városnak ad meg minden előnyt és könnyebbséget és a polgárságra kényszerit minden hátrányt és terhet. Törődni kell a polgárral, mennél kisebb és gyöngébb, annál jobban kell szeretni és annál gyöngédebben melengetni, lássa és érezze a polgár, hogy azok, akik életét hivatalosan irányítják, hivatottak is a vezetésre s a polgárság verejtékét nem csak akkor veszik észre, amikor terheket sajtolnak ki belőle, de meglátják akkor is, amikor segitségért fordul a hatalom birtokosaihoz.

Szeretettel telítsük az életet és előzzük a gyülölet minden rémségét. *Az utolsó esztendők megmutatták, hogy a gyülölködés pusztit és gyilkol, kárhozatos is, ostoba is, ha élni akarunk, úgy az élet törvényeinek kell érvényesülniök.* A kétségbeesés rossz tanácsadó, ne kövessük a jövőben is, de éljük az élet életét, világosság és melegség a természetben is, a társadalomban is, az élet teremtői és fenntartói. *Pusztuljon el a pusztitás szelleme, ha fázunk, ne úgy akarjunk melegedni, hogy magunkra gyüjtsuk a házat, ha száraz a földünk ne árvizzel öntözzük, ha félünk a haláltól, ne kövessünk el öngyilkosságot. Hozzuk vissza a régi erkölcsöket, egyedül igy szerezhetjük vissza a régi határokat, elszakitott testvéreinket.* Igy lesz Budapest ismét Nagymagyarország fővárosa, ezért imádkozzunk, ezért dolgozzunk, Isten velünk lesz, ha mi egymás mellett leszünk.

Nem hajlandó a főváros havi költségvetéseket és zárszámadásokat készíteni

A belügyminiszter erre vonatkozó kivánságát a tanacs kivihetetlennek tartja

A kormánytól az év folyamán, mint annak idején megirtuk, leirat érkezett a főváros törvényhatóságához. A leiratban a belügyminiszter azt a kivánságát fejezte ki, hogy a városházi gazdálkodás fokozottabb ellenőrizhetése végett a tanács, az államháztartás mintájára, a fővárosnál is, még pedig nemcsak az ügyosztályokban és hivatalokban, hanem az üzemeknél is

vezesse be, illetve rendszeresitse a havi zárószámadások és költségvetések készitését

és azokat esetenként a belügyminiszternek is mutassa be. Ennek a rendszernek a megvalósitását Éber Antal is szorgalmazta a közgyülésben.

A kormányleirat kivánságai alapján a pénzügyi ügyosztály a minap készitette el a havi-költségvetésekre és zárószámadások készitésére vonatkozó javaslatát, illetve tervezetét, amelyet a legutóbbi tanácsülés már le is tárgyalt. A tanács hosszas és beható megbeszélés után úgy határozott, hogy

a főváros ügyvitelénél, háztartásánál a havi zárószámadások és költségvetések készitését, az eddigi kisérletek és tapasztalatok bizonysága szerint, kivihetetlennek tartja.

Bevezetése a ügykezelés sima menetét megakadályozná és újabb bürokratikus nehézségeket támasztana.

Úgy értesülünk, hogy a tanács ez ügyben legközelebb jelentést tesz a törvényhatóságnak és javasolni fogja, hogy a főváros közgyülése feliratban indokolja meg a havi zárószámadások és költségvetések készitésének kivihetetlen voltát. A terjedelmes, jogi, gazdasági és gyakorlati indokokkal alátámasztott előterjesztés már készül és hamarosan a közgyülés elé kerül.

MAGYAR KIRÁLYI FOLYAM- ÉS TENGERHAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

hajóin olcsón, kényelmesen utazhat, kirándulhat, üdülhet

Budapest—Pozsony—Wien között
Budapest—Mohács között
Kirándulójáratok a Kis-Dunában: Budapest—Visegrád—Nagymaros—Dömös—Esztergom stb. között
Hajójáratok ezenfelül: **Szolnok—Csongrád, Csongrád—Szeged és Vidin—Rustsuk** között

KITÜNŐ HAJÓVENDÉGLŐK

Áruszállítás a Dunán és hajózható mellékfolyóin

Menetjegyek, hajófülkék és hálóhelyek előre válthatók és prospektus kapható: a Nemzetközi Hálókocsi-társaság (Waggons-Lits) és az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat r. t. menetjegyirodáiban

Felvilágositást készséggel adnak: az Igazgatóság: Budapest, V., Mária Valéria ucca 11 és a társasági képviseletek: Wien (I., Singerstrasse 7.), München (Glückstrasse 2), Beograd (Deligradska ulica 16.), Zemun, Bukarest (Str. Poincare 2), Sofia (Bulevard Dondukoff 22.) Sürgönycim: **MEFTER**

LŐRINCZ PÁL ÉS VINCZE
ÉPÜLET- ÉS TÜZHELYKÉSZITŐ LAKATOSOK
BUDAPEST, VIII., FUTÓ UCCA 43.
Telefon József 42-65. Telefon József 42-65.

FIAT
a vezető világmárka!
Magyar Fiat Automobil R.-T.
Budapest, IV. ker., Váczi-utca 12 szám
Telefon 124—53 és 150—76.

„IKARUS" Hütő és Fémárú R. T.
Budapest VI, Országbiró u. 26 b. T.: L. 978-93
Minden rendszerü auto- és tejhütők készitése és javitása. Benzintartányok. Jégcellák. Tejtranszportkannák. „Armit" rendszerü különböző fütőkészülékek (szobafütő-kályhák, radiatorok központi fütőház gáz-radiatorok)

Grandits Gyula
okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Horthy Miklós-út 16.
Telep: VI., Lomb ucca 37.

KADA MÁRTON
épületlakatos IX., Rákos ucca 13. sz. :: VIII., Szigetváry ucca 24/b

Krival Márton díszitő, fes ő és mázoló Budapest, VII., Dob-u. 87
Vállal épület festést és mázolást

ERDEI LAJOS
ácsmester
BUDAPEST, IX., FERENC-TÉR 9.

Hungária
ASBESTPADLÓT
készit URBÁN FERENC e téren a legjobb szakember
BUDAPEST, IX., Gyáli-út 2. Telefonhivó: József 51-70.
Vállal: beton- és terazzó munkákat is.

JÓNÁS ALBERT
vizvezeték, csatornázás, központi fütés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII. ker., Nefelejts-utca 17. sz.
Telefon: József 28—02.

LIFT FELVONÓ IPAR
Handlovits és Horváth
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. Telefon: J. 56-06

LUKÁSZ KÁLYHÁK A LEGJOBBAK.
LUKÁSZ LAJOS
VI., TERÉZ-KÖRUT 22.
TELEFON: 103—47.

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA PÉCS
Orgona- és harmóniumgyár r.-t.
Készit új orgonákat művészi kivitelben. Pneumatikus átépitések. Mindennemü javitások. Uj homlokzat sipok. Tisztitás, hangolás, orgonák karbantartása Harmóniumok részletre 2,800.000 K feljebb.
Budapesti iroda: IV., Sommelweis-u. 10. Telefon: 139-34.
1000 uj orgona. 60 éves múlt.

Kronekker Sándor,
akkumulátorok készitése, töltése és szakszerü szerelése
Budapest, VIII., Szeszgyár utca 9. Baross u. végénél
Telefon sz.: József 24--86

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-utca 10. Tel.: J. 48-15

POSSELT GYULA
FELVONÓGYÁR
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 7.
TELEFON: L. 912-49, L. 972-69.

VÁGÓ M. MÁRTON vizvezeték, légszesz csatornázási berendező, épület- és diszmübádogos
Budapest, VI., Gyár ucca 2. Telefon: Lipót 984-44.

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
Budapest
Alapittatott 1895. Telefon: T. 105—46.
VI. ker., Vilmos császár-út 1. Anker-köz 2.
Viaszosvászon. Linoleum. Gummiáruk.

MINKOVITS, MODERN CIMFESTŐ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 14.
Főüzem: VIII., VIG-UTCA 24. SZ.
Telefon: József 85—52.

Biller Irén először álmában lépett a szinpad deszkáira

Sok a hamis arany a szinpadon — mondja a primadonna

... A Bob herceg első felvonásának szünete. A mesebeli londoni felséges uralkodó palotájának falait most szedik szét a díszítők. Egy-két idegen, aki a szinpadra tévedt, csetlik-botlik a nézőtérről hatalmasnak tetsző falak léceiben. A királyi palota lépcsőit keménykezű munkások hordják a szinpad mélyébe, ahonnan cserébe az előtérbe kerülnek a Boowe street apróra épített földszintes házikóinak falai, mert a következő felvonás már nem az előkelő udvari negyedben, hanem a külső városban, a Themse körül játszódik, ahol György angol királyfi, vagy amint itt ismerik, Bob úrfi hevülő szive szerelemre gyullad a szőkehajú kültelki kisasszony iránt.

Még lent van a nehéz vas s a belső bársonyfüggöny előtt a tüzoltófőparancsnok nézi a díszítők munkáját. Bejön egy rendőrtiszt, körülnéz és minthogy mindent rendben talál, visszamegy a nézőtérre. Egy pillanatra bekukkant a színészek lelkes barátja, *Liber* Endre tanácsnok, aki simogató tekintettel méregeti a Boowe street sárgára meszelt kis házának falát. Egymás mellett a kocsma és a borbélyműhely. Szemben a templom, amelyben ma esküvő lesz...

Az öltözők körül nagy a sürgés-forgás. *Sik* Rezső nem találja széleskarimájú kalapját. Ezt keresi az egész had. Érckövynek, meg a hosszú borbélyfésűje veszett el. Hoznak helyette másikat. Igaz, hogy rövidebb, mint az eredeti, de azért ez is megteszi.

A primadonna, *Biller* Irén, másként Bob úrfi, ki legény a talpán s a karja kő s a csókja méz, már felöltözött a második felvonáshoz. Csendesen pihen öltözőjének széles díványán.

— Hogyan kezdtem? — mondja — ki tudná azt megmondani?

— Mégis?

— Hát mégis, majd gondolkozom egy keveset. Várj csak egy kicsit... Igen, igen... Most már kezdek rájönni. Öt esztendős voltam, amikor először elvittek szinházba. Valami gyerekdarabot néztem meg. Emlékszem, nagyon tetszett. Aznap éjjel arról álmodtam.

— Szóval?

— Szóval *arról álmodtam, azt, hogy magam is játszom a darabban.* Én voltam a királynő. Gyönyörű, csodaszép, aranyruhás királynő, aki kétkézzel osztogatta az áldást alattvalóinak fejére.

Ekkor léptem fel életemben először.

Álmomban. *Innen számitom színészi pályámat.* Innen, az álomtól kezdve. Sok, sok aranyruhás királykisasszony között mentünk valami gyönyörű uccán, amikor egyszerre csak esni kezdett az eső. Felébredtem. Hát képzeld csak boldogult édesanyám állott a fejem fölött és hidegvízzel öntözgetett, mert sehogysem akartam felébredni. A hideg víz az álomban esővé változott. Ez költött fel.

— Ha akkor...?

— *Ha akkor nem ébredek fel és tovább álmodom,*

talán megálmodtam volna azt is, hogy nem leszek mindig csillogó-villogó, aranyruhás királynő.

Nem megyek mindig gyönyörű uccákon, gyönyörű mezőkön, nyíló virágok közt. *Talán megálmodtam volna, hogy egyszer majd jön olyan idő is, amikor az út aranyát szürke aszfalt váltja fel és a virágok helyett szúrós bogáncsok állnak majd felémmeredve a mesgyén.* Mert ha valaki a színészi pályán szenvedett, az a valaki én voltam, amúgy Istenigazában.

— Azután?

— Azután kihagyok egy pár esztendőt és onnan kezdem, hogy *az álom kezd valóra válni és szinésszé leszek.* Országot barangoló komédiás, ki a szinpadon hangosan nevet, de mit tudjátok ti, kik a kacajt a nézőtérről hallgatjátok, mi van amögött.

— A szinész élete tele van szomorúsággal — mondja tovább élete regényét elfogódottan Bob úrfi, — tele van búval, bajjal és ha jönnek is kellemes percek és feledhetetlen órák, csak azért jönnek, hogy elmúlásukat annál fájóbban, annál szomorúbban érezzük. *Minden szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy alig néhány esztendő alatt a vidék első primadonnájává lettem.* A János vitéz, a Gül baba, a Bob herceg... mind egy-egy feledhetetlen állomása életemnek. Taps és taps, bók és gratuláció, este játék, reggel, délután próba, délelőtt az este színrekerülő új operett főpróbája, délután a legközelebb színrekerülő darab első próbája. Ez így megy éveken át, rettenetes fáradtságok között, míg végre a hajnali égre felszökken a nap és *megjön a sürgöny Budapestről:*

„Két napon belül szerződtetés végett sziveskedjék nálam megjelenni. Tapolczay Dezső, a Városi Szinház igazgatója."

A sürgöny Kassán ért engem. Még ma is könny szökik szemembe, ha arra a pillanatra gondolok, amikor a postás kezembe adta a távirat szürkésfehér blankettáját. Jónéhány éve már ennek, de még ma is megfátyolosodik a szemem e percek emlékére.

— Másnap este a Gül babában elbúcsúztam attól a közönségtől, amely felnőni látott, harmadnap kora reggel már vonatra ültem, negyednap délelőtt jelentkeztem a Tisza Kálmán téren a Városi Szinházban. Az igazgatói irodában ketten voltak, amikor benyitottam a szobába: *Faludi* Sándor igazgató és szegény boldogult *Tapolczay* Dezső, akire nem tudok meghatódottság nélkül gondolni, mert ő volt az, aki rámgondolt, *ő volt az, aki a vasuti jegyet megváltatta velem Budapestre.*

— Nem sokat beszéltünk, egy-kettő-három, már készen volt a szerződésem és másnap délelőtt próbálni kezdtem a Reichstadti herceget.

— A pesti napokat most átugrom. Az órák leperegtek, ma már elmondhatom, hogy a Reichstadt hercegben nem volt sikerem. A szerep nem vágott nekem, én nem tetszettem a szerepnek, szóval mit beszéljek annyit: megbuktam.

Megbuktam egész egyszerűen,

ahogyan csak meg lehet bukni. Fagyos közöny fogadott s érdektelenség és hiába vigasztaltak, hogy a szerep nem nekem való, hogy nem én, hanem a szerep bukott meg, mégis... a közönség nem a szerepnek, hanem nekem nem tapsolt. Kényszerűségből lejátszottam azt a néhány előadást, amellyel tartoztam a szinháznak, azután sürgönyt küldtem haza Kassára, hogy várjanak, mert visszamegyek.

— Ünnepi est keretében fogadtak a kassaiak. A *Gül baba* került színre s én újból felvettem a Gül baba Gábor diákjának kosztümjét.

— Nem mondanék valóságot, ha most csak úgy egyszerűen kijelenteném neked, hogy nem bántott szörnyűmódon a pesti bukás. *Igen bántott és sokat is sirtam miatta,* nemcsak ahol — mint mondani szokták — *nem láttak,* hanem, ahol láttak is.

— Teltek a napok és mult az idő és újból sürgönyt kaptam Pestről Tapolczay igazgatótól, hogy jöjjek fel a fővárosba és játszam el a Fővárosi Operett Szinházban a Tatárjárás önkéntes szerepét. Gondolkodás nélkül megváltottam a vasuti jegyemet és meg sem álltam Pestig, ahol nem én mondom, de mindenki mondta, *most már sok tapsot és nagy sikert arattam.*

— Eddig tart az én nyugalmas életem, mert ettől kezdődően, ami most jön, csupa idegtánc, csupa izgalom. Pesten alighogy kezdték megismerni a nevemet, már akadtak, akik minden igyekezetükkel azon voltak, hogy engem elgáncsoljanak.

Én soha nem bántottam senkit, én soha nem mondtam egy rossz szót senkire, sohase intrikáltam, sohasem heccelődtem,

mégis, ha valami csunya pletykaság szóbakerült és a szenvedő fél megkérdezte, ki mondta, a felelet ez az egy volt:

„a Biller".

— *A Biller, a Biller, a Biller,* ez úgy hangzott, mint valami népszerű keringő a verklisek sípládájában. Ki mondta? *A Biller.* Ki tette? *A Biller.* Ki szapult? *A Biller.* Minden a Biller, mindig a Biller és a szegény Biller eleinte azt hitte, hogy megbirkózik az ellenfelekkel. Később látta, hogy nem megy.

— A Marinka táncosnőbeli, majd később A három grácia beli siker már annyira elkeserítette az ellenfeleket, hogy valóságos bosszantó hadjáratot indítottak ellenem és éppen A három grácia egyik előadásán történt, hogy amikor az egyik ismerősöm lelkesen tapsolta apacs-számomat, szomszédja, akit soha nem látott, soha nem ismert, szép szeliden odaszólt hozzá:

— *Miért tetszik lelkesedni ezért a Billerért?*

— Nohát kérlek, mit szólsz hozzá? Ilyen dolgok történtek énvelem. Jó barátaim hiába mondották, hogy ne törődjek ezekkel a csunya intrikákkal. De hát könnyű azt mondani.

— Nem volt egy nyugodt pillanatom, nem volt egy nyugodt percem, hiszen délben is, este is, reggel is, mindig akadt egy-egy ujság, amelyik szépen feltálalta ezeket az ügyeket.

Sok álmatlan éjszakát köszönhetek annak, hogy új fővárosi pályám sikerrel indult meg.

dehát tudod kérlek, nincsen olyan keserűen kínos álmatlan éjszaka, amelyet édessé ne tudna tenni a taps. Mert hát taps, az volt bőviben, akármit is kiabáltak rám, kígyót, meg békát.

— A közönség, az én drága, édes, aranyos közönségem, *mosolygós arcát nyujtotta felém* és

ha erről az oldalról száz szót mondtak ellenem, a másik oldalról ezer szó hangzott mellettem.

Kezdtem belátni, hogy nekem tulajdonképpen a közönség a fontos, nem az intrikusok tömege. Rájuk se hederítettem többé. Csak beszéljenek, csak nyilatkozzanak, csak pörösködjenek, ha a szinpadra lépek, megnyerem a pert, mert a közönség, az én tekintetes esküdtbíróságom, nem hagy el engem.

— Hát látod kérlek, ez a szinésznő élete. Tovább már nem is mondom, mert hiszen a többi ismerős, százszor, ezerszer elmondották már jóindulattal, rosszindulattal. Mindenki higyjen, amit akar, én azért mégis minden este kiállok a rivaldák fényébe és tőlem telhetően a legjobbat adom azoknak, akik ott ülnek lent a nézőtéren.

— A közönség, aki a zsöllyékből figyeli az előadást, ugye azt hiszi, hogy idefenn a szinpadon minden arany, ami fénylik. Pedig hát tudod-e, hogy *sok hamis arany van a szinpad deszkáin, amely csak azért ragyog, mert a reflektor ráveti a sugarát.* Ha a világositó, aki a villanylámpások sugarait igazgatja, egyszer egy pillanatra elfelejtkezne a gépekről, kilépne a világositó kamrából és mindent hagyna a maga szinében, én mondom neked, meg kellene rántani a vészféket, hogy álljon meg a vonat, menjen le a függöny, nehogy a közönség meglássa, hogy a nevetés mennyi tömérdek könnynek álarca.

Odakünről behallatszik az ügyelő csengője. Néhány pillanat még és Bob úrfi szalad a szinpadra. Már szól a zenekar. *Biller* belekezd:

— A gárda, a gárda...

És a közönség tapsol.

Kardos István.

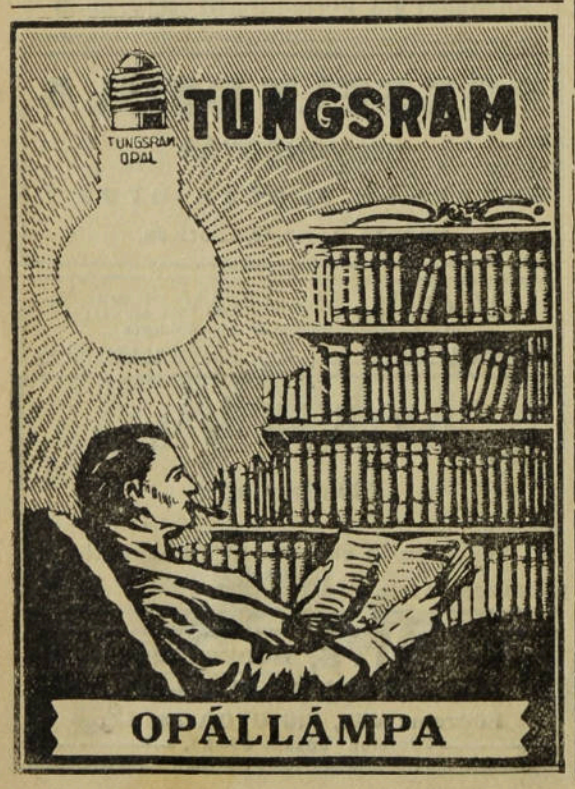

LAKOS LAJOS
TAKARÉKTŰZHELYGYÁR R.-T. BUDAPEST
VÁROSI ÜZLET: IV., VÁCI-UTCA 40. SZ. Irányi-utca sarok. Telefon: József 153—52.
IRODA ÉS GYÁR: VIII., BEZERÉDY-U. 8. Telefon: József 21—34.

WIMMER FERENC
épület, gép és műlakatosmester
II., Tölgyfa-u. 8. sz. Tel.. 125-57

Sebők János
Alapittatott 1886 Telefon: J. 105-46
hatóságilag engedélyezett villamossági vállalat
Budapest, VII. ker., Akácfa ucca 24

WESSELY KAROLY, BUDAPEST V, Mária Valeria ucca 19 Telefón: Teréz 7-59
Központi fűtés, vizvezeték és gázberendezési vállalata

HORVÁTH LUKÁCS és FIA
épület- és butorasztalosmunkák gyára Budapest,
TELEFON: JÓZSEF 92—48. VII., Hungária-körut 206.

ORANIER KÁLYHÁK
Magyar Radiátorgyár Rt.
Budapest X, Gyömrői-út 76-78

MARABU
központi fűtésekhez:
RADIATOROK, KAZÁNOK

CEMENTIPARI GÉPEK
Szántó és Beck mérnök
speciális gépgyára Tel.: J. 50-88, J. 90-34

Évzárlatkor

Irta: Becsey Antal, törvényhatósági bizottsági tag, az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke

Aki az elmúlt év községi politikai mérlegét akarná megcsinálni, nehéz helyzetbe kerülne. *Eseményekben* az elmult év vitán felül rendkívül gazdag volt, de *eredmények* szempontjából annál szegényebb. A polgármester-választás, tisztújítás, végül a most lezajlott országos választások a főváros jövője szempontjából döntő jelentőségű események. Mindegyik egyegy eredője az egymással küzdő társadalmi erőknek és ezek az eredők a következő évek városkormányzatának irányát jelölik meg. *De eredményekről ne sokat beszéljünk.* Hogy tárgyilagos legyek, meg kell állapítanom, hogy a sok közjogi aktustól idő se nagyon jutott az alkotó munkára. Megismétlődött a magyar végzet: a *közjogi problémák elnyomták a termelő gondolatot!*

A jövő felé kell hogy forduljon tekintetünk. Tisztában kell lenni a törvényhatósági bizottság minden tagjának azzal, hogy súlyos felelősséggel terhelten indulunk a jövő esztendőnek. Ha eddig volt is mentség arra, ami nem történt, a jövőre nézve más a helyzet. A különböző választási izgalmak után meg van az alkotó tevékenységhez szükséges atmoszféra és meg vannak az egyéb szükséges gazdasági előfeltételek is. Pénzünk jó, hitelünk elsőrendű, csak élnünk kell vele, de előrelátóan és óvatosan. A hitel kétélű fegyver. Termelésnek és jólétnek lehet forrása, de terheivel évtizedeken át teheti bénává gazdasági életünket. A külföldi tőke után való kamatszolgáltatás direkt vérveszteséget jelent, ha a beruházott hitel legalább a törlesztés terheit nem hozza meg. Pláne, ha a beruházás nem is exportképes termelés céljait szolgálja. A pénz mai piaci értékelése mellett tehát górcsővel kell megvizsgálni minden beruházó hitelnek a főváros és az ország közjólétére való kihatásait. Nem a hitel igénybevétele ellen szólok én, csak a *megfontolt, észszerű hitelgazdálkodás mellett.*

Három hitelkérdéssel összefüggő probléma áll ma a közérdek homlokterében. A lakástermelés céltudatos telekpolitikával kapcsolatban; az elektromos nagyüzemek rekonstrukciója; és közlekedésügyünk reformja.

Csak néhány szóval kívánom e kérdéseket a hitelgazdálkodás szemüvegén át megvilágítani.

A lakástermelés

ma tisztán pénzügyi vonatkozásaiban mérlegelve nem mondható rentabilis beruházásnak. A szükséges hitel drága, a kereseti lehetőségek, s így a várható lakbérek túlalacsonyak. Átmenetileg tehát az ilyen beruházás nagyjából deficites. Mégis azt mondom, hogy építkeznünk kell. Még pedig nemcsak jól-rosszul megépített egy vagy két helyiségből álló, szűkre szabott kislakást; hibának tartanám a *ma* nyomorúságát félszázadra petrifikálni. Mert ezek a kis odulakások csak a mai nyomorúságban jók. És ha már ma is csak nagy áldozattal értékesíthetők, még kevesebbet fognak hozni a nyugodt gazdasági évek és jobb keresetek idején. *A probléma súlypontja a középosztály és a jobban kereső munkásosztály lakásigényeinek kielégítésében fekszik;* az általam annyiszor emlegetett *lakástulajdon elvének következetes megvalósításával.* Az ilyfajta lakástermelés nemcsak pénzügyi vonatkozásai tekintetében megnyugtató, hanem végtelenül fontos a maga *szocialis kihatásaiban* is.

De lényegesen megjavítja a lakástermelés pénzügyi mérlegét, ha az építkezést *céltudatos telekpolitikával kapcsoljuk össze.*

Ma a fővárosnak telekpolitikai programmja egyáltalában nincsen.

Holott éppen ma lenne minden ily beruházás a legidőszerűbb. A telkek ára általában a békeszint egyharmada-egyötödén áll; az a telekpolitika, amely az elkövetkezendő évek lakástermelésébe, *a sokat emlegetett hidak megépítésébe,* általában a gazdasági viszonyok javulásába okosan blekapcsolódik, ma még át sem tekinthető jövedelemforrásokat nyitna meg a köz számára. A közvetlen vásárlásra irányuló telekpolitika mellett

a betterment

közvetve is szolgálhatná a főváros gazdasági érdekeit.

Az elektromos nagyüzemek

körül az utóbbi hetekben ismét nagy forrongás észlelhető. Erős külföldi tőkecsoportok jöttek az állam segítségére a nagyvasútak elektrifikálása és általában az országos elektromos energiagazdálkodás érdekében. Azt minden szakember tudja, hogy bármiféle ily szénbányához telepített nagy centrálé csak úgy életképes, ha a *fővárost, mint nagyfogyasztót megnyeri.* Tény az is, hogy a főváros nem zárkózhatik el mereven egy országos energiagazdasági koncepcióba való beilleszkedés elől; még akkor sem, ha ez részben saját gazdasági tevékenységének mai függetlenségét is kívánná áldozatul. Elvégre az *országos érdek* a prius. Ezzel szemben azonban joggal megkívánhatja a főváros, hogy lakosságát a bekapcsolódás révén *olcsóbb és feltétlenül megbizhatóbb* áramszolgáltatáshoz juttassa; és biztosítsa a technika fejlődésével elérhető későbbi olcsóbbodás előnyeit is. De a végső elhatározás előtt megfontolandó még az is, hogy vajjon *ne építse-e meg maga a főváros a központi áramfejlesztő telepet,* amelynek belátható ideig amúgy is a székesfőváros közönsége és ipara lenne a legnagyobb fogyasztója. Ez a megoldás éppen a hitelgazdálkodás szempontjából kíván alapos megfontolást; mert más dolog az, hogy a magunk közműveinek megépítésére hitelt veszünk igénybe, amelyet konvertálhatunk, kifizethetünk és amelytől alkalmas időben függetleníthetjük is magunkat; és más az, ha a hitelt olymódon vesszük igénybe, hogy *vele együtt magát az energiatermelést, mint gazdasági erőforrást is kiadjuk a kezünkből.* Ne felejtsük el, hogy akié a föld, azoké az ország; ennek analogiájára áll az is, hogy *akinek kezében a gazdasági erőforrások vannak, attól egész gazdasági életünk függésbe kerülhet.*

Közlekedésügyünk

sorsdöntő reformok küszöbén áll. Önámítás lenne, ha nem állapítanók meg nyiltan, hogy a jövő közlekedési eszköze a *város belterületén csak az autobusz lehet, megfelelően épitett és karbantartott útvonalokon;* és hogy hovatovább megérett az idő a *városi gyorsvasútak* ügyének előkészítésére is. Be kell vinnünk a köztudatba közgazdaságunk egyik legnagyobb, de nálunk elhanyagolt értékének megbecsülését. A „time is money" elvét. A tömegforgalom lebonyolítására szolgáló közlekedési eszközeinknél hatványozottan jelentkezik az a nagy közgazdasági veszteség, amelyet a *villamosra váró tömegek ideje* és a lassú közlekedéssel járó *időmulasztás* jelent. Egy statisztikus nemrég kiszámította, hogy ha csak felére redukáljuk azt az időveszteséget, amely a mai állapotok között jelentkezik, pusztán a főváros területén legalább napi 200.000 órát, pénzben legalább egy milliárdot képvisel. Nemcsak jófzű móka ez a számvetés, de tanulságos is azok előtt, akik az időt közgazdasági értéknek nézik.

Nem folytatom tovább; bár eléggé hosszú lenne a sora azoknak a nem kevésbé sürgős alkotásoknak, amelyek keresetet, mozgást, életet jelentenének közgazdasági életünk besűrűsödött vérkeringésében. A fő az, hogy mindezeket lássuk, nyilvántartsuk; előkészítésüket sürgessük. A legfőbb dolog pedig az, hogy mindezeket a nagy életbevágó kérdéseket *ne engedjük ismét a világnézleti és közjogi viták útvesztőiében eltévelyedni.*

Ezzel az óhajtással búcsúzom az ó-esztendőtől és köszöntöm az újat!

SCHŐNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETŐ, VÍZVEZETÉK, GÁZ- ÉS CSATORNÁZÁSI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
TERVEZ ÉS KIVITELEZ:
Központifűtés berendezést minden rendszerben, szellőző, szárító, gyümölcsaszaló, főző- és mosókonyha berendezéseket, magas- és alacsonynyomású gőz- és kondensvezetékeket, városi vízművet, házi vízvezetéket, gőz- és kádfürdőket, kórházberendezéseket, szivattyú és kazántelepeket, világító és ipari gázberendezéseket, füst- és porszívó-berendezéseket.
BUDAPEST VIII., Gólya u 22
TELEFON: József 131-72

Kirschenbaum Gusztáv Fia
pala-, cserépfedési és tető jókarbantartási vállalat
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. Telefon: József 21-55

Műbútor LAPIDES Irodaberendezés
Alap.: 1885.
Rózsa u. 72.
Állandó bútorkiállítás egyszerű lakberendezésekből is.

VÁGÓ ÉS KOVÁCS
ÉPITŐIPARI VÁLLALAT
Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 4. szám.
TELEFON: T. 90—59.

HAUSWIRTH ÖDÖN
DÍSZITŐFESTŐ, MÁZOLÓ
Budapest, VIII., Hunyadi-utca 48.
Telefon: József 23-24.

LIKTOR FERENC SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., József-körut 77-79. Tel. J. 49-83
Készit minden e szakmába vágó munkákat.

HELLENBRAND JÁNOS
ÁCSMESTER
Budapest, Egressy-út 27. sz.
Telefon József 92-70.

KREMPEL JÓZSEF
épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Budapest VIII, Sárkány-u. 11
Telefon: József 44—43

MÁJER GÁSPÁR épületüvegezési- és képkeretezési vállalata, üveg- és porcellánkereskedő
Budapest, IX., Ferenc-körut 19-21. Telefon: J. 33-95

GRÜBEL KÁROLY utóda cserépkályha-gyáros és kályhás-mester
BUDAPEST, VIII., VIG UCCA 27. • TELEFON JÓZSEF 25—07

ZÖLD JÓZSEF lakatos mester
MŰHELY: V., Árpád-ucca 8. GYÁR: Szt. László-út 4/b. (Hungária-út sarok.) — Telefon: L. 962-13. — Készit és raktáron tart mindenféle gőz-, víz- és egyéb tartályokat, melegvíz bollereket. — Bádogos és szerelőknek összes lakatosmunkákat készíti. — Autogénheggesztés, vágás. — Kérjen ajánlatot.

MATHAUZER ÁRPÁD Budapest, IX., Üllői-út 115b
Épület- és butorasztalos üzeme Bejárat: Ernő-utca 36.
Hivótelefon József 145—67.

JUHÁSZ LAJOS ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS ÜZEME BUDAPEST, VI.,
LEHEL UCCA 14. SZÁM. • TELEFON 138—38.

Klauber és Vajda mérnökvállalkozók
V, Balaton-utca 2
Bányakavics- és kőszállítások, út- és csatornaépítkezések

BAUER KÁROLY ÉS FIA (Csókás Gusztáv utóda
épület- és bútorasztalos-munkák üzeme
Budapest, I., Városmajor-utca 35. — Telefon: K. 503—93

Tapétázás gyári áron
Szabó és Holzinger, Lipót-körút 2

Schaffer Antal kövező-mester, út- és - betonépítési vállalkozó -
II. ker., Bial ucca 21
Telefon: 91—14. szám.

SCHRAMM JÓZSEF ÉPÜLETASZTALOS ÜZEME
Budapet, X., Óhegy-utca 41. Telefon: 124—46.

SZOBRÁSZ
Elsőrangú gipsz- és műkőmunkák
SCHMIDT ÉS KELEMEN
Budapest, V., Honvéd ucca 15. Telefon: 49-02.

Telchner Ádám épület-műlakatos
Telefon: J. 15-94 PORTÁLGYÁR Telefon: J. 15-94.
Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 10. sz.

HERDY IMRE
ÉPÜLET- ÉS GÉPLAKATOS
BUDAPEST, VIII., KARPFENSTEIN-U. 16.
TELEFONHIVÓ: JÓZSEF 60-10

MAYER OTTÓ épület és díszműbádogos, légszesz-, vízvezeték-, csatornázás-, szivattyú- és gőzfütések berendezési telepe.
Telefon: József 60-70. Budapest, VII., Hársfa ucca 10/c.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Olajjal való útportalanitás a közegészségügy és a köztisztaság szolgálatában

Figyelemreméltó szempontok a költségvetés összeállításánál — Házilag, vagy vállalkozók útján történjék-e az olajportalanítás?

A főváros költségvetésének mérlegében mindenkor elsőrendű szerepet játszik a köztisztaság ügyeinek budgetje. A fejlett kultura kifejezője és fővárosunk nyugateurópai szinvonalon való tartásának biztosítéka a *Köztisztasági Hivatal,* mely önálló szervként a közegészségügyet van hiatva szolgálni. Fővárosunknak e mintaszerűen megszervezett és nagy körültekintéssel vezetett intézménye igazolja legjobban, hogy milyen áldásos tevékenységet fejthet ki és minő kedvező eredményeket érhet el egy széles látkörrel bíró vezető egyéniség, akinek nehéz hivatása teljesítésében kitűnő munkatársak és szakszerűen begyakorolt munkásgárda áll rendelkezésére. Hogy pedig abban a nemes versenyben, mely a nagyvárosok egészségügyének elömozdítását a köztisztaság fokozásában látja, európai viszonylatban is az első helyek egyikét foglaljuk el, azt a legutóbb Budapesten megtartott nemzetközi köztisztasági kongresszus is elismerte. Kétségtelen viszont, hogy eme előretörésünk egyik nevezetes etapját

a főváros makadam útjainak rendszeres portalanítása képezi.

Hogy mit jelent a főváros milliónyi lakósa számára, ha a hivatalokban, munkahelyeken és lakásokban végzett napi munka után az üdülésre szánt 1—2 órai szabad időt pormentes levegőben töltheti el, az hatásában kellően nem is értékelhető.

A háborús évek és az azokat nyomon követő gazdaságilag is kritikus esztendők alatt a közegészség megóvásának e módja szünetelt. Az 1925-ös év tekinthető úttörőnek e téren, amikor kisérletképpen 500.000 m² makadam út portalanítását rendelte el a főváros tanácsa. Az 1926-os évben az olajjal portalanított útterület 1,000.000 m²-re emelkedett.

A közegészségügy szempontjából mindenesetre kivánatos lenne, hogy a főváros közel 3,000.000 m² területet kitevő makadam úthálózata a maga teljes egészében olajjal portalanítva legyen.

Az elmult két év eredménye egyelőre nem lehetett tökéletes, mert a portképző utak nagyrésze még nem olajoztatván, alkalmas volt a szálló por képzésére. A nem olajozott utakról felszálló porfelhő nemcsak a közvetlenül határos területeket lepi el porral, hanem az időjárás szeszélyétől függően távolabbi területekre is elszáll. Tökéletes eredmény tehát csak az összes portképző makadam útfelületek rendszeres olajozásával érhető el. A székesfőváros egyébként a háborút megelőző időben is olajozta a makadamutakat. De a háború előtti olajozás módja többek közt azért sem volt tökéletes, mert a felhasznált olaj *kellemetlen szagot terjesztett* az olajozott úttestek környékén. A portalanításhoz újabban felhasznált porolaj azonban *tökéletesen megfelelt a célnak és teljesen szagtalan.*

A porolajozási művelet helyes végrehajtási módjának megválasztása, úgyszintén az utak portalanítására jutó költségek megállapítása bizonyára nem kis gondot okozott a főváros költségvetésének összeállításában. Többek között az is némi meggondolást igényelt, hogy végezzék-e eme munkálatokat házikezelésben, vagy adják-e ki vállalkozóknak? E kérdést akként kellett eldönteni, hogy a kitűzött cél elérése mellett, a lehető legkisebb áldozat árán a közérdek legtökéletesebben nyerjen kielégítést. Ennek érdekében

az a módszer látszott a legalkalmasabbnak, hogy az olajozási munkálatokat magánvállalatoknak adták ki

természetesen a Köztisztasági Hivatal legszigorúbb ellenőrzése mellett. Igen érdekes és gondos munkára vall az a szerződéstervezet, amit e célból a főváros a vállalkozókkal elfogadtatott. E szerződések kiinduló pontja, hogy a főváros által kijelölt útterületeknek m²-kénti átalányáron való portalanításáról kell gondoskodniok a vállalatoknak az egész tavasz, nyár és őszi időszakra. *A fővárosnak jogában áll egyoldalúan és megtelebbezhetetlenül megállapitani az olajozott útak újabb porképződését és azok ismételt díjtalan utánolajozását elrendelni, még pedig annyiszor, ahányszor annak szükségessége felmerül, anélkül, hogy az olajtöbbfogyasztást a vállalkozókkal szemben megtériteni volna köteles.*

E szerződés a vállalatokra kétségkívül *súlyos kockázatokat jelentett,* mert árajánlatuk kalkulációjánál oly tényezőket is figyelembe kellett venniök, amik csak feltevéseken alapulnak. Igy az egész utak anyagának minőségét a fedőréteg szempontjából, az egyes úttestek minőségét karbantartás szerint, az egyes úttestek forgalmi igénybevételét, az időjárás váltakozását, tehát számos olyan tényezőt kellett szemük előtt tartani, amelynek úgyszólván valamennyije a munka kivitele előtt a vállalkozók részéről ismeretlen és hogy mindezek mellett a m²-kénti kivitelezést a vállalkozók elfogadták — nyert információnk szerint — csupán a szomorú gazdasági helyzetnek tudható be és annak, hogy igyekeztek gyárüzemük munkásságát foglalkoztatni.

De nézzük, hogyan alakulna a helyzet, ha a főváros az útolajozást házikezelésben végeztetné el. Első pillanatban is szembeötlő, hogy

a főváros érdekeinek megóvása, a kockázatra való tekintettel házikezelésben nem látszik biztositottnak,

mert semmi biztosíték sincs arra nézve, hogy kedvezőtlen időjárás esetén a portalanításhoz felhasználandó olaj akár a készeresére ne emelkedjék azzal a mennyiséggel szemben, ami a munkálatok kivitelezésére kontemplálva volt. Pedig ha a szükség úgy kívánná, meg kellene tenni, tekintet nélkül a többköltségre, mert *anyagi megkötöttségből elmulasztani a szükségessé vált porolajozást: az egész munka eredményét kockáztatná.*

Az olajozási költségek a házikezelésben való kivitelezésnél megközelithetőleg sem kalkulálhatók előre

és igy e költségeket legalább az eddig beállitott költségek kétszeres összegével kellene a költségvetésbe bevenni és ha ebből netán megtérülés mutatkozna, azt a következő év javára kellene könyvelni.

Tárgyilagosan nézve a dolgokat, a köz és a főváros érdekében a legegyszerűbb megoldás a legjobb.

A főváros részéről a legegyszerűbb megoldás a porolajozási munkálatok négyzetméterenként való kivitelezésének a kiadása,

mert ezzel elhárítja magától a főváros a különféle ismeretlen lehetőségekből eredő káros következményeket. A költségvetés präliminérájával szemben pedig *meglepetés nem érheti.* A megfelelő szakszerű munkakivitelezésre, a porolajozáshoz szükséges olajmennyiségek tárolására, a fuvarozásra nincs gondja a fővárosnak és csakis az ellenőrzésre kell gondolnia, amely a fővárosnak egyoldalú és megfelebbezhetetlen kritikai jogot biztosít a porosság megállapitása és az újabb és ismételt utánolajozás követelése tekintetében.

Az előadottak szerint tehát

a porolajozási munkálatok vállalatbaadása látszik a főváros érdekében a leggazdaságosabbnak,

mert minden kockázatot kikapcsol.

A portalanítási munkálatok kivitelezése a vállalatok tapasztalt műszaki vezetősége folytán a legtökéletesebb, a portalanítási munkálatok összes költségei pedig előre meghatározott összegben beállíthatók a költségvetésbe és végül az összes kockázatok áthárításával *a nyilvános versenytárgyalás révén a vállalkozók a legszerényebb haszonnal kénytelenek kalkulálni.*

K. M.

Körutazások
Egyptom-Palesztinába
A COSULICH LINE
Stella d'Italia oceánjáró gőzösén
*
Indulások Triesztből: Január 9 Február 1
*

Időtartam 3 hét
*
I. oszt. ellátással 10,500.000 K-tól kezdve
*
Prospektust küld:
COSULICH LINE BUDAPEST
VII., Thököly-út 2 (Telefon József 14-13)
V., Váci ucca 29 (Piarista épület) Telefon: T. 12-48

PERÉNYI KÁROLY szerelő- és bádogosmester egészségügyi és világitási berendezések vállalata
Budapest VIII, Népszinház ucca 34. Telefon: J. 9-20

MAKOVSKY FERENC Telefon: J. 81-17.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi ucca 4. sz.

Fűtés Viz Gáz **Szentgyörgyi és Társa**
Telefon: József 8—97 Budapest VIII, Baross-u. 88

FUST LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
(Omnia Mozgóval szemben) BUDAPEST, VIII., BÉKÉS UTCA 1. SZ. Telefon: József 1-60.
Elektromos világitás, motorikus és gyengeáramú berendezések szerelése. Szerelési anyagok és égők raktáron.

Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, bádogos-munkák
SPIEGLER SAMU
Budapest, VII., Damjanich-utca 47. szám.
Telefon: Józ ef 49-37.

KOCH ISTVÁN ácsmester
tetőemelési vállalkozó
BUDAPEST, IX., LENKEY U. 3.

SERE és TÁRSA
felvonójavító és jókarbantartó vállalata
Budapest, V. kerület, Sziget-u. 9. szám
Telefon: Lipót 916-23

STERN és ROSENTHAL
BUDAPEST, V., BÁTHORY UTCA 19. • TELEFONHIVÓ 30—57.
KÖZPONTI FÜTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOS MUNKÁK VÁLLALATA. AUTOGÉN-HEGESZTÉS.

Zuzan Béla Budapest
diszlet-, cim- és szobafestő különlegességi mázoló-osztálya
Telep: X., Füzér-u. 16. Iroda: Martinovics-tér 4/b
TELEFON: JÓZSEF 60 06.

Hegedüs Ferenc ácsmester **Budapest**
Telep és iroda: X., Kerepesi-ut 31/c. szám
Telefonhivó: J. 45—45.

ASCHENBRENNER JÁNOS
ÁCSMESTER
BUDAPEST, VII., RÓNA-UTCA 41. SZ.
Telep: VII., Hajtsár-út 133. SZ.

RIDEL BERTALAN és FIA
ácsmesterek és vállalkozók
Ipartelep: III., Szépvölgy-u. 13.
Irodai telefon: T. 142—26.

RYSAVY BÉLA épület és diszmű-bádogos, légszesz és vizvezetékszerelő üzeme
Budapest, VIII., József-u. 79.
TELEFON J. 24-56.

Fratrichevich István diszitő-festő Budapest
VIII., Dembinszky-u. 33. Tel.: J. 72—98.
Elvállal templomok épületek, lépcsőházak, kávéházak, szobafestő, diszitő és mázolási munkákat

Müller Rezső
asztalosáru gyára
BUDAPEST, VII., RÓNA-UCCA 31. SZ.
Telefon: J 81—58

VARJAS GYULA
ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Óriás ucca 42. sz.
TELEFON: JÓZSEF 46—87.

SZIEBER IMRE BUDAPEST, II, BATTHYÁNY-UTCA 59.
szobafestő-, érefényezö- és mázolómester

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ — ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
TELEFON: JÓZSEF 50-97.

Budapest Székesfőváros Asványvíz Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 86—76.

IFJ. CRISTOFOLI VINCE
PADLÓ- ÉS FALBURKOLÓ VÁLLALAT
TELEFON: Lipót 921-55
Beton-cementlap. Terazzo-, mozaik-, keramit- és metlachi lap. Padl burkolatok. Fayence falburkolatok. Mükő. ÉPITÉSI ANYAGOK. Vasbeton.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 18-20

Kedélyes futballozás a kislakás-építési bankajánlatokkal

A munkanélküliség és a főváros lakásmizériája mellett vétkes könnyelmüség a lakbérgaranciás építési ajánlatok elfogadását tovább is halogatni

November közepe sem volt talán még, amikor a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* megtette az első olyan lakásépítési ajánlatot, amelynek alapgondolata a lakbérgaranciás építkezés. A Kereskedelmi Bankot pár héttel követte azután a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* és a *Hazai Bank* közös ajánlata, amely a Kereskedelmi Bankéhoz hasonló feltételeket szabott meg. A két bankajánlatot azután később az ajánlatok egész tömege követte, de ezek az ajánlatok legnagyobbrészben csak szolgai másolatai a három nagybank tervének. Most már mindenki lakbérgaranciás alapon akar építeni és *Liber* Endre tanácsnokhoz valósággal özönlöttek az ajánlattevők. Az ajánlkozások sorát azután december 15-ével lezárták, mert ha ez nem történik, akkor a városi kislakásokat építeni akarók ostroma valószínűleg mindegyre növekedett volna, mivel a minden konjunktúrára éhes elemek most már különösmódon ritka üzleti lehetőségeket szimatolnak a lakásépítésben. Az irigyelt üzleti lehetőségek ugyan valószínűleg súlyos csalódásokat keltenének, de tény az, hogy a három nagybank ajánlatát más pénzintézetek, építészek, gazdasági érdekeltségek és magáncégek törtetve utánozták.

Az első ajánlatot megtévő vezető pénzintézetek máris elkedvtelenedve nézik ezt a versenyt, amely csak úgy fejlődhetett ki, hogy a városházán megokolatlan huzavonának tették ki az ő komoly ajánlatukat.

Néhány lármás építész felverte a városháza csöndjét és az építőipar panasza gyanánt állították be a saját vélt sérelmüket, egyben pedig mellveregetve hirdették, hogy ők olcsóbb ajánlattal tudnának jönni. Azok, akik mindenekfölött kötelesek a főváros nagy gazdasági érdekeit megvédeni, természetszerűen figyelmesek lettek erre a lármára és látni akarták, hogy mi van a handa-bandázás mögött. Hamarosan kiderült, hogy semmi sincs mögötte. A vállalkozók egész sora jelentkezett, de ajánlatuk szinte hajszálnyira egyezett a *Kereskedelmi Bank* és a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* ajánlatával.

Egyben azonban csaknem valamennyi ajánlattevőről kiderült az is, hogy nem rendelkeznek komoly, megbízható financiális hátvéddel.

Mégis megtörtént az, hogy november közepe óta december végéig húzódik-halasztódik a kislakásépítés ügye és a végén mégsem lesz más tennivaló, mint hogy a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bankot*, valamint a *Pesti Hazai Takarékpénztárt* és *Hazai Bankot* a főváros megfogja bízni építőprogrammjuk végrehajtásával. *Hogy azután a másfél hónapos késedelemért, amely máris megtörtént, kit fog felelősségre vonni Budapest tizennégyezer lakás nélkül szűkölködő családja, ezt a lelkiismereti kérdést döntsék el azok az urak, akik a zavart keltették és akik a kérdésnek minden oldalról való megvilágítása és szakszerű megvizsgálása után is késlekedtek és töprengtek.*

A húzás-halasztás, a gyámoltalan vacillálás, amely a bizottsági tagok csoportjában kifejlődött, máris nagyon eltolta az építkezést és ha ezeken az urakon állana a kérdés végleges eldöntése, akkor talán még egy esztendő mulva is jelentkeznének azok, akik egy becsületes üzleti vállalkozás mögött konjunkturát szimatolnak és azok, akik

a maguk ötlettelenségében az első ajánlattevő terveit szolgai módon lemásolták.

Ujesztendő előtt azonban el kell dőlnie a kérdésnek. Bizonyára lesznek a közgyűlésben olyan férfiak, akik meg fogják mondani, hogy a halogatásnak többé nincs helye, mert az olyan vezető pénzintézetek, mint amilyen a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank*, a *Pesti Hazai Takarékpénztár* és a *Hazai Bank*, nem dobhatják oda intézetük tekintélyét a politika futballjátékának. El kell dőlnie a kérdésnek, mert ha az újesztendő előtt megtartandó közgyűlés is belemerül a tétovázás meddő komédiájába, akkor

alig lehet mást elképzelni, minthogy az első ajánlattevő nagybankok elkedvtelenedve visszavonják ajánlatukat

és a főváros, amelynek most módjában lett volna kedvező feltételek mellett építeni, itt fog állani komoly és megbízható ajánlatok nélkül. *A főváros nem teheti ki magát annak a groteszk tragikomédiának, hogy addig válogatott az egyöntetű ajánlatok között, amig végre ajánlatok nélkül maradt.* Budapest polgársága és munkássága máris nagyon tisztában van azzal, hogy ha *ez a töprengés és tanácstalanság úrrá nem lesz a városházán, akkor már vigan folyna a munka, az építőipar már hatalmas megrendelések birtokában volna és a gazdasági élet áramlása uj útakon járhatna.*

Az elmult héten azután

a Magyar Általános Hitelbank egymillió font sterling kölcsönt ajánlott fel a fővárosnak lakásépítésre.

A *Hitelbank* egyelőre nem közölte részletesen feltételeit, de jelezte, hogy a kölcsön igen kedvező feltételek mellett fog a főváros rendelkezésére állani. Hogy ez így lesz, azt valószínűvé teszi az a körülmény, hogy a fővárosnak csak a közelmultban tett a Hitelbank kétmillió dolláros függő kölcsönre öt százalékos kamatozású ajánlatot. *A Hitelbanknak ez az ajánlata anélkül, hogy ennek a nagy pénzintézetnek ez célja lehetett volna, újabb fejetlenséget okozott a városházán.* A Kereskedelmi Bank, a Hazai Takarék és Hazai Bank lakbérgaranciás ajánlatát kezdték ujra a Hitelbank kölcsönajánlatával junctimba hozni, pedig a kettőnek egymáshoz semmi köze.

a Hitelbank kölcsönajánlata egyáltalában nem tangálhatja a lakbérgaranciás ajánlatokat.

A pénzügyi bizottság amugyis kimondotta, hogy a főváros a saját rezsijében is építsen kislakásos bérházakat.

A Hitelbank kölcsönajánlata tehát a házikezelésben való építéshez adja meg a pénzügyi lehetőségeket.

de egy pillanatra sem szabad arra gondolni, hogy ez a kölcsönajánlat megakadályozhatná a lakbérgaranciás építkezést. Szerencsére a napokban annyira tisztázódott már ez a helyzet, hogy a lakásügyi bizottság műszaki albizottságának hétfői ülése kimondotta — nem nevezvén meg a *Hitelbankot*, de nyilván erre a pénzintézetre gondolt, — hogy *amennyiben a további tárgyalások folyamán a fővárosnak kölcsön felvételére megfelelő ajánlatot tesznek, a bizottság az errevonatkozó ajánlatot külön kivánja tárgyalni.*

A december 29-iki közgyűlésnek tehát a Hitelbank ajánlatától teljesen függetlenül le kell tárgyalnia a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, valamint a Pesti Hazai Takarékpénztár és Hazai Bank, valamint a többi lakbérgaranciás ajánlatot.

Nem akadályozhatja meg ezt többé semmi, mert hiszen minden fórum megállapította, hogy a három bank ajánlatában meg van az a tökéletes garancia, ami az ilyen munkálatoknál legelsősorban szükséges. A közgyűlés lelkiismerete parancsolóan követelni fogja, hogy minél rövidebb idő alatt felépüljenek ezek a lakások, mert

a lakás nélkül szükölködők helyzete napról-napra siralmasabb, de meg a munkanélküliség is egyre nagyobb mérveket ölt.

A bankajánlatokat felülvizsgálta a műszaki és számviteli szakbizottságok egész sora és azokat minden tekintetben előnyösöknek találta. Nem lehet tehát mégcsak ürügy sem arra, hogy tovább halogassák a kérdést és ezzel a halogatással meghiúsítsák a legelőnyösebb és legbiztosabb megoldást. Itt csak egy szempont lehet és pedig az, hogy *építeni kell, még pedig azonnal.*

Fliegl Béla bádogos mester
légszesz, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi fürdőberendezések vállalata – Telefon: József 135-07
Budapest, IX., Ferenc-körut 18. sz.

KRATOCHVILLA FERENC KÁLYHÁSMESTER
Elvállalja: cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek szállítását és felállítását, cserépkályhák tisztítását, átrakását és tüzhelyek kifalazását a legjutányosabb árban
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 50

DICK ÁDÁM özvegye
épület-, mű- és vasszerkezetlakatos ipartelepe
BUDAPEST, VII., MEXIKÓI-UT 6. Saját ház.
A Ferenc József lovassági laktanyával szemben.
Elvállalok épület-, és műlakatos-munkákat, vasszerkezetek készítését. — Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálok.

KISZELY GÉZA festő-mázoló
VII., Dembinsky-utca 43. Telefonhivó: József 14—91

SZÉKELY LAJOS
épület- és diszmübádogos,
légszesz-, vizvezeték-, egészségügyi- és csatornázási berendező
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 12. SZ.
Telefonhivó: T. 60.

DOMOKY JÓZSEF
ASZTALOSÁRUGYÁRA
Budapest, VII., Várna ucca 7. szám.
Telefon: József 70—78.
— Készit templomberendezéseket és különleges buforokat. —

Dobó István
épület-műlakatos és vasszerkezeti gyár
Budapest, VII. kerület, Franczia-út 45. szám
Alapitva 1885

TOASÓ PÁL BUDAPEST, II., Zsigmond-u. 10
épitész, épitőmester Telefon: 66-64.

Eredeti amerikai **RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK** és alkatrészek állandóan raktáron.
Csak a legjobbat nyujtjuk!
SELIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai és rádiótechnikai vállalat
Budapest, V., József-tér 11. — Telefon.

Az országos Vas- és gépipari kiállításon aranyeremmel kitüntetve — Kézműipari tárlaton aranyéremmel kitüntetve
GEBEY FERENC
égető bélyegző-üzeme és különleges tüzhelyek készitési vállalata
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 6.

SZEKÉR GYULA
épület- és diszmübádogos, légszesz-, vizvezeték-, csatornázás- és egészségügyi berendező vállalata
IX., BOKRÉTA-UTCA 23. Telefonhivó: J. 41-71

BUDAPESTI KŐGYAR (HÄMMERLE)
Tel.: L. 906-37. Budapest, V., Visegrádi-u. 65.
Speciálisan műkővel foglalkozó üzem
Hasonló céggel össze nem tévesztendő!!

ZECH KÁROLY
ÚTÉPITŐ- ÉS KÖVEZŐMESTER
ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, VII., ILKA-UTCA 4. SZÁM.

LAMMEL FERENC, BUDAPEST VIII,
JÓZSEF-UTCA 17. SZ. TELEFON: JÓZSEF 141-51.
Épület- és diszmübádogos, légszesz- és vizvezeték-berendező.
Autogeiser javitásokban specialista.

BEZÁK GYÖRGY ÉS FIA
ASZTALOSMUNKÁK GYÁRA
BUDAPEST, VII., BEM-U. 11. (saját ház)
TELEFON: JÓZSEF 72—19. SZ.

Alapittatott: 1868. **MOLNÁR LAJOS** tüzhely-i. katos Telefon: József 42-25.
BUDAPEST, VIII., MADÁCH-UTCA 4. SZ.

THOLT ISTVÁN
okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-u. 26. Telefon: L. 905-25
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés, derítő telepek

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
GYŐR, Telefónok: 201, 202, 203.
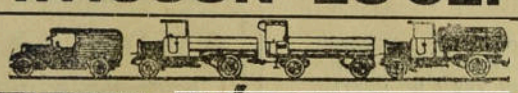
BUDAPEST, V., Deák Ferenc-utca 18. Telefónok: T. 43—00, L. 979—49.
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Teherautók Autobuszok
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Rába
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

Budapest lakásnyomorán csak ötezer kislakás sürgős felépítése segíthet

Irta: Liber Endre tanácsnok, a szocialpolitikai- és közjótékonysági ügyosztály vezetője

A legutóbbi idők egyik legfontosabb problémája a lakáskérdés. A főváros szociálpolitikai ügyosztályának a javaslatára a közgyülés már a folyó évben körülbelül 1500 kislakás építését határozta el, de ez az 1500 lakás egyáltalában nem elégítette ki az igényeket. Budapesten még ma is nagy a lakáshiány és annak fokozatos megszüntetése nemcsak azért fontos, hogy néhány ezer olyan ember jusson rendes, egészséges lakáshoz, akik most emberhez nem méltó helyen laknak, de rendkivül fontos egészségügyi és gazdasági szempontból és a munkanélküliség megszüntetése szempontjából is. De amennyire minden kétséget kizáró módon megállapítható, hogy Budapesten nagy a lakáshiány, másrészt meg kell állapitani azt is, hogy az egész lakáshiányt, egy éven belül a gazdasági élet nagyobb megrázkódtatása nélkül, egyszerre megszüntetni egyszerüen nem lehetséges.

Mindenesetre érdekes jelenség, hogy míg eddig a lakásépítés kérdésével csaknem kizárólag a hatóság, a kormány és a főváros foglalkozott, ma már a magántőke is kezd érdeklődni ebben az irányban. A főváros két nagy bankjának kezdeményezése után egymásután jelentkeztek más bankok és vállalkozók, akik ajánlataik szerint hajlandók lakásokat építeni, amivel Budapest egész lakásszükséglete egy csapással megszüntethető volna, sőt még azon fölül fölös számban állanának lakások rendelkezésre, ami viszont a házak, illetve a lakások értékének hirtelen csökkenését vonná maga után. A hatóságnak épen ezért elengedhetetlen kötelessége megállapítani azt, hogy

mennyi azoknak az épitendő lakásoknak a száma, amelyeket a főváros gazdasági élete elbir

és csak ennek gondos mérlegelése után lehet véglegesen dönteni afölött, hogy mennyi lakás épülhet Budapesten.

A szociálpolitikai ügyosztály a lakásprobléma megoldásánál a leghelyesebbnek a magánépítkezés megindulását tartotta olyképen, hogy amennyiben a magánépítkezés megindulásának a drága kölcsön még mindég akadályául szolgál, a hatóság nyújtson megfelelő módon segitő kezet a magánépítkezési tevékenységnek. A bankoknak és a vállalkozóknak lakások építésére vonatkozó ajánlatai mindenesetre a magántőkének a megmozdulását jelentik, de ez még korántsem tekinthető a magánépítkezési tevékenység megindulásának abban az értelemben, ahogyan az a rendes, normális körülmények között történt. Ezeknek az ajánlatoknak az elfogadása esetén a fővárosnak az építkezésére külön tőkéről vagy kölcsönről gondoskodni nem kell, csupán a közművek, útak és parkok elkészítése jár nagyobb befektetéssel, viszont azonban a magántőke még nem meri elvállalni az építkezéssel járó rizikót és azért a hatóságtól a maga befektetett tőkéjének megfelelő biztosítását kívánja a lakásbérek garantálásának a formájában. Az építkezéseknek ilyen módon való megindítása egészen újszerű és

a főváros két nagybankjának, valamint az azokat nyomon követő ajánlatoknak az elfogadása esetén a főváros hamarosan 20.000 új lakáshoz jutna.

Ezeknek az ajánlatoknak a pontos fölülvizsgálása műszaki és pénzügyi szempontból meglehetős nagy nehézségekkel és sok munkával jár.

Hogy a főváros építsen és milyen mértékben építsen a beérkezett egészen ujszerű ajánlatok alapján, avagy a fővárosra nézve egy kedvező feltételek mellett felveendő kölcsönből: annak eldöntése a közgyülésnek a feladata. A kérdés végleges eldöntésénél sok minden szempontot kell mérlegelni. Mérlegelni kell mindenesetre és elsősorban azt, hogy

lakások építésére sürgősen és elkerülhetetlenül szükség van.

de gondosan mérlegelni kell azt is, hogy az építkezés terén mik a legközelebbi jövő teendői és hogy miképen lehet a legközelebbi jövőben fokozatosan megszüntetni a lakásinséget úgy, hogy az a gazdasági élet helyes és zavartalan menetét biztosítsa és amellett az építendő lakások kiadása is biztosítva legyen.

Budapesten ma a lakáshiány 14.000—15.000 lakásra tehető.

Az a kérdés, hogy a lakáshiány megszüntetése érdekében az összes lakásokat egy évben építsük-e meg és nem volnának-e ennek gazdasági hátrányai. A lakásépítési bizottságban ez a kérdés természetszerűleg már többször került mevitatás alá és ott az az egyetlen helyes vélemény alakult ki, hogy

a lakáshiány csakis fokozatosan szüntethető meg és pedig olyképen, hogy az egész fennálló szükséglet lehetőleg 3—4 év alatt elégittessék ki,

amely esetben az első évben talán valamivel nagyobb számú és azután a jelentkező szükséghez képest a következő években kevesebb lakás építtessék. Ennek megfelelően

az első évben épitendő lakások számát legfeljebb 4500, maximálisan 5000-ben kellene megállapitani,

de ebből a mennyiségből is 1000 lakás építését a hatóságnak magának kellene fentartani és csupán 3500—4000 lakás építését lehetne magántőkére bízni. Az első évben építendő lakások számát azért is nagyobb mértékben kell megállapítani, mert hisz a kormányrendelet értelmében a lakások felszabadításának az ideje mindjobban és jobban közeledik, de viszont maga a kormányrendelet is úgy rendelkezik, hogy

a lakások felszabadítása csak akkor következhetik be, ha megfelelő számú lakás rendelkezésre áll.

Kétségtelen az is, hogy a lakások felszabadulása Budapesten a házak értékének az emelkedését fogja maga után vonni, aminek nemzetgazdasági szempontból van nagy jelentősége.

Az új lakások építésénél figyelembe kell venni azt is, hogy lehetőleg olyan területeken épüljenek, ahol a közművek már rendelkezésre állanak és lehetőleg a főváros különböző területein gondoskodjunk új lakásokról. A *Tabán* rendezése is olyan kérdés, hogy annak megoldása elől elzárkózni nem lehet, sőt lehetőleg rövid időn belül meg kell oldani. A lakások építésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy a Tabán kiürítése esetén a jelenleg ott lakók megfelelő elhelyezéséről is történjék gondoskodás. 4000—5000 lakás építése Budapesten gazdasági szempontból is csak előnyös lehet, az építkezések ily módon való megindítása új vérkeringést jelentene a gazdasági életben, viszont nem járna azokkal a hátrányokkal, amelyeket jelentékenyen nagyobb számú lakás építése úgy a munkabérek, mint az anyagárak tekintetében okvetlenül és hirtelen előidézne. Ami pedig a lakások bérbeadásának a lehetőségét illeti,

4000—5000 lakás kiadása feltétlenül egészen könnyen volna biztosítható,

mert hiszen a kerületi elöljáróságok több mint 2000 olyan családfőt tartanak nyilván, akik családtagjaikkal együtt emberhez nem méltó lakásokban laknak és akiknek a kilakoltatása egészségügyi szempontból is immár sürgősen és elkerülhetetlenül szükséges. Sokan vannak, akik iskolákban laknak és mivel onnan őket kitelepíteni nem lehet, az iskolákat vonják el a tanítás elől. Nem hagyhatjuk szó nélkül az Augusztа-telep, a Mária Valéria, a Zita-telep, a Lenkeiúti barakok, a lágymányosi holt Dunaágban levő telep, a régi lóverseny-tér, az V. kerület és a X. kerület kültelkeinek, stb., stb. lakóit, akiknek a tisztességes elhelyezése égetően sürgős. Ezeken a nyomortanyákon az egészségügyi viszonyok egyenesen ijesztők.

Egyik baraktelepen pl. 270 lakóból 60 beteg és ez az arányszám mindenütt igy van.

Vannak olyan családok, melyeknek már minden tagja tüdővészes.

Sok szó esett arról is, hogy lehetőleg kétszobás lakásokat építsünk-e, vagy folytassuk az egyszobás-konyhás lakások építését. Úgy vélem, hogy a kisebb keresetű lakosság érdekében, amely a drágább kétszobás lakások árát megfizetni nem tudja, ismét egyszobás lakásokat építünk, de a főváros gondoskodik arról, hogy az újonnan épülő egyszobás lakások úgy méreteikkel, mint mellékhelyiségeikkel az egészségügyi viszonyoknak minden tekintetben megfelelők legyenek.

A főváros szociálpolitikai ügyosztálya a törvényhatósági bizottság közgyülésének az intenciói értelmében következetesen iparkodik egyrészt megszüntetni a lakáshiányt, másrészt pedig az egészségtelen lakások kiürítéséről kíván gondoskodni. Ezen a téren a közelmultból már egy jelentékeny lépésre tudunk rámutatni, amennyiben a sokat emlegetett *Suhajda*-telep, de még az ennél sokkalta egészségtelenebb *Globucsnik*-telep is, már csak a szomorú mult emléke, ezeknek a telepeknek a lakóit részint a főváros kislakásos házaiban, részint a főváros új szükséglakás-telepén megfelelően elhelyeztük. De a fővárosnak ezen a téren folytatnia kell a megkezdett munkát.

Nem szabad megengednie, hogy emberek maguk által összetákolt gunyhókban, fabódékban, földalatti odukban, vagy a gyárak kemencelyukaiban éljék át életüket.

Nem szabad tovább megengedni, hogy néhány kevésbbé lelkiismeretes ember, szegény embertársaik szorult helyzetét kihasználva, létesítsen olyan telepeket, olyan házakat és lakásokat, amelyek közegészség szempontjából még a legkisebb igényeket sem tudják kielégíteni és így nemcsak a maguk és családtagjaik hanem a főváros egész lakosságának az egészségét is veszélyeztetik. A magyar nemzetet ért annyi szerencsétlenség után egyike a legfontosabb teendőknek, egészséges lakások építése, amely az egyik alapja a közegészség biztosításának és a gazdasági élet jövendő fellendülésének.

MÉHN ANTAL
ÉPITŐMESTER
Telefon: L. 986-17. BUDAPEST II., Mecset-u. 8.

DATNER I.
légszesz, vizvezetéki, egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, VI., Felsőerdősor ucca 56. sz.
Telefon: Lipót 921—44.

Egyed János épület-, mű- és szerkezet-lakatos
Spectalista: cukrász-, pék-, hentes- és vendéglő-berendezésekben
Budapest, VI., Szondy-u. 44/b. Alapittatott 1901

Meister Testvérek faárúgyár
Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
(Külső Kerepesi-út)
Telefon: József 93-47.

HÁZÁN ha semmi egyebet, de a TETŐT meg kell javitani. — Régi zsindelytetőket lebontják és Eternit avagy más választott palával, vagy pedig cseréppel befedik KNAPPOVICS és KEPPICH pala- és cseréptetőfedők VII., Bem-utca 11. Telefon: J. 72-19
Régi tetők alapos, gondos és lelkiismeretes javitása, átfedése — Évi jókarbantartás.

Tel.: J. 30-45 SCHÜTZ EDE Tel.: J. 30-45
épület-, mű- és vasszerkezet lakatos
Budapest, VII. ker., Thököly-ut 23. szám.
Ajánlom épitési célokra szolgáló kovácsolt vastárgyak szállitását, készitek lépcső- és erkélyrácsokat, kapukat, kerti és sirkeritéseket saját terv vagy beküldött minta után. Továbbá kovácsolt vasszerkezeteket, ablakvázakat készitek.

GERŐ N. NÁNDOR TELEFON: József 15-29
BUDAPEST, VII., ALPÁR-U. 8
Központi fütés :: Vizvezeték :: Épületbádogos

BERKES JENŐ mű- és épületlakatos
Budapest, IV., Piarista-u. 8. Telefon: 71—34.

NAGY LAJOS ÉPITŐ-MESTER
VI., FELSŐ ERDŐSOR 25. SZÁM
Mindenféle gyárak és épitkezések tervezése és kivitele. Költségvetés dijmentes.

Rosenfeld Andor asztalosáru gyára
Készit épület- és berendezési asztalos munkákat.
Telefon: József 108—02 szám.
Budapest, VII., Kövér Lajos-utca 4. sz.

HALMOS ISTVÁN és FIA
kövező- és utépitő vállalkozók — Budapest, X., Halom-utca 25.
Alapittatott 1890. Tel.: József 39-52.
Utépitő és kövezőmunkák
beton-, asztaltburkolás- és földmunkák.
Vasutépitési munkák.
Költségvetés dijtalan!
Budapest székesfővárosnak, a Máv-nak és az Államépitészeti hivataloknak állandó szállitói.

FICZEK ÉS MENTCSIK A.-né
szobor-, mű- és ércöntőde
Budapest, VII., Tábornok-utca 12. szám.
Öntetnek: Szobrok, domborművek, életképek, plakettek, stb., homok- és cera-perduta módszerrel, kész kivitelben. Mindennemu nyersöntvények.

TUMPEK FERENC
épület-, diszmübádogos és szerelési vállalata
Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8. sz.

Rózsai Kálmán épület- és mübútorasztalos
VII., Gizella-út 55—55. Saját ház. Telefon: József 92—47.

ÁMON ANTAL és FIAI
kövezőmesterek, út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka. — Vágányfektetés. — Mészkőbánya.
VIII., Futó-utca 10. Telefon: József 3-85.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Milyen részesedést kérnek az ügyosztályok a nagy beruházási kölcsönből

Az összes ügyosztályok vezető tanácsnokai közlik az előkészítés alatt álló terveiket

A romok eltakarítása befejeződött és az évtizedes kényszerű tétlenséget az alkotások egész sorának kell felváltania. Ma, az esztendő alkonyodtán reménykedve nézünk a jövő év földerülő horizontja felé. A főváros vezetőköreinek eltökéltsége, közgyűlési határozatok és a köztudatban élő irányelvek diktálják, hogy a jövő esztendőnek meg kell indítania Budapestet a fejlődés útján, amelyet a világégés kezdetének napján kénytelen volt elhagyni.

A fejlődés útján való újraindulás abban a pillanatban kezdetét veheti, mihelyt elegendő anyagi eszközök állanak a főváros rendelkezésére. Minden jel arra mutat, hogy a legközelebbi hónapokban elérkezik az ideje annak, hogy a főváros vezetősége gondoskodjék a már eltökélt nagy beruházókölcsönről. A pénzpiac maga is készülődik erre a nagy eseményre és számtalan jelenség mutatja, hogy Budapestnek sikerülni fog előnyös feltételek mellett kölcsönt szerezni. Itt az ideje tehát a nagy készülődésnek, elérkezett a várva-várt helyzet, amikor újra tervek születnek és tervek valósulnak meg. Kétségtelen, hogy a magyar fővárosban sok mulasztást kell pótolni, sok-mindent kell újjáépíteni és sok-sok elmaradott alkotást kell megvalósítani. Azoknak, akik a nagy építőprogramm összeállítására hivatottak, tulajdonképpen ma inkább a selejtezés a hivatásuk. A terveket maga a szükség készíti, azok viszont, akik ma a város kormányrúdjánál állanak, inkább arra hivatottak, inkább az a kötelezettségük, hogy a sorrendet állítsák össze: mire van legelőbb szükség, mi várhat még, mit nem nélkülözhetünk holnapig sem és mik azok, amiket a legszükebb keretbe is be kell szorítani.

A Fővárosi Hirlap azzal a kéréssel fordult a főváros ügyosztályainak vezető tanácsnokaihoz, hogy ezekre a kérdésekre adják meg a feleletet. A következőkben közöljük azokat az igényeket, amelyeket a tanács egyes tagjai az eljövendő beruházó kölcsönnel szemben táplálnak és azokat a terveket, amelyeket a nagy beruházó programmba beilleszteni kívánnak.

Automata telefonközpont a városházán

Lamotte Károly tanácsnok, a tanácsi I. (elnöki) ügyosztály vezetője:

— Az ügyosztálynak vannak ugyan nagyobb beruházásokat igénylő fontos szükségletei, ezek azonban oly sürgős természetűek, hogy velük a nagy beruházási programm keresztülviteléig várni nem lehet, hanem mint rendkívüli szükségleteket fogom őket a jövőévi költségvetésbe illeszteni. Ilyen elsősorban *a városháza telefonközpontjának automata-központtá való alakítása.* 1927 végéig tudvalevően az összes pesti telefonközpontok átalakítása megtörténik és ezidőre a városháza automata-központjának is készen kell lennie, mert a mostani régi, avult szerkezet a megnövekedett forgalommal képtelen megbirkózni. Az új automata-központot 600 álomásra tervezzük, s azt akarjuk, hogy közvetlen összeköttetést létesítsünk a kerületi elöljáróságokkal, valamennyi üzemmel és külső hivatallal. Az automata-telefonközpont felszerelése 4—5 milliárd korona költséggel jár.

— A másik szükséglet a *házinyomda modernizálása,* főleg szedőgépek és új tipusú nyomógépek beszerzésével. Nagyobb beruházásokra lenne szükség a *Balatonkenesei üdülőtelep* fejlesztéséhez és a tisztviselők jóléti intézményeinek kiépítéséhez is, azonban ezeket a tételeket sem lehet közvetlen a nagy beruházási programmba illeszteni, úgyhogy az elnöki ügyosztály tulajdonképpen nem is áll elő igényekkel a tervezett nagy beruházási kölcsönnel szemben.

25 millió pengő útburkolásokra

Solty Jenő tanácsnok, az út- és csatornaépítési (II.) ügyosztály vezetője:

— Az út- és csatorna-épités ügykörébe vágó tervezetet és feladatokat nem a nagy beruházási programm, illetve a nagy külföldi kölcsön keretében vélem megoldhatónak, hanem részben a költségvetés rendes keretei között, részben pedig külön e célra felveendő kölcsön segítségével. Véleményem szerint a jövő évben és a következő esztendőkben megvalósítandó út- és csatorna-építési programm kiviteléhez az 1898., majd később az 1900. évi 20 millió koronás burkolási kölcsön mintájára,

új burkolási kölcsönt kell felvenni a fővárosnak, amelynek nagysága körülbelül 20—25 millió pengő lehet.

Jövő évi programmunk: A vízzel kötött makadám utakat bitumenes, kátránymakadámos burkolattal fogjuk kicserélni, hogy a kültelken és a belterületen egyaránt sár- és pormentes útvonalai legyenek Budapestnek. A város belső részein a meglevő burkolatok, további alapos javítása lenne a folytatólagos programm és 1928-ban kerülne a sor az új útburkolásakra. Az újonnan létesült és település alatt levő városrészekhez is megfelelő, modern utakat kell építeni. Itt főleg a Rákosvidék, Kelenföld, a Tabán, Óbuda egyes részei és a budai hegyvidék jöhetnek számításba. Az útvonalak építésénél különös tekintettel leszünk arra, hogy a mindinkább térthódító autó- és autóbusz-forgalom számára az utak és burkolatok megfelelően ideálisak legyenek.

— A *csatornázás* terén legfontosabb a budai csatornázás, a kelenföldi főgyüjtő- és a budai-dunaparti főgyüjtő-csatorna, s ezzel kapcsolatban a Sárbogárdi-úti főgyüjtő, a kelenföldi hálózat és az új központi szivattyú-telep megépítése. Ezeket a munkákat részben az idén már megkezdtük.

— *Fásitási* programmunkat már kifejtettük. Igen sok gyermekjátszóteret, sétányt és parkot akarunk jövőre létesíteni. Pesten főleg az V—VI. kerület külső részén és Kőbányán, Budán pedig a Naphegy, Rózsadomb oldalán és Óbudán is. Jövőre kerül megvalósításra többek között az Angyalföld befásítása is.

Városfelmérés és telekpolitika

Csárman Ferenc műszaki főtanácsos, a városrendezési és magánépítési (III.) ügyosztály vezetője:

— A III. ügyosztálynak nincsenek gyümölcsöztethető beruházásokat létesítő feladatai, s így a nagy beruházási programmba, illetőleg a tervezett 20 millió dolláros beruházási kölcsön felhasználásába csak két ponton tud belekapcsolódni. Az egyik a *városfelmérés,* a másik a *telekpolitika.* Mindkettőhöz pénz kell és pedig olyan összegek, amelyeket a rendes költségvetés keretébe beilleszteni nem lehet. Igaz, hogy látszólag egyik sem hasznothajtó beruházás, tényleg azonban az, főleg az utóbbi, mert helyes telekpolitikával nemcsak sok milliárdot takaríthat, hanem tényleg szerezhet a főváros

KÖZPONTI FŰTÉSEK és egészségügyi berendezések vállalata **Szepessy Sándor** utóda **SZEPESSY GYULA** okl. mérnök
Telefon J. 80-30 BUDAPEST, VIII., ABONYI-UTCA 25. SZÁM.

Drabek Ferenc gépészmérnök gépműhelye
Gőzgépek, benzin-, nyersolaj- és gázmotorok, valamint automobilok, traktorok és szántógépek javítása. Gépalkatrészek készítése minta vagy rajz szerint. Dugattyuk, dugattyugyűrűk, szeleporsók, fogas-, kúp-, csavar- és csigakerekek készítése.
Budapest, VIII., Gólya-utca 8. sz. — Telefon: József 88-82.

LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK- ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALAT
SZABADOS ÁRMIN
Budapest, VI., Eötvös-u. 26 c. :-: Telefon 88-56
VÁLLAL: Légszesz- és vízvezeték-berendezéseket, gőzfűtések és angol klozettok készítését és bádogos munkákat.

BENESCH FERENC elektrotechnikai és műszaki vállalat
Budapest, VII., Wesselényi-u. 9. Telefon: József 92-38.
Tervez és épit: Községi, uradalmi, valamint magán jellegü magas és alacsony feszültségü elektromos telepeket és vezeték hálózatokat. Készit: Villamosvilágitás, jelző csengő és házitelefon berendezéseket, kastélyok, villák, bérházak, valamint magán lakásokban.

SCHULLER JÓZSEF Központi fütés, vizvezeték-berendezési vállalata
Budapest, VI., Gr. Zichy Jenő-utca 32. Telefon: 42-28.

MELOCCO PÉTER Központi iroda: VI., Nagymező-u. 51
Telefon: Lipót 966—52 — Elvállal mindennemü betonmunkát, valamint terazzó-, mükő- és lapburkolatot

RICHTER ISTVÁN
Disz-, templom-, szobafestő és mázoló
VII., Dembinszky-utca 11. sz.

Üveg-, percellánkereskedő és épület üvegezési vállalkozó
WEISZ SALAMON
Budapest, Népszinház utca 23. Telefon: József 9—64.

KORNIS NÁNDOR üvegezési vállalata
Budapest, VII., Csengeri ucca 7. Telefon: József 119-97.

Telefon: 158—18. **SODEMANN ALBERT** Telefon: 158—18.
VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
Iroda és üzlet: I., Alagut ucca 1. — Műhely: I., Attila ucca 13.
„THERMOSONUS" automatikus tűzjelzőkészülék — magyarországi vezérképviselete.

EGYEDI JENŐ
Vizvezeték, csatornázás, központi fűtés, szellőztetés. Légszesz-, épület- és diszműbádogosmunkák vállalata.
Budapest, V., Korálll-utca 10. sz. Telefon: Lipót 971-60.

KÚN SÁNDOR
BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF-RAKPART 18.
FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
TELEFON: JÓZSEF 61—23.

Király Lajos
épület- és mülakatosmester
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 41.

GOLDBERGER és RÓNAI
oklevel. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, I., Fehérvári-ut 21. sz.
Telefon: József 60-46
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezések vállalata

Erményi Antal
VIII., Üllői-út 70. és IX., Viola-u. 47.
Épület- és diszmübádogos, egészségügyi berendezési vállalat. Telefon: József 2-52.

Közhasznu és jótékonycélu
47. MAGY. KIRÁLYI ÁLLAMSORSJÁTÉK
8756 nyeremény és 1 jutalom
A legnagyobb nyeremény szerencsés esetben: **500,000.000** azaz **ötszázmillió** korona
Jutalom **300,000.000** azaz **háromszázmillió** korona || Fönyeremény: **200,000.000** azaz **kettőszázmillió** korona
Nyeremények: 50,000.000 20,000.000 10,000.000 2 à 5,000.000 10 à 1,000.000 40 à 500.000 stb. kor. nyeremények, mint készpénzben.
Húzás már december 30-án! Egy sorsjeggyel 2 nyeremény is nyerhető!
A sorsjegyek ára csekély: 1 db 20.000 K, 5 db 100.000 K. A nyerési esély annál nagyobb, minél több sorsjeggyel vesz részt a játékban! Kapható minden dohánytőzsdében, bank- és sorsjátéküzletben, postahivatalokban stb.
Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesit a Székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság lottóosztálya: Budapest, IX., Fővámház.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

közönsége. Az új felmérésre feltétlenül szükség van, mert régi felméréseink teljesen elavultak, s úgyszólván használhatatlanek.

— A másik fontos feladat egy okos, céltudatos *telekpolitikai* programm felállítása. A főváros a világ egyik leggazdagabb városa, de rengeteg telkének, ingatlanának egyrésze már nincs meg, be van építve, vagy nincs alkalmas helyen. A fővárosnak tehát új telkek megszerzéséről kell gondoskodni, egyrészt a lakásépítési és iskolaépítési programm keresztülviteléhez, másrészt a későbbi városrendezés megvalósításához. Az előreláthatóan szükséges telkek megszerzésének a városszabályozási, városrendezési tervek előrehaladásával párhuzamban kell haladnia. Már most gondoskodni kell a jövőben létesülő új városrészek utai, uccái, terei, parkjai, középületei, közművei számára szükséges telkekről. Gondoskodni kell telkekről, a kislakásépítkezések, a kitelepítendő kórházak, szegényházak stb. számára is. A Óbuda-Hungária-úti, Boráros-téri Dunahidak megépülése esetén a III. kerületben, az V., IX. és I. kerületekben egész városrészeket kell átformálni, új uccákat, tereket kell nyitni, amihez ugyancsak rengeteg magánterület megszerzése válik szükségessé. Az ezekre vonatkozó tervek mind előkészítés alatt állanak.

Kegyuri beruházások és tisztiszálló

Némethy Károly tanácsnok, a jogügyi, illetőségi és katonai (IV.) ügyosztály vezetője:

— Nálunk gyümölcsöző beruházásokról nem lehet szó, mégis két feladatot kívánunk a beruházási kölcsön segítségével elintézni: Egyik feladat lenne a főváros kegyurasága alatt levő s nagyrészben műemlékszámba menő, de legalább is műbecsű templomok restaurálása. Elsősorban a koronázó Mátyás-templomé, amely már 30 éve tatarozva nem volt. A templom páratlanul szép külső faragásait, s belső festését az idő viszontagságai erősen megviselték. A restaurálást 4 évre tervezzük. A Józsefvárosi templom mellé paplakot kell építeni, a Szt. Anna-templomnak pedig a világítási berendezését kell rendbehozni a Műemlékek Országos Bizottságának kívánalmai szerint. Sürgősen javítani kell a szegényháztéri templomot is, amelynek gazdag kőfaragásai mázolandók, mert nemcsak az épület rongálódik, hanem életveszélyes is a kődarabok hullása. A Bazilikában a belső festést és a stukkók hiányát kell rendbehozni, kívül pedig folytatni kell az apostol-szobrok kiegészítését, még hat szoborral. Tatarozásra szorul a Bakács-téri templomon kívül a kőbányai, amelynek zománc-cserepes tetejét és bronz kapuit kell helyreállítani. Végül sürgős javítások eszközlendők a belvárosi főplébánia templomon, amelynek stílszerű restaurálása már régi terve a fővárosnak.

— A második beruházás egy *tiszti szálló* felépítése volna. A mostani ugyanis bérházban van és fel akarják mondani. Új szállót azért kell építenünk, mert másképpen polgári szállodákba kell a törvény szerint elszállásolni a tiszteket, ami horribilis kiadást jelentene a fővárosnak. A tiszti szálló építésére 8 milliárd, a templom-restaurálásokhoz pedig 17 milliárd koronára lesz szükség.

Száztíz autóbusz a közforgalomban

Lobmayer Jenő tanácsnok, a közlekedési és közgazdasági (V.) ügyosztály vezetője:

— Budapest egyik legégetőbb és legaktuálisabb problémája az *autóbusznak* a közforgalomba lényegesen nagyobb számban való beiktatása. A budapesti autóbuszközlekedés fejlesztésére nézve a tavasz óta kész programmunk van. A program három részből áll, amelyek közül az első részlet végrehajtása kb. 60 milliárd korona beruházást jelentene, amelyből 58 autóbusz megvételéhez 36 milliárdra lenne szükség, míg a garage, műhelyek és személyzeti lakóépületek építésére és berendezéséhez és a forgalmi berendezések létesítéséhez további 24 milliárd korona kellene. A meglévő 16 kocsival együtt így 74 autóbusz állna rendelkezésünkre, amely kocsiparkkal összesen 7 útvonal menetrendszerű forgalmát lehetne lebonyolítani. A mindinkább nagyobb számban jelentkező forgalmi igényekre tekintettel azonban azzal a lehetőséggel is foglalkozunk, vajjon nem lenne-e lehetséges és célszerűbb mindjárt kezdetben *100—110 járómű beállításával* a lakosság közlekedési szükségletének szélesebb keretekben eleget tenni. Programmunk megvalósítása esetén kétségkívül régi jogos közlekedési igények fognak teljes kielégítésre találni. A főváros olyan részei között fogunk az autóbusszal közvetlen szerves kapcsolatot létesíteni, ahol eddig vagy egyáltalán nem volt közlekedés berendezve, vagy csupán nagy kerülővel lehetett az utazási célt elérni. Bárhogyan is dől el azonban a fejlesztés tempója, véleményem szerint a fősúlyt a gyors kivitelre kell fektetni. Oly égetően sürgős közlekedési kérdések megoldása áll előttünk, hogy itt minden késedelem vagy halogatás a polgárság vitális érdekeit sértené! De a magyar ipar szempontjából sem lehet közömbös, hogy az autóbuszok itteni gyártása révén számos tényezőnek kedvező munkaalkalom teremtessék. Reméljük, hogy a kilátásba helyezett nagy külföldi kölcsönnek ügye mihamarább dülőre jut s akkor semmi akadálya sem lesz annak, hogy az autóbuszproblémát is végre közmegelégedésre megoldjuk.

— Az ügyosztály továbbá a nagy beruházási programm keretében kívánja megoldani: *a fogaskerekű modernizálását, a BSzKRT hálózatának egységesítési programm szerint való befejezését, a dunai közlekedés fejlesztését, az autótaxi-forgalom kímélyítését.*

A beruházási programm összeállítása

Csupor József pénzügyi tanácsnok távollétében Márkus József, a pénzügyi ügyosztály (VI.) főjegyzőjének nyilatkozata:

— Az új beruházási programm összeállítása — tekintettel arra, hogy az ügyosztályoktól nem érkeztek be teljes számban az erre vonatkozó előterjesztések, — még igen embrionális állapotban van. Tény, hogy a készülő programm sokkal alaposabb lesz, mint a tavalyi. Sok pontja részben már meg is valósult, részben kivitel alatt van.

— Az ügyosztályok előterjesztéseinek benyujtási határideje e napokban jár le. A pénzügyi ügyosztály nyomban megkezdi a beérkezett anyag feldolgozását, amelyet mindenekelőtt egy szükebbkörű értekezlet fog átnézni a polgármester úr elnöklése alatt. Ezután az albizottságok, a bizottságok, majd a tizenkettes bizottság tárgyalásai jönnek, majd az átdolgozott javaslat a pénzügyi bizottság és végül a közgyülés plénuma elé kerül. Ha a törvényhatóság úgy akarja, semmi akadálya sem lesz annak, hogy a tavasszal a beruházási programm technikai megvalósítása minden vonalon megindúljon. Hogy mekkora kölcsönösszegre, húszmillió dollárnál többre vagy kevesebbre lesz-e szükség: e pillanatban még nem lehet megállapítani.

Százötvennégy milliárd iskolaépítésekre

Purébl Győző tanácsnok, a közoktatásügyi (VII.) ügyosztály vezetője:

— A közvetlen jövő, az 1927-es év feladata lenne elsősorban a bérházakban elhelyezett iskolák számára új modern épületekben való elhelyezése és a meglévő iskolák emeletekkel való kibővítése.

A jövő évben megvalósítandó építkezésekhez 154 milliárd korona kellene,

amiből 34 milliárd koronáért kisdedóvókat, 68 milliárdért elemi iskolákat, 52 milliárdért pedig polgári iskolákat fogunk építeni.

— Az első turnusba a tanács a következő építkezéseket veszi tervbe: Az I., Lenke úton elemi iskola és ovoda-épület, 19 tanteremmel és gyermekotthonnal, igazgató- és szolgalakással; a III. ker. Római fürdőtelepen 1 épületben 10 termes elemi isk., 3 termes ovoda; a VII. ker. Práter uccában polgári fiúiskola; a III. ker. Bécsi úton az új temető és a téglagyár között egy 12 tantermes elemi iskola napközi otthonnal, amelynek két terme és két hálóterme lenne. Ugyanitt bölcsőde, igazgatói, óvónői, dajkalakás lenne. Ugyanitt gazdasági ismétlő iskola létesítendő munkateremmel, kertészlakással, gazdasági kerttel; a IX. ker. Ujvásártéren épülne az Üllői útról áthelyezendő polgári fiúiskola új épülete, benne lenne egy elemi iskola, napközi otthon és ovoda is. E réven megszünnének a Vágóhíd uccai és Telep uccai barakovodák, az Üllői úti bérházat pedig újra visszaadhatnánk lakásnak; az I. ker. Farkasréten 6 tantermes elemi és 3 termes ovoda; a VI. ker. Hungária úton elemi és polgári iskola; a X. ker. Szentlászló téri és Százados úti és Rákosfalva, Templom téri iskolákra új emeleteket; az I., Fehérvári úton polgári fiúiskola; X., Rákosfalvára polgári iskola. Be akarjuk fejezni a háború előtt megkezdett Karpfenstein uccai iskola építését is. Uj polgári iskola épül a kőbányai Rottenbiller-kertben is. Több tornaterem építésen és több egyéb iskolaépítés mellett kibővítjük és napközi otthonnal látjuk el a Maglódi úti, Gergely uccai, Labanc úti, Hidegkúti és Szőnyi úti ovodákat, részben új épületekkel. Későbbi feladatok lennének a Kelenföldi úti iskola és ovoda, az I. ker. leánygimnázium, a Böszörményi úti, Krisztina városi polgári, Labanc úti elemi, Csalogány uccai felsőkereskedelmi, Kiscelli úti elemi, az Óbuda hegyvidéki, Sziget uccai, Tatai uccai stb. iskolák megépítése és igen sok iskolakibővítés. Uj épületet kap a Szalai uccában a tanszerkészítő műhely is. Összesen 30 új épület építéséről és 22 épület kibővítéséről van szó. Ha az óriási programmnak jövőre csak egy része valósul is meg, az is óriási eredmény lesz.

— Legelsősorban a Külső Váci út mentén és a Ceglédi út környékén tartom sürgősnek új iskolák építését, mert az Angyalföld és a Ferencváros ezen részein a főváros új kislakásos telepein több ezer gyermek van iskola nélkül.

(Folytatása a 14.-ik oldalon.)

Telefon: T. 14-22 **KIS KOMÉDIA** Révai utca 18. sz
December hó 1-től minden este 1/2 9 órai kezdettel **Rott és Steinhardt** fellépésével
szenzációs új műsor!

MAGYAR KIR. ALLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYARAK
Igazgatóság: **Budapest, X., Kőbányai-ut 19-23.**
Sürgönycim: Állami vasgyárak Budapest.
Telefon: J. 110-20. Keresk. oszt.: J 11-39.
GYÁRAK:
Budapesti m. kir. állami gépgyár
Budapest, X. Kőbányai-út 21.
Telefon József 110—20, Teréz 65—00.
Diósgyőri m. kir. vas- és acélgyár
Diósgyőr.
Telefon: Miskolc 2—48.
GYÁRTMÁNYOK:
GÉPEK.
Rendes nyomtávú gőzmozdonyok. Keskenyvágányú mozdonyok gőz- és benzinüzemre. Lokomobilok (stabil és félstabil), valamint motorok és úthengerlők, gőz-, benzin-, és szívógáz- és nyersolajüzemre. Uccaseprőgépek, lakókocsik, vízhordó- és öntözőkocsik. Ekemozdonyok gőz- és szívógázüzemre. Traktorok benzin-, petroleum-, szívógáz- és nyersolajüzemre. Teherautomobilok, tűzoltóautók, autobuszok, autom bilöntöző- és pótkocsik. Golyóscsapágyas normális és szalmaaprítós cséplőgépek, lóherefejtők, kukoricamorzsolók szalmakazalozók és egyéb mezőgazdasági gépek.
GÉP- ÉS KOCSIALKATRÉSZEK.
Gőzkazánok, sajtolt keretlemezek, kerékpárok, kerékvázák, kerékabroncsok és tengelyek.
HIDAK ÉS VASSZERKEZETEK.
Vasúti és közúti hidak bármely méretben és kivitelben. Daruk-, hídszerkezetek és magasépítési vasszerkezetek.
FÉLERMENYEK. HENGERELT ÁRUK.
FELÉPÍTMÉNY ANYAGOK.
Nagy- és kisvasúti sínek. Teljes nagy- és kisvasúti váltók, kitérők, keresztezések és fordítókorongok.
ÖNTVÉNYEK.
Öntött vascsövek 6 m. hosszúságig. Kereskedelmi öntvények, öntöttvas karikáskályhák és tűzhelyek. Jobbágy-féle szab. töltőkályhák.
APRÓBB ANYAGOK.

Magyar Élelmiszerszállító és Árúkereskedelmi R.-T.
IX., Tóth Kálmán-utca 8—10. szám
Gabonaosztály:
V., Gróf Tisza István-utca 2. szám

PINTÉR JÓZSEF
asztalosmunkák gyára Budapest, VII. ker., Zugló utca 6. Telefon: József 94-63.

GYŐRFFY ISTVÁN
műpala-, cserép- és kátránylemezfedési vállalkozó
Telefon: József 4—05. Iroda: VIII., Óriás-utca 11.

BOSCHÁN IGNÁCZ
Épület- és díszműbádogos
Egészségügyi berendezési vállalat
Iroda: VII, Czobor-u. 14 Telefon: L. 972—31
Műhely: V, Kohány-u. 21 Telefon: T. 92—24

Weidemann és Társa
Cégtulajdonos WEIDEMANN KONRÁD
Budapest, VIII., Gólya-utca 7. Telefon: József 75-04
Központi fűtések, szellőztetések, bádogos, lógazesz-, vízvezetékberendezési vállalat és műszaki iroda.

MARTINI JÓZSEF
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., ZUGLÓ, HAJTSÁR-ÚT 16.
TELEFON: JÓZSEF 90—52.

Szívós László ácsmester
IX, Üllői-út 63. Telep: VI, Angyalföldi-u. 8. Telefon: J. 150-20.
Készít egyszerű és speciális ácsmunkákat, tetőemelést.

Karácsonyi tartózkodás:
Margitsziget
Week-end péntektől hétfőig.

Fülünkre

Az uj Keresztelő Szent Jánost

idézte egyik választási beszédében Siegescu József prelátus és az új Keresztelő Szent János szerepét a magyar politikai életben, Budapest megmentésében Ripka Ferencnek szánta. A bibliai hasonlat szép, fölemelő és tökéletes. Karácsony estéjén nemcsak a megváltás gondolatával érdemes foglalkozni, de érdemes arra is gondolni, aki elküldetett, hogy a megváltás útját egyengesse. Nem ő vala a világosság, — mondja az evangélista — hanem jött, hogy bizonyságot tegyen a világosságról. Az igazi világosság eljött volt már a világba, amely megvilágosít minden embert. És Keresztelő Szent János maga mondta az őt kérdésekkel ostromló levitáknak: És kiáltó szó vagyok a pusztában, egyengessétek az Urnak útját, én utánam jő egy férfiú, aki előttem lesz, mert előbb volt nálamnál. Harmadfélévvel ezelőtt kapta meg Budapest a maga új Keresztelő Szent Jánosát, aki jött, hogy bizonyságot tegyen a világosságról. Valóban kiáltó szó volt a pusztában és most harmadfélév mulva utána jött a férfiú, aki már előtte volt. A mai Európa egyik legnagyobb államférfia, gróf Bethlen István választotta ki Ripka Ferencet arra, hogy Budapest zavaros lelkiéletét megnyugtassa és előkészítse a lelkeket a nagy megújhodásra, amikor már nyiltan lehet hirdetni a békét, a polgári egyenlőséget és az alkotómunkát. Gróf Bethlen Istvánnak számos klasszikus tulajdonsága között ott szerepel az is, hogy páratlan érzékkel tudja kiválasztani a maga munkatársait. Mi, Budapest polgárai ezen a karácsony estén törhetetlen hittel valljuk, hogy minden munkatársai közül is Ripka Ferencet választotta ki a legjobban. Ide, ennek a városnak meggyógyitására nem politikus kellett, itt orvosra, térítőre, új Keresztelő Szent Jánosra volt szükség, új Keresztelő Szent Jánosra, akinek tipusa Budapesten a velünk érző, velünk szenvedett, velünk élt Ripka Ferenc lehetett. A budapesti polgár idealizált alakjának kellett közénk eljönni, hogy Keresztelő Szent János munkáját elvégezhesse. És diadalmaskodott a megváltó gondolat, amelynek azonban — fájdalom — még mindig vannak Herodesei. Beszéljünk-e ezekről a Herodesekről ma, karácsony estéjén, amikor a szeretet, a béke ünnepét üljük? Nem, ma nincs félelem a szivünkben, ma hiszünk, ma bizunk, hogy Budapest megértette Keresztelő Szent János szavát: Térjetek meg, mert elközelitett a mennyeknek országa...

Karácsony után jön bár,

mégis a pengő lesz a magyar karácsony legtöbb ajándéka. Az új pénznek csak a hirére is megszilárdul minden, kedvre kap a vállalkozás és a városházát valósággal ostromolják az épitési és a kölcsönajánlatokkal. Nem is csoda ez, hiszen Magyarország újjáépitői a pengőt szánták a gazdasági konszolidáció koronájának. Ez a karácsonyi ajándék, amely a legtöbb reményt kelti a szivekben és e nagyszerű karácsonyi ajándék mellé még csak azt a kivánságot kell mellékelni, hogy minden budapesti polgárnak minél több jusson belőle.

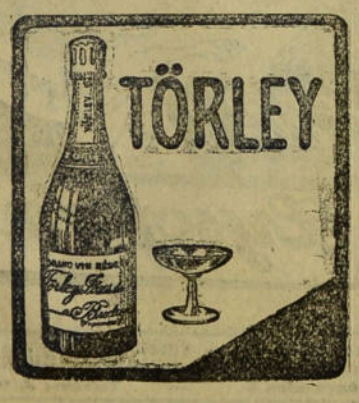

Eseményekről

• • •

Olvasóinkhoz!

Másfél évtizedet töltött Budapest közéletének fórumán a Fővárosi Hirlap és ezt a másfél évtizedet mi önérzetesen valljuk olyannak, mint amely alatt a mi munkánk nem volt meddő. Másfél évtized alatt a Fővárosi Hirlap erős harcokat vívott, győzelmeket is aratott, de minden harcunk a város közérdekeiért folyt és minden győzelmünk Budapest polgárságát erősítette Nem volt a Fővárosi Hirlap-nak másfél évtized alatt egyetlen száma sem, amely ne termelt volna egészséges gondolatot és büszkék vagyunk rá, hogy a város kormányrúdjánál mindig olyan férfiak ültek, akik figyelembe részesitették a Fővárosi Hirlap hasábjain kitermelt gondolatokat, amelyek közül számosat meg is valósitottak. Akárhányszor éltünk a kritikának élesebb fegyvereivel is, de sohasem hagytuk el a jószándék légkörét és sohasem rúgtuk ki magunk alól az objektivitás földjét. Másfél évtized szereplő emberei és vezető egyéniségei a tanui annak, hogy becsületesen és termékenyitően működött a Fővárosi Hirlap, amelynek talán egyik legnagyobb érdeme, hogy Budapest polgárságában felébresztette az érdeklődést a város ügyei iránt.

Most a XVI. évfolyamba lép a Fővárosi Hirlap és mi úgy találjuk, hogy amikor lapunk régi barátait további támogatásra hivjuk fel, bizvást mondhatjuk a Fővárosi Hirlap olvasóinak, hogy minden eddiginél nagyobb feladatok várnak erre az ujságra. Hosszú és nehéz idők után elérkeztünk ahhoz a ponthoz, amikor végre tényleg meg kell kezdődnie az alkotómunkának. A napisajtó természetesen nem foglalkozhatik olyan behatóan a fővárosi ügyekkel, mint azt a Fővárosi Hirlap tette eddig és tenni fogja a jövőben is. A mi ellenőrzésünk a jövőben mindenre ki fog terjedni és a mi kritikánk a városházának minden tényével szemben, vagy minden ténye mellett úgy fog megnyilatkozni, amint azt Budapest polgárságának hatalmas, de mindig egyetemes érdekei megkövetelik. Másfél évtizedes multunk feljogosit bennünket arra, hogy a városfejlesztés érdekében megindulo hatalmas tevékenységnek leghivatottabb kritikusai között helyet kérjünk magunknak. Emellett az olvasóközönség mindenkor a Fővárosi Hirlap-ban fogja továbbra is megtalálni a legfrissebb információkat. Ugy érezzük, hogy ma minden budapesti polgárnak olvasnia kell ezt a lapot, amelyből útmutatást és értesülést szerez legfontosabb gazdasági, kulturális és társadalmi cselekedeteinek irányitására. Ebben a tudatban kérjük régi és hűséges olvasóközönségünket, tartsanak meg szeretetükben. Kérünk mindenkit, újitsa meg lejáró előfizetését és terjessze polgártársai között azt a lapot, amely kommunális kérdésekben a leghűbb és legmegbizhatóbb tanácsadója Budapest polgárságának.

*

A Fővárosi Hirlap előfizetési ára:
Egész évre 20 pengő (250.000 korona).
Fél évre 10 pengő (125.000 korona).

A Széchenyi-strandfürdő bokrétaünnepe. A Széchenyi népfürdő, strandfürdő és uszoda épitési munkálatai, amelyet a *Walla r.-t.* végez, a kedvező őszi időjárás következtében olyanannyira előrehaladtak, hogy *pénteken* már megtartják a bokréta-ünnepet. Érdeklődtünk az épitkezés menete iránt *Dörre* Endre szf. főmérnöknél, az épitkezés ellenőrző vezetőjénél, aki a következőkben tájékoztatott bennünket:

— A falazási munkát az egész vonalon befejezték, sőt a női népfürdő oldalán már a tetőszerkezetet is felállitották, de elkészültek a strandfürdő és az uszoda épületei is. Impozáns látványt nyujt a félköralakú fürdőépület oszlopsoraival és remekbe készült facadejával. A külső munkákkal egyidejüen készül a belső berendezés is. Szüntelenül dolgoznak az asztalosok, lakatosok és szobrászok. Ha pedig erős fagyok nem köszöntenek ránk, rövidesen elkezdik a nagy medencék kiásásának földmunkáit is és tavaszra már csak a vasbetonmunka marad vissza. A bokrétaünnepély e hó 24-én, pénteken lesz, amelyen dr. *Sipőcz* Jenő polgármester is megjelenik, míg a tanácsot dr. *Berczel* Jenő tanácsnok, a fürdőügyek intézője fogja képviselni. Ha váratlan akadályok fel nem merülnek, májusra teljesen elkészül nemcsak Budapest-fürdőváros méltó büszkesége, hanem az egész kontinens egyik legnagyobb, csodálatosan szép szabadtéri fürdője.

„VULKÁN" szerelési vállalat r-t.
Iroda: Eötvös-u. 32. Telefon: 142-56. Műhely: Bajza-u. 46.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezések és bádogos munkák

Sipőcz Jenő polgármester köszönete a Fővárosi Hirlapnak. A főváros gyermeknyaraltatási akciója az idén szinte várakozáson felül, rendkívül sikerült. Érdeme ez elsősorban dr. Purébl Győző tanácsnoknak, a közoktatásügyi ügyosztály vezetőjének, aki nagyszerű munkatársaival a gyenge, sápadt budapesti gyermekek ezreit helyezte el a vidéken és a főváros perifériáin, hogy egészségüket helyreállitsák. A siker rendkívüli volt és a Fővárosi Hirlap vezércikkben és gazdag riportokban méltatta az akciónak páratlan eredményét. Dr. Sipőcz Jenő polgármester most meleg hangú levélben köszönte meg a Fővárosi Hirlap szerkesztőségének ezt a munkáját. Nem kell külön hangoztatnunk, hogy kötelességünket teljesitettük, amikor az igaz érdemet elismertük és méltattuk. Mégis jóleső érzéssel mutatjuk itt be olvasóinknak Sipőcz polgármesternek a Fővárosi Hirlap-hoz intézett levelét:

„Tekintetes Szerkesztőség! Azoknak a feladatoknak, melyek reánk és a társadalomra hárulnak, hála a vidéki társadalmunk megértésének, áldozatkészségének s a gyermekvédelem terén reánk váró feladatok megismerésének: mind szélesebb társadalmi rétegek sietnek segitségünkre. Különös örömmel értesültem közoktatási ügyosztályunknak a folyó évi gyermeknyaraltatás eredményeiről — a székesfőváros Tanácsa elé terjesztett jelentésből — arról a nagybecsü támogatásról, amellyel a tekintetes Szerkesztőség akciónk eredményét nagy mértékben előmozditotta. Fogadja a tekintetes Szerkesztőség, gyermeknyaraltatási akciónk sikere érdekében a „Fővárosi Hirlap"-ban megjelent idevonatkozó cikkekkel kifejtett lelkes támogatásért, mellyel az ország társadalmának áldozatkészségét nyaraló gyermekeink részére megnyerni méltóztatott, a székesfőváros közönsége nevében elismerésem és hálás köszönetem kifejezését. Budapest, 1926. december hó. Sipőcz polgármester."

Alapittatott 1849 **Betonépitő** Telefon: J. 128-25
Urbancsek József János
pala-, cserép-, lemez-, facementépitési és tetőzet jókarbantartási vállalata
Iroda, műtelep és raktár: Budapest, VII., Amerikai-út 20

A jótékonycélú államsorsjáték húzása már december 30-án lesz a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság lottóosztályánál (Fővámház). Főnyeremény 200 millió, jutalom 300 millió, tehát szerencsés esetben 500 millió korona készpénz, azután 50, 20, 10, 5 stb. milliós nyereményeket sorsolnak ki. Egy sorsjegy ára 20.000 korona. Kapható a dohánytőzsdékben, bank- és sorsjáték üzletekben, postahivatalokban. A lottóosztály kívánatra díjtalanul küld játéktervet, a pénz előzetes beküldése után sorsjegyeket is.

Szórakozás

A Városi Szinház karácsonya.

Pénteken, december 24-én, délután: *Hófehérke.* (Gyermekelőadás, rendkívül mérsékelt helyárak.)

Szombaton, december 25-én, délután *Bob herceg.* (Biller Irén felléptével.)

Szombaton, december 25-én, este: *Asszonykám.* (Honthy Hanna felléptével.)

Vasárnap, december 26-án, délután: *Tannhäuser.* (Leuer Hubert és Weingartner Félix felléptével.)

Vasárnap, december 26-án, este: *Asszonykám.* (Honthy Hanna felléptével.)

December 23—30-ig Csütörtöktől szerdáig
Corvin Szinház
A fekete angyal
Georg Fitzmaurice világattrakciója
Főszereplők **Bánky Vilma** és **Ronald Colman**
Zigoto mint boy
kacagtató burleszk 3 felvonásban
Buster Hollywoodban
amerikai burleszk 2 felv.
Kamara Mozgó és Orion Szinház
A példátlan sikerre való tekintettel prolongálva
Csákó és kalap
Roda Roda bohózata 8 felv.
Főszereplők **Harry Liedtke** és **Olga Csehova**

Közélelmezési beruházások

Vajna Ede tanácsnok, a közélelmezési (VIII.) ügyosztály vezetője:

— Elsősorban szükséges, hogy a főváros jelentékeny áldozatokkal bővítse és korszerűen berendezze az élelmiszer nagyvásárokat, és pedig a sertés- és marhavásárokat, valamint a központi vásárcsarnok nagybani vásárját, másrészt ezeknek szerves kiegészítő részeit, a sertés- és marhaközvágóhídakat. A sertésvásáron és sertésközvágóhídon az ott tervezett *élősertés-csarnok* és *vasuti rakodók*, nemkülönben a *feldolgozó épületek* és egy hűtő létesítése a legsürgősebb feladatok közé tartozik, mert a sertésvásár és sertésközvágóhíd forgalma az utóbbi időben rendkívül nagy mértékben megnövekedett. A marhavásár és marhaközvágóhíd korszerű fejlesztése céljából megvalósítandó egy *borjú-vásárcsarnok*, továbbá egy *húsvásárcsarnok* és újabb *hűtő* építése.

— A Központi vásárcsarnokban halaszthatatlan az újabb *vásári terület* és vásári *árúraktárak* létesítése. Ezzel kapcsolatban a fővárosnak folytatnia kell a csarnoki *rakodó további bővítését* is. Sajnos ezek a feladatok itt meglehetősen nagy nehézségekbe ütköznek, minthogy a központi vásárcsarnok köröskörül nagyértékű épületekkel van sűrűn beépítve.

— De a közélelmezés kerületi (detail) forgalmának lebonyolítására és annak a közegészség és köztisztaság követelményeinek megfelelő berendezésére is kell a kölcsönprogramm keretében gondoskodni. E tekintetben legsürgősebb feladat elsősorban a *Garay*- és a *Ferdinánd*-téri nyilt piacok helyett modern *vásárcsarnokok* építése. Ezenkívül hasonlókép sürgős megoldást kell hogy nyerjen a *többi fővárosi nyilt piac rendezése* is, különösen a piacok megfelelő burkolása, csatornázása, világítása és a nagy város képéhez méltó egységes árubódék felállítása.

Árvaházak, szegényházak, népszálló

Liber Endre tanácsnok, a szocialpolitikai és közjótékonysági (IX.) ügyosztály vezetője

— A készülő beruházási programmal kapcsolatban legfontosabb feladatnak a lakásépítés folytatását tartom. Erre vonatkozó véleményemet a *Fővárosi Hirlap* más helyén fejtettem ki. Ezenkívül jövőre akarjuk megépíteni az új Szegényházat, de nem térhetünk ki egy új árvaház építése és a régiek kibővítése elől sem. Ugyancsak a lakásnyomor enyhítése érdekében gondolnunk kell egy új népszálló építésére, amely 500 ágyas lenne. Későbbi, de nem kevésbé fontos feladat egy modern tanoncotthon és egy új központi könyvtár épületnek az emelése is.

Kórházak, köztisztaság, temetők

Édes Endre tanácsnok, a közegészségi és köztisztasági (X.) ügyosztály vezetője:

— Közegészségügyi intézményeink, különösen a közkórházak és ezekkel kapcsolatosan a tüdőbeteggondozó intézetek, valamint a bakteriológiai intézet jelentékeny beruházásokra szorulnak. Hasonlóképen beruházások kellenek a köztisztaság terén és a temetőkben is. A közkórházak mostani berendezéseikkel és a mai ágylétszámmal nehezen tudják csak egy milliós nagyváros ilyen természetű szükségleteit a modern higiénia követelményeinek megfelelő módon kielégíteni. A tüdőbeteggondozó intézetek szintén további fejlesztésre szorulnak és a bakteriologiai intézet sem maradhat meg mai szűk keretei között, hanem saját céljaira szolgáló épületre van szüksége. A köztisztasági hivatal szintén nagyobbszabású beruházásokra szorul, hogy a gépkocsiüzemet jobban kifejleszthesse, a szemétszállítás mai rendszerét tökéletesíthesse és legalább részben áttérhessen a szemétégetés rendszerére.

A szükséges beruházások a következők lennének:

A kórházaknál: A Szent László-kórház helyreállítása; a Szent István-kórházban a szem-, fül-, orr- és gégebetegek részére új pavillon építése; a Szent Margit-kórház kibővítése; az új tüdőbetegosztályokon felvételi épület; ugyanott altiszti lakóépület; a Szent Rókus-kórház kitelepítése és helyette 600 ágyas új kórház építése; az Angyalföldön egy 1200 ágyas új kórház építése és berendezése; két új tüdőbeteggondozó (dispensaire) létesítése; új bakteriologiai intézet építése és berendezése.

A Köztisztasági üzemnél: A Kún uccai garage és központi műhely építése; a budai garage és műhely építése; 5 db traktoros, 9000 liter űrtartalmú öntözőgép és billenő kocsi beszerzése; 10 db benzines aszfaltmosó-gép vásárlása; 4 db kisautó vétele a gépkocsikat ellenőrző fősofförök és a budai hegyvidék köztisztasági munkálatai részére; 36 db gépkocsi elé szerelhető hóeke beszerzése; 30 db zárt szemétrakodó építése; 50.000 db 80 literes tartány vétele a pormentes háziszemét-gyüjtéshez; 80 db háziszemétfuvarozó autó vásárlása; 18 kerületi raktár- és munkáslaktanya létesítése; az uccai szemét gyüjtéséhez elektromos targoncák, gyüjtőedények és átemelő-állomások; 12 db uccai szemétfuvarozó autó beszerzése; kísérleti szemétégető építése és berendezése; majd új szemétégető-telep építése és berendezése.

A Kerepesi temetőben: A felvételi épület kibővítése; a ravatalozó épület átalakítása és kibővítése; egy munkáslaktanya építése; melegágyak és nyilvános illemhely létesítése; továbbá az árkádok kupolamozaikjának javítása; csontfülkeház (Ossarium) építése; a Kossuth-mauzoleum mozaikjának javítása; az öröksírboltok és árkádos sírboltok helyreállítása.

A Rákoskeresztúri temetőben: Melegedőcsarnok és virágárusítócsarnok, növényház építése és a főút kiépítése stb. vált szükségessé.

A Farkasréti temetőben: Kapusépület, melegedőcsarnok és virágárusítócsarnok építése; munkáslaktanya, csontfülkeház (Ossarium) építése; fülkés sírboltok lefödése és tatarozása; a gazdasági épület átalakítása; ugyanott menház és virágcsarnok stb. építése kell. Hasonlóak az óbudai temető szükségletei is.

Kórházakra kell 26,480.000 P; bakteriologiai intézetre 812.000 P; köztisztasági beruházásokra 23 millió 582.000 P; temetőkre 2,112.500 P; összesen 52,986.500 Pengő.

Budapest — fürdőváros

Berczel Jenő tanácsnok, a városgazdasági (XI.) ügyosztály vezetője:

— A nagy beruházási programmban a magam részéről a fürdőpolitika okos, célszerű és nagyarányú fejlesztését tartom szükségesnek, aminek célja: Budapest fürdőváros megteremtése. Már tavaly ismertetett fürdőfejlesztő programmom részben kivitel alatt áll. A Széchenyi-strandfürdő építése, a népfürdők átalakítása folyamatban van, nemkülönben a Szent Gellért thelmálhullám-fürdő építése, a gyógyfürdő és a szálló kibővítése is. A befejezéshez közeledik az ártézi forróvizet szolgáltató kút fúrása is. A beruházási programm során akarom megvalósítani már a jövő évben a Szt-Gellért-fürdő iszapmedencéinek megépítését. Fürdőfejlesztési programmom további tervei a Rudas-gyógyfürdő újjáépítése, illetve kibővítése, a Városligetben a Széchenyi-fürdő mellett gyógyszálló és fedett sétány építése, ivócsarnokkal. Gyönyörű terveink vannak a fürdők környékének parkokká való varázslására is. A budai Dunapart egyetlen gyönyörű kert lenne, ahol fedett sétány kötné össze a Szt-Gellért-fürdőt a Rudassal, illetve a Hungária-forrással. Természetesen fejleszteni akarom a fővárosi ásványvízüzemet is és elsősorban világhírü kincsünket: a *Hungária* gyógyforrást. A forrás fölé impozáns, modern, higienikus ivócsarnokot, parkjába pedig fedett sétányt és dietikus kioszkot tervezünk. Szeretnénk már jövőre megépíteni több népfürdőt, elsősorban az V., VI. kerület külső részén, a Józsefvárosban és a Kelenföldön. Megoldásra vár a kerületi elöljárósági székházak kérdése is. Sürgősen elöljárósági épületeket kell építenünk a közigazgatás sima menete érdekében az I., a VII. és IX. kerületekben, a józsefvárosit pedig megfelelően ki kell bővíteni. Az állat- és növénykertet is fejleszteni akarjuk, és elsősorban új, nagyszabású akvárium építését és állatállományunk nagyarányú szaporítását tervezzük.

Gáz, villany, viz

Borvendég Ferenc tanácsnok a vízvezetéki és világítási (XII.) ügyosztály vezetője beteg. Távollétében illetékes helyen a következő információt kaptuk:

— A jövő év feladatai között első helyen az *óbudai* gázművek tervszerű kibővítése, a vízgázgyártás bevezetése, illetve a Duna-balparti új gáztelep építése szerepel. A *pesti* olal gázellátása kizárólag az újpesti vasúti hídra szerelt gázcső-vezetéken keresztül történik, új gázgyárra tehát, okvetlenül szükség van. Építése mintegy húszmillió aranykoronába kerülne.

— A másik feladatunk az *Elektromosművek* fejlesztése. Ez két részből áll: a régi telepek modernizálásából és a kelenföldi centrale kibővítéséből és modernizálásából. Az erre vonatkozó programm még nem végleges. A terv az, hogy az új centrale a Beszkárt is elláthassa olcsó árammal, sőt a főváros környékbeli helységeit is alimentálni szándékozik.

— A *vízművek* beruházó programmja a káposztásmegyeri szivattyútelep modernizálására, elektrifikálására, nemkülönben a kőbányai, a budaújlaki és a krisztinavárosi telepek gépberendezésének felújítására, végül a sashegyi medence és a hozzátartozó kelenföldi csőhálózat megépítésére szorítkozik. A programm a maga szűk keretei között is olyan óriási, hogy megvalósítása rengeteg munkát és legalább 12 millió pengő kiadást követel.

FEHÉR ÉS GHIMESSY vasöntöde, szerszám-, szállítóeszköz-, zár- és emelőgép-gyára
Cégtulajdonos: Ghimessy Béla
Budapest, VI., Jász ucca 72—74. Telefon: L. 913—69

MAGAZINER ALBERT ÉS TÁRSA REDŐNYGYÁR
Budapest, V. ker., Honvéd-ucca 38. Telefon: Teréz 106—43

KÖNYVES KÁLMÁN
ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., Német-utca 53—55. sz.
Telefon J. 76—53

Újlaki tégla- és mészégető részvénytársulat
Budapest, V., Vilmos császár-út 28. sz.

VOZARY PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37. TELEFON: J. 73-34.
Villamosvilágítási, erőátviteli és gyengeáramú berendezéseket. Dynamók és mótorok javítását tekercselését. Gép- és épületlakatos munkákat.

LEISEN ADOLF
szobafestő és mázoló
VII., Alsóerdősor-u. 36.
Telefon: József 21—28.

LUTZ Luksz Ede és társa
LAKK- FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST VII. DOHÁNY-UTCA 4.

Führer László elektro- és hydró-technikai vállalata
Budapest, Iroda: IV. ker., Molnár-utca 53. sz. Műhely és raktár: Nagytemplom-u. 28.
Telefon: József 61—25.

Transformátorok Szénkefék. Motorok
Farkasvölgyi-féle Villamossági és Műszaki R.-T,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35.
TELEFON: 77—39, 147—78, József 95—10.

Fekete István okl. mérnök mérnöki irodája és épitési vállalata
Magasépítés, mélyépítés, utépítés, vasutépítés, szigetelés, burkolómunkák
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 25. szám.
Tel.: József 23—29. Tel.: József 23—29.

TAPÉTÁK angol és francia minták gyönyörű választékban
WEICHNER JÓZSEF
Telefon: 78—66. ARANYKÉZ-UTCA 4.

GEDULDIGER HUGÓ BÉLYEGZŐGYÁRA VÉSNÖKI MŰINTÉZETE BUDAPEST, VI. VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 17

Fodor István mű-, épület- és vasszerkezeti üzem
Budapest, IX. ker., Üllői-út 121. sz.
(Fővárosi bérház épületében)
Ornament, templom, sirkereszt és rácsok készitése.
Sodronyfonatkészités. Telefon: József 6—62

Klekner Lászlóné asztalosárugyára és famegmunkáló telepe Budapest
X., Bánya-utca 6. — Telefon: J. 18—51.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Befolyásolja-e a téglaárak drágulása az építkezési tevékenység kifejlődését?

Lukács József vezérigazgatónak, a téglakartel elnökének nyilatkozata

Az utóbbi időben a sajtó részéről több ízben oly közlemények jelentek meg, melyek szerint a téglakartel a jövő évre várható építési konjunktúrát máris a tégla megdrágítására használja fel és félő, hogy ennek következtében esetleg jóval alább fog hagyni az egyre egészségesebben kibontakozó építési kedv. A tárgyilagosság kedvéért kérdést intéztünk ebben az ügyben

Lukács József vezérigazgatóhoz,

a *téglakartel elnökéhez*, akitől a következő információkat kaptuk:

— A jelenlegi téglaárak, melyek szerint

a nagyméretű tégla ezrenként 60 pengő, az- az 750.000 korona, míg a kisméretű tégla ezre 46 pengő, azaz 575.000 korona,

tulajdonképen már augusztus eleje óta vannak érvényben. Ezt megelőzően a kisméretű tégla ára 640.000 korona volt, illetve 10% engedmény beszámításával 576.000 korona, pengőben 46 pengő és 80 fillér, míg a nagytégla ára 830.000 korona, illetve a 10%-os engedmény betudásával 747.000 korona, azaz 59 pengő 76 fillér volt. Ez pedig azt jelenti, hogy

augusztus eleje óta a kistégla olcsóbb lett 8 fillérrel, viszont a nagytégla drágább lett 24 fillérrel.

Ez hát a kartel kifogásolt árdrágítása, noha a jövő évi építési konjunktúra előszele már augusztusban is meglehetősen érezhető volt. Korántsem állítható tehát, hogy a kartel konjunktúrális árdrágítást eszközölt volna, aminthogy a jövőben sem szándékszik ilyesmit tenni. A tégla áralakulását, mint eddig is, mindenkor a termelési tényezők fogják befolyásolni. Ezt a kijelentést egyébként legutóbb a kartel vezetősége illetékes helyen is megtette.

— Az év eleje óta a tégla áremelkedése korántsem tesz ki 25—30 százalékot, amint ezt több oldalról állítják. Egyébként némi utánszámítással megállapítható, hogy a tégla az év elején talán az egyedüli iparcikk közé tartozott, amelynek az ára a békebeli paritás alatt volt és így a termelési tényezők állandó drágulása mellett elkerülhetetlennné vált bizonyos mértékben az árrevizió.

— Mindezeken felül pedig tény, hogy a tégla ára a teljes építési költségnek alig 10—12%-át teszi és így meglehetősen groteszkül hangzik, hogy mikor az építési költség 88—90%-át tevő egyéb anyagok és tényezők a téglával szemben aránytalanul megdrágultak, mindig a tégla árával hozakodnak elő bizonyos — az építésben eléggé verzatus — személyiségek. Mintha ezzel el akarnák vonni a figyelmet a többi építési anyagok áralakulásáról.

—

A téglakertel elnökének nyilatkozatával szemben szükségesnek tartjuk hangsulyozni, hogy a tégla árának emelkedésénél korántsem méltányos dolog a többi építési anyag áralakulását előtérbe tolni. A téglagyártás amúgy is meglehetősen magas haszonkulcsot biztosít a gyáraknak és ha az utóbbi években szünetelt is az építési tevékenység, ez még nem lehet ok arra, hogy most, a meginduló építkezések alkalmával, mikor a gyárak rövidesen kihasználhatják a teljes gyártási kapacitásukat, egyszerre akarják behozni az elmult évek elmaradt nyereségét. A közérdek igenis azt kívánja, hogy a téglakartel maga is ösztönzően hasson méltányos árpolitikájával az építkezési kedvre. A téglaárak további felsrófolása ugyanis szükségképen magával fogja hozni a többi építési anyag folyamatos drágulását, mindez pedig igen könnyen megakaszthatja a már-már kedvezően kibontakozó általános építkezési hajlandóságot.

Ami pedig a produkciós tényezők drágulását illeti, elég talán hivatkoznunk arra, hogy a szénárakban az angliai sztrájk megszűnésével máris olcsóbbodás állot be, s aligha valószínű, hogy ez a tendencia a jövő évre — mikor a téglagyárak teljes üzemmel dolgozni fognak — megváltozzék.

Március elején megalakul az önálló, ipari kötvényt kibocsátó intézet

Miként ismeretes, a gyáripar részéről már régebben megnyilvánult az a törekvés, hogy a főként invesztíciós célokat szolgáló hiteligényei számára új pénzforrásokról gondoskodjék. Ennek a szándéknak szolgálatában állana többek között az a terv, mely

50 millió aranykorona névértékű kötvény kibocsátása útján

akarja a gyáripart a közeljövőben megfelelő hitelekhez juttatni.

A gyáripar a kötvénykibocsátás keresztülvitelére és az ehhez utólag csatlakozó egyéb hitelműveletek lebonyolítására, tudvalevően, új pénzügyi szervet óhajt életbeléptetni. A pénzintézetek felfogása szerint egy ilyen új bankszerv létesítésére nincsen szükség, miután a gyáripari hitelakciók lefolytatása a meglevő bankok útján is eléggé előnyösen és sikeresen lebonyolítható. A gyáripar és a pénzintézetek között ilymódon előállott ellentétet legutóbb már-már oly kompromisszummal akarták áthidalni, hogy a *Pénzintézeti Központot* óhajtották bizonyos körök a gyáripari kötvénykibocsátási akció lefolytatására kiszemelni. Utóbb azonban

a gyáripar nagyrésze ezzel a megoldási móddal is szembehelyezkedett és változatlanul kitart ama törekvése mellett, hogy a kötvénykibocsátás és az ezt követő egyéb akciók lebonyolítása számára önálló intézet létesüljön.

Jó helyről nyert információnk szerint a pénzügyi kormány részéről újabban bizonyosfokú megértés mutatkozik a gyáripar álláspontja mellett és így valószínűnek látszik, hogy az új parlament megfelelő törvényes rendelkezése nyomán rövidesen — *az eddigi tervek szerint március elején* — meg fogja kezdeni működését az önálló kötvénykibocsátó intézet.

Kunst Ottó kitüntetése. Kunst Ottónak, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető-igazgatójának, kormányzó a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta. Ennek a kitüntetésnek okmányait ma adta át Ripka Ferenc főpolgármester a kitüntetettnek, aki régi derék német családból származva, gazdasági életünknek nagytudású, értékes vezető embere.

Sürgetik a gazdák a Duna-Tisza csatorna megépítését

A legújabb hirek szerint a pestmegyei gazdatársadalom erőteljes mozgalmat fog indítani a közeljövőben a Duna—Tisza-csatorna megépítése érdekében és az új parlamenti kampány elején külön küldöttség fog a kormánynál tisztelegni, hogy az erre irányuló munkálatok érdekében minden lehetőt kövessen el. A gazdák számítása szerint az új csatorna megépítése folytán, többek között, legalább is 150.000 hold parlagon lévő szikes föld megművelése válik lehetővé, ennek hozama pedig a legszerényebb számítás mellett is évi 200—250 milliárd koronát jelent az érdekelt gazdák és földbirtokosok számára.

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. igazgatósága a Székely Ferenc udvari tanácsos elnöklete alatt megtartott ülésén elhatározta, hogy a f. hó 23-ára összehívott rendkívüli közgyülésnek előterjesztést fog tenni a takarékpénztár alaptőkéjének felemelése iránt. Az inditvány szerint az intézet alaptőkéje 3,000.000 pengőről 6,000.000 pengőre emeltetnék fel, még pedig oly módon, hogy 60.000 darab 50 pengő névértékü új részvény kerül kibocsátásra 62½ pengő árfolyamon, ami a ma még forgalomban lévő 1000 korona névértékü részvények után 39.062½ koronának felel meg. Az új részvények az 1927. üzletévtől kezdve részesülnek osztalékban. Az alaptőkeemelési művelet keresztülvitelénél az igazgatóságot az a törekvés vezérli, hogy a takarékpénztár saját tőkéjét összhangzásba hozza az intézet kezelése alatt álló idegen tőkékkel.

A Hermes Magyar Általános Váltóüzlet Rt. igazgatósága elhatározta, hogy a folyó hó 29-én tartandó közgyülésnek az 19126 június 30-án lezárt üzletévre részvényenként 1200 korona (a mult évivel egyenlő) osztalék kifizetését fogja javasolni. Indítványozni fogja továbbá az alaptőkének 1,680.000 pengőről 3,360.000 pengőre való felemelését 84.000 darab 1927 január 1-étől osztalékjogosult új részvény kibocsátása által oly módon, hogy az összes uj részvények minden egyes 25:1 arányban összevonandó régi részvény után 1:1 arányban 30 pengő kibocsátási árfolyamon a régi részvényeseknek ajánltatnak fel. E művelet által az intézet kimutatott saját tőkéi körülbelül 4.800.000 pengőre emelkednek.

Telefon: J. 95-78 **HLATKY JÓZSEF**
OKL. MÉRNÖK MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALATA
Magasépítés, út, vasút, hídépítés, vasbeton
BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 77-79, I. EM. 17
Saját anyagtelep: I, FEHÉRVÁRI-ÚT 78. Telefon: József 125-91

RÜTGERS GUIDÓ
fatelítő és faburkolati vállalat
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 39
Telefon: József 110—51

Parafakőgyár Rt.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 1—14 vagy József 1—16
Készit
sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló

SRAMÓ LAJOS ácsmester
készit mindennemü ácsmunkákat
BUDAPEST, GARAI-UTCA 44. SZÁM
Telefon: József 48—99.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 3. sz.
Távbeszélő: József 101-76 || Önálló villamostelepek tervezése és építése. Költségvetések és tervezések megkeresésre.

ROHONCI HUGÓ okl. mérnök
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás és szellőző berendezések szerelése. Lakatosáruk és kovácsoltvas szíjkerekek gyártása.
egészségügyi, műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthy-út 19. Telefon: L. 908-76.

PAULISTA JÓZSEF
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., Baross-utca 111.

Kecse Nagy Sándor ácsmester
Budapest, X., Kerepesi-út 69. sz.
Telefon: J. 55—78.

POLGÁR KÁROLY
ezelőtt POLGÁR ÉS MÜLLER
épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme saját telepén
Budapest, VII. ker., Hajtsár-út 46. szám

Telefon: J. 95-15 **Budapesti** Telefon: J. 95-15
Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet
Épület-, műlakatos és vasszerkezeti gyár és tömegcikkek gyártása
Budapest, VII. ker., Szugló-utca 13. szám

„FETIS" szabadalmazott, fűtésre kész szállítható, vasbetétes **CSERÉPKÁLYHA**
a legtakarékosabb, legtisztább és legegyszerűbb szobafűtést nyujtja
Megrendelhető: **a Budapesti Keramiai Müveknél**
Tulajdonos: **Csik József**, X. kerület, Kada ucca

Ungár Nándor
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Telefon: L. 982-20 *Budapest VI, Nagymező-ucca 28*

INTERNATIONAL
az ideális **egy tonnás teherautomobil**
olcsó, gyors, megbizható, minimális üzemköltség.
Speciális autobuszalvázak.
I, 1½, 2 tonnás gyorsjáratu és 2, 3, 4, 5 tonnás lassujáratu teherautomobilok.
Kedvező fizetési feltételek. Kedvező fizetési feltételek.
Vezérképviselet és lerakat:
Székely Garage, *Budapest, VIII., Práter-u. 44/b. Telefon: J. 54—08.*

BRENNER SÁNDOR
Telefon: 122-08. ÉPITÉSZ, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, II., Lövőház ucca 16/a.

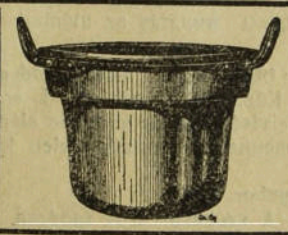

Czigler János
vörösréz, aluminium és acél edények, tűzhelyüstök készítése és ónozása
Budapest, VIII., Koszoru-u. 12
Telefon: József 68—24.

Leszállítják a hivatalos bankrátát

Értesülésünk szerint a Nemzeti Bank főtanácsa a pengő pénzrendszernek a gyakorlati életben való megjelenése után rövidesen ismét foglalkozni fog a hivatalos bankráta leszállításának a tervével. Bizonyos szimptomák arra engednek következtetni, hogy a közeljövőben a mostani

6 százalékról 5½ százalékra fog csökkenni a hivatalos bankkamatláb.

A főtanács erre vonatkozólag várható döntését természetesen mindenképpen közelről érinti az a körülmény, hogy az utóbbi időkben már 5%-os kamatozású hitelművelet is szerepelt a magyar gazdasági életben.

Nemzetközi egyezmény giróátulásokra

Az átutalások uj rendje a bankok klientéláját alig érinti

A német *Birodalmi Bank* kezdeményezésére már régebben tárgyalások indultak meg az európai államok nemzeti bankjainak vezetőségei között arranézve, hogy egymás között giro-átutalásokat végezhessenek. *Az utóbbi napokban létre is jött egy ilyen értelmü egyezmény az egyes nemzeti bankok között,* ami azt jelenti, hogy a jövőben például

a Magyar Nemzeti Bank elfogad továbbítás végett bármely valutára szóló átutalásokat

és ennek a díjtétele az összes európai nemzeti bankoknál ugyanaz. A hazai bankok körében ez az egyezmény meglehetősen vegyes érzéseket kelt, miután egyes intézetek üzleti forgalma számára eddig igen jelentős bevételt jelentettek a külföldi átutalások és most a Nemzeti Bank hasonló üzleti gesztusa kétségtelen konkurrenciát jelent a számukra. A bankoknak azonban aligha van okuk nagyobb mértékü nyugtalanságra, miután többé-kevésbbé mégis csak fix ügyfél-forgalommal rendelkeznek és a díjtételek tekintetében pedig módjuk van a nemzeti bankokkal konkurrálni.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A Zenta ucca Horthy Miklós-út és Budafoki-út közti szakaszának rendezésére Obendorfer Rudolf kapott megbízást.

Bazaltkocka és fejkő szállítására megbízást kaptak a következő vállalatok: Kondor és Feledi, Laufer Sándor, kissebesi és Korláti Kőbányák, Somoskői bazaltbánya rt., Hofbauer Jakab 3250 millió értékben.

Az Andrássy-út burkolásához szükséges faanyag szállítására megbízást kapott Rüttgers Guidó 1950 millió értékben.

Beérkezett ajánlatok

A Szt-Gellért fürdőnél épülő hullámfürdő mükő munkálataira ajánlatot nyújtottak be: Bier Mihály és Werschetz 373, Kraszner József 491, Seenger Béla 540, Meteor mükögyár 394, Alapkő szövetkezet 249, Van Beck Károly 315, Melocco Péter 449, Egyesült ipari és hajózási váll. 401, Budapesti kőgyár 404, Barber Károly 301 millió K-val.

153.484/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. ker.. Óbudai újtemető *A), B), C)* és *D)* jelzésü útjainak makadámszerü megépítési munkáira.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett, kellően felbélyegzett ajánlatokat **1927. január 4-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi II. (középitési) ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél (IV. ker., Központi városháza, II. em. 279. aitószám alatt) benyújtani.

A munkára vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket Központi városháza, II. em. 285. szám alatt köznaponként délelőtt 9—12 óra között lehet megtekinteni és ott egyúttal a szükséges felvilágositásokat is meg lehet kapni. A versenytárgyaláson való részvételhez szükséges nyomtatványok 30.000 korona ellenében ugyanott kaphatók.

Bánatpénzül 8,000.000 K-t, azaz Nyolcmillió koronát kell a versenytárgyalást megelőzően a székesfőváros központi pénztárába, a munka megnevezése nélkül, a hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell kapcsolni.

A versenytárgyalás **1927. január 4-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 279. számú (ülésterem) helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1926. december 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

93.792/1926—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetés

Budapest székesfőváros tanácsa írásbeli versenytárgyalást hirdet a **Szent Gellért-gyógyfürdővel** kapcsolatos termál-hullámfürdő építéséhez szükséges **asztalosmunkára.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint 50.000 (ötvenezer) koronáért kaphatók 1926 dec. 13-tól kezdve 11—1 órák között a Szent Gellért-gyógyfürdő müvezetőségi irodájában. (Bejárat a nagycsarnok és télikerten át.)

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kötelesek készpénzben, takarékpénztári betétkönyvben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a számvevőség VI. ügyosztályában (Központi városház, III. em. 372.).

A szabályszerűen aláirt és tanukkal láttamozott pengő értékü ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban, 20.000 koronás állami okmány- és 20.000 koronás fővárosi bélyeggel felülbélyegzve nyujtandók be.

Az ajánlatok **1926 december 22-én (szerda) délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály Központi városház III. emelet 349. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet.

A pályázaton csakis budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt, akik ajánlatukhoz csatolt iratokkal igazolni tudják, hogy hasonló természetü elsőrangú asztalosmunkákat már kifogástalanul végeztek.

Budapest, 1926 december 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a **sertésközvágóhidi hütőkben létesitendő rénvasszerkezetek szállitására és szerelésére.** A költségvetési kiírás nyomtatványai és a munkák terve 1926 december 6-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a közélelmezési ügyosztályban (Központi városháza II. em. 197. sz. a.) díjtalanul vehetők át.

Bánatpénz gyanánt a pályázók az ajánlati összeg 2 (Kettő) %-át kötelesek készpénzben, óvadékképes takarékpénztári betétkönyvben vagy értékpapirokban letenni a főváros központi pénztáránál, a fővárosnál e tekintetben fennálló szabályok szerint. A bánatpénz letevéséről szóló letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatoni.

A munka elnyerése esetén a letett bánatpénz a vállalati összeg 5 (Öt) %-ára egészitendő ki. Ezen összeg biztositékként kezeltetik. Azon ajánlattevők, akiknek ajánlata nem fogadtatott el, bánatpénzüket rövid úton vissza fogják kapni.

A biztositékon kivül további 5 (Öt) % a mindenkori keresetekből és számlákból szerintezési levonásként visszatartatik egészen a végszámla tanácsi elfogadásáig, mig a biztositék a berendezés tanácsi átvételétől számitott egy évig tartatik vissza s csak a vállalkozó külön bélyegtelen kérvényére adatik vissza.

A munkálatokra előleg nem folyósittatik, azonban a végzett munkák arányában időnként keresetek adhatók be, melyek a munka előrehaladásához képest folyósittatnak.

Az ajánlattevő az ajánlatának beadásánál a székesfővárosnál érvényes általános és különleges vállalati feltételeket, valamint a szokásos elszámolószabályzatot magára nézve kötelezőnek elismeri. A pályázat benyújtásának tényével a vállalkozó a helyi viszonyok, telek, épület és tervek ismeretét elismeri.

A szabályszerűen aláirt és tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban, 20.000 K állami okmány- és 20.000 K fővárosi bélyeggel felbélyegezve nyújtandók be. A költségvetésre évenként 2.000 K állami és 2.000 K fővárosi bélyeg ragasztandó fel. Fővárosi bélyegek a központi segédhivatal iktatóhivatalában (I. em. 114.) és a kerületi elüljáróságok iktatóhivatalaiban kaphatók.

Az ajánlatok **1926. december 27-én (hétfőn) d. e. 11 óráig** a tanácsi VIII. (Közélelmezési) ügyosztályban (Központi városháza II. em. 197. sz.) adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon 12 órakor fognak a II. em. 196. sz. üléstermében nyilvánosan felbontani.

Pályázni csakis a kiadott hivatalos nyomtatványokon lehet. A pályázaton csakis a budapesti székhellyel biró vállalkozók vehetnek részt.

Budapest, 1926. december 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai-Nyomda, Budapest, V., Ügynök-utca 8. szám.
(Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

KOVÁCS JÓZSEF szobrász
műterme és mükőipari vállalata, épület-, menyezet- és mükőmunkára
MŰTEREM: **II., BR. LIPTAY UCCA 10**
Ezelőtt: I., Zita királyné u. 14.
IRODA: **II., ZSIGMOND UCCA 9**
(Margit-hid mellett)
Telefonhivószám: Lipót 903—74.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, épitőmester
építési vállalkozó
Telefon: József 129-43 **BUDAPEST**
VII., Kertész-utca 24-28.

HAHN IGNÁC
MŰÉPITŐ, SZERKEZET-LAKATOS, SPECIÁLIS TŰZHELYKÉSZITŐ
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 20. (Vesselényi-u. sarok)
Házak évi jókarbantartását elvállalom.

„VESTA" villamossági r.-t. Budapest,
Hársfa-u. 16, Dohány-u. 80.
Szerel önálló telepeket, erőátviteli és villamossági berendezéseket
Villanyszerelési vállalat Elektrótechnikai cikkek gyártása

Szemennyey Lipót faipari műhelye
Budapest. VII., Hungária-körút 155. (Thököly-út sarok)
TELEFON: JÓZSEF 95-17
KÉSZIT:
lakberendezést, portált, üzletberendezést és épületasztalos munkát

Perlmutter Samu villanyerőre
berendezett épület- és műlakatos üzeme
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 1. szám
Telefonhivó: József 15-82

KOZMA PÁL
ácsmester és épitőiparos :: Budapest, VII., Öv-utca 183. Telefonhivó: J. 96-21

Ifj. Helfenstein Károly
kövező- és utépitő vállalkozó
Budapest, VI., Jász-utca 77. Telefon: Lipót 913-64
Elvállal: utépitést, csatorna- és földmunkákat
Költségvetés dijmentes

Morzál István
Budapest, X., Asztalos Sándor utca 7. sz.
Épület-műlakatos és vasszerkezetek üzeme

SZŐKE JÓZSEF
Épület- és műbútor asztalosmester
Az 1925. évi kézmüipari tárlaton ezüst éremmel kitüntetve.
Műhely: **Budapest, VII., Őrnagy-u. 3.** Telefon 89-45.

NÉMETH ZOLTÁN
ÉPITŐMESTER
Telefon: József 76-85. Budapest, VII., Mexikói-út 56.

Oláh József
épület- díszmübádogos és vizmüberendező
Budapest, VII., Tábornok utca 3. sz.
Telefon: József 95—89

TETŐFEDÉST
minden anyaggal vállal és karbantart
DOBAI JÁNOS
m. kir. udvari szállító
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.
Telefon: József 15-16. Alapitva 1860-ban

Csak eredeti
„KRISTÁLY"
VIZET IGYUNK
Szent Lukácsfürdő Rt. „Kristály" Kútvállalata
III., Zsigmond-utca 25—27.
Telefon 43-90.